minimum

ANUL VIII • NR. 82
IANUARIE '94 • 10,20 ŞEKELI

joc de poker cu doi jokeri

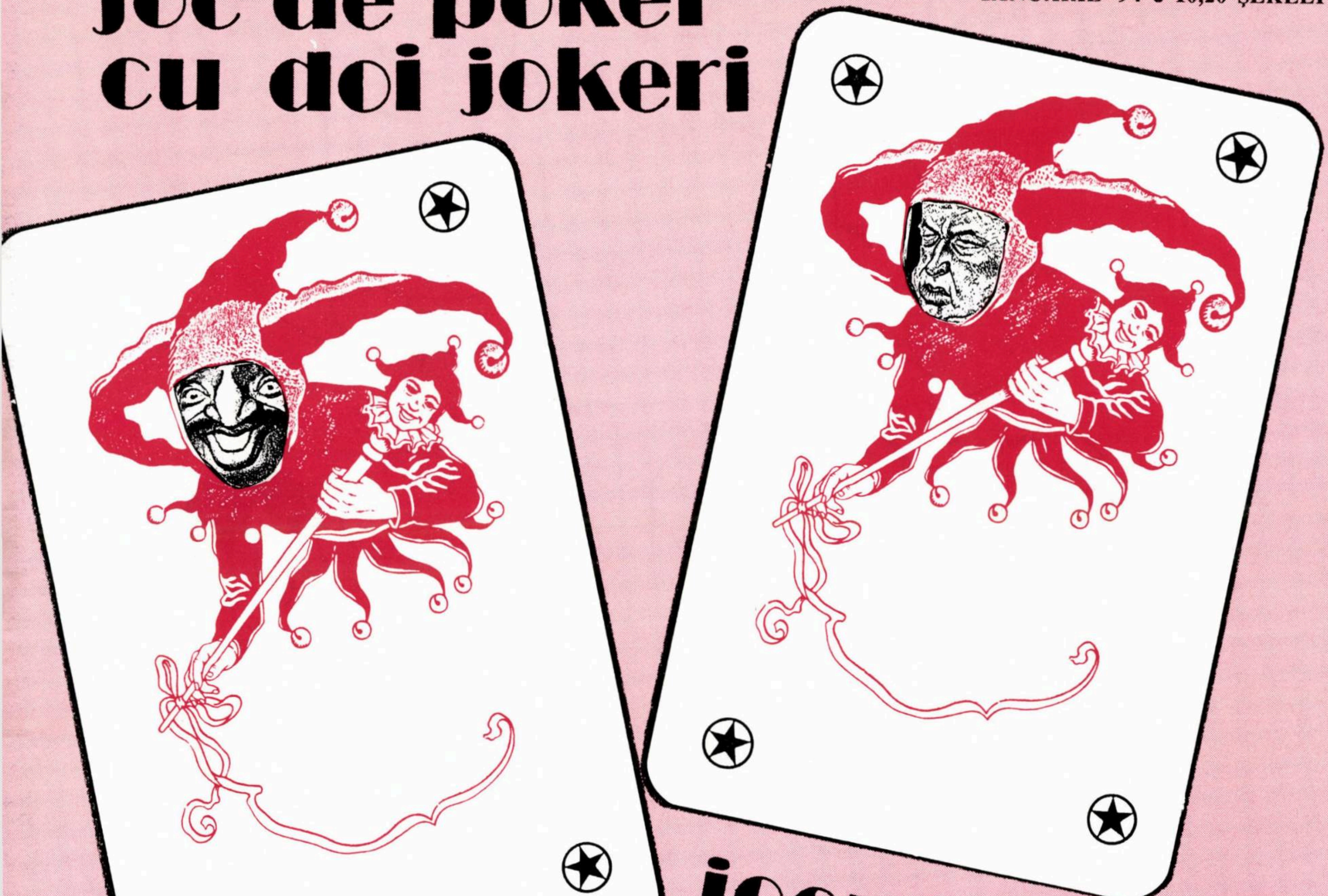

jocul anului

◆ LIVaDaRU ◆

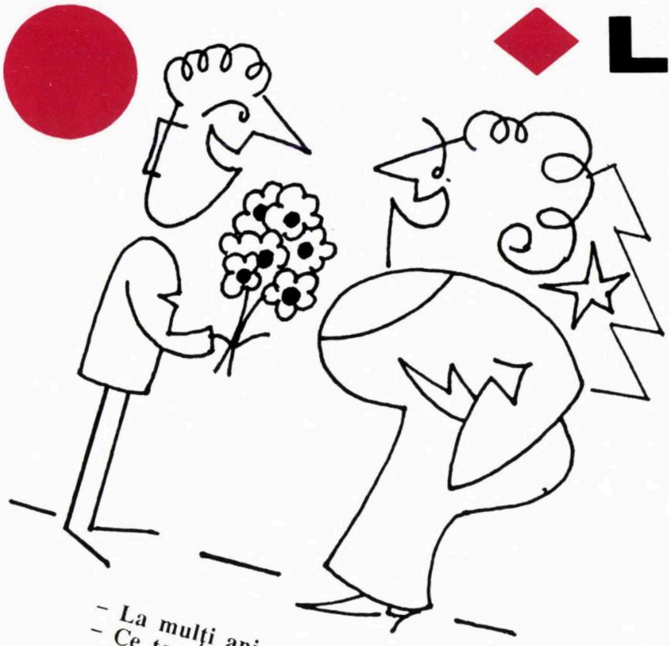

– La mulți ani mamă soacră...
– Ce te-a apucat?!

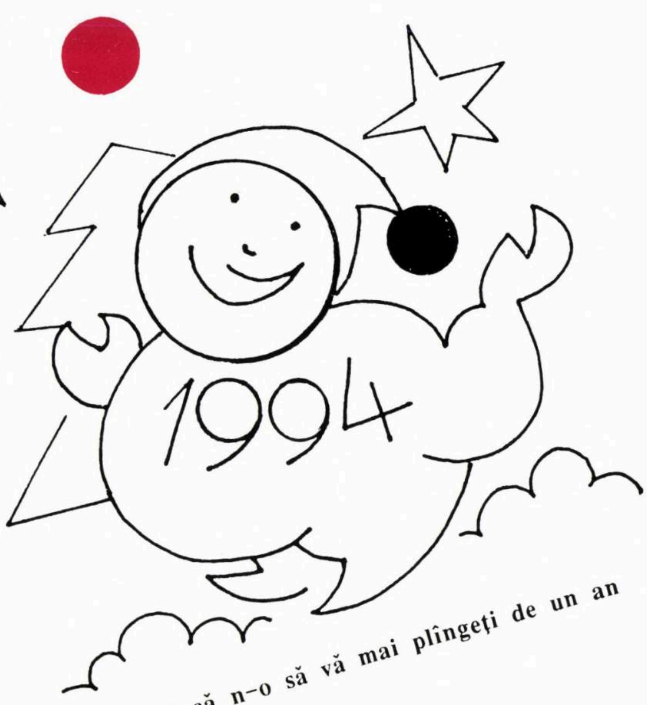

– Cred că n-o să vă mai plîngeți de un an slab...

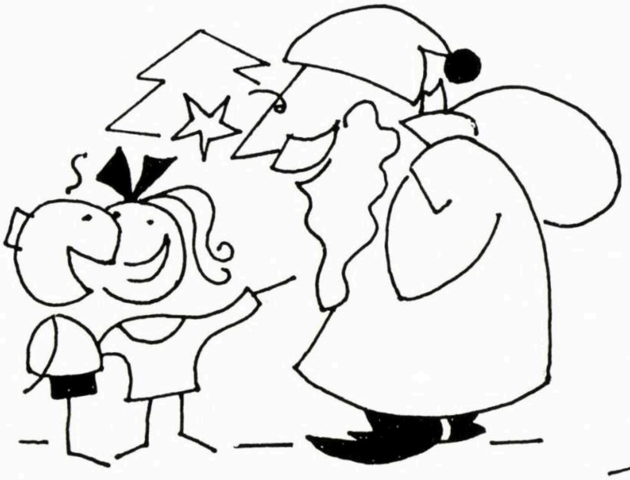

– Precis că-i tanti Matilda. Mama zice că are barbă.

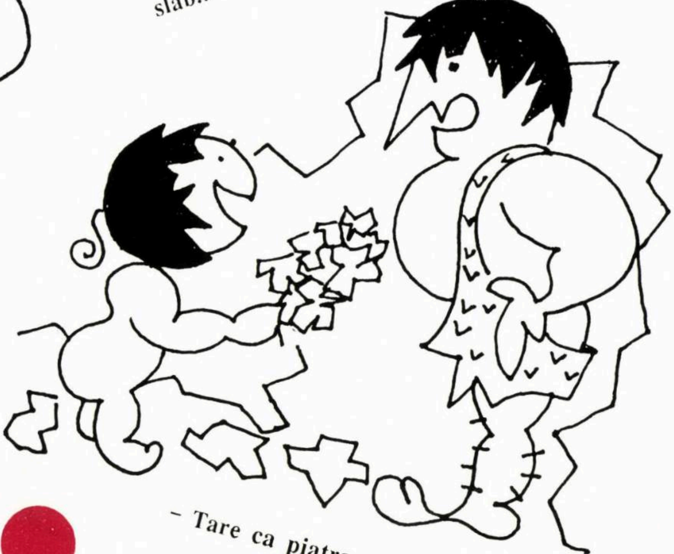

– Tare ca piatra...

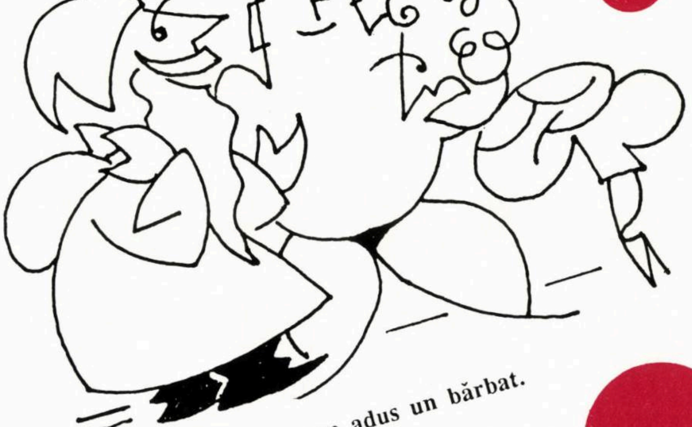

– Ți-am adus un bărbat.
– Nu se vede...

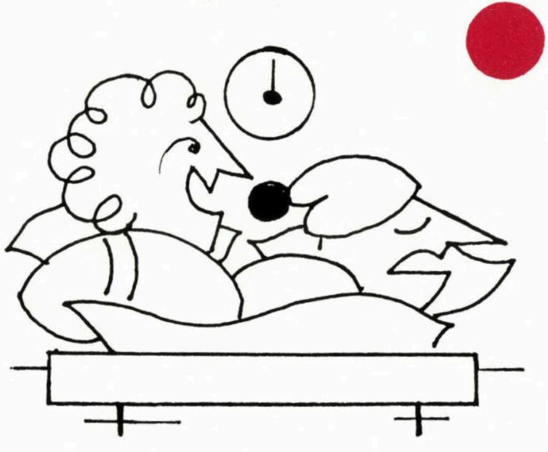

– Sărută-mă Nae, că-i Anul Nou.
– Chiar în fiecare an?!

MINIMUM • ANUL VIII • NR. 82 • IANUARIE • 1994

ÎN ACEST NUMĂR

A. Zahareanu: Punct de vedere p. 2
Omul anului din aliaua română: I. Artzi p. 3

Tendinţe. Punctul pe *i*

M. Rafael: Mitul lui Ioni - spulberat p. 12
Ben Iacov-Zwi: Drama lui Mati Caspi p. 13
Itzhak Artzi: Ungaria în pragul lui 1994 p. 14

Gura humorului

Sadi Rudeanu p. 17
Arthur Israelovici: Histadrutul şi aliaua p. 18
Liana Maxy: Convorbire cu I. Artzi p. 20
Se zvoneşte că... p. 23
Noi, Etc. p. 24

Lumea românească

Stan Vlad: Corespondenţă din Bucureşti p. 28
Cazul Mihai Pelin p. 30

E o lume

Harry Fosha: Corespondenţă din New York p. 36
I. Fîntînaru: Xaviera Hollander p. 38
U. Vălureanu: Un diplomat român şi prietenul său evreu p. 40
Al. Mirodan: Dicţionar neconvenţional p. 41
Cartea (Eugen Campus, Sergiu Levin) p. 45
Primim la redacţie (I. Fîntînaru) p. 47
Presa p. 48
Pescuitorul de perle p. 49
Idei (Al. Sever, A. Cassvan) p. 51
Spectacol (C. Isac, Sofia Gelman, Gina Sebastian-Alcalay) p. 53
Pagini (Eugen Luca, Pierre Daninos, Getta Berghof) p. 57
Minimum e om ca toţi oamenii (jocuri: Nelu Weinberg, R. Leizerovici; bridge: P. Weinstock; sport; sănătate: dr. Watts; gastronomie: Ylana; calculator: Dorin ben Itzhak) p. 66
Poşta p. 75
Clepsidra - Carnet p. 80

LA ÎNCHIDEREA EDIŢIEI
Ceea ce înseamnă 26 decembrie a.c.

Acordul de principii prevede predarea regiunii Ieriho. Israelul a oferit 27 km. Arafat a cerut 150 km. Israelienii au rămas paf. De unde a scos el acest număr? S-a cercetat şi s-a constatat că Abe Nathan e cel care i l-a sugerat.

Aceasta e anecdota, dar la Ierusalim nu se înţelege de ce Arafat a căpătat pofte mari şi acum prezintă revendicări care nu figurează în acordul semnat la Washington. Trei ipoteze:

El foloseşte tactica introducerii de oi multe în staul ca pe urmă să aibă de unde să scoată.

A doua ipoteză: Arafat s-a speriat de acordul pe care l-a semnat şi caută o cale de retragere.

A treia: Arafat se teme că după retragerea de la Gaza şi Ieriho, nu va mai fi o a doua fază. De aceea presează să primească acum cît mai mult. El se mai teme că Asad îi va "fura spectacolul" iar comentatorii spun că asta este o perspectivă reală.

Rabin are nevoie de nervi tari pînă la 16 ianuarie cînd se vor întîlni Clinton şi Asad. După aceea Rabin are nevoie de nervi de oţel pentru înfruntarea cu coloniştii. Infruntare grea care l-ar putea obliga pe Rabin să consulte populaţia la alegeri anticipate, în noiembrie '94.

PUNCT DE VEDERE

ADRIAN ZAHAREANU

TOTUL E ... APĂ DE PLOAIE!

În urmă cu exact zece ani, s-a discutat mult despre romanul "1984" al scriitorului englez George Orwell. Şi era normal. Omenirea intrase de cîteva zile în acest an şi cartea exprima teama omului liber faţă de ce-l aştepta în 1984, considerat de Orwell anul cataclismului global.

Scriitorul a murit în 1950, iar romanul prevestirilor sumbre a fost conceput în urmă cu peste cincizeci de ani. Dar, cu tot pesimismul englezului Orwell, lumea nu s-a prăbuşit. Mai deunăzi, în preajma anului 1994, Louise Sebbah, o prezicătoare belgiană, renumită pentru prevestirile ei (a anunţat asasinarea lui Kennedy, înfrîngerea americanilor în Vietnam, războiul civil din Liban şi alte evenimente), a fost solicitată de gazetarul Alain Spiraux să-i "servească" unele pronosticuri despre viitorul Israelului. Aceasta, pentru că atenţia occidentului este îndreptată asupra Orientului Mijlociu.

Prima întrebare a lui Spiraux a fost: "Cu toate că au trecut zece ani de la 1984, anul cataclismului global, consideraţi că s-ar fi putut greşi în titlu, cu o decadă?"

La care prezicătoarea belgiană a răspuns: "Nu ştiu dacă Orwell a greşit, dar se întîmplă des, ca stelele în care noi credem, să greşească cu cîte o decadă-două".

"Deci, a adăugat Spiraux, s-ar putea foarte bine ca prevestirile sumbre ale lui Orwell să se îndeplinească în 1994? Întrucît evenimentul mondial al anului trecut a fost "înţelegerea" Israelului cu arabii, te-aş ruga să-mi precizezi la ce anume ne mai putem aştepta?"

Este interesant să cunoaştem ce i-a răspuns prezicătoarea:

"Vor fi temeri asupra unităţii Isarelului. Un număr mare de evrei sefarzi vor părăsi ţara. În luna mai vor fi critici din toate părţile împotriva Israelului. Speranţa însă va veni din anumite întîlniri între porumbeii ARABI şi EVREI. Assad va cădea şi de asemeni Kadhaffi. Atentate la Cairo, Tripoli, Alexandria, Damasc şi chiar la Ierusalim, comise de diverse organizaţii de terorişti. Aceştia vor fi aspru stigmatizaţi de un nou şef palestinian, al cărui nume astăzi este încă necunoscut. Va fi omul dialogului, în sfîrşit, posibil."

"În ceea ce priveşte anii următori, a continuat Louise Sebbah, Israelul va trăi, Israelul nu va muri. Dar, s-ar putea crea impresia că nu mai ştie să domine evenimentele. Va trebui să mai suporte încă foarte grele încercări. Prima va veni din interior. Va curge sînge. Evreii vor ucide evrei. Din fericire, duşmanii externi, manifestîndu-se prea tare, îi vor sili pe israelienii inamici, să se unească. În 1994, lumea se va teme ca Israelul să nu folosească arma atomică. Statele Unite vor abandona din ce în ce mai mult pe micul lor aliat, Franţa va duce o politică de oportunism, dar Germania se va dovedi a fi cea mai mare aliată a Israelului; dacă Israelul va birui greutăţile, aceasta se va datora simpatiei naţiunii germane, ale cărei intervenţii diplomatice vor fi foarte eficace.

Ierusalimul va suporta asalturile "Forţelor lui Christ". Acestea vor găsi aliaţi printre tinerele generaţii evreieşti. Pînă la sfîrşitul acestui secol, tineretul evreu va ridica multe probleme guvernelor ţării. Însăşi ideea sionismului va fi reconsiderată. Un om de un imens prestigiu va conduce Israelul. El se va impune chiar duşmanilor tradiţionali ai evreilor. În jurul anilor 2000, pacea va domni, în sfîrşit, în Orientul Mijlociu".

Din prevestirile făcute de Louise Sebbah, se pot trage concluziile următoare: nu tot ce trece prin mintea unei ghicitoare se adevereşte şi mai totdeauna prezicerile ei sînt rodul imaginaţiei. Aşa cum unele preziceri nu s-au confirmat, tot aşa nu putem pune mîna în foc, că altele se vor confirma. Nici temerile prezise în romanul lui Orwell, chiar dacă au trecut exact zece ani.

Dar să lăsăm prezicătoarele şi prevestirile care - după părerea noastră - cad ca la roata norocului (dacă iese-iese, dacă se nimereşte - se nimereşte). Cursul evenimentelor crează surprize pe care nici o minte, cît de perspicace ar fi, cît de multe relaţii spirituale ar avea cu fiinţe supranaturale sau cu duhuri de pe altă lume, nu le poate prvedea. Tot ce s-a prevăzut şi s-a împlinit n-a fost decît rezultatul unor împrejurări.

Pînă şi în contactele politice -aşa cum a fost de altfel totdeauna - palavrele sînt astăzi una şi mîine alta. De ce să ne mai mirăm că Arafat declară astăzi că va forma un stat palestinian şi mîine că nu va forma? De ce să ne mai mirăm că Hussein declară că palestinienii şi iordanezii sînt un singur popor, cînd pînă acum palestinienii erau socotiţi un popor aparte, născut doar din ura oarbă faţă de israelieni?

În general, prezicerile de tot felul s-au dovedit dintotdeauna... apă de ploaie.

30 DE ZILE

minimum

Apare lunar
Redacția și administrația:
Str. Zamenhoff nr.13
64373 – Tel Aviv
P.O.B. 11472, Tel Aviv
Tel.: 5227269; Fax.: 5270443
Fax numai pentru anunțuri publicitare

Director
Al. Mirodan

Publicitate: 1 inch – 45 șekeli
Carnet: 15 cuvinte – 20 șekeli
Abonamente Israel
6 luni (6 numere): 65 șekeli
1 an (12 numere): 125 șekeli
Prețul include costul expedierii.
Străinătate: (1 an – 12 numere) Europa – 70 dolari; România – 65 dolari; U.S.A., Canada – 80 dolari; America de Sud, Australia, Noua Zeelandă – 95 dolari; Insulele Fidji – 150 dolari
Expediția cu avionul.

Secretar de redacție
Carol Isac

Prezentarea artistică:
Adar Darian

Difuzarea: ATLAS
Articolele semnate de colaboratorii noștri reprezintă personalitatea și punctul de vedere al acestora. Se înțelege, așadar, că redacția nu împărtășește totdeauna vederile exprimate în articolele publicate în coloanele revistei. Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază.

Redacția nu răspunde de conținutul anunțurilor comerciale.

Revista editată de
MINIMUM PUBLISHERS
LTD.

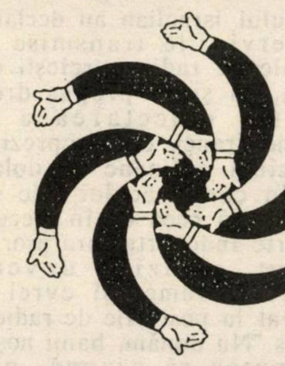

TENDINȚE

● **Israel: planul guvernului**

Potrivit ziaristului Steve Rodan, de la "Jerusalem Post" care a efectuat vreme de trei luni o anchetă în mediile guvernamentale, d-nii Iosi Beilin, adjunct al ministrului de externe și Shimon Peres, ministru de externe au alcătuit un plan în legătură cu "procesul de pace" cuprinzînd următoarele puncte principale:

● Guvernul este gata să se retragă de pe quasi-totalitatea teritoriilor din Iehuda, Shomron și Gaza; excepție fac cîteva cartiere din Ierusalim precum și cîteva modificări minore de frontieră în Latrun și Hermon.

● Guvernul este gata să admită înființarea unui Stat palestinian.

● Cîțiva miniștri importanți din guvern au început tratativele cu OEP privind viitorul Ierusalimului.

● Guvernul este gata să lichideze cîteva așezări (din teritorii) și să colecteze bani din USA (ar fi vorba de circa 10 miliarde de dolari) pentru a-i despăgubi pe coloniști.

Dl. I. Beilin (st.), ministru adjunct la externe și adjunctul său dl. Shimon Peres, ministrul de externe

Precizăm că întrebat la T.V., a doua zi după apariția celor de mai sus, care este adevărul, primul-ministru, dl. I. Rabin a dezmințit cele dezvăluite de Steve Rodan, afirmînd că acestea sînt lipsite de orice fundament.

● **Nu există**

Nu de mult, romancierul israelian Amos Oz și prof. Hisham Sharabi, membru în Consiliul Național Palestinian au făcut o excursie în Eretz Israel împreună cu o echipă a postului de televiziune B.B.C.

În cursul unei întîlniri cu cîțiva membri mascați ai bandei de ucigași "Vulturii negri", care este afiliată organizației "Fatah", condusă de Yasser Arafat, Oz i-a întrebat ce părere au ei despre Israel. Șeful bandei a răspuns: "Pentru noi, Israelul nu există!"

(Dintr-un articol de Moshe Kohn, în "Jerusalem Post")

● **Reprezentanții... nereprezentativi**

Sînt foarte sceptic în legătură cu ideea că instituțiile OEP-ului sînt cu adevărat reprezentative și am fost preocupat întotdeauna de faptul că acum încheiem o înțelegere cu cineva și facem o droaie de concesii iar după aceea, o să vină altcineva spunîndu-ne că "reprezentanții" cu care ne-am înțeles nu sînt... reprezentativi...

(Dr. Mark Heller, cercetător la "Centrul pentru studii strategice" de pe lîngă Universitatea Tel Aviv)

● **Cuvîntul lui Arafat**

Arafat s-a angajat, în calitatea sa de șef al Fatah-ului să pună capăt terorismului; aceasta a fost condiția nr.1 pentru încheierea acordului și pînă la ora de față, el, Arafat nu a îndeplinit această condiție.

(Dintr-o declarație la radio "Kol Israel" a gen. (r) Mordechai Gur, ministru adjunct al apărării în guvernul israelian).

● **Surprize**

Surpriza - plăcută - a săptămînii a constituit-o faptul că cîțiva ziariști israelieni au demonstrat, în scrisul lor, un curaj excepțional și integritate morală. Astfel Hemi Shaler, redactor la "Haaretz" a iscălit un uimitor articol despre "Minciuni": "Orice gazetar normal, scrie el, dornic să afle

30 DE ZILE

TENDINŢE

ce se petrece pe arena politică în zilele acestea, poate să discute ceasuri întregi cu diferite "surse" de încredere din guvern şi nu va auzi decît minciuni (Shaler aminteşte chiar despre *industria guvernamentală de minciuni*) "Minciunile - subliniază el - jumătăţile de adevăr şi răspunsurile evazive sînt de bon ton în clipele acestea dramatice ale procesului de pace. La modă (noul status symbol) au ajuns minciunile, înşelăciunile, inventarea de poveşti pentru adormit copii. Ţinînd seama că Shaler este cunoscut ca "porumbel" şi suporter al politicii duse de Partidul Muncii, atacul său violent împotriva minciunilor lansate necontenit de guvern este cu deosebire frapant...

Un curaj asemănător a dovedit şi Pinhas Inbari care scria în ziarul de stînga "Al Hamişmar" că, contrar celor răspîndite prin mass-media, Fatahul, organizaţia condusă de Arafat, nu aprobase, pînă săptămîna trecută, acordurile cu Israelul. Şi chiar aşa zisa "aprobare" de ultimă oră nu este sigură de fel. Spre deosebire de mulţi dintre colegii săi, Inbari n-a fost cîtuşi de puţin surprins de amestecul Fatahului în actele teroriste din ultima vreme. Aşa cum scrie el, "curentul principal" din Fatah propovăduieşte şi astăzi "lupta armată".

(Dintr-un articol de David Bar-Illan, în "Jerusalem Post", 1993)

• Diaspora evreiască: cotitură

KEREN HAYESOD şi Magbitul din Europa a organizat o zi specială de donaţii din rîndurile evreilor francezi. Reprezentanţi ai guvernului israelian au declarat, în interviurile transmise de posturile de radio evreieşti din Franţa, că şi-au propus drept obiectiv colectarea a 20 milioane franci, care reprezintă circa cinci milioane de dolari. Însă, în cursul acelei zile s-a constatat că ceea ce în trecutul nu foarte îndepărtat era uşor de obţinut, astăzi a devenit imposibil. Numeroşi evrei au telefonat la posturile de radio şi au spus "Nu donăm, banii noştri; s-ar putea să ajungă, prin intermediul vostru, la OEP".

La sfîrşitul zilei, reprezentanţii Sohnutului au numărat dezamăgiţi numai circa trei milioane dolari. De la semnarea acordului cu OEP-ul în comunitatea evreiască din lume se petrece un fenomen nou. Activişti din Iehuda, Şomron şi Gaza şi activişti din mişcările de dreapta, au încercat, toţi anii să mobilizeze fonduri în străinătate, însă au obţinut rezultate slabe. După întîlnirea între Rabin şi Arafat, poziţia lor s-a întărit pe piaţa donaţiilor.

Mobilizarea banilor se face prin intermediul cîtorva fonduri, majoritatea dirijate de Consiliul aşezărilor evreieşti din Iehuda, Şomron şi Gaza. Cea mai mare fundaţie, care se concentrează asupra comunităţilor evreieşti din America de Nord, este condusă de Iehiel Leiter, care locuieşte într-o aşezare din Şomron. În ultimele săptămîni el a plecat la New York împreună cu deputatul Ariel Sharon.

"Este incredibil", spune Leiter. "Am organizat, de exemplu, o festivitate la o sinagogă în care sînt 400 de locuri, dar au venit 1000 de persoane. Acum, la numai trei luni de la semnarea acordului cu OEP-ul, rezultatele pot fi deja văzute. 300 de evrei din Seattle au semnat o petiţie împotriva Magbitului care boicotează colonizările din Iehuda, Şomron şi Gaza. Nu am nici o îndoială că mulţi dintre ei vor dona acum banii direct coloniştior".

"Majoritatea evreilor americani - afirmă Iehiel Leiter - sînt indignaţi de faptul că Israelul oferă 25 milioane dolari OEP-ului. Chiar şi cei care sprijină încă guvernul israelian se întreabă: pentru ce există Arabia Saudită şi Kuweitul? Noi le spunem: dacă vreţi să fiţi siguri că banii voştri nu vor ajunge în mîinile OEP-ului daţi-nii nouă".

(După "Viaţa noastră", Tel Aviv,1993)

• Europa: Epoca stabilă din Occident s-a terminat

ADAM MISCHNIK: Ştiţi, consider că nu există nici o politică reală în Occident faţă de Balcani, nu există nici chiar perspective comunitare clare, sigure. "Cei 12" au înregistrat, după Maastricht, multe confruntări interne: în Franţa, în Marea Britanie, în Italia etc. Eu cred că epoca stabilă, calmă, în Europa s-a încheiat. În special, în contextul răszboiului din Iugoslavia. Cred că ne aşteaptă multe surprize.

CRINA SÎRBU: *De ce gen?*

- De mai multe feluri. Conflicte interne, internaţionale...

- *Un declanşator ar fi şi hipernaţionalismul?*

- Da, sînt absolut sigur. Priviţi şi la situaţia internă din Germania, ţară democratică, unde are loc o explozie a xenofobiei, la tendinţele lepeniste din Franţa, de extremă dreaptă, ca şi la fenomenul asemănător din Italia.

Sîntem singura ţară din jurul nostru.

(Dintr-o declaraţie a d-lui Nicolae Văcăroiu, primul ministru al României: după "Lumea liberă"; New York)

...ŞI-N ADÎNC SE SCUFUNDĂ (CU ACCENTUL PE Ă)

TENDINȚE

(Dintr-un interviu acordat de Adam Mischnik, ziarist și politolog polonez Crinei Sîrbu, de la "România liberă"; Buc.,1993)

● Tiraspol: Român condamnat la moarte

S-a încheiat, în urmă cu cîtva timp, la Tiraspol, ultimul proces de tip stalinist. Cel puțin așa sperăm să fie după lungul șir de înscenări judiciare al căror mecanism diabolic a fost dezvăluit și în filmul lui Costa Gavras, "L'aveu" turnat după cartea lui Arthur London. La Tiraspol, 6 români au fost puși sub acuzație atribuindu-li-se vini imaginare. Metoda, îndelung practicată de Stalin a fost inaugurată de Ivan cel Groaznic care scăpa astfel de cei care nu-i erau simpatici...

Ilie Ilașcu a fost condamnat la moarte iar ceilalți au primit pedepse variind între 5-15 ani închisoare. Indiferent cum se va încheia acest zguduitor episod al dezagregării morale a fostului imperiu sovietic, el amintește, în totul, de "justiția" comunistă. Dosarul penal al celor șase a fost instrumentat după tipicul proceselor staliniste... Ca atare nici faptele, nici martorii, nici pledoariile apărării nu au contat în fața completului de judecată care a procedat exclusiv în conformitate cu ordinele primite "de sus" între ședințele de judecată și chiar în timpul acestora. Pentru proces a fost aleasă sala clubului unei mari întreprinderi industriale; acces în sală aveau doar cei desemnați să strige lozinci și să ceară pedepse grele pentru acuzați. Abia spre sfîrșitul procesului și numai sub presiunea opiniei publice internaționale au fost admiși, la proces, ziariști și cameramani de televiziune. Inculpații erau ținuți într-o... cușcă de fier confecționată de muncitorii uzinei.

În fine, în fața lumii civilizate înmărmurite, un tribunal ilegal constituit, aparținînd unei "republici" fantomă (Republica Nistreană), nerecunoscută de nici un guvern de pe planetă, avînd doar o unică relație (dubioasă) cu Moscova (prin prezența Armatei a 14-a și a belicosului general Lebedev de-alungul Nistrului) a jucat această farsă pînă la capăt.

Noi, evreii care am gustat din cupa amară a înscenărilor judiciare, sub fel de fel de regimuri, știm poate mai bine decît alții, cît de crudă, de bestială și de inumană este acțiunea îndreptată împotriva celor șase români.

● Lumea: ce spune Nostradamus

Încă din secolul al XVI-lea, cercetătorii s-au străduit să pătrundă tîlcul scrierilor enigmatice ale lui NOSTRADAMUS, dar pînă în zilele noastre numai o singură interpretare a rezistat confruntării cu realitatea: ea aparține unui erudit de origine română, Vlaicu Ionescu, stabilit în SUA.

Într-o convorbire cu Marie-Thérése de Brosses, de la "Paris-Match", Vlaicu Ionescu se referă cu precădere la profețiile lui Nostradamus, legate de evenimentele care vor marca intrarea noastră în mileniul al treilea.

Nostradamus
interpretat de Vlaicu Ionescu

...În schimb, în anul 3014 va fi bine

"Sînt obligat să recunosc", spune Vlaicu Ionescu, "că profețiile lui Nostradamus nu sînt de natură să ne facă să privim cu optimism destinul umanității. Cele mai îmbucurătoare dintre fapte - și pe care le-am anunțat, precizînd chiar și datele la care urmau să se producă - erau destrămarea sistemului comunist sovietic și prăbușirea regimurilor totalitare în țările din Est. Deși nu doresc să par alarmist (am oroare de acest gen de comportament iar Nostradamus însuși nu și-a scris profețiile pentru a încuraja apocalipsomania) nu pot, din nefericire, să enunț preziceri favorabile omenirii pentru anii imediat următori. Dacă analiza textelor, cum am făcut-o eu, este corectă, aș putea să vă ofer, în rezumat, un tablou al faptelor care vor marca viitorul imediat: regimul parlamentar din Franța se va deteriora iremediabil, favorizînd restaurația monarhiei; strădaniile Uniunii Europene de a-și duce la bun sfîrșit inițiativele și obligațiile asumate se vor solda cu un eșec; în Italia va izbucni o revoluție sîngeroasă, sau este posibilă o revoltă împotriva bisericii și va curge mult sînge; dacă va fi așa Sfîntul Scaun va fi expulzat din această țară, unde un dictator, pe care profetul îl compară cu Mussolini, va acapara puterea. În fine, se va produce o relansare a cursei înarmărilor, va apărea, în sistemul geopolitic, o confederație formată din Franța, Spania și Italia, se va înregistra o alunecare a Americii spre o tot mai accentuată decadență, datorată unei grave crize economice și va apărea un nou lider musulman, care își va impune dictatura asupra unui număr de state arabe. Dar evenimentele de cea mai mare gravitate sînt așteptate să se producă peste aproximativ două decenii, odată cu năvălirea, în forță, a unor armate islamo-asiatice asupra Europei. Din nefericire, nu este vorba de o "ocupație pașnică"; aceste pagini ale istoriei începutului celui de-al treilea mileniu vor fi scrise cu sînge..."

(Dintr-un articol de Gabriela Bernat, în "România liberă", Buc. 1993)

OMUL ANULUI DIN ALIAUA ROMÂNĂ

I. ARTZI

Vreți să știți mai multe despre "omul anului"? Citiți în pagina 20 convorbirea dintre I.Artzi și Liana Maxy.

Un an nou și, așa cum obișnuiesc de trei ani, membrii redacției MINIMUM s-au angajat într-o conversație-analiză despre activitatea persoanelor proeminente din obștea românească din Israel pentru a desemna "Omul anului 1993" din această comunitate.

Sufragiile le-a întrunit, Itzhak Artzi, în prezent vice-președinte al H.O.R.-ului. Așadar, după Arthur Israelovici, *bossul* alialei, în 1991, și Mircea Săucan, sihastrul din Natzeret Ilit, în 1992, acum, I. Artzi.

Cariera sa politică s-a desfășurat totdeauna paralel cu o activitate de mare sufletist în favoarea noastră, a românilor israelieni. Acest fost fruntaș al fostului Partid Liberal-Independent care a avut mulți români în rîndurile sale, a luat parte la aproape toate acțiunile românești, pe toate planurile. A făcut parte din conducerea unor fonduri publice, din juriile unor premii de creație, a ajutat direct o mulțime de artiști și scriitori, a scris enorm în toate publicațiile de limbă română din țară.

Toți îl cunosc pe Artzi, îi știu adresa și numărul de telefon. Nu este niciodată o problemă ca să-l contactezi, nimeni nu ezită să-i solicite ceva.

Recent el a plecat de la Primăria Tel Aviv, dar este în continuare extrem de activ, dedicîndu-și eforturile pentru despăgubirea celor care au lăsat case și alte bunuri în România. Itzhak Artzi s-a integrat cu o mare ambiție - alături de Arthur Israelovici și alții - și în lupta pentru salvarea ziarelor românești ale Partidului Muncii amenințate cu închiderea în urma votării în Knesset a unei legi absurde.

Pentru toate aceste motive - și pentru multe altele - Itzhak Artzi, prietenul nostru al tuturor, adevăratul nostru prieten la nevoie, a fost ales "Omul anului".

OMUL CEL MAI CONTROVERSAT AL ANULUI DIN ALIAUA ROMÂNĂ

De data aceasta, atribuirea titlului de mai sus a fost cu neputință. În anii trecuți l-au primit I. Schechter și Marius Mircu pentru că au provocat controverse prin scrierile lor. În 1993 spiritul critic s-a moleșit, polemicile în presă au lipsit aproape cu desăvîrșire.

Nu este o notă bună - deloc! - pentru comunitatea noastră. Doar nu ne distingem (sau nu păcătuim) printr-o "unitate de gînduri și fapte". Există obiecții, păreri diferite și chiar conflicte. Numai că ele nu-și găsesc expresia în articole, cronici literare și dezbateri publice. Dimpotrivă, domnește o nesuferită tămîiere reciprocă.

Consecință: nu am putut găsi pe NIMENI care să merite a fi proclamat "Omul controversat al anului".

Păcat! Să sperăm că la anul!

A apărut

PAUL KIDRON

OMUL CU ARMA

O frumoasă carte de povestiri inspirate din realități israeliene, scrisă cu talent de un originar din România care trăiește în kibuț.

Cartea poate fi procurată trimițînd un cec de 30 șekeli pe numele autorului, kibuțul Ein Carmel Mikud 30860 Tel. 04-844353

ABONAMENT ÎN EXCLUSIVITATE

OFERTA ADRIANA DAVIDSHON:

*** Plătiți ACUM și plecați LA VARĂ cu numai**

290 $

zbor TEL AVIV - BUCUREȘTI - TEL AVIV

Garantăm restituirea banilor în cazul nefolosirii biletului de avion.

ADRESA NOASTRĂ:
"HILLEL TOURS"
str. Ben Iehuda 62 - Tel Aviv

Punctul pe i

30 DE ZILE

• O stafie bîntuie din nou (cine s-ar fi aşteptat?) prin Europa: fascismul. Spus aşa sau, mai diplomatic, sub alte denumiri. În Italia, la alegerile din luna trecută pentru primării, partidele tradiţionale (democrat-creştinii, social-democraţii), compromise grav din pricina scandalurilor fără de sfîrşit legate de corupţie, a şomajului etc., au capotat ca niciodată după 1945. În locul lor s-au impus extremele: neo-fasciştii şi fostul partid comunist. Aceştia au avut majoritatea marilor oraşe: Roma, Neapole, Milano, Veneţia... Şi-acum, toată lumea aşteaptă alegerile parlamentare din 1994. • Mai nou (şi mult, nesfîrşit mai important) la alegerile din Rusia reformatorii preşedintelui Ielţin au realizat o performanţă mediocră, fiind întrecuţi de partidul lui V. Jirinovsky (reţineţi numele, s-ar putea să ne viziteze în Siberia). Acesta are o platformă făţiş nazistă, predică ura împotriva ne-ruşilor (de la caucazieni, la alte naţionalităţi), urăşte... sionismul, militează pentru o Rusie Mare, inclusiv Ţările Baltice, Polonia şi Finlanda, ameninţă Vestul în general (şi Germania în special) cu bomba atomică. Morala? Democraţia este bună şi frumoasă atîta vreme cît asigură cetăţeanului securitate (a nu se confunda cu Securitatea) şi o viaţă onorabilă. Altminteri, se întîmplă ca-n Germania anilor '30 cînd exasperaţi de dezordine, foame şi inflaţie, nemţii au alungat de la putere partidele tradiţionale, votînd (liberi şi nesiliţi de nimeni!) pe naţional-socialiştii lui Hitler. Atenţie, domnule Shohat! Las-o mai moale cu concedierile din intreprinderi şi nu te mai juca ţurca cu şekelul! Fascismul n-are rasă. • Şi acum să răspund la cîteva scrisori ce s-au adunat pe masa mea. D-nei Violeta Strumingher, din Herzlia, nu-i vine să creadă că dl. Filipo Fiorentini, candidat pe lista neo-fasciştilor pentru primăria din Roma este, aşa cum a citit ea în ziare, evreu. "Mă mir". • De ce vă miraţi? "Il n'y a pire antisémite que le juif" (cum zice francezul). Aşa a fost întotdeauna, aşa va fi întotdeauna. Pe vremuri, la Bucureşti, un om instruit şi deştept, un gazetar ca H. St. Streitman era mîna dreaptă a lui Octavian Goga, conducînd ziarul acestuia "Ţara". Astăzi, aflăm că (spre furia **comunităţii** din Roma), Fiorentini, evreu după Halaha (ştie şi kadiş, mănîncă Humăntaşen de Purim) a făcut ceea ce a făcut. Bineînţeles, Streitman îşi asigura prietenii evrei, pe-un W. Filderman, pe-un Mihail Sebastian, pe-un I. Peltz: lasă dom'le, nu fiţi fanatici, Goga nu-i chiar aşa de rău. Bineînţeles, d. Fiorentini şi-a asigurat cunoştintele de pe Via Venetto: lasă dom'le, nu fi apucat, că Fini, candidatul mişcării neo nu-i chiar atît de rău... Bineînţeles, d. Caspi, de la "Haaretz" îşi linişteşte, cu un zîmbet de sus, superior, pe amicii întîlniţi în Şuk Hakarmel, la cartofi şi parizer: lasă, frate, nu mai fi dogmatic, Arafat nu-i chiar atît de rău. • Apropos de d. Fini (care, deşi plecat favorit a fost bătut de stînga pe linia de sosire), vreau să spun că dacă învingea, eu aş fi exclamat: c'est Fini, cu Italia! • Ing. Martin Schneer, din Haifa mărturiseşte că a salutat acordurile cu OEP-ul cu entuziasm, dar că, încet-încet şi-a dat seama că... "ceva nu e în regulă, dovadă haosul ce răzbate din formulările acordului. E ca un plan ingineresc din care lipsesc cîteva cifre esenţiale. Poate mă înşel, dar mi se pare că şi primul nostru ministru şi-a dat seama de asta." • Asta-i şi impresia mea. S-ar zice că după ce-au trecut clipele euforice de-acum trei luni de pe gazonul Casei Albe (show-ul anului!), după ce a fost presat, înghesuit, tras de mînă şi de mînecă, bombardat cu telefoane occidentale, lăudat ca om de stat îndrăzneţ, (au lipsit numai imnurile de slavă gen "Cîntarea Israelului" şi cîntecele închinate **Lui**), Itzhak Rabin s-a desmeticit oarecum, îşi scutură capul, se dă cu apă pe faţă şi mîrîie: stai frate, nici aşa, să n-o luăm mecanic. Exemplul cel mai frapant, de antologie, în materie de redactare a acordurilor îl constituie pentru mine cazul oraşului Jericho. (Despre povestea cu controlul graniţelor cu Egiptul şi Iordania, nu mai vorbesc, vedem zilnic la Tv ce se întîmplă). Băieţii de la externe au spus la Oslo: în afară de Gaza vă dăm, ca bonus şi Jericho. OEP-iştii au răspuns surîzînd uşor: O. K., ne vom instala la Jericho. Pe urmă ei au venit cu o hartă, din

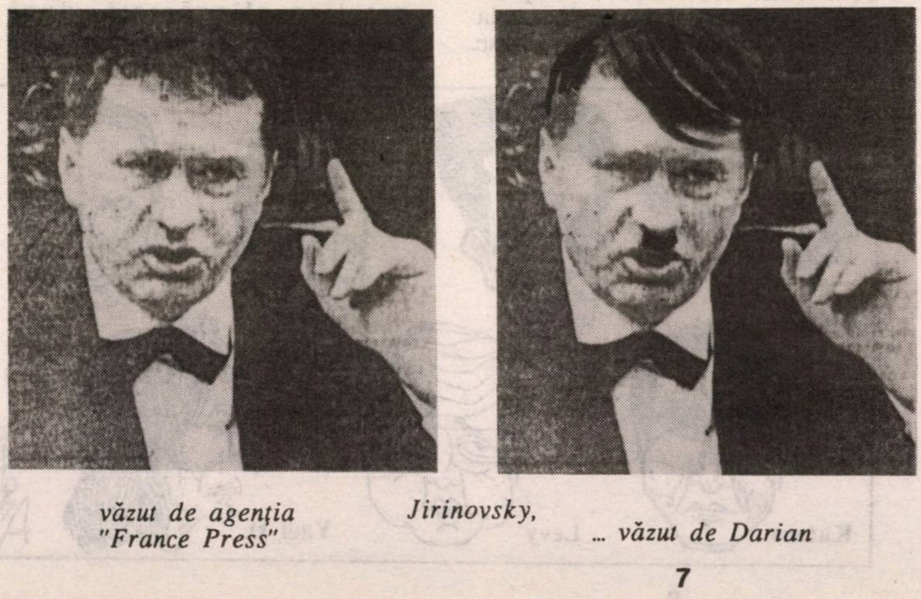

văzut de agenţia "France Press" *Jirinovsky,* *... văzut de Darian*

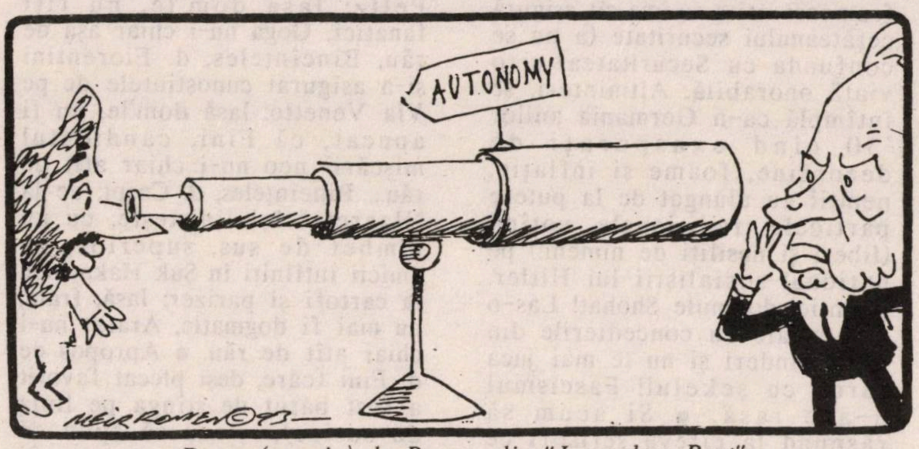

Desen (parşiv) de Ronen, din "Jerusalem Post"

vremea imperiului otoman din care reiese că orăşelul în cauză se întinde, de fapt, pe vreo 400 km. pătraţi, cuprinzînd Betlehemul,Marea Moartă, Afula, Ghivataimul, Tel Avivul pînă la Hamaşbir. ● Lumea de la noi, cînd a aflat, a sărit în sus (cum se poate, domnule, aşa se redactează un acord?), eu mi-am zis că dacă băieţii cu pricina ar fi venit la "Minimum" cu un articol cuprinzînd golurile, impreciziile şi bulibăşelile din acorduri, i-am fi dat afară din redacţie cu picioare-n fund (la şcoală, bă, la grădiniţă, la alfabetizare, la o-i, o-i !). ● Pe scurt, iniţiaţii şoptesc că Rabin şi-a dat seama (a mirosit) că acordurile nu sînt f.f. caşer, conţinînd fel de fel de curse întinse abil de OEP-işti pentru fraieri. Atunci el s-a încontrat şi a spus: un moment, ia să vedem mai bine despre ce e vorba. Şi, în felul acesta s-a făcut că asistăm la unul din cele mai uluitoare fenomene din viaţa politică israeliană: mai întîi, dl. I. Rabin a semnat acordurile, pe urmă s-a apucat să le citească. ● "Urmăresc "Minimum" cu regularitate şi cu pasiune - mărturiseşte d-na Adda Cuşmaru, din Ierusalim - dar nici pînă astăzi nu sînt lămurită dacă dvs. sînteţi de dreapta sau de stînga. Odată îi înjuraţi pe cei din Maarah, altădată daţi cu sete în likudişti şi-n religioşi. Cine sînt liderii dvs. favoriţi? Unde anume vă situaţi pe scena politicii noastre; la dreapta sau la stînga?" ● Eu nu sînt nici de stînga, nici de dreapta, nu accept această împărţire a societăţii în tabere opuse; cred că există valori şi într-o parte a eşichierului social şi în cealaltă. Criteriul meu , dacă vă interesează, se aseamănă cu acela propus, prin anii 20 (fără succes, de altfel, ca mai toate ideile bune) de romancierul Franz Werfel (omul care a scris teribilul "Musa Dagh", despre masacrarea armenilor de către turci). Werfel refuzase împărţirea stînga-dreapta, susţinînd că, după el, lumea politică se împarte în "deasupra" şi "dedesubt". Asta înseamnă, dacă înţeleg bine, că trebuie să alegem între conducătorii inteligenţi, superiori adică şi... ceilalţi. În lumina acestei diviziuni (recunosc, utopică astăzi, cetăţeanul nu e dispus la asemenea categorisiri), eu găsesc oameni valabili pretutindenea (cu excepţia extremelor care anti- sioniste fiind, se ating), fiind dispus să aleg un guvern de *adevărată* uniune naţională. Candidaţii mei? Voi da cîteva exemple, la repezeală, precizînd, cum mi-aţi cerut cine-mi place şi cine nu-mi place. Îmi place Dan Meridor, nu-mi place Dov Shilanski. Îmi place Amnon Rubinstein, nu-mi place Iosi Beilin. Îmi place Iosi Sarid, nu-mi place Yael Daian. Îmi place Israel Keisar, nu-mi place Shulamit Aloni. Îmi place Bibi Netaniahu (deşi parcă nu e copt pentru postul rîvnit de prim-ministru), nu-mi place David Levi. Îmi place Avraham Burg, nu-mi place Haim Ramon (prea le ştie pe toate, ca un om mare). Îmi place Rafael Eitan, nu-mi place David Magen. Îmi place Shitrit, nu-mi place Nissim Zvili. Îmi place rabinul Israel Lau, nu-mi place (nici de frică) rav Menachem Porush. Îmi place Tedy Kollek, nu-mi place Ora Namir. Îmi place Arthur Israelovici (ăsta, dacă ia finanţele, se pune cu otosbiru pe speculanţii de monedă, salvînd şekelul), nu-mi place Moshe Shahal. Îmi place generalul Ori Orr, nu-mi place Dedi Zuker. Îmi place Ben-Elisar, nu-mi place Uzi Landau. Îmi place Moshe Katzav, nu-mi place Rav Peretz. Îmi place băiatul Gheulei Cohen, nu-mi place mama lui (prea patetico-plîngăreaţă, după gustul meu). Îmi plac, de la

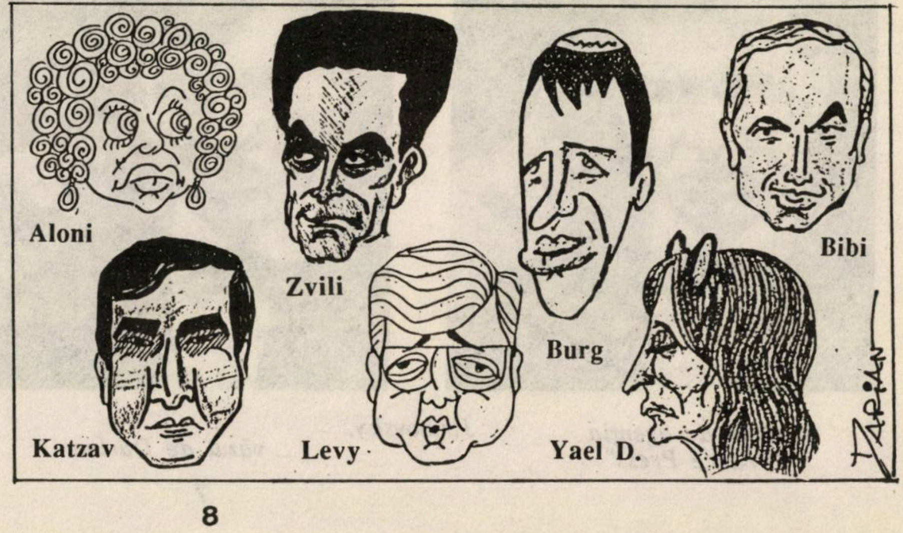

Externe, Avi Primor, ambasador acum pe la Bonn (bun de export, ehei, dacă toţi ovreii ar fi ca el), Collete Avital, Puiu Arad şi Iosif Govrin (are hibele lui, dar e un om inteligent, cult şi patriot adevărat), nu-mi plac alţii de pe-acolo, dar hai să nu mai discutăm, că sîntem cu gîndul la Anul Nou. ● "Eu sînt pentru înţelegerea cu OEP-ul nu fiindcă aş iubi terorismul, ci pentru că mi se pare că există o şansă de pace care nu trebuie pierdută - scrie dl. Petrică Druckman din Paris - dar, cel puţin de-aici, din depărtare, lumea crede că pentru a realiza cu succes un asemenea program extrem de complicat şi primejdios, ar fi de dorit ca guvernul de la Ierusalim să se sprijine pe o majoritate serioasă, masivă în Knesset. Nu sînteţi de aceeaşi părere? ● Ba da. De altfel preşedintele Weizman, omul Maarahului, şi-a dat seama (nici nu era greu) că toată acţiunea guvernului se bazează pe-o majoritate fragilă şi că (nu e frumos să spui, nu e democratic, nu se poartă dar e adevărat) trebuie să fii niţel iresponsabil, ca om politic, să dai arabilor pămînturi şi aşezări bizuindu-te pe votul deputaţilor arabi. Aceştia sînt cetăţeni respectabili, au o mie de calităţi însă (ca şi deputaţii ultra din Aguda, de pildă) nu sînt sută-n sută sionişti. Acum, dacă lucrurile ar fi mers bine, preşedintele nu zicea nimic. Ar fi continuat să salute spiritual, vorbind cu mîinile în buzunar, regii şi şefii de stat care ne vizitează ţara. Însă cînd toată lumea a văzut impasul unde am ajuns (ziua de 13 decembrie rămîne o *dată)* preşedintele, om bine informat şi simţind că se apropie vijelia, a tras semnalul de alarmă. El s-a adresat, emoţionat şi parcă stăpînit de oarecare panică, partidelor din opoziţie (recte jumătate din parlament) cerîndu-le să sară în ajutorul guvernului. El ştie că ţara are nevoie de unitate în momentele cruciale. Şi cînd porneşte la război, dar şi cînd porneşte... la pace (dacă despre pace e vorba). El şi-a amintit cam tîrziu dar şi-a amintit, de-un adevăr simplu pe care noi îl sesizasem de la început. Dacă Beghin, în 1977, cînd s-a hotărît să încheie pacea cu Egiptul, cedînd teritorii întinse şi aşezări israeliene, avea spatele acoperit (Likudul său, plus întreaga stîngă, unită), lui Rabin acest spate, vital necesar, îi lipseşte. Orice soldat în termen, după două luni de instrucţie, ştie că asta e o greşeală strategică fatală. Este, de altfel, greşeala pe care Beghin, acelaş Beghin lucid în 1977 a comis-o, peste cîtiva ani, în 1982, pornind atacul din Liban. Opoziţia, (Maarahul şi celelalte grupări de stînga) l-a susţinut la început, din vîrful buzelor (fiindcă nu se putea altfel, mureau soldaţi pe front) însă după cîteva săptămîni s-a "distanţat" începînd boicotarea acţiunii. Dar să ne întoarcem la întrebare. Eu sînt destul de sceptic cu privire la posibilitatea ca acest guvern să-şi asigure spatele mult necesar pentru a ceda ceea ce s-a înscris (şi mai ales nu s-a înscris) în acordurile de la Oslo: înfiinţarea unui stat OEP, lichidarea aşezărilor din teritorii, împărţirea Ierusalimului, apoi renunţarea la Podişul Golan etc. La noi în Israel, un război victorios poate fi dus numai de Maarah, iar o pace temeinică poate fi înfăptuită numai de Likud. ● O întrebare din partea d-nei Lucica Viişoreanu, din Los Angeles, USA: "Cum se explică faptul că tocmai acum Arafat, ba chiar şi alţii (sirienii, etc.) dau semne că ar dori să încheie pacea cu Israelul?" ● Am să vă răspund cu o vorbă a lui Henry Kissinger: "un arab moderat este unul căruia i s-au terminat muniţiile". ● Zilele trecute s-au

Grup de membri ai Fatah-ului, în teritorii. Astăzi (nu ieri, nu alaltăieri). Astăzi. Cine mi-e drag, mă aşteaptă.

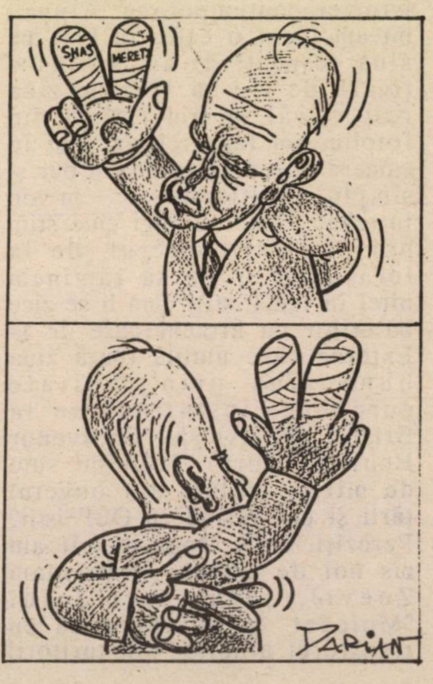

împlinit patru ani de la Revoluţia sau "revoluţia" din decembrie 1989. Vă mai aduceţi aminte cum stăteam lipiţi, noi "originarii" de televizor şi de aparatele de radio în zilele de 20 -21 - 22 şi aşa mai departe pentru a afla ce se întîmplă la Timişoara, mai întîi, pe urmă la Bucureşti, în piaţa Palatului. Vă mai aduceţi aminte cum pentru noi întîmplările năucitoare din România deveniseră subiectul nr.1, obsedant şi acaparant şi distrugător de somn: (la bistroul faimos al lui Harry, Dumnezeu să-l ierte şi Ghitta, din piaţa Primăriei din Tel Aviv, patronii aduseseră-n maşină televizorul de-acasă, pentru ca nici ei, nici clienţii să nu piardă vreo imagine de-acolo de departe şi aproape). Vă mai aduceţi aminte cum sbîrnîiau acasă telefoanele de la Paris şi San Francisco, de la Düsseldorf şi Lausanne, de la copii, mătuşi, veri primari, unchi de-al doilea, amanţi şi amante care strigau în aparat: ai văzut? atacă televiziunea! sau: ai văzut? Ceauşescu este huiduit în piaţă!... Ce zile nebune, ce zile nebune! Acum, umblînd cu remote-controlul, am nimerit la TF5 (european) peste momentul cînd Ceauşescu fugise cu helicopterul de pe acoperişul Comitetului Central. E, categoric una din marile imagini ale istoriei contemporane. Atunci, mi-am făcut o cafea (a 14-a pe ziua respectivă) am aprins o ţigară de foi (a 18-a pe ziua respectivă), m-am ridicat din fotoliu, am făcut cîţiva paşi în cameră şi - nu ştiu de ce, pur şi simplu nu ştiu de ce - m-am întrebat: Unde va fugi cine ştim noi cu helicopterul, de la Jerusalim? o Ca să rămînem niţel în temă, ştiţi cum li se zice băieţilor cu attaché-case de la Externe care umblă toată ziua bună ziua prin capitale europene, instalîndu-se la Bristol (Paris) sau Grosvenor House (Londra) cheltuind sute de mii de dolari din bugetul ţării şi conversînd cu OEP-iştii? Pereziţi. o O, Doamne, cît am rîs noi de Gandhi (Rehavaam Zeevi), şeful partidului "Moledet" şi de ideea sa cu transferul arabilor din teritorii în ţările surori, supra-mari şi supra-bogate (Arabia Saudită, Irak, etc. etc.)! Ei bine, uite că ideea sa imposibilă şi inacceptabilă şi intolerabilă este pe cale să se înfăptuiască; în zilele noastre şi sub ochii noştri. Cu o singură modificare. În loc de transferul arabilor, vom asista la transferul evreilor din teritorii. o Lozinca zilei în şedinţele Consiliului de Miniştri: bate transferul cît e cald! • Cuvinte frumoase a scris despre noi - în cotidianul bucureştean "Meridian" - criticul literar şi colegul nostru Henri Zalis în cadrul unui ciclu de note de călătorie în Israel, intitulat "Dialog cu prieteni".

Mulţumim pentru rînduri şi mai ales pentru cuvîntul *libertate,* la care ţinem în chip cu totul şi cu totul deosebit. Libertate, astăzi, înseamnă şi dreptul de a te împotrivi curentelor la modă, de a refuza *linia* "de sus". de a spune nu dictatului ideologic al Puterii. "A schimba un conformism cu altul - scria George Orwell - nu este neapărat in progres". Progresul vine din refuzarea conformismelor de orice fel. Gata cu politica (sau aproape gata). Sărim dintr-un an în altul, aşteptăm cu toţii un 1994 pe măsura dorinţelor. În consecinţă, eu ridic paharul, vă privesc adînc, adînc în ochi, şi strig rugîndu-vă să fiţi cu băgare de seamă la vorba mea: la mulţi ani şi cînd o fi mai rău, aşa să fie!

Pix

*** Preşedintele Bulgariei, dr. Jelio Jelev, s-a bucurat de o primire excepţională în Israel. Conducătorii israelieni au ţinut astfel să omagieze poporul bulgar "care nu cunoaşte antisemitismul". În cartea de impresii de la "Yad V'Şem", dr. Jelev a scriş: "Nici măcar zeii nu pot modifica istoria. Sînt mîndru de poporul meu care în vremuri inumane s-a comportat conform legilor umane".

Pe Al. Mirodan îl găsesc la revista pe care o conduce dându-i ceva inestimabil, grija de a însoţi cuvintele cu devoţiune, cu vibraţie. Strada Zamenhoff este uniformă, liniştită. Plouă voios, energic, toamna îşi semnalează sosirea. La *Minimum,* lunarul fondat de Mirodan acum şapte ani, atmosfera e febrilă. Cei patru-cinci bărbaţi prezenţi în încăperile redacţiei, deşi trecuţi bine de vârsta tinereţii, n-au uitat să îşi facă meseria, una veşnic în priză. Motivul agitaţiei lor: se pregăteşte un nou număr. Sună telefonul, sosesc şpalţi, un proiect de machetă iese din dosarul magicianului, ca de obicei un grafician sensibil la adevărul formei.

Stau de vorbă cu un vechi coleg de scris. Ne cunoaştem demult. Revederea are elanul celor ce înghit nesăţios ştiri, impresii, conexiuni. De aceea vizita pe care i-o fac nu este nici a amintirilor, nici a şuetei. Discut cu Al. Mirodan despre actualitate. Îi surprindem diversitatea, policromia. Din concretul acestora face parte şi primul volum, absolut remarcabil, intitulat *„Dicţionarul neconvenţional al scriitorilor evrei de limbă română"* pe care Mirodan l-a conceput în spaţiul protector creat de întâlnirea a două culturi. La despărţire îmi oferă câteva numere din revista lui. Citite cu atenţie au un fel de complicitate fraternă cu realitatea ce ne conţine. Obiectul contemplat e local, gândit, văzut şi-simţit de nişte oameni care au păstrat umorul şi accesul la ficţiune, româneşti şi evreieşti, înfrăţite.

Este, cred, emoţionant să ştii că la peste 2.000 kilometri de ţară un scriitor ca Mirodan (dramaturg, prozator, publicist) propagă în demnitate şi libertate o publicaţie de 80 de pagini, format caiet mare, ca o formă de mărturisire. Condiţiile grafice excelente, varietatea rubricilor, a semnăturilor conferă publicaţiei scrisă în româneşte la Tel Aviv un constant şi preţuit ecou într-o comunitate numeroasă venită de aici. Colaborări de ţinută trimise din Bucureşti, Paris, Toronto, New York dovedesc un lucru cât se poate de clar. Anume că cei ce au învăţat limba română din născare locuiesc în ea şi chiar dacă se strămută o iau cu ei ca pe un talisman.

H. Zalis

Arafat a cerut bani Arabiei Saudite, dar în ciuda insistenţelor, emirii de la Gedda nu i-au aprobat nici un dolar.
Aşa, Gedda n-a geddat.

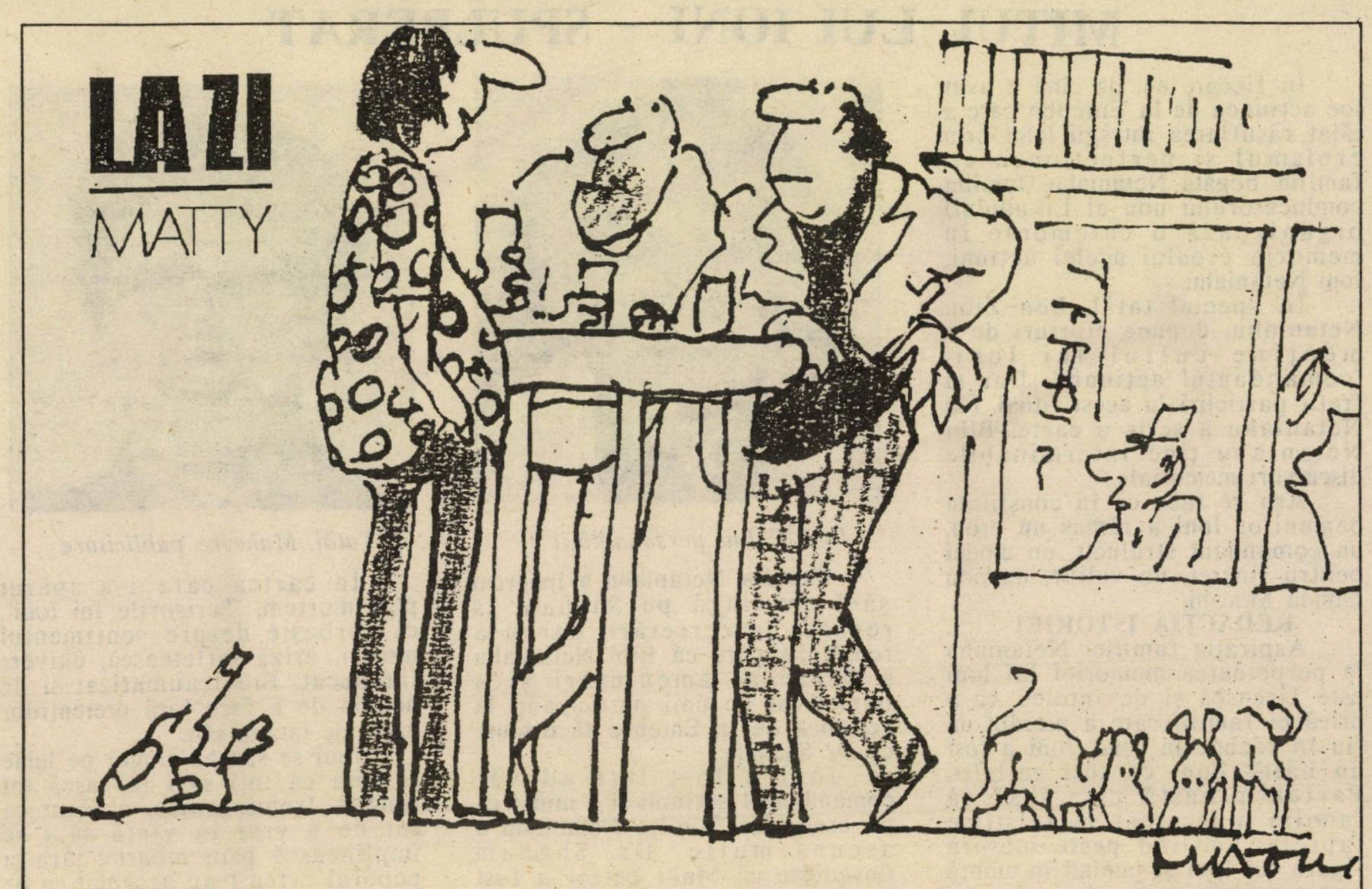

- Eu dac-aş fi prim-ministru, n-aş avea decât o problemă: dacă la maşină sau cu stiloul să-mi scriu DEMISIA..

... fără nici o legătură cu situaţia din Israel (n.red.)

BIOGRAFIE ISRAELIANĂ

(după Shalom Rosenfeld, în "Maariv")

În româneşte de A. Clain

Cînd s-a născut în creşa prematurilor,
a fost salvat din cer dintîi din lanţul aventurilor
şi scos cu mîinile unor ziarişti care, în mod reprobator,
au vrut să-l fure din incubator.
La şcoala primară,
era să moară,
pe masă nepusă,
pe şosea, în exerciţiul numit ruleta rusă.
În clasele gimnaziale aproape că-l disecă
o-ncăierare pe un prag de discotecă.
În armată
a scăpat cu viaţă din ruleta Iţic, din ruleta mreajă
şi din şicanele plutonierului major, doar printr-o vrajă.
Din excursia cu rucsac în Thailanda,
unde-a plecat cu banda,
i-a fost scoasă
din stomac ciuperca veninoasă.
În Himalaia, de pe stînca pe care vruse s-o escaladeze,
a căzut de-a dreptu-n braţele unei frumoase stewardese.
În India, în schimburi de împuşcături
printre hinduşi şi musulmani, pe temeiul vechii uri,
gloanţele i-au şuierat pe la ureche,
dar n-avu nici o zgîrietură – noroc fără pereche.
Obosit peste măsură s-a întors acasă
şi-n ţara noastră
aproape moartă i-a fost scoasă
făptura dintr-o scufundare-n gaura albastră
într-o vacanţă în Sinai.
Noroc însă cînd n-ai,
la începutul săptămînii scurse,
din cauza ciripitului unei gaiţe a Bursei,
şi-a pierdut avutul tot, un ban nu i-a rămas.
Ţeava pistolului lipindu-şi-o de tîmplă,
cum se întîmplă,
a tras,
printr-o apăsare pe trăgaci,
cu o zi înaintea declaraţiei premierului,
ce-a dezminţit cuvintele remizierului.
Ghinionist. Stîngaci.

CITIŢI
în pag. 30

CAZUL MIHAI PELIN

Si veţi înţelege
multe.
Multe.
Multe.

Veţi înţelege cum se confecţionează
"crimele poporului evreu"
şi cum se nasc pogromurile.

MITUL LUI IONI - SPULBERAT

În fiecare an, de cînd a avut loc acțiunea de la Entebbe care a tăiat răsuflarea întregii lumi prin eroismul și perfecțiunea ei, familia bogată Netaniahu (familia conducătorului nou al Likudului) organizează o ceremonie în memoria eroului acelei acțiuni, Ioni Netaniahu.

În special tatăl, Ben-Zion Netaniahu, depune eforturi de a menține cultul lui Ioni, "comandantul acțiunii". Dar și frații participă la acest ritual. Ido Netaniahu a scris o carte. Bibi Netaniahu ține interminabile discursuri memoriale.

Așa se face că în conștiința oamenilor Ioni a rămas un erou, un comandant strălucit, un model pentru tineret, un vultur, un nou Iehuda Macabi.

REDACȚIA ISTORIEI

Aspirația familiei Netaniahu la perpetuarea memoriei lui Ioni este firească și de înțeles, ca a oricărei familii care a pierdut un fiu în război. În fond, Ioni a fost un băiat bun, ca toți ceilalți. Partea proastă este însă că familia a încercat să falsifice faptele, umflînd peste măsură figura lui Ioni și punînd în umbră pe toți ceilalți.

Familia Netaniahu s-a constituit în acest scop într-un fel de redacție și chiar tribunal: tatăl este președintele tribunalului, Ido este scriitorul sau grefierul, Bibi este ministrul de externe al familiei și recenzentul. La un moment dat ei au făcut apel la un "colaborator extern", mai întîi la ziaristul israelian Eitan Haber, pe urmă la englezul Max Heystings. Dar amîndoi au refuzat să scrie o carte despre Ioni cînd și-au dat seama că li se impune să-l idealizeze pe Ioni, în ciuda adevărului.

Atunci familia a răspuns prin cartea lui Ido, "Ultima luptă a lui Ioni", care a pus bazele mitului. Fiindcă Ioni a fost prezentat ca un continuator al lui Iehuda Macabeul, cei doi frați ai săi s-au transformat în mod automat în Hașmonaim.

DEPOSEDAREA DE GLORIE

La începutul lunii a apărut cartea Dr-ului Avigdor Shaham, "Glontele tunetului". Autorul a cercetat timp de șapte ani și-l deposedează pe Ioni Netaniahu de "proprietatea exclusivă" a gloriei de la Entebbe.

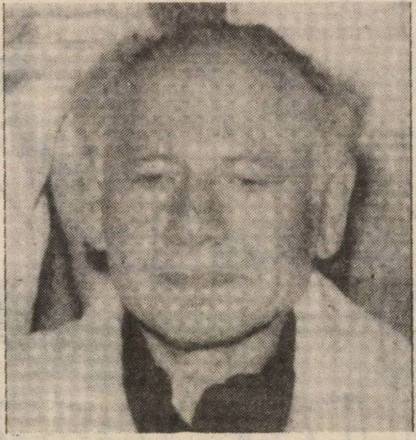

Ioni. Cultul personalității

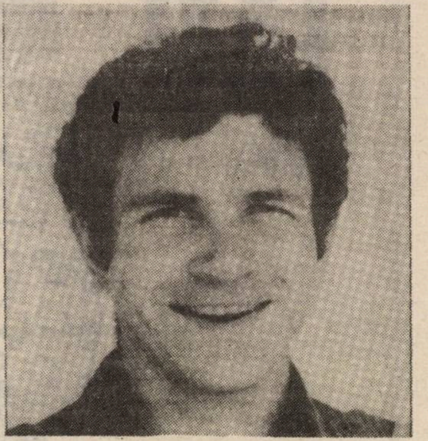

Tatăl. Manevre publicitare

Familia Netaniahu a încercat să-l convingă pe Shaham să renunțe la cercetări, dar n-a reușit. Se pare că Bibi Netaniahu a proferat amenințări și a împiedicat pe unii participanți la acțiunea de la Entebbe să discute cu Dr. Shaham.

Ioni a fost într-adevăr comandantul acțiunii și a murit ca un erou, dar familia Netaniahu a ascuns multe. Dr. Shaham dovedește că Muki Betzer a fost cel care a făcut planul acțiunii, nu Ioni.

Ioni, contrar planului, a deschis focul asupra paznicilor ugandezi și de aceea s-au trezit din somn soldații ugandezi.

Nu se știe dacă glontele care l-a răpus pe Ioni a fost tras de un terorist german, de un ugandez de la Turnul de control sau - mai îngrozitor - de unul din soldații israelieni.

Imediat după încheierea acțiunii, Mordehai Gur, pe atunci șef al Marelui Stat Major, a convocat pe ofițerii unității de comandă și le-a spus: "Ioni este vinovat de moartea sa. I-am spus să nu tragă asupra forțelor de pază ale aeroportului".

Familia a profitat de faptul că despre morți se vorbește numai de bine, a înregistrat elogiile aduse la comemorări, le-a publicat și restul a ascuns. A ascuns că în ajunul acțiunii de la Entebbe, Ioni era într-o stare de spirit rea. El urma să fie exclus din unitatea specială a Zahalului deoarece eșuase lamentabil în plănuirea și executarea unei acțiuni, cu trei luni înainte de Entebbe.

În cartea care i-a apărut post-mortem, "Scrisorile lui Ioni", el vorbește despre sentimentul morții, criză sufletească, univers întunecat. Era traumatizat și de nevoia de a face față pretențiilor mari ale tatălui său.

Ioni se simțea singur pe lume și voia ca toți să-l iubească tot timpul. Ironia soartei a făcut ca tot ce a vrut în viață să i se împlinească prin moarte: țara și poporul evreu l-au acceptat ca pe un simbol al vitejiei în momente de stare excepțională. Străinătatea a îndrăgit acest simbol.

Așa ar fi rămas în istorie Ioni dacă familia lui nu ar fi recurs la manevre publicitare pentru a crea un mit, un "cult al personalității".

M. Rafael

●

Se pare că așa sîntem toți (fără excepție).
Ne place să scoatem în față numai lucrurile bune despre noi sau ai noștri, să le umflăm pînă la hipertrofiere și cu-n deget pe buze à la ssst! să trecem diplomatic peste greșeală, slăbiciuni sau imperfecțiuni. Ca nu cumva să afle lumea (recte madam Goldenberg) că mai sînt și lipsuri.
Dar lumea află... C-așa e lumea: rea.

●

MATI CASPI, GRANDOAREA ŞI DECĂDEREA UNUI STAR

Mati Caspi, "iored"? Poate da, poate ba. Nici lui nu-i pasă ce calificativ i se dă. Deocamdată, de cîteva luni, locuieşte într-un apartament cochet, cu chirie, din Toronto, împreună cu amanta lui, Rahel (şi-a schimbat numele între timp, în Gal) şi Su-Yan, copilul lor. Un oarecare Şimon Zer-Aviv, israelian care se ocupă cu impresariaţ în Canada îi organizează concerte iar Mati şi Gal şi-au programat o şedere de un an în Canada. "Pe urmă dacă-mi va veni pe chelie, vom pleca în Brazilia, apoi în Maroc, oriunde voi simţi că-mi va fi bine. Mie şi lui Gal" - a declarat popularul compozitor şi cîntăreţ Mati Caspi, unei colege de la un cotidian ebraic care l-a întîlnit pe artist , exact după o lună de la "dispariţia" sa din ţară.

Despre talentul lui Mati am aflat pentru întîia oară în urmă cu aproape trei decenii de la profesorul său de conservator, defunctul Radu-Rafael Drăgan. El şi-a lăudat mult elevul, convins că, într-o zi, va face carieră. Tot de la maestrul Drăgan am aflat că Mati este sabru, dar cu ascendenţă "română". Mati a urcat pînă la vîrful piramidei muzicii uşoare din ţară, compoziţiile lui devenind şlagăre de la primele audiţii. Să fii gîndit cineva că va veni o zi în care acest star, cu onorarii grase, se va îngloda în datorii şi, în disperare, va lua calea străinătăţii? Şi "gurile rele" spun că toate necazurile au venit odată cu plecarea lui Mati de la casa lui, de la nevastă (actriţa de estradă Dorin Caspi) şi de la cei doi copii. Despărţirea lor a produs vîlvă, iar reporterii de cancan au avut, mereu, subiecte picante pentru rubricile lor. Dar, de aici şi pînă la nevoia de a părăsi ţara, distanţa ni s-a părut enormă. "Am fost înjosit, prietenii m-au trădat, impresarii m-au exploatat" - a declarat Mati Caspi, ziaristei Hava Barak, ca un SOS transmis din Toronto, celor din ţară ce vor să audă veşti despre el. "Impresarii mei s-au purtat ca proxeneţii" - a mai adăugat el recunoscînd că a ajuns în starea de a nu-şi putea procura pîinea cea de toate zilele. Lucra la un birou de impresariat, neavînd dreptul să cîştige nimic în plus, creditorii îl urmăreau la fiecare pas, iar Dorin, fosta lui soţie, i-a pus poprire pe contul comun din bancă.

"Cum ai ajuns la această situaţie?" - a fost întrebat Mati. El a acuzat, în primul rînd, biroul de impresariat care îl angajase şi care i-a promis pentru apariţiile în spectacole şi pentru drepturile de compozitor o sumă lunară, dar s-a trezit cu ordine de arestare şi cu dobînzi peste dobînzi. O altă cauză, după spusele lui Mati Caspi, ar fi că acelaşi birou a încetat să-i mai plătească leafa susţinînd că piaţa e slabă, şi nici nu i-a dat voie să apară pe cont propriu. Strîns în chingi, Mati i-a ameninţat pe impresari cu ... greva, i-a avertizat că nu va apare la festivalul de la Arad, pînă ce nu va primi salariul. Ziarele au scris că el a cîntat la o Bar Mitzva pentru 5000 de dolari atrăgînd atenţia că e ceva putred în cariera vedetei. El a recunoscut că i s-au impus astfel de "concerte" de care întotdeauna a fugit, dar n-a avut încotro, tot aşa cum, neavînd încotro, a apelat la tatăl cîntăreţului David D'or pentru un împrumut de 30.000 şekeli. Numai că "secretul" n-a rămas secret, iar prietenul lui de altădată David D'or (mai precis soţia acestuia, Pazit), l-a "turnat" printre colegii de breaslă. A fost încă o lovitură pentru Mati! Senzaţia de înjosire a continuat; printre altele îşi aminteşte de un concert programat la Beer Sheva unde două cîntăreţe tinere, Alona Daniel şi Eti Ankri, au apărut în program înaintea lui.

Mati Caspi a ieşit în Galut, de unul singur. Gal a rămas, un timp, în Israel cu Su-Yan, dar creditorii - mai ales un director de bancă - i-au făcut "ţarot", inclusiv interzicerea, prin lege, de a ieşi din ţară. Telefoanele din Toronto, rugăminţile nu au ajutat prea mult la început. În plus, Mati a avut de furcă - închipuiţi-vă! - şi cu rabinatul. "Ei mi-au amărît viaţa" - zice pe un ton de revoltă compozitorul. Scandalul public provocat în jurul divorţului de Dorin Caspi se datorează, după cum susţine însuşi Mati, numai rabinilor. Ei au cerut dovezi concrete că Dorin îl înşală şi, în consecinţă, Mati Caspi a angajat detectivi perticulari care, într-una din nopţi, au intrat în locuinţa familiei, au aşteptat-o pe Dorin şi exact cînd s-a culcat în pat, cu amantul, au pătruns în dormitor cu aparatele de fotografiat...Încurcătură juridică deloc uşoară! "Nu-s la curent cu procesul - a spus Mati. "În ceea ce priveşte divorţul în sine, Dorin să mă caute acum!".

Răzbunare? Posibil! Mati Caspi nu neagă. El se simte bine printre străini, e bine cotat, speră să se achite de datorii şi speră că, într-o bună zi, cei doi copii vor dori şi vor putea să-l revadă. Întrebată ce crede despre ceea ce spune Mati, Dorin Caspi a răspuns laconic: "Fiecare cuvînt al meu e de prisos. Mati e un mincinos". Şi cînd te gîndeşti bine, grandoarea şi decăderea unui star începe, aproape întotdeauna, de la o femeie. Aşa să fie şi cu Mati Caspi?

Ben Iacov-Zwi

• Un boxer nu ştie cum s-o anunţe pe nevastă-sa că o va părăsi.

- Puneţi mănuşile, îl sfătuieşte un prieten.

UNGARIA ÎN PRAGUL LUI 1994

ITZHAK ARTZI

Budapesta e unul din cele mai frumoase oraşe din Europa. Mai ales iarna. De la fereastra hotelului "Forum" se vede Dunărea care curge molcom; apele ei fiind cam poluate vasele de excursie, se duc, vara, mai curînd în Austria, Germania sau spre sud către fosta Iugoslavia sau România. Iarna nu e prielnică pentru excursii Dunărea fiind bântuită de vînturi puternice.

Cele două părţi ale oraşului - Buda şi Pesta - sînt despărţite de apele Dunării. Buda e un tezaur de artă medievală şi barocă. Sînt vestite: Castelul, Bastionul pescarilor. In contrast cu Buda, Pesta este centrul comercial, politic, social al Ungariei. Podurile impresionante Margit Hid, Erszebet Hid, Petöffi Hid unesc cele două maluri ale Dunării. Pesta e şes. Buda e într-o zonă stîncoasă acopertă de păduri. Priveliştea e romantică, fermecătoare. Castelele sînt acoperite de zăpadă, învăluite în negură.

Dar la Budaesta preţurile sînt exagerate. Oraşul are un aspect occidental; unguroaicele frumoase sînt bine îmbrăcate şi au un şic incomparabil. Mă aflam la Budapesta la puţin timp după răsturnările din 1989. Şi în urmă cu patru ani, înaintea schimbării de regim, comunismul se simţea mai puţin decît în orice alt oraş al Europei răsăritene. Răscoala din 1956 a lăsat urme. Şi în 1988, puteai să faci cumpărături ieftine la magazinele de stat. Dar la un preţ mai ridicat îţi stăteau la dispoziţie magazinele particulare. Aici marfa era calitativ mai bună, serviciul mai bun. Era un început de economie mai puţin "socialistă" ceea ce a ajutat populaţiei să depăşească relativ usor trecerea de la comunism la economia de piaţă de tip capitalist. Totuşi Ungaria mai suferă încă de criza tranziţiei. Localnicul priveşte cu jind la vitrinele încărcate cu mărfuri. Puţini oameni au posibilitatea să le cumpere. Chiar şi pentru străini preţurile sînt foarte mari. Numărul săracilor e în creştere; se apreciază la 2 milioane numărul cetăţenilor care trăiesc sub pragul sărăciei. Şomajul se menţine la 13%. Pentru a combate această situaţie, guvernul a mărit alocaţiile pentru cei săraci, dar ele nu pot acoperi totuşi nevoile stringente. Toate acestea au creat şi în Ungaria o stare de tensiune socială. "La alegeri riscăm să se repete şi la noi fenomenul polonez, adică o orientare către partidele care reprezintă fostul regim comunist" - mi-a declarat o personalitate politică maghiară.

Guvernul insistă pentru ca ţara să fie primită în Piaţa Comună Europeană. Este de presupus că în anul 2005 Ungaria va deveni membră a Pieţei Comune. Dar şi pe plan politic şi militar ochii tuturor sînt îndreptaţi către Vest. Conferinţa la nivel înalt a NATO ce se va ţine la Bruxelles urmează să discute, printre altele, aderarea Ungariei la Pactul Atlantic. Propunerea este susţinută de americani. Ruşii au însă rezerve; ei se tem că în situaţia în care majoritatea statelor fostului Pact de la Varşovia va adera la NATO, ţara lor se va găsi izolată.

Deocamdată Ungaria nu e nici pe departe un "paradis". Situaţia este mai bună decît în oricare altă ţară răsăriteană, dar normalizarea este încă departe. În 1994, la alegerile parlamentare, vor concura în principal, partidul conservator, aflat la putere, partidele de stînga şi FIDESZ, partidul tinerilor. Cei doi lideri ai acestuia din urmă, Victor Orban şi evreul Ivan Petö, liderul Alianţei Democratice, se pregătesc pentru preluarea puterii.

În dimineaţa în care am părăsit Budapesta, termometrul arăta cinci grade sub zero. Cam rece pentru un israelian de la Tel Aviv unde 20 de grade plus înseamnă frig. Şoferul era nemulţumit: "N-avem turişti. Ce să caute turistul pe o asemenea vreme?" - mi-a spus el. Dar speranţa nu-e pierdută; se apropie Crăciunul şi toată lumea nădăjduieşte că lucrurile se vor schimba în mai bine.

NU VĂ BIZUIŢI PE ONU, FRAŢI ISRAELIENI, NU VĂ BIZUIŢI PE NIMENI!

Pentru prima dată în viaţă am avut parte de o întîlnire cu trei preşedinţi de state într-o singură zi. Acest eveniment l-am trăit la Conferinţa Internaţionalei Liberale ce a avut loc la Budapesta.

Dimineaţa, la deschidere, ne-a salutat Preşedintele Ungariei, dl. Arpad Göncz. Prînzul l-am petrecut în societatea Preşedintelui Bulgariei, dl. Jelio Jelev, iar seara ne-am întîlnit cu Preşedintele Irlandei, d-na Mary Robinson care, în acea seară, a primit distincţia "Prize of Freedom" (Premiul Libertăţii), un premiu anual conferit de Internaţionala Liberală unei personalităţi publice în semn de apreciere pentru eforturile depuse în slujba libertăţilor cetăţeneşti.

Prezenţa celor trei preşedinţi n-a fost singurul eveniment al reuniunii internaţionale din capitala Ungariei. Ca israelian am fost adînc impresionat de faptul că referatul meu "Procesul de pace dintre israelieni, palestinieni şi statele arabe" a fost ascultat cu atenţie de membrii delegaţiei Consiliului Naţional al Irakului, un grup politic ce organizează, pe plan mondial, opoziţia împotriva dictatorului Irakului, Sadam Hussein. Alături de ei, a stat şi o delegaţie egipteană. Nimeni n-a plecat din sală ostentativ aşa cum se întîmpla, pînă nu de mult la diverse reuniuni internaţionale. Ba mai mult: în cele două zile şi jumătate ale sejurului meu la Budapesta ne-am întîlnit cu irakienii la mese, coktailuri, şedinţe, într-o atmosferă de cordialitate.

Conferinţa de la Budapesta a avut şi alte surprize pozitive. Dar surpriza cea mai plăcută pentru mine rămîne prezenţa irakiană. Închipuiţi-vă că la încheierea referatului meu dr. Salah Al Shaikhly, delegatul irakian a urcat la tribună şi a spus ceva senzaţional: succesul procesului de pace israelo-arab va grăbi căderea lui Saddam Hussein şi a regimului său. Adevărate vremuri messianice!

Urcînd din nou la tribună, după el, am provocat hohote de rîs cînd am remarcat că este mai plăcut să auzi aprecierile delegatului irakian de la tribună decît să primeşti skudurile irakiene, cum mi s-a întîmplat personal cu circa trei ani în urmă.

Vorbitoarea din Egipt, o intelectuală rafinată, a sărit, într-o engleză impecabilă, în apărarea Islamului. Ea a vrut să ne convingă că Islamismul nu trebuie confundat cu fanatismul şi fundamentalismul arab. După ea, există un Islamism uman, paşnic. Păcat că în realitatea în care trăim nu ne este dat să cunoaştem această faţă a Islamismului. Nici ţara ei, Egiptul, bîntuită de terorism fundamentalist, nu cunoaşte Islamismul umanitar. "Unde se manifestă vizibil, practic, un asemenea Islamism?" - am întrebat-o pe distinsa colegă, profesoară la Universitatea din Cairo, într-o convorbire particulară.

La Congres a apărut şi o persoană din România, reprezentantă a "Partidului Liberal 1993". Este vorba de o grupare formată din reprezentanţi ai fostei aripe liberale tinere, o dizidenţă a Partidului Liberal condus de dl. Radu Cîmpeanu. Gruparea este reprezentată în Parlamentul ţării. Ea aspiră să fie primită în Internaţionala Liberală. Interesul faţă de situaţia din România şi cea din Israel a fost reciproc. Am discutat despre posibilitatea de a organiza, în vacanţa de vară 1994, în Israel, la "Institutul de educaţie liberală "Dr. Foerder", din kibuţul Tel-Itzhac, un seminar pentru toţi liberalii din România, sprijinit de Institutul german "Friedrich Navman - Siftung".

La Congres a fost prezentă şi delegaţia minorităţii maghiare din Slovacia şi Slovenia care a pus accentul pe revendicările de ordin cultural şi educativ, solicitînd o autonomie pe acest plan. Este interesant că ungurii nu au abordat în nici un fel problemele din Transilvania; consider că acesta este un semn bun dovedind o destindere în relaţiile româno-maghiare.

Evident că la Congres nu s-a putut ignora situaţia dramatică din Iugoslavia vecină. O personalitate olandeză cu care am discutat nu şi-a putut ascunde dezamăgirea: "Am fost şi sîntem neputincioşi. Organizaţiile internaţionale şi-au dovedit slăbiciunea". Deoarece interlocutorul meu este un mare prieten al Israelului a adăugat şi un sfat: "Nu vă bizuiţi nici pe ONU şi nici pe orice alt sprijin internaţional. Lăsaţi politicienii să vorbească şi să adopte rezoluţii. Dacă ferească Dumnezeu, veţi fi la ananghie, veţi rămîne singuri".

Privatizarea e azi la modă în răsărit, dar şi în Anglia se discută despre privatizare. Le-am povestit unor participanţi la Congres despre cele 161 firme israeliene, candidate la privatizare. Am fost ascultat cu mult interes. Lupta dintre guvern şi Histadrut în jurul lui Kupat Holim, eforturile pentru privatizarea spitalelor şi a şcolilor sînt considerate ca fenomene specifice; şi social-democraţii din diverse ţări au adoptat poziţiile clasice ale liberalismului atît pe plan politic cît şi pe plan economic. Noi, în Israel sîntem un important laborator pentru asemenea probleme. De treizeci şi şapte de ani particip în calitate de reprezentant al Israelului la reuniunile Internaţionalei Liberale. Încă de la înfiinţarea acesteia sîntem mereu prezenţi la reuniunile şi celelalte activităţi ale ei. O Internaţională de acest gen e un forum de propagandă şi de lămurire politică. Împreună cu alţi prieteni de idei am folosit dn plin tribuna Internaţionalei pentru a apăra cauza Israelului. Avem mulţi prieteni, dar n-au lipsit nici adversarii. În trecut au fost nu puţine situaţii în care a trebuit să luptăm cu greu pentru a zădărnici rezoluţii anti-israeliene.

În 1993 la Budapesta ne-a fost mai uşor. Toţi au vorbit cu admiraţie despre Rabin, Peres şi curajosul guvern al Israelului. Rezoluţia executivei a salutat eforturile sale de a promova pacea. La discuţia generală i-am avertizat pe delegaţi împotriva unei euforii exagerate. Le-am explicat progresele, dar n-am ascuns greutăţile, obstacolele, riscurile şi primejdiile.

Congresul de la Budapesta a fost încă un prilej de a prezenta delegaţilor din 40 de ţări, temerile şi speranţele Israelului sub semnul lucidităţii.

În concluzie la relatarea lui Artzi? Mai citiţi o dată sfatul delegatului olandez, învăţaţi-l pe dinafară, copiaţi-l pe curat, lipiţi-l pe un perete, ca să-l aveţi mereu înaintea ochilor.

NEÎNŢELEGERE LA "TELEFONUL EROTIC"

Obişnuit ca frigiderul să mi se defecteze numai vara, în canicula cea mai mare, şi ca radiatoarele să-mi degere iarna de frig, eu nu m-am mirat, ba chiar mi s-a părut normal ca să rămîn fără lumină electrică în toată casa la 11 noaptea.

Noroc că am cartea de telefon "Dapei zahav", plină de electricieni care vin la orice oră. Am ales pe unul care, după adresă şi reclamă, mi s-a părut cel mai sensibil la suferinţa celor care nu-s în stare să schimbe o liţă. Numărul lui de telefon e destul de simplu - totuşi l-am greşit căci a greşi e omeneşte şi numai cine nu formează numere de telefon nu le greşeşte niciodată. Mi-a răspuns o voce de damă:

- Ce ţi s-a întîmplat, puiule?

- Am rămas pe întuneric.

- O, minunat! s-a bucurat individa.

Întunericul e prielnic conversaţiilor intime.

- Spune-i lui mămica ce te apasă!

Pe mine tocmai întunericul mă apăsa în acel moment şi de aceea nu mi-am dat seama că am greşit numărul şi că am nimerit peste unul din acele servicii telefonice denumite "Sex prin telefon", "Convorbiri erotice", "Ţelefonul fierbinte", în care poţi să te destăinui unei vampe şi chiar să te împerechezi cu ea prin viu grai. Eu mi-am zis că poate electricianul nu-i acasă şi mi-a răspuns una din secretarele lui.

- Te apasă singurătatea, nu-i aşa? Boala secolului, mami.

- Da, e groaznic, mai ales că n-am o lanternă în casă.

Ea s-a impresionat probabil de situaţia mea fiindcă mi-a dat voie să-i spun tot ce am pe suflet. Dar nu i-am spus. Cum era să-i spun ei tot ce am pe suflet? Nici n-o cunosc.

- Te simţi obosit, epuizat, bătrîn, mi-a spus ea şi n-am înţeles dacă a spus-o ca o constatare sau ca o indicaţie despre felul cum trebuie să mă simt. - Dezbracă-te, ursuleţule!

- Poftim?

- Dezbracă-te şi imaginează-ţi că şi eu sînt goală-goluţă.

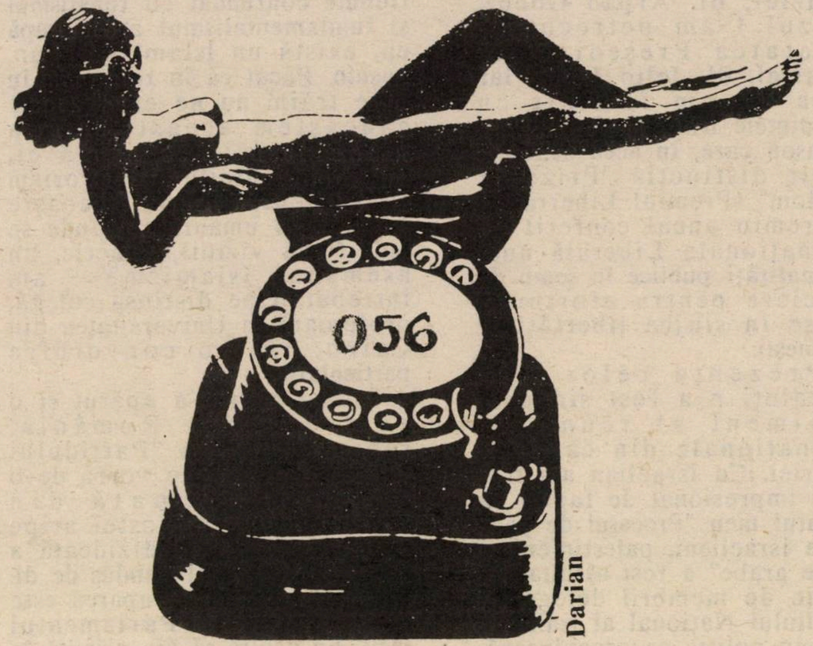

- Duduie, dacă asta e o glumă, atunci să şti că mie nu-mi...

- Nici o glumă, pisoiule! Aşa e jocul. Luptăm cu arma imaginaţiei contra singurătăţii care ne asediază. Închide ochii!... Închipue-ţi că mă mîngîi. Nu aşa moale! Mai tare! Ţi-am spus mai tare, mototolule!

M-am ofensat, se-nţelege. Dar nu i-am zis nimic căci m-am gîndit că poate are instrucţiuni de la electrician să vorbească aşa cu clienţii. Cine sîntem noi să-i contrazicem pe electricieni, pe instalatori? Dacă îi contrazicem, riscăm ca ei să se supere şi să nu vină. Iar dacă ei nu vin, e mai rău decît dacă se supără un medic sau o ambulanţă şi nu vine.

Am fost docil, am executat toate ordinele. Eram chiar bucuros că am rămas pe întuneric fiindcă pe lumină m-aş fi jenat să pup şi să îmbrăţişez o damă invizibilă şi inexistentă. Dar ce nu face omul ca să obţină un electrician? Prometeu, care n-a reuşit să dea de un electrician, a trebuit să se facă hoţ şi să fure puţină lumină tocmai din cer. Dumnezeu numai o singură dată a spus "Să fie lumină"! - a doua oară nu mai face el minunea asta după ce a văzut cine a ajuns să distribuie lumina pe lume şi la ce tarif pipărat.

Deodată femeia a început să gîfîie şi să geamă. Abia atunci mi-am dat seama că am greşit numărul de telefon. Dar tot atunci mi-am zis că o apasă singurătatea fiindcă numai o femeie care suferă de această boală afurisită e în stare să gîfîie din imaginaţie şi să geamă de una singură.

Am făcut tot ce am putut pentru ea: am ascultat-o. Ea gemea şi eu stăteam şi o ascultam. Asta a fost o mare favoare din partea mea, chiar un mare sacrificiu căci nu e uşor să găseşti azi un suflet care să te asculte cînd gemi.

Ah-urile şi vai-urile ei m-au rupt la inimă şi n-am mai ştiut cum s-o consolez.

- Nu mai geme, drăguţo! Lasă, are să fie bine! Am să-ţi caut eu un servici. Ştiu un post de secretară la Kupat Holim. Ai să cunoşti acolo mulţi bolnavi şi poate că unul dintre ei are să te ia de nevastă. Nu se ştie niciodată de unde sare un bărbat.

Nu i-au plăcut perspectivele pe care i le-am deschis. S-a înfuriat şi a strigat:

- Credeam că eşti numai bleg. Văd însă că eşti înapoiat şi paranoic. Nu de telefoane erotice ai dumneata nevoie, ci de un serviciu telefonic la care se dau consultaţii psihiatrice!

Polişin Nelu

GURA HUMORULUI

EPIGRAME

Ne-a vizitat Ministrul
Apărării din Finlanda care
s-a declarat prieten al Israelului.
Cu-aceste declaraţii, noi
Sîntem în cîştig.
Iar paradoxul e în toi
Primim "căldură" deci din frig.

Societatea de electricitate va
distribui salariaţilor săi 20
milioane şekeli drept bonificaţii.
Cu "haşmalul" e adîncă
Disproporţia. Vezi că
Ţie leafa ţi-o mănîncă
Altora, le-o dă.

În lume sînt un milion de
flămînzi.
Un milion n-au ce mînca
Şi deci flămînzii sînt puhoi
Numai aici nu e aşa
Că... ne mîncăm noi între noi.

Un evreu este candidat
neofascist
la alegerile municipale din Italia.
E evreu dar de-l combaţi
El îţi va răspunde-aşa:
"În zadar mă atacaţi
Asta-i (Musso)linia mea!"

Ministrul de externe norvegian
care a mediat acordul între
Israel şi OEP a fost apoi
internat
în spital din cauza epuizării.
Efortul său neîncetat
Normal că l-a epuizat
Cînd vrei asemenea acord
E clar că ieşi atins la cord.

Un cubanez a fost ucis şi trei
au fost grav răniţi cînd au
încercat să fugă din Cuba.
Aţi înţeles care e buba
Dorinţa li s-a împlinit:
N-au vrut să mai trăiască-n Cuba
Şi iată Cuba i-a servit!

A fost judecat pentru viol
un copil de 12 ani.
El s-a dovedit atroce
Şi-ndoieli deci nu încap.
Că e un copil precoce
Însă... nu la cap!

A fost construit în Israel un
penitenciar special pentru
condamnaţi care au ajuns la
vîrsta de aur.
E-un adevăr recunoscut
Vîrsta de aur e frumoasă
Dar e desigur mai plăcut
Atunci cînd o-mplineşti acasă.

Prinţesa Diana s-a retras din
toate activităţile publice.
Trăia viaţa furtunoasă
În văzul lumii pe terasă.
Însă văzînd că n-are spor
Ea s-a retras în dormitor.

P.S.
DECI CE SE POATE ÎNŢELEGE?
PRINŢESA ŞI-A GASIT ALT REGE!

Diana: dar s-a răzbunat ea

PE FAZĂ

*** Preşedintele Ezer Weizman a propus la începutul lunii formarea unui guvern de uniune naţională. Despre asemenea guverne s-a spus că ele sînt ca un pipi de prunc: călduţ şi plăcut la început, dar pe urmă rece şi umed.

*** Bituah Leumi îşi construieşte un sediu nou la Tel Aviv. Un bloc impresionant, un palat uriaş cît două hoteluri "Hilton". Ştiţi ce este Bituah Leumi: instituţia aceea care spune celor mai săraci oameni din ţară că nu are de unde să le mărească ajutorul social cu 10 şekeli.

*** Presa poate să fie în acelaş timp corectă şi tendenţioasă. De exemplu:

Un mare rabin din Galiţia vine în vizită la New York. La aeroport e asaltat de ziarişti. Unul îl întreabă:

– Stimate rabin, veţi vizita oare şi casele de toleranţă din Statele Unite?

– Există oare case de toleranţă în America civilizată?

A doua zi, toate ziarele au scris cu litere mari pe primele lor pagini: "Prima întrebare pusă de marele rabin la sosire a fost: Există oare case de toleranţă în America?"

*** Propaganda făcută cu ocazia Zilei Internaţionale de combatere a bolii AIDS avertizează: cînd te duci la o femeie, te culci de fapt cu fostul ei amant şi cu amanta amantului şi cu amantul amantei amantului. Cu alte cuvinte, dacă intrăm în patul unei femei, te culci cu jumătate de ţară! Bine, ne-am împăcat oarecum cu acest gînd. Dar Ministrul Sănătăţii, Haim Ramon, a declarat că pacea va duce la o şi mai mare răspîndire a bolii AIDS din cauza deschiderii graniţelor. Deci, dacă am înţeles bine, după ce se va încheia pacea globală, un israelian care va intra în patul unei femei, se va culca cu întreg Orientul Mijlociu şi cu tot Golful Persic!

M.Raf.

יהדות
רומניה
בתקומת
ישראל
שורשים

Haim Haberfeld (dr.) cu Arthur Israelovici

ARTHUR ISRAELOVICI
Preşedintele HOR din Israel

PENTRU UN HISTADRUT LA ÎNĂLŢIMEA IMPERATIVELOR MOMENTULUI

Israelul străbate în prezent o perioadă unanim apreciată - de la preşedintele ţării la omul de pe stradă - ca fiind de o seriozitate excepţională. E-adevărat că sub guvernele precedente, imobilismul, agravarea relaţiilor cu vecinii noştri şi chiar cu aliaţii noştri făceau să planeze asupra ţării pericole imprevizibile; la drept vorbind era o politică de război. În prezent, lucrurile au luat o altă turnură, eforturile politicii de stat îndreptîndu-se spre obţinerea păcii în condiţii de securitate. Este un obiectiv greu de atins şi pe drept cuvînt se apreciază că în prezent ducem un adevărat "război pentru pace". Este un război care, din păcate, implică dureroase sacrificii de vieţi omeneşti, dar nu mai puţin mobilizarea tuturor resurselor umane şi materiale, un înalt spirit de unitate şi reponsabilitate.

Deosebit de acute devin în aceste condiţii problemele economico-sociale. Este fapt că, în perioada din urmă, se produce o oarecare înviorare a economiei, unii indicatori economici ca, bunăoară, exporturile o dovedesc.

Şi este de aşteptat ca progresul spre pace să deschidă perspective şi mai bune. În acelaş timp, pacea şi securitatea, evitarea cursei inflaţioniste, asigurarea locurilor de muncă, în special pentru olim hadaşim, reclamă, evident, fonduri importante de la buget, şi în consecinţă, sacrificii de la cetăţeni. Ca să nu mai vorbim de situaţia şomajului care se poate agrava în condiţiile măsurilor de privatizare. Este însă de neconceput şi inadmisibil ca, sub un guvern al Partidului Muncii, poverile reale să cadă îndeosebi pe spatele salariaţilor, al păturilor nevoiaşe, al celor lipsiţi - cum spunem noi - de parnusă.

În această conjunctură creşte în mod simţitor rolul Histadrutului, al sindicatelor afiliate. Histadrutul a fost întotdeauna un factor primordial al mecanismului intereselor şi doleanţelor oamenilor care muncesc sau au muncit pentru dezvoltarea economică a ţării. În prezent tot aşa cum avem nevoie de un Zahal puternic, avem nevoie de un Histadrut puternic. Este un adevăr major pe care l-au pus puternic în relief bătăliile sindicale ce au avut loc chiar în cursul lunii trecute. Histadrutul, în frunte cu secretarul său general Haim Haberfeld, luptă neobosit pentru satisfacerea revendicărilor legitime ale salariaţilor în spiritul armonizării acestor interese cu acelea ale Statului. În aceste bătălii s-a evidenţiat încă odată capacitatea şi bogata experienţă sindicală a conducerii Histadrutului.

Coincidenţa face ca aceste însuşiri să fi fost din nou relevate înaintea alegerilor ce vor avea loc la Histadrut: la 11 ianuarie - primaries; la 10 mai - alegeri generale. Succesul în alegeri al lui Haim Haberfeld, secretarul general, al colaboratorilor săi este un imperativ dacă dorim ca în continuare Histadrutul să fie la înălţimea rolului primordial ce îi revine. Noi, originarii din România, organizaţiile noastre - H.O.R. - ul, Asociaţia originarilor din România membri în Histadrut, Gordonia etc. - avem toate motivele să susţinem candidatura lui Haim Haberfeld. El s-a dovedit un bun şi devotat prieten al alialei noastre, susţinînd consecvent doleanţele salariaţilor, studenţilor, tinerilor care au terminat serviciul militar, pensionarilor din aliaua noastră. Este un fapt că în nici o instituţie importantă din Israel nu funcţionează atîţia "români" ca la Histadrut. Nu încape îndoială că prezenţa şi de aci înainte a lui Haim Haberfeld în fruntea Histadrutului, secondat de colaboratori devotaţi şi experimentaţi răspunde intereselor întregii populaţii muncitoare din Israel, inclusiv întregii noastre aliale.

●

LUMINILE DE HANUCA LA NOI

Sub genericul "Lumini pe uliţa românească" s-a desfăşurat la Tel Aviv, în sala "Hemlin", de Hanuca, o seară dedicată preşedinţilor de filiale HOR din întreaga ţară şi primarilor "români"care au reuşit la recentele alegeri pentru primării.

După aprinderea lumînărelelor, rabinul Iosef Wasserman a vorbit despre semnificaţia sărbătorii de Hanuca. Fratele rabinului, Iehuda Wasserman, laureat al Festivalului Naţional de muzică hassidică a cîntat cîteva melodii tradiţionale. "A cîntat" - este un fel de a spune. A înălţat clipa!

Invitat să ia cuvîntul, Arthur Israelovici, preşedintele Uniunii Originarilor din România (HOR), a relevat succesele obţinute în ultima vreme de organizaţia "românilor" felicitîndu-i totodată pe preşedinţii filialelor HOR şi familiile lor pentru rezultatele obţinute, pe membrii "români" ai Consiliilor municipale şi primarii din aliaua noastră pentru succesul lor în alegeri.

Primarilor prezenţi la festivitate dl. Paltiel Segal le-a înmînat apoi cîte un volum din seria "Şoraşim" (vol.II) recent apărut sub egida Ş.I.R. şi H.O.R. (vezi mai jos). Au luat cuvîntul Efi Stentzler, primarul oraşului Ghivataim, Zvi Poleg, primarul Nataniei, Dror Birnbaum, primarul oraşului Kiriat Ono.

Moshe Nagor, preşedintele Ligii de prietenie Israel-România şi vice-preşedinte al HOR, a transmis în numele său şi al tuturor preşedinţilor de filiale din ţară consideraţia şi felicitările cuvenite lui Arthur Israelovici, pentru înalta funcţie încredinţată de guvern, aceea de preşedinte al Regiei porturilor şi căilor ferate. În continuare, urcă pe scenă d-na Raşela Akerman, veterana activiştilor voluntari din aliaua română, care-i înmînează lui Arthur Israelovici o Hanukia de argint, în semn de apreciere a înfăptuirilor sale în folosul colectivităţii noastre.

În partea a doua a serii a avut loc un program artistic de o deosebită rezonanţă sustinut de Mirel Reznic (care şi-a exprimat bucuria de a fi invitat pentru prima oară de H.O.R. să cînte în faţa prietenilor săi), Carol Marcovici, actorul de înaltă ţinută de la Teatrul "Hacameri", coordonatorul serii, şi Iehuda Wasserman, modern interpret al cîntecelor hassidice.

Prin întreaga desfăşurare (o notă de preţuire pentru organizatorii manifestării), prin atmosfera sărbătorească de bun gust, prin implicarea numeroşilor spectatori la întreaga acţiune, întrunirea aceasta se înscrie ca una din cele mai frumoase reuşite ale H.O.R.-ului

"DEŢINUŢI PENTRU SIONISM"

A apărut volumul II., al lucrării enciclopedice "Contribuţia iudaismului din România la crearea şi dezvoltarea Statului Israel", editat de Centrul de Istorie "S.I.R." ce aparţine de HOR. Intitulat "Deţinuţii pentru sionism" ("Assirei Zion"), acest volum este consacrat celor peste 400 de militanţi sionişti, care în anii 1940-1963, au înfruntat teroarea fascisto-comunistă.

Volumul cuprinde, în partea întîia, studii, articole şi documente referitoare la procesele intentate luptătorilor sionişti, anchetele la care au fost supuşi de către organele Siguranţei, Securităţii (sau K.G.B.-ului, referitor la cei din Basarabia şi Bucovina), încheiate cu ani de închisoare sau deportare în lagăre de muncă şi exterminare.

În partea a doua a volumului se publică scurte biografii ale tuturor Assirei Zion, însoţite de fotografii.

Au prefaţat volumul: Shevah Weiss, preşedintele Knessetului, Arthur Israelovici, preşedintele H.O.R. din Israel şi al conducerii "S.I.R.". Cuvînt introductiv, Paltiel Segal.

HOR ÎNFIINŢEAZĂ UN ULPAN PENTRU ÎNVĂŢAREA LIMBII IVRIT

Înscrierile pentru clasa de începători se fac zilnic între orele 10-13 (cu excepţia zilelor de vineri şi sîmbătă) la sediul din str. Al. Ianai nr. 3 Tel Aviv, tel. 5466502.

BAT YAM PE BUNĂ DREPTATE

* Trei cluburi: "Ramat Iosef" (str. Mitzva Sinai 28), "Naamat" (str. Atzmaut 53) şi "Sprintzak" (str. Atzmaut 56) * Activităţi permanente: curs de limba engleză, întîlniri săptămînale, schimburi de cărţi la bibliotecă, jocuri de remy. * Conferinţe cu caracter social - politic (actualitate israeliană, legislaţie, problematica "la zi" în Histadrut, Naamat, Primăria Bat Yam etc.)

* Excursii (Aşkelon, Tel Dan, Maalot, Zihron Yaacov, Kfar Menahem).

* Spectacole cu Carol Marcovici, Terry Gabor, Eddy Cogan, Radu Lucian, Mira Moreno, Bodo, Jenny Kessler.

Neobosit, întregul comitet de conducere, format din Sanda Feller, preşedintă, împreună cu R. Katz, M. Grinstein, I. Segal, Irina şi Paul Rapaport se bucură de multă apreciere.

MIRIAM NE-A PĂRĂSIT

Cîteva cuvinte în amintirea şi onoarea lui MIRIAM SCHWARTZ (z.l.) din Iehud care ne-a părăsit pentru totdeauna. Tînără, energică, inimoasă, cumsecade, cu un palmares de iniţiative şi fapte bune - aşa a fost MIRIAM, aşa ne va rămîne în inimi şi în amintiri.

Cuvintele înscrise pe coroana depusă de Centrala H.O.R. la mormîntul ei, indică doar numele instituţiei de care s-a legat şi în slujba căreia a depus multe strădanii, fantezie şi bunăvoinţă. Această simplă inscripţie vrea să spună: "Noi te-am iubit MIRIAM, noi te-am apreciat întotdeauna. Ai fost o adevărată prietenă şi, ca vice-preşedintă a filialei noastre, ne-ai făcut cinste!"

Îţi mulţumim încă odată, MIRIAM!

ÎMPRUMUTURI

* Noi forme de împrumut oferite de Hitachdut Olei Romania, în condiţii mai avantajoase decît cele obţinute în mod obişnuit de la bănci.

Cei interesaţi, noi veniţi, dar şi mai vechi în ţară (originari din România) se pot adresa la sediul din str, Alexander Ianai nr.3 precum şi la filialele HOR din întreaga ţară.

OMUL CARE NU S-A PLICTISIT NICIODATĂ: I. ARTZI

convorbire consemnată de
LIANA MAXY

Cu 50 de ani în urmă, cînd soarta evreilor europeni depindea în bună măsură de victoria ori de înfrîngerea hitlerismului în cel de al doilea război mondial, cîțiva intelectuali luminați din București au avut strălucita idee de a înființa școli particulare evreiești, de la grădiniță pînă la universitate. Una dintre acestea, ale cărei porți s-au deschis în 1941, a fost "Colegiul pentru studenți evrei" înființat și condus de profesorul Marcu Onescu.

Acolo, într-o dimineață de toamnă, a deschis ușa clasei în care mă aflam, un tînăr cu fața rotundă și ochi ageri, ținînd sub braț o servietă doldora de cărți, caiete și ziare. S-a oprit o clipă în loc, a căutat din priviri o bancă pe care să se așeze și s-a îndreptat către cea de lîngă fereastră. Faptul în sine n-a surprins. Totuși, ciudat! Tînărul cu ochi ageri și servieta doldora de cărți arăta altfel decît noi. Nu l-am întrebat atunci: DE CE? Îmi îngădui să o fac acum, aici, după 50 de ani, discutînd despre sionism cu fostul meu coleg, I. Herzig, devenit în Israel ITZHAK ARTZI.

L. M.: *Oare maturitatea de care ai dat dovadă atunci, cînd, la fel ca noi, erai încă student, se datorește convingerilor tale profunde că singura soluție de salvare a poporului evreu e sionismul?*

I.A.: La o vîrstă cînd alții se consideră tineri, eu păream matur. E adevărat. Numai că dunga săpată între sprîncenele mele nu se datora numărului de ani împliniți, căci nu aveam mai mulți ca voi, ci marilor răspunderi care mă copleșeau. Pentru mine, sionismul nu era doar o ideologie ca oricare alta, ci un drum în viață. Plecarea mea din Siret, orașul meu natal, în 1940, a fost legată de intenția emigrării în Palestina. Ajuns la București, m-am văzut obligat să fac un popas mai lung. Majoritatea colegilor mei plecaseră în țara strămoșilor, mie lăsîndu-mi mesajul de a mai rămîne un timp și, împreună cu prietenii mei din acea vreme (azi decedați) Berl Schieber și Dicsi Deutsch să preiau răspunderea organizației sioniste Hanoar Hazioni. În asta se află sursa rapidei mele maturizări.

– *Dar activitate sionistă propriu zisă cînd ai început?*

– Încă de tînăr. Eram în clasa a 5-a de liceu cînd denunțat de un coleg legionar, am fost eliminat din școală, ca sionist.

– *Ai vreo amintire din acea perioadă?*

– Da. Multe. Aici vreau să pomenesc doar ziua aceea neagră din 1940 cînd am fost nevoiți să predăm legionarilor ferma de haluțim de la Floreasca.

– *Războiul Mondial a întrerupt această activitate?*

– Desigur. Numai că noi am găsit alte căi, alte forme. Tineretul trebuia salvat de prigoana nazistă. Mișcarea sionistă devenise ilegală iar noi amenințați de toate primejdiile. Nimeni nu putea ști ce-i rezervă ziua de mîine și noaptea care urmează. Ne-am pus fiecare cîte un scut de curaj peste teama din suflet și nu ne-am uitat înapoi. De pildă, în ianuarie 1944 am plecat ilegal în Transnistria de unde am reușit să scoatem din ghetouri și lagăre peste 1500 de copii și tineri pe care i-am trimis în Eretz Israel. Tot ilegal am vizitat în două rînduri ghetoul din Cernăuți unde am organizat o rețea clandestină de refugiu aidoma celei de la București care adăpostea evrei din Polonia.

– *Fantastic! Te-ai întîlnit oare cu unii din aceștia la sosirea ta în Israel?*

– Ca să-ți răspund trebuie să sar niște etape (activitatea din București, apoi cele 9 luni de prizonierat în lagărul din Cipru etc.) Dar nu-i nimic. La acestea vom reveni. Așadar, îndată ce am sosit, am fost primit împreună cu soția mea în kibuțul Bemaavak ("În luptă"). Acolo se aflau unii dintre cei pe care eu îi salvasem. Iar cînd a fost luată hotărîrea de a se schimba numele kibutului în

În uniforma brigăzii evreiești, 1944 (primul din stînga). Primul din dreapta: Iehuda Șaari.

Cu premierul francez Mendés France (al treilea din stînga)

ziua aceea urma să se căsătorească o nepoată a lor, dar cum la cooperativă nu exista decît săpun de rufe, iar acela mirosea a gaz, n-aveau cu ce spăla mireasa. Dacă noi am avea un săpun bun pentru ele, i-am face o bucurie lui Dumnezeu. Imediat, soţia, fiica şi nora mea au scos genţile lor de călătorie; nu unul, ci cîteva săpunuri plăcut parfumate şi le-au oferit. Ţărăncile au fost atît de încîntate că nu mai ştiau cum să ne mulţumească. L-am privit pe fiul meu. Cred că atunci a înţeles mai bine diferenţa dintre condiţia noastră de viaţă şi a lor.

- *Cum vezi astăzi, de pe poziţiile maturităţii, dezvoltarea ideii sioniste în lume şi în special în rîndurile tineretului din Diaspora?*

- Marele conducător sionist dr. Nahum Goldman ne-a învăţat că cei mai periculoşi duşmani ai naţionalismului evreiesc sînt belşugul, abundenţa, slăbirea influenţei religioase şi îndepărtarea de tradiţii, tendinţa tineretului spre asimilare culturală. "Ne paşte primejdia holocaustului spiritual", ne avertizează unii. Iată de ce trebuie întărită lupta pentru ca fiecare tînăr să rămînă evreu. Sionişti din ideologie sînt puţini. Sionismul în acţiune înseamnă ALIA. Din occident va veni doar acea minoritate care doreşte să trăiască în Statul Israel. Mulţi vor sosi, însă, din ţările fostei Uniunii Sovietice pentru ei Israelul fiind singura soluţie de emigrare. Pe ei trebuie să-i prefacem în Evrei şi patrioţi israelieni. Acesta este sionismul de tip 1994.

- *Ştiu că ai călătorit mult, atît în condiţii ilegale pe vremea fascismului cît şi cu paşaport oficial, în anii din urmă. Ai dat mîna cu preşedinţi de state şi ai participat la diferite congrese. Cum s-a simţit "băiatul" din sufletul tău, născut la Siret în Bucovina şi crescut într-o casă cu profundă tradiţie evreiască, în acele momente?*

- De fiecare dată, la întîlnirea cu mari personalităţi, conducători de ţări şi de popoare mi-am pus întrebarea: "Cine sînt eu că am ajuns la Carter, la Mendès France, la Kohl şi la Genscher, la Ceauşescu şi la Iliescu? Răspunsul mi l-am dat singur. Fără Statul Evreu şi ceea ce reprezintă el, e clar că n-aş fi cunoscut asemenea onoruri.

- *Deşi ai studiat filosofia şi dreptul, n-ai îmbrăcat nici haina de profesor, nici toga de avocat decît rareori. Preferinţa ta a fost şi este politica. În mod firesc ea ţi-a adus şi prieteni şi duşmani, şi satisfacţii şi deziluzii. Le-ai numărat vreodată? Ai pus la cîntar beneficiile, pierderile morale? Ai tras concluzii?*

- Dacă n-aş fi devenit, ca om tînăr, conducător cu activităţi şi răspunderi desebite, poate că aş fi avut parte de o viaţă mai liniştită. Dacă n-aş fi devenit, ca om tînăr, conducător cu activităţi şi răspunderi deosebite, poate că aş fi avut parte de o viaţă mai liniştită. Deziluzii am avut. Multe. Dar în comparaţie cu satisfacţiile pe care mi le-au hărăzit vremurile istorice pe care le-am trăit, dimensiunile lor nu contează. În perioada ilegalităţii sioniste mi-a fost dat să colaborez cu "uriaşi" ca A.L.Zissu şi Mişu Benvenisti. Au urmat emigrarea ilegală spre Palestina, închisoarea,drumul în Iugoslavia şi apoi în lagărul din Cipru. După nouă luni ne-am văzut în sfîrşit în kibuţ. Acolo, la 15 mai 1948 am trăit imensa bucurie a înfiinţării Statului Israel.

- *Te-ai plictisit vreodată?*

- Nu. Nicicînd n-am găsit timp pentru aşa ceva. Ca să-ţi dovedesc îţi voi pomeni nume de oameni cu care am colaborat şi de activităţi în care am fost implicat şi vei vedea că pe parcursul vieţii mele, oricît mi-am drămuit minutele, tot am avut de furcă cu timpul.

- *Te ascult.*

- Ţi-am vorbit despre experienţa eronată a vieţii din kibuţ. M-a învăţat multe. Am cunoscut oameni minunaţi. Desigur că, după aceea, în diferite etape, muncind alături de figuri proeminente ale Israelului ca Moşe Şaret, Pinhas Rosen, Zeev Scharf, dr. Nahum Goldman, Moşe Kol etc. experienţa mea s-a îmbogăţit mult şi pasul meu a păşit ferm pe pămîntul ţării. Astfel am putut fi, ca ziarist, fondatorul cotidianului din Ierusalim "Zmanim" (Timpuri), mai apoi am fost ales secretar general al Partidului Liberal, cu 17 mandate în Knesset şi, în continuare, timp de 20 de ani, am funcţionat ca locţiitor de primar şi vice-primar la Tel Aviv- Iaffo. În acelaşi timp copiii mei au crescut şi m-am bucurat de reuşita fiului meu Şlomo Artzi şi a fiicei mele Nava Semel. Nu cred că am şansa să mă nasc din nou. Dar, dacă asemenea minune s-ar întîmpla, n-ar fi rău să reiau calea pe care am urmat-o. Desigur, cu unele schimbări "pe ici, pe colo, în punctele esenţiale" cum spunea marele Caragiale. Dar un lucru e cert:

"Alonei Aba" onorînd memoria eroului Aba Bardiceff (evreu din Galaţi, apoi membru al kibuţului, plecat în uniformă engleză să îndeplinească acţiuni anti-naziste, prins de nemţi şi executat), cu toţii ne-am simţit parcă mai solidari, mai puternici. Dar cea mai emoţionantă întîlnire a fost cu Klaus.

- *Tot în kibuţ?*

- Nicidecum. După 39 de ani de la despărţirea de cel al cărui adevărat nume era Itzhak Lederkremer, aflîndu-mă în foaierul Teatrului evreiesc din Varşovia, am fost acostat de un bărbat blond care m-a întrebat: "Mă recunoşti?" În clipa aceea, pe ecranul memoriei s-a aprins un far. Venea de departe, din Bucureştii anilor 1943, de Crăciun. O unitate de muncă, germană, denumită Todt Organisation sosise tocmai de la Dniepopetrovsk pentru o scurtă vacanţă. Ei bine, un grup de evrei galiţieni au încecat să se infiltreze în rîndurile ei, să îmbrace aceleaşi uniforme şi să ajungă astfel la Bucureşti. Aflaseră de reţeaua noastră ilegală de refugiu, ne-au căutat şi ne-au găsit. Teama lor de a fi identificaţi şi puşi la zid ca evrei îmbrăcaţi în uniforme germane era cumplită. Trebuia acţionat rapid. Împreună cu prietenul meu Berl Schieber le-am procurat haine şi acte de identitate false şi unde crezi că i-am cazat? Nu vei ghici. La prostituatele din Crucea de Piatră. Klaus era unul dintre cei salvaţi.

- *Dar prostituatele n-au bănuit nimic? Nu s-au temut de o eventuală percheziţie?*

- Nu. Pe ele nu le interesa nici provenienţa, nici ideologia clienţilor. Numai banii lor.

- *Cît au stat acolo?*

- Mai puţin de un an. În 1944, cu primele vapoare ilegale, am reuşit să-i trimitem în Palestina.

- *După ce ai părăsit România aţi fost opriţi în Cipru. Soţia ta trecuse prin iadul de la Auschwitz, tu cunoşteai bine lagărele din Transnistria. Cum îl caracterizezi, faţă de ele, pe cel din Cipru?*

- Dacă Auschwitz a fost lagărul nimicirii, aşa cum îl descrie rece şi nesentimetal, Primo Levi, nici Transnistria n-a fost altceva. Dar ele au fost înlocuite de foame şi tifos, de ger şi de gloanţele germanilor şi ale românilor. Ciprul, în schimb, s-a dovedit un simplu lagăr de prizonieri. Trăiam în corturi, înconjuraţi de sîrmă ghimpată şi de ... englezi.

Vorbind, în prezenţa lui Ben Gurion (al doilea din stînga) şi Pinhas Rosen (primul din stînga).

- *După activitatea ilegală din România, cum ţi s-a părut viaţa în kibuţul Alonei Aba în care ai locuit şi ai lucrat împreună cu părinţii tăi timp de 5 ani şi unde, prin naşterea fiului tău Şlomo, ţi s-a mărit familia?*

- În kibuţ a avut loc amara confruntare dintre vis şi realitate. Întrebarea esenţială care mă frămînta era: voi putea eu, oare, să devin un ţăran destoinic, plin de interes pentru munca pămîntului? După 5 ani de muncă şi de frămîntări am ajuns la concluzia că în cel mai bun caz voi fi un agricultor mediocru, adică un ratat. Şi tocmai asta n-aş fi putut suporta. Deşi copleşit de remuşcări, am hotărît să nu privesc înapoi, să-mi iau familia şi să plec. Unde? Nu ştiam exact. N-aveam locuinţă, nici bani, nici perspective. În faţa mea se deschidea prăpastia unui mare NECUNOSCUT. Am trăit o lungă perioadă de mizerie şi mustrări de conştiinţă. Soţia mea m-a sprijinit dar gîndeşte-te că Şlomo era un baby de doi ani... Pînă la urmă am reuşit să găsesc (aşa cum se spune acum) "un job" şi un nou rost în viaţă.

- *Cu tot modernismul concepţiilor tale de viaţă, devotamentul faţă de ideea de familie ţi-a rămas intact. Ştiu foarte bine cum tu şi soţia ta v-aţi îngrijit părinţii bătrîni şi suferinzi, ştiu cum v-aţi educat copiii şi cum, în continuare, vă ocupaţi de cei şase nepoţi, ale căror vîrste se înşiră pe firul a 20 de ani. Pentru toţi aceştia ca şi pentru fiul tău cîntăreţul Şlomo Artzi şi fiica ta, scriitoarea Nava Semel eşti un adevărat "pater familias". Născuţi aici, ei n-au nimic din trăsăturile evreului galutian. Ei sînt pur şi simplu israelieni. Dar mi se pare interesant să ne spui de ce ai socotit util să-i iei de mînă şi să-i duci în România.*

- Pentru ca ei - născuţi şi crescuţi aici - să poată înţelege ce ne-a făcut să plecăm de acolo, era necesar să vadă şi să poată face singuri comparaţia.

- *Viaţa ta, cîndva, s-a rupt în două. A lor e în permanenţă ascensiune.*

- De fapt, ai dreptate. În acel drum, înainte de a ajunge la cimitir, ne-am oprit într-un sat să bem apă. Ne-au văzut nişte ţărănci şi, cu destulă sfială, s-au apropiat de noi. Nu prea ştiau cine sîntem şi ce limbă vorbim. Purtau costume naţionale tare frumoase. Erau gătite ca pentru sărbătoare. Soţia mea a intrat în vorbă cu ele. Auzind-o că ştie româneşte au îndrăznit să-şi mărturisească necazul. Ne-au povestit că în n-aş alege profesiunea de cîntăreţ ca să devin un tată ce intră în concurenţă cu propriul său fiu.

– *În urmă cu aproape 50 de ani, cînd ai sosit în Israel, vorbeai perfect ebraica şi te-ai putut integra imediat în viaţa socială şi culturală a ţării. Cum se face că totuşi investeşti atîta energie ocupîndu-te de problemele originarilor din România?*

– Am considerat această activitate o obligaţie morală. Anii războiului pe care i-am petrecut acolo au fost cei mai furtunoşi ani ai vieţii mele. Prin activitatea mea de atunci am contribuit direct şi indirect ca cei 400.000 de evrei încă în viaţă după Holocaust să vină în Israel. De aceea am rămas legat sentimental de ţara copilăriei şi adolescenţei mele, de viaţa evreilor de acolo. Dar cum numărul lor e în continuă scădere, mi s-a părut obligatoriu să mă lupt pentru crearea unui cadru în care istoria bogată şi pilduitoare, pe timp de secole, a evreilor din România să fie studiată temeinic şi înscrisă în tomuri ştiinţific redactate. Astfel a luat fiinţă institutul Goren-Goldstein. În acelaşi timp am fost, timp de 30 de ani, cea mai directă adresă pentru multele necazuri şi puţinele bucurii ale celor veniţi din România.

– *Coincidenţa face ca data de 2 noiembrie să reprezinte pentru tine, în două rînduri, cîte o plecare. La 2 noiembrie 1946 ai părăsit Europa pornind prin Iugoslavia spre Palestina, iar la 2 noiembrie 1993 ţi-ai încheiat drumul parcurs timp de 20 de ani la Primăria Tel Aviv. Încotro?*

– În nici un caz spre un trai de pensionar cu tabieturi. Am o mulţime de planuri cărora mă dedic.

– *E clar. Nici de acum încolo nu vei avea timp să te plictiseşti.*

• Cineva l-a întrebat pe Sir Winston Churchill:

– Ce impresie aţi avut cînd aţi asistat la dezvelirea propriei dumneavoastră statui?

– Drept să-ţi spun, răspunse Churchill, începi să te uiţi la porumbei cu alţi ochi.

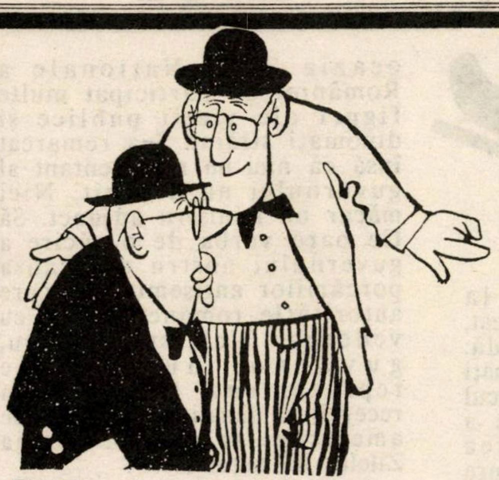

SE ZVONESTE CĂ ...

... zilele trecute a avut loc o întîlnire "discretă" a lui Arthur Israelovici, preşedintele HOR cu cîţiva reprezentanţi ai publicaţiilor de limbă română din Harakevet; în cadrul întîlnirii la care a a participat şi I. Artzi, ziariştii au cerut lui Israelovici să-i sprijine în lupta pentru a evita dispariţia gazetelor în cauză.

... în aceaşi ordine de idei, proprietarul unui vechi magazin de carne şi mezeluri din Şuk Hacarmel (Tel Aviv) s-a oferit să cumpere "Viaţa noastră", "Facla" şi "Revista mea" contra sumei de trei millioane de şkalim.

... animatorii "cercului intelectual" de la Ierusalim (Leon Volovici, Cornel Safirman, I. Ştiubea ş.a.) studiază posibilitatea de a scoate în capitală o revistă literară. Format: carte. Apariţie: trimestrială.

... un grup de pensionari s-a adresat HOR-ului cu o propunere-şoc: a se alcătui o listă de olimi-navetişti (e vorba de cetăţeni care după ce au emigrat în Israel, şi-au aranjat pensiile şi s-au întors în România unde trăiesc în vechile lor locuinţe, venind odată sau de două ori pe an pentru a-şi ridica pensiile, a le transforma în dolari şi a le cheltui apoi la Bucureşti). Lozinca *navetiştilor* ar fi – aşa se specifică în memoriul înaintat de grupul de pensionari – "fraierul plăteşte". Fraierul fiind, aşa cum s-a înţeles, Statul Israel. Scopul acestei acţiuni este ca din banii obţinuţi prin anularea "pensiei de navetist" HOR-ul să constituie un fond pentru ajutorarea olimilor nevoiaşi (sînt cam mulţi...)

... cunoscutul poet român Ştefan Augustin Doinaş, care şi-a exprimat în numeroase rînduri dorinţa de a vizita Israelul, a fost invitat de către Uniunea Scriitorilor şi va sosi curînd în ţară.

• În viitor, îl sfătuieşte doctorul pe un pacient cu ficatul în pioneze, trebuie să devii un băutor inteligent.

– Ce înseamnă doctore, un băutor inteligent?

– E acela care nu bea decît cînd comesenii îi plătesc consumaţia.

NEVE OREN
CASĂ PENTRU PĂRINŢI

RAANANA
STR, ŞABAZI NR. 19

• SUB CONDUCEREA ŞI SUPRAVEGHEREA UNUI MEDIC ŞI A UNEI SURORI MEDICALE CALIFICATE
• PRIMEŞTE INDEPENDENŢI ŞI SLEIŢI DE PUTERI
• DEASEMENI, PENTRU CONVALESCENŢĂ ŞI PENTRU PERIOADE SCURTE
• FIZIOTERAPIE
• ACTIVITĂŢI SOCIALE
• CAŞER

TEL. 09/449812 – 09/442000

ETC NOI

*** Gabi Gazit de la Canalul 2 de televiziune a creat, poate fără să vrea, o modă: interviuri cu asasini condamnaţi pe viaţă. El a adus-o pe micul ecran pe Hava Iaari care a lăcrimat şi a spus că vrea graţiere ca să se poată bucura de viaţă. Apoi au fost aduşi în studio, în cadrul altor programe de interviuri, Aviva Granot (nepoată a regretatului S. Schafferman), Sara Angel, Herzl Avitan şi alţii. Toţi au lăcrimat şi au cerut graţiere ca să se bucure de viaţă.

Moda odată creată, urmează probabil să fie invitaţi la televiziune Jack Spintecătorul, Fiul lui Frankenstein, Al. Capone, Lee Harwey Oswald, Sile Constantinescu şi Coroiu.

*** Rar, rar de tot, dar se mai întîmplă: impresarul Teşu Solomovici a uitat cîţi ani are! El a crezut că la 31 decembrie împlineşte 60 de ani şi s-a emoţionat tare şi a făcut pregătiri de sărbătorire a "evenimentului". N-a vrut să creadă cînd cineva i-a făcut socoteala că dacă s-a născut în 1934, împlineşte "numai" 59 de ani. Dar a fost OBLIGAT să creadă. Bietul impresar şi-a amînat pînă în anul 1994 sexagenatul.

*** M. Oprişan, fost ministru al comerţului, care a părăsit Israelul şi s-a stabilit în Canada, a scris un volum de memorii din perioada lui Gheorghiu-Dej. Manuscrisul a ajuns în Israel, în căutarea unui editor. Cei care l-au citit, spun că sînt în el dezvăluiri dureroase, între care şi aceea că Avram Schechter, doctorul lui Dej şi apoi al ceauşeştilor, nu s-a sinucis, cum s-a zvonit, ci a fost aruncat ("ajutat să se sinucidă") dintr-un balcon înalt.

*** La recepţia pe care ambasadorul Radu Homescu a oferit-o la hotelul "Ramada" cu ocazia Zilei Naţionale a României au participat multe figuri ale vieţii publice şi dipomaţi străini. S-a remarcat însă că nici un reprezentant al guvernului nu a venit. Nici măcar un ministru adjunct. Să fie oare vorba de o răcire a guvernului nostru din cauza porcăriilor antisemite pe care autorităţle române la trec cu vederea? Unii spun că nu, guvernul nu trimite reprezentanţi la asemenea recepţii ci numai la cele date de americani şi ruşi cu ocazia Zilelor lor naţionale.

*** PEN- clubul american a organizat de curînd o seară literară în sprijinul (material şi moral) al scriitorilor din Bosnia, înfometaţi şi degeraţi lîngă foile de hîrtie. Printre participanţi, cîţiva reprezentanţi de seamă ai scrisului american: Arthur Miller, Susan Sontag, Derek Walcott şi cîţiva autori, de felul lor din Balcani, între care, solidar mereu cu necăjiţii condeiului, amicul nostru Norman Manea, romancier trăind, în clipele de faţă, la New York.

*** Tînăra, foarte tînăra poetă Noemi Pavel (finalistă a concursului literar "Arcadia" 1991) se află la Bucureşti. Ea a primit o bursă de studii şi urmează cursurile Facultăţii de Drept. Fragmente dintr-o scrisoare primită zilele trecute la redacţie:

"Stau în centru, pe strada Italiană într-o garsonieră dintr-un bloc vechi şi îmi place foarte mult. Locul mă inspiră teribil, numai că e cam greu să găsesc timp să scriu ceva (mă refer la poezii sau povestiri). Preţurile au crescut teribil, săptămîna asta s-au scumpit biletele de tren şi telefonul intern + străinătatea cu 30%. Dolarul era astăzi 1700 de lei, vorbesc de bursa de schimb. La "negru", în capitală a ajuns la 1800. Tot azi, în "VIP" scrie de divorţul lui Dolfi Drimer, după 35 de ani de căsnicie cu Elena - pe motiv de antisemitism. Cică soţia "îl dispreţuieşte pentru originea sa semită". Îi dispreţuieşte şi prietenii evrei, de-alungul căsniciei făcîndu-i viaţa un "calvar".

*** Evocînd programele din trecut ale televiziunii israeliene (evenimente de pionierat!), Ehud Manor a rezervat un capitol şi spectacolelor pentru copii. Prima piesă de teatru a fost serialul prezentat de secţia arabă în care un om viu şi un copil-păpuşă erau personajele principale. Vorbit în arabă dar titrat şi în ebraică, programul intitulat "Sami şi Şusu", a cucerit, în foarte scurt timp, simpatia copiilor din întreaga ţară.

Ehud Manor l-a adus în studio pe George Ibrahim, interpretul omului viu şi, desigur, mulţi dintre acei care în 1970 aveau 8-10 ani ar fi vrut să-l revadă şi pe Şusu, idolul lor. Nu înţelegem de ce s-a omis această prezenţă. Oare Şusu să nu mai existe în patrimoniul instituţiei? Ar fi păcat, ca să nu mai spunem că păpuşa constituie un bun muzeistic al televiziunii israeliene.

Pentru cei care nu ştiu sau nu au reţinut numele celei care a creat păpuşa; ea face parte din tribul nostru, a fost actriţă mînuitoare la teatrul de păpuşi "Ciufulici"din Ploeşti, a activat în Israel împreună cu soţul ei, regizor artistic într-un teatru personal şi se numeşte Rica Bar-On.

Rica şi păpuşa

*** Corespondenţa cu România merge din ce în ce mai prost. Poşta israeliană e departe de a fi perfectă, dar Poşta română îşi face pur şi simplu de cap. Sîntem sesizaţi că zeci, poate sute de scrisori, atunci cînd nu ajung cu o întîrziere scandaloasă, nu mai ajung deloc. Aviz celor care scriu rudelor de acolo şi care aşteaptă răspuns!

*** Moşe Nagor, preşedintele Asociaţiei de prietenie Israel-România, a povestit că acum un an, doi, cînd a fost cu o delegaţie la Bucureşti, i-a sfătuit pe români să ia exemplul Israelului care organizează periodic conferinţe ale bogătaşilor evrei din străinătate. Se pare că sfatul a fost notat: recent a avut loc la Bucureşti o conferinţă a românilor bogaţi din întreaga lume cu scopul de a-i convnge să facă investiţii în ţara lor de origină.

*** Hotărît lucru, prezenţa talentului evreiesc în general si al celui israelian în special provoacă adevărate alergii europenilor de la "România Mare". Mai nou, Festivalul de teatru "I.L.Caragiale" i-a deranjat teribil pe susnumiţii, provocînd o iritată notă anti-venetică în paginile săptămînalului. Extrase: "Dacă un extraterestru ar fi asistat la Festivalul Naţional "Ion Luca Caragiale", el ar fi clipit din beculeţele verzi şi roşii, ar fi scos cîteva jeturi de foc pe ţeava eşapamentului şi ar fi tras ceva, ceva ce nu se poate spune, adică următoarele concluzii:

1) Cel mai mare dramaturg român era, de fapt, un evreu, pe care îl chema Salom Alehem Caragiale.

2) Principalele piese scrise de acesta au fost: "O scrisoare dija pierdută"; "D'ale caşcavalului cuşer"; "Na pasca"; "Aşa o noapte furtunoasă..."

3) O brigadă de la Spaţii verzi s-a apucat să sape un şanţ adînc în jurul Teatrului Naţional, ceea ce va marca tăierea împrejur a acestei instituţii.

4) Românii sînt un popor german, care trebuie culpabilizat de dimineaţă pînă noaptea tîrziu pentru că s-a purtat urît cu evreii, i-a pus să măture frunzele şi să dea zăpada în anii războiului, în loc să-i trimită pe front sau în lagăre, ca să se bucure de gloria istoriei.

5) Acolo trăieşte un fel de Anthony Quinn feminin, o actriţă urlătoare, care joacă numai în fundul gol şi a luat cîte ceva de la fiecare: sprîncenele de la Mircea Albulescu, picioarele de la Rodion Cămătaru, strungăreaţa de la Ion Dolănescu, sex-appealul de la Moses Rosen, vocea de măgădău de la Bulă şi de la elevul Dima dintr-a VII-a iar premiul naţional de la Radu Beligan. Numele ei este Maia Morgenstern, care joacă otova, adică la fel, orice rol, de la comedie pînă la epizotie, ea se ghemuieşte, se zvîrcoleşte, îşi smulge părul pe care nici nu-l mai are, cîntă fals, rage corect (ce-i al ei e-al ei), îşi arată ţîţa stîngă, buca dreaptă, îşi rupe furoul şi bate la hitleriştii ăia a lui Sofocle, ca la fasole.

Asta ar zice un extraterestru. Ce zicem însă noi? Noi zicem că Festivalul de teatru "I.L.Caragiale" a arestat numele marelui clasic, fiindcă n-a avut nimic nici cu el, nici cu civilizaţia românească. Deşi Televiziunea noastră evreiască ne-a tot intoxicat cu el. N-are nimeni curajul în ţara asta să le-o spună? Lasă că le-o spun eu, neică! Ce să-i facem, asta e soarta tristă a Naţionalului bucureştean, să cadă din lacul lui Andrei Şerban în puţul lui Radu Beligan, actor de mare vocaţie, dar mason. Încă de la primul sprectacol s-a văzut cine trage sforile: deci, un Festival Naţional nu începe cu o piesă românească, ci cu făcătura aia tezistă "Ghetou" de un oarecare Joshua Sobol! Iar nemţi criminali, iar evrei mieluşei, iar sînge pe pereţi, bestialităţi, violuri, atrocităţi etc. dar oare cîte sute de ani va mai fi umilit şi strivit poporul german? *(Dintr-un articol de Alcibiade, în "România Mare", 1993)*

*** Criză-criză, şomaj-şomaj, o jumătate de milion de cetăţeni încasează pensii de foame, ţara fierbe din pricină de "acorduri", dar - minune! - scriitorii noştri (întru totul nemiliardari) scriu şi

În memoria lui M. Rudich

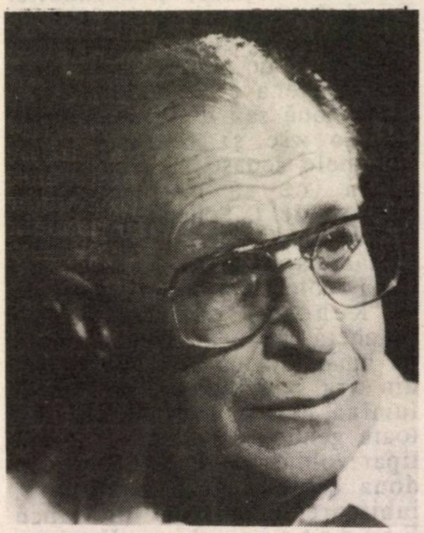

Amintirea luiM.Rudich, poetul, publicistul, fruntaşul sionist este şi trebuie să rămînă vie printre fiii alialei române şi printre toţi israelienii. În scopul eternizării memoriei sale s-a constituit, din iniţiativa fiului scriitorului, dr. Reuven Rudich, un fond pe numele M. Rudich, din care se va acorda, odată la 3 ani, o recompensă pentru o lucrare privind istoria evreilor din România. Inaugurarea fondului s-a făcut în cadrul unei solemnităţi care a avut loc la Universitatea din Ierusalim. A prezidat dr. Aharon Kider. Cuvîntul introductiv, în care a fost relevată şi personalitatea lui M. Rudich, a fost rostit de prof. Daniel Schwartz, conducătorul Centrului de Istorie a poporului evreu. Dr. Ileana Vrancea, cercetătoare la acest centru, a prezentat un referat cu tema "Conducătorii evreimii din România în confruntare cu regimurile totalitare şi aportul lor la cercetarea istorică din Israel". A luat parte la manifestare un numeros public. Pe lîngă dr. Reuven Rudich şi alţi membri ai familiei am notat prezenţa unor cadre universitare precum şi a unor vechi prieteni, admiratori şi cunoscuţi ai defunctului ca Mircea Schrager-Costin, Adar Darian, prof. Dali Feldman, M. Kreisel, fiica scriitorului Horia Carp, istoricul Lucian Zeev-Herşcovici, dr. Monica Brătulescu, Sanda Peri,I.Fîntînaru ş.a.

publică. Făcînd eforturi şi sacrificii neştiute şi nebănuite. Fiindcă oamenii mai sînt, pe de-asupra şi eleganţi, refuzînd văicăreala de şanţ. Aşa se face că, în fiecare zi, aflăm de o carte nouă sau de o nouă foaie cu poezie şi proze. După volumele scoase în vremea din urmă (ca să n-o luăm de paşopt) de I. Schechter, Mihail Rinea, Sh. Carmel, M. Meridan, S. Iacobson, Paul Kidron ş.a., după "colecţia lipită cu pap" de la Rehovot care scoate o plachetă, au n-au treabă odată pe lună, iată că, aşa cum aflăm din tîrg se pregătesc să iasă la lumină cîteva lucrări noi, de toate genurile scrisului. Sînt sub tipar volume de Felicia Keifa (a doua carte a acestei autoare, iubitoare de mister), dr. Iancu Feldstein din Haifa (memorialistică), Beatrice Simovici (o mare artistă a cîntecului, decisă să se spovedească pe hîrtie). În plus, pe şantier se află o culegere importantă de proză şi versuri a Lianei Maxy, volume de debut ale Rodicăi Grindea şi Gina Sebastian-Alcalay. De asemeni romanul la care lucrează Al. Sever la Beer Sheva, închis în casă de vreo doi ani, este aproape gata. Închis în casă, cu condeiul pe hîrtie este şi Mircea Săucan. Geloşi pe cartea despre Hârlău a lui Meridan, cîţiva fălticeneni, animaţi de d-rul Otto Bacalu, pregătesc o monografie a oraşului lor bogat, ca puţine altele, în talente. Cît despre publicaţii, iată "Informaţia" din Carmiel apare cu regularitate; un exemplu pentru snifurile HOR, mai lasă-mă să te las. Buletinul "Punct", editat de poetul Solo Juster prezintă texte de E. Campus, Andrei Strihan, Andrei Fischoff, Mariana şi Solo Juster, Maria Mozes-Găitan, Luiza Carol ş.a., iar "Breviarul" cenaclului "Menora" (redactor: Cristian Şerbu, neobosit, neobosit) a poposit, cu-un număr nou pe masa redacţiei noastre (texte de Bianca Marcovici, Noemi Pavel, Maria Găitan-Mozes, I. Bareket ş.a. À propos de "Breviar", acesta ne roagă să comunicăm adresa lui pentru toţi cei dornici să colaboreze. Îndeplinim rugămintea şi vă sfătuim să expediaţi lucrările dvs. la: Cenaclul literar "Menora", Rh. Eisenberg 31, Rehovot (tel. 08/469202)

*** Cunoscuta pictoriţă Sonia Natra a expus la Beit Haomanim (Casa artiştilor) din Ierusalim, str. Şmuel Hamagid, 12, lucrarea sa "Anonimii". Menţionăm că această creaţie a mai fost expusă la Paris, în prestigiosul Grand Palais. Într-o versiune complementară, aceeaşi lucrare - o frescă de 3/1,2o metri - a fost donată muzeului de la Drancy, cunoscut iniţial sub numele "Muzeul staţiei de tren" în amintirea victimelor lagărului-închisoare unde erau concentraţi evreii şi antifasciştii care urmau să ia drumul spre lagărele de exterminare naziste. Fresca va putea fi vizionată, în continuare, la noul muzeu din Drancy, care se va inaugura în curînd, în prezenţa lui Serge Klarsfeld.

Amintim cu acest prilej că Sonia Natra a primit Medalia de Aur a Academiei Internaţionale "Lutèce" (Paris) pentru arte plastice, pictură şi fotografie; Medalia de Argint, atribuită de secţia "Litere" a aceeaşi academii pentru poezie franceză.

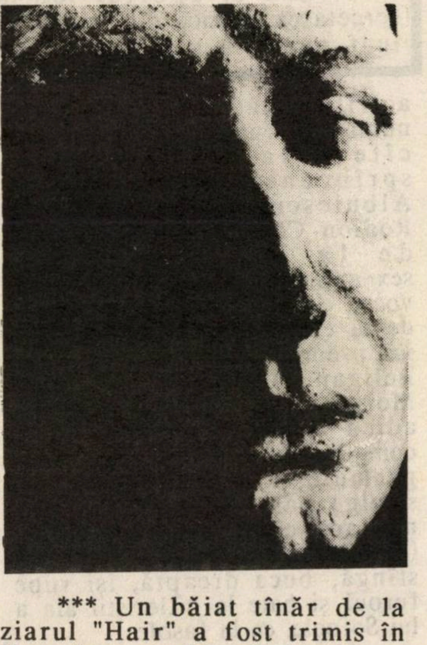

Fragment de Sonia Natra

*** Un băiat tînăr de la ziarul "Hair" a fost trimis în Harakevet 52 să facă un reportaj despre redacţiile "Viaţa noastră" şi celelalte care, cică, se vor închide.

Băiatul a avut şi el de suferit în clădirea aceea imundă - marele Himmelfarb a ţipat la el - dar pe urmă şi-a revenit. După ce şi-a revenit, abia atunci a rămas uluit: a constatat că secretarii de redacţie sînt nişte moşnegi dintre care unii au trecut de vîrsta lui Matusalem, ceilalţi sînt ori părinţi bătrîni, ori bunici tineri.

A ieşit un reportaj ca dintr-un Malben sau azil geriatric. Impresia, la lectură,a fost penibilă şi a trezit compasiune.

Adevărul este însă că junele de la ziarul ebraic a exagerat. Sînt şi oameni tineri acolo. Mai ales la "Viaţa noastră", "Facla" şi "Revista mea". Dacă e să-i compătimim, e pentru că nu se ştie ce se va întîmpla cu ei în cazul cînd se va închide mustăria. Ziarul "Hadaşot" s-a închis brutal, pe neaşteptate, dar ziariştii aceia au multe alternative. Colegii noştri din Harakevet ce opţiuni au? Cel mai bine dispus e Schechter: "Eu am situaţia cea mai clară. Pe mine nu mă vrea nimeni".

*** În impozantul hotel "Hod" de la Marea Moartă există o sinagogă unde un sul de Tora poartă inscripţia:"Donat în memoria părinţilor mei Matilda şi Shabtai Epstein". Donaţia este a fiului Iehuda (Iuju) Epstein, bîrlădean, director la Kupat Holim Leumi din Tel Aviv.

*** Reputatul chirurg ieşean, profesorul C. Chipail, are mulţi elevi în Israel, medici eminenţi, printre care şi fosta sa asistentă Gertrude Kreisler de la Policlinica "Mandsbard" din Holon. Toţi vorbesc despre el cu deosebită stimă, accentuînd atitudinea sa umanitară faţă de evreii trimişi în Transnistria. Pe unii i-a salvat de la moarte. Faptul îl menţionează profesorul însuşi, în cartea sa de memorii.

*** Cercul cultural din Ierusalim - iniţiat şi animat de L. Volovici şi C. Safirman - a întrunit elogiile tuturor celor care îl frecventează. Pe drept. E un cerc selectiv care se bizuie numai pe propria-i fervoare. Nu cere concursul nici unei organizaţii publice. Cotizaţia mică (5 şekeli) a fiecărui participant, îi ajunge. Întrunirile au loc în biblioteca Cinematecii, pe scaune aşezate în cerc, ca tinerii în jurul unui foc de tabără. De fiecare dată este invitat un om de artă sau literatură cu care se poartă o conversaţie liberă. Astfel, printre oaspeţii cercului au fost Liviu Ciulei, I. Schechter, Virgil Duda. Conversaţiile acestora sînt înregistrate pe bandă şi poate că într-o zi ele vor fi "înregistrate" şi într-o carte.

*** Ne face plăcere să constatăm că expoziţia retrospectivă a pictoriţei Mimi Sharaga-Maxy s-a bucurat de un real succes fiind apreciată ca un eveniment în viaţa culturală a Tel Avivului şi a alialei române.

Amenajată în renumita galerie "Pavke" din strada Gordon, ea a atras un numeros public. La vernisajul care a avut loc nu de mult, au participat oficialităţi tel-aviviene, ambasadorul României dr. Radu Homescu, critici de artă, scriitori şi ziarişti. Vizitatorii (în mare număr pînă în ultima zi: 21 decembrie 1993) au apreciat exponatele: tablouri în ulei, lucrări figurative şi abstracte, desene - toate vădind un talent remarcabil, sensibilitate şi rafinament. Este ceea ce a relevat, la vernisaj, în cuvîntul său dl. Baruch Elron fost preşedinte al Uniunii Artiştilor Plastici.

Mimi Maxy

*** La Primăria Tel Aviv este deschisă expoziţia pictorilor amatori organizată de Beit Zion America. D-a Liely Iacobson (Liba) participă cu o aquarelă: "Peisaj din Ţedek". Tot d-na Iacobson este şi autoarea copertei volumului "Caleidoscop" de S. Iacobson, recent apărut.

*** Puţini ştiu că regizorul Otto Rappaport, decedat la începutul lunii decembrie 1993, a fost absolvent de Ieshiva. Şi mai puţini ştiu că după plecarea rabinului Şafran, s-a pus "sus" şi problema alegerii în postul de şef-rabin al României a lui Rappaport. A fost ales însă, cum ştim, dl. Mozes Rosen. Rappaport a fost trimis atunci la... alt teatru. La Teatrul de Stat din Tg. Mureş.

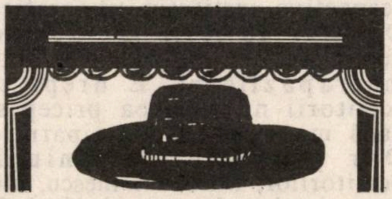

*** Am mai vorbit şi altă dată despre anumite persoane de aici, din Israel, care, din felurite motive (hai să nu insistăm, că nu e frumos, acum ne ducem la Revelion) se adresează - sub semnul turnătoriei - foilor "anti" din România, denunţînd ba o gazetă din Tel Aviv, cu şira spinării, ba pe vecinul de bloc care l-a înjurat pe palier, ba primăria., ba - de ce nu? - Statul ca atare, ...că - vorba lui Caragiale "de-aia-i Stat". O asemenea reclamaţie a apărut în "România Mare" (director: senatorul C.V.Tudor) şi sună în felul următor:

Stimate domnule senator,

Vă scriu din Israel unde locuiesc acum. Am 57 de ani şi am venit aici în 1963, cînd aveam 27 de ani împreună cu părinţii mei, mama româncă, tatăl evreu-român. Mă numesc Albert Poch. Numai mama mea ar putea să vă spună cît a suferit aici pentru că nu este evreică şi pentru că nu vorbeşte în idiş. Ura asta de rasă am simţit-o şi eu. Dar asta nu m-a împiedicat să mă mîndresc că sînt român, acest fapt liniştindu-mi sufletul.Eram destul de mare ca să înţeleg şi eram totuşi incapabil să pricep de ce lumea nu mă suferă şi mă numeşte goi (ne-evreu - nota redacţiei) şi pe mine şi pe mama, jignindu-ne la fiecare pas. Cred că aşa s-au purtat cu noi pentru că şi la fizic şi la caracter ne deosebeam de cei din jurul nostru. Asta ne atrăgea duşmănia...

Sînt căsătorit şi copilul meu, pe care îl cheamă Alain, vorbeşte foarte frumos româneşte. În luna iulie, acest an, am fost în România, unde nu mai fusesem de 4 ani, cu vreo două luni înainte de revoluţie. Cînd am venit acum, am fost de-a dreptul şocat de schimbările găsite. Doamne, ce libertate, ce popor bun şi primitor, aşa cum a fost întotdeauna. Am citit ziarele, am citit şi revistele pe care le conduceţi ca să văd şi eu ce scrieţi, care sînt articolele care-i deranjează aşa de mult pe unii oameni. Nu visez altceva decît să mă repatriez în România, pe care eu o consider ţara mea. Pentru că am avut o viaţă chinuită, din motivele arătate mai sus, niciodată nu am fost avansat, casă nu am pentru că mereu m-au scos afară din serviciu. Deşi sînt tehnician electrician autorizat, m-au pus să lucrez, cînd am lucrat, la o magazie şi, nu odată, să mătur fabrica.Acum sînt iar şomer, noroc că soţia lucrează. Vă daţi seama că aş dori şi eu să am o casă, ca orice om, aş veni în România, dar ce să fac numai cu cei 6000 de dolari pe care îi am?

Au început autorităţile de aici să aducă ruşi, etiopeni, negri, şi ăştia au prioritate, nu eu, care am făcut aici armată. Asta e dreptatea de aici. Sînt întru totul de acord cu d-voastră, atunci cînd le cereţi minoritarilor să fie loiali, să respecte ţara în care trăiesc şi să contribuie, alături de majoritatea autohtonă, la binele patriei. Închei, cerîndu-vă un sfat: spuneţi-mi cum să fac să mă întorc în România, ce şanse am. Vreau să am şi eu o casă, ceea ce n-am avut aici niciodată, şi tare mult aş vrea să am, măcar acum, la bătrîneţe.

Domnule Vadim, eu vă salut cu tot respectul.

Albert Poch
str. Sapir 923/39, Nazaret -
Ilit
Israel
("România Mare"; 1993)

ROMÂNII ŞI EVREII

Dacă ar fi să ne luăm după datele recensămîntului din 7 ianuarie 1993, în România mai sînt doar 9107 evrei. După datele pe care le are Comunitatea, ar fi vorba de existenţa a vreo 17.000 de evrei în România. Nu ştiu dacă această cifră corespunde adevărului, dar ştiu că la recensămînt, unii evrei nu şi-au declarat exact apartenenţa. Oricum, faţă de recensămîntul din 29 decembrie 1930, cînd în România au fost înregistraţi 728.115 evrei (şi cu cei din Basarabia) diferenţa este enormă.

O anchetă sociologică efectuată după sistemul "Scalei distanţelor sociale" elaborată de sociologul american Emery S. Bogardus, acum, la sfîrşitul anului 1993, demonstrează că românii manifestă o atitudine pozitivă faţă de evrei; ansamblul populaţiei nu se caracterizează prin antisemitism ci, dimpotrivă, printr-o atitudine favorabilă faţă de minoritatea naţională a evreilor. Dar să facem apel la date: şapte la sută dintre români sînt foarte favorabili evreilor; 56 la sută favorabili; 28 la sută sînt neutri şi doar opt la sută sînt nefavorabili şi unu la sută foarte nefavorabili evreilor. Detaliate pe provincii, datele dau rezultate apropiate. Sînt totuşi unele diferenţe: în timp ce în Moldova doar 52 la sută sînt favorabili evreilor, în Banat, procentul celor favorabili evreilor atinge 96 la sută. Populaţia Bucureştiului este mai... tranşantă: 71 la sută favorabilă evreilor şi 17 la sută nefavorabilă. Este cel mai mare procent de... nefavorabili!

Desigur, datele anchetei sînt mult mai complexe şi - din lipsă de spaţiu - n-o să insistăm asupra tuturor. Oricum, esenţialul l-am spus. Ar mai fi de adăugat că numărul celor care declară că i-ar scoate pe evrei din ţară este nesemnificativ. Intelectualii şi tinerii sînt în mare majoritate favorabili evreilor. Apoi, 23,89 la sută din cei chestionaţi au declarat că ar accepta să se căsătorească cu persoane de origine evreiască.

Această anchetă sociologică şi de fapt însăşi viaţa contrazice afirmaţiile extremiştilor naţionalişti. La marea majoritate a românilor, dominante sînt sentimentele favorabile faţă de evreii din România în special şi faţă de evrei în general.

STAN VLAD

Corespondenţă din Bucureşti

SCANDALUL DE LA UNIUNEA SCRIITORILOR

Faptul că în cadrul Uniunii Scriitorilor din România sînt mai multe grupuri şi grupuleţe nu-i ceva nou. În toată lumea organizaţiile creatorilor sînt divizate, lupta dintre grupuri n-a dus niciodată la scandaluri mari în care să fie interesată (şi implicată) opinia publică. La Uniunea Scriitorilor români, scandalul a pornit de la o tipografie (donată de statul german scriitorilor români) şi de la o Fundaţie fantomă care ar fi fost menită să administreze respectiva instituţie tipografică. De-aici au ieşit încurcături administrative, ba chiar o serie de matrapazlîcuri. E drept că scriitorii nu se prea pricep să facă management cu tiparniţe. Dar preşedintele Uniunii Scriitorilor, Mircea Dinescu, nici n-a apelat la specialişti în problemă. După... priceperea lor managerială, au înfiinţat o Fundaţie, apoi un S.R.L. (societate cu răspundere limitată), cum e... moda acum în România, care se vrea pornită spre economia de piaţă. Cum era şi firesc, treburile au ieşit prost. Atît de prost, încît Mircea Dinescu a fost acuzat de delapidare şi sustragere de bunuri publice. Dar nimeni nu a putut dovedi că Mircea Dinescu ar fi vrut să... preia tipografia în interes propriu. S-au formulat acuze, s-au adus explicaţii, s-au dat replici la replici. Asta a dus la dezbinarea comitetului director al Uniunii Scriitorilor. Mai întîi şi-au dat demisia Ana Blandiana şi Octavian Paler. Apoi şi-a dat demisia chiar Mircea Dinescu, care în ultimele luni era preşedinte numai cu numele, întrucît are o bursă de un an în Germania, la Berlin.

În cele din urmă s-a constituit o comisie de anchetă care să lămurească lucrurile. Scîrbit de toate - ca şi Caragiale la începutul secolului - Mircea Dinescu a plecat la Berlin. Uniunea Scriitorilor - şi-aşa foarte fragilă în ce priveşte unitatea - a rămas decapitată şi dezmembrată. Ar trebui un Congres, o Conferinţă naţională, dar de unde bani pentru aşa ceva? Deocamdată, pe la Uniune şi la comitetul ei director mai trece din cînd în cînd Laurenţiu Ulici.

S-au abătut blestemele peste Uniunea Scriitorilor din România. Nici nu se stinseseră bine ecourile scandalului cu tipografia, că un alt scriitor care ajunsese ministrul culturii - Petre Sălcudeanu - s-a demis singur dintr-o prostie care-i aparţine. Că toată povestea cu aşa zisa agresare sexuală a respectivei funcţionare, ca şi povestea cu... chiloţii ministeriali, seamănă de la o poştă a înscenare, ştie toată lumea, dar starea de ebrietate în care s-a dus la minister este reală. Fie şi pentru asta şi tot trebuia să-şi dea demisia.

Locul lui Sălcudeanu l-a luat Marin Sorescu, noul ministru al culturii din România. Sorescu a fost încorporat în clanul prezidenţial de la Cotroceni şi nu duce lipsă de simpatii naţionaliste. Să vedem cum va fi ca ministru...

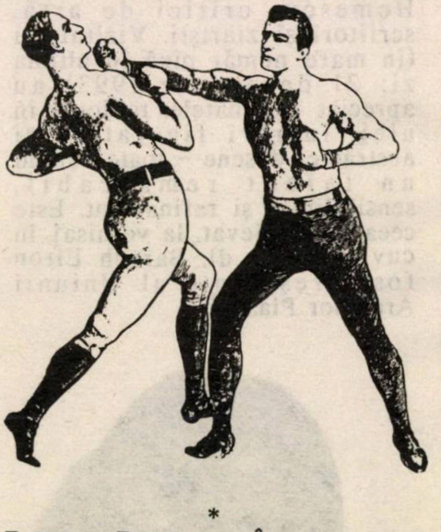

*

Petre Roman. În timp ce preşedintele Ion Iliescu, prin premierul său Văcăroiu şi corpul său de control, şi-a propus - cu o patimă demnă de "idealuri" mai înalte - să-l compromită definitiv pe liderul P.D.(F.S.N.) Petre Roman, acuzîndu-l de ce vrei şi ce nu vrei de pe timpul cît a fost prim-ministru, NATO este de cu totul altă părere. Apreciindu-i calităţile cu care este înzestrat, NATO l-a ales ca raportor special la Comisia "Noua ordine de securitate europeană". Este singurul raportor al NATO din Europa de est. Grupul lui Petre Roman priveşte toată Europa, inclusiv Rusia. Aşa-i mereu: nimeni nu este profet în ţara lui!

LUMEA ROMÂNEASCĂ

Extratereştri. O firmă de pompe funebre din Constanţa ("Dodoc şi Sin") a obţinut aprobarea primăriei municipiului Constanţa "pentru funeraliile şi înhumarea primului extraterestru mort pe Terra". Acum, după ce aprobarea a fost obţinută, antreprenorii au de rezolvat o dispută "foarte importantă": în ce rit - creştin, mozaic, musulman - se vor desfăşura funeraliile?

Circul şi guvernul. La circul "Globus" din Bucureşti se desfăşoară un spectacol original: "Lume, lume!". Spectacolul este inspirat din viaţa politică actuală din România. Bunăoară, trupa de căţei dresată de "Duo Cornea" simulează o şedinţă de guvern, în care protagoniştii patrupezi, jucînd excelent rolul miniştrilor, se bat aprig pentru ciolan. Apoi, trei maimuţe redau fidel atmosfera tipică din Parlament. Maimuţoii reprezintă cu talent "tripleta de aur" a Parlamentului: Păunescu - Vadim - Dumitraşcu. Nu lipsesc nici manifestaţiile de stradă şi nici minerii, cu lămpaşele şi bîtele specifice, care apar călări!

Ţuica prezidenţială. Ziarişti curioşi (caracteristică profesională) au alcătuit pe baza informaţiilor culese, o listă a băuturilor preferate de personalităţile politice. Ion Iliescu preferă ţuica (seamănă la gusturi cu primul ministru Văcăroiu). Marx prefera vinul alb; Stalin - coniacul; Hruşciov - rachiul de dovleac; Gorbaciov - vinul roşu; Fidel Castro - romul; W. Churchill - whisky-ul; Tito - orice fel de băutură.

Casele naţionalizate. In presa cotidiană au început să apară liste cu casele naţionalizate prin Decretul 91 din 1950. În acelaşi timp, la Parlament se află trei proiecte de lege care-şi propun - fiecare în alt fel - să rezolve problema caselor naţionalizate. Un proiect a fost depus de Guvern, unul de către P.N.Ţ.C.D. şi altul de către P.N.L. Nici unul nu a fost luat în discuţie şi nici unul nu rezolvă complet problema. Cel depus de guvern nu va rezolva - în cazul că va fi acceptat - nici măcar zece la sută din cazuri. Iar cetăţenii care nu au domiciliul în România, nu au practic nici o şansă să-şi primească locuinţele înapoi. Pe măsură ce vor apărea date noi, vă vom informa.

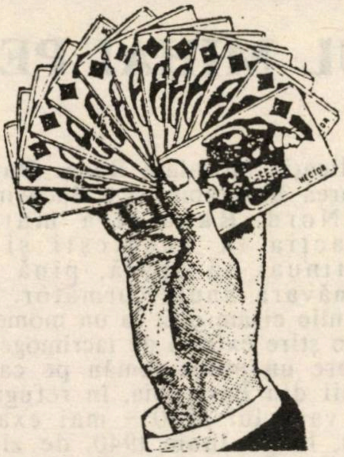

BRIDGE

MATEMATICA APLICATĂ

Jucătorii de forţă medie dau vina, de obicei, pe "norocul" experţilor în cîte o donă în care "căderea" pare inevitabilă, dar, ca prin magie neagră, o perdantă dispare "în ceaţă" şi declarantul iese cu faţa curată.

În realitate nu numai că "norocul îi ajută pe cei puternici" (după vorba romanilor), dar experţii ştiu să-şi aducă de partea lor un număr de şanse adiţionale, care le dau posibilitatea să execute numerele respective de magie.

Pentru exemplificare am ales o donă pe care am jucat-o nu de mult împotriva calculatorului personal.

Sînteţi Sud, declarantul unui contract de 6 Trefle.

Adversarii au fost tăcuţi. Vest atacă Asul de Pică, mic de pe masă, 9 de Pică de la Est şi 8 din mînă. Vest continuă cu 2 de Caro (a 3-a sau a 5-a din lungime). Iată ce se vede:

R D 5 3 2
R 7 6
A R V
R 6

A de Pica 2 de Caro	N V E S	9 de Pica

10 8
A V 5
9 6
A V 1o 4 3 2

Cum continuaţi acum şi de ce?

Mult succes!

Paul Weinstock

PRODUSE DIN CARNE
Dany Cohen
• Salamuri şi afumături din producţie proprie
• Pescărie
• Legume congelate
• Salate
• Conserve la preţ de cost
En gros şi en detail
Primim comenzi pentru recepţii şi orice evenimente plăcute
STRICT CAŞER
RISHON LE ZION
– NOUA ZONĂ INDUSTRIALĂ –
BEIT GHIRON
TEL. 03/9611060 – 9612130

,,ADEVĂRUL'', magazin săptămînal,
este publicaţia destinată întregii familii: comentarii politice, reportaje, nuvele, cuvinte încrucişate, cronică cinematografică, satiră, umor, din culisele vieţii politice şi din viaţa cinematografică. O gamă de subiecte interesante pentru fiecare vîrstă, de la 10 la 120 de ani!
44 pagini săptămînale, realizate în condiţii grafice excepţionale.
În fiecare VINERI – ,,Adevărul'',
unicul magazin săptămînal.

CAZUL MIHAI PELIN

Mihai Pelin, ziarist şi cercetător pasionat al istoriei contemporane, a publicat în urmă doi sau trei ani, cîteva articole privind "comportarea ostilă" a evreilor din Basarabia şi Bucovina anului 1940 la adresa armatei române ce se retrăgea în urma ultimatumului de la Moscova, din teritoriile amintite. Se ştie că acuzaţiile acestea, răspîndite insistent în vara lui 1940, au provocat sentimente de ură anti-evreieşti ce s-au soldat cu valuri de sînge la Dorohoi, la Iaşi, în Basarabia.

După un timp, sesizat din diferite locuri, că acuzaţiile sale se întemeiază pe falsuri grosolane a pornit să cerceteze cu seriozitate autenticitatea informaţiilor. Şi a ajuns la concluzia că, asemenea celor dinaintea sa, căzuse într-o cursă; una din acele curse ticăloase pe care fascismele din totdeauna le întind în faţa scriitorului... grăbit.

El a avut curajul intelectual şi moral de a recunoaşte că a greşit.

Cazul Mihai Pelin. O dramă de conştiinţă. Mărturisirile lui Mihai Pelin: un document zguduitor. Pe care l-am întîlnit într-un interviu acordat de Pelin ziaristei Anca Onegar de la ziarul bucureştean "Ora". Extrase:

– A survenit un moment în care m-am aflat cu adevărat în culpă în ceea ce priveşte atitudinea faţă de evrei. Anume, atunci cînd am întreprins o reconstituire oră cu oră a invaziei sovietice în Basarabia şi Bucovina de Nord, în vara lui '40. Pe parcursul acestei reconstituiri, a existat, într-adevăr, o etapă în care m-am lăsat furat şi eu de prejudecăţi, de documente incerte, de o memorialistică aproximativă. Şi sub prejudecată aş fi rămas dacă nu aş fi împins cercetarea pînă în pînzele albe.

– Nu s-ar putea să fiţi mai explicit, mai concret?

– Am să vă spun ceva ce n-am spus nimănui pînă astăzi. În 1940, apărea la Chişinău o publicaţie intitulată **Raza.** După cedarea Basarabiei şi a Bucovinei de Nord, **Raza** şi-a mutat redacţia la Bucureşti şi a continuat să apară, pînă în primăvara anului următor. În paginile ei am citit la un moment dat o ştire extrem de lacrimogenă despre un preot român pe care evreii din Basarabia, în refugiul din vara lui 1940 – mai exact spus, la 29 iunie 1940, de ziua Sfinţilor Petru şi Pavel – l-ar fi căsăpit cu sapele, cînd tocmai ajunsese cu căruţa pe malul Prutului. Ştirea în speţă apăruse la 18 august 1940, dar ceva nu era, totuşi, în regulă. Pentru că acelaşi preot, în octombrie 1940, era viu şi întreg, fiind semnalat în **Universul** printre participanţii la un parastas de la biserica Sf. Silvestru. Deci nu fusese ucis de evrei! Nefiind un ins care să stau prea mult sub nedumeriri, l-am abordat, într-o fază secundă, pe fostul director al gazetei **Raza** şi i-am adresat cîteva întrebări referitoare la preotul în discuţie. Spre stupefacţia mea, bătrînul de la care mă aşteptam să aflu că fusese, ca ziarist, victima unui zvon fals, mi-a mărturisit foarte senin că în mod deliberat îşi împănase gazeta cu ştiri false. Ca să ţină opinia publică sub tensiune!...

Doamnă Oegar, vă rog să mă credeţi că în clipa aceea a căzut cerul pe mine. Fostul director al gazetei **Raza** nu era un ins oarecare. A fost arestat în 1949, a fost predat de Securitate sovieticilor şi a fost judecat ulterior de un tribunal militar din Kiev, fiind condamnat la un sfert de veac de deportare în Rusia Sovietică. Timp de ani în şir, muncise ca un cîine în minele de cărbuni de la Vorkuta, dincolo de cercul polar. Era tobă de suferinţă. Şi iată că, din păcate, nu învăţase prea mult din tot calvarul pe care îl traversase. La Vorkuta împinsese la vagoneţi alături de zeci şi zeci de evrei, condamnaţi ca şi el la deportare şi muncă forţată. Şi cu toate acestea, în anul 1984, cînd am stat noi de vorbă, el mai era ferm convins că procedase cît se putea de natural şi normal, în 1940, cînd atribuise evreilor o crimă pe care aceştia n-o săvîrşiseră. Ceea ce vă spun este trist, dar adevărat. Şi dacă nu ne vom dezbăra de această mentalitate nefericită, nu vom ajunge absolut nicăieri.

– Asta a fost singura minciună cu care v-aţi confruntat?

– Au fost mai multe. De asemenea, în anul 1940, evreii au fost acuzaţi că l-ar fi ucis la Cernăuţi pe comisarul de poliţie Ioan Pihal. Ştirea a făcut carieră în presa vremii. În realitate, Ioan Pihal fusese arestat de sovietici şi în primăvara lui 1941 se mai afla încă deţinut în penitenciarul din Cernăuţi. Nu ştiu ce s-a întîmplat mai tîrziu, dar este aproape cert că acest Ioan Pihal a murit în 1960, la Gherla. Numele lui figurează pe memorialul dedicat după revoluţie martirilor teribilei puşcării. S-a spus că tot evreii l-ar fi ucis pe preotul catolic Georg Göbel, din Cernăuţi. Nu este adevărat. Georg Göbel a murit prin anii '50 în Germania occidentală. Informaţia mi-a parvenit în urmă cu cîţiva ani, la München, cînd am cumpărat o monografie a oraşului Cernăuţi, editată de germanii originari din acest oraş. La fel, s-a mai scris în ziare, faptul fiind consemnat şi în documente confidenţiale din timpul dat, că evreii l-ar fi omorît şi pe Flondor, primarul din Cernăuţi. Cu toate că Flondor, în toamna lui '40, se plimba pe străzile Bucureştilor, nimeni nu a dezminţit ştirile alarmante şi profund false din vara aceluiaşi an. Mă opresc aici.

Toate aceste minciuni au inoculat în români o psihoză nesănătoasă, iar psihoza aceasta i-a încălecat pe o himeră din care au rezultat nenorociri fără seamăn. Masacre, deportări în masă, o otrăvire generalizată a climatului nostru social. Şi vă asigur că am ajuns la această concluzie de unul singur, cercetînd serii întregi de fapte pînă la ultima lor consecinţă. Astăzi sînt în măsură să vă ofer liste complete şi nominale ale celor ce i-au întîmpinat pe sovietici cu pîine şi sare, în zilele invaziei din '40. Bineînţeles, erau şi evrei printre ei. Dar cei mai mulţi, din păcate, au fost români neaoşi. Frustrările de atunci s-au descărcat în evrei după cum se descarcă fulgerul într-un paratrăznet. Şi la ce ne-a folosit asta?

– Aţi tipărit recent o carte despre sionişti. Cine au mai fost şi sioniştii ăştia? Sînt chiar aşa de importanţi?

– Sînt foarte importanţi, sînt chiar mai importanţi decît victoria de la Termopile. Sioniştii sînt acei evrei are şi-au propus, încă din veacul trecut, să reînvie un stat dispărut din vremurile biblice. Şi au reuşit. Israelul este astăzi un stat care există şi de care nimeni nu poate face abstracţie. Aceasta este o victorie absolut extraordinară, un exemplu demn de urmat în orice întreprindere omenească ce presupune curaj, iniţiativă, dăruire, spirit de sacrificiu. Vă rog să mă scuzaţi că v-am explicat chestiunea oarecum băbeşte, cam aşa cum o explică enciclopediile populare, dar trăim într-o lume în care numeroşi indivizi, deşi au trecut cu brio examenul de bacalaureat, ţin cu tot dinadinsul să ne asigure că sionismul ar fi o conspiraţie împotriva omenirii întregi. Nu este adevărat. Repet, sionismul a fost mişcarea care a considerat că şi evreii au dreptul la o patrie şi că această patrie nu poate fi alta decît patria naturală a evreilor, pămîntul de pe care a plecat poporul evreu în diasporă.

Însă cartea pe care am tipărit-o sub auspiciile editurii Edart este importantă din alt punct de vedere. Ea dovedeşte că evreii din România au jucat un rol extrem de important în renaşterea Statului Israel. Că aceşti evrei s-au aflat chiar în prima linie a luptei pentru renaşterea Israelului. Şi mai dovedeşte că au existat cîţiva români care au fost alături de evrei în această întreprindere temerară din toate punctele de vedere. Dacă ar fi fost mai mulţi, ar fi fost şi mai bine.

• La un festival cinematografic, doi producători de film privesc cu atenţie o starletă. Unul din ei:

– Îi dau 15 ani pentru maniera ei de a se îmbrăca, 16 pentru glas, 17 pentru machiaj. Din păcate trebuie făcută adunarea pentru a afla vîrsta ei.

"CONTINENTAL"

INSTITUT DE INTERMEDIERE INTERNATIONAL
35843 HAIFA – STR. HALIVNE 1/11

Putem acţiona pentru revendicarea drepturilor la diferite PENSII DIN GERMANIA precum şi pentru RECUPERAREA sau DESPĂGUBIREA unor BUNURI preluate de regimurile totalitare.
Toţi cei care au prestat MUNCĂ FORŢATĂ în Germania sau în altă parte, pentru războiul nazist, vor fi plătiţi la salariul muncitorilor germani necalificaţi în D.M.
Cei născuţi în Europa, între anii 1906–1928, primesc un ajutor social din Germania fără nici o motivare rasială şi un mic ajutor de la CRUCEA ROŞIE INTERNAţIONALĂ. Invalizii au prioritate.

Evreii născuţi în BUCOVINA, TRANSILVANIA, BANAT, UNGARIA, fosta CEHOSLOVACIA, POLONIA-SILEZIA, GALIŢIA, LODZ, pînă la DANZIG, beneficiază de o pensie superioară fără "cultură germană".
Aceleaşi drepturi le au şi cei care au muncit în zonele de mai sus de la vîrsta de 16 ani.
Recuperarea averilor pierdute poate fi revendicată de orice rudă, în viaţă, a foştilor posesori.
Cererile pentru pensie socială din Germania se pot întocmi la orice vîrstă şi în orice limbă existînd formulare de complectat în diverse limbi.
Toţi cei interesaţi sînt rugaţi să completeze chestionarul de mai jos pe care să-l trimită la adresa arătată împreună cu un cec de 100 şekeli, cu scadenţă la zi, sumă care acoperă cheltuielile de dactilografiere, legalizări şi timbre.
În rest, onorariul biroului nostru este foarte modest limitîndu-se doar la UNA LUNĂ din drepturile de pensie germană care vi se vor aproba.

Completaţi, decupaţi, expediaţi la adresa de mai sus:

1. Numele şi pronumele:................

2. Domiciliul:........................

3. Data şi locul naşterii......................

La tratativele cu OEP-ul de la Oslo şi Paris, generalul Aharon Shahak, din delegaţia israeliană, a respins categoric pretenţiile lui Arafat de a controla graniţele cu Iordania şi Egiptul. Dacă se va ţine tare, tot aşa, în continuare, Shahak are şanse să vină de hak OEP-iştilor.

LUMEA ROMÂNEASCĂ

•Scurt•

• Jidan ratat

În scurt timp fiecare oraş, începînd cu Capitala, a devenit o urbe cu iz oriental. Marii noştri importatori au fost măturaţi de "democratul" lui Walter Roman şi al Sinagogii (fostul prim-ministru Petre Roman, n. red.)

Dovedind nu numai nepricepere şi lipsă de experienţă, şleahta condusă de Petre Roman a demonstrat că politica promovată este antiromânească, antinaţională. Este imposibil ca printre toţi aceşti neisprăviţi care l-au înconjurat pe acest jidan ratat să nu fi fost unul care să prevadă consecinţele trecerii unei părţi însemnate din comerţul intern în mîinile străinilor.

(Dintr-un articol de Ilie Neacşu; în "Europa", Buc. 1993)

• Adevărul despre securitate

Atît de bine a prins această teză, (autorul are în vedere teza potrivit căreia torţionarii de pe vremuri de la securitate ar fi fost în majoritate, evrei(n. red.) încît nimănui nu i-a trecut prin cap să o verifice. Ne referim, fireşte, la componenţa Securităţii în primii ani de teroare comunistă, şi nu la "patriotismul" ei debordant din ultimul sfert de veac. Cît de iubitori de naţie au fost dulăii lui Ceauşescu se mai poate vedea şi acum. E surprinzător că nici un analist politic şi nici unul din perspicacii noştri gazetari nu şi-a făcut timp să studieze un spectaculos document publicat de curînd: "Organigrama Direcţiei Securităţii Capitalei în perioada 1948-1950". Limbajul sec al cifrelor ne arată că, departe de a fi la cheremul străinilor, Securitatea cea rea, anteceauşistă, era alcătuită, într-o proporţie covîrşitoare, nu din urmaşii lui Attila sau ai lui David, ci din strănepoţii lui Decebal! Trist, dar adevărat! Nu deţinem nici un alt fel de document în acest sens, dar e greu de crezut că structura naţională a Securităţii diferea prea mult de cea a Capitalei. Or, un calcul rapid arată că "străinii de neam şi de ţară" nu alcătuiau mai mult de doi sau trei la sută din Instituţia care a măcelărit, a împuşcat şi a schingiuit mai animalic decît Gestapo-ul. Nici "reeducarea" de la Piteşti, nici arhipelagul de închisori care a transformat România într-o hartă a ororii n-au putut fi puse în practică de o mînă de "străini". La urma urmelor, Ţurcanu, torţionarul de la Piteşti, era român verde. Români au fost şi Drăghici, şi Teohari Georgescu şi toţi cei care le-au succedat, pînă în decembrie 1989, la conducerea instituţiei. Însă a da vina pe străin, de la agenturile şi ungureşti şi evreieşti la Fondul Monetar Internaţional şi Banca Mondială, a devenit aproape o trăsătură de caracter, moştenită direct din tînguirea ciobanului mioritic

(Dintr-un articol de Mircea Mihăieş; în "Lumea liberă", New York, 1993)

• Mafia ţiganilor oferă bătăi la comandă

Potrivit aprecierilor unor surse ale Poliţiei şi Parchetului, cea mai puternică mafie din Bucureşti este cea a ţiganilor. Organizată pe trepte ierarhice, în frunte cu un "bulibaşă" suprem, aceasta acordă protecţie contra plată şi execută diverse "servicii" la comandă: bătăi şi alte forme de intimidare a adversarului.

(Din "România liberă"; Buc.,1993

• La Primul ministru vine un arab...

Într-o declaraţie făcută presei, dl. Traian Băsescu, fost ministru, susţine - vizavi de corupţia ce domneşte în sferele înalte că primul ministru dl. Nicolae Văcăroiu se ocupă, în colaborare cu un alt demnitar, dl. Paul Teodoru de vînzările de cîrnaţi ale firmei "Casrom" şi de comercializarea de combustibil prin firma "Romani" creînd infinite avantaje arabului Fahti Taher.

(Dintr-un reportaj de Ana Maria Vînţan şi Dorina Băeşu; în "România liberă"; Buc.,1993)

• Sex în şcoală

Profesorul de istorie Călin Traian, care era şi directorul scolii generale din comuna Intregalde, Alba, avea un "hobby". În loc să le vorbească de istoria acestui popor greu încercat, şi în trecut şi în prezent, "dascălul" ce credeţi că făcea? Aduna băieţii din clasele a VIII-a într-o sală, îi "droga" uşor cu puţină tărie înainte de "activitate" şi, apoi îi punea să-şi dea jos pantalonii. El, ca "profesor", trebuia să fie exemplu. Rămînea primul în... în fundul gol.

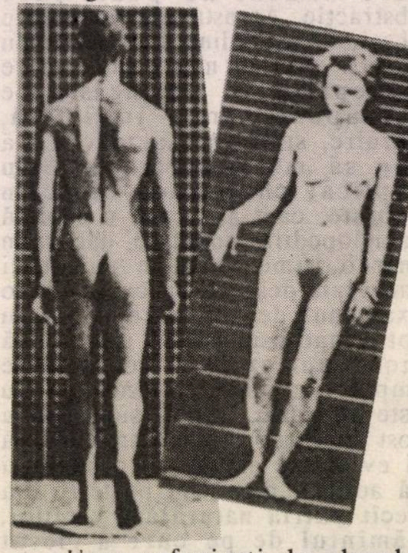

Uşor euforizaţi de alcool, cu reviste porno drept "material didactic", elevii erau "instruiţi" cum să-şi frece penisul pentru a se excita şi ejacula. Să mai zică cineva că în şcolile noastre nu se face "educaţie sexuală".

După "program", pentru refacere, elevii primeau ciocolată şi alte dulciuri trimise ca ajutoare de belgieni.

(Dintr-un articol de Alina Simionescu; în "Infractorul", Buc. 1993)

• Mulatri pentru Orientul Mijlociu

Cunoscut centru universitar, Iaşiul s-a confruntat, în decursul timpului, cu o serie de fenomene sociale secundare. Cetăţenii străini de culoare şi arabii veniţi la studii încă de pe vremea lui Ceauşescu s-au bucurat, din plin, de farmecele ieşencelor. Din aceste legături au rezultat sute de copii mulatri. Unii dintre ei, după un an sau doi, au fost complet abandonaţi de taţii lor. Surse ale centrului de recrutare arată că, în acest an, în armata română vor fi înrolaţi primii reprezentanţi ai generaţiei de mulatri din România.

Încercînd verificarea acestei informaţii pe cale oficială la Comisariatul Militar Judeţean Iaşi, reporterul "Evenimentului zilei" a fost supus de un maior unui sever interogatoriu pentru a-l determina să deconspire sursa de informaţii. În cele din urmă, colonelul Acatrinei - comandantul Comisariatului - a ordonat evacuarea forţată a reporterului din sediul unităţii militare. Ziaristul fusese introdus înainte de a dezvălui motivul vizitei sale. Surse neoficiale presupun că mulatrii, cetăţeni români, vor forma trupe de comando sau vor lucra în contraspionaj pentru Orientul Mijlociu.

(Dintr-un reportaj de Gabriel Huideş în "Evenimentul zilei", Buc. 1993)

● **Meseria de gigolo**

Adesea, în plin centrul Bucureştilor, spre orele 10-11 pot fi observate limuzine în culori aprinse conduse de şoferi juni-primi şi avînd pe bancheta din spate doamne cochete, trecute de mult de prima tinereţe. Este vorba de o meserie nou apărută în România, cea de gigolo, practicată în special de tineri studenţi sau şomeri. Clientele sînt cel mai adesea doamne moştenitoare ale unor averi importante, fie "tinere pensionare" din Occident care vin în România pentru a urma tratamente cu Gerovital şi alte produse ale Institutului de Geriatrie.

Serviciile tinerilor, care completează tratamentul geriatric, sunt destul de bine plătite, între 200-400 de dolari pe zi.

(Din "România liberă", Buc. 1993)

● **Corneliu Codreanu şi Valerian Trifa, canonizaţi!**

Corneliu Zelea Codreanu şi Valerian (Viorel) Trifa au fost trecuţi în rîndul sfinţilor!

Iniţiativa canonizării lor a revenit unei autoproclamate "Mitropolii ortodoxe româno-americane" din California, care a şi săvîrşit actul respectiv. Recent, s-a primit în ţară cu antetul numitei "Mitropolii", o scrisoare semnată în maniera în care iscălesc ierarhii, "Teofil", cu această veste, care a produs consternare în cercurile eclesiastice. Pînă acum erau cunoscute în America două eparhii ortodoxe române: Arhiepiscopia aflată sub jurisdicţia patriarhiei de la Bucureşti şi Episcopia al cărui întîistătător este episcopul Nathanel, aflată sub oblăduirea Mitropoliei ortodoxe din America.

Nu se ştie sub ce jurisdicţie a luat fiinţă "Mitropolia ortodoxă româno-americană". Pot fi deduse opţiunie politice ale... căpeteniilor ei.

(Din "România liberă"; Buc.,1993)

● **Templul părăsit**

Proprietate a comunităţi evreieşti, pe B-dul Dacia, la numărul 140, se află o sinagogă. Sau, mai bine zis, ruina unei sinagogi. Abandonată după cutremurul din 1977, a căzut mai întîi pradă hoţilor. S-au furat candelabre, s-au furat decoraţiunile interioare, s-a furat cam tot ce se putea fura... La ora actuală, interiorul templului este transformat în depozit de gunoi. Aici, chiar şi în timpul zilei, şobolanii zburdă veseli, iar după căderea serii spaţiul devine o curte a "miracolelor", populată de figuri care mai de care mai dubioase. Dacă intri înăuntru, primul lucru care te izbeşte este mirosul de urină. Şi este păcat... Oare nu se poate face nimic cu această clădire?

(Din "România liberă"; Buc. 1993)

● **Ambasadorul hoţ**

Ambasadorul României la Madrid, dl. Darie Novăceanu, ar fi înstrăinat piese de mobilier aparţinînd patrimoniului naţional, potrivit cotidianului "Curierul Naţional". În calitatea pe care o are, el a solicitat Ministerului de Externe trimiterea din ţară a 16 piese de mobilier pentru "ornarea ambasadei". La scurt timp după primirea pieselor, dl. ambasador a reclamat dispariţia acestora.

(Din "Lumea liberă"; New York, 1993

● **Elena Ceauşescu l-a împuşcat pe generalul Milea!**

Această afirmaţie a fost făcută de către una din cele cîteva persoane care, aflîndu-se în încăperea respectivă în momentul asasinatului, a asistat la acest "mister' al Revoluţiei Române, din decembrie 1989. Varianta concordă cu rezultatele

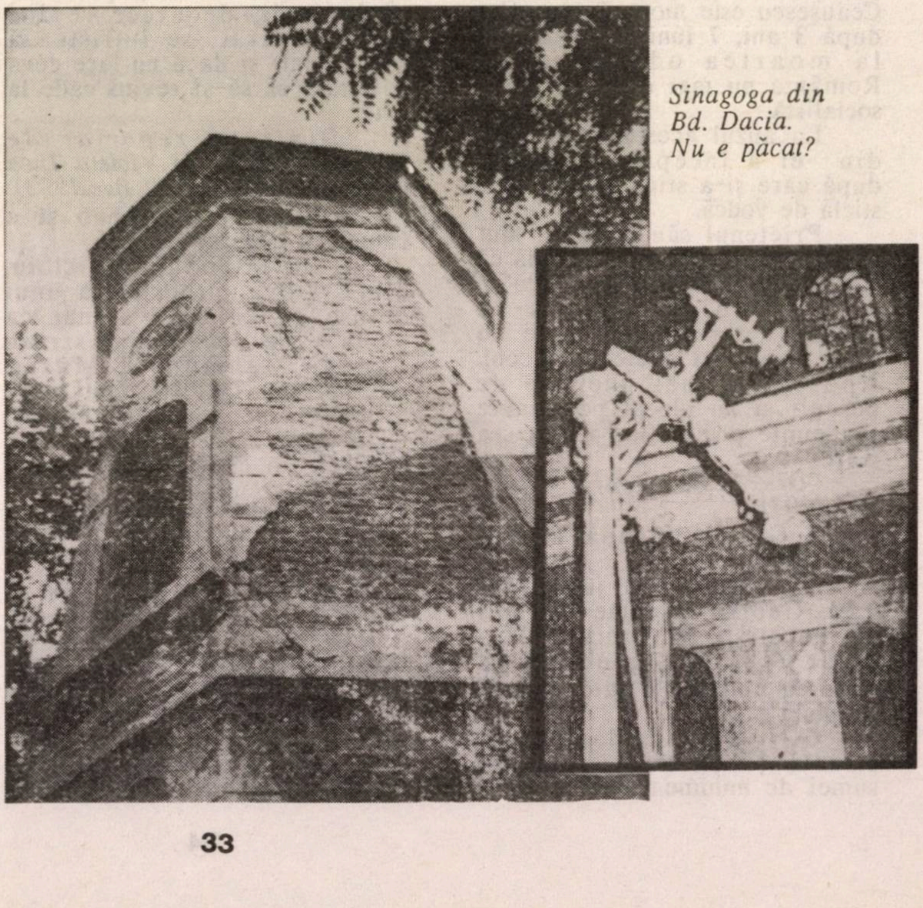

Sinagoga din Bd. Dacia. Nu e păcat?

expertizei balistice şi anatomo-patologice, care susţin că glonţul ucigaş a fost tras de la cîţiva centimetri distanţă, de către o persoană aşezată în faţă, uşor lateral şi ceva mai sus decît victima, care era aşezată pe scaun.

(Din "România liberă"· Buc., 1993)

• Israelul şi...Europa

După geografia din clasele elementare, statul Israel aparţine Orientului Mijlociu şi continentului Asia. Este posibil ca forurile europene de fotbal să confunde comunităţile evreieşti din Europa cu statul Israel. Altfel nu ne putem explica cum echipele de fotbal din campionatul israelian participă la cupele europene. Este cazul echipelor MACABI HAIFA şi BETAR IERUSALIM, prima în Cupa Cupelor,cea de a doua în Cupa Campionilor europeni. Să se fi băgat Oculta şi în forurile internaţionale sportive?

(Din "Europa"; Buc.,1993

o După patru ani, doi lipoveni nu ştiau că Ceauşescu a murit

Ion Stancu şi Vasile Lodovan, din satul Ghindăreşti, jud. Tulcea, pescari, nu ştiau că Ceauşescu este mort. Ei au aflat după 3 ani, 7 luni şi 16 zile, de la moartea odiosului, că România nu mai este republică socialistă.

La auzul acestei veşti, unul din ei a început să plîngă, după care şi-a stins amarul cu o sticlă de vodcă.

Prietenul său a rămas mut de uimire, refuzînd să creadă că "Ceauşescu a făcut una ca asta".

Cei doi pescari s-au consolat repede, după ce au golit două-trei sticle de alcool. Apoi şi-au luat uneltele de pescuit şi au plecat pe Dunăre să anunţe prietenilor vestea cea mare.

(Din "Evenimentul zilei";' Buc.,1993)

• Gol pe stradă pentru 40.000 lei

Azi-noapte, în jurul orei 0,30, George Nicolae (41 ani) din Bucureşti, bd. Dacia nr.137, a făcut repetiţia generală în vederea apropiatei sale "lansări pe piaţă".

G.N. ne-a declarat: "Am siluetă şi mă angajez contra sumei de minimum 40.000 lei să străbat complet în pielea goală distanţa de 100 m. la orice oră şi în orice zonă a oraşului, pe propriile mele picioare şi fără nici un mijloc de transport".

Gol. Pentru 40.000 lei

El doreşte să facă această "plimbare" pentru a mînca îndestulător timp de aproximativ o lună şi pentru a se înveseli, deoarece revine acasă supărat, se întristează foarte mult şi dacă nu face ceva palpitant ca să-şi revină cade la pat.

(Dintr-un reportaj de Gabriel Petrescu şi Violeta Inca în "Evenimentul zilei"; Buc.,1993)

• A poftit la kebab şi a rămas cu degetul în gură

D-na Minodora Melcioiu, din Craiova, proprietara unui chioşc de kebab l-a luat ca asociat pe cetăţeanul sirian Afendi Mahmud al Masri, paşaport nr. 1327.718, flotant în Craiova, director al firmei Qumaya SRL cu 70% din cîştig el, 30% din cîştig ea. Ca să fie şi oaspetele mulţumit...

Sirianul n-o dorea pe româncă ca asociată. Voia spaţiul şi vadul. Atît. Şi, le-a avut! De peste un an "se joacă" un proces la judecătoria din Craiova şi tot de peste un an sirianul "mulge" singur vaca. Românca plăteşte şi chiria chioşcului, şi recursurile proceselor. Cîştig zero, ca să se sature de privatizare. Nu era mai bine someră? Cînd îi purta statul de grijă? Mahmud are o reţea de societăţi comerciale craiovene. Oare cu cîte se află în proces? Deocamdată cu două.

Efendi, ridică-ţi cortul şi pleacă. Nu ne lăsa reţetele! Avem şi noi... mîndria noastră!

(Dintr-un reportaj de Ion Marcovici în "România liberă"; Buc.,1993)

• Ploşniţe

Se profilează un scandal colosal: am aflat din surse extrem de înalte că evreii din Israel şi-au înteţit demersurile pentru a căpăta casele, vilele,fabricile şi pămînturile pe care le-au avut în România. Atunci să vedeţi ce curent antisemit se va naşte în tărişoara noastră căreia, la sărăcia ei, numai ploşniţele astea îi mai lipseau!

(Din "România Mare"; Buc.,1993)

• Pentru legionari

Apariţia cărţii "Pentru Legionari" de Corneliu Zelea Codreanu, căpitanul Mişcării legionare în perioada interbelică, pare a declanşa un nou scandal publicistic, apropiat de cel declanşat de editarea lucrării "Mein Kampf" de Adolf Hitler. Realizatorul publicării cărţii "Pentru Legionari" este editura Gordian din Timişoara, lucrarea avînd un tiraj de 3000 de exemplare. Prefaţa cărţii este semnată de un alt lider al mişcări legionare, Horia Sima, comandantul mişcării, care a murit, în acest an în Germania.

(Din "Lumea Liberă"; New York, 1993)

• Ascultaţi-i pe cei bătrîni!

Cu cîteva luni în urmă un vajnic militant postdecembrist, avocatul Oliviu Tocaciu, autointitulat Transilvanus îşi făcea brusc reintrarea în luminile mass-media. De această dată ca autor al unui răsunător "act de cultură": editarea capodoperei lui Adolf Hitler "Mein Kampf". Sesizată din oficiu sau nu, justiţia reacţionează neîntîrziat şi-l pune sub urmărire pe originalul editor în temeiul unui articol din Codul Penal ce condamnă instigarea la ură rasială şi conflicte interetnice.

Presa face tevatură, în funcţie de interesele pe care le reprezintă fiecare publicaţie, editorul face şi el ceva, adică recurs iar justiţia română, cu sabia lui Damocles (adică a Europei) deasupra capului se reculege degrabă. Drept urmare, așa cum cu nedisimulată satisfacție ne informează ziarul "Cotidianul" citînd un comunicat ARPRESS (agenție a societății "R", editoarea "României libere") dl. Ovidiu Tocaciu este scos de sub urmărire penală, întrucît "editarea unei cărți nu intră sub incidența articolului respectiv al Codului Penal, ci se înscrie în sfera prevederilor Constituției privind libertatea de informare și libertatea cuvîntului".

Abia acum ne dumirim: cartea cu pricina, ca și întreaga "operă" a zugravului dement nu îndeamnă nicidecum la ură rasială sau conflicte interetnice. Este, de fapt, o chemare la împăcare (cu soarta), la purificare (prin intermediul camerelor de gazare), la afirmarea deplină a drepturilor omului (printre care și dreptul de a fi exterminat numai și numai pentru că ai altă naționalitate).

Toate acestea sub ochii îngăduitori ai guvernului, parlamentului, partidelor.

Sînt un om bătrîn și am trăit zilele de groază ale rebeliunii legionare, ale dezmățului hitlerist în atît de șifonata - de orice nebun care a vrut-o - Europă. La care s-a ajuns , printre altele, și pentru că nimeni nu s-a opus cu toată forța pentru a înăbuși încă din fașă fenomenul fascist oriunde în lume ar fi apărut. Ascultați-i pe cei bătrîni - pericolul este astăzi mai mare ca oricînd, tocmai pentru că vocile rele și conștiințele murdare aduc în prim plan pericolul comunist, considerat de unii, care "gădilă" acum cadavrul lui Hitler, chiar mai mare decît cel fascist!

Avocat FLOREA DRAGAN
București
(Din "Vremea"; Buc.,1993)

Decese

Elvira Popescu (98), una dintre cele mai de seamă actrițe de teatru și film ale Franței contemporane; la Paris.

Virgil Vătășescu (n. 1902, Cluj - Napoca), istoric de artă, specialist în arta medievală românească; membru al Academiei Române.

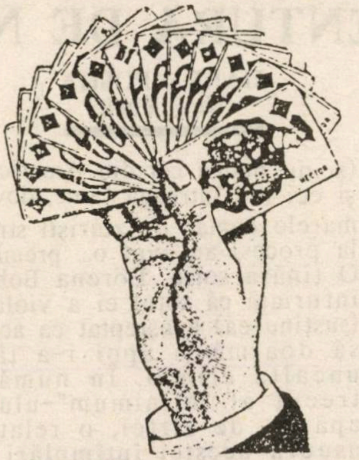

BRIDGE

Dezlegare la bridge "Matematica aplicată"

Dacă Vest are 5 Carale (după atacul de 2 de Caro), Est are 3 Carale. Dacă Est are Doubleton de Pica (a jucat Nouarul la primul tur), Est rămîne cu 8 cărți de Cupa/Trefla față de numai 4 cărți de Cupa/Trefla la Vest.

Cea mai probabilă împărțire de Atu ar fi deci cu Dama în cel puțin trei, dacă nu în patru la Est. Neavînd cărțile intermediare de Atu (7-8-9) sîntem în pericol să cedăm o levată de Atu, deci să ratăm contactul.

În asemenea situații soluția este ca la levata a 12-a să fim pe masă și să jucăm spre furseta cîștigătoare de Atu din mînă, peste furseta de Atu care rămîne la Est (trump coup).

Baza acestui tip de joc este reducerea numărului Atu-urilor din mînă la numărul de Atu-uri din Est, prin taiuri repetate în mînă. Jocul trebuie să țină seama în special de distribuția Estului.

Preluăm cu Asul de Caro, facem impasul de Cupă la Valetul din mînă (controlați, contractul nu se poate efectua fără acest impas), jucăm mic de Atu la Rege și impas de Atu la Decar.

Am avut dreptate: Dama-Nouar în patru de Atu sînt la Est. Urmează faza de reducere: mic de Caro la Rege și tai de Caro în mînă, Decarul de Pică la rege și tai de Pică în mînă (Est defosează o Cupă).

Acum totul este pregătit pentru faza finală: As de Cupă, Cupa la Rege și sîntem pe masa la levata a 12-a, cu As și Valet de Atu peste Dama și Nouarul Estului.

Iată întreaga distribuție:

	R D 5 3 2 R 7 6 A R V R 6	
A V 6 4 9 8 4 D 10 8 5 2 5	N V E S	9 7 D 10 3 2 7 4 3 D 9 8 7
	10 8 A V 5 9 6 A V 10 4 3 2	

Toată analiza mi-a luat circa 15 minute, dar condițiile de acasă nu se pot compara cu condițiile mesei de joc în concurs.

Pentru un expert de prima mînă, acest fel de problemă este de zi cu zi și jocul declarantului ca atare este o chestiune de cîteva secunde.

Aici se vede "norocul" expertului...

• Domnule, am venit să achit ultima rată pentru landoul pe care l-am cumpărat pe credit.

- Perfect. Cum îi merge copilului?

- Foarte bine. Sîmbătă se căsătorește.

- Cum își petrece timpul bărbatul dumitale?

- Un sfert din timp joacă fotbal.

- Iar restul?

- Schimbă geamurile sparte.

• La închisoarea Sing-Sing deținutul 516 cheamă gardianul.

- Fii drăguț, du plicul ăsta avocatului meu. E foarte aproape. El are numărul 519.

O AVENTURĂ DE NEUITAT

HARRY FOSHA
New York

Una din marile surprize ale anului 1993 a constituit-o succesul comediei "Insomnie in Seattle". Fără "acţiune" (adică: împuşcături, împuşcături, împuşcături) fără monştri, fără sex, cu eroi care se întîlnesc abia în ultima scenă, pelicula a demonstrat că, la mai puţin de 7 ani înainte de noul secol, oamenii mai cred în poveşti de dragoste. Ca un leit-motiv, în decursul acţiunii apar scene dintr-o altă comedie romantică "O legătură de neuitat" cu Cary Grant şi Deborah Kerr (1957). Inutil de adăugat că, pentru a obţine banda video cu familia "inspirator", trebuie să te înscri pe lista de aşteptare.

În filmul "Dl. Blandings îşi construieşte casa visurilor" (1948) , Mirna Loy are o scenă citată în cărţile de cinematografie. Ea se dovedeşte o maestră a nuanţelor culorilor, cerînd decoratorului casei, între altele, "un verde nici prea gălbui, nici prea albăstrui, nici prea prea, nici foarte foarte." O casă producătoare de zugrăveli a achiziţionat scena cu pricina şi o foloseşte într-o reclamă adecvată.

Sezonul politic a fost piperat cu aventurile senatorului Bob Packwood care a fost acuzat, de un mare număr de femei, de a le fi hărţuit sexual. Comisia de anchetă i-a cerut senatorului să-i pună la dispoziţie jurnalul său intim. Senatorul Packwood a refuzat susţinînd că jurnalul conţine relatări despre aventurile sentimentalo-sexuale ale altor senatori! Nu e clar dacă a vrut să-şi protejeze colegii sau a recurs la un mic şantaj! E clar însă că viaţa imită arta. Întîmplările relatate sînt aidoma comediei "Senatorul a fost indiscret" turnat acum aproape 50 de ani (1947) şi avînd în rolul titular pe William Powell.

SCANDALURI PENTRU TOATE GUSTURILE

Amatorii de scandaluri politice au fost regalaţi cu păţaniile relatate mai sus. Amatorii de scandaluri "sexy" (şi nu numai cei din America ci şi cei din întreaga lume, dovadă marele număr de ziarişti străini la proces) au avut o... premieră. O tînără soţie, Lorena Bobbit, înfuriată că soţul ei a violat-o (susţine ea) a aşteptat ca acesta să doarmă şi apoi i-a tăiat unealta crimei. În numărul trecut al "Minimum"-ului a apărut, de altfel, o relatare asupra acestei întîmplări. În prezent, victima căreia i s-a reimplantat, după cum ştiţi, organul respectiv (recuperat de poliţie) se simte bine şi e gata să înceapă o nouă viaţă.

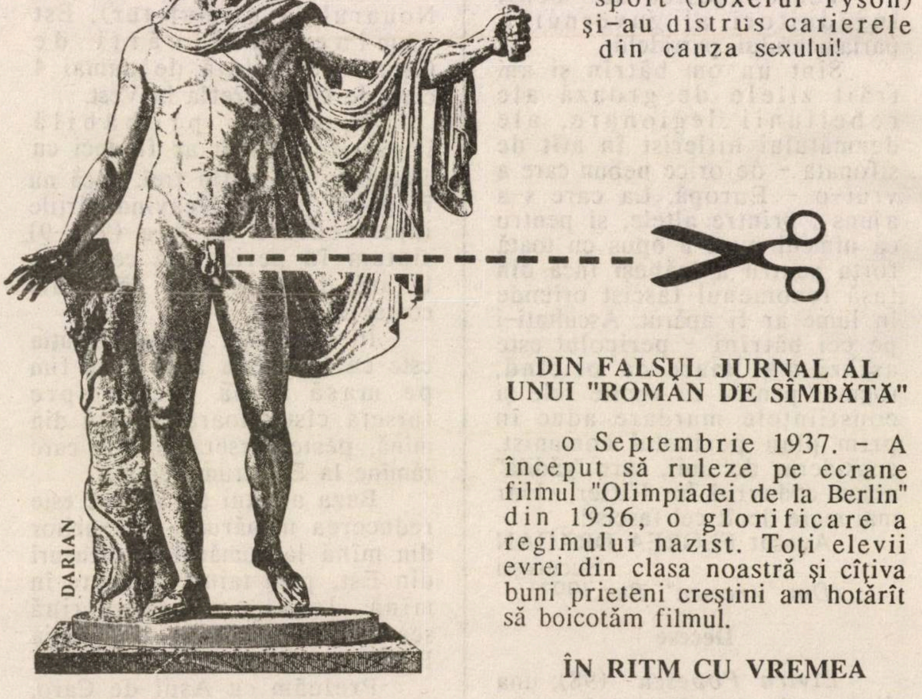

Pentru amatorii de scandaluri artistice, Michael Jackson a dovedit că e un superstar şi în acest domeniu. Cînd a fost acuzat că ar fi molestat sexual un băiat de 13 ani, avocaţii săi au afirmat că e una din încercările de şantaj cu care sînt obişnuiţi, dar încet - încet a început degringolada: mai întîi un concert amînat, apoi două concerte amînate şi altul suspendat, apoi anularea unui turneu de lungă durată. Michael Jackson a dispărut şi la ora cînd scriu aceste rînduri nimeni nu ştie unde este. Se pare că e la un tratament (nu se ştie exact despre ce este vorba) într-o clinică din Londra. Alţii susţin că, întrucît acuzatorul a dat amănunte asupra particularităţilor... particulare ale operaţiei de schimbare a feţei, îşi face acum o operaţie care să... infirme caracteristicile descrise de copil.

Un lucru este clar chiar în momentul de faţă: contractul lui Michael Jackson cu firma Pepsi-Cola, unul din cele mai remuneratorii ale carierei sale, a fost anulat. E de remarcat că doi Michaeli, ambii superstari, unul în "entertaiment", altul în sport (boxerul Tyson) şi-au distrus carierele din cauza sexului!

DIN FALSUL JURNAL AL UNUI "ROMÂN DE SÎMBĂTĂ"

o Septembrie 1937. - A început să ruleze pe ecrane filmul "Olimpiadei de la Berlin" din 1936, o glorificare a regimului nazist. Toţi elevii evrei din clasa noastră şi cîţiva buni prieteni creştini am hotărît să boicotăm filmul.

ÎN RITM CU VREMEA

Unul din primele musicaluri ale stagiunii este Cyrano, inspirat de celebra piesă a lui Edmond de Rostand. Un alt musical inspirat de "Romanţioşii" a aceluiaş autor şi intitulat "Fantasticii" se joacă fără întrerupere de aproape patruzeci de ani.

MARE E GRĂDINA LUI DUMNEZEU, MAI ALES PRIN PARTEA LOCULUI

* Organizatorii Muzeului memorial al Holocaustului din Washington au cerut celor dornici să-l viziteze să revină peste cîtva timp deoarece numărul zilnic de vizitatori - circa 4.000 - s-a dovedit a fi peste capacitatea de absorbţie a muzeului. * Cea mai periculoasă meserie în Statele Unite: pompier? sergent de stradă? Nu: şofer de taxi. De curînd cel de al 34-lea şofer de taxi a fost omorît într-o noapte la New York. Taximetriştii au organizat o mare mişcare de protest spunînd că nu sînt apăraţi destul şi că obligaţia de a nu refuza nici un pasager (chiar dacă le pare suspect) este o cauză principală a pericolului la care se expun. De reţinut că, proporţional, mulţi români, care nu se pot încadra altfel în economia americană, devin taximetrişti chiar dacă au diplome universitare din ţară. * Cele 3 personalităţi care domină tenisul mondial cînd e vorba de descoperirea unor noi talente (mîine, "fabrici de dolari") sînt Donald Dell, Mark Mc. Cormach şi "ursul Carpaţilor" Ion Ţiriac. * O autocaracterizare a lui Ţiriac, citată de cel mai popular comentator de tenis american , Bud Collins, în cartea sa "Viaţa mea alături de profesionişti": "Cel mai bun jucător de tenis din lume dintre cei care nu ştiu să joace tenis!". Vorbind despre popularitatea cuplului Năstase-Ţiriac în anii '70, Bud Collins spune: "Fără îndoială Bucureştiul era o posesiune a lui Ceauşescu, dar Năstase şi Ţiriac erau proprietarii lui". * Un studiu făcut în 1989 asupra a 87 de mii de pacienţi americani, constată că numărul persoanelor în vîrstă de cel puţin 65 de ani care se află în spital datorită bolilor corelate cu consumul de alcool este mai mare decît al celor care au suferit un atac de cord. (Nu uitaţi definiţia lui Tudor Muşatescu: "La 40 de ani, inima devine cord!") * Cea mai "spectaculoasă" zi a săptămînii la televiziune: luni! (peste 93 de milioane de telespectatori). Cea mai "neprivită" zi: vineri (sub 80 de milioane de telespectatori). * Emisiunea cea mai de succes din istoria televiziunii americane, "60 de minute" se menţine, de un sfert de veac, printre primele 10 la numărul privitorilor şi a creat un nou gen de televiziune "Reportajul investigativ". * Woody Allen a fost absolvit de orice vină în legătură cu acuzaţia de a-şi fi molestat sexual fiica adoptivă. * Harvey Kittel, interpretul principal al filmului "Pianul",(cel mai bun film al Festivalului de la Cannes 1993), este fiu de emigranţi: tatăl, polonez; mama, română. * Pe ecrane un nou film "Cei trei muşchetari". Pe afiş actorii, regizorul, scenaristul. O mică omisiune: numele lui Alexandre Dumas. Dar cine se mai uită la amănunte nesemnificative...

CENTRUL PENTRU CERERI DE DESPĂGUBIRI DIN GERMANIA LTD.

CONSULTAŢIE ŞI ÎNSCRIERE GRATUITE

CĂTRE PRIGONIŢII DE NAZIŞTI CARE NU AU PRIMIT ÎNCĂ DESPĂGUBIRI SAU AU PRIMIT O SUMĂ UNICĂ, MICĂ

SÎNT ÎNDREPTĂŢIŢI LA O RENTĂ LUNARĂ DE 500 MĂRCI:

* Dacă au fost în lagăre de concentrare peste 6 luni.
* Dacă au fost în ghettouri, au trăit în ascunzători şi în lagăre de muncă peste 18 luni.

Cei care primesc plata de la Ministerul Finanţelor, în conformitate cu legea invalizilor, prigoniţi de nazişti, nu sînt îndreptăţiţi.

Se pot înscrie condiţionat cei de "cultură germană" care au imigrat din zonele Cernăuţi-Bucovina şi Transilvania.

TEL AVIV, ALLENBY 14, ET.4 telefon: 5101154 - 5101158

NEW YORK

CRIMĂ PASIONALĂ

- **Soţia omoară soţia iubitului**
- **Două procese care au zguduit America**
- **Mănuşa – corp delict**

"Faptul divers" a făcut vîlvă în America. Pînă într-atît încît relatări asupra lui au apărut în pagina 1-a a principalului ziar american "New York Times".

Este vorba de un caz de adulter soldat cu o crimă bestială. Potrivit afirmaţiilor acuzării, o fostă profesoară, dna Carolyn Warmus, în noaptea de 15 ianuarie 1989 ar fi descărcat nouă gloanţe în corpul dnei Betty Jeanne Solomon, cu al cărei soţ, Paul Solomon, întreţinea relaţii amoroase. După comiterea crimei, asasina, ca şi cum nimic nu s-ar fi întîmplat, a descins la un bar, unde s-a întîlnit şi a luat un "drink" (băutură) cu amantul ei, iar apoi cei doi au făcut amor în maşina aflată în parkingul din apropiere.

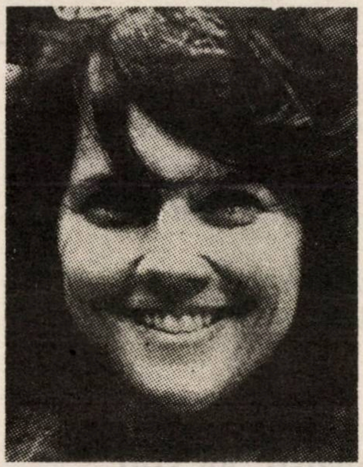

Victima...

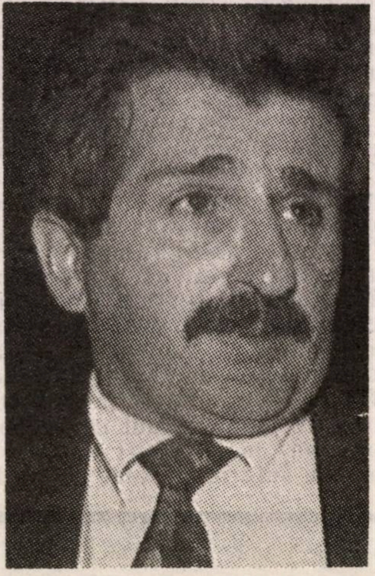

...vinovatul prezumat

Făptaşa

Cît de gravă a părut crima? Probabil că nu prea gravă, din moment ce, la primul proces, juraţii (7 bărbaţi şi 5 femei) au răspuns doar în proporţie de 2 la 1 "Da" la întrebarea dacă numita e vinovată. Sentinţa, pronunţată în aprilie 1991, a condamnat-o pentru crimă şi pentru posedarea unei arme pe care o cumpărase ea, dar a înscris-o, prin înşelăciune, pe numele rivalei. Blînda sentinţă a fost motivată chiar de un fost procuror federal prin aceea că juraţii s-au găsit în faţa unui "dubiu rezonabil" în ceea ce priveşte vinovăţia dnei Warmus, precum şi prin prezumţia că Paul Solomon ar putea fi criminalul.

Procurorul A. McCarthy şi asistentul său, Douglas Fitz Morris, au continuat, timp de doi ani şi jumătate, să investigheze cazul şi au izbutit să determine punerea pe rol a unui al doilea proces. De data aceasta, a intervenit un amănunt de natură să înlăture dubiile. Însuşi d. Solomon a recunoscut că în apartamentul său, în care a fost ucisă soţia sa, s-a descoperit o mănuşă neagră, produsă de o anumită fabrică. Or, procurorii au produs dovezi că fosta profesoară cumpărase înainte de crimă mănuşi fabricate de aceeaşi firmă şi în acelaşi model. Judecătorul a decis că mănuşa constituie o *"probă evidentă"*. Totodată, salariaţi ai unui magazin de arme au declarat că au înregistrat un apel telefonic din partea dnei Warmus pentru o comandă de gloanţe şi că, ulterior, cineva a cumpărat asemenea gloanţe, folosind un permis ce fusese furat de la o colegă a dnei Warmus.

Faţă de aceste probe, juriul, la capătul unui proces care a durat patru luni şi jumătate, a pronunţat un "Da" răspicat la întrebarea privind vinovăţia şi dna Warmus a plecat din instanţă cu lanţuri la mîini, la închisoarea locală, în aşteptarea sentinţei definitive.

MARCEL KESTENBAND
New York

●

Doi octogenari stau de vorbă pe o bancă în parc.
– Spune-mi, te rog, cum mai stai tu cu femeile? – întreabă unul.
– Cam greu... Dar iarna, cînd e frig şi stau în casă la căldura, atunci încep să activez.
– Bravo! Şi iarna asta cum a fost?
– Dar ce, asta a fost iarnă?

O FAIMOASĂ PROFESIONISTĂ A AMORULUI TARIFAT:

XAVIERA HOLLANDER

Amsterdam şi-a cîştigat o binemeritată faimă pentru "libertinajul sexual". Oricine a trecut prin acest oraş olandez - unul din cele mai mari porturi din lume - a remarcat vitrinele în care se expun privirilor trecătorilor femei în costumul Evei ca o reclamă pentru "carnea vie" ce se vinde dincolo de perdeaua de catifea. Fireşte, în afară de "casele de toleranţă" de duzină, sînt stabilimentele de lux ca celebrul "Yab Yum", intitulat în anuarul local "Club pentru bărbaţi", în care vreo şaizeci de "fete" sînt angajate să presteze "o muncă plină de solicitudine într-un cadru elegant". Şi mai sînt prostituatele care lucrează pe cont propriu, realizînd o "carieră" de-a dreptul ilustră.

Este cazul **Xavierei Hollander,** considerată prin anii '60 "regină a prostituţiei", acum la vîrsta pensionării. Tumultuoasa ei viaţă, experienţele ei personale şi profesionale, prezentate şi în cartea pe care a scris-o, *"Tîrfa veselă"*, proiectele de viitor formează episoade captivante din vastul domeniu al sexualităţii. "Practic prostituţia de pe la 19 ani, nu din constrîngere materială, ci din libera mea voinţă" - a declarat ea într-un interviu acordat recent lui Yael Haşiloni Dolev, redactoare la suplimentul "Timpuri moderne" al ziarului "Iediot Aharonot". Fiică a unui psihiatru evreu şi a unei mame germane, Xaviera a crescut într-o casă de oameni înstăriţi, cu vederi largi. Acum, la 50 de ani, locuieşte într-o vilă luxoasă împreună cu cel mai recent "prieten" al ei, Romica, de 28 de ani. Arată acum nu ca "sex-bomba" de altădată, ci ca o gospodină "onorabilă", preocupată pînă la obsesie să-şi menţină silueta. Persistă la această vîrstă apetitul sexual? "Am o foame sănătoasă de sex. Desigur, nu chiar ca altădată. Trecută de etapa menopauzei, m-am temut că nu mă voi mai bucura de sex. Spre norocul meu, dacă nu am orgasm cel puţin o dată la două zile, mă simt prost. În genere, aş prefera să am un orgasm cel puţin o dată pe zi. Aceasta nu este o chestie de vîrstă. Am avut timp de doisprezece ani o legătură cu un scoţian; el avea 50 de ani cînd l-am cunoscut, eu eram mult mai tînără. În primii trei ani făceam amor de trei ori pe zi, dar trebuie să mărturisesc că asta era prea mult. Acum, cu tînărul meu prieten, e posibil «să luăm foc» o dată pe zi, dar nu mai mult".

Xaviera nu-şi ascunde preferinţele. "Adevărul e că am o slăbiciune pentru bărbaţii tineri. Mă îndrăgostesc tot timpul. Bunăoară, mi-a căzut cu tronc un

- **Tatăl medic psihiatru evreu, mama o germană înţelegătoare**
- **Veşnic îndrăgostită de tinerei**
- **La pat, pentru un pahar cu suc**
- **Exploatînd o "mină de aur"**
- **Dascăl pentru handicapaţii sexuali**
- **"Amorul" la peste 50 de ani**
- **Fantezia ei: cu doi deodată**

O xavieră a anului 1994: loc tineretului!

Xaviera: o slăbiciune pentru tineri

Rîde: bravo ei!

tînăr din Gruzia. La început credeam că e turc; pe urmă am aflat că e din fosta U.R.S.S., profesor de literatură rusă, pianist. Romica al meu fiind plecat pe două zile la rude, l-am adus imediat pe gruzin acasă la mine. Era un tip trupeş, dar erecţie slabă. Nu m-am supărat, căci parcă în cazul lui doream un pic de romantism; ne-am împrietenit şi am descoperit că este bisexual. M-am împăcat cu soarta, căci eu nu alerg după sex sigur".

Întrebată dacă i-au mai rămas fantezii sexuale, interlocutoarea declară că are una de bază: să facă amor cu doi băieţi deodată. "Am acum, pe lîngă Romica, un libanez; am fost în pat cu amîndoi şi, zău, a fost plăcut să ştiu că amîndoi mă iubesc. Numai că ambii au fost atît de emoţionaţi încît au terminat prea repede, lipsindu-mă pe mine de un orgasm deplin, aşa cum îmi place mie. Nu-mi place nici bărbatul care întîrzie prea mult. Prefer pe unul cu ejaculaţie precoce, căci în acest caz eu îl învăţ ce are de făcut; eu am ceva dintr-un dascăl bun".

– Dacă un cuplu îţi cere sfaturi? "Îi iau cu mine în pat; mă ocup mai ales de mascul, căci fetele tinere nu-mi plac; aici, în Olanda, sînt destul de proaste. Mai curînd le educ pe femeile mai coapte, care ştiu să se descurce şi fără soţul lor în ce priveşte activitatea sexuală".

– Şi dacă unii bărbaţi sînt lipsiţi de apetit? "Îi formez, folosind ca «material didactic» filmele porno".

– Nu ai avut niciodată repulsie faţă de unii bărbaţi? "De ce să fi avut? Eu le-am oferit serviciile, ei mi-au plătit cum se cuvine. Şi ca secretară prestam servicii, doar că, după părerea mea, e mai uşor să te culci cu un bărbat decît să baţi la maşină".

– Cum ai ajuns la concluzia recompensei materiale? "La început primeam de la băieţi ciocolată, flori, prăjituri; uneori mă culcam cu ei pentru un pahar de suc. Pînă cînd mi-a deschis capul o colegă de birou: de ce să fii atît de naivă, cînd tu dispui de o mină de aur? Puţin după asta, am cunoscut la Miami un tip cu care am petrecut o săptămînă la New York, la marele hotel Waldorf Astoria. La sfîrşit, mi-a oferit o sută de dolari. «Stai, nenicule, ce sînt eu, tîrfă?» A doua zi a cheltuit cu mine prin magazine o mie de dolari. Am prins gustul banilor. Am început să «lucrez» la Suzy Gold, o «tanti» pentru 25-50 de dolari pe zi. Mi-am făcut din prostituţie o profesie, n-am făcut rău nimănui şi m-am ales cu un cheag solid. Experienţa dobîndită am descris-o în cartea mea".

– Intenţionezi să mai scrii? "De cînd cu AIDS-ul, socot că nu mai e cazul să relatez în scris despre orgii; intenţionez acum să mă consacru programelor de televiziune ca Ofra Weinferi şi să organizez o expoziţie de sculpturi erotice".

– Ce părere ai despre bărbaţii israelieni? "Se comportă bine în pat, ca turcii. Dar, în genere, sînt cam necioplişi; mie îmi plac intelectualii evrei maturi ca, de pildă, Bashevis-Singer".

Prelucrare de I. Fîntînaru

RESTAURANTUL ROMÂNESC
RUSTIK

vă invită să vă delectaţi
cu o varietate de preparate culinare
– româneşti şi ungureşti –
alături de renumitul grătar românesc

PREŢURI CONVENABILE

PRIMIM COMENZI PENTRU FESTIVITĂŢI DE 40 PERSOANE. AMBIANŢĂ PLĂCUTĂ.

IERUSALIM, Str. Shlomzion
Hamalka 18 (în clădirea Ahim Israel)
Deschis zilnic între orele 12 – 24
Pentru informaţii şi rezervări locuri
sunaţi la 02-233293

LA MULŢI ANI 1994!

O veste bună din Statele Unite acum, de anul nou: Congresul a aprobat legea Brady pentru controlul vînzării armelor de foc. Oh, Brady frumos! O, Brady frumos!

Citind că, potrivit conducătorilor industriei aviatice, această ramură poate fi însănătoşită prin concedierea a 6000 de persoane, înţeleg că însănătoşirea economiei noastre se poate realiza numai prin îmbolnăvirea salariaţilor.

UN DIPLOMAT ROMÂN ȘI PRIETENUL SĂU EVREU

Dr. Florian Manoliu, atașat comercial la Ambasada României la Berna, în anul 1944, era prieten cu George Mandel Mantello, prim secretar la Consulatul Republicii Salvador din Elveția, evreu originar din România. Dr. Manoliu era cunoscut în cercurile diplomatice pentru vederile sale antinaziste. La 22 mai 1944, Mantello i-a povestit amicului său: conform unor informații pe care le primise în urmă cu o săptămână, fasciștii începuseră deportarea evreilor din Ungaria în lagăre de exterminare în masă. O acțiune de mare amploare despre care nu erau încă suficiente amănunte. Discuția dintre cei doi prieteni s-a încheiat cu o decizie îndrăzneață: diplomatul român urma să se înapoieze în România și, în drum, să se oprească la Budapesta și să se intereseze despre ce se întâmplă cu evreii din Ungaria. În același timp, dr. Manoliu urma să predea acolo documente de identitate salvadoriene care puteau salva pe cei ce le primeau.

Investigațiile făcute la Budapesta au confirmat știrile primite de Mantello. Dr. Manoliu a intrat în posesia copiilor a două documente revelatoare. Primul, "Protocolul Auschwitz", fusese redactat în aprilie 1944 de rabinul Baer Weissmandel și Gisi Fleischmann, conducători ai unei organizații evreiești participante la Rezistența din Slovacia, pe baza mărturiilor aduse de Rudolf Vrba și Alfred Wetzler, doi din puținii care au reușit să evadeze din Auschwitz și să se înapoieze acasă. Protocolul relata cu amănunte despre cum fuseseră uciși în camerele de gazare de la Auschwitz peste 1,7 milioane de evrei. Al doilea document, așa numitul "raport ungar", se referea la ghetoizare și planul de deportare în lagărele morții a 400 000 evrei din Ungaria, în ritmul de 12 000 pe zi. Printre aceștia se aflau și aproximativ 150 000 originari din Ardealul de Nord, luat României prin Diktatul de la Viena. La București, dr. Manoliu și-a prelungit șederea cu o săptămână, datorită explicațiilor repetate pe care a trebuit să le dea în legătură cu escala budapestană.

Pe baza documentelor aduse de prietenul său român, George Mandel Mantello a putut lansa o amplă campanie în vederea salvării celor ce mai puteau fi salvați. Diplomaților, oficialităților elvețiene, conducătorilor de biserici nu le venea să creadă că pot fi adevărate știrile privind ororile de la Auschwitz și despre planurile lui Adolf Eichmann. Misiunea lui Mantello era foarte dificilă, datorită faptului că Elveția era neutră și existau temeri că, în cazul dezvăluirii adevărului, ar putea urma represalii naziste. Cenzura era strictă și nu putea fi publicată nici o informație care nu devenea publică în prealabil în altă țară neutră. Era interzisă și răspândirea verbală a știrilor despre atrocitățile fasciste. Sprijinit de un grup de teologi reputați, bucurându-se și de colaborarea lui Walter Garret, directorul agenției de presă "Exchange Telegraph" din Zürich, ginerele fostului premier britanic Neville Chamberlain, Mantello a alertat opinia publică internațională prin dezvăluirea documentelor procurate de dr. Manoliu. În câteva săptămâni, în presa elvețiană au apărut peste 4 000 de articole dedicate Auschwitzului. După aceea au protestat public Papa, președintele Roosevelt, Anthony Eden din partea premierului britanic, regele Suediei (care a decis atunci să-l trimită la Budapesta pe Raoul Wallenberg), Crucea Roșie Internațională, guvernul Elveției. În declarațiile de protest se cerea, de asemenea, ca amiralul Horty să oprească deportarea celor aproximativ 250 000 evrei care se mai găseau la Budapesta și în împrejurimile capitalei.

Actele salvadoriene trimise de Mantello la Budapesta au permis salvarea câtorva mii de oameni. Dar campania de presă a avut consecințe probabil mult mai importante. Ea a constituit, cum considera istoricul american dr. David Kranzler, cea mai importantă acțiune de salvare din perioada Holocaustului. Kranzler s-a născut în Germania, în 1930, și părinții săi au emigrat în America după venirea la putere a lui Hitler. El a cercetat 12 ani activitatea lui Mantello, strângând circa 10 000 de documente. Un amplu articol publicat la sfârșitul lunii octombrie de ziarul "Jerusalem Post" evoca puțin cunoscuta acțiune a lui George Mandel Mantello. Acest articol a stat la baza însemnărilor de față.

Stăruie în minte două întrebări: care se mai găsesc în arhivele Ministerului Afacerilor Externe materiale referitoare la chestionarea, timp de o săptămână, la Bucuresti, a doctorului Manoliu? Oare mai există membri ai familiei sale care cunosc acest episod și mai posedă, eventual, alte materiale?

U. Vălureanu

La întrebările colegului U. Vălureanu (al cărui articol, aici de față, îl reproducem după "România liberă") mai adăugăm una: oare n-ar putea cineva să ne trimită o fotografie a admirabilului român Florian Manoliu? Ne-ar face plăcere să-i cunoaștem chipul și să-l publicăm în "Minimum".

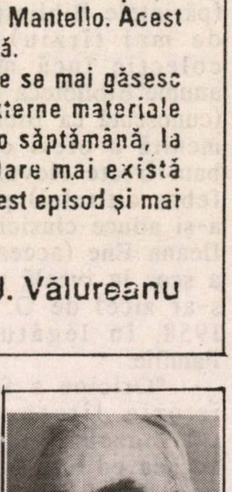

Dr. Mantello

DICTIONAR NECONVENTIONAL

AL. MIRODAN

AL SCRIITORILOR EVREI DE LIMBĂ ROMÂNĂ

EDITORI

(urmare din numărul trecut)

A arunca o privire asupra scrierilor editate de fraţii Şaraga este egal cu a întîlni istoria literaturii şi gîndirii române din epocă. Ieşenii au tipărit operele lui Al. Vlahuţă, Vasile Conta, N. Iorga (ultra-naţionaliştii din convingere nu evitau, de fel, colaborarea cu străinii de neam), Traian Demetrescu, Sofia Nădejde, Raicu Ionescu-Rion, etc. etc. *Fraţii* au lansat, de asemeni, "Colecţia de 1 leu" (părintele Bibliotecii pentru toţi de mai tîrziu) precum şi o colecţie încă mai ieftină şi anume"Biblioteca de 25 de bani" (cunoscută ca Biblioteca Şaraga), menită a oferi cititorului fără bani (recte elevului de liceu cu febra cititului) posibilitatea de a-şi aduce clasicii la domiciliu. Ileana Ene (aceeaşi Ileana Ene) a scos la iveală un text (referat s-ar zice) de G. Călinescu, din 1958, în legătură cu Marea Familie:

"Oricine a făcut studii de istorie literară - scrie G. Călinescu - a constatat că vechea editură a fraţilor Şaraga din Iaşi, mai ales prin colecţiunea de 1 leu, a depăşit acţiunea strict comercială, înscriindu-se fără putinţă de contestare în sfera faptelor culturale. Numeroase mărturii de la clasicii noştri, contracte şi corespondenţă arată că aceşti memorabili fraţi Şaraga, trecînd peste interese comerciale atît de precare, înţelegeau să-şi facă un merit prin promovarea celor mai buni autori contemporani lor. Eminescu, Caragiale, Cîrlova, N. Iorga, Sofia Nădejde şi alţii au găsit o deosebită înţelegere a acestor oameni de cultură mai de grabă, dotaţi cu o surprinzătoare intuiţie a ceea este valoros în timpul lor. Cînd, mai tîrziu, alţi editori au alergat după opere de senzaţie şi de speţă joasă, spre a capta publicul, rămîne o uimire să vezi lista editorială a fraţilor Şaraga în care totul a intrat în istoria literaturii, în care nimic nu este obscur, efemer şi plat comercial. Atît este de ajuns ca să evocăm cu pietate memoria acestor oameni şi să recomandăm ca binevenită o recompensă pentru urmaşii lor.

Aceştia au continuat tradiţia înaintaşilor şi e de competenţa Bibliotecii Academiei să refere asupra contribuţiei lor culturale în mijlocul unei activităţi de ordin profesional comercial. I. Massoff în "Strădania a cinci generaţii", Buc. 1941, a dat numeroase informaţii în această privinţă. Socotesc însă că meritele fraţilor Şaraga sînt pe deplin dovedite cu observările de mai sus, privind progresul literelor române în esenţa lor" (19.XI.1956).

Ambiţia fraţilor Şaraga de a "promova" literatura română într-o vreme cînd verbul "a promova" nu intrase încă în circulaţie s-a dublat cu ambiţia de "a intra în Europa" pe planul obiceiurilor editoriale, adică de a întocmi adevărate contracte (înţelegeri între editor şi autor, după model apusean). Era încă o revoluţie în materie. Acum scriitorul se vede apărat; el are nu numai satisfacţia de a-şi vedea scrierea tipărită şi lansată-n lume (dorinţa esenţială a artistului) ci şi de a putea beneficia de numitele

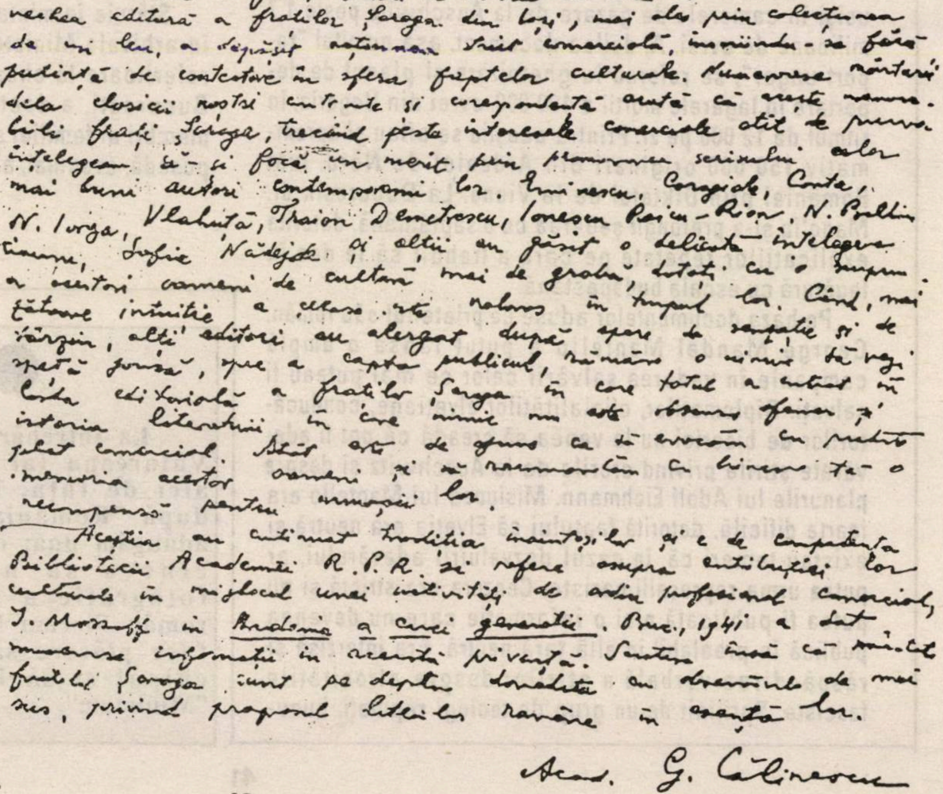

Oricine a făcut studii de istorie literară a constatat că
vechea editură a fraţilor Şaraga din Iaşi, mai ales prin colecţiunea
de un leu, a depăşit acţiunea strict comercială, înscriindu-se fără
putinţă de contestare în sfera faptelor culturale. Numeroase mărturii
de la clasicii noştri contracte şi corespondenţă arată că aceşti memora-
bili fraţi Şaraga, trecînd peste interesele comerciale atît de precare
înţelegeau să-şi facă un merit prin promovarea scrisului celor
mai buni autori contemporani lor. Eminescu, Caragiale, Conta,
N. Iorga, Vlahuţă, Traian Demetrescu, Ionescu Raicu-Rion, N. [illegible]
[illegible], Sofia Nădejde şi alţii au găsit o delicată înţelegere
a acestor oameni de cultură mai de grabă, dotaţi cu o surprin-
zătoare intuiţie a ceea ce este valoros în timpul lor. Cînd, mai
tîrziu, alţi editori au alergat după opere de senzaţie şi de
speţă joasă, spre a capta publicul, rămîne o uimire să vezi
lista editorială a fraţilor Şaraga în care totul a intrat în
istoria literaturii în care nimic nu este obscur, efemer şi
plat comercial. Atît este de ajuns ca să evocăm cu pietate
memoria acestor oameni şi să recomandăm ca binevenită o
recompensă pentru urmaşii lor.

Aceştia au continuat tradiţia înaintaşilor şi e de competenţa
Bibliotecii Academiei R.P.R. să refere asupra contribuţiei lor
culturale în mijlocul unei activităţi de ordin profesional comercial,
I. Massoff în Strădania a cinci generaţii. Buc., 1941 a dat
numeroase informaţii în această privinţă. Socotesc însă că meritele
fraţilor Şaraga sînt pe deplin dovedite cu observările de mai
sus, privind progresul literelor române în esenţa lor.

Acad. G. Călinescu

Fragment din textul lui G. Călinescu.

drepturi de autor. Iată cum arăta o "învoială" între editură și Nicolae Beldiceanu (tatăl poetului N. N. Beldiceanu amic al lui M. Sadoveanu):

ÎNVOIALA

Între subsemnații N. Beldiceanu profesor și publicist și frații Șaraga librari-editori, domiciliați în Iași, s-au convenit:

I) Eu N. Beldiceanu, am vîndut d-lor frați Șaraga dreptul de a tipări și a edita poeziile mele, anume: *Gînduri negre; Amor și lacrimi"; Pasteluri; Noureanu; Groza și Tula,* în schimbul unui onorariu de lei 500 (cinci sute). D-nii Șaraga vor fi în drept de a tipări pentru suma de mai sus 3 (trei) ediținui a cîte 6000 (șase mii) exemplare.

II) Pentru fiecare ediținue ce d-nii editori frați Șaraga vor mai scoate după aceste 3 (trei) ediținui, vor mai plăti autorului cîte 150 (una sută cincizeci) lei, de fiecare 6000 (șase mii) cărți (exemplare).

III) Eu N. Beldiceanu mă oblig a nu mai da nimănui dreptul de editare a poeziilor arătate mai sus, fie aici în România, fie în străinătate.

IV) Noi frații Șaraga luăm în editură poeziile arătate, ale d-lui N. Beldiceanu, cu condițiile arătate mai sus, și ne obligăm a-i număra onorariul de 500 (cinci sute) lei în rate, (aceasta după consimțămîntul d-sale) și anume: în cursul lunii mai 80 (optzeci) lei, în iunie 100 (una sută) lei, în iulie 100 (una sută) lei, în august 100 (una sută) lei, iar restul de 120 (una sută douăzeci) lei, vom număra în comptul d-sale, d-lui Gr. Buțureanu pentru institutul "Varlaam" din localitate. De primirea banilor, d-nul Beldiceanu va semna pe pagina (a) 2-a a învoielii prezente.

V) Eu N. Beldiceanu mă oblig a da manuscriptul poeziilor mele în posesiunea d-lor frați Șaraga, în termin de 15 (cincisprezece) zile, de azi.

La caz contrar d-lor vor fi liberi a alege poeziile din diferite reviste, punîndu-le sub tipar. Aseminea, mă mai oblig a da corectura în aceeași zi cînd mi se va da fiecare coală tipărită; contrar, d-nii Șaraga vor putea dispune tipărirea prin omul d-lor, însărcinat cu facerea corecturii.

VI) Noi frații Șaraga ne mai obligăm a da autorului din prima ediție a poeziilor 25 (douăzeci și cinci) exemplare ediție populară, în mod gratuit, iar din celelalte cărți ce vor mai apărea în colecțiunea de 1 leu, cîte 1 (un) exemplar.

Drept care s-a încheiat prezenta învoială în dublu exemplar.

N.BELDICEANU
Frații ȘARAGA
Iași 12 mai 1893

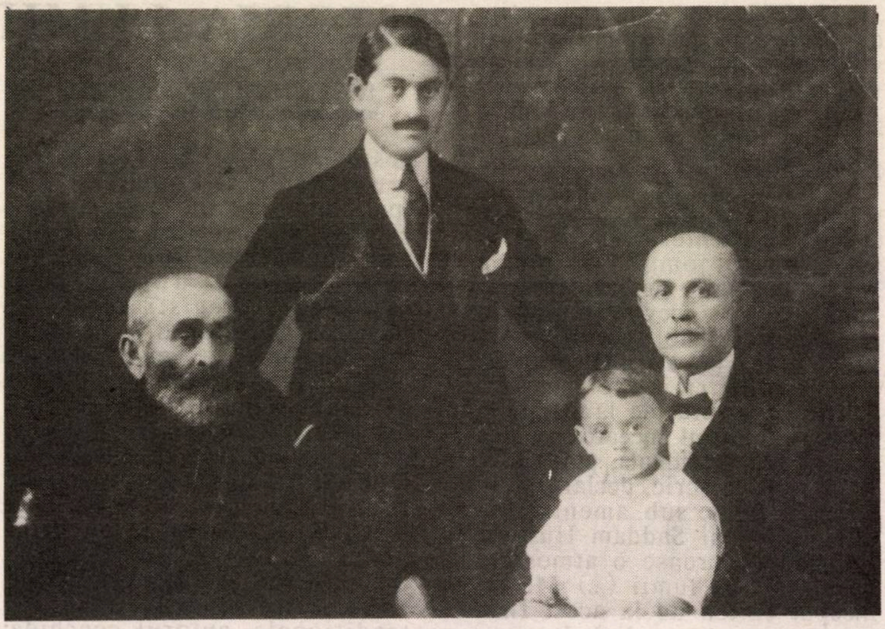

Patru generații Șaraga (de la st. la dr.): străbunicul Nathan, bunicul Berman, tatăl Solomon și Mircea Schrager-Costin, în 1920, la vîrsta de doi ani.

Un urmaș, azi în Israel, al fraților Șaraga: Mircea Schrager-Costin, ziarist (redactor la "Jurnalul de dimineață", condus de Tudor Teodorescu-Braniște la București în anii 40-50, apoi, după emigrarea în Israel, redactor la săptămînalul "Facla" (anii 70-80).

(urmare la **Editori** în numărul viitor)

• O mamă dă ultimile sfaturi fete sale înainte de a se mărita.

– Nu uita, cînd nu vei fi de acord cu bărbatul tău, nu-l contrazice... Plîngi!

SONY!®
LA MULȚI ANI 1994!

FIRMA
ISFAR
VĂ INVITĂ SĂ VIZITAȚI SALA DE EXPOZIȚIE A PRODUSELOR
SONY®
STR. AHAD HAAM 9 TEL AVIV
MIGDAL ȘALOM MEIR

ISTORIA LUMII

IOSEF EUGEN CAMPUS

I. Schechter e mereu activ, debordînd de energie. Anul şi volumul. Anul trecut a publicat volumul de versuri "Ştiri eterne". Anul acesta, volumul de schiţe "Istoria lumii de la sfîrşit şi pînă la început".

Titlul acesta ar putea fi numai o butadă, o provocare specific schechteriană. De ce să scrie, ca tot omul cuminte, o istorie normală desfăşurîndu-se banal, de la început şi pînă în zilele noastre de apocalips? Ca să-i sperie pe burghezi, ca să fie neconformist, el vrea o istorie inversată, de la sfîrşit la început. Autorul încearcă să dea o explicaţie raţională, plauzibilă. A început să scrie, declară el, în ianuarie 1991, sub ameninţarea rachetelor lui Saddam Hussein: "În ţară se crease o atmosferă de sfîrşit al lumii (...) Mi-am început cartea de la acest final tragic şi aşa se explică de ce ea se intitulează "Istoria lumii de la sfîrşit pînă la început".

De fapt, după un singur capitol datat Tel Aviv, 12 ianuarie 1991 "La început a fost sfîrşitul", tot restul cărţii e dispus cronologic, de la facerea lumii la zilele noastre. Chiar şi tabla de materii poartă titlul, pe deplin justificat, "Cronologie". Atunci cum rămîne cu făgăduita inversare a istoriei? Cititorul dornic de noutăţi năstruşnice s-ar putea să se simtă dezamăgit, înşelat în aşteptările sale.

Şi totuşi, titlul promiţător nu rămîne o simplă butadă superficială.Butada pătrunde în adîncime materialul faptic, structurîndu-l în mod original. În fond, în ciuda pretenţiei de obiectivitate absolută, orice istorie, chiar ştiinţifică, este scrisă din perspectiva prezentului. Istoricul îşi alege ca obiect al cercetării sale ştiinţifice ceva care corespunde preocupărilor sale şi ale epocii, intreprinde cercetarea cu tehnici moderne şi în lumina cunoştinţelor moderne. Tot astfel, la modul humoristic, artistic, şi Istoria lui Schechter este scrisă din perspectiva "sfîrşitului". Cunoscînd, prin forţa lucrurilor, întreaga desfăşurare a istoriei pînă în zilele noastre, devine un fel de spectator atotştiutor. atotputernic.Limitările temporare, pentru el nu există. Transgresează, în zborul nestăvilit al creaţiei artistice, frontierele timpului şi ale spaţiului. Reacţiile antievreieşti, la plecarea evreilor din Egipt sub conducerea lui Moşe, au tonalitatea, cunoscută, a reacţiilor înregistrate azi la plecarea evreilor din România sau din Uniunea Sovietică. Isus este un fals dizident, un agent al Sanhedrinului, pus să ţină discursuri revoluţionare pentru a satisface opinia publică din Occident care cere să se introducă democraţia. Dar "securiştii romani" n-au prins şmecheria. S-au speriat de-abinelea şi l-au crucificat. Inversînd datele istoriei tradiţionale, autorul conchide: "Pînă în ziua de azi, evreii sînt supăraţi pe Isus, pentru că n-a dezvăluit la proces că a fost agentul Sanhedrinului "şi s-a lăsat răstignit". (Isus lucrează pentru evrei, Galileea, anul 26 al erei noastre).

Amestecînd în mod voit, bătător la ochi, timpurile şi locurile, autorul crează o lume fantastică, dar plină de aluzii critice la realităţile actuale, o lume a barocului comic. Cristofor Columb anunţa printr-un fax la Madrid că a descoperit America. În Sodoma, unde "criminalitatea făcea moarte de om", pînă şi elevii "trebuiau să cumpere singuri, la negru, chestionarele cu răspunsuri la examenele de bacalaureat". În vremea regelui Rehavam, oamenii se plîng: "poporul e în overdraft". În epoca bizantină: "Bizantinii se întrec cu gluma: permit arabilor să se infiltreze în ţară (...) Arabii încep intifada, în cadrul căreia aruncă în evrei cu pietre şi cu discursuri naţionaliste. Evreii nu rămîn datori şi aruncă în infiltranţi cu gloanţe de cauciuc, cu arestări administrative şi cu discursuri patriotice".

Pe lîngă subversiunea timpului, a doua axă de structurare a materialului faptic îl constituie problema evreiască. Mai precis: problema antisemitismului pe de o parte, şi problema deformării iudeo-centrice (ze tov laichudim? - e bine pentru evrei?) pe de altă parte.

Autorul se făleşte că a scris prima "istorie evreiască a omenirii". Şi argumentează, paradoxal, astfel: "... dacă Dumnezeu este evreu, înseamnă că şi lumea pe care a făcut-o e o lucrătură evreiască şi că ea a progresat, înainte sau înapoi, în spirit evreiesc şi în funcţie de interesele şi capriciile evreilor".

Pornind de la acest "principiu", se impunea drept tehnică literară adecvată ducerea la absurd a aserţiunilor antisemite. Exploatînd cu inteligenţă acest filon nesecat, scrie Schechter unele din cele mai reuşite schiţe din volum. Cine vrei şi nu vrei, e evreu. Nu numai Columb, dar şi Guttenberg, căci altfel nu s-ar explica de ce " a dat omenirii o invenţie pe care nimeni nu i-a cerut-o, obicei tipic evreiesc". Orice se întîmplă în lume e o"lucrătură" evreiască. Shakespeare şi Cervantes au fost asasinaţi de evrei: au murit pe neaşteptate, în aceeaşi zi, 23 aprilie 1616. "Toată lumea e de acord că aici nu-i lucru curat". Pînă şi inchiziţia nu-i decît "un truc al evreilor". Evreii voiau să plece. Le trebuia un pretext. "Doctorul Şmil, evreu după cum îl arată numele, l-a convins pe Tomas de Torquemada să instituie Inchiziţia cît mai fioroasă cu putinţă". Hitler însuşi face jocul evreilor. Îi prigoneşte pe evrei? Da, dar spre binele cui? Al sioniştilor". Îi omoară pe evrei? De ce? "Ştie că dacă îi omoară, ei cîştigă simpatia lumii".

Săgeata satirică nu cruţă însă nici egocentrismul iudaic. Chiar atunci cînd s-ar cuveni să discute arta unui mare creator ca Michel Angelo, nu se preocupă decît dacă a fost sau nu filosemit. Heine, creştinat, dar cu adînci sentimente evreieşti, nu e cinstit nici la Düsseldorf, nici la Tel Aviv. "Reprezentanţii religioşi în coaliţia de la primăria din Tel Aviv se opun ca o stradă să poarte numele poetului." Despre genialul Charlie Chaplin, singurul lucru care îi interesează este dacă a fost evreu. Mary Pickford era convinsă că da, pentru că, în filme, încasa mereu pumni şi ghionturi.

"Istoria lumii de la sfîrşit şi pînă la început" este un volum cu urcuşuri şi coborîşuri. Ca mai toate volumele de humor. Cine poate face pe alţii să rîdă de fiecare dată? Şi cine poate rîde fără oprire? Cu plînsul, da, e altă poveste. E mai uşor să înduioşezi oamenii, şi oamenilor le vine mai uşor să plîngă vreme îndelungată.

Sînt, în acest volum, şi schiţe "uşurele" (Facerea lumii, Romanul unui albanez devotat cauzei şi efectului, Evreii din Rusia se revarsă în Israel). Altele cu glume care, cel puţin astăzi, nu-şi mai au însfîrşit locul (De ce a durat atît de mult războiul de şase zile: pentru că armatele arabe "au fugit atît de repede, încît soldaţilor israelieni le-au trebuit încă patru zile ca să le ajungă"). Comicul rămîne uneori banal, ieftin (Memoriile Baronului Rothschild).

Majoritatea schiţelor sînt însă bune, vădind acea calitate esenţială (qualité maîtresse) a lui Schechter: simbioza fantezie-inteligenţă. Ideile năstruşnice abundă. Lordul Balfour dă vestita Declaraţie la cererea lui Lenin: "dacă vor avea un stat al lor, evreii, inclusiv evreii din Comitetul Central, se vor putea refugia în sionism cînd îşi vor da seama că în nici un caz comunismul nu e de nasul lor".

Alături de Şeherezada autentică din "O mie şi una de nopţi", se descoperă o minunată Şehterezadă, în care, pentru a nu fi ucis, evreul Şehter, ajuns cine ştie cum în Bagdadul lui Harun al Raşid (poate misiune de spionaj cu privire la reactorul atomic), îi povesteşte califului istorii fantastice "care nu se întîmplă în realitatea reală" şi care sînt de fapt istorii despre viaţa în Israel.

Există schiţe care capătă factura unei scenete comice. În "Sîntem alături de voi" asistăm, ca la teatru, la avalanşa de telefoane pe care israelianul le primeşte în timpul bombardamentului cu rachete, de la cunoscuţi binevoitori, care, de la distanţă sigură, îşi exprimă simpatia, ba chiar îl fericesc pe israelian pentru abundenţa din ţara lui (nu ca la noi, se plînge bucureşteanul).

Procedeele lingvistice sînt şi ele specific schechteriene, aşa cum le cunoaştem şi le apreciem din scrierile anterioare. Regăsim repetiţiile voit pleonastice ("moşnegii aceştia fuseseră foarte tineri în tinereţea lor", "un scriitor ca dumneata nu moare nici mort" etc.), aparente contradicţii ("Bucuria revederii este foarte tristă"), enumerări surprize ("Israel bogat în ape, petrol şi funcţii ministeriale"), alăturări neaşteptate şi semnificative ("exploziile de la bursa din Beirut"), jocuri de cuvinte ("Sinai-Sinaia", "un calif nu-i nebun să fie bun"), definiţii ironice (eufemismele: "Nişte frunze de viţă, chiloţi sau izmene, pudra de talc peste bube şi eczeme, farduri de ten jerpelit, un fel de lifting lingvistic") sau proverbe ("Herzl crede că poate cumpăra ţara de la turci cu banii acestora, ştiut fiind că "turcul plăteşte")

Noul volum al lui Schechter dovedeşte încă o dată că humor nu este echivalent cu "literatura distractivă uşoară". Nu există, pentru humor, teritorii interzise, graniţe de netrecut. Poate ataca, în felul său specific, marile teme ale vieţii: istoria lumii, plaga antisemitismului, fanatismul, dreptul de a alege liber între mai multe posibilităţi, frica de pace, expansiunea sovietică, insuccesele militare americane, arta şi realitatea, primejdia denaturării limbii. "Ipocrizia şi demagogia au nenorocit vocabularul. Cuvintele, expresiile au devenit perfide, periculoase, ca tufişurile şi buchetele de flori în care teroriştii îşi ascund şarje de explozibil".

● Confortabil instalat pe fotoliul său, pasagerul unui avion de turism observă în dreptul hubloului deschis cum trece o paraşută.

– Veniţi cu mine? îi zice paraşutistul.

– Nu, mă simt bine aici, îi răspunde pasagerul.

– Vă înşelaţi, replică celălalt, sînt pilotul dumneavoastră.

●

Culmea vitezei: cînd într-un dormitor se simte miros de gumă arsă!...

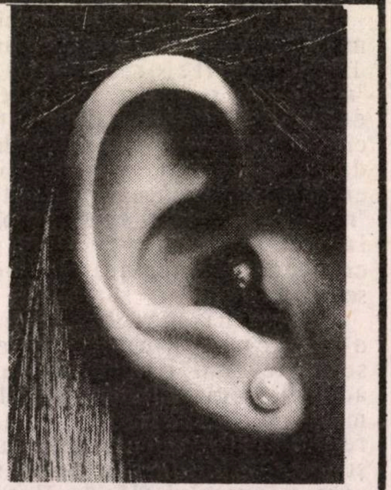

LA MULŢI ANI 1994!

ISRATON LTD.

INSTITUTUL DE REABILITARE AL AUZULUI

SUB CONDUCEREA DOMNULUI

MICHAEL SHARON

APARATE AUDITIVE INVIZIBILE

(ASCUNSE IN URECHE)

- **consult şi îndrumare fără plată**
- **Baterii de lungă durată**
- **Laborator de reparaţii**
- **Preţuri speciale pentru pensionari şi membri Kupat Holim**

VORBIM ŞI ROMANEŞTE

- **TEL AVIV: "ISRATON", str. Ben Yehuda 39, tel. 03/5172910, 5107317. Orele de primire: 10-13, 16-18**
- **HAIFA: "HEDIM", str. Shmariahu Levin 24, tel. 04-645845**
- **HEDERA: "HEDIM", str. Rothschild 37, tel. 063-325548**

HÂRLĂUL, JACQUES BREL ŞI... AMERICA

SERGIU LEVIN

Memoriei neuitatului meu prieten Gh. Leahu, hârlăoan "par excellence".

Tot timpul pe care l-am petrecut citind cartea de evocare a Hârlăului de altădată a domnului Meridan (Marcovici): "Hârlău, tîrguşorul evreiesc al tinereţii mele. Oameni - credinţe - obiceiuri". Minimum, Tel Aviv,1993), îmi sună, în urechi, neîncetat: "Madeleine, oh Madeleine, c'est mon Amerique, à moi" a neuitatului Jacques Brél. Nu mai auzisem melodia de ani de zile şi iată că pitorescul "şteitl" de odinioară, de mult dispărutul orăşel evreiesc al atîtor şi atîtor "figuri" ieşite parcă de sub pana lui Shalom Alehem, Victor Ion Popa şi chiar Ronetti Roman începuse să se suprapună pe acest "Amerique à moi", obsedant, atît de obsedant incît pînă la urmă am înţeles, într-o străfulgerare - mi se mai întîmplă - că Hârlăul este, de fapt, pentru autor ceea ce era şi Madeleine, cea inaccesibilă (ieri) pentru Jacques Brél: "America" lui. Între Brél şi Meridan lucrurile mi se par clare: fiecare om cu America lui! Dar pentru noi, cititorii?

Înaintînd în lectură, cînd mai încet datorită extraordinar de mărunţitelor referiri, a "manierei" stilistice descriptive de tip geografic-cartografic, cînd mai repejor şi uneori chiar direct amuzat, din pricina enormei încărcături pitoreşti a "materiei" umane evocate, pînă la urmă am devenit totuşi cetăţean al acestei citadele scufundate...

Nimeni mai bine decît defunctul meu prieten, scînteietorul om de cultură, actorul, regizorul, scriitorul şi mai presus de toate fermecătorul Gh. Leahu nu a ştiut surprinde acest "ceva" (pe care minusculul Hârlău îl avea într-adevăr) ce învecinează, în mod obligatoriu, rîsu' cu plînsu', în cîteva linii, pe care nu pot să nu le citez aci: "După ce i-am citit pe Creangă, Sadoveanu şi Shalom Alehem, n-am priceput cum de nu s-au născut ei la Hârlău... pentru că atîtea întîmplări cu haz le ştiu petrecîndu-se cu oamenii acestor locuri, la Hârlău, în tot timpul copilăriei mele nefericite, simţind, paradoxal, cum mereu mă găseam parcă într-o joacă continuă, participînd la un fel de spectacol care n-are final, deoarece fiecare om pe care-l întîlneam era "îmbibat" de plăcerea de a povesti, de a glumi, de a se îngrijora, de a nădăjdui, de-a nu întrerupe... acţiunea care-i cuprindea pe toţi". (Gh. Leahu: "Deocamdată - eseuri aproximative şi întîlniri teatraliceşti". Ed. Facla, Timişoara 1979, pag. 153).

Nu vă miraţi, stimaţi cititori, de disproporţia dintre aprecieri şi posibila realitate de toate zilele, care nu v-ar fi îndemnat, desigur, să poposiţi pentru o noapte măcar, la celebrul hotel, "cu două camere dar cu o bucătărie excelentă, al familiei Căldăraru". Apa fiind distribuită la domiciliu, confortul turistic e lesne de imaginat... dar, dacă bucătăria era excelentă şi nostalgia devine mai uşor de înţeles şi de suportat.

Spun drept, niciodată pînă acum, nu mi s-a întîmplat, în anii de cînd prospectez şi eu, mai mult ca omul şi mai puţin ca criticul, orizontul amintirilor din tinereţe ale confraţilor mei din "trib", să întîlnesc un astfel de fenomen de memorie ca cel a-tot-stăpînitor peste fiecare pagină a cărţii. Nimic nu este uitat, totul este notat, utilul informativ stă cot la cot cu inutilul, pitorescul cu banalul, tot tîrguşorul cu oficialităţi (rabin, medic, melamed, primar, poliţai, boier), meseriaşi, comercianţi (mici, minusculi şi falimentari), bătrîni descinşi din Chagall şi Peltz, tineri din Shalom Alehem şi Ion Călugăru.

În faţa unui astfel de fenomen, criticul îşi scoate pălăria cu un oftat de admiraţie pentru memoria ce nimic nu uită şi nimic nu iartă a autorului şi cu unul de regret la gîndul capodoperei pe care ar fi putut să o scrie cineva care pe lîngă memoria şi dragostea domnului Meridan pentru locul său de baştină şi pe lîngă româneasca sa curată, precisă, plăcută minţii, ar fi fost hărăzit de ursitoare şi cu blestemul vocaţiei de romancier. Poate că această "capodoperă" să fi fost într-adevăr "literară" - îmi şopteşte drăcuşorul meu de taină - dar poate că omeneşte vorbind "nu ar fi fost la fel de extraordinară şi vorba "Minimum-ului", oameni sîntem...

Este în curs de editare volumul "PUNCTELE MELE CARDINALE" de Liana Maxy.

El va cuprinde versuri, schiţe şi nuvele, interviuri, evocări, portrete, impresii de călătorie scrise între anii 1983-1993.

In vederea stabilirii unui tiraj cît mai apropiat de realitate îi rugăm pe cei interesaţi să comunice pe adresa autoarei LIANA MAXY P.O.B. 1114 RAMAT GAN 52111 ISRAEL, datele exacte (nume, prenume, stradă, număr, oraş, ţară, cod poştal).

Comunicarea nu-l angajează cu nimic material pe solicitator.

Data apariţiei şi preţul volumului vor fi anunţate ulterior.

Aţi citit

"FUGA DIN RAI"
cartea de poezii a lui Shaul Carmel
recent apărută?

Dacă nu, procuraţi-o trimiţînd un cec poştal sau bancar de 30 sh. pe adresa: Shaul Carmel str. Agra 29/I HOLON cod. 58305 sau la librăria "RINA" str. Karlibach, 20 Tel Aviv.

ALL MERIDIAN TOURS LTD.
ALL MERIDIAN TOURS LTD.
TRAVEL & TOURIST AGENCY
Tel-Aviv – 1, Ben-Yehuda St. (Passage Migdalor)
Tel.: 5179393 • 5179394 • 662040 • 663045 P.O.B. 26175

O VACANȚĂ PLĂCUTĂ și în SEZONUL de IARNĂ!!

* ROMÂNIA: DE LA 1 IANUARIE PREȚUL BILETULUI DE ZBOR SE REDUCE: 277 $

* PROGRAME ATRACTIVE INDIVIDUALE:
Începînd din 9 ianuarie 1994 plecări în fiecare săptămînă:
• 7 zile/ 6 nopți – PREDEAL – HOTEL "ORIZONT" 399 $
(bilet de zbor, hotel, transferuri, demipensiune)
• 7 ZILE/ 6 NOPȚI – POIANA BRAȘOV – 479 $
(bilet de zbor, hotel, transferuri, demipensiune)
POSIBILITATE PROGRAM DE SKY (plata directă la Poiana Brașov)
* RECREERE ACTIVĂ: POIANA BRAȘOV: 8 zile/ 7 nopți hotel, demipensiune, transferuri București – Poiana Brașov – București: de la 252 $
* VIZITAȚI MARILE CAPITALE: New York o Paris o London • Zürich • Roma • Istanbul • Budapesta • Praga – Programe combinate: zbor, hotel, distracții.
* BANGKOK – bilet de zbor: 799 $
POSIBILITATE PROGRAME INDIVIDUALE sau ORGANIZATE (Triunghiul de Aur, Pataia etc.)

CONȘTIINCIOZITATE – COMPETENȚĂ PROFESIONALĂ!!

CONDIȚII FOARTE AVANTAJOASE DE PLATĂ

DEVOTATEI NOASTRE CLIENTELE
LA MULȚI ANI!
COFETĂRIA PITARU

CU TOATĂ PLĂCEREA, VĂ STĂM LA DISPOZIȚIE ȘI ÎN 1994 CU PRODUSE PROASPETE, DE FOARTE BUNĂ CALITATE ȘI ÎN SORTIMENT BOGAT CARE SATISFACE TOATE GUSTURILE.
HOLON – STR. SENKAR 47
TELEFON 841664

CALENDAR

IANUARIE

3 ianuarie a murit Alfred Margul Sperber (1967)

4 ianuarie s-a născut Sarina Cassvan (1894)

5 ianuarie s-a născut Moșe Maur-Săveneanu (1910)

9 ianuarie a murit Ronetti-Roman (1908)

12 ianuarie s-a născut Traian Șelmaru (1914)

12 ianuarie s-a născut Aurel Storin (1937)

15 ianuarie s-a născut Emil Boldan (1909)

17 ianuarie s-a născut Marcel Avramescu (Ionathan X. Uranus) (1909)

18 ianuarie s-a născut F. Brunea-Fox (1898)

19 ianuarie a murit Barbu Lăzăreanu (1957)

21 ianuarie s-a născut Alexandru Sever (1921)

21 ianuarie a murit Iosif Guttman (1941)

23 ianuarie s-a născut C. Săteanu (1878)

24 ianuarie s-a născut Horia Carp (1869)

25 ianuarie s-a născut Virgil Duda (1939)

26 ianuarie s-a născut Marcel Aderca (1920)

27 ianuarie a murit Ioan Massoff (1985)

29 ianuarie s-a născut Sergiu Levin (1928)

30 ianuarie s-a născut I. Birnberg (1887)

30 ianuarie s-a născut A. G. Vaida (1910)

31 ianuarie a murit Cilibi Moise (1870)

CARTEA

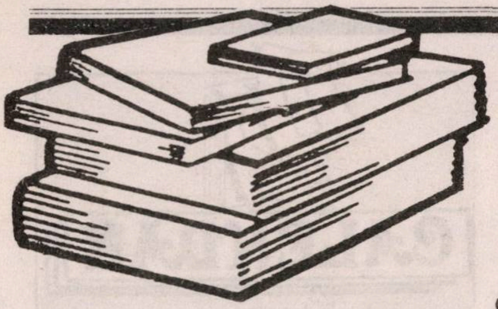

PRIMIM LA REDACTIE

• CĂRŢI • REVISTE • ŞI • SCÎNTEIERI • DE • GENIU •

Albert Finkelstein: **"Tragedia Mefkure"** *(Traducere din engleză în română de Lucian Zeev Herşcovici). Imprimată în Franţa, 1993.*

În ce a constat "tragedia Mefkure" - una din paginile cutremurătoare ale Holocaustului evreilor din România? "Mefkure", ca şi "Struma", a fost o ambarcaţiune primitivă, la bordul căreia s-au îngrămădit vreo 32 de evrei din România, dar şi refugiaţi din Polonia, Ungaria şi Cehoslovacia, pentru a ajunge - ilegal - în Eretz Israel. În noaptea de 4-5 august 1944, vasul a fost atacat cu sălbăticie şi scufundat în Marea Neagră de către unul sau mai multe vase de război necunoscute. Vasul a fost incendiat cu focuri de artilerie, oamenii de pe punte - mitraliaţi, cei care au sărit în apă - împuşcaţi sau hăituiţi pînă la ultima suflare de cîini înotători. Numai cinci persoane s-au salvat. Despre toate acestea am aflat cu toţii, le-am ştiut, din păcate, prea bine, le-am simţit prea dureros. Ceea ce a rămas pînă astăzi ca un chinuitor semn de întrebare a fost: cine au fost agresorii? A răspunde la această întrebare este obiectivul pe care şi l-a propus cartea mai sus menţionată. Sub imboldul imperativului de a eterniza memoria victimelor acestei catastrofe, între care şi propria lui soră, autorul a întreprins o vastă investigaţie, colectînd documente inedite, obţinînd scrisori din surse directe, cercetînd toate scrierile apărute în materie, adunînd mărturii de la puţinii supravieţuitori, material documentar pe care l-a reprodus în carte şi l-a analizat cu o remarcabilă rigurozitate ştiinţifică. Drept rezultat, *"un studiu de valoare"*, după cum a apreciat Dr. Alexandru Şafran.

Care este teza cărţii? Ipoteza că atacarea lui "Mefkure" s-a comis de către submarinul sovietic SC-215 nu stă în picioare, toate datele în acest sens, inclusiv din sursă sovietică, fiind neconfirmate de informaţiile deţinute de autor şi de însăşi logica faptelor. În schimb, argumente irefutabile converg către concluzia că *"atacarea lui "Mefkure" nu a fost un accident, ci un măcel premeditat, organizat de vase de război germane"*. Ca atare, o abominabilă crimă a naziştilor, verigă intrinsecă din nesfîrşitul lanţ de crime de război, de crime împotriva umanităţii, a poporului evreu.

- **Adevărul despre "Mefkure"**
- **Încă o plachetă din "Colecţia lipită cu pap"**
- **Aliaua în arabă**

Paul Nicolai: **"Sub soare şi lacrimă de capricorn".** *"Menora", Rehovot, 1993.*

Cel mai recent caiet literar (Nr. 23) editat de Cenaclul "Menora" din Rehovot cuprinde un număr de vreo 40 de poezii, purtînd semnătura lui Paul Nicolai. După cum aflăm din notiţa biografică, autorul, născut la Breaza - Prahova - în 1946, a publicat sporadic în diverse reviste literare din România. Venit în 1984 în Israel, el scrie - aşa cum arată şi placheta de faţă - o poezie modernistă, cerebrală, în care domină tematica introspectivă şi o erotică reţinută, suavă. Aşa, de pildă, în poezia care dă titlul plachetei, sînt remarcabile versurile: *"...purtăm cu noi/ însemnele trecutelor noastre dorinţi,/ ...Ne vom iubi, apoi, strivind în noi/ ameţitoarea taină a păcatului/ primar şi vom pleca"*. Precumpănesc însă şi metafore ca acestea: *"Gura ... ca o fîntînă adormită pe sînii femeilor", "Soarele alb, furişat peste iarba albastră"*. Evident, asemenea figuri de stil nu contribuie la accesibilitatea şi valoarea estetică a versurilor.

Şaul Carmel: **"Credo"** *(în limba arabă). Ed. "Almashrach, Tel Aviv, 1993.*

Creaţia poetică a lui Şaul Carmel îşi găseşte difuzare şi în limbi străine, în cele vorbite în Israel. După recenta apariţie a volumului de poezii traduse din română în rusă, consemnăm de astădată placheta cu poeme traduse în limba arabă din limba ebraică. Traducător este Smiah El Kasem, poet şi gazetar, redactorul cotidianului "Vocea arabă", care a scris şi prefaţa. Volumul a apărut în editura "Almashrach", condusă de scriitorul Dr. Mahmud Abasi, care a notat şi cuvinte despre autor. Ilustraţia de pe copertă: Tia Peltz. Fotografia: Hedy Löffler.

Paul Kidron: **"Omul cu arma"** *Editura autorului, Israel 1993*

Autor de nuvele, reportaje, versuri, foiletoane satirice, în româneşte şi ivrit, Paul Kidron colectează, în acest volum, 16 *povestiri* (acesta este şi subtitlul cărţii) din cele mai valoroase producţii ale sale. Între ele şi cea intitulată, "La începutul furtunii", premiată la concursul "Minimum" 1991. În ansamblu, aceste piese de proză scurtă denotă că pentru autor, kibuţul Ein Karmel în care trăieşte este nu un "turn de fildeş", ci un post de observaţie, care-i permite să cunoască şi să înţeleagă oameni, în deosebi oameni care trudesc din greu, ştiu să se bucure de realizările Israelului şi la nevoie să ia arma pentru a-l apăra, cum e cazul în schiţa care dă titlul cărţii. Vom reveni.

Grupaj de I. Fîntînaru

ZIARIŞTII PE BARICADE

Zile grele pentru o parte a presei israeliene! Primul ministru Rabin a fost surprins că şi la o simplă întîlnire cu redactorii şefi ai ziarelor, la Beit Sokolov din Tel Aviv, e întîmpinat de demonstranţi.

Două gupe de demonstranţi: una a ziariştilor de la "Jerusalem Post, cealaltă de la "Viaţa noastră", "Facla", "Revista mea", "Uj Kelet" etc.

Ziariştii de la cotidianul de limbă engleză au difuzat şi un ziar special tipărit pentru această demonstraţie, denumit "Jerusalem Lost" (adică pierdut). Patru pagini în care se descrie situaţia de necrezut a gazetarilor de acolo: lefuri umilitor de mici şi un totalitarism feroce al directorului.

THE JERUSALEM
LOST

Life-or-death battle by 'Post' staff to save collective agreement, rights

Editorial staff scrapes by on low salaries

Ceilalţi demonstranţi, printre care colegii noştri I. Schechter, Sebastian Costin, Iosif Petran, Virgil Duda, Nina Levi şi Ella Bernfeld, purtau placarde pe care scria că "Partidul Muncii aruncă în stradă ziarişti veterani", că "Nu există nici un motiv ca ziarele în limbi străine să-şi înceteze apariţia" etc.

Mulţi dintre ziariştii de la marile gazete s-au solidarizat cu ei şi i-au îndemnat să-şi continue lupta. Itzhak Rabin nu s-a oprit lîngă ei, a privit placardele şi a trecut mai departe spre sala de conferinţe. Dar acolo reprezentanţii Asociaţiei Ziariştilor i-au înmînat o scrisoare în care i s-a cerut să nu permită, în calitate de preşedinte al Partidului Muncii, nesocotirea şi concedierea ziariştior de limbi străine. Rabin are competenţa de a-i apăra. Întrebarea e dacă va face uz de această competenţă.

În aceeaşi zi s-a anunţat decesul revistei "Haolam Haze", cea atît de temută în anii '50-'60.

Reporter

• Doi cruciaţi, sub soarele arzător în plin deşert, în drum spre Ierusalim.

– Poţi să-mi spui, ce naiba căutăm aici? – bombăne unul din ei.

– Păi, luptăm contra infidelilor – îi răspunde celălalt.

– Infideli, infidele...Fiindcă veni vorba: poţi să-mi spui ce fac soţiile noastre în clipa asta?

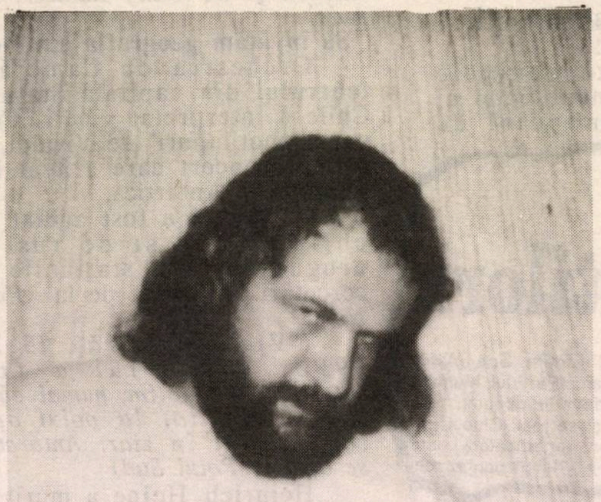

M. MARCUS
MAESTRUL TERORII PURE.
"ÎNFRICOŞĂTOR !!!

kam

PRIMUL ROMAN DE GROAZĂ ÎN ROMÂNEŞTE

de M. MARCUS

CELE MAI CUMPLITE COŞMARURI DEVIN REALITATE !!!

O APOCALIPSĂ ÎN CARE REALITATEA ŞI FICŢIUNEA SE CONTOPESC ÎNTR-O VIZIUNE MISTICĂ... CÎND VINE KAM, ŞI VINE...TEL AVIV-UL SE CUTREMURĂ DE GROAZĂ !!!

CITITORULE !!!
AI CURAJ SĂ AFLI CINE, SAU MAI BINE ZIS "CE" ESTE KAM?

●

CARTEA NU ESTE RECOMANDATĂ PERSOANELOR CU NERVII SLABI.

A NU SE CITI ÎNAINTE DE CULCARE !!!

Cartea este prevăzută pentru luna aprilie 1994. Ediţia este limitată. Asiguraţi-vă un exemplar de pe acum trimiţînd un cec de 40 şk. la
M. MARCUS P.O.B. 27245 TEL AVIV 61272

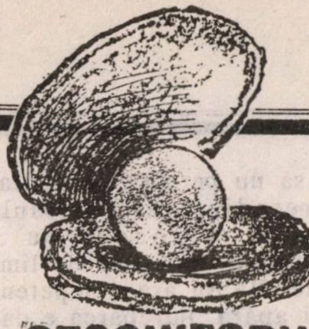

PESCUITORUL DE *perle*

Un glonţ pentru Al. Mirodan

În nr. 80, noiembrie '93, al "Minimum"-ului, în articolul lui Al. Mirodan "Note de drum" (p.35), autorul citează pe ciceronele său parizian astfel:

"Browning-ul e-al lui Margueritte... Are trei gloanţe pe ţeavă..."Să-mi arate amicul d-lui Mirodan un pistol de orice marcă cu *trei gloanţe pe ţeavă* şi-l mănînc fără sare, deoarece pe ţeava oricărei arme de foc, de la pistol la cel mai mare tun, nu poate fi mai mult de un proiectil – că altfel se duce naibii la primul foc!

(Comunicată de M. Bodinger, Sderot Yeelim, 12/11 84739 Beersheva)

Kuweit – Anul "exchibiţioniştilor"

Acesta a fost anul exchibiţioniştilor din cel al 13-lea Knesset, deputaţi care au fost gata să facă un streap-tease politic,, capabil să facă aproape totul pentru a ajunge sub lumina reflectoarelor.

("Viaţa noastră", 1.IX.1993)

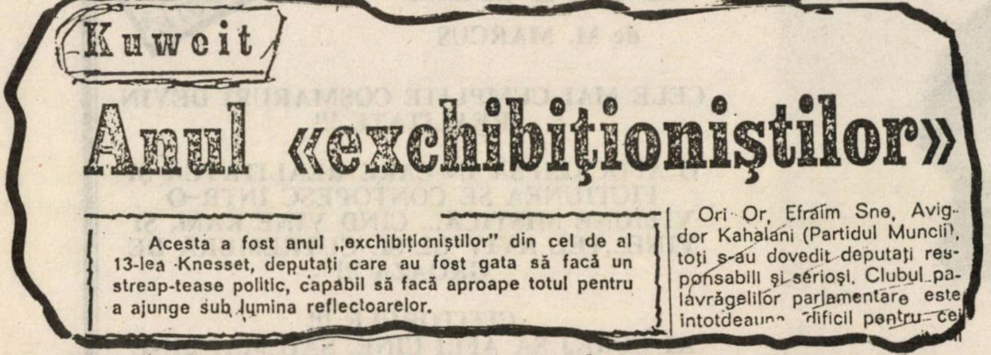

Kuweit

Anul «exchibiţioniştilor»

Acesta a fost anul „exchibiţioniştilor" din cel de al 13-lea Knesset, deputaţi care au fost gata să facă un streap-tease politic, capabil să facă aproape totul pentru a ajunge sub lumina reflectoarelor.

Ori Or, Efraim Sne, Avigdor Kahalani (Partidul Muncii), toţi s-au dovedit deputaţi responsabili şi serioşi. Clubul palavrăgelilor parlamentare este intotdeauna dificil pentru cei

Aproape 81 de elevi... au reuşit să ia legătura cu ministrul învăţămîntului

("Viaţa noastră"; 1.XI.1993

Dedi Zuker a transformat comisia juridică într-un tanc al gîndirii liberale care a galopat înainte într-un ritm prea rapid chiar şi pentru gustul coaliţiei.

(tot din "Viaţa noastră"; comunicate de Iancu Leibuşor, Rh. Hanazkis 9 Ezor Het 1383/44 – Ashdod 77229)

... aici se impun cîteva observaţii: 1) Knessetul nu se află, cel puţin deocamdată, în Kuweit; ştiam că Arafat vrea ca Ierusalimul să devină capitala statului OLP, dar emirii petrolului nu şi-au exprimat dorinţa ca mult disputatul oraş să intre în teritoriul kuweitan 2) nu se scrie "exchibiţionist" ci exhibiţionist". 3) nu se scrie "streap-tease" ci strip-tease 4) un strip-tease degeaba face aproape totul că tot nu ajunge sub lumina reflectoarelor; de ajuns ajunge numai o strip-teaseuză (dacă merită) 5) nu se poate spune "aproape 81 de elevi", după cum nu se poate spune că "în "Viaţa noastră" apar aproape 12318 greşeli de corectură pe an" 6) tancurile, inclusiv cele mai sofisticate, nu galopează, după cum de asemeni, nu merg nici la trap: de galopat galopează cîteodată intelectualii de Harakevet, încălecînd nonşalant limba română şi nimerind cu ea în mirişte; drept care recomandăm acestora să se lase de viteză şi să meargă la pas, şontîc-şontîc atunci cînd redactează sau corectează materialele pentru gazetă)

Mari zăcăminte de petrol în Suedia!

"Dintre toate echipele calificate (în turneul final al campionatului mondial de fotbal, n.n.) – cu excepţia Suediei petrodolariste – cei mai bine recompensaţi au fost... etc. etc. "

(Iosif Petran, în cronica sportivă din "Facla", 24.XI. 1993; comunicată de av. Itzhac David, Şhicun Ghiora, 4/13, Givat Shmuel)

O lungime cam pătrată...

Cea ce ameninţă, azi, Africa, reprezintă zeci de asemenea roiuri uriaşe a căror lungime, în zbor, este evaluată la... 15 km. pătraţi, dar nu e exclus ca numărul lor să atingă o lungime de 40 km. pătraţi!

("Revista Mea", nr.1591 1993; comunicată de dr. Savel Thirer, Dereh Haşaron.

Aceeaşi perlă a fost descoperită de ing. Sanda Marcushon, Ramat Menahem Beghin, 42, Ţfatşi Ilie Samoil, Rh. Medinat Haieudim 18/38 Herzlia)

... şi nişte kilograme asemenea

Balonul... a fost făcut din şapte kilograme pătrate de pînză

("Revista Mea", nr. 1591,1993; comunicată de prof. dr. Michael Elias, P.O.B. 9107, Aşkelon)

Mai bine mai tîrziu decît niciodată

"Opoziţia ... a dat un ultimatum la 22 decembrie preşedintelui Iliescu să aprobe pînă la data de 24 decembrie intrarea în ţară a regelui – pentru ca acesta să poată participa la sărbătorirea zilei de 1 decembrie".

("Viaţa noastră" din 26.XI.1993; comunicată de Leibu Zalman, rh. Tzahal, 37/6, Carmiel; aceeaşi perlă a fost culeasă şi de Niky Rantzer, Tel Aviv)

Să învăţăm geografia cîntînd

Orchestra de Cameră a teatrului din capitala Statului Chile a interpretat vineri "Cele patru anotimpuri" de Vivaldi, la primul concert care a avut loc vreodată în Antartica.

Concertul a fost audiat de chilieni dar şi de ruşi şi uruguayeni din staţiunile de cercetări ştiinţifice de la *Polul Nord.*

("Viaţa noastră", 15 XI. 1993; concertul a fost într-adevăr sublim, numai că el a fost ascultat la polul opus celui indicat în ziar: Antarctica se află la Polul Sud)

Heinrich Heine a murit la 17 februarie 1856; este înmormîntat la cimitirul Père Lachaise, din Montmartre.

("Revista Mea" nr,1594 1993; în realitate cimitirul Père Lachaise nu se află în Montmartre ci în cartierul Ménilmontant, iar Heine este înmormîntat în cimitirul Montmartre; comunicate de Niky Rantzer, rh. Shlomo Hameleh, 21, Tel Aviv 64378)

Un bărbat care nu divorţează de soţia altuia

"... a divorţat de propria soţie..."

(Dorel Şora: "Revista Mea" nr.1593, 8 nov. 1993; comunicată de av. Marcel Meridan rh. Shlomo Hamelech nr.4)

Urît: un director concediază mai mulţi salariaţi decît are intreprinderea!

Luna viitoare va începe scoaterea la pensie a 2000 de salariaţi de la Industria Aeronautică. Cei în vîrstă de 50 de ani şi mai mult, vor fi pensionaţi înainte de termen iar cei sub vîrsta de 50 de ani vor fi concediaţi în procent de 150-230%.

("Viaţa noastră", noiembrie 1993; comunicată de ing. Mircea Molnar, rh. Ben Gurion 22/9, 46785 Herzlia; aceeaşi perlă a fost descoperită de ing. Avram Marcovici, rh. Marzuk 18/1, Ashdod).

Un singur zero

Avram Şapira, originar din Sighet (Transilvania) deputat în actualul Knesset din partea partidului Agudat Israel este considerat "cel mai bogat om din aliaua noastră", averea sa personală fiind evaluată la peste 70 miliarde de dolari.

("Revista mea", noiembrie 1993; de fapt e vorba de milioane...; comunicată de Ionas Spitzer, rh. Meltzer 10/3, Rehovot 76285)

Poşta

Rodica Wexler, Otawa, Canada (luăm notă că dvs. aţi văzut o balenă acolo unde corespondentul nostru a văzut altceva: o să mai privim odată cu atenţie şi apoi cu lupa) *Iosi Soicher, Rehovot* (observaţii juste dar nu perle). *Avram Sinea, Ierusalim* (nu, nu e o perlă; datele de la Calendar se publică în ordine cronologică, recte după înşiruirea firească a zilelor lunii respective; dacă Al. Jar, de pildă, a murit la 10 noiembrie (1988) şi s-a născut în ziua de 20 noiembrie (1911), noi redăm datele în această ordine, chiar dacă spre mirarea dvs... moartea apare înaintea naşterii).

RENTA LUNARĂ DE 500 MĂRCI
ŞI DESPĂGUBIRE O SINGURĂ DATĂ

CONDIŢIILE DE ÎNSCRIERE:

1. Persoane care au fost în lagăre de concentrare minimum 6 luni.
2. Persoane care au fost în ghettouri minimum 18 luni.
3. Persoane care au stat ascunse de teama prigoanei naziste 18 luni sau:
4. Persoane care au fost în lagăre de muncă minimum 18 luni
5. Şi persoanele care au primit despăgubire o singură dată pot depune cerere.

Cei care primesc pensia din Germania pentru pierderea sănătăţii sau de la Ministerul de Finanţe israelian despăgubire pentru prigoniţi de nazişti – nu au dreptul să depună cerere.

Consultaţie gratuită la biroul nostru:
IAFFA GOLAN – Investiţii şi Finanţe L.M.D.
Secţia de pensie din Germania – Tel-Aviv,
str.Haneghev, 4 camera 38/50. Telefoanele
03-384941, 370975, 375349. Fax: 03-381443.

la mulţi ani!

Rabinedispus?

MAMAIA מַמָאיָה

Restaurant
românesc
GRĂTAR – PESCĂRIE

AER CONDIŢIONAT.
AMBIANŢĂ PLĂCUTĂ.
SERVICIU CONŞTIINCIOS.
PREŢURI MODERATE.
DESCHIS ZILNIC ÎNTRE
ORELE 12 – 24
VĂ RUGĂM A REZERVA
LOCURILE PRIN TEL. NR.
5237784
VORBIM ŞI ROMÂNEŞTE

RESTAURANTUL MAMAIA
TEL AVIV, str. Ben Iehuda 192

INVENTARUL OBSESIILOR CIRCULARE

ALEXANDRU SEVER

• O pace fără conţinut e o făgăduială fără viitor.

• Eu cred că Prostia nu e decît o soră a Meduzei.

• O ţară în care umbrele să fie mai uşoare ca aiurea! Dar cine îi cunoaşte adresa?

• Încotro merge lumea? Nici un filosof încă n-a răspuns la întrebarea asta şi nici nu va răspunde vreodată. Asta nu înseamnă că nu s-au încercat răspunsuri. Dar ele, toate, sînt de tip evaziv: în spiritul calităţii absolute pot şi nu pot să fie răspunsuri. Experienţa morţii şi conştiinţa ei tind să încurajeze răspunsul potrivit căruia lumea merge - inexorabil - spre moarte. O moarte datorată nu neapărat unei catastrofe cosmice, cît unei epuizări a unui fond vital. Pentru minţile care nu pot concepe sfîrşitul lumii sub specia divinităţii - căci asta ar însemna să ştirbească ceva din atributul esenţial al eternităţii ei - răspunsul este în sensul unui "posibil dincolo de moarte". De aici Paradisul, Nemurirea, Judecata din urmă, Mesia. Conceptul "mîntuirii din urmă" e o formă de răspuns. Chiar acolo unde se concepe sfîrşitul lumii, se concepe un alt început; în această accepţie Sfîrşitul n-ar fi decît un început al Începutului.

• Unul din spectacolele cele mai atroce ale epocii noastre: felul imbecil, lipsit de orice urmă de inteligenţă şi de înţelegere, în care "omul de treabă" stă şi judecă în spirit superior.

• Nimeni nu tace îndeajuns.

• Sînt filosofi care discută despre conceptul de frumos, de bine şi de adevăr, aşa cum vorbesc orbii despre culori şi surzii despre sunete fără să le fi cunoscut niciodată.

• Era zgîrcit la vorbă de parcă s-ar fi temut nu cumva, cu fiecare cuvinţel spus, să-şi epuizeze dicţionarul şi să se condamne la muţenie eternă.

• Am văzut odată un depozit al bagajelor de mînă. Era în devălmăşia acestui depozit ceva ce semăna cu o democraţie a bagajelor.

• Omul ca obiect al filosofiei: un chip desfigurat de interpretări.

• Sînt oameni care refuză să-şi pună întrebările la care nu pot să răspundă. Filosofia lor e făcută din răspunsuri gata făcute la întrebări care n-au fost chibzuite decît pentru a le da iluzia că li se pot răspunde definitiv şi fără pic de îndoială. Dacă germanii ultimului război s-au întrebat vreodată ce va fi "după", ei n-au putut gîndi decît la unicul răspuns care li s-a oferit: "Vom stăpîni lumea". Răspunsul pe care li l-a dat Istoria a fost niţel altul. Dar dacă răspunsul acesta a modificat ceva în structura nucleului de bază al filosofiei lor de viaţă, asta rămîne încă o întrebare deschisă.

• A refuza să uiţi - înseamnă, în primul rînd, a refuza să mori. Bineînţeles, murim cu toţii - dar "neuitarea" se poate lăsa moştenire, şi atîta vreme cît principiul ei se transmite, putem spune că nu sîntem încă morţi, sau măcar nu de tot sfîrşiţi.

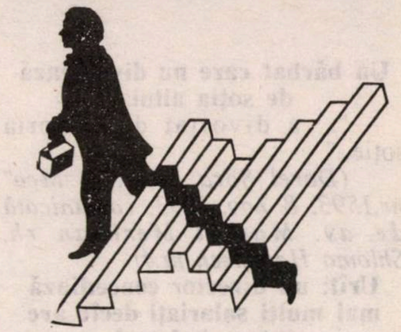

• Separarea sexelor în lagăr semnifica ceva mai mult decît o simplă măsură administrativă menită să încătuşeze spiritul agresiv al erosului. A reduce lumea fie la o lume de bărbaţi, fie la o lume de femei - nu înseamnă doar a înjumătăţi un întreg necesar, ci, mai ales, a nu-i lăsa în faţa morţii nici o speranţă, cît de neînsemnată, a unei supravieţuiri, fie şi prin delegaţie, în urmaşi. Era un fel de a castra lumea: o castrare care nu îngăduia decît inversiunile şi perversiunile sexului, adică acele manifestări ale erosului reprimat care întreţine sentimentul vinovăţiei şi sterilităţii; o castrare menită, la urma urmei, să suprime, odată cu funcţia reproducerii, orice viitor.

• Cine e mort, e liber să-şi închipuie că e viu.

• Am săvîrşit destule păcate ca să ştiu să iert altora.

o Un conferenţiar se duce la psihanalist.

– Vi se întîmplă des să vorbiţi cînd dormiţi? – îl întreabă medicul.

– Nu, niciodată, numai cînd dorm ceilalţi – răspunse conferenţiarul.

C.D.R.–CENTRUL DE PENSII DIN GERMANIA Ltd.
C.D.R.–ZENTRUM FÜR DEUTSCHE RENTEN GmbH
TEL AVIV, imobilul KLAL, str. Droianov 5
(lîngă KIKAR DIZENGOFF), tel. 03/299027-8

S-a aprobat Legea germană privitoare la plata rentei lunare de 500 mărci germane celor care nu primesc rentă de prigonire pînă în prezent.

Se pot înscrie persoane care au fost minimum 6 luni în lagăre de exterminare, sau 18 luni în ghetto sau ascunşi de teama persecuţiei naziste, sau au executat muncă obligatorie.

NE OCUPĂM DE TOATE PROBLEMELE ÎN LEGATURĂ CU RENTELE GERMANE

La mulţi ani 1994!

ZWI ABRAHAMI
Director

OLÉ !

ARMINIUS CASSVAN
New York

A fi etichetat drept oportunist nu este flatant. Revenind însă în Spania şi recitindu-i istoria, apelaţia nu mai îmi pare atît de pejorativă. De fapt, a sesiza oportunităţi reprezintă o adevărată ştiinţă. Şi pe urmă, îmbătrînind realizăm că viaţa oferă foarte puţine reale ocazii pe care e mult mai bine dacă nu le pierdem.

Spania era, precum U.S.A. astăzi, singura "supraputere" pînă pe la sfîrşitul secolului al XVI-lea. În ciuda enormului cîştig financiar adus de descoperirea Americii, ea n-a ocupat însă decît pentru un timp limitat locul care i se cuvenea. I-a stat în cale exclusivismul, intoleranţa religioasă, aplicarea mult prea riguroasă a preceptelor Inchiziţiei. Ca să pedepsească ambiţioasa Anglie elisabetană, Filip al doilea a trimis în 1588 întreaga lui flotă către malurile Albionului, dar "invicibila Armadă" a fost anihilată. Precum Don Quijote care a pierdut lupta cu o... moară de vînt, şi Filip a pierdut lupta cu elemente fizice, în acest caz furtuna care, mai mult decît flota engleză, i-a distrus puterea navală. Dacă adaugăm dezastrul din 1643 cînd redutabila infanterie spaniolă a fost la rîndul ei nimicită, la Rocroy, înţelegem de ce Spania a devenit foarte de timpuriu o putere de mîna a doua, supusă unei continue lente decadenţe.

Tatăl lui Filip, Carol Quintul, care a unificat un imens imperiu, a început de timpuriu să arate semnele unei hiper-religiozităţi depresive pur "habsburgice" şi a abdicat. Oboseala lui Carol Quintul a contaminat în mare măsură poporul spaniol. Soldaţi gata să lupte din motive patriotice nu se prea găseau aşa încît Filip trebuia să plătească mercenari, ceea ce a secat visteria în ciuda fostelor imense bogăţii. La dezastrul militar se adăuga dezastrul financiar.

Napoleon îi numea pe englezi un popor de negustori, dar era exact ceea ce se potrivea timpurilor, Anglia fiind într-un fel realistul Sancho Pancha, valetul idealistului Don Quijote. Filip al doilea era direct vizat de Cervantes pentru completa lipsă de adaptabilitate, de oportunism.

N-a mai rămas astăzi din "cavalerismul" medieval spaniol decît tauromachia. Gesturile toreadorului sînt hieratice, reflectînd o demnitate dusă peste limită. Taurii sînt masacraţi, cam 25.000 pe an. Animale fără apărare, handicapate înaintea întîlnirii cu "bravii" toreadori de săgeţile picadorilor care îi fac să sîngereze copios, nu au nici o şansă într-o luptă inegală. Arena aplaudă însă cu frenezie, se strigă episodic "olé" şi marele "crou", toreadorul, e acoperit de onoruri printre care o ureche a taurului ucis.

Spania rămîne însă singura mare romantică a lumii, caracterizată ca în celebrul refren de "un şal, o floare şi un tango..."

histour

SOCIETATE
TURISTICĂ
INTERNAŢIONALĂ

TEL AVIV, STR BEN YEHUDA 32 — PASAJ „EL AL"
TELEFON : CENTRALA 299281; DIRECT 5282173

LA MULŢI ANI 1994!

urează întregul colectiv al firmei noastre, tuturor turiştilor care
au călătorit şi vor călători cu noi
ANUL 1994 să aducă veselie în casele tuturor, sănătate şi pace!

ANUL NOU să aducă cîţi mai mulţi turişti care să călătorească

cu

LICĂ BLUTHAL

LA MULŢI ANI!

Elegantul restaurant
*MON JARDIN
anunţă organizarea unui plăcut şi intim
REVELION 1994
Cunoscuta cîntăreaţă ANA KARINA, va delecta publicul
Menu specific bogat
Muzică de dans israeliană şi din anii '60
Preţuri rezonabile
Rugăm a se rezerva locurile din timp
Primim comenzi pentru orice festivitate
pînă la 100 de persoane
MON JARDIN
Tel Aviv – Str. Ben Yehuda 186
Tel. 03/5238694 – 5231792
Informăm că aceeaiaş apreciată ANA KARINA,
cîntă la noi în fiecare VINERI şi SÎMBĂTĂ

CANALUL 2

Campania publicitară care ne invită să devenim fideli canalului 2 are oare, ea, acoperire în realitate? Ca la orice pom lăudat nu e bine să te duci cu sacul, dar pe de altă parte cei ce s-au adunat în studiourile acestui canal 2 pe care - în treacăt fie spus - oameni de gust l-au apreciat şi înainte de "renovarea" lui capitală, prezintă garanţii de calitate. Viaţa, experienţa şi talentele lor angajate în competiţia pentru valoarea programelor, i-a cizelat, i-a format, i-a teleghidat... Luna trecută i-am luat bob cu bob, adică program cu program, nu m-am oprit la titluri - unul mai seducător decît celălalt - şi nici la protagonişti, am pus la o parte "dosarele" lor pe care ni le-au prezentat, cu generozitate, fani entuziaşti şi cusurgii patentaţi, am făcut un rezumat al calităţilor şi al defectelor unor programe urmărite atent deşi pe sărite pentru că altfel nu se poate (oameni sîntem şi nu înghiţitori nesăturaţi de televiziune şi de televiziuni!), am pus pe două coloane (ca la demonstrarea unui plagiat literar sau a unui bilanţ financiar) plusurile şi minusurile şi cred că am ajuns la concluzia că TV2 israelian a "intrat în Europa" şi merită să-i acordăm încredere. Am spus "în Europa" deoarece "2" nu e mai prejos, acum, ca programele unor reţele de televiziune cu vechime, cu tradiţie şi cu stil propriu. Vioi, cu multă imagine şi mai puţine vorbe ("o imagine face cît 10.000 de cuvinte" spune un proverb chinezesc apărut pe lume cu 2800 de ani înaintea televiziunii) respectînd cînd regula mondială nr.1 care cere de la micul ecran 80% imagini şi 20% vorbe, cînd cea cu nr.2, mai lejeră, care pretinde 75% imagine şi 25% comentarii, TV2 e "altceva" şi dacă va şti să fie, nu odată sau de două ori pe an, ci mereu "altceva" va fi bine pentru toată lumea iubitoare de televiziune.

De menţionat că în noua sa formulă, canalul 2 şi-a ales de bună voie, dar silit de viaţă, de specificul său şi de dorinţa de a fi O.K. un unic Dumnezeu: actualitatea. Totul tinde să fie "viu", "în direct", "nervos", "şocant plăcut" sau "neplăcut şocant". Miercuri şi vineri, marţi şi sîmbătă ne întîlnim, pe rînd, cu Dan Şilon,, cu Dan Margalit, cu Gabi Gazit, cu Roni Daniel şi, bineînţeles, cu Tomi Lapid; de la ei şi de la oaspeţii lor aflăm totul, pipăim totul, anticipăm totul. De reţinut că ei, cei de mai sus, nu vin cu tava ca să ne ofere "totul", ci ne obligă să ne punem capul în mişcare, ne chinuie cu întrebări fără răspuns şi cu răspunsuri fără întrebări, ne cheamă să participăm, să nu stăm în fotolii ca nişte copii cuminţi, ne silesc (exact: ne silesc) să fim prezenţi, pe scurt, să avem cap la purtător...

Dan Shilon: star

Mai încolo, vin (parcă joi) Ilana Daian cu anchete în stil "forte" (nu se iartă nimic, nu se trece peste nimic!), Aki Avni cu "Flirt" adică cum se face el cinstit şi profesionist şi ce şanse are cînd e făcut aşa, apoi "Asta e!" cu vedetele satirei politice aşa ca să mai şi rîdem de "memşala" şi de partide că destul ne fac să ne enervăm. Urmează multă distracţie, voie bună etc. pe parcursul întregii săptămîni; doar nu scrie nicăieri că numai la ieşirea din Sabat e voie să fii vesel...

Am lăsat-o la urmă deşi e cea dintîi, pe doamna Ruth Westheimer despre care ebraiştii 100% spun că vorbeşte un "ivrit de Brooklyn". Aţi cunoscut-o pe doamna Westheimer? Să n-aveţi linişte pînă n-o vedeţi şi o ascultaţi în emisiunea ei de educaţie sexuală, într-un dialog spiritual şi foarte serios cu Arad Nir atacînd frontal chestiuni intime, delicate, vorbind deschis şi limpede despre ceea ce "nu se vorbeşte" risipind spaime şi îndoieli, minunîndu-ne cu ştiinţa şi arta ei de a ne dezvălui cît de frumoasă poate fi viaţa cînd o cunoşti, şi nu te temi, şi nu te ascunzi, şi nu te fereşti, cînd şti să iubeşti. Doamna Ruth e o mică şi decentă stea a televiziunii care luminează însă puternic.

Deci canalul 2 promite mult; se promite însă în mod curent pe toate "canalele" politicii, economiei, culturii - naţionale şi internaţionale. Există ceva la acest canal 2 care te face să-l crezi pe cuvînt. Vom vedea.

C.Isac

Restaurantul
HAIM
DIZENGOFF 228
TEL. 524 49 63
UREAZĂ - CU OCAZIA
REVELIONULUI 1994
ONORATEI SALE CLIENTELE
UN AN NOU FERICIT
CU SĂNĂTATE,
PROSPERITATE ŞI MULTE
BUCURII

ERATA

În recenzia cărţii "Dansul cuvintelor" redactată de Eugen Campus, denumirea unei cărţi precedente de Andrei Fishoff a apărut "Kever Lavan" (în traducere "Mormîntul alb") în loc de "Cheev Lavan" ("Durere albă"), ceea ce are un sens mai puţin macabru decît în forma în care, din eroare, a apărut.

FILM

"JURASSIC PARK", film american cu: Richard Attenborough, Sam Neil, Laura Dern, Jeff Goldblum. Regia: Steven Spielberg. După romanul lui Michael Crichton.

Filmul a cutremurat din temelii box-office-ul american şi asta s-a întîmplat chiar imediat ce a fost lansat.În octombrie 1993 nu-i venise încă rîndul în sălile de proiecţie din Paris, dar era deja celebru prin personajele sale ce puteau fi întîlnite, pretutindeni, obsedînd realmente imaginaţia copiiilor şi a adolescenţilor..."Pretutindeni" înseamnă, cum bine se ştie, oriunde ajung cumpărătorii de flecuşteţe: de la maiouri la jucării, de la ciocolată şi bomboane la produse cosmetice, de la ghiozdane la jocuri video. Deja în Israel, adon Dinos-Spielberg e un personaj popular... Ca să fim clari, succesul cinematografic - al filmului propriu zis adică - vine după (chiar mult după) cel comercial al "jucăriei" lui Spielberg. El e un iscusit creator de jucării. Ce a fost E. T. (din plastic, din ebonită, din cauciuc, din alte materiale vandabile şi lavabile) e doar o ipoteză timidă, un fleac comercial pe lîngă actualul business cu personajul principal al mezozoicului (aproximativ 60 milioane de ani în urmă, poate cîteva mii de ani mai mult sau mai puţin, erorile sînt scuzabile la asemenea distanţe în timp). Aud că afacerea, de astă dată bine instrumentată şi sever supravegheată de Spielberg însuşi (nu ca la E.T. unde - zicea el - a fost cam neatent trecîndu-i printre degete cîteva milioane bune de dolari) a depăşit, cu mult, bugetul filmului.

Dar filmul, care de cum a apărut a concentrat admiratori (foarte mulţi) şi detractori (nu puţini), se aliniază seriei de pelicule ale spaimei colective în perspectiva a ceea ce s-ar putea întîmpla, neprevăzut, cu omenirea. "Păsările" lui Hitchcock au fîlfîit o ameninţare, "King-kongii" o alta, nenumăraţii "vampiri", "super-manii", "terminatorii" şi pe la începuturile artei filmului "Metropolis" au făcut cu degetul mulţimilor satisfăcute de progresul tehnologic care transforma visurile în realitate... O joacă, o glumă, un test de inventivitate riscă să se transforme într-o catastrofă. Un miliardar care, ca orice miliardar, nu ştie ce să mai facă cu banii, are ideea, năstruşnică pentru el, covîrşitor de importantă peentru savanţii pe care îi sponsorizează (în cercetările lor ei reuşind să recupereze ADN-ul de dinosaur), să pună la clocit cîteva ouă ale acestei fiinţe demult dispărută în împrejurări încă neelucidate. Rezultatul - cîteva splendide exemplare de dinosaur - urma să populeze un parc jurassic pus la dispoziţia curioşilor. Un experiment reuşit, o plăcere rezervată, în primul rînd, celor doi nepoţi ai miliardarului îndrăzneţ, devine o formidabilă ameninţare. Cu natura nu-i de joacă, susţin înţelepţii şi printre ei, chiar matematicianul interpretat de Jeff Goldberg care are opinii bine precizate despre haos şi posibilitatea de a cădea în el...

Un film de Spielberg este, de obicei, un lucru bine făcut. Aşa e şi "Jurassic Park"; tensiunea dramatică. socul imprevizibilului, candoarea bunelor intenţii nu lasă ca trucajele, ca întotdeauna senzaţionale, să transforme filmul într-un "kitch". Filmul se urmăreşte, întîi de toate, cu plăcere. E adevărat că firma "Kenner" care are exclusivitatea produselor ce au adus pe piaţă prototipurile fiarelor apocaliptice din film şi a participat la construirea lor, la mărimea naturală în care le vedem pe ecran, prosperă din plin. Nu e nici o incompatibilitate aici între arta acestui film şi piaţa licenţelor de reproducere a unor personaje. O perie de dinţi avînd imprimat un dinosaur simpatic este, în orice caz, mai liniştitoare decît mesajul filmului lui Spielberg.

Carol Isac

LA MULŢI ANI 1994!
UREAZĂ
FREDDY
DE LA ANGLO-SAXON

BAT YAM,
BD. HAAŢMAUT 67
TEL. 03/582157 - 5073334

● **MUZICĂ**

Sofia Gelman

REUNIUNE INTERNAŢIONALĂ

Cel de-al XX-lea Congres Internaţional al învăţămîntului superior muzical a avut loc la invitaţia Academiei Rubin şi a directorului ei Ami Maayani, în incinta Universităţii din Tel Aviv. Congresul a reunit reprezentanţii Academiilor - respectiv Conservatoires sau Musikhocshulen - din centrele de mare tradiţie şi cultură din Europa (Paris, Londra, Zürich, etc.). Programul Congresului, derulat în şapte zile, pe lîngă numeroasele comunicări ştiinţifice susţinute de cadrele didactice şi studenţii Academiei de Muzică din Tel Aviv a oferit, de asemeni, participanţilor prilejul de a vizita diferite locuri din ţară .

Deschiderea festivă a Congresului a avut loc în prezenţa Ministrului educaţiei şi culturii din Israel, dl. Amnon Rubinstein; cuvintele calde adresate celor prezenţi de către Roni Milo, primarul Tel Avivului, prof. Ami Mayaani directorul Academiei, prof. Dan Amir, rectorul Unversităţii Tel Aviv, prof. Nurit Kedar, decanul facultăţii de arte, sir John Manduell, preşedintele Asociaţiei Instituţiilor de învăţămînt superior din Europa, prof. Y. Sadai, şeful catedrei disciplinelor teoretice ale Academiei de muzică, au fost urmate de expresia universal valabilă a limbajului structurat sonor purtînd semnătura lui Brahms - Uvertura Academica - şi a lui Paul Ben-Haim - Capriciu pentru pian şi orchestră - avînd ca solistă pe Doamna artei pianistice israeliene Pnina Salzman. La pupitrul orchestrei studenţilor: Noam Sheriff.

Multe idei de o deosebită importanţă profesională s-au conturat cu prilejul dezbaterilor lucrărilor Congresului. Schimbul de opinii a condus către formularea unor deziderate iar traducerea lor în proiecte concrete se preconizează - printre altele - prin alcătuirea unui for interdisciplinar care, prin schimb de experienţă, să asigure vehicularea soluţiilor fructuoase în problemele procesului de educaţie.

România a fost reprezentată de prof. Petre Lăzărescu de la Academia C. Porumbescu din Bucureşti. Este oare un început de colaborare bilaterală între învăţămîntul muzical israelian şi cel românesc? Ideea ar fi salutară!

A APĂRUT CARTEA

CALEIDOSCOP

de dr. S. Iacobson

O CARTE DEOSEBITĂ, UN STIL DEOSEBIT, O VIZIUNE ORIGINALĂ A EPOCII NOASTRE.

Cartea se poate obţine trimiţînd un cec bancar de 40 de şekeli pe adresa autorului: Dr. S. Iacobson - Dizengof, 78 Tel Aviv 64332.

LENNY - 75

În întreaga lume au avut loc, în ultimul timp, un şir de manifestări muzicale declanşate de coincidenţa a două date importante privind personalitatea marelui artist şi a marelui om care a fost Leonard Bernstein, Mozart-ul acestei jumătăţi de secol în care încă ne mai aflăm - cum l-a caracterizat Zubin Mehta - iar pentru cei care l-au cunoscut mai îndeaproape: Lenny.

Lenny a încetat din viaţă acum trei ani. Dacă ar mai fi trăit, la 25 august anul acesta ar fi împlinit 75 de ani.

Cenuşa perfidă a timpului se adună pe nesimţite peste oameni şi fapte, pe mulţi îi îngroapă de vii, dar în acest uriaş furnicar uman care este al nostru, există şi acei puţini, marii norocoşi, care scapă blestemului uitării şi chiar al nefiinţei. Printre aceste genii universale, nemuritoare, se numără şi Leonard Bernstein. El continuă să fie la fel de viu astăzi ca şi în urmă cu ani: prin valoarea şi frumusetea creaţiei şi interpretărilor sale, prin impactul lor, prin felul cum au rodit în conştiinţe. "Bernstein - a spus David Shallon, cîndva asistentul său, astăzi director muzical al Orchestrei Simfonice din Ierusalim - a făcut pentru viitoarea generaţie de ascultători şi interpreţi deopotrivă, mai mult poate decît orice alt muzician.

Rămîn de neuitat Concertele lui pentru tineret, programele lui pentru televiziune, conferinţele de la Harward, felul cum lucra cu orchestrele de tineri muzicieni la Tanglewood, la festivalul din Schleswig-Holstein sau la cel al Pacificului din

Sapporo-Japonia. In mod practic, abia astăzi se constată că numele lui Bernstein nu poate fi despărţit de destinul a zeci şi sute de tineri muzicieni talentaţi (în treacăt fie spus unul dintre aceştia este şi fiul meu, beneficiarul unei burse instituite de Leonard Bernstein) pe care i-a îndrumat şi ajutat cu generozitate, după cum nu poate fi despărţit de performanţele celor mai prestigioase orchestre din lume, de la Filarmonica din New York şi Filarmonica israeliană IPO, pînă la cele din Viena, Londra, Paris. Maestrul era "la el acasă" peste tot, întinzînd punţi de înţelegere şi armonie, adîncind legăturile dintre culturi.

Astăzi, uriaşa lui moştenire artistică ca şi idealurile lui morale şi educative continuă să fie popularizate, valorificate, duse mai departe.

Recent a fost inaugurată în Statele Unite sub preşedinţia lui Alexander Bernstein, fiul maestrului, Fundaţia "Fondul Leonard Bernstein pentru Educaţie prin Artă - BETA", unul din proiectele elaborate de marele muzician scurt timp înainte de încetarea sa din viaţă, în scopul declarat de a oferi celor ce lucrează în cîmpul educaţiei posibilităţi de a transmite bucuria artei şi de a o valorifica în formarea spiritelor, în atragerea lor pe făgaşul culturii şi a frumosului.

Iată de ce manifestările din lunile din urmă, la care m-am referit s-au desfăşurat şi ele sub semnul bucuriei şi împlinirii.

Cele mai preţuite partituri şi înregistrări ale lui Leonard Bernstein - în primul rînd faimoasele Concerte pentru tineret, dar şi Candide şi West Side Story, opera lui devenită clasică - au fost reeditate, prelucrate în noi casete video şi compact-discuri. În toate marile centre muzicale ale lumii s-au organizat festivaluri muzicale şi concerte comemorative, vizionări ale ecranizărilor realizate după operele sale, premiere ale unor noi filme despre viaţa şi creaţia sa, iar la New York a avut loc prima dintre ceremoniile prin care cîteva pieţe importante din metropolele cele mai apropiate sufletului său au primit numele de Leonard Bernstein.

În ţara noastra, de care el era atît de legat, ziua lui de naştere a fost marcată prin programe speciale transmise la radio şi televiziune. Nu de mult, în prezenţa primarilor din Ierusalim şi Tel Aviv, a lui Jamie Thomas Bernstein, fiica maestrului, a surorii acestuia Shirley, ca şi a celui mai apropiat colborator al său, Harry Kraut, veniţi în mod special din SUA, pieţele din faţa Auditorului Mann şi a sălii de concerte Henry Crown din Ierusalim ("casele" din Israel ale lui Bernstein) au primit numele lui. Personalitatea unică a lui Lenny, legăturile lui sufleteşti cu totul speciale cu ţara noastră, cu orchestrele şi muzicienii ei, cu Ierusalimul lui iubit au fost evocate cu căldură de numeroşi vorbitori.

Cu acelaşi prilej a fost anunţată o nouă iniţiativă de cinstire a memoriei marelui muzician prin instituirea la Ierusalim, începînd cu anul viitor, a Concursului Internaţional Leonard Bernstein pentru dirijorat, compoziţie şi canto.

Două concerte cu cele mai reprezentative pagini din creaţia Maestrului au încheiat, în mod inspirat, serile ce i-au fost închinate la Tel Aviv şi în Capitală.

GINA SEBASTIAN ALCALAY

"EXTRABALLE" - UN "ONE MAN SHOW"

O nouă tentativă de a explora formule de teatru modern, a fost aplaudată recent,în premieră, la Ierusalim. Teatrul "Ha-Bama" situat în cartierul Talpiot este, prin excelenţă, un avanpost al non-conformismului promovînd sugestii, adesea şocante, de a da expresie teatrală, prin mijloace inedite, unor teme complexe. Aici s-au reprezentat spectacole de marionete (pentru adulţi, fireşte), de dans şi muzică circumscrise unui context dramatic. Noul spectacol intitulat "Extraballe" este creaţia unui singur actor - regizor, dramaturg şi scenograf în acelaş timp - Jerome Thomas, prin excelenţă... jongler, demonstrînd că şi această îndeletnicire intră în perimetrul artei şi poate fi... teatralizată. Actorul dansează, jonglează şi bineînţeles interpretează rolul solitarului în dialog cu lumea.

Jerome Thomas: actor, dansator, jongler

Pe scena cufundată în întuneric, baloanele luminoase animate de mîinile îndemînatice ale lui Jerome Thomas crează imagini feerice, o atmosferă tensionată, converseaza şi meditează împreună cu spectatorii. Actorul evoluează în ritmul gîndurilor care se derulează expresiv. Hervé Diasnas, coregraful spectacolului a pus să danseze baloanele la fel de diafan ca şi actorul ele fiind, de fapt, adversarii, colegii şi partenerii săi.

În Israel, unde arta actorului atinge adesea cote valorice remarcabile, se face încă prea puţin pentru instituţionalizarea monodramei. Nicu Nitai, la Iaffo, actor al teatrului cu un singur personaj şi acum, Jerome Thomas sînt doar două exemple, alese din mai multe, care ne îndreptăţesc să aşteptăm un reviriment în acest domeniu. Sperăm că vom avea prilejul de a ne referi mai pe larg la spectacolul de la Ierusalim.

C.I.

ERATA

La nr. 80/1993 (Poşta Dicţionarului, scrisoarea lui M. Mircu), în loc de "spre a vedea cum se vede soarele" se va citi "spre a vedea cum nu se vede soarele".

Ceca ce este cu totul altceva.

DASCĂLII

EUGEN LUCA

Eugen Luca evocă, în fragmentul de roman publicat mai jos, un episod din anii de şcoală.

Au fost vremuri tulburi; deruta împovăra conştiinţele, demnitatea umană era prigonită, nori negri se adunau la orizont. Elevul de atunci – venerabilul critic literar de azi – face cunoştinţă, pentru prima oară, cu ceea ce s-a numit, cu oroare, ruşinea secolului.

O ruşine cu care, însă mulţi, se mîndresc şi astăzi...

Eram şcolar acum la gimnaziu. Ştiam, însfîrşit, ce este gramatica, gramatica română şi cea franceză, gramatica latină chiar. Şi geografia ştiam ce este. Văzusem acum munţii, mările şi oceanele; văzusem şi America, de grija căreia nu-mi aflasem altădată, cînd nu ştiam nimic, nici alfabetul măcar, liniştea. O văzusem pe harta mare care acoperea tabla toată. Ştiam ce e gramatica şi geografia, învăţam geometria şi fizica şi chimia, învăţam geologia şi botanica.

Am mai învăţat ceva la gimnaziu; ceva care nu ţinea de ştiinţele astea; nu figura în programa analitică. Dascălii noştri nu crezuseră, nici ei, de cuviinţă că ar trebui să se întreţină cu noi despre lucrurile astea. Nici nu-i interesa şi nici nu se înscria în sfera obligaţiilor lor didactice. Nu doreau să facă exces de zel, n-ar fi primit pentru asta vreo decoraţie. Erau, dimpotrivă, convinşi belferii noştri că au, şi aşa, prea multe îndatoriri. De altfel, nici timp de irosit n-aveau, chiar dacă-şi petreceau ore multe la club, la "domnişoare", şi prin unele cîrciumi mai discrete, în "salon", unde nu intrau "mîrlanii", ci numai lume aleasă pe sprînceană: perceptori, grefieri, impiegaţi de la primărie, de la gară, domni subţiri, mă rog, cu toţii.

N-aveau timp de irosit dascălii noştri; în schimb nu puţine griji şi necazuri îi apăsau. Mulţi dintre ei – şi tocmai cei care băgau spaima în elevi, păreau foarte exigenţi – nu erau titulari, nu dăduseră examenul de capacitate, tremurau la gîndul că ar putea cădea la acest examen, n-aveau "pile", nu le găsiseră încă, amînau mereu examenul ăsta blestemat. Dar pînă cînd îl vor putea amîna?

Se gîndeau cu teamă la examen şi vedeau că vremurile sînt în schimbare, simţeau că lucrurile nu vor rămîne, nu pot rămîne cum sînt, şi ei vroiau să ştie încotro să se îndrepte. Nu-i interesa dacă va fi pace sau război – bate-şi alţii capul cu asta. Profesorul de muzică ne învăţase chiar un cîntec vitejesc: "Ce veseli sîntem noi / Cînd mergem la război, / Copii de bravi eroi / Şi gloria-i cu noi"; iar profesorul de gimnastică ne încolona frumos, doi cîte doi, şi ne ordona să mărşăluim voiniceşte cîntînd cîntecul ăsta eroic. Nu-i interesa pe belferii noştri dacă va fi pace sau război. pe ei un singur lucru îi interesa: în mîna cui se va afla mîine ciolanul: în mîna marelui Străjer sau a Căpitanului? Căci de înţeles, înţeleseră cu toţii că vînturile bat puternic dintr-o singură direcţie: dinspre dreapta. Şi de ştiut, ştiau din bătrîni că nu e sănătos să te împotriveşti vîntului; te ia pe sus.

Trebuie totdeauna să te acomodezi, să te adaptezi situaţiei, să fi deştept. Ei, belferii mei, nu-şi făceau probleme, ei erau pentru ordine, pentru ordine şi disciplină, n-aveau ei nevoie de democraţie, la ce-i bună, mă rog, democraţia? – se întrebau batjocoritor. Ei nu făceau nazuri, nu se doreau demni cu orice chip, ei ştiau să facă sacrificii, erau doar români conştienţi, gata de aceea să slujească unui om puternic, unui stăpîn care să facă ordine. Cu devotament să-l slujească, cu abnegaţie. dar nu ştiau încă cine va fi stăpînul şi nu-şi puteau afla liniştea.

Unul singur – nu există pădure fără uscături, explicau belferii mei – nu înţelegea ce vremuri trăim, nu vroia să admită că ne aflăm într-o eră nouă, eroică. Numai el, Dăscălescu, păcătosul ăsta care, ce-i a lui i-a lui, a luat în urmă cu ani examenul de capacitate, n-a aşteptat, ca ei, să treacă timpul; numai el, Dăscălescu ăsta, crede că se poate împotrivi istoriei, se poate pune de-acurmezişul ei; numai el se încăpăţînează să înoate împotriva curentului. Vrea, cu orice chip, să se înece prostul. O să-i ajute Dumnezeu – zîmbea şmechereşte belferul de chimie sau de naturale, nu contează, toţi gîndeau la fel – o să-l ajute Dumnezeu să-şi împlinească visul.

O fi Dăscălescu profesor titular – bîrfeau belferii mei în cancelarie, la clubul domnişoarelor bătrîne, în salonul "crîşmei" lui Vasiliu – o fi avînd el, cum se laudă într-una, principii şi convingeri ferme, nu negăm, să le poarte sănătos principiile şi convingerile astea ferme, c-o să-l ducă la sapă de lemn – prooroceau belferii mei. Se vrea om liber şi demn dumnealui, nu sclav dresat, cum am fi noi ăştilalţi. sclavi dresaţi – se indignau în cor belferii care-şi dobîndiseră brusc sentimentul demnităţii. Eşti sclav dresat, nu-i aşa?, dacă-ţi iubeşti ţărişoara şi vrei s-o conducă un om puternic care să ştie ce-i trebuie României, nu se lasă el stăpînit de parlament, de palavragii şi hoţii ceia de deputaţi; nu ţine el de principii iar banii nu valorează în ochii lui; el acţionează şi îi obligă şi pe alţii să acţioneze sub comanda lui: să lucreze, să fie disciplinaţi, să-l asculte orbeşte. Asta ne trebuie nouă: un salvator, un Ţepeş Vodă care ştie el ce are de făcut şi face, nu-i pasă dacă-l ponegresc străinii.

Nu se vrea sclav Dăscălescu, fiindcă nu-şi iubeşte ţara, asta-i, nu-i pasă de soarta României democratului, socialistului ăsta. Ar trebui pus la punct odată. Şi mai are obrăznicia să spună că noi ne-am fi vîndut. Curve?! - auzi neruşinatul. Ne-am vîndut - zice el - pentru un blid de linte. Noi ne vindem? Noi? Cui să ne vindem? Dacă înţelegem imperativul istoriei, porunca vremii înseamnă că ne vindem? Dumnealui, cică, nu se vinde, e incoruptibil dumnealui. Nu se vinde nimănui; chiar dacă i s-ar oferi aur, aur curat, un munte de aur, nu s-ar vinde - aşa declară.

Dar s-a vîndut. Tocmai el şi-a vîndut sufletul Satanei, Cahalului s-a vîndut principialul ăsta consecvent, omul ăsta cu convingeri ferme. Şi-o să-şi rupă capul dumnealui, o să-şi rupă capul frumos - îşi încheie discursul profesorul de chimie.

- "Aşa-i, aşa-i! - îl completă belferul de naturale care era originar din Ardeal. Cum l-a scos din directorat, aşa o să-l ţipe şi din învăţămînt. O să-l ţipe - fiţi siguri! O să-l alunge, da, ca pe un cîine o să-l gonească! - intervine dascălul de matematici, un lungan cam spînatec, un mălai mare, despre care soaţa dumisale i se plînsese unei prietene rugată să fie discretă, dar care femeie poate fi discretă?, că nu-şi îndeplineşte ca lumea obligaţiile conjugale, nu e în stare bietul. "Şi o să alerge cu limba scoasă - continuă el - după lecţii particulare. Dar cine ia lecţii de latină, cînd în cursul inferior, de bine, de rău, elevii se descurcă singuri. Iar cînd încep a citi din autori, din Caesar, din Cicero, n-au nevoie de preparatori, au doar texte la dispoziţie! O să moară de foame principialul ăsta încăpăţînat, democratul ăsta cu convingeri ferme, anarhistul, jidovitul ăsta, individul ăsta periculos siguranţei statului.

"Şi - ţine să concludă profesorul de chimie - o să se otrăvească. O să se otrăvească - ha!, ha!, ha! - rîse el satisfăcut pe deplin; o să se otrăvească, da, ca isterica ceea, cum o chema?, ah, Ciocan, aşa-i Anastasiule? Elena Ciocan. Ca dînsa, ca madam Ciocan, ca nebuna aia. O să se otrăvească, ha!, ha!, ha! Sau are să se spînzure, ori o să-şi tragă un glonte în inimă, ha!, ha!, ha! Şi apoi, adresîndu-se bine dispus crîşmarului:

- Vasiliule, auzi Vasiliule, porunceşte să aducă o baterie nouă şi pune dracului nişte mici la fript, c-o viaţă are omul...

Ridicînd apoi fericit paharul:

- Hai noroc şi la mulţi ani!

I. ATLAS VĂ OFERĂ VACANŢE ARISTOCRATICE LA PREŢURI DEMOCRATICE!

VISAŢI O SĂPTĂMÎNĂ DE NOSTALGIE, BUNĂ DISPOZIŢIE, TARAF DE LĂUTARI ŞI PERINIŢE ÎN DECORUL ÎNZĂPEZIT AL CARPAŢILOR?
VISAŢI O SĂPTĂMÎNĂ DE CHEF ŞI PETRECERE ÎN RITMUL ÎNDRĂCIT AL CIARDAŞULUI LA BUDAPESTA?
VISAŢI O SĂPTĂMÎNĂ ŞI JUMĂTATE (10 ZILE) DE TEATRU MUZICAL, ATMOSFERĂ ENGLEZEASCĂ ŞI CUMPĂRĂTURI IEFTINE LA LONDRA ŞI SPECTACOLE FEERICE DE REVISTĂ, FRENCH-CANCAN ŞI DELICII GASTRONOMICE LA PARIS?

NICI UN PAS FĂRĂ ATLAS!

I.ATLAS
GORDON TOURS
STR. BEN IEHUDA, 184
TEL AVIV TEL 527067

TOATE ACESTE VISURI VI SE POT ÎMPLINI CU UN BUGET MINIM!

PREŢURI ORIENTATIVE: România: $399 - Ungaria: de la $599 - Londra şi Paris: de la $625

OFERTĂ SPECIALĂ: ZBOR TEL AVIV - NEW YORK DE LA $ 749.

ARANJĂM ASIGURARE DE BOALĂ PENTRU TURIŞTII VENIŢI DIN ROMÂNIA

POFTIŢI, VĂ ROG, ÎN SALON!

PIERRE DANINOS

Nu sînt pasionat după dineurile mondene.

Nici colaboratoarea noastră Sorina Malcaş nu se omoară după asemenea activităţi.

Drept care a tradus pentru sufletul nostru de a-sociali schiţa de faţă a francezului Pierre Daninos; care Daninos, la rîndu-i, face alergie la amintitele dineuri.

După părerea mea cele mai anoste momente din viaţă nu sînt cînd te plictiseşti, ci atunci cînd eşti constrîns să te prefaci că te distrezi.De exemplu dineurile. Dineuri grozave, unde trebuie să vorbeşti, să fi sclipitor. Şi să ştii cine e cutare, ce să-i spui şi cînd să-i spui. Dacă vezi lîngă un tacîm o carte de vizită, să încerci să identifici numele "Meurth de la Dutch..." Presupui că lucrează în petrol... De fapt, în electricitate... Te chinuieşti să-ţi revizuieşti conversaţia... Ah, dineurile astea unde trebuie să-ţi dai cu părerea despre Ferrari, Kennedy, neangajare, Suez, China...

Niciodată nu voi izbuti, cu un pahar şi un sandvici în mînă, să arăt destins, surîzător, vorbăreţ şi să mă sprijin sprinten cînd pe un picior cînd pe celălalt capabil să captez atenţia interlocutorilor à propos de Picasso, muzica pop, farfuriile zburătoare sau leucemie...Ca o marionetă dezarticulată încerc să-mi menţin echilibrul şi să disting în larma din jurul meu, ce îmi strigă interlocutorul. E drept că în poziţie şezîndă, incapacitatea mea de a oscila regulat, cînd la dreapta, cînd la stînga, este desăvîrşită. Această trecere de la vecinul din dreapta spre vecinul din stînga şi viceversa, alternanţa între ce părere am despre găină-brînză pentru o conversaţie erudit divizată între două cucoane, constituie pentru mine un exerciţiu de acrobaţie mondenă epuizant. Întîi şi întîi trebuie să găseşti ceva de spus. Ori partea cea mai dezagreabilă e demarajul: prima frază.De obicei cînd încerc să rostesc "pe unde aţi mai fost", sau, "aţi văzut baletul din Kiev" sau "în ultima vreme nu prea avem baftă cu timpul", mi se pare atît de banal că prefer să tac. Greşeală! Cu cît aştept mai mult prilejul de a vorbi, cu atît îmi vine mai greu. Acum regret că nu m-am lansat în discuţie. Tăcerea mă paralizează. E începutul toropelii. Doamnele de lîngă mine sînt deja antrenate în conversaţie cu vecinii lor, iar eu, eu... am rămas singur cu farfuria mea.

Cîteodată mă lansez: ies din gîtlej trei vorbe stupide abia suficiente ca să spargă gheaţa. Neţinînd minte legile echilibrului monden, am grijă să menţin conversaţia cu vecina căreia am izbutit să-i spun cîteva cuvinte, cuprins de remuşcări de a nu mă fi adresat şi celeilalte... Începeam să mă plictisesc, dar plictisul meu dublat de cel al doamnei respective devenea insuportabil. E drept că vecina mea abandonată nu stă întotdeauna fără să reacţioneze. Într-o seară am fost pus la punct pentru că mă ocupam cam intens, după părerea ei, de invitata din dreapta. Am fost întrebat cu bruscheţe: "Spuneţi-mi vă rog, stimabile, oare nu cunoaşteţi conducerea spre stînga?"

O, ce n-aş da să evit asemenea scene!

Adevărul e că nici dineurile la care sîntem invitaţi nu-mi plac mai mult decît cele de la noi. Dar, vorba Soniei: "trebuie să ne revanşăm". Şi invităm să se plictisească la noi persoanele la care ne-am plictisit la rîndul nostru luna trecută.

O experienţă îndelungată m-a învăţat că totul începe de la picioare.Cînd eşti relaxat nu te gîndeşti nici măcar o clipă la picioarele tale. Le aşezi cum îţi vine. Ba te şi scarpini dacă ai chef... e aşa de bine! Pe cînd la sindrofii, în special la genul ăsta la care mă refer, întîi şi întîi picioarele încep să se umfle parcă de plictiseală, stomacul se contractează, capul se balonează, pleoapele se moleşesc. Aproape asurzit de gălăgie, de zgomotul farfuriilor, de monotonia întrebărilor "mai vreţi o porţie" sau "asta e tot ce mai avem", simţi o toropeală de neînvins şi, în stare de somnolenţă, visezi că te afli într-o ţară îndepărtată şi totuşi atît de aproape, dar inaccesibilă, un Eldorado în care cravata e proscrisă, unde poţi să păşeşti desculţ pe covor, să te înfunzi în canapea: *la tine acasă...* Oh! De cîte ori la ora nouă seara ai senzaţia că miezul nopţii, cînd se încheie de obicei partiurile, e atît de departe! Mai trebuie să treci Uralii, să traversezi Siberia, să vorbeşti despre China, să te înapoiezi, să-ţi dai cu părerea despre prinţul Rainier, să te pierzi în labirintul discuţiilor.

Adeseori am remarcat că în jurul orei 23,20 are loc o tăcere de un minut. Acest minut e decisiv. Cîteodată se ridică un invitat şi spune:

– Vai ce tîrziu e dragă, e cazul să plecăm.

Apoi, ca o reacţie în lanţ, urmează plecarea tuturor musafirilor.

Asta se întîmplă rar, foarte rar. De obicei remarca trece neobservată prin servirea băuturilor răcoritoare. Cineva a cerut un pahar cu apă. Cînd cineva cere un pahar cu apă, nu se aduce nicidecum un pahar cu apă fără ca gazda să nu se simtă obligată să adauge suc de rodii, de mentă sau numai ştiu ce fel de alcool.

Partea cea mai neplăcută cu răcoritoarele astea e următorul calcul: ţi s-a servit băutura la ora 23,30. Am băut-o la 23,35. Ar fi pur şi simplu necuviincios să nu mai stau măcar o jumătate de oră.

Această jumătate de oră este insuportabilă. Ce să fac să treacă mai repede? Trebuie să fii extrem de atent ce vorbeşti, şi mai ales să te fereşti de complimente. Dacă faci un compliment, interlocutorul răspunde cu şi mai multe. Dar m-am învăţat minte; nu mai intru în această

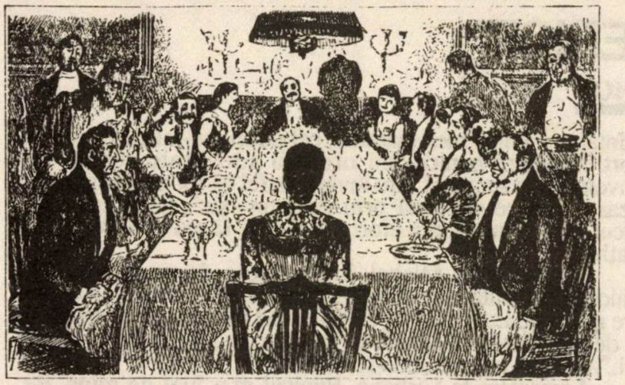

capcană care poate să prelungească vizita pînă la miezul nopţii. În timpul ăsta duc o luptă crîncenă cu somnul... Gata! Jumătatea de oră de politeţe a trecut!

Madam Pochet s-a ridicat. Soţul ei de asemenea. Încă trei minute, cucoanele sînt gata să treacă pragul uşii, şi-şi amintesc subit că n-au vorbit despre o mulţime de subiecte interesante: "o să te sun mîine la telefon", "nu, nu, lasă că te chem eu"... "o să ne sunăm!". Uşa s-a închis în urma lor. Au plecat!.... - Păi bine, dragă! De ce stăteai cu mîna pe clanţă? Făceai impresia că n-ai decît o dorinţă, să pleci cît mai repede. Asta e lipsă de bun simţ!

- Dac-ai şti iubito, cît sînt de obosit!

- Obosit, obosit, atît de obosit. Cînd îţi vin ţie prietenii nu eşti atît de obosit. Egoistule! Cînd mă gîndesc că nici măcar nu m-ai ajutat să servesc băutura. Frumoasă impresie le-am făcut!

- Ce să-ţi spun! Impresia lor...

- Cred şi eu! Nici nu-ţi pasă!

Madam Regimbaud, soţul ei, Puylambert cu nevasta m-au învins. Nu numai că mi-au stricat seara, dar mi-au provocat şi o noapte de scandal! O, de-aş putea să dorm, dac-aş adormi acuma! Adineaori, în salon, era aşa de simplu. Dar somnul are toane. Cînd îl laşi să aştepte, pleacă. Am ajuns la capătul nervilor. Imposibil să închid ochii. Sting veioza. O aprind. Am luat o carte. Brusc şi intenţionat somnoros, glasul Soniei mă face să tresar:

- A, eşti nemaipomenit. Toată seara n-ai scos un cuvînt. Păreai frînt de oboseală. Cînd am servit desertul vroiai să te culci.Şi acum, acum "domnul" s-a apucat de citit! E de necrezut! În tot cazul îţi atrag atenţia că nu pot să dorm cu lumina aprinsă. N-ai decît du-te şi citeşte în salon!

Am închis uşa de la dormitor. M-am aşezat pe divan. În sfîrşit pot citi în linişte în acest salon unde timp de trei ore am luptat pentru libertatea mea. Dar vocile *duşmanilor* n-au amuţit. Îl aud încă pe domnul Puylambert dîndu-şi părerea cu privire la circulaţia fiduciară şi pe madam Puylambert plîngîndu-se de servantele ei. Aceste fotolii goale care se uită la mine sînt încă ocupate de musafiri...

Deodată se deschide uşa şi-n umbră se profilează silueta Soniei:

- Vezi să nu uiţi că mîine seară avem invitaţi. Vine la noi familia Girard...

MOSAH HANEEMANIM
sub conducerea lui DANI

SEAT RENAULT

OCAZIE!
CONDIŢII DEOSEBITE!
- VERIFICAREA PENTRU IARNĂ - GRATUITĂ.
- 20% REDUCERE LA MUNCA PRESTATĂ.
- 5% REDUCERE LA PIESELE DE SCHIMB.

MOSAH HANEEMANIM
HOLON
Zona industrială - str. Mamelacha,17
Tel. 03-800815

CASA DE PĂRINŢI
NEOT MARGOA LTD.
în inima oraşului
NESS ZIONA
Str. Ben Gurion 53
Tel. 08/402482 - 403561

Pentru
INDEPENDENŢI
şi EXTENUAŢI
CASĂ DE PĂRINŢI
DE ÎNALT NIVEL

Primeşte părinţi pentru convalescenţă, refacere şi îngrijire de zi

> Parisul este un oraş superb.
> Dar mai sînt şi lipsuri.
> Adică, aşa spunea cineva în filmul acela nebun cu Marlyn Monroe "nimeni nu e perfect".

UN BUNIC FERICIT

GETTA BERGHOF

Sînt cea mai vîrstnică din cei şase nepoţi ai bunicului din partea tatei. Primăvara acestui an a fost pentru mine aducătoare de surprize. Obţinusem două recorduri: în cadrul festivităţilor organizate de Ziua Independenţei participasem la concursul de înot pe ţară şi reuşisem pe primul loc şi tot pe primul loc ieşisem la concursul de Tanah. Printre invitaţii din sală se aflau şi părinţii şi bunicii mei.

Bunicul mi-a spus mai tîrziu că în toată viaţa şi îndelungata lui carieră nu-şi amintea să mai fi trecut prin emoţii ca acelea prin care a trecut în ziua aceea. La sfîrşitul concursului avea ochii în lacrimi. Nu se uita la nimeni din familie. Continua să aplaude şi să strige "Bravo!". Bunica se aplecase spre el şi, printre lacrimile ei, i le ştersese pe ale lui...

In toamna aceluiaşi an urma să-mi serbez Bat-Mitzva.

— Ce ţi-ar face plăcere să primeşti de Bat-Mitzva? mă întrebase bunicul. Ce-ţi doreşti mai mult?

— O să mă gîndesc... Pînă la toamnă mai avem timp, îi răspunsesem. Nu e nici o grabă...

— Să o luăm cu noi la Paris! sugerase bunica.

Deşi revăzuse de cîteva ori Parisul în ultimii douăzeci de ani, acum, cînd se apropia de al nouălea deceniu de viaţă, bunicul îşi exprimase dorinţa să vadă încă o dată oraşul tinereţii lui, cu imaginea vie a culturii lumii. Il legau de acest oraş cultura, muzica şi limba. Bunicul avea o colecţie de discuri, *"Les compagnons de la chanson"*, cu imprimări ale celor mai celebri cîntăreţi francezi. Investise în colecţia lui de discuri cam tot atîta cît investise în biblioteca lui de lucrări profesionale.

Bunica nu mi-a dat prea mult timp să mă gîndesc. Vara e scurtă cînd vrei să profiţi de ea, şi bunica, practică şi expeditivă, a ridicat receptorul şi a comandat biletele de avion. In prima zi după terminarea anului şcolar, bunicul m-a anunţat că voi pleca cu ei, ca invitata lor, să vizitez "ţara care a promovat pentru prima dată spiritul libertăţii", pentru care bunicul avea un adevărat cult.

Am urcat deci în avionul El-Al care făcea cursa Tel Aviv — Paris şi am aterizat pe aeroportul De Gaulle. Bunica rezervase o singură cameră la un hotel din centrul Parisului pentru că nu concepea ca eu să stau singură într-o camera străină, departe de casa părintească.

Chiar din prima zi am început să colindăm Parisul. Am înţeles că voiajul acesta ne era consacrat în egală măsură mie şi bunicului...

Intr-una din acele splendide dimineţi, după ce am ascultat vrăjiţi foşnetul arborilor din Jardin des Tuileries, ne-am continuat plimbarea pe malul Senei. Priveam apele fluviului, ce clipoceau la picioarele frumosului Pont du Carrousel, şi le urmăream scurgerea liniştită. Am traversat podul şi am ajuns la Ecole Supérieure des Beaux Arts. Bunicul se oprea cam la fiecare zece paşi, privind în jur cu interes, savurînd noutăţile intervenite de la ultima lui vizită şi statornicele privelişti regăsite.

— Uită-te, Natalie! Dincolo este Institutul Francez... iar ceva mai încolo — spunea el indicîndu-mi cu braţul un punct peste Sena — este Palatul de Justiţie...

Ziua era blîndă, de început de vară, şi teii încă în floare răspîndeau parfumul suav al florilor roz—gălbui. Bunica şi bunicul respirau cu deliciu mireasma teilor. Trăgeam şi eu în piept aerul parfumat, fără a împărtăşi însă entuziasmul bunicilor.

— Miroase a dulce... am îngînat.

— Da, fetiţa, floarea de tei e dulce, la fel ca mirosul ei. Ştiai că din florile de tei se face un ceai care ajută în cazurile de inflamaţii ale coardelor vocale? m-a informat bunica, profitînd de ocazie ca să mă instruiască.

Bunicul mă instruia şi el, căutînd s-o facă într-un mod cît mai plăcut. Vorbeam despre toate şi bunicul profita de ocazie ca să mă mai înveţe cîte un cuvînt franţuzesc. Cînd bunicul se oprea, bunica prelua ştafeta: îmi arăta cum trebuie să-mi mişc buzele şi limba pentru o pronunţie corectă. Aceste mici dificultăţi lingvistice mă distrau, şi în sinea mea eram foarte încîntata că limba mea maternă, cel puţin, nu-mi cere nici un efort. Amîndoi bunicii îmi ofereau adevărate cursuri de conversaţie în franceză. Am învăţat astfel că tot ce e frumos în această ţară se exprimă prin cuvîntul "şic". Cuvîntul mi-a plăcut, îl pronunţam fără efort şi mai ales, făcea rimă bună cu... "maţhic".

In piaţa Saint Michel, în apropiere de muzeul Cluny, bunicul mi-a arătat biserica Sfîntului Severin. Eram în drum spre grădinile Luxembourg cînd bunicul începu să privească în jur de parcă ar fi căutat ceva. "Rue Racine... Trebuie să fie pe aici...", mormăi el, învîrtindu-se în loc.

Ajunsesem la Sorbona. Bunicul m-a luat de mînă. Pe atunci îi ajungeam pînă la umăr. Se uită lung la clădirea Institutului, apoi la mine: "Aici a învăţat bunicul tău medicina...". Atît a spus, contemplînd clădirea ca şi cum din zidurile Sorbonei l-ar fi împresurat amintirile. Obosit, s-a aşezat pe o bancă, invitîndu-ne cu un gest să facem la fel. Odihna era binevenită, căci mergeam de multişor.

— In urmă cu cincizeci şi patru de ani — vorbea bunicul cu o voce care venea parcă de departe — m-am întors acasă cu doctoratul în medicină. Era în 1939. Fasciştii invadau Europa. A fost primul motiv să mă întorc. Tata era mîndru de mine şi fericit de întoarcerea mea. Primisem postul de internist de clinică la cel mai mare spital al oraşului. Incepusem să-mi fac cariera... Doi ani mai tîrziu, nazismul a ajuns şi-n România. Incepuseră discriminările rasiale şi eu a trebuit să părăsesc spitalul...

Bunicul vorbea rar. Pe noi nici nu ne vedea. Făcuse probabil un salt înapoi, la vremea de unde-i izvorau amintirile...

— M-am dus la Spitalul Israelit din oraşul meu natal. Veniseră acolo toţi medicii oraşului, evrei ca şi mine... Era înaintea războiului, înainte de ceea ce tu cunoşti sub numele de "Shoa"...

În pauza care a urmat nici una dintre noi nu îndrăzni să tulbure tăcerea bunicului. Nu ştiu de ce, nici bunica, vorbăreaţă de felul ei, nu luă de astă dată firul povestirii, să-l depene mai departe.

— Tot la spitalul acela au venit şi studenţii exmatriculaţi de la facultatea de medicină. Mie mi-a fost repartizată în secţie o studentă... Bunicul îmi zîmbi ştrengăreşte, îşi trecu degetul peste nasul meu, unde mai am şi azi doi pistrui, pe care bunica îi numeşte "grains de beauté", apoi se uită la bunica: Asistenta mea de atunci e bunica ta...

Ochii i se aburiseră cu gîndul la asistenta lui din tinereţe, pe care o regăsea, printre lacrimi, în chipul metamorfozat de vîrstă al bunicii. Bunicul o mîngîie pe bunica pe cap, pe părul rămas blond, şi-i depuse un sărut tandru pe creştet.

— Peste cîteva zile împlinim 33 de ani de la venirea noastră în ţară. Am emigrat în Israel cu doi copii mici... Tatăl tău — se întoarse bunicul către mine — avea opt ani, unchiul tău, cinci. Eram convins că pînă vor creşte băieţii mei mari, în Israel va fi pace...

Bunicul se ridică de pe bancă şi începu să cerceteze locurile. Imi arătă strada care începea nu departe de acolo:

— Pe aici tăiam drumul spre Rue Sufflot, pînă la Place de la Contrescarpe, unde stăteam în gazdă la Madame Pauline. Madame Pauline ne servea şi masa. La mansardă aveam o odăiţă pe care o împărţeam cu fraţii Rogers... ştii, doctorul Rogers, la care sîntem invitaţi la sfîrşitul săptămînii. Erau doi fraţi, Luigi şi Robert. Luigi era un adept al idealurilor progresiste, era un socialist... Robert era şi el socialist, dar mai tolerant. Eu eram cel mai potolit, vreau să zic că mă ţineam de carte... Uneori începeau dispute între ei, fiecare îşi susţinea convingerile, se certau şi cearta aducea uneori o supărare care se solda cu o tăcere de cîteva ore. Cearta lor, trebuie să-ţi mărturisesc, îmi era întotdeauna binevenită. Cînd disputele lor se prelungeau, eu îmi făceam drum la bibliotecă sau mă plimbam pe bulevarde... Luigi a murit nu de mult. In tinereţe luptase în războiul din Spania... Claruţo — se întoarse el spre bunica — trebuie să-i povesteşti lui Natalie despre războiul din Spania, se întrerupse bunicul pentru a-i trasa bunicii o nouă

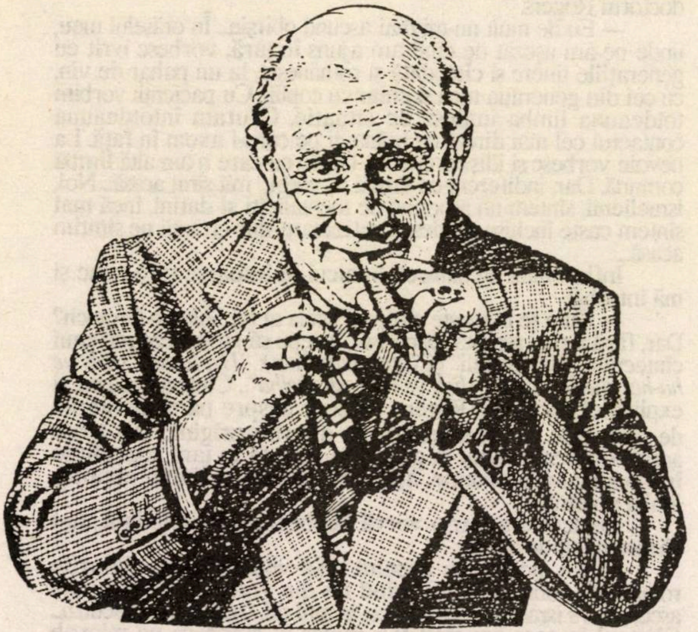

sarcină în instruirea mea. Peste cîteva zile ne vom întîlni cu doctorul Rogers. Ne leagă atîtea amintiri... am studiat împreună la Sorbona, eram originari din aceeaşi ţară, mai mult chiar, veneam cu toţii din Iaşi şi chiar din acelaşi cartier locuit cîndva, înaintea celui de al doilea război mondial, numai de evrei. Noi ne-am stabilit în ţară, Rogersii — Rubinstein pe numele lor — au ajuns la Paris. Nu ştiu exact cum, mi se pare că i-a scos o rudă înstărită. Erau oameni bogaţi... Robert, aici, a făcut o carieră frumoasă. Noi ne-am aşezat într-un orăşel de provincie — oraşul tău natal... Lucrasem ca medici toată viaţa... Dar slavă Domnului pentru tot şi pentru ziua de azi...

Bunicul nu dădea semne de oboseală. Mirosul de patiserie fină ne-a îmbiat să ne aşezăm la măsuţa unui bistrou, unul din multele înşirate de-a lungul trotuarului. Bunicul a comandat pentru mine o oranjadă şi un pateu cu brînză, pentru bunica o oranjadă şi pentru el o cafea şi un coniac. Cînd cele comandate sosiră, bunicul îmi şopti cu un aer mucalit: "Coniacul îmi ridică tensiunea...", apoi duse paharul la gură, îi inspiră aroma şi îl goli pe jumătate.

Astfel străbăteam Parisul, marile artere comerciale, Champs-Elysées, Rue Saint-Honoré, Rue Rivoli, Avenue de l'Opéra şi multicolorul Montmartre. Bunicul a ţinut să-mi arate palatele şi mormintele tuturor personajelor istorice, voia să văd minunatele poduri pariziene, încărcate pentru el de atîtea amintiri din tinereţe. Mi se părea uneori că bunicul încerca să mă ducă cu el în lumea lui, sau să aducă lumea lui în viaţa pe care abia mi-o începeam...

Doctorul Rogers, nerăbdător să-şi revadă prietenul, ne-a telefonat de cîteva ori la hotel, oferindu-se să ne însoţească prin oraş... Bunicul îl refuzase cu fermitate: "Lasă că mă descurc eu... Vreau să-mi regăsesc singur oraşul şi tinereţea... *Au revoir* pe vineri...".

Vineri de dimineaţă am cutreierat un alt cartier al Parisului. Ca să ajungem în bulevardul Emile Zola am luat metroul. Era prima oară că mergeam cu metroul. Bunicul mi-a spus să iau o pietricică în gură. N-am înţeles de ce, dar el mi-a explicat că aşa spune o vorbă populară: cînd te afli pentru prima oară într-un loc necunoscut, să iei o pietricică în gură.

Ca să luăm metroul trebuia să coborîm treptele cenuşii, uneori murdare, care duceau în galeriile subterane ale Parisului. Bunicul mi-a arătat harta Parisului şi mi-a explicat cît de uşor e să te descurci la Paris. "La staţia următoare coborîm", a spus el la un moment dat şi am coborît din vagon pentru a urca înca o dată treptele cenuşii ce duceau spre Parisul forfotitor.

Nici nu apucasem să intrăm, cînd gazda ne-a avertizat:

— Să nu vorbiţi ivrit între voi, nici româneşte. I-am spus servitoarei că aşteptăm musafiri din Canada, din Québec...

Incetinisem pasul, căci acum intram în fastuoasa locuinţă. Se lăsase o tăcere grea. Bunica îşi duse degetul la buze şi mă privi cu înţeles.

— Să nu ne prezentăm ca israelieni? îşi întrebă bunicul prietenul.

— O, nu, *mon cher*, te rog să n-o faci. Aici, la noi, sînt tot felul de păreri despre voi... Înţelegi, sîntem o ţară liberă şi fiecare are dreptul de a-şi afirma părerea. Există sentimente şi resentimente...

— În special resentimente, răspunse bunicul.

Eu, care înţelegeam puţin franceza, eram redusă la tăcere. Trebuia să-mi ţin gura, dar, pentru că nu puteam rezista, şuşotii la urechea bunicii:

— De ce nu e voie să vorbim ivrit?

— Pentru ca nu vor să se ştie că venim din Israel...

— E interzis să ai prieteni în Israel?

— Nu, dar probabil ei nu vor să se ştie că sînt evrei...

— De ce? Nu-i bine să fii evreu?

— Pentru ei, nu! am auzit, surprinsă, răspunsul bunicii. Ei trăiesc în Galut... Lasă, o să-ţi explic eu, a mai adăugat ea, rugîndu-mă din priviri să-mi stăpînesc curiozitatea.

— Mai aveţi ceva neamuri în România? a întrebat bunica.

— *Ma chère,* te rog să nu pomeneşti acest cuvînt... Aici, noi trecem drept francezi. Ca fapt divers, românii sînt foarte prost văzuţi la noi. Metroul e plin de ţigani şi români... Care nu fură, cerşesc...

— Ţiganii, mă rog, admit că există această prejudecată, replică bunicul. Dar românii? De ce sînt prost văzuţi?

*

La masă conversaţia lîncezea. Bunicul îi spuse prietenului său că regreta că, deşi se afla pentru a patra oară la Paris, nu reuşise să-l vadă pînă acum.

— Cînd te-am căutat prima oară erai la un congres, la New York parcă... Era prin '66-'67. A doua oară, în 1970, am venit vara şi nu erai în oraş. Iţi luaseşi familia şi servitoarea şi plecaserăţi la ţară... A treia oară sosisem cu un grup şi aveam un program atît de încărcat încît nici nu te-am mai căutat. Cînd m-am întors acasă am găsit scrisoarea prin care îmi anunţai moartea lui Luigi. Am regretat că n-am trecut pe la voi, de aceea acum, mai prevăzător, ţi-am scris din timp.

Casa doctorului Rogers era o construcţie elegantă, mare, cu o pajişte întinsă, marginită de castani. Eram impresionată. Pajiştea verde, boschetele de liliac cu crengile încă înflorite, toate văzute prin grilajul metalic al gardului ce împrejmuia proprietatea, îmi păreau un decor hollywoodian, cu care eram familiarizată din serialele de televiziune. Zărisem şi uşile deschise ale garajului, în care trona o maşină bine întreţinută. "Rover...", spuse bunicul, după ce reuşi să descifreze de la distanţa aceea marca maşinii.

"Oui, oui", auzirăm din casă o voce, însoţită de zgomotul paşilor pe scara interioară. In timp ce aşteptam la uşă, un drăcuşor m-a făcut să le şoptesc bunicilor: "Şic... ze maţhic", dar am văzut că nu pricepeau ce mă amuza pe mine...

In uşă apăru cel pe care-l presupuneam a fi doctorul Rogers. O clipă de tăcere, apoi o explozie de bucurie. Revederea era emoţionantă. Fiecare din cei doi protagonişti, în acea frîntură de secundă, compara amintirea pe care o păstrase despre celălalt cu imaginea pe care o avea în faţă. O bătaie pe umărul bunicului fu semnul prin care doctorul Rogers îşi exprima admiraţia pentru felul cum arăta musafirul. Probabil că fiecare era bucuros de regăsire şi aprecia condiţia fizică a celuilalt.

Camera care ne fusese pusă la dispoziţie era spaţioasă, cu baie separată şi o terasă care dădea spre pajiştea care ne fermecase încă din stradă. Odaia, mobilată cu gust, avea totuşi prea mult mobilier pentru o singură odaie: două paturi, un divan, cîteva fotolii, un birou, o masă, cîteva măsuţe mai mici şi un piedestal pe care era aşezat un vas de Limoges în care rămăseseră, uscaţi, cîţiva trandafiri care mai păstrau o urmă de parfum, ca viaţa fermecată din care s-a păstrat doar amintirea. Alături, o amforă de aramă...

După ce am terminat de examinat interiorul, bunica și cu mine am privit mai de aproape cele două vase. Bunica se pricepe la emailuri și mi-a explicat ce este emailul de Limoges, atrăgîndu-mi atenția: "Ai grijă cum umbli cu el..."

Pe seară, după ce ne-am odihnit, doctorul Rogers ne-a bătut în ușă. In mîna ascunsă la spate ținea o sticlă de vin de Bourgogne. In cealaltă adusese cîteva pahare. A deschis ușile ce dădeau spre pajiștea verde și ne-a invitat pe terasă. O adiere de vînt începu să miște perdelele lungi și grele de mătase...

Bunica și cu mine am rămas în cameră, să facem puțină ordine în lucrurile noastre. Bunicul și prietenul lui se instalaseră comod în fotolii. Conversația lor ne ajungea la urechi în surdină. Își aminteau de generația lor, de colegii pierduți în vîlvătăile războiului și în evenimentele care i-au succedat...

Se făcuse tîrziu, se lăsase întunericul și în liniștea nopții, cei doi bătrîni își depănau pe îndelete amintirile. Cînd și cînd auzeam gîlgîitul vinului în pahare. Vocile lor molcome mă legănau ca un cîntec de leagăn. Nu mai știu cît era ora cînd cartea pe care o citeam mi-a căzut din mînă și am adormit adînc...

La întoarcerea acasă, cînd eram adunați cu toții, bunicul a povestit conversația care avusese loc între bunica și doctorul Rogers în aceeași seară, în timp ce eu dormeam.

— Din ce perioadă e amfora aceasta? întrebase bunica.

— O, nu e o amforă veche, e urna lui Luigi, răspunsese cu dezinvoltură doctorul Rogers. Apoi, înțelegînd că unele explicații se impuneau, adăugase: După ce l-am incinerat, n-am vrut totuși să-i depunem urna în columbariu... Dar nici nu ne hotarîsem ce să facem cu ea... Aici, la noi, sînt două alternative: ori lași urna la columbariu, ori poți să ceri ca cenușa să fie împrăștiată deasupra orașului. Asta se face cu un fel de ventilator. Eu, însă, mă simțeam oarecum vinovat față de memoria răposatului meu părinte. Tata a fost un evreu cu credință în Dumnezeu și parcă îi simțeam mustrarea... Am hotărît deci să păstrăm urna în casă.

Bunicul povestise scena cu umorul care-l caracteriza, dar mărturisise că în noaptea aceea, dezvăluirile doctorului Rogers despre urna lui Luigi îl îngroziseră. Mai tîrziu, cînd se culcaseră, bunica își părăsise patul și venise într-al bunicului, căutînd adăpost în brațele lui. Bunicul o strînsese în brațe și bunica se zgribulise la pieptul lui, ținîndu-i strîns mîinile.

— Claruța și cu mine, își amintea bunicul, ne gîndeam la Robert și, într-un sens mai general, la soarta evreului care trăiește în Galut... Iată-l francez prin cetățenie și totuși, în sîngele lui e măcinat de ceva morbid... Toată noaptea am fost stăpîniți de sentimente stranii...

N-am știut pe atunci de ce, deși proiectasem să rămînem la doctorul Rogers mai mult, plecasem chiar a doua zi.

In ziua plecării mai âpucasem, însoțiți de doctorul Rogers, să vizităm o librărie. Bunicul ținea să-și cumpere cîteva tratate de medicină recente în franceză. Bunicul meu citea în ebraică, dar profesional se documenta numai în franceză. Nu din snobism, ci dintr-o exigență profesională. Dorea să cunoască totul și se temea că dintr-un text ebraic i-ar putea scăpa cîte ceva...

La standul de cărți de medicină, consultarea catalogului i-a luat mult timp. Vînzătorul, care se afera pe lîngă el dîndu-i explicații, l-a întrebat la un moment dat:

— De unde sînteți, domnule?

— Din Maroc, a răspuns bunicul spre surprinderea noastră a tuturor.

Nici nu închiseseră ușa în urma lor cînd doctorul Rogers l-a întrebat pe bunicul:

— Ce ți-a venit, *mon cher,* să te dai drept marocan?

— Păi ce-ai fi vrut să spun că sînt? De atîtea precauții cu tine mi-am pierdut și identitatea! Israelian n-aveam voie să mă recomand... Român din România de asemenea te deranjează, canadian nu sînt... Dar aici, mă puteam recomanda ceea ce nu sînt? M-am gîndit că un musafir din Maroc e poate mai inofensiv din punctul tău de vedere...

Tulburat, cu gîndurile răvășite de atîtea precauții și interdicții, poate și cu o urmă de nostalgie, vorbea de data asta românește. Eu înțelegeam doar sensul general, căci în românește din zece cuvinte înțeleg doar unul. Nu exista nici un risc ca altcineva să-l audă, căci eram în mașină, în Roverul stralucitor pe care-l văzusem în garaj în ziua sosirii noastre la doctorul Rogers.

— Eu de mult nu-mi mai ascund obîrșia... În orășelul meu, unde ne-am așezat de cînd am ajuns în țară, vorbesc ivrit cu generațiile tinere și cîteodată și românește, la un pahar de vin, cu cei din generația mea și chiar cu copiii... Cu pacienții vorbim totdeauna limba impusă de situație. Căutam întotdeauna contactul cel mai direct cu bolnavii pe care-i avem în față. La nevoie vorbesc și idiș cu cîte un bătrîn cu care n-am altă limbă comună. Dar, indiferent ce limbă aș vorbi, mă simt acasă... Noi, israelienii, sîntem un amestec de mentalități și datini, încă mai sîntem caste închise și adesea refractare, dar cu toții ne simțim acasă...

Înfierbîntat de subiect, bunicul se întoarse spre mine și mă întrebă:

— Cum se numește cîntecul acela al lui Shlomo Gronich? Dar, fără a mai aștepta răspunsul, începu să fredoneze refrenul cîntecului "Shir israeli" (Cîntec israelian): *"Ha-lamed sheli ve ha-het shelha, ha-ain sheli ve ha-resh shelha"*... Cîntecul acesta, îi explică el doctorului Rogers, vorbește despre particularitățile de pronunție ale israelienilor de diferite origini... Dar toate aceste diferențe dispar la generația născută în țară, topindu-se într-o singură pronunție, aceea israeliană, a limbii ebraice, limba noastră...

Bunicul era într-o vervă neobișnuită. Niciodată nu-l văzusem atît de aprins.

— Eu, acasă, nu ascund că-s venit de pe plaiurile românești, continuă el. Iar cînd ies din granițele țării nu mă ascund că-s israelian... Tu, amice, la anii tăi, încă te mai ascunzi... Ghetoul în care am trăit ți-a rămas în sînge ca un microb netratat...

Roverul se opri lîngă o stație de metrou.

— *Au revoir, mon cher,* spuse bunicul, pregătindu-se să coboare. Și fă-ți curaj să vii pe la noi. O să mă bucur să te însoțesc prin țara care este și a ta...

Din nou coboram scările murdare, năclăite. Lîngă intrare, sprijinită de un stîlp, o femeie tînără, zgribulită, în haine ponosite, ținea în brațe un copil slab de vreo trei sau patru ani, cu părul roșu și pielea albă. Curios, bunicul se opri în fața ei. Femeia avea trăsături frumoase, pomeții înalți, ochii cenușii, calmi și o dantură de o rară perfecțiune. Nu-mi dădeam seama dacă fața ei era smeadă sau părea așa de murdară ce era. Îi priveam mîna, cu degetele subțiri, întinsă să cerșească, brațul dezgolit de mîneca ruptă, linia gîtului, fața emaciată. Era de o frumusețe perfectă. La picioarele ei, pe trotuarul murdar, era un cartonaș pe care scria: *"Donnez-nous à manger"*... Femeia părea stînjenită de privirea insistentă a bunicului.

— Vorbești cumva românește? o întrebă bunicul.

— Da, domnule. Indurați-vă de noi...

— Cum ai ajuns aici?

— După revoluție, cînd granițele au căzut, am vrut și eu să scap de sărăcia de acasă...

Bunicul scosese cîțiva franci, cît se obișnuiește să se dea unui cerșetor, pregătit să-i arunce pe batista murdară întinsă pe jos. Se răzgîndi însă, scoase portofelul, luă din el cîteva hîrtii de o sută de franci și-i întinse femeii.

— Fată dragă, dacă n-ai alte surse de existență, întoarce-te la tine acasă... Caută-ți ceva de lucru și crește-ți copilul... Ai să trăiești în sărăcie, dar cel puțin vei fi printre ai tăi... Cu o mîna îi întinse banii, iar cu cealaltă mă împinse înainte.

Am mai rămas cîteva zile la Paris. Mai aveam multe de văzut și bunicul mai avea de căutat cîteva tratate de medicină. In zilele următoare am colindat librăriile rețelei FNAC. Bunicul se interesa de tot ce apărea nou în medicină. Deși de mult pensionar, încă se mai ducea de două ori pe săptămînă la spital și frecventa toate cursurile profesionale. Avea notate în agendă titlurile tratatelor care-l interesau și ore în șir, cu migala lui obișnuită, le răsfoia înainte de a le comanda pe cele pe care și le alesese. Alegerea o dată făcută, le-a plătit și a comandat să-i fie trimise în Israel.

Pășeam agale în mîngîierea soarelui de amiază... Bunicul își încetinise mersul. Il credeam obosit, dar nu acesta era motivul. Căzuse pradă melancoliei...

— Natalie, spuse el pe neașteptate, parcă trezit din visare, pentru cine am adunat toată biblioteca mea în franceză? Fiii mei, chiar dacă mi-au urmat exemplul în alegerea profesiei, și-au făcut studiile în ebraică şi ea le-a devenit a doua limbă maternă... Ei n-au nevoie de tratatele mele de medicină în franceză... Tu, pînă acum, ai dovedit numai aptitudini sportive, ceilalţi nepoţi ai mei sînt prea mici ca să clădesc proiecte de viitor cu ei... Pe cine va interesa biblioteca mea? Cine se va uita vreodată în toate tratatele mele, scrise de cei mai faimoşi medici ai Franţei? Cine va preţui biblioteca mea, adunată de-a lungul unei vieţi întregi?

Nu-i înţelegeam mîhnirea, dar i-o citeam pe faţă. În glasul lui liniştit, duios, simţeam tensiunea mistuitoare a îngrijorării care pusese stăpînire pe el. Ce se petrecea în cugetul bunicului, la vîrsta lui? Avea capul pe jumatăte chel, pe jumătate încununat de o coroană de păr alb scurt, strălucitor. Ochii lui, de un albastru senin, blînzi ca o dimineaţă calmă de vară, mă implorau cu bunătate de dincolo de lentilele cu două dioptrii. Ochii parcă îi jucau, în ciuda cearcănelor care-i trădau oboseala, şi-l găseam mai blînd, mai bun, mai înţelept decît îl ştiam... Între mine, nepoata lui, şi el, se ţesuse o mătase invizibilă care ne învăluia pe amîndoi, o mătase ţesută din sîngele care ne curgea prin vine, din dragostea reciprocă ce ne unea. Începeam parcă să înţeleg îngrijorarea şi frămîntarea lui. Eram gata să-i sar cu amîndouă braţele de gît şi să plîng, cum făceam în copilărie, dar acum nu mai puteam. O fată aflată la numai cîteva luni de Bar-Mitzva nu se comportă ca un copil... Trebuia să-mi controlez comportarea.

Stăpînită de emoţie, mişcam buzele, dar nu puteam rosti nici un cuvînt. Nu-mi găseam vorbele... Nu ştiam cum să-i spun ceea ce simţeam...

— Bunicule, am reuşit să rostesc, spărgînd tăcerea în care gîndurile mi se învălmăşeau. Nu te necăji, bunicule... Pentru tine o să învăţ medicina, şi o să învăţ şi franceza, ca să mă pot folosi de tratatele tale... Dar nu la Sorbona, bunicule... Eu o să învăţ acasă, la noi, la Ierusalim sau la Tel Aviv. Iţi promit, bunicule, o să învăţ franceză şi o să mă folosesc de biblioteca ta!...

„TRANSTEHNICA"

ÎNTREPRINDERE PENTRU
APROVIZIONARE TEHNICĂ ŞI PRODUSE
DIN GUMĂ
TEL AVIV - STR. HAŞARON 8
TEL.: 372391

LA MULŢI ANI
1994

REPREZENTANTA EXCLUSIVĂ A FIRMELOR:
RICH. KLINGER, GESTRA, HYDRA,
RESISTOFLEX, TYCON, ROTEN, KEMPCHEN,
AMMERAAL, OPTIMAT,
CONTINENTAL, KENYON, AKULON, DELRIN,
MAGAM

Garanţie – un an de la instalare.
Cu posibilitate de prelungire.

PENTRU IGIENA PERSONALĂ

Producător şi distribuitor: "BIDAN" – BNEI BRAK
Str. Hakishon nr. 16
Tel. 03/5709955 – 5709977 – 5700831

La mulţi ani 1994!

BIDAN

COMODITATE ● IGIENĂ ● SĂNĂTATE
INTERESANT ŞI FOARTE UTIL!

● BIDAN este un scaun modern care transformă orice closet în bideu şi foloseşte la spălarea părţilor inferioare ale corpului cu ajutorul unui jet de apă caldă şi la uscarea cu un curent de aer cald.

● Astfel se creează pentru cel ce-l foloseşte o senzaţie de totală curăţenie şi prospeţime.

● Noul procedeu este binevenit atît pentru adulţi cît şi pentru copii, evitîndu-se contactul mîinii cu fecalele şi secreţiile urît mirositoare şi total insalubre. Femeile gravide găsesc prin BIDAN o rezolvare ideală a igienei speciale care li se impune, suferinzii de erupţii, eczeme în părţile interne simt o alinare a durerilor, iar cei bolnavi de hemoroizi pot realiza chiar evitarea operaţiei.

BIDAN-ul se prezintă într-o varietate de modele şi culori:
● BIDAN TURBO, aparat care încălzeşte apa şi usucă cu aer cald, cu 150x5=750 şkalim
● BIDAN CU ÎNCĂLZIREA APEI, cu 150x4=600 şkalim
● BIDAN OBIŞNUIT, cu 75x3=225 şkalim
● Se fac instalaţii în orice loc din ţară ● Se poate plăti cu carte de credit ●
● Instalarea este simplă şi uşoară – 75 şkalim (inclusiv legătura electrică)

Căutăm agenţi de vînzare (bărbaţi, femei) a instalaţiei BIDAN în toată ţara.
Condiţii atractive.

MINIMUM E OM CA TOTI OAMENII

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	M	I	N	I	M	U	M	■				
2							■					
3				■						■		
4		■				■	U	R	E	A	Z	A
5					■				■			■
6					1994						■	
7			■									
8		■								■		
9				■								
10	■	C	I	T	I	T	O	R	I	L	O	R
11							■		■			
12				■		■					■	
13	L	A	■	M	U	L	T	I	■	A	N	I

DE ANUL NOU

ORIZONTAL: 1)............2) O cupă care te îmbată... 2) Oaspete ce ne zice de bine de anul nou - Începutul revelionului 3) Rămas la o cafea - Cadou reciproc la orele 12 fix - Resturi din curcanul de revelion 4) Stau în dubiu! - ....5) Măsură proverbială pentru belşug, minte şi noroc (pl.) - Are strălucire cînd ajunge la mîna femeii - La orice revelion! 6) Vizitat cu pluguşorul - Gătită din cap pînă în picioare! 7) Pagini din "Minimum"! - Pe de-o parte 8) Servite la tavă! - ......şi cu Cotnari! 9) Încheie un revelion... şi o face pe sfîntul! - Aşteptaţi cu drag la petrecerea revelionului 10) ....11) Dispare pentru o clipă cînd se naşte anul nou - Unde petrecem "De anul nou" 12) Băutură fără multă trecere în noaptea de revelion - De anul nou apare în ţinută festivă şi uneori... cu manşete 13)..............

VERTICAL: 1) Sînt sufletul petrecerii în noaptea revelionului - Începe să lălăiască! 2) Cureluşă... în spirală! - Primesc pluguşorul... - A se aşeza la locul respectiv la masa revelionului 3) În unele locuri se îmbracă în alb de revelion - A antrena lumea la petrecere 4) Servite la aperitiv! - S-a întrecut cu paharul - Sosesc ultimii invitaţi! 5) ... Crăciun sau Gerilă - Mare medic endocrinolog român (Ştefan) 6) A sorcovi - Se

NELU WEINBERG
PREZINTĂ PAGINILE DE
JOCURI

leagănă... fiind puţin băută! 8) Albită la vreme - Oştiri 9) Grupuri de colindători - Mari latifundiari maghiari 10) Dă strălucire... răvaşelor! - Cortegiul vesel al colindătorilor - Stîrneşte rîsul (fem.) 11) Personaje principale din vicleimul tradiţional - Urare făcută în clinchet de pahare 12) În capul mesei la sărbătorirea noului născut - Autori de.. răvaşe.

NELU WEINBERG

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1							●							
2								●		●				
3			●								●			
4							●		●					
5		●			●							●		
6	●							●		●				
7				●							●			
8			●						●					●
9						●				●				
10					●		●				●		●	
11		●						●						
12						●						●		
13				●						●				
14								●						

Itinerariile memoriei: MIHAIL RINEA

ORIZONTAL: 1) Oraşul moldovean unde în 1907 s-a născut Mihail Rinea, avocat, ziarist, doctor în ştiinţe politico-econmice. - Profesie care alături de avocatură l-a consacrat pe M. Rinea. 2) Ziar la care a fost redactor M. Rinea

- Drum în parc. 3) Gelu Popa - "... liberă", ziar românesc la care a fost redactor economic M. Rinea, după septembrie 1944 - Agenţie de informaţii thailandeză. 4) Ziar democrat scos în 1935 de Em. Socor, redactor principal find M. Rinea - Vechi vînzător într-un magazin alimentar. 5) Extrase din presă! - Fost ministru prin intermediul căruia M. Rinea îşi va satisface stagiul militar la Bucureşti şi nu la Bîrlad cum era fixat iniţial - Notă muzicală 6) Numele generic al acelei părţi a senatului a cărui vice-preşedinte a fost avocatul Vasilescu Valjan, cel care-l va lua la ziarul "Mişcarea" pe Rinea - Torc... greşit! 7) Sunet din adîncuri - Mare actor comic bucureştean căruia M. Rinea îi va lua un interviu în cadrul rubricii "Cum am debutat" pentru ziarul "Mişcarea" - La ieşirea din Alexandria! 8) Într-un cerc! - A contramanda ordinul de arestare a lui Geo Bogza, aşa cum a cerut avocatul său, M. Rinea - A alege. 9) Profesor, senator, înaltă personalitate românească căruia M. Rinea va reuşi să-i ia un interviu pentru ziarul "Mişcarea" - De-ale Desdemonei! - A scoate un sunet din piept. 10) Neştiutor (fig.) - Fiul caprei 11) Netă - Ziar israelian la care M. Rinea a fost redactor şi secretar de redacţie. 12) Soţia generalului Ion Antonescu la care ajunge M. Rinea şi prin care va obţine satisfacerea stagiului militar ca "teterist", la Bucureşti - Domeniu în care M. Rinea a avut o intensă activitate, la multe cotidiene ale vremii - Soare. 13) Articol posesiv - Directorul general al unor publicaţii ca "Mişcarea", "Zorile", ABC", la care subaltern a fost M. Rinea - Încadrează tablourile. 14) "Viaţa...", ziar

MINIMUM E OM CA TOTI OAMENII

israelian la care a colaborat M. Rinea - Ziar democrat condus de J. Totu, C. Orășanu și I. Kleckner - Petea, colaborator principal fiind M. Rinea (mart.)

VERTICAL: 1) Mare scriitor român, decedat de curînd, pe care M. Rinea l-a apărat în procesul intentat acestuia pentru publicarea volumului "Jurnal de sex" - Numele adevărat al ziaristului și avocatului Mihail Rinea 2) A opri... pe dos! - Fundație la care va conferenția prințesa Cantacuzino și care îi va prilejui lui M. Rinea realizarea primului său reportaj - Apel telefonic 3) Repede! - Adevărat - A se destinde 4) Conținutul liric al unei opere - Ageri. 5) Compus cu funcție fenolică - Vulcan în Sicilia - Asta nu e prea așa! 6) Directorul general al închisorilor împotriva căruia și-a îndreptat articolele sale Mihail Rinea - Sau 7) Abis! - Localitate israeliană cu o închisoare vizitată de M. Rinea pentru a vedea condițiile existente - Prinse-n capcană! 8) Aparțin lui Rinea! - Oraș de unde a fost mutat ziarul "Mișcarea" la București, în sprijinul partidului liberal georgist al lui G. Brătianu - Rotund la cap! 9) A apărea - Arbore cu fructe comestibile - Intervenție 10) Alt ziar scos de Em. Socor la care a funcționat și M. Rinea - Cal - Intră în discuție! 11) În Israel! - Metal nobil - Carei! - Farmec, grație 12) Vestă - Indiferent cum - 1963 ca dată a venirii lui M. Rinea în Israel 13) Renumit scriitor și ziarist, coleg al lui M. Rinea la ziarul "Cuvîntul", pe nnumele adevărat Iosi Hechter - "Mișu Rinea, a profesat gazetăria, și-a purtat condeiul ca pe o..." a spus Mircea Schrager-Costin. 14) Editură la care a lucrat M. Rinea înaintea venirii sale în Israel - Țară în care a reușit să vină M. Rinea în 1963, după alte trei încercări nereușite.

DICTIONAR: IBH, ROTC, ESD, IRPO, ANOL, AAST, APCA

NELU WEINBERG

NOTĂ: Autorul careului a folosit ca material bibliografic cartea lui M. Rinea "Ziariști și politicieni din urmă cu o jumătate de veac" apărută de curînd în editura "Minimum".

COPERTĂ LITERARĂ
(1,8 - 11)

Aflați prin anagramare numele unui scriitor israelian și titlul volumului său apărut recent în limba română.

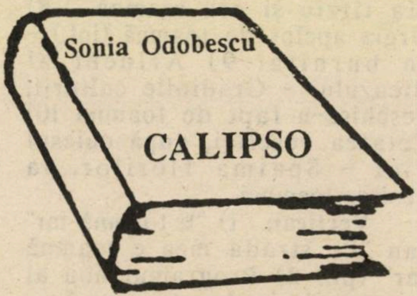

Dezlegările jocurilor din "Minimum" nr. 81

Condeie israeliene de ieri și de azi: MERIDAN, SAUCAN, ITI, SCHECHTER, RENI, O, SEVER, Z, CRE, CLAIN, R, CA, UNAP, O, PAS, COH, E, EL, R, REBELA, V, STOCURI, MAUR, ODORCID, ULTIME, LUCA, SEF, AA, BA, OD, NUMARAT, S, N, VAI, I, NEGREANU, I, CAMPUS, ALTE, COSTIN, CÎTORVA, IDENTITATE, AER.

Știri eterne: VOCALE, STOR, IVAN, RA, EFE, AERONAVĂ, ET, T, TU, TACERE, APE, MARE, TT, A, LI, I, CAA, ACCENT, SIN, REDUCERE, TS, A, T, AM, NOIT, BA, GRABIT, E, ETATE, ELITĂ.

Carte de vizită: MERIDAN MARCOVICI.

• Puștiul e încîntat că bunica din partea mamei va veni să petreacă cîteva zile la ei.

- Abia aștept să-l văd pe tata ce-i în stare să facă; a zis că dacă vei rămîne toată săptămîna, o să se cațere pe pereți.

• Două uși stau la o tacla în timp ce stăpînul casei, nervos, trîntește, cu zgomot una din uși.

Victima, exasperată:

- Dacă o tot ține așa, în curînd o să-mi ies din țîțîni!

• Un preot de țară, înainte de a începe slujba:

- Frații mei, lipsa voastră de credință mă înspăimîntă. Ne adunăm în acest sfînt lăcaș pentru a ne ruga Domnului să plouă și nici unul dintre voi n-a venit cu o umbrelă!

O femeie, vorbind despre cei doi curtezani:

- Dacă aș putea combina calitățile lor, aș fi femeia cea mai fericită din lume! Avram e bogat, frumos și inteligent, iar Moshke vrea să mă ia în căsătorie!

• După un chef monstru, doi prieteni se întorc acasă cu mașina.

- Fii atent, dragul meu, era să intri într-un stîlp...

- Cum, îi răspunde amicul, nu erai tu la volan?

• La plajă, două fetițe jucîndu-se în nisip, stau de vorbă:

- Cînd vei fi mare, ce vei face tu?

- Mă voi mărita. Dar tu?

- Soacră mă voi face. Ca să-i scot din sărite pe băieți.

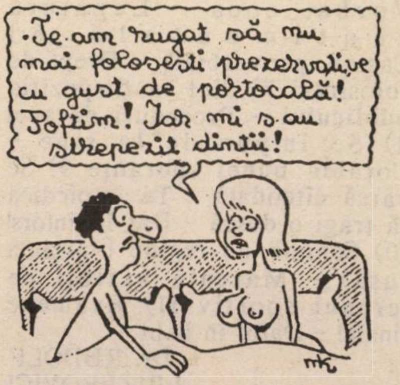
Te-am rugat să nu mai folosesti prezervative cu gust de portocală! Poftim! Iar mi s-au strepezit dinții!

Desen din "Infractorul"; Bucuresti

MINIMUM E OM CA TOTI OAMENII

DIATEZĂ

Orizontal: 1) Înscrisă la ordinea de zi 2) Anagramă realizată într-o grilă! - Edenul eşuaţilor 3)Început de lîlîială Ţinută de avocat 4) Tip de moralist - Cu multe întreruperi (pl.) 5) Cercei...ce nu se mai văd! - Prefaţa unui roman - Împins din spate...la avansare! 6) Notiţe prost scrise! - Ce-i trăzneşte omului prin minte 7) Echipată pentru decolare 8) Tratat de gereatrie - Se dă uneori bătut 9) Trece ca o gîscă prin apă - Umor sec! 10) Perfecţiunea frumuseţii romane - Aici e de trai 11) Cu evoluţie slabă în deplasare - Schimb de locuinţă.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1											
2						•					
3				•							
4					•						•
5			•						•		
6							•				
7								•		•	
8		•				•					
9									•		
10							•				
11						•					

Vertical: 1) Variantă la alegere 2) Încadrat la oraş - Punguţă din piele 3) Evoluţia viilor de-a lungul timpului - Cadru de încercare pentru navigatori 4) Uşi cu geam! - Are limba slobodă (dim.) 5) Vorba...ceea - Legătură sentimentală 6) Castan...proverbial!! - Drept de folosinţă! 7) Sînt la dispoziţia publicului - Proceduri de apel 8) Se impun de la sine - Corabia bunei speranţe 9) Se varsă cîteodată - Te împiedică să tragi o duşcă - Dat la...întors! 10) Schimb de regine (varianta rusă) - Marcată vizibil pe terenul sportiv 11) Examene finale! - Datul în bobi

Dr. RUDOLF
LEIZEROVICI
Holon

TOAMNA TÎRZIE

Orizontal: 1) Legume viu fardate ce intră imediat în fierbere - Cuprins de larmă! 2) Buchet autumnal cules din rodul viilor - Toamna au o toaletă nouă 3) Toamna o costumează în strai de aramă - Toamna pictorului rus Isaak Levitan 4) Un început de gripă! - S-a dezbrăcat de tot şi-i egal în grădină 5) Zid pătruns de umezeala toamnei 6) Pun...greşit! - Dulce licoare autumnală 7) "Îţi mai aduci aminte doamnă, era tîrziu şi era toamnă..." 8) Urgia apelor de toamnă (inf.) - În burniţă! 9) Afluent al Bicazului - Grădinile culturii, deschise-n fapt de toamnă 10) Cetatea veseliei, după culesul viei - Spaima florilor...la venirea toamnei

Vertical: 1) "E toamnă iar" sau "Pe strada mea e toamnă iar" (pl.) 2) Programul nou al sezonului de toamnă - Dumbrava minunată, căreia toamna îi rugineşte podoabele 3) Cine e în frunte...şi coboară de la munte - A uda bine 4) Toamna vieţii (fig.) - Însufleţesc 5) Participă la măsuratul şi împărţitul porumbului - Cel de flori e astăzi gol în grădină 6)A pregăti toamna ogoarele - Se întoarce din sat...încărcat cu greutate! 7) Un fel de viţă de vie (olt.) - Pe marginile coifului! 8) Tonalitatea dominantă în gama cromatică a toamnei - Prezenţa monotonă în cadrul autumnal 9) Se umflă toamna pînă nu mai încape în el - Răi 10) Teatru de estradă pentru greieraş ce acum toamna e în relaş... - Puţin frig!

ANIM, ASMA, UPN, OII
NELU WEINBERG

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1							•			
2						•				
3							•			
4			•		•				•	
5		•								
6				•		•				
7								•		
8							•			•
9	•				•					
10						•				

BAHICĂ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1									•			
2								•				
3							•					
4			•							•		
5	●						•				•	
6						•			●			
7					●			•				
8		•		•						●		
9			•						●			●
10					●		•					
11						•						

Orizontal: 1) Suge în glumă... - E bine afumat... 2) E la o baterie - "Autoatelier pentru întreţineri tehnice tancuri (abr.) 3) Servesc o baterie - Produce îngîlbenirea viilor 4) Cei de la capătul viei! - Coardă de viţă - Puţin tulburel! 5) A înşela ca la carte - Un fel de vin... 6) Mai multe jumătăţi, cîte una de căciulă (sing.) - Nota bene! - Puse în ecuaţie! 7) Limba mordvină - De-ale lui Bachus! - Te ameţeşte uşor, chiar de la primele guri (!) 8) Trataţi cu cîte un pahar 9) Cîteva picături de Rissling! - Cauzele tragerilor ...la măsea - Bine! 10) Cînd sînt puţin ciupite...încep să cînte - Stătea tot timpul în preajma hanului 11) Varietate de soi...negru (pl.) - Ţin măsura la o baterie.

Vertical: 1)Chef de băut - De mult ce bea s-a făcut de basm 2) Uimitor - ..încă un rînd 3) Un soi aparte - I se măsoară tăria în grade - La cramă! 4) Uită cînd bea (fem.) - Dat afară din cauza băuturii 5) Vin ieftin - Precum 6) Alambicul pasiunilor - O bombă mică în urbea noastră 7) Vivat! S-a golit! - Se duc la băut 8) Stat asiatic - Dată la ciur 9) De la el se vine şi nu pleacă pe două cărări - La o baterie!... - ...de aligoté! 10) Raport - Bob cu bob (pl.) 11) Vin...vechi - Fruntea vinului 12) Vinul în prima fază - Sorbim ultimile pahare!

DICŢIONAR: AITT, ECU, ERZA

NELU WEINBERG

• Sànàtatea

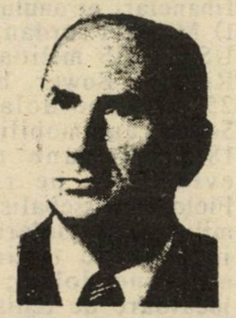

CITITORII ÎNŢREABĂ, DR. WATTS RASPUNDE

YOEL - Rehovot - 1) Aveţi o deficienţă vitaminică. Vă lipseşte în corp vitamina Bl. Aceasta se evidenţiază în rezultatul analizei pe care ne-aţi trimis-o. Boala este însă într-o formă incipientă şi de aceea tratamentul cu vitamina Bl în dozele prescrise la Kupat Holim va avea succes. Trebuie să vă prezentaţi cît mai repede. 2) Oboseala, stările de iritaţie, slăbirea memoriei, durerile în dreptul pieptului, toate acestea sînt în legătură cu lipsa vitaminei Bl. Dacă boala nu este tratată, se riscă o hemoragie cerebrală. Dar dacă tratamentul se aplică la timp este posibilă o vindecare completă.

ZELIG - Lod - Deşi v-aţi vindecat categoric de toxicomanie, marijuana este reţinută încă un timp în ţesuturile grase. Deaceea aveţi "sîni" şi din acelaşi motiv testiculele fabrică mai redus spermă şi testosteronul precum şi ceilalţi hormoni sexuali. Cu timpul, dacă vă veţi menţine în echilibrul neurotic de acum, toate aceste deranjamente vor dispare şi vă veţi comporta în viaţa sexuală ca orice om normal.

RETTA - Ţfat - 1) Frigiditatea se tratează şi se vindecă. După unii sexologi, nici nu există ca atare.Pur şi simplu este o nepotrivire în desfăşurarea actului sexual. De cele mai multe ori frigiditatea se iveşte în căsnicie,. Neatenţia bărbatului care "se dezbracă în faţa soţiei", manevrele "scoaterii izmenelor" nu contribuie la ascuţirea simţurilor femeii. Apoi trecerea direct la "atac", fără nici un pic de osteneală de a aplica preambului dragostei (sărutări pe tot corpul, mîngăieri, etc.) nu numai că nu o fac pe parteneră să ajungă la orgasm, dar nici nu o determină să "ceară actul sexual". Trebuie să vă amintesc ce a spus dramaturgul A. de Herz prin graiul unui personaj din piesa "Omul-de zăpadă": "Cu amanta te culci, iar cu nevasta dormi". 2) Cred că ar trebui să vă prezentaţi unui medic sexolog sau ginecolog, dar nu singură, ci cu soţul. 3) Sarcina nu diminuează pofta sexuală, ci din contra, după naştere apare ca o revoluţie hormonală şi se instalează o armonie hormonală naturală fără să fie nevoie de tratamente endocrinologice. 4) Naşterea la vîrstă mai matură, între 40-50 ani determină suferinţe, dar nu are influenţă asupra constituţiei şi dezvoltării copilului. 5) La a cincea întrebare vă răspund că una este "erotismul" şi alta "pornografia".

SHELLY - Ţfat - 1) Ceea ce aţi citit în ziare despre implant de penis, este adevărat. A avut loc chiar şi la noi în ţară. Întrebaţi dacă în funcţia ce o îndeplineşte va putea procura aceeaşi plăcere respectivului şi partenerei. Vă răspundem că încă nu se poate preciza categoric. 2) Grefele de hormoni sexuali datează de multă vreme, iar rezultatele sînt minunate. Hormonii sînt implantaţi sub formă de tablete. 3) Grefele testiculare de asemenea sînt cunoscute de mult timp. Au avut răsunet operaţiile savantului Voronoff care a grefat testicule de la maimuţă. Aceste detalii vi le-am dat deşi... nu vă încălzesc. Mai bine ceea ce este natural şi palpabil.

HERMAN - Haifa - 1) Dacă medicii bănuiesc "epilepsie", trebuie făcut examenul electro-encefalogramic (EEG). Sînt neurologi care au în cabinet instalaţiile necesare pentru acest examen, dar mai bine este să-l faceţi la spital. Sînt mai multe cauze ale bolii. Poate fi o traumă la naştere, poate fi o lovitură în cap, o infecţie (ca meningita, encefalita) sau alcoolismul într-un grad exagerat. Se iau în considerare şi tulburările neurologice din familie. 2) Tumorile cerebrale pot da tulburări asemănătoare epilepsiei. Diagnosticul diferenţial se face cu EEG.

DAVY - Ierusalim - 1) Nu este o teorie ci cruda realitate. Tutunul intră în plămîni sub formă de inhalaţie, nu numai la cel ce fumează, ci şi la cei din preajma fumătorului, dacă aceştia sînt în permanenţă în aceeaşi cameră. Urmarea nefastă se cunoaşte: apariţia tumorilor pulmonare (cancer la plămîni). Cu atît mai mult condamnăm pe acei fumători care nu păzesc copiii fumînd în preajma lor. 2) Chirurgia pulmonară a avansat enorm. Dacă se operează la început, cancerul plămînului se poate vindeca absolut complet. Sînt pacienţi operaţi în urmă cu 30 de ani care şi astăzi duc o viaţă normală din toate punctele de vedere. 3) Ftiziologia nu este tot una cu pneumologia. Prima se ocupă de tuberculoza pulmonară pneumologia are în vedere toate bolile de plămîni inclusiv tumorile pulmonare. 4) Spitalele noastre sînt înzestrate cu cele mai moderne aparate de diagnosticat bolile pulmonare; ele sînt încredinţate unor eminenţi profesori specialişti. 5) Codeina este un medicament excelent contra tusei. Utilizat "a la longue" poate cauza greaţă, constipaţie precum şi o nedorită dependenţă de medicament.

IŢHAK - Holon - Rubrica aceasta nu înlocuieşte consultaţia medicală. Noi dăm numai completări, sfaturi, explicaţii, lămuriri şi atîta tot.

o Doi pacienţi, într-un spital de nebuni:

- Mi se pare, domnule, că te-am mai văzut undeva!

- Se poate, îi răspunde celălalt, mă duc acolo destul de des!

MINIMUM E OM CA TOTI OAMENII

■ *Miki Bercovici*

● Tare mult ne-a necăjit pe noi handbalistul Micky Bercovici, mai acum cîţiva ani cînd, întrebat la televiziune de unde e de felul lui, a răspuns (ca să nu-i supere pe polonezi) că e din ţara numită... Europa centrală. Simţea băiatul că nu e de bon ton să recunoşti că părinţii tăi, mama şi tata, sînt veniţi din România. Apoi, după ce noi, cei din trib i-am frecat, prin ziare, ridichea morală, omul a dat îndărăt, a zis că vorbele sale fură greşit înţelese, că nu mai face: mai mult, omul s-a dat pe brazda *alialei* făgăduind că va activa în cadrul HOR-ului... Noi, fiindcă sîntem buni de puşi pe rană l-am iertat (parţial) şi îi admirăm, săptămînă de săptămînă, jocul său de bătrîn tactician, în echipa sa cea nouă (cu Macabi s-a terminat, gata, loc tineretului!) Hapoel Ierusalim. Mai nou, în meciul, greu, greu de tot cu Hapoel Holon, Micky a înscris 14 puncte; e un om pe care se poate conta oricînd, la o adică. Dar ceea ce nu ştie toată lumea şi ar trebui să ştie este că acest mare jucător - care ne-a adus, împreună cu echipa sa, pe timpuri, Cupa Campionilor Europeni - se apropie de 40 de ani. La ora cînd alţii leat cu el se plîng de şale, Micky, graţie unei discipline de fier în materie de antrenament şi alimentaţie, aleargă ca la douăzeci de ani pe teren, dînd pase inspirate şi marcînd din poziţii imposibile. În felul acesta el, ultimul mohican al "Macabi"-ului de aur din anii 70-80, dă tuturora un exemplu de longevitate sportivă...Iar iniţiaţii susţin că în curînd, Micky va deschide un centru de sănătate (Health Center) cu aparate şi metode "personale" împotriva îmbătrînirii. Aşteptăm. Şi ne aşezăm de pe-acuma, la coadă pentru bilete.

● Cetăţenii care-şi închipuie că golful e un sport "aristocratic", rezervat bancherilor în etate dornici să dea cu băţul în mingiuţă la iarbă verde şi, după o jumătate de oră de aer curat să se repeadă la barul clubului (exclusiv!), pentru un whisky Chivas Regal între colegi, - cetăţenii aceştia, zic, se înşeală; amarnic. O fi fost aşa, golful la naşterea lui în Anglia, pe vremurile jobenului, o fi şi astăzi practicat de fel de fel de persoane cu gologani care ţin să-şi mişte kilogramele fără să alerge, dar în anii din urmă acest sport a cucerit masele largi populare, permiţînd băieţilor săraci de pe toate continentele să-şi facă un nume la concursuri şi... un frumos cont în bancă. Dacă pe unii, golful îi costă frumuşel, pe alţii îi îmbogăţeşte. Ca să ne dăm seama cum stau lucrurile, e deajuns să amintim că, la concursul de la Sun City (o staţiune de high-lux din Africa de Sud), cîştigătorul, un anume Nick Price (nume predestinat) din Zimbabwe (ex-Rodezia) a încasat drept premiu suma de 1 (un) milion de dolari.

● Şi fiindcă tot sîntem la capitolul nivel de trai iată, după revista americană "Forbes Magazine" pe campionii financiari ai anului sportiv 1993: 1) Michael Jordan, basketbalist, USA - 36 milioane dolari 2) Riddick Bower, boxer, USA - 25 milioane dolari 3) Ayrton Senna, automobilist, Brazilia - 18,5 milioane dolari. Alţi evidenţiaţi pe ramură: Cecil Fielder, bassebalist, USA - 12,7 milioane de dolari; Jim Courier, jucător de tenis, USA - 12 milioane dolari; Stefi Graff, jucătoare de tenis, Germania - 9,8 milioane dolari. Curios, pentru noi, printre primii "clasaţi" nu întîlnim nici un footbalist. Maradona, Van Basten, Papin, Baggio, Gullit sînt idolii stadioanelor, dar se pare că veniturile lor sînt mai mici decît ale colegilor din alte ramuri. Asta nu înseamnă desigur că băieţii au probleme cu încheiatul lunii sau că trăiesc din overdraft, dar orişicît...

● Felicitări echipei naţionale de fotbal a României pentru calificarea în turneul final din Statele Unite.(anul acesta, se-apropie, se-apropie sărbătoarea din vară.)Jucînd la Cardiff, team-ul antrenat de Puiu Iordănescu a învins, într-un meci decisiv, (şi într-o atmosferă incendiară) Ţara Galilor cu 2-1. Hagi (un mare talent, poate cel mai mare din istoria fotbalului românesc), Răducioiu, Gică Popescu, Prunea, Selimesy şi ceilalţi au reuşit să plaseze soccerul românesc, din nou în elita

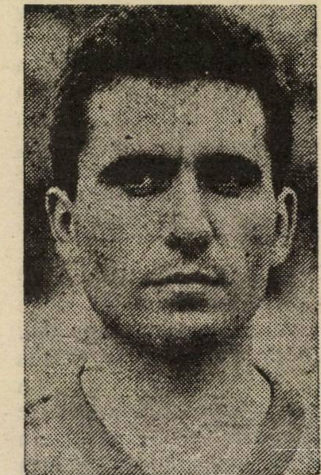
Hagi: e mare!

mondială. Din păcate, jocul a fost umbrit de-un incident pe cît de stupid pe-atît de memorabil. Pe la finele jocului, un spectator a aruncat o petardă în tribună, - acolo unde se aflau suporterii veniţi de la Bucureşti - omorînd un spectator din Cardiff. Poliţia a deschis, aşa cum e firesc, o anchetă, dar, în loc să se ocupe de huliganii de prin partea locului s-a pus pe români. Grupul suporterilor (vreo 400) şi lotul naţional au fost închişi într-o sală de la aeroport şi cercetaţi ca hoţii de cai. Ei au trebuit să dea declaraţii, să se lase fotografiaţi din faţă şi din profil (ca la poliţie, lipseau numai cătuşele). Toată povestea a durat vreo cinci ore. Culmea este că britanicii i-au anchetat şi pe fotbalişti, deşi, în clipa incidentului, aceştia se aflau, bine mersi, pe teren, trăgînd bombe... dar în plasa porţii adverse. Că galezii au pierdut meciul cu România, asta e de înţeles, mulţi se aşteptau la un asemenea rezultat. Că ei au pierdut meciul cu fair-play-ul, iată un lucru care ne miră nespus.

INTERIM

- Doi amici stau la taifas.

  - Ce epocă infernală! Încă o femeie tăiată în bucăţi!

  - Nu te grăbi, dom'le pînă nu cunoşti rezultatul anchetei. Poate e o sinucidere!

- Un inginer explică colegului său:

  - Însfîrşit, nevastă-mea a găsit un job cu jumătate de normă.

  - În ce domeniu?

  - Păzeşte copiii femeii noastre de serviciu!

- La un castel din Franţa.

  - Ce cauţi, domnule? - se adresează contesa lacheului.

  - Mi-a căzut din mînă bucata mea de tortă.

  - Nu-i nimic. Atîta pagubă.

  - Ba nu... în tortă se aflau şi dinţii mei, doamnă contesă!

Guvernul Laosului a hotărît să stabilească relaţii diplomatice cu Israelul în speranţa că va obţine, prin intermediul Ierusalimului, ajutoare financiare de la americani. Le-a ajuns cuţitul Laos.

HOLIDAYS
TRAVEL & TOURS
נסיעות ותיירות
הולידייס
TEL AVIV, Bloc EL-AL (pasaj, parter), strada Ben Iehuda 32, tel. 528-5272/3
prin proprietarul şi directorul
TOMY HERSKOVITS,

felicită clientela, urîndu-i pentru 1994
UN AN BUN, CU SĂNĂTATE
ŞI DEPLINE SATISFACŢII
LA MULŢI ANI !

Firma noastră de turism vă asigură cele mai confortabile, agreabile şi convenabile călătorii în UNGARIA, CEHIA, ROMÂNIA, ÎNTREAGA EUROPĂ ŞI CELELALTE CONTINENTE

ÎN MOD GRATUIT,
colectivul nostru, vorbitor de română, maghiară, rusă plus principalele limbi europene, vă stă la dispoziţie cu
ORICE RELAŢIE şi ÎNDRUMĂRI

Ne găsiţi în Blocul EL-AL (pasaj, parter), strada Ben Iehuda 32, TEL AVIV tel 528-5272/3

VIVIANE ŞI HERMAN LEIBOVICI
(foşti coproprietari ai Agenţiei ALL MERIDIAN)

informează că stau în continuare la dispoziţia celor interesaţi de orice fel de servicii turistice la Agenţia de voiaj PROPER TRAVEL LTD.
TEL AVIV, str.Ben Iehuda 56 tel. 297477, 5289992
fax 03-5281650 telex 361357 PRO
La noi se pot rezerva cu PREŢURI ŞI CONDIŢII CONVENABILE
- Bilete de avion ale tuturor companiilor aeriene.
- Excursii organizate ale tuturor societăţilor.
- Închirieri auto şi rezervări hotel.
- Tarife speciale: avion + hotel LONDRA, PARIS etc.
- Croaziere, Eurailpass.
- Zboruri CHARTER spre Europa
ROMÂNIA - Hoteluri în Bucuresti şi provincie.
- Staţiuni de odihnă şi tratament.
- Avion - auto - hoteluri.
Luaţi legătura cu noi, folosiţi serviciile noastre; veţi fi mulţumiţi şi sîntem siguri că veţi reveni.
Vorbim ivrit, franceza, engleza, germana, romàna, greaca.

LA MULŢI ANI 1994!

MINIMUM E OM CA TOȚI OAMENII

la RESTAURANT...

POLITICĂ ȘI DELICATESE
(Restaurantul Knessetului, Ierusalim)

Vă amintiți, desigur, că la Caragiale cele două elemente aparent discordante - politică și delicatese - se armonizau, într-o veselie generală, pe bază de țuică, icre și măsline... Am pătruns în restaurantul Knessetului cu gîndul la această misterioasă relație dintre bucătărie și politica aspră, cînd fierbinte ca o clătită abia trecută prin flacără, cînd glisantă ca o răcitură abia scoasă de la frigider. E adevărat că avînd acces doar la restaurantul "alef" - destinat publicului - și nu la "bet" unde iau masa membrii guvernului și deputații, de unde ziariștii băgăreți culeg vorbele de duh sau "perlele" de gîndire ale unor politicieni în conflict cu logica, n-am gustat toate deliciile întîlnirii dintre o interpelare sau o dispută pe teme de politică curentă și comentariile (sau interpelările) privind meniul zilei sau calitatea bucatelor. Ar fi fost interesant să asistăm, de pildă, la reacția lui Abraham Poraz în fața unui șnițel vienez prea puțin prăjit sau a lui David Levi la o prăjitură cu frișcă fără... frișcă. Am primit însă asigurări de peste tot - obișnuiți ai Knessetului, ziariști, paznici - că între "alef" și "bet" nu e nici o diferență, nici de mobilier, nici de menu. Bucătăria este comună, personalul se mai și rotește, vesela este de aceeași calitate.

Primul lucru care atrage atenția - fiindcă restaurantul nu este nici mai mult nici mai puțin elegant ca oricare bufet de pe Dizengoff - este tabla neagră de lîngă bar amintind, în mod ciudat, de "cantinele" de odinioară. Cu creta albă sînt notate felurile ce se servesc în acea zi; nu mai mult de 6 - 7 feluri incluzînd și dulciurile. Nu lipsește nici "poftă bună" scris în încheiere cu litere mari și cu un semn al exclamării gros. Impresia este la început neplăcută dînd senzația de înregimentare într-un sistem în care masa se ia în comun și la ore fixe anunțate prin clopoțel...

N-am aflat pe tabla neagră nici un fel de mîncare mai deosebit; două feluri de supă (de legume și cu orez), șnițel, friptură de pasăre, tocană, ardei umpluți. Salata era de un singur fel pregătită, desigur, la "The manual food processor", acest aparat casnic căruia i se face multă reclamă (sînt două tipuri: unul fabricat în Taiwan, celălalt în Franța) nemeritată pentru că și el "uniformizează" dînd salatelor, ce pot fi atît de apetisante încît să nu te mai saturi admirîndu-le și mîncîndu-le, un aspect soldățesc sau industrios.

Am cerut "ardei umpluți" știind că e un fel a cărui pregătire cere răbdare și... îndemînare bazată pe experiență. M-au dezamăgit: umplutura era prea pufoasă și ardeii păreau aleși la întîmplare. În loc de felii de pîine s-au servit chifle cu data de fabricație incertă; în orice caz erau din sesiunea parlamentară actuală. Șnițelul era însă bun, bine prăjit și iscusit dozat iar cartofii - ca peste tot unde se apelează la pungile din comerț - excelenți. Un cataif asortat și o tartă cu portocale a încheiat prînzul pe care l-am considerat îndestulător sub aspect cantitativ, satisfăcător la capitolul calitate, dar nu la înălțimea așteptărilor. Ne aflam doar la Knesset de unde se așteaptă atît de multe...

Prețurile sînt modice, cu cîteva ușoare adaosuri la dulciuri. Automatul servește însă

continuare în pag. 73

CE MÎNCĂM ÎN IANUARIE
(ceva mai ușor...după Revelion)

SALATA

Se taie ca fideaua 250 gr, piept de curcan (fiert sau afumat), 2 mere mari (fără coajă și mijloace) și 5 castraveți murați. Se lasă deoparte. Între timp se fierb în apă cu sare 3 cartofi mărișori, 2 rădăcini de țelină și 3 morcovi, totul curățat de coajă. Se scurg și se lasă să se răcească. Se taie apoi ca fideaua, la fel ca și merele. Se amestecă toate elementele cu un sos făcut din 4-5 linguri de oțet diluat, zeama de la lămîie, 1 lingură vin alb, 2 linguri rase de muștar, un vîrf de cuțit de zahăr și sare după gust. Cine vrea poate adăuga și 1 lingură hrean ras. Se lasă la frigider o oră. Se așează apoi într-o salatieră, se ornează cu felioare de ou tare și roșii. Se servește cu baghete proaspete.

PASARE CU OREZ - Se taie în bucăți 1-2 păsări tinere (depinde de cîte porții avem nevoie) și se rumenesc ușor în puțin untdelemn, pe toate părțile. Se scot apoi într-un castron și se acoperă. În grăsimea rămasă, se auresc 2 cepe mari tocate. Se pun deasupra bucățile de carne, se presară cu 1 linguriță praf de curry, piper, 1 lingură praf de supă. Se toarnă deasupra 1/4 pahar vin alb și 1 pahar cu apă. După ce a început să fiarbă, se face focul mic, se acoperă și se lasă 3/4 oră să fiarbă înăbușit. În acest timp se face un pilaf de orez care se așează pe un platou sau într-o formă rotundă cu gol la mijloc, însă ușor cu ulei. Se ține la cald în cuptor (acoperit cu o foaie de

MINIMUM E OM CA TOŢI OAMENII

aluminium) la 100 grade. Se scot bucăţile de carne şi se aşează la mijloc (bineînţeles după ce am răsturnat orezul pe un platou mare rotund). La sosul rămas se adaugă o porţie de frişcă (parve) şi se fierbe 2 minute. Se pune în sosieră şi se serveşte la masă separat. Cui îi place poate turna sosul peste carne. Ca acritură, ardei copţi, cu oţet şi usturoi (facultativ).

CHIFTELUŢE DE LEGUME - Se fierb legume în apă cu sare (brocoli, conopidă, mazăre, morcovi) se găsesc în comerţ (Sunfrost). Nu se fierb prea mult să nu se strivească. Se scurg de apă şi se amestecă cu 1 şamenet, 150 gr. caşcaval ras, 2 ouă întregi, sare, piper, 1 ceapă rasă şi 3-4 linguri cu mărar şi pătrunjel tocat. Dacă amestecul este prea moale se pot adăuga şi 2 linguri pesmet sau una de pesmet şi una cu făină OSEM. Se fac chifteluţe care se tăvălesc prin pesmet şi se prăjesc rumen în mult untdelemn. Se scot pe hîrtie absorbantă de bucătărie şi se servesc ca garnitură la carne sau peşte, sau simple cu smîntînă proaspătă.

BUDINCA CU VIŞINE - Într-un castron mare se pun 6 felii de hală (fără coajă) fărămiţate în bucăţele mici. Se toarnă deasupra 2 pahare cu lapte fierbinte şi cu ajutorul unei furculiţe, se amestecă bine pînă devine ca o pastă. Se lasă să se răcorească puţin şi se adaugă pe rînd 4 gălbenuşuri, 150 gr. zahăr, coaja rasă de la 1 lămîie, cîteva picături de esenţă de vanilie. La urmă se amestecă cu cele 4 albuşuri spumă. Se adaugă 300 gr. vişine fără sîmburi (din compot care se găseşte în comerţ) scurse foarte bine de sirop. Se pune compoziţia într-o formă pyrex unsă gros cu unt şi presărată cu puţin pesmet foarte fin (dat prin sită). Se coace la 180 grade circa 1 oră. Se serveşte călduţă, presărată cu zahăr pudră. Cine vrea poate turna deasupra sos gros din dulceaţa pe care o preferă.

YLANA

urmare din pag. 72

ciocolată la preţuri sub cele pe care le-am văzut în marile magazine, De asemeni varietatea de produse este foarte mare. Am luat un "Tobleronne", ciocolată elveţiană de înaltă calitate, cu preţul obişnuit al unei "Elite". În schimb, la ţigări, - n-am înţeles de ce pentru că automatul servea numai ţigări indigene - am sesizat cîteva "umflături"; "Montana", de pildă, cu 3,90 la orice macolet, e aici 4,10, dar vocea catifelată şi caldă care mulţumeşte, binedispune...Dacă ar fi aşa şi în şedinţele de sus...

C.I.

LA MULŢI ANI 1994 !

MAX FABRICĂ DE SALAM ŞI CARNE, NECAŞER DINTRE CELE MAI MARI DIN ŢARĂ

La noi găsiţi întotdeauna carne, salam şi produse de carne pentru toate gusturile şi cele mai speciale.
SAŞA, care a lucrat la Fabrica de salamuri "Kaunas", vă invită acum la magazinul fabricii

*** STEAKURI şi carne pentru frigărui**
*** SALAM 12 şekeli/kg.**
*** CRENVURŞTI+MORTADELA 9,50 şekeli/kg.**
*** PASTRAMĂ, RULADĂ, carne de umăr afumată, începînd de la 20 şekeli/kg.**
*** MURĂTURI, salate, pelmeni ruseşti.**
PREŢURI FĂRĂ CONCURENŢĂ

Dispunem şi oferim onoratei noastre clientele şi un sortiment variat de brînzeturi, aperitive, sosuri şi băuturi din import

●

TEL-AVIV, str. BEN ATAR 37 - Autobuze "Egged": 83, 85; "Dan": 1, 18, 26, pînă la staţia de pe str.Salame 50
TELEFON: 03 6830469

●

minimum

EDITEAZĂ

● Aveţi în manuscris memorii personale?

Vreţi să vă publicaţi jurnalul intim?

● Doriţi să scoateţi la lumina tiparului un volum de povestiri sau poezii?

● MINIMUM este editorul cel mai competent! Întregul proces complicat de organizare (sau stilizare) a manuscrisului, de paginaţie şi corectură tipografică, coperta, prefaţa şi diferite forme de publicitate vi le asigură

MINIMUM

● Pentru scriitorii olim hadaşim care vor să-şi tipărească în ţară prima carte
MINIMUM
este "prietenul la nevoie"

●

Există, în sfîrşit, o editură:
MINIMUM

MINIMUM E OM CA TOTI OAMENII

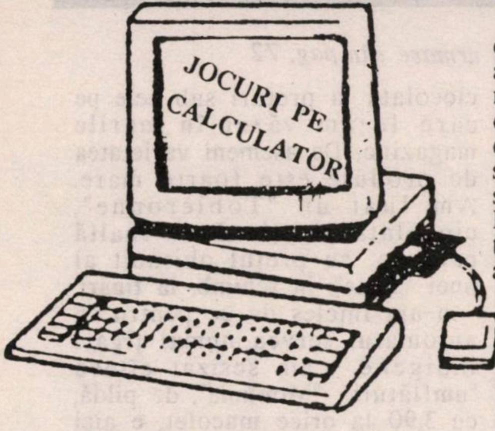

Categoria: jocuri de război şi strategie
SEAL TEAM
Autor: Electronic Arts
600 Kb + 1Mb; Mb memorie extinsă IBM/ Compatible.

Noul simulator al războiului din Vietnam este mult mai complex decît un simplu joc tri-dimensional. "Seal Team" nu face apel la cei care nu urăsc violenţa deşi există chiar o participare mai tensionată decît la simulatoarele 2D ca "Street Fighter" şi "Mortal Kombat".

Acest joc solicită participantului reflexe sigure şi include elemente precise de strategie. Jocul începe în 1966 şi se termină în 1969, cu 20 de misiuni pentru fiecare an. Odată ce începi o campanie angajezi jucătorul într-o misiune îndelungată. Alegerea echipei se face la şcoala de antrenament. Se afişează nivelul de iscusinţă în mînuirea armelor al fiecărui elev, forţa şi agilitatea de care este capabil. Bineînţeles, facem cunoştinţă cu "biografia" fiecăruia.

Campania începe cu prezentarea unui "dosar" conţinînd hărţi operative şi planurile misiunii. Acestea includ acţiuni de ambuscadă, distrugerea unor obiective inamice, misiuni de salvare şi, desigur, recunoaşteri pe teren pînă în profunzimea liniilor duşmane.

După alegerea armelor (sînt 35 la dispoziţia dvs.) vă veţi afla pe un vas de patrulare sau, la alegere, în fruntea unui detaşament care înaintează, cu greu, printr-o regiune mlăştinoasă în căutarea obiectivului. Menu-ul principal al jocului arată cîtă muniţie este necesară, de ce cantitate dispuneţi, care este componenţa detaşamentului, care sînt părţile sale vulnerabile, starea de sănătate a combatanţilor etc. Pentru a obţine victoria va trebui să gîndiţi şi să acţionaţi - rapid şi eficace.

Categoria: Banii fac jocul
WALL STREET RAIDER
Autor: Intracorp, Inc.
256K IBM/ Compatibile
Protecţie la copiere: key disk

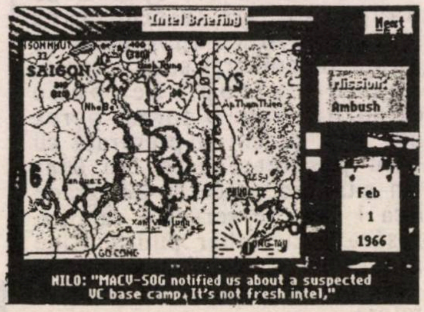

NILO: "MACV-SOG notified us about a suspected VC base camp. It's not fresh intel,"

În timp ce multe jocuri "financiare" se desfăşoară într-un ritm relativ lent acordînd jucătorului timp nelimitat pentru a lua decizii de investiţii, "Wall Street Raider" obligă la un regim de presiune în ceea ce priveşte deciziile şi strategia. Obiectivul este să măriţi valoarea netă a investiţilor de-alungul unor combinaţii de achiziţii de acţiuni.

Veţi începe jocul cu conducerea unei companii, lucru care vă va folosi la achiziţionarea altor companii sau pur şi simplu pentru a "naviga pe o mare calmă" în conducerea afacerilor. Vă stau la dispoziţie toate opţiunile bursiere. Dar "Wall Street Raider" este un joc neîndurător, pentru oameni "tari", capabili să infrunte duritatea lumii financiare şi care ştiu că lăcomia este acceptată adesea şi de cei care, în gîndurile lor, o resping.

DORIN BEN ITZHAK

• Doi melci traversează calea ferată.

- Grăbeşte-te! - zice unul celuilalt. În două ore trece trenul!

Editura *MINIMUM* anunţă:
A apărut noua carte
a lui I. Schechter

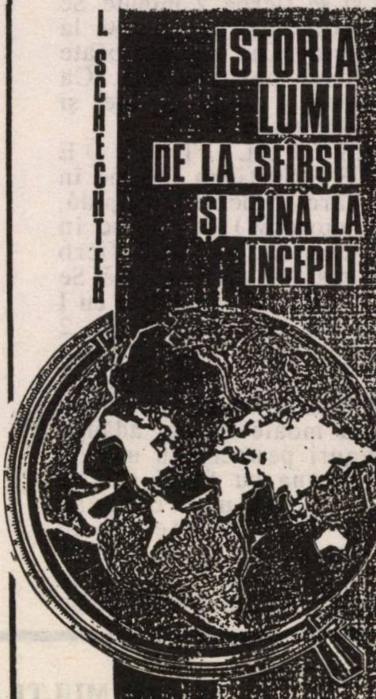
I. SCHECHTER
ISTORIA LUMII DE LA SFÎRŞIT ŞI PÎNĂ LA ÎNCEPUT

Cartea are ca punct de pornire războiul din Golful Persic care a fost considerat "sfîrşitul lumii".

Autorul îşi face testamentul pentru generaţiile viitoare sub forma unei cronici a lumii vechi - de la Geneză pînă la ploaia de rachete irakiene.

Întreaga carte este o satiră la adresa antisemiţilor care văd în fiecare eveniment istoric mîna evreilor.

130 de pagini de lectură instructivă, deconectantă şi reconfortantă, scrise în stilul lejer binecunoscut al lui Schechter.

Cartea poate fi procurată
trimiţînd un cec de 30 şekeli
la adresa
Str. Zamenhof 15, Tel Aviv

POŞTA

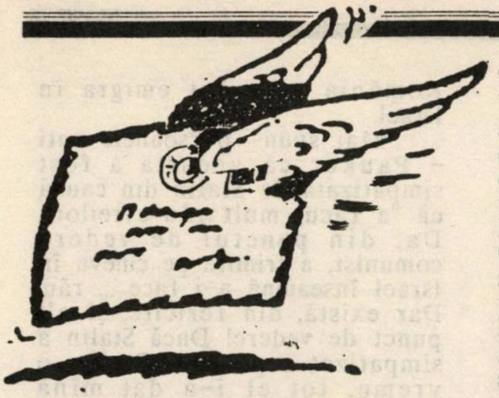

DL. DIRECTOR GOVRIN DE LA EXTERNE ŞI ALŢII

Ca evreu român îl apreciez pe dl. Şef rabin dr. Moses Rozen, dar am fost neplăcut surprins de faptul că în memoriile sale îşi fac loc comentarii pozitive despre unii conducători comunişti ca Groza, Bodnăraş, Maurer prezentaţi ca prieteni ai evreilor iar Ana Pauker ca solidară cu conaţionalii ei. Mă întreb de ce se găsesc evrei care să toarne, ei înşăşi gaz peste focul antisemit? De ce?

De ce la un congres ţinut în Israel în 1991, dl. prof. Govrin, i-a înălţat osanale lui Nicolae Ceauşescu? Revista Cultului Mozaic i-a publicat comunicarea iar, ulterior, am auzit spunîndu-se pe sălile Politehnicii din Bucureşti că "jidanii au fost prieteni cu Ceauşescu: o spune chiar fostul lor ambasador în România".

N-am înţeles de ce Revista Cultului Mozaic a reprodus o discuţie între profesorii Fleicher şi Govrin în care se face apologia imposibilităţii celor trei mari religii monoteiste de a convieţui. Dl. Govrin nu este prezentat ca profesor, ci ca director în Ministerul de Externe al Israelului. Mă întreb de ce Israelul, o insulă de democraţie într-o regiune dominată de fanatism, trebuie să apară ca o sucursală a intoleranţei?

Încercînd să ia în derîdere pelicula lui Manasse Radnev "Drumul vieţii", dl. Govrin se întreabă: " cine a fost Raoul Şorban?". Deplasarea de la Ministerul de Externe la Yad Vashem nu durează mai mult de 15 minute: acolo ar fi aflat. De asemeni, d-sa încearcă să pună sub semnul întrebării contribuţia dr-ului Filderman la ajutorarea evreilor deportaţi în Transnistria. La Biblioteca Universităţii din Ierusalim se află însă documente care atestă eforturile curajoase ale acestuia de a face ca ajutoarele financiare sosite de la Joint, via Elveţia, să ajungă la deportaţi. Ca unul dintre puţinii supravieţuitori care au trăit în preajma fostului Preşedinte al Federaţiei Comunităţilor Evreieşti din România pot cita şi numele multor personalităţi de prestigiu care au ajutat populaţia evreiască în momentele cele mai grele prin care aceasta a trecut. Printre ei sînt: Patriarhul Nicodim, Mitropoltul Bălan, Regina Mamă Elena, prof. universitar Eftimie Antonescu, prof. univ. Lupu, prof. univ. Augustin Caliani şi numeroşi alţii.

Se ştie că fiţuicile antisemite de la Bucureşti susţin că PCR a fost întemeiat şi condus de evrei în quasi-totalitate. Pe drept cuvînt, în contextul politic de astăzi, astfel de afirmaţii - evident mincinoase - ne supără. De aceea trebuie să ne supere şi cînd aceste afirmaţii sînt repetate şi expediate la Bucureşti de dl. Marius Mircu. În numele propriei parnuse, dl. Mircu se aliază cu foştii colaboratori ai fostului Institut de istorie al PCR.

Să nu alimentăm antisemitismul turnînd gaz peste foc. Nici cultul propriei noastre personalităţi, nici interesele materiale, nici naivitatea istorică, nu ne dau dreptul să lovim în proprii noştri conaţionali, indiferent în ce colţ al Diasporei s-ar afla.

Ing. TEODOR WEXLER
Director general şi
preşedinte al Consiliului de
Administraţie al societăţii
comerciale "Wevi - Comchim" -
Bucureşti.

TOT DESPRE N. STEINHARDT

Mi-a trebuit un efort deosebit pentru a veni de hac nefericitului jurnal al părintelui Nicolae Niculescu, ex-Steinhardt (Ed. Dacia, Cluj 1992)

După un început scăpărător, cu viziunile lui Soljeniţîn, Zinoviev, şi Churchill despre invulnerabilitatea la tortură, cartea se împotmoleşte într-un bazar literaro-religios interminabil: numai cronologia măcinată (mai degrabă procedeu decît tehnică literară) menţine atenţia 250 de pagini din 400; altfel aş fi parcurs restul în diagonală, după descrierea iadului carceral de la Gherla, care se înscrie pe linia mărturiilor scrise de Belu Zilber şi Lena Constante, dar o lasă baltă după cîteva zeci de pagini.

Atenţia este relansată de patru efecte teatrale: diatriba anticarlistă de la pagina 131, cu apologia auto-mareşalului şi citarea lui Radu Lecca, (comisarul antonescian pentru "românizare") foarte gravă: abţinîndu-se de a o comenta, autorul pare să şi-o însuşească. Urmează visul cu Căpitanul, admiraţia faţă de asasinii lui Stelescu şi critica lipsei de prozelitism a religiei evreieşti, calificată drept "noua specie de rasism".

Pentru Radu Lecca, "cîteva boarfe, muncă opt ore pe zi, cu dormit acasă", rezumă toate necazurile evreilor din Vechiul Regat, în timpul războiului 1941-44. Zelul depus de armata română la Iaşi sau aiurea preceda cu luni de zile hotărîrile Conferinţei de la Wansee. Opt ore de lucru impuse unor copii de 16 ani, scoşi din clasele unde se descurcau mai bine decît colegii de la Stat, ocupaţi cu defilări şi alte prostii. "Boarfele" au reprezentat multe miliarde de lei. Dar actualitatea ne aruncă în plin vodevil caragialesc cînd aflăm că Marie-France Ionesco, fiica marelui dramaturg, a înmînat deunăzi această carte a lui Steinhardt, Regelui spunîndu-i: "Citiţi, Majestate, cartea a fost scrisă de un evreu, dar el e acum de-ai noştri..." Fiica ilustrului scriitor n-a depăşit, probabil, pagina 130, altfel ar fi evitat o gafă (Steinhardt reproşează Regelui Mihai predarea Mareşalului în ghearele lui Emil Bodnăraş).

Visul cu Căpitanul este probabil sincer, dar prezenţa lui într-o lucrare nelipsită de înălţime spirituală, poate să fie admisă drept o luare de poziţie faţă de criticii daltonieni (care văd doar roşu sau verde, după circumstanţe). Dar pentru cazul Stelescu, omiterea amănuntelor scabroase nu este răscumpărată decît în parte de revendicarea crimei (asasinii s-au lăsat capturaţi, ca şi "Nicadorii" de la Sinaia, în 1933). Steinhardt cunoaşte diferenţa dintre teroriştii care pun o bombă într-o ladă de gunoi, luînd-o la fugă, japonezii care mitraliază la Lod, contra stipendiu, şi idolii legionari a căror atitudine reclamă respect (cu condiţia să tăinuiască hăcuirea lui Stelescu sau cadavrul lui I.G. Duca): cei care nu ştiu mare lucru vor găsi în aceste "acţiuni măreţe" o scuză pentru propria lor inacţiune.

A-prozelitismul judaic e calificat drept neo-rasism: dar ce ar mai fi spus părintele Steinhardt dacă rabinii s-ar fi situat şi ei pe linia tradiţională: "misionarul cu crucea şi contramaistrul cu cnutul..."

Aceste patru puncte, între altele, deranjează mult într-o carte care se vrea de calitate şi care suportă chiar şi utilizarea cam deasă a unor expresii colorate, cu referinţă la alte funcţii naturale. Nu mă miră faptul că 40 de emisiuni speciale au fost necesare la radio Europa Liberă pentru propulsarea vînzărilor: mă lasă mai perplex motivele acestui iarmaroc, unde cele patru "highlights" sînt înecate într-un talmeş-balmeş de religie, misticism sau cochetărie literară, unde părintele face apel la cîţiva scriitori francezi reacţionari sau demodaţi (Frondaie, Duvernois), cu, trebuie subliniat, un "coup de chapeau" pentru feldwebelul care a prezentat armele plutonului cînd Henri Bergson a venit să-şi ridice steaua galbenă, Steinhardt "prêche contre sa propre paroisse", precizînd că marele filosof francez a refuzat o conversiune deja virtuală, din cauza circumstanţelor. În cazul autorului, circumstanţele erau mai favorabile cînd s-a convertit la ortodoxism, la Gherla.

H.Carasso
Paris

O PROPUN, TOTUŞI, PE ANA PAUKER!

Din numărul pe decembrie al revistei "Minimum" aflu că două persoane se opun ca Ana Pauker să fie inclusă printre personalităţile evreieşti din proiectatul parc de la Holon.

De ce? "E necorespunzătoare"."A fost antisemită".

Persoanele respective cunosc superficial activitatea Anei Pauker. Pe faţă ea nu se putea manifesta în favoarea evreilor. Originea ei o silea, în acele împrejurări, să fie mai... catolică decît comuniştii neevrei. În practică, însă, pot aminti, de pildă, că pe vremea cînd ocupa funcţia de ministru de externe, ei i se datoreşte faptul că - influenţată şi de primul ambasador al Israelului în România, pictorul Reuben Rubin, cu care a întreţinut în tinereţe o idilă - aproape două sute de mii de evrei din România au putut emigra în Israel.

Mai spun persoanele anti - Pauker că aceasta a fost simpatizată de Stalin din cauză că "a făcut mult rău evreilor". Da, din punctul de vedere comunist, a trimite pe cineva în Israel înseamnă a-i face ... rău! Dar există, din fericire, şi alt punct de vedere! Dacă Stalin a simpatizat-o pe Ana Pauker o vreme, tot el i-a dat mînă liberă lui Gheorghiu-Dej să se descotorosească de ea!

N-am să susţin ca şi un Iosif Chişinevski să fie onorat în parcul de la Holon; dar cu Ana Pauker nu mi-e ruşine!

Marius Mircu
Bat Yam

TELEVIZIUNEA, IZVOR DE INSPIRAŢIE

Sînt unul dintre aceia care ascultă ştiri şi urmăresc programele TV, chiar neînţelegînd de multe ori sensul exact al emisiunii sau al discuţiilor. Reuşesc însă să-mi fac o părere, de ici, de colo, din părţile esenţiale.

De secetă ce să spun? Ne-a "uscat". Legea porcului: o porcărie.

Dar starea politică şi socială? Avem un guvern cu miniştri şi adjuncţi, directori şi şefi – treizeci şi ceva (şloşim ve maşehu), dar unul prea mult (ahat ioter midai), cred eu, cel al Ierusalimului. Fiecare cere, fiecare spune da şi nu, ordine vin şi din Bnei Braq sau Brooklyn, că ne întrebăm? Cine e bossul? (Mi a boss?). Ei cred că totul e pe roate (al galgalim) şi deşi nu au loc să şadă şi stau între scaune (bein hachisaot), este totuşi un motiv de petrecere (siba le mesiba). Dar nu-i aşa.

Situaţia e confuză şi grea. Cei în cauză vor să o deseneze frumos, în alb-albastru (cahol-lavan), spumos (toses), cu fluturaşi drăguţi (parpar nehmad) care zboară şi roza vînturilor (şavşevet) într-un cer senin, dar nu reuşesc. Cred că nici McGyver n-ar reuşi, deşi se arată mai milos şi mai îndemînatic decît alţii.

Vin imigranţi, cu miile. Se spune că ţara a tras lozul vieţii (pais a haim), dar case şi locuri de muncă – ioc. Intifada, teroriştii şi vecinii, vecinii (şhenim, şhenim). Asta e (ze ma ieş). Dar apropo! Vorbind de acte de teroare, avem şi noi faliţii noştri.

Poliţia şi unităţile militare, au ici-colo, cîte un punct de observaţie (taţpit), dar trai ca-n paradis (Paradise) nu-i.

Dacă vedem lumea (Roim olam), ne dăm seama că sînt schimbări esenţiale. De la o generaţie la alta (mi dor le dor) nu se mai recunosc fapte şi evenimente şi o viaţă ca asta (haim şe ca ele) nu e uşor de dus, fără griji, greutăţi şi sacrificii. Nu-i de ajuns să treacă ziua, gustînd soarele, cu serbare în grădină (mesibat gan), cu prieteni, cu Ben şi Sebastian, Lou Grant şi alţii, să vie o seară nouă (erev hadaş), un sfîrşit de săptămînă (sof şavua) şi încheierea şabatului (moţaş)!

Ce-i de făcut? Să se facă (ma laasot? Laasot!)

În sfîrşit, a sosit timpul limbii (highia zman laşon) clare şi hotărîte. Dorinţa, voinţa şi chiar versetul zilei (psuco şel iom) este să acţionăm. Asta e (ze u ze).

Dr. G. MĂNESCU
Bat Yam

POŞTA

GEO BOGZA

Ca şi pe dvs. şi pe mulţi alţii, m-a afectat moartea lui Geo Bogza.

L-am preţuit şi am apreciat scrisul său, fie că erau versuri, fie că era proză. În tot ce scria era ceva "aparte", ceva deosebit faţă de ce apărea pe atunci, în literatura română. Poeziile sale erau pline de lirism; proza sa era dură, cu substrat social. Bogza a fost, cred, un mare iubitor de oameni, de oameni de jos, muncitori din fabrici, mineri, plugari. Reportajele sale din Valea Jiului pot servi ca model pentru cine vrea să zugrăvească adevărata viaţă de miner... Dar "Cartea Oltului", acea superbă descriere a acelor locuri este o capodoperă. A fost, Bogza, mare amator de călătorii. I s-a înlesnit să vadă China. A călătorit cu un avion Tu104, atunci apărut, traversînd Rusia de la Vest la Est, cum s-ar zice, dintr-o suflare. A vrut să vadă Japonia. A văzut-o. De data asta a călători peste Polul Nord. Aceste călătorii au fost descrise ca de nimeni altul.

Pinhas Rosenberg
Natania

DE CE AM COLABORAT LA "ROMÂNIA MARE"?

Stimate domnule Pix,

Ironiile dvs. la adresa mea ("Minimum" nr.80), mă fac să remarc creşterea calitativă a scrisului dvs. Vă răspund următoarele:

Afirmaţi că nu-mi place revista "Minimum" (ceea ce este aproape fals) şi că am găsit o altă publicaţie care îmi place. Aţi pus problema greşit. Comiteţi o greşeală de logică: ocolirea subiectului (ignoratia elenchi). Ar trebui să vorbim despre conţinutul celor scrise. Dacă eu nu am apreciat pozitiv cele scrise de dvs., nu înseamnă că resping "Minimum". Şi dacă mi s-a publicat un articol în "România Mare" nu înseamnă că eu accept sau aprob articolele antievreieşti ale R.M.

Nu am dat articolul meu spre publicare la "Revista cultului mozaic" căci am considerat că cei cîţiva evrei bătrîni care o citesc nu au nevoie de lămuririle mele. Ci am vrut ca acei cititori ai R.M. care ne sînt neprieteni şi nu au fost informaţi de evenimentele trecute şi sensul lor, să afle şi dacă pot să-şi reconsidere părerile. Dacă e vorba de exigenţă şi a nu face compromisuri atunci să nu căutăm paiul din ochiul altuia şi să ne vedem de compromisurile noastre cu germanii, polonezii, ucrainenii şi acum cu Organizaţia de Eliberare a Palestinei.

În speranţa că în viitor logica va fi mai intimă cu dvs. rămîn al dvs. fidel cititor,

dr. Achille Glauber
Haifa

ARGUMENTE CONTRA UNOR ARGUMENTE

Din capul locului trebuie să recunosc că îmi place scrisul lui Pix. Conţinutul rubricii sale este temeinic fundamentat, documentat şi logic, iar stilul său, puţin ironic şi zeflemist, este atractiv. Pentru aceste motive Pix are o mare audienţă la public.

Relevînd aceasta, aş dori să arăt, pe de altă parte, că argumentele contra acordurilor dintre guvernul israelian şi OLP, prezentate de Pix în revista "Minimum" dn sept.-oct. 1993 nu sînt temeinice şi pentru acest motiv am considerat că este de datoria mea să contraargumentez:

1. Scrie Pix: Faptul că am cedat în faţa terorismului, recunoscînd OLP-ul şi făcîndu-i mari concesii, i-a convins pe duşmanii noştri că sîntem slabi şi că deci, îşi pot permite să ceară mai mult, după modelul hitlerist din 1938 la München.

Contraragumentul meu: Se poate oare compara forţa militară a unei mari puteri cum era Germania, în 1938, cu ceea ce constituie OLP-ul, o organizaţie în stare de faliment? E o deosebire ca de la cer la pămînt!. Separat de aceasta, pentru Chamberlain şi ceilalţi şefi de stat exista o alternativă: să refuze pactul cu Hitler. Nu era suficient de pregătit pentru război şi astfel ar fi fost evitată catastrofa ce a urmat. Pentru a se asigura pacea în ţara noastră, cu o prezenţă de circa două milioane de arabi, nu există o altă alternativă.

2. Scrie Pix: Yasser Arafat a declarat ieri (nu acum zece ani, nu acum doi ani, cînd era "radical") că arabii trebuie să aibă încredere în OLP fiindcă în curînd va lua fiinţă Statul palestinian, cu capitala la Ierusalim.

Contraargumentul meu: Declaraţiile lui Arafat au un pronunţat caracter propagandistic. Există oare posibilitatea ca ceea ce se declară să devină realitate? Israelul este un stat democratic, cu o forţă militară de invidiat, condus de oameni capabili şi patrioţi care veghează permanent, cu atenţie, ca numai ceea ce ne convine să se realizeze cu adevărat.

Scrie Pix: Dar problema, nu este, în cazul de faţă, să învingi pe arabi, ci să eviţi războiul.

Contraargumentul meu: Un război nu se face la întîmplare, el trebuie pregătit temeinic. OLP-ul avînd un teritoriu autonom, fără frontiere de stat, aflîndu-se sub stricta autoritate şi supraveghere a forţelor noastre militare, cum ar putea să pregătească şi să susţină un război? Este ceva de neconceput.

4. Pix susţine că ţara este împărţită (pe tema OLP-ului) în două tabere aproximativ egale iar guvernul nu se bizuie pe o majoritate reală în parlament.

Contrargumentul meu: Istoria ne învaţă un lucru esenţial: că nu întotdeauna majoritatea are dreptate. Un singur exemplu: societatea americană, la începutul celui de al doilea război mondial, era în totalitate de părere că Statele Unite nu trebuie să intre în acest război. Roosevelt şi colaboratorii săi din guvern erau de altă părere. Istoria le-a dat dreptate acestora. În cazul Israelului această probemă are aspecte caracteristice cum sînt:

- nu există altă alternativă de pace şi guvernul trebue să-şi asume deplina responsabilitate, urmărind cu atenţie îndeplinirea acordurilor pentru realizarea unei păci adevărate şi doar opoziţia s-a dovedit lipsită de program ideologic, neprezentînd nici o altă alternativă de pace.

Hari Lazarovici
Ierusalim

POŞTA

TOT PIX

M-a mirat mult că rubrica d-lui Pix poate să-i nu-i placă cuiva.

Eu mă asociez afirmaţiei d-nei Manuela Raz că rubrica respectivă e "maximă" (deşi e în revista "Minimum" despre care spun iarăşi că e maximă). Rubrica d-lui Pix e foarte plăcută, distractivă, interesantă, inteligentă. Asta cel puţin e părerea mea.

Aş vrea să scriu şi eu ca dl. Pix, dar nu pot decît să scriu cu pixul. Ştiu că e o glumă ieftină, dar atîta pot.

Deci: Bravo d-le Pix! Tot înainte şi succes. Şi nu te descuraja penru o părere izolată!

Dr. S. Tirer
Hod Haşaron

MILIŢIE ŞI SECURITATE

Răsfoind numere mai vechi ale revistei "Minimum" găsesc o corespondenţă a unui cititor din Natzeret Ilit, Isidor Vais, care vă cere, încă din titlu, să nu vă ocupaţi de informatorii securităţii. Vă rog să-mi faceţi favoarea de a publica , drept răspuns, rîndurile de mai jos:

Pentru a vă feri de surprize neplăcute, dl. Vais vă informează, ca fost Lt. Col. de miliţie că printre toţi informatorii securităţii din anii 1948-1989 nu a existat nici unul voluntar. Toţi, absolut toţi, au fost victime nevinovate ale unor şantaje.

D-sa ignoră abuzurile comise de cei care purtau uniforma de tristă amintire şi dorinţa unora de a dovedi ataşamentul prin zelul depus. Maiorul dela circa de miliţie din calea Rahovei, fost frizer, care m-a anchetat, mi-a declarat sincer că dacă recunosc, el va fi evidenţiat. Deci bătaia nu-i era impusă decît de propria-i necesitate. Dar aceştia sînt cei mici. Cine a fost directorul general al anchetelor din ministerul de interne, ani de zile? Îi dau doar iniţialele: S.D. Fost avocat în procesul de la Griviţa, partidul i-a acordat o compensare de care se putea dispensa. Era avocat şi avea din ce trăi. Cîţi avocaţi evrei au fost în anii trecuţi în barouri, scoşi din miliţie şi securitate unde intraseră nu că ar fi fost şantajaţi, ci din propria convingere.

A-i acoperi şi a nu vorbi de ei, ar fi injust, poate chiar condamnabil. Ar însemna să-i lăsăm să creadă că bine au făcut ce au făcut şi chiar să-i ajutăm să repete. Ben Gurion a spus, cu referire la atitudinea faţă de germani: "De iertat, evreii pot ierta, dar niciodată să nu uite pentru a nu da ocazia ca faptele să se repete."

Jo. Savin
Neuchâtel - Elveţia

PRO OLP-IŞTII ŞI POGROMUL

Unor politicieni şi ziarişti de stînga le place să denumească "pogrom" manifestările coloniştilor din Iehuda, Şomron şi Gaza. Un exemplu în acest sens este dl. Uri Avneri.

Deşi personal nu sînt de acord cu anumite aspecte ale acestor manifestaţii, afirm totuşi că prezentarea lor ca pogrom este un act deliberat de înşelare a opiniei publice. Pogromul este un eveniment tragic. Pogromul este jaf, viol, moarte prin linşaj, acte săvîrşite de fiare cu chip de om...

Folosirea nejustă a cuvîntului "pogrom" este destinată să înşele:

- pe cei care cunosc adevărata semnificaţie a cuvîntului pogrom, dar nu cunosc situaţia din teritorii; aceştia şi-ar putea închipui că arabii împreună cu familiile lor sînt victimele cruzimilor evocate mai sus, fără să fi încercat măcar vreun act de provocare.
- pe cei ce nu cunosc adevărata semnificaţie a cuvîntului pogrom, dar sînt bine informaţi asupra realităţii din teritorii; aceştia şi-ar putea închipui că pogromurile contra evreilor au fost săvîrşite în urma faptului că evreii au înjunghiat sau împuşcat unul sau mai mulţi huligani şi bandele din care aceştia făceau parte au hotărît să se răzbune.

Sînt şi oameni care ştiu ce este un pogrom şi de asemeni, ce reprezintă manifestaţiile de "răzbunare" ale evreilor; acestei categorii, Uri Avneri şi alţii ca ei, le produc un sentiment de repulsie.

Leon Haimovici
Rishon Lezion

ÎN LEGĂTURĂ CU ROLUL LUI ŞAIKE DAN

Am aflat cu întîrziere din revista "Minimum" (iulie 1993) , din articolul lui Itzhak Artzi despre "Paraşutiştii salvării şi ai speranţei" că ar exista azi "deştepţi post factum" care pun la îndoială utilitatea acţiunii paraşutistilor. Pot afirma, cu convingere, contrariul.

L-am văzut ultima oară pe Şaike Dan, paraşutistul, la o "siha", undeva pe Calea Dudeşti la un haver din "Gordonia". Pentru noi toţi, prezenţa unui şaliah al işuvului în plină prigoană fascistă a avut un efect psihologic enorm. Numai cine n-a cunoscut legătura sufletească dintre noi şi Işuv poate critica acţiunea paraşutistilor.

Cunosc pe unii din cadrul organizaţiei "Haşomer Haţair" care, după război, au devenit comunişti ba chiar şi informatori ai securităţii. Cei ca Şaike ne-au încurajat să nu dăm înapoi; el era creierul unor misiuni de maximă importanţă care ne-au ajutat să supravieţuim. Regretul meu este că, ascultîndu-i sfatul am rămas să activez şi nu am profitat să intru într-un lot de tineri care făceau alia. Trăiam cu toţii, entuziamul tinereţii iar sfatul unui şaliah nu era de neglijat.

Am acum satisfacţia morală că nu am colaborat, sub nici o formă, cu defunctul regim. Poate că la păstrarea cu fermitate a acestei atitudini au contribuit şi sfaturile înţelepte ale lui Şaike.

Am bucuria de a şti că poporul israelian şi-a sărbătorit, în Knesset, eroii; printre aceştia se numără şi Şaike Dan.

Jean Segal
Bucureşti

MOŞ KANTTER ŞI CÎRCIUMA LUI LITERARĂ

În dulcele tîrg al Iaşului de altă dată erau numeroase cîrciumi însă niciuna nu semăna cu cea a lui Moş Kantter. Cam prin 1938, într-o zi de toamnă, îmi ieşise în cale poetul George Lesnea cu care eram prieten. Ştiindu-mă amator de vinuri bune, m-a invitat la o căniţă de Cotnari la beciul lui Moş Kantter. Era prima oară cînd

POŞTA

am trecut pragul acestui local care semăna cu o cramă călugărească, fără scaune, fără mese, singura mobilă fiind tejgheaua la care servea moş Kantter. În stînga era gura beciului, larg deschisă, de unde emana aroma vinului, aromă care te îndemna la degustare. În dreapta era o cameră mare pe care Moş Kantter o numea "salon". În acest salon aveau acces numai clienţii cunoscuţi ai casei. Pe tejghea erau serviţi clienţii trecători.

Localul era renumit prin calitatea vinului natural pe care îl savurau cei mai pretenţioşi degustători. Clienţii localului erau de două categorii: flotanţii care nu erau serviţi decît cu un pahar - două pentru ca să nu se ameţească şi intelectualii. Aceştia, se înțelege, erau poftiţi în salon. Acesta semăna cu un cerc literar. Se întîlneau aici personalităţi de prestigiu: Ionel Teodoreanu, Mihail Sadoveanu, Ilie Răşcanu, ziaristul Flavius, actorii Miluţă Gheorghiu, Ramadan, Aristide de la Teatrul Naţional şi alţii. Moş Kantter era foarte mîndru de vinurile sale şi de selecta sa clientelă.

Localul i-a fost închis prin decretul de "românizare" al regimului fascist din România; tot atunci i s-a pierdut şi urma vestitului cîrciumar.

Carol Aron
Ness Ziona

Arion Margulies, Kiriat Yam (de ce nu vă vine să credeţi că Martin Karmitz, fiul faimosului Karmitz de la fabrica de medicamente "Standard" din Bucureştii anilor 30-40, este astăzi, băiat mare şi producător de filme în Franţa? Acesta-i adevărul; în reportajul nostru din nr. 78/79 nu s-a strecurat nici o greşeală. De altfel Karmitz jr. se arată legat de universul românesc; el a produs nu de mult filmul "Balanţa" de Lucian Pintilie, cunoscutul regizor român pe care cei de la "România Mare" îl fac de evreu - deşi nu e cazul - şi avînd în rolul principal pe Maia Morgenstern pe care o tratează în stilul lor, adică porceşte); *S. Michael, Petah Tikva* (aveţi dreptate, e o problemă care ne sîcîie şi pe noi: scrierea pe româneşte a numelor ebraice - oraşe, persoane - se face după ureche; azi apare Kiriat Shmone, mîine Kiriat Shmona, azi Petah Tikva, mîine Petah Tikvah ş.a.m.d. Asta vine şi de la inexistenţa unui dicţionar onomastic şi de la faptul că fiecare colaborator scrie... în felul lui; ne luăm angajamentul solemn să...) *Tuvia Juster, Ein Hod* (o epigramă pe marginea volumului "Fuga din rai" de Sh. Carmel: "Şi ce băiat frumos erai / Din faţă şi din spate./ Păcat că ai fugit din Rai/ Doar ca să scrii o carte". *Caragiale din Ghedera; Lucia de Lamermoor; Un grup de sprijinitori ai Maarahului; Aventurile lui Tom Pix; Trei cititoare de pe plaja de la Tel Baruch; Garda şi Căpitanul; Kix; Sîni pietroşi; Vai!; Shulamit Baloni* (repetăm, repetăm, nu luăm în consideraţie scrisorile anonime); *Izidor Vais, Natzeret Illit; H. Lazarovici, Ierusalim;* (nu v-am uitat, ne vom întîlni curînd); *Rosh Peleg Yehuda, Raanana,* (observaţii juste în legătură cu dispariţia Partidului Liberal - Independent dar parcă o discuţie pe această temă, aşa cum sugeraţi dvs, nu mi se pare interesantă; ce-a fost a fost, istoricii se vor pronunţa cu privire la rolul şi evoluţia acestui partid, e mai bine să ne ocupăm de chestiunile realmente arzătoare la ordinea zilei); *Rodica Weinberg, Haifa* (I. Schechter este căsătorit. Albert Kreigold, la fel. La fel, Mircea Săucan, Virgil Duda, Marius Godeanu şi Radu Cosaşu de la Bucureşti. Mai trimiteţi cîteva nume: poate-poate...) *George Kelemen, Beer Sheva* (uite, şoptim la ureche, aşa cum ne-aţi cerut, celor de la HOR că situaţia pensionarilor nevoiţi să trăiască, două persoane, dintr-o mie două sute de şkalim pe lună este grea, foarte grea; din păcate, nu HOR-ul stabileşte cuantumul pensiilor, dar, cine ştie, poate că bătînd cu pumnul în masă pe la şefii cei mari, mă gîndesc la jovialul Avram Shohat, ministrul finanţelor, va izbuti în cele din urmă să-i desmeticească) *Ing. Grusman, Ramat Gan* ("Într-un ziar "ivrit" - mi se pare "Idiot Aharonot" - a apărut o biografie sau un interviu cu prof. dr. Manor, în care ziarista, ori din lipsă de cultură, ori intenţionat, caută în fel şi chip să treacă peste faptul că prof. Manor este originară din România. Cred că cititorul articolului (a nu se uita, articol în ivrit) ar fi fost mai precis informat asupra locului naşterii d-nei dr. Manor, dacă i se spunea că s-a născut în Sighet sau Maramureş, din România şi nu într-o localitate din... munţii Carpaţi." Aşa e domnule Grusman. Ziarista cu pricina ar fi trebuit - dacă nu i-ar fi plăcut borşul polonez peste măsură - să scrie acest mic adevăr la gazetă. Cu atît mai mult cu cît profesoara Rina Manor, oftalmolog cu nume şi renume, se numără printre personalităţile de *trib* care nu şi-au ascuns niciodată originea; dimpotrivă, dimpotrivă, ea colaborează intens pe plan ştiinţific cu colegii români, oferă generos medicilor de la Bucureşti posibilităţi de specializare în Israel şi, lucru mai puţin ştiut, se ocupă - violon d'Ingres - cu traducerea de versuri româneşti în limba ebraică. *Leon Şaim, Ghivataim; Maximilian Vardi, Ramat Gan; Iris Zilberman, Ramat Hasharon; Nelu Solomon, Metula; Marta Goldner-Lianu, Frankurt, Germania; Manfred Lauer, Ierusalim; Adolf Apel, Haifa; Luca Trestoareanu, Paris, Franţa; Virgil Kardoş, Los Angeles, USA; ing.Titu Dumbravă, Tel Aviv; Dorothea Strominger, Milano, Italia; Jochanan Savin, Neuchâtel, Elveţia; M. Vasiliu, Oradea, România; Rodica Feldman, Beer Sheva; Luly Gav Yam, Haifa; M. Cristea, Tel Aviv* (mulţumiri pentru bunele cuvinte, sugestii şi observaţii critice; ceilalţi, pe curînd).

În plină iarnă, un copilaş bate la uşa unui medic psihiatru vecin.

– Veniţi repede, domnule doctor, tata e bolnav!

– Dar ce are? întreabă medicul.

– Se ia drept Moş Crăciun!

• Un ou îşi aşteaptă amica care întîrzie.

– Dacă pînă la fără zece n-a sosit, mă sparg!

✶ ✶ ✶

CLEPSIDRA

Turism

Stan Vlad, ziarist, (fost redactor la "România liberă"), corespondent al revistei "Minimum" în România; la rude.

Mircea Cornişteanu, regizor de teatru; de la Bucureşti; la rude

Premii

Maia Morgenstern, actriţă; premiul "Felix" pentru cea mai bună interpretare feminină (rolul din filmul "Balanţa" de Lucian Pintilie) la Festivalul cinematografic de la Potsdam, Germania.

Decese

Cornelia Vorvoreanu, (37) interpretă de muzică uşoară; în urma unei maladii neiertătoare (cancer) urmată de congestie cerebrală; C.V. a fost soţia lui Ilie Vorvoreanu, chitarist, muzicolog.

Otto Rappaport (71), fost regizor la cîteva teatre (Cluj, Bucureşti, Arad, Timişoara) şi director al Teatrului Maghiar din Cluj, apoi, după stabilirea în Israel, profesor de artă dramatică la Universitatea din Bar Ilan şi secretar de redacţie al ziarului "Uj Kelet". Cărţi publicate: "Martor orb" şi "Strigătul"

Lucian Rothenberg, ziarist; "Viaţa noastră".

Edgar Elian, muzicolog şi critic muzical ("România liberă", "România literară" etc.), redactor la casa de discuri "Electrecord"; la Bucureşti.

Comemorare

Isac Lespezeanu, ziarist; un an de la încetarea din viaţă; ceremonia va avea loc la 7 ian. 1994 la cimitirul Morasha (ptr. informaţii: tel 5565023)

Carnet

15 cuvinte - 20 şekeli
Cu fotografie: 50 şekeli
***** Pentru olim hadaşim: 10 cuvinte gratuit; pentru persoanele care îşi caută rudele sau prietenii: 10 cuvinte gratuit.**

Simpatică, tehniciană 48, caută corespunzător pentru prietenie şi viitor în comun, fără obligaţii. Haifa sau împrejurimi. Scrieţi: POB 4286, Haifa.

* * *

Au trecut doi ani de cînd COCA MANTEL nu mai este. Un gînd pios pentru sufletul ei nobil.

Harry

ANDREI CĂLĂRAŞU

Retrospectivă Călăraşu

Andrei Călăraşu este un nume consacrat în cinematografia din România şi din Israel. Mulţi dintre noi, care ne-am amuzat copios la filmele regizate de el în România, am avut plăcerea să le revedem şi să ne bucurăm de succesul lor în cadrul retrospectivei care are loc la Cinemateca din Tel Aviv. Inaugurată la 19 decembrie 1993, în cadrul festivităţii la care au luat cuvîntul av. Itzhak Artzi şi dr. Radu Homescu, ambasadorul României şi, în felul lui simpatic, sărbătoritul, retrospectiva a început cu spumoasa comedie "Alo, aţi greşit numărul". Serialul a continuat cu "Portretul unui necunoscut", un film în care a excelat Fory Eterle. În cursul lunii ianuarie 1994, iubitorii de film vor putea viziona "Vacanţa la mare" (4 ian.), "Vultur 101" (9 ian.), "Doi băieţi ca pîinea caldă" (20 ian.), "Şi Ilie face sport" plus "Gica" (23 ian.). Amintind că A. Călăraşu este cunoscut în Israel şi prin filme documentare şi de televiziune notăm că zilele trecute s-a prezentat, în reluare, la T.V.1, ecranizarea sa după comedia "Ketuba" de E. Kishon.

Originarii din România domiciliaţi în Petah-Tikva au sărbătorit Hanuka într-o ambianţă plăcută. Despre semnificaţia sărbătorii au vorbit d-nii Zion Ţehela (din partea Consiliului muncitoresc local) şi Moni Seinstein.

HOROSCOP

● **SYBIL HEDERNA**

LUNA IANUARIE

CAPRICORNUL (22 decembrie – 20 ianuarie)
Pregătiți-vă să pășiți cu dreptul în noul an. Fiți atenți la minusul din bancă, la asigurări și la alte angarale; e păcat și e costisitor să nu faci ordine în aceste privințé la început de an. Cumpătarea e recomandabilă și în legătură cu alimentația și distracțiile. Și à propos: numere cu noroc: 7, 3, 40.

VĂRSĂTORUL (21 ianuarie – 19 februarie)
Fiți atent la probemele de sănătate în sezonul rece. Evitați o gripă care ar putea să aibă repercusiuni neplăcute. Profitați de timpul liber pentru lectură, film. Preocupați-vă mai mult de școlaritatea copiilor. E recomandabil să nu vă dispersați eforturile. Veți avea satisfacții din direcția asupra căreia vă veți concentra.

PEȘTII (20 februarie – 20 martie)
Cunoștințele pe care le veți face în această perioadă pot duce la colaborări fructuoase. Important este însă să nu fiți nici prea credul, dar nici lipsit de încredere. Încercați-vă norocul și în afaceri. Nu uitați că cine riscă, mai și cîștigă. Zile faste: marți și vineri.

BERBECUL (21 martie – 29 aprilie)
Un eveniment monden deschíde perspectiva unei legături sentimentale. Nu vă dați înapoi. Atenție la ținuta vestimentară. Acționați cu discreție. (Nu uitați că politețea este cartea de vizită a regilor).

TAURUL (20 aprilie – 20 mai)
Sîntem în plin sezon primăvăratec. Profitați de timpul frumos pentru plimbări și excursii. Ele sînt benefice pentru sănătate, dar pot prilejui și contacte interesante pe plan sentimental și al afacerilor. Numere favorabile: 21, 23, 40.

GEMENII (21 mai – 20 iunie)
Nu e indicat, în această lună, să vă faceți griji de prisos. Problemele care s-au ivit la servici și în familie sînt rezolvabile, dacă veți da dovadă de tact și spirit conciliant. Gîndiți-vă că și interlocutorul dvs. s-ar putea să aibă dreptate.

RACUL (21 iunie – 22 iulie)
V-ați pregătit cum se cuvine vacanța de vară? Dacă nu, e timpul să o facți. Alegeți un loc convenabil, în țară sau în străinătate, care să îmbine utilul (pentru sănătate) cu plăcutul. Contează mult și persoanele cu care veți face vacanța. Și nu ignorați că și în propriul cămin vă puteți recrea cu folos după un an de muncă.

LEUL (23 iulie – 22 august)
O stare de relaxare este bine venită. Cu condiția să vă păstrați calmul, să nu vă iritați pentru fleacuri cum vă este în obicei. Consacrați timp lecturii cărților și revistelor și încercați să așterneți pe hîrtie impresiile și gîndurile. S-ar putea să descoperiți un talent la care nu v-ați gîndit. Culoarea cafenie vă aranjează.

FECIOARA (23 august – 22 septembrie)
Aveți farmec și sînteți plăcut (ă) la conversație. Prietenii vă apreciază pentru aceste calități. Nu trebuie însă să abuzați vorbind prea mult, comițînd indiscreții, puteți pierde din capitalul de simpatie de care dispuneți.

BALANȚA (23 septembrie – 22 octombrie)
Evitați cheltuielile care nu sînt imperios necesare. Veți putea realiza astfel economii care pot fi îndreptate spre obiective noi de preț. Fiți atenți cu partenerul (a) dvs.; există în acest sens modalități care nu implică cheltuieli.

SCORPIONUL (23 octombrie – 22 noiembrie)
Oamenilor harnici și îndemînatici perioada le este excepțional de productivă.Dovediți aceste însușiri atît în profesie, la serviciu, cît și în îndeletnicirile casnice.

SĂGETĂTORUL (22 noiembrie – 21 decembrie)
Irascibilitatea este un prost sfetnic. Dăunează sănătății și strică relațiilor sociale. În cazul dvs. temperamentul liniștit vă va atrage simpatia pertenerului(ei).

CU
ADRIAN
PE ORICE
MERIDIAN
EXCURSII
ÎN TOATĂ
LUMEA

România

OFERTA SPECIALĂ "ADRIAN"
Pachete de tratament – odihnă în stațiunea balneo-climaterică COVASNA
18 zile.....660 $
Cazarea în modernul hotel "Bradul" dotat cu sisteme de încălzire excepționale

- **ZBORURI SPECIALE – NEW YORK începînd de la 699 $**
- **CHARTERE ÎN EUROPA începînd de la 319$**

CIRCUITE TURISTICE ÎN ROMÂNIA începînd de la 269 $ de persoană

ÎNCHIRIERI DE MAȘINI începînd de la 33 $/zi

VĂ OFERIM POSIBILITATEA DE A ZBURA DE LA BUCUREȘTI SPRE ORICE PUNCT SAU CAPITALĂ DIN EUROPA CU aproximativ 100 $

TEL AVIV STR. SHENKIN 8

☎ • 2oo.687-8-9 ; 528.57.73 •

UN GÎND PRIETENESC ÎN PRAGUL ANULUI NOU SE ÎNDREAPTĂ CĂTRE TOŢI CLIENŢII, FURNIZORII, PRIETENII NOŞTRI ÎNSOŢIT DE CELE MAI FIERBINŢI URĂRI DE "LA MULŢI ANI" CU SĂNĂTATE, BUNĂ DISPOZIŢIE ŞI... CHEF DE DUCĂ - BINEÎNŢELES - CU NOI!

ADRIANA DAVIDSOHN
şi
ANY SHILON

vă aşteaptă cu oferte extrem de atrăgătoare

ACUM MAI MULT CA ORICÎND PUTEŢI ŞI DUMNEAVOASTRĂ SĂ ZBURAŢI SPRE

NEW YORK	BANGKOK	EUROPA
începînd de la 749 $	799 $	LONDRA • PARIS ROMA • ISTANBUL începînd de la 299 $

ŞI BINEÎNŢELES SPRE ROMÂNIA

• O săptămînă la Bucureşti: zbor + hotel "MINERVA" (complet renovat: TV color - canal Israel, telefon direct spre Israel).

TOT CONFORTUL UNUI HOTEL MODERN

399 $

O săptămînă de nostalgii, spectacole şi cumpărături mai ieftine ca la Londra.

• SUPLIMENT LA ACEST ARANJAMENT
o săptămînă - hotel şi zbor la:

• BUDAPESTA • VIENA • LONDRA • PARIS • ROMA •

începînd de la
333 $

CÎND AVEŢI NEVOIE DE O INFORMAŢIE CU ADEVĂRAT PROFESIONALĂ, NU EZITAŢI:
SUNAŢI LA : 525.06.13 - 525.06.18
sau sînteţi invitaţi la o cafea şi o discuţie turistică.

ADRESA NOASTRĂ:
"HILLEL TOURS"
str. Ben Iehuda 62 - Tel Aviv

minimum

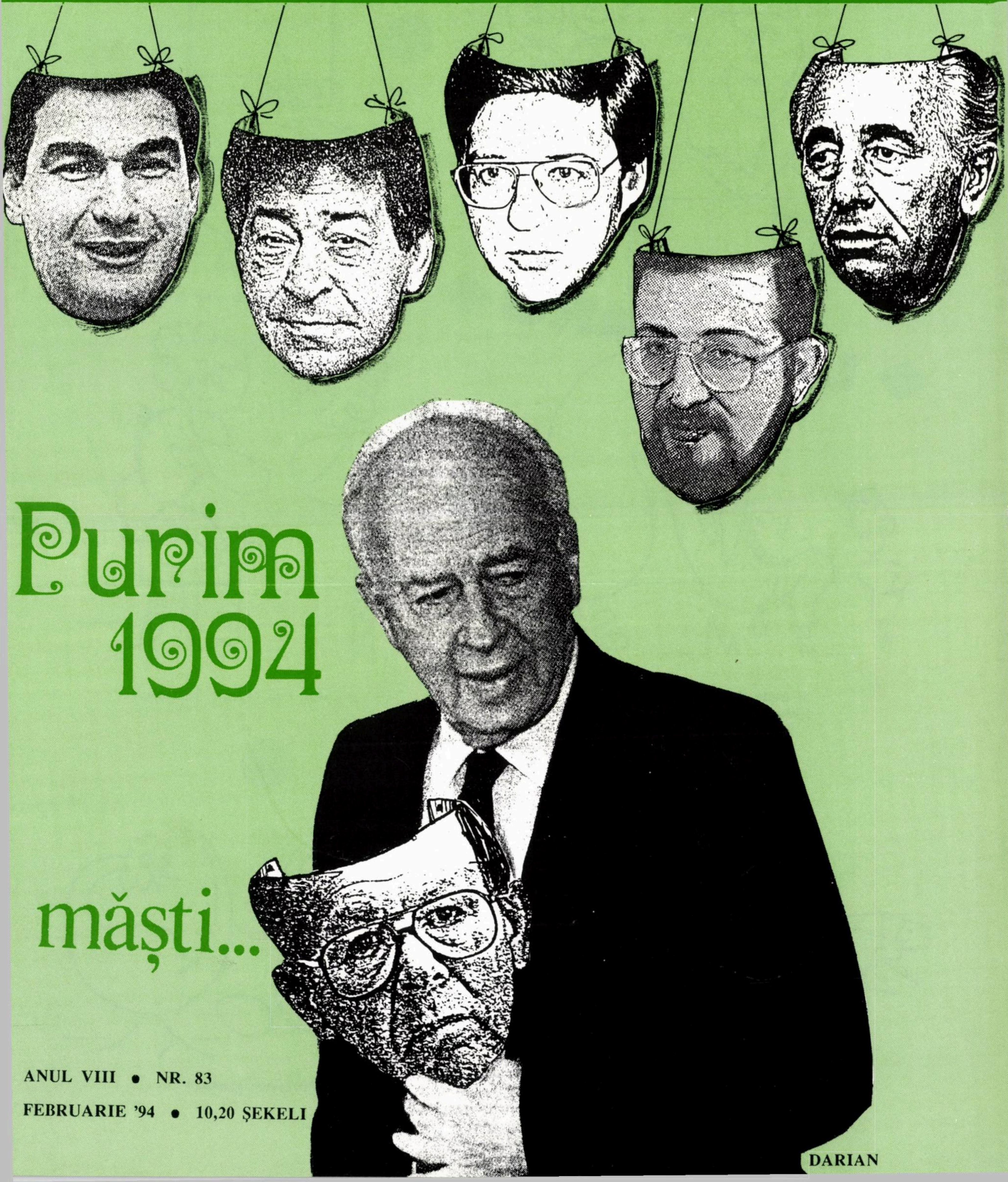

DARIAN

Purim 1994

măști...

ANUL VIII • NR. 83

FEBRUARIE '94 • 10,20 ȘEKELI

LIVaDaRU

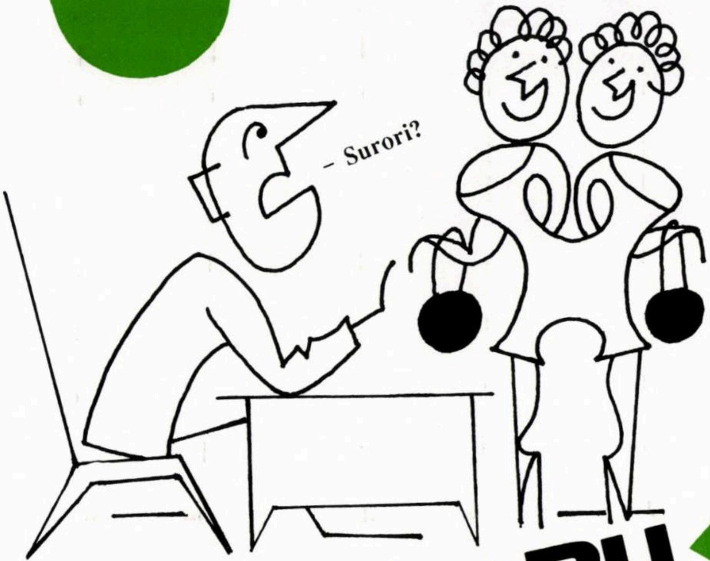

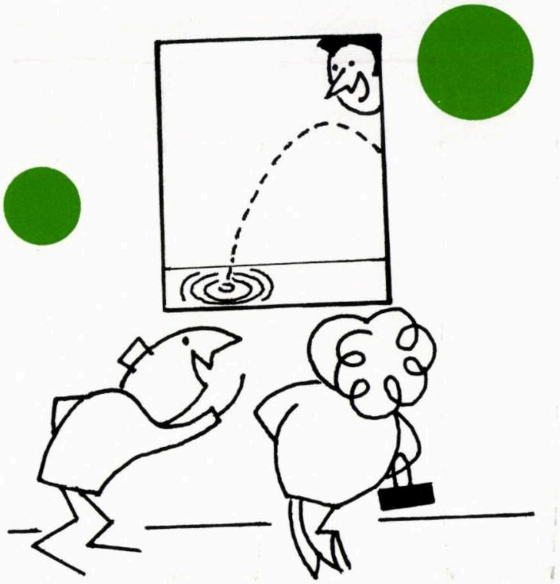

– Asta e o fotografie de cînd eram tînăr...

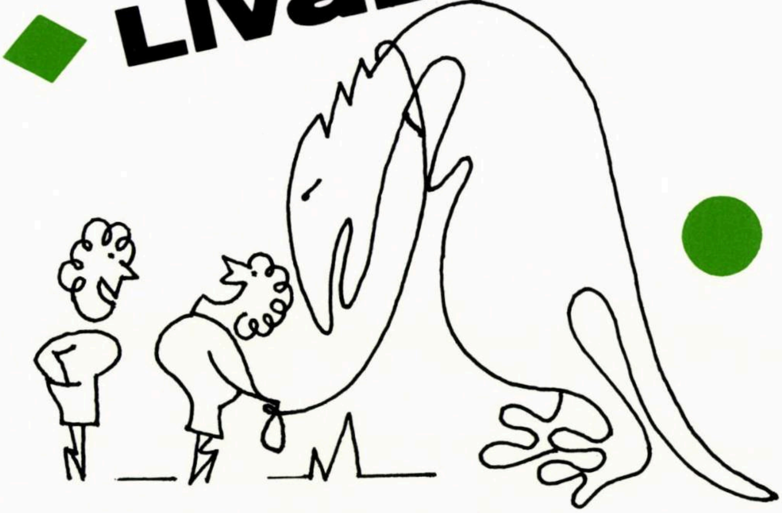

– Şi unde doarme?
– Cum unde? În pat cu noi...

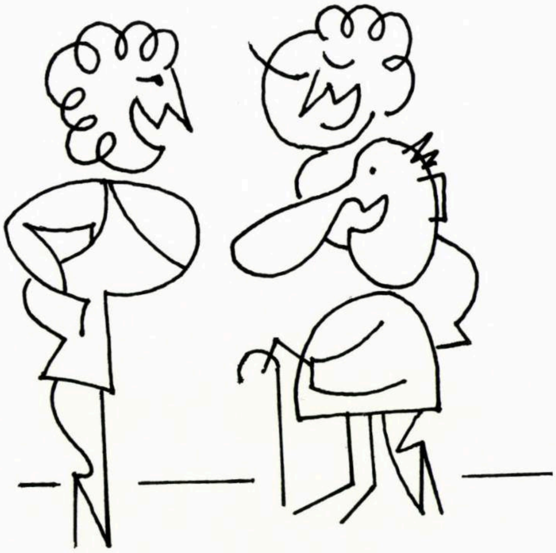

– Unde l-ai pescuit, băftoaso?

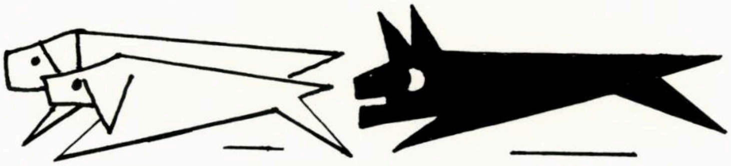

– Ne urmăreşte un negru...

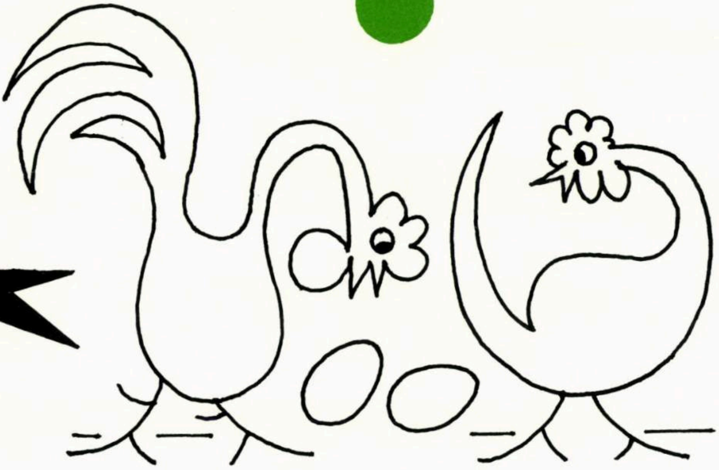

– Puicuţo, avem gemene!

MINIMUM • ANUL VIII • NR. 83 • FEBRUARIE • 1994

ÎN ACEST NUMĂR

A. Zahareanu: Punct de vedere p. 2
Tendinţe. Punctul pe *i* p. 3
M. Rafael: Bătrîneţe? p. 12
Ben Iacov-Zvi: Profesorul Harsegor p. 14
Itzhak Artzi: Bloc-notes p. 15
Jirinovski - psihopat sexual p. 17
Gura humorului p. 18
Arthur Israelovici: Rezultate cu care ne mîndrim p. 20
De la H.O.R. p. 21
Ancheta "Minimum" p. 22
NOI. ETC. p. 23
Se zvoneşte că... p. 25
Lumea românească
Stan Vlad: Tragedia vasului "Struma" p. 26
Scurt p. 27
E o lume
Harry Fosha: Corespondenţă din New York p. 31
"Minimum" nu uită
Eduard Mezincescu: Adevărul despre I. Antonescu p. 33
I. Fîntînaru: Kapo? p. 41
Cărţi pentru concursul "Arcadia" p. 44
Al. Mirodan: Dicţionar neconvenţional p. 45
Cartea (Eugen Campus, Sergiu Levin) p. 49
Primim la redacţie (I. Fîntînaru) p. 52
Idei (Alexandru Sever, A. Cassvan) p. 54
Pescuitorul de perle p. 56
Spectacol (A. Strihan, Sadi Rudeanu, C. Isac, dr. N. Horenstein, Sofia Ghelman) p. 57
Pagini (Bernard Henri- Levy, Roll Joice) p. 63
Minimum e om ca toţi oamenii (jocuri: Nelu Weinberg; sănătate: dr. Wats; sport: G. Modeanu; bridge: Paul Weinstock; gastronomie: Stan Vlad, Ylana; jocuri pe calculator: Dorin Ben Itzhak) p. 67
Poşta p. 76
Clepsidra - Carnet p. 80

LA INCHIDEREA EDITIEI
(ceeace inseamna 24 ianuarie a.c.)

In drum spre Ierusalim, în 1977, Sadat s-a oprit la Damasc ca să obţină înţelegere pentru iniţiativa lui de pace - şi n-a obţinut-o. Ulterior, Sadat a povestit israelienilor că l-a întrebat pe Asad dacă va accepta să discute cu Israelul în caz că va promite cedarea întregului Golan. Asad a răspuns negativ."Nu discut cu inamicul sionist!"

Acum conducătorul sirian e mai "moderat" - el acceptă pacea, dar o "pace deplină" (comprehensive peace)Adică: tot Golanul,normalizarea relaţiilor numai după încheierea păcii cu Libanul şi Iordania, fixarea statutului teritoriilor palestiniene şi rezolvarea problemei Ierusalimului.

Bomba-surpriză lansată de Itzhak Rabin - referendumul - a fost interpretată în fel şi chip. Dar clar este un lucru: Rabin l-a recunoscut în "noul" Asad pe Asad cel din totdeauna. Cel pe care Clinton nu-l cunoaşte.

Propunerea de referendum nu este atît o "manevră strălucită" cît o rachetă sol-sol al cărei focos este următorul mesaj al lui Rabin: pentru un compromis teritorial, cu aranjamente solide de securitate, am mandat, dar pentru revenirea la frontierele din '67, nu am mandat şi nici majoritate în Kneset. Vom consulta populaţia.

ADRIAN ZAHAREANU

CAZUL DERI, UN FAPT BANAL...

Toate învinuirile adunate în dosare compacte, învinuiri care l-au adus pe Arie Deri în fața tribunalului, sînt delicte mai mult sau mai puțin obișnuite, mai mult sau mai puțin banale, cărora unii nu le pot da crezare, deși nu este prntru prima oară în istoria lumii și nici în istoria Statului nostru, cînd un om este inculpat de mită, delapidare, abuz de încredere sau înșelăciune.

Dar șocul produs în rîndurile populației nu poate fi minimalizat atunci cînd învinuirile se referă la o personalitate a lumii religioase. Nu este, deocamdată, treaba cetățenilor și nici a presei să judece faptele pentru care a fost incriminat ministrul respectiv. Acestea sînt de competența exclusivă a justiției și lumea trebuie să fie convinsă că justiția va face dreptate, în pofida presiunilor ce se exercită asupra ei. Din păcate, aceste presiuni sînt foarte puternice.

De unde vin aceste presiuni? Ele nu provin din anturajul strict al inculpatului, nici din partea celor care se află alături de el pe banca acuzaților, ci din partea unui grup religios care nu poate concepe să se găsească vreo vină unei progenituri rabinice. Aceasta ar distruge încrederea unor oameni în "sfinți" și în "sfintele" lor ideologii.

In lupta seculară dintre religioși și nereligioși, luptă care are multe aspecte, mai ales în țara noastră, trimiterea în judecată a lui Arie Deri a constituit o victorie a nereligioșilor. Dar acest lucru nu-l acceptă religioșii. Ei nu acceptă să se considere învinși, nu pot să admită înfrîngerea care le-ar diminua sensibil influența în societate. Și atunci încearcă, cu toate forțele de care dispun (și dispun, Baruh Hașem!) să combată, prin tot felul de argumente, acuzațiile aduse împotriva ministrului de interne.

Pentru a abate atenția de la acest proces, considerat de unii religioși "o sfruntată și grosolană înscenare", s-au uneltit intrigi între așkenazimi și sefardimi. Adepții lui Deri susțin că polițiștii și judecătorii așkenazimi, pe scurt toată așkenazimea a înscenat acest caz pentru a-i umili pe sefardimi.

Tensiunea a fost, într-o vreme, atît de gravă încît este de mirare că nu ne-am pomenit cu un mic război fratricid pe străzile orașelor noastre. În cele din urmă, desigur, justiția își va spune cuvîntul. Ea nu se va lăsa influențată de nimeni. Dacă Deri va fi găsit vinovat, își va primi pedeapsa.

Cazul trebuie să fie un exemplu care să demonstreze că avem o poliție cu care ne putem mîndri, o justiție incoruptibilă și anchetatori neînfricați. Ei au refuzat să mușamalizeze afacerea deși știau că își atrag împotriva lor armele grele ale unor religioși ce nu pot admite să le fie diminuată încrederea pe care le-o acordă oamenii pentru care credința în Dumnezeu reprezintă speranța în zilele de mîine.

Nimeni nu intenționează să condamne, în bloc, evreimea originară din Maroc sau pe toți adepții diverselor concepții religioase pentru învinuirile aduse unuia dintre ai lor, dar nici nu pot fi trecute cu vederea faptele necinstite. Cei care îl apără pe Deri ar cîștiga mai mult în considerația populației dacă ar accepta ca justiția să-și facă datoria în deplină libertate, în afara oricăror presiuni. Dar ei preferă să predice absurditatea că un "sfînt" nu poate fi învinuit de nici o ilegalitate... el fiind deasupra legii.

Cazul Deri constituie o pildă negativă pentru toți cei care vor să-l transforme într-un martir. Părinții, bunicii și străbunicii nu sînt vinovați pentru faptele urmașilor lor. Și nici urmașii acestora nu pot scăpa de judecata autorităților pe motiv că sînt descendenții unor oameni cumsecade.

În general, deși nu sîntem de acord cu unele concepții pe care le considerăm retrograde subliniem faptul că religioșii sînt, în general, oameni cu minți luminate. Ar fi de preferat însă ca aceste minți luminate să fie folosite și în cazul Deri; acest caz trebuie să rămînă un fapt oarecare și să nu fie folosit în scopuri tendențioase.

Cu toții trebuie să înțelegem că un asemenea partid, care mizează pe ura dintre frați, amenință în primul rînd, liniștea căminelor noastre, unitatea și securitatea țării.

minimum

Apare lunar
Redacţia şi administraţia:
Str. Zamenhoff nr.13
64373 – Tel Aviv
P.O.B. 11472, Tel Aviv
Tel.: 5227269; Fax.: 5270443
Fax numai pentru anunţuri publicitare

Director
Al. Mirodan

Publicitate: 1 inch – 45 şekeli
Carnet: 15 cuvinte – 20 şekeli
Abonamente Israel
6 luni (6 numere): 65 şekeli
1 an (12 numere): 125 şekeli
Preţul include costul expedierii.
Străinătate: (1 an – 12 numere) Europa – 70 dolari; România – 65 dolari; U.S.A., Canada – 80 dolari; America de Sud, Australia, Noua Zeelandă – 95 dolari; Insulele Fidji – 150 dolari
Expediţia cu avionul.

Secretar de redacţie
Carol Isac

Prezentarea artistică:
Adar Darian

Difuzarea: ATLAS
Articolele semnate de colaboratorii noştri reprezintă personalitatea şi punctul de vedere al acestora. Se înţelege, aşadar, că redacţia nu împărtăşeşte totdeauna vederile exprimate în articolele publicate în coloanele revistei. Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază.

Redacţia nu răspunde de conţinutul anunţurilor comerciale.

Revista editată de
MINIMUM-PUBLISHERS LTD.

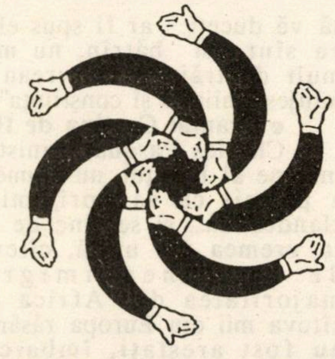

TENDINŢE

o Israel: competenţa celor de la Oslo

"Nici unul dintre cei ce au redactat înţelegerea de la Oslo nu are nici cea mai mică pricepere în materie de probleme militare sau de securitate"

(Gen. Shlomo Gazit, ex-şef al serviciului de informaţii al armatei; într-un interviu acordat ziarului francez "Le Monde"; reprodus după "Jerusalem Post")

o Israel: "Mişcarea" lui Haim Herzog

O vie nemulţumire a produs în rîndurile Partidului Muncii "mişcarea" lui Haim Herzog, vechi fruntaş al Partidului, al 6-lea preşedinte al Statului Israel. O "mişcare" cu schepsis pe tabla de şah a politicii israeliene. După ce, aşa cum s-a văzut din textul publicat nu de mult, în "Minimum", Herzog a criticat, politicos dar... fără echivoc. metoda "originală" folosită de guvern în relaţiile cu OEP (întîi showul cu stringerea de mînă de la Washington, apoi tratativele la concret, adică exact pe de-andoaselea faţă de felul cum s-a procedat în cazul păcii cu Egiptul şi, în genere, cum se procedează în cazul tuturor tratativelor normale), – Haim Herzog a făcut un pas...înainte în această direcţie a distanţării sale de politica guvernului, acceptînd să intre în consiliul de administraţie al societăţii Hollinger, care... conduce, între altele, cunoscutul ziar "Jerusalem Post". Or, gazeta pe englezeşte din Capitală (singura publicaţie citită în cancelariile diplomatice ale lumii, întrucît oamenii nu prea ştiu ebraică) s-a pronunţat cu claritate împotriva liniei Beilin-Peres.

Mişcarea lui Herzog a fost discretă, trecînd aproape neobservată. Spunem aproape, deoarece iniţiaţii – recte cadrele din Partidul Muncii – au observat-o bine, socotind-o drept un semnal. Receptat, ca atare de toţi vechii Maarahişti care cred în gîndirea lui Herzog.

Un semnal care, aşa cum se şopteşte pe culoarele Histadrutului, a influenţat nu puţin hotărîrea "aparatului" de a bara la alegerile recente (primaries) drumul lui Amir Peretz, amic al grupului Ramon, Bei-lin, Yael Dayan...şi a-l prefera pe anti-OEP-istul Haim Haberfeld.

o Israel: negocierile de la Taba

"Discuţiile (de la Taba) vor eşua; este un fapt aproape inevitabil, deoarece Israelul nu poate să cedeze la capitolul securitate iar "preşedintele" Yasser Arafat nu se poate mulţumi nici măcar cu autonomia deplină.

Pe termen scurt, aceasta va produce o profundă dezamăgire în Israel, determinînd o şi mai mare polarizare a societăţii. Adepţii stîngii vor ajunge la extrema stîngă, condamnînd faptul că Israelul nu a făcut destul pentru succesul negocierilor; adepţii "liniei de mijloc" vor aluneca spre dreapta, susţinînd că dacă discuţiile cu OEP-ul nu dau rezultate, înseamnă că nu ai cu cine discuta... În total, o senzaţie de pierdere a speranţei că pacea ar putea fi realizată vreodată; senzaţie, după părerea noastră, neîntemeiată (...)

În viaţa naţiunilor există întotdeauna începuturi noi şi noi alternative. Printre acestea, o colaborare iordanezo-palestiniană; colaborare imperativă din punct de vedere demografic, geografic şi economic. Iar organizarea de alegeri în teritorii reprezintă o alternativă valabilă în sine pentru oricine doreşte să construiască viitorul nostru pe baza realităţilor şi nu a fanteziilor şi a politicii întemeiată pe iluzii".

(Ygal Carmon; ex-consilier al primului ministru pentru probleme de securitate; după "Jerusalem Post")

o U.S.A.: comunitatea evreiască

În rîndurile comunităţii evreieşti din U.S.A. creşte simţitor numărul acelora care se împotrivesc acordurilor dintre guvernul israelian şi OEP. Dacă,

TENDINȚE

la început, în septembrie, opozanții erau, mai ales, haredimi și simpatizanți ai extremei drepte (gen mișcarea Kahana), acum, așa cum a arătat o emisiune specială a postului de TV american NBC, ideea a cuprins un sector important din centrul comunității (majoritatea tăcută, the silent majority). Aceasta se exprimă prin activități politico-sociale (manifeste, demonstrații, ziare anume editate în acest scop) ca și prin scăderea bruscă a donațiilor pentru Sochnutul din Israel. Oamenii dau bani, în continuare, dar pentru așezările din teritorii. Reprezentanții Magbit-ului și Bonds-ului sînt profund neliniștiți de această tendință. Ambasadorul Israelului la Washington, dl. I. Rabinovici a trimis o telegramă urgentă (top secret) în acest sens la Ierusalim, atrăgînd atenția asupra pericolului. Urmarea: guvernul intenționează să trimită în cursul lunii februarie cîțiva miniștri de frunte pentru a contracara această tendință (unică în istoria relațiilor Israel și Diaspora) și a-i readuce pe evreii americani... pe calea cea bună.

O tendință asemănătoare se manifestă și în alte comunități, și în primul rînd în Franța. Cu prilejul recentei vizite oficiale a lui Arafat la Paris, președintele Mitterand a cerut conducătorilor comunității evreiești să se întîlnească cu liderul OEP, în spiritul "Washington". După o ședință furtunoasă care a ținut, după cum sîntem informați dintr-o sursă ce dorește să-și păstreze anonimatul, pînă la 4 dimineața, comitetul a refuzat întîlnirea. Se pare că bătrînul baron de Rothschild, fruntaș al Comunității, a avut un cuvînt hotărîtor în acest sens. "Voi puteți să vă duceți - ar fi spus el - dar eu sînt om bătrîn, nu mai am mult de trăit și nu vreau să-mi mînjesc mîinile și conștiința".

● Franța: Cortina de fier?

Charles Pasqua, ministrul de interne al Franței, nu glumește. El a promis că va opri imigrația clandestină... și se ține de cuvînt. În vremea din urmă, cîteva mii de asemenea imigranți, majoritatea din Africa dar și cîteva mii din Europa răsăriteană, au fost arestați, îmbarcați în avioane sau vapoare și trimiși în țările respective. Printre ei, mulți care pentru a obține dreptul de ședere în Franța, au efectuat căsătorii fictive. Acțiunea Pasqua se desfășoară pe tăcute. Ziarele și televiziunea, ascultînd de "recomandările" de sus, trec cu vederea acest fenomen. Nu facem valuri. Revista americană "Newsweek" vorbește despre o nouă "cortină de fier" în legătură cu noua linie europeană (fiindcă expulzarea imigranților clandestini se efectuează pe scară mare nu numai în Franța ci în toate țările occidentale).

● Bosnia: dacă le place să se bată...

Ședința NATO de la Bruxelles, consacrată, în primul rînd, situației din Bosnia s-a încheiat fără nici un rezultat concret. Motivul? Unele țări europene - ca și Statele Unite, de altfel - nu sînt dispuse să bombardeze pozițiile sîrbilor de la Sarajevo, întrucît aceasta ar provoca reacția imediată a celor atacați și... un mare număr de cadavre occidentale. "Dăm, ca și pînă acuma, ajutor umanitar Bosniei, dar sîngele a lor noștri nu sîntem dispuși să-l dăm" - a declarat un reprezentant occidental. În definitiv, dacă sîrbii, musulmanii și croații vor să se bată între ei, n-au decît să se bată. "Astăzi - a adăugat un diplomat francez - mor cam 10-20 oameni pe zi. Dacă intrăm și noi în luptă, vor muri 100".

● India: lumea vrea dictatură

Majoritatea indienilor aflați în centrele urbane ale țării (cunoscută ca "cea mai mare democrație din lume") sînt de părere că India trebuie să fie condusă de un dictator dacă vrea să progreseze. Acestea sînt concluziile unui sondaj realizat de institutul specializat Marketing and Research Group (MARG). Cel puțin 58 la sută din cele 1.700 persoane chestionate au fost de acord cu dictatura. Atît la Bombay, cît și în Madras, procentul a fost de 70 la sută. Sondajul a fost realizat, luna aceasta, în orașele New Delhi, Bombay, Calcutta, Madras.

● Europa de Răsărit: național - anticomunismul

Nu național-comunismul, cum mă temeam eu (fără temei, după cum s-a văzut) în 1988, ci național-anticomunismul triumfă în Europa de Est în anii '90.

Conceptul pe care îl avansez se poate arăta util în descrierea formelor contemporane de naționalism est-european, diferite, cred eu, de cele "clasice" ori "moderne" (ale anilor '20-'30). Într-adevăr, dacă socotim comunismul o ideologie, atunci anti-comunismul, înțeles ca negare (logică) a doctrinei comuniste, este și el o ideologie. Înțeleg prin anti-comunism (prin analogie cu antisemitism ori anti-americanism) nu simpla critică a unor aspecte ale dogmei și practicii comuniste, ci acea părtinire inițială (în englezește, bias) ce condamnă aprioric orice are ori pare a avea legătură cu comunismul (de regulă super-simplificat și redus la un amestec de primitiv marxism-leninism și despotic totalitarism stalinist). Național-anticomunismul (concept construit prin analogie cu național-comunismul) descrie asocierea dintre această (anti)ideologie și naționalism-șovinism. În practică, național-anticomunismul conduce la revitalizarea acelor aspecte ale anti-comunismului ce sînt în rezonanță cu tradițiile naționalist-șoviniste,ca și acele aspecte ale naționalismului ce se găsesc în rezonanță cu anti-comunismul. Cîteva exemple de național-anticomunism sînt poate utile. De pildă, anticomunismul în Polonia pare a se asocia cu intoleranța religioasă catolică; în Germania - cu tradiția rasistă și xenofobă nazistă, în Rusia - cu fundamentalismul ortodox și panslavismul; în România - cu tradiția pseudo-mesianică legionară; ș.a.m.d.

(Dintr-un articol de prof. Mihai Botez; în revista "Lettre Internationale", Buc. 1993)

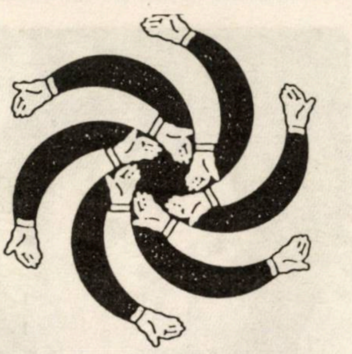

TENDINȚE

• Lumea: o internaţională neofascistă

"Aproximativul triumf al lui Vladimir Jirinovski în alegerile din Rusia a declanşat un val de euforie în rîndul camarazilor bruni din toată lumea. Neonaziştii germani şi cei ruşi tind acum să formeze o axă de promovare a politicii de extremă dreaptă, ce ar putea ameninţa grav stabilitatea Europei. Această viziune se bazează pe prezumţia că Jirinovski, cu sprijinul celor 100.000 de membri ai partidului său, al liotei de simpatizanţi şi a celor peste 100 de "cuiburi naziste" paramilitare ruse, ar putea cîştiga alegerile prezidenţiale următoare din Rusia. Cel mai periculos dintre "fuhrerii de cuib" este Alexander Baraşkow, care vrea să devină al doilea Hitler.

Citat: "Eu sînt ferm convins că frăţia ruso-germană reprezintă viitorul geopolitic al Europei".

Gerhard Frey, şeful "Uniunii Populare Germane", a contactat încă înaintea alegerilor ruse trainice sentimente de prietenie pentru Jirinovski, invitîndu-l ca orator la congresul partidului de la Passau. UPG grupează neonazişti notorii. Autorităţile germane, trăgînd concluzii din fenomenul "Fracţiunea Armata Roşie" FAR, nu interzic deocamdată activităţile tuturor partidelor de extremă dreaptă, cu toată neconstituţionalitatea lor, de teamă, că după ce au fost interzise, ele devin, în ilegalitate, greu de observat şi în structurile lor se acumulează un potenţial terorist imprevizibil.

Michael Swierczek, fuhrerul "Ofensivei Naţionale", grupare neo-nazistă interzisă, a pus într-o întîlnire cu Baraşkow bazele unei cooperări transnaţionale. Frank Hübner, şeful "Alternativei Germane", grupare de asemenea interzisă, a făcut o vizită "de lucru" mai multor cuiburi de camarazi din Rusia. Ewald Althas, propagandistul "minciunii mondiale a lagărului de la Auschwitz", a găsit azil politic la mişcarea rusă Pamiat.

Ura faţă de poporul evreu, "salvarea civilizaţiei apusene" de afluxul de emigranţi, iredentismul sînt ideile ce unesc mişcarea neofascistă.

Internaţionala neofascistă, care se grupează tot mai strîns în jurul axei germano-ruse şi întreţine tot mai multe contacte şi schimburi de experienţă, cuprinde:

SUA: "Ku-Klux-Klan, 6000 de membri; 200.000 de simpatizanţi.

MAREA BRITANIE: "British National Party" (BNP), 2000 de membri, "Sînge şi onoare", gruparea chilugilor neofascişti;

OLANDA: "Blocul Olandez", cîteva sute de membri;

BELGIA: "Blocul Flamand", cca 3000 de membri şi 460.000 de alegători la alegerile comunale din 1991;

FRANŢA: "Frontul Naţional", 80.000 de membri;

SPANIA: "Cetatea", 2000 de membri;

DANEMARCA: "Mişcarea Naţional-Socialistă Daneză", mai multe sute de membri;

SUEDIA: "Rezistenţa Ariană Albă", 50-100 de membri deosebit de periculoşi:

LETONIA: "Mişcarea Pentru Independenţă Naţională", 1600 de membri;

RUSIA: "Partidul Liberal Democrat", 100.000 de membri şi 100 de "cuiburi neo-fasciste" formate din militanţi deosebit de periculoşi, în număr de 20.000;

AUSTRIA: "Mişcarea Extraparlamentară Fidelă Naţiunii", cca 80 de militanţi foarte periculoşi şi mai multe mii de simpatizanţi;

FOSTA IUGOSLAVIE: "Frontul Croat al Apărării Naţionale" cu un număr de membri necunoscut şi statut de unitate militară. Aici luptă mercenari neo-fascişti din lumea întreagă.

AFRICA DE SUD: "Mişcarea de rezistenţă a Afrikanerilor" (buri), 40.000 de membri, 5000 dintre ei în unităţi de luptă paramilitară.

(Dintr-un articol de Cristian Lăcătuş; în "România liberă", Buc. 1994)

• România: schimbări?

La Bucureşti se vorbeşte din ce în ce mai insistent despre schimbarea guvernului. Moţiunea de neîncredere prezentată, nu de mult, în Parlament de către partidele de opoziţie a fost respinsă, dar cu o majoritate atît de mică încît a devenit evident că preşedintele Ion Iliescu trebuie să facă ceva pentru a asigura guvernului din Piaţa Victoriei o majoritate stabilă. Cu atît mai mult cu cît inflaţia bîntuie din plin, numărul şomerilor a ajuns la 1.200.000 iar sindicatele ameninţă cu o grevă generală nelimitată.

O soluţie prezentată la Palatul Cotroceni este alcătuirea unui guvern de uniune naţională. Preşedintele a chemat pentru consultări în acest sens pe şefii opoziţiei (Convenţia Democratică) însă aceştia reclamă cîteva portofolii cheie, între care Internele. Cea de a doua soluţie:

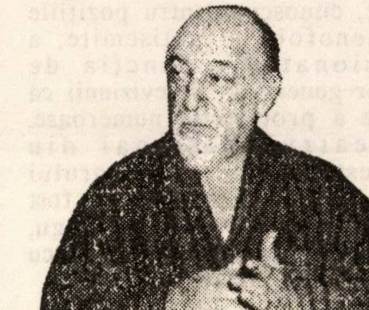

Paul Everac: în halat şi papuci

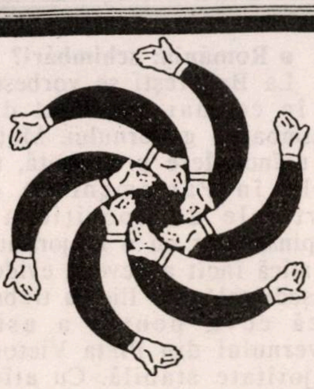

TENDINŢE

remanierea cabinetului, prin înlocuirea premierului N. Văcăroiu (asta ar constitui un paleativ doar). A treia soluţie: alegeri anticipate. Opoziţia ar fi de acord, firşte, însă partidul de guvernămînt nu pare entuziasmat de idee.

Pînă una alta, s-au produs cîteva modificări în domeniul propagandei şi culturii. D. Paul Everac, cunoscut pentru poziţiile sale xenofobe şi antisemite, a demisionat din funcţia de director-general al Televiziunii ca urmare a protestelor numeroase. La Teatrul Naţional din Bucureşti, în locul regizorului Andrei Şerban, demisionat, a fost numit scriitorul Fănuş Neagu, asistat de regizorul Dinu Cernescu în calitate de director-adjunct.

● "Noua dreaptă"

"Inutilitatea Parlamentului", "Greva generală, act de trădare naţională". "Sindicatele în slujba masoneriei?", "Ţigănia distruge România", "Afară cu imigranţii străini!", "America nu există!" - acestea sînt cîteva titluri din ultimul număr al revistei "Noua Dreaptă", publicată sub egida Partidului Dreapta Naţională. Periodicul lunar al cărui director este Radu Sorescu, nepotul ministrului Culturii, Marin Sorescu, publică şi un articol în care este atacat violent Regele Mihai.

Dan Iosif, consilier al preşedintelui Iliescu, a declarat că dacă ar avea 20 de ani s-ar înscrie în Partidul Dreapta Naţională, partid despre care crede că "va avea un cuvînt serios de spus la viitoarele alegeri". Aceste afirmaţii au fost făcute în cadrul unui interviu apărut în acelaşi număr al revistei "Noua Dreaptă". Interviul, intitulat "Dan Iosif, viitor ministru?", acordat de un consilier prezidenţial unei reviste extremiste, în condiţiile în care preşedinţia încearcă în ultima vreme să arate că se distanţează net de diversele faţete ale extremismului, pe care l-a şi condamnat oficial, va avea probabil repercusiuni pe scena politică a ţării, sînt de părere observatorii politici.

(Din "Lumea liberă", New York)

● Associated Press constată

Într-un comentariu al agenţiei Associated Press, prilejuit de triumful electoral din Rusia al lui Vladimir Jirinovski, ca prim exemplu al guvernanţilor din Europa de Est care favorizează ascensiunea ultranaţionalismului este dat numele prim-ministrului Nicolae Văcăroiu, alăturat celui al premierului slovac, Vladimir Meciar. Se consideră că cei doi au fost nevoiţi "să curteze" grupările naţionaliste pentru a-şi asigura supravieţuirea politică. AP menţionează, în context, participarea lui Nicolae Văcăroiu la congresul partidului "România Mare", formaţiune politică ce se ocupă în principal cu dezvoltarea unui curent antiungar, antisemit şi antiţigănesc.

Daniela Vlădescu

● Succes de public

Fosta artistă de operetă, Daniela Vlădescu, a schimbat scena lirică pe cabaret. Astăzi ea interpretează cîntece de inimă albastră la cîrciuma de lux "Viena" din Bucureşti. Cu neobişnuit succes de public.

Cauza acestui succes neobişnuit (alături, de bineînţeles, vocea frumoasă, plăcută a artistei): Daniela Vlădescu a fost amanta lui Nicu Ceauşescu.

Holst

A murit, pe neaşteptate, Johan Joergen Holst, ministrul de externe al Norvegiei, omul care a mediat acordurile de la Oslo. A fost, din cîte ştim, un om civilizat, cult, un scandinav animat de cele mai bune intenţii, un politician din categoria *idealiştilor*, încrezător în oameni şi în cuvîntul lor de onoare. A murit de inimă. Se spune că, după marea euforie, a fost dezamăgit de impasul în care au ajuns tratativele de la Taba şi, mai ales, de refuzul lui Arafat de a anula Charta OEP, deşi liderul palestinian se angajase solemn în acest sens.

Şti-vom vreodată ce s-a petrecut în mintea şi în sufletul lui Holst, în zilele dinaintea morţii sale?

30 DE ZILE

Punctul pe i

● Un cititor, ing. Marius Grün, din Haifa, mă întreabă ce părere am despre declaraţiile de la Geneva ale lui Assad şi Clinton în legătură cu pacea israeliano-siriană. ● Pe mine, cînd e vorba de politică, nu mă interesează principiile, declaraţiile generale, abstracţiunile. Nu dau nici un ban pe ele. Mă interesează numai detaliile. Fiindcă, aşa cum spune un vechi proverb nemţesc genial, şi de-o actualitate de te ia cu friguri: "diavolul se ascunde în detalii". ● Un alt cititor, de fapt o cititoare, d-na Eliza Cardoş, din Bat Yam, mă roagă (frumos), fiindcă "ţine la intuiţiile lui Pix" să-i spun, aşa pentru curiozitatea ei intelectuală, la ce anume m-am gîndit în clipa cînd am auzit declaraţiile de la Geneva. "Dar sincer, adaugă ea, dacă se poate". Se poate (nu întotdeauna, asta ar mai lipsi... dar în cazul de faţă se poate). La ce m-am gîndit în clipa aceea?. M-am gîndit la Diktatul de la Viena, din vara lui 1940. Trăiam, pe vremea aceea, la Bucureşti şi eram elev de liceu, în clasa a III-a, şi, deschizînd aparatul de radio, am auzit vestea cea dramatică: Ribbentrop, ministrul de externe al Germaniei şi Ciano, ministrul de externe al Italiei hotărîseră - fără ca reprezentanţii României să aibă posibilitatea de a scoate vreo vorbă - să dea Ungariei Ardealul de Nord. Am simţit atunci, poate chiar am înţeles, ce înseamnă să fii o ţară mică, lipsită de aliaţi, o ţară obligată de a accepta voinţa Marilor Puteri ale vremii. Bineînţeles, inutil să mai precizez, că între persoanele de la Viena şi cele de la Geneva nu este nici o asemănare (mă refer la Bill Clinton, fiindcă despre Assad n-aş zice că este un antifascist pur-sînge): asemănarea se referă la raporturile dintre o mare putere, cu interesele ei (reale sau imaginare) şi o putere mică. În consecinţă, eu din ziua aceea din ianuarie cînd am văzut la T.V. întîlnirea cu presa din frumosul oraş elveţian nu mai spun "Conferinţa de la Geneva" ci "Diktatul de la Geneva". ● Şi cu asta să terminăm cu confesiunile intime; trecem la altele. ● Bun venit noului ambasador al Statelor Unite în Israel, d. Edward Djerejian. Sper că armeanul va fi sincer cu noi (mă rog... cît se poate) şi că, împreună, vom reuşi să îmbunătăţim (continuu) relaţiile de prietenie dintre Israel şi lumea anglo-saxofonă. ● À propos de diplomaţia americană, atenţie la noul adjunct al Departamentului de Stat, dl. Strode Tallbott, în vîrstă de 47 de ani. Acesta a fost, mai demult, redactor important la săptămînalul "Time" şi în această calitate s-a zbătut cu entuziasm să publice în paginile mult citite revistei o listă de funcţionari evrei americani care ar fi lucrat, perfid şi demonic, ca agenţi ai Mossadului. Urmare: cîţiva dintre aceştia, turnaţi de "Time", complet nevinovaţi, au fost chemaţi urgent la cadre, cercetaţi ca hoţii de cai (originea socială, rude în străinătate.. ehei!) şi trimişi la munca de jos pentru orice eventualitate: nu putem avea încredere în el, are o mătuşă la Afula. Dacă vine pe la Ierusalim în vizită de lucru, eu i-aş da acestui Talbott una peste bot. ● O informaţie preţioasă pentru cititorii noştri din Canada. Pe zidurile străzii Westbury, din Montreal, s-au lipit cu pelicanol afişe care anunţă: "În curînd vine Messiah. Pregătiţi-vă. Pentru amănunte telefonaţi la 1 - 800 - Messiah". ● Şi o informaţie - tot preţioasă -. pentru cititorii noştri din Tel Aviv: bursa neagră, unde se schimbă dolari, mărci, franci elveţieni şi yeni japonezi s-a mutat de pe strada Lilienblum (lîngă Poşta centrală) pe Allenby, de la colţul cu Yehuda Halevy pînă la colţul cu Rh. Iaffo. ● Şi, în fine, o altă informaţie - tot preţioasă - pentru turiştii invitaţi să asiste la şedinţele parlamentului de la Bucureşti. Deputatului Răzvan Dobrescu, din Partidul Naţional-Ţărănesc Creştin şi Democrat i-au fost furaţi, din buzunar, în plină şedinţă, 405.000 lei. ● Concesiile reciproc avantajoase între OEP şi guvernul Rabin continuă. Zilele trecute autorităţile israeliene au eliberat, în semn de bunăvoinţă, 101 deţinuţi palestinieni, condamnaţi la închisoare pentru diferite acte de terorism. În schimb, OEP-ul a refuzat, încă odată, să furnizeze informaţii despre pilotul Ron Arad şi ceilalţi soldaţi israelieni dispăruţi. ● Am salutat cu toţii stabilirea relaţiilor diplomatice dintre Vatican şi Israel. Gestul Papei m-a tuşat profund. Din păcate, declaraţiile arhiepiscopului de la Ierusalim (OEP-ist de felul lui) făcute cu prilejul frumoasei ceremonii din Capitală, m-au pus pe gînduri. El a insistat atît de mult asupra faptului că oraşul sfînt trebuie să se afle sub conducere internaţională încît am bănuiala că Vaticanul vrea să... pape Ierusalimul. Drept care vreau să spun că gîndurile catolicismului de la Roma nu sînt prea ortodoxe. ● M-a dezamăgit cumplit fiica lui Fidel Castro, dictatorul Cubei. După ce a fost crescută în puf şi răsfăţată, ea a rămas în străinătate, cerînd azil politic în SUA. Cîtă infidelitate! Nu mă miră că după aflarea ştirii, Fidel Castro a făcut o criză de nervi, spărgînd vasele de porţelan din casă şi urlînd: mai bine m-aş fi castrat decît să am o fată ca asta! ● A fost panică mare la Histadrut în zilele dinaintea alegerilor (primaries) pentru candidatul Partidului Muncii la funcţia de secretar general al marii organizaţii sindicale. Cîteva sondaje făcute de amici îl arătau pe Amir Peretz, deputatul cu mustaţă à la Taras Bulba, şi omul grupului Bei-lin, Ramon etc. drept favorit. Numai Arthur Israelovici, trezorierul instituţiei, şi-a păstrat calmul. Impasibil, ca un computer cu chip de om, Arthur (la bête noire a deputatului) a mormăit: chiar dacă băiatul ăsta se dă cu capul de peretz tot nu iese-n alegeri. Ascultaţi-mă pe mine, fraţilor: dacă Amir Peretz îl bate pe Haberfeld, eu îmi rad mustaţa!

Djerejian

30 DE ZILE

● Citesc undeva că premierul Rabin a salutat călduros un grup de manifestanţi care scandau în faţa casei sale, lozinci pro-guvernamentale, dar în acelaş timp a refuzat să strîngă mîinile şi să stea de vorbă cu un alt grup, de vizavi, care scanda lozinci anti acorduri... "N-am ce discuta cu ei, ăştia sînt duşmanii mei". Păi cum vine asta, domnu' Rabin? Parcă ziceai că pacea o facem cu duşmanul nu cu prietenii. ● Un articol bun, cu cărţile pe masă, despre cestiunile arzătoare la ordinea zile a publicat Jean Steiger în "Viaţa noastră". Titlul (scurt şi foarte cuprinzător): "Un lanţ de greşeli". ● Nea' Jenică are hibele lui, i-am reproşat mereu că, în calitatea lui de secretar de redacţie al cotidianului monopol e moale cu anume colaboratori, nu dă cu biciul în producătorii de agramatisme şi "perle", dar la capitolul conştiinţă naţională omul nu se joacă. El are alergie la vînzătorii de ţară şi - cu toate că lucrează la o gazetă a Partidului Muncii - nu s-a asezat la coadă pentru o audienţă la Arafat (a propos, se dau bonuri de ordine, locurile sînt ocupate pînă în aprilie, dacă vrei să te ia peste rînd discuţi cu Iosif Bei-lin) şi nici nu tremură de teama grupului binecunoscut din partid. Dar să-i dăm cuvîntul (extrase): *"Ceea ce s-a întîmplat după semnarea acordului de principii cu palestinienii, la Washington, capătă tot mai mult conturul unui lanţ de greşeli comise de politicienii noştri. Euforia care a urmat în întreaga ţară şi chiar peste hotare ca urmare a acestui eveniment cu adevărat istoric, a fost alimentată din plin de guvernul nostru. Itzhak Rabin avea nevoie de un succes politic după cele 15 luni în care tratativele bilaterale de la Washington băteau pasul pe loc şi se înregistra o escaladare permanentă a terorismului palestinian atît în teritorii, cît şi în interiorul liniei verzi. Bineînţeles că un succes similar îi era necesar şi lui Yasser Arafat, dar una din greselile comise de noi a fost că s-a crezut în dorinţa liderului palestinian de a soluţiona cît mai repede problema autonomiei parţiale la Gaza şi la Ieriho.*

Cînd s-a semnat acordul, negociat în Norvegia, conducătorii noştri au considerat că lucrurile vor avansa repede şi palestinienii se vor mulţumi cu ce este dispus să ofere Israelul.Dar pe măsura trecerii timpului s-a dovedit tot mai mult că acest acord nu poate fi pus în aplicare dacă una dintre părţi nu renunţă la cererile ei de bază. Acum, devine tot mai evident că Declaraţia de principii încheiată între Israel şi OEP nu a fost altceva decît construirea unui acoperiş înainte de a exista fundamentul. Iar acum acoperişul începe să se prăbuşească peste capetele constructorilor lui, israelienii şi palestinienii.

... Cînd au început tratativele grupelor de lucru în vederea examinării condiţiilor concrete ale modului cum acordul de principii trebuie să fie aplicat, partea israeliană era convinsă că termenele prevăzute în vederea retragerii Zahalului de la Gaza şi Ieriho puteau nu numai să fie respectate, dar chiar şi devansate într-o oarecare măsură. De la Ierusalim s-au făcut auzite aluzii - reluate pe larg de presa ebraică - în sensul că autonomia parţială va deschide, aproape imediat, calea altor înţelegeri unilaterale, mai ales cu Iordania. Nu poate fi uitată declaraţia făcută la televiziune de Şimon Peres care a spus că va trebui "să ne reamintim ziua de 3 noiembrie", lăsînd a se înţelege că semnarea unui acord de pace cu Iordania este o chestiune de zile.

Nu a trecut multă vreme şi a venit rîndul ministrului energiei, Moshe Shahal, care a anuntat că "în decurs de două săptămîni" va fi semnat un acord, pentru furnizarea de gaz natural Israelului, cu o ţară arabă care puţin mai tîrziu a fost identificată ca fiind Qatar. Alţi miniştri au participat la această "cursă a optimismului", cu declaraţii în care ridicau în slăvi perspectivele unor programe uriaşe de colaborare cu statele arabe din regiunea noastră. Societatea "Arkia" a şi întocmit planurile unor curse regulate spre Rabat Amon şi Akaba.

... Cine a urmărit toate aceste promisiuni nerealizate a început, pe bună dreptate, să piardă încrederea în cuvintele ce erau auzite din partea guvernanţilor noştri. Iar această criză de credibilitate este şi mai mult accentuată în aceste zile cînd, odată cu reluarea convorbirilor israelo-palestiniene, la Taba, apare tot mai evident că "acordul de la Cairo", asupra respectării căruia insistă atît de mult Itzhak Rabin şi Şimon Peres nu a prevăzut nici un angajament dn partea palestinienilor în privinţa celor ce s-au discutat în capitala egipteană.

... Delegaţii israelieni la Taba, ca şi miniştri la Ierusalim, vorbesc despre realizarea unei înţelegeri depline cu OEP-ul, în decurs de cîteva luni, poate şi pentru ca în acest timp să se mai clarifice unele lucruri. De exemplu, liderii noştri nu se simt în largul lor de declaraţiile repetate ale lui Arafat că scopul lui constă în înfiinţarea cît mai grabnică a statului palestinian, avînd capitala la Ierusalim.

Mai mult decît atît, OEP-ul, după ce a obţinut acum recunoaşterea politică din partea Israelului, nu şi-a schimbat poziţia în privinţa eliminării din Charta organizaţiei palestiniene a paragrafului care cheamă la lichidarea "statului sionist". Chiar dacă Itzhak Rabin a încercat să tempereze furtuna creată de acest lucru, prin afirmatia că problema respectivă nu este de actualitate, este un fapt că ea preocupă pe mulţi israelieni deoarece demonstrează că cel care cedează în permanenţă este guvernul nostru, iar cel care se menţine pe poziţiile din trecut este OEP-ul".

● Sincer vorbind mi-a plăcut (într-un fel) atitudinea preşedintelui Clinton în cursul călătoriei sale din luna trecută prin Europa. La Bruxelles, unde se întrunise conducerea Pactului Nord-Atlantic, el a trebuit să dea

30 DE ZILE

un răspuns clar ţărilor din Estul Europei (Polonia, Cehia, Slovacia, Ungaria etc.) care ceruseră urgent, apăsat, aproape agresiv primirea statelor respective în pactul militar NATO. El a răspuns, nu, calmaţi-vă, asta nu se poate, vă propun în schimb să... deveniţi parteneri ai NATO întru pace. E ceva (un fel de manşă, dar, mă rog, e ceva) însă amintiţii solicitanţi au fost dezamăgiţi. Ei nu au înţeles (părerea mea) că în caz de conflict între respectivii şi Rusia (fiindcă despre asta e vorba, nu despre altceva), Statele Unite nu sînt dispuse (americanii sînt lipsiţi de inteligenţă în materie de politică externă, dar nu nebuni) să intre în război cu Moscova de dragul Varşoviei sau al Bratislavei. Aşa cum - spre uluirea cîtorva milioane de neştiutori sau nătărăi de-a dreptul - nu au fost dispuse să moară, în 1945 sau 1946, cînd vuia tîrgul de "vin americanii!", pentru ţările din Est. ● În acelaş spirit gospodăresc, de om care-şi numără banii, vizitînd Moscova, Clinton l-a bătut pe umeri pe Boris Elţin, l-a încurajat pe calea reformelor, a făgăduit sprijin (în măsura posibilităţilor...) dar n-a promis marea cu sarea, recte miliardele de dolari solicitaţi de Kremlin, n-avem, de unde; sorry, sîntem înghesuiţi. ● Indiferent dacă îţi place sau nu poziţia lui Clinton, un lucru este clar: saxofonistul a fost cinstit, nu i-a trombonit pe est-europeni. ● Rămânînd un pic la Clinton, trebuie să remarc, fără plăcere de altfel, că omul este năpădit de necazuri. L-o fi deochiat madam Bush... ● Cutremurul de pămînt de la Los Angeles s-a soldat cu vreo 40 de morţi, 1500 de răniţi, 30.000 case distruse şi pagube de vreo 15 miliarde de dolari. Şi, mai ales cu o spaimă nebună, metafizică, viscerală care a cuprins populaţia din fericita provincie californiană. ● După scandalul de acum două luni privind performantele sexuale din trecut (Bravo, Bill!) ale preşedintelui, în automobil, sub paza agenţilor secreţi, a izbucnit un nou scandal mai păcătos încă: acesta are în vedere nişte afaceri neclare de demult, cu o bancă sau aşa ceva din statul Arkansas, o afacere cunoscută acum, pe telexurile din lumea întreagă, sub numele de "Whitewater" (aşa se chema firma). ● Amiralul Inman, ales de preşedinte ca să fie ministru de război (în locul lui Lee Aspin, eliberat din funcţie), a renunţat la post din cauza atacurilor dezlănţuite de media, sălbatic, împotriva sa. ● În fine, un sondaj de ultimă oră arată că 30% dintre americani (aşa începe, cu 30%) sînt gata să parieze că preşedintele va fi silit ca şi, pe vremuri, Richard Nixon, să demisioneze din cauza scandalurilor. ● Oh, Doamne, cum de nu mi-am dat seama pînă astăzi, că saxofon rimează cu Nixon!. ● D-na Mammie Isselsohn din Ghivataim, se recomandă ca "absolventă de filosofie, specialitatea logică". D-sa ne-a trimis o scrisoare lungă din care reiese că dl. Pix este un adversar înverşunat al păcii iar argumentele noastre împotriva acordurilor ar fi absurde, lipsite de logică. "Orice om care nu este nebun şi a învăţat ceva carte - scrie d-sa cu delicateţe - înţelege că acordurile de la Oslo reprezintă cea mai sigură cale pentru lichidarea terorismului". ● Uite ce e, Mammie dragă, nu ştiu unde-ai învăţat d-ta logica, nu ştiu cum de-ai luat examenele (poate i-ai dat profesorului un casetofon, poate l-ai vizitat pe asistentul de la catedră, în garsoniera lui din bloc, între 5 - 7, ca să-ţi arate colecţia sa de stampe japoneze) dar, dacă era după mine ţi-aş fi dat un doi plus ca să repeţi anul, să te pui pe treabă şi să-ţi bagi minţile în cap. ● Şi-acum, să le luăm pe rînd, băbeşte. Scoate frumuşel maculatorul, scoate şi un creion Hartmudt cu gumiţă, taci din gură şi scrie aşa cum îţi spun eu. ● Mai întîi, în legătură cu crimele din vremea din urmă care s-ar datora (vezi sloganul la modă) "împotrivirii faţă de planul de pace". Pînă la memorabila strîngere de mînă Rabin-Arafat de la Washington, s-a spus că toate crimele săvîrşite de arabi se datoresc faptului că Israelul nu vrea să recunoască OEP-ul, să dialogheze cu Arafat şi împreună cu acesta, să ajungă la o "soluţie politică". Prin urmare, n-ai decît să elimini cauza asasinatelor şi vei elimina şi efectele. Că aşa ne învaţă logica. Or, în septembrie 1993, cauza (refuzul tradiţional al Israelului de a trata cu OEP-ul) a fost eliminată. Dar, după cum ştim, spre părerea noastră de rău, atentatele teroriste au continuat; şi în teritorii şi înăuntrul "liniei verzi" şi continuă pînă în clipa de faţă. Ce înseamnă asta? Asta înseamnă că nu vechea "poziţie israeliană" a constituit cauza asasinatelor. Ci altceva. Iar acest altceva se numeşte, (pe scurt, fiindcă acum ies din logică intrînd în politică) vechea politică arabă. Care, aşa cum ne arată şi refuzul lui Arafat de a anula vestita Chartă a OEP, a urmărit şi urmăreşte, în continuare, distrugerea Israelului (şi a israelienilor, cu acest prilej...). ● Dar hai să mergem mai departe. Dumneata (şi, vai, nu numai dumneata!) susţii că atentatele de după Washington sînt opera celor ce se împotrivesc "procesului politic", inamicilor păcii. Aşa dar, cauza vărsărilor de sînge din ultimile luni o constituie "acordurile". Or, dacă asta e cauză, atunci... ar însemna că eliminînd această cauză eliminăm şi efectul. ● Carevasăzică, dacă mîine dimineaţă guvernul Rabin anulează acordurile, încetează, în 24 de ore, şi atentatele împotriva evreilor. "Duşmanii păcii" vor sări în sus de bucurie, vor trage cu kalaşnicovurile în aer ca nebunii, se vor îmbăta pînă la ziuă şi, cum vor vedea un telavivian sau un holonez prin Gaza îl vor îmbrăţişa cu entuziasm, poftindu-l la o cafea turcească şi la un şeş-beş. ● A doua problemă se referă la soarta coloniştilor de pe Podişul Golan. Aceştia, cum declara mai deunăzi, Iosif Bei-lin, eroul principal al filmului "Omul care cere palme", vor putea, care cum îl trage inima, să rămînă sub stăpînire siriană. Or, dumitale ţi se pare (citez) că "este logic ca, aşa cum în Israel trăiesc arabi, să trăiască şi în Siria evrei". ● Logic o fi, dar uite că nu e. Attends que je t'explique: zilele trecute chiar delegaţia Congresului american care fusese la Damasc s-a întors cu vestea că, în sfîrşit, guvernul sirian a aprobat, la insistenţele repetate ale occidentului, după ani şi ani de refuzuri sistematice, ca evreii din Siria, cîteva sute la număr, să primească paşapoarte pentru a se stabili în Israel sau unde vor ei. Ce înseamnă asta? Asta înseamnă că nu e bine pentru un evreu să trăiască în Siria. Pe de altă parte, aşa cum am amintisem mai înainte, d. Iosif Beilin, reprezentant autorizat al guvernului, a recomandat cetăţenilor de pe Podişul Golan, care doresc aceasta, să rămînă acolo, la căşile lor, după cedarea

Podişului şi să trăiasca, prin urmare... în Siria. Ce înseamnă asta? Asta înseamnă că e bine pentru un evreu să trăiască în Siria. Or, dacă vorbim de logică, nu se poate.. Trebuie să ne hotărîm: sau e bine sau nu e bine. Ori e da ori e ba. Ori e laie, ori bălaie. Deoarece – aşa cum ne învaţă tovarăşul Stalin – cale de mijloc nu există. ● Toată lumea rîde de Jirinovski şi îl face de albie de porci. Pe bună dreptate, de altfel. Se vorbeşte despre gîndurile sale nebune, nebune, nebune, (ocuparea Ţărilor Baltice, a Poloniei, a Finlandei, bombardarea Germaniei şi a Japoniei). Se vorbeşte despre măgăriile sale incredibile (România ar fi ţara... ţiganilor italieni...). Se vorbeşte despre aberaţii ştiinţifico-fantastice (Israelul trebuie mutat pe o insulă... Malta, Cipru sau Madagascar...pentru ca să nu mai aibe vecini). Iar în concluzie se arată că individul nu are nici o şansă de a ajunge la putere fiind (nu vezi, domnule, ce gafe face?) funciarmente prost. Prost? O fi Jirinovsky proşti, dar e mulţi: un sfert din Parlamentul rus. ● O declaraţie a cetăţeanului Dudi Ben Ami din Katzrin, din Podişul Golan: "Decît să fim evacuaţi noi, mai bine evacuaţi guvernul şi să li se plătească miniştrilor despăgubiri". Bravo, cher Ami, eşti băiat deştept! Vin' să te pup! Cîtă vreme mai avem umor încă e bine! ● O completare la lista de oameni politici din nr. trecut unde precizam cine anume îmi place dintre lideri şi cine nu. Îmi place tînărul Ely Goldschmidt din Partidul Muncii, nu-mi place Ran Cohen din Ratz. Îmi place Dalia Itzik din Partidul Muncii şi Linor Livnat din Likud. Aceste două deputate îmi plac în mod deosebit. Din toate punctele de vedere. De altfel, aşa e bine-n viaţă: una-n stînga, una-n dreapta.

Pix

Dintre toţi membrii guvernului de la Ierusalim singurul care nu a făcut declaraţii nesocotite pe marginea "procesului de pace" este Israel Keisar, ministrul transporturilor.

Să-i dăm Keisarului ce e al Keisarului: tăcutul demnitar nu se lasă transportat de pasiuni şi nu deraiază niciodată de pe linia pe care s-a obişnuit să meargă.

●

● Noul salariat întîrzie la serviciu şi se scuză:

– Nevastă-mea a avut o naştere grea.

Opt zile mai tîrziu întîrzie iar şi se scuză iarăşi:

– Nevastă-mea a avut din nou o naştere grea.

Enervat, şeful:

– Crezi că sînt idiot? N-o să-mi spui că nevasta a avut două naşteri dificile la interval de opt zile.

– Ba da, nevastă-mea e moaşă.

●

● Un medic, după ce răspunde la o chemare telefonică, îşi ia repede trusa şi, în vestibul, dă de fiica sa.

– Un tip mi-a telefonat spunîndu-mi că nu mai poate trăi fără mine. Mă grăbesc să-l ajut.

Fiică-sa surîde:

– Tată, stai pe loc. Nu ţie, mie îmi telefona.

●

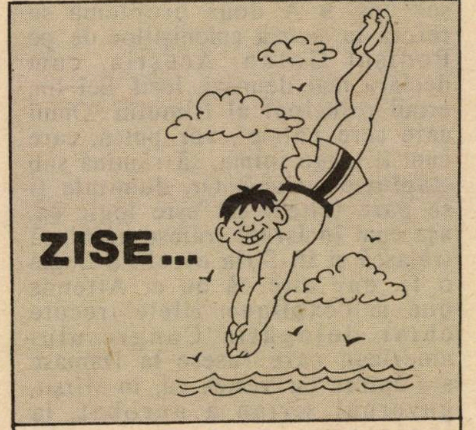

Cine va cîştiga va învinge

Adrian Păunescu
poet, senator P.S.M., Bucureşti

(După "Lumea liberă", New York)

...ŞI-N ADÎNC SE SCUFUNDĂ

(CU ACCENTUL PE Ă)

RENTA LUNARĂ DE 500 MĂRCI
ŞI DESPĂGUBIRE O SINGURĂ DATĂ

CONDIŢIILE DE ÎNSCRIERE:

1. Persoane care au fost în lagăre de concentrare minimum 6 luni.

2. Persoane care au fost în ghettouri minimum 18 luni.

3. Persoane care au stat ascunse de teama prigoanei naziste 18 luni sau:

4. Persoane care au fost în lagăre de muncă minimum 18 luni

5. Şi persoanele care au primit despăgubire o singură dată pot depune cerere.

Cei care primesc pensia din Germania pentru pierderea sănătăţii sau de la Ministerul de Finanţe israelian despăgubire pentru prigoniţi de nazişti – nu au dreptul să depună cerere.

Consultaţie gratuită la biroul nostru:
IAFFA GOLAN – Investiţii şi Finanţe L.M.D.
Secţia de pensie din Germania – Tel-Aviv,
str.Haneghev, 4 camera 38/50. Telefoanele
03-384941, 370975, 375349. Fax: 03-381443.

ÎNMÎNAREA DIPLOMEI REVISTEI "MINIMUM" PE ANUL 1993

După cum aţi putut afla din numărul trecut, revista noastră, consecventă tradiţiei statornicite, a ales "Omul anului din aliaua română" pe 1993 în persoana av. Itzhak Artzi.

Diploma de rigoare a fost înmînată la sediul nostru din Zamenhof 13, într-un cadru adecvat, marcat de sentimente de stimă şi preţuire faţă de activitatea depusă de I. Artzi în favoarea alialei, de simpatia faţă de omul, prietenul şi colaboratorul nostru.

I. Artzi a primit diploma cu gratitudine, obiectînd însă împotriva impresiei care s-ar putea degaja că premiul ar încununa sfîrşitul unei cariere. Are dreptate! El beneficiază încă de suficientă vigoare şi tinereţe spirituală pentru a continua să fie prezent în viaţa publică israeliană şi a obţine noi realizări.

Opinia publică - şi noi împărtăşim părerea ei - şi-a exprimat regretul că diploma rezervată "Omului cel mai controversat al anului" a rămas, de astă dată, "virgină". A cui e vina? - am fost întrebaţi cu acest prilej. Ce dumnezeu, chiar atîta apă stătută pe uliţa româno-israeliană? Chiar asemenea unitate în alia încît nu mai sînt opinii controversate? S-au tocit oare condeiele polemiştilor? Oricum, noi am pus diploma respectivă la sertar, cu speranţa că mănuşa polemicii va fi ridicată şi la anul i se va găsi un titular viril.

I. Artzi primind diploma de la Al. Mirodan

În cuvîntul său dl. Artzi a spus: "Mă cam feresc de prilejurile în care eu sînt subiectul cinstirilor şi prefer pe cele în care eu pot să-i felicit pe alţii. De data aceasta, declar că sînt foarte emoţionat de cinstirea ce mi s-a adus prin înmînarea acestei diplome. Mă bucură în mod deosebit că ea vine din partea revistei "Minimum", pe care personal o apreciez foarte mult şi mă mîndresc că mă aflu printre colaboratorii ei. Trebuie să vă spun că îmi face multă plăcere ca, atunci cînd mă aflu în străinătate, să constat că revista este citită şi apreciată. Şi la deplasările în ţară am auzit asemenea cuvinte de laudă. Se poate spune că revista a căpătat dimensiunea unei publicaţii care depăşeşte aliaua română, a dobîndit un caracter internaţional. Înţelegeţi deci de ce sînt emoţionat şi vă mulţumesc mult pentru gestul dumneavoastră".

In cursul convorbirii care a urmat, I. Artzi s-a referit la noua funcţie pe care o exercită voluntar la Primăria Tel Aviv, anume de a se ocupa de problemele vîrstnicilor. Dintre proiectele pe care le are în vedere în acest domeniu, este şi acela de a înfiinţa un sediu la care medici specialişti, la pensie, să dea, în mod gratuit, sfaturi în problemele de sănătate.

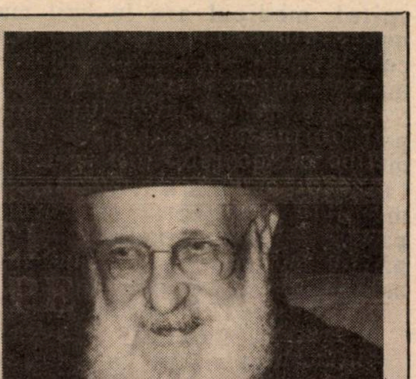

Dr. ALEXANDRU ŞAFRAN, fost rabin-şef al României în timpul războiului s-a aflat pentru cîteva zile în Israel.

D-sa a luat cuvîntul la festivitatea consacrată cărţii despre Assirei Zion (vezi pagina 21)

BĂTRÎNEŢE? BOALĂ? OAMENI CONDAMNAŢI LA...?

TOTDEAUNA EXISTĂ O SPERANŢĂ

Pe cît de mult s-au perfecţionat mijloacele de a-i omorî pe oameni, pe atît de rămase în urmă sînt metodele de a-i readuce în viaţă. Atît de rămase în urmă încît speranţa e tot în Mesia - cel nepunctual şi neparolist.

Există totuşi un medic care a înviat cîţiva morţi fără a avea pretenţia de a i se substitui lui Mesia: medicul Saul Gaier, vasluian de origine, studiat la Iaşi, discipol al reputatului chirurg şi om de omenie Chipail.

Dr. Gaier e de vreo 30 de ani la spitalul "Meir" din Cfar Saba şi a văzut multe acolo, multe suferinţe, căci e unul din spitalele unde helicopterele şi ambulanţele aduc şi foarte multe victime ale atentatelor teroriste. Sensibilitatea nu este însă în raport direct cu suferinţele văzute. De pe acelaşi front sau din acelaşi spital, unii se întorc cu o sensibilitate tocită, ca de carton presat, alţii cu o hipersensibilitate, ca de membrană a creierului.

Dr. Saul Gaier acordă îngrijire medicală şi bătrînilor de la spitalul din Kiriat Shalom. Azil geriatric. 106 bătrîni. Bolnavi toţi, dar unii fără nici o speranţă.

Vizitele medicului la acest azil au loc după orele de spital. Ele nu sînt, desigur, o destindere, dar scăpat din presiunea şi ritmul uneori infernal al lucrului de la spital, medicul are la azil mai mult timp să studieze pacienţii, să converseze cu ei, să-i cunoască mai îndeaproape. Şi încă ceva:

- Eu am un fel de slăbiciune pentru oamenii bătrîni, mărturiseşte dr. Gaier. Poate fiindcă sînt un fost copil moldovean, învăţat să respect părul alb. Poate fiindcă am avut părinţi de care m-am ocupat, ca medic, cînd au fost bătrîni.

ALBASTRU, NUMAI ALBASTRU

Doctorul nostru îşi aminteşte de un kibuţnic bătrîn, Iohanan, adus la azil cu sentinţa "cancer în gît". Medicii i-au dat "cel mult trei luni".

Acest kibuţnic nu putea să vorbească şi nici mintea nu o avea limpede. Dar medicul a aflat totuşi ceva, ceva care s-a dovedit a fi extrem de important: în tinereţea lui, kibuţnicul Iohanan picta.

Dr.Gaier, cere bolnavilor să deseneze, să joace şah sau să asculte... înjurături şi, în felul acesta, le prelungeşte viaţa.

- Mi-a venit o idee, povesteşte medicul. I-am spus instructoarei de la azil care se ocupă de "tratamentul prin lucru manual", să-l pună pe Iohanan să deseneze o "hanukia". Era atunci sărbătoarea de Hanuka. Iohanan a desenat-o în albastru. După aceea, instructoarea i-a dat o vopsea cafenie ca să deseneze o "sufgania". Iohanan a aruncat vopseaua cafenie şi a desenat gogoaşa tradiţională de Hanuka tot în albastru. Tot ce i se cere să deseneze, el numai în albastru desenează. Ce imagine anume i s-a fixat în ultimele celule vitale din creier că desenează totul în culoarea albastru, nimeni nu ştie. Fapt e că Iohanan desenează cu tot mai multă pasiune şi iată, au trecut de mult "ultimele trei luni de viaţă" şi el trăieşte şi desenează în culoarea cerului de vară!

ŞAHUL FACE O MINUNE

Ceva asemănător: doi fii îşi aduc tatăl la azil pentru internare. "E complet senil", spun ei, vrînd parcă să asigure astfel personalul că nu are rost să acorde o atenţie deosebită bătrînului.

Dar fiii fac o "greşeală": spun că tatăl lor a fost cîndva un bun jucător de şah. Acest amănunt a reţinut atenţia doctorului Gaier. Oare vechea pasiune pentru şah n-ar putea fi trezită şi exploatată în aşa fel încît bătrînul să-şi revină din apatie?

Medicul îl invită pe bătrîn la o partidă de şah. Bătrînul învinge. Medicul dă dispoziţie personalului ca zilnic cineva să joace şah cu noul pacient. Curînd se produce o "minune" nouă: bătrînul se înviorează văzînd cu ochii la masa de şah. Apatia dispare. Vechea pasiune se trezeşte şi, o dată cu ea, se trezeşte la viaţă şi tatăl cel senil.

REFULĂRILE DIN TINEREŢE

O bătrînă de familie bună. Soţia unui fost conferenţiar universitar. Brăileancă. Soţul este într-un azil obişnuit. Bătrîna a fost adusă aici, la Kiriat Shalom, fiindcă e într-o stare gravă. Nu vorbeşte. Nu reacţionează în nici un fel.

Ba reacţionează în unele momente: atunci cînd surorile "scapă" cîte o expresie vulgară. Medicul remarcă acest lucru. Bazîndu-se pe experienţele cu Iohanan kibuţnicul şi cu tatăl senil, jucător de şah, medicul spune surorilor să vorbească în preajma bătrînei cît mai... porcos.

- Într-adevăr, bătrîna deschidea ochii ori de cîte ori auzea surorile spunînd vulgarităţi. Un psihiatru ar fi, desigur, interesat să studieze acest caz. Cine ştie ce refulări din tinereţe erau în subconştientul acestei femei! spune dr. Gaier.

Fapt e că după un timp, această bătrînă a ieşit din starea de letargie, şi-a revenit într-o măsură, în aşa măsură încît a cerut să fie transferată în azilul unde se află soţul ei. E şi acum acolo.

AGHIOTANTUL LUI BUDIONNII

Marc Sidanski era un zdrahon violent de care se temeau toţi în azil. Sărea la bătaie pentru orice fleac. Fusese în "cavaleria roşie" şi se lăuda că a fost aghiotantul maresalului Budionnîi.

Nu se lăuda însă cu ceea ce ar fi trebuit să se laude cu adevărat: era un desenator de mare talent. Ca şi altădată în Rusia, el făcea şi în azil, uneori, din memorie, ilustraţii la povestirile lui Puşkin. Desena caleşti, sănii, cai, scene de duel etc.

Medicul i le elogia şi a dat ordin să i se pună tot timpul la dispoziţie blocuri de desen şi creioane colorate. A mai trăit mult (peste... "plan") şi a murit lăsînd cîteva mape cu desene excelente. Fiul său din Rusia a strîns toate aceste desene, plus cele făcute în tinereţe, şi le-a trimis la o expoziţie care a avut loc la Pittsburg, S.U.A. Fiul a avut grijă să-i trimită şi doctorului Gaier o invitaţie la acea expoziţie, în semn de recunoştinţă pentru atenţia cu care i-a îngrijit tatăl.

*

Dr. Saul Gaier a povestit toate acestea într-o seară, într-un grup de prieteni, fără să fi fost stimulat şi, desigur, fără intenţia de a-şi face publicitate.

Dar a fost de faţă un prieten ziarist. Acesta a memorat totul şi aşa se face că poveştile emoţionante ale medicului apar, acum, aici.

M. Rafael

I. ATLAS VĂ OFERĂ VACANŢE ARISTOCRATICE LA PREŢURI DEMOCRATICE!

VISAŢI O SĂPTĂMÎNĂ DE NOSTALGIE, BUNĂ DISPOZIŢIE, TARAF DE LĂUTARI ŞI PERINIŢE ÎN DECORUL ÎNZĂPEZIT AL CARPAŢILOR?
VISAŢI O SĂPTĂMÎNĂ DE CHEF ŞI PETRECERE ÎN RITMUL ÎNDRĂCIT AL CIARDAŞULUI LA BUDAPESTA?
VISAŢI O SĂPTĂMÎNĂ ŞI JUMĂTATE (10 ZILE) DE TEATRU MUZICAL, ATMOSFERĂ ENGLEZEASCĂ ŞI CUMPĂRĂTURI IEFTINE LA LONDRA ŞI SPECTACOLE FEERICE DE REVISTĂ, FRENCH-CANCAN ŞI DELICII GASTRONOMICE LA PARIS?

NICI UN PAS FĂRĂ ATLAS!

I.ATLAS
GORDON TOURS
STR. BEN IEHUDA, 184
TEL AVIV TEL.5270767

TOATE ACESTE VISURI VI SE POT ÎMPLINI CU UN BUGET MINIM!

PREŢURI ORIENTATIVE: România: $399 - Ungaria: de la $599 - Londra şi Paris: de la $625

OFERTĂ SPECIALĂ: ZBOR TEL AVIV - NEW YORK DE LA $ 749.

ARANJĂM ASIGURARE DE BOALĂ PENTRU TURIŞTII VENIŢI DIN ROMÂNIA

ERATA

La cronica muzicală ("Minimum" nr. 82,,pag.56), se va citi "România a fost reprezentată de prof. Petre Lefterescu" în loc de Lăzărescu, cum din eroare a apărut.

Citiţi în pagina 41 articolul

KAPO?

I. Fîntînaru polemizează cu un ziarist evreu-român care neagă (subiectul e la modă, se cere...) Holocaustul.

Garanţie – un an de la instalare.
Cu posibilitate de prelungire.

PENTRU IGIENA PERSONALĂ

Producător şi distribuitor: "BIDAN" – BNEI BRAK
Str. Hakishon nr. 16
Tel. 03/5709955 – 5709977 – 5700831

BIDAN

COMODITATE • IGIENĂ • SĂNĂTATE
INTERESANT ŞI FOARTE UTIL!

• BIDAN este un scaun modern care transformă orice closet în bideu şi foloseşte la spălarea părţilor inferioare ale corpului cu ajutorul unui jet de apă caldă şi la uscarea cu un curent de aer cald.
• Astfel se creează pentru cel ce-l foloseşte o senzaţie de totală curăţenie şi prospeţime.
• Noul procedeu este binevenit atît pentru adulţi cît şi pentru copii, evitîndu-se contactul mîinii cu fecalele şi secreţiile urît mirositoare şi total insalubre. Femeile gravide găsesc prin BIDAN o rezolvare ideală a igienei speciale care li se impune, suferinzii de erupţii, eczeme în părţile interne simt o alinare a durerilor, iar cei bolnavi de hemoroizi pot realiza chiar evitarea operaţiei.

BIDAN-ul se prezintă într-o varietate de modele şi culori:
• BIDAN TURBO, aparat care încălzeşte apa şi usucă cu aer cald, cu 150x5=750 şkalim
• BIDAN CU ÎNCĂLZIREA APEI, cu 150x4=600 şkalim
• BIDAN OBIŞNUIT, cu 75x3=225 şkalim
• Se fac instalaţii în orice loc din ţară • Se poate plăti cu carte de credit •
• Instalarea este simplă şi uşoară – 75 şkalim (inclusiv legătura electrică)

Căutăm agenţi de vînzare (bărbaţi, femei) a instalaţiei BIDAN în toată ţara.
Condiţii atractive.

PROFESORUL HARSEGOR ESTE OPTIMIST...

El crede în pacea cu palestinienii... şi consideră că între puterea politică şi sexualitate există o legătură strînsă

Prof. Harsegor

Profesorul Mihael Harsegor a fost şi a rămas unic în felul său. E reporterul de cancan care nu a intrat niciodată în culisele teatrelor de azi, dar a ştiut şi ştie să se strecoare în... palatele regilor şi împăraţilor de demult, trăgînd învăţăminte care sînt, la urma urmei, lecţii de istorie adevărată. Acum, istoricul Mihael Harsegor iese la pensie, iar amănuntul îmi produce un zîmbet în colţul gurii. Simpaticul atotştiutor (spre mîndria noastră, din *trib!*) pensionar? Adică, el îşi poate încrucişa braţele şi poate să-şi odihnească mintea, să se oprească din treaba de a cotrobăi prin labirintele istoriei? Deunăzi, în apartamentul său din Cfar Saba, el a primit un reporter de la săptămînalul în ebraică "Tel Aviv" şi, cu acelaşi har al umorului şi al comparaţiilor prezentului cu trecutul, s-a referit la evenimentele fierbinţi ale zilei: *"Pentru prima oara în viaţa mea sînt un om fericit"*, a zis el. *"Întotdeauna am fost de partea opoziţiei, ca acum să sprijin guvernul. Nu-mi vine să cred..."*

Prin definiţie profesorul Harsegor e un optimist, iar el susţine că, de fapt, toţi istoricii sînt optimişti. Şi ştiţi de ce? *"Fiindcă de milenii politicienii încearcă să-i lichideze pe istorici, dar nu reuşesc"*. Iată cîteva din explicaţiile date de Prof. Mihael Harsegor evenimentelor pe care le trăim, care îi bucură inima ca pacifist din fire şi ca... istoric care întotdeauna a ştiut că vor veni, căci... istoria **nu** se repetă - cum zice el - ci învaţă pe succesori. Acordul de pace care se pune la cale e considerat de istoricul nostru drept *"revoluţia uniunilor"*, proces ştiut în istorie:

● *"Te lupţi vreme de generaţii contra unui duşman şi, pe neaşteptate, observi (şi la rîndul său, duşmanul tău observă şi el!) că există un alt duşman, comun amîndorura, mai periculos. Ceea ce te îndeamnă să strîngi mîna duşmanului de generaţii pentru ca împreună, să lupţi contra duşmanului numărul doi. Astfel, în secolul 16, Franţa lupta aprig împotriva necredincioşilor, musulmanii, pentru a-şi da seama că Austria, imperiu din ce în ce mai puternic în acea vreme, a devenit mult mai periculoasă decît turcii. Şi ce a făcut François I, regele catolic al Franţei? S-a unit cu sultanul Soliman Magnificul împotriva împăratului catolic din Viena. Scandal enorm, nu alta! Un catolic şi un musulman împotriva unui catolic! Biserica a înfierat gestul, dar s-a dovedit că politica adoptată de rege a fost justă"*.

Această scurtă lecţie de istorie, servită ad-hoc de Prof. Harsegor, e un *à propos* la integraliştii musulmani care domnesc în Iran şi speră să facă o uniune mondială cu scopul de a distruge Israelul şi de a supune Occidentul. De aceea - susţine istoricul - Occidentul e interesat în pacea dintre Israel şi palestinienii care au logică.

● Oare istoricii sînt capabili să prevadă procese politice? - a fost întrebat Harsegor. *"Frumuseţea istoriei constă în faptul că ea nu este chimie. Noi nu lucrăm în laborator. Nu putem să-l ucidem pe Iulius Cezar de cîteva ori, pentru a verifica cum a fost. Istoricul e în stare doar sa presupună, să analizeze situaţia, să presupună anumite procese viitoare. Dar faptul că pacea dintre noi şi arabi în faţa duşmanului comun e inevitabilă, e foarte clar..."*

● Şi încă un *à propos* al profesorului, referitor la rolul jucat de colaboratorii conducătorului în luarea marilor decizii: *"A fost un rege în istoria Franţei, Ludovic al XII-lea, asupra căruia sînt presupuneri că ar fi fost un geniu juridic, căci el a dăruit Franţei cel mai bun cod de legi. Am cercetat amănuntul şi am descoperit că, în ziua cînd acest cod de legi a fost aprobat, regele fusese la vînătoare. Dar fiindcă legea a apărut în numele lui, e socotit astăzi ca părintele cărţii juridice. Totul depinde deci de colectiv, iar pentru noi istoricii este foarte greu să precizăm adevărurile, căci conducătorul ascunde sub pulpana lui oamenii din umbră care l-au ajutat şi care fac "munca neagră", anonimă, iar contribuţia lor e hotărîtoare"*.

● Referitor la poporul palestinian care, nu în întregime, e gata să "cumpere" pacea, istoricul precizează: *"Poporul palestinian are probleme grele. În primul rînd, probleme de conducere. Poporul palestinian trebuie să se autoeduce, să încheie cu istoria sa, cu bolile trecutului, cu stilul bombastic, cu teama de a analiza evenimentele cu sînge rece. Palestinienii trebuie să se lepede de şovinismul masculin, să-şi dezvolte o altă mentalitate faţă de sexul feminin. Dacă vor proceda astfel, şi pericolul războiului va scade..."*.

● În încheiere, o definiţie originală, stil "Mihael Harsegor": *"Cred că între activitatea politică şi cea sexuală există înrudiri. Ele produc aceeaşi plăcere. Problema mea a fost întotdeauna că nici unul din studenţii mei nu a fost prim ministru şi, din această cauză, nu am putut să explic cît mai clar ce înseamnă putere. Eu însumi am ajuns cu greu să pricep că puterea e o ejaculaţie continuă..."*

Ben Iacov-Zwi

COLABORAREA ÎNTRE METROURI

ITZHAK ARTZI

Noul primar al Tel Aviv-ului Roni Milo, s-a angajat, în cadrul recentei campanii electorale să studieze posibilitatea construirii unui metrou la Tel Aviv. Fără metrou problemele circulaţiei şi ale transportului în comun par insolubile în acest mare oraş. Maşinile particulare sînt tot mai numeroase, problema parcării e tot mai dificilă. Autobuzele s-au modernizat, într-adevăr; ele sînt tot mai frumoase şi mai comode, sînt prevăzute cu aer condiţionat vara şi cu încălzire iarna, dar pe străzile aglomerate ele circulă cu o viteză... de melc.

Sub primariatul lui Lahat s-au făcut pregătiri pentru introducerea tramvaiului. Dar şi acesta, fiind tot un mijloc de circulaţie de suprafaţă, nu ar fi rezolvat problema la care m-am referit mai sus. Soluţia cea mai indicată este metroul. Acesta circulă rapid, n-are intersecţii, transportă simultan mii de oameni. Întrebarea care se pune este dacă se poate construi un metrou la Tel Aviv, oraş situat pe coasta mării, ridicat pe dune de nisip şi în care, la doar zece metri adîncime se află ape subterane.

O decizie definitivă implică un studiu prealabil foarte serios privind problemele tehnice, detaliile hidro-geologice şi hidro-tehnice. Există astăzi metode moderne de a combate infiltraţiile apelor subterane. Aceste soluţii scumpesc însă în mod considerabil realizarea proiectului. O altă problemă este cea a finanţării. Construirea metroului implică o cheltuială de cel puţin un miliard de dolari. De unde s-ar putea procura aceşti bani? Cum vor putea fi restituiţi?

În faţa acestor probleme, m-am gîndit să stabilesc o colaborare Tel Aviv - Bucureşti. Metroul din Bucuresti nu-mi este străin. Cu zece ani în urmă o delegaţie oficială a Primăriei din Tel Aviv, în frunte cu Primarul General Şlomo Lahat, asistat de vice-primari printre care şi subsemnatul, am vizitat Bucureştiul. Primarul de atunci al Capitalei României, Ion Dincă, ne-a rezervat o primire oficială printre altele fiind prevăzută şi o vizită a metroului, recent dat în funcţiune. Primarul era foarte mîndru de acesta şi se referea la el ca "la a opta minune"... "L-am construit - spunea el - cu mijloacele noastre modeste, fără capital, fără asistenţă din afară".

Ca să ne prezinte "minunea" a programat o călătorie de studii pe tronsoanele ce se întindeau pe o lungime de circa 18 km. Într-un vagon special, însoţiţi de inginerul şef al metroului, am parcurs liniile existente, apoi am vizitat şantierele centrale şi instalaţiile subterane şi de la suprafaţă.

Recent, fiind din nou la Bucureşti, după o consultare cu noul Primar al Tel-Aviv-ului, Roni Milo şi cu asistentul său, Gabi Amir, fost comandant al Poliţiei din Tel Aviv, am propus o bază de colaborare între Primăria Tel Aviv şi Intreprinderea "Metro-Bucureşti" în vederea unui proiect comun israelo-român în acest domeniu. În cîteva ore, bunul meu prieten, scriitorul Radu F. Alexandru mi-a făcut legătura cu conducerea regiei metroului şi împreună cu el am vizitat-o pe doamna inginer-şef Viorica Beldeanu, director economic al metroului, care, împreună cu colaboratorul ei, ing. Emil Coroiu ne-au prezentat toate datele, deadreptul captivante, ale metroului. Lungimea liniilor date în exploatare este, în prezent, de 60 km. cu 39 staţii şi 4 depouri. În lucru sînt două tronsoane iar pînă în anul 2010 vor mai fi daţi în exploatare alţi 60 km. "Metro-Bucureşti" dispune de echipamente moderne ce îi permit să lucreze în subteran fără a stînjeni circulaţia de la suprafaţă. Zilnic se asigură transportul a circa 700.000 călători în condiţii comode şi rapide.

Trenurile circulă la intervale de 2 - 3 minute în orele de vîrf şi de 5 - 6 minute în restul timpului. La nevoie numărul trenurilor poate fi sporit. Tunelurile şi staţiile sînt prevăzute să folosească, la nevoie, şi ca adăposturi anti-aeriene inclusiv în cazul atacurilor cu arme chimice.

Deci România are posibilitatea de a proiecta şi construi un metrou iar din convorbirea cu d-na Viorica Beldeanu a reieşit că există un interes vital pentru astfel de proiecte. În afară de intreprinderea de la Bucureşti, mai sînt alte şapte firme mondiale concurente. Compania bucureşteană va trebui să le facă faţă ceea ce nu va fi uşor. În orice caz, experienţa României poate fi de folos unui oraş de tipul Tel Aviv-ului.

Staţia Universităţii din Bucureşti

30 DE ZILE

Compania bucureşteană a fost extrem de eficientă: după doar cîteva zile a şi trimis o prezentare incluzînd şi propuneri precum şi o invitaţie adresată Primarului, dl. Roni Milo, directorului Regiei în curs de înfiinţare, dl. Gabi Amir şi subsemnatului, de a face o vizită la faţa locului. Din convorbirile avute după întoarcerea mea de la Bucureşti, am înţeles că propunerile româneşti vor fi serios studiate.

Vom trăi şi vom vedea.

CĂLUGĂRUL PATER DANIEL

La mînăstirea ordinului Carmeliţilor de pe Carmel, călugării au urmărit cu mare interes ultima fază a tratativelor privind stabilirea de relaţii bilaterale între Israel şi Vatican. Semnarea acordului la Vatican şi la Ierusalim pune capăt unui conflict istoric şi teologic de 2000 de ani.

Israelul a semnat acordul politic cu un stat a cărui suprafaţă e ceva mai mică de un kilometru pătrat şi are o populaţie de 550 de suflete precum şi o armată alcătuită din 150 soldaţi de origine elveţiană. Puterea acestui stat constă în influenţa ce o are asupra celor 900 milioane de catolici din întreaga lume.

Mînăstirea de pe Carmel este una din poziţiile catolicismului din Ţara sfîntă, azi Statul Israel. Sînt convins că un anumit călugăr al mînăstirii a urmărit în mod cu totul şi cu totul deosebit tratativele bucurîndu-se de rezultatele obţinute. Oswald Rufeisen, cunoscut sub numele de Pater Daniel este, printre eremiţi, un tip ieşit din comun; e un supravieţuitor al Holocaustului. În timpul războiului a păşit la braţ cu moartea şi, prin minune, a scăpat de la exterminare. A trecut apoi la creştinism şi trăieşte acum ca eremit la mînăstirea de pe Carmel, sub noua sa identitate - Pater Daniel. Biografia sa e un amestec de tragedie şi eroism; pare ireală, fantastică, asemenea unui film senzaţional. La izbucnirea războiului el era un tînăr de 17 ani şi locuia într-un orăşel polonez. Visa să ajungă la Universitate pentru a scăpa de sărăcia în care trăia familia sa. Vorbeşte la perfecţie germana şi poloneza şi este considerat pe jumătate german, pe jumătate polonez. Această identitate l-a ajutat să devină traducător la o unitate germană de ocupaţie şi să se bucure de încrederea comandanţilor nazişti. Află o seamă de secrete militare ale nemţilor inclusiv planul lor de exterminare a ghetoului din oraşul său natal. Îi informează pe concetăţeni de soarta care îi aşteaptă. O parte dintre aceştia izbutesc, astfel, să se salveze. Naziştii încep să-l suspecteze, dar reuşeşte să fugă la timp găsind refugiu într-o mînăstire. Aici el stă un an şi jumătate, timp în care trece printr-o criză religioasă şi se converteşte la catolicism. Cînd şi aici pămîntul începe să ardă sub picioarele lui, se ataşează unei unităţi de partizani sovietici.

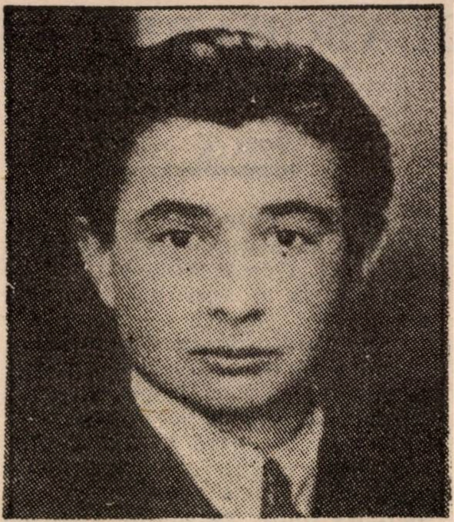

Pater Daniel: călugărul evreu

După terminarea războiului, îşi reaminteşte de activitatea desfăşurată în cadrul mişcării sioniste religioase de tineret "Akiba" şi vine în Israel. În ţară devine călugăr al Ordinului Carmeliţilor. Devine faimos datorită procesului pe care l-a intentat împotriva guvernului israelian. El cerea ca în buletinul său de identitate să fie înregistrat ca "evreu de confesiune creştină". Printr-o sentinţă care este o carte întreagă de argumente, Înalta Curte de Justiţie explică de ce nu există posibilitatea principială de a recunoaşte un evreu de religie creştină. Naţiunea evreiască - se arată acolo - e identică cu religia evreiască. Poţi să fii evreu fără confesiune, dar nu poţi să fii evreu de credinţă creştină.

Imi amintesc cum Pater Daniel mă vizita atunci cînd sosea la vecinul nostru, Hilel Seidel, prietenul lui din copilărie şi din mişcarea de tineret "Akiba". Copiii noştri nu ştiau cum să se comporte în faţa acestui om în sutană de călugăr, cu picioarele goale, cu faţa încadrată de un barbişon ce-i dădea un aer straniu.

Pentru Pater Daniel acordul dintre Vatican şi Israel şi proiectata vizită aici a Papei Ioan Paul este desigur un mare eveniment în viaţa sa de fost evreu şi fost sionist, fost Oswald Rufeisen, azi Pater Daniel Carmelitul.

DE LA H. O. R.

NATZERET ILLIT

Din planul de acţiuni al filialei:

- Procurarea de noi cărţi pentru bibliotecă şi funcţionarea ei cu regularitate.
- Cursuri de ivrit şi engleză
- Apariţia la timp a buletinului "Cadran informativ".
- Reactivarea cercului rebusist şi a celui fotografic
- Clubul, renovat, va sta şi în continuare la dispoziţia HOR-iştilor duminica, marţi şi vineri d.a., pentru jocuri de şah, remmy şi pentru citirea ziarelor şi revistelor; ambianţă plăcută şi diversificarea preocupărilor.
- Seri dansante şi excursii speciale pentru tineret.
- Etc.. etc.

(Comunicare din partea d-lor Herş Buium, preşedintele filialei HOR, Natzeret Illit şi Frederich Sattinger, secretar)

Încă un succes al filialei HOR din Natzeret Illit:

Hary Avram, unul dintre "ai noştri", a reuşit în alegerile preliminare din cadrul Partidului Muncii pentru funcţia de secretar al Consiliului muncitoresc local. Asta şi ca urmare a sprijinului pe care l-a primit din partea prietenilor săi originari din România.

Succes Harry, sîntem împreună!

ÎNTÎLNIRI

În ultima vreme au avut loc numeroase întîlniri ale originarilor din România în întreaga ţară. Participanţi: sute şi sute de HOR-işti. De amintit cele de la Raanana, Kiriat Haim, Ashdod, Kfar Saba, Rehovot, Pardes Hana (la Ohalo) etc.

VLADIMIR JIRINOVSKI:

evreu (?) antisemit, politician fascist. şi... psihopat sexual

Datorită unei demagogii ultranaţionaliste, inspirate din tezele şi practicile naziste, neofascistul Vladimir Jirinovski a obţinut , la alegerile din Rusia, un număr nesperat de voturi din partea unor masse debusolate, pradă condiţiilor extrem de precare existente astăzi în fosta Uniune Sovietică. El se află în fruntea unui sfert din totalul membrilor noului parlament de la Moscova. Cine este individul şi ce hram poartă? Convingerile sale rasisto-fasciste au devenit cunoscute dintr-un şir de declaraţii aberante ale sale. În legătură cu orginea sa, s-a eschivat un timp să facă o precizare ("mama - rusoaică, tatăl - jurist") pentru ca, strîns cu uşa, să recunoască, de curînd, că este evreu după tată. Un evreo-antisemit după exemplul binecunoscut al celor cu "ura de sine", foarte la modă astăzi prin occident (lepădătura "intelectuală" anti-israeliană)... ba chiar şi de la noi (hai să nu vorbim despre cei din organizaţia Betzalel!). Cît despre portretul lui fizic-moral, revelaţii recente ni-l înfăţişează ca pe un caz patologic de pervers sexual. Ca şi alte exemple "celebre": un paranoic care se vrea "führer".

Avem în vedere, între altele, relatările apărute în publicaţia germană de largă răspîndire "Bild" (numerele din 9 şi 10 ianuarie). Dintr-o sursă "bine informată", (o "animatoare" de bar, cuvînt de alint pentru prostituată) pe nume Nadia, care a dezvăluit ziarului preferinţele sexuale ale personajului: "Relaţiile sexuale pe care le-am avut cu Vladimir Jirinovski au fost cele mai ciudate pe care le-am avut în viaţa mea" - spune Nadia. Şi ea a văzut şi ştie multe de cînd, în urmă cu o jumătate de an a început să "lucreze" ca pasăre de noapte în cartierul felinarelor roşii al Vienei. Dar apucăturile lui, chinurile la care ea a fost supusă în noaptea petrecută cu "rusul fascist", în suita unui elegant hotel vienez, sînt fără seamăn în experienţa ei.

După cum povesteşte ea, J.a ieşit din camera de baie gol şi provocator. "Am început să bem rom şi alte tării. El, chipurile, glumea. Dar mie nu-mi ardea de "bancurile" lui deochiate. Cei patru însoţitori ai lui - "gorilele" - ne-au înconjurat şi nu ne-au scăpat din ochi mult timp, ceea ce l-a excitat şi mai mult pe Vladimir. A vrut să mă sărute, eu am închis ochii şi dintr-o dată am simţit o durere puternică. Am deschis ochii şi-am văzut că ţine în mînă un bici cu ţinte pe care l-a scos dintr-o trusă (asemenea instrumente se găsesc la magazinele "Eros"). A început să mă biciuiască cu el peste picioare, peste şolduri,peste zona cea mai erogenă. Loviturile m-au durut cumplit, dar m-am temut să plîng. I-am spus că nu e normal ce face, că asta este sadism curat, dar el a continuat să mă bată. A răcnit la mine: "loviturile astea sînt pedeapsa ce ţi se cuvine pentru că fumezi". N-am mai fumat, dar loviturile au continuat. Altă justificare: "e pedeapsa fiindcă ai ochi căprui. Eu vreau ca tu şi toţi ruşii să fie blonzi, cu ochi albaştri". După acest prolog contondent, V.J. s-a pus în două rînduri asupra Nadiei: "Vreau fără prezervativ!" - a ordonat el.

A vrut toate figurile, inclusiv în cele mai năstruşnice poziţii, chiar şi sex oral, în timp ce o trăgea pe Nadia de păr. "Cînd pentru prima oară a ajuns la satisfacţie a vrut să mă strîngă de gît. Abia după vreo două ore s-a terminat coşmarul". În timp ce Nadia se îndrepta spre duş, paznicii i-au sărit în faţă, avertizînd-o: "Uită tot ce s-a întîmplat aci, dacă nu vrei să te pomeneşti cu un glonte în cap."

Asta-i Jirinovski; bărbatul neamului: jigodie dornică să fie ca un rasist adevărat!

prelucrare după "Maariv"
de I.Fîntînaru

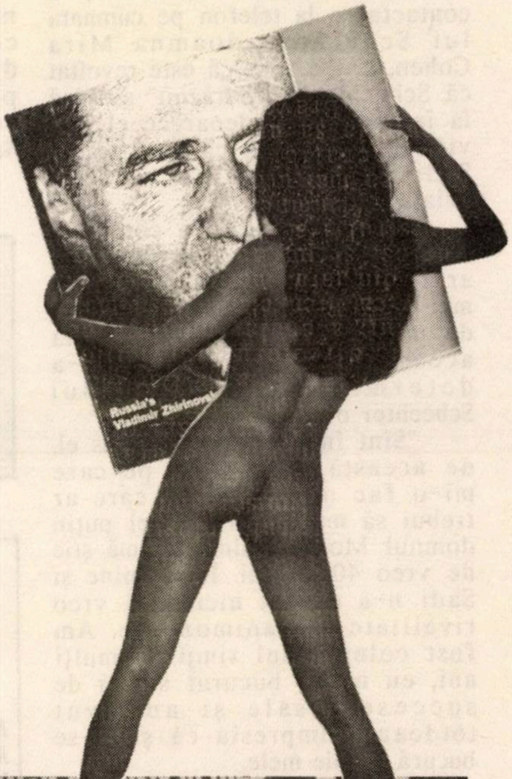

Montag, 10. Januar 1994
60 Pf
Bild
UNABHÄNGIG · ÜBERPARTEILICH
NACHRICHTEN
Russen-Hit
Ich war seine

SCHECHTER "VINOVAT DE MOARTEA LUI SADI"?

A doua zi după înmormîntarea lui Sadi Rudeanu (a doua zi) unele persoane din familia lui s-au năpustit pe cale telefonică asupra lui I. Schechter cu învinuiri groaznice. Un unchi al lui Sadi, domnul Moritz Haimovici din Haifa, a contactat-o la telefon pe cumnata lui Schechter, doamna Mira Cohen, şi i-a spus că este revoltat că Schechter a "îndrăznit" să vină la înmormîntare deoarece el este vinovat de faptul că anul trecut Sadi a fost scos din redacţia "Viaţa noastră".

Ştiind că Sadi s-a consumat mult din cauza acestei eliminări, ar însemna nici mai mult, nici mai puţin, că Schechter e vinovat de moartea lui Sadi. Concluzia aceasta cutremurătoare ne-a determinat să-i cerem lui Schechter o reacţie.

"Sînt îndurerat, ne-a spus el, de această nedreptate pe care mi-o fac nişte oameni care ar trebui să mă cunoască. Cel puţin domnul Moritz Haimovici mă ştie de vreo 40 de ani. Între mine şi Sadi n-a existat niciodată vreo rivalitate sau animozitate. Am fost colegi buni timp de mulţi ani, eu m-am bucurat sincer de succesele sale şi am avut totdeauna impresia că şi el se bucură de ale mele.

Sadi a fost menţinut în redacţie timp de cîţiva ani după vîrsta de pensie şi era, din acest punct de vedere, fericit. Anul trecut, însă, nu ştiu din ce motiv, probabil din motivul faimos al "economiei de personal", i s-a comunicat pe neaşteptate că se renunţă la serviciile sale. Toţi în redacţie am fost dezolaţi, indignaţi. Eu, nimeni altul decît mine, în calitate de responsabil al comitetului sindical, am trimis o scrisoare directorului Himmelfarb, pe care au mai semnat-o Steiger de la "Viaţa noastră", Costin de la "Facla" şi Petran de la "Revista mea".

Era o scrisoare care trebuia să moaie şi o inimă de piatră. Scria în ea că Sadi e foarte popular printre cititori, că furnizează materiale pentru trei publicaţii, că onorariul e infim, că cititorii îl caută în ziar şi unii întreabă la telefon de ce nu mai scrie. Scrisoarea există la arhivă, cine nu crede o poate vedea.

Ei bine, directorul Himmelfarb nu a răspuns la ea nici pînă în ziua de azi. Dar mai este cineva în ţara asta care se miră de asemenea procedee?

Eu, unul, nu mă mai mir de nimic şi de aceea nu urmez sfatul ce mi s-a dat de a-i intenta domnului Moritz Haimovici proces de calomnie. N-o fac, din respect pentru memoria lui Sadi".

D. Ben

VEZI "CRONICA T.V." (la rubrica "spectacol"):

Ultimul material al lui Sadi Rudeanu, trimis, prin poştă, la "Minimum" de pe patul de suferinţă.
Ultimul.

CATRENE PENTRU SADI

Mă consolez. Cînd soarta tristă
Mă va-ndemna să las meleagu'
Vedea-voi, sus, într-o revistă
Pe SADI, STROE şi PRIBEAGU.

●

Prin publicaţii-acum umorul
Voi căuta. Dar fără rost.Şi va
Răspunde-n mine dorul:
Păcat că nu mai e; a fost.

●

Aşa mor marii umorişti
Cînd focul se preface-n spuze
C-o lacrimă în ochii trişti
Dar şi cu zîmbetul pe buze.

Moşe Helman
Kiriat Haim

●

SADI

Toţi cei care l-au cunoscut şi preţuit pe Sadi Rudeanu, l-au cunoscut în acelaşi fel şi l-au preţuit pentru aceleaşi calităţi.

Suflet delicat. Om paşnic. Străin de invidie profesională. Modest. Exagerat de modest. Atent să nu jignească. Profesionist conştiincios. De o rară prolificitate. Scria cu aceeaşi uşurinţă în proză şi versuri. Niciodată fără o poantă, niciodată. Făcea modificările cerute, fără bosumflare. Humorul lui era popular, dar nu trivial. Într-o sală cu o mie de gusturi diferite, el stîrnea hazul tuturor. Se simţea bine în presa liberă de aici, cenzura de acolo îl traumatizase. Actorii comici îi cereau cuplete, monoloage şi el îi servea prompt. Fără nazuri. Lumea l-a iubit şi el ştia asta. Nu s-a comportat însă ca o vedetă. A debutat acum o jumătate de veac şi mai avea inspiraţie şi haz pentru încă o jumătate de veac. Păcat că a fost răpus, mare păcat! *MINIMUM*, care a pierdut un prieten şi un colaborator, depune o floare pe mormîntul proaspăt.

Moartea este un scandal
Eugen Ionesco

FAX DIN KNESSET

Săptămîna aceasta, problemele dezbătute în Knesset au fost atît de importante iar declarațiile unor deputați atît de la fel de importante, încît corespondentul nostru parlamentar nu s-a îndurat să se deplaseze de acolo la redacție. Mănîncă și doarme în Knesset. Dar și-a făcut datoria și ne-a trimis acest fax:

În cadrul dezbaterilor asupra tratativelor de pace cu arabii, s-a remarcat declarația judicioasă a reprezentantului fracțiunii Tzomet. El a spus așa: Este adevărat că pacea se încheie cu dușmanii. Dar de ce să nu ne alegem singuri dușmanii cu care să tratăm? Nu credeți că ar fi mai convenabil să tratăm cu dușmanul din Irlanda? De ce să le lăsăm englezilor avantajul de a trata cu irlandezii? Sau mai bine să ducem tratative de pace cu separatiștii din Țara Bascilor. Nu găsiți că e cazul să ne separăm de ei? Unde scrie că trebuie să tratăm numai cu dușmanii arabi? Vedeți doar cît e de greu să ne separăm de ei...!

*

Reprezentantul fracțiunii P.N.R. a abordat chestiunea relațiilor cu țările străine, atrăgînd atenția asupra faptului că unele țări străine cer asistență economică israeliană. "Cu ce scop? a întrebat deputatul. Cînd o țară străină care o duce greu din punct de vedere economic cere asistență economică, trebuie să ne întrebăm din ce motive cere ea această asistență. Dacă cere alimente, să ne divulge în ce scop. Dacă cere medicamente, să ne spună de ce le cere. De cînd e lumea, orice flămînd care cere de mîncare, mărturisește cinstit că îi este foame".

*

Deputatul arab Tufik Zaiad a fost avertizat de președintele Knessetului să nu mai folosească epitetele pe care le-a aplicat deputatului Rehavam Zeevi: rasist, fascist, mafiot, nebun, mă-ta, nazist etc.

Zaiad s-a plîns într-un cerc de deputați, la bufetul Knessetului, că alte epitete nu mai are.

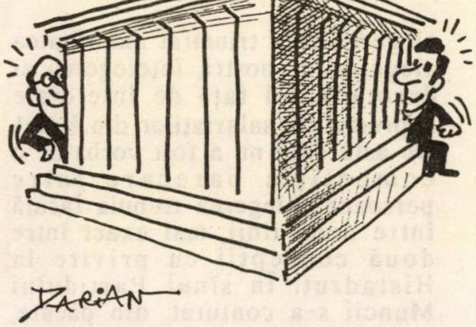

Într-adevăr, cînd s-a urcat la tribună și a fost întrerupt de Zeevi, s-a văzut că Zaiad vrea să riposteze dar nu știe cu ce. În disperare de cauză, el l-a făcut pe Zeevi de "intelectual". La care Rehavam Zeevi a replicat:

– Uite cine a ajuns să mă jignească în parlamentul nostru israelian! Cer demisia guvernului!

*

Un grup de deputați din opoziție a depus pe masa Knessetului un proiect de lege privitor la reglementarea contactelor secrete.

În expunerea de motive a acestui proiect, se spune că întîlnirile secrete ale reprezentanților guvernului au loc în taină și din cauza aceasta populația își închipuie că la ele se discută cine știe ce. De aceea inițiatorii noii legi propun să se stabilească prin lege obligația de a se publica în Monitorul Oficial și apoi în presă cine a plecat la un contact secret, unde anume are loc contactul și ordinea de zi a contactului.

Stenograma unei întîlniri secrete să fie publicată și dezbătută în ziare și numai după ce se ajunge la un consens național, să se declare conținutul întîlnirii secrete drept secret de stat.

Pe culoarele Knessetului se crede că acest proiect de lege va fi votat în unanimitate.

P. Olișinel

Editura *MINIMUM* anunță:
A apărut noua carte
a lui I. Schechter

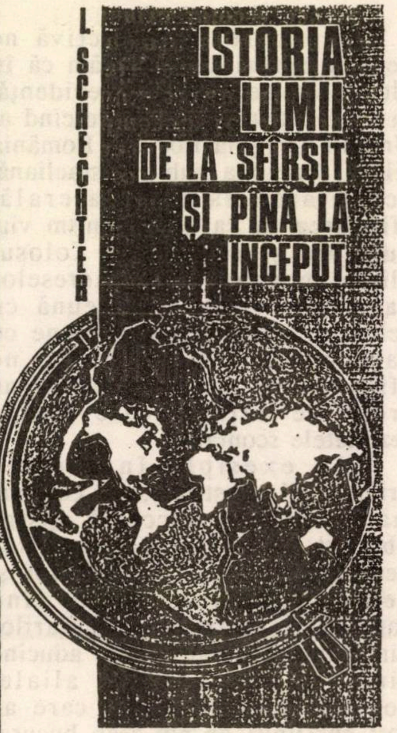

Cartea are ca punct de pornire războiul din Golful Persic care a fost considerat "sfîrșitul lumii".

Autorul își face testamentul pentru generațiile viitoare sub forma unei cronici a lumii vechi – de la Geneză pînă la ploaia de rachete irakiene.

Întreaga carte este o satiră la adresa antisemiților care văd în fiecare eveniment istoric mîna evreilor.

130 de pagini de lectură instructivă, deconectantă și reconfortantă, scrise în stilul lejer binecunoscut al lui Schechter.

Cartea poate fi procurată trimițînd un cec de 30 șekeli
la adresa
Str. Zamenhof 15, Tel Aviv

REZULTATE CU CARE NE MÎNDRIM

ARTHUR ISRAELOVICI
Președintele HOR din Israel

O privire retrospectivă ne permite astăzi să constatăm că în ultima vreme a ieșit în evidență, în mod pregnant, rolul crescînd al Uniunii Originarilor din România (HOR) în viața publică israeliană, activitatea sa multilaterală, afirmarea sa ca un organism viu, puternic și eficient în folosul alialei noastre și al intereselor naționale vitale. Împreună cu celelalte organizații prietene cu care colaborăm adeseori, ne afirmăm tot mai limpede ca un front de acțiune care obține rezultatele scontate.

Un exemplu în această privință, îl constituie, așa cum am mai remarcat, succesul nostru obținut cu prilejul alegerilor pentru conducerile primăriilor și pentru consiliile locale, cînd candidații noștri, ai originarilor din România, s-au impus, aducînd cinste și considerație alialei noastre. Oamenii noștri care au fost sprijiniți de noi s-au bucurat de o masivă apreciere. Au fost aleși 6 primari (Natzeret Illit. Rishon Lezion, Ghivataim, Natania, Kiriat Ono și Even Iehuda); au fost aleși numeroși originari din România în consiliile locale, fără a mai aminti și de izbînda altor personalități ale vieții publice care au reușit la aceste alegeri și ca urmare a sprijinului nostru deși nu sînt originari din România, dar sînt buni prieteni și susținători ai alialei noastre.

Dar succesul la ordinea zilei îl constituie - ca o continuare a activității noastre, a preocupărilor noastre susținute - și un alt eveniment în care ne-am implicat activ și eficient. Este vorba de rezultatul alegerilor preliminare din cadrul Partidului Muncii pentru desemnarea candidatului la postul de secretar general al Histadrutului. Așa cum se știe aceste alegeri s-au soldat cu un succces răsunător pentru Haim Haberfeld, actualul secretar general al Histadrutului. Prin alegerea sa a triumfat maturitatea alegătorilor noștri, înțelegerea și devotamentul față de interesele supreme ale salariaților din Israel. De astă dată nu a fost vorba de o competiție oarecare între persoane. Alegerea trebuia făcută între două linii, mai exact între două concepții cu privire la Histadrut. În sînul Partidului Muncii s-a conturat, din păcate, un curent care, sub pretextul demagogic al înnoirilor, tinde la subminarea rolului Histadrutului, la amputarea atribuțiilor sale, și prin urmare, la diminuarea considerabilă a posibilităților ce le are de a promova interesele salariaților și pensionarilor, ale oamenilor lipsiți de mijloace, de a satisface echitabil nevoile celor mulți. Aceasta de fapt, datorită unor interese personale de acaparare a puterii în cadrul Partidului Muncii. Cealaltă concepție, întruchipată de Haim Haberfeld, rezidă în consolidarea tuturor cuceririlor sociale obținute prin lupta necontenită dusă de Histadrut în cei peste 73 de ani de existență, în îmbinarea autenticei sale tradiții și a bogatei sale experiențe cu forme noi de acțiune, impuse de realitățile cu care ne confruntăm în prezent, pentru ca Histadrutul să devină mai puternic, mai dinamic, mai apt în rezolvarea problemelor acute ce ne stau în față: șomaj, alia, inflație, asigurarea la un nivel mai înalt a sănătății publice, a pensiilor, a drepturilor soldaților eliberați din armată.

Alegătorii, membri ai Histadrutului și ai Partidului Muncii, au înțeles că această orientare corespunde intereselor lor reale, stringente și de aceea s-au pronunțat ca în fruntea Histadrutului să fie reales Haim Haberfeld. Însuși faptul că au participat la vot 84.000 de membri ai Partidului Muncii la aceste alegeri preliminare denotă limpede importanța și locul de bază al Histadrutului în Statul Israel.

În acest context, este un motiv de vie satisfacție faptul că la această victorie a lui Haim Haberfeld, a direcției de acțiune pe care el o reprezintă, noi "românii", organizațiile noastre - HOR, Irgun Iotzei Romania membri în Histadrut, ȘIR, Gordonia etc. - ne-am adus din plin contribuția. Argumentele pe care eu personal le-am invocat, în articole, în cuvîntări, în scrisoarea adresată haverimilor noștri în limbile română și ebraică au avut ecoul scontat, aliaua noastră votînd în favoarea lui Haim Haberfeld ca secretar general al Histadrutului. Victoria lui este, desigur, și victoria noastră! Este o nouă și concludentă dovadă a influenței tot mai puternice a HOR în opinia publică, a capacității sale de mobilizare, a unității noastre de acțiune. Sînt bunuri cîștigate, pe care le vom folosi din ce în ce mai bine în viitor, pentru situarea alialei române pe un plan superior și eficient.

LOD

Prețuire pentru activitatea noastră

La "seara românească" de la Lod, organizată de filala HOR din localitate, a luat cuvîntul dl Arthur Israelovici președintele HOR din Israel, care, făcînd o substanțială analiză a situației politico-sociale și economice din țară, a reliefat meritele și capacitatea reală a alialei "române" care se impune tot mai mult. O ilustrare actuală o constituie și Șlomo Abramovici, președintele HOR din Lod prin popularitatea și priceperea lui de a fi aproape de oameni și a ști să le fie de folos.

Lui Arthur Israelovici gazdele i-au oferit, în aplauzele asistenței, un mic steag-simbol, în semn de felicitare și considerație pentru numirea sa, de către guvernul țării, în funcția de președinte al Regiei Porturilor și Căilor ferate din țară.

SOLEMNITATE FESTIVĂ DEDICATĂ ORIGINARILOR DIN ROMÂNIA

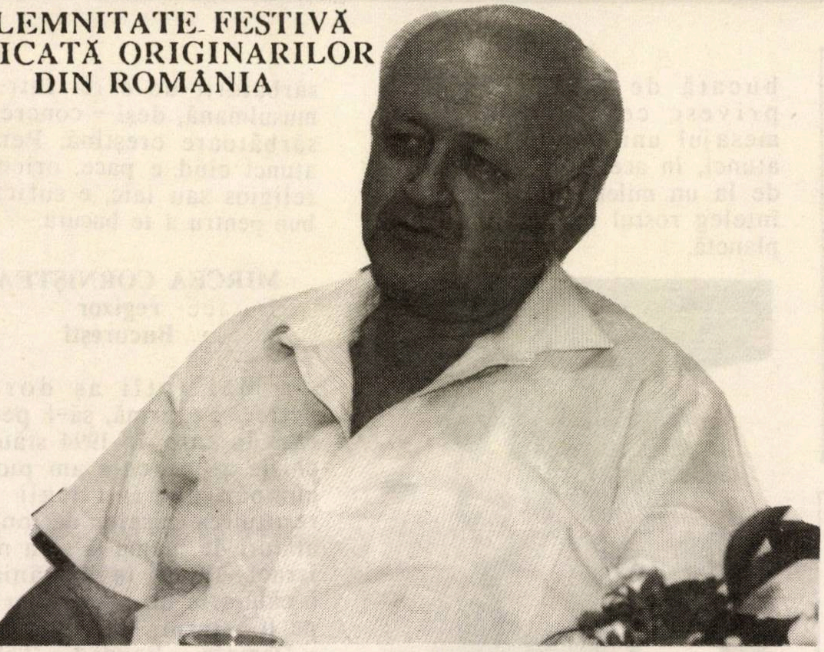

Arthur Israelovici

Zilele trecute a avut loc, în sala Chagall de la Knesset, o solemnitate festivă, prlejuită de apariţia volumului "Assirei Zion" din seria "Rădăcini" editată de ŞIR şi HOR.

Solemnitatea a fost onorată de preşedintele Knessetului, prof. Shevah Weiss, fiind prezenţi sute de reprezentanţi ai alialei române în frunte cu Arthur Israelovici, preşedintele HOR şi al ŞIR, supravieţuitori ai Holocaustului şi membri ai familiilor foştilor deţinuţi pentru Sion care nu mai sînt în viaţă. Oaspete de onoare a fost dr. Alexander Şafran, rabinul- şef al Genevei.

După cuvîntul de deschidere rostit de P. Segal, Assir Zion, preşedintele Comitetului de conducere al ŞIR, şi "Kadish"-ul oficiat de rabinii Iosef Wasserman şi Efraim Guttman (Assir Zion), a luat cuvîntul prof. Shevah Weiss, care, omagiind memoria şi meritele originarilor din România ce s-au jertfit pentru înfăptuirea idealului sionist, a relevat contribuţia alialei române la fondarea şi dezvoltarea Statului Israel. În cuvîntul său, Arthur Israelovici a relevat semnificaţia apariţiei volumului editat de ŞIR, împreună cu Hitachdut Olei Romania, pentru cunoaşterea şi preţuirea aşa cum se cuvine a rolului esenţial pe care originarii din România l-au avut în istoria sionismului şi progresului ţării noastre.

Carismatic ca întotdeauna, a vorbit apoi venerabilul rabin Alexander Şafran, cel care a fost rabinul-şef al evreilor din România în perioada Holocaustului. El a adus un amplu omagiu alialei române şi i-a binecuvîntat pe cei prezenţi, pe conducătorii originarilor din România în Israel, conducerea Knessetului pentru aprecierea faţă de evreii din România în Israel. Ambasadorul României, dr. Radu Homescu şi-a exprimat emoţia de a se găsi în incinta Knessetului, în sala Chagall şi a putea omagia pionieratul originarilor din România în edificarea Statului Israel.

La simposionul care a urmat, au prezentat comunicări d-nii: Efraim Ofir (istoric) şi Shmaia Avny (redactorul cărţii) - amîndoi Assirei Zion în perioada comunistă.

O SEARĂ DEDICATĂ ROMÂNIEI

Asociaţia de prietenie Israel - România a organizat în cinstea sărbătorii naţionale a României, o festivitate în sala "Mofet" din Rishon Lezion. Conducerea serii a avut-o Moshe Nagor, preşedintele Asociaţiei, care a relevat preocuparea organizaţiei pentru stringerea legăturilor dintre ţările şi popoarele noastre.

Luînd cuvîntul, Haim Haberfeld, secretarul general al Histadrutului, Arthur Israelovici, preşedintele Uniunii Originarilor din România (HOR) în Israel, Meier Nitzan, primarul oraşului Rishon Lezion, Zori Mizrahi, secretarul Consiliului Muncitoresc din localitate au exprimat sentimentele călduroase pe care originarii din România, opinia publică din Israel, le nutresc faţă de poporul român, preţuirea faţă de cultura sa bogată, dorinţa de a dezvolta, în continuare, colaborarea israeliano-română pe toate planurile. Totodată unii vorbitori nu şi-au ascuns insatisfacţia pentru faptul că în România mai sînt ziare, voci şi acţiuni de factură antisemită, ceea ce nu pot decît să dăuneze spiritului prietenesc şi de colaborare.

Mulţumind pentru organizarea acestei manifestări şi pentru cuvintele calde rostite la adresa ţării sale, ambasadorul României, dr. Radu Homescu, a relevat că tradiţionalele legături dintre cele două ţări au, în condiţiile actuale, perspective de bună şi continuă dezvoltare. Originarii din România formează o "punte" solidă în evoluţia pozitivă a legăturilor dintre cele două popoare. Domnia sa s-a referit la declaraţiile preşedintelui Ion Iliescu cu privire la dezavuarea ieşirilor antisemite, ele fiind contrare cerinţelor democraţiei, la care aspiră regimul actual din România.

PETAH TIKVA

Interesant şi plăcut

La manifestarea organizată recent de filiala HOR din Petah Tikva, în sala "Mofet", a participat un numeros public. Fiind invitat să ia cuvîntul, preşedintele HOR pe ţară, Arthur Israelovici a făcut o cuprinzătoare expunere despre desfăşurarea procesului de pace, despre problemele economico-sociale la ordinea zilei în Israel şi importanţa unui Histadrut puternic, despre rolul HOR-ului şi al filalelor sale în actuala conjunctură din Israel. Cuvîntarea a fost ascultată cu viu interes.

În cuvîntul său, Ţion Ţela, secretarul Consilului Muncitoresc din localitate, a salutat eforturile şi succesele alialei române din Petah Tikva, în acest sens relevînd eforturile depuse de preşedintele filalei HOR, Ioel Cotter.

ANCHETA MINIMUM

Pînă la prima zi a secolului XXI mai sînt doar cinci ani și unsprezece luni.

Cum vom petrece acea noapte de 31 decembrie 1999 spre 1 ianuarie 2000 - e o problemă pe care, firesc, ne-o putem pune de pe acum deoarece secolul următor va fi, fără îndoială, ALTCEVA.

Ne-am adresat - deocamdată - celor de mai jos, cu întrebarea:

CUM AȚI DORI SĂ PETRECEȚI SEARA DE REVELION A ANULUI 2000?

TRICY ABRAMOVICI
actriță
Tel Aviv

Aș vrea să fiu atunci, undeva în mijlocul naturii, într-un loc pustiu, în fața unui foc de vreascuri, să mănînc o bucată de pîine goală, să privesc cerul și să ascult mesajul universului. Poate că atunci, în acea clipă, la trecerea de la un mileniu la altul, am să înțeleg rostul nostru pe această planetă.

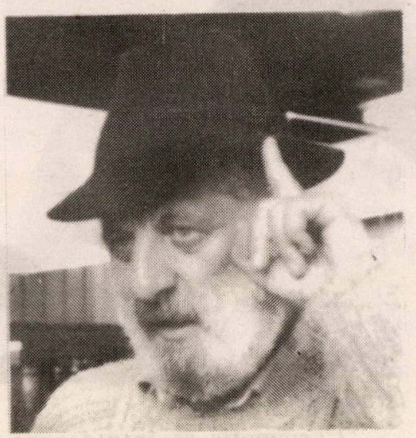

MIRCEA SĂUCAN
scriitor, regizor
Natzeret- Illit

Am dorința fierbinte să-l apuc! Amin. Și pe urmă să plîng...Apoi să beau, împreună cu ai mei, trei sticle de șampanie Laurent Perrier - 1963, pe care le-am pus de-oparte, în acest scop, în cămară.

MAAYANA SHENHAR
ziaristă
"Maariv" și "At"
Tel Aviv

În Arabia Saudită, Kuweit sau Siria, ca invitată a Ministerului Turismului din țara respectivă, care vrea să convingă israelienii, prin intermediul ziariștilor, că Anul Nou gregorian poate fi sărbătorit de evrei într-o țară musulmană, deși - concret - e o sărbătoare creștină. Pentru că atunci cînd e pace, orice prilej, religios sau laic, e suficient de bun pentru a te bucura.

MIRCEA CORNIȘTEANU
regizor
București

Mai întîi aș dori să-l petrec. Pe urmă, să-l petrec în casa în care, în 1994 stăteam cu chirie și pe care am putut s-o cumpăr potrivit legii pentru restituirea caselor naționalizate, alături de mama și sora mea din Israel, ajunse în România după o călătorie de plăcere cu mașina pe itinerarul Tel Aviv - Beirut - Damasc - Bagdad - Teheran - Istambul - București, pentru a-și cunoaște al treilea strănepot și a vedea, cu ochii lor, cum țara natală, sub conducerea celui de al patrulea președinte legal ales, este solicitată de ONU pentru a primi să găzduiască în următorul mileniu sediul tuturor organismelor internaționale în fosta "Casă a poporului", simbol al adevăratei democrații românești, exemplu pentru întreaga planetă.

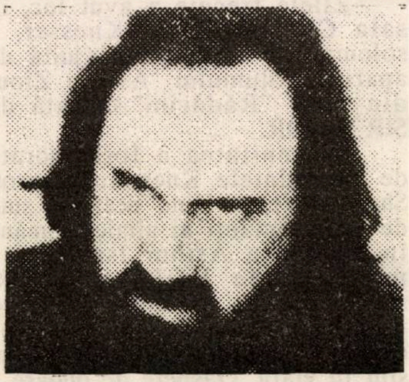

Un tip extrem de nepriceput cumpără o pendulă cu cuc din piese detașate și se străduiește să le recompună după instrucțiunile scrise. Se pune pe treabă iar după două ore iată ce obține: la fiecare oră cucul iese de sub cutie și întreabă:

- Cît e ceasul? Cît e ceasul?

ETC NOI

... D. Şmaia Goşen a fost mulţi ani,dar nu mai este de mult, şeful emisiunii în limba română de la radio. Se spune că i-a rămas de la socrul său o moştenire serioasă şi s-a dedicat afacerilor. Probabil însă că mai este la curent cu evenimentele din lume dacă a fost invitat într-o emisiune "Roim olam" să comenteze situaţia din România la sfîrşitul unui reportaj consacrat aniversării "revoluţiei" din decembrie 1989. D. Goşen a făcut cîteva observaţii judicioase, dar a avut o omisiune care ne-a stupefiat. Cum se poate să "uiţi" aici, în ţara evreilor, existenţa în România de azi a unor formaţii politice legionare, a unei prese antisemite, a faptului că acolo s-a publicat, cu binecuvîntarea Procuraturii Generale, blestematul "Mein Kampf"?

... Fizicianul israelian Mario Livio este dintre invitaţii Centrului NASA care au participat la proiectul navei cosmice americane trimise să repare telescopul spaţial. Pentru cine nu ştie: fizicianul este de-ai noştri, din alia.

... Expoziţia pictoriţei Mimi Sharaga-Maxy de la galeria "Parke" din centrul Tel Avivului, a avut succesul previzibil şi meritat. Tînărul proprietar al galeriei ne-a mărturisit că este încîntat: s-au achiziţionat multe lucrări. Un tablou a luat drumul Americii, cadou trimis poetei Nina Cassian, prietena pictoriţei, care a contribuit la organizarea acestei expoziţii.

... Aviz amatorilor: în cartierul creştin Ein Kerem din Ierusalim, la poalele colinei pe care se înalţă spitalul Hadasa, este un restaurant care aşa se numeşte "Restaurant". În menu domină o "plata romanit" cu fasole bătută, salată de vinete şi pate de ficat, ciorbe şi grătar. Colaboratorul nostru Lucullus se jură că totul e savuros şi nu prea scump.

... Traducătorii se plîng: revista "Secolul XX" a Uniunii Scriitorilor din România, care a scos un număr special consacrat literaturii israeliene, nu a plătit nici un leu traducătorilor din Israel. E de mirare că această revistă serioasă procedează astfel, mai ales că numărul acela special a fost sponsorizat cu cîteva mii de dolari de către Ministerul nostru de externe! Unul dintre traducători ne-a declarat: "Aştept vizita anunţată a preşedintelui de onoare a Uniunii Scriitorilor, Ştefan Augustin Doinaş . Voi protesta în faţa lui, în public".

... "Monstru". "Tiran neînfrînat". "Ceauşescu". Acestea sînt epitetele aruncate în Moscu Alcalay de către noul preşedinte al Asociaţiei artiştilor, Şaike Levi, din tripleta "Hagaşaş Hahiver". Precum am mai scris, Levi îl acuză pe Alcalay de acte de corupţie comise în perioada cînd a condus Asociaţia artiştilor. Moscu nu s-a intimidat, dar i-a intentat proces de calomnie, cerînd un sfert de milion de şekeli ca despăgubiri morale.

... Bank Hapoalim - cea mai mare din ţară - a găzduit luna trecută o foarte numeroasă delegaţie comercială din România. Atît de numeroasă încît membrii ei au sosit în "rate", cu două avioane.

... Nul din punct de vedere artistic este filmul "Requiem pentru Dominic", realizat de un cineast de prin Germania originar din Timişoara şi pe care televiziunea l-a transmis cu ocazia aniversării schimbării de regim din România, în decembrie '89. Dar presa ebraică l-a recomandat insistent "pentru că dă de gîndit". Israelienii l-au privit ca pe un film documentar încercînd să înţeleagă, la fel ca eroul filmului, cine au fost "teroriştii" care au tras, dacă morţii erau "căzuţi în lupte" şi dacă revoluţia a fost autentică.

... Sergiu Comissiona cutreieră tot timpul lumea, dar cel puţin odată pe an vine să dirijeze în Israel. Aşa procedează de altfel majoritatea muzicienilor noştri care au făcut carieră internaţională. Comissiona a ales de data aceasta o lucrare uitată a lui Rossini, "Misa Gloria" pe care a prezentat-o împreună cu un cor din Varşovia. "Eveniment muzical", au scris cronicarii.

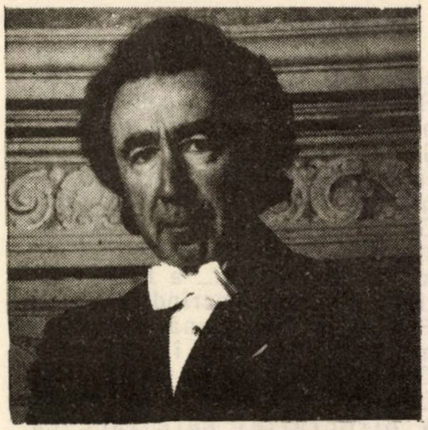

Sergiu Comissiona

... Noi nu credem că Michaela Eşet, talentata, frumoasa noastră Michaela a meritat un asemenea afront: a fost scoasă din "Hedda Gabler", în toiul repetiţiilor, împreună cu regizorul Aharon Almoy, de către directorul teatrului din Haifa, Oded Kotler. Directorul a întrerupt repetiţiile pentru... a reflecta. A reflectat pînă s-a gîndit s-o înlocuiască pe Michaela cu Limor Goldstein. De ce? Aşa. Talentul Michaelei a fost remarcat de Liviu Ciulei imediat şi el a cerut-o pentru "Visul unei nopţi de vară", la Cameri. Acolo însă Michaela a fost respinsă tot de un director, Şmuel Hasfari care a "reflectat" pînă a impus-o în rol pe soţioara lui, Hana Azulai! Mult circ e în teatru, uneori! Deseori!

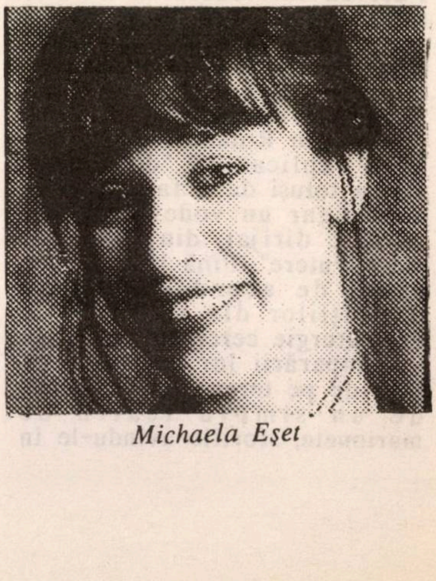

Michaela Eşet

NOI

... Ministrul industriei şi comerţului, timişoreanul Miha Hariş, şi-a ales un consilier în persoana omului de afaceri Şmuel Frenkel, care s-a oferit să lucreze - fapt rar, rar de tot la noi! - fără salariu. Dar Meir Gabai, directorul serviciilor statului, a anulat numirea pe motiv că Frenkel... a lipsit mult timp din ţară, lucrînd la ONU. Furios, şi pe bună dreptate, ministrul i-a dat în scris lui Gabai: "Dumneata reprezinţi faţa cea mai urîtă şi mai tîmpă a birocraţiei care face ca populaţia să urască serviciile publice. Bravo, Harish: întîi Timişoara, apoi toată ţara!

... Sîmbătă, 1 ianuarie 1994, am încercat ore în şir dar a fost imposibil să prindem Bucureştiul la telefon pentru a ne felicita prietenii cu ocazia Anului Nou. Am sunat la centrala telefonică internaţională 188 şi am întrebat dacă sînt şanse să vorbim cu România. Centralista Eti ne-a dat acest răspuns deconcertant: "Linia cu România este suprasolicitată. Mai liberă este linia cu Turcia". În lipsă de o linie mai bună, am chemat Istanbulul şi i-am felicitat pe prietenii noştri musulmani cu ocazia Anului Nou creştin!

... Ne-a vizitat la redacţie, Mircea Cornişteanu, regizor de teatru şi film din Bucureşti. Cu acest prilej, ne-a întrebat şi l-am întrebat ce se ascunde, oare, în spatele actualei campanii antisemite din cîteva publicaţii româneşti. Regizorul este convins că e vorba de o "farsă scrisă şi pusă în scenă de Puterea interesată să rămînă acolo unde e, încă cîţiva ani cel puţin, adică pînă la o mai solidă chivernisire". Noi i-am spus că e o dramă al cărei personaj-victimă este, din nou, evreul din România. Oaspetele ne-a replicat că "dacă nu e vorba totuşi de o farsă este în mod sigur un vodevil în care corul e dirijat, din culise, de către Putere". Pînă la urmă am căzut de acord - pe baza definiţiilor din tratatele de dramaturgie cercetate pe loc şi a comparării lor cu starea de fapt de pe teren - că "e vorba de un simplu teatru de marionete, sforile avîndu-le în mîini, persoane mai mult sau mai puţin antisemite, dar viguros interesate să rămînă pe scaunele pe care stau în fruntea ţării..."

Înainte de a trage cortina (conversaţiei) regizorul Mircea Cornişteanu ne-a mai spus că manevrele televiziunii române, condusă de Paul Everac, de a-l împiedica să găsească "Scrisoarea pierdută" a lui Caragiale într-un film (aflat în stadiu de pregătire cu o distribuţie de "zile mari") continuă cu aceeaşi înverşunare diabolică despre care a mai avut prilejul să relateze în paginile revistei noastre.

Îi dorim s-o găsească...

Nea Iancu: s-avem şi noi faliţii noştri

... Prezenţe, prezenţe de trib peste hotare. Profesorul Moshe Idel, de la Ierusalim, erudit în materie de Kaballa, a participat, nu de mult, la un colocviu parizian consacrat regretatului flosof român al religiilor Ion Petre Culianu (în tristă paranteză fie spus nici pînă azi poliţia americană, cu FBI cu tot, n-a descoperit pe individul care l-a ucis cu un glonte de revolver, tras precis, profesional, în capul lui Culianu pe cînd acesta se afla în clădirea Universităţii din Chicago). Tema comunicării lui Idel: "Ascensiunea sufletului în hasidismul timpuriu din sec. 18". Prozatorul român Vasile Andru, participant la colocviu, numise (în publicaţia "Lupta", de la Paris) lucrarea sus amintită printre reuşitele de seamă ale manifestării. ● Poetul şi publicistul Andrei Cordescu şi-a aprins paie în cap cu "România Mare" şi alte "Europe". Motivul: un articol publicat de fostul sibian în "New York Times" pe tema fenomenelor anti de la Bucureşti; acele fenomene pe care d. Drăgulin, procurorul general al ţării, nu le găseşte de fel neconstituţionale. ● "Trahir" de Radu Mihaileanu(vezi relatarea din nr. 80) se bucură de un frumos succes pe ecranele pariziene; aşa cum reiese şi din cronicile apărute în presă: "Trahir" demonstrează cu forţă şi limpezime mecanismele prin care dictaturile comuniste puseseră stăpînire pe intelectuali şi se serveau de aceştia" (Figaroscope). "Filmul scoate în evidenţă starea de schizofrenie în care a trăit poporul român" (Telerama, Paris). "Cineastul Radu Mihăileanu şi actorul Johan Leysen au ştiut să redea în imagini subtile această tragedie de dincolo de cortina de fier" (Canard enchaînè, Paris), "Filmul vorbeşte despre trădare şi delaţiune, despre culpabilitate şi impostură. La chestiunile morale pe care le pune, Radu Mihăileanu răspunde prin mijloacele filmului: regie, cadre, lumini care închid personajele între gratii şi le inscriu într-o lume închisă". (Le Monde, Paris), "Trahir" vorbeşte despre dificultatea de a te păstra curat într-un stat totalitar" (Pariscope, Paris. ● Ultimul volum de versuri al Taniei Lovinescu se bucură de ecouri bune la Bucureşti. "Un gînd încărcat de poezie, un cuvînt dăltuit de sentimente profunde, o forţă vitală neştirbită de timp pulsează în versurile Taniei Lovinescu, reunite în volumul "Reversul unui zbor". ("Diplomat Club", Buc. nr.22)

... Un eveniment în lumea artelor bucureştene l-a constituit retrospectiva pictoriţei Margareta Sterian. Deschisă la Palatul Regal, prezentată de criticul N. Manolescu, retrospectiva oferă publicului istoria unei creaţii care de-abia acum începe să fie înţeleasă la adevărata valoare. "A traversat acest neliniştit secol - scrie Adriana Vasilescu în "România liberă" - depunînd mărturie pentru el prin tot ce a scris şi a pictat. L-a cunoscut pe bătrînul rege Carol I, elevă fiind la şcoala germană, iar mai tîrziu, ca artistă, pe regina Maria, care onora cu prezenţa o expoziţie a avangardei. Despre aceasta artista avea să spună: "A fost o mare regină şi o mare româncă". S-a bucurat de prietenii alese şi a fost încurajată de spiritele mari ale generaţiei sale. Despre ea au scris Mircea Eliade şi Eugen Ionescu, iar Victor Brauner i-a făcut un remarcabil portret. A colaborat cu profesorul Gusti şi s-a sprijinit pe încrederea şi preţuirea celor ce alcătuiau strălucitele individualităţi ale generaţiei de aur. A scris, a pictat, a tradus. Cu har, cu exigenţă, deopotrivă". o Drama (nu prea ştiută) a Margaretei Sterian. Ea l-a iubit, în anii '30, pe publicistul român Paul Sterian, s-au căsătorit, dar... Paul Sterian era legionar. Drept care, prin anii 1936 - 37 i s-a pus în vedere, de către conducătorii "Gărzii de Fier" să se despartă de... jidoafcă. Altminteri îşi strică dosarul. Sterian s-a executat şi de-atunci încolo, sedusă şi abandonată, talentata Margareta Sterian şi-a păstrat numele dar şi-a pierdut încrederea în viaţă. Ea a trăit singură, pînă la adînci bătrîneţe (depăşise 90 de ani) într-un apartament de pe strada Galaţi (fostă şi actuală Vasile Lascăr, din Capitală), pictînd, scriind... şi gîndind.

●

... Apropo de cazul comandantului poliţiei, Peled, care "s-a lăsat" găzduit pe gratis aproape la un hotel de lux şi apropo de aristocraţia funcţionărimii superioare care s-a obişnuit să primească avantaje materiale şi de altă natură, se povesteşte următoarea anecdotă: Cînd la Haifa s-a început asamblarea maşinilor americane "Crysler", primul ministru Ben - Gurion a primit una din primele maşini. Soţia sa, faimoasa Pola, femeie circumspectă, a întrebat:

- Cît trebue să ne coste?
- Numai o liră, i s-a răspuns.
- Numai atît? s-a mirat Pola. dacă e aşa, atunci poftim încă o liră şi daţi-ne două maşini!

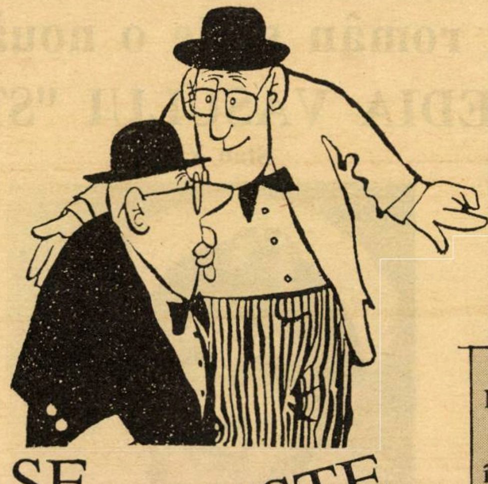

SE ZVONESTE CĂ ...

... cunoscutul ziarist N. Corbu (fost la "Scînteia", în prezent colaborator la "Vremea"), dat în judecată (motivele nu le cunoaştem) de către av. N. Cerveni, lider liberal şi şef al baroului Bucureşti a cerut ajutor de la săptămînalul "România Mare" pentru încetarea acţiunii judiciare; în caz contrar, ar fi declarat el, intenţionează să se sinucidă.

... dl. Iosi Beilin, ministru-adjunct la Externe are rude, prin alianţă, în aliaua noastră.

... scriitorul Elie Wiesel, maramureşan de felul lui şi laureat al Premiului Nobel pentru pace, intenţionează să înfiinţeze o secţie a H.O.R.- ului pentru Diaspora, cu sediul la Paris.

... un grup de redactori din Harakevet, printre care J. Steiger, I. Schechter, Virgil Duda ("Viaţa noastră"), Sebastian Costin ("Facla"), I. Petran ("Revista mea") intenţionează să facă greva foamei în faţa sediului central al Partidului Muncii (patronul Harakevetului) de pe strada Hayarkon din Tel-Aviv, în semn de protest faţă de nepăsarea cu care conducerea partidului tratează problemele dramatice ale publicaţiilor respective, ameninţate cu desfiinţarea.

... dl. Vasile Manea Drăgulin, procurorul general al României - autorul celebrei scrisori prin care declară că "Mein Kampf" de Hitler nu este o carte... hitleristă - se află în cele mai bune relaţii cu ambasada Irakului la Bucureşti.

FOARTE POSIBIL CA "VIAŢA NOASTRĂ" SĂ NU MAI APARĂ

Într-o ţară liberă, un ziar îşi încetează apariţia numai dacă nu este rentabil. Dacă nu "merge". Dacă nu-i cumpărat. Dar în ţara noastră liberă este posibil să se întîmple ceva fără precedent: "Viaţa noastră", ziar de 40 de ani incontinuu rentabil, va dispare peste două luni din cauza unei legi prosteşti (noua Lege a partidelor).

Va dispare dacă nu se va găsi un cumpărător. Dar pînă acum nu s-a găsit. Şi termenul fatidic este 9 aprilie.

Direcţia ziarului s-a învăluit într-o ceaţă deasă. Nimeni nu ştie ce intenţionează ea. Colegii noştri de acolo, din Harakevet, au emoţii şi ameţeli. Unii dintre ei fac planuri. Se gîndesc să scoată ei înşişi un ziar. Dar vor avea puterea financiară? Am aflat că au tatonat la H.O.R. pentru un sprijin. Pare-se că li s-a promis ceva. Numai în principiu deocamdată. Dar precum ştim, nimic nu se poate clădi pe o promisiune de principiu.

Dacă "marele" Himmelfarb închide ziarul, acum e momentul ca, în sfîrşit, să apară ziarul rîvnit de românii din ţară timp de zeci de ani: un ziar independent, interesant, cu ştiri la zi. Un ziar bun. Unul adevărat.

Între timp, în presa ebraică au apărut anunţuri de scoatere la vînzare a "Vieţii noastre" şi a celorlalte publicaţii în limbi străine editate de societatea condusă de dl. Himmelfarb şi care aparţine Partidului Muncii. În acele anunţuri se cer oferte de cumpărare, dar... societatea nu se obligă să accepte nici o ofertă. Astfel că nici după publicarea anunţurilor, nimic nu este clar. Nimeni nu ştie în momentul de faţă care va fi soarta acelor ziare şi a ziariştilor lor.

Un marinar român scrie o nouă carte despre
TRAGEDIA VASULUI "STRUMA"

Stan Vlad

Ofiţerul de marină din Constanţa (azi pensionar) pe numele său Şerban Gheorghiu, este cunoscut şi în lumea literelor pentru pasiunea lui de a scrie cărţi, fireşte, majoritatea despre călătorii. Numele lui a devenit mai cunoscut după ce - în urma unor îndelungi cercetări - a descoperit certificatul de deces al lui Nicolae Bălcescu în arhivele din Palermo. În ultimii ani i-au apărut cîteva volume: "Călător pe patru continente", "Orizont mediteranean", "Argonauţii şi lîna de aur", "Steluţa mării". Alte cărţi de proză, dar şi de poezie se află la autor în manuscris. Una dintre aceste cărţi, pe care Şerban Gheorghiu o pregăteşte pentru tipar este dedicată cumplitei tragedii a vasului "Struma". Firesc, am dorit să aflăm unele informaţii despre această carte:

- Precum ştiţi, în urmă cu ani de zile a mai apărut în România o carte despre tragedia "Strumei", scrisă de Maria Arsene. Fiind scrisă de un ziarist, cartea are mai mult un caracter de reportaj. Pasionîndu-mă ideea, eu am făcut ample cercetări prin fel de fel de arhive, am cules mărturii şi am realizat - aşa cred eu - o carte document.

- Deci, lucrarea este terminată?

- Da. Are 300 de pagini dactilografiate plus documente şi fotografii. Şase ani am lucrat la această carte. Acum o revăd.

- Ce perspective de apariţie are?

- Desigur, azi este foarte greu să tipăreşti o carte la preţurile hîrtiei şi tiparului. Împreună cu Comunitatea evreilor din Constanţa, sîntem în căutarea unei soluţii; cu unele edituri ducem tratative.

- Cum v-a venit ideea de a aborda un asemenea subiect?

- Ideea o am în minte de pe vremea cînd eram elev la şcoala de marină. Dar în acea vreme şi-apoi, nu am avut decît foarte puţin timp pentru cercetări. Ce se întîmplase? Eram pe o navă- şcoală şi cînd ne-am apropiat de Bosfor, un marinar mai în vîrstă ne-a povestit, din ce ştia el, despre cumplita tragedie întîmplata prin acele locuri. Mi-au rămas în minte cele aflate şi m-am tot gîndit. Am început prin a citi tot ce s-a scris despre această tragedie. Apoi am făcut cercetări prin arhivele din diferite locuri din lume şi am cules documente şi mărturii. Acum, cînd am ieşit la pensie, am pus totul pe hîrtie aşa cum am gîndit eu.

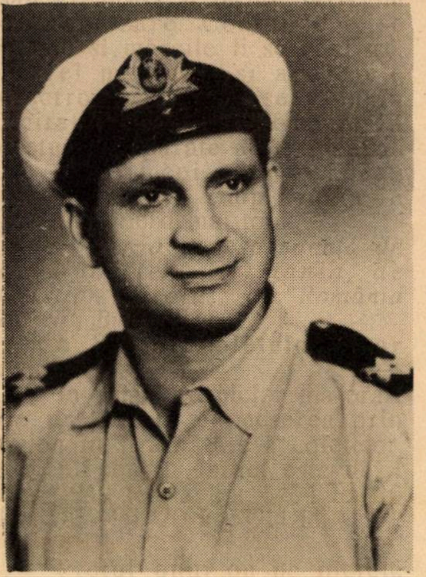

Şerban Gheorghiu

- Răsfoind aceste pagini scrise de dvs. se pare că aveţi dovezi certe în legătură cu scufundarea vasului "Struma".

- Într-adevăr. Am găsit asemenea dovezi în arhivele de la Moscova. Vasul "Struma" a fost atacat la 14 mile marine nord-nord-est de intrarea în Bosfor (41 26' N şi 29 10 E) în zorii zilei de 24 februarie 1942 de către submarinul sovietic "Sci 213", comandat de I. V. Isaev. Submarinul ucigaş s-a apropiat la o distanţă de şase cabluri şi l-a torpilat (o lovitură de torpedo). Din arhivele cercetate reiese limpede că cei de pe submarinul sovietic şi-au dat seama că este vorba de un vas de pasageri şi nu de unul militar. În urma acestei groaznice tragedii şi-au pierdut viaţa 779 de suflete: 769 evrei şi 10 membri ai echipajului.

S-au aflat printre victime de la copii de 5 luni pînă la oameni în vîrstă de 71 de ani. Un singur pasager a scăpat: el s-a numit David Stolier. Am căutat să aflu dacă mai trăieşte sau are urmaşi, dar n-am reuşit încă să aflu.

- Aţi fost în Israel?

- Desigur; de foarte multe ori. Am acolo prieteni încă din copilărie. Dar am fost de foarte multe ori şi ca ofiter de marină.

De regulă acostam în portul Haifa, dar practic am vizitat toată ţara cu excepţia zonei de sud, spre Eilat. Sper să-mi apară cartea şi să merg în Israel pentru a o prezenta şi cititorilor de limbă română de acolo printre care se află şi mulţi prieteni ai mei.

C.D.R.-CENTRUL DE PENSII DIN GERMANIA Ltd.
C.D.R.-ZENTRUM FÜR DEUTSCHE RENTEN GmbH
TEL AVIV, imobilul KLAL, str. Droianov 5
(lîngă KIKAR DIZENGOFF), tel. 03/299027-8

S-a aprobat Legea germană privitoare la plata rentei lunare de 500 mărci germane celor care nu primesc rentă de prigonire pînă în prezent.

Se pot înscrie persoane care au fost minimum 6 luni în lagăre de exterminare, sau 18 luni în ghetto sau ascunşi de teama persecuţiei naziste, sau au executat muncă obligatorie.

NE OCUPĂM DE TOATE PROBLEMELE
ÎN LEGATURĂ CU RENTELE GERMANE

ZWI ABRAHAMI
Director

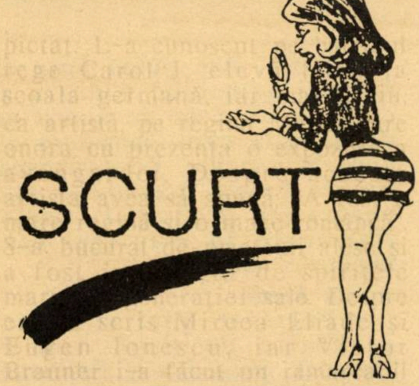

• Evreii

Referindu-ne la momentul istoric actual, evreilor le revine rolul de a ne învăţa noul sistem social, tot aşa cum, furînd comunismul, ne-au închis la Piteşti pentru a ne spăla creierul de orice istorie.

Cine sînt "actanţii"? Toţi silvii brucanii, democraţii de ocazie, care ne arătau, după Revoluţie, cum trebuie desfiinţată Securitatea.

Dar de ce să desfiinţăm securitatea cînd stă la îndemîna oricui să afle că servicii secrete au existat dintotdeauna? Pentru ca agenţii secreţi ai Guvernului mondial evreiesc să poată acţiona în voie, nestingheriţi de nimeni.

x

Am intrat într-o Europă dominată de evrei, stoarsă, epuizată aproape înfrîntă de afacerile lor oneroase. De ce am întîrziat atît de mult? Pentru că ne-am permis să avem cîteva voci care spun adevărul.

Deci nu a fost vorba nici pe departe de francezi, italieni, belgieni ş.a. Este vorba de finanţele evreieşti care ne-au blocat accesul la această comunitate.

x

Monarhia în România? Ea însăşi este o poveste evreiască, pentru că evreii au vocaţia de a fi pe faţă, victime, iar în spate, pe aceea a puterii absolute.

A sosit momentul în care cărţile trebuie date pe faţă: cine nu vrea să se subordoneze evreilor şi cine vrea; cine recunoaşte în ei nişte minori şi cine îi consideră poporul ales.

Cine nu înţelege, acum care este cel mai mare pericol al omenirii şi cine nu înţelege că istoria are legile ei matematice pierde pariul cu ea.

(Dintr-un articol de Doina Micu în "Europa", Buc.,1993)

• Să vezi alergătură pe perciunaţi

Agenţia "Gemini News Service" prezintă o sumară dispersare a evreilor în lume. Cei mai mulţi evrei se află în SUA, aproape şase milioane. Să-i găzduiţi sănătoşi, kow-boy (sic!). Pînă nu vă vor încăleca de-adevăratelea să nu vă treziţi din adormire. Mă tem că înaintea englezilor, francezilor, germanilor, irlandezilor,nordicilor şi altor europeni care au pus umerii la prosperitatea Americii se vor trezi negrii şi asiaticii. Să vezi alergătură pe perciunaţi.

Locul al doilea este ocupat de fosta URSS - ce vrei, marile puteri se respectă - cu aproape un milion şi jumătate de evrei. Urmează Franţa cu 600.000 - să vă fie de bine fraţi întru latinitate - Canada - cu 325.000, Anglia - cu 300.000, Argentina - cu 300.000, Brazilia - cu 150.000, Africa de Sud - cu 120.000, Australia - cu 90.000. Nu se spune nimic despre Germania, Spania, Austria, Italia, Belgia, Olanda, Polonia, Ucraina, România, Ungaria. Concluzia care se desprinde din dispersarea evreilor în lume este una: unde au găsit "puncte slabe" şi populaţii în adormire, evreii s-au instalat ca în propria casă, au pus mîna pe principalele dregătorii, pe bănci, pe presă, pe comerţ, pe partide politice, exploatînd fără milă naivitatea autohtonilor.

(Dintr-un articol din "Europa", Buc.,1993)

• Clică de jidăniţi

"Legile nu se aplică, unele instituţii de bază ale Statului sînt încă sub tutela lui Petre Roman şi a clicii sale de jidăniţi..."

(Dintr-un articol de Ilie Neacşu; în "Europa", Buc. 1994)

• Mafia groparilor de morminte

O îmbălsămare a ajuns să coste minimum 20.000 de lei, iar o groapă, cel puţin 100.000 de lei. Groparii pretind de la 15.000 de lei în sus ciubuc, pentru a se apuca de săpat. Plus mîncare şi băutură.

(Dintr-o însemnare de Dan Coste; în "Tinerama", Buc.,1993

• Evreii vor să puna şaua pe întreaga umanitate

Titlul unui articol de Şerban Andronescu, din New York; în "România Mare", Buc. 1993

• Cel mai demn

Săptămînalul "Europa" îl plasează pe Saddam Hussein pe primul loc al celor mai demni lideri politici din lume pe anul 1993! În acelaşi clasament, pe locurile 2 şi 3 s-au calificat Slobodan Miloşevici (Iugoslavia) şi Mohamed Aidid (Somalia).

(După "România liberă", Buc.)

Saddam: nr.1

• Suportul necesar

Din ianuarie 1993 televiziunea naţională română a intrat sub controlul lui Paul Everac, un dramaturg cunoscut prin reacţiile sale antisemite şi antioccidentale. În plus, unul dintre apologeţii lui Ceauşescu, Mihai Ungheanu, a fost numit într-o poziţie foarte importantă în Ministerul Culturii. Tot ce a făcut el dizidenţilor sub Ceauşescu este de notorietate iar acum cu ajutorul săptămînalului şovin "România Mare" argumentează că sub comunism timpurile grele au fost atunci cînd evreii, ungurii şi alte minorităţi aveau funcţii importante. Suferinţele au încetat atunci cînd românii le-au luat puterea. Motivul pentru care asemenea indivizi ca Paul Everac şi Mihai Ungheanu au fost promovaţi este simplu: preşedintele Ion Iliescu are nevoie de un suport naţionalist pentru a-şi susţine guvernul.

(Dintr-un articol apărut în revista britanică "Newstatesman and Society"; după "România liberă", Buc.,1993)

● **Obrăznicia "aleşilor"**

Noii stăpîni care ne-au "acceptat" după lupte seculare, în Europa s-au gîndit să pună la punct sentimentele naţionale ale cetăţenilor bătrînului continent care refuză să-şi piardă identitatea. Deci, odată cu intrarea în Europa cetăţenilor li se interzice să gîndească altfel decît în spirit internaţionalist. Pentru a fi siguri că nimeni nu le pricinuieşte vreo atingere, evreii care se află în spatele puterii au adus din nou în discuţie, problema xenofobiei, rasismului şi antisemitismului propunînd o campanie de presă concertată în acest sens.

Că se tem de semenii lor goimi, e firesc, dar nu pricepem de ce nu se condamnă doar rasismul. Rasismul include şi antisemitismul şi antirusismul etc. Deci, de ce doar antisemitismul şi nu toate celelalte anti...? Pentru că evreii trebuie să fie mereu mai cu moţ, mai protejaţi de legi, pe cînd "restul" poate să suporte orice, inclusiv obrăznicia şi tupeul "aleşilor".

(Dintr-un articol din "Europa", Buc.,1993)

● **Expulzarea azilanţilor români din Germania**

Aproape în fiecare zi revin în ţară, aduşi de compania Lufthansa, români expulzaţi din Germania. Mai toţi au experienţa puşcăriilor germane după ce au săvîrşit acolo o detenţie în regim de expulzare.

În vara aceasta, articolul 16 din Constituţie ("cei urmăriţi politic au dreptul la azil politic") a fost ajustat, Bundestagul legiferînd o importantă completare, care îngrădeşte dreptul de azil. Efectul ei este înăsprirea cadrului legal ce reglementează procedura de acordare a azilului politic. Fluxul constant de azilanţi expulzaţi via Frankfurt la Otopeni este alimentat de cei aproape 400.000 de români ce trăiesc în lagărele de tranzit/expulzare din Germania. Din surse confidenţiale ale Oficiului federal pentru Refugiaţi (OFPR) aflăm că sistemul de prelucrare a cazurilor de azil nu oferă nici unui român şansa de a rămîne legal în Europa de Vest.

Cei mai mulţi azilanţi cu vechime în Germania au muncit legal, unii strîngînd ceva avere. Acum ei sînt luaţi din pat în mijlocul nopţii de către poliţie sau grăniceri şi închişi în regim de expulzare. Conturile li se închid şi mărcile li se confiscă, la fel maşinile şi aparatele electronice. Toate se vînd la licitaţie. Astfel se finanţează costurile pipărate ale expulzării. De obicei, cei care nu şi-au transferat din timp averea în România pierd mai totul.

(Dintr-o corespondenţă de la Münsster, Germania, de Cristian Lăcătuş; în "România liberă", Buc.,1993)

● **Preţul coletelor "par avion"**

În urma ultimelor majorări de preţuri la expedierea prin avion în străinătate a coletelor, tariful pentru Israel este de: 1 kg.: 2949 lei, 5 kg.: 5404 lei, 10 kg.: 7839 lei, 20 kg.:7914 lei.

● **Ou**

Preţul unui ou pe pieţele bucureştene a ajuns, luna trecută, la 200 lei.

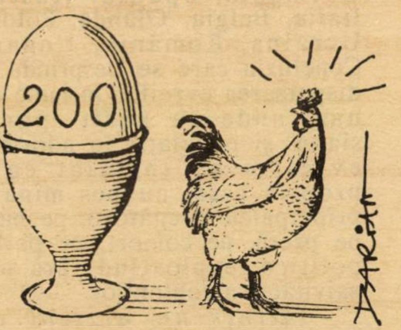

● **France Presse**

Agenţia franceză de ştiri FRANCE PRESSE a transmis un reportaj de la Bucureşti privind renaşterea fascismului în România. Acest fenomen este prezentat de AFP prin activitatea Partidului Dreptei Naţionale, condus de Radu Sorescu, nimeni altul decît nepotul actualului ministru al culturii - Marin Sorescu.

Agenţia France Presse, reluată de postul de radio France Internationale, din Paris, menţionează că "renaşterea fascismului în România se face inclusiv prin apariţia zvasticii" care se afirmă că ar fi folosită şi de partidul lui Radu Sorescu. A.F.P. prezintă cîteva din punctele programului Dreptei Naţionale. Am putea nota că nepotul actualului ministru al culturii nu este de acord cu democraţia care, consideră el, duce la anarhie. De asemenea, France Presse prezintă şi alte puncte din programul Dreptei Naţionale în principal cele împotriva minorităţilor.

● **Romi**

Potrivit unei statistici alcătuite de prof. Ion F. Hancock, preşedintele Federaţiei Internaţionale a Romilor, ţara cu cel mai mare număr de romi (ţigani) ar fi România: 3,5 milioane. Urmează Ungaria: 900.000, Bulgaria, Slovacia, Bosnia-Herzegovina: 750.000 fiecare, Spania: 600.000, Rusia: 500.000.

● **Maia Morgenstern**

Un nou rol, de data aceasta la T.E.S., pentru Maia Morgenstern. E vorba de spectacolul "Astă seară Lola Blau" un "one woman show", regia: Alexandru Dabija, decoruri: Puiu Antemir. Aşa cum aflăm dintr-o relatare a lui I. Florescu, din "România liberă", autorul, Georg Kreisler, dramaturg austriac, " a scris şi compus acest spectacol pentru Topsy Küppers, pe atunci sotia sa, dar a fost preluat şi de alte interprete europene. Este povestea unei actriţe evreice, înlăturată de fascism şi traiectoria sa de la glorie la dispariţie".

Maia Morgenstern

• Crenguța se duce la Academia de turci

– Mă cheamă Enache Aurel, am 14 ani, sînt din Tîrgoviște.

– De străinii ăia care iau copiii și se culcă cu ei, ce știi?

– Aha! Unii, să mă iertați ce vă zic, sînt homosexuali, îi ia și-și bate joc seara de ei. Sînt mulți, foarte mulți. Vin cu bani, vin cu bani. Sînt în parc, la gară. Zice că ne dă bani mulți. Că ne dă 10-15 mii și să mergem cu ei.

– V-ați dus?

– Nu ne ducem, da sînt fete d-astea care stau în gară. Sînt multe! Luiza, Mihaela, una, Neagra o cheamă, una Crenguța, aia se duce la Academia de turci, în Băneasa , la Peco la gară, la autocare. Are pat unde bagă bagajele, un pat mic acolo și acolo se lămureste cu ele. Le dă bani cînd o făcut treaba, ia banii și du-te!

– Și a doua oară se mai duc?

– Dacă uită se duce că se droghează, se duce.

– Dar, ia spune, se duc ele sau le caută turcii?

– Mai mult le caută turcii, lîngă bar. "Bă, nu știi o gagică?" Seara vin oameni d-ăștia mari să ne zică să le aducem fete. Sînt și români și străini. Și vine la noi și ne zice: "Aveți, mă, fete să ne dați și nouă și vă dăm jumate din sumă?"

– Și cît zic că vă dau dacă le dați fete?

– Cinci mii, șase mii.

– Și de cîte ori le-ați dat pînă acum?

– Io le-am dat dă trei ori: dă două ori la turci și odată la un străin.

– Cum le cheamă pe fetele alea?

– E aia de la Centru de Minori, cum îi zice mă? Pasinca, Luminița și mai e chioara aia, Alina, și Ramona și cu Mariana aia grasă. Și mai e una însărcinată, dă se duce la turci, Alexandra.

– Și cum le-ai luat?

– M-am dus la ele și le-am zis dacă vrea să meargă la turci și ele a zis că "da cît să ne dea?" ":Asta vă tocmiți voi". Și le-a dat cîte zece mii.– Și ție cît ți-a dat?

– Mi-a dat cinci mii.

– De fiecare dată cîte cinci mii?

"Vrei să mergi la turci?"

– E, dacă mă enervez eu cîteodată, îi mai ameninț că mă duc la poliție și-i spui dacă nu-mi dă mai mult, și-mi dă cîte 7000.

– Și străinu' ți-a dat lei sau dolari?

– Lei de-ai noștri, bani românești.

– Și cît ți-a dat?

– O dată mi-a dat 5000. Și altă dată mi-a dat 10.000, c-am zis că chem poliția.

(Dintr-un reportaj în ziarul "Acuz", Buc.,1994)

• Doi homosexuali se căsătoresc (unul cu celălalt)

"În prezent, în România, 67 de persoane sînt închise pentru homosexualitate", a afirmat dl Scott Long, raportor al Consiliului Europei cu problemele respectării drepturilor omului. "Cu toate că ni s-a spus că articolul 200, paragraful 1 din Codul Penal nu mai este de actualitate. Personal, în acest an, am vorbit cu nouă deținuți de la Jilava și Galați, întemnițați în baza articolului 200. Ba, mai mult, am aflat că ei au fost bătuți pentru a li se smulge declarațiile", a adăugat domnia-sa. Dînsul a mai spus că la poliția din Sibiu există un "dosar negru", conținînd fotografii ale celor bănuiți de homosexualitate. Un strălucit mijloc de șantaj și intimidare. Începe o nouă vînătoare de vrăjitoare? Cetățeanul nu are dreptul la viață privată? La urma-urmei, fiecare își caută fericirea unde crede de cuviință!

În culise s-a auzit că doi homosexuali din provincie intenționează să se căsătorească curînd. Se spune că va fi invitată și presa.

(Dintr-un articol de Bogdan Iorga, în "România liberă", Buc.,1993)

• Conturile secrete ale lui Ceaușescu

În noaptea de 7/8 decembrie 1993, CANALUL CINCI italian a transmis un interviu senzațional cu un personaj care deține numeroase secrete legate de Revoluția din decembrie. Românul Adrian Donea, refugiat în Italia, a declarat, între altele, că miliardele de dolari ale lui Ceaușescu există cu adevărat. În 22 decembrie 1989, Adrian Donea a fost printre aceia care au pătruns în biroul Elenei Ceaușescu din sediul fostului Comitet Central. Aici el a descoperit un carnet cu cîteva zeci de pagini, cuprinzînd date asupra depunerilor de milioane de dolari la Banca Svizzera, din Elveția, alături de coloane întregi de numere secrete de cod. Practic, susține Adrian Donea, zeci de pagini cu numerele de cont secret din Elveția ale lui Ceaușescu! Interesant este că, potrivit lui A.

Donea, din cei prezenţi în acel moment în biroul Elenei Ceauşescu, doar el, A. Donea şi încă o persoană mai sînt astăzi în viaţă.

Adrian Donea a dezvăluit în cursul interviului acordat canalului TV5 din Italia că un important om politic din Televiziunea Română, l-a sfătuit să nu se mai reîntoarcă niciodată în România, întrucît este ameninţat.

A. Donea mai susţine că, exceptîndu-l pe el şi pe un alt tînăr, toţi ceilalţi revoluţionari prezenţi în biroul Elenei Ceauşescu în ziua de 22 decembrie 1989 au murit în cursul unor "incidente stranii". Întrebat de reporter despre natura "incidentelor", A. Donea a afirmat, zîmbind, că ele au fost de genul cîte unui camion uriaş care lovea, bineînţeles accidental, cîte un "martor". Reporterul italian s-a interesat, fireşte, şi de identitatea misteriosului posesor al conturilor secrete. Răspunsul lui A. Donea a fost: "Vreţi să ştiţi, deci, cine e? N-am să vă spun. E un om pe care îl respect enorm, fiindcă, rămănînd în România, în aceşti ani, a trudit din greu dar n-a valorificat carnetul de conturi. De ce? Fiindcă el ştie că miliardele lui Ceauşescu reprezintă sudoarea muncii a milioane de români!" Fără numerele secrete de cod din acest carnet, miliardele lui Ceauşescu nu pot fi deblocate de la BANCA SVIZZERA, din Elveţia.

(După un articol de Vladimir Alexe, în "România liberă", Buc.,1993)

o Decese

Ovidiu Constantinescu, (79) romancier, critic literar. Cîteva cărţi: "Sfîrşit de spectacol" (1941), "Oamenii ştiu să zîmbească" (1946), "Valse hésitation"(1970).

Gh. Cozorici, (60) actor la Teatrul Naţional "I.L.Caragiale".

Cozorici: o voce de aur

ISRAELUL DEPĂŞEŞTE ORICE LIMITĂ

Stimate domnule redactor şef, ziarul "România liberă" din 29 dec. 1993, a publicat articolul "Evreii din Israel, originari din România, cer restabilirea drepturilor constituţionale". Ziarul n-a catadixit să facă nici un fel de comentariu.

Mă întreb cu îngrijorare dacă pretinsa asociaţie (A.R.D.P.R.) nu este cumva un paravan în dosul căruia Statul israelian încearcă s-o ia de la început cu pretenţii şi despăgubiri pentru fapte care au fost de mult judecate, plătite şi răsplătite. Oare a uitat Israelul că imediat după 23 august 1944, cînd mai toţi evreii deveniseră comunişti-ilegalişti, se înfiinţaseră "Tribunale ale poporului" unde "acuzatori publici" condamnau şi confiscau averile celor care supăraseră ori se uitaseră strîmb la compatrioţii de religie mozaică?

S-au restituit imediat casele luate de C.N.R. (românizare). Ba chiar şi casele vîndute de evrei au fost restituite acestora, pe motiv că vînzarea fusese forţată. Indivizii din marea burghezie evreiască au fost pensionaţi ca ilegalişti. De asemenea, tot felul de estropiaţi au fost clasaţi ca invalizi de război susţinînd că şi-au pierdut sănătatea la curăţatul zăpezii. Cît priveşte deportările în Transnistria au fost pensionaţi nu numai cei care au fost şi care n-au fost acolo ci şi cei care n-au existat ca persoane fizice. Era destul ca doi martori să ateste că numiţii X şi Y au fost deportaţi şi nu s-au mai întors. În urma unor simulacre de examene, s-au acordat diplome universitare celor care pretindeau c-au fost izgoniţi din universităţi. Posturile cele mai bune erau acordate, din oficiu, evreilor pentru că toţi erau unicii supravieţuitori ai unor familii exterminate în trenul morţii de la Iaşi, în deportările din Transnistria şi în naufragiul vaporului "Struma".

Dacă evreii au plecat din România comunistă, au făcut-o pe răspunderea lor. Nimeni nu i-a silit să plece, ba chiar li s-a pus beţe în roate să rămînă aici. N-au vrut? Să le fie de bine!

O minte sănătoasă nu poate concepe ca cei care au urît această ţară şi au plecat în lume să revină după 30 de ani asupra condiţiilor semnate cu propria mînă şi să pretindă ca acolo, pe malul Iordanului, să încaseze rente din România.

Cu deosebită consideraţie,
I. NICODIM
Bucureşti

P.S. De remarcat insolenţa de la sfîrşitul memoriului sionist, cînd ni se dă un fel de ultimatum, cu privire la ce ni se cuvine să gîndim şi să simţim la noi acasă.

(Din "România Mare", Buc., 1994)

Doi hoţi pătrund într-o casă locuită de o pereche de vîrstnici. După ce-i leagă pe cei doi soţi, scotocesc prin toată casa dar nu găsesc nici un ban.

Urmează acest reproş al hoţilor:

- Se poate, să nu faceţi economii? Doar la vîrsta asta vi se poate întîmpla ceva neprevăzut!

●

- Mi-am zis, draga mea, că n-ai să te duci la concert cu mantoul tău cel vechi.

- Ce drăguţ din partea ta că te-ai gîndit la asta!

- Şi, în consecinţă, n-am luat decît un singur bilet!

A apărut

POVEŞTI, POVEŞTI...
de
Felicia Keifa

Cartea se poate procura trimiţînd un cec de 20 şekeli la adresa:

F. KEIFA - Reh. Jabotinski,
34/2 Tel Aviv 62287

E O LUME

HARRY FOSHA
New York

LISTA LUI... STEVEN SPIELBERG

După ce şi-a asigurat un loc incontestabil în istoria cinematografiei ca regizor al unor succese-record de încasări ca "E.T." şi "Jurassic Park", Steven Spielberg a hotărît că a venit timpul să arate că e regizor evreu. În consecinţă a realizat filmul "Lista lui Schindler", o cronică a Holocaustului bazată pe cartea lui Thomas Keneally.

Pentru Spielberg care în anii liceului a fost bătut pentru că este evreu, pentru Spielberg, evreul cu rude care au murit în timpul Holocaustului în Polonia şi Ucraina, acesta este un subiect care-l preocupă de la apariţia cărţii în 1982. Dar după cum a mărturisit singur, subiectul îi inspira teamă, nesimţindu-se îndestul de matur ca să-l trateze.

"Lista lui Schindler" este povestea adevărată a unui neamţ catolic, membru al partidului nazist, care şi-a cheltuit averea pentru a salva de la moarte muncitorii evrei din fabrica sa: 297 de femei şi 801 bărbaţi. Premiera filmului a avut loc în preajma sărbătorilor şi criticile au fost unanime în a-l decreta o mare operă de artă, unul din filmele excepţionale ale anului 1993.

Spielberg (şezînd) între actori

Desigur că, datorită subiectului şi lungimii (peste trei ore în "alb şi negru"), nimeni nu se aşteaptă ca filmul să devină o mină de aur ca precedentele realizări ale lui Spielberg. Dar este mai mult decît bine venit în împrejurările actuale cînd contestatarii Holocaustului sînt din ce în ce mai gălăgioşi. Aşa cum scria "New York Times", după "Lista lui Schindler" nici Holocaustul, nici Spielberg nu vor mai fi priviţi cu aceeaşi ochi.

ÎNTÎLNIRE CU POEZIA ÎN AUTOBUZ!

Nu ştiu alţii cum sînt, dar eu, unul, cînd călătoresc cu metroul sau autobuzul citesc cu regularitate diversele anunţuri afişate. Ca să citesc un ziar voluminos ca "New York Times" nu sînt destul de îndemînatec. De cîte ori am încercat ca să-l răsfoiesc am intrat în conflict cu vecinul de bancă al cărui spaţiu personal l-am violat. O carte nu pot citi pentru că nu mai înţeleg nimic dacă îi împart capitolele în subcapitole bazate pe staţiile de metro sau autobuz.

La urma urmei, de cînd nu mai proslăvesc avantajele fumatului, anunţurile au devenit destul de interesante. Afli numărul de telefon al unui dentist foarte convenabil sau al unei agenţii care vine în ajutorul oamenilor bătrîni şi bolnavi. Personal, m-a impresionat în mod deosebit un anunţ care solicită contribuţii de haine călduroase şi este ilustrat cu... imaginea unei Statui a Libertăţii încovoiată şi zgribulită de frig.

În ultimii ani afişele metrourilor şi autobuzelor s-au îmbogăţit cu adevărate contribuţii literare. O organizaţie intitulată "Poezia în mişcare" selecţionează şi publică poezii scurte sau fragmente de poezii de autori celebri ca William Butler Yeats sau Federico Garcia Lorca.

Vă închipuiţi surpriza şi bucuria pe care am avut-o descoperind, zilele trecute, un nume nou alăturat "Poeziei în mişcare". E vorba de compatrioata noastră Nina Cassian, cu o contribuţie mai mult decît adecvată situaţiei! Iată cum sună (în originalul românesc):

MADE IN USA

LOCUL SE CEDEAZĂ
BĂTRÎNILOR ŞI BOLNAVILOR
Călătoream în picioare
şi, totuşi, nimeni nu-mi oferi locul,
deşi eram
cu cel puţin o mie de ani
mai bătrîn decît ei,
deşi purtam, vizibil, semnele
a cel puţin trei grave beteşuguri:
Orgoliul, Singurătatea şi Arta.

O PROBLEMĂ PENTRU EXPERŢI...

În urmă cu mai bine de un sfert de veac o pană aproape totală de electricitate a paralizat o noapte viaţa New Yorkului. Nouă luni mai tîrziu, maternităţile oraşului au fost luate cu asalt.

La începutul lunii martie 1993, Washingtonul a fost paralizat de un viscol cu totul neobişnuit. La începutul lui decembrie 1993, maternităţile Capitalei au fost luate cu asalt.

Experţii fac cercetări intense pentru a vedea dacă se poate stabili o relaţie între fenomenul fizico-electric din New York şi cel al intemperiei din Washington.

DREPTURI DE AUTOR!

A fost o vreme cînd pentru a-şi sublinia originalitatea, fie pentru a preîntîmpina procese, toate filmele anunţau imediat după distribuţie: "orice asemănare cu persoanele în viaţă sau decedate este cu totul neintenţionată".

E O LUME

Formula nu numai că a căzut în desuetudine dar astăzi este de multe ori înlocuită de una cu totul opusă: "Film inspirat de o întîmplare reală". ("Recordul mondial" a fost stabilit de crima tinerei Amy Fischer care a inspirat în acelaş timp trei filme, cîte unul de fiecare reţea naţională de televiziune!).

Actualmente cinematografele prezintă filmul bazat pe piesa lui John Guare "Şase trepte de separare". Autorul s-a inspirat dintr-un fapt real: un tînăr negru s-a introdus în locuinţele unor oameni bogaţi susţinînd că este fiul cunoscutului actor şi regizor Sidney Poitier. Adîncind tema piesei, filmul prilejuieşte o creaţie deosebită cuplului Stockard Chaning - Donald Sutherland precum şi tînărului actor de culoare Will Smith. Pentru Paul (intrusul) fiecare nouă cunoştinţă este o nouă uşă către o nouă lume. Aşa să fie? Depinde de persoană, depinde de spectator. În orice caz un film care, lucru nu tocmai banal astăzi, predispune la reflecţie. Şi un final (în viaţă, nu în film) cu totul neaşteptat: excrocul inspirator i-a cerut autorului John Guare "drepturi de (co)autor!"

Un cuplu: Chaning şi Sutherland

CITEVA ANIVERSĂRI

Şi fiindcă vorbeam de filme, iată cîteva aniversări în 1994: "Romanţa lui Tillie", în care Charlie Chaplin nu e încă micul vagabond, are venerabila vîrstă de 80 de ani, "Păcatul Gostei Berling", filmul suedez care a impus-o pe plan mondial pe Greta Garbo, împlineşte 70 de ani, "Vălul pictat" cu Greta Garbo, "Sclavia umană" cu Bette Davis şi Leslie Howard, "Divorţul vesel" cu Fred Astaire şi Ginger Rogers şi "Marşul soldaţilor de lemn" cu Stan (Laurel) şi Bran (Oliver Hardy), 60 de ani. Filmul "Cerceii doamnei de..." cu Danièle Darrieux, Charles Boyer şi Vittorio de Sica împlineşte 40 de ani, "My Fair Lady" cu Audrey Hepburn şi Rex Harrison şi "Vizita bătrînei doamne" cu Ingrid Bergman (în rolul jucat la Teatrul Naţional din Bucureşti de Aura Buzescu) aniversează, fiecare, 30 de ani. Însfîrşit, filmul francez "Les Valseuses" în care a... izbucnit Gérard Depardieu împlineşte, în 1994, 20 de ani.

MARE E GRĂDINA LUI DUMNEZEU, MAI ALES PRIN PARTEA LOCULUI

* Cel mai popular nume pentru băieţi a fost şi în 1993 (al treisprezecelea an la rînd) Michael. Cel mai răspîndit nume pentru fete: Ashley. Deşi peste o sută de fete mai mult decît în anul precedent au primit numele de Chelsea (numele fetei preşedintelui Clinton), Chelsea nu se clasează în primele 10 locuri! * O întîmplare tragi-comică a sorei lui Michael Jackson, La Toya Jackson. În timp ce acesta era ascuns, La Toya, care seamănă cu Michael ca două picături de apă, a fost reţinută într-un oraş de poliţiştii care au crezut că e... Michael Jackson travestit! * Noul redactor de cuvinte încrucişate al ziarului "New York Times", Will Shortz este singurul om din lume care posedă o licenţă în... enigmotologie! * Noul hotel MGM, deschis la Las Vegas, a costat 2 miliarde de dolari şi are cinci mii de camere şi trei arene sportive pentru mii de spectatori. * Jocurile de noroc nu mai constituie o ocupaţie ruşinoasă ci o ramură economică înfloritoare care dă de lucru la aproximativ o jumătate de milion de oameni. În 1992 americanii au cheltuit aproape 30 miliarde de dolari în jocuri de noroc legale. * Julia Roberts este actriţa americană cea mai bine plătită: 8 milioane de dolari pe film. Ea este considerată o "deschizătoare" ceea ce înseamnă că dacă filmul în care joacă e prost, vedeta aduce la casă cel puţin atîţia spectatori încît producătorii să-şi scoată măcar investiţiile. * Un economist a calculat că darurile inutile pe care americanii le oferă cu prilejul sărbătorilor ating suma de 4 miliarde de dolari. * Experţii americani au determinat că există 18 diferite surîsuri. Singurul adevărat, cel care exprimă satisfacţia, este produs prin activitatea a doi muşchi denumiţi "Zygomaticus Major". * Inflaţia verbală continuă. Cînd "star" n-a mai exprimat destul de plastic "valoarea" artistului respectiv a apărut "superstar". Acum cînd orice actoraş sau actriţică e "superstar", era nevoie de o nouă expresie. Producătorii ultimului şi mult aşteptatului concert al Barbrei Streisand l-au găsit: Actriţa-cîntăreaţă este "The Grandest Superstar of our time" (Cei care n-au înţeles termenul să ne scrie şi le vom trimite traducerea în plic personal!...) * Enoriaşii unei biserici din sectorul Bronx al New Yorkului (unde nu e sănătos să te plimbi noaptea pe străzi) au cerut ca slujba obişnuită pentru miezul nopţii din ajunul Crăciunului să se ţină la ora 8 seara. Credincioşii au vrut să prevină orice posibilitate de a petrece Crăciunul... pe lumea cealaltă!

Julia Roberts: o deschizătoare...

ADEVĂRUL DESPRE MAREŞALUL ION ANTONESCU

De la o vreme, în România, e din ce în ce mai vie, mai aprinsă polemica în jurul Mareşalului Antonescu.

Unii susţin că fostul conducător din anii celui de al doilea război mondial a avut un rol pozitiv în istoria României, fiind, în acelaşi timp, salvatorul evreilor de la moarte.

Alţii susţin că Mareşalul este răspunzător de dezastrul armatei române de pe frontul din Uniunea Sovietică şi, în acelaşi timp, are pe conştiinţă moartea a sute de mii de evrei.

În acest context fierbinte, a apărut recent la Bucureşti o carte-document consacrată Mareşalului: "Mareşalul Antonescu şi catastrofa României" (Ed. Artemis, 1993). Autorul ei, publicistul şi scenaristul român Eduard Mezincescu, a fost ministrul artelor, ministru adjunct la Externe în anii postbelici şi ambasador la Stockholm. Studiul său se întemeiază pe serioase cercetări de arhivă. Şi, aşa cum era de aşteptat, a provocat o adevărată furtună.

În capitolul de faţă, autorul înfăţişează "politica evreiască" a lui Antonescu, începînd din ianuarie 1941: momentul rebeliunii legionare.

Ion Antonescu

La o săptămînă după reîntoarcerea „Conducătorului“ Antonescu de la întrevederea cu Hitler, rebeliunea legionară izbucnește pare-se cu un simț deosebit al oportunității. Ca și cum înșiși cei vizați, în speță conducerea legiunii, ar fi vrut să furnizeze „Conducătorului“ prilejul de a se debarasa de colaboratorii deveniți incomozi și supărători.

În fața acestei situații, se pune în mod legitim întrebarea de ce a ajutat Führerul — direct sau indirect — pe sub-omologul său de la București să se debaraseze de o formațiune politică de extremă dreaptă, care era de mulți ani în slujba intereselor germane din România, și a cărei fidelitate față de comanditarii din Sicherheit Dienst-ul hitlerist nu suferea nici o îndoială?!

Pentru explicarea acestui fenomen politic destul de insolit există cel puțin trei temeiuri:

1. Cu toată vorbăria lor patriotică și creștinismul lor feroce — au existat și preoți care au îmbrăcat peste sau sub sutană cămașa verde și au acționat cu pistolul și cu securea, în loc de cruce și șumuiog de busuioc pentru stropit cu aghiasmă! — legionarii nu se bucurau de popularitate în variatele straturi sociale ale populației din țara noastră și, cu precădere, în armată. Hitler avea nevoie de o Românie în care să domnească ordinea, în care armata, fie și inadaptată cerințelor războiului modern, fie și lipsită de dotația necesară, trebuia să fie instrumentul principal pentru păstrarea ordinii și asigurarea producției de însemnătate vitală pentru Reich.

2. Ion Antonescu avea reputația unui militar competent și integru, care se bucura de autoritate și de stima unei părți a cercurilor superioare de comandament. Aceste cercuri considerau pierdută bătălia Angliei tocmai în momentul cînd Hitler și Înaltul Comandament al Wehrmachtului își dădeau seama că ea nu mai putea fi cîștigată.

3. Diferitele servicii germane de informații și contrainformații, care acționau pe teritoriul României, furnizaseră destule materiale despre personalitatea, orientările ideologice și politice ale „Conducătorului“, ca să convingă forurile de la Berlin că, rămas singur stăpîn pe țară, Ion Antonescu, nu numai că s-ar fi bucurat de mai multă autoritate și popularitate, și ar fi avut mai multă inteligență și competență decît Horia Sima, comandantul Legiunii — ceea ce, la urma urmei, nici nu era chiar așa de greu! — dar asimilase și profesa concepțiile rasiale național-socialiste și convingerile politice anti-ruse și anti-slave, ca și metodele de rezolvare „biologică“ a acestor probleme.

Peste aceste aspecte esențiale ale chestiunii încearcă să treacă acum diferitele foruri civice, care se agită pentru reabilitarea lui Ion Antonescu, pe temeiul anticomunismului și antislavismului său, în vederea canonizării lui în galeria marilor martiri și eroi ai neamului.

Un citat destul de lung dintr-o declarație a lui Ion Antonescu apărută într-o ediție specială a ziarului „Timpul“, în chiar zilele rebeliunii legionare, conține o seamă de clarificări de cea mai mare însemnătate pentru înțelegerea orientărilor și a mentalității lui, ca și a preferinței acordate de Hitler instaurării și consolidării dictaturii sale personale, exclusive și absolute:

„Români. Am străbătut din nou clipe de zbucium, de teroare și rușine. Copiii mei“ — legionarii, nota bene! — „pentru care îmi distrusesem cariera, pentru care suferisem, cărora le deschisesem drumul prin lovitura de stat de la 6 septembrie, pe care i-am luat alături de mine la conducerea țării, le-am dat rosturi de viață și de multe ori nemăsurate, i-am îndemnat să nu păteze memoria lui Codreanu și a luptătorilor generației [de la 1922], ci să-și merite prin muncă și respect destinul mare ce li-l făurisem, copiii mei dragi, ale căror greșeli“ — asasinarea lui N. Iorga și V. Madgearu, masacrele de la Jilava, pogromurile din București, jaful comisarilor de românizare! — „le-am luat 5 luni în spatele meu, n-au găsit altă mărturie de recunoștință, pentru mine și pentru țara care crezuse în puterea idealurilor lor, [?!] decît să-mi trimită gloanțe și să vrea răsturnarea statului . . .“[1]

Legionarii, teroriștii fasciști, erau deci „copiii“ lui Ion Antonescu, pentru care el își distrusese „cariera“, pentru care „suferise“, pe care-i asociase la cîrma statului și le asigurase „rosturi de viață [. . .] de multe ori nemăsurate“. Cum erau, de pildă, posturile de „comisari de românizare“ pe lîngă conducerile diferitelor întreprinderi comerciale și industriale confiscate de la evrei, a căror activitate de jaf și de înavuțire personală ajunsese atît de scandaloasă, încît determinase revocarea lor printr-un decret-lege a lui Antonescu, foarte semnificativ datat: 19 ianuarie 1941, adică două zile înainte de izbucnirea rebeliunii!

---

[1] Magazin Istoric, Nr. 1/1991, p. 25.

Merită să ne oprim mai pe larg însă asupra a două idei conținute în fragmentul citat mai sus.

Ion Antonescu se referă la îndemnurile adresate de dînsul legionarilor „să nu păteze memoria lui Codreanu și a luptătorilor generației . . .“

Să vedem cum stăm, în primul rînd, cu „memoria lui Codreanu“. Este vorba, desigur, de memoria „Căpitanului“ Corneliu Zelea Codreanu, fondatorul și comandantul „Gărzii de Fier“, a „Legiunii Arhanghelului Mihail“ sau a partidului „Totul pentru Țară“, denumirile succesive — poate nu în ordinea indicată mai sus — a aceleiași formațiuni fasciste, teroriste și rasiste, care a bîntuit țara în perioada dintre cele două războaie mondiale.

În „memoria lui Codreanu“, care nu trebuia „pătată“, după părerea lui Ion Antonescu, se înscrie în 1924 asasinarea cu focuri de revolver a lui Manciu, prefectul județului Iași, care încercase să pună oarecare ordine și să domolească agitațiile pricinuite de bandele de huligani organizate și conduse de studentul de pe atunci Corneliu Zelea Codreanu. Ca urmare a unei deșănțate campanii a presei de dreapta, judecarea procesului asasinului prefectului de Iași este strămutată la Craiova, dacă nu mă înșală memoria, unde Curtea cu Jurați aduce un verdict de achitare, salutat în triumf de aceeași presă și interpretat în mod just ca o primă de încurajare a acțiunilor teroriste și huliganice ale legionarilor. În anul următor, Ion Moța, colaborator apropiat și un fel de „locotenent“ al „Căpitanului“, va asasina la rîndul său pe studentul Vernichescu. Asasinatele politice, actele teroriste și vandalismele organizate și desfășurate de legionari sub conducerea „Căpitanului“ C. Zelea Codreanu se vor ține lanț de-a lungul anilor ce urmează.

În 1933, la sfîrșitul lunii decembrie, asasinatul politic din țara noastră intră într-o nouă fază o dată cu atentatul împotriva primului ministru I. G. Duca, ucis de o „echipă a morții“ alcătuită din trei legionari — „triumvirii“! după denumirea cu care vor intra în mitologia terorismului — pe peronul gării Sinaia. Asasinarea lui I.G. Duca a fost săvîrșită cu o bestialitate necunoscută pînă atunci în analele crimei din țara noastră: cei trei asasini care-l așteptau să coboare din tren s-au năpustit asupra lui și au descărcat pistoalele în capul și trupul marelui om politic democrat, cu țevile lipite de țintă!

În legătură cu asasinarea lui I.G. Duca, amintesc că, pînă în anii stăpînirii comuniste, pe locul unde căzuse răpus, ancastrată între pietrele peronului, se afla o lespede pe care era sculptată o cruce albă. Ca semn de pietate și de aducere aminte. Pentru rațiuni greu de înțeles, crucea aceasta a dispărut. N-ar putea fi, oare, repusă la locul ei?! De asemenea, strada Cometa, care leagă Piața Romană cu fosta Șosea Bonaparte, primise numele primului ministru asasinat. Strada aceasta a fost rebotezată „Căderea Bastiliei“. Nu i s-ar putea, oare, reda numele care cinstea amintirea acelei victime a „Căpitanului“ Zelea Codreanu, de memoria căruia Ion Antonescu se arăta așa de grijuliu?

Cealaltă preocupare a lui Ion Antonescu era ca „copiii lui“, legionarii, să nu păteze „memoria . . . generației“.

Enunțul acesta trebuie să pară obscur cititorilor de azi. El se referă la un episod uitat, după cît se pare, din istoria terorismului fascist din țara noastră. În speță la marile dezordini, însoțite de distrugeri și devastări de magazine și locuințe ale populației evreiești din Iași, cu ocuparea căminului studențesc de la „Rîpa Galbenă“, care au avut loc în 1922. Organizatorul acelor dezordini și devastări a fost același C. Zelea Codreanu, cu primele sale echipe de huligani și teroriști. Anul 1922 era socotit anul de fundație a mișcării fasciste din România, iar participanții la acele devastări și dezordini — „generația din 1922“ — au constituit nucleul de conducere al diferitelor formațiuni politice cu caracter fascist și terorist, dintre care „Garda de Fier“ s-a dovedit cea mai agresivă.

Memoria acestei „generații“, cu mîinile pătate de sîngele oamenilor nevinovați uciși, maltratați și terorizați la Iași în anul 1922, era păzită cu grijă de noul „Conducător“ al României, care se identifica cu țelurile dictatoriale, rasiste și teroriste ale fascismului.

În primele luni de după rebeliunea legionară din zilele de 21—23 ianuarie 1941, sub directa supraveghere și îndrumare a „Conducătorului“ Ion Antonescu — unii au mers pînă la a-i atribui chiar paternitatea scriitoricească, ceea ce nu pare să corespundă facultăților intelectuale de care dispunea noul dictator al României — a fost publicată un fel de „Carte Albă“, referitoare la episoadele rebeliunii legionare, intitulată „Pe Marginea Prăpastiei“. În cuprinsul ei erau detaliate fazele rebeliunii, erorile comise de legionari, acțiunile întreprinse de guvern și de Armată sub îndrumarea și la porunca „Conducătorului“ Ion Antonescu, pentru a restabili ordinea în Capitală și în restul țării.

Unul din cele mai sinistre episoade din timpul rebeliunii legionare, de care-și amintesc toți cei care au trăit acele zile de ianuarie 1941, a fost pogromul de pe Calea Văcărești și ulițele învecinate, cu sinistrul apogeu al uciderii unor evrei și al atîrnării cadavrelor lor în cîrligele pentru atîrnat vitele sacrificate de la Abatorul Municipal București.

În cartea publicată din ordinul „Conducătorului“ Ion Antonescu se fac referiri la „jafuri, omoruri, schingiuiri, furturi, incendii în toate colțurile Capitalei și în toată țara . . .“[1]. Se publică și o fotografie cu legenda „Evrei uciși de rebeli la Jilava și fotografiați la morgă“, pe care, cu dificultățile inerente unei proaste reproduceri grafice, am putut număra circa 45 cadavre, dezbrăcate la piele și întinse pe pardoseala de ciment a unei săli. Nu se pomenește însă vocabula „pogrom“.

Cîte victime vor fi fost în realitate de pe urma acelor „omoruri“, despre care vorbește „Cartea Albă“ a lui Ion Antonescu, este greu de stabilit în temeiul documentelor publicate sau accesibile pînă azi.

„Cartea Neagră“, publicată în 1946 de Matatias Carp, fostul secretar al Federației Comunităților evreiești din România, afirmă că în cele trei zile de rebeliune legionară au fost uciși 120 evrei[2]. În timp ce alte sute de evrei au fost arestați abuziv și maltratați la Prefectura Poliției Capitalei. „Revista Cultului Mozaic“ a publicat recent un tabel nominal al victimelor pogromului din ianuarie 1941, al căror număr se ridică la 125[3]. La aceste crime se adaugă sălbăticiile aferente sau inerente: 25 de sinagogi devastate sau distruse, numeroase magazine jefuite și incendiate.

Pogrom sau nepogrom, nu denumirea mi se pare esențială. Simplul fapt al menționării uciderii unor evrei în timpul rebeliunii legionare din ianuarie 1941 — fie și numai în legenda de sub una din fotografiile publicate în „Pe Marginea Prăpastiei“ — demonstrează evident dezaprobare. În cele două volume ale „Cărții Albe“ publicate de Ion Antonescu după rebeliunea legionară, nu se face însă nici o mențiune despre introducerea legislației rasiale în România, de vădită inspirație hitleristă. Și, cu atît mai puțin, la eventuala abolire a acestei legislații după reprimarea rebeliunii din 21—23 ianuarie 1941 şi desfacerea colaborării lui Ion Antonescu cu Horia Sima şi bandele sale de haidamaci şi terorişti.

---

[1] *Pe Marginea Prăpastiei*, Edit. Eminescu, București 1941, vol. II, p. 255.

[2] Vol. I, p. 221—244.

[3] Nr. 706—707, 1991, p. 3.

Or, deja la 11 septembrie 1940 — cinci zile după înscăunarea lui Ion Antonescu în calitate de „Conducător" al României şi *înainte* de constituirea statului naţional-legionar! — sînt adoptate primele acte normative cu caracter rasial. Al căror conţinut — să mă ierte cei ce au suferit pentru această expresie, care poate părea uşuratecă — este oarecum moderat: Cultul mozaic este eliminat dintre cultele istorice autorizate în România, printr-o decizie a noului ministru al Cultelor, care, prin altă decizie, datată tot 11 septembrie 1940, hotărăşte că nici o sinagogă nu va putea funcţiona fără aprobarea ministerului pe care-l conducea. Alte două decizii, ale aceluiaşi minister, statuează că tot personalul evreiesc de la Teatrele Naţionale sau particulare, chiar nesubvenţionate, este exclus fără nici o excepţie, în timp ce se interzice pentru toate cultele creştine din ţară achiziţionarea direct sau indirect de obiecte sau veşminte de cult de la orice întreprindere evreiască. Unde produsele respective erau probabil mai ieftine!

De la astfel de acte normative, cu caracter relativ benign, dintre care unele frizează, evident, ridicolul — pentru noi, cei care dăm acum peste ele, în arhivele epocii, nu pentru victimele din acele vremuri, desigur! — se trece la altele tot mai grave, mai apăsătoare, mai nedrepte.

Prin cele 16 Decrete-Lege semnate de Ion Antonescu sau prin decizii ministeriale de variată provenienţă, se interzic apoi: stăpînirea, dobîndirea sau deţinerea de către evrei a proprietăţilor rurale; se interzice firmelor evreieşti să participe la licitaţii sau să trateze prin bună învoială cu Direcţia Penitenciarelor, se anulează autorizaţiile de debite pentru produsele monopolizate C.A.M. deţinute de evrei; medicii evrei sînt excluşi din Colegiul Medicilor, în timp ce avocaţii evrei pot presta servicii numai la evrei, iar salariaţii evrei sînt concediaţi de la întreprinderile civile sau comerciale.

Acest ultim Decret-Lege, semnat de Ion Antonescu, prevedea cu meticulozitate cinică, între altele, că „vor fi concediaţi salariaţii urmaşi ai voluntarilor, invalizilor şi morţilor din războiul 1877—1878, dacă sînt evrei, invalizii din războiul balcanic; toţi decoraţii citaţi pe ordine de zi, răniţii neinvalizi etc. din războiul de întregire a neamului." Fără drept de despăgubire.

Se decretează apoi exproprierea generală a bunurilor agricole, forestiere şi industriale deţinute de evrei, a şlepurilor şi remorcherelor de pe Dunăre. Ofiţerii evrei, puţini, cîţi erau, sînt excluşi din armată fără drept de pensie. Şi, în sfîrşit, o măsură în beneficiul consumatorilor: magazinele alimentare ce aparţineau evreilor sau erau conduse de evrei urmau să fie deschise duminica! Nu se spune dacă înainte sau după confiscare sau românizare, dar o astfel de măsură ar fi apreciată şi în zilele noastre de foarte prelungit repaos şi intensă democraţie! Nu mai avem însă evrei care să deţină astfel de magazine. Din păcate!

În mod oarecum simbolic, ultimul act normativ cu caracter rasial, care se publică în Monitorul Oficial, este datat 21 ianuarie 1941. În interval, din ansamblul eteroclit menţionat mai sus, au fost abolite numai două: cel privitor la eliminarea cultului mozaic dintre cultele istorice, al cărui efect retroactiv trebuia extins probabil pînă în vremea domniei lui Alexandru cel Bun[1] dacă nu şi mai îndărăt. În mod destul de semnificativ pentru caracterul noii puteri dominate de personalitatea lui Ion Antonescu, un act normativ emis sub semnătura Ministrului Cultelor este abolit de Ministerul Educaţiei Naţionale, care era, probabil, mai cult. Al doilea act cu caracter normativ abolit priveşte pe comisarii de românizare, a căror instituţie este desfiinţată tot printr-un Decret-Lege semnat de Ion Antonescu, cu patru zile înainte de începerea rebeliunii legionare. Instituţia comisarilor de românizare, instalaţi cu drepturi absolute de decizie pe lîngă întreprinderile aparţinînd evreilor sau cu capital evreiesc, se afirmase prin jafuri şi dezmăţ organizate şi atît de scandaloase încît, după cum rezultă şi din decretul amintit, l-au scandalizat pînă şi pe „Conducătorul" care se dovedise destul de adaptabil la colaborarea cu asasinii şi cu tîlharii.

Celelalte acte normative cu caracter rasial adoptate în intervalul arătat n-au fost abolite. În schimb, s-a luat măsura — pe care peste cîteva decenii, avea s-o adopte şi cel de al doilea „Conducător" cu care ne-a procopsit istoria — de a nu se mai publica în Monitorul Oficial deciziile şi alte acte normative cu caracter vădit criminal sau de prigonire rasială, iar dacă totuşi se publicau, numerele respective să fie sustrase circulaţiei publice. La Arhivele Statului, de pildă, n-am reuşit să găsesc urma vreunui act normativ, oricare ar fi fost să fie natura lui, prin care să se înfiinţeze ghetourile sau lagărele de concentrare, fie pentru deţinuţii politici sau de drept comun, fie pentru evrei, din cuprinsul ţării sau din Transnistria.

Cu titulatura specifică genului sau fără, pogromul de la Bucureşti, din zilele de 21—23 ianuarie 1941, a fost menţionat în scriptele oficiale şi în „Cartea Albă" publicată de Ion Antonescu, după reprimarea rebeliunii legionare din ianuarie 1941.

Peste şase luni, aproape zi cu zi, are loc însă la Iaşi un pogrom de proporţii mult mai considerabile, care începe în fostul tîrg de frontieră cu U.R.S.S., Sculeni „în ziua de 27 iunie 1941, unde, în 1946, se vor deshuma 311 cadavre, dintre care 7 copii mai mici de 12 ani, 26 copii mai mici de 18 ani şi 91 de femei — şi continuă la Iaşi, în aceeaşi zi, cu „numai" 6 evrei ucişi, după rapoartele oficiale.

Masacrul populaţiei evreieşti din Iaşi începe masiv a doua zi şi continuă în ziua următoare. Date oficiale despre numărul victimelor acestui pogrom nu există nici pînă azi sau, dacă există, cercetările noastre în arhivele accesibile nu ne-au permis să dăm peste ele. Estimaţiile aproximative din „Cartea Neagră" dau cifrele de 5.000 pînă la 6.000 de evrei ucişi[1]. În ziua de 30 iunie 1941 vor porni însă de la Iaşi, conform dispoziţiei lui Ion Antonescu, pe care o vom cita mai încolo, celebrele „trenuri ale morţii", care trebuiau să transporte în Bărăgan supravieţuitorii masacrului.

Despre această operaţie de sinistră transhumanţă, organizată de autorităţile constituite şi controlate de guvernul de la Bucureşti, în văzul lumii, ca să zic aşa, există destule date şi rapoarte oficiale. Între altele, însuşi raportul Prefecturii Iaşi[2] din care rezultă că din cei 4400 de evrei expediaţi cu două trenuri în ziua de 30 iunie 1941, au murit pe parcurs, iar cadavrele lor au fost descărcate din vagoane, ca să se procedeze la înhumarea sumară în gropi comune, 2071 oameni. Din cauza condiţiilor „speciale" în care avea loc transportul. Cu grijă de „bănuţul poporului", ca să folosesc expresia unui reputat lider comunist de mai tîrziu, ajuns ministru de finanţe încă în stare de analfabetism. Care s-a manifestat în faptul că într-un vagon de marfă, calculat să transporte, după formula clasică, „opt cai sau patruzeci de oameni", au fost înghesuiţi 120 pînă la 150 de oameni, fără nici

---

[1] Vezi şi M. Eminescu, *Sărmanul Dionis*.

[1] *Cartea Neagră*, vol. II, p. 28.

[2] Ibidem.

MINIMUM NU UITA

un fel de aerisire, fără un strop de apă, pe căldura toridă a începutului de vară.

Despre pogromul de la Iași, nu cu această denumire, desigur, au apărut știri chiar și în gazetele vremii. În care se vorbea de cîțiva evrei uciși de populația înfuriată pentru că fuseseră prinși în timp ce făceau semne aviației sovietice ca să bombardeze orașul. Afirmațiile de felul acesta făceau parte, ca să zic așa, din patrimoniul ideologic al epocii. Pînă și marele savant și patriot român Nicolae Iorga, ucis mișelește de legionari cu ceva mai mult de șase luni înainte de acest eveniment, ignorînd înțelegerea dintre Stalin și Hitler, punea pe seama evreilor dictatul de la Moscova din 26 iunie 1940, și declara în Consiliul de Coroană de la 30 august 1940, că eram nevoiți să ne înghițim „durerea și [să] așteptăm să vie momentul sau [probabil „cînd"] Moldova devenită o parte a Rusiei Sovietice, pe baza petiției evreimii de acolo, care se cerea unită cu Rusia Sovietică . . ."[1]

Pogromul de la București a fost opera legionarilor. În zilele pogromului de la Iași, Ion Antonescu nu mai împărțea puterea cu nimeni. Dacă au fost, să zicem, izbucniri „spontane" de violență, în decursul celor trei zile cît a durat masacrul, Ion Antonescu a avut timp berechet să afle ce se petrece și să ia măsuri pentru restabilirea ordinii și încetarea masacrului. Dacă pogromul a fost opera „oamenilor lui Eichmann", adică a trupelor S.S. care făceau parte din efectivele germane angajate în război împotriva U.R.S.S., nu trebuie uitat că Ion Antonescu era, cel puțin „formal", așa cum sunau aranjamentele hotărîte de Führerul Adolf Hitler, comandantul forțelor germano-române, care acționau la flancul sudic al frontului.

Cu implicarea „oamenilor lui Eichmann" sau nu, pogromul de la Iași a fost înfăptuit punct cu punct, literă cu literă, în spiritul „doctrinei" lui Ion Antonescu, așa cum a fost aceasta formulată în ședința Consiliului de Miniștri din ziua de 5 aprilie 1941:

„Dau drumul mulțimii să-i masacreze" — pe evrei — „Eu mă retrag în cetatea mea și după ce-i masacrează pun iarăși ordine . . ."[2]

Pus în situația de a alege între Ion Antonescu și Horia Sima, Hitler n-a greșit atunci cînd l-a ales pe Ion Antonescu. Acesta asimilase ideile fasciste și rasiale preconizate și propovăduite de Führer, iar enunțurile sale „ideologice" și comportarea lui ca dictator al României erau lipsite de cea mai modestă urmă de echivoc:

„Cu riscul de a nu fi înțeleși de unii tradiționaliști care mai pot fi între Dvs. — declara Ion Antonescu în ședința Consiliului de Miniștri din 8 iulie 1941, deci la mai puțin de două săptămîni de la pogromul de la Iași — eu sînt pentru migrația forțată a întregului element evreiesc din Basarabia și Bucovina, care trebuie zvîrlit peste graniță. De asemenea sînt pentru migrația forțată a elementului ucrainean, care nu are ce căuta aici în momentul acesta."

După aceste enunțuri relativ explicite și calme, recentul „Conducător" al României și viitorul mareșal se dezlănțuie furibund:

„Îmi este indiferent dacă în istorie vom trece ca barbari. Imperiul Roman a făcut o serie de acte de barbarie față de orizontul contemporan și a fost totuși cel mai măreț așezămînt politic!

Nu există în istoria noastră un moment mai favorabil. Dacă este nevoie, să trageți cu mitraliera! . . ."

S-a tras. Din plin.

Nu există pînă azi o documentație oficială bine pusă la punct și cît mai aproape de adevăr cu privire la pierderile suferite de populația evreiască a țării în perioada domniei lui Ion Antonescu, nici asupra metodelor de exterminare folosite de diversele formațiuni represive care se îndeletniceau cu punerea în practică a „doctrinei" „Conducătorului". Unele statistici sînt însă foarte elocvente:

Astfel:

— La recensămîntul de la 29.XII.1930 existau în România 756.930 evrei;

— După septembrie 1940, numărul lor se reduce la 607.990 evrei;

— La data de 20.V.1942, mai erau numai 292.149 evrei;

— La recensămîntul din 1956, nu mai sînt decît 146.264 evrei.

Cifrele acestea, oferite de „Cartea Neagră", în 1946, nu corespund cu cele din ultimul „Anuar Demografic al României", publicat în anul 1974, dată după care nu s-au mai publicat nici un fel de date cu privire la repartiția pe naționalități a populației țării noastre.

Potrivit datelor publicate de „Anuarul Demografic al Republicii Socialiste România" pe anul 1974, situația ar fi fost următoarea:

— La recensămîntul din 1930, 451.892 evrei

— La recensămîntul din 1956, 146.264 evrei

— La recensămîntul din 1966, 42.888 evrei

În cuprinsul Anuarului nu se oferă, firește, nici o explicație în legătură cu cifrele de mai sus. Diferența dintre cifrele statistice publicate de „Cartea Neagră" și cele din „Anuarul Demografic" trebuie să se explice prin faptul că datele recensămîntului din 1930 au fost, în acesta din urmă, corectate, eliminîndu-se din calcule populația evreiască din Basarabia și Bucovina de Nord, părți ale țării care nu se mai află integrate în hotarele României după 1944. Rămîne însă și în această ipoteză o diferență de peste 150.000 de suflete, între datele recensămîntului din 1930, așa cum apar ele în anuar și cele din septembrie 1940, a cărei explicație n-am izbutit s-o deslușim.

Luînd însă ca bază cifra oferită de „Anuarul Demografic", rezultă că între anii 1930 și 1956, din populația evreiască a țării au dispărut 305.628 de suflete, dintre care se poate presupune, deși lipsesc cifrele oficiale, că în intervalul dintre 1944 și 1956, un număr de 120-150.000 de evrei ar fi putut emigra în Israel. În care caz, „pierderea" netă în perioada guvernării lui Ion Antonescu s-ar reduce la „numai" 150-160.000 de evrei. Luați în calcul doar cei aflători pe teritoriul actual al țării, dar scăzînd lotul celor dispăruți din Transilvania de Nord, în perioada cînd aceasta a fost încorporată în hotarele Ungariei. După cum se știe, guvernul maghiar a satisfăcut cererea Reichului hitlerist și a îngăduit deportarea și exterminarea în masă a evreilor din Ungaria, inclusiv a celor din Ardealul de Nord. În timp ce „Conducătorul" Ion Antonescu a respins în 1942 sau 1943 cererea Reichului de a deporta 200.000 de evrei în lagărele de exterminare din Germania, Austria sau Polonia. Ceea ce a făcut ca Eichmann să se întoarcă cu mîinile goale la Berlin, dar nu a împiedicat dispariția în condiții încă neelucidate a unui număr considerabil de evrei.

După rebeliunea legionară, Antonescu expune și edifică pas cu pas politica lui față de problema evreiască și căile „originale" de soluționare a ei. Unele mostre ale gîndirii „Conducătorului" asupra acestui subiect le-am citat mai sus. În completare, iată ce declara Ion Antonescu deja la 30 septembrie 1940:

„. . . Înarmat cu experiența guvernului Goga" — din anul 1938 — „voi înlocui cu încetul pe evrei cu români, începînd cu evreii veniți în țară după 1913 și numai după înlăturarea acestora va începe substituirea celorlalți", care se va face „încetul cu încetul" [...] „cu legionari care între timp se vor pregăti"[1].

---

[1] M. Mușat, I. Ardeleanu, *România după Marea Unire*, vol. II, partea a doua, p. 1270.

[2] *Procesul Marii Trădări Naționale*, p. 35.

La circa șase luni de la încetarea colaborării cu legionarii, exact in ziua cînd plecau de la Iași „trenurile morții", cu telegrama Nr. 4586 din 30 iunie 1941, adresată prin Ministerul Afacerilor Interne tuturor prefecturilor din Moldova, plus prefecturilor Prahova, Buzău, R. Sărat, Tulcea și Constanța, Ion Antonescu ordonă:

„1. Evreii bărbați de 16-60 ani din orașul dvs. să fie adunați în cartiere evreiești" — denumite în limbajul vulgar „ghetouri"! — „de preferință în școlile evreiești și în clădiri mai mari, punîndu-se sub pază pentru a se sancționa imediat orice încercare de tulburare. Să se ia măsuri de pază mai intensă în cartierele evreiești;

2. Între orele 20—7 dimineața circulația evreilor să fie oprită.

3. Să se ia ostateci dintre conducătorii cunoscuți ai evreilor (rabini, hahami, etc.) și comuniștilor, care să fie cazați într-o clădire aparte și în cazul cînd s-ar produce vreun act de rebeliune sau terorizare să fie împușcați"[2].

Lucrarea „Congresul Mondial Evreiesc, Secțiunea din România — Așezările Evreilor din România, Memento Statistic" publică un corp foarte voluminos de cifre care, din păcate, nu reușesc să elimine toate confuziile și lacunele[3].

Potrivit datelor furnizate de această lucrare, dinamica populației evreiești din România, în fruntariile din 1939, era următoarea:

1939	*Pierderi 1940-1944*	%
760.000	380.000	50.0

Ceva mai departe se dau cifrele populației evreiești din România după 1940, deci fără Transilvania de Nord, Basarabia și Bucovina de Nord.

1930	*1941*	*1942*	*1947*
329.748	315.003	275.068	383.606

Care nu corespund întru totul cu cele care rezultă din adiționarea cifrelor publicate pe județe:

325.858	363.742	274.108	381.606

Oricum, în ambele cazuri, rezultă o diferență *în plus* pentru 1947 față de anul 1930 de populație evreiască în România, variind între 53.858 și 55.945, la finele regimului de dictatură militaro-fascistă a lui Ion Antonescu, pentru care nu ni se furnizează nici o explicație. Trebuie să presupunem că ea ar putea proveni din refugiul unei părți din populația evreiască din Basarabia și Bucovina de Nord, înainte de reocuparea acestor provincii de către trupele sovietice. Și poate, a unei părți din populația evreiască care ar fi reușit să se refugieze în țară din Transilvania de Nord.

Cifra globală de pierderi ale populației evreiești din România, oferită de această lucrare — 380.000 — trebuie să se refere deci la situația României din 1939, în fruntariile căreia se aflau și Basarabia, și partea de nord a Bucovinei și Transilvaniei. Raportată la totalul populației evreiești din România anului 1947, cifra aceasta sau își pierde orice semnificație — 380.000 pierderi raportate la un existent de 329.748 în 1930 și la unul de 383.606 în 1947 — sau implică presupunerea că în perioada dictaturii militaro-fasciste din România anilor 1940-1944, populația evreiască ar fi suferit pierderi numai în Ardealul de Nord, Bucovina de Nord și Basarabia. Ceea ce, cunoscînd cazurile concrete — pogromul de la Iași, trenurile morții, deportările în Transnistria — apare iarăși lipsit de sens.

Aceeași sursă oferă însă pentru Transilvania de Nord următoarele cifre:

1930	*1941*	*1942*	*1947*
148.294	151.125	152.228	44.706

Ceea ce atestă pierderi de ordinul a 107.622 de evrei. Restul pînă la 380.000, adică circa 270.000 de suflete ar fi fost exterminați în România, sub dictatura militaro-fascistă a lui Ion Antonescu. Numai că, din această cifră nu se știe cît anume ar reveni populației evreiești *rămasă* în Bucovina de Nord și în Basarabia, la reocuparea acestor provincii românești de către trupele sovietice. Nici cîtă populație evreiască a emigrat în Palestina în perioada anilor 1944-1947. Pentru perioada 1940-1944 există unele cifre, cuprinzînd 14.219 evrei emigrați, din cei cu cetățenie română, plus încă vreo 12.000 emigrați prin România, dar proveniți din Polonia și Ungaria.

Din nefericire, pînă azi, cele mai importante dosare cu privire la deportarea și uciderea unei părți din populația evreiască a țării sînt păstrate cu străşnicie la secret, în arhivele Ministerului de Interne și probabil în cele ale altor instituții centrale, cum ar fi Ministerul Apărării Naționale, Președinția Consiliului de Miniștri (Fondul Serviciului Secret Special), etc. Fără acces larg la aceste documente este cu neputință să avem o imagine clară a celor întîmplate cu populația evreiască în perioada dictaturii militaro-fasciste a lui Ion Antonescu, a pierderilor efective ale populației evreiești din România anilor 1940-1944.

În statisticile oficiale românești, după cum am văzut, populația evreiască din Basarabia și Bucovina de Nord nu mai intră la socoteală. Ce-au pătimit evreii de acolo după reinstalarea puterii sovietice, în 1944, o știu ei, și nu face obiectul cercetărilor noastre.

Să încercăm să deslușim ce s-a întîmplat cu populația evreiască din aceste teritorii în anii cînd Ion Antonescu a înfăptuit „reunirea Basarabiei și Bucovinei de Nord cu patria mamă".

Conform recensămîntului din 1930, în Basarabia se aflau 208.958 de evrei. La recensămîntul efectuat de organele militare de ocupație române, la 1 septembrie 1941, în Basarabia se aflau deja numai 72.625 evrei, fără să fi furnizat cineva vreodată o explicație cu privire la cele ce s-au întîmplat în interval cu 136.333 de evrei. La data de 20 mai 1942, tot după statisticile realizate de autoritățile militare de ocupație, pe teritoriul Basarabiei nu se mai aflau decît 227 evrei. Cu mențiunea că circa 60.000 se aflau în ghetourile din Transnistria. Organizate, desigur, conform doctrinei și ordinelor „Conducătorului" Ion Antonescu. Evreii aflați în lagărul de concentrare de la Vapniarka din Transnistria, au fost repatriați pe măsura apropierii frontului de înaintare sovietic. Unii dintre ei au supraviețuit, schiloditi din pricina regimului alimentar — mazăre furajeră, administrată zi de zi, timp de aproape trei ani! — și au fost în stare să emigreze în Israel după anul 1948. Dintr-un singur condei, în interval de numai nouă luni, mai dispar încă din Basarabia 12.000 evrei.

Situația din Bucovina este întru totul comparabilă: la recensămîntul din 1930 locuiau acolo 93.101 evrei. La recensămîntul militar de la 1 septembrie 1941, nu mai apar decît 11.546 evrei, iar la cel din anul 1942, abia

---

[1] *Cartea Neagră*, vol. I, p. 106.

[2] Ibidem.

[3] Institutul de Arte Grafice „Curierul Judiciar", București, 1947, p. 12.

2316. În lagărul de concentrare sau de exterminare de peste Prut, la Sadagura, în dreptul Cernăuţilor, au existat un număr de evrei despre a căror soartă n-am găsit nici o menţiune în documentarul consultat.

După o însemnare detaliată, manuscrisă şi nedatată, „descoperită după război printre notiţele lui R[adu] Lecca, împuternicitul guvernului român în problemele evreieşti", cifra totală a evreilor „împuşcaţi în Transnistria", cu începere probabil din anul 1941, s-ar ridica la 327.100.

Aceeaşi notă oferă şi singurele indicaţii, oarecum „oficiale", cu privire la soarta ţiganilor evacuaţi în Transnistria: dintr-un total de 52.000, se vor întoarce în ţară 1500.

În legătură cu nota de mai sus, a cărei copie xeroxată am avut posibilitatea s-o examinez, trebuie să notez că:

— nu conţine nici o atestare oficială cu privire la locul şi data cînd a fost găsită şi fotocopiată sau transcrisă;

— dacă este vorba de un original fotocopiat, trebuie remarcat că autorul notei pare să fi fost un personaj subaltern, cu un grad de cultură destul de scăzut, judecînd după erorile de grafie: „împuşcani" în loc de „împuşcaţi", „evacuţi" în loc de „evacuaţi", „spîzuraţi" în loc de „spînzuraţi" ş.a. Semnătura notei este indescifrabilă. Pe originalul (?!) xeroxat se află şi o notă de subsol, dactilografiată, în care din 15 cuvinte, unul are grafia greşită („împunternicitul" în loc de „împuternicitul").

S-ar putea admite, la rigoare, că atît autorul notei cît şi cel care a completat-o şi fotocopiat-o să fi acţionat sub imperiul emoţiei.

Singura indicaţie de origine pe care o oferă nota este menţiunea: „D.C.F.R.J., vol.V, pg. 541". Pe care n-am reuşit s-o descifrez.

După cum am arătat deja, doctrina Ion Antonescu prevedea înlocuirea evreilor aşa-zişi „pămînteni" — unii dintre ei cu strămoşi în Ţările Române încă de prin secolul al XIV-lea sau şi mai vechi! În ce priveşte pe cei din provinciile alipite în 1918, soarta lor era lăsată în ceaţă. În acea ceaţă doctrinară şi legislativă operau însă poterele de jandarmi şi bandele de asasini stipendiaţi, organizate potrivit paragrafelor corespunzătoare din doctrina „Conducătorului".

Este un fapt istoric că Ion Antonescu nu a exterminat *toţi* evreii din România, în timpul sîngeroasei şi meteoricei sale domnii. După Stalingrad, cînd mirosea serios a înfrîngere, doctrina lui începe chiar — hai s-o spunem! — să se umanizeze. În limitele îngăduite, fireşte, de adînc înrădăcinatele lui convingeri şi crezuri:

Astfel, cu prilejul unei „vizite de lucru" — nimic nu e nou sub soarele tulbure al patriei noastre! — în comuna Leţcani din judeţul Iaşi, efectuată la data de 31 martie 1943, în perioada cînd hitleriştii digerau anevoie capitularea armatei lui von Paulus la Stalingrad, „Conducătorul" dictează unui scrib local pentru a nota în registrul de inspecţii al comunei, următoarele „indicaţii preţioase":

„evreii să fie scoşi din tîrguri; operaţia să se facă însă în mod civilizat;

să se ia imediat măsuri pentru ca negoţul pe care-l deţineau să fie trecut pe mîna românilor;

evreii îşi pot alege locul unde urmează să fie trimişi (din cele hotărîte);

deplasarea lor să se facă în coloane de transport, organizate ad-hoc;

să nu fie jefuiţi;

casele să le predea în bună stare; cei care le deteriorează să fie trimişi în lagăr, în Transnistria;

toate aceste operaţiuni să fie terminate în 5 luni..."[1]

Patru zile mai tîrziu, continuîndu-şi periplul la Panciu, Domnul Mareşal dispune: „Prefectul, în acord cu autorităţile militare, să pună la dispoziţia oraşului echipe de evrei cu care să se organizeze atelierele necesare refacerii oraşului..."[2]

Tot în această perioadă, Ion Antonescu se împotriveşte încercărilor comanditarilor săi de la Berlin de a proceda la deportarea masivă a evreilor din România.

Apoi, într-o convorbire avută la Salzburg, la 13 aprilie 1943, cu Ministrul Afacerilor Externe al Reichului hitlerist, Joachim von Ribbentrop, Antonescu „s-a plîns de faptul că din îndemnul forurilor germane, autorităţile bulgare i-ar face dificultăţi la tranzitul prin Bulgaria în Palestina..." În continuare, vorbeşte de „100.000 de evrei pe care ar dori să-i mute în Crimeea pentru a-i folosi acolo în industria minieră"[3]. Deoarece ar fi vorba, în majoritate, de oameni nevoiaşi, cred că ei vor corespunde pentru aceasta. El roagă însă să nu fie asasinaţi, deoarece „într-un studiu [?!] anterior s-a văzut obligat să sisteze trimiterea evreilor români în Rusia cînd s-a văzut că acolo erau pur şi simplu asasinaţi..."[4].

Din aceste manifestări de „omenie" ale „Conducătorului" Antonescu rezultă clar că:

— în primul caz era vorba de marile afaceri de jaf şi corupţie, cu preţul cărora se organiza emigrarea evreilor proveniţi *nu* din rîndurile păturilor nevoiaşe ale populaţiei spre Palestina. Dosarul acesta, pe cîte ştiu, n-a fost cercetat, iar dacă a fost, datele cuprinse în el au rămas tăinuite.

— în al doilea rînd se vede clar că era vorba de intenţia lui Antonescu de a trece la deportarea populaţiei evreieşti „nevoiaşe" din Vechiul Regat — cea din Basarabia şi Bucovina fusese realizată deja în anul precedent"[5].

Desigur, aceste preocupări îl deosebesc pe Ion Antonescu de corespondenţii săi din Ungaria, dar nu-i spală mîinile pătate de sînge. Evreii dezrădăcinaţi din Basarabia şi Bucovina, şi strămutaţi în teritoriul dintre Nistru şi Bug, aflat sub ocupaţie militară română, vor fi exterminaţi în ghetourile unde erau înghesuiţi, atunci cînd frontul germano-român va fi aruncat spre vest, dincolo de Nipru şi Bug.

O civilizaţie a jafului, a deportărilor şi asasinatelor organizate, iată la ce visează cei care pledează azi pentru reabilitarea lui Ion Antonescu şi pentru trecerea lui în rîndul eroilor şi martirilor neamului!

După încă vreo cîteva victorii spectaculoase ale Armatelor Sovietice asupra celor hitleriste şi române, Ion Antonescu va fi gata să-şi asume rolul de adevărată providenţă a regiunilor bîntuite de oştile române puse sub comanda generalilor şi feldmareşalilor germani.

Ordinul de zi adresat Armatei de către Ion Antonescu la 1 ianuarie 1944, cu şapte luni şi 23 de zile înainte de prăbuşire, este un model al genului. Modelat, fireşte, după discursurile şi ordinele similare ale Führerului Adolf Hitler. El oglindeşte reprezentarea pe care o avea „Conducătorul" despre inteligenţa supuşilor săi:

„Deviza noastră este şi trebuie să fie: *«Izbîndă sau moarte»*.

Pătrunşi de această nobilă chemare, de doi ani şi jumătate cînd şi voi, cum am fost şi noi, purtaţi de gigantice valuri de furtună, mergeţi din luptă în luptă, din moarte în moarte, din izbîndă în izbîndă.[?!]"

---

[1] Arhivele Statului, Fond. P.C.M., Dosarul Nr. 1296/1943.

[2] Ibidem.

[3] Crimeea era, după regiunea Krivoi Rog, a doua bază de zăcăminte de minereuri de fier din Rusia europeană.

[4] *Antonescu—Hitler*, vol. II, p. 90.

[5] Ibidem, p. 91.

„Din Carpaţi şi Caspica . . .“ continuă fanfaronada cazonă a „Conducătorului“, care omite să menţioneze că nefericitele armate române se aflau acum pe chinuitul drum de retragere dintr-o expediţie falimentară. Autorii exaltatei proze se îngrijesc acum de locul pe care trebuia să-l rezerve posteritatea lui Ion Antonescu, fabricînd scuze pentru nesăbuita aventură militară în care fusese angajată, fără nici o necesitate şi fără nici un cîştig, ţara:

„Trecînd Nistrul din datorie de aliaţi, nu am continuat lupta pentru ambiţii deşarte . . .“[1]

În condiţiile în care, aşa cum am arătat, nimeni nu ne ceruse nici să ne angajăm în război, nici să continuăm operaţiunile militare dincolo de Nistru.

Trec peste peltcaua patriotardă cu care se încearcă să se acopere ticăloşiile săvîrşite în asociere cu trupele hitleriste, ca să ajung la suprema minciună cu care se încheie enumerarea aspectelor binefăcătoare ale participării României la campania din est:

„Noi nu am deportat pe nimeni şi voi nu aţi înfipt pumnalul în pieptul nimănui. În temniţele noastre nu au fost aruncaţi şi nu zac oameni nevinovaţi. Credinţa tuturor şi crezul politic al fiecăruia au fost respectate. Nu am dezrădăcinat nici oameni, nici familii din aşezările lor, pentru interesul politic sau naţional“[1].

Pentru că, desigur, desfiinţarea şi interzicerea activităţii partidelor politice, Ion Antonescu o moştenise de la înaintaşul său Carol al II-lea de Hohenzollern. În puşcării şi lagăre de concentrare de pe cuprinsul ţării sau în Transnistria erau înghesuiţi numai cei care se ridicaseră, într-un fel sau altul, împotriva dictaturii militaro-fasciste şi a războiului. Iar evreii şi romii, după cum se ştie, nu erau oameni!

La şedinţa solemnă din Parlament pentru comemorarea victimelor pogromului legionar din Bucureşti, de la 21 ianuarie 1941, s-a făcut, între altele, şi afirmaţia că în România lui Ion Antonescu nu ar fi existat lagăre de concentrare pentru evrei şi alte minorităţi naţionale. Cercetările asupra acestei probleme sînt foarte laborioase din pricina dispersării fondurilor de arhivă şi trecerii unora la un regim de păstrare intangibil. N-am reuşit să dau de urma vreunui act normativ prin care se legiferează înfiinţarea lagărelor de concentrare pentru evrei, pe teritoriul ţării sau în Transnistria. Am găsit însă o sinteză a rapoartelor diferitelor prefecturi, din care rezultă că deja la data de 31 iulie 1941, în lagărele de concentrare pentru evrei în vîrstă de 18—50 de ani se aflau:

În judeţul	Ialomiţa	663 evrei
„ „	Dolj	235 „
„ „	Gorj	1048 „
„ „	Dîmboviţa	827 „
„ „	Constanţa	535 „

Documentele şi dosarul în care se află aceste date sînt incomplete. Ele nu cuprind situaţia din marea majoritate a judeţelor ţării, nici nu furnizează vreun fel de informaţii cu privire la soarta ulterioară a celor închişi în aceste lagăre.

Măsurile represive cu caracter rasial împotriva populaţiei evreieşti sînt completate pe parcursul domniei lui Antonescu, în funcţie de întîmplări şi incidente diverse.

Astfel, la data de 22 septembrie 1942, apare Decretul-Lege semnat de „Conducător“, prin care se introduce pedeapsa cu moartea pentru toţi evreii de ambele sexe, peste 15 ani, deportaţi în Transnistria, care ar reveni în ţară în mod fraudulos[1]. Nu am reuşit să găsesc însă nici o evidenţă a execuţiilor eventuale în temeiul acestui decret, deşi, dacă au fost, evidenţa lor trebuie să existe undeva.

Apoi, pe raportul Inspectoratului General al Jandarmeriei Nr. 36941 din 10 mai 1944, referitor la trecerea frauduloasă a frontierei de către evreii fugiţi din Ungaria, Ion Antonescu a pus următoarea rezoluţie:

„Comunicat public:

Evreii trecuţi fraudulos[2] frontiera să fie împuşcaţi şi ei şi cei care-i găzduiesc şi nu-i divulgă.

Lege în 24 de ore“[3].

Legea ordonată de Ion Antonescu a fost promulgată şi publicată în Monitorul Oficial Nr. 125 din 29 mai 1944.

Alt exemplu:

„Domnul Mareşal fiind informat că unii dintre evreii evacuaţi din Sofia, cărora li s-a stabilit domiciliul obligatoriu în oraşele Lompalanca şi Vidin, încearcă să treacă clandestin în România, a dispus să fie împuşcaţi pe loc cei surprinşi că trec clandestin frontiera, iar cei ce au reuşit să treacă să fie trimişi în Transnistria[4].

În cadrul unei ultime şi disperate operaţiuni cosmetice, Ion Antonescu încearcă să-şi pregătească absolvirea de răspunderea care-l aştepta într-un viitor care se apropia vertiginos.

Ordinul de zi de la 1 ianuarie 1944 continuă:

„Iubiţi ostaşi!

Staţi cu fruntea în sus în faţa faptelor voastre, a acelora care ameninţă şi a aceluia care de sus ne judecă, ne pedepseşte drept şi la timp pe toţi.

Lupta noastră este dreaptă.

Fapta voastră în ţinuturile ocupate şi prin locurile călcate a fost blîndă şi omenească.

Nimeni pe unde aţi trecut nu a fost jefuit şi nu a fost lovit.

Omul pentru noi este om, orice relaţie ar fi între noi, ori din ce naţie ar fi el şi oricît rău ne-ar fi făcut el . . .“

Omilia continuă în această tonalitate încă vreo cîteva paragrafe.

Pe cîte ştiu, nu există în literatura noastră istorică, militară sau civilă, vreo lucrare care să analizeze cu obiectivitate ştiinţifică felul cum s-au comportat trupele şi administraţia română în teritoriile pe care le-au ocupat şi controlat vremelnic în Uniunea Sovietică. Singurele informaţii care au răzbit pînă la publicul larg sînt cele relative la reprimarea populaţiei oraşului Odessa, după ce clădirea în care se instalase Comandamentul trupelor germano-române, de sub comanda „formală“ a lui Ion Antonescu, a sărit în aer. Prin hotărîrea „Conducătorului“, s-a fixat imediat un „barem“ de represalii sîngeroase: 200 de locuitori pentru un ofiţer român sau german mort şi 100 de locuitori pentru un soldat român sau german mort. Ca urmare, din rîndurile populaţiei civile — şi nu numai a celei evreieşti, deoarece nu erau atîţia evrei la Odessa! — au fost executaţi prin spînzurare, împuşcare sau ardere de vii între 30.000 şi 72.000 de oameni, femei, bărbaţi, bătrîni, tineri, copii.

Se pare că a fost cel mai greu preţ de sînge plătit de populaţia civilă a vreunei localităţi de sub ocupaţie militară din timpul celui de al doilea război mondial — cu excepţia, desigur, a Varşoviei! — ca urmare a actelor de represiune nediscriminată dezlănţuite de ocupanţi. Cifrele de mai sus reprezintă între 30 şi 50 de ori numărul victimelor masacrelor hitleriste de la Oradour sur Glane din Franţa şi Lidice din Cehoslovacia, care au intrat în conştiinţa omenirii ca orori fără precedent!

---

[1] Doc. Nr. 80, p. 395. Subliniat, cursive în text.

[2] M.O., Nr. 221/1942.

[3] *Cartea Neagră*, vol. I, p. 47.

[4] Arhivele Statului, Fond PCM, Dosar Nr. 1311/1943—44, Nr. 305957/6.VII.943.

Ordinul de represalii împotriva populaţiei civile a oraşului Odessa a emanat direct de la Cabinetul militar al lui Ion Antonescu:

„Preşedintele Consiliului de Miniştri Nr. 562 din 23. X.1941, ora 12.50. Cabinetul militar al Conducătorului statului către Vrancea I[1],

Ca urmare a celor petrecute la Comandamentul militar Odessa în ziua de 22 octombrie 1941, d. mareşal Antonescu ordonă:

3. Deoarece este aproape sigur[2] că acţiunea de la Odessa a fost pusă la cale de comunişti localnici şi pentru a înlătura pe viitor o asemenea acţiune, d. mareşal ordonă să se treacă la represalii severe astfel:

a) pentru fiecare ofiţer român sau german mort în ziua exploziei vor fi executaţi 200 de comunişti; pentru fiecare soldat mort cîte 100 comunişti; execuţiile vor avea loc în timpul zilei de astăzi.

b) Toţi comuniştii din Odessa vor fi luaţi ca ostateci, de asemenea cîte un membru din fiecare familie evreiască.

c) Li se vor aduce la cunoştinţă represaliile ordonate în vederea lor şi a familiilor lor, că la al doilea act asemănător vor fi executaţi.

d) Măsurile luate vor fi date publicităţii şi afişate la Odessa şi împrejurimi chiar în cursul zilei de azi.

D.O. [Din Ordin] Şeful Cabinetului Militar
Colonel (ss) Davidescu[3]“

La procesul din 1946, Ion Antonescu a fost nevoit să recunoască răspunderea lui pentru aceste masacre:

„. . . Cînd a sărit în aer Comandamentul de la Odessa mi-a cerut[4] să aprob unele represalii. Am aprobat să se facă represalii, am indicat şi cifrele . . .“[5]

Invocarea înaltului procent de supravieţuire a populaţiei evreieşti din România pentru reabilitarea lui Ion Antonescu, transpusă în domeniul şi sistemul de argumentare al dreptului comun, mi se pare a fi echivalentă cu acordarea unor circumstanţe atenuante sau izbăvitoare unui asasin care, pătrunzînd în casa unor cetăţeni paşnici, ucide *numai* jumătate sau *numai* două treimi din membrii familiei. În loc să fie judecat şi osîndit pentru crimele şi fărădelegile comise, asasinul în chestiune ar trebui să fie felicitat de instanţă pentru spiritul său de moderaţie, şi — de ce nu? — de omenie! Ba şi recompensat cu cine ştie ce gratificaţie şi cu scuze pentru eventualele supărări şi tracasări suferite în perioada cercetărilor penale şi a detenţiei preventive.

Dacă anumita presă şi anumitele foruri civice, care militează pentru reabilitarea şi canonizarea lui Ion Antonescu vor avea, în final, cîştig de cauză, succesul acesta va trebui să devină punctul de plecare pentru reabilitarea în bloc a lui Hitler şi Himmler, a lui Eichmann şi Kaltenbrunner, pentru anularea verdictului Tribunalului de la Nürnberg şi a altor sute şi mii de verdicte pronunţate de diferite instanţe împotriva criminalilor de război hitlerişti în numeroasele ţări europene cotropite de hoardele celui de al treilea Reich. Pentru parlamentarii români, care împărtăşesc aceste orientări, ar fi o ocazie unică să-şi facă intrarea în Parlamentul european de la Strasbourg cu un proiect în sensul celor de mai sus, ca unii care se hrănesc cu iluzia că reintrarea României în Europa, de unde au exclus-o patru decenii şi ceva de totalitarism comunist, ar putea avea loc în pasul triumfal al batalioanelor de asalt naziste şi al legionarilor autohtoni, îmbrăcaţi în odioasele cămăşi verzi ale jafului, dezmăţului şi asasinatului organizat.

UNICA ÎN INIMA TEL AVIVULUI
CASA DE PĂRINŢI
«Neot Habima»
ELEGANŢĂ ŞI SERVICII DE ORDINUL 5 STELE
ASIGURĂ ODIHNĂ, CONDIŢII DE CONVALESCENŢĂ, 5 MESE ZILNICE CU MENIURI VARIATE ŞI ATENT ÎNTOCMITE
În vecinătate: Teatrul Habima, Heihal Hatarbut, Dizengoff Center
TEL AVIV
Str. Berdicevski nr. 14
tel. 5616757 – 5619041

GARAJUL TORNER
HOLON – Zona industrială
str. Hamerkava 5 (vis-a-vis de Tempo)
03 – 5560292
oferă servicii pentru
TOATE TIPURILE DE AUTOVEHICOLE
cu specializare deosebită în
VOLVO
GM
CALITATE şi ÎNCREDERE

---

[1] Indicativul secret pentru Comandamentul Militar Odessa.

[2] Nici măcar sigur! Nota bene.

[3] *Cartea Neagră*, vol. III, p. 208—209

[4] Generalul Pantazi, Ministrul Apărării Naţionale, coacuzat în proces.

[5] *Procesul Marii Trădări Naţionale*, p. 54.

MINIMUM NU UITA

KAPO ?

I. FÎNTÎNARU

Francezii îşi au faliţii lor: revizioniştii Faurisson, Rassinier ş.a.
Germanii îşi au faliţii lor: Röder ş.a.
Să nu avem şi noi faliţii noştri? Nu se poate! Avem!
Unul dintre ei: Al. Cornescu.

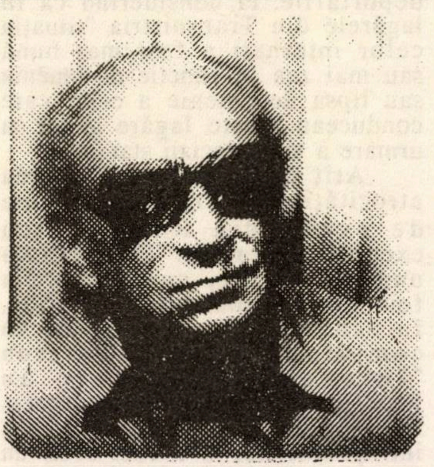

Al. Cornescu

Baronul Münchausen este personificarea minciunii. În perioada post-belică, nenumăraţi münchauseni, apăruţi ca ciupercile (otrăvitoare) după ploaie, mint, fără să le crape obrazul de ruşine în legătură cu crimele şi fărădelegile naziştilor şi ale aliaţilor lor. Prof. Paul Faurisson, creatorul aşa numitei "şcoli revizioniste" (de la revizuirea datelor istorice) proclamă, ritos, inclusiv la recentul congres internaţional convocat de el la Stockholm: "Holocaustul nu s-a petrecut niciodată... Hitler a fost calomniat. Opiniile contrare sînt o născocire a ziariştilor evrei". Institutorul Paul Rassinier îi ţine isonul: "Nu există nici o dovadă a existenţei camerelor de gazare. La Auschwitz n-au fost gazaţi decît pureci". Führerul neo-nazist Röder pretinde, cu aplomb: "Lagăre de concentrare pentru evrei? Aşa ceva n-a existat... Cel mult nişte locuri de muncă. Fiindcă aşa e la război, tot omul e dator să muncească".

Cum se vede, Franţa îşi are "revizioniştii " ei. Germania - "revizioniştii" ei ş.a.m.d.; dar, parafrazîndu-l pe Caragiale, de ce n-am avea şi noi "revizioniştii" noştri? Noi, adică evreii de baştină din România. Şi uite că-i avem. Unul care a rîvnit, parcă, la gloria de a urla cu lupii "revizionişti" se numeşte Al. Cornescu. "Escul" din coadă nu trebuie să inducă în eroare. Numitul este evreu din tată în fiu, ba chiar şi din fiu în tată dacă avem în vedere că are un fiu în Israel pe care l-a vizitat nu de mult, prilej cu care - după cîte a spus şi a scris - s-a ales cu impresii bune despre ţara strămoşilor comuni. Aceia dintre noi care au lucrat în presa din România îl cunoaştem bine. Este un ziarist vechi şi dacă în trecut nu s-a remarcat ca articlier de frunte, a funcţionat decenii la rînd ca redactor-şef adjunct şi secretar general de redacţie la "România liberă". Ca atare, unul din cei ce au vegheat cu străşnicie la aplicarea normativelor partidului comunist, inclusiv în politica regimului faţă de evrei şi, implicit, la respectarea "indicaţiilor preţioase" ceauşiste de dezinformare, falsificare sau mutism complet cu privire la soarta evreilor din România în anii dictaturilor fasciste. Acum, după evenimentele din 1989, de cînd noua democraţie a generat şi noul val de antisemitism, evreul Cornescu a luat condeiul în mînă nu pentru a-şi face "mea culpa", nu pentru a contribui la restabilirea adevărului - aşa cum ar fi fost de aşteptat- ci pentru a-l măslui în spiritul "internaţionalei revizioniste".

Este impresia pe care a lăsat-o citirea amplului articol apărut sub semnătura sa în ziarul bucureştean "Ordinea" sub titlul "România şi evreii"

De la bun început, punînd căruţa înaintea boilor, respectiv concluzia înaintea argumentelor, A.C., folosind parcă aceleaşi cuvinte ca Faurisson, declară sentenţios: "Este limpede că în graniţele statului român din 1940-1944 Holocaustul nu a existat". Şi ca să-şi motiveze categorica afirmaţie autorul ne explică savant, ex cathedra, că Holocaust vine din greceşte, înseamnă "ardere", în Biblie folosindu-se expresia ardere de tot. Înţelegeţi unde bate dumnealui?! Dacă arderea nu e de tot, ci numai pe trei sferturi, pe jumătate, pe o zecime, atunci nu mai e Holocaust. O spune textual: "În România unele excese cu caracter antisemit care s-au petrecut în unele localităţi ar fi putut căpăta dimensiuni de Holocaust dacă nu s-ar fi lovit de împotrivirea unor oficialităţi româneşti care au făcut tot ce le-a stat în putere pentru a opri masacrul". Lasă-te de sofisme, onorabile! Mai întîi Holocaustul nu se împarte în felii; cînd vorbim de şase miioane de victime ale Holocaustului avem în vedere ansamblul evreilor exterminaţi pe tot întinsul Europei, căzuţi pradă molimei fasciste. Fireşte, au fost variaţii de la ţară la ţară şi nimeni nu va tăgădui că în România, datorită unor concursuri de împrejurări, "unele excese" (cît de eufemistic şi limitativ se exprimă autorul) nu au culminat cu "soluţia finală" pe care hitlerismul şi-a propus s-o aplice evreilor europeni şi în multe locuri a şi reuşit". Dar, recunoscînd nota specifică, nu înseamnă nici decum că şi în România "soluţia finală" nu ar fi fost plănuită, că genocidul nu s-a practicat, că la sfîrşitul războiului cam jumătate din cei 800.000 de evrei cîţi au fost în 1940 nu au fost daţi lipsă la apel. Şi în nici un caz nu înseamnă că fascismul în România a fost pentru evrei "trai pe vătrai", cum se poate deduce din aprecierea "obiectivului" gazetar, potrivit căruia "în ciuda restricţiilor şi persecuţiilor, evreii în România au putut supravieţui în condiţii mai bune ca oriunde pe continent"

Despre tot cortegiul de suferinţe şi nenorociri ce s-au năpustit asupra evreilor din România între 1937 şi 1944, condeierul A.C. nu găseşte decît cuvinte edulcorate: măsuri, restricţii, situaţii dificile, abuzuri, persecuţii anti-evreieşti. De ce umbli cu mănuşi glace, colega? De ce nu arăţi în ce au constat măsurile şi situaţile dificile? De ce nu dai nici o cifră despre numărul victimelor "relativ ridicat în unele localităţi"? De ce cauţi să scuzi guvernul Goga-Cuza afirmînd că "nu a apucat să ducă pînă la capăt măsurile evreieşti pe care le-a decretat fiindcă mandatul i-a fost retras"? Doar aceste măsuri au dat "undă verde" (da, verde) întregii legislaţii draconice ce s-a acutizat sub guvernele Gigurtu şi mai ales ale dictaturii antonesciene.

Pretinzînd că scrie despre situaţii "al căror martor, printre alţii, am avut, din nefericire, ocazia să fiu" este de-adreptul straniu ce amnezie îl cuprinde şi de ce lapsusuri dă dovadă mai ales cînd este vorba de ceea ce el numeşte "unele excese". În tot pretenţiosul său studiu n-am întîlnit cuvîntul Dorohoi; să nu fi aflat el că acolo 52 de evrei au fost împuşcaţi în cimitir de grăniceri şi artilerişti români, primul din seria masacrelor bestiale?. Foarte în treacăt este pomenită rebeliunea legionară din 1941 pe care o caracterizează drept "un moment deosebit de greu" pentru populaţia evreiască?. Zău, aşa scrie un gazetar evreu despre această pagină de cumplită teroare antisemită cu 120 de morţi, cu jafuri, devastări, incendii? Nu, nu aşa au scris adevăraţii gazetari evrei. Citez dintr-un reportaj al ilustrului reporter Brunea-Fox: "unul din principalele obiective ale rebeliunii, cea mai sîngeroasă, cea mai vindicativă, era pogromul... Hienele veniseră să despoaie cadavrele... Mai încolo unde colcăiau alte siluete, trupurile asasinaţlor erau goale. Cercetau degetele după inele, deschideau cu dalta gurile încleştate să extragă dinţii de aur". Parcă este ceva mai mult şi mai simţit decît a reduce rebeliunea la expresia "un moment greu"!

Pogromul de la Iaşi din 29 iunie 1941, ale cărui grozăvii au fost mai înfiorătoare decît cele de la Bucureşti nu este prezent în "studiul" lui A.C. decît cu o menţiune între două virgule: "La Iaşi unde populaţia evreiască a avut mult de suferit, numărul de victime fiind relativ ridicat". Nimic despre genocidul din curtea chesturii, nimic despre "trenurile morţii"! Comparaţi cu relatarea unui modest gazetar evreu din Iaşi, Z. Desmond: "Bestiile acostau pe evrei în acea duminică. Toate haimanalele oraşului întovărăşite de elemente hitleriste s-au repezit asupra evreilor ca să le răpească avutul şi viaţa".

Măcelurile din Basarabia (200.000 de victime), tragediile deportării a 150.000 de bărbaţi şi femei, bătrîni şi copii din Bucovina de Nord , Herţa, Dorohoi şi Basarabia, seceraţi de foame, frig şi tifos apar în articolul lui A.C. nu ca acte de gravă răspundere pentru regimul antonescian care a ordonat deportările, el considerînd că în lagărele din Transnistria "situaţia celor internaţi a fost mai bună sau mai rea în funcţie de omenia sau lipsa de omenie a celor care conduceau aceste lagăre şi nu ca urmare a unor decizii statale".

Atît de zgîrcit în evocarea atrocităţilor şi tragediilor trăite de evreii din România (cu excepţia celor din Transilvania unde el admite, concesiv, că a fost totuşi Holocaust), A.C. este, în schimb, foarte generos în complimente în enumerarea "favorurilor" de care au beneficiat evreii sub Antonescu. După el "românizarea intreprinderilor n-a fost decît un camuflaj îngăduit de oficialitate care să permită proprietarilor evrei să le deţină, să le conducă şi să-şi atribuie beneficiile". Liberilor profesionişti (medicilor şi altora) ca şi meseriaşilor li s-a permis să-şi exercite meseria în unele localităţi cu condiţia să scrie "evreu" pe firmă. Viaţa religioasă a evreilor credincioşi a fost respectată (oare şi atunci cînd s-a dat foc Templului Spaniol şi atîtor altor sinagogi?); elevii şi studenţii evrei au putut să-şi urmeze studiile în şcoli particulare; viaţa culturală şi artistică a evreilor a continuat să se desfăşoare. Ce mai vorbă? Nimic anormal; nimic grav de imputat fascismului românesc care, numai că nu o spune, a fost pentru evrei o "mamă bună", cam aspră, dar înţelegătoare şi protectoare. Sînt şi unii care "din lipsă de onestitate" susţin contrariul, de vină - după A.C.(era cît p-aci să scriu A.C.Cuza) sînt "pescuitorii în apele tulburi, sentimentul vendetei ce nu dă pace unor evrei care îşi asumă rolul de purtători de cuvînt ai colectivităţii şi diplomaţii care nu reuşesc să impună adevărurile româneşti în opinia publică internaţională" care, în naivitatea ei, mai crede că nici evreii din România nu au fost exceptaţi de la vitregiile Holocaustului".

A.C. se vrea imparţial; el declară că nu-şi propune să vină în sprijinul vreunei părţi aflate în dispută pe această temă. Să ne fie permis să nu te credem, colega, şi să punem întrebarea clasică: cui prodest, cui serveşte măsluirea într-un hal fără de hal a adevărului? Să vedem:

În România se practică, de mai multă vreme, orientarea spre reabilitarea lui I. Antonescu, ba chiar i se înalţă, la propriu şi la figurat, statui de "erou naţional". A.C. notează: "Mărturiile istorice atestă că mareşalul Ion Antonescu a rezistat la presiunile repetate ale Germaniei hitleriste de a aplica "soluţia finală" şi în rîndul evreilor români" ba chiar cum am arătat, "a făcut totul pentru ca evreilor să nu le meargă prea rău."

În România şi pe plan internaţional se duce o luptă pentru ca, în baza recunoaşterii vinovăţiilor să se obţină repunerea în toate drepturile de care evreii au fost frustraţi în timpul dominaţiei fasciste şi să fie despăgubite victimele. A.C. sfidează acest principiu. "Afirm că fiecare generaţie trebuie să răspundă pentru păcatele sale istorice, răspundere netransmisibilă generaţiilor următoare". Deci, generaţie a noii Românii, fii pe pace: voi n-aveţi nici o răspundere; iar voi, evreii, luaţi-vă gîndul de la despăgubiri şi restituiri.

In sfîrsit în România antisemitismul îşi arată colţii neo-legionarii scot capul, presa şi formaţiile naţionaliste şi antisemite, xenofobe gravitează în jurul Puterii. Întregul articol al lui A.C,. le cîntă în strună minimalizînd pericolul extremismului atît pentru evreii puţini cît au rămas acolo, cît mai ales pentru poporul român, pentru înaintarea pe calea democraţiei, pentru faţa României în străinătate. O spunem cu toată simpatia pentru poporul român pe care nu-l culpabilizăm, în totalitatea lui, pentru crimele petrecute în anii războiului, dimpotrivă îl preţuim pentru gesturile de omenie înfăptuite în acel timp de către mulţi dintre fiii lui. Ne pronunţăm pentru adevăr şi dreptate! Considerăm că regimul actual are datoria să prevină o nouă alunecare spre fascism. Toată cinstea - cum se spune pe la noi - pentru declaraţiile în acest spirit ale Preşedintelui Iliescu, dar nu ignorăm faptul că ele nu au împiedicat difuzarea evangheliei naziste "Mein Kampf" şi nici lăturile pe care le varsă, în continuare, "Europa" şi "România

Mare". Evreii din România şi noi cei de aici, în măsura în care ne simţim legaţi de ţara natală sîntem îngrijoraţi. Articole ca cele ale lui A.C au o funcţiune evidentă: ele încurajează pe cei care visează la un nou Holocaust. Respectivul face, în mare, serviciul pe care cîte un evreu lipsit de scrupule îl presta în lagărele de exterminare erijîndu-se în reprezentant al colectivităţii evreieşti, gudurîndu-se pe lîngă comandanţi, "musărind" pînă şi pe tatăl şi pe mama sa, trădîndu-le interesele şi uneori pînă şi dreptul la viaţă. Aceştia purtau titlul dispreţuitor de KAPO.

Îi surîde, oare, lui A. Cornescu un asemenea calificativ?

Într-un mic hotel patroana însoţeşte pe client în camera sa:

– Doamnă, e posibil? Nu văd perdele la ferestre!

– Nu-i nimic, o să vă puteţi lustrui pantofii cu cuvertura de pe pat!

●

Dl. Iosef Had-Ihie, judecător, arab, a fost numit ambasador al Israelului în Finlanda. Aşteptăm ca săptămîna viitoare ţările arabe să numească, la rîndul lor, un ambasador evreu în Europa. În cazul acesta, vom putea spune: Ihie tov!

"Trebuie să vă spun că faptele ce s-au petrecut la Hiroshima au fost nimic pe lîngă ce s-a petrecut în comuna noastră..."

(Ion Tănase, deputat PRM, Bucureşti)

...ŞI-N ADÎNC SE SCUFUNDĂ

(CU ACCENTUL PE Ă)

Poetul Nathan Alterman scrisese cîndva că nou veniţi în Israel au primit de la înaintaşii lor "o ţară pe o tavă de argint".

Acuma, noi oferim OEP-ului o ţară pe o tabă de argint.

MAMAIA מַמַאיָה

Restaurant
românesc
GRĂTAR – PESCĂRIE

AER CONDIŢIONAT.
AMBIANŢĂ PLĂCUTĂ.
SERVICIU CONŞTIINCIOS.
PREŢURI MODERATE.
DESCHIS ZILNIC ÎNTRE
ORELE 12 – 24
VĂ RUGĂM A REZERVA
LOCURILE PRIN TEL. NR.
5237784
VORBIM ŞI ROMÂNEŞTE

RESTAURANTUL MAMAIA
TEL AVIV, str. Ben Iehuda 192

PESAH LA NATANIA!

HOTELUL "PALAS", RENOVAT

vă invită să petreceţi PESAHUL
pe malul mării şi aproape de centrul
primitorului oraş Natania
într-o adevărată atmosferă sărbătorească.

9 ZILE cu PENSIUNE COMPLETĂ:
625 dolari DE PERSOANĂ, ÎN CAMERĂ
DUBLĂ

Pentru comenzi:
HOTEL PALAS – NATANIA
str. Gad Mahnes,33
tel. 09-620222

CĂRŢI (MULTE, MULTE) ÎN CONCURS PENTRU PREMIUL *ARCADIA*

Clubul "Arcadia" (organizator I. Schechter) a hotărît să acorde şi anul acesta un premiu pentru cea mai bună carte israeliană, scrisă în româneşte şi apărută în librării (sau difuzată prin orice alte mijloace) în cursul anului 1993.

Concursul este conceput după formula întrecerilor sportive, cu sferturi de finală, semi-finală şi finală; este o formulă utilizată, cum ştim, cu succes de public, cu prilej de vii discuţii în jurul candidaţilor şi cu mult... suspens, ca la decernarea premiilor *Oscar*.

În cazul cînd juriul nu va stabili un cîştigător al concursului, premiul poate fi reportat pentru anul următor.

În prima fază, juriul urmează a face o selecţie din următoarele cărţi (în ordinea alfabetică a autorilor):

Shaul Carmel, **Fuga din rai,** poeme, Tel Aviv.

Luiza Carol, **Parafraze eminesciene,** , Rehovot.

Luiza Carol, **Reparînd timp,** versuri de Ruth Tenenholtz (trad. din engleză)

Virgil Duda, **Alvis şi destinul,** roman; Bucureşti.

Mircea Gorun, **Joc pierdut,** versuri, Rehovot.

Dr. S. Iacobson **Caleidoscop,** Tel Aviv.

Paul Kidron, **Flăcări pe nisip,** versuri, Rehovot.

Paul Kidron, **Omul cu arma,** povestiri, Israel.

Mioara Iarchi-Leon, **Lăsatul ploii,** versuri, Rehovot.

Tania Lovinescu, **Reversul unui zbor,** versuri, Tel Aviv.

Bianca Marcovici, **Casa din noi,** versuri, Haifa

M. Marcovici-Meridan, **Hîrlău - tîrguşorul evreiesc al tinereţii mele,** memorialistică, Tel Aviv.

Marius Mircu, **Şapte buclucuri de scriitor,** , Rehovot.

Paul Nicolai, **Sub soare şi lacrimă de capricorn,** versuri, Rehovot.

Noemi Pavel, **După facerea lumii,** versuri, Rehovot.

Mihail Rinea, **Ziarişti şi politicieni în urmă cu o jumătate de veac,** publicistică, Tel Aviv.

Simion Săveanu, **Miracole,** culegere de texte memorialistice, Tel Aviv.

I. Schechter, **Istoria lumii de la sfîrşit pînă la început,** Tel Aviv.

Otto Stark, **Omar Khayyam: "Cinci sute de catrene";** traducere din persană, Tel Aviv.

Lista de mai sus, în care am inclus şi cărţi datate 1992, dar apărute pe piaţă în 1993 şi neincluse în concursul de anul trecut, este... deschisă.

Autorii care au scos cărţi în 1993 şi nu figurează pe lista noastră sînt invitaţi să se înscrie pînă la 15 februarie a.c. trimiţînd cîte 2 (două) exemplare din lucrările lor pe adresa: I. Schechter, str. Zamenhof 15, Tel Aviv.

A apărut

POVEŞTI, POVEŞTI...

de

Felicia Keifa

Cartea se poate procura trimiţînd un cec de 20 şekeli la adresa:

F. KEIFA - Reh. Jabotinski, 34/2 Tel Aviv 62287

Evocare Tristan Tzara

Cu prilejul împlinirii a trei decenii de la moartea marelui poet, fondator al mişcării Dada, la Moineşti, România, locul de naştere al poetului; din inţiativa "Societăţii culturale Tristan Tzara"; animator prof. Vasile Robciuc.

Nou: dl. Hadash a fost numit ambasador al Israelului la Vatican.

HOTEL EDEN
TVERIA
Preţ special pentru luna februarie 1994
25$/zi CAZARE+MIC-DEJUN(nu cuprinde I.V.S.) de PERSOANĂ
în cameră dublă.
Minimum 3 zile.
CAŞER
Transmiteţi comanda din timp!
Pentru informaţii şi comenzi:
Telefon: 06-790070/1/2 - Fax: 06 - 722461

Dl. Moshe Shahal, ministrul poliţiei a cerut subordonaţilor săi să fie necruţători cu demonstranţii ce se opun renunţării la Podişul Golan.

Moshe Shacal.

DICTIONAR NECONVENTIONAL

AL SCRIITORILOR EVREI DE LIMBĂ ROMÂNĂ

AL. MIRODAN

E

Editori

(urmare din numărul trecut)

Ceea ce a însemnat pentru Iaşi familia (= dinastia) Şaraga a reprezentat familia (şi tot dinastia) Samitca pentru Craiova. Întemeietorul Casei este Iosif Samitca. Legător de cărţi de felul său, cunoscut în capitala Olteniei ca Iosif Legătorul, Samitca a cumpărat în 1846, (după unii în 1847) în tovărăşie cu un anume Iancu Moisi, cîteva teascuri de tipografie de la pictorul Lecca. Acesta scosese cărţi vreo opt ani de zile, dar "învins" - aşa cum susţine Nicolae N. Andrei într-o evocare în "Ramuri"; Craiova, 1993 (reprodusă în "Viaţa noastră" din 8 oct. 1993) abandonează lupta părăsind oraşul. Samitca, ajutat de fiii săi, Ralian, Ignat, Paul şi Mauriciu, dar mai ales de primii doi, repune tipografia pe picioare, iar în 1848 deschide si o librărie "Cartea de aur"; idee întru totul firească: a edita cărţi e lucru, dacă vrei simplu, problema este a le difuza. Samitca tipăreşte scrieri de Al. Odobescu (nuvelele Mihnea Vodă cel Rău şi Doamna Chiajna), Traian Demetrescu, Eugeniu Carada (eminenţa cenuşie a partidului Liberal), traduceri din Dante, dar ambiţia lui este de a "promova" scrisul oltean. Intelectualii locului şi, mai cu seamă, profesorii de liceu (dăscălimea), cu vocaţia studiilor, sînt tipăriţi la Samitca, fiind scoşi din anonimat şi oferindu-li-se "o şansă". Catalogul editorului cuprinde, aşa cum informează acelaşi Nicolae N. Andrei, lucrări de Grigore Mihăilescu, Gh. Panaitescu, I. Grecescu, Simeon Mihailescu, Mihail Strajan, G. P. Constantinescu. Prolificul Tradem publică 17 volume de versuri şi proză. În paralel, urmînd exemplul fraţilor Şaraga, Samitca lansează cîteva colecţii de *popularizare;* termen devenit, cu timpul, pejorativ, dar pe nedrept şi fără vina lui precum atîtea cuvinte retrogradate (trimise la munca de jos a vocabularului intelectual, prin inflaţie sau pervertire). Apar astfel în ritm de metropolă "Biblioteca de popularizare pentru literatură, stiinţă, artă" (scrieri de Goethe. Tolstoi, Balzac), colecţia "Cărţile copiiilor" (1894) (Basme de Ispirescu, Dickens, Cervantes), colecţia "Romanelor celebre" (Zola, Guy de Maupassant), colecţia "Oameni de geniu" (Homer, Shakespeare, Dante, Cervantes), "Biblioteca de popularizare" (romane, romane...). Duelul de la distanţă cu familia Şaraga cunoaşte un moment "de vîrf" în 1878 cînd Ignat Samitca se întoarce de la Paris, unde studiase, pe tăcute, tehnicile tipografiei "la zi", la editura "Felix Alcan". El aduce maşini noi, vine cu soluţii de "management" occidental, pe scurt propulsează tiparul oltean în Europa. Împreună cu fratele său, Ralian, preia ştafeta de la bătrînul Iosif întemeietorul. Firma se cheamă acum "Tipo - litografia naţională Ralian şi Ignat Samitca". Ea bate la distanţă din punct de vedere grafic, celelalte intreprinderi din ţară; ba - aşa cum aflăm dintr-o relatare a lui M. Şorar (Revista cultului mozaic" Buc. ianuarie 1979) - participă la Expoziţia Universală de la Paris (1901) obţinînd trei medalii de argint şi două de bronz. În 1907, Ralian Samitca se retrage; în locul lui întîlnim pe un Demetru Baras. Sîntem deja în secolul XX, editura a devenit o intreprindere de anvergură, o Societate. Ea îşi schimbă numele în Institutul de arte grafice "Scrisul românesc". Firma este condusă de Ignat Samitca pînă în 1925, apoi de urmaşii familiei. Pînă la dispariţia lor, prin "românizarea" totală a editurii.

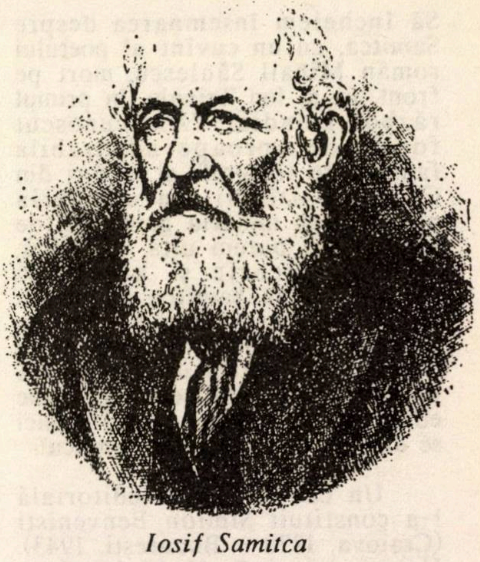

Iosif Samitca

De notat - pentru cei ce-şi închipuie, potrivit unor dogme de galut că dorinţa evreului de a servi scrisul românesc elimină ab avo ataşamentul faţă de creaţia evreiască, silind la "tactică" şi ipocrizie - că familia nu s-a aflat în clasa camuflaţilor. De-alungul anilor şi deceniilor, la Samitca au apărut (aşa cum semnalează acelaşi M. Şorar, citat mai sus) lucrări de dr. Iuliu Baraş ("Minunile naturii", 1850), "Dicţionarul universal al limbii române" de Lazăr Şăineanu (care, în paranteză fie spus, a fost ginerele lui Ralian Samitca), manuale pentru şcolile evreieşti (12 la număr), o ediţie a Bibliei, un "Megila Esther", o "Hagada", apoi "Elementele limbii ebraice" şi o "Seder Hatefilot" (ordinea rugăciunilor) de A. S. Gold. Iar dacă vorbim despre reviste (la Samitca s-au tipărit peste 100 de ziare, săptămînale şi lunare), să notăm magazinul cultural evreiesc "Lumea israelită" (redactor-şef S. Grossman), apărut la Craiova între 1902 - 1904; este unul dintre periodicele de calitate ale tribului, cu neputinţă de ignorat.

Să încheiem însemnarea despre Samitca, cu un cuvînt al poetului român Mihail Săulescu, mort pe front, ca şi Ion Trivale, în primul război mondial: "Am cunoscut foarte de aproape admirabila familie de tipografi şi editori din Craiova. Dînşii, în copilăria noastră,erau mîndria generaţiei de atunci. Nu putem uita, de pildă, cu cîtă bucurie şi afecţiune primea Ralian Samitca pe tinerii începători care - timid - vroiau să aducă primele lor încercări literare. Nu putem uita, iarăşi, că la un moment dat cele mai bune ediţii ale scriitorilor noştri clasici se datorau tipografiilor "Samitca".

Un caz în lumea editorială l-a constituit Simion Benvenisti (Craiova, 1870 - Bucureşti, 1943). Ucenic, mai întîi la librăria familiei (aşa se învăţa, printre cărţi, meseria de editor), pleacă la Bucureşti, unde începe a lucra la editura Alcalay, sărind din treaptă-n treaptă pînă devine mîna dreaptă a patronului. Benvenisti citeşte manuscrisele (pe-atunci nu exista redactor de carte) şi hotărîşte da sau ba (pe-atunci nu existau referate de cinci pagini bătute la maşină). Omul era enervat de exigenţele comerciale ale casei, năzuia să devină un Gallimard al Bucureştiului, să lanseze pe Calea Victoriei romanul românesc contemporan, poezia şi critica, aşa cum parizianul făcuse pe malurile Senei cu Cocteau, cu Gide, cu Paul Valéry, cu Martin du Gard, cu Morand, cu Montherlant, cu Julien Benda (mai puţin cu Proust, dar aceasta nu din vina lui, ci a lui André Gide, referent neinspirat în materie de "À la recherche du temps perdu"). Marea lui satisfacţie la acest capitol a constituit-o romanul "Ion" de Liviu Rebreanu.

"În timpul războiului - scrie Rebreanu - am fugit în Moldova. Soţia mea a venit după mine cu manuscrisul cusut într-o saltea... Era pericol ca acest manuscris să fie confiscat şi de nemţi şi de români. Dar înainte de a mi-l aduce în Moldova, manuscrisul a petrecut o bucată de vreme şi în casa de bani a pictorului Jean Steriadi... Aducîndu-mi (soţia) manuscrisul în Moldova m-am întors cu el imediat după plecarea nemţilor din Bucureşti şi abia atunci l-am scris a doua oară.

Pe vremea aceea lucram la vechea editură "Alcalay", unde eram un fel de negru literar. Pe atunci editorul de azi Benvenisti era un fel de şef mai mare la "Alcalay". Lui i-am destăinuit prima dată că posed un manuscris mai voluminos, care avea nevoie de editor. Bunul Benvenisti m-a înţeles, a avut încredere în steaua şi talentul meu şi mi-a oferit pe vremea aceea un acont de 8000 de lei pentru prima ediţie. Fără entuziasmul şi înţelegerea acestui minunat suflet, "Ion" n-ar fi apărut atunci" (L. R.; în "Jurnal" I, pag. 500, Buc. 1984)

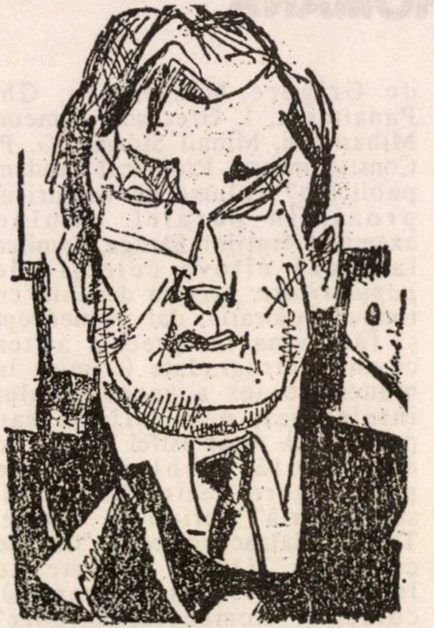

Eugen Lovinescu
văzut de Marcel Iancu

Dar slăbiciunea lui Benvenisti (dacă nu chiar pasiunea) a fost E. Lovinescu. După ce, plecînd de la "Alcalay", a înfiinţat (visul de tinereţe) propria sa editură, numită "Ancora", el şi-a legat viaţa de criticul din Cîmpineanu asemeni unui director de operă italiană care jură pe o singură primadonă, admirînd-o seară de seară în culise şi străduindu-se să-i satisfacă toate capriciile. El a finanţat (evident, în pierdere) prima serie a revistei "Sburătorul" (revistele subţiri nu sînt vandabile în condiţiile economiei de piaţă), venea de două ori pe săptămînă la cenaclul maestrului, ascultînd tăcut lecturile pe un colţ de divan, alături de Bebs Delavrancea şi Camil Petrescu, a editat toate volumele de "Critice" ale amfitrionului, plus manualele şcolare alcătuite de acesta şi plus o colecţie de clasici îngrijită de idolul său. În acelaş timp, îndeplinind cu sfinţenie indicaţiile - realmente preţioase - ale criticului a tipărit, în serie, operele scriitorilor patronaţi estetic de "Sburătorul" sau numai simpatizaţi de acesta: Hortensia Papadat Bengescu, Camil Petrescu, G. Bacovia, Gh. Brăescu, F. Aderca, Camil Baltazar, Victor Eftimiu, Mihail Sorbu, V. Demetrius, Elena Farago, Radu Rosetti, Ramiro Ortiz, Barbu Lăzăreanu, Emil Dorian, Sanda Movilă ş. a., ş. a. Omul era căutat de toată lumea, se ştia că plăteşte corect drepturile de autor şi că dacă-ţi spune că a "tras" 5000 de exemplare din carte înseamnă că a tras 5000, nu 8000. Toate acestea au făcut ca B. să fie pe cît de stimat (un fel de erou pozitiv al lumii editoriale), pe atît de mereu în pierdere. În anii 30 (izbucnise criza economică) "Ancora" îşi închide porţile, gallimardismul dînd faliment. Benvenisti pierduse totul - vorba regelui Francois I - în afară de onoare. Ba, şi să adaugăm, în afară de generozitate. Marius Mircu, care l-a cunoscut bine (i-a fost funcţionar ba chiar şi sub-chiriaş) îşi aminteşte că B., deşi foarte-foarte jenat (iată un termen elegant ascunzînd o situaţie mai puţin elegantă) din punct de vedere financiar nu refuza niciodată o cerere de ajutor. Cînd F. Aderca s-a căsătorit cu Sanda Movilă (era a doua căsătorie a romancierului), n-avea banii necesari pentru masă, aşa cum se cuvenea, cu şampanie. Benvenisti a scotocit prin sertare, oferind autorilor "săi" cîteva sute de lei pentru a sărbători evenimentul.

Mărăşeşti

Aşa cum era de aşteptat, E. Lovinescu este cel dintîi care a depus flori pe mormîntul "Ancorei".

"... n-aş putea - scrie E.L. - să nu amintesc tot ce-i datoreşte literatura unui editor nu îndestul de cunoscut, d-lui S. Benvenisti. Cu dragoste de carte şi cu omenie faţă de condiţia scriitorului român, căruia îi revin bună parte din jertfele apariţiei primului "Sburător", nu dintr-un calcul greşit ci, neinteresat, dintr-un sacrificiu voluntar consimţit. Tot iniţiativei sale stimulente îi datoresc şi eu normalizarea producţiei mele într-un ritm occidental de trei-patru volume pe an, după cum şi scriitori ca Hortensia Papadat-Bengescu, F. Aderca, G. Bacovia, G. Brăescu, Camil Baltazar, Pompiliu Constantinescu îi datorează publicarea literaturii lor. Criza tuturor editurilor româneşti a răpus însă o activitate idealistă, din dezastrul căreia, material şi sufletesc, nu voi să reţin decît lacrima omului, atît de nobil vărsată pe eventuala depreciere a operei mele prinsă în ruinile casei sale de editură - lacrimă pe care o culeg, pentru a o fixa aici, în adamantul recunoştinţei mărturisită public".

(E.L. "Memorii"; după E. Lovinescu, Scrieri 2, ed. îngrijită de E. Simion, Buc. 1970, p. 213)

Nu altfel a reacţionat Victor Eftimiu la aflarea dezastrului; el vorbeste despre Benvenisti ca despre un erou căzut la Mărăşeştii cărţii româneşti:

"De Ziua cărţii - scrie autorul "Cocoşului negru" (în 1936) - am consatat cu strîngere de inimă lipsa unuia dintre cei mai de treabă editori ai noştri, a lui S. Benvenisti care a condus atîţia ani casa "Ancora". Multe şi frumoase cărţi a tipărit dl. Benvenisti, zeci şi sute de mii, milioane de cărţi pe care le-a risipit pe toată întinderea pămîntului românesc, de la clasicii publicaţi sub îngrijirea d-lui E. Lovinescu, pînă la cei mai tineri colaboratori ai "Sburătorului". O viaţă de om, o procesiune de jertfe pe altarul culturii româneşti. Cine ţine seama de ele? Copleşit de greutăţile vremii, Benvenisti s-a prăbuşit şi nu i-a sosit nimeni în ajutor.Statul n-a putut găsi cîteva milioane să cumpere depozitul de cărţi care zac în magaziile lui Benvenisti? A fost bun editor, îndrăgostit de carte, mai idealist decît mulţi scriitori, mai visător decît toţi poeţii pe care i-a publicat, e bolnav astăzi, descurajat şi uitat. Mîine, însă, va fi trecut printre martirii cei mai glorioşi ai culturii naţionale" (după M. Mircu, "Alte şapte momente", Tel Aviv, 1993, p.75).

Benvenisti a avut doi fii, Felix (devenit, după dispariţia "Ancorei" director al editurii evreieşti "Bicurim") şi Mişu; acesta din urmă, avocat, a fost preşedintele Organizaţiei Sioniste în anii războiului, colaborînd îndeaproape, sub semnul "ilegalităţii" cu rabinul-şef dr. Al. Şafran la acţiunea condusă de acesta pentru salvarea judaismului românesc.

Închis într-o cameră de hotel

Un spirit, pe undeva asemănător, aliat însă cu luciditate comercială à la publisherii americani a avut, mai tîrziu, Em. Ocneanu. Ideea de a crea condiţii bune (dacă vrem chiar ideale) scriitorului nu a apărut după 23 august 1944. Sînt cîţiva editori şi animatori de viaţă literară care au intuit necesitatea stimulării întru scris, abandonînd atitudinea pasivă (aştept manuscrise, voi alege ce e mai bun) cu intervenţii directe în viaţa, recte lenea autorului de talent. Un asemenea "activist" al cărţii a fost E. O., directorul Editurii Universale Alcalay, din Bucureşti, aflată peste drum de Cercul Militar, la încrucişarea Căii Victoriei cu Bl. Elisabeta (cinematografele). El ţinea să publice cărţi de N. D. Cocea, dar pamfletarul îl amîna mereu (n-am timp) fiind absorbit de gazetele pe care le conducea, de aventurile erotice şi de viaţa stîngii politice în care plonjase cu pasiune de jucător de cărţi. Exasperat de absenţa auto-disciplinei la Cocea, Ocneanu hotărîşte să folosească mijloace tari:

"Într-o seară - povesteşte I. Peltz - l-am găsit pe Cocea scriind de zor.

- M-am hotărît, mi-a spus, îi dau drumul!

Cum nu eram dumirit despre ce anume e vorba, Cocea a adăugat:

- Scriu un roman!

Şi zîmbind:

- M-a convins Ocneanu!

Mai tîrziu am aflat că Em. Ocneanu, a stăruit în fel şi chip pînă l-a determinat să scrie iar literatură. (Spun iar pentru că în prima tinereţe, precum am arătat, Cocea scrisese şi publicase un roman şi cîteva nuvele.)

Em. Ocneanu mi-a povestit şi el cît de greu scrie Cocea. Ca să-l stimuleze şi ca să-i ofere condiţii prielnice izolării de care avea nevoie, editorul i-a închiriat o cameră la hotel. Acolo, neştiut de nimeni, netulburat de vizite şi de telefoane, Cocea şi-a scris cărţile: "Pentru un petec de negreaţă", "Fecior de slugă", "Nea Nae", acolo şi-a revăzut "Vinul de viaţă lungă" (I. Peltz, "Cum i-am cunoscut", Buc. 1964 p.75).

Din alte mărturii ştim că Ocneanu, temîndu-se ca scriitorul să nu iasă la restaurant, pentru prînz şi cină şi, deci, să se încurce acolo cu confraţii, aranjase ca zilnic, odată la 1, a doua oară la 7 seara un chelner de la Capşa, însoţit de un piccolo, să-i aducă lui Cocea mîncarea de cuviinţă: nu lipseau caviarul Beluga, cegă cu maioneză, friptură de viţel la cuptor, brînzeturi şi tort. În plus camera de la hotel era aprovizionată cotidian cu termose de cafea, whisky şi vinuri (Galbenă de Odobeşti).

Sătul să tot audă urlînd televizorul vecinului său, Haim îi zice acestuia:

- Îl aud de parcă ar fi instalat la mine.

- În cazul ăsta, ar fi normal să plătiţi jumătate din abonamentul meu.

●

O tînără, recordmană în materie de gafe îl întreabă pe partenerul ei în timp ce dansează:

- Cine e tipul ăla care are o mutră de imbecil?

- E fratele meu, îi răspunde şocat partenerul său de dans.

- Vai, iertaţi-mă! Nu mi-am dat seama cît de tare vă seamănă!

A apărut

POVEŞTI, POVEŞTI...
de
Felicia Keifa

Cartea se poate procura trimiţînd un cec de 20 şekeli la adresa:

F. KEIFA - Reh. Jabotinski, 34/2 Tel Aviv 62287

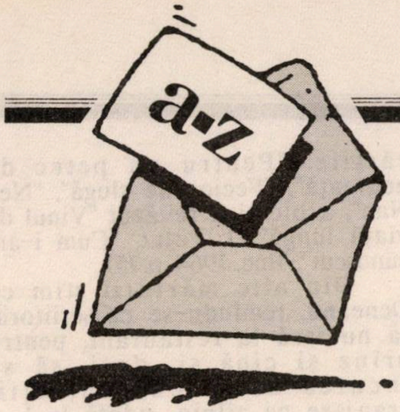

POŞTA DICŢIONARULUI

Martin Graur, din Acco, rh. Hailan 14, ne trimite o mărturie şi un document privind atitudinea antifascistă, din totdeauna, a lingvistului român Iorgu Iordan:

În completarea celor apărute în "Minimum" nr.80 la "Dicţionarul neconvenţional" consider de datoria mea să vă trimit alăturat un text qvasi-necunoscut al regretatului academician Iorgu Iordan: o prefaţă la volumul "Instantanee" pe care m-a ajutat efectiv să il pot publica, în condiţiile grele ale epocii.

Atunci cînd subiectul dureros numit "pogromul de la Iaşi" era evitat cu străşnicie de oficialităţi, iar cine se ocupa de aşa ceva îşi asuma riscuri serioase, el a îndrăznit să se manifeste curajos în blamarea tristelor evenimente. Pînă în zilele noastre, scribi remuneraţi pentru ascunderea adevărului, se străduiesc să bagatelizeze faptele incontestabile şi să-i glorifice pe autorii fărădelegilor."

Iată prefaţa:

Cetind "Reportajul versificat" al d-lui Martin Graur şi urmărind cu privirea îngrozită "schiţele" d-lui Sol-Omovici, am retrăit zilele de teroare de la sfîrşitul lui iulie 1941, cînd bătrîna capitală a Moldovei a fost înjosită pînă la ultima treaptă a sălbătăciei umane de bestiile hitleriste, care puseseră stăpînire pe ea,în colaborare cu drojdia bandelor cuziste şi legionare locale.

Graur şi Sol-Omovici, ei înşişi victime, într-un anumit sens, ale progromului, au izbutit, unul cu ajutorul versurilor, celălalt cu ajutorul unor imagini, în general foarte reuşite, să reînvie atmosfera de adevărat infern dantesc al Iaşului din zilele acele de pomină.

O cronică veridică, alcătuită din fapte ce s-au petrecut aievea, oricît de greu i-ar veni să creadă unui om deprins să vadă în cei din jurul său "semeni", adică oameni ca şi dînsul, făcuţi să muncească, să se înţeleagă şi să aprecieze numai din punct de vedere strict omenesc, fără a ţine seama de origine etnică, naţionalitate sau religie.

Regimul de dictatură antonesciană a avut şi acest trist privilegiu de a patrona, poate chiar de a organiza, cel mai înfiorător măcel care se poate imagina: omorîrea a mii de oameni nevinovaţi şi fără apărare, sub pretextul cu atît mai infam, cu cît nu se întemeia nici pe cea mai slabă probă, că au tras în armata română şi în aliaţii ei germani.

Să ne alegem, din această înfiorătoare lecţie, cu învăţămîntul că nimic bun şi durabil nu se poate realiza prin ura de rasă şi de religie că, dimpotrivă, omenirea n-are altă cale de urmat dacă vrea, într-adevăr, să progreseze, decît toleranţa şi înţelegerea pentru toţi cei vrednici de a se numi oameni, indiferent de origine şi credinţă.

Sînt toate semnele că am apucat pe acest drum, care nu trebuie să mai fie părăsit niciodată.

Bucureşti, 15 august 1945
Iorgu Iordan

D. Zaharia Gorun, din Haifa, rh. Hatoren 21/1, ne trimite, á propos de Editori, cîteva date despre activitatea lui Iosif Grünberg:

"Iosif Grünberg a lucrat ca tipograf între anii 1900-1914 iar mai tîrziu, între anii 1915-1933 a fost patronul tipografiei şi editurii "Tiparul Tutovei" din Bîrlad. În anul 1933 a decedat şi tipografia a fost condusă de soţia lui Dina şi de fiul mai mare Haim Grünberg. Tipografia a existat şi a funcţionat pe str. Regală din Bîrlad pînă în anul 1940-41 cînd legionarii au închis-o, apoi clădirea în care funcţiona s-a prăbuşit. La tipografia părintească s-a tipărit ziarul "Păreri tutovene" iar atelierul tipografic devenise un centru de cultură sionistă şi socialistă.

Tata, Iosif Grünberg s-a născut la Bîrlad în anul 1891. Tipografia sa lucra pentru partidul naţional-ţărănesc, comunitatea evreiască (bilete pentru tăiat păsări la haham) şi cîteva intreprinderi din oraş."

Prof. Ihiel Benditer, rh. Keren Kayemet 23/5 Rishon Lezion, intervine la capitolul Editori:

"În legătură cu articolul dvs. apărut în "Minimum" nr. 81 la rubrica Dicţionarului neconvenţional, cu titlul "Editori" îmi îngădui să vă semnalez următoarele:

În studiul lui G. Zane "Intreprinderea de editură şi arte grafice a lui M. Kogălniceanu "Cantora Foii săteşti", reprodus în G. Zane: "Studii", Editura Eminescu, Bucureşti, 1980, am găsit, la pag. 447 următorul pasaj: "...Mihail Kogălniceanu a avut grijă să-şi ia două ajutoare preţioase: pe Tudor Albineţ, cunoscut intelectual, însărcinat cu lucrările de redacţie şi editură care lucrase şi cu Gh. Asachi şi pe Adolf Berman, tipograf de meserie, care va avea,. mai tîrziu, la Iaşi, o tipografie proprie cu o frumoasă activitate."

Întrucît aşa cum anunţaţi va mai apare o urmare la Editori îmi permit să vă mai reţin cu o informaţie: între anii 1945-1947 a fiinţat la Iaşi, editura lui Jenică Akerman care, în condiţiile grele din Iaşul distrus de război, a avut un rol de merit."

●

ERATA

În numărul trecut al revistei, la pag. 12, explicaţiile la cele două fotografii înfăţişîndu-i pe Ben-Zion Netaniahu şi pe fiul acestuia, Ioni au apărut - dintr-o eroare tipografică - inversate. Sîntem siguri că cititorii noştri, de al căror simţ al umorului nu ne îndoim, au aşezat, ei singuri, explicaţiile la locul lor.

● O cucoană telefonează la societatea pentru protecţia animalelor:

- Veniţi iute în ajutor; pe un copac din grădina mea e cocoţat poştaşul care îmi excită cîinele!

CÎNTAREA CÎNTĂRILOR

Iosef Eugen Campus

Şaul Carmel nu este o persoană care trece neobservată. Ţi se impune atenţiei prin activitatea sa cultural-politică, prin vocea răsunătoare de tribun, prin statura sa masivă, prin combativitatea de taur dezlănţuit în arenă. Opera lui poetică a găsit de asemenea un larg ecou public. O citeşte el însuşi în şedinţe literare publice, o tipăreşte în pagina literară a *Vieţii Noastre* sau în *Izvoare*, o adună în volume (au apărut pînă acum nouă volume). Poeziile lui au fost reproduse în periodice din România. Mai mult: au fost editate şi trei volume de poezii alese. În ebraică (traducător Ghiora Leshem), în rusă (traducător Lev Berinski), în arabă (traducător Samiah El Kasem).

Cum era de aşteptat, are admiratori zeloşi şi duşmani convinşi.

În ceea ce mă priveşte, mi-am exprimat părerea în cronica la precedentul volum, "Poezii de nerostit".

Şaul Carmel a scris cîtăva vreme multe poezii slabe, neconvingătoare, cu aşa zis mesaj politic de actualitate. Slabe nu pentru că aveau un mesaj politic, cum afirmau unii. Slabe pentru că nu erau realizate artistic, pentru că autorul nu avea încă forţa poetică necesară pentru a transsubstanţia acest "material" esenţialmente refractar poeziei. Volumul "Poezii de nerostit" marca nu numai o nouă orientare tematică spre intimism, ci în primul rînd, o substanţială maturizare, adîncire a capacităţii creatoare. Nu există deci, cred eu, un Şaul Carmel - detestabil - al poeziei angajate şi un alt Şaul Carmel - lăudabil - al poeziei intime. Există un singur Şaul Carmel: un poet care, în urma unei tragedii personale şi a unei evoluţii artistice pozitive, s-a eliberat de mimetisme convenţionale (întîmplător colorate politic, puteau fi şi sentimentale) şi s-a descoperit pe sine însuşi, cu vocea sa proprie, puţin retorică în sensul bun al cuvîntului, elocventă.

*

Noul volum, "Fuga din rai", îndreptăţeşte pronosticurile favorabile prilejuite de "Poezii de nerostit".

Chiar în poezii cu coloratură tematică militantă, cu ton violent pamfletar, versul e elocvent, convingător, răscolind adîncuri sufleteşti şi sociale: *"Sufletul? La vechituri! La arhivă!/ Nu-i nevoie de el la cina de taină./ Brînza de oaie e grasă, e faină/ Şi icra în doliu te-mbie parşivă..."* (Sufletul).

"Trecătoarea plăcere" e un poem erotic senzual, dar cu ecouri religioase (chemarea la răspundere a lui Dumnezeu) şi poate chiar politice actuale. Să nu uităm că Israel este un popor cu multe văduve tinere, tragic bilanţ omenesc al nesfîrşitului şir de războaie: *"Paturile văduvelor, Doamne/ Paturile-n care Tu te culci,/ Lîngă trupuri fragede şi dulci/ Lîngă trupuri pîrguind a toamne/ Paturile văduvelor, toate,/ Paturile fără de bărbaţi,/ Paturile celora luaţi,/ Paturile Tale cu păcate,/ Se revoltă-n marea lor tăcere/ Că ai smuls din ele pe vecie/ Nopţile de linişti şi beţie,/ Pentru trecătoarea Ta plăcere."*

"Rugăciune cu flori" are un mesaj umanitar şi politic: dincolo de deosebiri şi graniţe, înfrăţirea întru durere la mormîntul celor căzuţi. Porneşte emoţionant, cu glas personal: *"Mi-am amintit de mama/ Venită de atunci spre acum/ Şi plecată simplu,/ În linişte, fără istorie..."* Coboară însă, apoi, din păcate, spre discursiv şi abstracţie rece.

Şi mai sînt, desigur, alte poezii şterse, călcînd poticnit, pedestru (ca, de pildă, "Zi nouă").

Confirmînd teza expusă mai sus, trebuie relevat faptul că scăderile nu se situează numai pe linia manifestului plat, ci şi pe aceea a jocului uşurel cu cuvintele şi cu formele, a virtuozităţii ieftine mimînd numai exterior poezia, chiar în texte intimiste, erotice: *"Pe morţi nu-i poţi iubi că nu vibrează (...) te mai vrei o oază/ Cu apă şi răcori* (n.n. racori?) *din cînd în cînd"*. Jocul repetării versurilor în ordine schimbată - procedeu, în sine, perfect justificat dacă e bine utilizat (ca în "Jucării") - devine, prin frecvenţa lui, manierism, "mecanism" cu reuşită garantată.

Opera poetică a lui Şaul Carmel din ultima vreme ("Poezii de nerostit", "Fuga din rai") îmi pare, în esenţă, o Cîntare a Cîntărilor. Evident, nu în sensul unei echivalări calitative. Nu e vorba de o valorificare, ci numai de înscrierea într-o anumită arie, încercare dibuită de caracterizare.

Precum cînturile inegalabilului text biblic, poemele lui Şaul Carmel sînt, la modul lor modest, o mereu repetată laudă a dragostei.

Dacă, uneori, dragostea ajunge să fie echivalată cu arta *("iar eu dragostea, sînt numai cuvinte")*, o artă care combate forţa destructivă a urii *("De-o viaţă întreagă")*, în general dragostea la modul carmelian este telurică, senzuală. Senzualitatea este revendicată cu hotărîre pătimaşă ca un drept inalienabil al fiinţelor omeneşti. În imnul pe care îl înalţă poetul trupului femeii iubite, trupul feminin devine, în concreteţea lui, transparent, diafan, revelînd elanul neistovit, pătimaş, al

●

Nu mai plînge Babbit!

Lorena Babbit, (femeia care întîi taie, apoi le numără) a fost condamnată de un tribunal american la 45 de zile de internare într-un spital psihiatric pentru vina - cunoscută pe plan mondial - de a fi tăiat organul soţului său, John Babbit.

Am primit zeci de telefoane de la cititorii noştri (bărbaţi, trebuie să recunoaştem) prin care aceştia se arată revoltaţi de îngăduinţa de necrezut a juriului.

Cititorii noştri greşesc.

Ei nu-şi dau seama că sentinţa tribunalului reprezintă numai o parte (cea mai puţin importantă) din pedeapsă. Pedeapsa cea mai mare, cumplită, constă în faptul că nimeni, de-aci înainte, nu va mai îndrăzni să doarmă în pat cu tînăra doamnă Babbit.

sufletelor ce se caută. Senzualitatea, în poemele acestea, are sinceritatea profundă a unui impuls venit din adîncuri. Provocator trîmbiţată, pentru a şfichiui pudibonderia burghezului, a conformistului din raiul cuminte al Părintelui atotputernic, ea este deci mai mult decît un act de sfidare a cuminţeniei ipocrite. Este un crez strigat. Un crez sublimat poetic: *"Ţii minte mîna pe coapsele tale/ Şi geamătul scurt, de carne aprinsă?/ Uda lumină pe pulpe prelinsă,/ În ochi dănţuind ca vinu-n pocale?"*.

Poate greşesc, dar am impresia că eroul liric al acestei Cîntări a Cîntărilor are şi un aspect mai puţin simpatic (mie). E plin de îngîmfare masculină. Machoistă, dacă nu chiar misogină. Imnul este închinat trupului femeiesc ca izvor al unor pătimaşe voluptăţi. Femeia trebuie să se simtă fericită că e roaba bărbatului *("Să-ţi mistuie iubirea de bărbat/ Tot sufletul, ca jertfa de pe rug")*. Să se lase modelată de visurile, de fantasmele bărbatului, în jocuri erotice sofisticate ("Întoarce-te"). Eroul liric are pretenţia machoistă de a fi adorat pentru virilitatea lui neistovită, nepotolită nici de vîrsta înaintată. Simte nevoia şi revendică dreptul de a trece de la o femeie la alta ("Numărătoare").

Dar, ceea ce este şi mai grav, rămîne neclintit în convingerea superiorităţii lui absolute. Pentru că e bărbat.

Să fie aceasta o trăsătură a firii sale, trăsătură încurajată de o anumită concepţie iudaică mărturisită în rugăciunea "Mulţumescu-Ţi Ţie, Doamne, că nu m-ai făcut femeie"? Dar în iudaism femeia nu e numai obiectul actului sexual, ci şi stăpîna necontestată a căminului, păstrătoarea tradiţiei morale şi spirituale. Şi chiar textul biblic al Cîntării Cîntărilor cuprinde un act cutezător, înnoitor. Femeia nu se lasă numai iubită şi cîntată de bărbat. Ea însăşi personalitate independentă şi activă, îşi ridică glasul pentru a-şi exprima sentimentele.

S-ar mai putea, poate, desluşi şi o altă sursă, românească şi universal literară, a acestei atitudini de superioritate absolută a bărbatului asupra femeii: tradiţia romantică întruchipată şi în "Luceafărul" lui Eminescu. Bărbatul luciferic, Hiperion, vine din altă lume, lumea spirituală a idealurilor mărețe. Femeia, dimpotrivă, face parte din lumea telurică, meschină, a aparenţelor înşelătoare. Hiperion, pentru a-şi rămîne credincios sie însuşi, trebuie să se desprindă deci de femeia pămînteană, uşuratecă prin esenţa ei.

Poezia programatică "Fuga din rai" pare a merge pe această linie romantico-misogină. Adam, după izgonirea din rai, descoperă într-o bună zi *"o scară spre porţile deschise"*. Dar acum îşi dă seama că raiul, spre care tînjise şi în care s-a întors, e un paradis artificial, un simplu decor pictat şi iscălit, o *"pseudo-natură"*, un *"paradis de paie făcut de o femeie"*. El, bărbatul, se avîntă *"în hăuri"*, unde se află cunoaşterea. Ea, femeia, *"Rămîne acolo, în ce-a făcut să fie/ Un eden fără vise, un eden de hîrtie"*.

Mai convingător - prin forţa lui artistică - îmi sună admirabilul poem "Urşii cărunţi". Setea neistovită de libertate a bărbatului? Desigur. Dar şi superioritatea lui machoistă. Femeia trăieşte în văi. El, urcă spre culmi. O părăseşte, inevitabil. Ea îşi merită soarta: vrea nuntă, vrea să-l lege.

Ne leagă femeile, toate
Noi fugim. Noi, urşii cărunţi
(. . . . .)
Vor nuntă femeile, toate.
Noi plecăm: pe urşii cărunţi
Nici lanţul, nici puşca nu poate
Să-i ţină cînd urcă în munţi.

● La un restaurant, un client îl cheamă pe chelner:

- E o ruşine. Un fir de păr în supă.

- Scuzaţi-mă, domnule! Am crezut că le-am scos pe toate!

Aţi citit

"FUGA DIN RAI"
cartea de poezii a lui Shaul Carmel
recent apărută?

Dacă nu, procuraţi-o trimiţînd un cec poştal sau bancar de 30 sh. pe adresa: Shaul Carmel str. Agra 29/I HOLON cod. 58305 sau la librăria "RINA" str. Karlibach, 20 Tel Aviv.

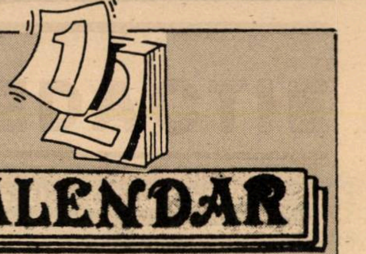

FEBRUARIE

1 februarie s-a născut I. M. Ştefan (1922)
5 februarie s-a născut Iosif Eugen Campus (1915)
7 februarie s-a născut Florin Mugur (1934)
8 februarie s-a născut A. L. Zissu (1888)
11 februarie s-a născut Alexandru Toma (1875)
11 februarie s-a născut Liana Maxy (1923)
12 februarie s-a născut I. Peltz (1899)
14 februarie s-a născut Ion Călugăru (1902)
15 februarie s-a născut Petre Solomon (1925)
16 februarie s-a născut Emil Dorian (1891)
18 februarie s-a născut Maria Arsene (1901)
22 februarie s-a născut Eduard Jurist (1928)
25 februarie s-a născut Iosif Cassian-Mătăsaru (1896)
25 februarie s-a născut Virgil Duda (1939)
26 februarie s-a născut A. Axelrad (1879)
28 februarie a murit C. Săteanu (1948)
? a murit Iosef Pinath, anticar (1928)

DE GUSTIBUS...

SERGIU LEVIN

Nu e prea uşor să scrii o cronică despre o carte, care de fapt nu este una... ci mai multe, însumînd trei sau patru genuri literare bine distincte, plus încă două sau trei nu chiar atît de "literare", chiar dacă nu mai puţin interesante şi vii, cum ar fi, de pildă, cronicile gastronomice din finalul acestui atît de agreabil la lectură "Caleidoscop" al doctorului S. Iacobson.("Minimum", Tel Aviv, 1993)

Odihnesc alături între cele două coperţi: fragmente de jurnal intim cu caracter strict biografic, impresii de călătorie, note de lectură, mini-eseuri socio-psiho-istorice, scurte schiţe şi fragmente ale unor lucrări de mai largă expresie epică, reflexii şi aforisme şi - cum notam mai sus - savuros docte cronici gastronomice, toate acestea redate, aşa cum s-au şi născut, "sur le vif", fără pretenţii de prea mare filozofare: *"În lucrările mele, m-am aventurat uneori şi pe acest tărîm, dar în general nu m-a prins"* (p. 45). Aşa şi e: nici filozofia pe doctorul Iacobson, nici dînsul pe filozofie! Joaca aceasta "de-a prinselea" se soldează însă, în final, spre deliciul cititorului, prin apucarea şi ţinerea bine în articulaţiile unui stil de cristalină limpezime a unui farmec (de acord) nefilozofic, dar foarte, foarte uman, ce aminteşte de pierduta calitate de pe vremuri a "convivialităţii", trăsătură sigură de diferenţiere a unui "om de lume", totdeauna distinct el însuşi, indiferent în ce "lume" sau între ce fel de (aşa zişi) oameni s-ar fi aflat...

Senzaţia oralităţii, a impresiei că ai participa la o discuţie cu autorul se datorează, probabil, şi bogatei sale experienţe ca autor şi regizor de spectacole revuistice, în care dialogul direct cu publicul constituie cheia "prizei" la sală ca şi profesiei medicale bazată în mare parte pe arta cîştigării încrederii pacientului dar mai ales firii comunicative şi directe, confesive şi agreabile a eroului acestui original spectacol (tipărit) de "one man show".

Tot exersîndu-şi în paralel şi profesia şi patima, autorul a reuşit, aidoma marilor actori, să devină în primul rînd, el însuşi, indiferent de punctele de reper culturale la care el se referă, cînd în mod judicios (ca în cazul lui André Gide - p. 29, 31), cînd vizibil conservator şi neatras de dramatismul literaturii moderne (ca atunci cînd îl consideră superior pe Iakob Wasserman lui Thomas Mann - p. 33, sau cînd îl etichetează pe Henry Miller "un autoflagelant de dispreţuit" - p. 41). În fond "de gustibus"... şi chiar dacă dînsul îi citeşte pe Sacha Guitry şi Georges Simenon cu delicii, iar subsemnatul dimpotrivă, aceste diferenţe de "papile gustative" literare nu mă pot împiedica să nu recunosc în dublul meu coleg un om de fin (foarte fin şi mai ales colorat-divers) bun gust, însuşire care l-a ghidat cu o graţioasă fidelitate între perfidele şi nu întotdeauna uşor delectabilele prăpăstii şi stînci ale mirajelor literare.

De "bun gust" mi se pare dozajul între confesia autobiografică şi consideraţiile observatorului social, în care componentele nu se contrazic una pe cealaltă, ci firesc, vin să se completeze, de la prima etapă de încadrare încă necristalizată sentimental şi intelectual în noua viaţă israeliană pînă la identificarea afectiv-raţională cu atmosfera modelatoare de caractere a societăţii noastre.

De acelaşi "bun gust" se dovedeşte autorul în schiţele sale, de fapt miniportrete ale unor personagii interesant stranii ("Baronul") sau banal-cotidiene ("O viaţă", "La malul mării"), fineţea descrierii, căldura înţelegerii umane conferind întregului său stil de redare a realităţii un discret parfum cehovian, aceasta poate datorită şi dublei filiaţii medical-scriitoriceşti, la adăpostul căreia, ca şi piticii în jurul lui Gulliver, ne aşezăm, toţi aceştia care, cînd ne caută la scriitori, răspundem "prezent" la medici şi... vice-versa! Pentru toţi cei care ar pune la îndoială acest "bun gust", autorul, cu riscul de a fi considerat un scriitor "minor", din acei a căror producţie se publică de obicei cam la sfîrşitul revistelor, şi-a "aşezat", elegant şi nesfidător, cugetările sale gastronomice, tot la finele cărţii... şi poate că e mai bine aşa, deoarece ultima impresie cu care rămînem, după închiderea volumului, este de a părăsi un epicureu dublat de un moralist şi un psiholog de foarte fină alcătuire intelectuală. "Totul a fost spus", afirma pe vremuri La Fontaine, mare gastronom şi el, la a sa viaţă, "depinde însă de felul în care o spui". Aşa e, dacă stăm să ne gîndim la "felul" în care doctorul (şi în ale vieţii satisfacţii) Iacobson a rezolvat problema destul de spinoasă de a nu da "reţete" (dovadă certă de bun gust, dar mai ales şi de bună creştere în toate domeniile vieţii), ci de a ne oferi subtile sugestii de comportament social, à propos de una din cele mai sociale deprinderi ale traiului nostru cel atît de legat de "pîinea şi (adaugă autorul) vinul nostru cel de toate zilele".

Duşmănind (ca şi subsemnatul) "fast food"-ul dar iubind (tot ca şi subsemnatul) savoarea degustării meditative între realitatea din farfurie şi cea din "bibliografie", scriitorul ne oferă "pour la bonne bouche" cîteva adevărate delicii, cum ar fi: "Mituri gastronomice", "Amfitrionul - însuşiri şi vicii", "Discuţiile din timpul mesei", "Gastronomie şi căsnicie". Drept care, precum cronicarul, îngăduit fie-mi a zice:

"Doar atîtea de-ar fi fost,
Are cartea mare rost".

Redactorul-şef către secretara sa:

- Domnişoară, semănaţi cu Venus din Milo.

- Vai, domnule, mă flataţi!

- Nicidecum. După felul în care bateţi la maşină, s-ar zice că vă lipseşte un braţ!

◆

Două actriţe o bîrfesc pe a treia:

- Pe scenă plînge ca o viţea!

- Exagerezi, mi se pare că o întinereşti prea mult!

CARTEA

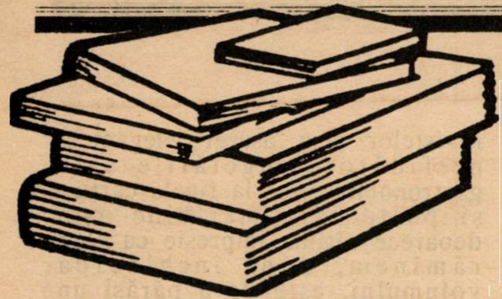

PRIMIM LA REDACTIE

• CĂRŢI • REVISTE • ŞI • SCÎNTEIERI • DE • GENIU •

"Deţinuţii pentru sionism" – Centrul de istorie Ş.I.R., fondat de H.O.R – Tel Aviv, 1993

După cum am anunţat în numărul trecut al revistei, a ieşit de sub tipar cel de-al doilea volum al lucrării cu caracter enciclopedic "Contribuţia iudaismului din România la crearea şi dezvoltarea statului Israel". Amintim că primul volum, intitulat "Şoraşim" (Rădăcini) a fost consacrat istoriei mişcării sioniste, organizaţiilor componente din România. În aceeaşi ordine de idei şi în acelaşi spirit, acest al doilea volum este dedicat, în întregime, sutelor de Assirei Zion, adică celor care, pentru convingerile şi devotamentul lor faţă de idealul sionist, au fost prigoniţi, hăituiţi în perioada dominaţiei fasciste şi comuniste (1940 - 1963).

Acest volum, ca şi primul – ambele apărute în excelente condiţii grafice - este rodul iniţiativei şi concursului neprecupeţit acordat de Hitachdut Olei Romania, al activităţii laborioase şi eforturilor intense, desfăşurate în cadrul Şevet Iehudei Romania (Ş.I.R. - Tribul originarilor din România), ambele sub preşedinţia vajnicului lider al alialei române, Arthur Israelovici. Elaborarea acestei opere se datoreşte Comitetului de redactare, de sub preşedinţia d-lui Segal, din care fac parte intelectuali de frunte ai alialei: Şemaia Avneri (redactor), dr. Efraim Ofir (istoric), dr. Şimon Cutişteanu (istoric, secretarul Comitetului), Itzhak Artzi, Haim Beniamini, rabinul Efraim Gutman precum şi alţi colaboratori. Prezentarea artistică: Adar Darian.

Toţi aceştia şi-au asumat misiunea de a contribui la publicarea - cum se arată în cuvîntul introductiv - a unei cărţi deosebite "în semn de respect şi preţuire faţă de cei care au luptat pentru crezul lor sionist, faţă de cei care s-au evidenţiat prin spiritul lor de abnegaţie şi eroism".

Cele peste 400 nume de "assirei zion"evocate în carte, dintre care mulţi nu mai sînt în viaţă, faptele lor eroice, suferinţele îndurate în temniţe şi lagăre, relevate impresionant în pagini scrise cu afecţiune şi căldură, se constituie într-o epopee a eroismului şi dăruirii pentru cauză. Aşa cum menţionează Arthur Israelovici în prefaţă, "ei sînt eroii noştri, lor li se cuvine o cinstire eternă".

Evocarea acestor figuri şi consacrarea lor în această carte a memoriei alialei noastre au o multiplă funcţie. Ele răspund unei îndatoriri istorice de a nu-i uita pe cei care s-au sacrificat şi uneori au plătit cu preţul vieţii visul construirii Israelului renăscut. În acelaş timp, ele sînt o preţioasă moştenire morală şi educativă lăsată generaţiilor viitoare care vor putea să se mîndrească cu înaintaşii lor. Opiniei publice israeliene cartea este menită să-i releve că assirei zion-ii din România, dintre care mulţi au ajuns în Israel şi unii mai sînt printre noi sînt ctitori ai Israelului de astăzi şi că - aşa cum afirmă în prefaţa sa, preşedintele Knessetului Şevah Weiss - aliaua română are merite inestimabile. În sfîrşit, cartea este şi o replică convingătoare dată încercărilor de falsificare a istoriei, de negare a existenţei Holocaustului în România la care se dedau actualii antisemiţi din România şi nu numai ei.

Prin toate acestea, lucrarea de faţă, care desigur, nu este lipsită de erori şi lipsuri şi care mai poate fi completată şi îmbunătăţită, este de o excepţională valoare documentară şi sentimentală.

"Antisemitism în România" - Universitatea Tel Aviv, 1993

În cadrul publicaţiilor editate de Institutul de cercetare a Diasporei (coordonator de cercetări: dr. Rafael Vago) a apărut, recent, lucrarea cu titlul de mai sus şi cu subtitlul "O imagine a evreului în societatea românească", întocmită de Centrul Goldstein-Goren pentru Istoria evreilor din România. Este vorba de o bibliografie cuprinzînd 624 de titluri de publicaţii, apărute în România începînd din 1717 şi pînă astăzi, cu caracter antisemit, precum şi lucrări de combatere a antisemitismului sau de studiere a problematicii. Introducerea este semnată de istoricul Liviu Rotman. La sfîrşit - un index al temelor şi unul al bibliotecilor din Tel Aviv, Ierusalim şi din România unde se pot găsi cele mai multe din lucrările menţionate în bibliografie. În condiţiile recrudescenţei antisemitismului în România, lucrarea prezintă un evident interes în acţiunea de combatere a flagelului. Manţionăm că, pe marginea acestei cărţi a avut loc, luna trecută, la Universitatea Tel Aviv, un interesant simpozion.

• Assir Zion

• Antisemitismul românesc are o bibliografie bogată, ba chiar foarte bogată

• Culegătorul de gînduri de la Haifa

• Umorebus

• Un moţ pe care savanta de renume mondial nu-l iubea de fel

IGNATZ STEINBERG: "In brief" - Haifa, 1993

Lucrarea a fost publicată pentru prima oară în 1987, în ebraică, după cum ne mărturiseşte autorul, sub titlul "Daati" pentru rude şi prieteni şi sub titlul "B'Kitzur", pentru publicul larg. În 1988, s-a publicat şi o traducere în română.

Noua versiune editată în colaborare cu Maria Galinn, este în engleză şi conţine un supliment de texte neapărute anterior. Sînt colectate în carte citate, maxime, aforisme din operele scriitorilor clasici şi moderni, ale unor filozofi şi oameni de ştiinţă, proverbe din folclorul popoarelor, vorbe de spirit şi anecdote. Un exemplu tradus din idiş: "Masses are asses" (Masele sînt funduri) cu explicaţia că opinia publicului larg nu reprezintă, uneori, o bază solidă pentru un plan sau un proiect.

Cartea se încheie cu un index tematic.

"Breviar" - Buletin al cenaclului literar "Menora" - Rehovot. Nr. 22, 1993

În numărul 22 (noiembrie 1993), - plachetă în numai patru pagini dactilografiate - întîlnim poezii de Bianca Marcovici, Noemi Pavel, Luiza Carol, Mircea Gorun, Paul Kidron, Mioara Iarchi-Leon, Miriam Rubin-Niutka, Sin Şalom, Ana Lungu (România). Editorialul redactorului-şef Cristian Şerbu se intitulează "Afiş" şi conţine consideraţii critice cu privire la promovarea tinerelor talente din aliaua noastră, pe tărîmul poeziei.

"Umorebus" - almanah de jocuri şi umor - Tel Aviv, 1993

Pasionaţii rebusişti Nelu Weinberg, Rudolf Leizerovici, Amnon Levi şi Mirel Abramovici (primii doi si autorii rubricii de jocuri din "Minimum") au dat la iveală o nouă publicaţie-magazin bogată în careuri de cuvinte încrucişate şi alte jocuri din domeniul enigmisticii, toate agrementate cu nuvele umoristice, caricaturi şi anecdote. Autorii îşi propun să editeze cîte un asemenea almanah de două ori pe an. Succes!

IOAN POP DE POPA: "Iluzia puterii". Ed. "Acvila din Carpaţi", Bucureşti, 1992

Primită din România, cartea este povestea vieţi unui ilustru medic încă în plină activitate: profesorul de chirurgie cardio-vasculară Ioan Pop De Popa. Ea ne este relatată în cadrul unui lung dialog cu ziarista Aura Matei-Săvulescu. Nu este un simplu interviu; atît întrebările şi intervenţiile gazetarei, cît mai ales răspunsurile savantului fiind bogate într-un conţinut care întregeşte sfera medicală propriu-zisă, cu consideraţii şi reflexii filozofice, etice, politico-sociale care conturează omul în epocă. Aşa cum se arată în introducerea convorbirilor, cartea ne relevă "un destin gravat pe efigia demnităţii umane mereu supusă şi mereu revoltată de boale, suferinţe, durere".

Provenit dintr-o familie de moţi, oameni care o duceau foarte greu din punct de vedere material, Ioan simte din fragedă tinereţe o vocaţie specială pentru medicină. Se înscrie la facultatea de medicină din Cluj împotriva voinţei părinţilor săi, face studii strălucite, devine discipolul preferat al unor proeminenţi maeştri ai şcolii medicale româneşti şi urcă, pe rînd, treptele unei cariere strălucite ca medic chirurg şi cadru universitar de prim rang. Întreaga evoluţie personală are loc sub semnul fidelităţii faţă de jurămîntul lui Hypocrat, sub puterea iluziei că îşi ajută semenii (de unde titlul cărţii). Între reuşitele care îl consacră se înscriu prima inimă şi primul plămîn artificial din România, primele transplante cord-plămîn, primul cardio-stimulator românesc, prima operaţie pe cord deschis, organizarea şi conducerea clinicii de chirurgie cardio-vasculară de la spitalul Fundeni, implantarea primelor cincisprezece valve mecanice "Pop de Popa-Stănescu". Aceste realizări şi multe altele sînt obţinute într-o înfruntare permanentă cu lipsa de solicitudine a organelor de stat, inclusiv a "savantei de renume mondial", cu birocraţia regimului ceauşist, cu invidia a nu puţini dintre colegi. Încăpăţînarea de moţ, pasiunea ardentă pentru nobila profesie înving vicisitudinile vremii.

În cursul convorbirilor, întîlnim dramatice cazuri care au necesitat intervenţii cardio-vasculare, succese, dar şi înfrîngeri determinate de limitele informative actuale, date noi în ce priveşte maladiile cardiace. Toate acestea sînt de natură să-i intereseze pe sănătoşi şi pe bolnavi, dar şi pe cititorul amator de lectura biografiei unei personalităţi de talie internaţională în domeniul cultivării speranţei omului spre bine şi sănătate deplină.

Grupaj de
I. Fîntînaru

VIVIANE ŞI HERMAN LEIBOVICI

(foşti coproprietari ai Agenţiei ALL MERIDIAN)

informează că stau în continuare la dispoziţia celor interesaţi de orice fel de servicii turistice la Agenţia de voiaj PROPER TRAVEL LTD.

TEL AVIV, str.Ben Iehuda 56 tel. 297477, 5289992
fax 03-5281650 telex 361357 PRO

La noi se pot rezerva cu PREŢURI ŞI CONDIŢII CONVENABILE

- Bilete de avion ale tuturor companiilor aeriene.
- Excursii organizate ale tuturor societăţilor.
- Închirieri auto şi rezervări hotel.
- Tarife speciale: avion + hotel LONDRA, PARIS etc.
- Croaziere, Eurailpass.
- Zboruri CHARTER spre Europa

ROMÂNIA - Hoteluri în Bucuresti şi provincie.
- Staţiuni de odihnă şi tratament.
- Avion - auto - hoteluri.

Luaţi legătura cu noi, folosiţi serviciile noastre; veţi fi mulţumiţi şi sîntem siguri că veţi reveni.
Vorbim ivrit, franceza, engleza, germana, româna, greaca.

DIN INVENTARUL OBSESIILOR CIRCULARE

ALEXANDRU SEVER

● Pentru drept-credincios, nenorocirea e urmarea unui păcat şi fericirea răsplata unei virtuţi. Dar nu există oare nenorociri nemeritate şi fericiri ilicite?

● Memoria mea lucrează, de regulă, ca o sită mare, sau, şi mai bine, ca o plasă cu ochiuri mari. Multe detalii îmi scapă, nu-mi amintesc de regulă de cît faptele şi întîmplările care m-au marcat cu adevărat. Şi, Doamne, de cîte ori nu m-am întîlnit cu oameni care ţineau să-mi evoce o împrejurare sau alta, un detaliu sau altul dintr-un trecut care, socotit pe porţiuni de timp oricît de neînsemnate şi de trecătoare, părea să fie un trecut comun, împărţit adică între mine şi ei. Şi, totuşi, nu-mi aminteam de întîmplările pe care mi le povesteau, ba uneori, niţel stingherit, nici nu prea ştiam de unde să-i iau pe aceşti "tovarăşi de drum mai lung sau mai scurt", cum se brodeşte într-o viaţă pe sinuozităţile căreia nu poţi fi niciodată pe deplin stăpîn. Şi, totuşi, în plasa mea nu se prind numai "peşti mari". Vreau să zic: nu uit chiar toate detaliile, nici toate întîmplările mai mărunte; ba, dimpotrivă, aş fi tare înclinat să zic că ţin minte încă foarte multe amănunte, şi chiar foarte multe întîmplări despre care cu greu s-ar putea spune că sînt "importante". Atît doar observ: că dacă ţin minte întîmplări mai puţin insemnate şi atîtea amănunte uneori vrednice de luare aminte, asta se întîmplă parcă numai în măsura în care se leagă, sau par să se lege într-un fel oarecare, uneori mai obscur sau chiar mai misterios decît izbutesc să-mi dau seama, "de faptele şi întîmplările marcante". E ca şi cum - de-mi e îngăduit o analogie - în plasa mea s-ar prinde, inevitabil, pe lîngă atîţia peşti mari, şi puzderia de peştişori înghiţiţi cu care şi-au căptuşit stomacul, sau - şi mai bine zis, dacă ne gîndim la toată prada digerată şi asimilată - întreg "lăuntrul lor" cu care, pînă la urmă, fac un tot solidar şi indiscernabil.

● Nu-şi trăieşte destul de bine prezentul, acela care nu gîndeşte şi la viitor, ba chiar la acel viitor în care, inevitabil, va fi absent.

● Bolnav de atîtea prostii cîte a spus şi a făcut o viaţă întreagă, tot ce i-a putut recomanda Iraclide, pentru ca să suporte dacă nu să se vindece, a fost o anume dietă spirituală.

● Discursul hitlerist: o liturghie a diavolului. *heil!* un fel de *amin* menit s-o încheie pe nemţeşte.

● Dumnezeu a murit? N-aş merge atît de departe. Mai degrabă, aş zice, că e în vacanţă. În care răstimp, plin de umor eminamente divin, îşi îngăduie să ne ofere nouă, bieţilor oameni, iluzia liberului arbitru.

● S-ar putea bănui - citind istoria germanilor - că germanii n-au abolit pedeapsa cu moartea decît atunci cînd şi-au dorit să cruţe viaţa unor ucigaşi.

● Răul nu este, pur şi simplu, contra-partea Binelui, jumătatea unui întreg; el este partea cea mai mare a întregului, ba poate chiar întregul însuşi, în care caz Binele n-ar fi decît partea de slăbiciune a Răului.

● O bucată de carne prin care trec gînduri... Ce invenţie! E singura invenţie, această nebună împerechere de carne şi gînd, ce-mi dă de gîndit că şi diavolul a pus umărul la creaţia lumii.

● Florile îşi au, fiecare vocabularul şi discursul lor: parfumul! Dar şi ce altceva ne poate vorbi mai subtil despre moarte ca risipirea unui parfum?

● Infinitul! Eternitatea! Cuvinte pentru nicăieri! Invenţii niciodată verificate! Făgăduieli niciodată ţinute.

● Un sfînt e o fiinţă făgăduită eternităţii - de aceea, un sfînt de o zi, sau de o săptămînă e un non sens.Dar şi ce stranie senzaţie să descoperi într-o bună zi, că ai trăit lîngă un asemenea om, sau că măcar i-ai fost contemporan. E ca şi cum ţi s-ar îngădui numai aroma unui vin ce niciodată nu-ţi va fi dat să-l bei.

● La început... Universul era ca un butoi căruia trebuia numai să-i dai cep, pentru ca timpul - cu toate minunile lui - să înceapă a curge. Şi în butoiul ăsta era totul, chiar şi fiinţa mea viitoare, chiar şi viermele menit să-mi duşmănească carnea, totul era în butoiul ăsta! Dar nimic nu putea fi, şi nici că putea începe fără o putere care să dea o dezlegare. Ceea ce Puterea asta - care i-o fi numele, şi care pseudonimul? - a şi făcut: a dat cep infinitului.

● Cine crede că se poate tocmi cu destinul lui, nu face decît să-i iasă în întîmpinare.

● Doi alegători discută despre candidatul lor la alegerile municipale:

- Eu am votat întotdeauna pentru el. Cu ochii închişi!

- Eu la fel - îi răspunde prietenul. Numai că acum, în plus,îmi astup urechile!

LUMEA BUNĂ ÎL CITEŞTE
PE SCHECHTER

O nouă oglindă a epocii

CULMEA IRONIEI

Peste 20 de schiţe ridicole.

Schiţe şi povestiri fanteziste
despre bărbaţi neînţeleşi şi
femei de neînţeles.

Aceasta este a 8-a carte
a lui
I. SCHECHTER

Mai îndrăzneaţă decît celelalte.

25 şekeli, str. Zamenhof, 15,
Tel Aviv

LĂMÎI ŞI LIMONADĂ

ARMINIUS CASSVAN
New York

"Dacă viaţa oferă lămîi, fă limonadă" glăsuieşte o vorbă de duh culeasă de nu mai ştiu unde. Tradusă în bani mărunţi semnifică necesitatea unui oportunism sănătos pentru a reuşi în viaţă. Lămîile sînt cunoscute pentru gustul lor acru, astringent, mai degrabă decît pentru provenienţa lor din regiuni calde, însorite. În ciuda faptului deci că existenţa este în multe cazuri ameninţată de condiţii aspre, posibilitatea de a le folosi în mod pozitiv, exploatînd "astringenţa" ca o calitate, poate schimba fundamental destinul uman.

Ce se întîmplă însă cînd din diferite motive, deşi viaţa oferă anumite produse, ele nu pot fi fructificate, cînd relaţia dintre lămîi şi limonadă nu se materializeză? În aceste cazuri scriitorii au un fecund material la dispoziţie. Aşa se întîmplă în cel puţin două piese ale lui Shakespeare. Hamlet, înzestrat cu o natură filosofică pusă pe contemplaţie, este plasat de viaţă în postura de erou. Hamlet trebuie să-şi răzbune tatăl, ucis mişeleşte de fratele lui care nu numai că îi uzurpă tronul dar îi ia şi nevasta. Ce poate fi mai fără echivoc decît o asemenea situaţie? E adevărat că informatorul este o stafie, evident a tatălui lui decedat, dar stafiile erau considerate cu respect şi seriozitate în timpul la care se referă piesa. Hamlet totuşi, în ciuda evidenţei, acţionează cel puţin ciudat, făcîndu-se suspect ca deranjat mintal şi provocînd în consecinţă nebunia şi sinuciderea iubitei Ofelia. Singurul episod care îi justifică oarecum acţiunile este invitarea la palat a unei trupe de actori itineranţi şi alegerea unei scene care reproduce aidoma crima unchiului, confruntat în felul acesta şi deci prevenit. Deşi posibilă sursă de inspiraţie pentru mulţi autori de romane detective, înscenarea de mai sus nu îl ajută pe Hamlet care este trimis de rege - şi- unchi departe de Elsinore, cu intenţia clară de a fi... îndepărtat şi fizic. Un noroc orb îl face să scape de pedeapsa hărăzită şi să se întoarcă la palat, meditînd între timp, într-un cimitir, cu craniul lui Yorrick, "jester"-ul curţii din timpul copilăriei lui, în mînă, la sensul vieţii. La palat este provocat pe bună dreptat la duel de ofuscatul frate al Ofeliei şi fiu al lui Polonius, omorît de Hamlet mai spre începutul piesei, în timp ce spiona ascuns după o perdea groasă conversaţia lui Hamlet cu trădătoarea lui mamă, Gertruda. Duelul îi termină pe toţi inclusiv Hamlet, mama lui şi unchiul-rege. Lămîile nu s-au făcut limoadă în cazul acesta, Hamlet fiind poate cel mai ne-oportunistic personaj din istoria dramaturgiei.

Un alt ne-adaptat este Othello, de data asta omul de acţiune, eroul, pus în situaţia de a gîndi îndelung şi investiga înainte de a acţiona precipitat şi ireversibil. Dacă Othello ar fi avut personalitatea lui Hamlet, fără îndoială că Desdemona ar fi fost salvată şi chiar, pînă la urmă, răzbunată. Ce s-ar fi ales însă atunci din tragedia shakespeariană?

volumul

PUNCTE CARDINALE
de
Liana Maxy

se află sub tipar.

El va cuprinde
versuri, schiţe,
nuvele, interviuri,
portrete şi impresii de călătorie
scrise între anii 1983 - 1993.

Cei care doresc să-l procure
imediat după apariţie

sînt invitaţi să trimită un cec
poştal sau bancar de 45 şh. pe
adresa:

LIANA MAXY - POB 1114 -
RAMAT GAN 52111 - ISRAEL.

„ADEVĂRUL”, magazin săptămînal,
este publicaţia destinată întregii familii: comentarii politice, reportaje, nuvele, cuvinte încrucişate, cronică cinematografică, satiră, umor, din culisele vieţii politice şi din viaţa cinematografică. O gamă de subiecte interesante pentru fiecare vîrstă, de la 10 la 120 de ani.
44 pagini săptămînale, realizate în condiţii grafice excepţionale.

În fiecare VINERI — „Adevărul”,
unicul magazin săptămînal.

... Nu numai că un tată nu este obligatoriu să existe, dar el este de prisos. Aşa a reieşit dintr-o emisiune a televiziunii, "Studioul de noapte" (Ulpan laila) prezentată de Meni Peer. Mai multe femei care au luat hotărîrea eroică de a face copii fără tată, au lăsat a se înţelege că s-au descurcat excelent singure, că progeniturile lor n-au simţit niciodată nevoie de un tată şi uite ce frumos au crescut! Din aceeaşi emisiune am mai aflat că a luat fiinţă o asociaţie care propagă ideea unor convenţii între bărbaţi şi femei care nu se iubesc, nu se suferă în ochi şi deci nu se căsătoresc, dar care vor să aibă un copil. În convenţie ei stipulează obligaţiile materiale ale fiecărei părţi pentru creşterea şi educarea copilului şi apoi fac copilul. Pe urmă femeia şi bărbatul sînt liberi să se căsătorească cu cinc vor. Să comentăm? Nu mai comentăm.

Şapte băieţaşi vin la dentist. Unul din ei anunţă:

— Am venit ca să-mi scoateţi un dinte.

— Bine. Dar ce vor ceilalţi?

— Ei au venit ca să mă audă cum ţip.

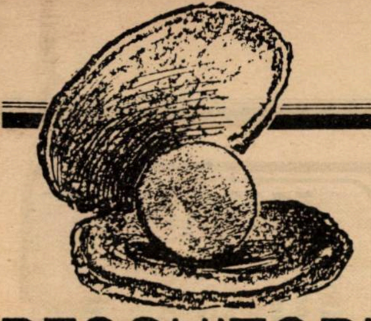

PESCUITORUL DE PERLE

Tur şi retur în acelaş timp

Titlu: "Londra - Paris cu trenul în trei ore"

Apoi în text: "Peste cîteva luni se va putea ajunge cu trenul de la Paris la Londra şi retur, în timp de trei ore".

("Viaţa noastră", 13.XII.93; comunicată de Martin Tannenzapf, rh. Hagra, 25/2, Holon - 58305)

Verbal, verbal, dar scris

"Un contract verbal nu valorează nici cît hîrtia pe care a fost scris".

("Facla", 15.XII.93; comunicată de George Hassan, POB 980, Kiriat Yam Bet 29.000.

Ce face poliţia?

"Consecvent cu publicarea unui repertoriu cît mai complex şi variat, teatrul "Cameri" continuă prezentarea, îm premieră absolută, a unor texte dramatice criminale, unele inspirate din istorie, altele de strictă actualitate".

("Viaţa noastră", 10.XII.93; comunicată de Zalman Leibu, Carmiel, rh. Zahal 37/6)

O mică confuzie

Un titlu:

"Japonia avertizează Iranul să nu colaboreze la experimentarea unei rachete nord-coreene."

Şi iată conţinutul ştirii:

"Japonia ameninţă să anuleze asistenţa economică Israelului, dacă această ţară va colabora cu Coreea de Nord la lansarea experimentală a rachetei de tip "Nodong".

("Viaţa noastră", 3.XII.93; comunicată de Iosi Soicher, rh. Tchernihovky, 67/14 Rehovot; aceeaşi perlă a fost culeasă de Leibu Zalman, Carmiel şi Iancu Leibuşor, Ashdod)

Cenzură în Israel?

INDEXUL PE NOIEMBRIE :

IERUSALIM. — Acesta este indexul de creştere a preţurilor în luna noiembrie, pe care l-a comunicat ieri după-amiază Direcţia Centrală de Statistică.

("Viaţa noastră", 16.XII.93; comunicată de Iancu Leibuşor, rh. Hanarchis 1383/44 Ezer Het, Ashdod 77229)

Poşta

Aron Govrin, Haifa (aveţi dreptate; i-aţi prins pe cei de la tipăritura în ivrit "Sofshavua" (supliment al "Maarivului") în off-side: 11 minus 3 fac 8 iar nu 9 cum numără redactorul respectiv... dar asta nu e perlă, ci greşeală banală de calcul. Perla (mi-e greu să o definesc, are ceva inefabil ca poezia sau muzica) se caracterizează obligatoriu prin producerea efectului comic. O perlă autentică trebuie să-ţi stîrnească rîsul sau, lucru mai preţios încă, surîsul. *Ing. Violeta Campos, Braşov, România; Tuvia Zissman, Bat Yam; Ama-Maria Giroveanu, Beersheva; ec. Barbu V. Tobias, Paris, Franţa; Lucica Serester, Ierusalim* (observaţii juste... dar vezi răspunsul de mai sus); *Flora Cutişteanu, Holon; Moţu Wexler, Natania, Vivianne Roşu, Tel Aviv* (nu; şi o recomandare general valabilă: nu căutaţi perle cu lupa, ca dascălii de şcoală greşelile de exprimare din tezele la limba română; asemenea greşeli, inexactităţi, imprecizii, impurităţi, cacofonii lăsate din viteza condeiului etc. etc. constituie monedă curentă în scrierile gazetăreşti; nimeni, nici cel mai bun stilist, nu scapă de ele; problema este de a citi ziarele, revistele sau cărţile fără atenţie specială, relaxat şi a lua notă numai de erorile care te frapează, făcîndu-te să exclami: oho! sau chiar să cazi de pe scaun)

Styx

CASA DE PĂRINŢI
NEVE SHALEV
1993
Petah Tikva, str. Alcalay,5
(Amişav)
Tel. 03-9323339 seara: 09-445336
oferă
ODIHNĂ - LINIŞTE - ÎNGRIJIRE DEVOTATĂ
ATMOSFERĂ FAMILIALĂ
- Terasă, W.C., duş - în fiecare cameră
- Mîncare dietetică, după nevoie
- Asistenţă în acţiunile zilnice
- Supraveghere medicală permanentă
- Fizioterapie
- Însănătoşire prin ocupaţie
- Cercuri profesionale, pictură, gimnastică
- Activităţi sociale şi culturale
PRIMIM ŞI PENTRU PERIOADE SCURTE PENTRU REFACERE

PRODUSE DIN CARNE
Dany Cohen
- Salamuri şi afumături din producţie proprie
- Pescărie
- Legume congelate
- Salate
- Conserve la preţ de cost
En gros şi en detail
Primim comenzi pentru recepţii şi orice evenimente plăcute
STRICT CAŞER
RISHON LE ZION
- NOUA ZONĂ INDUSTRIALĂ -
BEIT GHIRON
TEL. 03/9611060 - 9612130

STEAUA FĂRĂ NUME
de Mihaïl Sebastian

ANDREI STRIHAN

Regia: Mihail Kozakov • Traducere: Bella Hasman, Ana Ghindman • Muzica: Ilon Aviram • Decor: Alexander Lisianski • Costume: Mira Galfish • DISTRIBUŢIA: Marin Miroiu: Avshalom Polak; Mona: Efrat Ben-Ţur; Grig: Miha Selekter; D-ra Cucu: Dorit Lev-Ari; Şeful gării: Ronen Noaz; Udrea: Raanan Levi; Pascu: Ami Smolarcik; Ichim: Iosi Weis; Elena: Tamar Milstein; Controlorul de bilete: Uri Hochman; Un ţăran: David Goldstein; Soţia şefului de gară: Irina Havel

Am pornit spre spectacolul cu "Steaua fără nume" montat de regizorul Mihail Kozakov, la "Ţavta", cu studenţii anului III ai "Studioului de Actorie" condus de cunoscutul om de teatru Nisan Nativ, cu foarte multe îndoieli.

Chiar de la "ridicarea" cortinei, de la primele replici şi acorduri muzicale, temerile mi s-au risipit. Mă întrebam, înainte de spectacol, cum va suna oare în ebraică acest text, dotat cu o infinită gamă de nuanţe, subtilităţi şi asociaţii lingvistice greu traductibile. Şi a sunat încîntător în traducerea excelentă a Bellei Hasman şi a Anei Ghindman, care au respectat cu fidelitate creatoare melodia şi ritmul poetic al textului original. Cum va fi reconstituită atmosfera plină de poezie pe care o emană piesa; cum va reuşi regia să rezolve menţinerea echilibrului fragil între elementele de comedie şi cele de lirism amar; şi, *last but not least*, ce rezonanţă mai poate avea azi, la publicul israelian (dopat cu spectacole de violenţă şi sex) o piesă populată de personaje care îşi trec viaţa în plictiseala unui uitat orăşel de provincie din România?

Mişa Kozakov a răspuns cu brio la toate aceste întrebări, fireşti pentru un iubitor al teatrului lui Sebastian, fiindcă el însuşi, îndrăgostit de această dramaturgie, a citit textul *cu sufletul* (suflet rusesc!), pătrunzîndu-i meandrele interioare cu o rară intuiţie artistică şi exprimîndu-i valorile conotative cu comprehensiunea unei îndelungate experienţe profesionale.

Sînt, astfel, exemplar echivalate scenic semnificaţiile celor trei mici universuri umane, care convieţuiesc, se întîlnesc şi se înfruntă în cadrul piesei.

Lumea închisă, reprezentată de Domnişoara Cucu, a cărei singură preocupare este spionarea, urmărirea şi dirijarea totalitară a gîndurilor şi mişcărilor cetăţenilor, simbolul unei adevărate poliţii secrete în devenire, masă rinocerizantă care, deocamdată, mai are înfăţişare umană şi e capabilă încă să exprime sentimente omeneşti. În viziunea regizorului, şi în jocul excelent dozat al elevei Dorit Lev-Ari, Domnişoara Cucu apare ca un personaj ameninţător, care pune în orice moment în pericol libertatea individuală a locuitorilor. Lumea pură şi utopică a lui Miroiu şi a lui Udrea, a visătorilor, a celor ce planează deasupra intereselor materiale, hrănindu-se cu satisfacţiile privirii cerului şi a mişcării astrelor, sau cu cele oferite de creaţia artistică. În fond, şi acesta pare a fi şi mesajul spectacolului, ei sînt adevăraţii beneficiari ai vieţii, fiindcă o *trăiesc* cu înţelegerea desăvîrşită a sensului ei moral şi filozofic. În contrast izbitor cu lumea celor ce cred că banii şi confortul constituie unicul mod de trăire autentică, fără să fi văzut vreodată... "Ursa Mare". (**"Mona:** *Astă-noapte... Aici... Eu am făcut o descoperire. O sfîşietoare descoperire, Grig. Noi nu sîntem fericiţi. Ducem o viaţă tristă, stupidă...* **Grig:** *Dar comodă."*).

Sebastian: trăieşte

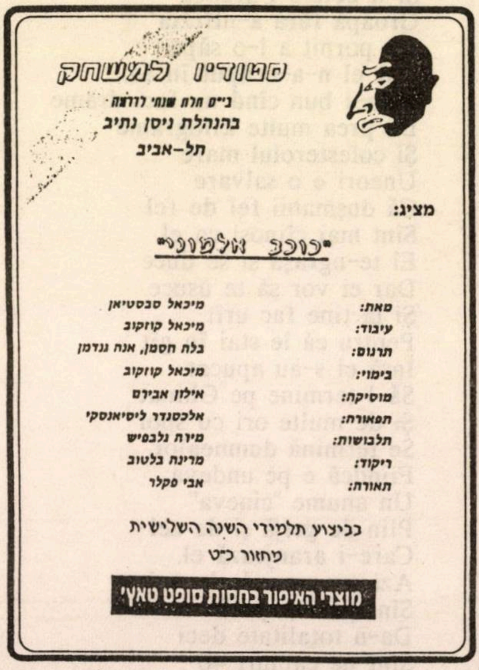

סטודיו למשחק

בי״ס תלת שנתי לדרמה

בהנהלת ניסן נתיב

תל-אביב

מציג:

"כוכב אלמוני"

מאת: מיכאל סבסטיאן

עיבוד: מיכאל קוזקוב

תרגום: בלה חסמן, אנה גנדמן

בימוי: מיכאל קוזקוב

מוסיקה: אילון אבירם

תפאורה: אלכסנדר ליסיאנסקי

תלבושות: מירת גלבפיש

ריקוד: מרינת בלטוב

תאורה: אבי סקלר

בביצוע תלמידי השנה השלישית

מחזור כ״ט

מוצרי האיפור בחסות סופט טאץ'

Micul afiş al marelui spectacol

Acest fond de idei şi sentimente, conţinute în textul lui Sebastian, dobîndeşte o vizualitate concretă, marcant emoţională, în jocul elevilor, cărora nu numai măestria regizorului, ci mai ales calităţile lui pedagogice, le-au pus cu strălucire în evidenţă resursele actoriceşti. Ceea ce, să recunoaştem, pentru un spectacol-şcoală, are o importanţă definitorie. Fără excepţie, toţi elevii şi-au demonstrat cu prisosinţă însuşirile lor interpretative.

Iar publicul, din nou spre surpriza mea, a primit reprezentaţia cu adîncă înţelegere şi cu o subtilă participare sufletească, arătîndu-şi, astfel, nu numai adeziunea, dar şi nevoia stringentă de a vedea asemenea spectacole care se adresează sensibilităţii lui, şi nu instinctelor primare.

Surpriză, deci: avem nevoie chiar şi de suflet.

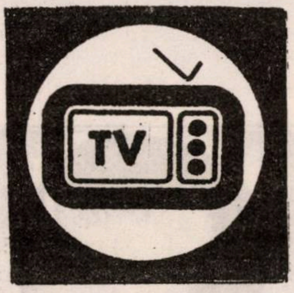

SADI RUDEANU

CRONICĂ DE ASTĂ DATĂ FOARTE... TVERSIFICATĂ

Hai să încercăm odată
Cronica TV rimată
Că programul cum se ştie
Nu e chiar o poezie
Şi mi-am zis în sine mie
Barem cronica să fie.

Cînd deschid televizorul
Deci şi eu ca tot poporul
Ce observ pe-aceste unde?
Se-ntreabă şi răspunde.
Unii-ntreabă şi profund
Unii gîndesc şi-apoi răspund
N-ar fi foarte grea năpasta
Da-i prea mult cu treaba asta.
O să-ncerc deci să-i înşir
Margalit, Ahimeir,
De curînd Ron ben Işai
Dan Şilon (care-i "kidai")
Razil Barkai şi ei
Fraţii cunoscuţi, Arbel
E normal, necontestat
Că se-ntreabă la Mabat
Sau că vă e clar şi vouă
E-aşa la "o seară nouă"
Dar e după cum am spus
Multă vorbărie-n plus
Care însă mă gîndeam
Ţine loc de alt program
Ce se face foarte bine
Cu eforturi mai puţine
Dar să mă refer aş vrea
Şi la cîte-o mare stea
Îl admir şi nu puţin
Pe Măria Sa Iavin
Care-şi face emisiunea
De cînd e televiziunea
Doar c-aş vrea să se-mblînzească
Uneori să mai zîmbească
Fiindcă Haim cînd vorbeşte
Nu dă ştiri, îţi porunceşte.
Are Haim o prestanţă
Ce te ţine la distanţă
Şi-uneori te distanţezi
Că treci alt canal să vezi
Cînd vine spre a vorbi
Despre sport Uri Levi
Bietul tînăr speriat
Parcă-i îngenunchiat.
Spune-n grabă ce-i de spus
Numai să se vadă dus.
Care-mi place nu puţin
Este domnul Alperin
Care poartă fără jenă
Un năsuc cît o antenă
Totuşi nu-i deloc apatic
El zîmbeşte şi-i simpatic
Foarte degajat vorbeşte
Şi ivrit ca franţuzeşte
Asta e accentul său
Şi nimica nu e rău.
Sînt mulţi crainici noi acum
Au rămas destui pe drum
Dumnealui Gaby Gazit
Este noaptea de găsit.
Rivka e şi ea un caz
Foarte vechi dar are haz
Iar programul denumit
"Sof Şavua" pe ivrit
Uneori e prezentat
De Lapid şi-am exclamat
"Simpatic prezentatorul
Că nu-i tatăl, e feciorul
C-aşa-i uneori urmaşul
Mai bun ca înaintaşul!"
În sfîrşit Rafi Ghinat
Kol-bo-tekul consacrat
E din nou la lucru-n tură
C-a scăpat de lucrătură
C-au vrut unii să-l dărîme
Şi să-l facă chiar fărîme
Fiincă "grasu-i" demasca
Şi-n belele-i arunca
Groapa fără a-ntîrzia
Au pornit a i-o săpa
Dar el n-a-ncăput în ea.
Asta-i bun cînd nu faci drame
De prea multe kilograme
Şi colesterolul mare
Uneori e o salvare
Că duşmanii fel de fel
Sînt mai cîinoşi ca el.
El te-ngraşă şi se duce
Dar ei vor să te usuce
Şi la tine fac urît
Pentru că le stai în gît
Însă ei s-au apucat
Să-l termine pe Ghinat
Şi de multe ori cu spor
Se termină dumnealor
Fiindcă e pe undeva
Un anume "cineva"
Plin de grijă şi de zel
Care-i aranjează el.
Azi programele la noi
Sînt pe 1 şi pe 2
Da-n totalitate deci
Sînt pe cabluri 40
Însă chiar dacă le ai
Tot la ale noastre stai
Că în loc de alte jocuri
Îţi dă Knessetul în focuri
Unde vezi că pielea-i groasă
Şi că şapte ani de-acasă
Sînt clar contraindicaţi
Pentru domnii deputaţi
Ba că-n munca dumnealor
Baza-i tocmai lipsa lor.
Cine-i are cum se ştie
Nu-i bun de democraţie
Şi mai vezi tot mitocan
"Knessetul" italian
Doar c-acolo-i altceva
Că oricît s-ar împroşca
Limba dumnealor e sfîntă
Cînd se-njură parcă-şi cîntă
Şi în orice blasfemie
Tu auzi o melodie
Şi-n loc să te enervezi
Ţie-ţi vine să dansezi
La englezi putem vedea
Că e-n Knesset tot aşa
Şi la dumnealor fireşte
Se înjură, dar "lordeşte".
Numai că la ei se ştie
Mai ai cîte-o bucurie
Că te-ncîntă mult persoana
Fiindcă-i dulce foc Diana
S-o rîvneşti mai mult ai vrea
Dar peste-un minut ţi-o ia
Şi te uiţi la Charles care
La amanta ce o are
Că la Buletin persoana
Parcă-i mama lui Diana
Dar greşesc iubiţii mei:
E mai bine mama ei
Dar Diana fără vină
Nu va fi pe tron regină.
Anglia, pot afirma
Va avea ce regreta.
În sfîrşit cam asta e
Cu programele TV
Foarte bune şi variate
N-am loc să le-nşir pe toate
S-avem numai sănătate
Asta este tot ce vrem
Şi ochi buni să le vedem
Că-i viaţa mai frumoasă
Cînd ai toată lumea-n casă
Şi-ntr-o clipă ca în vis
Treci din Hong-Kong la Paris
Pînă ieri cine credea
C-o să poţi aşa ceva?
Ori azi ce poţi să visezi?
Să trăieşti şi să le vezi!
Dar urarea nu e nouă
Că dorind aşa să fie
Asta vă doresc şi vouă
Asta îmi urez şi mie
Minimum deci de necazuri
Cu un maximum de hazuri
Lumii care mă citeşte

SADI
cel ce vă iubeşte.

FILM

"SILVER", film american, cu Sharon Stone, William Baldwin, Tom Berenger. Regia: Philip Noyce. Scenariul: Joe Eszterhas, după romanul lui Ira Irvin. Producător: Robert Evans.

Un "Basic Instinct" 2 ? Se obişnuieşte în cinema să se continue un succes, aducîndu-l, cînd e posibil, într-o "serie" iar filmul cu Sharon Stone şi Michael Douglas, succesul formidabil din urmă cu doi ani pe aproape toate ecranele lumii, poate tenta pe orice cineast, la o continuare... Dar "Silver" nu stă sub aripa protectoare a filmului amintit mai sus; el este independent totuşi... are o independenţă limitată (dacă termenul la modă în politică ne mai poate spune ceva). Scenariul este al aceluiaş Joe Eszterhas de pe genericul lui "Basic Instinct" iar vedeta e tot Sharon Stone. Ea a devenit un simbol al sexualităţii libere de orice constrîngere şi de orice tabu. În primul rînd - spune Sharon - în "Basic Instinct" era un punct de vedere masculin; în "Silver" personajul este văzut dintr-o perspectivă feminină. Tensiunea erotică pe care o degajă actriţa justifică răsturnările bizare de situaţii, subitele modificări ale personalităţilor şi impun o stare de senzualitate în care accentele frivole par fireşti şi nu şochează.

Sharon Stone interpretează în "Silver" un personaj fragil şi vulnerabil, căruia sexualitatea îi dă o stare de anxietate. Scriitoarea Charly Noris, autoarea unei cărţi despre James Dean devine victima unui infractor, interpretat, cu forţă şi sinceritate, de William Baldwin. El angajează, în scopul şantajului, supravegherea locuinţei scriitoarei, cu camere video. Relaţiile dintre cei doi evoluează însă surprinzător pe făgaşul unei apropieri intime. Parcă am mai întîlnit, şi în alte filme, ceva asemănător: să nu ne facem probleme: foarte puţine sînt luminile noi sub soarele cinematografiei...

Sharon Stone: are ce arăta, dar are şi ce spune...

În jocul de-a şoarecele şi pisica dintre o femeie fascinantă şi doi bărbaţi, dintre care unul, Jack (Tom Berenger) o adoră iar celălalt, Zeke (William Baldwin) o stăpîneşte, ni se relevă, din nou, o mare actriţă. De la "ea are ce arăta", sintagmă prin care era definită Sharon Stone în "Basic Instinct", acum ea este actriţa care emoţionează, care cucereşte, care are ce spune. Şi fără să renunţe la stilul ei inconfundabil, la plăcerea de a se arăta fără ascunzişuri şi fără rezerve. O precizare a ţinut să facă Sharon îndată după premiera filmului: "Nici o parte a trupului meu nu s-a filmat şi nu s-a inclus în film fără aprobarea mea". Aluzie, probabil, la unele dezacorduri care s-au ivit în legătură cu "Basic Instinct".

Drumul actriţei continuă; în plin succes al filmului "Silver" ea a şi terminat filmările la "Intersection" de Mark Rydell. Sharon joacă aici rolul unei amante; ar fi vrut poate să-l joace pe cel al soţiei credincioase, iubitoare de familie... Dar cine ar fi crezut-o ? "Într-adevăr, cine m-ar fi crezut ?" - spunea actriţa într-un interviu acordat la Hollywood. Ziaristul a completat: "Ar fi fost propria ei caricatură". "Silver" confirmă că aşa stau lucrurile cu Sharon Stone.

C.Isac

LUMEA BUNĂ ÎL CITEŞTE PE SCHECHTER

O nouă oglindă a epocii

CULMEA IRONIEI

Peste 20 de schiţe ridicole.

Schiţe şi povestiri fanteziste despre bărbaţi neînţeleşi şi femei de neînţeles.

Aceasta este a 8-a carte a lui I. SCHECHTER

Mai îndrăzneaţă decît celelalte.

25 şekeli, str. Zamenhof, 15, Tel Aviv

MENDELSSOHN

Printre acei oameni din trib care se gîndesc şi la semenii lor – nu numai la "aiureli", la micile vanităţi, la contul din bancă, la ultima bîrfă, la ultimul cancan, la ceea ce compune un univers minor de existenţă – doctorul N. Hornstein este, după părerea noastră, ceea ce se numeşte un model.

Iubitor de cultură şi artă, de tot ce poate îmbogăţi viaţa spirituală a omului, el este organizatorul – întotdeauna inspirat, întotdeauna generos – al unor splendide seri "audio-vizuale" în care îmbină prezentarea operelor de artă plastică cu audiţii muzicale, competent şi captivant prezentate.

Vin, la ele, mulţi oameni care păstrează, apoi, animatorului şi criticului de artă, doctorului N. Hornstein o vie recunoştinţă.

Iată, mai jos, povestea vieţii compozitorului evreu Felix Mendelssohn-Bartholdy prezentată de dr. N. Hornstein. Fiindcă dr. Hornstein (prieten la cataramă cu criticul literar A. B. Yaffe şi alţi microbişti de cultură) nu se mulţumeşte să vorbească; el are, în plus, un condei. Şi scrie.

Vizitatorul centrului cultural "Lincoln" din New York este cuprins deodată de o puternică emoţie. Prin geamurile lui "Metropolitan Opera" a zărit cele două fresce, opere monumentale ale lui Chagall, "Izvoarele muzicii" şi "Victoria muzicii".

"Izvoarele muzicii": o figură umană îmbrăcată într-un costum regesc. Personajul cîntă la un instrument ce aminteşte harpa sau vioara din Tanah. Ca şi legendarul Janus, cîntăreţul are două feţe: una a lui Orfeu şi alta a lui David. Vecinătate simbolică între tradiţia muzicală a Greciei antice şi cea iudaică. Figura blîndă şi gînditoare a lui David oglindeşte puterea terapeutică a muzicii, asa cum scrie: "Şi a luat David vioara şi a cîntat, şi-a plăcut lui Şaul, şi i-a fost bine, şi i-a îndepărtat duhurile rele".

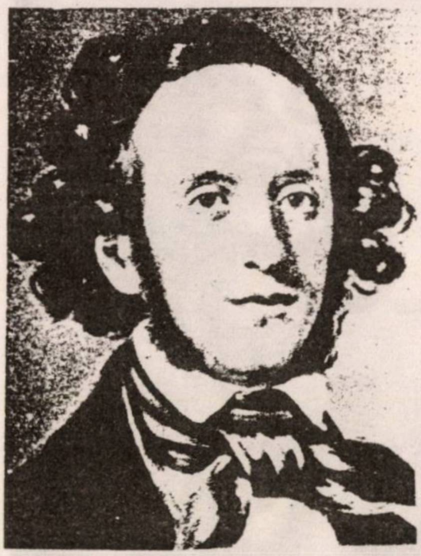

Mendelssohn: la 5 dimineaţa

Regele David: cîntînd, întemeietorul regatului Israel unit ne aminteşte faptul că mulţi evrei au realizat creaţii importante în muzică.

Familia: bunicul, Moşe Mendelssohn, cărturar şi filozof pe care contemporanii l-au poreclit "Platon al Germaniei". La o confruntare publică organizată de Academia din Berlin, l-a învins pe "kantianul" Immanuel Kant. Abba Eban considera că realizarea cea mai importantă a lui Moşe Mendelssohn este traducerea "Thorei" în limba germană.

Avram Mendelssohn, "în trecut fiul tatălui şi acum tatăl fiului", după cum singur s-a caracterizat, s-a născut la Berlin şi a făcut o carieră strălucită în afacerile bancare. Soţia lui, Lea Solomon, era o femeie dotată: muzică, limbi străine şi clasice, l-a citit pe Homer în original. Lea a născut patru copii: Fany, Cecilia, Felix (1808), Rivka şi Paul.

Fany şi Felix au dovedit de mici copii talentul lor muzical. Cei doi pianişti precoci au fost prezentaţi la Paris profesoarei de pian (oarbă) Maria Bigot, căreia Beethoven i-a dăruit manuscrisul Sonatei opus 54, "Appassionata".

Profesoara i-a examinat pe viitorii ei elevi şi, profund impresionată, le-a cerut să identifice note întorşi fiind cu spatele. Răspunsurile au fost identice, cu o singură excepţie: un "do diez" pentru Fany era în realitate un "re", neratat de către Felix.

Reîntorşi în Germania, au continuat învăţătura: literatură, pian, vioară, desen, compoziţie şi armonie. Numai în zilele de duminică li se acorda "luxul" de a se trezi mai tîrziu de ora cinci dimineaţa.

În anul 1820, Fany şi Felix (cu patru ani mai tînăr decît sora sa) au început să compună. În concepţia conservatoare a tatălui nu se putea aciui ideea ca Fany să devină muziciană de profesie. Lucid însă cu privire la talentul lui Felix, părintele se hotărăşte să-l încurajeze.

Soţii Mendelssohn hotărăsc să-şi creştineze cei patru copii. Este ofranda pe care evreimea secolului XIX o depune la picioarele "viţelului de aur", respectiv procesului de emancipare. Părăsirea iudaismului este un "sine qua non" al dotatului ce vrea să se realizeze. Felix si-a adăugat numele de Bartholdy, după un unchi care se creştinase.

Felix e primit la "Academia de muzică" din Leipzig, condusă de vestitul profesor Zeltzer. Acesta (consilierul muzical şi prietenul lui Goethe), uimit de minunatul său elev, a hotărît să-l prezinte pe Felix marelui scriitor. Vizita a fost programată pentru două-trei zile, dar la insistenţele genialei gazde, s-a prelungit pînă la două săptămîni. Dar să-i dăm cuvîntul micului Felix, în vîrstă de 12 ani. Weimar, 6-10 noiembrie 1821.

"Duminică dimineaţa ne-am dus la biserică. Apoi, la hotelul "Elefant" (cunoscut din romanul lui Thomas Mann, "Lotte la Weimar", n.n.) *şi am vizitat casa lui Lucas Cranach. După-amiază l-am văzut pe "soarele Weimarului", Goethe. I-am cîntat lui Goethe peste două ore. La început Fugi de Bach, apoi m-am lăsat dus de aripile imaginaţiei mele.*

În fiecare zi autorul lui "Faust" deschide pianul cu aceste cuvinte: «Încă nu te-am auzit astăzi. Fii drăguţ şi fă un pic de zgomot pentru mine.»

Mendelssohn se întoarce la casa părintească şi compune. Pînă în anul 1824 a realizat şase simfonii, două quartete cu pian, un concert pentru două piane şi orchestră etc. La 14 ani Felix a compus ceea ce Beethoven nu compusese la vîrsta de 30 de ani. Decisiv pentru cariera lui Mendelssohn este anul 1824, cînd Zeltzer, convins de autoritatea emulului său, îl înalţă la gradul de confrate. Exact în ziua cînd împlinise 15 ani, şi după repetiţia operei sale "Două nepoate", Zeltzer îl ia de mînă şi declară: "Scumpul meu fiu, de acum înainte încetezi de a fi elevul meu. Devii confratele meu. În numele lui Mozart, Haydn şi al bătrînului Bach, eu te proclam confrate". Între alte piese pentru pian el a compus sonate, dintre care a doua, mai solidă, "respiră" din plin Beethoven.

CASA CEA MAI COMODĂ DIN ANGLIA

Venerabilul muzicolog israelian Dr. P. Gradnevitz scrie că din cei trei compozitori din prima parte a romantismului, Sohr, Weber şi Mendelssohn, numai acesta din urmă este un adevărat "Kammermusikai". El a crescut într-o casă unde muzica de cameră era mult apreciată şi ascultată.

Dintre cele douăzeci de opusuri de cameră cităm quartetul No. 2, conceput după moartea lui Beethoven. Influenţa ultimului quartet al autorului "Eroicii" nu e greu de recunoscut. Quartetul a fost înregistrat între alţii de o formaţiune din Cleveland, care cînta la patru "Stradivarius". Violoncelul poartă inscripţia lui Stradivarius: "Realizat în al 93-lea an al vieţii mele". La cei patru din Cleveland se adaugă quartetul "Meliora" şi înregistrează pe acelaşi "compact disc" faimosul octet opus 20.

Felix Mendelssohn a iubit muzica lui Bach şi a luptat pentru reactualizarea acestei comori, aproape dată uitării. Timp de cinci ani a studiat oratoriul "Patimile după Matei", pe care l-a şi dirijat în premieră.

Mendelssohn a compus şi el două oratorii: "Paul", foarte puţin cîntat, şi "Eliahu". Biblia vorbeşte de Eliahu Hatasbi, profet şi omul lui Dumnezeu şi singurul care a scăpat din mîinile ucigătoare ale reginei Jesebel. Corul îngerilor şi alte cîteva melodii din acest oratoriu sînt dintre cele mai cunoscute ale repertoriului coral.

La 28 martie 1832 Felix se căsătoreşte cu Cécile Jeanrenaud, fiica unui preot francez reformat. Cécile, care a născut cinci copii, avea frumoase cunoştinte muzicale şi era o talentată acuarelistă, calitate care nu lipsea nici soţului ei.

Felix Mendelssohn a traversat Canalul Mînecii de zece ori. Iubea Londra şi palatul Buckingham era pentru dînsul "casa cea mai comodă din Anglia". Familia Mendelssohn era primită la curtea regală. Prinţul Albert, organist experimentat, cînta Bach. Regina Victoria, la pian, îşi demonstrează vocea-i plăcută cu un lied compus de Fany Mendelssohn.

MELUSINA CEA FRUMOASĂ

Investigaţii relativ recente au dus la descoperirea a douăsprezece simfonii pentru ansamblu de corzi. Muzică juvenilă scrisă de o fiinţă excepţional dotată.

"Visul unei nopţi de vară" întrece în valoare chiar şi cele mai bune simfonii ale lui Mendelssohn. Inspirată din comedia fantastică a lui Shakespeare, a fost compusă la vîrsta de 17 ani, şi după 17 ani, la dorinţa regelui Prusiei, completată ca muzică de scenă.

Uvertura "Hibridele" sau "Grota Fingal", este inspirată din vizita la grota respectivă, unde "marea gîlgîie ca într-o cutie muzicală".

O altă uvertură, "Legenda despre Melusina cea frumoasă", este considerată de către Mendelssohn însuşi cea mai reuşită dintre compoziţiile sale. Subiectul: dragostea nefericită dintre sirena Melusina şi un nobil cavaler.

Printre multele concerte care s-au scris pentru "regina instrumentelor muzicale" în perioada romantismului, se detaşează trei concerte: cele ale lui Beethoven, Mendelssohn şi Brahms. Primul şi al treilea sînt puternice realizări simfonice, cu vioară solo. Concertul lui Mendelssohn (opus No. 64) e destinat aproape numai viorii, orchestra fiind ca un fond colorat al unei picturi.

În anul 1839 Fany Hensel Mendelssohn l-a cunoscut la Roma pe Charles Gounod, care locuia la Villa Medici ca stipendiat al Institutului Francez. Iată cum autorul operei "Faust" o descrie pe Fany: "*Madame* Hensel e o muziciană deosebită, pianistă deosebită şi o femeie de spirit superior".

În ziua de 14 mai 1847, în timp ce conducea un cor feminin, Fany Hensel Mendelssohn moare subit. Împlinise doar 42 de ani. Felix se găsea la Leipzig cînd i s-a anunţat pe nepregătite moartea acestui "alter-ego" feminin al său. S-a prăbuşit leşinat. Toată viaţa lor fuseseră legaţi prin idei, gînduri şi simţăminte. Cîteva săptămîni mai tîrziu face un atac vascular, din care nu-şi mai revine. Pe data de 4 noiembrie 1847 îşi dă sfîrşitul. Avea 38 de ani.

A fost înmormîntat la Berlin, în cavoul familiei, alături de scumpa sa Fany. Cécile, soţia lui, a murit cu şase ani mai tîrziu, de tuberculoză. Rivka, a doua soră, a murit subit în anul 1848. Numai Paul a trăit pînă în anul 1874 şi a fost un tutore devotat pentru nepoţii şi nepoatele sale.

Şi totuşi, "der pintolă id", remarca lui Jacob Felix Mendelssohn în legătură cu reactualizarea muzicii lui Bach: "I-a fost sortit unui evreu să restituie lumii cele mai mari opere creştine".

dr. N. Hornstein

Un soţ către soţia sa:

– Draga mea, pregăteşte-ţi geamandanele, vei fi obligată să mă părăseşti, te-am pierdut la poker.

Soţia distrusă:

– Cum s-a întîmplat?

– Am trişat...

ERATA

La schiţa "Un bunic fericit" de Getta Berghof, apărută în numărul trecut, s-a strecurat o greşeală de paginaţie: la pag. 63, col.II, paragraful care începe cu "Casa doctorului Rogers"... şi se termină cu "...condiţia fizică a celuilalt" trebuie plasat în capul coloanei.

Coperta I-a, de la nr. 82, este desenată de DARIAN.

● MUZICĂ

HAIFA

Orchestra simfonică din Haifa condusă de Stanley Sperber, muzician sensibil cu o vastă experienţă şi cu un palmares bogat de concerte dirijate în ţară şi peste hotare, şi-a intitulat programul stagiunii 1993-1994 "Muzică pentru plăcere" exprimînd dorinţa de a prezenta publicului lucrările care îi sînt pe plac, opusurile pe care "şi le-ar alege singur." Ciclul de 12 concerte propulsează pe podium pe lîngă o serie de dirijori cunoscuţi, nume noi, consacrate în ţară şi peste hotare: pianistul cubanez-american Santiago Rodriguez, violoncelistul japonez-american Tsuyosi Tsutsumi, binecunoscuta cîntăreaţă Marianne Hirsti - spre a spicui cîteva exemple.

Promovarea muzicii contemporane israeliene constituie una din preocupările dominante ale dirijorului Stanley Sperber. Actuala stagiune programează două lucrări semnate de nume reprezentative ale muzicii zilelor noastre. "Lăuta Regelui David" de Yehezkel Braun, în prima audiţie absolută, lucrare pentru patru coruri de copii şi orchestră. Premiera s-a bucurat de un deosebit succes; ea a reunit corurile "Ankor" şi "Efroni", corul de copii din Carmiel şi corul Conservatorului israelian din Tel Aviv. Cea de a doua audiţie absolută va avea loc în luna aprilie 1994: "L'oiseau de la guerre" sub semnătura compozitorului Aharon Harlap; opusul are ca sursă de inspiraţie zilele războiului din Golf.

Solicitudinea cu care Stanley Sperber se apleacă asupra creaţiei contemporane israeliene, minuţiozitatea cu care pregăteşte fiecare concert, conturează un dirijor remarcabil, un admirabil muzician care conduce cu mînă sigură ansamblul la al cărui pupitru se află.

Sofia Gelman

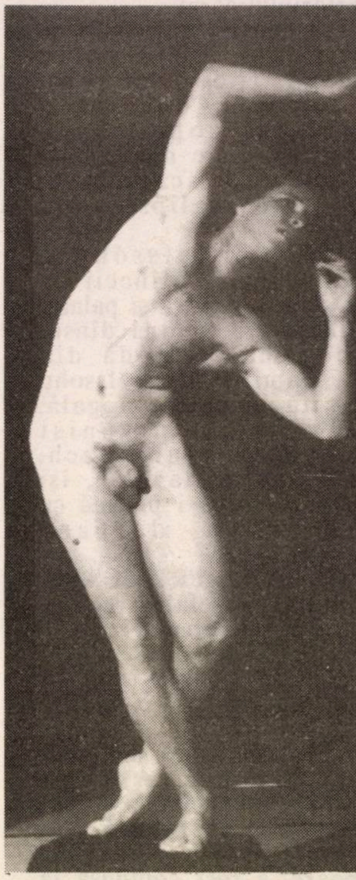

Yaron Margolin

BALET

Fără nici o legătură cu tăierea penisurilor americane

Se află în curs de definitivare un film inspirat din creaţia coreografică a lui Yaron Margolin în special a celei realizate între anii 1979-1980 la Ierusalim.

"Margolin este un artist de o puternică expresivitate rezumînd prin evoluţiile sale, apropate tot ceea ce dansul modern pune în valoare ca originalitate, emoţie şi candoare" - mărturiseşte Athanasius Gadanidis, regizorul viitorului film.

Pelicula îşi propune să arate comunităţii lumii dansului, valoarea stilului, bogăţia ideilor şi tehnica impecabilă a lui Yaron Margolin, un artist reprezentiv pentru dansul modern israelian.

LIMBA ROMÂNĂ SE "WESTERNIZEAZĂ"

Garderoba limbii române se modernizează şi ea în pas cu vremea. Intră în ea forme lexicale de o croială neaşteptată; termeni fistichii, verbe substantivizate, substantive transformate în adjective şi cuvinte străine românizate.

De mulţi ani românii au făcut "blugi" din pantalonii blue jeans şi "bişniţari" din şmecherii care se ocupă cu bussines pe picior. În ultimii ani însă ei au prins un curaj mai mare şi "poartă" cuvinte şi expresii noi care probabil că îi şochează pe purişti aşa cum pe noi ne şochează băieţii cu cercei şi fetele cu brăţări în nas.

În anii trecuţi circula o glumă foarte semnificativă: Ceauşescu vizitează o fabrică de dulciuri, i se oferă o cutie de biscuiţi româneşti, iar el, încîntat, arată cu mîndrie naţională muncitorilor: "Biscuiţi, tovarăşi!". La care muncitorii care iau cuvîntul biscuiţi drept un ordin, cum ar fi "Aplaudaţi!" sau "Mărşăluiţi!", încep să scandeze: Bis-cu-im! Bis-cu-im!

Românii "biscuiesc" azi cu o inventivitate mai mare ca oricînd. Astfel, pe stalinştii de ieri şi de azi îi numesc ingenios "stalinozauri". Pe cei care ridică în slăvi puterea îi numesc "osanalişti" (de la osanale). Securistul este poreclit "Securilă" cu intenţia de a face o analogie cu personaje fantastice ca Gerilă, Setilă, Flămînzilă. Tot aşa este şi "Pecerilă" (fostul membru P.C.R.) şi "Fesenilă" (actualul membru în F.S.N.).

Românii spun azi "relatator" (cel ce relatează), "talciocar" (unul care face comerţ cu lucruri vechi), "buticari" (cei ce vînd în butic-uri).

Ei mai spun "a criminaliza" (a considera pe cineva criminal), "a inocenta" (a prezenta pe cineva drept inocent, nevinovat) şi "a vesterniza" (de la cuvîntul Vest sau Western).

În acest domeniu viitorul, desigur, ne va mai aduce surprize. Hai să spunem, viitorul are să ne... surprizeze!

TOATE FEMEILE POT FI SEDUSE

Înainte cu cîteva luni a apărut la Paris, în editura Olivier Orban, sub titlul "Les hommes et les femmes", un dialog între Françoise Giroud și Bernard-Henri Lévy care a stîrnit și stîrnește vîlvă, volumul devenind un best-seller. Pornind de la experiența amoroasă a fiecăruia dintre interlocutori, "Les hommes et les femmes" e un fel de badinaj în maniera "Les liaisons dangereuses" de Laclos la epoca contemporană. Iată cîteva titluri sugestive ale capitolelor cărții: Despre eliberarea femeilor ca subiect de zeflemea, Despre urîțenie ca nedreptate fundamentală, Despre sentimentul amoros extenuat în expresia sa, Despre gelozie inseparabilă de dragoste, Despre erotism ca ingredient al căsătoriei, Despre fidelitate ca voluptate, Despre diferența ireductibilă dintre sexe, Despre seducție și despre jocurile ei, Despre cuplu ca voință și reprezentare.

Fragmentul pe care-l reproducem poate oferi o imagine a acestui dialog, în care Françoise Giroud și Bernard-Henri Lévy se contrazic deseori într-un foc de artificii fermecător.

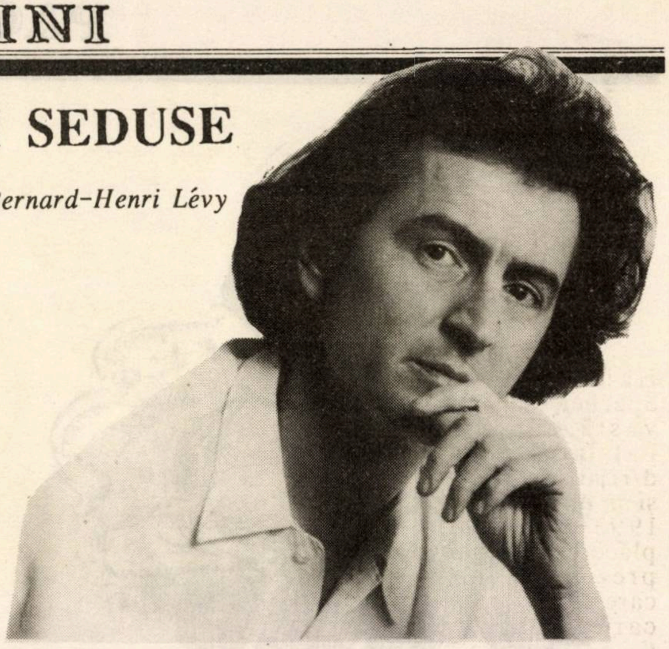

Bernard-Henri Lévy

DESPRE SEDUCȚIE ȘI JOCURILE EI

Françoise Giroud: Vă pun din nou întrebarea: de ce această înclinare, această nebunie? De unde vine această febră a lui Don Juan de a alerga de la o femeie la alta?

Bernard-Henri Lévy: Asta poate fi numită febră? Nu știu. Prototipul lui Don Juan - Valmont - este contrariul unei ființe febrile. E un calculator. Un bărbat ale cărui partenere știu - iar ele se tem de așa ceva - că prima sa calitate e "inteligența".

F. G.: Laclos zice chiar "principiile". El scrie, într-un mod ciudat, că Valmont e un "om cu principii". Și adaugă chiar că aceasta e crima sa cea mai neagră, cea mai de neiertat. Valmont ar fi inocent dacă ar acționa sub imperiul pasiunii. E de condamnat tocmai pentru că nu face nimic fără a fi gîndit totul cu precizie.

B.-H. L.: (...) care e mobilul lui Don Juan? (...) Curiozitatea. (...) E adevărat, nimic nu e mai monoton decît scenariul unei seducții. Atenție! E restul! Ce vine apoi! Iertare dacă vă par nițel cam "direct", dar nu cred, nu cred deloc că ceea ce vine apoi ar fi cît de cît monoton...

F. G.: Nu?

B.-H. L.: Dimpotrivă, e însăși diversitatea... Pluralitate, cea mai totală. Nu există două femei pe lume - nici, presupun, doi bărbați - a căror senzualitate să fie identică... Ca un nou cod, de fiecare dată... Noi emoții... Mîngîieri imperceptibil diferite, și deci tulburătoare... Prin ce aberație s-a putut susține că erotismul e domnia uniformității? Don Juan e cineva care e curios să cunoască erotismul. O curiozitate inepuizabilă - pentru că realitatea este, ea însăși, infinit diversă. A descoperi alt trup al unei femei, altă voce, **alte** gesturi - ce aventură!

F. G.: Vă pun altfel întrebarea. Într-o vreme în care nu mai există virtuți sălbatice, fortărețe inexpugnabile, e de mirare că mai există încă savoarea de a le cuceri. Nu mai e nevoie nici de talent, nici de șiretenie, un fizic aproximativ acceptabil e de ajuns.

B.-H. L.: Apropo de un fizic aproximativ convenabil, cunoașteți expresia lui Stendhal: "Frumusețea, ea te face să cîștigi cincisprezece zile"?

F. G.: E de Stendhal? Aș zice mai curînd că e de Talleyrand. N-are mare importanță.

B.-H. L.: Asta înseamnă în orice caz că frumusețea, farmecul fizic, prestanța joacă un rol foarte mic.

F. G.: Atunci ce joacă un rol? O oarecare pricepere ce aparține tuturor amatorilor de femei?

B.-H. L.: Nici eu nu sînt sigur de așa ceva. Știu că bărbații, cînd discută între ei, susțin acest lucru. După ei toate femeile pot fi cucerite, ba chiar culese. Eu însă am impresia că această mică lume e cam lăudăroasă și că lucrurile sînt nițel mai complicate.

F. G.: Pentru că?

B.-H L.: E adevărat, numeroase femei sînt prost iubite, puțin sau prost dorite: e de ajuns să le faci curte, să desfășori mijloacele cele mai potrivite, și atunci se dovedesc adesea a fi mai disponibile decît par. Atenție, însă! E nevoie să li se facă curte, să fie folosite tot felul de trucuri. Numai imbecilii sau lăudăroșii cred că ele nu așteaptă altceva decît a le cădea în plasă. Cu alte cuvinte, nu sînt de acord cu teoria că e nevoie de o oarecare pricepere ce aparține tuturor amatorilor de femei.

F. G.: Atunci nu o oarecare, ci o mare pricepere. Insist: care sînt, la bărbați, armele, care e strategia seducției? Vă amintiți de celebrul autor dramatic Henry Bernstein? El pretindea că nici o femeie nu rezistă cuiva care îi oferă zilnic

un coş cu flori. Costisitor, dar eficace. Aţi încercat cumva această metodă? Se pot oferi şi cărţi, mărturie că femeia este socotită capabilă să le aprecieze.

B.-H. L.: Cea mai bună strategie - dacă asta poate fi numită strategie - este de a o face să vorbească despre ea însăşi. "Povestiţi... Povestiţi... Sînteţi un caz atît de aparte... Un subiect atît de interesant..." Am observat adeseori că bărbaţii cei mai abili sînt acei care dau această impresie că nimic nu e mai pasionant decît viaţa, emoţiile, starea de spirit, pasiunile doamnei pe care o rîvnesc... Poate fi numită asta strategie?

F. G.: Poate fi inconştientă... Nu deliberată... Strategia e întotdeauna prezentă cînd există dorinţa de a cuceri.

BEIT REUVEN NEUROLOGICAL NURSING HOME
Ierusalim, Str. Reuven 12, Tel.: 02-731213

CĂMIN MODERN DE ASISTENŢĂ
pentru bolnavii de Alzheimer
- cronici şi dependenţi

Autorizat şi supravegheat de Ministerul Sănătăţii
Condus de medici, surori şi personal administrativ
cu o înaltă calificare.
Strict casher.
Internare pe perioade scurte şi lungi.

Detalii se pot obţine duminica, luni, marţi şi joi între orele
9-13, iar miercuri între 11.30-15.
Tel.: 02-731213

B.-H. L.: Femeile se dăruie celor care le doresc, ăsta-i adevărul. Există atîtea dorinţe false! atîtea jumătăţi de dorinţe! atîţia bărbaţi care preferă afacerile, puterea, soarta lumii şi a lor, plăcerii de a cuceri şi de a se bucura de prada cucerită. Lumea bărbaţilor se împarte între cei care iubesc într-adevăr femeile şi cei care simulează. Interesatele ştiu asta şi îi simt din prima clipă. Şi, fireşte, ele se dăruiesc primilor. Strategia vine după aceea.

F. G.: Fără îndoială. Şi pentru că seducţia are un dublu sens, aş zice că pentru femei nu e rău să iubească bărbaţii pentru a le place. Or, acest lucru nu e nici el prea răspîndit...

B.-H. L.: Tocmai, am putea vorbi de îndemînarea femeilor?

F. G.: E multiplă. Multe elemente intră în puterea de a seduce. Bineînţeles, mai întîi e farmecul natural, dar mai ales modul prin care îl foloseşti. Comedia pudorii sau a cochetăriei, frumuseţea sperioasă sau cuceritoare, rolul veşmintelor... Bărbaţii de azi nu prea sînt favorizaţi de costumele moderne, care nu-i avantajează. În afară de *jean*, cînd e purtat foarte bine. În schimb femeile n-au dispus niciodată de un asemenea arsenal de seducţie ca acum, după cum le convine să arate sau să ascundă. Minijupele, tentaţia e quasi-irezistibilă de a strecura o mînă dedesubt, picioarele care nu se mai termină, sînii abia ascunşi, pantalonii lipiţi, aceste învelitoare care poartă numele de rochii şi care desenează fiecare párticică a trupului... În nici o epocă veşmintele feminine n-au fost mai provocătoare, cu excepţia, poate, pentru scurt timp, a Directoratului (guvernul care a condus Franţa între 1795-1799, n.n.). E o plăcere pentru o femeie să joace jocul seducţiei cu ajutorul veşmintelor ei. Cînd îmbătrîneşte, una din marile tristeţi ale femeii este de a se îmbrăca numai pentru a se acoperi.

B.-H. L.: E oare o chestiune de vîrstă? Eu am fost întotdeauna fascinat de eleganţa femeilor... A tuturor femeilor. Mi se pare că femeia e întotdeauna teribil de seducătoare. Dar vorbiţi mai bine decît aş putea-o face eu.

Prelucrare şi traducere:
Ion Mihăileanu
Paris

Amintim că numitul Valmont despre care se vorbeşte la început, este eroul seducător din "Legăturile primejdioase" ale romancierului Laclos. L-am văzut, de curînd, într-un film, interpretat - excelent! - de John Malcovitch.

În Africa de sud s-au produs, într-adevăr, schimbări importante. Pînă mai ieri, acolo se omorau între ei albii şi negrii. De vreo două săptămîni încoace se omoară între ei numai negrii din partidul lui Mandela cu cei din tribul Zulu.

"DIK 704" NU RĂSPUNDE

ROLL JOICE

O povestire de spionaj.
Cu diplomaţi şi agenţi secreţi.
Nu de alta, dar tema e mereu de actualitate.
Pretutindeni.

Telefonul sună de trei ori. În sfîrşit, cineva ridică receptorul şi spuse scurt: Aici, Brown!"

Eram reporter la un cotidian din Londra şi de o lună încercam să intru în legătură cu un anume Pavlowski, un diplomat polonez, care ceruse azil politic în Anglia.

Ziarul la care lucram bănuia că Pavlowski cunoştea anumite secrete ale ruşilor, cu privire la infiltrarea lor în cîmpurile petrolifere din Orientul Mijlociu. Misiunea mea era simplă: să-l găsesc pe acest Pavlowski şi să-l fac să vorbească.

- Simplu şi uşor, îmi spuse redactorul şef, deşi pentru mine era clar că o întrevedere cu Pavlowski ar fi fost tot atît de uşor de obţinut, cît şi o şuetă cu regina Angliei.

Totuşi, nu m-am dat bătut. După trei săptămîni, izbutisem să aflu că Pavlowski se găsea la Londra şi că era în grija Serviciului Secret, departamentul T.T.45.

Am luat legătura cu un alt polonez care fusese, şi el, cercetat la departamentul T.T.45, înainte de a i se acorda dreptul de a deschide o cafenea la Liverpool. În schimbul unei sume respectabile, el mi-a furnizat nmărul lui T.T. 45. I se spuse să telefoneze acolo, în cazul cînd "şi-ar mai fi amintit ceva".

Mi se păruse oarecum curios. Nu auzisem niciodată despre un număr de telefon "Dix 704". Timp de o săptămînă, n-am putut să mă hotărîsc să telefonez. Dar redactorul şef începu să devină nerăbdător. Într-o zi, mă chemă la el şi îmi spuse pe un ton care nu admitea replică:

- Rawson, vreau să văd reportajul cu Pavlowski în ziar, în cel mai scurt timp. Altfel, mă voi vedea nevoit să mă uit cu atenţie pe lista cheltuielilor pe care le-ai făcut în ultimul timp.

Am înghiţit în sec şi mi-am spus că trebuie să fac ceva. Am plecat de la redacţie şi m-am dus la o berărie, nu departe de Scotland Yard. Înainte de a intra în cabina telefonică, am dat pe gît două pahare mari cu bere. În sfîrşit, m-am hotărît:

- Domnişoară, dă-mi te rog "Dix 704".

S-a auzit un ţîrîit prelung, apoi încă unul şi încă unul, pînă cînd receptorul fu ridicat şi cineva spuse:

- Aici Brown!

- Alo, domnule Brown, am rostit eu uşor emoţionat. La telefon, Rawson.

- Rawson?

Parcă aş fi spus Gorbaciov. Sau Elţin.

- Rawson? repetă el.Aha, da, bineînţeles. Ce mai faci? Cum a fost călătoria?

- Pardon?

- Călătoria a fost plăcută?

- Plăcută, am murmurat neştiind ce să spun altceva.

- Bine, spuse necunoscutul domn Brown. Vino să-mi povesteşti şi mie. Ia un taxi. Crezi că în douăzeci de minute vei putea fi aici?

Nu ştiam ce să răspund. Brusc, îmi veni o idee.

- Domnule Brown, o să ţi se pară caraghios, dar pur şi simplu am uitat adresa.

Urmă o pauză, apoi vocea de la celălalt capăt al firului mi se adresă din nou.

- Vrei să-mi spui din nou numele dumitale?

- Rawson.

- Unde eşti acum?

- Într-o berărie.

Brown făcu din nou o pauză de cîteva secunde.

- Hm, spuse el, Rawson pe care îl cunoşteam, nu bea.

- Dar numele meu este într-adevăr Rawson, am replicat. Obişnuiesc să beau din cînd în cînd şi am fost îndreptat spre dumneata de altcineva...

Vocea lui devenise glacială:

- Şi ce doreşti?

- Nimic decît... o mică convorbire...

- Despre ce?

- Domnule Brown, cred că oricum, nu este bine... la telefon...

- Bine, în cît timp crezi că ai putea veni de acolo la...

- Scotland Yard? - am întrebat.

- Nu. "Baker's" în Gally Street.

- Ce este aceasta?

- Tot o berărie. Şi mie îmi place un păhărel.

- Perfect. Voi fi acolo într-un sfert de oră. Dar cum ne vom recunoaşte?

- Cum eşti îmbrăcat?

- Cu un costum gri. Şi ochelari de soare.

- Bine. Voi fi acolo în salon şi voi bea un "Martini". Am şi eu ochelari de soare.

Un sfert de oră mai tîrziu, intram la "Baker's". Mi-a fost cam greu să-l descopăr, deoarece mai erau încă alte unsprezece persoane cu ochelari de soare şi şase persoane care aveau în faţă cîte un pahar de "Martini".

- Domnul Brown? am întrebat.

- Nu, domnule, răspunse cel interpelat privindu-mă curios. De ce aş fi Brown?

M-am întors încurcat, cînd unul din clienţii de la o masă vecină, mi se adresă:

- Rawson?

Brown era o persoană de statură scundă şi avea mai de grabă aspectul unui ceasornicar.

Ne-am aşezat împreună, într-un colţ mai retras al localului. Un timp am tăcut amîndoi. Nu prea mă simţeam în largul meu. Sincer să fiu, nu mai vorbisem pînă atunci cu cineva de la Serviciul Secret.

- Numele meu este Brown, spuse el, în cele din urmă. Cred că este bine să ştii asta de la început.

- Bun. N-are în fond nici o importanţă. Ceea ce este important pentru mine este să vorbesc cu Pavlowski.

Brown se uită atent la mine, apoi îmi spuse:

- Hai să facem o plimbare...

O plimbare? M-am simţit înfiorat. Am intrat în "Hyde Park" şi ne-am aşezat pe o bancă. Era un loc ferit. Ne-am aprins cîte o ţigară.

- Ce doreşti, în fond, domnule Rawson?

I-am povestit. El m-a ascultat cu atenţie şi apoi mă întrebă:

- Ce te-a făcut să crezi că te voi ajuta?

- Hm... ştiu că dumneata eşti persoana care îl anchetează pe Pavlowski. După ce termini cu el, poţi să mi-l pasezi mie.

Brown mă privi scrutător.

- Într-un fel, profesiile noastre se aseamănă, am spus eu.

- Deh, nu văd cum... dar, mă rog, să văd ce aş putea face pentru dumneata...

Se ridică.

- Pot să te conduc cu taxiul, domnule Brown?

Eram curios să văd unde va coborî.

- Nu, mulţumesc, răspunse el. Sînt cu maşina mea.

- Atunci, am îndrăznit eu, poate mă poţi conduce dumneata...

Brown ridică din umeri:

- Regret, dar maşina mea este prea mică...

Ne-am despărţit. Trei zile mai tîrziu, telefonul de pe biroul meu sună.

- Alo! Rawson? La telefon Pavlowski. Mi s-a spus că doriţi să staţi de vorbă cu mine.

După publicarea reportajului de senzaţie cu Pavlowski, l-am căutat pe Brown pentru a-i mulţumi.

Telefonul sună în van la "Dix 704" şi cînd m-am informat, am aflat că numărul fusese desfiinţat...

Traducere de B. Ragus
San Francisco

CALEIDOSCOP

de dr. S. Iacobson

Jurnalul de la venirea în ţară (1960), prozele scurte cu tipologie israeliană, ca şi cronicile gastronomice... au un bagaj cultural organic integrat în profesia fundamentală a scriitorului: psihiatria.

Elena-Ester Tacciu
Viaţa noastră

Jurnalul este, aşa cum spune autorul, un "drenaj de idei, o apă cerebrală" în care intră, salutar, gînduri şi reflecţii asupra vieţii şi societăţii.

I. Fîntînaru
Minimum

Ce este "Caleidoscopul" dr-ului Iacobson? Un unghi original, amuzant, terifiant de a vedea viaţa, viaţa, viaţa.

Rodica Grindea
Revista mea

Doctorul Iacobson, percutant observator al cotidianului, ironist subţire şi, mai presus de toate, îndrăgostit de cele pămînteşti, ne-a oferit o carte care se citeşte cu delectare.

C.Isac
Facla

În paginile volumului descoperim nu numai un intelectual de înaltă clasă, ci şi un scriitor multilateral, care îşi alege cu grijă subiectele pe care le cizelează cu fineţe de bijutier.

S. Damnar
Adevărul

Cartea se poate obţine trimiţînd un cec bancar de 40 de şekeli pe adresa autorului: Dr. S. Iacobson - Dizengof, 78 Tel Aviv 64332.

Agenţiile de presă anunţă noi întîlniri de lucru între Yasser Arafat şi Shimon Peres la Oslo, apoi în staţiunea elveţiană de ski, Davos Următoarele întîlniri de lucru sînt programate la St. Moritz, Cannes, Monte Carlo, Palma de Majorca şi Honolulu, Hawaii.

Premierul francez, Eduard Balladur, a hotărît, pe tăcute şi spre uimirea admiratorilor săi, să elibereze doi terorişti iranieni, a căror extrădare în Elveţia a fost cerută de guvernul de la Berna - şi să-i trimită, cu avionul, acasă la Teheran.

Balladur sau Ballamoale?

MINIMUM E OM CA TOŢI OAM

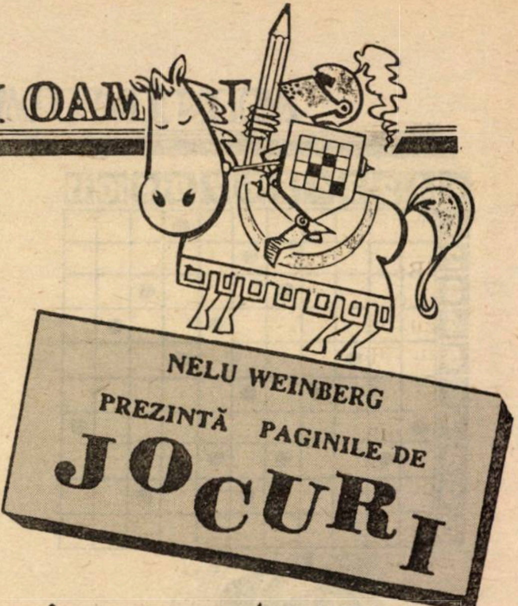

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1					●				●		
2				●				●			
3		●				●				●	
4			●					●			
5	●				●		●				●
6		●		●					●		
7					●					●	
8	●		●			●		●			
9				●					●		●
10		●					●				
11					●			●			

ISRAELUL DE-A LUNGUL ANILOR

ORIZONTAL: 1) Hotărîrea ONU de împărţire a Palestinei în două state: arab şi israelian - Sosirea unui prim grup de olimi din România stabilindu-se la Iaffo şi Tzfat (sec 18) - Tel Aviv-ul devine oraş 2) Lordul Pasfield întocmeşte o Carte Albă în care propune formarea unui consiliu legislativ compus din evrei şi arabi - Preşedinte al ţării este Itzhak Ben Zvi iar prim-ministru David Ben Gurion - Cucerirea portului Acco de către cruciaţi sub comanda lui Richard Inimă de Leu (sec. 12) 3) Constituirea unui guvern de unitate naţională format din partidele Mapai şi Likud - La cucerirea acestor pămînturi Napoleon dă o declaraţie prin care recunoaşte dreptul poporului evreu de a stăpîni ţara (sec. 18) 4) Conflict militar arabo-israelian - Sosirea în ţară a unei delegaţii în frunte cu profesorul Haim Weizman, preşedintele Organizaţiei Sioniste - T. Herzl a creat la Londra "Fondul Colonizării Evreilor" (sec.19) 5) Începuturile marei aliale ruse - Tulburări arabe urmare a unor acţiuni anti-evreieşti a unor agenţi hitlerişti locali şi a cîtorva fascişti veniţi din Italia 6) Declaraţia Balfour prin care Marea Britanie se obligă să sprijine crearea unui cămin evreiesc - "Jewish Agency" (Sochnutul) se stabileşte în ţară pentru a putea ajuta pe olimi 7) Înfiinţarea statului Israel - Pierderea alegerilor de către Alinierea Muncitorească (Mapai - Mapam) 8) Prim ministru al Israelului este aleasă Golda Meir - Crearea organizaţiei subterane "Nili" de subminare a stăpînirii turceşti 9) Tratative de împărţire a Eretz Israelului între evrei şi arabi la propunerea Angliei - Vizita istorică a lui Sadat la Ierusalim şi expunerea în Knesset a principiilor unui acord de pace 10) Iau fiinţă coloniile Bnei Brak şi Herzlia - Guvern condus de Moshe Sharet 11) Preşedinte al statului este Şneur Zalman Şazar iar prim ministru Golda Meir - ia fiinţă colonia Nahlat Iaacov - Numirea ca prim-ministru a lui Levi Eskol.

VERTICAL: 1) Războiul de şase zile - Ia fiinţă satul Iavne, oraşelul de mai tîrziu - Are loc congresul de la Tel-Ganim care stabileşte prima unificare a tuturor organizaţiilor muncitoreşti 2) Încheierea istoricului acord israeliano-palestinean - Elaborarea de către englezi a unei alte Cărţi Albe ce menţionează crearea unui stat palestinian, evreii rămânînd o populaţie minoritară - În Germania vine la putere Hitler ceea ce duce la un nou val de alia europeană 3) Pămînturile Palestinei sub stăpînirea mamelucilor (sec. 15) - Constituirea unei brigăzi evreieşti de participare alături de englezi la războiul antihitlerist - Constituirea primei comunităţi evreieşti la Haifa (sec. 19) 4) Sosirea unor grupuri mari de olimi din Lituania (sec. 19) - Conducerea ţării de către un guvern Likud în frunte cu I. Şamir - Marea alia rusă 5) Primirea Israelului la ONU - Înfiinţarea Kupat Holimului 6) Conducerea alternativă a ţării de către un guvern de unitate naţională Mapai-Likud - Israelul are de suferit de pe urma Skadurilor irakiene în timpul războiului din golf - Scufundarea de către germani a vasului "Struma" cu 769 olimi dn România 7) Întemeierea satului Petah - Tikva, adică"Poarta Speranţei" (sec. 19) - Deschiderea la Ierusalim a primei şcoli de artă "Bezalel" şi a organizaţiilor sportive "Macabi" şi "Bar Ghiora" 8) Semnarea la Washington a tratatului de pace între Israel şi Egipt - Propunere de retragere parţială israeliană şi deschiderea navigaţiei prin Suez 9) Învingător în alegeri, Likudul şi I. Şamir conduc ţara - Se pune capăt regimului militar în Eretz Israel, Anglia numind ca Înalt Comisar pe Sir Herbert Samuel - Stabilirea în Eretz Israel a unui grup de olimi europeni sub conducerea lui Iehuda Hasid (sec. 17) 10) Formarea satului Natania - Perioadă în care prim-ministru este David Ben Gurion - Campania din Sinai 11) Crearea primului kibutz, a "familiei celor fără de familii" - "Sîmbăta neagră", zi intrată astfel în istorie, cu arestarea de către englezi a conducătorilor evrei - Organizarea de către Hagana a fugii evreilor din Grecia şi Iugoslavia spre Eretz Israel.

NELU WEINBWEG

NOTĂ: Careul cuprinde cifre reprezentînd anii evenimentelor menţionate. Majoritatea sînt în sec. XX. Pentru cele din alte secole s-a făcut menţiunea respectivă. Mijloc de dezlegare: la locurile cu două căsuţe se vor trece ultimile cifre ale anului respectiv. Ex.: "Tel-Avivul devine oraş" - răspunsul este "1921": se va trece, conform spaţiului: "21". La fel pentru cele trei căsuţe, respectiv ultimile trei cifre.

MINIMUM E OM CA TOTI OAMENII

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1								●			
2						●					
3					●				●		
4							●			●	
5			●					●			
6				●		●					
7	●										●
8		●			●		●				
9						●			●		
10											

APĂ DE PLOAIE

ORIZONTAL: 1) Descărcare însoţită de burniţă... - Plouă şi ninge... 2) Plouat - Plină de noroi 3) Se bucură de apă - Dezlănţuire furtunoasă - Înnorare parţială (fig.) 4) Urgia ploilor (pop.) - Aversă locală! 5) Pene! - Muncă de teren - Inundabil în porţiunea terminală! 6) "International Exhibitions Bureau" (sigla) - A se împrăştia norii 7) Furtună cu ploi torenţiale (pl.) 8) Lese! - Cerne des (pl.) 9) Mai marele ploilor - Cota medie! - Înnorări parţiale! 10) Ploi... artificiale.

VERTICAL: 1) Vestitorii ploii - Material de ploaie 2) Însoţeşte ploile torenţiale - Pune la îndoială... unele date meteorologice! 3) Acoperiţi numai în parte! - Apare după ploaie 4) A scoate toată apa - Se întinde la vorbă 5) Aversă torenţială! - Vad în toponimia afrikaans - Limitele pavajului! 6) Secvenţă proteică de bază a codorului ochre - Plouat 7) Bate în rafale, cu tunete şi fulgere - bubuie şi fulgeră... în timpul furtunii! - Aduce ploaia după părerea lui Nash 8) Fixează cota apelor - Alte feluri de ploi... artificiale 9) Înseninare parţială... cînd se sfîrşeşte furtuna! - Norii ce nu aduc ploaie 10) Le-a luat potopul! - Gata să tune şi să fulgere 11) Ploaie... în rate - ... şi acum vreme bună!

DICŢIONAR: DRIF, UAA

Nelu Weinberg

Dezlegările jocurilor din MINIMUM nr.82

De Anul Nou : MINIMUM, CRIN, URĂTOR, ZAŢ, SĂRUT, OS, I, UBI, UREAZĂ, CARE, OJA, LI, ARAT, GA, S, NI, I, RINA, T, AV, O, OT, ION, MUSAFIRI, CITITORILOR, LUMINA, M, ACI, APA, C, ZIAR, C, LA, MULŢI, ANI

Mihail Rinea: BÎRLAD, ZIARIST, ORDINEA, V, ALEE, GP, ROMANIA, IBH, ZORILE, E, BĂCAN, A, ES, TRANCU, SI, CAMERA, U, ROTC, RAL, TIMICA, RIA, ER, ANULA, TRIA, IORGA, ESD, ICNI, CLEI, M, IED, U, S, H, CLARA, MISMAR, MARIA, PRESA, RA, ALE, SOCOR, RAME, NOASTRA, SEMNAL

Diateza: TOAMNĂ TÎRZIE: TOMATE, ARM, AROMA, ARII, NATURA, AUR, GR, R, RAM, I, O, IGRASIOS, UPN, O, MUST, ROMANTA, TE, INUNDA, NI, ODI, SCOLI, CRAMA, FRIG

Toamnă tîrzie: TOMATE, ARM, AROMA, ARII, NATURA, AUR, GR, R, RAM, I, O, IGRASIOS, UPN, O, MUST, ROMANTA, TE, INUNDA, NI, ODI, SCOLI, CRAMA, FRIG

Bahică: SUGATIVA, COŞ, ELEMENT,, AITT, TUNARI, ICTER, EI, RAMURA, TU, TRISA, ARS, G, SOATA, BN. ECU, ERZA, BA, AMOR, T, A, CINSTIŢI, IS, CARII, NN, LIRE, T, TATAR, ARAPI, TALERE

Coperta literară: C. IACOBSON - CALEIDOSCOP

În curs de apariţie:

Beatrice Simovici

LA POARTA AMINTIRILOR

A apărut

POVEŞTI, POVEŞTI...
de
Felicia Keifa

Cartea se poate procura trimiţînd un cec de 20 şekeli la adresa:

F. KEIFA - Reh. Jabotinski,
34/2 Tel Aviv 62287

A APĂRUT

"ALMANAHUL UMOR - REBUS"
1994

● Cuvinte încrucişate ● Umor ●

● Anecdote ●. Nuvele umoristice ●

● ... şi multe altele ●

Almanahul poate fi obţinut trimiţînd un cec de 30 şk. pe adresa:

Nelu Weinberg - POB 3393 - AŞDOD

ALMANAH
UMOR
REBUS
UMOREBUS
Nr. 1

MINIMUM E OM CA TOŢI OAMENII

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1											
2							●				
3				●		●			●		
4			●				●				
5									●		
6		●			●						●
7						●			●		
8					●			●			
9	●			●							
10								●			

ŞI DACĂ PLOAIA BATE-N GEAM...

ORIZONTAL: 1) Tună şi fulgeră...(pl.) 2) Bancul... cu cea mai mare ploaie – Îi place apa... 3) Printre picături – Cad primele picături! – Bir! 4) În silă! – Şanţ...pe suprafaţă – Începe să transpire! 5) Precipitaţii într-o atmosferă încărcată (sing.) – Sfîrşitul furtunii! 6) Puţină apăraie! – Staţiune balneoclimaterică în jud. Buzău. 7) Mediul ploilor utile – Fulgeră puţin – Ţese! 8) Cei stinşi cu apă – Două perechi de şoşoni! – Şanţ în lemn 9) La ieşirea din cramă! – Rădăcinile de foc ale ploii 10) Formă de descărcare electrică – Aceea.

VERTICAL: 1) Deplasare însoţită de vînt şi precipitaţii 2) Dezlănţuiri furtunoase – Epilog la... păşind în ploaie (sing.) 3) Curge pe umeri... – Turnat cu găleata 4) O măsură luată în caz de... înnorare! – A interpreta simfonia ploii 5) A stat mult în ploaie... – Începe să fie frig! 6) Printre picături! – Plouă la comandă – A urca 7) Adună apă de ploaie (pl.) 8) Gata de a tuna şi fulgera 9) În ploaie! – Ploaie...tare 10) Descărcări atmosferice urmate de...burniţe 11) Vremea ploilor noastre... – Licăreşte printre nori.

DICŢIONAR: SIRIU

NELU WEINBERG

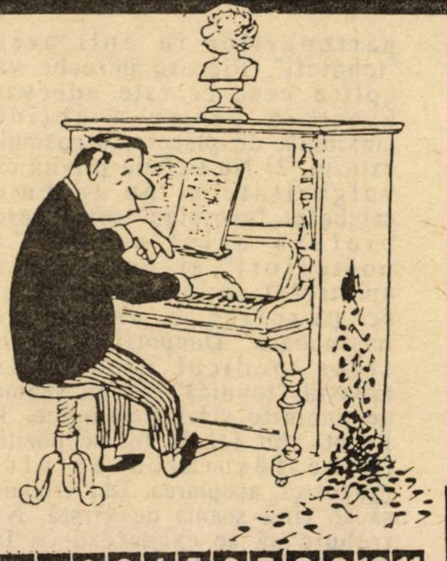

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1						●					
2					●						
3							●			●	
4		●				●			●		
5								●			●
6				●							
7			●				●				
8	●										
9				●			●			●	
10					●						
11						●					

INTERPRETĂRI

ORIZONTAL: Fine... de tot – Os... bun de aruncat 2) Aliat de nădejde – O bandă... uşor de prins 3) Praf... de copt – Scos la bătaie... cu repetiţie 4) Punct... alimentar – Expunere făcută în curînd! – Stop cadru! 5) Date uitării – Ţinut pustiu! 6) Nume de bărbat – Trăieşte pe picioarele lui 7) Debutante în ale scrisului – Un om... model – Epoca bronzului 8) Un fel de amestecătură (pl.) 9) A face o compunere – Pregătit să facă faţă – Strîns înlănţuită 10) Vin zilnic la cină – Fard morfologic 11) Manuale... de sudură – Tip de acumulator (pl.)

VERTICAL: 1) Îţi întoarce spatele cînd nu te porţi corect – Suportă bătaia din politeţe 2) Trase din teacă – Prezent pentru întreruperea cursurilor 3) Luat pe sprînceană – Debutante la televiziune 4) Pîine intermediară – Timp... de expunere! – Un kil... jumate! 5) Se menţin fermi pe poziţie 6) Urcată pe scări – Acţiune captivantă 7) Băgat... în boală – Membru inferior – Salve de puşti 8) Prezentare la posturi – Dubios... în expresie 9) A ţine pasul – Femeie cinstită 10) Multe sînt plesnite cu el – Contrainformaţii(!) – Aria cercului! 11) Expresie figurativă – Se produc într-un concert de fluierături.

Nelu Weinberg

– Astăzi sînt grăbită, anunţă o doamnă sosind la coafor. Sînt mulţumită dacă îmi faceţi un rezumat al aventurilor extraconjugale ale doamnei Herşcovici şi un foarte scurt bilanţ al sănătăţii doamnei Iancovici.

Un tip se duce la avocat.

– Vreau să divorţez cît mai repede!

– De ce?

– Nevastă-mea mi-a zis că sînt idiot.

– Totuşi, domnule, nu e un motiv de divorţ.

– Poate că nu pentru dumneata, dar închipuiţi-vă că aseară m-am întors acasă fără să anunţ şi am găsit-o pe nevastă-mă în pat cu altul. Atunci, întors pe dos, am întrebat-o: Ce dracu faci aici? Ştiţi ce mi-a răspuns? Nu vezi, idiotule?

Soţia unui pescar se plînge vecinei:

– Astăzi l-am însoţit pe bărbatul meu la pescuit şi le-am făcut toate pe dos. Am vorbit prea tare, am folosit o undiţă proastă, am tras de ea prea devreme. Şi, colac peste pupăză, am prins mai mult peşte decît el.

Un scoţian foarte bogat şi foarte zgîrcit e solicitat să facă o donaţie substanţială orfelinatului deschis de curînd. După ce chibzuieşte îndelung, ce credeţi că oferă? Doi orfani.

Sànàtatea

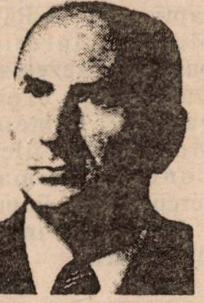

CITITORII ÎNŢREABĂ, DR. WATTS RASPUNDE

HERSCH - Holon. Ne întrebaţi dacă circumcizia are vreo influenţă asupra dezvoltării membrului viril. Aşa cum arată denumirea, este vorba de "tăierea împrejur" şi nicidecum de o tăiere în lungime. La unele festivităţi de Brith Mila se întîmplă să-i auzim pe unii mucaliţi spunînd: "Ce păcat că în loc să se adauge o bucăţică, se taie şi se aruncă o bucaţă atît de necesară în căsnicie!". În general, mărimea penisului nu are nici o importanţă în satisfacerea sexuală a femeii; bineînţeles dacă nu e o exagerare, nici în plus nici în minus. Într-un tratat de urologie elaborat de dr. docent Strominger se constată o oarecare diminuare a penisului la bărbaţii circumcişi. Dar nu se ajunge la concluzii ştiinţifice foarte clare. Problema este interesantă şi poate că un for competent alcătuit din anatomişti, sexologi, urologi, endocrinologi precum şi eruditi teologi ar putea să o clarifice. Nu e mai puţin adevărat că femeile care jinduiesc după un penis cu dimensiuni prezentabile, ar fi interesate de concluziile unui asemenea for.

IDA - Herzlia. Căderea părului - alopecia - în cazul dvs. poate fi vorba de seborhee, adică de secreţia exagerată a grăsimii de rădăcina părului.

SHOSY - Ranana. 1) Deşi se vorbeşte de "arta amorului" trebuie să se ţină seama şi de posibilitatea utilizării"tehnicii" sexualităţii, care este variabilă de la cuplu la cuplu. Are importanţă, bineînţeles, vîrsta partenerilor în aplicarea "tehnicii". Fiecare pereche va aplica ceea ce este adecvat acesteia pentru a obţine maximum de plăcere, orgasmul, extazul. 2) Nu trebuie privită ca vulgaritate şi nu trebuie etichetat "grosolan" soţul care preferă actul sexual "a posteriori" şi nu trebuie apostrofat că "numai la bordel se practică o astfel de împreunare". Dimpotrivă, uneori chiar medicul recomandă această "tehnică", ţinînd seama de anumite stări fiziologice. 3) Repet, sînt fel de fel de poziţii în desfăşurarea actului dragostei, acuplarea. Dar trebuie să se ţină seama de vîrstă. Nu trebuie să se exagereze ca în cele ce urmează: "Pleacă fiica în voiaj de nuntă iar mama o roagă să-i scrie dacă e fericită şi cum se comportă adoratul ginere. Ea îi scrie că soţul este atent, drăgostos şi că aplică diferite tehnici sexuale pentru a o face fericită. Printre acestea şi "săritura cerbului". A doua zi, tînăra soţie primeşte o telegramă: "Vino urgent acasă. Tata fracturat picioarele."

NATAN - Ierusalim. Oxyurasa, adică prezenţa paraziţilor oxyuri în interiorul intestinului este, de cele mai multe ori, "familiară"; dacă cineva din familie are aceşti paraziţi atunci toţi membrii din familie care locuiesc în acelaş apartament poartă şi ei oxyuri. Deci toţi trebuie să urmeze tratamentul indicat la Kupat Holim. Vă recomandăm, în plus, clisme cu usturoi, leac popular care este adoptat şi de medici. Pentru a preveni apariţia oxyurilor se recomandă în primul rînd igiena alimentară: zarzavaturile nu numai că trebuie bine spălate, dar trebuie să fie şi opărite.

SENIORINA - Haifa 1) Umiditatea părţilor genitale este normală. Dar nu trebuie să se transforme în secreţie, în scurgere. Dacă totuşi aţi constatat această scurgere ce vă jenează şi pătează lenjeria, atunci aveţi ceea ce se numeşte popular "poală albă" (leucohee). Cînd petele sînt galbene atunci denotă că secreţia s-a infectat. În acest caz, trebuie să vă abţineţi de la relaţii sexuale pînă la vindecare. Medicul ginecolog vă va face în primul rînd o analiză a secreţiei şi după rezultatul acesteia veţi primi tratamentul corespunzător. 2) Celulele vii trăiesc numai în mediu lichid. De aceea nasul, gura, limba, uretra, vulva sînt umede.

ABRAHAM - Afula. Inflamaţia limbii - glossita - poate avea cauze locale, dar poate să fie oglinda unei boli din interiorul corpului. De altfel felul cum se prezintă limba este un indiciu al multor boli. De aceea doctorul îşi invită pacientul, chiar de la începutul consultaţiei, să arate limba. Medicul citeşte în ea ca într-o carte depistînd boli de stomac, boli toxice de rinichi, diabet, anemii etc. Dacă afecţiunea este locală (afte, mycose) tratamentul este, şi el, local; se stabileşte de către medici stomatologi sau oto-rino-laringologi.

BERL - Ramle . Cortisonul este un medicament excelent, dar nu recomandăm utilizarea lui fără avizul medicului. Reumatologul de la Kupat Holim, după o examinare clinică şi de laborator, va decide doza necesară în cazul dvs. Se spune "nu există boli, ci bolnavi". Fiecare face boala altfel.

ARONSHON - Ghivataim . 1) Secreţia uretrală nu denotă, neapărat, o gonoree. Trebuie să examinaţi, la un laborator, această secreţie şi dacă se pune în evidenţă microbul "gonococ", numai atunci se precizează că v-aţi îmbolnăvit de blenoragie. Urologul va stabili tratamentul adecuat şi vă va prescrie mjloacele moderne ce există în arsenalul terapeutic. 2) Da, există şi secreţii din uretră (scurgeri banale din penis) care nu au nici o legătură cu blenoragia. Printre alţi agenţi microbieni s-au depistat, în ultimul timp, multe cazuri de uretrită şi prostatită provocate de microbul chlamida. Pentru a pune în evidenţă existenţa acestui microb se face un examen al sîngelui. Tratamentul recomandat este cu antibiotice, dar nu acelaşi care acţionează contra blenoragiei; se utilizeaza antibiotice speciale din familia tetracyclinei. În farmacii se găsesc sub diferite denumiri şi, bineînţeles, nu se vînd decît cu reţeta medicului. 3) Desigur că în toate aceste cazuri trebuie examinată medical şi partenera.

MINIMUM E OM CA TOTI OAMENII

● Mulți chemați, puțini... rămași. În ultimii trei ani, după prăbușirea regimurilor comuniste din estul Europei, fotbalul israelian a fost "invadat" de străini. În deosebi, ruși, români și bulgari. Cel mai bine au reușit rușii, care sînt "căutați" de toate echipele. Românii păreau a fi în situație asemănătoare, dar n-au "ținut" vreme prea îndelungată. În afară de Gh. Liliac la Hapoel Țafririm Holon și Marian Bîcu la Hapoel Beer Șeva. Unul din ultimii "mohicani" români este Constantin Marcu. Pînă acum cîteva săptămîni, acesta a jucat la Țafririm, unde a făcut, aproape întotdeauna, o figură remarcabilă. De la o vreme însă, între el și antrenorul Eli Guttman s-au ivit neînțelegeri care au culminat, în public, cu un gest reprobabil al lui Marcu. Acum cîteva săptămîni, la meciul cu Hapoel Petah Tikva, cînd a văzut că antrenorul vrea să-l înlocuiască cu un alt jucător, și-a dezbrăcat tricoul în mod demonstrativ, l-a trîntit de pămînt și a părăsit terenul. De ocazie a profitat Hapoel Tel Aviv, care s-a oferit să-l "cumpere" pe "rebel"; Țafirim a acceptat și Marcu marchează acum goluri pentru noua lui echipă israeliană!

Constantin Marcu: a aruncat mănușa (adică tricoul)

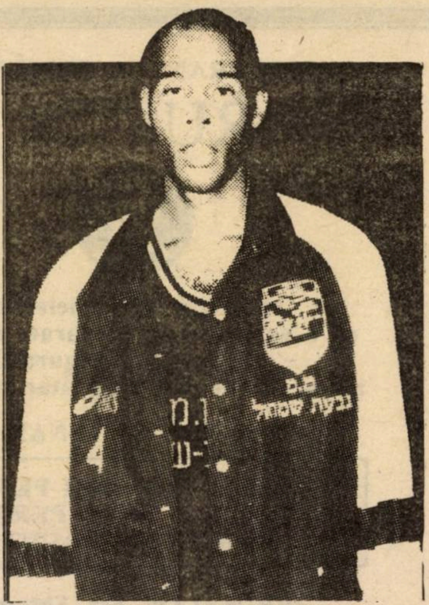

Bred show

● Baschetul este un sport în care se înscriu multe puncte. Foarte multe. Dar pînă și cele mai mari vedete nu reușesc în maximum de formă, să treacă de o medie, socotită excepțională, de 30-40 de puncte de meci. Colosul american Wilt Chamberlain (2 m. 16) stabilise în 1962 un record mondial, cînd a marcat, într-unul din meciuri, 100 puncte, sub culorile echipei "Philadelphia Warriors". Nu de mult, un alt american, tot negru, dar mai puțin faimos, Kevin Bredshaw, a repetat isprava lui Chamberlain. Unde? În... Israel. Într-adevăr, în meciul de ligă secundă, dintre Ghivat Shmuel și Macabi Tveria, Kevin Bredshaw, în excelentă dispoziție de joc, a făcut ce a vrut pe teren și a înscris și el exact 100 puncte. "Zestre" cu care speră să-și găsească, pînă la urmă, loc într-una din echipele din liga națională!

● Ce face un baschetbalist creștin, din altă țară, care ține să joace în Israel? Există mai multe posibilități, dar soluția cea mai sigură a fost cea la care a recurs, recent, un jucător sîrb, pe nume Alexander Nicolici. Acesta are o prietenă, Milenka Nadovici, tot sîrboaică, jucătoare în echipa Macabi Ramat Hen. Alexander a venit aici, în vizită la Milenka, s-a îndrăgostit de Israel și a vrut să joace la Macabi Petah Tikva. Din păcate , la această echipă nu mai era loc pentru încă un străin. Alexander Nicolici a luat atunci o hotărîre eroică: dacă nu pot fi jucător străin, nimic nu mă împiedică să fiu jucător... evreu. A plecat la Belgrad, și-a făcut "brit-mila" la un spital, s-a scăldat în "mikve" și a trecut examenul de iudaism la un rabin local. De acolo, s-a întors... ole hadaș. Să nu-l căutați însă sub numele de Nicolici la Macabi Petah Tikva, căci, în noua lui situație, are și o nouă identitate: David Ben-Abraham!

● Au mai rămas aproape cinci luni pînă la lovitura de începere în turneul final al campionatului mondial de fotbal și, la Londra, bookmakerii au serios de lucru. "Bursa pariurilor" va cunoaște, pînă la 17 iunie 1994, multe urcușuri și coborîșuri, în funcție de rezultatele pe care echipele calificate le vor scoate în meciurile "de încălzire". Favorite sînt, deocamdată, Germania și Brazilia, la cota 4 - 1. Urmează: Italia 5 - 1, Olanda 7 - 1, Argentina 8 - 1, Columbia 10 - 1, Spania 16 - 1. Dacă vă interesează, România "e dată" la 50 - 1, la fel cu Bulgaria și cu Statele Unite. Outsiderele competiției sînt, la ora actuală, Coreea de Sud și Arabia Saudită cu 250 - 1. N-avem informații, deocamdată, în legătură cu Camerunul, dar înfrîngerea catastrofală, în fața lui Macabi Tel Aviv, a produs, în lume, efectul unei bombe... fotbalistice. La Yaounde, capitala Camerunului, primul ministru a decis să se ocupe, personal, de pregătirile echipei naționale. Nimeni nu vede în camerunezi pe viitorii cîștigători ai "Cupei Mondiale", dar se așteaptă la mai mult, în orice caz, de la cei care au fost revelația trecutei ediții a competiției. Dovadă că, printre bookmakerii londonezi, încă au mai mult credit decît saudienii și sud-coreenii!

Wolfgang Matheus cu "Cupa mondială": va învinge Germania și de astă dată?

MINIMUM E OM CA TOȚI OAMENII

● Care au fost principalele evenimente sportive ale anului 1993? Senzația centrală a constituit-o, fără îndoială, retragerea din activitate a lui Michael Jordan, socotit, pe drept cuvînt, cel mai bun baschetbalist din toate timpurile. Moartea tragică a baschetbalistului iugoslav Drazen Petrovici, scandalul cu Olympique Marseille, înjunghierea campioanei de tenis Monica Szeles, pieirea selecționatei de fotbal a Zambiei într-un groaznic accident de avion, alegerea orașului Sydney ca gazdă a Olimpiadei din anul 2000, eliminarea Angliei, Franței, Danemarcei și Uruguayului din campionatul mondial de fotbal și, în sfîrșit, cîștigarea campionatului european de baschet de către Germania, surpriza surprizelor, au fost alte evenimente care au marcat anul sportiv 1993 și au depășit cadrul strict al întrecerilor de pe stadioane.

G. MODEANU

RESTAURANTUL ROMÂNESC
RUSTIK

vă invită să vă delectați
cu o varietate de preparate culinare
- românești și unguești -
alături de renumitul grătar românesc

PREȚURI CONVENABILE

PRIMIM COMENZI PENTRU
FESTIVITĂȚI DE 40 PERSOANE.
AMBIANȚĂ PLĂCUTĂ.

IERUSALIM, Str. Shlomzion
Hamalka 18 (în clădirea Ahim Israel)
Deschis zilnic între orele 12 – 24
Pentru informații și rezervări locuri
sunați la 02-233293

Agricultorii noștri au distrus, săptămîna trecută, 200 tone de varză, pentru a împiedica prăbușirea prețurilor. Motivul: în urma invaziei de legume ieftine din Gaza și alte locuri, (unde producătorii nu plătesc impozite, iar mîna de lucru costă de trei ori mai puțin decît la noi) agricultura israeliană a ajuns un spanac.

* * *

CENTRUL PENTRU CERERI DE DESPĂGUBIRI DIN
GERMANIA LTD.

CONSULTAȚIE ȘI ÎNSCRIERE GRATUITE

CĂTRE PRIGONIȚII DE NAZIȘTI CARE NU AU PRIMIT
ÎNCĂ DESPĂGUBIRI SAU AU PRIMIT O SUMĂ UNICĂ, MICĂ

SÎNT ÎNDREPTĂȚIȚI LA O RENTĂ LUNARĂ DE 500 MĂRCI:

* Dacă au fost în lagăre de concentrare peste 6 luni.
* Dacă au fost în ghettouri, au trăit în ascunzători și în lagăre de muncă peste 18 luni.

Cei care primesc plata de la Ministerul Finanțelor, în conformitate cu legea invalizilor, prigoniți de naziști, nu sînt îndreptățiți.

Se pot înscrie condiționat cei de "cultură germană" care au imigrat din zonele Cernăuți-Bucovina și Transilvania.

TEL AVIV, ALLENBY 14; ET.4 telefon: 5101154 - 5101158

MINIMUM E OM CA TOTI OAMENII

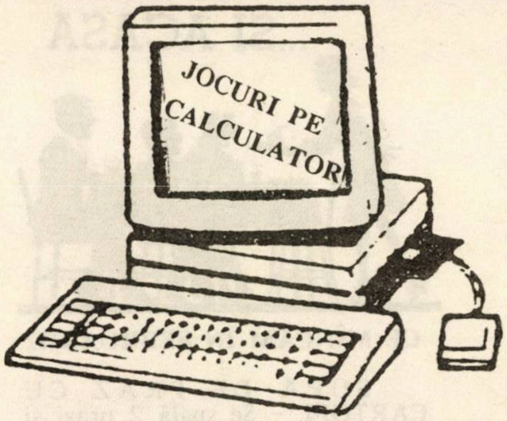

JURASSIC PARK – producător: Ocean – memorie minimă: 550 – procesor minim: 386 – viteză optimă: 25 Mhz. – Hard disk: 9 MB – grafica: VGA – cartis de sunet: Adlib, Roland, Sound Blaster – control: Mouse, Joystick, Keyboard.

Odată cu filmul lui Steven Spielberg "Jurassic Park", dinosauro-mania a invadat cotidianul nostru accentuîndu-i, din nefericire, comercialismul dur, ostentativ, cîteodată obsedant. Întîlnim dinosauri pe cutiile cu iaurt şi biscuiţi, pe sticlele cu băuturi, pe jucării şi, inevitabil, iată acum şi un joc pe calculator cu dinosauri, bazat pe filmul amintit mai sus...

Dacă nu l-aţi văzut, veţi afla acum că acţiunea lui se desfăşoară în jurul unei rezervaţii dintr-o insulă mică din America Centrală stăpînită de dr. John Hammond. Acesta reproduce genetic o varietate de dinosauri folosind ADN din sîngele unei insecte preistorice prinse în răşină. Dr. Hammond invită cîţiva oameni de ştiinţă să viziteze rezervaţia. Dar unul din angajaţii Parcului sabotează sistemul de securitate care controlează ţarcurile în care sînt închise fiarele preistorice. Acestea scapă din îngrădituri şi îi atacă, înghiţindu-i pe loc, pe toţi cei care le ies în cale.

Jocul începe cu această evadare a dinosaurilor, dumneavoastră avînd rolul doctorului Alan Grant, un paleontolog celebru, vizitator al parcului. El (deci şi dvs.) îşi asumă misiunea de a-i salva pe cei care au rămas în parc, sub ameninţarea dinosaurilor. Printre aceştia se află şi nepoţii dr-ului Hammond, Tim şi Lex.

Acţiunea se intensifică din momentul în care dr. Grant constată că se află în imediata apropiere a ţarcului unui Tyrannosaur fioros iar în ţarc se află şi cei doi copii... Ei se ascund pe unde pot străduindu-se să nu atragă furia fiarei. Aveţi dificila sarcină de a-i găsi, de a-i pune la adăpost şi a-i salva.

Pe parcursul acestei secţiuni a jocului, dinosaurii umblă liberi prin zonă atacînd cu furie tot ce mişcă; sînteţi pîndit de numeroase pericole, în orice moment, puteţi fi lovit sau chiar devorat de o fiară. În acelaşi timp, velociraptorii (păsări preistorice, de asemeni refăcute genetic de dr.-ul Hammond), atacă în grupuri.

Programatorii de la "Ocean" au intervenit foarte puţin în logistica jocului lăsînd ca iniţiativa să aparţină, în cea mai mare parte, jucătorului. Printre altele, acesta nu e scutit de rezolvarea unor probleme de ordin practic, cum ar fi găsirea metodelor cele mai simple pentru transportul bolovanilor necesari construirii unor trepte sau ziduri, crearea şi montarea unor capcane cît mai ingenioase împotriva dinosaurilor şi altele.

Jocul fascinează şi stimulează imaginaţia avînd o acţiune palpitantă iar pentru cei care au văzut filmul este şi un nou prilej de aleasă desfătare.

DORIN BEN ITZHAK

● Preşedintele tribunalului îl întreabă pe un răufăcător:

– Ce argument ai ales în apărarea dumitale?

– Nici unul, domnule preşedinte, de cînd poliţiştii mi-au confiscat măciuca pe care o aveam asupra mea.

PIETRE FUNERARE,
MARMORĂ ŞI GRANIT

FRIDMAN

Firmă cunoscută
încă din Bucureşti,
Şoseaua Giurgiului
şi Filantropia

T.A. – KIRIAT SHAUL
Tel.: 6471594, 6476279

● PREŢURI CONVENABILE
● VENIM LA DOMICILIU
● EXECUŢIE IREPROŞABILĂ
● ÎNLESNIRI DE PLATĂ

VORBIM ŞI ROMÂNEŞTE
●
SE PRIMESC COMENZI
ATÎT PENTRU KIRIAT SHAUL
CÎT ŞI PENTRU HOLON

O cucoană, în sala de aşteptare a medicului ei, declară:

– Înainte mă uitam la golf la televizor, dar doctorul mi-a indicat să fac un exerciţiu mai activ. Şi acum, am progresat: mă uit la tenis.

●

– Priveşte, zice un surd soţiei sale, am cumpărat un chilipir: aparatul ăsta contra surzeniei costă numai 50 de şekeli.

– E într-adevăr foarte ieftin, eşti sigur că funcţionează?

– 10 şi 23 minute, dar o să-l avansez cu 2 minute.

MINIMUM E OM CA TOTI OAMENII

LUCULLUS
și invitații săi

LA RESTAURANT...

RESTAURANTUL "SOLOMON"
Tahana Paz - Ashdod
(tel.08-525719)

M-am oprit într-o seară (era miercuri) la moderna stație de benzină de pe autostrada spre Tel Aviv, în zona industrială a Ashdod-ului, nu departe de port. În imediata apropiere a stației văd restaurantul "Solomon". Am intrat fiindcă era ora cinei iar mie și amicului meu ni se cam făcuse foame.

Nu m-am mirat că în acel loc - cu vad bun - se află un restaurant, dar am rămas uimit cînd am constatat că era cu specific românesc. Nu auzisem de el deși vin foarte des în Israel. Vitrina elegantă, dar mai ales apetisantă din mijlocul localului mi-a atras atenția: salată de icre, de vinete, de ardei roșii, heringi cu ceapă, piftie, sărmăluțe în foi de viță, și multe altele din tradiționala bucătărie românească. Apoi, intervenția patronului cu accent moldovenesc: "Avem toate bucatele din bucătăria românească fiindcă acestea sînt specialitatea noastră".

Am aflat astfel că proprietarul, dar și bucătarul restaurantului este dl. Solomon Fishler, originar din Roman. Din familie de cîrciumari din tată-n fiu, dl. Solomon, de cînd a venit în Israel (în 1952) s-a ocupat numai de restaurante. Primul restaurant propriu l-a avut acum 38 de ani la Ramle. Pe acesta, de la Ashdod, îl are de șase ani. Nu-i prea mare, dar nici prea mic; are 180 de locuri. Însă este foarte cochet, totul fiind aranjat cu bun gust pentru a crea o ambianță plăcută.

Odată intrat la "Solomon" cu intenția de a mînca, cea mai dificilă problemă este aceea a alcătuirii meniului. Salatele despre care am amintit mai sus, saramura sau alte preparate din pește existente aici din belșug din care mi-au reținut atenția, porțiile mari de somn la grătar, crapul în sos de vin și păstrăvii prăjiți apoi pîrjoalele moldovenești, ciorbele (cam trei feluri) provoacă o adevărată derută. Ce să alegi? Ce să mai zic de mirosul apetisant de mititei și al fripturilor de lavan (așa îi zice) și de vită!

Deoarece de mai mulți ani nu mai mănînc mici decît atunci cînd vin în Israel (mai buni ca aici nu se găsesc nicăieri în lume, nici în America, nici la București, nici la Constanța unde mă aflu mai des) am cerut d-lui Solomon o porție de mici cu ardei iute. Cînd i-a adus, m-am uitat lung la ei: fiecare avea cam 15 cm. lumgime și... plesnea de bunătate. Erau, fiecare, cam cît cinci mici din România și cam cît zece din Bulgaria și Serbia (unde există, de asemeni, tradiția micilor). Gustul lor excelent nu am cum să-l descriu.

După cîțiva mici la "Solomon" nu se pune problema să mai mănînci ceva; ești sătul, pe bune! Dar întrucît mi-a venit, pe loc, ideea de a nota cîteva impresii despre acest restaurant m-am... transformat instantaneu în degustător; pentru a vă face recomandări în cunoștință de cauză. Mai ales că patronul este de o ospitalitate specific moldovenească. Dar și clienții sînt încîntați; cît am stat în local, am privit discret pe la mese. Era o familie din Beer Sheva care venea de la Tel Aviv; trei persoane. Mîncau cu poftă din mai multe feluri (mușchi, ficați, momițe) de parcă ieșiseră atunci din spital - cum se spune de obicei în asemenea cazuri. Serveau, mai ales cu o adevărată pasiune gurmandă din varza murată, specialitatea casei și am observat că farfuriile cu varză le-au fost umplute de cel puțin patru ori!

Vineri seara se prezintă un program muzical de către formația dirijată de dl. Ionel Beer, conducător de orchestră bine cunoscut și în România. Ambianța e astfel benefic completată spre satisfacția tuturor celor care vin la "Solomon".

Stan Vlad
București

...SI ACASA

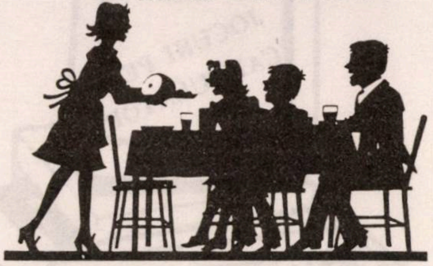

CE MÎNCĂM ÎN FEBRUARIE

SUPA DE PRAZ CU CARTOFI. - Se spală 2 prazi și se curăță de foile de deasupra. Se taie felioare subțiri de 3 mm. Se curăță 3 cartofi mari și se taie în bucăți mici. Se pun la foc cu 2 litri de apă, 1 crenguță de pătrunjel, 2 căței de usturoi și sare după gust.Se fierbe acoperit circa 30 minute. Se pasează și se repune pe foc foarte mic.În momentul servirii se adaugă 30 gr. unt proaspăt, puțin piper și 3 linguri de smîntînă pentru frișcă.

ARTIȘOC CU PASTRAMA. - Se spală cîteva bucăți de inimă de artișoc (din conservă) și se scurg bine de lichid. Se înfășoară apoi fiecare bucată într-o felie de pastramă de curcan fiartă (nu afumată) și se așează într-o formă care merge la cuptor unsă foarte ușor cu margarină. Se toarnă deasupra un sos beșamel, se presară cu parmezan ras sau cașcaval și se dă să se grileze 10 minute. Grilul trebuie să fie de 180 grade. Rețeta este dată la cerere; nu este cașer.

FRIPTURA DE PASARE CU VIN ROȘU. - Se curăță bine și se taie în bucăți 1-2 păsări foarte tinere. Se pun într-o oală mare cu 30 gr. margarină și 2 linguri ulei. Se auresc pe toate părțile fără să fie rumene. Se stinge 1 pahar cu vin roșu (nu dulce), se dă gust cu sare și piper și se fierbe acoperit, pe foc mic, circa 50 minute. Carnea trebuie să fie moale. În timp ce pasărea fierbe, se curăță 600 gr. fasole verde și se fierbe în puțină apă, cu sare, piper, 1 dinte zdrobit de usturoi, 1 ceapă rasă pe răzătoarea cu găuri mici și 20 gr. margarină. Cînd totul este gata, se pun bucățile de pasăre pe un platou cald. În sosul gros din oală se toarnă jumătate pahar cu șamenet metuca (parve) şi se fierbe 1 minut. Se toarnă sosul peste carne. Fasolea se serveşte separat.

BOMBOANE DE COCOS. - Se amestecă 200 gr. cocos ras (se găseşte la Supermarket, Supersol etc.) cu 250 gr. zahăr pudră, cîteva picături esenţă de vanilie, 2 linguri rom (nu esenţă) sau lichior de portocale sau coniac şi 2 picături esenţă de migdale. Se frămîntă bine compoziţia şi se fac bile mici de 2 cm. diametrul, cu mîinile umede. Se topeşte la bain-marie 100 gr. ciocolată amăruie şi cu o scobitoare înfiptă în fiecare bilă, acestea se trec prin ciocolata topită. Se înfig într-o portocală sau într-o pîine veche sau într-un grappe-fruit şi se lasă pînă ce glazura este rece. Se aşează pe un platou şi se servesc. Se păstrează la frigider.

YLANA

minimum

EDITEAZĂ

• Aveţi în manuscris memorii personale?

Vreţi să vă publicaţi jurnalul intim?

• Doriţi să scoateţi la lumina tiparului un volum de povestiri sau poezii?

• MINIMUM este editorul cel mai competent! Întregul proces complicat de organizare (sau stilizare) a manuscrisului, de paginaţie şi corectură tipografică, coperta, prefaţa şi diferite forme de publicitate vi le asigură

MINIMUM

• Pentru scriitorii olim hadaşim care vor să-şi tipărească în ţară prima carte MINIMUM este "prietenul la nevoie"

•

Există, în sfîrşit, o editură: MINIMUM

MAX FABRICĂ DE SALAM ŞI CARNE, NECAŞER DINTRE CELE MAI MARI DIN ŢARĂ

La noi găsiţi întotdeauna carne, salam şi produse de carne pentru toate gusturile şi cele mai speciale.

SAŞA, care a lucrat la Fabrica de salamuri "Kaunas", vă invită acum la magazinul fabricii

* STEAKURI şi carne pentru frigărui
* SALAM 12 şekeli/kg.
* CRENVURŞTI+MORTADELA 9,50 şekeli/kg.
* PASTRAMĂ, RULADĂ, carne de umăr afumată, începînd de la 20 şekeli/kg.
* MURĂTURI, salate, pelmeni ruseşti.
PREŢURI FĂRĂ CONCURENŢĂ

Dispunem şi oferim onoratei noastre clientele şi un sortiment variat de brînzeturi, aperitive, sosuri şi băuturi din import

●

TEL-AVIV, str. BEN ATAR 37 - Autobuze "Egged": 83, 85; "Dan": 1, 18, 26, pînă la staţia de pe str.Salame 50
TELEFON: 03 6830469

ISRATON LTD.

INSTITUTUL DE REABILITARE AL AUZULUI

SUB CONDUCEREA DOMNULUI
MICHAEL SHARON

APARATE AUDITIVE INVIZIBILE
(ASCUNSE IN URECHE)

- consult şi îndrumare fără plată
- Baterii de lungă durată
- Laborator de reparaţii
- Preţuri speciale pentru pensionari şi membri Kupat Holim

VORBIM ŞI ROMANEŞTE

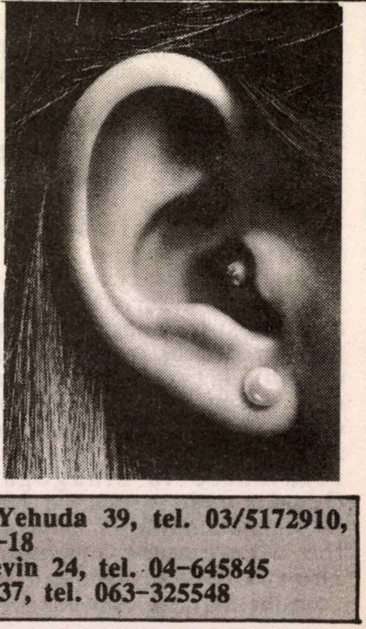

• TEL AVIV: "ISRATON", str. Ben Yehuda 39, tel. 03/5172910, 5107317. Orele de primire: 10-13, 16-18
• HAIFA: "HEDIM", str. Shmariahu Levin 24, tel. 04-645845
• HEDERA: "HEDIM", str. Rothschild 37, tel. 063-325548

POŞTA

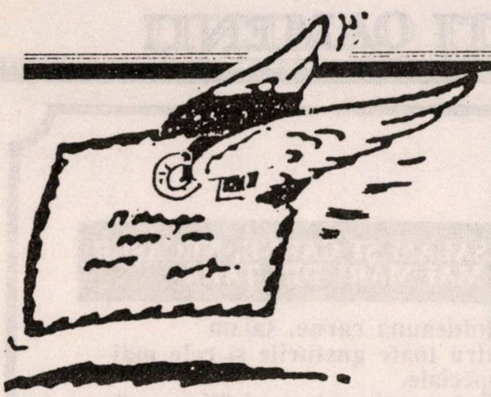

HEIDELBERGUL DE ASTĂZI

Dragă Mirodan,

Fiind un-cititor fidel al revistei am intrat în panică. Unde să mă duc? La Heidelberg bîntuie bandele neonaziste, guvernul pregăteşte un război şi o acaparare de teritorii, s-ar putea de aceea să se realizeze profeţia voastră cu bombardarea oraşelor germane. Pentru Paris trebuie să-mi procur un pistol şi să exersez tragerea la ţintă. America e dominată de naivitate şi rapacitate, tot ce urmăreşte provoacă doar eşecuri. În Israel sînt palestinienii care ar trebui striviţi cu cizmele (vezi coperta din "Minimum": !?!), dar politicienii orbi vor neapărat pace. Dacă revista ar putea decide, altfel ar sta lucrurile! Mai rămîne o oază fericită: China, zona viitorului, dar cum se numeşte piaţa cu ghinion unde drepturile omului au fost puţin, foarte puţin violate? N-are rost să ne mai aducem aminte! În rest o urare sinceră: la mulţi ani!

S. Damian
critic literar, Heidelberg,
Germania

D-NA MINISTRU, RABINUL-ŞEF AL. ŞAFRAN ŞI ELVEŢIA

Pentru prima oară în Elveţia, o femeie - d-na Ruth Dreifuss, evreică - a devenit ministru. S-a scris şi s-a vorbit mult despre acest eveniment, fără precedent în istoria de 700 de ani a ţării. Organizaţiile evreieşti au organizat recepţii în onoarea d-nei Dreifuss iar ea şi-a manifestat dorinta de a se reîntoarce la sinagoga din Geneva unde venea cu părinţii în timpul copilăriei. Aici a avut loc o ceremonie emoţionantă. Jaques Levy, preşedintele comunităţii, a comparat-o pe noua demnitară cu personajul biblic Ruth.

Marele rabin dr. Alexandru Şafran, pe un ton foarte liric a evocat trecutul celei pe care a considerat-o o elevă strălucită. S-au rostit rugăciuni pentru prosperitatea şi pacea Confederaţiei Elvetice şi pentru Geneva.

D-na Dreifuss a vorbit despre trecutul ei evocînd nume de prieteni şi colegi. Cineva a întrebat-o dacă evreii au o sensibilitate deosebită faţă de intoleranţă. "Da, a răspuns ea, căci noi avem profunzimea memoriei istorice!"

Ceremonia s-a încheiat cu o recepţie la Casa Evreiască.

Jo. Savin
Neuchâtel, Elveţia

CINE ESTE EVREU?

În scrisoarea semnată de av. Josef Segal din Rehovot (Minimum nr. 81, pag.76) se afirmă, à propos de cazul N. Steinhardt că întrucît în iudaism naţionalitatea şi religia sînt elemente indivizibile, nu e posibil ca un evreu să mai rămînă evreu dacă a îmbrăţişat o altă religie. Daţi-mi voie să am alt punct de vedere.

Pentru a înţelege relaţia dintre religie şi naţionalitate, cred că trebuie apelat la logică, la bun simţ şi la practica consfiinţită pe plan internaţional, care atestă faptul că nici o ţară civilizată nu condiţionează naţionalitatea unui membru al ei de o anumită religie. Dintre cele trei elemente care definesc calitatea de membru al unei comunităţi statale (cetăţenia, naţionalitatea, religia), naţionalitatea este cea mai puţin mobilă.

Cetăţenia se poate acorda sau pierde; religia poate fi schimbată sau eludată; naţionalitatea se găseşte însă imprimată în structura biologică şi sufletească a individului. Un chinez, chiar dacă va căpăta cetăţenie americană şi va trece la religia creştină, el ca naţionalitate va continua să rămînă chinez, şi această calitate se va regăsi în trăsăturile şi comportamentul lui. E sigur, după mai multe generaţii de viaţă în mijlocul altui popor şi încrucişări cu reprezentanţii altor naţionalităţi, trăsăturile iniţiale se vor estompa la urmaşi şi atunci naţionalitatea acestora va deveni incertă, ca pînă la urmă să se confunde cu cea a populaţiei dominante.

Să ne ducem acum cu închipuirea peste 500 de ani cînd - se poate presupune, nu? - omenirea se va fi debarasat de tutela tiranică a oricărei religii. Ce va însemna asta pentru poporul evreu? Că va fi un popor fără naţionalitate, pe care o va fi pierdut odată cu religia? Iată la ce situaţii aberante se poate ajunge, dacă se porneşte de la situaţia ilogică de a nu separa naţionalitatea de religie. Aşa că de dragul logicii, trebuie să admitem măcar teoretic - dacă împrejurările istorice încă nu ne permit altfel - că un evreu poate fi de orice religie vrea el, sau poate fi ateu, fără ca prin aceasta să-şi piardă naţionalitatea, moştenită în fiinţa lui din tată în fiu timp de 100 de generaţii.

Cioclu Petre;
Kiriat Yam

CEHOSLOVACIA ÎN 1938 - ISRAELUL ASTĂZI

Se spune că istoria nu se repetă; ar putea să fie adevărat. Ceea ce este sigur însă, este că ea ne învaţă ce se poate întîmpla. Cel puţin pentru secolul nostru, vîrstnicii să-şi amintească iar tinerii să înveţe.

În Germania, regimul hitlerist era la putere de cinci ani, se făcuse ordine în economie, iar potenţialul militar se găsea într-un ritm rapid de refacere. Cu un an mai devreme adică în 1937, Hitler anexase Austria la statul german; cu această ocazie, germanii au declarat că n-au nici o pretenţie teritorială faţă de Cehoslovacia. Anglia şi Franţa au reacţionat la anexarea Austriei, prin cîte un protest anemic de care nemţii nici nu s-au sinchisit.

În Cehoslovacia exista o regiune, de-alungul graniţei cu Germania, denumită regiunea sudetă, în care majoritatea populaţiei era de origine germană.

În primăvara lui '38, Germania a început o campanie de presă, la început voalată. apoi directă şi însfîrşit agresivă, de revendicare a regiunii sudete. Această campanie era susţinută prin discursuri şi declaraţii, de asemeni pe un ton agresiv, ale fruntaşilor nazişti de diferite grade; momentul culminant a fost atins în luna mai, atunci cînd Germania a ameninţat Cehoslovacia cu război.

Ajuns în acest punct, conflictul germano-ceh seamănă cu cel de azi dintre noi şi arabi.

Cehoslovacia, o ţară mică, cu mijloace limitate, avea de înfruntat o naţiune mare şi puternică, condusă de un dictator paranoic.

Israel, o ţară foarte mică, sub toate aspectele, are de înfruntat întreaga naţiune arabă care numără aproape 200 milioane de oameni, are 22 de voturi la ONU, controlează cea mai mare parte a petrolului mondial şi este impregnantă de fanatismul musulman; palestinienii nu sînt decît avangarda lor.

Cehoslovacia construise, în regiunea sudetă (regiune muntoasă) o linie de apărare contra unui eventual atac german; această linie, numită linia Maginot a Cehoslovaciei, era considerată de specialişti ca, practic, de necucerit (în acea epocă). Cedînd aceste fortificaţii Germaniei, Cehoslovacia nu mai avea nici o şansă să reziste unui atac german.

Israel, dacă cedează arabilor Iehuda, Şomron, Gaza şi platoul Golan, pierde aproape jumătate din teritoriu (şi aşa foarte mic), în timp ce lungimea frontierelor terestre creşte, aproape cu jumătate; în afară de aspectul cantitativ, este şi cel strategic: se cedează partea muntoasă şi se rămîne cu partea de jos; o parte din sursele de apă trece sub controlul arab; partea centrală a ţării, între Natania si Ashdod, care este şi cea vitală, devine un fel de coridor cu lăţimea de 20-25 km. şi lungimea de cca. 80 km.. Knessetul va fi la o distanţă de 2-3 km. de noua frontieră; totul se va afla în zona de bătaie a katiuşelor arabe. În teritoriul rămas Israelului, se află o populaţie arabă de aproape un milion de locuitori, care dacă nu va dovedi lealitate Israelului ci va asculta de cuvîntul lui Arafat, se va transforma într-un uriaş cal troian.

"Intifada" a existat şi în Cehoslovacia; rolul lui Feisal Husseini era jucat de Konrad Henlein, conducătorul naziştilor din regiunea sudetă şi care negocia cu guvernul cehoslovac; ca şi arabii în intifada actuală, germanii au comis în "intifada" lor, acte de teroare şi de sabotaj.

Între Franţa şi Cehoslovacia exista un tratat de asistenţă mutuală care prevedea că dacă una din părţi este atacată de o putere străină, cealaltă parte are obligaţia să vină în ajutorul părţii atacate cu toată puterea militară de care dispune. În cazul de faţă, dacă Germania ar fi atacat Cehoslovacia, Franţa avea obligaţia să declare imediat război Germaniei.

Anglia nu avea un astfel de tratat cu Cehoslovacia, însă urmărea, cu îngrijorare, creşterea puterii şi influenţei germane în Europa.

Anglia şi Franţa aveau de ales: sau sprijinirea Cehoslovaciei, cu riscul unui război cu Germania, sau dimpotrivă, exercitarea de presiuni asupra Cehoslovaciei, ca aceasta să cedeze Germaniei regiunea sudetă; cele două ţări au ales a doua posibilitate, plecînd de la ipoteza că Germania, intrînd în posesia acestei regiuni, nu va mai ridica noi pretenţii. Această ipoteză, precum se va vedea, s-a dovedit a fi fost o eroare fatală: cedarea regiunii sudete, n-a fost decît un început.

Primul minstru al Angliei era, în acel timp, Neville Chamberlain; politica lui de cedare era încurajată de majoritatea parlamentului şi a presei engleze; ziarul "Times" avertiza pe cehi că trebuie să se obişnuiască cu ideea că regiunea sudetă trebuie cedată nemţilor; în schimb, nemai avînd minoritate germană, statul ceh va fi mai omogen, iar germanii nu vor mai avea pretenţii.

În perioada 15-23 sept, 1938, Chamberlain a făcut două călătorii în Germania întîlnindu-se cu Hitler iar între timp a discutat cu Daladier, premierul Franţei, în scopul coordonării poziţiilor. Daladier îi anunţă pe cehi, în forma cea mai laşă, că dacă ei nu cedează pretenţiilor germane, Franţa nu-şi va respecta obligaţiile de aliată. Cehia previne Anglia şi Franţa că cedînd, riscă să-şi piardă independenţa.

29-30 sept. 1938 München.
Hitler, Mussolini, Chamberlain, Daladier se întîlnesc să dea o formă definitivă şi imediată, cedării regiunii sudete. Hitler a obţinut tot ce a cerut. München a rămas în istorie un simbol al capitulării.

Chamberlain se întoarce la Londra şi e primit cu un entuziasm delirant. Populaţia, care se şi văzuse antrenată în abisul războiului, află uşurată, că cel care se află în fruntea statului a reuşit, în ultimul moment, să găsească soluţia salvatoare: nu va mai fi război. Pemierul flutura hîrtia pe care era scris acordul de la München, proclamînd :"V-am adus Pacea". Ziarul "Times" scria: "Niciodată, nici un general victorios din război nu s-a acoperit de lauri mai nobili"

Puţini au fost cei acei care au prevăzut urmările; unul din aceştia a fost Winston Churchill. În calitatea sa de deputat a declarat în Parlament: "Am suferit o înfrîngere totală şi absolută". N-a putut continua din cauza huiduielilor colegilor lui. O altă personalitate care a văzut la fel, a fost Duff Cooper, primul lord al Amiralităţii care, în semn de protest, şi-a dat demisia din guvern.

Preşedintele Cehoslovaciei îşi dă demisia şi părăseşte ţara. În locul său este ales un magistrat, preşedintele Curţii Supreme, bătrînul dr. Hacha. Se formează un nou guvern, compus din persoane care se credea că sînt pe placul Germaniei (cum ar fi, în cazul nostru, un guvern Meretz completat cu elemente aflate la stînga sa care să fie pe placul arabilor)

Cehoslovacia intră într-un proces de vasalizare din ce în ce mai avansat: Hitler declara noului prim-ministru cehoslovac că garanţiile anglo-franceze n-au nici o valoare: cehii, spunea el mai departe, trebuie să-şi uite Istoria întrucît aceasta nu cuprinde decît prostii destinate şcolarilor. Ca să placă germanilor, guvernul ceh e dispus să satisfacă orice dorinţă a lui Hitler. Cehia trebuia să părăsească Liga Naţiunilor (Germania nu mai făcea parte), să-şi reducă armata, să accepte directivele germane în materie de politică externă, să nu mai construiască unităţi industriale

POŞTA

fără aprobare germană, să-i scoată pe evrei în afara legii, dar precum se va vedea, nimic nu mai putea ajuta.

La 14 martie 1939, Slovacia, încurajată de Hitler, se declară independentă. Chamberlain declară că Anglia nu poate interveni, fiind vorba "de o problemă internă a Cehoslovaciei"

14 martie, Berlin: noul preşedinte al Cehoslovaciei e primit de Hitler; acesta se comportă cu aroganţă, chiar grosolănie şi după un torent de învinuiri, îl pune să aleagă: sau acceptă ca Cehia să înceteze a mai fi Stat urmînd să devină protectorat german sau armata germană va invada Cehia, în zori; el, Hacha va fi răspunzător pentru victimele ce vor cădea în lupte; conform Acordului de la München rezistenţa nu mai avea sens; Hacha capitulează.

15 martie 1939. Armata germană ocupă Cehia şi Hitler intră triumfal în Praga. Acordul de la München, fluturat cu mîndrie de Chamberlain şi salutat cu entuziasm delirant la Londra şi Paris devine în mai puţin de şase luni o bucată de hîrtie, fără valoare.

1945. Odată cu terminarea celui de al doilea război mondial, care s-a încheiat chiar în ziua în care a fost eliberată Praga, Cehoslovacia a recăpătat regiunea sudetă. Populaţia de origine germană a fost transferată în Germania după exemplul Poloniei care, de asemeni, transferase în Germania, populaţia germană de 700.000 de oameni aflată între noile graniţe ale ţării. Cei din "Shalom ahshav", dacă ar fi învăţat mai multă istorie contemporană, n-ar fi pierdut ocazia să protesteze contra transferurilor, cu ocazia vizitelor în Israel a preşedintelui Cehoslovaciei, Havel şi a preşedintelui Poloniei, Valessa.

Leon Haimovici
Rishon Lezion

S. O. S.!

Dragă Minimum,

Sîntem o familie de olim hadaşim, pensionari veniţi în ţară la data de 8 octombrie 1992 din Bucureşti. Dorim să vă prezentăm situaţia noastră "roză":

Am venit în Israel însufleţiţi de dorinţa fierbinte de a trăi între fraţii noştri evrei şi pentru că nu mai puteam suporta atmosfera de antisemitism care ne-a marcat de-alungul anilor atît psihic cît şi fizic. După mai bine de un an locuim la Bat Yam într-un foarte mic apartament pentru care plătim 420 dolari pe lună. De cînd am venit am bătut la foarte multe uşi (miniştri, ziare, mercaz clita) pentru a obţine o locuinţă modestă pentru mine şi soţul meu de la Sochnut sau Amidar cu chirie la stat. Sîntem doi oameni foarte bolnavi. Un dosar cu certificatele noastre medicale a fost depus la forurile competente inclusiv la Ministerul Absorbţiei de la noi din Holon unde, probabil, zace aruncat pe undeva. Am fost de zeci de ori la biroul acestui minister pentru a insista să fim şi noi incluşi pe o listă pentru locuinţă, dar am fost refuzaţi categoric.

Trăim sau mai bine zis încercăm să trăim din Bituah Leumi. O bună parte din bani se duc pe medicamente, iar 500 de şekeli trebuie să-i completăm la chiria pe care o plătim lunar, deoarece statul ne dă 250 dolari pe lună iar chiria este de 420 dolari pe lună. Situaţia noastră este de-a dreptul disperată. Am scris o scrisoare recomandată, însoţită de certificate medicale, ministrului Iair Tzaban, dar n-am primit nici un răspuns. Nu ştiu unde să mă mai duc şi la ce uşi să mai bat.

Scrisoarea aceasta este un strigăt de disperare. Vă rog din suflet, ajutaţi-ne, sprijiniţi-ne. Vă mulţumesc pentru înţelegere.

Beatrice Grünberg
str. Sokolov 10/2 - Bat Yam

MILĂ PENTRU HOŢI!

Forurile de resort studiază posibilitatea de a-l elibera pe Iair Levy, fost deputat, condamnat la 5 ani închisoare pentru furt. Motivarea este aceeaşi care a dus la eliberarea, înainte de termenul de ispăşire a pedepsei, a altor mari hoţi din Israel: deţinutul fiind grav bolnav, trebuie neapărat eliberat. Aşa s-a întîmplat cu Ben-Zion, fostul director al Băncii Israel-Britania şi cu alţi mari hoţi. De unde concluzia că în Israel dacă vrei să furi nu trebuie să te apuci de găinării, ci să dai lovituri grase iar dacă eşti ministru să furi chiar de la stat...

S-ar putea ca în cazul lui Levy să fie vorba şi de o combinaţie politică menită, cumva, să "salveze" guvernul. Implicit se pregăteşte, în acest fel, terenul şi pentru "albirea" fostului ministru Deri.

Beni Bar-Iosef
Haifa

MIE MI-A PLĂCUT ÎN ROMÂNIA

În legătură cu scrisoarea d-lui Weintraub din Holon, apărută în ultimul număr al "Minimum"-ului şi intitulată "Impresii din România" doresc să vă comunic următoarele: După ce am vizitat Bucureştiul natal, după ce am vizitat Valea Prahovei cu splendidele ei staţiuni, nu aş putea spune că mi-au inspirat "milă şi lacrimi". Lacrimi da, dar de emoţie pentru că atunci cînd vizitez locurile natale caut ceea ce a fost frumos şi îmi evocă amintiri plăcute. Pentru mine, faptul că am văzut localul în care a funcţionat "grădiniţa" pe care am frecventat-o timp de trei ani, localul şcolii primare "T.T. Malbim", clădirea liceului "Cultura Max Aziel", clădirea solemnă a Universităţii, unde am urmat cursurile Facultăţii de Drept, deci locurile în care am învăţat de la litera a pînă la Dreptul Roman, apoi Templul Coral unde mi-am sărbătorit Bar-Mitzva, parcul Cişmigiu, parcul Carol, Herăstrăul, platoul Bucegilor - toate acestea m-au impresionat pînă la lacrimi. Tristeţe? S-au schimbat munţii, au dispărut pădurile? Dimpotrivă, m-am simţit foarte bine la Sinaia, Buşteni, Predeal.

"Curăţitorii" de parbrizuri reprezintă - cum susţine dl. Weintraub - un fenomen dezgustător? De ce? Nici măcar nu te obligă să plăteşti, dacă n-ai bani potriviţi, copiii fug repede la altă maşină. Dar, apropos, la noi la Haifa, la "stopurile" de pe strada Hahaluţ a apărut acelaş "fenomen". Şi nimeni nu s-a "plîns" pînă acum.

Av. Paul Marcu
Haifa

POŞTA

"JUDAICA" ÎN FILATELIA ROMÂNĂ

În decursul anilor au apărut în România mărci poştale cu tematică judaică sau reprezentînd personalităţi evreieşti ca scriitorii Shalom Alechem, H. Heine, pictorul Barbu Iscovescu. Cu prilejul expoziţiei filatelice româneşti deschisă la Tel Aviv poşta română a lansat cîteva materiale filatelice speciale: plicuri cu fotografia Templului din Cluj (Templul Deportaţilor), monumentul din faţa Templului Coral din Bucureşti, unul cu El-Al şi altul cu Tarom. Două plicuri sînt dedicate lui Victor Brauner şi lui Ilarie Voronca. Pe plicul care evocă tragedia vasului "Struma" este aplicată şi coliţa poştală cu pictura lui Marcel Iancu "Vînzătoarea de ouă". De asemeni poşta a stampilat plicuri cu cîteva nume evreieşti: Einstein, Yehudi Menuhim, dr. Haim Sheba, acad. N. Cajal.

Tot în august 1993 a apărut şi în Israel un bloc filatelic cu tabloul lui Marcel Iancu "Hamaapilim" (Cutezătorii) şi cuvîntul "Dada".

Dan Galili
Ghivataim

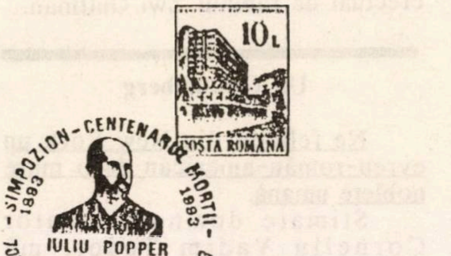

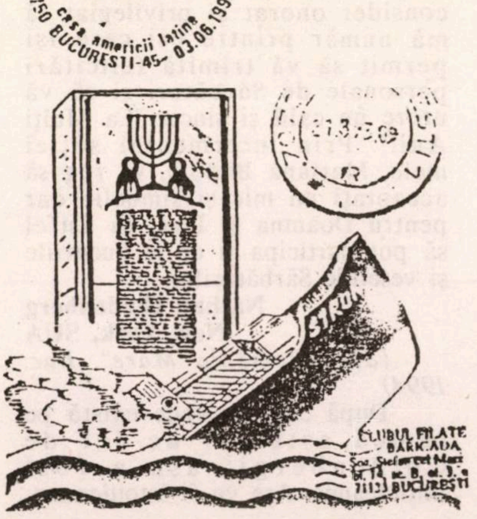

Dr. S. Almasi, Tel Aviv (mulţumim pentru xerox-ul după "România Mare"; ne întîlnim şi noi, vai, prea adesea, cu asemenea texte în fel de fel de foi anti din România; şi, ca şi dvs., notăm cu durere că "democraţia românească îi învaţă pe cei din generaţia nouă să nu renunţe la ura faţă de evrei"); *Gh. Kovacs - Eichner, Tivon* (redăm un fragment din atacul dvs. ironic la adresa celor ce nu văd cu ochi buni acordurile cu OEP-ul: "Înţelegerea de la Oslo, tot procesul de pace sînt prea periculoase ca să ne oprim la ele. Americanii, europenii, egiptenii etc. "să ne lase în pace" cu poveştile lor căci "fereşte-mă, Doamne, de prieteni!". Înapoi la splendida noastră izolare! Economiştii, fabricanţii, agenţii de turism cu proiectele lor de căi ferate şi drumuri, folosirea raţională a surselor de apă, zboruri la Petra, n-au decît să-şi închidă dosarele, diplomaţii de la "multilaterale" să plece la culcare. Ne certăm cu toată lumea? Cu atît mai bine - n-om muri din asta!") *Dr. V. Eşanu, Bersheva* (cîteva gînduri: "Sentimentul e o slăbiciune care dă forţă"; "Folosim cu rigurozitate noţiuni vagi"; "Inteligenţa fără curaj are valoarea unei piese de sertar, sau cel mult, de muzeu. Curajul fără inteligenţă e ca o locomotivă fără frîne"; "Spune-mi cum şi ce face el cînd e singur şi-ţi spun cine e"; "Şi ideile anti-dogmatice devin dogme"; "Invidia, această gelozie castrată!") *Lou S. Pollinger, Tel Aviv* (ţinînd seama că aveţi obiecţii la adresa Ylanei, mai precis la torta ei de curmale, recomandată în nr. 81/1993 şi că priceperea mea în materie gastronomică este, vai!, limitată - nu sînt un dr. Iacobson - am trimis scrisoarea dvs. la destinaţia firească: Ylana va citi şi va (pre)găti un răspuns); *Isidor Vais, Natzeret-Illit* (de acord cu opinia ziaristului român Tudor Ştefănescu pe marginea manuscrisului dvs; merită a vedea lumina tiparului; din păcate , pînă la această lumină, autorii sînt siliţi să străbată adesea, din motive materiale, un lung şi întunecat tunel). *Shlomo Herghelegiu, Ierusalim* (aţi efectuat un sondaj particular în rîndurile amicilor dvs. pe tema: cei mai valoroşi activişti ai alialei din ultimii zece ani: printre aceştia se află: Arthur Israelovici, I. Artzi, Zwi Rosen, Meir Nitzan, Moshe Nagor, Albert Kreigold, Nadler din Holon, Moshe Kreisel, Ioel Strul...; luăm notă de... hobby-ul dvs. şi - cine ştie? - poate vom efectua şi noi un sondaj pe-această temă. Măcar de curiozitate: să vedem ce iese); *Madona cu trandafiri; Cotroceni; Iosi Bei-lin; Coana Zoiţica; Vintilă; Port-Jartier; Pedală liberă; Homo; etc. etc;* (nu, hotărît nu, nu luăm în consideraţie anonimele); *dr. Iohann Rosenfeld, Frankfurt, Germania; ing. Valeriu Frimu, Bucureşti; Ion Ştiubea, Ierusalim; Leia Peltz, Tel Aviv; Geta Berghoff, Holon; Melanie Liquornic, Kiriat Yam; Adriana Stoica şi M. Iosub, Bucureşti; Nuţa şi Iosif Nathansohn, Montreal, Canada; Anda Hauser, Bremen, Germania; Andrei Gârneaţă, Bucureşti; Liza Olivenstein, Haifa; Tudor Albu, Natania; ing. Cristofor Susan, Chicago, USA; Bella Fisher, Willowdale, Canada; Al. Lungu, Bonn, Germania; Iudith şi Petre Rado, New York, USA;* (mulţumiri pentru bunele cuvinte, sugestii şi observaţii critice; ceilalţi pe curînd).

... A reapărut pe micul ecran, de data aceasta la canalul 2 al televiziunii, simpatica roşcovană Miriam Fuchs, în clip-urile publicitare ale Societăţii de electricitate. Ca şi în emisiunile din anii trecuţi, ea ne sfătuieşte, ne roagă, ne imploră să facem economie de curent electric, altminteri ne... ardem cu nota de plată. Şi de fiecare dată actriţa îl citează pe "adon Cibotero" ca pe un om cu experienţă pe care e bine să-l asculţi. Ne-am interesat şi am aflat: "adon Cibotero" este de fapt un domn Ciubotaru, un vechi specialist al Societăţii de haşmal.

● O mamă telefonează medicului:

– Veniţi repede! Băiatul meu a înghiţit călimara cu cerneală. Ce trebuie să fac imediat?

– Pînă cînd ajung, daţi-i să înghită o sugativă!

CLEPSIDRA

Turism

Dan Tărchilă, dramaturg; de la București; la prieteni

H. Mălineanu, compozitor de muzică ușoară; de la București; la rude.

dr. Alfred Hârlăoanu, filolog, istoric; de la București; la rude; amintim că A. H. a fost excomunicat din rîndurile Comunității evreilor din România, din cauza cărții sale "Istoria universală a poporului evreu" vol.I.

Premiu

Prof. Zalman Feller; Premiul Israel 1993 pentru cercetări în domeniul științelor juridice.

Decese

Prof. univ. Alexandru Vianu, istoric; la București.

Arnold (Noldy) Herșcovici, (74), economist, soțul scriitoarei Liana Maxy-Herșcovici; în urma unei grele și lungi suferințe.

Erdély Latò Anna, scriitoare; mama esteticianului Ion Ianoși; la Cluj-Napoca, România.

Comemorare

Sadi Rudeanu (Osias Rubin), umorist (vezi textul din pagina 18); 30 de zile de la încetarea din viață.

Seminar internațional

Dr. Leon Volovici, istoric literar, laureat al Premiului "Arcadia"; la seminarul pentru cercetătorii în domeniul antisemitismului (Londra); în continuare dr. Volovici a efectuat cercetări la Paris, ca invitat al "Înaltei școli de studii sociale"

Carnet

La începutul lui februarie, se împlinește un an de la decesul poetei CLARA PECHET din Rehovot. Familia și prietenii îi deplîng dispariția și îi vor purta o pioasă amintire.

Cristian Șerbu

ELENA ENACHE din Brăila, str. Școalelor 81, bloc PP, sc.2, et.3, ap.56, dorește să intre în legătură cu d-na Vera Rosman, cuscra ei, din Tveria, rh. Rabi Akiva 123, bl.3, ap.1, (ultimul telefon: 06-732049), precum și cu d-na Anca Teodorescu din Tveria, noră, pentru a afla amănunte privind împrejurările în care a încetat din viață fiul ei, ing. Florin Alexandru Teodorescu.

CRISTINA o caută pe mama ei - Benesch Valeria (Epuran). Răspuns la adresa: Cristina Cenușe, str. Alunișului nr. 4, bl.11 A, sc. 2, et. 4, ap. 44, sector 4, București - România.

Expoziție Reuven Rubin

La Muzeul Rubin din rh. Bialik 14 Tel Aviv; expoziție de autoportrete; cu prilejul împlinirii a 100 de ani de la nașterea pictorului; la inaugurare au luat cuvîntul David Ghidali, Eva Scherzer și Șlomo Leibovici-Laiș.

Diplome de onoare

Adrian Dohotaru, scriitor, secretar de stat la Ministerul de Externe al României și *Ioana Ursu,* istoric; diplome de onoare ale ACMEOR pentru contribuția la strîngerea legăturilor de prietenie între popoarele israelian și român; la București, în ziua de 17 ian. 1994.

Literatură la Rehovot

Invităm pe toți acei ce doresc să activeze în cadrul Asociației Culturale "Menora" a cercului literar cu același nume să telefoneze la 08-469206 lui Cristian Șerbu.

În luna februarie se împlinește un an de la dispariția dragei noastre SUZANA ZAHARIA (București). Un gînd pios în amintirea ei.

Carol Zaharia (Rehovot),
familia și prietenii.

Premii pentru actori

Premiile "Barașeum" (oferite de restaurantul "Mon Jardin" din Tel Aviv, director Andrei Bădin) pentru merite în domeniul artei spectacolului. La 8. I. 1994. Printre cei premiați: Ady Lev, Carol Marcovici, Nancy Brandes, Andrei Călărașu, Rozina Cambos, Tricy Abramovici, Bebe Bercovici, Hana Rieber, Zola, Al. Andy, Baldi Olier, Radu Lucian, Peter Wertheimer, H. Reiningher, Hardy Sobe. Un premiu special a fost oferit compozitorului H. Mălineanu, din România.

În amintirea fraților Guttman

Luni 24 ianuarie (12 Șevat 5774) la orele 18 a avut loc în sala Beit-Hasofer (Casa scriitorilor) str. Kaplan nr. 6 Tel Aviv o seară dedicată memoriei fraților Iacov și Iosef Guttman uciși în pogromul de la București în ianuarie 1941. Vorbitori: prof. Andrei Strihan, dr. Hava Haas, ing. Itzhac Ben Zwi, rabin Efraim Guttman. A recitat poetul Felix Caroly. Moment muzical: Tal Weissman, laureat al concursului internațional de pian de la Salzburg; prezentare: Șlomo Leibovici-Laiș.

De asemenea la 5 ianuarie a.c. a avut loc la Sinagoga Guttman din Tel Aviv comemorarea anuală a martirilor din pogromul de la Bucuresti (1941). Serviciul religios a fost efectuat de rabinul Zwi Guttman.

Un Goldenberg

Ne felicită din New York un evreu-român-american de o mare noblețe umană.

Stimate domnule senator Corneliu Vadim Tudor, mă consider onorat și privilegiat să mă număr printre cei care își permit să vă trimită felicitări personale de Sărbători și să vă ureze un cald și sincer "La Mulți Ani!". Prin intermediul soției mele, Mariana Bădoiu, vă rog să acceptați un mic și simbolic dar pentru Doamna și Dvs., ca astfel să pot participa și eu la bucuriile și veseliile Sărbătorilor.

Nathan Goldenberg
New York, SUA

(din "România Mare", Buc. 1994)

După cum se vede există pe lumea asta fel de fel de Goldenbergi; așa a fost întotdeauna. Așa va fi întotdeauna.

HOROSCOP

LUNA FEBRUARIE

● **SYBIL HEDERNA**

CAPRICORNUL (22 decembrie – 2 ianuarie)
Aţi păşit cu dreptul în noul an. Unele dorinţe vi s-au împlinit. Pentru ca să vă meargă bine tot anul acţionaţi mai perseverent, cu răbdare şi tact.

VĂRSĂTORUL (21 ianuarie – 19 februarie)
Întîmpinaţi unele dificultăţi atît la serviciu, cît şi în relaţiile familiale. Nu sînt grave şi pot fi depăşite dacă veţi dovedi abilitate, simţ al măsurii şi, figurat vorbind, diplomaţie. Un ton rebarbativ în discuţii vă poate dăuna.

PEŞTII (20 februarie – 19 martie)
Sînteţi o fire sensibilă, vă atrage literatura, muzica, arta. Străduiţi-vă să cultivaţi aceste înclinaţii. Citiţi mai mult, mergeţi la concerte, vizionaţi filme artistice. Şi manifestaţi-vă sentimentele de gingăşie şi pe planul relaţiilor cu partenerul (a) dvs., cu prietenii.

BERBECUL(20 martie – 19 aprilie)
Vă puteţi aştepta la o schimbare importantă în viaţa dvs. Cumpăniţi bine şansele şi acţionaţi cu curaj şi energie. Nu veţi regreta. Nu uitaţi zicala: cine nu riscă, nu cîştigă. Numere norocoase: 15, 25,40.

TAURUL (20 aprilie– 20 mai)
Sînteţi pe overdraft la bancă (cine nu e în Israel?). Nu vă facţi griji prea mari. Actuala jenă financiară este trecătoare. Economisiţi mai mult în această lună, renunţînd la cheltuieli peste măsură. Dacă jucaţi la loterie, mizaţi şi pe numărul 7 şi multiplii săi.

GEMENII (21 mai – 20 iunie).
Vă aflaţi într-un moment de răscruce în viaţa dvs. familială. Dacă nu sînteţi căsătorit(ă), este cazul să încercaţi acum; perioada vă este favorabilă. Dacă sînteţi căsătorit(ă), căutaţi să consolidaţi legătura prin mai multă atenţie faţă de exigenţele partenerului (ei). Ocupaţi- vă mai intens de copiii şi de nepoţii dvs.

RACUL (21 iunie – 22 iulie)
Gîndiţi-vă de pe acum la concediul de vară. Fixaţi-vă obiectivele turistice, consultaţi ghidurile şi pregătiţi minuţios itinerariul şi condiţiile de cazare.

LEUL (23 iulie – 22 august)
Au apărut unele probleme de sănătate care vă îngrijorează. Nu alunecaţi, cum ar zice Caragiale, de la idee la ipohondrie. Dar luaţi măsuri preventive, consultaţi medicul dvs. şi urmaţi cu încredere recomandările lui.

FECIOARA (23 august – 22 septembrie)
Nu vă lansaţi în afaceri în această perioadă; nu aveţi prea mari şanse. În schimb pe planul relaţiilor sentimentale, augurii vă sînt favorabili. Înfiriparea unor simple legături poate duce la pasiuni constante. Bizuiţi-vă pe atu-urile pe care le aveţi în această privinţă. Zilele de miercuri şi sîmbătă sînt prielnice întîlnirilor şi contactelor.

BALANŢA (23 septembrie – 22 octombrie)
Preocupările dvs. actuale sînt interesante şi atractive. Investiţi eforturi şi pricepere şi puteţi fi sigur (ă) că rezultatele vă vor oferi satisfacţii morale şi materiale. Zile favorabile: marţi şi joi.

ŞCORPIONUL (23 octombrie – 22 noiembrie)
În această lună există perspective ca să treceţi cu bine examenele în faţa cărora vă aflaţi: atît cele propriu zise, cît şi cele de adaptare socială. Totul depinde însă de dvs., de stăruinţa şi spiritul dvs de organizare. Contaţi pe numerele 8, 25.

SĂGETĂTORUL (23 noiembrie – 22 decembrie)
Aveţi un mod superficial de a trata problemele cu care vă confruntaţi atît în domeniul sănătăţii cît şi în cel al afacerilor. Abordaţi cu mai mare seriozitate preocupările şi veţi obţine satisfacţii durabile atît pentru vîrsta dvs. actuală, cît şi pentru cea de aur.

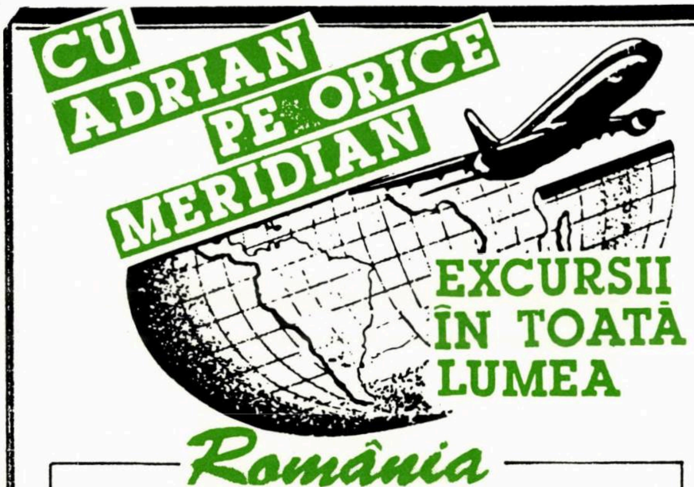

OFERTA SPECIALĂ "ADRIAN"
Pachete de tratament – odihnă în staţiunea balneo-climaterică COVASNA
18 zile.....660 $
Cazarea în modernul hotel "Bradul" dotat cu sisteme de încălzire excepţionale

- **ZBORURI SPECIALE – NEW YORK începînd de la 699 $**
- **CHARTERE ÎN EUROPA începînd de la 319$**

* **CIRCUITE TURISTICE ÎN ROMÂNIA începînd de la 269 $ de persoană**

ÎNCHIRIERI DE MAŞINI
începînd de la 33 $/zi

VĂ OFERIM POSIBILITATEA DE A ZBURA DE LA BUCUREŞTI SPRE ORICE PUNCT SAU CAPITALĂ DIN EUROPA CU aproximativ 100 $

TEL AVIV STR. SHENKIN 8

☎ ● 2oo.687-8-9 ; 528.57.73 ●

Wolfman Industries Ltd.

נוסד 1923 - מוזאיקה א.ולפמן בע"מ

SINGURUL COMPLEX PENTRU PRODUCŢIA ŞI DISTRIBUIREA ARTICOLELOR DIN BETON
folosibile la amenajarea terenurilor, atît la suprafaţa solului cît şi în adîncime

● PRODUSE DIN BETON ●

ACEASTA ESTE SPECIALITATEA NOASTRĂ

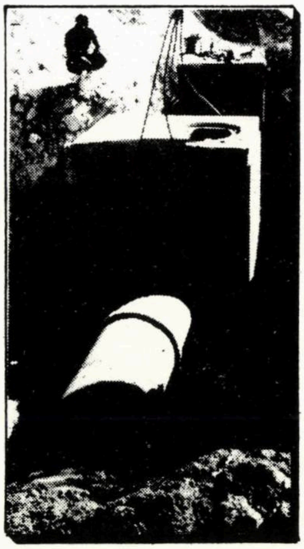

- * Conducte cu manşon de cauciuc
- * Conducte asamblate cu mortar
- * Tubulatură prefabricată
- * Tubulatură conică
- * Capace din beton şi fier
- * Gură de control pentru canalizare
- * Gură de scurgere a apelor de ploaie
- * Pietre de pavaj, asamblate
- * Pietre de bordură şi grădină
- * Pietre de demarcaţie
- * Pietre de rigolă
- * Opritori auto
- * Bănci de lemn cu beton
- * Jardiniere

PRODUSELE NOASTRE POARTĂ SEMNUL STANDARDIZĂRII ŞI SE AFLĂ SUB SUPRAVEGHEREA OFICIULUI DE STANDARDE ŞI A TEHNIONULUI

●

Fabrica şi sediul centralei: Str. Haşaiş 13, POB 10354, Mifraţ
Haifa 26112, TEL. 04/415550, FAX. 04/416767

●

Fabrica din Nes Ţiona: Zona Industrială "B" Nes Ţiona,
TEL. 08/404083 – 4, FAX. 08/404078

●

Fabrica din Ashkelon – Zona industrială Sud

minimum

ANUL VIII • NR. 84
MARTIE '94 • 10,20 ŞEKELI

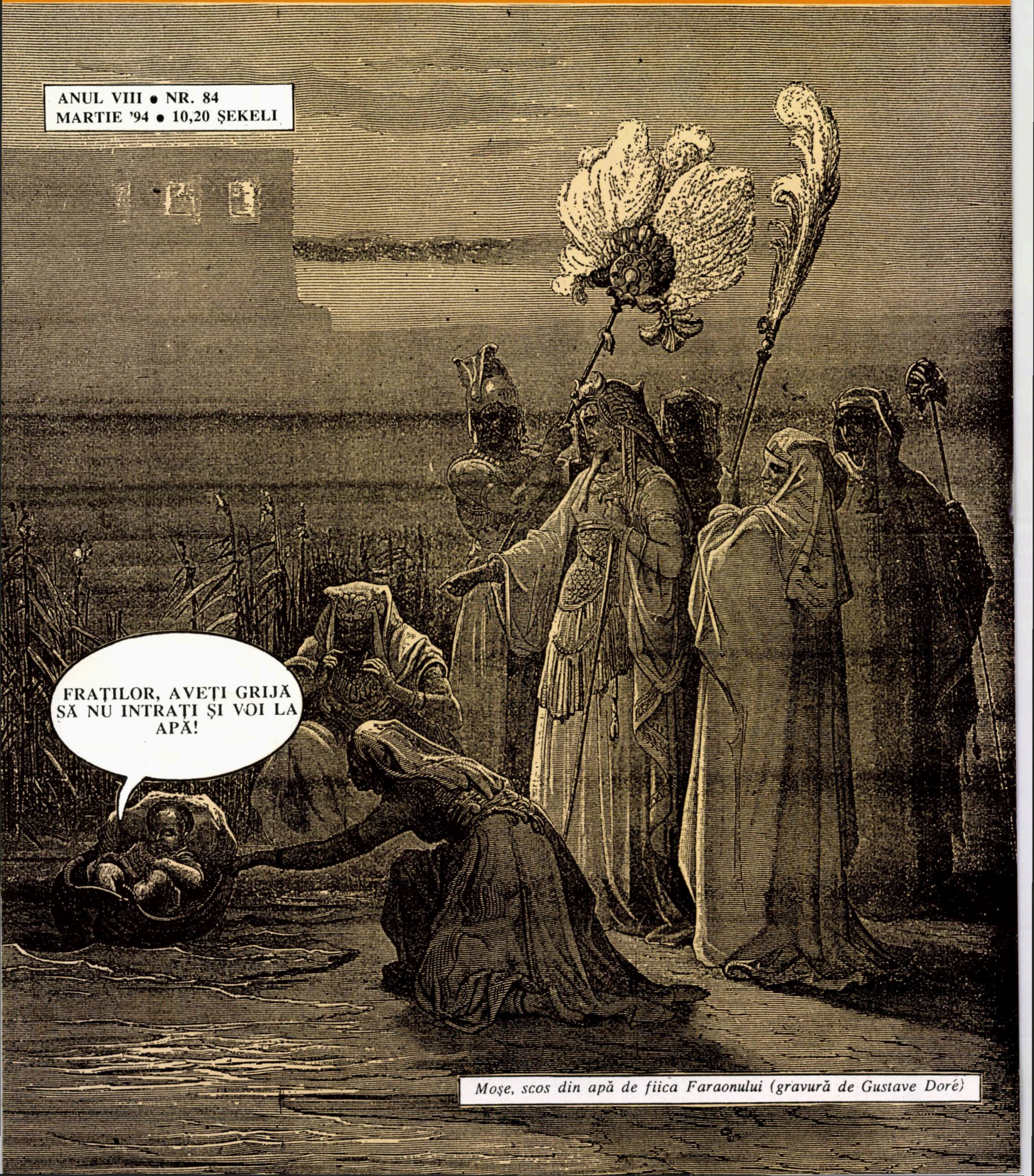
FRAŢILOR, AVEŢI GRIJĂ SĂ NU INTRAŢI ŞI VOI LA APĂ!

Moşe, scos din apă de fiica Faraonului (gravură de Gustave Doré)

ophir tours

KEY TOURS

DEPARTAMENTUL EST EUROPEAN

TEL AVIV - Ben Yehuda 32 tel. 209777, 209765, 209785, 209787, 209755

ŞI ÎN ANUL 1994 ECHIPA OPHIR TOURS VĂ ASIGURĂ OFERTE SPECIALE - PROPUNERI DEOSEBIT DE AVANTAJOASE PENTRU LUNA MARTIE

BUDAPESTA 455$

ÎN PREŢUL UNUI BILET DE ZBOR "EL AL" - 455$ se asigură zborul TEL AVIV - BUDAPESTA şi retur PLUS 7 NOPŢI la hotelul "ALBA" ● cazare şi mic dejun

INFORMAŢII ŞI CONDIŢII SUPLIMENTARE GĂSIŢI ÎN BROŞURA "OPHIR TOURS"

PRAGA 485$

După Clinton şi dvs. puteţi primi cu 485$ următoarele servicii: ZBOR "EL AL" TEL AVIV - PRAGA şi retur PLUS 7 NOPŢI în hotelul "KARL-INN" sau "OLIMPIC II" ● cazare şi mic dejun

sau: ZBOR "EL AL" şi 3 nopţi în hotelul "ATRIUM" ● cazare şi mic dejun - 455$

DE PESAH merită să participaţi la una din excursiile noastre realizate după cea mai bună tradiţie a marilor organizatori

EXCURSII ORGANIZATE ÎNCEPÎND DE LA 599$

(preţul cuprinde şi biletul de avion)

● ROMÂNIA - BUDAPESTA

15 zile/ 14 nopţi
plus excursie la Sant Andrei
24. 03 - 7. 04

● TRANSILVANIA:

oraşe şi natură - 11 zile/ 10 nopţi
Include vacanţa la Poiana Braşov
23. 03 - 2. 04

● MOLDOVA: 10 zile/ 11 nopţi

include Poiana Braşov
27. 03 - 5. 04

● ROMÂNIA - BULGARIA

15 zile/ 14 nopţi
24. 03 - 7. 04

● BULGARIA - ISTANBUL

13 zile/ 12 nopţi
23. 03 - 4. 04

● BULGARIA

11 zile/ 10 nopţi
24. 03 - 3. 04

Preţurile sînt pentru o persoană în cameră dublă, conform cu publicitatea noastră

EXCURSII, odihnă şi agrement la BUCUREŞTI şi POIANA BRAŞOV

TRATAMENT în toate staţiunile balneo-climaterice din România

PENTRU INFORMAŢII ŞI COMENZI ADRESAŢI-VĂ LA:

● TEL AVIV - Ben Yehuda 32 (pasaj), tel. 209777, 209765, 209785, 209787, 209755 ● HAIFA - Dereh Haaţmaut 62, Tel. 673011/2 ● IERUSALIM - Şlom Zion Hamalca 3, Tel. 252777 ● KIRIAT ŞMONA - Centrul Comercial - Clădirea "Tzahar" (în pasaj), Tel. 06-940245 ● BEER ŞEVA - Keren Kayemet Le'Israel 132, Tel. 07-278515 ● NATANIA - Smilanski 15, Tel. 09-615027-8

ŞI LA AGENTUL DVS. DE VOIAJ

MINIMUM • ANUL VIII • NR. 84 • MARTIE • 1994

minimum

UREAZĂ CITITORILOR ȘI COLABORATORILOR SĂI PESAH SAMEAH, ÎN SPIRITUL CELOR TRANSMISE DE MICUL MOȘE PE COPERTĂ

LA ÎNCHIDEREA EDIȚIEI
Ceea ce înseamnă 23 februarie a.c..

Zilnic atentate teroriste. Zilnic sînge și aproape zilnic morți. Iar după fiecare atentat oficialii noștri declară că nu poate exista o securitate de 100%.

Se pare că și grupările cele mai pacifiste resimt o anumită jenă văzînd ce se întîmplă în toiul tratativelor de pace pe care ele atît de mult le-au preconizat. Cînd se comite un atentat în Gaza, ni se spune că Arafat va face acolo ordine. Dar va veni oare poliția lui Arafat în Iehuda și Somron ca să facă ordine și acolo?

Guvernul cam învîrte limba-n gură, ca să ne exprimăm popular. El nu are ac de cojocul teroriștilor din Hamas (despre care se șoptește că, de fapt, conlucrează cu cei din O.E.P.) Mai trist e că nici Zahalul și serviciile de securitate nu reușesc să prevină atentatele.

Se spune că terorismul va înceta cînd se va putea ajunge la un aranjament cu Siria. Poate... Dar nici asta nu e cert. Mai sînt formații teroriste, mai sînt multe, de obediență iraniană. E de prevăzut că despre atentatele ce se vor comite după un acord cu Siria, ni se va spune că vor înceta dacă se va încheia un acord cu Iranul.

Uneori se pare că guvernul manifestă mai multă fermitate față de universitari sau studenți sau alte categorii decît în problemele securității.

PUNCT DE VEDERE

ADRIAN ZAHAREANU

O PLAGĂ:

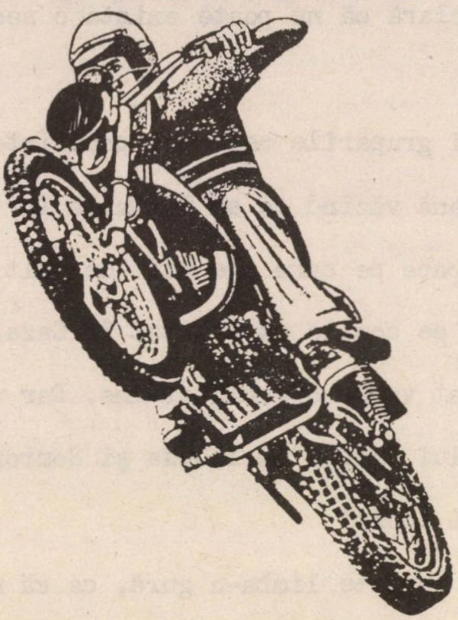

DELICVENŢA JUVENILĂ

Cauzele frămîntării tineretului de azi rezidă în lipsa lui de idealuri morale, în dezechilibrul societăţii noastre, dar în egală măsură, în lipsa unei educaţii corespunzătoare în spiritul respectului pentru cei din jur.

Delicvenţa juvenilă este una din problemele cele mai grave cu care se confruntă astăzi lumea. Cauzele ei sînt complexe şi adesea greu de înlăturat. Delicvenţa cuprinde, în general, tineri de la 12 - 20 de ani, incluzîndu-i pe tinerii săraci, împinşi spre ea de nevoi materiale şi marasm moral şi tineri proveniţi din familii avute în goană după senzaţii tari sau după un "scop în viaţă". Nu intru în amănunte, dar trebuie să amintesc că printre cauzele acestei situaţii de aflǎ dezagregarea vieţii de familie, lipsa unor preocupări serioase şi, adesea, exemplele negative din jur.

Este clar că manifestările infracţionale ale unor tineri reprezintă un pericol pentru societate. De aceea trebuie luate în considerare, cu toată gravitatea, împrejurările care îi favorizează şi le deschid drumul. Să nu se uite că aceşti juni delicvenţi au fost mai înainte copii, crescuţi şi formaţi într-o familie care i-a modelat aşa cum artistul îşi cizelează opera.

Din toate studiile alcătuite pe această temă rezultă o seamă de factori favorizanţi ai delicvenţei juvenile printre care: locul de muncă al ambilor părinţi situat la depărtare de domiciliu, lăsarea gospodăriei pe mîna copiilor care au posibilitatea să hoinărească toată ziua, dezvoltarea precoce fizică şi sexuală fără o dezvoltare paralelă a discernămîntului, un program de învăţătură neinteresant, obligaţia multora de a părăsi brusc şcoala, dar şi un trai suprasaturat asigurat de părinţi cu stare, certurile din familie. Influenţa negativă a publicaţiilor amorale, ale unor filme programate la cinematografe sau pe micul ecran este certă fiind adesea incitatoare la crime şi fărădelegi.

Delicvenţa juvenilă este o problemă foarte serioasă, iar aceste rînduri nu au pretenţia că au epuizat multiplele ei aspecte şi implicaţii.Din toate cercetările reiese clar că lipsa de adaptare a tineretului la elementarele norme morale este una din cauzele de bază ale acestei plăgi morale.. O educaţie normală în mijlocul unei familii normale este pavăza cea mai sigură contra delicvenţei.

Înţelepciunea populară a sesizat acest mare adevăr pedagogic, influenţa decisivă în bine şi în rău, pe care o are mediul familial asupra formării copilului, atunci cînd a emis celebra judecată privind "cei şapte ani de acasă". Familia a fost şi rămîne prima şi cea mai importantă verigă psiho-socială răspunzătoare de formarea caracterului şi de educaţia viitorului cetăţean.

Am aflat cu indignare de batjocura la care a fost supus un copil de patru ani, prins de cîţiva huligani care l-au înconjurat, l-au înfricoşat şi l-au lăsat gol-goluţ pe stradă. Huliganii s-au amuzat aşa cum se amuză atunci cînd distrug mobilierul cinematografelor sau îndoaie stîlpii staţiilor de autobuz. În urmă cu cîtva timp presa a relatat cazul unui "tată" care şi-a adus copilul, în vîrstă de trei ani, la un spital din Ierusalim cu trupul plin de arsuri "justificînd" ticăloşia prin aceia că băieţelul a "furat" nişte bani din geanta mamei şi de aceea a decis să-l "pedepsească" înroşind monezile în foc şi lipindu-le de mînuţele copilului...

Să nu ne mire că după o astfel de "educaţie" ne pomenim cu tineri care fură, înşeală, consumă droguri sau ajung să comită crime.

Este greşită părerea că un trai îndestulat în care copilul să nu simtă grijile existenţei este suficient (cazul adolescenţilor de familie "bună" din Herzlia care au ucis un şofer de taxi ne este tuturora prezent în minte); desigur că dificultăţile materiale au şi ele o influenţă negativă asupra formării caracterului copilului, dar hotărîtoare în formarea lui fizică şi intelectuală rămîne ambianţa familială.

30 DE ZILE

minimum

מינימום

Apare lunar
Redacția și administrația:
Str. Zamenhoff nr.13
64373 – Tel Aviv
P.O.B. 11472, Tel Aviv
Tel.: 5227269; Fax.: 5270443
Fax numai pentru anunțuri publicitare

Director
Al. Mirodan

Publicitate: 1 inch – 45 șekeli
Carnet: 15 cuvinte – 20 șekeli
Abonamente Israel
6 luni (6 numere): 65 șekeli
1 an (12 numere): 125 șekeli
Prețul include costul expedierii.
Străinătate: (1 an – 12 numere) Europa – 70 dolari; România – 65 dolari; U.S.A., Canada – 80 dolari; America de Sud, Australia, Noua Zeelandă – 95 dolari; Insulele Fidji – 150 dolari
Expediția cu avionul.

Secretar de redacție
Carol Isac

Prezentarea artistică:
Adar Darian

Difuzarea: ATLAS
Articolele semnate de colaboratorii noștri reprezintă personalitatea și punctul de vedere al acestora. Se înțelege, așadar, că redacția nu împărtășește totdeauna vederile exprimate în articolele publicate în coloanele revistei. Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază.

Redacția nu răspunde de conținutul anunțurilor comerciale.

Revistă editată de
MINIMUM-PUBLISHERS
LTD.

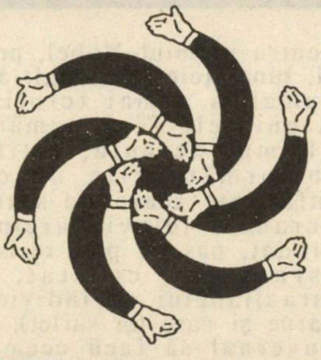

TENDINȚE

• Israel: guvernul aleargă după prea mulți iepuri deodată... și alte probleme

"Întîlnirea Clinton-Assad de la Geneva mi-a întărit convingerea că nu e bine să negociezi cu mai multe state arabe în acelaș timp. O asemenea metodă îngăduie sirienilor să se degajeze de eventualele înțelegeri sub pretextul că alți factori arabi nu s-au asociat. Ceea ce m-a contrariat este faptul că președintele sirian Assad nu a explicat ce anume înțelege el prin pace, lăsîndu-l pe președintele Clinton să vorbească despre aceasta. Assad a evocat diferite probleme despre care crede că "ar trebui rezolvate" în cadrul unei înțelegeri globale între Israel și lumea arabă. Printre acestea se numără problema palestiniană și Ierusalimul.

Ceea ce înseamnă că Assad își rezervă dreptul să exploateze oricînd dificultățile ce se vor ivi în cadrul negocierilor noastre cu toți factorii arabi.

Istoria negocierilor noastre cu arabii arată că oridecîteori Israelul poartă discuții cu mai mulți factori (țări, organizații), în acelaș timp aceste discuții au dat greș și invers, toate negocierile dintre noi și un anumit factor arab, au dat rezultate bune. Dovadă: diferitele acorduri de armistițiu cu regimuri arabe cu care s-a tratat separat, acordurile de dezangajare a forțelor cu Egiptul, în Sinai și cu sirienii în Golan, tratatul de pace cu Egiptul, acordul cu OEP-ul.

În toate aceste cazuri am purtat dialogul cu o singură parte din lumea arabă, iar în urma dialogului cele două părți au ajuns la un acord. În context, a discuta cu mai mulți în acelaș timp, îngăduie partenerilor să profite de cele ce se întîmplă pe celelalte piste pentru a reveni asupra unei anume înțelegeri sau a abandona un aranjament anume.

În cazul lui Assad, soluția constă într-o bună campanie de informații. Noi am comis o greșeală ignorînd rolul informației și neizbutind să o folosim așa cum se cuvine, ca pe un instrument de seamă pentru progresul negocierilor. Iată, de pildă, cum am reacționat noi la declarațiile lui Assad de la Geneva. El a vorbit despre pace refuzînd, în acelaș timp, să permită ziariștilor israelieni a participa la conferința de presă. Și cum anume am reacționat noi? Noi am fi putut să transformăm vorbele lui Assad într-o armă puternică pe tărîmul informației. Am fi putut să-l întrebăm, clar și răspicat: cum poți vorbi d-ta despre pace atunci cînd, în aceeași clipă chiar, boicotezi media celeilalte părți? Am fi putut să folosim din plin argumentul că amintita conferință de presă fusese convocată de președinții Statelor Unite și Siriei. Am fi putut să-l întrebăm cu glas tare pe Assad: "pe temeiul cărei autorități împiedici d-ta prezența presei israeliene?"

Nu am consemnat nici o reacție din partea presei internaționale, și în primul rînd a celei americane. Nimeni nu a amenințat cu boicotarea evenimentului. Or, dacă noi am fi făcut un efort bine gîndit și temeinic organizat am fi avut posibilitatea să exploatăm din plin acest episod, făcînd din el o parte din strategia noastră în materie de negocieri. Am fi putut cîștiga cîteva puncte bune în cadrul tratativelor".

(Haim Herzog, fruntaș al Partidului Muncii; al 6-lea președinte al Statului Israel; după "Jerusalem Post", 1994.

• Assad: pacea cu Siria

Ceea ce s-a remarcat îndeosebi, în vremea din urmă, la capitolul "pacea cu Siria" (și ceea ce, se pare că sirienii nu au intuit: Assad este deștept dar are și lipsuri) este raportul direct și nemijlocit între

TENDINȚE

Damasc şi organizaţiile teroriste gen Hizbullah care acţionează pe teritoriul Libanului. Un cunoscător, cel mai bun în materie, Uri Lubrani, şeful delegaţiei israeliene la tratativele cu Libanul, de la Washington, a spus-o zilele trecute, limpede şi răspicat: "Hizbullah ascultă de ordinele de la Damasc". În săptămînile dinaintea întîlnirii Clinton-Assad, de la Geneva, situaţia din zonă (Sudul Libanului, veşnic agitat) se linişise brusc. Assad, dornic să arate americanilor că el este iubitor de pace, şi să asigure o atmosferă bună la Geneva, dăduse dispoziţii (linia) teroriştilor să se abţină de la lovituri. Staţi cuminţi, băieţi, nu e momentul! Apoi, cînd s-a întors acasă de la Geneva, constatînd că refuzul său de a vorbi în termeni concreţi despre o pace cu Israelul a fost primit la Ierusalim cu un amestec de dezamăgire şi răceală, şi că, mai ales, Rabin a lansat ideea unui referendum pe tema retragerii de pe Podişul Golan, (referendum care pune eventuala retragere sub semnul unei mari, imense întrebări), preşedintele Siriei a revenit la linia veche. El a dat ordin celor din Hizbullah să intensifice atacurile. Rezultat, primul rezultat al întîlnirii Clinton-Assad: patru israelieni ucişi lîngă graniţa cu Libanul.

Politica Siriei este astăzi, mai clară ca oricînd. Damascul a analizat evoluţia relaţiilor dintre Israel şi OEP, ajungînd la concluzia că ceea ce a dus la victoria lui Arafat (recunoaşterea internaţională, încoronarea de pe gazonul din faţa Casei Albe, propunerea pentru premiul Nobel, precum şi, bineînţeles, acordul) a fost numai şi numai terorismul. Atentatele fără număr din ultimul deceniu, Intifada, înmormăntările de evrei înfăţişate seară de seară pe ecranele televizoarelor au erodat, pas cu pas, rezistenţa Israelului, ca stat, şi a israelianului ca individ din carne şi oase (şi suflet), silind guvernul să facă ceea ce a făcut. Aşa cum mărturisea surîzînd un diplomat sirian la Geneva unui ziarist olandez "asasinînd cîteva sute de evrei, OEP-ul a rupt oasele Israelului. Iar dacă Rabin nu e cuminte şi nu se retrage de pe Golan, vom proceda la fel".

Va rezista osul israelian la pressingul sirian? Assad şi consilierii săi (inclusiv criminalul de război german Alois Brunner, sfetnicul nr.1 al lui Assad) spun că dacă s-ar organiza un referendum în momentul de faţă, propunerea de a renunţa la Podişul Golan în schimbul "păcii" ar fi respinsă. Asta este şi părerea miniştrilor din Meretz şi din echipa Ramon, Beilin a Partidului Muncii care se împotrivesc, cu vehemenţă, referendumului. Sondajele arată că voturile pentru s-ar ridica la maximum 30-35%.

Dar sirienii sînt de părere că timpul lucrează pentru ei. "Încă o mie de soldaţi morţi în sudul Libanului şi Israelul clachează".

• Ramon

Scandalul intern al lunii trecute l-a provocat tînărul şi bucălatul ministru al sănătăţii, o reclamă ideală pentru săpunul Bebe-Cadum, dl. Haim Ramon. El a propus în plenul Comitetului Central al Partidului Muncii un proiect de reorganizare a sănătăţii publice (eterna problemă a Kupat Holimurilor), bazat pe ideea că asigurările medicale nu mai trebuie să aibe legătură directă, ca pînă acum, cu sindicatele (Histadrut)

Majoritatea C.C.-ului a respins ideea, unii delegaţi l-au huiduit, ca la meci, pe Ramon, drept care acesta şi-a dat demisia din guvern. Cu urmările cunoscute. Asta este ceea ce se vede. Şi se aude.

Ceea ce nu se vede însă (la prima vedere) şi nu se aude (dacă nu tragi bine cu urechea) este faptul că "rebeliunea" lui Ramon face parte dintr-un scenariu care vizează cu totul alte treburi decît sănătatea cetăţeanului israelian. Este vorba de lupta pentru succesiune în Partidul Muncii. Tandemul Rabin-Peres, astăzi necontestat, în ciuda rivalităţii dintre cei doi şi a frecuşurilor pe tema relaţiilor cu OEP-ul, a intrat pe ultimul tur al luptelor politice. Atît Rabin cît şi Peres au peste 70 de ani, se zăreşte la orizontul anilor 1996-97 momentul retragerii, dintre maturii partidului nu s-a impus încă nimeni ca prinţ moştenitor cu statură de lider naţional. În consecinţă, grupul tinerilor, recte Haim Ramon, Iosi Bei-lin, Avrum Burg, Yael Dayan, I. Peretz ş.a. consideră că a bătut ceasul lor. Ei se prezintă ca reformatori, ca luptători împotriva "conservatorismului" şi se pregătesc pentru preluarea puterii. În lumina celor de mai sus, "criza" declanşată de Ramon, reprezintă, cum spuneam la început, prima bătălie din lupta, ce se anunţă necruţătoare, pentru cucerirea la primaries, a primelor locuri pe lista candidaţilor pentru următorul Knesset. Pentru conducerea Partidului si a Statului.

• OEP: Planul

"Nu vom avea linişte pînă nu vom arbora drapelul palestinian pe zidurile Ierusalimului"

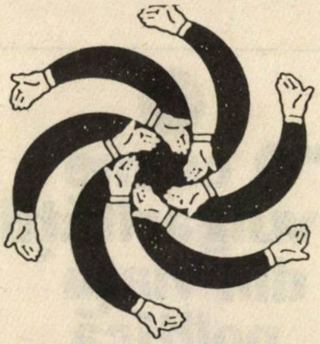

TENDINŢE

(Dintr-o declaraţie făcută de Yasser Arafat, preşedintele OEP cu prilejul împlinirii a 29 de ani de la înfiinţarea "Fatah"-ului)

• S.U.A.: frica naşte monştri

D-na Stella Bilzerian, 69 de ani, din Worcester, statul Massachusets, s-a întors acasă, seara, dar n-a reuşit să intre în locuinţa ei deoarece, din cauza gerului puternic (minus 15 grade) broasca de la uşă îngheţase. Atunci a sunat la uşa vecinei sale, d-na Doris Hermann pentru a se adăposti. Vecina era acasă, dar nu a răspuns. De frică (criminalitatea constituie, astăzi, aşa cum a subliniat şi preşedintele Bill Clinton în raportul său despre "starea naţiunii", problema nr.1 a Americii). Disperată, d-na Bilzerian s-a aşezat în faţa uşii. Ea a fost găsită a doua zi, îngheţată. Plîngînd în hohote, cînd şi-a dat seama ce s-a întîmplat, vecina a mărturisit: "Regret cumplit, dar în ziua de azi nu poţi să-ţi permiţi nici un risc".

• Ofensiva Islamului

Situaţia din Algeria se deteriorează pe zi ce trece. Fundamentaliştii (am mai spus, termenul e mult prea intelectualo-ştiinţific, şi prea elegant pentru ceea ce exprimă el) organizaţi în F.I.S. se ţin de cuvînt. Ei au lansat nu de mult manifeste pe stradă şi în bazare cerînd albilor (veneticii carevasăzică) să părăsească ţara neîntîrziat, altminteri vor fi ucişi, la rece, după program, pînă la unul. Pînă la ora de faţă au fost omorîţi, prin glonte sau cuţit, poate cincizeci de străini: francezi (inclusiv diplomaţi cu imunitate), englezi, belgieni, sîrbi, ba şi o rusoaică măritată cu un băştinaş şi care se repezise în piaţă după cumpărături. Majoritatea cetăţenilor străini şi-au strîns avutul în două valize şi au fugit. Ceilalţi, au mai rămas cîteva sute, nu ies din case decît însoţiţi. Cînd se întorc la domiciliu trag obloanele.

Un fenomen asemănător, fiindcă vine din aceaşi linie a partidului, întîlnim şi în Egipt. Turiştii din Germania, Italia sau Olanda sînt atacaţi cu mitraliera, în plină zi iar "fraţii musulmani" au răspîndit, ca şi colegii lor din Algeria, manifeste prin Cairo şi Luxor cerînd străinilor (albii!) să părăsească de urgenţă ţara piramidelor, fiindcă altminteri organizaţia îi va ucide pe toţi, fără alt avertisment. Rezultatele acestei ofensive "anti-albe" sînt mai mult decît vizibile: turismul în Egipt (adică principala industrie aducătoare de devize a ţării) a scăzut cu 50% faţă de anul trecut, marile firme din occident (Kuoni, Neckerman etc.) îşi anulează contractele în ritm de şapte pe zi, iar familiile diplomaţilor occidentali îşi fac bagajele, pregătindu-se de plecare.

La toate acestea să adăugăm un incident care pare "local" dar, dacă ştii să vezi mai departe, are semnificaţii de tendinţă. La Rouen, în Franţa, poliţiştii au somat un tînăr arab care furase o maşină, să oprească. Individul a refuzat, drept urmare poliţiştii au tras, omorîndu-l. În semn de protest faţă de îndrăzneala francezilor de a face ordine la ei acasă, a doua zi, cîteva sute de arabi, înarmaţi cu bîte, pietre, topoare, cuţite şi arme de foc (şi stimulaţi de excelentele rezultate pe care le-a obţinut terorismul pretutindenea) au năvălit în centrul oraşului, cerînd răzbunare. Ei au atacat trecătorii, au spart vitrinele magazinelor, au jefuit (pagubele se ridică la cîteva sute de milioane de franci), au aruncat cu sticle incendiare. Intervievaţi la televiziune, cîteva zeci de locuitori, în primul rînd proprietarii magazinelor distruse, au declarat că vandalismul arab i-a adus la disperare şi că sînt decişi să părăsească oraşul.

VIVIANE ŞI HERMAN LEIBOVICI

TRAVEL EXPERTS

(foşti coproprietari ai Agenţiei All Meridian T.A.)
sînt în continuare la dispoziţia celor interesaţi la
AGENŢIA DE VOIAJ PROPER TRAVEL LTD.
Tel Aviv - str. Ben Yehuda 56 tel. 297477, 5289992

- Voiajuri în toată lumea, excursii individuale şi organizate ale operatorilor din Israel şi din străinătate, croaziere, excursii "Cosmos" şi "Globus".
REZERVĂRI HOTEL, ÎNCHIRIERI AUTO, EURAILPASS
- BILETE DE AVION ALE TUTUROR COMPANIILOR, ZBORURI CHARTER.
- PROGRAME CONVENABILE AVION + HOTEL LONDRA, PARIS, PRAGA, BUDAPESTA, SOFIA, NEW YORK
- PROGRAME SPECIALE PENTRU ROMÂNIA: STAŢIUNI RENUMITE PENTRU TRATAMENT, ODIHNĂ, LA MUNTE ŞI LA MARE.
- PROGRAME SPECIALE PENTRU CIPRU: LARNACA, LIMASOL, PAPHOS, AIYA NAPA, etc.
VORBIM: IVRIT, FRANCEZA, ENGLEZA, GERMANA, GREACA, ROMÂNA.
RUGĂM VIZITAŢI-NE PENTRU A REZERVA PROGRAMUL PREFERAT ÎN PERIOADA DE PESAH

TENDINȚE

• **Lumea: se poartă tăierea penisului cu cuțitul**

Începutul, așa cum știm cu toții că se întîmplă cînd e vorba de invenții și idei noi, l-a făcut America prin d-na Lorena Bobbit (să-i spunem "pionieră în materie"?) care, enervată de comportarea soțului i-a tăiat acestuia, la așternut, penisul cu cuțitul. Se părea că avem de-aface cu un "caz" izolat, fără precedente și fără urmări, dar telegramele de presă ne îndeamnă să credem că e vorba, de fapt, de o premieră. După care urmează și alte spectacole asemănătoare.

În orașul Heilongijang din China o nevastă a tăiat organul soțului ei cu foarfeca, tot așa, în vreme ce bărbatul dormea. Se pare însă că acolo nu a fost vorba de răzbunare ci de credința ivită dintr-o veche superstiție, cum că în felul acesta în locul organului dispărut va crește altul nou, mai mare se-nțelege și mai viguros..Mai deunăzi, o operație asemănătoare ce cea săvîrșită de Lorena Bobbit și din aceleași motive a fost comisă de o turcoaică din Ankara. Femeia însă nu a fost dată în judecată, deoarece spre deosebire de dl. Bobbit, soțul agresoarei nu a înaintat nici o plîngere la poliție, fie pentru că nu vrea să aibe parte de publicitate în ziare și la televiziune, inclusiv CNN, fie că aflînd sentința din America (achitare!) ideea unui proces nu l-a excitat de fel.

ZISE...

"Aici, în Israel, trăim ca într-un stat barbar. În Kuweit se taie mîna hoțului, dar el rămîne liber"

(Flatto-Sharon, ex-deputat, om de afaceri, după ce a fost arestat și închis trei zile la Abu Kabir sub acuzația de escrocherie)

...ȘI-N ADÎNC SE SCUFUNDĂ

(CU ACCENTUL PE Ă)

●

"O culme a vulgarității din viața politică românească"

Afirmațiile scandaloase la adresa unei personalități politice făcute de liderul Partidului România Mare, senatorul Corneliu Vadim Tudor, în revista pe care o conduce au provocat stupefacție în cercurile ziaristice bucureștene. În numărul de Marți al săptămânalului "România Mare", el afirmă că ambasadorul Traian Chebeleu, purtătorul de cuvânt al Președinției, ar fi fost surprins făcând sex oral cu o ziaristă româncă în timpul unei vizite într'o fostă republică sovietică. Comentând această "informatie", redactorul-șef al cotidianului "Evenimentul zilei", Ion Cristoiu, o consideră "punctul culminant al unui lung șir de scandaluri obscene provocate de liderul PRM". Faptul că C. V. Tudor nu a tras consecințele pentru scandalurile provocate se datorează, după părerea comentatorului de la "Evenimentul zilei", "complicității sale cu stâlpii puterii". "În toată această perioadă - mai afirmă d-l Cristoiu - liderul PRM a dus la capăt multe lucruri murdare ale Guvernului și Președinției" și "dacă s'ar îndrăzni... un gest mai ferm împotriva lui, el ar dezvălui imediat toate afacerile ticăloase la care a luat parte. Scandalul provocat ar fi mult mai compromițător pentru puterea actuală decât insultele pe care și le permite acum Corneliu Vadim Tudor la adresa unor demnitari" - conchide comentatorul.

("Lumea liberă" New York)

Gravă, gravă, greva profesorilor din universitățile noastre!

●

S-a sinucis, la Paris, probabil din motive de Sida, cunoscutul romancier Yves Navarre (53), militant îndrăzneț pentru drepturile homosexualilor.

El a fost laureat al Premiului Goncourt.

Premiul Goncur?

Haide să facem mai repede referendumul pe tema "acordului de pace" cu Siria.

Atunci va ieși la iveală adevărul gol-Golan.

●

Urez Partidului Muncii să lase totul deoparte și să trateze cu cea mai mare atenție scandalul declanșat de ministrul sănătății Haim Ramon.

Sănătatea înainte de orice!

30 DE ZILE

Punctul pe i

● D-na Melanie Fischer, economistă din Tel Aviv, ne propune, într-o scrisoare intitulată "Rugăminte către "Minimum" şi nu lipsită de umor, să publicăm un "scurt curs de diplomaţie" în folosul funcţionarilor de la Externe şi al altor delegaţi care poartă, săptămînile acestea, tratative cu OEP-ul. Problema problemelor, subliniază corespondenta noastră, este să-i ajutăm pe băieţi să fie mereu trezi, să dea la spate lecţiile de politologie de la Harvard, care prin regiunea noastră nu fac doi bani şi să nu uite nici o clipă, că persoanele cu care discută sînt maeştri inegalaţi într-ale minciunii. ● De publicat un curs scurt de diplomaţie nu are rost, n-ar folosi nimănui. Diplomaţia, cum spunea Bismark, nu e o ştiinţă ci o artă; cu alte cuvinte, ca la muzică, sau ai talent sau, de nu, la loc comanda. Le-aş pune însă la dispoziţia băieţilor un sfat pe care Regele Alexandru al Iugoslaviei l-a dat, prin anii '30, soacrei sale, Regina Maria a României. Aceasta se afla în vizită la Belgrad şi (aşa cum povesteşte diplomatul român Raoul Bossy, în amintirile sale) urma să-l primească în audienţa la Palat pe amabasadorul român Gurănescu. Gurănescu era ochii şi urechile Regelui Carol al II-lea în Iugoslavia, avînd misiunea de a raporta Suveranului toate mişcările mamei sale, bănuită mereu de fiul ei de intrigă şi urzeli perfide à la familia Borgia. Dar să-l ascultăm pe Bossy descriind dialogul Alexandru-Maria:

"Regele Alexandru: Unde veţi sta în timp ce Gurănescu va fi aici?

Regina Maria: Cred că pe scaunul acela; dar de ce mă întrebaţi?

Regele Alexandru: O să vă spun numaidecît. Unde-l veţi aşeza pe Gurănescu?

Regina Maria: Acolo, e un loc rău. O să-i vină lumina în ochi. Dar ce importanţă au toate acestea?

Regele Alexandru: Promiteţi-mi să nu vă ridicaţi niciodată de pe scaun în timpul audienţei.

Regina Maria: Vă promit, dacă doriţi... Dar, de ce?

Regele Alexandru: Iată, pun aici pe masă vasul acesta cu crinul. Şi vă rog să nu schimbaţi locurile sub nici un motiv ca nu cumva să pierdeţi vreo clipă floarea din ochi. Şi, de fiecare dată cînd îl veţi privi pe Gurănescu, amintiţi-vă înainte de a vorbi, că el este un porc".

Arafat ducîndu-l de mînă pe Shimon Peres, la Davos.

● Versurile anului 1994: "În oraşu-n care plouă/ De trei ori pe săptămînă/ Un bătrîn şi o bătrînă/ Două jucării stricate/ Merg ţinîndu-se de mînă". (Ion Minulescu). ● Sîntem în martie; la 26 aprilie, acuş-acuş, au loc alegerile pentru Parlamentul din Africa de Sud. Partidul lui Nelson Mandela, Congresul Naţional African, porneşte favorit. Negrii sînt mai mulţi la număr decît albii şi, în mod normal, trebuie să obţină peste 50% din mandate. Iar Mandela va fi, iarăşi, în mod normal, preşedintele ţării. Atunci lucrurile vor arăta cu totul altfel decît pînă acum la Capetown şi la Johannesburg. Cei mai mulţi miniştri vor fi negri, albii căpătînd doar cîteva posturi de ministru-adjunct. Cei mai mulţi directori de mari instituţii (Banca Naţională, Căile ferate, Poşta, Poliţia, Televiziunea, Telefoanele etc.) vor fi negri, albii aflaţi astăzi în funcţiile respective devenind adjuncţi sau şefi de secţie. Cei mai mulţi ambasadori vor fi negri, diplomaţii albi mulţumindu-se cu slujbe de secretar II sau de ataşat cultural. Atunci, la sfîrşitul lui aprilie vom vedea cu toţii adevăratul înţeles al expresiei "negru pe alb". ● Pescarii francezi au ajuns la disperare. Din cauza Pieţei Comune şi a marelui acord (alt Acord!) economic internaţional numit Gatt, preţul peştelui a scăzut brusc, împingîndu-i pe amintiţii pescari din Normandia si Bretagne la foame. Ce s-a întîmplat? Pe piaţă sosesc, zilnic, tone de peşte din Rusia, din China, din Nordul Europei care, întrucît nu mai există vamă, se vinde mult mai ieftin, la preţ de dumping. Mîna de lucru la Novosibirsk costă de trei ori mai puţin decît în Franţa, aşa încît exportatorii îşi permit să "strice piaţa". (E ceva asemănător cu concurenţa dintre varza şi castraveţii din Gaza şi cele de dincolo de "linia verde".) ● Toate acestea au dus la tulburări şi lucrurile au luat o întorsătură urîtă. Pescarii înfuriaţi au ocupat centrul oraşului Rennes şi cu toate că, sau tocmai fiindcă primul ministru Balladur se afla acolo în vizită de lucru, au dat foc vechiului Parlament din oraş (clădire istorică, de patrimoniu, destinată astăzi tribunalului). A fost anarhie în toată regula, n-au lipsit nici pescuitorii în apă tulbure de diferite naţii, doritori să dea o mînă de ajutor la demolarea prea ospitalierei

Franţe. Dar, cum arătam la început, necazul vine de la înalţii funcţionari care au încheiat la Bruxelles (mă bat peste mînă să nu scriu Oslo) vestitele acorduri Gatt. Fraţi pescari, fiţi cu ochii-n patru la şefii care iscălesc acorduri istorice. Peştele de la cap se-mpute! • O vorbă de spirit a rabinului Rosen. Şeful comunităţii de la Bucureşti nu prea ştie cum să trateze "explozia" antisemită (de altfel, e o treabă destul de complicată), dar nu-i lipseşte replica la obiect. Săptămînile trecute, după cum am aflat cu toţii, uimiţi, la emisiunea de vîrf "Veniţi cu noi pe programul doi" a televiziunii (de Stat!) cîţiva "istorici militari" au vorbit pe îndelete despre crimele săvîrşite de evrei împotriva armatei române în anul 1940, crime imaginare, aşa cum s-a dovedit cu documente şi de care fascismul anilor de război s-au folosit pentru organizarea pogromurilor de la Iaşi, din Basarabia şi din alte locuri. Emisiunea în cauză, a spus Rosen, ar trebui să se intituleze de aici înainte, "Veniţi cu noi pe pogromul doi". • Jirinovski a declarat mai deunăzi, într-una din cuvîntările sale pline de scoop-uri care înebunesc presa lumii, că organizaţia "Sioniştii Americani" i-ar fi oferit o sută de milioane de dolari pentru ca să nu mai facă politică şi, bineînţeles, să nu mai înjure Israelul. Nu cred. Eu cred că, dimpotrivă, "Sioniştii Americani" i-au propus suta de milioane ca să atace, în continuare, Ierusalimul pentru a băga spaima în evreii ruşi şi a-i determina să plece, urgent, cu primul avion în Israel. • Comentînd, adică acordînd o înaltă apreciere înţelegerii de luna trecută de la Cairo între Arafat şi Shimon Peres, preşedintele Bill Clinton a spus: "acordul reprezintă un mare pas înainte". Aşa e, un pas înainte. Întrebarea este: în ce direcţie? • Răspunsul la întrebare ni l-a dat dl. Nissim Zvili, secretarul general şi, implicit, exponentul mai mult decît autorizat al Partidului Muncii, în cadrul unei cuvîntări ţinute în faţa activiştilor din kibutzurile Hashomer Hatzair: "De aici pînă în anul 2000 (încă vreo cinci revelioane, deci. *nota mea*) va lua fiinţă un Stat palestinian şi vom retroceda Podişul Golan". După aceea, om mai vedea. Că n-or intra zilele-n sac. • Rabinul şef Israel Lau, întors recent dintr-o vizită la Havana, ne-a comunicat vesel că vreo şase-şapte sute de evrei cubanezi au hotărît să vină în Israel, ţinînd cont că acum guvernul este dispus să le acorde paşapoartele de rigoare. Să vină fraţii noştri cubanezi! Dar cu bani. • Tot rabinul Lau s-a arătat încîntat de întîlnirea cu Fidel Castro şi alţi conducători de partid şi de stat: dictatorul Cubei l-a asigurat, preţ de trei ceasuri, că nutreşte cele mai bune sentimente de preţuire şi dragoste la adresa Israelului. Eu care, pe de o parte, nu pot uita, dogmatic cum sînt, că nici pînă astăzi Cuba nu a binevoit să aibe relaţii diplomatice cu noi, iar pe de altă parte cunosc bine

INTER - LINE srl
FIRMA ROMÂNĂ DE TURISM INTERNAŢIONAL
VĂ ADUCE ROMÂNIA MAI APROAPE, DIRECT ŞI FĂRĂ INTERMEDIARI

FORMÎND 177-022-5275
de oriunde din ţară - GRATIS - puteţi lua legătura cu noi pentru a obţine:

• Informaţii şi rezervări bilete de avion pentru România şi întreaga lume.
• Pachete de tratament şi odihnă –18 zile în staţiunile balneo-climaterice
COVASNA, TUŞNAD şi FELIX
DIRECT DE LA FURNIZOR LA CUMPĂRĂTOR
ECONOMISIND ASTFEL COMISIOANE ŞI TAXE SUPLIMENTARE.
• EXCURSII ROMÂNIA PLUS - BUDAPESTA, PRAGA.
• BUSINESS CLASS - pentru oamenii de afaceri • servicii de transfer de la aeroportul Otopeni la hotel, cu limuzine moderne • rezervări de hoteluri în Bucureşti şi în întreaga ţară • asistenţă tehnică şi consulting în domeniul business and travel • Rent a car • Fly and Drive.

LA NOI OBŢINEŢI PREŢURI EXTRA SEZON
PE TOATĂ PERIOADA SEZONULUI 1994.

POSESORII DE VISA
SAU ISRACARD
PLATA ÎN 10 RATE FĂRĂ DOBÎNDĂ

PENTRU OAMENII DE AFACERI
punem la dispoziţie personalul nostru specializat în domeniul juridic, financiar, bancar etc. pentru rezolvarea tuturor problemelor, cu eficienţă şi maximum de urgenţă.

obiceiurile caselor de acest fel, am înţeles numaidecît că gazdele Lau dus pe simpaticul nostru rabin-şef cu zăharelul. La sfîrşitul declaraţiilor sale, făcute pe aeroport, la Ben Gurion, Lau a dezvăluit că are în valiză trei cutii de havane, pe care Fidel Castro l-a rugat să le ofere, în semn de omagiu, lui Rabin, Peres şi Teddy Kollek. Sînt curios dacă fermecătorul bărbos de peste ocean (oh, şi cît îl iubisem eu, pe vremuri, cînd se înfăţişa lumii ca un romantic aducător de libertate!) va reuşi să-i tragă-n piept pe politicienii noştri. Pe mine, unul, nu mă mai păcăleşte; eu am fumat şmecheriile astea, de mult. • O întrebare, nu lipsită de interes, primesc de la av. Tibi Neuman, din Milano, Italia: "M-a uluit, în lunile din urmă, schimbarea la faţă a unor lideri politici din Israel, deveniţi miniştri. De unde pînă nu de mult înţelesesem că ei au anumite convingeri în planul politico-social mai ales la capitolul relaţiilor Israel-OEP, constat o adevărată schimbare la faţă. Am senzaţia bizară că oamenii se comportă altfel decît le este firea, de parcă ar fi fost teleghidaţi de o forţă malefică. Cum vă explicaţi fenomenul?" • Explicaţiile sînt, cred, mai multe. Dintre acestea, îmi place să-mi amintesc de o vorbă a lui Nicolae Iorga. Marele istoric român fusese, cum se ştie, şi om politic, îndeplinise chiar, o vreme, funcţia de prim-ministru. Era în anii '30. Izbucnise criza economică. Dezastrul de pe Wall-Street aruncase în aer nu numai viaţa financiară americană ci şi pe cea europeană. Dat peste cap de împrejurări, Iorga a luat sau a iscălit, la îndemnul colaboratorilor săi, o seamă întreagă de măsuri nepopulare. Cînd i s-a reproşat, cu mînie, de către alegători că procedează invers decît se angajase în campania electorală (nu se plăteau salariile funcţionarilor de stat, şomajul creştea etc. etc.), Iorga a dat din umeri disperat şi neputincios, exclamînd: "Eu nu mai sînt eu!" Vorba a devenit antologică. • Dar să mergem mai departe. În decembrie 1937, venise la putere "Partidul Naţional-Creştin" al lui Goga-Cuza. La început era vorba ca prim-ministru să fie Cuza, ca fiind cel mai în vîrstă dintre cei doi lideri, dar pînă la urmă bătrînul patriarh al antisemitismului a renunţat în favoarea eminentului poet. A. C. Cuza se sfătuise cu Iorga şi acesta i-a răspuns aşa: " Dragă Cuza, în clipa cănd te vei aşeza pe scaunul preşedinţiei de consiliu vei simţi cum intră în dumneata un corp, iar din dumneata nu va mai rămîne decît pielea; corpul acela va dicta, iar dumneata vei executa". Întîmplarea am aflat-o din memoriile lui C. Argetoianu; şi, cu acest prilej mă simt obligat să vă recomand lectura acestor memorii: sînt o revelaţie, una din cele mai bune cărţi, pe care le-am întîlnit în ultimii treizeci de ani. Au apărut pînă acum cîteva volume, vor mai apare (sper) şi altele; poate le găsiţi la Milano, poate le cereţi unui amic de la Bucureşti, lăsaţi toată literatura contemporană, cu "le nouveau roman" cu tot şi puneţi mîna pe scrierile lui Argetoianu. • A fost la noi în vizită Alain Juppé, ministrul de externe al Franţei. Cu acest prilej, între două toasturi emoţionante, am aflat, zilele trecute, că, într-un document oficial de la Quay d"Orsay (externele Franţei) se preciza că, virgulă, capitala Israelului este Tel Avivul. Oaspetele nostru s-a scuzat, asigurîndu-ne că este vorba de o greşeală. O fi (numai cine nu munceşte nu greşeşte, vorba lui Stalin), deşi mie-mi vine greu să cred că un director de la Externele noastre, chiar căzut sub masă după trei sticle de şampanie Veuve Clicquot 1961, băute în contul luptei pentru pace, la un banchet cu Arafat, ar fi fost capabil să scrie, să iscălească şi să pună ştampila pe un text unde se precizează că oraşul Marsilia este capitala Franţei. Avusesem o părere bună despre şeful diplomaţiei franceze. După ce a trebuit să-l suport preţ de vreo şapte ani pe predecesorul său Roland Dumas, mîncător profesionist de ovrei (cetăţeanul a cîştigat milioane pe vremuri, ca avocat, apărînd OEP-işti prinşi cu bombe la Paris), Alain Juppe făcea impresia unui politician de ţinută, cu şira spinării. Acum însă, el a scăzut în ochii mei. În consecinţă, de-aici înainte eu îi spun Alain Mini-juppe. • Suspensul fuse mare (şi) deastădată, urmăream cu toţii, zi şi noapte, tratativele de la Cairo dintre Arafat şi Shimon Peres pe tema "Gaza şi Iericho mai întîi", Mubarak, care era şi gazdă şi intermediar, nu-şi mai îngăduia să se ducă la culcare, tot aşteptînd încheierea (cu bine) a convorbirilor istorice, trei sute de reporteri de la radio, TV şi gazete aşteptau tropăind de nerăbdare în faţa Palatului Prezidenţial momentul cînd - însfîrşit - se va semna şi, iată că - ufff! - în ciuda scepticilor care ziceau că...şi că...şi că...(printre care, recunosc cinstit, mă număram şi eu) cei doi lideri au apărut în faţa camerelor de luat vederi, şi-au strîns mîinile, s-au aşezat la masă, au scos stilourile şi au iscălit mult aşteptatul acord. Un acord istoric, poate unic în istoria diplomaţiei, un acord prin care cele două părţi se angajează solemn să se aşeze din nou la masa tratativelor pentru a încerca din toate puterile să ajungă la un acord. • Mica Belgie ne apare tuturora ca o ţară fericită (occidentul!) cu rege şi regină, cu Bruxelles-ul capitală a Europei, cu Bruges-ul ca o mică Veneţie a nordului, cu cele mai bune frite (de mîncat numai cu maioneză) şi cu pasiune pentru melci, cu ciclişti extraordinari (să ne amintim de marele Eddy Merckx!). Ne apare, aşa cum ne apar multe pînă cînd într-o zi aflăm miraţi, ba chiar năuciţi că, prin culise şi adîncuri se ascunde altceva. Aşa cum afli despre un băiat simpatic, de familie "bună" la Herzlia (îmbrăcat de tata şi mama numai de la Harrods, din Londra, că doar n-o să-i luăm băiatului jeans de pe Dizengoff) că a tras două gloanţe, aşa de pamplezir, într-un şofer de taxi. Altceva-ul la care ne referim îl constituie flamanzii (care nu sînt deloc flămînzi, o duc bine ca tot belgianul, copiii au de mîncare şi ghetuţe, duba neagră nu se opreşte niciodată în faţa caselor din Ghent sau Dixmunde). Aceştia s-au considerat întotdeauna persecutaţi de concetăţenii lor waloni (vorbitorii de franceză) şi, de cînd cu pulverizarea statelor din Europa (Noua Dezordine Mondială) au găsit de cuviinţă să se rupă de waloni

30 DE ZILE

alcătuind un stat independent atenţie, domnule Govrin, de la Externe, pregătiţi din vreme o casă pentru ambasadă). Vorba separatiştilor sună aşa: "Alles voor Vlaanderen" (Totul pentru Flandra). Într-un discurs înflăcărat, dl. Lionel Vandengerghe a chemat naţiunea "să nu se lase impresionată de bătrînii unitarişti" (aceştia fiind belgienii care nu vor ruperea ţării în bucăţi) şi să lupte pentru un stat flamand pe deplin suveran". Numărul aderenţilor se ridică, după ultimile statistici, la peste 300.000. Astăzi, dacă te afli undeva departe, peste mări şi ţări, cu imaginea acestei Belgii în cap, eşti dispus să zîmbeşti la citirea declaraţilor suspomenite: fii serios, domnule, astea-s prostii, nu vă mai luaţi după fleacuri, n-o să se întîmple nimica. Aşa o fi. Dar, dacă ne-aducem aminte (o operaţie grea, obositoare) de cum arăta acum 7-8 ani Iugoslavia, cu plajele ei de la Dubrovnik şi Split pline de turişti bronzaţi, din toată Europa; cu şliboviţă şi cevapcici, cu libertate pentru tot iugoslavul de a circula oricînd prin lume, trebuie să recunoaştem că tot aşa am fi rîs (lasă, dom'le fii serios!) în caz că cineva ne-ar fi spus: uitaţi-vă bine în jur, în 1992, în 1993 aici oamenii se vor căsăpi între ei cu topoarele. ● N-am terminat bine cu rîndurile de mai sus că o telegramă "Reuter" mă informează că la Edinburgh va avea loc curînd o adunare a "Grupului de iniţiativă" pentru despărţirea Scoţiei de Marea Britanie şi înfiinţarea unui Stat Scoţian independent. De ce nu? Dacă-i bal, bal să fie... "Există nebunii, spunea La Rochefoucauld care se iau ca maladiile contagioase". ● Dar apropos de Belgia, să încheiem (totuşi, oameni sîntem) pe o vorbă ceva mai veselă. Într-o şcoală din Bruxelles profesoara cere elevilor să iasă din bănci şi să se aşeze după etnii: "walonii în stînga, zice ea, flamanzii în dreapta". Vreo douăzeci de waloni se grupează în stînga clasei, vreo douăzeci de flamanzi în dreapta. Numai micul Iţic a rămas, în picioare, la locul lui. "Doamnă profesoară, dar noi, adevăraţii belgieni, unde ne aşezăm?" ● Toată lumea caută perle, caut şi eu (poate primesc o carte cadou). Iată ce-am găsit în "Viaţa noastră" (aşa o viaţă!) din 3.II. 94: "Raportul american... afirmă că în 1993 s-a remarcat o schimbare în bine în regimul dictatorial din Siria. Acolo sînt mii de oameni arestaţi fără a fi judecaţi şi torturile sînt, în Siria, un sistem larg folosit". Ce să spun altceva pe marginea acestei perle, decît, "adevărul în gura nebunului". ● Cu ocazia asta fac un serviciu colegului meu Styx, de la rubrica "Pescuitorul". D-sa, care nu mai are spaţiu în rubrică, mă roagă să notez aici, o perlă din "Minimum" (bîrna din ochii noştri, că aşa sîntem noi, ne facem autocritica) care a fost pescuită de vreo douăzeci de persoane, deştepte şi vigilente. Este vorba de articolul "Mendelssohn" de dr. N. Hornstein, din nr. 83. Aici, la pag. 60, scrie aşa: "Lea a născut patru copii: Fany, Cecilia, Felix, Rivka şi Paul". Patru copii, adică, aşa cum socoteşte tot omul pe degete, cinci. Perla a fost descoperită de Vivianne Lehrer, din Frankfurt/Main, Germania (prima descoperitoare), apoi de Sergiu Halpern, rh. Rotenstreich 16/17 Tel Aviv 67536; dr. Savel Thirer, Dereh Hasharon 122, Hod Hasharon; Isachar Locker, rh. Rembrandt 4, T.A. 64045; Any Shilan, Hillel Tours rh. Har Hatzofim, Holon; Carol şi Hermina Neuman, rh. Pinhas 67, T. A. ; Henriette Goldberger, 17000 Natzeret Illit POB 5485; Aron Govrin, rh. Einstein 33 a, Haifa 34604; Elias Emil, rh. Hakibutzim 218 POB 210, Kiriat Ata; A. I. Eisenfratz, rh. Habilim 47/407, Beit-Eshed, Ramat Gan. Articolul despre marele compozitor Mendelsohn este cel dintîi publicat de simpaticul şi eruditul medic ginecolog în revista noastră. Iată ceea ce se cheamă un debut remarcat. ● Ing. Dinu Arion, din Haifa, str. Burla 24/20 a fost la teatru. După care ne-a trimis următoarea scrisoare:

"Dragă Minimum, Îţi scriu rîndurile de mai jos, plin de revoltă fiind încă sub impresia celor citite. Iată despre ce este vorba: Prin luna decembrie a anului trecut, a avut loc la Haifa (sala "Auditorium") un spectacol cu arii din operete, sub impresariatul d-lui Teşu Solomovici. Nu sînt critic de artă, de aceea las pe seama altora să aprecieze calitatea acestui spectacol. În pauză, dl. Teşu S. a deschis un stand de cărţi româneşti (o idee lăudabilă în sine). Am cumpărat şi eu una din cărţile expuse: "Viaţa lui Isus" de Giovanni Papini. La terminarea lecturii mi-am pus întrebarea: ce l-a determinat pe dl. Teşu S. să prezinte cititorilor israelieni de limba română o carte antisemită, plină de minciuni şi expresii jignitoare la adresa poporului evreu, comparabilă cu "Protocoalele înţelepţilor Sionului"? Îmi voi permite, în continuare, să citez cîteva "perle" din cartea amintită:

"... lacom de pămînt şi de aur;... a măcelărit cetăţi întregi de nevinovaţi;.... l-a omorît pe cel mai răsărit dintre fii săi". (pag. 41)

"Evreii îi hărăziseră lui Jahve viaţa celor dintîi copii ce se năşteau prin casele lor". (pag. 54)

"(Evreii) îl vor lăsa pe cel rănit să moară uitat în mijlocul drumului, ca să nu se păteze cu sînge; îl vor lăsa pe calic să îndure foamea, ca să nu pună mîna pe bani într-o zi de sîmbătă". (pag. 206)"... ţara ucigătorilor de zei". (pag. 240)

"... sfîrşitul neamului ucigător de Dumnezeu". (pag. 241)

"Iudeii pricepuţi la sînge, zilnici sugrumători" sau " vînzarea lui Isus a fost cel dintîi gheşeft". (pag. 253)

"... neam păcătos şi viclean". (pag. 299) "... cîini spurcaţi" şi " norod de tigri şi măgari" (pag. 301)

"... haite turbate" (pag. 309), "neam blestemat" (pag. 310)

"... şi-au găsit o nouă patrie în aur şi cu mijlocirea aurului îi stăpînesc pe cei mulţi; i-a păcătoşit după chipul şi asemănarea lor". (pag.315)

"... jidovul va străbate mereu, cu rînduri multe de buzunare, cărările lumii, să adune banii puiaţi de cei 30 de sicli ai Judeii". (pag. 315)

"Vedeţi cum întind boturile adulmecînde, gîturile cioturoase, nasurile gheboase şi coroiate, ochii hrăpăreţi... Această spumă vîscoasă de omenie murdară şi hoaţă". (pag. 329)

Mă opresc aici cu exemplele. A stîrnit un mare scandal traducerea şi răspîndirea blestematei "Mein Kampf" în România. Presa de limbă română din Israel a luat atitudine împotriva Procuraturii Generale din România care a autorizat publicarea acestei cărţi nocive. Se pune întrebarea: cu ce este mai puţin nocivă ticăloasa carte "Viaţa lui Isus" a şi mai ticălosului Giovanni Papini? Ce interes deosebit a avut dl. Teşu Solomovici pentru a răspîndi în Israel această maculatură josnică?" • Ce interes? Nu ştiu, domnule Arion (sau, poate că, temîndu-mă să intru prin tenebre, nu vreau să ştiu). Dar, dl. Teşu Solomovici, intreprinzătorul impresar, ştie, cu siguranţă. Îl poftesc aici în pagini. Să răspundă la întrebare...

Pix

Magic Touch

BEATRICE
Diplomat
CIDESCO

"BEAUTY HOUSE"

EUROPEAN SKIN CARE SPECIALIST

30 Frishman, TEL AVIV
Tel. 5242359

INSTITUT DE ÎNFRUMUSEŢARE

• Îngrijirea tenului la nivel internaţional, cu produse franţuzeşti • Procedeul pilling profund (פילינג עמוק) pentru îndepărtarea ridurilor, petelor şi cicatricelor • Epilaţie (cu ac electric) • Machiaj profesional pentru mirese şi alte evenimente plăcute • Pedichiură, manechiură şi depilaţie cu ceară

INSTITUT DE SLĂBIRE
sub supraveghere medicală

• Diete • Masaje medicale • Tratament cu electrozi • Acupunctură • Împachetări sistem FRIGI-THALGO – Paris

• CADOURI •
• ACCESORII DE MODĂ •

CADOU după tratament:
o poşetă pentru farduri

HAG PESAH SAMEAH!

O STRÎNGERE DE MÎNĂ

A sosit în Israel, smulsă din infernul de la Sarajevo, d-na ZEINEVA HERDEGA, Hassid Haolam: în anii războiului a adăpostit, cu riscul vieţii, cîţiva evrei scăpîndu-i de SS-işti şi moarte.

Într-o vreme cînd fel de fel de cetăţeni dau mîinile în delir cu asasinii neamului lor, îmbrăţişîndu-se cu aceştia dincolo de limita decenţei, într-o vreme cînd se şterge voit, planificat parcă, graniţa dintre bine şi rău, dintre infamie şi sublim, între ticăloşie şi generozitate este bine, este cinstit, este reconfortant să vezi că ţara noastră strînge mîna unor oameni aflaţi la polul opus al crimei.

Daţi-mi voie şi mie, mult stimată doamnă, să vă strîng mîna. Şi să o sărut cu nesfîrşit respect.

Al. Mirodan

SARAJEVO

Lovitură de teatru la Sarajevo. Mai întîi, cum ştim, NATO a dat un ultimatum sîrbilor cerîndu-le să predea forţelor ONU armamentul greu plasat în jurul oraşului; în caz de refuz, occidentalii declaraseră solemn că vor ataca din aer poziţiile sîrbe. Apoi, Rusia care (ca ţară slavă, solidară cu sîrbii) se împotrivise atacului aerian, a acceptat ideea "dezarmării", punînd drept condiţie plasarea cîtorva sute de paraşutişti ruşi în centrul Sarajevo-ului pentru a evita masacrarea sîrbilor de către musulmani. Acum, la ora cînd trimitem rîndurile de faţă la tipar, toată lumea pare mulţumită. NATO, fiindcă ultimatumul occidental a avut efect. Ruşii, fiindcă au ocupat o importantă poziţie în Sarajevo. Iar populaţia oraşului fiindcă, însfîrşit, poate circula liniştită pe stradă, nădăjduind într-o normalizare a situaţiei.

... Dar Sarajevo nu înseamnă Bosnia. Şi instaurarea păcii în această chinuită regiune a Europei se află sub cel mai mare semn de întrebare. Cauza: precum în atîtea alte locuri din lume, conflicte teritoriale de neîmpăcat. Sîrbii şi croaţii au arătat, limpede, pe hartă teritoriile pe care sînt hotărîţi să le stăpînească în continuare. Iar musulmanii, conduşi de preşedintele Alija Izetbecovici, cer ca sîrbii lui Karadzici să se retragă din... teritoriile ocupate. O expresie al cărei înţeles, noi îl cunoaştem prea bine. Să nu ne facem iluzii, deci. Infernul continuă.

EXISTĂ FEMEI ŞI EXISTĂ FEMEI-SEXY

MAAYANA SHENHAR

Maayana Shenhar, ziaristă, face parte din redacţia ziarelor "Maariv" şi "At". Se ocupă, printre altele, de relaţiile între bărbaţi şi femei atacînd cu mult curaj şi competenţă probleme care nu de mult erau considerate "tabu".

De ce însuşiri şi talente dispune fata vecinilor, ori secretara din camera alăturată, ori o altă femeie care face ca fiecare bărbat să întoarcă instantaneu capul după ea? În genere, nu este vorba de trăsături fizice ideale, nemaiîntîlnite, ci de ceva care vine din interior, radiază în afară şi o face pe ea sexy, senzuală şi dorită. Ce este acest "ceva"?

Mai întîi: ce este o femeie-sexy?

Nu trebuie să credem că o femeie-sexy este o păpuşă-model care corespunde tuturor măsurătorilor şi criteriilor prescrise pentru concursuri. Şi nici că este o femeie care îl soarbe din ochi pe bărbatul ei admirîndu-i fiecare cuvînt care îi iese pe gură. Nu este nici o femeie care renunţă la voinţa şi personalitatea ei pentru a sta în umbra cea mare a partenerului.

Şi atunci ce este?

O femeie sexy este aceea care îl "joacă" pe bărbat aşa cum doreşte să se comporte bărbaţii faţă de ea. Şi ce doreşte ea de la bărbaţi? S-o accepte aşa cum e, fără să încerce să o schimbe, să-i aprecieze inteligenţa, să-i savureze umorul. Dacă ar fi să-l imităm pe Hilel care a rezumat toată Tora într-o frază de rostit cît ai sta într-un picior, am zice aşa: să se bucure de trupul ei, să-i preţuiască temperamentul şi caracterul, să-i aprecieze felul de a se îmbrăca, să se ocupe de ea cu sinceritate, nu formal.

Cum îşi valorifică femeia-sexy însuşirile de care dispune? Folosind ceea ce numim "limbajul trupului", "limbajul comunicării cu partenerul" şi "limbajul patului". În cele ce urmează mă voi referi doar la această a treia cale de conducere a relaţiei ei cu bărbaţii:

Limbajul patului

Femeia sexy iubeşte bărbaţii şi iubeşte sexul, contactul sexual. Este un adevăr axiomatic atît de evident încît nici nu mai trebuie spus. Dar tocmai pentru că lucrurile sînt atît de clare, le uităm şi mai ales neglijăm să le punem în practică. Şi cum să punem în practică axioma de mai sus? Cu înţelepciune, doamnele mele, cu înţelepciune. Pentru bărbat (ca de altfel şi pentru femeie) este foarte important să se simtă dorit, solicitat, să ştie că prezenţa lui îi face plăcere partenerei, o încîntă, o desfată, o satisface. Şi dacă nu-i declarăm explicit aceasta, el va fi umbrit de îndoială. Senzaţia de exclusivitate este importantă pentru el şi femeia sensibilă ştie să-i dea sentimentul că nimeni nu este ca el şi nu face amor ca el. Ceea ce în fond este exact, deoarece într-adevăr fiecare bărbat, (ca şi orice femeie) este în felul lui un unicat şi nu se aseamănă cu altul nici în privinţa comportamentului sexual.

Femeia-sexy nu se dă în lături să ia ea iniţiativa. Să uităm prejudecata că bărbatul are suflet de vînător şi de cuceritor, că lui exclusiv îi revine dreptul să ia iniţiative şi că dacă îi încălcăm acest drept îi anihilăm ego-ul, ba chiar îi blocăm erecţia. Societatea modernă cultivă un nou gen de mascul care ştie că nu poate să ia de la început pe umerii lui întreaga sarcină a flirt-ului şi a plăcerii partenerei. În acest context, femeii, ca om egal în drepturi, îi este permis să fie iniţiatoare cînd aceasta i se potriveşte, să fie seducătoare cînd vrea, dar, bineînţeles, într-o doză moderată, cu delicateţe, nicidecum cu vulgaritate.

Cînd faza seducţiei a fost deja depăşită şi amîndoi au ajuns în pat este de dorit ca femeia să-şi dea seama ce are de făcut pentru ca să apară în ochii şi în simţurile lui ca o fiinţă cu totul aparte. Specialiştii care au cercetat acest subiect au venit cu următoarele teorii:

- la fel ca şi el, femeia-sexy se simte în largul ei cu corpul partenerului; anatomia lui nu o sperie; ea cunoaşte coardele lui sensibile şi, ca la harpă, le atinge cu o virtuozitate care îi desfată pe amîndoi.

- ea este elastică din punct de vedere fizic; îi place nuanţarea, trece cu uşurinţă de la o stare la alta şi niciun moment nu îi dă impresia că este naiv, anormal sau pervers dacă el propune o variantă care n-a mai fost practicată în trecut.

- ea este elastică şi din punctul de vedere al gîndirii, comportîndu-se potrivit principiului că în amor nu există aspecte urîte sau imorale, anomalii (perversităţi) care n-ar trebui încercate. Totul este permis şi de dorit cît timp nu loveşte în celălalt şi se face cu acordul lui. Iar pentru ea nu există aspect cu care să nu fie de acord, căci pentru ea marea majoritate a celor ce se petrec în pat îi sînt agreabile.

- ea îi dă bărbatului sentimentul de satisfacţie sexuală reciprocă. Cei mai mulţi bărbaţi se bucură mai mult de ceea ce dau decît de ceea ce primesc (cel puţin aşa pretinde legenda). Femeia deşteaptă înţelege să se bucure de acest lucru pînă la capăt, căci ea primeşte cu bucurie ceea ce poate să-i dea ei şi chiar mai mult.

- ea are memoria clipelor frumoase petrecute. Ele o introduc într-un fel de reverie, care se păstrează cel puţin pentru săptămîna care urmează şi pe care le reconstituie adesea cu nostalgie.

- ea este, de asemenea, "muzicală"; îşi exprimă plăcerea prin sunete şi intonaţii care încîntă auzul bărbatului şi îi aduc la ureche, ulterior, ecouri şi amintiri plăcute.

- şi, încă un lucru important: femeia-sexy, sensibilă, este destul de deşteaptă ca să nu se ia prea în serios, căci, în ultimă instanţă, jocul dragostei este doar... un joc.

humor dietetic

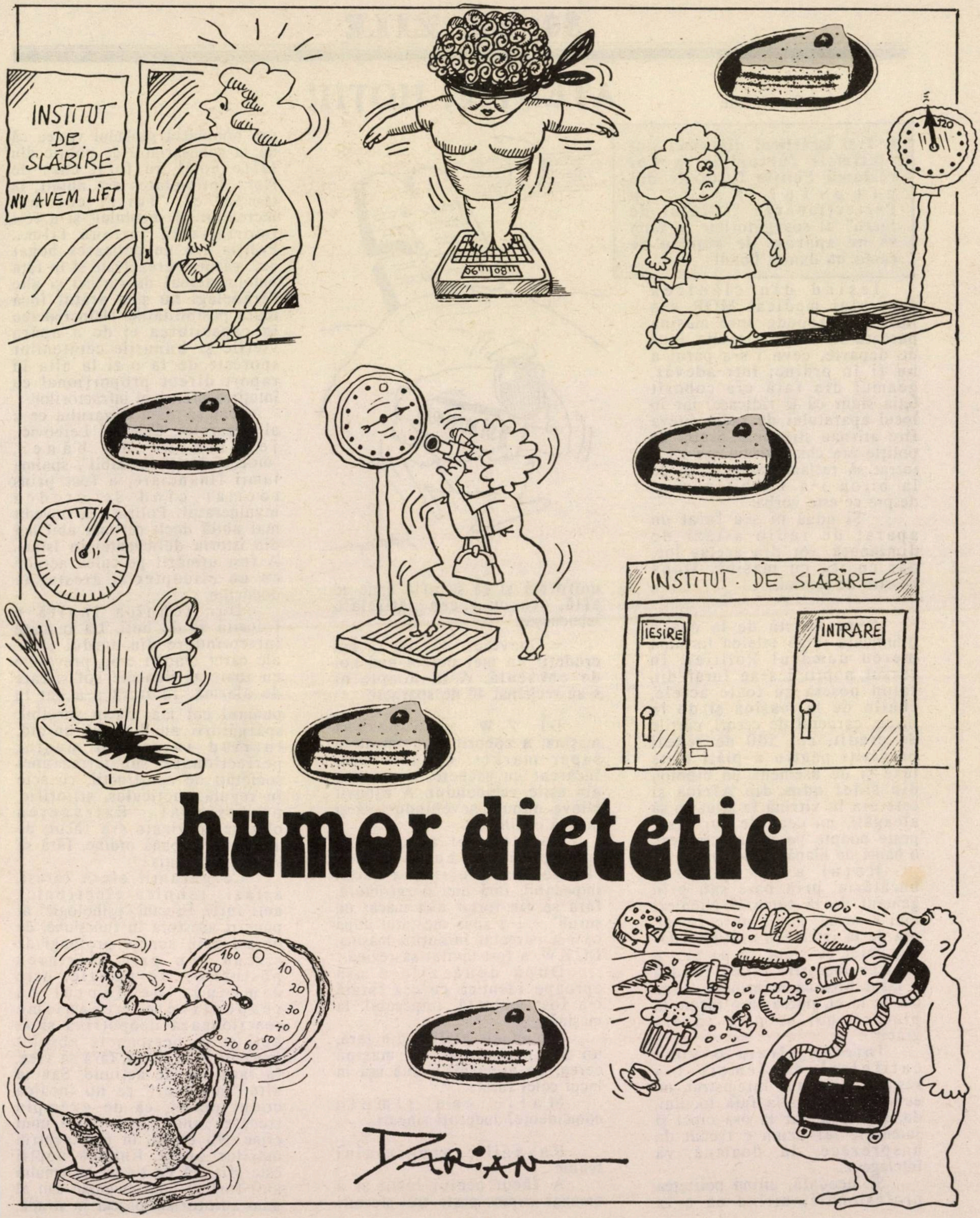
INSTITUT DE SLĂBIRE
NU AVEM LIFT
96
180
120
INSTITUT DE SLĂBIRE
IEŞIRE
INTRARE
160 0 10 20 30 40 50 60 70
DARIAN

Carol Isac

ATENŢIE, HOŢII!

• Trei israelieni din cinci sînt victimele furturilor. • Cui reclamă Poliţia furturile din propriul avut? • Perfecţionarea "stilului de lucru" al spărgătorilor. • Cum să ne apărăm de hoţi? • Se caută un James Bond!

Ieşind din clădirea centrului medical MOR s-a îndreptat repede spre maşina parcată în colţul străzii... Încă de departe, ceva i s-a părut a nu fi în ordine; într-adevăr, geamul din faţă era coborît (ştia sigur că îl ridicase) iar în locul aparatului de radio cîteva fire atîrnau stinghere...Secţia de poliţie era chiar vizavi aşa că a intrat să reclame. Subofiţerul de la birou i-a zîmbit auzind despre ce este vorba:

- Şi nouă ni s-a furat un aparat de radio astăzi de dimineaţă, tot din acelaş loc, dar cu tot cu maşină. Duba noastră de servici...

D-na G. stă de la ora 6 dimineaţă lîngă telefon formînd mereu numărul Poliţiei. În cursul nopţii i s-au furat din salon poşeta cu toate actele, cheile de la maşină şi de la birou, carnetul de cecuri, cărţile de credit, cei 500 de şekeli pregătiţi pentru a plăti nişte taxe şi de asemeni, un bibelou din sidef adus din Africa şi care era în vitrină (a ştiut ce să aleagă!), un ceas de aur lăsat peste noapte pe măsuţa fantezi, o haină de blană de pe cuier...

Hoţul a intrat prin bucătărie, prin baie sau prin geamul de la cămară? Nicăieri nici o urmă, nimic nu e forţat, uşa de la intrare e neatinsă, dar mai mult ca sigur că pe aici a ieşit cu lucrurile furate fiindcă a lăsat broasca neîncuiată. Avea cheile la el, putea să o încuie la plecare, dar se pare că era grăbit.

Într-un tîrziu o voce catifelată de femeie i-a răspuns... Da, s-a înregistrat, un echipaj va veni la faţa locului, da, s-a reclamat la ora cinci şi jumătate iar acum e trecut de unsprezece, da, doamnă, vă înţelegem...

Şi, deodată, uitînd politeţea profesională, uitînd că e în uniformă şi că se află unde se află, cea cu vocea catifelată izbucneşte:

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
SĂ NU FURI
Darian

- Gheveret, vă rog să mă credeţi; nu mai putem nici noi de oboseală. Astă-noapte ni s-au reclamat 40 de spargeri!

Dl. Z.W. şi-a parcat maşina, a coborît şi a intrat în super-market. Cînd a ieşit, încărcat cu pachete, lipsea una din uşile vehicolului. A zăbovit cîteva minute nevenindu-i să-şi creadă ochilor.

La atelierul auto a fost întîmpinat cu bunăvoinţă... "Demontarea uşii s-a făcut impecabil, fără nici o zgîrietură, fără să fie forţat nici măcar un şurub" - i-a spus meşterul după ce i-a cercetat minuţios maşina. Dl. Z.W. a fost invitat să revină.

După două zile o uşă aproape identică cu cea furată i-a fost montată, impecabil, la maşină.

La un alt atelier din ţară, un alt proprietar de maşină cerea, de asemeni, o altă uşă în locul celei furate...

Mafie sau simple coincidenţe? Judecaţi singuri.

Ravagiile progresului tehnic

A făcut ocolul lumii şi a amuzat copios peste trei sferturi din populaţia globului vestea că de la comisariatul de poliţie din Iaffo hoţii au furat casa de fier... Întîmplarea s-a numit, la timpul ei, "furtul cel mai incredibil al secolului" şi a fost imortalizată într-un film... Poliţia are un palmares bogat de... cazuri nerezolvate şi în faţa valului actual de furturi şi alte fărădelegi nu şi-a arătat încă toate posibilităţile. Neîncrederea în capacitatea ei de a apăra vieţile şi bunurile cetăţenilor sporeşte de la o zi la alta în raport direct proporţional cu înteţirea ofensivei infractorilor.

Dar să dăm Cezarului ce e al Cezarului. Celebrul Leibovici, jefuitorul de bănci, "motociclistul invizibil", spaima lumii financiare, a fost prins tocmai cînd se credea invulnerabil. Poliţia s-a dovedit mai abilă decît cel mai abil hoţ din istoria delicvenţei în Israel. A fost urmărit pe calea aerului cu un elicopter şi arestat la domiciliu.

Dar tehnica înaltă e folosită şi de hoţi. La o mare intreprindere din nordul ţării, ale cărei clădiri erau prevăzute cu toate mijloacele sofisticate de alarmă, lovitura s-a dat în punctul cel mai puţin sensibil: spărgătorii au dislocat un zid, lucrînd intens cu maşini perfecţionate, sub firma unei societăţi de construcţii, cu acte în regulă, meticulos, ştiinţific, profesional... Extragerea obiectelor vizate s-a făcut, de asemeni, în bună ordine, fără să se atragă atenţia...

Ce garanţii oferă totuşi, astăzi, tehnica electronică anti-furt? Efectul "psihologic" al punerii acestora în funcţiune, de obicei prin sunete prelungi de sirenă sau prin alertarea posturilor de poliţie, este diminuat de faptul că respectivele mecanisme reacţionează deopotrivă şi la hoţi şi la persoanele absolut inocente care intră, fără să vrea, în raza lor de acţiune. Sau la alte "impulsuri" ce nu încalcă codul penal, ca de exemplu trecerea unei pisici sau a unui cîine. Nu odată, în plin centrul marilor oraşe, liniştea nopţii este sfîşiată de sirena sistemului anti-furt al unui magazin sau al unui autoturism parcat în stradă, fără să fi intervenit vreun infractor. În Kikar Hamedina din Tel Aviv, de pildă, astfel de sirene ce sună în van, în miez de noapte, se pot auzi adesea...

Şi totuşi hoţii şi-au perfecţionat "stilul de lucru" şi nu cad, decît foarte rar, în cursa vreunui sistem de alarmă. Ei reuşesc, adesea, să îl anihileze înainte de a acţiona, sau se lasă păgubaşi la timp înainte ca acesta să intre în funcţiune.

Cel mai "curat" furt în stil mare a fost însă cel de la o mare intreprindere de produse electrice de unde au dispărut toate computerele, de curînd achiziţionate, ale serviciului financiar. Ele au fost scoase pe poartă de o echipă de spărgători travestiţi în "specialişti" ai unei firme de depanare cu un ordin de transport în regulă. Se înţelege că oricît de inteligenţi şi buni profesionişti au fost cei care au operat în cazurile de mai sus, fără un procent respectabil de "gură cască" în rîndurile victimelor, succesul deplin al jafurilor de proporţii sau la scara redusă a unui apartament nu ar fi totuşi chiar atît de simplu de obţinut cum pare la prima vedere... De asemenea, justiţia se arată, nu odată, mult prea blîndă cu infractorii aduşi în faţa ei pentru a fi pedepsiţi...

Între "clasic" şi "modern" în combaterea furturilor

- E bine că instalaţi gratii la ferestre. E foarte bun modelul acesta, într-adevăr, totul pare solid şi inexpugnabil. Şi instalaţia aceasta care acţionează la simpla respiraţie a unui intrus este extraordinară. Dar vreau să vă spun ceva: toate sînt bune doar pentru a le crea hoţilor unele dificultăţi, dar ei nu pot fi împiedicaţi definitiv să-şi facă "meseria"...

Ofiţerul de poliţie care ridica amprentele "vizitatorilor" nepoftiţi ai unui apartament din Tel Aviv rostise cele de mai sus cu toată sinceritatea. Se afla într-o clădire nouă în care locatarii abia se instalaseră şi aceasta nu era prima spargere din cartierul încă în construcţie. Hoţii, dacă nu erau dintre muncitori şantierului aveau, în mod sigur, legături cu aceştia: cunoşteau, la perfecţie, toate cotloanele clădirii şi posibilităţile de a intra şi ieşi din fiecare apartament.

- Am dormit adînc - povestea, cîndva, scriitorul Ludovic Brukstein (z.l.) care a fost călcat de hoţi în timpul nopţii - şi ne-am trezit dimineaţa într-o stare ciudată. E sigur că hoţii au pulverizat un somnifer...

Anchetatorul de la Poliţie i-a descris apoi, în amănunt, cum au procedat hoţii, care le-a fost traseul prin apartament: după ce au golit tubul cu spray au deschis uşa dormitorului şi s-au asigurat că "gazdele" dorm.

Şocul psihic suportat de cei care află că, în timpul nopţii, oameni străini, gata de orice chiar şi de crimă, s-au plimbat prin casa lor în timp ce ei dormeau, lasă urme pentru multă vreme...

Victimele unei spargerii ne-au arătat cîteva obiecte "utile" cu care au început să doarmă sub pernă: două ciocane de bucătărie pentru bătut carnea (unul mic, al ei, altul masiv, al lui), două cuţite lungi şi, după uşă, o măciucă...

Intîmplările cu spărgători formează subiectul la zi al şuetelor ocazionale. Trei israelieni din cinci au suferit cel puţin un jaf sau au fost măcar victima unui furt banal. Cineva lăuda eroismul cu care soţia lui şi el s-au făcut că dorm în timp ce hoţii le cotrobăiau prin casă. Unui cunoscut scriitor i s-au extras din dormitor, în timp ce el se afla la masa de lucru în camera alăturată - în timpul zilei, deci - portmoneul cu bani şi acte, ceasul (un Longines de aur, primit cadou la cea de a 60-a aniversare) bijuterii şi alte valori. Redactorului şef al săptămînalului "Facla", poetul Sebastian Costin, spărgătorii n-au făcut decît să-i golească portmoneul pe care l-au pus înapoi în haină iar haina la loc, pe cuier...Sînt şi hoţi care aruncă obiectele ce nu le mai sînt utile. Cunoscutul sculptor Shibolet a găsit în dreptul locuinţei sale din Tel Aviv (str. Shlomo Hameleh, 21) o geantă din care se scosese conţinutul... La locuinţa unui caricaturist care semna zilnic într-un cotidian de largă circulaţie, o spargere a avut loc în jurul orei 11 dimineaţa. Într-adevăr, cum s-a putut constata, hoţii nu se mai tem de lumina soarelui; aproape jumătate din spargeri au loc ziua, de preferinţă dimineaţa cînd familia e plecată de acasă...

Ce-i de făcut?

Într-o vreme, Poliţia sfătuia cetăţenii cum să se apere de hoţi. De la pieptenele pus în portivizit astfel ca la încercarea de a-l sustrage din buzunar, dinţii acestuia să se blocheze în căptuşeala hainei sau pantalonului şi pînă la cele zece porunci ale cetăţeanului (verifică de trei ori încuietorile, nu lăsa anunţuri pe uşă, lasă lumina aprinsă cînd pleci de acasă, lasă radioul deschis, roagă vecinul să-ţi controleze din cînd în cînd ferestrele şi uşa, fă o asigurare de furt etc.) toate, dar absolut toate aceste reguli şi-au dezvăluit, în decursul timpului, punctele lor slabe... Să nu uităm că şi răufăcătorii citesc şi că - mai ales - gîndesc...

Pentru a stăvili acest val de furturi, soluţiile nu mai pot veni nici de la un Sherlock Holmes infailibil, nici de la un Hercules Poirot perspicace, ci numai de la un James Bond inventiv, neînfricat, decis pentru măsuri radicale şi de amploare care să poată să ne redea liniştea şi siguranţa nopţilor şi a zilelor.

E posibil ca un astfel de agent 007 al bătăliei anti-furt să puteţi fi chiar dvs.

Notă: Întîmplările relatate mai sus sînt strict autentice; unele date au fost uşor modificate pentru a nu afecta eventualele susceptibilităţi.

CARIERA ULUITOARE A DOREI GAD

– Fosta fetiţă din Cîmpulung a ajuns să facă decoraţiile interioare la Knesset, la locuinţa primului ministru, în vapoarele ZIM şi în avioane EL AL –

Dora Gad în locuinţa de la Cesareea

Cine o întîlneşte pe o stradă din Tel Aviv, la o cafenea sau la un oficiu poştal, va fi desigur epatat de eleganţa şi pedanteria acestei femei de peste 80 de ani. Un ochi perspicace îşi va da imediat seama că este europeană iar un ochi şi mai experimentat va ghici că e originară din România.

Numele ei, Dora Gad, era înscris luna trecută cu litere uriaşe, roşii, pe frontispiciul pavilionului Helena Rubinstein al Muzeului Tel Aviv, cu ocazia expoziţiei ei retrospective: 50 de ani de arhitectură şi decoraţii interioare.

În ambele locuinţe, de la Tel Aviv şi Cesareea, totul este, desigur, după schiţele ei: pereţii, uşile, pardoseala, ferestrele, mobilierul, decoraţiile. Domină cafeniul, "culoarea care îmi place cel mai mult. E calmă". Soţul ei, arhitectul Iehezkel Gad i-a cerut înainte de moarte, în 1985, să nu-i atîrne portretul în vila de la Cesareea. Ea a luat însă o fotografie a mîinilor lui de pe masa de desen, a mărit-o şi a atîrnat-o.

Totdeauna am fost elegantă

Se spune despre Dora Gad că este "un om greu", dar ea se revoltă împotriva acestei caracterizări.

– Sînt maleabilă, dovadă că primul meu soţ n-a vrut copii, spunea că aceasta nu este o lume în care să aduci copii, şi am acceptat. Astăzi ştiu că nu există nici o contradicţie între a avea copii şi a face carieră.

S-a născut în 1912 la Cîmpulungul din Bucovina care atunci aparţinea imperiului austro-ungar. În casă, în familia Sigel, se vorbea germana şi idiş. "Am crescut în frumuseţe. Peisajul bucovinean e muntos şi calm. Pe de altă parte, familia mea avea un simţ estetic foarte dezvoltat. Bunicul, croitorul bogătaşilor, era extrem de pedant. Am învăţat enorm de la bunici şi părinţi".

La 18 ani a plecat la studii, la Viena. La "Technische Hochshule". Cînd a terminat politehnica a vrut să plece în Germania, la studii de arhitectură, dar guvernul român a interzis scoaterea de valută din ţară, astfel că familia nu i-a putut trimite bani. Dora a mai rămas cîteva luni la Viena unde a învăţat grafica şi topografia. Atunci l-a cunoscut pe Iehezkel Goldberg, polonez, sionist înfocat, revizionist, care studia arhitectura.

Apoi, în 1935, Dora s-a întors în România unde a început să lucreze în biroul marelui arhitect Duiliu Marcu. Dar în 1936 Goldberg a venit la Bucureşti şi a convins-o să plece cu el în Palestina. S-au căsătorit, au plecat şi s-au stabilit la Tel Aviv.

– Aceştia au fost ani minunaţi. Poate ni s-a părut numai, fiindcă eram tineri. Fiecare din noi avea cîte 5 lire sterline. Am dus-o minunat cu 10 lire. Totdeauna am fost elegantă. Mai sînt oameni care ţin minte cum am venit îmbrăcată la primul concert al Filarmonicii.

Frumuseţea limbajului de lemn

"Limbajul de lemn" a definit modul de expresie şi gîndire dogmatic din perioada comunismului. Dar Dora Gad a găsit în lemn modalităţi infinite de exprimare artistică. A creat mobile pentru familii simandicoase şi pentru instituţii care, unele, au fost aduse în expoziţia retrospectivă.

– În 1964 am făcut decoraţia vaporului "Shalom", împreună cu Arie Noy şi Al. Mansfeld. Am pus multă artă acolo. Cînd vasul a ajuns la New York, o revistă a scris că acesta nu este un vapor, ci un muzeu plutitor. Cei mai buni

Dora (12 ani) cu cei doi fraţi în Bucovina

artişti israelieni au participat la decoraţii, printre care şi pictorul Jean David. La New York, am invitat şi artişti străini. Îmi amintesc că l-am solicitat şi pe Saul Steinberg care, cum ştiţi, este din România. El a acceptat, dar a spus că nu cunoaşte Israelul şi îi este greu să facă ceva pentru un vapor israelian. Atunci l-am invitat în ţară.

E îndoielnic dacă mai există în ţară un artist care să fi executat atît de multe lucrări. Începînd din anii '50, Dora Gad a efectuat lucrări mari şi importante pentru instituţiile statului. Printre altele, decoraţii pentru sediul Histadrutului, cancelaria primului ministru, Biblioteca Naţională, Knesset, Muzeul Israel, Institutul Truman precum şi pentru avioanele El Al, vasele ZIM, hotelurile "Dan" şi "Hilton". Pentru proiectul Muzeul Israel a primit Premiul Israel.

Dora Gad lucrează şi acum, deşi mai puţin intens ca în trecut. Dar la tabieturile de altă dată nu a renunţat. Este abonată la Filarmonică şi nu pierde un concert. Se trezeşte îm fiecare dimineaţă la şase fără un sfert, apoi baie, cafea, ziarul. La ora 8 e la birou. Are şi un hobby: să gătească.

- Îmi place să primesc musafiri şi să gătesc pentru ei. Sînt capabilă să gătesc pentru 20 de persoane. Asta mă deconectează. Şi îmi place să gătesc ceea ce am mîncat acasă, în copilărie. Gătesc în stil franţuzesc.

SE ZVONESTE CĂ ...

... locuinţa scriitorului Edgar Reichman, de la Paris, a fost devastată de către una sau mai multe persoane care, drept "semnătură" ar fi lăsat un petec de hîrtie pe care era desenată o zvastică.

... în urma protestelor exprimate de numeroşi intelectuali din România şi din Diaspora, Comitetul Federaţiei Comunităţilor Evreieşti ar pregăti o adunare generală consacrată rediscutării cazului Alfred Hârlăoanu, istoricul care a fost exclus din comunitate datorită cărţii sale "cu cîntec" "Istoria universală a poporului evreu". "În epoca noastră - ar fi declarat acad. dr. Cajal, în legătură cu aceasta - au fost reabilitaţi atîţia oameni condamnaţi pe nedrept, încît nu văd de ce n-ar putea fi reabilitat şi Hârlăoanu".

... criticul literar dr. Leon Volovici, de la Universitatea din Ierusalim, pregăteşte pentru tipar un document "senzaţional" privind culisele "uliţei evreieşti" din anii 50-70: memoriile avocatului Schwefelberg, Asir-Zion şi fruntaş al Comunităţii de la Bucureşti. Amintim că av. Schwefelberg a fost tatăl poetei Veronica Porumbacu.

... D. Vasile Manea Drăgulin, procurorul general al României, cunoscut prin hotărîrea sa de a permite difuzarea cărţii "Mein Kampf" de Adolf Hitler, a fost invitat să participe la un congres neo-nazist ce ar urma să aibe loc în Germania, în vara acestui an.

Procuror.
ProHitler.

... D-na Lily Sharon, soţia fostului ministru Ariel Sharon, a propus înfiinţarea unei organizaţii a originarilor din România, simpatizanţi ai Likudului. Scopul: a concura H.O.R.-ul care, aşa cum indică sondajele, aduce Partidului Muncii numeroase voturi din rîndurile tribului.

... Dr. Margot Löffler, secretara şi amanta preşedintelui Austriei, Thomas Klestil, este rudă (îndepărtată) cu cunoscuta artistă fotografă Hedy Löffler, din Israel.

BIJUTERIA
PERETZ
PETAH TIKVA, REHOV
HOVVEI ZION 15
DISPUNE DE O GAMĂ
VARIATĂ DE
CEASURI ŞI BIJUTERII
PREŢURI MODERATE -
VISA ŞI ISRACARD
TELEFON: 03-9340303
VORBIM ROMÂNEŞTE
• PESAH SAMEAH •

SPARGEREA UNUI TABU

E CAZUL SĂ-L TRADUCEM PE CÉLINE ÎN EBRAICĂ?

Furtună în lumea intelectualității israeliene. Editura "Am oved", tocmai ea care e a kibuțurilor, a spart un tabu: a publicat un roman de Louis Ferdinand Céline, cel mai veninos antisemit francez, din anii 30-40, colaborator al naziștilor.

Directoarea editurii, Nira Havel, a declarat: "Noi sîntem o editură și nu un tribunal. Nu excludem oameni, ci numai cărți proaste". La care prof. Zeev Sternhell, de la Universitatea Ierusalim, a ripostat astfel:

"Să nu ni se îndruge prostii! Sigur că o editură este un tribunal. Dar ce altceva sînt editorii? Comercianți de hîrtie? S-a hotărît că criteriul estetic e mai presus de criteriul moral - și eu nu accept asta cu nici un preț".

Prof. Sternheld afirmă că sînt cazuri excepționale cînd criteriul moral trebuie să primeze. "Noi avem o obligație istorică morală față de Holocaust. De aceea nu-l cîntăm pe Wagner și nu trebuie să-l edităm pe Céline".

Prof. Menahem Brikner: "Aș fi fost gata să-l ucid cu mîinile mele pe Céline. Dar nu sînt împotriva traducerii operei sale literare".

Va mai trece mult timp pînă ce această furtună se va liniști.

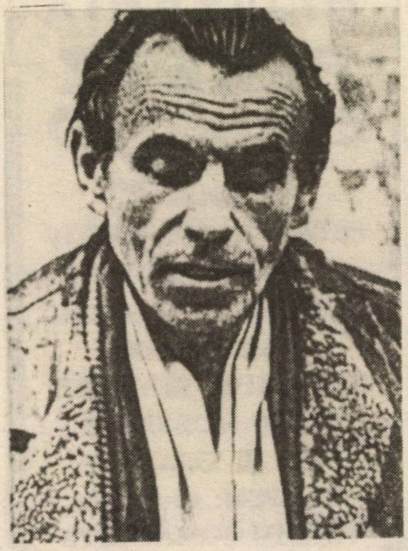

Céline: dejecție de geniu

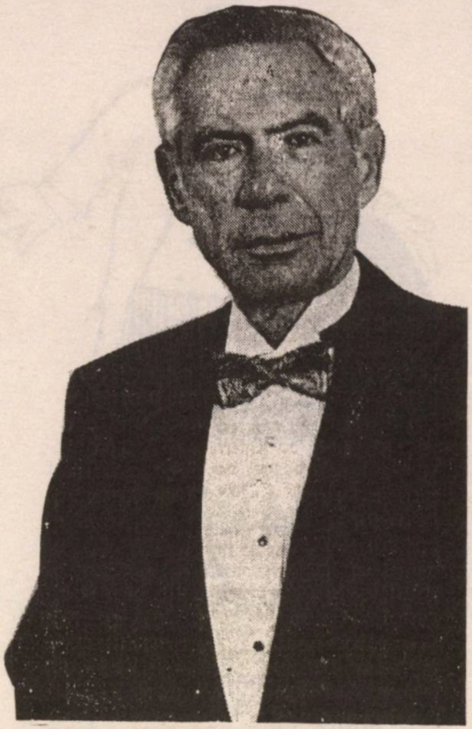

Harwey Weinstein: haina face pe om

ACEST DOMN NE-A PUS GÎND RĂU: VREA SĂ NE ÎMBRACE ÎN FRACURI

Harwey Weinstein, regele industriei de fracuri din Statele Unite, a fost răpit de o bandă care a cerut 5 milioane de dolari drept răscumpărare.. Poliția, care l-a eliberat, l-a sfătuit să nu dea interviuri pînă ce răpitorii nu vor fi judecați. Weinstein a consimțit însă să acorde un interviu ziarului "Haaretz"

El nu exportă fracuri în Israel, dar a recunoscut că folosește și stofele fabricate de "Polgat".

- Eu socotesc că în Israel se formează în prezent o clasă mijlocie și înaltă care, mai devreme sau mai tîrziu, va trebui să îmbrace și haine oficiale. Sînt sigur că israeliencele se vor bucura dacă soții lor se vor îmbrăca așa cum se cuvine. Eu trimit fracuri în Coreea de Sud și Taiwan. De ce nu și în Israel? Eu îi văd foarte bine în fracuri pe Itzhak Rabin și Bibi Netaniahu.

De trei ori a fost Harwey Weinstein în Israel. Prima oară, acum 25 de ani. Atunci a admis că israelienii au alte lucruri mai serioase de făcut, decît să cumpere și să poarte fracuri. A doua oară cînd a venit în țară, acum 12 ani, a fost decepționat.

- Am fost atunci la un concert al Orchestrei simfonice israeliene, dirijat de Leonard Bernstein. Concertul era extraordinar, dar am fost cutremurat de felul cum era îmbrăcat publicul. Bărbații păreau că veniseră direct de la cîmp sau de la fabrică. Mulți erau în pantaloni jeans.

Dar Weinstein e optimist cu privire la eleganța israelienilor..

- Israelul se schimbă. Schimbările sînt dramatice. Există azi o cultură nouă. Nu uitați că în timpul schimbărilor dramatice din Rusia, pînă și Gorbaciov a îmbrăcat odată un frac.

NOU! CASĂ DE PĂRINȚI NOU!
intr-o construcție deosebit de corespunzătoare, modernă și spațioasă.
SUPRAVEGHERE PERMANENTĂ (zi și noapte)
ATMOSFERA FAMILIALĂ
ÎNGRIJIRE DEVOTATĂ
PREȚURI REZONABILE
Telefon: 08 - 406459

BLOC NOTES

30 DE ZILE

ITZHAK ARTZI

CAZUL RAFUL

Luna trecută am asistat la prima şi cea mai importantă dizidenţă politică în actualul Knesset. Partidul "Tzomet" (Răscruce de drumuri), condus de Rafael Eitan, poreclit Raful, s-a rupt în două. Din cei opt deputaţi din partea acestui partid, trei - Gonen Seghev, Esther Salomovici şi Alex. Goldfarb - au părăsit "Tzomet"-ul constituindu-se într-un nou partid cu numele "Ieud" cu o fracţiune parlamentară formată din amintiţii trei deputaţi.

Pentru originarii din România acest eveniment are o semnificaţie în plus: doi din cei trei deputaţi - Esther Salomovici şi Alex. Goldfarb - sînt originari din România. Astfel există o fracţiune parlamentară în care 2/3 din membrii ei sînt din aliaua română. Cine a visat aşa ceva? Partidul Muncii are 47 de deputaţi în Knesset; dintre aceştia unul singur este originar din România: ministrul Micha Harish. Likudul, cu 35 de mandate, nu are în fracţiunea sa nici măcar un singur deputat originar din România. La stînga, Meretzul, format din fuzionarea partidelor Mapam, Ratz şi Şinui are, în Knesset, un singur originar din România: deputatul Abraham Poraz. Pe lista Agudei, originarii din România sînt reprezentaţi de Rabinul Şmuel Halpert. C'est tout! Şi iată că, dintr-o dată, apare pe arenă un partid în care doi din cei trei deputaţi sînt "de-ai noştri".

Evident că în acest context se pune întrebarea: ce se cheamă "originar din România?". Născut în România? Crescut în România? Originarii din România n-au sînge albastru. Nici faptul că s-au născut sub cerul românesc nu e relevant. După părerea mea, criteriul de a judeca origina este măsura în care persoana respectivă şi cu atît mai mult personalitatea politică e sensibilă la problemele care preocupă masa originarilor din România.

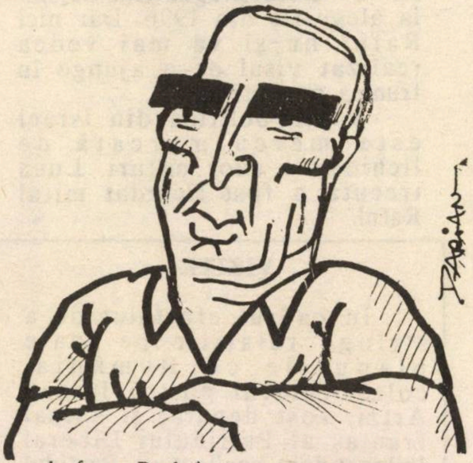

A fost Raful de aşi. Acum e de şeptari.

Valoarea acestor personalităţi e determinată de demnitatea cu care privesc apartenenţa lor la "trib", de ce au făcut în trecut şi fac în prezent pentru propăşirea ţării, de cunoaşterea oamenilor şi a problemelor specifice care îi privesc pe originarii din România ca, bunăoară, problema despăgubirilor din Germania pentru victimele prigoanei naziste, restituirea averilor personale, problemele culturale şi istorice, cunoaşterea problemelor evreilor care au rămas în România, dezvoltarea pe toate planurile a relaţiilor dintre Israel şi România în folosul ambelor ţări.

A trăi în mijlocul originarilor din România, împărtăşindu-le bucuriile şi tristeţile, a promova valorile lor culturale, aceasta ar fi, în opinia mea, datoria oamenilor politici care fac parte din această alia. Mă îndoiesc însă că cei doi deputaţi din "Ieud" vor răspunde acestor cerinţe. Viitorul ne va arăta dacă din motive sincere sau din interese electorale ei vor încerca să se preocupe de aceste probleme.

Criza din "Tzomet" are însă o semnificaţie mult mai importantă. Ea lichidează încă un mit israelian de după ultimile alegeri: mitul Raful. Mulţi s-au întrebat cum se explică faptul că partidul "Tzomet", cu o singură figură proeminentă, Raful, a reuşit să obţină opt mandate în Knesset. Explicaţia constă în faptul că cei dezamăgiţi de partidele "istorice" au căutat o nouă adresă care să corespundă aspiraţiilor lor de puritate politică, de devotament şi consecvenţă. Pentru mulţi, Rafael Eitan Raful personifică aceste năzuinţe.

Fostul şef al Statului Major are un palmares de fapte caracterizate prin curaj şi tenacitate. El a stat în fruntea unităţilor de comando care s-au infiltrat în Beirut, a acţionat împotriva comandamentului OEP iar după terminarea acţiunii au închiriat taxiuri libaneze pînă la ţărm unde s-au îmbarcat plecînd înapoi în Israel. Se spunea că Raful a executat operaţiunea travestit în femeie...

În calitatea sa de şef al Statului Major vizita adesea taberele militare; el ridica de pe jos orice cartuş pentru a dovedi că economia şi eficienţa încep cu grija pentru lucrurile mici. În simplitatea sa de ţăran, producător de ulei de măsline, de tîmplar ce lucrează mobile, mulţi au văzut întruchiparea modestiei şi cumpătării, valori pe care societatea israeliană le-a pierdut.

El nu-şi etalează niciodată calităţile intelectuale. De multe ori îl întîlneam la Ierusalaim la micul hotel în care înoptam după şedinţele lungi din Knesset. La o asemenea întîlnire m-a surprins cu întrebarea sa naivă: „Spune-mi, te rog, ce-i asta Ucraina? În casa părintească l-am auzit adesea pe tatăl meu spunînd că noi am venit de acolo". I-am făcut, pe loc, un scurt expozeu despre Ucraina şi evreii ei.

Acest Raful a fost pentru mulţi simbolul politicianismului neîntinat, o îmbinare între o înaltă ţinută morală şi intransigenţa politică. Şi acum, dintr-o dată, cade vălul. Cei trei dizidenţi ne prezintă o altă realitate, un alt Raful şi un alt "Tzomet". Nereguli băneşti, refuz de a prezenta registrele la control, acuzaţia că s-au irosit sute de mii de şkalim din bugetul partidului pentru birouri luxoase şi salarii exagerate.

Raful, care se consideră potrivit pentru postul de prim-ministru al Israelului, acceptă cu uşurinţă plecarea celor trei. El nu face efortul modest pe care orice politician l-ar fi făcut în asemenea împrejurări pentru a salva forţa şi unitatea grupului său parlamentar. Una este să fi şeful unui grup parlamentar de opt deputaţi şi alta de a avea numai cinci. Puţină flexibilitate din partea lui Raful şi grupul s-ar fi putut menţine. De ce a primit Raful cu atîta nonşalanţă dizidenţa celor trei? Ce se ascunde îndărătul indiferenţei lui?

În urmă cu cîtva timp, la un sondaj de opinie, sub formă de alegeri, într-o şcoală secundară din Ramat Gan, "Tzomet" a obţinut 30% din voturi. Aceasta era o indicaţie că partidul lui Raful se află în plină ascensiune. După cele întîmplate se pare că va intra în declin. Cei trei "rebeli" ne-au făcut să decoperim că legendarul Raful a fost doar o poză ce a trezit speranţe deşarte.

Fenomenul Raful nu e nou. În 1977 am asistat la ascensiunea unui alt fost şef de Stat Major, Igael Iadin şi a grupului său Dash care a adus Likudul la putere. După doi ani s-a destrămat fără a lăsa urme în viaţa politică israeliană.

Acum fenomenul se repetă cu Raful. Nici viitorul noului grup al celor trei nu pare prea roz. Le lipseşte un conducător. Ei vor intra, probabil, în combinatii politice ad-hoc. Dacă nu se va întîmpla o minune, ei nu vor trece pragul Knessetului la alegerile din 1996. Dar nici Raful nu-şi va mai vedea realizat visul de a ajunge în fruntea guvernului.

Viaţa politică din Israel este mereu marcată de lichidarea unor mituri. Luna trecută a fost lichidat mitul Raful.

VIZITE

În cadrul efortului de a strînge relaţiile pe toate planurile cu România, colaboratorul nostru Itzhak Artzi, fost deputat şi actual fruntaş al Partidului Liberal Independent coalizat cu Partidul Muncii, a iniţiat schimburi de vizite cu personalităţi politice din România.

Astfel, în prima parte a lunii martie, Cercul originarilor din România din cadrul Partidului Liberal Independent va găzdui pe domnii: Victor Babiuc, fost ministru de interne, dr. Adrian Severin şi Radu F. Alexandru, consilier parlamentar al Partidului Democrat de sub preşedinţia d-lui Petre Roman.

În aceeaşi lună va mai sosi în ţară istoricul şi scriitorul Mihai Pelin, preocupat în prezent de studierea proceselor anti-sioniste care au avut loc în România în regimul comunist.

... Apropo de premiile mari, de multe milioane uneori, de la Loto... Un israelian sărac s-a rugat odată lui Dumnezeu să cîştige premiul cel mare la loterie, promiţînd că va dona sinagogii un milion de şekeli. Dar n-a cîştigat. Pentru premiul loteriei din săptămîna următoare s-a rugat lui Isus, promiţînd că va dona bisericii un milion. A cîştigat şi atunci israelianul nostru a exclamat: Avem un Dumnezeu inteligent! A ştiut el că nu am avut de gînd să donez sinagogii nici un ban!

... Sebastian Costin şi Jean Steiger au obţinut autorizaţii legale de editare a două publicaţii în limba română: un cotidian şi o revistă. Se pare că au găsit şi sponsori. Bravo! Cu Dumnezeu înainte!

... De fiecare dată cînd se produce în Knesset o defecţiune în sistemul computerizat de votare sau o încurcătură la numărătoarea voturilor sau în ordinea deputaţilor înscrişi la cuvînt sau orice incident tehnic, parlamentar, politic, preşedintele Knessetului, Şevah Weiss, îl citează pe primul preşedinte al Knessetului, Josef Sprintzak, care a spus: "Orice incident crează un precedent".

nou

ÎN CENTRUL RAMAT GAN

CASA DE PĂRINŢI
"ADEI AD"
Ramat Gan - str. Hibat Zion 20
tel. 03-6196121 - 6197196

Primeşte: INDEPENDENŢI, SLĂBIŢI ÎN PUTERI şi PERSOANE INAPTE A SE SERVI SINGURE

CONSTRUCŢIE NOUĂ, MODERNĂ
(lîngă teatrul Beit Imanuel)

- SUPRAVEGHERE MEDICALĂ PERMANENTĂ
- ALIMENTAŢIE COMPLETĂ
- ÎNGRIJIRE ATENTĂ, PERSONALĂ
- ACTIVITĂŢI COLECTIVE

GURA HUMORULUI

CE SĂ FAC CU 20 DE MILIOANE?

Nu am jucat la loteria din săptămîna în care premiul a fost de 20 milioane şekeli fiindcă am ştiut că nu am nici o şansă. Jucasem pînă atunci de multe ori, cînd premiul era modest, de numai 6-7 sute de şekeli şi n-am cîştigat. Păi dacă nu am fost capabil să cîştig cîteva sute nenorocite, cum să am tupeul să concurez la cîştigarea a 20 de milioane?

Să presupunem însă că aş fi avut o şansă... Tot n-aş fi jucat fiindcă nu mă văd ducîndu-mă să-mi încasez premiul la Mifal Hapais cu un prosop pe ochi, aşa cum sînt aduşi la Tribunal gentlemenii care au violat fetiţe de 5-6 ani. Să fi trimis pe cineva ca să-mi aducă premiul? Pe cine? Cu greu găsesc un om de încredere cu care să trimit fratelui meu de la Bacău 100 de dolari. N-ai pe cine să te bazezi. Oamenii sînt neserioşi. Rogi pe cineva să-ţi aducă de la Loterie sacul cu 20 de milioane şi deodată îşi aminteşte că are ceva urgent de făcut undeva şi se duce acolo, şi acolo se ia cu altele, bea un păhărel şi se afumă şi uită al cui e sacul cu milioane, crede că l-a pierdut cineva şi i se face să fie cetăţean cinstit şi se duce la poliţie şi predă sacul la secţia de obiecte pierdute. Poţi să-l reclami că e necinstit după ce a primit de la poliţie o diplomă de om cinstit?

Dar să zicem că mi-a adus milioanele... Ce fac cu ele? E o problemă. Înainte de a mă pune pe cumpărături, îmi plătesc datoriile. Ştii ce datorii uriaşe am? Dacă, aşa cum s-a anunţat, fiecare nou născut în Israel vine pe lume cu o datorie de 2200 de dolari, fă socoteala ce datorie am eu care de zeci şi zeci de ani nu mai sînt un nou născut. Crezi că îmi mai rămîne ceva din 20 de milioane după ce-mi plătesc datoriile?

Dacă totuşi rămîn cu cîteva milioane, ce fac cu ele? Ai să-mi spui: "Dă-le copilului!" Serios? Da' de ce? Pînă acum crezi că nu i-am dat destul? Şi apoi, dacă eu, om în etate, cîştig 20 de milioane, el nu poate? Aşa să-i obişnuim pe copiii noştri, să primească milioanele de-a gata?

Să-mi cumpăr o vilă la Savion? Nu cunosc pe nimeni acolo. Aud că toţi sînt milionari, deci nu pot să mă disting acolo. Tot aici, în cartierul meu de pensionari şi salariaţi pîrliţi trebuie să rămîn dacă vreau să mă disting.

Pentru un singur lucru aş fi vrut să cîştig premiul cel mare la Loto: ca să tipăresc o carte într-un milion de exemplare, să le cumpăr eu pe toate şi să mă laud că tirajul s-a epuizat rapid.

Polişinake

ALL MERIDIAN TOURS LTD.
ALL MERIDIAN TOURS LTD.
TRAVEL & TOURIST AGENCY
Tel-Aviv — 1, Ben-Yehuda St. (Passage Migdalor)
Tel.: 5179393 • 5179394 • 662040 • 663045 P.O.B. 26175

FĂRĂ "PUNCTE" ŞI CHIAR FĂRA "STELE" SE POATE ORGANIZA O VACANŢĂ PLĂCUTĂ!!

VARIATE PROGRAME DE ODIHNĂ • DISTRACŢII EXCURSII ORGANIZATE • PAŞTE • PRIMĂVARA 1994

*** ISTANBUL • ANTALYA: 3-4-7 nopţi**
*** ISTANBUL 3 nopţi + 4 nopţi KLASIS - odihnă şi distracţii de neuitat**
*** CRETA • CIPRU: LARNACA, AYANAPA, PAPHOS**
*** THAILANDA: 9 nopţi - începînd de la 895$ (7 nopţi Bangkok, 2 nopţi SOFIA)**

VARIATE PROGRAME CU PREŢURI REDUSE

• BUDAPESTA • PRAGA • SOFIA • AMSTERDAM • BRUXELLES
zbor, hotel sau închirieri maşină cu preţuri FOARTE COMPETITIVE
• ROMÂNIA: preţuri speciale la staţiuni de odihnă sau tratament

ACŢIUNE SPECIALĂ: BUCUREŞTI: 3 nopţi, hotel, mic dejun, bilet de zbor (Programul se poate completa cu comenzi suplimentare: hoteluri în provincie, închiriere de maşină)

PENTRU OAMENII DE AFACERI: SERVICII SPECIALE DE INFORMAŢIE!

În curs de apariţie:

Beatrice Simovici

LA POARTA AMINTIRILOR

ARTHUR ISRAELOVICI
Preşedintele H.O.R. pe ţară

UN OBIECTIV MAJOR:
ALEGERILE PENTRU HISTADRUT

Ne aflăm în faţa unui eveniment de mare importanţă: alegerile pentru Histadrut, care vor avea loc în ziua de 10 mai 1994. Important pentru viitorul Histadrutului, important pentru întreaga viaţă social-politică a Israelului! Important şi pentru noi, originarii din România şi pentru organizaţiile prietene nouă.

Histadrutul a fost, de la înfiinţarea sa, în urmă cu 73 de ani, o instituţie fundamentală în marea operă de înfăptuire a idealului sionist, a reclădirii patriei poporului evreu.

De la înfiinţarea Statului Israel pînă în ziua de astăzi, Histadrutul este un pilon principal al edificiului statal, al propăşirii societăţii israeliene. Punînd pe prim plan preocuparea pentru apărarea intereselor materiale ale salariaţilor, a nivelului de trai al întregii populaţii, Histadrutul este totodată o pîrghie de seamă în dezvoltarea economică a ţării, în asigurarea sănătăţii majorităţii locuitorilor, un militant neobosit pentru condiţii cît mai bune de existenţă ale vîrstnicilor, al satisfacerii nevoilor pe plan cultural, artistic, sportiv a unei mari părţi din populaţie. Consecvent, Histadrutul militează pentru succesul procesului de pace, desfăşoară o intensă activitate pe plan internaţional, pentru întărirea relaţiilor şi solidarităţii cu Uniunile sindicale de pretutindeni.

Realizările Histadrutului obţinute de-alungul anilor, prin promovarea principiilor sale de bază, prin folosirea experienţei sale valoroase permanent îmbogăţite prin înfăptuiri, ca şi prin învăţămintele desprinse din unele deficienţe ale muncii, realizările, deci s-au datorat, într-o măsură hotărîtoare, faptului că în fruntea Histadrutului au fost oameni capabili, destoinici, devotaţi cu trup şi suflet intereselor poporului şi patriei.Aşa a fost, aşa este şi în prezent, aşa trebuie să fie şi în viitor!

Haim Haberfeld: omul potrivit la locul potrivit

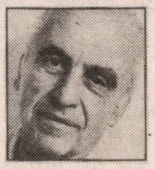

Este un privilegiu că în fruntea Histadrutului se află acum ca secretar general Haim Haberfeld care, prin calităţile sale s-a afirmat ca omul potrivit la locul potrivit, ca un conducător priceput şi destoinic. Faptul că membrii Histadrutului şi totodată membrii Partidului Muncii, în majoritatea lor, apreciază aceste calităţi, a fost demonstrat cu prisosinţă la alegerile preliminare (primaries) din cadrul Partidului, la care Haim Haberfeld a înregistrat un succes răsunător, fiind desemnat cu o majoritate covîrşitoare de voturi pentru funcţia de secretar general al Histadrutului.

Nu este un secret că, la fel ca la alegerile preliminare ce au avut loc în Partidul Muncii, şi campania pentru alegerile generale se va desfăşura într-o ambianţă cu totul specială, de excepţie. Ea se caracterizează prin aceea că în cadrul Partidului Muncii s-a conturat, din păcate, un curent ostil, cel al unui grup mic, care vrea puterea în Partid şi în Stat şi care tinde la subminarea rolului Histadrutului, la amputarea atribuţiilor sale şi, prin urmare, la diminuarea considerabilă a posibilităţilor ce le are de a-şi exercita misiunea ce îi revine. Acest curent s-a manifestat la recenta Conferinţă a Partidului care a dezbătut proiectul de lege antisocial propus de Haim Ramon, privind asigurările medicale. Aceste încercări au fost dezavuate de Conferinţă care a refuzat să accepte proiectul. Un rezultat care nu poate fi apreciat decît ca un nou eşec al atitudinilor anti-Histadrut şi ca un nou succes al poziţiilor apărate de Haim Haberfeld şi de noi toţi.

De aici şi importanţa cu totul deosebită a alegerilor pentru Histadrut, ele fiind chemate să demonstreze că membrii săi doresc, în continuare, un Histadrut puternic şi eficient condus de oameni experimentaţi şi fermi. Este de la sine înţeles că atingerea acestui obiectiv nu va fi deloc o treabă uşoară. Ea reclamă angajarea într-o mare bătălie a întregului activ al sindicatelor şi a membrilor care sprijină Histadrutul. Ea presupune o intensă muncă de organizare, de lămurire şi convingere.

În acest context activul organizaţiilor obşteşti ale alialei române şi în primul rînd H.O.R., au datoria să se situeze în primele rînduri. Noi trebuie să dovedim cu argumente convingătoare că aliaua română, care s-a bucurat întotdeauna de sprijinul multilateral al Histadrutului, înţelege foarte bine necesitatea de a fi, şi în acest moment hotărîtor, alături de Histadrut, de a-şi da votul în favoarea lui Haim Haberfeld şi a formulei sale actuale (fireşte, cu modificările şi corecturile care se impun în mod normal).

Acţionînd în acest sens, noi vom dovedi, şi cu acest prilej, că aliaua română, organizaţiile noastre, constituie o forţă puternică, capabilă să activeze, în spiritul unităţii, pentru o cauză majoră, să influenţeze evenimentele în interes propriu şi în interesul suprem, al ţării şi poporului israelian.

Personal, cunoscîndu-i pe activiştii noştri, aliaua noastră, am convingerea că vom răspunde cum se cuvine imperativului histadrutian naţional.

KOL HAKAVOD!

Cîteva realizări ale filialei din Aşdod:

- Au primit locuri de muncă 9 originari din România.
- S-au făcut vizite periodice la centrul de absorbţie "Canada" şi au fost sprijiniţi noii veniţi cu unele obiecte de primă necesitate şi cu sfaturi practice din partea celor mai vechi în ţară. Ei au fost însoţiţi într-o primă fază şi ajutaţi să comunice în limba ebraică, la instituţii şi foruri publice.
- S-au ţinut un număr de 7 conferinţe educativ-sociale pe diverse teme. La club se desfăşoară o activitate permanentă.
- A avut loc o întîlnire prietenească tradiţională, cu participarea a 200 de cetăţeni, originari din România.
- Excursie la Mitzpe Ramon şi Sde Boker.

În fruntea colectivului de conducere, Max Gaier,preşedintele filialei HOR şi, bineînţeles, Iehoshua Sontag, consilier comunal (reprezentantul nostru la primărie).

Tuturor, inclusiv colectivului de conducere: Kol Hakavod!

Accent

NATANIA - O FILIALĂ DE FRUNTE!

Împreună cu colectivul său, Shlomo Ilan, preşedintele filialei HOR din Natania, se dovedeşte zi de zi un bun organizator, ce determină armonia compartimentelor operative, astfel încît activitatea voluntarilor din HOR să se alcătuiască într-un tot unitar şi eficient. Numeroase întruniri prieteneşti, cu participarea a sute de concetăţeni, excursii de mare atractivitate, distribuirea - în funcţie de necesităţi şi posibilităţi - a diferitelor cadouri, inclusiv mobilă de folosinţă îndelungată, organizarea de activităţi cultural-sociale pentru femei şi pensionari, primirea noilor veniţi şi ajutorarea lor în toate problemele de care se izbesc şi pentru care solicită ajutor - iată cîteva, doar cîteva obiective care stau în faţa conducerii locale HOR şi ale căror rezultate sînt apreciate de participanţi şi beneficiari.

Pardes Hana

INTRAJUTORARE RECIPROCĂ

Originarii din România - numeroşi în regiunea Pardes Hana - sînt azi bine organizaţi, iar filala HOR este activă. Ea a realizat mai multe întîlniri şi seminarii (de exemplu, în ultima vreme, la "Ohalo"-Tveria, la care au participat circa 50 de persoane).

Proiectăm acum - ne spune dl. Eliahu Iacobsohn, preşedintele HOR din localitate, după o întrunire la care au participat cel puţin 200 de persoane - noi acţiuni precum întrajutorare reciprocă socială, cu o echipă de meseriaşi pentru reparaţii gospodăreşti şi vizite la domiciliul celor în nevoie.

Teatru de cafenea

UN MARE ACTOR: CAROL MARCOVICI

La Carmiel - eveniment de anvergură: o premieră de Teatru de cafenea. Periodic, în colaborare cu centrala HOR, se va prezenta aici un spectacol cu rezonanţe alese, de cea mai bună calitate.

Actor total, neîntrecut în recitare, în povestirea unor glume şi întîmplări amuzante, profund şi esenţial în interpretări dramatice, magician al atmosferei şi al nuanţelor, subtil maestru al implicării publicului în tot ceea ce se petrece pe scenă, Carol Marcovici a cucerit, pur şi simplu, aplauze sincere şi emoţionante. Timp de o oră şi jumătate s-a rîs, s-a plîns, s-a cîntat şi s-au depănat amintiri cu Carol Marcovici.

Iar dacă actorul a fost mare, putem spune cu mîna pe inimă: el a fost pe măsura gazdelor - organizatori de prima mînă.

Portret

IDEALUL DE A FACE CÎT MAI MULT BINE PENTRU CEI DIN JUR

Ne propunem cîteva cuvinte despre o Doamnă a gestului uman, a bunăvoinţei, a înţelegerii şi înţelepciunii. O doamnă adusă din spate, măruntică, dar cu frunte semeaţă care, de 30 de ani, zi de zi, cu regularitate de ceasornic, cu ambiţie de "mitnadev" convins, pe soare torid sau pe ploaie, vînt şi frig, indiferentă la vîrsta ei (83 de ani), indiferent de locul unde se află, vine dimineaţa la sediul central al HOR şi pleacă după amiaza, după o zi întreagă de muncă, de primire a noilor veniţi, după telefoane, după ce i-a îndrumat pe cei care au apelat la HOR, pentru Kupat Holim, avocat sau bancă, luptîndu-se şi învingînd, pentru noii veniţi, adesea birocraţia, obtuzitatea, conformismul, indiferenţa, lenea, neseriozitatea.

E oricînd gata să facă un "scandal" imens pentru o fărîmă de suflet curat, pîngărit de atîţia duşmani inconştienţi. Cu curaj, cu inteligenţă, cu tenacitate. Cu o gură de urzică şi o inimă de mamă bună.

Părul ei alb este un blazon al demnităţii şi al efortului superb, pus în slujba oamenilor, a noilor veniţi, a vechilor veniţi, a tuturor celor care au adevărată nevoie de ajutor, de o vorbă bună sau de un umăr pe care să-şi plîngă necazul.

Părul ei alb, albul vîrstei de 83 de ani - sidef al blazonului HOR-ului. Sidef şi argint şi lucrătură fină cu încrustarea unui nume, la care adaug o întrebare: ce fel de om eşti dumneata, Doamnă Raşela Akerman?

Să răspund că eşti un om minunat, cu energie fantastică, izvorîtă tocmai din dăruirea de sine pentru idealul de a face bine, mult bine în jur?

Fireşte, răspunsul acesta este incomplet.

30 de ani nu încap în 30 de rînduri!

R. Băcăoanu

HITACHDUT OLEI ROMANIA DIN ISRAEL

ÎN SPRIJINUL NOU VENIŢILOR ÎN ŢARĂ din România, Basarabia şi Bucovina ÎNFIINŢEAZĂ UN ULPAN PENTRU ÎNVĂŢAREA LIMBII IVRIT

Înscrierile pentru clasa de începători - zilnic între orele 10 - 13 (în afară de vineri şi sîmbătă) la sediul din str. Alex. Ianai nr.3 Tel Aviv, tel. 03/5466502

SCRISOAREA DESCHISĂ A UNUI PERCIUNAT

I. SCHECHTER

Într-un număr din revista "România Mare", senatorul Corneliu Vadim Tudor a scris că "perciunaţii din Israel în loc să se roage la sinagogă pentru păcatele comise contra creştinilor, scriu la "Dilema".

Am tresărit deoarece perciunaţii la care se referea, sînt eu. Niciun alt perciunat din Israel nu a publicat în acea revistă bucureşteană, la cerere. Dar n-am să mai public pentru că, într-adevăr, este mai important să obţin iertarea divinităţii pentru păcatele ce le-am comis împotriva creştinilor.

Dar după ce obţin iertarea, pot să-mi reiau colaborarea la "Dilema"? Întreb fiindcă e acum o vreme a iertărilor rapide şi chiar pripite. Dacă s-au iertat aşa de repede păcatele lui Antonescu şi ale atîtor legionari şi securişti, de ce n-aş fi şi eu iertat de la o zi la alta? În fond, cîţi creştini am putut eu să omor? N-am numărat, dar cred că mai puţini decît perciunaţii omorîţi de C.C., de Direcţia Presei şi serviciile de cadre.

Mă gîndesc că dacă mi se iartă păcatele, aş avea uşă deschisă şi la alte publicaţii, inclusiv "România Mare". Nu, la "România Mare" n-aş publica deoarece văd că acolo publică numai persoane inexistente. Apar acolo pagini întregi cu semnături fictive, dar născocite în mod infantil, de genul lt. Nicolae, Vasile Ionescu, Ileana Popescu, Nathan Grimberg etc. etc. Asta mă face să mă întreb dacă şi C.V.Tudor există. Probabil că nu, aşa cum nu există o Românie Mare.

Aceste ficţiuni costă bani. Dar întrucît nici o ficţiune nu se poate întreţine singură, cineva trebuie să acopere cheltuielile. Israelul se înşeală întreţinînd ficţiunea "Românici Mari". Bani aruncaţi degeaba. Dacă rachetele irakiene n-au omorît nici un evreu, cum ar putea să ne lezeze o revistă irakiană care apare în limba română?

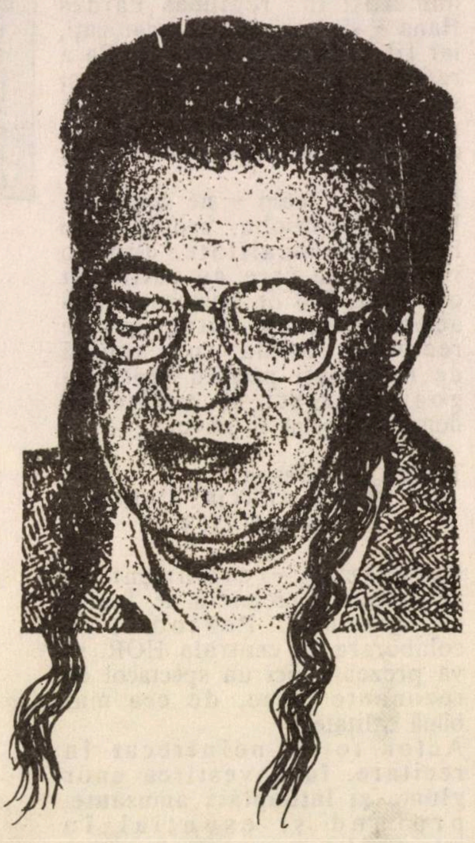

Pe noi nu ne poate leza. Pe nimeni altcineva nu lezează această presă antisemită decît pe români. Este cît se poate de trist că într-o ţară unde lipsesc alimentele şi apa caldă, se găsesc din abundenţă ziare antisemite. Se va inversa însă şi această situaţie. N-au intrat zilele în sac.

Un bărbat intră într-o florărie.

– Aş dori un buchet de trandafiri.

– Vreţi o duzină? – întreabă vînzătoarea.

– Nu, şase ajung. Nevastă-mea doar mă bănuieşte. Încă nu m-a prins.

Sami Gusha, membru în Comitetul Executiv al OEP-ului a declarat că Arafat nu se lasă pînă nu obţine şi Ierusalimul de la israelieni.

Aşa e el Sami: ce-am în gusha şi-n căpuşe.

DEPOU DENTAR

I. ESKENAZY&Co.

UREAZĂ ONOR CLIENTELEI SALE, PRIETENILOR ŞI CUNOSCUŢILOR HAG PESAH SAMEAH !

◆◆

LA NOI GĂSIŢI PREPARATE ADEZIVE PENTRU PROTEZE DENTARE. DE ASEMENEA PRODUSE PENTRU IGIENA BUCALĂ PRECUM ŞI ORICE FEL DE ALTE MATERIALE DENTARE

NOU ! Aparatele WATER PIK asigură o perfectă curăţire a dinţilor

VĂ AŞTEPTĂM CU PLĂCERE !

DEPOUL DENTAR
I. ESKENAZY & Co.
TEL AVIV, STR. LEVONTIN 4
TEL. 560 96 64

"ORTOPEDIA MOSCOVICI ŞI FIII LTD."

EXPERIENŢĂ 40 DE ANI

CORDOANE SPECIALE HERNIERE

ca ajutor în cazuri grele
şi în loc de operaţie

Corsete ortopedice,
ciorapi elastici de primă calitate
Talonete speciale, cărucioare pentru invalizi (şi de închiriat), alihon şi încălţăminte ortopedică inclusiv după măsura piciorului etc.

TEL AVIV, STR. TCHERNIHOVSKI 1
(colţ Allenby 39) TEL. 03-5281693, 5175537
Sucursale:
NATANIA, str. Smilanski 13 (în pasaj),
09-338967
HADERA, str. Hanasi 31, 06-322426

HAG PESAH SAMEAH!

ANCHETA MINIMUM

**ÎNTREBARE: Ştim cu toţii că d-na Bobbit, femeia acum celebră, care a tăiat cu foarfecele penisul soţului ei, a fost judecată de un tribunal american şi achitată.
Dacă aţi fi fost judecător în acest proces, ce sentinţă aţi fi dat?**

ADRIANA BITTEL
scriitoare, redactor la revista "România literară"
Bucureşti

Ca femeie, circumstanţele atenuante sînt precumpănitoare. Totuşi, nu pot fi de acord cu o acţiune atît de... tranşantă. Dar avînd în vedere că soţul a fost oarecum reparat, că soţia nu e chiar în toate minţile şi că mass-media mondială a avut un subiect gras (cu amănunte excesive, servind la defularea multor soţii în suferinţă), achitarea nu mă indignează.

**L-am privit cu atenţie pe ministrul nostru Iosi Sarid după ce a ieşit de la întîlnirea cu delegaţii OEP-ului: omul era îngîndurat, îi apăruseră cute pe frunte.
Iosi saridat.**

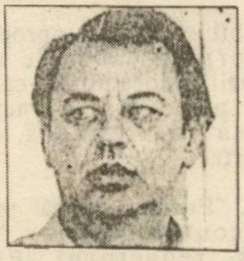

VIRGIL DUDA
scriitor, jurist
Bat Yam

Ca judecător aş fi condamnat-o pe doamna respectivă la pedeapsa maximă pentru infracţiunea de vătămare gravă a integrităţii corporale.

GETA BERGHOFF
scriitoare
Holon

N-aş fi condamnat-o; nu cred că Lorena Bobbit este sancţionabilă penal. Mie, personal, femeia îmi trezeşte compătimire. Este sancţiunea morală pe care aş fi susţinut-o.

MOSARI GOLDENBERG
avocat, publicist
Holon

E o faptă penală gravă chiar dacă este motivată de scuza provocării. Femeia trebuia condamnată în funcţie de legislaţia ţării, dar, personal, aş fi aplicat o pedeapsă de 5 ani închisoare. Spun asta chiar dacă nu voi fi - sînt sigur - pe placul femeilor.

SONDAJ PARTICULAR

... Ideea corespondentului nostru Shlomo Herghelegiu, din Ierusalim (Minimum nr. 83) de a afla, prin sondaje, care sînt cei mai valoroşi activişti ai "alialei" a făcut prozeliţi. Pe adresa redacţiei sosesc fel de fel de "sondaje particulare" privind fie chestiunile fierbinţi la ordinea zilei, fie lumea alialei. Să ne ocupăm pentru moment de mica noastră uliţă evreo-română. Iată rezultatele unei anchete efectuate de d-na Loredana Schmidt, din Haifa, pe tema: "Cei mai reprezentativi fii ai alialei - 1994". E vorba,cum s-a înţeles, de persoane din toate domeniile vieţii israeliene. Precizăm că dăm numele în ordine alfabetică şi că persoanele de faţă (recte direcţia revistei) sînt excluse: Puiu Arad, Itzhak Artzi, S. Avny, Colette Avital, Mihaela Bercu, Gary Bertini, Nancy Brandes, E. Campus, Andrei Călăraşu, Sebastian Costin, Sandu David, Odette Danin, Darian, prof. E. Feller, Marius Godeanu, Rav Zwi Guttman, Mischa Harish, prof. dr. Harsegor, prof. Moshe Idel, Arthur Israelovici, prof. Zwi Javetz, Lya Koenig, Albert Kreigold, Bruno Landsberg, Shlomo Leibovici-Laiş, Carol Marcovici, Liana Maxy, M. Mircu, Gita Munte, Moshe Nagor, Sergiu Natra, Meir Nitzan, Baldi Olier, Tatiana Olier, I. Petran, Mirel Reznik, Mendi Rodan, Zwi Rosen, Esther Rubin, Mircea Săucan, I. Schechter, Jean Steiger, Maayana Schenhar, A. Zahareanu.

LA 4 MARTIE SE ÎMPLINEŞTE UN AN DE CÎND SOARTA CRUDĂ L-A SMULS DINTRE NOI PE DR.-UL SALVIN MANDLER. RĂMÎNE VEŞNIC PREZENT ÎN GÎNDURILE ŞI INIMILE NOASTRE.

FAMILIA

ETC NOI

... Saxofonistul Peter Wertheimer nu-l apreciază deloc pe Clinton ca saxofonist. "Sînt în America saxofonişti mult mai talentaţi decît el. De ce oare americanii n-au ales pe unul din ei ca preşedinte?" Iată un punct de vedere legitim ca oricare altul!

... Există la Tel Aviv cîteva cluburi "etnice". "Jamaica" (sud-american), "Swetto" (african), "Fresco" (oriental), "Cezar" (grec), "Ataturk" (turcesc) etc. Lista e mai lungă dar nu figurează în ea nici un club românesc. Dacă ar fi, bine ar fi!

... Interesant, semnificativ şi măgulitor: cititori de-ai noştri din România„precum şi ai unor scriitori ca V. Duda, I. Schechter şi alţi cîţiva, scriu că sînt impresionaţi de acurateţea limbii româneşti pe care o folosim în articole şi în alte genuri, aici, la Tel Aviv. Prof. Radu Şerban din Craiova este unul dintre cei care ne-au felicitat pentru acest lucru. Dar sînt şi mulţi alţii. Chiar scriitori ca Mircea Radu Simionescu, stilist cunoscut. Toţi aceşti oameni au remarcat strădania noastră de a păzi frumuseţile limbajului românesc, de a ne feri de violenţele şi vulgarităţile lingvistice care abundă azi în presa de acolo. Într-adevăr, noi "n-avem treabă" cu asemenea expresii, "nu băgăm salam în Alimentara", fiindcă nu vrem, "să ne facem de fistic". Normal era ca noi să avem de luat exemplul presei româneşti şi nu invers. Dar ne bucurăm că străduinţa noastră este apreciată.

... Itzhak Artzi s-a pripit cînd a declarat că, gata, s-a retras de la primăria Tel Aviv. Oameni activi ca el nu trebuie să-şi ia asemenea angajamente. Dovadă: noul primar Milo i-a dat un domeniu întreg în atribuţie: pensionarii din marele oraş. Aceştia sînt mulţi: 68.000.

... Apreciata ziaristă Odetta fostă Danin a fost invitată într-o emisiune a lui Dudu Topaz... nu s-a spus de ce, dar probabil cu ocazia apropiatei ei căsătorii. A celei de a treia căsătorii. Deocamdată, ea a ţinut să fie prezentată sub numele ei de fată bucureşteană, Odetta Schwartz.

... "Europa liberă" se mută. Cunoscutul gazetar Nestor Rateş, redactorul "Europei libere" din Washington, a fost recent în ţară cu prilejul unui eveniment tragic (la Herzlia i-a murit mama adoptivă). De la el am aflat că guvernul american, care sponsorizează Radio "Europa liberă", e pus pe mari economii, atît de mari încît a hotărît să mute acest post de radio de la München la Praga.

Münchenul este socotit astăzi cel mai scump oraş din Europa, mai ales în ce priveşte chiriile. Or în capitala Bavariei sînt 1300 de persoane care lucrează la "Europa liberă"; angajaţii, printre multe avantaje mari, îl au şi pe acela că America le plăteşte chiriile. Cei 1300 nu au, fireşte, chef să se mute fiindcă le e bine la München şi chiar au ameninţat cu o grevă.

Pe de altă parte, cehii şi preşedintele Havel personal, insistă ca postul de radio să se mute la Praga. I-au şi rezervat un palat în centrul frumoasei lor capitale. După cum spune dl. Rateş, la Praga vor fi condiţii bune fiindcă "Cehia se apropie cu paşi repezi de nivelul de trai din ţările Europei apusene".

"Europa liberă" are şi un birou la Bucureşti, dar acolo lucrează numai cu localnici. Amintim că printre sutele de ziarişti ce s-au perindat de-alungul deceniilor la vestitul post de radio, s-au numărat şi cîţiva din "trib".: Iacob Popper (în prezent pensionat), Liviu Floda şi N. Fosha (asemenea), Sorin Cunea, Ioana Măgură-Bernard (văduva celebrului director) ş.a.

... Publicaţia israeliană de limbă germană "Die Stimme", organ al Uniunii Mondiale a evreilor bucovineni, a intrat în al 50-lea an de apariţie.

Înfiinţată la Tel Aviv de cunoscutul ziarist cernăuţean dr. Elias Weinstein, editor şi prim-redactor al cotidianului "Czernowitzer Morgenblatt", "Die Stimme" a susţinut cu perseverenţă drepturile unei populaţii greu încercate de Holocaust, prin nesfîrşite măsuri antisemite, culminînd cu deportările în Transnistria şi, de către sovietici, în Siberia.

"Die Stimme" însă a propagat consecvent şi valorile de cultură evreiască ale acestei provincii, unde s-au născut şi au ajuns la culmile creaţiei poeţi cu renume ca Paul Celan, Rose Auslander, Alfred Margul-Sperber, Alfred Kittner, Selma Meerbaum-Eisinger, Immanuel Weissglas şi alţii, cîntăreţi ca Joseph Schmidt sau Rose Dampf, ajunsă în Israel una din cele mai apreciate profesoare de canto, ca şi creatori din toate celelalte domenii ale artei.

După moartea lui Elias Weinstein, publicaţia a fost condusă cîţiva ani de dr. Teich, iar în ultimii 19 ani, de cunoscutul ziarist şi scriitor Meir Marcel Faerber.

După decesul acestuia din vara anului trecut, conducerea publicaţiei a fost preluată de Josef N. Rudel, vicepreşedinte executiv al Asociaţiei scriitorilor israelieni de limbă germană, membru al Pen-Clubului şi al Uniunii federale a autorilor germani - Berlin şi fost preşedinte, în anii '70 al Asociaţiei scriitorilor israelieni de limbă română.

... Tot la capitolul scriitorimea de limbă germană din Israel aflăm, prin bunăvoinţa lui Rudel (care rămîne şi "al nostru") cîteva noutăţi:

"În urma decesului mult regretatului Meir Marcel Faerber, preşedintele Uniunii scriitorilor israelieni de limbă germană, membrii Uniunii s-au întrunit într-o Adunare generală în vederea alegerii noii conduceri.

Comitetul nou ales se compune din cunoscuta germanistă prof. dr. Margarita Pazi - preşedintă, prozatorul Josef Norbert Rudel - vicepreşedinte executiv şi poeta Hanna Blitzer - vicepreşedintă.

S-a elaborat un plan de acţiune, cuprinzînd conferinţe şi lecturi publice atît în ţară cît şi în străinătate. Printre cei peste 40 de membri ai Uniunii se numără scriitori binecunoscuţi precum prof. dr. Schalom Ben-Chorin, Rabb. dr. Zvi Asaria-Helfgott, Alice Schwarz-Gardos, dr. Kurt Iehuda Ermann, prof. dr. Peter Gradenwitz, Ester Hoffe, Lillit Paveli și alții. Cîțiva poeți din Ierusalim, făcînd parte din grupul "Lyris" urmează să devină membri ai Uniunii". Atenție, asociația scriitorilor de limbă română: nemții (tot nemții!) v-o iau înainte!

... Editura Fundației Culturale Române "a pus ochii" pe scriitorii proeminenți din străinătate care scriu în românește. A tipărit și are în plan de editare cărți de Petru Dumitriu, Ion Caraion, Gabriela Melinescu etc. Dintre israelieni l-a publicat pînă acum, de două ori, pe Virgil Duda: "România - sfîrșit de noiembrie" și romanul "Alvis și destinul".

Acum a venit și rîndul lui I. Schechter. Zilele trecute, directoarea editurii, Domnița Ștefănescu, i-a comunicat că în planul pentru primul semestru al acestui an a fost trecută cartea sa "Manuscrisele animate de la Marea Moartă".

Este vorba, chipurile, de niște manuscrise străvechi, datînd de la... sfîrșitul secolului 20 și care au fost "descoperite" întîmplător. Aceste manuscrise sînt de fapt satire la adresa modului de viață, de gîndire și comportament al unei mici colectivități care se confundă cu populația israeliană.

Bineînțeles, totul amintește de povestea descoperirii vestitelor "Manuscrise de la Marea Moartă" în care este descrisă viața colectivității de la Quamran.

Cartea, care va apare la București, este prefațată de Radu Cosașu și ea va fi difuzată, concomitent, și în Israel.

... Notăm cu plăcere că, la 17 martie 1994, Iheskyel Feredaru împlinește 80 de ani.

Originar din Dorohoi, dl. Feredaru, de cînd a aliat în Israel s-a afirmat ca un vrednic lucrător în toate funcțiile pe care le-a îndeplinit. În prezent, la venerabila sa vîrstă, continuă să activeze voluntar la sediul central al HOR, îndeplinind cu conștiinciozitate sarcinile încredintate. Prietenii și colegii îl stimează și îl prețuiesc pentru modestia sa exemplară, pentru cumsecădenia și omenia de care dă dovadă în toate împrejurările. "Minimum" se alătură cu simpatie acestor aprecieri și împreună cu ei, îi urează sănătate, bucurii în familie și tradiționalul "ad mea veesrim".

... O scrisoare de la scriitorul Cristian Contraș, din Zalău:

"Doresc să vă anunț că în municipiul Zalău a fost înființată filiala județeană a Asociației Culturale de prietenie România-Isarael. La deschiderea filalei au luat parte d-na Lily Hahamy, consilier al Ambasadei Israelului la București și dl. Victor Bîrlădeanu, secretar general al Asociației. Eu am fost ales secretar al filialei județene iar președinte al filialei a fost ales dl. dr. Paul Katz, director-adj. al spitalului județean

... Știți unde lucrează dl. Zwi Mazel, fostul ambasador al Israelului la București? În "centrală", recte Ministerul de Externe, unde se ocupă, în calitate de director-adjunct al departamentului cu pricina, de țările africane, funcție care-i îngăduie, între altele, să știe multe (ba chiar prea multe) despre scandalul recent provocat de activitatea "mercenarilor" israelieni în Congo; să știe multe, dar... să nu spună nimic.

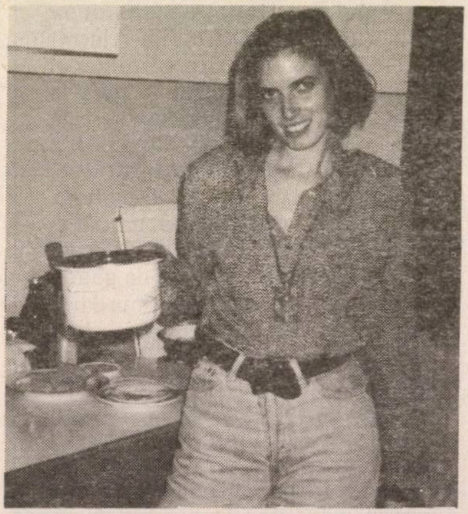

Noemi Pavel, în camera ei închiriată pe str. Italiană din București: o supă fierbinte ca să ne mai încălzim.

... Dacă vă aflați prin România și vedeți prin librării o carte gen "thriller" intitulată "Serbarea groazei" și iscălită americănește Vic Frenky să știți că romanul aparține unui autor cît se poate de pașnic în viața de toate zilele, pe nume Victor Franc (i-ați întîlnit numele din cînd în cînd pe la Poșta redacției) și trăitor la Haifa lîngă portul cu șuk și baruri crîncene .

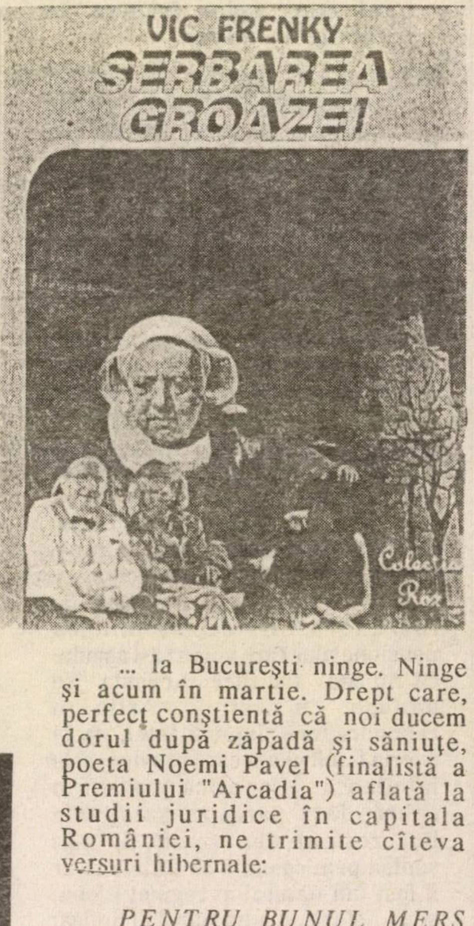

... la București ninge. Ninge și acum în martie. Drept care, perfect conștientă că noi ducem dorul după zăpadă și săniuțe, poeta Noemi Pavel (finalistă a Premiului "Arcadia") aflată la studii juridice în capitala României, ne trimite cîteva versuri hibernale:

PENTRU BUNUL MERS AL LUCRURILOR - Să facem pîrtie/ peste grămezile de alb!/ Să o călcăm,/ să o murdărim,/ să o topim/ sub focul tălpilor flămînde./ Să ne dăm mari/ că am călcat în picioare zăpada,/ în graba de a ajunge la serviciu,/ la facultate, la școală/ Să facem pîrtie/ peste întregul oraș,/ să nu pierdem nici o zi/ în fața televizorului,/ în pat,/ lîngă amant/ sau lîngă soț/ sau lîngă amîndoi,/ dîndu-ne în cărți/ "Să mă duc/ sau să nu mă duc?"/ "Unde?"/ "Să fac pîrtie. Trebuie./ să vedem mai bine/ ce e de făcut."

COLONELUL BEAUMONT S-A ÎNDRĂGOSTIT ŞI ... A MURIT

Frumoasa (şi fascinanta) româncă provoacă moartea unui mare spion francez. În împrejurări care şi astăzi sînt învăluite în mister.

În octombrie 1969, automobilul ataşatului militar al Franţei la Bucureşti, colonelul Cheyron de Beaumont d'Abzec de la Douze, era strivit într-un accident de circulaţie la Băneasa. Colonelul fusese, de fapt, şeful centrului de exploatare a informaţiilor pentru ţările din Est. Accidentul a fost trucat de Securitate. Pe Beaumont nu l-a plîns nimeni. Şeful său, colonelul Paul Bourgogne, avea să închidă cinic dosarul: "A consimţit sacrificiul suprem!". Cînd un spion cedează ispitei nurilor e un om terminat, înmormîntat şi uitat. Colonelul s-a lăsat prins în mrejele unei Dalile dîmboviţene şi zace sub pămînt. Cum a îmbătrînit Dalila?

Fostul medic al Casei Regale, Alexandru Cîrstea, se plîngea pensionarilor care voiau să-l asculte că nu mai are fiică. Aceasta "se dăduse cu ăştia". Ăştia o recuperaseră. Istoria fetei, ca şi istoria familiei din care provine, este fabuloasă. Hipnotică precum o cobră, fata paraliza saloanele bucureştene ale vremii. Se mai şoptea prin saloane că fratele ei ar fi fost fiul natural al reginei Elena, soţia nefericită a lui Carol al doilea. Doctorul Cîrstea avea la rîndu-i aura unuia care se împărtăşise din secretele zeilor şi ale istoriei. Cum să nu ardă fiica precum un meteor, orbind lumea bună? În 1968, ea intră în orbita lui Cheyron de Beaumont d'Abzec de la Douze, bărbat ravisant şi ofensiv. Cert este că sînt văzuţi mereu împreună, pînă la tragicul sfîrşit al lui Beaumont. De aici filmul se rupe. Există mărturii care spun că Dalila ar fi fost vizitată de Securitate, care i-a întors casa pe dos, găsind documente compromiţătoare. Colonelul Beaumont nu era un spion de mîna a doua. Cum a fost însă el deturnat de o româncă, fiindcă românca fusese sigur deturnată de serviciile noastre secrete, aceasta e o întrebare la care, deocamdată, ne abţinem să dăm un răspuns. Există mărturii care vorbesc despre faptul că Dalila a indicat Securităţii traseul exact al automobilului lui Beaumont în acea funestă zi de octombrie. Aceleaşi mărturii zic că femeia s-ar fi aflat ea însăşi la locul accidentului, pe post de observator. Poţi să le dai crezare? Evident că nu. Cert este că, toţi aceia care au roit în preajma colonelului francez, trădători de ţară sau simpli mondeni, au avut de suferit după execuţia spionului. Cei mai norocoşi au fost lăsaţi să emigreze. Doar Dalila a rămas în ţară, teafără, nevătămată şi mai mondenă ca niciodată. Relaţiile ei cu Parisul şi Occidentul au continuat, mai înfloritoare ca oricînd.

După Revoluţie, ascensiunea Dalilei n-a mai putut fi oprită. A lucrat la secţia externe din Ministerul Culturii (perioada Pleşu). A ajuns la Fundaţia SOROS. Actualmente este directoarea filialei din România a unei importante fundaţii străine. Numai externe, numai Occident. După 1989, familia lui Beaumont s-a agitat ca asupra cazului să fie făcută lumină. În zadar. O tăcere de plumb acoperă, se pare, o afacere murdară, asupra căreia cele două servicii secrete, român şi francez, par să se fi pus de acord. Interpelat la Paris în legătură cu această afacere, actualul ataşat militar al Franţei la Bucureşti a ridicat din umeri: "Ce vreţi să declarăm război României pe chestia asta?"

Victor Creţu

(din "Meridian", Buc.)

CALEIDOSCOP
de
Dr. S. IACOBSON
una din cărţile de succes ale anului

... Autorul a reuşit, aidoma marilor actori, să devină în primul rînd el însuşi...
SERGIU LEVIN
Minimum

Cît despre structura proprie, importantă pentru autor, el exaltă opţiunea sa pentru lectura de calitate în faţa schematismului impus de şcoală.
Dr.ELENA TACCIU
Viaţa noastră

După părerea mea "Caleidoscop" nu prezintă importanţă numai pentru dvs. ci şi pentru istoricii şi sociologii care se vor ocupa de "judaismul românesc".
JACOB POPPER
München

"Caleidoscop"-ul dr-ului Iacobson este cartea unui percutant observator al realităţii, a unui fin ironist...
CAROL ISAC
Facla

Cartea se poate obţine trimiţînd 40 de şekeli (cec sau numerar) pe adresa:
S. IACOBSON
Dizengoff, 78 – Tel Aviv 64332

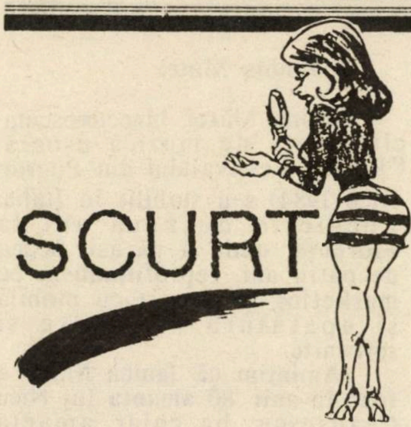

• Regina Angliei cere să i se înapoieze "Ordinul de Bath" conferit ("din greşeală") lui Ceauşescu

Presa britanică a consemnat recent dorinţa exprimată de Regina Angliei de a primi înapoi însemnele cavalereşti al Ordinului de Bath, dăruite lui Ceauşescu în 1978, în timpul vizitei de stat făcute în Marea Britanie (calificată de britanici drept "dezastruoasă").

Însemnele cavalereşti ale Ordinului de Bath constau dintr-o mantie din satin purpuriu, o stea cusută cu fir de argint şi un guler împodobit cu coroane şi trandafiri de aur şi safire, Numai valoarea gulerului este apreciată la 15.000 de lire sterline. Regina nu l-a iertat niciodată pe lordul Owen, ministrul de externe din 1978, (poreclit de presa britanică Dr. Death sau lordul de Split) pentru că a obligat-o să joace rolul de amfitrion în faţa "acelui bărbat mărunt şi ameninţător" cum l-a apreciat Majestatea Sa pe N.C.

Regina a considerat întotdeauna că primindu-l pe N.C. a adus o ofensă Regelui Mihai al României, cel care fusese prezent la nunta Majestăţii Sale, la Londra, în 1947. Lordul Owen s-a disculpat declarînd că gestul făcea parte din protocol şi nimic mai mult. De curînd, actualul ministru de externe al Marii Britanii, l-a delegat pe ambasadorul Marii Britanii la Bucureşti să abordeze oficial această problemă cu guvernanţii României. De remarcat că însemnele cavalereşti britanice au dispărut imediat după Revoluţie şi autorităţile româneşti sînt puse într-o situaţie delicată în faţa dorinţei Reginei de a-i fi înapoiate.

(După un articol de Tom Carter în cotidianul "Acţiunea"; Galaţi, 1994)

• Nepotul ministrului culturii arborează salutul hitlerist

Textul şi fotografia alăturate sînt reproduse din cel mai recent număr al revistei legionare "Dreapta Nouă" (The New Right) care apare în Statele Unite.Directorul acesteia, Constantin Burlacu, l-a întîlnit, în cadrul vizitei în ţara noastră pe Radu Sorescu, nepotul actualului ministru al culturii (Marin Sorescu) şi liderul Partidului Dreapta Naţională. Conform propriilor afirmaţii, în 1990, autorităţile române au refuzat să-i acorde viză lui Burlacu şi l-au "expulzat din ţară cu primul avion".

Revenit în ţară după o absenţă de 13 ani, Constantin Burlacu contactează organizaţiile extremiste existente aici şi se fotografiază arborînd salutul hitlerist alături de nepotul domnului ministru. Nimic extraordinar, pînă aici, nici măcar faptul că Burlacu salută victoria în alegerile din Rusia a liderului extremist Vladimir Jirinovski, dar reamintim că, nu de mult, s-a scris în presă că Radu Sorescu fusese implicat într-un proces penal, care viza, după cît se pare, un viol. El a reuşit să scape graţie intervenţiilor unchiului său, datorită influenţei de care acesta din urmă se bucură la Palatul Cotroceni.

(Cristian Duicu; în "România liberă", Buc. 1994)

• Atenţie bişniţari: ţiganii români, cerşetori în Germania, cîştigă o mie de mărci într-o săptămînă

Potrivit declaraţiilor unor persoane venite recent în ţară din Germania, ţiganii români de acolo obţin din cerşit aproximativ 1000 de mărci într-o săptămînă. Deşi autorităţile germane au expulzat o parte din ţiganii români, aflaţi ilegal pe teritoriul Germaniei, iar mulţi germanii îi privesc cu ostilitate pe cei rămaşi, cerşitul rămîne o ocupaţie profitabilă.

• Scandal sexual la Bîrlad (oraşul lui I. Schechter şi Virgil Duda)

La judecătoria Bîrlad, sînt cercetaţi inculpaţii Marcel Vasilache, Sorin Miron, Gheorghiţă Vadana, Pavel Carp şi Gheorghiţă Sorin Tănase, pentru săvîrşirea infracţiunii de perversiune sexuală. Victima E.L., are 20 de ani şi este din comuna Zorleni, judeţul Vaslui. Toată nenorocirea a pornit de

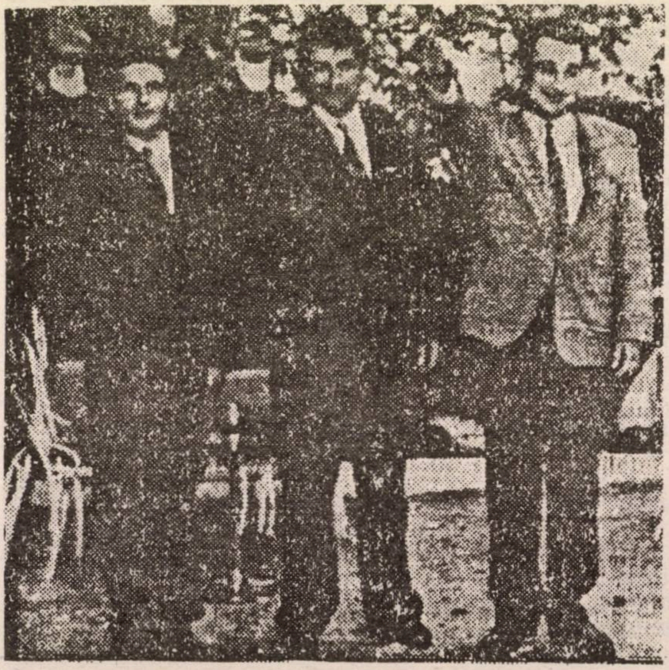

De la st. la dr.: V. Roşu, comndantul "Gărzii naţionale (?!) C. Burlacu, Radu Sorescu, "nepotu": Heil Hitler!

la balul organizat de Sfînta Maria la căminul cultural din localitate. Fata a ieşit în miez de noapte să se răcorească la o ţigară. Cei cinci au "invitat-o" cu forţa să-i însoţească la o plimbare. Enervaţi de faptul că au fost refuzaţi, au dus-o în apropierea satului vecin, Simila. Aici, la marginea drumului, "cavalerii" şi-au făcut de cap, pe cale bucală. Peripeţiile au continuat în grădina SC "Prodagro" Zorleni, unde E.L. a fost transportată cu o căruţă. Sătui de poftele lor, au eliberat-o spre dimineaţă, nu înainte ca Marcel Vasilache să-i introducă o coadă de ciocan în vagin. *(ASIS Iaşi)*

• Capricorn

Un teatru de poezie, dornic să activeze sub semnul ecumenismului, adică al amiciţiei fireşti între români şi cei de... alte naţionalităţi este "Capricorn"(Consilier artistic, regizoarea Cătălina Buzoianu, cunoscută publicului israelian în urma cîtorva reuşite spectacole puse în scenă, în anii trecuţi la Beersheva). Începutul s-a făcut la Teatrul Evreiesc de Stat, cu spectacolul "Papirus cu lacune", inspirat de poemul cu acelaşi titlu de Nichita Stănescu. Spectacolul aduce în scenă, în prima lui parte, trupa de dans CONTEMP (premiul pentru originalitate la Festivalul de balet de la Iaşi) condusă de Adina Cezar, pe Ştefan Aug. Doinaş, Ioana Crăciunescu, Alexandru Repan, Virgil Ogăşanu, Ion Drăgănoiu. Cea de a doua parte a spectacolului, jucată în idiş (traducere la cască) are ca protagonişti pe Maia Morgenstern, declarată prin premiul "Felix" cea mai bună actriţă europeană a anului 1993, şi pe pianistul Marius Popp. Muzicalul intitulat "Astă seară Lola Blau" de George Kreisler e pus în scenă de Alexandru Dabija.

(Dintr-un reportaj de I. Rică, în "România liberă"; Buc. 1994)

• Marea finanţă evreiască

Am ajuns treptat total aserviţi marii finanţe evreieşti (căci asta înseamnă în realitate Fondul Monetar Internaţional)

(Din articolul "Dreapta românească"; în "Puncte cardinale"; Sibiu)

• Centrala iudaică de la Moscova

În 1944, cu armatele sovietice au venit comuniştii iudeo-maghiari care sprijiniţi de kominternul internaţionalist iudaizat 90% a trecut la exterminarea naţionalismului atît la scara ţării, cît şi la scara partidului. Luaţi comitetul central al vremii şi veţi vedea că de fapt autotputernică era Ana Pauker şi Gheorghiu Dej făcea figuraţie de complezenţă. Că majoritatea zdorbitoare a membrilor CC era minoritară: iudeo-maghiară; că forţa de represiune, securitatea era 99% condusă de iudeo-maghiari, idem justiţia idem economia, idem cultura; totul supus ordinelor directe ale centralei iudaice de la Moscova.

(Dintr-un articol de Radu Theodoru; în "Europa"; Bucureşti)

• Falsul corespondent

Dl. A.D. Horne, şeful departamentului de politică externă de la prestigiosul cotidian "The Washington Post" declară că Demetrius Kricopol, care publică în "România Mare" cu menţiunea "corespondent special" nu are nici un fel de legătură cu ziarul american. (Numitul Kricopol se prezintă drept corespondent al lui "Washington Post" la Bucureşti). Dl. Horne a adăugat, într-o declaraţie trimisă AR- Press, că pe Demetrius Kricopol nu-l cunoaşte nimeni din redacţia ziarului de la Washington.

• Morţi în container

Patru bărbaţi care se presupune că sînt români au fost găsiţi morţi într-un container în portul Londra. Cei patru au sosit cu un transport din portul francez Le Havre şi au decedat probabil din lipsă de aer, informează postul de radio BBC. O a cincea persoană rămasă în viaţă se află în stare de semiconştienţă la spital. Cei cinci fugari se presupune că doreau să ajungă în Statele Unite.

(După "Lumea liberă", New York, 1994)

• Janina Matei

Janina Matei, binecunoscuta cîntăreaţă de muzică uşoară ("Regina Festivalului din Puerto Rico 1984) s-a stabilit în Italia. Locuieşte de nouă ani la Florenţa, unde a părăsit scena de patru ani, reprofilîndu-se pe marketing şi comerţ cu mobilă şi aparatură hardware şi softwarte.

Amintim că Janina Matei a fost, în anii '80 amanta lui Nicu Ceauşescu; ba chiar amanta preferată, fiul cuplului prezidenţial dorind la un moment dat să se căsătorească cu frumoasa cîntăreaţă de la barul Melody. "Coana Lenuţa" s-a opus însă categoric, obligînd-o pe Janina Matei să plece, cu "sprijin material" dat de securitate, în Italia. Odată însă cei doi s-au mai întîlnit. În Israel! Janina cînta la un restaurant românesc cunoscut din Iaffo, iar Nicu s-a repezit incognito ca s-o vadă. Pentru a nu fi recunoscut şi deranjat, Beizadeaua, cum i se spunea răsfăţatului prinţ moştenitor, a închiriat tot localul, cerînd patronului să nu mai primească nici un client vreme de o săptămînă. Ceea ce s-a şi întîmplat. Muşteriilor dornici de o friptură şi doi mici li s-a spus de către o gorilă că "nu mai sînt locuri" iar Janina a cîntat numai pentru Nicu şi băieţii cu care venise acesta.

• Legenda Holocaustului

"Nu există campanie mediatică care să aducă mai mari avantaje decît legenda holocaustului. Conducătorii sionişti consideră că acest constant efort e de o importanţă majoră pentru interesele lor. Aşa încît holocaustul a devenit, pe lîngă o afacere profitabilă, religie (noul opium al popoarelor) şi raţiune de stat (care ştim să este chiar deasupra justiţiei). Nu e de mirare că organizaţiile sioniste reduc la tăcere, prin orice mijloace, pe oricine, indivizi, instituţii, publicaţii, care pun în pericol reprezentarea "oficială" a istoriei poporului evreu".

(Dintr-un articol semnat Ţepeş Antonescu Ceauşescu; în "România Mare", Buc.)

LUMEA ROMÂNEASCĂ

• Jidănelul

Petrică Roman trebuie să dea socoteală pentru starea în care a adus economia națională și pentru cumularea funcției de prim-ministru cu cea de director general al ICRALULUI șponsorizat de Sinagogă. Împărțea jidănelul la case de parcă le construise ilegalistul de taică-său sau mătușă-sa Ana Pauker. El tăia, spînzura și nea Ionică tăcea.

(Dintr-un articol în "Europa", Buc.)

• I-a dus cu Iordanul

Trupa Andruchovici a Circului de Stat București s-a deplasat în Iordania, împreună cu alte cîteva trupe românești, pentru a susține o serie de spectacole la Amman, pe baza unui contract încheiat cu Kelani Waddah, patronul firmei "Petra Co. For Tourist & Commercial". Lucrurile au mers bine pentru o foarte scurtă perioadă de timp. Apoi, dl. Kelani nu și-a mai respectat obligațiile asumate în contract: a întîrziat achitarea salariilor, chiar nu a mai făcut nici o plată, iar la sfîrșit l-a amenințat pe dl. Vasile Andruchovici, conducătorul trupei cu acelaș nume, că îl va da în judecată și, după un an de procese, îl va băga în închisoare.

Dl. Andruchovici s-a adresat Ambasadei Române de la Amman și autorităților locale pentru a cere sprijin. Un funcționar de la primăria orașului Amman a recunoscut că justiția iordaniană este părtinitoare din rațiuni etnico-religioase și că nu va avea cîștig de cauză, oricîtă dreptate ar avea și în ciuda faptului că Waddah era cunoscut ca un cal breaz de autoritățile locale. La sfaturile acestui funcționar și de față cu el, dl. Andruchovici a acceptat să plătească suma de aproximativ 5000 de dolari SUA pentru a putea părăsi teritoriul iordanian. Patronul nu a plătit nici măcar biletele de întoarcere ale românilor.

(Dintr-un articol de Cristian Ionescu, în "România Liberă"; Buc. 1994)

• Anchetă pe tema "despăgubirilor"

Săptămînalul "România Mare" (director: senatorul Corneliu Vadim Tudor) a organizat o anchetă cuprinzînd, între altele, și o întrebare referitoare la mult discutata problemă a despăgubirilor. Iată, mai întîi, cum este formulată întrebarea:

"Ați fi de acord ca statul Israel să ceară și să obțină despăgubiri de la România, în valoare de mai multe miliarde de dolari, pentru unele evenimente petrecute în timpul celui de al doilea război mondial?"

Cîteva răspunsuri:

Grigore Ioana, 68 ani, pensionară: Nu. Nu le e rușine? Au plecat de aici cu averi întregi. Acum ce mai vor? B. Gh., 54 ani, inginer: ... ar trebui să vrem noi de la ei! Irode Cornel, 72 ani, pensionar, fost diplomat MAE: Categoric, nu. Pentru evreii aflați în România în anii celui de al doilea război mondial, această țară a fost un adevărat rai. Iliescu Alexandru, 19 ani, electrician auto: Categoric, nu. Cred că și-ar da foc la valiză, iar Israelul s-ar muta pe lună. Dumitru Ștefania, 2o ani, asistent stomatolog: Nu știu care sînt acele evenimente, dar Israelul nu are de ce să ceară despăgubiri de la România. Stanciu Florin, 18 ani, elev: Nu sînt de acord. Logic ar fi ca Statul Israel să despăgubească România. Ștefanov Ileana, 61 ani, pensionară: Așa a fost de cînd lumea, bogații au luat de la săraci. E o cerere nerușinată. Fănică Iuliu, 34 ani, inginer, șomer: Au pierdut orice urmă de bun simț.

• Liftele

Imediat (după transmiterea la TV a unui film documentar care-l prezenta pe Regele Mihai I drept ucigaș al lui Antonescu, n. red.) au sărit evreii, mai precis odraslele călăilor staliniști: în revista "22", același Andrei Cornea (copilul teroristului ideologic Paul Cornea) face albie de porci și filmul și statuia Mareșalului de la Slobozia, iar alt Andrei (au avut boală la numele ăsta)pe nume Oișteanu (în realitate Oizenbraun, nepotul lui Leonte Răutu) scuipă un sictir intitulat "Un monument ridicat de Guvern dictatorului Antonescu". Ce se bagă liftele astea în istoria României?

(Din "România Mare", Buc. 1994)

Doi bărbați stau de vorbă.

– Nu pot să dorm noaptea din cauza soției mele.

– Dar ce se întîmplă?

– Nevasta se unge cu atîta cremă înainte de culcare că noaptea alunecă din pat și atunci mă trezește.

Tinerii căsătoriți și-au petrecut luna de miere la un hotel de lux și timp de o săptămînă nu au ieșit din cameră. Apoi au coborît la restaurantul hotelului.

– Știi ce aș vrea? – întrebă tînărul soț cînd chelnerul a venit să ia comanda.

– Știu – răspunse soția. Dar cîteodată mai trebuie să mai și mîncăm.

Decese

Marietta Rareș, (96), actriță cu o carieră de peste 80 de roluri; la București

Dorina Drăghici, cîntăreață, "o voce de aur a muzicii ușoare românești"; la București.

– Ai auzit Sara? – întreabă soțul pe soția sa. Portarul blocului mi-a povestit că are legături cu toate femeile din bloc în afară de una. Ce părere ai?

– Probabil că e madam Braunștein de la etajul doi.

E O LUME

HARRY FOSHA
New York

NOI DISCIPLINE LA CATEDRA DE CINEMATOGRAFIE...

Întrebaţi zece americani dacă-i cunosc pe actorii Sharon Mauhghan şi Anthony Head, şi doisprezece vor răspunde că nu i-au văzut, nu i-au auzit niciodată. Întrebaţi zece americani dacă au văzut reclama-serial a cafelei "Taster's choice" care aduce o nouă întîmplare la cîteva luni, şi cincisprezece vă vor spune că e unul din cele mai bune lucruri pe care le-au văzut la televiziune în ultimii ani. Cei doi, personaje fără nume, sînt vecini şi s-au cunoscut cînd "Ea" a sunat la uşa "Lui" ca să-l roage să-i împrumute nişte cafea, deoarece are musafiri şi a rămasa fără!... În doi-trei ani au ajuns să se sărute (ceea ce - să recunoaştem - e un record cu semnul minus înainte pentru ritmul şi obiceiurile epocii noastre), iar acum sînt la Paris, petrecînd o după amiază liniştită împreună, cînd cine sună la uşă? Fiul Ei, despre a cărui existenţă El nu ştia (Va urma). Concepţia reclamei, cu totul neobişnuită, se bucură de un mare succes, cei doi protagonişti primind poştă de la admiratori ca două adevărate vedete. Interesant este că serialul-reclamă are două versiuni: una adecvată telespectatorilor englezi, alta adaptată vieţii americane. Ambele versiuni sînt interpretate de Sharon Maughan şi Anthony Head şi chiar dacă numele lor sînt necunoscute marelui public, actorii au devenit cunoscuţi oamenilor de specialitate şi li se oferă roluri din ce în ce mai importante. Fiecare "premieră" e anunţată în Ghidul TV, ca orice "show" adevărat.

Reclama- serial a cafelei "Taster's choice" are şi o versiune spaniolă, mai "focoasă", interpretată de actori de limbă spaniolă.

Dar asta nu e unica întîmplare neobişnuită în lumea filmului. Utilizarea unor filme sau benzi personale a devenit curentă în unele programe ale televiziunii ca, de pildă, "Funnies home videos". De curînd s-a mers şi mai departe. Reţeaua de televiziune NBC a prezentat drama "Păcatele secrete ale tatălui" în care un şerif îşi arestează tatăl, bănuit de asasinarea soţiei sale (şi deci mama fiului). Rolul tatălui a fost interpretat de actorul Lloyd Bridges, iar rolul fiului a fost jucat de actorul Beau Bridges, care este într-adevăr fiul lui Lloyd!. Cum în diverse momente ale acţiunii atît tatăl cît şi fiul îşi amintesc de întîmplări petrecute cu ani în urmă, regizorul... (tot) Beau Bridges a găsit că e firesc să întrebuinţeze filme personale din arhiva familei!

Fără îndoială că asemeni reclamei-serial din prima parte a articolului şi subiectul în cauză e cu "va urma"!...

Dragostea mea: Tu şi-o cafea!

FELICITARE CU... EFECT ÎNTÎRZIAT

Cînd în urmă cu mai mulţi ani, legendarul Walter Cronkite, crainicul jurnalului de ştiri al reţelei CBS s-a retras (nu pensionat), ţara în întregime l-a sărbătorit pe "omul cel mai crezut de americani", cel pe care unii alegători l-au votat ca preşedinte, deşi omul nu candidase! Între numeroasele felicitări a atras atenţia în mod deosebit una pe o pagină întreagă a ziarului New York Times, în care reţeaua concurentă ABC, spunea pur şi simplu: "Îţi mulţumim, Walter". Cei mai mulţi au luat-o drept o mulţumire personală adresată profesionistului care a adus jurnalismul TV american la culmi nebănuite. S-au găsit, însă, unii cinici care au interpretat felicitarea în modul următor: "Îţi mulţumim, Walter că te retragi. Atîta timp cît ai activat, nimeni nu te-a putut egala. Acum drumul e liber!"

Şi se pare că... cinicii au avut dreptate. Urmaşul lui Walter Cronkite, Dan Rather este un ziarist de mare clasă. Dar în felul în care se manifesta îi lipsea o anumită putere de comunicare absolut necesară unui crainic de jurnal de ştiri. În consecinţă, de mult timp, poziţia nr. 1 în programele de jurnale de seară o deţine Peter Jennings, crainicul reţelei... cu felicitarea buclucaşă. Dan Rather s-a menţinut luni de zile pe poziţia numărul doi. Pentru a-l sălta, conducerea reţelei CBS l-a convins să accepte o parteneră, o crainică foarte apreciată, Connie Chung. Pentru Rather acceptarea acestei dualităţi n-a fost un lucru uşor. Dar rezultatele contau. Din păcate, cel puţin la ora actuală, ele nu sînt din cele mai plăcute: tandemul Rather-Chung ocupă locul al treilea în clasamentul crainicilor de seară, între ei şi Peter Jennings intercalîndu-se acum crainicul reţelei NBC, Tom Brokaw!

"OM AL RENAŞTERII"

O analiză făcută cu ajutorul computerului de către publicaţia "Newsweek" a arătat că, într-o singură lună, caracterizarea de "geniu" a fost folosită de 1038 de ori de marile publicaţii. N-am la îndemînă acelaş instrument, dar pe baza experienţei personale, îndrăznesc să afirm că tot atît de "inflaţionist" e folosită una din expresiile... tip ale vieţii americane şi anume "om al Renaşterii"

După cum se ştie, în timpul Renaşterii nu numai marii creatori ca Leonardo Da Vinci sau Michel Angelo erau multilaterali, artişti, oameni de ştiinţă, dar şi ajutoarele lor, datorită specificului muncii, erau specialişti în multe discipline.

Multor americani le sună frumos expresia şi atunci o folosesc atunci cînd se potriveşte şi, mai ales, cînd nu. Dacă cineva merge pe stradă şi fumează şi în acelaşi timp vorbeşte la telefonul mobil are toate şansele ca altcineva să-l decreteze "om al Renaşterii" pentru că "activează" în 3 domenii diferite! Şi dacă nu se întîmplă, nu este exclus să-şi atribuie singur acest calificativ.

Cine ştie, poate că are dreptate. La urma-urmei trăim într-o vreme cînd orice copil de trei ani ştie cine a fost (sau mai curînd cine este) Beethoven: un cîine actor de cinema care după ce a avut un mare succes în primul film, joacă acum într-o nouă producţie! Ce mai, un adevărat cîine al Renaşterii...

ÎN RITM CU VREMEA

O publicaţie de specialitate a anunţat că cele 27 de restaurante care serveau anul trecut o masă completă pentru suma de 19,93 dolari, pentru a fi în ritm cu vremea au ridicat preţul cu... un cent. Deci noul preţ, nu numai la zi ci şi la... an este de 19,94 dolari!

O ARHIDIOCEZĂ DĂ FALIMENT... DIN PRICINA ABUZURILOR SEXUALE

Aproape că nu trece săptămîna fără să auzim de noi abuzuri sexuale comise de oficiali ai bisericii catolice. O comisie independentă stabilită de ordinul franciscan al Bisericii romano- catolice din Los Angeles a stabilit că, într-o perioadă de peste 20 de ani, 11 călugări de la seminarul din Santa Barbara au molestat zeci de băieţi. Arhidioceza catolică Santa Fe din New Mexico a declarat că s-ar putea să se declare în stare de faliment deoarece nu poate plăti cele aproximativ 50 milioane de dolari, penalizări împotriva preoţilor care au comis abuzuri sexuale.

MARE E GRĂDINA LUI DUMNEZEU; MAI ALES PRIN PARTEA LOCULUI

* O anecdotă americană pe cale să-şi piardă umorul:

"În California o doamnă coboară dintr-o limuzină luxoasă, lăsînd înăuntru o fetiţă.

- Cîţi ani are mititica?

- Doi ani - întreabă un curios.

- Şi merge? - întreabă din nou curiosul.

Dispreţuitoare, doamna îi răspunde:

- N-are nevoie!"

Din păcate californienii care cu greu se dădeau jos din automobil, vor trebui să-şi schimbe obiceiul. Catastrofalul cutremur din luna ianuarie a distrus porţiuni uriaşe de autostrăzi şi străzi a căror reparare va dura luni şi poate ani. * Expresia românească "un ger de crapă asfaltul" se potriveşte de minune la situaţia de astăzi. Ca urmare a gerului şi îngheţului din regiunea estică, incluzînd şi New Yorkul, sute şi mii de gropi şi găuri au apărut pe străzi şi autostrăzi. * După mulţi ani, în 1993 numărul automobilelor de provenienţă americană vîndute în Statele Unite a întrecut pe al celora străine. * Noile modele de automobile americane nu mai au scrumieră. Ea a fost înlocuită cu un spaţiu pentru un pahar de carton. * Numărul saxofoanelor vîndute în 1993 a fost cu 12,8 la sută mai mare decît în anul precedent. Nu se ştie dacă cifra poate fi luată ca un indice de simpatie pentru primul saxofonist al ţării, preşedintele Clinton. * Spectacolul "Comic în relief" în care comedienii îşi dau concursul pentru a strînge fonduri pentru cei fără de adăpost, a ajuns la a şasea ediţie anuală. Subiectul preferat al glumelor: soţul căruia soţia i-a tăiat penisul. Bietul de el, mai are şi un nume predispunînd la glume: John Wayne Bobbit, amintind de marele actor american. * Corespondentul lui New York Times transmite din Rio de Janeiro că, datorită condiţiilor economice, brazilienii au numai 1,6 relaţii sexuale pe săptămînă spre deosebire de trei ori pe săptămînă în urmă cu cinci ani! "Nu poţi fi o victimă pe stradă şi un erou în pat" a declarat un psihoterapist din Sao Paolo.

AGENŢIA DE TURISM
«Cochav Tours»

STR. ALLENBY 113 (pasaj)
tel.: 560 5897, 560 8925 Fax: 560 8925

Agenţie mică cu posibilităţi mari

DOREŞTE TUTUROR CLIENŢILOR ŞI PRIETENILOR "HAG SAMEAH"

ŞI PROPUNE LA PREŢURI EXCEPŢIONALE OFERTE VARIATE ÎN ŢARĂ ŞI ÎN STRĂINĂTATE:

- LONDRA • PARIS • ROMÂNIA
- TURCIA • BANGKOK etc.
- PREŢURI REDUSE în lunile FEBRUARIE-MARTIE
- PROGRAME SPECIALE DE PESAH

REZERVAŢI DIN TIMP ŞI VEŢI BENEFICIA DE CONDIŢII AVANTAJOASE

PENTRU INFORMAŢII SUPLIMENTARE ŞI ÎNSCRIERI ADRESAŢI-VĂ CU ÎNCREDERE AGENŢIEI NOASTRE

AM CUMPĂRAT ŢIGĂRI PE RUE TRISTAN TZARA

Dacă vrei să-ţi închipui capitala Franţei, desenezi un cerc împărţit în patru părţi egale. Fluviul curge de la răsărit spre apus, zăbovind în Paris prin cîteva meandre. În centrul cercului: cele două insule şi Notre-Dame. La dreapta Place de la Bastille; la stînga Tour Eiffel, Champs Elysées. În sud Pantheonul şi Montparnasse; în nord Montmartre, Belleville şi la Chapelle. Fecioara din Orleans a vegheat aici şi tot aici – într-o modestă capelă – a fost îngrijită după lupta de sub zidurile Cetăţii. Azi, linia cercului este bulevardul periferic, corsetul de beton şi asfalt al Parisului intra-muros. Din loc în loc, Porţile Cetăţii. Lîngă Port de la Chapelle, într-un cartier de HLM-uri (locuinţe cu chirie moderată) am găsit un scuar de verdeaţă, o fîntînă modernă aruncîndu-şi molcom apele pe plăci de marmură; o grădiniţă, o bibliotecă municipală, un restaurant japonez, un boutique franco-arab, un alt restaurant franco-italian, un oficiu poştal şi un birou de tabac ţinut de un evreu pios. Un copil alege fructe exotice de pe o tarabă, o pereche de îndrăgostiţi schimbă cuvinte pe o bancă, un caniche cere zahăr pe terasa bistroului...

"Tristan Tzara?... C'est un poète... apatride, je crois..."

Sînt pe rue Tristan Tzara. Este vineri seara şi biroul de tabac se închide mai devreme pentru că se apropie ora Sabatului.

Tristan Tzara s-a născut la Moineşti, în 1896 cu adevăratul nume Samy Rosenstock. În literatura română Arghezi, Ion Vinea, Galaction, Eminescu, Caraion sau Blandiana sînt nume care nu corespund cu actele de stare civilă. Tristan Tzara a inventat dadaismul printr-un fel de joacă şi, ajuns la Paris, s-a întîlnit şi a legat prietenie cu literaţii şi artiştii vremii. Fernand Léger, Max Ernst, Picasso, Kandinski, Brâncuşi, André Masson, Henri Matisse, Juan Miró, Baltus, George Braque. Giacometti... Artişti care i-au ilustrat poemele, i-au lucrat portrete şi – generoşi – şi-au dăruit numele străzilor Parisului... Tristan Tzara s-a stins în 1963 şi poetul care iubea dezordinea subtilă a cuvintelor a fost înmormîntat în Montparnasse, 8ème division. După el au rămas cărţi pe rafturile de la centrul Beaubourg şi printre ele un volum intitulat "Poemes roumaines". În ordinea fişierului informatic al computerului bibliotecii îl găsesc la : Literature française, 840 "19"TZAR. Pe aleea literaturii române nu am găsit nici un volum al poetului.

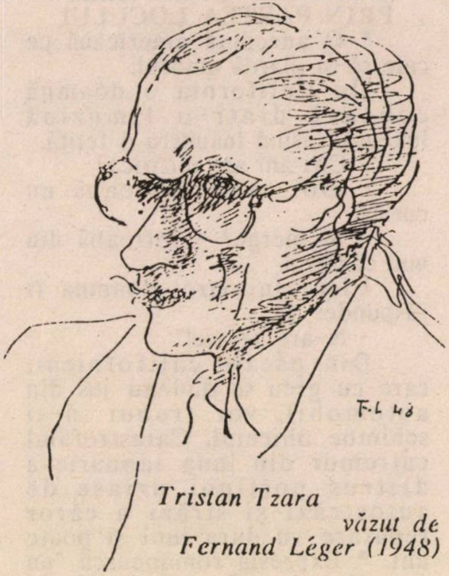

Tristan Tzara
văzut de
Fernand Léger (1948)

Am cumpărat ţigări şi timbre de la biroul de tabac din rue Tristan Tzara. În drum spre casă m-am oprit şi la Gilbert Jeune, librăria studenţească, unde am găsit un volum de Blaga, îngrijit în graiul franţuz de Sanda Stolojan. Locuiesc într-o mansardă în sudul Parisului, între un fir de apă, Bievre şi Route Nationale nr. 7. Nilă, motanul siamez se plimbă pe la ferestrele vecinilor. Chiritza, şoricarul cel negru, mă observă cum caut în rafturile încărcate de cărţi. Citesc rar, poezii de Blaga; privesc pe fereastră salba de lumini a Cetăţii şi-ncerc să ghicesc unde se va găsi rue George Enesco, rue Mircea Eliade, rue Lucian Blaga... Evreul pios se înşeală! Tristan Tzara poet apatrid? După Blaga, "poeţii... sînt un singur, neîmpărţit, neîntrerupt popor".

Mircea Alexandrescu
Paris

18e Arr.
RUE
TRISTAN
TZARA
TRISTAN TZARA
1896 + 1963

Mormîntul lui Tzara

MINIMUM NU UITA

REGELE CAROL ŞI AMANTA SA, MADAM' LUPESCU LA T.V. FRANCEZĂ

Canalul de televiziune "France 2" a transmis , miercuri 26 ianuarie, o emisiune consacrată "triumfului amorului", "unei iubiri la curtea regală a României". Prezentatorul: Frédéric Mitterrand, nepotul preşedintelui Franţei. Realizator: Francois Freynet. "Telestar" face o prezentare a acestei emisiuni, amintind că, în 1953, în Portugalia, fostul rege al României, victimă a unei crize cardiace, s-a stins lângă marea iubire a vieţii sale: Magda Lupescu. Singură, printre orhideele cu care a împodobit marele salon al vilei lor, Magda îşi aminteşte cei 30 de ani de pasiune, care au făcut din cei doi cuplul cel mai agitat al înaltei societăţi, şi unul dintre cele mai "romantice" ale secolului. Întâlnirea lor este - scrie Francois Mobihan - aureolată de mister. Oare când a întâlnit strălucitorul Carol, fiul lui Ferdinand I şi al Mariei, pentru prima dată privirea bleu-vert a Magdei Lupescu, tânăra soţie a unui ofiţer? Într-un bal la garnizoană, la Bistriţa, unde mânia tatălui său îl "exilase" pe Carol, vinovat de a se fi căsătorit în secret cu o indezirabilă femeie de rând, Ioana Lambrino, zisă Zizi? Că a fost un "coup de foudre" este singura certitudine.

"Telestar" continuă: Carol nu a rezistat nici o secundă acestei roşcate planturoase, acestei guri nostime, acestei atitudini rezervate de femeie bine crescută, capabilă să interpreteze Chopin şi să declame versuri din poeţi francezi. Ea va divorţa de ofiţerul său. Carol, care şi-a părăsit prima soţie, morganatică, se căsătoreşte în 1921 cu Elena de Grecia, de la care va avea în acelaşi an un fiu, Mihai. Ceea ce nu-l împiedică să-şi reia legătura cu Magda, prea puţin interesat de scandalul pe care îl provoacă. Va trebui să aleagă între amantă şi drepturile la tron. Ferdinand I moare în 1927. Carol, în vârstă de 34 de ani, aflat atunci în exil, în Italia, îi trimisese o scrisoare în care renunţa la tron în favoarea fiului său Mihai. Acesta este proclamat rege. Ţara este guvernată de un Consiliu de regenţă.

Frédéric Mitterrand povesteşte aventura lui Carol, care a preferat puterii pasiunea. Carol divorţează la 21 iunie 1928, pleacă împreună cu Magda Lupescu spre alte orizonturi: Veneţia, Coasta de Azur, apoi într-o frumoasă casă cu jaluzele bleu, pe Bd. Bineau la Neuilly. În 1930, Carol revine însă din exil, reia coroana şi timp de 10 ani fostul şi noul suveran vor cunoaşte destine strâns legate. Magda se întoarce şi ea discret la Bucureşti, într-o vilă somptuoasă, populată cu mulţi căţei, şi devine "Doamna de Pompadour a României". Între timp, regele trebuie să facă faţă - menţionează "Telestar" - ameninţărilor expansioniste ale statelor vecine valului nazist. La 6 septembrie 1940, Carol este constrâns să abdice şi pleacă într-un "exil aurit" cu Magda, lăsându-l pe fiul său Mihai să înfrunte singur greutăţile.

Trénul care îi transporta reuşeşte să scape dintr-o ambuscadă organizată de "Garda de Fier", la Timişoara. Drumul este liber. Sevilla, Mexico, Rio de Janeiro. O viaţă rătăcitoare, uneori fastuoasă, pe care amanţii care îmbătrânesc o traversează ca pe un vis. În 1947, Magda este victimă a unei crize de "anemie pernicioasă", care nu i-a lăsat - se spune - nici o şansă de supravieţuire. Înspăimântat, Carol vrea să o transforme într-o adevărată prinţesă. Căsătoria, celebrată în grabă, în faţa a şase martori, face din Magda Lupescu Prinţesa Elena. Căsătorie reiterată anul următor, potrivit ritului ortodox. Între timp, prinţesa îşi regăseşte, pe deplin, sănătatea. Ea nu va dispărea decât 30 de ani mai târziu, la 28 iunie 1977, în eleganta staţiune balneară Estoril, din Portugalia, încheind acest roman-fluviu.

(După "România liberă")

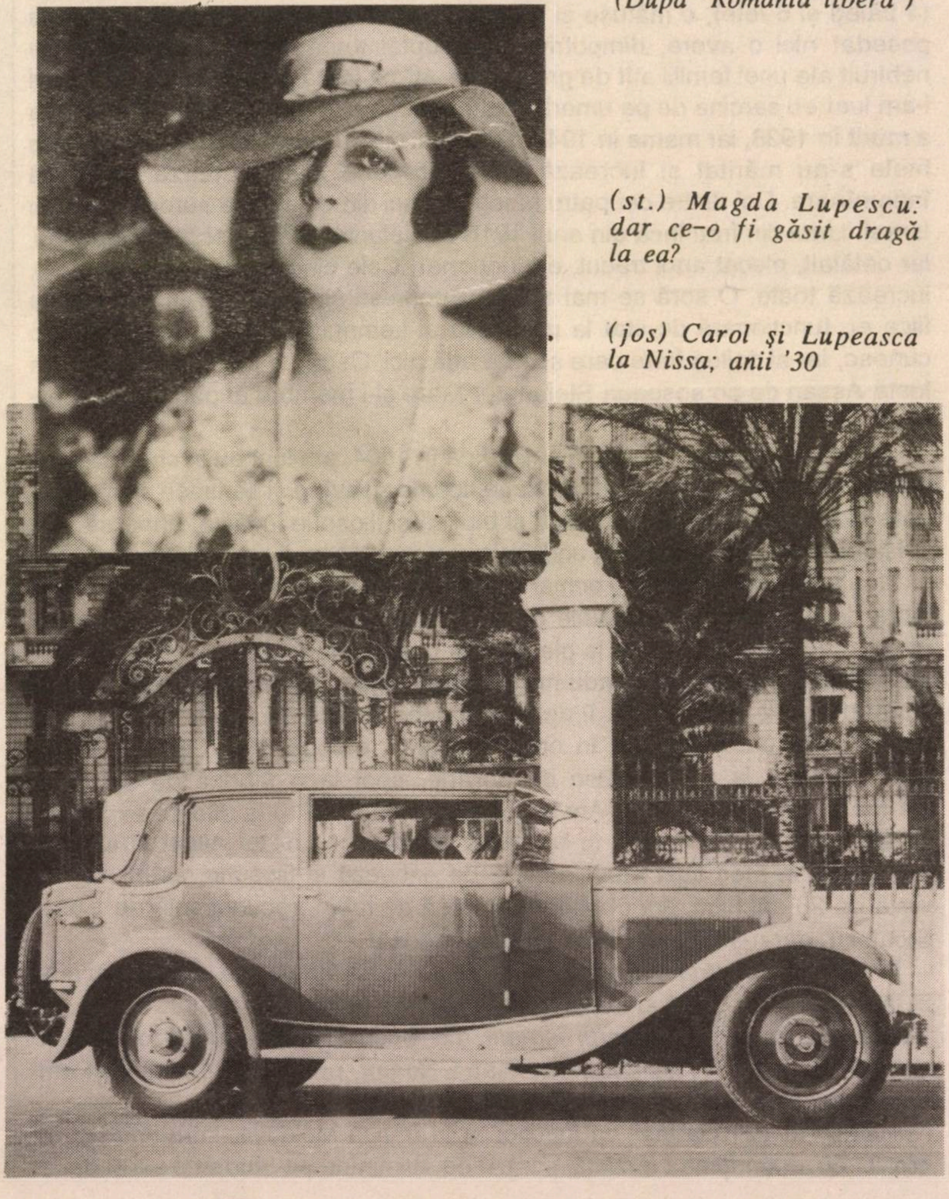

(st.) Magda Lupescu: dar ce-o fi găsit dragă la ea?

(jos) Carol şi Lupeasca la Nissa; anii '30

AUTOBIOGRAFIA LUI A. L. ZISSU LA SECURITATE

16 mai 1951
Dată în fața noastră,
Slt. de securitate,
ss. Indescifrabil

DECLARAȚIE

Subsemnatul A. L. Zissu, născut la 25 ianuarie 1888 în orașul Piatra Neamț, județul Neamț, cu ultimul domiciliu în București, str. Aurel Vlaicu nr. 34, de profesie scriitor și ziarist, fost și director de fabrici, declar următoarele:

Tatăl meu Pincu, născut și el la Piatra Neamț, a fost contabil la o bancă locală și cărturar evreu, iar mama mea casnică. Am fost în casă zece copii (4 băieți și 6 fete), o mătușe și o bunică, adică 14 inși cu părinții. Tata n-a posedat nici o avere, dimpotrivă, s-a luptat toată viața cu greutățile de nebiruit ale unei familii atît de grele, care atîrna toată pe umerii lui, pînă cînd i-am luat eu sarcina de pe umeri, cînd împlineam 16 ani, adică în 1904. Tata a murit în 1938, iar mama în 1948. Toți frații mei au fost funcționari și surorile mele s-au măritat și lucrează toate broderie și croșetează cu multă îndemînare. Doi dintre cei patru băieți și cinci din cele șase surori se află în Israel. Unul din frați încă din anul 1918 și e plantator și crescător de păsări, iar celălalt, plecat anul trecut, e funcționar. Cele cinci surori, deși măritate, lucrează toate. O soră se mai află în București și e văduvă, întreținută de fiica ei, funcționară de stat la un Oficiu al Lemnului, a cărui denumire n-o cunosc, iar al doilea frate care se mai află aici, Oscar, e funcționar la fabrica fostă Assan de pe șoseaua Ștefan cel Mare și-i membru al partidului comunist.

Spuneam că în vîrstă de 16 ani, adică în 1904, am luat eu în cîrcă sarcina familiei. Absolvisem atunci șase clase liceale și, avînd și serioase și aprofundate studii de exegeză talmudică și biblică și filosofie iudaică, urma să plec la Halberstadt, în Germania, unde mi se oferea o bursă la seminarul teologic și facultatea de filosofie. Tocmai atunci se dizolvă, însă, banca unde tata lucra de decenii. Perspectivele de a-și reface existența fiind foarte problematice, a trebuit să renunț la plecare, la bursă și la toate proiectele mele și să intru în activitate. Folosindu-mă de cunoștințele temeinice de contabilitate căpătate de la tata, căruia îi ajutam deseori în anii mei de școală, și fiind foarte cunoscut și reputat în oraș, am găsit repede o slujbă de contabil corespondent la un magazin de fierărie, apoi la o fabrică de săpun și luminări, ambele la Piatra. Am lucrat apoi pînă în 1910 la diferite exploatări forestiere în județul Neamț și la Slănic Moldova și, în tot acest timp, am aprofundat în mod liber studiile mele de exegeză și filosofie, astfel că, în vîrstă de 20 ani fiind, am obținut o diplomă de rabin, recunoscută de Casa Școalelor, dar n-am făcut niciodată uz de dînsa.

În 1910 sînt angajat la Banca Moldova din Iași. Uitasem să adaug mai sus că între anii 1904-1910 am colaborat la diverse reviste ocazionale locale, la ziarele *Egalitatea* și *Curierul israelit* din București, am dirijat o revistă ebraică, *Hamekitz* (*Trezitorul*) , la Piatra Neamț, prima în România, și am scris o piesă de teatru, *Dasied Brandeis*.

Instalat în 1910 la Iași, ca funcționar la Banca Moldova, intru imediat în conflict cu studențimea cuzistă, pentru că, eliminînd pe studenții evrei de la

A apărut, la București – însfîrșit – o carte despre marele și prea puțin cunoscutul capitol de istorie numit "Procesele sioniștilor"

Intitulată "Sioniștii sub anchetă" – (A. L. Zissu: declarații, confruntări, interogatorii, 10 mai 1951 – 1 martie 1952) cartea, alcătuită de publicistul Mihai Pelin cuprinde documentele legate de anchetarea lui Zissu, conducător al mișcării sioniste din România. Scopul anchetei: pregătirea procesului menit să demonstreze că A. L. Zissu și ceilalți fruntași sioniști anchetați erau dușmani ai regimului, făceau spionaj pentru Legația Israelului.

Cartea scoasă la lumină de Mihai Pelin (de fapt, un prim volum; urmează încă unul sau două) se bizuie pe documentele aflate în arhiva Securității de la București. De-aici și valoarea lor... de-aici, firește, și gradul de neîncredere pe care asemenea gen de declarații, date în condițiile bine cunoscute, le pot provoca (și nu odată, trebuie să le provoace cititorului de azi).

Publicăm, acum, un asemenea document, considerînd că, nefiind vorba de recunoașterea crimelor, el poate fi privit ca pe-o mărturie autentică. Este vorba de-o scurtă autobiografie scrisă de mîna lui Zissu, în închisoare (recunoaștem stilul excelentului scriitor).

Un document care-i va ajuta pe cei ce nu știu mare lucru despre Zissu (și mulți, prea mulți sînt aceștia) să ia un prim contact cu viața eminentului conducător, cu concepțiile sale de viață, cu intransigența ce i-a fost caracteristică... precum și cu orgoliul său special ce nu l-a părăsit nici în cele mai grele clipe; un orgoliu pe care, rabinul-șef Alexandru Șafran, acest psiholog super-fin, îl notase (cu mare delicatețe de altfel) în Amintirile Domniei Sale, publicate de noi, mai an, la "Minimum nu uită".

o recepţie în onoarea a 200 de studenţi turci sosiţi în Iaşi, redactez în numele studenţilor evrei un manifest către studenţii turci, în care lămuresc pricina absenţei silite a studenţilor evrei, manifest pe care chiar eu îl distribui în gara Tecuci, cu riscul de a fi linşat de delegaţia studenţilor cuzişti veniţi şi ei la Tecuci în întîmpinarea musafirilor . După plecarea studenţilor turci, am fost crunt bătut de trei studenţi pentru isprava mea.

În acelaşi an, adică tot în 1910, proclam, conduc şi duc la bun sfîrşit o grevă a funcţionarilor Băncii Moldova, prima grevă de acest gen nu numai în ţară, dar în toată lumea. Greva a avut răsunet imens, iar în 1912 am scris o piesă de teatru care a apărut în revista *Viaţa Românească* în două numere consecutive, inspirată de această grevă şi purtînd titlul *În slujba celorlalţi* .

Am lucrat la Banca Moldova pînă în mai 1914, cînd, logodindu-mă la Bucureşti cu fiica lui Karl Zimmer, fabricant de uleiuri şi produse chimice, am intrat ca procurist la această firmă, plătit cu una mie lei lunar şi 50 la sută tantieme. În 1919, plec de la firma Zimmer. În timpul activităţii mele la numita firmă, înfiinţez ziarul naţional evreiesc *Mîntuirea* (cotidian), în care proclam pentru prima oară în ţară calitatea de minoritate naţională a evreimii din România, socotită pînă atunci simplă confesiune, revendicînd pentru această minoritate autonomia naţională personală, garantată de legi. Această revendicare mai fusese formulată după revoluţia din 1905 pentru evreimea din Rusia de către social-democraţii evrei de acolo, de acord cu evreii naţionali, ca principiu democratic. În acelaşi ziar deprind generaţia de atunci cu disciplina de gîndire naţional democratică pe linia evoluţiei istorice a iudaismului şi duc o vehementă campanie împotriva încadrării evreilor în Partidul Liberal, partidul burgheziei româneşti de atunci, care urmărea să consolideze această burghezie încă slabă cu puternicul aport al burgheziei evreieşti de curînd încetăţenită. La argumentele mele de ordin naţional se adăuga denunţarea Partidului Liberal ca asasin în masă al evreilor în timpul primului război mondial.

În 1919, I. G.Duca îi propune un fotoliu ministerial în guvernul liberal. Cu condiţia să fie cuminte. Dar Zissu respinge propunerea... Clar şi categoric.

La un moment dat, aceasta era în 1919, I. Gh. Duca, pe atunci ministru în cabinetul I. (I.) C. Brătianu şi secretar general al Partidului Liberal, forţează, printr-un prieten comun, preotul şi scriitorul azi academician şi deputat Gala Galaction, o întîlnire cu mine, în cursul căreia se străduieşte să demonstreze că fac nedreptate şi Partidului Liberal, şi evreilor, prin campania mea şi, în cele din urmă, îmi propune un fotoliu ministerial în cabinetul I. (I.) C. Brătianu şi elaborarea unui proiect de lege pentru recunoaşterea evreilor ca minoritate naţională şi acordarea condiţiei naţionale. Bineînţeles că am respins cu indignarea cuvenită şi momeala, şi cursa.

În 1920 sînt numit administrator la fabrica de zahăr Ripiceni şi, văzînd halul de dezorganizare în care industria zahărului ieşea din primul război mondial şi lipsa totală a unei politici a producţiei şi culturii de sfeclă, propun organizarea fabricilor într-un oficiu central, care să pună capăt anarhiei şi debandadei. Fabricile acceptă sugestia şi mă însărcinează cu elaborarea proiectului de convenţie şi organizare. Oficiul ia fiinţă, iar eu sînt numit unul din administratori şi secretar general. Oficiul ia într-adevăr măsuri pentru mărirea producţiei de zahăr, care aduce implicit reducerea preţului. Această reducere creşte datorită unei politici raţionale a transporturilor. Din îndemnul meu şi după proiectul prezentat de mine, ia naştere la Ministerul de Industrie şi Comerţ o comisie mixtă a zahărului, din care fac parte: delegaţi ai Oficiului, ai Ministerului de Industrie, ai Ministerului Agriculturii şi ai cultivatorilor de sfeclă şi pentru prima oară cultivatorii de sfeclă, din care 90 la sută ţărani şi 10 la sută mari proprietari, nu numai că au şi ei un cuvînt în această producţie alimentară importantă, dar preţul rigid al sfeclei de pînă atunci face

loc unei participări a cultivatorului la prețul zahărului, adică la beneficiul fabricilor, prețul fiind fixat pe baza calculelor minuțioase, de către guvern. În 1923, cer și obțin cu mare greutate înființarea de către oficiu a unei vaste rețele de ceainării la sate, unde într-un local agreabil și igienic, să capete iarna un ceai cald și un corn, pe un preț doar simbolic, adică aproape gratuit, și pe deasupra ziare, reviste și radio și, astfel ademenit, să fie (țăranul) sustras cîrciumii, care făcea ravagii. Am izbutit să înființez un număr considerabil de ceainării în diferite părți ale țării, dar, găsind că bugetul acestor ceainării devine din ce în ce mai nesănătos pentru punga Oficiului și speriat de caracterul subversiv al acestei instituții sociale la țară, consiliul Oficiului a hotărît în cele din urmă lichidarea „aventurii revoluționare a lui Zissu", imediat ce am demisionat din conducerea oficiului.

În acest răstimp, eu colaboram la mai multe ziare și reviste, scriam cărți, țineam conferințe în țară; iar în ziua de 10 decembrie 1922, apărînd în *Mîntuirea* o scrisoare deschisă către studențimea creștină din Cluj, scrisă de mine în urma exceselor antisemite avute loc cu două-trei zile în urmă la Cluj, întreaga studențime antisemită din București, adică imensa majoritate a studenților, organizează o demonstrație monstră pe străzi, devastează redacția ziarului *Mîntuirea*, sparge geamurile la redacția ziarului *Adevărul* și acasă la mine și cere capul meu. În urma unui Consiliu de Miniștri, sub președinția lui I. (I.) C. Brătianu, apare la mine ministrul de justiție, Jean Th. Florescu, și-mi propune o retractare publică a articolului meu, care stîrnise furtuna, spre a determina încetarea manifestațiilor care nu mai conteneau. Refuzînd să retractez, sînt citat a doua și a treia zi la judecătorul de instrucție unde fac declarațiile de rigoare, fără a retracta. Sînt amenințat cu darea în judecată, dar procesul practic nu a avut loc: guvernul l-a considerat probabil inoportun. În cele din urmă, manifestațiile au încetat, studențimea mulțumindu-se cu satisfacția de a vedea ziarul *Mîntuirea* suprimat și organizîndu-se cu acest prilej în Uniunea Studenților Creștini. Ziua de 10 decembrie a fost proclamată zi de pomenire a studențimii naționaliste și conducătorii manifestației au intrat în analele studențești ca „promoția 1922"

La Oficiu rămîn pînă în anul 1928. În acest răstimp, sînt numit și administrator la Sindicatul fabricilor de spirt, înființat prin lege, și vicepreședinte al Uniunii sindicatelor exportatorilor de vite, președinte fiind C. Garoflid, fost ministru de agricultură.

După un articol anti-huliganic publicat în ziarul "Mîntuirea", studenţimea antisemită (recte cam majoritatea studenţilor din 1922) iese pe străzi, sparge geamurile ziarelor de pe Sărindar, şi cere, într-un glas, capul lui Zissu.

Salariile încasate la Oficiul de zahăr, la fabrica Ripiceni și la Sindicatul fabricilor de spirt mi-au îngăduit să dau sume importante pentru fondurile sioniste, să ajut larg pe scriitorii și poeții care duceau o viață de lipsuri și dintre care mulți îmi erau prieteni, să subvenționez reviste literare tinere (în legătură cu aceasta adaug că la Iași, între anii 1910-1914, am scos eu însumi o revistă literară eminesciană, *Floare albastră* , cu colaborarea actualului vicepreședinte al prezidiului Adunării Naționale, Constantinescu-Iași). E drept, însă, că prisosul veniturilor mele mi-a îngăduit să cumpăr și un pachet de acțiuni ale societății Ripiceni, care reprezenta 12 la sută din capitalul social al societății. Acest pachet de acțiuni l-am vîndut în 1927, împreună cu alți acționari mai mari, băncii *Oesterreichische Kredit-Anstalt* de la Viena și m-am mutat la Berlin, unde mi-am construit o casă de locuit. La Berlin m-am pus în legătură cu savantul chimist Friedrich Bergius, laureat al premiului Nobel pentru descoperirea procedeului de extragere a benzinei din cărbuni, care atunci se ocupa de o descoperire nouă, extragerea de nutreț pentru vite, conținînd glucoză, din lemn și trestie. Ca delegat al industriei zahărului din România la congresele mondiale ale zahărului, mi-am dat seama de situația șubredă a industriei zaharifere europene, care, din pricina materiei prime scumpe și gingașe care e sfecla, nu poate susține concurența zahărului de trestie colonial decît grație unor tarife vamale protecționiste, care nu vor putea ține cît lumea; vedeam în descoperirea profesorului Bergius o perspectivă interesantă. L-am întrebat dacă nu poate duce mai departe lucrările de cercetare în laborator, pentru a ajunge cu timpul la obținerea de zahăr pentru oameni, din lemn și trestie. Răspunsul fiind afirmativ în principiu, i-am prezentat un proiect din care reieșea noua configurație a industriei zaharifere europene confruntată cu industria din colonii, în cazul reușitei experiențelor, și locul preponderent pe care l-ar ocupa țările forestiere, și printre ele România, în noua fază a acestei industrii. Bergius și-a însușit ideea și proiectul, a anunțat societatea olandeză de la Haga pentru contul căreia lucra și în două zile se realiza un acord între mine și societate, după care în cont comun urma să se ducă mai departe cercetările simultane în laboratoarele de la Mannheim-Rheinau al profesorului Bergius și în cel de la Stockholm al profesorului Haegglund, colaborator al lui Bergius. Lucrările au durat cinci ani și am investit în ele aproape toți banii pe care-i avusesem, nerămînîndu-mi decît strictul necesar pentru întreținerea casei mele. La terminarea lucrărilor, am construit o fabrică mică în curtea laboratorului, pentru demonstrații, și am venit la București, pentru a raporta printr-un memoriu adresat Ministerului Industriei isprava mea, cerînd ca ministerul să trimită un specialist la Mannheim, ca să asiste la demonstrații. A fost delegat profesorul Zaharia, pe atunci director al Institutului de chimie alimentară din București, care a făcut un referat foarte favorabil, și la Academie, și la Ministerul de Industrie. Înscăunîndu-se în țară seria de guverne fascisto-antisemite, a trebuit să pun capăt raporturilor mele cu autoritățile în drept pentru promovarea proiectului meu de revoluționare în țară a industriei zahărului.

În anii războiului a refuzat să sprijine impozitul rasial de 4 miliarde impus de guvernul Antonescu (în colaborare cu Centrala condusă de dr. Ghingold). Drept urmare, președinția Consiliului de Miniștri, infuriată, l-a trimis în lagărul de la Tg. Jiu.

În timpul șederii mele în Germania am scris și cîteva cărți și am colaborat la diferite reviste din țară.

În 1937 m-am întovărășit cu un petrolist mic, Herdan, care avea o societate de un milion lei, la care am adus un nou aport de 3 milioane lei, bani pe care-i aveam în țară. Societatea mea a mers din ce în ce mai rău și s-au pierdut toți banii. Sub regimul legionar și apoi cel antonescian, evreii fiind scoși din orice activitate, am stat fără ocupație pînă în 1944, cînd, după eliberare, fabricantul textilian Noe Tâlmaciu, cumpărînd ruinele unei fabrici de uleiuri din Bucureștii Noi, cu intenția de a o restaura, și-a adus aminte că, în calitate de fost procurist al firmei Zimmer, cunosc bine industria uleiurilor și, avînd și altfel multă considerație pentru mine, ca cirac politic al meu, mi-a propus să intru ca tovarăș fără investiție de capital și am aceptat. Tovărășia a durat pînă la naționalizarea industriilor.

În decursul epocii antonesciene, în care eram oprit să exercit și profesiunea mea de scriitor și ziarist, iar lucrările mele figurau pe tabloul cărților prohibite , mi s-au mai întîmplat următoarele: chemat în fața comitetului central al (Centralei) Evreilor să-mi spun părerea de conducător evreu reprezentativ despre impozitul rasial de 4 miliarde impus evreilor, am răspuns că nu stau de vorbă cu o instituție care-i agenta Gestapoului pentru stoarcerea și exterminarea evreilor și cu trădătorii de neam și apostații din fruntea ei. Sesizată, Președinția Consiliului de Miniștri a dispus internarea mea în lagărul de la Tîrgu Jiu, unde am stat două luni și am desfășurat o largă activitate de rezistență și sabotaj, alături de conducătorii comuniști de acolo, în frunte cu tov. Neagu și ing. Solomon.

După ieșirea din lagăr, am fost menținut ostatec pentru evrei și comuniști și de două ori am fost citat la serviciul secret militar din str. Sf. Ștefan, unde mi s-au făcut avertismente pentru activitatea mea politică subversivă. Afară de mine, se mai aflau citați mulți ziariști, dar pe cînd lor li se dădeau avertismente simple, mie și lui Octav Livezeanu, mai tîrziu, după eliberare, ministru al informațiilor, ni s-au dat avertismente speciale.

În 1943, pe cînd delegații partidului comunist propuneau partidelor istorice alcătuirea frontului democratic și au întîmpinat rezistența aprigă a lui Maniu, care nici nu voia să stea de vorbă , pictorul comunist Maxy, azi director al Muzeului Național, plîngîndu-mi-se de această atitudine a lui Maniu, care împiedecă realizarea frontului, m-am oferit să-l conving eu, deși nu-l cunoșteam personal. După o pledoarie de două ore, am izbutit să înfrîng ostilitatea lui. Cîteva zile mai tîrziu, Maxy veni să mă felicite pentru admirabila izbîndă. Odată cu alcătuirea frontului a luat ființă, din inițiativă comunistă, și un consiliu evreiesc asemănător, din care făceau parte: comunistul M. H. Maxy, dr. Ghelerter, avocatul Poldi Filderman din partea Partidului Social Democrat, dr. W. Filderman și avocatul Arnold Schwefelberg din partea evreilor nenaționali și eu din partea evreilor naționali. În același timp, eu prezidam Oficiul de Emigrare . Chemat de Mihai Antonescu, vicepreședintele Consiliului de Miniștri, să mă admonesteze în prezența generalului Șova , pe atunci ministru al marinei, a generalului Picky Vasiliu, subsecretar de stat la interne, și a lui Radu Lecca, comisarul afacerilor evreiești, pentru acțiunea mea ilegală și „provocatoare", m-a somat să asociez Centrala Evreilor la acțiunea mea. Am arătat că acțiunea de emigrare fiind o inițiativă a Agenției Evreiești pentru Palestina nu pot asocia la dînsa o asociație a Gestapoului și chiar dacă prin imposibil mi-ar porunci mandanta mea să colaborez cu Centrala aș refuza și aș depune mandatul.

În noaptea de 22 august 1944 este sculat din pat la 11. O maşină, care aştepta afară, în faţa casei, îl duce la Preşedinţia Consiliului de Miniştri.

Acolo îl aştepta Mihai Antonescu. Acesta era palid şi descompus.

Amenințării lui Antonescu că va opri emigrația i-a urmat în adevăr ordinul de a bloca la Constanța trei vapoare care îmbarcau emigranți și șase săptămîni ele n-au putut pleca, în care timp a început o goană aprigă a poliției împotriva celor 14.000 emigranți evrei din infernurile din Polonia, Cehoslovacia și Iugoslavia, care voiau să plece în Palestina. În cele din urmă, Lecca propunea plata unui miliard de lei pentru ca goana să înceteze și emigrația să fie reluată, fie și fără colaborarea Centralei; afară de asta, îmi prezentă o listă de 20 evrei, agenți ai lui, deci ai Gestapoului, pentru care mi se cerea libera trecere în Palestina. Pentru a salva mii de refugiați scăpați din măcel, am căzut la învoială ca în loc de un miliard să ofer Patronajului de sub președinția d-nei Antonescu 75 milioane (șaptezeci și cinci) lei, refuzînd categoric transportarea în Palestina a celor 20 de agenți. Dacă emigrația a fost reluată și eu nu eram constrîns să colaborez cu Centrala, asta nu s-a datorat atît bacșișului dat Patronajului (pe care, după eliberare, l-am recuperat, grație noului regim), cît fricii lui Mihai Antonescu . Era după înfrîngerea germană de la Stalingrad și el începea să se îndoiască serios de victoria finală germană. Aproape că mi-a spus-o.

În noaptea de 22 august 1944, sînt sculat din pat la 11 noaptea și o mașină care aștepta jos mă duce la președinția de Consiliu de la palatul din Capul Podului. Acolo mă întîmpină Mihai Antonescu, palid și descompus, și mă roagă să iau contact cu subsecretarul de stat, care lucra în aripa alăturată. Palid ca și șeful său, subsecretarul (numele îmi scapă) îmi spune sobru: noi nu mai putem ține frontul și trebuie să capitulăm; apelez la patriotismul dumitale, rugîndu-te, „în numele poporului și guvernului român", să telegrafiezi chiar acum un mesagiu marilor organizații evreiești mondiale din Occident să intervină pe lîngă Înaltul Comandament sovietic să fie cît mai blînd posibil în privința condițiilor de capitulare; un avion militar gata de decolare va duce mesagiul dumitale la Istanbul.

Am răspuns că n-am calitatea de a face un asemenea lucru. Subsecretarul, dezamăgit, mi-a răspuns supărat: „Dl. dr. Filderman, care a fost aci acum 15 minute, s-a arătat mai patriot. Domnia-sa a cerut într-un mesagiu ca ocupația militară să se facă de către trupe ale tuturor Aliaților și administrația la fel."

Am plecat fără a îndeplini dorința subsecretarului.

Imediat după eliberare am reînființat Partidul Evreiesc, al cărui președinte de onoare fusesem înainte de război; am reînființat secția din România a Congresului Mondial Evreiesc și am fost numit în fruntea Executivei Sioniste din țară.

În 1946, luîndu-mi seama că, după înființarea Comitetului Democratic Evreiesc, nu vor mai fi tolerate alte organizații politice evreiesti centrifugale, mi-am depus toate mandatele.

De atunci, am încercat să scot un roman la fosta editură Socec și cenzura a oprit apariția, iar cartea mea, *Nu există cult mozaic*, care a apucat să apară, a fost după șase luni confiscată în librării.

Nefiind pe linie și deci neputînd scrie, m-am mulțumit de atunci să-mi traduc eu însumi în ebraică toate lucrările mele, apărute si neapărute pînă azi.

Faptele și întîmplările politice, sociale si culturale enumerate mai sus sînt notorii și pot fi confirmate, între atîția alții, de pictorul M. H. Maxy, Beate Fredanov, artistă dramatică, Gala Galaction, scriitor, academician și deputat, Constantinescu-Iași, vicepreședinte al prezidiului Adunării Naționale, Ion Călugăru, scriitor, Moni Ghelerter, regizor și director de scenă la Teatrul Național, W. Siegfrid, director de scenă, Finți, directorul Teatrului Armatei, I. Ludo, scriitor, Barbu Lăzăreanu, academician, directorul Bibliotecii Academiei și președintele Comitetului Democratic Evreiesc, H. Soreanu, fostul director al ziarului *Adevărul*, Brunea-Fox, ziarist, Ury Benador, scriitor și ziarist, toți conducătorii sioniști și în special Moți Moscovici și Leon Itzkar, acesta din urmă fiind inițiat în cele întîmplate la președinția de Consiliu în noaptea de 22 august 1944.

Aceasta îmi este declarația pe care o dau, semnez și o scriu propriu, fără a fi silit de nimeni.

16 mai 1951 *ss. A. L. Zissu*

Prietenii lui Zissu: Gala Galaction, M. H. Maxy, Beate Fredanov, Petre Constantinescu-Iaşi, Moni Ghelerter, Ion Călugăru, F. Brunea-Fox, Barbu Lăzăreanu, Ury Benador şi alţii, şi alţii, şi alţii...

OLIMPIADA

Am privit cu plăcere la TV întrecerile Olimpiadei de iarnă de la Lillehammer, Norvegia. Am privit cu emoţie, ca-n copilărie, cele cinci cercuri olimpice, simbol vechi, vechi, de pe timpul grecilor, al păcii între oameni. Unul din puţinele simboluri ce ne-au rămas, după prăbuşirea atîtor mituri, credinţe, idei, steaguri, lozinci, imnuri şi "exemplare" figuri omeneşti, de conducători. Un simbol mînjit şi el de către OEP-işti, la München, cu sînge de sportivi, un simbol ciuruit de gloanţe, dar... însfîrşit... una peste alta, un simbol.

Destinul însă, necruţător, sadic chiar, cu miturile şi simbolurile de tot felul a fost crud şi cu ideea Olimpiadei: mînaţi de-o pornire tainică întru distrugere, spectatorii de pe stadionul de la Lillehammer s-au repezit, rîzînd, să prăjească cîrnaţi la flacăra olimpică!

NOI DATE PRIVIND EVREII DIN ROMÂNIA

EUGEN GLÜCK
București

Cu ocazia unui congres de istorie dedicat celei de a 800-a aniversări a ordinului cavaleresc teutonic, au fost găsite date interesante privind legăturile țărilor române cu Germania prin intermediul comercianților evrei.

Vizitînd muzeul local din orășelul Laucheim din Würtenberg-Baden, tînărul director al acestui așezămînt prezenta cu deosebită venerație cele cîteva obiecte evreiești care au supraviețuit ororilor naziste, printre care un sfeșnic de Hanuka și un certificat școlar ebraic de pe la 1750. Prin amabilitatea lui am aflat apoi că în anul 1658 au fost primiți în oraș cu aprobarea Komturului (șeful privincial) al cavalerilor teutoni șase familii de evrei expulzați din comitatul Balden, care au adus cu sine două suluri de Tora precum și pietrele funerare ale cimitirului părăsit. Conducătorul lor, Samuil, a obținut permisiunea de a deschide un restaurant, iar ceilalți să practice comerțul. Komturul a lăsat fără răspuns protestele, iar numărul evreilor a crescut ulterior. În 1748, alături de alți 110 cetățeni, locuiau în oraș opt familii evreiești. În 1686 au construit prima sinagogă, iar în 1716 aveau și un rabin.

Continuînd cercetările, am aflat că tot cavalerii teutoni au acordat protecție în anul 1668 unui număr de evrei pe domeniul lor din Nackarsulm, primul venit purtînd numele de Löw. Mai mult, Komturul a încheiat cu el un contract cuprinzînd 16 puncte, care îi dădea dreptul să comercializeze vin, cereale și animale, să-și păstreze religia, să-și dea copiii la școala mozaică, bineînțeles achitînd în schimb, anual, 12 taleri. În anul 1700 locuiau deja aici opt familii, avînd sinagogă, baie rituală pentru femei și cimitir.

Unele izvoare subliniază rolul evreilor în timpul războiului de 30 de ani care a produs grave prejudicii economice. Comercianții evrei apar și ca mijlocitori ai produselor agricole de pe domeniile cavalerilor. Un document din 1668 subliniază că evreul Löw aduce personal cai din zonele amintite.

În tot cazul, datele cunoscute ne arată că amintiții negustori evrei au contribuit la circulația mărfurilor provenite din Transilvania. Activitatea lor se leagă de datele cunoscute privind prezența permanentă a comercianților evrei din Țara Românească și Moldova la tîrgurile de la Lipsca, activitatea lor desfășurată în marele centru de schimb Praga sau circulația lor pe drumul comercial Regensburg-Passau. Toate aceste date – cercetate recent – ne vor oferi concluzii privind proporțiile activității economice evreiești din România.

E o criză atît de puternică în conducerea Tzometului, încît am impresia că partidul lui Raful se află la răscruce.

„ADEVĂRUL", magazin săptămînal,
este publicația destinată întregii familii: comentarii politice, reportaje, nuvele, cuvinte încrucișate, cronică cinematografică, satiră, umor, din culisele vieții politice și din viața cinematografică. O gamă de subiecte interesante pentru fiecare vîrstă, de la 10 la 120 de ani
44 pagini săptămînale, realizate în condiții grafice excepționale.
În fiecare VINERI – „Adevărul",
unicul magazin săptămînal.

ISRATON LTD.
INSTITUTUL DE REABILITARE AL AUZULUI
• TEL AVIV: "ISRATON", str. Ben Yehuda 39, tel. 03/5172910, 5107317. Orele de primire: 10-13, 16-18
SUB CONDUCEREA DOMNULUI
MICHAEL SHARON
APARATE AUDITIVE INVIZIBILE
(ASCUNSE IN URECHE)
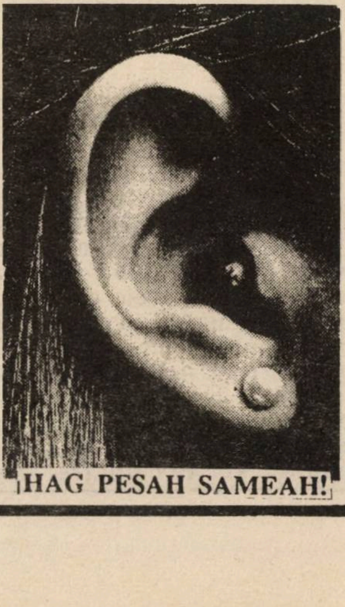
• consult și îndrumare fără plată
• Baterii de lungă durată
• Laborator de reparații
• Prețuri speciale pentru pensionari și membri Kupat Holim
VORBIM ȘI ROMANEȘTE
HAG PESAH SAMEAH!

POŞTA DICŢIONARULUI

Prof. Andrei Strihan, din Tel Aviv, ne furnizează informaţii despre un condei de calitate, neştiut: Gabriel Schäffer:

"Născut la Brăila, Gabriel Schäffer (1893-1953) s-a distins, încă din timpul liceului, în cenaclurile literare, păstrînd, de atunci, bune legături de prietenie cu cîţiva scriitori, între alţii cu poetul şi criticul Perpessicius. Licenţiat al Facultăţilor de drept , de litere şi filosofie, şi-a început cariera de avocat ca secretar al dr-ului W. Filderman. Poate aşa se explică activitatea sa în cadrul UER-ului şi colaborarea sa la ziarul "Curierul Israelit". Ca şef al contenciosului Comunităţii evreilor din Bucureşti şi al Federaţiei Comunităţilor, Gabriel Schäffer a fost, într-adevăr, în slujba celor mulţi, cu întreaga sa capacitate, bunătate, inteligenţă şi sensibilitate. Om de o aleasă cultură, era posesor al unui condei ascuţit pe care îl folosea, deseori, împotriva cuziştilor şi legionarilor...

Gabriel Schäffer

Av. Gabriel Schäffer a colaborat la multe publicaţii evreieşti, - printre care la revistele "Cultura" şi "Adam" - s-a bucurat "de prietenia unor distinşi oameni de cultură şi de artă: Eugen Relgis, Emil Dorian, pictorul Rubin..." (M. Rudich "Un om pe nedrept uitat", Viaţa noastră, 4.I. 1980)

În anul care a trecut, s-au împlinit 100 de ani de la naşterea lui Gabriel Schäffer. Iată, mai jos, cîteva fragmente din articolul "Spiritul de violenţă" (Curierul Israelit, 1 septembrie, 1924) care, la 70 ani de la apariţie, îşi păstrează actualitatea:

"Am spus-o de nenumărate ori şi o repetăm iarăşi: turburările antisemite cari izbucnesc cînd într-o parte a ţării, cînd într-alta, trebuesc privite cu un ochi mai ager şi mai atent. Azi, aceste turburări au caracterul "antisemit" şi lovesc în evrei, mîine ele pot face o cotitură şi lovi în alţii. Ceea ce trebuie să îngrijoreze e spiritul de violenţă politică. Acesta pretinde teren şi în aceasta - credem noi - constă marele pericol...

Cine priveşte seismografia evenimentelor politice, nu se poate să nu fie izbit de aceste gînduri... De la turburările antisemite s-a ajuns la război civil, pe primele brazde de ură, trase cu patimă şi violenţă. Turburările antisemite de la noi ne îngrijorează şi din acest punct de vedere... Conducătorii trebuie să fie atenţi. Chiar dacă faptul că azi ele lovesc în evrei, îi mişcă, îi emoţionează prea puţin, trebuie încă să le atragă atenţia asupra eventualelor devieri. Noi facem corp cu corpul ţării şi suflet cu sufletul ţării şi de aceea nu e paradoxală grija noastră: suferim ca evrei şi ne temem de viitorul ţării şi de liniştea ei în general.

Măsuri ar trebui luate cît mai repede. În primul rînd, stăvilirea spiritului de violenţă prin paralizarea conducătorilor şi preconizatorilor acestui spirit şi apoi izolarea executorilor ce mînuesc violenţa. Pînă acum nu numai că nu s-a făcut nimic dar a fost o manifestare făţişă de a nu se face nimic. Şi asta a întărit violenţa şi pe matadorii ei în progresiune geometrică: un singur vinovat nepedepsit făcea ca alţi zece (nu doi) să meargă pe acelaş drum al violenţelor...

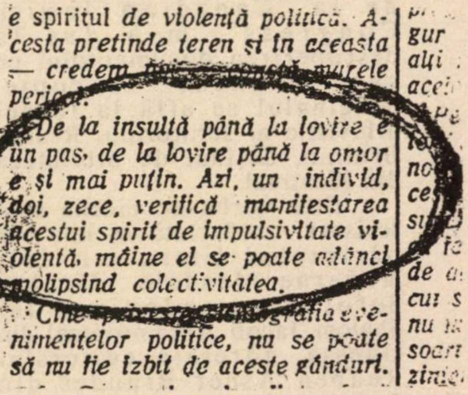

e spiritul de violentă politică. Acesta pretinde teren şi în aceasta — credem [illegible] constă marele pericol.

De la insultă până la lovire e un pas, de la lovire până la omor e şi mai puţin. Azi, un individ, doi, zece, verifică manifestarea acestui spirit de impulsivitate violentă, mâine el se poate adânci molipsind colectivitatea.

Cine [illegible] evenimentelor politice, nu se poate să nu fie izbit de aceste gânduri.

fragment din articol

O altă măsură iarăşi trebuieşte recomandată. Mobilizarea învăţătorilor şi profesorilor pentru a profesa în şcoli oroarea de violenţă. Se impune cu atît mai mult aceasta, cu cît spiritul şcolar e complectamente otrăvit din acest punct de vedere. Dovada cea mai bună o constituie faptul că în cele mai multe turburări, elevii de liceu au fost eroii şi profesorii lor au fost iniţiatorii şi comandanţii...

Evreimea română, populaţie paşnică şi folositoare ţării, suferă lovituri cumplite. Ele ne dor prin nedreptatea lor, ne dor foarte mult. Dar asta nu ne împiedică să le privim în tot adîncul lor, să scrutăm pericolul ce pîndeşte întreaga ţară şi să oferim celor înţelepţi acest subiect de meditare: gîndiţi-vă unde poate duce acest spirit de violenţă, inaugurat cu turburările antisemite!

D. Iacob Fuchs 5725 Westbury Ave, nr. 523, Montreal, Quebec, Canada H3W 3EC, ne trimite date, de peste ocean, pentru capitolul Editori al Dicţionarului:

"În legătură cu articolul despre Editori apărut la "Dicţionarul neconvenţional" (Minimum, nr. 81, dec. 1993) am găsit la "Jewish Public Library" din Montreal un document cuprinzînd observaţii pertinente cu privire la editarea unui ziar.

O semnalare mai veche a eminentului istoric canadian David Rome aflată în Arhivele

CARTEA

de la "Canadian Jewish Congress", m-a dus la descoperirea documentului pe care îl anexez în copie. Originalul se află la fondul arhivistic al scriitorului Reuben Brainin, deţinut de biblioteca din Montreal.

Este vorba de ciorna unei scrisori - redactată în idiş - a părintelui literaturii idiş moderne Mendele Mocher Seforim (pseudonimul lui Shalom Jacob Abramovitch) din Odessa, adresată editorului Reuben Asher Braudes din Bucureşti. Acesta pregătea editarea a două periodice, unul în ebraică (laşon kodeş) "Hahovei", iar al doilea în idiş, "Yehudit".

Ciorna nu este datată, dar se poate stabili cu precizie că a fost scrisă în 1882, deoarece în articolul despre R. A. Braudes (1851 - 1902) din "Encyclopedia Judaica" se menţionează că anii 1879 - 81 i-a petrecut la Vilna şi apoi "după o scurtă şedere la St. Petersburg, Braudes a fugit la Bucureşti unde a editat, din anii 1882 pînă în 1884 periodicul idiş "Yehudit" care milita pentru colonizarea evreilor în Palestina".

Pentru primul număr al periodicelor proiectate, editorul din Bucureşti i-a trimis scriitorului din Odessa programul celor două publicaţii rugîndu-l să scrie un articol introductiv.

Cu umoru-i specific, presărat cu savuroase idiomuri, Mendele îi scrie lui Braudes că de un număr de ani nu a mai pus mîna pe condei şi nu mai simte imboldul de a mai scrie "nu atît că nu are despre ce să scrie şi nici că nu-l mai ajută pana, ferească D-zeu". Sînt destule de scris, poate mult mai multe ca înainte, dar trăim o vreme agitată şi tulbure pentru întreaga omenire unde fiecare - de la mic la mare şi de la tînăr la bătrîn - pălăvrăgeşte, ţipă şi "credeţi-mă, nimeni nu ştie ce vrea celălalt. Du-te şi scrie într-o astfel de atmosferă, în care unul trage către Boibăric iar altul către Iehupăţ... nu poţi decît să-ţi baţi gura degeaba: nimeni nu te va asculta. Poţi să te socoteşti fericit, dacă scapi neopărit". Aşa că "numai un nebun ar putea să creadă că, tocmai spusele lui, vor fi pe placul mulţimii. Oamenii cu bun simţ trebuie să stea liniştiţi şi să aştepte ca lumea să se oprească, să chibzuiască despre ce-i vorba şi să-şi dea seama cine-i cel care vorbeşte pentru binele mulţimii şi cine-i cel ce predică numai pentru folosul lui. A nu vorbi este, desigur, foarte greu. Să vezi atîta suferinţă în jurul tău şi să nu poţi spune ce vrei! Nu vreau ca prin aceasta s-o descurajez pe "Yehudit" a dumitale şi te rog să mă laşi să discut direct cu dînsa".

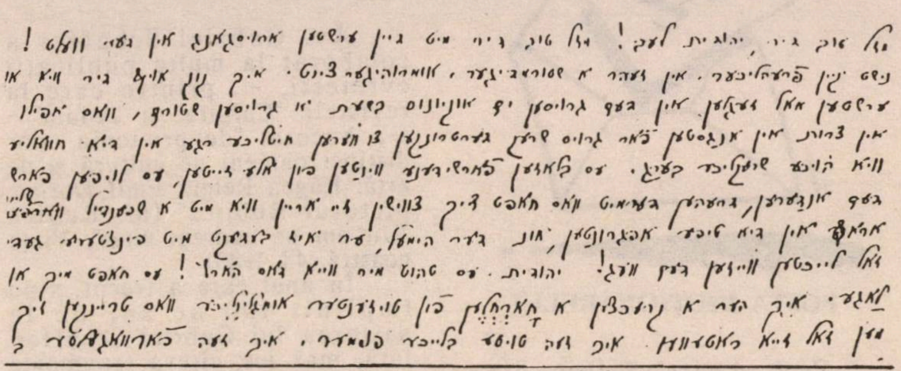

Fragment din scrisoarea lui Seforim

Adresîndu-se noii publicaţii, Mendele scrie: "Mazăl Tov, Yehudit, la prima ieşire în lume. Mă uit la tine ca la o mică ambarcaţiune lansată pentru prima oară pe marele ocean în timpul unei furtuni puternice care ar îngrozi chiar un vapor mare şi experimentat".

În continuare, scriitorul scrie despre misiunea gazetei şi despre viziunea sa apocaliptică în care apare o mulţime de oameni pe cale de a se îneca. Oferind cîteva "sfaturi practice" tinerei gazete, el îi propune să se bată pentru adevăr, dar să nu uite niciodată că "oricine poate să greşească". "Gîndeşte mult înainte de a vorbi şi nu căuta să impresionezi lumea cu meritele tale"... Mai departe el o sfătuieşte pe Yehudit să nu trîmbiţeze niciodată "dragostea pentru popor" pentru că "oricine, cu bun simţ, îşi va da seama de înşelătorie şi va vedea că nu poporul e obiectul dragostei tale, ci tu însuţi". Mendele scrie, în încheiere: "Caută ca vorbele tale să fie abile şi liniştite ca să fie primite întotdeauna cu atenţie şi bunăvoinţă"...

Nu se ştie cum a ajuns ciorna în posesia lui R. Brainin şi nici dacă articolul lui Mendele Mocher Seforim a apărut în revistele editate de Braudes la Bucureşti. O incursiune în colecţia de ziare a Academiei Române ar putea stabili dacă articolul a fost publicat.

În încheiere ţin să mulţumesc istoricului David Rome pentru amabilitatea cu care m-a ajutat la redactarea celor de mai sus, iar prietenului meu H. Perlman pentru traducerea liberă din idiş a documentului.

C.D.R.–CENTRUL DE PENSII DIN GERMANIA Ltd.
C.D.R.–ZENTRUM FÜR DEUTSCHE RENTEN GmbH
TEL AVIV, imobilul KLAL, str. Droianov 5
(lîngă KIKAR DIZENGOFF), tel. 03/299027-8

S-a aprobat Legea germană privitoare la plata rentei lunare de 500 mărci germane celor care nu primesc rentă de prigonire pînă în prezent.

Se pot înscrie persoane care au fost minimum 6 luni în lagăre de exterminare, sau 18 luni în ghetto sau ascunşi de teama persecuţiei naziste, sau au executat muncă obligatorie.

NE OCUPĂM DE TOATE PROBLEMELE ÎN LEGĂTURĂ CU RENTELE GERMANE

HAG PESAH SAMEAH!
ZWI ABRAHAMI
Director

PE URMELE LUI JULES VERNE

Iosef Eugen Campus

Pe Jacob Popper l-am cunoscut cu mai bine de patruzeci de ani în urmă, cînd ne vizita la redacţia Vieţii Româneşti. Îl admiram. Înalt şi mlădios, tras printr-un inel, plin de energie şi combativitate, entuziast şi cuceritor: un muşchetar al literelor române din acele vremuri. Mai tîrziu, refugiat în străinătate, însingurat, combativitatea i-a devenit platoşă constrîngătoare, obsesie şi tic.

M-am bucurat nespus să citesc, de curînd, rînduri de înaltă demnitate scriitoricească, prin care, cu curaj şi luciditate îndreptată împotriva lui însuşi, face o pilduitoare *mea culpa*: "Era într-adevăr suficient să mi se pară a descoperi la interlocutorii mei umbra abia schiţată a unui accent critic faţă de mine, pentru ca să descopăr în spatele ei o adevărată conspiraţie, un complot pus la cale de numeroşii mei inamici şi a cărui îndeplinire fusese încredinţată de această dată preopinentului în chestiune". "Bătrînul" Popper ne dă încă o dată un exemplu de comportare morală, ne recîştigă, întreagă, admiraţia: muşchetar neînfricat în slujba idealului.

*

Popper ştie să-şi facă, necruţător, autocritica şi să-şi schimbe efectiv comportamentul. Ştie însă şi să rămînă el însuşi (ceea ce nu e o contradicţie, ci un corolar).

A apărut la Bucureşti, în editura Metropol, "Estrellita şi Regele Ţării de Foc", care se situează pe o linie de continuitate directă cu romanul "Taina albă" (Editura Tineretului, Bucureşti, 1956).

Precum se ştie, străbunicul său este legendarul Don Julio Popper, El Rey. Jacob Popper a găsit, cred, în acest explorator al Antarcticei şi al Ţării de Foc, un alter-ego al său, de proporţii legendare. Cu calităţile (inteligenţă, fantezie, combativitate, ideal umanitar) şi cu scăderile respective ("superbia"). Imaginar, în scrisul său, nepotul se identifică, retrăieşte aventura măreaţă a strămoşului.

În scrisoarea, folosită ulterior ca prefaţă, Vintilă Horia afirma: "Totul contribuie ca romanul Dv. să atingă culmi de realizare scriitoricească". Mi se pare o formulare exagerată, nejustificată. Cred însă şi eu că "Estrellita" este o carte ce se citeşte cu plăcere, o carte pe urmele lui Jules Verne şi totuşi profund popperiană, căci izvorîtă din simbioza dintre autor şi strămoşul mitic.

*

La începutul anilor douăzeci, în clasa a patra primară, citeam cu nesaţ cărţile lui Jules Verne. Le preferam chiar şi celebrului Tarzan, publicat în fascicole săptămînale, pe care copiii le aşteptau cu răsuflarea tăiată. Hîrtia de proastă calitate şi tiparul şters în care se înfăţişa colecţia Jules Verne în editura Cugetarea nu mă înspăimîntau. Nici nu le luam în seamă. Mă cufundam vrăjit în iureşul aventurilor extraordinare şi, însetat de cunoştinţe noi, citeam cu egal interes paginile descriptive sau amănunţitele explicaţii ştiinţifice ale nelipsitului savant excentric gen Paganel, pagini pe care tovarăşii mei de joacă le săreau fără remuscări. Un căpitan de cincisprezece ani, Copiii căpitanului Grant, Insula misterioasă, Douăzeci de mii de leghe sub mări, Robur Cuceritorul, De la pămînt la lună, etc. Le-am citit pe nerăsuflate, rînd cu rînd, pagină cu pagină, volum după volum. Neobosit. Încîntat. Pentru mine, lumea lor imaginară era mai reală, mai vie decît realitatea înconjurătoare.

În Estrellita - "roman de aventuri şi fantezie", cum spune autorul - regăsim minunata împletire Jules Verniană a aventurilor cu documentarul informativ, a fanteziei cu realitatea. Filiaţia Jules Verniană este uneori indicată explicit. Nu numai că Alexandru Nor, precum Paganel, îşi permite să dea informaţii docte despre pasărea *Mellishuga Kingu* şi pomul *ciruelo*, dar şi în textele lui Don Julio se vorbeşte despre "Jules Verne, nepreţuitul meu Jules Verne". Iar în dialogul cu Estrellita se iau drept pildă temerarii eroi ai aceluia: "Altfel, ce ar spune despre noi Robur Cuceritorul? - Şi căpitanul Grant? - Şi copiii căpitanului Grant?"

"Parafrazînd" textele lui Don Julio, Jacob Popper scrie frumoase, lirice pagini descriptive: "Vinele enorme ale pietrei păreau a fi crescut laolaltă din apă, împletindu-se între ele şi zbătîndu-se într-o crîncenă încăierare. Pînă departe ţi se înfăţişa în faţa ochilor acest perete de flăcări împietrite".

În partea întîi a romanului, în care se povesteşte vizita lui Nor în oraşul provincial Punta Arenas, Popper transformă informaţia etnografică într-o parodie a vieţii politice şi aşa zis culturale, scrisă cu brio, în ritm viu, ca într-o farsă reuşită. Spectacolul de gală cu o piesă "de capa y espada" e întrerupt de vociferările naive ale spectatorilor, care iau cele petrecute pe scenă drept realitate. Şi, ca în Caragiale, totul se sfîrşeşte printr-o încăierare generală. Tot astfel, "conferinţa internaţională" ia alură de parodie: "În sală e teatru, nu conferinţă".

De altfel, aluzii politice de actualitate sînt presărate de-a lungul întregului roman. Încununarea, la modul serios de data aceasta, o întîlnim în declaraţia medicului Nor care, la capătul peripeţiilor (fusese toată vremea confundat cu Don Julio, decedat cu cîţiva ani înainte), înţelege, cu modestie, că supremul imperativ nu este revoluţia, ci salvarea vieţii omeneşti: "Aceasta este profesiunea mea: să salvez vieţi omeneşti. Revoluţiile pretind că vor să izbăvească umanitatea, dar nu se dau niciodată înapoi să masacreze oameni. Cu zecile şi cu sutele de mii".

*

Pe lîngă creionarea - precum am văzut, originală - a filierei Jules Verniene, întîlnim în "Estrellita" şi o frumoasă utilizare a basmului: Nor şi Estrellita deschid pe rînd usile nenumăratelor camere "interzise", iar în cea din urmă, Nor are viziunea catafalcului lui Don Julio. Prin puterea talismanului mistic Kenos se simte transfigurat (precum Parsifal), identificat cu înaintaşul său, Don Julio, miticul Rege al Ţării de Foc.

Din punct de vedere artistic, cel mai izbutit este - după părerea mea - un al treilea element constitutiv, cel de esenţă, aş zice, sadoveniană. Creionarea Monseniorului catolic Don Leopoldo este făcută cu mînă de maestru. Nu mai poţi uita gesturile meticuloase şi prudente cu care Don Leopoldo execută ritualul prizei de tabac, ezitînd dacă să ridice tabacul pînă la nas, sau să coboare nasul pînă la tabachera cu praf de tabac şi hotărîndu-se în cele din urmă pentru o soluţie de compromis. Discuţia dintre Don Leopoldo şi Don Julio aminteşte, prin calmul ei filozoficesc şi spiritul ei de toleranţă înţelepţească, de scene similare din minunatele romane sadoveniene.

Apartenenţa lui Don Julio la iudaism - indicată adesea în cartea de faţă, uneori chiar prea declarativ - nu este însă uitată nici în această scenă. Frămîntarea lui, întrebarea chinuitoare dacă nu păcătuieşte, are ceva specific iudaic, "pilpulistic", cum spune el însuşi.

volumul

PUNCTELE MELE CARDINALE
de
Liana Maxy

se află sub tipar.

El va cuprinde
versuri, schiţe,
nuvele, interviuri,
portrete şi impresii de călătorie
scrise între anii 1983 - 1993.

Cei care doresc să-l procure
imediat după apariţie

sînt invitaţi să trimită un cec
poştal sau bancar de 45 şh. pe
adresa:

LIANA MAXY - POB 1114 -
RAMAT GAN 52111 - ISRAEL.

12 CĂRŢI ÎN SFERTURILE DE FINALĂ ALE CONCURSULUI PENTRU PREMIUL ARCADIA

Aşa cum am amintit în numărul trecut, premiul *Arcadia* se acordă după formula întrecerilor sportive - folosită şi la decernarea premiilor "Oscar" - adică în mai multe faze, cu sferturi de finală, semi-finală şi finală.

Am publicat (în nr. 83) lista cărţilor alese pentru concurs. Cărţi scrise în limba română. Cărţi scrise de autori israelieni.

Din acea listă, juriul a selecţionat 12 cărţi calificate pentru sferturile de finală.

Iată-le (în ordinea alfabetică a autorilor):

Shaul Carmel, **Fuga din rai**, poeme, Tel Aviv.

Dr. S. Iacobson, **Caleidoscop**, Tel Aviv.

Paul Kidron, **Omul cu arma**, povestiri, Israel

Mioara Iarchi-Leon, **Sărutul ploii**, versuri, Rehovot.

Tania Lovinescu,**Reversul unui zbor"**, versuri, Haifa.

Bianca Marcovici, **Casa din noi**, versuri, Haifa.

M. Marcovici- Meridan, **Hîrlău - tîrguşorul evreiesc al tinereţii mele**, memorialistică, Tel Aviv.

Marius Mircu, **Şapte buclucuri de scriitor**, Rehovot.

Paul Nicolai, **Sub soare şi lacrimă de capricorn**, versuri, Rehovot.

Noemi Pavel, **După facerea lumii**, versuri, Rehovot.

Mihail Rinea, **Ziarişti şi politicieni în urmă cu o jumătate de veac**, memorialistică, Tel Aviv.

Otto Stark, **Omar Kayyam: "Cinci sute de catrene"**, traducere din persană, Tel Aviv.

Acum, juriul va trebui să aleagă (nu e uşor!) din aceste 12 cărţi pe cele şase semifinaliste. Titlurile lor le vom publica în numărul nostru din 1 aprilie a.c.

Precizăm că I. Schechter (organizator al clubului "Arcadia") şi Virgil Duda, (laureatul de anul trecut şi membru în juriul din 1994) şi-au recuzat participarea la ediţia din acest an.

1
2
CALENDAR

MARTIE

1 martie s-a născut Luiza Carol (1947)

1 martie s-a născut Solomon Marcus (1925)

2 martie s-a născut Eugen Relgis (1895)

3 martie s-a născut Felix Caroly (1933)

4 martie au murit la cutremurul din Bucureşti: Veronica Porumbacu, M. Petroveanu, Savin Bratu (1977)

7 martie s-a născut E. Schwarzfeld (1855)

12 martie s-a născut N. Tertulian (1929)

13 martie a murit Sergiu Dan (1976)

13 martie a murit H. Tiktin (1936)

18 martie a murit Iulius Pach, anticar (1951)

19 martie s-a născut Adrian Rogoz (1921)

22 martie a murit B. Luca (1931)

23 martie s-a născut Radu Lupan (1920)

25 martie s-a născut Alf Adania (1913)

26 martie s-a născut Felix Aderca (1891)

26 martie a murit Alf Adania (1979)

28 martie s-a născut Margareta Sterian (1897)

28 martie s-a născut H. Fosha (1922)

29 martie s-a născut Vl. Tamburu (1916)

30 martie a murit N. Steinhardt (1989)

31 martie s-a născut Mihail Rinea (1907)

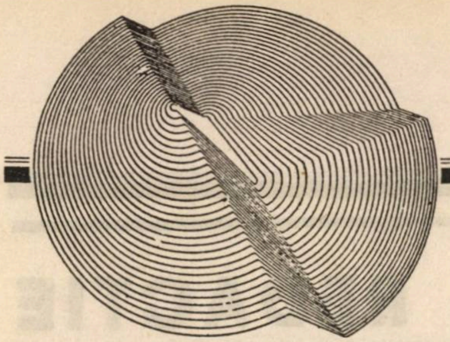

IDEI

DESPRE ORDINE ŞI DEZORDINE

ALEXANDRU SEVER

• Orice fenomen de corupţie este parte a unei treceri de la anume ordine la alta. Cînd ceva încetează de a fi, nu încetează totuşi de a fi altceva. Nu există punct de echilibru între o ordine şi alta. Ceea ce s-ar putea numi "punctul de ruptură" al unei ordine, nu e decît un punct ideal de graniţă. Dincolo sau dincoace de punctul de ruptură, ordinea este - sub specia naturii - deopotrivă de acceptabiă şi de indiferentă. Se poate deduce că, în ordinea naturii, Haosul este un concept fără substanţă şi fără realitate. La urma urmei, numim "dezordine" ceea ce nu mai putem percepe ca ordine. Dezordinea odată codificată, percepută adică sub tutela unui cod, încetează de a fi percepută ca dezordine. A codifica dezordinea nu înseamnă a face ordine în univers, ci doar de a face ordine în felul nostru de a înţelege lumea. E vorba, în fond, de o "reducere la raţiune".

Pe scurt: nu ieşim dintr-o ordine decît pentru a intra în altă ordine. Extraordinarul îşi are ordinea lui. Dezordinea este o ficţiune. De aceea, antonimul ordinei nu este dezordinea, ci o altă ordine. În sensul acesta trebuie înţeleasă şi moartea: moartea nu este dezordine, e o intrare în altă ordine. A percepe lumea ca ordine înseamnă a te împăca tot atît cu ea, cît cu tine însuţi. Neîmpăcarea e numele de toate zilele al unei Revolte!

• S-a găsit odată un evreu care să strige lumii creştine: "Daţi-ni-l înapoi pe Isus!". Şi cînd un creştin cu urechile descuiate l-a întrebat: "De ce?" - i-a răspuns: "Pentru ca să-l opunem propriei voastre făţărnicii ca pe simbolul cel mai înalt al unui popor crucificat. De două mii de ani nu conteniţi să bateţi cuie în crucea acestui popor şi, totuşi, nu conteniţi să vă trageţi sevele din rădăcinile acestei cruci!"

• Nimeni pe lume nu poate să provoace suferinţă, şi suferinţa să nu se întoarcă, odată şi odată, asupra lui însuşi.

• Masa fără fărămituri e ori o masă săracă, ori o masă cu meseni flămînzi.

• A avea o misiune - a da un sens existenţei, chiar dacă existenţa, prin ea însăşi, nu are nici un sens.

• Moartea în lagăr. Cînd nu era imediată şi de tot brutală, era o moarte cu încetinitorul, o moarte de fiecare zi, de fiecare ceas, de fiecare dată altfel, încît moartea finală nu era decît totalul împlinit al unui nesfîrşit şir de morţi fracţionate. Nu un "om întreg" sfîrşea prin a muri, ci un om îmbucătăţit în fel şi chip, adică o jumătate, un sfert, o cincime sau o zecime din ceea ce a putut fi, la un moment dat, un întreg uman.

• Nenorocirea germanilor în ultimul război pe care l-au provocat, e că au început prin a fi biruitori. Cîteva înfrîngeri iniţiale i-ar fi făcut mai prudenţi, poate chiar mai umani. Dar, din viclenia istoriei, n-au avut parte decît de victorii. Şi încă ce victorii! Victorii care le-au dat sentimentul - foarte primejdios pentru un popor căruia i s-a confiscat grija oricărei conştiinţe şi raţiuni - că-i este îngăduit orice. Şi într-adevăr,în deplin acord cu tactica de război a teroarei unanime, şi-au permis totul: în dezmăţ, în brutalitate, în ticăloşie şi în moarte cum Europa n-a mai cunoscut de secole! Nu le-a rămas, fireşte, decît să regrete. Dar regretele sînt întotdeauna tîrzii: ele nu i-au putut lecui de frica sfîrşitului. A fost această frică de sfîrşit o teroare întoarsă asupra lor înşile. Frica odată trecută n-a lăsat în urmă loc nici unei remuşcări. Discursurile pioase nu ţin loc de ispaşă, şi banii n-au putut învia nici unul din morţii cei trişti ai Europei. Dintre toate regretele cîte îi mai vizitează, nu regretul asasinatului îi tulbură, ci regretul de a nu fi fost, totuşi, învingători.

• E un lucru atît de distins să te arăţi mai bun decît eşti, încît nu e de mirare că unii ţin să pară distinşi chiar cu riscul de a părea niţel netoţi.

• Dumnezeu - a spus Iraclide - este pretutindeni unde îl cauţi. Ba, uneori îl găseşte chiar şi acela care nu-l caută. El se predă bucuros fie şi numai dacă îl gîndeşti.

• Oare cu cît mai fericiţi ar putea fi duşmanii ce ne-ar supravieţui de şi-ar clădi existenţa pe temeiul morţii noastre? Sînt posibile oare asemenea fericiri întemeiate pe cimitire?

• Ca şi piatra cea mai umilă care se sfinţeşte dacă intră în temelia unui templu, aşa şi omul se sfinţeşte în orice lucrare, oricît de modestă, ce-l justifică ca om.

• Unui gînditor care stă veşnic cloşcă pe rahatul lui, îi prefer oricînd un prost care aleargă.

Dacă consideri căsătoria ca o afacere să nu te miri dacă uneori ţi se alătură şi un asociat.

LUMEA BUNĂ ÎL CITEŞTE PE SCHECHTER

O nouă oglindă a epocii

CULMEA IRONIEI

Peste 20 de schiţe ridicole.

Schiţe şi povestiri fanteziste despre bărbaţi neînţeleşi şi femei de neînţeles.

Aceasta este a 8-a carte a lui I. SCHECHTER

Mai îndrăzneaţă decît celelalte.

25 şekeli, str. Zamenhof, 15, Tel Aviv

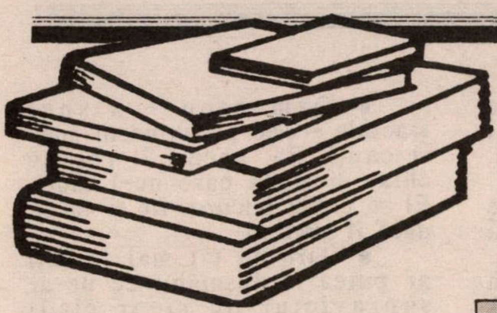

PRIMIM LA REDACTIE

• CĂRŢI • REVISTE • ŞI • SCÎNTEIERI • DE • GENIU •

- O nouă carte de Felicia Keifa
- Necunoscutul care-ţi seamănă
- Modele ciclice în antisemitism
- Dorohoi
- ... şi altele

FELICIA KEIFA: "Poveşti, poveşti"; "Minimum", Tel Aviv, 1994.

Cartea se deschide cu un motto din André Gide, care spune: "Iubesc cărţile cu povestiri scurte, cu pagini aerisite... pentru a le putea azvîrli cît mai curînd în bibliotecă, ca să trec la altele". Felicia Keifa a procedat la fel, dar nu în ce priveşte citirea, ci scrierea de povestiri scurte. În 1992, a publicat volumul "Versuri mici şi poveşti mici - vesele şi triste", ("Minimum") - carte pe care cititorii "au iubit-o", în deosebi pentru povestirile ei scurte, iar critica a apreciat că ea revelă "o autentică prozatoare". Fără răgaz, "a trecut la altele" şi zilele acestea a apărut, tot la "Minimum", un nou volum de astă dată exclusiv de proză scurtă. Este genul în care autoarea s-a afirmat şi pe care îl cultivă, prin excelenţă, oferindu-ne spre lectură producţii de bună calitate, cu un termen din pictură: miniaturi delicate sau cu unul din orfevrerie: bijuterii cizelate cu migală şi măestrie artistică.

Titlul modest "Poveşti, poveşti", nu trebuie să lase impresia că avem de-aface cu nişte naraţiuni destinate copiilor sau vîrstnicilor spre a le citi doar la culcare - cum ne recomanda autoarea la volumul precedent; în speţă este vorba de o literatură cerebrală, de profunzime care pentru a fi înţeleasă şi gustată cere un efort intelectual, parcurgerea lor nu o singură dată, participarea meditativă a cititorului. O calitate esenţială prozei Feliciei Keifa este modernitatea care se degajă atît din tematica pe care o abordează cît şi prin stilul original care convine de minune subiectului: fraze lapidare, propoziţiuni eliptice, adesea un singur cuvînt, dar toate sugestive, izbitoare, penetrante.De multe ori textul la prima impresie pare incoherent, lipsit de un sens şi un obiectiv precis şi totuşi îl parcurgi cu plăcere, cu voluptate. Nu este tot aşa cînd priveşti un tablou modern, să zicem de Picasso - sau cum scrie Al. Mirodan pe coperta cărţii "de Delvaux şi Magritte", la care semnificaţia este absconsă şi totuşi îţi place fiindcă... îţi place?

Fiecare din schiţele care alcătuiesc volumul reprezintă episoade desprinse din viaţă, din viaţa reală nu artificială, nu ideală ca în "realismul socialist", nu deformată de subiectivismul povestitorului. Personajele Feliciei Keifa sînt, în general, oameni de rînd; dar oameni vii care trăiesc, iubesc, convieţuiesc; dar nu stereotip, plat. Fiecare, în felul lui propriu, original, fiecare fiind un "unicat" - cum se şi intitulează una din schiţe; de multe ori oamenii sînt de o factură psihologică labilă, stranie, ne apar ca fiind chinuiţi de obsesii, nevroze, deziluzii, sînt individualităţi asociabile.

Este un merit al cărţii că identitatea celor mai multe personaje este israeliană, dar tipurile sînt valabile pentru societatea omenească în genere. Bunăoară, Evi, personajul care dă titlul primei bucăţi, nu este o "eroină", nici măcar o pionieră; originară dintr-o localitate oarecare din România, cu un tată care miroase "a tablă, ulei şi sudoare" uneori afumat de băutură, care-şi sărută cu indiferenţă soţia, nu a plecat în Palestina din convingeri sioniste ci fiindcă... "de ce nu?". Ajunsă la Haifa, ea va duce o existenţă banală alături de un soţ trist chiar şi în ziua festivă cînd a împlinit 50 de ani; ei fac dragoste fără pasiune, ea, resemnată, îşi găseşte refugiul în băutură după care se culcă, dar... nu mai visează. În mai multe schiţe cuplurile se dezagregă din lipsă de afecţiune reciprocă, adulterele sînt frecvente dar crizele conjugale sînt trecătoare, perechile rezistă în virtutea inerţiei.

"Unicatele" umane se confruntă cu o realitate şi ea unică în felul ei: cea israeliană. Cei care doresc să se detaşeze de ea prin indiferentism sau neutralitate politică se conving că aceasta este o imposibilitate: "a fi neutru nu rezolvă... un cuţit în spate sau pietrele aruncate atunci, cum reacţionezi?". La graniţe, soldaţii sînt la datorie; glumesc grosolan, vulgar pentru că nu trebuie să le fie frică. Intervine însă explozia, mulţi mor, singurul rămas în viaţă ajunge la spital, se plînge de condiţiile de acolo şi apoi vine un timp cînd nu mai spune nimic.

Autoarea nu ignoră că senzualitatea, problematica sexuală sînt inerente vieţii; scene erotice apar în mai toate bucăţile, dar erotismul Keifei este netrivial, discret, suav: "se gustă unul pe altul, sînt săraţi şi miroase a alge, se rostogolesc prin toată odaia... în unghiul camerei. Acolo se iubesc. Raza cade pe ei. Îi marchează. Îi izolează în univers." Sau: "este o perfecţiune solitară. E tristă. Se împerechează dezacordat."

Fireşte, prezentarea de mai sus a reţinut la întîmplare, unele aspecte şi trăsături ale "poveştilor" Keifei, doar ca un indiciu de ce - vorba lui Gide - "iubesc" cartea şi ca un îndemn la procurarea şi lectura ei. Cît despre aprecieri globale, de ansamblu, vom mai reveni.

I. Fîntînaru

RODICA GRINDEA: "Necunoscutul care-ţi seamănă". Tel Aviv, 1994

Proza Rodicăi Grindea are sensibilitatea feminină pe care au ilustrat-o, nu puţine scriitoare, în mai toate literaturile lumii. Nu este o sensibilitate specifică (evreiască adică, ştiind că există una anume de care e vorba în sintagma cu un sens intraductibil - "die idişe mame") ci a unei fiinţe adesea vulnerabile, dar cu un univers spiritual bogat. Personajul ei - adică Rodica Grindea - este într-o continuă pîndă aşteptînd confruntarea cu duşmanii care pot fi peste tot, chiar şi în propria ei fire. Nu e o stare de singurătate şi spaimă, ci o capacitate superioară de a recepta realitatea morocănoasă, urîtă, rece ca gheaţa. Maiorul preocupat de carieră, impasibil la iubirea dintre fiul său şi tînăra evreică, zdrobind cu cizmele indiferenţei inimi şi speranţe ("Sandviciul cu amintiri" este, cred, povestirea cu cea mai solidă structură epică) este la fel de monstruos - în viziunea personajului - ca şi, mai tîrziu, "reptila" strecurată în camera etanşă, ameninţînd cu moartea. Nefericirea pîndeşte de peste tot fără să izbutească să curme optimismul cultivat ca cea mai preţioasă moştenire milenară.

Dacă amintirile de pe celălalt tărîm al experienţelor de adolescentă şi al dobîndirii bagajului spiritual adus cu sine şi trecut, integral, prin toate vămile sînt supuse unui tir susţinut de incompatibilităţi, cea mai dureroasă fiind cea sentimentală, la capitolul "israelian" proza Rodicăi Grindea înregistrează brutalitatea schimbării. Într-un fel, imaginaţia ei lucrează în continuare aspirînd către împlinire, chipul "necunoscutului care-ţi seamănă" ivindu-se în felurite împrejurări, cu aureola neîntreruptei speranţe. O sensibilitate hrănită de un mediu în care "Luceafărul" este o sinteză a iubirii şi cunoaşterii, se ciocneşte aici cu realitatea dură a luptei cotidiene pentru supravieţuire, în care adesea relaţiile sînt întemeiate pe un pragmatism rigid iar asprimea feţelor arse de soare îngheaţă zîmbetele, iar locul sfătoşeniei care i-a legănat copilăria este luat de dialogurile ce par răstite. Alte experienţe urmate de alte deziluzii, de astădată de neînţeles (factorul "etnic" nu mai este un inamic potenţial) se adaugă inventarului de stări şi imagini ale prozatoarei. Dar ataşamentul pentru ţara strămoşilor ei îndepărtaţi rămîne neştirbit pentru că maturitatea analizei faptelor se află mai presus de reacţiile imediate. O prozatoare capabilă de introspecţii care decelează amănunţit senzaţiile (vezi "În hruba şobolanilor", dar nu numai), care conferă portretelor acuitatea detaliilor (printre altele "O geantă de voiaj albastră") care construieşte fraza cu minuţie "regizînd" o alternanţă subtilă între detaliile imaginaţiei şi realitatea exactă este o creatoare cu evidente resurse. La ea situaţiile-limită se integrează discret, fără ostentaţia senzaţionalului, în epica cărţii pe care aş numi-o un roman compus din frînturi, ca un film în care secvenţe turnate pe meridiane diferite se adună pe un unic meridian de sensibilitate.

C. Isac

SIMON EPSTEIN: "Modele ciclice în antisemitism; dinamicile violenţei antievreieşti în ţările vestice începînd din 1950". Ed. SICSA Ierusalim, 1993

Centrul internaţional de studiere a antisemitismului, Vidal Sassoon - SICSA, este un institut de pe lîngă Universitatea Ebraică din Ierusalim creat cu scopul de a aprofunda, pe baze ştiinţifice, fenomenul antisemitismului. În acest cadru, autorul, doctor în Ştiinţe Politice de la Sorbona şi cercetător la SICSA reproduce, în broşura cu titlul de mai sus, apărută în limba engleză, o foarte interesantă comunicare. Pornind de la incidentele antisemite ce au avut loc în ultimile trei decenii în Europa vestică, în America şi pe alte meleaguri occidentale, el analizează fluctuaţia şi intensitatea lor ajungînd la concluzia că ele au avut o evoluţie ciclică, geografic universală, cu faze de o durată din ce în ce mai mare şi cu forme din ce în ce mai acute, mai agresive, pe un fond general de xenofobie. Pentru fiecare din fazele studiate se arată cum ura antievreiască se conjugă cu ostilitatea faţă de Statul Israel. Deşi studiul se ocupă de ţările Europei de Vest este evident că el prezintă interes şi pentru cei preocupaţi de fenomenul antisemit din estul continentului, inclusiv din România.

BREVIAR (dec. 93 - ian. 94). Ed. Menora - Rehovot

Sumarul acestui număr al "Buletinului" editat de cenaclul literar "Menora" cuprinde o poezie de Bianca Marcovici, un grupaj de versuri ale defunctei poete Clara Pechet, poeme semnate de Noemi Pavel, Paul Kidron, Mircea Gorun, Mioara Iarchi-Leon, Luiza Carol, Cristian Şerbu, Natan Feldman, Ana Lungu-România ş.a. precum şi poeme traduse din ebraică.

"DOROHOI ŞI ÎMPREJURIMI"; alcătuire şi redactare de Shlomo David; editat de organizaţia israelienilor originari din oraşul şi jud. Dorohoi, Săveni, Mihăileni, Darabani, Herţa, Rădăuţi-Prut - România". Ediţie bilingvă (română şi ebraică), Israel, 1993

"Dorohoienii" dau dovadă de o perseverenţă demnă de toate lauda. În 1992 a apărut un tom masiv consacrat prezentării vieţii evreieşti şi "generaţiilor de iudaism şi sionism" (chiar acesta este subtitlul lucrării) din Dorohoi şi localităţile învecinate. Şi iată că în 1993, a apărut acest nou volum bogat în conţinut, în documente şi fotografii. Sînt evocate distinse figuri ale Dorohoiului şi localităţilor mai sus menţionate printre care scriitorii Iacob Groper, Saşa Pană, Idov Cohen. Un şir de materiale au fost selecţionate din cărţi şi reviste (păcat că nu întotdeauna se indică sursa). Sînt evocate întîlnirile originarilor din Dorohoi cu diferite personalităţi israeliene şi în primul rînd cu preşedintele Haim Herzog, cu şef rabinul dr. Alexandre Şafran. Relevînd strădania meritorie pentru elaborarea acestei lucrări, considerăm că exemplul dorohoienilor se cuvine urmat.

BULETINUL IERUSALIMULUI (nr.4-5)

Editat de HOR Ierusalim.

Cu fiecare număr acest Buletin al HOR-ului din Ierusalim (preşedinte: Zwi Rosen) este tot mai bogat şi mai interesant în conţinut şi, în pofida mijloacelor modeste de imprimare, mai viu şi mai atractiv în prezentarea grafică. Din sumar reţinem în special ciclul intitulat "Ierusalimul meu", omagiu adus eternei cetăţi a lui David atît de scumpă inimilor evreieşti, în versuri (Solo Har) şi în proză (Liana Maxy, Marius Mircu, Elena Esther Tacciu, Tania Lovinescu, dr. Tiberiu Lustig, Lorelai şi Valeria Gavrilă din România) inclusiv articolele redactorilor revistei: prof. Dali Feldman, prof. Suzi Weissman şi Moşe Kreisel.

INFORMAŢIA nr. 58 – Buletin al HOR – Carmiel

Ca de obicei, un număr bogat în informaţii utile pentru olimi. Remarcăm "sfatul medicului" al dr. A. Papo. Parcă ponderea materialelor "propagandistice" este prea mare.

I.F.

DACIA LITERARĂ – an.IV (serie nouă)nr. 11, Iaşi

Revista de la Iaşi purtînd un nume glorios (a fost fondată de Mihail Kogălniceanu în 1840) consacră acest număr spiritualităţii belgiene. Poate un sentiment de solidaritate în destin (nu era numită România ante-belică "Belgia orientului"?), poate tradiţionalul ataşament la cultura occidentală au mobilizat efortul redacţiei pentru un număr dens şi atractiv. Dar nu putem subscrie la "tristeţea literaturilor mici" comentată de Val Condurache... Dacă e adevărat că o literatură devine mare prin ea însăşi, criticul ieşean nu ar trebui să fie trist; el trăieşte într-o literatură fecundă şi generoasă. Revista pe care tocmai am răsfoit-o e una din dovezile concludente.

C.I.

O fetiţă de 6 ani se joacă cu cîţiva copii în camera ei, cînd, deodată strigă către mama ei aflată în camera alăturată:

– Mamă, mamă, eu nu pot să nasc copii?

– Nu, fetiţa mea, bineînţeles că nu.

Şi atunci fetiţa se adresează prietenilor ei:

– Bine, băieţi, putem continua jocul.

CENTRUL PENTRU CERERI DE DESPĂGUBIRI DIN GERMANIA LTD.

CONSULTAŢIE ŞI ÎNSCRIERE GRATUITE

CĂTRE PRIGONIŢII DE NAZIŞTI CARE NU AU PRIMIT ÎNCĂ DESPĂGUBIRI SAU AU PRIMIT O SUMĂ UNICĂ, MICĂ

SÎNT ÎNDREPTĂŢIŢI LA O RENTĂ LUNARĂ DE 500 MĂRCI:

*** Dacă au fost în lagăre de concentrare peste 6 luni.**
*** Dacă au fost în ghettouri, au trăit în ascunzători şi în lagăre de muncă peste 18 luni.**

Cei care primesc plata de la Ministerul Finanţelor, în conformitate cu legea invalizilor, prigoniţi de nazişti, nu sînt îndreptăţiţi.

Se pot înscrie condiţionat cei de "cultură germană" care au imigrat din zonele Cernăuţi-Bucovina şi Transilvania.

TEL AVIV, ALLENBY 14; ET.4 telefon: 5101154 - 5101158

PRESA

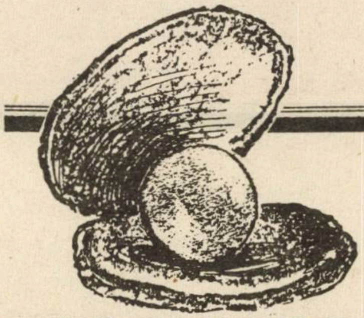

PESCUITORUL DE PERLE

Eronat

"Ţi-am vorbit despre experienţa eronată a vieţii mele din kibutz. M-a învăţat multe, am cunoscut oameni minunaţi".

(Dintr-o convorbire cu I. Artzi; în "Minimum", nr. 82, a.c. Comunicată de Ionas Spitzer, rh. Meltzer 10/3, Rehovot 76285)

Palestinienii nu sînt arabi

"Palestinienii nu vor ceda nici o bucăţică de pămînt din Ierusalim" a declarat şeful OEP, Yasser Arafat, citat de AFP. El a mai adăugat că premierul israelian Yitzhak Rabin trebuia să-şi aducă aminte că Ierusalimul constituie "o linie pe care, în afară de palestinieni, nu trebuie s-o depăşească nici musulmanii, creştinii şi arabii".

("Evenimentul zilei", Bucureşti, nr.364/94; comunicată de V. Weintraub rh. Harav Itzhak Nissim, 5/18, Holon)

Încă nu!

CONDAMNAREA CELOR CARE AU ATENTAT LA VIATA REGELUI HUSSEIN

RABAT AMMON. — Tribunalul Securităţii de Stat din Ierusalim a condamnat la moarte trei acuzaţi, iar alţi şapte acuzaţi la pedepse intre 15 ani inchisoare şi muncă silnică pe viaţă, pentru participarea la un complot impotriva regelui Hussein.

("Viaţa noastră", 8.I.1994; comunicată de ing. Avram Marcovici, rh. Marzuk 18/1 Ashdod; aici e cazul să facem precizarea că, cel puţin pînă la ora de faţă, Ierusalimul, inclusiv tribunalele aflate în acest oraş viu disputat, nu se află în Iordania şi, în consecinţă, nu judecă plîngeri referitoare la cetăţeni iordanieni)

De aceea

Papa Paul al II-lea nu se află în aceste zile la Londra şi de aceea el nu se va întîlni cu israelienii (la Vatican).

("Viaţa noastră", 1994; comunicată de Nicky Rantzer„ rh. Shlomo Hameleh, 21, Tel Aviv 64378)

Transparenţă

"Despre ce se întîmplă acum în România... în această privinţă (a atacurilor antisemite din presă, n. red. "Minimum") aş putea să spun că lipseşte Perestroika, adică transparenţa.

(Dintr-un interviu acordat de dr. Moses Rosen ziarului "Viaţa noastră", 21.I.94; comunicată de Tricy Ellenbongen, Haifa; în realitate perestroika nu înseamnă transparenţă ci reconstrucţie; transparenţa se traduce prin Glasnost, iar aceasta lipseşte, desigur, în multe locuri, inclusiv la comunitatea din Popa Soare, unde nici pînă astăzi nu s-a ridicat ceaţa, opacă, în legătură cu faimosul scandal Hârlăoanu şi nu s-a explicat, pe înţelesul tuturor, de ce anume a fost excomunicat autorul "Istoriei universale a poporului evreu" din rîndurile obştei evreieşti).

Să-i omorîm!

"Faptul că s-a prelungit media de viaţă este o povară pentru cei necăjiţi. Consider că ar trebui să se ia măsuri şi să se rezolve această problemă spinoasă".

("Viaţa noastră", 12.XI.93; comunicată de ing. Sanda Marcusohn, Ramat Menahem Beghin 42, Ţfat; şi tot d-na Marcusohn a cules din acelaş ziar, următoarele:

"În acest loc (în Germania răsăriteană), în perioada regimului comunist din Germania răsăriteană, se afla un monument în memoria victimelor comunismului".

Poşta

Iona Spitzer, Rehovot; Iosef Segal, Rehovot; Marcel Abramovitz, Ierusalim; Peter Şotoc, Los Angeles, USA (nu, povestea cu Beilin, ministrul adjunct care este şeful ministrului său plin, f. plin, dl. Shimon Peres, nu este o perlă, ci, aşa cum aţi bănuit de altfel... un spirit de glumă. Pentru bună ştiinţă, e de notat că numeroşi gazetari din presa israeliană, vorbind despre conducerea guvernului, se exprimă aşa: echipa Beilin, Peres, Rabin; şi nu întîmplător...) *Sergiu Halperin, Tel Aviv; Victor Franc, Haifa; F. Schenzer, Bat-Yam; Ilie Samoil, Herzlia; Kurt Tannenbaum, Kiriat Bialik; Jean Grossman, Ramat Hasharon* (observaţii bune, diagnostice precise dovedind perspicacitate: aţi pus degetul pe inexactităţi, bulibăşeli, repetiţii aiurea, haos lingvistic... dar nu pe perle) *Cohn David, Zihron Yaacov, ş. a.* (just; Micky Bercovici este baschetbalist, nu handbalist) Leibu Zalman, Carmiel; Barbu Cioc, Düsseldorf; Ruth Eterlé, Paris; (trimiteţi, vă rugăm, tăietura cu pricina din ziar; poate fi şi xerox; altfel, cum să verificăm autenticitatea citatelor?)

Styx

O femeie se îmbracă mai încet decît un bărbat pentru că ea trebuie să încetinească la curbe.

Cîţiva directori importanţi de bancă acuzaţi de scandalul din anii trecuţi cu acţiunile bancare au fost găsiţi vinovaţi de către tribunal.

Dacă s-au lăcomit de bănuţii noştri necăjiţi şi n-au stat în banca lor!

ERATA

Cititorii volumului "Poveşti, poveşti" de Felicia Keifa sînt rugaţi să corecteze singuri textul de pe ultima copertă. La rîndul IV se va citi: "pînzele compatriotului său întru suprarealism" în loc de "realism".

MINCINOSUL

de Carlo Goldoni
traducere de Ada Ben Nahum

ANDREI STRIHAN

(Universitatea Tel Aviv, Facultatea de Arte "Yolanda şi David Katz" - Departamentul de artă teatrală).

Regia: EDNA ŞAVIT Muzica: HANA HACOHEN Mişcare scenică: IORAM BOKER Decor: NURIT MIRMAN Costume: SIGAL KARNIELI

ÎN INTERPRETAREA STUDENŢILOR ANULUI III - ACTORIE: Uri Lavi (Florindo), Aial Masad (Brighella), Erez Gotlieb (Lelio), Simion Krihali (Arlecchino), Alma Zak (Rosaura), Leni Şahaf (Beatrice), Şira Cohen (Colombina), Elon Boher (Ottavio), Şahaf Sigal (Doctor Balanzoni), Davit Gaviş (Pantalone), Ghilad Anat (Cleonice).

A devenit aproape un obicei: oridecîteori se montează o comedie de Goldoni, cîtecineva, persoană "ultra-documentată", se simte obligată, mai exact nu scapă prilejul (fie în caietul program, fie în vreo prelegere premergătoare reprezentaţiei) să consemneze vechea şi nedreapta acuzaţie a prea "bunului" şi a "prea dezinteresatului" coleg de breaslă, Carlo Gozzi: "Goldoni e ucigaşul măştilor", şi implicit al Commediei dell' Arte. Ocolindu-se, cu vrere sau nu, documentul scris de mîna învinovăţitului însuşi ("... eu nu sînt duşman al comediilor a sogetto-improvizate pe canavaua unui subiect - ci al acelor Comici care nu au destulă pricepere a le juca... Comediile de improvizaţie sînt minunate şi de toată lauda, ele fac posibilă recunoaşterea spiritului prompt al actorilor noştri"), dar, mai ales, ignorîndu-se evidenţa, faptul că piesele încriminatului vorbesc de la sine şi prin sine despre atitudinea lui Goldoni faţă de Commedia dell'Arte.

Oricît de paradoxal ar părea, tocmai în piesele lui Goldoni spiritul Commediei del'Arte este atotprezent, mai lesne de desluşit decît în cele ale lui Carlo Gozzi sau ale marelui său înaintaş, Molière. În fapt, Goldoni a integrat în structura comediei sale aproape toate componentele Commediei dell'Arte, pe care le-a extins şi ordonat într-o scriitură logic-artistică coerentă, eliberîndu-le de rigiditatea şi previzibilitatea comportamentului unilateral al Măştilor şi al tipurilor fixe, pe linia creării unor personaje atipice, dar vii, puse în situaţii capabile să surprindă aspecte - mai mult sau mai puţin relevante - ale vieţii cotidiene şi ale stratificărilor sociale din Veneţia. "Goldoni - afirmă istoricul Vito Pandolfi - învaţă din jocul improvizat angrenajul structurii dramatice, căruia el îi va oferi o cu totul altă urzeală decît cea tocită a genericilor şi a glumelor triviale".

Studenţi în sala de curs - actori talentaţi pe scena Studioului.

La urma urmelor, atracţia unui spectacol Goldoni nu stă în problematica piesei. Cine caută răspunsuri existenţiale, metafizice, conflicte psihologice sau caracterologice definitorii, va fi deziluzionat. Aceste piese nu conţin şi nu sugerează un asemenea substrat psihologic şi, în consecinţă, personajele nu sînt caractere cu o viaţă interioară complexă, sfîşiată de contradicţii, pe fondul sumbru al nu ştiu cărei existenţe mizere. Atracţia stă, în prima şi ultima instanţă, în plăcerea jocului actorilor, în priceperea de a folosi imbroglio-ul, încurcăturile, gagurile, clenciurile scenice, procedeele burleşti şi înainte de toate, în ştiinţa de a imprima întregului spectacol ritmul trepidant al Commediei dell'Arte, sufletul şi frumuseţea oricărei reprezentaţii de acest fel. În această direcţie i-a îndrumat regizoarea Edna Şavit pe studenţi punînd astfel în valoare potenţialul lor actoricesc.

Secondată de mimul Ioram Boker, de compozitoarea Hana Hacohen şi de decoratoarea Nurit Mirman, ea şi-a concentrat atenţia asupra teatralităţii reprezentaţiei, vizualizării prin translarea cuvintelor şi replicilor în gesturi, ipostaze, compoziţii şi mişcări scenice vii şi hazlii, în cadrul unui decor multicolor, încetînd să mai caute în text - aşa cum intenţionase la un moment dat, pe parcursul pregătirii spectacolului - himerice înţelesuri simbolice sau filoane magice încă neexplorate.

DIN NOU LA TELEVIZOR

O întrebare care ne frămîntă de multă vreme:
Ce face un turist din România venit la rude în vizită şi rămas singur în casă, în faţa televizorului?
Regizorul de teatru şi televiziune Mircea Cornişteanu, unul din marii specialişti în materie de Caragiale, s-a aflat, nu de mult, în această situaţie.
Şi ne-a răspuns la întrebare.

Iată-mă, din nou, după vreo patru luni, la Tel Aviv (în acest moment îmi reprim, cu oarecare dificultate impulsul de a face un subtil joc de cuvinte între televizor şi Tel Aviv.) După o primă zi, în care eu le expun alor mei cît e de grea situaţia din România şi ei cît de grea viaţa în Israel, reintrăm în normal, adică ei se duc să trudească pentru o biată pîine amărîtă, iar eu mă instalez în faţa televizorului aşteptîndu-i să vină acasă şi să ieşim în tîrg spre a prăpădi agoniseala unei zile de muncă prin cine ştie ce speluncă deschisă de curînd.

Privind cu curaj către ecran mi se pare că ceva e în neregulă. Mă ridic şi mă dau mai aproape, să mă lămuresc - şi mă lămuresc - vechiul (de vreo 4 - 5 ani) "Pilot" fusese înlocuit cu un JVC. Spunîndu-mi că există şi nenorociri mai mari, dau drumul minunii japoneze. Îmi apare-n faţă Stallone, chircit în piele goală într-o situaţie cam jenantă pentru el, dar îşi revine repede şi mitraliază pe nişte inşi care se pare că nu-i erau prea agreabili. Îl las să-i termine şi apăs la întîmplare pe un buton al tele-comenzii (aud că-i spune pe aici "şalat" - să-i fie de bine). Ce văd? Păi nu văd nimic, am apăsat pe nu ştiu ce chestie, aşa că imaginea a dispărut. În circa un minut şi jumătate de manevre o fac să reapară. Este o miră pe care scrie ceva pe arăbeşte. Nu stau să descifrez şi schimb canalul. Văd că pe Mont Blanc temperatura e de -4 iar vîntul 0 km./h. Liniştit din acest punct de vedere, trec pe canalul 9. La "Eurosport" este un concurs de dans sportiv. Mă uit cu plăcere cîteva minute, dar nu mai rezist la vederea atîtor coapse dezgolite în tot felul de ritmuri (am venit neînsoţit în Israel). Pe 10 se joacă golf. Bravo lor, frumoasă ocupaţie! Pe 11 e o lecţie de matematică în ivrit, care mă pasionează moderat, aşa că apăs din nou la întîmplare. Pe 26, o muzică arăbească al cărei ritm nu mă ridică din fotoliu, îmi dă însă prilejul să admir cîteva secvenţe dintr-un film de dragoste produs în Orientul Mijlociu. Gata-gata să mă podidească lacrimile, schimb postul. Pe 33 cineva vorbeşte de la o tribună, în faţa unei săli semigoale (pentru pesimişti) sau, dacă vreţi, semipline (pentru cei mai optimişti.) Mă lămuresc după vociferările care se aud din sală, că sîntem în Knesset, un parlament democratic, care din punctul de vedere al scandalului nu se deosebeşte cu nimic de cel de la Bucureşti. Ba se deosebeşte totuşi: aici cînd sala e goală lipsesc 50 - 60 de deputaţi, pe cînd în Dealul Mitropoliei sînt necesari vreo 2 - 300 ca să obţină acelaşi rezultat. Se fac eforturi mari în acest sens. Obişnuit cu circul parlamentar de la Bucureşti nu dau importanţă celor ce se strigă din sală (mai ales că nu înţeleg nimic), cu credinţa fermă că sînt trimiteri directe la originea preopinentului. La TV5 văd cîţiva cetăţeni (aparent francezi), care dezbat ceva în jurul unei mese, exact ca la Bucureşti, unde acest post se prinde de către toată lumea. Mă bucur că în această clipă şi eu, şi cei dragi mie rămaşi acasă privim, poate, aceleaşi imagini şi dau pe alt post, de teamă să nu mă pasionez prea tare de problemele Franţei. O, Doamne, am ajuns pe CNN! Spontană televiziune fac ăştia, dom'ne! Păcat că engleza mea de baltă nu face faţă ritmului lor, aşa că după ce iau notă de tot felul de catastrofe naturale, incendii, atacuri teroriste şi accidente grave, apăs pe buton. Apare Sky News. Aceleaşi imagini pe care le-am zărit pe CNN, într-o engleză la fel de inaccesibilă. Fixez imaginile pe retină şi apăs iar. Aceleaşi inundatii, incendii, explozii, numai că sînt pe BBC. Tot în engleză. Vreau ceva într-o limbă ceva mai latină, aşa că, tot apăsînd pe butoane, ajung la canalul 5 italian. În sfîrşit, înţeleg aproape tot. Au apărut în Italia următoarele: un curs de ghitară cu numai 2900 lire, un curs de engleză pe 8 casete şi calendarul pe 1994. De asemenea, sînt îndemnat să cumpăr la preţuri foarte atractive, tot felul de cosmetice, alimente, aparate, maşini, haine, computere, case, jucării, "ciungă", etc. După vreo 15 minute de cumpărături termin banii, aşa că încerc altceva, mai ieftin! Dau înapoi pe 4, să văd ce mai e cu Stallone. Nu mai e nimic cu el, i-a terminat pe toţi şi cred că s-a retras pentru refacere. Se dă un film american, cu multă conversaţie. Oftez şi comut canalul, să mai aflu ce temperatură e pe vîrfurile Alpilor. Totul e în regulă, nu e prea frig, numai vîntul a început să adie cu 6 km/h. Oftez mai adînc şi dau pe canalul 3 unde un serial american smulge hohote de rîs personalului angajat în mod special, care se hlizeşte atît de tare şi de des încît bănuiesc că e vorba de o comedie. Mă relaxez şi eu şi încep să urmăresc cu interes acţiunea. Deşi nu pricep vorbele, cînd ăia din televizor rîd, încerc să zîmbesc şi eu. Şi zîmbesc...şi zîmbesc... şi zîmbesc... iar imaginea se şterge încet... încet... încet... şi aud o uşă trîntindu-se şi pe soră-mea Adriana aplecată peste mine, întrebîndu-mă:

- Ei, te-ai distrat bine?

- Da, îi răspund - minunat, dar mi-e cam foame.

- Hai să ieşim, îmi spune, mergem să mîncăm la mama. Televizorul cel vechi, l-am dat ei. Să vezi ce bine merge, i-am instalat şi ei cablu.

Mircea Cornişteanu
Bucureşti

Tînăra pereche pleacă în voiaj de nuntă şi ajunge la hotel. Cînd să intre în cameră, soţul cu greu reuşeşte să bage cheia în broască.

- Nu cred că am început-o bine - îi spune tînăra soţie.

FILM

FUGARUL – film american – Regia: Andrew David, scenariul: Tonino Banacquista, cu: Harrison Ford, Tommy Lee Jones, Sela Ward, Joe Pantoliano, Jeroen Krabbe.

Povestea tragică a dr-ului Richard Kimble a mai fost transpusă pe ecran într-un serial de televiziune care a cunoscut un mare succes în toată lumea (inclusiv în Israel şi în România). A ţinut "afişul" timp de patru ani - cu David Janssen în rolul principal - şi recordul de audienţă (peste 75% din telespectatori în SUA) i-a fost doborît doar de monumentalul "Dallas". Filmul de acum, concentrează acţiunea propusă de scenarist, dar o lipseşte de divagaţiile captivante ale serialului, motiv pentru care producătorii au lansat, prompt, pe piaţă, odată cu filmul, video-casetele serialului de televiziune.

Dacă în versiunea lui David Janssen, doctorul Richard Kimble, eroul acestei tulburătoare poveşti, se află într-o cursă neîncetată cu timpul, Harrison Ford este un fugar care îşi caută, şi îşi găseşte, răgazul de a evalua situaţia, de a căuta răspunsuri la întrebări, de a medita la destinul său, de a se comporta conform firii sale flegmatice, dar intens preocupate.

Bineînţeles, situaţia limită în care se găseşte eroul ar face neverosimilă orice tentativă de a detaşa acţiunea de cadenţa unei urmăriri neîntrerupte, dar Andrew David marchează şi nu puţine puncte în favoarea pledoariei pentru salvarea inocenţei din ghiarele întîmplării. Pentru ca această sinteză, între goana fără pauză şi clipa de linişte, să se realizeze fără asperităţi, fără ca intenţia să se simtă, era nevoie de un actor ca Harrison Ford. El face, probabil, în acest film cea mai de seamă creaţie din cariera sa, o carieră de actor care a jucat - cum susţine critica de cinema din SUA - în cinci din cele zece mari succese mondiale ale filmului contemporan.

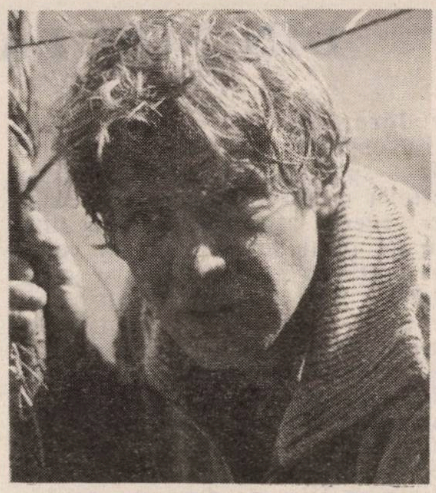

Harrison Ford: fugărit, dar mereu el însuşi.

Doctorul Kimble pleacă supărat de acasă, după o ceartă cu soţia şi revenind, o găseşte asasinată. El este singurul suspect. Urmărit, îşi modifică înfăţişarea, îşi găseşte un adăpost, dar tot ceea ce face sporeşte bănuielile poliţiei că el este asasinul. Pentru Kimble însă, cel mai important lucru este să-şi apere conştiinţa de nevinovat şi să-l descopere pe criminal. Pentru actor, nu acţiunea este totul. Dincolo de un suspens care nu te lasă să respiri, dincolo de măestria de a construi fizionomii diverse, contradictorii şi imprevizibile, dincolo de ritmul infernal al acţiunii se iveşte, ca un dar nesperat făcut cinefililor obişnuiţi cu divertismente sofisticate, sclipirea inteligentă a unui mare talent. Ceea ce se recepţionează cu o deosebită satisfacţie.

Carol Isac

Dinosaurii în politică

Rulînd, de cîtva timp, pe ecranele israeliene, filmul lui Steven Spielberg "Jurassic Park" a stimulat şi imaginaţia politicienilor noştri. De curînd, unul din liderii Partidului Muncii a comparat situaţia Likud-ului cu cea a dinosaurilor dispăruţi şi pe care numai fantezia unui cineast i-a putut reanima. Afirmaţia a stîrnit reacţia unor gazetari care i-au amintit imprudentului lider că Likudul deţine, de la 2 noiembrie 1993, conducerea a 47 municipalităţi în timp ce Partidul Muncii controlează numai 39 de primării. Altfel spus, liderul în chestiune s-a dovedit un cinefil prost chiar dacă în partid e considerat un politician abil. Pur şi simplu n-a înţeles filmul lui Spielberg sau nu l-a văzut pînă la capăt: dinosaurii pe care i-a luat ca termen de comparaţie au renăscut printr-o eficace utilizare a ADN-ului, s-au dezvoltat şi au făcut ravagii ameninţînd să răstoarne lumea cu susul în jos... Dacă înţelegea filmul, omul politic respectiv ar fi preferat să tacă sau să se mai ducă încă odată la cinema.

C.I.

Un precursor al "Fugarului": serialul TV cu David Janssen şi Barry Morse.

Sofia Gelman

ATELIER DE MUZICĂ

Studenţii Academiei de Muzică de la Tel Aviv au instituit o formulă originală de atelier de muzică contemporană în care se (auto)verifică: scena deschisă pentru compozitorii tineri, în general încă studenţi sau absolvenţi tineri ai Institutiei. Dificultatea organizării concertelor constă în lipsa de fonduri, motiv pentru care interpreţii sînt instrumentişti care se angajează să cînte fără a fi remuneraţi. Cît despre podiumul pe care se desfăşoară evenimentul, la început - în martie 1993 - Teatrul "Simta" (Yaffo) a consimţit să găzduiască concertele în scopul promovării tinerelor talente mai mult din generozitate decît din dorinţa de cîştig.

La începutul anului 1993, doi studenţi inimoşi, Oren Shapir şi Ishai Kalmanonitsh au hotărît să organizeze concerte în care să fie prezentate - în special în primă audiţie - lucrări ce aparţin tinerilor compozitori. Scopul viza şi propagarea muzicii contemporane israeliene, obiectiv aproape ignorat de instituţiile muzicale ale ţării. După experienţa celor trei concerte organizate în cursul anului trecut, s-a ajuns la trista concluzie că fără fondurile necesare, atelierul abia închegat are să-şi înceteze activitatea. Se cere - şi pe această cale - ajutorul material al unor instituţii de cultură pentru a înlesni prezentarea noilor lucrări semnate de tineri compozitori israelieni unui public avizat, doritor de a-şi spune cuvîntul, cu discernămînt, în legătură cu fiecare opus în parte.

Cel mai recent concert a avut loc loc către sfîrşitul anului 1993; programul acestuia a cuprins un număr de şase lucrări în primă audiţie. Vom aminti cîteva dintre ele, fără a ierarhiza, bineînţeles: "Trei bagatele pentru cvartet" de Chaia Steinberg, "Muzică pentru violoncel şi pian" de John Rostock şi "Muzică pentru saxofon-sopran" de Ishai Kalmanovitsh. Aceste lucrări reprezintă orientarea tinerilor creatori către sfera genului de cameră date fiind dificultăţile iminente interpretării. Într-adevăr, cine s-ar încumeta să scrie pentru orchestra mare fără să aibă certitudinea că-şi va auzi lucrarea? Iată un cerc vicios din care rezultă o situaţie paradoxală: în concertele filarmonicilor din ţară nu sînt programate ... lucrări israeliene.

Discuţie între doi celibatari:

- Şi tu crezi că ai să găseşti vreodată femeia ideală?

- Nu, dar nu şti ce plăcere am s-o caut...

minimum

EDITEAZĂ

● Aveţi în manuscris memorii personale?

● Vreţi să vă publicaţi jurnalul intim?

● Doriţi să scoateţi la lumina tiparului un volum de povestiri sau poezii?

● MINIMUM este editorul cel mai competent! Întregul proces complicat de organizare (sau stilizare) a manuscrisului, de paginaţie şi corectură tipografică, coperta, prefaţa şi diferite forme de publicitate vi le asigură

MINIMUM

● Pentru scriitorii olim hadaşim care vor să-şi tipărească în ţară prima carte MINIMUM este "prietenul la nevoie"

●

Există, în sfîrşit, o editură: MINIMUM

BRIDGE

ŞTIINŢA DE A PASA CARTOFUL FIERBINTE

Jocul de echipe este considerat, în unanimitate, de către experţi ca fiind cel mai corect din punct de vedere al şansei: ambele axe din cele două echipe pot ajunge la rezultatul optim, factorul noroc avînd o influenţă minimă.

Din acest motiv, cu cît se joacă mai multe done, rezultatele vor favoriza în mod absolut echipele de experţi în defavoarea echipelor (relativ) mai slabe.

O echipă care are şansa a doua trebuie să găsească manevre surprinzătoare şi să folosească o tactică agresivă şi non-conformistă, pentru a încerca să contrabalanseze avantajul echipei de experţi, altfel sfîrşitul este ştiut...

Într-unul din meciurile de ligă (se joacă 16 done) jucaţi contra echipei de pe primul loc, care nu numai că este superioară ca forţă de joc, dar este şi în formă deosebită.

Sînteţi Nord, vulnerabil contra nevulnerabil, cu "mîna" de mai jos:

10 7 5

N

V E R V 10 9 4

S

A R V 10 2

Sud, partenerul dvs., deschide cu 1 Fără de Atu (natural, 15-17 P.O.). Vest intervine cu 3 Trefle (alertat de Est ca fiind bicolor de majore). Dvs. contraţi pentru a arăta partenerului cui aparţine dona. Est pasează, partenerul dvs. de asemenea n-are nimic de adăugat (probabil că are "ceva" Trefle) şi Vest corectează la 3 Pici, după o matură chibzuinţă.

Cartoful fierbinte este în mîna dvs.

Cum continuaţi şi de ce?

Mult succes!

Paul Weinstock

BRIDGE

O ACUZAŢIE FALSĂ

povestire de Pesah
după
L. WEISEL

Omorul ritual, această ticăloasă acuzaţie adusă de-alungul veacurilor, de Pesah evreilor, a generat ură primitivă în minţile neştiutorilor.

Acum, mai nou, ne-am modernizat. Lepădătura fascistă vorbeşte la televizor despre "crimele săvîrşite de evrei" în 1940, în Basarabia, împotriva armatei române, sau despre aceeaşi evrei care, după 1944, au exterminat intelectualitatea română.

Omorul ritual. O temă de Pesah. O temă despre lepădăturile de ieri şi de azi.

Religia noastră cere să dispară din locuinţe, în ajunul sărbătorii de Pesah, orice HAMETZ, adică orice aluat dospit. Şi datoria fiecărui şef de familie este să cerceteze, la lumina unei lumînări, toate ungherele şi colţurile încăperilor, ca să verifice dacă din întîmplare nu au rămas cîteva resturi de pîine sau de aluat. Dacă, în timpul acestei cercetări se recoltează ceva, se strînge cu grijă la o parte, ca să fie ars a doua zi dimineaţă. Aceasta este ceremonia de Hametz.

Într-un an, rabinul de la Alt-Schul din Praga, care locuia alături de sinagogă, după ce s-a conformat cu zel acestui pios obicei, s-a dus să se culce. Dar, abia a adormit şi a fost trezit de un groaznic coşmar. I s-a părut că aude o voce spunîndu-i: "Nu ai cercetat destul de bine camerele tale".

Înspăimîntat, rabinul se scoală şi-şi cercetează încă odată casa. Cum nu a găsit însă nimic, îl trezeşte pe şamăş şi intră cu el în sinagogă. Scotoceşte şi aici peste tot, ca pînă la urmă să intre în nişa unde erau plasate ibricul şi paharul de argint, ustensile sacre servind slujbei de şabat şi sărbătorilor. Dar, ce uimire i-a cuprins pe amîndoi, cînd au observat conţinutul unui ibric! Ibricul era plin cu sînge!

- Lăudat fii Tu, Atotputernice, Dumnezeul nostru, care salvezi poporul tău de la mari primejdii şi care faci praf răutatea duşmanilor noştri, spuse rabinul. Desigur, un om rău a adus sîngele acesta aici, ca să ne aducă la pieire! Vino, spuse el şamăsului, care tremura din tot corpul, vino, trebuie să dispară repede acest hametz periculos.

Au aprins foc, au ars sîngele, au curăţat ibricul şi l-au umplut din nou cu vin. Apoi l-au pus iar la locul lui.

- Să nu vorbeşti nimănui de ceea ce ni s-a întîmplat şi o să vedem ce are să urmeze - spuse rabinul şamăşului. Dar du-te de dimineaţă, din casă în casă şi spune, în numele meu, că astăzi nu vor posti doar primii născuţi, ci întreaga comunitate şi dacă cineva te întreabă care-i pricina, îi vei spune că din cauza evlaviosului Salun, care zace în închisoare.

Şamăsul se înclină cu respect şi ascultă. Rabinul se rugă fierbinte toată noaptea pentru ca Stăpînul Lumii să-i scutească pe evreii din Praga, de nenorocirea care-i ameninţa.

În prima seară de Pesah, evreii de la Alt-Schul din Praga s-au adunat la sinagogă să-şi facă rugăciunea, dar nu veniseră ca de obicei, îmbrăcaţi în hainele lor de sărbătoare, iar veselia obişnuită dispăruse în ziua aceea de pe feţele lor.

Rugăciunile au fost rostite pe un ton trist, în care se amestecau vaietele, dînd impresia unei seri de Tişa-be-Av, cînd se comemorează dărîmarea Templului din Ierusalim. Deodată, spre sfîrşitul ceremoniei, s-au deschis uşile sinagogii şi intrară numeroşi magistraţi şi comisari, urmaţi de soldaţi înarmaţi. Disperarea se zugrăvea pe feţele palide ale credincioşilor şi vaiete se ridicau din toate rîndurile, întretăiate de strigătul "Şma Israel!"...

Rabinul îşi părăsi locul, înaintă la altar, implorînd credincioşii să facă tăcere şi să rămînă liniştiţi. Persoana venerabilă a acestui bătrîn se impuse tuturor, chiar şi creştinilor, şi se făcu tăcere. Atunci, rabinul spuse:

- Nu vă temeţi, fraţii mei. Atotputernicul este cu noi, dacă cineva are motive să ne acuze, să poftească!

După o lungă şi groaznică tăcere, un individ cu zîmbet diabolic ieşi din rîndurile mulţimii, se îndreptă spre nişa periculoasă, apucă ibricul şi paharul de argint, punîndu-le în mîinile unuia dintre magistraţi. Acesta, ridicînd ibricul deasupra paharului, vărsă conţinutul în aşa fel încît toată lumea să poată observa lichidul.

Atunci, se auziră din toate colţurile:

- Oare omul acesta îşi bate joc de noi?

Calomniatorul, blamat şi mut, privea zăpăcit, vinul limpede care curgea din ibric în pahar.

- Şarlatan! - rosti primul comisar, de ce ne-ai vorbit de sînge? Vei plăti scump pentru această glumă.

- Nenorocire mie! - se bîlbîi ticălosul. Dumnezeul lui Israel a făcut o minune!

Şi căzu jos, leşinat.

Toată lumea era stupefiată şi nimeni nu găsea explicaţia acestei scene ciudate, cînd primul magistrat, luînd cuvîntul vorbi astfel:

- Sînteţi, pe bună dreptate, miraţi domnilor. Am venit să constatăm un lucru care v-ar fi putut duce la pieire. Acest mizerabil v-a acuzat că aţi vărsat sînge creştinesc, ca să serviţi la sărbătoarea de astă seară. Îmi dau seama, acum, că o asemenea maşinaţie s-a mai produs şi altă dată şi că, în mod nejust, aţi fost bănuiţi de cruzimi oribile.

Magistratul dădu ordin soldaţilor să-l ia pe mizerabilul acuzator şi să-l ducă guvernatorului oraşului, ca să ştie, şi acesta ce s-a întîmplat.

Evreii au celebrat, în anul acela, Pesahul cu o animaţie neobişnuită, cu inimile pline de recunoştinţă pentru minunata protecţie pe care Domnul le-o acordase.

Traducere de B. Ragus - San-Francisco

O FEMEIE FERICITĂ - schiță polițistă -

W. McSTEVE

Nu ne place să privim adevărurile neplăcute în față.

Nu ne place. Și atunci cînd nu ne place, refuzăm - încăpățânat, crîncen - să luăm cunoștință de acest adevăr.

Asta e valabil pentru milioane de bărbați și femei.

Și cînd e vorba de viața personală (așternutul de-o pildă) și - vai! - cînd e vorba de viața popoarelor (un acord de "pace" de-o pildă, cu indivizi care te mint în față, rînjit)

Ralph Duggle puse jos receptorul telefonului, cu aerul omului care trebuie să se sacrifice pentru binele altuia. Gladys, soția lui, veni lîngă el și-l întrebă cu drăgălășenie:

- Iar trebuie să te duci la ping-pong, dragul meu?

Soțul ei făcu un gest de dezolare.

- Ce vrei, iubito, nu-mi pot lăsa colegii într-un astfel de moment. Astăzi e doar finala. Crede-mă... aș fi preferat de o mie de ori să stau cu tine!

- Dar, cel puțin nu te vei întoarce prea tîrziu?

- Nu... nu cred. În orice caz, tu te poți duce la cinema.

Nimic nu tulbura fericirea tinerei femei, în afara acelui sport care, după cîteva luni de pauză, reușise să i-l captureze din nou pe scumpul ei soț. Ceea ce o mira era grija deosebită cu care Ralph se îmbrăca pentru aceste ieșiri sportive: cel mai frumos costum, cămașă de mătase, batistă parfumată. Într-o seară însă, Ralph s-a întors acasă mai obosit ca în alte dăți, cu o umbră de ruj pe buzele sale. Tremurînd, Gladys i-a atras atenția. Dar soțul ei, o clipă descumpănit, nu avu mari dificultăți s-o convingă că fusese lovit de o minge peste gură. Nu era deci ruj de buze, ci urma lăsată de o dîră de sînge. Doamna Duggle se simți sincer emoționată. Jocul de ping-pong oferea deci pericole pe care nu le bănuise niciodată. Era de acord ca Ralph să-și întrețină prin sport sănătatea, dar nu putea admite să se desfigureze. Ea începu să îl roage atît de mult să renunțe la ping-pong, încît Ralph Duggle pentru a face pe placul soției lui, consimți.

Trecură cîteva săptămîni. Apoi, într-o joi, Ralph Duggle își înștiință soția că trebuie să plece neapărat la Weaverton, pentru a da o mînă de ajutor prietenului său Williams cofetarul, care făcea tocmai în acea zi un dever mai mare ca oricînd. Și astfel, joile era din nou absent de acasă. Se părea că lucrul la cofetăria lui Williams îl obosea pe Ralph la fel de mult ca și partidele de ping-pong. Gladys ajunsese, de aceea, la concluzia că trebuia să-l găsească neapărat pe acel domn Williams și să-l facă să înțeleagă că nu trebuie să abuzeze de bunăvoința soțului ei.

Cînd sosi la adresa pe care o găsi în cartea de telefon, constată că magazinul este închis. Pe ușă atîrna un anunț: "magazinul este închis în fiecare joi".

Așa dar, de cîteva joi, soțul ei o mințea.

Cu ce se putea ocupa ticălosul de el, în acele după amieze, succesiv consacrate ping-pongului și cofetăriei? Și biata doamnă Duggle se văzu nevoită să-și amintească de oboselile lui conjugale, de cearcănele de sub ochi și abia acum să fie convinsă că urmele dîrei de sînge, erau de fapt tot ruj de buze... Cum să afle însă adevărul?

Gladys își aminti că citise odată, într-un ziar, reclama unui detectiv particular. Se prezentă la adresa indicată și, după primele cuvinte, detectivul Mac Farlan îi spuse sărmanei femei că era mai mult ca sigur că soțul ei avea o amantă.

- Dar - protestă ea - poate că soțul meu îmi ascunde altceva. Nu trebuie să fie vorba neapărat de o amantă.

- Voi cerceta pe teren și, în curînd, voi putea să vă furnizez date precise - o asigură detectivul.

Și, într-adevăr, în prima vineri, detectivul îi înmînă o foaie de hîrtie pe care erau dactilografiate următoarele:

"Domnul Duggle a luat metroul la stația Larbead. A coborît la stația Middlefox, îndreptîndu-se fără grabă spre Conraw Street. A intrat în casa cu nr. 158. A ieșit, după trei ore, împreună cu o tînără blondă; cei doi au pornit spre Dalton Square. Au intrat într-un cafe, unde i-am lăsat, socotind probele suficiente..."

- Ei, - făcu detectivul cu un aer satisfăcut. Ce v-am spus, doamnă Duggle? Toți bărbații își înșeală nevestele!

- Eu una - proclamă nefericita Gladys - încă nu pot crede că bărbatul meu mă înșeală.

- Cum credeți - replică detectivul. Dar pentru că puneți la îndoială exactitatea investigațiilor noastre, vă rog să binevoiți ca în prima joi, să mă însoțiți pentru a vedea, cu proprii dvs. ochi, în ce constă "ocupațiile" domnului Duggle...

Și astfel, în joia următoare, Gladys se întîlni cu detectivul Mac Farlan la cafeul din fața casei cu pricina.

- A trecut o oră de cînd soțul dvs. a intrat cu blonda. Nu ne rămîne decît să așteptăm.

Gladys contemplă ferestrele închise, în spatele cărora era foarte posibil să se petreacă unele lucruri destul de penibil de imaginat. În cele din urmă, nemaiputînd răbda, ea spuse:

- Nu vreau să mai aștept. Poate că soțul meu a ieșit pe scara de servici.

PRODUSE DIN CARNE

Dany Cohen

- Salamuri şi afumături din producţie proprie
- Pescărie
- Legume congelate
- Salate
- Conserve la preţ de cost

En gros şi en detail

Primim comenzi pentru recepţii şi orice evenimente plăcute

STRICT CAŞER

RISHON LE ZION
– NOUA ZONĂ
INDUSTRIALĂ –
BEIT GHIRON
TEL. 03/9611060 – 9612130

HAG PESAH SAMEAH!

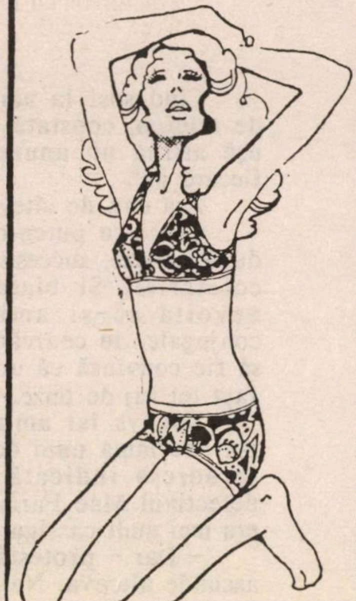

– Aşteptaţi – îi spuse detectivul. Nu există altă ieşire. Veţi putea şti astfel tot adevărul.

În cele din urmă, Ralph îşi făcu apariţia ţinînd de braţ, cu vizibilă tandreţe, o blondă.

Doamna Duggle se ridică şi ieşi în cale, urmată de detectiv, care îi spunea:

– V-am prevenit, doamnă. Aveţi proba cea mai clară a infidelităţii soţului dumneavoastră.

În clipa aceea, onorabilul Mac Farlan recepţionă o pereche de palme care, în mod logic, ar fi trebuit să fie aplicate pe obrazul lui Ralph Duggle.

Două zile mai tîrziu, fără a-şi fi revenit încă din stupefacţie, detectivul primi la birou o scrisoare din partea doamnei Duggle în care aceasta, indignată, îi scria:

"Soţul mi-a mărturisit totul. Săracul de el, e nevinovat. Femeia aceea nu era amanta lui. Este soţia unui prieten. Căuta un apartament de închiriat şi soţul meu s-a oferit s-o ajute. Din cauza dumitale, dacă n-aş fi avut prevederea de a constata totul cu proprii mei ochi, aş fi putut să-mi distrug căsnicia, încetînd de a mai fi o soţie fericită. Frumoasă meserie ţi-ai ales, domnule Mac Farlan, n-am ce spune! Să împovărezi cu vini imaginare oameni care nu fac altceva decît să se devoteze cauzei prieteniei..."

Traducere de Lola Kreps

● Garanţie – un an de la instalare.
Cu posibilitate de prelungire. ●

PENTRU IGIENA PERSONALĂ

Producător şi distribuitor: "BIDAN" – BNEI BRAK
Str. Hakishon nr. 16
Tel. 03/5709955 – 5709977 – 5700831

BIDAN

COMODITATE • IGIENĂ • SĂNĂTATE
INTERESANT ŞI FOARTE UTIL!

• **BIDAN este un scaun modern care transformă orice closet în bideu şi foloseşte la spălarea părţilor inferioare ale corpului cu ajutorul unui jet de apă caldă şi la uscarea cu un curent de aer cald.**

• Astfel se creează pentru cel ce-l foloseşte o senzaţie de **totală curăţenie şi prospeţime.**

• Noul procedeu este binevenit atît pentru **adulţi** cît şi pentru **copii**, evitîndu-se contactul mîinii cu fecalele şi secreţiile urît mirositoare şi total insalubre. **Femeile gravide** găsesc prin **BIDAN** o rezolvare ideală a igienei speciale care li se impune, **suferinzii de erupţii, eczeme în părţile interne** simt o alinare a durerilor, iar cei **bolnavi de hemoroizi** pot realiza chiar evitarea operaţiei.

BIDAN-ul se prezintă într-o varietate de modele şi culori:
- **BIDAN TURBO**, aparat care încălzeşte apa şi usucă cu aer cald, cu 150x5=750 şkalim
- **BIDAN CU ÎNCĂLZIREA APEI**, cu 150x4=600 şkalim
- **BIDAN OBIŞNUIT**, cu 75x3=225 şkalim
- **Se fac instalaţii în orice loc din ţară • Se poate plăti cu carte de credit •**
- **Instalarea este simplă şi uşoară – 75 şkalim (inclusiv legătura electrică)**

Căutăm agenţi de vînzare (bărbaţi, femei)
a instalaţiei BIDAN în toată ţara.
Condiţii atractive.

S. IACOBSON

DIRIJOAREA - nuvelă -

- Domnul Robert Mesinger?

Ziaristul Robert Mesinger se ridică. Îi strînse mîna.

- Ia loc, te rog.

Cînd doamna Roth se întoarse cu spatele la Robert pentru a-şi lua un scaun, acesta păli brusc.

Ziaristul avu o clipă de dezechilibru.

Cînd ajunse la redacţie, Robert găsi un bilet pe birou: "Vino la mine. D." D. era directorul ziarului. Se dezbrăcă de palton. Pe geam se reflectau norii denşi ai unei dimineţe friguroase de decembrie şi uneori se auzeau răbufnirile vîntului. Bătu la uşa directorului şi se auzi: "intră". Directorul, scund, cu o chelie frontală, cu ochelari cu rame groase, îl pofti să şadă.

- Ascultă, Robert, tu eşti un reporter vechi, ai experienţă, ai cap şi o mîncărime de condei care provoacă interesul cititorului.

- De aia m-aţi chemat? Atunci, după lauda asta introductivă, pot să sper o urcare de salariu?

- Totdeauna poţi să speri. E sănătos şi poate că o să vină şi ziua măririi salariului.

- De ce nu azi dacă sînteţi atît de mulţumit?

- Hai să trecem la lucruri serioase.

- Salariul meu, nu e un lucru serios?

- Este, dar nu în momentul de faţă. Vreau să iei un interviu care să dea cititorului profilul adevărat al unui personaj ieşit din comun.

- Ce e acest personaj? Scriitor, poet, deputat, ministru? Şi de ce din toţi reporterii m-aţi ales pe mine?

- Acest personaj e o femeie talentată. Cu o forţă morală rară, o inteligenţă deosebită. Te-am ales pe d-ta fiindcă eşti responsabilul rubricii artă-cultură-muzică şi... ai să vezi ulterior legătura.

- De ce este nevoie ca interviul să descopere - după cum înţeleg - dedesubturile acestui personaj?

- Nu "dedesubturile", dragul meu Robert, ci adevărata ei personalitate.

- Puteţi să-mi daţi amănunte?

- Nu prea multe ca să nu-ţi răpesc surpriza pe care o poţi avea. În orice caz e o celebritate în lumea artei şi cum te cunosc sînt sigur că ai să te documentezi. Pregăteşte-ţi bine întrebările. Eu nu ţi le limitez. Nu fii agresiv, dar caută să afli cît mai mult despre viaţa ei.

- Am înţeles.

Directorul îi dădu adresa şi numărul de telefon al Doamnei Clara Roth Weiler şi adaugă:

- Nu-i o sarcină uşoară, dar îţi va face plăcere, cititorii vor fi interesaţi şi ziarul se va vinde.

Robert plecă din biroul directorului oarecum descumpănit. Doamna Roth Weiler era într-adevăr o figură cunoscută în viaţa artistică, însă fiind mai mult plecată în străinătate, ştirile cu privire la activitatea ei erau relatate pe scurt şi nu-şi amintea prea bine dacă era pianistă sau harpistă. Totul era vag. Totuşi, în acea seară, telefonă:

- Pot vorbi cu d-na Roth Weiler?

- Cine întreabă, vă rog?

- Robert Mesinger.

- Aici e secretara. În ce problemă doriţi să vorbiţi cu d-na Roth Weiler?

- O problemă personală.

- Un moment. (pauză) Alo? Vorbeşte d-na Roth Weiler.

- Bună seara, doamnă. Sînt Robert Mesinger de la ziarul "Orizontul".

- Şi ce pot face pentru D-ta?

- Nu mare lucru. Să-mi acordaţi puţin din timpul dvs.

- Asta e un lucru foarte mare. Cît timp şi în ce scop?

- Greu de spus cît timp va cere. Scopul e un interviu pentru ziar.

- Interviu? Despre ce?

- Despre tot ce vă interesează, ce vă preocupă, despre trecut, prezent...

- Ooo! O autobiografie cum văd pe care s-o pun în condeiul d-tale. Nu pot răspunde imediat. Am să-ţi telefonez.

Într-adevăr, după cîteva zile Robert primi încuviinţarea. Se prezentă în ziua stabilită şi fu primit într-un salon somptuos: colonade, mobilier cu desăvîrşire original, într-un colţ, pe o mică estradă cu cîteva trepte, un pian cu coadă, pupitre, o instalaţie stereofonică extrem de sofisticată şi peste tot casete, compactdiscuri şi note, note, pretutindeni. Robert se aşeză pe un scaun, puse geanta lîngă el şi aşteptă. Uşa se deschise, apăru secretara care îl anunţă că doamna Roth va veni imediat. După zece minute, din fund apăru cineva care se apropia cu paşi eleganţi, puţin săltaţi: o femeie cu o siluetă suplă, îmbrăcată cu o rochie albastră de caşmir. Un obraz cu pometii preominenţi, cu pistrui mărunţi, cu păr roşu închis, ochii mari verzi de o strălucire stranie şi vicleană în acelaşi timp. Îi întinse mîna:

- Domnul Mesinger?

Robert se ridică, îi strînse mîna.

- Ia loc te rog.

Cînd doamna Roth se întoarse cu spatele la Robert pentru a-şi lua un scaun, acesta, care-i urmărea mişcările, păli brusc. Femeia era cocoşată. O cocoaşă minusculă, într-o parte a spatelui, un fel de mică movilă care întrerupea senzaţia de armonie ce părea să iradieze din fiinţa acestei femei. Ziaristul avu o scurtă clipă de dezechilibru organic. Parcă se întrerupsese un circuit electric în momentul cînd se proiecta o lumină efervescentă pe un tablou. D-na Roth Weiler observă atentă scena, fără să facă vreun gest.

- Luaţi loc, repetă ea.

- Mulţumesc.

Robert îşi pregăti reportofonul cu încetineală numai pentru a-şi acorda timpul necesar revenirii la liniştea anterioară surprizei.

- Robert, îmi dai voie să-ţi spun pe nume? Îmi pare rău că te-am surprins şi ţi-am tulburat gîndurile, dar ştiu că reporterii nu-şi pierd cumpătul în orice ocazie critică ar fi.

- Doamnă...

- Clara!

- Doamnă Clara, sînt reporter de război aşa că nu mă aştept la evenimente dramatice şi nici realităţile umane nu mă descumpănesc cu uşurinţă aşa că puteţi fi liniştită.

- Eu sînt împăcată cu trecutul meu şi optimistă pînă la exces cu privire la prezentul şi viitorul meu.

- Bravo! Să începem deci. Cu ce vă ocupaţi? Care e profesiunea dvs.?

- Sînt dirijoare. Dirijoare de orchestră simfonică, bineînţeles.

- Dirijoare?

Mirarea din glasul lui Robert erupse strident.

- Ce te aşteptai să fiu? Vrăjitoarea din basmele copiilor? Dirijoare cu succes naţional şi internaţional şi aş putea spune că m-am dedicat trup şi suflet - şi cocoaşă - acestei cariere.

- Povestiţi-mi ceva din viaţa dvs., desigur ceea ce credeţi să se poate povesti publicului.

- Viaţa mea? M-am născut într-o zi de mai cu grădini înflorite şi părinţii mei au simţit că vîntul iernii a suflat asupra lor cînd doctorul le-a comunicat "surplusul" anatomiei mele. Cînd am început să-mi dau seama de ceea ce "purtam", pe la 6 - 7 ani, m-am întrebat bineînţeles, "de ce eu?". De ce eu şi nu "alţii", de ce eu şi nu mătuşa mea , verişoarele mele? Şi nimeni nu mi-a răspuns fiindcă nimeni nu era în stare să răspundă la o întrebare atît de stupidă. Aveam impresia că toată lumea, tot globul pămîntesc îl căram pe cocoaşa mea ca zeul din poveste... Pe drum spre şcoală, cu spatele lipit de ziduri, ca să ascund trecătorilor ceea ce ei vedeau din primul moment şi mai ales ca să evit acest contact îngrozitor de obscen al mîinilor lor care căutau cocoaşa mea ca să le zîmbească norocul. Era ca şi cum mi-ar fi atins sînii sau burta sau locurile cele mai intime ale corpului meu. Nu mai vorbesc de cruzimea copiilor aşa zişi normali, rîsetele lor, şoaptele lor, uneori compătimirea lor uleioasă, care parcă masca batjocura ascunsă şi superioritatea lor de copii "normali". Îi loveam, îi îmbrînceam, îi trînteam cu furia aceea copilărească, spontană care era de fapt furia contra destinului meu. Mă uitam în oglindă de zeci de ori pe zi, mă priveam din faţă, din spate, din profil, îmi despuiam corpul, căutam mereu o poziţie din care să nu se vadă "aia" şi nu reuşeam s-o fac invizibilă. Cînd s-a născut fratele meu, aveam 8 ani. Am năvălit în cameră să-l văd gol, să caut, poate avea şi el "aia" şi, doamne sfinte cum aş fi vrut atunci să aibe şi el ce aveam eu, dar nu avea. Şi în clipa aceea de copilărească şi cruntă deznădejde am început să urlu hohotind de plîns. Numai eu sînt vrăjitoarea cu cocoaşă, eu sînt monstrul din familie. Curios, ulterior nu l-am duşmănit, era un băieţel blond, bucălat, cu gropiţe şi, pînă azi mi-a fost de un mare sprijin.

- Eraţi o elevă bună?

- Cred că eram aşa de nesăţioasă să parvin, să reuşesc ce n-a reuşit nimeni şi reuşita mea să anuleze totdeauna amprentele dramei trupeşti şi sufleteşti a cărei actriţă principală eram. Muzica era atunci, pentru mine refugiul în restrişte, speranţa în viitor şi contraponderea sufletească a deficienţei mele trupeşti.

- Care a fost perioada cea mai grea?

- Au fost multe. Prima a fost vîrsta pubertăţii. Nu era numai revoluţia organică, dar simţeam o nevoie debordantă de a place, de a fi curtată. Începeam să cred în "atributele"mele personale, dar mi se părea că aceste atribute nu pot să contracareze "atributul" meu congenital. Cînd stăteam de vorbă cu băieţi şi fete eram tot timpul în mişcare cu grija de a nu-i lăsa să-mi vadă spatele, lucru care era secretul lui Polichinelle . Îţi închipui ce fel de perpetuum mobile eram că uneori mi se spunea "Clara, ce dracu' ai de te salţi şi te roteşti tot timpul?

- În acea perioadă, cui vă mărturiseaţi necazurile? Părinţilor, prietenilor?

- (Mică pauză) Părinţii mei au fost extrem de înţelegători şi n-au bruscat situaţiile; au discutat cu mine deschis despre toate temerile mele, despre sentimentul invalidităţii care uneori, depăşea puterea mea de acomodare. Nu au negat realitatea şi m-au ajutat să-mi construiesc viaţa aşa cum doream. Însă, pe atunci, jurnalul meu intim era adresa nenumăratelor mele "crize".

- Sînteţi, oare, aşa de crudă cu dvs. înşivă?

- Da! Să ştii că pînă azi mă judec real, mă autocorectez şi nu-mi permit efuziuni lacrimogene sterile care m-ar costa foarte scump şi mi-ar şubrezi umorul meu care e foarte robust şi care m-a susţinut în cele mai grele clipe. Vreau să adaug ceva: nu ştiu dacă ai citit vreodată "Cartea de la San Michele" a lui Axel Munthe. E acolo o schiţă, "Însoţitorul de cadavre". Autorul călătorise o noapte întreagă într-un vagon de marfă împreună cu două coşciuge şi un omuleţ cocoşat, nostim, care însoţea morţii pînă la destinaţie. Pînă la urmă, tot glumind, omuleţul a încurcat coşciugele astfel că generalul erou a fost înmormîntat într-un cătun pierdut din Liguria, iar ciobanul din Sicilia a fost înmormîntat cu onoruri militare. Acest "însoţitor" de cadavre m-a învăţat ceva: să văd printre altele şi caraghioslîcul existenţei noastre, farsele pe care le face viaţa. Caraghioslîcul vieţii mele, de pildă. Destinul m-a făcut femeie, cocoşată, dirijoare de orchestră şi într-atît de nebună, încît să fiu gata întotdeauna să afirm că o invaliditate poate fi sursa unei fericiri curioase, atunci cînd există o voinţă tenace.

CARTEA ROMÂNEASCĂ ÎN ISRAEL
Vizitaţi reţeaua magazinelor
«LIM»
TEL AVIV: str. Erlinger 7 (Tahana Mercazit veche). Tel. 03-6391735
IERUSALIM: str. Iaffo 63 (în pasaj), 02-250612
HAIFA: str.Herzl 61 (Kikar Talpiot), 04-671292
RISHON LE ZION: str. Rothschild 6, 03-9666261
BEER SHEVA: str. Histadrut 56, 07-236738
NATANIA: str. Şmilanski 10, în pasaj, 09-615860
CFAR SABA: str. Weizman 92, în pasaj, 09-958118

- În perioada adolescenţei aţi iubit? Vi s-a întîmplat să vă îndrăgostiţi?

- Sigur. Mi-au plăcut băieţii. M-am îndrăgostit prima oară de un băiat cu părul negru şi ochi negri, tăciune.

- Şi... v-a respins?

Clara se gîndi puţin.

- N-aş zice că m-a respins, dar mă plîngea de milă că aveam ce aveam şi cînd am observat că îmi zdruncină "structura mea interioară" şi aproape că mă face să cred ceea ce nu am crezut niciodată, atunci i-am spus: "Tu eşti un băiat drăguţ, dar te delectezi cu defectele altora şi eu nu sînt dispusă să aud zi de zi ceea ce îmi lipseşte. Vreau să aud ceva despre ce am bun, frumos şi interesant". Şi l-am dat dracului.

- Acum - spuse Robert - aş vrea să stiu cum s-a născut pasiunea pentru muzică.

- Adică în ce fel am reuşit să realizez unul din caraghioslîcurile mele: cocoşată şi dirijoare? Cîntam la pian şi se pare cîntam foarte bine, exerciţiile de zi cu zi le făceam cu o exactitate şi o voinţă de fier, dar gimnastica aceasta austeră a tehnicii pianistice îmi dădea senzaţia că mă aflu într-un spaţiu limitat şi mobilitatea mea, care era lupta mea "poziţională" pentru a evita o vizibilitate crescută a corpului meu, era redusă la aceleaşi gesturi. Parcă simţeam nevoia de a ridica tot timpul mîinile spre cer, nu ca o imprecaţie către divinitate ci ca o eliberare din cursa unor cîrcei invizibili sau ca un fel de descătuşare gen Isadora Duncan - coregrafică - din lanţurile invizibile care mă legau de pian. În acelaş timp simţeam nevoia ca muzica să continue, sunetele să crească sau să scadă în intensitate ca un fel de acompaniament al gestului. Frecventam concertele cu regularitate, cu religiozitate, aş zice. Ele mă duceau într-o lume alegorică. Urmăream dirijorul, mişcarea orchestrei şi simţeam că această multiplicitate de sunet, ritm si culoare constituie o ţesătură inextricabilă care încadra exterior, ţesătura interioară a melodiei. Din ce în ce creştea în mine dorinţa de a interpreta gestic ceea ce compozitorul a creat.

- Şi nu v-aţi gîndit că n-o să fie uşor?

- La conservator m-am înscris şi la clasa de compoziţie şi dirijat. Chestia asta a zguduit puţin comisia care trebuia să mă accepte. Această comisie, înainte de a-şi pune problema dacă aşi corespunde muzical, se preocupa de realitatea fizică, dacă aş putea, trupeşte, să fac faţă cerinţelor. Mi-au cerut certificate medicale iar ortopedul meu, care mă cunoştea din copilărie, a fost încîntat să audă ce intenţionez să fac şi mi-a dat unul din cele mai frumoase certificate medicale care s-au dat cîndva, dar mi-a spus cîteva lucruri nu prea atractive : "Draga mea, te cunosc şi te apreciez şi aş dori tuturor pacienţilor mei exuberanţa şi bucuria de a trăi şi a învinge pe care o ai dumneata. Şi sînt sigur că am să asist la primul concert şi o să aplaud atîta încît mi-e teamă că eu, ortoped, o să-mi fracturez degetele.". Totuşi ortopedul a adăugat: "Acuma am să-ţi spun ceva neplăcut, dar care intră în contextul activităţii d-tale viitoare. Te-ai gîndit cum ai să răspunzi la reacţia publicului, la apariţia pe podium? Poate ai să auzi un murmur, un "ah" de undeva, un hohot de rîs din altă parte, un început de fluierat. Cred că la asta trebuie să te gîndeşti, înainte să începi". Fraza asta mi-a dat de gîndit şi-mi dă pînă astăzi, înainte de fiecare apariţie a mea pe scenă. Comisia nu a mai avut ce spune în privinţa "fizicului" meu şi a început să cerceteze aptitudinile mele muzicale. Am fost admisă şi repartizată în clasa unui dirijor de mare valoare. Au fost ani grei, dar frumoşi, plini de neprevăzut şi pînă azi descifrarea unei partituri, fie ea cît de clasică şi cunoscută e plină de surprize. Am terminat conservatorul cu succes şi încet, încet am început cariera mea de dirijoare. Îmi amintesc de fiecare dată cînd aveam prima repetiţie cu o orchestră oarecare şi le spuneam: "Aveţi în faţă o dirijoare care e altfel. Mai întîi e o femeie, apoi o femeie care e aşa cum sînt eu construită (evitam să pun punctul pe i). Încercaţi să uitaţi acest lucru şi priviţi în cursul repetiţiei numai la braţele mele. Cred că ele vă vor spune mai mult despre muzică, decît plusul meu". Aşa îmi continui munca, fără nici un complex decît poate, uneori, cu teama că n-am să pot să realizez integral tot ceea ce mi-am propus.

- Doamnă Clara, daţi-mi voie acum să intru puţin în viaţa dvs. particulară. Sînteţi căsătorită? Aveţi copii?

În ochii Clarei licări o undă de ştrengărie:

- Dacă nu întrebai asta ziceam că eşti un reporter - cum să zic - timid, care nu vrea să abordeze subiecte explozive şi - uite - n-am avut dreptate. Sînt sigură că întrebarea asta ascunde - de fapt - întrebarea cheie: a existat oare un bărbat care s-ar fi putut decide la un asemenea pas? Oare te-ar fi iubit cu toate că... etc. etc.? Da! De fapt, nu el m-a ales, ci eu l-am ales. Să nu crezi că l-am "silit" să facă pasul ăsta cu ajutorul vreunei tactici scabroase "de alcov" - cu toate că... m-ar fi tentat, într-atît îl plăceam. L-am convins că aşa cum sînt, nu sînt de lepădat şi că am o sumedenie de "arme" ascunse, suficiente pentru a cuceri un bărbat, cu alte cuvinte l-am îndoctrinat (ce cuvînt oribil), dar fără pisălogeală... ci cu tandreţe, cu duioşie, cu - hai să am curaj - o aură caldă de senzualitate şi cu puţină viclenie feminină. A văzut o altă realitate decît aceea la care se aşteptase şi, corect, mi-a expus toate gîndurile, reticenţele, aspectele sociale ale unirii noastre. Le-am analizat amîndoi cu seriozitate şi am văzut, la sfîrşit, că avem puncte comune şi că o diferenţă trupească nu este o piedică în calea fericirii.

- Şi aşa a fost în realitate?

- Ne-am căsătorit. Am o fată fermecătoare, sveltă, care fură privirile tuturor. E la universitate, învaţă biologia, vrea să se dedice carierei universitare. Mi-aduc aminte că, în sala de naşteri, cînd am auzit primul plînset, am strigat: "doctore, nu are?" "N-are nimic. E întreagă şi sexy. E..." Ce vrei să mai şti, dragă Robert?

- Te ocupi şi de lucruri mai prozaice? Găteşti? Cîrpeşti?

- Cîteodată, cînd vreau să mănînc ceva deosebit, dar nu întotdeauna reuşesc. De cîrpit nu am timp şi nici nu am ce. Cumpăr numai lucruri noi. Şi nu uita că trebuie să-mi feresc mîinile; sînt pianistă şi dirijoare iar mîinile mele constituie armele succeselor mele. În orele libere citesc partituri sau discut cu familia sau... visez.

- La ce?

- La o lume mai bună, la o pace pentru ţara mea, ţara asta mică; visez un concert în Iordania. Sau la Singapore. Sau în Indonezia.

- Şi, mai tîrziu, peste ani, cînd vei fi mai vîrstnică ce ai vrea să faci?

- Poate să încep să-mi scriu memoriile că multe şi aventuroase au fost întîmplările vieţii mele şi uite, vezi, eu ţi-am mărturisit azi o parte din ele şi mi-e teamă că n-ai să mai cumperi cartea cînd va apare.

- Am s-o cumpăr fiindcă memoriile d-tale au ceva care s-ar putea caracteriza într-o frază: "Amintirile celei care a învins soarta".

- Nu e rău titlul.

Clara se ridică privind pe fereastră, se îndreptă apoi spre Robert şi-i spuse:

- Acum cred că ai destul material pentru interviul "senzaţional" pe care îl vei face.

Robert se ridică şi el, închise reportofonul şi cu puţină emoţie în glas murmură:

- Doamnă Clara, am venit aici convins că am să ascult toată tirada celui intevievat care-şi expune calităţile personale sau care ia poza "maestrului" necontestat, care spune "numai" adevăruri "primordiale" chipurile şi m-am trezit în faţa unui personaj simplu, cald, omenesc în cel mai amplu sens al cuvîntului şi pentru asta îţi mulţumesc. O secundă, d-nă Clara. Ai avut vreodată vreo poreclă?

- În şcoală mi se spunea, pe şoptite bineînţeles, domnişoara Coco. Nu m-a supărat fiindcă îmi amintea de Coco Chanel; bine că nu m-au poreclit domnişoara Quasimodo... D-ta, Robert ai fost un reporter inteligent, delicat. Şi mai ales, m-ai lăsat să vorbesc...

Articolul intitulat *O dirijoare cu "cîntec"*a apărut. Şi a avut un succes extraordinar. Ulterior a apărut sub formă de broşură tipărită sub auspiciile "Asociaţiei pentru respectul omului".

În urmă cu cîteva zile a apărut în ziare o notă scurtă:

"În ziua de 20 decembrie 1993 a avut loc la Bayreuth un concert. D-na Clara Roth Weiler a dirijat orchestra radiodifuziunii germane care a interpretat "Cîntecul pămîntului" de Mahler. O dirijoare israeliană, în bîrlogul lui Wagner, dirijînd muzica unui alt evreu, Mahler. Bravo!"

Vizita regizorului de film Steven Spielberg în Israel s-a transformat, graţie presei şi televiziunii, într-un adevărat spectacol.

Purim Spielberg.

●

Un nou scandal provocat de Jirinovski. El a cerut, în plină şedinţă, ca toţi candidaţii la funcţia de preşedinte al parlamentului să fie trimişi la spitalul de psihiatrie din Moscova.

Eu cred că omul are dreptate. Trebuie într-adevăr să fi nebun pentru a-ţi închipui că vei reuşi să conduci, ca lumea, dezbaterile unei adunări unde aproape 50% dintre deputaţi sînt fie oamenii lui Jirinovski, fie aliaţii acestuia.

RESTAURANTUL ROMÂNESC
RUSTIK

. vă invită să vă delectaţi
cu o varietate de preparate culinare
- româneşti şi ungureşti -
alături de renumitul grătar românesc

PREŢURI CONVENABILE

PRIMIM COMENZI PENTRU
FESTIVITĂŢI DE 40 PERSOANE.
AMBIANŢĂ PLĂCUTĂ.

IERUSALIM, Str. Shlomzion
Hamalka 18 (în clădirea Ahim Israel)
Deschis zilnic între orele 12 - 24
Pentru informaţii şi rezervări locuri
sunaţi la 02-233293

HAG PESAH SAMEAH!

BENCHETRIT & BOHBOT
avocat care vă poate înlesni stabilirea în
CANADA. Adresa: 2100 rue Guy Suite 208.
Montreal - Quebec - Canada H3H2M8

GARAJUL TORNER

HOLON - Zona industrială
str. Hamerkava 5 (vis-a-vis de Tempo)
03 - 5560292

oferă servicii pentru

TOATE TIPURILE DE AUTOVEHICOLE
- EUROPENE, JAPONEZE, AMERICANE -

CALITATE şi ÎNCREDERE

HAG PESAH SAMEAH!

Dintre toţi membrii guvernului de la Ierusalim singurul care nu a făcut declaraţii nesocotite pe marginea "procesului de pace" este Israel Keisar, ministrul transporturilor.

Să-i dăm Keisarului ce e al Keisarului: tăcutul demnitar nu se lasă transportat de pasiuni şi nu deraiază niciodată de pe linia pe care s-a obisnuit să meargă.

SARA

NANDO MARIO VARGA

Mai de mult, prin anii '30, tatăl Sarei, descurajat de viaţa grea din Eretz Israel, a hotărît să-şi ia nevasta şi fetiţa şi să se întoarcă în Galuth. "Acasă". Acolo, în Galuth, e mai bine. Acolo nu sînt nici arabi care să înfigă cuţitul în tine, nici hamsinuri distrugătoare, nici impozite care să-ţi ia pielea de pe tine. Acolo, în Galuth, e mai bine.Acolo e mai bine! Oho! Muuuuult mai bine! Aşa a început totul.

După prima cotitură, maşina dispare, lăsînd în urma ei nori de praf. Rămasă singură, Sara priveşte curioasă casa în faţa căreia se oprise. Totul pare neschimbat. O fracţiune de secundă se vede copil plăpînd, în rochiţa galbenă, cu ochii în lacrimi, urcîndu-se în căruţa lui nea Izu şi pornind cu părinţii pe drumul necunoscut al pribegiei. Şaizeci de ani au fost departe de Israel, Doamne, cînd au trecut? Intră în curte. Coborînd aproape în fugă treptele verandei, o femeie tînără îi vine în întîmpinare, cu braţele întinse.

– Doamna Levi, nu?

O priveşte mirată. Fără să aştepte vreun răspuns, femeia îi ia valizele, vorbind neîncetat. Sub avalanşa amintirilor, contactul cu realitatea se realizează cu greutate. Treptat, vocea femeii devinde din ce în ce mai clară.

– ...deci totul va fi bine. Vai, cît mă bucur, doamna Levi!

– Mă cheamă Sara. Te rog să-mi spui pe nume.

Femeia se opreşte brusc şi, întorcîndu-se cu faţa la bătrînă, o cercetează cu atenţie.

– Deci vorbiţi? Am crezut... scuzaţi-mă, doamnă...

– Sara.

– Am crezut... Sara, că eşti mută. Mă priveai cu ochii mari, iar buzele-ţi tremurau, chinuindu-se parcă să articuleze un cuvînt. Da, da. Am crezut că eşti mută. Ce proastă sînt...

Sara reflectează... Să-i explice? Prea complicat şi, la urma urmei, lipsit de importanţă pentru o străină. Privirea-i descoperă noi locuri familiare. Mica livadă, cuşca cîinelui şi, acolo, între cei doi copaci, leagănul care parcă o aşteaptă. O primă pornire o îndeamnă să fugă şi să se dea în leagăn ca în copilărie. Îşi reprimă însă imediat dorinţa nebună, conştientă de stupiditatea gestului. Dina, parcă aşa semnase scrisoarea, vorbeşte. Treaba ei. Intrînd însă în casă, mobila modernă şi noua distribuţie a camerelor o readuc brutal în actualitate. Totuşi, o prezenţă familiară o face să se oprească în mijlocul camerei. E acolo. Lîngă fereastră. Cu ochii în lacrimi, se apropie şi mîngîie lemnul bătrînului balansoar.

– Îl avem de la vechiul proprietar. O moştenire de la unchiul său, nea Izu, căruţaşul. Ne-a rugat să-l păstrăm. I-am îndeplinit dorinţa. Ce-i cu tine, Sara? Plîngi?

– Aici stătea mama. Era al ei. Cum se însera, îşi lua ceva de lucru, se aşeza în balansoar şi-l aştepta pe tata. Eu stăteam la picioarele ei, mă jucam cu Dada şi o priveam.

– Dada? Ce nume ciudat. Era sora ta?

– Soră? zîmbeşte Sara. Se apleacă cu greutate, deschide un geamantan şi scoate o păpuşă. Îi mîngîie părul blond şi-i sărută ochii albaştri. Ea este Dada.

În graba plecării, mama şi-a uitat balansoarul. Eu însă n-am uitat-o pe Dada. Niciodată.

Uitînd de prezenţa Dinei, bătrîna se aşează cu un oftat de mulţumire în balansoar, strîngînd la piept păpuşa.

– Mă duc să fac o cafea, şopteşte Dina.

Glasul ei este înghiţit de tăcerea care învăluie camera. Legănarea balansoarului o poartă într-o lume de mult apusă. Tata, nervos, slăbit, cu cearcăne mari, plimbîndu-se de la un capăt la altul al camerei. Pumnul izbind masa. Glasul puternic făcînd să tremure geamurile. Ploaia. Interminabila ploaie a sfîrşitului de ianuarie. În balansoar, mică, cu părul strîns într-un coc neglijent, mama. Plîngînd, implorîndu-l pe tata să renunţe la gîndul plecării. Şi ea. Strîngînd-o în braţe pe Dada, privindu-şi părinţii şi neînţelegînd nimic. Şi mai presus de toate, foamea. Da, asta nu se poate uita niciodată. Foamea îngrozitoare. Felia de pîine neagră şi cana cu ceai. Doamne, cît urăşte ceaiul şi pîinea neagră. Din ce în ce mai des, un cuvînt necunoscut rostit cu spaimă şi dispreţ de mama, dar cu speranţă de tata. Galut. Mult mai tîrziu va înţelege cîtă durere, umilinţă şi moarte cuprinde teribilul cuvînt.

– Cum vrei cafeaua, Sara? Dulce sau amară?

Cine întreabă? Mama? Nu. Ei nu aveau cafea.

– Amară, răspunde automat.

Amar, adjectivul care i-a ştampilat întreaga existenţă. Gîndurile aleargă nebune. Oraşul de la malul Dunării cu străzile lui circulare, cu castanii şi salcămii mirositori. Magazinul plin de dulciuri deschis de tata. A început o viaţă nouă. Numai mama plîngea în fiecare zi. În afară de Şabat. Mama în seara de Şabat. Cu părul lăsat să cadă în valuri peste umeri, îmbrăcată în rochia albă cu buline negre, aprinzînd lumînările. Faţa de masă de un alb imaculat, lumina lumînărilor şi tata binecuvîntînd-o: "Ieşimekh Elohimche Sara, Rivca, Raheil ve Leia". Solemnul "Şabat Şalom u-Mevorakh" şi rostirea Kiduşului. Era atît de frumos tata cînd rostea Kiduş.

– De Şabat am invitat nişte prietene. Le-am vorbit despre tine şi sînt curioase să te cunoască, strigă Dina din bucătărie.

Sara nu răspunde. Legănarea balansoarului o poartă mai departe în lumea dragă şi dureroasă a amintirilor. Hotărîrea tatei de a-şi extinde afacerile şi în Ardeal a declanşat drama. Acolo, în micul oraşel, i-a prins Diktatul de la Viena, din 1940, prin care Ardealul trecea sub stăpînirea Ungariei horthyste. A început calvarul. Steaua galbenă, eliminarea de la şcoală, închiderea magazinului, îmbolnăvirea mamei, ghettoul. Lagărul. La coborîrea din vagon, mama bolnavă, smulsă de lîngă ei şi aruncată în mijlocul unei mulţimi de muribunzi. Urletul de fiară rănită cînd le-au despărţit. Mîinile scheletice cu care îşi smulgea părul din cap. Corpul tăvălindu-se în noroiul drumului şi glasul slăbit cerşind îndurare sau blestemînd. Cîinele lup înfigîndu-şi colţii în trupul ei slăbit, patul puştii lovind-o în cap. Strigătele tatei şi lupta lui disperată şi inutilă, încheiată rapid cu lovituri de bocanci. Iar ea? Paralizată, incapabilă să strige sau să plîngă, şoptind ca un automat, la nesfîrşit, numele mamei. Baraca. Păduchii. Durerea imensă cînd a înţeles rostul crematoriului şi martiriul mamei. Şuvoiul interminabil de lacrimi cînd, îngenunchiată, în nopţile insomniilor ei, săruta aerul încărcat de fumul cu miros de carne arsă, în speranţa bezmetică că va săruta poate ochii, buzele sau mîna mamei.

– Sara, după apel, la gard. Te aşteaptă tatăl tău. Succes!

Rifka. Pianista cu trupul plin de vînătăi şi unghiile degetelor smulse. Teama de a nu fi observată. Gardul de sîrmă ghimpată. Din întuneric se desprinde umbra unui bărbat. Tata? De nerecunoscut. Neras, buze arse de febră, răni sîngerînde sau purulente.

– Sara?

– Tata!

Lacrimile. Tata plîngea. Pentru prima oară.

– Te rog tata, nu mai plînge. Mă doare.

– Mă vei ierta vreodată, Sara?

– Să te iert? De ce?

– Oare am greşit? Răspunde-mi! Poate nu trebuia să plecăm din Eretz. Nu-i aşa? Toate s-au întîmplat din cauza mea.

– Nu-i adevărat! N-ai greşit. Eram săraci. Mulţumită ţie am cunoscut toţi o viaţă mai bună. Şi nu eşti de vină. Nu tu l-ai adus pe Hitler la putere.

Cuvinte de îmbărbătare. Era un om sfîrşit. Cea mai mică acuzaţie l-ar fi omorît. Au plîns, şi-au făcut stupide planuri de viitor, au rostit rugăciuni pentru sufletul mamei rugînd-o să aprindă, ca întotdeauna, acum, imaginare lumînări de Şabat. În rochia albă cu buline negre, cu părul ei lung, mama a plutit peste sîrma ghimpată, luminînd pentru o clipă lagărul cu blîndeţea chipului ei. S-au despărţit în tăcere, privindu-se lung, ca pentru ultima oară. Peste trei zile, tata se întîlnea cu mama. Ei îi rămăsese durerea. Şi groaza nopţii de august cînd, în spatele barăcii, trei soldaţi beţi au violat-o, maltratîndu-i trupul şi sufletul. Din clipa aceea, femeia din ea a murit.

Sfîrşitul războiului... Pribegia pe drumurile Europei distrusă de război. Revenirea acasă. Singurătatea, Şi într-o zi, Dada. Soţii Avramescu. Oamenii aceia minunaţi care au păstrat-o pe Dada. Şi tot mulţumită lor, într-o altă binecuvîntată zi – Marcu. Seara de decembrie cînd, în micul restaurant, plîngînd, i-a povestit totul. N-a omis nimic. Nici violul. Marcu a înţeles.

– Ochii tăi au culoarea durerii, Sara. Trebuie să redevii ceea ce eşti. O femeie tînără şi frumoasă.

– N-ai înţeles nimic, Marcu. Nu mai am acest drept. Sînt o mutilată.

– Ai nevoie de un bărbat care să te înţeleagă şi să te respecte.

– Doar atît? – a întrebat ea cu tristeţe.

– Ţi se pare puţin?

– Nu. Dar nu cunosc pe nimeni. Cunoşti tu pe cineva, Marcu?

– Da. Eu.

Clipa cînd cu groază, cu frică şi speranţă, i-a cedat. Înfiorătoare şi minunată noapte. Teamă, repulsie, ruşine şi în final redobîndirea la 26 de ani a curajului de a iubi şi a fi iubită. S-au căsătorit în primăvară, iar toamna, sub influenţa lui Marcu, a intrat în mişcarea sionistă. Împreună au luptat pentru Eretz Israel, hotărîţi ca, după încheierea misiunii ce li s-a încredinţat de mişcare, să se stabilească în Ţara Sfîntă. Dar din nou politica a intervenit în viaţa ei. Au fost arestaţi. Începuse marea acţiune anti-sionistă. Aiud, Canal, domiciliu forţat pentru ea, fiindcă era gravidă. Marcu a rămas la Canal. De acolo nu s-a mai întors. În locul lui au venit o scrisoare şi un geamantan ponosit. A rămas cu Ron, copilul lor, şi cu nelipsita Dada. Şi anii trec. Nebuni, nebuni. Din nou ploaia. Toate amintirile dureroase mustesc de ploaie sau sînt înecate în fumul crematoriului. Septembrie. Maşina înghite kilometri după kilometri. E cald.

– Condu mai încet. Mi-e frică!

– N-ai de ce, mamă. Sînt un şofer experimentat. Nu-ţi fie teamă.

– Te rog!...

– Dacă nu eşti cuminte, te spun lui Dada.

Rîd amîndoi. Este atît de frumos Ron. Sara îl priveşte fericită. Leit Marcu. Aceeaşi încredere în sine, acelaşi zîmbet, uşor ironic. Chiar şi gropiţa din bărbie. Băiatul i-a redat încrederea în viaţă. Nu s-a recăsătorit. Marcu nu poate fi înlocuit, iar Ron n-are nevoie de un tată vitreg. Lumina puternică o orbeşte. Înjurătura îngrozitoare strigată de Ron. Glasul lui înspăimîntat.

– Mamă, fii liniştită, se rezol...

O lovitură puternică. Simte cum zboară. Centura de siguranţă o strînge îngrozitor. Tăcere. Întuneric. Urletul claxonului. Durerea sfîşietoare. Ron, plin de sînge, prăbuşit peste volan.

Moartea copilului a hotărît-o. A început o nouă şi ultimă luptă. Cu autorităţile. După trei ani a învins. A primit aprobarea. Ron se va odihni în pămîntul Israelului. Alături de rămăşiţele copilului a pus în mormînt două grămăjoare de pămînt din lagăr, pentru părinţi, iar pentru Marcu, o mînă de lut de la Canal. Acum sînt cu toţii acasă. În faţa mormîntului, singură, strîngînd-o la piept pe Dada, nu mai are putere să plîngă. Balansoarul se leagănă uşor. Sara deschide ochii. Aude un sforăit de cai. Afară, în faţa casei, a oprit o căruţă. Nea Izu îi face semn cu mîna. Coboară pe rînd mama, tata, Marcu, Ron şi o fetiţă în rochie galbenă, purtînd în braţe o păpuşă. Sigur. S-au întors. Toţi îi fac semne de bun venit. Cine la cine a venit? Nu contează. Sara zîmbeşte. Ce surprinşi vor fi cînd or s-o vadă în scaunul mamei.

– Am întîrziat cu cafeaua fiindcă am pregătit şi nişte prăjituri, ciripeşte veselă Dina, intrînd în cameră.

Ca de obicei, bătrîna nu răspunde. Doar balansoarul se clatină uşor.

– Sara, hai să bem cafeaua.

Neprimind nici un răspuns, Dina se apropie rîzînd de balansoar. Chiar cu forţa, o va smulge pe bătrînică din lumea visurilor ei.

Nemişcată, cu ochii larg deschişi, Sara zîmbeşte unor amintiri numai de ea ştiute. Mîna care o ţine pe Dada, alunecă. Păpuşa cade, lovindu-se de podea cu un icnet uşor. Ochii ei albaştri privesc tavanul. Imobili. Ca şi ochii Sarei.

Nando Maria Varga, de felul lui din Galaţi, este ole hadaş. El a început să scrie în România şi, acum, pregăteşte un volum de povestiri.

HAG PESAH SAMEAH
urează
LENOY şi NELU FAIBIŞ
PRODUSE COSMETICE **nefa**
T.A., str. DAGANIA 9, Tel.5179082

Georges Clemenceau, conducătorul Franţei în anii primului război mondial, spusese odată că războiul este o chestiune prea serioasă pentru a fi lăsată pe mîinile militarilor.

Văzînd cum au fost pregătite acordurile cu OEP-ul sînt ispitit să-l parafrazez şi să spun că politica este o treabă prea serioasă pentru a fi lăsată pe mîinile politicienilor.

MAMAIA מאמאיה

Restaurant
românesc
GRĂTAR – PESCĂRIE

AER CONDIŢIONAT.
AMBIANŢĂ PLĂCUTĂ.
SERVICIU CONŞTIINCIOS.
PREŢURI MODERATE.
DESCHIS ZILNIC ÎNTRE
ORELE 12 – 24
VĂ RUGĂM A REZERVA
LOCURILE PRIN TEL. NR.
5237784
VORBIM ŞI ROMÂNEŞTE
HAG PESAH SAMEAH!

RESTAURANTUL MAMAIA
TEL AVIV, str. Ben Iehuda 192

RENTA LUNARĂ DE 500 MĂRCI
ŞI DESPĂGUBIRE O SINGURĂ DATĂ

CONDIŢIILE DE ÎNSCRIERE:

1. Persoane care au fost în lagăre de concentrare minimum 6 luni.
2. Persoane care au fost în ghettouri minimum 18 luni.
3. Persoane care au stat ascunse de teama prigoanei naziste 18 luni sau:
4. Persoane care au fost în lagăre de muncă minimum 18 luni
5. Şi persoanele care au primit despăgubire o singură dată pot depune cerere.

Cei care primesc pensia din Germania pentru pierderea sănătăţii sau de la Ministerul de Finanţe israelian despăgubire pentru prigoniţi de nazişti – nu au dreptul să depună cerere.

Consultaţie gratuită la biroul nostru:
IAFFA GOLAN – Investiţii şi Finanţe L.M.D.
Secţia de pensie din Germania – Tel-Aviv,
str.Haneghev, 4 camera 38/50. Telefoanele
03-384941, 370975, 375349. Fax: 03-381443.

HAG PESAH SAMEAH!

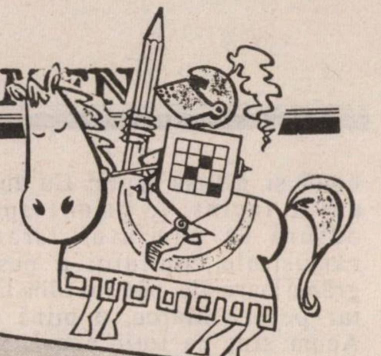

NELU WEINBERG
PREZINTĂ PAGINILE DE
JOCURI

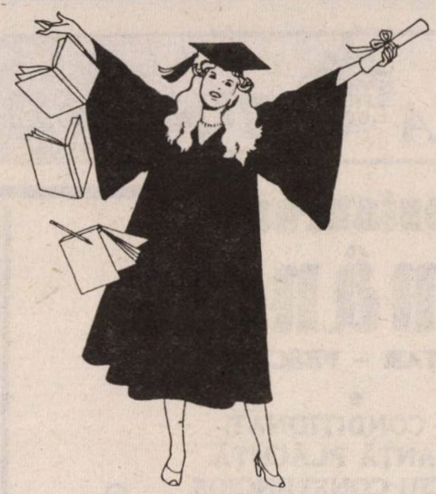

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1											
2											
3				●				●			
4					●						
5		●				●			●		
6					●					●	
7				●					●		
8							●				
9						●					●
10			●								

LICENŢE

ORIZONTAL: 1) Figuri deprimate!! (sing.) 2) Factori ai atracţiei universale 3) Subiect interpretabil - Bani adunaţi după datul cărţilor - Streaşină... la purtător 4) Dat la o parte - Dovezi de afecţiune pentru cineva 5) Loc cu mare trecere - O vorbă îmbietoare - Pus pe rost 6) Rău văzut - Realitatea ilustrată 7) Răspunde mereu aceleaşi chemări - Sus la munte... - Mici şi răi! 8) Bani ca la turci (sing.) - Tablou rămas, într-un complex de împrejurări (inf.) 9) Succesiune de valoare - Muiere ce te scoate la liman 10) Ele vin după el!! (ad litteram) - Un moft în sine.

VERTICAL: 1) Execuţie prin spînzurătoare 2) Păpuşile temute ale adulţilor de odinioară (sing.) - Curăţenie la farmacie 3) Oferă recepţii bătătoare la ochi 4) Tema centrală din... "Boema"! - Pune pofte-n cui - Ascunzătoare sui-generis pentru pisici 5) Dat afară din cauza băuturii - Te face neserios 6) Exemplu negativ cînd faci uz de pile - Trei din patru... la un catren! 7) Pălire în plină floare - Supt la faţă, deşi e gras 8) Un gol...trăsnet! - Procese de conştiinţă 9) Acoperire pentru cei ajunşi la judecată (pl.) - O aşezare în ceea ce priveşte statul 10) Fenomene de respingere... deosebit de atractive - Nu intră în discuţia noastră 11) Interpreţii unor cîntece... la ureche.

Nelu Weinberg

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1								●			
2									●		
3			●								
4					●					●	
5						●					
6		●						●			
7							●				
8	●								●		
9				●						●	
10			●				●				
11						●					

PĂREREA MEA

ORIZONTAL: 1) Straşnic frig - Material... de ploaie 2) Oţelite în luptele cu turcii - E în apele lui 3) Nomazi în deşert! - Milă terestră 4) A zice bine - Îl mănîncă viermii 5) Pompe pentru irigări - O vorbă... dulce 6) Luată de-a fir a păr - Rumegă la rece 7) Curăţat - Ne amăgesc cu vorbe de spirit 8) Acoperăminte la casele ţărănesti - Cuprinse de sete! 9) Rulată - Mijloc de etalare a cunoştintelor 10) Ţesut cu aţă - Zid de apărare, aşa în mare - Uşor de pătruns 11) Deprins uşor... cu răul - Stau tot timpul în picioare.

VERTICAL: 1) Proces de conştiinţă - Crescător de şerpi 2) Unitate de comerţ interior - Indice ridicat al consumului de peşte 3) Aflat în cele din urmă! - Conform obiceiului 4) Grupări de masă - Sigur, nu se schimbă 5) Turcul cu pistolul - Lipsit de iniţiativă 6) Extinsă în spaţiu - Simbol de ţară 7) Pusă sub cheie - Curbat la mijloc! 8) Poartă ochelari - Cum ies din casă îşi arată coarnele 9) A ţine partea - Şahist începător 10) Deschidere în adîncime - Salvarea lui e doar... la pat - Alei lăturalnice! 11) Factori ai atracţiei.

Nelu Weinberg

Dezlegările jocurilor din "Minimum" nr. 83

Israelul de-a lungul anilor - 1947, 811, 21, 930, 958, 189, 6, 984, 799, 0, 73, 1918, 899, 990, 9, 936, 4, 4, 1917, 29, 1948, 1981, 4, 3, 69, 0, 916, 938, 1977, 9, 1, 1924, 2954, 1972, 25, 963.

Şi dacă ploaia bate-n geam - SUPARACIOSI, ARARAT, RATA, RAR, C, PI, RR, IL, RID, TRAN, TEVATURA, NA, U, AP, SIRIU, RURAL, GE, TS, ARSI, SO, NUT, MA, FULGERE, BATERIE, AIA.

Apă de ploaie - SRANUT, NOR, TRIST,IMATA, RATA, URA, OF, OSINDA, LA, A, PN, ARAT, BIL, IEB, I, USURA, TAIFUNURI, A, LS, D, SITE, POTOP, OT, AR, ARANJAMENTE.

Interpretări - CAPAT, ARSIC, OTEL, SCOTCH, CENUSA, NA, I, O, SAT, CD, SP, ARATARI, TT, SOT, BALERIN, AB, TIP, VARA, IMPLICATII, UNI, IR, ZA, S, SERI, EPITET, ATELE, AVARI

MINIMUM E OM CA TOŢI OAMENII

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1								●				●	
2				●									
3											●		
4			●			●				●			
5				●			●						●
6			●		●						●		
7						●				●			
8	●							●					
9					●					●			
10		●							●			●	
11							●				●		
12				●					●				
13						●							

S. IACOBSON: CRONICI GASTRONOMICE

ORIZONTAL: 1) Zeiţa gustului, a zecea muză, cea a deliciilor gustative - Băutură "verde" servită în Portugalia, fragedă şi îmbălsămată de soare şi de fericirea de a trăi 2) Trei cupoane! - Gastronomie la iarba verde, ce ne dă o mină veselă, uşurată de tristeţe, greutate şi apăsare, pe care "smogul" oraşului le-a sculptat în fiinţa omului (pl.) 3) Localul ce reprezintă pentru mulţi oameni iluziile artei alimentare, ce a căpătat aureola unei case de rugăciuni în care prezidează doar zeiţa gastronomiei - La orice patè... de ficat! 4) Munte! - Scoase din pivniţă! - Leagăn de copii - Felii de cabanos! 5) Usturoiat - O măsură... în ale mîncării! - Folositoare 6) Cart! - Personalitate culturală ce-şi sorbea obişnuita cafea la "Café Procope" din Paris, o cafenea celebră unde mai veneau Voltaire şi Buffon - Leon Segal 7) Mare scriitor francez care a scris un Dicţionar gastronomic neterminat, căruia Gustave Flaubert i-a adăugat ceea ce fusese întrerupt - Localitate în Nicaragua - Apă învolburată! 8) Popor antic care îndopa gîştele cu smochine în scopul obţinerii unui "foie gras" grozav, adică un ficat excelent (pl.) - Ţară în care a apărut îndulcirea ceaiului într-o manieră ciudată: ţăranii legau o bucăţică de zahăr cu o sfoară de tavan şi îşi sorbeau ceaiul privind-o 9) Sortiment pescăresc preparat în diverse moduri, excelînd cu acei covrigi în sos de soia gătiţi în China - Cea culinară a fost prezentată de Toulouse - Lautrec şi Maurice Joyat în cartea lui "... de la cuisine" (pl.) - Institutul de studii geologice (sigla) 10) Stat european unde de la Alpii Dolomiţi şi Cortina D'Ampezzo, pînă la Lago di Garda este cunoscută senzaţia aparte a spaghetelor - În pahar! 11) Cu mult ulei - Plin de tupeu! - Alee pustie! 12) Ansamblu vocal - Locul în jurul căruia se formează reputaţiile, se hotărîşte o politică, se reface o căsnicie, se împacă spiritele, dar mai ales se potolesc gusturile gastronomice - Unul din simţurile omului, care ne invită "prin plăcere" să înlocuim pierderile vitale ale organismului, avînd ca excitanţi apetitul, foamea şi setea 13) Coadă - Cea care ne prezintă în întreaga evoluţie a gastronomiei de-alungul anilor, cu marile personalităţi ale vremii şi cu obiceiurile lor caracteristice.

VERTICAL: 1) Cel ce îmbină eleganţa ateniană a ospăţurilor cu luxul roman şi delicateţea franceză, avînd virtutea gustului selectiv - Rodul pomilor pe care trebuie să-l preferăm la picnicuri în locul prăjiturilor şi a cakes-urilor 2) Pofta nestăvilită de mîncare, provocate de multe ori de acele "stimulente" atît de variate şi abundente (pl.) - Nici a noastră, nici a voastră 3) Ornamentul diferitelor mîncăruri ce provoacă ochiul şi excită nasul, francezii avînd peste 80 din acestea, englezii peste 40, italienii peste 30, iar israelienii unul singur: ketchup-ul (sing.) - Mare scriitor francez care în una din operele sale, referindu-se la mîncăruri, va spune despre doctori: "Cu argumentele lor goale, fade/ Să le spună celor bolnavi ale lor tirade/ Şi să-i lase în pace pe cei sănătoşi" 4) Faraon pe al cărui mormînt se văd sclavi cu pîlnii îndopînd gîşte şi raţe - Troiene 5) Ruinată (fig.) - Şea - Localitate în Ecuador 6) Curs de apă - Jumătate de corp! - Înaltă (pop.) 7) Gustul oţetului, a acestui condiment atît de ostracizat, umilit şi pe nedrept ponegrit - Apariţii - Şapsa Iacobson 8) Lumea înconjurătoare, aşa de darnică, ce ne oferă bogăţia de produse şi varietăţi gastronomice - Aperitivele spaniole de tot felul care se servesc pe şervet de hîrtie ce se aruncă pe jos, cu cît hîrtiile sînt mai multe cu atît restaurantul respectiv este mai frecventat 9) Unul din viciile falşilor amfitrioni ce... paharele goale, nelăsînd oaspetului speranţa de a putea bea 10) Început de icter! - Plantă textilă - Mare scriitor francez (Victor) 11) Negaţii - Cale de mijloc! - Continentul în care a început să se bea ceaiul, una din băuturile cele mai aromate şi mai plăcute pe care le-a preparat umanitatea - Băgate în gură! 12) Mare scriitor francez care a descris cu mărinimie, talent şi artă secretele adevăratei gastronomii - Maeştrii în prepararea bucatelor 13) Arhitectul Thebes-ului faraonic, în al cărui mormînt se aflau mii de provizii alimentare - Mîncarea ce face senzaţie în Italia, fiind preparată cu multe marinate, cu ursini şi cu praires.

DICŢIONAR: UPO, VAA, AAP, ISG, PEU, AAMA.

Nelu Weinberg

Doi englezi se află pe o insulă pustie după ce vasul lor s-a scufundat. Timp de două săptămîni nu au scos nici un cuvînt. La un moment dat unul întreabă:

- Colonel?
- Da.
A doua zi.
- Homo?
- Da.
După alte două zile.
- Oxford?
- Nu, Cambridge
- Sorry!...

MINIMUM E OM CA TOTI OAMENII

- Dacă, după ce a slăbit o duzină de kilograme, Diego Armando Maradona va reveni şi la forma din zilele lui bune, recîştigîndu-şi locul în selecţionata Argentinei, are toate şansele să devină, la vară, "recordmanul" Cupei Mondiale.

Maradona; e mobile, ba chiar prea mobilă

El a jucat în 19 meciuri, în trei turnee finale ale campionatului lumii: Spania (1982), Mexic (1986) şi Italia (1990). "Recordul" este deţinut de germanul Uwe Seiler, care a participat, din 1958 şi pînă în 1970, la 21 de meciuri. Maradona va putea egala recordul lui Seiler, la 25 iunie, la Boston, cînd Argentina va întîlni Nigeria, iar de doborît, îl va doborî 5 zile mai tîrziu la Dallas, la meciul Argentina-Bulgaria. Marele şi problematicul Diego Maradona ar fi trebuit să joace încă la campionatul mondial din 1978, dar antrenorul Luis Cesar Menotti l-a scos din lot, înainte de începerea competiţiei, deoarece era prea tînăr: avea, pe vremea aceea, doar 17 ani şi jumătate... Unii susţin că şi astăzi este prea tînăr (la minte), deoarece, nu de mult, a provocat un imens scandal... trăgînd cu puşca în reporterii care-i asaltaseră casa cu flash-urile. Din fericire incidentul, nu a avut urmări fatale. Ne referim la reporterii-ţintă. Fiindcă Maradona, el, a fost rănit grav în "imaginea" lui.

- Apropo de campionatul mondial de fotbal. Preşedintele Braziliei, Itamar Franco, a făcut cunoscut că, pentru anul în curs, şi-a propus două mari obiective: lichidarea inflaţiei galopante şi... cîştigarea "Cupei Mondiale". Aşa cum îi ştim pe brazilieni, aceştia ar putea eventual să-l ierte pentru eşecul în atingerea primului obiectiv, dar nu şi pentru ratarea titlului de campioană a mapamondului!

- Unii se gîndesc la campionatul mondial de fotbal, alţii, ieşiţi din cursă, îşi îndreaptă speranţele spre campionatul european, cel din 1996. Tragerea la sorţi a grupelor preliminare ne-a trimis în compania Franţei (pusă pe o cumplită răzbunare), a României, a Poloniei, a Slovaciei şi a Azerbaidjanului. Şanse de calificare, în mod normal, nu prea avem, dar balonul, cum se ştie, e rotund şi iepurele poate, întotdeauna, sa sară de unde nu te aştepţi. Marea necunoscută a grupei o reprezintă selecţionata Azerbaidjanului. Şlomo Scherf, antrenorul "naţionalei" israeliene, a avut surpriza să afle că Şahin Denaiev, căpitanul echipei azere, joacă la noi, la Hapoel Taibe din liga "arţit". În afara lui, încă un fotbalist azer, Wily Kasumov, joacă într-o echipă din liga a treia, în Spania. Şahin Denaiev l-a asigurat pe Şlomo Scherf că reprezentativa Azerbaidjanului e alcătuită din jucători redutabili din punct de vedere fizic şi tehnic. Antrenorul nostru a răsuflat oarecum uşurat totuşi, pentru că, cel puţin un obstacol, nu pare chiar de netrecut...

- Constantin Marcu, fotbalistul român, trecut recent de la Ţafirim Holon la Hapoel Tel Aviv, unde nu "scapă" nici o ocazie fără să înscrie măcar un gol, a declarat: "Grupa voastră este grea. Franţa va fi de astă dată favorită, ca şi sigură. Ea va dori să dovedească tuturor că numai din cauza unui ghinion extraordinar nu s-a calificat în turneul internaţional din Statele Unite. În privinţa reprezentativei Israelului cred că aveţi o echipă deloc rea. V-am văzut în toate meciurile, chiar şi atunci cînd aţi pierdut în Suedia, pentru că n-aţi avut noroc. Franţa şi România sînt reprezentativele cele mai puternice, dar n-aveţi voie să ridicaţi mîinile şi să renunţaţi la luptă..."

Şlomo-Şahin: Ş. Ş.

MINIMUM E OM CA TOTI OAMENII

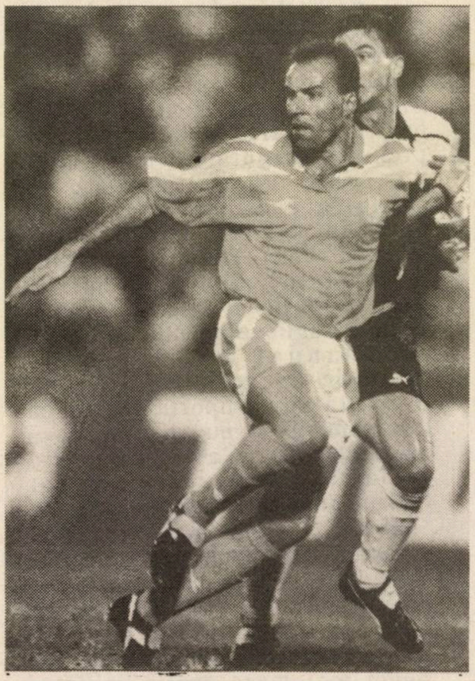

Roni Rosenthal: în patria fotbalului

● După o îndelungată "tîrguială", Roni Rosenthal a trecut de la Liverpool la Tottenham pentru suma de 250.000 lire sterline. "Românul" nostru din Haifa n-a acceptat condiţii mai proaste decît cele avute la Liverpool. Pînă la urmă a obţinut satisfacerea tuturor doleanţelor. Acum, managerul echipei, fostul internaţional argentinian Ossi Ardilles, îşi pune mari speranţe în forţa de joc şi combativitatea lui Roni, pentru a scoate echipa din îndelungata "pasă neagră" în care se află. Tottenham ocupă, la ora scrierii acestor rînduri, locul 15 în clasament şi e ameninţată de spectrul retrogradării. În trecut a cîştigat de 2 ori titlul de campioană, de 8 ori "Cupa Angliei", o dată "Cupa Cupelor" şi de două ori "Cupa UEFA". Roni Rosenthal are 30 de ani, joacă de 8 ani în Europa şi, înainte de a "ateriza" la Liverpool, de unde a trecut recent la Tottenham, a făcut parte din două echipe belgiene: F. C. Bruges şi Standard Liège.

G. Modeanu

Adulter: omul potrivit la locul nepotrivit.

MAX FABRICĂ DE SALAM ŞI CARNE, NECAŞER DINTRE CELE MAI MARI DIN ŢARĂ

La noi găsiţi întotdeauna carne, salam şi produse de carne pentru toate gusturile şi cele mai speciale.
SAŞA, care a lucrat la Fabrica de salamuri "Kaunas", vă invită acum la magazinul fabricii

* STEAKURI şi carne pentru frigărui
* SALAM 12 şekeli/kg.
* CRENVURŞTI+MORTADELA 9,50 şekeli/kg.
* PASTRAMĂ, RULADĂ, carne de umăr afumată, începînd de la 20 şekeli/kg.
* MURĂTURI, salate, pelmeni ruseşti.
PREŢURI FĂRĂ CONCURENŢĂ

Dispunem şi oferim onoratei noastre clientele şi un sortiment variat de brînzeturi, aperitive, sosuri şi băuturi din import

●

TEL-AVIV, str. BEN ATAR 37 - Autobuze "Egged": 83, 85; "Dan": 1, 18, 26, pînă la staţia de pe str.Salame 50
TELEFON: 03 6830469
HAG PESAH SAMEAH!

M.SEGAL
★★★★★★★★★★
MAGAZIN DE LINOLEUM ŞI TAPETE
TEL AVIV, STR. LEVONTIN NR. 6
TEL. 5600929
ASORTIMENT BOGAT DE TAPETE, LINOLEUM, PLASTIC, HÎRTIE DECORATIVĂ, FEŢE DE MASĂ, PERDELE
●
VORBIM ŞI ROMÂNEŞTE
★★★★★★★★★★
PESAH SAMEAH!
URĂM ONOR CLIENTELEI, RUDELOR ŞI PRIETENILOR

Oamenii care tuşesc nu se duc la doctor. Ei se duc la concert.

●

Pijama- vestmînt ce se pune noaptea lîngă pat în caz de incendiu.

●

Oamenii care îţi spun că n-are rost să te enervezi din cauza micilor probleme - probabil că niciodată nu au dormit cu un ţînţar în cameră.

●

Un bărbat era atît de gras încît putea să iasă pe stradă cu două femei în acelaşi timp fără ca una să ştie de cealaltă.

●

Un bărbat era atît de urît încît atunci cînd se ducea la grădina zoologică trebuia să cumpere două bilete: unul de intrare şi unul de ieşire.

MINIMUM E OM CA TOȚI OAMENII

• Sănătatea

CITITORII ÎNTREABĂ, DR. WATTS RASPUNDE

ARMAND - Haifa - 1) Primul transplant de inimă a fost efectuat de celebrul chirurg Cristian Barnard. Amănuntele care vă interesează le găsiți în cartea autobiografică a savantului intitulată "Une seconde vie". Se găsește în librării. 2) Sportul în general nu este contraindicat la cardiaci, dar în cazul dvs. nu orice sport, ci numai acela care îl recomandă cardiologul în tratamentul căruia vă aflați. 3) Școala israeliană a dat o sumedenie de chirurgi specializați în chirurgia cardiacă.

SOLOMON - Tel Aviv - 1) Nu recomandăm abstinența, dar nici certificatul de bărbăție pentru odrasla dvs. cu argumentul că a sărbătorit, recent, Bar-Mitzva, deci de de-acum bărbat! Frecventarea discotecilor și a localurilor "Pub" la această vîrstă dăunează bunei dezvoltări fizice și psihice. De asemenea consumul de băuturi alcoolice este nociv la vîrsta fragedă. Poate pe vremea lui Moshe Rabenu, Bar Mitzva însemna într-adevăr "bărbat" cu toate atributele, dar acum s-o lăsăm mai încet cu "bărbăția". Părinții acasă și profesorii la școală să mai pună stavilă tendinței la "bărbăție". Este timp pentru toate tentațiile încă după cîțiva ani de la Bar Mitzva. 2) Poluțiile nocturne dacă nu sînt prea dese, nu dăunează cu nimic.

M. BUCUREȘTEANU - Kiriat Gat - 1) În genere la cantitatea mare de zahăr ce s-a găsit în sînge și urină, se recomandă injecțiile cu insulină și nu tablete. Dar la dvs., rezultatele analizelor oscilează și de aceea nu se poate aplica tratamentul cu insulină. Noi credem că ar trebui să vă prezentați la un Centru de Diabetologie existent la orice Kupat Holim. După examene minuțioase, specialiștii diabetologi vor prescrie tratamentul adequat și ceea ce este tot atît de important, dieta specială fără de care nu se poate combate boala. Sperăm că veți găsi la acea unitate de specialiști o stabilizare a diabetului, ușor de suportat. 2) În privința rudei care utilizează pastile contra insomniei, vă sfătuim să le abandoneze și să se obișnuiască a consuma un pahar cu ceai de tei, înainte de culcare.

BENY - Herzlia - Foamea dureroasă este un semn al ulcerului la stomac. După cum relatați, imediat ce ați mîncat durerea încetează. Aceasta înseamnă că mîncarea face un fel de pansament peste "rana" ulceroasă. Trebuie să vă prezentați de urgență la medic pentru o radiografie a tubului digestiv, urmînd să vi se recomande un tratament corespunzător.

ARNOLD - Tel Aviv - În toată lumea se duce o luptă susținută pentru a se găsi leacul teribilei boli AIDS. Dacă deocamdată nu se întrezărește un mod de vindecare, accentul se pune pe prevenirea bolii. Ne străduim să găsim cele mai potrivite mijloace pentru a stăvili propagarea, contagiunea. Ne axăm pe această problemă care, deocamdată, nu e simplă deloc. Apreciem că nu e chiar romantic ca în mijlocul giugiulelilor, îmbrățișărilor, sărutărilor, mîngăierilor să intervenim cu un "intermezzo" și să... punem prezervativul, dar este obligatoriu. Pe căile extragenitale, de asemenea există pericolul molipsirii cu agentul bolii AIDS. Și aici se aplică mijloacele cele mai severe de apărare împotriva contagiunii, în special în transfuziile de sînge. Se fac analize minuțioase donatorilor de sînge pentru a se depista prezența virusului AIDS. Au fost nu puține cazuri - în străinătate - de contaminare cu această boală prin transfuzii de sînge. În concluzie este necesară o mare atenție în toate direcțiile. Individual, protecția o asigură prezervativul.

PESIA - Ierusalim - 1) Medicii geriatri au izbutit să trateze pe bătrîni prelungindu-le viața, dar situația nu este chiar mulțumitoare, dacă odată cu prelungirea duratei vieții, nu se va reuși să se asigure și calitatea acesteia. Se lucrează mult în această problemă a calității vieții. Bătrînul de astăzi e "în etate", dar nu e bătrîn. Prin ocupație și igienă, precum și prin regim alimentar adequat, recomandat de cabinetele medicale de geriatrie, oamenii în vîrstă se comportă la fel ca toți oamenii și nu se înfățișează ca bătrîni. Cabinetele de geriatrie ale oricărui Kupat Holim îngrijesc nu numai pe "bătrîni", ci și pe "bătrîne". Acestea din urmă nu recunosc niciodată, nici în fața medicului, că... au "îmbătrînit". 2) În toată lumea există opinia că guvernele trebuie să aloce un buget mai mare pentru calitatea vieții. 3) Să consumați alimente bogate în vitamine - vegetale și fructe - dar să luați, zilnic, și polivitamine: trei tablete.

DAVID - Haifa - Aveți ascită, adică lichid în abdomen. Poate să fie o infecție a ficatului, hepatită sau ciroză. Alteori poate să fie o complicație a unor boli de rinichi. Trebuie să vă tratați la un medic internist. Cînd ascita depășește o cantitate mare, abdomenul se umflă. Persiflarea colegilor că "ați făcut burtă" trebuie să vă îndrepte urgent către medic; aici nu e vorba de "estetic", ci de o stare patologică.

GOETHE (???) - Holon - Este o diferență enormă între dragostea filială și cea maternă. Desigur că exemplul ce urmează (pe care, poate, l-ați citit cîndva) o să vă lămurească. Un băiat iubea o fată pe cît de frumoasă, pe atît de rea și haină. Îi cerea bietului amorez, fel de fel de dovezi ale dragostei lui. La un moment dat i-a cerut să-i aducă inima mamei lui. Băiatul se duce acasă, smulge inima din pieptul mamei și pornește către iubită. Pe drum, se împiedică și cade. În clipa aceea, aude glasul grijuliu, duios al mamei țîșnind din inima sîngerîndă: "Te-ai lovit, dragul meu copil?"

MINIMUM E OM CA TOTI OAMENII

LUCULLUS
şi invitaţii săi

LA RESTAURANT...

DEJUN ÎN RITM DE ROCK
(Restaurantul "Hard rock-café", Dizzengoff Center) Tel Aviv

Dizengoff Center e un loc unde se perindă, zilnic, o mulţime pestriţă, în căutare de inedit. E plin de magazine, restaurante, pizzerii şi cafenele. Unul din restaurante se numeşte, agresiv, "Hard rock- café" şi, în pofida denumirii, nu e cafenea ... ci restaurant. Am intrat cu gîndul să mănînc ceva, dar eram dornic să cunosc şi atmosfera de aici. O sală mare, cu vuiet de gară centrală, cu pereţii acoperiţi de afişe ale vedetelor rock-ului şi plină de tineri îmbrăcaţi în cele mai variate costume. Am comandat, pentru mine şi pentru partenera mea, cîte o porţie de Fajutta. Este o mîncare mexicană, din carne de vacă şi carne de pasăre, într-o multitudine de legume agrementate cu sos picant care conţine oregano, thymm, piper şi bazilic. Înt-adevăr, delicioasă combinaţie la care se adaugă "tortilla", un fel de pită pe care am găsit-o însă cam fadă. Am băut bere de la butoi, "Tuborg", care, după mine, are două calităţi: e mai tare decît cealaltă şi e neagră. Din păcate, în acest vacarm, cu o droaie de chelneriţe tinere, mîncarea a ajuns cam rece. Ca desert am luat o tortă de ciocolată excelentă şi un "pie" englezesc, de asemenea bine preparat.

Am plătit, pentru două persoane, 80 şekeli ceea ce nu mi s-a părut exagerat. Singurul regret e că în tot timpul mesei nu am putut schimba o vorbă cu partenera şi soţia mea, nu fiindcă aceste cuvinte ar fi de prisos ci pentru că, din păcate, nu ne-am auzit unul pe altul. Recomand localul tinerilor iubitori de zgomot.

S. Iacobson

REGINA PERIŞOARELOR
(Restaurantul "La Ghitta", str. Nehama, 2, lîngă cinema "Noga", Yaffo)

La restaurantul "La Ghitta", ciorba de perişoare figurează, în menu, zilnic. Deşi plasată, modest, printre alte feluri de mîncare ea este specialitatea, inconfundabilă, a casei, arma ei redutabilă în bătălia cu concurenţa . Care e secretul acestei ciorbe care aici, în localul din Yaffo are o savoare pe care nu o mai poţi afla nicăieri, deşi respectivul fel este servit la mai toate restaurantele cu bucătărie românească? Pricepere? Talent? Ambele la un loc, dar mai cu seamă fantezia culinară care la Ghitta are toate posibilităţile de afirmare.

Ciorba este preparată după reţeta ei originară provenită de undeva din nordul României (cam prin zona Sucevei), folosindu-se aceleaşi legume şi aceleaşi proceduri. Încă înainte ca agilul chelner să sosească cu farfuria aburindă, adierile care vin din direcţia bucătăriei ne anunţă că vom primi ceva cu totul special. Leuşteanul, această verdeaţă intens aromată, cimbrul cu mirosul şi gustul său exotic, mărarul intră abundent în compoziţia ciorbei. Perişoarele sînt mici, bine legate şi uşor pipărate. Desigur că aici, bucătăria se practică cu o foarte mare atenţie; nimic nu e exagerat: nici piperul, nici sarea, nici ingredientele de zarzavat.

În spaţiul în care s-a inventat ciorba de perişoare, prepararea ei constituie, şi acum, un etalon conferit talentului de gospodină. N-am auzit încă de o "regină a perişoarelor", dar dacă se va acorda vreodată această coroană, ea i se cuvine, categoric, Ghittei.

Cît despre nota de plată (am mai luat o porţie de mici şi o porţie de papanaşi) ea a fost modestă: în jur de 35 de şekeli.

C.I.

...SI ACASA

CE MÎNCAM DE PESAH

BORŞ DE SFECLA - Se curăţă de coajă 3 sfecle mărişoare, 2 morcovi şi 1 ceapă mică. Sfecla se taie felii, morcovii şi ceapa se lasă întregi. Se pune la fiert cu totul cu circa 2-3 litri apă. După ce a dat în clocot, se ia jos spuma şi se face focul mic. Se acoperă pe trei sferturi şi se lasă să fiarbă pînă ce zarzavatul este moale. Se dă gust cu sare şi zahăr şi la urmă se pune zeama de la 1 lămîie mare. Se lasă să mai dea cîteva clocote bune. Se strecoară şi se serveşte simplu sau se drege borşul cu 2 gălbenuşuri bătute cu puţină sare. La masă, se serveşte cu cartofi fierţi întregi sau sferturi, peste care se pune puţină ceapă prăjită (cui îi place).

TOCATURA DE CARTOFI CU OUA - Se fierb 3 cartofi mari cu coajă şi 4-5 ouă, împreună în apă cu sare, circa 30 minute. Se lasă să se răcească şi se curăţă de coajă atît ouăle cît şi cartofii. Se dau pe răzătoare sau pe maşina de tocat carne. Se adaugă 1 ceapă tocată mărunt şi se dă gust cu sare şi piper. Se freacă cu 3-4 linguri untdelemn pînă ce iese o compoziţie legată. Se aşează pe o farfurie mare sau un platou, se netezeşte cu lama unui cuţit şi se ornează cu bucăţele de ficat de pasăre prăjit.

PIEPT DE CURCAN UMPLUT CU SPANAC ŞI CIUPERCI - Se întinde o bucată de piept de curcan de circa 1 kg. şi jumătate, atît cît să obţinem o bucată plată de carne mare de circa 20 x 20 cm. şi groasă de cîţiva centimetri (3-4). Se pune la marinat în 4 linguri de ulei, 1 lingură ketchup, 1/2 pahar vin alb, 2 cepe tăiate sferturi, sare şi piper. Se lasă pînă a doua zi la

MINIMUM E OM CA TOTI OAMENII

frigider. Se scurge apoi zeama în care s-a marinat, se întinde pe un platou mare și se umple cu următoarea compoziție: 1 ceapă tocată, călită în 1 lingură untdelemn împreună cu 300 gr. ciuperci tăiate felioare (proaspete sau din conservă), 400 gr. spanac (Sunfrost) dezghețat și bine scurs de lichid. Se dă gust cu puțină zeamă de lămîie, sare și piper. Se lasă la foc mestecînd din cînd în cînd, pînă ce nu mai are deloc lichid. Se așează peste bucata de carne lăsîndu-se într-o parte mai multă umplutură. Se rulează și se leagă cu o ață specială. Se pune într-o formă adîncă, nu prea mare, se presară cu foarte puțină sare, boia de ardei dulce și piper. Se stropește cu 2 linguri ulei și se dă la cuptor la 180 grade. După 20 minute, se face focul 200 grade și se lasă circa 2 ore. Se învîrtește rulada de cîteva ori și dacă este prea rumenă deasupra se acoperă cu o foaie de aluminium și se lasă să se frigă pînă ce este gata. Se așează pe un platou, se scoate ața cu care este legată și se taie felii groase. Ca garnitură: felioare de dovlecei și vinete prăjite și separat hrean, care este acritura tradițională de paște.

SALATA DE FRUCTE CU GELEU - Se taie în bucățele mici 2 mere dulci-acrișoare, cojite și 2 pere. Se curăță 2 banane și se taie felii. Se taie în două, felioare de portocale sau mandarine de la 2 fructe și 200 gr. căpșune tăiate felioare. Se mestecă ușor cu 1 lingură zahăr, 3 linguri vermut și 1 lingură zeamă de lămîie. Se pune în pahare cu picior. Separat se amestecă 1 pahar cu apă clocotită cu 1 pachet geleu de lămîie sau căpșuni și puțin vin alb. Cînd începe să se prindă, se pun, peste fiecare pahar, cîteva linguri. Se lasă la frigider pînă la servire. Paharele se pot orna cu felioare de kiwi sau cireșe zaharisite.

Ylana

La sfîrșitul ceremoniei de nuntă, tînărul soț îi spune tinerei soții:

- Nu am nimic împotrivă ca tu să porți pantalonii, cu condiția ca eu să fiu responsabil cu fermoarul.

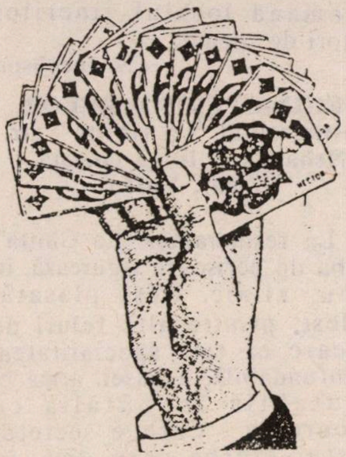

♣ BRIDGE

Dezlegare la bridge "Știința de a pasa cartoful fierbinte"

Dona în cauză este un exemplu clasic de decizie la joc de echipe.

Fără îndoială că se poate juca 3 Fără de Atu din Sud, contract cu foarte puține șanse să eșueze. Într-o situație disperată, sînt jucători care caută "acul în carul cu fîn" și încearcă șlemul mare. În cazul dat, acțiunea non-conformistă ar fi licitarea șlemului mic pe minore, de către Sud.

Trebuie găsită o posibilitate de a-l obliga pe partener să liciteze culoarea de atu și cu aceeași ocazie a-l determina să devină declarantul contractului. Altfel Est va ataca Pică și dacă Sud are Regele și nu Asul, contractul va eșua.

Blackwood nu ajută iar șansele de șlem mare sînt practic nule după deschiderea limitată a Sudului.

Răspunsul cîștigător este 4 Cupe !! Acest cue-bid clar (Vest a spus că are cel puțin 5 Cupe) permite partenerului să își descrie mîna cu maximum de acuratețe. Sud va licita:

- 4 Pici cu Asul de Pică.
- 4 Fără de Atu (natural), fără Ași.
- 5 Trefle cu Asul de Treflă, fără As de Pică.
- 5 Cupe cu asul de Cupă, fără As de Pică și fără As de Treflă.

Avînd informațiile suplimentare, Nord poate acum să decidă exact care va fi continuarea licitației:

- după 4 Pici poate continua liniștit cu 5 Carale pentru că nu-l mai deranjează atacul prin Sud, cu gîndul să continue spre șlem.
- după 4 Fără de Atu va pasa imediat.
- după 5 Trefle va continua cu 5 Carale și în funcție de continuarea Sudului va lua decizia finală, care va fi sau 5 Fără de Atu sau 6 Trefle.
- după 5 Cupe va licita 5 Fără de Atu, natural, urmat de pas automat din Sud.

Zis și făcut. Sud a licitat 5 Trefle cu următoarea distribuție:

R 6

R D 8 5 V N E S **D 4 3**

A D 8 3

Nord a continuat cu 5 Carale iar Sud, înțelegînd că în dona în cauză Pica este culoarea critică, a licitat 5 Pici și nu 5 Cupe.

Șlemul mic pe Treflă, licitat de Nord, a cîștigat meciul. La cealaltă masă, fără intervenție de 3 Trefle din Vest, s-a jucat 3 Fără de Atu, realizat plus 2 pe atac de Pică.

Tehnica "pasării cartofului fierbinte" a ajutat echipa de "outsideri". De data asta, "cei din urmă" au fost "cei dintîi"...

"Gaza și Ieriho la început". Și, pe urmă?

Ați citit

"FUGA DIN RAI"
cartea de poezii a lui Shaul Carmel
recent apărută?

Dacă nu, procurați-o trimițînd un cec poștal sau bancar de 30 sh. pe adresa: Shaul Carmel str. Agra 29/I HOLON cod. 58305 sau la librăria "RINA" str. Karlibach, 20 Tel Aviv.

היסטור histour

SOCIETATE INTERNAȚIONALĂ DE TURISM

• str. Ben Yehuda 32 (pasaj EL AL) • tel.: 292981 • direct: 5282173

ORGANIZEAZĂ DE PAȘTE 2 EXCURSII SPECIALE

«M-am născut în România»

• EXCURSIA CELOR 450.000 DE ISRAELIENI DE ORIGINE ROMÂNĂ •
• EXCURSIA PENTRU BUNICI, COPII ȘI NEPOȚI •
• EXCURSIA NOSTALGIEI - AMINTIRILOR - A TINEREȚII FĂRĂ BĂTRÎNEȚE •

PROGRAME UNICE LA PREȚURI UNICE

GRUPE DE 7 NOPȚI – 8 ZILE
PREȚUL: 5 RATE x 79$ = 395$

ȘI

GRUPE DE 10 NOPȚI – 11 ZILE
PREȚUL: 5 RATE x 99$ = 495$

SUMA INCLUDE:
avion, hoteluri, autobuz cu aer condiționat la dispoziție, 2 mese pe zi, mese festive, excursii.

Date de plecare: 24. 03 – 28. 03 – 31. 03

PROGRAMUL GRUPULUI DE 11 ZILE: 2 nopți BUCUREȘTI, 2 nopți IAȘI (cu o ceremonie religioasă la cimitirul evreiesc), 1 noapte PIATRA NEAMȚ, 1 noapte TG. MUREȘ, 4 nopți POIANA BRAȘOV

PROGRAMUL GRUPULUI DE 8 ZILE: 2 nopți BUCUREȘTI, 3 nopți POIANA BRAȘOV, 2 nopți SINAIA.

PESTE TOT DISTRACȚII ȘI MESE FESTIVE

INFORMAȚII UTILE PENTRU TURIȘTI:

ÎN ROMÂNIA: la data de 15.01.1994 - 1$ = 2000 lei la casele de schimb valutar • o convorbire telefonică internațională de la telefoanele din Calea Victoriei: 1715 lei minutul • un costum bărbătesc elegant: începînd de la 70.000 lei • o haină de piele: începînd de la 85.000 lei • un prînz pentru 2 persoane care cuprinde: 3 feluri, vin și desert la hotel "București" sau "Capșa": începînd de la 30.000 lei = 15$ = 45 șekeli.

• ÎN ROMÂNIA SE GĂSESC DE TOATE PENTRU TURIȘTI •

☆ LICĂ BLUTHAL VĂ AȘTEAPTĂ ☆

ÎNSCRIERI LA HISTOUR:

• TEL AVIV – str. Ben Yehuda 32 (Pasaj EL-AL) – tel. 03/299281
• HAIFA – str. Nordau 14 – tel. o4/671313-4-5.
• IERUSALIM – str. Hilel 8 – tel.02/254171-2, 240830
• HADASSA EIN KEREM – tel. 02/438333
• RAMAT GAN – str. Bialik 47 – 03/721343, 6732570
• BEER SHEVA – str. Yair 43 – tel. 057/239090
• KIRIAT BIALIK – Sderot Ierusalim 15 – tel. 04/418466-8

MINIMUM E OM CA TOTI OAMENII

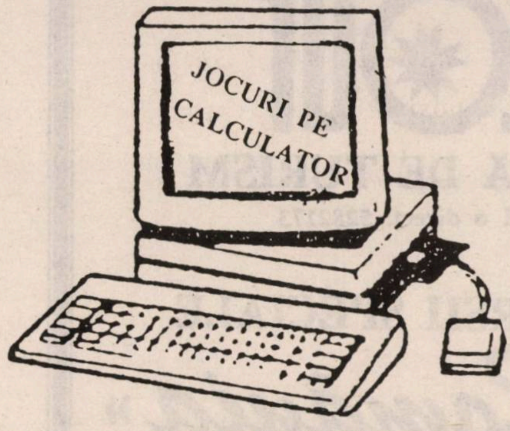

T. F. X.
Tactical Fighter Experiment

Categoria: simulator de zbor; Memorie necesară: 2 MB (4MB); Procesor: 386 (486); Viteza optimă: 33 MHz; Hard disk: 12 MB; Grafică: VGA; Cartis de sunet: Adlib, Roland, Sound, Blaster; Control: Mouse, Joystik, Keyboard.

T.F.X. este un joc în care ai posibilitatea să pilotezi trei din cele mai perfecţionate avioane din lume, în cadrul unor scenarii de luptă pe tot globul pămîntesc. Stau la dispoziţia jucătorului avioane ca Eurofighter2000, Lockheed F - 22 Superstar şi Lockheed F - 117 Stealth Fighter.

T.F.X. îi satisface pe jucătorii care preferă elementele de joc automat ca şi pe aceia care doresc experienţa unui zbor obişnuit în care cea mai mică greşeală poate însemna capturarea de către duşmani sau chiar moartea. Jucătorul are posibilitatea de a alege între mai multe tipuri de scenarii: stilul Arcade, UN commander (unde pilotul îşi poate stabili singur propria misiune), Antrenament (pentru cei puţin cam "nervoşi" în luptă) şi Flashpoints în care jucătorii participă în cinci scenarii realiste, de strictă actualitate.

Flashpoints acoperă o arie mare,care se întinde din Columbia, faimoasă pentru baronii drogurilor care domnesc acolo, pînă în Somalia, unde foametea şi dezordinea se răspîndesc necontenit şi în Iugoslavia , unde războiul între sîrbi, croaţi şi musulmani face încă ravagii. Regulile zborului pot diferi de la un scenariu la altul iar unele reguli vor fi valabile numai după ce au fost îndeplinite altele.

Sînt 5 tipuri distincte de misiuni prezente în cele mai multe simulatoare de zbor aplicabile şi la T.F.X.: Intercepţie, Superioritate aeriană, Antitank, Sprijin aerian, Sprijin maritim. Dacă nu vă convin cele existente, aveţi posibilitatea de a crea altele, proprii, lăsînd cîmp liber imaginaţiei.

Una din cele mai interesante aspecte în definirea misiunii dvs. la UN Commander este implementarea imaginilor prin satelit. O mare parte din suprafaţa globului a fost cartografiată cu acurateţe în cadrul jocului T.F.X. incluzînd, vizibil, toate formele de relief. Planificarea misiunii vă solicită fantezia, dar impune şi un simţ acut al realităţii; veţi trebui să ţineţi seama de toate detaliile, inclusiv de convoaiele de maşini care circulă pe şosele, perfect vizibile pe ecran, fiind indicate de lumini mici.

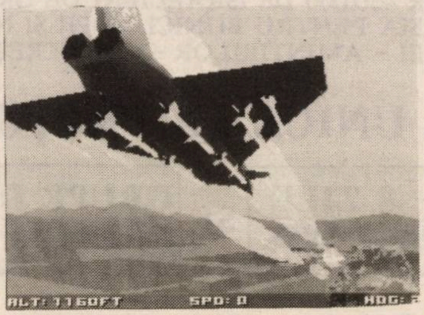

Jocul T.F.X. dă o incredibilă senzaţie de viteză şi înălţime şi o perspectivă admirabilă a detaliilor de pe teren. Odată "în aer", o abundenţă de opţiuni se deschid pentru jucător. Realismul situaţiilor este însă - repet - respectat la maximum chiar şi în ceea ce numim "vederile externe". Multe simulatoare din trecut foloseau, pur şi simplu, un cerc plin pentru a înfăţişa - mai bine zis pentru a marca - pilotul în cabină. Nu şi T.F.X. care arată un pilot complet echipat cu cască, mănuşi şi mască de oxigen.

T.F.X. este, cu certitudine, unul din acele jocuri care odată stăpînit vă va captiva pentru multă vreme.

Dorin Ben Itzhak

A apărut

POVEŞTI,
POVEŞTI...

de
Felicia Keifa

Cartea
se poate procura
trimiţînd
un cec de 20 şekeli
la adresa:

F. KEIFA
Reh. Jabotinski, 34/2
Tel Aviv 62287

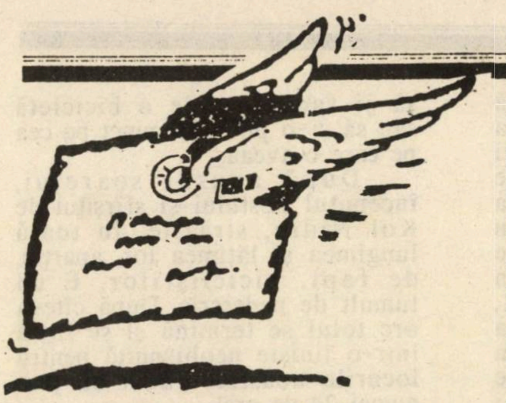

POŞTA

GAZ PESTE FOC?

Domnul inginer Teodor Wexler din Bucureşti nu este primul care mă învinuieşte că torn gaz peste foc ("Minimum" nr. 82); este însă persoana cu cel ma înalt grad (director general, preşedinte - dar nu prea m-a intimidat!) care mă onorează cu această acuzaţie!

Dacă în intervenţia Domniei Sale n-ar fi strecurat că risipesc gazul "în numele propriei parnuse", i-aş fi respectat părerea, deşi domnia sa nu o respectă pe a mea (poate că n-o cunoaşte).

Mi s-a reproşat că lucrarea mea despre Ana Pauker etc. vine în ajutorul duşmanilor noştri şi va determina pur şi simplu o catastrofă. Au trecut cinci ani de cînd a apărut prima ediţie (n-am în vedere lucrarea apărută la Bucureşti, pe care o resping), catastrofe s-au produs multe în lume, dar n-am auzit că ar fi fost din cauza mea! Cît priveşte parnusa, lucrarea mea n-a amplificat-o, dimpotrivă, a diminuat-o substanţial.

Cu ce "am lovit - cum arată domnul inginer - în proprii noştri conaţionali", dacă am încercat să înfăţişez, documentat, istoria vremurilor respective, cu suişurile şi coborîşurile lor?

Dacă dl. Teodor Wexler a scris pe baza Dosarului Ana Pauker editat la Bucureşti, îi propun să-mi trimită adresa şi îi voi expedia (cu sau fără plată) lucrarea apărută la Tel Aviv.

Marius Mircu
Rh. Raziel 6/58 - 59642
Bat Yam

NUCLEUL CANCEROS CARE A DUS LA PRĂBUŞIREA COMUNISMULUI

Este bine cunoscut faptul că după primul război mondial, şi mai ales după revoluţia rusă din 1917, ideologia şi mişcarea comunistă au căpătat un avînt deosebit. Ideologii comunişti au considerat că au găsit soluţia cea mai potrivită pentru înlăturarea tuturor relelelor sistemului capitalist, formula magică, dar după părerea lor realistă, de realizare a fericirii oamenilor, de desfiinţare a războaielor, de înfrăţire între popoare.

După cel de al doilea război mondial, după ce popoarele URSS-uluį şi-au dat cea mai mare contribuţie în sînge, regimul comunist a fost instaurat în ţările din răsăritul Europei. Trebuie să recunoaştem, însă, că ideile comuniste au cucerit simpatizanţi chiar şi în ţările necuprinse în blocul răsăritean. În Franţa şi Italia partidele comuniste au devenit puternice. Multe minţi luminate, intelectuali de frunte din toate ţările, printre care să amintim doar de Albert Einstein, au simpatizat cu mişcarea şi ideologia comunistă.

Şi totuşi... Totul s-a prăbuşit ca un castel de cărţi de joc. Comunismul a dat faliment! Cu scîrbă, cu indignare, cu nemulţumire profundă şi nespusă revoltă, popoarele din toate ţările din răsăritul Europei, inclusiv cel din Germania de Est au spus comunismului: nu!

Claude Imbert în cartea sa "Criza utopiei" sintetizează acest faliment într-o formă foarte plastică: "...maşina comunistă a fost fiica iubită a Utopiei majore din secolul XX... dar iată care este greşeala: crezînd că deţine secretul Binelui colectiv, n-a încetat, de atunci, să alunece spre Rău".

În faţa acestui dezastru, ne punem întrebarea: care au fost cauzele? După părerea mea, cauza fundamentală, nucleul canceros a fost lipsa de interes direct, material şi personal în desfăşurarea oricărei activităţi, în contextul societăţii umane. În societatea umană, interesul fiecărei persoane intră în competiţie cu interesul semenilor săi. Există o concurenţă, fiecare caută să reuşească mai bine pentru el şi familia sa, pentru prestigiul social. În acest scop, individul, în funcţie de calităţile sale, se pregăteşte profesional, are ambiţii şi iniţiative, munceşte şi activează în mod corespunzător, contribuind astfel, după posibilităţi, la progresul şi bunăstarea societăţii.

Ideologii comunismului au greşit profund neţinînd seama de acest element esenţial pentru progres şi bunăstare. Ei au înlocuit interesul personal cu interesul colectiv şi pentru a fi mai mobilizator l-au numit "patriotism". Această gravă eroare este similară cu înlocuirea luminii soarelui cu cea a becurilor electrice, chiar dacă acestea ar fi de ordinul miilor şi zecilor de mii. Interesul colectiv s-a dovedit a fi interesul nimănui.

Pentru motivele arătate mai sus ţărănimea a refuzat pur şi simplu să lucreze şi să producă. Conducătorii de întreprinderi nefiind patroni, se gîndeau numai cum să-şi păstreze fotoliile şi nu cum să impulsioneze, în mod real, producţia. Aşa cum remarcă, pe bună dreptate, politologul Silviu Brucan în cartea sa "Pluralism şi conflict social", binefacerile, belşugul şi progresul, create de revoluţia ştiinţifică-tehnică,nu s-au putut realiza în ţările cu regim comunist, pentru că nu exista stimulentul în favoarea intelectuaităţii.

În anul 1985, un muncitor din industrie şi construcţii avea salariul mediu între 2769-3205 lei, iar un intelectual între 2794-3040 lei. Uniformitatea relativă a veniturilor a dus întîi la stagnare, apoi la degradarea vieţii, a urmat revolta şi în final, prăbuşirea.

Hari Lazarovici
Ierusalim

NOI ŞI ANTIŞEMITISMUL ROMÂNESC

De la Asociaţia pentru recuperarea drepturilor de pensie şi proprietăţilor evreilor originari din România (APDR) am primit o scrisoare în care se spune între altele:

În ultimii 4 ani s-a cerut Parlamentului, Preşedintelui Justiţiei şi Administraţiei din România, insistent şi sistematic, asumarea responsabilităţii statale pentru săvîrşirea Holocaustului, restituirea drepturilor şi bunurilor confiscate şi îngrădirea pătrunderii aderenţilor mişcării antisemite la posturile de comandă ale instituţiilor publice.

Declaraţii şi acţiuni publice ale cîtorva activişti politici din Israel, în numele nostru, dar contrar simţămintelor, intereselor şi voinţei noastre, au fost de natură să contribuie la transformarea agitaţiei antisemite diversioniste din presa din România într-o forţă politică difuză dar coerentă, capabilă a controla Parlamentul, Radio-Televiziunea, Procuratura generală şi Ministerul Culturii, prin numirea la conducerea acestor instituţii a unor aderenţi ai mişcării antisemite.

Activişti politici israelieni, originari din România, amintiţi mai sus, au acţionat în interesul puterii politice de la Bucureşti sub cuvînt că pot contribui la consolidarea democraţiei şi implicit la slăbirea influenţei mişcării antisemite. Este greu de crezut că acesti activişti nu ştiu chiar nimic din istoria antisemitismului românesc şi că sînt aşa de naivi încît să-şi imagineze că în România obţinerea satisfacerii unor avantaje externe va fi interpretată altfel decît ca o acceptare internaţională a modului în care este concepută şi aplicată democraţia în România.

Sînt posibile şi chiar probabile alegeri legislative în România, în 1994. Proiectul de lege propus de opoziţie, cu privire la restituirea proprietăţilor confiscate în timpul guvernării comuniste prevede restituirea acestora către foştii proprietari sau urmaşii lor legali, fără specificarea locului de reşedinţă actuală a acelor îndreptăţiţi. Din acest motiv este esenţial să se acţioneze urgent, pe toate planurile, pentru precizarea poziţiei în acestă chestiune, a puterii politice de la Bucureşti.

Starea de spirit antisemită se manifestă în România şi în acest domeniu. Dar este de remarcat şi o lipsă de sensibilitate faţă de formele de manifestare ale antisemitismului ca şi de negare a oricărei legături cu acest fenomen. Dl. Ion Cristoiu, directorul ziarului "Evenimentul zilei" sprijină, într-un editorial, difuzarea cărţii "Mein Kampf" afirmînd că lectura cărţii nu duce la apariţia unor convingeri naziste şi că este chiar o manifestare a libertăţii democratice româneşti actuale. El adaugă că "nu se poate trece cu vederea fenomenul exagerării, pe plan internaţional, a unor fapte minore petrecute în România, în chestiunea evreiască". Dl. Cristoiu ştie desigur ce s-a petrecut în România în chestiunea evreiască şi mai ştie desigur care a fost rolul lui "Mein Kampf" în această desfăşurare a lucrurilor, dar pentru el nu s-au întîmplat decît "fapte minore". Dl. Cristoiu nu-i antisemit, este chiar prototipul intelectualului român democrat, dar în chestiunea evreiască este "tradiţionalist", adică nu vrea să vadă existenţa antisemitismului.

Dl. senator Adrian Moţiu a spus referitor la "lobby"-ul reprezentat de cei peste 300.000 evrei-români din Israel că ei ar fi cei mai potriviţi "pentru a combate farsa antisemitismului românesc folosită de cercuri internaţionale ostile". Cu prilejul vizitei sale în Israel a auzit probabil astfel de păreri exprimate de activişti politici de genul celor la care ne-am referit mai sus şi care s-au prezentat ca exponenţi ai evreilor originari din România. În ceea ce ne priveşte sîntem convinşi că strîngerea relaţiilor politice şi economice cu actuala putere politică de la Bucureşti este contra-productivă şi că ceea ce se face în acest scop, în dispreţul simţămintelor, intereselor şi voinţei evreilor israelieni originari din România este mai mult decît o greşeală: este chiar o prostie.

Împuternicit executiv,
ing. Ecştain Silvius
Bat Yam

BICICLETA

Ştim cu toţii că e mijlocul de locomoţie cu o vechime de peste 100 de ani, uşor de folosit şi foarte util. La noi, ca pretutindeni, sînt şi biciclişti. Adulţi şi copii. Îi întîlneşti peste tot, uneori te împiedică să mergi liniştit pe trotuar sau se bagă între maşini...

În ajun de Iom Kipur, la magazinele de vîndut, închiriat sau cu ateliere anexă de reparat biciclete era îmbulzeală. Copii de toate vîrstele se grăbeau să-şi facă rost de o bicicletă sau să şi-o pună la punct pe cea pe care o aveau.

După apusul soarelui, începutul postului şi sfîrşitul de Kol Nidre, străzile, în toată lungimea şi lăţimea lor, aparţin, de fapt, bicicliştilor. E un tumult de nedescris. După cîteva ore totul se termină şi se intră într-o linişte neobişnuită pentru locurile noastre. Păcat că ţine numai 24 de ore!

Nu ştiu care e originea acestei tradiţii a circulaţiei intense pe bicicletă în ziua de Yom Kipur. Poate într-o zi voi afla. (Ştiu însă că religioşii o combat). Am aflat însă că zeci de copii au fost accidentaţi; e o bucurie generală care uneori se termină trist.

Nu m-am gîndit dacă e bun sau nu acest joc al copiilor, dar m-am gîndit la cei cu ateliere şi magazine de specialitate; păcat, pentru ei, că Iom Kipur este o singură dată pe an.

Dr. G. Mănescu
Tel Aviv

O SCRISOARE DIN BRĂILA

Stimate domnule director,

Mă numesc Elena Enache şi locuiesc în România, Brăila, str. Şcolilor 81, bl. PD, sc. 2, et.3, ap.56. Sînt pensionară, hipertensivă şi cardiacă. Mă adresez dvs. pentru rezolvarea unei probleme, cu credinţa că mă veţi ajuta, eu neavînd posibilitatea materială de a mă deplasa în Israel. Mi-au fost împrumutate două numere vechi ale revistei dvs. şi aşa se face că după ce le-am citit, îndrăznesc că veţi înţelege disperarea şi deruta mea.

La 10 oct. 1989, unicul meu copil, Florin Alexandru Teodorescu, inginer instalator, 39 de ani, cu soţia Anca Teodorescu, asistentă medicală şi fiul Mădălin Constantin Teodorescu, 9 ani, au emigrat în Israel împreună cu d-na Rosman Vera, mama adoptivă a nurorii mele, stabilindu-se la Tveria. Relaţiile noastre, normale pînă la căsătoria copiilor, au devenit în scurt timp imposibile încît pentru a nu dauna bunei înţelegeri din casa lor, eu m-am retras. Aceste relaţii au fost reluate înainte de plecarea lor.

După un an, fiul meu mi-a telefonat spunîndu-mi să vin şi eu în Israel "lîngă cealaltă băbuţă"... De atunci fiul meu mi-a scris în 1991 şi apoi în 1992 precizînd că lucrează ca muncitor pe un şantier la 40 km. de Tveria, că are multe datorii scuzîndu-se că nu mă poate ajuta pînă în februarie 1993. I-am răspuns că nu apelez la ajutorul lui material. Cuscra mea, d-na Rosman, a încetat să-mi mai răspundă la scrisori.

În noaptea de 2 - 3 septembrie 1993, m-a trezit telefonul şi o voce a spus:

- Florin a murit.
- Cum?!... A murit?!
- A fost bolnav de cancer pulmonar galopant, a durat trei săptămîni, a fumat mult, nu s-a putut face nimic, dar să ştii că a fost foarte bine îngrijit. A murit azi dimineaţă la 10,30.
- Dar cine este la telefon? Nu e Anca!

Nu recunoscusem vocea ei.

- Ba da, Anca sînt. Florin a terminat şi să ştii că nu meritai să te anunţ, dar am vrut să-ţi dovedesc că eu sînt om; ne-ai vorbit de rău în toată Brăila, ne-ai făcut mult rău...

Aici s-a întrerupt convorbirea. După ultimile propoziţii am realizat că era într-adevăr nora mea.

De atunci, nici o scrisoare, nici un alt telefon. Am anunţat rudelor şi prietenilor fiului meu vestea care li s-a părut de necrezut, fiul meu fiind aici sănătos, robust, sportiv. Ei au spus că este vorba de o farsă sinistră şi de prost gust. Nu este posibil să nu fi acuzat în cele trei săptămîni vreo suferinţă, slăbiciune sau febră, să nu fi slăbit, să nu fi consultat medicul, să fi muncit pînă a căzut tocmai cînd terminase de achitat datoriile.

Vă rog ajutaţi-mă să aflu adevărul. Cum s-a ajuns la diagnosticul de neoplasm pulmonar? Unde este înmormîntat şi sub ce nume deoarece am auzit că şi-a schimbat numele de familie? Adresa d-nei Rosman Vera este: Tveria, Rabi Akiba 123, bl. 3, ap.1, tel. 06-732049. Adresa la care a locuit fiul meu nu mi s-a comunicat, nu înţeleg de ce a fost necesar acest mister!

Elena Enache
Brăila

I. RABIN, "OMUL ANULUI"?

Distincţia "Omul Anului" se acordă, de obicei, pentru realizări deoesebite în domeniul politic, economic, social-cultural, pe baza unor discuţii analitice, de către ziare, reviste sau de către organizaţiile profesionale ale ziariştilor. În anul 1993 se ştia că pentru anul respectiv va fi propus la acest titlu Itzhak Rabin avînd în vedere contribuţia lui la instaurarea păcii într-un Orient Mijlociu de tip nou, model preconizat de dl. Shimon Peres, dar respins în unanimitate, de ţările arabe. Curios este faptul că titlul s-a acordat deşi pacea visată de "arhitecţii ei" este departe, chiar foarte departe, de a fi o realitate. Teroarea nu numai că nu a dispărut, dar chiar s-a înteţit. Pe plan intern, în schimb, se merge - credem - către transformarea Statului Evreiesc independent într-un "protectorat" al faimosului "Bloc chosem" (Baricadă), bloc arabo-comunist fără de care minoritatea evreiască Avoda-Meretz nu ar fi putut rezista niciun moment voturilor de neîncredere ale opoziţiei. Actuala majoritate coaliţionistă (noţiune creată de însuşi I. Rabin) contravine principiilor sioniste fundamentale pe care se bazează Statul Israel al poporului evreu. "Pacea" actuală este capitulardă faţă de teroarea arafistă şi dă legitimitate OEP-ului cu care, nu de mult, era interzis să se discute conform legii votate de Knesset. Fruntaşul terorismului internaţional, Arafat, este transformat, în mod artificial, într-un erou al umanitarismului, al moralităţii, al liberalismului democratic cu toate că refuză să anuleze Charta OEP de lichidare a Israelului. În acest context absurditatea devine sinonimă cu "genialitatea politică".

Rosh Peleg Iehuda
Ranana

AVIVA NU MI-E NEPOATĂ

Am citit în nr. 82 al revistei "Minimum", la rubrica "Noi" o notă despre interviul luat de Gabi Gazit, la televiziune, puşcăriaşei Aviva Granot. În text se menţionează între paranteze: "nepoată a regretatului S. Schafferman". De ce s-a menţionat numele fratelui meu şi nu că este fiica (sau nepoata) celor cărora li se cuvenea de drept această menţiune? Consider că este o jignire adusă memoriei fratelui meu şi mie personal. De altfel, precizez că respectiva puşcăriaşă nu este nepoată, ci o rudă foarte îndepărtată purtînd acelaşi nume.

Itzhak Schafferman
Tel Aviv

UNDE ESTE MAMA MEA?

Mă numesc Cristina Cenuşe (după soţ) şi acum 26 de ani am fost înfiată de la Casa Copilului din Bucureşti de o familie, oameni de mare sensibilitate, care m-au crescut şi educat cum au ştiut ei mai bine dăruindu-mi dragostea şi căldura unui cămin pe care nu l-aş fi avut niciodată fără ei. La vîrsta de 20 de ani am aflat că ei sînt părinţii mei adoptivi. Cu toate că am încercat să-mi stăpînesc curiozitatea firească în legătură cu originea mea, pentru a nu ştirbi cu nimic consideraţia şi recunoştinţa pe care o merită, nu am reuşit, glasul sîngelui fiind mai puternic. Am căutat-o pe cea care mi-a dat viaţă în ziua de 28 noiembrie 1966, Valeria Epuran.

Am ajuns să-mi cunosc rudele de sînge: bunica, Elena Epuran şi sora mamei mele, Ioana Epuran. Prin ele am aflat că mama mea locuieşte în prezent în Israel împreună cu soţul ei Benesch Andrei şi cu fiul ei Benesch David Sorin. Ştiu că au plecat din România în toamna anului 1988, dar nu am nici o adresă a lor.

N-aş vrea să le fac greutăţi, dar doresc din tot sufletul să-i cunosc. Am mai aflat că mama (care acum se numeşte Benesch Valeria) a încercat, după cîţiva ani de la înfierea mea să mă găsească, dar funcţionarele de la autoritatea tutelară au refuzat să-i dea relaţii pentru a nu face probleme familiei adoptive.

Vrea să-mi cunosc mama, să-i pot vorbi despre mine, să-i spun că sînt, la rîndul meu, mamă iar ea e bunică şi dacă va dori sau va avea vreodată nevoie de mine, eu exist şi o aştept.

Cristina Cenuşe
str. Alunişului nr.4, bl.11 A
sc. 2,et.4, ap.44
Bucureşti sect.4 - România

LA 100 DE ANI

În majestuoasa sinagogă din Chaux-de-Fonds, localitate cunoscută pentru industria de horologerie, a fost sărbătorit, în prezenţa întregii comunităţi israelite din cantonul Neuchâtel şi în prezenţa autorităţilor, Jacques Bernheim, la intrarea sa în cel de al 100-lea an de viaţă.

Figură foarte cunoscută în oraş, el s-a distins atît pe tărîm industrial cît mai ales pe cel public. Fost căpitan în armată, Bernheim este încă prezent şi activ la adunările societăţii de ofiţeri. Şi cînd nu se întreţine cu decanul de vîrstă al cantonului, Julien Rochat (106 ani) îl poţi vedea seara la concertele societăţii de muzică a oraşului.

Născut în Alsacia în 1893, s-a instalat mai tîrziu în oraşul Bâle (Basel). Înfiinţează, mai tîrziu, fabrica de horologerie "Timor" din oraşul Morat, pentru a se instala pînă la urmă la Chaux-de Fonds, unde devine foarte cunoscut. Concomitent cu activităţile sale profesionale, el desfăşoară şi o vastă activitate pe tărîm social şi cultural. Încă şi acum participă la toate sărbătorile religioase fiind unul din enoriaşii activi ai sinagogii oraşului. La festivitatea de sărbătorire, el a ţinut să atragă atenţia coreligionarilor săi, că nu trebuie să uite faptul că deşi aparţin ţării în care trăiesc, există un Stat al evreilor care trebuie ajutat. "Să nu uităm că sîntem israeliţi, că avem o religie pe care trebuie să o repectăm" - a adăugat Jacques Bernheim.

Jo. Savin
Neuchâtel, Elveţia

SANIE CU ZURGĂLĂI

În legătură cu încetarea din viaţă a lui Richi Ştein, compozitorul de talent, autor al popularului cîntec "Sanie cu zurgălăi" mi-am amintit de următoarea întîmplare petrecută în anul 1943:

Ne aflam, un grup de tineri romaşcani, printre care şi Richi Ştein, la Bîrlad, unde el a prezentat, cu mare succes, un recital. A participat şi Rita Goldenstein, studentă la conservatorul din Viena. Ea s-a îndrăgostit de Richi şi, la cîteva luni după acest concert, s-au căsătorit. Căsătoria a avut loc împotriva voinţei părinţilor ei. Ca urmare a acestei dezamăgiri, tatăl, dl. Goldenstein, şi-a pus capăt zilelor.

Zaharia Gorun
Haifa

Moshe Helman, Kiriat Haim (da, societatea "Nacional" despre care aţi citit în "Minimum" în legătură cu salariile à la supermeni încasate de directori este una şi aceeaşi cu societatea de asigurări "La Nacional"); *Jean Blum, Migdal Haemek* (v-am răspuns prin scrisoare la întrebarea privind condiţiile de editare a cărţilor); *Z. Iacob, Haifa* (observaţia dvs. nu este lipsită de temei; dar, aşa cum se arată limpede în caseta redacţională, revista noastră, asemenea tuturor publicaţiilor asemănătoare din Israel şi de pe întreg globul pămîntesc, nu răspunde de conţinutul anunţurilor publicitare); *Leopold Binder, Tzur Shalom* (1) ne gîndim şi noi, cum altfel, la schimbarea ortografiei, dar, mai întîi nu sîntem de părere că se poate vorbi de o ortografie comunistă, aşa cum nu se poate vorbi despre o ortografie capitalistă; pe urmă a modifica subit scrierea unor cuvinte cu care, orişicît, ne-am învăţat, presupune complicaţii multe şi pentru redactori şi pentru cititori; atît de multe încît, uite, chiar în România cîţiva importanţi oameni de cultură, inclusiv academicianul Ion Coteanu, filolog eminent, se exprimă cotidian împotriva acestei dări peste cap a ortografiei; aşa că... om mai vedea. 2) nu aveţi dreptate; nu e nici o contradicţie între prezenţa unor pseudonime în revistă gen Pix, Styx, Lucullus etc. şi refuzul nostru categoric, apăsat, de a publica anonime; iar explicaţia este simplă: pe autorii textelor semnate cu pseudonim noi îi cunoaştem, ei au nume, prenume, adresă, Teudat Zeut şi pot fi oricînd traşi la răspundere pentru conţinutul celor scrise de ei; ceea ce nu se poate susţine despre cei care semnează... anonim; aceştia pot lansa fel de fel de acuze, inclusiv de ordinul calomniei, şi... la o adică, neavînd de unde să-i iei, răspunde redacţia şi numai redacţia de afirmaţiile lor; ceea ce, sper că sînteţi de acord cu mine, nu e fair) *Marcelle Sevestre, Paris* (nu cunoaştem adresa Lojei Bnei Brith "Filderman" din Toronto, dar vă recomandăm să luaţi legătura cu un bun cunoscător al lumii evreo-române din Canada, care, sîntem convinşi, vă va furniza informaţiile necesare: Alexe Marcovici, 10 Ruddington Dr. nr. 106, Willowdale, Ontario, M2K 257, Canada) *Rodica Weinberg, Haifa* (observ că sînteţi tenace; aveţi o idee bună, dar fixă: iată, oricum, datele cerute: Andrei Fischoff, Nancy Brandes, Carol Isac, Leon Volovici, Sergiu Levin, Carol Marcovici, Sebastian Costin, Iosif Petran sînt căsătoriţi. Mai încercaţi. Poate... poate. *Madona Ceauşescu; Titi Duru; Leopard; Un grup de susţinători ai Likudului; Infidela, Prietenii Partidului Muncii din Afula; Amanta lui Jirinovski; Super-sexy etc. etc.* (nu, nu luăm în considerare scrisorile anonime) *Moshe Tratatovich, Rehovot* (reţinem o strofă din poemul dvs: Iar eu vreau să renasc ca eroul de mit/ Atingîndu-mi, cu gîndul, iar, burgul/ Însă toate-s repuse, cu răceală, la punct/ Şi oglinda-mi indică amurgul/) *Ana Lazarovici- Nămolaru, Natania; Bella Insler, Carmiel* (înţelegem sentimentele dvs. în legătură cu "mitul lui Ioni", dar relatarea lui M. Rafael, din nr. 82 se bizuie pe o carte apărută de curînd în librării, discutată pe larg, cu pasiune, la televiziune şi devenită, ca atîtea lucrări cunsacrate personalităţilor de tot felul, subiect de reflexie şi controversă) *Harry Soshany, Bat Yam* (Cîteva EPIGRAME -

Pe marginea prezenţei lui Shimon Peres la Davos: În mod clar ne-a declarat:/ - Rezultatele-s infime!/ Totuşi, pentru prima dat'/ El a fost la înălţime! - Gestul "părintesc" al lui Arafat: De mînă cînd l-a apucat,/ Gestul lui a fost subtil;/ Astfel, în fine ne-a demonstrat/ Cum se "duce" un copil! – În final: Prima oară-n ascensiune,/ Nu i s-a părut urît;/ Însă, după cum se spune/ I-a fost greu la... coborît!) *Mircea Gorun, Petah Tikva; Dr. Noemi şi Tiberiu Lustig, Ierusalim; Lucian Boz, Sydney, Australia; Martha Bacal, Paris; Nelu Solomon, Metulla; Fany Isacshon, Petah Tikva; Loredana Vetişanu, Bucureşti; ing. Tudor Tomşa, Toronto, Canada; Dr. Eva Behring, Berlin, Germania; prof. Dr. A. Papier, Neve David, Haifa; M. Bodinger, Beersheva; Sandu Marcovici, Ranana; Iulius Winkler, Frankfurt, Germania; Eugen Goldstein, Kiriat Yam; Paul Kuntz, Beersheva; Otilia Gheorghiade, Capetown, Africa de Sud; George Lasau, Kiriat Yam;* (mulţumiri pentru bunele cuvinte, sugestii şi observaţii critice; ceilalţi pe curînd).

PINHAS SADE

Pinhas Sade, un mare poet de limbă ebraică şi-a sfîrşit viaţa la sfîrşitul lunii ianuarie. Iată cîteva versuri pe care le-am tradus în semn de omagiu pentru poetul Pinhas Sade:

LA HOLON ÎN CIMITIR
de
Pinhas Sade

După inhumarea noastră, sub
lutul ars de soare
Pentru noi va fi o zi de
sărbătoare
Ce fericiţi vom fi iubirea mea
Tu vei fi al meu, eu voi fi a ta.

Amintiri fără cuvinte vor curge
încet, plăcut.
Despre tot ce-am suferit, după
ce-a trecut.
Ani luminoşi, în dupăamiezi
fără sfîrşit.
Veşniciile vin, veşnicii de
odihnit.

Curg apele Stixului prin negre
ravine
Tot universul, numai eu şi cu
tine.

Traducere de
Marcel Meridan

Gordon Tours

I. ATLAS VĂ OFERĂ UN VOIAJ ULTRA ARISTOCRATIC

LA UN PREŢ ULTRA DEMOCRATIC!

TURUL ROMÂNIEI ŞI VIZITAREA LOCURILOR NATALE CU MAŞINĂ LA SCARĂ ŞI ŞOFER LA DISPOZIŢIE PENTRU 2 – 3 – 4 PERSOANE ÎN MAŞINĂ.

CIRCUIT 10 ZILE ÎN TRANSLIVANIA SAU/ŞI MOLDOVA DE LA $347 (PLUS AVION)
PREŢUL INCLUDE: maşină, hotel, ,mic dejun, benzină, asigurarea maşinii, cazarea şi masa.

CIRCUITUL SE POATE PRELUNGI ÎN ROMÂNIA (pînă la două luni) ŞI COMBINA CU ARANJAMENTE LA MUNTE, LA MARE, TRATATAMENTE MEDICALE.

ZBORURI ÎN EUROPA ŞI EXCURSII SPECIALE LA PRAGA

NOU ŞI INTERESANT!

ÎN CIRCUIT SE POT INCLUDE VIZITE LA CHIŞINĂU ŞI BUDAPESTA

I. ATLAS – GORDON TOURS str. Ben Iehuda, 184
Tel Aviv – tel. 5270767

NICI UN PAS FĂRĂ ATLASI

ARANJĂM ASIGURARE DE BOALĂ PENTRU TURIŞTII DIN ROMÂNIA.

CĂLĂTORII CU PREŢURI REDUSE ÎN TOATĂ LUMEA!

Un bărbat sforăia atît de tare încît se trezea din somn din cauza zgomotului. Şi atunci a găsit soluţia: s-a dus să doarmă în camera de alături.

●

Să votăm democratic, zice bossul către lucrătorii săi. Cei care sînt de acord cu propunerea mea să ridice mîna. Ceilalţi care nu sînt de acord să zică cu voce tare: demisionez!

Două fete se dezbracă în faţa uui geam deschis. Una a prins o răceală şi a doua a prins un celibatar bogat.

●

Cele şapte perioade din viaţa unei femei: prunc, copilă, adolescentă, tînără, tînără tînără, tînără.

●

Problema cu femeile este că după ce se căsătoresc încep să se comporte ca femei măritate.

CLEPSIDRA

Turism
Adriana Bittel, scriitoare, redactor la revista "România literară"; de la Bucureşti; la rude.

Aniversare
Abraham Schneer, economist; şeful publicităţii la revista "Minimum"; 80 ani de la naştere.

Comemorare
Uri Eliav, activist de seamă al alialei române, fost preşedinte al H.O.R.; un an de la moarte.

Decese
I. Voledi, (79), publicist, colaborator permanent al săptămînalelor "Revista mea" şi "Adevărul", autorul cîtorva cărţi documentare despre trecutul evreilor din Bacău, şcolile evreieşti din anii războiului, precum şi al volumelor de umor "Trei într-o arcă" şi "Răsete în Helem" (în colaborare); în urma unei intervenţii chirurgicale pe aortă; la Holon.

I. Voledi

Carnet

Dacă eşti OM matur, la care "Carpe Diem" poate fi un modus vivendi în doi, accentuînd pe satisfacţii spirituale, scrie-mi: Malca POB 420 Rehovot.

800 DISCURI

Muzică românească, apuseană şi israeliană, din anii 50-60, în perfectă stare, 7 şekeli discul. Telefon 04-751917, Haifa.

Dr.DAVID SEGAL
– la 30 zile de la deces –

La 26 ianuarie 1994 s-a stins din viaţă, în plină activitate profesională, la Petah Tikva, dr. David Segal

E imposibil de creionat în cîteva rînduri, ce a reprezentat din punct de vedere medical şi umanitar doctorul Segal pentru oraşul Fălticeni, cu cei 6-7000 de evrei din acea vreme.

Născut la Dorohoi, după studii strălucite la facultatea de medicină din Iaşi, a început să profeseze la Fălticeni şi a atras de la început atenţia prin sîrguinţa deosebită, caracterul distins ca şi prin pregătirea sa profesională. Acorda asistenţă medicală la orice oră din zi sau noapte, fără să facă deosebire între săraci şi bogaţi. La cei nevoiaşi le refuza orice plată. S-a impus astfel repede ca medicul cel mai căutat din întreg judeţul Baia. A fost un "zid al plîngerii" nu numai pentru bolnavi, ci şi pentru oricine avea vreun necaz şi voia să audă un sfat înţelept sau să primească un ajutor efectiv. A fost şeful maternităţii din oraş pînă în ziua în care a făcut alia.

Examenul de medic primar l-a susţinut cu brio stîrnind, realmente, senzaţie cu înalta sa pregătire. Pentru medicii tineri a fost totdeauna un exemplu demn de urmat.

A murit la datorie practicînd meseria pe care o considera un apostolat, pînă în ultima zi înaintea îmbolnăvirii.

Soţiei Zizi, fiicei Lydia şi nepoţilor le transmitem condoleanţe şi asigurarea că memoria doctorului David Segal va fi păstrată de către toţi cei care l-au iubit şi respectat. Fie-i amintirea binecuvîntată!

Un grup de fălticineni

Sîntem alături de marea noastră actriţă TRICY ABRAMOVICI la săvîrşirea din viaţă a mamei sale.

Prietenii

Alexandru Solomon, operator de film, fiul regretatului scriitor Petre Solomon, pregăteşte un film semi-documentar, semi-poetic despre prietenia dintre poetul Paul Celan şi Petre Solomon. El are nevoie, pentru ca să redea în mod fidel epoca, de material documentar (vizual!) privitor la viaţa evreilor din România anilor 1940-1945. Cei ce posedă asemenea materiale şi sînt dornici să dea o mînă de ajutor lui Alex. Solomon, sînt rugaţi să trimită documentele pe adresa: str. C. Bosianu 23, Bucureşti 75271.

Reputatul scriitor Victor Bîrlădeanu, secretar general al Asociaţiei culturale de prietenie România-Israel, publică în editura "Evenimentul" un volum cu versuri de sertar intitulat "Ornicul scufundat" cu ilustraţii de prestigiosul grafician Truică. Cine doreşte să achiziţioneze un exemplar e rugat să trimită suma de 20 şekeli pe adresa: Dorian Bîrlădeanu - Kiriat Ono, rh. Hatzabar 6/14 cod 55410.

La săvîrşirea din viaţă a prietenului I. Voledi, multilateral condeier şi reuşit scrimeur într-ale scrisului, un gînd pios în memoria sa.

Condoleanţe încercatei familii, pentru greaua pierdere.

Ludy Borştein
Tel Aviv

Expoziţie de pictură
Yaron Ariela (n.1927), ulei, colaje, gravură; în sala "Asociaţiei pictorilor şi sculptorilor din Israel", rh. Alharizi 9, Tel Aviv.

FLORIN MUGUR
Cu prilejul împlinirii a 60 de ani de la naşterea şi a trei ani de la moartea lui FLORIN MUGUR, Cercul cultural din Ierusalim a organizat o seară închinată operei şi amintirii regretatului poet şi publicist. Au luat cuvîntul scriitorii Sebastian Costin, Virgil Duda, Otto Stark, Elena-Esther Tacciu ş.a. şi, prin intermediul postului de radio "Kol Israel", Radu Cosaşu şi Horia Aramă (Bucureşti), Norman Manea (New York), Lucian Raicu şi Mircea Iorgulescu (Paris)

Seară literară
La 1 martie 1994; la Casa Scriitorilor din str. Kaplan 6, Tel Aviv; recitări în ebraică din Andrei Fischoff şi Akiba Konovitz; la pian Nicolae Birman.

FURAT ştampila revistei "Minimum", Tel Aviv; se declară nulă.

HOROSCOP

LUNA MARTIE

● **SYBIL HEDERNA**

CAPRICORNUL (23 decembrie - 21 ianuarie)
O perioadă favorabilă pe plan sentimental. Nu ezitaţi să înfiripaţi noi legături sau să cultivaţi mai intens pe cele existente. Nu vă neglijaţi prieteniile vechi şi relaţiile care şi-au dovedit utilitatea şi eficienţa.

VĂRSĂTORUL (22 ianuarie - 19 februarie)
Fiţi prudenţi! S-ar putea să vă confruntaţi cu situaţii neplăcute, deadreptul periculoase. Ele pot fi depăşite. Să nu vă ieşiţi din fire, dovedind sînge rece în împrejurările critice. Nu uitaţi: cu răbdarea se trece marea.

PEŞTII (20 februarie - 20 martie)
Aveţi un program prea încărcat care vă solicită uneori efort fizic şi intelectual . Nu exageraţi! Alocaţi timp pentru odihnă şi recreaţie. Nu neglijaţi familia şi copiii. Zile faste: joi şi vineri.

BERBECUL (21 martie - 20 aprilie)
O lună în care este indicat să luaţi iniţiative pe diverse planuri. Manifestaţi curaj şi dovediţi perseverenţă în realizarea lor. Aveţi multe şanse de succes. Numere norocoase: 15, 25.

TAURUL (21 aprilie - 20 aprilie)
Nu vă lansaţi în afaceri în această perioadă. Conjunctura nu vă este favorabilă. Mai curînd concentraţi-vă eforturile în domeniile în care aţi acţionat pînă acum. Patronii dvs. vor fi mulţumiţi, dvs. veţi culege satisfacţii.

GEMENII (21 mai - 21 iunie)
Acordaţi o atenţie specială problemelor de sănătate. S-ar putea să aveţi surprize cu ocazia analizelor recomandate de medic. Delăsarea în acest domeniu costă scump, dacă nu imediat, mai tîrziu. Respectaţi regulile de igienă, normele dietetice, faceţi mişcare. Vă veţi păstra o bună condiţie fizică şi spirituală. Zile favorabile: duminică şi vineri.

RACUL (22 iunie - 21 iulie)
Aţi trecut printr-o perioadă grea, care a avut efecte depresive. Nu vă descurajaţi; vorba lui Caragiale, nu intraţi la idee căci de la idee la fandacsie şi la ipohondrie distanţele sînt mici. Aveţi încredere în capacitatea dvs. de a lupta şi învinge adversităţile inerente. Veţi reuşi!

LEUL (22 iulie - 22 august)
Nu fiţi sensibil la vocile care vă laudă peste măsură. Nu întotdeauna sînt sincere. Analizaţi-vă singur calităţile şi defectele; trageţi singur concluziile obiective. Vă va fi mult mai util pentru conduita dvs. Încercaţi-vă norocul pe numere terminate în 7.

FECIOARA (23 august - 22 septembrie)
A fi o fiinţă sociabilă este o calitate care vă este proprie.Nu alergaţi însă după multe cunoştinţe noi; acţionaţi cu discernămînt, ferindu-vă de prieteni falşi, făţarnici. Numai aşa nu veţi avea decepţii, ci relaţii benefice.

BALANŢA (23 septembrie - 22 noiembrie)
Demonstraţi că sînteţi o fiinţă echilibrată în toate domeniile. Nu acordaţi încredere peste măsură cunoştinţelor dvs., dar nici nu fiţi suspicios faţă de ele. Nu cheltuiţi exagerat, dar nici nu fiţi zgîrcit. Nu exageraţi în alimentaţie, dar nici nu vă privaţi de plăceri gastronomice.

SCORPIONUL (23 octombrie - 22 noiembrie)
Aveţi necazuri la servici şi în familie. Ele pot fi depăşite; depinde de dvs. Controlaţi însă în permanenţă în ce măsură dificultăţile sînt cauzate de propria dvs. comportare. Nu sînteţi prea pripit, prea irascibil? Acţionaţi cu calm, în cadrul unor discuţii deschise, sincere.

SĂGETĂTORUL (23 noiembrie - 22 decembrie)
Aveţi de rezolvat un şir de probleme personale. Pentru soluţionarea lor, dvs. aveţi obiceiul de a recurge la terţe persoane sperînd la protecţie. Nu este calea cea mai bună; adresaţi-vă direct, nimeni nu-şi pledează mai bine cauza decît cel interesat. Numere: 3, 10, 28.

CU ADRIAN PE ORICE MERIDIAN

● LA NOI PRIMIŢI MAI MULT!

14 ZILE NUMAI 695 $

...ŞI MAI DEOSEBIT!!

ROMÂNIA, TRANSILVANIA ŞI MOLDOVA, DE PAŞTE!

Excursia organizată de AGENŢIA "ADRIAN" vă invită să petreceţi sărbătorile de PAŞTE în peisajele copilăriei: BUCUREŞTI, BACĂU, IAŞI, PIATRA NEAMŢ, TÎRGU MUREŞ, CLUJ, SIBIU, BRAŞOV

● Plecarea: 23. 03. ● Întoarcerea: 5. 04

Preţul include: avion Tel Aviv - Bucureşti - Tel Aviv, două mese pe zi, cazarea în hotelurile cele mai bune, mese festive, autobuz la dispoziţie, ghid israelian şi local... şi multe, multe alte surprize plăcute!

România

OFERTA SPECIALĂ "ADRIAN"
Pachete de tratament - odihnă în staţiunea balneo-climaterică COVASNA
18 zile.....660 $
Cazarea în modernul hotel "Bradul" dotat cu sisteme de încălzire excepţionale

● ZBORURI SPECIALE - NEW YORK începînd de la 699 $
● CHARTERE ÎN EUROPA începînd de la 319$

ZBORURI DIN BUCUREŞTI SPRE ORICE CAPITALĂ EUROPEANĂ... cu aproximativ 100$

TEL AVIV ● STR. SHENKIN 8
TELEFON: 200 687-8-9 ● 528 5773

HOLIDAYS

TRAVEL & TOURS
נסיעות ותיירות
הולידייס

TEL AVIV, Bloc EL-AL (pasaj, parter),
strada Ben Iehuda 32, tel. 528-5272/3

TOMY HERSKOVITZ VĂ PREZINTĂ PROGRAMELE

PESAH '94

- O SĂPTĂMÎNĂ LONDON HOTEL "WHITE HOUSE" INCLUSIV ZBORUL ŞI TRANSFER: 699$

- ANTALYA: HOTEL CLUB SERA (DE LUX): 499 $

- EXCURSIE 12 ZILE BANGKOK (THAILANDA) DE LA 27. 3. PÎNĂ LA 7. 4. INCLUSIV ZBORUL: 1499$

O SĂPTĂMÎNĂ LA BUDAPESTA, HOTEL CAZINO-BEKE
cu cină tradiţională de Pesah, spectacol de operetă, bar de noapte, excursii locale şi "GOULASH PARTY"...
699$
INCLUZÎND AVION, GHID ISRAELIAN, ETC.

- 8 ZILE LA NEW YORK HOTEL MILFORD PLAZA 28. 3 - 04. 4 INCLUSIV ZBORUL 1050$

* BILETE LA PREŢURI SPECIALE LA TOATE ZBORURILE CHARTER SPRE EUROPA: FRANKFURT, MÜNCHEN, ZÜRICH, AMSTERDAM, PARIS şi LONDRA.

* PACHETE CUPRINZÎND ZBORUL ŞI CÎTEVA NOPŢI LA HOTELURI DE CALITATE SUPERIOARĂ LA PREŢURI DEOSEBITE.

7 ZILE LA HOTEL ALPIN - POIANA BRAŞOV
CU ZBOR şi SEMIPENSIUNE 499$

INFORMAŢII SUPLIMENTARE, PROSPECTE, ÎNSCRIERI LA HOLIDAYS TEL AVIV TEL. 528 - 5272/ 3

minimum

ZIUA INDEPENDENȚEI.
INDEPENDENȚĂ FAȚĂ DE CE ANUME?
INDEPENDENȚĂ FAȚĂ DE CINE ANUME?
INDEPENDENȚĂ FAȚĂ DE CINE ŞTIM NOI ŞI ŞTIM MULTE.

ANUL VIII • NR. 85
APRILIE '94 • 10,20 ŞEKELI

Ben Gurion proclamînd în 1948 Independența Israelului

UNIUNEA ORIGINARILOR DIN ROMÂNIA
(H.O.R.) ÎN ISRAEL

ORGANIZAŢIA ORIGINARILOR DIN ROMÂNIA
MEMBRI ÎN HISTADRUT

SHEVET IEHUDEI ROMANIA (S.I.R.)

LIGA DE PRIETENIE ISRAEL-ROMÂNIA

UREAZĂ

CU PRILEJUL

ZILEI INDEPENDENŢEI STATULUI ISRAEL

ÎNTREGULUI POPOR EVREU,

TUTUROR ORIGINARILOR DIN ROMÂNIA,

MEMBRILOR HISTADRUTULUI,

ACTIVIŞTILOR NOŞTRI VOLUNTARI:

SĂNĂTATE, LOCURI DE MUNCĂ, PACE ŞI UN HISTADRUT PUTERNIC, ÎN SLUJBA CELOR MULŢI!

ARTHUR ISRAELOVICI
Preşedintele H.O.R. în Israel

PALTIEL SEGAL
Preşedintele Centrului Istoric S.I.R.

IACOV MIHAELI
Locţiitor al Preşedintelui Organizaţiei Originarilor din România,
membri în Histadrut

MOSHE NAGOR
Preşedintele Ligii de Prietenie Israel-România

MINIMUM • ANUL VIII • NR. 85 • APRILIE • 1994

ÎI FELICITĂM (DIN TOATĂ INIMA) PE CITITORII NOŞTRI CU PRILEJUL ZILEI INDEPENDENŢEI ISRAELULUI

ÎN ACEST NUMĂR

A. Zahareanu: Punct de vedere p. 2
Tendinţe. Punctul pe *i* p. 3
Ben Iacov-Zwi: O fiică de evrei din Transilvania, în Knesset p. 12
Adriana Bittel: Alungarea din Pardes-Paradis p. 14
Itzhak Artzi: Bloc-notes p. 17
I. Schechter: Ceauşescu la "Viaţa noastră" p. 20
Gura humorului p. 22
Pescuitorul de perle p. 23
Arthur Israelovici: A început numărătoarea inversă p. 24
De la H.O.R. p. 25
Noi. Etc. p. 26
Se zvoneşte că... p. 28
Lumea românească
Un caz de reîncarnare la Bucureşti? p. 29
Ov. S. Crohmălniceanu: De ce a dispărut Bulă? p. 34
Harry Fosha: Corespondenţă din New York p. 36
I. Fîntînaru: Rusia: "şoarecii bruni" p. 38
Raul Radu: Corespondenţă din Brasilia p. 40
"Minimum" nu uită
"Bomba" Ilenei Vrancea p. 42
Al. Mirodan: Dicţionar neconvenţional p. 48
Cartea (Iosef Eugen Campus) p. 49
Primim la redacţie (I. Fîntînaru, C. Isac) p. 54
Idei (Arminius Cassvan, Alexandru Sever) p. 56
Spectacol (Andrei Strihan, C. Isac, Sofia Ghelman) p. 58
Pagini (Alphonse Allais) p. 65
Minimum e om ca toţi oamenii (jocuri: Nelu Weinberg; sport: G. Modeanu; sănătate: dr. Wats; bridge: Paul Weinstock; gastronomie: Stan Vlad, Ylana; jocuri pe calculator: Dorin Ben Itzhak) p. 68
Poşta p. 76
Clepsidra - Carnet p. 80

LA ÎNCHIDEREA EDIŢIEI
Ceea ce înseamnă 25 martie a.c.

Baruh Goldstein a reuşit în ceea ce şi-a propus. Si-a propus să lovească în demersurile de pace şi a reuşit. Numai că el nu a lovit în pacea dorită de palestinieni, ci în pacea urmărită de noi.

Dovadă: acum Arafat ridică preţul. Pînă la masacrul de la mormintele patriarhilor, Arafat nu a cerut deposedarea de arme a coloniştilor, nici o "prezenţă internaţională" şi nici scoaterea evreilor din Hebron. A tuturor evreilor din Hebron. E un demagog? E un profitor? Este! Dar are de partea lui opinia publică. Criminalul Goldstein i-a adus-o.

A încerca să opreşti acţiunile de pace prin omorîrea unor arabi nevinovaţi, este mai mult decît o crimă. Este o naivitate. Prin atrocităţi nu au reuşit nici americanii în Vietnam, nici francezii în Algeria, nici ruşii în Afganistan şi nici rasiştii albi în Africa de Sud. Pur şi simplu, nu merge.

Singura cale e calea tratativelor. Dar şi la tratative trebuie să fii puternic. Or, Goldstein şi extremiştii care gîndesc şi acţionează ca el au slăbit din putere poziţia noastră. Si au întărit-o pe cea a palestinienilor care, iată, pot apare acum în poziţie de victime care trebuie să fie apărate de o poliţie proprie şi de paznici străini.

PUNCT DE VEDERE

ADRIAN ZAHAREANU

VÎRSTA DE AUR A JIDOVULUI RĂTĂCITOR!

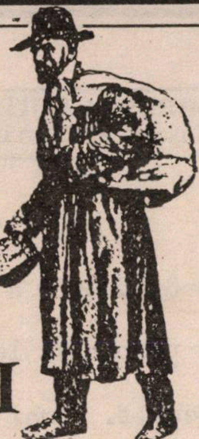

A apărut din tenebrele evului mediu, condamnat să rătăcească în veci. Se semnala trecerea sa pretutindeni: în Flandra, în Rhenania, în Spania. În perioadele îndepărtate se numea Malcus şi încarna blestemul poporului "deicid". Mai aproape de epoca noastră se numea Ahaşverus; trăsăturile sale erau mai blînde şi respira căinţă şi bunătate. Spiritele evoluaseră; se apropia Revoluţia de la 1789.

Totul s-a schimbat în secolul XX. Jidovul rătăcitor înceta să mai fie un personaj teologic, căpătînd alte semnificaţii. Fascina lumea; nu se mai vorbea decît despre el. Beranger îl cînta, Eugen Sue îl face eroul unui roman devenit celebru. Roland Auguet, în volumul "Jidovul rătăcitor", apărut la Paris, în editura Payot, evocă, odată mai mult, seculara legendă.

În secolul nostru, legenda a devenit un obiect de referinţă suscitînd un interes extraordinar. Dar care este, în fond, temeiul legendei?

"Arhivele Israelite" din 1842 consemnează faptul că "toţi autorii de succes ţin ca măcar odată în viaţă să fabrice un foileton, o istorie despre evrei, despre nefericirile noastre din trecut. De la marele nostru naufragiu istoric, se tot pune întrebarea: îl iubiţi pe evreu? În teatru, de la Shakespeare la Scribe, în roman, de la Walter Scott la Paul de Kock, în periodice, fiecare autor improviza o poveste cu un evreu tot atît de uşor cum se prepară o omletă. O omletă a fost şi romanul lui Eugen Sue. Scriitorii şi ziariştii îşi însuşeau tema pentru că oferea mister şi senzaţie".

Încă de la sfîrşitul secolului XVIII, preromantismul a pus stăpînire pe personaj, împrumutîndu-i o psihologie care n-avea nimic comun cu legenda. Pentru preromantici, Ahaşverus era o transpunere a episodului biblic a lui Cain. Ca şi acesta, Jidovul rătăcitor era condamnat, din cauză că era animat de spiritul său ucigaş anti-divin. Era în felul său un deicid.

Romanticii reveneau la legenda originală care punea accentul pe pedeapsă, din motive dacă nu de antisemitism, în mod cert în scopuri antireligioase. Ahaşverus, ca şi Cain, era victima cruzimei unui Dumnezeu tiranic.

"Moise - spune Shelley - a fost primul interpret al unui Dumnezeu pe seama căruia se puneau toate crimele. Sfinţenia numelui lui Dumnezeu a justificat toate aceste crime. Fie că se numeau Budha, Yehova, Allah, Domnul, sclavii îi ridicau sanctuare, servindu-l într-un univers mînjit de războaie. Imnurile sacre se amestecau cu gemetele, strigătele de disperare ale femeilor, copiilor, bătrînilor, urcau spre cer în cinstea numelui Său. Pămîntul gemea sub vîrsta de fier a religiei, iar preoţii îngînau numele unui Dumnezeu al păcii, avînd ei înşişi mîinile înroşite de sînge inocent. Fără încetare se jertfeau, se smulgeau germenii adevărului şi se făcea din acest pămînt un abator".

Acest discurs al lui Shelley nu era nou decît prin tonul său. A fost cîndva rostit şi de Voltaire ca şi de Blake. Ambiguitatea îngerului era pusă în discuţie. Ce a devenit Isus? E vreo diferenţă între Dumnezeul urii şi răzbunării şi Mîntuitorul care s-a identificat cu suferinţa, cu moartea? Nu! Isus şi biserica sa care propovăduia justiţia, au aţîţat în suflete flăcările urii şi au binecuvîntat sabia. Plecînd de la această identificare, autorul dă o nouă interpretare jidovului rătăcitor.

În concepţia lui Shelley "Evreul rătăcitor" este o fiinţă stranie, născută pentru durere, purtînd cu el înţelepciunea veacurilor, forţa revoltatului, gemetele omenirii, atenuate de o resemnare fără teamă. El nu mai suscită compasiune, ci spaimă.

Eugen Sue este cel care a lansat tema Jidovului rătăcitor într-o manieră comercială. Din literatură, el coboară în bucătărie şi pătrunde în mahalale, în prăvălii, în budoare. De atunci s-a scris despre Jidovul rătăcitor mult, aproape pînă la epuizare... Teatrul de bulevard i-a asigurat o popularitate teribilă cu "Jidovul rătăcitor" al lui Caignez. George Sand în "Jeanne" şi "Morarul din Augibault", Gounod în muzică au ales aceeaşi temă. În 1834 apărea o revistă care se intitula chiar "Jidovul rătăcitor", acesta simbolizînd... proletariatul. Dar simbolurile îşi bat joc de logică; "Jidovul rătăcitor" reprezintă seva unei generaţii chemată să construiască porţile de bronz prin care va pătrunde lumina!

Toţi aceşti autori au supralicitat de dragul senzaţionalului. Eugen Sue sugerează că Jidovul a răspîndit holera în drumul său. Chester Himes în a sa "Regină a merelor" descoperă şi... o "jidoavcă rătăcitoare", Salomeea, care a cerut lui Herodus capul sfîntului Ion Botezătorul! De unde această "jidoavcă" pe care nici o tradiţie nu o menţionează? E clar că autorul s-a conformat unei ideologii a epocii, profund antisemite.

Cert este că "Jidovul rătăcitor" a atins vîrsta sa de aur. Cu sau fără voia iezuiţilor, blasfematorilor, apărătorilor şi acuzatorilor, el a poposit, în fine, în Ţara strămoşilor săi şi puţin îi mai pasă de legendele pe care duşmanii le ţes pe seama lui!

minimum

מינימום
Apare lunar
Redacţia şi administraţia:
Str. Zamenhoff nr.13
64373 – Tel Aviv
P.O.B. 11472, Tel Aviv
Tel.: 5227269; Fax.: 5270443
Fax numai pentru anunţuri publicitare

Director
Al. Mirodan

Publicitate: 1 inch – 45 şekeli
Carnet: 15 cuvinte – 20 şekeli
Abonamente Israel
6 luni (6 numere): 65 şekeli
1 an (12 numere): 125 şekeli
Preţul include costul expedierii.
Străinătate: (1 an – 12 numere) Europa – 70 dolari; România – 65 dolari; U.S.A., Canada – 80 dolari; America de Sud, Australia, Noua Zeelandă – 95 dolari; Insulele Fidji – 150 dolari
Expediţia cu avionul.

Secretar de redacţie
Carol Isac

Prezentarea artistică:
Adar Darian

Difuzarea: ATLAS
Articolele semnate de colaboratorii noştri reprezintă personalitatea şi punctul de vedere al acestora. Se înţelege, aşadar, că redacţia nu împărtăşeşte totdeauna vederile exprimate în articolele publicate în coloanele revistei. Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază.

Redacţia nu răspunde de conţinutul anunţurilor comerciale.

Revistă editată de
MINIMUM-PUBLISHERS
LTD.

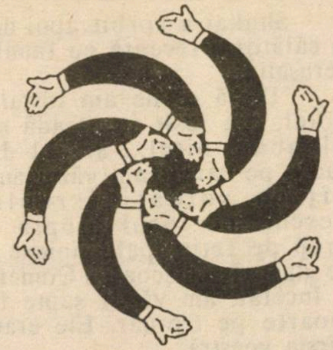

TENDINȚE

• Israel: Podişul Golan

Deputatul Avigdor Kahalani, care a condus un batalion de tancuri în Golan în 1973, tutelează un grup al Knessetului, care se opune "concesiilor" teritoriale faţă de Siria. "Sîntem acum la 65 de kilometri de capitala lor – spune Kahalani. Este singurul mod de a ne proteja. E nevoie de cel puţin două generaţii pentru a ajunge la un tratat de pace cu Siria". Mulţi evrei au investit pe platou: podgoria Golan a lansat o investiţie de 5 milioane de dolari, guvernul a oferit aproape 2 milioane de dolari pentru amenajarea pantei, renovarea telescaunelor de pe muntele Hermon a costat 3 milioane dolari.

Assad se iluzionează că va reprimi în totalitate aceste teritorii. Israelienii aşteaptă de la Assad cuvinte ca "schimbul de ambasadori", "deschiderea graniţelor", "comerţ şi turism liber". Dar Assad nu poate oferi toate acestea.

(Dintr-un articol de Viorel Patrichi, în "România liberă"; Buc.1994)

• Israel: Chestie de psihologie socială

"A făgădui pacea este un lucru mult mai atractiv decît perspectiva războiului.Şi oricît de falsă ar fi această perspectivă de pace, a te opune ei este o încercare sortită eşecului.

Dovadă în această privinţă este înfrîngerea suferită de Winston Churchill în strădania lui de a trezi Anglia şi de a o face conştientă de nebunia guvernului Chamberlain(care căuta să-i "îmblînzească" pe hitlerişti în anii '30)

(Dintr-un articol din "Jerusalem Post", 1994)

• Israel: Erorile în materie de negocieri

"Discuţiile noastre cu arabii vor fi reluate, probabil, nu peste multă vreme. Pauza din momentul de faţă ne oferă o şansă ca să examinăm cum s-au comportat "ai noştri" pînă acuma la negocieri. Din păcate, negociatorii israelieni s-au arătat a fi, fără excepţie, totalmente ignoranţi în materie de negocieri stil Orientul Mijlociu. Istoria s-a repetat - şi încă odată - atît guvernul cît şi opinia publică au fost "surprinşi" să constate că înţelegerile pe care ei scontau că sînt încheiate se dovedesc a fi... baza pentru noi pretenţii din partea arabilor şi punctul de plecare pentru... noi negocieri.

Un exemplu izbitor privind competenţa a lor noştri îl constituie farsa numită acordurile de la.Cairo.

Mai întîi, ministrul nostru de externe s-a întors de la Cairo cu o "înţelegere" în buzunar. D-sa ne-a informat că delegaţia palestiniană este categoric de acord cu acordul pe care ni l-a citit cu glas tare.

După care, d-sa fu nespus de mirat să afle, foarte curînd, că palestinienii declară pe toate drumurile că nu e vorba de o nouă înţelegere şi că afirmaţiile ministrului de externe israelian exprimă numai şi numai părerile israeliene pe care ei, palestinienii, le resping clar şi categoric.

Cu alte cuvinte, palestinienii vorbesc despre ministrul israelian de externe ca despre un mincinos... Această greşeală a lui s-a tradus prin noi şi numeroase pierderi pentru Israel. Iar Arafat, meşter priceput într-ale jocului, a profitat din plin de aceasta la Davos.

"Înţelegerea" de la Cairo, care cuprindea maximum de concesii pe care le putea face Israelul, s-a transformat într-o... bază pentru noi negocieri. Declaraţiile unor lideri israelieni cum că Israelul trebuie să "ia în consideraţie sensibilitatea arabă în materie de simboluri, "probleme emoţionale" si-aşa mai departe

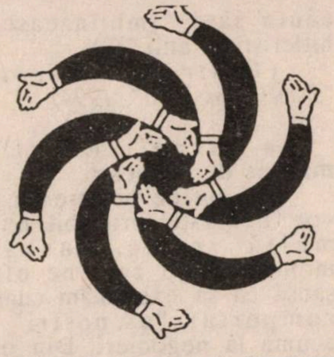

TENDINȚE

demonstrează limpede că arabii utilizează cu succes falsele și primitivele idei al Israelului (și Occidentului) cu privire la Orientul Mijlociu, exploatînd din plin neștiința negociatorilor noștri.

Arabii au studiat tactica negocierilor vreme de aproape 2000 de ani, mai înainte de ivirea Islamului: în contrast nu există nici un singur institut în întreaga lume occidentală - inclusiv Israelul - care să te învețe arta negocierilor din Orientul Mijlociu."

(Dintr-un articol de Moshe Sharon, profesor de istoria Islamului la Universitatea din Ierusalim; după "Jerusalem Post", 1994)

• OEP: propagandă și agitație

"Folosindu-se din plin de legitimitatea pe care le-au dat-o acordurile de la Oslo, grupurile pro-OEP din Statele Unite au lansat pe teritoriul american o campanie de propagandă care l-ar face pe Goebbels să se înverzească de invidie.

La puțină vreme după strîngerea de mîini de pe gazonul Casei Albe, Rita Shukair, din Kansas City, membru al "Institutului Arabo-American" a fost invitată să vorbească în fața elevilor din clasa a VI-a despre Orientul Mijlociu. Arătînd cu degetul către o fetiță care purta o bluză oarecare, Shukair a spus că dacă bluza respectivei era neagră, galbenă, verde sau roșie, fetița aceasta ar fi fost împușcată mortal. Aceste culori sînt ilegale (în teritorii), și orice copil arab poate fi ucis numai fiindcă se îmbracă în aceste culori.

Shukai a vorbit apoi despre o călătorie recentă cu familia la Ierusalim.

"După ce ne-am instalat la hotel, am ieșit în stradă să ne plimbăm nițel... și cel dintîi lucru pe care l-am văzut au fost cîțiva soldați israelieni deschizînd focul asupra unui grup de fetițe palestiniene care se duceau la școală. Cînd focul a încetat, am văzut șapte fetițe moarte pe trotuar. Ele erau de vîrsta voastră".

Descriind situația de la Bethlehem, Shukair a spus: "Dacă cumva copilul vostru iese din casă ca să prindă pisica, sau cîinele sau mingea... după ora 4 după-amiază, soldații pot să-i vadă picioarele și trag în el... Închipuiți-vă că frățiorul vostru spune: am lăsat mingea afară. Vreau mingea! Tu spui: nu, nu poți să ieși afară, dar frățiorul insistă să se ducă afară, iese din casă și este împușcat pe loc. Cum v-ați simți voi în cazul ăsta?"

(Dintr-un articol de David Bar-Illan, în "Jerusalem Post", 1994)

• Siria: Hitler a fost un fleac

"O să împroșcăm peste tot sîngele evreilor din Siria... Ne vom răzbuna pe voi fără contenire și în curînd vă veți da seama că Hitler a fost in fleac în comparație cu noi"

(Dintr-un manifest răspîndit în cartierul evreiesc din Damasc, de către organizația "Partidul Sirian Musulman al Dreptății")

Amintim, spre bună știință, că dl. Iosif Beilin, ministru adjunct la externe în guvernul Israelului a recomandat, nu de mult, evreilor din Podișul Golan care nu vor să-și părăsească așezările în caz de retrocedare a ținutului, să rămînă liniștiți sub stăpînire siriană!

Israel: sau noi sau voi

"Lupta noastră cu evreii nu este legată de teritorii. este o luptă legată de existența noastră aici. Numai unii dintre noi pot să trăiască aici (sau arabii sau evreii). Lupta aceasta este înscrisă în Coran, care prevede victoria finală a Islamului asupra iudaismului."

(Dintr-o declarație a lui Hassan Abu Sneinch, din Hebron.

• Israel: mișcarea islamică

Cîțiva gazetari tip "porumbei" din presa israeliană au susținut în ultimile luni că influența cercurilor islamice a fost "îngrădită" și că progresul lor a fost "stopat" cu ocazia ultimelor alegeri municipale. Lucrurile nu stau așa, ne demonstrează cu date și cifre Eli Rekhess, specialist în problemele minorității arabe din Israel. Dimpotrivă! Datorită activității sale discrete dar eficace și perseverente, Mișcarea islamică continuă să se dezvolte. Influența ei se extinde dincolo de primăriile pe care le-a cucerit pînă în teritorii și chiar în țările vecine. Cîteva cifre: numărul reprezentanților acestui partid a sporit de la 51 la 59. Este reprezentat în 16 consilii municipale față de 14 înainte de alegeri. În Neghev, ocupă primul loc în Kfar Kari. Pentru activitatea lui în domeniul religios, este semnificativ faptul că numărul moscheelor a crescut din 1988, de la 80 la 240. Din 1989, Mișcarea sprijină Intifada, aprovizionează cu hrană și îmbrăcăminte pe teroriștii Hamas-ului. Cum se vede, această mișcare a renunțat la imaginea de organizație elitistă care nu utilizează decît metode "nobile" și-a scos mănușile și s-a aruncat în vîltoarea politică, gata să colaboreze cu organizațiile fățiș teroriste. Să nu ne legănăm, deci, în iluzii; atenție mărită!

(După "Jerusalem Post", 1994)

• Egipt: anti-terorism

Egiptul a cumpărat din Anglia care de luptă pentru a combate pe rebelii islamiști pe toate terenurile și a-i proteja pe turiștii străini. În cursul ultimelor 18 luni, circa 15 turiști au fost uciși de extremiștii musulmani.

• Bosnia: primul stat musulman din Europa

"În Bosnia sînt angajate acum și "noile forțe": în primul rînd interesele lumii musulmane. Fundamentaliștii musulmani, în ciuda pierderii războiului din Irak, sînt peste tot în ofensivă.

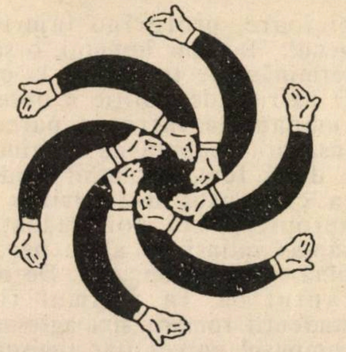

TENDINȚE

Bosnia-Herțegovina planificată ca prim stat musulman în Europa, ar fi un puternic cap de pod al acestei ofensive!"

(Dintr-un comentariu de Eugen Cojocaru; în "România liberă"; Buc., 1994)

● Europa: noul val al fascismului

"Succesul lui Jirinovski înflăcărează imaginația ideologilor Frontului Național din Franța (condus de Le Pen) și a altor grupulețe ale mișcărilor brune. Acest "succes" urmează imediat după străpungerea spectaculoasă a MSI în alegerile comunale din Italia. Neofasciștii din MSI au reușit să cucerească mai multe primării de orașe și chiar dacă au eșuat la Roma și Neapole, scorul realizat de ei este - cu aproape o treime a electoratului - impresionant.

Cum explică teoreticenii mișcărilor fasciste aceasta? "Astăzi există un curent de adîncime în lume, legat de prăbușirea marxismului. Confruntarea între comunism și capitalism nu mai are nici o rațiune. Noul clivaj în lume este naționalismul contra mondialismului. Noi, cei de la Frontul Național repetăm aceasta de ani de zile. Evenimentele ne-au dat dreptate și ne îmbărbătează. Noi, naționaliștii, mergem în sensul istoriei".

Deasupra Europei, în est ca și în vest, suflă acum un vînt rău. În Germania, cu republicanii lui Franz Schönhuber, care a luptat în trupele SS, sau ca DVU (Deutsche Volke Union) a lui Gerhard Frey, un milionar din München, extrema dreaptă germană obține între 5% și 14% din voturi în funcție de regiuni.

În Belgia, Vlaams Block (Blocul flamand) atrage în medie 12% din electorat și ar putea cîștiga primăria din Anvers la alegerile din primăvară căci prognozele îi acordă 45% din voturi.

În Austria Partidul Liberal (FPOE) provenit, după război, dintr-un grup de foști naziști este în progres continuu. El a devenit, cu 18% din voturi, al doilea partid la Viena.

În Elveția, trei partide de extrema dreaptă își împart 16 locuri în camera inferioară a parlamentului. Și în țările scandinave au apărut asemenea partide ale extremei drepte: Partidul progresului în Norvegia și Danemarca și Partidul Noii Democrații în Suedia.

În Europa de est xenofobia și ura de rasă explodează. "Politika", un ziar extremist de la Praga publică lista a 168 de "evrei și amestec cu evrei" care ocupă posturi de răspundere în Republica Cehă. Skin-headsii cehi îi ciomăgesc regulat pe țigani. La fel în Ungaria și Polonia. La Varșovia, falsul antisemit "Protocoalele înțelepților Sionului" este pus în vînzare publică iar cimitirul evreiesc și sinagoga sînt mereu profanate. În România se vinde pe stradă "Mein Kampf", în fosta Iugoslavie "Partidul Croat al Dreptului" (HSP) moștenitor al mișcării naziste a lui Ante Pavelici, aliat al lui Hitler în timpul celui de al doilea război mondial, este bine implantat ca și Partidul Radical Sîrb al cărui lider Vejisla Seselj figurează pe lista criminalilor de război stabilită de Departamentul de Stat american.

În Rusia, mișcarea "Pamiat" (Memoria) apărută acum vreo zece ani, violent antisemită, a dispărut practic de pe scenă, minată de dispute interne,dar zeci de alte partide neonaziste au preluat făclia. Ele au în ansamblu circa 15.000 de membri și difuzează fără opreliști literatură în care fac apologia lui Hitler ("cel mai bun prieten al poporului rus") și preconizează construirea de cuptoare de crematoriu "ca la Auschwitz" pentru lichidarea "lepădăturilor și jidăniților" sau "crearea unui parc național în Birobidjan în care să fie închiși toți evreii din Rusia ce vor putea fi priviți de turiști și copii printre gratii la vizite organizate".

Desigur fiecare țară are istoria și problemele ei. Dar astăzi redeșteptarea extremei drepte este un fenomen ce exprimă o tendință la scară europeană. Peste tot proliferează grupările neonaziste. De cîțiva ani extrema dreaptă naționalistă, populistă și rasistă obține rezultate electorale importante. Noii fasciști sînt deseori divizați: ultra-liberali contra dirijiști, catolici integriști contra atei, partizani ai Europei contra regionaliști, anticomuniști contra neobolșevici. Dar cu toții au o trăsătură comună: ura de celălalt".

(Dintr-un articol de Marie-France Etchegoiu, în "Nouvel Observateur", Paris; după "Timpul", Buc.,1994)

● Anglia: Islamul (of course)

De la strîngerea de mînă Rabin-Arafat încoace propaganda grupurilor islamice a devenit mai virulentă ca oricînd. Nu de mult, comunitatea evreilor din Londra, îndeobște cam indiferentă la evenimente, a fost cutremurată de o broșură lansată de "Societatea Islamică de pe lîngă Universitatea din Londra". Sub lozinca "Pacea cu Israelul - o crimă împotriva Islamului", broșura susține că "va veni ceasul cînd musulmanii se vor ridica împotriva evreilor și îi vor ucide pe toți"

La școala de studii africane și orientale (SOAS), din cadrul aceleași Universități, a avut loc un meeting cu 300 de studenți unde au vorbit, ca invitați, cîțiva membri ai unui grup fundamentalist. Vorbitorii au comunicat adunării că "vîrsta de aur mesianică", recte momentul cînd toți locuitorii pămîntului vor îmbrățișa islamismul nu va veni pînă ce lumea nu va organiza un măcel general al evreilor". "Pînă acum - a spus unul din vorbitori - am tot vorbit despre uciderea sioniștilor. Haide să nu mai discutăm atîta despre sioniști. Dușmanii noștri sînt evreii și, cu

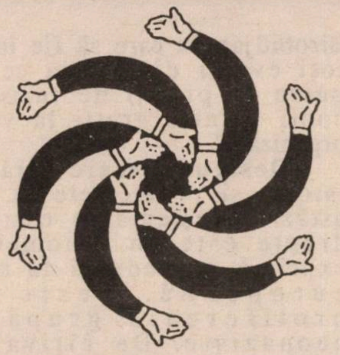

TENDINȚE

ajutorul Domnului, îi vom lichida pe toți".

(Dintr-un articol de David Bar-Ilan; în "Jerusalem Post", 1994)

• **România: peste jumătate din tinerii români doresc să-și părăsească țara**

Conform datelor unei recente anchete efectuate de Centrul de Studii și Cercetări pentru Probleme de Tineret, centru condus de sociologul Ioan Dan Tristieni, numărul tinerilor care vor să emigreze a crescut simțitor. Astfel, la sfîrșitul anului 1993, 52,6 la sută dintre tinerii chestionați și-au manifestat intenția de a emigra. Comparativ cu anii 1991 și 1992 se remarcă o creștere cu 22,6 procente a celor ce intenționează să emigreze (de la 30 la sută la 52,6 la sută). Cel mai mult ar dori să emigreze bărbații și cei care locuiesc în mediul urban.

(După"România liberă", Buc., 1994)

• **România: arabii măcelăresc studenții români!**

Vineri seara, la orele 23,00 Florian C. și Marius G., ambii studenți la Facultatea de Construcții din Timișoara au fost opriți de trei arabi care locuiesc în campusul universitar. Aceștia le-a cerut celor doi de băut. Studenții au intenționat să fugă, însă unul dintre arabi, poreclit Calu Hussan a aruncat o sticlă în capul lui Florian C. Colegul său a rămas împietrit de sîngele care șiroia pe fața acestuia. Arabii, într-un exces de zel, au tăbărît pe cei doi studenți și i-au călcat în picioare, proferînd înjurii de genul: "Români împuțiți, o să vă terminăm pe toți, pînă la unul!" O patrulă de poliție a observat rumoare la intrarea parcului, însă era ocupată cu legitimarea a două fete, probabil studente la campusul universitar din apropiere. Cei doi studenți au rămas întinși pe aleea parcului pînă aproape de ziuă. De notat faptul că, în ultimul timp, studenții români sînt agresați în campusul universitar timișorean, dar secția de poliție nu intervine decît în cazul că cei agresați sînt arabii.

(Dintr-un articol de Gabriel Geamănu; în "România liberă", Buc.,1994)

Discuție înfierbîntată între soț și soție.

- M-am săturat! zice ea. Pînă în gît! Și dacă vrei să știi, am să ți-o spun deschis: nu te-am luat decît pentru averea ta...

- Băftoaso! urlă el. Tu, măcar, aveai un motiv, în timp ce eu...

histour

SOCIETATE INTERNAȚIONALĂ DE TURISM
TEL AVIV, STR BEN YEHUDA 32 — PASAJ „EL AL"
TELEFON : CENTRALA 299281; DIRECT 5282173

În curînd
"HISTOUR" PE HARTA LUMII
"CATALOGUL TURISTIC HISTOUR - 1994"

• Excursii combinate cu tratamente la
FELIX • COVASNA • SOVATA • VATRA DORNEI

• EXCURSII ROMÂNIA ȘI...
AUSTRIA • CEHIA • SLOVACIA • UNGARIA • TURCIA • BULGARIA
• ROMÂNIA - ANGLIA

• CHARTERE ȘI CURSE SPECIALE PE TOATE DESTINAȚIILE LUMII
În curînd CATALOGUL CU SURPRIZE TURISTICE

HAG SAMEAH ! ☆ LICĂ BLUTHAL VĂ AȘTEAPTĂ ☆

30 DE ZILE

Punctul pe i

● Un eveniment de cultură în viaţa Israelului: studiile religioase (şi-n deosebi cele privind Kabalismul) ale şef-rabinului dr. Alexandru Şafran, "Înţeleptul de la Geneva", vor fi publicate, într-o editură din Ierusalim. Întrebînd pe cei care se ocupă cu pregătirea pentru tipar a operelor ni s-a răspuns că... în curînd. Noi am dori ca acest curînd să vină cît mai curînd. Între altele şi, din pricină că, lectura scrierilor lui Şafran i-ar ajuta pe genialii noştri din guvern (ca şi din opoziţie, de altfel, că nu mi-e ruşine cu nimeni fiindcă întreg esthablismentul nostru politic este scînteietor de la dreapta la stînga, sau cum zice americanul, *(coast to coast)* să respire, între două recepţii la ambasade şi patru interviuri la televiziune, ceva inteligenţă autentică. Adică un pic de fineţe cerebrală, o fărîmă de subtilitate, un pic de psihologie, un dram de talmudism. Sînt însuşiri care ar prinde, vai, mai mult decît bine în aceste împrejurări cînd duşmanul îţi dă for ca la şah trei piese în materie de propagandă şi agitaţie, şi cînd palestinienii la negocieri te joacă în foi de viţă, iscălind astăzi miercuri surîzând un acord şi anunţîndu-te mîine, joi, tot surîzînd, că ar mai fi o mică modificare de făcut; sînt, pe scurt, în observaţiile dr-lui Şafran, rafinatul, cîteva - nu puţine - lecţii de *gîndire* pe care băieţii cu attachè case de la Externe, bine intenţionaţi, însă cam copii de suflet în materie de perfidie orientală, ar fi bine, ba chiar obligatoriu (it's a must!) să le bage la cap. ● Am mai vorbit în revistă despre atacul infam la care este supus (că tot ne ocupăm cu interdevorarea neamului şi porcăirea valorilor), de vreo jumătate de an, excelentul actor Moscu Alcalay; omul a fost vreun deceniu preşedintele Asociaţiei actorilor (E.M.I.), s-a comportat ca un bun gospodar, la alegeri ieşea de fiecare dată cu majoritate de 75% din voturi dar, mai an, dornic să mai scape de povara şedinţelor şi, în plus, plictisit de ideea de a se crampona de fotoliu (atenţie abonaţi la funcţie, luaţi exemplu, mai lăsaţi şi pe alţii!) şi-a dat demisia. El a lăsat în loc pe actorul Şaike Levy, recomandîndu-l călduros. Acesta s-a grăbit, aşa cum se întîmplă în asemenea cazuri, să-şi arate recunoştinţa, dîndu-i o copită de măgar, făcîndu-l pe Moscu de hoţ, borfaş, tîlhar de codru, demonic, om cu două (cel puţin) feţe, agent OEP. Cîteva cuvinte la adresa lui Alcalay: ştii ce, dragă Moscule? Nu pune la inimă. Şi răspunde şi tu cum răspundeai la Bucureşti, în curtea şcolii primare cînd te făcea unul de prost: cine zice, ăla e! ● Întrebare: cîţi oameni au murit în zilele de început de martie din cauza grevei celor de la Bezek? Cîţi oameni, loviţi de infarct, s-au repezit, gîfîit,la telefon pentru a chema Salvarea şi, întrucît telefonul nu funcţiona, au căzut pe duşumea, aruncînd o ultimă privire, nedumerită şi disperată, către receptorul amuţit? Cîţi bărbaţi şi cîte femei, dornici să comunice ceva important alor lor, părinţi sau copii sau fraţi sau surori, noaptea, la unu, au izbucnit în lacrimi în faţa aparatului de telefon, împietrit, din capriciul a patru sau cinci şefi sindicali de la Bezek, hotărîţi să arate lumii, aşa de-al dracului, cine sînt eu d'le? Cîţi bărbaţi şi cîte femei, care voiau să cheme un taxi ca să-i ducă la o rudă bolnavă, sau la aeroport sau la o întîlnire importantă unde erau aşteptaţi, s-au trezit uimiţi că sînt pironiţi în casă, ţinuţi ostateci de un sindicat de monopol (ah, monopolurile acestea născătoare de fascism!) de-o mînă de indivizi înzestraţi cu pofta şi cu puterea de a lovi în semenii lor, de a le amărî viaţa şi, cînd şi cînd, de a ucide. Se întocmesc, de patru ori pe zi, pentru ziare şi televiziune, fel de fel de statistici: cîţi votează pentru Raful, cîţi pentru Bibi Netaniahu, cîţi sînt pentru acorduri şi cîţi împotrivă, cîţi urmăresc canalul I la TV şi cîţi canalul II, cîţi pleacă în vacanţă în Turcia şi cîţi la Bangkok, cîţi sînt suporteri ai echipei de fotbal "Macabi" Tel Aviv şi cîţi jură numai pe "Macabi" Haifa, cîţi joacă la Loto şi cîţi la Toto; o singură statistică nu s-a alcătuit în vremea din urmă (nu e frumos, nu e politic, nu e sindical, taci, sst! nu mai vorbi, ce-a fost a fost, gata, nu se mai repetă): cîţi oameni au murit din cauza sabotajului de la Bezek?. ● E nelinişte mare în Franţa. Ciocnirile de la Rouen (despre care se amintea în "Tendinţele" din nr. trecut) dintre arabi şi poliţia franceză au continuat şi în zilele din urmă. Tinerii musulmani care trăiesc, cei mai mulţi, într-un cartier de locuinţe noi la periferia oraşului au năvălit, din nou, în centru manifestînd, cu pancarte, steaguri islamice şi portrete de martiri, pentru drepturile lor fundamentale. Cîteva zeci de automobile au fost răsturnate şi incendiate. Cauciucurile arse au împiedicat circulaţia pînă în piaţa primăriei, vitrinele magazinelor de lîngă catedrală au fost sparte cu pietre, uşile au fost sfărîmate cu drugi de fier, lumea a intrat în prăvălii distrugînd mobilierul şi furînd ca-n Bothuhaswana tot ce întîlnea în cale: broşe de aur şi medicamente, blănuri de vizon şi cutii de icre negre, lămpi şi ceasuri elveţiene, saltele şi televizoare, sticle de whisky "Ballantine" şi aparate electrice de ras, patè de foie gras şi radio-casetofoane. Prăpădul a fost mare, comercianţii francezi, care locuiesc, mulţi dintre ei, la etaj deasupra prăvăliilor, s-au blocat în case, telefonînd în disperare la poliţie (unde telefonul era necontenit ocupat) şi rugîndu-se la icoană ca demonstranţii să nu intre în apartamentele lor. ● Aşa cum

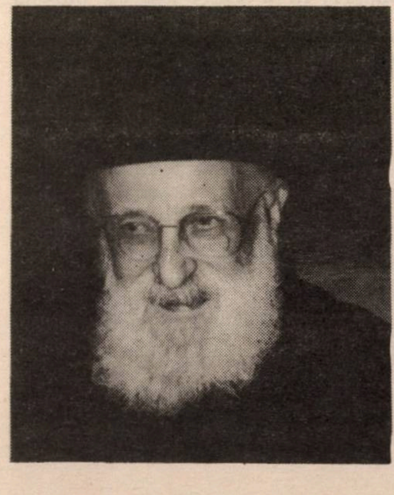

Şafran: un nume, o marcă, un simbol.

spuneam la început, neliniştea e mare în Franţa; cu atît mai mult cu cît şi la Paris au avut loc ciocniri şi întîmplări de acest fel pe lîngă Barbés-Rochechouart. Oamenii, şi-n gazete, şi la televiziune şi mai ales între patru pereţi (unde se discută altfel, mai pe şleau, ca şi la noi de altfel, fără limbaj de lemn şi formule politice obligatorii) se întreabă dacă se mai poate face ceva, dacă mai sînt speranţe întru convieţuirea paşnică a francezilor cu arabii. Din ce în ce mai mulţi sînt aceia care afirmă, dezamăgiţi şi amărîţi şi îngrijoraţi foarte, că tot efortul de integrare a minorităţilor în sînul societăţii franceze, de care s-a făcut atîta caz în ultimile decenii, a dat greş. Perspectivele sînt sumbre. "Ne aşteaptă un val de sînge". • Eu unul, care cunosc Franţa - fără să mă laud - destul de bine, nu sînt de această părere. Poate şi fiindcă-s, de felul meu, optimist din fire. Poate şi fiindcă dispreţuiesc stările de panică, ultra-patetismul, mentalitatea de Cassandră şi pornirea instinctivă de a vedea numai catastrofe la tot pasul. Nu. Nu cred că pesimiştii au dreptate. Să ne păstrăm, fraţilor, calmul şi sîngele rece. Eu îi cunosc bine pe francezi, dar îi cunosc bine (de-aici, din Israel, unde trăiesc) şi pe islamici. Ei sînt, în fond, oameni paşnici, lipsiţi de xenofobism, incapabili de ură la adresa străinilor şi doritori de bună convieţuire cu neamurile dimprejur. Ei sînt oameni de înţeles, ca mine, ca el, ca dumneata şi, cred că pînă la urmă îi vor accepta pe francezi în sînul lor acordîndu-le drepturi egale şi respectînd cu stricteţe demnitatea lor naţională. • À propos de vestita Chartă a OEP, sau palestiniană, tot mai mulţi sînt cititorii care mă întreabă de ce anume nu si-a respectat Arafat angajamentul (**solemn**) de a convoca la Tunis **cece-ul** organizaţiei şi de a pune la vot (cine este pentru, cine este contra, cine se abţine) abrogarea paragrafelor referitoare la distrugerea Statului Israel. Sincer să fiu nu ştiu cine i-a împiedicat să organizeze congresul cu pricina (o zi- două, dăm rezoluţia şi gata); cu atît mai mult cu cît dl. Shimon Peres, în cartea lui recent apărută despre acordurile de la Oslo, ne asigură că Israelul a condiţionat semnarea acordurilor de anularea amintitei charte; iar dl. Peres este, ştim, un om de onoare şi cuvînt. "Ein man ein vort". Atunci, de ce nu a convocat Arafat congresul mult aşteptat? N-a fost timp? Din septembrie 1993 şi pînă azi a trecut vreo jumătate de an. Să tot organizezi şi un congres, şi o conferinţă naţională şi trei plenare lărgite. N-au fost condiţii organizatorice, lipsesc banii, s-au cheltuit fondurile de la bugetul OEP pentru congrese? Să ni se spună, înţelegem, oameni sîntem, şi poate punem mînă de la mînă, dăm şi noi o mînă de ajutor, că nu-i un capăt de ţară. Iar cînd spunem noi, nu mă gîndesc aşa... în general... la Ministrul nostru de Finanţe sau la Externe că nu-mi place să fiu generos pe banii altora, ci la noi de-adevăratelea adică la revista "Minimum". Nu că înotăm în bani dar avem relaţii şi lucrurile se pot aranja. Mai întîi, un mic comitet de iniţiativă, în fruntea căruia l-am pune pe amicul nostru Albert Kreigold, un organizator de mîna întîia, ex-trezorierul HOR-ului.El ar alcătui rapid un plan sistematic pe puncte şi apoi, fără mari discuţii, am porni la treabă. S-o luăm pe rînd. Care-s problemele? Întîi şi-ntîi, desigur, biletele de avion pînă la Tunis şi retur. Perfect. Vorbim noi cu agenţii de voiaj din alia, cu Lică Bluthal, cu Adriana Davidshon, cu Ofir Tours, cu All Merdidian şi (oamenii sînt săritori, generoşi) se rezolvă. Hotelul? Aşişderea. Discut eu cu Iona Atlas, cu Adrian, cu Tomy Herscovitz, cu Mariana, cu cei de la Cohav, cu cei de la "Interline" (spirite sensibile, îi cunosc, gata să facă sacrificii pentru o cauză nobilă) şi se reţin camere la Hiltonul din Tunis în 24 de ore (mic dejun inclus). Mîncarea? Asta este specialitatea mea, aranjez cu Mamaia, cu "Mon Jardin", cu Ghita din Iaffo, cu Haim de pe Dizengoff, cu Şoşana, cu Rustik-ul,un menu românesc pe cinste: în prima zi, de pildă, la deschidere (după ce se aleg prezidiul Congresului, comisia de validări, comisia de rezoluţii şi secretariatul şi după ce Arafat prezintă raportul) dejunul va fi alcătuit din următoarele : ţuică de Văleni, la ţoi, cu măsline, icre de crap cu ceapa alături, tăiată mărunt (cine vrea pune, cine nu - nu), ciorbă de perişoare, saramură de crap cu mămăliguţă (cu ardei iute la dispoziţie), apoi un grătar cu de toate (mixed-grill), adică mititei, momiţă, ficat, fudulii, măduvioară, antricot de vacă cu floare, cartofi prăjiţi şi murături de casă (castraveţi muraţi, gogonele murate, salată de varză amestecată cu morcovi, pepene murat). De băut, Riesling de Tîrnave şi Muscat Ottonel (pentru laici, credincioşii avînd la dispoziţie băuturi uşoare),iar la desert, papanaşi cu dulceaţă, îngheţată de fistic şi baclavale. Totul încheiat cu cafele turceşti şi coniac Segarcea 1962, rezervă specială. • In sfîrşit, după ce miniştrii de război ai Frantei ne-au ignorat vreme de treizeci de ani, refuzînd să vină pe-aici pentru a nu supăra poporul frate arab, dl. François Léotard, un tip tînăr, curajos şi tăios a vizitat Israelul în calitatea sa oficială de Ministru al Apărării, de la Paris. Mieux Léotard que jamais! • Agenţia ITIM transmite: "unul din cei doi tineri acuzaţi de uciderea şoferului de taxi Derek Roth la Herzlia a încercat să se sinucidă la spitalul de psihiatrie Gheia unde fusese internat pentru control. El a încercat să-şi taie venele dar a fost salvat în ultimul moment". De ce? • Dl. Avraham Shneer, ieşean get-beget, (de fapt din Podul Iloaie), om de 80 de ani bătuţi pe muche, şeful publicităţii noastre, m-a întrebat: ce părere

Léotard (dr.) cu gazdele

ai, domn' Pix, noi aruncăm - şi pe bună dreptate - în aer casele arabilor asasini; arabilor bestii; n-ar fi cazul ca Zahalul să arunce în aer şi casa dr-ului Goldstein, asasinul de la Hebron? M-am uitat atent la dl. Shneer; e un om luminat şi are frica lui Dumnezeu, pune tfilin în fiecare dimineaţă şi sărută mezuza de la redacţie. Am închis uşa să nu ne audă cineva de la Kach şi i-am răspuns: ştii că ai dreptate? • O veste nu prea plăcută pentru noi, cei cum se spune laici şi fără de sifilisul haredist. Shas, partidul sefardimilor ultra, s-a întors în guvern. Datoria mă obligă să strig colegilor mei de clasă: Shase, rav Ovădia! • Cine este decanul de vîrstă al publiciştilor din "trib"? Este o întrebare care s-a pus, s-au iscat şi anume polemici în legătură cu subiectul, dar la ora de faţă sîntem în măsură să dăm răspunsul corect: Mihail Rinea. Gazetarul-avocat care s-a numărat printre redactorii (tineri!) ai "Cuvîntului"(în faza democrată a acestuia), alături de Mihail Sebastian, Mircea Eliade şi Ion Călugăru merge acum, la Holon, pe al 88-lea an de viaţă. Şi de condei. Fiindcă după volumul nu de mult ieşit de sub teascuri, şi-a suflecat mînecile pregătind pentru tipar o carte nouă de reportaje cu miez şi amintiri. La mulţi ani, domnu' Rinea! Şi mulţumiri: longevitatea d-tale frumoasă (adică de om în formă, că altfel n-are nici un haz) ne face şi pe noi ceilalţi, cu părul cărunt şi dureri de şale, dar, de-abia pe la 60-70, să fim mai optimişti! o Acestea fiind zise, cerem scuze lui Marius Mircu care-a ţinut morţiş, mai deunăzi să ne convingă că decanul de vîrstă ar fi dumnealui. Eroare, domnule Mircu... La 82 de ani (mulţi înainte, pînă la 120!) eşti un copil de ţîţă faţă de Mihail Rinea. Ai putea să-i spui "nene". • Un citat din filosoful spaniol Ortega Y Gasset, datat anii 30, dar - scuzaţi-mă! - valabil pe de-antregul şi pentru Israelul 1994: "Prima condiţie pentru o ameliorare a situaţiei actuale este să ne dăm seama de enorma ei gravitate". • Vizita fostului preşedinte american Richard Nixon la Moscova mi-a produs o mare, adîncă satisfacţie. Poate nu e frumos ce spun, dar ăsta-i adevărul, n-are rost să mă ascund după deget. Omul a făcut, după cum se ştie, o gafă de mari proporţii: de la aeroportul Vnukovo s-a repezit direct să-i viziteze pe şefii opoziţiei şi, în primul rînd, pe generalul Ruţkoi, conducătorul rebeliunii de anul trecut împotriva preşedintelui Boris Elţin. Ideea l-a ofuscat (şi, zic eu, pe bună dreptate) pe Elţin, teribil: supărat foc, acesta a refuzat să-l primească pe Nixon la Kremlin făcîndu-l să înţeleagă, pe ruseşte, că s-a purtat ca un mojic şi că este cazul să plece cît mai degrabă acasă (de unde şi expresia: plimbă URSS-ul!). Bun. Dar, vă veţi întreba, de ce anume sînt eu atît de satisfăcut? Dintr-un motiv simplu şi lesne de înţeles. Gestul lui Nixon mi-a arătat, într-un moment cînd aveam mare nevoie de aşa ceva, că politicienii noştri nu sînt singurii imbecili de pe acest pămînt şi că gafele enorme, lipsa intuiţiei elementare, pe scurt, tembelismul diplomatic se întîmplă şi la case mai mari.

• Tragedia de la Hebron (despre care n-am apucat să scriu în nr. trecut fiindcă lunarul nostru plecase la tipar înainte de cumplita crimă) a pus, ca niciodată pînă acum, pe agendă, pe ordinea de zi a istoriei, chestiunea coloniştilor. O chestiune care ne-a îndemnat la fel de fel de reflexii.

• Coloniştii s-au repezit, ca nişte venetici să ocupe pămînturi străine, arăbeşti, stîrnind ura băştinaşilor. Aceştia s-au trezit năpădiţi de oameni străini, veniţi cu altă credinţă, cu alte obiceiuri, cu alte veşminte, să trăiască acolo unde nu au ce căuta. De-aici. concluzia clară şi logică: dacă nu erau coloniştii, arabii din Hebron şi din Kiriat Shmone, de la Ariel şi din Katzrin n-ar fi avut nimic împotriva noastră. Ei ar fi trăit liniştiţi, cu ale lor, noi ne-am fi văzut de treabă, iarăşi liniştiţi, de-ale noastre. • Coloniştii obligă Zahalul, armata de apărare a Israelului, să mobilizeze mii şi zeci de mii de oameni pentru a-i feri de atacurile arabilor. Este o sarcină absurdă, copleşitoare. De ce trebuie să-i obligăm pe ostaşii din Zahal să-şi pună, zilnic, viaţa-n joc pentru apărarea acestor colonişti. De ce? La drept vorbind, nu există nici un

AGENŢIA DE TURISM
«Cochav Tours»

STR. ALLENBY 113 (PASAJ)
Tel. 5605897 - 5608925 - fax 5608925

AGENŢIE MICĂ cu POSIBILITĂŢI MARI

DOREŞTE TUTUROR CLIENŢILOR ŞI PRIETENILOR "PESAH SAMEAH"

ŞI VĂ PROPUNE LA PREŢURI EXCEPŢIONALE OFERTE VARIATE ÎN ŢARĂ ŞI ÎN STRĂINĂTATE:

• LONDRA • PARIS • ROMÂNIA • TURCIA • BANGKOK etc.

• PREŢURI REDUSE în luna APRILIE
• PROGRAME SPECIALE DE PRIMĂVARĂ

REZERVAŢI DIN TIMP ŞI VEŢI BENEFICIA DE CONDIŢII AVANTAJOASE.

PENTRU INFORMAŢII SUPLIMENTARE ŞI ÎNSCRIERI ADRESAŢI-VĂ CU ÎNCREDERE AGENŢIEI NOASTRE

motiv serios care să justifice acest efort și aceste sacrificii. De-aici, concluzia clară și logică: dacă nu erau coloniștii, Zahalul s-ar fi putut ocupa mai temeinic, de apărarea frontierelor țării, de zona de securitate din sudul Libanului, de perfecționarea în liniște a metodelor și armelor sale de luptă; ca să nu mai vorbim de faptul, esențial, că eliberați de povara copleșitoare pe care o reprezintă apărarea coloniilor din Iehuda și Shomron, armata și-ar fi putut îngădui să scurteze și perioada de instrucție a ostașilor și, bineînțeles, perioada de concentrare a rezerviștilor (miluimul!) • Coloniștii au ocupat, de-alungul anilor, Podișul Golan, instalîndu-se acolo cu familiile și înființînd numeroase așezări la granița cu Siria. Toate acestea crează nenumărate probleme și dificultăți astăzi cînd, după întîlnirea de la Geneva între președintele Clinton și Assad, s-a ivit - însfîrșit - posibilitatea de a se ajunge la pace, "o pace a celor bravi", cum spunea Assad, între Israel și Siria. Din nefericire, însă, existența așezărilor (case, orașe, fabrici, școli, cinematografe, biblioteci etc. etc.) evreiești din Golan face ca retragerea noastră de pe acest podiș să fie extrem de complicată. De-aici, concluzia clară și logică: dacă nu erau coloniștii, podișul Golan ar fi putut fi cedat numaidecît, fără probleme. Iar între noi și Siria s-ar putea încheia o pace trainică (uf, de cînd o așteptăm!), cu schimburi de ambasadori, cu relații comerciale, cu meciuri de fotbal între Macabi Haifa si F.C.Alep! • Coloniștii consumă (sug, ca vampirii) sume uriașe de bani de la Sohnut, de la Misrad Ha-Clita, de la Ministerul Construcțiilor pentru așezările lor din Iehuda și Shomron, pentru școlile și spitalele din teritorii, pentru sinagogile și grădinițele lor de copii. De aici concluzia clară și logică: dacă nu erau coloniștii, toate sumele acestea de bani ar fi putut fi folosite pentru nevoile noastre, ale celor dinlăuntrul "liniei verzi", pentru clitarea mai bună a olimilor din Rusia (reportajele de la TV despre mizeria în care se zbat unii dintre ei te înfioară), pentru plata salariilor cerute de cadrele didactice din universități, (greva acestora te înfioară, iarăși, prin urmările ei dezastruoase), pentru construirea de șosele moderne (accidentele de automobil, despre care aflăm zilnic, te înfioară). • Toate aceste gînduri mi-au trecut prin minte, mai deunăzi, într-o noapte de insomnie. Mă zvîrcoleam în pat, simțeam că lovesc cu pumnii într-un zid de nepătruns, că sînt aproape, la un pas, de-un adevăr îndelung căutat. Încet-încet colonistul căpăta contur și începeam, pentru întîia dată în viața mea, să-i văd adevăratul chip. Pînă atunci mă uitam la el, așa cum mă uitam la toți ceilalți concetățeni ai mei, nevăzînd nimic aparte, nimic deosebit. Acum însă lucrurile îmi apăreau, de parcă mi s-ar fi luat o pînză de pe ochi, în cu totul altă lumină. Colonistul se demascase. Ochii lui erau injectați de ură. Avea nasul coroiat și peis dezgustători. Avea și pistrui pretutindenea. Rînjea sardonic. Era lacom, hrăpăreț, viclean, pus pe exploatare și jaf. Era setos de sînge, gata să-ți înfigă cuțitul în spate. O ură cumplită mă cuprinsese, în clipa cînd mă gîndeam la el. La ei. Și-o pornire de a-i stîrpi de pe fața pămîntului, de a rezolva odată pentru totdeauna problema coloniștilor. • Era două și jumătate, afară ploua, tunetele spărgeau tăcerea nopții... Atunci, m-am desmeticit de-abinelea, ca străfulgerat de-o lumină. Descoperisem ceva. Înțelesesem ceva. Mă simțeam cum probabil (adică sigur) s-o fi simțit Newton cînd, tot privind fix, fascinat, căderea merelor din pom, a descoperit legea gravității. Evrika! am strigat: am descoperit! Am descoperit adevărul! Coloniștii sînt evreii Israelului!

Pix

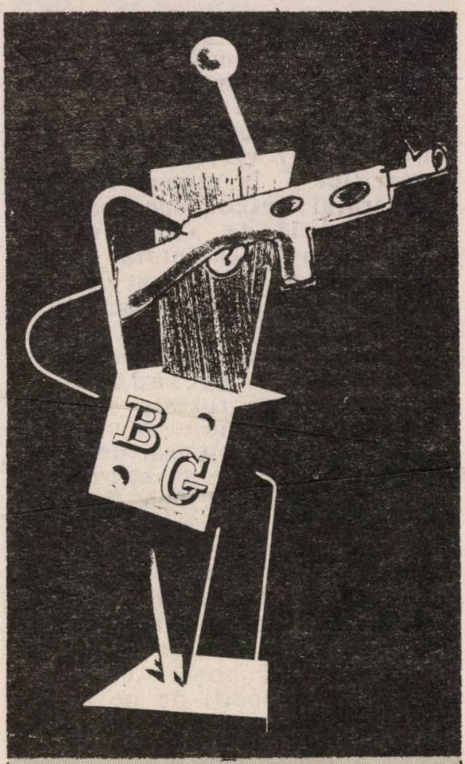

MONUMENT LA TUNIS ÎN MEMORIA DR-ULUI GOLDSTEIN, DE LA HEBRON

Zilele trecute a fost dezvelit la Tunis, în prezența lui Yasser Arafat și a altor conducători ai OEP un monument (vezi foto) menit să eternizeze memoria dr-ului Goldștein, autorul cunoscutei crime din "Cripta Patriarhilor".

La ceremonie au luat parte reprezentanți ai guvernelor iranian, irakian, sirian precum și ai altor țări arabe, delegați ai organizațiilor "Hamas", "Hisbulah" și "Frații musulmani"

Luînd cuvîntul, Yasser Arafat, președintele OEP, a evocat în cuvinte emoționante figura dispărutului, subliniind că "acesta a făcut pentru cauza OEP-ului, pentru cauza luptei împotriva dușmanului sionist și evreu mai mult decît au reușit eroii Intifadei noastre în ultimii cinci ani de zile".

(continuare în pag. 71)

Tragedia de la Hebron: o musulmană cerească pentru OEP.

veniţi cu noi!

- convorbire cu d-na TANIA SMIGHELSCHI, şefa agenţiei TAROM Tel Aviv.

- *"Veniţi cu noi"... o caldă invitaţie a companiei TAROM adresată turiştilor israelieni la începutul anului 1994. Stimată doamnă, Tania Smighelschi, convorbirea noastră este ocazionată de deschiderea sezonului vacanţelor estivale şi reprezintă, în acelaşi timp, o avanpremieră turistico-aviatică a noului sezon în România. Concretizaţi în cîteva cuvinte, pentru cititorii revistei "Minimum", invitaţia TAROM.*

- Compania naţională de transporturi aeriene TAROM are o tradiţie aviatică de peste 70 de ani. **Ruta aeriană Bucureşti-Tel Aviv- Bucureşti este deservită de aeronave noi, ultramoderne, de mare capacitate AIRBUS A 310 care funcţionează deja din sezonul 1993 bucurîndu-se de deplina apreciere a pasagerilor.** Tot pe destinaţia România, **din sezonul 1993-1994 sînt deja în exploatare două noi aeronave BOEING 737** de mărime medie, consum mic de carburant şi zgomot redus la decolare şi aterizare. **Călătoriile la bordul aeronavelor noastre se caracterizează prin deplină siguranţă şi confort, servicii de calitate, ospitalitate tradiţională românească şi, bineînţeles, profesionalism şi punctualitate.** Pasagerii noştri au la dispoziţie spre cumpărare o variată gamă şi un sortiment bogat de produse "duty free", la preţuri atractive. Pe toate aeronavele TAROM pe ruta Bucureşti-Tel Aviv-Bucureşti, oferim servicii de "Business class" de mare confort, adecvate traficului în permanenţă creştere al oamenilor de afaceri. Serviciile la clasa "Turist" sînt agreabile, confortabile, profesionale. La bord călătorii noştri au la dispoziţie revista PROFILE, editată de TAROM care constituie o lectură agreabilă în timpul zborului, un divertisment şi un tovarăş plăcut de călătorie, oferind informaţii asupra companiei TAROM, cît şi asupra ofertei turistice româneşti, extrem de variate, pe gustul celui mai exigent turist.

- *Deosebit de util, pentru cititorii noştri, acum la deschiderea sezonului estival, este orarul de zbor al TAROM-ului. Care este programul zborurilor pe ruta Tel Aviv-Bucureşti-Tel Aviv şi ce conexiuni posibile sînt la Bucureşti?*

- **În sezonul estival 1994, pe ruta Tel Aviv-Bucureşti-Tel Aviv zburăm de 5-6 ori săptămînal: 3 zboruri de noapte şi 3 de zi, respectiv:**
- plecare din **Tel Aviv** spre **Bucureşti DUMINICA, MIERCURI, VINERI** la orele 02,15, **LUNI** la ora 11,05 **JOI** la ora 16,05, **VINERI** la ora 13,05.
- plecare din **Bucureşti** spre **Tel Aviv SÎMBĂTĂ, MARŢI, JOI** la ora 22,20 **LUNI** la ora 07,35, **JOI** la ora 12,15, **VINERI** la ora 09,10

De la aeroportul Bucureşti-Otopeni, compania TAROM oferă conexiuni şi posibilitatea de a zbura cu TAROM spre mai mult de 37 de destinaţii pe patru continente şi 15 destinaţii interne.
Dorim ca TAROM să devină un prieten de încredere al dvs. şi vă adresăm dumneavoastră, tuturor călătorilor noştri, sincera urare " călătorie plăcută", VENIŢI CU NOI ŞI... VĂ AŞTEPTĂM SĂ REVENIŢI.

Convorbire realizată de
Dan Gertler

TAROM

TAROM
AIRBUS A310
YR-LCB

O FIICĂ DE EVREI DIN TRANSILVANIA, ÎN KNESSET!

• Ester Salmovici şi-a găsit vocaţia • Cum devii deputată • Ce se întîmplă cînd eşti loială unui om • Şi cum îţi schimbi părerea (vezi declaraţiile reproduse) • Iar soţul ce spune?

Cum s-a alăturat Ester Salmovici (46) la mişcarea "Tzomet"condusă de "Raful"? Răspunsurile sînt variate. După însăşi explicaţia ei, rezultă că Ester "a vrut să facă ceva pentru ţară" şi locul cel mai bun s-a gîndit (acum 6 ani) a fi alături de Rafael Eitan. Soţul deputatei, Ghiora, explică mai puţin pompos: "Copiii au crescut, eu lucrez serile ca instrumentist acompaniator, iar Ester a vrut să aibe o ocupaţie..." La rîndul lor, locuitorii din Naharia care cunosc bine familia Salmovici, susţin cu totul altceva. Cică la cafeneaua "Pinguin" din centrul urbei, Ruth şi Beni Weiss (deasemena din trib?!) au pus bazele filialei "Tzomet". Ester s-a alăturat lor pentru ca, în cîteva luni, ea să treacă în frunte, devenind preferata lui Raful în această localitate. Orice variantă poate fi acceptată sau nu, dar cert este că Ester Salmovici a realizat un record în politică pe care nici un politician din ţară nu l-a putut realiza. A devenit deputată în Knesset, ba chiar şi vice-preşedintă a Parlamentului israelian! Şi, cum vorbim de "recorduri", putem spune că tot deputata noastră din Naharia a fost aceea care, în plină popularitate, a produs o ruptură în partidul lui Raful, alăturîndu-se unei formaţii politice noi. Cui i s-a alăturat? Tocmai lui Gonen Seghev, pe care nu l-a putut suferi în trecut, fiindcă a fost prietenul bun al lui Modi Sandberg pe care, de asemenea, nu l-a putut suferi: "Cu Modi nu vorbesc. iar cu Gonen relaţiile au fost îndeajuns de reci" - a mărturisit Ester. De cînd Ester şi Gonen s-au aliat (împreună cu Alex. Goldfarb) într-o formaţie politică nouă, relaţiile lor s-au "încălzit".

Se poate spune, că Ester Salmovici este aproape sabră sadea, căci a sosit în ţară la vîrsta de doi ani... Faptul că este originară din România, mai precis dintr-o aşezare transilvană, îl dezvăluie în toate interviurile pe care le acordă ziarelor ebraice, la orice prilej care i se oferă. Aşa am aflat că mama ei, Margareta a fost în lagărele de la Auschwitz şi Bergen Belsen, s-a numărat după război, printre supravieţuitori iar la întoarcerea ei în Transilvania, după ce a fost internată timp de doi ani într-un spital din Suedia, a mai regăsit doar o parte din familie în viaţă. S-a căsătorit cu Moşe, un bărbat de 37 ani căruia, de asemenea, părinţii, verii, unchii i-au fost ucişi de nazişti.

Meghilat Ester

Cu Ghiora: şi soţul ce spune? (dacă-i dai voie să deschidă gura...)

Aşa dar, Ester Salmovici aparţine unor părinţi care au trăit în toată grozăvia lui Holocaustul. Poate de aceea şi-au educat copiii în spiritul dragostei pentru ţară, chiar dacă noua-veche ţară Eretz Israelul nu le-a oferit de la început "lapte şi miere", nici în corturile de olimi, nici la Acco unde au locuit o vreme, nici în moşavul Ban Ami, lîngă Naharia. "Am crescut în atmosfera traumelor Holocaustului" - a declarat deputata ziarului "Maariv". "Mama ne-a vorbit tot timpul de trecut iar tata cu toată firea lui veselă, se întorcea totuşi mereu, cu gîndul, la anii sumbrii". Declaraţia a făcut-o cu scopul de a explica mai bine fundalul educaţiei sale şi marea pasiune pe care o are pentru ideologia cu iz naţionalist-democrat. Pe Ghiora, soţul ei,(şi el din trib) l-a cunoscut la moşav, pe cînd ea avea 17 ani şi, în cîteva luni s-au căsătorit avînd doi copii, Moşe (22) şi Anat (17). Ghiora e om de afaceri şi, în orele libere, practică vechiul său hobby, acela de acompaniator la pian, apare în programele artistice de la hotelurile din Naharia, pentru sume modeste. Nu e pasionat de politică, nu-şi invidiază nevasta şi preferă plimbările în larg cu yacht-ul propriu şi pescuitul. Nici copiii nu vădesc (deocamdată) înclinaţii spre viaţa politică... Anat se pregăteşte pentru bacalaureat şi învaţă să devină

Ieri - cu Raful.

Azi - cu Gonen.

La donna e mobile.

cosmeticiană, iar Moşe (poartă numele tatălui lui Ester) lucrează la o societate de fiducitate, fiind nevoit să-şi amîne studiile din cauza accidentului pe care l-a suferit în timpul serviciului militar.

Deputata Ester Salmovici nu are studii superioare. Proiectase să urmeze biologia, dar a lucrat într-un birou avocaţial din Naharia iar politica i-a schimbat orizonturile. Ghiora este, din acest punct de vedere, un partener ideal, căci o încurajează şi caută să-şi adapteze viaţa familială la noile condiţii. Întrebată ce a simţit cînd a folosit, pentru prima oară, ciocanul de preşedintă a şedinţei parlamentare, Ester a răspuns patetic: "M-am emoţionat enorm şi m-am gîndit la părinţii mei, supravieţuitori ai Holocaustului care m-au adus în ţara mea şi am ajuns unde am ajuns"... Ghiora, la rîndul lui, a ţinut să fie mai puţin sentimental: "Mie mi-a amintit-o pe Ester, în bucătărie, cînd prepara şniţelul". Lăsînd gluma la o parte, munca în Knesset îi cere deputatei eforturi mari, contacte permanente cu alegători, cu oamenii legii şi presei; locuieşte departe de casă şi de familie. Într-un an şi jumătate, ea a făcut cîteva propuneri de legi şi se numără printre deputaţii activi din Knesset. Ruptura surprinzătoare din mişcarea lui Raful, la care Ester a fost una dintre "eroine" a înfăţişat-o publicului nu numai ca o femeie care ştie să se emoţioneze, dar şi ca o politiciană curajoasă, care şi-a pus în joc cariera pentru a-şi apăra principiile.

Iată ce a declarat ea, cu mai bine de un an în urmă, unei ziariste de la "Maariv": "Raful pare un om dur şi care are spini în vorbă. Înlăuntrul lui însă, el este un om maleabil, dulce, superb, foarte sensibil. E pur şi simplu, om". Şi iată, o altă declaraţie a deputatei, publicată în "Layşa" (la 14 februarie 1994) despre acelaşi Raful: "Nu vreau să-i răspund pe limba lui şi să-i plătesc prin injurii, dar clar îmi este că nu mai cred în acest om"... pentru ca tot Ester să accepte afirmaţia altui deputat, Hagai Meron, despre Raful: "Onoarea a fost strivită de cizma unui ţăran vulgar"... Întotdeauna îmbrăcată după ultima modă, bine pusă la punct, cu maniere elegante, Ester a învăţat regulile politicii, astfel; că declaraţiile de mai sus făcute la distanţă de un an, îi par probabil normale. Şi totuşi, cînd ziariştii o încolţesc să-şi spună părerea despre faptul că deputatul Rafel Eitan şi-ar fi părăsit soţia, ea răspunde laconic: "E o chestiune personală care nu mă interesează". Bîrfele, aşa dar, nu-i plac. Se laudă că adoră literatura , muzica de jazz, plimbările în natură. Se plînge că nu are timp ceea ce îl face pe Ghiora să spună, cu umorul lui devenit proverbial: "Nu-mi pasă că sînt recomandat drept "soţul lui"... Aşa cum nu-mi pasă că, de cînd Ester este în Knesset, eu mă ocup acasă cu spălatul rufelor, vaselor precum şi cu cumpărăturile..."

Ben Iacov-Zwi

ALUNGAREA DIN PARDES-PARADIS

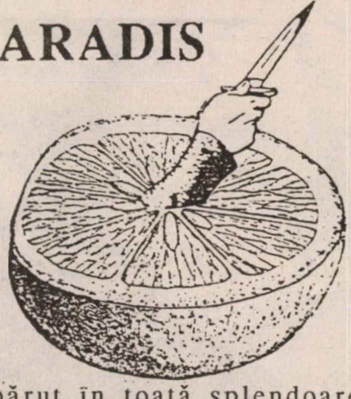

ADRIANA BITTEL
Bucureşti

Ne-am întrebat şi ne întrebăm mereu: ce face un amic (zis "turist") din România cînd vine-aici, la rude (părinţi, copii, mătuşă, veri de-al doilea) în Israel pe-o lună de zile. Ce face, mai ales atunci cînd se află în Orientul Mijlociu pentru a doua oară, adică, după ce, la prima vizită, a străbătut ca tot omul, ţara de la Massada la Eilat.

Da. Ce face? Ce caută?

Adriana Bittel, scriitoare, redactor la "România literară" din Bucureşti, ne-a răspuns că ea caută... portocale.

Şi nu întîmplător, tovarăşi!

Dar, la capitolul acesta - portocalele! - s-a întîmplat ceva...

În copilărie, portocalele şi mandarinele aveau gustul sărbătorii; erau daruri ale fabulosului moş Crăciun care în Bucureştiul nostru postbelic şi aproape uniform sărac nu făcea deosebiri de rasă. Mirosurile de zăpadă, de brad, de portocale şi de artificii se amestecau într-o emoţie complexă şi exaltantă, pe care mai tîrziu am numit-o fericire. Nu ştiu dacă pot numi cu vorba asta mare alte momente ale vieţii mele, dar cu certitudine primele amintiri fericite se leagă de portocale şi de inscripţia "Jaffa" silabisită pe faţa lor parfumată. Pe atunci le credeam creaţii ale lui moş Crăciun, destinate exclusiv copiilor şi din care părinţii, dragii de ei, nici n-aveau dreptul să guste.

După ani, cînd stăteam la interminabile cozi în ger pentru a cumpăra "fructe exotice" copiilor propriei familii - cărora, într-o lume cu puţine bucurii, ne obstinam să le transmitem mitul laic al moşului geros şi al aşteptării împlinite - mirajul livezilor de portocali ieşea din lădiţele cu eticheta Jaffa şi plutea ca un abur deasupra adunăturii mohorîte ce se înghesuia "să apuce" preţioasele, simbolicele daruri ale sărbătorilor de iarnă. Îngheţată tun, avansînd cu pas de melc spre vînzătoarea arogantă şi nervoasă, în vacarmul certurilor şi chiar bătăilor care izbucneau din te miri ce, îmi închipuiam pomii cu globuri de aur în soarele mediteranean şi undeva, prin apropiere, marea - o viziune paradisiacă, o abstragere salvatoare din mizerie. Puteam să ignor astfel ghionţii, revărsările de ură şi trivialitate, dracii contagioşi, pînă cînd ajungeam în posesia cîtorva portocale ("daţi numai cîte un kil, să ajungă la toţi" striga coada cozii, alarmată că nu mai "apucă", "şi noi avem copii"). Era de la sine înţeles că fructele cu atîta efort obţinute erau destinate doar celor mici. În anii din urmă, cînd portocalele se vînd la fiecare colţ de stradă şi sînt mult mai ieftine decît roşiile de seră, reflexele s-au păstrat şi se întîmplă să se veştejească în fructieră "citricele", fiecare din membrii familiei lăsîndu-le pentru ceilalţi, socotiţi mai slabi, mai bolnavi, mai pofticioşi. De fapt acum, cînd sînt la îndemînă, eu una am constatat că nici nu-mi plac prea tare. Dar mirajul livezii de portocali mi-a rămas. Aşa că, ajunsă în Israel, primul lucru pe care am vrut să-l văd a fost un pardes. Veneam din plină iarnă bucureşteană şi primăvara care e iarna israeliană mă năucise de la ieşirea din aeroport. Vegetaţia înflorită, soarele, ploile torenţiale - saltul brusc în alt anotimp erau pentru mine o experienţă inedită şi încîntătoare: paltonul, căciula şi mănuşile devenite inutile după două ore de zbor, temperatura plăcută din case pe care localnicii o numesc frig, trandafirii din scuaruri, căpşunile proaspete din galantare şi atîtea alte amănunte decalate îmi dădeau senzaţia de ireal, de vis în care se revarsă dorinţe frustrate. N-aveam nici un chef să mă dezmeticesc. La cîteva zile după sosire, cînd deja mă obişnuisem cu minunea (minunile ţin trei zile), într-o zi de februarie-mai o bună prietenă mi-a îndeplinit visul portocaliu. După un sfert de oră de drum, pardesul mi-a apărut în toată splendoarea regală, verde şi aur, fructele pîrguite concentrau lumina şi o iradiau, pe jos, în iarbă, covor de globuri. Ne-am afundat printre pomi, n-aveam decît să întind mîna şi să iau, dar lăcomia mea era pur vizuală şi olfactivă şi pustietatea deplină, liniştea punctată de ciripeli îmi sporeau senzaţia de paradis atemporal.

Am mers mult printre şiruri cu prietena mea spunîndu-ne că, uite, există frumuseţea şi pacea care răscumpără toate necazurile, stressul, urîţenia şi răutatea. Că, probabil, de asemenea momente îţi pare rău cînd mori, dacă nu eşti credincios, şi în eternizarea lor speri, credincios fiind. Pe cînd cugetam noi aşa cu gura pînă la urechi de încîntare, redevenite studentele exuberante care am fost, am auzit un strigăt şi am văzut un tip apropiindu-se şi gesticulînd supărat. Cînd a fost destul de aproape, a început un dialog răstit cu prietena mea, căreia i s-a şters treptat zîmbetul de pe faţă iar tonul răspunsurilor ei era tot mai îngrijorat. Cum nu înţelegeam nimic, bănuiam că sîntem certate că am încălcat o proprietate particulară, sau că rupsesem o portocală cu ramură cu tot (o ţineam în palmă ca pe un trofeu) sau că lăsasem maşina într-un loc nepermis. Prietena mea m-a înşfăcat de braţ şi m-a dus repede spre aleea principală iar tipul ăla continua să strige după noi. "Nebunelor, - am aflat că spusese, - ce căutaţi aici, vi s-a urît cu binele? Săptămîna trecută a fost înjunghiat chiar în locul ăsta unde vă aflaţi, un rus de 19 ani care, tot aşa ca voi, se plimba ca prostul, şi nu cu mult timp în urmă, ceva mai încolo, a fost ucis un pardesan şi chiar în mine au încercat într-o seară să bage un cuţit. Plecaţi mai repede de aici, e un loc periculos, pe ce lume trăiţi, inconştientelor?"

Cînd l-am străbătut înapoi, spre locul unde lăsasem maşina, paradisul cu portocale devenise brusc ameninţător, de după orice pîlc pîndea un arab cu cuţitoi, urîndu-ne de moarte, iar liniştea şi pustietatea care-mi aduseseră pace în suflet, erau prilej de panică şi neajutorare. Nu se poate, am spus, omul exagerează ca să ne sperie, probabil i-am părut ridicole, două cucoane romanţioase şi fără treabă în timp ce el duce grija recoltei şi munceşte din greu. Dar prietena mea şi-a amintit că citise în ziare despre rusul ucis, apoi în drum spre casă mi-a povestit alte şi alte cazuri, pînă ce din bucuria portocalie s-a ales praful, un praf ce a întunecat concret ziua cînd am văzut pentru prima oară în viaţă o livadă de portocali.

De acum, lădiţele din piaţa Amzei şi micile etichete Jaffa îmi vor aminti şi de această întîlnire din pardes şi de faptul că paradisul există ca să ai de unde să fii gonit.

♣

BRIDGE

PYGMALION

De multe ori, purtat de valurile inspiraţiei, jucătorul de bridge acţionează altfel decît ar fi natural. Dacă cineva ar investi destul timp în investigarea acestui fenomen, ar ajunge la concluzia că ieşirea din "normal" nu dă, în marea majoritate a cazurilor, rezultate pozitive.

Iată, însă, un exemplu care nu confirmă regula. În turul al doilea al concursului de perechi I.M.P. la ultimul Festival de la Tel Aviv, sînteţi Sud, primul la deschidere, toţi vulnerabili, cu următoarea "mînă":

8
R 9 6
V 8 6 4
A D V 4 2

Aveţi 11 puncte de onor în mizerie fiziologică, cu nouă cărţi pe minore şi doi Valeţi. În orice situaţie normală se impune un "pas" rapid.

Să zicem că este ultima "donă" dn concurs, rezultatele de pînă acum n-au fost "cine ştie ce" şi hotărîţi să faceţi ceva neobişnuit. Deschideţi cu 1 Treflă!

Licitaţia continuă astfel:

Sud	Vest	Nord	Est
1Treflă	**pas**	**1 Pică**	**pas**
1 F. A.	**pas**	**3 Pici**	**pas**
3 F. A.	**pas**	**6 F.A.**	**pas**
pas	**pas**		

Despre asta s-a spus :"cine caută, găseşte".

Atacul este Regele de Caro şi iată ce pune partenerul pe masă:

A R V 7 6
A 5
A 7 3
R 8 6

Licitaţia lui este corectă şi problema este cum să acoperim cele 12 levate necesare cu "pătura" celor 10 levate pe care le "vedem". Un fel oarecare de schiză pare obligatoriu pentru reuşita contractului, deci dăm drumul Regelui de Caro (rectificarea contului).

Vest atacă la a doua levată Dama de Cupă. Cum continuaţi şi de ce?

Mult succes!

Paul Weinstock

CALEIDOSCOP

de
Dr. S. IACOBSON

una din cărţile de succes
ale anului

... Autorul a reuşit, aidoma marilor actori, să devină în primul rînd el însuşi...
SERGIU LEVIN
Minimum

Cît despre structura proprie, importantă pentru autor, el exaltă opţiunea sa pentru lectura de calitate în faţa schematismului impus de şcoală.
Dr.ELENA TACCIU
Viaţa noastră

După părerea mea "Caleidoscop" nu prezintă importanţă numai pentru dvs. ci şi pentru istoricii şi sociologii care se vor ocupa de "judaismul românesc".
JACOB POPPER
München

"Caleidoscop"-ul dr-ului Iacobson este cartea unui percutant observator al realităţii, a unui fin ironist...
CAROL ISAC
Facla

Cartea se poate obţine
trimiţînd 40 de şekeli
(cec sau numerar) pe adresa:
S. IACOBSON
Dizengoff, 78 - Tel Aviv 64332

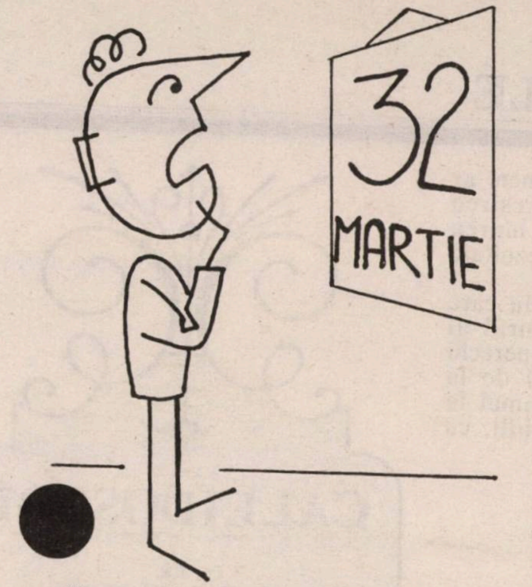

– Şi eu care credeam că e 1 APRILIE!

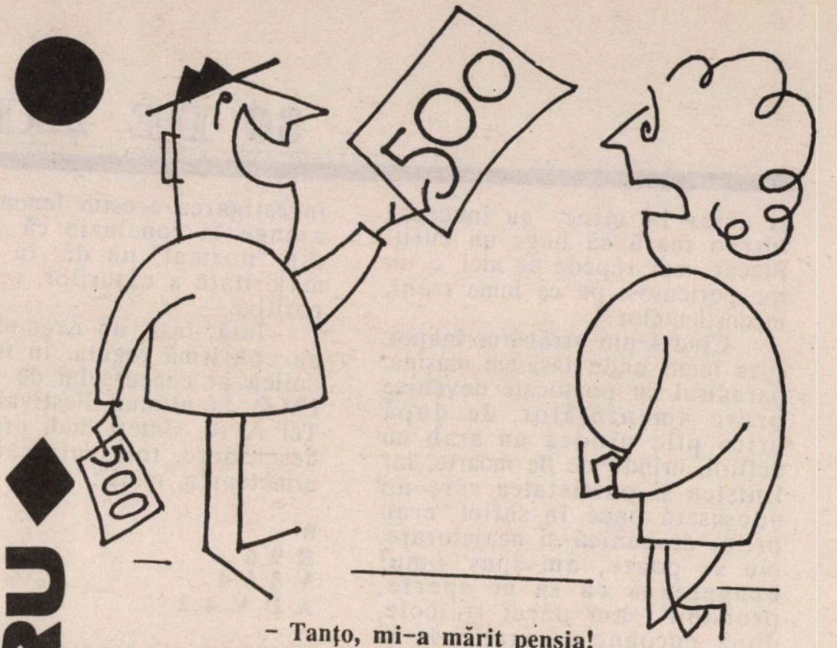

– Tanţo, mi-a mărit pensia!

LIVADARU

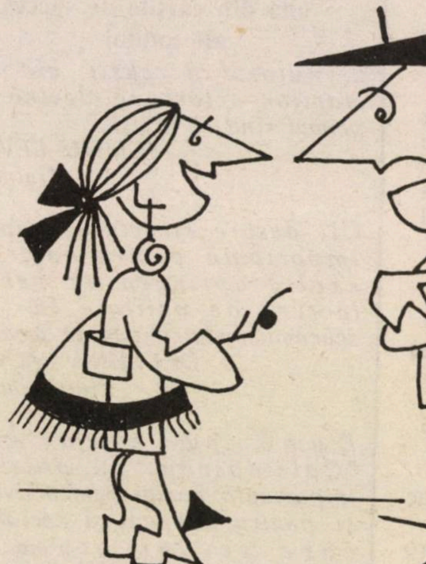

– Hai că te-am păcălit. Nu sînt Paula. Sînt Paul.

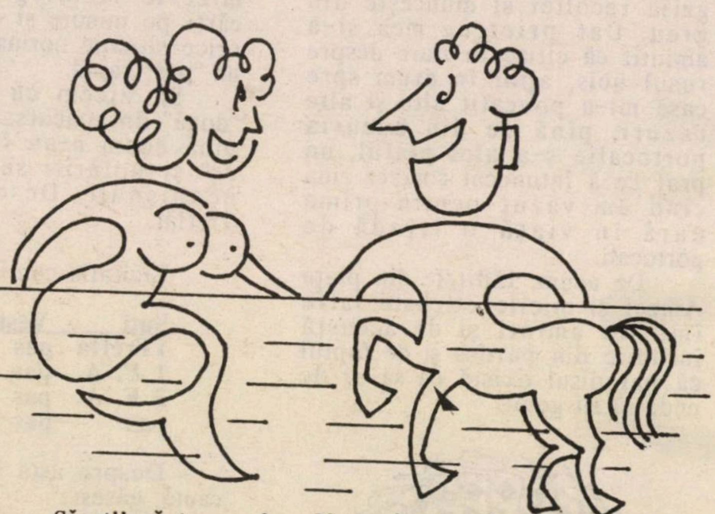

– Să ştii că te-am dus. Nu-s cine crezi.
– Nici eu...

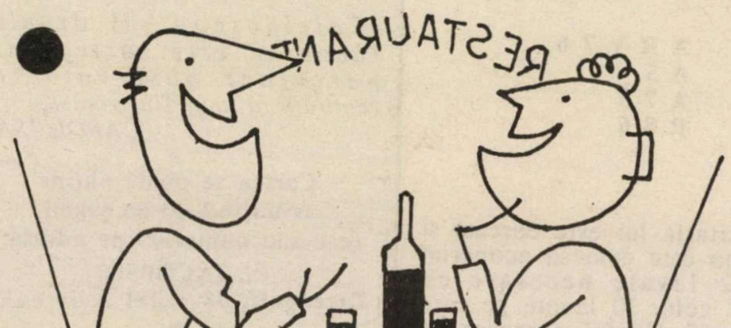
RESTAURANT

– I-am propus nevestei că AZI o duc la un restaurant
– Şi?
– Şi... am dus-o...

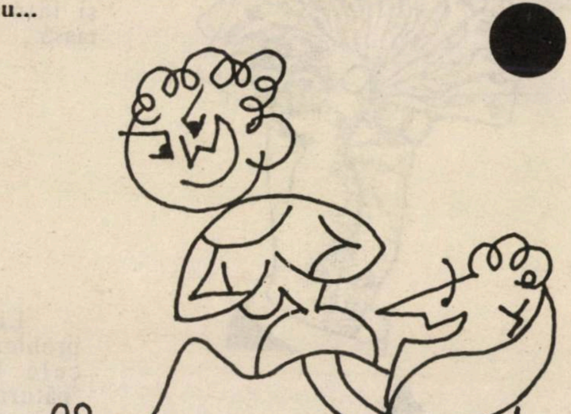

– Nae, tu mă păcăleşti!..

30 DE ZILE

ITZHAK ARTZI

LISTA CELOR 1100 A LUI SCHINDLER - SPIELBERG

"E imposibil să povesteşti Holocaustul. Dar ar fi un păcat din partea mea dacă nu voi încerca!" - a spus Steven Spielberg, producătorul şi regizorul filmului "Lista lui Schindler" la premiera de la Paris.

Spielberg a încercat; şi a reuşit. Dovada o constituie nu doar cifra uriaşă a încasărilor (circa 45 milioane de dolari, pînă acum), ci atenţia acordată de marile personalităţi ale lumii acestui film la premierele de la Paris, New York, Frankfurt, Tel Aviv şi ecourile profunde pe care le-a stîrnit pretutindeni. "Lista lui Schindler" nu e doar încă un film, ci un film epocal.

După filmul documentar al lui Claude Lanzmann, "Holocaust", după zeci de filme care tratează diverse episoade ale Holocaustului, s-au găsit mulţi care au spus că subiectul este epuizat. Dar filmul lui Spielberg dovedeşte că Holocaustul este un subiect inepuizabil. Urmărim povestea germanului cel bun, Oscar Schindler, care a salvat 1100 de evrei dintr-un lagăr de exterminare de lîngă Cracovia, o poveste adevărată care îi dă prilej marelui cineast să amintească, din nou, oamenilor că în acest secol au avut loc cele mai teribile crime din istoria popoarelor.

În cariera sa prodigioasă, lui Spielberg nu i-au lipsit succesele. Majoritatea filmelor sale au candidat pentru premiul "Oscar", dar pînă acum nu l-a primit. Se spune că filmele lui nu sînt suficient de serioase. El e un fantezist, producător de efecte şocante. Dar probabil că de data aceasta Oscar-ul va veni şi va fi un Oscar bine meritat.

Povestea industriaşului Oscar Schindler a fost scrisă de un scriitor australian. Ea l-a zguduit pe Spielberg. Rafi Reşef de la canalul 2 TV s-a deplasat la Los Angeles pentru a-l intervieva pe Spielberg. Tema care avea să-i inspire filmul, l-a determinat pe regizor să-şi redescopere identitatea iudaică, să înţeleagă mai bine suferinţele poporului din care face parte... Schindler, un însingurat în mijlocul barbariei naziste, un tip curios şi complex, arivist şi afemeiat, este tentat de posibilitatea de a salva de la moarte, oameni nevinovaţi. "Cine salvează un singur om, salvează o întreagă lume" - ne spune perceptul nostru biblic. Dar cîte lumi salvează acela ce salvează 1100 de oameni destinaţi nimicirii?

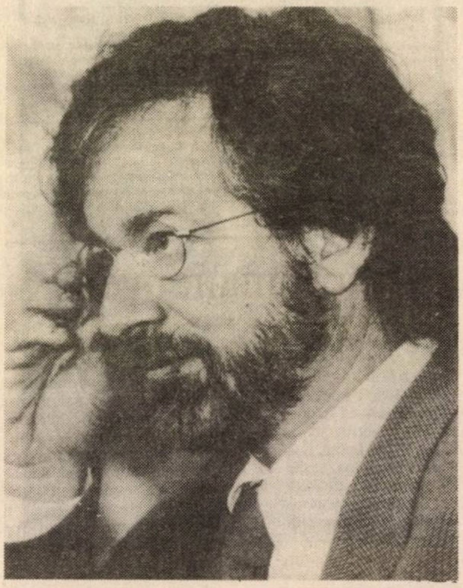

Spielberg: şi ce dacă mă-njură Seghev?

Nici cartea şi nici filmul nu răspund la întrebarea: ce l-a determinat pe Schindler să facă ce a făcut? Nici soţia sa de care a divorţat (stabilită în Argentina) nu ştie răspunsul. Iar despre Spielberg s-a spus că a creat acest film pentru a obţine, în fine, mult rîvnitul "Oscar". Dar el a răspuns: "Pentru mine acest film este îndeplinirea unei datorii morale: milioane de oameni trebuie să afle ce s-a întîmplat cu noi, evreii". E un răspuns care dovedeşte maturizare intelectuală şi sentimentală. De data aceasta Spielberg nu a mai urmărit spectaculozitatea, atracţia, beneficiul, ci în primul rînd împlinirea datoriei sale de evreu în condiţiile în care contestatarii Holocaustului ridică tot mai mult glasul.

Printre cei salvaţi de Schindler se află şi prietenul meu Moshe Beiski, judecător la Curtea Supremă de Justiţie a Israelului. El este şi Preşedintele Comisiei pentru Hasidei Umat Haolam - cei drepţi între popoare, care decernează anual acest titlu de mare prestigiu acelor neevrei care au salvat evrei în timpul Holocaustului. Emoţionat fiind după vizionarea filmului, Beiski a spus: "Acesta nu e Schindler cum l-am cunoscut eu. E firesc. Filmul nu e un documentar, ci o peliculă care îmbină realitatea cu ficţiunea". Ca de obicei în Israel (şi la evrei în general), filmul a stîrnit multe obiecţii. Criticul Tom Seghev a fost chiar foarte violent: "Nu credem că firma producătoare a învestit în acest film 24 de milioane de dolari pentru ca tu să-ţi sărbătoreşti a doua Bar-Mitzva (aşa declarase Spielberg n.n.); ai făcut filmul doar pentru bani. Tot restul este bullshit"("rahat", în engleză). Alţi critici au spus că filmul conţine falsificări, clişee, kitsch-uri, că manipulează sentimente etc. În faptul că filmul este în alb-negru şi nu în culori, acelaşi Seghev vede "un truc ieftin" pentru a da impresia unui "documentar"; "Spielberg are nevoie de Holocaust - adaugă criticul - dar Holocaustul nu are nevoie de Spielberg". Să ne amintim că Seghev este şi autorul cărţii "Cel de-al şaptelea milion", un violent comentariu al Holocaustului. În cazul filmului el însă exagerează în mod evident. Aşa s-a întîmplat şi în cazul altor filme importante refuzate, iniţial, de critici. Să ne amintim de "Exodus", turnat după cartea lui Leon Uris; s-a spus că e un film "dulceag", dar se ştie că el a reuşit să ducă mesajul noului Israel la milioane de oameni din lumea întreagă fiind considerat şi astăzi un film important... Nu de mult am întîlnit la o conferinţă a Internaţionalei Liberale delegaţi din Taiwan care auzind că sîntem din Israel au făcut imediat legătura cu filmul "Exodus". "Am văzut în acest film cum i-aţi izgonit pe englezi" - ne-au spus ei. E cea mai bună dovadă că un film poate împlini o mare misiune chiar dacă nu place unor critici.

Eu consider, astfel, filmul lui Spielberg ca un fel de "Exodus"; cu cît numărul supravieţuitorilor Holocaustului scade, cu atît devine mai importantă evocarea sa...

"Zîmbiţi, zîmbiţi! - a strigat la premiera de la Frankfurt unul din cei salvaţi de Schindler. N-aveţi de ce plînge. Noi am învins. Noi sîntem aici cu copiii şi nepoţii noştri. Sîntem în 1994 şi eu Henric Lichtenzon, strig, trăiesc!"

În preajma aniversării a 50 de ani de la terminarea celui de al doilea război mondial şi de sfîrşitul Holocaustului, strigătul lui Henric Lichtenzon e cea mai potrivită concluzie a acestui film.

ŞAIKE DAN - EROU AL REZISTENŢEI ŞI AL ALIALEI

Cu Şaike Dan dispare nu numai un om scump, ci şi o mare personalitate a unei epoci. "Odată cu Şaike îngropăm o glorioasă pagină din istoria Israelului" - a spus la mormîntul marelui dispărut, Shimon Peres, în prezenţa primului ministru Itzhak Rabin.

Şaike Dan a fost un triplu erou: al Rezistenţei, al alialei din răsăritul Europei inclusiv din România şi al Holocaustului, fiind unul dintre puţinii supravieţuitori ai lagărului de la Trachtenberg. Şaike a mai fost un erou al optimismului, al credinţei în capacitatea morală şi militară a Israelului.

A avut un rol conducător în grupul celor 32 de paraşutişti trimişi în 1944 în spatele liniilor inamice cu scopul de a ajuta Rezistenţa sionistă din Iugoslavia, Ungaria, România, Cehia, Slovacia. (7 paraşutişti au căzut la datorie, printre care Aba Bardiceff, originar din România.) Şaike a operat pe teritoriul românesc contribuind substanţial, în ultimul an al războiului, la organizarea alialei. A rămas, în continuare, în România şi după încheierea războiului organizînd valurile de alia printre care cel cu vasul "Knesset Israel" (4500 de olimi) şi cel cu "Pan York" şi "Pan Crescent" avînd amîndouă la bord circa 16.000 de olimi. Cu ochii memoriei îl văd pe Şaike în golful de la Bakar, un mic port de pescari din Iugoslavia la 2 noiembrie 1946 cînd vasul "Knesset Israel" ridica ancora pornind la drum către Eretz Israel. Îmbarcarea a durat două zile şi două nopţi. Cînd s-a încheiat a izbucnit spontan "Hatikva". Mii de mîini fluturau un salut de despărţire Europei şi bărbatului înalt , chipeş, care înconjurat de asistenţii săi, ne saluta de pe ţărm.

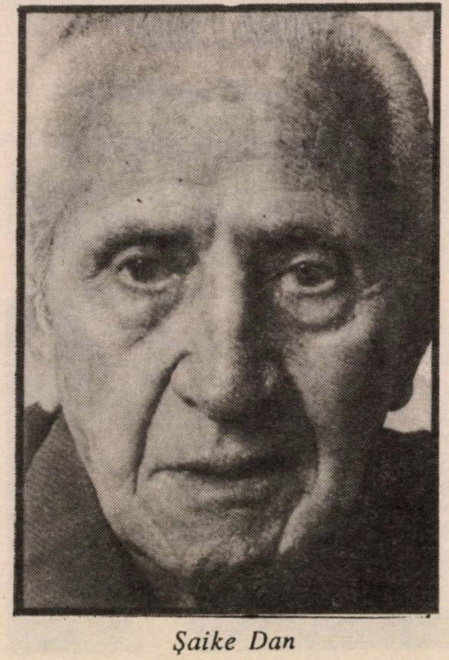

Şaike Dan

Multe săptămîni Şaike, Mirel Kanner, Ehud Avriel, Avrumski s-au străduit să concentreze cei 2000 de evrei din Ungaria şi, paralel, 2500 din România pentru a umple două coji de nucă, vasele "Lochita" şi "Aghia Anastasia" rebotezate în "Knesset Israel" şi "Aba Bardiceff". A treia zi după plecare "Aghia" s-a scufundat în Marea Adriatică; 500 olimi salvaţi din acest naufragiu au trecut pe "Knesset Israel"

Anii cei mai fecunzi ai lui Şaike au fost anii luptei pentru alia din ţările comuniste. El a fost unul dintre acei care au organizat deschiderea porţilor URSS-ului pentru evreii de acolo. "David contra Goliath" - au spus unii. Nici o ţară şi nici un popor n-au obţinut un asemenea succes în mobilizarea conştiinţei lumii întregi pentru a sili URSS-ul să acorde evreilor libertatea de a emigra.

O altă pagină glorioasă din biografia lui Şaike a fost lupta pentru alia din România în epoca lui Gheorghiu-Dej şi a lui Ceauşescu. Securitatea ştia bine cine este israelianul originar din Lipcani care apărea aproape în fiecare lună la Bucureşti...In legătură cu aceasta am auzit de la Şaike următoarea întîmplare:

"Stăteam la Athenee Palace. Agentul Securităţii mă urmărea zi şi noapte. Coboram din cameră, el era după mine. Mă aşezam la masă, el se aşeza la o masă alăturată. Pînă cînd m-am enervat... Într-o bună zi am hotărît să dezumflu balonul. M-am apropiat de masa lui şi i-am spus:

- Dumneata ştii cine sînt eu. Iar eu ştiu cine eşti dumneata. De ce trebuie să ne jucăm de-a şoarecele şi pisica? Te invit să fii musafirul meu la masă.

Agentul a rămas şocat. Nu l-am avut permanent musafir, dar de aici încolo misterul dintre noi a dispărut."

Şaike are merite deocamdată încă necunoscute publicului în ceea ce priveşte ieşirea evreilor în massă din România...El era fericit pentru fiecare evreu care ajungea în Israel. Cutreera toate ţările lumii, era cunoscut şi milita neobosit pentru alia. Avea un umor irezistibil şi în acelaş timp era foarte serios. Alături de el se afla întotdeauna Eva, soţia sa pe care a cunoscut-o în Iugoslavia. Ea a decedat în urmă cu şase ani şi jumătate; de atunci,odată cu singurătatea, a apărut şi boala lui Şaike. Tot ce au făcut pentru el numeroşii şi devotaţii săi prieteni n-au putut s-o înlocuiască pe Eva... El a sfidat boala cruntă, cu revoltă, dar ea l-a devorat...

La Kiriat Saul l-am condus pe ultimul drum. Şaike a fost un erou autentic, un patriot, un mare Evreu, un Om.

Fie-i ţîrîna uşoară şi memoria binecuvîntată.

Deţinuţii OEP-işti sînt de ţinut la puşcărie.

●

Damasca jos, d-le Asad! Se vede cale de-o poştă că vrei să obţii podişul Golan pe gratis, fără să dai în schimb nici un fel de pace.

●

Tzometah teribil în legătură cu intrarea lui Rafael Eitan în guvern!

MAMAIA מַאמַאיַה

HAG PESAH SAMEAH!

Restaurant
românesc
GRĂTAR – PESCĂRIE

AER CONDIȚIONAT.
AMBIANȚĂ PLĂCUTĂ.
SERVICIU CONȘTIINCIOS.
PREȚURI MODERATE.
DESCHIS ZILNIC ÎNTRE
ORELE 12 – 24
VĂ RUGĂM A REZERVA
LOCURILE PRIN TEL. NR.
5237784
VORBIM ȘI ROMÂNEȘTE

RESTAURANTUL MAMAIA
TEL AVIV, str. Ben Iehuda 192

CÎT COSTĂ UN PREZERVATIV? 40 ANI DE ÎNCHISOARE!

Joël Valdez s-a introdus, prin efracție, în apartamentul vecinei sale, Elisabeth Xan Wilson și, sub amenințarea unui cuțit, a obligat-o să-i cedeze. La procesul de viol intentat de Elisabeth, aceasta a susținut sus și tare că l-a implorat pe violator să folosească un prezervativ. De aici un prim juriu a tras concluzia că victima a consimțit la cuplare și i-a respins acțiunea. Dar avocații ei au făcut apel, argumentînd că ea nu poate fi făcută vinovată pentru că a acționat conform instinctului de conservare. Procesul care a pasionat America, a dat cîștig de cauză Elisabethei, solicitîndu-se condamnarea lui Valdez la 40 ani închisoare! Scump pentru... un prezervativ!

Și semnificativ pentru justiția americană, în cadrul căreia cazul riscă să facă jurisprudență. În concluzie: violați fraților, dar numai cu prezervativ!

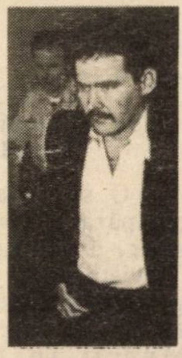

Violatorul

...și violata

Garanție – un an de la instalare.
Cu posibilitate de prelungire.

PENTRU IGIENA PERSONALĂ

Producător și distribuitor: "BIDAN" – BNEI BRAK
Str. Hakishon nr. 16
Tel. 03/5709955 – 5709977 – 5700831

BIDAN

COMODITATE • IGIENĂ • SĂNĂTATE
INTERESANT ȘI FOARTE UTIL!

• **BIDAN este un scaun modern care transformă orice closet în bideu și folosește la spălarea părților inferioare ale corpului cu ajutorul unui jet de apă caldă și la uscarea cu un curent de aer cald.**

• Astfel se creează pentru cel ce-l folosește o senzație de **totală curățenie și prospețime.**

• Noul procedeu este binevenit atît pentru **adulți** cît și pentru **copii**, evitîndu-se contactul mîinii cu fecalele și secrețiile urît mirositoare și total insalubre. **Femeile gravide** găsesc prin **BIDAN** o rezolvare ideală a igienei speciale care li se impune, **suferinzii de erupții, eczeme în părțile interne** simt o alinare a durerilor, iar **cei bolnavi de hemoroizi** pot realiza chiar evitarea operației.

BIDAN-ul se prezintă într-o varietate de modele și culori:
• **BIDAN TURBO**, aparat care încălzește apa și usucă cu aer cald, cu 150x5=750 șkalim
• **BIDAN CU ÎNCĂLZIREA APEI**, cu 150x4=600 șkalim
• **BIDAN OBIȘNUIT**, cu 75x3=225 șkalim
• **Se fac instalații în orice loc din țară • Se poate plăti cu carte de credit •**
• **Instalarea este simplă și ușoară – 75 șkalim (inclusiv legătura electrică)**

Căutăm agenți de vînzare (bărbați, femei) a instalației BIDAN în toată țara. Condiții atractive.

HAG PESAH SAMEAH!

30 DE ZILE

CEAUŞESCU LA "VIAŢA NOASTRĂ"

I. SCHECHTER
(da, ai să rîzi, de I. Schechter din Harakevet 52)

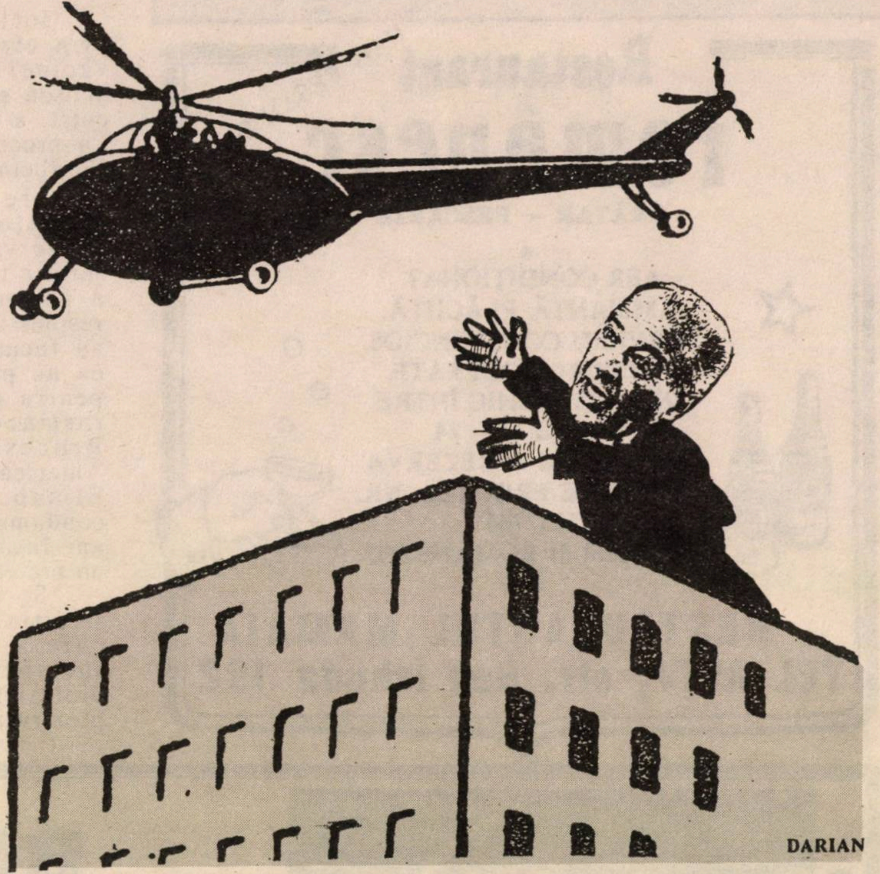

O societate particulară a cumpărat "Viaţa noastră". Acest ziar, împreună cu "Facla", "Revista mea" şi ziarele unguresc, german, polonez şi idiş, au trebuit să fie vîndute de către Partidul Muncii în baza legii care interzice partidelor politice să aibă orice fel de afaceri.

Multă lume răsuflă uşurată fiindcă aceste publicaţii erau compromise în ochii cititorilor. Directorul lor de foarte mulţi ani, de prea mulţi ani, Shabtai Himmelfarb, le-a desfigurat pur şi simplu. Ele au fost cîndva ziare vii, bogate în ştiri şi articole de comentarii, au avut un prestigiu şi o influenţă, şi au ajuns să fie nişte biete fiţuici.

Himmelfarb, cel cu salariu secret dar care făcea economii la sînge, plătind lefuri şi onorarii de batjocură, a ştiut să-şi ia un milion şi jumătate de şekeli drept despăgubiri. Acum însă el a dispărut de pe scenă iar noi, ultimii mohicani de la aceste publicaţii, sperăm să intrăm într-o perioadă nouă.

ZIARUL DE IERI APARE MÎINE

În 1986, mi se pare, Shabtai Himmelfarb a fost pentru prima oară în România. Văzuse pînă atunci toată lumea şi eram curios să ştiu cu ce impresii s-a întors.

- Află de la mine că Ceauşescu este un bărbat adevărat. Îi ţine pe români strîns de tot, mi-a zis cu o admiraţie nedisimulată.

- Dar e jale acolo, lumea nu are alimente şi căldură. E un stat poliţist.

- Ei, asta-i altă poveste! a spus el făcînd un gest de minimalizare a observaţiei mele.

Lumea e plină de ceauşeşti, mai mari sau mai mici, încă dinainte ca Ceauşescu să fi ajuns la putere. Himmelfarb, activist de categorie medie al Mapaiului dogmatic, a practicat timp de aproape 40 de ani un sistem ceauşist de conducere la societatea care a editat "Viaţa noastră" şi alte cinci ziare de limbi străine. A fost redactorul şef al tuturor acestor ziare fără să ştie limbile unora din ele, iar limbile altora le ştia aproximativ.

Era atît de dur cu ziariştii încît patronii capitalişti ai presei israeliene, în frunte cu cei de la "Maariv", "Iediot aharonot" şi "Haareţ", îl trimiteau pe acest "socialist" să-i reprezinte la tratativele de salarizare cu Uniunea ziariştilor. Ştiau că el se pricepe ca nimeni altul să-i fraierească pe ziarişti, să-i "convingă" pe corupţii din fruntea sindicatului ziariştilor.

Izvorul puterii sale a fost rentabilitatea ziarelor, mai ales a "Vieţii noastre". Lumea a crezut că aceste ziare sînt subvenţionate de Mapai. Eroare! Adevărul era invers: partidul primea bani de la ziare. Acest fapt i-a permis lui Himmelfarb să fie oarecum independent faţă de partid. El se şi lăuda că nu cere bani partidului.

Dar rentabilitatea nu i s-a datorat lui. În nici un moment. Această rentabilitate era o stare de fapt. Românii cei cuminţi şi răbdători şi slabi la limba ebraică, cumpărau ziarul oricît de mult se degrada şi se scumpea. Cititori simpli şi săraci telefonau la redacţie şi protestau contra greşelilor, contra gugumăniilor, contra preţului, dar direcţia nu s-a sinchisit vreodată. Direcţia ştia că cititorii n-au o alternativă şi a profitat în modul cel mai abuziv de acest lucru.

S. Himmelfarb a dat acestor ziare una din cele mai distrugătoare lovituri pe care numai un antiziarist o poate da: a desfiinţat serviciul de noapte. Ani de zile, ediţiile se închideau la miezul nopţii, cînd telexul aducea ultimele ştiri. Or, Himmelfarb a hotărît ca ziarele să se închidă la... orele 16. În felul acesta, ziarul de a doua zi era, din punct de vedere al ştirilor, în urmă cu 24 de ore.

Cît despre ziarul de duminică, el se închidea... vineri la orele 15. Personal, nu ştiu să mai existe un asemenea caz în lume.

LISTELE NEGRE

În condiţiile acestea, cei cîţiva ziarişti autentici erau anihilaţi, iar nechemaţii, întîmplătorii, linguşitorii, se simţeau ca viermii în măr. Ei i-au creat directorului o reputaţie nemeritată, îl socoteau "mare" şi "ingenios". Ani de zile am întrebat pe unul şi pe altul ce pregătire are acest om care se crede magnat de presă şi editorialist. Mi s-a spus ba că a fost învăţător în Galiţia, ba profesor chiar. Pentru ca o reporteriţă de la un ziar ebraic să descopere la Ministerul de Interne că a primit dispensă de studii. Căci legea în Israel prevede că nimeni nu poate primi autorizaţie de a scoate o publicaţie dacă nu are cel puţin bacalaureatul. (Aşa se explică de ce unii scot autorizaţii pe numele nevestei sau al socrului!)

Cei pe care Himmelfarb i-a numit ca vătafi la "Viaţa noastră" s-au comportat ca atare. Au existat "liste negre" pe vremea lui Maur şi a altora. Liste de intelectuali care nu puteau să publice şi ale căror nume nu apăreau. Lui Zeev Ben Chaim (Z.B.C.), lui Sadi Rudeanu, lui I. Schechter şi altora, li s-au făcut mizerii, li s-au luat rubrici.

Într-o perioadă, cînd o tripletă conducătoare de la A.C.M.E.O.R. ajunsese să conducă ziarul, au fost persecutaţi redactorii şi colaboratorii care nu au acceptat dictatul. Printre aceşti persecutaţi erau M. Rudich, dr. Theodor Lavi, S. Schafferman şi alţii.

O dată ziarul ducea o campanie contra regimului abuziv din România, altă dată ziarul se scălda în articole despre "prietenia româno-israeliană". O dată era atacat rabinul Rosen, altă dată era intervievat şi elogiat.

Pentru a respecta adevărul, trebuie să spun că nu toţi s-au încovoiat în faţa directorului zbir.

M. Rudich, numit secretar de redacţie, a demisionat după cîteva luni pentru că Himmelfarb s-a amestecat în paginaţia ziarului fără să-l consulte.

Adrian Ranta şi-a încetat colaborarea deoarece după cîteva mari devalorizări, Himmelfarb n-a vrut să-i mărească onorariul cu 20 de şekeli.

Nici S. Avny nu s-a supus regimului arbitrar de la ziar, nici Alexander Spiegelblatt, nici Maayana Shenhar.

De-a lungul anilor, la "Viaţa noastră" mulţi au fost jigniţi, au suferit şi au plîns. De aceea, aproape toţi cei care au ieşit la pensie, nu au mai călcat pragul redacţiei. Bine au făcut!

N. red. Acestea sînt punctele de vedere ale incomodului şi greu suportabilului I. Schechter. Pe care noi, înfricoşaţi de condeiul său parşiv, nu-l cenzurăm.

Drept care, persoanele eventual nemulţumite de observaţiile cîinelui din alia, sînt invitate să-şi exprime revolta în paginile "Minimului".

VIVIANE ŞI HERMAN LEIBOVICI
TRAVEL EXPERTS

STAU LA DISPOZIŢIA CELOR INTERESAŢI PENTRU SERVICII TURISTICE LA AGENŢIA DE VOIAJ PROPER TRAVEL LTD.
TEL AVIV Reh. Ben Iehuda 56, tel. 297477 - 5289992

VOIAJURI ORGANIZATE ŞI INDIVIDUALE.
BILETE DE AVION, REZERVĂRI HOTEL, EURAILPASS, ÎNCHIRIERI AUTO, ZBORURI CHARTER, ETC.

OFERIM TOATE CONDIŢIILE LA EXCURSIILE: NATOUR, BONISA, DIESENHAUS, OPHIR, P.T.C., RIMON, COSMOS-GLOBUS, GESHER, SENIOR.

PENTRU ROMÂNIA AM ÎNCEPUT ÎNSCRIERI LA STAŢIUNI DE ODIHNĂ ŞI TRATAMENT, HOTELURI ÎN BUCUREŞTI ŞI DIFERITE ORAŞE, BILETE DE AVION EL-AL ŞI TAROM.

EXCURSIE ORGANIZATĂ ÎN CIPRU - 6 ZILE
- de la 12 mai pînă la 17 mai -
• LARNACA • LIMASOL • PAPHOS • PLATRES • NICOSIA •
HOTELURI DE LUX
2 MESE PE ZI, AUTOBUZ, ÎNSOŢITOR ISRAELIAN
COSTUL TOTAL: 635 + 37$ (taxa de înscriere)

HAG PESAH SAMEAH!

GURA HUMORULUI

STRIPTEASE MASCULIN

Fetiţa mea (are 8 ani şi 12 luni) mi-a făcut o criză de isterie cînd i-am spus că nu am reuşit să-i găsesc un bilet la reprezentaţia formaţiei masculine de striptease "Chippendales". A plîns mai tare decît plînge Gheula Cohen.

- Du-te şi ia cel puţin un autograf de la băieţii aceia, mi-a spus soţia. Să nu fie fetiţa total complexată faţă de restul clasei şi generaţiei.

Numai eu ştiu cu cîte greutăţi am reuşit să mă strecor în culise, în seara reprezentaţiei. Era acolo un cordon de poliţişti mai gros decît la Cripta Patriarhilor şi în jurul locuinţei primului ministru. Important este însă că am reuşit.

Stăteam într-un colţ al scenei, lîngă arlechin, pîndind momentul cînd voi putea cere un autograf. Nu vedeam sala, căci era în întuneric. Dar o auzeam. Sute de femei tinere şi mai puţin tinere aplaudau, strigau şi din cînd în cînd gemeau de plăcere.

Deodată a apărut lîngă mine o umbră care şi ea striga. Era regizorul de culise. Chema băieţii în scenă şi le striga ce să facă. Băieţii treceau pe lîngă mine în viteză, ca nişte săgeţi ude, şi nu reuşeam să le cer autograful. Băieţi frumoşi, supli, elastici, dar le era probabil foarte cald şi aruncau hainele de pe ei. Sala urla, bănuiam eu, fiindcă nu era de acord ca băieţii să se dezbrace. Dar ce să fi făcut, bieţii de ei, dacă nu erau obişnuiţi cu clima noastră orientală?

La un moment dat, am simţit că o mînă mă apucă de şira spinării şi mă împinge. Era regizorul de culise. M-a confundat probabil cu un membru al formaţiei, fiindcă a strigat:

- Ce stai aici ca o stafie de lemn? Hai, intră în scenă! Publicul te aşteaptă.

M-a împins şi m-am pomenit în mijlocul scenei. Orchestra urla, sala era în delir, toate reflectoarele pe mine, astfel că şi mie mi s-a făcut cald. Dar nu ştiam ce să fac. Regizorul de culise ţipa:

- Jacheta! Scoate jacheta!

Mi s-a părut că are dreptate, mai ales că atunci cînd am dezbrăcat-o, sala a aplaudat. Pe căldura aceea, jacheta chiar că era de prisos.

- Acum cămaşa! a strigat regizorul.

Am ezitat puţin, însă am cedat fiindcă într-adevăr eram transpirat. Pe urmă am dat să ies din scenă considerînd că m-am răcorit, că e momentul să cer autograful şi să mă duc acasă să-mi consolez fetiţa. Dar l-am auzit pe regizor răcnind:

- Pantalonii! Pantalonii, blegule!

Înlemnisem. Să-mi scot pantalonii în faţa publicului? E oare cuviincios? M-am şi temut că publicul se va simţi ofensat şi va arunca în mine cu pietre, ca într-o Intifadă a luptătorilor pentru decenţă şi morala publică.

Din dreapta şi din stînga au intrat în scenă cîte doi dansatori care au început să-şi descheie pantalonii şi să-i scoată. Femeile din sală urlau de parcă ar fi fost violate, dar nu atît cît ar fi vrut ele. Asta a fost probabil şi impresia regizorului, fiindcă mi-a strigat:

- Acum e rîndul tău, mă! Jos pantalonii, că te omor!

M-aş fi executat imediat, de frică, însă mi-a fost jenă căci aveam suspensorul pe mine. Mă gîndeam că voi compromite întregul spectacol. Frica de regizor, care urla din ce în ce mai tare, a fost însă mai mare decît jena, astfel că mi-am scos şi pantalonii.

În sală s-a lăsat mai întîi un moment de linişte, ca la o surpriză năucitoare. Apoi, publicul acela feminin a scos nişte murmure de admiraţie, pentru ca la urmă să izbucnească în strigăte isterice. Cîteva doamne au şi leşinat.

Eu am crezut că lumea aceea este indignată de obscenitatea mea şi că mă blamează. De aceea am fugit din scenă. Dar regizorul m-a bătut pe umăr şi mi-a spus:

-Bravo, mă! Nici nu mi-am închipuit că eşti aşa de bine dotat.

- Ah, nu e ce crezi, domnule. E suspensorul.

- Lasă, lasă, n-o mai face pe modestul!

În drum spre casă mi-am zis că dacă am făcut o impresie aşa de bună, am să-i dau eu însumi un autograf fetiţei mele.

Polişinică

SECRETUL LUI POLICHINELLE

Shabtay Himmelfarb a fost înlăturat de la "Viaţa noastră", astfel că acum putem să dezvăluim că Polichinelle, autorul rubricii noastre "Gura humorului", este I. Schechter.

În toţi anii de cînd apare "Minimum", acest confrate şi prieten constant a colaborat la noi în ciuda teroarei exercitate de fostul director. S-ar putea întreba: ce mare vitejie este să se ascundă cineva sub pseudonim?

Răspundem: în cazul de faţă a fost un act de curaj fiindcă Schechter are un stil al lui şi oricîte măşti şi-ar pune, e recunoscut. Şi chiar aşa s-a întîmplat. Mulţi l-au recunoscut. Iar un secretar de la "Viaţa noastră" de mai de mult, l-a denunţat şi Himmelfarb l-a chemat pe Schechter şi i-a spus deschis: "Domnule, sînt informat că scrii la "Minimum"

I-a spus-o cu o mînie tenebroasă de parcă ar fi fost vorba de o revistă fascistă.

De necrezut: în toţi anii regimului lui Himmelfarb, revista noastră se citea pe ascuns în redacţiile româneşti din Harakevet, ca o revistă subversivă. Dar asta nu a fost singura laşitate a acelor redacţii. Dacă se controlează colecţiile acelor publicaţii, se constată că de cînd există "Minimum", n-au apărut în ele nici măcar numele lui Al. Mirodan şi ale colaboratorilor noştri. Era interzis. Eram proscrişi.

Schechter a scris enorm la noi - şi nu numai în pagina de umor. Uneori a recurs la un truc ingenios: cică revista i-a cerut o reacţie la un eveniment şi noi i-o publicăm ca pe un articol. Astăzi, I. Schechter este probabil omul cel mai fericit de dispariţia lui Himmelfarb - şi cel mai liber.

M.

Generalul (r) Ori Or, deputat al Maarahului şi şef de comisie parlamentară, s-a arătat foarte şovăelnic mai deunăzi în legătură cu viitorul convorbirilor Israel-OEP.

Hotărîşte-te, domnule: Ori - or!

PRESA

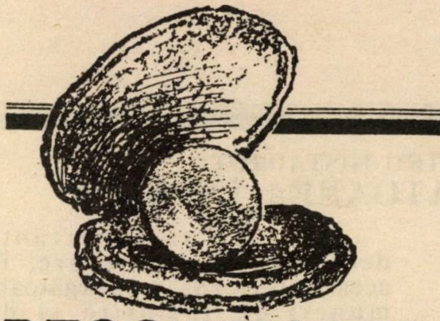

PESCUITORUL DE PERLE

Capitaluri pe care nu se poate bune bază

"Azi, aceste fațade gigantice (ale templului din Petra, Iordania), inspirate din arta egipteană și din cea elenistică, cu capitaluri ionice sau corintiene, se prăbușesc".

(de fapt e vorba de capiteluri; "Revista Mea", nr. 1604/1994; comunicată de David Blumenfeld, Bd. Ierusalim 66/10 Kiriat Yam 2900).

Rabin, omul comuniștilor

"Rabin a venit la putere în 1992 prin sloganuri în favoarea comuniștilor. Acum premierul este decis să facă penibile concesii teritoriale..."

(în realitate e vorba de coloniști; "România liberă", București, 3.II.1994; comunicată de Vasile Gheorghiu, Bld. Elisabeta 5, Buc.)

FBI-ul știe unde e copilul dispărut... dar nu știe

S-a aflat că agenții de la FBI știu unde este ținut copilul răpit, Șai Pima...

Șai Pima a dispărut în aprilie 1992, după ce a fost trimis să se pregătească pentru Bar Mitzva la ieshiva rabinului Helbarnes. De atunci, FBI îl caută fără succes.

("Viața noastră", Tel Aviv, nr. 13074/94; comunicată de Iancu Leibușor, rh. Hanarchis 9, Ezor Het - 1383/44 Ashdod - 77229)

● - Fie-vă milă de mine, doamnă...

- Poftim un șekel. Dar cum ai ajuns în halul ăsta?

- Pentru că eram ca dumneata. Aruncam banii pe fereastră fără socoteală...

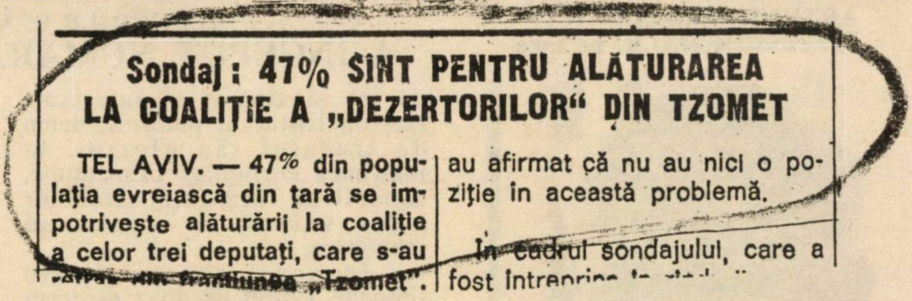

Sondaj: 47% SÎNT PENTRU ALĂTURAREA LA COALIȚIE A „DEZERTORILOR“ DIN TZOMET

TEL AVIV. — 47% din populația evreiască din țară se împotrivește alăturării la coaliție a celor trei deputați, care s-au [illegible] din fracțiunea „Tzomet“. au afirmat că nu au nici o poziție în această problemă.

~~În cadrul~~ sondajului, care a fost întreprin

Pentru contra

În titlu citim următoarele:

"47% sînt pentru alăturarea la coaliție a "dezertorilor" din Tzomet"

... iar în text, imediat după titlu:

"47% din populația evreiască din țară se împotrivește alăturării la coaliție...

("Viața noastră", nr. 13.055/94; comunicată de Israel Kishon, Hamaagal 34 55402 Kiriat Ono-Rimon.)

Femeia cu două vîrste

Titlu: O turistă de 62 ani a născut în Israel

Bnei Brak - O turistă din Europa care a sosit anul trecut în țară și a urmat un tratament la secția de fecundare artificială de la spitalul "Assuta", a născut ieri o fetiță la spitalul "Izvoarele mîntuirii" de la Bnei Brak.

Senzațional este însă faptul că această turistă este în vîrstă de 60 de ani și a născut pentru prima oară după 20 de ani de căsătorie.

(idem, comunicată de Iancu Leibușor)

Poșta

Moshe Helman, Kiriat Yam (just, dar ați venit tîrziu, tîrziu cu "perla" din articolul despre Mendelshon); *Simha Weissbuch, Kiriat Yam; Vladimir Semianu, Holon; Zalman Leibu, Carmiel* (observații juste, ați pus degetul pe inexactități și imprecizii, dar nu pe perle); *Anuța Gottlieb, Beer Sheva; și Ion Tudose, Los Angeles, California USA* (Ce este o perlă? E o taină și-un mister. E, înainte de orice, un izvor de... umor. O perlă poate fi o frază întreagă, aberantă, dar poate fi... și o literă, o simplă literă, o mică neînsemnată literă schimbată "aiurea" în scrierea cuvîntului. Să vă dau un exemplu. Să zicem că într-un ziar românesc dinainte de război, apare următorul titlu: "Generalul Zwiedeneck și alți aghiotanți regali intră în vagonul Reginei Maria (e vorba de vagonul mortuar care adusese trupul defunctei din Germania, la București). Pînă aici, nu e nimic. Normal. Dar, iată că într-o gazetă din Constanța, în știrea de mai sus a apărut o mică (f.f. mică) greșeală de tipar (voită, nevoită? Nu știm și probabil nu vom ști niciodată. În cuvîntul banal "vagon" s-a strecurat, cum ar fi zis Caragiale, o "înfiorătoare greșeală de tipar". În loc de vocala o, cititorii au întîlnit vocala i. Vă dați seama ce-a ieșit. Cu atît mai mult cu cît generalul Zwiedenek, bărbat chipeș, era cunoscut ca intim al prea iubeței regine; amantă "en titre" a prințului Barbu Știrbey, frumoasa Maria își oferise la viața ei mult agitată, numeroși admiratori vînjoși, de la actorul George Vraca, posedat într-un boschet la Palatul Cotroceni pînă la feluriți ofițeri de gardă. Noroc că Regele Carol al II-lea, fiul reginei, nu a făcut scandal, fiindcă altminteri vai și amar ar fi fost de directorul gazetei de provincie. Carol era băiat deștept, știa că nu trebuie să facă valuri și în plus... întrucît n-o iubea de fel pe maică-sa regina, bănuind-o de fel de fel de ambiții și intrigi regale, poate că, parșiv cum era, s-o fi bucurat pe-ascunselea, de întîmplarea cu pricina ...

ALEGERILE PENTRU HISTADRUT:
A ÎNCEPUT NUMĂRĂTOAREA INVERSĂ

ARTHUR ISRAELOVICI
Președintele H.O.R. pe țară

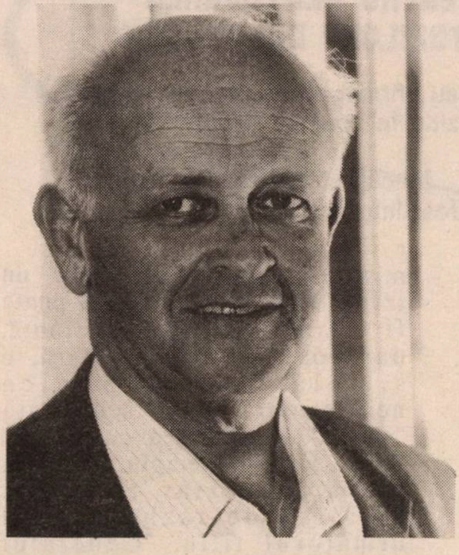

Arthur Israelovici

Pe măsură ce se apropie data alegerilor pentru Histadrut (1o mai 1994), apare tot mai pregnantă însemnătatea deosebită, excepțională, a acestora. Ar fi greșit să se considere că ele reprezintă un oarecare scrutin formal, obișnuit, de rutină, în cadrul mecanismului democratic din Israel. Avînd loc într-un moment decisiv pentru destinul însuși al țării noastre, fiind bine cunoscut că Histadrutul este unul din pilonii principali ai edificiului statal, aceste alegeri au implicit o primordială însemnătate națională. În mod concret, alegătorii sînt chemați să determine, prin votul lor, cum va arăta Histadrutul de mîine. Va fi el ceea ce a reprezentat de-alungul celor aproape 70 de ani de existență: o organizație puternică, influentă, capabilă prin structurile sale, prin forța ei economică și politică (unică în lume) să apere și să promoveze cu succes, drepturile și interesele salariaților, ale femeilor care lucrează, ale oamenilor nevoiași, ale pensionarilor, ale studenților, ale majorității populației țării, sau, dimpotrivă, va cunoaște o involuție, va deveni o organizație mai slabă, cu posibilități mereu mai limitate de a-și îndeplini rolul și sarcinile care îi revin? Este neîndoielnic că membrii săi doresc și sînt vital interesați într-un Histadrut puternic, demn de trecutul său glorios, la înălțimea cerințelor prezentului, capabil să facă față sarcinilor unui viitor în continuă schimbare.

În acest context apare limpede faptul că doar prezența la conducerea Histadrutului a unor oameni devotați cu trup și suflet intereselor păturilor largi ale populației din Israel, cauzei sionismului, obiectivelor esențiale ale poporului nostru, de pace și prosperitate a țării, numai o astfel de conducere va fi capabilă să asigure continuitatea realizărilor de pînă acum, să ducă mai departe misiunile de înaltă răspundere ce îi revin. Pentru o astfel de conduită a Histadrutului vă chem, stimați prieteni și alegători, să vă dați votul. Se înțelege - Haim Haberfeld, desemnat de "primaries"-urile din cadrul Partidului Muncii, pentru funcția de secretar general al Histadrutului, este chezășia unor noi și remarcabile împliniri histadrutiene.

Nu pot fi decît dezavuate acele manevre politice pornite din interese egoiste, meschine, de acaparare a puterii, care tind să lovească în prestigiul Histadrutului și al conducerii sale. De altfel ele se sparg ca valurile mării de voința mulțimii. Încercarea, pe calea proiectului legii antisociale "Ramon", de a se amputa realizările Histadrutului în domeniul sănătății publice și, mai pe larg, de a diminua mijloacele de acțiune în interesul economico-social-cultural al populației, a întîmpinat eșec după eșec. Hotărîrea Knessetului de a amîna o nouă dezbatere a legii este o dovadă a creșterii opoziției față de această lege și o apreciere că soarta sănătății publice nu poate fi decisă în afara și peste capul conducerii Histadrutului. Dar tocmai aceste mașinații anti-Histadrut, subliniază marea miză a apropiatelor alegeri. În măsura în care membrii Histadrutului vor fi conștienți de această miză, ei își vor da votul pentru Haim Haberfeld și colaboratorii săi.

De aici și importanța deosebită pe care o are, în această perioadă premergătoare muncii de lămurire și de convingere, propaganda pe care o desfășoară activiștii noștri cu maximă abnegație.

Dar ce oare mai trebuie subliniat în această campanie de alegeri? Că Histadrutul s-a dovedit a fi, în decurs de 73 de ani, înfăptuitor fundamental al idealului sionist și un pilon principal, esențial al statului și societății israeliene? Că Histadrutul este un real factor de progres și coeziune națională, care apără interesele materiale ale salariaților și nivelul de trai al celor mulți, sprijinind în mod decisiv dezvoltarea economică a țării, dovedindu-se, totodată, un apărător al intereselor vîrstnicilor, tinerilor, femeilor, soldaților eliberați din armată? Oare nu este evident pentru fiecare dintre noi că pe lîngă cele amintite, Histadrutul se ocupă de satisfacerea necesităților culturale, artistice, sportive ale unei considerabile părți a populației?

Cît privește aliaua noastră, este bine cunoscut faptul că Histadrutul ne-a fost casă cu ușa deschisă și cu o mînă de ajutor frățească. Nu numai unitatea de interese și consensul ideologic ne unesc, ci și educația de acasă, cu binecunoscuții "cei șapte ani", ne determină să dovedim încăodată că noi ne cunoaștem prietenii și, la nevoie, știm să-i sprijinim.

Aliaua română, H.O.R.-ul, celelalte organizații s-au dovedit puternice și clar văzătoare. Sîntem capabili și de data aceasta - mai mult ca oricînd - să activăm în spiritul unității, influențînd viața publică în interesul nostru colectiv, mai ales, în interesul țării, al progresului ei real!

Ne organizăm pe toate planurile. Acționăm conform principiilor și experienței noastre. Mobilizăm toate forțele și apelez, azi, la toți și la fiecare dintre "ai noștri ca brazii" să fie împreună cu noi. Sînt sigur că vom reuși! Vom avea un Histadrut, așa cum îl vrea mulțimea.

Numărătoarea inversă a început!

Masa rotundă

CU OAMENI, PENTRU OAMENI

La ordinea zilei - în mod cu totul prioritar - pregătiri şi activitate susţinută în vederea alegerilor pentru Histadrut, care vor avea loc la 10 mai 1994.

Este un nou prilej de a dovedi că aliaua română, organizaţiile noastre, constituie o forţă puternică, capabilă să influenţeze evenimentele majore ale vieţii social-politice, în interesul general, dar şi al nostru al originarilor din România.

Iată de ce HOR se preocupă să aplice metode cît mai bune concentrîndu-şi atenţia asupra fiecărui amănunt - în vederea reuşitei în alegeri. Căci marile realizări sînt alcătuite, de fapt, din amănunte. În cadrul mesei rotunde - cîţiva preşedinţi ai filialelor HOR din ţară. Şi cîteva opinii, reieşite din experienţa activităţilor cotidiene.

Lony Nadler, preşedintele filialei HOR din Holon:

Există o experienţă pe care ne bizuim. Oraşul este mare şi împărţirea lui pe sectoare, cu responsabili şi activişti care cunosc bine zona (de preferat care locuiesc în sectorul - cartierul - respectiv) poate duce la activităţi de micro-grup, întruniri, mici serate, întîlniri la o cafea, acasă sau la o cofetărie, manifestări culturale, artistice, turistice etc.

I. Pincu, preşedintele filialei HOR din Rishon Le Zion:

Aş preciza că există o multitudine de posibilităţi de a intensifica organizarea noastră, de a o îmbunătăţi. Este însă deosebit de important să facem totul cu seriozitate. Sîntem o alia pretenţioasă şi dacă beneficiem de servicii de bună calitate, de un cadru estetic bun, onorabil, de o atmosferă specifică "de nivel" ştim să răspundem şi noi, aşa cum se cuvine, la îndatoririle cetăţeneşti ce ne stau în faţă.

Sanda Feller, preşedinta filialei HOR Bat Yam:

Colectivul nostru de lucru ştie că baza o constituie listele complete şi bine verificate cu originarii din România şi împărţirea sectoarelor în răspunderea unor oameni pricepuţi în a lucra cu publicul. Nu oricine e bun pentru aşa ceva. Trebuie să fie un om inteligent, simpatic, cu multă răbdare, cu capacitatea de a rezolva problemele cetăţenilor sau care ştie la ce uşă să "bată" şi, mai ales, cum.

M. Flitman, preşedintele filialei HOR din Carmiel:

Sigur că a-i atrage pe oameni în jurul tău este o ştiinţă, dar şi o artă. Trebuie deci, talent. Cu el vii de acasă. Subscriu la cele de mai sus. Dar am şi satisfacţia să subliniez că şi o publicaţie locală cum este "Informaţia" din Carmiel contribuie mult la unirea şi organizarea noastră. Seriozitatea, promptitudinea şi principiul muncii colective de care ţin seama personal foarte mult, asigură de asemenea succesul prezenţei noastre în oraş.

Ioel Cotter, preşedintele filialei HOR din Petah Tikva:

Am multă experienţă în alegeri (mă refer şi la cele pentru Histadrut). Şi noi aplicăm - pe cît posibil - metode ca cele de mai sus. Dar la aceasta adaug o bună legătură cu organele puterii locale, instituţii, organizaţii, personalităţi. În felul acesta, şi numai astfel, pot răspunde pozitiv unui nou venit care cere un loc de muncă, o locuinţă sau o oarecare înţelegere cînd trebuie să plătească unele debite. Deci, împărţirea pe sectoare după liste şi discutarea permanentă cu oamenii cărora le solicităm sprijinul, dar şi legătura cu "cei mari şi tari". Este principiul "balanţei" pe care majoritatea filialelor noastre îl aplică - din cîte ştiu - cu succes.

I. Menda, preşedinta filialei HOR Ramle:

În şapte luni de cînd ne-am constituit filiala HOR, de la patru oameni cîţi am fost la început, azi sîntem circa 300 şi numărul participanţilor la acţiunile noastre e în creştere. Din experienţa noastră reiese că e esenţială dragostea pentru munca aceasta de voluntariat în slujba oamenilor, a alialei noastre. Trebuie pasiune şi dăruire de sine, entuziasm şi puterea de a trece peste indiferenţa sau incapacitatea unora.

Calman Lupu preşedintele filialei Ber Sheva a organizaţiei originarilor din România:

Scopul e frumos, mijloacele sînt simple (fie şi un telefon, dar bine folosit; a şti să vorbeşti cu oamenii, a şti să convingi, a şti să organizezi mai întîi spre a avea ce oferi...). Sînt sigur, după ce ne-am organizat deja, că la alegerile pentru Histadrut, vom avea rezultatul dorit. Nu e un secret că Haim Haberfeld e omul pe care-l considerăm cel mai potrivit pentru etapa actuală. Sigur că avem grijă să fim permanent în legătură cu originarii din România. Aceasta este cheia!

NOTĂ: Aşteptăm şi alte opinii, scrisori care să împărtăşească din experienţa şi realizările filialelor, acum cînd HOR-ul vrea să aplice cele mai bune metode de stimulare a forţei noastre electorale.

Rep.

H. O. R.

O ORGANIZAŢIE VIE

O PREZENŢĂ

O ADRESĂ:

Rh. ALEXANDRU IANAI 3
TEL AVIV

ETC NOI

... Rabinul Moşe Zeev Feldman din Agudat Israel, fost preşedinte al Comisiei financiare a Knessetului, a amintit într-o emisiune la televiziune că poetul naţional Bialik a fost atît de mişcat de felul cum vestitul cantor Iosolă Rosenblatt a interpretat "Şir ha-maalot" din Psalmi, încît a propus ca acest cîntec să fie imnul statului iudeu. Rabinul Feldman a conchis: Aşa ar fi trebuit să fie şi nu să se aleagă drept imn "Hatikva" care este în fond "un cîntec ţigănesc românesc". Veţi şti că acest rabin este considerat în Agudat Israel drept un...moderat!!!

... Oridecîte ori se publică datele biografice ale cuiva care a fost premiat, avansat sau a murit, şi nu se specifică originea, se trezeşte bănuiala că e originar din România. Aşa s-a întîmplat cînd a decedat Rahel Schwartz, soacra lui Moşe Daian şi a lui Ezer Weizman, şi tot aşa se întîmplă mereu. Snobii "aristocraţiei" israeliene nu se pot debarasa de acest obicei nedemn.

... Mişcarea "Tzomet" cînd a apărut, a apărut cu trei deputaţi români deodată: Ioaş Tzidon, Ester Salmanovici şi Alex. Goldfarb. Mai mulţi deputaţi români decît au avut celelalte partide de cînd e Knessetul. Ulterior, din cauza conflictelor interne, Ioaş Tzidon a dispărut. În timpul sciziunii de luna trecută s-a vorbit mult despre Alex. Goldfarb. El este de altfel singurul dintre cei trei dezertori pe care Raful l-a rechemat în partid. Goldfarb, foarte puţin cunoscut, poate doar în Aşkelon unde a condus o societate comercială, a fost conştient de faptul că lumea nu-l ştie. De aceea a luat o iniţiativă îndrăzneaţă, de care alţi deputaţi nu-s în stare. S-a dus singur pe străzi, în pieţe, în centre comerciale, a oprit cetăţeni şi i-a întrebat: aţi auzit de deputatul Alex. Goldfarb? Oamenii ridicau din umeri. Şi de fiecare dată, Goldfarb s-a prezentat... Cînd Raful l-a rechemat, Goldfarb a spus la radio că i s-au făcut asemenea propuneri ispititoare, încît numai un om de caracter poate rezista la ele. Într-adevăr, Alex. Goldfarb s-a dovedit a fi un om de caracter.

... "Orizonturi roşii", cartea lui Pacepa, a apărut şi în ebraică şi a citit-o şi Arik Şaron. A amintit de ea într-un articol pe care l-a scris despre Şimon Peres. Sharon i-a văzut şi el pe Peres şi Arafat mergînd la Davos, ţinîndu-se de mîini. Scena l-a oripilat: "Mi-am amintit atunci de cartea şefului serviciilor secrete române care a fugit în occident şi care a descris apoi în cartea sa orgiile pe care le-a făcut la Bucureşti Yaser Arafat cu agentul lui de pază".

... În supermarkete au apărut borcane cu compot de vişine, de cireşe, din România şi Bulgaria. Borcanele româneşti au, ca şi acum 30 de ani, capace care trebuie deschise cu o monedă. Borcanele bulgăreşti sînt mai... avansate: au capace făcute să se deschidă prin răsucire. Dar nu se deschid!

... Dr. Iacov Nir, geolog din Rehovot , strînge documente şi fotografii despre colonizarea evreiască Margo-Ciplik din Cipru care, la începutul secolului, a servit ca model de realizare a aspiraţiei sioniste. Colonizarea fusese făcută acolo de evrei din Europa răsăriteană deoarece Palestina era închisă în faţa lor de turci. Dar malaria şi nepriceperea în ale agriculturii ameninţau existenţa coloniştilor. De aceea a fost trimis acolo bunicul dr-ului Nir, Iacov Bergman. Acesta se născuse în România, a învăţat la şcoala agricolă Mikve Israel şi apoi a studiat agronomia în Franţa. Bergman a încercat să organizeze ferme agricole evreieşti şi în alte locuri din Cipru, dar fără succes.

...În fiecare an, presa ebraică menţionează, pe bună dreptate, de cîţi ani se joacă piesa "Căderea", adaptarea făcută de Nicu Nitai după romanul cu acelaş nume al lui Albert Camus. Anul acesta s-au împlinit 18 (optsprezece) ani de cînd Nitai a prezentat-o pentru prima oară, în faţa unui public care ocupase cîteva scaune. Acum o joacă la teatrul "lui" din Iaffo. Un ziarist a scris: "Probabil că Nitai va juca această piesă o veşnicie".

O ABERAŢIE ÎN "ROMÂNIA PITOREASCĂ"

Am primit la redacţie revista "România pitorească", editată de către Ministerul de la Bucureşti al Turismului. Este în ea o scurtă prezentare a Israelului care ne-a făcut să nu ne credem ochilor. Scrie acolo aşa: "Capitala: Tel Aviv, Ierusalim".

Aceasta este cel puţin o măgărie a redacţiei, ca să nu spunem o jignire, o diversiune, o îngenunchiere nedemnă în faţa propagandei islamice. Nici măcar Arafat nu mai spune astăzi că Tel Avivul este capitala Statului Israel. Nu se mai termină o dată cu aceste aberaţii ale unei prese anumite din România pitorească! Cum s-ar reacţiona dacă cineva ar scrie: "Capitala României: Tîrgovişte, Bucureşti"?

... Confraţii de la "Viaţa noastră" au încercat la un moment dat să convingă diferiţi factori din lumea noastră românească să cumpere ziarul. Se spune că Itzhak Artzi l-a îndemnat pe d. Bruno Landsberg, proprietarul fabricii de detergenţi "Sano", să prezinte o ofertă. Dl. Landsberg nici n-a vrut să audă. Şi nici HOR-ul nu a manifestat vreun entuziasm faţă de ideea de a prelua ziarul.

... Impresarul Nathan Ghilboa (polonez de origine) a fost văzut intrînd la directorul Himmelfarb. Se zice că a făcut oferta de a cumpăra "Revista mea" şi că, de fapt, în spatele lui era impresarul Teşu Solomovici.

... Unii oameni au cîteodată un umor involuntar. Astfel, cineva a oferit pentru un ziar (nu se stie care) suma de...

20.000 şekeli. Dar a fost şi cineva care a oferit... 10.000 de şekeli.

... Drama cea mare este a tipografilor din Harakevet 52. Ei sînt calificaţi în sistemul vechi al linotipelor şi plumbului, sistem înlocuit azi prin culegerea computerizată şi tipărirea materialului fotografiat. Aceşti oameni se văd deodată fără profesie şi nu le ajută la nimic faptul că recunosc noua realitate.

... În cele din urmă licitaţia a fost cîştigată de grupul "Hayasent" condus de Josef Marcushon din Ashdod care a cumpărat toate ziarele şi revistele, inclusiv cele deficitare. Noul patron a promis să menţină la lucru pe toţi ziariştii şi să scoată publicaţiile într-un alt format, cu mai multe pagini şi într-o haină grafică curată şi modernă.

... Între 24-27 mai a.c. va avea loc la Sinaia conferinţa internaţională pe tema "România şi românii în ştiinţa contemporană". Preşedintele comitetului de organizare este profesorul american de origine română George Palade. Printre participanţi, liftele păgîne Ellie Wiesel, scriitorul din Sighet şi prof. Michael Sela, fost preşedinte al Institutului "Weizman" din Rehovot. Sperăm că lucrările Congresului se vor desfăşura aşa cum se cuvine, adică sub semnul schimbului de idei şi că d. Ilie Neacşu şi ai săi de la "Europa" nu se vor năpusti vitejeşte pentru a purifica etnic de "jidani" frumoasa staţiune românească.

... Îi anunţam, nu de mult, pe cititorii noştri că prozatorul Norman Manea aflat în USA a primit, împreună cu Philip Roth şi alţi condeieri şi artişti cu nume şi renume, Premiul "Fundaţiei Naţionale pentru Cultură Iudaică" de la New York.

Cu prilejul festivităţii de rigoare, Norman Manea a rostit un cuvînt despre colegul său de premiu Philip Roth, pe care-l reproducem aici de faţă fiindcă este miezos şi merită:

E.W.T.R. 1994

OFERTA TURISTICĂ DE PRIMĂVARĂ

• TRATAMENT • ODIHNĂ ŞI SĂNĂTATE •

TRATAMENT
18 ZILE

în cele mai bune şi mai confortabile hoteluri din staţiunile balneo-climaterice din România

Afecţiuni reumatologice

• BĂILE FELIX..530$ • BĂILE HERCULANE..392$

Afecţiuni cronice ale aparatului digestiv, urinar şi locomotor

• CĂLIMĂNEŞTI..404$
• CĂCIULATA ...404$
• OLĂNEŞTI.....449$
• GOVORA ......392$
• SLĂNIC MOLDOVA ..510$

Maladii reumatice, locomotorii şi ale sistemului nervos periferic

• EFORIE NORD ..397$

Afecţiuni cardio-vasculare şi nevroze

• COVASNA ..465$ • TUŞNAD ..442$
VATRA DORNEI ..418$

Afecţiuni ginecologice (inclusiv combaterea sterilităţii), reumatologice, cure anti-stress

• SOVATA ..452$

PREŢURILE CUPRIND: cazarea în cele mai confortabile hoteluri, în camere duble, două sau trei mese pe zi; tratament şi asistenţă medicală completă; transfer de la Bucureşti în staţiune şi înapoi la Bucureşti.

TARIFELE SÎNT VALABILE LA INTRARILE ÎN STAŢIUNI PÎNĂ LA DATA DE 15 IUNIE 1994; PENTRU COVASNA PÎNĂ LA DATA DE 1 IUNIE 1994.

• NOI VĂ VINDEM EXCURSIA PRIN AGENTUL DVS. DE VOIAJ • NOI VĂ ASIGURĂM SERVICIILE • NOI VĂ GARANTĂM O VACANŢĂ DEPLINĂ ÎN ROMÂNIA.

PRODUSE DIN CARNE

Dany Cohen

• Salamuri şi afumături din producţie proprie
• Pescărie
• Legume congelate
• Salate
• Conserve la preţ de cost

En gros şi en detail
Primim comenzi pentru recepţii şi orice evenimente plăcute

STRICT CAŞER

RISHON LE ZION
– NOUA ZONĂ INDUSTRIALĂ –
BEIT GHIRON
TEL. 03/9611060 – 9612130

HAG PESAH SAMEAH!

"Straniul meu nume este Norman Manea, ocupaţia mea stranie este de a scrie cărţi în româneşte.

Am trăit 4 ani "minunaţi", copil fiind, într-un lagăr, apoi 40 de ani "minunaţi" sub comunism. Pînă la urmă, acum 5 ani am venit în America unde l-am întîlnit pe Philip Roth. Aceasta a fost cu adevărat minunat. Să vă spun de ce.

De 34 ani şi în 20 de volume despre evrei şi anti-evrei, evrei deştepţi şi evrei proşti, evrei adevăraţi şi pretinşi evrei, evrei înţelepţi şi evrei nebuni şi evrei fanatici, Philip Roth, cel mai neînţeles magician al literelor între evreii americani, n-a izbutit niciodată să-şi mascheze obsesia: iubirea. El a ştiut că în ciuda persistentei lor suferinţe şi în ciuda faptului că sînt consideraţi inteligenţi, evreii încă tînjesc după iubire. Încît, la apogeul carierei sale, în "Operaţia Shylock", el s-a concentrat asupra focarului negru al situaţiei iudaice, anti-semitismul, ura faţă de evreu, cu toate gravele şi tulburătoarele sale consecinţe.

Roth n-a confundat niciodată iubirea cu idolatrizarea, cultura şi cultul, creativitatea cu retorica de clan. Iubirea sa se întemeiază pe realităţile şi nu pe fanteziile noastre; astfel, ea este solicitantă, adîncă, dureroasă, o iubire exigentă şi durabilă, o iubire dificilă. În tradiţia profeţilor şi a scritorilor noştri cei mai buni, el a scrutat cu spirit viguros şi iscoditor, întunericul şi contradicţiile iubirii, autenticitatea şi ipocriziile ei. El a avut chiar marele curaj şi umorul enorm de a se alege pe sine drept cobai al cercetării unde începe şi unde sfîrşeşte iubirea. Cu adîncă devoţiune faţă de artă şi idei, faţă de cuvinte şi magica lor forţă, el a transformat iubirea faţă de semenii săi într-un proiect literar de o viaţă; a convertit controversaţii săi semeni, evreii, în caractere durabile ale literaturii mondiale.

Şi astfel, an după an, carte după carte, cumulîndu-şi marea operă, artistul s-a trădat şi iubirea l-a de-mascat, în cele din urmă, pe prietenul nostru drag. Iubirea care se exprimă în comedie, în fascinaţie, în exasperare, în sarcasm, şi în cele din urmă, în iubire pur şi simplu.

Să celebrăm un superb artist. Să-i mulţumim lui Philip Roth pentru admirabila sa operă".

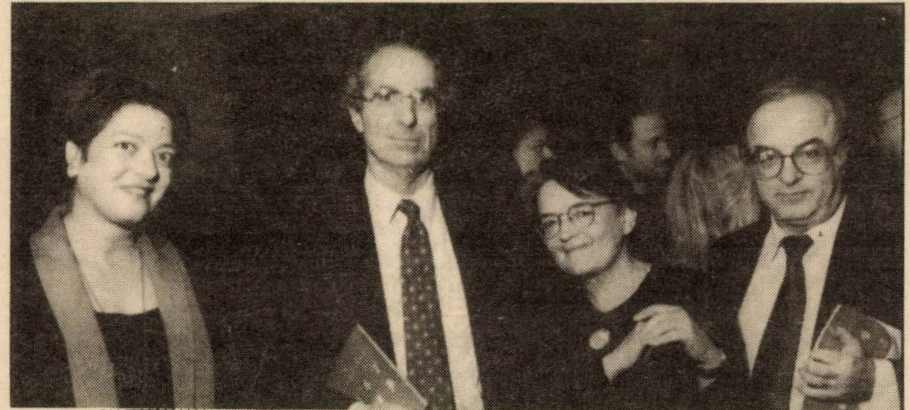

De la stînga la dreapta: Joan Rosenbaum, Directoarea Muzeului Evreiesc, Philip Roth, Agniesza Holland şi Norman Manea, "al nostru", din trib.

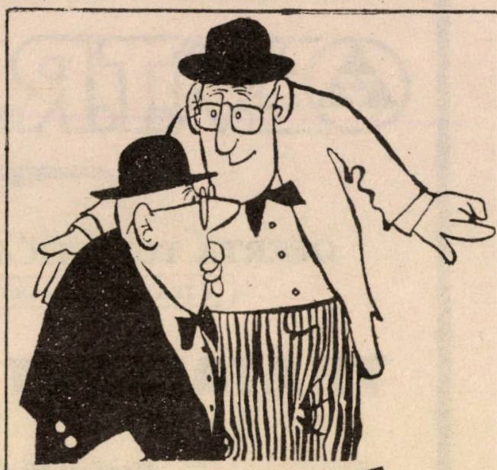

SE ZVONESTE CĂ ...

... HOR-ul va deschide, în curînd, în sediul său din Tel Aviv, un birou de turism, care-şi propune să ofere olimilor şi pensionarilor călătorii în ţară şi străinătate la preţ redus: circa 30% sub tarifele "normale".

... Tipografii din Harakevet 52, ameninţaţi cu desfacerea contractelor de muncă, datorită intenţiilor noii conduceri de a înlocui linotipele învechite cu mehashevuri, se pregătesc să facă greva foamei, în semn de protest faţă de aceste măsuri.

... Noul prim-ministru al Statului Peru, dl. Goldenberg, originar din România (Basarabia) şi-a exprimat dorinţa de a sprijini, prin intermediul lui Arthur Israelovici, preşedintele HOR-lui, activităţile culturale ale tribului.

... Şi tot fiindcă veni vorba de Arthur Israelovici, acesta intenţionează să propună lui Roni Millo, primarul Tel Avivului să se acorde unei străzi numele doamnei Viorica Agarici, Drept al popoarelor, care a salvat numeroase vieţi evreieşti în zilele pogromului de la Iaşi.

... Regele Mihai al României studiază posibilitatea de a efectua o vizită în Israel. Scopul principal: vizitarea muzeului Yad Vaşem şi plantarea unui copac în amintirea Reginei Mamă Elena, distinsă nu de mult, post-mortem, cu titlul de "Drept al popoarelor".

... După marele succes de public şi critică înregistrat cu ultimul său film "Lista lui Schindler", celebrul regizor american Steven Spielberg proiectează un film despre "Trenul morţii" de la Iaşi - 1941.

UN CAZ DE REÎNCARNARE LA BUCUREŞTI?

Da! Aşa se pare, dacă e să ne luăm după reportajul de faţă din "Evenimentul zilei", Bucureşti. Reportaj serios, convingător, atît de convingător încît a fost reprodus şi de revista pentru străinătate "Curierul românesc", editată de "Fundaţia Culturală Română".

Maria Mototol, domiciliată în Bucureşti, str. Barbu Momuleanu, are 36 de ani şi este absolventă a 8 clase primare. Este o femeie simplă, fără ocupaţii intelectuale. Nu cunoaşte nici o limbă străină. Cu toate acestea, în timpul unei operaţii, sub efectul anestezicelor, a început să vorbească impecabil limba engleză. A povestit despre bunica sa irlandeză, despre prima limbă pe care a învăţat-o – evident, limba engleză. Specialistul în fenomene paranormale, dl. Constantin Popovici, consideră că este vorba de un caz de reîncărnare.

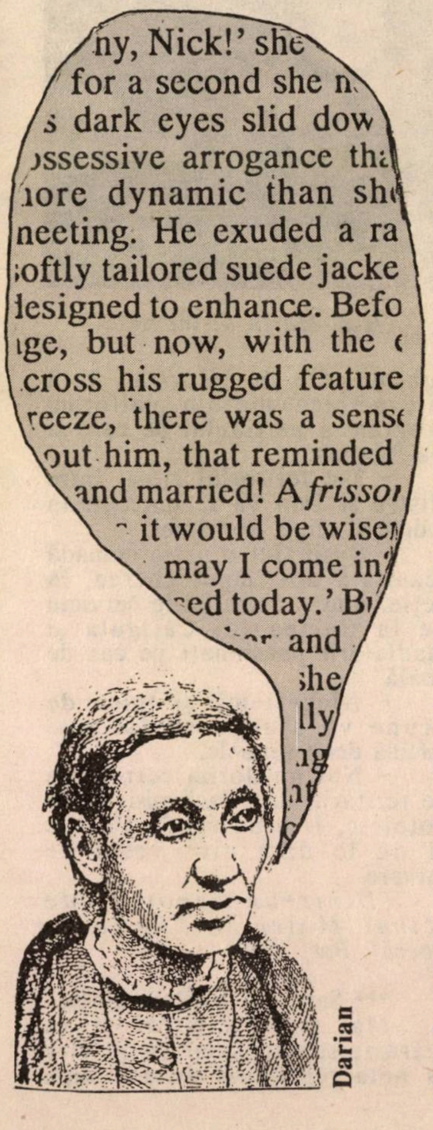

„La data de 28 mai, Maria Mototol a fost operată pentru extirparea sânului drept. În timpul operaţiei, după declaraţia medicilor, femeia a început să vorbească corect, fluent în limba engleză. Printre altele, ea i-a spus medicului chirurg Ion Constantin Drăgănescu, care o opera, că familia ei se află în Irlanda, şi că engleza este limba ei maternă. Tot în limba engleză, pe care medicul o cunoaşte foarte bine, pacienta l-a grăbit pe doctor să termine operaţia mai repede. Fiind un bun cunoscător, medicul afirmă că Maria a rostit câteva cuvinte chiar în irlandeză, diferite ca dialect de limba engleză.

Sanda Munteanu, una dintre bolnavele salonului în care a fost internată Maria, rugată înainte de operaţie de aceasta, a venit lângă ea în timpul intervenţiei chirurgicale. „I-am dat cu apă pe faţă, pe buze şi am auzit-o cum vorbea corect limba engleză". Lucica Tudan, o altă bolnavă din acelaşi salon, a întrebat-o pe Maria la câteva minute după terminarea operaţiei cum se simte. „Atunci ea mi-a răspuns: «Am venit dintr-o altă lume, cu case frumoase, cu turle albe. Totul era frumos şi îmbrăcat în alb»". În urmă cu o săptămână, Maria a mai fost operată încă o dată, la ovare. de data aceasta însă, în timpul operaţiei nu s-a mai petrecut nimic neobişnuit. „După operaţie, aflată între vis şi realitate, am văzut asistentele din jurul meu ca şi cum ar avea o mască de stupi pe figură, iar doctorul mi s-a părut ghemuit într-un colţ al salonului".

În urmă cu câţiva ani, o altă experienţă a făcut-o pe Maria să se întrebe asupra capacităţii ei mintale, paranormale. Astfel, în timp ce stătea la o coadă de carne, ea a fost invitată de o necunoscută la locuinţa acesteia situată în zona Dorobanţi. Ceea ce a şocat-o este faptul că deşi nu mai fusese niciodată în respectivul apartament, ştia dinainte ce se va întâmpla; cunoştea toate întrebările care îi vor fi puse, cu ce va fi tratată ş.a.m.d.

Maria Mototol a făcut o şcoală de 8 clase în comuna Cosoba, judeţul Giurgiu. În cadrul acestei şcoli, ea nu a învăţat decât câteva cuvinte în limba franceză.

Una din explicaţiile acestui fenomen ar putea fi existenţa unei vieţi anterioare a Mariei în care a revenit pentru câteva clipe. Mai precis, este vorba despre **reîncărnare**"

●

RESTAURANTUL ROMÂNESC

RUSTIK

**vă invită să vă delectaţi
cu o varietate de preparate culinare
– româneşti şi ungureşti –
alături de renumitul grătar românesc**

PREŢURI CONVENABILE

**PRIMIM COMENZI PENTRU
FESTIVITĂŢI DE 40 PERSOANE.
AMBIANŢĂ PLĂCUTĂ.**

**IERUSALIM, Str. Shlomzion
Hamalka 18 (în clădirea Ahim Israel)
Deschis zilnic între orele 12 – 24
Pentru informaţii şi rezervări locuri
sunaţi la 02-233293**

HAG 'PESAH SAMEAH!

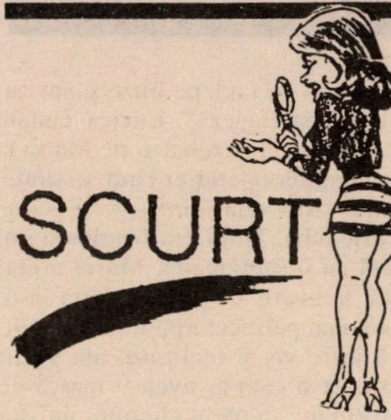

***** Deputat**

Ocuparea României de trupele rusești a însemnat dezlănțuirea atacului furibund asupra a tot ce era național, inclusiv asupra ființei poporului român.

"Baza ideologică" a ofensivei o constituie "internaționalismul proletar", iar obiectivul strategic - lichidarea României, considerată stat multinațional. Corifeii unei asemenea politici aduse în ranițele celor fără de neam și țară ca Ana Pauker, Walter Neulander, Bodnarenko etc. au acționat din plin. Condeiele brukanilor denigrează tot ce e românesc, iar gloanțele plutoanelor de execuție lovesc inima patrioților români care sînt băgați în morminte sau, dacă nu, afundați în bezna închisorilor. Evreii și maghiarii pun mîna pe putere, îndeosebi pe securitate, alungă de peste tot șefii români, chiar și pe cei care își exprimaseră adeziunea la PCR. Sionismul și maghiarismul acționează în forță, românul nu mai este stăpîn la el acasă iar veneticii acționează pentru destrămarea statului național român.

(Dintr-un articol de Constantin Gheorghe-Anin, deputat PRM în parlamentul românesc; în "România Mare"; Buc. 1994)

***** Vă imaginați ce ar fi fost?**

Dar, domnilor lideri țărăniști, de ce nu aveți curajul să spuneți lucrurilor pe față și în întregimea lor? Cine a adus comunismul în România? Răspuns: evreii. De ce? Răspuns: datorită slăbiciunilor și frămîntărilor existente în sînul partidelor țărănesc și liberal și datorită coalizării acestora cu nucleul iudeo-bolșevic din România și cu fonful de Hohenzollern, căruia voi încă îi mai spuneți majestate. Cine au fost cei care v-au închis? Răspuns: Ana Pauker, Teohari Georgescu, Chișinevschi, Nicolski, Luca, Brucan și alți străini ale căror nume vouă vă este teamă și azi să le pronunțați. Cine i-au scos apoi pe evrei din conducerea PCR? Cine au scos trupele "frățești" sovietice din România? Răspuns: liderii comuniști români. Cine sînt cei care au reușit să treacă peste graniță 400.000 de evrei? Răspuns: Gheorghe Gheorghiu-Dej și Nicolae Ceaușescu. Nu Mihai de Hohenzollern, nu țărăniștii, nu liberalii. Vă imaginați, domnilor din opoziție, ce ar fi însemnat azi România cu aproape o jumătate de milion de evrei? Ceea ce nu au reușit legionarii, au reușit comuniștii.

(Dintr-un articol de Ilie Neacșu, în "Europa"; Buc.)

***** Problemă**

Ce facem cu obrăznicia evreiască?

(Dintr-un articol în "România Mare; Buc. l994)

***** Nu ieșeau cadavrele la socoteală**

Niciodată, în istoria de aproape 40 de ani a televiziunii Române, nu s-a difuzat o emisiune mai spurcată, mai ordinară, mai antiromânească. (*Este vorba de o discuție despre Holocaust n.red.*) Așadar, atunci cînd scriitorii sau politicienii s-au pronunțat pe tema dramaticelor evenimente din perioada 1940-1945, Cotrocenii și Sinagoga au zis cam așa: "Să vină istoricii de meserie, ce vă băgați voi?!" Iar atunci cînd au venit istoricii (acad. Gheorghe Buzatu, dr. Ion Scurtu, tînărul savant american Larry Watts și alții) a început isteria, adică nici așa nu era bine, nu ieșeau cadavrele la socoteală, în loc de 1.200 trebuiau să iasă 400.000 de evrei, ca să plătim și noi despăgubiri Israelului vreo 50 de miliarde de dolari. Așa-zisele documente sînt niște porcării inventate de cîțiva șmecheri, un fel de varză viermuită, care nu sperie pe nimeni.

În concluzie, cu largul concurs al președintelui Ion Iliescu, pe umerii Televiziunii și Radiodifuziunii din România s-a pus cîte un jug evreiesc de oțel, care ne intră și în gură, în chip de căluș.

(Dintr-un articol în "România Mare"; Buc. 1994)

***** Un Jirinovski în Gorj**

Primele reacții la declarațiile iresponsabile ale lui Vladimir Jirinovski nu s-au lăsat așteptate. În Gorj, în comuna Ciocanul Mare, și-a făcut apariția liderul naționalist ultra extremist Marin Avăduvoaiei, cunoscut în zonă sub numele de "Guriță". Iată cîteva fragmente din platforma program a partidului pe care și l-a încropit:

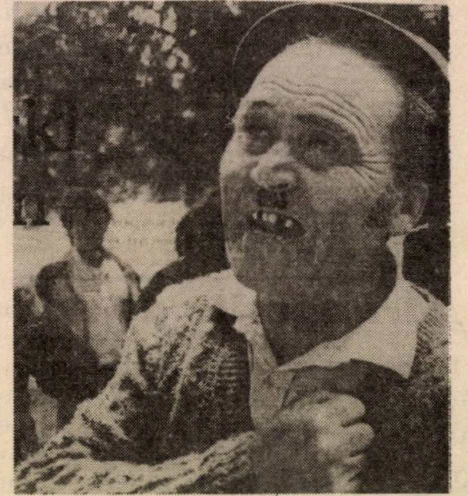

Neá Marin Jirinovski

- Tot teritoriul situat între Nistru și Don va fi împărțit în județe și alipit României.
- Rușii sînt o nație nomadă rezultată din împerecherea, la beție, dintre femeile de serviciu de la Curtea lui Caligula și gladiatorii pensionați pe caz de boală.
- Alegeți-mă și țuica de prune va ajunge să fie mai ieftină decît prunele.
- Noi nu dorim cotropirea de teritorii, dar, dacă rușii nu se potolesc, îi aruncăm în Pacific și nu le dăm nici veste de salvare.

(Dintr-un reportaj de Mihai Matei în "România liberă"; Buc. 1994)

***** Sex oral la Președinție**

Mai mulți cititori și-au afirmat scepticismul cu privire la nota reprodusă de noi după

"Lumea liberă", din New York, notă ce se referea la scandalul de presă produs de cunoscutul săptămînal bucureştean "România Mare" (director: Corneliu Vadim Tudor, secretar al Senatului). Ideia că în focul polemicii politice, o gazetă de astăzi poate vorbi despre intimităţi (ca să ne exprimăm civilizat) pare, totuşi, multora neverosimilă. "Ne-am obişnuit - scrie unul din corespondenţii noştri - cu înjurături de tot felul şi chiar cu calomnii a la trădător de ţară ş.a.m.d. dar nu cred că "România Mare" a găzduit în paginile ei întîmplarea la care se referă "Lumea liberă".

Între timp am intrat în posesia numărului cu pricina din publicaţia condusă de senatorul C. V. Tudor şi, iată, spre edificare, textul consemnat, apărut la rubrica "Săptămîna pe scurt", semnată Alcibiade:

"Taman cînd corectam noi pagina asta, sună telefonul. Cin' să fie, cin' să fie? Un coleg din presă, care ne zice: "Alo, naşparliilor, mai este spaţii prin revistă ca să băgaţi o ştire-antîia, ţîţă de mîţă? Dacă da, atunci luaţi plaivazul de după ureche şi scrieţi. În iulie 1992, cînd Adrian Năstase era Ministru de Externe, iar purtător de cuvînt era Traian Chebeleu, el s-a dus într-o vizită printr-o republică asiatică din fosta URSS. Într-o bună seară, ce credeţi că au văzut ziariştii cu ochişorii lor? O scenă apocaliptică: într-un boschet, d-şoara chioambă de la "Meridianul", Rodica Chelaru, făcea amor pe cale orală (folclorică) cu scorţosul purtător de cuvînt care se chebelea la guriţa ei ca o cireaşă. Doamne, iartă-mă de scîrboşenii. Atunci, surprinsă la aparat, Che-laru a scos mortăciunea lui Che-beleu şi a înghiţit toate vitaminele. De-aia a şi crescut ea aşa vertiginos şi nici nu se mai uită împrăştiat, acum e fix pe problemă! Ce-a făcut diplomatul de carieră? A rupt-o la sănătoasa, cu pantalonii în vine".

În acelaş timp, în paginile săptămînalului "Politica" editat de senatorul C. V. Tudor, a apărut o ameninţare tip şantaj pe aceeaşi temă sexuală la adresa preşedintelui Ion Iliescu:

"Vreţi să ne determinaţi să dăm crezare tuturor acuzaţiilor similare (cu cele aduse dlui Traian Chebeleu) care vi s-au adus pe aceeaşi temă, în presă, privind unele aventuri pe care le-aţi fi avut ba pe cînd eraţi prim-secretar al CC al UTC, ba pe cînd funcţionaţi la Iaşi, Timişoara, Ministerul Apelor, Editura Tehnică?".

Dl. Traian Chebeleu

Caritas
DARIAN

*** Efectele prăbuşirii "Caritas"-ului

Neîncrederea în moneda naţională a pus stăpînire şi pe lumea prostituatelor, iar în ultima vreme s-a accentuat. În prezent, sînt preferaţi clienţii cu valută forte sau cei care oferă certificate de proprietate. Astfel, o oră de plăceri sexuale este taxată cu cca 10-15 certificate şi se poate ajunge pînă la 20. Ineditul troc s-a impus ca urmare a cererii clienţilor locali, care şi-au transformat mai toate lichidităţile în certificate de proprietate. Pentru cei interesaţi, este util de reţinut că prostituatele nu mai acceptă plata cu chitanţe "Caritas". Această metodă a fost practicată pe scară largă numai în perioada de strălucire a "Caritas"-ului. Atunci, lumea interlopă a primit primele semnale că "întrajutorarea" se va prăbuşi.

(Din "România liberă"; Buc. 1994)

*** Mareşalul Antonescu era antisemit... din motive personale

Dacă se citeau memoriile lui D. D. Stănescu, fost adjunct al şefului Siguranţei generale a Statului (publicate în 1990 în "Magazin istoric"), s-ar fi văzut că antisemitismul lui Ion Antonescu are motive strict personale. Întorcîndu-se din Franţa, unde a fost ataşat militar, Ion Antonescu contractează căsătoria cu Maria Antonescu, divorţată de evreul francez Fuller, un vestit antrepenor de tripouri şi proxenet la Paris. Urmează un vestit proces de bigamie la Bucureşti, în care Ion Antonescu îl are ca avocat pe prof. Mihai Antonescu iar Fuller pe Osvald Teodoreanu, preşedintele baroului Ilfov, proces ce parcurge toate instanţele de judecată pînă la Curtea de Casaţie a României şi în care nu lipsesc imixtiunile Elenei Lupescu şi ale camarilei din jurul ei: Urdăreanu, Argetoianu, Ulea. Este momentul în care, paralel cu antisemitismul lui Antonescu, apar şi sentimentele antidinastice ale generalului care îl vor conduce la lovitura de stat din 6 septembrie 1940.

(Dintr-un articol de Teodor Wexler în "Express"; Buc. 1994.

*** Un român propus la premiul pentru cel mai bun activist pederast din lume

Anual, în SUA este decernat premiul "Felipa da Souza", premiu acordat celui mai bun activist pederast din lume. În general, este vorba de persoane care luptă pentru drepturile homosexualilor în condiţii vitrege. Pentru premiul din acest an a fost propus dl. Răzvan Ion, director de programe al comisiei pentru minorităţile sexuale, din cadrul Societăţii Independente Române a Drepturilor Omului.

*** A treia invazie evreiască a României

- Iată că după ce sub travestiul kominternist iudeii au încercat sub protecţia tacită a aceluiaş Occident duhnind a putreziciune morală să ne desnaţionalizeze, să ne impună internaţionalismul proletar, adică republica universală a robilor condusă de ei, după ce ne-au hulit istoria, tradiţiile, obiceiurile, după ce au transformat ţara într-un lagăr de concentrare, după ce au nimicit intelectualitatea şi ofiţerimea, recrutîndu-şi prin căsătorii sau prin corupţie ciracii autohtoni, tot ei astăzi, încearcă a treia invazie a României sub protecţia generaţiei a doua de kominternişti, transformaţi în campioni ai libertăţii capitaliste, în investitori, în negustori de piei de cloşcă, proxeneţi, antrepenori de mînă de lucru sclavagistă, patroni ai homosexualilor şi lesbienelor, asasini mîrşavi ai autohtonismului, şleahtă de *plebs scribax* gata să slugărească pe oricine contra bacşişului de rigoare, gheşeftari pe spinarea avuţiei naţionale şi în dauna ei.

(Dintr-un articol de Radu Theodoru; în "Europa", Buc. 1994)

*** Hitler: un filosof simpatic

În filmul "Oglinda" de Sergiu Nicolaescu, consacrat mareşalului Antonescu, Hitler este prezentat ca un simpatic vizionar filosof. Este adevărat: puţin cinic. Dar ce mai contează atîta timp cît şi-a închinat întreaga viaţă scăpării lumii de bolşevism? În felul acesta este înlăturată şi ultima rămăşiţă de antipatie pe care spectatorul ar mai fi putut-o avea faţă de mareşal. Acesta nu a mai fost aliat cu un criminal (nici nu se mai potrivea după ce în urma primei întîlniri cu Hitler mareşalul avusese o părere atît de bună despre el) ci cu un neînţeles. Stalin omorîse zece milioane de ruşi. Hitler urma să mai omoare douăzeci de milioane numai şi numai ca să scape lumea de bolşevism!!! La urma urmelor, scopul scuză mijloacele. În acest fel simplu necesitatea regizorală de a-l face pe Hitler mai simpatic pentru a-l face mai simpatic şi pe Antonescu capătă o dublă valenţă: Antonescu fiindu-ne simpatic ajungem să-l simpatizăm şi pe Hitler.

(Dintr-o cronică cinematografică de Bogdan Tănăsescu; în "România liberă", Buc. 1994)

*** Statuia

Mircea Carp: O temă a părut să domine discuţiile de la Washington asupra extremismului, anume obiecţiile americane faţă de ridicarea unei statui a mareşalului Antonescu la Slobozia. Foarte pe scurt, Nestor Rateş, de ce este această chestiune atît de importantă pentru oficialităţile americane?

Nestor Rateş: În primul rînd, pentru că a stîrnit emoţii şi proteste într-o parte influentă a opiniei publice americane - a scris despre asta în termeni foarte tăioşi importantul ziar "New York Times", s-au pronunţat foarte acut unele din organizaţiile evreieşti de aici etc. În al doilea rînd, pentru că mareşalul Antonescu a fost aliatul lui Hitler şi este privit deci a fi fost inamicul Americii şi aliaţilor ei în al doilea război mondial, vinovat de crime de război. În al treilea rînd americanii sînt derutaţi. Ei s-ar aştepta ca România democrată să-i glorifice pe marii oameni politici democraţi din trecutul ei, nu pe cel mai proeminent dictator al ei. Cam acestea sînt principalele considerente pentru care chestiunea statuii a căpătat un loc atît de vizibil în demersuriile americane. Renaşterea extremismului naţionalist şi antisemit în unele din fostele ţări comuniste, în care oficialităţile americane includ şi ridicarea statuii lui Antonescu, devine o preocupare din ce în ce mai acută aici datorită rezultatului alegerilor din Rusia care a propulsat problema extremismului în arena internaţională.

(Dintr-un dialog între Mircea Carp şi Nestor Rateş la postul de radio "Europa liberă", München)

*** Mii de români, întorşi de la graniţa turcă

De curînd, autorităţile vamale turce au introdus o nouă reglementare în ceea ce priveşte accesul în ţară. Astfel, nu li se permite accesul în Turcia celor care nu posedă asupra lor suma minimă de 200 de dolari. Primele "victime" ale acestei reglementări sînt românii dornici de înavuţire, care se duc să muncească la negru în Turcia, pentru suma de 7 dolari pe zi. Mii de români sînt întorşi de la punctul de frontieră Edirne, aplicîndu-li-se pe paşaport, totodată, şi interdicţia de a mai intra în Turcia, valabilă timp de un an de zile. "Sîntem refuzaţi la export pînă şi de turci" - ofta un român întors de la graniţă.

(Însemnare de Adrian Bărbulescu în "România liberă"; Buc. 1994)

*** De ce pleacă românul?

Conform unui sondaj efectuat de Biroul din România al organizaţiei Internaţionale pentru Migraţii, românii sînt determinaţi să se stabilească în străinătate în special din motive economice. Astfel, 67% din cei chestionaţi dintre solicitanţii de emigrare îşi motivează decizia prin posibilitatea de a cîştiga mai mult, un nivel de viaţă mai ridicat etc. Zece la sută din motivaţii sînt de natură politică (nemulţumiri faţă de ritmul şi proporţia schimbărilor în direcţia democratizării societăţii), iar 5% consideră că în străinătate se pot realiza mai bine din punct de vedere profesional.

*** Scandalul "Caritas"

"Sistemul" de întrajutorare "Caritas", una dintre cele mai controversate "afaceri" post-decembrie 1989, nu mai există. Într-un comunicat semnat de patronul jocului, Ion Stoica, se arată că au fost încetate plăţile către cetăţeni în toată ţara, pe termen nelimitat. Se presupune că decizia patronului Stoica va provoca mari frămîntări sociale, dat fiind faptul că circa două milioane de oameni aşteptau să ridice banii de la "Caritas". Potrivit unor informaţii din Cluj, Ion Stoica este de negăsit.

(După "Lumea liberă", New York)

***** Unsprezece prostituate s-au aruncat în Herestrău!**

Nu de mult, 11 prostituate s-au aruncat în Herestrău fără nici o explicaţie aparentă. De pe mal, un bărbat le-a implorat să iasă şi le îmbia cu bancnote de cinci mii de lei şi cu dolari. Fetele nu s-au lăsat prea mult rugate şi au sărit imediat pe mal, au luat banii şi au plecat. Una dintre ele a declarat că gestul lor se datora faptului că peştele nu îşi respectase promisiunile. Fetele s-au aruncat în apă pentru a-l forţa să le plătească sumele datorate după o noapte de "muncă" în plin. Printre cele 11 femei se găseau mama, sora şi nevasta "peştelui".

(Din "România liberă"; Buc. 1994)

***** Maia Morgenstern nu-i lasă pe cei de la "Europa" să doarmă**

- Ştiţi cine este cea mai frumoasă femeie din lume?
- MAIA MORGENSTERN.
- Ştiţi cine este cea mai bună actriţă din Europa?
- MAIA MORGENSTERN.
- Ştiţi care actriţă din România beneficiază de cea mai multă reclamă?
- MAIA MORGENSTERN.
- Ştiţi care actriţă are cele mai frumoase picioare?
- MAIA MORGENSTERN.
- Ştiţi care femeie din Bucureşti a vindecat impotenţa tuturor bărbaţilor Europei?
- MAIA MORGENSTERN.
- Ştiţi cine este cea mai bună cîntăreaţă de music-hall?
- MAIA MORGENSTERN.
- Bănuiţi cine este cea mai sexy damă din Estul Europei?
- MAIA MORGENSTERN.
- Cine credeţi că este cea mai bună dansatoare din Eur-Asia?
- MAIA MORGENSTERN.
- Intuiţi cine va fi aleasă Miss Univers în următorii zece ani?
- MAIA MORGENSTERN.
- Ştiţi cine este MAIA MORGENSTERN?
- O evreică deşirată, aplaudată de cei ce frecventează Sinagoga, de snobi şi diletanţi. O evreică pe care nimeni nu a remarcat-o pînă la revoluţia iudaică din decembrie 1989 şi pe care masoneria şi instituţiile sale audio-vizuale din România - e vorba de Radiodifuziune, condusă de Elie Glotler, şi de Televiziune - se chinuie, fără vreun rezultat, să ne-o "bage" pe gît de aproape un an.

(Din "Europa"; Buc. 1994)

Maia Morgenstern

***** Decese**

Marin Bucur (n. 1929), prozator, istoric literar, cercetător la Institutul de istorie literară "G. Călinescu". Cîteva cărţi: "La apa Vavilonului" (1971), "Ovid Densuşianu" (1967), "C.A.Rosetti" (1970), "Istoriografia literară românească" (1973). Prieten al poporului evreu, M. B. a fost membru al Asociaţiei culturale de prietenie România-Israel. A fost căsătorit cu poeta Victoria Ana Tăuşan.

Marin Bucur

Lt. Colonel Ion Buică, unul din şefii spionajului românesc de astăzi; în urma unui accident de circulaţie pe şoseaua Bucureşti-Ploieşti, maşina condusă de I.B. fiind tamponată în împrejurări suspecte de un camion ce venea cu mare viteză din spate.

Ştefan Balş, (n.1902), arhitect, specialist în restaurarea monumentelor istorice din perioada medievală, membru de onoare al Academiei Române.

***** Căsătorie**

Jean Georgescu, (93) regizor de film ("O noapte furtunoasă" etc. etc.) cu *Ioana Stericiu,* cea care, aşa cum aflăm din presă "timp de peste 30 de ani i-a fost prietenă credincioasă"... "E singur şi eu tot singură sînt - a declarat mireasa reporterului Mihai Dumitru de la "România liberă". Mi-e drag de el şi îl iubesc. De doi ani a căzut la pat şi-l îngrijesc. A fost singur şi părăsit de toată lumea. În mine a găsit toată mîngîierea. Să ştiţi că e lucid, deşi mai are probleme cu vîrsta. Toată noaptea trecută îmi săruta mîinile. Acum e foarte fericit. Să nu mă părăseşti niciodată, mi-a zis..."

De ziua nunţii

O mamă îşi învaţă odorul ei de şase ani să spună o rugăciune imediat după ce a luat masa. Într-o zi îl aude rostind rugăciunea în timp ce face baie.

- Nu-i nevoie să te rogi cînd faci baie, îi zice, surprinsă, maică-sa.

- Ba da, tocmai am înghiţit săpunul.

DE CE A DISPĂRUT BULĂ?

OVID. S. CROHMĂLNICEANU

Da. Chiar. De ce: de ce a dispărut Bulă al nostru, Bulă cel de toate zilele?

Este o întrebare.

La care Ov. S. Crohmălniceanu, în calitatea lui de critic literar cu adevărat serios (adică cu simţul umorului) încearcă să răspundă în "România literară".

UN FAPT cu totul ciudat, care s-a petrecut în România post-ceauşistă e dispariţia lui Bulă. Iar că această absenţă a trecut pînă acum neobservată intrigă şi mai mult. Bulă n-a fost doar un fiştecine. Era o figură care se bucura de o popularitate colosală, chiar Ceauşescu însuşi o putea invidia.

Cine nu auzise de Bulă? Şi în străinătate, cînd ajungeam, eram imediat întrebat, ce mai zice el? Profesorul Heitmann, de la Heidelberg, ca împătimit românist, ţinea să afle, cum se întîlnea cu cineva din ţară, care sînt ultimele isprăvi ale lui Bulă. Nici în împrejurările cele mai dramatice, acesta nu neglija să fie prezent prin cîte o replică a sa inconfundabilă. În momentul cutremurului din 1977, se povestea, a deschis larg fereastra aprtamentului pe care îl ocupa, la etajul opt al unui bloc pornit să oscileze ca o pendulă, şi i-a dat drumul progeniturii lui de vîrstă preşcolară, cu îndemnul încurajator: „Coboară, şoimul tatii!“

Personajul a intrat în atenţia publică mai ales prin răspunsurile sale în clasă. Erau vestitele opinii ale „elevului“ Bulă, destinate să provoace catastrofe ale procesului didactic, prin cruzimea remarcilor realiste şi „verdeaţa“ modului lor de exprimare.

Îşi speria mai ales învăţătoarea cu senzualitatea lui precoce. Odată nefericita a vrut să testeze imaginaţia copiilor, fluturîndu-le pe dinaintea ochilor diferite obiecte şi căutînd să afle la ce-i făceau să se gîndească ele. Un caiet i-a trezit elevului Bulă, drept răspuns, numele organului sexual feminin, pronunţat în maniera cea mai directă. Indignată, instiutoarea l-a beştelit pentru rostirea unei asemenea vorbe urîte. Apoi a reluat experienţa cu o batistă. Bulă (oroare!) a recidivat. Indignarea învăţătoarei a atins o cotă explozivă. Horipilată, dar şi intrigată în egală măsură, i-a arătat lui Bulă o bucată de cretă, plimbînd-o prin faţa ochilor săi. Imperturbabil, el a consimţit să explice mecanismul ciudat al acestei unice asociaţii: „Tovarăşă profesoară, dvstră puteţi să fluturaţi şi o locomotivă, că eu tot la aia mă gîndesc!“

„Elevul Bulă“, începînd cu numele său, împrumuta bancurilor al căror erou era o stăruitoare direcţie obscenă. Învăţătoarea i-a întrebat într-o oră de clasă pe copii, dacă ştiu cine e preşedintele Statelor Unite. „Nixon“, a răspuns îndată Gigel. „Dar al Franţei?“ „Bombidou“, s-a grăbit să strige Bulă. „Pompidou“, l-a corectat institutoarea. „Lăsaţi, tovarăşă, a protestat eroul nostru, parcă dvstră nu-mi spuneţi mie Bulă!“

Sub raport şcolar, personajul făcea parte din categoria „loazelor“, adică a elevilor codaşi, meritînd a fi lăsaţi repetenţi, dar promovaţi în virtutea sistemului de învăţămînt socialist, care nu recunoştea existenţa unor inşi inapţi pentru carte şi atribuia eventualele lor insuccese şcolare exclusiv muncii nesatisfăcătoare a profesorului. Iar acesta, ca să n-aibă probleme cu inspectoratul, îi trecea. Nivelul intelectual scăzut al lui Bulă constituia astfel scuza reflecţiilor sale incomode. Oaia neagră a clasei beneficia astfel de regimul privilegiat al bufonilor. Pregătirea şcolară nulă, presupusa neghiobie şi limbajul lui buruienos ţineau locul „nebuniei“, căreia îi era îngăduită la curţile princiare emiterea unor opinii netolerate oamenilor cu mintea întreagă. Altfel zis, Bulă rostea ceea ce gîndea toată lumea în statul poliţist ceauşist, dar nu îndrăznea să spună.

A fost Bulă un disident sau numai un rezistent? Mărturisesc că distincţiile acestea subtile, introduse de persoane care ţin să facă parte din categorii cît mai nepătate, după ce au publicat numeroase cărţi sub comunişti şi nu le-a displăcut să culeagă unanimele elogii apărute la adresa lor, dovadă că nu deranjau pe nimeni, îmi scapă. Ştiu însă cum erau ascultate bancurile cu Bulă, toată lumea neavînd nici o îndoială unde băteau ele şi de cine rîdeau. Cînd Ceauşescu a preconizat economii drastice de consum al curentului electric şi Bucureştiul zăcea în întuneric, inventivul personaj a lipit un anunţ pe uşa apartamentului părinţilor săi, cu următorul conţinut: „Nu sunaţi. Ies eu din cînd în cînd. Bulă.“ Faimoasa politică de coexistenţă paşnică şi destindere i-a smuls una din remarcile cele mai corozive. Profesoara explica în clasă ce efecte fericite va avea această curajoasă iniţiativă a diplomaţiei socialiste. Se vor deschide graniţele, oricine va putea vizita numeroase locuri minunate din străinătate. „Ia să-mi spuneţi, copii, unde vă gîndiţi să mergeţi?“ Elevul model, Ionel, şi-a mărturisit imediat hotărîrea ca să vadă împreună cu prietena lui, Mariana, Italia. Ei vor să studieze istoria artei şi acolo sînt o mulţime de muzee. Va fi un voiaj foarte instructiv, care o să-i ajute să ia cu succes examenul de admitere la facultate. Georgică a declarat că el preferă Parisul. Vrea să se urce pe Turnul Eiffel, de mult visează asta. Obiectivul lui Nicuşor a fost Elveţia. El şi părinţii săi au pasiunea ascensiunilor pe munţi cît mai înalţi. Ce grozav ar fi să atingă un pisc din Alpi ! „Şi tu, Bulă?“ – şi-a manifestat curiozitatea profesoara. „Dacă se deschid graniţele – a răspuns prompt el – noi ne urcăm în copac“. „Cum? De ce?“ – a întrebat intrigată profesoara. „Păi, ca să nu fim călcaţi în picioare.“; a lămurit-o el.

Pînă şi cariera şcolară a lui Bulă avea să reflecte sistemul ceauşist de selecţie inversă. Absolvenţii Facultăţilor primeau repartiţii după medii, conform „eticii şi echităţii socialiste“, aşa cum stabilise Marele Cîrmaci. Cu cît obţinuseră note mai mici, foştii studenţi căpătau posturi care se îndepărtau progresiv de Capitală. Din motivul acesta, Bulă a ajuns consilier economic al Ambasadei Române de la Buenos Aires.

DE CE însă oare nu se mai aude astăzi nimic despre el. Naşterea şi răspîndirea bancurilor e o problemă pasionantă, care-i trezise interes şi lui G. Călinescu. O dăduse ca temă de cercetare la Institutul de Istorie literară şi Folclor, unde era director, dar nu ştiu să o fi lămurit cineva pînă acum, nici la noi, nici aiurea. Pe timpuri, un romancier realist socialist, Şerban Nedelcu, reclama în organizaţia de bază a Uniunii Scriitorilor, ca membrii ei, oameni calificaţi, să născocească bancuri cu chiaburi, spre a controla numeroasele bancuri reacţionare care circulau şi stînjeneau munca partidului la ţară. Omul îşi imagina că se poate proceda şi în materia aceasta tot aşa ca şi pe tărîmul literaturii „just orientate“, produse de el împreună cu alţii asemenea lui, la scară industrială.

E un mister cît de rapid apăreau bancurile politice de mare actualitate. Cine le fabrica? Şi cum se răspîndeau atît de iute în mediile cele mai diferite? De cînd mă aflu în Germania, ascult la televizor nu puţine emisiuni satirice. Sînt inşi specializaţi în aşa ceva, vin înaintea micului ecran şi comentează cu destulă vervă ironică evenimentele şi problemele zilei. Au haz (cîteodată) şi stîrnesc, (presupun), hohote de rîs în rîndul telespectatorilor. (Aceştia primesc de altfel indicaţia unde e cazul să-şi manifeste sub asemenea forme zgomotoase amuzamentul, prin simularea lor sonoră, în studiou). Dar mă îndoiesc că ies de aici bancuri care să se povestească la servici, în clasă, printre prieteni. Au atunci ele o origine folclorică? Probabil, dar cum se explică în acest caz informaţia lor cultă şi adusă la zi? În plus, „bancul" stă pe poantă şi nu suportă, ca urmare, modificări esenţiale, e sustras practic procesului de „cizelare estetică anonimă". Mai poate fi considerat astfel un produs folcloric?

N-AM ÎNSĂ deloc intenţia să intru într-o asemenea discuţie savantă. Ceea ce mă frapează e dispariţia bruscă a „bancurilor" din fostele ţări socialiste. Sau numărul mic al anecdotelor politice care se istoriseau altădată atît de copios acolo. Alcătuiau unul din produsele estice cu adevărat excedentare şi foarte căutate la export. Îndrăznesc să spun că fabricarea de bancuri era o materie în care ţările socialiste tăiau Occidentul iar România ocupa pe acest teren o reputaţie solidă. Se mîndrea a fi o producătoare de talie mondială şi chiar aşa era. Acuma a rămas cu totul de căruţă.

Care să fie cauza? Ipoteza că oamenii o duc prea prost ca să le mai ardă de glume nu ţine. Sub Ceauşescu producţia bancurilor a cunoscut o necontenită înflorire chiar în momentele de disperare, cînd lipsa alimentelor, frigul şi umilinţa făceau ravagii. Ba aş spune că abia atunci se iveau în număr tot mai mare şi aveau un haz negru mereu împrospătat.

Bancurile, şi îndeosebi cele cu implicaţii politico-sociale de acută actualitate, prilejuiau, evident, o refulare publică. Astăzi, cînd nici o temă nu mai e „tabu" şi presa înjură orice, cum îi vine la gură, o asemenea descărcare pe cale ocolită, aluzivă, a devenit inutilă. Humorul tinde să ia o formă „clasică", avînd drept ţintă, ca în Occident, păcatele etern omeneşti. Sau acolo unde vrea să veştejească moravurile politice şi practicile sociale revoltătoare, care există din belşug, ei bine, hazul a dispărut. Plouă cu ironii şi batjocuri în toate direcţiile, dar o lipsă de haz adevărat îşi spune drastic cuvîntul. Stilul băşcălios e la modă, ziarelor care-l practică le creşte vizibil tirajul şi langajul împrumutat de pe stadioanele unde galeria îşi dă frîu liber invenţiei invectivelor se impune treptat întregii prese. Asta a ajuns azi să fie considerată în România vervă gazetărească. Dar e un soi de vioiciune căznită, fiindcă are drept motor o mîrlănie care se crede glumeaţă, cînd în realitate rămîne mohorîtă. Poate (vai!) autentica efervescenţă sarcastică are neapărat nevoie de constrîngere ca să prolifereze. Spiritul se ascute probabil, ca fierul, prin frecare de ceva dur. E trist, dar se pare indispensabil.

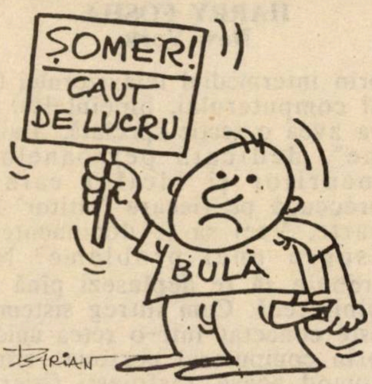

Pe urmă, bancurile reuşite din epoca marii celebrităţi a lui Bulă îşi realizau efectul comico-satiric printr-un anume consens social. Majoritatea covîrşitoare a populaţiei era de acord asupra surselor răului şi simţea o satisfacţie spontană generală, îndată ce ele erau supuse batjocurii. Seceta de bancuri indică şi o fracturare a societăţii româneşti. Bulă nu mai are cum fi un erou naţional, chiar şi în planul derizoriului. Reacţiile sale, care le-ar putea merge la inimă multora,au şanse tot atît de mari să-i încrunte pe alţii, iarăşi foarte numeroşi.

Nici obiceiul lui de a o „scălda" nu mai trezeşte simpatie: o doză serioasă de intoleranţă s-a instalat în atmosfera socială, aspiranţi la rolul de Fouquier-Tinvilles ai vremurilor noastre răsar cu duiumul. Nu m-ar surprinde ca în povestea cu Ambasada Română din Buenos Aires să se descopere o dovadă de colaboraţionism al lui Bulă. Ce rezistent? Ce dizident? Dacă a fost consilier economic şi încă într-un loc invidiat cum era Argentina, nu încape nici o îndoială că făcea parte din nomenclatură!

E un fapt, bancurile s-au rărit astăzi în România considerabil. Nu trebuie să ne mire deci că Bulă a ieşit aproape cu totul din atenţia publică. Să fi emigrat? A existat, e drept, o încercare a sa mai veche de a părăsi ţara, dar eşuase din cuza formei *sui generis* sub care Bulă sperase să o realizeze. A intrat într-un „shop", a trecut de partea cealaltă a tejghelei şi a cerut azil politic. Pe urmă, nici convingerea sa că un puhoi omenesc se va năpusti către Occident, la ridicarea cortinei de fier nu şi-a căpătat confirmarea. Lumea apuseană a avut repede grijă să zăvorască, de astă dată porţile ei, şi trimite imigranţii clandestini înapoi cu avionul. E prin urmare puţin probabil ca Bulă să se afle cine ştie unde, pe alt meridian. Poate face afaceri, pentru că în materia „celei mai vechi profesiuni" şi cu parteneri orientali, versaţi la acest capitol, arăta încă de pe băncile şcolii incontestabile cunoştinţe. Cînd profesoara a vrut să controleze dacă elevii ştiu să aprecieze puterea de cumpărare a diferitelor monede străine, Gigel a exemplificat valoarea ridicată a mărcii germane într-un mod foarte plastic. La ei au fost în vizită nişte rude din Munchen: cu o sută de mărci pe care unchiul Hermann li le-a făcut cadou, mama lui Gigel s-a dus la *Intercontinental* şi a umplut congelatorul. Familia a mîncat şuncă, schweizer şi alte bunătăţi luni în şir. Sănducu a intervenit susţinînd că dolarul e şi mai tare. Taică-său are o soră care trăieşte la Chicago. I-a trimis un cec pe care a încasat o sută de dolari, dar cu ei şi-a cumpărat la „shop" o maşină de ras electrică, le-a luat „blugi" lui şi soră-sii şi a adus acasă o „jacă" cum rîvnea să aibă mama lor. Aici Bulă nu l-a lăsat să termine şi a declarat sentenţios: „E nimic pe lîngă ciocanul libanez!" „De unde ai scos asta, Bulă?", – a exclamat surprinsă profesoara. „ De la soră-mea, a răspuns ferm el – am auzit-o cu urechile mele cum îi spunea prietenei ei Margareta: „Dacă-mi dă libanezul meu încă trei ciocane, cumpăr «shop»-ul întreg!"

Intrat cumva în comerţul cu fete, atît de înfloritor astăzi la noi, şi avînd parteneri aprigi din Orientul apropiat, lui Bulă nu-i mai rămîne sigur timp pentru bancuri. Aici funcţionează o mafie serioasă şi trebuie să pui osul.

Dar îndată după Revoluţie, a circulat şi un banc sinistru cu Bulă: El ar fi fost de fapt împuşcat în locul lui Ceauşescu, şi poate aceasta explică dispariţia personajului, care era printre altele şi o sosie a preşedintelui!

E O LUME

HARRY FOSHA
New York

BIETUL DE MINE ŞI SUPERAUTOSTRADA INFORMAŢIEI...

Ca unul ce a avut întotdeauna probleme de orientare (cînd am venit la New York, mi-au trebuit cîteva luni ca să învăţ cum să deosebesc estul de vest în Manhattan) m-am bucurat grozav cînd vice-preşedintele Al. Gore a declarat că administraţia Clinton va face tot posibilul ca un număr imens de cetăţeni să se bucure de avantajele autostradei informative. Mă şi vedeam pe "highway" unde, în loc să iau întotdeauna "exit"-ul greşit, să-l întreb pe "informatorul" găsibil la tot pasul care e drumul corect.

Din păcate bucuria mi-a fost de scurtă durată. Un prieten versat în limbajul modern (care parcă a fost creat ca oamenii să poată exprima altceva decît ceea ce gîndesc) mi-a explicat că termenul - hai să-i spunem prescurtat SASI - se referă la progresele informaticii, şi anume la conectarea televizorului, telefonului, radioului şi a tot ce e imaginabil în materie de comunicaţii într-un singur sistem dirijat de computerul personal. Adică, nu sînt de ajuns dificultăţile pe care le am astăzi cînd vreau să imprim un program la VCR (videomagnetofon). Acum mai trebuie să adaug şi neplăcerile provenite din"neînclinaţia" mea tehnică, cu predilecţie pentru computer. Şi nu sînt singurul: zilele trecute Ghidul TV ne informa că o persoană foarte importantă, Jenny Craig, creatoarea dietei care-i poartă numele, are acasă 15 VCR-uri şi încearcă să imprime sumedenie de programe fără să reuşească vreodată!.

După cum explica un specialist, vom ajunge să citim cărţi prin computer. În anul 2000, ziarul ne va veni în casă prin intermediul televizorului (şi al computerului, bineînţeles) şi va avea o secţie specială, "Daily me", dedicată persoanelor, locurilor şi ideilor care-l preocupă pe fiecare "cititor" în parte. Vrei să te documentezi asupra unei probleme? Nu trebuie să te deplasezi pînă la bibliotecă. Cum întreg sistemul este conectat într-o reţea unică, prin computerul personal, stînd comod acasă, răsfoieşti fişierul de specialitate al bibliotecii!

Tot aşa îţi poţi comanda îmbrăcăminte, controla situaţia banilor în bancă şi cîte altele care azi nici nu-ţi trec prin minte.

Frumos este că televizorul meu, care de cînd mi-a transmis ştirea cu popularizarea superautostrăzii informatice (sau SASI) nu-i mai ajunge nimeni cu prăjina la butonul de culoare, uitîndu-se la ce scriu mi-a şi servit o consolare. A transmis ştirea (cu exemplificări) că, la ora actuală, experţii în construcţia computerelor, sesizaţi de faptul că numărul acelora care au dificultăţi cu manevrarea acestei minuni a secolului este uriaş, sînt pe cale să construiască aparate pe care le poţi "manevra" (dacă putem spune aşa) cu... gura. (E ceea ce unul din sistemele de programare a VCR-ului a şi început să facă. Vrei să imprimi o emisiune? Îi spui remote-controlului: Imprimă-mi programul de miercuri seara la ora 7 pe canalul 73! Şi televizorul o face!). Vrei o carte de la bibliotecă? Îi spui computerului: "Vreau să citesc ultimul best-seller". Şi computerul, după ce controlează lista best-sellerelor, îţi aduce pe tavă (respectiv prin televizor) volumul cerut. Tot televizorul meu, în ştirea transmisă, adaugă că va veni vremea cînd toată claviatura computerului va dispare, fiind inutilă, deoarece toate comenzile se vor face verbal!

Asta zic şi eu SASI! Numai că o temere tot mai am: ce se întîmplă dacă în faţa acestei minuni a tehnicii, cînd vreau să-i dau computerului o comandă verbală, rămîn mut... de admiraţie?

MADE IN USA

UN TIP SPECIAL DE SĂRBĂTORI

Spiritul practic al americanilor se manifestă în cele mai diferite domenii, aşa că nu e de mirare că afectează şi... sărbătorile. În primul rînd, weekendul lung. Cine se mai uită la amănunte ca să sărbătorească, de pildă, naşterea lui Washington chiar de ziua lui? Nu, mai bine hai s-o sărbătorim întotdeauna în a treia luni a lui februarie (comasată cu ziua lui Lincoln) şi ne-am asigurat de un weekend de trei zile. Apoi Ziua Mamei. Cea mai grozavă invenţie. Nu-ţi pasă de maică-ta un an întreg, dar te duci s-o vizitezi de Ziua Mamei (ziua cu cel mai aglomerat trafic din întregul an) şi biata mamă nu mai poate de bucurie ce bun fiu (sau fiică) are. Sau dacă fiul (sau fiica) nu are timp să se ducă să-şi vadă mama, îi trimite un "card" şi, ca dovadă de dragoste, îi scrie cu mînă proprie: "Mi-am pierdut două ore ca să găsesc acest text care exprimă dragostea mea". Sau "copilul" dă un telefon: "Highwayul a fost prea aglomerat şi n-am putut veni să te văd, dar vezi că nu te-am uitat şi la anul plec mai devreme şi precis vin să te văd!"

Sau Ziua Îndrăgostiţilor, Sfîntul Valentin, 14 februarie. Soţi care nu şi-au mai sărutat soţia de la aniversarea a zece ani de la nuntă, vin acasă cu o cutie întreagă de... sărutări ("kisses-chocolates", dacă sînt tradiţionalişti, "baci" italieneşti dacă sînt mai sofisticaţi). Pe gerul care ne-a năprăznicit anul acesta am văzut bărbaţi, de 14 februarie, stînd la coadă în stradă în faţa magazinelor cu ciocolată.

E O LUME

Pînă şi emisiunile de televiziune, aşa numitele "talk show"-uri, care de obicei nu mai ştiu ce anormalităţi şi bizarerii să mai prezinte, devin sentimentale. Emisiunea "Life cu Regis (Philbin) şi Kathie Lee (Gifford)", care e diferită, fiind unul din cele mai blînde dintre talk show-uri, începînd totdeauna printr-o discuţie foarte personală a protagoniştilor, a creat o tradiţie demnă de admirat: în fiecare an, în săptămîna care include Ziua Îndrăgostiţilor, organizează căsătoria în faţa camerei de filmat, pe viu, a cinci perechi care s-au ilustrat prin ceva special. Unii au şi dovedit că sînt împreună "şi la bine şi la rău" încă în perioada imediat următoare logodnei. De pildă, fiica unor părinţi cu diformităţi fizice, al cărei logodnic şi-a pierdut de curînd slujba, aşa că ar fi trebuit să renunţe la visul de a se căsători de Ziua Îndrăgostiţilor. Şi visul li s-a realizat. Sau cei doi tineri care, după logodnă, au descoperit că viitorul mire are o tumoare canceroasă la creier. A fost operat. Operaţia a reuşit, dar şi-au cheltuit cu ea toţi banii. Sau situaţia celor doi prieteni din tinereţe. S-au căsătorit fiecare cu altcineva şi au rămas prieteni toată viaţa. Între timp soţul unuia şi soţia celuilalt au murit. În procesul de consolare reciprocă s-au îndrăgostit şi... emisiunea i-a căsătorit.

Şi nu e vorba numai de o ceremonie publică în faţa camerelor de filmat (una cu primarul New Yorkului, Rudy Giuliani, oficiind), ci şi de toate cheltuielile pentru întreaga garderobă a nuntaşilor şi masa sărbătorească, totul plătit de către emisiune. Plus un voiaj de nuntă de o săptămînă într-o localitate de vis.

O adevărată umanizare a unei sărbători prea comercializată de multe ori!

MARE E GRĂDINA LUI DUMNEZEU: MAI ALES PRIN PARTEA LOCULUI!

* Printr-una din acele dulci coincidenţe ce dau un plus de farmec vieţii, după ce am terminat articolul despre computere, mi-a venit New York Times, care pe pagina întîi avea un articol despre o "mică" greşeală a computerului de la Chemical Bank: "casierul automat", maşina care dă automat bani, (Caspomatul din Israel) datorită unei defecţiuni tehnice, pentru fiecare sumă retrasă de un client, i-a scăzut din cont dublul! Adică, dacă ai retras 50 de dolari, ai în cont 100 de dolari mai puţin! Greşeala a afectat 100.000 de clienţi şi o sumă de 15 milioane de dolari! În 24 de ore, greşeala a fost rectificată. Am dat ştirea cu toată obiectivitatea, neavînd nimic personal împotriva computerului personal (sau ne)... * Nemiloasa iarnă, care sper că s-a terminat în momentul cînd citiţi aceste rînduri, mi-a amintit de mai multe ori pe zi butada lui Topîrceanu: "La Iaşi, în fiecare an e o iarnă cum n-a mai fost de 30 de ani!" * După divorţurile care, cu picanteriile lor, au ţinut afişul aproape un an, Hollywoodul e acum la ora... copiilor. Aşteaptă bebeluşi, între altele, Vanna White (celebra

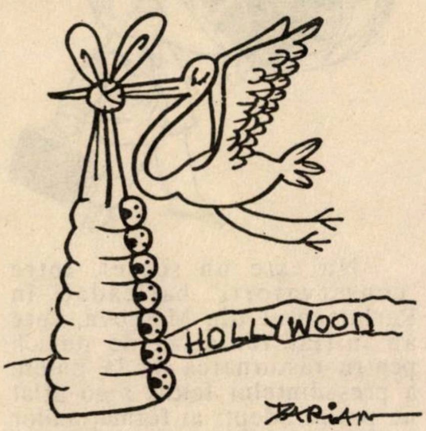

temeie de... litere întoarse a emisiunii "Wheel of Fortune"), actriţa Kim Bassinger, soţia actorului Alec Baldwin şi actriţa Demi Moore, soţia actorului Bruce Willis, care va avea al treilea copil. * Cu mult înainte de incidentul care le-a făcut (şi mai) celebre pe patinatoarele Tony Harding şi Nancy Harrigan, au existat şi mai există încă într-un orăşel din New Jersey două străzi care se încrucişează şi care poartă numele de Harding şi Karrigan. * Reţeaua de ştiri televizate CNN s-a pomenit cu proteste din partea telespectatorilor. Motivul? A întrerupt relatarea procesului faimoasei Lorena Bobbit pentru a da o ştire despre preşedintele Clinton! * Cîteva din cele mai preţuite autografe din Statele Unite: o schiţă desenată şi semnată de Walt Disney: 15.000 de dolari; o fotografie din filmul Star Trek, semnată de întreaga distribuţie: 5.000 de dolari; fotografia unei scene din faimosul serial "I love Lucy" semnată de cei patru protagonişti, 1.000 de dolari. * Studiourile Walt Disney vor să construiască un parc istoric la o distanţă de 35 de mile de Casa Albă. Sînt mulţi cei care se împotrivesc ideii unei interpretări a istoriei Statelor Unite prin ochii lui Mickey Mouse! * Filmele prezentate pe ecranele americane sînt, în general, categorisite pentru orientarea spectatorilor. Un film "G" este destinat tuturora; "PG" lasă părinţilor să decidă dacă filmul e pentru copiii lor; "X" indică un film cu scene tari, iar "XXX" un film pornografic. Transformîndu-şi numele în renume, o actriţă porno semnează Kim AleXXXis!

C.D.R.–CENTRUL DE PENSII DIN GERMANIA Ltd.
C.D.R.–ZENTRUM FÜR DEUTSCHE RENTEN GmbH
TEL AVIV, imobilul KLAL, str. Droianov 5
(lîngă KIKAR DIZENGOFF), tel. 03/299027-8

S-a aprobat Legea germană privitoare la plata rentei lunare de 500 mărci germane celor care nu primesc rentă de prigonire pînă în prezent.

Se pot înscrie persoane care au fost minimum 6 luni în lagăre de exterminare, sau 18 luni în ghetto sau ascunşi de teama persecuţiei naziste, sau au executat muncă obligatorie.

NE OCUPĂM DE TOATE PROBLEMELE
ÎN LEGĂTURĂ CU RENTELE GERMANE

HAG PESAH SAMEAH! **ZWI-ABRAHAMI**
Director

E O LUME

RUSIA: "ŞOARECII BRUNI" — SECŢIUNILE DE ASALT ALE FASCISMULUI RUS

Nu este un secret. Între "conservatorii" baricadaţi în Parlamentul din Moscova, care au iniţiat tentativa de putsch pentru răsturnarea de la putere a preşedintelui Ielţin, s-au aflat nu puţini adepţi ai formaţiunilor politice de dreapta, între care exponenţi ai antisemitismului declarat ca cei ai grupării "Pamiat". Putsch-ul a eşuat; dar ar fi o naivitate să se creadă că, prin izgonirea lor din "Casa Albă" (clădirea Parlamentului) de către armată, la 6 octombrie, organizatorii lui - şi ne referim în mod special la ultranaţionaliştii antisemiţi - au depus armele "ideologic". De aceasta ne-am convins cu toţii de curînd, cînd i-am văzut pe "înfrînţi" la televizor ieşind din închisoare. Ei au fost amnistiaţi şi sînt... gata de luptă.

Buruiana antisemită, cu sămînţă în alte epoci, a prins rădăcini adînci si încolteste sub cele mai diferite aspecte, inclusiv cele făţiş neo-naziste.

... Cu luni în urmă, într-o dimineaţă răcoroasă, în faţa uzinei Kommunar din Moscova putea fi văzută o bandă de vreo 15 vlăjgani în cămăşi negre, cu svastică pe braţ. Sînt membri ai grupării R.N.E. ("Unitatea naţională rusă") şi distribuie ziarul lor "Russki Pariadok" ("Ordinea rusă"). Ambele denumiri amintesc de naţional-socialismul nazist şi de "noua ordine" hitleristă. Nici nu-şi ascund această filiaţie. "Noi nu sîntem la dreapta" - răspund ei cînd, arareori, sînt întrebaţi - "noi sîntem de extremă dreaptă. Hitler, căruia îi spun Adolf Aloisevici Hitler, este pentru ei "cel mai bun prieten al poporului rus", model de virtute, moralitate şi justiţie. Ziarul etalează programul "ideologic" al R.N.E.: "revoluţia naţională", pentru ca "poporul rus să recupereze rolul istoric care i se cuvine, în acelaşi mod în care i s-a răpit". Militanţii R.N.E. manifestă o aversiune înverşunată împotriva democraţiei ("jos cosmopolitismul democratic") şi o pasiune nedeghizată pentru totalitarism. Ei nu ezită să adopte un discurs, simbolistică şi practici fasciste într-o ţară în care au pierit 26 de milioane de oameni în războiul antihitlerist. Sloganul pe care îl afişează gălăgios este de tip legionar: "Rusia sau moartea!". Duşmanii declaraţi: "Avortonii, presa şi, în primul rînd, jidanii". Priviţi fotografia alăturată: aveţi impresia că aveţi în faţă o bandă de S.S.-işti? În prim plan e Barkachov, în chip de "führer".

R.N.E. are propriile sale şcoli de "cadre" şi, bineînţeles, terenuri pentru antrenament paramilitar. Presa democratică

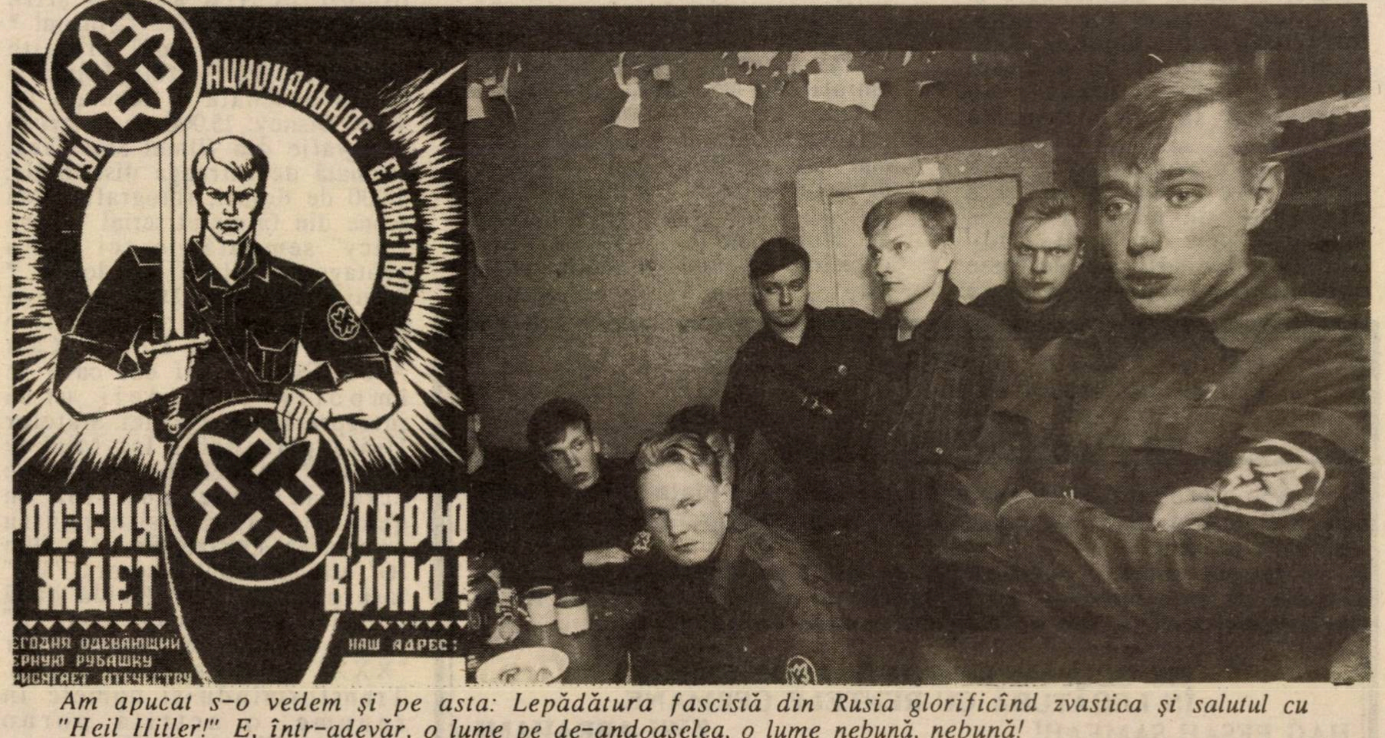

Am apucat s-o vedem şi pe asta: Lepădătura fascistă din Rusia glorificînd zvastica şi salutul cu "Heil Hitler!" E, într-adevăr, o lume pe de-andoaselea, o lume nebună, nebună! E semn, fraţilor, că vine sfîrşitul lumii.

vede în aceşti neonazişti "bufoni siniştri" sau "ucenici dictatori"; ziarele mai importante avertizează asupra pericolului: "Şoarecii bruni sînt deja în casă" - scrie oficiosul "Izvestia". Dar lor puţin le pasă: "Sîntem acuzaţi că vrem războiul? Dar războiul a şi început!" - replică Nikolai, unul dintre "comandanţi". "Acesta este genocidul comis împotriva poporului rus. Ţara a pierdut 8 milioane de naşteri; durata vieţii a scăzut; ruşii au devenit cetăţeni de categoria a doua în toate fostele republici". Şi, bineînţeles, de vină sînt, ca întotdeauna, evreii şi... bicicliştii (citeşte, de astă dată, forţele democratice, anticomuniste şi antifasciste).

... Ne-am oprit asupra unei singure grupări: R.N.E. Dar sîntem informaţi că fenomenul neofascist, neonazist cunoaşte o recrudescenţă alarmantă. E adevărat că "Pamiat", prima dintre organizaţiile cele mai virulent antisemite, şi-a pierdut din consistenţă şi nu mai dispune decît de cîteva zeci de membri; că Vladimir Jirinovski, naţionalist delirant, este astăzi discreditat; cel puţin pe plan internaţional; pe plan intern, vom mai vedea. În schimb, doar în ultimii doi ani au apărut o duzină de alte organizaţii de acelaşi tip neofascist, totalizînd vreo 15.000 de membri. Pe lîngă R.N.E., amintim Partidul social popular (N.S.P.) al lui Iuri Beliaev, fost deputat municipal comunist; Frontul naţional bolşevic, fondat de Eduard Limonov, un scriitor care trăieşte în Franţa; două organizaţii desprinse din "Pamiat", purtînd acelaşi nume: una panslavă, condusă de Valeri Emelianov, autorul unei cărţi - notaţi bine! - "Desionizarea", finanţată de Saddam Hussein şi apărută în Franţa în 1973; a doua, condusă de doctorul Nikolai Filimonov, se consacră pregătirii unor secţii de asalt, după modelul S.S.

Curentul acesta neofascist nu are, deocamdată, amploare, aşa cum nici în Europa occidentală sau în fostele ţări comuniste nu depăşeşte faza embrionară. Dar în condiţiile instabilităţii politice şi ale vidului juridic, trăsături dominante ale eşichierului social din fosta U.R.S.S. şi fostele ei satelite, embrionul poate da naştere, dacă nu e extirpat la timp, unui flagel extrem de periculos - aşa cum a demonstrat-o cu prisosinţă istoria.

I. Fîntînaru

PRIMĂRIA
BAT-YAM

**Locuitorilor din Bat Yam
şi întregului popor evreu**

**CALDE FELICITĂRI
CU OCAZIA
CELEI DE A 46-A ANIVERSĂRI
A INDEPENDENŢEI
STATULUI ISRAEL**

YOSHUA SAGUY

Primarul oraşului Bat-Yam

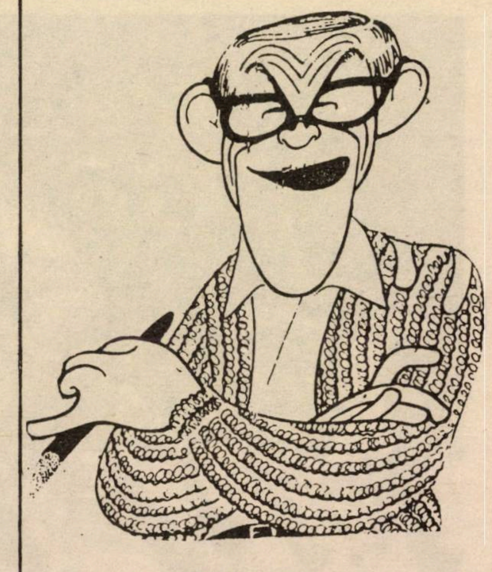

*George Burns
(văzut de Al. Hirschfeld)*

... America se pregăteşte să-l sărbătorească peste doi ani pe comicul George Burns cînd va împlini vîrsta de 100 de ani. S-au programat fetivităţi grandioase, toate biletele s-au vîndut şi nimeni nu se întreabă dacă bătrînul comic va putea face faţă obligaţiilor pe care şi le-a luat. El este într-adevăr un fenomen probabil unic: acum, la 98 de ani, el continuă să apară pe scenă cu eternul său trabuc şi debitează glume pe care i le scriu cei mai străluciţi textieri. Iată cîteva perle:

- În 1990 am semnat un contract pe cinci ani cu hotelul "Siracuza" din Las Vegas. Am vrut să-l semnez pe 10 ani, dar n-am fost sigur dacă hotelul va rezista pînă în anul 2000.

- Fumez 20 de trabuce pe zi, beau patru Martini. Mă întrebaţi ce spune medicul meu? Medicul meu e mort.

- Bob Hope la cei 93 de ani ai lui, e pe jumătate mort. De ce spun asta? Fiindcă m-a luat cu el la o reprezentaţie de streaptease numai ca să asculte muzica.

- Dimineaţa, cînd mă trezesc, eu mă spăl, mă rad şi îmi îmbrac părul pe cap.

- La vîrsta mea, a face sex e ca şi cum ai juca biliard nu cu un tac ci cu o frînghie.

- Eu nu flirtez cu femei de vîrsta mea. Nu există femei de vîrsta mea.

CARNAVAL '94

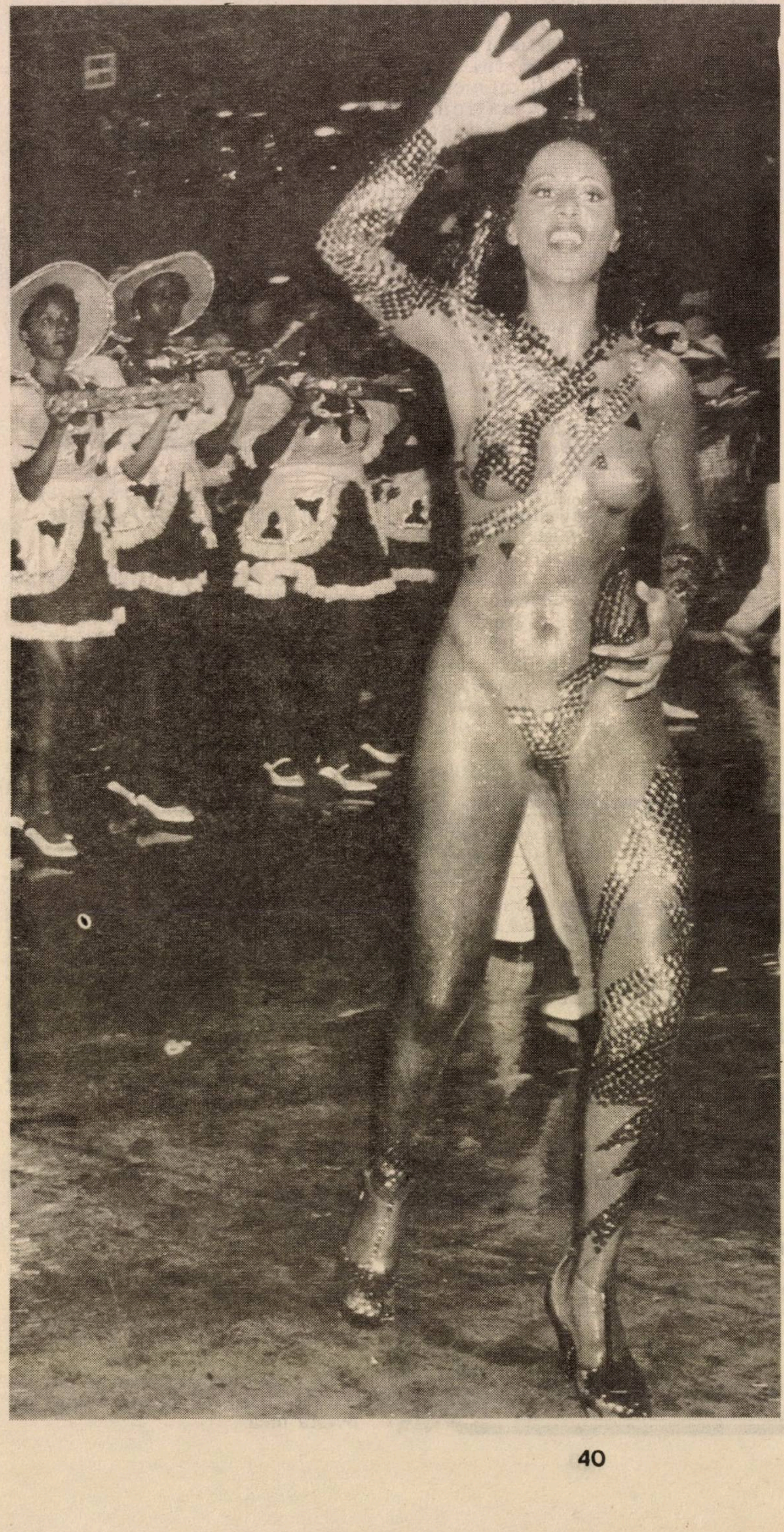

RAUL RADU
BRASILIA

Criză economică, copii maltrataţi ai străzii, Sida de proporţii, gaură de miliarde în fondurile asigurărilor sociale, deputaţi sub anchete judiciare, inflaţie lunară de 42%... Iată tabloul pe care presa şi televiziunea l-au înfăţişat zilnic lăsînd impresia că, în acest an, tradiţionalul carnaval îşi va pierde strălucirea.

Dar nimic din toate acestea nu s-a întîmplat.

RIO DE JANEIRO - Defilarea şcolilor de samba (ai căror patroni, de fapt celebri organizatori ai jocurilor de noroc ilegale şi ai traficului de droguri, au urmărit-o, la televizor, din celulele în care îşi aşteaptă judecata) nu şi-a pierdut cu nimic din strălucire, din lux şi exuberanţă.

SALVADOR - Au fost trei zile de adevărată nebunie colectivă în care sute de mii de oameni dansau pe străzi într-un ritm fantastic. Celebra formaţie "Uludum" a făcut o amplă demonstraţie de dansuri africane revigorînd tradiţiile continentului de origine.

RECIFE - Oraşul din Nord, denumit Veneţia braziliană, a uitat seceta - subiectul lamentărilor zilnice din ultima vreme - preferînd să se distreze timp de trei zile; dansurile populare "frevo" cu umbreluţe colorate sau "marcatu" în care dansatorii evoluează sub povara unor obiecte colorate de circa 45 kilograme au fost "capul de afiş" al carnavalului... Şi totul la circa 40 grade căldură combătută cu bere (rece - vorba lui Arkadie Raikin, mare comic rus din anii 60-70), sau cu sucuri de fructe tropicale.

Cine a asistat la această desfăşurare de energie şi entuziasm nu va putea crede că în restul anului, aceeaşi oameni protestează vehement împotriva subdezvoltării şi mizeriei în care trăiesc.

MARILE METROPOLE

Date noi, recent aduse la lumină, sînt menite să ne dea de gîndit. "Marele Sao Paolo" care înglobează oraşul şi cîteva oraşe satelit cuprinde astăzi mai mult de 16 milioane de locuitori adică o populaţie egală cu cea a

Olandei şi puţin mai mult ca cea din Chile, cu perspectiva ca în anul 2000 să atingă cifra de 20 milioane.

Venitul total al oraşului echivalează cu cel al unei ţări ca Polonia sau Irak şi reprezintă al treilea buget al Braziliei.

Declinul mortalităţii infantile (28 la mia de locuitori) a făcut să se distanţeze de cifra medie a ţării (51 la mie) ca şi de cea a Mexicului (30 la mie) fără însă se poată compara cu cea a Suediei (4 la mie). 81% dintre cetăţenii oraşului locuiesc în case din care 60% sînt proprietate personală. Dar Sao Paolo numără încă 1080 "favele" în ale căror bărăci supravieţuiesc 1,1 milion de persoane. 3,1 milioane de copii sînt înscrişi la cursurile şcolare, dar un milion de adulţi sînt analfabeţi.

Apar 178 de ziare şi reviste, funcţionează 142 cinematografe, 86 de teatre, 88 muzee şi centre culturale iar 91% din apartamente - inclusiv bărăcile din "favele" - au televizoare. Toate acestea sînt însă compensate de imaginea cutremurătoare a copiilor vagabonzi, a cerşetorilor, de valul de furturi de maşini şi de numeroasele crime. Problemele de salubritate, inclusiv cea a colectării gunoaielor, absorbţia imigranţilor din zonele aride şi de conflict din interiorul ţării, aprovizionarea cu apă potabilă şi energie electrică - dau mult de furcă edililor metropolei care, nu peste mult timp, va fi a treia din lume, după New York şi Ciudad de Mexico.

Vor fi, oare, aceşti oameni, capabili să rezolve toate problemele oraşului ce dispune de imense posibilităţi economice şi culturale, dar care poartă cu sine seminţele revoltei împotriva marilor insatisfacţii ale locuitorilor săi? Numai viitorul ne va da răspunsul.

Margareta Niculescu

"FRANCESA" VINE SĂ CREEZE UN CENTRU ÎN BRASIL

Cu acest titlu, întins pe o pagină întreagă de ziar, importantul cotidian "Folha de Sao Paolo" anunţă că preşedinta "Institutului Internaţional de Marionete" cu sediul în Franţa, Margareta Niculescu, căreia i se spune "francesa" a vizitat Rio şi Sao Paolo pentru a pune premizele organizării celui de al 10-lea Festival Mondial al Teatrelor de Marionete.

Primită cu onoruri oficiale, cunoscuta noastră compatrioată, iniţiatoarea şi animatoarea teatrului de păpuşi "Ţăndărică" din Bucureşti pînă la plecarea ei în Franţa, a stabilit contacte de perspectivă. A fost o regăsire care ne-a bucurat pe noi cei originari din România, încă un succes internaţional pentru cineva care ar fi putut să dea strălucire, în continuare, ţării natale.

Cu ocazia Zilei Internaţionale a Femeii am observat, nu fără plăcere, că printre activistele organizaţiei feminine Naamat au apărut cîteva figuri tinere, bine îmbrăcate şi cu vino-ncoa. Asta mă îndeamnă să propun ca, fiindcă tot şi-au ales un nume inspirat de jocul de şah, activistele din noul val să schimbe numele organizaţiei din Naamat în Naapat.

oferta specială

vacanţă în
CARPAŢII ROMÂNIEI

POIANA BRAŞOV • Hotel "Alpin..30$/zi
• Hotel "Piatra Mare", "Ciucaş", "Sport", "Poiana"..24$/zi
PREŢUL CUPRINDE: cazarea în camere duble şi 2 mese pe zi. Tarifele sînt valabile pînă la data de 15 iunie 1994.

SINAIA
• Hotel "Palas" ..33$/zi
• Hotel "Caraiman"..26$/zi
• Hotel "Sinaia" ..20$/zi
PREŢUL CUPRINDE: cazarea în camere duble şi mic dejun. tarifele sînt valabile pînă la 30 septembrie 1994

PREDEAL • Hotel "Orizont" ..33$/zi
Preţul este valabil pînă la data de 30 iunie 1994.

• DISTRACŢII • AMUZAMENTE • EXCURSII •

MINIMUM NU UITA

"BOMBA" ILENEI VRANCEA

Da, este o "bombă" care a explodat nu de mult în lumea istoricilor israelieni care se îndeletnicesc cu studierea Holocaustului românesc.

Autoarea (era să spunem aruncătoarea ei) este dr. Ileana Vrancea, istoric literar (şi nu numai literar), cercetătoare la Universitatea din Ierusalim. Ea a publicat în revista românească din USA, "Agora" (care, în paranteză fie spus, şi-a încheiat de curînd şi din păcate activitatea) un studiu "tare", aproape violent, despre rolul unor istorici... israelieni la falsificarea ideilor despre rolul regimului Antonescu în exterminarea unei părţi importante a evreimii româneşti în anii celui de-al doilea război mondial.

Publicăm, aici, extrase din acest studiu viu discutat (şi, evident, discutabil); precizăm, dacă mai era necesar că îi invităm pe istoricii atacaţi (pe care îi cunoaştem, îi stimăm şi îi respectăm) să-şi exprime, sub semnul polemicii fireşti, punctul de vedere în legătură cu "acuz"-ul Ilenei Vrancea.

Tema centrală a obiecţiilor formulate de cercetători israelieni faţă de manifestările antisemite din România (apărute "ca urmare a democraţiei"—scriu unii), este "campania de reabilitare a Mareşalului Antonescu, a Gărzii de Fier" şi de "negare a capitolului românesc al Holocaustului". Reproşurile sînt adresate, în genere, "intelectualilor români din ultimele decenii", acuzaţi de "amnezie" faţă de tema Holocaustului: "Capitolul românesc al Holocaustului este o temă aproape inexistentă în scrisul intelectualilor români din ultimele decenii"—constată dr. Leon Volovici, pledînd pentru "recuperarea memoriei": "Gîndirea românească a evitat problema responsabilităţii României pentru deportarea şi uciderea populaţiei evreieşti din regiunile aflate sub control românesc în timpul războiului." "Istoricii români au evitat studiul adevăratei istorii a evreimii române" şi "neagă direct sau indirect holocaustul pe teritoriul românesc în timpul regimului Antonescu, refuză cu încăpăţînare chiar şi întrebuinţarea acestui termen", observă dr. Jean Ancel. "Ion Antonescu deţine partea leului în răspunderea pentru masacrarea în masă a populaţiei evreieşti din Transnistria", şi totuşi, scrieri apologetice publicate de emigranţi români şi de presa naţionalistă de azi îl prezintă drept 'salvatorul evreilor' şi îi justifică barbarul comportament"—concretizează dr. Leon Volovici. Istoricilor români li se mai reproşează că nu au studiat şi nu au valorificat contribuţia adusă la cunoaşterea capitolului românesc al Holocaustului de seria mimeografiată a documentelor selectate şi prefaţate de dr. Jean Ancel în 1986-87. Nu discutăm aici conţinutul şi criteriile acestei selecţii, care, din păcate, nu a beneficiat încă de o analiză a specialiştilor. Ne oprim însă asupra studiului introductiv, din care cităm, în continuarea celor de mai sus, obiecţiile la adresa omisiunilor grave practicate de istorici ai Institutului de istorie de pe lîngă CC al PCR în prezentarea idealizantă a politicii regimului Antonescu faţă de evrei: "Nu există nimic adevărat în aserţiunea potrivit căreia 'regimul Antonescu excludea genocidul şi se mărginea la un antisemitism ponderat': regimul Antonescu avea propriile planuri de genocid şi avea lagărele din Transnistria în vederea exterminării". Nu este adevărată nici prezentarea României anilor 1940-1944 drept

Cine a oferit (pe tavă!) argumente celor ce neagă Holocaustul din România?

Istoricii de la... Yad Vashem!

MINIMUM NU UITA

"'unica ţară aliată cu Hitler unde soluţia finală nu a fost aplicată", "o oază de supravieţuire pentru populaţia evreiască". Autorii ignoră în mod deliberat ... numărul morţilor care se ridică la 150.000 [Basarabia şi Bucovina], şi uită de asemenea Bulgaria, unde evreii au fost în întregime salvaţi."

Obiecţiile aduse falsurilor cultivate de istoriografia de partid, dar şi reproşurile adresate în genere "gîndirii româneşti", "intelectualilor români", "istoricilor români" aflaţi în România sub cenzura acelei istoriografii de partid, şi învinuiţi de a fi "evitat timp de decenii" să publice "adevărul despre Holocaust" omit un singur lucru: Că acele aserţiuni "în care nu există nimic adevărat"—nici "cifra morţilor", nici "excluderea planurilor şi actelor de genocid" din politica antonesciană, au fost oferite tiparului, spre folosul istoriografiei de partid şi spre dezinformarea "gîndirii româneşti", chiar de către cercetătorii care reproşează "intelectualilor români" de a fi evitat adevărul. În texte prezentate sub egida celui mai credibil garant al vigilenţei împotriva antisemitismului, se află şi "oaza" şi "antisemitismul ponderat" şi "ne-rasismul" regimului Antonescu.

Contribuţia de pionierat la acreditarea, în cadrul organizat, ca să spunem aşa, a informaţiei mistificatoare asupra politicii faţă de evrei a regimului Antonescu au oferit-o comunicările delegaţilor Institutului Yad Vaşem (prof. univ. Israel Gutman, dr. Jean Ancel, prof. Efraim Ofir—în 1984, dr. Leon Volovici în 1986 ş.a.) la simpozioanele de istorie româno-israeliene organizate la Bucureşti şi la Ierusalim, în cadrul acordului de colaborare cu Institutul de istorie de pe lîngă CC al PCR.

Dr. Jean Ancel a explicat istoricilor români că Mareşalul Antonescu era caracterizat "prin concepţiile antisemite tradiţionale, care vedeau în evreu în primul rînd o primejdie economică ce trebuie înlăturată treptat, pentru a face loc elementului românesc. Lipseau însă din bagajul său intelectual concepţiile rasiste germane". Ideea este repetată cu insistenţă. Antisemitismului "tradiţional" practicat de Antonescu "îi erau străine concepţiile rasiste germane care considerau pe evrei ca 'suboameni' ce urmau să fie exterminaţi", el a guvernat "fără a avea o organizaţie care să-şi fi fixat ca scop exterminarea poporului evreu, bazîndu-se pe ideea că ar fi o rasă inferioară, periculoasă..." (dr. Jean Ancel, *loc.cit.,* p. 88, col. II, al. 3; p. 90, co. II, al. 2).

Dr. Itzhak Arad, directorul Institutului Yad Vashem declară net şi categoric: "În România Holocaustul nu a avut loc... România a fost o oază pentru evrei".

"Refuzul energic şi constant al României de a-şi preda evreii naziştilor"—scrie prof. Gutman, constituie "în mod decisiv rezultatul deosebirilor de poziţii şi concepţii care existau între Germania nazistă şi România în privinţa evreilor. Antonescu declarase deseori că este antisemit ... dar pe fond naţional sau religios şi nu rasist, sau în urma unor concepţii de bază rasiste. În cele din urmă, nici acest regim n-a fost dispus, chiar sub dictatura lui Antonescu să participe la metoda asasinărilor prevăzute în 'soluţia finală'". (*loc. cit.,* p. 88, col. I, al. 2).

"Germania nazistă s-a înşelat crezînd că antisemitismul român este identic cu cel german"—concluzionează dr. Jean Ancel. "Antisemitismul român se baza pe considerente de ordin economic, religios, cultural, însă îi erau străine noţiunile rasiste germane, care ..." etc. etc. (*loc.cit.,* p. 90, col. II, al. 2).

Aceste modele au fost oferite "gîndirii româneşti", "intelectualililor din România", înainte de apariţia volumelor apologetice consacrate Mareşalului Antonescu de I.C. Drăgan.

MINIMUM NU UITA

În această contribuţie la educarea istoricilor români pentru înţelegerea trecutului, delegaţii Institutului Yad Vaşem au fost precedaţi în 1982 de directorul Institutului Yad Vaşem, dr. Yţhak Arad, căruia reprezentanţii Institutului de istorie de pe îngă CC al PCR i făcut cinstea să-l citeze ca înainte-mergător al tezei susţinute de istoriografia ceauşistă: "'În România, holocaustul nu a avut loc, deoarece cu foarte puţine şi nesemnificative excepţii, călăii cu zvastică s-au lovit de refuz în tentativele lor de a recruta complicităţi, cu caracter particular sau oficial, pentru a organiza deportări sau alte acţiuni de genocid.'" Această afirmaţie ... vine să confirme aprecierea dlui. Yţhak Arad, care spunea, cu prilejul vizitei făcute anul trecut [1982] institutului nostru, că România a fost un teritoriu de salvgardare a populaţiei evreieşti, o adevărată oază pentru evrei în raport cu situaţia care domnea în alte ţări." Enunţarea solemnă a acestei poziţii comune în negarea oricăror acţiuni de genocid antisemit în timpul regimului Antonescu a avut loc chiar la Ierusalim, în încinta Institutului Yad Vaşem, şi a fost expusă în referatul susţinut de reprezentanţii Institutului de istorie de pe lîngă CC al PCR, dnii. Gheorghe Zaharia şi Nicolae Copoiu, în cadrul "primului simpozion ştiinţific israelo-român" din 1983.

A urmat la rînd valorificarea celorlalte falsuri prin omisiune oferite în 1984 la Bucureşti, în cadrul celui de "al doilea simpozion ştiinţific", de către delegaţii Institutului Yad Vaşem menţionaţi mai sus. Începînd cu volumul editat de dl. I.C. Drăgan în 1986 şi sfîrşind cu articolele din *Azi* şi din *Democraţia,* numele profesorului Gutman şi doctorului Ancel, şi nicidecum numele dlui. C.V. Tudor, este oferit cititorului român pentru impunerea sensului unic al amneziei selective. I.C. Drăgan elogiază "felul cum Israel Gutman, directorul ştiinţific al Institutului Yad Vaşem din Ierusalem, a vorbit despre "'refuzul energic şi constant al României de a-i preda pe evrei naziştilor'". Citatul este oferit de dl. Drăgan drept dovadă că numai de naziştii germani aveau a se teme evreii, deoarece în România, evreii nu numai că n-au fost supuşi la deportări şi exterminări, ci, dimpotrivă, au fost "puşi la adăpost de Mareşalul Antonescu ... iar în zona operaţiilor militare au fost retraşi şi adăpostiţi în tabere".

Textul profesorului Gutman este oferit în ziarul *Azi* în 1991, împotriva acelor "zeloşi mult prea înfocaţi ai "'semitismului'" prin care "s-a încercat să se acrediteze" că ar fi existat "însemne ale unui antisemitism românesc. Aşa ceva nu există. Izvoarele istorice nu probează". Chiar dacă "în anii 1940-1944 au apărut manifestări de factură antisemită, ele însele [sînt] expresia unor situaţii economice sociale concrete, asupra cărora nu putem zăbovi acum şi aici"; aceea era "o epocă în care evreii din aproape toată Europa au trăit vremuri de restrişte, cum vremuri tot atît de grele au cunoscut, într-un fel sau altul, toate popoarele bătrînului continent... Este aceasta o situaţie istorică concretă, care-l îndreptăţea, spre pildă, cu cîţiva ani în urmă, pe dr. Israel Gutman, atunci director ştiinţific al Institutului Yad Vaşem din Ierusalim, să spună şi să scrie..." şi urmează acelaşi memorabil citat.

Nu se poate spune că profesorul Gutman şi cercetătorii-delegaţi ai d-sale nu se află între prieteni de idei, şi că acordul de colaborare al Institutului Yad Vaşem cu Institutul de istorie de pe lîngă CC al PCR nu a dat roade durabile.

Sensul unic al amneziei selective, profilat pe exonerarea dictatorilor angajaţi în acţiuni de genocid, mistifică nu numai datele

Regretatul istoric dr. Theodor Lavi s-ar răsuci în mormînt dacă ar şti cum a fost folosit un cuvînt - un singur cuvînt! - din caracterizarea dată de el regimului antonescian.

istoriei, ci şi lucrările unor istorici care nu se încadrează în schema necesară. La falsul prin omisiune se adaugă atunci falsificarea de text pur şi simplu. Astfel, dr. Leon Volovici, care în 1990 reproşează "gîndirii româneşti" şi "intelectualilor români din ultimele decenii, amnezia faţă de comportamentul barbar al lui Antonescu", şi faţă de "partea leului" pe care acesta o deţine în răspunderea pentru masacrarea evreilor, îl prezenta pe Antonescu în 1986 istoricilor români, sosiţi la cel de "al IV-lea simpozion româno-israelian", drept un antisemit *ponderat,* al cărui păcat capital era că *vorbea* despre primejdia iudeo-bolşevică: "Antonescu, el însuşi un adept al unui antisemitism 'ponderat', ne-rasist în esenţă, prelua sloganurile Gărzii de Fier, cînd vorbea despre 'primejdia iudeo-bolşevică'". Ca dovadă că la atît se reducea antisemitismul de vorbe al lui Antonescu, comunicarea ne trimite nu la Deciziile Mareşalului, prin care vorbirea lui era ceva mai clar concretizată şi pusă în practică, ci la impresiile lui Brătescu-Voineşti; şi pentru a-şi întări afirmaţia şi prin apelul la surse israeliene, nu numai la Brătescu-Voineşti, dr. Volovici atribuie caracterizarea lui Antonescu drept "adept al unui antisemitism ponderat şi ne-rasist în esenţă", prestigiosului istoric israelian Th. Lavi (decedat în 1983). Cercetînd sursa indicată pentru a găsi o astfel de caracterizare sub semnătura lui Lavi, citim: "Mareşalul Ion Antonescu, dictatorul care şi-a asumat prerogativele regale ... [a] venit la putere ca aliat şi protector al Gărzii de Fier... După înlăturarea Gărzii de Fier, Ion Antonescu vine cu o serie de legi şi măsuri antisemite, spre a dovedi protectorilor săi nazişti, că el se deosebeşte de foştii săi colaboratori, numai ca metodă, dar nu ca program. La începutul războiului contra Rusiei, el a justificat măcelărirea evreilor din Basarabia şi Bucovina... [a dat] un îndemn de continuare a atrocităţilor ... urmate apoi de deportările supravieţuitorilor din aceste regiuni în Transnistria... Primul istoric al epocii holocaustului de sub regimul Antonescu, constată că în teritoriile de sub stăpînirea acestuia, deci fără Transilvania de Nord, a fost asasinată 43% din populaţia evreiască, dar jumătate din victime a căzut în iunie-septembrie 1941, deci în primele trei luni ale războiului, restul găsindu-şi sfîrşitul în Transnistria. (M. Carp, *Cartea Neagră,* I, Bucureşti, 1946, p. 20)... La sfîrşitul anului 1942 şi începutul lui 1943 au fost iniţiate primele tatonări de pace ale lui Mihai Antonescu, cu ştirea lui Ion Antonescu. În aceeaşi perioadă apare programul de emigrare, spre a înlocui 'soluţia finală' a naziştilor... Ca să încheiem, se poate spune că în ce priveşte atitudinea regimului Antonescu faţă de evrei, ea este caracterizată prin tendinţa de a se elibera la un moment dat de influenţa nazismului, păstrînd însă, în acelaşi timp, o orientare antisemită ponderată". ("Aspecte paradoxale ale salvării unei părţi a evreilor din România", în *Toladot,* 2/1972, pp. 3, 5, 6-7).

„Există la noi o adevărată fabrică de atestate de ne-extremism, de ne-rasism, de delicateţe. Da. De delicateţe."

După cum se vede, din întreaga prezentare a fost extras între ghilimele doar cuvîntul "ponderată", rupt de momentul cronologic la care este exclusiv raportat—manipulare suficientă pentru a atribui textului lui Lavi generalizarea idealizantă dorită.

Anexarea, săvîrşită sub egida "părţii israeliene", a fost preluată de "partea română", care şi-a putut consolida astfel ubicua invocare a dlor. Gutman şi Ancel, cu citatul falsificat de comunicarea de la Yad Vaşem, şi tabuizat şi astăzi de *Curierul Românesc,* drept un adevăr larg recunoscut, care nici nu mai are nevoie de menţionarea sursei

MINIMUM NU UITA

"Majoritatea istoricilor israelieni apreciază regimul Antonescu ca avînd 'o orientare antisemită ponderată'".

Pe acest citat fabricat îşi sprijină *Curierul Românesc* o apologie a politicii Mareşalului Antonescu faţă de evrei, redusă la "o serie de măsuri restrictive". Un cititor american, neimpresionat de invocarea "majorităţii istoricilor israelieni", trimite o scrisoare de protest faţă de "bagatelizarea rasismului lui Ion Antonescu" în coloanele ziarului: "a ignora masacrele în masă şi exterminarea a zeci de mii de evrei în lagărele din Transnistria ... înseamnă o grosolană falsificare a adevărului istoric şi o batjocorire a memoriei victimelor". Replica publicată de *Curierul Românesc* pune lucrurile la punct ("Nu există nici o dovadă a implicării structurilor de stat româneşti în evenimentele de care amintiţi în scrisoarea Dvs."), şi repetă în concluzie, acelaşi citat fabricat atribuit lui Lavi, invocînd de data aceasta numele prestigiosului istoric, împreună cu trimiterea la revista *Toladot*. Am văzut ce scrie Lavi în revista *Toladot.*

Beneficiem de produsele unei adevărate fabrici de atestate de ne-extremism, de ne-rasism, de tradiţionalism, de reformism moral, de delicateţe şi de reacţie perfect legitimă a unui antisemitism "defensiv". Înţelegem, în sfîrşit, că antisemitismul antonescian, care "se baza pe considerente de ordin economic, religios, cultural"—aşa cum explica dr. Ancel încă din 1984, cît şi antisemitismul codrenist care "integra problema evreiască în mişcarea de reformare morală a societăţii româneşti"—aşa cum explică dr. Volovici în 1991, nu au atentat la viaţa evreilor şi că dl. I.C. Drăgan are perfectă dreptate: evreii sînt nişte mincinoşi, "un neam răzbunător şi rău", care nu ştie să-şi arate "mulţumirea şi recunoştinţa" faţă de cei care l-au "pus la adăpost". Noroc că minciuna lor "nu a fost împărtăşită de toţi cezarii mozaici", şi astfel onoarea lor a fost salvată de către "cei care cunosc adevărul". Dl. prof. Gutman şi dl. dr. Ancel nu sînt elogiaţi degeaba.

●

"TRAGEDIA MEFKURE"

Această carte, (192 pagini) apărută recent în limba română şi premiată de fundaţia Ianculovici, comportă relatarea şi analiza completă a împrejurărilor şi a responsabilităţilor crimei contra umanităţii care a costat viaţa a peste 300 olimi plecaţi din România în august 1944, printre care şi sora autorului, Sofia (Fica) Finkelstein.

Combătînd teza mincinoasă a revizioniştilor istoriei, TRAGEDIA MEFKURE stabileşte, cu ajutorul multor documente, responsabilitatea germană a masacrului.

Această carte se poate comanda (60 şekeli, cuprinzînd şi costul expedierii poştale) la Sinagoga Iacob Iosef-Rabbi Z. GUTMAN, 12 rehov Pekiin, TEL AVIV.

●

nou

ÎN CENTRUL RAMAT GAN

CASA DE PĂRINŢI
"ADEI AD"

Ramat Gan - str. Hibat Zion 20
tel. 03-6196121 - 6197196

Primeşte: INDEPENDENŢI, SLĂBIŢI ÎN PUTERI şi PERSOANE INAPTE A SE SERVI SINGURE

CONSTRUCŢIE NOUĂ, MODERNĂ
(lîngă teatrul Beit Imanuel)

- SUPRAVEGHERE MEDICALĂ PERMANENTĂ
- ALIMENTAŢIE COMPLETĂ
- ÎNGRIJIRE ATENTĂ, PERSONALĂ
- ACTIVITĂŢI COLECTIVE

CINE-I CE ÎN ISRAEL?

La întrebarea de mai sus răspunde dl. Itzhak Ben (Benditer), editorul unui "Who's Who" israelian care a împlinit, recent, 70 de ani de existenţă.

- *Ce este un "Who's Who", domnule Benditer?*

- Este lexiconul personalităţilor unei ţări sau ale lumii întregi dacă mă refer la "Who's Who in the World" editat în SUA. El a apărut pentru prima oară în America şi are o tradiţie de peste 200 de ani. Totuşi cel mai vechi "Who's Who" din lume este Biblia.

- *Dar în Israelul modern?*

- De la "Palestina Personalia" care se publica aici în timpul mandatului britanic, editată fiind de Peretz Confeld şi pînă astăzi există o continuitate pe care nimic nu a putut-o întrerupe. Am preluat editura, în urmă cu 24 de ani, de la Idov Cohen; în acest timp am publicat 17 ediţii: 8 în ivrit (Mi Vemi) şi 9 în engleză. Este singurul "Who's Who" din Orientul Mijlociu. În călătoriile mele l-am întîlnit, cu bucurie, în marile biblioteci ale lumii, ca de pildă în Biblioteca Congresului USA şi în Biblioteca Regală din Copenhaga.

- *Ediţia engleză se deosebeşte de cea în ivrit?*

- Da, prin faptul că include personalităţi evreieşti din lumea întreagă pe cînd cea în ivrit este "locală", dar cuprinde minimum 2000 de personalităţi şi cam 500 de monografii de instituţii de toate genurile.

- *Pe ce criterii sînt alese personalităţile care figurează în lexicon?*

- Criteriul esenţial pe baza căruia se orientează consiliul nostru redacţional este valoarea profesională. Nu ne influenţează politica, dar nu ignorăm personalităţile de excepţie ale acesteia. Intervine, fireşte, şi opţiunea celor cărora le trimitem chestionarele; unele persoane nu acceptă să fie incluse în "Who's Who". Aşa se explică unele absenţe pentru care primim nu puţine proteste de la cititori.

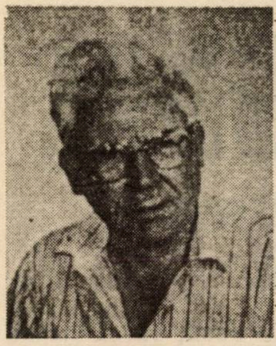

Itzhak Ben (Benditer)

- *E posibil ca selecţia dvs. să fie totuşi atinsă de subiectivism?*

- Încercăm să evităm acest lucru. În general nu s-au comis erori de selecţie, dar necazurile survin cînd te aştepţi mai puţin. De curînd ne-a telefonat soţia primarului unui mare oraş impunîndu-ne alternativa următoare: sau eliminăm din lexicon numele altui primar (tot al unui mare oraş) sau cel al soţului ei nu va putea apare. Cum sîntem imuni la şantaje am refuzat oferta. Sînt şi cazuri mai puţin grave; nu ştiam, de pildă, că Şoşana Damari are încă atît de mulţi fani care ne cer, de la o ediţie la alta, să-i adăugăm alte date privindu-i cariera. O facem cu plăcere; sperăm s-o păstrăm pe Şoşana în lexicon pînă la 120 de ani...

- *Cum este reprezentată aliaua română în aceste pagini?*

- Iată doar cîteva dintre personalităţile despre care se poate afla totul din ediţia engleză 1993, cea în ivrit fiind acum sub tipar: Idov Cohen, Itzhak Artzi, Micha Harish, Itzhak Ben Aron, Teodor Bokel, Adi Carmi, David Katz, Sergiu Natra, Sonia Natra, rabin dr. Alexandru Şafran, rabin dr. Mozes Rozen.

- *Cum se difuzează cărţile?*

- În prezent ele sînt achiziţionate în 50 de ţări, în principal de către Academii, Universităţi, Biblioteci. În estul Europei am avut clienţi şi înainte de liberalizarea ţărilor respective, chiar şi din URSS de unde comenzile veneau prin intermediul unei firme din Cipru. Celelalte ţări, printre care şi România, le procură din Elveţia unde avem un difuzor.

- *În afara protestelor primiţi şi ecouri favorabile?*

- În presa evreiască (şi nu numai în cea evreiască) din USA, Canada, Franţa, Anglia, Elveţia cărţile noastre au fost comentate în termeni elogioşi. Iată, aici, fragmente din zeci de publicaţii... Cît despre protestele la care ai revenit, multe se datorează şi celebrului proverb cunoscut în lumea editorilor şi a gazetarilor: "Viaţa şi moartea sînt în mîna tipografului". Erorile de tipar, în special consemnarea greşită a morţii cuiva la sfîrşitul articolului dedicat altcuiva (să precizez că scriem numai despre personalităţi în viaţă iar dacă pe parcursul editării survine un deces îl consemnăm la finele articolului) sînt cele mai multe din sursele protestelor.

- *Cine-i ce Itzhak Ben (Benditer)?*

- E un evreu din Iaşi, fost în conducerea lui Haşomer Hatzair din România pînă în 1947 cînd am făcut alia scăpînd în ultima clipă de închisorile comuniste... Am făcut parte din kibuţul Şamir, am participat la războaie, am fost profesor, am colaborat direct cu Moşe Shne (fruntaş al Partidului comunist israelian), am fost în corpul didactic al şcolii tehnice din Holon care trebuia să devină Tehnionul Universităţii din Tel Aviv, dar n-a fost să fie. M-am consacrat acestei edituri pe care toamna trecută am reprezentat-o la Tîrgul Internaţional de carte de la Frankfurt. Nimeni nu sponsorizează editura; trăim exclusiv datorită cititorilor. Cărţile sînt cumpărate de instituţiile la care m-am referit mai înainte, de personalităţile incluse, dar şi de numeroase alte persoane interesate; în ediţia ivrit care va apare peste cîteva luni am introdus o inovaţie: fiecare articol e însoţit de o fotografie.

- *Vă gîndiţi la viitor?*

- Am doi copii: ei s-au consacrat unor profesii tehnice, au treburile lor... Dar pînă la bătrîneţe mai e destul timp pentru încă multe ediţii...

C.I.

DICTIONAR NECONVENTIONAL

AL. MIRODAN

AL SCRIITORILOR EVREI DE LIMBĂ ROMÂNĂ

Editori

(urmare din numărul trecut)

Un tip de jucător gata oricînd să mizeze pe vedetă a fost şi S. Ciornei proprietarul editurii Naţionala Ciornei. Felix Aderca aminteşte undeva de "îndrăznelile lui Ciornei". Omul credea, ca un patron de club fotbalistic, în marile nume făcîndu-le oferte tentante, cu greu de refuzat, pentru a-şi părăsi echipa şi a veni să joace sub tricourile lui.

"Mă duc - scrie Liviu Rebreanu în "Jurnalul" său (p.46,47) într-o însemnare din 9 octombrie 1928 - la Pancu, "Cultura Naţională" (pt. editura "Cultura Naţională", vezi Blank Aristide, Dicţionarul, vol. I). Conversaţie mai interesantă. După chestia antologiei şi istoriei literaturii:

- E adevărat că ai dat o carte la Ciornei?

- Nu.

- Fiindcă ar fi fost într-adevăr îngrozitor să pleci de la "Cartea Românească" şi nici barem să nu stai de vorbă cu noi.

Îi spun că a insistat într-adevăr mult Ciornei, oferindu-mi lucruri fabuloase.

- Cît? 300.000?

- Mai mult. Ce să mai vorbim. Dar eu sînt hotărît să dau o carte la dumneavoastră, numai cu condiţia să-mi faceţi casă.

- Îţi facem. Eu am şi terenurile şi societatea de construcţii, încît cădem repede de acord.

- Dar numai atunci cînd veţi avea organizată o desfacere într-adevăr bună, ca să nu-mi ţineţi cartea în pod.

- Da. Şi sper că în curînd voi avea acea organizaţie. Îţi mărturisesc că tocmai din pricina aceasta n-am insistat îndeajuns să ne dai nouă cartea d-tale, căci n-aş fi vrut să-ţi cauzăm prejudicii printr-o desfacere defectuoasă. Dar acuma am luat toate chioşcurile de ziare şi cărţi din gările vechiului regat, unde sper că în curînd vom face treabă bună. Atunci te voi pisa îngrozitor şi nu vei scăpa pînă nu-mi vei da cartea.

- Dacă-mi faci casa, sînt gata!

- Dacă e numai atîta, atunci ne-am înţeles".

În realitate, nu s-a ajuns la nici o înţelegere între adversarul lui Ciornei şi Liviu Rebreanu. Dintr-o notă a lui Nicolae Gheran, îngrijitorul "Jurnalului" aflăm că nici Ciornei care oferise "lucruri fabuloase", şi nici Pancu (omul lui Blank, totuşi) nu au reuşit să obţină "transferul" editorial al autorului lui "Ion". Acesta va rămîne fidel, un timp, editurii "Cartea Românească", firmă solidă, pînă în 1932 cînd trece cu noul său roman "Răscoala" la "Adevărul", condus de Pauker.

Se pare că oamenii de la "Adevărul" (editură făcînd parte din "trustul" de pe Sărindar "Dimineaţa" şi "Adevărul") aruncau în bătălie nu numai fonduri importante ci şi un stil mai elegant în dialogul cu marile talente. O mărturie în acest sens ne-a rămas de la Panait Istrati. Primele cărţi ale acestuia, în româneşte, au fost scoase la lumină de Iacob Rosenthal, unul din "cei mari" de la "Adevărul", în editura sa, "Renaşterea". Istrati nu a fost insensibil la riscurile asumate de Rosenthal, oferindu-i amiciţia sa.

"Un fapt inedit - scrie Francisc Haber în "Revista cultului mozaic" din Bucureşti - menit să ilustreze această prietenie, este cel descoperit de mine, o dedicaţie cu autograful lui P. Istrati pentru I. Rosenthal, scrisă pe prima pagină a lucrării lui P. Istrati "Moş Anghel", publicată în editura "Renaşterea", în 1925:

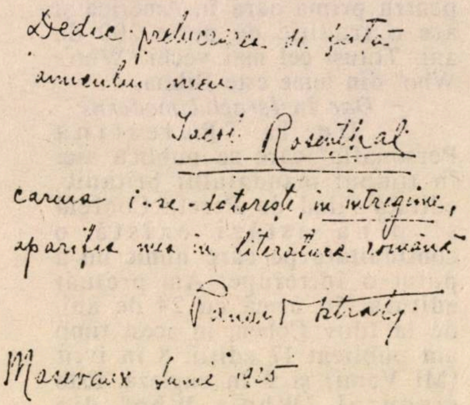

Dedic prelucrarea de faţă
amicului meu.
Iacob Rosenthal
căruia i-se datorește, în întregime,
apariția mea în literatura română
Panait Istrati
Masevaux Iunie 1925

Dedic prelucrarea de faţă amicului meu Iacob Rosenthal, căruia i se datoreşte în întregime apariţia mea în literatura română, Panait Istrati, Masevaux, 1925.

Şi, parcă spre a întări cele gîndite, mîna-i a subliniat numele lui Iacob Rosenthal şi cuvintele "în întregime", tocmai pentru a nu lăsa loc la dubii.

Panait Istrati a dorit să fie sigur că posteritatea reţine acest fapt.

Lucrarea "Moş Anghel", de Panait Istrati, pe care am donat-o Muzeului de istorie a comunităţilor evreieşti din România, poate fi consultată de doritori la muzeu".

Femei celebre

Adrian Zahareanu este unul dintre puţinii condeieri din Israel, alături de Marius Mircu, care au mai "apucat" epoca de efervescenţă editorială dinainte de război, trăind-o dinăuntru (in, nu out) şi păstrînd amintiri:

"Fiu de librar - scrie el - am cunoscut numeroşi editori evrei. Totodată am avut prilejul să citesc zeci de cărţi, unele utile, dar şi unele mai puţin utile. Citeam mult, foarte mult, tot ce îmi cădea în mînă. Într-o zi, surprins de tata, "cultivîndu-mă" cu un volumaş din "Colecţia celor 15 lei", editat de Ig. Hertz, îmi atrase atenţia: "Un om poate citi într-o viaţă, aproximativ trei mii de cărţi. Nu crezi că-i o greşeală să-ţi pierzi timpul cu o carte de la care nu te alegi cu nimic?".

În editura Ig. Hertz, din Bucureşti, calea Victoriei 1, în afara acestei colecţii, apăruse ceva mai tîrziu şi colecţia "Femei celebre", unde recomandat de vecinul şi regretatul meu amic, gazetarul Willy Firoiu, am colaborat cu cîteva istorioare pasionante din viaţa marelor curtezane. Dar, la un moment dat, nu mai descoperisem nici o "contesă" care să fi putut face faţă cu brio acestei colecţii. Cum aflasem că şi Willy, în ultima vreme, epuizînd stocul de "prinţese", scrisese povestiri despre noi "marchize" şi noi "baronese" totalmente inventate, l-am imitat şi eu, întocmind pentru Ig. Hertz, cîteva romane "originale" despre femei imaginare, iubite cu pasiune de bărbaţi, deasemeni imaginari.

Nu pot însă afirma că toţi editorii evrei au practicat în comerţul de cărţi, obiceiurile acceptate de Ig. Hertz. În Ţara Românească, au fost mulţi editori evrei de valoare şi aceştia au pus, de fapt, bazele tipăriturilor serioase de tot felul, contribuind la cunoaşterea, aprecierea şi dezvoltarea gustului pentru citit.

În general, au fost cîteva categorii de editori evrei: unii librari, unii tipografi şi editori propriu zişi, "făcători" de cărţi.

În Bucureşti, librarii care s-au ocupat şi cu editarea de cărţi au fost: Leon Alcalay, cu editura "Universala-Alcalay" unde s-a editat cunoscuta colecţie "Biblioteca pentru toţi". Apoi, colecţia "Dimineaţa" editată de "Adevărul", condusă de Const. Graur; Biblioteca socială "Adam", condusă de I. Ludo, "Biblioteca Lumen", Biblioteca suprarealistă "Unu" condusă de poetul Saşa Pană, librăria "Hasefer" din str. Pitagora, condusă de I. Steinberg care a editat încă în anul 1900, piesa "Manasse" a lui Ronetti Roman, librăria "Cartea de aur", condusă de H. Grosman, specializată în cărţi de medicină, librăria "Principele Mircea" din strada Doamnei, unde se editase "Moise" de Edmond Fleg, în traducerea lui Isaia Răcăciuni, "Librăria Nouă" ce a editat încă din 1918, lucrarea lui Herzl, "Ţară veche-nouă", în traducerea lui Horia Carp, librăria "Lumina Românească", condusă de I. Liveanu, din strada Sărindar, unde apăruseră romanele pe atunci în vogă "Rebecca" de Daphne du Maurier şi "Jane Eyre" de Charlotte Bronte, traduse de Paul B. Marian precum şi cartea pentru copii "Lala în vilegiatură" de A. Zahareanu, librăria "Papetăria românească", condusă de fraţii Ciobotaru specializată în cărţi pentru sate, care se vindeau la tîrguri şi bîlciuri; aici apăruseră versuri şi povestiri din Eminescu, Alecsandri şi alţi mari scriitori români, Camil Baltazar şi autorul acestor rînduri fiind redactori-făuritori ai acestei mici, dar "mari' edituri.

La Iaşi, în afară de librăria fraţilor Şaraga, despre care s-a vorbit mai înainte, pe larg, s-au editat lucrări la librăria "Viaţa Românească", de care s-a ocupat un timp Enric Furtună precum şi la librăria "Carol Göbl".

La Galaţi, librăria "Moldova" sau la Bîrlad, librăria "Progresul" au editat, de asemeni, cărţi nu rareori de valoare, editorii dorind să lanseze talente "locale".

Dar să nu uit. Tipografiile care s-au ocupat şi cu editarea de cărţi au fost la Bucureşti, "Slova" condusă de Abraham Feller şi "Româno-Unite", iar la Iaşi, "Goldner", "Dacia", şi "Tiparniţa".

Cît privesc editorii propriu zişi, să nu-i uităm pe Virgil Montaureanu cu editura "Cultura Poporului", nici pe Ocneanu cu editura "Forum" care după Alcalay-ul despre care s-a vorbit mai sus, a tipărit cunoscuta metodă de învăţat engleza a lui McCallum, în îngrijirea lui A. I. Candrea şi a subsemnatului; şi nici "Bicurim" editură condusă de fruntaşul sionist Mişu Benvenisti (fiul marelui editor), la care a lucrat un timp I. Artzi".

A.Z.

(*text scris pentru "Dicţionarul Neconvenţional", Tel Aviv, februarie 1994.*)

- continuare în nr. viitor -

E.W.T.R.
1994
ODIHNĂ • TRATAMENT
SĂNĂTATE

18 ZILE DE TRATAMENT ÎN STAŢIUNEA COVASNA
- HOTEL "BRADUL" - 630$

ACTIUNE SPECIALA

PREŢUL CUPRINDE: bilet de avion Tel Aviv - Bucureşti Tel Aviv, cazarea 18 zile în camere duble, două mese pe zi, tratamentul medical prescris şi toate transferurile.

• NOI VĂ VINDEM EXCURSIA PRIN AGENTUL DVS. DE VOIAJ • NOI VĂ ASIGURĂM SERVICIILE • NOI VĂ GARANTĂM O VACANŢĂ DEPLINĂ ÎN ROMANIA.

E.W.T.R.
România
26

TATĂ, SÎNTEM LUNATECI

IOSEF EUGEN CAMPUS

În cunoscuta editură "Emigrata", Victor Frunză, cu sediul la Aarhus (Danemarca) a apărut volumul "Tată, sîntem lunateci" al Monicăi Săvulescu-Voudouris. Autoarea trăieşte acum în Olanda, unde a emigrat în 1985, nemaiputînd îndura dictatura Ceauşeştilor. Cartea de faţă, scrisă la cîţiva ani după emigrare, este ciudată şi cutremurătoare. Document, în primul rînd. Document autobiografic. Monica Săvulescu-Voudouris şi-a petrecut copilăria într-un orăşel transilvănean, în casa celor pe care îi socotea părinţii săi adevăraţi (de fapt,tatăl ei natural, pilot, murise în război). A venit apoi la Bucureşti unde şi-a făcut studiile universitare. A scris cîteva romane, s-a zbătut de una singură să-şi crească fetiţa. Acum lucrează într-un studio internaţional şi locuieşte într-un cartier de emigranţi din Amsterdam.

Document autobiografic, deci, dar şi document despre situaţia din România: intrarea în PCR, campania anti-social-democrată necruţătoare, procese de "verificare" a membrilor de partid (tatăl ei adoptiv, om minunat şi medic binecuvîntat de cei oropsiţi, fusese social-democrat), şedinţa de excludere a lui Vasari (eminentul student în filosofie care, în jurnalul său, îndrăznise să-şi pună întrebări nepermise), sancţionarea talentatului regizor Radu, acuzat pe nedrept că Agamemnon al lui maimuţăreşte pe "tovarăşul", cenzurarea arbitrară a propriilor ei cărţi, situaţia economică dezastruoasă, lupta crîncenă pentru a te agăţa de autobuzele supraîncărcate, circulaţia oprită pentru a lăsa drum liber convoiului sfidător de automobile oficiale (în maşina din mijloc, pe o perniţă, stătea "el", conducătorul nostru suprem). Frigul de moarte din instituţii şi locuinţe ("de cîteva săptămîni, din cauza frigului, se spărseseră ţevile de la calorifere, o zgură mizerabilă cursese peste tot pe podea..."). Demolările nebuneşti menite să schimbe faţa Capitalei, arestările samavolnice, în miez de noapte sau direct de la locul de muncă şi "dispariţia" fără urmă a vinovaţilor fără vină...

Lămuritoare se dovedeşte o comparaţie cu scrierile unor autori evrei, de pildă cu recentul roman al lui Duda "Alvin şi destinul". Multe puncte comune. Evrei şi români îndură aceleaşi suferinţe. După depunerea actelor de plecare, acelaşi chin al aşteptării, aceeaşi viaţă de paria. "Ajunsesem să formăm o lume aparte: emigranţii. Aşa cum cei care trăiesc în preajma schizofrenicilor formează un grup aparte...(Totuşi, evident, şi diferenţe. Pe ea, românca, vecinii o întovărăşesc la plecare: "Cînd m-am urcat în maşina care ne ducea la aeroport, a ieşit să-mi ureze drum bun toată strada").

Şi mai presus de toate, evrei şi români de bună credinţă, ajung în cele din urmă, la o înţelegere clară a adevărului. Regizorul Radu declara: "Nu e vina lui Marx... ci a celor care cred că ei ştiu totul. Că totul poate fi împărţit. Şi că ei cunosc tainele împărţirii. Prostia de a crede că totul poate fi ştiut ne paralizează. Că totul poate fi rînduit. Că totul se poate instituţionaliza."

Ca şi Alvin, evreul comunist, comunista româncă Monica Săvulescu se trezeşte în cele din urmă, înţelege că valorile umane sînt mai presus de lozincile partidului, că ataşamentul faţă de copilul tău, soţia, prietenul tău, faţă de oamenii vii e mai presus de imperativele politice: "Şi totuşi, cît de mult ne înşelam, tată, cînd consideram politicul dimensiunea noastră majoră."

Deşi iubind profund patria şi poporul ei, - aş zice mai curînd tocmai de aceea - Monica Săvulescu izbuteşte să se ridice deasupra ideilor preconcepute şi a auto-justificărilor general acceptate. Recunoaşte, îndurerată, timorarea specifică românilor: "Noi, românii, am avut, tată, "dezgheţul" nostru. Am aşteptat întîi, cuminţei, să moară Stalin. Ţinîndu-i pe oamenii lui la putere şi pe idealiştii de toate culorile prin închisori. Apoi am mai aşteptat nişte ani, tăcuţi, să vedem ce se mai întîmplă prin lume. Timp în care, de moarte bună, a murit şi şeful paridului comunist de la noi. Plini de curiozitate, am mai aşteptat cîteva zile să i se anunţe înlocuitorul (...) Iar din primul discurs al fiului cel iubit am aflat că marele părinte, a cărui cenuşă nu se răcise încă la monumentul eroilor patriei, fusese un criminal."

Condamnă intelectualii - se condamnă pe ea însăşi - care s-au lăsat amăgiţi de aparentul "dezgheţ" din primii ani ai regimului Ceauşescu. "Şi tocmai noi, intelectualii am fost folosiţi pentru a arăta lumii faţa schimbată a României. Liberalizarea noastră a avut un singur sens: nu spre înăuntrul ţării, ci spre înafară (...) deveneam astfel inofensivi (...). Noi ştiam însă ultimile premii ale Academiei Franceze (...) Dar nu mai ştiam cît costă kilogramul de pîine la colţul străzii..."

Într-o vreme cînd mai tot ce se publică poartă subtitlul "roman", aici lipseşte, cu decenţă, "momeala". Străluceşte, singur, titlul emoţionant.

Document autobiografic. Document al situaţiei din România. Document al epocii noastre. Care, mie unui, mi se pare comparabilă cu vremea migraţiei popoarelor "barbare". Atunci se mişcau popoare întregi, cu sabia în mînă, arzînd şi ucigînd, supunînd populaţia băştinaşă şi întemeiind noi stăpîniri. Acum, se mişcă indivizi dislocaţi, spulberaţi de vîntul deznădejdii sau al revoltei, ca nişte boabe de nisip. Epoca noastră este epoca migraţiei individuale, a emigraţiei. Emigrantul a devenit azi o nouă specie umană, o nouă categorie existenţială. Un nou fel de a fi şi de a trăi.

Această nouă categorie existenţială ne-o înfăţişează lucid cartea Monicăi Săvulescu. Cu sfîşierea ei internă. Revolta împotriva situaţiei dezumanizante din ţara de baştină (în acest sens, emigrarea e un act de afirmare a demnităţii omeneşti, o revendicare a dreptului de a locui oriunde, de a deveni cetăţean al lumii). Dificultatea de a te ataşa definitiv ţării care te-a acceptat cu generozitate. Dar şi dorul nestins (de nestins), năzuinţa de a te întoarce "acasă", de a ajuta poporul necăjit din care faci parte.

Cartea de faţă este mai mult decît un roman. Un strigăt de durere, de revoltă. Vox clamantis in deserto. Nu chiar în deşert. Căci vocea, caldă, emoţionantă, ajunge la inimile noastre. E vocea unei fiice care-şi cheamă peste depărtări, tatăl iubit, confesorul şi îndrumătorul ei din totdeauna.

Chemarea aceasta revine de-alungul întregului volum, ca sunetul prelung, repetat al cornului în pădurea eminesciană.

Această latură afectivă a cărţii se împleteşte armonios cu latura opusă a dezbaterii filosofice (să nu uităm că autoarea e absolventă a Facultăţii de filosofie din Bucureşti). Ciocnirea ideilor este atît de vie, încît se transformă într-o adevărată dramă ideologică, tot atît de impresionantă ca şi drama concretă a personajelor. Totul se petrece pe fundalul acestei trăiri vii, intense, a ideilor. Paralel cu leit motivul afectiv al dialogului cu tatăl suferind de cancer, răsuna leit motivul ideic. În toate peregrinările ei concrete şi spirituale, o întovărăşesc cărţile moştenite de la tatăl natural. Iar şi iar, răscolitoare, revine întrebarea rămasă fără răspuns, din jurnalul lui Vasari, studentul talentat, mort ca un cîine din pricina comuniştilor. Iar şi iar răsună ecouri din dialogurile platoniciene.

În această sinteză a afectivităţii şi a dezbaterii filosofice constă substanţa vie a cărţii, sunetul ei specific.

Punct culminant artistic: paginile care prevestesc noaptea petrecută în dezbateri filosofice, pe malul lacului, cu ape întunecate, învăluit de mirosul ierbii proaspăt cosite.

Pe plan moral, se cuvine apreciată lecţia de adevărat patriotism şi de optimism combatant care se desprinde din această carte. Deşi tatăl o conjurase să nu se întoarcă, ea ajunge, în final, la concluzia contrară. Oricît de greu ar fi şi oricît de puţine şansele de a putea contribui efectiv la îmbunătăţirea situaţiei poporului ei oropsit, se va întoarce acasă: "Acum, cînd ştiu că exilul la tine în ţară, între patru pereţi, e mai greu decît exilul de-afară, acum, cînd am învăţat să mă simt acasă oriunde, acum cînd am înţeles că întrebarea aceea a lui Vasari e încă deschisă pe glob, (...) acum, cînd am învăţat ce înseamnă coloniile din afară şi coloniile dinăuntru (...) pot să-ţi spun, tată, că mă voi întoarce şi acolo, în ţara mea de la Gurile Dunării. Nimeni nu mă poate opri! Pînă atunci, am o singură rugăminte. Nu muri încă, tată! Aşteaptă-mă! Am trecut prin atîtea. Despre atîtea aş mai avea să-ţi vorbesc!"

6 CĂRŢI ÎN SEMIFINALA CONCURSULUI PENTRU PREMIUL ARCADIA

Aşa cum am anunţat în numărul trecut, premiul *Arcadia* se acordă după formula întrecerilor sportive - folosită şi la decernarea premiilor *Oscar* (ori la echivalentul francez al acestora, premiile *César*) - adică în mai multe faze, cu sferturi de finală, semi-finală şi finală.

În nr. 84 am publicat lista cărţilor - 12 la număr - calificate în sferturile de finală. Cărţi scrise în limba română. Cărţi scrise de autori israelieni.

În cazul cînd juriul nu va stabili un cîştigător al concursului, premiul poate fi reportat pentru anul următor.

Precizăm că I. Schechter (organizator al clubului "Arcadia") şi Virgil Duda, (laureatul de anul trecut şi membru în juriul din 1994) şi-au recuzat participarea la ediţia din acest an.

Din această listă, juriul a selecţionat 6 cărţi calificate pentru semifinală.

Iată-le (în ordinea alfabetică a autorilor):

Shaul Carmel, **Fuga din rai**, poeme, Tel Aviv.

Dr. S. Iacobson, **Caleidoscop**, Tel Aviv.

Tania Lovinescu, **Reversul unui zbor**, versuri, Tel Aviv.

Bianca Marcovici, **Casa din noi**, versuri, Haifa

Noemi Pavel, **După facerea lumii**, versuri, Rehovot.

Otto Stark, **Omar Kayyam: "Cinci sute de catrene"**, traducere din persană, Tel Aviv.

Acum juriul va trebui să aleagă din aceste şase cărţi pe cele trei finaliste.

Rezultatul - în numărul nostru viitor: 1 mai a.c.

Sub tipar

CAPUL CALENDAR
- povestiri de buzunar -
de
G. MOSARI

● Întîmplări din viaţa cotidiană povestite cu umor de un fin observator al oamenilor şi destinelor lor. ● Lumea pe care o cunoaşteţi şi lumea pe care nu o cunoaşteţi într-o singură carte. ● Întîlniri de neuitat cu personaje şi situaţii neobişnuite. ● O lectură captivantă.

În curînd

CĂMIN PENTRU OAMENI
ÎN VÎRSTĂ

- ÎNTR-O CASĂ NUMAI CU PARTER
- SUPRAVEGHERE MEDICALĂ
- VINDECARE PRIN OCUPAŢIE
- ÎNGRIJIRE CALDĂ, FAMILIALĂ, CU DRAGOSTE

TEL. 08-453892

Restaurantul
HAIM
DIZENGOFF 228
TEL. 524 49 63

UREAZĂ – CU OCAZIA SĂRBĂTORILOR ONORATEI SALE CLIENTELE
HAG PESAH SAMEAH!
CU SĂNĂTATE, PROSPERITATE ŞI MULTE BUCURII

CU
ADRIAN
PE ORICE
MERIDIAN
EXCURSII
ÎN TOATĂ
LUMEA

...PLECAREA DE LA NOUA ADRESĂ
STR. HESS NR. 4

- Un medic se află într-un garaj cu maşina lui care e în pană. De o oră mecanicul caută cauza acestei pane.

– În timpul de cînd dumneata te tot uiţi la maşină, eu dădeam cinci consultaţii, îi zice medicul furios.

– Foarte bine, îi răspunde mecanicul, întrebaţi atunci maşina unde o doare!

A apărut

POVEŞTI,
POVEŞTI...
de
Felicia Keifa

Cartea
se poate procura
trimiţînd
un cec de 20 şekeli
la adresa:

F. KEIFA
Reh. Jabotinski, 34/2
Tel Aviv 62287

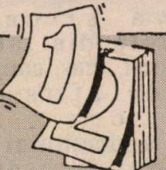

CALENDAR

3 aprilie s-a născut Florin Tornea (1914)
5 aprilie a murit Ilarie Voronca (1946)
5 aprilie s-a născut Mircea Săucan (1928)
10 aprilie s-a născut Maria Banuş (1914)
13 aprilie s-a născut Andrei Strihan (1924)
14 aprilie s-a născut Iosif H. Andronic (1897)
16 aprilie s-a născut Tristan Tzara (1896)
17 aprilie a murit Emil D. Fagure (1948)
19 aprilie s-a născut Adrian Rogoz (1921)
19 aprilie s-a născut Ileana Vrancea (1929)
21 aprilie s-a născut Moshe Olier (1926)
23 aprilie s-a născut Emmerich Deutsch (1910)
27 aprilie a murit H. Bonciu (1950)

MADY
TEL AVIV, STR. BEN YEHUDA 37
TEL. 5177458
CONFECŢII
FINE DE DAMĂ
COSTUME, ROCHII, BLUZE, FUSTE, ETC.
■ ŞI MĂSURI MARI ■
MODELE EXCLUSIVE
INDIGENE ŞI STRAINE
LA PREŢURI CONVENABILE
DESCHIS 9—14, 16—18
MARŢI şi VINERI 9—14
Urează clientelei, rudelor şi prietenilor
HAG PESAH SAMEAH!

RECLAMĂ LA "CULMEA IRONIEI"

– convorbire între autor şi editor –

I. SCHECHTER: Am onoarea să salut editura "Minimum". Văd că aţi scos o nouă carte de mine. Vă felicit.

MINIMUM: Toda raba! Cum apreciaţi faptul că editura noastră vă publică pentru a treia oară?

SCHECHTER: Să fiu sincer?

MINIMUM: Numai dacă sînteţi în stare...

SCHECHTER: O, nu ştiţi de cîte sînt capabil să fiu în stare! Ei bine, sînt surprins că mi-aţi publicat a treia carte deoarece precedentele două – "Ştiri eterne" şi " Istoria lumii de la sfîrşit şi pînă la început" – au fost lăudate. Or, ştiind că de obicei numai cărţile slabe sînt lăudate şi că numai autorii de cărţi proaste sînt premiaţi, m-am gîndit că n-o să mă mai publicaţi niciodată.

MINIMUM: Ei, iată că deşi am considerat "Culmea ironiei" drept o carte grasă şi nu slabă, noi totuşi am publicat-o. Cu Dumnezeu înainte!

SCHECHTER: Aţi putea să-mi spuneţi despre ce tratează această carte a mea?

MINIMUM: Deşi nu exclud posibilitatea ca dumneata să n-ai habar despre ce ai scris (sînt mulţi la noi în această situaţie tragică) cred totuşi că te prefaci a nu şti ce conţine cartea.

SCHECHTER: Sigur că mă prefac fiindcă e mai avantajos pentru mine să-mi lăudaţi dumneavoastră cartea. Pe mine nu m-ar crede nimeni nici dacă m-aş jura că este o capodoperă.

MINIMUM: Să zicem că e o capodoperă. Şi ce-i cu asta? Judecînd după recenziile care se fac la noi, s-ar spune că fiecare broşură este o capodoperă, fiecare buletin. Nu pentru că ar fi o capodoperă am publicat noi cartea dumitale, ci fiindcă este interesantă...

SCHECHTER: Mulţumesc!

MINIMUM: Îndrăzneaţă...

SCHECHTER: Aveţi dreptate.

MINIMUM: Originală...

SCHECHTER: Nu-mi vine să vă contrazic.

MINIMUM: Spirituală, ironică, sarcastică.

SCHECHTER: Dumnezeu să vă dea sănătate şi putere de a lăuda!

MINIMUM: Aveţi de transmis ceva important cititorilor?

SCHECHTER: Da, cartea se poate comanda, cu 25 de şekeli, la adresa mea: str. Zamenhof 15 – Tel Aviv.

Rep.

CU
ADRIAN
PE ORICE
MERIDIAN
EXCURSII
ÎN TOATĂ
LUMEA

NOUA ADRESĂ:
str. Hess nr. 4
Tel: 200687-8-9 • 5285773

Se acordă 2% REDUCERE la orice cumpărături ÎN NUMERAR de peste 50 şekeli

SUPER ŞUK GRÜNBERG

H A G   P E S A H   S A M E A H!

Într-o sală spaţioasă, prevăzută în întregime cu aer condiţionat, în condiţii de păstrare şi prezentare ultramoderne, vă stă la dispoziţie o gamă f. f. variată de produse alimentare de primă calitate.

• Nu anunţăm preţuri speciale de mivţa. • La noi, toate produsele se vînd la PREŢURI DE MIVŢA. • Vă veţi convinge de îndată ce veţi vizita magazinul nostru. •

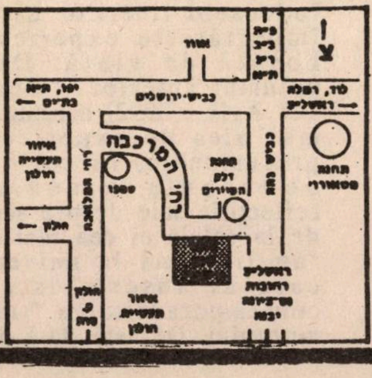

Adresa noastră:
Zona industrială HOLON, str. HAMERKAVA 73
(Beit Hamerkava, lîngă staţia de benzină Hasaiarim)
Tel. 5568245 – 5568364

ESTE APROAPE DE ORICE LOCALITATE DIN ZONĂ

Deschis: duminică – joi orele 8-22; vineri 8-15
• PARKING SPAŢIOS •

CARTEA

PRIMIM LA REDACTIE

• CĂRŢI • REVISTE • ŞI • SCÎNTEIERI • DE • GENIU •

- **Beatrice Simovici la rampă**
- **Fabulele în proză ale dr-ului Iancu Feldştein**
- **Cajal renascentistul**
- **Ţara extremelor (egal Israelul)**
- **Al. Mirodan la Bucureşti**
- **Emil Brumaru pune punctul pe i**

BEATRICE SIMOVICI: "La poarta amintirilor", Tel Aviv, 1994

Memorialistica - ne sugerează doamna Beatrice Simovici în cartea ei - este împlinirea datoriei faţă de prezent şi faţă de viitor de a depune mărturie pentru cîte s-au întîmplat în "timpul care trece". Ea nu face parte din acele persoane care îşi deapănă amintirile numai pentru a da importanţa evenimentului unor obsesii de care nu pot scăpa altfel, nici din categoria actorilor ce fac caz de întîmplările mărunte din culise, visează la triumfuri care nu au avut loc şi nu scapă ocazia de a plăti, chiar şi tardiv, poliţe colegiale... La Beatrice Simovici sinceritatea nu e o mască oarecare iar lacrimile nu sînt de glicerină. Subiectul cărţii este lumea în care ea se mişcă mai mult sau mai puţin liber şi îi percepe, cu seriozitate, vibraţia... Candorile, sfîşierile, dulceaţa unei adolescenţe tihnite, grădinile cu zarzări şi stupi, cu oameni buni, inimoşi, descinşi parcă din filele lui Sadoveanu sau ale lui Ionel Teodoreanu, micile năpaste şi neînţelegeri, copleşitoarea dragoste a părinţilor - toate acestea compun spactacolul întregit al unei biografii dramatice. Peste toate s-a impus istoria, personaj dur, răzbunător, viclean şi imprevizibil. Familia, casa, profesia i-au suportat atacurile perfide revenite ciclic, lovind atunci cînd erau aşteptate mai puţin, şi cînd cumpăna vieţii părea că se ţine bine.

În cartea doamnei Simovici citim fragmente semnficative ale istoriei din acest veac a evreilor români. Exilurile forţate, umilinţele, prăbuşirile se suprapun amintirilor calme. Conştiinţa că e considerată "altfel" decît ceilalţi, deşi ea, în sinea ei, se identificase cu cei din jur, a survenit dureros, foarte devreme. Să nu uităm că vocaţia de actriţă este una a transfigurării realităţii în spiritul propriilor convingeri; nici ea şi nici mulţi alţii nu au crezut (şi poate că încă nu au curajul să creadă) că pornirile primitive au transformat, atunci, în bestii persoane, altfel caracterizate prin bunătate şi civilizaţie...

Amintirile din teatru poartă o tentă de candoare, de căldură sufletească şi de dragoste pentru profesie. Şi de încredere, o mare încredere, în capacitatea artei de a-i face pe oameni mai buni. Ea se declară, cu modestie, doar o actriţă "accidentală" determinată să se ataşeze Teatrului evreiesc din Iaşi de împrejurările în care "rinocerii roşii" care au urmat celor "bruni" i-au impus frustrări şi interdicţii... Dintr-un teatru "înfiripat" cu oameni cîndva dispersaţi prin diferite profesii, un artist de valoarea lui Iso Shapira a reuşit să facă un autentic Templu al Thaliei. De la Iaşi, actriţa a trecut la instituţia similară din Bucureşti. Ea consemnează etapele creaţiei artistice doar într-un spaţiu restrîns, dar recunoaşterea meritelor prin "Medalia de Aur Goldfaden" ce i-a fost conferită după ce s-a stabilit în Israel, confirmă contribuţia ei originală şi substanţială la dezvoltarea teatrului idiş modern.

Memoriile notate cîteodată laconic (un laconism ce porneşte de la ideea mereu prezentă în aceste pagini că "nu sînt vremurile sub om, ci bietul om sub vremuri"), alteori cu expansivitatea bucuriilor trăite sînt segmentate de cîteva poeme scrise la epoci diferite şi care exprimă, în fond, capacitatea de a iubi purtată de-alungul vieţii, ca cea mai frumoasă podoabă. Este, mai ales, iubirea pentru fiinţe ce se exprimă şi la adresa unui "Setter" adoptat de mic şi numit, fără reticenţe, "draga mea făptură". Paseismul, teama pentru ceea ce va fi ("Frămîntare"), fragilitatea în faţa destinului ("Zbor de fluture"), eternitatea întrebărilor ("În ce să cred") sînt exprimate în versuri notate febril, ca şi amintirile, fără efecte căutate, direct, ca într-o intimă conversaţie. Beatrice Simovici se ascunde îndărătul cuvintelor ca petala unei flori între filele unei cărţi... Trebuie să ştii să le scoţi la iveală. Iar cînd izbuteşti ai satisfacţia de a descoperi un semen aflat la o senină şi frumoasă senectute, al cărui destin merită să-l cunoşti.

C.Isac

IANCU FELDSTEIN: "Destăinuiri. Reflecţii." Tel Aviv, 1994.

După ce zeci de ani a practicat, cu pasiune, îndeletnicirea de medic ginecolog, autorul manifestă, acum, o nouă pasiune: scrisul. El scrie fiindcă are multe de spus îndeosebi tinerilor cărora le împărtăşeşte experienţa lui bogată de viaţă. Dacă în volumul anterior ("Momente", Tel Aviv - 1992) accentul cădea mai ales pe experienţa lui profesională, în cel de faţă dominanta o constituie reflecţiile sale despre societate, de la celula ei cea mai simplă, familia, pînă la universul în care se înscrie istoria şi contemporaneitatea "trăirilor" autorului. De astă dată doctorul evreu, așa cum l-am cunoscut din "Momente" ne apare ca un distins umanist, profund preocupat de soarta generației noastre și a omenirii întregi, ceea ce ne amintește - păstrînd desigur proporțiile - de figura lui Albert Schweitzer, medicul care a fost și un activ luptător pentru pace, distins pentru aceasta cu Premiul Nobel.

În prima parte a lucrării, autorul relatează fapte de viață ca urmare a destăinuirilor făcute de unii colegi. Ele au valoare de generalizare, puteau să li se fi întîmplat autorului sau oricui. Semnificativ este că fiecare întîmplare, poate banală, poate anodină, are un tîlc, o concluzie moralizatoare, reprezintă, cum scrie Al. Mirodan în postfață o "mică fabulă în proză".

Elevul de liceu care, cu ocazia unui meci de fotbal, neavînd bilet de intrare pe stadion, nu urcă în pom ca alții deoarece consideră că nu trebuie să se facă de rîs, dă un exemplu de maturitate, dar oferă și o promisiune: aceea că mîine el va fi un profesionist conștiincios care nu-și va face de rîs familia, prietenii și țara. Profesorul care știe să aprecieze cum se cuvine o teză de chimie originală este un bun pedagog care contribuie la dezvoltarea unei judecăți sănătoase și la pregătirea unei cariere strălucite. În schița "Bate șaua să priceapă iapa" este zugrăvită, cu ironie, intriga practicată de unii medici justificînd dictonul latin "Invidia medicorum pesima" (invidia medicilor este dintre cele mai rele). Într-un alt capitol, autorul își manifestă indignarea față de atitudinea colegului evreu care ia în derîdere tradițiile iudaice și practică "turnătoria" printre colegii săi evrei și neevrei. Dar autorul nu se mărginește să prezinte doar cazuri negative, ci și oameni care și-au dovedit omenia în timpuri grele; el amintește de numeroși medici din România și Israel care s-au evidențiat prin buna lor pregătire profesională și prin devotamentul față de cei suferinzi.

În partea a doua a cărții sînt redate aspecte ale vieții sociale. Cîteva pagini sînt închinate memoriei părinților și rudelor apropiate dînd expresie și sentimentelor de dragoste față de soție, "călăuza vieții mele" și "paza bună" a copiilor, nepoților etc. Fragmentul "Îți dau cu parul în cap" are caracter alegoric sugerînd climatul din viața internațională caracterizat prin conflicte între națiuni. El trece în revistă evenimente tragice, evocă figuri de conducători politici psihopați de tipul lui Hitler, Stalin, Ceaușescu, face referiri la Holocaust, la calamitățile prezentului (foametea, bolile, renașterea nazismului), la pericolul războiului atomic. Și punînd întrebarea legitimă "de ce omenirea se macină în conflicte și conflagrații cînd există destule calamități?" răspunde că "ar fi mai înțelept ca progresele științei, avuțiile naționale să fie îndreptate în direcția soluționării problemelor capitale ale omenirii".

Cartea se încheie cu un vibrant mesaj adresat pe rînd somităților omenirii - șefi de culte, conducători de state, parlamentari, laureați ai Premiului Nobel, scriitori și filosofi etc. - de a înțelege că

CENTRUL PENTRU CERERI DE DESPĂGUBIRI DIN GERMANIA LTD.

CONSULTAȚIE ȘI ÎNSCRIERE GRATUITE

CĂTRE PRIGONIȚII DE NAZIȘTI CARE NU AU PRIMIT ÎNCĂ DESPĂGUBIRI SAU AU PRIMIT O SUMĂ UNICĂ, MICĂ

SÎNT ÎNDREPTĂȚIȚI LA O RENTĂ LUNARĂ DE 500 MĂRCI:

* Dacă au fost în lagăre de concentrare peste 6 luni.
* Dacă au fost în ghettouri, au trăit în ascunzători și în lagăre de muncă peste 18 luni.

Cei care primesc plata de la Ministerul Finanțelor, în conformitate cu legea invalizilor, prigoniți de naziști, nu sînt îndreptățiți.

Se pot înscrie condiționat cei de "cultură germană" care au imigrat din zonele Cernăuți-Bucovina și Transilvania.

TEL AVIV, ALLENBY 14; ET.4 telefon: 5101154 - 5101158

"pămîntul arde, trebuie făcut ceva!". Stă în puterea oamenilor de a modifica cursul istoriei spre prăpastie, cu convingerea că umanismul trebuie să triumfe.

I. Fîntînaru

BIANCA MARCOVICI: "Ţara extremelor", poeme; grafica: Mattes Eduard; Haifa, 1994

La a opta culegere de versuri (din care patru publicate în Israel) Bianca Marcovici continuă în nota de scepticism accentuată în placheta "Casa din noi" (1993). E o stare născută din sentimentul zădărniciei scrisului într-o lume saturată de pragmatism. Nostalgia timpului petrecut Dincolo - în Iaşul atîtor bucurii şi dezamăgiri - revine adesea: "o să vă închipuiţi orice, oricum/ oricînd.../ doar vioara vă va spune/ ce aţi vrut să ştiţi, doar vioara/ uitată-n debaraua de Dincolo". Dar există şi "conturi deschise" care "dacă n-ar fi fost" poate că amintirea nu s-ar insinua atît de intens: "dacă n-ar fi fost oamenii care mă priveau ca pe-o exilată!?/ dacă n-ar fi fost cei care să-mi amintească cine sînt!/ .../ nu mi-aş fi amintit de vreascurile din soba copilăriei/ nici de iernile îngheţate de la Casa Pogor./ Doar fetele mele crescute din senin/ îşi amintesc de partea bună a mărului"./ Deci Bianca Marcovici care a primit în plin şocul scrierii "de la dreapta la stînga" are încă socoteli vechi de încheiat. Cum? Nu acceptînd o "nouă" existenţă, nu confundîndu-se unui nou "peisaj", ci acceptînd eternitatea - banala eternitate- a iubirii. "Noi doi, jumătăţile unei nuci cu un singur miez", doar atît rămîne atunci cînd copii se înfruntă cu ucigaşi felini şi fiecare zi trecută e o zi cîştigată, fiecare sonerie un motiv de spaimă... Poeta joacă rolul unui "reporter frenetic" al actualităţii, descoperind-o fără fardurile comportamentului cotidian, fără grimasele care vor să ascundă o realitate în spatele alteia, fără echivoc. "Ţara extremelor" n-are nevoie de reguli estetice pentru poezie, ea se înalţă singură din fapte fiind "ţara în care se poate dansa pe mese/ la Zichron Iacov/.../ în care mor prea mulţi copii/ cu arma în mînă mor, mor prea mulţi la ştirile de oră fixă,/ mor în toate felurile ca-n filme!/ Mi-e ciudă/ pe celebritatea lor de o clipă,/ ironie părtinitoare şi stupidă/ De ce ei?!

Cînd pătrunde din nou, evadînd din realitatea ei de acum, pe maidanul cu lucruri vechi îşi redeşteaptă, subit, melancoliile contemplînd, placid, cîte o rîpă abruptă care se mai cheamă şi "Galbenă", revenind la cuvintele "ascunse în buzunarul unui halat" lăsat Dincolo împreună cu "lucrurile frumoase de acolo". Poeta a evoluat într-un sens foarte exact de la uimire şi revoltă la împăcare cu sine. A adoptat o atitudine "normală" înţelegînd că şi extremele sînt normale... Altfel spus, Bianca Marcovici a realizat o interesantă "clitare" poetică...

AL. MIRODAN: "Ocolul pămîntului într-un surîs" - "Contract special de închiriat oameni". Editura "Cartea Românească", Bucureşti, 1994.

Prestigioasa casă de editură bucureşteană a lansat acest volum (un proiect mai vechi) semnificativ pentru creaţia şi preocupările recente ale autorului: în prima parte sînt schiţe şi scurte foiletoane scrise în Israel iar în cea de a doua, ultima piesă scrisă în România (şi tot acolo interzisă de cenzura comunistă). Textul i-a fascinat pe cîţiva oameni de teatru dar acestora le-a fost blocată intenţia de a-l urca pe scenă de "poliţiştii culturali" speriaţi de curajul cu care este încriminat antisemitismul. Cel de pretutindeni unde otrava sa face prozeliţi.

Cartea prilejuieşte lecturi paralele reconfortante: "normalitatea" evreului israelian supus şi el, ca toată lumea, tembelismelor societăţii moderne (una ca oricare alta!) şi anomalia celui etern "ţap ispăşitor" (dar nu unul oarecare, ci foarte rentabil!)

C.I.

"ROMÂNIA LITERARĂ", Bucureşti, martie, 1994 - "Fesele dalbe" (variaţii pentru "Romanul libertin") de Emil Brumaru).

Un text al cunoscutului poet, unul din cei mai de seamă reprezentanţi ai scrisului românesc de azi, de unde vedem, mai la coadă, că eminentul Brumaru spune lucrurilor... pe nume:

"Grădina de pătlăgele roşii se întindea pe un deal mic din apropierea hălţii. Îmi instalasem coliba la poalele lui, străjuit de aracii înfăşuraţi iubăreţ de fasolea ţucără. De acolo, întins pe burtă, prefăcîndu-mă că citesc "Robinson Crusoe", priveam fesele radioase ale canibalei primordiale, sub fusta caldă, colorată, prinse-n chiloţii de milaneză, neîncăpători, cînd dînsa se apleca adînc să culeagă, dimineaţa, tomatele înrorurate.

Culese dis-de-dimineaţă din roua zilei, aşezate (pentru a li se păstra răcoarea matinală intactă, nealterată de şuviţele fierbinţi ale orelor următoare) pe poliţe de lemn de stejar, în tainiţele beciului, tomatele urmau a fi purtate cu precauţie în vîrful degetelor subţiri ale canibalei primordiale spre masa de prînz şi transformate echivoc în sălături somptuoase. Despicate cu un cuţit cu mîner de alamă pe un fund pătrat. îmbibate cu ulei, îndurerate cu bucăţi usturătoare de ceapă presărate cu sare nobilă şi amestecate cu delicateţe, erau apoi înfulecate fără nici o reţinere. Fiecare îşi desfăta papilele gustative pe îndelete dar eu îmi satisfăceam încă o plăcere, ascunsă, numai a mea. Tomatele desfăcute îmi readuceau în faţa ochilor aburiţi de naivitate şi fior, miracuolasele fese, zărite în zori, acele minuni rotunde între care bănuiam pizda, mi-o închipuiam, o construiam ajutîndu-mă de tăieturile înzăpezite ale legumelor..."

Într-un club londonez foarte select, majordomul îl anunţă pe secretarul clubului că un lord a adormit cu un exemplar din *Times* în mînă.

– Nu-i nimic extraordinar, îi răspunde secretarul.

– Mi-e teamă că da, îi replică majordomul. E un exemplar din *Times* de acum opt zile!

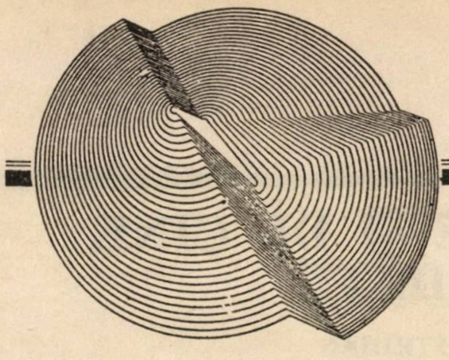

IDEI

DESPRE ORDINE ŞI DEZORDINE

ALEXANDRU SEVER

● Să mori în inima unei femei, a unui prieten, sau a unui copil, e totuşi o moarte la fel de tulburătoare ca oricare alta chiar dacă îţi rămîne avantajul – nu-i vorbă foarte derizoriu – de a rămîne destul de viu ca să-ţi contempli moartea.

● Dacă am judeca oamenii doar după idealurile lor, am constata foarte repede că mai niciunul nu merita să se fi născut.

● În dezertare există întotdeauna un echivoc: unii fug ca să nu moară, alţii fug ca să nu omoare. Echivocul pune întotdeauna probleme. Să execuţi un dezertor, asta nu rezolvă – moralmente – nici o problemă. Cel mult, mai crează una.

● O scară te ajută să te înalţi, dar nimeni nu-ţi garantează că nu se va ivi o treaptă care să-ţi cedeze sub picior.

● Dintre toate singurătăţile cîte sînt pe lume, cea mai greu de suportat e aceea din mijlocul oamenilor.

● Unii sînt prea laşi ca să spună adevărul; alţii, prea laşi ca să denunţe o minciună. Ceea ce îi înrudeşte e faptul că sînt deopotrivă de detestabili.

● Nu există idol cît de mizerabil care să nu-şi aibă credincioşii lui.

● Să loveşti – nu neapărat pentru a distruge – să loveşti cum ai ciocăni un porţelan: pentru că în sunetul astfel obţinut să poţi identifica o structură, o esenţă, un răspuns original.

● Ce poate să facă un cal care nu-şi poate nici purta călăreţul, nici azvîrli din spinare? Să-l rabde! Asta face tot omul călărit de Moarte.

● Un dictator în goană după aderenţi. O cifră care îşi caută zero-urile ce-i pot da substanţa şi amplitudinea menite să-i sporească valoarea şi să-i justifice veleităţile.

● De ce oare se întîmplă ca filosofii dintre cei mai rău înţeleşi să fie dintre acei care au mai multă autoritate? Probabil pentru că, lipsiţi tocmai de înţelegerea lor, ni se pare că ascund un adevăr esenţial, un adevăr prin definiţie mai greu accesibil. Dar şi cîte false autorităţi nu se întemeiază pe falsele noastre percepţii! Cine nu ştie cîte tentaţii ascunde Noaptea şi succedaneele ei, umbra şi ceaţa?

● Cine măsoară abisurile unei inimi de femeie doar cu biata sculă a sexului său, nu le va da niciodată de capăt.

● Mă uit la bătrîna asta edentată şi mă întreb, nu fără un frison: ce fel de dinţi va fi avut ea odată ca să ronţăie în douăzeci de ani un bărbat în toată firea?

● Conştiinţa de grup a morţii este, mai ales, un fenomen iudaic.

● Ca să se convingă de puterea şi neîndurarea morţii, unora le ajunge şi un singur cadavru, ba altora le e prea îndeajuns şi numai propria lor agonie; numai Hitler a avut nevoie de 50 de milioane de cadavre pentru ca să se convingă că trebuie să moară.

● Nazismul a fost un vampirism sui-generis care avea nevoie de sîngele popoarelor pentru a se menţine în viaţă. Cînd i s-a dat să bea din propriul său sînge, a sucombat: era un sînge înveninat.

● Fanaticul nu este niciodată destul de liber ca să aibe o conştiinţă.

● Cine a murit pentru Hitler? Nimeni! Morţii lui Hitler sînt ori victimele lui, ori complicii lui. Nazismul nu are martiri; are numai profitori.

● A principializa o prostie, asta n-o face nici mai decentă, nici mai puţin detestabilă.

● N-a văzut destule în viaţă acela care n-a văzut un asasin la lucru.

● Cine ajunge să-şi facă un complice din propria sa conştiinţă, e pregătit pentru toate crimele.

● Nu există crime frumoase. Cel mult, de-am accepta ideea că ingeniozitatea şi consecvenţa în ticăloşie pot fi o formă de frumuseţe, s-ar putea vorbi de crime ingenioase

● Nu mila lui îmi cruţă viaţa, ci ideea că abia trebuie să ostenească pentru ca să mă omoare.

ISRATON LTD.

INSTITUTUL DE REABILITARE AL AUZULUI

● TEL AVIV: "ISRATON", str. Ben Yehuda 39, tel. 03/5172910, 5107317, Orele de primire: 10-13, 16-18

SUB CONDUCEREA DOMNULUI

MICHAEL SHARON

APARATE AUDITIVE INVIZIBILE

(ASCUNSE IN URECHE)

- consult şi îndrumare fără plată
- Baterii de lungă durată
- Laborator de reparaţii
- Preţuri speciale pentru pensionari şi membri Kupat Holim

VORBIM ŞI ROMANEŞTE

HAG PESAH SAMEAH!

AVEŢI DE CE ŞI DE CINE SĂ RÎDEŢI!

ANDREI STRIHAN

Teatrul Hacameri: INSPECTORUL GENERAL de Ilan Haţor. In distribuţie: Iossi Graber, Ilan Dar, Carol Marcovici, Şabtai Konorti, Iossi Perşiţ, Udi Gil, Rami Vered, Erez Ben Haruş, Rubi Moscovici, Tiki Daian, Keren Mor, Avi Termin, Rami Baruh, Gadi Rabinovici; Regia: Ilan Ronen; Decor şi costume: Ruth Dar; Muzica: Iossi Yampel.

De multă vreme presa ebraică n-a mai reacţionat, în mod unanim pozitiv, aşa cum s-a întîmplat în cazul piesei "Inspectorul General" (Mevaker Ha-Medina) de Ilan Haţor: "Explozie de rîs la Teatrul Hacameri" - Maariv; "Dacă sînteţi în căutarea unui divertisment israelian popular, duceţi-vă la "Inspectorul General" - Iediot Aharonot.

În timp ce "modelul", "Revizorul" autentic, a cunoscut eşecuri succesive pe scenele israeliene, piesa tînărului Haţor, prelucrare după "Revizorul" lui Gogol (aşa e considerată de autor, de conducerea teatrului şi, evident, de cronicari - aceştia din urmă depunînd un zel demn de o cauză mai bună în sublinierea filiaţiei original-adaptare), trece rampa cu un succes la public puţin întîlnit în ultimile stagiuni. Eşecurile din trecut trebuie puse pe seama incapacităţii regizorilor de a înţelege spiritul gogolian al "Revizorului", de a-i pătrunde semnificaţiile universale şi conotaţiile poetice, precum şi neputinţei de a reliefa şi concretiza în imagini scenice coerente, evidenţele unui tragism zguduitor, ascuns de comicul de situaţie şi de limbaj.

Succesul actualului spectacol se explică prin faptul că el se bazează pe o piesă originală scrisă de un israelian şi axată pe realităţi, relaţii, mentalităţi şi moravuri israeliene, up to date. Că dramaturgul, din pudoare sau din motive de etică profesională, consimte să recunoască paternitatea gogoliană a subiectului, a intrigii, nu schimbă cu nimic datele problemei: piesa lui Haţor e cu totul altceva decît cea a lui Gogol; tot atît de departe de princeps, ca şi "Antigona" lui Anouilh de cea a lui Sofocle. Şi exemplele pot fi continuate. Se ştie, de pildă, că subiectul "Revizorului" i-a fost dat lui Gogol de Puşkin. Or, subiectul, luat în sine, nu are valoare artistică. O dobîndeşte numai în actul de creaţie, finalizat de scriitor în operă. Dar chiar integrat, nu subiectul e factorul care determină originalitatea textului dramatic. Originalitatea unei piese de teatru, nota ei unică, individualitatea ei proprie, sînt determinate, în primul rînd, de intenţionalitatea, direcţia şi finalitatea atribuite de autor faptelor, intrigii, subiectului.

Gogol a conceput "Revizorul" ca pe o comedie cu final tragic. Procedeele comice, qui-pro-quo-ul, imbroglio-ul, comicul de situaţie şi de cuvinte, au menirea de a sublinia, prin contrast, frica înspăimîntătoare de care sînt cuprinse personajele în faţa Necunoscutului, ameninţare permanentă şi implacabilă, care le transformă viaţa în iad şi din care nu au ieşire. Pînă şi ultima speranţă, după o aşteptare chinuitoare şi fără de sfîrşit, le este spulberată în momentul în care li se anunţă sosirea adevăratului revizor. "Vă mărturisesc cu toată certitudinea, spunea un comentator al piesei lui Gogol, că nici o tragedie nu mi-a produs o impresie atît de puţin îmbucurătoare, atît de tristă, atît de apăsătoare, aşa că sînt înclinat să bănuiesc că autorul a urmărit într-adins să producă această impresie cu ultima scenă a comediei lui. Nu-i cu putinţă ca impresia să fie ieşit chiar de la sine".

Ei fac parte din Sistem: Nofit (Keren Mor), Forfera (Rami Baruh), Luna (Tiki Daian) şi Oscar Peperano (Iossi Graber) într-o ipostază din "Inspectorul General".

"Inspectorul General" e, de la început şi pînă la sfîrşit, o comedie scrisă cu vervă, cu o matură stăpînire a dialogului, cu o neaşteptată inventivitate în construirea de situaţii ilariante, de caractere şi expresii tipice (rostuite să devină puncte de referinţă în vorbirea curentă), îmbinate armonios într-un tablou reprezentînd cu fidelitate starea de spirit a societăţii israeliene actuale. Nici vorbă de o israelinizare a textului gogolian, cum pretinde cronicarul ziarului "Maariv" şi nici de un transplant, pe jumătate reuşit, cum apreciază, doctoral, temutul cronicar al "Haareţ"-ului. Faptele se prezintă mult mai simplu decît ne închipuim.

Observator sensibil, atent şi meticulos al vieţii noastre cotidiene şi publice, al obiceiurilor şi relaţiilor, al mentalităţii şi comportamentului, Ilan Haţor a surprins cu autenticitate, cu exactitate chiar, psihologia - individuală şi colectivă - israeliană, imortalizînd-o cu un umor de bună calitate în piesa care-i aparţine în întregime şi de aceea, originală. Greşesc acei critici care consideră că situaţiile şi personajele din piesă sînt exagerate, caricaturizate. Sînt oare aceste personaje rezultatul exagerării spontane sau conştiente, a autorului? Nicidecum. Nu este societatea noastră burduşită de primari ca Oscar Peperano, de funcţionari superiori corupţi ca Avram Zucker şi Nikolai Hamer, de semidocţi ca responsabilul Departamentului de educaţie şi cultură, Nahman Tuş? Cînd realitatea exagerează, de ce ar mai trebui autorul să exagereze? El n-a făcut altceva decît s-o descopere şi s-o înfăţişeze, tel quel, judecăţii publicului spectator, fără pretenţia de a-i transmite un mesaj mai profund. El nu şi-a propus să scoată la suprafaţă tragismul existent în substraturile oricărei comedii, cum este "Revizorul" lui Gogol de exemplu, în care comicul este tragicul răsturnat.

"Inspectorul General" se înscrie în ramele comediei uşoare chiar dacă, pe ici pe colo, e agrementată cu accente satirice, dar şi acestea fără consecinţe grave în viaţa personajelor. Frica, care la Gogol ia proporţii apocaliptice, în piesa lui Haţor apare sub o formă extrem de moderată. Şi cum să apară gravă, cu funcţie coercitiv-morală, la nişte indivizi care tratează pînă şi cu Dumnezeu de la egal la egal? Pentru care furtul din avutul public devine aproape un comandament etic, înfăptuit cînd cu pietate cînd cu nonşalanţă, dar totdeauna în numele unor principii şi sentimente înălţătoare, sfinte. De aceea conflictul se stinge, în mod logic, din afară, deus-ex machina. Nici măcar vestea sosirii adevăratului inspector, care în spectacol apare în persoana Mevakeretei Ha-Medina, doamna Porat, al cărei portret uriaş este coborît din sofit pe scenă, nu clinteşte cu o iotă ideea fixă a primarului: el face parte din Sistem; el nu poate fi pedepsit. Într-adevăr, la alegerile municipale, va fi propulsat prefect al regiunii. Şi, cum se poate întîmpla chiar şi în regimuri parlamentare, ţapul ispăşitor e acarul Păun, recte asistentul şi şoferul primarului.

Regia spectacolului (Ilan Ronen) nu s-a ridicat decît parţial la nivelul potenţialului comic conţinut în textul dramatic, lăsînd adeseori neexplorate sau insuficient pregătite scenic "lovituri" de teatru şi alte importante rezerve ilariante. Din această pricină, ele trec neobservate, fără să producă efectul comic scontat, sau sînt anulate ab ovo de o aşteptare prea lungă, de un ritm prea lent între momentul expunerii cauzei şi cel al declanşării efectului. Atunci cînd regizorul dozează cu pricepere aceste elemente, asistăm la scene de un comic irezistibil, urmate de cascade de rîs. Astfel este scena declaraţiei de dragoste a lui Forfera făcută alternativ soţiei şi fiicei primarului, scenă în care excelează actorii Iossi Graber, Tiki Daian, Keren Mor şi Rami Baruch, exponenţi desăvîrşiţi ai unor trăsături caracteristice locale: şvitzul, nepăsarea, mitocănia, neputinţa de a suporta succesele altora.

Duceţi-vă să vedeţi "Inspectorul General". Aveţi de ce şi de cine să rîdeţi!

• Intr-o grădină zoologică o vizitatoare înmărmurită se repede la paznic:

– Ştiţi ce se întîmplă la maimuţe? 4 cimpanzei joacă cărţi!

– Ei şi, treaba lor! Nu joacă pe bani, n-au decît alune!

E.W.T.R. 1994

HOTELURI ÎN BUCUREŞTI

- **INTERCONTINENTAL - 70$/pers.**
- **DOROBANŢI - 25$/pers.**
- **MINERVA - 31$/pers.**

PRETUL INCLUDE: cazarea în camere duble şi mic dejun-bufet

• RENT A CAR - 36$/zi

• FLY AND DRIVE
98 $/zi pentru 2 persoane
Preţul include: cazarea în camere cu 2 paturi în hoteluri de categoria I, două mese pe zi (mic dejun şi dejun) şi maşină (Peugeot 205, Dacia 1300) cu kilometraj nelimitat

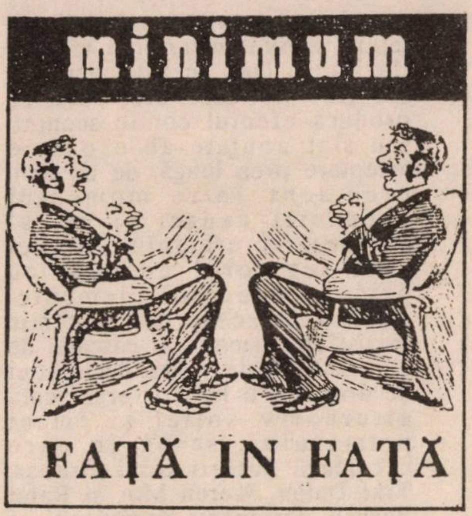

... CU VALERIU MOISESCU

Profesor la Academia de teatru şi film "I. L. Caragiale" din Bucureşti unde este titularul catedrei de regie-teatru, autor al unor spectacole de răsunet şi al unor valoroase scrieri teoretice, Valeriu Moisescu este pentru a doua oară în Israel

- Ai remarcat oarecari schimbări faţă de anul 1986 cînd ai mai fost aici?

- Multe, diverse şi surprinzătoare. La Natzeret Illit unde am zăbovit cîteva zile şi unde s-a construit în aceşti 8 ani încă un oraş, m-au impresionat modernizările urbane şi mai ales Cannionul de proporţii uriaşe. La Tel Aviv am văzut noua Tahana Mercazit pe care o compar, fără teama de a exagera, cu un aeroport internaţional, cum ar fi Orly de pildă. Mai mult ca orice mi-a atras atenţia mediul uman: oamenii sînt preocupaţi, dar foarte deschişi şi prietenoşi.

- Cînd ai sosit la Ben Gurion cerul, în Israel, nu era senin decît la propriu. Evenimente grave apăsau sufletele oamenilor.

- Şi totuşi pe feţele lor se citea doar o îngrijorare calmă; nu păreau să-şi fi pierdut speranţa. Tinerii de aici arată extraordinar: sînt frumoşi şi siguri de sine...M-a impresionat protecţia socială, modul cum e organizată şi practicată ajutorarea bătrînilor şi a celor în suferinţă. Mă fascinează varietatea de legume şi fructe, fantezia celor care crează specii noi ca de pildă roşiile minuscule sau ardeii graşi de diferite culori şi mărimi. Nu mai spun de "afarsemon", un fruct delicios, aromat cu un gust absolut unic, aş zice gustul miracolului israelian. Valiza mea, pregătită pentru plecare e plină cu afarsemon. Sper că vameşii de la Otopeni nu vor avea obiecţii...

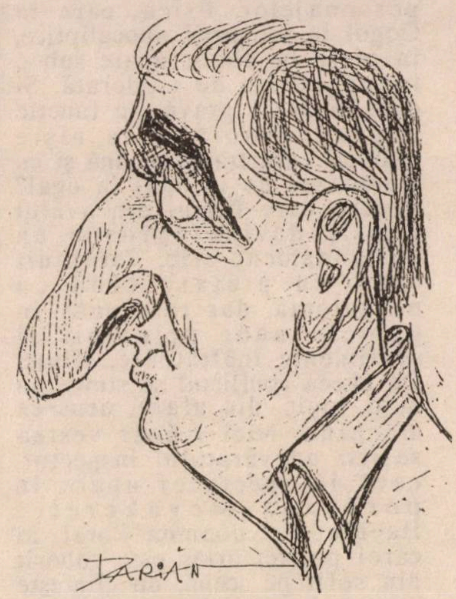

- Ce nu ţi-a plăcut în Israel?

- Am stat prea puţin pentru a mai avea timp să nu-mi placă ceva.

- Ce se ştie la Bucureşti despre teatrul israelian?

- Toată lumea vorbeşte acum de spectacolul Teatrului Naţional cu "Ghetto" de Joshua Sobol. Este un spectacol foarte bine interpretat în care se remarcă, mai ales, Maia Morgenstern, o stea a teatrului românesc actual.

- Ce proiecte te aşteaptă acasă?

- Unul foarte urgent: să montez la Teatrul Evreiesc din Bucureşti piesa lui Al. Mirodan "Contract special de închiriat oameni", o piesă care descrie mecanismul producerii şi utilizării antisemitismului a cărui arie de folosinţă - inclusiv astăzi şi inclusiv la Bucureşti - este foarte largă. N-am înţeles niciodată de ce campania antisemită din unele gazete de acolo este îngăduită dacă nu chiar şi încurajată. E o coborîre în primitivism, o ruşine de proporţii...

- Ai remarcat aici, în Israel, reacţii la această campanie?

- Numai în presa de limbă română.

- Nu te-ai gîndit vreodată să montezi un spectacol şi în Israel

- Ba da. De mai multe ori... Şi nu am încetat să mă gîndesc...

Dialog consemnat de
C.Isac

CONSILIUL MUNCITORESC LOCAL
PETAH TIKVA
Kvutzat ţeirim ioţei Romania
invită
originarii din România
la
BALUL DE IOM HATZMAUT
care va avea loc în ziua de 14 aprilie 1994 ora 20 la Beit Neta, str. Moliver.

Pe această cale mulţumim celor peste 150 de originari din România, locuitori ai oraşului nostru şi d-lui Avi Bakşi, secretar al comitetului de cartier, care au onorat cu prezenţa lor balul de Purim în deschiderea căruia au luat cuvîntul d-nii Zion Tzela, secretarul Consiliului muncitoresc local şi Moni Seinştein, preşedinte al Kvutzat ţeirim ioţei Romania.

Mişcările fanatico-medievale fasciste Kach şi Kahana Hai, au fost scoase în afara legii.

De acord. Bravo!

Drept care strig, împreună cu toţi evreii adevăraţi, Kahana Hai sictir!

IDIŞ-ŞPIL

"Idişul este mai mult decît o limbă". Acest citat, extras din însemnările lui Franz Kafka despre cultura idiş, - scriitorul amintindu-şi de spectacolele văzute în copilărie la teatrul idiş din Varşovia ca de cele mai frumoase, mai calme şi mai armonioase întîmplări ale sale - a devenit formula emblematică a Teatrului Idiş din Tel Aviv care, după şase ani de existenţă şi-a luat denumirea "Idiş Şpil". La sediul său din strada Bialik se lucrează de zor, pregătindu-se noi premiere.

Cea mai recentă (pe scena de la Beit Zionei America) este cu piesa lui Joshua Sobol "O dragoste pentru un gruş". Autor grav - "Ghetto", o dramă din vremea Holocaustului s-a jucat şi se joacă în multe părţi ale lumii; de curînd a avut premieră şi la Bucureşti - Sobol scrie, în idiş, într-o cheie mai destinsă. Piesa se inspiră din viaţa teatrului idiş, "stea rătăcitoare" cum l-a numit Goldfaden, dar veşnic optimist, inclusiv aici în Israel unde se confruntă, în continuare, cu realităţi aspre. Spectacolul oscilează, voios, între incomparabilul stil tradiţional şi cel modern, echipa alcătuită din "aşii" tradiţici Iacov Halperin şi Iacov Bodo şi mai tinerii Anat Atzmon, Lior Ieni, Tricy Abramovici, Bebe Bercovici, Ialena Ablona, Iosi Sokolovski, Israel Traisman alcătuind, împreună, o încîntătoare familie artistică în care domneşte contagioasa bucurie a teatrului. Regia semnată de Ghedalia Beser, muzica creată de Hana Hochen (un leit-motiv ca "Idl mit in fidl" e o foarte bună alegere) şi coreografia Daniellei Michaeli pun în valoare personalităţi interpretative (o revelaţie este Anat Atzmon cu al ei "teatru în teatru") şi o mare personalitate spirituală: Idiş Şpil-ul telavivean, o şansă reală a culturii idiş.

Cel puţin 700.000 de israelieni vorbesc, citesc şi doresc să asculte idişul. Dacă rezultatul de mai sus al unui recent sondaj este conform realităţii, spectacolul de la "Idiş Şpil" constituie o ofertă pe măsura acestei impresionante cereri.

C.I.

• Doi amici se întîlnesc.

- Ce e cu fata aceea splendidă cu care ieşeai? - întreabă unul. În ultima vreme nu v-am mai văzut împreună.

- Am rupt legătura. Ce vrei, avea un hohot de rîs prea vulgar.

- Un rîs vulgar? Curios, nu mi-am dat seama şi totuşi am întîlnit-o de mai multe ori.

- Tu spui asta fiindcă n-ai fost de faţă cînd am cerut-o în căsătorie.

A apărut

LA POARTA AMINTIRILOR

de

Beatrice Simovici

◆ ◇ ◆ ◇ ◆

Amintirile unei mari artiste despre Iaşul de odinioară cu vii superbe pe dealuri, cu oameni subţiri iubitori de muzică, de politeţe moldovenească şi de nuanţe de oraş cult şi rafinat.

Amintirile unei mari artiste despre zilele de urgie şi coşmar din iunie 1941.

Amintirile unei mari artiste despre zilele de ieri...şi zilele de azi.

◆ ◇ ◆ ◇ ◆

Cartea se poate procura trimiţînd suma de 30 (treizeci) şkalim pe adresa:

BEATRICE SIMOVICI-NAYMARK, Rh. Amir Beniamini 5/4, Petah Tikva 47670

SONY

FIRMA ISFAR

VĂ INVITĂ SĂ VIZITAŢI SALA DE EXPOZIŢIE A PRODUSELOR

SONY

STR. AHAD HAAM 9 TEL AVIV

MIGDAL ŞALOM MEIR

PESAH SAMEAH!

FILM

NU TOT CE NAŞTE DIN PISICĂ...

LOVITURĂ FULGERĂTOARE (Rapid Fire) - producţie SUA cu: Brandon Lee, Powers Boothe, Nick Mancuso, Kate Hodge, Tzi Ma. Regia: Dwight H. Little, scenariul: Alan McElroy.

Brandon Lee: nu a fost Bruce Lee

Un as al succeselor de casă, regizorul Dwight H. Little face, de această dată, două demonstraţii de falsă intuiţie. Prima - şi cea mai flagrantă - este a încrederii exagerate în propriile clişee care i-au adus, în trecut, glorie şi bani... Lui şi companiei Fox care între 1992-1993 n-a cunoscut decît trei mari triumfuri, două din ele ("Halloween 4" şi " Marked for Death") fiind semnate de Little. Convins că stăpîneşte la perfecţie genul, reintroduce, cu o izbitoare nepăsare, în "Rapid Fire", secvenţe din filmele precedente. Senzaţia că s-a efectuat, deliberat, o treabă de mîntuială este prezentă de la început; e trist că un artist de talent crede, despre sine, că a atins o culme de unde îşi poate permite orice. Totul, în acest film, este previzibil: lumea (filmului) se împarte exact în două, de-o parte bunii, de cealaltă răii, cale de mijloc nu există, demonstraţia de arte marţiale se împotmoleşte, prin obositoare repetări lăsînd impresia unui simplu şi banal "caft"... A doua eroare se numeşte Brandon Lee. Născut în 1971, fiul unic al lui Bruce Lee, starul nr. 1 al filmului de tip Kung-fu creat în Hong-Kong, Brandon a murit, ca şi tatăl său în condiţii misterioase. Bruce - care îşi mutase cîmpul de activitate la Hollywood era celebru în lumea întreagă şi pentru calităţile sale de interpret al unor eroi care şi gîndesc şi simt, nu numai se bat. Moartea lui a fost pusă pe seama unei răzbunări din partea maeştrilor artelor marţiale. Exact după 20 de ani,Brandon are o moarte la fel de stranie lăsînd impresia că nu a fost o simplă coincidenţă..

În "Rapid Fire" el a jucat rolul unui student (evident specialist în artele marţiale) implicat într-o afacere cu crime şi trafic de droguri. Printr-un concurs de împrejurări rămîne singur în această bătălie teribilă cu fortele malefice ale crimei. Brandon este simpatic, se luptă cu curaj şi cu o bună stăpînire a secretelor confruntării de la om la om, realizează cîteva secvenţe spectaculoase dar... imitîndu-şi tatăl pînă la ultimul gest şi pînă la cel mai mic detaliu, el nu reuşeşte să fie şi Actor, ceea ce Bruce era. Cum s-ar spune, doar în pumni i se afla toată arta... Brandon a părăsit scena vieţii (au trecut doar cîteva luni de la moartea sa survenită la puţin timp după ce a turnat ultima secvenţă la "Rapid Fire") lăsînd multe regrete printre fanii săi, printre care şi acela că deşi s-a străduit, nu s-a putut niciodată înălţa la nivelul lui Bruce Lee.

C.Isac

קפה
זילברשטיין

COFETĂRIA
SILBERSTEIN
TEL AVIV
STR. DIZENGOF 276
TEL. 5465472
CAŞER
קונדיטוריה
מוטי זילברשטיין

- PRĂJITURI, FURSECURI ŞI ALTE PRODUSE DE PATISERIE DIN PRODUCŢIE PROPRIE
- GUSTĂRI LACTATE - MICUL DEJUN
- PRIMIM ŞI COMENZI

DESCHIS ÎNTRE ORELE
7 - 22

LABORATORUL:
STR. IŢHAK ELHANAN 24
TEL. 5170191
• PESAH SAMEAH ! •

Gata: s-a închis I. G. Himmelfarbenindustrie!

●

După ce, cu chiu cu vai, s-a instaurat oareşicum linîştea la Sarajevo, acum bombele cad zilnic la Mostar şi-n alte oraşe din Bosnia.

Situaţia este de nesuportat. Şi văzînd neputinţa ONU-ului de a face ordine, simt că-mi sare Mostarul.

"TRAGEDIA MEFKURE"

Această carte, (129 pagini) apărută recent în limba română, comportă analiza completă a responsabilităţilor crimei contra umanităţii care a costat viaţa a peste 300 olim în august 1944.
Combătînd teza mincinoasă a revizioniştilor istoriei lucrarea de mai sus stabileşte, cu ajutorul multor documente, responsabilitatea germană a masacrului.

Se poate comanda (60 şekeli cuprinzînd şi costul expedierii poştale) la Sinagoga Iacob Iosef-Rabbi Z. GUTMAN, 12 a rh. Pekiin, Tel Aviv.

AMINTIRI DIN SEPTEMBRIE

Curiozitatea de a vedea culisele unui spectacol nu are vîrstă. De aici şi succesul gazetelor de senzaţie pentru care a comenta cum arată şi ce se întîmplă printre pînzele decorurilor şi printre borcanele cu farduri şi creme ale artiştilor are mai mult farmec decît reprezentaţia de pe scenă. Curiozitatea e şi mai acută atunci cînd e vorba de cele mai populare spectacole: cele ale televiziunii. Şi de cîteva ori mai puternică cînd e vorba de marele spectacol oferit de şedinţele Knessetului. Cu această convingere am pătruns în studioul cu cel mai ridicat procent de telespectatori, unde dezbaterile au uneori o încărcătură dramatică pe lîngă care oricare serial de tensiune aduce cu un damen-tango de demult... Evident, mi-am amintit de momentele de aici care m-au marcat cel mai mult. Dacă m-aş fi aflat în culisele lui Shakespeare Company mi-aş fi amintit, desigur, de Hamlet-ul lui Sir Laurence Olivier, la Century Fox de "Apocalipsul acum" al lui Coppola iar la Hacameri, la Tel Aviv, de "Inspectorul general" al lui Ilan Haţor. Între zidurile şi băncile Knessetului nu se putea să nu-mi evoc acele zile din septembrie 1993 cînd s-a decis, din punct de vedere israelian, soarta tratatului de pace cu OEP. Nu pentru că nu au fost şi pînă atunci (şi de atunci) şi alte sedinţe cu iz de tragedie antică retransmise la TV, ci pentru că, atunci totul se desfăşura pe un fond de speranţă brusc înflorită, mai era şi o toamnă blîndă, cu soare milos, cu sărbători, cu vacanţe... Din Knesset se auzeau tunetele zeilor dezlănţuiţi, Olimpul era în flăcări, "Pacea" lui Aristofan se dădea în premieră de gală. Dar cîtă deziluzie, acum, cînd reflectoarele sînt stinse, băncile par stinghere deşi încărcate cu dosare şi carnete; (deputaţii nu le iau acasă precum şcolarii caietele) glasul ghidului e monoton, stereotip, strict funcţionăresc. Se disting poziţiile de luptă: banca deputatului Beni Beghin, cea a deputatului Poraz, locul lui Haim Ramon, banca guvernului (în dreapta Rabin, în stînga Peres), aici e zona opoziţiei, aici a coaliţiei, iată şi tribuna, era să zic scena protagoniştilor. Pe aici a urcat către ea Iair Tzaban primejduind apoi sănătatea microfonului cu canonada vocii sale, pe aici a urcat Shamir şi ce torente de argumente a stîrnit. Acesta e drumul străbătut de Shulamit Aloni către locul ei din sală după ce a spus, de la tribună, cu glas de profetă, că "Israelul merge spre pace" trecînd printre replicile de ocară ale opoziţiei ca sub o ploaie de confetti la un bal mascat.

Cufundat în tăcere şi fără interpreţi, Knessetul dezamăgeşte ca orice alte culise. Pare trist, pare foarte mic, foarte strîmt, băncile sînt sărăcăcioase, drapelul de la tribună e stingher, balconul aduce a teatru părăsit... Toate acestea îndreptăţesc convingerea multora că graţie televiziunii şi transmiterii în direct a şedinţelor, cantitatea de spectacol improvizat a acestora sporeşte considerabil. Să ne imaginăm o şedinţă fără camerele de luat vederi. Vorbitorii - stiind că de data aceasta îi urmăreşte doar o sală de regulă pe trei sferturi goală şi nu sînt priviţi de sute de mii de oameni - şi-ar tempera, spontan, zelul, ar recurge la mai puţine efecte dramatice, şi-ar controla mai puţin dicţia şi vocabularul. Nu ar mai da atîta atenţie ţinutei, nodului de la cravată, gulerului de la cămaşă, ridului de sub ochi. Cu alte cuvinte s-ar respecta mai puţin regulile spectacolului...

Ceea ce nu înseamnă că ar avea de cîştigat sinceritatea şi ataşamentul la interesul colectiv. Dimpotrivă, cred că potenţarea prin spectacol, coborîrea în arena înconjurată de oameni, este o şansă de a obliga la creşterea responsabilităţii interpreţilor-deputaţi.

Nu vă duceţi să vedeţi scenele cînd sînt goale şi întunecate; ele ascund, sub umbre, multe dezamăgiri. Preferaţi-le atunci cînd sînt sub reflectoare, la ora la care adevărul se distanţează mai clar de demagogie.

C.Isac

Un patron bogat îl bate pe umăr pe unul din salariaţii săi:

- Bravo, tată fericit, ai încă un moştenitor?

- Din păcate nu-mi pot permite să am moştenitori, numai copii, patroane!

**RENTA LUNARĂ DE 500 MĂRCI
ŞI DESPĂGUBIRE O SINGURĂ DATĂ**

CONDIŢIILE DE ÎNSCRIERE:

1. Persoane care au fost în lagăre de concentrare minimum 6 luni.

2.Persoane care au fost în ghettouri minimum 18 luni.

3. Persoane care au stat ascunse de teama prigoanei naziste 18 luni sau:

4. Persoane care au fost în lagăre de muncă minimum 18 luni

5. Şi persoanele care au primit despăgubire o singură dată pot depune cerere.

Cei care primesc pensia din Germania pentru pierderea sănătăţii sau de la Ministerul de Finanţe israelian despăgubire pentru prigoniţi de nazişti - nu au dreptul să depună cerere.

**Consultaţie gratuită la biroul nostru:
IAFFA GOLAN - Investiţii şi Finanţe L.M.D.
Secţia de pensie din Germania - Tel-Aviv,
str.Haneghev, 4 camera 38/50. Telefoanele
03-384941, 370975, 375349. Fax: 03-381443.**

HAG PESAH SAMEAH!

SPECTACOL

● **MUZICĂ**

Sofia Gelman

ORCHESTRA SIMFONICĂ TEL AVIV

este cel mai tînăr ansamblu care şi-a înscris numele cu succes pe harta muzicală a ţării. Iniţial, scopul înfiinţării orchestrei fusese cooptarea muzicienilor nou veniţi în ţară, dar mai tîrziu ansamblul şi-a lărgit rîndurile primind tineri instrumentişti, proaspeţi absolvenţi ai Academiilor de muzică.

Repertoriul orchestrei este deosebit de flexibil, avînd ca scop propagarea unui program muzical cît mai bogat, spre a putea răspunde gustului unui public din ce în ce mai larg. Cursurile de vară ale Conservatorului israelian de Muzică şi Teatru (Noga - Iaffo), desfăşurate sub egida Operei Metropolitan din New York, beneficiază de participarea orchestrei la concertele de gală organizate pentru lansarea tinerelor talente din rîndul soliştilor vocali. Este de remarcat iniţiativa dirijorului Itai Talgam de a îmbina, în cadrul aceluiaşi concert, muzica clasică şi muzica uşoară cu scopul de a atrage tineretul. Concertul, pentru care s-a făcut apel la formaţia de muzică uşoară "Prietenii Nataşei", a avut un succes deosebit. În acelaşi scop, acela de a crea o punte de legătură între sfera de preocupări a tinerei generaţii şi valorile muzicii clasice, au fost organizate concerte-prelegeri, în al căror repertoriu au fost incluse lucrări de jazz.

Muzica contemporană în general şi cea israeliană în special ocupă un loc important în repertoriul deosebit de bogat al orchestrei. Planurile de viitor ale ansamblului tel-avivian cuprind, printre altele, înregistrarea unui CD *(compact disc)* cu lucrări semnate de compozitori israelieni, cum ar fi A. Hajdu, iar stagiunea viitoare va debuta cu o lucrare dedicată orchestrei simfonice Tel Aviv de către compozitorul Aric Shapira, laureat al Premiului Israel 1993.

Proiecte şi planuri frumoase se conturează pentru actuala stagiune şi pentru cele viitoare: se preconizează organizarea unor concerte cu explicaţii destinate adulţilor, un ciclu de concerte cu piese de Wagner, numai pentru cei care doresc să facă cunoştinţă cu "Leitmotivul" şi melodia infinită romantică. Lista este lungă... Dar, evident, există şi probleme: Orchestra Simfonică Tel Aviv nu are un sediu permanent care să-i asigure buna desfăşurare a activităţii. Poate stagiunea viitoare, cu sprijinul primarului de curînd ales Roni Milo, va rezolva această problemă?

SPIELBERG

Premiul "Oscar" pe anul acesta pentru cel mai bun film american a fost acordat, în faţa a 100.000.000 telespectatori care-au urmărit la TV ceremonia de la Los Angeles, filmului anti-fascist "Lista lui Schindler" de evreul Steven Spielberg.

Cerem scuze pentru aceasta Hamasului, Hitzbulalei, lui V. Jirinovski, revistelor "Europa", "România Mare", "Mişcarea", "Gazeta de Vest", neo-naziştilor din Germania şi Austria, d-lui Jean Marie Le Pen şi tuturor acelora pe care hotărîrea juriului i-a lovit în tot ce au ei mai sfînt, jignindu-i profund.

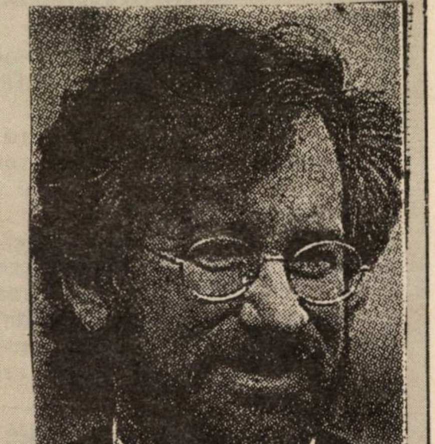

A apărut

DESTĂINUIRI.
REFLEXII.

de

dr. Iancu Feldstein

Fapte de viaţă cu semnificaţii pe plan individual şi internaţional.
Vibrantă chemare la soluţionarea marilor probleme ale contemporaneităţii.

Cartea se poate obţine trimiţînd un cec de 25 şekeli pe numele autorului la adresa:
Rh. Aba Hilel Silver 113/52 -
HAIFA

IZVORUL VIEŢII

ALPHONSE ALLAIS

Traducere de Sorina Malcaş

Decît să vă îmbolnăviţi de inimă jucînd la Bursa noastră din Tel Aviv, decît să transpiraţi de emoţie marţi seara la 9, în faţa televizorului cînd se trage Loto
... mai bune procedaţi ca franţuzul Alphonse Allais.

Înainte cu vreo doi ani, în loc să mă lăfăi ca acum în belşug, trăgeam pur şi simplu mîţa de coadă. Eram lefter! În locul holdelor ăstora mănoase, podgorii, castele cu dependinţe confortabile, în locul tuturor proprietăţilor mele de astăzi, care stîrnesc admiraţia turiştilor şi invidia prietenilor, eram înglodat în datorii pînă peste cap, plin de chitanţe de la Muntele de Pietate şi maldăre de plicuri c-aş fi putut tapisa pereţii mansardei mele cu poliţe protestate, cu ordonanţe de plată, ordine de urmărire, elemente decorative agreabile ochiului...

Da! În perioada respectivă semnam poliţe cu eleganta nonşalanţă pe care ţi-o conferă certitudinea că eşti insolvabil. O, *giovinezza!* Dar să vă spun urmarea.

În 14 mai m-a invitat la masă vechiul meu prieten Daffer, cunoscutul fabricant de bere care posedă aproape de Vessel un domeniu cu vii îmbelşugate, lanuri de grîu, o pădure o comoară, dar nici un moment nu-i trecea prin gînd să mă ajute să cîştig şi eu un ban pe lîngă el. Între noi fie vorba, bogătaşul ăsta e un mare hoţoman, totuşi mi-e tare drag.

Berarul Daffer m-a primit cu braţele deschise şi m-a obligat pentru a nu ştiu cîte oară să-i vizitez proprietatea: a trebuie să mă prefac extaziat în faţa grajdurilor, a parcului, a coteţelor, a nevestei. În sfîrşit, am admirat totul.

La cină, între nişte pere pergamute şi *chester*, Daffer m-a întrebat:

- Ei, cum îţi place?

- Ori că-mi place! Ai un coniac pe cinste! Diseară, tolănit în pat, cu cîteva ziare, e tot ce-mi doresc, că bani n-am; modest cum mă ştii, pretenţiile mele sînt ale unui sărac absolvent de liceu...

- Ei bine, părerea mea e că tu, om fără pretenţii, ar trebui să te stabileşti aici.

- Şi bani, bani de unde să iau?

- Ei, na! Că doar unchiul tău Samuel Abraham n-o să trăiască o veşnicie. Cred că nu l-ai ipotecat pînă la ultimul cent!

- Ha, ha, ha!

- Cam cît loc ţi-ar trebui? Mai nimica, vreo mie de metri de teren împădurit, îţi clădeşti o căsuţă... Te-nvăţ eu cum. Hai, vino să vezi, e la doi paşi de aici, o plimbărică.

Aţi sesizat tertipul? Vicleanul m-a poftit la el doar ca să-mi plaseze o bucăţică de pămînt unde se încolăcea un pîrîiaş mare cît o băltoacă. Ptiu! Pîrîul izvora dintr-un şipot care ţişnea dintr-o peşteră caraghioasă.

Daffer m-a întrebat: "Ei, îţi convine?" Eram cît pe ce să răspund: "Mai bine o cîrpă de la lada cu gunoi", cînd m-a străfulgerat o idee pe care, jur, aş fi considerat-o nebunie dacă i-ar fi trecut prin cap altuia decît mie... Vasăzică aşa... debitul izvorului, tot aşa de "vijelios" ca humorul lui *Coquelin*, actorul... hai să zicem N. Deci N/(24/30/12)... da, precis ABCD-69. Formidabil! Trebuie să vă mărturisesc că nu mă întrece nimeni în socoteli din astea. Fac calcule mintale cu o repeziciune cu care alţii fac calcule... biliare. Rezultatul m-a satisfăcut, dar mă feream să-mi exprim făţiş entuziasmul şi am îngînat doar "hm, hm" cam nedesluşit.

- Păi ţine şi tu cont de locul unde e plasat: doar o leghe distanţă de gara din Vessel.

- Da, dar e aşa de înghesuit!

- O să-l poţi lărgi cît vrei. Pe-aici terenurile se pot achiziţiona pe o nimica toată. Şi apoi, uite, îţi cedez şi izvorul! N-ai decît să-l canalizezi şi să construieşti o fîntînă arteziană, o decorezi cu sticle colorate şi o să fie o frumuseţe!

Inima-mi sălta de bucurie. Am stins flacăra care strălucea în ochii mei albaştri şi m-am prefăcut că-s nehotărît.

- Da, dar e atîta umezeală...

- Haide, haide, bătrîne, judecă şi tu un pic. Cred că-ţi dai seama că dacă terenul n-ar fi avut pe ici, pe colo, cîte un defect, ţi l-aş fi vîndut muuuult mai scump, dar aşa, ţi-l dau pe o nimica toată...

- Aaaa! O nimica toată!...

- Da, da!

Am încheiat afacerea. Am semnat la notar un act prin care berarul Daffer, încîntat să se descotorosească de un nenorocit de teren neutilizabil (cel puţin asta era părerea lui) mi-l ceda cu toate drepturile, inclusiv pîrîiaşul. L-am făcut să creadă că intenţionam să clădesc o spălătorie ca să-mi spăl rufele murdare în familie...

Timp de cinci săptămîni puteai să mă vezi zi de zi pe traseul Vessel-Paris; am cumpărat pe credit terenurile dimprejur, am îngrădit izvorul şi am construit un rezervor filtru în care purificam apa.

Amicul meu Daffer supraveghea preparativele astea plin de curiozitate. Bucuria sa totală atît timp cît ştia că m-a tras pe sfoară s-a transformat rapid într-o melancolie neliniştită: începea să înţeleagă proiectele mele. A venit la mine chipurile să se intereseze în mod sincer despre planul ce-mi făcusem. I-am expus totul fără cea mai mică ezitare.

- Daffer, tu, care eşti atît de perspicace, ai observat oare că parizienii beau vara un soi de lichid cu care nici măcar porcii nu şi-ar clăti rîtul? Or eu, ştii ce fac? Filtrez apa mea, o pun în sticle, lipesc etichete **APĂ PURĂ GARANTATĂ, DE IZVOR** şi le vînd cu patru franci bucata, bineînţeles fără sticlă.

- Şi cine îţi garantează puritatea lichidului?

- O expertiză, desigur! Tocmai i-am scris expertului O. Credey Raubertot şi vine mîine să ia probe ca să le analizeze în laboratorul său.

- Mare şmecher mai eşti, mare de tot! Sper că n-o să-l uiţi pe vechiul tău prieten care ţi-a oferit aşa un prilej...

- Scuză-mă, nu **oferit**, ci **vîndut**. Ai fi lăsat tu terenul să-ți scape din mînă dacă l-ai fi socotit bun la ceva? Aaa, e prima dată că te văd sentimental, bătrîne, știi bine că nu e cazul.

- Păstrează-mi și mie măcar...

- O să-ți păstrez un loc de onoare în amintirile mele, și cu asta basta!

- Ingratule! Cine rîde la urmă rîde mai bine!

Și se îndepărtă cu un pas melancolic, rotindu-și furios privirile...

A doua zi a sosit expertul. Totul era pregătit. Cu mîna mea am umplut rezervorul-filtru, după ce l-am spălat cu o grijă deosebită.

M-am dus să-l iau de la gară, i-am expus proiectul instalației, i-am arătat sălile unde se vor spăla sticlele, atelierele de îmbuteliere, de lipire a etichetelor, etc. Se apropia ora despărțirii și a insistat că vrea să umple el personal flacoanele de probă. M-am dat deoparte, discret, apoi m-am apropiat ca să-mi dea chitanța de primire, dar n-am putut să-mi rețin o exclamație de groază: în locul apei mele limpezi, filtrată, cristalină, în sticle era un amestec oribil, bun de dat la cîini! O apă gălbuie, spălăcită, uleioasă, în care mișunau fel de fel de organisme minuscule și îngrijorătoare. Cu greu am avut puterea să-l întreb:

- ...Le-ați umplut de la rezervor?...

- Da, dar la prima vedere se pare că apa dumneavoastră e mai puțin pură decît mi-ați spus. Eu zic să așteptăm rezultatul analizei.

- Stați puțin, cred că e vorba de o greșeală..

Dar expertul O. Credey Raubertot se temea să nu piardă trenul, și a dispărut cu eșantioane cu tot. M-am prăbușit pe o bancă de parc-aș fi fost un cadavru.

Cînd mi-am revenit în simțiri au început să mă frămînte fel de fel de bănuieli. L-am întrebat pe paznicul domeniului:

- A fost cineva pe-aici în lipsa mea?

- Nimeni... aaaa, da, prietenul dumneavoastră, fabricantul Daffer; avea un pachet mare în mînă, se vede că l-o fi uitat lîngă rezervor, că s-a întors fără...

- Canalia! Bruta! Cretinul! Nu trebuia lăsat singur nici măcar o clipă! Vai de noi, află că ne-am curățat!

Am deschis rezervorul. Eram cu adevărat curățat! Profitînd de tîmpenia paznicului, Daffer a introdus în filtru un maldăr de gunoaie, sulf pentru deparazitarea trandafirilor, fiare vechi, ghete scîlciate, o pisică moartă, în fine, tot ce a putut găsi mai dezgustător...

Va fi nostim raportul expertului! Canalia de Daffer! Îi citeam gîndurile! Mă îndatorasem pînă în gît, eram ruinat, așa că o să se prezinte la mine să răscumpere pe un preț derizoriu tot terenul meu, toată instalația, ideea mea genială! *Fortuna*, zeița norocului, întrezărită doar o clipă, își urma traiectoria spre alți contemporani... Plîngeam în hohote în rezervorul filtru.

După trei zile am primit de la expertul meu cea mai surprinzătoare, cea mai formidabilă, cea mai grandioasă, cea mai senzațională scrisoare! Poftim, citiți-o dumneavoastră înșivă, eu nu sînt în stare...

25 iunie
Expert O. Credey Raubertot
Directorul Laboratorului de Toxicologie Socială
Aspirant Universitar
Candidat la Legiunea de Onoare

Stimate Domn,

Care este motivul că depreciați izvorul dumneavoastră socotindu-l **pur**? E mult mai mult decît **pur**, e magnific, încărcat de minerale miraculoase, așa cum vă puteți convinge citind expertiza anexată. Aveți o veritabilă comoară. Nici o apă din cîte știu eu nu conține atîta sulf, fier, silitră, fosfat de calciu. Izvorul de apă minerală Willy este cel mai indicat pentru vindecarea a 19 boli curente, conform avizului domnilor doctori Tampy, Funus și Meyzambières, cărora le-am solicitat părerea. Dumnealor îl consideră indicat a realiza o uluitoare revoluție în hydropathye.

E de prisos să precizez că vă stau la dispoziție pentru instalarea laboratorului necesar unui izvor atît de valoros.

Primiți vă rog asigurarea... etc. ... etc.

În culmea fericirii am făcut nenumărate tumbe pe scumpele mele covoare orientale, am citit și răscitit scrisoarea, o capodoperă de conștiinciozitate. Măi, Daffer, mare canalie ești! Fii binecuvîntat!

Am convocat pe cei trei medici pomeniți de expert, au gustat apa cu vîrful buzelor și i-au găsit un gust "foarte caracteristic" (cred și eu!), au întocmit un proces verbal consemnînd că acest lichid e suveran împotriva migrenei, dermatozei, coxalgiei, ciumei, neurasteniei, orbirii și altor boli mai puțin cunoscute. Ca recompensă am angajat acest triolet de *Prinți* ai *Științei* ca medici ai așezămîntului care promitea frumoase beneficii în viitor.

În timp ce mi se construia un cazino cu elemente decorative de marmură specială, eu proiectam eticheta care urma să se aplice pe sticle. Textul cuprindea: 1) Analiza lui Raubertot; 2) Procesul verbal al doctorilor Tampy, Funus și Meyzammbières; 3) O mică expunere sugestivă redactată de mine personal: "Delicioasă la gust, această apă, băută dimineața pe stomacul gol, constituie un excelent stimulent. Amestecată cu vin în timpul prînzului activează digestia. Este utilizabilă în egală măsură ca apă de toaletă, întreține prospețimea tenului, puritatea respirației și suplețea pielii. Redă părului grizonant o frumoasă culoare neagră și colorează părul negru în roșu. Vaporizată, purifică aerul; adăugată în cantitate mică cremei de ghete, dă încălțămintei o strălucire specială".

În trei luni am construit, în afară de cazino, un hotel imens, piscine, o instalație completă de hydroterapie cu dușuri la discreție. Ca să populez noile construcții m-am adresat "Agenției Generale a Personalului", care mi-a expediat cu întoarcerea curierului: un general de brigadă pensionar, decorat cu insigna Legiunii de Onoare, doi comici renumiți, o dansatoare (cam trecută), trei tenori, un episcop cu titlu onorific, cîteva cucoane în vîrstă, încă destul de prezentabile, întovărășite de nepoate tinerele, pe scurt, figurația completă pentru o stațiune balneară în plină activitate!

Mă adresez vouă, tineri de pretutindeni, care căutaţi un drum în viaţă: nu vă rătăciţi în ambiţii deşarte! Vindeţi apă contemporanilor voştri, vindeţi cît mai multă apă, şi, pe cît posibil, apă cu **lături!**

Merge bine, merge bine!

Anul ăsta avem de şase ori mai mulţi vizitatori decît anul trecut; pavilionul de băi e plin cu bolnavi; debitul sticlelor cu apă *minerală* s-a ridicat de la trei milioane la cinci. În ce priveşte cazinoul, nu lîncezeşte nici el. Terenurile şi-au dublat valoarea şi ţăranii mă binecuvîntează; la alegerile viitoare o să intru în Parlament fără nici un contracandidat.

Iată unde poţi să ajungi prin muncă şi bună purtare!

În ce-l priveşte pe Daffer, măcinat de o boală de ficat, a părăsit ţara...

ALL MERIDIAN TOURS LTD.

ALL MERIDIAN TOURS LTD.
TRAVEL & TOURIST AGENCY
Tel-Aviv – 1, Ben-Yehuda St. (Passage Migdalor)
Tel.: 5179393 • 5179394 • 662040 • 663045 P.O.B. 26175

VINE, VINE, PRIMĂVARA... 1994!!

* PARIS: 4 nopţi
* PARIS şi LONDRA: 7 nopţi
ACŢIUNE SPECIALĂ: 2 ADULŢI + 2 COPII(2 - 12 ani)

★

* O VACANŢĂ DE VIS: MADEIRA * COSTA DEL SOL * TENERIFE * PALMA DE MAJORCA * INSULELE CANARE.

* PORTUGALIA: FOLCLOR – CASINO – DISCOTECI – RESTAURANTE/TAVERNE 4 nopţi ESTORIL + 3 nopţi MADEIRA

* CYPRU * RHODOS * CRETA * RENUMITELE CLUBURI ROBINSON CLUB DE PE RIVIERA TURCĂ: VACANŢĂ FAMILIALĂ: 2 ADULŢI + 2 COPII.

* NEW YORK: ZBOR + 6 nopţi HOTEL: 949$

EXCURSII ORGANIZATE * REZERVĂRI HOTEL * ÎNCHIRIERI MAŞINĂ * CROAZIERE: 7 - 9 - 11 - 14 ZILE.

ROMÂNIA: ÎN PERIOADA DE EXTRASEZON: STAŢIUNI DE TRATAMENT STAŢIUNI DE ODIHNĂ - CU PREŢURI REDUSE!! REZERVĂRI DE HOTELURI * ÎNCHIRIERI DE MAŞINĂ!!

ONORATEI CLIENTELE, PRIETENILOR, COLEGILOR URAREA DE "HAG SAMEAH"

סלטי צבר

Întreprinderea
SALATELE
"ŢABAR"
felicită devotata sa clientelă urîndu-i
pesah sameah!

PRODUSELE FIIND FOARTE APRECIATE ŞI SOLICITATE, A DESCHIS O NOUĂ FABRICĂ ÎN AZUR – str. Ţabar 6 – tel. 03-9612057 şi 5596842-5 PE LÎNGĂ CEA DINAINTE SITUATĂ ÎN RISHON LEZION, (noua zonă industrială) str. ELIAHU EITAN TEL. 03-9616330.

BENCHETRIT & BOHBOT
avocat care vă poate înlesni stabilirea în CANADA. Adresa: 2100 rue Guy Suite 208. Montreal – Quebec – Canada H3H2M8

GARAJUL TORNER

HOLON – Zona industrială
str. Hamerkava 5 (vis-a-vis de Tempo)
03 – 5560292

oferă servicii pentru

TOATE TIPURILE DE AUTOVEHICOLE
– EUROPENE, JAPONEZE, AMERICANE –

CALITATE şi ÎNCREDERE

HAG PESAH SAMEAH!

MINIMUM E OM CA TOTI OA

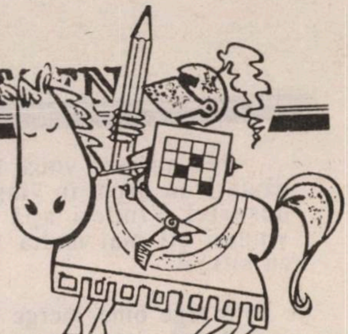

NELU WEINBERG
PREZINTĂ PAGINILE DE
JOCURI

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1							●						
2									●				
3				●		●							
4		●			●					●		●	
5								●					●
6	●		●							●			
7						●		●			●		
8					●							●	
9				●						●			
10		●					●				●		
11	●				●				●				
12			●										●
13						●							

M. MERIDAN: "HÎRLĂU, TÎRGUŞORUL EVREIESC AL TINEREŢII MELE"

ORIZONTAL: 1) Tîrguşor cu o puternică viaţă evreiască şi sionistă - Fruntaş sionist, medicul evreimii din Hîrlău, fiul său fiind ambasadorul Israelului în Columbia. 2) Reprezentant al evreimii din Hîrlău, care alături de Adolf Mihăilescu şi Eli Thiemen, au format comitetul de primire a emigranţilor evrei plecaţi pe jos spre ţara sfîntă (Aron) - Ziarist, om politic, fost senator în Parlamentul românesc, evreu născut la Hîrlău (Horia, Oisie) 3) Registrul de jos al vocii umane - Înţelegere politică pe bază de tratat 4) Dînsul - Smead (reg) 5)... Roman, dramaturg ce a locuit cîţiva ani în Hîrlău - Început de elaborare! 6) Vechiul nume al tatălui scriitorului Marcel Meridan, Marcovici fiind numele preluat de scriitor în Galut - Organizaţia Unităţii Revoluţionare din vechea Indonezie (sigla) 7) Istoriograf al evreimii din România, cercetător la Institutul dr. Niemirower de pe lîngă Universitatea din Ierusalim, ai cărui bunici sînt din Hîrlău (Jean) - Sea - Zece jumătate! 8) Cîţiva specialişti! - Organizaţie sportiv-culturală din Iaşi ce efectua turnee şi dădea reprezentaţii la Hîrlău 9) Tenis Clubul Român (abr.) - Sărbătoare ce prilejuia locuitorilor din Hîrlău o etalare a respectării şi perpetuării obiceiurilor evreieşti - Lemn de ars 10) Localitate în Pakistan - Abrevaţie uzuală pentru "Produs naţional brut" - Notă muzicală 11) Piept - Chitanţă (eng) - Hîrlăul de astăzi pe harta României 12) Sînt din Hîrlău! - Profesor universitar, laureat al Premiului Israel, al cărui bunic, Levi der Anbinder, locuia la Hîrlău (Reuven) 13) Doctor, fost cîţiva ani director al şcolii primare evreieşti "Cultura" din Hîrlău, apoi director al ziarului "Renaşterea Noastră" din Bucureşti, căsătorit cu fiica doctorului Abeles din Hîrlău (Kohavi) - "Vremuri de...", roman al scriitorului Mihail Sadoveanu, în care este descris Strul Cuten din Hîrlău, ca unul din cei mai cunoscuţi cămătari din regiune.

VERTICAL: 1) Urmaş al familiei cu acelaşi nume din cartierul Munteni al Hîrlăului, azi vice-preşedinte la "Joint Distribution Commitee" din America (Samuel) - "Asociaţia Culturală a Tineretului Evreu" din Hîrlău în care tinerii desfăşurau o intensă activitate, Hîrlăul fiind unicul dintre tîrguşoarele mici din Moldova în care tineretul desfăşura o activitate culturală - Leiba Strul 2) Cureluşă de meşină - Ceas - Hîrlăul ca localitate pe vremea voievodului Moldovei Despot Vodă şi a domniei lui Ştefan cel Mare 3) Cîrciumarul din Hîrlău ce în 1917 a vîndut din pivniţele sale vinuri regelui Ferdinand aflat în trecere pe aici, unul din puţinii evrei români care au luat parte la primul Congres Sionist Mondial de la Basel. Nepoata acestuia este Sonia Natra, pictoriţă şi sculptoriţă, profesoară la Academia de arte din Tel Aviv (Shinon) - Doctor în drept, notar la Ierusalim, publicist de seamă, nepotul lui Michel Abramovici, fruntaş al comerţului şi fost preşedinte al comunităţii evreilor din Hîrlău 4) Lene! - Cîrciumar din Hîrlău, cel mai de seamă agent al Loteriei de Stat româneşti din Iaşi, cu un aport considerabil la înfiinţarea loteriei în Israel - Debut infracţionist! 5) Astfel - Preş - La revedere - Cuprins de lene! 6) Ou răsturnat! - A cunoaşte - Element chimic 7) Beit... lăcaş de rugăciune pe jumătate îngropat în pămînt, cu acoperiş de paie, una din mărturiile vechimii evreilor din Hîrlău, unul din cei mai fervenţi ascultători a învăţăturii talmudice a lui Rambam şi propovăduitor al învăţăturii acesteia (Iancu) - Toni Jebeleanu 10) Cuprins de necaz! - Asia! - Cunoscut schior norvegian 11) Fruntaş sionist, deputat în Parlamentul român din partea evreimii basarabene, în Israel fost director în Ministerul de Finanţe, născut la Hîrlău (Michael) - Harry Rabinovici-Fluviu european 12) Navigator rus - Critic, fost ziarist la "Adevărul" şi "Dimineaţa", al cărui părinte, Moishe, născut la Hîrlău, era unul din cei patru fraţi originari din tîrguşor (Lucian) - Omeneşti 13) Aşchie de metal - Scriitor şi umanist de renume mondial, căsătorit cu nepoata rabinului Strulichel din Hîrlău (Eugen).

DICŢIONAR: SMAD, UOR, CIAL, MIAL, PNB, IOU, ANLA, BOEE, ERT.

Nelu Weinberg

Ce este dieta chinezească?
Să mănînci orez cu un singur beţişor.

MINIMUM E OM CA TOŢI OAMENII

DE 1 APRILIE: CU PĂCĂLELI...ŞI FĂRĂ!

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2							●			
3					●					
4						●			●	
5			●							
6				●				●		
7		●								●
8						●				
9				●						
10							●			

ORIZONTAL: CU PĂCĂLELI...: 1) Abonat la programul de radio 2) Croită din topor - Număr din program 3) A vedea lumina tiparului - Aştia fac totul (sing.) 4) Corp... delict în criminologie(pl.) - Cuprinse de inaniţie! 5) Săritura calului! - Ales pentru... viitoarele alegeri 6) Încasează la comandă - Periodic de mare tiraj (pl.) - Te fac direct răspunzător 7) Însemnat în frunte 8) Muiat de tot cînd are temperatură mare - Izvorul alb de apă vie 9)Punct intermediar în realizarea unui produs finit - Întîlnite la opt fix 10) Gen de intreprindere falimentară - Haină de purtare

VERTICAL: ...ŞI FĂRĂ!
1) Supus, docil 2) Aşchie de lemn - Ceas 3) A tăia un material după forma şi măsura indicată - Îmbinat cu ajutorul unei materii cleioase 4) Omorîte - Nichel 5) Cale! - Persoană care are mandat din partea unui grup să aleagă prin vot pe cineva 6) Chelner ce încasa costul consumaţiei într-un local public - Lungi perioade de timp - Întrebare 7) Debut 8) Devenit lichid la cald - Organ de secreţie a laptelui la femelele mamiferelor 9) Sau - Formaţie compusă din opt persoane care execută o lucrare muzicală (pl.) 10) Nereuşită... fotbalistică - Ostilă.

Nelu Weinberg

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2							●			
3										
4			●						●	
5				●			●			
6						●				
7								●		
8									●	
9					●					
10						●				

FLOARE LA URECHE

ORIZONTAL: 1) Tip de profunzime (pl.) 2) Aflat... sub orice critică - Copil din flori 3) Emisă pentru... ascultători 4) Numai una şi nici atît! - Făcut... obligatoriu 5) Atîrnă la ureche - Oferă de serviciu - Nouă... înainte 6) Picat în dizgraţie - Celebră cîntăreaţă de operă (pl.) 7) Moşii de altădată - Factor esenţial! 8) Dat pe garanţie 9) Strigare la unul mic - Pus pe bancuri 10) Crescută la bătrîneţe - Predate... la predare.
VERTICAL: 1) Modeste!! 2) Ban scos temporar din circulaţie 3) Stimulent al bilei - O definiţie... bună 4) Deochi... care ne priveşte!! - Ba, aşa-i... cînd îl spui! 5) Sul... concret 6) Asta-i de treabă - Epocale în felul lor 7) Genţi... de hîrtie! - A se lega de cineva 8) Solist vocal, vedetă la estradă - Rezultat al mişcării de rotaţie 9) Om cu... dare de mînă - Puţin schimbat - Scris pe stemă! 10) Personalitate distinctă.

Nelu Weinberg

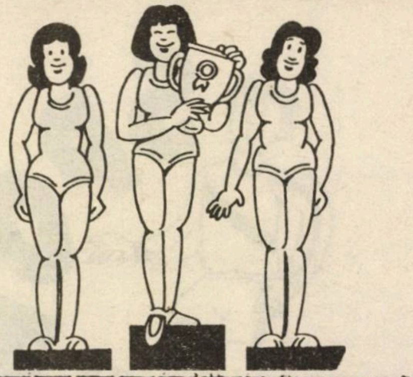

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2										
3						●				
4							●			
5		●							●	
6					●					
7				●			●			
8						●				
9										●
10				●						

REZULTATE

ORIZONTAL: 1) Oameni pe care nu-i lasă memoria. 2) Se încarcă... în maşină. 3) Rezultat sub semnul crucii - Mici în grad 4) Ana şi naşul ei! - Ochi de vînător 5) Loc... ce nu există! - Strînşi la chimir 6) A face copii - Compunător... complet 7) Dus la stînă! Acu-i acu! - Rîuri secate! 8) Acid oţetit-- Verzi într-o celebră proiecţie murală 9) Curs intensiv 10) Dreapta în plan - Mobile obişnuite într-un birou (sing.)
VERTICAL: 1) Termen de bază în calculul mulţimilor 2) Lasă de azi pe mîine 3) O definiţie... care nu spune nimic - Nu mai este în vigoare 4) Zis la toată lumea 5) O bandă... strînsă - Ilustru necunoscut 6) Sfîrşit lamentabil! - Salt înainte! - Fac parte din joc 7) Apus... la răsărit - Grădină într-un prim plan divin - O simplă dresură 8) Ridicat în tărie - Indicator de nivel 9) Tip de carieră - A sta de vorbă 10) Boli de piele... pe fond nervos.

Rudolf Leizerovici
Holon

MINIMUM E OM CA TOŢI OAMENII

Ai noştri (de fapt, al nostru) la Olimpiada de iarnă: aşa e cu olimii... la început

* Febra campionatului mondial de fotbal se face simţită de pe acum. Echipele se pregătesc de zor, iar ziarele de sport se ocupă, intens, cu pronosticurile. Marele cotidian sportiv parizian "l'Équipe", de pildă, a vrut să afle părerile celor mai competenţi condeieri de specialitate. Aceştia prevăd, aproape în unanimitate, o finală Brazilia-Germania, după ce, în semi-finale, brazilienii vor învinge Columbia, iar Germania se va califica în defavoarea Argentinei. Ce se va întîmpla, conform, previziunilor, cu echipa României? Specialiştii de la "l'Équipe" cred că echipa lui Hagi, Răducioiu, Lăcătuş, Gică Popescu şi Ilie Dumitrescu va trece de etapa preliminară, dar va avea ghinionul să întîlnească, în "optimi de finală", Germania. Sacrificatele din preliminarii vor fi, după aceeaşi sursă a proorocirilor, Statele Unite, Camerun, Mexic, Grecia, Maroc, Bolivia, Coreea de Sud şi Arabia Saudită. Dar balonul e rotund, cum spune o veche vorbă fotbalistică, astfel că socoteala de acasă va putea, la vară, să nu se prea potrivească cu realitatea de pe stadioanele Americii!

* Israelul a trebuit să aştepte zeci de ani pînă cînd s-a găsit cine să-l reprezinte la o Olimpiadă de iarnă. "Premiera" s-a petrecut acum, la ediţia de la Lillehamer, datorită patinatorului artistic Mihael Şmerkin, ole hadaş, cum vă închipuiţi, din Rusia. Mihael Şmerkin a sosit în ţară la sfîrşitul lui 1991 şi a fost "adoptat" imediat de primarul din Metulla. Aşezarea din nord dispune de un patinoar artificial modern, deşi de dimensiuni ceva mai mici decît cele internaţionale. Patinatorul ole, fost campion de juniori al Uniunii Sovietice, în 1987, avea nevoie de mai mult spaţiu. Primarul l-a trimis, de aceea, să se antreneze la... Odessa. Înaintea întrecerii olimpice, Mihael Şmerkin făcuse să se nască speranţe într-o medalie. El cîştigase cîteva concursuri în Bulgaria, Slovacia şi Franţa şi, chiar la Lillehamer, ocupase un foarte meritoriu loc şase într-o întrecere preolimpică, la care participaseră, aproape fără excepţie, cei mai buni patinatori din lume. Examenul olimpic a fost însă mai puţin reuşit: Mihael Şmerkin a ocupat doar locul 16, îndeosebi din cauza unei păcătoase de căzături, după un spectaculos "şurub" în aer, care l-a făcut să piardă puncte preţioase...

* Poate că, la o adică, Alon Mizrahi, agresivul atacant al lui Macabi Haifa, nu şi-ar găsi locul printre cei mai buni fotbalişti din Europa (Israelul, cum se ştie, a fost admis, cu drepturi depline, în arena fotbalistică de pe vechiul continent). El se află însă pe locul al cincilea într-un interesant clasament care îi cuprinde pe jucătorii cu media cea mai ridicată de goluri înscrise în meciurile de campionat. Media lui este de aproape un gol (0,95) de meci. Pe primul loc îl găsim pe Jari Litmanen, finlandezul de la Ajax Amsterdam, acesta fiind urmat de Gary Hylock (Linfield, Irlanda de Nord), Alan Shearer (Blackburn, Anglia), Iosip Weber (Cercle Bruges, Belgia) şi, cum am spus, compatriotul nostru Alon Mizrahi. El îi precede pe Romario (Barcelona, Spania), Andy Kohl (Newcastle, Anglia), Bulent (Fenerbachce, Turcia) şi Daniel Fonseca (Napoli, Italia). Ceea ce, orice-aţi vrea să-mi spuneţi, nu-i puţin lucru!

* Aproape că eram să-l dăm uitării pe Tal Banin, tînărul şi talentatul nostru fotbalist, care a plecat, pentru a face carieră, la echipa Cannes din Franţa. Din păcate, după un debut mai mult decît promiţător, Tal Banin s-a accidentat şi a trebuit să rămînă vreme îndelungată pe tuşă. Ceea ce i-a cam nemulţumit pe antrenorul Louis Fernandez şi pe conducătorii clubului de pe Coasta de Azur. Băiatul a fost însă în ţară, s-a tratat la reputaţi specialişti şi, astăzi, e din nou pe picioare. Joacă, marchează şi se evidenţiază!

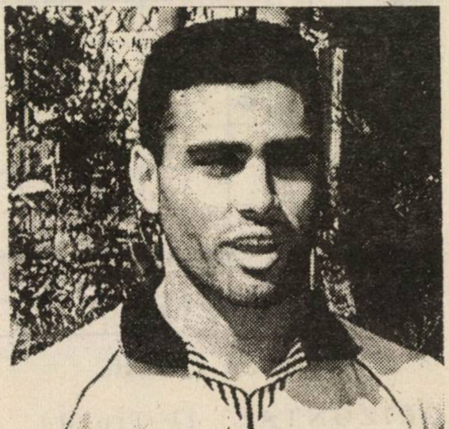

Accidentarea lui Tal Banin: can-can la Cannes

MINIMUM E OM CA TOTI OAMENII

* N-aţi ştiut, probabil, pentru că nu toţi se interesează de handbal, că una dintre cele mai bune echipe ale ţării, Hapoel Rişon Lezion, a avut, pînă de curînd, un antrenor român, în persoana lui Ghighi Ionescu. Cu el s-a întîmplat un caz ciudat. Deşi a adus echipa în fruntea clasamentului ligii naţionale, cu un palmares maximal de 16 victorii în 16 meciuri, antrenorul Ionescu s-a trezit... concediat. El susţine că a căzut victimă "clicii ruseşti" de jucători, în frunte cu Leonid Bernstein, dar preşedintele secţiei de handbal Hapoel Rişon Lezion afirmă că Ghighi Ionescu se purta brutal cu jucătorii şi folosea un limbaj necorespunzător (îmi închipui că nu în ebraică), astfel că, pînă la urmă, a ajuns "persona non grata"...

Ghighi Ionescu: numai noi "românii" putem şti despre ce înjurături e vorba

MONUMENT LA TUNIS
(continuare din pag 10)

După cum probabil mulţi dintre cititorii noştri - isteţi - îşi vor fi dat seama, ştirea cu pricina reprezintă o păcăleală de 1 aprilie.

Dar o păcăleală care oglindeşte - vai! - realitatea.

● Intr-o maternitate, o mamă arată infirmierei pe vecina sa de pat care ţine în braţe 4 bebeluşi.

- I-am împrumutat gemenii mei; îi pregăteşte o farsă soţului ei.

* Paul Van Himst, antrenorul echipei de fotbal a Belgiei, poate să răsufle uşurat. În sfîrşit, dispune de un atacant care să înscrie goluri şi să se arate la înălţimea excelentei apărări a "diavolilor roşii". Problema s-a rezolvat datorită... Parlamentului de la Bruxelles. Acesta a hotărît să-i acorde jucătorului de origină croată Iosip Weber cetăţenia belgiană, ceea ce îi aduce, implicit, dreptul de joc în "naţională". Iosip Weber se află de cinci ani în Belgia şi, în acest timp, a marcat nu mai puţin de 120 de goluri. Interesant este că, în echipa Belgiei, mai joacă şi alţi "naturalizaţi". Luis Oliveira s-a născut în Brazilia şi a venit în Belgia la vîrsta de 16 ani, iar Enzo Schiffo, marea vedetă a echipei, nu-i nici el belgian sută la sută. Schiffo s-a născut într-adevăr în Belgia, dar din părinţi sicilieni, care şi-au păstrat cetăţenia italiană!

G. MODEANU

● Care e culmea zgîrceniei?

Pe patul de moarte un scoţian îl cheamă pe notar şi îi dictează testamentul:

- Cred în reîncarnare; ca atare las toată averea mie însumi!

DEZLEGĂRILE JOCURILOR DIN "MINIMUM" nr. 84

Cronici gastronomice: GASTERA, VIN, K, UPO, PICNICURI, RESTAURANT, AT, MT, IV, UTA, ABA, AIT, UTILE, NT, N, PIRON, LS, DUMAS, VAA, AAP, ROMANI, RUSIA, FILE, ARTE, ISG, R, ITALIA, HA, H, ULEIAT, PEU, AE, COR, MASA, GUST, TRENA, ISTORIE.

Licenţe: PITENCANTROP, ADEMENITORI, ROL, POT, BOR, ALES, DURERI, S, VAD, IT, URÎT, ARTA, O, TIZ, STEI, MR, ICOSAR, ULUI, SIRAG, INOT, MN, CAPRICIU.

Părerea mea: GRATARE, APA, IATAGANE, UDF, NI, CARITATE, DORI, AGUD, M, INIMI, MIERE, R, TUNSA, REN, EPURAT, MAGI, LAICERE, ET, SUL, TABLA, O, IT, DIG, CLAR, NARAV, TIBII.

PIETRE FUNERARE,
MARMORĂ ŞI GRANIT

FRIDMAN

**Firmă cunoscută
încă din Bucureşti,
Şoseaua Giurgiului
şi Filantropia**

**T.A. - KIRIAT SHAUL
Tel.: 6471594, 6476279**

- **PREŢURI CONVENABILE**
- **VENIM LA DOMICILIU**
- **EXECUŢIE IREPROŞABILĂ**
- **ÎNLESNIRI DE PLATĂ**

EXECUTĂM MESE ŞI ORICE ALTE OBIECTE DE GOSPODĂRIE, DIN MARMORĂ

VORBIM ŞI ROMÂNEŞTE

A apărut
DESTĂINUIRI. REFLEXII.
de
dr. Iancu Feldstein

**Fapte de viaţă cu semnificaţii pe plan individual şi internaţional.
Vibrantă chemare la soluţionarea marilor probleme ale contemporaneităţii.**

*Cartea se pate obţine trimiţînd un cec de 25 şekeli pe numele autorului la adresa:
Rh. Aba Hilel Silver 113/52 -
HAIFA*

• Sănătatea

CITITORII ÎNŢREABĂ, DR. WATTS RASPUNDE

NACHUM - Natanya - Nanismul nu este tot una cu infantilismul. Acesta din urmă este o oprire a dezvoltării fizice şi psihice inclusiv funcţia sexuală, pe cînd nanismul este, de fapt, statura de pitic. Piticul îşi păstrează toate funcţiile, ca şi un om adult, inclusiv funcţia sexuală. Dacă observaţi şi constataţi că odrasla dvs. nu se dezvoltă normal, prezentaţi-l unui medic endocrinolog. Acesta va stabili cauza şi va institui un tratament şi fără nici o tăgadă că copilul se va dezvolta. Deci, nici un motiv de suferinţe lăuntrice pentru dvs. şi soţie.

SARINA - Afula - Este vorba de apariţia unor negi în regiunea gîtului. Înainte vreme nu se dădea importanţă acestora fie că apăreau pe gît, fie în oricare altă parte a corpului. Astăzi, însă, medicii specialişti au conchis că e mai bine să fie extirpaţi, dar nu cu bisturiul, ci prin electrocaugulare.

NARCISSE - Ramle - Nu se poate executa radiografia intestinului gros fără a se face în prealabil o clismă obişnuită şi apoi clisma cu barium. Prima o faceţi acasă cu o zi înainte, iar a doua, vi se face chiar în laboratorul de radiologie. Diagnosticul se precizează în coroborare cu diagnosticul clinic.

RIKA - Tivon - Este vorba de paralizia coardelor vocale. Uneori este bilaterală, alteori unilaterală. Provoacă tulburări nu numai la vorbire, ci şi în respiraţie. Tratamentul este medical sau chirurgical, după caz. Se urmăreşte mai mult uşurarea trecerii aerului decît revenirea calităţii vocii; desigur că se obţine şi revenirea vocii. Indicaţia operatorie o va face medicul oto-rino-laringolog.

SERGHIEV - Haifa - Amphetinele sînt medicamente pe care psihiatrii le recomandă oamenilor deprimaţi. Ele înviorează, dar sînt foarte periculoase dacă sînt folosite fără o dozare precisă. Vă sfătuim să apelaţi la ele numai cu recomandarea medicului; acesta va indica, pe reţetă, doza zilnică. Dar nu ajută numai medicamentul în tratarea depresiei; trebuie cercetată şi înlăturată cauza conform dictonului "Sublata causa tolitur efectus" (înlăturînd cauza - dispare şi efectul).

PORTOS - Haifa: 1) Reumatismul poliarticular este o boală destul de răspîndită, dar azi avem metode de vindecare prin medicamente, fizioterapie şi balneoterapie. 2) Nu trebuie să vă deplasaţi în străinătate. Avem la noi medici specialişti hematologi precum şi localităţi balneare unde puteţi să primiţi atît tratament medicamentos, cît şi balnear şi fizioterapic. 3) Medicul dvs. de la Kupat Holim desigur că vă ţine sub observaţie şi vă consultă periodic. 4) Arsenalul medicamentos este foarte mare şi variat. 5) Cortisonul se aplică numai în anumite forme de reumatism.

WLADIMIR W. - Ashdod: La spitalul Tel-Haşomer se aplică noua metodă cu raze Laser. Rezultatele sînt minunate. Mulţi bolnavi care au suferit de mărirea prostatei (Hypertrofie de prostată) au devenit oameni sănătoşi în această privinţă, indiferent de vîrstă. Sîntem convinşi că şi dvs, veţi beneficia de acest tratatment revoluţionar şi veţi scăpa de... ameninţarea operaţiei.

BABY - Afula: După cum descrieţi dvs. simptomele, nu este vorba de hemoroizi simpli, ci de tromboflebită hemoroidală. În consecinţă nu se aplică tratamentul obişnuit al hemoroizilor, ci tratamentul chirurgical. Credem că între timp medicul dvs. a precizat situaţia şi a procedat ca atare.

NELINIŞTIT - Dimona: De la început trebuie să vă... liniştim. Sînteţi căsătorit din dragoste deşi există o diferenţă de vîrstă apreciabilă între parteneri: dvs. 70 de ani iar soţia 40. Dacă există armonie din toate punctele de vedere, nu este nimic deosebit faţă de alte căsnicii, bineînţeles inclusiv armonia sexuală. Dvs. susţineţi că există armonia sexuală, aveţi raporturi sexuale normale, destul de frecvente terminate cu extazul amîndurora. Ceea ce vă "nelinişteşte" este că soţia a rămas gravidă. Gelozia şi nelinişțea au pus stăpînire pe psihicul dvs. Credeţi că aţi fost înşelat, căci vă plîngeţi că nu aţi auzit ca un bărbat de 70 de ani, deşi viril normal, să poată să şi fecundeze, să determine o sarcină. Ei bine, vă răspundem că nu aveţi dreptate. Dvs. nu aţi auzit de procreare la 70 de ani, dar noi medicii, da. Ca să ieşiţi din această psihoză a geloziei nejustificate, noi vă sfătuim să faceţi o spermatogramă la un laborator de analize medicale. După rezultatul acesteia se precizează dacă sînteţi fertil sau steril. Apoi după naşterea copilului, aveţi posibilitatea să faceţi încă o verificare şi anume cercetarea paternităţii prin analiza ţesuturilor. Sîntem convinşi că ambele analize vor fi în favoarea dvs. Deci, liniştiţi-vă.

Un om de afaceri telefonează soţiei:

- Draga mea, astă seară voi veni tîrziu acasă. Am multă treabă la birou.

- De ce nu-ţi aduci treaba acasă? Deabia aştept s-o cunosc...

■■

Doi soţi au decis să-şi petreacă concediul separat. Fiecare a plecat în altă parte. După o lună se întorc acasă şi în prima noapte petrecută împreună, soţia se scoală speriată din somn:

- Iosi, cred că e cineva la uşă.

Şi atunci soţul se dă jos repede din pat, îşi ia haina şi iese pe geam.

MINIMUM E OM CA TOTI OAMENII

LUCULLUS şi invitaţii săi

LA RESTAURANT...

RESTAURANTUL "LA MAMA"

Cannion Beer Sheva tel. 07-279138

Ajuns pentru prima oară la Beer Sheva, am avut de vizitat mai multe familii de originari din România, foşti colegi - pe vremuri - în redacţia "României libere" din Bucureşti. Printre acestea şi familia distinsului meu - vechi şi bun fost coleg - scriitorul de limbă română Simion Săveanu. Cu toţii mi-au spus că n-aş putea avea o imagine reală despre Beer Sheva de azi dacă nu vizitez "Cannion"-ul, cea mai nouă şi mai impresionantă construcţie a oraşului. Şi, firesc, am ajuns la "Cannion", pe care, Simion Săveanu, păstrînd proporţiile, îl asemuia cu celebra Tahana Mercazit din Tel Aviv.

Într-adevăr, "Cannion"-ul din Beer Sheva se constituie într-o minunată operă arhitecturală modernă. Dar nu despre aceasta mi-am propus să scriu. În "Cannion" am aflat singurul restaurant cu specific românesc existent în Beer Sheva. (M-a surprins singularitatea acestuia într-un oraş în care trăiesc mulţi originari din România!).

Restaurantul poartă un nume sugestiv: "La mama". A fost deschis în urmă cu patru ani la aceeaşi dată cu inaugurarea "Cannion"-ului. Patron este dl. Filip Neta, originar din Dorohoi, sosit în Israel în urmă cu trei decenii.

În organizarea şi în înfăţişarea sa, "La mama" urmează stilul "Cannion"-ului, încadrîndu-se perfect în modernismul locului. Chiar şi pentru uriaşul grătar cu cărbuni s-a găsit o soluţie ingenioasă; deşi este instalat în faţa restaurantului, într-o rotondă a "Cannion"-ului, grătarul este prevăzut cu instalaţii speciale care absorb tot fumul şi mirosurile, astfel încît atmosfera specifică să nu fie depreciată.

La dl. Neta, grătarul este gata încins la orele 9 dimineaţa iar ultimii cărbuni se sting după ora unu noaptea. Deci, 16 ore din 24 se poate servi aici orice preparat la grătar, de la celebrii mititei pînă la pui la grătar, rinichi, măduvioare, momiţe, ficat, steak etc. Orice, chiar şi peşte. De fapt, specialităţile la grătar dau nota aparte a restaurantului "La mama", constituie atracţia lui. Poate şi preţurile. O porţie de mititei înseamnă: trei mici (care de fapt sînt mari), cartofi prăjiţi, sosuri şi salate la discreţie, chifle sau pită. Toate costă 12 şekeli. Cînd ai luat un platou cu toate acestea nu mai poţi mînca altceva; orice gurmand se satură! Un steak costă aici tot 12 şekeli şi este însoţit de cartofi prăjiţi, salate şi murături la discreţie. Puiul la grătar costă 15 şekeli. Peştele e ceva mai scump: 25 şekeli porţia, dar e o porţie de peşte cît o... balenă. (Şi e peşte de apă dulce).

O altă atracţie culinară a restaurantului o constituie murăturile, între care locul prim îl are varza murată. Vin aici consumatori de departe ca să mănînce doar o salată de varză acră (cu ulei, sare, piper,etc.). Secretul "fabricaţiei" îi aparţine d-lui Neta care nu a vrut să-l desconspire; dacă are butoi de lemn, borcan de sticlă, vas de plastic pentru pus varza la murat. Nici ce apă şi cîtă sare foloseşte. Gustînd varza murată de la "La mama" cred că a fost pusă într-un butoi de lemn cu sare de ocnă.

Adăugaţi la toate acestea cadrul splendid la care m-am referit la început, precum şi serviciul ireproşabil practicat direct de către dl. Neta şi de tînăra şi simpatica lui fiică.

Stan Vlad
Bucureşti

Pofta vine mîncînd
Yasser Arafat

...SI ACASA

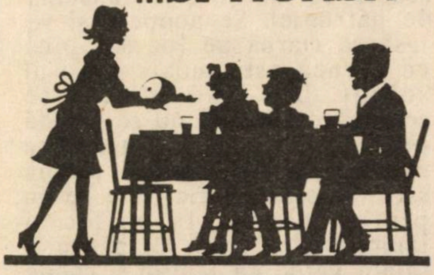

CE MÎNCĂM ÎN APRILIE

NU E PĂCĂLEALĂ. E PE BUNE.

FORELE LA CUPTOR - Se taie la burtă pe lungime şi se curăţă 4-5 peşti "forele". Se spală, se lasă să se scurgă de apă şi se umplu la burtă cu pătrunjel tocat, sare, piper, bucăţele de unt şi facultativ ceapă sau usturoi tocat mărunt. Se aşează fiecare pe un pătrat de hîrtie cu aluminium unsă uşor cu margarină. Se presară cu puţină sare şi se învelesc bine strîngînd capetele. Se pun la tavă, la cuptor la 180 grade şi se coc circa 45 minute. Se servesc la masă în hîrtia de aluminium ca să se păstreze tot sucul. Se stropesc cu zeamă de lămîie pusă cîte un sfert pe fiecare farfurie.

VINETE UMPLUTE - Se spală şi se taie în două pe lungime 3 vinete nu prea mari. Se scobesc de miez şi se prăjesc uşor pe partea cu coajă. Miezul tocat se amestecă cu 1 pahar de sos beşamel gros, sare, piper, 100 gr. caşcaval ras şi 1 gălbenuş. Se umplu jumătăţile de vinete şi se aşează în tava unsă uşor cu margarină. Se ung cu albuşul bătut cu puţină sare, se presară cu foarte puţin pesmet fin şi se coc la cuptor potrivit, circa 35 minute. Se servesc fierbinţi cu sos de roşii pus la masă.

PUI CU DOVLECEI MICI - Se aleg dovlecei foarte mici, ca degetul, se taie puţin la capete, se spală şi se lasă deoparte. Puiul se taie în bucăţele, se rumeneşte în puţină margarină împreună cu dovleceii şi cu 1 ceapă tăiată în felioare subţiri. Se strînge cu apă clocotită şi se adaugă 2 linguri ketchup, 1 linguriţă plină cu praf de supă, piper, 1 lingură zeamă de lămîie şi o rădăcină de pătrunjel. Se acoperă şi se lasă să fiarbă pe foc mic pînă ce carnea este moale şi sosul scăzut. Din cînd în cînd se scutură cratiţa să nu se prindă pe fund mîncarea. Dacă este necesar se mai adaugă puţină sare. Se serveşte fierbinte pe un platou, carnea la mijloc şi împrejur dovleceii. Ca acritură, salată verde cu lămîie şi codiţe de ceapă tocate.

SUFLE DE SMEURĂ (Petel) – Se freacă 2 linguri de marmeladă de smeură (gem sau dulceaţă) cu 3 linguri zahăr pudră. Se bate spumă tare 7 albuşuri şi se adaugă treptat marmelada. Se toarnă compoziţia într-o formă ceva mai înaltă unsă bine cu unt şi coacem la foc mic 160-170 grade pînă ce prinde crustă şi e bine crescut. Servim la masă cu sirop de smeură. Cui îi place poate stropi sufleul cu rom sau coniac.

Yiana

LUMEA BUNĂ ÎL CITEŞTE PE SCHECHTER

O nouă oglindă a epocii

CULMEA IRONIEI

Peste 20 de schiţe ridicole.

Schiţe şi povestiri fanteziste despre bărbaţi neînţeleşi şi femei de neînţeles.

Aceasta este a 8-a carte a lui I. SCHECHTER

Mai îndrăzneaţă decît celelalte.

25 şekeli, str. Zamenhof; 15, Tel Aviv

Gordon Tours

I. ATLAS VĂ OFERĂ UN VOIAJ ULTRA ARISTOCRATIC

LA UN PREŢ ULTRA DEMOCRATIC!

TURUL ROMÂNIEI ŞI VIZITAREA LOCURILOR NATALE CU MAŞINĂ LA SCARĂ ŞI ŞOFER LA DISPOZIŢIE PENTRU 2 – 3 – 4 PERSOANE ÎN MAŞINĂ.

CIRCUIT 10 ZILE ÎN TRANSLIVANIA SAU/ŞI MOLDOVA DE LA $347 (PLUS AVION)
PREŢUL INCLUDE: maşină, hotel, ,mic dejun, benzină, asigurarea maşinii, cazarea şi masa.

CIRCUITUL SE POATE PRELUNGI ÎN ROMÂNIA (pînă la două luni) ŞI COMBINA CU ARANJAMENTE LA MUNTE, LA MARE, TRATATAMENTE MEDICALE.

ZBORURI ÎN EUROPA ŞI EXCURSII SPECIALE LA PRAGA

NOU ŞI INTERESANT!
ÎN CIRCUIT SE POT INCLUDE VIZITE LA CHIŞINĂU ŞI BUDAPESTA

I. ATLAS – GORDON TOURS str. Ben Iehuda, 184
Tel Aviv – tel. 5270767

NICI UN PAS FĂRĂ ATLAS!

ARANJĂM ASIGURARE DE BOALĂ PENTRU TURIŞTII DIN ROMÂNIA.

CĂLĂTORII CU PREŢURI REDUSE ÎN TOATĂ LUMEA!

,,ADEVĂRUL'', magazin săptămînal,
este publicaţia destinată întregii familii: comentarii politice, reportaje, nuvele, cuvinte încrucişate, cronică cinematografică, satiră, umor, din culisele vieţii politice şi din viaţa cinematografică. O gamă de subiecte interesante pentru fiecare vîrstă, de la 10 la 120 de ani!
44 pagini săptămînale, realizate în condiţii grafice excepţionale.

În fiecare VINERI – ,,Adevărul'',
unicul magazin săptămînal.

Kach.
Ce kachofonie ideologica!

MINIMUM E OM CA TOTI OAMENII

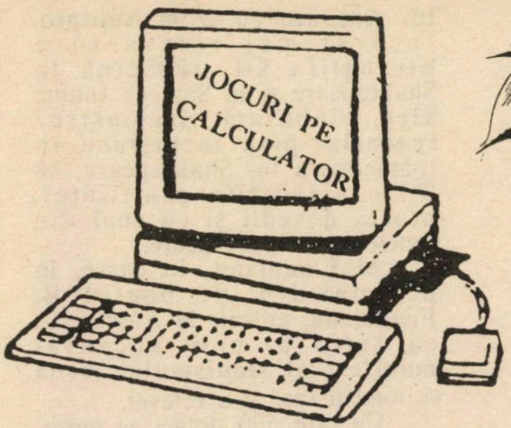

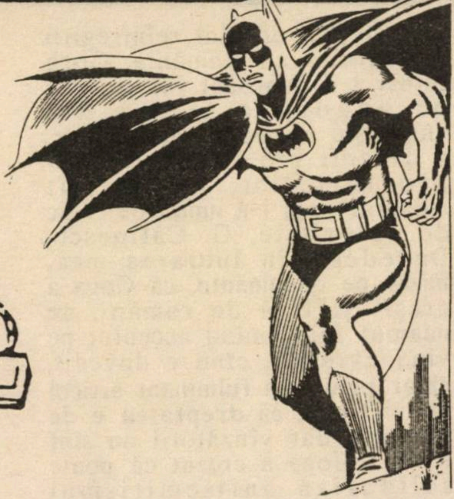

BATMAN

Memorie minimă: 2MB; procesor minimal: 386; viteza optimă: 12 MHZ; Hard disk: 17 MB; grafica: VGA; cartis de sunet: Adlib, Roland, SoundBlaster; control: Mouse.

După succesul filmului cu acelaş titlu era inevitabil să apară jocul pe calculator care şi-a cîştigat, rapid, o popularitate chiar mai mare decît a filmului.

Jucătorul are la dispoziţie 7 dischete (în pachetul jocului), cele mai multe pentru atmosferă. 17 MB ale hard-disk-ului vor fi ocupate, deci trebuie să faceţi, în prealabil, puţină "curăţenie" pe disk.

Acum despre joc. D-ta vei juca rolul lui Batman şi ai misiunea de a eradica Gotham City de criminalitate. Jocul urmează intriga filmului: Oswald Cobblepot Pinguinul intenţionează să-l discrediteze pe primarul oraşului pentru ca să fie ales el în această funcţie. Oswald are un plan simplu şi diabolic: face să crească rata criminalităţii folosind banda lui de foşti acrobaţi de circ care atacă, la întîmplare, cetăţeni paşnici.

Deoarece alegerile se apropie, primarul nu-şi poate permite să piardă controlul asupra oraşului pe care îl conduce şi apelează la serviciile lui Batman. Acesta are la dispoziţie doar două zile pentru ca să schimbe situaţia şi să zădărnicească planul criminal al lui Cobblepot de face viaţa cetăţenilor imposibilă şi de a transforma orasul într-o ruină.

Ceea ce părea a fi, la început, o acţiune deosebit de promiţătoare prin suspens, se transformă prea repede - după părerea mea - într-un conflict la care jucătorul participă detaşat. Dau ca exemplu secvenţele de luptă. La unele dintre acestea jucătorul trebuie să acţioneze joystick-ul, dar constată apoi, cu surprindere, că, de fapt el rămîne oarecum "spectator" urmărind desfăşurarea acestor scene ce-i drept pline de tensiune şi neprevăzut... Jucătorul alege, de pe listă, diferitele categorii de luptă. În final sînt doar două posibilităţi: sau îl învingeţi pe Pinguin sau sînteţi eliminat de către acesta... E o bătălie în care merită să intraţi.

Dorin Ben Itzhak

> **În prăpastia istoriei este loc pentru toţi.**
>
> **Paul Valéry**

♣

BRIDGE

Dezlegare la bridge "Pygmalion"

Avem 10 levate "de sus". Levata a 11-a trebuie să rezulte din impasul (reuşit) la Dama de Pică din Vest. Din lipsă de alte resurse, levata a 12-a trebuie să "apară" dintr-o schiză.

Vest a arătat Regele şi Dama de Caro, Dama şi Valetul de Cupă şi l-am "obligat" să deţină şi Dama de Pică. Dacă are mai mult decît trei Pici, va fi schizat automat. Dacă nu, va fi schizat după Cupă-Caro dacă are şi Decarul de Cupă! (cam multe cărţi specifice trebuie să fie în Vest, dar n-avem de ales).

Iată cum se construieşte jocul:

- Se preia Dama de Cupă cu Asul pe masă.
- Se joacă Treflă de As şi impas de Pică la Valetul de pe masă, urmat de As şi Rege de Pică (la a treia levată de Pică apare Dama din Vest). Din mînă defosăm 2 Carale.
- Urmează 4 Trefle din mînă, pe care se defosează 2 Pici de pe masă. Vest a avut 2 Trefle, a defosat fără efort o Cupă şi un Caro, dar la levata a 10-a, pe ultima Treflă, este schizat: sau aruncă o Cupă din valet-Decar sau un Caro din Damă-mic.
- Declarantul va cîştiga ultimile trei levate cu Rege şi Nouar de Cupă din mînă şi As-Septar de Caro de pe masă.

Distribuţia a fost:

A R V 7 6
A 5
A 7 3
R 8 6

D 4 3
D V 10 3
R D 9 2
10 7

10 9 5 2
8 7 4 2
10 5
9 5 3

8
R 9 6
V 8 6 4
A D V 4 2

Ca şi anticul Pygmalion, împinşi de nevoie, am "sculptat" o distribuţie a Vestului care să ne permită efectuarea contractului.

În cazul nostru, ca şi în cazul lui Pygmalion, Galateea (rezultatul) a prins viaţă (a fost pozitiv). În alte mii şi mii de done, este de recomandat să nu avem nevoie de astfel de soluţii... Este mult mai sănătos fără ele.

♠

BRIDGE

POŞTA

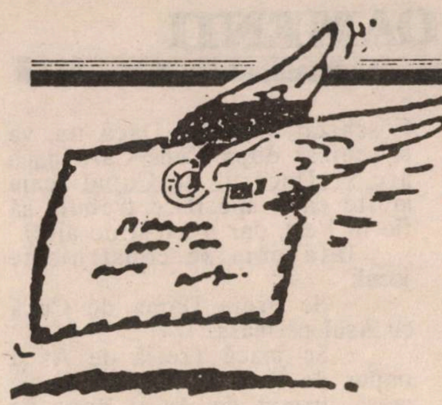

APEL

Sînt Marcel Marcian (Moritz Marcus), scriitor, din Bucureşti, 77584, Str. Roşia Montană 1 Bl. 17 Sc. 4 Ap. 133. Ca să pot tipări o carte trebuie să contribui, partea mea, cu cel puţin 500 dolari. Am două volume gata de tipar, dar nu le pot tipări, neavînd cei 500 de dolari de carte. Sînt cărţi cu un conţinut specific:

CU DUMNEZEU PE STRADA PECA. Cîteva bucăţi de proză, toate pe tema înfruntării **morţii.** Bucata principală, care dă titlul volumului, vreo 150 de pagini, e o cronică, programat exemplară, a unui cartier azi dispărut, ultraspecific evreiesc, un *ştetl* în aspectul lui propriu românesc-moldovean redat printr-un adolescent, dar mai ales prin **modelul** lui ales, Haim Meir (Haimeer), un **om al străzii,** considerat nebun, care ziua rătăceşte, mut, prin cartier, noaptea, pe malul apei, ca într-un fief al lui, stă şi reconstituie lumea şi îndeosebi istoria evreilor, accentul fiind pus, prin forţa lucrurilor, pe nevoia de Mesia, culminînd revelator cu un **Mesia** real, statul Israel de azi. Haimeer e un vizionar, trăieşte cu regretul că n-am rămas la scrisul **tablelor legii,** ale lui Moise, ceea ce a dus la scris din scris şi iar scris...

Mai e în volum o trilogie - trei bucăţi avînd ca erou un om întors de la Auschwitz. Cum de s-a salvat? S-a băgat în privată - cazul e real, numai afabulaţia îmi aparţine. Auschwitz devine, în lucrarea mea, Katynaujviţ, adică e vorba de orice loc al pierzaniei. Mă opresc aici, deşi ar mai fi de spus despre volum...

CASTELUL DE LA CIUCEA. E castelul lui Octavian Goga, poet român, poet naţional, naţionalist ca om politic dar poet valoros ca întruchipînd idealul reîntregirii Ardealului cu România. Goga totuşi i-a cunoscut foarte bine pe unguri, a tradus din ungureşte exemplar, dar, politic, a devenit pro-fascist şi chiar pro-hitlerist, "antisemit moderat", aşa l-a numit un critic de autoritate, G. Călinescu. Dovedesc, în lucrarea mea, bazat pe documente, că Goga a greşit şi faţă de români, de neamul lui, punînd accentul pe vina evreilor, cînd e dovedit, chiar printr-un fulminant articol al lui Goga, că **dreptatea e de vînzare,** dar vînzătorii nu sînt evrei... Goga a crezut că poate solidariza antisemitismul românesc cu cel unguresc şi a eşuat şi e deprimat. Ce rămîne e **poetul,** mesianic!

RILKE OBLIGĂ... O incursiune, Hmielnitzki, hasidism, Gershom Scholem, etc.

EMINESCU. MACEDONSKI. BACOVIA. Implicări inedite.

În acelaşi volum: **Pagini de carte, BEŢET ISRAEL,** o dizertaţie asupra psalmului 114, psalmul întoarcerii acasă. O primă ediţie am dat în Israel în 1984, foarte bine primită (s-a propus traducerea în ivrit), vreau acum să tipăresc integral volumul acesta.

Tot în acest volum: **"SODOMA ŞI CAORSA"** (enunţarea e în **Infernul** lui Dante): e vorba de **Shylock** şi **Antonio,** am dat o primă ediţie în Israel, în ianuarie 1986, cu mult inedit revelator, am publicat-o apoi, mult sporită, în anul 1991, în revista "Comtemporanul - Ideea europeană". Lucrarea e de un permanent şi presant interes pentru a se vădi că nicidecum **cămătarii** nu sînt prin excelenţă evrei. Discern la Shakespeare, între intenţii şi posibilităţi (cenzura elisabetană), tentez o pătrundere în memoria lui Shakespeare scriind "Negustorul din Veneţia" şi aflu, în viaţa reală, faptul că modelul din viaţă al lui Antonio din piesă e Dom Antonio de Portugalia, pretendent la tronul Portugaliei, care după mamă (Violante Gomez, o marană) era evreu, aceasta fiind şi pricina pentru care nu devine rege; opusul lui Shylock, aşadar, e şi el... evreu şi ce e de reţinut e că Shakespeare a dat în piesă elemente certe de identificare a lui Antonio cu Dom Antonio. Încă şi mai relevantă e **hieroglifa** SH, rădăcină la Shakespeare şi la Shylock (nume ales, elaborat); demonstrez **intenţia,** prin incursiune în toată opera lui Shakespeare, că SH e hieroglifa conştiinţei, proces dovedit şi cu unul din sonetele lui Shakespeare.

Mai cuprind, în carte, la psalmul 114, pe poetul B. Fundoianu, mistuit la Auschwitz, ca autor al unui adevărat **manifest al sionismului,** ceea ce nimeni încă n-a relevat.

Cu cîte 500 dolari aş putea decide tipărirea celor două cărţi. Voi mai avea de tipărit alte trei-patru şi împlinesc, în septembrie 1994, 80 de ani. Cum să înduplec? Cum să vă fac să vă decideţi? Îmi joc ultima şansă. Rog să fiu ajutat. Prin **colectă?** Sau cum? Profund recunoscător,

Marcel Marcian

Răspunsurile pot fi trimise fie direct, fie pe adresa surorii mele din Israel: **Olga Iser, Reh. Rothschild 26/3 NESS-ZIONA 70400.**

SCRISOAREA UNUI ARHIMANDRIT

Corespondentul nostru dl. Isidor Vais, din Natzeret Illit este, de ani de zile, în legătură scrisă şi sufletească cu fostul paroh al Bisericii Române din Ierusalim, arhimandritul Irineu Chiorbeja. Acesta trăieşte astăzi la Mînăstirea Neamţ, al cărei stareţ este fiind căutat şi preţuit de numeroşi credincioşi.

Nu de mult, arhimandritul Irineu a trimis o scrisoare d-lui Vais (ştiut prin Moldova ca Tata Vais, datorită faptelor sale de binefacere din anii cînd trăia în România) cu interesante reflexii pe marginea fenomenelor şi stărilor de spirit la ordinea zilei. O publicăm mai jos, cu încuviinţarea autorului ei:

Iubite Tata Vais!

Am primit rîndurile matali şi m-am bucurat că se mai găsesc persoane care se gîndesc la mine din Ţara Sfîntă. M-am bucurat deasemenea că eşti sănătos şi sper să trăieşti cît Avraam căci ai inimă bună şi gînduri curate. Aşa cum se spune în Sfînta Scriptură, pentru cei buni ţine Dumnezeu pămîntul.

POŞTA

Te rog să fii convins că nu este o recrudescenţă antisemită în România. Se scriu multe şi se înţeapă unii pe alţii în ziare, dar marea mulţime de oameni nu au nimic şi nu participă nici într-un fel la această hărţuială gazetărească. Nu cunosc pensionarii azilului din Bîrlad de care vorbiţi. Dacă vrei trimite-mi adresa lor să-i întreb dacă vreo reţinere sau alte probleme presante i-au determinat să nu-ţi scrie? Eu cred că uitarea este de vină şi mata la optzeci şi de ani ştii că fenomenul deadreptul paradoxal este că binele se uită iar răul se ţine minte. Este o anomalie că fapta care te-a otrăvit odată (răul) să te roadă toată viaţa iar cea care te-a făcut fericit chiar şi pentru o clipă (binele) să o uiţi aproape imediat.

Mă întrebaţi de ce Pacea adusă de Domnul pe pămînt nici în două mii de ani nu s-a instaurat pe pămînt? Pentru că nu tot pămîntul a ajuns să cunoască pe Domnul şi pentru că şi cei care l-au cunoscut n-au păstrat testamentul său şi nici vestea îngerilor "Pe pămînt pace şi între oameni bună învoire".

Aproape este sfîrşitul Tata Vais. Atunci totul se va aplana între noi şi ne vom bucura de o lume nouă. Fericiţi de cei ce vor sta deadreapta Tatălui (al meu şi al matali)

Eu sînt sănătos. Lucrez în această Sfîntă Mînăstire pentru îmbunătăţirea vieţii. Mă gîndesc cu drag la Israel unde am trăit clipe de mare satisfacţie sufletească şi chinuri mari. Domnul să ne ajute să mai venim acolo în timp de pace şi de linişte de toate felurile.

Îţi doresc mult bine şi multă fericire. Multă sănătate şi fericiţi ani. Te îmbrăţişez cu dor şi drag,

Arhim. Dr. Irimeu Chiorbeja
stareţul M-rii Neamţ

DESPRE OCTAV BOTEZ

Domnule Mirodan,

Un prieten din Iaşi, dl. ing. Zilberman aflînd că sînt o rudă a fostului profesor Octav Botez, mi-a înmînat articolul scris de dl. Eugen Luca în revista dvs. Am parcurs cu emoţie întregul articol, episodul cu vecinul profesorului, contabilul Avram Avram, ca şi cel de la Universitatea ieşeană fiindu-mi bine cunoscute. De altfel, cu familia Avram Avram avea şi familia mea bune relaţii şi pot adăuga că eram chiar prieteni. La reîntoarcerea din refugiu, în noiembrie 1944, am locuit la familia Avram, deoarece casa părintească arsese în timpul unui bombardament din vara lui 1944.

În acest timp, familia Avram se mutase în casa lui Octav Botez, ca să aibă grijă de lucrurile familiei, refugiată la Bucureşti (profesorul decedase în anul 1943). Cu această ocazie am revăzut-o pe Anuţa Avram (actualmente în Israel, căsătorită cu medicul Kleinstein) şi am putut constata devotamentul şi adînca prietenie pe care familia Avram le nutrea pentru familia Botez.

Domnule Mirodan, vă scriu aceste rînduri şi în speranţa că poate aveţi ştiri despre fiica familiei Avram şi vă rog să le transmiteţi gîndurile mele de mai bine.

Fiicele profesorului Octav Botez locuiesc împrună pe str. Oslo, nr 4, sect 1. Cea mai mare dintre ele, profesoară de franceză, pensionară, a fost căsătorită cu profesorul universitar Constantin Nicuţă, care a decedat anul trecut. Cea de a doua fiică, Lucia Botez este magistrat pensionar.

În ce priveşte pe dl. Eugen Luca, autorul articolului din revista "Minimum", toată stima şi preţuirea mea pentru modul elevat în care a ştiut să suprindă personalitatea profesorului Octav Botez, pentru eleganţa şi fineţea acestui portret autentic, în care, oricine l-a cunoscut, îl poate regăsi cu emoţie pe distinsul cărturar.

Cel care vă scrie aceste rînduri este inginerul pensionar Buţureanu Grigore, fiul fostului profesor de la Liceul Internat din Iaşi, Valeriu Butureanu.

O ADĂUGIRE AUTENTICĂ

Referitor la cele scrise în "Minimum" (decembrie 1993) de dl. Marius Mircu în legătură cu atitudinea Anei Pauker faţă de evrei, îmi permit să fac o adăugire strict autentică:

La Iaşi, în zona celebrului Pod Roşu, trăia pe vremuri un personaj ieşit din comun: Aba Iosub zis Mutu. Era pensionar al spitalului de psihiatrie "Socola" fiind suferind de cîteva boli ce intră în competenţa acestui stabiliment. Anarhic şi imprevizibil avea totuşi o inimă de aur. Se ocupa de afaceri ilegale, dar poliţia îl tolera ştiindu-l iresponsabil. Înainte de cel de al doilea război mondial, Ana Pauker a făcut o vizită la Iaşi, bineînţeles pe ascuns şi a fost arestată în gara Nicolina. Cum comuniştii nu puteau interveni, pentru a nu se desconspira au apelat la Aba ; datorită bunelor sale relaţii cu Poliţia a reuşit să obţină eliberarea Anei Pauker.

După mulţi ani, cînd comuniştii au ajuns la putere situaţia lui Aba a rămas aceeaşi fiind considerat "speculant". A fost reţinut de poliţie în mai multe rînduri. În ianuarie 1945, la primul congres al sindicatelor la care am participat am stat de vorbă cu Ana Pauker. Ea m-a întrebat, aflînd că sînt din Iaşi, ce mai face Aba Mutu. I-a transmis, prin mine, mulţumiri pentru că a salvat-o atunci din ghiarele poliţiei; Aba a plecat apoi la Bucureşti (l-am însoţit), am reuşit, cu greu, să obţinem o audienţă în care singura rugăminte a lui Aba a fost să-l ajute să părăsească ţara deoarece aici "comuniştii îl vor omorî". După zece zile a primit actele de plecare în Israel.

Carol Aron
Ness Ziona

TENDINŢELE SÎNT TENDENŢIOASE

Stimate domnule Mirodan,

Referitor la rubrica "Tendinţe" din nr. 83 vă comunic următoarele:

Ştirea despre "Comunitatea evreiască din USA" este tendenţioasă şi departe de adevăr. Se afirmă, printre altele, că donaţiile pentru Sochnutul din Israel au scăzut oamenii preferînd să dea bani pentru aşezările din teritorii.

Odată cu venirea la guvern a lui Rabin, au fost schimbate priorităţile. Marile beneficii acordate celor care acceptau să se stabilească în teritorii au fost anulate, fiind acordate celor stabiliţi în aşezările de apărare a ţării. Bineînţeles că acest fapt a stîrnit furia coloniştilor care s-au văzut nevoiţi să se lipsească de nu puţine avantaje. Şi răspunsul a fost organizarea luptei politice împotriva acestei hotărîri.

POŞTA

O altă faţă a acestei lupte o constituie trimiterea unor delegaţi din teritorii în America cu scopul de a organiza acţiuni de colectare de bani pentru coloniştii din teritorii şi de a determina suspendarea ajutoarelor pentru Maghbit şi Bonds. Nu se cunosc rezultatele obţinute, dar de donat au donat doar cei legaţi prin simpatiile lor de aceste cercuri.

Consider "Tendinţele" mult prea tendenţioase şi mai ales lipsite de o bază reală. Ar fi bine ca această rubrică să reflecte realitatea şi nu păreri personale lipsite de temei.

Elias Emil
Kiriat Ata

"MINIMUM" LA HONOLULU

Stimate domnule Mirodan,

Ţin să-mi exprim recunoştinţa pentru editarea cu succes a revistei "Minimum", pentru varietatea şi suculenţa unor comentarii politice,morale, etc. etc.

Mă numesc Armin Nagel şi sînt venit în USA din România de 8 ani. Am multe rude, prieteni şi cunoştinţe în Israel. Acum sînt stabilit la Honolulu unde m-am împrietenit şi cu poetul Ştefan Baciu. De la el primeam şi revista dvs. Acum mi-o trimit fraţii mei din Israel. Astfel am aflat şi de tipărirea şi difuzarea volumului "Mein Kampf" în România. Ştirea m-a şocat profund. Am anunţat acest lucru enoriaşilor Templului Emanuel pe care îl frecventez. Scurtul meu comentariu a fost următorul: "A sosit timpul să ne trezim înainte de a fi prea tîrziu".

Pe marginea articolului din "Minimum" pe care l-am citit enoriaşilor, s-au iscat discuţii: oamenii au formulat fel de fel de sugestii, dar unii au spus că şi în USA a apărut această carte monstruoasă şi nimeni nu a protestat pe motiv că există libertatea scrisului. Cu sprijinul unor oficialităţi evreieşti de aici s-a întocmit un document incluzînd textul tradus al articolului dvs., comentariul meu şi lista persoanelor care au subscris la opiniile noastre. Documentul va fi adus la cunoştinţă şi unor alţi factori politici de influenţă din Honolulu.

Mă bucură că evreii de prestigiu informează opinia publică aspra pericolului neo-nazist. Chiar ieri am văzut un film intitulat "Shindler's list" avînd ca subiect crimele naziştilor; sala era arhiplină...

Adaog că Guvernatorul Statului Hawaii, senatorii şi ceilalţi oameni politici răspund întotdeauna activ la toate acţiunile Federaţiei evreieşti din Honolulu.

Armin Nagel
Honolulu, Hawaii

KACH

Poate exagerez, dar mişcarea Kach poate fi comparată cu Garda de Fier românească sau cu Ku Klux Klanul american: acelaşi caracter paramilitar, rasist, violent şi antidemocratic. Şi fără nici o îndoială, dacă s-ar vedea la putere "pre mulţi îi vor popi" fără nici o cruţare. De aceea mă alătur celor care solicită distrugerea buruienii de la rădăcină şi privesc cu îngrijorare ce mulţi din oamenii ce ne înconjoară o tratează cu îngăduinţă.

Vl. Weintraub
Holon

PIX

Îmi permit să fac unele observaţii privitoare la "punctul pe i" a lui Pix. Scrie dl. dr. Tirer că se miră că rubrica d-lui Pix poate să nu-i placă cuiva. Se va mira încă odată d-sa cînd va afla că nici mie nu-mi place. Şi mai spune d-sa că regretă că nu poate să scrie ca Pix. Asta ar mai trebui: să avem doi Pix, ca şi cum unul singur n-ar fi deajuns!

Marta Spodheim
Tel Aviv

Pix, te iubesc. Punct

Georgette Liberman
Ierusalim

Domnule Pix, aprecierile de genul "Iosi Bei-lin, eroul principal al filmului "Omul care cere palme" - pe lîngă că sînt profund jignitoare pentru cei vizaţi, dar nici nu se încadrează în spiritul şi nivelul revistei "Minimum". Aceasta este citită şi apreciată nu numai în România, dar şi de neisraelieni în afara ţării noastre, deci necesită puţină reţinere.

Iacob Pozarinchin
Bat Yam

Ing. G. Grusman, Ramat Gan (sînteţi nedrept cu calendarul nostru scriitoricesc, atunci cînd îl acuzaţi de ignorare a condeierilor originari din Sighet: iată, de pildă, pe Ludovic Brukstein, maramureşan autentic, nu-l uităm niciodată; cît despre alţii, dacă aveţi sugestii, le aşteptăm cu interes; calendarul nostru este cu braţele deschise gata să găzduiască scriitori de valoare); *Dr. Eliezer Schachter, avocat pensionar, Haifa* (aveţi dreptate; toată ziua-bună ziua se vorbeşte de OEP-işti martiri ai neamului, dar nimeni, vorba dvs. "nu-l întreabă pe George Habash de unde a avut 4 milioane de dolari să-şi cumpere o superbă vilă în Liban şi pe ceilalţi lideri de la Tunis cum de-au reuşit să depună, fiecare, cîte 20.000.000 dolari în cont secret la băncile elveţiene?") *Sandu Dac, fost antrenor al echipei de fotbal Dinamo-Bacău* (despre moartea marelui jucător român Mircea David, zis şi "Il Dio" am pomenit în revistă la timpul cuvenit; amintim acum, iată, despre încetarea din viaţă a altui jucător de valoare, Gică Teodorescu, zis şi Moş Martin, fost pe vremuri înaintaş la Ciocanul-Bucureşti; şi rostim, împreună cu dvs., fie-i ţărîna uşoară); *Zaharia Gorun, Haifa* (o observaţie deochiată, carevasăzică de evitat de către persoanele, vai, mai sensibile: "Ce ciudaţi sînt şi bărbaţii ăştia: partea cea mai atractivă pe care o au femeile, şi anume picioarele, ei le dau la o parte"); *ing. Valeriu Frimu, Bucureşti, dr. Nae Robănescu, Bucureşti* (mulţumiri şi o îmbrăţişare amicală); *Mircea cel Bătrîn, Zoe Ceauşescu, Sex oral la "România Mare", Hamas-caută români; Toto; Sîni pietroşi; Geniu carpatin; Organizaţia de binefacere anti-Pix, Pedala; Un grup de sprijinitori ai Likudului din Ghivataim, Mimi, Rotunda, Fantoma de la Operă* (nu, nu luăm în considerare scrisorile anonime); *Gh. Kovacs-Eichner, Tivon* (mulţumiri pentru sugestie, dar avem în portofoliu cîteva texte despre situaţia evreilor români din anii 1940-1944. Unul dintre acestea, substanţial, aparţinînd lui Eduard Mezincescu a apărut în unul din numerele noastre trecute, altele vor apare nu peste multă vreme, în raport cu posibilităţile noastre de spaţiu... aşa că...) *Hari Lazarovici, economist, Ierusalim* (interesant, dar lung pentru noi; vă rugăm să trimiteţi corespondenţe concentrate, axate pe fapte cu semnificaţie la zi); *M. Bercovici, Moshav Naor* (aveţi prilejul să citiţi, în numărul de faţă, la rubrica "Scurt" textul "incredibil" referitor la... sexul oral de la Bucureşti) *M. A. Sevestre, Paris, Franţa; Av. S.A. Bacher, Toronto, Canada; Ion Mihăileanu, Paris, Franţa; Roger Boussinot, Pondaurat, La Rèole, Franţa; Sergiu Michozniky, Bucureşti; Vivianne Rosenthal, Ierusalim; Colea Grisaru, Haifa; Tudor Vişniac, Braşov; Titi Costner, Haifa; Melanie Haberfeld, Holon; Bedros Agopian, Los Angeles, USA; D. Rafailescu, com. Sinăuiţi, România; Joseph Halperin, Geneva, Elveţia; Lupu Marcovici, Holon; Sigmund Ehrlich, Neve Monoson* (mulţumiri pentru bunele cuvinte, observaţii şi sugestii critice; ceilalţi pe curînd).

O tînără femeie căreia psihiatrul îi cere să se întindă pe divan:

- Vai, nu, domnule doctor, tocmai aşa au început necazurile mele!

volumul

PUNCTELE MELE CARDINALE
de
Liana Maxy

se află sub tipar.

El va cuprinde
versuri, schiţe,
nuvele, interviuri,
portrete şi impresii de călătorie
scrise între anii 1983 - 1993.

Cei care doresc să-l procure
imediat după apariţie

sînt invitaţi să trimită un cec poştal sau bancar de 45 şh. pe adresa:

LIANA MAXY - POB 1114 -
RAMAT GAN 52111 - ISRAEL.

MAX **FABRICĂ DE SALAM ŞI CARNE, NECAŞER**
DINTRE CELE MAI MARI DIN ŢARĂ

La noi găsiţi întotdeauna carne, salam şi produse de carne pentru toate gusturile şi cele mai speciale.
SAŞA, care a lucrat la Fabrica de salamuri "Kaunas", vă invită acum la magazinul fabricii

*** STEAKURI şi carne pentru frigărui**
*** SALAM 12 şekeli/kg.**
*** CRENVURŞTI+MORTADELA 9,50 şekeli/kg.**
*** PASTRAMĂ, RULADĂ, carne de umăr afumată, începînd de la 20 şekeli/kg.**
*** MURĂTURI, salate, pelmeni ruseşti.**
PREŢURI FĂRĂ CONCURENŢĂ

Dispunem şi oferim onoratei noastre clientele şi un sortiment variat de brînzeturi, aperitive, sosuri şi băuturi din import

TEL-AVIV, str. BEN ATAR 37 - Autobuze "Egged": 83, 85; "Dan": 1, 18, 26, pînă la staţia de pe str.Salame 50
TELEFON: 03 6830469
HAG PESAH SAMEAH!

SPITALUL DE BOLI CRONICE ŞI DE BĂTRÎNEŢE

«BEIT RAHEL»

RAMLE - AHDUT HAIVRIT 6
TELEFON: 08-224255 ŞI 08-223079

ÎNGRIJIRE ATENTĂ, AMBIANŢĂ PLĂCUTĂ,
SUPRAVEGHERE MEDICALĂ PERMANENTĂ,
+ TRATAMENTE, FIZIOTERAPIE,
ACTIVITĂŢI EDUCATIVE

CLEPSIDRA

Turism

Adrian Severin, fost ministru; *Victor Babiuc*, fost ministru, *Radu F. Alexandru*, scriitor, deputat; invitaţi la un schimb de experienţă cu Partidul Liberal-Independent din Israel.

Adrian Năstase, preşedintele Camerei Deputaţilor din România; la invitaţia presedintelui Parlamentului israelian, Shewah Weiss.

Victor Bîrlădeanu, scriitor, secretar general al Asociaţiei culturale de prietenie România-Israel; de la Bucureşti; la rude.

Dinu Cernescu, regizor, director artistic al Teatrului Naţional I. L. Caragiale din Bucureşti; în vederea perfectării unui schimb de spectacole între Teatrul Naţional şi Teatrul "Habima".

Valeriu Moisescu, regizor, director de scenă la Teatrul Bulandra din Bucureşti; la rude.

Ion Popovici, ziarist, redactor la "Curierul naţional", foto reporter, membru fondator al Asociaţiei culturale de prietenie România-Israel, filiala Dobrogea; la prieteni.

Alexandru Sen, scriitor; de la Bucureşti; la rude.

Decese

Prof. dr. Armand Papier, economist; la Haifa.

Nora Obedeanu; la Cleveland, USA; văduva ziaristului H. Obedeanu, condamnat la moarte în anii '60 pentru participarea sa la atacul comis asupra unei dube cu bani a Băncii Naţionale.

Rabinul Aharon Zilberfarb, din dinastia rabinilor Zilberfarb din Botoşani; la Tel Aviv.

Carnet

Dacă eşti OM matur, la care "Carpe Diem" poate fi un modus vivendi, în doi, accentuînd pe satisfacţii spirituale, scrie-mi: Malca, POB 420 Rehovot.

Cu inimile zdrobite de durere, soţia, familia şi prietenii anunţă pierderea scumpului şi minunatului **Harry Segall** fost economist specialist la C.S.P. şi U.C.E.C.O.M. Bucureşti. Din 7 martie a.c. se odihneşte în cimitirul Hayarkon. Cei care l-au cunoscut şi preţuit nu-l vor uita niciodată.

●

Comemorare

La 4 aprilie 1994 se împlinesc 50 de ani de cînd şi-au pierdut viaţa în urma bombardamentului american asupra Bucureştiului, tatăl meu **Max (Meir) Leventer**, inginer CFR şi fratele meu **Alexandru (Sandu) Leventer**, elev în clasa a VI-a la liceul Graur.

Dr. E. Schwefelberg

Asociaţia culturală mondială a evreilor originari din România (ACMEOR) a organizat o festivitate la Beit Sokolov din Tel Aviv în cadrul căreia au fost decernate diplome de onoare şi premiul de prietenie România-Israel ministrului secretar de stat la MAE al României, d. Adrian Dohotaru şi d-nei Ioana Ursu, secretar general de redacţie la revista "Magazin istoric".

Festivitatea a fost condusă de dl. Şlomo Leibovici-Laiş, preşedintele ACMEOR. Prof. Andrei Strihan şi dl. Adrian Năstase, preşedintele Adunării deputaţilor din România au subliniat contribuţia deosebită a celor doi la strîngerea relaţiilor de prietenie româno-israeliene.

Revista MINIMUM caută dactilografă (computer) în limba română (1/2 normă).
Tel. 03-5227269 (între orele 11-13,30 a.m.)

E.W.T.R.
România
1994
ofertă specială
LA ACELAŞI PREŢ CA ÎN 1993
VACANŢA FAMILIALĂ
DE LA MARE
LA MUNTE
595 $

Preţul cuprinde: ● Biletul de avion Tel Aviv - Bucureşti - Tel Aviv prin societatea aviatică TAROM ● O săptămînă în staţiunea EFORIE NORD – Hotel EUROPA ● O săptămînă în staţiunea POIANA BRAŞOV – Hotel SPORT ● 2 mese pe zi ● Programe distractive ● Surprize ●

ÎN PREŢ este INCLUSĂ o excursie specială la VARNA
● Posibilităţi de excursii la tarife avantajoase la ISTANBUL.

PLECĂRI: în fiecare vineri, începînd cu 10 iunie
● Copiii pînă la 12 ani beneficiază de reducere – numai 350 $

EWTR este singura societate turistică din Israel care dispune în România de o reţea proprie de prestări de servicii turistice, începînd de la aeroportul Bucureşti-Otopeni şi pînă la hotelurile şi staţiunile balneo-climaterice de destinaţie.

● NOI VĂ VINDEM EXCURSIA PRIN AGENTUL DVS. DE VOIAJ ● NOI VĂ ASIGURĂM SERVICIILE ● NOI VĂ GARANTĂM O VACANŢĂ DEPLINĂ ÎN ROMÂNIA.

HOROSCOP

LUNA APRILIE

SYBIL HEDERNA

CAPRICORNUL (22 decembrie – 20 ianuarie)

Sezonul primăvăratec este înşelător mai ales în ceea ce priveşte sănătatea. Fiţi atent! Controlaţi-vă stadiul actual prin examene şi analize de rutină. Nu uitaţi: paza bună trece primejdia rea!

VĂRSĂTORUL (21 ianuarie – 19 februarie)

Nu vă lăsaţi pradă scepticismului şi gîndurilor negre. Luaţi cu curaj şi tenacitate iniţiative atît pe plan profesional, cît şi pe plan sentimental. Augurii vă sînt favorabili. Dacă jucaţi la loterie, contaţi pe numărul 7.

PEŞTII (20 februarie – 20 martie)

Schimburile de păreri cu prietenii vă vor da de gîndit asupra conduitei dvs. de pînă acum. Firea dvs. nervoasă, irascibilă v-a creat neplăceri şi v-a dus la conflicte. Este cazul să acţionaţi cu mai mult tact şi sensibilitate. Veţi înoda astfel relaţii benefice. Zile faste: luni şi vineri.

BERBECUL (21 martie – 20 aprilie)

O întîlnire amicală s-a putea transforma într-o frumoasă poveste de dragoste. Depinde de dvs. să-i daţi conţinut cît mai consistent, spre satisfacţia ambilor parteneri.

TAURUL (21 aprilie – 20 mai)

S-ar putea să se ivească ceva neplăcut: o criză conjugală, o boală sau chiar decesul unei persoane la care aţi ţinut. Nu vă descurajaţi! Aveţi suficiente forţe lăuntrice pentru a depăşi momentele critice. Trebuie doar să ştiţi să le mobilizaţi. Perioada următoare va fi senină şi norocoasă. Contaţi pe numerele 15, 21, 47.

GEMENII (21 mai – 20 iunie)

Sînteţi o fiinţă sensibilă şi înzestrată cu talente deosebite. Din păcate, nu valorificaţi acest tezaur şi vă irosiţi în preocupări minore. Folosiţi mai bine timpul de care dispuneţi citind literatură, ascultînd muzică, vizionînd filme bune

RACUL (21 iunie – 22 iulie)

La servici, lucrurile nu stau prea bine. Daţi impresia şefilor dvs. că v-aţi lăsat pe tînjeală. Faceţi un efort în această lună şi capacităţile dvs. incontestabile vor ieşi în evidenţă, reabilitîndu-vă în ochii patronilor şi în proprii dvs. ochi. Strădania va fi recompensată material, ceea ce vă va permite să vă bucuraţi de o vacanţă agreabilă. Numere norocoase: 1, 15, 22.

LEUL (23 iulie – 22 august)

Vi se deschide o perioadă ideală în domeniul sentimental. Dacă sînteţi celibatar(ă) se întrevede perspectiva unei legături durabile. Dacă sînteţi familist, acordaţi mai multă atenţie ca pînă acum soţiei şi copiilor.

Zilele de sîmbată şi marţi sînt favorabile relaţiilor pe plan sentimental.

FECIOARA (23 august – 22 septembrie)

De ce să faceţi atita caz pentru o neînţelegere? Preferabil, să trataţi cu indiferenţă incidentul şi să apăreţi dvs. în postura celui care cedează şi doreşte împăcarea.

BALANŢA (23 septembrie – 22 octombrie)

Sînteţi cam distrat(ă) şi neglijent(ă). Nu omiteţi să luaţi măsuri de prevedere. S-ar putea întîmpla să pierdeţi un lucru cu valoare sentimentală sau să fiţi jefuit(ă) de hoţi. Dovediţi vigilenţă!

SCORPIONUL (23 octombrie – 22 noiembrie)

Vă place munca pe care o faceţi. Există pericolul să vă plafonaţi. Rutina vă împiedică să avansaţi. Nu fiţi violent(ă); luaţi taurul de coarne şi, cu sîrguinţă, puneţi-vă la curent cu tot ce e nou în domeniul dvs. de activitate; îmbinaţi teoria cu practica. Rezultatele nu vor întîrzia să se arate şi implicit, satisfacţiile morale şi materiale. Zile faste: marţi şi sîmbătă.

SĂGETĂTORUL (23 noiembrie – 21 decembrie)

Vă preocupă viitorul? Sau priviţi cu indiferenţă anul 2000? Aveţi toate şansele să păşiţi cu dreptul în noul mileniu. Luaţi însă de pe acum toate măsurile ca această scadenţă să vă găsească în cea mai bună formă fizică şi psihică.

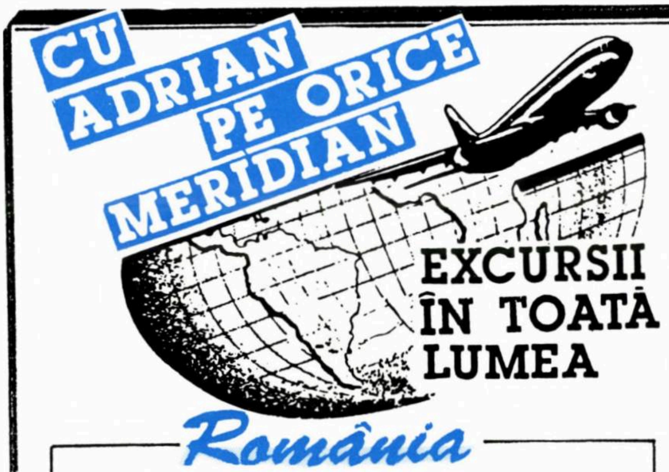

OFERTA SPECIALĂ "ADRIAN"
Pachete de tratament – odihnă în staţiunea balneo-climaterică COVASNA
18 zile.....660 $
Cazarea în modernul hotel "Bradul"

- **ZBORURI SPECIALE – NEW YORK începînd de la 699 $**
- **CHARTERE ÎN EUROPA începînd de la 319$**

CIRCUITE TURISTICE ÎN ROMÂNIA începînd de la 269 $ de persoană

ÎNCHIRIERI DE MAŞINI începînd de la 33 $/zi

VĂ OFERIM POSIBILITATEA DE A ZBURA DE LA BUCUREŞTI SPRE ORICE PUNCT SAU CAPITALĂ DIN EUROPA CU aproximativ 100 $

NOUA ADRESĂ:
str. Hess nr. 4
Tel: 200687-8-9 • 5285773

adriana davidsohn

AGENTA DUMNEAVOASTRĂ DE ÎNCREDERE

mulţumeşte clientelei credincioase care o urmează de douăzeci de ani cu loialitate şi consecvenţă şi urează întregului trib

SĂNĂTATE, VOIE BUNĂ ŞI MULTE, MULTE CĂLĂTORII REUŞITE

cu noi, bineînţeles

ÎN URMA SUCCESULUI AVUT DE FORMULA TURISTICĂ

"ABONAMENT DE AVION PENTRU ROMÂNIA 1994"

am decis să prelungim acţiunea pînă la sfîrşitul lunii aprilie

PLĂTIŢI ACUM LA PREŢ DE EXTRASEZON ŞI ZBURAŢI VARA

OFERTE SPECIALE PENTRU VARA ANULUI 1994
pentru cine se înscrie din aprilie

	PREŢ SPECIAL	PREŢ DE VARĂ (iulie-august-septembrie)	ECONOMIE de persoană
● FELIX			
Hotel "Internaţional"	877$	~~1007$~~	130$
Hotel "Poieniţa"	699$	~~899$~~	200$
● SOVATA Hotel "Sovata"	755$	~~867$~~	112$
● SLĂNIC MOLDOVA	856$	~~966$~~	110$
● OLĂNEŞTI	741$	~~861$~~	120$
● VATRA DORNEI	766$	~~866$~~	100$
● TUŞNAD	802$	~~922$~~	120$

PREŢUL INCLUDE: zbor Tel Aviv-Bucureşti-Tel Aviv, 18 zile cazare, demipensiune, tratament complet, toate transferurile

PUTEŢI PRELUNGI VACANŢA DUMNEAVOASTRĂ DIN ROMÂNIA CU O EXCURSIE ÎN UNGARIA, CEHIA, AUSTRIA, GERMANIA, FRANŢA, ANGLIA

2 PROGRAME EXTRAORDINARE - TRATAMENT - EXCURSII

ROMÂNIA - UNGARIA
19 zile....1099$
Întoarcerea direct din Ungaria
Date de plecare:
22/06; 13/07; 3/08; 10/08

ROMÂNIA - BULGARIA
22 zile....1099$
Întoarcerea direct din Bulgaria.
Date de plecare:
3/07; 24/07/ 7/08

PREŢURILE SÎNT VALABILE NUMAI PENTRU CINE SE ÎNSCRIE ÎN LUNA APRILIE

SUNAŢI-NE LA TELEFON: 5250613 - 5250618
"HILEL TOURS"
str. Ben Iehuda 62 - Tel Aviv
HILLEL&Co.LTD.

minimum

ANUL VIII • NR.86
MAI'94 • 10.20 ŞEKELI

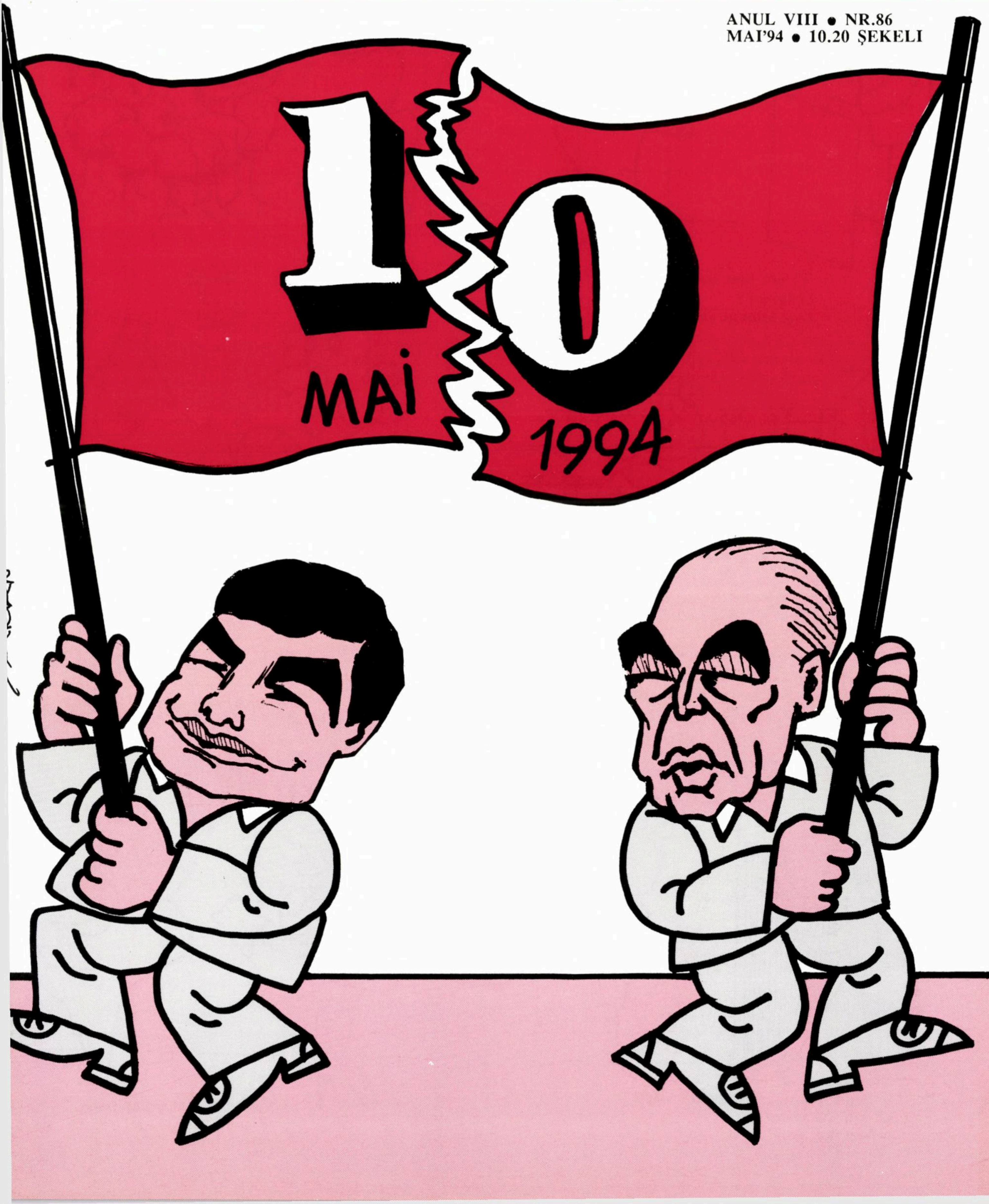

LIVADARU

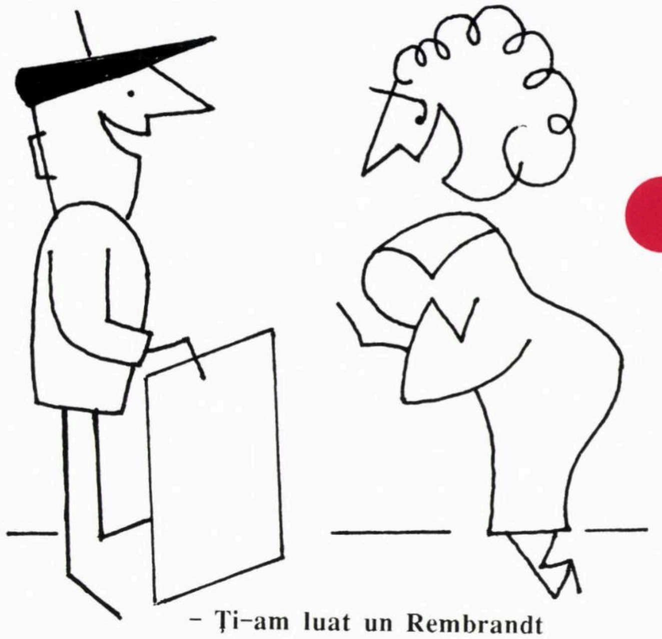

– Ţi-am luat un Rembrandt
– Original?!
– L-a semnat în faţa mea.

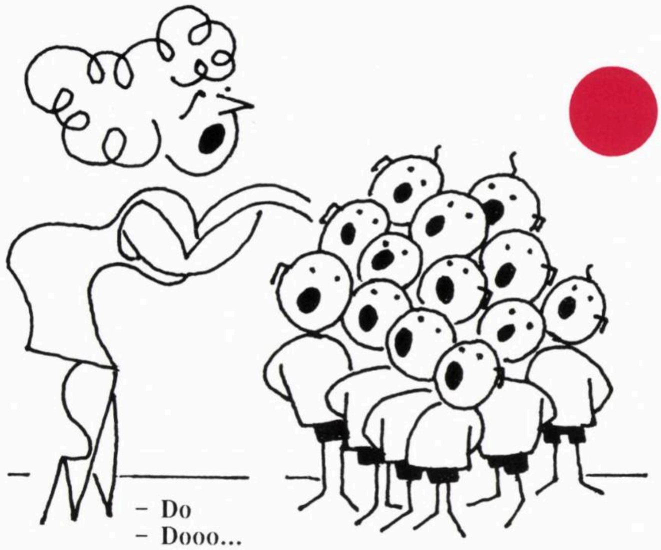

– Do
– Dooo...
– La
– Laaa...
– Si
– Daaa...

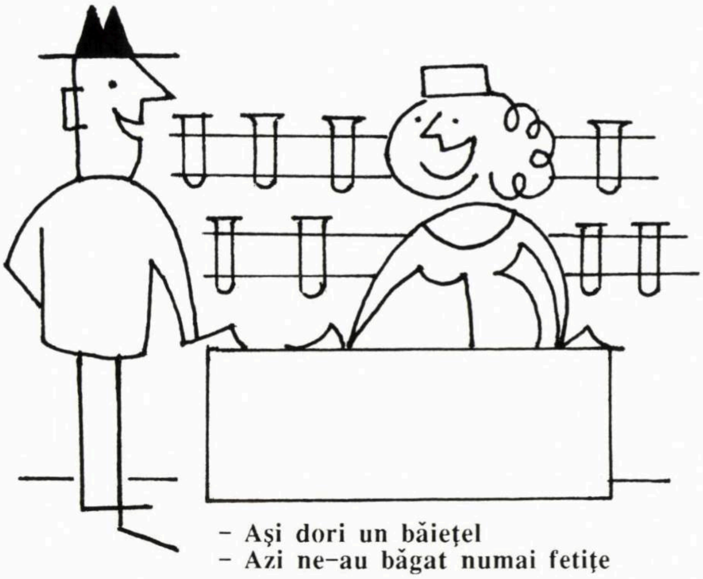

– Aşi dori un băieţel
– Azi ne-au băgat numai fetiţe

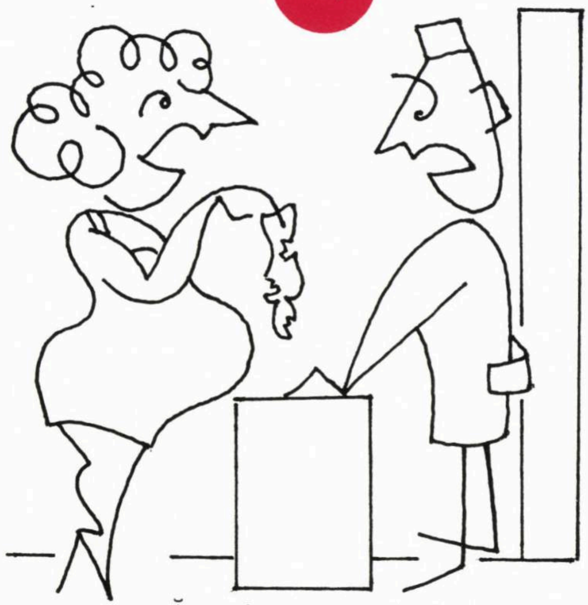

– Ăsta-i prezervativ?! Numai găuri...

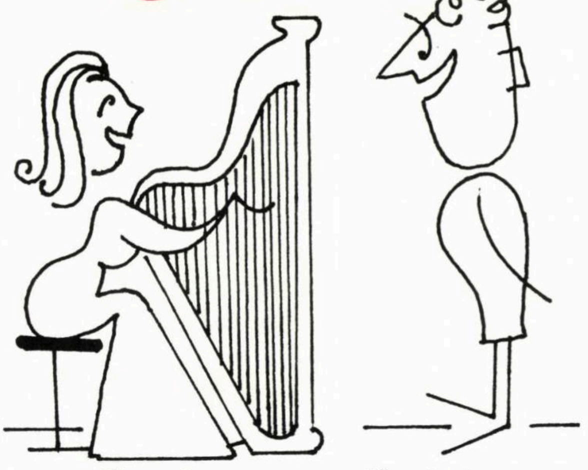

– Cînd ciupesc o coardă, simt că mă electrizez!
– Mie-mi spui?...

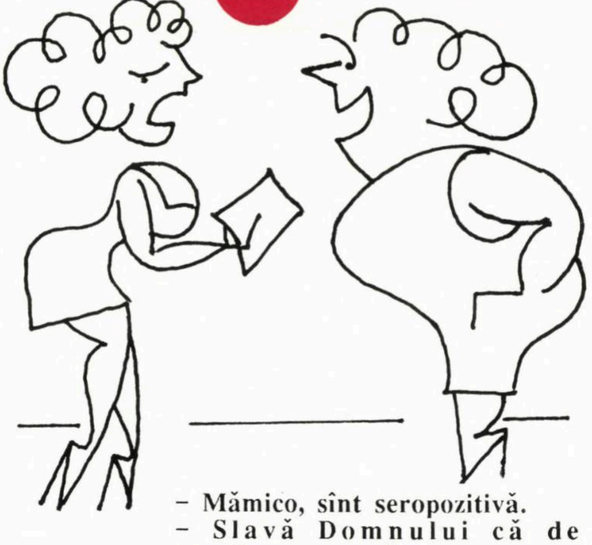

– Mămico, sînt seropozitivă.
– Slavă Domnului că de negative m-am săturat...

MINIMUM • ANUL VIII • NR. 86 • MAI • 1994

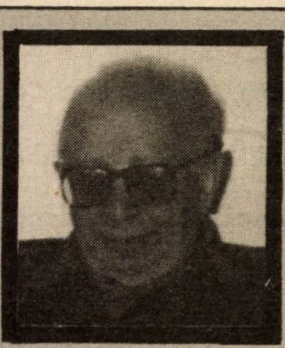

Zîmbetul lui I.Fîntînaru

Demn de admirat era la Fîntînaru stoicismul cu care a înfruntat greutăţile de integrare în cadrul israelian. A avut multe motive de nemulţumire, dar zîmbea. Tot timpul zîmbea. Zîmbind îţi comunica despre cele mai absurde dificultăţi pe care le-a întîmpinat la autorităţile care se "ocupă" de emigranţi şi tot cu un zîmbet povestea ce feste îi juca periodic boala perfidă de inimă.

N-a făcut caz de cariera sa bogată în presă. Nu era crainicul masochist şi lăudăros al faimosului "ştii cine am fost eu?" Pasiunea sa pentru gazetărie a fost aşa de puternică, încît nu s-a dat în lături de a face orice ţine de bucătăria unei redacţii: o notiţă, o recenzie, un interviu, o erată...

Dar specialitatea sa era comentariul asupra evenimentului politic extern. În acest domeniu el înnota cu uşurinţă, cu perspicacitate şi o imensă plăcere.

Pentru MINIMUM, Bebe, cum îl denumeau prietenii, a fost un frate mai mare care n-a drămuit nici un efort. Ajunsese să fie cunoscut personal de mulţi cititori şi de toţi colaboratorii. Era atent şi delicat cu toţi, fiind din acest punct de vedere o "rara avis" în lumea dură a presei.

Îi resimţim lipsa din primul moment cînd coronarele i-au jucat ultima festă şi i-o vom resimţi mult - mult timp.

MINIMUM

LA ÎNCHIDEREA EDIŢIEI
Ceea ce înseamnă 25 aprilie 1994

Dacă nu va surveni în ultimul moment o nouă complicaţie sau o nouă amînare sau o nouă cine ştie ce, atunci mîine 2 Mai sau poimîine sau la 4 Mai se va semna acordul pentru aplicarea autonomiei palestiniene la Gaza şi Iericho.

Pentru palestinieni va începe atunci marele examen. Vor trebui să arate că sînt capabili să se autoadministreze, să facă ordine şi - culmea ironiei! - să pună capăt atentatelor teroriste cel puţin de pe teritoriul pe care îl vor stăpîni.

Ce va face însă mai departe Israelul? Căci şi pentru Israel începe un examen. In presă s-a scris că Rabin a plănuit o espectativă pentru a vedea ce se întîmplă în aria autonomiei şi că în funcţie de aceasta, el va trece pe celelalte fronturi de luptă diplomatică.

Dar adevărul amar este că Iţhak Rabin nu are nici un plan. Aproape niciodată. Nici măcar în privinţa Platoului Golan. El are doar simţăminte, intenţii bune, o logică pragmatică şi o percepţie înceată a schimbărilor care se petrec în realitatea înconjurătoare.

Rabin a cerut deja de două ori americanilor amînarea unei decizii la tratativele cu Siria. El ezită fiindcă e conştient de schimbările din opinia publică. Christopher e grăbit să încheie tratativele cu toţi arabii, dar el nu este Baker. El e mai slab. Mai prietenos faţă de noi, dar mult mai slab.

Sarajevo era un nume de groază numai pentru bunici. Le amintea de primul război mondial. Ei, iată că a ajuns să ne îngrozească şi pe noi. Tot cu pericolul unui război mondial. Căci aşa se spune - că din conflictul inter-etnic din fosta federaţie armonioasă a lui Tito, ar putea să "iasă" un război internaţional.

Cînd scriem aceste rînduri, luptele se concentrează în enclava musulmană de la Gorazde. Un nume care pînă acum n-a spus nimănui nimic. Dar aşa se întîmplă: marile războaie încep de la nume de localităţi relativ mici - Sarajevo, Danzig...

Gorazde, ca de altfel Bosnia întreagă, este doar un pretext pentru puterile mari de a-şi măsura forţele şi capacitatea de influenţă şi abilitatea de a găsi clientură pentru arme. Cel puţin Rusia, criticată, persiflată pentru pierderea statutului de mare putere, încearcă să-şi refacă prestigiul prin intervenţii diplomatice şi nu numai diplomatice în Bosnia şi printre sîrbi.

Si prestigiul Statelor Unite este în joc, şi al O.N.U.-ului şi al ţărilor din N.A.T.O. De aici vine teama generală de ceea ce s-ar putea dezvolta în acele locuri necunoscute.

x x x

Franţa nu este simbolul filosemitismului, nici pe departe. Atît Franţa din timpul lui Dreyfus, cît şi chiar Franţa lui Mitterrand. Dar procesul lui Paul Touvier dovedeşte ceva: structurile democraţiei adevărate nu permit, nu pot să permită nici unul din excesele antisemitismului criminal din trecut.

Si este semnificativ, credem noi, că însuşi Touvier a încercat la proces să se dezică de eticheta de antisemit. Nu mai face "frumos".

România, care totdeauna a vrut să imite Franţa, a rămas şi în această privinţă în urma ei. Lumea rămîne interzisă citind şi auzind ce enormităţi veninoase se scriu şi se spun AZI acolo despre evrei. Unde? Intr-o presă condusă de stîlpi ai noilor instituţii. Uneori şi în Parlament.

S-au auzit aluzii antisemite chiar şi în reviste ale opoziţiei. Chiar şi din gura unor foşti dizidenţi. Nu putem spune decît că nu-i bine. In primul rînd, pentru România.

ADRIAN ZAHAREANU

OBIECTIVISM ŞI COMPLEX IUDAIC

Într-o publicaţie stîngistă din Franţa, un evreu - nu mai are importanţă numele - scria senin şi convins pînă în măduva oaselor, că marele păcat al evreilor - cu excepţia lui, bineînţeles - este că vrînd să fie obiectivi, cad în păcatul "subiectivismului", iar cînd vor să fie subiectivi devin pur şi simplu "subiectivişti", ceea ce nu este decît o tară a complexului iudaic. Teoria este puţin cam confuză, dar n-are aface, de vreme ce a fost acreditată de semantica doctrinarilor stalinişti.

S-a întîmplat recent tot în Franţa, că anumiţi tineri evrei, după ce s-au compromis ca militanţi ai mişcării palestiniene, să renunţe la onoarea de a mai fi port-drapelul unei revoluţii cu un ţel unic: distrugerea seminţiei evreieşti. Tinerii s-au retras ducînd cu ei o mare dezamăgire, dar unii şi-au regăsit identitatea, alăturîndu-se cauzei israeliene. Pe aceştia publicistul evreu îi numeşte "obiectivişti". Ei s-au făcut vinovaţi că, după ce au militat în calitate de agenţi voluntari la bursa politicii pro-arabe, au operat o întoarcere de 180 de grade şi s-au reinstalat în propria lor realitate naţională.

Încă de pe vremea hegemoniei naziste s-a făcut dovada că nimeni nu poate presta servicii mai utile cauzelor anti-evreieşti decît cozile de topor cu certificat de spiritualitate iudaică. Aduceţi-vă aminte cu ce vibraţie mesianică reprezentanţi ai culturii evreieşti în Germania s-au agăţat de redingota lui Hitler, pe vremea cînd acesta nu cugeta încă la "soluţia finală", nădăjduind că vor găsi un locuşor de oploşire sub pulpana lui. În 1934, profesorul dr. Nauman scria, nu în "Wölkische Beobachter", ci în organul lui "Verband National der Deutchen Juden", că evreii născuţi în altă parte decît pe pămîntul scump al patriei germane trebuie să fie luaţi la goană ca să nu mai rămînă picior de venetic. Herr Profesor semna articolul ca membru al Comunităţii Evreieşti din Berlin şi ca "evreu naţional". Ar fi vrut poate să semneze ca "evreu naţional-socialist", dar această onoare era rezervată numai porcilor nazişti.

Un alt pro-nazist, criticul Gundolfs, probabil tot din dorinţa de a nu fi obiectivist , şi de a nu fi confundat cu veneticii nepămînteni, scria despre Heine că a fost un poet dizolvant, pe cînd poetul Ştefan George, marea febleţe versificată a Führerului, era prezentat ca un autentic rapsod al spiritului teuton. Dar nici Neuman, nici Gundolfs, n-au izbutit să moaie inima de beton a dictatorului antisemit. Amîndoi au trebuit să ia toiagul pribegiei şi să părăsească ruşinaţi adoratul lor Waterland de împrumut. În felul lor au fost nişte precursori ai "obiectivismului". Dacă ar fi rămas pur şi simplu obiectivi, ar fi avut altă soartă şi ar fi murit cu mai puţine decepţii şi cu mai multă demnitate.

Adevărata carieră a obiectivismului ca păcat generic evreiesc, a început sub regimul comunist. Complexe obiectiviste a avut şi defunctul Ilya Ehrenburg. Şi el a fost părtaş la strachina antisemitismului codificat în birourile Kremlinului. Aproape de vîrsta psalmistului, cînd se pregătea pentru drumul cel fără de întoarcere, scriindu-şi memoriile, Ehrenburg încerca într-un fel oarecare să împace anti-sionismul lui Stalin cu conştiinţa lui evreiască. Printre rînduri a lăsat să licărească regretul că a fost într-o vreme mult prea dominat de complexe evreieşti, ceea ce înseamnă poate şi regretul că a girat cu prestigiul lui, sîngele evreiesc de pe labele lui Stalin.

Din această categorie, dar la mare distanţă intelectuală, face parte şi concetăţeanul nostru Meir Wilner, cunoscutul "şabăsgoi" al şovinismului arab. Şi pe el se pare că-l încurcau complexele cu care a plecat de la mama sa de-acasă. Drept care n-a ieşit din cuvîntul Moscovei în chestiunile evreieşti, evitînd astfel să fie acuzat că este, pardon de expresie, un "jidan obiectivist..."

Şi apropo de obiectivism să ne aducem aminte de cartea lui Ştefan Heym "Cruciaţii", apărută în traducere românească imediat după război. Autorul trecea drept unul dintre autorii apreciaţi în literatura universală, dar fiind comunist, se ferea de ruşinea obiectivismului evreiesc, nefiindu-i permis să se abată de la normele partidului, chiar dacă ele te obligau să-ţi ucizi părinţii. În anii teroarei naziste în loc să fugă în patria socialismului totalitar, a preferat putreda burghezie americană. În romanul amintit e o scenă evocatoare a ceea ce numim "das pintele id". Este scena cînd soldatul Moscovici, identifică pe cîmpul de luptă trupul carbonizat al sergentului Bing, evreu ca şi el. Şi deodată, în acea atmosferă sumbră, în care duhul morţii învăluia totul, Moscovici rosteşte solemn şi recules un "Kadiş". Această scenă a fost suprimată în ediţia românească. Traducătorul evreu şi directorul evreu al editurii au convenit la această amputare ca să-şi liniştească conştiinţa încărcată de complexe iudaice.

Şi reîntorcîndu-ne la tinerii evrei reveniţi pe o linie normală de plutire, trebuie să recunoaştem că teama de subiectivism, care a bîntuit şi mai bîntuie în neamul evreiesc este o boală grea, dar din fericire vindecabilă. Doctorul Nauman, Gundolfs, Ehrenburg, Trotzki, Kamenev, Zinoviev, Bella Kuhn, Ana Pauker au suferit cu toţii de "complexul iudaic", dar au murit vindecaţi de el. Pe planul acesta istoria ne mai rezervă multe surprize.

minimum

Apare lunar
Redacția și administrația:
Str. Zamenhoff nr.13
64373 – Tel Aviv
P.O.B. 11472, Tel Aviv
Tel.: 5227269; Fax.: 5270443
Fax numai pentru anunțuri publicitare

Director
Al. Mirodan

Publicitate: 1 inch – 45 șekeli
Carnet: 15 cuvinte – 20 șekeli
Abonamente Israel
6 luni (6 numere): 65 șekeli
1 an (12 numere): 125 șekeli
Prețul include costul expedierii.
Străinătate: (1 an – 12 numere) Europa – 70 dolari; România – 65 dolari; U.S.A., Canada – 80 dolari; America de Sud, Australia, Noua Zeelandă – 95 dolari; Insulele Fidji – 150 dolari
Expediția cu avionul.

Prezentarea artistică:
Adar Darian

Difuzarea: ATLAS

Articolele semnate de colaboratorii noștri reprezintă personalitatea și punctul de vedere al acestora. Se înțelege, așadar, că redacția nu împărtășește totdeauna vederile exprimate în articolele publicate în coloanele revistei. Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază.

Redacția nu răspunde de conținutul anunțurilor comerciale.

Revistă editată de
MINIMUM-PUBLISHERS
LTD.

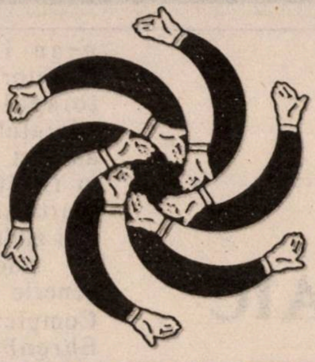

TENDINȚE

• Israel

Ultimul sondaj de opinie al Gallup-ului israelian arată că în eventualitatea alegerii directe a primului ministru Bibi Netaniahu, conducătorul Likudului l-ar învinge cu 7 puncte distanță pe premierul Itzhak Rabin. Este pentru prima oară cînd sondajele indică o asemenea situație; pînă în urmă cu două luni, invariabil, Rabin conducea, detașat, "fără probleme" în clasament. Motivele răsturnării:

a) Disiparea atmosferei de euforie post acordurile de la Oslo cu Arafat, disipare datorată esențialmente atentatelor fără număr (și fără ripostă eficientă) de pe teritoriul Israelului.

b)...și degringolada din sînul Partidului Muncii, provocată de sciziune a grupului Ramon – Peretz ș.a., sciziune care arată că Rabin a scăpat din mînă conducerea Partidului.

• India: virusul numit Lorena Bobitt

Așa cum citim în "România Liberă", Buc." o femeie indiană a tăiat penisul unui bărbat care ar fi violat-o, trimițînd organul poliției. Femeia susține că un comerciant a violat-o la domiciliu, în absența soțului. Victima, internată în spital, afirmă, la rîndul ei, că a fost atacată de cei doi soți, după ce a sosit la domiciliul acestora pentru a solicita restituirea unei datorii. Oricum ar fi, "virusul Lorena Bobitt" a început să pună pe gînduri bărbații din întreaga lume.

• Spionaj

Acesta este domnul Ames, șef la CIA, și soția sa. Cei doi au fost prinși nu de mult de către organe și demascați ca agenți plătiți (bine) ai KGB-ului. Întrebare (o întrebare pe care ne-o pun din ce în ce mai mulți cititori, derutați, contrariați și îngrijorați de degringolada din Israel): cine este agentul de la noi, acum, în mai, 1994 ? Avem în vedere, desigur, pe agentul nr. 1, plasat sus, în conducerea statului, fiindcă agenți mai mici sau mijlocii se găsesc cu duiumul, umpli cu ei sala Heichal Hatarbut din Tel-Aviv.

• Islam

Doi "extremiști" islamici, după gratii, la Cairo, unde sînt judecați pentru tentativa de a-l asasina pe primul ministru egiptean. Uitați-vă bine la ei. Uitați-vă bine la privirea lor, la gurile lor puse pe urlet animalic, la isteria lor vizibilă de la o poștă. Aștia sînt islamicii, aștia sînt hamasiștii, hizbuloșii (așa se spune ?), aștia sînt "frații musulmani", aștia sînt "șoimii" din Fatah, organizația condusă de umanistul contemporan Yasser Arafat.

30 DE ZILE

Aştia! Aţi băgat bine la tărtăcuţă ? Da ? Perfect. Atunci să nu vă prind că mîine o să începeţi să vă văicăriţi că n-aţi ştiut, că v-aţi luat după Oslo, că v-a înduioşat nespus, pînă la lacrimi, strîngerea de mînă de la Casa Albă, că ... S-a înţeles ?

• România: şine

Şinele şi traversele de pe parcursul unui kilometru de cale ferată au fost furate recent de un grup de ţigani - informează cotidianul bucureştean "Ultimul Cuvînt". Trenul care circula pe această linie, aflată în judeţul Satu Mare, fusese suspendat de Societatea Naţională a Căilor Ferate din România, din cauza nerentabilităţii traseului.

• România: sinucidere la ordinea zilei

În fotografie, Gheorghe Gavrilescu, unul dintre conducătorii anti-Ceauşişti de la Braşov, din 1987, participant la răsturnarea din Bucureştii anului 1989, activist al organizaţiei democrate "Alianţa Civică". Dintr-o scrisoare lăsată familiei şi prietenilor, reiese că Gavrilescu şi-a luat viaţa în semn de protest faţă de starea de lucruri din România de azi. Privind chipul acestui om, sensibil pînă la disperare, şi fără nici o vină la activ, ne întrebăm ce anume îi împiedică pe ticăloşii care duc azi de rîpă Israelul - oferind terorismului arab, pe tavă, trupurile cetăţenilor noştri, să-şi facă un obligatoriu proces de conştiinţă şi să se spînzure de lampa din penthouse, exemplar.

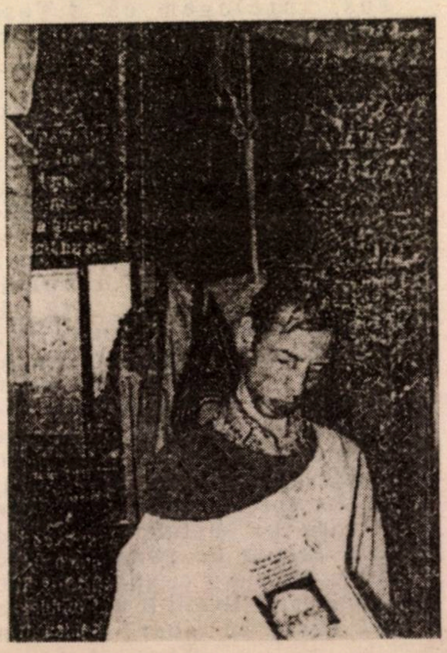

• România: scandalul Dan Bittman

România participă anul acesta, pentru prima oară la Eurovision, dedicat muzicii usoare. Locul: Dublin, Irlanda. Ne bucură intrarea României hiper-talentate in circuitul european şi urăm succes, din suflet, reprezentanţilor Bucureştilor.

Pînă aici n-ar fi nimic deosebit. Nimic, în afară de faptul (...mic, mic, un amănunt) că pe cîntăreţul ales, în urma unui concurs, să reprezinte ţara - îl cheamă Dan Bittman. Avem de-a face aşadar, cu un venetic, un străin de neam, poate un Kominternist, venit pe tancurile bolşevice, în 1944. Drept care, presa de cuviinţă,în cap cu "România mare" - vigilentă, a declanşat un atac sălbatic împotriva lui Bittman (auzi, ce nume!) şi bineînţeles, a juriului, alcătuit din români vînduţi iudeo-francmasonilor şi Fondului Monetar Internaţional, care a considerat că melodia "Dincolo de nori", interpretată de Dan Bittman, este cea mai potrivită pentru a reprezenta Carpaţii şi Dunărea pe scena din oraşul lui James Joyce. După actriţa Maia Morgenstern, ale cărei succese indispun săptămînal foile fasciste de la Bucureşti, tăindu-le pofta de fasole, iată, aşadar, încă un inamic de combătut în spiritul "purificării etnice". Noi, care nu sîntem rasişti, îl privim pe Bittman fără prejudecăţi, urîndu-i să concureze cu succes înspre cinstea Tricolorului pe care îl privim cu preţuire neschimbată şi afecţiune.

30 DE ZILE

Punctul pe i

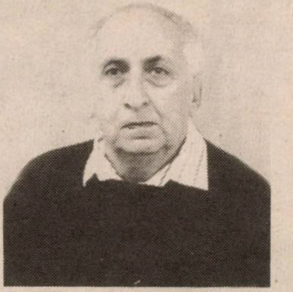

Adrian Zahareanu, colaboratorul nostru preţios şi statornic, prezent în pagini de la Nr.1, a împlinit 80 de ani. Îi urăm tradiţionalul "pînă la 120", cu sănătate de fier şi condei mereu în formă. Şi îi dedicăm paginile 51-52, pe care vă rugăm să le citiţi.

• Ce înseamnă amintirile! Ce înseamnă reminiscenţele! Oridecîteori aud - după vreun atentat arab de groază într-o staţie de autobuz, cu opt morţi israelieni şi douăzeci şi cinci de răniţi benoni - un ministru important declarînd că "vom face totul" (ha-col!) pentru a împiedica pe viitor asemenea crime îmi vine în minte nea Nicu' , obsedantul nea "Nicu (zis pentru iniţiaţi, şi nea Caisă); acesta avea mania să rostească, grav, de fiecare dată cînd "analiza", după o vizită de lucru cu helicopterul, o fabrică de şuruburi, o piaţă de zarzavaturi sau un judeţ, întreg : "să facem totul pentru a lichida lipsurile" etc. etc. Aşa încît, fraţilor să nu mai fim cu nasu-n sus cînd e vorba de a ironiza , în living-ul din Bat Yam la o chiftea, cu prietenii, "limbajul de lemn" din vremile cunoscute (ha! ha! ha!) - şi să ne gîndim niţel, roşind, la "lemnul", vreau să spun la bîrna din ochii noştri. • Alegerile din Italia au frapat (ba chiar şocat de-abinelea) pe toţi europenii cumsecade prin victoria categorică a dreptei în aceste zile de superbă democraţie. Noul partid Forza Italia al d-lui Berlusconi Silvio, proprietar de reţele TV (şi de o echipă de fotbal F.C. Milano) a ieşit pe primul loc, urmat fiind de confraţii de dreapta, partidul neo-fascist al d-lui Fini şi al frumoasei Alessandra Mussolini (nepoata lui "Il Duce") şi partidul d- lui Bossi, care vrea ca Nordul Italiei (Milano, carevasăzică) să se deprindă de restul ţării. Astea-s faptele, astea-s rezultatele care au atras atenţia lumii de observatori şi comentatori. • Dar ceea ce s-a înţeles mai puţin (şi-mi pare rău, îmi pare foarte, foarte rău,) este că, la aceste alegeri, s-a petrecut un mic (şi adevărat) cutremur de pămînt. Marile partide, cu care ne obişnuisem (oh, puterea obişnuinţei!), adică democrat-creştinii (care-au condus ţara din 1945 încoace, fără întrerupere) şi social-democraţii (care-au participat şi ei, la guvernare, tot fără întrerupere, de cîteva decenii) au fost pulverizate în doi timpi şi trei mişcări.Impotenţa, corupţia, (un sfert din deputaţi sînt fie la puşcărie, fie pe punctul de a intra la zdup), complicitatea cu Mafia (etc.etc) au compromis total marile partide, făcînd ca electoratul să le dea un picior - decisiv - într-o anumită parte joasă a corpului omenesc. Atenţie, deci, copii din Maarah şi din Likud. Jucaţi-vă voi, aşa cum faceţi acuma, cu sensibilitatea cetăţenilor, îndeletniciţi-vă voi, ca acum cu mîncătoria intestină, şi o să vedeţi, la o adică, năuciţi, cum vă dă poporul un picior în fund (iată nu spun cur, că nu e frumos, oh, nu!), votînd la disperare cu Berlusconi, pe ivrit, care va învinge la alegeri, sub lozinca de noi toţi aşteptată, Forza Israel!. • În nr.84 al revistei noastre, am publicat, după cum, sînt sigur vă amintiţi o scrisoare a d-lui ing.Dinu Arion, din Haifa, str.Burla 29/20 pe marginea cărţii "Viaţa lui Isus" de Giovanni Papini, prezentată şi vîndută pe şekeli de cunoscutul impresar d.Teşu Solomovici în pauza spectacolului de operetă de la Haifa, organizat de D-sa. E vorba, aşa cum vă amintiţi, de-o carte plină (doldora) de porcării antisemite, gen Goebels, Iulius Streicher sau Nichifor Crainic. Sau Horia Sima. La finele acestei scrisori, îl invitasem pe d.Teşu să ia condeiul în mînă, bărbăteşte, şi să răspundă la nedumeririle fireşti ale corespondentului nostru. Au trecut una, două, trei, patru săptămîni şi d.Teşu a binevoit (cinste lui!) să răspundă invitaţiei noastre. Iată textul scrisorii, integral:

Stimate d-le Mirodan,

E adevărat, şi-mi fac o autocritică necruţătoare, pentru că în pauza spectacolelor pe care le organizez, sînt puse în vînzare cărţi, casete-video şi audio, etc.

Printre cărţile aduse din România a figurat şi "Viaţa lui Isus" a lui Giovani Papini, autor cu o anumită faimă interbelică. Nu am crezut că paginile în care evreii de ieri şi de azi, sînt încriminaţi de "deicid" ar putea să deranjeze.

Acuzaţia că evreii ar fi fost vinovaţi de răstignirea lui Isus, e veche, de cînd lumea, Papini nu a adăugat nimic la cele spuse de evanghelişti.

Cartea lui Papini e indigestă, greu de citit şi mai greu de înţeles. Se adresează mai mult specialiştilor în teologie şi patristică creştină (viaţa sfinţilor).

De-am greşit, vorba romanţei, îmi cer iertare.

al dvs.
Teşu Solomovici

• Din scrisoarea de mai sus, înţelegem că d.Teşu Solomovici, se arată mirat că "paginile" cu pricina din Giovani Papini "ar putea să deranjeze"...Mirarea d-lui Teşu, trebuie să o spunem, ne miră..Nespus. Şi ne obligă să tragem concluzia că omului ar trebui să i se explice băbeşte (o-i oi) despre ce e vorba. Se întîmplă. Că nu toată lumea înţelege, dintr-o clipită, înţelesul lucrurilor. Aşa că, răbdători, plini de bunăvoinţă (bunăvoinţă ce ne-a caracterizat întotdeauna) îi amintim încăodată, cîteva idei fundamentale ale cărţii pe care D-sa a socotit de cuviinţă să o vîndă (gheşeft) aici, în Israelul cu cincisprezece ucişi de bombe şi cuţit pe săptămînă:"Evreul este lacom de pămînt şi de aur...a măcelărit cetăţi întregi de nevinovaţi"...Evreii îl vor lăsa pe cel rănit să moară uitat în mijlocul drumului„îl vor lăsa pe calic să îndure foamea, ca să nu pună mîna pe bani într-o zi de sîmbătă"; "iudeii sînt pricepuţi la sînge,zilnici sugrumători"; evreii sînt neam păcătos şi viclean"...cîini spurcaţi...norod de tigri şi măgari";"haite turbate, neam blestemat"...; evreii şi-au găsit o nouă patrie în aur şi cu mijlocirea aurului, îi stăpînesc pe cei mulţi...i-a păcătoşit după chipul şi asemănarea lor"; "vedeţi cum întind boturile adulmecînde, gîturile cioturoase, nasurile gheboase şi coroiate, ochii hrăpăreţi...această spumă vîscoasă de omenie murdară şi hoaţă". Etc. Etc. Aşa cum spuneam mai sus, sîntem miraţi că d.Teşu, cunoscutul impresar, om cu afaceri înfloritoare în România, nu înţelege de ce anume propoziţiile de mai sus (şi altele, şi altele aşişderea) "ar putea să deranjeze". Eu unul mi-am închipuit (naiv sau poate idiot, de-adreptul) că d.Teşu va fi înţeles dece amintitele propoziţiuni "ar putea să deranjeze". Dar m-am înşelat. Probabil (adică sigur) că nu m-am exprimat cu destulă limpezime. Probabil (adică sigur) că nu am fost convingător. Probabil (adică sigur) că nu am talentul de a face clară o anumită idee (îmi pare rău, asta e, condeiul meu este şchiop, incult, confuz, nu reuşeşte să transmită ideea). Drept care, mă adresez cititorilor noştri, şi îi invit să explice d-lui Teşu, mai convingător decît aş fi izbutit eu s-o fac, de ce anume paginile din Papini "ar putea să deranjeze". Aşteptăm răspunsurile şi precizăm că cel mai bun dintre ele va fi premiat cu un abonament gratuit la Minimum pe 6 (şase) luni de zile. • O perlă simpatică din "România liberă" ne-a fost adusă la cunoştinţă de corespondentul nostru Victor Franc, din Haifa: Într-un reportaj din 15.II.a.c. despre copiii bătuţi în orfelinate, citim că "în ziua de 16.I.a.c. Radu Bocşăneanu l-a băut pe copilul Florin Vlăsceanu". Evident, lipseşte un t în compoziţia cuvîntului băut.Perla nu este numai simpatică ci şi plină de învăţături. Ea ne arată unde te duce alcoolismul, dacă nu ştii să te opreşti la timp. Ea ne arată de ce grozăvii este capabil omul dedat băuturii, atunci cînd i s-a terminat vodca în sticlă şi caută, disperat, în jur, ceva de turnat pe gît, să combată stenahoria. Ea mă îndeamnă să bănuiesc că, în vremea din urmă, Lea Rabin, o doamnă ce merită tot respectul, a aruncat sticlele de whisky "Johnny Walker" (black label)din bucătărie, pe geam, pentru a-l feri pe primul nostru ministru de ispită. Mare greşeală, doamnă! Nu vedeţi ce se întîmplă în jur? În loc să bea şi el, ca omul, un păhărel, seara la televizor, domnul Iţhak Rabin, dă peste gît Statul Israel! • În Ruanda(Africa), baie de sînge. Pe străzi cadavrele împrăştiate ca seminţele şi mucurile de ţigări. Triburile rivale, care se duşmănesc de veacuri, şi-au spus, hotărît, cuvîntul....Se pregăteşte Africa de Sud. • D-na Melanie Juster, din Ghivataim, mă întreabă, pornind "de la cîteva propoziţiuni aruncate de Pix de-alungul vremii"dacă, într-adevăr sînt, aşa cum i se pare dumneaei, un om "superstiţios" în ceea ce priveşte interpretarea fenomenelor politice. Iată o întrebare la care nu mă aşteptam din partea unei cititoare...Şi iată un răspuns pe

● Garanţie – un an de la instalare. Cu posibilitate de prelungire. ●

PENTRU IGIENA PERSONALĂ

Producător şi distribuitor: "BIDAN" – BNEI BRAK
Str. Hakishon nr. 16
Tel. 03/5709955 – 5709977 – 5700831

BIDAN

COMODITATE • IGIENĂ • SĂNĂTATE
INTERESANT ŞI FOARTE UTIL!

• **BIDAN este un scaun modern care transformă orice closet în bideu şi foloseşte la spălarea părţilor inferioare ale corpului cu ajutorul unui jet de apă caldă şi la uscarea cu un curent de aer cald.**

• Astfel se creează pentru cel ce-l foloseşte o senzaţie de **totală curăţenie şi prospeţime.**

• Noul procedeu este binevenit atît pentru **adulţi** cît şi pentru **copii**, evitîndu-se contactul mîinii cu fecalele şi secreţiile urît mirositoare şi total insalubre. **Femeile gravide** găsesc prin **BIDAN** o rezolvare ideală a igienei speciale care li se impune, **suferinzii de erupţii, eczeme în părţile interne** simt o alinare a durerilor, iar cei **bolnavi de hemoroizi** pot realiza chiar evitarea operaţiei.

BIDAN-ul se prezintă într-o varietate de modele şi culori:
• **BIDAN TURBO**, aparat care încălzeşte apa şi usucă cu aer cald, cu 150x5=750 şkalim
• **BIDAN CU ÎNCĂLZIREA APEI**, cu 150x4=600 şkalim
• **BIDAN OBIŞNUIT**, cu 75x3=225 şkalim
• **Se fac instalaţii în orice loc din ţară • Se poate plăti cu carte de credit •**
• **Instalarea este simplă şi uşoară – 75 şkalim (inclusiv legătura electrică)**

Căutăm agenţi de vînzare (bărbaţi, femei) a instalaţiei BIDAN în toată ţara. Condiţii atractive.

care nu-l aşteaptă nici un cititor serios al notaţiilor mele: da, mi-e jenă s-o mărturisesc, nu e frumos,nu e "intelectual", nu e educativ (mai ales educativ), sînt un superstiţios. Recunosc; ba chiar (greşeală de neiertat) dau şi-n scris: sînt superstiţios. o Nu suport foarfece deschise, nu-mi tai unghiile marţi sau vineri, cînd îmi taie drumul o pisică neagră, fac trei sărituri pe trotuar (triplu-salt) s.a.m.d. Iar la capitolul politică înaltă, iată două exemple de natură să vă lămurească asupra superstiţiilor mele: 1) Iugoslavia. Primul război mondial a izbucnit ca urmare a atentatului comis la Sarajevo de studentul terorist Prinkipo, în 1914 asupra arhiducelui Franz Ferdinand. o Ştiu că asasinatul a fost considerat drept un pretext pentru că existau toate "condiţiile obiective" pentru declanşarea ostilităţilor, dar - faptul rămîne fapt, de-acolo s-a tras cel dintîi război mondial. Au trecut anii, au trecut deceniile, s-au schimbat o mie de lucruri pe faţa continentului european, dar, uite (sorry), astăzi, primul şi singurul focar de război european îşi are sediul (ca să vezi)... la Sarajevo. Specialiştii luminaţi (eu nu mă număr printre aceştia) vorbesc de o coincidenţă, ne spun să fim rezonabili şi inteligenţi şi non-mistici, dar eu (care, în paranteză fiind zis am auzit-o pe nespecialista actriţă de film, Liv Ulman, declarînd la televiziunea franceză, că secolul XXI a început la... Sarajevo; bravo, Liv, ai dat o palmă politologilor cu attache-case), eu...eu... ca un înapoiat şi superstiţios ce sînt, mărturisesc că nu-mi place. Această coincidenţă nu-mi place. 2) Scandalul care-a dus la demisia preşedintelui Nixon, în anii '70 s-a chemat Watergate. Acum, preşedintele Bill Clinton este "băgat" într-un scandal numit după numele unei societăţi cu afaceri din tinereţe, Whitewater. Spiritele ştiinţifice, serioase, vor spune, desigur, că să fim serioşi, e o coincidenţă... Cuvîntul Water (apă) apare şi în cazul Nixon şi în cazul Clinton din pură întîmplare. O fi, nu zic nu, dar mie care sînt un om superstiţios (deci înapoiat, deci retrograd, deci lamentabil pe plan intelectual) nu-mi place. ● Ah, şi ca să nu uit, fiindcă tot veni vorba, la Hotelul Watergate, din Washington, lucrează de cîţiva ani de zile, cu succes (şi prestigiu!) doi membri ai tribului: Peter Donath, şef peste contabilitate şi soţia lui Cristina, ex-jucătoare de baschet:îi salut şi îi întreb, cu acest prilej: ce părere au ei, acolo, pe malul Potomacului, despre coincidenţe?

● Consilierul juridic al guvernului nostru a declarat că mişcarea Kach este tot atît de teroristă cît şi OEP-ul sau Hamasul.Declaraţia mă îngrijorează profund: înseamnă că acuşi-acuşi, Rabin va strînge mîna lui Baruch Marzel, şeful Kachului, la Washington pe gazonul din faţa "Casei Albe". ● Salut noul format al ziarului "Viaţa noastră" şi urez succes colegilor din Tchlenov (gata, s-au mutat, acum nu mai putem spune Harakevet 52 şi-mi pare rău fiindcă strada cea nouă are un nume imposibil). Hîrtia e mai bună, tiparul mai luminos. cotidianul are ştiri şi fotografii la zi, cu dificultăţile începutului - inerente şi amintindu-ne de vorba lui Stalin că "numai cine nu munceşte nu greşeşte" - vor fi desigur biruite. Succes colegilor de gazetărie (sînt şi vreo patru ziarişti la "Viaţa noastră") şi, tot înainte! ● "Lista lui Schindler", filmul multi-premiat al lui Steven Spielberg a avut un succes atît de mare încît, aşa cum e firesc, inamicii de toată mîna ai peliculei s-au supărat. Claude Lanzmann, regizor evreu de felul lui din Franţa, (şi autorul unui excelent film-documentar

Muncitori români la construcţii în Israel. Muncitori serioşi şi cu talent într-ale meseriei. Sînt, deja, cîteva sute; aşa cum aflăm, vor mai veni cîteva sute; sau chiar cîteva mii.

Ştiţi ce? Să vină! Sînt oameni cumsecade, cu frica lui Dumnezeu care-şi văd de treabă, vor şi ei să cîştige un ban şi să trimită acasă, la Slobozia sau la Mediaş cîteva hîrtii de-o sută de dolari.

Prefer de o mie de ori să-i văd aici, lîngă mine, pe nea' Vasile şi pe nea' Costică decît pe arabii din teritorii.

Ei mîrîie împotriva salariului (mic, după buget... vorba lui Caragiale), mai trag din cînd în cînd o înjurătură cinstită la adresa cablanului care nu le-a dat locuinţă bună, dar nu-ţi bagă niciodată cuţitul în spate.

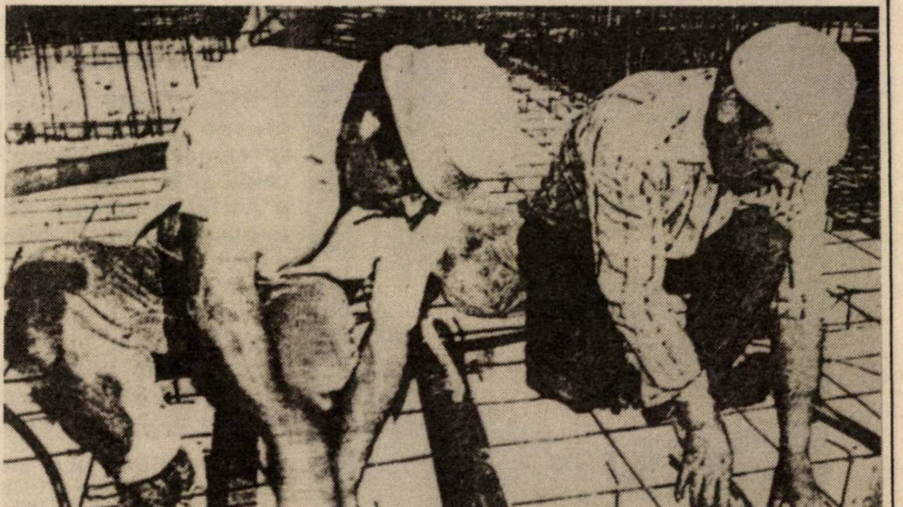

despre holocaust) a învinuit "principial" pe colegul Spielberg de "denaturare" istorică. Cronicarii "intelectuali" (am pus dinadins cuvîntul între ghilimele) au strîmbat din nas. Ciocoițele de la noi, din ziarele ivrit și de pe mapamond, avînd dreptul de a scrie recenzii sofisticate despre peliculă au țuguiat buzele, arătînd că da, e bine,însă uite, aici și acolo, filmul e cam, "hoollywoodian; eseiștii de stînga, structuraliști și subțiri, s-au mobilizat, la diktatul de salon, de-aici, din Kfar Shmariahu și de aiurea (Manhattan, Paris, Londra) pornind să foarfece filmul lui Spielberg pe motiv că este "comercial"; toate jigodiile, toată putoarea, toată duhoarea anti, gen "Europa" se zvîrcolește cerebral să-mi demonstreze că Oscar-urile (vreo cinci, vreo șapte, am și uitat, că nu știu să număr bine) fură acordate de iudeo-francmasonii de la Los Angeles din motive "politice" (citește:atitudine pro-evreiască și pro-israeliană);toți invidioșii de meserie, toți geloșii, toți acriții, se dau peste cap să-i "taie nasul" evreului Spielberg (că prea i s-a urcat la cap individului); toți, toți vrăjmașii noștri dinlăuntru(se putea altfel?) cei cu "ura de sine" din rîndurile neamului au pornit o cruciadă sfîntă întru demolarea (sau măcar "micșorarea") filmului închinat lui Oscar Schindler, germanul care a salvat, din neștiute și neînțelese motive, cîteva mii de evrei polonezi de la gazare; toți, toți, cu excepția oamenilor simpli, evrei sau neevrei, ca mine, care vă spun: filmul lui Spielberg este bun, bun cu gura plină, merită și trebuie văzut, el are, dacă vrei (și de ce să nu vrei?) cincizeci de" lipsuri" are episoade "discutabile", dar este, una peste alta, bun. ● Ghicitoare: cine-i mic și adjunct și agent al CIA? ● O carte rea (ceea ce înseamnă bună) a scos zilele trecute I. Schechter. Ea se numește "Culmea ironiei" Citiți-o. O să vă enervați plăcut. O să vă dați agreabil cu capul de pereți. O să urlați, însă

VACANȚĂ DE VIS
în HOTELUL
DAFNA
din TVERIA

mărit și renovat
vis-a-vis de fermecătorul peisaj al lacului Kineret

- Camere spațioase, splendide
- Aer condiționat - încălzire, răcire
- Televizoare, radio și telefon în fiecare cameră
- Bucătărie bogată, variată care satisface toate exigențele. Cașer - sub sub supraveghere rabinică.
- Sufragerie comodă, agreabilă
- Bar elegant cu băuturi
- Sală de jocuri + televizor
- Lobby deosebit de frumos
- Seri de conferințe
- Variate programe de amuzament
- Servici amabil, politicos
- Transport gratuit la Hamei Tveria

- PREȚURI POPULARE
- Condiții deosebit de convenabile
- Pentru grupuri - condiții speciale
- Reduceri pentru membrii Kupat Holim Leumit

Comenzi la:
HOTEL DAFNA - TVERIA.
Tel. 06-792261, Fax 06-724484, Telex 6708

VACANȚA ANULUI LA HOTEL DAFNA

Biroul din Tel Aviv: tel. 03-5461186

RESTAURANTUL ROMÂNESC
RUSTIK

vă invită să vă delectați
cu o varietate de preparate culinare
- românești și unguresti -
alături de renumitul grătar românesc

PREȚURI CONVENABILE

PRIMIM COMENZI PENTRU
FESTIVITĂȚI DE 40 PERSOANE.
AMBIANȚĂ PLĂCUTĂ.

IERUSALIM, Str. Shlomzion
Hamalka 18 (în clădirea Ahim Israel)
Deschis zilnic între orele 12 - 24
Pentru informații și rezervări locuri
sunați la 02-233293

30 DE ZILE

fericiţi (ca la o juisare). ● A apărut un număr nou din "Izvoare", revista Asociaţiei scriitorilor israelieni de limbă română. Un număr jubiliar, consacrat împlinirii a 20 de ani de la înfiinţarea asociaţiei. ● De fapt nu e vorba de o revistă propriu zisă ci de o prezentare a membrilor asociaţiei de la A la Z. Idee bună, avem prilejul să aflăm date bio-bibliografice despre confraţii pe româneşte din Israel, de la Titi Acs, Marcel Aderca, I. Atlas la Iosef Eugen Campus, Luiza Carol, Sebastian Costin, de la aceştia la Virgil Duda, Maria Găitan-Moses, Rodica Grindea şi Sandu Iacobson, de la aceştia la Paul Kidron, Radu Klapper. E. Luca, Tania Lovinescu, Bianca Marcovici, Liana Maxy, Marius Mircu, de la aceştia la Noemi Pavel, I. Petran, I. Rudel, Mircea Săucan, Al. Sever, Andrei Strihan şi de la aceştia la Elena Ester Tacciu, Leon Volovici şi A. Zahareanu. Numărul este bogat ilustrat. Întîlnim chipurile tuturor membrilor asociaţiei. Din păcate redacţia s-a arătat a fi teribil de părtinitoare fiind pentru unii mumă iar pentru alţii ciumă. Astfel iconografia dedicată lui Shaul Carmel este în totală contradicţie cu viaţa şi opera poetului. Revista ni-l prezintă pe Shaul Carmel la Ministrul educaţiei şi culturii, pe Shaul Carmel la preşedintele Statului, pe Shaul Carmel la comemorarea victimelor de pe "Struma", pe Shaul Carmel văzut din profil, pe Shaul Carmel la primirea Ninei Cassian, pe Shaul Carmel la Tîrgul cărţii de la Ierusalim, pe Shaul Carmel la seminarul scriitoricesc de la Neve Ilan, pe Shaul Carmel la prezentarea cărţii sale "Din coastă de vis", pe Shaul Carmel cu delegaţia scriitorilor din România, pe Shaul Carmel la colocviul România-Israel, pe Shaul Carmel la Craiova, pe Shaul Carmel la decernarea premiului "Sion". ● E ceva, nimic de zis, dar e mult prea puţin în raport cu însemnătatea ilustrului scriitor. Ah, invidia confraţilor! După părerea mea ar mai fi trebuit incluse în "Izvoare" cel puţin următoarele fotografii: Shaul Carmel la vînătoare cu Mihail Sadoveanu, Shaul Carmel cu Haim Arlozoroff, Shaul Carmel cu Theodor Herzl, Shaul Carmel pe plajă la Tel Aviv, Shaul Carmel cu Lev Tolstoi, Shaul Carmel cu I. L. Caragiale la o bere la Gambrinus, Shaul Carmel cu Madame de Staël, Shaul Carmel cu Ludovic al XIV-lea şi, mai ales, Shaul Carmel la bătălia de la Termopile.

PIX

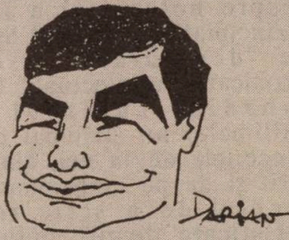

RAMON

Zilele trecute a avut loc la" Casa Jabotinsky" din Tel Aviv, o adunare festivă în cadrul căreia s-a decernat d-lui Haim Ramon, Diploma de onoare a Likudului pentru contribuţie excepţională la spargerea unităţii Partidului Muncii.

Cu acest prilej, d-nii Bibi Netaniahu, Arik Sharon şi David Levi au evocat personalitatea sărbătoritului.

La sfîrşit, într-o atmosferă însufleţită, participanţii au cîntat celebrul tango din anii '30, Ramona:

Ramona, zorile-s trandafirii
Ramona, iar eu te aştept să vii
Mimoze şi roze
Eu voi aşterne în calea ta...

Rep.

Silvio Berlusconi, patron al televiziunii italiene, omul care a măturat, într-o lună de zile, de pe scena politică, marile partide tradiţionale din Italia: dacă Haim Iavin al nostru fondează un partid, eu votez cu el.

Bosnia: soldaţi pe frontul din Bosnia unde a izbucnit cel dintîi război de pe continentul european de după 1945.

" Ce e nou şi se dezvoltă în luptă cu vechiul care piere"

COLETTE AVITAL, O FEMEIE DURĂ?

• Cu ce se ocupă consulul israelian (o "romăncă") la New York? • Cine îi sînt prietenii şi cine rivalii? • Cum îşi completează garderoba şi cum îşi prepară masa? • Cum se gîndeşte la viaţa proprie şi ce zice despre viitor?

Colette Avital

Se spune despre Colette Avital că ar fi o femeie dură. Ea nu dezminte, dar se explică: "Dacă vreau să-mi îndeplinesc un plan de muncă şi în cale, îmi apar piedici, nu mă las bătută pînă nu reuşesc". Şi cum e vorba de fire, pentru a infirma spusele unora cum că e o fiinţă severă, precizează că, nu de mult a plîns cu lacrimi amare la un film. Colette Avital (54), originară din tribul nostru, este unica femeie din corpul diplomatic israelian care deţine un post atît de înalt: acela de consul al Israelului la New York. De un an şi mai bine se află în această funcţie, iar din interviul pe care l-a acordat recent unei redactoare de la revista ebraică "Layşa", care a vizitat-o la "faţa locului", rezultă că diplomata este mulţumită de activitatea depusă pînă acum: recepţii cu numeroşi participanţi din elita Americii şi a diplomaţilor străini, cu preşedintele Weizman şi fostul preşedinte Herzog, cu primul ministru şi miniştrii veniţi la New York, conferinţe în faţa comunităţilor evreieşti, în faţa rabinilor din toate curentele (închipuiţi-vă, o femeie conferenţiind în faţa unor fruntaşi rabinici!), etc. etc. La toate treburile de protocol, de luat în seamă şi... ameninţările cu moartea (deloc de invidiat) la care e supusă: "Ameninţările nu mă înspăimîntă" - precizează ea, ca un soldat brav pe frontul diplomatic...

Pînă să devină consul la New York, Colette Avital a trecut prin toate treptele unei cariere care duce spre "high-life". E absolventă a facultăţii de ştiinţe politice şi, printre altele, stăpîneşte la perfecţie... opt limbi (inclusiv româna). În urmă cu 33 de ani a lucrat ca simplă funcţionară în Ministerul de Externe, iar primul "salt" a fost un post administrativ la ambasada din Montreal. Apoi a lucrat la Bruxelles, Boston şi Paris în calitate de diplomată (răspunzătoare cu problemele de propagandă). La Lisabona a fost ambasadoare! De cîţiva ani buni rîvnise la funcţia de consul la New York, dar a fost preferat Uri Savir, actualul director general de la Externe. De aici, poate, au circulat zvonurile că între Avital şi Savir relaţiile nu sînt tocmai, tocmai ideale. Uri Savir a fost după cum s-a spus prin culise, unul dintre acei care i-au pus lui Colette, beţe în roate (o rangă!). Într-atît au fost relaţiile dintre ei de încordate, încît Colette Avital l-a rugat pe boss-ul ei, Shimon Peres cînd urma să vină la New York, să nu vină însoţit de Savir... Numai după o "discuţie de lămurire" între ei, "relaţiile au devenit excelente" - cum a precizat diplomata (în limbaj... diplomatic?).

Nici cu Gad Iacobi, ambasadorul nostru la ONU, Colette Avital nu e în deplină armonie. Deşi consulatul israelian din New York se află situat în aceaşi clădire cu sediul delegaţiei noastre permanente la ONU, cei doi vecini, mai precis "boşii" instituţiilor nu-şi spun mai mult decît un "bunăziua" cu răceală şi fiecare în parte caută să nu calce pe bătătura altuia şi să nu se amestece în treburile celuilalt. (Ah, relaţiile "diplomatice"!) De aici (sau nu de aici) se poate trage concluzia că viaţa celor trimişi să lucreze în ambasade şi consulate, nu-i chiar atît de roză şi cu sclipici. Dacă adăugăm amănuntul că, în calitate de consul, Colette Avital a primit... 280 de dolari pentru a-şi completa garderoba (!) şi asta fiindcă în urmă cu 4 ani a primit 980 dolari (ca ambasadoare la Lisabona), vă daţi seama că, la mijloc, e onoarea în joc, nicidecum condiţiile materiale.

Fireşte, Colette nu s-a mulţumit cu asemenea subvenţie şi cu banii proprii ştie să fie întotdeauna elegantă, întotdeauna în pas cu moda şi cu Yves Saint-Laurent-ul iar curtezanii (ea nu a fost şi nu este măritată) nu au lipsit şi nu lipsesc. Aventurile galante care i s-au atribuit (şi încă i se mai atribuie) nu au fost niciodată dezminţite de ea, dar mulţi care o cunosc pe Colette spun că viaţa ei particulară nu a influenţat decît în bine activitatea publică pe care o desfăşoară. Colette o citează pe mama ei: "Asta-i viaţa pe care ţi-ai ales-o!" cînd susţine că e veşnic ocupată (chiar şi la concerte tot în interes de serviciu se duce) şi că nu şi-a luat de mult concediu.

Nu trebuie însă trasă concluzia de-aici că nu are şi alte preocupări; îi place literatura, dar se spune că este şi specialistă în arta culinară. Pentru mesele oficiale este ajutată de o bucătăreasă. O pasiune deosebită a avut pentru cîinele ei Billy care a trăit 18 ani: i-a urmat un coker spaniel care s-a prăpădit după o boală grea.

Colette se gîndeşte fără îndoială la ziua de mîine. "Ştiu că ar trebui să mă ocup mai mult de persoana mea" - zice ea cînd e întrebată despre eventuale proiecte de căsătorie. "Viaţa nu se încheie la vîrsta mea. O femeie la această vîrstă caută mai mult decît un soţ care s-o asigure din punct de vedere material. După mine, un soţ trebuie să fie un partener deplin care să creieze armonia". Colette adaugă: "Desigur, postul pe care îl deţin în serviciul diplomatic este important, dar mai sînt culmi la care se poate rîvni..." Precizare semnificativă pentru această lady a noastră...

Ben Iacov-Zwi

Cu Haim Herzog, ex-preşedinte al Israelului

A apărut

LA POARTA AMINTIRILOR

de

Beatrice Simovici

◆

Amintirile unei mari artiste despre Iaşul de odinioară cu vii superbe pe dealuri, cu oameni subţiri iubitori de muzică, de politeţe moldovenească şi de nuanţe de oraş cult şi rafinat.
Amintirile unei mari artiste despre zilele de urgie şi coşmar din iunie 1941.
Amintirile unei mari artiste despre zilele de ieri...şi zilele de azi.

◆

Cartea se poate procura trimiţînd suma de 30 (treizeci) şkalim pe adresa:
BEATRICE SIMOVICI-NAYMARK, Rh. Amir Beniamini 5/4, Petah Tikva 47670

ALBASTRUL INFINIT DE LA MAREA ROŞIE

VICTOR BÎRLĂDEANU

Noi n-avem timp să ne ducem la Eilat. Sîntem ocupaţi. Sîntem "prinşi în probleme": serviciul, banca, o ţeavă spartă-n casă.

Dar turiştii (ai naibii aceşti turişti cărora nu le pasă de nimic) au timp. Şi, precum V. Bîrlădeanu, se duc să se prăjească la soare, iarna, la Eilat. Ai naibii, aceşti turişti din România: sînt chinuiţi de fel de fel de lucruri, dar le dă mîna.

Recenta mea promenadă prin Eilatul de astăzi (am precizat: recenta, deoarece am mai poposit o dată pe acest tărîm acum vreo nouă ani, avînd atunci o senzaţie de geneză, iar acum una de încununare) a fost întovărăşită obsesiv de două şlagăre româneşti care mă urmăreau fără răgaz: "Marea Neagră e albastră" şi "Un albastru infinit". Adevărul e că şi Marea Roşie e albastră, iar albastrul de aici este (dacă poate exista vreun grad de comparaţie într-un domeniu atît de fin al degradeurilor şi nuanţelor) mai infinit decît însuşi infinitul, cuprinzînd în teribila lui măreţie apa şi cerul, lumina şi umbra.

De ce, atunci, Marea Roşie? Pentru că - precum ştiu toţi cei care şi-au purtat paşii prin aceste locuri - albastrul ce domină peisajul este parcă presat şi stresat de un roşu agresiv izvorît din colinele arămii care împresoară marea, atît pe malul israelian, cît şi pe cel iordanian al golfului, precum şi din bezmeticele configuraţii de pietre şi vietăţi, care pot fi admirate în cursul călătoriei cvasiobligatorii cu vaporul avînd carcasa interioară din sticlă rezistentă ce te afundă în contemplarea fantasticelor privelişti submarine.

Privit de pe terasa oricăruia dintre multele şi superbele hoteluri care s-au înălţat în anii din urmă în Eilatul israelian - iar eu, prin bunăvoinţa directorului David Tanenberg, mi-am lăsat în voie privirile de pe una dintre terasele cît nişte terenuri de fotbal ale hotelului "Princesse" - golful se înfăţişează în întreaga, tumultoasa sa activitate cotidiană. "Marina", adică baza de sporturi nautice, cu numeroasele şi variatele ambarcaţiuni ce brăzdează golful din zori pînă în adîncul nopţii, captează nostalgii şi visări. Nu odată se întîmplă să întrezăreşti, prin perdeaua înceţoşată a mileniilor, vestitele vase cu pînze ale regelui Solomon, care plecau din portul, ce atunci se numea Etzion Gaber, încărcate cu cereale şi miere, dar mai ales cu arama din celebrele mine regale, transportîndu-le pe ţărmurile Africii exotice de unde veneau tixite de fildeş şi mirodenii. Dacă te laşi în voia imaginaţiei, o poţi vedea, pe puntea unuia dintre aceşti împărăteşti mesageri maritimi, înconjurată de sclave cu ochi de foc şi piele de abanos, pe însăşi legendara regină din Saba. Şi dacă jocului cu eroii şi eroinele istoriei i se alătură niscaiva livreşti reminiscenţe, te pomeneşti recitind versete din "Cîntarea Cîntărilor"...

Yoel Harel

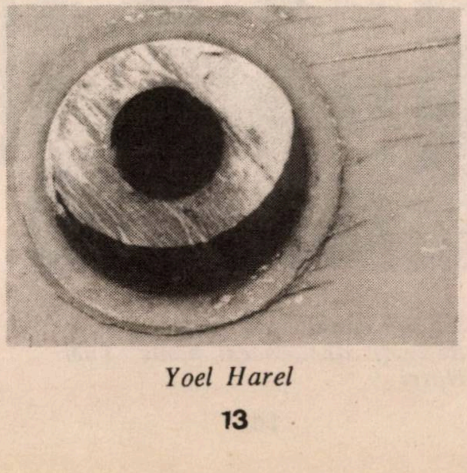

Yoel Harel

- O vocaţie firească a portului Eilat - îmi spunea căpitanul Rami Blas, directorul general al complexului portuar - este de poartă a Israelului spre Extremul Orient. Cred că aţi văzut mulţimea de Subaru şi Mitsubishi care inundă danele portului. Se mai descarcă la noi şi alte mărfuri din China, din India, din "micii dragoni" ai Asiei de sud-est: Coreea de Sud, Taivanul, Singapore, Hongkong. Dar puţine, foarte puţine faţă de capacitatea, şi mai ales, faţă de potenţialul portului. De ce? Din pricina lipsei unei căi ferate care să lege Eilatul de Beer Sheva, Tel Aviv, Ierusalim şi restul ţării. Transportul cu autocamioanele este scump şi, în plus, poluant, ceea ce nu e deloc recomandabil pentru dezvoltarea Eilatului ca mare localitate balneo-climaterică. Calea ferată nu este un capriciu, ci o necesitate vitală pentru progresul ca port al Eilatului în anii viitori.

Surpriza cea mai mare pe care mi-a oferit-o Eilatul, în cursul recentului periplu, a fost marele număr de originari din România, unii chiar "vatikim" cu stagii îndelungate, ce s-au stabilit pe parcursul anilor în această zonă. Este, poate, singurul loc unde, în aceste zile, am auzit mai des vorba românească decît rusească. Mi s-a părut nu numai îmbucurător, dar şi semnficativ pentru capacitatea "românilor" de a se acomoda şi a înfrunta orice condiții (și se știe prea bine că, la Eilat, în timpul verii, clima nu este ușor de suportat). I-am întîlnit pe originarii de la Dunăre și Carpați peste tot. Aflîndu-mă într-o zi cu o treabă la direcția financiară a portului, am fost imediat înconjurat de cei ce-și trag obîrșia din Timișoara și Botoșani, din Iași și Pitești, din Constanța și Cluj-Napoca. Toți doritori să afle ce e nou și interesant pe meleagurile noastre.

Am trăit deosebita bucurie de a-mi descoperi la Eilat o rudă a cărui urmă o pierdusem de aproape cinci decenii. Un văr pe nume Yoel Harel. Cu plăcută surprindere am aflat că simpaticul Yoel, în afara funcției de șef al direcției financiare a portului, este "marcat", probabil... genetic, de vocația artei într-una din întruchipările ei cele mai semnificativ-moderne: fotografia artistică. Un finansist-artist trebuie să recunoașteți că nu găsești pe toate drumurile. Și nu un artist oarecare (în nici un caz un amator, cu toate conotațiile tipic-peiorative captate în România pe vremea "Cîntării României"), ci una dintre figurile remarcabile ale fotografiei artistice din Israelul zilelor noastre, care nu duce, credeți-mă, deloc lipsă de artiști de seamă pe acest tărîm. Și, ceea ce este deosebit de important, un autentic, pasionat deschizător de drumuri: creatorul unui gen nou în fotografia artistică, FOTOGRAFIA ABSTRACTĂ. Fără nici un fel de montaje ori trucaje (folosind cel mult - și asta foarte rar - cîte o supraimpresiune), Yoel Harel (în România, acum cincizeci de ani, Iulian Landberg) descoperă în realitatea naturală sau fabricată de om viziuni neobișnuite, imagini bizare, născătoare de asocieri și reflecții adînci, uneori de-a dreptul neașteptate. Totul într-un context în care frumosul izvorîște din contemplare ca dintr-o sursă de apă vie și pură.

Eilatul - peisaj, Eilatul - munca omenească, Eilatul - realitate artistică, iată doar cîteva dintre ipostazele în care mi s-a dezvăluit, în această primăvară, portul israelian de la Marea Roșie.

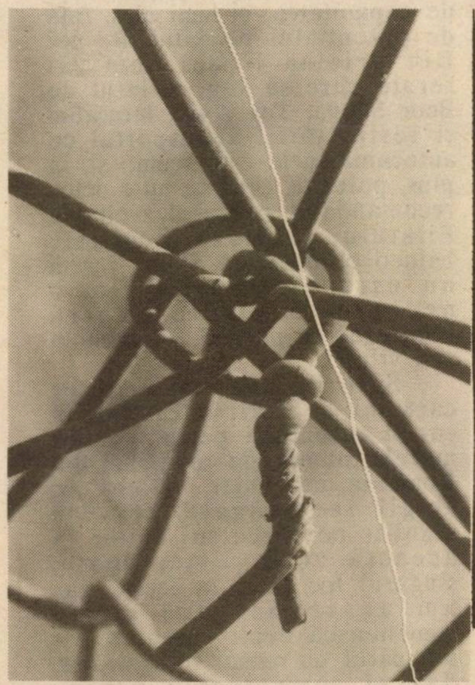

Încă odată Yoel Harel

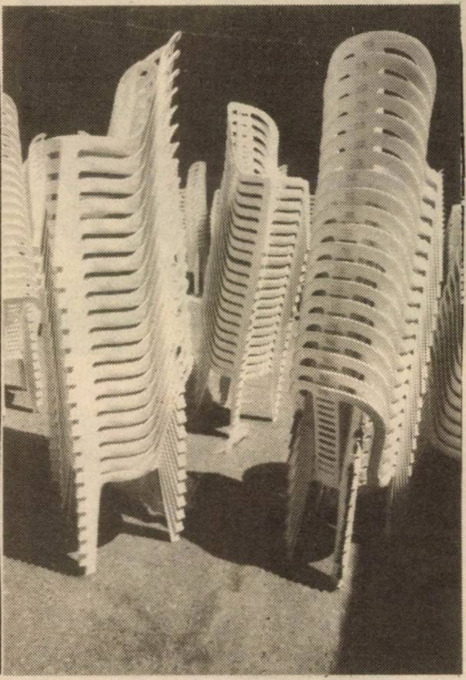

Și încă odată Yoel Harel Rețineți, deci, acest nume: Yoel Harel

A apărut

POVEȘTI,
POVEȘTI...
de
Felicia Keifa

Cartea
se poate procura
trimițînd
un cec de 20 șekeli
la adresa:

F. KEIFA
Reh. Jabotinski, 34/2
Tel Aviv 62287

Avem şi noi faliţii noştri

Avem şi noi faliţii noştri

FURTUL UNUI ŞEKEL CARE VALOREAZĂ 100.000 DOLARI

La 13 martie 1978 paznicii Muzeului Israel din Ierusalim au alarmat poliţia deoarece au observat că s-a comis un furt. O vitrină din Expoziţia de numismatică nu era încuiată. La verificare s-a constatat că au dispărut cîteva monede antice, dar mai ales un şekel foarte rar din timpul revoltei împotriva romanilor.

Precum se obişnuieşte în asemenea cazuri, muzeul a trimis fotografia monedelor furate tuturor colecţionarilor de antichităţi din ţară şi unor societăţi din străinătate.

După cîteva zile, directorul unei societăţi de antichităţi din Londra a telefonat Muzeului Israel şi a spus că a fost la el un israelian, în vîrstă de circa 60 de ani, care s-a oferit să-i vîndă un şekel preţios din perioada revoltei iudeilor, contra sumei de 70.000 dolari. Englezul i-a spus că vrea mai întîi să fotografieze şekelul şi i-a oferit 50.000 de dolari. Israelianul nu a acceptat să se fotografieze moneda, a spus că va reveni a doua zi, dar a dispărut.

Au mai trecut cîteva zile şi s-a primit o comunicare din partea negustorului de antichităţi Frank Sternberg din Zürich, că a cumpărat de la un străin cîţiva şekeli antici, dar nu şi şekelul rar căutat de muzeu. Elveţianul a mai spus că vînzătorul s-a legitimat cu un paşaport israelian sub numele de Lupu (Zeev) Elenbogen.

UN ŞAHIST FĂCUT MAT

Lupu Elenbogen era cunoscut la poliţia israeliană. Născut în 1919, în România, el a venit în Israel în anii 60 şi deşi era contabil de profesie, fusese arestat de cîteva ori pentru falsuri, escrocherii şi furt de buzunare.

Cei care l-au cunoscut bine erau membrii clubului de şah "Lasker" din strada Hayarkon, care există de peste 50 de ani. Acolo îşi petrecea Lupu Elenbogen aproape tot timpul. În dosarele de la poliţie sînt trecute numărul de telefon şi adresa acestui club, predate de Elenbogen însuşi, drept locul unde putea fi găsit.

Lupu Elenbogen, şahist bun şi escroc de geniu, s-a dus în mormînt cu un secret.

El s-a declarat la poliţie antrenor de şah. Era un bun şahist, dar mulţi evitau să joace cu el. Spuneau că e viclean şi escroc. Uneori se ducea pe malul mării şi folosea faptul că ştia limbi străine (engleza, franceza, germana, româna) pentru a acosta turişti străini, a le cuceri încrederea şi a le stoarce bani.

Poliţia a cerut Interpolului să-l caute pe Elenbogen în Europa şi să-l aresteze. După cîteva zile, s-a transmis că a fost arestat în Franţa. Dar valorosul şekel antic nu s-a găsit la el.

A AVUT UN ALIBI

După ce s-a înaintat cererea de extrădare, un avocat din Marsilia a telefonat cîtorva factori din Israel spunînd că Elenbogen neagă că ar avea vreo legătură cu furtul de la Expoziţia de numismatică, dar a auzit de la cineva că există posibilitatea de a-l depista pe hoţ şi de a se recupera şekelul.

În afară de o sumă anumită, avocatul francez a mai cerut anularea cererii de extrădare şi prelungirea cu 10 ani a valabilităţii paşaportului lui Elenbogen.

Muzeul era mai interesat să recupereze şekelul decît ca hoţul să fie pedepsit, dar Procuratura Statului a interzis orice tranzacţie cu avocatul francez.

În 1980 francezii l-au extrădat Israelului pe Lupu Elenbogen. Dar s-a ivit o complicaţie: Muzeul anunţase că furtul s-a comis la 13 martie 1978, iar Elenbogen a avut un alibi. La acea dată el era în

Lupu Elenbogen arestat de poliţişti israelieni: mare ocnă!

Şekelul rar din perioada revoltei iudeilor contra romanilor.

arestul poliţiei din Tel Aviv pentru furt de paşapoarte străine şi cecuri de la turişti.

Elenbogen a declarat că nu el a vîndut monede la Londra şi Zürich, ci fratele său geamăn, Beno, care locuieşte la Frankfurt. El l-a acuzat pe acest frate că i-a luat paşaportul israelian şi a plecat cu el în Europa.

La proces nu s-a putut dovedi vinovăţia lui Elenbogen şi el a fost eliberat. S-a întors pentru un timp la clubul de şah din strada Hayarkon.

MAREA TOCMEALĂ

În 1982 a plecat din nou în Europa. De acolo a trimis scrisori şi a telefonat persoanelor legate de afacerea şekelului antic întrebînd: Ce aveţi de gînd? Nu vreţi să reintraţi în posesia acelei monede valoroase?

I-a cerut directorului Muzeului Israel suma de 50.000 dolari în schimbul asistenţei pentru reprimirea monedei. De la avocatul muzeului a cerut 35.000 dolari.

S-a hotărît ca un colecţionar evreu din Elveţia, Avraham Bromberg, să trateze cu Elenbogen. Colecţionarul a reuşit să-l convingă pe Lupu Elenbogen să-i dea moneda pentru 20.000 dolari.

În catalogul numismatic al Muzeului Israel, valoarea şekelului restituit de Elenbogen este apreciată la 100-120.000 dolari.

MORT ÎNTR-UN HOTEL IEFTIN

La poliţie este înregistrată o comunicare din 1983 a autorităţilor din Grecia despre un străin cu paşaport israelian, Lupu Elenbogen, care a fost găsit mort în camera unui hotel ieftin din centrul Atenei. A murit de un infarct.

Adevărul despre furtul, unic în felul său, al şekelului acela antic, nu se va cunoaşte probabil niciodată.

Astea-s cadrele, cu ele defilăm...

ASOCIAŢIA SCRIITORILOR: 20 ANI DE EXISTENŢĂ

Ştefan Augustin Doinaş

În ziua de 9 aprilie a.c. a avut loc la Casa Scriitorilor, din Tel Aviv, adunarea festivă consacrată celei de-a 20-a aniversare a "Asociaţiei Scriitorilor Israelieni de Limbă Română".

Profităm de acest prilej pentru a adresa Asociaţiei cele mai calde felicitări şi a-i ura noi şi substanţiale succese în activitatea sa.

Dar mai profităm de-acest prilej pentru a atrage atenţia "Asociaţiei"că nu e frumos ca, în numărul festiv al revistei "Izvoare" să nu se pomenească nimic (dar absolut nimic), despre oamenii care, de-alungul anilor, au contribuit hotărîtor, prin generozitatea lor la înfăptuirile Asociaţiei: este vorba de-un Arthur Israelovici (Boss-ul alialei), de-un I. Artzi(mereu prezent cu vorba şi fapta), de-un Sandu David, de-un Ben Zion Tomer. Nu, nu e frumos, nu e caşer, nu e în spiritul tribului nostru delicat şi cu bun simţ, nu, nu e frumos; obrazul, băieţi, sau, ca să vorbim mai ştiinţific, cheresteaua!. Aceasta, cu atît mai mult cu cît, responsabilul numărului cu pricina din "Izvoare", d.S.Har-Herescu a avut toate motivele să ştie cît de generoşi au fost cetăţenii amintiţi mai sus, cu autorii de cărţi, mai bune sau mai proaste... Onestitatea ne obligă să precizăm că, sburătăciţi din toate părţile din pricina acestei neaşteptate comportări băieţii din Comitetul Asociaţiei au dres, în ultima clipă, minutul 90, busuiocul, oferind, în şedinţa amintită, cîte-o diplomă de onoare ad-hoc lui Arthur Israelovici, lui I. Artzi şi altora; mai bine mai tîrziu decît niciodată, dar, vai, spre amărăciunea noastră, numărul festiv din "Izvoare"rămîne, pentru prezent şi posteritate ca o demonstraţie a ingratitudinii omeneşti.

...Şi ca să revenim la "Asociaţie", vom nota că, la aniversarea cea mare, a participat, ca invitat de onoare, marele poet român Ştefan Augustin Doinaş, preşedinte de onoare al Uniunii Scriitorilor din România şi soţia sa, Irinel Liciu, balerină strălucită pe scena Operei Române.

Ne-a bucurat prezenţa lui Doinaş şi-a Irinei Liciu printre noi. Ei reprezintă România autentică, România de calitate şi fineţe, sînt amîndoi umanişti pur-sînge, fără echivocuri şi ocolişuri, anti-fascişti dintotdeauna, prieteni ai poporului evreu.

Bine-ai venit, iubite Doinaş, bine-ai venit, iubită Irinel Liciu, noi vă iubim!

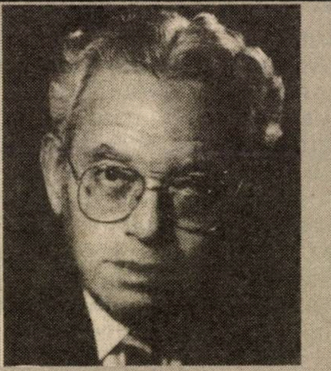

I. ARTZI

"Izvoare" l-a uitat. L-au uitat şi alţii care umblau cu linguşirea şi cu "săru-mîna" pe la uşa lui de la Primăria Tel Avivului, pentru un telefon "sus" şi o stipendie. Dar oraşul, oraşul său, nu l-a uitat. Drept care, luna trecută, I. Artzi a primit, în cadrul unei festivităţi de la "Habima", titlul de "Cetăţean de onoare al Tel Avivului". Felicitări amicului şi colaboratorului nostru.

ARDISIA!

Nu numai politică, nu numai greve: o plantă afrodisiacă e pe cale să facă furori în rîndurile femeilor.

Din cele mai vechi timpuri există preocuparea pentru descoperirea de stimuli ai activităţii sexuale. Descrierea unor substanţe, de obicei extrase din plante, care fac "minuni" în această privinţă a îmbrăcat forma legendelor populare, dar şi a cercetărilor ştiinţifice în toate colţurile pămîntului. În ştiinţa modernă, asemenea substanţe care au reputaţia de a excita dorinţa sexuală au primit denumirea de afrodisiace, fireşte după Afrodita, Zeiţa Frumuseţii şi a Amorului în mitologia greacă. Sînt cunoscute ca afrodisiace: piperul (roşu), mirodeniile, trufele, crustaceele, alcoolul.

Este ştiut că orientalii în genere, indienii în special sînt vestiţi pentru ştiinţa şi arta lor în domeniul erotic. De aceea prezintă tot interesul o plantă cultivată de indieni, "Ardisia", ale cărei virtuţi ar fi neîntrecute atît în ce priveşte excitaţia cît şi plăcerea. Este o plantă de o rară frumuseţe, cu frunzele de un verde strălucitor, cu fructe ca cireşele, roşii. Cînd fructul s-a copt, cultivatorii îl pisează şi pudra obţinută o amestecă cu uleiuri aromatice pentru a obţine o pomadă afrodisiacă destinată în special "sexului slab".

De unde ştim amănuntele despre Ardisia? Din relatările pe care le-a făcut Ada Barak, o grădinăreasă pasionată din moşavul Talmei-Eliezer, de lîngă Hedera, unui reporter de la "City Lights", Ierusalim. Ea a hotărît să importe planta-minune din India şi s-o cultive în grădina ei, alături de alte plante tropicale remarcabile prin frumuseţea şi însuşirile lor tămăduitoare. Ea a cerut (nu ştim dacă pînă la ora aceasta a şi obţinut) autorizaţia Ministerului Sănătăţii pentru a o manufactura în scop comercial. Femei care au folosit pudra au declarat că au avut "reacţii de extaz", "multi-orgasme" şi o creştere semnificativă a apetitului sexual. Bunăoară, o femeie care a presărat pudra respectivă pe organele ei intime în timpul unei vizite în Orientul Îndepărtat, a mărturisit că aceasta i-a dat o "senzaţie paradisiacă şi o stare de excitaţie de parcă o inimă ar fi pulsat între picioarele ei".

Totuşi sexologii sînt mai puţin entuziaşti, argumentînd că folosirea pudrei poate "crea o presiune externă asupra climax-ului feminin şi dăuna interacţiunii sexuale dintre parteneri".

Ada Barak nu este impresionată de scepticismul celor refractari "inovaţiilor" şi continuă să-şi consacre eforturile pentru cultivarea acestei plante şi răspîndirea ei... în mase

A apărut
DESTĂINUIRI.
REFLECŢII
de
dr. Iancu Feldstein

Fapte de viaţă cu semnificaţii pe plan individual şi internaţional.
Vibrantă chemare la soluţionarea marilor probleme ale contemporaneităţii.

Cartea se poate obţine trimiţînd un cec de 25 şekeli pe numele autorului la adresa:
Rh. Aba Hilel Silver 113/52 –
HAIFA

BLOC NOTES

30 DE ZILE

ITZHAK ARTZI

LA INCEPUTUL CELUI DE-AL 47-LEA AN AL STATULUI ISRAEL

Eroul trist şi tragic al celui de al 46-lea an de la proclamarea Statului Israel este... Itzhak Rabin, pentru că a avut curajul, pe care nu l-au avut pînă acum decît Ben Gurion şi Begin, să privească realitatea drept în faţă şi să tragă concluziile de rigoare. Era trist pentru că, dincolo de aşteptările cele mai pesimiste, dezamăgirile produse de lumea arabă sînt foarte mari, iar sprijinul din interior şi din exterior, de care ar fi fost imperioasă nevoie, nu s-a produs. Era tragic pentru că dacă Rabin nu va aduce pacea, ultima fază a bogatei sale cariere politice se va încheia în iluzii risipite, ceea ce pentru un luptător curajos ca el, este, cum spuneam, tragic. Lupta dusă de Rabin, de-a lungul întregii sale vieţi este lupta unei generaţii care a făcut toate războaiele Israelului; este generaţia de discipoli ai lui Ben Gurion; Shimon Peres şi Itzhak Rabin sînt cei care, după ce au obţinut victoriile pe cîmpul de luptă vor, acum, să ne lase nouă şi generaţiilor care vor urma, fructele păcii.

Faptul că anul 46 al Israelului independent n-a devenit şi anul păcii sigure, ne face să ne punem întrebarea: ce va urma? Nu aparţin grupului de naivi care a crezut că - cic-ceac - şi vom avea pacea. Ca şi în cazul tranziţiei de la comunism la o societate liberă, am fost convins că şi tranziţia de la o stare de război la o stare de pace este anevoioasă. Recunosc însă că mi-am închipuit că nu va fi chiar atît de greu, că durerile facerii păcii nu vor fi chiar atît de mari. Retragerea din Gaza s-a bazat pe un consens naţional. Pînă şi fostul Ministru al Apărării, Moshe Arens, acum retras din activitate şi din viaţa politică, a declarat deschis, nu de mult: "am fost şi sînt pentru retragerea totală din Gaza". Chiar şi mulţi alţi oameni politici din Likud gîndesc la fel.

Recent, am văzut pe ecranul televizorului cum un şofer care a fost mobilizat pentru evacuarea instalatiilor militare din Gaza se adresa celor din jur: "Binecuvîntat fie ceasul de faţă: cine are nevoie de această belea?".

Şi totuşi lucrurile înaintează greu. În decursul perioadei în care arabii refuzau să trateze cu Israelul, au apărut în realitatea politică a regiunii, elemente noi. Printre altele, implantările evreieşti în teritorii au impus alţi termeni în discutarea problemei. Acordul de la Oslo, stabileşte că în perioada celor trei ani de tranziţie, aceste aşezări rămîn neatinse. Israelul este obligat să le asigure existenţa şi securitatea. Dar extremiştii noştri acţionează împotriva concesiilor ce li se par exagerate, iar pe de altă parte, extremiştii arabi fac tot posibilul pentru a torpila tratativele prin acte de teroare, care, la rîndul lor, dau apă la moara extremiştilor israelieni.

Crima de la Hebron a fost o lovitură grea dată tratativelor de pace. Au avut loc o serie de atentate ale teroriştilor arabi împotriva populaţiei civile israeliene. Intr-un asemenea climat de teroare, ură şi disperare, cum să se poată dezvolta florile păcii?

Opoziţia parlamentară, secondată de opoziţia coloniştilor din Iehuda şi Şomron, exploatează aceste situaţii pentru a mobiliza opinia publică contra acordurilor cu OEP.

Rabin - la 73 de ani - şi-a făcut din obţinerea păcii scopul şi speranţa vieţii sale. Nu e uşor să discuţi cu Arafat şi cu organizaţia sa sfîşiată necontenit de fricţiuni interne. Pe de o parte, arabii înţeleg că Rabin le oferă acum o şansă unică de a trece la o perioadă de reconstrucţie si consolidare, fiind conştienţi că dacă experienţa Gaza şi Ierícho va reuşi, vor avea, în viitor, un partener israelian cu care să poată discuta şi alte aranjamente privind auto-determinarea în Iudea şi Samaria, iar pe de altă parte, fracţiunile extremiste fac tot posibilul pentru a împiedica realizarea păcii. Arafat, chiar dacă e bine intenţionat, nu are nici puterea, nici elanul lui Rabin de a-şi impune punctul de vedere. De multe ori el cedează presiunilor practicînd politica de "un pas înainte, doi paşi înapoi". În aceste condiţii, tratativele tărăgănează.

Vor reuşi, oare, Arafat şi echipa lui să facă faţă dificultăţilor sociale şi economice? Dacă lucrurile nu vor merge bine, se vor convinge liderii ţărilor arabe că palestinienii, nefiind capabili să ducă tratative politice şi să le pună în practică, e necesar să discute direct cu Israelul? Iată întrebări dificile care se pun acum. Cert este - şi probabil că şi diplomaţii ţărilor arabe ştiu asta - că eşecul tratativelor înseamnă sfîrşitul moderaţilor din ambele tabere, ceea ce echivalează cu o catastrofă. Se speră însă că marele puteri ale lumii şi în primul rînd Statele Unite vor face tot posibilul pentru a încuraja procesul păcii şi a sprijini forţele care îl susţin.

Va fi anul 47 al Israelului, anul Păcii? Va fi anul împlinirii în fapt a acordului de la Madrid din 1992?

ERATĂ - În însemnarea intitulată "Şaike Dan - un erou al rezistenţei şi al alialei"("Minimum" nr. 85, pag.18) s-au strecurat două regretabile erori. Precizez acum că Şaike Dan nu a fost internat în nici un lagăr de concentrare aşa cum, dintr-o greşeală de informaţie, s-a menţionat, iar numele adevărat al paraşutistului la care m-am referit în articol nu este Mirel Kanner ci Uriel Kanner.

INDICATOARE DE CIRCULAȚIE

Automobilistul israelian este o ființă supranaturală în sensul că e mai nervos decît un om natural, mai impulsiv decît un om normal, mai violent decît trebuie să fie un om și mai periculos pentru el însuși decît orice alt pericol. De aceea, prezentăm mai jos cîteva noi indicatoare de circulație exclusiv pentru șoferii israelieni, în speranța că îi vor ajuta să scape cu viață pe șoselele pline de cadavre din țara noastră.

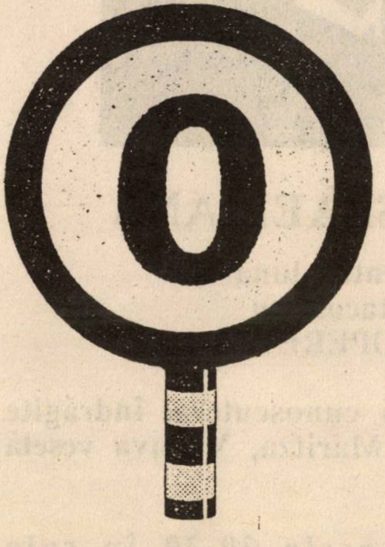

1. Șoferul din fața ta e un zero. Depășește-l și strigă-i că e un zero, fiindcă el nu știe, săracu!

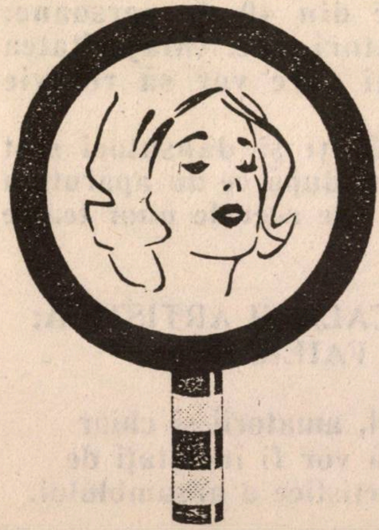

2. Oricum, pe Marylin Monroe n-ai s-o acostezi și n-ai să te culci cu ea – așadar, nu depăși viteza legală.

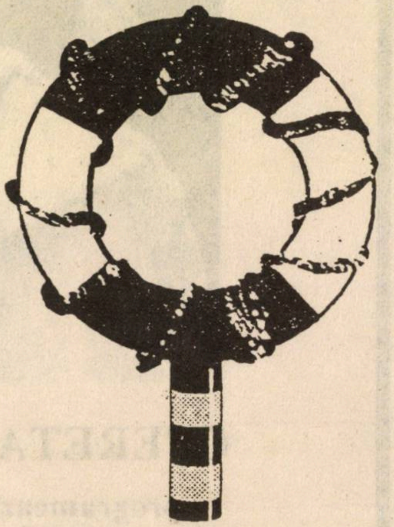

3. Pune-ți colacul de salvare! S-ar putea ca șoseaua să fie inundată fiindcă s-a anunțat timp ploios și știi doar că la noi inundațiile încep înainte de prima ploaie.

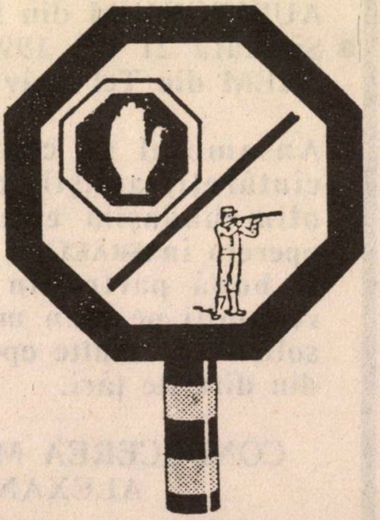

4. Oprește! De ce nu oprești? Nu-ți dai seama că cineva te-a luat drept altcineva și trage în tine?

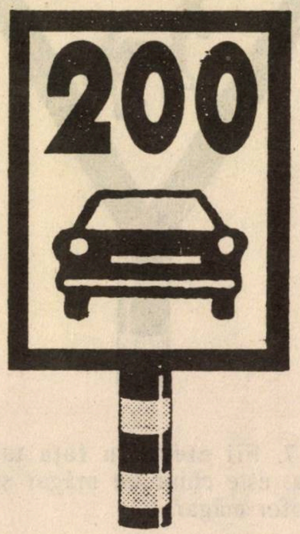

5. Sîntem un stat democrat, este adevărat, fiecare este liber să facă ce vrea, totuși fii amabil și înțelege că nu ai voie să călătorești cu 200 kilometri pe oră.

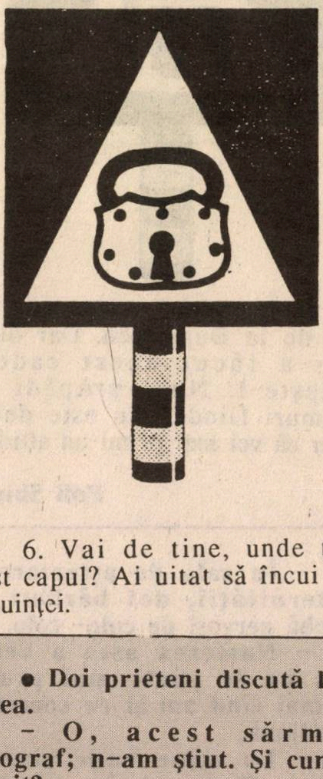

6. Vai de tine, unde ți-a fost capul? Ai uitat să încui ușa locuinței.

● Doi prieteni discută la o cafea.

– O, acest sărman fotograf; n-am știut. Și cum a murit?

– Instantaneu.

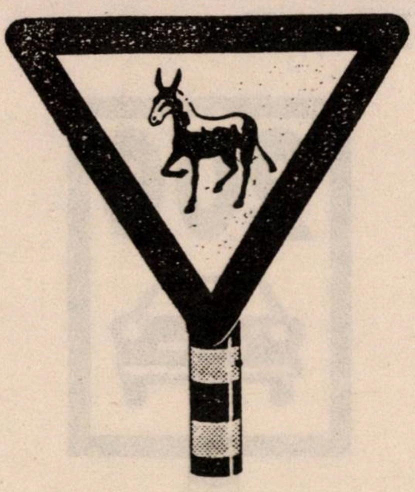

7. Fii atent! În faţa ta, pe şosea, este chiar un măgar şi nu un şofer măgar.

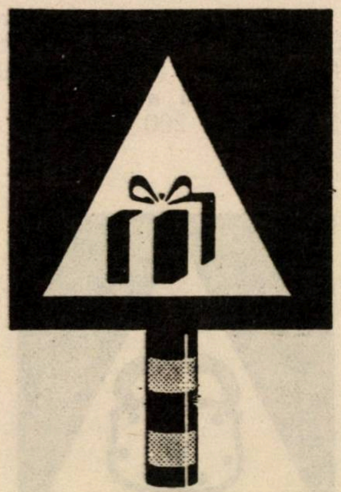

8. De acord, viaţa este un dar de la Dumnezeu. Dar dacă ţi s-a făcut acest cadou, păzeşte-l. Nu-l prăpădi pe drumuri fiindcă nu este deloc sigur că vei mai primi un altul.

Poli Shinel

– În sala de aşteptare a maternităţii, doi bărbaţi se plimbă nervoşi de colo- colo.

– Naşterea asta a venit cum nu se poate mai prost. Tocmai cînd am şi eu concediu de odihnă.

– La mine cade şi mai prost. Tocmai în timpul voiajului de nuntă...

OPERETA ISRAELIANĂ

programează pentru luna mai
două spectacole cu
PERLELE OPERETEI

(fragmente din cele mai cunoscute şi îndrăgite operete: Silvia, Contesa Maritza, Văduva veselă etc.)

- Sîmbătă 7. V. 1994 orele 20,30 în sala AUDITORIUM din Haifa
- Sîmbătă 21 .V. 1994 orele 20,30 în sala OHEL SHEM din Tel Aviv

Ansamblul se compune din 40 de persoane: cîntăreţi, artişti, dansatori, etc. (Majoritatea olim-hadaşim entuziaşti care vor să reînvie opereta în ISRAEL).
O bună parte din cîntăreţi şi dansatori sînt renumiţi pe plan mondial după ce au apărut ca solişti în multe operete pe scenele unor teatre din diferite ţări.

CONDUCEREA MUZICALĂ ŞI ARTISTICĂ:
ALEXANDER FAIERMAN

Vizionînd spectacolul, amatorii şi chiar neamatorii de operetă vor fi încîntaţi de calitatea interpretării artistice a ansamblului.

GURA HUMORULUI

LAZI
MATTY

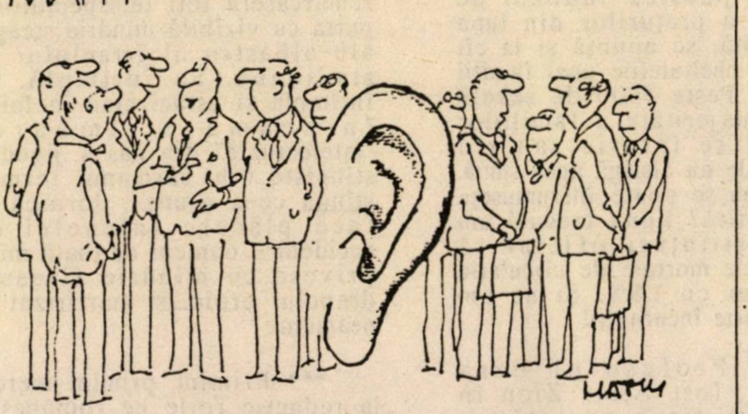

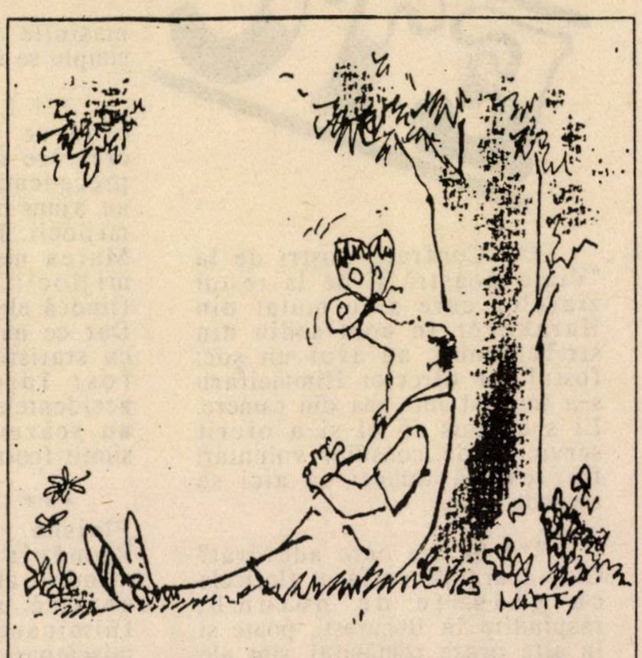

Ce bine era dacă te striveam când erai omidă...

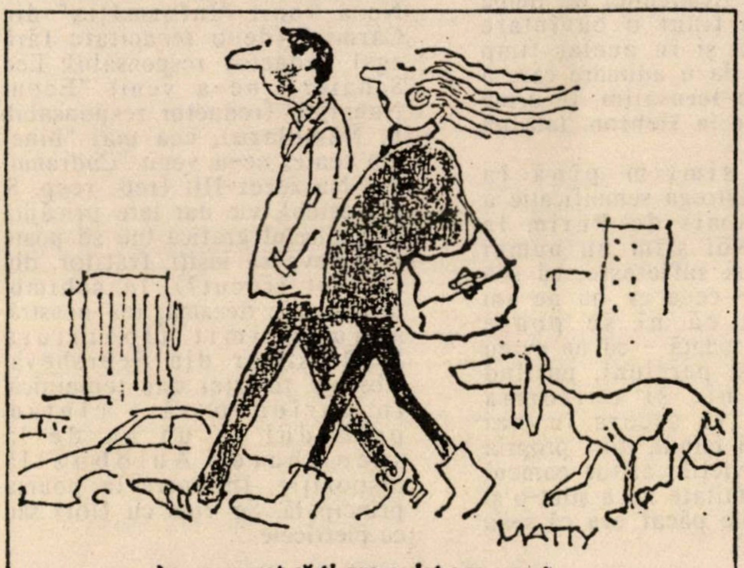

- Acum regret că ţi-am cedat aşa uşor!
Dacă ţipam, mîine aveam poza pe prima pagină.

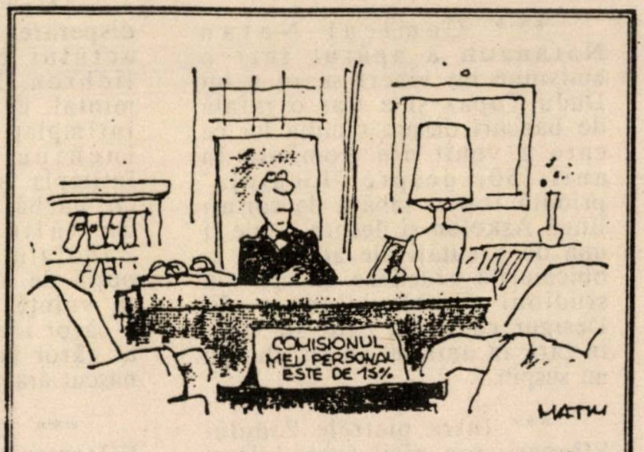
COMISIONUL MEU PERSONAL ESTE DE 15%
MATTY

Desen de Matty

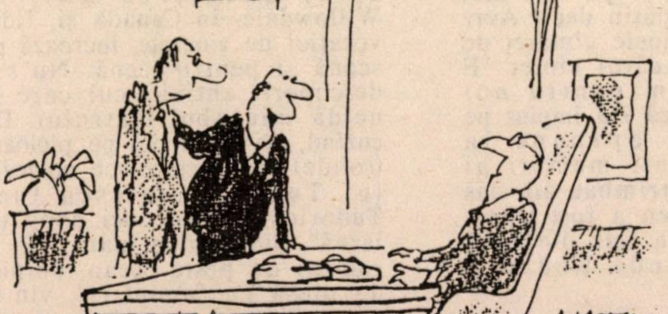

- Dânsul fiind mut din naştere, l-aş propune,
să ne reprezinte în relaţiile cu presa.

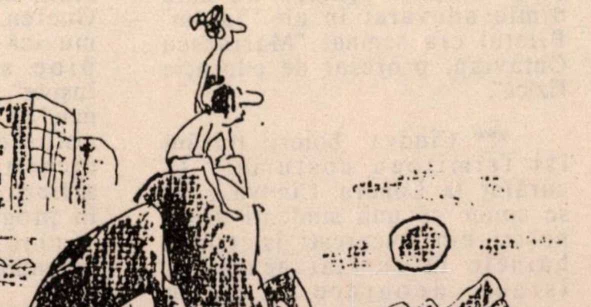

- La cât ne costă, aş vrea să nu apună aşa repede...

NOI

ETC

*** Confraţii noştri de la "Viaţa noastră"şi de la restul ziarelor care s-au mutat din Harakevet în noul sediu din str.Tchlenov, au avut un şoc: fostul lor director Himmelfarb s-a instalat într-una din camere. Li s-a spus că el şi-a oferit serviciile de...consilier voluntar! Dar există temeri că aici se ascunde ceva.

*** Să fie oare adevărat? Cică aparatele de făcut floricele cu grăunţe de porumb, răspîndite în Bucureşti, poate şi în alte oraşe româneşti, sînt ale unui grup de afacerişti din care face parte şi impresarul Teşu Solomovici.

*** Comicul Natan Natanzon a apărut într-o emisiune de vineri seara a lui Dudu Topaz şi a tras o rafală de bancuri despre familia lui cu care a venit din România în anii '50, despre "locuinţa" primită într-o tabără de corturi lîngă Aşkelon şi despre o mie şi una de greutăţi ale adaptării la obiceiurile israeliene. Lumea din studioul de televiziune a rîs. Desigur că şi cei care au venit în ţară în anii '50 au rîs, dar cu un suspin.

*** Intre pietrele Zidului Plîngerii s-a găsit acest bileţel pus de un turist creştin din Timişoara: "Doamne, fă să dispară prostiile ce se spun despre iudei fiindcă nu este nimic adevărat în ele. Şalom" Biletul era semnat "Marinescu Octavian, profesor de educaţie fizică".

*** Cîndva boierii români îşi trimiteau costumele la curăţat la Londra. Cîndva...! Ni se spune că unii studenţi de-ai noştri din Bucureşti îşi trimit hainele la curăţat acasă, în Israel, deoarece la multe spălătorii chimice bucureştene este afişat să se scoată nasturii şi fermoarele. Aceste accesorii...scumpe se strică în maşinile de curăţat sau pur şi simplu se fură.

*** La 15 ale fiecărei luni, cînd se publică indexul de creştere a preţurilor din luna precedentă, se anunţă şi la cît au ajuns cheltuielile unei familii mijlocii. Peste 5000 de şekeli! Marea majoritate a familiilor mijlocii se înfurie sau rîd fiindcă ele nu cîştigă acea sumă. Dar ce nu se poate înfrumuseţa cu statistică? Luna trecută am fost înştiinţaţi oficial că accidentele mortale de circulaţie au scăzut cu 1,8%. Şi ne-am simţit foarte încurajaţi!

*** Profesorul Ezra Fleisher, fost Assir Zion în România, mare cercetător, membru al Academiei de limbă ebraică, a ţinut o cuvîntare fulminantă şi în acelaş timp mişcătoare, la o adunare care a avut loc la Ierusalim, în urma tragediei de la Hebron. Iată un fragment:

"Noi simţim pînă la disperare, întrega semnificaţie a actului comis de Purim la Hebron. Noi ştim nu numai mintal, ci şi sufleteşte, că s-a întîmplat - ceea ce nu ne-am închipuit că ni se poate întîmpla vreodată - că un evreu cu barbă şi perciuni, purtînd un talit mic şi uniforma Zahalului, va secera în mai puţin de un minut, din propria sa voinţă, vieţile atîtor oameni a căror identitate nu a ştiut-o şi al căror unic păcat era că s-au născut arabi".

*** Ei, nici chiar aşa! Filarmonica urma să apară în faţa naţiunii, în ajun de Iom Atzmaut, pe canalul TV 2, avîndu-l ca solist pe nici mai mult, nici mai puţin decît Aviv Ghefen. Ştiţi, junele cîntăreţ de muzică pop al cărui cîntec "E bine să murim pentru noi înşine" se zice că i-a împins pe mulţi tineri aproape la sinucidere. Unii membri ai orchestrei au strîmbat din nas aflînd că Ghefen a fost trecut în program şi în cele din urmă dirijorul Mendi Rodan a renunţat la el.

*** L-am revăzut cu plăcere, nu de mult, pe ecranul cel mic, pe fotbalistul Zvi Moisescu; omul jucase prin anii '60 în echipa naţională a Israelului, a participat la meciuri la Atena, Belgrad şi-n alte locuri şi aşa cum remarcaseră toţi telespectatorii, purta cu vizibilă mîndrie steagul alb-albastru al Israelului pe stadioane. Se întîmplă. Se întîmplă şi astăzi cînd, neluînd în seamă strîmbarea "intelectuală" din nas a jigodiei stîngiste (oh, sărmanul termen stînga ce-a ajuns!), dornică să facă plăcere cafenelei de occident - oameni de toată mîna privesc cu mîndrie firească drapelul eroic....şi martirizat al neamului.

*** Primim, primim mereu la redacţie foile pe româneşte de provincie... sau de cenacluri. Ne-a venit "Informaţia" din Carmiel (de-o tenacitate fără egal, redactor responsabil: Leo Schaier), ne-a venit "Ecoul Nahariei" (redactor responsabil: B. Nămolaru), cea mai "bine" din toate, ne-a venit "Cadranul" din Natzeret-Ilit (red. resp. S. Friedrich), vie dar tare pricăjită la capitolul grafică (nu se poate face ceva să ieşiţi, fraţilor, din secolul trecut?). În schimb, iarăşi, spre dezamăgirea noastră, n-am primit tipăritura HOR-iştilor din Beersheva. Absenţa revistei este temeinică, în curînd o să-i cîntăm prohodul la un an de la sucombare. Autobuz la dispoziţie, întîlnire la poarta principală. Se vine cu flori sau cu pietricele.

*** Haim Avron, animatorul vestit de pe vremuri al teatrului de copii de la Baraşeumurile bucureştene, se află, de cîţiva ani, la Willowdale, în Canada şi, fidel vocaţiei de tinereţe, lucrează pe scenă şi pentru scenă. Nu s-a descoperit antibioticul care să ucidă microbul teatrului. De curînd, Avron a pus pe picioare (solide) un spectacol cu comedia lui Tudor Muşatescu (nea Tudorică) "Visul unei nopţi de iarnă". Succesul e mare, vin şi români de peste ocean, dornici de piesă cu "amintiri", vin şi canadienii get-beget pe englezeşte aţîţaţi de un spectacol bun. Bravo, Lică (aşa-i zice, de fapt) Avron şi le-haim, Haim!

"MINIMUM" MI-A SUSTRAS TREI ANI DIN VIAȚA!

Da, chiar așa: revista de la 1 aprilie (o fi fost doar o păcăleală? Pentru mine? Pentru cititori?), la rubrica "30 de zile", mă...acuză că aș avea doar 82 de ani! Or eu mă pregătesc de zor ca la 9 iunie crt. să împlinesc 85!

Cei trei ani pe care încearcă redacția să mi-i smulgă, au fost - pretind - plini de rod (trei cărți, colaborări la mai toate publicațiile israeliene în limba română, conferințe...), nu mi-e rușine cu ei! Și mai ales am pregătit în acești trei ani cartea de căpătâi care va marca a 85-a mea aniversare. Atunci de ce mi-i sustrage? N-am făcut destul?

Și mă mai acuză redacția" Minimum"că "am ținut morțiș mai deunăzi că decanul de vîrstă" aș fi eu! Să-mi arate (dar n-are cum) că aș fi declarat undeva, cuiva, așa ceva, morțiș sau nemorțiș!

Nu țin deloc să fiu nici un fel de decan; dar nu pentru că strugurii ar fi prea acri, ci pentru că e o răspundere care mă depășește. Și nici n-am timp și pentru așa ceva!

A dori să fiu decan ar însemna să doresc dispariția altora. Ar fi frumos din partea mea?

Marius Mircu

MARCUSOHN ARE PLANURI MARI

"Haaretz"scrie că omul de afaceri Iosef Marcusohn (originar din Botoșani) a plătit 1,8 milioane șekeli pentru 7 dintr-o rețea de 9 publicații în limbi străine, proprietate a Partidului Muncii. Suma a fost dezvăluită de Șalom Nagor, purtătorul de cuvînt al lui Marcusohn.

Cele 7 publicații sînt:"Viața noastră", "Facla", "Revista mea", "Hadașot Israel"(în germană), "Uj Kelet" (maghiară), "Noviny Kurier"(poloneză) și "Letzte Naies"(idiș).

Publicațiile rusești le-a cumpărat Eli Azur, proprietarul ziarului rusesc "Novosti". El a plătit pentru ziarul "Nașa strana" 930.000 de șekeli iar pentru revista "Eko", 2,68 milioane șekeli.

După cum scrie "Haaretz", grupul de investitori în fruntea căruia se află Marcusohn, proprietarii societății "Emța Hasharon", care și editează un ziar local ebraic cu acest nume, intenționează să dezvolte o rețea de abonați, în special evrei, în Europa și Statele Unite.

Iosef Marcusohn a preluat circa 60 de ziariști și alți salariați de la fosta "rețea Himmelfarb" și are intenția să angajeze și alți oameni noi.

SE ZVONESTE CĂ ...

... Iacob Popper, din München, fost redactor al "Europei libere" a fost solicitat să fie președintele organizației interconfesionale (ecumenice) TAD ("Theologische Arbeitsgemeinschaft für Interkonfessione" Dialog) din Germania.

... ziaristul I. Manea (fost pe vremuri la "Agerpres"), soțul Mariei Manoliu-Manea, din SUA, președinta Academiei Româno-Americane, a fost amenințat de curînd cu moartea de către legionari din Statele Unite care nu văd cu ochi buni colaborarea "Academiei" respective cu autoritățile de la București. Metoda prin care s-a pus la cale asasinarea lui I. Manea: "umbrela bulgară", recte înțepături cu otravă.

... Iosif Rotem, noul redactor șef al "Vieții noastre" este aluf-mișne (rez.) de felul lui; el nu știe românește, dar are calități de organizator excepționale, fiind specialist în computere; adică la aparatele sofisticate cu care se culege și paginează ziarele din fostul Harakevet 52.

... Haim Ramon a jurat că, dacă va învinge în alegerile pentru Histadrut, distrugîndu-l pe inamicul său de moarte, Haim Haberfeld, va lichida cu HOR-ului, recte cu sprijinul acordat tradițional de sindicatele noastre organizației românești din Israel.

... Un săptămînal "naționalist" din București pregătește pentru tipar lista tuturor cetățenilor israelieni, cu nume, pronume și adresă, care și-au cumpărat case în România "pentru orice eventualitate"

• La Facultatea de Medicină, profesorul întreabă pe o studentă:

- Știți care a fost primul contraceptiv?

- Nu!

- Răspunsul e exact! - aprobă el.

SPITALUL
YAFE NOF
HAIFA

STRADA YAFE NOF NR. 24
TEL. 04-331422

Oferă confort, ambianță plăcută, hrană excelentă, supraveghere și asistență medicală, tratamente inclusiv fizioterapie și diverse activități practice-distractive.

SE PRIMESC ȘI BOLNAVI CRONICI

O consumaţie care consumă pe mulţi şi pe multe, aşa cum ne-arată Lucian Cristea, în "România liberă", din Bucureşti.

FEMEI DE "CONSUMAŢIE" LA CONSTANŢA

Înainte mai voalat, acum pe faţă, prostituţia - într-un oraş-port, cum este Constanţa - a fost şi este considerată ca un mijloc de existenţă de către aşa-zisele femei de consumaţie. Mulţi au privit şi privesc prostituţia ca pe un rău necesar. Alţii, mai pudici, dimpotrivă, critică cu vehemenţă astfel de practici. Cert este că, la Constanţa au existat şi există case de toleranţă, iar localurile, ca şi anumite zone ale portului bântuite în special de navigatori, sunt împânzite de o veritabilă reţea de femei de moravuri uşoare. Nimic nu este întâmplător. Există "peşti" calificaţi, "zonele de influenţă" sunt împărţite, orice încălcare a regulilor jocului fiind aspru pedepsită de către rivale. Se practică traficul de carne vie, iar preţurile urcă în pas cu inflaţia. Din nefericire, de cele mai multe ori, în spatele acestei pânze de păianjen, care este prostituţia, se derulează drame incredibile, se demolează destine, se îngroapă speranţe.

"Trebuie să trăiesc!"

Lucia P. îmi mărturiseşte că şi-ar fi dorit o altfel de viaţă. Ce folos că s-a născut frumoasă! Ea nu a avut norocul altor femei, pe care a pus ochii un scenarist sau un regizor de film. După ce a terminat liceul, nu s-a ales cu nimic. Părinţii s-au despărţit. S-a simţit, pur şi simplu, abandonată. "Uneori - îmi spune - intri în vârtejul vieţii pe nesimţite". A iubit un băiat. A lăsat-o gravidă şi a abandonat-o, fugind ca un laş. "În astfel de situaţii, dacă nu reuşeşti să te sinucizi, se găsesc destui binevoitori care să te îndrume la prostii. Aproape că nici nu-ţi mai pasă ce se întâmplă cu tine" - spune Lucica. Aşa a ajuns să umble prin localuri. La început, dintr-o mică doză de curiozitate şi o mare doză de singurătate. Nu-şi mai aminteşte ce simţăminte au purtat-o către primul ei client. Oricum, după fiecare experienţă de acest gen nu rămâne nimic în suflet. "Pentru mine - a afirmat Lucica - important este să supravieţuiesc ca să pot să-mi cresc copilul". Deocamdată, nu se plânge de bani. Ştie, însă, că frumuseţea şi tinereţea nu sunt nemuritoare.

Bărbaţii sunt "nişte porci"

Nu e prima oară când stau de vorbă cu Lola. S-ar putea spune că este una dintre veteranele marilor restaurante din Constanţa. A trecut prin multe. A cunoscut bărbatul, spune ea, pe toate feţele. Părerea ei este că "Toţi, indiferent de naţionalitate, sunt nişte porci". Îmi arată o cicatrice. Amintire de la un client mai recalcitrant. Pe Lola nu o mai deranjează de multă vreme modul în care îşi câştigă existenţa. Dimpotrivă, îmi atrage atenţia că unii au rămas nişte înapoiaţi de vreme ce gândesc ca nişte primitivi despre prostituate, care, la urma urmei, fac o meserie ca oricare alta. "Ba - revine Lola - nu chiar ca oricare alta, pentru că o femeie de teapa noastră trebuie să arate în fiecare zi bine, să bage bani în toalete, coafură, machiaj şi toate celelalte. Când nu mai eşti chiar atât de tânără, o reparaţie capitală - spune ea râzând - prinde bine. Altfel, te mulţumeşti cu ce pică! Lumea prostituatelor e ca o junglă. Uneori, disputa pentru un client, mai ales când e vorba de un străin cu bani, generează conflicte de neimaginat".

Mariei îi plac bibelourile

Maria este cotată ca fiind o prostituată de lux. Marinarii o cunosc foarte bine şi ştiu cât îi costă o noapte în graţiile ei. Maria, chiar dacă trăieşte din prostituţie, este o femeie sensibilă şi cu gusturi fine. Din banii câştigaţi şi-a cumpărat foarte multe bibelouri de valoare. Se îmbracă întotdeauna cu gust şi nu acceptă orice client, indiferent de suma care i se oferă. Este de părere că viaţa unei femei de consumaţie este plină de riscuri. Un bărbat este adeseori imprevizibil, trece repede de la tandreţe la violenţă. Pe urmă, mai sunt şi bolile. Zvonurile despre SIDA au îngrozit-o. Viaţa sexuală intensă nu este întotdeauna o plăcere. Uneori, n-ai încotro! Închizi ochii şi te refugiezi, pentru cele câteva minute, într-o altă lume. S-a învăţat să evadeze în subconştient. De multe ori, nopţile sunt obositoare, vacarmul restaurantelor devine de nesuportat. De ce nu abandonează? E imposibil. Viaţa de pasăre de noapte i-a intrat prin vene. Şi, pe urmă, unde să se ducă? Ce să facă? Din ce să trăiască?

"Trăia" cu tatăl ei

Gabriela M. s-a refugiat de câtiva ani la Constanţa. Este de origine dintr-o modestă localitate argeşană. O experienţă pe cât de incredibilă, pe atât de tristă, a determinat-o să fugă de acasă. De mai multă vreme, propriul ei tată întreţinea relaţii sexuale cu ea. Totul a început într-o seară, cu câţiva ani în urmă, când el, beat fiind, a forţat-o să facă acest lucru. De frică şi ruşine, nu a spus nimănui nimic. Experienţa a continuat, devenind o obişnuinţă în viaţa ei. După ce i-a murit mama, obosită şi chinuită de un soţ alcoolic şi afemeiat, Gabriela nu a mai suportat să mai rămână în casa unde amintirile copilăriei o îngrozeau. Îşi pierduse orice speranţă în dragoste, în viaţă... Nu s-ar putea spune că acum este fericită. E mulţumită doar că stă, cum se spune, pe picioarele ei. Nu o interesează dacă ceea ce face este demn sau nedemn. Singura ei dorinţă este să scape de coşmarul care o urmăreşte în fiecare noapte. Atunci când revede chipul descompus de băutură al tatălui ei, sunt singurele clipe când plânge disperată. În rest, Gaby este o fată timidă şi nu prea vorbăreaţă.

Lucian Cristea

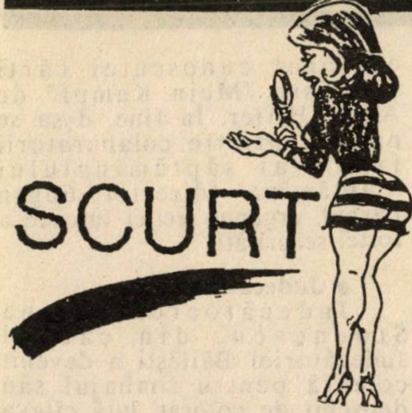

• Pieirea Israelului ca stat şi ca neam

"... am aflat că savanţi englezi şi americani contestă însuşi Holocaustul, susţinînd cu dovezi, probe şi argumente logice că nemţii nu puteau să gazeze 6 milioane de evrei, întrucît aşa ceva era o imposibilitate fizică şi tehnică. Avînd în vedere şi umflarea artificială, peste noapte, a celor cca 1200 de victime evreieşti din România, pînă la fabuloasa cifră de 400.000(?!), cîte ni se impută azi - înclin să cred că Holocaustul n-a fost decît o stratagemă sionistă, pentru a stoarce Germania cam de 100 miliarde de mărci, în 40 de ani, şi pentru a ţine sub teroare pe oricine nu e de acord cu jugul evreiesc. De altfel, în Parlamentul israelian s-au ridicat, în 1992, voci care au cerut României uriaşe despăgubiri în dolari, iar săptămînile trecute, pe adresa Parlamentului României, s-a primit o scrisoare de o neruşinare fără seamăn, de la o organizaţie din Israel, prin care se cer iarăşi despăgubiri, dar şi înapoierea tuturor proprietăţilor, bunurilor şi pămînturilor pe care evreii le-au deţinut la noi în ţară. Şi ce am mai aflat? Că evreii i-au urît atît de mult pe nazişti, încît, după 1949, cei mai zeloşi instructori ai armatei lor, ai poliţiei şi ai Mosadului erau... foşti ofiţeri de SS şi de Gestapo! Atîta cinism nu se poate explica doar prin atracţia victimei faţă de călău. E ceva mai mult. E pofta paranoică de dominare, de subjugare, de şantajare, de ilustrare a primului slogan fascist din istoria umanităţii: "Evreii sînt poporul ales de Dumnezeu". Pentru ce merite sau misiuni o fi fost ales? Pentru a-l pălmui, şi scuipa, şi biciui, şi răstigni pe Mîntuitor? Şi cînd oare or fi avut loc alegerile astea, pe care le-au cîştigat evreii şi le-am pierdut noi "neamurile", "goimii", "viermii" cum ne tot numesc habotnicii hasidici? Eu îi preţuiesc pe evrei, dar nu-mi plac speculanţii, teroriştii santajiştii, aroganţii care se încăpăţînează să creadă că cine nu e de acord orbeşte cu ei înseamnă că e fascist şi că restul umanităţii n-are altă menire pe pămînt decît să reprezinte o turmă de dobitoace mînate la abator de ei, autorii Deicidului. Ei bine, (de fapt, rău), un astfel de abator s-a inaugurat vinerea trecută la Mormîntul Patriarhilor din Ierusalimul de Est (sic!). În acea vinere neagră ca smoala Iadului, în 25 februarie 1994, un maior şi cinci soldaţi (sic!) echipaţi ca un blindaj de astronauţi au pătruns în lăcaşul sfînt, unde mai multe sute de palestinieni se rugau în genunchi, şi au dezlănţuit mitralierele împotriva lor. Au murit 64 (sic!) de oameni nevinovaţi, în majoritate bătrîni şi copii, şi au fost răniţi peste 100. La scurtă vreme, ocupanţii israelieni au mai ucis aşa, ca desert în deşert, cîteva zeci de palestinieni, fiindcă ei nu se supun nici unei legi şi ONU tremură de frică - de altfel, soţia lui Boutros Ghalli e evreică, asta şi explică alegerea acestui egiptean (de altfel extrem de inteligent) ca secretar general... Care fusese vina acestor făpturi ale Domnului? Nici una. Sau, poate era una: aceea de a îndrăzni să nu fie evrei. Aşa după cum îndrăzniseră şi cei 11.000 ţărani români răsculaţi la 1907 din cauza jafului evreiesc şi vînaţi de slugile lui Carol de Hohenzolern. Ori aşa după cum au cutezat soldaţii români, în 1940 şi 1941, cînd au fost ucişi, sau opăriţi, sau batjocoriţi de evreii din Basarabia şi Odessa. Sau, desigur, aşa cum pentru aceeaşi vină de a fi români, iar nu evrei sau agenţi bolşevici, au fost arestaţi, schingiuiţi şi asasinaţi de torţionarii acestei rase atît de răzbunătoare, uneori, oameni de mare valoare ai Neamului Românesc, ca Ion Antonescu, Iuliu Maniu, Ion Mihalache, Gheorghe Brătianu, Mircea Vulcănescu ş. a.

Acum faptele sînt consumate. Toate încercările guvernului israelian şi ale ocultei mondiale de a pune genocidul pe seama unui psihopat (de profesie medic!), care ba s-a sinucis, ba a fost linşat de populaţie, sînt tertipuri vechi şi mincinoase.. Acel carnagiu nu putea fi "opera" unei singure bestii, ci, aşa după cum au declarat zeci de martori oculari, a fost săvîrşit de 6 măcelari ai Armatei de Stat, care din 1967, periodic, tot pocinoage de-astea au făcut! Şi e perfect plauzibil: de ani de zile, la pietrele cu care aruncă palestinienii în cadrul "Intifadei", israelienii ocupanţi răspund cu mitraliere, obuze şi rachete. Inegală şi barbară luptă. Practic, e vorba de o operaţiune de exterminare a unui întreg neam. Normal că tratativele pentru pace, între Yasser Arafat şi Ytzhak Rabin, au fost dinamitate. Reacţia opiniei publice internaţionale a dat în clocot. În felul acesta, Israelul riscă să se excludă singur din comunitatea internaţională, pentru că tinde să devină un stat ultra-nazist. Hitler şi Stalin au avut multe şi capitale păcate, pentru care i-a bătut Dumnezeu, dar n-au înroşit niciodată, pînă la incadescenţă, ţevile mitralierelor împotriva unor oameni îngenunchiaţi pentru rugăciune. Taina sfîntă a comuniunii cu Dumnezeu a fost ciuruită de gloanţe şi podidită de sînge. Mă-ntreb dacă ultimativul organism NATO se va uita iarăşi pe ceas şi se va pregăti să bombardeze Israelul, aşa cum a făcut-o recent în fosta Iugoslavie, împotriva sîrbilor, deşi vinovăţia pentru masacrul din piaţa Markala n-a fost dovedită. Din păcate, trebuie să repet ce-am mai scris: America e colonia Israelului, caz unic în lume, parcă îmi închipui un elefant dus de zgardă de un şoricel lacom şi cu botul plin de sînge. Păcat, mare păcat de glorioasa naţiune americană, alcătuită la origini din toţi răzvrătiţii şi cutezătorii, care au părăsit Irlanda, Anglia, Scoţia, Germania, Italia, Polonia, România, China, Rusia, Spania, Grecia, Armenia şi alte ţări pentru a trăi liberi, dar uite că au intrat la un stăpîn diabolic, care e Congresul Mondial Evreiesc. Lamentările preşedintelui Bill Clinton sînt omeneşti, desigur, dar tînărul om de stat e legat de mîini, fiindcă aproape toţi consilierii lui sînt evrei. Eşecul politicii americane în zonă e total. Toate apele mării nu vor spăla sîngele copiiilor şi bătrînilor ucişi. Mai poate oare vreo coadă de topor din România sau de peste hotare să ne acuze pe noi de antisemitism? Evoluţia evenimentelor, atît în ţară cît şi în lume, arată limpede că noi avem dreptate şi că sionismul a intrat într-o fază periculoasă a răfuielilor sîngeroase, a neobrăzării scandaloase de a acapara totul, de la conştiinţe, mass-media şi Premiul Nobel, pînă la bănci, pămînturi, negoţ de arme, cinematografie etc. Dacă fanaticii evrei vor fi lăsati să calce în picioare omenirea, să nu ne mirăm că prin anul 2000 planeta noastră nu se va mai numi Pămînt, ci Israel. Or asta va fi împotriva voinţei lui Dumnezeu. Ca să nu mai vorbim de imoralitatea înspăimîntătoare a politicienilor occidentali, care ne-au dovedit încă odată, dacă mai era nevoie, ce înseamnă "dublul standard" şi cine le răsuceşte cheiţa la spate, cine îi înalţă, cine îi doboară. Eu, unul, voi rămîne creştin. E prea tîrziu şi prea dureros să mă mai taie cineva împrejur, ca pe Răzvan Theodorescu, ar fi trebuit s-o facă pe cînd aveam numai 8 zile de viaţă. Fără să vreau, mă gîndesc la diferenţa dintre Vechiul Testament şi Noul Testament. Prima carte a Bibliei gîlgîie de sînge, fiindcă arată faptele antice ale unui neam sangvinar. A doua carte e plină de lumină, de miracole, de dragoste, de văpăile asfinţitului în care predica Isus pe Muntele Măslinilor şi, deodată, ţîşneşte în final un izvor de sînge, datorat aceloraşi evrei, care l-au bătut în cuie, pe cruce, pe Fiul lui Dumnezeu!

Niciodată n-au răsărit florile păcii peste necropole. Viitorul nu prevesteşte nimic bun. Avem cea mai grăitoare dovadă că valurile de antisemitism din întreaga lume sînt provocate de intoleranţa brutală a unor evrei. Luminează-le, Doamne, mintea şi călăuzeşte-le paşii la evrei, fiindcă toate atrocităţile astea nu vor avea decît un singur şi nedorit deznodămînt: pieirea lor ca stat şi ca neam!

(Din articolul "Biserica sau abator" de Corneliu Vadim Tudor, senator, secretar al Senatului român; în "România Mare"; Buc. 1994)

• Protest nud

Un tînăr cu statură atletică aleargă gol pe trotuarele din centrul Clujului. El îşi începe maratonul la Biserica Sf. Petru, se opreşte la stopul din Piaţa Victoriei şi încheie cursa abia la Catedrala Ortodoxă, în dreptul altarului. La întoarcere, o apucă pe Bulevardul Eroilor, urcînd spre Complexul studenţesc Haşdeu, unde face un mic popas. După trei taxiuri schimbate şi multă alergătură pe jos, reuşesc să intru în vorbă cu el, pentru a afla de ce face această cursă zilnică în ţinuta lui Adam. Imi mărturiseşte că este student în ultimul an la Facultatea de Teologie din Cluj, este bolnav şi nu mai poate locui în gazdă. Asaltat de jurnaliştii de la un ziar local, tînărul refuză să mai răspundă şi reîncepe cursa, coborînd în fugă spre Piaţa Unirii, antrenîndu-ne şi pe noi în acest maraton. Încep să apară poliţiştii, care comunică între ei prin staţii de emisie-recepţie. Iau alt taxi şi îl urmăresc pe tînăr, care a revenit pe treptele Catedralei Ortodoxe. Abia acum este reţinut de poliţişti. Mulţimea curioasă se adună în jur. Cineva îi oferă teologului exchibiţionist o haină. Răspunzînd, destul de incoerent întrebărilor poliţiştilor, tînărul îşi motivează, în final, jogging-ul nud, invocînd sfatul inedit al tatălui său: "Eu aş ieşi în locul tău de acolo în pielea goală şi l-aş prinde pe Dumnezeu de picior".

(Din "Ultimul cuvînt"; Buc. 1994)

• Ministru de justiţie

Noul ministru de justiţie Gavril Iosif Chiuzbaian are un trecut bogat în semnificaţii. Mai întîi, d-sa a fost şi este strîns legat de faimosul fruntaş legionar I. Constantin Drăgan pe care l-a lăudat în cîteva articole super-apologetice în revista "Palatul de justiţie", apoi d-sa a fost şi este strîns legat de avocatul Oliviu Tocaciu, editorul cunoscutei cărţi umaniste "Mein Kampf" de Adolf Hitler. În fine, d-sa se numără printre colaboratorii fideli ai săptămînalului "Săptămîna" (director: Eugen Barbu), organul secţiei fasciste a fostei securităţi.

• Judecătoare

Judecătoarea Dorina Stoenescu, din cadrul Judecătoriei Băileşti a devenit celebră pentru limbajul său deosebit de colorat. Iată cîteva extrase din intervenţiile, în procese, ale d-nei Dorina Stoenescu: "Du-te, măi nene-n spanac, nu-mi dai tu mie sfaturi", "vezi să nu mă necăjeşti că te scot urgent din sală şi te bag direct în zeghe", "lasă soro, nu-mi spune mie că vă cunosc ce deştepte sînteţi", "nu te mai da grande că mă şucăresc".

(Din "România liberă"; Buc. 1994)

• Casă de rendez vous... la Buhuşi

În localitatea Buhuşi, jud. Bacău, a fost descoperită o reţea de tîlhari şi prostituate, se pare una dintre cele mai bine organizate după 1989. Aflată acum în arestul poliţiei, Ana Maria Scînteie a declarat că în curînd va începe a-şi depăna amintirile într-o carte de memorii.

Vor fi reproduse orgiile sexuale ce se desfăşurau în apartamentul din str. Dragoş Vodă, bl. 1 B din Buhuşi, menţionîndu-se şi numele tuturor notabilităţilor post-decembriste din Buhuşi. Deja, susţin apropiaţi ai poliţiei, A.M.S. a făcut cîteva declaraţii amintind numele cîtorva doctori din Buhuşi care "s-au desfătat cu fetele sale".

(Dintr-o relatare de Laurenţiu Avram, în "România liberă"; Buc. 1994)

• În ultimii trei ani, preţurile au crescut de aproape 60 de ori

Produsele alimentare şi nealimentare de larg consum precum şi serviciile prestate pentru populaţie s-au scumpit, la sfîrşitul anului 1993, faţă de luna octombrie 1990, cu un procent de 5,820%, după cum relevă datele statistice. Astfel, preţul produselor de morărit şi panificaţie a fost majorat cu

6,860%, al peştelui şi conservelor de peşte cu 9,40%, preţul la ouă a crescut cu 8,104%, al laptelui cu 5,533% şi al cărnii şi preparatelor din carne cu 7,106%. În ce priveşte alte produse şi servicii, creşterile de preţuri înregistrate în perioada menţionată au fost: la încălţăminte 6,690%. mobilă 6,264%, abonamente CFR - 12,305%, tarife hotel - 9,495%, servicii poştă, telefon, telegraf, radio - 2,453%.

● Atenţie, bişniţari, la traficul cu monede de aur!

Tribunalul Cluj a judecat persoanele implicate în comercializarea în România a unor ducaţi de aur, 62 bucăţi de 24 carate, ducaţi aduşi clandestin din Franţa. Principalului autor, S.V.D. Urian, i s-a aplicat o amendă de... 25.000 lei. Cei 25 ducaţi care au putut fi recuperaţi, au fost confiscaţi în favoarea statului, paguba "negustorilor" fiind considerabilă. De asemenea a fost confiscată şi suma de 1,2 milioane lei, rezultată din comercializarea celor trei ducaţi pe care persoanele implicate au reuşit să le vîndă unor cumpărători încă necunoscuţi.

● Emigrarea evreilor

A apărut în editura "Silex" din Bucureşti o carte intitulată "Emigrarea populaţiei evreieşti din România în anii 1940-1944". Autori: Ion Calafeteanu, Nicolae Dinu şi Teodor Gheorghe. Scopul lucrării este de a demonstra "sentimentele de umanitate tradiţională românească precum şi principiile îndeobşte recunoscute ale dreptului internaţional". Just. Dar, ca să fim în spiritul adevărului, de dorit ar fi fost ca autorii preţioasei lucrări să fi menţionat, măcar în treacăt (aşa... ca să fie) şi crimele abominabile comise de regimul antonescian în Basarabia şi Bucovina în alianţă cu armatele poporului frate german. În felul acesta, fiindcă tot vorbim despre cinstea istorică şi oglindirea corectă a realităţii, cititorul ar fi avut prilejul să vadă imaginea completă a sticlei; şi nu numai o jumătate a ei, convenabilă fascismului în 1994 de pe lîngă Senat.

Oana Roman

● Fata lui Petre Roman

Oana Roman (fiica fostului premier Petre Roman)este elevă a Scolii Centrale, în clasa a XII-a A. Problemele ei imediate sînt legate de apropierea bacalaureatului pe care, deşi ştie că îl va obţine, îl aşteaptă cu mari emoţii.

In copilărie era un adevărat "argint viu". Zburdălniciile ei repetate o determinau pe doamna Roman să o închidă în cămară. Oana este fascinată de tatăl său: "Il admir nu numai ca pe un foarte bun om politic. În primul rînd este un tată deosebit de bun şi afectuos".

Din decembrie 1989, viaţa Oanei s-a schimbat mult. Totul era nou pentru ea: casa, oamenii din jur, prietenii...Amintindu-şi de momentele prin care a trecut în septembrie 1991, Oana se întristează: "Primeam tot felul de telefoane de ameninţare. Am plecat din ţară cu ajutorul unei Organizaţii Umanitare. Imi era foarte frică, purtam ochelari de soare şi o şapcă trasă pe ochi. Timp de 3 săptămîni n-am ştiut nimic despre familia mea. A fost cumplit.

La cei 18 ani pe care îi va împlini în aprilie, Oana îşi doreşte să întîlnească un om care să o iubească şi cu care să se înţeleagă.

(Dintr-un reportaj de Andra Gavril în revista "Super Magazin", Buc.1994)

Să învăţăm de la înaintaşii noştri

La Biblioteca Centrală Universitară din Cluj a avut loc un adevărat simposion dedicat luptelor tineretului legionar în perioada 1933-1938, în faţa publicului apărînd şi făcînd expuneri foşti conducători ai organizaţiilor studenţeşti din anii respectivi unii ocupînd funcţii înalte în mişcarea legionară a vremii. Astfel au vorbit publicului clujean, în sală fiind numeroşi tineri, Sebastian Mocanu - fost locţiitor al lui Nistor Chioreanu, conducătorul legionarilor in Transilvania şi un apropiat al lui Hora Sima - Virgil Cosma, Ştefan Radu şi Mircea Nicolau.

● Demonstraţie

În această săptămînă, bucureştenii s-au amuzat copios. O sută de tineri, membri ai PNŢCD, au defilat cu un cap de porc, în fruntea căruia era aşezată o stea roşie. În piaţa Lahovari, unde locuieşte senatorul pesemist Adrian Păunescu au aşezat capul de porc într-un copac, hăuind: "Ăsta-i Păunescu - prieten cu Iliescu, Capul l-am tăiat - corpul l-am tranşat, Păunescu de Crăciun este porcul cel mai bun!"

(Dintr-un articol de Carmen Dumitrescu; în "Lumea liberă", New York)

● Mica publicitate

- Av. Octavian doctor în drept, mulţumeşte călduros celor care au trimis cereri de înscriere în Partidul Naţional al proştilor, primim în continuare cereri. Nu se cer cotizaţii, nu se dă test de inteligenţă. Funcţia de preşedinte al Partidului va fi ocupată prin rotaţie. *(România liberă,* Buc. 1994).
- Nu sînt securist. Nu sînt informator. Nu sînt nimic. Doresc să fiu verificat. Telente Florian (*Evenimentul zilei,* Buc. 1994)
- Tînăr, 30/186 doresc cunoştinţă doamne 18-35 ani fără prejudecăţi, posesoare de locuinţă, pentru prietenie şi jocuri. Foto+detali la O.P.66-P.C.134, Bucureşti.
- Tînăr doresc să cunosc doamnă sexy pentru iniţiere în arta vieţii. J.R. str. Estacadei, nr. 15, bl. P14. sc. 2 ap. 25, Bucureşti, sector 6.

- Intelectual 31/178/64, agreabil, timid, doresc să cunosc tînără experimentată pentru instruire. Discreţie absolută. Foto şi detalii. C.P. 22-62, Bucureşti

- Tînăr, 21, simpatic doresc cunoştinte doamne fără prejudecăţi, posesoare locuinţă. Discreţie absolută. C.M., O.P.61 - C.P. 15, Bucureşti.

- Tînăr atrăgător, 23/183/67, realizez schimburi şi imprimări video-casete erotice, toate genurile. Tel. 01/637.71.80. Aştept şi provincia.

- Tînăr, 180/72, drăguţ, delicat, conduită umanitară impecabilă, igienă, fizioterapie, efectuez profesional masaje, relaxare. Doresc să generez plăcere persoanelor femenine. MRI, O.P.12 - C.P. 98, Bucureşti

- Tînăr, caut prieten (18-37) dotat pentru relaţie îndelungată. Rog foto POBOX - 21 - 71, 74, 100, Bucureşti 20.

- Domn prezentabil, 50/1,70/75, apartament, divorţat, zodia Peşti, tandru, cinstit, sănătos, virilitate modestă, satisfac femei frumoase, discrete, sănătoase, nematerialiste, fără prejudecăţi. Doresc căsătorie. E chiar imposibil? Bună seara, iubito! Ştiu, sînt destui care să pună la uşa iubirii zăvor! Loryn, CP 57 - 31, Bucureşti.

- Student, 23/1,72/64, simpatic, viril, discret, nematerialist, apartament, pentru domnişoare, doamne, indiferent vîrsta sau studiile. Garantez răspuns. CP 13 - CP 72, bucureşti.

- Inginer, 25/1,70/69 deosebit, virilitate mai slabă, nu impotent! Doresc căsătorie cu tînără sexualitate compatibilă. AT, OP 13 - CP 72 Bucureşti.

- Leu, 23/1,83/80, doresc cunoştinţă cu doamne sau domnişoare între 18-4o ani pentru petrecerea unor clipe plăcute, sensuale. CC, CP 68 - OP3 Ploieşti

- Tînăr, caut prieten intim pentru relaţie îndelungată, exclusiv persoane efeminate. Răspunsuri la CP 12 - 261 Bucureşti.

- Student străin, 22/1,82/80, simpatic, discret, nematerialist, satisfac doamne, domnisoare. Garantez răspuns. CP 42 - 77 Bucureşti.

(Din săptămînalul "Iepuraşul", Buc. 1994)

Gina Patrichi

• Decese

Gina Patrichi (n.1936), actriţă la Teatrul Bulandra din Bucureşti, unul dintre cele mai de seamă talente ale scenei româneşti post-belice. Cîteva roluri: Miţa Bostan în "D-ale carnavalului" de Caragiale, Corina în "Jocul de-a vacanţa" de Mihail Sebastian (să o ierte revista "Europa" şi colegele ei), Nastia în "Azilul de noapte" de Gorki, Cleopatra în "Antoniu şi Cleopatra" de Shakespeare. Bolnavă grav, a apărut pe scenă ultima oară la 31 ianuarie a.c.

Liviu Călin (n. 1930), istoric literar, editor, redactor şef la editurile "Eminescu" şi "Cartea Românească".

Jean Lăpuşneanu, fotbalist, fost portar al echipei naţionale de fotbal în anii '40.

Aurică Perva (n. 1948), ziarist, fost redactor şef al ziarului "Tineretul liber"

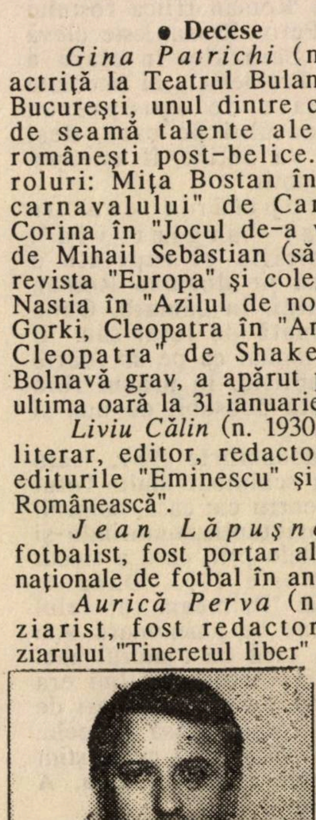

A. Perva

A apărut

●

Boris Vlăstaru-Wexler

SCRIERI ALESE

●

Editura "Făt-Frumos"
Chişinău

●

Povestirile unui mare talent care a onorat, cu scrisul său, literatura israeliană de limbă română.

Volumul poate fi procurat trimiţînd suma de 25 douăzeci şi cinci şkalim (pentru USA 10 dolari plus transportul) la: Nina Wexler, rh. Tzlilei Hanina 3/12 Tel Aviv (tel. 395118)

●

NOU!

PENTRU
VÎRSTA DE AUR

HOTELUL "EDEN"
DIN NAHARYA

aşteaptă cu plăcere oaspeţii

VÎRSTEI DE AUR

contra unei plăţi lunare

- Atmosferă deosebit de plăcută
- Supraveghere medicală

PREŢURI CONVENABILE

●

Informaţii suplimentare
la dl. Micki Schwartz,
Hotel "EDEN"
NAHARYA
Tel. 04-923246

LUMEA ROMÂNEASCĂ

STAN VLAD

GLICERINĂ IN PARLAMENT

Abia reîntors după o vizită mai lungă în Israel, am pornit-o prin Bucureşti, prin instituţii publice dar mai ales pe străzi pentru a afla de la prieteni şi cunoştinţe, ce s-a mai întîmplat şi pentru a vedea ce se petrece în prezent. Impresiile sînt numeroase şi foarte felurite. Mare lucru nu s-a schimbat; chiar dacă guvernul s-a remaniat zilele acestea, "tot aia-i" - cum zic bucureştenii. Deci, apatia persistă în cetăţeanul de pe stradă. Semnificativ este un sondaj IRSOP; la întrebarea în ce direcţie se îndreaptă România, 60 la sută au răspuns că în România nu există o direcţie clară!

Într-un fel nici eu nu aveam o "direcţie clară" umblînd cu bloc-notesul prin Bucureşti. Eram atent să surprind...curiozităţi, varietăţi.

● La un stand cu cărţi (în staţiile de metro sînt acum mii de asemenea standuri cu zeci şi zeci de mii de titluri) văd o carte cu un titlu insolit: "Limbajul infractorilor", autor Traian Tandin. O iau. Este un fel de dicţionar...original. Pe 102 pagini autorul face cunoscut argoul hoţilor, puşcăriaşilor, în general al celor certaţi cu legea. Iată cîteva...expresii şi traducerea lor:

- Oglindeală la nicovală! Asta înseamnă, în limbajul specific, priveşte discret în spatele tău!
- Nexam, covrigi pe clapă! (Nu, nu te-ai orientat bine!)
- Glicerină în parlament (Portofel în buzunarul interior)
- Geană de mahăr (Ai ochi buni)
- Goană la trotinet, cîntare la muialii, doniţa jos! (Vine autobuzul, sus la treabă. În caz că ne prinde, nu ne cunoaştem, niciunul nu scoate o vorbă).

Aşa e toată "cartea". Acum sînt atent în autobuz, în metrou (unde se fură tot timpul) la expresii ca cele citite în dicţionar. Parcă le-am auzit!

● Uciderea cunoscutului Ion Aurel Mihale (cîntăreţ şi conducător al celebrului ansamblu "Song") continuă să fie subiect de discuţie. Au fost arestaţi doi prezumtivi asasini; aceştia fabulează poveşti fantasmagorice. Un singur lucru este clar: Mihalea era homosexual şi crima s-a produs pe un fond... amoros.!

o Cunoscutul actor Mircea Albulescu care la un moment dat a fost lovit de maladia demnitaristă, a demisionat din funcţia de secretar de stat la Ministerul Culturii şi s-a întors la Teatrul Naţional unde doreşte să redevină ceea ce a fost: un actor apreciat şi iubit de public.

● Aşa numitele jocuri de întrajutorare de tip "Caritas" care se înmulţiseră în 1993, acum în prima parte a lui 1994 îşi cam dau obştescul sfîrşit. Scandalul este enorm în toată ţara. La Cluj s-a cerut moartea lui Ion Stoica, cel care crease cea mai fabuloasă escrocherie denumită "Caritas". Acum primesc banii înapoi (cu greutăţi şi întîrzieri) doar cei care au depus pentru prima oară (70-75% din suma depusă). Prefectura şi Primăria Bucureştiului au interzis practicarea unor astfel de jocuri pe teritoriul municipal şi al sectorului agricol Ilfov. În curînd vom asista la decesul acestor jocuri; se întrevede că vor ieşi la iveală fapte senzaţionale. Atunci vom reveni cu amănunte.

● Continuă scandalul dintre preşedinţia ţării şi cel mai solicitat ziar românesc "Evenimentul Zilei" condus de Ion Cristoiu. Conflictul s-a acutizat cu prilejul zilei de naştere a lui Ion Iliescu. Dispunînd de o înzestrare tehnică deosebită, "Evenimentul Zilei" a înregistrat mesajele de felicitare care au fost transmise telefonic. Cele mai multe au fost publicate. Faptul că un număr de telefon prezidenţial a putut fi interceptat a produs iritare şi îngrijorare la Cotroceni. Deci în palatul prezidenţial nu eşti în... siguranţă. S-a cerut efectuarea unei anchete de către Procuratura Generală. Au început mesaje, proteste, manifestaţii în favoarea lui Ion Cristoiu.

● Nicu Ceauşescu care ultima dată (cea de a treia sentinţă) fusese condamnat la cinci ani pentru nerespectarea regimului armelor şi muniţiilor se află în libertate condiţionată pe motive de boală. Condamnatul îşi reluase viaţa sa de huzur ca pe vremea tăticului: maşini de lux, femei frumoase, bani fără număr - nimic nu-i lipsea lui Nicu Ceauşescu. Se crede că a luat ceva din "averea dracului" aflată în conturi secrete pe care el le-ar cunoaşte. Firesc, justiţia a intrat în acţiune. Acum, Nicu Ceauşescu este anchetat din nou de către Procuratură pentru completare de probe şi clarificarea unor probleme neelucidate.

● O acţiune de protest insolită a pus-o la cale preşedintele organizaţiei "Jilava 21-22 decembrie 1989", dl. Gh. Zainea. El şi-a cumpărat un coşciug, o cruce şi a venit, cu ele, în faţa Parlamentului. Aici s-a aşezat în coşciug şi face greva foamei. În acest fel dl. Zainea doreşte să atragă atenţia forurilor oficiale din România că au fost îngropate idealurile celei ce s-a dorit a fi Revoluţia din 1989.

● În sfîrşit a apărut şi un român care doreşte să-şi schimbe sexul. Se numeşte Iulian Măgureanu şi susţine că de mic a fost crescut şi îmbrăcat ca o fată. Acum are 28 de ani. Caută sponsori şi sprijin pentru a pleca în Olanda la o clinică specializată în astfel de intervenţii chirurgicale. Acceptă toate cosecinţele care vor urma operaţiei şi tratamentului cu hormoni.

● Iată o măsură care îi poate interesa şi pe unii turişti israelieni care pleacă în vacanţă cu cîinele. În hotelurile din România s-au introdus tarife speciale pentru... cîini. (Nu în camere separate ci doar în camera stăpînului lor). Preţul depinde de numărul de stele al hotelului. Tariful pentru cîini este de 20% din preţul plătit pe un loc de turist. Bunăoară la un hotel ca "Ambasador" din Bucureşti, preţul cîinelui va fi de aproximativ 10 dolari pe zi!

- O năstruşnică hotărîre guvernamentală (cred că e unica în lume) prevede că cei ce vor căuta prin gunoaie resturi menajere şi le vor folosi în hrana animalelor riscă amenzi între 150.000 - 600.000 lei (cam 80-300 dolari la cursul actual). Şi-acum fiţi foarte atenţi: dacă se va dovedi că aceste resturi menajere (oase, coji de pîine şi alte gunoaie de acest fel) le folosesc pentru hrana lor personală, deci în alimentaţia umană, nu vor mai fi amendaţi!

- Ţiganii şătrari din România umblă din loc în loc cu căruţele lor cu coviltir, aşa cum îi ştim dintotdeauna şi la fel se aşează în cîte-o margine de sat unde-şi instalează corturile lor. Mîncarea o gătesc tot în ceaune negre la pirostii "alimentate" cu crengi. În corturi dorm tot pe saci şi pe foiţe de cîlţi, murdare. Dar în corturi s-a schimbat totuşi ceva, au apărut...piese noi. Ştiţi ce? Radiatoare electrice "Zass" şi aparate de aer condiţionat "Tadiran", folosite firesc, după anotimp. De unde curent? Simplu. De la reţelele de înaltă tensiune. Se aşează pe lîngă stîlpi metalici din reţeaua naţională şi cu ajutorul unor instalaţii suplimentare făcute de ei îşi trag...corent! Nu contează că pînă acum au luat foc cîteva corturi şi au murit vreo doi puradei. "Ie mai uşor să facem copii" - zic ţiganii. Nimeni nu se poate apropia de ei ca să le deconecteze instalaţiile. Ţiganii îi omoară.

- Senatorul de Butimanu, C.V.Tudor a mai provocat un scandal, la restaurantul "Izvorul rece". Gorilele lui au acum săbii "ninja". Numărul proceselor ce-i sînt intentate a trecut de o sută. Chemat la Procuratură, a refuzat să se ducă. "Mi-e greaţă de ce scrie în reclamaţiile alea" - a spus...senatorul. Preşedintele Iliescu lasă impresia că este speriat de toate samavolniciile senatorului său, dar nu ia nici o măsură. Atunci dece să nu-şi facă de cap preşedintele P.R.M.?

●

Hizbullah şi prefectura.

Nud de Hedy Löffler. Priviţi-l cu atenţie. Şi, încet-încet. Gustaţi-l. Degustaţi-l. O să vă ajute să scăpaţi de greaţa ce v-a cuprins citind fragmentul din "România Mare".

E O LUME

"NEBUNII LUI DUMNEZEU" UCID PE CAPETE ÎN EGIPT

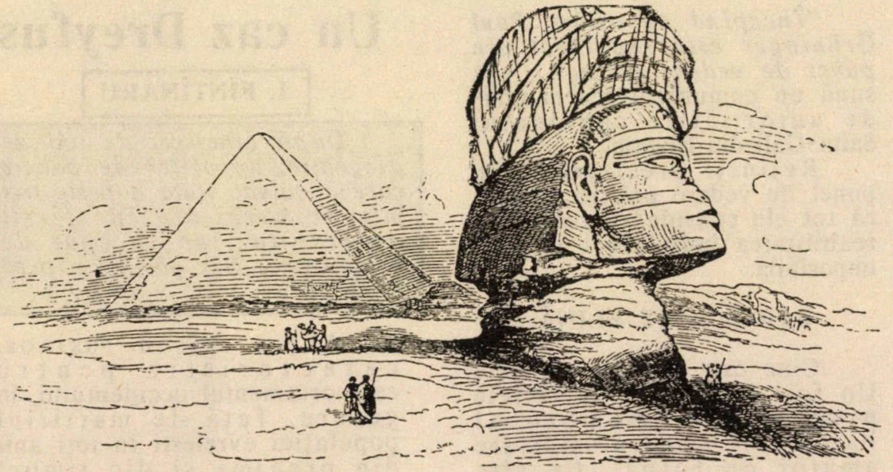

Cu cîtva timp în urmă, posturile de radio au transmis o ştire cutremurătoare: trei turişti (doi americani şi un francez) au fost asasinaţi la Cairo de extremiştii islamici. Seara, la televizor, imagini din hotelul în care s-a petrecut barbaria, şi scene ilustrînd reacţia mulţimii oripilate şi indignate de atacul monstruos împotriva unor oameni complet nevinovaţi.

Coincidenţa a făcut ca, în timp ce priveam, stupefiat, aceste imagini, să am în faţă "Paris Match", care se deschidea cu un interviu acordat revistei de celebra "Soeur Emanuelle", o călugăriţă care şi-a consacrat 20 de ani din viaţă, pînă acum, cînd a ieşit la pensie, operelor de binefacere în rîndurile săracilor din Cairo şi, în această calitate, cunoaşte bine Egiptul, confruntat acum cu ameninţarea integrismului.

Ce aflăm, în esenţă, din acest interviu:

"Cred - spune sora Emanuelle - că în măsura în care comunismul a fost problema secolului XX, Islamul va fi cea a secolului XXI. De pe acum, extremiştii islamici tind să slăbească şi să destabilizeze Egiptul. Desigur, deocamdată nu avem de-a face decît cu acţiuni sporadice, îndreptate îndeosebi împotriva străinilor care ne vizitează, ceea ce va face ca turiştii să nu mai vină aici".

Teroriştii n-au nici o organizaţie serioasă, sînt prost structuraţi şi de aceea pot fi prinşi uşor. Cei care o fac ca pe o profesie, trag noaptea. Ei sînt tineri analfabeţi plătiţi de fiecare bombă cu vreo 50 de lire egiptene (70 Sekeli). În numele lui Allah, unii fundamentalişti, care îi plătesc pe asasini, îşi nenorocesc propria lor ţară, între altele prin pierderea unor venituri considerabile şi prin şomajul la care sînt expuşi mii de oameni care trăiesc de pe urma turismului. Occidentul - sustin fundamentaliştii islamici - exportă ceea ce este cel mai rău la el acasă: societatea de consum şi sexul. Şi ei se tem că, lăsînd să pătrundă în ţări ca Egiptul civilizaţia occidentală, o condamnă pe a lor proprie la o civilizaţie mizerabilă. De aceea o minoritate visează să aplice normele Islamului şi să facă noi adepţi.

În Egipt, populaţia este musulmană în proporţie de 90-93 la sută; integrişti sînt cam 10 la sută şi, dintre ei, cam unu la sută sînt terorişti îndoctrinaţi de discursurile fanatice privind "apărarea drepturilor lui Dumnezeu". Aceştia sînt susţinuţi cu bani de către Iran şi antrenaţi de către sudanezi. Populaţia de alte credinţe se simte discriminată. Dacă te numeşti Louis sau Michel trebuie să fii un Superman ca să faci carieră într-o funcţie publică. În ginecologie, întrucît este de neconceput ca un creştin să atingă o femeie musulmană, postul revine din oficiu unui musulman.

Integriştii vor cu orice preţ să răstoarne guvernul egiptean pentru a-l înlocui cu un guvern musulman, care să aplice întru totul regulile de viaţă ale Islamului. Aceasta ar da ţara cu o sută de ani înapoi. Căci legea islamică, impusă în litera ei, supune la nişte norme sociale, familiale şi religioase foarte stricte şi constrîngătoare. Se prevede, bunăoară, să se taie mîna celui care fură, să fie omorîtă cu pietre femeia adulteră, să-i coboare pe nemusulmani la o categorie inferioară obligîndu-i să plătească un tribut special.

Este interesant să priveşti buletinul de familie al unui bărbat. El are rubrici pentru patru soţii şi pentru copiii fiecăreia dintre ele. Deci poţi avea patru neveste; în practică doar cei bogaţi au trei sau, în general, două. Dacă vrei să scapi de o soţie, este de ajuns s-o alungi în faţa unor martori. Exagerările devin ridicole. Presa a relatat cazul unei femei învinuită de lipsă de pudoare. Punctul în jurul căruia s-au purtat dezbaterile era dacă o femeie se poate dezbrăca în faţa unui cîine. Şeicul (conducător religios) a dat răspunsul: "În faţa unei căţele - da; în faţa unui cîine - nu!". La o recentă adunare a şefilor religioşi s-a preconizat să se continue exciziile (operaţie asupra organului genital feminin). "Femeia - a spus acolo unul dintre şeici - trebuie să devină o bucată de gheaţă, pentru a nu crea probleme excitîndu-şi soţul". Femeia este adesea bătută; pentru bărbat acesta este un semn de virilitate.

Islamismul este în ofensivă, dar el întîmpină rezistenţă. Viitorul bazinului mediteranian depinde de rezultatul acestei bătălii ideologice şi sîngeroase.

I. Fintînaru

CALVARUL DE-O VIAȚĂ AL CĂPITANULUI GRÜNINGER

Un caz Dreyfus

I. FÎNTÎNARU

După cincizeci de ani de dizgrație, un ofițer de poliție care a salvat viața a peste trei mii de evrei are în sfîrșit dreptul la... un început de reabilitare. Din păcate, e prea tîrziu!

"Începînd de astăzi, Paul Grüninger este reabilitat din punct de vedere politic" – așa sună un comunicat recent emis de autoritățile cantonului Saint-Gall din Elveția.

Rețineți precizarea: din punct de vedere **politic.** Pentru că tot ele considerau formal că reabilitarea **judiciară** li se pare imposibilă.

BARCA ESTE PLINĂ

Cine este Paul Grüninger? Un fost institutor, de religie protestantă, membru al Partidului Radical și mare amator de fotbal. Cu alte cuvinte, un elvețian oarecare, care ar fi rămas un anonim dacă n-ar fi fost pus în fața unor împrejurări excepționale, cărora le-a făcut față cu demnitate și omenie exemplară.

Anul 1938 l-a găsit pe Grüninger ofițer de poliție. Își părăsise profesiunea de dascăl, poate pentru că cea de polițist era mai bine remunerată, dar și pentru că se voia un om de ordine. În scurtă vreme a fost promovat în funcția de comandant al jandarmeriei. Era tocmai momentul cînd Germania nazistă anexase Austria (faimosul Anschluss). Prevăzînd un val de refugiați, Elveția hotărăște închiderea frontierelor și expedierea înapoi peste graniță a oricui ar izbuti să pătrundă clandestin în "neutra" țară a cantoanelor. Neîndoielnic, cei vizați în primul rînd de aceste măsuri draconice erau evreii austrieci, care, cunoscînd ce se petrecuse cu coreligionarii lor din Germania, căutau să fugă pe capete de sub ocupația hitleristă.

Cercurile extremiste de dreapta, antisemiții din Elveția, dau alarma împotriva unei eventuale "invazii" a evreilor austrieci. Sub presiunea acestora, guvernul de la Berna, așa neutru cum se pretindea, avertizează că nu este dispus să sprijine imigrarea evreilor, ba mai mult, determină Germania să ștampileze cu semnul distinctiv "J" (Jude) pașapoartele eliberate evreilor.

Acest episod rușinos, caracteristic pentru comportamentul occidentului, în genere, față de martiriul populației evreiești în toți anii din preajma și din timpul războiului, s-a înscris în istoria Elveției sub expresia **"barca este plină".**

DILEMA: ÎNTRE DATORIE ȘI CONȘTIINȚĂ

În acest context, comandantul Grüninger se vede pus în fața unei dileme demne de un conflict corneillan: între datorie și conștiință. Datoria îi cerea să vegheze la aplicarea normativelor de pază a frontierelor; conștiința îi dicta să salveze, în măsura posibilă, pe fugarii amenințați de o moarte iminentă. Și el alege Omenia! Nu numai că el a tolerat trecerile ilegale ale Rinului, dar n-a ezitat să falsifice datele de intrare a victimelor nazismului care au bătut la poarta Elveției. Datorită lui, în răstimpul dintre vara lui 1938 și primăvara lui 1939, aproape 3000 de evrei și-au găsit adăpost pe pămîntul helvetic.

Grüninger va plăti scump pentru admirabila sa comportare. Copoii Gestapoului, care i-au adulmecat isprăvile, asmut împotriva lui atît autoritățile de la Berna, cît și "coloana a cincea" locală. Abandonat de șeful departamentului cantonal de justiție și poliție, care un timp închisese ochii, Grüninger este suspendat din funcțiile sale la 31 martie 1939 și, șase luni mai tîrziu, concediat. Începe calvarul... Un supliciu care nu ne-ar fi surprins dacă se petrecea la Berlin, sau la Moscova sub Beria, sau la București sub Drăghici; dar în Elveția cea ultrademocrată și neutră?

În decembrie 1940, un tribunal îl condamnă la amenzi pentru *"violarea prescripției de serviciu și falsificare de documente"*. La 45 de ani rămîne șomer și fără drept la pensie. Arătat cu degetul de localnici, se vede nevoit să se mute în alt oraș. Trebuind să-și cîștige existența, fostul institutor ajunge, pe rînd, vînzător într-un magazin, agent de asigurare, instructor de șofat, muncitor la o fabrică de textile și abia în 1950 poate să-și reia profesiunea inițială.

Uitat de toți superiorii și subordonații săi, Paul Grüninger nu este însă uitat de cei care au beneficiat de bunăvoința lui. Grație mărturiei lor, numele său este citat la un colocviu asupra Holocaustului; apoi, în 1962, este numit membru de onoare al Ligii internaționale pentru drepturile omului.

În 1971, Yad Vashem îi conferă titlul de "Drept al Popoarelor".

Și cu toate acestea, autoritățile din Saint-Gall îi refuză în cinci rînduri cererile de grațiere, invocîndu-se *"lipsa de probe despre fapte istorice prea vechi"*. Dar probele există. Cartea "Afacerea Grüninger" a ziaristului elvețian Stefan Keller reunește nenumărate documente inedite și declarații ale unor martori din epocă – vameși, însoțitori peste graniță, locuitori ai orașului de frontieră – și, îndeosebi, mărturiile a vreo 50 de supraviețuitori evrei contactați de autor în America, toate dovedind concludent acțiunea umanitară a căpitanului de jandarmi.

Răspunzînd unei petiții semnate de 2500 de cetățeni de vază, guvernul cantonului Saint-Gall concede la un început de reabilitare, dar justiția rămîne mai departe "legată la ochi". În 1972, octogenarul Paul Grüninger moare în sărăcie și indiferență, fără să fi fost reabilitat judiciar.

Oamenii de bine nu se dau însă bătuţi. În favoarea deplinei reabilitări activează şi în prezent fiica lui, mînată de dorinţa ca memoria tatălui să rămînă neîntinată; precum şi comitetul "Adevărul pentru Paul Grüninger", din care face parte Ruth Dreyfus, devenită în prezent membră a guvernului elveţian, care ştie că tatăl ei, Sidney Dreyfus, fostul responsabil pentru ajutorul israelit destinat refugiaţilor, a conlucrat cu Grüninger la antedatarea de documente de intrare în Elveţia pentru refugiaţi.

Dreyfus... Poate doar o coincidenţă de nume. Oricum, simbolică. În secolul trecut, procesul Dreyfus a urmărit reabilitarea ofiţerului care a suportat, ca evreu, calvarul decurgînd dintr-o acuzaţie nedreaptă, pornită din ură antisemită. În zilele noastre, Dreyfus-ii amintiţi sar în ajutorul unui creştin supus persecuţiilor pentru că a salvat evrei de la pieire.

În concluzie?

Hai să ne lecuim, însfîrşit, de ideea că la *o adică* occidentul civilizat, unde cetăţenii nu aruncă niciodată mucuri de ţigară pe trotuar, va sări, cu entuziasm în apărarea dumitale. Hai să ne lecuim de tîmpenii.

Şi să fim oameni serioşi.

• Un cîine savant ştie să cînte la vioară. Stăpînul său, foarte încrezător, se duce la un impresar, care-i spune:

– Hai, să auzim!

Cîinele se pune pe cîntat şi interpretează admirabil partituri de Mozart, Brahms, Ceaikovski.

– Ei, ce părere aveţi? întreabă mîndru stăpînul cîinelui.

– Hm, răspunde, nu prea convins, impresarul.

– Nu înţeleg? zice uimit domnul cu cîinele.

– Bine, bine, dar cine în zilele noastre mai ascultă muzică clasică?

CONCORDIA ŞI CONTINENTAL- Ltd
Haifa 35843 - str.Halivne 1/11 -tel.04- 885831

NOUA ÎNŢELEGERE A STATULUI ISRAEL CU GERMANIA UNIFICATĂ-
APROBAREA PENSIILOR GERMANE
-SOCIALE ŞI DE BĂTRÎNEŢE.

1. Fiecare cetăţean israelian, este îndreptăţit să depună cererea de pensie socială germană, spre a fi repede rezolvată.
2. Cine nu a primit cele 5000 D.M. ca piţuimi (despăgubiri) poate reînnoi cererea care se rezolvă repede.
3. Cei născuţi între anii 1906-1929 pot depune cererea pentru 500 D.M. - Pensie de sănătate.
4. Acei care au prestat muncă forţată în cadrul aportului de război nazist, vor fi plătiţi la nivelul salariului unui muncitor german necalificat în D.M. Cei interesaţi pot depune cererile.
5. Despăgubirea averilor românizate sau naţionalizate. Se poate constitui moştenitor ultima rudă a decedatului-proprietar. Depuneţi cererile chiar dacă proprietatea a fost demolată. Tabu (registrul funciar) vorbeşte.

AGENŢIA GALILULUI - CARMIEL, str. Haoren 11/1, tel.04 - 885831, P.O.B.13237. Aici se adresează întregul Galil, Director de Agenţie: Ing, Dipl. CHIVA RUBIN.

Completaţi, decupaţi şi expediaţi pe adresa de mai sus:

CONCORDIA ŞI CONTINENTAL:

A.Numele şi pronumele............... ....

B. Domiciliul ....

C.Data şi locul naşterii........ ....

DICTIONAR NECONVENTIONAL

AL. MIRODAN

AL SCRIITORILOR EVREI DE LIMBĂ ROMÂNĂ

Editori *(urmare din numărul trecut)*

O curiozitate în lumea editorială a constituit-o Ioseph Ishill. Născut la Botoşani în 1888, este marcat de momentul "emigrărilor pe jos" (direcţia: America) şi scoate în 1907, sub semnul răscoalelor ţărăneşti, o mică revistă intitulată "Evreul Rătăcitor". Titlul exprima, se vede, starea de spirit a lui Ishill; curînd, emigrează în Statele Unite. Din datele pe care le deţinem de la Israel Bar-Avi (în broşura "Oameni şi fapte", Cenaclul literar "Menora", Ierusalim, 1961) aflăm că omul a reuşit să-şi facă un rost - el care nu ştia un cuvînt englezesc - în lumea editorilor de peste ocean. "Success story!". Omul pune pe picioare o tipografie în Berkeley Heights (pentru pîine) şi scoate (pentru suflet) cărţi pe hîrtie fină (abundă japon-ul), în tiraje mici, pentru bibliofili (între 35-300 exemplare numerotate) cuprinzînd scrieri româneşti pe englezeşte. Catalogul slăbiciunilor lui numără "O făclie de paşte" de Caragiale, "Noi vrem pămînt" de Coşbuc, apoi cîteva lucrări ale condeierilor de *trib*, lăsate în urmă în România, dar nu renegate (Ishill nu făcea pe "asimilistul" la Chicago) şi nici măcar uitate: Ronetti-Roman, Steuerman-Rodion, Enric Furtună, Samson Lazăr. O adevărată pasiune făcuse Ishill pentru Leon Feraru, emigrant ca şi el, vecinul său de New York. La moartea acestuia, tipăreşte o plachetă cu două poezii, "My People and My Land" şi "The Ironsmith" şi se grăbeşte să pună la adăpost biblioteca poetului, inclusiv manuscrisele, orînduindu-le în casete pentru a servi cercetătorului eventual.

Frapat de cazul Ishill, eseistul şi prozatorul Petru Manoliu (cel ce deţinea, în **Facla** lui N. D. Cocea o rubrică de note mult citite şi mult temute în epocă, şi iscălită "Erasmus") a publicat în săptămînalul "Vremea" (1933) un elogiu al editorului: "Ishill iubeşte cartea. El ştie preţul gîndului, durerea de a-l trăi, supunerea şi pietatea faţă de expresie. El cunoaşte tortura celor ce scriu deoarece n-a muncit o viaţă întreagă decît pentru a fi tipograful acestei crunte sincerităţi care se numeşte gîndul... Dar Ishill are convingerea că **frumuseţii subiectelor trebuie să-i corespundă o perfecţiune a formei** şi de aici marea sa dragoste, devenită pasiune, în a perfecţiona permanent arta sa, şi meritul său e cu atît mai mare cu cît aceste frumuseţi tehnice sînt realizate în afara orelor obicinuite de lucru, în orele dedicate somnului. Dragostea de frumos şi idealismul său specific acestui om îl caracterizează".

După război întîlnim cîţiva evreo-români care, desmeticiţi după anii de interdicţie, încearcă să **facă ceva** în 1945-46-47, încropind sau reîncropind edituri. Un Virgil Montaureanu scoate cîteva cărţi în Editura numită a "Poporului"; apoi, plecat printre primii din speţa sa în Israel, încearcă acelaşi lucru la Tel Aviv, imaginîndu-şi că *aliaua* (recte sutele de mii de "români" emigraţi sînt înfometaţi, ca la Bucureşti, Iaşi sau Turnu Severin de *carte)* va cumpăra volumele; dezamăgire: *aliaua*, cu obiceiurile schimbate subit, obsedată de cîştigarea existenţei (parnasaua!), va neglija romanul, critica şi - mai ales - poezia, înnebunită, de aguraua cea de toate zilele; după cîteva cărţi, printre care "Peste cincizeci de ani" de Marius Mircu, Montaureanu capitulează. Nu va avea nici un urmaş întru editură *adevărată*. Toate cărţile (multe, şi nu o dată bune) ce apar, în continuare, în Israel, sînt practic scrieri scoase "în editura autorului". Scriitorul, fie el celebru "de-acasă" sau necunoscut, plăteşte cuiva suma necesară pentru editare, apoi primeşte la domiciliu pachetele cu cărţi şi se îngrijeşte de difuzarea lor. Aceasta e un chin adevărat, deoarece lipseşte factorul esenţial de difuzare, recte librăria. Autorul este pus în situaţia de a publica (contra cost) anunţuri în presa de limbă română, comunicînd titlul cărţii, preţul şi adresa la care amatorii urmează a trimite, ducîndu-se la poştă, un cec pentru procurarea operei. Această absenţă a *librăriei* constituie una din cele mai tragice şi ruşinoase pagini din istoria *alialei* române din Israel.

Revenind la România anilor postbelici, vom nota că, după 1948, egal naţionalizarea întreprinderilor particulare, editurile devin toate de stat; noţiunea de editor (egal patron) dispare, apar în schimb *directorul* de editură şi redactorii. Directorul este, îndeobşte, un activist (om de încredere al Partidului Comunist Român), însărcinat să apere, cu orice preţ, "linia partidului", blocînd, fără milă, scrierile duşmănoase, mai întîi, pe urmă cele dubioase, echivoce. Avem de-a face cu o poliţie ideologică, *directorii* sînt nişte colonei fără uniformă, puşi să zădărnicească încercările duşmanului. Unii directori se achită "cu cinste" de sarcină, respingînd, fără ezitare, tot ceea ce li se pare a contrazice viziunea cea nouă, alţii, nu mai puţin devotaţi "revoluţiei socialiste" (ba chiar gata să-şi dea viaţa pentru aceasta), înţeleg că literatura este *altceva* decît un articol de fond din *Scînteia* şi încearcă să îmbine cerinţele "de sus" cu ideea lor, de-acasă şi din adolescenţă, despre artă. Un Mihai Maxim (directorul Editurii Tineretului, *ab ovo* editura U.T.C.-ului) s-a zbătut ani de zile să-l "împingă" pe Camil Petrescu să scrie romanul "Un om între oameni". El se repezea din două-n două zile pe Calea Dorobanţi, unde se mutase scriitorul, întrebînd "aveţi nevoie de ceva, maestre?", şi aducea cărţi şi reviste despre anii 48, precum şi carne, obţinută de el de la cantina U.T.M.-ului (Uniunea Tineretului Muncitoresc) de pe strada Dionisie Lupu. O Veronica Mihăileanu, adjunctă la aceeaşi editură, apoi directoare a editurii pentru copii "Ion Creangă", şi-a legat numele de 90 la sută dintre scrierile Otiliei Cazimir, ale lui Radu Tudoran, ale Ninei Cassian destinate copiilor şi adolescenţilor.

Dar categoria unde întîlnim cele mai multe nume de editori este acela a redactorilor. Noţiunea era practic necunoscută înainte de război. Acum, fiecare manuscris intră pe mîna unui asemenea redactor. Soarta cărţii, mai ales la detalii ("Diavolul se ascunde în detalii", sună un proverb german) atîrnă în mare măsură de inteligenţa şi... curajul breslei amintite. Unii tăiau frazele echivoce sau "interpretabile" (s-ar putea ca Tovarăşul sau Tovarăşa să înţeleagă că...) pentru a se supra-asigura şi a nu risca nimic (pîinea). Alţii, ei înşişi scriitori sau critici literari sau pur şi simplu oameni de carte, deveneau complicii autorului, navigînd împreună cu acesta printre stîncile primejdioase ale "indicaţiilor" de la C.C. şi străduindu-se să scoată cartea la liman. Un Silvian Iosifescu, o Vera Călin, la Editura pentru Literatură în anii de început ai "realismului socialist", un B. Elvin (la "Tineretului" mai întîi, pe urmă la E.S.P.L.A.), un Lazăr Cassvan (tot la E.S.P.L.A.), un Marcel Aderca, la "Univers" (editură dedicată literaturii universale), o Sorina Malcaş, o Olga Zaicic, un Zigu Ornea, patron peste reeditarea clasicilor la "Minerva" etc. etc. (enumerarea e departe, foarte departe de a fi exhaustivă) şi-au pus pecetea (şi nu o dată pielea la bătaie) pentru literatura epocii.

Un exemplar aparte în acest univers l-a constituit poetul Florin Mugur. Redactor la "Cartea românească", lucrînd tăcut, timid, transpirat veşnic sub conducerea lui Marin Preda, directorul editurii şi a lui Mihai Gafiţa, adjunctul şi organizatorul întreprinderii, el s-a dedicat confraţilor ca un *hasid* sau un călugăr cu vocaţia faptei bune:

"S-a nimerit - îşi aminteşte romancierul Virgil Duda - să am acces la una din cele mai importante şi mai semnificative "laturi" ale activităţii de editor a marelui poet evreu care a fost Florin Mugur-Legrel şi voi încerca (la inspirata instigare a autorului acestui inspirat dicţionar) să dezvălui acum şi altora ceea ce mi-a fost dat să aflu. Folosesc cu intenţie primejdiosul cuvînt "dezvăluire"; pe care am început să-l suspectez din pricina folosirii sale abuzive ori de cîte ori ziarele vor să sublinieze caracterul secret şi senzaţional al unui document publicat cu întîrziere. Nici acel "acum" nu e lipsit, cred, de rost, căci n-aş fi îndrăznit, vai, să înşir aceste rînduri - emoţionate şi elogioase - cîtă vreme Mugur (iubitul şi prea discret-sensibilul meu prieten) se afla încă printre noi. Cît despre celălalt protagonist al acestei neobişnuite relaţii - căci a fi editor înseamnă a te "exprima" printr-un anume autor - prozatorul Radu Petrescu, acesta a devenit de mult personaj al istoriei literare: într-un fel tulburător, pentru dezvăluirea - iarăşi - căruia îl trimit pe cititorul interesat la prima mea carte scrisă la Ierusalim, "România, sfîrşit de decembrie".

În anii 70, Mugur mi-a recomandat o dactilografă "de încredere". (Las pe altă dată explicaţia expresiei plasate între ghilimele). Era o bătrînă evreică, foarte cultivată şi mare iubitoare de literatură, care locuia într-un bloc din zona unde Calea Călăraşilor se deschide spre strada Mântuleasa. Îmi făcea, aveam să-mi dau seama, o favoare şi îmi dovedea o specială "încredere". Căci acolo, în camera de lucru a acestei bătrîne, se cocea editarea impresionantului "jurnal" (în mai multe volume) ţinut de Radu Petrescu, una din operele revelatoare ale "obsedantului deceniu". Aşteptînd să preiau o dactilogramă pe cale de finisare, nu-mi puteam stăpîni curiozitatea (romancierul e un autor de bîrfe superioare... şi inferioare) de a arunca o privire în carnetele pe cale de a deveni operă de prim rang a literaturii române postbelice.

Ce-mi era dat să descopăr? Lîngă rîndurile perfect caligrafiate - lăsînd impresia de repetată transcriere, de îndelungată elaborare - ale jurnalului pregătit pentru tipar, răsărea ici-colo, cîte un cuvînt scris cu creionul - subţire, abia se zărea - de mîna tremurătoare a poetului-editor. (Pentru cine cunoaşte cît de cît literatura lui Mugur, acea "tremurare" nu necesită comentarii; pentru ceilalţi, scuze, n-am aici spaţiul să le ofer). O sugestie privind modificarea unui anume cuvînt, făcută de editor, cu delicateţe, respect prietenesc şi deosebită competenţă, urmată - acolo pe pagina de caiet - de decizia adoptată de autor, un obsedat al termenului precis şi expresiv. Urmăream fermecat dialogul exemplar dintre cei doi, asemănător unui schimb de bilete de dragoste între liceeni timizi şi inteligenţi. Un roman epistolar sublimat. Gîndul mă ducea (iarăşi amîn explicaţiile) către debutul dostoievskian intitulat "Oameni sărmani".

(Virgil Duda, text scris pentru "Dicţionarul Neconvenţional...", Tel Aviv 1994)

● Un funcţionar zice unuia dintre colegii săi de birou, care s-a întors dintr-o vacanţă petrecută la munte:

– Ai bujori în obraz. Zii, e din cauza aerului curat sau a fost vina bucătarului bun?

– Nici una, nici alta. Salteaua pneumatică e de vină. Trebuia s-o umflu în fiecare seară.

●

● Un scoţian arată cuiva un dulap plin de jucării.

– Sînt pentru viitorii dumitale copii?

– Nu, sînt pentru mine, cînd voi cădea în mintea copiilor!

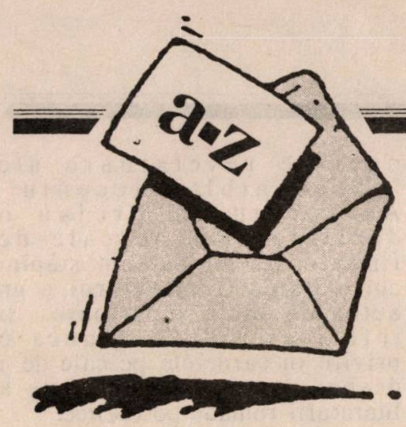

POŞTA DICŢIONARULUI

Dl. *Lucian Zeev Herşcovici,* istoric din Ierusalim, ne trimite amănunte referitoare la poetul de limbă română şi idiş A. **Ebion:**

Numele său real era Şmuel Weinstein-Boiangiu; acest fapt mi-a fost confirmat de dl. Marius Mircu, coleg de breaslă şi prieten din tinereţe al poetului (căruia îi mulţumesc şi pe această cale), dar el apare şi în trei lucrări de istorie a literaturii idiş publicate succesiv la New York, Tel Aviv şi Haifa. Din studiul prof. Nathan Mark ("Iddish literatur in Rumenye fun ir anhoib biz 1968" - Haifa, 1971; pag.174, nota 137) aflăm că s-a născut la 10 octombrie 1910 în tîrguşorul Darabani din judeţul Dorohoi. La Bucureşti, unde s-a stabilit după căsătorie a scris şi publicat cîteva volume de poezii.

Pseudonimul său literar, A. Ebion (în ivrit: evion = sărac) reflectă o orientare de stînga; a şi devenit un corifeu al "poeziei revoluţionare" în idiş. Primul volum i-a apărut în 1938 iar al doilea în 1941 (şi nu în 1944 cum se menţionează în "Minimum" nr. 80). Iată lista volumelor publicate în idiş şi în limba română:

1. "Apus de noapte", poeme, Bucureşti, 1938.
2. "Pulbere de aur", poeme, Bucureşti - Biblioteca evreiească, 1941.
3. "Arbeter Lider", (Poezii muncitoreşti) - în idiş - Bucureşti, 1962.
4. "A welt fargeit, a welt geit oif" (O lume apune, o lume răsare), Bucureşti, 1965.
5. "A welt fargeit, a welt geit oif" ediţia a doua, revăzută şi adăugită, Editura pentru literatură, Bucureşti, 1967.
6. "Nayer ritm" (Ritm nou), poeme, Bucureşti,1969.
7. "Di shtat atemt" (Oraşul respiră), Editura kriterion, Bucureşti, 1974.

Dintre aceste volume de versuri am văzut numai pe cele menţionate la numerele 2, 5, 7 existente în colecţiile Bibliotecii Naţionale şi Universitare din Ierusalim ajunse toate cu întîrziere şi pe diverse căi. Poetul nu a expediat niciodată volumele sale la adresa la care ar fi prezentat cel mai mare interes. Nu ştiu dacă după anul 1974, poetul a mai scos vreun volum de versuri. Dar în volumul "Di shtat atemt" (1974) apar şi poezii scrise cu mulţi ani înainte precum şi traduceri în idiş din limba română a unor poezii apărute în volumul "Pulbere de aur". Din alte surse (N. Mark, op. cit. pag.151) aflăm că A. Ebion s-a numărat peintre colaboratorii volumului "Oif shtaig" (Înălţare), culegere de literatură idiş apărută la Bucureşti în anul 1964. În volumul "A welt fargeit, a welt geit oif" (ediţia a II-a, 1967), poetul menţionează într-o notă de subsol la poezia "Partizanen-marsh" (Marşul partizanilor) că ea reprezintă un fragment din drama "Di royte welk" rămasă în manuscris. În volumul "Pulbere de aur" (pag. 110-111) se anunţă un nou volum "Zvonuri din Eden". În "Antologia poeziei idiş din România" se face acelaşi anunţ, dar cartea nu a mai apărut din cauza vitregiei vremurilor.

Din 1974 A. Ebion revine la matca judaismului. Elemente biblice, talmudice, existente în poezia sa "prerevoluţionară" reapar. Menţionăm printre altele poezia din volumul "Di shtat atemt", intitulată "Masada" în care cîntă eroismul evreiesc (pag. 61-62) iar în "Zwey shprakhen" (Două limbi) se referă la idiş şi ebraică, două limbi ale poporului evreu: "două limbi, două minuni, un popor... o stîncă" (pag.63). În poezia " Zion" din acelaşi volum cîntă epopeea renaşterii naţionale a poporului evreu.

Pe A. Ebion l-a urmărit toată viaţa nostalgia tîrguşorului evreiesc de altădată. A utilizat pe larg folclorul acestor aşezări, a evocat figurile pitoreşti ale evreilor din Moldova. A fost oare el un comunist convins? Sîntem siguri că numai teama şi teroarea l-au îndemnat să scrie poezii "revoluţionare" pentru uzul vorbitorilor de idiş. Din fericire această propagandă n-a avut nici un efect.

P.S. - Cercetări recente arată că A. Ebion a editat la Darabani, în 1931, revista sionistă în limba română "Haschachar" din care a apărut un singur număr, al doilea fiind numai anunţat. Aici a publicat şi o înştiinţare privind înfiinţarea unei grupări culturale, denumită "Prietenii revistei "Haschachar". Nu a reuşit să continue publicarea revistei nici la Bucureşti unde, lupta cu sărăcia l-a silit să-şi deschidă un birt împreună cu fratele său.

Dl. **Pinhas Rosenberg,** Rh. Faierberg 4/5 Natania:

În "Minimum", la "Dicţionar" aţi pomenit de editorul Simon Benvenisti şi bunele sale relaţii cu criticul Eugen Lovinescu. Vreau să vă scriu cum s-au terminat aceste relaţii, episod poate necunoscut de dvs.

Reuşise Benvenisti să obţină, de la autoritatea de resort, aprobarea ca să tipărească nişte manuale şcolare. Cum nu avea banii necesari pentru procurarea hîrtiei şi pentru celelalte cheltuieli legate de tipărire, l-a rugat pe Lovinescu ca să-i împrumute suma de care avea nevoie şi pe care urma să i-o restituie după vînzarea manualelor tipărite.

Lovinescu, văzînd aprobarea obţinută de Benvenisti, i-a încredinţat acestuia suma de care avea nevoie. S-a procurat hîrtia şi cînd colile fuseseră "trase", cei de la "Cartea Românească", geloşi că nu obţinuseră dînşii comanda, mai ales că aceasta fusese dată unui evreu, au reuşit să obţină, ca aceaşi autoritate care dăduse aprobarea lui Benvenisti, s-o retragă şi, bineînţeles, s-o dea către "Cartea Românească". Toţi banii investiţi erau pierduţi.

Benvenisti, prăbuşit sub lovitura primită şi mai ales că făcuse pe Lovinescu să piardă tot ce agonisise într-o viaţă de muncă (scrisese peste 100 de cărţi) a murit după foarte scurtă vreme.

Gordon Tours

I. ATLAS VĂ OFERĂ UN VOIAJ ULTRA ARISTOCRATIC LA UN PREȚ ULTRA DEMOCRATIC!

TURUL ROMÂNIEI ȘI VIZITAREA LOCURILOR NATALE CU MAȘINĂ LA SCARĂ ȘI ȘOFER LA DISPOZIȚIE PENTRU 2 - 3 - 4 PERSOANE ÎN MAȘINĂ.

CIRCUIT 10 ZILE ÎN TRANSLIVANIA SAU/ȘI MOLDOVA DE LA 45$ PE ZI (PLUS AVION)
PREȚUL INCLUDE: mașină Toyota (japoneză), hotel, benzină, asigurarea mașinii, cazarea și masa.

CIRCUITUL SE POATE PRELUNGI ÎN ROMÂNIA (pînă la două luni) ȘI COMBINA CU ARANJAMENTE LA MUNTE, LA MARE, TRATATAMENTE MEDICALE.

ZBORURI ÎN EUROPA ȘI EXCURSII SPECIALE LA PRAGA

NOU ȘI INTERESANT!

ÎN CIRCUIT SE POT INCLUDE VIZITE LA CHIȘINĂU ȘI BUDAPESTA

I. ATLAS - GORDON TOURS str. Ben Iehuda, 184
Tel Aviv - tel. 5270767

NICI UN PAS FĂRĂ ATLAS!

ARANJĂM ASIGURARE DE BOALĂ PENTRU TURIȘTII DIN ROMÂNIA.

CĂLĂTORII CU PREȚURI REDUSE ÎN TOATĂ LUMEA!

„ADEVĂRUL", magazin săptămînal, este publicația destinată întregii familii: comentarii politice, reportaje, nuvele, cuvinte încrucișate, cronică cinematografică, satiră, umor, din culisele vieții politice și din viața cinematografică. O gamă de subiecte interesante pentru fiecare vîrstă, de la 10 la 120 de ani!

44 pagini săptămînale, realizate în condiții grafice excepționale.

În fiecare VINERI – „Adevărul",
unicul magazin săptămînal.

Nu mai turnați Gaza
peste foc!

CALENDAR

MAI

1 mai s-a născut Ury Benador (1895)

1 mai s-a născut Vladimir Colin (1921)

1 mai s-a născut Adrian Zahareanu (1914)

1 mai s-a născut Ion Ianoși (1928)

3 mai s-a născut Paul B. Marian (1906)

5 mai a murit Sidonia Drăgușanu (1971)

5 mai s-a născut Vicu Mîndra (1927)

5 mai s-a născut caricaturistul GODELL (1911)

6 mai s-a născut Dorel Dorian (1930)

6 mai s-a născut Paul Kidron (1929)

7 mai a murit C. Dobrogeanu-Gherea (1920)

7 mai a murit Adrian Verea (1944)

7 mai s-a născut Ștefan Iureș (1931)

12 mai a murit S. Benvenisti (editor) (1943)

14 mai a murit Jacques M. Elias (1923)

15 mai s-a născut Savin Bratu (1925)

15 mai s-a născut Sonia Larian (1931)

16 mai a murit Oscar Lemnaru (1968)

18 mai s-a născut Horia Panaitescu (1921)

19 mai s-a născut H. Bonciu (1893)

21 mai s-a născut C. Dobrogeanu-Gherea (1855)

21 mai a murit Tudor Vianu (1964)

21 mai s-a născut Henri Zalis (1932)

22 mai a murit Ion Călugăru (1956)

23 mai s-a născut Dorina Rădulescu (1909)

29 mai s-a născut Enric Furtună (1881)

29 mai a murit Mihail Sebastian (1945)

31 mai s-a născut Adriana Bitell (1946)

31 mai a murit M. Blecher (1938)

CALEIDOSCOPUL CUPLULUI

Iosef Eugen Campus

Volumul de debut scriitoricesc al Feliciei Keifa "Versuri mici şi poveşti mici", apărut acum doi ani a constituit o surpriză plăcută.In articolul publicat atunci în Minimum am apreciat neaşteptata maturitate artistică a acestei scriitoare care-şi făcea debutul pe scena literaturii israeliene de limbă română cu atîta modestie (îşi oferea volumul gratuit!) şi prezenta cititorului uimit un univers sui generis.

Volumul de faţă "Poveşti, poveşti"(1994) confirmă aprecierea pozitivă de atunci. Este şi mai unitar. Numai proză, nu şi poezie. Proze scurte, condensate. Mini-tragedii. Cu o temă dominantă: viaţa cuplului, prezentată cu o necruţătoare luciditate, ca sub lumina rece, revelatoare, a unui reflector. "Poveşti, poveşti" este intitulată cartea. Dar, de fapt, nu avem de a face cu poveşti, ci cu schiţe veridice, pregnante. Fiecare schiţă: o altă faţetă a realităţii tragice a cuplului. În ansamblu, un caleidoscop fascinant.

Evi din schiţa cu acelaşi nume, are, în România, o copilărie grea. Nu e de mirare că, adolescentă, se lasă ispitită de dragostea învăluitoare a vîrstnicului Sebastian "Răsuflarea lui o atinge ca un evantai. Ea se uită în ochii lui. El o întinde pe pat şi tot atît de delicat şi suspendat, o iubeşte abia atingînd-o cu gura, cu mîinile". Pleacă împreună în America. Viaţă de lux. Se simte singură. Bea din ce in ce mai mult. La bătrîneţe, se întoarce în Israel. Prea tîrziu. Singurătatea rămîne nevindecabilă. Timpul trece, inexorabil, apropiind de sfîrşit o viaţă fără rost. Cu pricepere artistică, scriitoarea scoate în evidenţă obsesii semnificative: mulţimea de ceasuri de care se înconjoară Evi, rădăcinile "obscene, groase", care ameninţă să se încolăcească în jurul ei ca nişte şerpi, şi" sexul mare, vînăt" al bărbatului gol întrezărit în copilărie, amantul chivuţei Zina.

Cuplul din Zîmbetul duce o viaţă calmă. Dar Ioel este un pedant cîrpănos. Numai vineri seara, după jurnalul de ora nouă, îşi revendică porţia de sex. Dar şi Miriam, abrutizată de rutina burgheză, se execută ca un automat. E grăbită să se întoarcă repede la televizor: "Cînd se întoarce, observă mulţumită că n-a pierdut mult din firul acţiunii". Mai tîrziu, Ioel îşi ia o amantă: vecina cu şolduri ispititoare. Ioel se gîndeşte ce bine ar fi să dispară Miriam şi Miriam, culcată alături de el în patul conjugal, gîndeşte că, dacă ar muri Ioel, toată averea ar fi a ei. "Şi zîmbeşte. Identic". Căci, in somn, şi el zîmbea, cu acelaş zîmbet indecent, care dezveleşte gingiile pînă la refuz.

Hava din "Ah, iubirea!" este o soţie cotropitoare. Mereu avidă, mereu nesatisfăcută, se ţine scai de Emanuel.Cu tehnica ei caracteristică, Felicia Keifa dezvoltă situaţia pînă la limita extremă, ca într-o demonstraţie prin aducere la absurd. în toiul unei răfuieli, Hava îl loveşte puternic şi el rămîne, cel puţin temporar, paralizat. Ea e în culmea fericirii "Mă are. Mă posedă. Zi şi noapte. Sînt al ei"(...)"intră în mine...în creierul meu...sînt violat" Dar şi el aşteaptă, viclean, revanşa. Ţine secretă treapta de îmbunătăţire a sănătăţii lui. "Am şi eu planul meu...interesant care din noi va învinge".

Cuplul, în viziunea Feliciei Keifa, este o unitate antinomică. Închişi în găoacea unităţii lor, cei doi parteneri devin curînd duşmani încleştaţi într-un război neîncetat şi fără rost.

Uneori, totul e ratat de la început. Giulia a făcut o simplă căsătorie de convenienţă. S-au unit doi oameni săraci ca să o scoată mai uşor la capăt. Au un copil, dar acesta ajunge un delincvent. Sînt străini între ei şi străini de băiat. La tribunal "privesc fix la băiat, Doron al lor, ochi străini, capul pe jumătate ras, o mică coamă vopsită în roşu..." Moare şi Giulia. Avigdor, soţul, se supune -mort-viu-ritualului funerar: "Sta pe pernă, pe jos, cu cămaşa tăiată şi capul acoperit. Ridică sprîncenele stufoase, priveşte fix, fără să clipească. Şi tace".

Pentru Pnina (O perlă), căsătoria nu a fost decît o pedeapsă. Au pedepsit-o haredimii pentru că ea, fată de habotnici, îndrăznise, mînată de o nestăvilită poftă de viaţă, să calce alături.

Dar chiar şi atunci cînd lucrurile au început frumos, catastrofa nu e departe. Linda şi Itai sînt tineri, se bucură intens unul de altul:"In camera lui Itai este răcoare. Se gustă unul pe altul. Sînt săraţi şi miros a alge. Se rostogolesc prin toată odaia. Ajung pe linia aurie ce se strecoară printre jaluzele (...) Raza cade pe ei. Îi marchează. Îi izolează în cosmos ". Minunat surprinsă scena erotică în concreteţea ei. Răcoarea, mişcările năvalnicii tinereţi, raza de lumină printre jaluzele, coincidenţa geometrică a corpurilor cu raza (desen cubist), linia de lumină care delimitează, izolează şi totodată înalţă în cosmos.

De altfel, sînt în această carte nenumărate şi extrem de variate scene erotice, de la atingerea fluturată pînă la pătrunderea brutală a femeii rezemate de zid, sau pînă la emoţia profund senzuală a văduvei de război:"Pătrunsese într-un grup de soldaţi cu uniformele prăfuite, arşi de soare şi oboseală(...).Ea ridică fruntea. Îi priveşte lung şi i se taie răsuflarea. Întredeschide buzele şi - o clipă - ei tac. O privesc. Întredeschid buzele. Li se taie răsuflarea. O clipă. Atît a durat. Nespus de frumoasă".

După cum s-a putut vedea şi din exemplele date pînă aici, o altă caracteristică de bază a aşa ziselor Poveşti ale Feliciei Keifa este încadrarea lor organică în realitatea israeliană (contrapusă, uneori, celuilalt univers, al copilăriei în

România). Mirosuri specifice :"Fiecare sărbătoare are mirosul ei". Hrana frugală (pita cu humus şi portocala pusă în mîna copilului) dar şi aceea de la baruri. Hainele şi încălţămintea tinerilor (pantofii Reebok). Cartierele sărace de la periferie ("traversează împreună un maidan cu bălării, ocolind diverse obiecte ruginite, azvîrlite(...) Urcă împreună o scară de piatră cenuşie. Zidul de-a lungul scării este vopsit pe jumătate în cafeniu şi împodobit cu tot felul de "mîzgălituri" graffiti". Dar şi vilele moderne, elegante. O stradă tipică: Uneori cineva urla ca înjunghiat. Nimeni nu iese (...). Alături un restaurant. Falafele, salate, sub un geam opac. Miros rînced de ulei...".

Peisaj din Neghev: "Vîntul şuieră pe lîngă obraji, învăluie braţele şi spatele...auzi liniştea şi te destinzi, te dilaţi, intri în ea...te sperii puţin..." Apar, zugrăvite cu aceeaşi economie de mijloace, realităţile sociale israeliene. Imigranţii ruşi la policlinică (schiţa, înduioşătoare în simplitatea creionării ei "Un bărbat şi o femeie").Familia care se întîlneşte numai de şabat şi de sărbători, la masa pregătită de mama. Tinerii mîndri că sînt sabri, a şaptea generaţie în ţară, nu sînt nici eroi, nici fanatici: "Muncă, gălăgie, ţipete, nepoţii se bat...se ridică de la masă cu burta prea plină, ies afară să fumeze. Vorbesc despre maşinile lor. Apoi cască, la cafea. Şi pleacă". La orizont, se profilează prezenţa ameninţătoare, luptele de la graniţă, atacurile teroriste. Cu procedeul ei sintetizator, de mini-roman, autoarea cumulează în schiţa "A doua moarte a lui Ioav" cele două tragedii. Ioav află că-aşa cum o văzuse în vis-iubita lui Dalia a fost înjunghiată de un tînăr arab ("tînăr ca şi ea") . Apoi, patrulînd la graniţă, se produce o explozie în care-şi găsesc moartea toţi camarazii săi.

Felicia Keifa stăpîneşte meşteşugul portretului. Cu mîna sigură, din cîteva trăsături, sînt conturate pregnant figuri de femei şi bărbaţi bătrîni şi tineri, frumoşi şi urîţi, buni sau răi (mai exact, şi buni şi răi în acelaş timp, ca în viaţa adevărată, neschematizată): "Îşi pune pe masă mîinile.Unghiile ciudat de bombate, mari, încovoiate. Păsări răpitoare. Gesticulează puţin. Dosul palmelor cu pernuţe violent conturate. Degete lungi pătate de nicotină"Imagine grăitoare a mîinii, ca în celebrul studiu al lui Rodin.

Uneori, autoarea foloseşte tehnica indirectă a portretului în oglindă. Iată un portret negativ, Evi, pierdută în America, căzută la patima beţiei, se neagă:ca fiinţă şi ca imagine. Îşi apleacă spre oglindă capul, dar îşi acoperă imediat cu palma chipul reflectat în oglindă "Cap fără imagine. Gol".

În "O perlă" întîlnim un portret dublu: portretul unei unităţi la puterea a doua. O pereche. Portret dinamic, pentru că, spre a evidenţia caracteristicile acestui cuplu, autoarea îi prezintă pe cei doi parteneri în mişcare, în mersul lor pe stradă: "O pereche.Bătrîni care au trăit lungi ani împreună. Pe stradă.Deobicei ea merge înainte. Sînt atenţi cum îşi înşiră pas după pas. Nu observă nimic din jurul lor. Trebuie doar să ajungă acasă. Ochi stinşi. Oameni scunzi cu pantofi mici, scîlciaţi".

În concordanţă cu dimensiunile reduse ale mini-tragediilor, autoarea a adoptat fraza scurtă ori sacadată . Uneori redusă la un cuvînt. Punctuaţia neobişnuită marchează respiraţia sacadată mereu poticnită în faţa unui nou punct. "Orele de somn..." scandate de jocul strîns al liniei cu lumini care îţi şoptesc: în-că... încă. Dar. Trebuie să ştii..."

Adecvată principial şi izbutită în majoritatea cazurilor concrete prin forţa ei sugestivă şi dramatică (aci, de pildă, e vorba despre un om pe moarte branşat la monitorul cardiologic), fraza aceasta utilizată cu perseverenţă în întreaga carte poate deveni, din exces, artificială.

Pericolul artificialităţii pîndeşte şi alte aspecte ale scrisului autoarei. Compoziţia unora dintre schiţe îmi pare adusă din condei. Ceva "fabricat" are uneori şi stilul care alunecă spre preţiozitate. M-au deranjat şi unele, foarte rare, inadecvări stilistice (o mamă, în convorbirea intimă cu băieţasul ei i se adresează acestuia, la modul intelectual, la nivelul limbii culte; "vei fi cuminte. Da?" Neîngăduită îmi pare şi folosirea prepoziţiei pe la acuzativul articulat al substantivelor comune "să-şi caute...şi pe soţia pierdută".

Să mi se ierte aceste observaţii negative. Am crezut întotdeauna că lucrurilor trebuie să le spui cinstit pe nume şi pînă la capăt. Dar tocmai de aceea mă simt obligat să accentuez că atare scăderi erau mai frecvente în volumul de debut şi că - aşa cum am arătat cu prisosinţă - acesta al doilea volum, este, în ansamblul lui, un fascinant caleidoscop al cuplului, al dezagregării sale sub presiunea societăţii şi a timpului. Ca rezultat al acestor forţe corosive, cuplul tinde, ca într-o curbă asimptotică, spre înstrăinare, incomunicabilitate, dezumanizare.

PRODUSE DIN CARNE
Dany Cohen
- Salamuri şi afumături din producţie proprie
- Pescărie
- Legume congelate
- Salate
- Conserve la preţ de cost

En gros şi en detail
Primim comenzi pentru recepţii şi orice evenimente plăcute
STRICT CASER
RISHON LE ZION
– NOUA ZONĂ INDUSTRIALĂ –
BEIT GHIRON
TEL. 03/9611060 – 9612130

MAI SÎNT ÎNCĂ 10 ZILE PÎN
HISTADRUTULUI.

NOI ŞTIM CE VREM

VREM UN HISTADRUT PU
SĂ-I APERE PE SALARI
STUDENŢI ŞI PE TOŢI CEI C

NOI SÎNTEM CONTR

VREM SCHIMBĂRI CA
RESPONSABILITATE ŞI CU R

PENTRU ACEASTA VREM Î
SECRETAR GENERAL,
PE **HAIM HABER**

ŞI CANDIDAŢII PARTIDUL

APORTUL NOSTRU CEL N
PREZENTĂM CU TOŢII LA
CĂ SÎNTEM O FORŢĂ E
ADEVĂRATĂ!

LA 10 MAI VOM ARĂTA CE
UNIŢI!

ÎMPREUNĂ CU PARTIDUL MU

LA ALEGERILE DIN CADRUL

ERNIC, CARE SĂ CONTINUE
ȚI, PENSIONARI, FEMEI,
RE AU NEVOIE DE SPRIJIN.

DEMAGOGIEI.

RE SĂ FIE FĂCUTE CU
ZULTATE.

FRUNTEA HISTADRUTULUI CA

ELD

MUNCII!

I IMPORTANT ESTE SĂ NE
OT! NUMAI ASTFEL DOVEDIM
ECTORALĂ DEMOCRATICĂ

A CE PUTEM, CÎND SÎNTEM

ICII VOM ÎNVINGE!

ARTHUR ISRAELOVICI
PREŞEDINTELE ORGANIZAȚIEI
ORIGINARILOR DIN ROMÂNIA
MEMBRI ÎN HISTADRUT

EUGÈNE IONESCO (26 noiembrie 1912 – 28 martie 1994)

ANDREI STRIHAN

În ziua de 28 martie 1994 s-a stins din viaţă Eugène Ionesco, întemeietorul Teatrului aşa zis al Absurdului, personalitate de frunte a culturii universale, prieten sincer al poporului evreu şi al Statului Israel.

În 1973 i se decernează premiul "Ierusalim", iar în 1975, Universitatea Tel Aviv îi acordă diploma şi titlul de "Doctor honoris causa". În raportul omagial, se spune: "... asemeni lui Bérenger, nu v-aţi molipsit niciodată de microbul «rinoceritei» de dreapta sau de stînga, şi v-aţi înfăţişat pururea cu mîinile curate şi cu inima imaculată întru apărarea libertăţii omului. Consecvent pe această linie, aţi exprimat, adeseori, de pe scena lumii, simpatia Dv. faţă de destinul poporului evreu şi al Statului Israel asediat..."

●

CONŞTIINŢĂ A SECOLULUI XX

Opera lui Eugène Ionesco este semnată de fiinţa, de viaţa lui. Rareori istoria culturii oferă exemplul unei asemenea coincidenţe, unei asemenea identificări a scriitorului cu creaţia sa.

Din filele acestei opere, carte deschisă, se conturează distinct şi exemplar un Destin, o Conduită, un Stil, un Om, o Existenţă. O existenţă trăind şi străbătînd aproape de la un capăt la altul zbuciumatul nostru veac, al XX-lea.

Confruntat cu mecanisme sociale pe cît de complicate pe atît de incomprehensibile, omul veacului nostru rătăceşte debusolat prin labirintul fără de ieşire al Minciunii, în căutarea paradisului pierdut, pendulînd între solitudine şi anulare, între deznădejdea izolării şi oroarea de a se supune – prin integrare – colectivismului depersonalizant, mistuindu-se într-o cumplită neurastenie a singurătăţii. Epocă a marilor întrebări existenţiale, rămase fără răspuns.

Pentru Eugène Ionesco, omul este creatorul însuşi. Omul este nu numai un animal sociabil, un animal care rîde, omul este cu precădere **un animal creator.**

Relevarea acestei energii creatoare, latente în orice individ, **dezvăluirea** critică a tot ceea ce blochează viaţa interioară a individului, **avertizarea** asupra pericolelor exterioare, **apărarea** şi **afirmarea** demnităţii şi verticalităţii individului, constituie dispozitivul spiritual al misiunii asumate de Eugène Ionesco încă de la începutul carierei sale literare.

Exact cu 60 de ani în urmă, tînărul Ionesco scria în revista românească **"Facla"**: "Literatura însemnează uman, viaţă umană: exprimare a omenescului... Scriitorul ... este printre oameni. Cel mai aproape de ei, cel mai legat de ei".

Aşa cum ne confirmă teatrul lui Ionesco, adevărul existenţei se dezvăluie mai degrabă în trăirile obişnuite, cotidiene, banale, decît în faptele grandioase, eroice. Înstrăinarea omului contemporan apare în toată goliciunea ei tragică din prezentarea banalităţii cotidiene care caracterizează relaţiile cuplului Martin; după o viaţă întreagă dusă împreună se trezesc străini unul faţă de celălalt, nu se recunosc fiindcă nicicînd nu s-au cunoscut.

Ca umanist convins, Ionesco atribuie operei de artă însuşiri omeneşti, considerînd-o ca pe o fiinţă vie, un univers viu. Căci, aşa cum fiecare individ este unic, tot astfel fiecare operă, fiind un individ, o fiinţă, este unică. Criticul este chemat să judece opera în potrivire cu legile expresiei ei artistice, cu propria mitologie a operei, fiindcă în însuşi universul operei de artă se află criteriile ei de judecată. "Lăsaţi opera să vorbească despre ea însăşi – îndeamnă Eugène Ionesco – şi faceţi să tacă ideile preconcepute, partizanatul ideologic şi judecăţile prefabricate".

Ionesco nu-şi limitează critica la domeniul strict al literaturii. El este un om. Şi cum nimic din ceea ce este omenesc nu se află în afara societăţii, aidoma personajului său Bérenger, ca şi el, Ionesco se simte răspunzător şi solidar cu destinul tuturor oamenilor.

Critica sa devine o critică socială, opera sa un mijloc de apărare a umanului împotriva neomenescului, de afirmare a binelui împotriva răului. Rău care nu vine întotdeauna din afară, se află în noi, într-o încleştare permanentă cu binele, încleştare ascunsă privirii conştiinţei noastre, care, din această cauză, este întîia victimă a acestui încrîncenat conflict.

Autorul "Rinocerilor" manifestă încă din tinereţe o aversiune organică împotriva oricăror constrîngeri fizice, morale, spirituale, împotriva a tot ceea ce baricada acţiunea şi exprimarea liberă a individualităţii. Îi provocau o adîncă silă şi îngrijorare toate teoriile şi toate ideologiile care exaltau forţele obscure, instinctele din om, ca şi toate expresiile fiziologice ale unei politici de forţă, punînd în pericol sensul valoric al dezvoltării omeneşti, existenţa umană însăşi.

"Îmi amintesc - scria Ionesco - că am fost uimit în decursul vieţii mele de ceea ce s-ar putea numi curentul de opinie, de evoluţia sa rapidă, de forţa sa de convingere, care este aceea a unei adevărate epidemii. Oamenii se lasă deodată invadaţi de o religie nouă, de o doctrină, de un fanatism, pe scurt de ceea ce profesorii de filozofie şi gazetarii filozofarzi numesc "momentul necesar istoric". Asistăm atunci la o adevărată mutaţie mentală... Atunci cînd oamenii nu mai sînt de acord cu părerea ta, atunci cînd nu te mai poţi înţelege cu ei, ai impresia că te adresezi unor monştri". Unor rinoceri. **Rinocerita,** denumire inventată şi intrată - prin Eugène Ionesco - în vocabularul tuturor limbilor pămîntului şi desemnînd o extrem de gravă şi periculoasă maladie a sufletului şi a minţii, molipsitoarea rinocerită, brună sau neagră, roşie sau verde, sau galbenă, a făcut şi continuă să facă, aşa cum ne arată ultimele şase decenii, ravagii abominabile pe tot mapamondul.

Transformarea personajului în rinocer nu se petrece în culise, ci în plină scenă, sub ochii spectatorului. Victoria răului asupra binelui, dinlăuntrul fiinţei lui Bérenger, atunci cînd acesta încearcă să îl înţeleagă pe ucigaş, o avem toată în faţa noastră, o vedem toată, o simţim toată visceral. Sentimentul primordialităţii, insolitul, mirarea de a fi, bucuria de a exista, urcuşurile şi coborîşurile, înălţările şi căderile, uşorul şi greul, lumina şi obscurul, grija, angoasa, disperarea, singurătatea, visul, moartea, ale noastre devin, căci ele sînt prezenţe vii, în carne şi oase, personaje de sine stătătoare, cu o identitate proprie, învăluite toate de privirea Creatorului lor: privirea sensibilă a lui Eugène Ionesco.

Vă mulţumim, Eugène Ionesco. Generaţia noastră vă mulţumeşte pentru tot ce ne-aţi dăruit în opera dumneavoastră: sprijin moral, înţelegere omenească, dragoste.

●

Amintim - un detaliu pe care nimeni, nici fiica marelui scriitor, nici presa (fie ea franceză sau din România) - nu au găsit cu cale să-l amintească în aceste clipe, că mama lui Ionesco a fost (scuzaţi de deranj) evreică.

Totuşi.

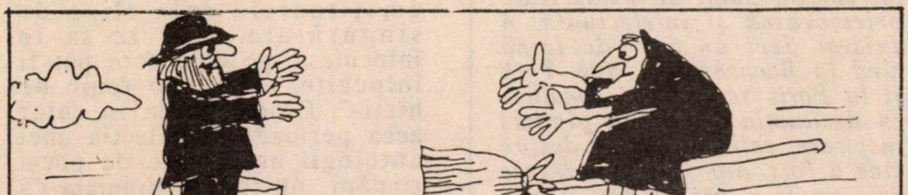

●

SERVICII OFERITE DE H.O.R. ŞI FILIALELE SALE

- **Sfaturi pentru orientarea forţei de muncă (în zona de centru a ţării şi la filiale)**
- **Traducerea gratuită de acte.**
- **Legalizarea gratuită de acte pentru noii veniţi.**
- **Asistenţă juridică gratuită pentru Tribunalul de reclamaţii mici.**
- **Imprumuturi.**
- **Excursii organizate (cu reducere) în ţară şi străinătate.**
- **Intîlniri prieteneşti "româneşti" însumînd, în total, mii de participanţi de la toate filialele.**
- **Depozite la care noii veniţi se pot adresa, cu spijinul unor filale HOR, pentru procurarea unor obiecte de folosinţă îndelungată şi de cerere curentă (la Tel Aviv, Rishon Lezion, Holon, Haifa, etc.)**
- **Sfaturi şi îndrumări pentru pensionari.**
- **Cluburi.**
- **Seri literare şi muzicale.**
- **Spectacole în limba română cu bilete la preţ redus.**
- **Teatru de cafenea.**

H. O. R.

O ORGANIZAŢIE VIE

O PREZENŢĂ

O ADRESĂ:

Rh. ALEXANDRU IANAI 3
TEL AVIV

FLORIN MUGUR LA IERUSALIM

DOCUMENT. De la stînga la dreapta: Radu Klapper, necunoscut, necunoscută, Florin Mugur, Iulia Mugur. În spate: C. Safirman. Anii '60. Oh, şi ce tineri eram!

Atunci cînd Virgil Duda ne-a propus, lui Leon Volovici şi mie, să organizăm în cadrul Cercului Cultural din Ierusalim o seară închinată memoriei lui Florin Mugur, ne-am dat seama că, de fapt, el dădea glas unei idei ce ne preocupa şi pe noi de mult. Adăugînd apoi, cu timiditate în glas, că ar fi într-adevăr colosal să putem organiza această întîlnire chiar în ziua de 7 februarie, ziua naşterii şi morţii sale (1934-1991), şi că - vom reuşi oare? - ar fi de dorit să-i adunăm aici, la Ierusalim, nu numai pe prietenii din Israel ai lui Mugur ci şi pe cîţiva dintre cei care trăiesc astăzi răspîndiţi în lume, - adăugînd deci toate aceste sugestii prietenul nostru nu făcea decît să ne demonstreze că o asemenea întîlnire trebuia să aibă loc. Zis şi făcut. În ziua de 7 februarie 1994, în sala bibliotecii Cinematecii din Ierusalim, care a găzduit în ultimul an cîteva importante manifestări culturale din spaţiul evreo-român, ne-am adunat vreo 40 de oameni - colegi, prieteni, membri ai familiei lui Mugur sosiţi de la Kiriat Ata sau Lod, intelectuali ierusalmiteni de origine română - reuniţi în ideea de a omagia un poet şi un om pe care ar fi trebuit, de fapt, să-l sărbătorim pentru împlinirea vîrstei de 60 de ani dacă un destin nefast nu l-ar fi smuls dintre noi chiar în ziua în care împlinea 57 de ani. Ne îndeplineam astfel o datorie de onoare faţă de un om care situa prietenia mai presus de orice. "Nu-mi lipseşte nimic. Îmi lipsiţi voi. Voi toţi. Eram făcut din voi. Scrieţi-mi. Vă iubesc" - îşi încheia Mugur una din tulburătoarele sale scrisori adresate lui Virgil Duda cu puţin înainte de a ne părăsi. Nu-şi dorea nimic altceva decît să se ştie între prieteni. Şi prietenii "l-au adus" pe Mugur la Ierusalim.

S-au citit în seara aceea versuri, scrisori, s-au depănat amintiri, s-au rostit aprecieri critice foarte exacte despre unul din cei mai tragici poeţi evrei afirmaţi în literatura română postbelică. Şi ce putea fi mai firesc decît "performanţa" de a-i avea în mijlocul nostru pe bunii săi prieteni de departe - scriitorii Norman Manea, Radu Cosaşu, Horia Aramă şi criticii literari Mircea Iorgulescu şi Lucian Raicu. Asociaţi cu promptitudine iniţiativei noastre, gazetarii de la Kol Israel în limba română, în special Gad Ben Iţhak, au făcut posibilă realizarea acestei incredibile punţi de solidarizare prietenească şi intelectuală. A existat deci un ceas de taină cînd la Bucureşti, la New York şi la Paris se emiteau, simultan, cu destinaţia Ierusalim gînduri inspirate, reflecţii adînci despre cine a fost, dar mai ales despre cine va fi - pentru noi, pentru posteritate - Florin Mugur. Da, Cosaşu, ai avut dreptate: numai geniul lui Mugur a putut pune la cale o asemenea întîlnire.

Cornel Safirman

De la New York, **NORMAN MANEA:** "Mă agăţ de tine, poezie, ca un copil de poala mumii". Pentru nimeni altul dintre cei care ne-am agăţat de trena himerică a cuvîntului nu pare mai definitoriu celebrul vers al lui Philippide decît pentru Florin Mugur. Am spus **pare,** nu **părea.** Prezenţa sa nu este doar nediminuată, ci şi o necesitate tot mai vie, mai copleşitoare. La această oră a existenţei postume a iubitului nostru prieten, poezia ni-l restituie, inconfundabil, unul din miracolele ei delicate şi durabile. Dar simultan, fără nici o inutilă linie de legătură, şi ca prieten neînlocuit, neasemuit. Cum şi pentru el, cele două mari aripi fragile, ale poeziei şi prieteniei, nu puteau ritma una fără cealaltă, peste mersul pămîntean şchiopătat al acestui erou al vulnerabilităţii, adică al omenescului, adică al poeziei şi prieteniei. "Inimile mele s-au dus fie sub pămînt, fie în largul lumii" - îmi scria cu doar cîţiva ani în urmă din iarna României într-una din ameţitoarele sale clipe de singurătate. "Încerc să le înlocuiesc, pe cele care pot fi înlocuite, cu cîte o foaie de hîrtie". Cînd ajutam în chiar acea perioadă la selecţia unei antologii americane de poeţi români, nu îmi închipuiam că Florin Mugur nu va apuca să-şi vadă inima englezească. Îl pot asigura acum, din iarna new-yorkeză a exilului, cît de extraordinar sună, aici şi acum, argintatul său vers...

La celălalt capăt al firului de telefon, Bucureştiul: **RADU COSAŞU:** Mai aveţi în auz cum răspundea Mugur la un alo? - Alo, Mugur? - Daaaa... Era un **da** lung. În vocea aceea se modulau curiozitatea şi generozitatea unui talent impunător, încăpăţînat pînă la prudenţă şi incoruptibil dar în cele din urmă tonic, talentul de a suferi. Din el a extras toate minutele de fericire, chiar aşa numite de el fără jenă în ultimele sale cărţi. "Ţin la ele ca la momentele muzicale ale lui Schubert". Nici un alt poet român nu a descoperit minutul de fericire atît de concis, de sfîşietor, de nenorocit şi surîzător, născut dintr-un nimic al casei, dintr-un oftat al iubitei, dintr-un viscol pe Bibescu-Vodă, dintr-un fluture peste oraş, din această viaţă obligatorie în a fi suportată pe tot traiectul ei, de la dializă la cenzură, de la analiză la Marele Frig. A fost un poet al poeţilor, adică al celor care au pus la cale cel mai secret şi fertil mod de folosinţă al tremurului vital, fragil în somn, sălbatec însă în puterea de a munci şi a ocroti un manuscris, cît şi un prieten. Prea puţini au observat din ce fond evreiesc şi bucureştean vine această viaţă obligatorie a lui Mugur. Eu, de cînd o cunosc, o asimilez cu celebra muncă obligatorie a părinţilor noştri sub Antonescu şi fascism. Mugur a dus, sub alţi faraoni şi alţi tirani, munca obligatorie pînă la versul obligatoriu extraordinar, pînă la inspiraţia obligatorie excepţională, pînă la nebunia obligatorie prin care salva, ca editor la "Cartea românească", manuscrisele celorlalţi, îmblînzea cenzorii, edita subversivul, salahorea pe gratis pentru onoare, avînd renumele celui mai prudent din jungla aceea. Din frică i s-a întrupat curajul de a crea, de a fi un prinţ care dansează cu cartea, cu seferul la piept, printre fiare şi sclavi. Mie unuia îmi este clar că Mugur a fost ultimul poet de maximă importanţă pe care evreii l-au dat literaturii noastre româneşti. După el nu va mai urma nimeni, nici un Voronca, nici un Fundoianu, nici un Florin Mugur. Sîntem doar cîţiva pe lume, un Lucian Raicu, o Sonia Larian - la Paris, un Norman Manea la New York, un Virgil Duda la Tel Aviv - care înţelegem ce taină ia sfîrşit cu Florin Mugur.

Tot de la Bucureşti, **HORIA ARAMĂ:** ... Florin Mugur nu a fost bun cu toată lumea. Vai, nu! Cu sine a fost rău. Pe sine s-a supus celor mai grele chinuri: torturii de a te naşte pe tine, de a face să iasă la lumină dintr-un poet de o dimensiune un altul, de o dimensiune mult superioară şi aceasta o dată, de două ori, de cîte ori? Pînă a intrat în raiul poeţilor. Cîţi autori ajunşi în raiul poeţilor mai ţin minte să fie buni? Florin Mugur a uitat multe, a uitat să rîdă, a uitat să se bucure de o floare, de o femeie, a uitat să trăiască, dar nu a uitat să fie bun. A trăit pentru a fi bun, lîngă cea mai bună fiinţă de lîngă sufletul său, soţia lui, Iulia. Iar cînd aceasta s-a desprins de dînsul, căpătînd aripi, Florin Mugur n-a mai ştiut să trăiască. Nu mai avea pentru cine să fie bun. Şi simplu, fără zgomot, ignorînd pînă şi gestul de libertate al sinucigaşului, s-a dizolvat într-o lume mai bună, lăsînd un gol de neşters. În această ţară a tuturor muzelor, locul poetului va fi repede ocupat. Cine o să ia însă locul pe care l-a lăsat liber Florin Mugur cel bun?

De la Paris, **MIRCEA IORGULESCU:** ... Sînt sigur că în cîţiva ani, nu ştiu totuşi cîţi, Florin Mugur va începe să fie considerat ceea ce el a fost într-adevăr - unul din cei mai tragici poeţi ai timpului său. Fără ostentaţie, fiindcă profunzimea nu este niciodată ostentativă, stăruitor şi nepripit, Mugur a scris începînd de la jumătatea anilor 60 la o singură carte. Volumele lui de versuri, de proză, de eseuri, fac parte toate din această carte unică. A cărei temă esenţială, simplificînd brutal, poate fi reductibilă la o continuă reflecţie asupra condiţiei de evreu în România. Nu numai că nu există volum al lui Mugur din care această temă să lipsească, dar aş aminti acum, şi aici, volumul de eseuri *Cartea numelor*, apărut în 1975, unde este analizat, cu mijloace poetice şi analitice, un bizar personaj al basmelor româneşti - Jumătate-de-om-călare-pe-jumătate-de-iepure-şchiop. Iniţial volumul ar fi urmat să se cheme *Jumătate-De-Om*, iar Mugur mi-a arătat acest titlu, la care ulterior a renunţat, citindu-mi doar începutul celor trei cuvinte care-l compuneau: JU-DE-O. Şi în acest demers, şi în felul în care l-a urmat, Mugur a fost, şi este, singur. Vreau să spun - unic...

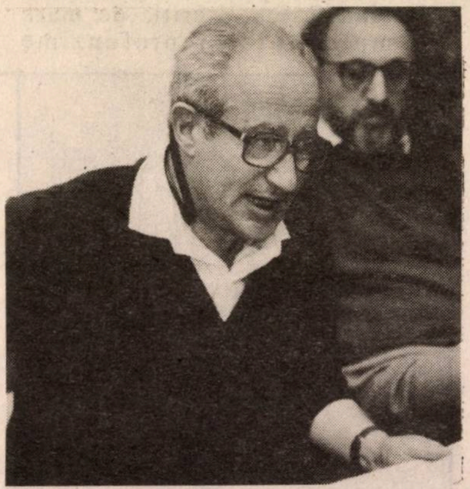

C. Safirman (st.) şi Leon Volovici

Păstrăm legătura cu Parisul, la telefon **LUCIAN RAICU:** ... Florin Mugur făcuse faţă cu neaşteptată energie lăuntrică infernului vechi, răului compact şi înfricoşător, din care constituise climatul firesc nefiresc al poeziei sale, intens articulate în jurul unor motive biblice, talmudice, hasidice - tipice motive "iudaice" ale căutării sensului, ale rezistenţei la rău şi ale misterului supravieţuirii şi renaşterii... Florin Mugur rămîne cu siguranţă o figură dramatic exemplară a spiritualităţii moderne - cu adînci rădăcini într-o spiritualitate milenară, nevătămată, mereu uimitoare. Un mare poet - nu numai al limbii în care a scris. Care ajunsese, nu dintr-o dată, la un stil al sincerităţii duse pînă la cruzime, la cea faţă de sine în primul rînd, în care-şi putea îngădui să spună totul, aproape totul, despre sine, despre relaţia cu ceilalţi, cu lumea. Cu certitudinea de a fi crezut pe cuvînt, în felul, doar, al marilor poeţi.

LUCIAN RAICU - 60

LEON VOLOVICI

La 12 mai, cînd va împlini șaizeci de ani, Lucian Raicu se va afla, nu la București, unde a trăit o viață, înconjurat de prietenii săi scriitorii, ci undeva unde nici el nu se aștepta să ajungă, și încă "definitiv": la Paris, în exil. Acolo trăiește de aproape un deceniu, plătind posibilitatea (refuzată celor rămași atunci în România) de a-și urma vocația fără umilințe și concesii, cu frustrările, austeritatea și melancolia exilului. Nu mă indoiesc că revistele literare din România, mai ales "România literară" unde Lucian Raicu a fost redactor pină la plecarea din țară, vor sărbători cum se cuvine pe unul dintre cei mai importanți și originali critici români. Presupun că o parte din devotamentul și pasiunea lui pentru literatura romană se va intoarce și spre el, cu recunoștință.

La această omagiere, noi, cei aflați în Israel, nu putem decit să ne alăturăm. Dar locul în care ne aflăm, Ierusalim sau Tel Aviv, implicînd și o opțiune, fie și (foarte) tîrzie, ne îndeamnă să-l așezăm pe strălucitul eseist și într-o perspectivă evreiască.

Lucian Raicu face parte dintr-o generație de scriitori evrei afirmați, aproape din adolescență, în viața literară românească de după război, sub semnul unui romantism comunist, schimonosit repede de realism socialist și poliție ideologică. Unii dintre ei, mulți dintre ei, s-au "ofilit", n-au rezistat probei autenticității și nu și-au mai găsit vocea proprie. Dar cei rămași, care s-au "dezmeticit"surprinzător în anii '60, au constituit o splendidă pleiadă de scriitori evrei, a cărei strălucire pare și mai tulburătoare dacă ne gîndim că, foarte probabil, este și ultima generație de scriitori evrei în literatura românească. Inșirarea numelor mi se pare grăitoare, atît ale celor din generația apărută cu un deceniu înaintea lor - Maria Banuș, Nina Cassian, Al.Mirodan, Ov.Crohmălniceanu, Paul Cornea, Al.Sever (printre ei, în primii ani, și Paul Celan), cît și numele celor mai apropiați ca vîrstă de Lucian Raicu - Florin Mugur, Norman Manea, Virgil Duda, Radu Cosașu, Sonia Larian, D.Solomon, B.Elvin, Iosif Petran, S.Damian.

Relația lor cu tradiția și identitatea evreiască e foarte diferită, cu sinuoase și captivante evoluții în timp, de la o discretă punere în paranteze pînă la afirmare și asumare deplină. In cazul lui Lucian Raicu - critic de mare complexitate și profunzime spirituală, fascinat de misterele actului creator - relația e difuză, de "substrat".

Cu cîțiva ani în urmă, preocupat de această temă, i-am sugerat criticului să definească el însuși modul său de a se raporta la tradiția evreiască. Răspunsul lui, concis și încărcat de sugestii, cu inegalabilul lui dar de a descifra resorturile adînci ale psihicului, îl reproduc aici:

"Sînt (și am fost...)evreu, înainte de a fi orice altceva, cum altfel? Sper că se vede asta și din cărțile mele: o anumită tensiune a problematizării, o anumită acuitate a reflecției morale, un anumit dramatism existențial, o anumită generozitate intelectuală activă, o legătură sufletească aparte față de scriitorii evrei, o anumită deznădejde, dar și o anumită luminozitate a prezenței în lume și chiar a speranței și o anumită mistică transfiguratoare (de "străvechi origini talmudice"), pentru că am fost mereu încă înainte de a ști că așa se numește și mă simt tot mai mult (și mai conștient...) o fire semitică."

Să nădăjduim că omagiul prietenilor din România, din exil și din Israel va reuși să-l convingă - în solitudinea exilului său parizian - de prețuirea și solidaritatea noastră.

ZISE...

"Președintele preferă să discute separat cu fiecare partid pentru a evita aglomerația".

(Paul Dobrescu, consilier al Președintelui Ion Iliescu; din "Academia Cațavencu", Buc. 1994)

...ȘI-N ADÎNC SE SCUFUNDĂ

(CU ACCENTUL PE Ă)

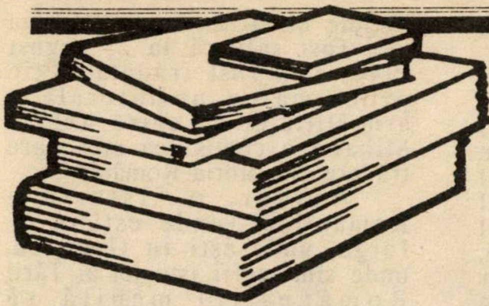

PRIMIM LA REDACTIE

• CĂRŢI • REVISTE • ŞI • SCÎNTEIERI • DE • GENIU •

- Frica existenţială a lui Victor Bârlădeanu.
- Fundoianu în Israel.
- Fructele ideii lui Moshe Carmilly.
- Camaradul-jigodie I.C.Drăgan a devenit istoric al României.

Victor Bârlădeanu, OROLOGIUL SCUFUNDAT, Poezii, Ed. Evenimentul, Bucureşti, 1994; grafica: Ion Truică.

Cunoscut mai degrabă ca prozator şi publicist eminamente politic, fascinat de "evenimentul zilei", ieri ca şi azi, Victor Bârlădeanu se înfăţişează acum cititorului în (adică şi în) postură de poet dornic să demonstreze că "nimic din ceea ce este omenesc nu-i este străin". Nici dragostea, nici vidul, nici anxietatea, nici melancolia, nici tristeţea, nici extazul, nici floarea, nici clipa, nici întrebarea existenţială, nici sentimentul bătrîneţii (care vine, care vine...), nici spaima, mai ales spaima; ca în scurtul (şi intensul) poem **Spaimă**: *"E-o vehemenţă-n fiece tăcere / şi-o timorare-n fiece cuvînt / şi febra grea din mine mă tot cere / sub vorbe prăbuşit ca-ntr-un mormînt. / Şi n-am pe lumea asta nici o arcă / să-mi mîntuie vreo vorbă de potop, / decît hîrtia mată, tristă, bearcă / în care cotidian mă tot îngrop."*

Dar oricît ar fi el, poetul, de general-uman, obsesia iudaismului nu dispare (ar fi şi cam greu, dacă e să fim cinstiţi). Iată, drept pildă, poemul intitulat **Amintire cu Fredy (Alfred Mendelsohn)**: *"În vara lui 1942, într-o zi de august / cu cerul copleşit de un plafon de nori zăpuşitor, / cu umbre palpitînde cutreierînd ameninţător oraşul / (eram în plin război şi zilnic / plecau vagoane cu ostaşi încguraţi spre Cotul Donului, / plecau vagoane de vite cu evrei / spre Transnistria de lut şi spaime), / într-o zi de august, cum spuneam, în '42, / cu soare crud ce potopea necruţător cartierul, / cu foamea bîntuind ca o urgie uliţele dogorîte, / în ziua aceea de august, zic / în subsolul unui bloc cenuşiu de pe strada Olari, / prin ferestrele abia întredeschise, / printre perdelele grele ca nişte pleoape de insomnii, / l-am zărit pe vărul meu, Fredy, / pe bucălatul Fredy Mendelsohn. / Era o umbră doar din ce fusese / cîndva prea dolofanul căpitan, / dirijor de muzică militară, / fiul unchiului Leon, fost prim violonist / la Filarmonică şi în orchestra Operei Române, / iubitul colaborator al lui Enescu. / Cum ziceam, în clipa aceea rotofeiul Fredy, / devenit, neverosimil, doar o umbră din ceea ce fusese, / îşi punea pe el absent o haină mult prea lăbărţată / şi se pregătea de o ciudată plecare. / Cînd am vrut să intru-n curte spre-a le face, / în marea mea naivitate juvenilă, / o vizită cu totul inocentă, / soţia lui Fredy mi-a făcut un semn, / prin abia întredeschisa perdea, / să nu m-opresc, să îmi continui drumul. / Abia atuncea am zărit în faţa casei o sinistră, / neagră dubă de la Siguranţă / şi lîngă ea doi poliţişti în civil. / Timp de cîteva luni nimeni nu l-a mai văzut / pe bucălatul, dolofanul Fredy".*

BULLETIN DE LA SOCIÉTÉ D'ÉTUDES BENJAMIN FONDANE, Nr. 1, Printemps 1994.

Am vorbit, în coloanele revistei, acum vreo trei sau patru luni, despre intenţia (= gîndul) unui grup de *fani* ai marelui poet de a scoate un buletin periodic închinat lui Fundoianu.

Sincer vorbind (uneori trebuie să fim sinceri), fusesem destul de sceptici în legătură cu posibilitatea ca gîndul (oh, gîndul din *alia!*) să se transforme în realitate. Or, spre bucuria noastră scepticismul s-a dovedit, în cazul de faţă, lipsit de temei. Tipăritura visată a apărut! Nu ştiu cum, dar a apărut! Comitetul de redacţie, alcătuit (notaţi!) din Monique Jutrin, Leon Volovici, Eric Freedman, Gilla Eisenberg şi Michael Finkenthal, ajutat la capitolul grafic de Sara Grosvald a scos la lumină un prim număr din Buletinul mult rîvnit.

E vorba de 16 pagini (plus coperţile) tipărite civilizat şi cuprinzînd texte de Eric Freedman, Michel Carassou şi William Kluback (aceştia doi din urmă vorbind despre întîlnirile lor cu Fundoianu, ... pe franţuzeşte Fondane), şi Monique Jutrin, animatoarea frumoasei pasiuni.

Persoanele, cîte-or fi, cine-or fi, amatoare de a primi Buletinul sînt invitate să se adreseze la: M. Jutrin, Kfar Saba, Israel, C.C.P. 7-97230-5, trimiţînd, în semn de adeziune la "Clubul Fundoianu", suma de 20 (douăzeci) dolari. Egal 60 şkalimi. Egal trei mici sfîrîitori, un ficat cu murături şi o bere la un restaurant românesc din Iaffo, cu lăutari.

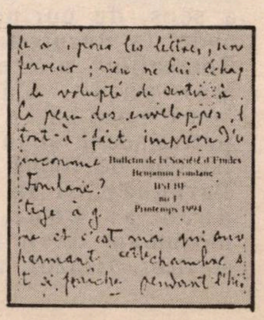

Bulletin de la Société d'Études
Benjamin Fondane
BSEBF
no 1
Printemps 1994

CARTEA

STUDIA JUDAICA, Nr. II, publicaţie editată de "Universitatea Babeş-Bolyai" din Cluj-Napoca, Facultatea de istorie şi filologie, şi "Institutul Dr. Moshe Carmilly pentru istorie iudaică şi ebraică", Editura Sincron, 1993.

Oameni serioşi (ardelenii!), cercetătorii din Cluj, sprijiniţi şi îmboldiţi de fostul rabin-şef al Clujului, Dr. Moshe Carmilly, acum viu şi activ la New York, au dat la iveală un volum substanţial de studii privind iudaismul românesc de ieri şi de astăzi. Colaborează, aşa cum e normal, aşa cum e moral, români şi evrei deopotrivă, întru dezvăluirea necesarelor adevăruri. Cîteva semnături, luate la întîmplare: Lya Beniamin, Moshe Carmilly (discret şi tenace animator), Pompiliu Teodor, Emeric Csenderi, Mircea Popa, Eugen Gluck, Ioan Chirilă, I. Kara (veteranul de la Iaşi), Virgil Florea, H. Maiorovici (muzicianul fanatic), Raoul Şorban (admirabilul "Drept al Popoarelor", admirabilul), Cornel Crăciun, Mircea Moldovan, N. Gudea etc. etc. (cerem scuze celor neamintiţi din motive de spaţiu). Întru totul, "Studia Judaica" constituie un prilej rarisim de a plonja în istoria iudaismului românesc din Ardeal şi nu numai din Ardeal. Atît de rarisim (şi preţios) încît faptul că oficiosul comunităţii de la Bucureşti, "Revista Cultului Mozaic", nu binevoieşte să-şi scoată pălăria, cinstit, în faţa înfăptuirii de la Cluj, ne surprinde, ne dezamăgeşte şi ne face, pînă la urmă, să vomităm substanţial.

Iosif Constantin Drăgan, ISTORIA ROMÂNILOR, Ed. Europa Nova, Bucureşti, 1993. Conducător legionar în anii 40, azi afacerist de anvergură în Italia democrată (poate prea democrată) I. C. Drăgan a scos, de curînd, că are de unde, la Bucureşti, o "Istorie a Românilor", nici mai mult, nici mai puţin. Că aşa e, în "economia de piaţă", pretutindeni: şi în Franţa, şi în Israelul de limbă română, şi în Paraguay, şi la Lehliu-gară: dacă ai bani, peşin sau mezuman, devii în 24 de ore scriitor, filozof, ziarist, editor, senator, tot ce vrei, se primeşte şi *Visa,* merge şi pe *taşlumim.*

Scopurile lucrării domnului Drăgan sînt două la număr: 1) Să evite, pur şi simplu, **orice fel** de aluzie la crimele săvîrşite de Antonescu împotriva poporului evreu. Într-adevăr, capitolul masiv consacrat celui de-al doilea război mondial nu evocă, nici măcar în treacăt, nici măcar "en passant", nici pogromul de la Iaşi, cu trenurile morţii celebre, nici alungarea şi masacrarea evreilor din Basarabia şi Bucovina, nici infamele crime de la Odessa. Ni-mic. "Comme si de rien n'était". 2) Să **condamne,** ca orice fascist ce se respectă, actul de la 23 august, iniţiat şi efectuat, cu cele mai patriotice intenţii şi cu imense riscuri, de Regele Mihai I. Citat: "România n-a fost salvată la 23 august 1944, ci a fost trădată... Prin proclamarea unilaterală a armistiţiului de către Regele Mihai s-a comis cea mai mare trădare din istoria României".

Aşadar, o "Istorie a Românilor" (unde eşti tu N. Iorga, unde eşti tu Giurescu, unde sînt marii istorici ai Ţării Româneşti?) menită să proslăvească alianţa României cu Hitler (fenomen la modă azi, la Bucureşti), să "demaşte" monarhia (alt fenomen la modă în cercurile "puterii") şi, în general, să sugereze, cu oftaturi subînţelese (şi uşor de înţeles) ce bine-ar fi fost dacă nemţii, SS-iştii şi Gestapoul de rigoare ar fi învins pe *aliaţii* iudeo-francmasoni".

M. Rafael

MERITĂ!
• DANS
• ANTREN
• VOIE BUNA
Măcar odată pe lună petreceţi
la binecunoscutul

RESTAURANT «LA LUCA»

"O VIAŢĂ ARE OMUL"

Aici veţi retrăi clipele plăcute din trecut, gustînd deliciosul grătar, sorbind "un păhărel" veritabil, ascultînd muzica care v-a delectat de atîtea ori şi veţi pleca acasă remontat!
Instrumentişti şi cîntăreţi din România – în fiecare seară
Vă aşteptăm cu plăcere!

Deschis zilnic de la ora 12.00 la prînz,
pînă după miezul nopţii (inclusiv duminică).
Primim comenzi pentru petreceri şi reuniuni familiare.

• IAFFO – Str. Yeffet 101 • Tel. 5067803 •
(vis-à-vis de Gan Tamar) Autobuze: 10, 41, 46, 83, 88

DESPRE ORDINE ŞI DEZORDINE

ALEXANDRU SEVER

● Să-l interoghezi pe Dumnezeu? Ce indiscreţie! Să aştepţi un răspuns? Ce zădărnicie!

● - Minţi frumos, dar te trădează mutra!

- Mai convenabil în orice caz decît să arăt frumos şi să mă trădeze mintea.

● **Moartea în lagăr.** Oamenii mureau atît de repede încît îţi venea să strigi după ei: "Hei, fraţilor, v-aţi uitat cadavrul!"

● Şi soarele calcă prin noroi, dar tot curat rămîne.

● Orice zi e destul de lungă ca să încapă în ea o nenorocire.

Deştept cu mintea altuia!

● - S-a sinucis ca să facă loc altuia.

- Cum adică?

- Din politeţe!

● Există oameni inteligenţi care se odihnesc în cîte o prostie, aşa cum unii dintre noi se odihnesc într-o plimbare de un ceas, sau într-un somn de-o noapte.

● Însetatul caută apa, nu pocalul.

● Cîtă vreme n-a apus soarele tuturor zilelor, noaptea e încă suportabilă.

● Ordinea, curăţenia, chiar geometria lagărului nazist: un fel de a parfuma latrina.

● Nu cunosc nici o autoritate morală atît de înaltă şi de indiscutabilă încît să nu i se poată reproşa ceva. Dacă există totuşi o asemenea autoritate, ea nu e pe pămînt. Încît rămîne o întrebare posibilă dacă Dumnezeu însuşi nu se va fi născut, mai degrabă decît din frica primordială, din aspiraţia irepresibilă la o tutelă fără reproş.

● Nu poţi să ceri pîine cui nu-i făgăduieşti decît gloanţe şi moarte de cuţit.

● Ce-i trebuie unei minciuni politice ca să pară un adevăr? O sabie!

● N-am să trăiesc atît ca să am timp să uit toate ticăloşiile cărora le-am fost victimă şi martor. Uitarea e privilegiul celora de după noi.

● Unii se mulţumesc cu fatalitatea de a se fi născut oameni, alţii se străduiesc abia să devină.

● Ne-am împărţit necazul în chipul cel mai echitabil: eu sufăr şi el ţipă.

● Unii preferă să vorbească despre alţii ca să nu vorbească despre ei înşişi; eu prefer să vorbesc despre mine pentru că acesta e singurul fel întemeiat de a vorbi pentru alţii.

● Să te naşti om înseamnă să te naşti pentru neodihnă. Căci cui altcuiva decît omului îi mai este dat să se nască într-o casă de nebuni?

● Nici creştinii, nici evreii nu concep posibilitatea de a adăuga textelor canonice capitolele necesare ale atîtor tragice deveniri. Desigur, se pot alcătui alte Cărţi, cu alte istorii, comentarii şi pomeniri... Dar nici una nu poate aspira să aibă autoritatea unui text presupus revelat. Să se fi oprit oare Sfînta Istorie la ultima epistolă a nu ştiu cărui Sfînt Părinte al Bisericii?

● Cine a cîntărit vreodată flacăra unei lumînări, urletul meu de durere, tristeţea unui copil?

● Nimic nu-mi dă o idee atît de clară despre mizerabila gînganie care este miriapodul, ca faptul că, deşi are atîtea picioare, nu are decît un singur cap. De unde oare - mă întreb - această tendinţă a naturii de a economisi capetele în beneficiul picioarelor? Iată întrebarea pe care mi-am pus-o băgînd de seamă la norodul acela de picioare care, în diferite locuri şi în diferite momente, mărşăluiesc prin lume la porunca unui Cap`Unic.

● Şi meteorologii se uită în cer, dar pe Dumnezeu nu-l văd.

● Trăim deja în Babel: într-o lume în care limbile s-au încurcat şi nu mai comunică.

3 CĂRŢI ÎN FINALA CONCURSULUI PENTRU PREMIUL ARCADIA

Aşa cum am anunţat în numărul trecut, premiul *Arcadia* se acordă după formula întrecerilor sportive - folosită şi la decernarea premiilor *Oscar* (ori la echivalentul francez al acestora, premiile *César*) - adică în mai multe faze, cu sferturi de finală, semi-finală şi finală.

În nr. 85 am publicat lista cărţilor - 6 la număr - calificate în semi-finală. Cărţi scrise în limba română. Cărţi scrise de autori israelieni.

În cazul cînd juriul nu va stabili un cîştigător al concursului, premiul poate fi reportat pentru anul următor.

Precizăm că I. Schechter (organizator al clubului "Arcadia") şi Virgil Duda, (laureatul de anul trecut şi membru în juriul din 1994) şi-au recuzat participarea la ediţia din acest an.

Din această listă, juriul a selecţionat 3 cărţi calificate pentru finală.

Iată-le (în ordinea alfabetică a autorilor):

Tania Lovinescu, **Reversul unui zbor**, versuri, Tel Aviv.

Noemi Pavel, **După facerea lumii**, versuri, Rehovot.

Otto Stark, **Omar Kayyam: "Cinci sute de catrene"**, traducere din persană, Tel Aviv.

Acum juriul va trebui să aleagă din aceste trei cărţi pe cele trei finaliste.

Rezultatul - în numărul nostru viitor: 1 iunie a.c.

INTELECTUALII ÎNŞELAŢI

ARMINIUS CASSVAN
New York

"Ca majoritatea intelectualilor, şi-a petrecut viaţa înşelîndu-se". Citatul aparţine lui Philippe Sollers, pomenit în "ideea" din numărul din decembrie 1993 (Giacometti...), soţul Juliei Kristeva, scriitoare deconstructivistă de origină bulgară. Sollers este şi el scriitor, specializat în material à la Pseudokineghetikos de de mult răposatul Odobescu, bătînd cîmpii în mod agreabil precum în "Secretul" şi "Fête à Venise". Pretextul e spionajul şi contraspionajul în domeniul lucrărilor de artă, titlul fiind inspirat de o pînză de Watteau. Venind însă înapoi la sus pomenitul citat m-am gîndit la Sartre, profetul de stînga al existenţialismului, celălalt de centru profet fiind evident Camus. Există desigur moda de a desfiinţa predecesorii imediaţi, mai ales în publicistica galică. Cine îl mai consideră de actualitate pe Gide, nu mai vorbesc de Anatole France? Deşi influenţat iniţial de Sartre, cel mai la modă filozof occidental, Jacques Derrida, se minuna în retrospectiv cum a putut cineva care a greşit în atîtea domenii, de pildă în înţelegerea unor Hegel, Husserl, Heidegger - să devină conştiinţa intelectuală a timpului său. Ne este încă proaspăt în minte dezastrul marxist, "titularul" fiind de asemenea pasămite citit sau aplicat greşit.

Iată deci că intelectualii, conştiinţa spirituală, căci cea fizică lipseşte, a unui popor, sînt mai tot timpul supuşi greşelilor. La care vreun isteţ din trecute de curînd vremuri ar putea replica fără haz că "numai cine nu munceşte nu greşeşte". Ceea ce merge împreună poate cu ideea că mintoşii muncesc şi ei, o aparentă contradicţie.

Este trist să-ţi petreci viaţa făcîndu-ţi un nume, şi ce nume, pe baza unor lecturi greşit înţelese. Dar de fapt nu gîndirea lui Hegel, Husserl sau Heidegger, ultimul apropiat de Hitler şi fără scuzele oarecum valide ale lui Richard Strauss - este vehiculată de Jean Paul... Dacă pe baza unor premize rău înţelese Sartre a fost în stare să construiască un sistem filozofic valid pentru o vreme, aşa cum Columb pornind către India a descoperit America, ce e rău în asta? Mai potrivit ar fi să îl criticăm pe Sartre pentru alunecarea cu totul ne-necesară spre comunism. În timp ce majoritatea foştilor marxişti se deşteaptă pe la 30 de ani aşa cum scria Shaw, există cîteva personalităţi iniţial cu totul ne-marxiste dar care au alunecat primejdios de mult spre stînga la anii senectuţii şi una din ele este Sartre.

Intelectualii nu ar trebui să fie desconsideraţi pentru că se înşeală atît de des. Prin ei aflăm la urma urmei ce poteci trebuie evitate şi de ce. Instinctul, lipsa vibraţiilor pozitive în respingerea unui sistem de gîndire şi cîteodată acţiune, nu reprezintă cîtuşi de puţin criterii ştiinţifice. Ele pot fi oferite numai de atît de ponosiţii intelectuali.

VIVIANE ŞI HERMAN LEIBOVICI
TRAVEL EXPERTS

STAU LA DISPOZIŢIA CELOR INTERESAŢI
PENTRU SERVICII TURISTICE LA
AGENŢIA DE VOIAJ
PROPER TRAVEL LTD.
TEL AVIV Reh. Ben Iehuda 56, tel. 297477 - 5289992

EXCURSII ORGANIZATE ŞI INDIVIDUALE, BILETE DE AVION ALE TUTUROR COMPANIILOR DE ZBOR, ÎNCHIRIERI AUTO, REZERVĂRI HOTEL, EURAILPASS

PREŢURI CONVENABILE: AVION + HOTEL:
BUDAPESTA, PRAGA, SOFIA, ROMA, LONDRA, PARIS.

STAŢIUNI DE ODIHNĂ ŞI TRATAMENT:
ROMÂNIA, UNGARIA, CEHIA, SLOVACIA, AUSTRIA, ELVEŢIA, ITALIA ETC.

PROGRAME CONVENABILE: ROMÂNIA, CIPRU, RHODOS, ISTANBUL, ANTALIA, ATENA ETC.

REDUCERI SE ACORDĂ CELOR CE REZERVĂ DIN TIMP EXCURSII ORGANIZATE.

VOIAJAŢI PE ORICE MERIDIAN
PRIN VIVIANE ŞI LEIBOVICI HERMAN

ANDREI ZAHAREANU - 80

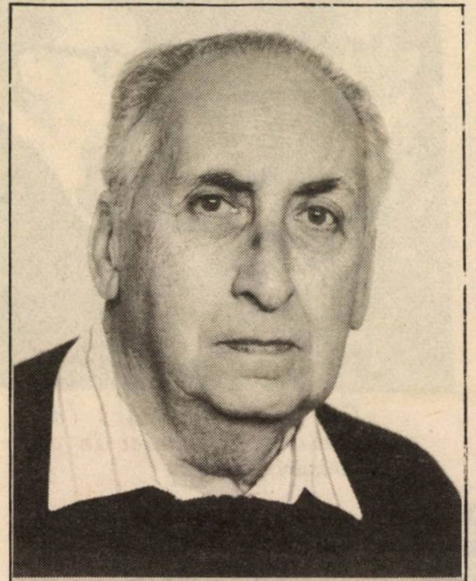

Atunci cînd la optzeci de ani mintea e limpede, curiozitatea intelectuală conservată, spiritul de analiză şi cel critic neatinse, condeiul cursiv - înseamnă că te bucuri de harul şi dragostea celui de sus.

Andrei Zahareanu face parte din tagma de ziarişti binecuvîntaţi de Dumnezeu şi de natură. De aceea el a rămas şi continuă să fie ziarist în sensul cel mai frumos al cuvîntului. Intelectual rafinat care înţelege exact ce se întîmplă în lumea în care trăim, el are darul de a povesti cu farmec cursul şi tîlcul evenimentelor.

Zahareanu a scris sute de articole. Majoritatea se referă la viaţa pe care am trăit-o în România şi pe care o trăim, aici, în Israel. Coloanele sale din "Minimum" sînt nelipsite de ani de zile. Ele deschid revista; sînt poarta de intrare pentru cîteva ore de reală desfătare intelectuală.

La optzeci de ani, după ce a străbătut două treimi din urarea de AD MEA VEESRIM îi urăm lui Adrian Zahareanu să continue - ad mea veesrim - în acelaşi ritm, cu aceeaşi luciditate, cu aceeaşi vigoare, alături de cei dragi ai lui.

La mulţi ani! - spune "Minimum", gazdă şi admirator.

Adresez felicitările mele cordiale şi sincerele mele urări de bine Domnului Adrian Zahareanu, octogenar.

Frăgezimea spiritului D-sale, fecund, se exprimă în mod statornic, cu o admirabilă limpezime. Preţuim, cu drept cuvînt, bogatele D-sale realizări publicistice. Dorim să le continue în tihnă şi în bună sănătate.

Dumnezeu să-l binecuvînteze pe D-sa şi pe toţi ai D-sale dragi.

Al. Şafran

Al.Şafran

Mesajul de felicitare al Rabinului-Şef dr. Al. Şafran, din Geneva

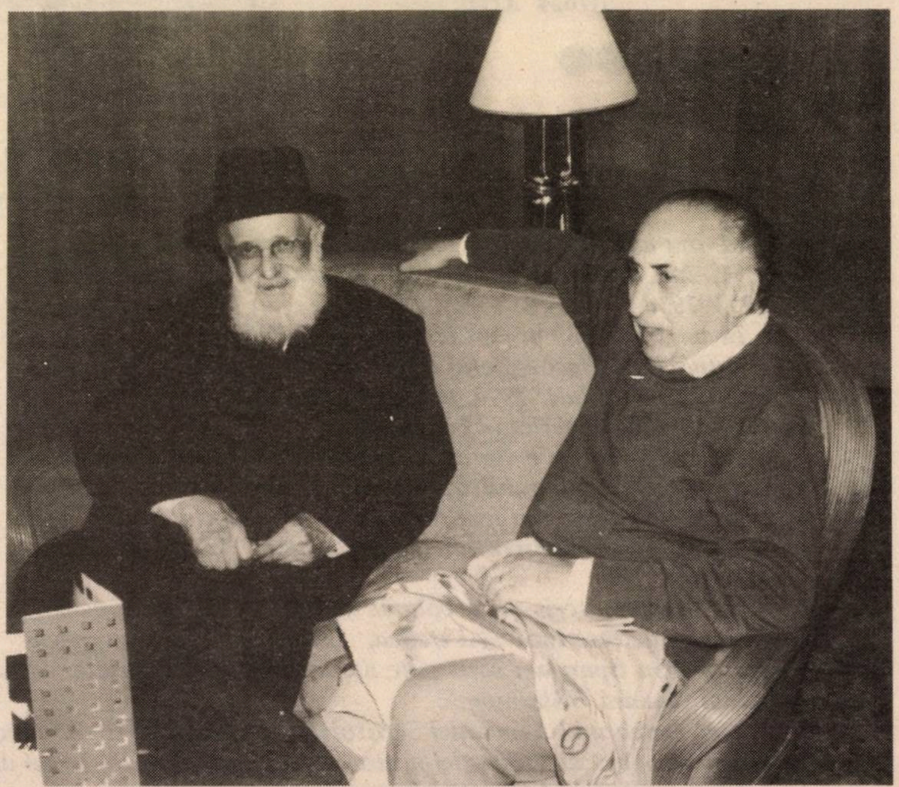

Cu Rabinul Şef dr. Al. Şafran, la hotelul Hilton din Tel Aviv

SALUT LUI ZAHAREANU LA VÎRSTA "EROISMULUI"

În tradiţia judaică vîrsta de 80 de ani se cheamă "ghil haghevura", vîrsta eroismului.

De ce?

Fiindcă trebuie să fi erou pentru a purta cu demnitate povara acestei vîrste.

Adrian Zahareanu e un asemenea erou.

Timp de decenii scrisul său ne-a îmbogăţit sufleteşte, ne-a învăţat şi ne învaţă , ne distrează, ne povăţuieşte, ne face să plîngem şi uneori să şi rîdem.

Timp de decenii el ne desfată cu perlele spiritului său creator de ziarist-eseist care ştie să vadă dincolo de evenimentul în speţă.

De aceea apreciem şi iubim scrisul său.

Şi îi urăm mulţi ani înainte, cu acelaşi elan, cu acelaşi dinamism. Cu acelaşi spirit de luptă

La mulţi ani!

Itzhak Artzi

* * *

Cu I.Schechter, humoristul parşiv

Cu dr. I. Covaci (dr.) ambasadorul României în anii '70. Surîsuri, surîsuri

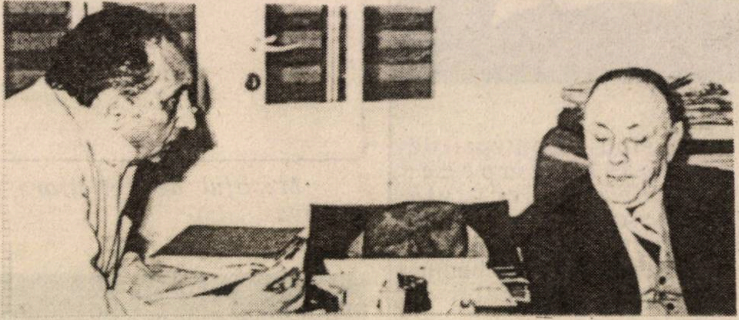

Cu N.Stroe (allo,aici e Stroe)

Adrian Zahareanu despre el însuşi

M-am născut în 1 mai 1914, la Bucureşti.

Mi-am continuat studiile universitare la Londra, între anii 1933-1938.

În vara lui 1939 m-am înapoiat în România.

După lista (incompletă) eliberată de Academia Română cu nr.8337 din 16 iulie 1974, mi se atribuie 23 de lucrări editate în România (beletristică şi lexicologie).

În iunie 1960 am emigrat în Israael. În mai 1961, am fondat şi am fost directorul publicaţiei "Revista mea".

Între 1979-1985 am fost redactorul-şef al cotidianului "Viaţa noastră" şi concomitent al săptăminalelor "Facla" şi "Revista mea".

În Israel am scris două volume de proză: "Cu mine însumi şi "Cîntece de caterincă". Al treilea, "Inimă vie", este în pregătire pentru tipar; am scris sute de articole pentru gazete; astăzi colaborez cu un editorial la revista lunară "Minimum".

Sînt membru al Asociaţiei Scriitorilor Israelieni de limbă română de la infiinţarea ei.

Sînt membru al Federaţiei naţionale a gazetarilor din Israel de cînd am venit în Israel.

Sînt membru al Federaţiei Internaţionale a Ziariştilor.

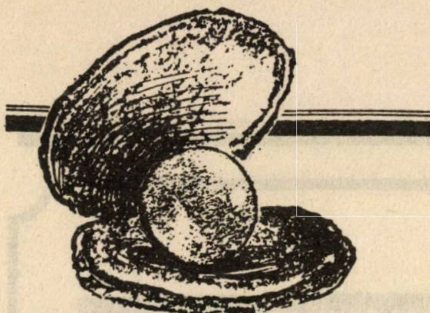

PESCUITORUL DE PERLE

PRESA

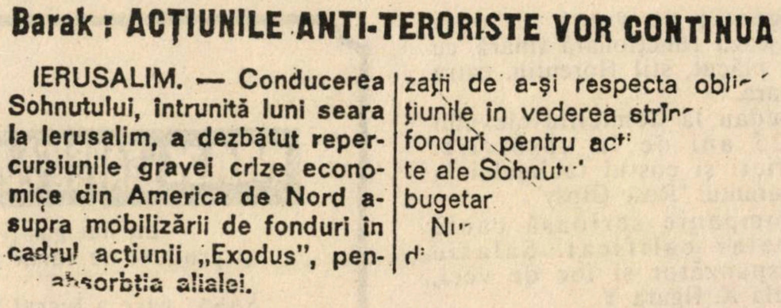

Barak : ACŢIUNILE ANTI-TERORISTE VOR CONTINUA

IERUSALIM. — Conducerea Sohnutului, întrunită luni seara la Ierusalim, a dezbătut repercursiunile gravei crize economice din America de Nord asupra mobilizării de fonduri în cadrul acţiunii „Exodus", pen-

absorbţia alialei.

zaţii de a-şi respecta obli

ţiunile în vederea strî

fonduri pentru ac

te ale Sohnut

bugetar

Nu

d

BARAK: ACŢIUNILE ANTI-TERORISTE VOR CONTINUA

(Tot din "Viaţa noastră", 18.II.94; şi tot în legătură cu lipsa de legătură dintre titlu şi conţinut; comunicată de dr. L. Kaufman, Kibutz Galuiot 5/24, Ashkelon)

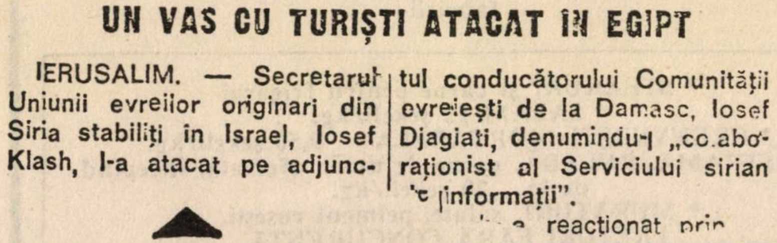

UN VAS CU TURIŞTI ATACAT ÎN EGIPT

IERUSALIM. — Secretarul Uniunii evreilor originari din Siria stabiliţi în Israel, Iosef Klash, l-a atacat pe adjunctul conducătorului Comunităţii evreieşti de la Damasc, Iosef Djagiati, denumindu-l „colaboraţionist al Serviciului sirian informaţii".

reacţionat pri

Nu-i un titlu de glorie

("Viaţa noastră" din 11.3. a.c; comunicată de dr. Carol şi Hermina Neuman,rh. Pinhas 67, Tel Aviv 62157; aceeaşi perlă, unde vine vorba de un titlu care n-are nicio legătură..., dar nici măcar una mică, mititică, cu ştirea - a fost culeasă şi de Nicky Rantzer, Tel Aviv)

Ca în vremurile biblice pe Marea Roşie

"După ce a ajuns mergînd pe jos, la jocurile Olimpice din Barcelona în 1992, Vasile Armanu, din Piatra Neamţ, vrea să ajungă şi la Campionatul Mondial de Fotbal-SUA '94. Şi nu oricum, ci executînd un marş forţat pe mii de kilometri, după următorul traseu: România - Ungaria - Austria - Germania - Olanda - Belgia - M. Britanie - SUA.

("România liberă", Bucureşti, 8.III. a.c.; comunicată de Marie-Jeanne Manicatide, Bucureşti POB 1893)

Descoperiri istorice

"La orele 16 în ziua de 23 august 1944, Ion Antonescu, cel care dusese la dezastru România, la solicitarea regelui este chemat la palat. El soseşte cu maşina sa blindată, în uniformă de mareşal. Scenariul este cunoscut. Atît el cît şi Mihai Antonescu sînt arestaţi alături de principalii colaboratori: general Pantazi, general Constantin Piky Vasiliu, general Gh. Tobescu şi şeful Siguranţei Eugen Cristescu".

(Dintr-un articol de Emil Marcus, "Adevărul" nr. 42/94; în realitate generalul Tobescu, comandantul jandarmeriei şi Cristescu nu au fost arestaţi la Palat în după amiaza lui 23 august; ei se refugiaseră la Ambasada Germaniei de pe Calea Victoriei unde au fost capturaţi cîteva zile mai tîrziu; comunicată de Victor Herescu, Haifa, POB 498)

Poşta

Elias Emil, Kiriat Ata; David Blumenfeld, Kiriat Yam (vă rugăm ca, pe viitor, să trimiteţi textele cu pricina, fie tăiate cu foarfeca, fie - dacă nu vreţi să schilodiţi tipăritura... aţi făgăduit-o vecinului de la etaj... - xeroxate; aparate de fotocopiat se găsesc astăzi, în prag de secol XXI, la fiecare colţ de stradă; sînt mai multe decît tutungeriile; motivul cererii noastre: noi trebuie să verificăm autenticitatea perlelor; actele vorbeşte!) *Iancu Leibuşor, Ashdod* (de data asta, nu); *S.J., Tel Aviv* (sorry, nu luăm în consideraţie nici anonimele, nici textele iscălite doar cu iniţiale; asta-i politica revistei noastre, dogmatică, rigidă, à la cap pătrat, dar asta e; în rest, vă stimăm şi vă preţuim); *W: Weintraub, Holon* (observaţie exactă, de acord, dar aşteptăm perle mai... valoroase); *Vivianne Rosensreich, Beer Sheva* (nu, perlele nu sînt apanajul gazetelor de "bişniţari" şi analfabeţi; ele pot fi întîlnite pretutindeni, chiar la casele cele mai bune; sînt, ca gripa, o maladie de care nu scapă nimeni, oricît s-ar da el (ea) peste cap; ele îşi fac loc, mai ales, în relatările de ultimă oră ale cotidienelor sau la mica publicitate, atunci cînd, pe la trei noaptea, secretarul de redacţie dă bici corectorilor să citească mai repede că pierdem avionul; iată, spre edificare, cîteva perle apărute la rubrica de "Mică publicitate" a impozantului ziar american "New York Post"; selecţia lor aparţine ziaristului parşiv Bill Menton şi le-am savurat, zilele trecute, tălmăcite pe româneşte în "România liberă":

- Cunoscător limbi orientale, caut angajament fox-terrier. Bună recompensă.

- Găsit portofel cu garnitură de mobilă Chippendale.
- Dispărut de la domiciliu soţ mic, păr negru, coadă scurtă. Latră tare, nu muşcă.
- Pierdut ceas de valoare, îl declar nul.
- Caut persoană cu bune recomandări pentru menaj la pereche canari, cu colivie cu tot.
- Nu vînd şi nu cumpăr nimic. Tel. N.Y. IV-321.567
- Pierdut două picioare negre, lucioase. Răspund la numele Henry Williams, 42nd, Rose Crescent.

– Agenţie de voiaj serioasă angajează funcţionară tînără, cu fizic plăcut, stil florentin, patru picioare.

– Predau la domiciliu elevului de 25 ani de la absolvire. Înscrieri şi costul tacîmului la restaurantul "Rose Gipsy"

– Companie serioasă caută secretar calificat. Salariu corespunzător şi loc de veci, parcela X, figura Y.

– Indurerata familie Hopkins anunţă dispariţia fulgerătoare a lui Thomas Hopkins. Înhumarea şi banchetul absolvenţilor va avea loc la sediul colegiului St. Sebastian, N. Boston, Ohio.

– Dactilografiez convenabil căţel negru, răspunde la Peggy. Bună recompensă.

– Vînd convenabil promoţia 1937 a colegiului M. Beil).

● Un proverb chinezesc: Izbeşte–ţi capul de un ulcior. Dacă sună a gol, nu fi sigur că e din cauza ulciorului.

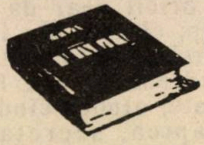

LUMEA BUNĂ ÎL CITEŞTE PE SCHECHTER

O nouă oglindă a epocii

CULMEA IRONIEI

Peste 20 de schiţe ridicole.

Schiţe şi povestiri fanteziste despre bărbaţi neînţeleşi şi femei de neînţeles.

Aceasta este a 8–a carte a lui
I. SCHECHTER

Mai îndrăzneaţă decît celelalte.

25 şekeli, str. Zamenhof, 15, Tel Aviv

MAX FABRICĂ DE SALAM ŞI CARNE, NECAŞER DINTRE CELE MAI MARI DIN ŢARĂ

La noi găsiţi întotdeauna carne, salam şi produse de carne pentru toate gusturile şi cele mai speciale.
SAŞA, care a lucrat la Fabrica de salamuri "Kaunas", vă invită acum la magazinul fabricii

* STEAKURI şi carne pentru frigărui
* SALAM 12 şekeli/kg.
* CRENVURŞTI+MORTADELA 9,50 şekeli/kg.
* PASTRAMĂ, RULADĂ, carne de umăr afumată, începînd de la 20 şekeli/kg.
* MURĂTURI, salate, pelmeni ruseşti.
PREŢURI FĂRĂ CONCURENŢĂ

Dispunem şi oferim onoratei noastre clientele şi un sortiment variat de brînzeturi, aperitive, sosuri şi băuturi din import

TEL–AVIV, str. BEN ATAR 37 – Autobuze "Egged": 83, 85; "Dan": 1, 18, 26, pînă la staţia de pe str.Salame 50
TELEFON: 03 6830469

ISRATON LTD.

INSTITUTUL DE REABILITARE AL AUZULUI

● TEL AVIV: "ISRATON", str. Ben Yehuda 39, tel. 03/5172910, 5107317, Orele de primire: 10–13, 16–18

SUB CONDUCEREA DOMNULUI
MICHAEL SHARON

APARATE AUDITIVE INVIZIBILE
(ASCUNSE IN URECHE)

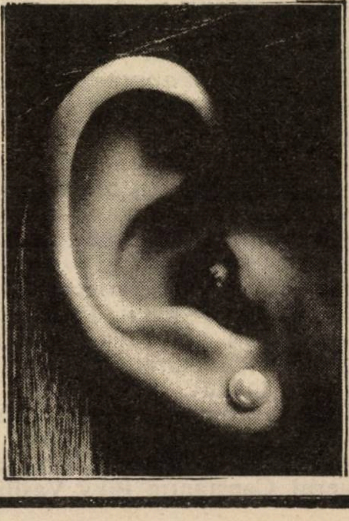

- **consult şi îndrumare fără plată**
- **Baterii de lungă durată**
- **Laborator de reparaţii**
- **Preţuri speciale pentru pensionari şi membri Kupat Holim**

VORBIM ŞI ROMANEŞTE

● MUZICĂ

Sofia Gelman

MUZICĂ DE CAMERĂ

"Statistica este o farsă", susţine Mark Twain. "Dacă vecinul meu a citit patru cărţi iar eu niciuna, statistica va susţine că s-au citit două cărţi pe cap de locuitor"... Statistica inexactă ar fi şi cea care se ocupă de frecvenţa publicului amator de muzică bună şi foarte bună; multă lume ţine să fie prezentă la diversele manifestări muzicale - multe la număr chiar dacă ne referim numai la cele ale Tel Avivului - dar de cele mai multe ori sînt aceiaşi oameni. Cei cărora le face plăcere să asculte periodic concertele Filarmonicii Israeliene vor fi prezenţi şi în sala în care se cîntă muzică de cameră!

Lăcaşul de cultură care este Conservatorul Israelian de muzică găzduieşte an de an, în coordonarea artistică a flautistului Moşe Epstein, sub egida generoasă a directoarei instituţiei, Daniela Rabinovici, un ciclu de recitaluri dedicat sonorităţilor camerale. Dispus în timp pe o perioadă de cîteva luni, ciclul actualei stagiuni numără cinci concerte alcătuite într-un mod ingenios: ca preocupare centrală apare formaţia camerală de coarde care "creşte" de la recital la recital de la trio, prin - evident - cel mai folositul cvartet de coarde, pînă la formaţia de octet la care se ajunge în ultimul concert, octet prezent prin opusul lui Mendelssohn.

Repertoriul, deosebit de bogat, include creaţii din diverse epoci stilistice, de la baroc pînă la muzica zilelor noastre, într-un echilibru demn de invidiat de oricare instituţie muzicală din ţară. Muzica israeliană este şi ea prezentă prin opusuri semnate de personalităţile artei compoziţionale autohtone: Hajdu, Seter, spre a menţiona doar cîteva nume.

Recitalul cu numărul trei, desfăşurat în incinta auditoriului Conservatorului de pe strada Stricker la începutul lunii martie, a cuprins - printre altele - lucrarea lui Lukas Foss "Central Park Reel", lucrare concepută pentru vioară, pian şi bandă magnetică. Ne-am oprit la această lucrare din două motive: pe de o parte, ea a beneficiat de o interpretare de zile mari semnată de violonista Kati Debreczeni şi pianista Michal Tal, pe de altă parte, opusul a adus o indescriptibilă atmosferă de bună dispoziţie într-un context de muzică contemporană scrisă într-un limbaj perceptibil. Dialogul frenetic construit de cuplul Debreczeni-Tal a proiectat o tehnică scăpărătoare într-o sferă vibrant emoţională. Virtuozitatea impecabilă a violonistei Kati Debreczeni coroborată de o muzicalitate lăuntrică de o deosebită subtilitate şi-a găsit ecoul dorit în replica pianistei Michal Tal, replică construită la parametrii unui înalt profesionalism. Dincolo de sincronul impecabil, realizat nu numai între parteneri, dar şi cu banda magnetică, adevărată acrobaţie ritmică, dat fiind că interpreţii şi banda cîntau acelaşi text, versiunea conferită de Kati Debreczeni şi Michal Tal lucrării lui Lukas Foss a avut darul şi meritul de a fi tălmăcit cu fidelitate esenţa opusului: umorul.

Simpozion

"Centrul Goldstein - Goren pentru Istoria Evreilor din România", de pe lîngă Universitatea Tel-Aviv, a organizat în zilele de 18 şi 19 aprilie 1994, un simpozion pe tema "Antonescu şi evreii - aprecieri diferite în istoriografie" Printre participanţi:I.Artzi,Prof. Doina Rozen, director al Institutului Diasporei, Prof. Anita Shapira, decan al Facultăţii de Ştiinţe Umanistice, Prof. G. Merom, vice-preşedinte al Universităţii Tel-Aviv, Dr. Raphael Vago, Universitatea Tel-Aviv, Dr. Liviu Rotman, Dr. Gh. Buzatu (România), Dr. Jean Ancel, Universitatea din Ierusalim, Mihai Pelin, istoric (România), Prof. Y. Bedinter, Universitatea Tel-Aviv, Dr. Michael Shafir, de la postul de radio "Europa Liberă", Dr. Ion Solacolu (Germania), Dr. Leon Volovici, Universitatea Ierusalim.

Întîlnire cu Mihai Pelin

Duminică, 17 aprilie 1994, ora 17:00, a avut loc la sediul HOR (Hitachdut Olei Romania) o întîlnire cu istoricul şi scriitorul Mihai Pelin din România.

Amintim că D. Mihai Pelin, unul din cei mai buni cercetători şi cunoscători ai perioadei 1940-1950, a publicat cîteva texte importante privind atitudinea regimului antonescian faţă de evrei. D-sa este, de asemenea, autorul cărţii "Procesul Zissu", carte pe care am prezentat-o într-unul din numerele noastre trecute.

PREMIUL ARCADIA
pe anul acesta
este sponsorisat
de
BRUNO LANDSBERG
(întreprinderile Sano).

Bruno Landsberg -
un admirator
al literaturii israeliene
în limba română.
Bruno Landsberg -
un partizan
al spiritualităţii
de trib.

O SĂ SPUNEŢI CĂ VREAU SĂ VĂ DĂDĂCESC

...Este ceea ce ne declară Victor Bârlădeanu. Pe care, călător prin Israel săptămînile trecute şi pasionat de televiziune, l-am poftit, după obiceiul nostru, să spună ce părere (i) are el despre mişcarea cu degetul pe remote-control.

Neîndoielnic - trebuie s-o recunosc - şi eu, ca orice oaspete la rude în Israel, m-am "jucat" cu "remote control"-ul, schimbînd de plictiseală sau din neglijenţă "arutzim"-ele (mai pe româneşte, canalele), trecînd în viteză pe meridianele şi paralelele globului, de la Eurosport la CNN, de la TV5 la Ostankino, din Luxemburg la Istanbul, la fel cum a făcut (şi a descris cu atîta savoare în însemnările sale recente din paginile "Minimumum"-ului) cunoscutul specialist întru dramaturgie caragialiană Mircea Cornişteanu. E drept, nu mi s-a întîmplat încă (încă!) să adorm la nici un "arutz" şi nici la operaţia de preumblare plictisită a degetelor pe monitor. În paranteză fie spus, şi în România poţi prinde la ora actuală, în afara celor două canale oficiale (unul din ele, canalul 2, transformîndu-se la anumite ore ale dimineţii şi ale serii într-un canal particular, SOTI, care transmite, ţineţi-vă bine!, şi emisiuni ale forţelor de opoziţie), încă trei canale - CNN, TV5 şi Antena 1, dedicat exclusiv filmelor româneşti şi, îndeosebi, străine - prin intermediul unei antene în plus orientată într-un anume mod (jumătate din Bucureşti posedă, la ora actuală, asemenea instalaţii). Pe lîngă acestea, în Bucureşti, ca şi în numeroase alte oraşe ale României, privirea întîlneşte adesea în balcoane uriaşele "farfurii" ale antenelor speciale pentru transmisiile prin sateliţii de comunicaţii, care asigură celor doritori un plus de 10-15 canale dintre cele mai pasionante.

Şi în România, ca şi aici, în Israel, se pune adesea - fie în forma distanţat-ironică utilizată de Mircea Cornişteanu, fie la modul dezbaterii grav-academice - problema folosului pe care îl aduc sau a nenorocirii pe care o reprezintă canalele pentru îmbogăţirea ori sărăcirea spirituală a telespectatorilor reali sau virtuali. Nu intenţionez să intru patetic în discuţie, abordînd fineţurile "cestiunii" cu argumente spectaculos-doctorale. Pentru mine problema se pune - mai ales cînd e vorba de copii şi adolescenţi, căci ei sînt marii "mîncători" de canale - dintr-un singur unghi, care ţine, în fond, mai puţin de pedagogie, cît de bunul simţ elementar: şi aici, ca şi în alte domenii, e vorba de (să nu ne temem de un cuvînt banalizat şi minimalizat cîndva prin tocire proletcultistă) îndrumarea calificată a vizionărilor (aşa e, să nu ne temem de realitate, la vîrsta formării spirituale este nevoie de îndrumarea temeinică a lecturilor). Din păcate, trebuie să recunoaştem că nici în România, nici în Israel, părinţii nu au timp (şi chef) să-şi arunce privirile pe programul canalelor (majoritatea ziarelor, şi aici, şi acolo, le acordă spaţiul cuvenit, uneori cu comentariile de rigoare, ca să nu mai vorbim de publicaţiile închinate special expunerii detailate a programelor) pentru a sugera odraslelor - şi, nu o dată, pentru a-şi sugera lor înşile - emisiunile menite a furniza nu numai "senzaţii tari" (care, între noi fie vorba, nici ele nu sînt de lepădat), ci şi desfătări sufleteşti şi intelectuale care vor lăsa durabile urme în conştiinţe. Să mă opresc asupra unui singur exemplu din timpul recentei mele prezenţe în Israel. În aceeaşi seară de luni 28 martie puteau fi urmărite, în jurul orelor zece seara, pe diferite canale, inclusiv cele două principale, comedioare uşoare sau seriale mai mult sau mai puţin de duzină. Existau două excepţii: canalul de filme, faimosul canal 4, care nu e totdeauna grozav, prezenta în acea seară celebra peliculă a lui Kevin Kostner, cîştigătoarea unui număr impresionant de "Oscar"-uri, "Dansînd cu lupii", în vreme ce canalul familial, 6, oferea o excepţională ecranizare de Derek Jarman după capodopera shakespeariană "Furtuna". Sînt convins că, printr-un dialog plin de tact şi elasticitate, adolescenţii şi tinerii din familie ar fi putut fi convinşi să se "lase" în voia unuia dintre respectivele canale - şi n-ar fi regretat! Problema e, la drept vorbind, una şi aceeaşi, indiferent de meridian: a răspunderii. Sigur, uşor de spus, dar de aici pînă la tactul îndrumării gustului e o distanţă pe care fiecare părinte care se respectă - şi fiecare bunic, de ce nu? - e obligat s-o străbată în interesul tinerei generaţii.

Victor Bârlădeanu

ZISE...

"Baza noului românism democratic este şi trebuie să fie individul român, suprapus firesc cetăţeanului român sigur"

(Din programul ideologic al P.U.N.R.; după un articol de I. T. Morar, în "Lumea liberă", New York.)

...ŞI-N ADÎNC SE SCUFUNDĂ
(CU ACCENTUL PE Ă)

PIRANDELLO PE SCENA EBRAICA

Pe scena teatrului ebraic, piesa pirandelliană apare pentru prima oară în anul 1952, deşi formaţii de teatru ebraic existau încă din deceniul al doilea. Întîrzierea se explică mai ales prin provenienţa şi pregătirea promotorilor acestor formaţii de teatru. Proveniţi în marea lor majoritate din Rusia şi pregătiţi la şcoala lui Stanislavski, Meyerhold, Vahtangov, promotorii teatrului ebraic au transpus la aceste condiţii incipiente experienţa dobîndită de ei la şcoala teatrului rus (insuficient asimilată) şi apoi la cea a teatrului expresionist german, imprimîndu-i o direcţie îndreptată exclusiv spre aceste două surse stilistice. Canalele prin care ar fi putut pătrunde influenţe ale altor expresii teatrale erau practic închise. E interesant de subliniat că o formă atît de importantă în formarea culturii actorului – ca aceea a Commediei dell'Arte – nu a venit din sursă directă, italiană, prin intermediul lui Pirandello, de pildă, ci tot prin cea a teoriilor regizorale ale lui Meyerhold şi Vahtangov.

Pirandello pătrunde pe scenele israeliene prin mijlocirea pieselor şi filmelor americane şi prin cea a ansamblului brigăzilor evreieşti militare. Teatrului "Ohel" îi revine meritul de a fi montat pentru prima oară în Israel o piesă de Luigi Pirandello: **Şase personaje în căutarea unui autor** (15.6.1952). Piesa cea mai frecvent jucată de teatrele israeliene: Habima, august 1969; T. M. Beer Şeva, 15.7.1981; T. M. Haifa: decembrie 1985. Au mai fost prezentate în Israel următoarele piese: **Henric al IV-lea:** Habima, 15.10.1955; Hacameri, 18.8.1968; **Astă seară se improvizează:** Hacameri, 31.11.1958; **Aşa e – dacă vi se pare:** Habima, 18.5.1963; **Omul cu floarea în gură:** Bamat hasahkanim: martie 1969.

Oricît de paradoxal ar părea, dramaturgia pirandelliană găseşte în Israel o trupă actoricească matură – aptă să-i pună în evidenţă resorturile complicatei dialectici: iluzie-viaţă, sentiment-raţiune, tragic-comic – şi o critică de teatru informată, instruită, cu o putere analitică subtilă şi profundă în acelaşi timp.

Conducerile teatrelor se străduiesc să facă din fiecare premieră un eveniment teatral. Primele spectacole sînt încredinţate unor regizori din străinătate, familiarizaţi cu problematica dramaturgiei pirandelliene (Pinkas Baion – Elveţia; Marcel Lupovici – Franţa; Eitan Debel – Belgia) şi unor regizori israelieni specializaţi în occident (Iosi Israeli). Spectacolele au reliefat grija permanentă de a distribui în aceste reprezentaţii pe cei mai buni şi mai prestigioşi actori din teatrul israelian (Hana Rovina, Rahel Marcus, Shimon Finkel, R. Klatchkin, Shmuel Rodenski, Avram Halfi, Ş. Bertonov, Avner Hizkyan, Mark Hassman etc.) şi o serie de actori tineri, al căror talent se evidenţiază şi prin intermediul spectacolelor pirandelliene. O la fel de importantă preocupare se manifestă pentru scenografie: se apelează la scenografi de talia lui Marcel Iancu şi a lui Arie Navon. În scopul de a transmite publicului întreaga savoare şi profunzime a textului pirandellian, teatrele apelează la condeiele unor poeţi de seamă, care au tradus piesele într-o ebraică de înaltă ţinută literară (Alterman, Lea Goldberg etc.).

Luigi Pirandello

Treptat, teatrul lui Pirandello îşi face loc în conştiinţa intelectualităţii israeliene. În învăţămîntul artistic, la Universitatea Tel Aviv, la Beit Zwi, la Seminarul pedagogic pentru kibuţuri se predau cursuri privind specificul şi locul dramaturgiei lui Pirandello în teatrul universal, iar în repertoriul claselor de actorie sînt incluse piese de Pirandello. În presa cotidiană ca şi în revistele de specialitate se scrie tot mai insistent asupra necesităţii unei prezenţe permanente în repertoriul teatrelor a piesei pirandelliene – ca element important al consolidării teatrului israelian.

Andrei Strihan

• Leibuşor a împlinit patru ani şi merge pentru prima oară la gan. Educatoarea explică rar, cu gingăşie copiilor că dacă au vreo nevoie de orice fel sau vor ceva, să ridice două degete. Peste 10 minute, Leibuşor ridică mîna aşa cum i s-a indicat.

– Ce e? – întreabă educatoarea.

Băieţelul cu lacrimi în ochi răspunde:

– Mă plictisesc!

FILM

UN OM ÎNFRUNTĂ DEMOCRAŢIA

FIRMA – film american – producţie 1993 cu: Tom Cruise, Gene Hackman, Holly Hunter, Ed Harris. Regia: Sydney Polack. Producător: Sydney Polack. După un roman de John Grisham. Scenariul: Robert Towne.

Din modul de viaţă al cinematografiei contemporane face parte şi ceea ce am putea numi "sindromul Oscar"; după ce s-au decernat statuetele nimeni nu mai vorbeşte decît de filmele premiate, deşi printre celelalte, nominalizate sau nu, sînt şi pelicule ce merită toată atenţia cinefililor. Desigur, un Spielberg care a cucerit sufragiile Academiei cu 2 dintre filmele sale obţinînd 7 premii numai pentru "Lista lui Schindler" (printre răutăţile scornite de invidioşi la adresa lui, una merită consemnată pentru că are şi haz: regizorul a avut succes doar cu eroi ieşiţi din comun: extratereştri, dinozauri şi... evrei) poate lăsa într-un con de umbră un Sydney Polack, dar şi umbrele se risipesc ca şi ecourile marilor succese. "Firma" este un film de excepţie, montat de un regizor excepţional cu doi actori extraordinari: Gene Hackman şi Tom Cruise. Dar nu e mai prejos nici Ed Harris. Despre aceştia trei s-a spus la festivalul de la Deauville, de anul trecut, că sînt actori "totdeauna ireproşabili".

Subiectul filmului se poate rezuma astfel: un om înfruntă, singur, democraţia propriei sale ţări. Surprinzător, sau poate nu, ea se dovedeşte mai terifiantă decît tirania... Un tînăr jurist se angajează la o mare companie de avocaţi care are de- aface cu mafia. Prins între tentaculele acestui organism distrugător el riscă totul, inclusiv viaţa, dar pînă la urmă cîştigă partida... Filmului îi lipseşte tensiunea imprevizibilului, dar ritmul confruntărilor este apăsător, dreptul şi binele sînt supuse unor presiuni sufocante.

Tom Cruise, în rolul tînărului jurist suportă, cu brio, dialogul cu Gene Hackman - al cărui personaj este "o vulpe bătrînă" trecută prin multe şi "unsă cu toate alifiile". Hackman, la 62 de ani, cu o carieră strălucită în spate şi cu o forţă de interpretare căreia nu-i rezistă nici un concurent are, în Cruise, un partener pe măsură. Filmul se bizuie pe ei, cei doi sînt "Firma". E o ocazie de a cunoaşte dedesubturile, regulile scrise şi cele nescrise, cacialmalele şi dramele lumii afacerilor. Holly Hunter (secretara firmei) aduce culorile vii ale ingenuităţii într-o lume urîtă şi necruţătoare... Măestria lui Polack este prezentă în toate. Filmul este o operă închegată, matură, credibilă, copleşitoare.

Ar fi păcat să nu-l vedeţi, mai mult decît atît, cred că trebuie văzut.

C. Isac

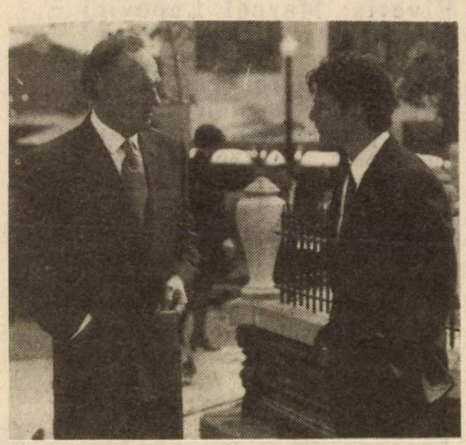

Dialogul aşilor "Firmei: Gene Hackman şi Tom Cruise.

• Un cetăţean trece pe lîngă un rîu unde observă un pescar.

– Ce pescuieşti, domnule?

– Rechini

– Rechini în rîul ăsta?

– Oricum nu prind niciodată nimic, prefer să pescuiesc ce-mi place!

NOU

ÎN EDITURA MINIMUM

LIANA MAXY

PUNCTELE
MELE
CARDINALE

Editura MINIMUM
1994

Călătoria gîndurilor minuţios ordonate în caleaşca volumului (proaspăt apărut) intitulat:

PUNCTELE MELE CARDINALE
de LIANA MAXY

a ajuns la liman.

Poemele, nuvelele, evocările, portretele literare, notele de călătorie şi interviurile cu diferite personalităţi, deşi absolut diferite ca temă şi mod de tratare, sînt toate culese din problematica acestui sfîrşit de secol pe care-l trăim după posibilităţi, la temperaturi mai înalte ori mai joase, în funcţie de temperamentul şi destinul fiecăruia dintre noi.

Ilustrată cu reproduceri din creaţia pictorului M. H. MAXY, cartea poate fi obţinută trimiţînd suma de 45 şekeli (cec bancar sau poştal) pe adresa autoarei:

LIANA MAXY - P.O.B. 1114
- RAMAT GAN 52111 -
ISRAEL
TELEFON 03/751-9839

Pentru cititorii din străinătate, preţul unui volum, în care sînt incluse şi cheltuielile de expediere PAR AVION, va fi de 20 dolari, sau 40 mărci, sau 120 franci francezi. Cititorii din Canada, Elveţia, Africa de Sud, Ţările Scandinave, Australia pot achita volumul şi în valuta ţării respective, echivalată la paritatea dolarului.

ZĂPADA

– povestire de MONICA BRĂTULESCU –

Îmi petreceam vacanţele la Sinaia, la o "Casă de creaţie" de la castelul Pelişor. Dar mă scoteau din sărite anumiţi artişti care se certau la masă pe bani şi pe femei. Atunci am renunţat la viaţa de castel şi mi-am închiriat o odaie în oraş.

Şi intrînd odată într-un restaurant, am cunoscut-o pe madam' Parizer; care, ciudat, s-a arătat foarte interesată de persoana mea.

Ce-o fi interesat-o? Cine ştie? Poate un briliant de la mama. Un inel care emitea unde misterioase.

Deşi m-am născut într-o ţară cu ierni lungi şi geroase, n-am fost prietena frigului şi zăpezilor. Sporturi de iarnă n-am practicat, mi-a lipsit îndemînarea, dar şi imboldul de a le deprinde. Pe vreme de iarnă, am făcut două excursii la munte care, la drept vorbind, nu prea m-au încîntat. Da, aer bun şi tare, dar înoţi prin zăpadă şi la tot pasul dai de pietroaie îngheţate. Ceilalţi excursionişti admirau panorama, în timp ce eu priveam mai tot timpul în jos, nu care cumva să mă împiedic sau să lunec. Şi cînd ridicam ochii în sus ce mi se arăta? Jur împrejur alb, prea alb, rece şi distant. "O asportivă", au spus prietenii mei despre mine, şi trebuia să le dau dreptate. În plus, au decretat ei, eram insensibilă la farmecul zăpezii. Nici în privinţa asta nu puteam să-i contrazic.

Dintotdeauna am preferat iernii vara, soarele şi căldura. În vacanţele de vară, cînd mă duceam la mare şi dogoarea soarelui mă pătrundea pînă-n mădulare, atunci puteam spune că mă aflu în elementul meu. Zăboveam pe plajă şi la orele cînd ceilalţi sezonişti, doborîţi de căldură, se retrăgeau pentru a-şi face siesta acasă cu storurile trase.

S-ar putea crede că, strămutîndu-mă din România în Orientul Apropiat, am dat de clima şi peisajul meu favorit. Numai că vezi, nu este chiar aşa cum îţi închipui de la distanţă sau cum ţi se arată în ilustrate.

Aici, în Israel, unde mă aflu, ai parte de două anotimpuri: o lungă vară fierbinte şi o iarnă pluviatilă. Vara ajungi să fermentezi sub dogoarea soarelui. Şi dacă locuieşti cum locuiesc eu, departe de coasta Mediteranei, în partea de est a Ierusalimului, relativ aproape de pustiul Iudeii, în anotimpul cald te usuci de-a binelea. Pînă şi ochii în cap îţi ard mocnit şi te mănîncă din pricina uscăciunii şi a nisipului spulberat de vînt. Cît despre iarnă, ce aş putea spune? Mai întîi că nu este iarnă, ci un fel de noiembrie mohorît cînd plouă, nu cu picătura, ci cu găleata. Degeaba te aperi cu umbrela! Vîntul ţi-o întoarce pe dos şi ajungi acasă ca un cîine ud leoarcă. Uneori, Dumnezeu zvîrle în joacă peste Ierusalim puţin zahăr pudră care creează iluzia zăpezii. Dar această pulbere se topeşte la iuţeală şi iar plouă.

Aici, în Israel, trebuie să mărturisesc, mi s-a făcut lehamite de căldură şi îndur greu anotimpul iernii. Abia acum îmi dădeam seama că peisajul şi clima în care te-ai născut, oricum ar fi ele, nu sînt un simplu mediu exterior ci, printr-o alchimie ciudată, intră în compoziţia propriului tău sînge. Lucrul acesta l-am înţeles limpede cînd, de-a lungul iernilor toamnei israeliene, m-am pomenit, eu, care în România nu puteam suferi gerul şi ninsoarea, tînjind după aburul acid şi reavăn al unei zăpezi adevărate.

În iarna lui 1992 s-au abătut asupra Israelului puhoaie de apă amestecată cu gheaţă şi o vijelie cumplită. Albiile unor rîuri secătuite de mai bine de un veac vălureau acum cu bulboace, copacii, care ciuntiţi de crengi, care smulşi din rădăcină, acoperişuri dislocate. Şi frig, un frig nemaipomenit prin aceste meleaguri. Mai toţi locuitorii, zgribuliţi. Cu deosebire arabii, complet neadaptaţi la temperaturi scăzute, se resimţeau din pricina acestei ierni septentrionale; cei mai mulţi dintre ei îşi prefăcuseră mîndra lor kefie într-o broboadă din care doar ochii le mijeau. Nu numai oamenii sufereau din cauza asprimii vremii. Şerpi înotau prin rîurile şi torentele ivite peste noapte, iar căprioarele din nordul Israelului fugeau înnebunite spre sud. Începuse să ningă. Ningea cu spor.

Israelul, ca orice ţară caldă, nu este pregătit a lua rapid măsuri împotriva unor intemperii greu de prevăzut. Apăruseră felurite disfuncţii: în unele zone telefoanele şi curentul electric au intrat în pană, anumite drumuri se blocaseră, autobuzele aproape că nu mai circulau şi mare parte din populaţie nu mai putea să ajungă la servici.

Într-una din aceste zile cînd şi eu mă aflam forţamente la domiciliu, aud răzbătînd de afară o zarvă voioasă. Trag perdelele de la fereastră şi ce-mi este dat să văd? Troiene, copacii acoperiţi cu promoroacă, şi lîngă blocul meu un om de zăpadă. Copiii ţopăiau în jurul lui făcînd o hărmălaie nemaipomenită. Nimic de mirare! Un om de zăpadă la Ierusalim este un eveniment epocal!

"Parcă n-aş fi în Israel!" îmi spun eu în gînd. "Parcă m-aş afla la Sinaia!"

Sinaia este o localitate climaterică din România care a luat avînt abia în secolul douăzeci. Aici, înainte de înscăunarea comunismului, protipendada românească şi-a construit vile luxoase şi, mai tîrziu, vîrfurile oligarhiei comuniste au făcut acelaşi lucru. Localnicii trag şi azi un folos închiriind camere vizitatorilor care, mai ales iarna, vin buluc la

Sinaia. Sînt relativ puţini cei care stabilesc o legătură între numele acestei localităţi şi deşertul Sinai. De fapt, denumirea localităţii Sinaia se trage de la mînăstirea cu acelaşi nume întemeiată în acest loc de un prinţ valah, după ce s-a întors dintr-un pelerinaj făcut în secolul şaptesprezece la faimoasa mînăstire Sfînta Caterina din pustiul Sinai. Dar cîţi dintre vizitatorii contemporani ai Sinaiei şi-ar bate capul scormonind obîrşia numelui localităţii? Pentru majoritatea lor, Sinaia este Sinaia: o localitate unde ai la îndemînă munţii pentru ascensiuni sau excursii comode, după plac şi anotimp.

Şi eu mă duceam iarna la Sinaia, deşi, cum v-am spus, în România nu mă dădeam în vînt după zăpadă şi peisajul de munte. Mă duceam cu băiatul meu în vacanţa de iarnă ca să-i ofer o schimbare de aer şi ca să-l distrez. Aveam acces prin profesia bărbatului meu la vilele cu circuit închis rezervate artiştilor, aşa numita Casă de Creaţie din Sinaia.

Pentru cine n-a trăit sub regimurile comuniste din estul Europei, numele acesta pompos de "Casă de Creaţie" poate stîrni nedumeriri. Departe de a fi sedii ale creaţiei, aceste case erau de fapt vile de odihnă situate în localităţi pitoreşti, unul din privilegiile acordate artiştilor de către stăpînire. Ca toţi dictatorii, răposatul Ceauşescu, aşa smintit cum era el, a înţeles că în glasul artei există o putere ascunsă şi că artiştii trebuiesc giugiuliţi, desigur proporţional cu zelul lor. Artiştii care-i cîntau osanale sau îl pictau într-o aureolă zeiască, ăştia rareori călcau pe la Casele de Creaţie; ei îşi construiseră reşedinţe. Ceilalţi, plevuşca, artiştii care măcar se abţineau a mîrîi făţiş împotriva regimului, sau cei care încă nu dobîndiseră notorietate în arta flateriei, veneau sau îşi trimiteau familia la Casele de Creaţie. Trebuie să recunosc în mod obiectiv că aceste case puse la dispoziţia artiştilor ofereau multe avantaje: vile confortabile, de bună seamă vile expropriate sub regimul comunist de la vechii lor proprietari, căldură la discreţie şi, la Sinaia, un restaurant bun în imediată apropiere. În plus, un lucru pe care-l apreciam cu deosebire: copiii artiştilor se jucau laolaltă prin împrejurimi, fără a fi nevoie să fie supravegheaţi.

Existau totuşi şi lucruri care-mi displăceau. Unora dintre artişti, banul şi statutul favorizat li se urcase la cap. Îşi dădeau ifose, deveniseră ţîfnoşi şi la prînzurile luate în comun la restaurant tulburau atmosfera prin pretenţiile lor nesăbuite. Bieţii chelneri, suciţi şi învîrtiţi de către aceşti clienţi năzuroşi, trebuiau pînă la urmă să le aducă un fel special, o trufanda privită cu jind de către ceilalţi comeseni, mai ales de copii. Dar asta, treacă-meargă. Altceva mă supăra cu adevărat. Această categorie de artişti îşi făcuse obiceiul de a organiza seară de seară, la cîte o masă din restaurant, mici petreceri. Vorbeau tare şi, fără să vrei, auzeai cuvînt cu cuvînt. Discutau în contradictoriu cu mare înfierbîntare şi, de regulă, disputa degenera într-o ceartă violentă. Se certau pe bani, comparîndu-şi încasările, şi pe femei, pentru că aceşti artişti divorţau, se recăsătoreau, iar divorţau şi aveau ibovnice cu duiumul. Ţin minte că o petrecere de acest fel s-a încheiat la spital. Unul dintre artişti, într-un acces de gelozie, i-a spart falca iubitei lui. Inimă pătimaşă de artist, suflet de huligan sau de mitocan. După acest incident, m-am hotărît să renunţ la avantajele Casei de Creaţie din Sinaia. "Ce adică", mi-am spus, "nu pot eu găsi în această localitate o cameră liniştită cu chirie?" În gara Sinaia erai totdeauna asaltat de localnici care propuneau camere sezoniştilor.

În iarna anului următor, cobor din tren cu băiatul meu la Sinaia şi dau ca de obicei în gară de o mulţime de localnici care te îmbie să locuieşti la ei. Îi privesc, examinîndu-i cu atenţie. Nu ca să mă laud, dar eu am talente de fizionomist. Este de ajuns să mă uit bine la chipul cuiva, că imediat îi şi fac în cap o fişă biografică: de unde se trage, ce profesie şi caracter are, chiar şi în ce fel de casă locuieşte. Selecţionez printre ofertanţi un individ ca de vreo patruzeci de ani, un ins curăţel şi serios.

"Cătălin Buia", se recomandă el şi-mi pupă mîna, după obiceiul românesc, obicei deprins de la francezi, dar cam lăsat în părăsire de aceştia de la primul război mondial încoace.

"Trebuie să fie un meseriaş mai ridicat, sau un funcţionar. Funcţionar mai degrabă. Totdeauna românul s-a vrut funcţionar, şi sub regimul comunist mai abitir. Funcţionar la poştă", hotărăsc eu cu intuiţia mea fără de greş. "Dar practică şi un meşteşug", conchid eu uitîndu-mă la mîinile lui muncite.

"Am o casă ca un pahar", îmi spune domnul Cătălin. "Recent am refăcut-o, am dărîmat zidurile şi am reîmpărţit-o. Dumneavoastră şi băiatului vă pun la dispoziţie salonul".

Ajungem acasă la domnul Cătălin. Într-adevăr, o casă ca un pahar. Dar ce casă, Dumnezeule! Imaginaţi-vă spaţiul unei camere de toaletă într-un muzeu modest din occident, divizat şi răs-divizat ca pe hîrtie cu pătrăţele în trei odăi, bucătărie şi dependinţe. Domnul Cătălin ne conduce cu amabilitate în camera care ne este destinată, salonul. Pe loc, am început să-mi blestem talentele de fizionomist. Aşa-zisul salon era un coridor îngust; într-o latură, un pat dublu, de-a curmezişul lui un pat improvizat de copil şi o masă aproape lipită de o vitrină pe rafturile căreia tronau tot felul de bibelouri aşezate pe milieuri din dantelă făcută cu igliţa.

"Pe ce şi unde îmi desfac bagajele?" întreb eu încercînd să-mi domin iritarea lăuntrică.

"Pe masă", răspunde calm domnul Cătălin.

"Şi atunci pe ce mîncăm?"

"Este loc, este!" replică proprietarul. "Oricum, îmi închipui că veţi mînca la restaurant. Nu vreau fărîmituri, gîndaci şi, Doamne fereşte, şoareci. După cum vedeţi, casa mea este curată ca un pahar".

"Bine, bine", îngăim eu, "dar micul dejun, totuşi..."

Domnul Cătălin nu mă aude sau se face că nu mă aude. Schiţează o mişcare circulară cu mîna şi, foarte sigur că locuinţa sa este demnă de toată admiraţia, mă întreabă: "Vă place, nu-i aşa?" Aş fi luat-o la goană pe loc, dar unde dracu' s-o pornesc la vreme de seară şi cu atîta bagaj? Adusesem cu mine şi o sanie de un tip special. cu spătar şi cîrmă, o sanie căreia domnul

Cătălin îi găsise un loc agăţînd-o de un piron fixat în zidul de la intrare.

"Cît de relativă este ideea de frumos!" am reflectat eu atunci în sinea mea. "Poate că şi casa mea poate părea unui privitor din afară tot atît de pocită precum mi se arată mie locuinţa domnului Cătălin". Dar am alungat acest gînd şi, ca şi cum ar exista pe lume obiectivitate, am decis că, în mod obiectiv, casa mea este frumoasă.

Proprietarul meu părea a fi cu deosebire ataşat de bibelourile lui. Le apucă gingaş cu mîna şi mi le arată unul cîte unul: un purceluş, o oiţă, un dorobanţ, o balerină, un căţel, un cioban cîntînd din fluier şi, piesa tare a colecţiei, capul lui Lenin în miniatură. Ţin minte cu de-amănuntul bibelourile domnului Cătălin, pentru că mi-au dat mare bătaie de cap. De la început, aceste bibelouri i-au stîrnit băiatului meu un viu interes. L-am prins de cîteva ori strecurîndu-se pe sub masă şi, lipit cu pieptul de vitrină, alegîndu-şi cîte o piesă. Degeaba i-am interzis să se atingă de comorile proprietarului. În fiecare dimineaţă eram nevoită să fac o percheziţie pentru a recupera bibelourile pe care le aşezam apoi pe rafturile vitrinei. Dar pasămite că, în lipsa noastră, domnul Cătălin îşi inspecta colecţia şi constata unele nereguli. "Porcul stă lîngă balerină, nu lîngă dorobanţ", îmi spunea el mustrător. Sau: "Oiţa se învecinează cu Lenin, nu cu ciobanul".

Mai aveam opt zile pînă la întoarcerea la Bucureşti. Ca să fiu în stare a le răbda, am decis să-mi petrec acest răstimp, pe cît se putea, departe de bibelourile domnului Cătălin. Plecam cu noaptea în cap, luînd bineînţeles şi sania cu noi. Ne suiam în teleferic, de fapt un lift încăpător, care ne lăsa la Cota 1400. Eu mă adăposteam în localul de la Cotă şi beam cafele după cafele, în timp ce băiatul meu rămînea afară, unde era presupus că se dă cu sania pe coastele din jur.

În local - cald, cum îmi place mie, dar zăpuşeală şi un miros difuz de băuturi alcoolice. Remarc printre consumatori, la stînga mea, un individ trupeş îmbrăcat domneşte. Soarbe coniac şi, pe masa lui, un pachet de Kent.

Trebuie să ştiţi că în România comunistă Kentul însemna mare lucru. Era moneda forte a locului. La doctor musai să te duci cu pachete de Kent, altfel nu prea te băga în seamă şi oriunde, în orice sector administrativ, uşile ţi se deschideau şi daravelile se rezolvau tot cu ajutorul Kentului.

Îl examinez din nou pe vecinul de la masa alăturată şi îmi spun: "Da, fumează Kent, dar nu aduce a doctor. Prea este pădureţ: cheamă chelnerul bătînd cu latul palmei în masă ca la crîşmă. Pare totuşi a fi un personaj influent. Se comportă autoritar, şi personalul localului îl tratează cu deferenţă. Dar nu merg cu presupunerile prea departe. Experienţa mea recentă cu domnul Cătălin îmi clătinase încrederea în facultăţile mele intuitive.

Ca să-mi treacă timpul, scot o revistă din geantă şi încep să citesc. Cam la un ceas, două, sînt nevoită să mă întrerup. Consumatorul de lîngă mine chiuia cu glas încleiat o strigătură de prin satele Bihorului. Constat că individul se lăsase de coniac şi o ţinea acum zdravăn pe ţuică. Face un semn poruncitor unui chelner. Ca să ceară să i se aducă la masă ceva? Nu! Individul transmite prin chelner un mesaj, o invitaţie probabil, unei fete care sorbea solitar un ceai la altă masă. Fata, în mod sigur nu o localnică, refuză încruntîndu-se. Dar individul nu se dă bătut: se aşează la masa fetei şi îi oferă o ţigară. Cu o mişcare bruscă, fata se scoală în picioare şi, cred că din greşeală, împinge cu marginea mesei musafirul nepoftit. Acesta, profund contrariat - se vede că nu se aşteptase a fi respins - împroaşcă fata cu înjurături care mai de care mai deocheate. În acest domeniu, individul poseda un repertoriu vast, şi întreg restaurantul vuia de înjurături. Personalul localului nu intervine ca să-l pună la punct, şi culmea! Fetei i se cere să părăsească localul.

"Ei", mi-am spus eu, "nu toate schimbările duc la bine. Am dat cu piciorul Casei de Creaţie şi uite ce-am găsit în loc: întîi domnul Cătălin şi acum individul ăsta scîrnav!"

Mă uit iar la individ, care între timp se îmbătase de-a binelea, şi simt un val de furie crescînd în pieptul meu. Eu am accese de acest fel, cînd simt impulsul irezistibil de a înscăuna dreptatea pe pămînt. Mă duc glonţ la responsabilul localului: "Nu fata trebuia poftită să plece, ci acest individ", spun eu arătînd cu degetul spre beţivan. "Trebuie scos afară din restaurant în brînci! Luaţi seama cum şi ce vorbeşte. Ob-sce-ni-tăţi!"

Cred că responsabilul n-a priceput bine ultimul meu cuvînt, dar a înţeles foarte bine ce-i ceream. "De", a replicat el scărpinîndu-se în cap. "Dumnealui este tovarăşul Gălbează, secretarul de partid al Sinaiei".

Cum de nu-mi dădusem seama? Fără să fie cineva fizionomist, şi tot ar fi ghicit că personajul neruşinat care se îmbătase era un membru, desigur mărunt, al nomenclaturii. Pe plan social, schimbarea de regim în România a însemnat o trecere a puterii din mîna claselor avute şi relativ cultivate nu în mîna clasei muncitoare, care la români se afla într-un stadiu incipient, ci în mîna foştilor ţărani. Nu, nu adevăraţii ţărani! Ei au fost totdeauna o clasă demnă de respect şi din rîndurile ţărănimii româneşti s-au ridicat oameni destoinici. Mă refer la o categorie de oameni care s-au născut la ţară, au părăsit satul, s-au uns la oraş doar cu un pospai de cultură, s-au lepădat cu scîrbă de bunele obiceiuri de acasă, au pierdut frica de Dumnezeu şi au fost cuprinşi de o lăcomie fără margini. Voiau să apuce totul, cît mai repede şi pe orice căi. Exponentul acestei pături a fost cuplul de conducători, Nicu şi Lenuţa Ceauşescu, individualizaţi doar printr-o malignitate ieşită din comun. Desigur, totdeauna, şi mai ales în zilele noastre, s-au produs şi se produc mişcări de populaţie, de la sat la oraş, dintr-o ţară în alta. De regulă, însă, noii veniţi devin apţi a ocupa funcţii publice de răspundere abia după ce au asimilat cultura locului pe parcursul a cel puţin uneia sau a două generaţii. În România comunistă, accesul la ierarhia politică a acestei pături sociale s-a produs instantaneu. Rezultatul este bine cunoscut. Românii suferă şi astăzi de pe urma barbariei şi ruinei aduse de aceşti guvernanţi făcuţi peste noapte în procesul aculturaţiei.

Comportarea tovarăşului Gălbează reprezenta fără îndoială o abatere de la linia de conduită a conducătorilor comunişti de la centru. La Bucureşti şi în oraşele mari, membrii de partid cu funcţii mimau sobrietatea şi în nici un caz nu s-ar fi expus îmbătîndu-se şi chiuind ca la ţară în public. Dar aici, la Sinaia, tovarăşul Gălbează se afla în fieful lui şi putea, un răstimp, să-şi dea arama pe faţă şi să-şi facă de cap.

Am ieşit din restaurant pentru o clipă ca să-l caut pe fiu-meu. Nu se dădea cu sania cum crezusem eu. Stătea pe o buturugă îngheţată cu capul în mîini. Hotărît lucru, mă pripisem părăsind Casa de Creaţie. Acolo, băiatul meu avea societate şi nu existau bibelouri.

"Mi-e foame!" a strigat băiatul meu.

Să mănînc la restaurantul de la cotă, nas în nas cu tovarăşul Gălbează, n-aş fi putut. Mi s-ar fi oprit dumicatul în gît. Am hotărît deci să coborîm cu telefericul şi să luăm prînzul jos în Sinaia.

Restaurantul în care am intrat era plin ochi. Ne îndreptam spre uşa de ieşire, cînd o cucoană care stătea la o masă împreună cu băiatul ei se oferă să ne facă loc. Se recomandă: Ileasa, sau Ilona, şi nu mai ştiu cum. De la început m-a izbit înfăţişarea ei. Ca formă a trupului şi carnaţie, semăna cu un calup de parizer tăiat în secţiune transversală. Madam Parizer - cu numele ăsta a rămas în memoria mea - face semn spre băiatul ei: "Abia a împlinit cinci ani". "Deci cu un an mai mic decît băiatul meu", îmi spun eu în gînd. "Dar nu un ţîr ca al meu, ci un bursuc de copil, cu nasul şi obrajii muiaţi parcă în papricaş". Tovarăşa mea de masă se poartă foarte amabil cu mine, îmi face complimente şi se manifestă cu mare expansivitate. Îmi dă de înţeles că este o persoană cu mijloace. Vrea să-mi spună cu ce se îndeletniceşte bărbatul ei, dar eu schimb vorba; nu sînt curioasă să aflu. Despre sine, proaspăta mea cunoştinţă îmi spune că a făcut alpinism şi a cutreierat toţi Munţii Carpaţi. Abia acum observ că parizerul purta pantaloni şi un trening.

- Nu vreţi să facem o excursie în munţi? Mititeilor le-ar prii.

"Ştiţi", îi spun, "eu sînt o asportivă".

- N-are a face! Dacă mergeţi cu mine, aveţi şi o călăuză şi un sprijin.

Eu refuz, dar interlocutoarea mea insistă: "Putem alege un traseu uşor". Şi dă-i şi turuie! Îmi prezenta acum arătînd cu degetul pe masă, ca pe o hartă, itinerariul unor excursii lipsite de dificultăţi. Eu rezist la aceste propuneri. Dau să plec, dar noua mea cunoştinţă, ca şi cum n-ar fi putut să se despartă de mine definitiv, îmi cere să ne întîlnim la şase după-amiază în parcul Sinaiei. Eu accept. Orice era preferabil şederii în salonul domnului Cătălin.

Ne întoarcem la gazda noastră şi, cît trage băiatul meu un puişor de somn, eu cad pe gînduri. De ce s-o fi simţit madam Parizer atît de atrasă de persoana mea? Cine ştie? Poate din pricina inelului pe care-l port.

Să vă spun pe scurt ce fel de inel purtam şi în ce împrejurări l-am primit de la mama mea.

Era un inel cu un briliant mare, dar nu de preţ. Piatra, amestecată cu firicele de cărbune, strălucea însă foc şi pară. Despre acest inel, mama credea că emite unde. Ce fel de unde, n-am izbutit să desluşesc. Fapt este că mama, cu inelul în deget dormea, se spăla pe cap şi frămînta coca pentru prăjituri. A continuat să-l poarte şi după ce au venit comuniştii la putere - este drept, întorcînd adeseori piatra inelului spre podul palmei.

Cu instaurarea regimului comunist, situaţia familiei mele s-a schimbat radical. Tata a intrat la închisoare, nu pentru că ar fi fost cumva un politician din opoziţie sau un conspirator împotriva ordinii comuniste. Dar pe vremurile acelea, era de ajuns ca cineva să te denunţe că asculţi Vocea Americii sau să ţi se jinduiască averea, că imediat ţi se înscena un proces şi primeai automat o condamnare. Locuisem la larg şi în confort în casele noastre şi acum trăiam ca vai de lume în nişte chiţimii de odăi cu sobe care mai mult fumegau decît încălzeau. Situaţia grea a familiei am îndurat-o relativ uşor pentru că-mi părea a fi un accident provizoriu. Posedam pe atunci capitalul tinereţii: putinţa de a spera în întorsături fericite. Mai greu mi-a venit să suport noua atitudine a mamei faţă de mine. Împrejurările potrivnice dezvăluiseră în mama mea o natură aprigă de conducător. Mă urmărea îndeaproape, şi la orice iniţiativă pe care o luam, mama obişnuia să spună, de la caz la caz: "este nerezonabil" sau "este rezonabil". Desigur, mama îmi voia binele, dar pe mine, privegherea ei, autoritară şi anxioasă, mă exaspera.

Prin mutarea surorii mamei, tanti Milly, la noi, relaţiile mele cu mama s-au destins. Două surori, dar atît de diferite! Pe cît era mama de sumbră şi pătrunsă de simţul datoriei, pe atît era mătuşa mea de senină şi desprinsă de imediat.

Tanti Milly locuise într-o vilă la Şosea, dar fusese scoasă în pripă din casă. Vîrfurile Partidului aleseseră acest cartier ca loc de rezidenţă. Mătuşa mea n-a avut timp nici să-şi ridice pianul. A venit ea a doua zi să şi-l ia, dar pianul se făcuse nevăzut. De pierderea vilei, n-am auzit-o pe tanti Milly plîngîndu-se. Pianului însă îi simţea cumplit lipsa. Mătuşa mea a făcut la tinereţe muzică de cameră: cîntase la pian într-un quartet.

Mai în fiecare dimineaţă, tanti Milly o pornea în oraş: ca să asculte pe la vechi cunoştinţe discuri cu imprimări muzicale sau ca să se strecoare la cîte un concert în pauză. Şi pe Paul, băiatul ei, n-aş putea spune că nu l-ar fi iubit, îl lăsa tot în seama mamei. Pentru mătuşa mea, muzica era ca şi plămînul ei.

Într-o seară, tanti Milly s-a întors acasă foarte însufleţită.

"Ştii", i-a spus ea mamei, "am găsit un pian de ocazie. Foarte ieftin. Îmi vînd cerceii şi-l cumpăr".

Mama a început domol: "Dragă Milly, este nerezonabil să cumperi un pian".

"De ce?" s-a mirat mătuşa mea. "Este o pianină. Nu ocupă mult loc".

A urmat o ceartă de familie. Una din acele certuri cu dimensiuni istorice, care, pornind de la un incident prezent, răscolesc toate nemulţumirile acumulate de-a lungul timpului. Mai mult gura mamei se făcea auzită. De fapt, ce-i reproşa ea mătuşii mele era iresponsabilitatea şi o abstragere în artă de neîngăduit.

La trei zile după această ceartă, tanti Milly a murit.

Mama s-a schimbat mult după moartea surorii ei. S-a posmăgit la faţă şi a încetat să mai dea directive. Umbla prin casă fără rost murmurînd: "Dacă... dacă n-aş fi oprit-o..." Şi, lucru ciudat, se uita adeseori la piatra de la inelul ei.

"Mamă", am încercat eu s-o consolez reluînd ticul ei verbal, "în situaţia critică a familiei noastre, era rezonabil s-o opreşti pe tanti Milly să cumpere pianul".

Dar mama mi-a tăiat vorba: "Nu! Nu raţiunea m-a condus", a spus ea. "Patima ia adeseori chipul raţiunii şi devine avocatul pornirilor noastre păcătoase". Apoi, aparent fără nici o legătură, m-a întrebat dacă nu băgasem de seamă că piatra de la inelul ei începuse să se întunece.

Peste cîteva luni, într-o dimineaţă, mama m-a chemat în bucătărie şi mi-a spus: "Află că piatra de la inelul meu emite unde doar dacă ai cugetul curat". A şters inelul cu şorţul, mi l-a pus mie în deget şi a exclamat: "Uite cum a prins imediat viaţă pe mîna ta! Să-l porţi întotdeauna şi zi şi noapte".

Şi, într-adevăr, ani de-a rîndul, n-am scos din deget inelul mamei.

"Da", revin eu la primul meu gînd, "madam Parizer s-a lipit de mine pentru că a fost atrasă de inelul pe care-l port".

Băiatul meu se trezeşte şi amîndoi plecăm la întîlnirea fixată.

De cum m-a văzut, madam Parizer a început iar să vorbească de excursii: "Eu ştiu ce vi se potriveşte dumneavoastră. Nu propriu zis o excursie. Mai mult o plimbare. Cunosc eu un traseu foarte uşor. Luăm mai întîi un autobuz. Apoi urcăm o coastă lină. Ne suim într-un teleferic. Iar urcăm o coastă şi ajungem la o cabană simpatică, intimă". Băiatul meu a bătut din palme, semn că planul unei excursii îi surîdea, şi eu m-am lăsat convinsă.

A doua zi de dimineaţă pornim în excursie. Eu, neechipată pentru munte, purtam o fustă strîmtă şi în picioare nişte cizme foarte elegante, din şevro. După un umăr geanta, după celălalt cureaua termosului, şi în mîini două sacoşe. Madam Parizer spusese că este vorba de o plimbare. Constat însă că ea venise în bocanci şi cu rucsacul în spinare.

În autobuz, îmi povesteşte că soţul ei se află la conducerea cooperativei cizmarilor şi cîştigă foarte bine. "Aha!" îmi spun eu, "tot răscroind pielea pentru pantofi, soţul acestei doamne şi-a croit un venit frumuşel. Uite cu cine m-am asociat! Cu nevasta unui borfaş!" Dar tot eu încerc să mă liniştesc. Ştiam că o categorie de cetăţeni dubioşi erau de părere că sub comunişti nu-i păcat să furi de la întreprinderile statului. În relaţia de la om la om, aceşti indivizi se comportau însă corect. Oricum, în mod instinctiv, întorc piatra inelului spre podul palmei.

Urcăm prima coastă, care nu era lină, şi ajungem la teleferic. Nu semăna defel cu telefericul de la Cota 1400. Era o băncuţă de două persoane, un fel de scaun zburător care te purta peste piscuri şi genuni. Îi fac semn doamnei Parizer să urce ea prima împreună cu băiatul ei. Ne vine şi nouă rîndul. Nu mă trăgea inima să mă sui, dar m-am suit. În teleferic, un frig cumplit. Cînd am ajuns de partea cealaltă, fiu-meu, îngheţat bocnă. Madam Parizer a scos imediat din geantă un clondiraş cu vinars, i-a dat băiatului meu să soarbă o înghiţitură şi l-a fricţionat.

Începem să suim cea de-a doua coastă. Nu era coastă, ci munte în lege: urcuş greu, zăpadă şi, din loc în loc, gheaţă. "Halal plimbare!" spun eu în gînd, uitîndu-mă chiondorîş la madam Parizer. Dar mă abţin a-mi exprima nemulţumirea. Mai întîi, fiindcă nu-i bine să te cerţi la drum, şi în al doilea rînd pentru că tovarăşa mea de excursie se purta foarte prevenitor cu mine. Urcam cu mare greutate. Nu numai din lipsă de exerciţiu în ascensiuni. Dar prin cizmele de şevro zăpada intrase ca prin sită. Madam Parizer a cotrobăit în geanta ei atotcuprinzătoare. Au ieşit la iveală două pungi de nailon şi sfoară. La sugestia ei, mi-am îmbrăcat cizmele în pungi şi am petrecut pe după tălpi sforicelele pe care tovarăşa mea de excursie le-a strîns bine în noduri.

În sfîrşit, ajungem la cabană. O fi fost poate simpatică, dar era mult prea intimă. Din cauza aglomeraţiei, a trebuit să luăm masa ţinînd copiii în poală. Văzînd că m-am posomorît, sau poate din alte pricini, madam Parizer îmi propune să ne ducem la altă cabană, aflată, după spusele ei, nu departe.

"Şi acolo crezi că nu-i înghesuială?" o întreb eu pe tovarăşa mea de drum.

- Nuu! Nu multă lume o ştie. Doar obişnuiţii muntelui.

"Cred c-ar fi mai bine să facem cale întoarsă", sugerez eu.

- Ar fi păcat. Uitaţi-vă la mititei cum se zbenguie! Măcar de dragul lor să mai zăbovim.

Plecăm spre cea de-a doua cabană. Cotim la dreapta, la stînga, iar la dreapta, urcăm o coastă, ne întoarcem, urcăm din nou. Trecuseră aproape trei ceasuri de cînd ne tot învîrteam şi cabana nu se vedea. Intru la bănuială că madam Parizer a greşit drumul. Nu-i fac reproşuri. Mă întorc doar cu faţa spre ea şi îi spun pe un ton foarte hotărît: "Uitaţi-vă! Ninge îndesat şi a început să se însereze. Trebuie să ne întoarcem degrabă".

Madam Parizer n-a protestat. Coboram acuma şi, la fel ca la urcuş, tovarăşa mea de drum se purta cu mine foarte amabil. Mi-a luat mai întîi una din sacoşe ca să-mi fie mai uşor. După un răstimp, a venit să ia şi termosul, care se bălăngănea încurcîndu-mă la mers. Apoi, dintr-o dată, s-a repezit la mine, mi-a smuls geanta de pe umăr şi a luat-o la sănătoasa ţinîndu-şi copilul de mînă.

"Fugi după ea!" i-am strigat eu lui fiu-meu. "Zvîrle-i zăpadă în ochi, pune-i piedică, ţine-o pe loc pînă vă ajung eu!" Din pricina fustei mele strîmte, nu puteam alerga în goana mare. "Hoaţa", arăt eu spre madam Parizer, "mi-a furat geanta!"

Numai că băiatul meu nu voia să fugă.

"Fugi după ea!" i-am strigat eu din nou. "Nemernica asta ne lasă fără un ban!"

"Mamă", mi-a spus el privindu-mă cu ochi nevinovaţi de copil, "cum poţi s-o bănuieşti? Vrea să te scutească de cărătură".

Am deschis gura ca să-i spun "nătărăule", dar am amuţit.

Am amuţit pentru că atunci mi s-a arătat ceva nemaivăzut: ca o fîşie de zăpadă suspendată între cer şi pămînt. O zăpadă neprihănită care răspîndea raze.

Stăteam pe loc privind pierdută la acea zăpadă, cînd simt că cineva mă zgîlţîie de umăr. De necrezut! Madam Parizer se întorsese. Mi-a întins geanta, şi-a făcut semnul crucii şi, clănţănind din dinţi, a arătat cu mîna în jos: "Urme de lupi! Acuşica ne mănîncă de vii hoalele!"

Am rugat-o cu voce scăzută să nu bage spaima în copii şi, deşi eu nu făceam vreo deosebire între laba de cîine şi cea de lup, am asigurat mica noastră ceată că ceea ce se zărea în zăpadă erau, fără îndoială, urme lăsate de cîini.

"După ce că eşti o hoaţă", i-am spus eu doamnei Parizer în gînd, "eşti pe deasupra şi o căcăcioasă!"

Se înnoptase de-a binelea şi copiii scînceau de frig sau de frică. În aceste împrejurări grele, eu, asportiva, am preluat comanda expediţiei. Nu cunoşteam drumul de întoarcere, dar mi-am făcut socoteala că dacă o ţinem tot la vale, trebuie să nimerim la vreo aşezare omenească. Vreţi să ştiţi cum am coborît eu? Fusta mi-a plesnit la cusături, umblam acum cu paşi mari, şi porţiunile de teren îngheţate le-am străbătut lăsîndu-mă pe şezut la vale.

Am ajuns, nu prin împrejurimile Sinaiei, ci la dracu' în praznic, la o margine de sat. Acolo ne-am adăpostit la un ţăran care ne-a aşezat pe toţi grămadă într-o odaie.

Copiii au adormit imediat. Şi madam Parizer părea să doarmă. Eu însă n-am închis ochii toată noaptea. Mi-am pus banii în sîn, geanta sub cap şi tot nu mi-am găsit liniştea. "Dacă individa asta nu doarme şi se preface numai? Şi dacă, peste noapte, îmi dibuie banii, ba îmi smulge şi inelul din deget?" Am hotărît deci să stau de veghe.

Spre miezul nopţii, am auzit un flăcău chiuind. Nu chiuia morfolind vorbele ca tovarăşul Gălbează. Flăcăul chiuia limpede şi răspicat. Îl aud parcă şi acum: "Sînt sărac şi n-am nemicu, numa' pielea pe buricu!". U-urile finale vîjîiau prin văzduh, sfidînd sărăcia cu o voioşie atotbiruitoare.

"De'", mi-am spus eu, "poate că uneori este mai bine să n-ai nimic; nimeni nu te ademeneşte ca să te jefuiască".

Dimineaţa m-am despărţit de madam Parizer sec şi, slavă Domnului, n-am mai avut de-a face cu ea niciodată. După această excursie de pomină, m-am întors degrabă şi cu mare plăcere la mine acasă.

În atmosfera din ce în ce mai apăsătoare a regimului comunist din România, casa devenise o oază şi o fortăreaţă. La servici trebuia să fii foarte circumspect, nu care cumva să-ţi scape vreo vorbă împotriva regimului, că o păţeai. La plăcerea de a cina în oraş am renunţat, pentru că şi acolo dădeai printre chelneri şi consumatori de agenţi ai securităţii. Doar acasă la tine, în cercul

CENTRUL PENTRU CERERI DE DESPĂGUBIRI DIN GERMANIA LTD.

CONSULTAŢIE ŞI ÎNSCRIERE GRATUITE

CĂTRE PRIGONIŢII DE NAZIŞTI CARE NU AU PRIMIT ÎNCĂ DESPĂGUBIRI SAU AU PRIMIT O SUMĂ UNICĂ, MICĂ

SÎNT ÎNDREPTĂŢIŢI LA O RENTĂ LUNARĂ DE 500 MĂRCI:

* Dacă au fost în lagăre de concentrare peste 6 luni.
* Dacă au fost în ghettouri, au trăit în ascunzători şi în lagăre de muncă peste 18 luni.

Cei care primesc plata de la Ministerul Finanţelor, în conformitate cu legea invalizilor, prigoniţi de nazişti, nu sînt îndreptăţiţi.

Se pot înscrie condiţionat cei de "cultură germană" care au imigrat din zonele Cernăuţi-Bucovina şi Transilvania.

TEL AVIV, ALLENBY 14; ET.4 telefon: 5101154 - 5101158

familiei şi al cîtorva invitaţi de încredere, puteai să răsufli în voie şi să spui ce gîndeşti cu adevărat. Cetăţeanul român ajungea greu sau deloc să călătorească în străinătate. Norocoşii care obţinuseră un paşaport - de regulă tardiv şi lăsînd ca ostateci membrii familiei - povesteau la întoarcere minunăţiile pe care le văzuseră în vest. Nouă, însă, celor cărora nu ni se îngăduise să voiajăm, totul ne suna ca o saga. Casa ţinea deci loc şi de călătorii şi de peisaj. În aceste împrejurări de viaţă am simţit eu imboldul de a-mi decora interiorul casei.

La Bucureşti am dus-o greu în anii mei tineri. La maturitate n-am trăit în huzur, dar nici la strîmtoare pentru standardul unei ţări comuniste. Duceam o viaţă lipsită de ostentaţie, aşa că puteam, din cînd în cînd, să-mi permit capriciul de a cumpăra cîte un obiect de artă. Cumpăram doar obiecte la preţuri modeste pentru că îmi stăteau la dispoziţie sume limitate. Dar eu nu umblam după obiecte de valoare ca un mod de a investi,cum fac mulţi colecţionari. Mie îmi făcea plăcere să descopăr singură cîte un obiect, să-l cumpăr, dacă-mi dădea mîna, şi să-l contemplu apoi la mine acasă. O bucurie pare-se inocentă. De la o vreme, mi se iscase gustul pentru vechea ceramică persană. Greu de găsit la Bucureşti aşa ceva: colecţionarii cu bani şi muzeele le măturaseră de mult. Eu trăgeam totuşi nădejdea că voi izbuti să-mi împlinesc dorinţa. Cu acest prilej, mi-am dat seama că ceea ce începuse ca un capriciu se transformase într-o patimă. După mult umblet şi căutări, am dibuit o farfurie persană crăpată şi un fragment de cahlă abasidă. Nu mă mai săturam pipăindu-le şi admirînd coloritul lor inimitabil.

Acum, după ce am emigrat, privesc din altă perspectivă la vechile mele pasiuni. Bucuria de a strînge obiecte de artă nu îmi mai pare inocentă. Este de fapt o bucurie a posesiunii. Am ajuns să cred că toţi colecţionarii, cei mari ca şi cei mici, se fac vinovaţi de păcatul lăcomiei. O lăcomie subtilă şi bine disimulată.

Mai demult, însă, devenisem atît de ahtiată după ceramica persană că aş fi fost în stare să-mi vînd şi cămaşa de pe mine pentru o piesă originală întreagă.

În anii aceia primesc o invitaţie de la o prietenă arheoloagă stabilită în Israel. Mă poftea la ea, oferindu-se să-mi arate tot ce prezintă interes în Ţara Făgăduinţei. Insistînd vreme de un an, şi mai ales pentru că trecusem de prima tinereţe, am obţinut paşaport. Paşaport de turist. Pe vremea aceea nici nu-mi trecea prin cap că mai tîrziu o să ajung în Israel ca emigrant.

Cînd am vizitat Israelul am călătorit ca o cucoană, lucru de excepţie printre români, care călătoresc umil, fără sau cu prea puţină monedă străină. Bărbatului meu i se vînduseră recent două tablouri în străinătate, aşa că dispuneam de o sumă în valută. A fost o călătorie extrem de instructivă. Spre sfîrşitul călătoriei, prietena mea îmi spune: "Foarte curînd" – ne aflam în octombrie 1979 – "Israelul retrocedează Egiptului porţiunea din Sinai unde se află mînăstirea Sfînta Caterina. Prinde ocazia ca s-o vizitezi. N-ai să regreţi". Am ales o excursie costisitoare cu ocolişuri şi popasuri la multe sanctuare. Ghidul, student în ultimul an la facultatea de arheologie din Ierusalim, bun cunoscător al Sinaiului, ştia cîteva limbi de circulaţie şi, după cum am constatat ulterior, vorbea şi araba.

Cînd spui deşert, te gîndeşti imediat la cămile ondulîndu-şi cocoaşa pe fundalul unor întinderi monotone de nisip.

În Sinai, o tăcere intensă. Totul golaş şi încremenit ca la facerea Lumii, cînd Dumnezeu n-apucase încă să poruncească pămîntului a da din sine verdeaţă şi a zămisli vietăţi. Dar pe porţiunea de pustiu pe care eu am străbătut-o,

n-am dat de nisip, ci de piatra munţilor. Munţi erau? Vîntul îi sculptase împrumutîndu-le cînd înfăţişarea de temple sau catedrale pe jumătate năruite, cînd chip de fiare sacre, de sfinx. Pătrunsesem într-un tărîm vrăjit: porfiruri roşii striate cu violet, stînci din bazalt negru, roci verzi, ocru, roz, roci din cuarţ şi mică, totul sclipind într-o lumină halucinantă. Ochii mei avizi a cuprinde această privelişte se roteau iute de jur împrejur ca şi cum ar fi stat pe pedunculi. "Din Sinai", ne spune ghidul, "aduceau faraonii cupru şi turcoaze... Aici, înainte de a fi convertiţi la islamism, beduinii se închinau zeităţii lunare Sin..."

Sîntem anunţaţi că în curînd vom vizita ruinele unui templu egiptean situat lîngă o veche mină de cupru. Dar autobuzul nostru derapează. O pană serioasă care cerea vreo trei ceasuri pentru a fi reparată. În timpul acestei halte forţate, excursioniştii, toţi occidentali, se aşează la umbra maşinii. Doar eu stau în picioare şi în plin soare. Mă uit la tovarăşii mei de drum şi le spun pe tăcute: "Voi puteţi călători cînd vreţi şi oriunde. Aveţi şi cu ce! Dar dacă una ca mine s-a întîmplat să ajungă din România comunistă aici, şi încă să-şi permită luxul de a plăti o excursie ca aceasta, nu o să stau ca voi sorbind sucuri şi privind în gol! Înţeleg ca pe banii mei să văd cît mai multe".

Mă uit la ceas şi-mi fac socoteala că fără a mă îndepărta prea mult de autobuz, am timp să dau o raită prin pustiu. Voiam să ating cu mîna roci care, privite de la distanţă, mi se arătaseră unele translucide, asemenea agatelor, altele strălucind de parcă cineva le-ar fi uns cu ulei. Eu, care nu am talente de alpinist, mă caţăr acum cu sprinteneală pe stînci; ţopăi de colo-colo fără efort, ca şi cum în acest loc forţa gravitaţiei ar fi contracarată de o putere venită de sus. Mă uit la cerul de un albastru împietrit, îmi clătesc obrazul în văzduhul cristalin şi simt o mare bucurie invadîndu-mă. O bucurie care izvorăşte din receptivitatea spontană a copilăriei.

Tresar. Cineva strigă în direcţia mea. Este ghidul, care, vădit îngrijorat, mă întreabă: "Unde umblaţi pe arşiţa asta?" "Mie îmi place soarele", îi spun. "V-o place, dar aici soarele este nemilos. Nici beduinii nu umblă la amiază prin pustiu!" Apoi îmi atrage atenţia că, de la soare, mi s-au umplut buzele cu o spuzeală.

Excursia se înscrie iar pe itinerariul ei. Vedem micul templu egiptean şi o vale cu inscripţii enigmatice, ne oprim în dreptul chiliilor săpate în stîncă unde primii creştini au dus o viaţă de sihastru, facem un ocol ca să vizităm mormîntul şeicului Nabi Sale, un sfînt pre-islamic venerat şi astăzi de arabii pustiului.

În sfîrşit, ne apropiem de ţinta călătoriei noastre: mînăstirea Sfînta Caterina, căreia i-a fost închinată în secolul şaptesprezece micuţa mînăstire Sinaia din Carpaţii României.

Construită de către împăratul Justinian ca o fortăreaţă menită a proteja călugării de atacurile sarazinilor, Sfînta Caterina ni se arată masivă, trainică, austeră. În incinta mînăstirii, o bazilică şi puzderie de capele. Multe am văzut şi multe ne-a explicat ghidul: bazilica ridicată exact pe locul în care îngerul Domnului i s-a arătat lui Moise în tufişul arzător, capela lui Ilie, a lui Elişa, moaştele Sfintei Caterina, fecioara trasă pe roată de romani, al cărei trup ar fi ajuns prin miracol din Alexandria aici. Dar în miezul şi în preajma mînăstirii descoperi nu numai amprenta lăsată de Biblie şi de viaţa martirilor creştini. Se crede că Mahomed însuşi ar fi vizitat la tinereţe bazilica, la un pas de aceasta se află o mică moschee, iar în zidul exterior al mînăstirii ni se semnalează mormîntul lui El-Kidr, un sfînt al beduinilor, provenit, după spusele ghidului, din Sfîntul Gheorghe din Beirut, asociat cu Alexandru cel Mare şi profetul Ilie.

La un moment dat, n-am mai urmărit explicaţiile ghidului. În fond, mi-am spus, n-are importanţă dacă toate cîte ni se arătaseră se bizuiau pe fapte aievea sau pe legende. Şi nici dacă puteau fi atribuite Vechiului Testament, Bisericii timpurii sau unor credinţe idolatre străvechi. Mi se vădea că în Sinai totdeauna a plutit un duh al dumnezeirii. Aici s-au produs necontenit miracole, au avut loc revelaţii şi credinţa a pătruns prin osmoză pînă şi în inima pietrei. Păşeam pe un pămînt sfinţit. Au pierit atunci din mintea mea, ca frunze uscate duse de vînt, gîndurile care ţin de mica noastră strategie cotidiană – ce plănuiesc să fac astăzi, ce cumpăr, ce drumuri am. Trăiam una din rarele clipe cînd spiritul răsuflă adînc şi timpul rămîne suspendat.

O mînă s-a lăsat uşurel pe umărul meu: ghidul voia să ştie dacă intenţionez să mă alătur grupului care urma să urce Muntele Sinai, Gebel Musa, cum îl numesc arabii. Sigur că voiam. Una ca mine nu pierde nici o ocazie cînd este ceva de văzut. Şi încă ce? Ocazia de a vedea locul unde, după tradiţie, Dumnezeu i-a dat lui Moise Tablele Legii!

Agenţia israeliană care a organizat excursia prevăzuse începerea ascensiunii Muntelui Sinai noaptea, la lumina făcliilor. În acest scenariu semi-turistic, urcînd muntele, am auzit un excursionist cu suflet de pelerin murmurînd pentru sine: "Muntele Sinai fumega tot că se pogorîse Dumnezeu pe el în foc; şi se ridica de pe el fum, ca fumul dintr-un cuptor, şi tot muntele se cutremura puternic". Suiam păşind pe treptele făcute, după spusa călugărilor, de către îngeri: trepte rudimentare, inegale, unele măsurînd mai bine de un metru înălţime, altele foarte joase. Nu toţi excursioniştii urcau în acelaşi ritm: cîţiva rămîneau mereu în urmă.

Se vedea stînca verde de pe piscul Muntelui Sinai, cînd ghidul a hotărît să se întoarcă la mînăstire cu cei care dădeau semne de oboseală. Printre aceştia, o doamnă, despre care aflăm abia acum că suferă de vertij. Doamna în cauză plîngea susţinînd că nu se vede în stare a coborî muntele. Eu mă ofer imediat să-i servesc drept sprijin şi paravan al golului la coborîş. Ghidul ia cu noi pe una din călăuze, pe Rahman, un beduin cu o privire atemporală şi chipul cioplit parcă în piatră. Micul nostru grup începe să coboare. Dar era cu mult mai greu decît la urcuş. Pare-se că în multe privinţe este mai uşor să urci decît să cobori. În plus, doamna cu vertijuri stătea tot timpul în spatele meu, apăsîndu-mă pe umeri cu braţele ei. Coborîm în tăcere, cînd deodată auzim un bubuit. Nu, nu vă gîndiţi la zgomotul produs de explozia unei bombe! Bubuitul aducea cu un muget puternic. Rahman răcneşte ceva în arabă, o frază în care desluşesc doar cuvîntul Musa, se prosternează la pămînt şi o ia la goană uitîndu-şi papucii.

"Ce dracu' l-a apucat?" îl întreb eu pe ghid.

"A crezut că aude vocea lui Moise, Musa, cum îl numesc arabii", îmi explică el. "În Sinai se aud uneori zgomote misterioase, probabil surpări geologice sau efecte legate de presiunea atmosferică. Nu numai beduinii îi atribuie lui Moise aceste zgomote. În trecut, şi pelerinii creştini credeau acelaşi lucru".

Ne continuăm coborîşul. Doamna care-mi stătea în spate se împiedică şi cade peste mine. Ea cade pe moale, eu însă îmi julesc genunchii şi mă zdruncin toată. Căzusem de pe una din treptele înalte ale scării. "Fir-ar să fie de trepte!" mormăi eu în gînd. "Nu îngerii le-au făcut, ci diavolul". Propun să părăsim scara: "S-o luăm pe o scurtătură, ca să ajungem mai degrabă la mînăstire". O idee nefericită! Lipsiţi de o călăuză, am rătăcit pe munte şi am ajuns la mînăstire trecute de amiază.

Ceilalţi membri ai grupului ne aşteptau la mese aşezate sub un umbrar ca să luăm cu toţii prînzul laolaltă. Tot aşteptîndu-ne, flămînziseră. Dar beduinii care trebuiau să ne servească masa se iau la harţă, ceea ce produce o nouă întîrziere. Eu, care mă deşelasem coborînd muntele, descopăr acuma că nu simt nici urmă de oboseală. Dimpotrivă chiar. Sînt plină de energie. O energie care totdeauna renaşte în mine atunci cînd o emoţie mă însufleţeşte. Propun să servesc eu masa, şi încă două excursioniste mi se alătură.

Vesela beduinilor consta din piese desperecheate, culese Dumnezeu ştie de unde. Pun mîncare în ce se nimereşte, dar mă opresc: una din farfuriile pe care mă pregăteam s-o umplu îmi atrage cu deosebire atenţia. O întorc pe dos şi pe faţă. O examinez cu băgare de seamă. Nu, nu mă puteam înşela: glazura unică, auriu-cafenie a ceramicii abaside. O veche farfurie de tradiţie persană şi încă una întreagă, cum îmi dorisem atîta să găsesc în România! M-am întrebat cum de ajunsese acea farfurie în mîna beduinilor şi prin ce miracol s-a păstrat intactă. O piesă admirabilă. Am constatat acest lucru fără entuziasm, cu detaşare chiar. Nu toţi excursioniştii apucaseră să primească felul doi, aşa că m-am grăbit să pun mîncare în farfuria abasidă. Am aşezat-o dinaintea unuia dintre comeseni urîndu-i poftă bună.

Prînzul s-a încheiat şi excursioniştii s-au risipit care încotro. Eu mai zăboveam ca să isprăvesc masa, cînd un beduin care ajutase la servitul felurilor de mîncare s-a apropiat de mine. Observase că am privit cu atenţie una din farfurii şi acum mi-o oferea spre vînzare. "O sută de dolari!" strigă el, împingînd farfuria abasidă spre mine. Eu îi fac semn că nu o vreau, dar el interpretează refuzul meu ca o obiecţie la preţ. În stilul tocmelilor orientale, beduinul coboară preţul într-un monolog sacadat. Degeaba încerc eu să-i tai vorba şi să-l îndepărtez. Beduinul se ţinea scai de mine. Cum să-l fac eu pe căpăţînosul ăsta să înţeleagă că nu vreau să cumpăr farfuria? Pentru nimic în lume n-aş fi întinat bucuria pură pe care o încercam trăgînd vreun folos de pe urma călătoriei mele în Sinai. Ca să scap de insistenţele beduinului, ies din incinta mînăstirii. Dar şi aici, beduinul mă găseşte. Între timp, preţul farfuriei coborîse vertiginos: beduinul mi-o oferea pe doi dolari.

"Piei din ochii mei, Satană!" i-am strigat eu. "Nu mă ispiti!"

Atunci mi s-a arătat iar fîşia aceea de zăpadă suspendată între cer şi pămînt, pe care o văzusem în Munţii Carpaţi. Zăpadă în văpaia pustiului? Ştiu doar că era albă şi neprihănită ca zăpada.

Credeţi că după ce am văzut în Sinai zăpada aceea s-a produs în fiinţa mea o modificare durabilă? Nu! M-am întors la vechile mele pasiuni, şi un răstimp m-am mai jucat în România de-a colecţionatul. Asta pentru că nu-i de ajuns să percepi un înţeles în străfulgerarea unei clipe. Ca să înţelegi cu adevărat, trebuie să se suprapună înţelesuri peste înţelesuri deduse din multe încercări.

La un moment dat, nimănui nu i-a mai ars în România de jocuri şi evaziuni. Regimul comunist devenise de neîndurat. Conducerea partidului combătea, printr-o anti-selecţie sistematică, meritul, cinstea, valoarea. N-aveai cum să te sustragi acestei agresiuni venite de sus: altera relaţiile dintre oameni, îţi pătrundea în casă, nimicea energiile. Românii erau exasperaţi la culme. Cine ar fi prevăzut că după exaltări, vor urma noi exasperări?

Atunci, cînd dictatura lui Ceauşescu s-a înteţit, care dintre Români apuca să obţină un paşaport turistic, nu mai călătorea ca să se consoleze de urîtul vieţii din România printr-un voiaj de agrement. Majoritatea turiştilor români, chiar şi cei bătrîni şi şubrezi, călătoreau cu planul de a cere azil politic sau măcar pentru a prospecta această posibilitate.

Şi eu am lăsat casă şi masă. Toate s-au irosit. Pînă şi inelul care emitea unde a dispărut. În anii din urmă l-am purtat arareori. Aproape tot timpul ţineam inelul într-un sertar. S-a repetat ceea ce i se întîmplase mamei: piatra a început să-şi piardă strălucirea. În vălmăşagul de hîrtii legate de formalităţile emigraţiei, inelul s-a rătăcit şi a dispărut definitiv. N-aş putea spune că-l regret. După ce ţi-ai pierdut identitatea, trecutul şi legătura vie cu limba ta maternă, ce mai contează un inel?

Mă uit pe fereastră şi îmi spun: "Ai simţit lipsa zăpezii la Ierusalim? Uite-o! O ai acum dinaintea ochilor, troiene, copaci acoperiţi cu promoroacă..."

Contemplu zăpada şi, în loc să mă bucur, simt o părere de rău. După altceva inima mea jinduieşte. Scrutez orizontul, încordîndu-mi la maximum privirea. Ce caut şi nu găsesc? Fîşia aceea albă, neprihănită, suspendată între pămînt şi cer.

Doamne, mi se va mai arăta vreodată zăpada?

aşadar, de la Sinaia la Sinai

CEI TREI FRAŢI

Nuvelă poliţistă de J. Forston

Aveţi-vă ca fraţii!
De acord.
Dar nu ca fraţii din povestirea de faţă.

Sally O'Connor avea mulţi bani şi trei fraţi, care locuiau împreună cu ea în casa care aparţinuse cîndva fostului lor cumnat. Seara, după cină, cei trei fraţi se adunau pe verandă, discutînd, de obicei, despre averea surorii lor. La început, cu douăzeci de ani în urmă, cînd cumnatul lor încetase din viaţă, crezuseră că suma lăsată moştenire surorii lor nu trecea de douăzeci şi cinci de mii de dolari. Dar pe măsură ce treceau anii, aprecierile lor ajunseseră la un sfert de milion.

- Sora noastră este foarte bogată, spuse într-o seară Abe, cel mai mare dintre fraţi, trăgînd gînditor din pipă şi lgănîndu-se alene în balansoar.

- Dar nu apreciază deloc că am renunţat la viaţa noastră personală pentru a-i ţine companie, adăugă Ben, mijlociul, gîndindu-se probabil la indemnizaţia mizeră de zece dolari pe săptămînă pe care Sally le-o dădea de cînd se mutaseră la ea, trăind fără să muncească.

- Într-adevăr, murmură înciudat Chester, cel mai mic dintre fraţi.

Cei trei semănau, în special chipurile lor, care reflectau aceeaşi tristeţe şi revoltă. Cum sora lor, care părea decisă să trăiască pînă la adînci bătrîneţi, îşi adăpostise banii depunîndu-i la o bancă, indignarea şi sentimentul de frustrare se transformaseră treptat, încît la un moment dat ajunseseră să se socotească de-a dreptul jefuiţi.

- Crede că ne face un serviciu lăsîndu-ne să locuim în această baracă, spuse Abe.

- Şi obligîndu-ne să mîncăm din mîncarea ei, întări Ben.

- Ca să nu mai vorbesc de cei zece dolari pe săptămînă pe care ni-i aruncă, la fel ca şi cum şi-ar face pomană cu nişte cerşetori, îşi spuse părerea Chester.

Se lăsă, pentru un timp, tăcere. Fiecare trăgea din pipă cu un aer sumbru, gîndindu-se la cuvintele care fuseseră rostite cu cîteva clipe mai înainte.

- Mie, să vă spun sincer, mi s-a făcut lehamite, reluă Abe.

- Şi mie, interveni Ben. Crezi că sînt dispus să-i fac pe servitorul?

- Pe mine, spuse Chester, mă trimite cu rufele murdare la spălătorie.

- Vecinii îşi bat joc de noi. Am putea pleca, dar ar fi nedrept. În definitiv, sîntem moştenitorii ei. Cînd va muri, vom împărţi averea în trei şi vom fi oameni bogaţi. Totuşi, spuse Abe, trebuie să facem ceva. Sally este bătrînă, dar sănătoasă tun. Ştiţi, în ultima vreme am reflectat foarte mult la situaţia noastră. Îmbătrînim şi nu am reuşit să profităm de viaţă...

Ben şi Chester îl priviră în tăcere.

- Dar tot gîndindu-mă, continuă Abe, mi-a venit o idee. Mi-am spus că pentru o persoană atît de tiranică şi egoistă, şaizeci şi doi de ani de viaţă sînt deajuns. Cu alte cuvinte, dragii mei, a sosit momentul să ne debarasăm de "surioara" noastră.

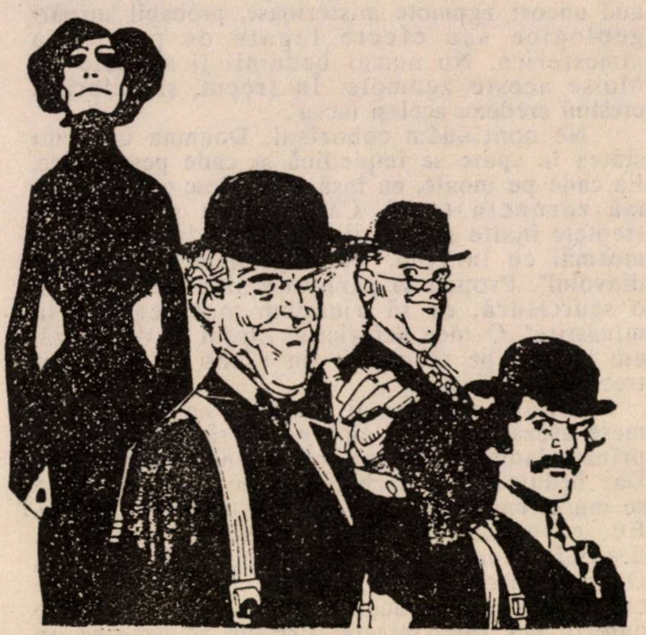

- Avînd în vedere vîrsta, îndelungata ei văduvie şi singurătatea ei, remarcă Ben, ar fi chiar un gest caritabil. Dar cum să procedăm? Nu-mi place violenţa.

- Alt mijloc nu există, replică Abe. Sally nu are nici un pic de încredere în noi. Ne supraveghează fără încetare. Nu ne lasă să ne apropiem de mîncarea ei, de teamă să nu-i punem otravă, iar cînd se află lîngă o fereastră de la etaj şi unul dintre noi se apropie, fuge de acolo. Trebuie, aşadar, să folosim violenţa.

- Ce fel de violenţă? întrebă Ben înghiţind în sec. Şi apoi, nu riscăm să fim prinşi?

- Cred că există mijlocul de a evita orice risc, preciză Abe. Să presupunem că Sally este lovită cu un ciocan în cap şi moare, Poliţia soseşte şi anchetează. Noi îi privim pe poliţişti drept în ochi şi mărturisim: "Eu sînt vinovatul". Vor fi astfel trei criminali pentru o singură victimă. Ce vor face poliţiştii?

- Ar putea totuşi să ne aresteze pe toţi trei, spuse Chester.

- Nici gînd. Justiţia preferă să lase în libertate zece criminali, decît să pună sub acuzare un singur om nevinovat.

- În sfîrşit, conchise Ben, ce propui?

- Ceva simplu şi eficace, răspunse Abe. O lovitură zdravănă în cap. Moartea este instantanee...

Discuţia fu reluată în seara următoare.

- Am găsit o idee şi mai bună, spuse din nou Abe. Ceva care ne va scoate pe toţi trei basma curată. Vom pune totul pe seama unui răufăcător. Cineva a venit să fure banii lui Sally. A intrat în casă şi, cum Sally a refuzat să-i divulge locul unde ţine banii, a lovit-o în cap şi a ucis-o. Apoi, ţinîndu-ne sub ameninţarea pistolului, ne-a legat de scaune.

- O idee foarte bună, conveni Ben. Dar numai doi pot fi legaţi. Cine îl va lega pe al treilea?

- Foarte simplu, zîmbi Abe. Al treilea, după ce îi va lega pe ceilalţi doi, va pleca în oraş şi la întoarcere va urca la Tom Hawthorne sau la un alt prieten, pentru a-i cere să vină la o partidă de poker. Împreună intră în casă şi o scenă dramatică li se înfăţişează înaintea ochilor. Sally moartă şi doi dintre noi legaţi...

- Nu-i rău, aprecie Ben. Dar de Sally te ocupi tu.

...A doua seară, Sally zăcea moartă în salonul de la etaj. Ben şi Chester, aşezaţi pe scaunele lor, aşteptau să fie legaţi. Abe se apucă de treabă.

- Acum, spuse el, încercaţi să vă mişcaţi. Cît puteţi de tare.

Cei doi încercară, dar nu reuşiră. Abe îşi puse pălăria şi ieşi. Ben şi Chester îl priviră cum închise uşa în urma lui. Auziră cum cheia se răsuci în broască. Ce rost avea să încuie?

După un timp, Ben se întoarse spre Chester.

- Nu simţi nimic? E un miros de fum!

Amîndoi zăriră, în acelaşi timp, o dîră de fum ce pătrundea pe sub uşă.

- Canalia! urlă Ben. Ne-a tras pe sfoară!

Chester vru să adauge şi el ceva, dar fumul dens care inundase camera îl înecă, oprindu-i cuvintele în gîtlej...

RENTA LUNARĂ DE 500 MĂRCI
ŞI DESPĂGUBIRE O SINGURĂ DATĂ

CONDIŢIILE DE ÎNSCRIERE:

1. Persoane care au fost în lagăre de concentrare minimum 6 luni.

2.Persoane care au fost în ghettouri minimum 18 luni.

3. Persoane care au stat ascunse de teama prigoanei naziste 18 luni sau:

4. Persoane care au fost în lagăre de muncă minimum 18 luni

5. Şi persoanele care au primit despăgubire o singură dată pot depune cerere.

Cei care primesc pensia din Germania pentru pierderea sănătăţii sau de la Ministerul de Finanţe israelian despăgubire pentru prigoniţi de nazişti - nu au dreptul să depună cerere.

Consultaţie gratuită la biroul nostru:
IAFFA GOLAN - Investiţii şi Finanţe L.M.D.
Secţia de pensie din Germania - Tel-Aviv,
str.Haneghev, 4 camera 38/50. Telefoanele
03-384941, 370975, 375349. Fax: 03-381443.

PREMIUL ARCADIA
pe anul acesta
este sponsorisat
de
BRUNO LANDSBERG
(întreprinderile Sano).

Bruno Landsberg -
un admirator
al literaturii israeliene
în limba română.
Bruno Landsberg -
un partizan
al spiritualităţii
de trib.

MAMAIA מַאמַאיָה

Restaurant
românesc
GRĂTAR - PESCĂRIE
•
AER CONDIŢIONAT.
AMBIANŢĂ PLĂCUTĂ.
SERVICIU CONŞTIINCIOS.
PREŢURI MODERATE.
DESCHIS ZILNIC ÎNTRE
ORELE 12 - 24
VĂ RUGĂM A REZERVA
LOCURILE PRIN TEL. NR.
5237784
VORBIM ŞI ROMÂNEŞTE
•
RESTAURANTUL MAMAIA
TEL AVIV, str. Ben Iehuda 192

MINIMUM E OM CA TOTI OAMENII

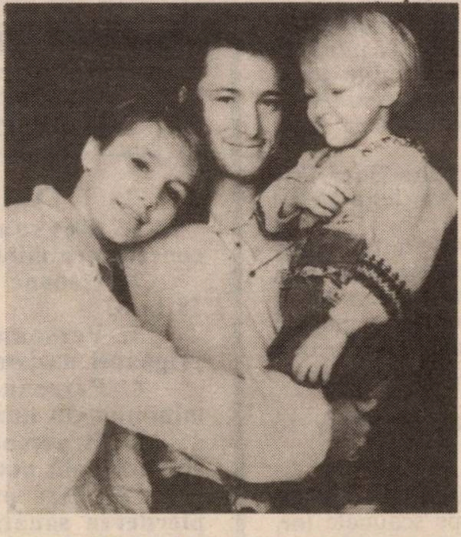

Kodrițki cu soția (care are idei) și fetița

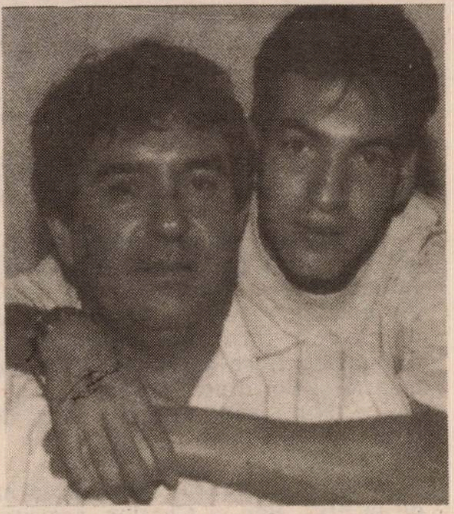

Bercovici and son

* Ancheta poliției a stabilit mai presus de orice îndoială că Nikolai Kodrițki, excelentul fotbalist ucrainean, vedeta pînă astăzi de neînlocuit a echipei Bnei Iehuda, care și-a găsit moartea într-un groaznic accident de mașină, se aflase la volan în stare de ebrietate. Cantitatea de alcool în sîngele său era de trei ori mai mare decît cea permisă (150 de miligrame în loc de 50 de miligrame) și interiorul mașinii mirosea puternic a băutură. Totuși, văduva fotbalistului, Victoria Kodrițki, pretinde de la societatea de asigurare la care era asigurată mașina soțului ei, despăgubiri în valoare de peste 4 milioane șekeli. Ea a prezentat o listă detailată, în care, între altele, ca element principal, a introdus pierderea salariului lui Nikolai, 20.000 șekeli pe lună, pentru o perioadă de încă 7 ani, ca jucător, și mai apoi, ca antrenor, pînă la 65 de ani, vîrsta pensiei!

* Cîți dintre cei veniți în Israel din alte țări, printre care firește și cei din *trib*, nu duc dorul curselor de cai? Altceva decît sportul ecvestru, acele curse cu obstacole, elegante, estetice, rafinate, dar de o plictiseală fără pereche. Mă gîndesc la popularele întreceri cotidiene, cum erau cele desfășurate, alternativ, pe hipodroamele Băneasa-Trap și Băneasa-Galop. Dintre jockei, mi-l amintesc doar pe J. Horvath, dar țin minte, în schimb, foarte bine, rivalitatea dintre "driverii" Cerkasov și Pavlik. Ca să nu mai vorbesc de caii timpului: Petruș, Avion și Joppa Hannover (aceasta din urmă o iapă superbă, de rasă superioară, a fost luată de sovietici la terminarea războiului și dusă a rămas). E de mirare că la noi, unde abundă caii de calitate, nimeni nu pune în mod serios problema curselor de trap și de galop. Nu numai pentru spectacolul în sine. Se face o reclamă zgomotoasă la Loto, Toto și Mifal Hapais și se vîntură ideea unui cazinou la Eilat, dar oamenii cu idei ar trebui să știe că și un "pariu austriac" poate fi extrem de rentabil și atrăgător!

* Jucătorii din liga națională de fotbal l-au ales, în cadrul unui referendum, pe cel mai bun dintre ei. Cu două sau trei excepții, aceștia au votat pentru Eyal Bercovici. Pentru "românul" lui Macabi Haifa. Cvasi-unanimitatea vorbește de la sine. Eyal este, într-adevăr, un mare talent, și, fiind foarte tînăr, abia îl așteaptă o carieră pe măsura talentului său. Poate chiar la unul din prestigioasele cluburi europene. Merită însă de spus cîteva cuvinte și despre cel care "l-a făcut" fotbalist și n-a încetat să-l îndrume și să-l ajute. Tatăl lui, Zeev Bercovici. Acesta a fost, la vremea lui, jucător la Beitar Natania, dar n-a trecut niciodată peste o valoare medie. Zeev Bercovici a fost convins că fiul său, Eyal, îi va împlini veleitățile fotbalistice nerealizate. El l-a dus pe Eyal, pe cînd acesta avea doar 10 ani, la Macabi Haifa și, de atunci, n-a absentat de la nici un antrenament al "copilului". Adeseori a plecat și în străinătate, pe urmele echipei naționale, ca să-și vadă "la lucru" progenitura. Acum, Zeev Bercovici are o dublă ocupație, căci și fratele mai mic al lui Eyal, Nir, joacă fotbal, iar specialiștii văd în el un talent mai mult decît promițător pentru Macabi Haifa și... familia Bercovici!

* Săptămînile acestea a circulat, în lumea fotbalului internațional, zvonul că Jean-Pierre Papin va face un "salt" din Italia în Anglia. De la Milan (clubul lui Silvio Berlusconi, învingătorul din recentele alegeri din peninsulă) la Tottenham. Transferul urma să se facă pentru suma de 6 milioane de dolari. Pînă la urmă, n-a ieșit nimic.

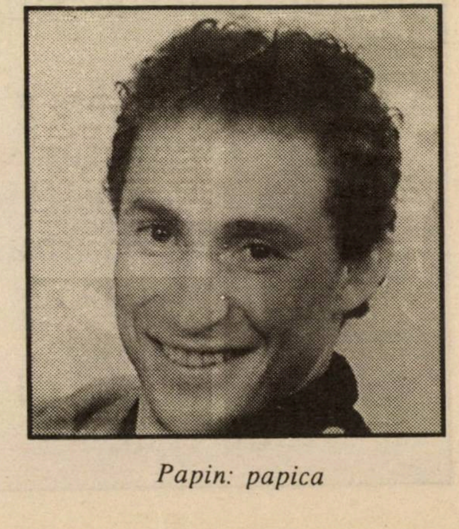

Papin: papica

MINIMUM E OM CA TOTI OAMENII

Tottenham a vrut să-l achiziţioneze, dar nu i-a putut oferi decît un salariu de 20.000 dolari pe săptămînă, pe cînd la Milan e plătit cu mai mult decît dublu! În consecinţă, Papin s-a angajat la Bayern Munchen. Nemţii au mărci, berechet.

* Cel puţin zece dintre jucătorii de fotbal străini care activează în echipele israeliene din primele două ligi sînt candidaţi la selecţionarea în reprezentativele ţărilor lor de obîrşie la proximul campionat european. Dintre aceştia, trei (Ghenadi Lason - Macabi Haifa, Serghei Gherasimeţ - Bnei Iehuda şi Valeri Vilaşko - Hapoel Rişon Le Zion) au locurile asigurate în echipa Republicii Belarus. Kandaurov (Macabi Haifa) va face parte din lotul Ucrainei, deşi antrenorul acestuia, Basilevici, i-a atras atenţia că "dacă vei continua să joci în Israel îţi vei pierde locul în naţională, din cauza nivelului scăzut de acolo". El n-a stat mult pe gînduri şi a rămas la Macabi Haifa. Roman Petz, tot ucrainean,are şi el şanse, deşi a fost grav accidentat la meciul cu Macabi Tel Aviv. Alţi candidaţi: Kazimir Bejinski (Ironi Aşhdod) în echipa Bulgariei, Mika Altonen (Hapoel Beer Sheva) în echipa Finlandei, Jaroslav Bako (Hapoel Tel Aviv) în echipa Poloniei, Alexander Ubarov (Macabi Tel Aviv) în echipa Rusiei. Nu-l vom uita, bineînţeles, pe Şahin Denaiev de la Hapoel Taibe, care va fi nu numai jucător, ci şi căpitanul selecţionatei Azerbaidjanului!

* Suporterii cunoscutei echipe de fotbal Lazio Roma sînt, în marea lor majoritate, fascişti. Ei nu se tem să-şi afişeze în public părerile politice, salută cu braţul întins şi , în tribune, desfăşoară drapele cu zvastica şi lozinci incitatoare. Recent, aceştia s-au făcut foc şi pară, deoarece conducerea clubului a decis să achiziţioneze un jucător, De Paola, foarte bun, dar ştiut pentru vederile sale de stînga. Suporterii au cerut să aibe, imediat, o "explicaţie" cu De Paola. Întîlnirea a avut loc şi, în faţa agresivităţii suporterilor, jucătorul a fost nevoit să declare că nu-l preocupă de loc politica, şi că simpatiile lui pentru stînga italiană n-au fost decît întîmplătoare. Suporterii s-au amestecat şi în cazul jucătorului olandez Aron Winter, căruia au cerut să i se anuleze contractul proaspăt semnat, deoarece îl crezuseră, din greşeală, a fi evreu...

G. Modeanu

A murit Ştefan Dobay

Joi 7 Aprilie a încetat din viaţă, la Tg. Mureş, unul dintre cei mai mari fotbalişti români ai perioadei dintre cele două războaie mondiale, Ştefan Dobay, supranumit "Calul", pentru viteza debordantă pe care o avea.

Jucător al echipei Ripensia Timişoara, a câştigat patru titluri de campion al României (1933, 1935, 1936, 1938), două Cupe ale României (1934 şi 1938); de patru ori golgeter al campionatului (1933, 1934, 1935, 1937) şi a fost prezent de 41 de ori în echipa naţională, o performanţă unică pentru acea perioadă, când erau programate foarte puţine meciuri internaţionale. Prezent la două turnee finale ale Campionatului Mondial (1934 şi 1938), Ştefan Dobay a reuşit un palmares dintre cele mai strălucitoare ale fotbalului românesc. Şi-a completat biografia atât de reprezentativă cu o activitate remarcabilă de antrenor, funcţionând la echipele Flacăra Mediaş, Locomotiva Tg. Mureş, Dinamo Bucureşti, C.C.A. (actuala Steaua, cu care a obţinut titlul naţional în 1956 şi Cupa României în 1955), U.T. Arad, C.F.R. Cluj.

Un sportiv de excepţie, un antrenor respectat, Ştefan Dobay a făcut enorm pentru fotbalul românesc. Din păcate, ultimii ani ai vieţii şi i-a petrecut în condiţii de sărăcie, împreună cu soţia lui.

Înmormântarea a avut loc Sâmbătă 9 Aprilie, la Cimitirul Reformat din Tg. Mureş.

(Din "lumea liberă", New York)

A murit Valentin Stănescu

În după-amiaza zilei de 5 Aprilie, Valentin Stănescu, figură proeminentă a fotbalului românesc, a încetat din viaţă. Născut la Bucureşti la 20 Noiembrie 1922, a jucat prima oară la Olimpia Bucureşti, la echipa de pitici. În continuare a evoluat, în ordine, la formaţiile Malaxa Tohan, Sportul Studenţesc, Carmen Bucureşti. Din 1947 se transferă la Rapid Bucureşti, unde activează până în 1953, perioadă în care a îmbrăcat de mai multe ori tricoul echipei naţionale, fiind considerat unul dintre cei mai buni portari din epocă. Din 1953 va începe o prodigioasă carieră de antrenor, pregătind echipele Locomotiva Bucureşti, Dunărea Giurgiu, Unirea Focşani Metalul Târgovişte, Rapid Bucureşti, Steagul Roşu Braşov, Steaua, Universitatea Craiova, Dinamo Bucureşti şi din nou Rapid (1982-84). În perioada anilor 1973-75 şi 1980-81 a fost şi antrenorul principal al echipei naţionale, cu care a obţinut rezultate deosebite, pentru care a şi primit titlul de "antrenor emerit".

Valentin Stănescu, veselul Tinel, a plecat în lumea umbrelor. Antrenorii, jucătorii, ziariştii sportivi, suporterii îi vor purta o vie amintire.

MINIMUM E OM CA TOŢI OAMENII

• Sànàtatea

CITITORII ÎNTREABĂ, DR. WATTS RĂSPUNDE

CHIMIST - Bat Yam: 1) Medicamentele noi, înainte de a se pune în comerţ, trec cele mai amănunţite probe biologice şi de laborator. După ce şi experienţele pe animale dau rezultate bune, de-abia atunci Ministerul Sănătăţii studiază problema dacă se aprobă importul din străinătate. Nu s-au spulberat încă, în lumea întreagă, ecourile marii tragedii a medicamentului numit "Thalidomida" care a avut efecte dezastruoase în urmă cu cîţiva zeci de ani cînd mai multe femei au dat naştere la copii cu deformaţii îngrozitoare. 2) Vă sfătuim, cu toată calitatea profesiei dvs. să nu întrebuinţaţi nici un medicament calmant decît cel recomandat de medic cu reţetă şi numai de la farmacii. 3) În genere, toate tranchilizantele sînt dăunătoare, dacă se întrebuinţează "à la longue" fără control medical. 4) Trebuie cercetată cauza nervozităţii dvs. şi tratată ca atare; nu folosiţi tranchilizante fără a cunoaşte originea nervozităţii.

HERO - Ierusalim: Furunculoza este recidivantă. Desigur se pune în discuţie şi mediul neigienic în care vă desfăşuraţi munca. Praful constituie o cauză principală iar factorii microbieni îşi exercită acţiunea mai uşor în acest mediu. Propun ca, în afara tratamentului la dermatolog, să solicitaţi conducerii atelierului în care lucraţi măsuri corespunzătoare pentru protejarea sănătăţii muncitorilor.

IOSI - Beer Sheva: La Centrul Medical Shiba-Tel Haşomer aveţi posibilitatea să faceţi examenele funcţionale ale inimii (ECG, ECHO, ERGOMETRIA) precum şi examenul cu ISOTOPI. Medicul curant, aparţinînd repectivului Kupat Holim va face "trimiterile" necesare.

MATHIAS - Natzeret Illit: Astăzi, autoritatea maternă ba chiar şi cea paternă sînt aproape complet anihilate în privinţa vieţii sexuale. Educaţia sexuală există, e adevărat, dar ea nu se face corect de cine trebuie, ci de... televiziune, filme, cărţi erotice şi... automatul cu prezervative expus pe zidurile şcolilor. Parcă acest automat îi îndeamnă pe elevi... să se ducă la "dame". Nu a fost de o inspiraţie bună decizia de a se etala aceste automate în şcoli! Elevilor trebuie să li se explice, de către profesori, problemele vieţii sexuale; e mai logic şi mai sănătos decît ca educaţia să o facă... discoteca sau "pub"-urile.

ADY - Naharia: 1) Cu toate că astăzi copii de la 13 ani în sus nu mai acceptă să fie supravegheaţi ca în trecut, totuşi trebuie o oarecare pază la petrecerile ce se organizează sub fel de fel de pretexte. S-a constatat că la aceste petreceri nu se ezită să se consume droguri sau alcool. Părinţii sînt datori laolaltă cu profesorii, să explice copiiilor rolul nefast al stupefiantelor la adulţi şi cu atît mai mult la adolescenţi şi copii. Trebuie o supraveghere susţinută, pentru a nu se lăsa tentaţi de propaganda celor ce au început deja să se drogheze. "Regia de luptă împotriva drogurilor", după cercetări serioase conchide că mii de băieţi şi fete, în toată ţara, consumă droguri şi încă nu din cele mediocre, ci din cele foarte periculoase. 2) Este cazul să vă sesizaţi şi să luaţi măsurile care se impun. Totuşi fiţi precauţi cu tînărul adolescent, nu-l învinuiţi fără temei, ci cereţi un examen la medicul neurolog pentru a preciza adevărul.

SENECA - Tel Aviv: 1) Este adevărat, în timpul menstruaţilor, femeile sînt mai excitate. 2) Totuşi se recomandă abţinerea de la raporturi sexuale în această perioadă. Se poate recompensa imediat... după. Cu cîteva zile înaintea menstruaţiei şi pînă la 3 zile după menstruaţie, nu este nevoie de a se întrebuinţa mijloace anticoncepţionale.

CERCHEZ: 1) Nu este suficient a controla plămînii clinic, radiologic, tomografic şi cu ultra-sunete. Sînt cazuri în care examenele trebuie completate prin verificarea funcţionării plămînilor, adică precizarea capacităţii respiratorii. Aparatura necesară există la toate centrele respective ale Kupat-Holimului. Pe vremuri era spirometrul cu cadran. Azi sînt aparate mult mai perfecţionate. Medicul pneumolog nu va omite să vă trimită la unul din aceste centre, examenul fiind atît de important în cazul dvs. 2) Inginerii specialişti întocmesc planurile construcţiei şi funcţionării unei fabrici sau uzine care stabilizează asbestul, în aşa fel ca să nu afecteze funcţionarea plămînilor prin inhalarea prafului de asbest. Fiindcă dacă se inhalează, se depune în ţesutul delicat al plămînilor, care astfel îşi pierd elasticitatea, se pietrifică şi respiraţia devine din ce în ce mai grea. Boala se încadrează în categoria bolilor profesionale. Dar, după cum am subliniat, dacă se proiectează o instalaţie pentru protecţia muncii, se evită îmbolnăvirea. 3) Cazul dvs. se încadrează cu siguranţă în grupul bolilor profesionale şi anume în grupul *pneumoconiozelor.* Recomandăm să se verifice instalaţia de protecţia muncii în fabrica unde lucraţi. Trebuie să se obţină prin instalaţiile corecte să nu mai inhalaţi praf odată cu inspiraţia. Este mai uşor a preveni orice boală decît a o vindeca.

Sănătatea înainte de orice! Nu-i aşa?

MINIMÚM E OM CA TOTI OAMENII

LUCULLUS
și invitații săi

LA RESTAURANT...

O SALĂ DE FESTIVITĂȚI... "APETISANTĂ"
(Sala "Atzmaut" Clădirea Jabotinski str.King George, Tel Aviv)

Nu e obișnuit la capitolul "Gastronomie" să descrii săli de nunți și festivități. Sălile de nuntă au caracteristica lor care de obicei e standardizată și nu prezintă o listă de mîncăruri originală. In definitiv viitorul ginere care-și alege sala unde o să-și piardă libertatea, nu se duce să se distreze. Se duce să se însoare, ceea ce e altceva. Dacă am ales descrierea unei mese originale, am făcut-o fiindcă într-adevăr a fost surprinzătoare Și variată. Am ales sala cu ocazia unei sărbători familiale (50 ani de la nunta subsemnatului și a soției mele). Alegerea a fost prozaică și nu bazată pe o selecție culinară. Sala era aproape de locuință și deplasarea nu prezenta probleme. Sala e spațioasă, sobră, decorul decent și vesela cu desene vesele iar paharele albe, transparente aşa cum stă bine unui vin de masă delicat. Ceeace a fost într-adevăr deosebit e faptul, că după ce am încheiat înțelegerea, cu citeva zile inainte de eveniment, am fost învitați la o ședință de "degustare" unde ni s-au prezentat toate felurile care vor fi servite în seara respectivă. Era un adevărat menu degustativ.

Salate de tot felul și cu gust printre care "Salata Waldorf" și diferite salate originale ca de pildă, salata de cartofi cu maioneză. Felurile principale erau trei, după alegerea invitaților (după ce se serviseră pateuri, ficăței și antricot, umplute cu carne). Cele trei feluri principale erau: un steak "Esterhazy"gătit de o manieră deosebită, de o frăgezime într-adevăr neobișnuită, pui fript cu bazilic și pește gătit oriental cu oregano, piper și cu vin alb sec. Deserturi variate, petit fours de tot felul , bere și băuturi ușoare la discreție.

Cred că nu de multe ori au mîncat invitații noștri la o nuntă feluri atît de sofisticate, demne de un restaurant de lux. Sfătuiesc pe cei care vor să sărbătorească un eveniment familial să încerce această posibilitate. Invitații au vorbit zile întregi de această masă iar noi, sărbătoriții, am considerat că a sărbători nunta de aur, in acest cadru și cu o listă de mîncare de acest fel pentru 25 dolari de cap inclusiv serviciul și taxele, deci totul, (prețul din februarie 1994) este într-adevăr un moment festiv care răsplătește răbdarea soției mele și a mea în cei 50 ani de conviețuire comună.

S.Iacobson

...SI ACASA

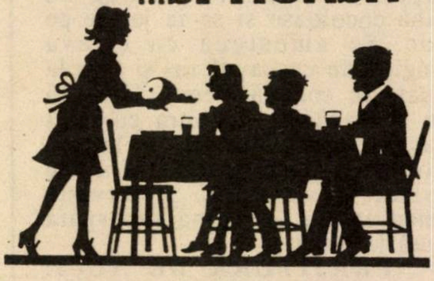

CE SE MĂNÎNCĂ DE ȘAVUOT

SUFLEU DE ȚELINĂ: se fierb în apă cu sare cîteva rădăcini frumoase de țelină, curățate bine. Se scurg de apă, presînd cu o lingură de lemn. Se face un piure cu 30 gr. unt și puțină sare. Se amestecă cu un sos alb făcut din 1 lingură unt, 2 linguri făină și stins cu 1 pahar lapte. Se adaugă 1 lingură ketchup, 2 linguri pline cu smîntînă și 6 gălbenușuri puse pe rînd. La urmă se amestecă ușor cu cele 6 albușuri bătute spumă. Se coace circa 35 minute la 180 grade și se servește imediat.

RAVIOLI CU CIUPERCI: Se prepară un aluat ca pentru tăiței din 2 ouă, 1 pahar cu apă sau lapte, 1 vîrf de cuțit sare și făină obișnuită cît cuprinde. Aluatul nu trebuie să fie prea tare, dar trebuie să nu se lipească. Se acoperă cu un șervet curat de bucătărie și se lasă să se odihnească pe planșetă. În acest timp se face un piure de cartofi care se amestecă cu ceapă prăjită, ciuperci prăjite și tocate, sare, 2 ouă, mărar tocat și piper la gust. Se întinde foaia de aluat subțire de 3 mm., se taie rotocoale cu un pahar și se umplu cu cîte o linguriță de piure. Se lipesc bine raviolii și se fierb în apă clocotită cu puțină sare. Se scurg și se servesc la masă cu sos de roșii (ketchup) și se presară cu multă brînză galbenă rasă (de preferință parmezan).

CLĂTITE CU BRÎNZĂ: Se prepară foi de clătite cît considerăm că ne sînt necesare. Se umplu cu brînză de vaci amestecată cu telemea și puțină smîntînă. Se rulează și se pun într-o formă pyrex unsă bine cu margarină. Se face separat un sos alb din 50 gr. unt, 2 linguri făină și se stinge cu 2 pahare

C.D.R.-CENTRUL DE PENSII DIN GERMANIA Ltd.
C.D.R.-ZENTRUM FÜR DEUTSCHE RENTEN GmbH
TEL AVIV, imobilul KLAL, str. Droianov 5
(lîngă KIKAR DIZENGOFF), tel. 03/299027-8

S-a aprobat Legea germană privitoare la plata rentei lunare de 500 mărci germane celor care nu primesc rentă de prigonire pînă în prezent.

Se pot înscrie persoane care au fost minimum 6 luni în lagăre de exterminare, sau 18 luni în ghetto sau ascunși de teama persecuției naziste, sau au executat muncă obligatorie.

NE OCUPĂM DE TOATE PROBLEMELE
ÎN LEGATURĂ CU RENTELE GERMANE

ZWI-ABRAHAMI
Director

MINIMUM E OM CA TOTI OAMENII

lapte. Se amestecă bine să nu aibă cocoloaşe şi se ia jos de pe foc. Se amestecă cu cîteva linguri de caşcaval ras şi sare la gust. Se toarnă peste clătite şi se presară şi deasupra cu mult caşcaval ras. Se coace la foc potrivit (180 grade) pînă ce prinde crustă aurie. Se serveşte imediat, cu smîntînă proaspătă pusă la masă.

PRĂJITURĂ DE NUCI: Se freacă spumă 140 gr. zahăr cu 4 gălbenuşuri şi cîteva picături esenţă de vanilie. Se adaugă 140 gr. nuci măcinate, 1 lingură plină cu pesmet şi 1 lingură smîntînă. La urmă se amestecă uşor cu cele 4 albuşuri bătute spumă, cu 1 lingură rasă de zahăr. Se coace în tavă pătrată, nu prea mare (30x30), bine unsă cu margarină şi presărată uşor cu pesmet, la 180 grade. Cînd este gata se lasă să se răcească puţin şi se scoate din formă. Se taie pătrate şi se serveşte răcorită cu frişcă bătută cu foarte puţin zahăr, pusă la masă separat.

Ylana

Sub tipar

CAPUL CALENDAR
– povestiri de buzunar –
de
G. MOSARI

● Întîmplări din viaţa cotidiană povestite cu umor de un fin observator al oamenilor şi destinelor lor. ● Lumea pe care o cunoaşteţi şi lumea pe care nu o cunoaşteţi într-o singură carte. ● Întîlniri de neuitat cu personaje şi situaţii neobişnuite. ● O lectură captivantă.

În curînd

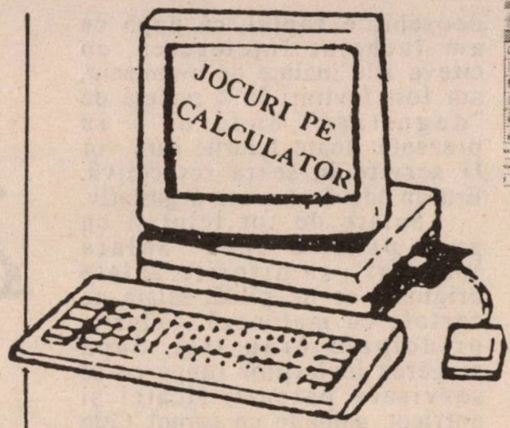

SIM FARM

Memorie minimă: 640 k, procesor minim: 286, viteza optimă: 12 Mhz, hard disk: 4.6 MB, grafica: UGA, cartis de sunet: Adlib, Roland, Sound Blaster, control: mouse.

Munca la fermă este una din acele ocupaţii pe care mulţi şi-o imaginează ca fiind total nepotrivite pentru ei, dar lucrurile se pot schimba odată cu apariţia lui "Sim Farm", un joc care oferă satisfacţie oricui. Aparent el nu e prea amuzant; într-adevăr ce plăcere e să te ocupi cu rotaţia culturilor şi cu fel de fel de alte probleme ale solului? Dar nu judecaţi o carte numai după copertă. Acelaşi lucru trebuie spus şi despre "Sim Farm" care a devenit unul din cele mai populare jocuri.

Se porneşte cu o mică parcelă de teren; ideea (incitantă în opinia mea) este că trebuie să cîştigi cît mai mult teren pînă vei avea o fermă capabilă să contribuie la aprovizionarea oraşelor din vecinătate.Ca şi în viaţă, oraşele din apropierea terenurilor agricole pot, cîteodată, să muşte mîna care le hrăneşte. Primăriile nu sînt prea receptive la cerinţele fermierilor; ele nu văd în faţă decît terenuri bune pentru construcţii şi prea puţin se interesează de recolte.

Fiecare teren care intră în componenţa jocului prezintă o gamă întinsă de opţiuni. Se pot obţine mai multe recolte, dar vă veţi confrunta cu numeroase probleme: plantarea, recoltatul, depozitarea, urmărirea graficelor sînt preocupări care, pînă la urmă, vă vor captiva.

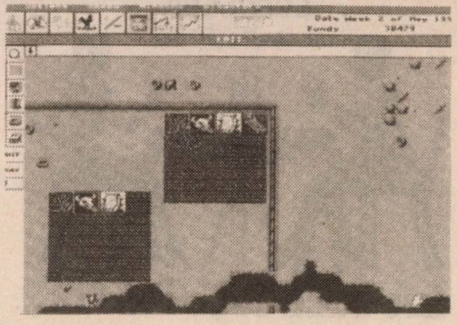

Veţi avea de rezolvat şi probleme financiare, cîteodată complicate. Se vor ivi perspective pe care trebuie să le evaluaţi corect. Şeptelul este şi el, o componentă importantă a fermei: veţi şti, oare, să administraţi turmele de oi, de vaci şi crescătoria de porci? Puteţi împrumuta bani, unelte, seminţe, dar toate acestea comportă atenţie, calm, o bună cunoaştere a condiţiilor de care dispuneţi.

Nu în ultimul rînd, intervin, în bine sau în rău, factorii meteorologici. Se cere să pregătiţi ferma împotriva îngheţului şi a altor condiţii nefavorabile.

Vă place sau nu agricultura "Sim Farm" e o bună ocazie de a o cunoaşte, de a vă familiariza cu ea ceea ce va fi totuşi interesant.

Dorin Ben Itzhak

Discuţie între două femei.

– Cum l-ai convins pe soţul tău să vină devreme acasă?

– Foarte simplu. Acum cîteva seri cînd s-a întors foarte tîrziu l-am întrebat: "Tu eşti Moişe?... Cînd, de fapt, pe el îl cheamă Iosi.

●

Un director de bancă se plînge adjunctului său:

– Sînt neliniştit din cauza şefului nostru contabil. De cîteva săptămîni studiază planurile de zbor ale companiilor aeriene.

– Poate că se pregăteşte pentru vacanţa viitoare?

– Explică-mi atunci de ce o îmbrăţişează pe ascuns pe nevastă-mea, şoptindu-i la ureche: "Răbdare, răbdare!"?

MINIMUM E OM CA TOTI OA

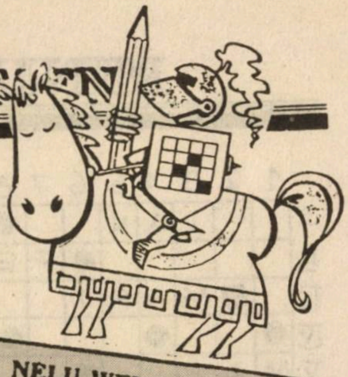

NELU WEINBERG
PREZINTĂ PAGINILE DE
JOCURI

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2									●	
3		●				●				
4								●		
5										
6	●		●				●			
7					●					
8										
9			●			●		●		
10										

BA DIN CONTRA!

ORIZONTAL: 1) Cunoscut ca opus al lui Rossini 2) O pereche în intimitate (dim.) 3) Căscat pentru îmbucătura de încheiere - Apar la urmă 4) Terminat cu bine (pl.) - Nici un cent! 5) Scos în afara proprietății 6) Trece și te lasă! - În definitiv! 7) Care amestecă ușor! - Apropiat cu trup și suflet 8) Deșteptător de masă (fem.) 9) Nimic! - Gras, de gătit - Demn de luat! 10) Comandat de departe.
VERTICAL: 1) Pusă drept la zid (pl.) - Marchează marginea dreaptă 2) Din tehnică! - Obținută cu forța 3) Fără... nici o deosebire - Cei ce pleacă! 4) E o figură în grafica universală 5) Mișcarea acelor de ceasornic - Ora de la urmă! 6) Doi la matematică! - Înțeles, nici vorbă 7) Ambianță (pl.) - Semne cu cheie într-un sistem de linii 8) Al treilea curent în vechea Romă - Definit... clar (fem.) 9) A repeta ce s-a mai spus 10) Dat în acord.

Guido Schertzer
Haifa

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1									●			
2					●							
3				●							●	
4			●				●		●			
5				●				●				
6	●					●				●		
7					●							
8		●					●			●		
9									●			
10				●		●						●

SPUSE PE NUME

ORIZONTAL: 10) SOFIA - MARTIN 2) CONSTANŢA - Numai pentru LINA 3)(CRACIUN - ŢOMA 4) De-ale IFIGENIEI! -ADAM - Părăsit la sfîrșit! 5) ŠPERANŢA - Incompatibil cu BARBA-COT - Puțin mincinos! 6) Cîntă împreună cu PIA - Sînt pe măsura... MARIEI! - Silvia Rosner 7) OSIRIS - IRIS 8) Nume rusesc - Mihai Timus - La ECATERINA și la IRINA! 9) BARBARA (PL.) - TOSCA 10) MARIŢA (pl.) - COCA.
VERTICAL: PAT și PATACHON (sing.) - Mai mică decît MIA 2) MÎNDRU - Într-o clipă! 3) BRAN-STANA (pl.) 4) Sînt de la ...CRISTINA! - De-ale MARINEI (sing.) 5) ARGENTINA - SARA vine pe la noi 6) VENERA - A avea cunoștință 7) ANA sau VICTORIA - Corespondentă din România de la LUMINIŢA - Precum... CAMELIA! 8) MARINA - Face ochi dulci EVEI 9) MARIA! - DOINA 10) Omorîți - Purtată de ROSINANTA 11) Rodica Ionescu Vine odată cu SARA 12) CONSTANŢA (masc.)
DICTIONAR: SIT, CINO, TVET

Nelu Weinberg

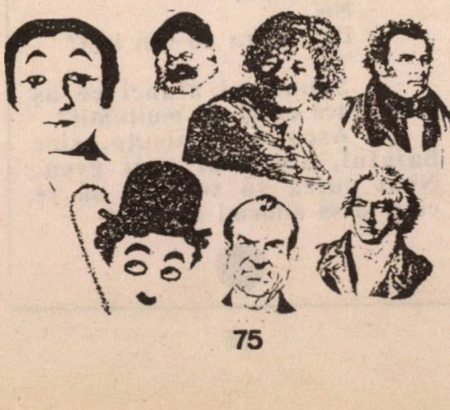

Dezlegările jocurilor din "Minimum" nr. 85

Hîrlău, tîrgușorul evreiesc al tinereții mele - HÎRLĂU, ABELES, ARONSOHN, CARP, BAS, A, ALIANŢA, E, EL, SMAD, D, N, RONETTI, ELAB, R, MOIDEL, UOR, ANCEL, R, SA, ZE, CIAL, HACOAH, L, TCR, PESAH, RUG, E, MIAL, PNB, MI, SIN, IOV, ORAŞ, LA, FEURSTEIN, STERN, BEJENIE.
De 1 aprilie: cu păcăleli... și fără - ASCULTATOR, SURCEA, ORA, CROI, LIPIT, UCISE, NI, LE, ELECTOR, TAL, ERE, CE, A ÎNCEPUT, TOPIT, UGER, ORI, OCTETE, RATARE, REA.

Rezultate - NEMURITORI, ACUMULATOR, TOTAL, RECI, ANANAS, LAT, LO, ITARI, A, IMITA, ATOT, TINA, AI, RI, ACETIC, CAI TORENTIAL, EST, SERTAR

• Un bețiv simpatic se întoarce în zorii zilei acasă. Nevastă-sa, care vrea să-l lecuiască de patima sa bachică, se deghizează în stafie și țipă, cu glas de dincolo de mormînt:

- Păzea, sînt Dracul!

Bețivul nostru o bate ușor pe umăr, spunîndu-i:

- Salutare, frate-miu, acum îmi dau seama că mi-am luat de nevastă pe soră-ta!

MINIMUM E OM CA TOŢI OAMENII

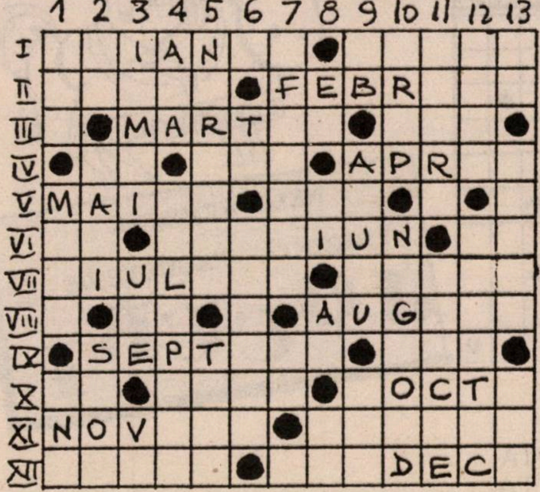

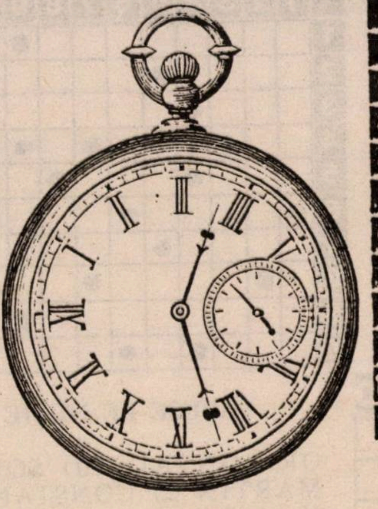

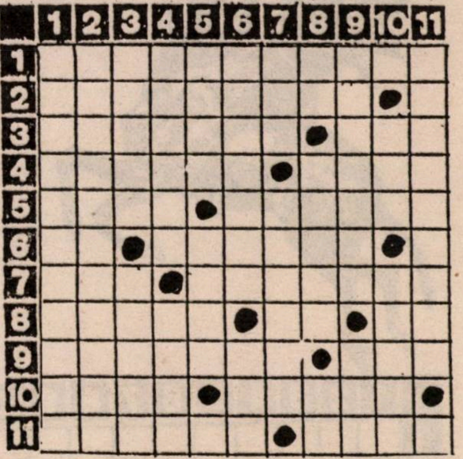

CUM MAI TRECE TIMPUL

ORIZONTAL: I) Nu acestea - La ce visează vrăbiile... II) Adevărate - Refren din cîntecele olteneşti III) Plantă textilă - Fir IV) Mircea Bernştein - Debut victorios! - Ilie Ganea V) Pronume personal - Sat de cazaci VI) Măsură agrară - Un picior... la pantaloni - Jeni Rubinştein VIII) Produse de panificaţie - Belea, supărare VIII) În grădină! - A duşmăni IX) În centru la Letea! - Republica Sud Africană (abr.) X) Spetează - Localităţi rurale - Îndemn cabalin XI) Cai - Fantomă, stafie XII) Puse pe roate - Culpă.

VERTICAL: 1) Porţiune dintr-un cerc - Dosar - Individ 2) Cale! - Înalţ - Oprirea circulaţiei 3) Termeni poetici - Umezite - Şase... romane 4) Acela - Pus în umbră 5) Vînă (pl.) - Părinte 6) Tei! - Sportivi - 7) Eficient, cu efect - Teorie! 8) Pene! - În cuib! - Alee pustie! - Notă muzicală 9) În noiembrie! - Comună în România - Agenţie de informaţie indoneziană 10) Închis la culoare - ...şi altul închis la culoare 11) Unitate de capacitate - Rude prin alianţă (fem.) 12) Suită - Cărbuni 13) Serveşte - Pază, strajă (pl.) - Fir... ce se încurcă.

DICTIONAR: ILA, AUL, ALUNU, DPN.

Nelu Weinberg

UN CAREU... NEISPRĂVIT

ORIZONTAL: 1) Participanţi la o recepţie 2) Exemplu de suprasolicitare 3) Aranjarea unui şiret - Compunător de piese 4) O neisprăvită... - ... care se bagă în ciorba altora 5) Om care lucrează pămîntul - ... şi nişte neisprăviţi 6) Un... sens opus! - Aflat la nivelul solului 7) Măsură suspectă de vicii oculte - Pune în joc viaţa altora (fem.) 8) Asta are ceva... cu mine - Sărutul de pe urmă! - Darnici! 9) Variantă... siciliană - Rămas de poveste 10) Unităţi de volum - Amor... la prima vedere 11) Trecuţi în lumea drepţilor - Reţine... dar habar n-are

VERTICAL: 1) Astea întrec orice măsură 2) Calitate de aur 3) A intreprinde o acţiune cu profil de cercetare - Apar şi ele la un an o dată 4) Intreprindere cu ridicata - Punct fatal 5) Dat în schimb - Cu privirea de nepătruns (pl.) 6) Regim de crudităţi - Supuşii cavalerilor 7) Trase prin urechile acului - În curs de ieşire... în largul mării 8) Totul da-capo! - Porneşte în cursă - Pescuite! 9) Oameni care ştiu să se facă ascultaţi - Supliment... lunar 10) Concluzie la un raport - Fără bună dispoziţie 11) Fire... de urzeală.

"TRAGEDIA MEFKURE"

Această carte, (129 pagini) apărută recent în limba română, comportă analiza completă a responsabilităţilor crimei contra umanităţii care a costat viaţa a peste 300 olim în august 1944.

Combătînd teza mincinoasă a revizioniştilor istoriei lucrarea de mai sus stabileşte, cu ajutorul multor documente, responsabilitatea germană a masacrului.

Se poate comanda (60 şekeli cuprinzînd şi costul expedierii poştale) la Sinagoga Iacob Iosef-Rabbi Z. GUTMAN, 12 a rh. Pekiin, Tel Aviv.

• O bunicuţă bună la suflet ca toate bunicuţele, păzeşte un băiat de 5 ani, în timp ce părinţii lui s-au dus la cinema. După ce i-a servit cina şi l-a culcat, îl întreabă:

- Vrei să-ţi spun povestea motanului încălţat?

- Nu.

- Dar capra cu trei iezi?

- Nu.

- Spune-mi atunci ce aş putea face ca să fii mulţumit?

- Ascultă, bunicuţo, zice băiatul, am avut o zi grea. N-ai putea să te duci să te culci şi să adormi imediat?

POŞTA

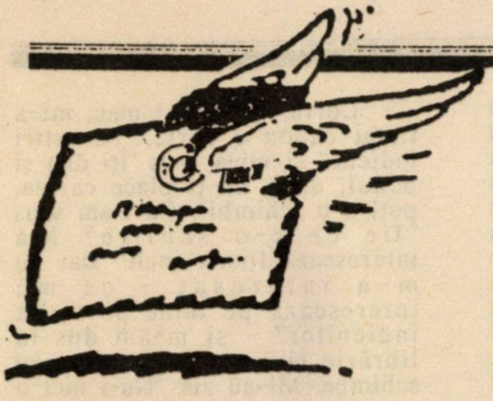

PRECIZĂRI DESPRE LOJA FILDERMAN DIN CANADA

Stimate domnule redactor,

Datele comunicate de către dvs. în nr. 84, pag. 78 în legătură cu Loja Bnei Brith-Filderman, nefiind întru totul corespunzătoare şi considerînd că una dintre principalele noastre obligaţiuni este aceea de a informa just pe toţi cei care ne contactează, ne vedem obligaţi a veni cu următoarele precizări:

Loja de limbă română "dr. W. Filderman" a fost înfiinţată în anul 1985. Ea a fost astfel denumită pentru a păstra vie amintirea aceluia care, prin personalitatea sa ca şi prin influenţa sa asupra conducătorului Ţării, a reuşit cu adevărat să diminueze considerabil dezastrul evreimii române pe timpul Holocaustului, aşa cum se dovedeşte prin numeroase documente, scrisori şi rezoluţii semnate pe atunci de către Antonescu şi pe care ne propunem să le facem cunoscute printr-o largă răspîndire. Loja este astăzi condusă de un comitet avînd în frunte pe dr-ul S.Z.Strulovici şi av. S. Al. Bacher (mentor) care sînt autorizaţi de forurile superioare să reprezinte organizaţia.

Adresa lojii: B.B.- dr. W. Filderman - c/o av. S.Al.Bacher - 40 Homewood Ave apt. 2515 - Toronto - Ontario Canada M4Y 2K2 -

Cu consideraţie,
S.Al.Bacher

TREBUIE S'O SPUN: SUNT POSOMORAT!

A trecut suficientă vreme de când în România a fost restabilită vechea ortografie, mutilată de regimul comunist, dar presa noastră în limba română încă nu s'a hotărât să se conformeze, încă se mai ataşează de epoca defunctă, deşi sunt doar câteva reguli de aplicat.

Un sondaj pe care l-am intreprins la redacţiile câtorva publicaţii a scos în evidenţă teama (aş zice chiar spaima) de care sunt cuprinse:

"Cititorii noştri sunt obişnuiţi de câteva zeci de ani cu modficările aduse pe vremuri, astfel că ne-ar citi cu dificultate, s'ar putea chiar să se lase păgubaşi!"

Spaima respectivă îi cuprinsese şi pe câţiva ziarişti din România, când s'a anunţat că vor fi anulate reformele ortografice ciudate. Şi iată că cititorii de acolo s'au obişnuit destul de repede cu "noua" ortografie!

Sunt încredinţat că la fel se va întâmpla şi la noi, mai ales că majoritatea cititorilor noştri au crescut, din şcoală, cu normele reintroduse azi în România. La scris poate nu aşa curând, dar la citit, precis. Pe de altă parte, n'aş dori să aflu că publicaţiile noastre sunt interzise în România, unde abaterile ortografice se pedepsesc cu amendă.

Ca un test, iată, am redactat această notă potrivit cu noile indicaţii. V'a fost greu s'o descifraţi?

Marius Mircu
Bat Yam

N. RED. - Nu ne-a fost greu, dar îi comunicăm simpaticului şi veşnic tînărului (sau tânărului) nostru colaborator că numeroşi filologi din România printre care academicianul Ion Coteanu, s-au opus crîncen (sau crâncen) noilor modificări, preferînd ortografia cu care generaţia noastră s-a obişnuit.

VINEREA ÎN ISRAEL

Deşi vineri e a cincea zi a săptămînii în toată lumea, la noi e "iom şişi" - ziua a şasea. Ea se deosebeşte de toate zilele asemănătoare din alte ţări şi de toate zilele săptămînii de aici. Are un specific al ei, care se pare că e ca o lege fixă.

În primul rînd în locurile de muncă unde săptămîna de lucru e numai de 5 zile, e începutul week-end-ului. Băncile ar dori ca să fie duminica zi nelucrătoare, zi în care în lumea întreagă toate instituţiile bancare şi de bursă sînt închise şi tranzacţii financiare nu se fac. Dar nu se poate. Am călca legile sfinte şi am fi pedepsiţi.

Duminica e "iom rişon" ziua întîia - cînd dumnezeu şi-a început activitatea la facerea lumii şi ziua în care noi, muritorii de rînd, sîntem chemaţi la autorităţi şi instituţii, avem ore - "tor" - la Bănci, policlinică, ateliere de reparaţii sau zi în care orice meseriaş te anunţă că va veni la tine acasă pentru o reparaţie sau o lucrare. Se golesc lăzile de gunoi şi containerele arhipline.

Vinerea, revenind la ea, e o zi cînd oamenii parcă sînt apucaţi de un amok. Începe o agitaţie de dimineaţă: automobilele în şiruri, caută locuri de parcare care, în tot cazul, sînt o "rara avis". La super-market nu se mai găsesc cărucioare, în faţa caspomatelor sînt cozi, la frizeri şi coafori se aşteaptă ore. În autobuze, înghesuială. La băcănii şi "delicatese", mai mulţi clienţi decît în altă zi. Se cumpără, se adună în coşuri, pungi şi sacoşe...

Am scris cîndva că parcă am fi o ţară a flămînzilor. Nu dezmint. Se cumpără de toate: carne de vită, de porc, de curcan, de miel, cabanos, şuncă, ficat, brînză "bulgarit", urdă, caşcaval, brînzeturi slabe cu "0,5 ahuz", cotage 5%, fructe după sezon, seminţe, băuturi nealcoolizate, coca-cola nelipsind, pite, chifle, "hala", coilici cu mac. Prin ferestrele deschise pătrunde soarele şi ies diverse mirosuri şi arome. Se coc vinete şi ardei, se toacă şi se prepară carne, se prăjeşte ceapă, se fierb găluşte, se face cuş-cuş, se vanilează prăjituri.

Se bat cuverturi, covoare şi perne, se atîrnă rufe iar radioul cîntă, şi cîntă, şi cîntă.

In seara de vineri începe dezlănţuirea forţelor! Autobuzele nu mai circulă 24 de ore. Bătrînii, bolnavii, oamenii mai puţin înstăriţi, fără mijloace de locomoţie proprii sau care nu-şi pot permite o cursă cu taxi-ul, stau acasă sau cel mult la un vecin. În nici o ţară de pe glob nu există o zi în care mijloacele de transport în comun să rămînă în depouri (doar cînd sînt în greve). Cu un orar mai redus, se circulă totuşi. Dar noi, sîntem tributarii unor interpretări a nu ştiu căreia din cele zece porunci. N-avem încotro şi o înghiţim. Paradoxul constă în aceia că e o democraţie (uneori mai "catolică decît Papa") în care majoritatea se înclină în faţa minorităţii!

Se goneşte pe străzile oraşelor şi pe şosele; fiecare e grăbit. Oamenii se adună unii la alţii, se întind mese, se gustă de aici, se mănîncă de colo, se laudă calităţile culinare ale gazdei, se joacă, se discută, se comentează, se fac propuneri politice şi strategice (toţi sîntem deştepţi) şi se cîntă, se cîntă.

Şoferii claxonează, se duc discuţii de la etajul 4 sau 5 în stradă, se ţipă, copiii nu dorm şi se stă cu toate terasele deschise. La unii aerul e condiţionat şi în plină funcţiune spre bucuria celor din interior şi spre necazul celor de peste drum. E noaptea în care cei ce vor să se culce mai devreme şi să doarmă, sau suferinzii care zac, n-au decît. Trebuie să aibe nervii de oţel sau să ia măsuri deosebite de protecţie. Şi aşa trece vinerea. Vine sîmbăta şi cu ea cresc şi cifrele accidentelor de circulaţie, cu morţi şi răniţi. Viaţa merge însă mai departe şi trece...

Neavînd încotro nu trebuie să regretăm că puţin după vineri e duminica şi o luăm de la început.

Dr. G. Mănescu
Bat Yam

AL. MIRODAN NU ESTE COMENTATOR POLITIC

Ultimile numere din revista "Minimum" mi-au furnizat multe prilejuri de comentarii însă am renunţat la polemică. Dar după citirea articolului "de fond" din nr. 84 (corespondentul nostru se referă la omagiul adus de directorul revistei d-nei Zeinava Hardega din Bosnia, "Drept al Popoarelor", n. red.) văzînd cît este de infantil din punct de vedere politic, mi-am zis: Mirodan autor dramatic - DA, comentator politic - NU.

M. David
Haifa

UN MEDICAMENT NUMIT "MINIMUM"

În perioada cînd a apărut "Minimum" nr. 84-1994, mă aflam în spitalul Rambam, fiind internat, urmare a unei răceli la plămîni.

"Minimum" a apărut pentru mine ca un medicament care-ţi dă sănătate. Am citit cu nesaţ fiecare articol, şi ţin să vă mulţumesc pentru comentariile făcute, care spun adevărul aşa cum este, fără ocolişuri.

Toate articolele, începînd cu "O plagă", scris de Adrian Zahareanu, "Tendinţe", "Punctul pe i", editorialul lui Al. Mirodan, "Există femei şi există femei sexy" de Maayana Shenhar, mi-au încălzit sufletul şi mi-au redat încrederea în viaţă.

Bone Simha-Băbuşanu
Kiriat Haim

"MINIMUM" MĂ DEZAMĂGEŞTE

Dragă "Minimum", mă dezamăgeşti rău, rău de tot. Reprezinţi o revistă care are pretenţia că este obiectivă (greşesc oare?) deschisă tuturor problemelor care frămîntă societatea noastră (şi nu sînt puţine!)

În privinţa procesului de pace, pur şi simplu mă uimeşti. Citezi numai din "Jerusalem Post" şi numai ce-ţi convine, ne sperii cu acordul de la München şi alte catastrofe apocaliptice. Ca să parafrazez cuvintele unui politician antipatic şi inteligent (Peres): "Bine, frate, noi sîntem proşti, sîntem făcuţi grămadă, dar voi, căpoşi şi inteligenţi, ce propuneţi concret?" Sigur, sînt probleme foarte serioase de securitate, dar nu o să le rezolvăm fugărind copiii care aruncă cu pietre în loc să ne pregătim cum trebuie să tragem cu puşca (şi nu cu gloanţe de cauciuc). Ce avem noi comun cu nebunii din Kiriat Arba care omoară (ca şi teroriştii arabi) oameni nevinovaţi pe la spate? Tu ştii că aceşti indivizi nu recunosc autorităţile legale (alese în mod democratic, la urma urmei), ci primesc instrucţiuni direct de la Dumnezeu (sau ceea ce consideră ei să fie Dumnezeu). În sfîrşit, cînd a fost Israelul mai puternic şi societatea israeliană mai sănătoasă şi mai muncitoare: în 1969 sau astăzi?

Mircea Vidraşcu
Raanana

FĂRĂ REMUŞCĂRI

Stai, dragă "Minimum", să-ţi povestesc ceva nostim.

Lorin, prietenul meu, mi-a făcut cadou o carte, "Povestiri indiene" şi mi-a spus "Îţi dau şi bonul, dacă nu-ţi place cartea, poţi s-o schimbi". Eu i-am spus "De ce s-o schimb? Mă interesează foarte mult!" Dar nu m-a interesat - ce mă interesează pe mine poveştile indienilor? - şi m-am dus la librărie şi i-am rugat să mi-o schimbe. Mi-au zis: "Nu-i nici o problemă, alegeţi-vă ce carte vreţi" şi am ales "Franny şi Zooey" de Salinger şi am mai adăugat 12 şekeli.

Am citit-o atent să nu îndoi filele, să nu se umfle, să nu se cunoască deloc că cineva a citit-o şi m-am dus din nou la librărie, la o altă librărie din aceeaşi reţea, şi le-am spus "Surioara mea mi-a făcut cadou această carte, dar eu am citit-o de mult în engleză şi aş vrea s-o schimb". Mi-au zis "Nu-i nici o problemă, alegeţi-vă ce carte vreţi" şi am ales cartea avocatului Ioram Şeftel despre procesul Demianiuk şi întîmplător n-a trebuit să mai adaug nici un ban.

Am citit-o cu aceaşi tehnică, să nu simtă nimeni că cineva a citit-o şi iar m-am dus la o librărie din reţea şi am luat cartea de amintiri a preşedintelui Reagan pentru care am adaăugat mi se pare 8 sau 9 şekeli.

De vreo două luni de zile folosesc acest truc, îmi bat joc de ei, cu cîţiva şekeli am citit vreo zece cărţi şi încă n-am terminat. De ce mă întrebi dacă n-am remuşcări? N-am. De ce să am? Dar ei de ce pun asemenea preţuri pipărate că nu se poate apropia omul de o carte?

Lia Rubin
Tel Aviv

NU MAI POT SĂ CÎNT LA RESTAURANT!

Stimată redacţie,

Mă numesc Elena Toma şi doresc să vă aduc la cunoştinţă următoarele:

În revista "Minimum" din noiembrie 1993 la pagina 72, rubrica "La restaurant", în articolul "Menu şi muzică", rîndul 4-5 aţi informat cititorii că "la restaurantul Avrum orchestra Ionel Beer poate fi ascultată acompaniind-o pe Elena Toma".

POŞTA

Acest lucru nu este adevărat întrucît din 10 iulie 1991 cînd am fost accidentată în Tveria nu mai pot profesa. Am fost externată de spitalul Poria cu comoţie cerebrală sub bolta craniană şi un început de hemoragie craniană la baza creierului mic fără tratament, fără asistenţă medicală, singura intervenţie a fost cusătura de 19 cm. pe cap şi 4 cm. pe frunte. Din 1991 pînă în prezent am fost lăsată de societatea Migdal cu care sînt în proces, fără ajutor material, fără asistenţă medicală, refuzîndu-mi-se orice sprijin.

Am încercat să lucrez la "Avrum" în februarie 1992 şi în iunie 1993 dar durerile de cap, dezechilibrul fizic, memoria afectată nu m-au lăsat să-mi desfăşor activitatea şi după 2-3 apariţii m-am oprit. Am încercat să lucrez pentru că din 1991 nu am mai avut bani de întreţinere, pentru consultaţii medicale, "Migdal" refuzînd să-mi acorde vreun sprijin iar cei care m-au ajutat să supravieţuiesc au fost cunoştiinţele care cîndva îmi iubeau cîntecele şi galsul.

Azi nu mai sînt Elena Toma, solistă a radioteleviziunii române. Azi sînt o cerşetoare care am dormit prin parcuri neavînd unde dormi, neînţelegînd ce se întîmplă cu mine din cauza loviturii la cap.

Chiar dacă doresc să cînt după 15 minute obosesc, uit cuvintele, vomez. Am încheiat cariera artistică.

Vă mulţumesc,
Elena Toma
Tel Aviv

Annie Heskia, Acco (poetul Ştefan Baciu, cu care aţi fost colegă la Bucureşti, pe vremuri, nu se mai află printre cei vii; el a încetat din viaţă, la Honolulu, Hawaii, în urmă cu cîteva luni); *Joseph Alpern, ziarist, Geneva, Elveţia* (a) "Găsesc că *Minimum*, care nu e o revistă academică, ci pentru marele public, are un nivel foarte bun. Se mai întîmplă că, uneori, anumite articole dau dovadă, aş zice, de un anti-Rosenism primar. Însă e o apreciere subiectivă şi îmi place să vă citesc". b) Vă aşteptăm, cu plăcere, la redacţie; cînd ajungeţi în Israel, daţi-ne un semn de viaţă); *Izu Vaisman, Rehovot* (un mic dialog satiric, intitulat **Stelică şi Ionică:** "La o ceartă tam-nesam / I-am spus verde c-o-nşelam / Şi atunci dînsa vrînd "să moară" / Se-aruncă pe geam afară. / Şi ce-i cu ea, Stelică / E moartă, e în cer? / Nu-ţi fă tu griji, Ionică, / Că noi stăm la parter". *Jacob Fuchs, Montreal, Canada* (observaţiile dvs. sînt, mi se pare, juste... dar ar trebui să le trimiteţi pe adresa publicaţiei în cauză); *Zaharia Gorun, Haifa* ("Pe directorul administrativ de la Ministerul Chimici - susţineţi dvs. - îl chema Uţă. Într-o zi s-a hotărît să-şi schimbe numele în Ulă"; poate că s-o fi nimerit un asemenea caz şi la Ministerul cu pricina; după ştiinţa noastră, însă, versiunea **originală** a bancului este legată de ziarul "Tînărul muncitor" care apărea la Bucureşti, în anii 50-60; acolo lucra un reporter, altfel simpatic şi talentat, pe care-l chema N. Uţă; incitat de numele acestuia, colegul său de redacţie, regretatul ziarist, excelent humorist, Emil Ţilenschi, a lansat pe culoare amintitul calambur, stîrnind supărarea lui Uţă şi încîntarea confraţilor); *Adrian Baranga, Toronto, Ontario, Canada* ("Stimate Domnule Mirodan, azi am citit excelentul dvs. - şi al nostru - "Minimum" nr. 84 din martie a.c. şi astfel am aflat despre faptul că stimatul meu "tovarăş de muncă" Iosif Voledi - am lucrat amîndoi la Camera de comerţ din Bucureşti în perioada 1960-1970 - a plecat pe drumul fără întoarcere. Îmi pare tare rău şi nu pot să fac altceva decît să mă rog lui Dumnezeu să-l odihnească în pace! Vă rog să binevoiţi a transmite prin "Minimum" condoleanţele mele familiei celui care a fost Voledi"); *Dr. Bianca Stănescu-Segal, Bruxelles, Belgia* (întrucît sesizarea dvs. are implicaţii de ordin juridic, vă rugăm să vă adresaţi unui avocat; poşta noastră găzduieşte observaţii critice, opinii, păreri politico-socialo-culturale de orice fel, dar nu ne putem implica în conflicte între persoane, conflicte ce sînt de competenţa exclusivă a justiţiei); *Mioara Weinberg, Haifa* (văd că pe cîteva dintre cititoarele noastre le-a cuprins o adevărată pasiune de a afla statutul familial al personalităţilor din trib; O.K., să vă satisfacem curiozitatea: Arthur Israelovici, Mircea Săucan, I. Schechter, Darian, Eugen Campus, Marius Godeanu, Albert Kreigold, Carol Marcovici, Virgil Duda, Al. Sever, Moshe Nagor, Zighi Munte, Andrei Fishoff sînt căsătoriţi; mai încercaţi!; *Titircă inimă rea, Cerasela, Secu, Vibrator, Didina, Madonna, Un grup de lesbiene din Bat-Yam, Mintosu etc. etc.* (nu, nu luăm în consideraţie scrisorile anonime); *Av. C. Simşa, Ramat Iosef, Bat-Yam; Chaim Avron, Willowdale, Ontario, Canada; Dan Lăzăreanu, Bucureşti; Iudith şi Petre Rado, Forest Hills, New York, U.S.A.; Nelu Solomon, Metulla; Andrei Gârneaţă, Bucureşti; Frederic Haimovici, Kiriat Sharett, Holon; I. Harari, Cairo; I. Kara, Iaşi* (mulţumiri pentru bunele cuvinte, sugestii şi observaţii critice; ceilalţi pe curînd).

Din ce în ce mai mulţi cititori îşi exprimă revolta cu privire la faptul (greu, greu de înţeles) că în timp ce Israelul eliberează cu haita sute şi mii de terorişti din OEP şi Hamas (da, şi Hamas), d. Yasser Arafat refuză categoric să dea ceva în schimb, recte să facă ceva pentru eliberarea aviatorului Ron Arad şi a celorlalţi dispăruţi.

"Cum de-şi permit OEP-iştii - ne întreabă o cititoare - să-şi bată joc de noi ?"

Răspunsul nostru: "Păi de ce să nu-şi bată joc ? Îi împiedică cineva ? Le-a spus cineva limpede şi răspicat (şi fără umilinţă de Galuth)- că pînă nu-i vedem acasă pe ai noştri, OEP-ul nu mai pupă nici un deţinut?" Le-a spus ? Nu, atunci mă uit în ochii Dumneavoastră şi vă întreb: de ce să nu-şi bată joc de noi? De ce să nu-şi bată joc de declaraţiile grave (vom face totul - şi dă-i şi trage-i) ale responsabililor ce put a "oi-vei", din establismentul nostru politic ?

CLEPSIDRA

Turism

Ştefan Augustin Doinaş, poet, preşedinte de onoare al Uniunii Scriitorilor din România, şi *Irinel Liciu*, balerină, solistă a Operei Române, ca invitaţi ai Uniunii Scriitorilor din Israel.

Radu Cosaşu, scriitor; de la Bucureşti; la rude.

Hero Lupescu, director de scenă la Opera din Bucureşti; la rude (tel: 03-5245050, familia Gad).

S. Damian, critic literar,conferenţiar la catedra de literatură română a Universităţii din Heidelberg, Germania; la rude.

Rodica Zăbavă, ziaristă, redactor la "România Liberă", Bucureşti; la prieteni.

Maia Morgenstern, actriţă la "Teatrul Naţional" de la Bucureşti; la prieteni.

Uri Vălureanu, ziarist, redactor al ziarului "România liberă"de la Bucureşti; la rude.

Prof. Dr. Maria Manoliu-Manea, de la Universitatea California din Davis, preşedintă a Academiei Americano-Române de ştiinţe şi arte, şi *Dr. Ion Manea*, redactor şef al publicaţiei "ARA"; la prieteni.

Decese

Paul Păun (dr. Z. Zaharia), poet, reprezentant de seamă al grupului suprarealist din Bucureştii anilor 40-50; la Haifa. În ultimii ani a colaborat cu versuri şi grafică la revista "Argo" din Germania, condusă de Alexandru Lungu. A fost căsătorit cu Rahel Păun, graficiană.

Gherasim Luca, (n. 1913), poet, reprezentant de seamă (ca şi Paul Păun cu care s-a întîlnit ca la un rendez-vous întru moarte) al curentului suprarealist amintit; stabilit la Paris în 1951, a publicat cîteva plachete ("Héros - "Limite", "Le chant de la Carpe", etc.). O emisiune la TV în 1989 l-a "propulsat" în atenţia publicului francez, care a avut revelaţia unei adevărate personalitaţi. Şi-a pus capăt zilelor, in martie 1994, aruncîndu-se, ca şi poetul Paul Celan pe vremuri, în apele Senei.

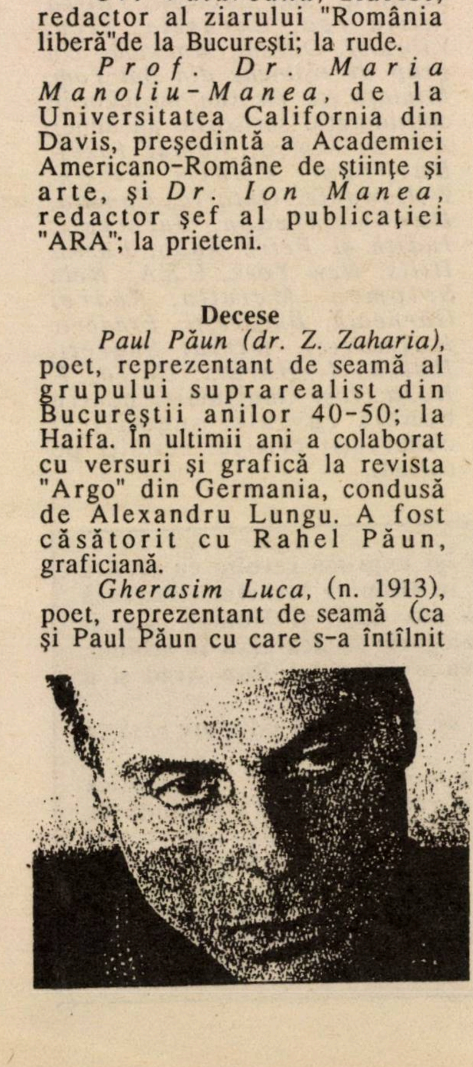

Alina Herişan, traducătoare, specialistă în bibliofilie, una din personalităţile de frunte ale anticariatului bucureştean în anii 60-80; la Bucureşti. Alina Herişan a fost sora scriitorului B. Elvin.

Eliezer Dascălu, avocat, ziarist; fost redactor al presei de tineret şi al revistei "Flacăra"; la Offenbach, în Germania. Eliezer Dascălu a fost unchiul regizorului de film Mirel Ilieşiu.

Spitalizare

Rabinul-Şef Moses Rosen, preşedintele Comunităţii Evreilor din România; pareză facială; starea bolnavului - stabilă; la Bucureşti.

Carnet

Premii

Prof. Shneer Zalman Feller, jurist, premiul "Israel" pentru contribuţie deosebită în domeniul ştiinţelor juridice.

Alexandru Sever, romancier, dramaturg, premiul "Izvoare" (sponsorizat de Histadrut).

Sebastian Costin, poet, critic literar, premiul "Aderca".

Ambele premii au fost decernate în cadrul adunării festive organizată cu prilejul celei de-a 20-a aniversare a Asociaţiei Scriitorilor Israelieni de Limbă Română.

Intîlnire

Israel Keisar, ministrul transporturilor şi *Arthur Israelovici*, trezorierul Histadrutului, preşedintele HOR; la restaurantul 'Mon jardin' din Tel-Aviv, în ziua de vineri, 15-IV, a.c.; pentru a discuta măsurile ce trebuiesc luate în vederea salvării HOR-ului în împrejurările create de atacul lui Haim Ramon, ex-ministrul sănătăţii, împotriva lui Haim Haberfeld, preşedintele Histadrutului şi sprijinitor al organizaţiei alialei române.

Seară literară Gropper

La Muzeul Rubin din Tel-Aviv, în ziua de luni, 18-IV, a.c. Vorbitori: Israel Levanon şi Marius Mircu. Conducerea: Shlomo Leibovici Laiş.

Dacă eşti OM matur, la care "carpe diem" poate fi un modus vivendi în doi. accentuînd pe satisfacţii spirituale, scrie-mi: Malca, POB 420, Rehovot.

Amintim cu durere scurgerea a trei ani de la plecarea dintre noi a iubitului

Abraham Iacob (Ţfat)
soţ, tată şi bunic
Gabriela, soţie
Lia şi Silviu, fiică şi fiu
Meirav, nepoată

La 23 aprilie s-au împlinit doi ani de cînd *Rozica Bercovici*(n. 1901 Bucureşti) a plecat pentru totdeauna de lîngă cei pe care i-a iubit şi le-a dăruit întreaga ei viaţă. Chipul ei cald, luminos, vorbele ei înţelepte, vor rămîne veşnic în sufletele noastre.

Daisy Macadziob, fiică,
Dr. Sorina Macadziob, nepoată,
Hermina şi Moşe Meir, nepoţi
Lou Kirmayer, nepoată.

Sîntem alături de Gina Sebastian-Alcalay la încetarea din viaţă a soţului ei, distinsul om de cultură A. Alcalay, şi îi transmitem condoleanţele noastre sincere.

Prietenii

Caut co-religionară care vrea să locuiască cu mine în Orlando, Florida. Doamna trebuie să aibe numai Income - Mikabel Kitbaa. Scrieţi lui Andrei Roizen, 6116 Eleanor Ave., apt. 7, Los Angeles, CA. 90038, U.S.A.

HOROSCOP

LUNA MAI • SYBIL HEDERNA

CAPRICORNUL (23 decembrie–21 ianuarie)
Vi se deschide în faţă o perioadă de înoiri pe plan profesional şi în viaţa personală. Învăţaţi să profitaţi de condiţiile care vă sînt favorabile. Manifestaţi iniţiativă şi perseverenţă.

VĂRSĂTORUL (22 ianuarie–19 februarie)
Sînteţi prea nehotărît. Este bine să nu vă pripiţi în luarea deciziilor, dar nici să nu tergiversaţi. S-ar putea să rataţi ocazii cu care nu vă mai întîlniţi. Numere norocoase: 7, 25.

PEŞTII (20 februarie–20 martie)
Atenţie sporită la paşii pe care îi veţi intreprinde în această lună. Pot să apară riscuri şi perioade imprevizibile. Fiţi vigilenţi şi nu uitaţi că paza bună trece primejdia rea. Bineînţeles, nu trebuie să disperaţi. Totul e bine cînd se sfîrşeşte cu bine. Evitaţi iniţiativele în zilele de marţi şi sîmbătă.

BERBECUL (21 martie–20 aprilie)
Sănătatea înainte de toate. E o condiţie de viaţă pe care o neglijaţi cu riscuri pe care începeţi să le resimţiţi. Excesele pe toate planurile, inclusiv excesul de zel, vă dăunează. Menţineţi un echilibru în toate privinţele.

TAURUL (21 aprilie–20 mai)
Există pericolul deteriorării unor relaţii amicale din cauza temperamentului dvs., uneori prea impulsiv. Aveţi încredere în prietenii vechi şi alegeţi cu grijă pe alţii noi. Veţi avea astfel un suport de nădejde în rezolvarea problemelor dificile ce vă stau în faţă.

GEMENII (21 mai–21 iunie)
Aveţi nevoie de relaxare după o perioadă de tensiune nervoasă. O scurtă vacanţă v-ar prinde bine. Dacă e posibil, consacraţi mai mult timp lecturii, muzicii, filmelor deconectante.

RACUL (22 iunie–21 iulie)
Aveţi probleme serioase în familie. Căutaţi să le rezolvaţi cu tact şi afecţiune atît faţă de tovarăşul de viaţă, cît şi faţă de părinţi şi copii. Păstraţi-vă calmul în cursul incidentelor care se pot ivi. Fiţi întotdeauna dvs. cel care dă dovadă de înţelegere şi maleabilitate. Veţi avea satisfacţii mari în cele din urmă. Zile faste: duminica şi joi.

LEUL (22 iulie–22 august)
S-ar putea ivi o situaţie neplăcută la serviciu. Conştiinciozitatea dvs. trezeşte uneori invidii şi există colegi care rîvnesc la poziţia dvs. Nu le purtaţi ranchiună, dar puneţi-i la punct în mod elegant.

FECIOARA (23 august–22 septembrie)
Străbateţi o perioadă depresivă. Nu aveţi motive temeinice. Vă bucuraţi de simpatii şi aveţi toate şansele să obţineţi succese de ordin sentimental. Acordaţi atenţie avansurilor ce vi se fac. Ele pot conduce la legături trainice.

BALANŢA (23 septembrie–22 octombrie)
V-au ieşit în cale un şir de amici (e) de o sinceritate îndoielnică. printre aceştia şi răuvoitori. Faceţi o triere rezonabilă şi înconjuraţi-vă doar de persoane al căror ataşament faţă de dvs, este indubitabil. Nu ignoraţi că alegerea prietenilor este o artă pe care nu toţii o posedăm. Contaţi pe numerele 5, 15, 25.

SCORPIONUL (23 octombrie–22 noiembrie)
În preajma dvs. se găsesc persoane în suferinţă, fie din cauza bolii, fie din jenă financiară. Nu rămîneţi indiferent(ă)! Săriţi-le în ajutor cu grijă să nu le lezaţi susceptibilităţi inerente. Avem nevoie unii de alţii. Sprijinul dvs. eficient va fi apreciat şi primul cîştigător pe plan moral veţi fi dvs. înşivă.

SĂGETĂTORUL (23 noiembrie–22 decembrie)
Nu fiţi pesimist. Obişnuiţi-vă să observaţi şi să vă bucuraţi de latura pozitivă a fiecărui fapt şi moment din viaţă. Aceasta vă va prinde bine şi în judecarea evenimentelor din viaţa personală şi a celor din viaţa publică naţională şi internaţională.

CU
ADRIAN
PE ORICE
MERIDIAN
EXCURSII
ÎN TOATĂ
LUMEA
România

OFERTA SPECIALĂ "ADRIAN"
Pachete de tratament – odihnă în staţiunea balneo-climaterică COVASNA
18 zile.....660 $
Cazarea în modernul hotel "Bradul"

• ZBORURI SPECIALE – NEW YORK începînd de la 699 $
• CHARTERE ÎN EUROPA începînd de la 319$

* CIRCUITE TURISTICE ÎN ROMÂNIA începînd de la 269 $ de persoană

ÎNCHIRIERI DE MAŞINI începînd de la 33 $/zi

VĂ OFERIM POSIBILITATEA DE A ZBURA DE LA BUCUREŞTI SPRE ORICE PUNCT SAU CAPITALĂ DIN EUROPA CU aproximativ 100 $

NOUA ADRESĂ:
str. Hess nr. 4
Tel: 200687-8-9 • 5285773

צ'אנס l'

ieş "CIANS"

ÎN FIECARE ZI SÎNT ÎN JOC PÎNĂ LA 10 MILIOANE ŞKALIM

ĂSTA-I NOROCUL DVS.

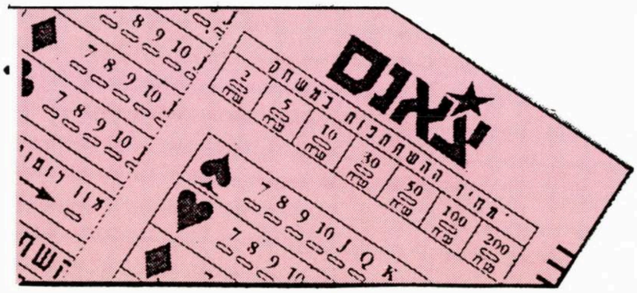

CIANS

NOUL JOC ZILNIC LA MIFAL HAPAIS

ÎN FIECARE ZI, TRAGERE. ZILNIC CÎŞTIGURI PÎNĂ LA 10 MILIOANE.

DVS. FIXAŢI CÎT ÎNVESTIŢI, DVS. FIXAŢI NIVELUL PREMIULUI, DVS. FIXAŢI MODUL DE PARTICIPARE. ÎNCERCAŢI O ŞANSĂ SAU ŞANSE MULTIPLE ŞI GHICIŢI, ÎN FIECARE ZI, CĂRŢILE NOROCOASE.

CEREŢI BULETINUL JOCULUI LA TOATE PUNCTELE DE VÎNZARE.

מפעל הפיס

CIANS

NOUL JOC, ZILNIC, AL LUI MIFAL HAPAIS.

minimum

ANUL VIII • NR.87
MAI '94 • 10.20 ŞEKELI

CU PRILEJUL DESCHIDERII CAMPIONATULUI MONDIAL DE FOOTBALL...

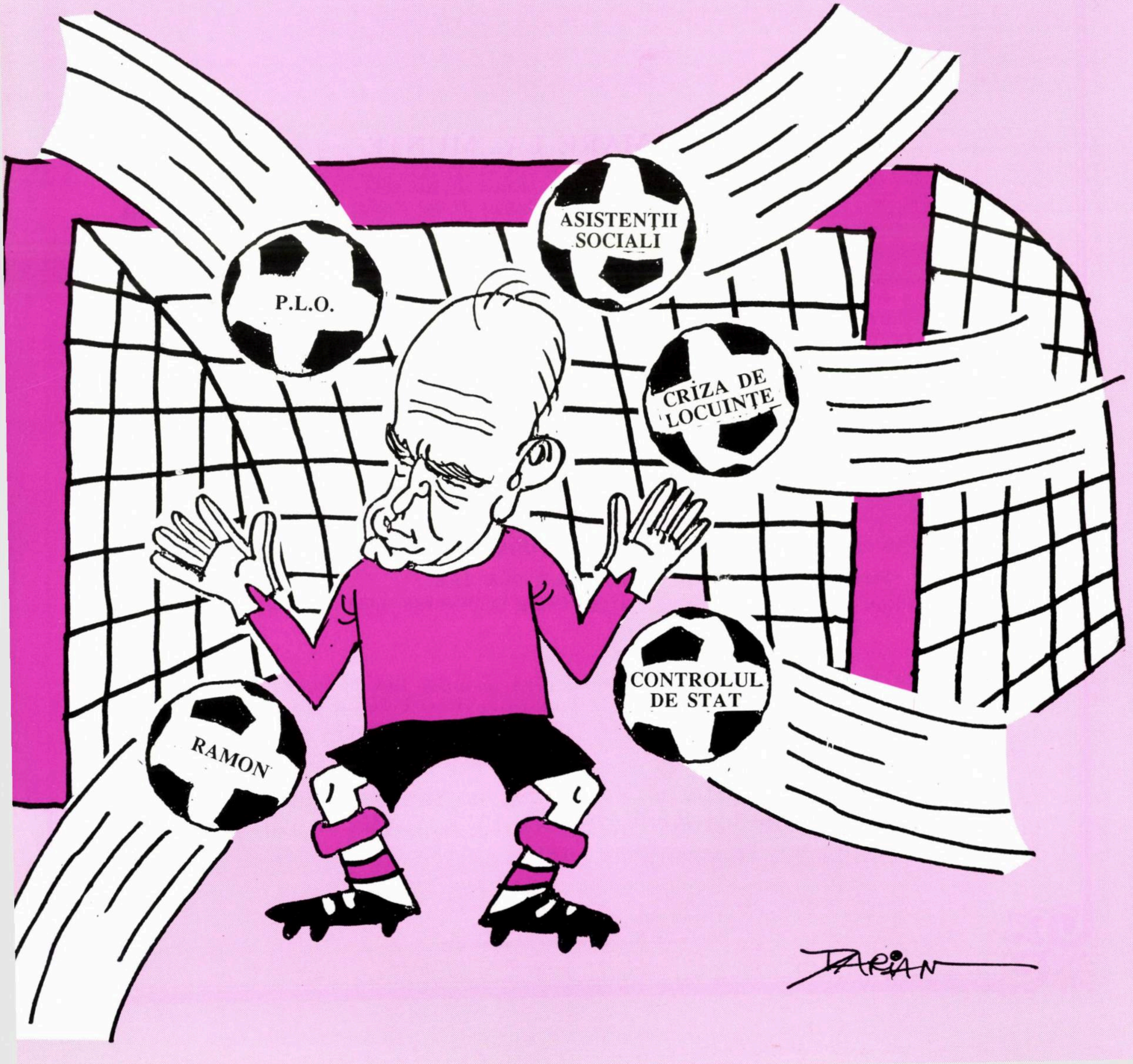
ASISTENŢII SOCIALI
P.L.O.
CRIZA DE LOCUINŢE
CONTROLUL DE STAT
RAMON
DARIAN

HOLIDAYS

TRAVEL & TOURS
נסיעות ותיירות
הולידייס

BLOC EL-AL
(pasaj)

Strada Ben Yehuda 32 TEL AVIV
Tel. 528-5272/3

TOMY HERESCU - HERSKOVITS VĂ PROPUNE:

- La Băile Felix - Hotel termal prin

BUDAPESTA

3 săptămîni tratament şi semipensiune + 5 zile la hotel BEKE BUDAPESTA, inclusiv zborul 1099 $

La 27 mai; 17 iunie; 8 iulie; 29 iulie; 5 august, etc.

DE LA MARE LA...MUNTE

1 săptămînă la Mamaia Hotel de lux Rex
1 săptămînă la Poiana Braşov Hotel Alpin

733 $

în exclusivitate la HOLIDAYS - TOMY HERSKOVITS
(2 din cele mai bune hoteluri din România, oferte mai ieftine pentru acelaşi program - la hoteluri mult inferioare)

- 2 săptămîni tratament intensiv şi semipensiune pe insula MARGARETA - BUDAPESTA - hotel termal numai... 1399 $

inclusiv zborul la 10.6; 24.6; 08.7; 22.7; 05.8 etc.

Capitalele Imperiului: Budapesta - Praga - Viena

Tur de 10 zile cu ghid israelian, autocar: 999 $
inclusiv zborul la 30.5; 13.6; 24.6; 11.7; 25.7; 01.8; 15.8
(Posibilităţi de tratament în Ungaria sau Cehia înainte sau după excursie).

OFERTA NOASTRĂ SPECIALĂ: o săptămînă la hotel Rex Mamaia + 1 săptămînă la hotel Alpin Poiana Braşov şi...6 zile la Budapesta Hotel Beke inclusiv zborul, transferuri, semipensiune la mare şi munte etc. cu numai 1366 $ (întoarcere direct din Budapesta).

Prospecte, informaţii şi rezervări la toate birourile din ţară, şi bineînţeles, la birourile noastre HOLIDAYS - Tel Aviv, Ben Yehuda 32, în pasaj, la parter

MINIMUM • ANUL VIII • NR. 87 • IUNIE • 1994

ÎN ACEST NUMAR

A.Zahareanu: Punct de vedere p.3

Tendinţe. Punctul pe i p.4

Israelianul la el acasă p.13

I.Schechter: Cronică nefantezistă p.14

I.Artzi: Despre Rabinul Rosen p.15

Gura humorului p.17

H.O.R. preţuieşte valorile p.18

Marius Mircu: La 85 de ani p.20

Se zvoneşte că... p.23

Stan Vlad: Sex-shop la Bucureşti p.26

Harry Fosha: Corespondenţă din New York p.34

Al.Bacher: Procurorul Rossman şi alte drame p.36

Al.Mirodan: Dicţionar neconvenţional p.40

Cartea (I.Fîntînaru, Eugen Campus, Radu Cosaşu) p.42

Primim la redacţie (Claudia Rosenstreich, Dr.Max Horenstein, dr.S.Iacobson p.49

Pescuitorul de perle p.52

Idei (A.Darian: Audiatur et altera pars) p.53

Spectacol (A.Strihan, Renée David-Costin, Claudia Rosenstreich, Sofia Gelman) p.55

Pagini (Getta Berghoff, Th.Sharp, G.Mosari, W.Stanley) p.59

Minimum *e (m ca toţi oamenii* (jocuri: Nelu Weinberg; sport: G.Modeanu; sănătate: Dr.Sam Watts; bridge: Paul Weinstock; gastronomie: dr. S.Iacobson, Ylana p.67

Poşta p.74

Clepsidra. Carnet. p.79

LA ÎNCHIDEREA EDIŢIEI
Ceea ce înseamnă 25 mai 1994

Aşadar, noi am părăsit Gaza. Dar oare Gaza ne-a părăsit pe noi? Nu s-ar spune. Deloc.

Chiar dacă nu a fost o retragere, cum zic ofiţerii din Zahal, ci o renunţare, o părăsire de bună voie, chiar dacă soldaţii nu au "fugit în toiul nopţii", cum susţine opoziţia, este limpede că această despărţire, acest divorţ nu a avut loc ca între doi parteneri civilizaţi care rămîn prieteni. La 48 de ore după plecarea din Gaza, au fost două atentate teroriste sîngeroase. Doi soldaţi morţi şi doi civili răniţi.

Desigur, Israelul a avut motive solide pentru a pleca din acea regiune nefericită, dar se pare că nu s-au luat toate măsurile de precauţie. Există oare o obligaţie clară a palestinienilor de a împiedica atacarea soldaţilor şi civililor israelieni? S-a obligat oare O.E.P.-ul să nu permită propaganda şi instigarea Hamas-ului la crime? Există vreo garanţie că lucrătorii din Gaza nu vor mai veni cu bombe şi cuţite?

Nu. Dimpotrivă. O.E.P.-ul însuşi declară că s-a făcut "doar un prim pas" spre lichidarea ocupaţiei.

Semnificaţia acestui "prim pas", noi o ştim. Vor urma alţi "paşi". De altfel şi responsabilii securităţii noastre au avut gentileţea de a ne preveni că ne mai aşteaptă multe atentate.

30 DE ZILE

Pînă se va dovedi dacă acţiunea comando-ului nostru de aducere din patul lui din Liban a lui Mustafa Dirani a fost eficace, trebuie subliniată din nou sensibilitatea unică în lume a Statului Israel faţă de soarta chiar a unui singur prizonier - Ron Arad.

El este de aproape 8 ani în prizonierat, nu se ştie dacă mai trăieşte, totuşi eforturile diplomatice, politice şi militare de a-l recupera, nu încetează.

Dificultatea constă în faptul că avem de-a face cu duşmani - palestinieni sau iranieni - care sînt intratabili deoarece viaţa oamenilor nu are pentru ei nici o valoare. Chiar a oamenilor lor. Ei nu se vor grăbi să obţină eliberarea lui Dirani aşa cum nu au vrut să trateze eliberarea şeicului Obeid, răpit de asemeni de Zahal.

Se va găsi, poate, în cele din urmă o soluţie de salvare a prizonierului. Ingeniozitatea israeliană nu s-a epuizat. Dar este de reţinut că de cealaltă parte a baricadei se află un inamic care nu înţelege altă limbă decît cea a forţei.

x x x

Mister Arafat face strip - tease.El se dezbracă pînă la piele. El nu-şi ascunde nici una din intenţiile sale. In faimoasa cuvîntare pe care a ţinut-o la moscheea din Johannesburg, el a spus clar - mai clar nici că se poate - că nu va ezita să încalce acordul cu Israelul dacă şi cînd acest lucru îi va conveni. A dat şi un exemplu "clasic" în această privinţă: încălcarea de către profetul Mahomed a unui acord încheiat cu un trib, în secolul 7.

Fireşte, s-au găsit din nou "specialişti" care să explice sensul "nevinovat" şi "academic" al spuselor lui Arafat, dar adevărul este unul singur: cel spus de şeful O.E.P.-ului. Cînd interesul i-o va impune, mister Arafat va încălca acordul.

Iţhak Rabin spune că încălcarea nu va fi unilaterală. Bine. Dar întrebarea care se pune nu e alta decît cea a omului simplu: Cu cine am făcut noi, frate, pace?

ADRIAN ZAHAREANU

COLOANA A CINCEA

Cu prilejul gravei afaceri de spionaj comisă în Statele Unite de către Aldrich Hazen Ames şi soţia sa, Maria, care au vîndut ruşilor, timp de aproape un deceniu, numeroase secrete, primul ministru Iţhak Rabin a declarat că nu va fi surprins dacă se vor descoperi spioni ruşi şi în Israel, aceasta deoarece se cunoaşte de-a lungul veacurilor antisemitismul rus. Coloana a cincea este o veche practică subversivă - este factorul premergător al unor conflicte internaţionale.

Coloana a cincea este un procedeu specific statelor totalitare. Cînd Mussolini a cucerit puterea, s-a arătat foarte sensibil la criticile presei mondiale. Ca să creeze în lume o imagine idilică a terorismului fascist şi una romantică despre propria sa persoană, a pus la bătaie fonduri imense, plătind pe cei ce trebuiau să şteargă impresia că mişcarea lui este o farsă şi aventurieră. Ambasadorii Italiei primiseră instrucţiuni să nu se mulţumească cu relaţiile de cancelarie, ci să pătrundă în afara cercurilor diplomatice şi chiar în masa populaţiei. În acest scop abuza de pretextul schimburilor culturale. Oameni politici, profesori, ziarişti, scriitori, artişti erau corupţi prin tot felul de atenţii, uneori fără să-şi dea seama că sînt puşi să facă jocul unei ideologii inacceptabile pentru ei. Sistemul era cu totul inofensiv. Ce însemna că ambasada italiană de la Paris aducea filme, bineînţeles fascinante, şi le oferea gratuit diferitelor cercuri, însoţind proiectarea şi de conferinţe destinate să spele creierele spectatorilor? Sau ce personalitate nu se simţea flatată să primească o invitaţie turistică în Italia, cu toate cheltuielile acoperite din fondurile propagandistice? În aparenţă au fost amabilităţi nevinovate, dar în unele cazuri, profitorii lor au alunecat spre spionaj şi trădare. Şi cine nu-şi aminteşte că România regimurilor comuniste făcea absolut la fel?

În schimbul unor amabilităţi, oameni politici, de altfel de perfectă bună credinţă, erau gata să organizeze şi chiar organizau asociaţii de prietenie unde se vorbea foarte mult de realizările lui Mussolini, cum se vorbea la noi la modul superlativ de Ceauşescu. Publicistul francez Max Gallo a scos la iveală numeroase documente în acest sens, ascunse pînă acum în arhivele secrete ale ministerelor de externe din Statele Unite, Franţa, Germania, Italia, Ungaria, Polonia, Bulgaria, România etc.; simpla reproducere a acestor acte diplomatice reprezintă o mărturie a potenţialului periculos deţinut de coloana a cincea.

Mult mai practic, mai cinic şi mai dur a fost Hitler. Pe el îl interesa mai puţin opinia publică şi mai mult oamenii cu răspundere din posturile cheie ale statului asupra căruia îşi organiza asaltul. El însuşi a trasat planul general al unei astfel de acţiuni, spunînd colaboratorilor săi: "Voi stabili un fişier complet al tuturor personalităţilor influente din toate ţările. Cutare poate fi cumpărat cu bani? Poate fi cumpărat altfel? E vanitos? Are marote? Are ceva de ascuns din trecutul său? Este accesibil la şantaj? Are înclinări erotice? E homosexual? Ce tip de femeie preferă? Cu aceştia voi face politică, cîştigînd oameni pentru cauza mea, spre a-mi asigura pătrunderea şi influenţa în fiecare ţară". Dacă ne referim şi la România, este de ajuns să amintim cazul profesorului Nae Ionescu, fost pînă într-o vreme filosemit şi răsfăţat al cercurilor evreieşti, cumpărat de Hitler cu preţul unui comision la vînzarea în România a tabletelor de aspirină Bayer. Şi n-a fost singurul caz.

Nu avem de ce să ne mirăm că pe lista organizaţiilor "patriotice" subvenţionate de la Berlin figura şi Garda de Fier a lui Codreanu. Nu ştim ce proporţii au avut subvenţiile, dar, pe cît se pare, rolul principal l-au avut subsidiile personale. Ceea ce s-a întîmplat şi cu unii dintre ziariştii români actuali subvenţionaţi de Iran sau de Irak.

Ruşii, cum era şi de aşteptat, nu s-au putut dispensa de serviciile coloanei a cincea. Spre deosebire de nazişti şi fascişti, nu şi-au recrutat susţinătorii pe baze de recompense materiale, ci în virtutea afinităţilor ideologice. Partidele comuniste au jucat - şi mai joacă şi acum - rolul coloanei a cincea. În timp ce Stalin îşi mînjea mîinile cu sîngele a milioane de victime, gazetari, scriitori şi oameni politici din America sau Franţa contestau crimele şi proslăveau pe călău. Prin pana şi gura acestor personalităţi, pactul dintre Stalin şi Hitler a fost prezentat ca un act în favoarea păcii, deşi, îndărătul acestei înţelegeri perfide, cei doi dictatori pregăteau viitorul război.

În ultimul timp partidele comuniste din Occident au fost obligate să se declare rupte de linia Moscovei. Tocmai pentru a şterge impresia devenită generală că împlinesc rolul coloanei a cincea. Dacă sînt sincere sau nu, aceasta este altă poveste.

În orice caz, eficienţa coloanei a cincea a slăbit oarecum în ţările din occident. Nu însă şi la noi, unde anumite grupări politice extremiste, profitînd de generozitatea democraţiei, continuă jocul infam experimentat de Mussolini, Hitler şi Stalin. Cînd, într-o bună zi, se vor deschide arhivele secrete, se va putea afla cu ce preţ a funcţionat şi mai funcţionează acest mecanism dizolvant.

Pînă atunci, mai multă vigilenţă şi mai mult simţ patriotic n-ar strica.

minimum

Apare lunar
Redacţia şi administraţia:
Str. Zamenhoff nr.13
64373 – Tel Aviv
P.O.B. 11472, Tel Aviv
Tel.: 5227269; Fax.: 5270443
Fax numai pentru anunţuri publicitare

Director
Al. Mirodan

Publicitate: 1 inch – 45 şekeli
Carnet: 15 cuvinte – 20 şekeli
Abonamente Israel
6 luni (6 numere): 65 şekeli
1 an (12 numere): 125 şekeli
Preţul include costul expedierii.
Străinătate: (1 an – 12 numere) Europa – 70 dolari; România – 65 dolari; U.S.A., Canada – 80 dolari; America de Sud, Australia, Noua Zeelandă – 95 dolari; Insulele Fidji – 150 dolari
Expediţia cu avionul.

Prezentarea artistică:
Adar Darian

Difuzarea: ATLAS

Articolele semnate de colaboratorii noştri reprezintă personalitatea şi punctul de vedere al acestora. Se înţelege, aşadar, că redacţia nu împărtăşeşte totdeauna vederile exprimate în articolele publicate în coloanele revistei. Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază.

Redacţia nu răspunde de conţinutul anunţurilor comerciale.

Revistă editată de
MINIMUM-PUBLISHERS
LTD.

TENDINŢE

• Israel: Podişul Golan

"Nu este clar dacă sirienii aspiră într-adevăr la o pace sinceră şi adevărată cu Israelul. Ei vor să ajungă la o înţelegere cu Israelul, mai ales acum, cînd nu mai sînt sprijiniţi de Uniunea Sovietică, dar, pînă la ora de faţă nu am constatat nici o intenţie concretă din partea sirienilor în ceea ce priveşte respectarea obligaţiilor pe termen lung, în problema Podişului Golan. De aceea, retragerea Israelului de pe Podişul Golan ar putea constitui o greşeală totală dacă nu se obţin garanţiile de rigoare din partea Siriei."

(Dintr-o declaraţie a lui Alexander Haig, fost secretar al Departamentului de Stat american, făcută ziarului Haaretz, Tel Aviv, 1994).

• Israel: ce spune Hamas

"Hamasul nu va renunţa la acţiunile sale militare, nici acum nici în perioada autonomiei. Principalul nostru obiectiv, pe care nu-l ascundem, este eliberarea Palestinei" (concret: "eliberarea" întregului teritoriu deţinut de Israel, lichidarea 100% a Statului Israel, n.red.)

(Dintr-o declaraţie a lui Mahmud Nazal, reprezentantul mişcării Hamas din Iordania; într-un interviu acordat ziarului "Alafak"; Rabat Amon, 1994)

• Israel: cele două feţe ale medaliei

"OEP şi Hamas sînt cele două feţe ale aceleiaşi medalii; scopurile lor pe termen lung sînt identice."

(General Ehud Barak, şeful statului major al armatei israeliene).

• Israel: ce spune scriitorul Amos Oz

"Primesc în vremea din urmă fel de fel de mesaje ciudate din partea stîngiştilor care cred în procesul politic la care asistăm. Amos Oz mi-a mărturisit că dacă arabii din Iehuda, Şomron şi Gaza îşi dobîndesc statul la care aspiră şi dacă noi, israelienii, nu vom avea parte de securitatea la care rîvnim, hotărît lucru, nu vom evita să punem la bătaie toată puterea de care dispunem şi să încheiem socotelile o dată pentru totdeauna"

(Dintr-o declaraţie a profesorului de filozofie Eliezer Schweid, laureat al Premiului Israel; în Jerusalem Post, 1994)

• Israel: ştiu încotro ne îndreptăm

"Am fost foarte trist. Nu m-am bucurat deoarece ştiu încotro ne îndreptăm. Căci ceea ce se va întîmpla, doamne fereşte, este că arabii nu se vor mulţumi cu ceea ce le vom da; adică tot teritoriul pînă la graniţele din 1967, ci vor pretinde şi teritoriul după graniţele din 1947. Este o zi tristă".

(Iechiel Kadishai, fost secretar personal al premierului Menachem Beghin, colaborator principal al acestuia la elaborarea documentelor legate de pacea cu Egiptul; dintr-o declaraţie făcută a doua zi după semnarea acordurilor ce OEP la Cairo; din "Viaţa Noastră".

• Israel: stînga îşi dă cu apă pe ochi şi se trezeşte.

"Nu vreau ca o sută de mii de palestinieni să treacă în fiecare zi linia verde pentru a veni la lucru în Israel. E prea riscant. Ar trebui să construim un gard foarte înalt prin care să treacă curent electric, pentru a separa Israelul de teritorii".

(Meir Shalev, romancier, reprezentant de frunte al stîngii intelectuale israeliene, activist al mişcării "Shalom Ahşav".

• Israel: Barak: acelaşi scop (alte măşti, aceeaşi gamă)

"Pe termen lung, Fatah-ul (OEP) şi Hamas-ul au acelaşi scop: înfiinţarea unui stat palestinian pe întreg teritoriul

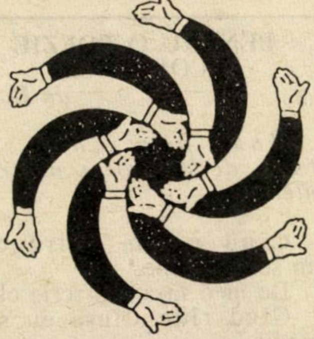

TENDINTE

dintre granițele din 1967, inclusiv Ierusalimul, desființarea tuturor așezărilor israeliene și asigurarea dreptului la întoarcere."

(Gen. lt. Ehud Barak, șeful Statului major al armatei israeliene).

● In vino veritas

Micha Harish, Ministrul industriei (dreapta), la un pahar de vin cu ambasadorul american Edward Djeredjian. Prilejul: "un party" organizat de armeanul-american, la domiciliul din Herzlia (cu piscină), în cinstea celebrului expert în ale vinurilor, Robert Mondavi. Din mărturisirile unui participant (indirect) am aflat că Harish (timișoreanul nostru din guvern) încearcă să-l descoase pe ambasadorul de la Washington ce se ascunde cu adevărat în spatele acordurilor cu OEP-ul, de la Cairo. Aceasta pornind de la ideea, pe care Micha Harish și-a însușit-o temeinic pe cînd umbla cu paharul în pivnițele de la Jidvei, că "in vino veritas".

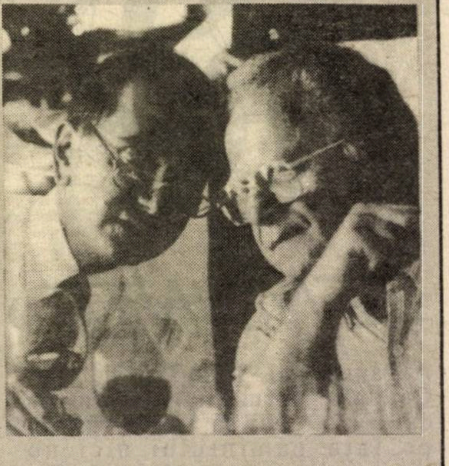

● Arafata

"Arafat a rămas celibatar. El știe că nu-i pot schimba modul de viață".

(Suka Arafat, soția liderului OEP; într-o declarație făcută ziarului egiptean "El Ahbar", 1994)

● La Bruxelles: trafic de acte false pentru foști membri ai Securității

Scena: cafeneaua "Le Dixmude", de pe Bulevardul Dixmude, 53, Bruxelles, în urmă cu cîteva zile.

Totul a început cu mai multe săptămîni înainte, cînd, într-o seară, poliția din capitala belgiană a făcut o razie, controlînd actele ocupanților cafenelei "Le Dixmude". Potrivit presei belgiene, poliția nu efectuează astfel de operațiuni orbește, ci abia după minuțioase anchete preliminare. Descinderea la Dixmude a dus la descoperirea de documente atît în local, cît și în imediata vecinătate. S-a tras concluzia că zona devenise o placă turnantă a unui dublu trafic - de acte false și de autoturisme. Brigada judiciară și-a urmat cercetările care au dus la stabilirea unei relații între infracțiunile din capitala Belgiei și altele, semnalate de *Interpol*, survenite în România, Germania, și Austria.

Afacerea luînd așadar dimensiuni internationale, brigada a 23-a, cea națională, jandarmeria și poliția judiciară și-au unit eforturile care au sfîrșit prin operațiunea de anvergură din 13 martie. A fost identificată una dintre figurile centrale ale acestui trafic dar identitatea sa nu a fost încă dezvăluită. Se știe doar că el furniza documente false pentru refugiați din România, cu precădere pentru foști agenți ai securității. Aceștia, dorind să-și fabrice o nouă viață aveau nevoie acută și de o nouă identitate. Pe care și-o obțineau prin Dixmude. In prima fază a operațiunii au fost interceptați și reținuți 24 de români".

(Dintr-un reportaj de Gabriela Anghel; în "România Liberă", Buc. 1994)

● Africa: Lorena Bobbit cucerește continentul

O femeie din Zimbabwe a tăiat și ea penisul soțului. Magistratul Mishek Tizora din Chiplage (sud-est de Harare), a condamnat-o la șase luni cu suspendare pe Shanangurai Tinarwo (40 de ani), cu condiția să se poarte bine timp de cinci ani. Curtea a considerat că femeia și-a "lorenit" bărbatul datorită publicității internaționale care i s-a făcut Lorenei Bobbit, acea americancă bărbată, care a sancționat mitocănia în acest mod. În Zimbabwe, este primul caz de acest gen. Judecătorul a apreciat că Tinarwo a acționat datorită "unei gelozii necontrolabile", declanșată în momentul cînd l-a aflat pe soțul ei, Edward, dormind dus cu o nebunatică în patul conjugal. "Nevastă-mea era prea bătrînă pentru mine ca să-i mai fac ceva", i-a spus soțul magistratului. I-a retezat vîrcolacul cu un cuțit de tăiat ceapă, după ce l-a pocnit în cap cu un butuc. "Otrava" cealaltă a scăpat pe geam.

Doctorii au reușit să i-o coasă cu mult dichis, dar Edward trebuie să evite doi ani prospăturile, fiindcă nu e bine să te joci niciodată cu șarpele mort. Legea veche a fetelor din Zimbabwe a fost anulată de președintele Robert Mugabe. "Organizațiile feministe au lansat campanii pentru drepturi egale cu bărbații, dar nu înseamnă că femeile din Zimbabwe pot proceda ca Tinarwo", a subliniat judele.

(Din "România Liberă", Buc. 1994)

● URSS: fenomenul Jirinovsky

"Rusia și lumea nu se vor putea plînge că n-au știut. Vladimir Jirinovsky a avut bunăvoința de a le informa: va candida în viitoarele alegeri prezidențiale. Cînd va ajunge președintele Rusiei, își va așeza țara în granițele ei firești. Adică de la Adriatica pînă la insulele Kurile.

Proiectul lui de imperiu slav - la care au subscris și niște invitați sîrbi și bulgari, probabil din partide de-o seamă cu al lui - a fost detaliat și cu alte prilejuri. Nu vrea să cucerească "decît trei țări,

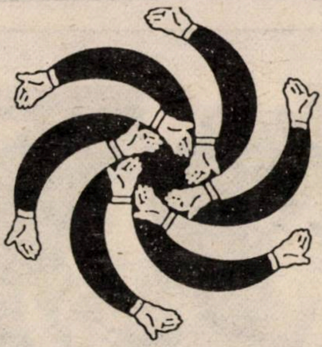

TENDINȚE

Afganistanul, Iranul şi Turcia". Celelalte formaţiuni statale pe care va trebui să le şteargă de pe faţa pămîntului nici nu contează, nu merită să fie menţionate. "Va trebui probabil să procedăm cu minorităţile aşa cum au procedat americanii cu indienii şi germanii cu evreii" - iată soluţia lui de purificare etnică a visatei întinderi slavizate. Şi, pentru că ştie că s-ar putea să existe şi ruşi care să i se împotrivească, este convins că are soluţia şi pentru acest inconvenient: "Cei ce vor trebui să fie arestaţi vor fi arestaţi în linişte, noaptea. Va trebui poate să împuşc 100.000 de oameni, dar ceilalţi 300 de milioane vor trăi în pace. Am dreptul să-i împuşc pe cei 100.000. Ca preşedinte am acest drept". Dar, pentru asta, bineînţeles, "voi declara imediat o dictatură, ţara nu-şi poate permite deocamdată democraţia". Indiferent în ce cuvinte îşi va fi îmbrăcat acum aceste idei fixe, fără îndoială că n-a uitat să adauge ca întotdeauna: "Sînt un moderat în toate privinţele".

(Dintr-un articol de Felicia Antip; în "Libertatea", Buc. 1994)

• Campionatul Mondial de fotbal: organizarea vieţii sexuale

După cum se preciza în cotidianul din Zürich, "Blick", jucătorii naţionalei elveţiene vor putea întreţine relaţii sexuale pe durata turneului final al Campionatului Mondial, dar numai de două ori. Antrenorul echipei Elveţiei, englezul Roy Hodgson, a cedat în cele din urmă, după ce iniţial le ceruse jucătorilor săi abstinenţă totală pe durata Mondialului, pentru a se putea concentra cît mai bine asupra jocului şi a-şi păstra întreaga energie de care vor avea nevoie. După cum mai menţiona cotidianul sus amintit, Hodgson a acceptat un compromis: Stefan Chapuisat şi camarazii săi vor putea beneficia de companie feminină la hotelul unde vor fi găzduiţi, între orele 16,00 şi 23,00, pe data de 18 iunie, după meciul cu Statele Unite, şi pe data de 26 iunie, după partida cu Columbia".

(După "România Liberă", Buc. 1994)

ZISE...

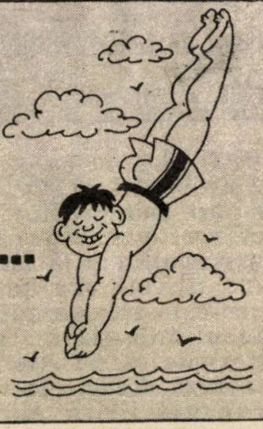

"Să nu uităm însă că avioane cad şi în alte ţări"

(Nicolae Văcăroiu, prim-ministru al României, într-o declaraţie pe marginea accidentelor de avioane înregistrate în vremea din urmă în România; după "Lumea liberă", New York)

...ŞI-N ADÎNC SE SCUFUNDĂ
(CU ACCENTUL PE Ă)

• Acum, după "autonomia" din Gaza şi Ierichο, singura noastră speranţă ca atentatele arabe "dinăuntrul şi din afara liniei verzi" să fie cît mai puţine la număr şi să producă un număr cît mai mic de victime se află în capacitatea Shabak-ului (Serviciul general de securitate) de a preveni atentatele cu pricina.

Shabak shalom!

PENTRU O POEZIE ECOLOGICA

de I. Atlas

Unui poet care scrie versuri de dragoste pe trupul iubitei

Cînd m-am îndrăgostit i-am scris poeme,
De m-o lăsa voi scrie elogii,
Cînd rîde dînsa eu scriu comedii
Şi drame scriu cînd plînge sau doar geme.
Cu ea în gînd, oricum, oriunde-aş fi,
O cînt mereu pe variate teme,
Fiind veşnic prada marilor dileme:
Mă mai iubeşte? Cît mă va iubi?
Scriu despre draga mea cu frenezie
Pe ziduri, pe nisip ori pe hîrtie,
Cum se cuvine fiinţelor alese.
Dar sînt convins c-ar fi total ilogic
Şi mai ales n-ar fi prea... ecologic
Să-i scriu iubitei poezii pe fese.

●

PRODUSE DIN CARNE
Dany Cohen
• Salamuri şi afumături din producţie proprie
• Pescărie
• Legume congelate
• Salate
• Conserve la preţ de cost
En gros şi en detail
Primim comenzi pentru recepţii şi orice evenimente plăcute
STRICT CAŞER
RISHON LE ZION
– NOUA ZONĂ INDUSTRIALĂ –
BEIT GHIRON
TEL. 03/9611060 – 9612130

Punctul pe i

• O scrisoare mai curioasă am primit de la d-na Vivi Mendelson, din Haifa. D-sa este, ca şi alţii, mulţi alţii, intrigată de fel de fel de ciudăţenii legate de "procesul de pace" şi, tot ca şi alţii (care însă m-au rugat să nu le dau numele din motive pe care le veţi înţelege deîndată) *simte* (ba chiar vede) că pe undeva prin establishmentul nostru politic lucrează (cu spor de altfel) una sau mai multe "cîrtiţe", plantate de serviciile străine de informaţii (remarcaţi desigur ce frumos şi cu grijă mă exprim). Ideea în sine nu este absurdă de fel. Mai întîi că, nu trece anul şi aflăm din pagini cu fotografii din "Maariv" şi "Iediot Aharonot" că tribunalul regional Tel Aviv a permis publicarea datelor despre procesul ce s-a desfăşurat, cu trei ani în urmă şi cu uşile închise, pe marginea activităţilor de spionaj ale inginerului Goldenberg (să zicem), agent al KGB sau al altor iniţiale. De fapt, avem de-a face cu un adevărat ritual. În 1980 (ca să n-o iau de la '48) aflasem de agentul care lucrase în 1976. În 1984 - aflasem despre agentul care lucrase în 1980. În 1988 - despre agentul care lucrase în 1984. Ş.a.m.d. Se pare că există o anumită ritmicitate în materie de descoperire a marilor agenţi (despre plevuşcă, despre aşa numiţii agenţi de influenţă ai Bucureştiului, de pildă, nu ne ocupăm acum, miza e mică), ca la recolte. Lucrurile au devenit atît de clare, încît una din dorinţele mele (mă tem chiar că e vorba de-o obsesie) este de a ajunge, să fiu sănătos, cît mai repede în 1998: atunci, sînt sigur, că într-o zi de martie sau de octombrie, deschizînd ziarul, voi întîlni un titlu pe trei coloane: "Tribunalul regional Tel Aviv a permis publicarea adevărului despre agentul care a lucrat în anul 1994; în favoarea unei puteri străine: Numele lui este:..." Eram gata-gata să dau şi numele, eu am ideile mele, e vorba de-un tip mai mic de statură, cu funcţie importantă în *establishment*, am şi făcut pariu pe o ladă de whisky "Chivas Regal" cu amicul I.Schechter, vecinul nostru de pe Zamenhoff, el a pariat pe altineva, in sfîrşit... om trăi şi-om vedea; (sau, vorba poetului Gh. Dinu, zis şi Stephan Roll, om muri şi-om vedea). Dar, să revin la scrisoarea, pe care nu întîmplător am caracterizat-o drept curioasă. "Nu sînt nebună - scrie d-na M. - ştiu că nu aveţi posibilitatea să descoperiţi agenţi gen Ames, omul KGB-ului în centrala CIA, de aceste treburi se ocupă alte *organe*, cum ziceam în România, dar vă somez sub semnul inteligenţei, al "jocului" intelectual care ne leagă pe noi cititorii lui *Minimum de Minimum*, să-mi răspundeţi la această întrebare: Cum anume aţi proceda Dvs. dacă aţi fi silit, cu revolverul în spate, - pentru a-i descoperi pe agentul sau agenţii respectivi? Vă cer să-mi răspundeţi, în caz contrar o să-mi pierd toată stima ce vi-o port pînă la momentul de faţă."

• E o întrebare. Mai mult, o provocare. Trebuie să recunosc că mă doare capul, dar n-am încotro, cu atît mai mult cu cît sînt un orgolios, nu suport să pierd stima persoanelor de sex feminin. Răspunsul meu este următorul: aş proceda în felul cum a procedat acum vreo douăzeci sau douăzeci şi cinci de ani un cetăţean din *Arkansas, Statele Unite*. Un cetăţean pe care eu, cînd am citit ştirea în gazete, l-am considerat (şi-l consider şi astăzi) drept cel mai bun psiholog de pe globul pămîntesc. El trăia într-un orăşel unde (bineînţeles) corupţia bîntuia din plin şi autorităţile locului erau vîrîte pînă-n gît în afaceri dubioase cu terenuri, cu evaziuni fiscale, ba chiar şi cu crime sordide. Într-o după amiază, omul s-a urcat într-o maşină, s-a repezit pînă-n oraşul vecin, s-a dus la poştă şi a trimis cîtorva notabilităţi de la el de-acasă (şeriful, judecătorul, directorul băncii, etc., etc.) cîte-o telegramă cu următorul conţinut: "Fugi. Stop. S-a descoperit totul. Stop". A doua zi, cincisprezece dintre notabilităţi dispăruseră din oraş.

• D. Shimon Peres, întrebat mai deunăzi la televiziune ce părere are despre ultimele sondaje de opinie care arată o scădere, cu 20 sau 25 la sută a încrederii cetăţeanului în materie de "acorduri" cu OEP şi, în perspectivă, cu Siria, a răspuns, ferm şi niţel dispreţuitor, că "guvernul nu trebuie să se lase înfluenţat de masse,... să nu se afle în coada maselor ci în fruntea lor". Aşa e. Stalin susţinea acelaşi lucru, atunci cînd o voce (troţkistă sau buharinistă) spunea că douăzeci de milioane de colhoznici mor de foame pe întinsul Uniunii Sovietice.

• ONU, NATO, Consiliul Europei, au pus totul la bătaie pentru a-i aduce pe cei din Bosnia, sîrbi, musulmani, croaţi, la masa tratativelor. De data asta, aşa cum am înţeles, cu gîndurile cele mai serioase de a pune capăt conflictului. Optimiştii susţin că după Runda I-a de convorbiri, unde se vor pune bazele înţelegerii, va urma Runda a II-a, menită să ducă la iscălirea acordului. Pesimiştii susţin că după runda I-a urmează Ruanda II.• Scandalul provocat de posterul Histadrutului care a înfăţişat-o pe toate zidurile Eretz Israelului pe Shulamit Aloni în chip de caricatură, bună, mai degrabă pentru paginile de satiră ale lui *Penthouse* - a pus încă odată şi încă odată problema libertăţii de exprimare în ţările democratice (fiindcă în celelalte ţări e mai simplu, problema nu se pune, ne vedem de treburile noastre). Unii, (ca de obicei), afirmă că omul este liber să spună şi să scrie (şi să deseneze), orice, altfel înseamnă că nu e libertate, sîntem fascişti. Alţii,(iarăşi , ca de obicei), afirmă că libertatea nu este o abstracţie..., totul trebuie discutat la *concret*„ omul este dator să se gîndească la efectele cuvintelor rostite sau scrise de el, altfel nu mai avem de-aface cu libertatea ci cu libertinajul, cu haosul şi anarhia. Mă opresc aici, tema e complicată, fără sfîrşit, o să mai discutăm despre ea şi în anul 2054, (şi tot fără rezultat). Pînă una alta (fiindcă am primit cîteva întrebări pe această temă) voi preciza, pe scurt, că simpatizez cu partizanii

Gordon Tours

I. ATLAS VĂ OFERĂ UN VOIAJ ULTRA ARISTOCRATIC

LA UN PREŢ ULTRA DEMOCRATIC!

TURUL ROMÂNIEI ŞI VIZITAREA LOCURILOR NATALE CU MAŞINĂ LA SCARĂ ŞI ŞOFER LA DISPOZIŢIE PENTRU 2 - 3 - 4 PERSOANE ÎN MAŞINĂ.

CIRCUIT 10 ZILE ÎN TRANSLIVANIA SAU/ŞI MOLDOVA DE LA 45$ PE ZI (PLUS AVION) PRETUL INCLUDE: masină Toyota (japoneză), hotel, benzină, asigurarea maşinii, cazarea şi masa.

CIRCUITUL SE POATE PRELUNGI ÎN ROMÂNIA (pînă la două luni) ŞI COMBINA CU ARANJAMENTE LA MUNTE, LA MARE, TRATATAMENTE MEDICALE.

ZBORURI ÎN EUROPA ŞI EXCURSII SPECIALE LA PRAGA

NOU ŞI INTERESANT!

ÎN CIRCUIT SE POT INCLUDE VIZITE LA CHIŞINĂU ŞI BUDAPESTA

I. ATLAS - GORDON TOURS str. Ben Iehuda, 184
Tel Aviv - tel. 5270767

NICI UN PAS FĂRĂ ATLAS!

ARANJĂM ASIGURARE DE BOALĂ PENTRU TURIŞTII DIN ROMÂNIA.

CĂLĂTORII CU PREŢURI REDUSE ÎN TOATĂ LUMEA!

punctului de vedere nr. 2, recte al celor ce pretind omului *responsabilitate.* Un exemplu bun în această privinţă l-a dat, pe vremuri, prin anii '30, judecătorul american Holmes, de la Curtea Supremă, unul dintre marii jurişti ai epocii, faimos tocmai prin "amendamentele" lui în favoarea libertăţii de expresie. Această libertate - spunea el - trebuie mărginită de norme morale. Nimeni n-are dreptul să spună orice, în orice împrejurare. Eu nu pot admite, de pildă, ca un cetăţean aflat într-o sală de cinematograf, tixită, să strige: foc!, fiindcă creează panică şi lumea se calcă în picioare.● Toată omenirea este cutremurată de războiul inter-tribal şi de masacrele din Ruanda. Sute de cadavre plutind pe ape ca nişte peşti morţi, femei decapitate cu satîrul, bărbaţi cu organe genitale tăiate cu cuţitul de bucătărie. Mai ales tribul Tutsi, s-a specializat, se pare în această din urmă operaţie. Privind la televizor carnajul, o clipă m-am gîndit că, de aici, din Ruanda, vine expresia atît de cunoscută în Bucureştiul tinereţilor noastre, "Tuţi... spaima..." ● O scrisoare laconică, şi înfiptă, şi foarte imperativă din partea d-nei Lucica Arie-Darian, din Ierusalim: "Vă rog, adică vă somez să-mi răspundeţi scurt, (ca rabinul acela din Evul Mediu căruia un prinţ creştin spaniol îi ceruse să-i explice, în două cuvinte, stînd într-un picior, esenţa Thorei) cum anume aţi proceda, dacă aţi avea puteri dictatoriale, cu indivizii din mişcarea "Kach". o Răspunsul meu este " Din doi în doi". ● Şi fiindcă nu toată lumea ştie la ce se referă corespondenta noastră atunci cînd pomeneşte de rabinul medieval, voi aminti că acesta (uite, am un lapsus, nu-mi amintesc numele) a răspuns aşa la întrebarea prinţului spaniol: "ce ţie nu-ţi place, altuia nu-i face". ● Un răspuns valabil pe deplin şi astăzi, la care subscriu cu entuziasm. ● Vă mai aduceţi aminte? (era să zic "îţi mai aduci aminte, Doamnă?)- Acum vreo doi ani de zile, am discutat aici, la *Punctul pe i* despre "Scrisoarea celor zece" (intelectuali evrei) pe marginea "cazului" Ion Antonescu şi despre replica "necruţătoare" (ca-n şedinţele organizaţiei de bază, condusă de un activist ferm de la capitală) a şefilor din Popa Soare, de la Comunitatea evreilor din Bucureşti. "Cei zece" (Victor Bârlădeanu, profesorul de latină I. Fisher, criticul H. Zalis, ş.a.) săriseră oarecum în apărarea lui Antonescu, susţinînd că nu e cazul "să-l atacăm". Băieţii din Popa Soare s-au repezit să-i "demaşte" urgent, stabilind că, din pricina acestei scrisori, cei zece (care de altfel, cu timpul, ca-n romanul Agathei Christie, s-au arătat a fi doar nouă) se "pun în afara comunităţii", fiind deci excluşi (cine este pentru, cine-i împotrivă, cine se abţine) din rîndurile obştei. Comentînd întîmplarea, noi am considerat că ambele părţi au dat dovadă de o elementară lipsă de inteligenţă. "Cei zece", fiindcă s-au lansat în afirmaţiile în care s-au lansat, iar "Cepexul" din Popa Soare fiindcă a reacţionat aşa cum a reacţionat, adică la plenară lărgită. Urmarea fu că atît unii cît şi alţii s-au supărat pe noi. "Cum de ne faci de ne-inteligenţi?" Ei, uite că v-am făcut. Nu e nici o nenorocire, se întîmplă şi la case mai mari. Ca să o scurtez, voi spune doar că reproşurile sosite verbal (turişti prin Tel Aviv, scrisorele de la Bucureşti, mesaje trimise prin terţe persoane, că aşa e mai prudent, nu e bine să *dai în scris*), ne-au bucurat în chip deosebit; părerea mea este (poate greşesc, dar asta e părerea mea), că atunci cînd eşti atacat din toate părţile, adică şi de la dreapta, şi de la stînga, înseamnă că ai, categoric, dreptate. • Gata. Gata cu ce-a fost. • Acum vreo cîteva zile, însă, iată că, după o profundă meditaţie care-a durat vreo doi ani de zile, una din părţi (e vorba de "Cei zece") a venit la vorba mea, recunoscînd că greşise şi că, da, da, (se întîmplă, sau *ça arrive)*. **Minimum** avusese dreptate, *aprecierile* lor erau lipsite de temei, superficiale total. Drept care, d. Victor Bârlădeanu, publicist cunoscut, amic al nostru şi secretar general al Asociaţiei de prietenie România-Israel, a trimis spre publicare, elegant, bărbăteşte, următoarea scrisoare pe adresa şef rabinului Mozes Rosen: (la cîteva zile înainte de săvîrşirea din viaţă a acestuia)

"Stimate domnule Şef Rabin,

Am luat cunoştinţă, prin amabilitate domnului profesor Răzvan Theodorescu, de pasajele ce mă privesc din recenta scrisoare pe care i-aţi adresat-o.

În articolul pe care îl veţi găsi alături - articol care a poposit în cîteva redacţii de publicaţii **democratice**, nefiind tipărit sub cele mai diverse pretexte, în fond însă din laşitate şi frică faţă de apologeţii gălăgioşi ai cultului antonescian - am exprimat limpede, răspicat şi fără echivoc reala mea poziţie faţă de Ion Antonescu. În acest context, desigur, mi se pare şi mie astăzi, mai ales după datele şi faptele edificatoare dezvăluite în ultima perioadă, că expresia din "scrisoarea celor zece" (pe care am semnat-o) cu privire la "sentimentul dreptăţii militare" ce l-ar fi caracterizat pe Antonescu nu avea nici un temei, fiind profund greşită şi chiar, prin anumite interpretări, pernicioasă. Într-adevăr, nu poate avea "sentimentul dreptăţii militare" autorul moral al unor masacre ca acela de la Iaşi, din Transnistria sau de la Odessa (ca să nu mai vorbim de sutele de mii de ostaşi români pieriţi fără vină acolo unde i-au azvîrlit nemăsuratul orgoliu şi setea absurdă de mărire ale autoproclamatului mareşal).

Dacă credeţi că este cazul, vă rog să dispuneţi a se publica anexatul articol în "Revista Cultului Mozaic" (fireşte , dată fiind lungimea, în cîteva numere cu "va urma", inclusiv acel "post scriptum" lămuritor, care relatează avatarurile respectivului articol). Socot că prin aceasta s-ar putea considera închis un incident care nu a făcut nici un bine atmosferei de pe uliţa evreiască. Primiţi, vă rog, asigurarea stimei mele

VICTOR BÂRLĂDEANU

• Bravo, Victor Bârlădeanu. Uite că se poate să recunoşti că ai greşit, nu moare nimeni din asta. • Acuma, aş propune *celeilalte părţi*, recte băieţilor din Popa Soare, mereu grăbiţi cu *excluderile*(vezi cazul dr. Hărlăoanu, despre care am vorbit destul) să-şi facă la rîndul lor autocritica, (încă o dată, nu moare nimeni din asta), anulînd sentinţa de excludere din Comunitate a "celor 10". • Sîntem oameni bătrîni sau, orişicum, cu fire cărunte în cap. Ne apropiem de Secolul XXI. Evul mediu, cu fanatisme şi habotnicisme este departe, departe, în urma noastră. Fascismele de tot felul sînt (sau ar trebui să fie, iarăşi departe, departe, în urma noastră). Gata. Gata. E destul. Ştiu, nu e uşor să recunoşti că ai greşit (nici mie nu mi-e uşor, sînt un orgolios fără pereche, şi nu mi-e uşor), *nimănui* nu-i place să recunoască, mai ales în *scris* (da, în scris) că a greşit. Dar sînt clipe în viaţă cînd trebuie, ăsta-i cuvîntul, trebuie să admiţi că ai greşit. Se aude, domnul ing. Blumenfeld, de la Comunitate, om luminat şi drept? Se aude, iubite profesor Nicuşor Cajal, prietenul nostru cel adevărat? Se aude, domnule Haim (Haimică) Riemer, gazetar

MAX

FABRICĂ DE SALAM ŞI CARNE, NECAŞER
DINTRE CELE MAI MARI DIN ŢARĂ

La noi găsiţi întotdeauna carne, salam şi produse de carne pentru toate gusturile şi cele mai speciale.
SAŞA, care a lucrat la Fabrica de salamuri "Kaunas", vă invită acum la magazinul fabricii

*** STEAKURI şi carne pentru frigărui**
*** SALAM 12 şekeli/kg.**
*** CRENVURŞTI+MORTADELA 9,50 şekeli/kg.**
*** PASTRAMĂ, RULADĂ, carne de umăr afumată, începînd de la 20 şekeli/kg.**
*** MURĂTURI, salate, pelmeni ruseşti.**
PREŢURI FĂRĂ CONCURENŢĂ

Dispunem şi oferim onoratei noastre clientele şi un sortiment variat de brînzeturi, aperitive, sosuri şi băuturi din import

●

TEL-AVIV, str. BEN ATAR 37 - Autobuze "Egged": 83, 85; "Dan": 1, 18, 26, pînă la staţia de pe str.Salame 50
TELEFON: 03 6830469

şi responsabil peste "Revista Cultului Mozaic"? Azi-mîine vom pleca, cu toţii, *dincolo*, nu mai avem douăzeci de ani. Unii la cimitirul Giurgiului, parcela 52. Alţii aici, la cimitirul Morasha (fiindcă la Bat Yam-Holon nu mai sînt locuri, nici Artzi, nici Arthur Israelovici, Bossul tribului, nu mai pot face rost de-un 2x2m pentru o personalitate din *alia*) Haideţi, curaj! Convocaţi pe săptămîna viitoare o şedinţă a Comunităţii, puneţi în discuţie (la punctul 1 de pe ordinea de zi) "cazul celor zece" şi ridicaţi anatema ce fuse aruncată pe capetele lor. Hai, băieţi!... Un dram de curaj, că nu vine duba neagră să vă ridice noaptea, de la aşternut şi să vă ducă pe Rahovei. Un dram de curaj. Unul mic, mic de tot. Atîta tot. ● Firma *Boeing* lansează un nou avion, 777 mi se pare, de dimensiuni mai mari decît celelalte; capabil să transporte 520 de pasageri. Este, într-adevăr, un progres. Dacă pînă acum, cînd se prăbuşea un aparat, mureau 428 de oameni, de-aici înainte îşi vor pierde viaţa 520.● Likudul a declanşat un scandal de zile mari, susţinînd, prin purtătorul său de cuvînt, că Partidul Muncii a angajat, contra cost, tineri care să-i aplaude pe Rabin şi Peres la întoarcerea lor de la Cairo, unde s-a semnat, după cum ştim, acordul cu Arafat. Din amănuntele citite în presă, am aflat că tinerii respectivi (şomeri, elevi, studenţi în căutare de-un "ciubuc") primiseră 11 shekeli pe oră pentru a flutura lozinci cu "Rabin, sîntem alături de tine" şi a striga: uraaa!. ● Echipa noastră de reporteri speciali, însărcinată să cerceteze dedesupturile afacerii, a descoperit că agenţia de publicitate care se ocupă cu organizarea acestor demonstraţii pregăteşte o serie de pancarte noi. ● Conţinutul lor e mai *tare*, de data asta, drept pentru care tinerii vor căpăta o primă sporită de 50%. Cîteva exemple: ● Arafat, Arafat, uite - am ca-pi-tu-lat! o OEP - OEP! - a-van-gar-da noas-tră e! ● OEP-iştii - poliţişti - bagă spaima-n colonişti! ● A-ra-fat noi te pri-mim re-ge la Ie-ru-sa-lim! ● Azi Gaza, mîine Haifa! ● A-ra-fa-te nu uita, I-sra-e-lu-i ţa-ra ta! ● Ie-ri-cho-i a-pe-ri-tiv, căci ur-mea-ză Tel-A-viv!

● Şi-acum, rezultatele concursului nostru dedicat d-lui Teşu Solomovici, impresar cunoscut şi om cu afaceri înfloritoare în România. După cum vă amintiţi, desigur, d-lui Teşu i s-a reproşat, în urmă cu vreo două numere, de către corespondentul nostru ing. Dinu Arion că a vîndut (parnasa) cu nonşalanţă în pauza unuia dintre spectacolele sale, cartea fascistă a lui Giovani Papinni "Viaţa lui Isus": o carte plină de la prima la ultima pagină, de insulte, şi porcării şi ticăloşie la adresa neamului evreiesc. (Nu e primă carte de acest fel, nu e ultima). Răspunzînd observaţiilor formulate de ing. Arion, d. Teşu, persoană cunoscută de altfel prin candoarea sa, s-a arătat mirat (însă nespus) de mirarea d-lui Arion, şi de a noastră. "Ce anume, se întreba D-sa, în esenţă, poate să-i deranjeze pe evreii din Israel, în cartea lui Papinni? ● Aşa cum s-a înţeles din răspunsul dat de noi d-lui Teşu, în numărul trecut (86), mirarea aceasta ne-a luat piuitul. Va să zică, d. Teşu, un om lucid, realist, nu înţelege (pur şi simplu *nu înţelege*) ce anume i-a jignit, i-a insultat pe cititorii de-aici, din Israel, şi de astăzi, 1994, ai cărţii lui Papinni.

● Atunci, paralizat (în creier) mi-am spus că, uite, eu sînt incapabil să-i explic d-lui Teşu, care este hiba cărţii lui Papinni, şi am apelat la cititori, lansînd un concurs pe tema "Cine poate să-i explice d-lui Teşu mai bine, mai clar, mai pe înţelesul tuturor, de ce anume ne *deranjează* afirmaţiile din cartea fascistă a lui Papinni". ● Concurs, la capătul căruia, cel mai bun răspuns va fi premiat cu un abonament de şase luni la "Minimum". ● Ecoul apelului a fost mare, aş zice neaşteptat de mare. ● Au sosit la redacţie, de la 1 Mai, (ziua cînd s-a lansat concursul) şi pînă în clipa cînd trimitem revista la tipar, peste o sută de răspunsuri. Din Israel şi din străinătate: din Franţa, din Germania, din Suedia, din Brazilia, din Statele Unite, din Australia, ba chiar şi din Japonia. Aceste răspunsuri au fost predate unei comisii condusă de Albert Kreigold, economist,ex-trezorier al HOR-ului, om rece (ca un sloi de gheaţă), obiectiv, fără legătură, şi interes, cu lumea spectacolului, sau a şuşanelelor, de la noi (recte cu lumea d-lui Teşu). Desfăcînd plicurile cu răspunsuri şi citindu-le pe toate, comisia prezidată de Kreigold a decis că scrisoarea nr. 1 (deci premiată) este aceea trimisă de ing. Elias Zilberstein, din Holon. ● Iat-o:

AGENŢIA DE TURISM

«Cochav Tours»

VĂ PROPUNE LA PREŢURI EXCEPŢIONALE
OFERTE VARIATE ÎN ŢARĂ ŞI ÎN STRĂINĂTATE:

● LONDRA ● PARIS ● ROMÂNIA ● TURCIA ● BANGKOK etc

● PROGRAME SPECIALE DE PRIMAVĂRĂ ŞI DE VARĂ.

REZERVAŢI DIN TIMP ŞI VEŢI BENEFICIA DE CONDIŢII AVANTAJOASE.

PENTRU INFORMAŢII SUPLIMENTARE ŞI ÎNSCRIERI ADRESAŢI-VĂ CU ÎNCREDERE AGENŢIEI NOASTRE

STR. ALLENBY 113 (PASAJ)
Tel. 5605897 - 5608925 - fax 5608925

30 DE ZILE

"Stimate dle. Mirodan,

Am citit cu stupoare, în revista Dvs. nr. 86, îndreptăţita şi prea blînda Dvs. critică la adresa dlui. Teşu Solomovici. Cu şi mai multă indignare, am citit cauza criticii Dvs. şi conţinutul scrisorii de explicaţii şi scuze (?) a d-lui Solomovici.

Prin fapta sa murdară din pauza spectacolului de operetă de la Haifa, cît şi prin "inocenţa" răspunsului său, dl. Solomovici arată tot dispreţul său faţă de spectatorii israelieni-români, care - după părerea domniei sale - sînt destul de fraieri şi proşti ca să înghită orice găluşcă servită de sus-numitul impresar, cu scopul de a mai încasa un pumn (cît de mic) de arginţi.

De ce fapta murdară? Este adevărat, exista obiceiul ca în pauza unor spectacole să se vîndă publicului "casete video şi audio, etc.", eventual chiar şi cărţi. Dar cu o remarcă: toate aceste obiecte trebuie să aibe o legătură cît de cît cu spectacolul.De ce "inocenţă" în dispreţul faţă de spectatori? În propriul său răspuns dl. Solomovici ne spune "... cartea lui Papinni e indigestă, greu de citit şi mai greu de înţeles. Se adresează mai mult specialiştilor în teologie şi patristica creştină (viaţa sfinţilor)."

L-aş întreba pe dl. Solomovici cîţi spectatori specialişti în "patristica creştină" a crezut că va avea printre spectatorii de operetă la Haifa? Nu cartea în cauză ne este nouă de neînţeles (încă ce bine o înţelegem...). De neînţeles, este incapacitatea d-lui Solomovici de a înţelege că vînzarea acestei cărţi la Haifa şi în 1994, "ar putea să deranjeze" (pe cretinii de spectatori, în concluzie).

L-aş mai întreba pe dl. Solomovici dacă tot vrea să încerce să vîndă, în pauze, orice obiect oricît de nelegat de spectacol, de ce a încercat cu cartea lui Papinni, şi nu cu ... să alegem la întîmplare..., hai să zicem, de ce să nu vîndă floricele ?

Văzînd inocenţa din scrisoarea de scuze (?) a dlui. Solomovici, îmi dau seama ce inutil de indignaţi am fost cu toţii cînd - departe de Haifa, dar nu departe de 1994 - anumite persoane şi instituţii din România au aprobat să apară o traducere nouă a cărţii" Mein Kampf". O fi vreo coincidenţă că nici cei cu Mein Kampf nu au înţeles că această operă a lui Hitler "ar putea să deranjeze"?

Ca încheiere, va fi interesant de văzut în viitor dacă dispreţuitul public al d-lui Teşu Solomovici, va lua în considerare o boicotare a spectacolelor şi vînzărilor organizate de această persoană. Pentru un impresar cu asemenea vechime, greşeala e prea grosolană şi jignitoare.

D-le T. Solomovici, de-am greşit, vorba romanţei, îmi cer iertare. Dacă nu am greşit, pentru obrazul d-tale, abţine-te măcar un an de a ne delecta cu spectacolele şi vînzările dumitale.

Cu stimă,

ELIAS ZILBERSTEIN

• Aceasta fuse, cum am spus, scrisoarea premiată. Dar au mai fost şi alte texte, trimise de cititori, care merită atenţie. Vom publica, în numărul viitor, o selecţie ditr-acestea. O selecţie care arată - limpede - că oamenii de la noi nu sînt dispuşi (ei, uite că nu sînt dispuşi) să fie călcaţi în picioare de lepădătura fascistă ieşită de sub teascurile bucureştene.

Umberto Bossi, conducătorul partidului italian (de guvernămînt însă) "Liga Nordului" folosind un limbaj universal ce n-are nevoie de traducere (cum îi zice pe ivrit ? Că pe româneşte ştiu cum îi spune).

Două observaţii: 1) Pînă la vederea acestei imagini din parlamentul italian (Roma, Cicero, Dante, Fontana di Trevi, Ghepardul lui Lampedusa, Visconti, Sofia Loren, Valentino, O sole mio, etc., etc.) aveam complexe de inferioritate în legătură cu comportarea unora dintre aleşii noştri din Knesset, cam mitocani de-acasă; acum, nu mai am; m-am lecuit, pe vecii vecilor. Pînă acum, visam, ca tot omul cu cei şapte ani de-acasă, să intrăm şi noi ...în Europa. Astăzi, însă, nu mai e cazul. Europa vine la noi, în Orientul Mijlociu. 2) Mi-a venit azi-noapte, un gînd nebun. Ce-ar fi să-l angajăm, contra cost, pe Umberto Bossi ca să conducă echipa noastră de tratative cu O.E.P.-ul? Nu de alta, dar mă gîndesc că spre deosebire de galut-oiveiştii de la Externe, - el i-ar răspunde lui Arafat, cînd acesta va cere Ierusalimul, în felul clar şi categoric în care se exprimă în fotografia de mai sus.o O, Doamne, o, Doamne! Toată lumea, de la dreapta (ceea ce e de înţeles), pînă la Meretz (ceea ce, iarăşi, e de înţeles, fiindcă sinceritatea lui Arafat a încurcat socotelile filo OEP-iştilor noştri), este supărată, şi indignată, şi revoltată de declaraţiile acum celebre (era să zic antologice) de la Johannesburg: declaraţiile înregistrate pe o casetă şi difuzate în lumea toată, inclusiv Mabatul nostru (deşi anume persoane din establishment, hai să nu spun coloana cincea, că nu-i frumos, s-ar fi străduit să le oprească); declaraţii în care Yassef Arafat cheamă la Jihad - războiul sfînt - împotriva Israelului, pentru eliberarea Ierusalimului (a întregului Ierusalim, ca să n-avem vorbe) şi a... restului (Haifa, Iafo, Afula, Tel-Aviv, şi ce mai rămîne "ocupat" de sionişti). Repet: de unde supărarea, de unde revolta? Arafat ne-a făcut, de fapt (fără să vrea, fără să ştie), un serviciu imens. El ne-a dat o informaţie extrem de preţioasă. El s-a comportat ca un şef de stat major, care oferă duşmanului planul pe puncte (1,2,3) însoţit de hărţile corespunzătoare, al ofensivei viitoare. El ne-a dat, pe gratis, o informaţie pe care tot Mossadul nostru, cu agenţii săi geniali n-ar fi fost capabil să o obţină nici în cinci ani de zile. El ne-a explicat, negru pe alb, băbeşte (o-i, oi) că a dat ordin OEP-ului ca acum, după ce s-a rezolvat cazul Gaza-Iericho, să declanşeze atacul împotriva Ierusalimului (primele rezultate ale declaraţiei de la Johannesburg le-am văzut, zilele trecute, la Machsom Erez, lîngă Gaza, cînd au fost ucişi doi israelieni şi alţi cîţiva răniţi). El ne-a spus că are de gînd să meargă pînă la capătul celor înscrise în Charta OEP şi să ne ucidă pe toţi, pînă la unul, cu bomba şi satîrul. El ne-a făcut, insist, un serviciu imens, pentru care ar trebui să-i fim recunoscători (nu să ne supărăm pe el, ci să-i fim recunoscători). El ar trebui să fie onorat în Israel ca un salvator al naţiunii. El ar merita să i se ridice o statuie (poate în Kikar Dizengoff, din Tel Aviv), în locul monumentului cu muzică şi ape al lui Agam, pe care mulţi esteţi îl critică, socotindu-l "Kitch). El ar merita să primească, din partea noastră (se aude, domnu' ministru de finanţe, Avraham Shohat?) o pensie Bituah Leumi de zece mii (cel puţin) de dolari pe lună, plus un plan *Tamar* solid la Bank Leumi. Şi plus un Keren Mekefet. Şi plus un Hishtalmut serios. Zilele trecute, Aric Sharon, răutăcios şi luat de focul polemicii, l-a făcut pe Shimon Peres, de ministru de externe al OEP-ului. Nu e drept (deşi...). În schimb, parafrazîndu-l pe Sharon, eu am toate temeiurile să declar, că Yasser Arafat este, graţie informaţiilor de aur pe care ni le-a dat, ca un adevărat ministru de interne al Israelului.

PIX

• Un domn aşteaptă să fie primit la o instituţie. Secretara şefei apare şi îi spune:

– Şefa m-a rugat să vă spun că-i pare rău, dar e absentă.

– Foarte bine, răspunde domnul, fiţi drăguţă şi spuneţi-i şefei că sînt fericit că n-am venit!

FENOMENUL RAMON: ITALIENIZAREA VIEŢII POLITICE DIN ISRAEL.

Alegerile de luna trecută pentru Histadrut, soldate cu victoria categorică a" dizidentului" Haim Ramon reprezintă mult mai mult decît un episod în lupta pentru putere. Ca şi alegerile recente din Italia, ele oglindesc o schimbare fundamentală în atitudinea electoratului faţă de establishementul politic tradiţional.

În Italia, cetăţenii au repudiat partidele "clasice", recte democraţii-creştini, la dreapta şi social-democraţii la stînga, alegînd un şef, în afara partidelor, un fel de Ross Perot italian, pe omul de afaceri Silvio Berlusconi. În Israel, alegătorii au repudiat partidele "clasice", recte Maarahul (care-l susţinuse pe Haim Haberfeld) şi Likudul (reprezentat de Iacob Shamai).

În Italia, cetăţenii au arătat că nu-i mai interesează partidele, cu ideologia şi cu aparatul lor, aducînd la putere o individualitate (prototipul omului nou, eficient) capabilă, după ei, să "schimbe totul". Fireşte-n bine. În Israel, s-a petrecut acelaş lucru, Haim Ramon reuşind să capteze, graţie chipului său "mediatic"- şi stilului său – încrederea sindicaliştilor; care, speră desigur într-o schimbare totală a stărilor de lucruri. Fireşte, în bine.

Dar, în acelaş timp, înfrîngerea marilor partide a scos la suprafaţă noi forţe sociale. În Italia, Berlusconi s-a aliat cu partidul neo-fascist, oferind urmaşilor lui Mussolini cinci portofolii în guvern. Cu ce urmări, încă nu e clar. În Israel, s-a impus cu tărie grupul pro-O.E.P. (Ramon, Beilin, Peretz, Yael Daian,etc.). Cu ce urmări, încă nu e clar...

**RENTA LUNARĂ DE 500 MARCI
ŞI DESPĂGUBIRE O SINGURĂ DATĂ**

CONDIŢIILE DE INSCRIERE:

1. Persoane care au fost în lagăre de concentrare minimum 6 luni.

2.Persoane care au fost în ghettouri minimum 18 luni.

3. Persoane care au stat ascunse de teama prigoanei naziste 18 luni sau:

4. Persoane care au fost în lagăre de muncă minimum 18 luni

5. Şi persoanele care au primit despăgubire o singură dată pot depune cerere.

Cei care primesc pensia din Germania pentru pierderea sănătăţii sau de la Ministerul de Finanţe israelian despăgubire pentru prigoniţi de nazişti – nu au dreptul să depună cerere.

**Consultaţie gratuită la biroul nostru:
IAFFA GOLAN – Investiţii şi Finanţe L.M.D.
Secţia de pensie din Germania – Tel-Aviv,
str.Haneghev, 4 camera 38/50. Telefoanele
03-384941, 370975, 375349. Fax: 03-381443.**

ISRAELIANUL – acasă, în pat, pe stradă, în societate, în străinătate, în politică

Institutul "Dahaf" de cercetare a opiniei publice a făcut un sondaj pe tema "israelianului în 1994" și rezultatele spulberă multe mituri.

Aflăm astfel că 21% dintre cei chestionați consideră că israelianul se caracterizează prin obrăznicie, 18% au spus că e vulgar, 10% zic că e nervos, 8% că e gălăgios, 6% că e "nebun după mîncare".

ÎNJURĂ DE MAMA FOCULUI

Ca orice popor, israelienii înjură. Dar pentru că făuritorul ebraicei moderne, Eliezer Ben Iehuda, nu a catadixit să creeze un lexicon ebraic de înjurături, bietul israelian a fost nevoit să se slujească de lexiconul internațional.

24% dintre chestionați au spus că folosesc epitetul "maniac". 18% recurg la "kus emok" din arăbește. Alții înjură cu "hara", "ben zona", idiot, tembel, "du-te și te f..." etc.

TREZIREA DEVREME

55% dintre israelieni se duc la culcare tîrziu, cînd data de pe ceasul "inteligent" arată că e deja mîine. Restul – la miezul nopții sau mai devreme.

În schimb, majoritatea se trezesc între 5,30–6 cînd mașina de pîine a oprit în fața băcăniei. Foarte mulți mai ațipesc pînă la 7 fără un sfert, nu mai mult, fiindcă nu trebuie pierdut buletinul de știri de la 7.

AHTIAT DE POLITICĂ

Cu ce se ocupă israelianul? El nu este funcționar, nici garajist și nici șofer de taxi. El e "politician". Peste 14% au stabilit că ocupația israelianului tipic este politica. 13% – arta, 4% – presa.

În schimb, 44% dintre israelieni nu agrează nici un om politic. Ceilalți, 9%, îl simpatizează pe Șimon Peres, 8% pe Beniamin Netaniahu, 8% pe Iosi Sarid.

MARE CONSUMATOR DE NICOTINĂ

Pe fiecare cutie de țigări scrie: Ministerul Sănătății atrage atenția că fumatul este dăunător pentru sănătate. Ei bine, 34% dintre compatrioții noștri nu se sinchisesc de asta. Fumează ca șerpii.

Cea mai populară țigară – "TIME". O fumează 39%. Urmează americanele MARLBORO (22%), KENT (8%), PARLIAMENT (7%).

PRECUM ȘI...

50% dintre israelieni n-au fost în ultimul an la sinagogă. 66% au permise de conducere auto.

62% n-au făcut anul acesta dietă. 6% au relații sexuale în fiecare zi.

Încă un mit spulberat: 57% n-au fost în voiaj în străinătate în ultimii doi ani. 22% au ieșit din țară numai o singură dată în viața lor.

Majoritatea (52%) consideră că o legătură în afara căsătoriei, nu este motiv de divorț. 67% spun că la noi nu există egalitate între sexe.

21% – adică unul din cinci israelieni, joacă la Bursă. 41% cumpără lozuri la LOTO, 19% completează formulare TOTO.

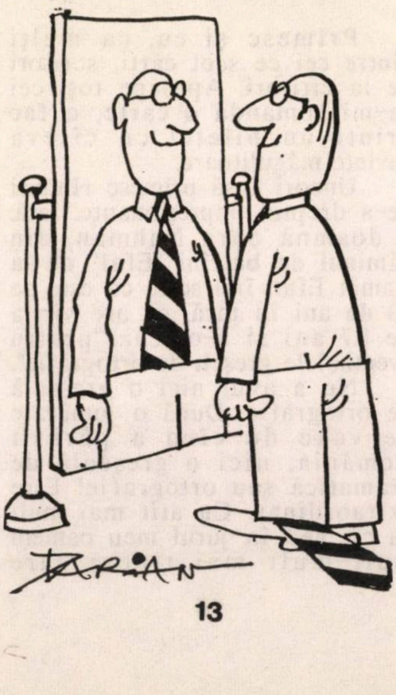

♣ BRIDGE

COMPUTER BRIDGE

În ultima vreme apar pe piața jocurilor de mini-computer programe de bridge ca ciupercile după ploaie.

Nivelul de joc este acceptabil și în continuă creștere, astfel încît ultimele noutăți în domeniu sînt acceptate chiar și de către experți.

Iată un exemplu, jucat de subsemnatul contra unuia dintre cele mai lăudate programe de acest tip, Micro Bridge Companion.

După o licitație fără istoric (avantajul jocului de unul singur, fără partener sau echipă față de care să ne scuzăm), ajungem la contractul de 6 Fără de Atu, după ce Vest a intervenit cu 1 Caro. Vest atacă Valetul de Cupă și iată cele două mîini:

A V 8 6 3
A V 9 5
A D 6
2

R 9 4
R 10 5 3
4 2
A R 8 5

Avem 12 levate, cu 5 levate de Pică. Jocul pentru 5 levate de Pică este Rege și mic la Valet. Valetul nostru cîștigă levata, dar Est defosează o Treflă.

Cum continuați la levata a 4-a și de ce?

Mult succes!

Paul Weinstock

♠ BRIDGE

30 DE ZILE

CRONICĂ NEFANTEZISTĂ

I.Schechter

Am observat singur că de cînd s-a schimbat stăpînirea la "Viaţa noastră" şi pot să scriu la MINIMUM fără să mă tupilez într-un tufiş de pseudonime, adică liber, voios şi sub numele meu...nu prea mai scriu. Cum se face?

Am analizat chestiunea, am analizat-o în profunzime, şi m-am speriat de concluzia peste care am dat: Libertatea e de vină. Dacă e voie, dacă nimeni nu te mai toarnă la dom'director, dacă nu rişti şi nu păţeşti nimic scriind pentru concurenţă - nu mai eşti excitat să scrii. Dispare voluptatea frondei şi a clandestinităţii. Lupta ilegală e eroică. Lupta pe căi legale este birocratică.

Resping această explicaţie fiindcă e reacţionară, dar alta n-am şi nu-i. Toţi sîntem puţin reacţionari.

Am avut pînă de curînd un musafir: Hero Lupescu, regizorul de Operă. Eu îl am de altfel şi în foaia de zestre deoarece e vărul soţiei mele şi ea se mîndreşte cu el de parcă ar fi un milion de dolari pe care l-ar fi adus în căsnicia noastră.

El este totuşi un milion, şi anume un milion de sensibilităţi: artistică, morală, omenească, profund omenească, iudaică etc. etc. Vizita în Israel l-a emoţionat, l-a "întors pe dos". Omul descinde dintr-o familie de buni evrei, tatăl său a fost cantor, tot ceea ce ştim noi din copilăria noastră, ştie şi el din copilăria lui. A vibrat la fel ca noi în cartierul cabaliştilor din Ţfat şi la Zidul Plîngerii.

Dar marea lui dragoste este, desigur, Opera şi cînd a văzut ce Operă se ridică în Tel Aviv, a fost cuprins de o asemenea efervescenţă, încît dacă i-ai fi pus termometrul sub limbă, ai fi constatat că are febră.

Mi-a declarat pe loc că îşi oferă pe gratis serviciile de regizor, de corepetitor, de profesor de regie deoarece crede şi vrea ca Opera israeliană să fie una din cele mai bune din lume.

Problema e că eu nu sînt ştab la Operă iar cît de reci sînt uneori diriguitorii instituţiilor noastre artistice la asemenea entuziasme, numai noi ştim.

A fost aici în vizită, la rude şi prieteni, Radu Cosaşu. De vreo 20 de ani vine mereu, dar de data asta vizita lui a fost tristă pentru că a trebuit să facă aproape zilnic drumul Tel Aviv - Ramat Hasharon spre a-şi vizita mama într-un cămin de bătrîni.

Este o încercare grea a sufletului pe care am cunoscut-o personal. Unele maladii, cum ar fi scleroza, sînt pedepse date bătrînilor pe care însă le ispăşesc tinerii din jurul lor. Asistăm la un crepuscul dureros, la un jaf care te înspăimîntă prin brutalitate, prin neputinţa ta de a i te opune.

Sînt scriitori care în faţa acestor drame nu renunţă la a-şi "face meseria". Cum a procedat Simone de Beauvoir în ultimele luni de bătrîneţe chinuită ale lui Sartre. Ea l-a studiat, a notat totul cu o răceală de grefier neamţ şi apoi a descris totul cu un naturalism feroce de care - pardon! - numai o femeie este capabilă.

Cosaşu, nu. El nu a fost scriitor în timpul vizitelor făcute la azilul din Ramat Hasharon. Mai curînd filosof. Dar aşa trebuie să fim în toate împrejurările vieţii.

Primesc şi eu, ca mulţi dintre cei ce scot cărţi, scrisori de la cititori. Aproape toţi cei ce-mi comandă o carte, o fac printr-un bileţel cu cîteva cuvinte măgulitoare.

Uneori însă primesc rînduri de-a dreptul impresionante. Iată: o doamnă Sara Nahman, din căminul de bătrîni "Efal" de la Ramat Efal, îmi scrie că este de 50 de ani în ţară, că are vîrsta de 87 ani şi s-o scuz "pentru eventualele greşeli de ortografie".

Nu a avut nici o greşeală de ortografie. După o jumătate de veac de cînd a părăsit România, nici o greşeală de gramatică sau ortografie! Este extraordinar. Cu atît mai mult cu cît văd în jurul meu oameni mult-mult mai tineri care vorbesc şi scriu şi scot cărţi cu greşeli de limbă insuportabile. Şi nu cer scuze. Cer premii literare.

A propos de premii literare...Criteriile pe baza cărora se acordă la noi uneori aceste premii, sînt greu de ghicit şi cu atît mai greu de acceptat. Unii din cei care se ocupă de ele la Asociaţia scriitorilor, practică "lucrătura" din culise cu un dispreţ total faţă de jurii şi cu convingerea mărturisită că aşa trebuie să fie. Ştiu ce spun, credeţi-mă!

Asociaţia a acordat burse pentru tipărirea de cărţi unor scriitori care nu au avut manuscrise şi care nici pînă azi nu au dat nimic la tipar. În acelaş timp, s-a trecut aproape ostentativ peste autori productivi, care au şi manuscrise şi cărţi şi teme israeliene şi cronici bune.

De mult timp strig că trebuie schimbat regimul de la Asociaţia scriitorilor. Strig la pereţi.

A fost aici, în vizită, regizorul de Operă Hero Lupescu: vizita l-a" întors pe dos".

A fost, deasemenea (iarăşi) în vizită, Radu Cosaşu; vizită care (din alte motive decît acelea care au acţionat asupra lui Hero Lupescu) l-a întors pe dos.

Concluzie: sînt vizite care - vai! - ne întorc pe dos.

ADUNARE COMEMORATIVA

În memoria celor din DOROHOI şi împrejurimi, care au pierit în POGROMURI, în TRANSNISTRIA şi ÎN LAGARELE DE EXTERMINARE va avea loc în ziua de 5 iunie 1994 la ora 16,30 la Cimitirul vechi din Haifa lîngă monumentul celor căzuţi.

Întrunirea va începe de la ora 14,00.

BLOC NOTES

30 DE ZILE

ITZHAK ARTZI

RABINUL MOŽES ROSEN SFÎRŞITUL UNEI EPOCI

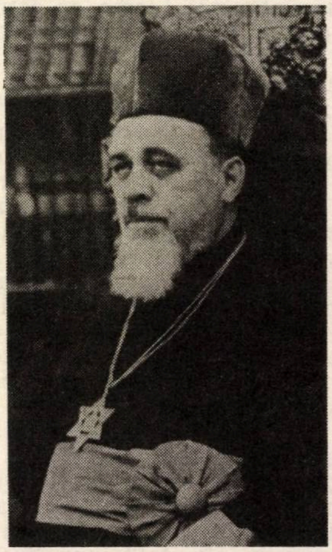

Ştiam că vizita de boală la Şef-Rabinul dr.Rosen, internat la Spitalul Elias din Bucureşti, va fi grea, tristă. Eram informat despre comoţia cerebrală ce l-a răpus în cîteva minute, în ajunul zilei Holocaustului. Totuşi l-am rugat pe admirabilul prieten, doctor academician profesor N.Cajal, să-mi faciliteze această vizită. Ea urma să fie vizitarea unui bolnav.

In sufletul meu s-a furişat şi un gînd ce mă înspăimînta: poate că e ultima vizită, despărţirea pentru vecie...

Profesorul Cajal, care-mi ghicea gîndul, a încercat să mă calmeze: "bolnavul a depăşit criza! Totuşi doar o minune cerească îl mai poate salva, dar va rămîne invalid pe viaţă".

Mi-a fost greu să văd ce s-a putut face într-o clipă dintr-o personalitate care era întruchiparea energiei şi a limpezimii minţii. Zăcea aproape inert, cu ochii abia întredeschişi.

Sora i-a şoptit Eminenţei că sîntem acolo. Rabinul a deschis puţin ochii şi...ne-a recunoscut. Emoţionat i-am spus că am venit personal să-i aduc salutul prietenilor şi urări de însănătoşire din partea tuturor celor originari din România, a primăriei Tel Aviv şi a Muzeului Diasporei, a celor mulţi din Israel care-l preţuiesc şi doresc din inimă să-l vadă din nou în plină activitate.

In cîteva cuvinte i-am rezumat problemele legate de tratativele israelo-române privitoare la restituirea bunurilor evreieşti şi la care, în prima lor fază, rabinul participase ca parte activă.

Am fost însoţit de ambasadorul Naftali Lau, fratele rabinului-şef Israel Lau, şi am putut să-i transmit în numele lor urări de grabnică însănătoşire; deasemenea în numele Rabinilor Şefi ai Europei întruniţi de curînd într-o Conferinţă.

Reacţia doctorului Rosen arăta că ne-a auzit şi înţeles mesajul. Buzele lui şopteau vorbe de mulţumire. A urmat despărţirea şi din nou urări de sănătate.

Profesorul Cajal, aflat la căpătăiul bolnavului, i-a spus şi el cîteva cuvinte de îmbărbătare, rugîndu-l, pe cît e posibil, să colaboreze cu doctorii.

După noi urmau, pentru vizita lor zilnică, conducătorii Federaţiei Comunităţilor Evreieşti, conduşi de d-nii Theodor Blumenfeld, Iulian Sorin şi Alex.Sivan. Ni s-a făcut un semn că bolnavul e deja obosit. A mai urmat o privire şi...

Acum ştiu că această vizită a fost ultima noastră întîlnire!

In ziua în care am aflat despre decesul rabinului, mi-au revenit în minte amintiri legate de primele noastre întîlniri.

Era prin anii '65. In calitatea mea de membru al conducerii Consiliului Mondial Evreiesc, am asistat în Bruxelles la o consfătuire dedicată problemelor evreilor din Europa de Răsărit. Senzaţia Conferinţei a fost prezenţa Eminenţei Sale, rabinul-şef al României, dr.Mozes Rosen, singurul reprezentant al evreimii din Răsărit. Aşa l-am revăzut după o despărţire de 22 ani. Prin anii 1942-43, ca să-mi pot urma activitatea sionistă ilegală, am acceptat numirea mea ca profesor de ebraică şi religie mozaică la liceul "Cultura", condus pe atunci de profesorul Brucăr. Ideea unei acoperiri legale, pentru acţiunile mele ilegale, a fost a mentorului meu dr.Theodor Loewenstein.

Actul de numire în funcţie a fost semnat de Rabinul-Şef al României acelor ani, dr.Alexander Şafran. Şi domnia sa voia să mă ajute în activitatea mea.

Astfel am ajuns la acest post, făcînd atunci cunoştinţă cu un coleg, (tot un profesor) rabinul Mozes Rosen.

Intîlnirea de la Bruxelles a fost emoţionantă printre altele şi pentru faptul că am auzit prima oară dintr-o sursă absolut sigură despre "minunea iudaismului român". În timp ce întreg răsăritul Europei era total străin de viaţă tradiţională evreiască, în România se petrecea ceva de necrezut : se trăia o viaţă religioasă intensă, contacte formale şi oficiale cu organizaţiile internaţionale evreieşti ca de exemplu Congresul Mondial Evreesc, Joint-ul; posibilitatea de emigrare a evreilor spre Israel.

Congresul a vrut să înţeleagă care este secretul acestui miracol într-o ţară comunistă, condusă de fanatici tip Gheorghiu-Dej iar mai tîrziu Ceauşescu.

Era cert că această situaţie-unicat se datora în mare măsură talentului diplomatic pe care l-a avut rabinul Rosen, conducătorul spiritual al evreimii din România.

Cu curaj, perseverenţă el reuşeşte să smulgă conducerea din mîinile Jewsecţiei, să convingă guvernul României că este interesul vital al ţării să aibe relaţii de bună înţelegere cu lumea evreească organizată. Preţul care trebuie să-l plătească pentru asta era: libertate religioasă şi dreptul de emigrare al evreilor.

In acest fel a survenit modificarea de poziţie a guvernului român faţă de evrei, lucru care n-a putut mulţumi pe conducătorii fostei Uniuni Sovietice, pe atunci Stalin şi apoi succesorii lui. Pînă la urmă însă au acceptat situaţia. Iar în

România au început să se dezvolte noi forme de activităţi iudaice: studierea limbii ebraice la Talmud Tora, muzica evreiască populară şi cea israeliană, a început să răsune liber, în cadrul corurilor organizate de Templul Coral şi în cadrul comunităţilor din toată ţara, au început să sosească ansambluri de cîntece şi dansuri naţionale din Eretz Israel; mii de evrei nevoiaşi au primit ajutorul Joint-ului prin intermediul comunităţilor evreieşti şi odată cu acestea mîncăruri tradiţionale pentru sărbători.

" Altul ar fi fost destinul evreimii din celelalte ţări comuniste dacă ar fi avut un conducător spiritual cum a fost Rabinul Şef al României" - a spus ministrul Shimon Peres, la o aniversare a rabinului la Ierusalim.

Din primul moment Şef Rabinul a înţeles că viitorul evreilor e strîns legat de ţara strămoşilor lor - Israel. "Sînt, cred, singurul rabin din lume care mă bucur că numărul enoriaşilor mei se micşorează, prin emigrare"- ar fi spus rabinul la o altă ocazie.

În perioada celor 46 ani de activitate rabinică, enoriaşii Comunităţii Evreilor din România, s-au redus cu 97%; din cei 400 mii de evrei scăpaţi cu viaţa din Holocaust, doar vreo 14.000 au mai rămas acolo. Majoritatea celorlalţi sînt aici, în ţară.

Marea lui credinţă în Sion i-a deschis în Israel toate porţile. Nu i-a fost uitată nici lupta curajoasă pentru eliberarea assir-zionilor; nici aducerea în ţară a mii de suluri sfinte (Sifrei Tora) care au fost depuse în sinagogile Israelului.

Moartea l-a surprins în plină luptă contra antisemitismului reînviat în noua Românie. Ultima sa Hanukiadă (tur de Hanuca, la comunităţile din ţară) a fost dedicată împotrivirii lui şi a enoriaşilor săi la difuzarea otrăvii numite "Mein Kampf".

Un alt front pe care rabinul s-a luptat cu disperare a fost campania contra celor ce vor să ignoreze sau să nege existenţa Holocaustului.

Deşi clipele cruciale ale vieţii şi carierei dr-ului Rosen au fost în România, el a vrut să-şi găsească odihna veşnică aici în Israel, în sfîntul oraş Ierusalim. Memoria lui şi amintirile legate de acest mare spirit vor dăinui şi în România şi în ţara noastră.

Orice mare personalitate e controversată. Dr.Rosen a fost o personalitate de anvergură mondială într-o perioadă lungă şi foarte frămîntată

Istoria îl va înscrie printre paginile ei cu litere de aur. Iar Israelul îl va aminti ca pe un Rabin alb-albastru care a fost întotdeauna pe puntea de comandă.

Fie-i ţărîna uşoară şi memoria eternă!

Rabinul Rosen între preşedintele statului, H.Herzog(st.) şi I.Artzi

"POATE MÎINE"

A apărut volumul "Poate mîine" de Gina Sebastian-Alcalay, cunoscută publicului cititor din presa tel-aviviană de limbă română.

Este vorba de o carte de ficţiune, un roman, cum îl consideră autoarea, gravitînd în jurul unui personaj central, Mimi Iankulovici.

Cartea (care a văzut lumina tiparului în condiţii tragice, coincizînd cu încetarea din viaţă a soţului autoarei, Alexandru Alcalay) se compune din trei părţi, legate între ele: partea întîia este intitulată "Jurnalul unei diletante", cuprinzînd însemnări din viaţa de zi cu zi a eroinei, ca şi reflecţii despre lumea înconjurătoare, evenimentele social-politice ale epocii, prieteni, întîmplări, fapte diverse, reminiscenţe de lectură, etc.; partea a doua, "O zi din viaţa lui Mimi Iankulovici", are forma unei ample nuvele de sine stătătoare, iar cea de a treia, continuînd forajul în psihologia personajelor, reia poveştile de iubire, evenimentele, ideile, stările de spirit şi stările sufleteşti schiţate într-o măsură în primele două părţi ale cărţii, particularizîndu-le şi adîncindu-le.

Cartea poate fi comandată la domiciliul autoarei: Gina Sebastian-Alcalay, 3 Harav Herzog 673/19, Ashdod 77344, Israel. Telefon: 08/533 180.

Preţul cărţii: 30 de şekeli. În SUA: $15 + $5 poşta.

● Toţi comentatorii occidentului, în cap cu cei de la *Newsweek* au ajuns la concluzia că autoritatea lui Boris Ielţin, preşedintele Rusiei, a scăzut simţitor, atît pe plan intern (neputinţa de a înfăptui reformele) cît şi pe plan extern (neputinţa de a rezolva criza din Bosnia). Pentru mulţi, zilele sale sînt numărate.

Ielţine de-un fir de păr!

DRAGĂ MINIMUM

Subsemnatul citesc revista MINIMUM, inclusiv ceea ce scrie în ea şi am unele observaţii care nu le-am citit, ci sînt ale mele personal.

Referitor la faptul că aţi scris că este nevoie să avem pace în ţară, ţin să spun că asta e o afirmaţie riscantă fiindcă noi nu avem experienţă în acest domeniu şi s-ar putea să ne pară rău Poate ar fi mai bine să experimentăm mai întîi pacea pe un teren nepopulat din Neghev, să vedem cum funcţioneaza şi ce creşte din ea, şi pe urmă s-o transplantăm la Beer Şeva, la Tel Aviv şi unde a mai rămas loc. De ce să ne hazardăm?

Acuma cu privire la ceea ce aţi scris că în Israel se face un import prea mare. Nu-s de acord. Tot ce producem noi mai bun, se exportă. Eu cînd vreau să mănînc o portocală israeliană de calitatea întîia, trebuie să plec în România sau în Norvegia. La noi sînt portocale de calitatea "zain". S-ar putea ca asta să fie legea legitimă a exportului, dar atunci să importe falafel de prima calitate din Olanda şi humus din Canada.

În ce priveşte că la televiziune, precum aţi scris, cei care fac reclame se strîmbă ceva groaznic, vă rog să mă iertaţi că vi-o spun asa, de la obraz, dar aveţi perfectă dreptate. Pe de altă parte, eu zic că înţeleg de ce se strîmbă ei aşa de tare: te sperie şi te face să cumperi de frică lapte sau un fier de călcat sau un medicament care nu-ţi face bine. Ştim doar că cu vorbă frumoasă nu merge.

Cît despre reproducerile pe care le reproduceţi din gazetele antisemite din România, eu nu ştiu dacă e bine pentru că s-ar putea crede că cine ştie ce. Ce altceva să facă o gazetă antisemită dacă nu antisemitism? Nu e însă mai bine să le ignorăm? Să ne facem că plouă. Să aştêptăm pînă li se face ruşine şi revin la sentimente mai bune. În fond, de unde ştiţi că antisemiţii se referă şi la dumneavoastră?

Şi apoi, dacă e s-o spunem, comunistul verde Vadim Tudor are dreptate cînd se ia de prezidentul Clinton şi-l face cu ou şi cu oţet pentru că s-a înconjurat de consilieri evrei. Era mai normal şi mai bine pentru America dacă se înconjura de consilieri olteni, să zicem. Dar aşa e: iudeo-masoneria a pus mîna pe America, pe Casa Albă, pe Biserică, pe Statul Israel şi mă tem că şi pe revista MINIMUM.

Polişenescu

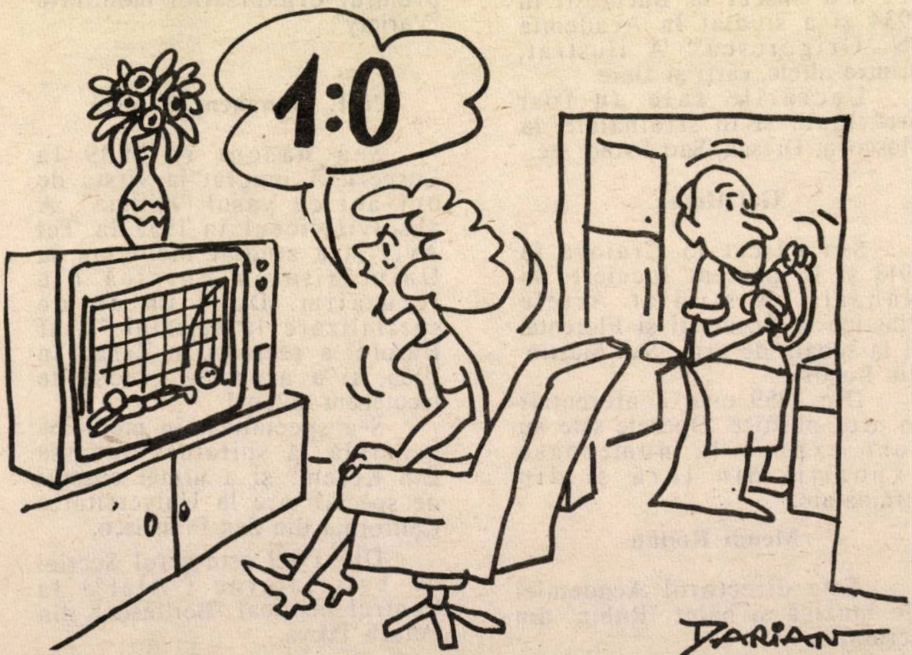

A apărut

LA POARTA AMINTIRILOR

de

Beatrice Simovici

◆◇◆◇◆

Amintirile unei mari artiste despre Iaşul de odinioară cu vii superbe pe dealuri, cu oameni subţiri iubitori de muzică, de politeţe moldovenească şi de nuanţe de oraş cult şi rafinat.
Amintirile unei mari artiste despre zilele de urgie şi coşmar din iunie 1941.
Amintirile unei mari artiste despre zilele de ieri...şi zilele de azi.

◆◇◆◇◆

Cartea se poate procura trimiţînd suma de 30 (treizeci) şkalim pe adresa:
BEATRICE SIMOVICI-NAYMARK, Rh. Amir Beniamini 5/4, Petah Tikva 47670

DIPLOME DE ONOARE SI MEDALII ACORDATE DE UNIUNEA ORIGINARILOR DIN ROMÂNIA (H.O.R.) ŞI CONSILIUL S.I.R.

În cadrul unei festivităţi deosebite, în prezenţa a cca 600 de invitaţi, recent, la Beit Hahaial din Tel Aviv a avut loc ceremonia decernării titlului de "Iekirei Hashevet Romania" pe anul 1994, la 17 personalităţi ale alialei române, precum şi ziarului "Viaţa noastră" - oferit de "Hitachdut Olei Romania" din Israel şi de Centrul pentru cercetarea istoriei evreilor din România în Israel (S.I.R.).

După cuvîntul rostit de Paltiel Segal, directorul S.I.R., a rostit o alocuţiune invitatul de onoare, deputatul Shevah Weiss, preşedintele Knesset-ului, care a amintit legăturile sale strînse cu originarii din România stabiliţi în Israel, subliniind aportul alialei române, de mare valoare, la edificarea şi propulsarea statului nostru, precum şi consideraţia şi prietenia sa faţă de colectivitatea celor 400.000.

Medaliile şi diplomele de onoare - "Iakir Shevet Romania" au fost oferite de domnii Arthur Israelovici, preşedintele H.O.R. şi Paltiel Segal, următorilor laureaţi:

Itzhak Ben Aharon (Nusenbaum)

A fost unul din conducătorii mişcării Partidului Muncii din Israel. S-a născut în 1906 în Bucovina. A fost unul din conducătorii mişcărilor "Hashomer Hatzair" şi "Hehalutz" din România. A studiat economia la Berlin şi în 1928 a imigrat în Eretz Israel, unde s-a stabilit în kibuţul "Ghivat Haim".

A fost secretarul consiliului muncitorilor din Tel-Aviv (1937-1938) şi secretarul MAPAI, împreună cu Pinhas Navon, între 1938-39.

Între 1958-62 a fost ministrul transporturilor. În 1969 a fost ales cel de-al şaptelea secretar al Histadrutului. În 1977 s-a retras din viaţa politică.

Ilan Şlomo-Ceauşu

Preşedintele filialei H.O.R. din Natania şi împrejurimi, a primit *Distincţia pentru voluntariat*.

In perioada celui de-al doilea război mondial a fost deportat în lagărele de muncă din Transnistria şi Basarabia. A părăsit România în martie 1947 şi a aşteptat într-un lagăr din Cipru, pînă în februarie 1949, împlinirea visului de a imigra în Eretz Israel.

În 1954 a fost numit directorul Centrului de noi veniţi "Haruvit". A lucrat la concernul "Koor" şi a îndeplinit cu succes o serie de funcţii publice ca reprezentant al Partidului Muncii.

Este activ şi azi în viaţa publică a H.O.R. şi a oraşului Natania.

Elron Baruch

Artist de renume mondial, pictor, filozof şi psiholog, a primit *Distincţia de onoare pentru artă*.

S-a născut la Bucureşti în 1934 şi a studiat la Academia "N. Grigorescu". A ilustrat, printre altele, cărţi şi ziare.

Lucrările sale au fost prezentate şi în străinătate, la Moscova, Dresda, Sao Paolo, etc.

Gal Hemi

S-a născut la Craiova în 1913 şi în prezent locuieşte la Naharia. A studiat Artele Plastice la Bucureşti şi Florenta, şi la şcoala de arte "San Martin' din Londra.

Din 1959 este conferenţiar în arte plastice. Operele sale au fost expuse la numeroase expoziţii din ţară şi din străinătate.

Mendi Rodan

Este directorul Academiei de muzică şi balet "Rubin" din Ierusalim. S-a născut în 1929 şi a studiat la Conservatorul din Bucureşti. Pînă la imigrarea în Israel, în 1961, a fost dirijorul Orchestrei Radiodifuziunii.

A dirijat de nenumărate ori la pupitrul Orchestrei filarmonice israeliene, precum şi ale unor orchestre prestigioase din străinătate, cum ar fi "Simfonieta" de la Viena, Orchestra filarmonică regală, Orchestra filarmonică şi simfonică din Londra, precum şi diferite orchestre de la Paris, din Germania, etc.

Prof. Reuven Feuerstein

Laureat al Premiului Israel.

S-a născut în 1921 la Botoşani şi înainte de a împlini 18 ani, a plecat la Bucureşti, pentru "ahshara" în cadrul mişcării de tineret "Bnei Akiva". A studiat psihologia la Universitatea din Geneva.

În 1944 a fugit de nazişti şi a imigrat în Eretz Israel, unde a lucrat ca profesor şi instructor al copiilor supravieţuitori ai Holocaustului.

A condus serviciile psihologice ale mişcării "Aliat Hanoar" din Europa şi în 1955 a fost numit directorul Serviciului psihologic "Aliat Hanoar" din Ierusalim. În 1970 a primit doctoratul la Universitatea Sorbona.

În 1990 a primit o semnificativă distincţie din partea Academiei Franceze şi premiul organizaţiei mondiale "Variety".

Prof. Menahem Făinaru

S-a născut în 1939 la Lespezi. A imigrat la vîrsta de opt ani cu vasul "Kidma". A absolvit liceul în 1957 la Tel Aviv şi a studiat Medicina la Universitatea Ebraică din Ierusalim. După un an de specializare la spitalul "Asaf Harofe" a recrutat în Zahal, în 1965, şi a ajuns la gradul de locotenent colonel.

S-a specializat în medicină generală la spitalul "Hadassa Ein Kerem" şi a urmat cursuri de specializare la Universitatea California din San Francisco.

Din 1989 este şeful Secţiei de boli interne ("Alef") la Centrul medical "Beilinson" din Petach Tikva.

Prof. Sneur Zalman Feller

Laureat al Premiului Israel.

S-a născut la Botoşani în 1913.

A activat în cadrul Uniunii studenţilor evrei şi a fost membru în conducerea Organizaţiei studenţilor evrei din Iaşi. În timpul celui de-al doilea război mondial a fugit împreună cu soţia sa în Uniunea Sovietică. În 1944, la Chişinău,a fost numit procuror la Tribunalul Suprem. În 1946 s-a întors la Botoşani şi în scurt timp a fost numit viceprimar. În 1948 a fost numit procuror la Procuratura generală Bucureşti

În 1963 s-a stabilit în Israel. La vîrsta de 51 de ani a fost angajat la Facultatea de Drept a Universităţii Ebraice.

Prof. Feller a fost numit de şecţia constituţională a Ministerului Justiţiei să elaboreze un nou proiect de lege penală pentru Statul Israel.

A fost decanul Facultăţii de Drept a Universităţii Ebraice.

Dr. Kuperman Iafa-Shani

A primit distincţia de onoare pentru cercetările sale privind istoria evreilor din România.

S-a născut în 1928 la Iaşi şi a activat în cadrul mişcării "Haşomer Hatzair". A fost arestată în 1953 şi condamnată la trei ani de închisoare. În decembrie 1956, cîteva luni după eliberare, a imigrat în Israel.

A studiat istoria şi filozofia la Universitatea din Tel Aviv. Lucrările sale de cercetare au fost publicate de Centrul "Goren-Goldstein" pentru studierea istoriei evreilor din România.

Tehila Ofer

A imigrat în Eretz Israel în 1946, alături de alţi imigranţi ilegali aflaţi la bordul vasului "Knesset Israel".

S-a înrolat în Palmach şi a luptat în Războiul de independenţă.

Din 1946 este ziaristă şi a lucrat în redacţiile ziarelor "Haboker", "Haaretz" şi "Maariv". A publicat, de asemeni, în revistele "At", "Hapoel Hatzair" şi "Roim Olam" şi a fost membră în conducerea Consiliului de presă şi a Uniunii pe ţară a ziariştilor, etc.

Shlomo Kochba

S-a născut la Galaţi în 1915. A fost unul din conducătorii mişcării "Gordonia" şi concomitent cu studiile la Politehnica din Bucureşti a îndeplinit funcţia de secretar al mişcării "Brit Hanoar Hahalutzi". A imigrat în 1940 şi s-a stabilit în kibuţul Hanita. Este inginer.

Menahem Ariav

Ca primar al oraşului Natzeret Ilit, a contribuit la dezvoltarea surprinzătoare a acestei aşezări, care a devenit capitala Galilului.

S-a născut în 1929 în satul Vereşti şi a fost sionist din tinereţe. A fost unul din conducătorii mişcării "Gordonia". A imigrat în Israel în 1949 şi timp de 12 ani a fost membru în chibuţul Nir-Am şi unul din fondatorii întreprinderilor industriale regionale din Sahar Haneghev.

În 1962 a fost ales secretarul Consiliului muncitoresc din Natzeret Ilit, iar în 1964 a fost ales în Consiliul oraşului şi viceprimar..În 1974 a fost ales primarul oraşului.

Avraham Barel

S-a născut în 1919 la Piatra Neamţ şi a imigrat în Eretz Israel în 1947.

Barel a îndeplinit numeroase funcţii publice, printre care secretar al cooperativei "Emek Hefer", trezorier al ziarului "Al Hamishmar", responsabil al ziarului "Mishmar" în limba română, membru în Departamentul român al MAPAM-ului.

Mordehai Zisman
(Moni Marcus)
Asir Zion

S-a născut în 1921 în Basarabia. În tinereţe s-a alăturat mişcării "Gordonia" din România. După intrarea armatei sovietice în Basarabia a fost trimis să acţioneze în clandestinătate în cadrul mişcării, la Chişinău. El a fost arestat la 25 iunie 1941 şi a fost condamnat la 10 ani închisoare, iar mai tîrziu la deportare. În 1956, după moartea lui Stalin, a fost eliberat cu condiţia de a nu mai reveni la Chişinău. A reuşit să imigreze în 1972. În ţară lucrează ca inginer constructor.

Israel Zamir-Zingerman

S-a născut la Bălţi în 1915, iar de la vîrsta de 11 ani a început să activeze în mişcarea sportivă "Macabi"-Bălţi.

In 1935 a imigrat în Eretz Israel şi s-a stabilit în regiunea Ness Ziona. În 1936 s-a alăturat "Haganei". A activat în cadrul Uniunii grupurilor şi kibuţurilor şi a fost membru în Secretariatul Mişcării kibuţiene unificate.

Sorin Herşcu

S-a născut la Iaşi în 1955, în prezent proiectant de computere, a imigrat în Israel la vîrsta de 11 ani.

În 1973 a recrutat în Zahal şi s-a oferit voluntar într-o unitate de paraşutişti.

A participat la acţiunea de la Entebe unde a făcut parte din forţa a cărei misiune era să pună stăpînire pe noul terminal al pasagerilor din aeroportul Entebe din Uganda, pentru a preveni prin aceasta trimiterea de întăriri teroriştilor.

El a fost grav rănit de un glonte care l-a lovit în coloana vertebrală şi de atunci este paralizat.

A absolvit cu 'Magna cum laude' Facultatea de Sociologie de la Universitatea Tel Aviv şi s-a specializat în proiectare de computere.

Moshe Talmon-Weiss
Asir Zion

S-a născut în 1924 în satul Criş din Transilvania iar în timpul războiului s-a mutat împreună cu familia la Braşov, unde a activat în cadrul mişcării "Hanoar Hatzioni". A îndeplinit diferite funcţii pînă la destrămarea mişcării sioniste. În 1950 a lucrat ca funcţionar la Consulatul Israelului din Bucureşti şi a fost unul din oamenii de legătură ai acţiunii "Brăila bet". A fost arestat în ianuarie 1952 şi după anchete şi torturi a fost condamnat în martie 1954, la 20 de ani de închisoare. În aprilie 1956 a fost eliberat şi în acelaşi an a imigrat în Israel.

ŞI EU AM FOST PE LISTA NEAGRĂ

Marius Mircu

Am avut în România o viaţă aventuroasă de gazetar, însă cu stabilirea mea în ţară, latura aventuroasă nu a dispărut, cum ar fi fost normal.

Îndată după aşezarea mea aici, m-am prezentat, cum socoteam că îmi era datoria, la redacţia ziarului "Viaţa noastră" şi m-am oferit colaborator. Am fost bine primit, cu căldură chiar, mă cunoşteau, colaborasem şi mai înainte din cînd în cînd, culminînd cu un reportaj de senzaţie, "A dispărut Calea Văcăreşti", publicat pe o pagină întreagă

Mi-au acceptat fără şovăire colaborarea permanentă la numărul de vineri, dar:

- Noi nu plătim colaboratorii!

- N-o să-mi plătiţi, deocamdată, sper; dar dacă colaborarea mea va fi apreciată, poate că vă veţi răzgîndi!

În loc de răspuns la aceasta, secretarul de redacţie de atunci a adăugat:

- Şi cine colaborează la noi, nu poate colabora la publicaţii din afara cercului nostru!

Mă trezeam din nou în ţara din care am plecat (cine scria la" Scînteia" trebuia să primească aprobare ca să scrie şi la altă publicaţie din România) dar n-aveam încotro: nu venisem să vegetez, nu venisem doar ca să primesc, mă simţeam dator să şi dau. Mi-am zis că cele trei publicaţii în limba română ale trustului, îmi vor fi destule ca să mă desfăşur, ca în vremurile mele bune.

N-a trecut o lună de cînd mi-am început colaborarea şi am fost convocat la redacţie:

- Ai călcat convenţia, astfel că nu mai poţi colabora la noi!

Ce se întîmplase? Tocmai apăruse nr.2 al revistei "Minimum" care, aflînd că m-am stabilit în ţară, a ţinut să-mi facă o surpriză (surpriză a fost, dar în sens negativ) şi mi-a reprodus un reportaj al meu publicat în România, "Jurnalul celor şapte nebuni" (victime ale Holocaustului).

- Nu l-am dat eu, l-au publicat din proprie iniţiativă. (Ce să le fi spus: că mă simţeam onorat să apar în distinsa publicaţie? Atîta mi-ar fi trebuit!)

Greu i-am convins că nu eu am dat acel articol la "Minimum". Drama a luat sfîrşit după un avertisment scris adresat de "Viaţa noastră" (6 mai 1987) persoanei mele, ca să nu se mai întîmple (se preciza că avertismentul" este în vigoare cu privire la oricare dintre gazetarii şi colaboratorii permanenţi ai "Vieţii noastre").

Lucrurile" lămurindu-se", mi-am reluat colaborarea săptămînală, şi după scurtă vreme, am început să primesc de la "Viaţa noastră" cîte o sută de şekeli lunar. Suma mi-a fost treptat mărită (fără intervenţia mea!), astfel că la un moment dat primeam 225 şkalim pe lună, supliment extrem de important faţă de pensia ce mi-o fixase Bituah Leumi.

A mai trecut o vreme, eram bucuros că mă aflu prezent în cele trei publicaţii ale trustului, părea că mi s-a instaurat fericirea de pensionar!

Dar, vorba unui clasic al literaturii române, omul nu aleargă după bine ci după mai bine. Constatînd că drastica lege a "Vieţii noastre" (celui care scrie la ei îi este strict interzis să scrie şi la alţii) nu este luată în seamă chiar de unii din redacţie, precum şi de unii colaboratori, m-am lăsat şi eu antrenat. Tocmai apăruse o publicaţie nouă, la care am fost poftit şi m-am lăsat ispitit, nu socoteam că şi aceasta e o rivală a trustului din Harakevet. Am început să colaborez. A aflat şeful suprem care, deşi nu ştia româneşte afla imediat tot ce se petrece în publicaţiile de limbă română. Ce să vă spun, din acel moment am fost pus pe lista neagră, adică izgonit din rai!

Tare mi-a fost atunci ruşine că sînt gazetar israelian de limbă română!

Mai mult de un an a trecut pînă să fiu "reabilitat", dar aceasta pentru că trustul a avut satisfacţia că publicaţia în cauză şi-a încetat apariţia. Reabilitarea a constat în faptul că mi se acceptau la "Viaţa noastră" două articole pe lună, a cîte 25 şk.bucata (zece rînduri de trudă - un şekel).

Aşa a tot fost pînă cînd vechea conducere a ziarului a încetat din viaţă şi a început o eră nouă în care, în ce mă priveşte, sînt acceptat iar colaborator săptămînal. Şi noii conducători nu-şi bagă nasul în colaborările mele, oriunde ar fi, chiar şi la" Minimum". Scriu acum fără frica din România şi din prima mea perioadă în ţară!

Ce va mai fi, om trăi şi om vedea! Cert este că cele trei publicaţii veterane de limba română şi-au recăpătat onoarea. Bineînţeles nu doar în ce mă priveşte!

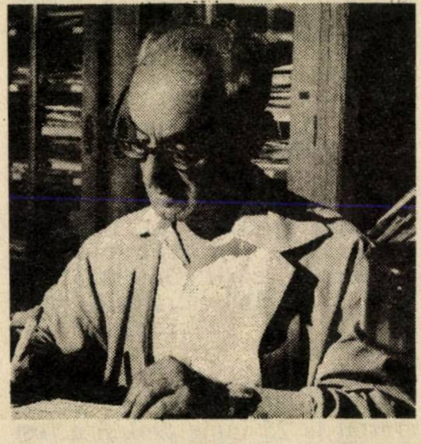

M.Mircu:
pînă la 120! De ani şi de cărţi!

Miraculosul tînăr
Marius Mircu împlineşte 85 de ani.
El se află, dintotdeauna, pe lista noastră albă, şi în consecinţă, îi spunem "La mulţi ani"!

ETC NOI

*** Procuratura e în stare de şoc. Tribunalul nu l-a condamnat prea aspru pe primarul din Rishon, Meir Niţan; în orice caz el nu trebuie demis din funcţie. Primarul fusese judecat pentru că "a băgat mîna" în fondurile publice ca să plătească ilegal pe unul din favoriţii lui, Menachem Şai, directorul orchestrei simfonice locale. Dar povestea nu s-a terminat. Procuratura va face apel la sentinţă. La Rishon, unii îi ţin pumnii primarului, alţii - nu.

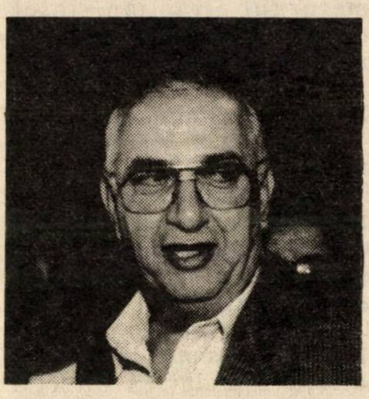

Meir Niţan

*** Cînd s-a anunţat venirea în ţară a preşedintelui Uniunii Scriitorilor din Bucureşti, Ştefan Augustin Doinaş, I. Schechter s-a lăudat că-i va face scandal în public. Motivul: revista "Secolul 20" care a dedicat un număr întreg literaturii israeliene şi a primit pentru asta 6000 de dolari de la Ministerul nostru de externe, nu a găsit de cuviinţă să plătească un leu traducătorilor din ţară. S-a trimis şi o scrisoare d-lui Doinaş, la Bucureşti, care a rămas însă fără răspuns. D. Doinaş a venit apoi în ţară, a fost primit călduros, a apărut şi în public, dar glasul lui Schechter nu s-a auzit de data aceasta. Cum s-ar spune, omul şi-a luat un angajament şi nu l-a îndeplinit!

*** Întîmplarea a făcut ca în momentul de faţă, actorii tineri cei mai "folosiţi" să fie de origine românească: Şuli Rand, Sandra Sade, Rafi Weinstock, Rami Baruch, Eli Măgulianu. În piesa "Pollard", care se pregăteşte, Şuli Rand deţine rolul titular. Ceva interesant şi neobişnuit s-a întîmplat la repetiţiile pentru "Neguţătorul din Veneţia". Sandra Sade (44 ani) a renunţat la rolul Porţia cu numai o săptămînă înainte de premieră. Ea şi-a dat seama că este "prea bătrînă" în comparaţie cu partenerul ei, Rafi Weinstock (27 de ani). Actul ei a provocat un şoc, dar şi admiraţie.

*** Primarul Tel Avivului, Roni Milo, a făcut ce-a făcut şi a reuşit: l-a scos din funcţia de director al societăţii care organizează tîrguri comerciale, pe Elhanan Cohen, fiul venerabilului nostru Idov Cohen. Milo nici nu s-a jenat să recunoască meritele lui Cohen şi să spună că l-a înlocuit fiindcă nu face parte din anturajul lui. Ce mai vorbă, avem un primar principial!

*** Ce mai e nou la "Viaţa noastră"? Numai minuni: birouri frumoase, telefoane ultimul strigăt, instalaţie centrală de aer condiţionat, chiar şi hîrtie higienică la discreţie, nepusă sub lacăt ca în regimul de tristă memorie al lui Himmelfarb. Dar lefurile sînt tot mici. Gurile rele spun că patronul Marcusohn şi-a aplecat urechea la sfaturile "consilierului" Himmelfarb, şi aşa se explică de ce n-a fost generos la fixarea salariilor. "Este un blestem care ne urmăreşte", a spus nu spunem cine din redacţia "Vieţii noastre".

*** Cîţi evrei mai sînt în România? Depinde pe cine întrebi. Comunitatea spune 15.000. Unele foruri oficiale româneşti avansează cifra de 9.000. (la recensămîntul din 7-I-'92 rezultatul fusese: 9.107). În Israel se crede că sînt 20.000. După urletele presei fasciste de la Bucureşti, s-ar zice că evreii sînt în număr de 20 milioane, şi românii, 2 milioane. Acest festival statistic continuă.

*** Ne-am interesat şi mi s-a spus că numai dintr-o eroare nu s-a relatat nimic,în ziarul românesc, despre decernarea Premiului Israel pentru ştiinţe juridice profesorului Zalman Feller. Păcat! D-lui este o somitate în domeniul dreptului penal comparat şi cărţile sale sînt citate mereu şi la Tribunalul Suprem. Pentru cine nu ştie, profesorul a fost vărul lui Abraham Feller, creatorul "Slovei". El a făcut o carieră strălucită şi la Universitatea din Bucureşti, iar unii spun că a lucrat şi la Constituţia lui Gheorghiu-Dej.

*** Mii de muncitori sînt aduşi din România, de către antreprenori particulari. Demn de subliniat este faptul că Histadrutul le-a pus în vedere acestor patroni să nu-i plătească pe români sub salariul minim din Israel, şi să le asigure servicii medicale şi condiţii civilizate de locuit.

*** Prezenţe, prezenţe din trib pentru notare. Filmul "*Trahir*" al regizorului Radu Mihăileanu a obţinut premiul special al juriului la Festivalul Cinematografic de la Istambul, şi, cam în aceeaşi perioadă, a fost prezentat pe ecranele bucureştene, obţinînd un frumos succes de public şi critică.

* Tînărul pianist Eugen Alcalay, stabilit actualmente la New York, elev al marelui Leonard Bernstein, a putut fi ascultat (şi apreciat) zilele trecute în cadrul unei emisiuni a postului de radio bucureştean "România- tineret", intitulată *Politon Stereo*; o emisiune redactată de Mihaela Cudalbu şi Ioana Mărculescu, două fete cărora nu le este teamă să promoveze, pe unde, talente străine de neam.

* Şi o prezenţă nu peste hotarele geografiei, ci pe cele lingvistice ale lumii de azi: prozatorului Paul Kidron, scriitorul nostru *kibutznic* , i-a fost consacrată o pagină în cotidianul în ruseşte din Israel *Novosti*. Traducerea: Haim Altman, *ole* din Basarabia care, bineînţeles, ştie la perfecţie şi româna şi rusa.

*** În curînd, o carte (mult aşteptată de mulţi) de M. Rudich. Din iniţiativa doctorului Inu Rudich, fiul poetului, va apare, pentru prima dată, *integrala* poeziilor lui Rudich, însoţită de o selecţie din creaţia sa publicitară. Un eveniment.

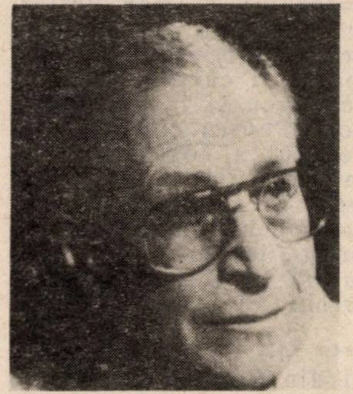

M.Rudich

*** O întîmplare cu cunoscutul dirijor Sergiu Comissiona, (elev, pe vremuri, ehehe!, la liceul "Cultura" din Bucureşti). După un concert la Carnegie Hall, Comissiona invită la masă doi musafiri din România: dirijorul Cornel Trăilescu şi regizorul Hero Lupescu (la ora de faţă turist în Israel), de la Opera Română. Lumea comandă somon afumat, steakuri texane în sînge, se bea un vin rosé californian, onorabil, apoi, cînd vine nota de plată, Comissiona îşi dă seama, speriat, că nu are carnetul de cecuri la el; îl uitase în fracul cu care fusese îmbrăcat la concert. Jenat (foarte), aşa cum ar fi oricare dintre noi în asemenea împrejurare, dirijorul roagă (bărbăteşte) să vină patronul localului şi îi dezvăluie adevărul. "Domnule, eu sînt dirijorul Sergiu Comissiona şi uite ce mi s-a întîmplat (etc., etc.). Patronul îl ascultă liniştit, apoi răspunde: "Ştiu, vă cunosc, nu e nici o problemă, o să-mi plătiţi altă dată". Surprins (plăcut) şi măgulit, muzicianul întreabă: "Aţi fost cumva la concert?", "Nu, răspunde patronul, vă cunosc de la *şil*, vă văd acolo în fiecare sîmbătă.

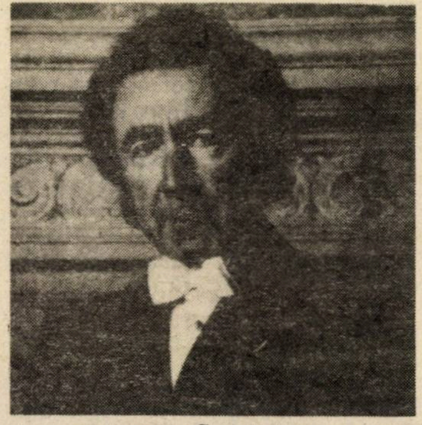

Sergiu Comissiona

*** Extras dintr-un articol publicat de cunoscutul critic de artă român, Radu Ionescu, în revista "Contemporanul" din Bucureşti (director: N. Breban) în urma unei călătorii în Israel: "Am întîlnit acolo, într-o locuinţă cu ferestrele larg deschise spre mare, pe unul dintre cei mai mari - şi uitaţi - artişti de vocaţie şi îndrăzneală contemporană. Mimi Şaraga-Maxy nu poate lipsi din arta românească contemporană fără a o văduvi de un mare talent, de o neobosită inventivitate şi de o rară consubstanţialitate cu acea continuă tulburătoare căutare care defineşte arta contemporană.

Mimi Şaraga-Maxi

Cea mai mare parte a operelor sale au rămas în ţară şi foarte multe nu au putut fi niciodată expuse. Acestea, împreună cu cîteva creaţii realizate în ultimii ani, ar constitui o expoziţie aptă să definească arta noastră contemporană, îmbogăţind-o cu o faţetă de mare strălucire." Ne bucură să putem publica aici, în *Minimum*, frazele de mai sus. Dar ne şi întristează fiindcă (aşa cum s-a întîmplat şi se întîmplă cu fel de fel de valori de *trib*, nesocotite de crăcănaţi fără overdraft) elogiile lui Ionescu, român luminat şi prieten scot la lumină, cu o delicată cruzime, drama Doamnei Mimi Şaraga-Maxy, şi a talentului ei nesocotit. Unde este omul (activ, entuziast, mecenă, ce-o fi) care să pună pe picioare acum, aici, marea retrospectivă a artistei?

MUNDI

A încetat din viaţă, în urma unui atac de inimă, dramaturgul israelian, Iosef Mundi. Născut în România, Mundi s-a afirmat în Israel prin cîteva piese de teatru valoroase, scrise sub semnul absurdului.

Cariera sa a fost dificilă, chinuită, duşmăniile nu i-au lipsit de fel. Lumea teatrală de aici îşi aduce aminte de momentul (ăsta e cuvîntul) de prin anii 70 cînd Mundi s-a legat în lanţuri la intrarea teatrului oficial şi naţional "Habima", în semn de protest împotriva faptului că direcţia venerabilei instituţii refuzase să-i includă o piesă în repertoriu. Demonstraţia n-a fost lipsită de efect; înspăimîntaţi de ecourile din presă ale gestului, funcţionarii bine plătiţi ai Habimei au cedat, incluzînd piesa dramaturgului în repertoriu. Dar experienţa aceasta cumplită a avut, cum e lesne de înţeles, urmări asupra sănătăţii lui Mundi. Zdruncinată, inima lui a cedat acum, prematur (la 59 de ani... nu-i o vîrstă ca să mori, nu-i aşa?) la ora cînd talentatul nostru "român" participa, cu toţi nervii săi întinşi la maximum, la repetiţia pe Off-Broadway a uneia din lucrările sale.

• Un terorist arab, pe nume Djamal Basti, a fost arestat, la vreme, cu două minute înainte de a pune o bombă în *şuk*-ul din Ierusalim.

Basta, ... Basti!

SE ZVONESTE CĂ ...

... un grup de fruntaşi ai evreimii române a adresat o scrisoare rabinului şef. dr. Al Şafran (înţeleptul de la Geneva) propunîndu-i să accepte funcţia de Rabin şef onorific al Comunităţii din România.

... stimulaţi de exemplul dat pînă acum de HOR (preşedinte Arthur Israelovici) şi Bruno Landsberg (Sano) care au sponsorizat premiul *Arcadia*, cîteva personalităţi din *trib* şi-au exprimat dorinţa de a figura printre sprijinitorii acestui premiu, socotit a fi un fel de *Oscar* al scrisului israelian în limba română. Printre aceştia, inginerul constructor Elias Zilberstein din Holon, specialist reputat în domeniul său de activitate; acesta a fost ales de către cei de la *Arcadia*, din patru sau cinci solicitanţi să sponsorizeze premiul pe anul viitor.

... d. Moshe Nagor, preşedintele asociaţiei Israel-România, intenţionează să demisioneze din această funcţie. Motivul (adică picătura de apă ce a făcut să se verse paharul): articolul lui C.V. Tudor, membru al Senatului român privind Israelul, (vezi *Minimum*... "Lumea românească", nr. 86), articol care a cutremurat opinia publică din *alia*. "Eu nu sînt Kapo, ar fi mărturisit Nagor într-un cerc de intimi, nu pot să zîmbesc protocolar şi ipocrit la recepţii atunci cînd ştiu că *oficialii* respectivi îi reprezintă aici pe senatorul Corneliu Vadim Tudor şi banda de fascişti a acestuia".

... tînărul regizor român Cornel Mihalache (fiul lui Marin Mihalache, director al Artelor plastice din Ministerul culturii în anii 60-70) pregăteşte două filme documentare consacrate lui Mirel Ilieşiu (maestrul său într-ale cinematografiei) şi Gh. (Babu) Ursu inginerul-poet ucis la Securitate din pricină de *jurnal intim*...

... Shabtay Himmelfarb, fostul conducător al trustului de ziare din Harakevet, intenţionează să scoată "la concurenţă" cu "Viaţa noastră", un cotidian românesc.

... Meir Rosenne (de felul său din Iaşi), fost ambasador al Israelului la Paris şi la Washington, a iniţiat organizarea unei Asociaţii a intelectualilor evreo-români din Israel"

... în urma încetării din viaţă a Rabinului Moses Rosen, la Bucureşti se preconizează revenirea la tradiţia ante-Rosen, adică: 1) un conducător al Comunităţii (favorit: av. Iulian Sorin) şi 2) un rabin al Comunităţii (care este căutat în Israel). De notat că acad. prof. Nicuşor Cajal, căruia i se propusese funcţia de preşedinte al Comunităţii ar fi refuzat, întrucît omul ţine să rămînă independent şi liber pe mişcări.

- **Cum se va numi, de-aici înainte etajul V din clădirea Histadrutului (unde se află biroul secretarului general)?**
  Mitzpe Ramon!

- **Care este deosebirea dintre Buerebista, regele dacilor, şi Ceauşescu? Buerebista propovăduia cultul morţilor. Ceauşescu propovăduia moartea cultţilor.**

?

ANCHETA MINIMUM

Luna iunie. Luna Marelui Eveniment al anului: Campionatul Mondial de fotbal, care se desfăşoară de la 17 VI în Statele Unite (ţara tuturor posibilităţilor).

Întrbare: cine va cîştiga Cupa Mondială?

***Radu Cosaşu*, scriitor, Bucureşti: Brazilia (fiindcă ţin seama şi de dorinţele mele).**

***Sandu David*, poet, vice-preşedinte al Uniunii Scriitorilor din Israel: Argentina (fiindcă joacă - sper - şi Maradonna).**

***Darian*, caricaturist: Germania (fiindcă eu sînt un realist, un om cu picioarele pe pămînt).**

***I. Schechter*, redactor la "Viaţa noastră": Nigeria (fiindcă vreau să fiu original cu orice preţ; decît să fiu banal, mai bine mă arunc pe fereastră).**

***Al Mirodan*, scriitor: Columbia (fiindcă cred în puterea de neînvins a traficanţilor de droguri).**

Solicitată să răspundă la această anchetă fulger, d-na Tehila Ofer, redactor la "Ghimlaon" a refuzat să-şi exprime punctul de vedere, susţinînd că în familia ei, numai soţul este competent în materie de fotbal.

HISTOUR PE GLOB

CU PRILEJUL DESCHIDERII
SEZONULUI 1994
OFERIM TURISTILOR NOSTRI CADOURI LA ALEGERE

LA 4 PERSOANE CARE COMANDA 18 ZILE TRATAMENT SI PLEACA INDIVIDUAL
LA FELIX - COVASNA - SLANIC MOLDOVA - VATRA DORNEI - TUSNAD
PRIMESTE:
- UN BILET DE AVION GRATUIT
- sau 2 BILETE GRATUITE LA 2 COPII SUB 12 ANI
- sau 3 NOPTI GRATUIT LA BUCURESTI HOTEL DOROBANTI/CAPITOL FIECARE
- sau 3 NOPTI GRATUIT LA SINAIA HOTEL MONTANA PENTRU FIECARE

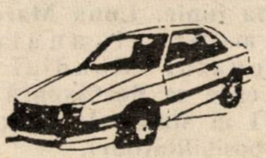

FLY & DRIVE

14.1.1994 - 31.3.1995

HOTEL + TOYOTA CAROLA / CITROEN BX

1 Adult - 1 single	$ 115.-
2 Adults - 1 double	$ 125.-
3 Adults - 1 double + 1 single	$ 144.-
2 Adults + 1 child + 1 doubles + Extra Bed	$ 132.-
3 Adults + 1 child = 2 doubles	$ 150.-
2 Adults + 1 child =	$ 144.-
4 Adults - 2 doubles	$ 158.-

Prețul include:
o zi RENT A CAR
Toyota Carola/Citroen
Cazare în hotel de categ.I-a,
mic dejun

RENT A CAR

7 DAYS - CITROEN AX	$ 425
7 DAYS - CITROEN BX, TOYOTA CAROLA	$ 588

LA BURSA ATI PIERDUT
PRIN NOI V-ATI REFĂCUT
DIN REDUCERI IN REDUCERI

**NUMAI LA HISTOUR
SE POT OBȚINE**
CELE MAI IEFTINE PRETURI
LA:

Felix
Covasna
Vatra Dornei
Herculane
Slanic Moldova
Calimanesti
Poiana Brasov
Sinaia
Prèdeal
BUCURESTI

IN ROMANIA
O NOUA SI MODERNA STATIUNE DE TRATAMENTE
(IN STIL EUROPEAN)
HOTEL CARPATI - BALVANYOS
IN INIMA MUNTILOR CARPATI, INTRE COVASNA SI TUSNAD - LANGA LACUL SF. ANA, S-A DESCHIS NOUA STATIUNE BALNEO-CLIMATERICA
BALVANYOS
TRATAMENTE: CARDIO-VASCULARE SI ANTIREUMATICE
MOFETE UNICE
TRATAMENTE TOATA SAPTAMANA (INCLUSIV SAMBATA)
CONDUCERE ISRAELIANA
BALVANYOS - O NOUA ELVETIE

ALTE SURPRIZE VA ASTEAPTA LA HISTOUR

HISTOUR PE GLOB

LICA BLUTHAL
VA OFERA NOI SURPRIZE IN 1994

27 NOPTI - 28 ZILE

TRATAMENTE SI EXCURSIA AMINTIRILOR
ROMANIA - COVASNA SI PE URMELE LOCURILOR NATALE

$1,240 (Include Avionul)

Traseul: 18 nopti Covasna (tratamente), 2 nopti Bucuresti, 1 noapte Bacau, 2 nopti Iasi, 1 noapte Piatra Neamt, 3 nopti Poiana Brasov, a 28-a zi Bucuresti - Tel Aviv.

23 NOPTI - 24 ZILE

TRATAMENTE SI EXCURSII
ROMANIA - COVASNA - UNGARIA SLOVACIA - CEHIA

$1,379 (Include Avionul)

Traseul: 14 nopti Covăsna (tratamente), 1 noapte Bucuresti, 3 nopti Budapesta, 1 noapte Bratislava, 3 nopti Praga, 1 noapte Bucuresti, a 24-a zi Bucuresti-Tel Aviv.

13 NOPTI - 14 ZILE

EXCURSIE PENTRU TOATE VARSTELE
ROMANIA - UNGARIA - SLOVACIA CEHIA

$1,152 (Include Avionul)

Traseul: 1 noapte Bucuresti, 3 nopti Poiana Brasov, 1 noapte Bucuresti, 3 nopti Budapesta, 1 noapte Bratislava, 3 nopti Praga, 1 noapte Bucuresti, a 14-a zi Bucuresti-Tel Aviv.

16 NOPTI - 17 ZILE

ROMANIA - BULGARIA - TURCIA

$1,198 (Include Avionul)

Traseul: 2 nopti Bucuresti, 3 nopti Poiana Brasov, 1 noapte Bucuresti, 2 nopti Velico Tarnovo, 2 nopti Sofia, 2 nopti Plovdiv, 3 nopti Istanbul-Bursa, 1 noapte Bucuresti, a 17-a zi Bucuresti - Tel Aviv.

EXCURSIILE HISTOUR
DIN DISTRACTII IN DISTRACTII

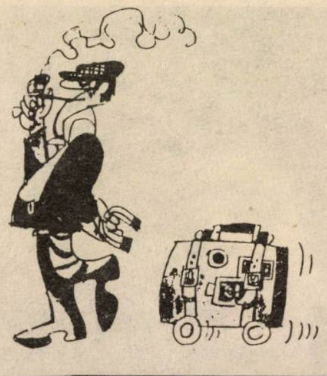

CALATORULUI ÎI SADE BINE CU ...HISTOUR

7 NOPTI - 8 ZILE

ROMANIA

DIN DISTRACTII IN DISTRACTII

$555 (Include Avionul)

Traseul: 2 nopti Bucuresti, 2 nopti Poiana Brasov, 3 nopti Sinaia, a 8-a zi Bucuresti - Tel Aviv.

14 NOPTI - 15 ZILE

ROMANIA - MUNTE - MARE

$565 (Include Avionul)

7 nopti **Poiana Brasov**
7 nopti **Mare-Neptun**

23 NOPTI - 24 ZILE

TRATAMENTE SI EXCURSII
ROMANIA - FELIX - UNGARIA - AUSTRIA

$1,298 (Include Avionul)

Traseul: 2 nopti Bucuresti, 14 nopti Felix (tratamente), 3 nopti Budapesta, 3 nopti Viena, 1 noapte Bucuresti, a 24-a zi Bucuresti - Tel Aviv.

13 NOPTI - 14 ZILE

EXCURSIE PENTRU VARSTA DE AUR
ROMANIA - UNGARIA - AUSTRIA

$1,098 (Include Avionul)

Traseul: 1 noapte Bucuresti, 1 noapte Sibiu, 3 nopti Poiana Brasov, 1 noapte Bucuresti, 3 nopti Budapesta, 3 nopti Viena, 1 noapte Bucuresti, a 14-a zi Bucuresti - Tel Aviv.

14 NOPTI - 15 ZILE

ROMANIA - MOLDOVA

$762 (Include Avionul)

Traseul: 2 nopti Bucuresti, 2 nopti Bacau, 3 nopti Iasi, 2 nopti Piatra Neamt, 2 nopti Sinaia, 3 nopti Poiana Brasov, a 15-a zi Bucuresti - Tel Aviv.

14 NOPTI - 15 ZILE

ROMANIA - TRANSILVANIA

$798 (Include Avionul)

Traseul: 2 nopti Bucuresti, 2 nopti Sibiu, 2 nopti Timisoara, 2 nopti Cluj, 1 noapte Targu Mures, 2 nopti Sinaia, 3 nopti Poiana Brasov, a 15-a zi Bucuresti - Tel Aviv.

ADRESATI-VA LA AGENTUL DUMNEAVOASTRA PREFERAT SI LA AGENTIILE HISTOUR

TEL AVIV: 32, Ben Yehuda St., El Al Building, Tel. 03-299281, Fax. 03-5283930
HAIFA: 14, Nordau St., Tel. 04-671313-4-5, Fax. 04-670622
KIRIAT-BIALIK: 15, Jerusalem Blv. Tel. 04-418466, Fax. 04-418465
JERUSALEM: 8, Hillel St., Tel. 02-254171, 240830, Fax. 02-240950
HEBREW UNIVERSITY HAR-HATZOFIM: Tel. 02-883485-6-7, Fax. 02-818899
HADASSA HOSPITAL EIN-KEREM: Tel. 02-777249, 438333, Fax. 02-433499
RAMAT-GAN: 47, Bialik St., Tel. 03-6732570, 6721343, Fax. 03-6734033
BEER-SHEVA: 43, Yair St., Tel. 07-239090, Fax. 07-271654

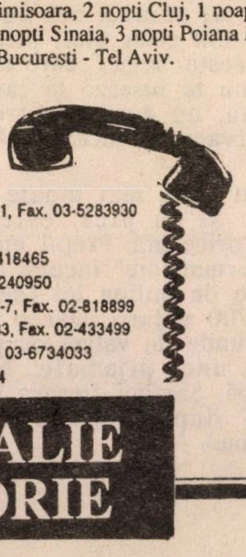

CINE INTRA-N PRAVALIE PLEACA SI PE DATORIE

CE N-AVEAM ŞI NE... LIPSEA: SEXI-SHOP!

CORESPONDENŢĂ DIN BUCUREŞTI

Stan Vlad

Dragi turişti din Israel, acum, cînd veniţi la Bucureşti nu uitaţi să treceţi şi pe la noul magazin "Sexi-Shop" şi să vă luaţi cele trebuincioase! Pe bulevardul Magheru, lîngă blocul Grădiniţa, deci în apropiere de Piaţa Romană, s-a deschis primul sexi-shop în maniera occidentală, cu produse specifice, atît pentru bărbaţi cît şi pentru femei.

La început, bucureştenii l-au privit cu curiozitate. "Chiar că vine sfîrşitul lumii" - ziceau unii şi treceau mai departe închinîndu-se. Primii care au intrat au fost tinerii. Băieţii. Din curiozitate. La vîrsta lor nu prea au nevoie de produsele specifice unui sexi-shop. Încet-încet a început să fie vizitat de cei dinspre vîrsta a treia, care acum se înghesuie ca să cumpere de-aici. Ce anume? Magazinul oferă 316 produse specifice. Toate de calitate.

Partea italiană a firmei aduce produsele renumitei firme "Renate Bucone" din Anglia. Să vă... nominalizăm cîteva produse: afrodisiace (pentru bărbaţi şi femei); pompe cu vacuum pentru bărbaţi (mai săriţi ca vîrstă); stimulatoare - creme, tablete, spray - pentru creşterea libidoului (acestea au la bază elemente naturale fără efect secundar); prezervative refolosibile cu capete "înflorate exotic". Bărbaţii pot găsi aici "femei pentru o viaţă" - celebrele păpuşi gonflabile "Sex-Doll" - făcute din materiale speciale ce dau senzaţia că sînt chiar din... piele naturală. Aceste "femei" care nu cer nimic, nu te piseazâ la cap, nu te ceartă, au două sau trei vibratoare (vaginal, bucal, anal).

O taci mai tare, mai moale - cum vrei. Şi în plus, este... dispusă la orice oră. Preţul unei "neveste permanente" începe de la jumătate de milion lei (deci între 300-700 dolari). Dar o ai cu tine oriunde. În valiză ocupă cam locul unei pijamale. Nu pare scumpă. Şi-apoi fiecare îşi ia "femeia" după punga lui, ca s-o poată ţine!

Nu e gonflabilă; e adevărată

La "Sexi-Shop" din Bucureşti, femeile (cele adevărate!) au şi ele la dispoziţie o gamă variată de... produse: vibratoare, individuale şi în truse, bile excitante şi, la loc de... frunte, penisul din cauciuc care imită perfect originalul, denumit "Realistic Cock" (există aici şi prelungitoare de penis, cu şi fără vibrator, pe care le pot folosi bărbaţii). Desigur, se găsesc aici - pentru femei - piese de lenjerie intimă deosebit de excitante.

Unele produse sînt însoţite de casete video cuprinzînd... instrucţiuni de folosire! Preţurile: cel mai... ieftin produs este prezervativul - 10.000 lei; cel mai scump produs "Sex-Doll" - peste un milion. O pompă de vacuum - cam 300.000; un penis din cauciuc - pînă la 250.000 lei. Unii bucureşteni (care mai au umor, că după '89 a dispărut şi celebrul Bulă!) numesc acest magazin "Eu sînt mic, tu fă-mă mare". La modul serios, foarte mulţi (dovadă, creşterea volumului vînzărilor în fiecare zi) sînt convinşi că produsele de la "Sexi-Shop" pot întreţine anumite funcţii dereglate la nivelul organelor sexuale, pot mări apetitul sexual al partenerilor.

Deci, şi cu sexul geto-dacii au intrat în Europa!

ŞI TOTUŞI, SE POATE...

- **Capra de Angora** (nu "capra vecinului") este - n-o să vă vină să credeţi - o acţiune umanitară. Asociaţia Creştină Umanitară "Caritatea" din Cluj-Napoca a luat o iniţiativă ieşită din comun. Conform acesteia, familiile sărace din România (şi sînt multe) pot primi o capră de Angora din străinătate, cu condiţia ca prima iadă (nu ied) născută să fie mai departe dăruită altei familii sărace. Donatorul, "Heifert Project International" din S.U.A., a şi trimis un prim lot de 50 de capre, cumpărate din Franţa. Familiile care au primit capre sînt obligate să le asigure adăpost, furaje şi îngrijire conform unui contract scris. Caprele de Angora sînt animale foarte valoroase; din lîna lor se produc firele de Angora şi mohair. Cine ştie, poate ne salvăm cu caprele!
- **Nevastă de vînzare.** Mircea Cojocaru din Iaşi, care lucrează la "Nicolina", este însurat (sau era!) cu Aglaia Cojocaru, dansatoare la barul hotelului "Unirea". Primind un contract în Germania, Aglaia - cu acordul soţului ei - a acceptat să lucreze trei luni în străinătate, soţii gîndind că leafa în valută este cu mult mai

bună decît cea în lei. Tînără, frumoasă, Aglăiţa a avut succes la nemţi. Unul chiar s-a îndrăgostit lulea de moldoveancă. Drept care neamţul s-a gîndit să n-o mai trimită pe Aglaia la Iaşi ci să-i propună un tîrg soţului ei, Mircea Cojocaru: 10.000 de dolari pentru nevastă! Bucuros de pleaşca ce i-a căzut pe cap, Mircea Cojocaru a luat banii şi i-a dat-o neamţului pe Aglaia, mai ales că acesta a plătit şi cheltuielile de divorţ. La banii ăştia, Mircea Cojocaru găseşte la Iaşi cîte Aglaie vrea!

• **Mai bine corist în Las Palmas decît solist la Opera Română.** Teatrul de amatori din Las Palmas avea nevoie de întăriri. Ştiind cam care-i situaţia economică-socială în România, un reprezentant al respectivului teatru a venit să... achiziţioneze corişti de la Opera Română (care acum se numeşte "Opera Naţională Română"!). În vara lui 1994, în renumita regiune Gran Canaria se desfăşoară, timp de două luni, un festival muzical. Dar, la opera bucureşteană, surpriză: primii care s-au înscris pe listă n-au fost coriştii, ci soliştii Operei Naţionale Române. S-au înscris nume sonore ca: Vasile Martinoiu, Emil Iuraşcu, Florin Farcaş, Gabriel Năstase, Constantin Ene. Prim-solişti şi solişti ai Operei Naţionale Române vor cînta într-un cor de amatori din Las Palmas. Ştiţi de ce? Pentru 30 de dolari pe zi! Nimic altceva: nici bani de drum, nici hotel, nici masă! Un muncitor cu ziua cîştigă mai mult. În aceste condiţii tot repertoriul operei bucureştene este dat peste cap. Dar ce să faci cînd sărăcia este mare! Umilinţa ia locul demnităţii.

• **Un nou şi original hit: "Foamea-n gît".** Titlu sugestiv. Dar şi numele grupului de rap, recent constituit, este... original: "Cimitirul Bellu". În scurta sa existenţă grupul despre care e vorba şi-a alcătuit un repertoriu inspirat din realitatea românească actuală: "Ura rasială", "Viaţa de ghetou", "Adevărul". Să notăm că "filozofia" grupului de rap "Cimitirul Bellu" se bazează pe versurile: O perspectivă sumbră pe noi toţi ne aşteaptă / Dacă-n această lume dreptatea nu e dreaptă". Iar acum, în stilul său specific, "Cimitirul Bellu" pregăteşte un videoclip denumit "Groparul"!

• **"Caritas"-urile mor unul după altul.** Cum era de aşteptat, aşa numitele jocuri de întrajutorare mor unul după altul. Majoritatea patronilor acestor jocuri sînt arestaţi şi-şi aşteaptă judecata şi condamnarea. Singurul care nu-i încă arestat este Ion Stoica de la Cluj-Napoca. De fapt "Caritas"-ul lui a... mers cel mai mult: cam doi ani, timp în care rulajul a ajuns la miliarde de lei. În primul an, mulţi clujeni au primit multe milioane. Dar aceştia au fost oameni cu funcţii în toate sferele puterii şi ale unor partide. Aceasta l-a ajutat pe Ion Stoica să supravieţuiască atît. Dar acum şi aici se închid canalele. Deja s-au depus la Procuratura Generală foarte multe reclamaţii. Susţinătorii politici ai lui Ion Stoica îi întorc acestuia spatele. Se preconizează un proces de proporţii uriaşe. Cu nume... sonore. Desigur, vom reveni.

PIETRE FUNERARE,
MARMORĂ ŞI GRANIT

FRIDMAN

Firmă cunoscută
încă din Bucureşti,
Şoseaua Giurgiului
şi Filantropia

T.A. - KIRIAT SHAUL
Tel.: 6471594, 6476279

- PREŢURI CONVENABILE
- VENIM LA DOMICILIU
- EXECUŢIE IREPROŞABILĂ
- ÎNLESNIRI DE PLATĂ

EXECUTĂM MESE ŞI ORICE ALTE OBIECTE DE GOSPODĂRIE, DIN MARMORĂ

VORBIM ŞI ROMÂNEŞTE

• Yaser Arafat a declarat că poate-n iunie, poate-n iulie, va veni să se roage la Moscheea El-Aqsa din Ierusalim; o moschee la care ţine ca ochii din cap.

Cred şi eu. Aceasta este moscheea unde, în anii celui de-al doilea război mondial, la vremea cînd blindatele germane intrau în Libia şi Egipt, îndreptîndu-se spre Eretz-Israel, Muftiul Ierusalimului, prieten cu Hitler şi părinte spiritual al lui Arafat, se ruga fierbinte pentru victoria Aqsei Roma-Berlin.

C.D.R.-CENTRUL DE PENSII DIN GERMANIA Ltd.
C.D.R.-ZENTRUM FÜR DEUTSCHE RENTEN GmbH
TEL AVIV, imobilul KLAL, str. Droianov 5
(lîngă KIKAR DIZENGOFF), tel. 03/299027-8

S-a aprobat Legea germană privitoare la plata rentei lunare de 500 mărci germane celor care nu primesc rentă de prigonire pînă în prezent.

Se pot înscrie persoane care au fost minimum 6 luni în lagăre de exterminare, sau 18 luni în ghetto sau ascunşi de teama persecuţiei naziste, sau au executat muncă obligatorie.

NE OCUPĂM DE TOATE PROBLEMELE
ÎN LEGATURĂ CU RENTELE GERMANE

ZWI-ABRAHAMI
Director

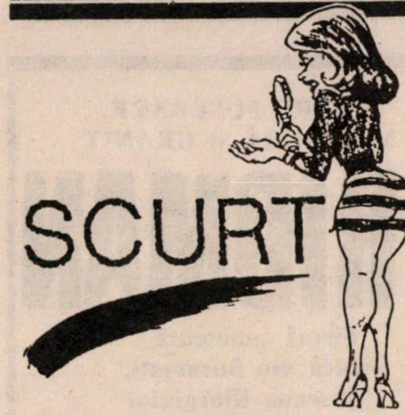

• Evreii şi biserica

"În tot cursul istoriei sale, Biserica a avut a se apăra împotriva piedicilor şi capcanelor care îi erau întinse şi în spatele oricărei erezii, oricărei subversiuni şi oricărei crime anticreştine ea i-a găsit pe evrei, aşa cum, în lumea contemporană, evreii sînt aceia care au făurit armele puternice ale bolşevismului şi ale capitalismului hulpav în scopul de a supune apăsării lor popoarele creştine"

(Dintr-un articol din săptămînalul "Mişcarea", revistă condusă de Marian Munteanu, lider al demonstraţiei din Piaţa Universităţii - 1990; Buc. 1994)

• A escrocat prostituatele de lux din Amsterdam

La Amsterdam, românul F.Z. (31 ani), din Iaşi, a reuşit să păcălească prostituatele de lux dintr-un cartier întreg.

Prezent în fiecare seară, în barurile dintr-un cartier unde prostituatele îşi etalează nudurile în vitrine bine luminate, ieşeanul, îmbrăcat ca un milionar sadea, îşi alegea partenera, scotea din buzunar un carnet de cecuri în alb, emis de Banca Comercială Română, şi completa o sumă.

Timp de o lună, în vara anului trecut, F.Z. a făcut amor pe rupte cu prostituatele olandeze. Întors în ţară, acesta a avut o surpriză, aflînd că filele de CEC au fost remise sucursalei BCR din Iaşi, el urmînd să fie tras la răspundere.

(Dintr-o relatare de Cătălin Mihuleac, în "Evenimentul zilei"; Buc. 1990)

• Guvernul iudeu mondial

"De trei ani avertizez asupra consecinţelor loviturii de stat din decembrie 1989. De trei ani avertizez asupra pericolelor subordonării României ocultei financiare internaţionale. Asupra rolului nefast al iudeo-comunismului, transformat ad-hoc în iudeo-universalism. În Republica Universală via Statele Unite ale Europei. Ce n-a putut face tovarăşul nostru Karl Marx cu comunismul lojii iudaice "*Alianţa drepţilor*", ce n-a putut face Manifestul Comunist adnotat şi răspîndit de *Marele Consiliu Patriarhal* al lojilor masonice iudaice *B'nai Brith*, ce n-a putut face internaţionala comunistă de la Moscova; iată că face în ritm rapid "*Grupul Bilderberg*", guvernul iudeu mondial din umbră."

(Dintr-un articol de Radu Theodoru, în "Europa"; Buc. 1994)

• Urmaşul clicii jidăneşti

"*Urmaşul clicii jidăneşti* care conducea ţara imediat după război, Petre Roman, s-a răzbunat pe comunişti. Din păcate, şi într-un caz şi în celălalt, cei surghiuniţi, batjocoriţi şi ucişi erau şi sînt românii. Nici un evreu n-a fost ucis după război şi nici marginalizat după decembrie 1989. Dimpotrivă, aceşti chiriaşi s-au cocoţat, şi atunci şi acum, în cele mai înalte funcţii în statul român. Pînă să-i mături Gheorghe Gheorghiu-Dej şi Nicolae Ceauşescu din fotoliile ocupate cu sprijinul tancurilor lui Stalin, toţi aceşti străini de neam au batjocorit tot elementul curat al Neamului Românesc.

(Dintr-un articol de Ilie Neacşu, în săptămînalul "Europa"; Buc. 1994)

• Nici jidani, nici profitori!

"*Nici jidani, nici profitori! Aceasta ese formula în care cred*. Pentru că, iată, aflu din mai multe surse că există, în nişte minţi antiromâneşti înfierbîntate, ideea de a pretinde României daune, pentru ceea ce gurile prin care se exprimă acele minţi afirmă că ar fi făcut poporul român împotriva evreilor. Nu e neapărată nevoie să-i urăsc pe evrei şi să-i fac "jidani", ca să apăr drepturile poporului meu. Dar, *dacă prin acuzaţia de antisemitism, la adresa unui popor întreg, vreun negustor de ţări îşi închipuie că poate fundamenta pretenţiile absurde la adresa statului român sau a*

Lenin şi Stalin aşa cum au fost prezentaţi cititorului, nu de mult, în revista legionară "Mişcarea"; Buc. 1994; Numele "adevărate" (purtate anterior) atribuite celor doi lideri sovietici vin să demonstreze că marii dictatori de la Moscova au fost de fapt... evrei.

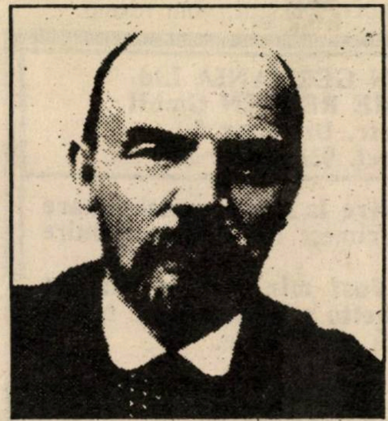

Vladimir Ilici Ulianov (Blank, după mamă), zis Lenin

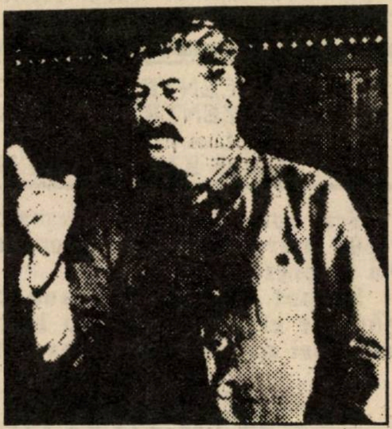

Iosif Davidovici Visarionovici Djugaşvili, zis Stalin

unor colectivităţi din România, voi ridica neobosit glasul meu pentru a opri orice nouă scurgere de valori din România către orice punct cardinal.

Învinovăţirea nedreaptă a mareşalului Antonescu, pentru crime împotriva evreilor din Basarabia, se dovedeşte, dacă zvonurile se confirmă, în perspectiva lor mercantilă, o gravă punere la cale, cu scop precis - material, menită să jupoaie această ţară. Vasăzică, ar urma să cădem de acord că Antonescu e vinovat, nimeni nu a făcut nimic armatei române, dintre evreii şi ruşii aflaţi în structurile puterii sovietice din Moldova (...) Lucrurile nu pot rămîne însă la nivelul de principiu asupra cărora acţionează toleranţa şi reconcilierea. Dacă Antonescu a omorît sute de mii de evrei înseamnă că *România trebuie să plătească daune evreilor.* Ideea circulă. Sper să nu se speculeze, în mod vicios, că eu aş avea fie şi o lacrimă împotriva vreunui evreu, aşa cum nu am nimic, împotriva nici unui neamţ, sau ţigan, sau oricare alt om din lume. Dar nici împotriva propriului meu popor nu pot acţiona, prin complicitatea tăcerii.

Nu pot justifica nici o crimă de pe lume, aşa cum nimeni nu o poate justifica. Dar de ce se începe numărătoarea crimelor, de unde doreşte demonul antiromânesc? Armata română intra în Basarabia şi participa la pedepsirea împotriva unor căpetenii bolşevice, după ce acestea (sau în timp ce acestea) atacaseră (sau atacau) armata română. Să nu se uite că, în 1940, după *Ultimatum*, acele căpetenii bolşevice - şi nu e vina noastră că multe din ele erau evrei - acţionaseră împotriva soldaţilor noştri în retragere. Să nu se uite, de asemenea acţiunea de partizani a acestor foste căpetenii, după reintrarea armatei române în Basarabia. Nimeni dintre românii care au luptat pentru Reîntregirea Neamului (de la Mareşalul Antonescu, la ultimul soldat),n-a acţionat în felul , în care războiul pune pe oameni să acţioneze, împotriva vreunui inamic, *pentru că era evreu..* Singura - şi îngrozitoarea - raţiune a crimelor din Basarabia, a fost pedepsirea bolşevicilor. Şi nu poţi pretinde unei armate să se exprime nuanţat, cu armele, la adresa unor duşmani, care i-au umilit soldaţii, i-au înjosit însemnurile şi idealurile, i-au omorît oamenii.

România nu a ucis evrei pentru că erau evrei. Culpabilizarea poporului român, din 20 în 20 de ani, ba pentru că ar fi fost legionar, ba pentru că ar fi fost comunist, ba pentru că ar fi şi una şi alta, nu mai poate fi tolerată. *Orice nuanţe binevoitoare ne-ar promite acuzatorii noştri, în cadrul acestei vinovăţii planetare, cu privire la naţionalităţi, la evrei, la unguri, la germani, la ţigani, ele nu reprezintă decît anestezii menite să adoarmă vigilenţa noastră momentană, dar să ne restituie ulterior o durere şi mai mare, potenţată amar de remuşcare.*

Abia scăparăm de datoriile de război pe care ni le-a pretins Uniunea Sovietică, (şi le-am plătit din greu!) după ce ea ne-a răpit şi ne-a exploatat cele mai fertile pămînturi, fără a ne plăti, vreodată, o minimă daună, şi iată că se crează eşafodajul de argumente pentru o nouă datorie de război a poporului român: *către evrei.* Cinismul regizorilor, care pun în scenă această sinistră farsă, ar trebui să ne dea de gîndit. Una e că noi îi iubim pe evrei şi că îi simţim de-ai noştri şi alta e să ni se exploateze bunăcuviinţa, bunăvoinţa, bunul simţ şi să tot fim făcuţi datori, după ce tot noi am plătit impozitele supravieţuirii pe pămînturile strămoşilor noştri.

(Dintr-un articol de Adrian Păunescu, în revista "Totuşi iubirea"; Buc. 1994)

● **Evreii în spatele ţiganilor, sau, Noaptea Sfîntului Bartolomeu.**

"Ţigănimea s-a transformat deja într-o etnie sprijinită pe un sistem financiar solid, numai pe temeiul furtului şi fraudei, însoţite de o teroare continuă asupra populaţiei româneşti. Căci este cunoscut că ţiganii nu prestează, în marea lor majoritate, munci productive şi cinstite (...).

Împrumutînd tactica evreiască a lobyurilor, a supravegherii fondurilor comunităţii, a eludării legilor statale, problema ţigănească tinde să devină dezastruoasă. Căci, neîndoielnic, nu mai există azi o problemă evreiască, *în sensul etnic* al noţiunii, ci o problemă ţigănească. Rămîne de demonstrat dacă între aceste două fenomene există sau nu o relaţie mai mult sau mai puţin directă, în sensul instrumentării ţiganilor de către marea finanţă evreiască. O noapte a Sfîntului Bartolomeu, anunţată de linşajele şi izgonirea ţiganilor din mai multe localităţi de români, este inevitabilă în cazul în care legea nu îşi va spune cît mai curînd cuvîntul."

(Dintr-un articol de Mircea Ionescu; în "Noua dreaptă" - director Radu Sorescu, Buc. 1994

● **Invitaţie la adevăr**

"Doamna Florica Enescu (vezi "Invitaţie la adevăr" în Românul Liber" nr. 7/1993) şi-a manifestat mirarea că în Muzeul Holocaustului de la Washington figurează şi România cu cifra de 250.000 de evrei exterminaţi în timpul celui de al doilea război mondial. Fiind lipsită de surse de informare corecte, care au fost suprimate în ţara noastră de peste o jumătate de secol, Doamna F.E. crede că ar fi o eroare la mijloc, fiind vorba de victime ale regimului hortyst din Transilvania de Nord şi ale regimului sovietic în Basarabia şi Bucovina, cu atît mai mult cu cît diverse surse au subliniat că numeroşi evrei au fost feriţi de soluţia finală în România, iar alţii s-au salvat tranzitînd ilegal pe teritoriul ţării, cu sprijinul a numeroşilor oameni de bine, ostili antisemitismului şi nazismului, partizani ai umanismului şi drepturilor omului.

Adevărul este că guvernul şi autorităţile române subordonate, începînd cu Conducătorul Statului - Mareşalul Ion Antonescu - au fost responsabili de masacrarea conştientă a unui mare număr de evrei."

După ce înfăţişează pe larg tabele şi cifre legate de holocaustul românesc, autorul continuă :

"Răspunderea istorică pentru încălcarea drepturilor omului şi a cruzimii cu care populaţia evreiască română a fost tratată revine integral autorităţilor româneşti din acea epocă, de la Conducătorul Statului şi de la Guvern, pînă la executanţii din administrarea armatei, poliţiei, lagărelor etc., şi la indivizi delatori şi profitori, corbi ai mizeriei omeneşti.

În ansamblul său, poporul român nu poate fi făcut vinovat de aceste crime, care în mare parte i-au fost ascunse. Numeroşi au fost aceia care au ajutat pe evreii din ţară, pe cei fugiţi de aiurea şi aflaţi în tranzit la noi, ori pe cei din lagăre. La Ierusalim, la Yad Vaşem, sînt menţionaţi români printre "cei drepţi", care n-au făcut decît să pună în practică principiile umanismului universal.

Toţi cei ce sîntem români ne-evrei trebuie să stăruim ca această ruşine naţională să se spele prin recunoaşterea adevărului istoric şi prin împotrivirea la orice formă de extremism naţionalist şi antisemitism, care din păcate se practică fără ruşine în anumite cercuri din ţară, în prezent.

(Dintr-un articol de prof. dr. D.F. Lăzăroiu - Franţa; în revista "Românul Liber"; Londra 1994)

• Femeile în exclusivitate

La Braşov, a fost inaugurat un bar destinat în exclusivitate femeilor. Acesta aparţine firmei "Extra", al cărui patron este Niki Constantinescu. El se numeşte "Barul doamnelor serioase", patronul neprecizînd însă care vor fi criteriile după care se va stabili seriozitatea consumatoarelor. Probabil vîrsta.

(Din ziarul "Azi"; Buc. 1994)

• Cărţi de... 1 leu

"Editura PAN, din Iaşi. este autoarea unui gest trăsnit - în plan economic şi tandru - în plan cultural. Ea, editura PAN, a "deschis" *Colecţia de Un Leu.* Adică o colecţie în care cărţile vor costa 1 (un) singur leu. Astăzi, la ora 15:00, la Libraria Eminescu, va avea loc lansarea primelor două volume ale nou înfiinţatei colecţii: WEEK-END PRINTRE MUTANŢI de O. Nimigean şi LA RĂSĂRITUL TEMNIŢEI de Cristian Tănăşescu.

În legătură cu preţul cărţilor, editorul crede că acesta "va demonstra măgarilor şi savanţilor care este adevărul despre invocata "foame de cultură" (a poporului român, n.n.)"

Lucian Vasilescu

(Din "Evenimentul zilei", Buc. 1994)

• O moarte suspectă -

"Moartea colonelului Petre Ioniţă, comandantul trupelor de jandarmi, în urma unui infarct, lasă un şir de semne de întrebare. Se pare că familia, aflată sub şoc, încă nu înţelege adevăratele cauze ale unei asemenea morţi fulgerătoare care a secerat un om tînăr, de numai 38 de ani. Din informaţiile pe care le deţinem, colonelul Petre Ioniţă nu a suferit în trecut nici un fel de boli ale inimii, moartea care l-a doborît în timpul serviciului devenind astfel mai mult decît suspectă. Încercînd să obţinem ceva informaţii, maiorul Poblea, de la Comandamentul trupelor de jandarmi, ne-a comunicat că familia se află la Suceava pentru funeralii iar domnia sa ne poate da relaţii despre acest caz începînd de luni. Dorind să aflăm ceva mai mult, am contactat la Suceava Informaţiile, Administraţia Domeniului Public, Regia de Prestări Servicii şi multe alte instituţii pînă ce am ajuns la Comandamentul judeţean al trupelor de jandarmi. Ne-a răspuns Domnul Nimeni, "politicos" pînă la penibil şi tăcut ca un cavou. În cele din urmă, de la dumnealui am putut afla că: "Eu n-am ce să vă zic, o fi aici înmormîntarea sau în judeţ. Sunteţi organ de presă, asa că de la mine nu scoateţi nimic" şi clanc!, telefonul.

Deocamdată n-am înţeles de ce o înmormîntare este tratată ca un secret naţional. Vom reuşi să aflăm."

(Dintr-un articol de Andrei Antică, în "România Liberă; Buc. 1994)

• Fiul unui emigrant român bătut la fund cu vergeaua de bambus; sau, "Bine le face dom'le!" .

Durerile lui Michael, fiul emigrantului român George Fay din SUA, închis în Singapore şi supus unor bătăi zilnice cu bastonul de bambus peste fese, au ajuns subiect de dezbateri publice în presa americană. Tînărul, născut în SUA, a urmat şcoala americană din Singapore pînă zilele trecute, cînd a fost trimis într-o închisoare. Tatăl lui locuieşte în oraşul Dayton (Ohio) din SUA. În anii 1960, acesta a emigrat împreună cu părinţii săi din România.

Michael nu era un băiat cuminte în şcoala americană din Singapore. Aşa spun profesorii. Încă de anul trecut se ocupa cu acte de vandalism. Poliţia l-a arestat. A fost implicat într-o acţiune de vopsire a unor însemne grafice cu spray pe 50 de maşini în cartierul de lux Kettering. Acţiunea nu o desfăşura singur, ci împreună cu un grup de alţi copii certaţi cu ordinea. Justiţia singaporeză l-a condamnat la patru luni închisoare, 2 280 dolari amendă

Tînărul cu pricina: Fay de el

și lovituri cu bastonul de bambus peste fese. Tatăl său consideră că sentința este nedreaptă. El crede că mărturiile lui Michael au fost făcute sub constrîngere. De aceea, s-a adresat opiniei publice americane să intervină, cerînd: "*America trebuie să lupte pentru Michael*".

Tînărul de 18 ani va fi bătut zilnic cu o vergea de bambus, avînd grosimea de 1,27 cm. și lungimea de 1,2 m., peste fese. Conform practicii singaporeze - relatează revista "TIME" - îi sînt permise acoperirea părților genitale și a zonei rinichilor".

(Dintr-un articol de Marius Ghilezan, în "România liberă"; Buc. 1994)

• Dramă pasională în Statele Unite

"Orange City, Statele Unite, seara, la orele 20. Cunoscuta cîntăreață Zoe Câmpeanu, plecată definitiv în America în 1983 - primește un telefon prin care prietena ei Tina, o anunță că va ieși într-un sfert de oră cu mașina, urmînd să-și petreacă seara împreună. Americanca știa că Zoe e despărțită de Lorel Ungureanu, fost om de afaceri prosper, dar care pierduse totul și își îneca necazul în alcool. În clipa în care iese în fața casei să-și aștepte amica, Zoe e acostată brusc de Lorel, care pîndise cu răbdare această ocazie. Tina, singura martoră a conflictului, a declarat că, la sosirea ei, cei doi se certau violent, vorbind românește. Hotărîtă să pună capăt rapid altercației verbale, Zoe se îndreaptă spre mașina Tinei, să-i deschidă portiera, moment în care agresorul scoate revolverul și își împușcă soția în cap. Îngrozită, Tina apasă pe accelerator și fuge. În clipa următoare, Lorel își trage un glonte în cap și cade lîngă Zoe.

Ora 22:30. Poliția constată decesul cîntăreței Zoe Câmpeanu. Lorel este transportat la spital, unde va muri a doua zi."

(Dintr-un reportaj de Aristide Buhoiu, în "Super Magazin", Buc. 1994).

• Aniversare

Ion Lucian, actor, 70 de ani de la naștere. A interpretat, în cursul celor 54 de ani de activitate artistică, roluri în Moliere, Gogol, Caragiale, Ionesco, Havel, etc., etc. A condus Teatrul de copii "Ion Creangă", afirmîndu-se ca cel mai de seamă animator al spectacolelor pentru cei mici din istoria teatrului românesc postbelic.

Zoe Câmpeanu (a doua din stînga) cu cîntărețul Cornel Constantiniu și soțul (în picioare).

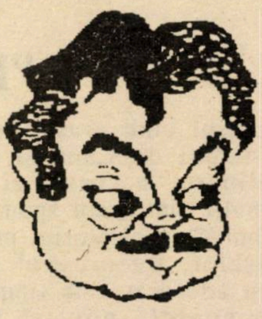

Ion Lucian

• Decese

Al. N. Trestieni, ziarist, redactor la Publicațiile pentru străinătate.

Acad. Sabba Ștefănescu, creator al școlii românești de geo-fizică, membru al Academiei Române.

Dorin Varga, (58), actor la Teatrul "Nottara" din București.

George Constantin, , actor la Teatrul "Nottara", în urma unei complicații post operatorii. El a fost operat pe cord în ziua de 20 aprilie, pentru că cele trei vase coronariene erau înfundate. Din cauza grăsimii - avea 120 kg., cu 40 kg. mai mult decît normal - nu i s-a putut lua tensiunea, pentru că nu a existat un tensiometru pe măsură. Operația a reușit, dar au apărut complicații pulmonare.

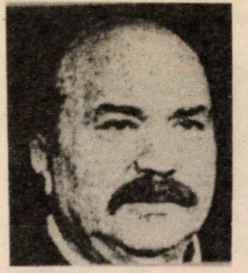

George Constantin: era mare; dar și gras

Supranumit Orson Welles al României, George Constantin a jucat în marile spectacole ale lui Ciulei, în filmele lui Pintilie, a fost condus de mai toți regizorii importanți ai țării. Ultimele roluri pe scena Teatrului Nottara au fost tot atîtea creații de excepție: "Avarul" de Moliere, "Fecioara și moartea" de Ariel Dorfman și "Scrisori de dragoste" de A.R. Gurney.

Prin moartea sa, România pierde unul dintre cei mai străluciți și rafinați actori de teatru și film.

(Din "Lumea liberă", New York)

PE URMELE "FRUMOASELOR NOPȚII"

La ceasul cînd orașul este luminat numai de Lună și de cîteva felinare, la ceasul cînd cei mai mulți dintre noi spunem "Noapte bună!" și călătorim prin lumea viselor, Bucureștiul nu doarme cu adevărat. este timpul cînd "frumoasele nopții" își încep activitatea.

Fenomenul prostituției, larg răspîndit în România de la Revoluție încoace, este dificil de urmărit, atît datorită legislației în vigoare, cît și din cauza numărului insuficient al agenților de poliție. Astfel încît "vînzătoarele de dragoste" nu se impacientează chiar dacă, uneori, sînt aduse la secție pentru verificări, căci noaptea se termină cu o declarație și atît.

Peștii

Activitatea prostituatelor începe seara, în jurul orelor 22. Atunci le aduc "peștii" în fața barurilor, a restaurantelor sau hotelurilor, care "pești" apoi dispar pentru a nu strica peisajul, dar le urmăresc de undeva, din umbră, știind cu exactitate cîți parteneri au pe seară, cîți bani primesc. Iar dimineața le urcă din nou în mașină și le duc acasă. Dar, mai întîi, își iau ceea ce li se cuvine, partea leului, adică.

Polițiștii își încep munca ceva mai devreme, pe la orele 21, instructajul echipajului făcîndu-se cam într-o oră. Pentru o noapte am avut ocazia să fac parte dintr-un asemenea "comando" în timpul unei misiuni nocturne.

"Fetele"

Ieșirea pe teren s-a făcut pe jos, o singură dubă asigurînd transportul la secție al persoanelor reținute. Împărțiți pe mai multe "obiective" (Barul "Anda", Hotel "Continental", "Romarta", Calea Victoriei), polițiștii au ridicat, în mai puțin de două ore, o pradă formată din cîteva zeci de exemplare. Atmosfera din bar de dinaintea sosirii poliției, nu este greu de descris și și-o poate închipui oricine: muzică, lumini multicolore, pahare cu Pepsi (și nu numai), țigări și, bineînțeles, fete. Multe fete.

În lumina difuză a barurilor, toate par la fel. Contribuie la această impresie și ținuta lor stridentă, fardul intens și privirile aruncate oricărui potențial client. Odată ajunse în birourile poliției, fizionomiile lor capătă alte tonuri.

Crîmpeie de viață

Atunci am întîlnit-o pe Sonia B. de 18 ani, din Tîrgoviște. Sonia a locuit în București la o gazdă, apoi s-a mutat, dar de la primul domiciliu a rămas cu o amintire: prietenia cu taximetristul Moni. Deși spune că nu îi este frică de el, Soniei i-au trebuit aproape două ore pentru a recunoaște că el este "peștele" grupului. "Locul de muncă" este la "umbrelușe" (Barul "Anda", vis-a-vis de hotelul "Continental"). Pentru o seară cînd iese "la produs", este obligată să-i dea lui 2-3000 de lei, căci el îi găsește clienții.

Mioara D. a venit de două luni în Capitală. La numai 16 ani, Mioara s-a certat cu părinții și a fugit de acasă din Brăila. Ce a obligat-o să ia această hotărîre, nu mi-a spus. Dar cineva este, desigur, vinovat pentru această situație. Mă întrebam în noaptea aceea dacă părinții ei nu sînt îngrijorați

Sonia B.

Vasilica P.

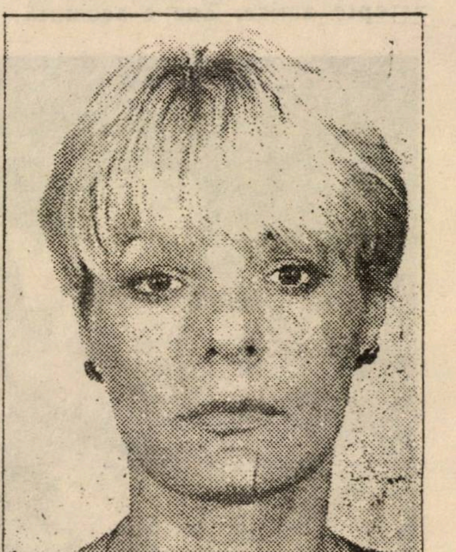

Doina P.

pentru fiica lor. "Am telefonat la sora mea şi i-am spus că stau la Bucureşti" mi-a spus cu seninătate Mioara. A terminat opt clase, apoi a urmat doi ani cursurile unei şcoli profesionale, de croitorie, dar nu s-a simţit niciodată atrasă decît de trotuarele Capitalei. Într-o săptămînă a cîştigat 75000 lei, dar i-a cheltuit. Pe ce? Pe nimicuri.

Paraschiva D. are 18 ani şi locuieşte în Bucureşti, este o fetiţă blondă, care arată de 15 ani, puţin sfioasă. Şi în viaţa ei a avut loc o întîmplare, în urma căreia a luat hotărîrea de a părăsi domiciliul părinţilor. Despre prietenul ei, cu care urmează să se căsătorească peste cîteva săptămîni, nu ştie decît că îl cheamă Viorel. Se pare că tocmai Viorel o "pasează" în locurile cu vad bun.

Doina P., o blondină de 36 de ani, a venit din provincie în 1990. Şi-a găsit o gazdă unde locuieşte fără acte în regulă, dar a a găsit o "portiţă" spre Italia. A fost de două ori cîte şase luni, iar în curînd va pleca definitiv. Ţipător fardată, cu o fizionomie care dă impresia unei femei dure. Doina izbucneşte în plîns isteric atunci cînd poliţiştii pun problema statutului ei de potenţială prostituată. De fapt a practicat această activitate, dar în prezent, Doamne fereşte!, e o persoană serioasă. "Servind uneori masa la restaurant, sînt obligată de împrejurări să stau în apropierea unor femei cu ocupaţii dubioase".

O figură interesantă este Vasilica P. de 48 ani, din Bucureşti. "Culeasă" din holul hotelului "Continental", împreună cu nora sa, Mihaela, nu reuşeşte să înţeleagă motivul pentru care a fost adusă la secţie. "Sînt femeie serioasă. Am fost la şeful de sală să-l întreb dacă nu cumpără un apartament", spune ea. Se odihnea, desigur, în urma negocierilor. La 48 ani, Vasilica pretinde a fi inocentă: "Ce puteam să fac la ora aceea? Tocmai vorbisem cu şeful de sală". În final, recunoaşte că profitînd de faptul că fiul ei este plecat în Germania, vine seara cu nora sa la hotel. Motivul? Este lesne de înţeles. Cum probabil farmecul ei nu prea mai atrage bărbaţii, o "plasează" pe Mihaela, trecută şi ea de 20 de ani.

Un grup de "turiste" din Rusia şi Republica Moldova a reuşit să dea bătaie de cap poliţiei. Ridicate de pe terasa barului "Anda" acestea nu vorbeau decît limba rusă.

Iulia Vasilieva (25 ani) din Leningrad, Oxana Gorgova (19 ani) din Baku, Tatiana Ruşan (19 ani) din Bălţi, Inesa Anostiak (25 ani) din Soroca şi Anna Fiipova Larionienkova (22 ani) din Krasnosienski au venit să viziteze Bucureştiul cu 5000 de lei în buzunar. Bine pavoazate cu un fard de prost gust, blonde şi îmbrăcate vulgar au ales barul "Anda" pentru practicarea celei mai vechi meserii din lume. S-au ales doar cu o amendă pentru... domiciliu ilegal.

Legea tăcerii

Dacă începătoarele recunosc, cu ezitări, statutul lor şi, eventual, îşi şi desconspiră "peştii", cele cu experienţă nu acceptă să dezvăluie secretul. Se ştie că cel mai cunoscut "protector" al lor este ţiganul zis "Studentul". Cu toate acestea, fetele spun că au auzit de el, dar nici una nu recunoaşte că ar lucra pentru acesta. Deh... boss-ul a impus reguli stricte; este de preferat să-i mintă pe poliţişti, decît să divulge numele "peştelui".

(Dintr-un reportaj de Cristina Ştefănescu în "România liberă"; Buc. 1994)

MATTY - 70(?)

Bine, măi Matty? Se poate una ca asta? Tu ai 70 de ani? Cred că glumeşti. Tu întotdeauna ai avut 30 ani, îi ai acum şi o să-i ai în viitor. Eu aşa te-am ştiut şi cred că nu te-ai schimbat deşi nu ne-am văzut de vreo 30 de ani. Cînd mă uit la desenele tale şi le citesc poanta parcă te văd în şedinţele de redacţie ale Urzicii de atunci şi te- aud făcînd băşcălie de toţi şi de toate în ciuda cîtorva "tovarăşi" foarte serioşi şi foarte principiali. Deci pentru mine tu ai rămas acelaşi MATTY, şugubăţ şi hazos, cu humorul tău natural şi spontan care este unic în felul lui.

Deci, fii atent, aruncă te rog, calendarul şi rămîi aşa cum eşti, tînăr şi voios, optimist şi dinamic ca să nu "strici firma"!

DARIAN.

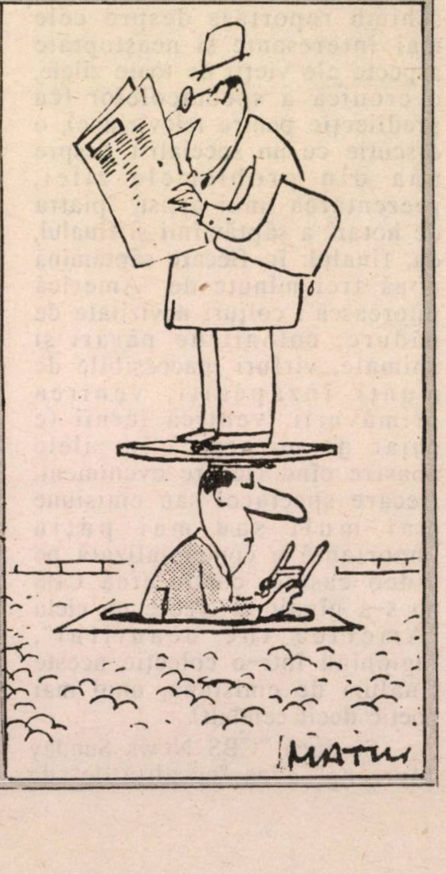

E O LUME

HARRY FOSHA
New York

PLEACĂ CHARLES, VINE CHARLES

Milioanele de telespectatori (sus-semnatul inclus) care acum mai bine de 15 ani priveau într-o duminică dimineaţă noua emisiune "CBS News Sunday Morning" nu puteau bănui ce schimbări le va provoca în viaţa personală acest program de care nu se vor mai putea lipsi.

După toate regulile succesului, nimeni nu prevedea reuşita acestei emisiuni: în peste 15 ani de activitate (şi după actualele prevederi... "mulţi înainte") nici un reportaj despre o crimă celebră, nici o speculare la maximum a cine ştie cărui conflict familial în viaţa unui cuplu celebru, conflict ridicat (şi exploatat) de alte programe la rangul de "problemă naţională". Nimic de genul acesta. În schimb reportaje despre cele mai interesante şi neaşteptate aspecte ale vieţii de toate zilele, o cronică a spectacolelor (cu predilecţie pentru televiziune), o discuţie cu un specialist despre una din problemele zilei, prezentarea unui artist, "piatra de hotar" a săptămînii şi finalul, da, finalul: în fiecare săptămînă două-trei minute de "Americă pitorească": colţuri nevizitate de pădure, colonii de păsări şi animale, vîrfuri inaccesibile de munţi înzăpeziţi, venirea primăverii, venirea iernii (e chiar de mirare că în zilele noastre cînd fiecare eveniment, fiecare spectacol sau emisiune mai mult sau mai puţin importantă e comercializată pe video-casete, conducerea CBS nu s-a gîndit să creeze un ciclu "America the beautiful", înglobînd într-o colecţie aceste finaluri de emisiune, unul mai poetic decît celălalt).

Şi dacă "CBS News Sunday Morning" avea "necalităţile" de care vorbeam mai sus, ce se poate spune despre prezentatorul Charles Kuralt? Într-o vreme cînd lupta pentru crainice frumoase, sexy şi blonde aruncă în joc miliarde de dolari, programul duminical al CBS-ului ne aduce pe ecran un bărbat gras (din ce în ce mai), chel şi cu o dantură să tot facă reclamă cabinetelor stomatologice vînînd pacienţi. Dar cîtă muzicalitate în voce, cîtă poezie în comentariu!

Rar s-a întîmplat ca un prezentator să fie mai iubit, mai regretat cînd pleca în concediu sau pe teren. Dar iată că după 37 de ani de activitate la CBS, Charles Kuralt a decis că vrea să se dedice în întregime scrisului. Ce nu s-a încercat pentru a-l face să-şi schimbe părerea? I s-a oferit un loc special în emisiunea perlă a coroanei CBS-ului, "60 minutes"; i s-a oferit un salariu de milioane de dolari. Degeaba, Charles Kuralt n-a urmărit vreun avantaj prin demisia sa. Omul vrea să scrie şi are nevoie de timp.

De la plecarea lui Walter Cronkite, altă figură de legendă a televiziunii americane, n-am mai văzut şi auzit atîtea elogii la adresa unui ziarist profesionist, om de cultură şi poet în acelaşi timp. Cum bine spunea unul din colegii săi, "Charles Kuralt ne-a amintit că Mark Twain şi Walt Whitman au fost şi ei ziarişti".

Aşa cum ne-am aşteptat, conducerea reţelei CBS nu m-a consultat în alegerea urmaşului lui Kuralt, dar s-a hotărît pentru singurul moştenitor pe care l-aş fi acceptat: Charles Osgood. (Cînd l-a prezentat telespectatorilor, Kuralt a spus: "Multă lume ne confundă, dar eu sînt cel gras şi chel şi el e cel cu papion şi care cîntă la pian").

Un alt domn al scrisului, cu o performanţă care nu ştiu să fie egalată de alt ziarist, Charles Osgood vine la emisiunea "CBS News Sunday Morning" fără a-şi părăsi preocupările radiofonice: trei comentarii zilnic!

Ca şi predecesorul său Charles Kuralt, Charles Osgood face parte din acea specială categorie de fericiţi care dau impresia că pentru ei munca e o... vacanţă bine folosită!

FOLCLOR IRS (sau Mas Hahnasa

Iată că trecu şi 15 aprilie, cea mai antipatică zi a calendarului american, ziua care dă dureri de cap cetăţenilor de rînd şi e sursă nesfîrşită de inspiraţie pentru umorişti.

În săptămîna premergătoare datei fatale, massmedia dă ultimele sfaturi celor care aşteaptă ultima clipă pentru a face inevitabilul pas de a trimite formele respective şi, mai ales, cecul cu suma datorată. Dar nu numai media şi contribuabilii au poveşti cu taxele. Şi conducătorii IRS (Internal Revenue Service, instituţia care colectează impozitele) au poveştile lor amuzante. Unii dintre ei le-au povestit mai sus amintitului Charles Osgood în una din emisiunile sale radiofonice: Un mare bogătaş şi-a trimis cecul... metalizat, pentru a nu se deteriora! Un alt cetăţean a trimis un cec în formă de... haină, adăugînd următoarea notă: "Din moment ce mi-aţi luat şi cămaşa de pe mine, luaţi şi haina!". Un contribuabil care datorează 2.000 de dolari pe care nu-i are, a trimis pe adresa IRS-ului cheile casei însoţite de o hartă minuţioasă arătînd cum se poate ajunge la adresa respectivă!

În faţa valului de "plăţi" în natură nedorite, ţinînd seama că pentru unii taxele sînt scumpe "cît ochii din cap" (în expresia originală americană "un braţ şi-un picior"), IRS s-a simţit obligat să precizeze că nu acceptă... organe!

"BOGAŢIA REGELUI ION ŢIRIAC"

Sub acest titlu mai mult decît elocvent, revista "Le Nouvel Observateur" publică un articol al trimisului său special în România, Thierry Philipon.

Arătînd că fostul campion de tenis este activ în domeniul bancar, în televiziune şi industrie, reporterul vine cu o serie de detalii care arată clar că Ţiriac este totdeauna cîştigător.

La 54 de ani, cu faimoasa sa mustaţă care a devenit albă la extremităţi, Ţiriac şi-a clădit un imperiu financiar: cea mai mare bancă particulară din România, o staţie de radio, o reţea de televiziune, o societate în comun cu Lufthansa pentru administrarea aeroportului Bucureşti, reprezentanţa firmei Siemens care renovează o bună parte a reţelei telefonice. Numărul salariaţilor care lucrează pentru Ţiriac trece de o mie, iar cifra de afaceri, după cum mărturiseşte el însuşi, se ridică la 100 milioane de dolari. Nu tocmai rău pentru un fost jucător de tenis care la începutul asociaţiei cu Ilie Năstase îşi împărţeau sandviciurile înainte de meci şi se aranjau ca să fie invitaţi la cină!

Trei mari campioni de tenis îşi datorează cariera lui "Dracula" (cum l-a poreclit ziaristul american Bud Collins): argentinianul Guillermo Vilas, francezul Henri Leconte şi germanul Boris Becker. Referitor la acesta din urmă, care a rupt brusc contractul anul trecut, Ion Ţiriac spune: "S-a comportat ca un imbecil. Şi se întîmplă exact ceea ce am prezis: în cîteva luni toată lumea l-a uitat". Un chenar în cadrul paginilor cu Ţiriac vorbeşte despre cealaltă mare vedetă a tenisului românesc, Ilie Năstase. "Nasty" joacă tenis în America în cadrul turneelor de "veterani" şi şi-a investit cea mai mare parte a averii în Statele Unite în domeniul imobiliar.

MARE E GRĂDINA LUI DUMNEZEU NU NUMAI PRIN PARTEA LOCULUI...

* După pantofii cu semnalizatoare electrice, o nouă "invenţie": "Sonot-vorbitorii". Pentru aproximativ 20 de dolari poţi cumpăra o pereche de "sneakeri" cu buton. Apeşi pe butonul pantofilor de băieţi şi auzi zgomotul unui automobil în cursă de viteză; apeşi butonul pantofilor de fete şi auzi "I love you". * Se pare că Japonia a renunţat să participe la cursa pentru televizoarele aşa numite de "înaltă definiţie" recunoscînd avansul irecuperabil în acest domeniu al Statelor Unite. * Succesul filmului francez "Germinal", a treia ecranizare după romanul lui Emile Zola, prilejuind o nouă creaţie memorabilă a lui Gérard Depardieu, a readus în discuţie cîteva cifre: opera "Carmen" a inspirat 54 de filme, "Cei trei muşchetari" 40 de filme, "Mizerabilii" 36 de ecranizări, "Dama cu Camelii" 36 adaptări cinematografice. Autorul preferat al cineaştilor? Shakespeare: 302 adaptări pentru ecran! * Noi realităţi, noi cuvinte: în sociologie "alohtoni" în contradicţie cu autohtoni, pentru a desemna pe emigranţi; în matematici "gugol", corespunzînd numărului format din cifra 1 urmată de o sută de zerouri. * De pe lista de "best-seller"-uri a lui New York Times: "Jurnalul lui Zlatka", jurnalul ţinut de o fată din Sarajevo de la vîrsta de 11 ani. Autoarea, Zlata Filipovic, considerată o nouă Anna Frank, astăzi în vîrstă de 13 ani, a fost în vizită în Statele Unite, participînd la diferite emisiuni (vorbeşte perfect englezeşte), precum şi la întîlnirea preşedintelui Clinton cu un grup de copii cărora le-a răspuns la întrebări; "Cum murim", de dr-ul chirurg Shervin Nuland, carte tratînd despre ultimul capitol al vieţii; "Memoriile" humoristului Art Buchwald, care pentru prima oară dezvăluie o tragedie a vieţii sale: Nu şi-a cunoscut mama, care a fost internată într-un spital de boli nervoase la cîteva săptămîni după ce l-a născut. * Pentru a economisi eforturile hoţilor care fură numai radiourile, unii automobilişti iau aparatul cu ei şi lasă o notiţă: "N-am radio". Unul dintre ei şi-a găsit automobilul deschis şi, pe dosul notiţei, o altă însemnare: "Am vrut numai să controlez"...

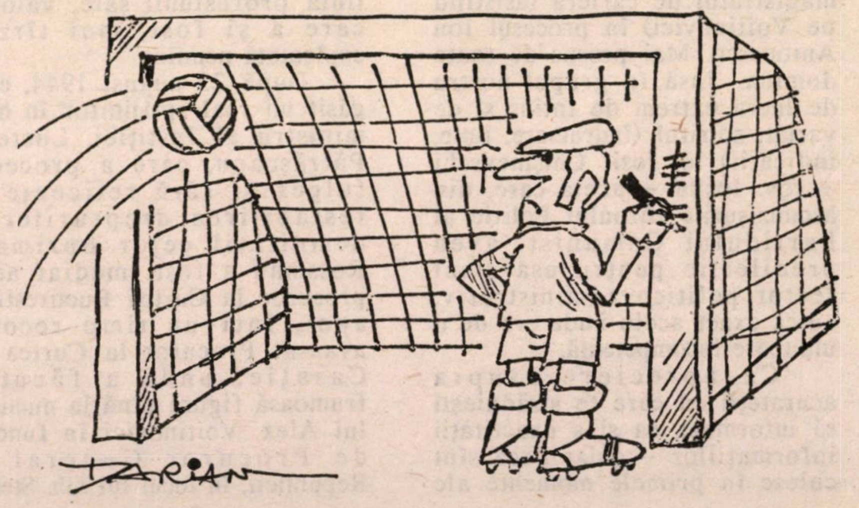

PROCURORUL RUDOLF ROSSMAN ŞI ALTE DRAME

S. AL. BACHER

Cu cît trece vremea, cu atît aflăm lucruri noi din zilele trecute ale generaţiei, ale generaţiilor noastre. Cu cît trece vremea, cu atît mai mulţi oameni vorbesc. Spre deosebire de şobolanii care, pitiţi la Paris sau la Toronto, la Bucureşti, la München sau la Afula – tac. Tac din gură.

Unul din oamenii care s-au hotărît să vorbească este juristul Al. Bacher. El trăieşte în Canada şi vrea să spună ceva. Drept care a trimis lui Marius Mircu scrisoarea ce a poposit în redacţia noastră.

Să-l ascultăm. Să-l citim.

Aş dori să precizez de la început – pentru a da oarecare consistenţă celor ce vor urma – că în cariera mea de jurist am fost anchetator principal al criminalilor de război la Curtea de Apel Bucureşti (1948-1950), apoi supraveghetor al Procuraturilor şi soluţiilor juridice ale instanţelor judiciare (problema aşa-ziselor recursuri în supraveghere) din 1950-1952 – cu gradul de Procuror Şef de Curte – în Procuratura Generală.

În aceste funcţiuni am fost în strînsă legătură – de contact zilnic – cu Procurorul General Alex. Voitinovici, cu Procurorul Tribunalului Suprem (pe atunci) Rudolf Rossman, cu Costache Bîlcu, procuror şef al Curţii Bucureşti şi, mai înainte, magistratul de carieră (asistînd pe Voitinovici) în procesul Ion Antonescu. Mai presus de toate domina însă în grupul nostru de lucru extrem de întins şi de variat, spiritul (îndrumare, linie, indicaţii) lui Iosif Chişinevschi – tov. Ioşka – acela care, din ascunzişurile Biroului Politic al Partidului Comunist, avea predilecţie pentru aşa-zisul sector politico-administrativ, adică exact acolo unde era de o uluitoare incompetenţă.

Ca apreciere asupra acurateţii cu care te străduieşti să informezi, ca şi a exactităţii informaţiilor – chiar dacă sînt culese în primele momente ale săvîrşirii faptelor, şi, deci, încă dominate de afectivitate – voi veni cu două precizări la două-trei biografii, prinse, ambele, din lumea mea din urmă cu patru decenii, restabilind însă două situaţii, aparent fără însemnătate în ansamblu, dar avînd totuşi proiecţia lor în lumina... istoriei.

- **Procesul Pătrăşcanu**
- **Ce era în capul Procurorului General Alex. Voitinovici**
- **Ioşka (Chişinevschi) era o nucă tare**
- **Aţi auzit de procesul *Struma*?**

Rudolf Rossman nu a fost simplu procuror, procuror de instanţă, în înfiorătorul proces Pătrăşcanu. Pe timpul prigoanei (1940-1944), fiu al unui veteran din războiul din 1877, el a putut să-şi păstreze locul său de judecător la Trib. Odorhei – delegat însă cuminte la Cartea Funduară, acolo unde nu putea fi văzut. Magistrat integru, avînd în sînge vocaţia nu numai de jurist, dar şi de judecător, inteligent, clarvăzător, el prezenta o adevărată valoare pe linia profesiunii sale, valoare care a şi fost, mai tîrziu, exploatată nemilos.

După 23 august 1944, el a găsit un real sprijinitor în noul ministru al Justiţiei, Lucreţiu Pătrăşcanu, care a procedat fulger şi fără reticenţe la restabilirea drepturilor şi demnităţii celor oprimaţi. Rossman a fost imediat adus procuror la Curtea Bucureşti şi apoi, într-un timp record, avansat Procuror la Curtea de Casaţie, unde a făcut o frumoasă figură pînă la numirea lui Alex. Voitinovici în funcţia de Procuror General al Republicii, în locul lui Gh. Stere.

Voitinovici l-a detaşat imediat pe lîngă sine, iar de aici încolo, pînă la transformările care au urmat, el i-a fost cel mai apropiat colaborator.

Imediat ce s-au mai ostoit valurile "devierii de dreapta" (Ana Pauker, Vasile Luca, Teohari Georgescu), s-a pus pe prim plan cabala Pătrăşcanu, internat la Bistriţa. Gheorghiu-Dej a prins momentul pentru a se debarasa după reţeta stalinistă de omul care îi era sub toate aspectele superior. Ancheta, rechizitoriul, procesul au fost minuţios pregătite...

Erau indispensabili doi oameni de încredere: unul care să pună la punct actul de acuzare, punctînd la negru tot ce putea fi alb şi strălucit în activitatea unui OM. Altul – care, luînd în primire un asemenea act de acuzare, să poată duce lipsa de scrupule pînă la a-l susţine în instanţa de judecată, în faţa aceluia care le era superior tuturora, la înălţime cosmică. Un al treilea – preşedintele completului de judecată – nu mai conta. Era nevoie doar de unul care – fără jenă, fără remuşcări – să poată da citire unei decizii care reproducea aidoma actul de acuzare.

Cu deosebire grea şi tot atît de importantă ca şi actul de acuzare era însă, în prealabil, dirijarea anchetei, cu un protagonist deloc comod.

A fost ales Procurorul de Curte Supremă Rudolf Rossman.

Pentru a i se da veşmîntul necesar, a fost trecut din sectorul procuraturii civile în procuratura militară, cu gradul de colonel, *pe loc de general*, în funcţiunea de *Procuror General Militar*.

Procuror de şedinţă şi anchetator, a fost desemnat Procurorul Şef al Clujului, *Grigore Rîpeanu*, trecut şi el de îndată în Procuratura Militară – cu grad de colonel – ataşîndu-i-se ca ajutor în treburi mărunte procurorul şef al Trib. Craiova, in anume *Ion Pahonţu,* care a devenit şi el căpitan de Justiţie Militară.

La cîtva timp după proces, Grigore Rîpeanu a încercat grele tulburări psihice. Cu Rossman m-am întîlnit mai rar, domeniile de activitate schimbîndu-se, prin trecerea mea în avocatură. Dar ori de cîte ori ne regăseam, nu mai regăseam şi vechea noastră comunicativitate. Se lăsa o umbră grea şi fără cuvinte. Sînt convins că Rossman a trecut în lumea umbrelor cu greul reproş de a fi participat la asasinarea omului care nu o merita şi care pe vremuri îl apreciase şi promovase în locul care i se cuvenea.

Aş dori să adaug că pînă la urmă Rossman a rămas un bun evreu, care ştia să reacţioneze cu energie la injustiţiile de coloratură. Ca avocat al lui Băcăuanu, în cunoscutul proces al "Apro-Arm"-ului, în care au fost implicaţi Schwartz Vasile şi av. Marcel Iancu (a nu se confunda cu marele pictor), păstrînd permanent legătura cu Procuratura Generală Militară, s-a putut evita abuziva rearestare a acuzaţilor de către cpt. Gabay, care prezida Tribunalul Militar, ca şi condamnarea abuzivă care se pregătea.

L-am cunoscut pe Lucreţiu Pătrăşcanu. Nu era strălucitor, la prima vedere, dar era un om profund uman, onest şi ataşat celui în nevoie. Este singurul care ar fi putut realiza la noi mult visatul socialism "cu faţă umană". Iată de ce, chiar acum, după patruzeci de ani, asasinarea lui e pentru mine încă o durere, sporită de faptul că printre arhitecţii nimicirii s-a aflat şi un evreu. Deşi îmi închipui cît de torturat a fost acesta pentru a putea purcede la lucru.

Cîteva rînduri despre *Voitinovici.* Nu el l-a judecat pe Vasile Luca. Dimpotrivă, Voitinovici a fost şi el supus unui fel de judecată – nu ştiu dacă mai uşoară – în legătură cu Vasile Luca, Ana Pauker şi "devierea de dreapta".

La ascensiunea Anei Pauker în Ministerul de Externe, Voitinovici a fost numit de dînsa secretar general al Ministerului pentru problemele administrative. În iunie 1951, el funcţiona ca Procuror General. A fost demis, bănuit de raporturi strînse cu "deviatorii" şi, împreună cu Gogu Rădulescu, supus unei minuţioase şi extrem de severe cercetări la Comisia de Control a Partidului. Aflat nevinovat, a fost reintegrat în magistratură după 11 luni de foame şi umilinţe, iar de astă dată numit Preşedinte al Tribunalului Suprem.

A fost un excelent prieten al evreilor. Mi-a venit de multe ori în ajutor, cu tact şi spaimă, împotriva tov. Ioşka. Nu era un jurist profund , dar îl ajuta o inteligenţă ieşită din comun, un dinamism excepţional şi dorinţa de a fi util în sensul normal al cuvîntului.

Avocaţii evrei care lucrau în sectorul Justiţiei în acel timp, îl cam dispreţuiau. Şi l-au urît, mai ales după aşa-zisul Proces al Avocaţilor – în frunte cu av. I. G. Calmanovici – proces menit să oprească seria divorţurilor italieneşti şi să ne elibereze vasul "Transilvania", sechestrat la Genova. Procesul a fost ordonat de către Ministerul de Externe, ca urmare a referatului Jurisconsultului Şef al Ministerului. Un jurist excepţional, de profunde analize, de convingătoare rezoluţii, pentru care însă interesul Republicii era neapărat "suprema lex". Evreu şi el.

Şi abia acum vin – sau revin – la *Iosif Chişinevschi.*

Nu l-am cunoscut personal. Dar l-am simţit pe tot timpul cît am lucrat în sectorul Procuraturii. Îşi asumase sarcina controlului "principialităţii Justiţiei" şi, prin Voitinovici, care era obligat să i se supună – ne trasa mereu "linii" şi peste tot te loveai de indicaţiile tov. Ioşka.

Se impunea în toate. A mers pînă acolo încît a cerut ca... uniformele procurorilor să fie aprobate potrivit modelului prezentat de el. Se spunea că e un om vioi, inteligent, că afla întotdeauna soluţiile cele mai nimerite într-o controversă. Dar aceste soluţii nu depăşeau tiparele lozincilor.

N-aş putea spune că era un evreu antisemit. Dar, în mod sigur, era obsedat să nu fie considerat evreu sau pro-evreu. De aci şi normele pe care le repeta pînă la plictis: să nu se facă nicicînd vreo înclinare de balanţă, atunci cînd va fi vorba de evrei. De aici şi bizara "recomandare" ca în problemele criminalilor de război să se păstreze... o proporţie între trimiterile în judecată ale evreilor şi celorlalţi învinuiţi.

Am cerut părerea lui Voitinovici şi Rossman. Cum să procedez la aceste anchete şi apoi, în încheiere, la rechizitorii "politizate" pe bază de proporţii (!), atunci cînd criteriul nostru era acela al vinovăţiei şi al încadrării faptelor în spiritul şi litera lui "London Agreement"? Urma oare ca, automat, în raport cu cele 386 dosare get-begetiste şi numai 6 dosare cu învinuiţi evrei, să expediem în judecată cîte un dosar "evreiesc" la fiecare 60 dosare de veritabili criminali de războiu, indiferent de culpabilitatea rezultată din paginile celui dintîi?

Nu mi s-a răspuns imediat. Dar, pornind spre biroul meu, Rossman mi-a spus în şoaptă: "Nu uita că tov. Ioşka e o nucă tare". O mai precisă punere la punct nici că se putea.

Şi totuşi, cîtă vreme am mai lucrat în cadrul anchetelor pentru crime de război, nu s-a dat curs nici unui dosar – absolut nici unui dosar – privind cele şase în anchetă. Nu, în nici un caz fiindcă erau evrei. Ci fiindcă învinuirile care se aduceau nu rezistau şi fiindcă – pentru cinci dintre ele – o încadrare în Legea de urmărire a crimelor de război nu era plauzibilă. Singurul în dubiu era încă în curs de cercetare.

Cele şase dosare privind învinuiţi evrei aflătoare pe rolul nostru de anchetă, provenite de la fostele oficii ale Acuzatorilor Publici (desfiinţate între timp), erau: "Struma" şi doctoriţa Maria Cardos din Cluj (în lotul meu), I. Peltz şi Sergiu Dan (în lotul procurorului Nicu Vlădescu), comunitatea evreilor din Bîrlad şi dr. Rozsi Paul (în lotul procurorului Hartia).

Dosarul "Struma" mi-a dat cele mai multe emoţii din întreaga mea carieră.

Se "ascuţise" războiul rece. Paralel, se porniseră prelucrările pe linia "Sionismul, arma otrăvită a imperialismului". Voitinovici a venit în biroul meu şi, cu o voce scăzută, mi-a transmis indicaţia de a trimite în judecată cît mai repede posibil dosarul "Struma" – cu o politizare "tare" împotriva imperialismului în general şi a atitudinii englezilor în aplicarea Mandatului britanic pentru Palestina, care, împotriva legilor umanităţii, a trimis la moarte sumedenie de "cetăţeni".

În dosar figurau şase învinuiţi, toţi evrei. Fuseseră anchetaţi de către Oficiul Acuzatorilor Publici pentru înşelarea şi jefuirea victimelor de pe "Struma", dar fuseseră eliberaţi chiar acolo, înainte de desfiinţarea instituţiei şi trimiterea dosarelor nerezolvate unei instanţe de profesie: Curtea de Apel Bucureşti. Dispoziţia primită mi-a dat însă pur şi simplu fiori sub un alt aspect, deosebit de serios. În dosar se aflau drept "corpuri delicte" cîteva anunţuri ale organizatorilor transportului cu "Struma", toate vorbind de organizaţii "Alia" de pe lîngă "Noua Organizaţie Sionistă" din Calea Moşilor nr. 78. Posibil, o impostură, dar de la prima viză şi pînă la cele mai grele eforturi de a se dovedi ceva, anunţurile numerotate şi parafate în dosar dovedeau o legătură a organizatorilor transportului – deci a învinuiţilor pentru abjecte fapte şi atitudini – cu...."Noua Organizaţie Sionistă".

Pentru obsedatul nostru de imparţialitate ar fi fost o mană cerească unirea propagandei împotriva Marei Britanii cu... "arma otrăvită a imperialismului".

Am meditat zile şi nopţi, pentru ca pînă la urmă să mă întorc la Voitinovici şi să-l rog să mă asculte cu toată atenţia în problema "Struma". Fiindcă, personal, nu numai că nu cred că ar fi cazul întocmirii rechizitoriului, dar s-ar ridica probleme şi sub aspect pur juridic, şi sub aspect principial, şi chiar sub aspect etic.

"Te ascult, deşi nu-mi vine prea uşor."

I-am spus cît am putut de convingător următoarele:

a) Sub aspect *juridic*

Ca să redactez rechizitoriul, trebuie să-i arestez şi să garnisesc boxa cu cei şase învinuiţi de la oficiul Acuzatorilor Publici. Pentru judecarea lor în săvîrşirea unor crime împotriva umanităţii. Indiferent de ticăloşia faptelor, mai ales în circumstanţele în care s-au produs, oricare apărător va găsi însă cu multă uşurinţă calea pentru a pleda în sensul unor fapte de drept comun: înşelăciune calificată, abuz de încredere calificat.

Evident, rămînea celălalt aspect, al îngrămădirii pe un vas cît o coajă de nucă a unei mase de cinci ori mai mare decît capacitatea sa – ceea ce leza realmente legile umanităţii – dar victimele au dorit-o şi au fost fericite că, oricît de rău, au putut ajunge totuşi la Istanbul, unde se întrevedea sfîrşitul suferinţelor lor.

Marea crimă a intervenit apoi prin menţinerea lor şi chinuirea lor în condiţii de mizerie fizică, surpare morală, boli şi promiscuitate pe vapor, timp de două luni, dar acest fapt nu s-a cauzat de către organizatori, ci de către:

Harold Mac Michael, guvernatorul Palestinei, care s-a opus cu înverşunare salvării oamenilor de pe vasul "Struma", în orice fel, sprijinit pe legile Mandatului Britanic;

Franz von Pappen, ambasadorul Germaniei naziste la Istanbul, care s-a opus debarcării evreilor şi trecerii lor pe uscat în Asia Mica.

A fost o gravă lezare a legilor umanităţii, dar săvîrşită de cei doi de mai sus, în mod deliberat, cu manifestata intenţie de a extermina masa "cetăţenilor" care se stingeau pe vas, în condiţii de neînchipuit. Dar cei doi reali criminali, în sensul acelui vestit "London Agreement", nu puteau fi aduşi în boxă. Şi, fără ei, o "politizare" cu o boxă de evrei ar fi fost puţin convingătoare.

b) Sub aspect *politic*

Era foarte uşoară o politizare împotriva atitudinii atît a lui Mac Michael cît şi a lui Von Pappen, cu atît mai mult cu cît, indirect dar preterintenţional, ambii au fost vinovaţi de torpilarea vasului şi scufundarea în adînc a celor 789 "cetăţeni". Ei au ştiut prea bine că întoarcerea vasului spre Marea Neagră va duce în orice caz – într-un fel sau altul – la exterminarea lor. Dar Von Pappen nu era cu nimic mai puţin vinovat în acest sacrilegiu decît omologul lui englez, iar Von Pappen fusese achitat de orice penalitate cu trei ani înainte la Nürenberg, unde nu s-a pomenit nici o vorbă de crima sa împotriva evreilor de pe "Struma".

c) Sub raport *etic*

Au fost aproape 800 de victime, trecute în prealabil prin chinurile infernului. Adevăraţii criminali se bucurau de toată libertatea, ba chiar şi de onorurile demnităţilor lor trecute şi prezente. Martiriul lor merita oare această jenă a învinuirii unor declasaţi moralmente pentru simple fapte de escrocherie şi abuz de încredere? Tragedia "Strumei" rima oare cu o boxă de infractori de rînd, aureolaţi cu o politizare ţintind Imperiul Britanic, în lipsa adevăraţilor criminali împotriva umanităţii?

După un timp de gîndire, am primit răspunsul: "Scrie pe hîrtie tot ce mi-ai spus."

Mi-am alcătuit referatul dintr-un foc, urmărind exact cele expuse verbal, fără a mă mai întrerupe. În aceeaşi zi, scrisoarea se afla pe masa Procurorului General.

După patru zile, referatul mi-a fost restituit în plic închis confidenţial. Pe marginea de sus din stînga se afla rezoluţia Procurorului General: "În nelucrare, pînă la noi elemente".

Un triumf asupra teoreticianului "proporţionalizării"? În orice caz, una din marile satisfacţii pe care le-am înregistrat în cariera mea. Rezoluţia Procurorului General a constituit pentru atunci şi pentru mai tîrziu un adevărat "tabu" pentru ca dosarul să nu mai fie pus în discuţie, pentru ca paginile sale să rămînă în fundul unui dulap de conservare a dosarelor.

Şi celelalte cinci dosare? Aci începe o nouă şi lungă poveste. În orice caz, "nuca tare" s-a dovedit de piatră. La mai puţin de o lună mai tîrziu, am fost avansat ajutor al Procurorului General, într-un post încă nedenumit ca atare, cu gradul de Procuror Şef de Curte. Succesorul meu la conducerea Oficiului de anchetă a criminalilor de război a adoptat imediat "linia" noii teorii chişinevschiste a "proporţionalizării" şi toate dosarele evreieşti restante au fost trimise instanţelor de judecată. "Linia" s-a arătat fructuoasă, ca tot ceea ce venea de la Partid.

Ernest Ieffet, fost preşedinte al Băncii Leumi, a fost condamnat la 11 luni închisoare....pentru fel de fel de mişculaţii legate de acţiunile firmei. Cine-i de vină? Dacă n-a stat în banca lui!

MAMAIA מַאמַאיָה

Restaurant
românesc
GRĂTAR – PESCĂRIE

AER CONDIŢIONAT.
AMBIANŢĂ PLĂCUTĂ.
SERVICIU CONŞTIINCIOS.
PREŢURI MODERATE.
DESCHIS ZILNIC ÎNTRE
ORELE 12 – 24
VĂ RUGĂM A REZERVA
LOCURILE PRIN TEL. NR.
5237784
VORBIM ŞI ROMÂNEŞTE

RESTAURANTUL MAMAIA
TEL AVIV, str. Ben Iehuda 192

● Garanţie – un an de la instalare.
Cu posibilitate de prelungire. ●

PENTRU IGIENA PERSONALĂ

Producător şi distribuitor: "BIDAN" – BNEI BRAK
Str. Hakishon nr. 16
Tel. 03/5709955 – 5709977 – 5700831

BIDAN
COMODITATE ● IGIENĂ ● SĂNĂTATE
INTERESANT ŞI FOARTE UTIL!

● BIDAN este un scaun modern care transformă orice closet în bideu şi foloseşte la spălarea părţilor inferioare ale corpului cu ajutorul unui jet de apă caldă şi la uscarea cu un curent de aer cald.
● Astfel se creează pentru cel ce-l foloseşte o senzaţie de totală curăţenie şi prospeţime.
● Noul procedeu este binevenit atît pentru adulţi cît şi pentru copii, evitîndu-se contactul mîinii cu fecalele şi secreţiile urît mirositoare şi total insalubre. Femeile gravide găsesc prin BIDAN o rezolvare ideală a igienei speciale care li se impune, suferinzii de erupţii, eczeme în părţile interne simt o alinare a durerilor, iar cei bolnavi de hemoroizi pot realiza chiar evitarea operaţiei.

BIDAN-ul se prezintă într-o varietate de modele şi culori:
● BIDAN TURBO, aparat care încălzeşte apa şi usucă cu aer cald, cu 150x5=750 şkalim
● BIDAN CU ÎNCĂLZIREA APEI, cu 150x4=600 şkalim
● BIDAN OBIŞNUIT, cu 75x3=225 şkalim
● Se fac instalaţii în orice loc din ţară ● Se poate plăti cu carte de credit ●
● Instalarea este simplă şi uşoară – 75 şkalim (inclusiv legătura electrică)

Căutăm agenţi de vînzare (bărbaţi, femei)
a instalaţiei BIDAN în toată ţara.
Condiţii atractive.

DICTIONAR NECONVENTIONAL

AL. MIRODAN

AL SCRIITORILOR EVREI DE LIMBĂ ROMÂNĂ

ELVIN, B.. (Bernstein); Moineşti, România, (1927), romancier, critic literar; băiat de mic petrolist (pe care, mai tîrziu, Geo Bogza, simpatizant al bătrînului Bernstein, îl va numi "Găzarul"), a copilărit la Bucureşti, făcînd liceul în anii războiului, la "Cultura" - Max Ariel. Aici el îl are, cîteva luni, profesor de română pe Mihail Sebastian. Hrănit oricum din copilărie cu literatură, aflat pe aceeaşi lungime de undă a sensibilităţii cu marii citadini ai scrisului bucureştean (un Camil Petrescu, un E. Lovinescu, un G. Călinescu, o Hortensia Papadat-Bengescu, un Anton Holban, şi, nu în cele din urmă, un Mihail Sebastian, ştiut pe dinafară), elevul Elvin, fericit că se află, cotidian la cinci bănci de maestru, îl va alege drept *model*, unic şi definitiv, cu acea fervoare care-i împinge pe adolescenţi să se dedice, fără rezerve, unei personalităţi (conducător politic, filozof, scriitor, muzician sau fotbalist), şi angajîndu-se, la ceas tainic de noapte şi de insomnie să fie asemeni lui, toată viaţa. Şi aşa s-a întîmplat. Va fi intuit Sebastian că elevul Bernstein Elvin, din clasa VI-a, care dădea deja teze excelente la Grigore Alexandrescu şi pe care el îl încuraja cu o bătaie pe umeri (bravo băiatule! să mai citeşti!) este un *fan* al său, gata să-l imite întru toate (în vorbă, în gest, în mişcare, în zîmbet, în încruntări, în tabieturi) şi să se arunce în foc, la o adică, pentru el cu acelaşi entuziasm de tip mistic cu care tînărul comunist evreu striga, în clipa cînd gestapoviştii îi smulgeau unghiile în camera de tortură: "Trăiască Stalin!".?

Mihail Sebastian umbla îmbrăcat cu mare grijă, avea o adevărată spaimă de neglijenţă, simţeai că în orice clipă este gata să se întîlnească pe Calea Victoriei cu prinţesa Martha Bibescu (pe care, de altfel o frecventa la Mogoşoaia) sau cu contesa de Noailles; Elvin stă în fiecare dimineaţă o jumătate de oră (nici un minut mai mult, nici un minut mai puţin) în faţa oglinzii, verificînd starea costumului. Pantalonul este mereu călcat proaspăt, să i se vadă dunga, pantofii lustruiţi şi daţi cu ceară, dacă s-ar mai purta batista la buzunarul cel mic (dar, spre regretul său, nu se mai poartă) a lui ar fi impecabil scrobită.

Sebastian era conservator în materie de vestimentaţie, n-ar fi purtat haină sport (homespun) cu un pantalon din altă stofă (casha) nici să-l tai. Elvin, în 1990, primind cadou un blue-jeans, l-a aruncat, oripilat, cît colo, cu aerul pe care Marcel Proust l-ar fi avut dacă i s-ar fi spus că poate să-şi trimită menajera să-i cumpere la două noaptea, bere rece dintr-alt loc decît de la hotelul Ritz.

Mihail Sebastian era format, ca mai toţi congenerii săi, la cultura franceză. El iubea România, adînc, dar o Românie cu capitala la Paris. Citea, la şapte zile după apariţie, toate cărţile lui Malraux, Maurois, Montherlant, Giraudoux, Jean Paulhan, Jacques Riviere (le comanda la librăria "Hasefer") şi era la curent cu toate polemicile din N.R.F. (Nouvelle Revue Française, biblia francofonului din epocă).

Elvin şi-a aranjat, tăcut o întreagă reţea subterană (în cap cu directoarea librăriei Sadoveanu, de pe Bulevardul Bălcescu), menită să-i procure ultimul roman al lui Claude Simon şi nu se da îndărăt a a străbate la cinci dimineaţa, pe jos, patru kilometri de la locuinţa lui din str. Rossini, în cartierul Floreasca, pînă la "Difuzarea Presei" de pe strada Doamnei, pentru a pune mîna pe "Express-ul" la zi (se puneau în vînzare şapte exemplare cu totul) cu articolul lui Jean-François Revel.

Mihail Sebastian, evreu veşnic angoasat de Diasporă, căutase (şi găsise), împins de-un firesc pe vremea aceea instinct, protecţia unui prinţ creştin care, pe de o parte să-i ofere aerul de cultură necesar (deci un om de mare calitate) şi pe de altă parte să-l apere la nevoie (o nevoie ce s-a dovedit a fi permanentă) împotriva primejdiilor. El făcuse parte mai întîi din Curtea lui Nae Ionescu, mentorul său, apoi din aceea a lui Anton Bibescu (amicul lui Proust) care-i preţuieşte stofa. o Bibescu îl chema pe Sebastian să meargă cu el la premierele teatrale, pentru a avea cu cine să comenteze (adică să foarfece) spectacolul, iar în anii războiului l-a invitat la conacul său de la Corcova, în Mehedinţi, să stea acolo, două-trei luni, şi să scrie "Steaua fără nume".

Elvin a evoluat, la începuturi, sub aripa lui Geo Bogza, pe scrisul (dar şi pe atitudinea antifascistă) căruia jurase, fanatic, din adolescenţă; apoi, după 1962, a devenit colaboratorul intim al lui Radu Beligan, lucrînd vreo două decenii, ca secretar literar la

Teatrul de Comedie, pe urmă la Naţional. El a fost consilierul de taină al acestui senior al teatrului românesc,evoluînd ca un fel de Kissinger subţire, discret, în papuci de pîslă.

Mihail Sebastian, ca să ne întoarcem la cele de mai înainte, avea stofă de diplomat. Amicii cu temperament dificil, gen Camil Petrescu, cărora li se urca repede zahărul la cap şi lansau în consecinţă, acuzaţii grave confraţilor, dintr-acelea ce nu se iartă nici în mormînt, chemau în disperare pe Sebastian să stingă focurile. Autorul "Jocului de-a vacanţa" îl invita pe jignit, încasa cu răbdare îngerească erupţia acestuia la adresa *nemernicului*, dădea din cap atoate înţelegător, apoi, încet-încet îl convingea că "nemernicul" fusese beat cînd a spus ceea ce a spus, că de fapt el nu are nimic împotriva dumitale ("ei, nimic!") că te admiră şi crede că eşti, ca poet, mai mare ca un Barbu ("ei, mai mare ca Barbu!"), da, da, domnule, mai mare ca Barbu, mi-a spus mie, aşa cum mă vezi şi cum te văd, aseară, la Corso, era şi Cioculescu de faţă, că îl ai pe Barbu în buzunarul cel mic de la haină"... La sfîrşit, jignitul mortal se înmuia, iar a doua zi duşmanii neîmpăcaţi, se împăcau, cu lacrimi, în garsoniera lui Sebastian. De altfel, Sebastian fusese numit în 1945 (înainte vreme nu se putea, îl chema Iosif Hechter) consilier cultural la ambasada Română de la Londra, şi numai autocamionul care a dat peste el (în împrejurări niciodată desluşite), ucigîndu-l, a împiedicat cultura românească să aibe un reprezentant de clasă în capitala Angliei.

Elvin, evoluează, la rîndu-i pe arena socială a Bucureştiului, ca un diplomat. La premierele Teatrului Naţional, el îl scăpa pe Beligan de toate necazurile "protocolului", distribuind invitaţiile, ca un Mocsiony-Stîrcea, mareşal al Palatului, la banchetele de la curte, după grade, evitînd să aşeze alături cronicari ce nu se suportau şi convingîndu-i la intrarea în sală pe nemulţumiţii cu locurile că *de fapt* locurile lor sînt cele mai bune ("la balcon, ascultă-mă pe mine, se vede mai bine, parterul n-are acustică bună... dar...sst, asta rămîne între noi). Aceeaşi diplomaţie o întîlnim în modul cum redactează revistele pe care le conduce: Caietele Teatrului Naţional, mai întîi, pe urmă, după 1989, *Arc* şi *Lettre internationale*, publicaţii editate de "Fundaţia Culturală Română". Atent la presiunile "de sus", el publică pe oamenii zilei, (*oficialii*), surîzîndu-le politicos, dar în acelaşi timp, are grijă să-i strecoare şi pe amici, mulţi dintre ei nedoriţi în sferele puterii, iar unii ignoraţi de-a binelea în tipăriturile momentului. Dozajul este farmaceutic; şefii de la Ministerul Culturii care înainte de "Revoluţie" strîmbau din nas văzînd în pagini nume ca Paul Georgescu, Radu Cosaşu, Iordan Chimet, Dina Georgescu ("cine mai e şi asta, tovarăşe?")sau Geo Şerban, erau potoliţi în grabă atunci cînd Elvin, venit cu numărul întru aprobare le arăta un interviu pe trei pagini (şi patru poze) cu Eugen Barbu şi un articol substanţial de Paul Everac.

Mihail Sebastian avea oroare de trivialitate, în scrierile sale nu vei întîlni "expresii tari", din carne şi sînge.

B. Elvin, fidel modelului, evită, şi în scris şi în vorbă, expresia frustă, are oroare de înjurături, ca o domnişoară de pension (Notre-Dame, evident) de pe vremuri, n-ar striga: hai sictir! nici sub tortură. Culmea vulgarităţii sale este "hăţ pe băţ", o expresie deprinsă din copilărie; dar şi în acest caz, el - după rostire - priveşte neliniştit, cu coada ochiului la interlocutor să vadă dacă "n-a mers prea departe", dacă nu a trădat cumva legile de fier ale "Ordinului Cavalerilor lui Mihail Sebastian".

(Urmarea în numărul viitor)

«IARDEN»
NOU ÎN NAHARIA

CASĂ DE BĂTRÎNI
PENTRU O VIAŢĂ FRUMOASĂ ŞI PLĂCUTĂ
- Cu tot confortul modern
- Supraveghere medicală
- Preţuri convenabile
- Numai plată lunară

Sub conducerea lui
MOŞE LEIBOVICI

Vorbim şi româneşte

NAHARIA – Rh. HAMEYASDIM 48
Tel.: 04-922966
Fax: 927105

În nr. 86, la pagina 44, este o fotografie din anii '60, în care apar, pe lîngă Florin Mugur şi alţii, două persoane pe care redacţia nu le-a identificat. Dacă vă interesează, vă pot informa că "necunoscuta" din fotografie este ADA PISTINER, regizoare la studioul de filme documentare Al. Sahia, din Bucureşti.

Ing. DINU ARION
HAIFA

PIERDEREA MĂSURII

OBSERVAŢII CRITICE ASUPRA CRITICII

Iosef Eugen Campus

Nici prin gînd nu-mi trece – ţin să subliniez răspicat de la început – să mă erijez în judecător, care-şi îngăduie să dea sentinţe, de sus, asupra criticii israeliene de limbă română. Observaţiile mele critice nu vor să fie decît, foarte modest, ceea ce indică termenul respectiv: simple observaţii cu privire la felul în care se exercită azi critica literară. Discuţia, schimbul de opinii, mi s-a părut întotdeauna o condiţie *sine qua non* a unei vieţi intelectuale sănătoase.

*

Acum doisprezece ani scriam în "Generaţia de sacrificiu", colecţia de interviuri a lui Solo Har-Herescu: "Tonul dominant în această critică este lauda ditirambică, lipsită de măsură. Ai impresia că, închişi în cercul îngust al literaturii israeliene de limbă română, criticii au pierdut simţul proporţiilor. Privite prea de aproape, operele minuscule analizate li se par uriaşe. Treptat, se obişnuiesc cu mediocritatea şi o asimilează cu valoarea reală. Etalonul se toceşte, se falsifică pe nesimţite".

Ştiam că o atare luptă pentru exigenţa literară avea ceva donchişotesc, dar mi se părea că profesiunea mea de critic literar mă obligă la luarea unei atitudini clare. Cu atît mai mult, cu cît nu era vorba numai de o situaţie de fapt, ci şi de o poziţie "principială". Redactorul responsabil al ziarului "Viaţa noastră" îşi permitea să exprime explicit – ce-i drept, numai oral, în cerc scriitoricesc – o poziţie "principială" pe care o împărtăşeau mulţi alţii: "În situaţia noastră, cu scriitori care fac sacrificii băneşti ca să-şi publice pe cont propriu operele, nu ne putem îngădui să-i "criticăm". Datoria noastră este de a-i ajuta să-şi desfacă pe piaţă produsele, să găsească destui cumpărători". Iar prozatori bine cunoscuţi şi poeţi cu activitate redacţională se socoteau în drept să se considere ofensaţi, să întrerupă relaţiile cu criticul care îndrăznise să arate şi aspecte negative ale operei lor. Ba chiar – lucrul cel mai grav – să facă presiuni asupra redacţiei, pentru ca articolul respectiv să nu se mai publice.

Aşa era situaţia în 1980. Mai tîrziu, către sfîrşitul deceniului, atmosfera dominantă s-a schimbat. În bine. În primul rînd, principial. Nimeni nu ar mai fi cutezat să afirme public teze ca acelea apărate, pe vremuri, de redactorul Vieţii Noastre. Dimpotrivă. Toţi se declară adepţi neclintiţi ai exigenţei calitative. În practică, se mai abăteau de la principiile afirmate teoretic. Încetul cu încetul, şi practica a devenit conformă cu principiul criticii exigente. Apăreau tot mai multe articole şi recenzii scrise cu simţul răspunderii, care obligă pe recenzent să-şi spună cinstit părerea, arătînd aspectele pozitive, dar neascunzîndu-le pe cele negative, dacă atari aspecte există. Uneori, cînd mă lăsam legănat de visuri plăcute, înclinam să cred că, poate, într-o infimă măsură, contribuise întrucîtva la însănătoşirea climatului cultural şi atitudinea mea încăpăţînată de *outsider* exigent. Mă amăgeam, desigur. O amăgire dulce, din care mă trezeam curînd, scuturîndu-mă bine, aşa cum mi se cuvenea.

Din păcate, în ultima vreme, se constată, cred, o înrăutăţire a situaţiei. Asistăm la o recrudescenţă a criticii laxiste. Un nou val de exagerări laudative, de pierderea măsurii.

Bineînţeles, nu în forma brutală de odinioară, ci mai sofisticată. Dar nu mai puţin pernicioasă, după părerea mea. Tocmai pentru că e mai subtilă, mai profesionistă, mai alambicată. Manifestînd însă, în fond, aceeaşi îndepărtare de la principiul unei bune critici, aşa cum o vedea şi Ibrăileanu. O critică bazată pe "supunerea la obiect".

De aceea mă simt obligat să trag semnalul de alarmă. Poate greşesc. Îmi spun numai părerea mea. Aştept ca alţii să şi-o spună pe a lor, în cadrul unei discuţii sănătoase, civilizate, colegiale.

*

Uneori, recenzenţii îneacă opera analizată în excursuri docte şi referinţe la mari scriitori. Cîtă vreme pomenirea unui scriitor celebru se face numai pentru a caracteriza indirect anumite trăsături specifice ale scriitorului de la noi, procedeul mi se pare justificat. Critica literară nu este o ştiinţă, ci o artă. Pentru a se face înţeles, criticul e nevoit să procedeze prin aproximaţii, prin apropieri prudente. Pomenirea scriitorului celebru nu înseamnă, în acest caz, nici strivirea scriitorului de aci sub povara uriaşă a numelui celebru al cărui epigon pare a fi, nici echivalarea valorică, evident neîntemeiată, cu acesta. Înseamnă numai încercarea criticului de a defini întrucîtva specificul scriitorului de aci, înscriindu-l în familia de spirite ilustrată de numele celebru, cunoscut, şi care poate fi deci luat ca punct de plecare pentru aproximaţiile succesive care constituie procesul analizei critice. Dar cînd lucrul se face fără măsură şi uneori arbitrar, se ajunge la negarea deziderutului esenţial: supunerea la obiect.

Ce să mai spunem cînd, precum într-o recenzie a lui Sebastian Costin la ultimul volum al lui I. Schechter, criticul declară ritos: "Se poate spune fără teama de a exagera că scriitorul ocupă un loc inconfundabil printre satiricii de prim rang ai lumii de azi...". Tot astfel, într-o recenzie semnată de Gina Sebastian-Alcalay se spune: "Cuvinte puţine – dar care sînt toate cuvinte trăznet, cuvinte explozie, cuvinte lacrimă, cuvinte tandreţe sau hohot de rîs homeric sau toate laolaltă...". Sînt convins că recenzenţii respectivi scriu ceea ce realmente gîndesc. Dar nu vi se pare că asistăm la o anumită pierdere a măsurii?

O altă formă actuală a nesocotirii cerinţei de "supunere la obiect" este excesiva "principialitate". În loc de a analiza concret opera respectivă și a o aprecia ca atare în unicitatea ei, criticul pornește de la o idee preconcepută, o convingere teoretică a sa. Opera concretă este înghesuită silnic în corsetul acelei teorii preconcepute și apreciată numai în funcție de aceasta.

Așa, de pildă, sclipitorul critic Sergiu Levin "crede" în modernitate și în necesitatea încadrării literaturii israeliene de limbă română în realitățile Israelului de azi. Dacă apreciază manuscrisele prezentate la concursul Izvoare din 1992, o face pentru că ele corespund crezului său. Strigă, entuziast: Evrika! În sfîrșit, "perioada de acomodare a prozei literare române de aci, caracterizată prin povestiri din Galut și din anii persecuției, s-a terminat, sau este pe terminate".

In primul rînd, nu faptul că se preocupă sau nu de "proza vieții noastre de aici și de acum" este esențial pentru valorificarea unei opere literare, ci, concret, calitatea ei artistică, unicitatea ei organică. Sergiu Levin vorbește despre "impresia mult așteptatei integrări a prozei de limbă română în proza israeliană". Dar și în proza israeliană figurează cu cinste opere și scriitori care nu vor să oglindească actualitatea israeliană. Atunci, de ce să impunem scriitorilor de limbă română un deziderat îngust, care nu corespunde necesităților sufletești? Ce-i drept, Sergiu Levin declară că nu trebuiesc evitate temele referitoare la Holocaust sau la prigoana comunistă. Dar spiritul general al articolului indică o netă preferință pentru operele actual-israeliene.

Și în al doilea rînd, de ce acest *evrika* abia acum cu privire la manuscrisele prezentate la concurs? Și înainte, procesul de încadrare a literaturii de limbă română în literatura israeliană avusese loc. Numai că Sergiu Levin nu știuse să-l vadă, nici măcar în opere deplin realizate artistic, precum cele ale lui Bruckstein, Mirodan, Eugen Luca, Virgil Duda etc., pomenite în ordine cronologică. Sau, Sergiu Levin nu are "puțintică răbdare". Procesul de încadrare se produce lent, organic, nesilit. Acea "privire în care evreitatea se îmbină cu modul israelian de percepere a realității, cu acel *new look*" despre care vorbește Sergiu Levin, crește cu încetul și nu la toți în același fel și în același timp. Se pîrguie, ca un fruct savuros, încetul cu încetul, la soarele talentului nesiluit.

*

În sfîrșit, aș vrea să pomenesc, pe scurt, ceea ce mi se pare-a fi o a treia normă de nesupunere la obiect: stilul prea ornamentat și sclipitor, etalarea erudiției, jocul inteligent dar exagerat cu fraza dichisită intelectual. În loc să dea glas cît mai clar operei analizate, criticul se lasă furat de ceea ce spune el, de felul cum o spune. Fraza lui se rotește mîndră în jurul ei înseși, paradînd, precum coada desfășurată a păunului.

Spun aceasta cu toată rezerva cuvenită, căci mi-e teamă să nu fie aici mai mult o preferință personală, o inconștient camuflată pledoarie *pro domo*. Precum alții, probabil - și în special cei care practică acea critică ornamentată - socotesc critica de tip opus searbădă, lipsită de imaginație.

Ce spui, domnule Sebastian Costin? Ce spui, domnule Sergiu Levin?

„ADEVĂRUL", magazin săptămînal, este publicația destinată întregii familii: comentarii politice, reportaje, nuvele, cuvinte încrucișate, cronică cinematografică, satiră, umor, din culisele vieții politice și din viața cinematografică. O gamă de subiecte interesante pentru fiecare vîrstă, de la 10 la 120 de ani

44 pagini săptămînale, realizate în condiții grafice excepționale.

În fiecare VINERI – „Adevărul",
unicul magazin săptămînal.

A apărut

POVEȘTI,
POVEȘTI...
de
Felicia Keifa

Cartea
se poate procura
trimițînd
un cec de 20 șekeli
la adresa:

F. KEIFA
Reh. Jabotinski, 34/2
Tel Aviv 62287

O MARE DOAMNĂ...

I.Fîntînaru

Este ultimul articol al colegului şi prietenului nostru I.Fîntînaru. Ultimul.

El a fost scris, aşa cum reiese cu tragică limpezime din text, în clipele cînd, bolnav de inimă, şi după o operaţie de ţintur, cunoscutul gazetar aştepta, neliniştit, bătut de gînduri, operaţia pe inimă deschisă ce ar fi putut eventual,să-i salveze viaţa.

Dar medicii nu s-au grăbit cu intervenţia chirurgicală. Ei aveau timp. Ei mîncau falafel la bufetul spitalului şi aveau timp. Drept care l-au trimis acasă pe Fîntînaru, spunîndu-i, cu o bătaie generoasă pe umeri, să aştepte.

Fîntînaru i-a ascultat şi a aşteptat. Dar infarctul decisiv, fatal, el nu a aşteptat.

Nu-mi propun o cronică literară la cartea recent apărută (Beatrice Simovici: "La poarta amintirilor" - - Tel Aviv 1994); cronicarii en titre o vor face competent, cu cîntarul lor farmaceutic infailibil. Eu vreau doar să mărturisesc în cele de mai jos că, aflat într-un concediu de boală, am parcurs paginile ei cu o senzaţie de rară satisfacţie şi desfătare intelectuală, că rînduri de proză şi versuri de poezie mi-au mers la inimă (cea în suferinţă), cu darul unui balsam. Nu mai citisem de mult în Israel, în limba română, ceva atît de mişcător, de suav, de înduioşător.

Prefaţa - un text apărut mai de mult într-o revistă - este intitulată "Toamna unei mari doamne a teatrului idiş", caracterizare pe care Beatrice Simovici o contestă în postfaţă, precizînd, dintr-o modestie remarcabilă, că n-a fost niciodată o actriţă de prima categorie a teatrului idiş. Consider - şi sper că dînsa va fi de acord - să reţinem din elogioasa formulare doar cuvintele: o mare doamnă, sau şi mai simplu, o Doamnă. Da, din ansamblul volumului cu iz preponderent memorialistic, Beatrice Simovici ne apare ca o Doamnă (cu 'D' mare) în sensul figurat şi cel mai pur al cuvîntului.

Din carte deducem că Beatrice Simovici a fost o sentimentală romantică şi a rămas aşa o sufletistă chiar în faţa celor mai vitrege încercări ale soartei. În rînduri de autoportret, citim: "Ea (să observăm că de cele mai multe ori vorbeşte despre sine la persoana a treia) este îndrăgostită de natură, iubeşte florile cu pasiune, iubeşte copacii din pădure cu corul lor de păsărele, animalele, iubeşte soarele, iubeşte tot ce este viaţă în jurul ei". O iubire nu doar declarativă, ci concretizată în descrieri de un pitoresc admirabil, în care vizualul se îmbină cu auditivul, mai ales sub imperiul nostalgiei faţă de meleagurile natale, unde a petrecut o copilărie şi o juneţe fericite. "Castelaşul" - casa copilăriei - apare ca o bijuterie traforată în lemn; livada înconjurătoare cu meri şi peri, este străjuită de gardul viu al tufelor de liliac alb şi mov, în care, în nopţile de mai, privighetorile se adunau în sanctuarul parfumat al florilor ca să-şi cînte dragostea; toporaşii sînt una din pasiunile ei; firul de iarbă capătă şi în proză şi în poezie, dimensiune de personaj central, căci - ne spune autoarea - "un fir de iarbă este viaţă" şi, "ca să ştii să iubeşti un om, să respecţi tot ce e viaţă în jurul tău, trebuie să ştii mai întîi să iubeşti un fir de iarbă".

Mai presus de toate se desprind însă din carte afinităţile autoarei faţă de oameni: "Eu cred în dragostea între oameni" În gîndurile ei, retrospective, ea vede atîtea fiinţe omeneşti ce i-au fost dragi, în special pentru omenia lor. Cel mai elocvent exemplu pe care-l oferă în acest sens este capitolul în care evocă figura venerabilului Şef rabin, Dr. Alexandru Şafran; Într-un timp, la Bacău, casa familiei Şafran şi cea a părinţilor lui Beatrice erau faţă în faţă, pe aceeaşi stradă; copiii celor două familii s-au jucat împreună, rabinul a binecuvîntat logodna şi nunta surorii ei, Maria Luiza.

Vremurilor de restrişte li se consacră pagini tulburătoare ....care ne amintesc cărţile lui Elie Wiesel. Ea, cea crescută în mijlocul ţăranilor de care se simte legată, adăpată la izvoarele Vechiului şi Noului Testament, formată în spiritul demnităţii umane, resimte o omenească revoltă atunci cînd "un dement paranoic a pornit să transforme omenirea într-un imperiu al morţii" şi cînd "molima legionară a cuprins ţara ei natală, ucigînd omenia şi ucigîndu-i pe oameni". Este zguduitoare secvenţa în care Beatrice, coborîtă din pat după o naştere nefericită, înfruntă pe haidamacii în cămăşi verzi, cu diagonală şi revolver la brîu, veniţi să-i silească să evacueze fără zăbavă via de pe Copou, bunul lor de preţ materialmente şi sentimental - şi să ia, drumul pribegiei - întocmai ca în piesa lui Shalom Aleichem, "Tevie lăptarul" - într-o căruţă încărcată cu valize, cu credincioasa Racila, cu căţelul şi cu colivia cu turturele.

Dominantă în întreaga carte este evocarea pogromului din Iaşi. Din tot ce ştiu şi am citit despre "Duminica neagră", mărturisirile Beatricei Simovici m-au impresionat parcă mai mult decît oricare altele. Autenticitatea, valoarea documentară a relatărilor ei decurg nu dintr-o savantă expunere, din statistici reci şi polemice cu "revizionişti" de la noi, ci din faptul de viaţă inedit pe care ni-l redă, cu o remarcabilă capacitate de a-şi prezenta propriile ei "trăiri" în aceste tragice circumstanţe. Ea este prezentă în convoiul care se îndreaptă spre chestura poliţiei, surprinde vacarmul de groază de care este cuprins cartierul său, amestecul de ţipete, de vaiete şi de implorări acoperite de avalanşa împuşcăturilor de arme automate, asistă, într-un plînset deznădăjduit la momentul cînd, cu revolverul în piept, încadrat de SS-işti şi fascişti români, soţul ei, Iulius, este ridicat şi dus spre necunoscut. A doua zi, o femeie împietrită ca o stîncă, caută cu ochii măriţi de groază, printre cadavre, pe acela al soţului, şi fiindcă nu-l descoperă, porneşte eroic, cu orice risc, spre o zonă interzisă evreilor, să obţină de la comandantul oraşului, colonelul care le era prieten de familie – un sprijin, dar se întoarce mai deznădăjduită decît plecase. Dar ea nu-l plînge doar pe Iulius al ei; îl plînge şi pe fratele său, Paul, pe verii ei, intelectuali marcanţi, ucişi şi ei în pogrom, pe colonelul Laufer, a cărui asasinare determină pe mama lui să se arunce de la etaj şi pe cele două surori să-şi taie venele de la mîini; pe cei pieriţi în "trenurile morţii". În amintirea lor, a tuturor victimelor Holocaustului, ea scrie sfîşietorul poem "Rugăciune": "Pentru memoria ta şi-a lor/ Mă rog fără încetare/ Pentru milioane de martiri/ Nu poate fi uitare."

Dar niciuna din vitregiile vieţii nu îi taie aripile gîndurilor şi viselor cu care continuă "Zborul spre fericire".

Urmează anii afirmării ei cu succes în teatru, peste care cartea de faţă trece fugar, lăsînd fotografiile să vorbească.

Acum, la cei peste 80 de ani, nu consideră că a îmbătrînit, dar are convingerea că a dobîndit experienţa vieţii, o înţelepciune plină de compasiune şi generozitate sufletească. De această generozitate beneficiem şi noi, cititorii cărţii ei, fapt pentru care rostim în gînd un "mulţumesc, venerabilă Doamnă".

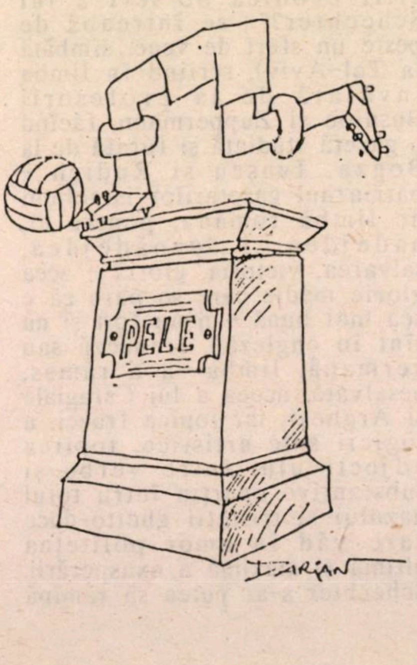

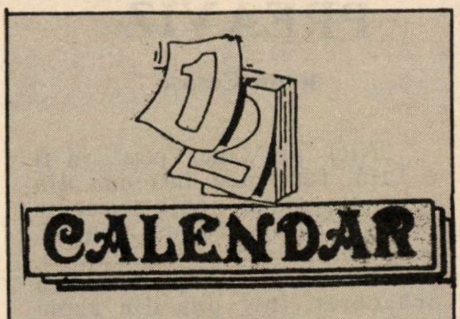

IUNIE

4 iunie s-a născut Ioan Massof (1904)

5 iunie s-a născut Al. Mirodan (1927)

6 iunie s-a născut B. Luca (1873)

7 iunie s-a născut M. Rudich (1913)

9 iunie s-a născut Marius Mircu (1909)

12 iunie a murit F. Brunea-Fox (1979)

14 iunie s-a născut Iosif Petran (1932)

15 iunie s-a născut Maria Găitan-Mozes (1928)

20 iunie s-a născut Aurel Baranga (1913)

20 iunie s-a născut Sandu Lieblich (1901)

20 iunie s-a născut L. Vero (1882)

21 iunie s-a născut E. Luca (1923)

21 iunie s-a născut Silvian Iosifescu (1917)

21 iunie s-a născut Eugen B. Marian

22 iunie s-a născut Bianca Marcovici (1952)

25 iunie s-a născut Al. Simion (1925)

30 iunie a murit Enric Furtună (1968)

În curînd va apare

SIMON HARAN

SCRISORI

de la

COLEGI DE BREASLĂ

Scrisori de la Maria Banuş, Liana Maxy, Miţura Arghezi, Valentina Caraion, I.Caraion, G.Macovescu, M.Rudich, I.Voledi, B.Wexler, A.Goldenberg şi alţii.

PREMIUL ARCADIA
pe anul acesta
este sponsorisat
de
BRUNO LANDSBERG
(întreprinderile Sano).

Bruno Landsberg –
un admirator
al literaturii israeliene
în limba română.
Bruno Landsberg –
un partizan
al spiritualităţii
de trib.

●

Sub tipar

CAPUL CALENDAR
– povestiri de buzunar –
de
G. MOSARI

● Întîmplări din viaţa cotidiană povestite cu umor de un fin observator al oamenilor şi destinelor lor. ● Lumea pe care o cunoaşteţi şi lumea pe care nu o cunoaşteţi într-o singură carte. ● Întîlniri de neuitat cu personaje şi situaţii neobişnuite. ● O lectură captivantă.

În curînd

●

PREAVIZ

Radu Cosașu

Preaviz la ce?

La o carte a lui I.Schechter, aflată sub tipar la București, în editura "Fundației Culturale Române".

De fapt, preavizul acesta destinat cititorului din România, reprezintă o prezentare pe care amicul nostru (adică și al lui Minimum și al lui Schechter), Radu Cosașu a scris-o pentru volumul susamintit.

Și pe care ne-a oferit-o în avanpremieră și exclusivitate.

Prima eroare a acestei cărți - îi vor fi descoperite, cu siguranță, și altele în Israel și în România, noi să fim sănătoși! - este aceasta, fixată de la bun început: în loc să se deschidă cu postscriptumul autobiografic de la pagina 121, cu ceea ce s-ar numi postfața autorului, se pornește cu prefața subsemnatului, care, în mod normal, ar fi trebuit să fie citită la urmă, după ce omul s-ar fi dumirit cine-i autorul, cum scrie, de unde a plecat în ’61 și unde a ajuns, cum a învățat, la liceul Codreanu din Bîrlad, Vechiul Testament - de la profesorul de religie, preotul Busuioc, și limba română de la profesorul Zupperman, cum a lucrat vreo 13 ani în presa obsedantului ’50-’60 sub numele de Igor Șerbu, etc., etc., acele etc.-uri care ar fi lămurit cît de cît de ce aceste "Manuscrise animate" sînt localizate polemic, sfidător și sumbru, la Marea Moartă. Dar așa e piesa, nu-i singura și nici ultima la care mă supun, hotărît însă a nu satisface obligațiile particulare cu care o prefață omoară o carte. Schechter e viu, prea bun prieten și la fel de leneș ca și mine cu corespondența privată, deci nu mă cheamă mai nimic să-i rezum viața, opera și angaralele lor. Să și le rezume singur!

Rog de aceea cititorul să se ducă acum la pagina 121, să dea o privire repede și inteligentă - eu asigurîndu-l că-l aștept aici. Dacă nu - nu, vorba din veac a soldatului sovietic Ițic Ițcovici, cerînd fierbinte să intre în Partid, dar avînd și demnitatea lapidară a alternativei: dacă nu, nu!

Nici "pre", nici "post", va fi o față, fața mea într-una din cele mai grave nopți petrecute în urmă cu un deceniu, prin ’85, pe pămîntul Țării Făgăduinței, pe o stradă a ei; mă plimbam cu Schechter, într-una din acele peripatetizări prin Tel-Aviv - cărora habar nu avem cum să le punem capăt, întotdeauna rămînîndu-ne de sucit gîtul unei idei, în timp ce avioanele nopții încep să coboare dinspre Mediterana, peste capetele noastre; apropiindu-ne de casa mamei mele, unde mă aștepta îngrijorată "că e tîrziu și băiatul meu încă nu a venit acasă din cauză că e cu Schechter cu care poate sta ore întregi de vorbă fără să se gîndească și la mama lui...", el mi-a făcut cea mai stranie numărătoare auzită din gura unui scriitor contemporan, de aceeași limbă maternă cu mine:

"În fiecare dimineață, citind necrologurile din "Viața noastră", constat că mi-a murit încă un cititor. Sînt citit de oameni la peste 60 de ani care mai știu românește, care merg la policlinică, își fac analizele, țin regim, tratați de doctori, tot români, care le bagă bine la cap să stea liniștiți la un "20 cu 12", că toți avem arteroscleroză de cînd ne-am născut. E vesel, nu?"

Azi - cînd evreii nu mai apar în statisticile României, fiind mai puțini decît musulmanii, sub 0,2%, cînd sondajele dau 1,62% antisemiți declarați X la 0,04% evrei, iar la televizor unul dintre acești 1,62% spune liber și liniștitor că "jidan" nu e o vorbă urîtă, ci denumește, în Oltenia, "ceva uriaș" -pot deconspira că atunci, în locul unui oftat comizerabil, i-am încredințat fratelui meu, israelianul, una din cele mai profunde invenții de limbă ale Harun-al-Rașidului care a fost Paul Georgescu, în tot ce ținea de împerecherea literelor pe românește: evreii din România pot fi numiți *ghetto-daci*! "E și mai vesel, nu?" El mi-a răspuns: "E formidabil ce puteți face în închisoarea voastră cu libertatea silabelor. Dacă ar fi soare, m-ai vedea pălind de invidie."

E nu mai puțin performant ce face el cu aceleași silabe, în țara aceea cu 400.000 de israelieni născuți în România, care, acolo, n-au dat nici un mare om politic, nici un partid, de parcă le-ar fi intrat mințile în cap după experiența lor "europeană", dar în schimb, cum zice maică-mea, cu peste 40 de ani de activitate cam contrarevoluționară, "i-am învățat cum să se îmbrace pentru un concert, cum să poarte un pantof trotteur și cum să se coafeze..." Pentru a duce ideea pînă la capăt, pot afirma cu fața liniștită a unui om care nu s-a gîndit niciodată să-și părăsească Bucureștii, că Schechter e un caz aparte, și anume: de succes, al limbii române, în afara României, și anume: exact în Palestina, "la Palestina", locul predilect de expediere a "jidanilor" pe vremea cînd populația României număra ceva mai mult de 1,62% antisemiți declarați și 0,04% "uriași".

Dintre toți scriitorii și gazetarii români și de alte naționalități, plecați în ultimii 50 de ani în străinătățuri și "rămași", Schechter e singurul care, fără nici o faimă cînd a urcat, legal, în avion, la Băneasa, a devenit cineva în noua sa țară, și-a făcut din nume un titlu de referință ("Ai citit cronica de ieri a lui Schechter?"- se întreabă de peste un sfert de veac, sîmbăta la Tel-Aviv), scriind în limba învățată de la profesorii Busuioc și Zuppermann, făcînd o gazetă studiată și furată de la Bogza, Ivașcu si Rudich - patriarhul gazetarilor israelieni de limbă româna; pentru el, nădejdea și deznădejdea, salvarea, victoria, gloria - acea glorie medie care se pare că e cea mai bună - n-au fost și nu sînt în engleză , franceză sau germană, limba sa a rămas, nesalvată, aceea a lui Caragiale și Arghezi, iar topica frazei, a logicii sale artistice, topirea adjectivului între verbe și substantive aparțin întru totul hazului și tristeții ghetto-dace care văd în umor politețea ultimă și maximă a exasperării. Schechter s-ar putea să rămînă

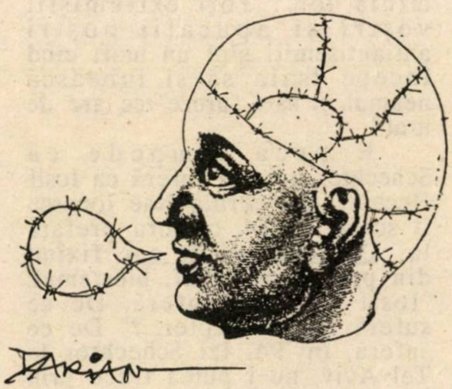

ultimul mare ziarist israelian ghetto-dac.

De ce n-a scris o carte în ivrit, nici o cronică fantezistă cu care chiar mătuşile mele se laudă nu o dată, nici un poem de-al lui care deţine secretul de a transforma ştirea externă în ştire eternă? Trăieşte, citeşte, îşi plimbă cîinele în ivrit, toată birocraţia economiei sale de piaţă şi viaţă o face în ivrit, înţelege totul şi pe toţi - de la rabini la savanţi, de la romane la reclame - în limba făgăduită, poate pricepe tot ce se zice la radio, în limba lui Bialik şi a Goldei Meir, l-am întrebat deci: "De ce...?" "N-am putut... nu se transmite de aici" - şi mi-a arătat fruntea-"pînă aici" şi mi-a arătat degetele între care ţine creionul. "Am fost sincer cu mine..." E o sinceritate plătită dur, printr-o faimă restrînsă la sexagenarii unui trib de români, cum sînt numiţi, în Israel, printr-o ironie incomensurabilă a soartei,foştii ghetto-daci. Nu ştiu să i se fi tradus vreo carte în ivrit, "Fundaţia Română" din Aleea Alexandru şi nu Gallimard-ul l-a solicitat, n-are soarta budapestanului Efraim Kishon care, ca israelian, se aşează în Germania şi satirizează, acolo, în nemţeşte, "ţara unde copiii îşi învaţă părinţii limba maternă", schiţele lui rupîndu-se din mînă, de la Bonn la Bucureşti (scriitori "pur" israelieni făcînd zîmbre la succesul lui...) cu toate că nu voi accepta niciodată că Schechter "al nostru" e cu atîtica "sub" Kishon, tot aşa cum "de-ai mei" din magazia "Cărţii Româneşti" de pe Nuferilor (actualmente G-ral Berthelot), necunoscuţi la "Seuil", "Penguin" sau "Einaudi", nu sînt cu nimic "sub" Kundera. Dacic sau ghetto-dacic, acestea ar avea însemnătate numai dacă am stabili valorile literare după "clasamentele adevărului" din fotbal, luînd în consideraţie doar victoriile în deplasare, ignorîndu-le pe cele de acasă. N-am ajuns încă acolo. E cert că Schechter trăieşte viaţa grea a limbii române pe glob, dar şi bucuriile ei ieşind în bătătura casei, în ogradă, pe Dizengoff şi în grădina lui Dumnezeu. Româna are o viaţă dură - sînt unii scriitori măricei şi infinitezimali în Bahamas şi Place Pigalle care ţin să nu se ştie că au scris vreodată în limba "celui mai mare dramaturg necunoscut al lumii" (Caragiale, în viziunea lui Ionesco) - după cum nici hazului ghetto-dac nu-i este uşor să trăiască, conform celor explicate mie, odată, prin '70, de către un ortoped român din Tel-Aviv, într-o familie unde mă apucasem să spun ultimele bancuri din Bucureşti - unor proaspeţi emigranţi de pe Labirint, hămesiţi să afle ce mai e nou cu Nichita, cu concertele de orgă de la Luterană: "Dòmnule, termină cu bancurile astea ovreieşti din România, sînt bancuri de ghetto, noi şi copiii noştri nu mai prizăm hazul de necaz venit din psihologia persecutatului... Ţi-e clar?" "Dar nu sînt ovreieşti, sînt bucureştene!" - i-am replicat cu superioritatea celui care are cultura umorului său. "Seamănă foarte bine!" a ţinut Domnia Sa să aibă ultimul cuvînt, de o severitate care era cît p-aci să mă îngheţe, dacă nu m-ar fi salvat un surîs interior, puternic ca un gulfstream.

În stupiditatea binecuvîntată a ortopedului, e definit fulgerător efectul cel mai vibrant al cărţilor lui Schechter scrise de el pe malul Mediteranei, mai bine zis pe strada Zamenhoff 15, unde locuieşte, mănîncă, se ceartă şi machetează revistele lui, de formatul "Biletelor de papagal", ţinînd pe perete o fotografie bucureşteană, a palmelor lui Arghezi încrucişate pe un mîner de baston. În româneasca lui - poate cea mai veselă. cea mai suculentă, cea mai bine dispusă, cea mai antisclerotică din cîtă mai mişcă azi dincolo de Curtici şi Vama Veche - Israelul, "ţara înfiinţată pentru ca să mă iscălesc Schechter", sună extraordinar de românesc; pentru cititorul de la gurile Dunării şi de la aceea a Humorului, de pe o gură de rai, dar şi negru în cerul gurii cît o şură, Israelul fostului Igor Şerbu devine cea mai apropiată ţară din lume, cu o viaţă pe care o recunoşti imediat, cu asemănări atît de frapante, încît mie unuia, citindu-l, îmi vine să mă pişc ca oridecîteori mă trezesc din confuzia binefăcătoare care mă face să mă simt pe "Trumpeldor"-ul mamei mele ca în Aleea Popa Nan şi pe Poteraşii copilăriei.

E o ţară - strict Schechterian privind - unde "nu e convenabil să fi sărac, că te doboară povara răspunderilor patriotice"; unde "îţi trebuie o sănătate de fier ca să te poţi trata ca bolnav"; unde "lumea merge înainte din restaurant în restaurant", moneda obsedantă fiind- ai să rîzi! - dolarul; unde "dacă nu strigi, nu te aude nimeni" şi toţi urlă unii la alţii "de parcă am fi o populaţie de surzi, parcă n-ar mai locui nici un alt popor în Marea Mediterană"; unde "prestigiul ţi-l aperi şi ţi-l măreşti numai pe măsură ce te compromiţi"; unde "dacă scap de datorii, s-ar putea să mă simt ca un străin în ţara aceasta - care israelian nu are datorii?" (şi care român nu-l înţelege?); unde e clar că "nici un israelian nu merită un premiu înaintea altui israelian"; unde funcţionarii sînt de piatră şi "nu mai e de murit", cum se comentează, între două cataife, la cofetărie, comunicatele pompelor funebre care deplîng supraaglomerarea cimitirelor; unde toată lumea aşteaptă veşti bune de la o presă care "nu ştie decît de Bosnia, de pietre, de cocaină şi de bărbaţi care-şi împuşcă nevestele cu mult înainte de a-i apuca remuşcările"; unde se inaugurează şi ia foc un mare magazin de fraze (extraordinară viziune, foarte accesibilă şi nouă!), de fraze mari, bombastice, demagogice, şablonarde, fraze gata făcute, mestecate toată ziua, tip "înviorarea economiei", "smulgerea din rădăcini a birocraţiei", "ajutorul reciproc", pe care omul le poate cumpăra cu chilul, sau le poate încerca în cabine de probă; mistuită de flăcări, o frază ca: "nu întreba ce poate face Statul pentru tine, întreabă-te ce poţi face tu pentru Stat" e apreciată la cîteva sute de milioane; în sfîrşit, ca happy end, nicăieri pe lume nu există atîta dărnicie în urări ca în Israel... Israelienii, care se trag direct sau prin interpuşi din evrei, sînt cei mai mari dătători de urări. Pe gratis. Nu se percepe nici o taxă. Nu eşti pus să semnezi nici o poliţă. Asta e frumuseţea."

Trebuie să fi de lemn pentru ca în faţa acestei frumuseţi ("ce să-ţi spun ce frumuseţe !?", cum ar demitiza imediat o mătuşă de a mea, tot o ghetto-dacă) să nu simţi cîtă evreitate românească şi cîtă românitate evreiască spumegă aici, în valurile acestea inepuizabile şi strălucitoare de ironie, în exagerările acestea voluptoase o dată descoperită anomalia umană, în proliferarea observaţiilor care fac un scandal din orice, dar nu şi din singura tristeţe iremediabilă a omului trecut, din Bîrlad pînă la Afula, prin toate tăvălelile: alt glob n-avem! Aş merge pînă acolo încît aş afirma - riscînd să enervez, desigur, pe ambele maluri ale Mediteranei şi Dîmboviţei - că pînă şi patriotismul israelian al lui Schechter e de şcoală caragialiană: cu cît îţi iubeşti mai mult ţara, cu atît eşti mai zgîrcit, tinere, în a o lăuda. Ultima "frumuseţe" de similitudine ar fi că şi la noi, şi la ei, aceasta se înţelege atît de greu, încît nu o dată am auzit la Tel-Aviv că Schechter, prin sarcasmele şi ironiile lui, dă apă la moară (expresia e din stocul etern al magazinului de fraze!) antisemiţilor. "Spune-i prietenului dumitale Schechter să mai vadă şi realizările!", mi s-a sugerat fără ocol, eu amintindu-mi în clipele acelea de ceea ce i se cerea, la fel de presant, şi lui Mazilu, la Bucureşti, pe vremuri. "Să-şi citească profeţii!" mi-a strigat, într-o noapte, nu chiar disperat, cel care ştie că "Statul Israel s-a înfiinţat ca nu mă ascund în pseudonime". "Să-şi citească profeţii şi vor vedea că sînt un biet copil mofturos faţă de mînia lor... Toţi extremiştii voştri şi apucaţii noştri antiantisemiţi sînt un moft cînd începe Isaia să-şi iubească neamul şi să-i "ureze" ce are de urat."

E prea limpede că Schechter nu mai suferă ca Iosif Hechter, cel căruia Nae Ionescu îi scria, în '34, celebra prefaţă la De două mii de ani, fixînd din primul paragraf, blestemul: "Iosif Hechter suferă. De ce suferă Iosif Hechter...?" De ce suferă, în '94, Izi Schechter la Tel-Aviv, nu-i putea trece prin cap nici lui Nae Ionescu, nici lui Theodor Herzl: ghetto-dac educat de părintele Busuioc şi de proful de română Zuppermann, "luînd parte din 1967, la toate războaiele din zonă, dar numai în calitate de învingător, nu şi de combatant cu puşca", (vezi cum scrie la pag. 122!), lui Schechter îi este o teamă dusă pînă la suferinţa mută, să nu se blocheze din nou, de data asta într-un ghetto al învingătorilor. E o teamă care n-are chiar 2000 de ani, ci doar 1994 de la naşterea lui Christos, cel care n-a avut nici un sentiment de ură antisemită împotriva lui Iuda, căci n-avea de ce şi n-avea cum. Sînt fenomene care depăşesc protocolul bisericilor şi sinagogilor, birocraţia religiilor şi a asociaţiilor virtuoase de prietenie între state. Ele ţin, în cazul acesta, ghetto-dac şi mediteranian, într-o măsură încă neanalizată, de cele două fraze cu care începe nuvela aceea inegalabilă, "Iţic Ştrul dezertor", a celui care a dat Europei, la timp şi inutil, "Gorila", din acelaşi oraş fără de care, nu s-ar fi putut scrie, mai tîrziu, tot de un român, "Rinocerii":

"-Hai, Iţic!
-Hai, don' plutonier!..."

Îi mai ştie lumea finalul? Să fie acesta? Iţic Ştrul nu mai dezertează. Schechter nu mai suferă ca Hechter. Ar fi un happy-end. Ce happy-end, care happy-end? Nimeni nu ştie ca noi (care noi, care ei?) să rîdă fără a fi de loc mulţumiţi, ba chiar dimpotrivă.

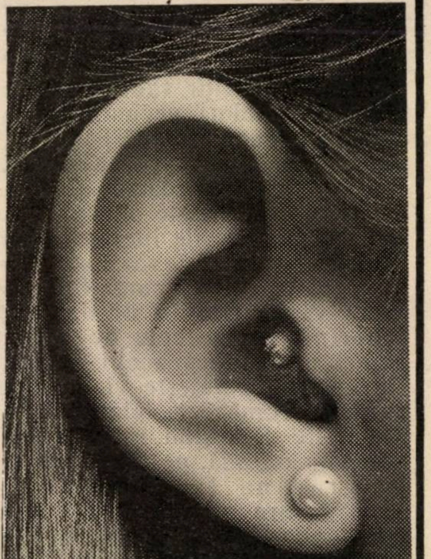

ISRATON LTD.
INSTITUTUL DE REABILITARE AL AUZULUI

• TEL AVIV: "ISRATON", str. Ben Yehuda 39, tel. 03/5172910, 5107317, Orele de primire: 10-13, 16-18

SUB CONDUCEREA DOMNULUI
MICHAEL SHARON

●

APARATE AUDITIVE INVIZIBILE
(ASCUNSE IN URECHE)

- consult şi îndrumare fără plată
- Baterii de lungă durată
- Laborator de reparaţii
- Preţuri speciale pentru pensionari şi membri Kupat Holim

VORBIM ŞI ROMANEŞTE

CARTEA

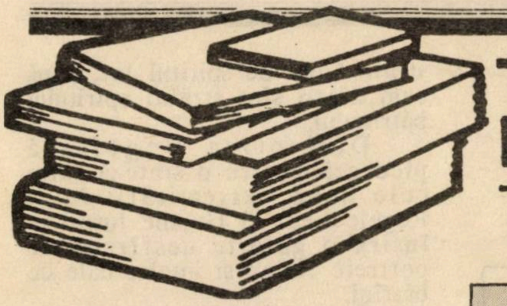

PRIMIM LA REDACTIE

• CĂRŢI • REVISTE • ŞI • SCÎNTEIERI • DE • GENIU •

LIANA MAXY

"PUNCTELE MELE CARDINALE"

"Minimum" 1994, Tel Aviv

Doamna Liana Maxy.
Tinereţe fără bătrîneţe
Şi viaţă fără de moarte

Pentru cine a ştiut să-şi definească cu atît de mult temei propriile puncte cardinale şi să includă definitiv între ele sfinţirea amintirii unor predecesori de dimensiunile morale şi spirituale ale unui M.H.Maxy, Geo Bogza, Ilarie Voronca, Ionel Jianu, Tristan Tzara, Marcel Iancu şi M.Rudich nu poate dăinui decît viaţa fără moarte, chiar dacă va fi iar şi iar descoperită, la fel cu oraşele din antichitate peste care s-au clădit şi iar s-au clădit altele şi iar s-au descoperit, pînă în zilele noastre.

La vîrsta pe care şi-o mărturiseşte cu mîndrie - şi are dece- spre deosebire de mulţi alţii de acelaş leat sau chiar mai tineri, Liana Maxy, departe de a-şi încheia un bilanţ, îşi făureşte neîntrerupt noi şi numeroase proiecte de viitor datorită uluitoarei ei capacităţi de a înţelege şi accepta transformările necesare unei epoci ce trăieşte din ce în ce mai repede şi intens, dar rămînînd în acelaş timp fidelă ideii de a-ţi cunoaşte temeinic trecutul fără de ale cărui învăţăminte nu-ţi poţi construi şi aprecia viitorul.

Fără îndoială că meşteşugul găsirii şi îmbinării atît de fericite a cuvintelor din scrisul Lianei Maxy se datoreşte talentului cu care a fost înzestrată de ursitoare, şi pentru care limba românească pare să fi fost cel mai de preţ sprijin moral şi literar, datorită bogăţiei nesfîrşite de posibilităţi cu care a răsfăţat-o. Dar direcţiile atît de diferite în care se exprimă acest talent, păstrînd simplu şi concis caracteristica fiecărui domeniu (poezie, proză lirică, schiţe autobiografice, ziaristică, dialoguri, călătorii, - marcate în majoritatea cazurilor de preponderenta apartenenţă la Judaism) ne stîrneşte irezistibila dorinţă de a o însoţi în plimbarea prin nesfărşita paletă de cunoştinţe, vizite şi amintiri adunate pe parcursul întregii ei existenţe, şi rînduite cu deplin discernămînt, - aş zice chiar cu har şi migală de furnică.

Acest stil scurt, alert, dar plin de miez este atît de captivant încît nu-ţi permite ţie, cititor, să mai laşi cartea din mînă pînă nu ai devorat-o.

Nu-mi amintesc să mai fi încercat vreodată un asemenea sentiment la lectura amintirilor altora despre persoane necunoscute mie. Liana Maxy nu mi i-a adus numai în casă ci mi i-a împlîntat în suflet ca pe nişte vechi şi dragi prieteni comuni, provocîndu-mi şi emoţia de a afla amănunte inedite despre aceşti" oameni între oameni", şi regretul de a nu-i mai putea cunoaşte personal.

De la dialogul cu un singur vis-a-vis, fie el politician, poet, scriitor, regizor,gazetar, actor sau simplă prietenă, şi pînă la descrierea sipetului artei evreeşti descoperit în bătrînul Montmartre, ori a cuprinderii într-o singură pagină a cinci ipostaze risipite pe glob şi a căror martoră involuntară a fost la distanţe de ani, - de la duioşia tinerei iubitoare de înţelepciune bătrînească pe care o caută cu pasiune de arheolog şi pînă la judecătoarea plină de umor a oportunismului, laşităţii şi prostiei omeneşti, Liana Maxy nu se abate nici o clipă de la puritatea şi simplitatea firului ei călăuzitor prin viaţă: acela al ideilor generoase în mijlocul cărora s-a născut, care au învăţat-o să vibreze la frumuseţe şi la valoarea spirituală, să-şi cultive discernămîntul şi veşnica foame de a şti mai mult, să-şi păstreze nealterate optimismul, bunătatea şi eleganţa morală şi să condamne urîtul acolo unde nu-l poate ocoli.

Indiferent de subiectul abordat, autoarea s-a înscris din instinct pe făgaşul enunţat de către Liviu Ciulei actorilor cu care lucrează: "Cuvîntul e un principal vehicul prin care se transmite gîndul şi sentimentul personajului. Intonaţi-l în aşa fel încît să poată da relief ideii".

Punctele Cardinale ale Lianei Maxy, - o lectură de înaltă ţinută literară şi spirituală ce te-ndeamnă - pur şi simplu - la viaţă.

Claudia Rosenstreich

- **O nouă carte de Liana Maxy**
- **Poate mîine**
- **Fineţe în versuri**
- **Un subiect - vai! - pentru mulţi dintre noi: geriatria**
- **Boris Vlăstaru-Wechsler**
- **Florin Mugur este chemat la telefon de Ilie Purcaru**

GINA SEBASTIAN - ALCALAY: "Poate mîine"; proză; Colecţia "Izvoare", Tel Aviv, 1994.

Publicistă cunoscută prin textele apărute în anii din urmă în "Viaţa noastră", "Minimum", etc., Gina Sebastian - Alcalay, redactor pe vremuri la *Agerpres*-ul bucureştean, debutează acum pe tărîm literar cu o carte de calitate; formula ei (genul proxim) este nuvela-eseu, povestirea traversată de reflexii (şi nu o dată de referinţe livreşti) pe marginea stărilor de spirit din contemporaneitate.

Eram gata-gata să încercăm a prezenta cititorului lucrarea Ginei Sebastian - Alcalay, cînd, recitind prefaţa lui Sergiu Levin, colaboratorul nostru din Haifa, am realizat că doctorul - critic literar a pus un diagnostic excelent pe talentul autoarei. Să-l reproducem aşadar, precizînd, dacă mai era nevoie, că ne *raliem* întru totul punctului său de vedere :

"În tot volumul acesta, de-a lungul tuturor secţiunilor sale, se aude parcă ecoul unei singure "pavane" atotstăpînitoare, pavană pentru o defunctă infantă a timpurilor care au trecut, pentru tinereţea ce nu revine, pentru iluziile şi puritatea ce au rămas pîlpîinde într-un trecut din ce în ce mai străin chiar povestitorului, care se îndepărtează de subiectivism, exteriorizîndu-l şi folosindu-l ca "materie literară", inconfundabilă prin esenţă cu datul autobiografic.

Într-o manieră într-adevăr nobilă, deasupra contingentului, neidentificîndu-se cu vînzoleala pentru cei cîţiva arginţi cu care sigur nu vom trece dincolo, aristocratică întru spirit şi nobilă în atitudinea faţă de soartă, povestirea căutării de sine, într-o continuă strădanie spre perfecţionare, nu are cum să nu fie melancolică, timpul neiertînd. Eleganţa refuzului de a accepta acest verdict se înscrie, într-o manieră graţios-fragilă, aidoma compoziţiei lui Ravel, într-un vals cu erorile, cu visurile, cu realitatea, cu sine, cu mine, cu noi toţi, vals ce se pierde în continuele, sale repetiţii ritmice.

De aici şi impresia de "Bolero", de ritm mereu revenitor, de melodic parcă mereu aceeaşi, de frază parcă deja auzită. În fond, toată această suprapunere de povestiri, cugetări, memorii, citate, fantezii, schiţe, eseuri, declaraţii de principii, rememorări şi din nou "da capo" povestiri, cugetări, citate, memorii şi iarăşi eseuri, schiţe, rememorări şi încă o dată, toată această repetire care pare doar mecanică, este fidelă pariului lui Ravel cu simplitatea, şi înseamnă, pur şi simplu, viaţă. Acesta este sensul suprem al vieţii: persistenţa, revenirea, aparenta sa monotonie îndărătnică în a învinge inerţia, şi acesta este desigur şi unul din semnele talentului lui Gina Sebastian Alcalay de a-l reda...

M.Rafael

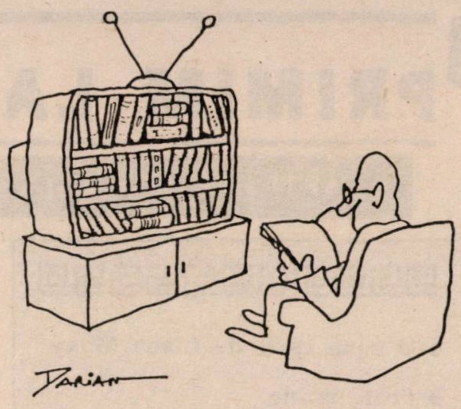

SOLO JUSTER: "Sensul timpului"; versuri; Editura autorului; Tel-Aviv, 1994.

O nouă culegere, între coperţi albe, discrete, din creaţia poetului, "la zi". Închinată soţiei sale, Mariana, placheta cuprinde versuri de dragoste, de fineţe şi subtilitate:

umbra ochilor verzi
visări ţîşnind
scîntei

chiotul bucuriei
în pieptul meu
sărbătoarea ta
celebrînd

sărutul
psalmii păgîni
poezia cînta

(Extaz)

Dr. BENI HABOT, Dr. ALBERT HART: "Capitole alese din medicina geriatrică", Ierusalim, 1994.

"A îmbătrîni nu este decît un obicei rău. Un om activ nu are timp să se obişnuiască cu un asemenea obicei" - *André Maurois*

Această definiţie metaforică şi optimistă este din nefericire şi de multe ori, departe de realitatea biologică. În erudita şi emoţionanta introducere a cărţii, Prof. Yeşaiahu Leibovici citează "Kohelet"-ul care consideră bătrîneţea ca o zdruncinare şi prăbuşire a personalităţii bătrînului, atît senzorial cît şi motoric. Două mii de ani mai tîrziu, Goethe descrie pe bătrîn ca rupt de realitatea socială: asemănător Regelui Lear, afundat în lumea tinerilor, dar străin fiind de spiritul lor, după cum dînşii sînt străini spiritului bătrînului.

Dialectica Hegeliană pledează pentru o sinteză între cele două extremităţi: între Regele Lear şi Goethe însuşi se înşiră o galerie nesfîrşită de portrete fizice şi intelectuale de bătrîni.

Geriatria este ştiinţa care se ocupă de profilaxia bătrîneţii. Ea a cunoscut o dezvoltare remarcabilă în ultimele decenii. La aceasta au contribuit 2 factori principali:

A) Explozia demografică şi creşterea - de 5 ori - în unele ţări, a numărului celor de peste 65 de ani. (Israelul deţine şi aici un record mondial!).

B) Bătrînul este cel mai activ consumator de medicamente şi servicii medicale.

Geriatria este o specialitate multi-disciplinară. Ea trebuie studiată şi predată. Doi distinşi medici din *aliaua* română au remarcat faptul că literatura israeliană de specialitate este lipsită de un opus corespunzător, şi au completat - cu multă competenţă - această lipsă.

Noi considerăm că opera ştiinţifică a lui Habot şi Hart, publicată în editura "Magnes" a Universităţii Ebraice din Ierusalim, va contribui la transformarea vechiului refren, ..., în "bătrîneţe, haine uşoare"...

Dr. Max Horenstein

BORIS VLĂSTARU - WECHSLER: "Scrieri alese", editura "Făt Frumos", Chişinău 1944.

Mărturisesc că nu am cunoscut prea mult din scrierile lui Boris Vlăstaru. E adevărat, am citit schiţe apărute în diverse reviste şi ziare în limba română. Cartea "Scrieri alese" vine să completeze din plin ceea ce ştiam.

Cartea "Scrieri alese" este împărţită distinct în două grupuri de schiţe şi nuvele - o parte scrisă între 1950-1973 în Basarabia, şi o parte, scrisă în Israel. Între cele două compartimente există deosebiri, mai ales tematice, dar există şi o unitate. Scriitorul reprezintă generaţia secolului 20, acea generaţie care a luptat contra evenimentelor crunte care au avut loc în acest timp. Scriitorul însă a trăit o existenţă cu mult mai accidentată, mai ales în ceea ce priveşte educaţia lui culturală. O primă perioadă de cultură şi limbă românească (la liceul "Vasile Lupu" din Orhei) şi apoi cultură şi limbă rusă, ca la sfîrşit să încerce să-şi apropie cultura ebraică. Sigur că această rătăcire între microcosmos-ul românesc şi israelian şi macrocosmos-ul sovietic, a făcut ca proza lui Vlăstaru, să aibe intonaţii de epic slav, român şi ebraic. Cartea cuprinde schiţe şi nuvele, unele nuvele ca "Rugăciune pentru cei morţi" - de natură autobiografică; în toate, exprimînd evreismul lui organic. El spune printre altele: "Şi eu, care nici nu cunosc istoria poporului meu rătăcit, ascult şi firea mea se cutremură. Şi încep pentru prima oară în viaţă, să înţeleg. Să simt că iubirea de pămîntul strămoşilor, dragostea faţă de Dumnezeu şi de popor, sînt comune tuturor evreilor". Această trezire de conştiinţă îl va conduce pe scriitor la crearea unei proze austere, lipsită de metafore inutile sau de întortochieri stilistice, dar veridică. El descrie oameni simpli, ţărani, meşteşugari, dar şi oameni politici, ofiţeri, soldaţi, iar în "epoca" israeliană, emigranţi, cu tot cortegiul de furtuni emoţionale pe care le provoacă transformarea fizică şi psihologică în acest climat. Deseori, răzbate un umor nestrident, ca în schiţa "Nunta în casa rabinului", în care o fanfară a liceului, alcătuită din "creştini" încearcă să cînte "freilăch" fără să ştie ce-i aia "freilăch".

La baza unei opere literare stau întotdeauna naraţiunea, subiectul, evenimentul cheie; toate trecute prin filiera imaginaţiei şi a inventivităţii autorului. Ori, subiectele lui Vlăstaru au o filiaţiune acut veridică, trăiesc în faţa noastră. E caracteristică la acest autor şi cred că e firească, predominanţa trecutului - Tîrguşorul basarabean (Rezina) unde şi-a petrecut copilăria şi adolescenţa, trăieşte cu oamenii lui cu viaţa aceea molcomă dintre cele două războaie, cu blîndeţea acestui "şteitl" într-un colţ în care "marea civilizaţie încă nu şi-a făcut loc".

Cartea "Scrieri alese" a lui Vlăstaru trebuie citită căci e un fel de testament literar important al unui evreu care a fost trubadurul unei generaţii sacrificate ale acestui dramatic secol al 20-lea.

S. Iacobson

"România literară", Bucureşti, ianuarie 1994 publică, sub îngrijirea criticului Alex Ştefănescu, fragmente din Jurnalul poetului Florin Mugur. Un jurnal care, din fericire, aşa cum aflăm, a fost găsit şi salvat. O parte din el se află la Magdalena Popescu, de la editura "Cartea Românească" (fostă colegă de birou şi nevroze a lui Mugur), altă parte - la poetul Ştefan Iureş.

Iată, mai jos, o secvenţă. Data: 13-14-15 aprilie, 1983. O secvenţă nu lipsită de interes. Da, categoric, nu lipsită de interes:

Nici urmă de minut fericit. Deşi a fost aseară (15) o seară de exaltare. Trebuie să povestesc istoria Purcaru-Cristache-Tomozei-Păunescu, dar acum nu pot.

Să observ doar cum s-a terminat ziua de 13, cea cu observaţii blînde. Ora 12,30. Oboseală. Sună telefonul.

-Alo, Mugur.

-Da, eu.

O voce de om beat.

-Purcaru la telefon. Sînt de serviciu la Flacăra*. Trebuie să tai cinci rînduri şi... Ca să nu spui că eu... Voi, jidanii...*

Nu mi s-a mai spus "jidan" din 1944. Singura dată cînd s-a folosit o vorbă mai aspră - în orice caz, nu asta, şi cu un zîmbet - a fost într-un dialog cu Marin Preda prin 1972.

-Coreligionarul dumitale Aderca n-a prea ştiut să-i ia un interviu ca lumea lui Rebreanu.

Nu-mi aminteam nimic, habar n-aveam în clipa aceea.

- Asta pentru că Rebreanu, coreligionarul dv., n-a fost în stare să-i răspundă inteligent.

Preda a rîs satisfăcut: îi plăcea să i se "răspundă". Iar eu în nici un caz n-am la îndemînă cartea lui Aderca, să văd cum o fi fost de fapt cu interviul Aderca-Rebreanu (dacă există).

Suspense la Premiul Arcadia

Da. *Suspense.* Ca-ntr-un *thriller* pe ecrane cu Clint Eastwood şi Julia Roberts.

Juriul concursului (format din de Al Mirodan, I.Schechter, Sebastian Costin, Virgil Duda şi dr. Leon Volovici, ultimii doi laureaţi ai premiului), s-a întrunit luna trecută pentru a alege alesul din cei trei finalişti (în ordine alfabetică): Tania Lovinescu, Noemi Pavel şi Otto Starck.

... Şi n-a reuşit să ajungă la un rezultat: competiţia e severă. De fapt, toţi finaliştii (ca şi alţi semifinalişti, de altfel), merită să treacă ... linia de sosire.

În consecinţă, s-a hotărît organizarea unui nou şi decisiv tur de scrutin, ale cărui rezultate vor fi date publicităţii în luna iunie, lună cînd va avea loc şi festivitatea de decernare a premiului.

Amintim că festivitatea se va desfăşura, ca şi în anii trecuţi, sub auspiciile H.O.R.-ului. Arthur Israelovici, *boss*-ul alialei este, nedezminţit, o elegantă gazdă a culturii de *trib*.

Iar premiul, în acest an, este, aşa cum am anunţat (cu plăcere, în numărul trecut), oferit de dl. Bruno Landsberg (întreprinderile Sano), care, spre deosebire de alţi - hai să nu-i numim, că nu e frumos - industriaşi de vază din alia, preţuieşte, respectă şi... sprijină creaţia autorilor noştri.

Aşadar, numele cîştigătorului (and the winner is) - în numărul nostru viitor: 1 iulie, a.c.

În ceea ce priveşte festivitatea de premiere, participarea publicului, se va face numai pe bază de invitaţii nominale. Intrarea crăcănaţilor strict interzisă.

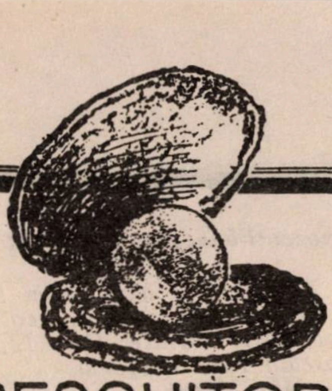

PESCUITORUL DE PERLE

Zahareanu şi-a schimbat numele?

"Andrei Zahareanu": 80 de ani". Titlu în "Minimum" (tocmai în "Minimum", nr.86 a.c.).

(comunicată de dr.Titi Kellerman, Tel Aviv, POB 11471: aceiaşi perlă a fost descoperită de Vivianne Rosenberg, Natania şi ing.Elias Sanders, din Hedera; în realitate pe colaboratorul nostru, de vreo lună octogenar, îl cheamă, ca şi pînă acum, Adrian).

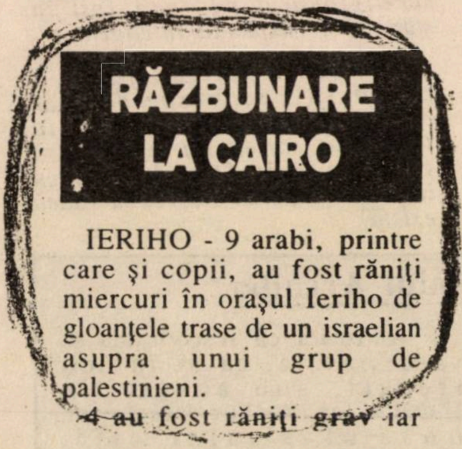

RĂZBUNARE LA CAIRO

IERIHO - 9 arabi, printre care şi copii, au fost răniţi miercuri în oraşul Ieriho de gloanţele trase de un israelian asupra unui grup de palestinieni.

~~4 au~~ fost ~~răniţi grav~~ iar

Răzbunarea cititorilor

IERIHO - 9 arabi, printre care şi copii, au fost răniţi miercuri în oraşul Ieriho de gloanţele trase de un israelian asupra unui grup de palestinieni.

(Din "Viaţa noastră", 15.4.1994) Comunicată de Ezra Beldner, Iţhac Sade, bloc 7, Azur.

Această ştire-perlă din care se înţelege că oraşul Ieriho ar fi o suburbie a capitalei egiptene Cairo - o ştire cel puţin prematură - a fost culeasă de-un număr mare de cititori, între care Avram Sinca, Ierusalim; ing. Zoltan Zuckerberger, Rehovot; Henriette Goldberger, Naţeret-Illit;)

Băieţi, nu mai analizaţi cu cruzime!

BEER ŞEVA - Roza Leonard, o bătrînă invalidă şi paralizată, în vîrstă de 90 de ani, a fost analizată cu cruzime şi găsită ieri dimineaţa în patul ei. Pe corp erau semne de violenţă şi de înjunghiere. Poliţia crede că asasinatul a fost comis fie din motive penale, fie de către un nebun.

("Viaţa noastră", 31.III.a.c.; comunicată de ing. Zoltan Zuckerberger, rh.Meltzer 6/4, Rehovot 76285; aceeaşi perlă a fost culeasă de dr.L.Kaufman, din Ashkelon).

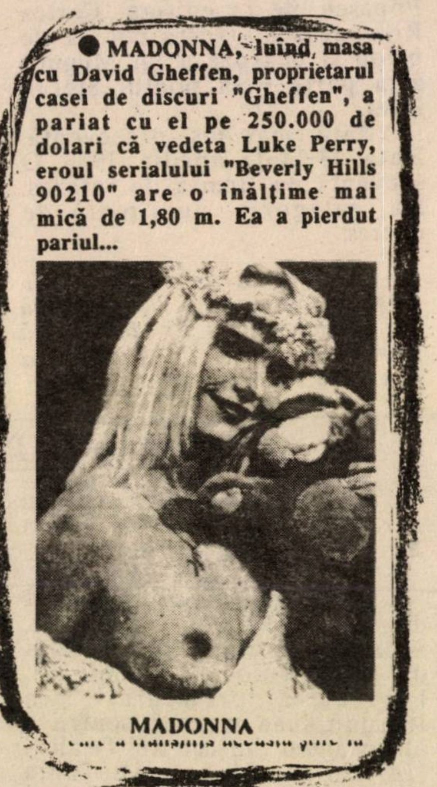

● MADONNA, luînd masa cu David Gheffen, proprietarul casei de discuri "Gheffen", a pariat cu el pe 250.000 de dolari că vedeta Luke Perry, eroul serialului "Beverly Hills 90210" are o înălţime mai mică de 1,80 m. Ea a pierdut pariul...

MADONNA

O fi Madonna rea de muscă, dar nici chiar aşa...

o MADONNA, luînd masa cu David Gheffen, proprietarul casei de discuri "Gheffen", a pariat cu el pe 250.000 de dolari că vedeta Luke Perry, eroul serialului "Beverly Hills 90210" are o înălţime mai mică de 1,80 m. Ea a pierdut pariul...

("Revista Mea", 1994; comunicată de dr.L.Kaufman, Kibutz Galuiot 5/24, Ashkelon: în realitate este vorba de cunoscuta actriţă porno, Cicciolina).

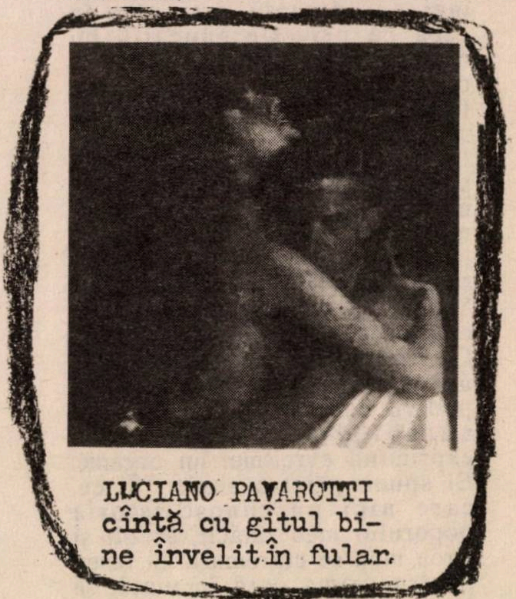

LUCIANO PAVAROTTI cîntă cu gîtul bine învelit în fular.

(Revista Familiei, 1994; comunicat de acelaşi; în realitate pe de o parte Luciano Pavarotti nu este Luciano Pavarotti ci cu totul altă persoană, iar pe de altă parte el nu cîntă cu gîtul bine învelit în fular ci în cu totul altceva, într-o persoană de sex opus; şi bine face, bravo lui!)

Poşta

Iacob Ossfeld, Natania, Tereza Grün, Los Angeles, USA, Doru Schnitzler, Johannesburg, Republica Sud Africană, ing.Valeriu Tudorache, Frankfurt, Germania (aveţi dreptate: ein mann se scrie aşa, cu doi de n, şi nu cum a apărut la Pix, cu unul singur); *Titi Barberis, Haifa; av.Lucian Sonnenfeld, Paris; Bertha Moratti,* Melbourne, Australia (observaţii juste, aţi pus punctul pe echivocuri gramaticale, pe imprecizii şi lipsă de acurateţe lingvistică...dar nu pe perle.

Mai încercaţi. Aveţi "ochiul cîmpului".

Victor Franc, Haifa (nimeni de - aici de la "Minimum" n-are "vreun dinte", împotriva dvs. Ce idee! Ba mai mult, colegul meu Pix, un cîine, fără tată, fără mamă, v-a remarcat în rubrica lui din nr.trecut. Păi, fii te rog franc, d-le Franc: asta se cheamă persecuţie?)

Styx

"AUDIATUR ET ALTERA PARS"

ADAR DARIAN

Într-una din serile de iunie din anul 1967, la scurt timp după încetarea războiului de 6 zile, împreună cu un grup de prieteni, discutam şi comentam marea victorie obţinută împotriva armatelor arabe. Eram încă euforici şi plini de mîndrie şi emoţie şi retrăiam clipă cu clipă cele 6 zile de neuitat care trecuseră, de la o angoasă teribilă şi pînă la sfîrşitul fericit care ne-a umplut inimile cu un sentiment copleşitor de descătuşare. Şi deodată, în toată atmosfera delirantă de voioşie, optimism şi încredere în sine dusă pînă la pierderea sentimentului realităţii, am întrebat cu o voce mică: "Şi ce va fi mai departe?" (Ce să-i faci? Scepticismul meu ridicase capul...)

În clipa aceea s-a făcut linişte. Cei prezenţi s-au uitat la mine ca la un nebun. Cum adică, în toată desfăşurarea evenimentelor istorice, cînd totul părea posibil şi cînd nimic nu mai putea sta în calea unui viitor sigur, puternic şi fără drept de apel, îmi permit eu, să emit o întrebare, după părerea mea justificată. - Ce înseamnă mai departe? Mai departe va fi bine, totul se va aranja şi va fi pace pentru 10 generaţii.

Şi atunci eu, nelăsîndu-mă, am continuat:

"Fraţilor, noi nu am ocupat Sahara sau Deşertul Gobi. Am ocupat nişte teritorii cu nişte oameni care trăiesc acolo. Ce facem cu ei?"

S-a aşternut tăcere. Într-un tîrziu s-a auzit o voce:

"Las'că găsim noi o soluţie."

Au trecut de atunci 27 de ani. Mi-am amintit de discuţia de atunci zilele acestea cînd, în sfîrşit, poate - poate vom ajunge la o înţelegere, un *"modus vivendi"* cu palestinienii şi cînd se aud voci care se ridică împotriva însăşi intenţiei de a ajunge la o înţelegere.

Se aruncă cu tot felul de fraze şablon şi lozinci găunoase şi iraţionale:

"Vrem pace dar o altă pace" (sic!)

Cum adică o altă pace? Aşa cum o uşă poate să fie sau închisă sau deschisă, sau cum o femeie nu poate fi pe jumătate gravidă (sau e sau nu e!), tot aşa nu există decît două posibilităţi: *sau pace sau război!*

Cînd întreb pe cîte unul care nu e de acord cu ce se întîmplă şi-l rog să-mi explice simplu la ce se gîndeşte cînd spune o "altă pace", începe să se bîlbîie. "Păi, stai să vezi, că şi eu sînt pentru pace dar... nu trebuie dat nimic înapoi." Şi dacă-i spun "Omule, fii logic, cum o să faci pace cu arabii dacă nu le oferi nimic", atunci începe s-o ia de la "paşopt", la care îi amintesc că după războiul de 6 zile intenţia a fost ca teritoriile să rămînă sub controlul nostru pînă la încheierea unui acord de pace. Şi astea au fost toate declaraţiile conducătorilor noştri în acea perioadă, iar bătrînul Ben Gurion a mers şi mai departe propunînd să restituim totul în afară de Ierusalim.

Şi dacă atunci am fi propus arabilor - recte lui Hussein şi egiptenilor - ca în schimbul unui tratat de pace să le înapoiem ce le aparţine, situaţia ar fi fost cu totul alta. Locuitorii din teritorii erau atunci complet bubuiţi de evenimente şi dacă totul s-ar fi rezolvat rapid, vă daţi seama de cîte belele am fi scăpat. Nu 'intifada', nu atentate, nu nimic. Hussein ar fi trebuit să facă faţă unei eventuale mişcări de împotrivire, dar eu sînt convins că nici asta nu s-ar fi întîmplat pentru că locuitorii din teritorii erau foarte mulţumiţi de situaţia lor sub Hussein. Aveau de toate, beneficiau de toate drepturile, ce mai, erau cetăţeni iordanezi. Şi dacă totuşi ar fi existat nişte grupări opoziţioniste, micul rege ştia el cum să rezolve problema (vezi ce s-a întîmplat în septembrie 1970 - "Septembrie cel negru"). Aşa că noi ne-am fi văzut liniştiţi de treabă, ne-am fi dezvoltat economia, în linişte şi cu mînă de lucru israeliană şi nu arabă, cu oameni de-ai noştri, în industrie, în agricultură, în servicii şi nu eram la cheremul altora. Ca să nu mai spun că oamenii noştri, dezobişnuindu-se să mai lucreze, s-au îmburghezit, au parvenit, s-au învăţat să trăiască din afaceri (nu întotdeauna curate), din bursă, folosind mînă de lucru ieftină, ceea ce a făcut să îndepărteze chiar şi pe puţinii muncitori care ar fi vrut să cîştige o pîine cu sudoarea frunţii. Şi uite acum ce se întîmplă. Importăm muncitori din Thailanda, România sau Portugalia.

Oare acesta a fost visul vizionarilor sionişti care au vrut să creeze un om nou?!

Dar din păcate lucrurile nu s-au petrecut chiar asa. Am vrut să fim şmecheri şi în loc să stăm în banca noastră în linişte şi cu luciditate şi să păstrăm în teritorii numai baze militare pînă la încheierea unui acord (vezi ce scrie în tratatul de la Geneva în legătură cu statutul teritoriilor sub ocupaţie!), nu, noi, plini de iluzii deşarte şi cu decizia fermă de a ne aşeza pentru veşnicie, am creat colonizări, ne-am instalat cu tot dichisul fără să ţinem seama că acolo trăiesc oameni care-şi aveau rostul lor de secole. (Îmi aduc aminte de vestita anecdotă din timpul primului război mondial cînd un soldat evreu din armata rusă, stînd în tranşee şi din partea opusă începînd să se tragă, evreul nostru a început să strige: "Ce, sînteţi nebuni? Nu trageţi! Aici sînt oameni!...").

Şi astfel au început problemele cu o populaţie care nu ne voia şi nu ne iubea, şi armata noastră care fusese antrenată şi pregătită pentru a face faţă unui inamic din afară - şi avem destui din ăştia - a trebuit să se reprofileze pe fugărirea copiilor care aruncau pietre.

Nu are rost să recapitulez ce au adus cei 27 de ani de ocupaţie. Cu toţii am trăit şi încă mai resimţim tragicele evenimente care au adus atîtea victime, soldaţi şi civili, evrei şi arabi. Pînă cînd atîta vărsare de sînge? Şi cînd în sfîrşit la orizont se profilează, palidă, o licărire de speranţă în care trebuie şi sîntem obligaţi să credem, se găsesc printre noi oameni care refuză categoric să spere.

Că "arabii sînt mincinoşi, că sînt băutori de sînge evreiesc, uite-te la mutra lui de Arafat, urît ca dracul, neras şi pe deasupra homosexual" (credeţi că dacă şeful O.E.P.-ului ar fi semănat cu Kevin Costner sau cu Mel Gibson ar fi fost mai uşor să ne înţelegem cu el?) Dar din păcate ăştia-s duşmanii şi cu ăştia trebuie să stăm de vorbă.

Întotdeauna ne-am plîns că toată lumea este împotriva noastră ("*Haolam culo negdeinu*"), că toţi sînt nişte antisemiţi şi ne vor răul, şi acum dacă toată lumea ţine cu noi şi ne laudă, ne respectă şi ne admiră pentru curajul de a încerca o pace, iarăşi nu e bine (dacă toată lumea ne iubeşte e semn rău - e ceva "necuşer" în atitudinea asta). Dar ce să-i faci? Niciodată evreul nostru nu e mulţumit.

Dar ceea ce mă indispune cel mai mult este poziţia opoziţiei noastre care face apel la frica atavică, viscerală, trăită de evrei în trecutul lor "galutian". Opoziţia consideră că noi mai sîntem undeva în Galiţia sau în Ucraina, pe timpul bandelor lui Hmielniţki sau Petliura cînd poporul nostru era slab, înfricoşat, fără speranţă şi aştepta din clipă în clipă năvălirea sotniilor de cazaci. Opoziţia vrea să ne facă să credem că sîntem singuri şi neajutoraţi. Parcă nu am trăi într-o ţară liberă cu o armată puternică înzestrată cu tot ce trebuie pentru a preîntîmpina şi respinge orice agresor.

Conducătorii opoziţiei ne consideră pe noi nişte debili mintali cărora le poţi vîntura ca nişte cobe rele pericole apocaliptice şi, neavînd argumente convingătoare, fac tot ce pot ca să ne înspăimînte - cu rachete, gaze, microbi - şi alte ameninţări imaginare. Parcă arabii din teritorii care sînt la pămînt şi n-au apă, n-au electricitate şi n-au bani de pîine - primul lucru pe care-l vor face, vor cumpăra rachete şi gloanţe împotriva noastră şi în loc de pîine, vor mînca grenade, iar în loc de făină vor folosi praful de puşcă.

Opoziţia vrea să ne convingă cu orice preţ că arabii sînt gata să moară de foame, de sete, de frig, principalul este să ne cureţe pe noi. Nu le trebuie nimic altceva. Nu casă, nu de lucru, nu economie, nu comerţ, nimic.

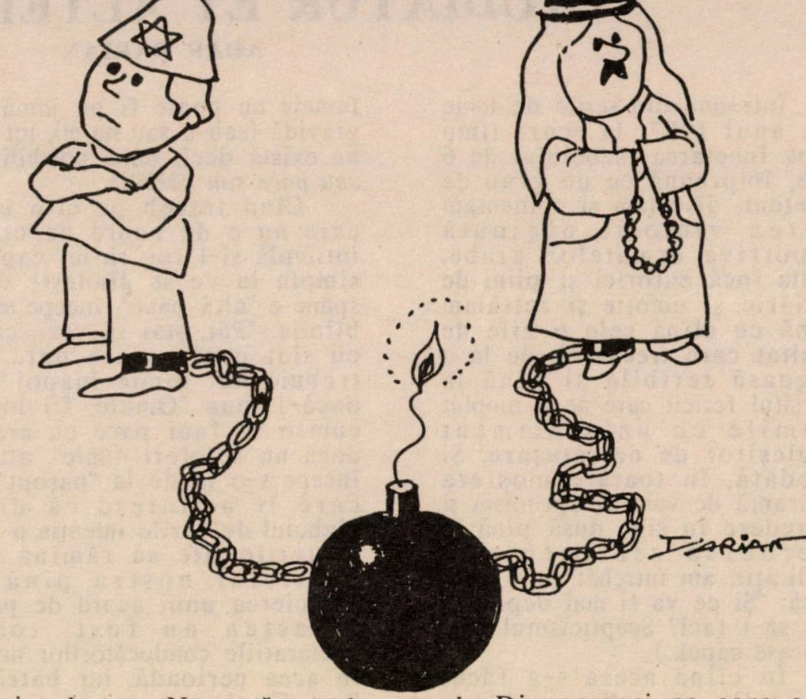

Pe de altă parte, opoziţia care respinge un stat palestinian, cum crede ea că se poate crea un stat fără resurse economice, fără organizare politică, singura raţiune de a exista a acestui stat fiind lansarea de rachete în direcţia noastră. Nu vă aduce aminte, puţin, de propaganda stalinistă împotriva "imperialiştilor americani" care nu voiau altceva decît un atac atomic împotriva lagărului socialist?

Dar propaganda rămîne propagandă indiferent dacă e de stînga sau de dreapta.

Dacă opoziţia noastră ar fi gîndit, raţional, cu luciditate, fără isterie şi panică, ar fi putut şi ea să contribuie la realizarea unei păci durabile, aducîndu-şi aportul ei la creerea unor condiţii cît mai bune, conlucrînd cu guvernul în interesul nostru al tuturora.

Pentru că în fond cu toţii vrem să reuşim pacea aşa cum am reuşit să cîştigăm războaie.

Şi acum a venit momentul să ne gîndim mai puţin la trecut şi mai mult la viitor. Şi viitorul nostru este aici, pe bucăţica asta mică de pămînt, la care ne-am gîndit atîta în cei 2000 de ani de Diaspora şi pe care eram fericiţi s-o avem chiar de dimensiuni mai mici ("Klein aber mein"), ei bine, acest viitor trebuie clădit în linişte şi pace în mijlocul vecinilor noştri şi să renunţăm la toate iluziile aberante care ne-au amărît viaţa în ultimele decenii.

●

Tatăl meu, D-zeu să-l ierte, avea o vorbă care pentru mine era o lecţie de toleranţă: "*Audiatur et altera pars*" - ascultă şi ţine seama ce spune celălalt şi cred că în contextul furtunoaselor momente pe care le trăim, nimic nu este mai actual decît vechiul adagiu latin.

Am publicat acest articol al lui Darian, din două motive:

1) Fiindcă Babacul(recte tatăl lui Darian) spunea şi pe bună dreptate, de altfel) că trebuie să ascultăm (cu atenţie) şi punctul de vedere al celuilalt.

2) fiindcă vreo doi sau trei cititori de-ai noştri, între care H.Lazarovici, din Ierusalim şi av.Paul Nussbaum, din Haifa, ne-au reproşat revoltaţi - că, influenţati fiind de nebunul Pix - nu înfăţişăm şi punctul de vedere opus.

"CAUT ROLURI ÎN CARE ÎMI POT ÎNFIGE DINŢII"

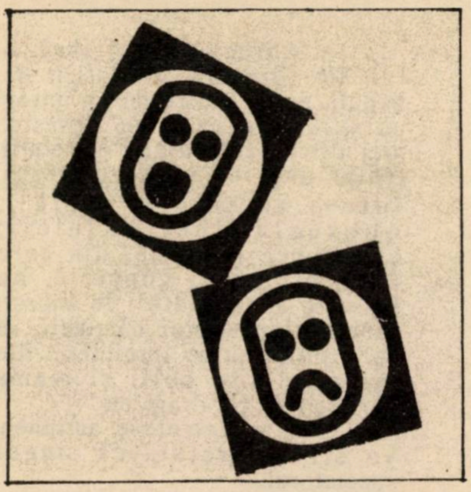

ANDREI STRIHAN

SHIMON LEV-ARI ÎN ROLUL ÎMPĂRATULUI JOSEF AL II-LEA, DIN *AMADEUS* DE PETER SHAFFER

Shimon Lev-Ari s-a născut în 1942, la Bucureşti. A imigrat în Israel în 1948. Şi-a făcut serviciului militar în cadrul ansamblului de teatru al Comandamentului Regiunii de Nord. Apare, din anul 1963, pe diferite scene de teatru profesionist: Club-Teatru, Teatrul Zavit, Teatrul Ghiora Godik, Habima, Beit Lessin. A interpretat, printre altele, următoarele roluri: Happy din "Moartea unui comis voiajor", Vladimir din "Aşteptîndu-l pe Godot", Vincent din monodrama "Vincent van Gogh". E prezent în programele satirice "Catch-up" şi "Cum arătăm", ca şi în numeroase scenarii radiofonice, de televiziune ("Nikui Roş", etc.). Traduce în ebraică piesele "Vincent", "Urechea personală", "Ochiul public". Posesor al titlului M.A. al Universităţii Tel Aviv, a fost conferenţiar la catedra de istorie a teatrului şi la cea de actorie, precum şi secretar al Consiliului profesoral al Facultăţii de Arte de la Universitatea Tel Aviv. Conduce de peste două decenii Centrul israelian de documentare în artele scenice al Universităţii Tel Aviv. În decursul anilor 1987-1990 a jucat la Habima în spectacolele "Salah Şabati", "Melahat Hahaim", "Nunta însîngerată". Este laureat al premiului pentru direcţia de scenă "Moshe Halevi" (1988) şi al premiului pentru actorie "Margalit" (1991).

În spectacolul *Amadeus* de Peter Shaffer, la care participă actori de la Habima şi de la Teatrul Municipal Haifa, Shimon Lev-Ari interpretează rolul Împăratului Iosef al II-lea, rol secundar în ţesătura piesei. În palmaresul actorului aceste roluri de mică întindere predomină. De remarcat, actorul reuşeşte să le dea relief şi consistenţă, încît aceste personaje de gradul al doilea rămîn întipărite pentru multă vreme în memoria spectatorilor, cîteodată mai pregnant decît cele principale.

Intrigat de această permanenţă, l-am chestionat, în scurta dar plăcuta noastră întrevedere (româneasca lui Lev-Ari e plină de farmec), cum îşi alege, cum acceptă rolurile?

- Dumneata nu faci nici o deosebire între un rol principal şi unul secundar?

- Bineînţeles că da. Nu am o listă de roluri pe care aş vrea să le interpretez. Abia acum, după 30 de ani de activitate, am început să mă gîndesc la cîteva, pe care visez să le joc. Degeaba aş fi întocmit asemenea liste iluzorii. Eu nu aparţin niciunui teatru stabil. Sînt un liber cugetător. Înainte vreme, dacă voiam neapărat să joc un anumit rol, o făceam ca producător particular, pe baza unor contracte cu kibuţuri, cluburi muncitoreşti, şcoli etc. De zece ani, însă, asemenea producţii teatrale individuale sînt practic irealizabile, fiindcă piaţa de desfacere a fost monopolizată de teatrele subvenţionate. Dar faptul că nu depind de nimeni are şi partea lui bună. Am libertatea, chiar dacă ofertele teatrelor nu sînt prea dese, după ce citesc textul, să accept sau nu oferta, în funcţie de impresia produsă de rol asupra mea, şi în măsura în care consider că sînt sau nu potrivit să-l joc. În general, nu importanţa şi nici întinderea rolului sînt hotărîtoare pentru mine, ci consistenţa lui dramatică, cît de dinamică e structura lui sufletească, ce cantitate de evidenţe ascunse îmi permite să dezvălui. Caut roluri în care "îmi pot înfige dinţii". Iată de ce am preferat rolul împăratului (deşi nu este exact rolul în care să-ţi poţi înfige dinţii) unui alt rol, oferit pentru un alt spectacol, aparent central (căci reclama prezenţa mea pe tot parcursul reprezentaţiei) dar care era total neinteresant; un personaj static şi fad. La Shaffer, de la prima lectură îţi dai seama că piesa lui este istoria, povestea, tragedia unui singur personaj: Salieri. Celelalte personaje, care răspund apelului său, nu sînt decît simple prezenţe scenice, martorii unui sfîşietor proces psihanalitic. Am încercat să dau împăratului credibilitate omenească. Sînt convins că prin gesturi, intonaţii, comportament scenic, priviri, pauze, tăceri adecvate, actorul poate, uneori, să completeze, să împlinească personajul, reliefîndu-i noi trăsături de caracter, în text doar subînţelese. Am încercat, în scurtele apariţii, să exprim personalitatea împăratului ca o împletire armonioasă a omenescului obişnuit cu simbolica funcţiei pe care o întrupează.

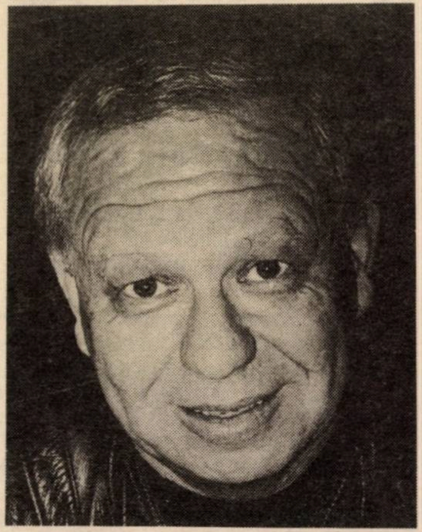

Shimon Lev Ari: un prinţ al teatrului israelian în rolul unui împărat

FILM

RENÉE DAVID - COSTIN

" ANOTIMPUL MEU PREFERAT"
("Iehasim meştanim")

Regizor - producător: André Téchiné.Interpreţii: Catherine Deneuve, Daniel Auteuil, Marthe Villalonga ş.a. Film francez cu care s-a deschis Festivalul de la Cannes, 1993, avînd la activ 7 nominaţiuni" Cezar": "filmul cel mai bun al anului", " cea mai bună interpretare feminină", "cea mai bună interpretare masculină" etc.

Comedia a fost dintotdeauna marea preferată a publicului spectator. Azi, "se poartă" mai mult ca oricînd,- la noi ca oriunde. Intr-o lume frămîntată, hărţuită de probleme cărora, adesea nu li se întrezăreşte rezolvarea, traumatizată nu de puţine ori de spaime, oamenii vor să evadeze, fie doar pentru o clipă, să uite, să rîdă...

Oare nu fiecare dintre noi are momente, cînd pentru un crîmpei de destindere, departe de toate grijile, e gata să "agăţe într-un cuier" exigenţele estetice?

Pe ecranele noastre rulează în prezent filmul, al cărui titlu l-am pomenit mai sus şi care...nu este o comedie. Decît cel mult dacă vrem să-l privim ca pe încă un episod oarecare din ceea ce Balzac a titrat drept eterna "comedie umană".

E adevărat, nu-i o comedie dar cine-l va ocoli, din acest motiv, va fi păgubit. Chiar dacă pentru motivul că nu va vedea "recitalul" dat de ...trei mari interpreţi. Doi foarte cunoscuţi nouă iar a treia, actriţa italiană de mare ţinută dramatică, Marthe Villalonga. Toată echipa a izbutit, la un loc, o excelentă pagină de literatură filmică.

Deaceea mă gîndesc adesea cîtă dreptate au avut unii teoreticieni ai celei de a şaptea arte, susţinînd că filmele aparţin genului epic, nu celui dramatic (referindu-mă, în special, la cele franceze, spaniole, englezeşti, ruseşti).

Pe o temă al cărei fond nu ne poate surprinde prin şocul noutăţii, dar care - nu-i mai puţin adevărat- nici prea frecvent n-a fost speculată pe ecrane, s-a realizat o peliculă tulburătoare. O secvenţă de viaţă...proiectată întocmai ca în realitatea cea de toate zilele.

In obiectiv e prinsă o familie oarecare, dar oricît de banală ar fi, constituie un întreg univers. Din care nu lipseşte: nici discrepanţa dintre generaţii (chiar dacă ea nu degenerează într-o. adevărata "luptă"); oboseala unei căsnicii; afecţiunea fraternă, din care fără profanări concrete, nu lipseşte simţămîntul de incest; nici tristeţea unei bătrîneţi, în care suferinţa se împleteşte din vicisitudinile bolii şi teama părăsirii de cei dragi etc.

Cum se întreţese acţiunea, va şti să preţuiască singur spectatorul.

Pentru cei amatori de"culise" un amănunt - şi nu din cele mai vesele- se vor întîlni cu o altă Catherine Deneuve, cu strălucirea obrazului marmorean, (trăsăturile fiindu-i parcă trasate cu penelul) pălită, îmbătrînită înainte de vreme. Dar ceea ce-i lipseşte la fizic, aş putea spune "că-i prisoseşte" la jocul ei minunat. Legea compensaţiei?!

Jacqueline Kennedy

A murit la New York (avea 64 de ani, bolnavă de cancer) Jacqueline Kennedy, văduva preşedintelui american asasinat la Dallas, John Kennedy.

A fost o prinţesă, prin frumuseţe şi educaţie, poate cea dintîi prinţesă din istoria lumii politice americane, alcătuind, împreună cu soţul ei, un cuplu aristocratic şi transformînd Casa Albă într-un Buckingham Palace washingtonian.

Dar ca şi mulţi dintre membrii familiei regale a Angliei din deceniile din urmă, Jacqueline a clacat în lupta zilnică, se pare foarte dificilă, pentru "a-şi ţine rangul" şi a-şi juca rolul atribuit de istorie. După moartea tragică a lui John Kennedy, ea s-a măritat, spre stupoarea şi dezamăgirea lumii, cu armatorul grec Aristide Onassis, un om de afaceri pe cît de bogat, pe atît de trivial. A fost o mezalianţă. Pe care admiratorii ei, inclusiv cei mai înţelegători şi liberali în concepţii, nu i-au iertat-o.

Fiindcă oamenii nu iartă niciodată pe idolii (regi, generali încărcaţi de glorie în războaie, savanţi încununaţi cu Nobel) care nu ştiu sau nu pot să trăiască în permanenţă, la nivelul la care i-a înălţat destinul.

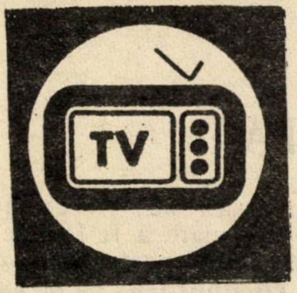

FEL DE FEL

Evenimentul care a marcat la mijlocul acestui secol o cotitură hotărîtoare în istoria omenirii şi care va fi sărbătorit cu mare fast peste cîteva zile, la 6 iunie, - Ziua Z -, cu prilejul împlinirii a 50 de ani de la efectuarea lui, a fost Debarcarea trupelor aliate franco-anglo-americane pe coasta Normandiei, determinînd sfîrşitul celui de-al doilea război mondial şi al invaziei naziste. În cinstea acestui eveniment, chiar din luna aprilie diversele posturi de televiziune naţionale şi internaţionale,- în afară de filmele documentare cu privire la motivarea, ororile şi distrugerile comise de Hitler şi acoliţii săi-, au transmis - în reluare - filme legate de rezistenţa opusă invaziei hitleriste şi de bătăliile principale din timpul celui de-al II-lea război mondial.

De la filmul muzical "Sunetul muzicii" (cu Julie Andrews şi Christopher Plummer) al cărui mesaj final era protestul împotriva anexării Austriei de către Hitler,- film retransmis pe canalul italian-, şi pînă la "Trenul" (cu Romy Schneider şi Jean-Louis Trintignant) care tratează sălbăticia deportărilor şi colaboraţionismului din Franţa, şi la "Bătălia pentru Anglia",- uriaşa confruntare aeriană dintre cele 2 armate de avioane, cea germană bine întreţinută, bine hrănită şi uriaşă ca număr, iar cea engleză cu un pumn de avioane de vînătoare şi piloţi super-obosiţi dar profund devotaţi cauzei, ne-au făcut poate să înţelegem şi mai bine de ce Winston Churchill a spus la sfîrşitul bătăliei aeriene pentru Anglia: "Niciodată un număr atît de mare n-a datorat atît de mult atîtor de puţini...". Cele trei filme au fost retransmise pe canalele franceze.

Canalul 1-Sat.german a retransmis o altă capodoperă a cinematografiei de război: "Tunurile din Navarone" cu Gregory Peck, Anthony Quinn, David Niven şi Irene Papas: echipă prestigioasă adunată din cele patru colţuri ale lumii, asemănătoare celei din scenariul scris de Alistair MacLean şi care cuprindea cei mai buni specialişti în alpinism, sabotare de echipament militar, fineţe de guerillă, organizare şi patriotism: un australian, doi englezi, un cretan şi o grecoaică,- cu toţii dedicaţi unei misiuni socotite din capul locului imposibilă.

Canalul II israelian (Reşet) a luat o bună iniţiativă cu programarea emisiunilor societăţii de publicitate "Firma", în fiecare sîmbătă seara la orele 20,30, cu subiecte "arzătoare la ordinea zilei". Prima emisiune a fost dedicată cauzelor şi sfaturilor legate de accidentele de circulaţie, iar a doua a tratat problema conducerii sub influenţa alcoolului avînd titlul de: "Alcoolul nu are revers".

Multe seriale în reluare sau în continuare fac deliciul celor mai vîrstnici şi chiar a unora dintre cei mai tineri telespectatori: Love Boat, Murder She Wrote, Dynasty, Night Rider, A-Team, Columbo, Quincy, Hunter, Procese celebre, etc. Păcat doar că" L.A.Law" îşi încetează filmările.

O altă sursă de distracţie de bună calitate o constituie transmiterea pe mai toate canalele a prezentărilor de modă şi a emisiunilor gastronomice: oricui îi face plăcere să vadă tinere, frumoase, îmbrăcate cu gust în majoritatea cazurilor, iar în materie de bucătărie este foarte instructiv şi interesant de aflat ce şi cum mănîncă şi alţii pe la ei pe-acasă.

Dar în materie de diversitate de programe din toate domeniile posibile şi imaginabile, precum şi grija cu care sînt alese şi prezentate, cred că premiul I i se cuvine cu prisosinţă canalului nostru (8) intitulat "Educaţie, Ştiinţă şi Natură" (Tarbut, Mada ve Teva): oricine-i va consulta zilnic programul va găsi cel puţin 2-3 emisiuni pe gustul său.

În încheiere aş dori şi eu să repet o rugăminte a multor telespectatori dar rămasă fără efect pe parcursul timpului: cînd se subtitrează în ivrit un material deja subtitrat în altă limbă să nu se mai suprapună literele şi cuvintele, ci să se procedeze la fel ca pe toate celelalte canale ale lumii: subtitrarea suplimentară să se facă decalat, altminteri nu se mai poate descifra niciuna din ele. Şi poate că se vor reduce totuşi numărul exagerat de întîlniri în ulpan pe ambele canale cam la aceleaşi ore şi cu aceleaşi subiecte, adică politice, pînă la urmă devenind cam enervante şi plicticoase.

Dealtfel trăim suficient de tensionaţi aşa încît ni s-ar cuveni şi nouă puţină destindere prin programe cît de cît mai distractive, din cînd în cînd. Iaacov Ahimeir cît şi Dan Margalit, şi Rafi Reşef, şi Dan Shilon, şi Meni Peer, şi Mabat Şeini...nu credeţi că e cam prea mult? Cine mai are chef sau putere, după aceste emisiuni care se termină întotdeauna foarte tîrziu, să mai reziste la vizionarea unui film(fie el cît de bun), cu gîndul sculării devreme dimineaţa pentru a pleca la slujbă?

Claudia Rosenstreich

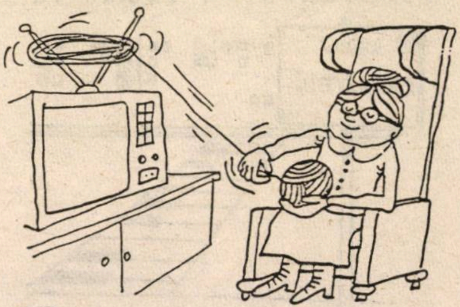

OFERTA SPECIALA
ADRIANA DAVIDSOHN
O SAPTAMÎNA ÎN
ROMÂNIA
inclusiv avion
1399
şekeli

SPECTACOL

● **MUZICĂ**

Sofia Gelman

CONCERT (APROAPE) RATAT

Conform programului anunţat, concertul Filarmonicii Israeliene din luna martie ar fi trebuit să fie **evenimentul** stagiunii: Schumann, Simfonia nr. 4 în Re minor, indubitabil o capodoperă a literaturii muzicale, şi Concertul în Re major de Brahms în interpretarea lui Itzhak Perlman.

Evenimentul s-a dovedit însă a fi parţial, fiind prezent totuşi graţie violonistului Itzhak Perlman; în loc să-i fie partener egal, dirijorul oaspete Yuri Temirkanov, sosit de la Petersburg, n-a reuşit să se ridice la înălţimile - se pare intangibile - impuse de partitura deosebit de complexă a Simfoniei de Schumann. Sinteză a gîndirii filozofice a compozitorului, exprimată printr-un limbaj de maximă exigenţă şi economie de mijloace, Simfonia nr. 4 de Schumann reprezintă chintesenţa înţelepciunii sale, filtrată prin prisma experienţei acumulate de-a lungul anilor. A te apropia de adîncimea textului schumannian înseamnă a-i explora gîndurile exprimate, dar şi cele ascunse în profunzimea texturii mai puţin evidente... Temirkanov a rămas la suprafaţă, n-a reuşit să pătrundă în **esenţa** simfoniei; a încercat să contracareze superficialitatea înţelegerii textului muzical cu gesturi largi, în speranţa că va epata. A reuşit astfel să capteze atenţia publicului **spectator,** dar n-a reuşit să cucerească publicul **auditor.**

Itzhak Perlman, ca de obicei, a însemnat o revelaţie. Concertul semnat de Brahms, care în vremea sa fusese calificat **"împotriva"** viorii, date fiind dificultăţile tehnice şi interpretative cărora le fuseseră supuşi cei care se apropiau de partitura sa, în cazul lui Perlman pare a fi fost scris în mod special pentru virtuozitatea sa coroborată cu o adîncă muzicalitate, pe care o transmite în fiecare moment al tălmăcirii.

Dirijorul oaspete nu s-a putut ridica la înălţimile pe care le scruta cu dezinvoltură Itzhak Perlman, înălţimi ce vizau verticala transcendenţei, acompaniamentul rămînînd undeva în sferele mult prea pămînteşti ale conversaţiei, motiv pentru care dialogul între solist şi orchestră, construit atît de frumos de către Brahms, a lipsit cu desăvîrşire.

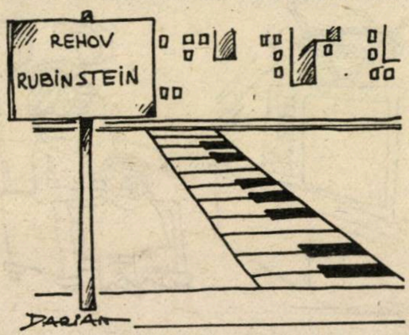

OFERTA SPECIALA
ADRIANA DAVIDSOHN
O SAPTAMÎNA ÎN
ROMÂNIA
inclusiv avion
1399
şekeli

ALL MERIDIAN TOURS LTD.
ALL MERIDIAN TOURS LTD.
TRAVEL & TOURIST AGENCY
Tel-Aviv – 1, Ben-Yehuda St. (Passage Migdalor)
Tel.: 5179393 • 5179394 • 662040 • 663045 P.O.B. 26175

OFERTA NOASTRA PENTRU
SEZONUL TURISTIC 1994

*** PENTRU CEI CE COMANDĂ – 3 nopţi hotel la Bucureşti – 1 NOAPTE DE HOTEL în contul nostru (la hotel Capitol, Dorobanţi, Ambasador).**

*** VACANŢĂ IDEALĂ: 6 nopţi Eforie şi 7 nopţi. Poiana Braşov (odihnă, distracţii, demipensiune, zbor, transferuri, cadou: 1 zi vizită BULGARIA)...595$**

*** 50$ Bonus: la toate comenzile efectuate pînă la 15 iunie.**

*** Staţiuni de odihnă: VALEA PRAHOVEI de la 20$ pe zi.**

*** Posibilitate de închirieri maşină cu şofer, fără şofer; FLY AND DRIVE**

*** Tratamente în staţiuni balneare: ROMÂNIA * CEHIA - SLOVACIA * AUSTRIA * SLOVENIA * UNGARIA * GERIATRIE.**

*** Excursii organizate: America * Europa * Rezervări hoteluri * Zboruri cu preţuri speciale: în toată Europa!!**

O GAMĂ VARIATĂ DE OFERTE PENTRU TOATE CATEGORIILE DE TURIŞTI !!
– Conştiinciozitate * Competenţă profesională!!

DE LA CASTELUL AUSTRIAC KEHLSTEINHAUS LA...PODUL ILOAIEI

GETA BERGHOFF

Mă aflam, în excursie, la castelul, superbul castel Kehlsteinhaus, din Austria.

Şi, în clipele acelea, m-am gîndit la pogromul de la Iaşi, din iunie 1941. De ce, de ce, Doamne, m-am gîndit la Iaşi?

În programul nostru era şi vizitarea castelului Kehlsteinhaus. Am lăsat maşina în parking şi ne-am instalat la coada imensă de la ghişeul unde se vindeau bilete pentru autobuzul ce urca la castel. Şoseaua tăiată în piatră trecea prin tunele lungi, ridicîndu-se în spirală tot mai sus, spre creasta îndrăzneaţă a munţilor. Privesc cu curiozitate la tovarăşii mei de drum. Sînt în majoritate tineri născuţi după război. Oare ce gîndesc ei despre ruinele acestor locuri? Mărturiile trecutului i-au modelat oare după chipul şi asemănarea führerului lor?

Iată-ne sus. Coborîm din autobuz şi intrăm pe o poartă grea de fier care ne conduce într-un ultim tunel, destul de lung, pe care îl străbatem pe jos. Lumina vine de jos, răzbătînd parcă din pavaj. Sîntem introduşi într-un hol în care, în afară de lampadarele fastuoase, nu există nimic. Un liftier ne conduce într-un lift, o adevărată cameră elegantă, capitonată cu piele de culoarea jadului, cu lemnăria aurită. Urcăm cîteva minute bune.

Am ajuns la capătul drumului. Acesta este castelul: moloz, dărîmături şi o cruce înaltă, simplă, de lemn, în care e înfipt un *edelweiss*, în memoria celor căzuţi în luptele care au dus la distrugerea castelului Kehlsteinhaus...

În aceeaşi vară vizitasem România. Şi acolo oamenii vizitează vestigiile unui trecut întunecat. E vorba de ultimul palat construit de Ceauşescu, un palat cu uşi monumentale şi mînere aurite, aidoma castelului Kehlsteinhaus, din care a rămas numai liftul aurit...

Aflată în România, mă dusesem să mă reculeg la mormintele de la Podul Iloaiei, adică locul celor fără de morminte... Acum, în Austria, urcînd treptele spre ruinele castelului, îmi vedeam umbra şi mi se părea că e umbra celor fără de morminte, a celor îngropaţi deavalma la Podul Iloaiei, umbra celor peste care se turnase var nestins ca să potolească duhoarea cadavrelor şi ultimele zvîrcoliri ale celor în agonie. Umbra lor mă însoţea, acolo, la Kehlsteinhaus... Priveam ruinele castelului, dar nu aveam în faţa ochilor decît imaginea celor şapte gropi lăsate la Podul Iloaiei în aceeaşi vară. Imaginea lor stăruia în mintea mea ca un act de acuzare. "Să n-aibă iertare!" strigau prin mine morţii din cele şapte gropi comune.

Cînd m-am trezit din gînduri, am văzut că majoritatea vizitatorilor cumpără revista *Project Kehlstein - Historischer Rucklick und Hitlers legendäre "Alpenfesting"*. Popoarele au nevoie de ficţiuni, pe care le transpun în mit. Am căutat privirile cîtorva vizitatori, ale celor tineri, născuţi după război. Păreau hipnotizaţi... Păşeau şi ei pe urmele führerului... Chiar şi crucea înaltă, simplă, de lemn, în care e înfipt un *edelweiss*, în mintea lor e înălţată în memoria idolului lor... M-am îndepărtat cutremurată.

M-am rezemat de balustradă şi am privit defileul acoperit de ceaţa amestecată cu lumină şi l-am căutat cu gîndul pe Dumnezeul meu, al generaţiei mele, care şi-a regăsit demnitatea în ţara sa. Acolo sus, în inima muntelui, pe ruinele castelului Kehlsteinhaus, îmi venea să-mi fac mîinile pîlnie la gură şi să strig spre creasta muntelui, ca strigătul meu să ajungă hăt, departe, şi să se întoarcă, ecou multiplicat, peste ruine. Am vrut să strig, să mă audă toată această turmă orbită, să le strig că eu vin din ţara poporului căruia führerul lor i-a pregătit nimicirea, că în vinele mele curge sîngele acelora deveniţi cenuşă, arşi în cuptoarele devenite azi muzee, sîngele celor făr de morminte...

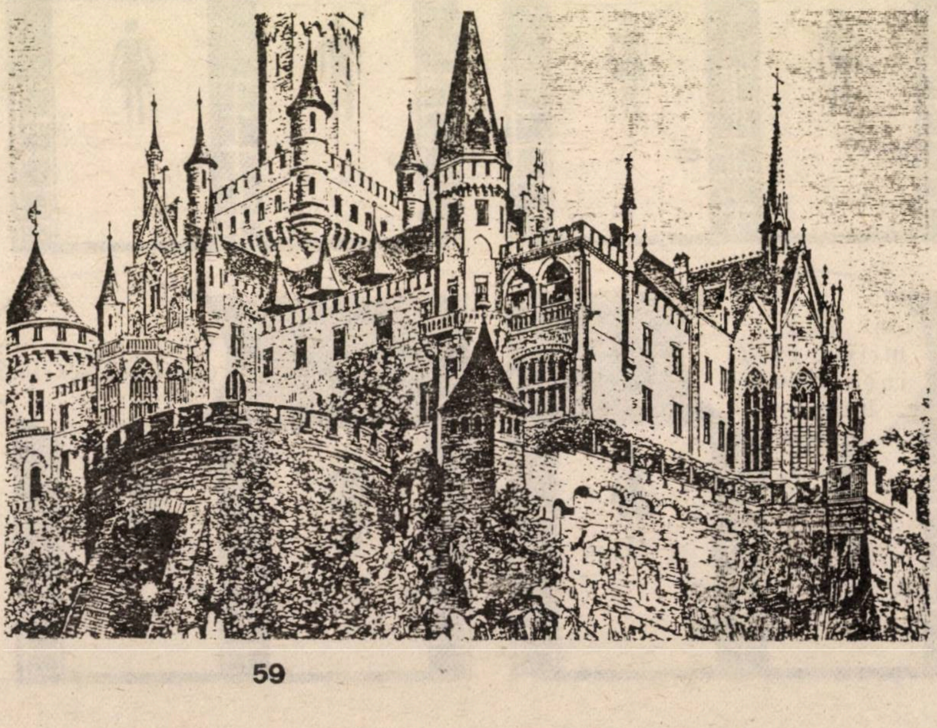

DARIAN

12 DIALOGURI INTIME

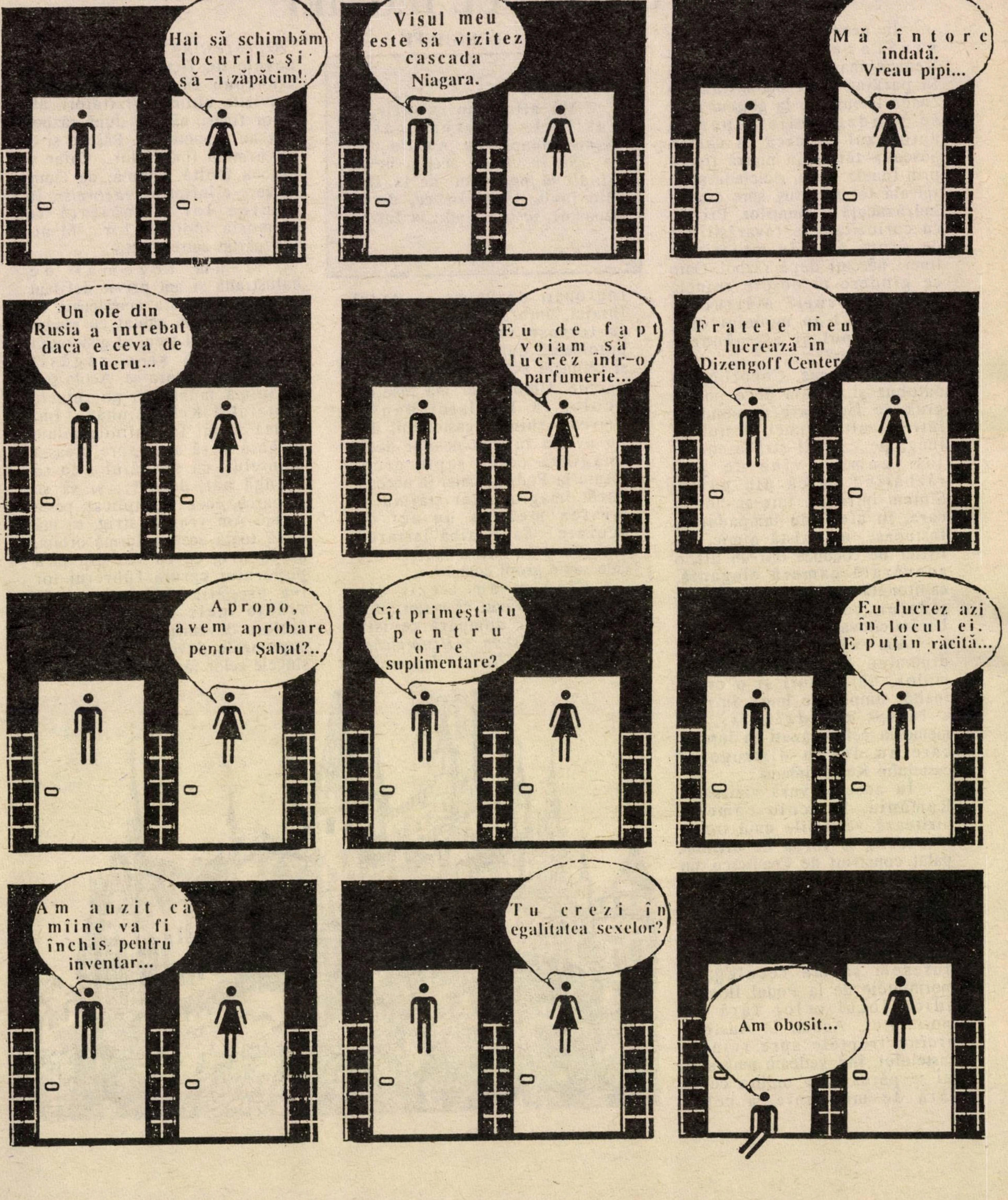
Hai să schimbăm locurile şi să-i zăpăcim!
Visul meu este să vizitez cascada Niagara.
Mă întorc îndată. Vreau pipi...
Un ole din Rusia a întrebat dacă e ceva de lucru...
Eu de fapt voiam să lucrez într-o parfumerie...
Fratele meu lucrează în Dizengoff Center
Apropo, avem aprobare pentru Şabat?..
Cît primeşti tu pentru ore suplimentare?
Eu lucrez azi în locul ei. E puţin răcită...
Am auzit că mîine va fi închis pentru inventar...
Tu crezi în egalitatea sexelor?
Am obosit...

CU PISTOLUL ÎN MÎNĂ

Nuvelă de Thomas Sharp

Jack fusese dintotdeauna un răzvrătit. De mic se împotrivise părinţilor, iar mai tîrziu simţise o puternică aversiune faţă de constrîngerile impuse de societate. Şi cu toată ura sa faţă de orice fel de autoritate, ar fi putut rămîne cinstit, dacă aventura nu ar fi exercitat o atracţie irezistibilă asupra imaginaţiei sale. Această imaginaţie fără limite făcuse din el un aventurier în afara legii. Fura nu atît pentru pradă, cît pentru plăcerea subtilă de a-şi vedea victima tremurînd în faţa pistolului său. Şi nimic nu-l plictisea mai mult decît perioadele liniştite dintre două aventuri, cînd trebuia să fie prudent, ca să nu atragă atenţia asupra lui. Dacă nu fusese încă descoperit, aceasta se datora faptului că locuia împreună cu mama lui, pe o stradă liniştită dintr-un modest orăşel de provincie.

Doamna Silver nu avea habar de faptele nelegiuite ale fiului ei. Venirile şi plecările sale bruşte îi trezeau totuşi, din cînd în cînd, vagi bănuieli. Remarcase că fiul ei nu pleca niciodată de acasă fără pistol, dar era, ca orice mamă, orbită de dragoste. Astfel că reproşurile ei se refereau doar la faptul că acest prost obicei îi deforma buzunarele. Nu şi-ar fi putut închipui nici o clipă că fiul ei era capabil să atace de unul singur Banca Naţională.

Jack respecta anumite principii cu stricteţe. Se hotărîse astfel să nu ucidă niciodată şi îşi respectase întotdeauna angajamentul. După ce îşi alcătuia cu grijă planul, evitînd cel mai mic risc, îl urma cu scrupulozitate, şi atunci cînd totul era terminat, dormea liniştit, fără nici un fel de remuşcări.

Aşa se petreceau lucrurile şi în acea dimineaţă, cînd era imposibil de trezit. Timp de o jumătate de oră, doamna Silver nu încetase să-l zgîlţîie. Pleoapele sale începură în fine să se mişte. Jack întredeschise prudent ochii.

– Nu am văzut în viaţa mea o fiinţă mai leneşă ca tine, spuse doamna Silver. Îţi spun pentru ultima dată să te scoli, dacă nu...

– Bine, bine, mormăi Jack întinzîndu-se, încă ameţit de somn.

Se ridică din pat şi, pe jumătate adormit, îşi puse papucii. Avea intenţia să execute o lovitură foarte interesantă şi îndrăzneaţă, chiar pentru imbatabilul Jack Silver, şi începuse de-acum să-şi facă planurile. Mama îi pregăti micul dejun şi el mîncă distrat, recapitulînd în minte diversele faze ale planului său.

– Ceea ce nu pot înţelege, spuse doamna Silver, este de ce nu poţi rămîne o clipă acasă pentru a face ceva util, în loc să dispari imediat ce-ţi întorc spatele. Pot să ştiu şi eu ce faci tot timpul?

– Oh, ştiu şi eu? Mă învîrt pe ici pe colo, răspunse Jack, care nu se remarcase niciodată ca orator.

– Nu ştiu cu ce-ţi pierzi timpul, dar oricum, vreau să-mi faci azi dimineaţă nişte cumpărături.

– Cumpărături?! repetă Jack, încruntîndu-şi sprîncenele.

Fără să ştie nici el prea bine de ce, nu putea suferi să facă cumpărături şi comisioane. Acesta era, de altfel, întotdeauna un motiv de discuţie între el şi doamna Silver. Să se ducă la farmacie sau la băcănie i se părea un supliciu de nedescris.

– Exact! Să faci cîteva cumpărături, declară autoritar doamna Silver.

– Bine, bine, spuse Jack. Fă o listă de ce ai nevoie. Între timp, mă duc să mă îmbrac.

Ajuns în camera sa, Jack se privi o clipă în oglindă. Alese cu grijă o cămaşă în dungi şi un pantalon închis la culoare. Satisfăcut de examen, se pregăti să coboare.

Jack se gîndi că ar fi indicat să treacă prin parc înainte de cumpărături pentru a pune la punct ultimele detalii ale operaţiei în curs. Înfăţişarea lui nu îngăduia nici o bănuială asupra ocupaţiilor sale. Nimeni nu-şi putea închipui că în capul acela se ascundeau atîtea planuri periculoase. Cu toate acestea, odată ajuns în parc, Jack fotografie mintal decorul în care avea să se desfăşoare acţiunea, cronometră fiecare mişcare şi făcu inventarul complet al posibilităţilor de a dispare de la locul atacului.

Camionul care transporta corespondenţa părăsea birourile Poştei centrale în fiecare zi la ora două fix, scurtînd drumul în direcţia aeroportului prin parc. Jack avea intenţia să-l ameninţe pe şofer şi să ia sacul poştal. Ştia perfect că acest furt avea să pună agenţii federali pe urmele lui. Dar riscurile nu aveau pentru el nici o importanţă. Era o lovitură, cum s-ar spune, pur şi simplu, "pentru amorul artei".

RESTAURANTUL ROMÂNESC

RUSTIK

vă invită să vă delectaţi
cu o varietate de preparate culinare
– româneşti şi ungureşti –
alături de renumitul gratar românesc

PREŢURI CONVENABILE

PRIMIM COMENZI PENTRU
FESTIVITĂŢI DE 40 PERSOANE.
AMBIANŢĂ PLĂCUTĂ.

IERUSALIM, Str. Shlomzion
Hamalka 18 (în clădirea Ahim Israel)
Deschis zilnic între orele 12 – 24
Pentru informaţii şi rezervări locuri
sunaţi la 02-233293

Pentru moment, trebuia însă să termine cu blestematele acelea de cumpărături. Cînd ajunse acasă era atît de încărcat cu pachete, încît fața aproape că nu i se vedea.

– Ei bine, spuse zîmbind doamna Silver, spune că misiunea pe care ți-am dat-o nu a fost chiar atît de grea.

Jack ridică din umeri, aruncînd, din obișnuință, o privire în urma sa pentru a se asigura că nu fusese urmărit. Urcă apoi în camera lui, își luă pistolul, și după ce îl încărcă, strecură arma în buzunar.

– Unde te duci acum? întrebă doamna Silver.

– Ies puțin afară, răspunse laconic Jack.

– Ce ai în buzunar?

Cu toată revolta sa permanentă împotriva autorității materne, Jack se supuse. Doamna Silver îi pipăi buzunarul pantalonului. Scoase arma și suspină, clătinînd din cap.

– Ai putea să-mi spui și mie pentru care motiv nu poți face un pas fără să-ți îndeși acest pistol în buzunarul pantalonului?

Exasperat, Jack întinse mîna pentru a reintra în posesia fidelei sale arme.

– Și cum ai vrea să devalizez băncile și camioanele poștale dacă nu aș avea arma la mine?

– Of, doamne, credeam că un băiat mare, care împlinește peste puțin timp opt ani, își folosește mai bine timpul liber al vacanței decît să se joace încontinuu de-a hoții și vardiștii cu un pistol de tinichea!

– Oh, mamă, nu înțelegi nimic! protestă Jack, clipind din ochi. Mamele nu înțeleg niciodată nimic!

Traducere de B. Ragus

O nouă carte de Marius Mircu

Cartea "36 de stîlpi ai lumii" cuprinde evocări substanțiale și pitorești despre treizeci și șase de personalități evreiești din România, din tot atîtea domenii de activitate utilă și românilor și evreilor.

MARIUS MIRCU, la a 85-a aniversare.

PREMIUL ARCADIA
pe anul acesta
este sponsorisat
de
BRUNO LANDSBERG
(întreprinderile Sano).

Bruno Landsberg –
un admirator
al literaturii israeliene
în limba română.
Bruno Landsberg –
un partizan
al spiritualității
de trib.

CENTRUL PENTRU CERERI DE DESPĂGUBIRI DIN GERMANIA LTD.

CONSULTAȚIE ȘI ÎNSCRIERE GRATUITE

CĂTRE PRIGONIȚII DE NAZIȘTI CARE NU AU PRIMIT ÎNCĂ DESPĂGUBIRI SAU AU PRIMIT O SUMĂ UNICĂ, MICĂ

SÎNT ÎNDREPTĂȚIȚI LA O RENTĂ LUNARĂ DE 500 MĂRCI:

*** Dacă au fost în lagăre de concentrare peste 6 luni.**
*** Dacă au fost în ghettouri, au trăit în ascunzători și în lagăre de muncă peste 18 luni.**

Cei care primesc plata de la Ministerul Finanțelor, în conformitate cu legea invalizilor, prigoniți de naziști, nu sînt îndreptățiți.

Se pot înscrie condiționat cei de "cultură germană" care au imigrat din zonele Cernăuți–Bucovina și Transilvania.

TEL AVIV, ALLENBY 14; ET.4 telefon: 5101154 – 5101158

ÎNFIEREA

G. MOSARI

Fetelor, fiţi cu băgare de seamă!
Toţi bărbaţii este nişte porci.
Asta v-o spune colaboratorul nostru G. Mosari, care pe lîngă calităţile sale de avocat şi condeier o mai are şi pe aceea de a fi bărbat. Deci - competent în materie.

În cei peste cinci ani de la căsătorie, Mona şi Liviu realizaseră destul de multe pentru o tînără pereche: îşi cumpăraseră un apartament într-un cartier mai bun din Tel Aviv, e drept, cu împrumut bancar în rate, dar îşi achitau la timp obligaţiile, înzestraseră locuinţa nu numai cu o mobilă frumoasă dar şi cu tablouri de valoare, covoare persane, amîndoi lucrau, avînd servicii importante.

În jumătate de deceniu de viaţă comună familia celor doi intrase pe un făgaş normal, ceea ce înseamnă, ca în marea majoritate a căsătoriilor care prind vechime, că uneori el mai trăgea în dreapta, ea în stînga, el voia să se odihnească, ea să se plimbe, aşa că discuţiile şi chiar certurile nu lipseau. De multe ori, în drum spre casă venind de la serviciu, Liviu se oprea pe la părinţii lui, care nu locuiau prea departe de el, mai lua o gustare, aşa că atunci cînd ajungea acasă şi refuza să mănînce Mona se supăra, ceea ce declanşa un duel de cuvinte care de regulă nu erau dintre cele mai delicate.

Cei doi şi-au dat seama că pentru a evita o viitoare ruptură au nevoie de un liant, adică de un copil care să strîngă relaţiile dintre ei, iar viaţa lor de familie să continue la media normalului, fără alunecări spre extreme.

Numai că Mona nu putea rămîne însărcinată, iar analizele, ca şi tratamentele făcute n-au dus la nici un rezultat. Bineînţeles că lui Liviu îi părea foarte rău, dar asta nu-l împiedica s-o ironizeze:

- Uite ce nevastă mi-am luat! Nici un copil nu ştie să facă!

- Ce-ar fi să înfiem o fetiţă? întrebă într-o zi Mona pe soţul ei.

- Nu-i rea ideea, răspunse Liviu. Hai să ne ocupăm serios de această problemă.

Într-adevăr, cei doi au început să se intereseze şi să caute o fetiţă de înfiat; în scurt timp şi-au dat seama că e şi greu şi costisitor, însă n-aveau încotro.

În primul moment s-au gîndit la înfierea unui copil din Israel, căci "pe scară locală" credeau că e mai uşor.Şi-au dat seama însă că datorită barierelor de tot felul, începi să faci actele necesare cînd copilul are cîteva luni şi le poţi termina cînd el trebuie să plece la armată! Afară de asta se mai ridica o problemă: dacă mama sau tatăl natural al copilului vor face ca acesta să afle că Mona şi Liviu nu sînt adevăraţii lui părinţi, cel adoptat ar suferi un şoc, ceea ce l-ar îndepărta de cei care l-au adoptat. Mai mult decît atît, cum nici escrocii nu lipsesc, ar putea fi expuşi unui şantaj financiar, de aceea e mai bine să renunţe la dorinţa lor de a înfia un copil local şi să se gîndească la unul din străinătate.

Au aflat că mulţi aduc micile odrasle din Brazilia, pe căi mai mult sau mai puţin legale, dar un brazilian mic nu-i interesa. Mona şi Liviu doreau un copil care să le semene puţin, măcar la culoarea pielii, ca să se poată spune că-i al lor, or un negrişor cu părul creţ nu prea avea cum să se "potrivească" la o Monă cu tenul alb şi părul aproape blond.

- Am auzit, spuse într-o zi Liviu, că se pot înfia în condiţii mai comode copii din România. Ar fi grozav să avem unul din ţara noastră natală.

Întîmplarea a făcut ca Liviu să fie transferat într-o funcţie comercială care determina deplasarea lui în străinătate, inclusiv în România, cam o dată la 3-4 luni. Deci lui Liviu nu i-a fost greu să se intereseze chiar la faţa locului de adoptarea unei fetiţe.

- E mai complicat decît am crezut, i-a spus Liviu într-una din zile Monei. Mişună tot felul de misiţi care propun copii de ţigani sau din părinţi necunoscuţi; nu trebuie să ne grăbim, ci să deschidem bine ochii.

A trecut mai bine de un an de la începerea căutării unei fetiţe de înfiat, pînă cînd Liviu i-a spus Monei:

- Am găsit, cred, ceea ce ne trebuie, numai că nu-i fetiţă, ci băiat.

- Fie şi băiat, a răspuns Mona, dacă nu-i altă posibilitate.

Cei doi au plecat în România să vorbească cu mama copilului şi să aranjeze problemele înfierii.

Au intrat într-o casă modestă dintr-un cartier al Bucureştiului, unde i-a întîmpinat mama băiatului, o femeie tînără şi frumoasă.

Locuinţa era mobilată simplu, dar îngrijit. Copilul dormea într-un pătuţ. Mona şi Liviu s-au apropiat de el ca să-l privească.

- E drăguţ, spuse Mona, deşi la o lună sau două, cît avea copilul, nu poţi vedea mare lucru.

Gazda îşi servi musafirii cu cafele, după care începu să le povestească.

- Mă simt obligată să vă spun cîte ceva din viaţa mea, pentru că nu întîmplător renunţ la acest copil, iar dumneavoastră trebuie să fiţi siguri că nimeni nu va avea nici o pretenţie asupra lui după înfiere.

Cînd aveam vreo 20 de ani am cunoscut un băiat de care m-am îndrăgostit nebuneşte. A fost prima mea dragoste, pe care n-am s-o uit niciodată. După cîţiva ani de prietenie el mi-a propus să ne mutăm în străinătate, dar eu a trebuit să-l refuz. Tatăl meu, văduv, era bolnav şi singur. Eu n-am putut să-l părăsesc, dar nici nu voiam să stric viitorul prietenului meu, aşa că l-am sfătuit să plece în lume după dorinţa inimii lui.

Cît şi cînd se putea, îmi trimitea veşti despre el, iar acum cîţiva ani s-a căsătorit. Ştiam că ochii care nu se văd se uită... Între timp tatăl meu a încetat din viaţă şi m-am măritat. Din păcate n-a fost o căsătorie reuşită şi am divorţat. Am dus şi duc o viaţă foarte modestă, pot spune la limită.

Într-o zi însă m-a sunat la telefon băiatul care a însemnat pentru mine prima mea dragoste. Era în Bucureşti şi a venit să mă vadă. Focul care mocnea în mine s-a aprins din nou şi mi-am dat seama că pot face pentru el orice mi-ar cere.

Aflasem că e însurat, dar nu ştiam că soţia lui nu poate avea copii, deşi ar fi vrut măcar unul. Exact ca în situaţia dumneavoastra.

I-am propus să aibă un copil cu mine, dar să şi-l ia dînsul, căci eu n-am posibilitatea să întreţin un suflet în plus. A fost de acord. Numai că de atunci de cînd a acceptat să "comande" un copil, nu l-am mai văzut şi nu mai ştiu nimic despre el. Pur şi simplu a dispărut, iar eu am rămas cu un copil pe care nu-l pot creşte. De aceea am hotărît să-l dau unei familii de suflet, care să aibă grijă de el, iar eu cu banii pe care îi voi primi îmi voi îmbunătăţi puţin viaţa.

Cred că dumneavoastră, după cum îmi dau seama, veţi fi părinţi buni pentru acest băieţel.

A trecut de la înfiere mai mult de un an şi jumătate. Băiatul era frumuşel, se dezvolta perfect, numai că la... obrăznicii nu-l întreceau alţii, iar în prezenţa lui Liviu depăşea toate normele.

– Am ştiut eu de ce vreau fetiţă, i-a spus Mona lui Liviu. O fetiţă e mai cuminte, mai ataşată de mamă.

– Ce să-i faci, dacă n-a fost să fie? i-a răspuns Liviu.

În acel moment gîndul i-a fugit la mama care-l adusese pe lume pe cel care-i înfrumuseţa viaţa. Ce impresionant a vorbit despre ea şi despre băiat, dar cu cîtă inteligenţă a schimbat finalul! Căci în realitate tatăl a venit să-şi ia copilul, iar tatăl era el... Liviu!

VACANŢĂ DE VIS
în HOTELUL
DAFNA
din TVERIA

דפנה
טבריה
DAPHNE
HOTEL

mărit şi renovat
vis a-vis de fermecătorul
peisaj al lacului Kineret

- Camere spaţioase, splendide
- Aer condiţionat – încălzire, răcire
- Televizoare, radio şi telefon în fiecare cameră
- Bucătărie bogată, variată care satisface toate exigenţele. Caşer – sub sub supraveghere rabinică.
- Sufragerie comodă, agreabilă
- Bar elegant cu băuturi
- Sală de jocuri + televizor
- Lobby deosebit de frumos
- Seri de conferinţe
- Variate programe de amuzament
- Servici amabil, politicos
- Transport gratuit la Hamei Tveria

- PREŢURI POPULARE
- Condiţii deosebit de convenabile
- Pentru grupuri – condiţii speciale
- Reduceri pentru membrii Kupat Holim Leumit

Comenzi la:
HOTEL DAFNA – TVERIA.
Tel. 06-792261, Fax 06-724484, Telex 6708

VACANŢA ANULUI LA HOTEL DAFNA

Biroul din Tel Aviv: tel. 03-5461186

AVIZ AMATORILOR DE REBUSURI ŞI CUVINTE ÎNCRUCIŞATE

LA 1 IULIE
APARE ALMANAHUL
UMOREBUS NR.2

GRĂBIŢI-VĂ,
CONTRA CĂLDURILOR
Var pe acoperiş cu Bigibon
smoală pe acoperiş
cu iută
şi fiberglas cu garanţie.
PUIU PERETZ
Tel 03-294416

Coloana cincea. Coloana cincea. Coloana cincea. Toată lumea vorbeşte despre coloana cincea. Ia să vedem, cine este coloana cincea!

Pakistan: pedeapsă originală pentru viol

Ashiq Joya a avut un necaz mare: i-a fost violată nevasta. Sfatul bătrînilor din satul Panchayat (Pakistan) a hotărît ca Joya să o violeze la rîndul lui pe consoarta violatorului. Cei opt bătrîni au luat această decizie pentru a-i permite lui Joya să se răzbune. Poliţia şi alte zeci de persoane au asistat la scenă, dar nu au intervenit. Sfatul bătrînilor reglementează în mod tradiţional disputele dintre membrii obstei.

(Din România Liberă, Buc.1994)

PAGINI

OMUL ACESTA ESTE PERICULOS

Nuvelă poliţistă de William Stanley

> Nu vă luaţi după aparenţe, fetelor! Nu vă luaţi după aparenţe!
>
> Nici cînd vine vorba despre viaţa noastră politico-socială, plină de spălătură de creier.
>
> Nici cînd e vorba de întîmplări din viaţa noastră cea de toate zilele, cu bărbaţi şi femei.

Zgomotul ploii îl trezi. Îşi înfundă mîna în nisip şi nisipul ud i se strecură printre degete. La lumina unui fulger, zări, nu departe de el, o maşină răsturnată al cărei acoperiş se odihnea pe nisip ca pe-o pernă. Începu să se ridice. Din pricina efortului, îl cuprinse o durere groaznică la cap. Căzu din nou. Pe obraji, lacrimile de suferinţă se amestecau cu stropii de ploaie. Apoi îşi dădu seama că mîinile îi erau prinse una de cealaltă. Cu precauţie, încercă să-şi îndepărteze braţele şi fu cuprins de panică. Răsucindu-şi o mînă, îşi trecu degetele pe cealaltă şi găsi o brăţară de oţel: avea cătuşe. Încet, cu greutate, se aşeză în genunchi. În faţa lui se detaşa în întuneric silueta fantomatică a maşinii. Se ridică cu greutate şi merse împleticindu-se în direcţia automobilului. Înaintînd, distinse două forme: un poliţist în uniformă şi un civil, probabil şoferul, strivit sub volan. În afară de clipocitul ploii nu se mai auzea, în acest pustiu, nici un zgomot. Îngenunchie peste corpul poliţistului. Îi trase centura şi degetele lui se strînseră pe trusa de chei pe care o desprinse. Cînd se ridică de lîngă cadavrul poliţistului, cătuşele şi trusa de chei luceau slab pe nisipul ud. Se aventură, împleticindu-se, în întuneric.

La o sută de metri de maşină ajunse în faţa unei forme şi mai sumbre: un corp lung de bărbat zăcea pe nisip, cu faţa la pămînt. Îl întoarse şi zări figura care nu era decît o masă de nisip şi de sînge. Cu greutate, abia ţinîndu-se pe picioare, îşi continuă drumul.

Ploaia încetă. Lumina blîndă şi clară a nopţii înlocuia, încetul cu încetul, obscuritatea. În depărtare zări un mănunchi de lumini. Îşi alese una dintre ele şi se îndreptă în direcţia ei...

În interiorul fermei, tînăra îşi pieptăna părul în faţa oglinzii în camera de baie. Mîine şi-l va spăla cu apă ce ploaie, ceea ce-l va face mai moale şi mătăsos. Îşi încruntă sprîncenele şi se gîndi că nu era normal să rămînă singură într-o casă atît de departe de orice vecin. Spera însă că tatăl ei se va întoarce în curînd. Se duse în cameră şi deschise fereastra. Ploaia încetase. Cîteva stele luceau timide pe cer. Începuse să se dezbrace cînd privirea îi căzu pe tranzistor. Îl deschise, alese un program cu muzică uşoară şi începu să fredoneze, îmbrăcîndu-şi pijamaua.

Fu anunţat buletinul de ştiri de ora zece seara. Degetele ei se opriră să-şi încheie pijamaua cînd auzi o voce de bariton: "Repet - spunea crainicul - că un asasin este urmărit. Farr Bristow, criminal periculos, a evadat. Maşina poliţiei care-l transporta a avut un accident. A fost găsită în nisip, la 15 kilometri de Palm Valley. Sînt trei morţi: Al Kern, care conducea maşina, sergentul de poliţie John Miller şi procurorul Richard Wyler. Wyler, rănit la faţă şi la gît, a murit probabil epuizat de pierderile de sînge, încercînd să umble după ajutor. Cadavrul său a fost găsit la o sută de metri de locul accidentului. Poliţia crede că Bristow a luat cheile de la cătuşe de pe corpul sergentului Miller, căci trusa de chei a sergentului şi o pereche de cătuşe s-au găsit lîngă maşină. Ploaia puternică de aseară a şters orice urmă a lui Bristow. La ora actuală s-a organizat o serioasă vînătoare a acestui periculos criminal".

Urmă o tăcere. Apoi vocea crainicului continuă: "Ne-a sosit în această clipă o scurtă descriere a lui Bristow: vîrsta, 34 de ani; înălţimea, un metru optzeci şi cinci; greutatea, 92 de kilograme. Este îmbrăcat în uniformă de deţinut: pantaloni şi cămaşă de pînză gri. Repetăm: acest om este periculos".

Tînăra făcu radioul mai încet, apoi puse cîrligul la uşa de la intrarea în salon. La cea din bucătărie fixă bine bara transversală. Dorea, de data asta mai mult ca oricînd, ca tatăl ei să se întoarcă cît mai repede. Îşi încălzi puţin lapte într-un ibric. În liniştea camerei se auzea muzica unei orchestre de dans. Liniştită, îşi bău laptele şi apoi clăti ceaşca. După aceea se îndreptă spre cameră, dar se opri pe culoar, lîngă uşa camerei de baie. I se făcuse frică. Parcă îşi amintea că lăsase lumina aprinsă în cameră, şi acum era întuneric. Iar perdelele albe de la fereastră se umflau la adierea unui vînt uşor. Oare uitase şi fereastra deschisă? Făcîndu-şi curaj, îşi spuse că poate se arsese becul şi înaintă spre cameră. Ajunsă în dreptul uşii, apăsă pe butonul electric. Lumina inundă camera: era goală. Tremurînd, se duse la fereastră, o închise şi trase oblonul.

Deodată, un ţipăt îi ţîşni din gît. În pantaloni şi cămaşă gri, udat de ploaie şi sînge, omul se ridică, imens, în spaţiul uşii dintre cele două camere. Acesta se năpusti asupra ei şi-i puse brutal mîna pe gură: "Nu ţipa, spuse el cu o voce răguşită. Nu ţipa, că..."

Groaza o paralizase. Feţele lor se apropiaseră. O dîră de sînge se prelingea încet pe obrazul bărbatului. Ea privea fix sîngele. Era atît de frumoasă şi atît de lividă de spaimă, ca o păpuşă de ceară.

O clipă, bărbatul îşi simţi creierul lucrînd şi durerea infernală a capului cedînd. Întinse mîna şi o puse pe obrazul fetei. Cu ochii plini de panică, ea se ghemuise într-un colţ al camerei. Căuta să-şi facă putere să fugă, să se ascundă, să-i scape, indiferent cum. Un fior o străbătu de-a lungul şirei spinării şi dinţii începură să-i clănţăne.

- Tremuri, spuse el, surprins. Ţi-e frică?

- Cum ai intrat? Ce... ce vrei?

- Fereastra era deschisă. Lumina îmi face rău la cap, am stins-o şi am trecut în cealaltă cameră. O luminiţă se ivi în ochii bărbatului: Mă cunoşti?

- Nu. De unde vii?

- Din pustiu, răspunse el. A fost un accident. Sînt toţi morţi.

- Ce făceai acolo?

- Nu ştiu. Mi-am revenit... cu cătuşe. Nu... nu ştiu ce s-a întîmplat...

Fata luptă împotriva unui elan subit de milă, deşi ştia că era un asasin.

- Lasă-mă să chem un medic, spuse ea cu hotărîre. Eşti bolnav.

- Nu te las să chemi nici un medic, spuse el cu asprime. Sînt un criminal, sînt sigur un criminal, deoarece mi-au pus cătuşe la mîini.

Fata era la cîţiva paşi de el. Dar parcă acum îi pierise teama. Era cuprinsă de o surprinzătoare curiozitate. Tulburarea se şterse şi în ochii bărbatului. O examină. Tot ce-l preocupa în acel moment era numai ea. Era prezentă, reală şi atrăgătoare. Restul nu era decît pustiu, durere, cadavre şi vastul neant al memoriei lui.

Cămaşa udă i se lipise de corp. Ea ştia că urmele roşii erau de sînge. Ce se întîmplase cu acest om? Ce făcuse? Părea că acum mintea nu-l mai ajută. Nu părea nici bun, nici rău: nu era decît o biată fiinţă fără apărare. Din nou se auzi vocea crainicului: "Asasinul încă nu a fost găsit..."

Bărbatul se repezi spre aparat, dar ea îl opri, spunîndu-i: "Nu! Nu asculta!"

Dar el o împinse din nou, brutal. După ce ascultă ştirea se întoarse spre ea cu obrazul descompus.

- Sînt un asasin, spuse el, privindu-şi picioarele îmbrăcate în pînză cenuşie. Ai ştiut-o de la început. Pe cine am ucis?

Ea îl privi curioasă. După ce auzise ştirea, tot nu-şi amintea nimic. Simţi cum nervii puneau stăpînire asupra lui. Putea aproape să-şi audă bătăile inimii în creier. Se întoarse, traversă camera, începu să meargă de-a lungul şi de-a latul. Fata îl privea îngrozită. Deodată bărbatul se repezi la ea şi o cuprinse de umeri:

- Spune-mi, o imploră el. Spune-mi ce ştii. Trebuie să-mi reamintesc!

Se uită lung la ea, apoi se dădu înapoi şi-i porunci:

- Imbracă-te! Şi încetează să mai plîngi! Maşina asta din grădină e în stare bună?

Ea aprobă din cap. El o împinse fără menajamente pe culoar. În antreu, scoase cîrligul de la uşă şi o scoase în curte. Apoi traversă grădina şi se urcă în maşină, trăgînd fata după el. Puse motorul în mişcare şi ieşi pe şosea. Conducea tăcut. Ajuns pe şoseaua principală, o întrebă în ce parte trebuia s-o apuce. Tînăra era îngrozită şi se întreba încotro o ducea. După un scurt timp, observară luminile unui orăşel.

- Ce ai de gînd să faci? îl întrebă ea.

- Să mă predau şerifului, îi răspunse el, scurt. Sper că voi avea norocul să-mi găsesc un avocat bun.

În sfîrşit, se opriră înaintea biroului şerifului. Înainte de a intra, el spuse tinerei:

- Nu ştiu cum vor putea să mă judece dacă nu mă pot apăra. Şi nu mă pot apăra, pentru că nu-mi amintesc nimic...

Un bărbat aşezat în spatele unui birou sorbea dintr-o ceaşcă cu cafea contemplînd telefonul instalat lîngă cotul lui. Un reporter moţăia confortabil într-un fotoliu. Se întrerupse brusc, văzînd bărbatul şi tînăra pătrunzînd în sală. Cei doi rămaseră o clipă în prag, apoi bărbatul se sprijini de perete ca să nu cadă.

- Am venit să mă predau poliţiei... Nu căutaţi oare un criminal?

- Acum nu-l mai căutăm. Ei! Dar acest om este însuşi procurorul! exclamă şeriful, triumfător.

Omul nu mai era stăpîn pe picioarele sale. Reporterul îl prinse în braţe şi-l aşeză pe un scaun.

- Totul e în regulă, Wyler, îi spuse el. Bristow ţi-a trecut cătuşele lui şi şi-a schimbat hainele cu ale dumitale. Dar n-a ajuns prea departe. Din cauza rănilor, a murit la vreo sută de metri de locul accidentului. Individul care purta hainele dumitale a fost identificat ca fiind asasinul.

Mica insulă albă formată de obrazul tinerei era singurul element fix în această sală apăsătoare. Acesta fu, de altfel, ultimul lucru pe care l-a mai văzut înainte de a-şi pierde cunoştinţa. Dar şi primul pe care l-a observat cînd, ceva mai tîrziu, şi-a revenit...

Traducere de B. Ragus

DEBARCAREA

Se împlineşte, în noaptea de 5 spre 6 iunie o jumătate de veac de la debarcarea trupelor anglo-americane în Franţa: operaţiune militară uriaşă care-a pecetluit soarta armatelor hitleriste, eliberînd pe francezi de regimul Petain, şi grăbind sfîrşitul războiului mondial.

În zilele acelea din preajma debarcării francezii din rezistenţă priveau cu nelinişte şi speranţă în zare, aşteptînd să vină izbăvirea.

Ciudat lucru. Eu cunosc mulţi, foarte mulţi israelieni care astăzi îşi îndreaptă noapte de noapte privirile către cer, aşteptînd, nici ei nu prea ştiu bine ce: un om, o idee, o voinţă care să elibereze ţara de maladia petainistă, maladia capitulării şi a umilinţei.

Coloana cincea. Coloana cincea. Coloana cincea. Toată lumea vorbeşte despre coloana cincea. Ia să vedem, cine este coloana cincea!

DR.S.IACOBSON

"CALEIDOSCOP"

clasificată printre primele, cele mai bune şase cărţi în limba română, apărute în 1993.

Cartea se poate obţine trimiţînd un cec sau numerar în valoare de 40 shekeli pe adresa:

S. IACOBSON
DIZENGOFF 78
04332 TEL AVIV

NELU WEINBERG
PREZINTĂ PAGINILE DE
JOCURI

BEATRICE SIMOVICI:

LA POARTA AMINTIRILOR

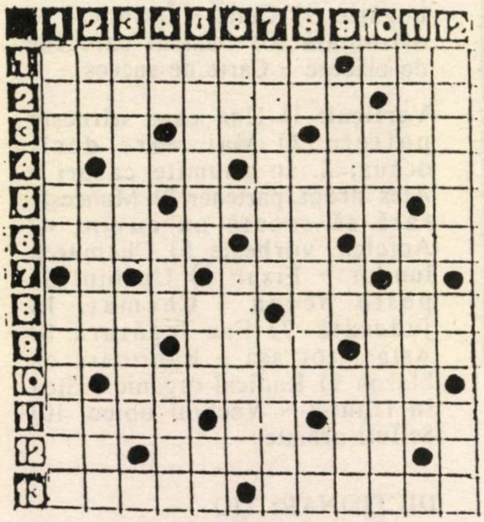

Orizontal: 1) "Statuie rece, chip de om / Te-am înălţat pe-un soclu" - Teatru ieşean şi apoi bucureştean în care evoluează ca artistă Beatrice Simovici (abr.) 2) "Prin vorbe să încerc să spun..." - "Erai atît de viu / Atît de-adevărat" - "Lumină arzătoare" 3) Rege în Colchida - "Într-un făgaş ceresc / Din paradisul depărtat" - Divinitate indiană 4) Duşmănie - "A celor mulţi nevinovaţi / A celor mulţi sacrificaţi / Pe altarul suferinţei" (sing.) 5) "Ar fi o slăbiciune" - "Cînd licuricii se-ndrăgesc / Cu razele de lună" 6) "Şi anii ce s-au scurs..." (pl.) - Gras la corp! - Într-un răcnet! 7) Munte în Grecia 8) Cînd strigătele au tăcut... cînd gropile s-au umplut şi împuşcăturile au încetat..." - "Cît de frumos sclipeşte / Pe cer măreţul soare" 9) Localitate în Belgia - Cuprins de bocete! - ...şi de teamă! 10) "Grămezi de cenuşă, nouri de fum... grămezi de oseminte... 6 milioane de oameni ucişi fără de morminte" 11) "În nesfîrşitul drum / Al existenţei tale" - Leon Rotman - Boală de piele 12) Curea! - "S-asculţi muzica pădurii..." 13) Descendent - "Casa copilăriei mele, casa tinereţii mele şi a viselor mele de acum".
Vertical: 1) "Un somn din care nimeni / Nicicînd nu s-a trezit" - Domeniu în care şi-a afirmat talentul Beatrice Simovici, evoluînd cu succes în limba idiş 2) "Din fiinţa mea ţi-am dăruit / O clipă de trăire" (pl.) - "Sacrificarea lui..." de Avram Goldfaden, în care rolul Sarei a fost interpretat de Beatrice Simovici - Din cînd în cînd 3) "A revenit la viaţă tot ce-ai crezut că moare / De-i om sau fir de iarbă, sau o gingaşă floare" - Populaţie europeană 4) Primii sau ultimii! - Nici mie, nici lui - Localitate în Senegal 5) "Nu reuşesc să spun nimic / Decît doar că mă doare" (pl.) - Adela din piesa "Citadela sfărîmată" sau "mama" din "Într-un ceas bun", ambele interpretate su succes de Beatrice Simovici (sing.) - Curs! 6) "De-a lungul timpului ce-a curs" - "Privind înapoi spre acele vremuri" 7) Actor născut parcă pentru teatrul idiş, soţul Beatricei Simovici (Abraham) - Loc pentru proiecţii 8) "Cuprins de încîntare"! - Protejată - Puse pe umăr! 9) Sînt în alertă! - Carte mare - Dorit de bine 10) Cea a lui David trebuia purtată de evrei pe vremea legionarilor (neart.) - Turtită la capete 11) "Memoria voastră e sfîntă" - "Suflet fără de păcat" (masc. pl.) 12) Şef Rabin, înaltă personalitate, vecin la Bacău cu părinţii Beatricei Simovici, cel ce a dat binecuvîntarea la logodnă şi a oficiat cununia surorii Beatricei Simovici - "O lume fără margini"! - Prima femeie.
Dicţionar: AET, ESOF, ACN, EKE, OCET, OIFA, LERT

NELU WEINBERG

NOTĂ: *Autorul a folosit drept definiţii versuri sau fragmente din cartea Beatricei Simovici "La poarta amintirilor", apărută recent în editura "Minimum".*

OFERTA SPECIALA
ADRIANA DAVIDSOHN
O SAPTAMÎNA ÎN
ROMÂNIA
inclusiv avion
1399
şekeli

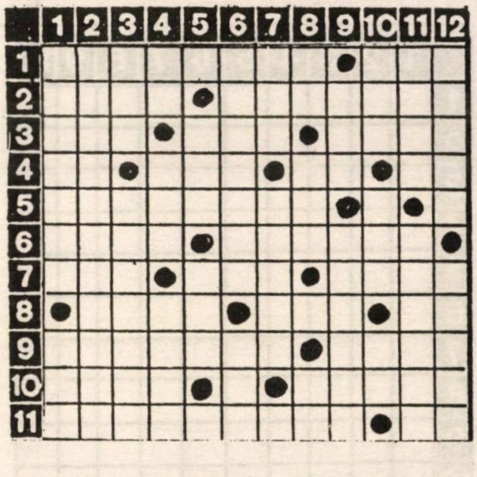

LA O PARTIDĂ DE POKER!

Orizontal: 1) Se aşează primul la masă... - Culoare (nu de... pică!) 2) Achitată sec... din obligaţie (pl.) - Valet... de cupă 3) O... pică - Aspect de joc spectaculos - Adună toţi banii 4) Tăiate de la mînă! - Culmea culmilor! - Pereche de aşi - Achitat la sfîrşit! 5) Chibiţează şi el 6) Popi (sing. înv.) - Dă cărţile 7) Se mai încurc... cînd se dau servite! - Tot timpul jocului face figuri - Dă cărţile pe faţă 8) Plusează... - Are carte bună (abr.) - Chintă spartă! 9) Este reţinut... neavînd deschiderea - A dori... chibiţat din spate! 10) Manieră de joc -

MINIMUM E OM CA TOȚI OAMENII

A plăti fără ezitare 11) Cacialma reușită – Dacă dai, n-ai!

Vertical: 1) Careu... (pl.) – Începe ospățul! 2) Dama... de pică 3) E timp berechet – Exclude orice nepotrivire între părți 4) Perechi de rigi și decari! – Participă la deschidere – Vorbind în mare... o face pe gazda 5) Nu acesta joacă... – Sfîrșitul unei partide 6) Înainte de a achita (pl.) – Dame... 7) Acesta pentru un pokerist! – Nu face doi bani 8) Valeți cu popi (abr.) – Cunoscută întreprindere bucureșteană de transport în comun – Se încheie cu parol! 9) Bat cărțile – Dame cu valeți (sing.) 10) Taie cartea – Parolat! – Caro... pentru roială! 11) O foiță... – Deține cel mai bun rezultat 12) Face și el o mînă (pl.) – Îi lipsește o damă.

DICȚIONAR: RUDA, ITB.

NELU WEINBERG

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										

ÎNTOCMAI AȘA!

Orizontal: 1) Ferită de rele 2) Scurtătură spre ape calme – Domnie de tip britanic 3) Pieile roșii (sing.) 4) Întocmai așa – Acord 5) Boabe pentru păsărele – Se cănește! 6) Cuplată... la lună! 7) Calm interior! – Ține de povești 8) Intrînd în casă – E o bogăție 9) Cută! – Întinderi pe orizontală 10) Oameni care fug de plăcere – Carte de succes

Vertical: 1) Una care stîrnește poftele 2) Mai mare decît ocaua,\... în anumite cazuri – Ales drept partener 3) Muncește fără să scoată un cuvînt 4) Actele... vorbește 5) Chemarea lunilor – Fixat! 6) Unchiul de peste ocean – Chemați la judecată 7) Fac legătura 8) Asta-i tot așa – Răpitoare cu blazon 9) Radical organic – Stea în frunte! – Vechiul obicei 10) Seifuri armate

DICȚIONAR: TIO

Prof. Dr. MICHAEL ELIAS ASHKELON

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1										
2										
3										
4										
5										
6										
7										
8										
9										
10										

TOT AȘA!

Orizontal: 1) Un om albit de grijile zilnice – Schimb de... locuință (pl.) 2) Vorbește la masă – Săgetat în moalele capului 3) Abătuți din cale-afară 4) Curent... în bobină – Reținut în așteptarea răscumpărării 5) Unitate de monolit – Avansează în timp 6) Operație la ochi 7) Originalul copiilor – A fost un timp primar 8) Întîrziere la un serviciu personal – Cadru normal! 9) Șezătoare cu povești – Extrem de trainic 10) Dresuri cu alte cuvinte – O masă de petrecăreți

Vertical: 1) Omul ce face făină – Locuințe 2) Vorbitor de la tribună – Fruct 3) Au pierdut drumul bun 4) Fir – Obiect lăsat drept gaj 5) Intră în structura muntelui – Vîrstă 6) Facerea... ochilor 7) Părinte – Perioadă de timp 8) Lăsarea lucrărilor de azi pe mîine – Nivel periferic! 9) Piesă de harnașament – Veșnic 10) Îndreaptă greșelile scrise (pl.) – Lume multă ce însoțește pe cineva.

NELU WEINBERG

DEZLEGĂRI

Cum mai trece timpul...:ALIANȚE, MĂLAI, REALE, FEBRILĂ, C, MARTIN, ATA, MB, VIC, APRIG, MAIEU, AUL, U, A, AR, CRĂCIUN, JR, PIULIȚE, NECAZ, A, DI, L, AUGURI, ȘEPTETE, RSA, IT, SATE, DOCȚI, NOVAȚI, SPIRIT, SPIȚA, VINDECA

Spuse pe nume: CAPITALA, URS, ORAȘ, DĂRCIT, MOȘ, TOCMAI, A, IG, MAR, A, SIT, CAP, RAS, CINO, NINA, ARI, SR, STEA, STÎNJEN, U, TVET, MT, RI, TIRANICE, SAC, APE, ALUAT.

Un careu... neisprăvit: ASCULTĂTORI, STĂRUITOR, N, TRUCARE, ACT, RATATĂ, STIR, OLAR, NETOȚI, NU, EMISAR, G, OCA, ACTRIȚĂ, MINAT, UT, RN, ITALICA, MIT, COLI, ARCAȘ, ERECȚI, SITĂ.

MINIMUM E OM CA TOŢI OAMENII

● Sănătatea

CITITORII ÎNTREABĂ, DR. WATTS RĂSPUNDE

MARIETTA: Pe cît de greu unele femei ajung la extaz, altele juisează uşor şi rapid la simpla atingere cu un bărbat plăcut şi viril. În afară de satisfacerea aceasta prin contact, sînt cazuri de consumarea apogeului voluptăţii numai prin "vedere". Ei (sau ele) stau culcaţi lascivi pe un fotoliu şi privesc la două trupuri înlănţuite ce execută actul de dragoste în faţa lor. Ei sînt numiţi "privitori". În ultimul timp s-a mărit numărul acelora care obţin satisfacerea sexuală nu prin contact, nu prin privire, ci prin... ascultare. Fără nici o îngrădire se face reclamă unor numere de telefon care, acţionate, auzi cum se desfăşoară înaintea... urechilor actul sexual normal sau impregnat cu perversiuni. Iar tu cazi în extaz audiind această transmisie telefonică. Să condamnăm procedeul? Să nu-l condamnăm; nici noi medicii nu mai ştim unde e limita între normal şi perversiune. În orice caz, aceste variante ale actului sexual sînt departe de frumuseţea dragostei, cînd iubirea adevărată a doi parteneri ajunge la desfăşurarea şi satisfacerea fizică şi psihică a acestuia.

PERLA: Medicina se specializează din zi în zi. Astăzi avem o specialitate: neurologia pediatrică, adică medici specialişti în boli nervoase la copii. Tulburările nervoase la copii au existat întotdeauna, dar nu s-a dat importanţa ce se dă acum. În consecinţă, sfatul medicului curant de a vă prezenta cu băieţaşul la acel medic este binevenit şi sîntem siguri că tratamentul medicului specialist în neurologie pediatrică va remedia situaţia.

YEHUDA: 1) Suferiţi de otită medie dreaptă, adică o inflamaţie a urechii medii de partea dreaptă. Tratamentul nu e suficient cu picături recomandate de... vecini. Se impunea un examen la medicul O.R.L. şi instituirea unui tratament complex urmărind vindecarea. După cum deducem, timpanul nu este afectat şi în consecinţă nu este cazul să vă temeţi de o *hypoacusie*, adică de o slăbire a auzului. 2) La institutele speciale ale Kupat Holimului sînt aparate perfecţionate care execută *audiometria*, adică starea de funcţionare a auzului.

MILLY: Am mai răspuns multor cititori în privinţa temutei boli AIDS. În toată lumea se duce o luptă aprigă contra acestui flagel ameninţător. Arme, deocamdată, nu avem decît două: controlarea sîngelui la transfuzii şi întrebuinţarea prezervativului în relaţiile sexuale.

DINA: Vă răspundem doar la trei din întrebările dvs. 1) La noi nu se pune problema de planificare a familiei, fiindcă avem nevoie şi de o *alia internă* cît mai mare. Desigur că pentru aceasta trebuie luate în consideraţie condiţiile social-economice ale familiei şi puterea materială de a creşte mai mulţi copii. 2) La finele actului sexual, odată cu obţinerea orgasmului, vaginul este invadat de milioane de celule sexuale masculine din organele genitale ale bărbatului, *spermatozoizii*. Odată ajunşi în corpul femeii, aceştia pornesc o goană susţinută ca să întîlnească celula sexuală feminină, *ovulul*, expulzat din ovar. Numai un singur spermatozoid străpunge peretele ovulului şi pătrunde în interiorul lui. Odată intrat, se contopeşte, se înmulţeşte şi aşa se dezvoltă embrionul în uterul femeii. S-a produs fecundarea. Evoluţia durează nouă luni. La termen are loc naşterea. 3) În timpul sarcinii nu sînt interzise raporturile sexuale. Trebuie doar îndeplinite cu multă precauţie, în special în alegerea poziţiei. În ultimele luni, mai bine reţineri. În general apetitul sexual al femeii scade în această perioadă. Ţăranul român are o vorbă cînd e lîngă staulul lui: "Aceea ce are viţel în burtă, nu-i arde de buhai".

DEMECE: Considerînd mijloacele de luptă contra flagelului AIDS şi aplicarea strictă a recomandărilor atît ale medicilor cît şi ale Ministerului Sănătăţii, totuşi nu trebuie trasate reguli în privinţa frecvenţei raporturilor sexuale. În general depinde de vîrstă, de sănătatea fizică şi psihică, de surmenaj. Este greu de precizat limita între uz şi abuz. După cum descrieţi la dvs., dacă nu vă oboseşte nu e abuz. Medicii condamnă abuzul fiindcă este periculos. Deşi, cum am subliniat mai înainte, este greu de afirmat unde se termină uzul şi începe abuzul, individul singur îşi poate da seama după oboseală. Ne gîndim că să nu se alunge din zestrea lăsată de natură, ci să o folosim. Să-i dăm Cezarului ce-i al Cezarului. Dacă consumi sau nu cu ce a dotat natura, vremea desfăşurării vieţii sexuale trece. Şi e păcat!

HERŞCOVICI - LOCO: Suferiţi de ptoză abdominală. Abdomenul dvs. este căzut din cauza slăbirii muşchilor abdominali. Tratamentul nu se face prin medicamente, ci prin purtarea unui corset special. Acesta trebuie confecţionat la magazinele de specialitate (ortopedice), dar numai sub supraveghere medicală. Nu este o problemă de estetică, ci de sănătate. Deci, vă sfătuim procurarea corsetului cît mai repede posibil.

GRÜN: În viaţa de toate zilele, cînd cineva scrie şi nu se înţelege nimic din cele scrise, nici ca subiect, nici ca tendinţă, ci pur şi simplu "bate apa în piuă", se spune despre el "ăsta nu e scriitor, ci grafoman". Medicina cunoaşte însă o boală categorisită ca "boală mintală" şi care se manifestă fără leacul de a scrie. Precizarea adaugă că este o formă uşoară de "alienaţie mintală" şi dacă nu provoacă diferite complicaţii ca urmare a scrisului, nu este periculoasă.

Watts lămurit?

MINIMUM E OM CA TOTI OAMENII

• Gata: am intrat, cum se zice, în "linie dreaptă". Sau, cu alte cuvinte, mult a fost, foarte puţin a rămas. La jumătatea acestei luni, mai exact la 17 iunie, începe, în Lumea Nouă, nouă şi pentru jocul cu balonul rotund, marea confruntare a "sportului rege". Parada fără seamăn a talentelor şi ambiţiilor, a speranţelor şi decepţiilor, a noroacelor şi ghinioanelor. Campionatul Mondial de Fotbal, World Cup '94. Germaniei, campioana mondială, îi va reveni onoarea de a deschide balul, cu Bolivia, la Chicago. Din momentul acela, timp de o lună, o lună întreagă, nici o zi mai puţin, microbiştii fotbalului, cifraţi la miliarde, vor fi nedezlipiţi de televizoare. Pentru a vă feri totuşi de "intoxicaţii" şi pentru a vă păstra pofta intactă pînă la sfîrşit, la 17 iulie, cînd se va disputa finala, la Los Angeles, vă sugerez să nu încercaţi a viziona chiar toate cele 52 meciuri ale competiţiei. Televiziunea noastră va transmite destule (37!) dintre ele. "Eurosport" şi alte canale de pe cablu vor avea grijă să ne servească restul. Organizatorii au ţinut seama de diferenţele de fus orar şi au programat meciurile la ore cît mai convenabile (19,30, 23,00 şi 2,30 noaptea, dupa ora Israelului). Convenabile pentru alţii, nu pentru noi, dar asta-i, gîndiţi-vă că meciurile pe care noi ne vom permite să le vedem, comod, la ora 19,30, vor începe, acolo, la ora 12,30. Şi nimeni n-ar putea pretinde ca toate meciurile campionatului să se desfăşoare la ora "lunch"-lui!

Mingile oficiale ale campionatului mondial de fotbal: balonul e rotund

• O anchetă, la care au participat personalităţi marcante din lumea sportului nostru, a ales, recent, cel mai bun sportiv din cei 46 ani de existenţă ai statului Israel. Titlul i-a revenit unei sportive, Yael Arad, care se manifestă, ce-i drept, într-o ramură sportivă minoră, judo, dar care a reuşit să ne aducă prima medalie olimpică. Dacă nu era la mijloc medalia, pe primul loc s-ar fi situat, de bună seamă, ocupantul locului doi: "românul"(clandestin!) Micky Bercovici, cel mai prodigios talent al basketului israelian, care îşi continuă cariera, la 40 ani, la fel de strălucit ca în tinereţe. Locurile următoare în clasament: Ester Roth (atletism), Tal Brodi (basket), Amos Mansdorf (tenis), Oren Smadgea (judo), Motale Spigler şi Ghiora Spiegel(fotbal), Tanhum Cohen-Mintz (basket), Roni Rosenthal (fotbal). Mai întîlnim în clasament pe legendarul portar de fotbal Iacov Hodorov (locul 12) şi pe compatrioata noastră, multipla campioană mondială de tenis de masă Angelica Rozeanu (locul 16). Consolarea lor este că un fotbalist popular, ca Uri Malmilian, vine abia după ei, pe locul 21...

Yael Arad: nr.1. Pe bune.

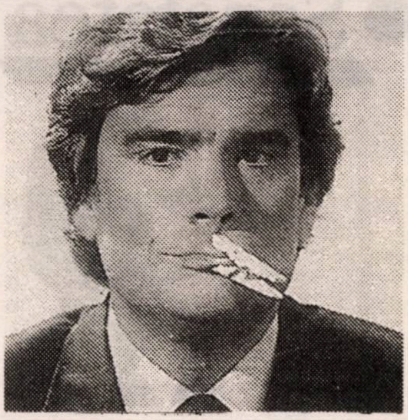

Bernard Tappie: un om căruia nu i se poate închide gura uşor.

• Olympique Marseille, faimoasa echipă de fotbal, cîştigătoare, anul trecut, a "Cupei Campionilor Europeni", de 8 ori campioană a Franţei şi de 10 ori cîştigătoare a "Cupei Franţei", a plătit scump pentru prostia de a fi încercat să cumpere un meci (cu Valenciennes), fiind sancţionată cu retrogradarea în liga secundă. Nu mai puţin lovit a fost şi preşedintele clubului, cunoscutul politician şi om de afaceri Bernard Tappie, căruia i s-a interzis să mai activeze în fotbalul francez. Acesta a reacţionat însă cu vehemenţă şi într-un interviu publicat în "Journal de Dimanche", îl acuză pe preşedintele ligii, Noel La-Garette, marele său rival, de complot împotriva sa. "Cine vrea să mă ucidă, a spus Bernard Tappie, să ştie că eu nu mor uşor. Nu voi mai fi preşedinte, dar voi sprijini echipa, cît voi putea. La Garette nu va putea să-mi ia acest drept. Cu tipul ăsta, declar că voi purta război personal". Cine s-a aşteptat la o tăcere resemnată, din partea lui Bernard Tappie, n-a ştiut, probabil, cu cine are de-a face...

• Un banchet mai puţin obişnuit printre sportivi a avut loc recent la Tel Aviv. În jurul meselor pline cu bunătăţi, s-au adunat fotbaliştii care au jucat în "naţională", între anii 1936 şi 1966. Printre ei, s-a aflat şi decanul de vîrstă, Amnon Harlap, 84 ani, ultimul supravieţuitor al echipei Ereţ Israelului, care a pierdut, acum 60 ani, cu 7-1, în faţa Egiptului,

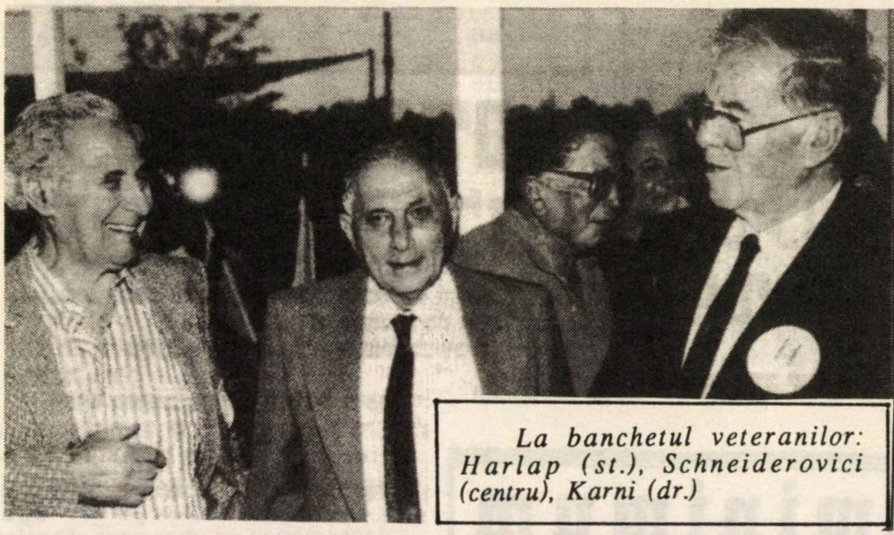

La banchetul veteranilor: Harlap (st.), Schneiderovici (centru), Karni (dr.)

la Cairo. A fost o seară a nostalgiei. Abraham Schneiderovici de la Macabi Nes-Ziona (78 ani) şi-a amintit că, în 1940, în finala Cupei "Lord Melchet" echipa lui a învins pe Macabi Biniamina cu 13-1, iar el, personal, a marcat 12 dintre golurile învingătorilor. S-a mai povestit cum, în 1940, Ereţ Israel a învins Libanul cu 5-1, la Beirut, paza pe stadion fiind asigurată de falangele lui Pierre Giumael. Pe vremurile acelea, fotbaliştii nu primeau salarii de zeci de mii de dolari; cel mult, doi gruşi, să-şi cumpere, după meci, un pahar cu "gazoz"...

• Federaţia Internaţională de Fotbal (F.I.F.A.) publică în fiecare lună, în funcţie de rezultatele trecute prin computer, un clasament mondial al ţărilor. Dacă vă interesează (şi de ce nu v-ar interesa?), Israelul se află actualmente pe locul 56 în lume. Poziţia nu este prea satisfăcătoare, dar merită menţionat că, oricum, sîntem înaintea Iranului (mama lor de homeinişti!), Coreei de Nord, Senegalului şi Boliviei, aceasta din urmă participantă la turneul final al campionatului mondial din Statele Unite. În schimb, înaintea noastră se găsesc Emiratele Arabe, China, Turcia, Qatar şi Chile. Clasamentul ia în consideraţie rezultatele echipelor naţionale în ultimii 6 ani, dînd importanţă din ce în ce mai mare, în mod progresiv, rezultatelor mai recente. Am învins noi Franţa, la Paris, dar am şi pierdut de multe ori, la alţii...

G.MODEANU

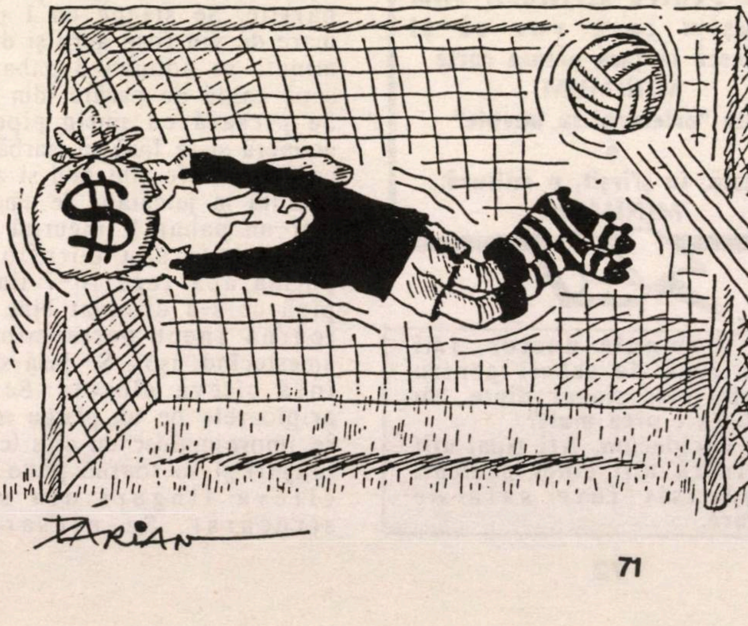

NOU

ÎN EDITURA MINIMUM

LIANA MAXY

PUNCTELE
MELE
CARDINALE

Editura MINIMUM
1994

Călătoria gîndurilor minuţios ordonate în caleaşca volumului (proaspăt apărut) intitulat:

PUNCTELE MELE CARDINALE
de LIANA MAXY
a ajuns la liman.

Poemele, nuvelele, evocările, portretele literare, notele de călătorie şi interviurile cu diferite personalităţi, deşi absolut diferite ca temă şi mod de tratare, sînt toate culese din problematica acestui sfîrşit de secol pe care-l trăim după posibilităţi, la temperaturi mai inalte ori mai joase, în funcţie de temperamentul şi destinul fiecăruia dintre noi.

Ilustrată cu reproduceri din creaţia pictorului M. H. MAXY, cartea poate fi obţinută trimiţînd suma de 45 şekeli (cec bancar sau poştal) pe adresa autoarei:

LIANA MAXY - P.O.B. 1114
- RAMAT GAN 52111 -
ISRAEL
TELEFON 03/751-9839

Pentru cititorii din străinătate, preţul unui volum, în care sînt incluse şi cheltuielile de expediere PAR AVION, va fi de 20 dolari, sau 40 mărci, sau 120 franci francezi. Cititorii din Canada, Elveţia, Africa de Sud, Ţările Scandinave, Australia pot achita volumul şi în valuta ţării respective, echivalată la paritatea dolarului.

MINIMUM E OM CA TOTI OAMENII

**LUCULLUS
şi invitaţii săi**

LA RESTAURANT...

OSTERIA DA FIORELLA
Bograşov 44, colţ cu Ben Iehuda,
Tel-Aviv

Pe menu-ul restaurantului e specificat *"vera cucina italiana"* - adevărată bucătărie italiană. Lucru important, căci nu în orice restaurant aşa zis italian, găseşti adevărate mîncăruri italiene. În unele din aceste restaurante găseşti pizza iar mîncărurile nu sînt preparate pe loc ci sînt 'pasta' de gata, sau ravioli, sau lasagne de la pachet care sînt numai încălzite.

Restaurantul 'Osteria da Fiorella' nu face acest lucru. Totul e preparat pe loc şi trebuie să aştepţi ca să capeţi felul comandat. Restaurantul e mic, 8 sau zece mese, feţe de masă vesele, colorate, şi un patron şi o patroană veşnic dispuşi să stea de vorbă, să-ţi explice cum se face mîncarea respectivă, şi mai ales să te distreze prin limbajul pe care-l vorbesc - presărat cu multe cuvinte şi expresii italiene.

Lista de mîncare nu e voluminoasă, dar e extrem de bine asortată. Găseşti supe de tot felul, fettuccine (tăiţei), gnocchi (crochete de cartofi), spaghetti. Partenera mea a ales "Fettuccine à la Fiorella" (tăiţei preparaţi cu smîntînă şi cu vodcă - asociaţie neobişnuită dar plină de savoare). Eu am luat de asemenea o mîncare *netradiţională*, "Fettuccine con salmone" (tăiţei cu somon afumat) - un deliciu. În prolog, am luat o supă: "Minestrone stracciatella" - o supă preparată cu ou şi cu o brînză numită "fontina". Felul doi a fost "Scaloppa Marsalla" - un 'escalope' de viţel preparat cu vin de Marsalla, şi un "Petto di pollo" - piept de pasăre preparat cu smîntînă şi ciuperci. Un 'regal'.

Ce băutură mergea la un asemenea ospăţ? Înainte de masă am luat un păhărel de Grappa (rachiu de struguri), iar la urmă am băut ceea ce se potrivea cu 'pasta' -o sticluţă de Chianti.

La desert, patroana ne-a recomandat "Tira'mi su", o cremă cu brînză, ouă, cafea şi scorţişoară.

Adevărata mîncare italiană e ca şi "bel canto" italian - plină de lirism.

S. Iacobson

minimum

EDITEAZĂ

• Aveţi în manuscris memorii personale?

Vreţi să vă publicaţi jurnalul intim?

• Doriţi să scoateţi la lumina tiparului un volum de povestiri sau poezii?

• MINIMUM este editorul cel mai competent! Întregul proces complicat de organizare (sau stilizare) a manuscrisului, de paginaţie şi corectură tipografică, coperta, prefaţa şi diferite forme de publicitate

vi le asigură

MINIMUM

• Pentru scriitorii olim hadaşim care vor să-şi tipărească în ţară prima carte

MINIMUM
este "prietenul la nevoie"

•

Există, în sfîrşit, o editură:
MINIMUM

- Domnule doctor, îmi cereţi 2000 de şekeli pentru extracţia unui singur dinte. Nu credeţi că e prea mult?

- Nicidecum. Aţi ţipat atît de tare că alţi cinci pacienţi au părăsit iute sala de aşteptare.

...SI ACASA

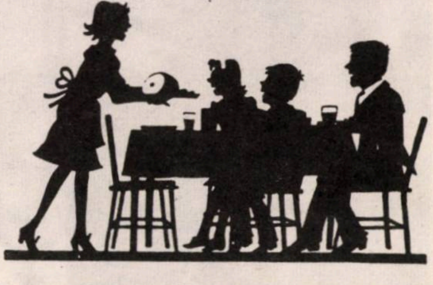

CE MÎNCĂM ÎN LUNA IUNIE

SALATĂ ŢĂRĂNEASCĂ:

se fierb în apă cu sare fiecare separat, 500 gr.fasole verde tînără şi 4 morcovi. Fasolea se scurge de apă, deasemenea şi morcovii. Fasolea se lasă întreagă, iar morcovii, se taie ca chibriturile. Se adaugă ceapă verde şi usturoi verde, tăiat mărunt, după gust, mărar şi pătrunjel tocat şi două ouă fierte tari, bucăţele. Se presară cu sare şi puţin piper şi se toarnă deasupra cîteva linguri de oţet de vin şi untdelemn. Se lasă 1 oră la frigider, apoi se serveşte, cu pîine neagră de chimen.

ARIPIOARE ÎN VIN:

se curăţă bine 15-20 aripioare de pasăre, se sărează foarte puţin şi se lasă deoparte. Într-o cratiţă mai mare se pun 6 linguri untdelemn, să se încingă. Se aruncă în ulei 6 căţei de usturoi tăiaţi în două. Cînd încep să se rumenească puţin se adaugă aripioarele, care se auresc uşor pe toate părţile. Se stinge cu 1 pahar mare de vin roşu acru şi după 5 minute se adaugă 3 pahare cu supă caldă de pasăre (din praf). Se presară cu puţin piper, se acoperă şi se lasă să fiarbă pînă ce aripioarele sînt moi şi zeama scăzută la jumătate. Se amestecă într-un pahar 1 linguriţă făină de cartofi sau cornflor, cu puţină apă rece (6-7 linguri) pînă ce s-a dizolvat bine şi se toarnă încet peste mîncare, amestecînd uşor. Se lasă să dea încă cîteva clocote. Se scot aripioarele pe un platou rotund, se împrejmuiesc cu cips (cartofi prăjiţi) şi se toarnă peste carne cîteva linguri din sosul strecurat. Se presară cu pătrunjel verde tocat şi se serveşte imediat. Ca acritură, salată verde cu lămîie şi ulei.

MEZELURI CU CARTOFI ŞI OUĂ:

pastramă grasă afumată de gîscă, piept de curcan, felioare de cabanos, parizer, etc. în total 200 gr.mezeluri, tăiate felioare subţiri sau cuburi, se prăjesc în puţină margarină împreună cu 2 cartofi fierţi în coajă, tăiaţi pătrăţele, puţină ceapă rasă şi verdeaţă tocată. Înainte cu cîteva minute de a servi, se toarnă peste ele cîteva ouă bătute (4-5 ouă) cu sare, piper şi 4 linguri apă. Se amestecă pe foc pînă ce se încheagă ca jumările. Se serveşte cu murături şi facultativ, cu mămăliguţă.

TARTĂ CU CAISE:

se face un aluat nisipos din 200 gr.margarină, 100 gr. zahăr, 2 gălbenuşe, puţină coajă de lămîie rasă şi 300 gr.făină. Se întinde o foaie potrivit de groasă şi se aşează într-o tavă dreptunghiulară unsă cu margarină. Se spală 1 kg.caise, se scurg bine, se scot sîmburii şi se aşează una lîngă alta peste aluat, cu partea dinăuntru în sus. Punem cu linguriţa cîte puţin zahăr peste fiecare caisă. Coacem la 180 grade pînă ce coca este uşor rumenită. Lăsăm să se răcească în tavă. Se presară cu zahăr pudră vanilat, se taie pătrate şi se serveşte.

YLANA

CLEI
DARIAN

BRIDGE

Dezlegare la bridge

Situaţia nu este "roză" dar, graţie programului care joacă agresiv, cu intervenţii slabe, avem o informaţie foarte importantă: Vest are 5 Carale, probabil cu mariajul. A rămas loc în mîna lui pentru 4 cărţi pe Cupă şi Treflă. Dacă Decarul de Caro se află tot la el, Vest este schizat la levata a 9-a pe Caro-Pică!

Distribuţia este:

A V 8 6 3
A V 9 5
A D 6
2

D 10 7 2	5
V 2	9 8 7 4
R D 10 8 7	6 3
10 9	D V 7 6 4 3

R 9 4
R 10 5 3
4 2
A R 8 5

La levata a 4-a se revine în mînă pe Asul de Treflă iar la levata a 5-a se joacă mic de Caro la Nouar. Vest este "terminat": după două Pici, patru Cupe, un Caro şi două Trefle, la levata a 9-a, Vest are în mînă Dama şi Decarul de Pică şi Rege-Damă şi Decar de Caro.

Nord defosează după Vest. Dacă Vest "aruncă" Decarul de Caro (altfel Nord face două Pici), Nord se dispensează de Pica de lîngă As, rămînînd cu Asul de Pică şi As-Valet în trei de Caro. Declarantul joacă mic de Caro spre masă şi cîştigă trei din ultimele patru levate.

Programul a dat rezultatul probabil "o cădere". Se pare că nu numai că licitează agresiv cînd nu trebuie, dar şi subapreciază oponenţii. Două greşeli care se plătesc scump la masa de joc. Ce să-i faci, creier de computer...

Paul Weinstock

A apărut
DESTĂINUIRI.
REFLECŢII
de
dr. Iancu Feldstein

Fapte de viaţă cu semnificaţii pe plan individual şi internaţional.
Vibrantă chemare la soluţionarea marilor probleme ale contemporaneităţii.

Cartea se poate obţine trimiţînd un cec de 25 şekeli pe numele autorului la adresa:
Rh. Aba Hilel Silver 113/52 - HAIFA

POŞTA

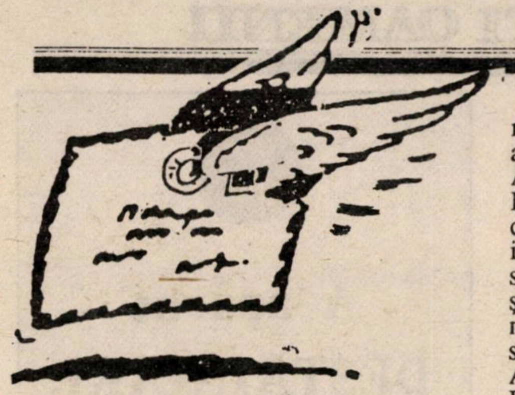

PUBLICISTUL I. FÎNTÎNARU NU MAI ESTE PRINTRE NOI!

La începutul lunii mai era planificat pentru intervenţia "pe cord deschis". Era foarte preocupat, foarte abătut de rezultatul intervenţiei.

Traiectoria unei vieţi a fost frîntă brusc. Un om bun, binevoitor, înţelegător, modest a trecut din verticală în orizontală.

Incredibil!

Un neînfricat luptător împotriva nedreptăţilor sociale, un mînuitor fin în arta condeiului, un erudit, toate l-au definit ca un publicist de mare notorietate.

Este o pierdere enormă pentru familie, pentru colectivul redacţional al revistei "Minimum" cît şi pentru publicul larg cititor, care găsea în rîndurile sale virtuţile unui mare om, un artist al scrisului din care emana calmul şi siguranţa.

Eternizarea numelui său (în fundaţii, instituţii, biblioteci) de excelent gazetar, de bun organizator, înzestrat cu simţul datoriei, devine necesară pentru exemplificarea şi cultivarea adevăratelor valori.

Personal îl regret şi mai mult, pentru contribuţia sa în desăvîrşirea lucrărilor mele. La ultimul telefon, din urmă cu două săptămîni, mi-a spus: "A apărut cartea, pe cînd al treilea volum?"

Fie-i memoria binecuvîntată!

Dr. Iancu Feldstein
Haifa

"BOMBA" ILENEI VRANCEA

Stimate Domnule Mirodan,

Mă simt obligat, după ce am citit articolul doamnei dr. Ileana Vrancea (*Minimum*, nr. 85) să-mi spun, foarte pe scurt, părerea.

In articolul respectiv, republicat de "Minimum", autoarea, precum cîndva marele Arhimede, striga: Evrika! Dumneaei crede că a găsit cauza revizionismului istoriografic din România. În sfîrşit, ştim de ce unii publicişti şi istorici încearcă să minimalizeze, chiar să nege, ce s-a întîmplat în perioada Antonescu cu evreii din România. Ei s-au inspirat, fireşte, din ce au scris Jean Ancel, Leon Volovici şi alţi istorici israelieni. Aşa, printr-o mişcare rapidă, este cooptat în grup ("antipartinic", fireşte!) şi profesorul Gutman, unul din cei mai distinşi cercetători israelieni ai Holocaustului, el însuşi supravieţuitor al ghetoului din Varşovia. Tuturor celor amintiţi li se acordă paternitatea reabilitării lui Antonescu. Cum s-ar zice, vinovaţii au fost găsiţi. Fireşte, de doamna dr. Vrancea.

Recitind lista incriminaţilor, am avut un sentiment de regret că nu am fost indicat şi eu, căci realmente compania este excelentă! Dar, cine ştie, poate totuşi viitorul şi dr. Vrancea mă vor onora!

Dacă subiectul nu ar fi atît de grav, am putea continua să zîmbim, dar...

În articol sînt date cîteva citate dintr-o sursă pe care nu o numeşte, Anale de Istorie, revista defunctului Institut de Istorie a defunctului Partid Comunist. Deci, doamna Vrancea face un soi de arheologie, disciplină ştiinţifică specializată cu cercetarea... cimitirelor! Dar doamna Vrancea se face că nu ştie - şi curios că nu ştie, căci a cunoscut foarte îndeaproape sistemele de lucru ale presei de partid - că respectiva revistă a falsificat cele spuse de istoricii israelieni. Falsificare care era în totală contradicţie cu cele scrise de respectivii istorici în diverse publicaţii. Şi falsificare ce a atras un protest oficial al directorului Yad Vashem.

De asemenea, doamna Vrancea aminteşte, pe un ton minimalizator, volumele de documente editate de Jean Ancel privind Holocaustul în România. Nu ştiu dacă dumneaei a consultat aceste volume, dar îi pot spune că ele nu pot fi ocolite de orice cercetător serios al Holocaustului românesc. Pînă în clipa de faţă, corpusul de documente editat de Jean Ancel este cel mai important act de acuzare împotriva lui Ion Antonescu. În prezent, dr. Jean Ancel prelucrează noi documente ale perioadei, a căror consultare nu a fost posibilă în trecut. Profit de ocazie pentru a anunţa faptul că Centrul Goldstein-Goren are în planul său de publicaţii o serie de volume de documente - toate inedite - despre Transnistria, în redacţia doctorului Ancel.

Din păcate, doamna dr. Ileana Vrancea operează în acest articol cu procedee străine vieţii academice. Şi e ciudat la un om cu vechime în cercetare.

Stimate domnule director, bombele de presă sînt utile în multe ocazii, dar să respectăm templul academic.

Cu stimă
Dr. Liviu Rotman
Directorul Centrului Goren Goldstein pentru istoria evreilor din România.

*

"Istoricii israelieni, neascunzînd crimele, în lumina adevărului istoric, n-au putut să treacă peste unele realităţi contradictorii. Din anumite cauze, în limitele României din 1940 n-a avut loc o exterminare în masă a evreilor sau deportarea în masă spre Polonia sau Transnistria; a fost sabotată pînă şi încercarea lui Eichman de-a generaliza din ianuarie 1943 purtarea semnului galben pe teritoriul României. Dar aceleaşi documente publicate de istoricii israelieni denunţa pauperizarea şi scoaterea din viaţa economică, goana după forţa de muncă gratuită evreiască, îndepărtarea din comune, scoaterea din locuinţe...

Găsesc de-a dreptul incorect procedeul d-nei Vrancea de-a imputa cercetătorilor israelieni abuzurile şi răstălmăcirile lui I. C. Drăgan sau falsurile istoriografiei de partid".

Gh. Kovacs-Eichner
Tivon

PROFESORUL PAPIER

"S-a săvîrşit din viaţă profesorul Armand Papier.

În pleiada de profesori care au onorat cu ştiinta şi

POŞTA

devotamentul lor învăţămîntul evreiesc din România, profesorul Papier, titularul catedrei de ştiinţe comerciale de la "Cultura Max Aziel" şi-a cucerit un loc bine definit, fiind, alături de regretaţii Dr. Th. Löwenstein, prof. Vardi, prof. Litman şi alţii, una din figurile proeminente care au modelat atît profilul şcolii cît şi al absolvenţilor ei.

Născut la Craiova într-o familie în al cărei sînge globulele roşii se amestecau cu globulele nobilei misiuni a dascălului de la Heider, tînărul Papier Armand nu a avut dileme în alegerea profesiunii. Drumul spre învăţămînt a venit ca ceva de la sine înţeles. După îndelungatul stagiu la Cultura, după obţinerea titlului de doctor în ştiinţe economice, el a fost numit în învăţămîntul superior; întîi la Bucureşti, apoi la Institutul Tehnic din Galaţi, ca şef al catedrei de Organizare şi Planificare.

Deşi realizat pe tărîm profesional, avînd satisfacţii pe mai multe planuri, prof. Papier nu a putut rămîne indiferent faţă de visul renaşterii evreieşti în ţara strămoşească. Dorinţa de a fi în mijlocul evenimentelor care aveau să decidă viitorul poporului căruia îi aparţinea a fost mai puternică decît greutăţile şi riscurile pe care le implica depunerea cererii de emigrare. Din păcate riscurile s-au dovedit reale: aprobarea de plecare nu a primit-o, dar din învăţămînt a fost exclus. A urmat una din perioadele cele mai grele pe care le-a cunoscut. Pentru asigurarea existenţei a prestat munci fizice grele, uneori chiar umilitoare.

Cînd a ajuns în sfîrşit în Israel, era prea tîrziu pentru a lua parte activă la evenimente. Dar nu s-a resemnat. La clubul pensionarilor din cartier, la loja Bnei Brit din Haifa, era unul din conferenţiarii solicitaţi. Publicul gusta în mod deosebit relatările punctate de glume, atmosfera de bună dispoziţie pe care ştia s-o creeze.

O mare parte din timp a consacrat-o alcătuirii unei monografii a "Culturii", căci, deşi învăţămîntul superior i-a oferit satisfacţii incontestabile, amintirile cele mai dragi, cele mai calde, le avea tot de la "Cultura".

Fie binecuvîntată amintirea aceluia care a fost prof. Dr. Armand Papier!"

Matei Grisaru
Haifa

RABINUL ROSEN

În numărul din martie (pag. 8) citaţi cele spuse de Rabinul Şef Rosen referitor la emisiunea "Veniţi cu noi pe programul doi" a televiziunii române, că această emisiune (care acuza pe evreii basarabeni de a fi asasinat soldaţi români) ar trebui să se intituleze "Veniţi cu noi pe pogromul doi".

Dar în acelaşi timp faceţi afirmaţia gratuită că Rosen "nu prea ştie cum să trateze explozia antisemită".

Regret pentru revista dvs., dar continuarea anti-rosenismului primar nu poate fi utilă decît lui Vadim şi acoliţilor săi.

Spre deosebire de dvs., cred că interviul acordat prestigiosului cotidian "New York Times" referitor la reabilitarea lui Ion Antonescu, recentul interviu cu "Europa Liberă" asupra antisemitismului celor două partide din coaliţie (PRM-ul şi PSM-ul), demersul făcut pe lîngă procurorul general al României şi preşedintele Ion Iliescu cu privire la tipărirea lui "Mein Kampf" şi nenumărate alte interviuri şi apariţii la televiziune dovedesc contrariul celor ce afirmaţi.

Luînd în considerare vîrsta şi posibilităţile Rabinului Şef Rosen, el îşi face pe deplin datoria în condiţiile actuale.

El continuă să fie în "prima linie" de luptă contra antisemitismului ("linie" care e la Bucureşti şi nu la Tel Aviv), să dea dovadă de mult dinamism, şi mai ales de mult curaj.

Joseph Haplern, ziarist
Geneva, Elveţia

N. Red. Aşa cum se înţelege, scrisoarea d-lui Halpern a fost scrisă înainte cu cîteva zile de decesul rabinului Rosen. Din decenţa cuvenită în asemenea tragice împrejurări, ne interzicem orice fel de comentariu pe marginea scrisorii. O publicăm ca atare, lăsînd cercetătorului de mîine dreptul de a evalua, sub semnul seninătăţii, activitatea bogată şi complexă a regretatului rabin Moses Rosen.

*

PIX "NE FIERBE"

Cumpăr revista "Minimum" pentru că, din punct de vedere al comentariilor politice o consider normală, de centru, realistă şi bineînţeles obiectivă.

Şi cu toate acestea, în numărul din aprilie (nr. 85) eram foarte aproape de a avea un şoc citind rubrica pe care o semnaţi. În partea finală a comentariilor dvs. - într-un spaţiu de două coloane - expuneţi un punct de vedere (cu privire la aşa numiţii "colonişti") cu totul surprinzător şi la o distanţă apreciabilă în stînga politicii israeliene.

Ce să se fi întîmplat?

Primul gînd a fost că revista "Minimum" a fost cumpărată de cei ce au vîndut "Viaţa noastră", "Revista mea" etc. Dar nu, aceasta nu putea fi adevărat, pentru că sub direcţia d-lui director Mirodan nu cred că vom păţi o asemenea figură. De asemenea, restrînsul colectiv al revistei nu cred că s-ar vinde pentru un spaţiu redacţional nou şi modern, unde nu s-ar simţi atît de bine ca în intimitatea sediului din Zamenhoff 13.

Revenind la comentariul dvs., trebuie să recunosc că citindu-l, înaintam uşor spre o capcană demnă de toată admiraţia. Da, domnule Pix, toată admiraţia. Nimeni nu m-a jignit mai frumos în viaţa mea. Da! coloniştii sînt **evreii** Israelului! Aşa cum sînt văzuţi evreii cu ochii celorlalţi (în aproape toată lumea) tot aşa sînt văzuţi "coloniştii" cu ochii multor evrei - **aici** în Israel.

Închei aceste cîteva rînduri exprimînd încă o dată satisfacţia de a vă putea citi.

R. Iosef
Gush Katif

Sper să nu vă întristaţi dacă veţi afla că sînteţi citiţi nu numai în Honolulu şi Fidji, ci şi de cîteva familii în Gaza.

TOT PIX

Rog să nu se supere domnul Pozarinchin din Bat Yam, dar părerea mea este că IOSI BEI-LIN sau IOSI BEI-ŢARA IUTE nu este ca "omul care cere palme", ci omul

POȘTA

care merită un... (cuvînt cenzurat de noi, întrucît incită la violență, *n. red)* în loc de cravată.

Cui nu-i place ce scrie domnul Pix să nu citească rubrica "Punctul pe I" sau să-l citească dacă preferă pe iubitul tovarăș Arafat.

Valabil și pentru doamna Spodheim - Tel Aviv. În ce mă privește, mă asociez declarației doamnei Georgette Liberman din Ierusalim, adăugînd: domnu' Pix, jos pălăria! PUNCT.

Lili Marcu - Tel Aviv

P.S. Constatarea că acei coloniști repudiați sînt totuși evrei, este formidabilă (sic!). Sincere felicitări.

Lili Marcu,
Kviș Hataiasim, Tel Aviv

TRADUCÎND REALMENTE DINTR-UN DICȚIONAR

La întrebarea "Cine e este evreu", au răspuns de-a lungul vremurilor multe personalități marcante din viața evreiască, chiar dacă nu întotdeauna au fost de aceeași părere.

Din păcate și antisemiții au marcat, direct sau indirect, părerea lor, dar nu cu privire la naționalitatea copiilor de evrei, ci cu privire la o serie de insinuări care să compromită noțiunea de evreu.

Dacă veți deschide Dicționarul Englez-Român al Academiei Republicii Socialiste România, Institutul de Lingvistică, ediția 1974, la pagina 401, veți găsi traducerea cuvîntului: "*Jew* I.s.l. evreu, iudeu. 2.(fig) afacerist; cămătar. II vb. *to jew* A.tr. a înșela; a escroca; a pungăși. B. intr. a se purta ca un pungaș."

Dacă un antisemit din România ar avea de tradus, de pildă: "The Jewish contribution to the achievement of the Roumanian culture", atunci folosind dicționarul Academiei ar traduce așa: "Contribuția pungașilor, cămătarilor, afaceriștilor, la dezvoltarea culturii românești ?!

Am consultat circa 10 dicționare și enciclopedii engleze (cu traduceri în limbile română sau franceză) și nu am găsit verbul "to jew", așa cum indică dicționarul Academiei Române.

Am căutat traducerea cuvîntului "Jew" în "The New Encyclopaedia Britanica" și am găsit, în volumul 6, pagina 544, o dezvoltată explicație a cuvîntului "evreu" în lumea modernă.

În Dicționarul Englez-Român redactat de profesor doctor Leon Levițchi, care este și redactor responsabil al Dicționarului Englez-Român al Academiei, cuvîntul "Jew" este tradus numai cu corespondentul său românesc "evreu".

În Dicționarul Academiei Române se mai găsesc și alte traduceri tendențioase cu privire la evrei, cum este de exemplu, cuvîntul "*Hebrew* I.s.l. evreu, iudeu, izraelit. 2.limba ebraică; ivrit. 3.limbă de neînțeles, chineză. II.adj.(vechi) ebraic, evreiesc, izraelit".

Desigur, nu mi-am propus să caut toate insinuările antisemite strecurate în Dicționarul Englez-Român al Academiei Române. Poate sînt mai multe decît cele arătate de mine.

Sînt sigur că actuala conducere a Academiei Române nu va lăsa ca otrava antisemită să se strecoare în sufletul acelora care caută să-și însușească frumoasa limbă engleză în care s-au scris atîtea opere strălucite.

Prof. V. Bordeianu
Willowdale, Ontario,
Canada

EVREUL FÎNTÎNARU ȘI ROMÂNUL NICULESCU - MIZIL

Dragă Alexandru Mirodan,

Iți scriu sub profunda și dureroasa impresie a năpraznicei și incredibilei știri. Inima lui Bebe - Ion Fîntînaru - a încetat să mai bată. Urmînd-o pe Clara, soția lui dragă, ne-a părăsit pentru eternitate.

L-am cunoscut pe Fîntînaru din anii studenției. Am colaborat împreună dealungul deceniilor. Am prețuit în mod deosebit seriozitatea, capacitatea de muncă, înalta competență profesională. Am prețuit deasemenea principialitatea, setea de justiție socială, omenia, spiritul colegial și modestia lui.

Evreul Fîntînaru și românul Niculescu-Mizil au fost uniți o viață întreagă prin sentimente de stimă și respect reciproc, printr-o prietenie trainică. Aceste sentimente s-au manifestat și la bine și la rău. Am fost alături de el cînd, cu mulți ani în urmă, a fost nevoit să înfrunte, pe nedrept, necazuri și suferințe. El a fost alături de mine cînd am fost nevoit, deasemenea pe nedrept, să înfrunt necazuri și suferințe. Eu nu pot uita niciodată că, alături de tine, de alți prieteni din Israel, cînd am fost implicat într-o arestare și un proces penal înscenate, Fîntînaru a declarat în "Minimum": "sîntem gata să depunem mărturie în fața oricăror instanțe și foruri, în dorința de a contribui să i se facă dreptate și să revină liber, în familie și societate".

Acest exemplu de prietenie principială, bazată pe adevăr și dreptate și manifestată în timpuri grele este, cred, un îndemn la colaborare și înțelegere între oameni, indiferent de naționalitate, convingeri politice, filozofice sau religioase.

Înțeleg că pentru voi pierderea lui Fîntînaru este grea. Ea nu este mai puțin grea pentru mine, pentru că am pierdut un prieten. Și ce oare poate compensa această pierdere?

Îngăduiți-mi să exprim pe această cale compasiunea și regretele mele și ale soției, să adresăm familiei și prietenilor lui Fîntînaru condoleanțele cele mai sincere.

Dragă Bebe, dragă prietene, îți voi păstra neștearsă amintirea ta!

Paul Niculescu Mizil
București 3 mai 1994

(autorul scrisorii a fost membru al Comitetului Executiv al PCR, vicepresedinte al Consiliului de Miniștri, Ministru al Invățămîntului și al Finanțelor, în anii 1960-80).

Dragă Bebe, dragă prie-
tene, îți voi păstra neștearsă
amintirea ta!

POȘTA

Editura Coresi, București, (numele trimițătorului, indescifrabil); dl. Mirodan mulțumește pentru bunele cuvinte; și așteptăm cartea făgăduită; *Louis Pollinger*, Kiriat Shalom, Tel-Aviv (scuze pentru exemplarul cu pagini albe pe care l-ați luat de la chioșcar; scuze și ori de cîteori se mai întîmplă așa ceva - sperăm să nu se mai întîmple - notați-vă, vă rog, că numitul chioșcar este obligat să primească îndărăt revista cu defect, și să vă dea alta, *bună* în schimb); *Veronique Macias*, Casablanca, Maroc (Luăm notă cu plăcere că sînteți verișoară cu Enrico Macias, cunoscutul cîntăreț de muzică ușoară, acum în Franța și că citiți *Minimum*, grație soțului dvs. originar din Galați și "drogat" de tipăriturile "bune" pe românește); *Ezra Beldner*, Azur (adresa av. Al. Bacher, din Canada: 40 Homewood, apt. nr. 2515, M4Y 2K2, Toronto, Ontario, Canada; așa sună, cu mii de inițiale, adresele din Canada, n-avem ce face); *Dan Galili*, Ghivataim. (Mulțumim pentru tăietura din presa vieneză privind împlinirea a 90 de ani de la moartea marelui tenor cernăuțean "din trib", Iosef Schmidt; Comemorăm, iată, evenimentul și dăm, azi, uite, fotografia micului-mare tenor!);

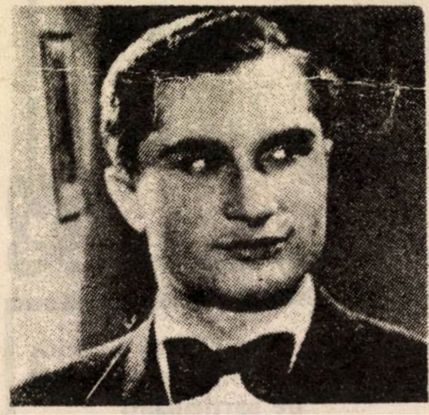

Joseph Schmidt

Prof. dr. Pop de Popa, București. (mulțumim pentru mesaj; din păcate, colegul nostru I. Fîntînaru, căruia îi adresaseți mulțumiri pentru articolul scris pe marginea lucrărilor Dvs., s-a stins, între timp, tragic, fulgerător din viață și nu se mai poate bucura de frumoasele Dvs. cuvinte; așteptăm cu plăcere vizita Dvs., vom vorbi pe îndelete, sînt sigur, despre amiciția autentică dintre românii de calitate și prietenii lor evrei, despre sufletul lui Fîntînaru, generos, și... despre viață); *Hermina Rohlrich*, Kiriat Haim-Maaravit (În aceste zile grele cu multe tragedii pentru evreii din Israel, nu pot să nu-mi amintesc cu durere și respect de o personalitate remarcabilă din orașul Roman, de la a cărei moarte se împlinesc 50 de ani.

A fost președintele Comunității evreilor din Roman, *Berthold Rohlrich*, care și-a jertfit viața pentru evreii din acest oraș, zic ’jertfit’ deoarece a decedat în tren, la numai 44 de ani, la întoarcerea sa din București unde fusese în interesul obștei (neputînd pleca orice evreu). A fost provocat la discuție de către un ofițer. Convorbirea a fost ’probabil furtunoasă’, Berthold Rohlrich căpătă pe loc un infarct care i-a provocat decesul, între orașele Adjud și Bacău. Corpul i-a fost coborît în orașul Bacău, de unde a fost adus la Roman. Printre alte fapte ale sale, amintesc intervenții cu succes pentru salvarea de la lagăr a evreilor, pentru scutirea bătrînilor de munci obștești grele, ajutoare în bani pentru cei nevoiași organizarea cantinei evreiești, unde mîncau peste 100 de persoane.

A oprit *trenul morții* ce venea din Iași spre Călărași, ajutat fiind de D-na Viorica Agarici, președinta Crucii Roșii din oraș. A coborît morții din tren, cca 50 de persoane, care au fost îngropați la cimitirul din oraș, o groapă comună. A tras trenul pe o linie ferată a unei unități militare, unde oamenii au fost îmbăiați și li s-au inmînat pachete cu îmbrăcăminte și hrană, adunate în cîteva ore de la cetățeni. În toată acțiunea aceasta a fost ajutat de fratele său *Leo Rohlrich*, amîndoi fiind cunoscuți printre autoritățile care le-au dat tot sprijinul. Dacă acei care au ajuns în orașul Călărași sau urmașii lor își mai aduc aminte de aceste fapte, să păstreze un moment de reculegere pentru oamenii cu suflet din acele vremuri"). *Perla Miridingiu, Bat-Yam; Tudor Stoica, Brașov; Mihaela Berger, Haifa; Anatol Kremnitzer, Tel-Aviv, Sabina Rosenblum, Frankfurt, Germania; Viorel Lustig, Natania; Liana Mendl-Soru, Tel-Aviv; Mary Braunstein, Paris;* etc., etc. (nu, nu e cazul: de mortuis nil nisi bene - despre morți așadar numai bine; să lăsăm să se întărească pămîntul din jurul mormîntului, apoi, fără patimă, să discutăm, pe îndelete personalitatea cunoscutului defunct, relevînd, așa cum se cade, și meritele și păcatele sale). Două **Epigrame** de *Harry Shoshany*, Ramat Hanasi.

(În timpul tratativelor de pace, Dl. Peres suferea de căderea pleoapelor - declarație personală): *"Drama, deci, s-a consumat;/ Șeful solilor trimiși,/ Este clar că ce-a semnat/ A făcut-o cu ochii-nchiși!/ În timp ce-i căzuse pleoapa,/ Arafat îi trage... clapa!"*; (Dl Iosi Bei-Lin - ziarele): *"’Pudel’ i s-a spus odată,/ Însă astăzi subliniez,/ Se zvonește-n lumea toată/ Că ar fi un pe-chinez!"*

N. Polac, Carmiel ("Aristide Buhoiu era, alături de Andrei Bacalu, unul dintre prezentatorii cei mai îndrăgiți de la televiziunea română: înfățișare bonomă, dicțiune melodioasă, documentație serioasă, fără ostentație, a prezențelor românești (atît de vitregite în ’mass-media’ occidentale) în marile centre de cultură. De cînd s-a exilat , în USA, d-l Buhoiu editează o gazetă bilunară substanțială, echilibrată politic, difuzată și în Israel. Deși se numește "Universul", după marele cotidian antisemit din Bucureștii de altă dată, actualul periodic de la Holywood se desolidarizează de presa furibund rasistă a României din zilele noastre. Salut, salut din toată inima această nobilă desolidarizare"); *I. Pozarinchin*, Bat-Yam. ("Domnule Pix, aprecierile de genul ’Yosi Bei-lin - eroul principal al filmului "Omul care cere palme"’ pe lîngă că sînt profund jignitoare pentru cel vizat (ministru adjunct de externe al nostru), nici nu se încadrează în spiritul și nivelul revistei *Minimum*. Aceasta este

POŞTA

citită şi apreciată nu numai de israelienii vîrstnici originari din România, dar şi de ne-israelieni în afara ţării noastre, deci necesită puţină reţinere."). *Farm. A.I. Cuperman,* , Natania. ("Am 92 de ani, sînt unul din ultimii supravieţuitori ai 'Trenului morţii' de la Iaşi; stau la dispoziţie cu informaţii tuturor acelora, scriitori sau regizori de film, care ar dori să realizeze pentru cei de azi şi de mîine opere legate de tragicele evenimente din 1941").

Fam. Sandu Făinaru, Ramat Gan; Dr. Savel Thirer, Hod Hasharon; ing. Barbu Zahareanu, Los Angeles, USA; av. Cristi Zăvianu-Bellu, Londra, Anglia; ing. Valeriu Frimu, Bucureşti; Tutu Giurgiuveanu, Düsseldorf, Germania; Lea Wiesenthal, Auckland, Noua Zeelandă; Boris Wexler, Beersheva; Ane-Marie Manesco, Paris; Sandra Ben-Ami, Natania; Magdalena Nagor, Ashdod; Ilie Marcel, Petah Tikva; Lili Plaiu, Beer Sheva: Mulţumim pentru bunele cuvinte, observaţii critice şi sugestii; Ceilalţi, pe curînd.

Articolul lui Adrian Zahareanu, din numărul de faţă, se intitulează "Coloana cincea".

Şi nu întîmplător.

● Dl. Gh. Buzatu, critic, autorul cîtorva cărţi de apologie a mareşalului Ion Antonescu, a fost invitat nu de mult de către Centrul Goldstein-Goren, la Tel-Aviv, pentru a-şi spune punctul de vedere în legătură cu crimele săvîrşite de regimul antonescian împotriva evreilor din România.

Spre surprinderea generală (inclusiv a lui I. Artzi, căruia i s-a urcat niţel sîngele la cap), distinsul musafir a afirmat că nu se poate pronunţa pe marginea subiectului întrucît este prea devreme (n-a trecut decît jumătate de veac de la Holocaust) şi nu dispune de documentele necesare. De remarcat că toate acestea d. Buzatu nu le-a rostit din vîrful buzelor doar, ci cu gura plină. Şi cu zîmbetul pe buze.

VIVIANE ŞI HERMAN LEIBOVICI
TRAVEL EXPERTS
STAU LA DISPOZIŢIA CELOR INTERESAŢI
PENTRU VOIAJURI
ŞI ORICE SERVICII TURISTICE LA
AGENŢIA DE VOIAJ
PROPER TRAVEL LTD.
TEL AVIV Reh. Ben Iehuda 56, tel. 297477 - 5289992

Bilete de avion ale tuturor companiilor de zbor, zboruri charter, rezervări hotel, Eurailpass, închirieri auto, etc.

DIFERITE PROGRAME CONVENABILE

*** Avion + hotel: LONDRA, PARIS, ROMA, PRAGA, BUDAPESTA, ISTANBUL, ANTALIA, CIPRU, RHODOS, etc.**

*** Staţiuni de odihnă şi tratament: AUSTRIA, ELVEŢIA, GERMANIA, ITALIA, CEHIA, UNGARIA, SLOVACIA, etc.**

*** Excursii organizate prin firmele BONISA, DIESENHAUS, EUROPA TOURS - GHESHER, EWTR, NATOUR, OPHIR, RIMON, SKY-GEOGRAFIC, etc. cuprinzînd programe pentru toate vîrstele (adulţi, tineret, seniori)**

ROMÂNIA

*** Staţiuni de odihnă şi tratament**
*** Excursii 14 zile mare-munte**
*** Programe 5 zile mare sau munte**
*** Bilete avion combinate: BUCUREŞTI cu diferite destinaţii europene şi alte continente**

REDUCERI SPECIALE LA EXCURSII ORGANIZATE CELOR CARE SE ÎNSCRIU DIN VREME

SALOANELE
PNINAT ADAR
MODERNIZATE

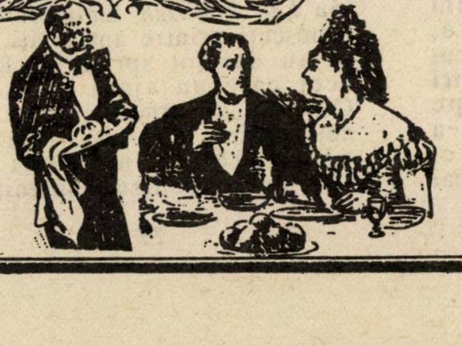

Nunţi - Bar Mitzva - Brith şi alte festivităţi, pînă la 300 de participanţi

●

Caşer - sub supravegherea rabanutului central din Rishon Le Zion

●

Saloanele Pninat Adar 88
Rishon Le Zion
Str. Ein Hakore 19
(lîngă Tahana Hamerkazit)
Tel. 03/964 15 69

CLEPSIDRA

Turism

Cristian Popişteanu, redactor şef al revistei "Magazin istoric", de la Bucureşti; la prieteni

Adina Darian, critic de film; de la Bucureşti; la prieteni

Maxim Crişan, director adjunct al "Teatrului Nottara", din Bucureşti; cu soţia, Gabriela Crişan; la rude

Dr. Paul Rosenfeld, cu soţia, Rita Rosenfeld; de la Offenbach/Main, Germania; la rude (tel. 09/823005)

Jack Mathias, ziarist, redactor la postul de radio Iaşi; la rude

Premiu

Premiul "Herş Segal" pentru contribuţii deosebite la studierea şi popularizarea patrimoniului literar în limba idiş; profesorului Eliezer Frenkel, pentru lucrarea "Antologie a poeziei idiş".

Aniversare

I.Kara, istoriograf, publicist, 87 de ani de la naştere; la Iaşi

Comemorări

Marcel Iancu, pictor, reprezentant strălucit al artei evreo-române; 10 ani de la moarte

I. Fîntînaru, ziarist, redactor la revista "Minimum"; treizeci de zile de la săvîrşirea din viaţă.

Decese

Mozes Rosen, (82), rabin-şef al evreilor români, preşedintele Comunităţii Evreilor din România; în urma unei congestii cerebrale; la spitalul "Elias", din Bucureşti; a lăsat în urmă o văduvă, d-na Amalia Rosen, (86), internată la Căminul din Bucureşti care poartă numele soţilor Rosen. A fost înmormîntat la Ierusalim (vezi articolul lui I. Artzi la rubrica "30 de zile")

Radu Albala, (70), scriitor, traducător, redactor la Editura "Litera"; în urma unei lungi şi grele suferinţe; la Bucureşti; R.A. a fost cumnatul cunoscutului regizor de film, Mirel Ilieşiu.

Blanche Adelstein, cîntăreaţă de operă, solistă a Operei Române în anii '60-'70; la Tel-Aviv

Mişu Iancu, compozitor de muzică uşoară, membru al Uniunii Compozitorilor din anul 1935, muzicolog, director la "Odeon" şi "Editura Muzicală"; la Bucureşti

Prof. univ. dr. ing. Sergiu Călin, fondator al şcolii româneşti de automatică, fost decan al Facultăţii de Automatică şi Calculatoare din cadrul Politehnicii; la Bucureşti

Carnet

Sîntem alături de marea artistă fotografă Hedy Löffler la încetarea din viaţă a soţului ei, dr. Bruno Weisselberger (92) şi îi transmitem condoleanţele noastre sincere.

Prietenii

La 17 mai s-au împlinit doi ani de la dispariţia prematură a dragei şi neuitatei noastre

FRIDA STRULOVICI

inegalabila noastră soţie, mamă şi bunică. Fie-i amintirea în veci binecuvîntată!

FAMILIA

Conferinţă

Dr. Vladimir Zahareanu: "Evreii din România în perioada 1944-1950"; la Universitatea Ebraică din Ierusalim, în ziua de 12 mai a.c.

Seară literară

La Haifa, în ziua de 8 mai a.c.; organizată de H.O.R. din localitate în cinstea poetei Tania Lovinescu, care a citit din versurile sale; programul muzical a fost susţinut de cîntăreaţa Miriam Mircea.

Dl. Marcel Soicher, din Tel Aviv (fost în presa de tineret a anilor 50), este rugat să contacteze redacţia în legătură cu un mesaj important primit de la Bucureşti.

Familia şi prietenii reamintesc că la 21 iunie se împlinesc patru ani grei, de la dispariţia - într-un tragic accident - a lui **BELLA CALMANOVICI (BEBY)**, ingineră la Technion, Haifa.

Închiriez Bucureşti apartament 3 camere, mobilat, telefon, zonă centrală, metrou. Telefon: 03-594004.

La 12 iunie se împlinesc două luni de cînd inima lui Bebe (I. Fîntînaru Har Zoar) a încetat să mai bată. Om de o nobleţe şi o bunătate nemărginite al cărui crez suprem a fost prietenia, generozitatea, iubirea pe care le-a dăruit cu multă delicateţe.

A plecat pe drumul fără de întoarcere în plină vigoare spirituală şi sufletească.

Prieten drag, înfruntă veşnicia cu aceeaşi linişte şi seninătate.

In memoriam

Psih. Daisy Macadziob

Expoziţii

Sabin Bălaşa, România; la "Yad Le Banim", Rehovot (14-22 mai, a.c.). Un eveniment. Un talent ieşit din comun. Unul din marii creatori de artă ai României contemporane.

Margareta Solomon; în cadrul expoziţiei colective de la "Beiteinu", Haifa (7-26 mai, 1994). Simţ al culorii, subtilitate.

Sidonia Fuchs (Eidingher), născută în România, absolventă a Academiei de Arte din Cluj. În ţară din anul 1960. Premiul de grafică al oraşului Bat-Yam (1964), Premiul de artă "Nordau" (1982);

La Holon, sala Meirov, de la 21.5.1994. (Vom reveni cu amănunte).

Precizare

D.ing.Chiva Rubin, din Carmiel, str. Haoren 11/1, ne roagă să precizăm că nu are nicio legătură cu firma "Concordia şi Continental-Ltd." din Haifa".

HOROSCOP

● SYBIL HEDERNA LUNA MAI

CAPRICORNUL (22 decembrie - 20 ianuarie).
Conjunctură foarte favorabilă pentru tranzacţii financiare. Nu vă pripiţi însă, îndeosebi în prima decadă a perioadei. In schimb, în ultima decadă conjuncţia astrelor vă va fi extrem de prielnică pe planul sentimental, pe terenul căruia puteţi păşi fără ezitări.

VĂRSĂTORUL (21 ianuarie- 19, februarie).
Acţionaţi cu prudenţă în problemele de familie care, din păcate, nu vă vor ocoli. Atitudinea neutrală va da roade vizibile spre satisfacţia tuturor părţilor implicate. Astrele vă rezervă surprize plăcute în multe direcţii: profesională, intimă, etc.Numere 1, 8, 23

PEŞTII (20 februarie- 20 martie).

Este recomandabil să puneţi ordine, cît de cît, în stilul, cam dezordonat, al vieţii dvs. Altminteri riscaţi să vă simţiţi, atît fizic cît şi psihic, sub nivelul care vă dă tihna necesară pentru a savura succesele obţinute pînă acum fără prea mari eforturi. Se întrevăd modificări legate de casă.

BERBECUL (21 martie - 20 aprilie).
Simţul organizatoric care vă caracterizează, nu trebuie risipit în excese lipsite de măsură. Nu vă lăsaţi pradă ispitei biruinţelor" în lanţ".Inzestrările diverse trebuie folosite numai la momentul oportun. Veţi avea nevoie de ele neistovite căci vă aşteaptă schimbări, din fericire, dorite şi reconfortabile.

TAURUL (21 aprilie - 20 mai)
O perioadă dificilă nu va putea fi evitată. Nu vă lăsaţi descumpăniţi dacă puterea dvs. de convingere va fi ceva mai redusă decît altădată. Nu reprezintă nici un pericol cu condiţia ca atenţia dvs.să perceapă exact din ce parte bate vîntul adversităţilor.

GEMENII (21 mai-21 iunie)
Instinctul vă va conduce fără greş. Dar nu daţi frîu liber impulsivităţii. Vă veţi impune punctul de vedere fără conflicte grave. Incolo..."ploaie de stele" pe toată linia! Culoare: albastru.

RACUL (22 iunie - 21 iulie)
Dacă nu vreţi să mergeţi "de-a-ndărătelea"(vezi denumirea zodiei!), nu vă jucaţi cu focul şi nu aţîţaţi (ca să stimulaţi afecţiunea ce vi-o poartă) gelozia persoanei care vă este dragă. Sfaturile ce nu vor întîrzia să vă fie date în această privinţă miros mai curînd a intrigi.

LEUL (22 iulie - 22 august)
Mercur a ajuns acum în dreptul zodiei dvs. Se impune deci să acordaţi mai multă atenţie aspectelor financiare. Altfel, unele probleme legate de familie, cămin, vor rămîne, deocamdată nerezolvate. Foarte bun sfîrşitul perioadei acesteia, încununat de multă preţuire la locul dvs. de muncă incluzînd recompensele adecvate. Iar în "sectorul" sentimental de asemenea nu veţi avea a vă plînge. Numere: 4, 10, 32

FECIOARA (23 august - 22 septembrie)
O anumită parte din vreme, mare aglomeraţie de probleme şi lipsă de timp. Aproape nu veţi avea "suflul" de a vă pune obişnuitele semne de întrebare care vă sîcîie(ceea ce, de altfel, e ceva pozitiv) . Totul se va termina cu cea mai deplină reuşită. Sfîrşitul ultimei săptămîni din perioada aceasta, va compensa grijile începutului.

BALANŢA (23 septembrie - 22 noiembrie)
Este înţelept să renunţaţi la aventura trecătoare care vă ispiteşte. Ignorînd capcanele care vă pîndesc pe acest drum, vă veţi pierde liniştea şi... cine ştie, dacă nu şi respectul de sine strîns legat de răspunderile pe care le aveţi.

SCORPIONUL (23 octombrie - 21 noiembrie
O tensionare excesivă, se încheie încă din primele zile ale perioadei. După toate semnele zodiacului, ca nu se va repeta atît de curînd, iar dacă cumva vor apărea mici tendinţe de revenire, vor putea fi uşor curmate. Se întrezăreşte o călătorie care vă va face o enormă plăcere.

SĂGETĂTORUL (23 noiembrie - 22 decembrie)
Datorită unor neînţelegeri care au apărut în ultimul timp, vă veţi simţi cam abătut. Nu vă pierdeţi cumpătul pentru că veţi vedea că veţi fi la locul potrivit atunci cînd trebuie. Fiţi mai atent cu o persoană din preajmă care are nevoie de dvs.

adriana davidsohn

AGENTA DUMNEAVOASTRĂ DE ÎNCREDERE
GARANŢIA UNUI ARANJAMENT PROFESIONIST

OFERTE SPECIALE PENTRU VARA

14 zile/13 nopţi
699 $

• EXCURSIE EXTRAORDINARA ÎN JURUL ROMANIEI - TRASEU UNIC

Bucureşti-Curtea de Argeş-Sibiu (inclusiv Sibiel şi Păltiniş)-Tg.Mureş-Tihuţa (NOU,NOU şi INEDIT) - Suceava (inclusiv mănăstirile Voroneţ şi Suceviţa) - Iaşi - Piatra Neamţ) inclusiv spectacolul folcloric extraordinar de la Tîrpeşti) - Cheile Bicazului - Lacul Roşu - ODIHNA LA POIANA BRAŞOV

Preţul cuprinde: bilet de avion Tel Aviv-Bucureşti-Tel Aviv- excursia pe traseul în jurul României- cazarea la hoteluri de categ.I-a - autobuz cu aer condiţionat-2 mese pe zi-ghid israelian şi ghid român- SURPRIZE...
Plecări:13.07; 27.07; 10.08; 24.08
Numărul locurilor limitat

• NOU • ORIGINAL • CONSTRUIT PENTRU DUMNEAVOASTRA • PRODUS EXCLUSIV AL NOSTRU

VACANŢA ÎN CARPAŢI - 14 zile/13 nopţi

599 $

7 zile la SINAIA + 7 zile la POIANA BRAŞOV
Preţul include: zbor, cazare la hoteluri de categ.I-a, demi-pensiune, transferuri
Date de plecare: 13.07; 27.07; 10.08; 24.08

ROMANIA • BULGARIA • TURCIA

17 zile **1099 $**

Preţul include: avion, cazare, demi-pensiune, ghid israelian, autobuze cu aer condiţionat
Date de plecare: 18.07; 01.08; 08.08

GRUPE DE TRATAMENT

SOVATA + POIANA BRAŞOV

30 zile/29 nopţi **1089 $**

SOVATA: staţiune montană pe malul lacului Ursu (bogat în nămol sapropelic), renumită datorită tratamentului anti-reumatic, a peisajului de vis, a curăţeniei şi a politeţii personalului.
POIANA BRAŞOV: staţiunea preferată de turiştii israelieni.

Aranjamentul include: avion, cazarea în hoteluri de categ.I-a, pensiune completă la Sovata, demi-pensiune la Poiana Braşov, tratament şi toate transferurile.
Date de plecare: 25.07 şi 15.08 - Plecări garantate.

BILETE DE AVION PENTRU TOATE DESTINAŢIILE LUMII

VATRA DORNEI - 20 ZILE
PREŢ SPECIAL PENTRU PENSIONARI

- **Plecare din 13.06....725$**
- **Plecarea din 11.07...799$**

Preţul include: avion, cazarea, pensiune completă, tratament, transferuri
Plecări garantate la datele de mai sus

• UNGARIA

19 ZILE
TRATAMENT **599 $**
HAJDUSZOBOSZLO

Bilete de avion la preţ special pentru cei ce iau aranjamente în Budapesta • Excursii în CEHIA - AUSTRIA • HOTELURI la preţuri extraordinare la Budapesta şi Praga

INSCRIERI ŞI INFORMAŢII SUPLIMENTARE
ADRIANA, ANI şi IRA
"HILELL TOURS" str.Ben Yehuda 62 - Tel Aviv
TELEFON: 5250613 - 5250618

ANUNŢ IMPORTANT

CUNOSCUTUL PROMOTOR DE TURISM

HAIM KAUFMAN

Se află la dispoziţia d-voastră la BUDAPESTA - (Paradisul Turismului European - oraşul Luminilor), în permanenţă, pe perioada 15 mai - 1 noiembrie - LA HOTEL BEKE, strada Terez nr.43 (fosta Lenin). Telefon: 00-361-1323-300 sau FAX: 00-361-1533-380, vă oferă informaţii şi îndrumări turistice GRATUITE.

UNGARIA - FĂRĂ VIZĂ PENTRU ISRAELIENI!!!

Începem acţiunea chartere pentru băile BEKE - UNGARIA
DE LA 29 MAI pînă la 1 NOIEMBRIE

SURPRIZA SEZONULUI

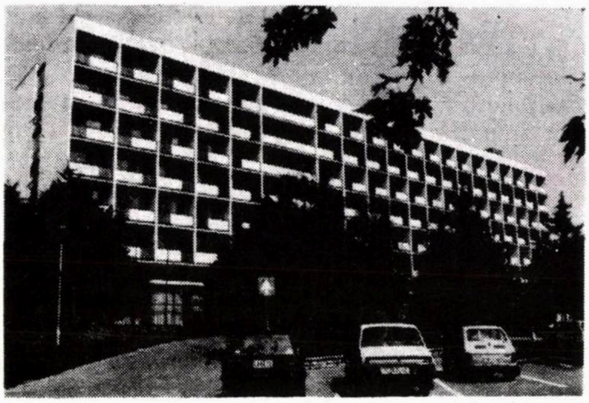

DE LA 29 MAI pînă la 1 NOIEMBRIE

NUMAI ŞI NUMAI DIN BUDAPESTA 599$

19 ZILE - 18 NOPŢI ....

STAŢIUNEA BEKE HAJDUSZOBOSZLO

Preţul include: cazarea în hotel * Două mese pe zi * Tot tratamentul medical prescris * Transfer de la aeroport la staţiune * PLUS UN CADOU: VENTILATOR DE CAMERĂ pe care îl veţi primi de la HAIM KAUFMAN la sosirea pe aeroportul din Budapesta.

CEREŢI PROSPECTE LA TOATE AGENŢIILE DE VOIAJ

* 8 zile/7 nopţi la BUDAPESTA **324$**
Preţul include: Hotel 4 stele, mic dejun, bufet, cazino
opţional EXCURSIE LA SZENTENDRE, VISEGRAD şi ESZTERGOM

* EXCURSIE DE O ZI LA VIENA...5o$
Conduce apreciatul ghid de limbă ebraică AVRAM
* EXCURSIE DE 5 ZILE PRAGA - KARLOVY VARY - TEREZIN
Preţul include: cazare * mic dejun * minibus la dispoziţie **395$**
TUR DE ORAŞ în limba ebraică

Camere particulare în centru (lîngă Hotel Beke)
- cameră pentru 2 persoane 25$
- apartament 4 persoane/singur 60$

* TRANSFERURI LA PREŢURI REDUSE * PENSIUNE LA BUDAPESTA şi VIENA (central)
- vorbitori de limbă ebraică -
* INFORMAŢII GRATUITE * SPECTACOLE DE OPERA - OPERETA
* PENTRU SERVICIILE DE TRATAMENT şi hoteluri în Budapesta - PLECARILE NUMAI DUMINICA CU COMPANIA "MALEV" - ora 13.00

Toate serviciile de mai sus sînt valabile pentru minimum 4 persoane, cu comandă anticipată - 14 zile - prin fax sau telefon ● SOLICITAŢI BILETE DE AVION CU PREŢURI REDUSE ÎN TOATE DIRECŢIILE, pe întregul sezon estival, de la:

HAIM KAUFMAN şi ADRIANA DAVIDSOHN
"HILLEL TOURS" str. Ben Yehuda 62 - etaj I - tel.525 0613/525 0618
PRECUM ŞI DE LA TOATE AGENŢIILE DE VOIAJ DIN ŢARA.

INFORMAŢII SUPLIMENTARE: în fiecare seară, între orele 19-23 şi sîmbătă toată ziua la tel.: 03/696 9075 pînă la data de 20 mai. Vorbim ebraică, româneşte, ungureşte şi germana.

SERVICII ÎN BUDAPESTA între orele 9.00 - 13 şi 17.00 - 23.00
în toate zilele săptămînii, inclusiv duminică.
DECUPAŢI ŞI PASTRAŢI ADRESA ŞI TELEFOANELE.

minimum

ANUL VIII • NR.88
IULIE '94 • 10.20 ŞEKELI

Vacanţă plăcută, domnişoară. Sau doamnă.

Odihneşte-te şi bronzează-te. Aici, la noi, sau aiurea.

După toate cîte s-au întîmplat şi se întîmplă azi, odihna aceasta e binemeritată.

Şi, după ce te ridici de pe prosopul de plajă, îţi propunem – aşa pentru distracţie – cîteva "Jocuri de vacanţă". Le veţi întîlni în primele pagini ale revistei noastre, la rubrica "Tendinţe".

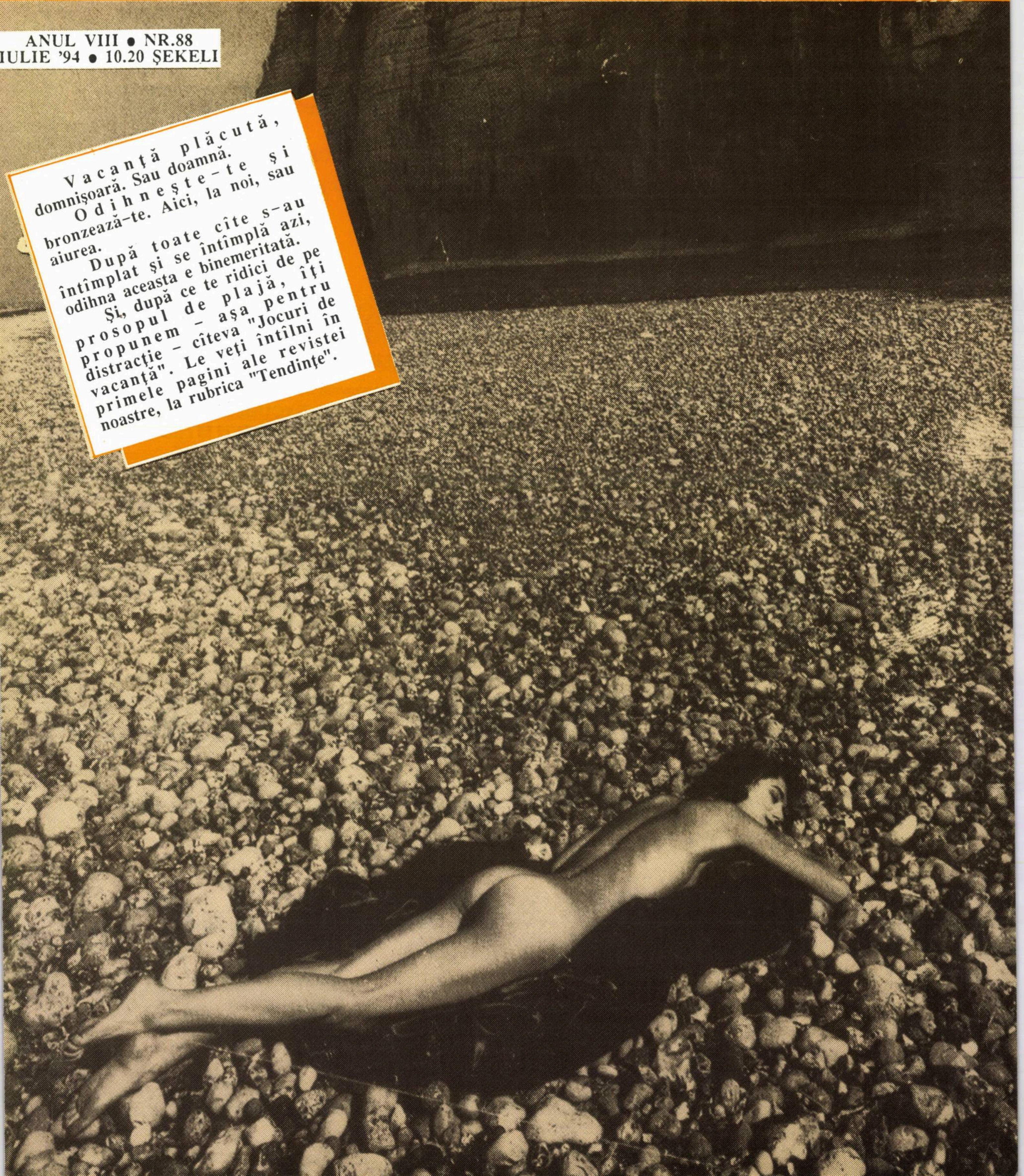

E.W.T.R.
Romånia
26
★

"Într-o lume plină de imitaţii - noi sîntem originalul"

E.W.T.R.

în al 26-lea an consecutiv al turismului spre România
a deschis

SEZONUL MARILOR VACANŢE

Întreaga gamă a aranjamentelor turistice de tratament, odihnă, vacanţă şi circuite în România,se găseşte la toate agenţiile turistice din ISRAEL

numai
595$

TRADIŢIE ŞI GARANŢIE

VACANTĂ FAMILIALĂ

DE LA MARE LA MUNTE

14 zile/13 nopţi

PLECĂRI ÎN FIECARE VINERI

O săptămînă la mare - staţiunea "EFORIE NORD" - Hotel "Europa" şi o săptămînă la munte - Poiana Braşov - Hotel "Sport/"Ciucaş". Surpriza sezonului: O zi în Bulgaria la Varna.

Preţul cuprinde: Bilet de avion Tel Aviv-Bucureşti-Tel Aviv, cazarea în camere duble, 2 mese pe zi la Poiana Braşov şi mic dejun la Eforie Nord - hotel "Europa", EXCURSIE DE O ZI LA VARNA - BULGARIA, mese festive la restaurantul "Nunta Zamfirei" din Eforie şi la cabaretul "Favorit" din Poiana Braşov, toate transferurile şi ghid român de limbă engleză.

* Preţ special pentru copiii pînă la 12 ani: 350 $

OFERTĂ SPECIALĂ

16 ZILE DE VACANŢĂ ÎN

ROMÂNIA BULGARIA

875$

Program: 6 zile în staţiunea Eforie Nord, hotel de lux "Europa"; 6 zile la staţiunea montană Boroveţ - 2 zile Bucureşti, "Hotel "Dorobanţi" - 2 zile Sofia.

PLECARI LA DATELE DE: 15.07 şi 29.07

Preţul cuprinde: bilet de avion Tel Aviv-Bucureşti-Sofia-Bucureşti-Tel Aviv, 2 mese pe zi în staţiunile Eforie Nord şi Boroveţ (Bulgaria), mic dejun în hotelurile din Bucureşti şi Sofia, transfer cu autocar (aer condiţionat), ghid israelian pe tot timpul excursiei.

VREŢI SA CUNOAŞTEŢI ÎN TOTALITATE OFERTELE SPECIALE ŞI PROGRAMELE DE VACANŢA LANSATE DE E.W.T.R. ÎN VARA 1994?
Nimic mai simplu. Completaţi acest talon cu:
NUMELE..................
ADRESA..................
şi expediaţi prin poştă pe adresa noastră:
E.W.T.R. - rh.Shmariahu Levin 2 - Haifa sau
E.W.T.R. - rh.Ben Yehuda 32 - bloc El Al - Tel Aviv
Veţi primi GRATUIT programele de vacanţă şi informaţiile necesare pentru excursiile dumneavoastră în România.

תור תבל

MINIMUM • ANUL VIII • NR. 88 • IULIE • 1994

MINIMUM INTRĂ ÎN VACANŢĂ..
PENTRU O LUNĂ DE ZILE.

NUMĂRUL NOSTRU VIITOR
APARE LA
1 SEPTEMBRIE A.C.
ÎN PREAJMA ANULUI NOU.

(Şi, precum în anii trecuţi, toate abonamentele se prelungesc, automat, cu un număr)

LA INCHIDEREA EDIŢIEI
Ceea ce înseamnă 26 iunie 1994

Doi ani de la răsturnarea politică în urma căreia a plecat Likudul şi a venit actuala coaliţie. Bilanţurile ce se fac în asemenea ocazii sînt, desigur, subiective, tendenţioase. Guvernul foloseşte culori pastel, opoziţia lucrează cu vopsea neagră.

Cert este că s-a schimbat ceva: actuala formaţie guvernamentală este decisă să încheie acorduri de pace cu vecinii. Cum? Cu preţul unor concesii teritoriale şi politice. Dar în această privinţă populaţia este împărţită în două. Acest fapt va îngreuna mult tratativele şi va întîrzia acordurile, cu atît mai mult cu cît experienţa cea nouă cu palestinienii nu este de bun augur. Ea nu vesteşte nimic bun.

Viitorul, chiar cel apropiat, este nebulos şi din cauza crizelor politice interne care se înmulţesc şi se intensifică. Coaliţia nu reuşeşte să-şi găsească noi parteneri pentru a avea o majoritate comodă. Partenerii potenţiali şi eventuali au poziţii opuse. Dar însăşi drama de la Histadrut reflectă lipsa consensului cel atît de dorit şi necesar.

Nu sînt semne bune nici pe plan economic. A apărut spectrul inflaţiei. Lumea salariată e în agitaţie.

Anul electoral 1996 e departe şi nu prea. La o nouă consultare a electoratului este posibilă o nouă răsturnare. Ce se va întîmpla atunci cu procesul de pace? Intrebarea este mai mult decît tulburătoare.

CRONICA DE ALIA

Sărbătoare la ARCADIA

Trei ani, cîţi a împlinit clubul ARCADIA, nu constituie, fireşte, o aniversare care trebuie în mod special sărbătorită. Dar este un prilej festiv de a sublinia faptul că acest club are deja istoria sa. El s-a afirmat ca o oază intelectuală, a introdus un curent de aer curat în mediul nostru romanesc.

Nu-i puţin lucru acest lucru.

Meritul nu este exclusiv al clubului. ARCADIA s-a bucurat de la început de simpatia H.O.R.-ului şi a preşedintelui său, Arthur Israelovici. Se ştie ce înseamnă în acest caz simpatie: acordul cu dezideratul clubului şi sprijinirea lui în forme concrete. Avînd sensibilitate intelectuală, ca unul care a avut în familie un scriitor notoriu, Arthur ne-a deschis totdeauna uşa, ne-a deschis-o larg. Primele premii au fost sponsorizate de H.O.R. şi în casa primitoare a H.O.R.-ului au fost decernate.

Florile recunoştiinţei cresc rar pe aceste meleaguri, dar ARCADIA le cultivă în grădinile ei - şi o asemenea floare noi i-o oferim lui Arthur.

X X X

Premiul din acest an s-a decernat tot sub auspiciile H.O.R.-ului, dar el a fost sponsorizat de dl. Bruno Landesberg, proprietarul societăţii SANO. D-sa a răspuns imediat şi cu fervoare solicitării noastre, dovedindu-ne sensibilitate faţă de întreprinderea noastră culturală. Ca unul care a avut ocazia în trecut să cunoască literatura orientală, dl. Landesberg a fost încîntat aflînd că premiul i-a revenit lui Otto Starck pentru traducerea catrenelor lui Omar Khayyam, direct din persană.

Traducerea aceasta este ea însăşi o operă literară şi de aceea decizia juriului a fost unanim salutată. Cît priveşte festivitatea decernării de la 23 iunie, ea a fost cu adevărat o sărbătoare a mediului nostru intelectual.

ADRIAN ZAHAREANU

"SIEG HEIL!"

SE STRIGĂ ÎN GERMANIA

De curînd, luna trecut, la proiectarea filmului lui Spielberg "Lista lui Schindler", în unele cinematografe din Germania s-a strigat "Sieg Heil!" (Ura! Victorie!) şi alte lozinci neo-naziste. Filmul, care rulează în numeroase săli de cinema din Germania, provoacă mari emoţii, dar obţine şi mari succese de public.

Astăzi, nu numai prin reprezentarea filmului lui Spielberg, se realizează o reală versiune a Holocaustului, ceea ce îi deranjează pe nazişti, aceştia dorind să iniţieze o nouă versiune a Holocaustului. Istorici de mîntuială sînt tocmiţi să sugereze o nouă istorie a ororilor naziste, să le nege, şi în unele cazuri să le găsească justificare. Scopul urmărit: de vreme ce nu s-au comis crime, susţin neonaziştii, nu pot exista nici criminali de război, iar cei acuzaţi ca atare trebuie reabilitaţi, ba chiar recunoscuţi ca victime ale răzbunării evreieşti, de unde a pornit "legenda" celor şase milioane de martiri.

Campania pentru "reajustarea" istoriei ţinteşte foarte departe. Nu este în joc, cum s-ar crede, salvarea cîtorva criminali de război. Ei alcătuiesc o generaţie pe cale de dispariţie şi reabilitarea lor nu mai prezintă interes, cu atît mai mult cu cît aproape toţi au reuşit să se pună la adăpost, aşteptîndu-şi liniştiţi sfîrşitul. Se urmăreşte să se şteargă istoria Holocaustului, să se confecţioneze o legitimare politică şi ideologică unor organizaţii încă minuscule, dar interesate să se afirme cît mai gălăgios pe linia gîndirii lui Hitler. Pînă nu de mult, nostalgicii hitlerismului din Germania se mulţumeau să se adune în berării, să se îmbete, să intoneze marşurile lor sanguinare, scrîşnind din dinţi. Atît.

Acum filmul lui Spielberg, încercarea de a prezenta contemporanilor supravieţuitori Holocaustul aşa cum a fost el în realitate, apare ca o tentativă de a întipări o dată pentru totdeauna în conştiinţa omenirii adevăruri stabilite pe temeiuri irefutabile.

În Franţa, în Belgia, Olanda, Italia, în Rusia, foştii colaboratori ai ocupanţilor, izbutind să părăsească închisorile înainte de termenul prescris în sentinţele de condamnare, au stat multă vreme pitiţi în gaură de şarpe, aşteptînd ceasul revanşei. Astfel că aşa zişii neo-fascişti şi neo-nazişti au început să se reorganizeze şi să recruteze cadre tinere, exacerbînd xenofobia şi ura contra evreilor.

Spre a reveni în arena publică, aceste *grupuscule* au nevoie de o nouă aureolă şi o nouă credibilitate. Interesul lor este ca nazismul să nu mai fie privit cu dezgustul ce-l trezeşte amintirea crimelor sale contra umanităţii şi nimeni să nu le poată reproşa că sînt continuatorii unor criminali odioşi. Astfel s-a născut intenţia de a reface istoria şi de a auri blazonul însîngerat al nazismului, dezminţind ceea ce au scris istorici reputaţi în ultimii 50 de ani pe bază de mărturii şi documente aflate în arhive. Desigur, filmul lui Spielberg i-a "deranjat" pe neo-nazişti, făcîndu-i să urle la Stralsund "Sieg Heil!" şi să încerce să plaseze o bombă în sala cinematografului din Karlsruhe.

Ideea de a oferi publicului un Hitler cu "faţă umană", purificat post-mortem de psihoza lui sanguinară şi dezlegat de răspunderea crimelor sale, porneşte de la necesitatea de a-l invoca întocmai cum comuniştii respectau pe apostolii ortodoxiei lor. După actualii neo-nazişti, Hitler a fost *"un geniu politic, un mare strateg şi un mare reformator, desfigurat de istoricii iudei şi iudeizanţi"*.

Efortul de a anihila amintirile urîte ale trecutului s-a deplasat în ultimul timp de la negarea martiriului evreiesc la contestarea suferinţelor îndurate de celelalte popoare care-au fost cotropite de nazişti. Suferinţe prezentate convingător în filmul "Lista lui Schindler".

Puternica rezistenţă franceză este singurul titlu de mîndrie naţională a unui popor umilit din cauza unui război nenorocos, dar tromboniştii istoriei naziste se străduiesc să conteste faptul că poporul francez s-ar fi opus vreodată ocupantului. Neo-naziştii pretind chiar că "maquis"-ul francez a fost un fenomen marginal, care a pătruns în conştiinţa opiniei publice amplificat la culme prin contribuţia publiciştilor evrei.

Într-o bună zi, simbriaşii istoriei neo-naziste - poate - vor scrie că nici De Gaulle n-a fost organizatorul şi conducătorul luptei contra inamicului ocupant, ci un oarecare interpus.

Falsul se asociază grosolan în istoria neo-nazistă cu denigrarea. De aceea, dacă Hitler a fost un erou, cei ce s-au opus satanicei sale megalomanii şi pînă la urmă l-au învins trebuie minimalizaţi şi ridiculizaţi pînă la totală desfiinţare. Şi dacă aşa vrea să arate istoria neo-nazistă scrisă pe portativul notelor de plată ale celor ce au strigat *"Sieg Heil!"* la prezentarea filmului lui Spielberg în Germania, cînd cei ce-au îndurat-o mai trăiesc, cum va arăta această istorie neo-nazistă în ziua cînd victimele nazismului, unicii supravieţuitori, nu vor mai exista?

Este nu numai o problemă de bună credinţă şi de adevăr ştiinţific, dar şi o problemă de educaţie pentru tinerele generaţii. Aceasta este contribuţia generoasă a filmului lui Steven Spielberg.

30 DE ZILE

minimum

Apare lunar
Redacţia şi administraţia:
Str. Zamenhoff nr.13
64373 – Tel Aviv
P.O.B. 11472, Tel Aviv
Tel.: 5227269; Fax.: 5270443
Fax numai pentru anunţuri publicitare

Director
Al. Mirodan

Publicitate: 1 inch – 45 şekeli
Carnet: 15 cuvinte – 20 şekeli
Abonamente Israel
6 luni (6 numere): 65 şekeli
1 an (12 numere): 125 şekeli
Preţul include costul expedierii.
Străinătate: (1 an – 12 numere) Europa – 70 dolari; România – 65 dolari; U.S.A., Canada – 80 dolari; America de Sud, Australia, Noua Zeelandă – 95 dolari; Insulele Fidji – 150 dolari
Expediţia cu avionul.

Prezentarea artistică:
Adar Darian

Difuzarea: ATLAS
Articolele semnate de colaboratorii noştri reprezintă personalitatea şi punctul de vedere al acestora. Se înţelege, aşadar, că redacţia nu împărtăşeşte totdeauna vederile exprimate în articolele publicate în coloanele revistei. Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază.

Redacţia nu răspunde de conţinutul anunţurilor comerciale.

Revistă editata de
MINIMUM-PUBLISHERS
LTD.

TENDINȚE

• Israel: negociatorul Shimon Peres

"Shimon Peres, sacul uman de box (human punching bag) este cel mai uşor de încovoiat negociator de pe planetă."

(Dintr-un articol de Charles Krauthammer, în "Washington Post", 1994)

*

Înfiinţarea unui stat palestinian, obiectivul suprem al lui Arafat, este la ora de faţă inevitabilă: există deja şi steag şi timbre şi paşapoarte şi control la frontiere şi o forţă paramilitară... Cuvîntarea lui Arafat în Africa de Sud a exprimat în cuvinte simple, pe înţelesul tuturor, ceea ce orice observator atent ştia din ziua de 13 septembrie. Bătălia pentru Palestina a luat sfîrşit. A început bătălia pentru Ierusalim şi pentru Israelul însuşi.

(idem).

• Israel: cu ochii deschişi

"Am intrat într-o perioadă a speranţelor. Dar este de datoria noastră să avem gata pregătit un plan precis şi fără echivoc pentru eventualitatea că realitatea va înşela aşteptările noastre."

(Haim Herzog, al 6-lea preşedinte al Statului Israelian; într-un articol din "Jerusalem Post")

• Israel: Mein Kampf-ul lui Arafat

"Cuvintele rostite de Arafat la Johannesburg nu pot fi caracterizate nici ca minciuni, nici ca pălăvrăgeală stupidă, ci ca expresia unei sincerităţi totale. Remarcile sale directe, fără ocolişuri, ne amintesc de "Mein Kampf", al cărui autor îşi înfăţişa planurile cu atîta brutalitate... încît adversarii săi nu l-au luat în serios. Astăzi noi ştim cu toţii că la ora cînd programul satanic al lui Hitler a fost pus în aplicare, a fost prea tîrziu pentru a-l mai opri. Arafat n-a comis nici o gafă la Johannesburg; el a lansat chemarea la "Jihad" şi a citat povestea cu înţelegerea (încălcată apoi) dintre Mohamed şi tribul Kuraish pentru a verifica teza sa potrivit căreia Israelul va înghiţi şi asta."(Dintr-un articol de Moshe Zak; în "Jerusalem Post", 1994)

... Iar Israelul, (mai exact guvernul actual al Israelului) a înghiţit celebra acum declaraţie de război sfînt. După cîteva mormăieli în faţa televiziunii şi două-trei proteste rostite din vîrful buzelor, aşa ca să fie (că nu se poate altfel, că dă poporul cu pietre în noi), guvernul a închis gura, a mestecat bine (că nu se mănîncă cu gura deschisă, nu e frumos), pe nevăzute, şi a înghiţit. Tot. Aşa cum a înghiţit cîteva zile mai tîrziu, declaraţia lui Faysal Husseini, liderul OEP din teritorii, rostită calm, fără jenă, fără complexe (oamenii sînt mai siguri pe ei ca niciodată, sînt că adversarul a clacat) privind faptul că, da, bătălia pentru Ierusalim a început; aşa, cum a înghiţit ca asasinii celor doi soldaţi israelieni de la graniţa cu Gaza să fugă, neurmăriţi de nimeni, nici de ai noştri, nici de "poliţia OEP", în teritoriul "autonomiei": "cum să-i găsim,..., caută acul în carul cu fîn!"

• Israel: cooperare

"Cooperarea dintre terorişti şi organizaţia "Shalom Ahshav" continuă. Teroriştii ucid evrei, iar "Shalom Ahshav" îi ajută propovăduind lichidarea aşezărilor din teritorii".

(Dintr-o declaraţie a lui Aharon Domb, purtătorul de cuvînt al Consiliului Comunităţilor Evreieşti din Iehuda şi Shomron; iunie 1994)

• Australia: soluţie contra şomajului

Nu numai Europa occidentală este bîntuită de şomaj (Franţa, Italia, Germania) ci şi alte *bastioane* ale civilizaţiei industriale. Ca de pildă, Australia , unde şomajul

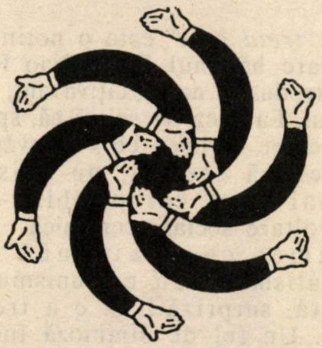

TENDINȚE

a devenit în ultimii ani, problema nr. 1 a ţării. Toate încercările guvernului şi patronatului de a crea noi locuri de muncă dînd faliment, autorităţile au hotărît să reducă vîrsta pensionării de la 65 de ani la 60. Măsura s-a dovedit a fi însă un paleativ, fără urmări serioase, aşa încît, cuprins de panică în faţa valului de tineri care nu găsesc angajament (job-ul!!), guvernul laburist de la Canberra a pus pe şantier un plan revoluţionar prin care vîrsta de pensionare se va reduce la... 50 de ani. Iar pensiile respective pe care, desigur patronii nu au posibilitatea să le plătească, urmează a fi suportate de bugetul statului. Economiştii salută în principiu ideea, dar cei mai mulţi dintre ei, pesimişti, fac două observaţii pe marginea acestui "plan de urgenţă", unic în lume: a) nu există nici o certitudine că măsura va fi totalmente eficientă şi că nu se va ajunge la coborîrea vîrstei de pensionare... pînă la 45-47 de ani. b) bugetul statului va fi împovărat, brusc, cu o obligaţie financiară uriaşă, ceea ce va aduce inevitabil la tipărirea de hîrtie-monedă şi la inflaţie galopantă.

● **Italia: neo-fasciştii înseamnă neo-războaie?**

Croaţia şi Slovenia şi-au manifestat temerea faţă de revendicările teritoriale din partea Italiei. Adresîndu-se populaţiei unui oraş de pe Coasta Dalmaţiei, preşedintele croat, Franjo Tudjiman (el însuşi de altfel, cam fascist de felul lui), s-a declarat îngrijorat de pretenţiile teritoriale ale neo-fasciştilor din guvernul italian, condus de Silvio Berlusconi. În ultimile zile mai multe surse din capitala italiană au informat despre declaraţii ale membrilor guvernului referitoare la redobîndirea unor teritorii din fosta Iugoslavie, care pînă la al doilea război mondial au aparţinut Italiei.

(După o însemnare de M. Goleanu; în "România Liberă", Buc. 1994)

● **Rusia: vine explozia?**

"Rusia se află la începutul unui proces de stabilizare financiară,şomajul pe scară mare şi falimentele în serie sînt la ordinea zilei, Aceasta înseamnă că, în acelaşi timp mijesc la orizont şi mari conflicte politico-sociale. Acuma, deci, este momentul cînd ajutorul extern poate fi de mare folos. Noi(americanii) nu mai putem aştepta. Am aşteptat, oricum, prea mult timp. Tot evitînd să acţionăm, am contribuit la polarizarea societăţii şi la creşterea extremismului. Ne-am obişnuit să judecăm greşit momentele de linişte, închipuindu-ne că pericolul a trecut. De ce să aşteptăm pînă ce Rusia va exploda? Primul ministru rus a cerut ajutor în termeni clari şi categorici. Iar noi ne agităm nervos pe tuşe, întrebîndu-ne: "Va exploda? Va exploda?" - în cor. Să intrăm în joc şi să facem ceea se s-ar cuveni să facem".

(Dintr-o declaraţie a lui Jeffrey Sachs, profesor la Universitatea Harvard şi fost consilier economic al guvernului rus; în "Newsweek", U.S.A., 1994)

● **Coreea de Nord intră în secolul XXI**

"Autorităţile nord-coreene au executat prin ardere pe rug zece ofiţeri, acuzaţi de complot pentru răsturnarea guvernului preşedintelui Kim Il-Sung, a anunţat marţi agenţia de presă sud-coreeană Yonhap, citînd surse "versate" în afacerile Phenianului.

Sursele citate, preluate după Yonhap de agenţia Reuter, afirmă că execuţia a avut loc la sfîrşitul lunii februarie, pe terenul unei şcoli militare din Phenian, în prezenţa a 1000 de cetăţeni şi membri de partid.

Informaţia a ajuns la Yonhap de la un rezident chinez în Phenian, printr-un intermediar din Beijing. Cei zece au fost stropiţi cu petrol şi apoi li s-a dat foc pe rînd. Asistenţa a strigat "trădătorilor" şi a aruncat cu pietre în cele zece torţe vii.

Execuţia a fost ordonată de Kim Jong-Il, fiul şi moştenitorul lui Kim Il-Sung, afirmă sursa din Beijing, citată de Yonhap".

(Din "România Liberă, Buc. 1994)

● **Israel: ofensiva homosexualilor**

1944 poate fi considerat "anul marii cotituri" în lumea homosexualilor şi lesbienelor din Israel. Am luat act de ceremonia cu *scandal* de la Yad Vashem, dar au mai avut loc şi alte manifestări, mai puţin "provocatoare", însă nu mai puţin pline de semnificaţie. Între acestea, organizarea unei congregaţii religioase "Gaavat Israel", la Tel-Aviv, cu slujbe ţinute regulat în fiecare sîmbătă; un congres mondial al organizaţiilor evreieşti ale persoanelor *homo* şi *lesbiene*; o mare manifestare gen '*happening*' la Cinemateca Tel-Aviviană. Dar faptul cel mai interesant îl constituie, probabil, procesul de la "El-Al". Unul din salariaţii întreprinderii, Jonathan Danilovici, a dat în judecată El-Al-ul pe motiv că societatea care oferă îndeobşte bilete gratuite pentru soţiile (soţii) angajaţilor, a refuzat să-i dea un bilet pentru... iubitul său. Şi după o bătălie juridic înverşunată, Danilovici a avut cîştig de cauză la Tribunalul regional.

● **Israel: pericol**

"Lumea de la noi trăieşte cu capul în nisip. Majoritatea femeilor ies din casă, fără a avea un prezervativ în poşetă."

(Dintr-o declaraţie a d-nei Shosh Newman de la Organizaţia pentru Combaterea bolii SIDA"; după "Jerusalem Post", 1994)

● Cocoşul, tandru, către găină.

- Nu-ţi fă inimă rea, draga mea. Nu-i nimic dacă n-ai ouat. O să adoptăm un ou!

Punctul pe i

Jocuri de vacanţă

• Sîntem în plină vară. Iulie - luna lui Cuptor. Lună (ca şi august de altfel, precum şi septembrie ş.a.m.d.) de vacanţă. Să ne întindem nepăsători la soare, după exemplul înfăţişat pe coperta noastră, şi să ne distrăm niţel.

Iată un joc potrivit pentru clipele de faţă:

A. Cine-a spus: "Statul Israel este vinovat de războaiele cu vecinii arabi" şi "Sionismul a provocat teribile vărsări de sînge"?:

1) Hafez El Assad, preşedintele Siriei
2) Rabinul Moshe Teitelbaum, din New York, conducătorul mişcării ultra religioase Satmar.
3) Feysal Husseini, conducătorul OEP-ului din teritorii
4) Yasser Arafat
5) Ilie Neacşu, directorul revistei "Europa" din Bucureşti

Nu, nu este persoana la care vă gîndiţi. Răspunsul corect: Rabinul Teitelbaum.

B. Cine a susţinut zilele trecute că Eichman nu trebuia condamnat la moarte pentru faptele sale?

1) Abu Nidal
2) George Habash
3) Alois Brunner, fost SS, criminal de război, consilier al preşedintelui Assad
4) Dedi Zucker, deputat în Knesset, din partea grupării "Meretz"
5) Jean Marie Le Pen, şeful partidului de extremă dreaptă din Franţa

Nu, nu, aţi greşit. Răspunsul este: Dedi Zucker.

C. Care teatru a invitat-o ca oaspete de onoare pe actriţa engleză Vanessa Redgrave, activistă pasionată în favoarea organizaţiilor teroriste anti-israeliene, şi care s-a ilustrat, între altele, prin elogierea în presă şi la TV a autorilor masacrului de pe şoseaua Haifa-Tel Aviv, din anii '70 ?

1) Teatrul Naţional din Damasc
2) Teatrul de Stat din Teheran
3) Teatrul Municipal din Haifa
4) Teatrul Naţional din Bagdad
5) Teatrul Naţional din Tripoli

Ţţţ, ţţţ... Iar aţi greşit. Răspunsul corect: Teatrul Municipal din Haifa.

Al Mirodan

P.S.I Întrebările, ca şi răspunsurile de mai sus, pot fi utilizate ca parte a unui studiu ştiinţific intitulat "Ura de sine la evrei în general şi la "intelighentsia" israeliană din anii '90 în particular".

P.S.II Şi pentru că tot sîntem puşi pe jocuri, iată încă unul, oarecum în altă ordine de idei:

Cu cîteva luni înainte de semnarea acordurilor de la Oslo, unul din fruntaşii politici ai Israelului a rostit următoarea frază: "Mă adresez din nou, israelienilor şi îi chem să nu se mai încreadă niciodată în palestinieni, nici măcar în acei ce sînt animaţi de intenţii bune". Cine este autorul declaraţiei de mai sus?:

1) Ariel Sharon
2) Bibi Netaniahu
3) Zwulun Hammer
4) Itzhak Rabin
5) Rafael Eitan (Raful)

Eroare. Nu este unul dintre aceia la care vă gîndiţi. Răspunsul corect: Itzhak Rabin.

MINIMUM INTRĂ ÎN VACANŢĂ. PENTRU O LUNĂ DE ZILE.

NUMĂRUL NOSTRU VIITOR APARE LA 1 SEPTEMBRIE A.C. ÎN PREAJMA ANULUI NOU.

(Şi, precum în anii trecuţi, toate abonamentele se prelungesc, automat, cu un număr)

• "*A treia cale*" este o noţiune pe care bătrînul Deng Ziao Pin a introdus-o, acum cîţiva ani, în China. Ea vrea să spună că, spre deosebire de ceea ce s-a învăţat lumea să creadă, nu există numai două căi posibile de dezvoltare social-economică - şi anume: capitalismul şi socialismul (sau comunismul); există, surpriză(!) şi o a treia cale. Un fel de simbioză între cele două sisteme clasice. Un *heţi-heţi*, un nici prea-prea nici foarte-foarte. Iar ideile lui Deng şi-au arătat viabilitatea în ceea ce se cheamă astăzi "fenomenul chinez". Mai precis, fenomenul chinez din Sud. Fiindcă, acolo, în sudul misteriosului continent-ţară, la Canton şi în alte locuri "din zonă", au apărut în anii din urmă oraşe de tip Seattle sau Vancouver, cu zgîrie-nori din sticlă sau de metal, cu hoteluri 5 stele unde 'businessmenii' din toate ţările (uniţi-vă) se bat să obţină o cameră sau o suită, cu boutiquri Cartier, Chanel, Hermes, Valentino, plus (obligatoriu) Marks and Spencer, cu restaurante dirijate de Paul Bocuse. A treia cale, însă, mai înseamnă şi altceva, o noţiune israeliană (fără legătură la prima vedere cu China, dar, poate, la o a doua vedere, cu o legătură de profunzime), noţiune lansată mai deunăzi, la *Popolitica* (Yacov Ahimeir) de la T.V. de poetul... Haim Guri. Ea are în vedere faptul că astăzi lumea politică israeliană este blocată (citeşte paralizată) de ideea "celor două căi": Partidul Muncii (plus aliaţii), pe de o parte şi Likudul (plus aliaţii) pe de altă parte. Cale de mijloc, cum ar fi spus I.V. Stalin, nu există. Ei bine, pare-se că există. Guri susţine, dacă l-am înţeles bine, că Partidul Muncii, aflat astăzi sub dominaţia curentului filo-OEP (grupul Beilin, Ramon, Yael Dayan, etc. + Meretzul) nu poate asigura securitatea Israelului, fiind "Chamberlainist", capitulard. La rîndul său, Likudul este prea dogmatic, rigid, incapabil de elasticitate ideologică., nu are posibilitatea de a face concesiile necesare şi rezonabile în clipa de faţă. (Ca să nu mai vorbim de luptele \pentru' putere, de tip qvasi-anmalic, care pun sub semnul întrebării însăşi putinţa acestui mare partid naţional de a funcţiona normal). Atunci? Atunci, se iveşte la orizont şi se impune a treia cale. Nici Maarahul, nici Likudul. Sau, dacă vreţi, şi Maarahul, şi Likudul. Adică un partid de *mijloc* alcătuit din aripa de centru (fermă) a Maarahului şi din aripa tot de centru (elastică, inteligentă) a Likudului. Bun. Şi acum se pune întrebarea (singura întrebare...): are vreo şansă "planul Guri" de a fi transformat în fapt? Se pare că ceva-ceva şanse ar fi. Dovadă: cîţiva deputaţi din aripa cu pricina a Maarahului s-au întîlnit pentru a discuta *ideea* cu cîţiva omologi din Likud. A fost o primă luare de contact, o pipăire a terenului; şi pe bună dreptate, oamenii sînt prudenţi, se feresc de tunetele şi fulgerele din ce-ce-uri. Dar şi aşa, iniţiativa lui Guri a stîrnit nelinişte în rîndurile marilor partide, cel puţin asa soptesc gurile rele sau bune ● În cursul călătoriei sale recente în Europa (Italia, Anglia, Franţa), preşedintele Americii Bill Clinton a avut o întîlnire la Vatican cu Papa Ioan Paul al II-lea. Întîlnirea, nu a fost chiar *călduroasă.* si nici măcar cordială(ca să folosim limbajul celebrelor comunicate oficiale) ci de-a dreptul... sinceră. Vă mai amintiţi? Ori de cîte ori, la sfîrşitul unei vizite a lui Brejnev la Bucureşti se preciza, în comunicate, că dialogul dintre musafir şi gazdă a fost sincer, lumea începea să tremure: e jale, fraţilor, începe războiul. Ca să revenim la Vatican, trebuie spus că motivul încordării îl constituie mult controversata problemă a avorturilor şi contraceptivelor. Clinton, ca spirit liberal ce se află, este partizanul măsurilor ant-concepţionale (femeia e stăpînă pe corpul şi destinul ei), în vreme ce Papa nu vrea să audă de prezervative (în ciuda primejdiei de moarte mondială, numită AIDS sau SIDA, comparîndu-se ca un dogmatic intratabil, un fel de rav Shlomo Goren al catolicismului. Fii cu băgare de seamă, Bill Clinton. Sondajele d-tale de popularitate la ora de faţă, arată o situaţie mai rea ca niciodată: peste 50% din americani s-au dovedit nemulţumiţi de politica Preşedintelui. dacă se mai apucă acum şi Papa să dea catolicilor americani indicaţia (de la Centru!) de a te boicota, atunci e nenorocire: la papa la poartă-i o pisică moartă, cine-o rîde şi-o vorbi, s-o mănînce coaptă. ●

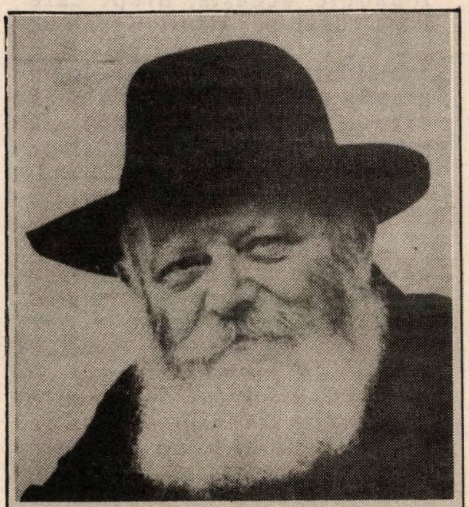

● A murit Messia

Lumea noastră, lumea cea obişnuită, lumea cea de toate zilele (ca mine, ca tine, ca el şi ea) a fost uluită, după încetarea din viaţă a rabinului din Lubavitch, într-un spital din New-York. Conducătorul mişcării "Habad", cîteva mii de "hasidim", şi din Israel şi din America au refuzat (şi refuză şi acuma) să creadă că cel despre care se vorbea ca despre Messia, ar fi murit de-adevăratelea. Deşi el şi-a dat obştescul sfîrşit. Deşi a fost înmormîntat.

... Dar, de ce aţi fost uluiţi oameni buni? De ce vă miră într-atîta atitudinea "hasidimilor" (mulţi dintre ei oameni inteligenţi şi tobă de carte)? Sînt singurii evrei care, stăpîniţi de o **idee (ah, ce stăpin a-tot-puternic) refuză categoric, încrîncenat, să privească realitatea în faţă?**

● Istoria s-a repetat. Pînă-n 1989, niciunul dintre numeroşii politologi cu diplome, servietă diplomat şi diurne de congres internaţional n-a prevăzut cutremurul din Răsăritul Europei, nici unificarea Germaniei, nici descompunerea Uniunii Sovietice, nici răsturnările (sau revoluţiile) din Cehoslovacia, Ungaria, România, Bulgaria, Albania, nici explozia din Iugoslavia.

Acum, la nici patru ani de la marea şi mult visata răsturnare, la nici patru ani decînd toţi politologii ştiinţifici şi gravi ai occidentului cîntaseră prohodul comunismului (şi comuniştilor), socialismului (şi socialiştilor), iată că s-a produs sub ochii noştri, o nouă surpriză, un fel de cotitură "sui-generis", pe care nici unul dintre consilierii şi experţii cu pricina n-o prevăzuse; nici măcar...aşa într-o noapte de insomnie; sau într-un vis. Partidele fost comuniste (sau fostele partide comuniste, cum vreţi)) se scoală din morminte, spun bună ziua şi revin, unul cîte unul, la putere. Şi nu prin lovituri K.G.B.-iste sau securiste de stat, şi nu pe "tancurile sovietice", ci prin voinţa cetăţenilor, liber (cu adevărat liber)exprimată. A aceloraşi cetăţeni, să înnebuneşti, nu alta (nu-i aşa?) care în 1989 dăduseră cu huooo! şi cu pietre în "comunişti". Mai întîi a fost Lituania, unde, spre uluirea generală, au ieşit în alegeri ex-comuniştii. A urmat, tot spre uluirea generală, Polonia (cea mai catolică, mai anti-rusă şi anti-bolşevică dintre ţările globului pămîntesc). Şi-acum, săptămînile trecute (spre uluirea şi mai generală, dacă se poate spune aşa), d.Ghyula Horn (fost

Ghyula Horn

ministru de externe în guvernul comunist maghiar dinainte de Revoluţie) a obţinut cele mai multe voturi, fiind însărcinat cu formarea guvernului.

Despre motivele ce au dus la această " a doua răsturnare" a anilor din urmă în Estul European, am mai discutat în paginile revistei, enervînd multă lume (aşa cum enervăm cu răceala noastră la adresa OEP-ului şi a lui Yasser Arafat); şomajul (ehei, unde-s vremurile cînd după ce terminai facultatea,partidul şi guvernul îţi dădeau "repartiţie"!), inflaţia nebună (ehei, unde-s vremurile cînd în 1975 plăteai aceiaşi chirie la I.C.R.A.L. ca-n 1965?), prăpastia socială brusc ivită, între afacerişti şi salariatul "de rînd" (ehei, unde-s vremurile cînd nu era de conceput ca tu să ai un Trabant nepricopsit, plătit cu chiu cu vai, în rate, în vreme ce vecinul de pe palier (afară doar dacă era mare ştab) să aibe în garaj trei Mercedes-uri, ultimul răcnet, unul pentru el, unul pentru nevastă şi unul pentru Gabi, că doar n-o să circule copila noastră în autobuz, ca toţi pîrliţii veacului).

Repet. Motivele sînt cunoscute, pînă şi victimele euforiei de la finele trecutului deceniu s-au dezmeticit, înţelegînd că a înlătura de la putere Partidul Comunist, nu înseamnă a te trezi a doua zi într-o Elveţie. Cetăţeanul (lituanian, polonez, ungur etc.etc.) s-a dezmeticit. Mă întreb însă dacă s-au dezmeticit şi politologii; şi, mai ales, guvernanţii de pretutindeni care cred orbeşte-n ei, luîndu-i la toate şedinţele internaţionale, în delegaţie, ca pe medicii personali sau bucătari. Nu, nu cred că s-au dezmeticit. Şi e păcat. Fiindcă aceşti politologi care studiază totul şi nu înţeleg nimic, ar putea fi de mare folos ţărilor respective, dacă Statul i-ar repartiza la o muncă cinstită, una din acele munci unde omul îşi cîştigă bucata de pîine cu sudoarea frunţii. Mă gîndesc, de pildă, la Israel, unde lipsesc teribil braţele de muncă în construcţii. Decît să importăm muncitori din Thailanda, mai bine am închide cele 12.004.500 institute şi centre de studii politice din ţară şi i-am trimite pe salariaţi să aşeze cărămizile stive-stive şi să dea cu bidineaua.

● Aşa cum am făgăduit în numărul trecut, uite, publicăm cîteva extrase din scrisorile (cam 130 la număr) care ne-au sosit la redacţie pe marginea cazului (şi necazului) numit difuzarea de către simpaticul impresar Teşu Solomovici, în pauze de spectacol, a cărţii-sălbatic antisemite "Viaţa lui Isus" de Giovanni Papini. Scrisorile merită - multe dintre ele, chiar foarte multe să fie date publicităţii (ele oglindesc o adevărată "undă de şoc" în sensibilitatea tribului). Din păcate, spaţiul, păcătos, nu ne îngăduie aceasta; drept care l-am rugat pe Albert Kreigold, şeful comisiei de examinare(iertaţi terminologia gravă) a scrisorilor să aleagă cîteva fragmente mai cu schepsis (şi fără înjurături de ceară).

Iată mostrele cu pricina:

Subsemnatul - îmi scriu părerea mea a omului de pe stradă, în legătură cu afacerea d-lui Teşu Solomovici, o afacere care nu-i face cinste...(diplomatic scris...). Răspunsul d-lui Teşu este zeflemist şi chiar cinic. Se bazează oare pe o amnezie specifică (din păcate) din Galut, cînd se trecea cu nonşalanţă peste umilinţe şi batjocură etc.?!

Poate crede că celelalte ziare ale tribului nostru nu se vor sesiza şi atunci totul se uită repede? Sper că nu va fi aşa! E cazul ca şi gazetele din fosta Harakevet, să ia atitudine.

Chiar şi HOR-urile, ACMEOR şi alţii ar fi cazul să se sesizeze. Credeţi că dacă ar fi invers, la Roma, să zicem şi dacă s-ar răspîndi o carte care defăimează catolicismul - ea ar trece fără de replică?! Din contra, căci uite ce zice Noul Testament: "Ferice de omul care nu se duce la sfatul celor răi, nu se opreşte pe calea celor păcătoşi şi nu se aşează pe scaunul celor batjocoritori!" Psalmul 1:1,2

Sînt curios ce o să urmeze în pauza spectacolelor: desfacerea" operelor complete ale lui Ilie Neacşu de la Europa?"

George Kelemen-Eliezer
rh. Moshe Sharet 6/4
Beer Sheva

P.S.Pentru dl.T.Solomovici (Ars poetica)

Şi dacă lumea mîrîie,/Mie mi se fîlfîie.../Şi-apoi zică lumea ce-o vrea,/Fac ce vreau în ţara mea...! (?!)

Am impresia, Domnule Pix, că vă lipsesc subiectele în revista Dvs. Chiar nu mai aveţi şi alte teme decît Teşu? Dînsul după cîte ştiu eu este filozof şi în timpul liber, impresar. Domnia sa ştie să ne descreţească fruntea cu cîte o şuşanea... serioasă (sic) din România. În pauza spectacolului, dînsul devine şi comerciant. Şi ce e rău în asta, D. Pix? Vă asigur că diferitele casete pe care dînsul le vinde cam foarte piperat, deşi au durata de numai 30 de minute, ne sînt foarte utile căci Dl. Teşu le înregistrează după plăci Electrecord, vechi, antice şi de demult. Aşa încît un cuvinţel sau două ori trei, uneori patru, nu prea sînt clare şi creierul nostru face eforturi ca să ghicească ce-ar fi vrut să zică interpretul, ceea ce este exact sau în conformitate cu recomandarea medicilor privind exerciţiul cerebral antiramolire precoce.

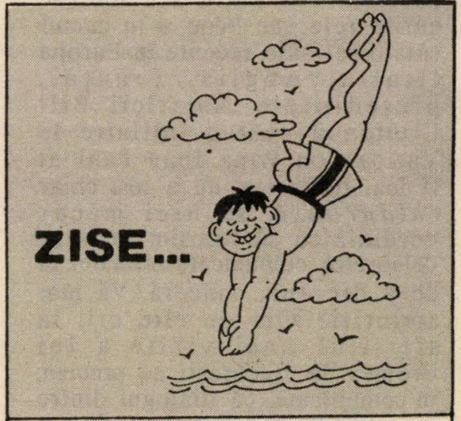

"P.U.N.R. are în vedere accelerarea accelerării privatizării"

(Ioan Gavra, deputat PUNR - Cluj); după revista "Academia Caţavencu", Buc.1994)

...ŞI-N ADÎNC SE SCUFUNDĂ

(CU ACCENTUL PE Ă)

Şi pe urmă, Dl. Teşu efectiv ne vine în ajutor scutindu-ne de alergături. Astfel, în urmă cu cca 1 an şi jumătate la Ashdod şi acum - la Beer-Sheva (în spectacolul cu Florin Piersic), Domnia Sa ne-a delectat în pauza spectacolului cu... ziare româneşti (mă rog, tot la preţ piperat) şi cu... salam de Sibiu! Eu unul nu văd ce e rău în treaba asta. Doar că aş îndrăzni să-l rog pe Dl. Teşu ca data viitoare să fie mai atent cu salamul. Căci oamenii zic: "Bine, bine, dar de ce nu ne aduce şi... murături, şi măsline, şi pite (lipii) irakiene? Salam gol?"

Dar oricum, Dl. Teşu a evoluat mult dialectic şi intelectual căci iată că a adus din ţara de origine şi un roman, şi nu orice, exact "Viaţa lui Isus" (de Papini), că tot e născut şi decedat în zona asta fierbinte. Şi ce e rău în asta? Dl. Teşu ştie bine că unii citesc şi doar puţini pricep. Aşa că nici eu nu-i pricep pe cei ce s-au dat la el. Eu, dimpotrivă, aş sugera D-lui Teşu ca la viitoarea şuşanea să ni-i aducă aici pe vreo doi actori de la Revistă cu... "Mein Kampf" cu tot. Se va rupe din mîini cu... mîini cu tot! Şi pe urmă actorii vor şti să redea în versuri ce scrie acolo în proză! Asta pentru cei ce nu înţeleg ce trebuie să înţeleagă! Că uite, avem destui şi din ăştia în urbea noastră.

Eu personal l-aş ruga pe distinsul impresar dacă poate şi nu-i este greu desigur, să ne aducă şi nişte... leuştean că buruiana asta, spre deosebire de buruienile tipărite, face ciorba... CIORBA!

Dr. Elias Ervin
Beer-Sheva

Dacă cineva care n-ar şti nimic de Dl. Teşu Solomovici ar citi scrisoarea pe care a trimis-o d-lui Mirodan, ar spune exact cum spuneţi Dvs., dar fără ironie, că acestui om trebuie să i se explice lent şi pe îndelete ce cuprinde cartea "Viaţa lui Isus" de Giovani Papini.

Impresar, om de afaceri, uns cu multe alifii, dacă nu cu toate, Dl. Teşu Solomovici înţelege a analiza trunchiat, limitat, în funcţie de interesul său strîmt pragmatic.

După logica dumnealui, nu mai e cazul să intervenim pentru "a închide botul" celor ce propagă antievreismul, deoarece ne-am obişnuit cu arsenalul de minciuni ce se revarsă asupra noastră de 2000 de ani. Deci a-i combate nu ar însemna decît pierdere de timp. Cu cîţiva ani în urmă, la rubrica "Viaţa în roz" din 'Revista Mea', dumnealui preciza că după ce a luat cunoştinţă de conţinutul cărţii lui Pacepa "Orizonturi roşii", s-a spălat pe mîini, îngreţoşat fiind de trădătorul de . Pacepa şi de afirmaţiile lui în legătură cu anumite sentimente religioase creştineşti de care se simţea pătruns în momentele de izolare, între cei patru pereţi ai apartamentului său. Nimic, dar absolut nimic, măcar în treacăt - despre antievreismul paranoicei "savante", descris în carte cu destul lux de amănunte.

Omul nostru, Dl. Teşu Solomovici, spirit pragmatic, "importator" de spectacole din România, ştie vezi bine, ce trebuie scris şi ce nu, pentru a nu supăra pe cei care nu trebuiau supăraţi. Ulterior, cînd "seismul politic" din decembrie '89 a măturat familia cunoscută de pe trepiedul de aur al conducerii României, cine credeţi că a luat "startul sentimental" pentru a ajunge primul la "Ambasada României, cu un mare buchet de flori şi cu lacrimi în ochi? Da, da, acelaşi domn Teşu Solomovici, aşa cum singur preciza, din nou, la rubrica "Viaţa în roz".

• Şoimii

Tabăra "Şoimilor" din Partidul Muncii, se reorganizează febril pornind la luptă împotriva "Porumbeilor" din partid, pe care-i acuză de spirit capitulard în faţa OEP-ului. Drum bun, Şoimilor! Şi înfigeţi-vă bine ciocul în cei ce vor să dea Ierusalimul lui Arafat!

Ştia omul ce ştia în legătură cu proverbul românesc al celui care se scoală de dimineaţă. Şi cum tot sîntem la proverbe, probabil că nici zicătoarea că "banii n-au miros" nu-i e străină şi atunci îi scoate dumnealui chiar şi din vînzarea unor cărţi precum "Viaţa lui Isus".

Landskron Lică
POB 20380, Raanana 43000

Citesc cu plăcere rîndurile semnate de domnia-ta şi uneori le recitesc, chiar le savurez. Sînteţi plin de umor usturător şi tocmai faptul că unii se supără, dovedeşte că aţi nimerit ţinta. Îmi dau seama că "Minimum" nu simpatizează cu nici unul din partide, este obiectiv, critică just.

Acum "afacerea T.S." căci nu e decît o afacere. Cărţile sînt foarte ieftine în România - preţul fiind socotit în valută, nu în lei. Am tot dispreţul pentru cei care pleacă în România ca să cîştige bani pe orice cale. Aceştia dau "apă la moară" celor din tagma lui C.V. Tudor. Acum aştept ca dl T. Solomovici să aducă "Mein Kampf" în traducere românească pentru culturalizarea israelienilor. Dumnealui e foarte ironic în răspunsul său, adică "vă supăraţi pentru că nu înţelegeţi cartea lui Papini". Înţelegem ce trebuie înţeles căci am mai citit asemenea epitete adresate evreilor. Cartea se adresează "specialiştilor în teologie". Te pomeneşti că e bună pentru cei din Bnei Brak sau Mea Shearim! Poate ar trebui tradusă în ivrit.

Eliza Filipescu
reh. Hankin 7/4, Holon

Urmăresc cu mult interes publicaţia dv. ce cu multă competenţă o conduceţi. Sînt şi eu de acord cu "Punctul pe i" pus de dv. cu privire la "contribuţia" d-lui Teşu Solomovici în răspîndirea *scrierilor traduse în română cum este cazul cu cartea "Viața lui Isus" de Giovani Papini (un fascist notoriu din perioada dintre cele două războaie). Ing. Dinu Arion din Haifa (un fost coleg de-al meu din România) are perfectă dreptate. De ce avem nevoie de o asemenea literatură; nu a găsit ceva mai nou și mai bun? Dorește să testeze piața din Israel poate și pentru alți autori de aceeași culoare (Hitler, Mussolini, eventual și C.V. Tudor)? Astfel dl Teșu creează o cerere falsă pentru asemenea literatură. În fond de ce criticăm presa și literatura antisemită de pe piața românească, cînd se găsesc evrei "buni" care o popularizează în Israel?*

Emilia Lăzărescu
Askelon

• Nu se lasă băieții de la televiziune de măgării la adresa "celor 400.000", nu se lasă. Zilele trecute, într-o emisiune dedicată romancierului bucovinean Aharon Appelfeld, reporterul a adus la cunoștința publicului că omul s-a născut la Cernăuți..., în Galiția. Ceea ce e fals, de două ori. Mai întîi că Galiția n-a fost niciodată o țară, un stat... Pe urmă, fiindcă, în anii copilăriei lui Appelfeld, Cernăuții se aflau în România. Repet: Ro-mâ-ni-a. Autorul aberației: Fredy Gruber. I-aș ruga pe oamenii noștri de la TV, un Andrei Călărașu, un Titi Acs, o Mioara Cohen, ca atunci cînd se văd cu Fredy la bufet, să-l apuce de-un nasture și să-i dea o lecție binemeritată: o lecție de geografie, de istorie și de obraz. • Așadar, în ciuda faptului că nu este amator de președenții (cel mult de-acelea de onoare), academicianul Nicolae Cajal a fost convins de împrejurări, de colegi și de conștiință, să accepte funcția de Președinte al Federației comunităților Evreiești din România (sună cam lung), vacantă în urma morții rabinului Mozes Rosen. Ales prin vot secret (a se nota), Cajal are de îndeplinit o misiune cerînd și inteligență și tact și cultură și simțul măsurii. Sînt calități pe care el le posedă din plin. După cum mai posedă una, pe cît de rară, pe atît de utilă colectivității: dezgustul față de "cultul personalității", mult, prea mult răspîndit în rîndul parveniților cu rang de șef. Sub conducerea lui, sîntem siguri, gazeta Federației nu va deveni niciodată "Cajalblatt". O îmbrățișare domnu' Nicușor! Și succes! • Ultimul banc din Africa de Sud. Cu cîteva luni înainte de alegeri, doi negri, soț și soție, sună la ușa vilei cu nouă camere, piscină și *barbecue*, aparținînd familiei Smith. Dl. Smith, un alb înalt, prosper, a cincea generație la Capetown, deschide ușa: "Da, ce doriți?" "Nu vă supărați, căutăm o casă și am vrea să vizităm vila dumneavoastră". D. Smith se încruntă și răspunde rece dînd să închidă ușa: "I'm sorry, dar casa asta nu e de vînzare". "Da' cine-a spus că vrem s-o cumpărăm?" • "Conducătorul țării este nu numai cinstit ci se pare că e perfect conștient de ceea ce face" Atenție, a nu se face confuzii, citatul de mai sus, scos din revista "Newsweek", se referă la generalul Fidel Ramos, președintele Filipinelor. • O comisie din cadrul Ministerului de Interne a recomandat, în unanimitate, ca localitatea Rahat din Negev, populată de beduini, să fie ridicată la rang de oraș. Primăria va primi în consecință fonduri serioase, oamenii au în sfîrșit posibilitatea să pună la punct tot ceea ce se cuvine la capitolul edilitar: lumină, apă, spital, școli, drumuri. Cu condiția, firește, ca bugetul să fie cheltuit cu cap și folos. Succes, dragi prieteni beduini, și aveți grijă cum gospodăriți orașul, să nu faceți Rahatul praf! • Crește, crește în anii din urmă numărul violurilor din Tel Aviv. Statisticile poliției arată că în 1994 au fost cu 10-20 la sută mai multe asemenea întîmplări decît în 1992. "Centrul pentru combaterea violurilor" vine cu cifre concrete: 104 cazuri în 1992, 123 în 1993 (iar situația la zi arată că la finele lui 1994, vom avea de-a face cu un record în materie). 60% dintre "atacuri" au loc înlăuntrul clădirilor (inclusiv la domiciliul victimelor); 12% pe stradă, 4% pe plajă, 2% în licee, 2% în hoteluri, parcuri și automobile; 2% în locuințele

N.Cajal

Fidel Ramos

Ziad Abu Zayyad, unul din fruntașii OEP-ului din teritorii, considerat printre spiritele moderate palestiniene, a sugerat zilele trecute, la televiziune, un plan al său pentru întoarcerea refugiaților în Israel. Un plan rezonabil, cum susține el: refugiații urmează să vină, pe etape (azi 50.000, mîine 50.000 ș.a.m.d.), cu binișorul: în felul acesta israelienii nu ar fi traumatizați, statul nu ar fi dat peste cap și "problema" se va rezolva cu bine, în doi-trei ani. Luînd cunoștință de acest plan, cîțiva din Meretz l-au elogiat pe autor, afirmînd că, spre deosebire de "extremiștii din OEP", Abu Zayyad este animat de gînduri bune dorește coexistență pașnică dintre Israel și arabi. Așa o fi. Dar să fim atenți: Zayyadul e pavat cu bune intenții.

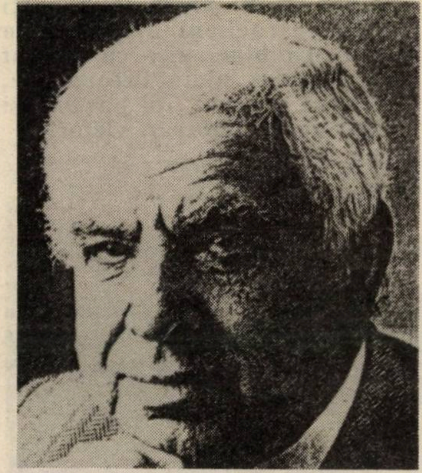

Bruno Landesberg

violatorilor. Fenomenul te pune, firește, pe gînduri. Și îmi aduce aminte de o glumă, care circula pe vremuri la București: Un bătrîn grefier, ieșit de mult la pensie, dar care mai lucra cu jumătate de normă, se ocupa de clasarea dosarelor de viol, într-o cameră mică, prăfuită, de la "Tribunalul Mare" de pe cheiul Dîmboviței. Răsfoiește un dosar, răsfoiește două, răsfoiește trei și cînd ajunge la dosarul numărul 157, dă din cap filozofic și murmură: mai f...e lumea, mai f...e! ● M-a bucurat atît de mult ideea industriașului Bruno Landesberg, patronul întreprinderii "Sano", de a sponsoriza premiul literar "Arcadia", pe anul acesta, încît de cum am aflat vestea, noua mea lozincă este: Mens sana in corpore Sano! ● S-a făcut mare caz în săptămînile din urmă de scrisoarea pe care Jean Steiger, de la "Viața noastră" a numit-o, în semn de omagiu pentru Caragiale... scrisoarea găsită. A fost o adevărată comedie, un spectacol memorabil. După ce Arafat anunțase că are la mînă (documentul!) o scrisoare din partea guvernului nostru prin care OEP-ul este încredințat (cu condiția să fie discret însă, să-și țină gura) că Israelul este gata la mari concesii în privința Ierusalimului, miniștrii noștri s-au repezit să-l dezmintă pe președintele Palestinei, energic. Dl. ministru Iosi Sarid, a declarat, la o oră după declanșarea scandalului că nu știe nimic despre existența scrisorii. Cîteva zile mai tîrziu, somat în Knesset să spună adevărul, guvernul l-a înputernicit pe dl. Moshe Shahal să urce la tribună și să lămurească lucrurile. Dl. ministru s-a conformat, dezmințind la rîndu-i existența scrisorii. Apoi comedia s-a desfășurat într-un ritm îndrăcit, de parcă ar fi fost scrisă de o mînă de maestru în ale teatrului. Dl. Peres a dat nițel înapoi, afirmînd că, da, noi am trimis o scrisoare, dar nu lui Arafat, ci ministrului de externe al Norvegiei. Pe urmă, strîns cu ușa (ușa care în cazul de față este compusă din documente), guvernul a recunoscut că ministrul norvegian era, de fapt un intermediar rugat să expedieze mai departe, la POB-ul din Tunis, scrisoarea alor noștri. Sincer vorbind, urmărind pe ecranul cel mic acest spectacol, dacă nu plăcut, în tot cazul, inedit, m-a cuprins un fel de duioșie. Mi-am adus aminte de copilărie, de felul naiv în care încercasem odată, eu și colegii mei de clasă, să-l mințim pe director. Ce se întîmplase? Aveam un profesor de muzică, un cetățean mic și sfrijit, ușor ridicol, dar eminamente cumsecade, pe care băieții, cruzi, cum sînt copiii la 12 sau 13 ani, îl aleseseră drept victimă permanentă a farselor de școlari. Omului i se spunea Murătură. Într-o zi, colegii mei, Turturică Florin și Ganga Octavian (viitorul hockeist) au uns, înainte de ora de muzică scaunul de la catedră cu gumarabică. Murătură a intrat în clasă, cu catalogul în mînă, s-a așezat pe scaun, pe urmă, dînd să se ridice, a realizat că nu se poate desprinde de scaun. Victima a scos un urlet neomenesc și a țîșnit afară din clasă cu scaunul lipit de fundul pantalonilor, repezindu-se la cancelarie. Noi ne tăvăleam pe jos de rîs, ținîndu-ne de burtă. Dar rîsul nostru a încetat brusc. Ușa clasei se deschise larg, trîntită de perete: intrase directorul, domnul Popescu-Ulmu, D-zeu să-l ierte. "Cine-a pus gumarabică?" Bineînțeles, nimeni n-a scos o vorbă. "Nu știți?" "Nu, nu știm", am răspuns cu toții, solidari, turnătoria era inacceptabilă. "Bine. Să vină fiecare la cancelarie, în ordinea din catalog". Ce-a urmat, a fost de groază. Intrarăm unul după altul, în cancelarie, ca într-o cameră de anchetă de pe Calea Rahovei. După cel de-al paisprezecelea anchetat, directorul era lămurit. Colegul nr. 14 (nu-i dau numele, poate trăiește), l-a luat ca toată lumea, la început pe "nu știu, dom' director" în brațe, dar se fîstîcise. Era un băiat care roșea la orice, din cinci în cinci minute îl treceau sudorile din nimic, pe scurt, a cedat. După care, puși față-n față cu nr. 14, vinovații au recunoscut. Toți elevii au fost pedepsiți cu nota 2 la purtare (la dirigenție, cum se spunea pe atunci), ceea ce n-ar fi fost mare lucru, dar și cu obligația de a veni, a doua zi, tunși cu mașina numărul zero. O adevărată tragedie. Îți venea să-ți smulgi părul din cap dar n-aveai ce. Cînd m-am dat pe mîinile frizerului, plîngînd cu lacrimi amare, domnu' Aurel de pe Dorobanți a murmurat: "Păi, cine-i de vină, copii, dacă nu știți să mințiți?" Fraza, totalmente neașteptată pentru mine, m-a pus pe gînduri. Și n-am uitat-o niciodată. ● Dar să trecem de la domnu' Aurel la Cabinetul Rabin. Simpatizanții guvernului, ca și în general cetățenii țării, sînt nu numai rău impresionați ci și îngrijorați de-a dreptul de cascada de minciuni, făgăduieli rostite solemn și apoi încălcate, hotărîri anulate peste noapte, etc., etc. (vezi scandalul legat de Histadrut, de Ramon și Haberfeld, etc., etc.). Eu, la rîndu-mi sînt neliniștit, dar din alte motive. Pe mine nu mă supără minciunile și celelalte derivate ale acestora; în definitiv, "la politique sale métier", cum zicea Talleyrand, meseria de prim-ministru nu se învață la pension ci într-alte locuri. Pe mine zic, nu mă deranjează că Rabin minte, ci că minte prost, că vorba lui domnu' Aurel frizerul, nu știe să mintă. Primul-ministru este, asa cum îl știu, așa cum îl simt, un om funciarmente cinstit: un patriot, un brav. El are conștiința trează, are scrupule, are un obraz care-l împiedică să mintă 100%, pînă la capăt, fie ce-o fi. Structura lui sufletească mă ingrozește, fiindcă politicieni ca el duc îndeobște țara de rîpă. Mi-e frică, a intrat panica-n mine. Și privindu-l pe liderul nostru drept în ochi, eu strig:

30 DE ZILE

"Demisia, d. Rabin, demisia! retrage-te din politică şi pune-n loc un mincinos în toată puterea cuvîntului, un bandit adevărat"! ● Conducătorul salariaţilor administrativi din spitalele "Kupat Holim", aflaţi în grevă, a declarat că "vom continua greva pînă la ultima picătură de sînge". E vorba, bineînţeles, de sîngele bolnavilor din spitale. ● O perlă din cele culese de mine, la întîmplare, în zilele din urmă. Am intîlnit-o în "Viaţa noastră" (nr. din 17-VI-a.c.), un ziar care pe de o parte face progrese pe zi ce trece, iar pe de altă parte nu are şanse, cel puţin deocamdată, să obţină "Premiul Pulitzer" pentru acurateţe. Într-un articol de S. Avny referitor la pictoriţa Sidi Fuchs-Eidingher, ni se spune că aceasta fiind la Cluj, a "învăţat în clasa lui Ion Andreescu". Marele pictor român a murit în 1882. Ori, dna Fuchs, o femeie frumoasă, fermecătoare, fără semnele bătrîneţii, trăieşte printre noi. A deschis mai deunăzi o expoziţie (vezi cronica Lianei Maxy în corpul revistei). După datele furnizate de S. Avny, dacă a fost eleva lui Andreescu, ar trebui să aibe la vreo 130-140 de ani. E o vîrstă. Intrigat, m-am repezit la expoziţie să văd miracolul. L-am văzut. Atunci, luîndu-l de braţ pe d. Schechter, care rămăsese şi el cu gura căscată, nevenindu-i să-şi creadă ochilor, am murmurat: domnule, femeia asta se ţine formidabil!

PIX

Ştafeta

În anii 1942-1944, firma germană de automobile Daimler furniza SS-ului maşini pentru transportarea instalaţiilor necesare camerelor de gazare de la Auschwitz. Cîteva din automobilele de epocă se află la muzeul întreprinderii.

Acum, în 1994, preşedintele lui Daimler Benz l-a invitat pe Yasser Arafat să viziteze maşinile respective şi să se urce la volan. Simbolic.

"Drum bun, domnule preşedinte Arafat. Te rugăm să preiei ştafeta. Şi să continui cu succes ceea ce am început noi!"

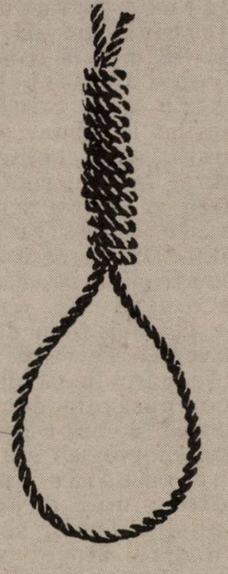

Spînzurătoare pentru speculanţii de tot felul (inclusiv directori de bănci onorabile) care îndeamnă cinic pe cetăţeanul neştiutor într-ale economiei, să cumpere acţiuni ("menaiot"); aceasta fără să le atragă atenţia că bursa, aici ca şi peste tot în lume, nu este o societate de binefacere sau o vacă de muls bani automat, ci un loc unde, pe de o parte poţi să cîştigi, iar pe de altă parte, poţi - da, da, - să şi pierzi. Totul. Aşa cum s-a întîmplat luna trecută cînd unii oameni, manipulaţi de mafia speculanţilor, s-au trezit cu economiile de o viaţă făcute scrum, izbucnind în hohote de plîns (aşa cum i-am văzut cu toţii pe ecranele televiziunii), smulgîndu-şi părul din cap, sau, au fost cazuri, sinucigîndu-se.

Situaţia din Ruanda la capitolul responsabilităţi este clară: atît tribul Hutu cît şi acela numit Tuţi sînt vinovate de atrocităţile care ne cutremură cotidian oridecîte ori deschidem televizorul.

Drept care eu îi pun pe criminalii respectivi în aceiaşi oală şi strig: hutuţi ceara mătii!

Un nou grup de circa 500 deţinuţi palestinieni a fost eliberat zilele trecute de autorităţile noastre. Printre ei, vreo 150 condamnaţi pe viaţă pentru asasinat. "Oameni cu mîinile pătate de sînge". Aceştia îşi rîd, prin ferestrele autobuzului, de reporterii israelieni, făcînd semnul victoriei.

"V-aţi lăudat că nu-i veţi elibera pe cei cu mîinile mînjite cu sînge. Ei bine, i-aţi eliberat. Uite-te la noi, noi sîntem aceia: victorie! V-aţi lăudat că, gata, nu mai eliberaţi nici un terorist pînă ce OEP-ul nu vă dă informaţii despre Ron Arad şi ceilalţi soldaţi israelieni dispăruţi în lupte. Ei bine, uite că Arafat nu v-a dat nicio informaţie, îşi rîde de voi în barbă, şi totuşi ne-aţi eliberat: victorie!"

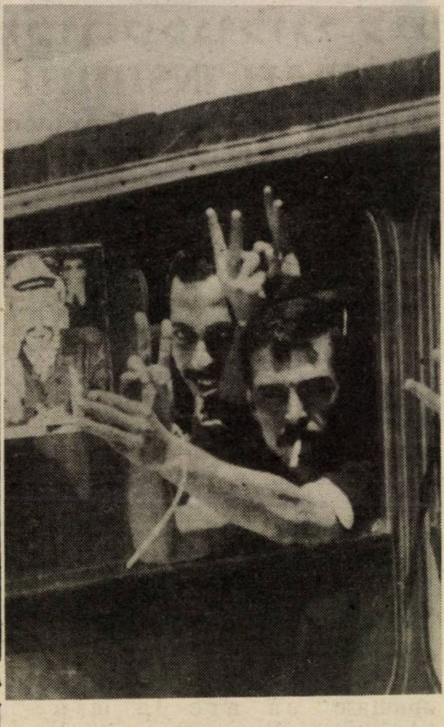

● O vedetă de film în momentul cînd i se completează paşaportul:

– Naţionalitatea?

– Americană.

– Căsătorită?

După o clipă de reflecţie:

– Din cînd în cînd.

ITZHAK ARTZI

FIUL ŞI TATĂL - DR.EFRAIM SNEH ŞI DR.MOŞE SNEH

Viitorul Kupat Holimului se va vedea în lunile următoare, instituţia aceasta fiind de primă importanţă pentru desfăşurarea mersului normal al ţării.

Doar e vorba de îngrijirea sănătăţii a trei milioane şi jumătate de oameni, 70% din populaţia Israelului!

De organizarea Kupat Holimurilor, a Legii Asigurărilor de sănătate, Bituah Briut Mamlahti, se vor ocupa şi vor avea răspundere deplină, doi politicieni făcînd parte din tînăra generaţie a conducerii statului şi anume: *Haim Ramon*, noul conducător al Histadrutului şi *dr.Efraim Sneh*, noul ministru al Sănătăţii.

De cîte ori l-am întîlnit pe dr.E.Sneh şi i-am pomenit de tatăl său, dr.Moşe Sneh, îi făcea o reală plăcere.

Am avut ocazia să-i povestesc cum ne-am cunoscut în cadrul mişcării sioniste, unde Moşe Sneh a fost unul din conducătorii Centrului, doctor, ziarist talentat şi om politic.

În anii înaintea războiului mondial conducătorul necontestat al evreilor polonezi era Itzhak Grünbaum, activist pentru drepturile evreilor din Polonia şi luptător pentru emigrare în Israel.

Urmaşul lui a fost tînărul conducător al mişcării sioniste, doctor Moşe Kleinbaum. În anul 1939 odată cu invazia nazistă în Europa, el reuşeşte să prindă ultimul tren şi ajunge în Palestina, devenind imediat activist politic sionist şi-şi schimbă numele în *Moşe Sneh*. De la început el a fost destul de departe de vederile socialiste ale lui Ben-Gurion. Dar marele conducător a întrezărit imediat talentele tînărului nou sosit (politice şi militare) şi i-a dat posibilitatea să avanseze pe drumul său.

Datorită acestui sprijin şi Sohnutul(Agenţia evreiască) îl promovează în aşa măsură încît ajunge la o poziţie similară astăzi cu ministrul Apărării.

Într-o astfel de casă şi într-un astfel de spirit a crescut şi s-a dezvoltat, băiatul lui Moşe, Efraim, actualul nostru ministru al Sănătăţii.

Aruncînd o privire spre trecutul tatălui său, Efraim ştie că acesta a trecut prin mari frămîntări sufleteşti: Holocaustul, tragedia vasului "Struma", indiferenţa englezilor pentru soarta evreilor şi chiar refuzul lor de a salva pe cine se poate, şi multe alte deziluzii i-au creat lui Moşe Sneh o stare deosebită de spirit şi o înclinare spre ideologia comunistă (de unde pînă atunci era adeptul democraţiei apusene). Cei ce l-au cunoscut cînd a vizitat România pentru a negocia cu guvernul posibilitatea emigrării evreilor spre Eretz Israel, au simţit de atunci noile lui vederi ideologice.

Dr.Efraim Sneh a studiat medicina devenind specialist în boli alergice. În Zahal el este doctorul paraşutiştilor. Aidoma tatălui său şi el se îndepărtează de medicină şi se apropie mai mult de politică. Cariera şi-o face în calitate de responsabil al administraţiei civile în Iehuda şi Şomron. În 1987 el a părăsit serviciul militar şi a început să activeze în Partidul Muncii, apropiindu-se de cercul tinerilor din preajma lui Shimon Peres.

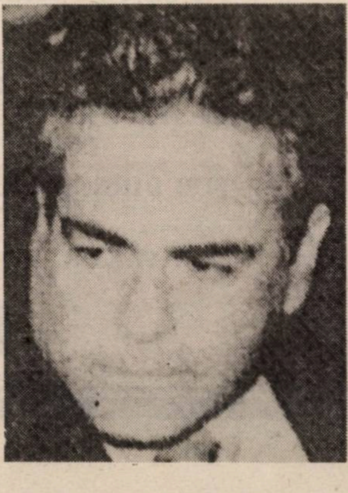

dr.Efraim Sneh, un doctor pentru vindecarea Kupat Holimurilor.

E interesant de menţionat că în anii studenţiei, dr.Sneh jr. a făcut parte din stînga radicală israeliană. Dar s-a îndepărtat destul de repede de ea, devenind de centru-dreapta.

Astăzi este foarte apropiat de Itzhak Rabin, avînd vederi comune privitoare la securitatea ţării.Totuşi Sneh se opune concesiilor teritoriale masive; concepţia sa fiind: nevoia de teritorii pentru asigurarea securităţii graniţelor şi deci, printre altele, Golanul să rămînă al nostru.

Nu e de mirare că dr.Sneh e unul din activiştii noului grup politic recent creat în Partidul Muncii. "Cel de al treilea drum" (Hadereh haşlişit) şi care cuprinde activişti de frunte din Partidul Muncii şi mulţi alţii care vor să creieze o altă alternativă politică, în afara celor extremiste.

Prima şi cea mai importantă misiune a sa însă este "însănătoşirea" Kupat Holimului şi mie mi se pare că echipa Sneh-Ramon este cea mai potrivită în acest scop.

Singurul lucru pe care-l regret sincer este că marea noastră figură sionistă, dr.Moşe Sneh, n-a apucat să-şi vadă feciorul devenit ministru, rol pe care şi el l-ar fi meritat din plin dar...n-a fost să fie!

EXPOZIŢIA MOŞE KRINITZ

Sîmbătă, 2 iulie a.c. va avea loc la Galeria "Beit Zionei America", expoziţia de pictură - *Moşe Krinitz,* artist plastic originar din Bucovina(Cernăuţi), unde a şi murit acum 20 de ani, în vîrstă de 65 ani, în urma unui atac de inimă.

Expoziţia are loc datorită străduinţelor fiicei lui, Dorina Weinman, ola hadaşa din oraşul de baştină al pictorului.

Moşe Krinitz a fost elevul lui Arthur Kocnik-Lerner, baron Löwendal. Din 1933 pînă la ocuparea Bucovinei de către trupele sovietice, în 1940, el a participat la toate expoziţiile de prestigiu, alături de pictorii Tora Schiroki, Morris Fischer, Isiu Schärf. Artistul a fost foarte apropiat sufleteşte de poetul Iţic Mangher şi de fabulistul Eliezer Steinberg . În 1940, Krinitz se refugiază la Samarkand unde rămîne pînă la sfîrşitul războiului, cînd se reîntoarce la Cernăuţi.

Temele lui preferate au fost întotdeauna peisajele, lumina şi atmosfera plaiurilor bucovinene, Prutul şi luncile sale.

Diverse lucrări ale pictorului fac obiectul ilustraţiilor volumului de poezii al cunoscutei poete *Selma Meerbaum-Eisinger*, supranumită "Anna Frank a Bucovinei" şi care a murit într-un lagăr din Transnistria, la vîrsta de 20 ani, lăsînd poezii care pun în lumină prezenţa un mare talent în devenire, stins prematur în condiţii tragice.

Expoziţia lui Moşe Krinitz e o pagină plină de nostalgie pentru cei născuţi pe meleagurile atît de pitoreşti ale Bucovinei.

minimum

EDITEAZĂ

• Aveţi în manuscris memorii personale?

Vreţi să vă publicaţi jurnalul intim?

• Doriţi să scoateţi la lumina tiparului un volum de povestiri sau poezii?

• MINIMUM este editorul cel mai competent! Întregul proces complicat de organizare (sau stilizare) a manuscrisului, de paginaţie şi corectură tipografică, coperta, prefaţa şi diferite forme de publicitate vi le asigură

MINIMUM

• Pentru scriitorii olim hadaşim care vor să-şi tipărească în ţară prima carte MINIMUM este "prietenul la nevoie"

•

Există, în sfîrşit, o editură: MINIMUM

SALOANELE
HAPNINA
ŞI
PNINAT HAGAN

NATANIA – TEL. 09-337484, 337485
ZONA VECHE INDUSTRIALĂ – STR. PINKAS 28

COMENZILE SE PRIMESC NUMAI LA BIROUL SALONULUI

• MENU FOARTE VARIAT
• SERVICI IREPROŞABIL
• ÎNDRUMĂRI COMPETENTE
• SE POT ORGANIZA FESTIVITĂŢI SPECIALE
• CUNUNIA SE POATE OFICIA SUB CERUL LIBER
• FESTIVITĂŢILE SE DESFĂŞOARĂ FĂRĂ DURATĂ LIMITATĂ

SUB DIRECŢIA UNOR SPECIALIŞTI DE ÎNCREDERE

PARKING FOARTE ÎNCĂPĂTOR

• CAŞER ŞI STRICT CAŞER •

ITZHAK ARTZI

OPERA NOUĂ-VECHE

Cei obişnuiţi să se plimbe prin faţa Muzeului Tel Aviv şi a Bibliotecii Centrale vor descoperi, în curînd, o faţetă nouă a oraşului. La 5 octombrie vor dispare gardurile şi schelele ce ascund clădirea nouă a Operei. Tel- Aviv-ul va căpăta un nou aspect. "Merkaz Golda" - va concentra între zidurile sale numeroase şi bogate manifestări muzicale şi din alte domenii ale artei şi culturii.

Vor mai trece cîţiva ani pînă ce se vor da în folosinţă şi cele două săli de spectacole acum încă în construcţie: sala teatrului municipal "Hakameri" şi sala Orchestrei de Cameră care după 15 ani de existenţă nu are încă o sală proprie.

Inaugurarea noii Opere este, desigur, un eveniment cultural de importanţă naţională. Numele oficial al noii instituţii va fi "Opera nouă" ceea ce ne atrage atenţia că au mai existat, în trecut, două experienţe de a se crea o Operă israeliană: cea a lui Golinkin şi cea a lui Edis de Philippe.

Sala de spectacole va avea 1500 de locuri (actuala sală unde îşi prezintă spectacolele Opera, are numai 700 de locuri), scena va avea o deschidere de 28 metri şi o înălţime de 25 metri iar adîncimea va fi de 20 metri. Instalaţiile de scenă şi cele ale sălii sînt ultra-moderne.

Puţini vor fi artiştii şi spectatorii care, intrînd în noua Operă, să nu fie încîntaţi de noul lăcaş ce nu mai aminteşte cu nimic de vechile săli ale acestei instituţii venerabile. În urmă cu zece ani, fostul director al Teatrului "Hakameri", preluînd conducerea Operei, a reorganizat trupa şi a început construirea noii clădiri. Aceste iniţiative nu ar fi fost însă posibile fără pasiunea primarului Shlomo Lahat-Cici, secondat de cîţiva colaboratori între care şi subsemnatul, pentru dezvoltarea culturală a Tel-Aviv-ului. Nu ar fi fost posibile nici fără sprijinul cunoscutului dirijor Gari Bertini, fiu al alialei noastre, unul dintre cei mai cunoscuţi dirijori din Europa. (Chiar zilele acestea - mi-a spus el - a semnat un nou contract cu una din cele mai vestite Opere din lume).

- Opera israeliană - a declarat recent Gari Bertini - nu este cu nimic mai prejos, din punctul de vedere al prestaţiei şi creaţiei artistice, decît alte opere din Europa."

Din păcate, demagogii care infestează viaţa noastră politică şi socială sînt, ca de obicei, "împotrivă". Nu este exclus ca inaugurarea Operei să fie marcată de demonstraţii de protest. "Cine are nevoie de un asemenea lux?"- o să spună unii. Dar, cîinii latră şi caravana trece"; eu sînt unul dintre aceia care cunoscînd nevoile edilitare ale Tel-Aviv-ului ştiu şi care e situaţia financiară a Primăriei.Dacă am avea bani, ar trebui reconstruite toate şcolile din oraş, refăcută reţeaua de canalizare, construite toalete publice, dar demagogii trec cu vederea peste faptul că Opera nu se construieşte cu fondurile Primăriei ci cu cele provenite din donaţii. Donatorii doresc să eternizeze numele Goldei Meir printr-o clădire destinată Artei. Se ştie că şi Palatul Culturii s-a construit cu fonduri donate. Peste tot în Israel, sînt edificii de diferite utilizări sociale, medicale sau culturale, construite cu sprijinul unor donatori din ţară sau străinătate.

Cînd Centrul "Golda" îşi va deschide porţile, Tel-Aviv-ul nostru va arăta mai frumos, oamenii se vor bucura, oaspeţii ne vor admira. Oraşele nu sînt numai străzi, clădiri şi trotuare; ele sînt populate cu oameni care au nevoi spirituale. Noua Operă va fi o piatră de hotar în viaţa culturală a ţării.

Premiera inaugurală va fi cu opera "Boris Godunov", după care vor urma: "Nabucco", "Faust", "Bărbierul din Sevilla", "Cavaleria rusticană", "Paiaţe", "Nunta lui Figaro" şi o operă israeliană "Iosef", compusă de Iosef Tal.

PRODUSE DIN CARNE
Dany
Cohen
• Salamuri şi afumături
din producţie proprie
• Pescărie
• Legume congelate
• Salate
• Conserve la preţ de cost
En gros şi en detail
Primim comenzi pentru
recepţii şi orice evenimente
plăcute
STRICT CASER
RISHON LE ZION
- NOUA ZONĂ
INDUSTRIALĂ -
BEIT GHIRON
TEL. 03/9611060 - 9612130

În curînd va apare
SIMON HARAN
SCRISORI
de la
COLEGI DE BREASLĂ

Scrisori de la Maria Banuş, Liana Maxy, Miţura Arghezi, Valentina Caraion, I.Caraion, G.Macovescu, M.Rudich, I.Voledi, B.Wexler, A.Goldenberg şi alţii.

• Un brutar, care face şi patiserie, şi-a deschis magazinul care se vrea dietetic. Pentru a atrage clienţii a afişat această reclamă: Discreţia asigurată pentru oricine cumpără prăjituri!

AI ACCEPTA CA FIUL TĂU SĂ SE ÎNSOARE CU O MAROCANCĂ?

Nimeni nu-şi face iluzia că distanţa şi animozitatea dintre askenazim şi sefarzi au dispărut. Poate că sînt pe cale de dispariţie, dar încă nu se întrevede sfîrşitul acestui proces.

Mai sînt încă fenomene dureroase în acest domeniu. Suzi Alcalay, proprietara unei agenţii matrimoniale, spune că marea majoritate a familiilor de askenazim care îi cer partide pentru odraslele lor, au grijă să-i atragă atenţia că nu vor să se încuscrească cu familii de sefarzi.

Doamna Alcalay, ea însăşi sefardă, dintr-o familie originară din Tunisia, este revoltată, fireşte, de acest fenomen, dar spune că a încercat să-l cerceteze cu calm, fără patimă. Concluzia?

- Fenomenul, spune ea, este chiar mai grav decît de închipuim, deoarece chiar şi indivizii care se declară împotriva discriminării rasiale şi care afirmă că "toţi sîntem evrei", adoptă o altă atitudine cînd sînt întrebaţi dacă ar accepta ca fiii lor să se însoare cu marocance sau irakiene. Asta nu. Pînă aici!

Unii justifică această atitudine. Marcel Askenazi (simplă coincidenţă), funcţionar superior la societatea de servicii de electronică "E. A. Tehno", explică:

- Trebuie să înţelegem că un rol foarte important îl au obiceiurile din casa părintească, felul în care ne-am alimentat, tradiţiile, obiceiurile. Am fost în India. Am fost şi în restaurante indiene de categoria întîi. Recunosc calitatea unor bucate indiene, totuşi eu sînt obişnuit cu mîncărurile dulci de acasă şi niciodată nu mă voi împăca cu bucătăria piperată foc a indienilor. Asta înseamnă că sînt rasist faţă de indieni?

- Da! a spus Suzy Alcalay, căreia i-am reprodus declaraţia d-lui Askenazi. Dacă cineva refuză să se însoare sau să se încuscrească cu o indiancă pentru că nu suportă bucătăria ei piperată, asta este un fel de rasism. Asemenea lucruri nu trebuie să împiedice apropierea dintre oameni. Cei care îi evită pe negri spunînd că au un miros aparte, comit acelaşi păcat rasist.

CONCLUZII PRIPITE

Se cunoaşte cazul unei evreice dintr-o familie originară din Algeria care a fost măritată cu un irakian. Mariajul nu a fost reuşit, cuplul s-a desfăcut după care femeia a spus că niciodată nu va mai primi în patul ei un sefard. Pînă într-atît?

Femeia, deşi ea însăşi sefardă, a spus că a ajuns la concluzia că bărbaţii sefarzi sînt "imposibili" şi că dacă nu va găsi un european, preferă să nu se mai căsătorească niciodată.

- Concluzii pripite! spune Suzi Alcalay. O singură căsătorie ratată sau chiar mai multe nu dau dreptul la a aplica etichete bărbaţilor orientali.

Ea recunoaşte însă că din cauza mediului, căsătoriile sefardo-askenazite rezistă cu greu. Mediul presează. Oamenii sînt extrem de sensibili la problema originii şi orice aluzie răutăcioasă, orice observaţie legată de mentalitatea mediului din care provine unul din soţi, îl face pe celălalt soţ să tresară, să reacţioneze, să se revolte.

E destul ca soţul să-i spună soţiei "Eu nu mă împac cu salatele voastre" sau "La noi acasă nu se auzeau asemenea cuvinte ca la voi", pentru ca să se producă explozia.

S-ar putea însă ca la femeia care a jurat să nu se mai mărite cu un sefard să fie vorba de snobism. "Mulţi sefarzi - spun unii sefarzi - au devenit snobi şi cred că tot ce este din Europa e elită, superioritate, calitatea întîi".

DIMINUAREA ASKENAZIMILOR

Se spune că se produce de la o vreme un fenomen invers: askenazimii sînt discriminaţi. Sau, în orice caz, asta e tendinţa. Ca urmare a intereselor şi demagogiei politice, fireşte.

Iată un exemplu: studenţii askenazimi se plîng că nu li se mai dau burse decît cu greu fiindcă nu au starea materială atît de slabă ca a colegilor sefarzi care provin din familii cu mulţi copii.

- Fiindcă sînt dintr-o familie europeană, spune o studentă, familie care nu concepe să aibă mai mult de doi copii, risc totdeauna ca la acordarea burselor să fie preferată în locul meu o colegă yemenită care are acasă şase fraţi mici.

Sînt însă şi aspecte mai grave. La concursuri, la trimiterea de delegaţii în străinătate, la numirea în funcţii, sînt preferaţi de multe ori sefarzi numai pentru ca să se menţină un "echilibru comunitar".

Mai există şi teoria că Israelul trebuie să se dezeuropenizeze fiindcă se află în Orient. Sînt la noi cîntăreţi ca Shalom Bar, Avihu Medina şi alţii, care atacă cu furie cultura europeană afirmînd că ea "strică" tineretul şi rădăcinile orientale ale culturii evreieşti.

Concluzia? Cea mai bună concluzie ni se pare aceea a profesorului Steinholtz de la "Bar Ilan": din războiul celor două culturi evreieşti, să formăm o singură cultură israeliană!

• Pe culoarele Knessetului, un deputat lansează unuia din adversarii săi politici:

- In viitor te văd sau mort în închisoare, sau mort de o boală venerică.

- Totul depinde, sau mă las convins de teoriile tale politice sau mă încurc cu amanta ta...

ISRAELIANUL CARE ÎI VA OBIŞNUI PE ROMÂNI CU "PEPSI"

● Cine e Dan Biberu şi cum a ajuns director general la "Pepsi Română" ● 30 de ani printre siropuri şi răcoritoare, plus încă 3 ani... ● Reportaj economic

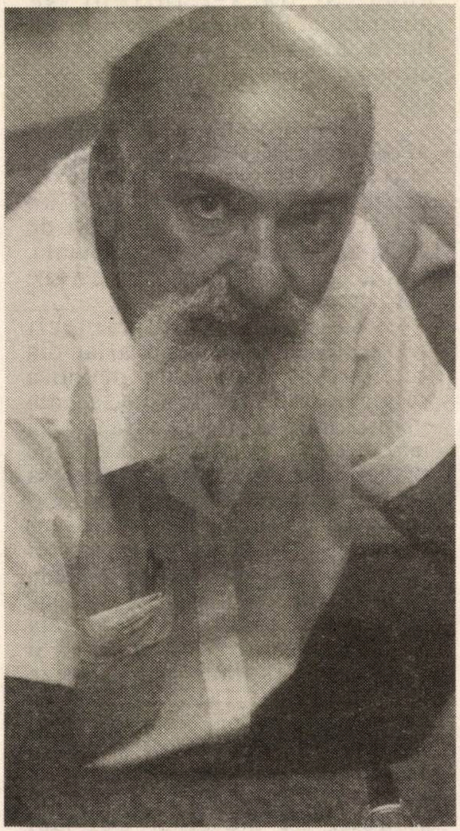

Exact cînd rîndurile de faţă văd lumina tiparului, într-un birou din Bucureşti se instalează ca director general al întreprinderii *"Pepsi-România"*, Dan Biberu (57), israelian cu o experienţă de 30 de ani în ale... băuturii. Kibuţnic (din kibuţul Ha'horşim), absolvent al şcolii agricole "Kaduri", el a început să lucreze ca instructor de şcoală, după care a fost angajat în munci diferite de funcţionar la *Tnuva*. Dan Biberu, conţopist toată viaţa? Se pare că nu numai el a fost convins că aceasta ar fi o aberaţie, ci şi acei care i-au cunoscut calităţile. Aşa a ajuns să lucreze la firma de băuturi spirtoase *Stock* unde treptat a preluat funcţia de co-director general (nici mai mult nici mai puţin), fiind în post vreme de 13 ani, bătuţi pe muchie. De la *Stock* - marcă depusă în ţară, Dan a fost solicitat în funcţii de conducere, la alte fabrici de băuturi şi conserve cunoscute, pînă ce *Yaffora* a semnat cu el un contract "gras" oferindu-i scaunul de director general. Pentru un neavizat, titlul de"ştab" suprem la o întreprindere cunoscută înseamnă leafă bună, onoruri, şedinţe de cabinet, dar pentru cei ce sînt în temă, ştiu că treaba e grea, concurenţa mare, probleme complicate. Dan Biberu a fost acela care a unit afacerile *Yafforei* cu vechea firmă *Cristal-Tabori* (existentă încă din anii 30), a încheiat cu bine socotelile faţă de creditorii lui *Tabori*, a acţionat ca un acrobat (în economie acrobaţia e mai periculoasă decît pe sîrmă!) pentru a nu pierde clienţii vechii firme de băuturi *Cristal* din Pardes Hana. Noi, în calitate de băutori, am primit astfel, de la acelaşi... Biberu, răcoritoarele *Tropit, Spring, Cristal*, berea *Miller* (cîndva oferite de firma lui Igal Tabori) împreună cu *Schweps*, sucul *Paz*, berea *Karlsberg* (produsele *Yaffora*). Alţi şapte ani din viaţă i-a dăruit Dan Biberu conducerii întreprinderilor *Yaffora-Tabori*, cu băuturi uşoare care au trebuit să concureze pe piaţă cu cogeamitea "Coca-Cola" şi mai recent, şi cu "Pepsi Cola". În ultima vreme, el a preluat conducerea unei întreprinderi particulare, cu alt profil, aparţinînd familiei afaceristului Arie Guri. Aici, Biberu s-a ocupat cu produse cosmetice ale lui Revlon, cu tampoanele Tampax, cu hîrtie higienică, mărfuri de import cu un rulaj de 50 de milioane de dolari anual.

Dan Biberu are însă o conformaţie de om al industriei, mai puţin al comerţului, şi, cînd i s-a oferit nu de mult, funcţia de director general al lui *"Pepsi-România"*, el a acceptat-o cu ambele mîini: *"A fost o propunere pe care nu am putut s-o refuz"* - a declarat el cotidianului 'Maariv' care i-a dedicat lui Biberu aproape o pagină cu ocazia numirii sale. De la el am aflat că, la ora actuală, la conducerea *"Pepsi-România"* sînt deja cîţiva israelieni, oameni de afaceri. Direcţia internaţională a întreprinderilor *"Pepsi"*, stăpînii filialei din România, a căutat în mod special, un director cu experienţă din industria israeliană şi, în cele din urmă l-a preferat pe Dan Biberu.

"Pepsi-România" are un potenţial de 5 milioane consumatori, rolul noului director general fiind acela de a impune produsul pe această piaţă importantă din estul Europei. "Pepsi" a fost o băutură ştiută în România (din păcate, nu pentru "plebe") încă din vremea lui Ceauşescu, iar acum Biberu va fi acela care va obişnui pe români să prefere "Pepsi", nu ca o răcoritoare *de lux*, ci ceea ce trebuie să fie... Va reuşi Dan Biberu să indeplinească speranţele patronilor? Experienţa sa de zeci de ani, printre... băuturi îl va ajuta, fireşte. Cei ce îl ştiu vorbesc despre el ca despre un ambiţios, perfecţionist în materie, legat de teren, bun organizator, sever şi pretenţios cu sine ca şi cu subalternii. Dan a semnat un contract cu *Pepsi* pentru trei ani, va locui în România şi va face totul ca românii să se răcorească doar cu "Pepsi", de producţie locală. Hai noroc!...

BEN IACOV-ZWI

● Doi colegi de clasă stau de vorbă:

- De ce eşti aşa de nervos? întreabă primul.

- Mama e de vină. Ştii ce mi-a spus azi dimineaţă? Calmează-te băiete, ăsta e al treilea borcan de dulceaţă şi a opta chiflă pe care o înfuleci...

- Şi tu, ce-ai răspuns?

- Nimic. Eram atît de furios că am uitat să iau micul dejun...

A FI PENSIONAR! PENTRU MULTI - O DRAMĂ.

Dar nu şi pentru Teddy Kollek

GETTA BERGHOFF

Pe măsură ce se apropie, vîrsta pensionării, atît de aşteptată de fiecare din noi, devine o ameninţare, pe care o ocolim cu un întreg arsenal de argumente. Ne amînăm pensionarea din calcule băneşti, mînaţi de nevoi, de îndatoririle faţă de copii, cărora nu le-am dat îndeajuns, sau de datoriile de care încă n-am reuşit să scăpăm (am ajuns doar în Ţara Promisă tîrziu şi-am luat-o de la început...). Şi sînt unii care pur şi simplu nu ştiu ce să facă cu distinsa lor persoană şi pe care soclu să-şi odihnească merituosul trecut.

Frica, incertitudinea vieţii de pensionar preocupă pe fiecare. Pe cel realizat şi pe cel încă înglodat în datorii. Problema ce să facem cu noi înşine ne preocupă mai mult decît o mărturisim în clipa cînd atingem vîrsta pensionării.

Iată însă un om, unul din cei mai respectaţi, mai merituoşi, mai distinşi şi mai demni de admiraţia lumii întregi... Priviţi-l pe cetăţeanul de onoare al Oraşului Etern, al Ierusalimului de Aur! În inspecţiile inopinate, cînd traversează cartierele oraşului, sute de oameni vin să-i strîngă mîna, să-l felicite, să-şi exprime admiraţia pentru prodigioasa lui activitate. O fac turiştii, care-l recunosc din fotografii, o face întreg poporul israelian. Este pentru fiecare o bucurie şi o onoare să-i aducă un omagiu lui Teddy Kollek.

Şi totuşi, la mai bine de 83 de ani, este nemulţumit de statutul de pensionar, deşi plictisul nu-l prinde din urmă niciodată...

În jumătatea de an de cînd a pierdut în alegeri, s-a deplasat de trei ori în Statele Unite şi de fiecare dată s-a întors cu tolba plină. În următoarele trei luni, cu voia lui Dumnezeu şi cu elanul lui, Teddy va repeta acţiunea. Are de gînd să colinde întreaga noastră Terra! Cetăţeanul de onoare al Oraşului de aur începe o carieră nouă, nouă-veche, deşi la vîrsta lui i s-ar cuveni o viaţă mai liniştită. Douăzeci şi opt de ani şi-a împărţit activitatea între primăria Ierusalimului, birourile de colectarea Fondului Ierusalim şi Muzeul Israel. Acum îşi va reduce activitatea la ultimele două. Şi dacă-l întrebi, se plictiseşte. Şi dacă-l priveşti cu luare aminte, constaţi că în ultima vreme a întinerit cu zece ani!

Cunoaşte cineva motivul? A aflat cineva secretul? Atenţie mărită, dumneavoastră, sexul frumos! Nu vă intrigă un asemenea miracol? Să scapi de zece ani fără nici o cheltuială, fără nici o intervenţie chirurgicală?

Vă dezvălui numaidecît secretul, aşa cum l-am aflat din Yediot Aharonot, aveţi puţintică răbdare. Oh, nu e bine, m-am pripit, mai întîi trebuia să vă mărturisesc ceva: nu există pe planeta noastră milionar care să nu fie amic cu Teddy şi, întrucît în toate colţurile lumii a ajuns vestea pensionării lui, prietenii se grăbesc să-l viziteze... Acum el are timp, şi cui nu i-ar face plăcere să trăiască în compania lui Teddy chiar şi cîteva ore? Şi cui i-ar displace să viziteze Ierusalimul? Iată de ce, în vremea din urmă, admiratorii şi prietenii Ierusalimului şi ai lui Teddy se anunţă în vizită... Şi ce gazdă primitoare, ce amfitrion amabil! Ce maestru! Cel mai mare dintre maeştri...

Chiar astăzi şi-a fixat o întîlnire. La ora stabilită Teddy soseşte la rendez-vous. Dacă musafirii întîrzie, Teddy se întoarce grăbit şi supărat la limuzina parcată afară. Dar se întîmplă ca atunci cînd şoferul e pe punctul de a apăsa pe pedală, o altă maşină deopotrivă de elegantă să parcheze în spatele lui.

- Hello, Teddy! recunoaşte el vocile musafirilor şi, sprinten, sare din maşină şi îi întîmpină cu braţele deschise. Pe domn îl bate admirativ pe umăr, pe doamnă o cuprinde şi o sărută pe amîndoi obrajii, oferindu-i braţul. Se îndreaptă toţi trei spre una din sălile Parlamentului.

Aici se desfăşoară festivitatea decernării Premiului Rothschild. Pe Teddy nu-l interesează cîtuşi de puţin festivitatea, dar el, donatorul potenţial, trebuia adus aici, trebuia introdus în atmosfera evenimentului. Teddy e nerăbdător. Neastîmpărul lui sporeşte cu fiecare clipă şi în cele din urmă întreabă aşa, ca-ntr-o doară:

- Cît v-aţi gîndit să donaţi pentru Ierusalim?

- Un milion de dolari, răspunde musafirul cumpănit, întinzîndu-i mîna ca pentru a pecetlui afacerea.

Teddy primeşte şi el oferta cumpănit, dar abia îşi ascunde neastîmpărul. Îi vine să ţopăie ca un copil fericit. Abia aşteaptă să se termine festivitatea. Se simte întinerit cu zece ani. Le vorbeşte musafirilor de restaurantul Moiz Peer din cartierul Mişkanot Şaananim. De ce a ales tocmai acest restaurant? Pentru că de pe terasa lui se văd colinele oraşului, vechiul cartier Iemin Moşe din vremurile lui Montefiori, reconstruit de el, cartierul artiştilor.... De pe terasa restaurantului se văd scările şi Brehot Hasultan, între oraşul vechi şi Iemin Moşe, şi Teddy e mîndru de realizările lui. Se simte dator să explice în ce fel a fructificat donaţiile primite şi nu omite să le vorbească de proiecte viitoare...

În astfel de momente Teddy e victorios, se simte tînăr şi puternic. Tocmai şi-a amintit că trebuie să facă ocolul oraşului... să verifice dacă în cartierul Kiriat Ierusalim s-au terminat lucrările de pavaj...

În holul Parlamentului i se anunţă un telefon: este aşteptat urgent la radio, pentru un interviu cu ocazia Zilei Ierusalimului. Furios că i se încurcă socotelile, Teddy e gata să refuze... totuşi promite că va veni, dar la altă oră:

- Pe dumneata funcţia te obligă să serbezi Ziua Ierusalimului, îi spune el interlocutorului de la celălalt capăt al firulu. Pentru mine, fiecare zi e un maraton închinat Ierusalimului...

Închide telefonul, fericit și liber, parcurge grăbit aleea și ajunge în stradă. Așteaptă schimbarea semaforului. Ierusalmitenii, vizitatorii orașului, chiar și turiștii străini care-l recunosc îl opresc să-l felicite, să-i ureze sănătate și viață lungă. Teddy le strînge mîinile și le împărtășește bucuria:

– Am adus azi Orașului de aur încă un milion de dolari!

– Spre veșnicia Ierusalimului nostru...

– Spre veșnicia ta, Teddy...

"O POVESTIRE A CĂUTĂRII DE SINE"

•

Astfel caracterizează criticul Sergiu Levin cartea de ficțiune, nou apărută, "Poate mîine", de Gina Sebastian Alcalay.

O proză densă în care dragostea, revolta, suferința, merg mînă în mînă cu luciditatea, speranța și încrederea în mai bine.

Un glas aparte, un timbru nou în ansamblul producției literare israeliene de limbă română.

Prețul cărții (180 de pagini la rînduri strînse): 30 șekeli.

Poate fi comandată contra cost la domiciliul autoarei: 3 Harav Herzog 673/19, Ashdod 77344, tel.08/533180.

Pînă astăzi îmi răsună în urechi urletele sălbatice ale indivizilor "heterosexuali" (adică normali, cum ar veni vorba) care s-au repezit la grupul de homosexuali, ce-au îndrăznit să vină la Yad Vașem pentru a se ruga în amintirea morților lor. Băieții care apărau linia justă în materie de sex, s-au năpustit pe intruși cu furie dezlănțuită, mai mai să-i sfîșie. Homo homosexuali lupus.

CRONICĂ NEFANTEZISTĂ

I. SCHECHTER

Îmi pare rău că rabinul dr. Moses Rosen a murit. Între altele, am fost interesat să mai trăiască pentru a-l satiriza. N-am mai apucat.

În afara faptului că a ținut la mine (rar ca el să fi ținut la cineva, rar ca cineva să țină la mine) rabinul a gustat genul pe care îl cultiv și mi-a cerut colaborarea la "Revista Cultului Mozaic". Dar cel mai mult m-a impresionat libertatea pe care mi-a acordat-o. Într-o scrisoare pe care mi-a trimis-o exact anul trecut, la 1 iulie 1993, rabinul mi-a scris:

"Întotdeauna evreii au nevoie de umor. Fără umor, Netzah Israel n-ar fi existat... Să mai știi că la revista noastră există o singură cenzură, aceea împotriva proștilor! Ca atare, dumneata ești născut **tabu** de orice cenzură. Înțeapă cît vrei, chiar pe... Eminența Sa, care este mare amator de acupunctură evreiască".

Frica de critică și satiră face ravagii. La comuniști înfundai pușcăria. Aici, unii m-au defăimat, m-au urît, m-au turnat la dom' director și m-au tras la tribunal. Și iată că rabinul Rosen, despre care s-a spus că a fost despot, nu s-a temut de înțepături satirice. Ba chiar le-a cerut.

*

Apar la noi multe ziare în limba rusă. Mereu altele. E normal. E bine. Vin mulți olim din Uniunea fostă sovietică. Deși nu mă pot stăpîni să nu mă înfurii la gîndul că atunci cînd au venit din România cam atîția cîți vin acum din Rusia, cu greu s-a permis scoaterea unui singur ziar în românește. Dar în fine...

Cunosc o jurnalistă veche în țară și care a fost angajată la unul din aceste ziare rusești. Am întrebat-o "cum e?" Mi-a spus că ea personal se simte singură în redacție. Fiindcă majoritatea sînt tineri? am întrebat. Nu-i asta, mi-a explicat ea. Băieții aceștia care nici măcar nu vin din Moscova, ci din Chișinău sau din Dușanbe, au școala gongoricului și articolele lor sună rău aici. Nici acolo nu sunau prea bine, dar la noi sună foarte strident și caraghios. "Înțeleapta politică a guvernului", "Partidul Muncii manifestă o mare grijă pentru bunăstarea poporului", "Armata noastră invincibilă" etc. etc. Articolele mele de critică îi sperie și ei mi le temperează.

– Nu te necăji, dragă! Are să le treacă. În fond, toți am fost așa, nu? Dar sper că ne-am vindecat de limbajul de lemn.

*

Am fost la d. Bruno Landesberg, patronul marii întreprinderi de detergenți "Sano" cu cele trei cărți alese în finala concursului "Arcadia" deoarece s-a oferit să sponsorizeze premiul acestui concurs. Am ținut să-i arăt omului pe ce dă banii.

Spre mirarea mea, industriașului i-a reținut atenția cartea cu cele 500 de catrene ale lui Omar Khayyam, traduse direct din persană de către uimitorul Otto Starck. Industriașul a sesizat mirarea mea, mai ales că în discuție am constatat că știe multe despre poezia persană, uzbekă, turcmenă, tadjică, și mi-a spus zîmbind:

– Te miri, nu-i așa? Ți-ai închipuit că un fabricant de detergenți nu poate avea habar de asemenea lucruri.

D. Landesberg mi-a explicat că este cernăuțean, că a studiat la București, unde a avut colegi în cercuri intelectuale, ca Leonaș Sărățeanu, și că a avut prilejul să cunoască Asia sovietică și literatura popoarelor din acea regiune.

...E adevărat: literații nu-i prea apreciază din punct de vedere intelectual pe oamenii de afaceri. E tot atît de adevărat că pe oamenii de afaceri îi deranjează acest lucru și mulți dintre ei se sforțează să arate că știu și "altceva". Dar numai puțini reușesc. D. Bruno Landesberg este unul din acești puțini.

ATENŢIE LA MASAJ !

Eram epuizat. Petrecusem ceasuri lungi prin şedinţe, scrisesem o schiţă pentru o publicaţie literară din Honduras şi un cursiv pentru un cotidian din Andora, parcursesem pe jos cei 15 kilometri prescrişi de doctor şi ajuns la domiciliu, m-am prăbuşit în primul fotoliu întîlnit în cale.

Cînd am reuşit să întredeschid pleoapele, l-am zărit pe amicul Jack din Saratoga, U.S.A., venit în vizită. Ţinea în mînă o enormă ţigară de foi şi mă privea îngrijorat.

– What's the matter?

– Sînt dezumflat ca un balon...

– Pay a visit to your psychiatrist.

Am trebuit să-i mărturisesc jenat că nu am un psihiatrist al meu, ci doar pe doctoriţa Şmilovici din Huşi, de la Kupat Holim.

– Atunci fă-ţi un masaj, m-a sfătuit Jack, învăluindu-se într-un nor de fum mirosind a cîrpă arsă.

Sfatul mi s-a părut judicios. Poate că realmente, după o zi obositoare, un masaj poate fi salutar. Mă şi vedeam, tîrîndu-mă în patru labe pînă la o instituţie specializată şi părăsind-o după un ceas sărind într-un picior şi fredonînd „Floricele pe cîmpii..."

Fiind însă un tip extrem de prevăzător şi circumspect, am ţinut să mă informez în prealabil, să aflu ce este masajul, ce efecte pozitive are şi ce pericole ascunde.

Brockhaus-ul meu defineşte masajul ca pe „un tratament al corpului prin netezire, frămîntare, lovire, supunere la vibraţii şi frecare, cu influenţă asupra dermei, epidermei şi muşchilor, avînd un efect binefăcător asupra metabolismului şi circulaţiei". Există masaj parţial şi total, şi diverse masaje speciale ca reflexologia, masajul electric sau cu peria, masajul subacvatic sub presiune, masajul sportiv, etc. Aşa-zisul „masaj intim" despre care auzisem pomenindu-se, nu era menţionat.

O prietenă fizioterapistă mi-a furnizat informaţii suplimentare. Cică la noi se practică două feluri de masaje: oriental şi occidental. Cel vestic constă din lovituri şi frămîntări. Metoda aşa-zisă „suedeză" e dură şi supune corpul la eforturi mari pe cînd cea germană – Tukle – e mai puţin brutală. Masajul oriental, denumit şi Siatsu duce la reducerea sau la dispariţia totală a tensiunii nervoase, în urma atingerii anumitor zone de presiune.

Aşadar masaj oriental sau occidental. Despre cel *orizontal*, fizioterapista n-a suflat o vorbă.

Hotărîrea o dată luată, am început să consult rubrica „Însănătoşire şi slăbire" de la Mica Publicitate a ziarului. Căutam adresa unei instituţii cu personal calificat în Siatsu sau Tukle. N-am găsit.

Erau acolo tot felul de firme cu rezonanţe bizare, precum: Gipsy, Flesh, V.I.P. sau Alecsis, care propuneau masaje intime, plăcute, reconfortante, executate magistral de către frumoase, atrăgătoare, englezoaice, sexapiloase, blondine, roşcovane, mexicane, franţuzoaice, californiene şi chiar... israeliene. Se propunea totodată prezumtivului client, în schimbul unei sume modeste în

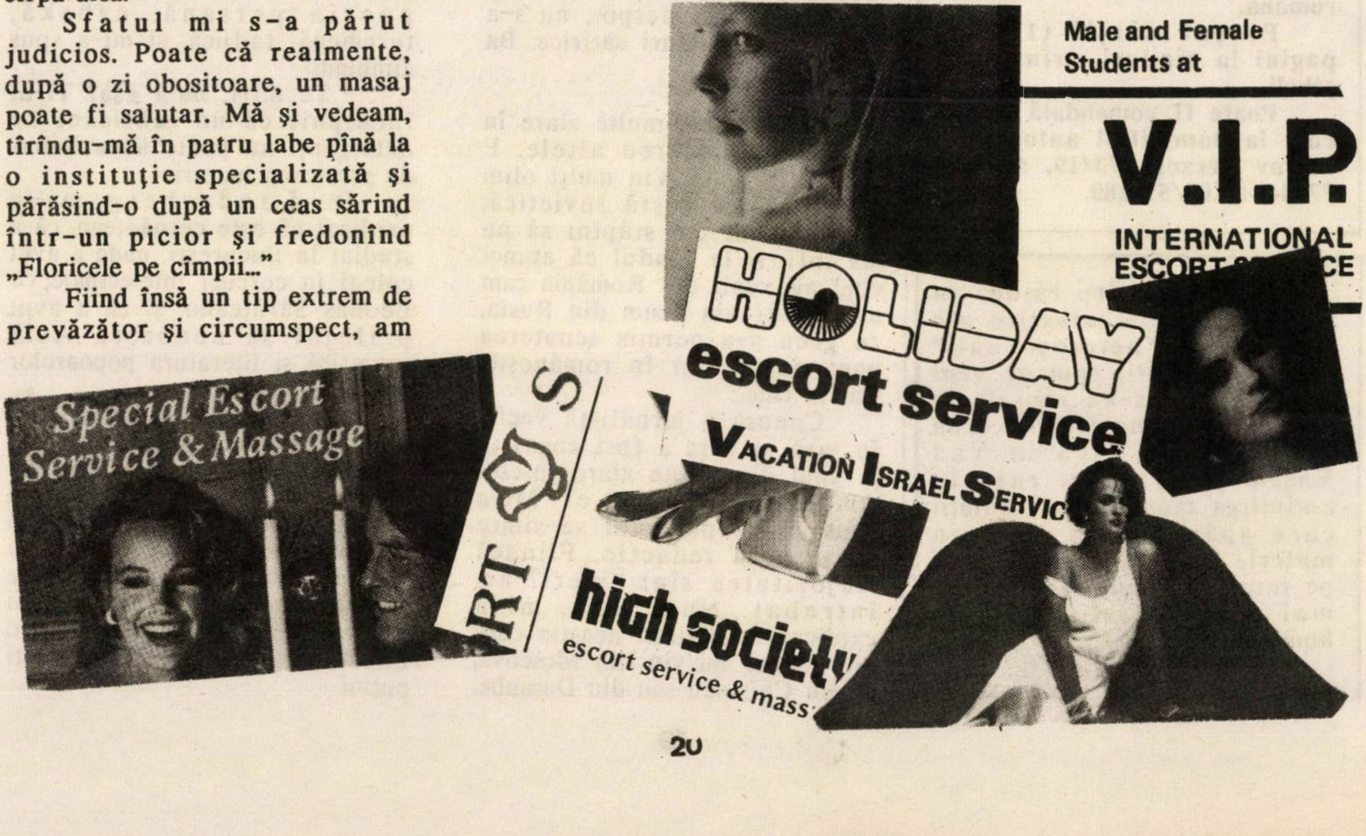

şekeli, cash sau Credit-Card, sensibilitate, sentimentalism, căldură, fantezie, stil şi cîte şi mai cîte.

Cel mai mult m-a atras anunţul „Maseză cu mîini electrice". Asta părea să fie ceva pentru mine. Probabil o combinaţie între Siatsu şi curenţi de joasă tensiune. Am telefonat. Mi-a răspuns un bărbat:

- Ce doriţi, domnule?

- Un masaj cu mîini electrice. Dar să fie combinat cu Siatsu, nu cu metoda suedeză.

- Avem şi suedeze, dar dacă doriţi o orientală vă stăm la dispoziţie. Avem o filipineză alef-alef. La ce hotel staţi?

- De ce hotel? La mine acasă.

- O.K. Dar vă costă ceva mai mult. Ştiţi... riscurile. Oraşul e plin de maniaci.

Mi-am dat consimţămîntul în privinţa suplimentului şi după o jumătate de oră, s-a sunat la uşă. Şi-a făcut apariţia o fetişcană smeadă, cu ochi oblicizaţi cu ajutorul dermatografului, care mi s-a prezentat într-o engleză stîlcită cu rezonanţe Neve Tirţa. Am înţeles că se numeşte Li Li Ca şi că vine din Filipine. Pe urmă a renunţat la limba lui Shakespeare, recitîndu-mi lista de preţuri în ivrit: 50 de şekeli cu mîna, 100 cu gura, 300 pentru „cu adevăratelea" (o dată) şi 500 de şekeli pentru toată noaptea. Plus transportul cu taxi-ul, dus-întors. Am optat pentru „cu adevăratelea" considerînd că starea mea de epuizare necesită un tratament complex.

Drept care a început să-şi lepede îmbrăcămintea. Repede, cu dexteritate, şi nicidecum încet şi languros, ca la striptiz-ul vizionat de mine cîndva la Amsterdam. Şi-a scos bluza, fusta, sutienul şi, cînd a ajuns la ultimul desu, am intervenit:

- Un moment, domnişoară, era vorba să mă masezi dumneata pe mine şi nu eu pe dumneata.

A rămas năucă şi într-o pornire instinctivă, şi-a încrucişat braţele în faţa pieptului rahitic:

- Dumneata... m-ai chemat... pentru masaj?

- Desigur, pentru masaj cu mîini electrice. Pentru Siatsu combinat cu curenţi vibratori.

Am văzut pe mutra ei că nu auzise nicicînd de aşa ceva. După ce lucrurile s-au lămurit, am pus-o să se îmbrace, i-am dat 50 de şekeli pentru deplasare şi am trimis-o acasă. Lîngă uşă a întors capul cu scîrbă şi dispreţ şi a şuierat: Ata psihi impotent.

●

Am acordat rareori încredere deplină celor scrise în ziare, dar rubrica „Însănătoşire şi slăbire" e culmea făţărniciei, a inducerii în eroare. Vorba aceea, azi cînd bîntuie tot felul de maladii înfricoşătoare, în frunte cu... ştiţi dumneavoastră, numai de sănătate nu poate fi vorba. Iar în privinţa slăbitului, am citit undeva că după 15-20 contacte sexuale consecutive, dai jos circa... un kilogram. Cine-şi poate permite investirea sumei de 6000 şekeli într-un singur kil de osînză? Şi cine, dumnezeule, are resursele fizice necesare?

În cele din urmă, tot fizioterapista mi-a arătat calea spre un masaj terapeutic real, ca cele urmate de domnii Shultz şi Kissinger în timpul vizitelor lor în Israel: cluburile de sănătate cu saună, jacuzi şi masori calificaţi din oraşele principale şi din marile hoteluri.

Apropo, am nimerit la un masor care lucrează după metoda suedeză. Acum zac în pat şi prietenul meu Jack îmi pune prişnite.

M.Raf.

ÎN ATENŢIA CELOR CARE POARTĂ GRIJA PĂRINŢILOR!

în centrul minunatului oraş
NATANIA
s-a deschis noua şi moderna

CASA DE PĂRINŢI
HAIEI SARA

-camere spaţioase cu W.C. şi baie alăturate
- salon şi sală de mese luminoase şi foarte plăcute
- Terase spre grădină
- Îngrijire medicală şi ajutor, 24 de ore
- Întregul personal este specializat
- Supraveghere medicală permanentă

CONDIŢII DE PRIMIRE ŞI DE PLATĂ, CONVENABILE

NATANIA, str.Dizengoff 67; tel.09-823188; Fax 09-820841

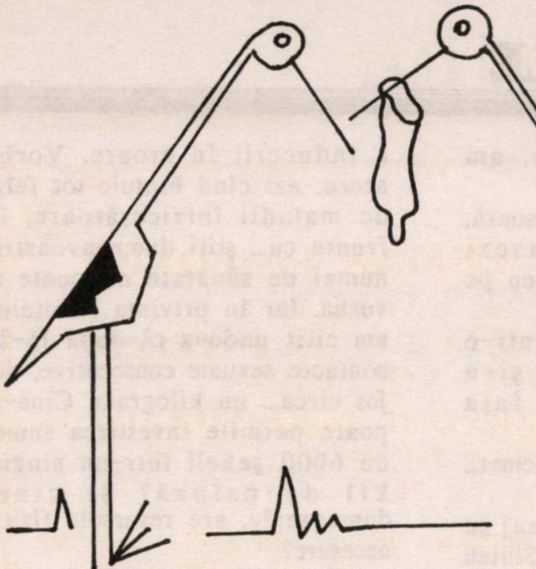

– Astea ne scot la pensie...

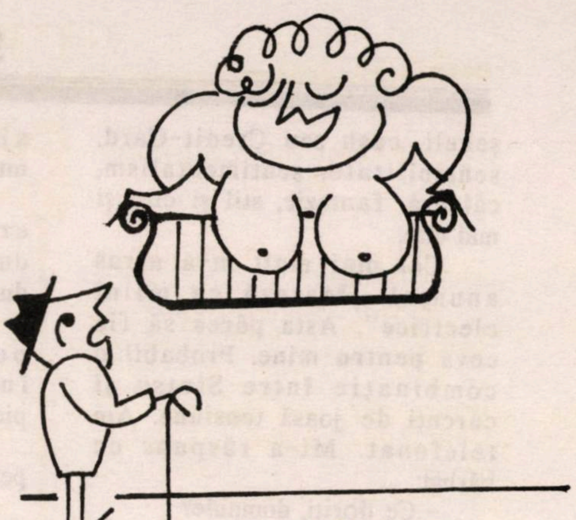

– Ce te holbezi așa?
N-ai mai văzut balcon?

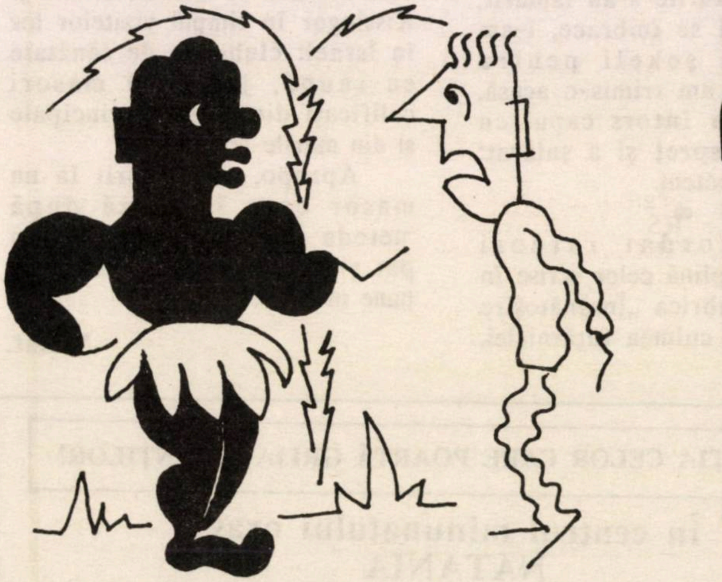

– Ai baftă că-s vegetarian.

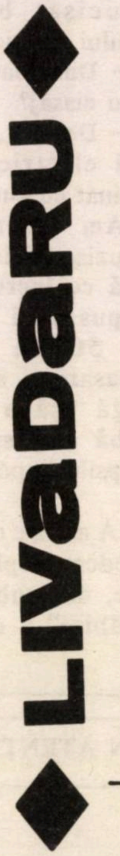

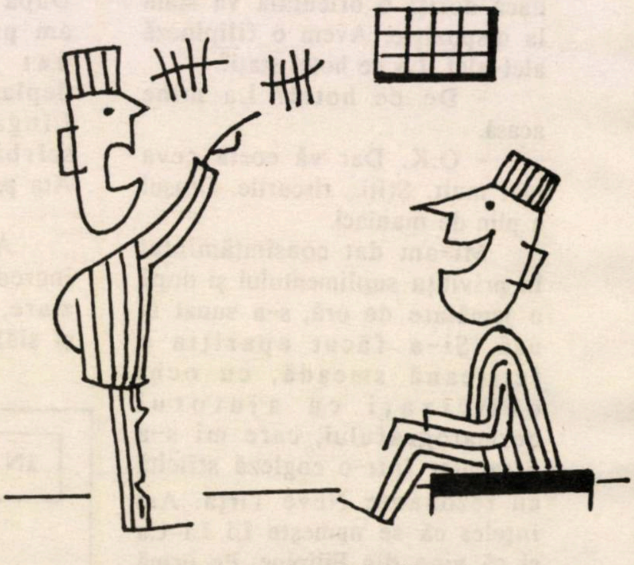

– Azi am împlinit 10 ani.
– Ad mea ve esrim..

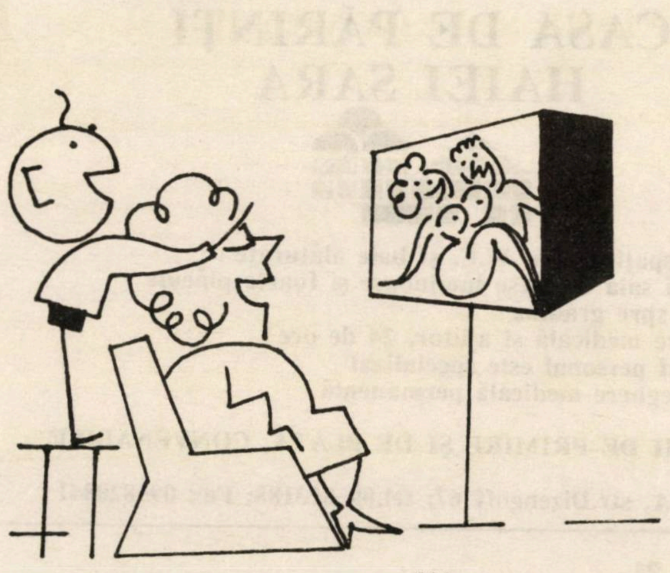

– Mam'mare, e un film albastru.

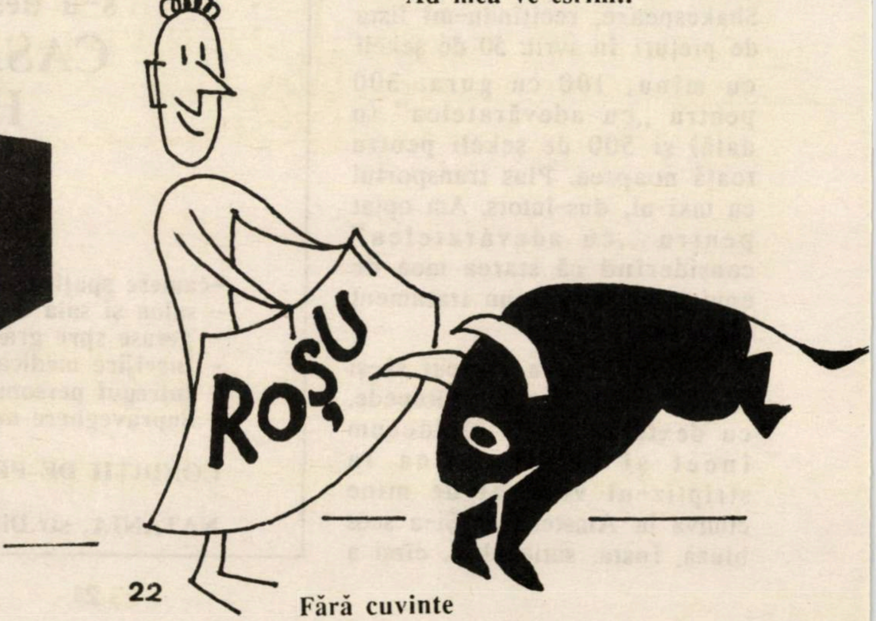

Fără cuvinte

TĂIETURI DIN ZIARE ŞI RADIO

Scrisoare de la un cititor în ziarul "Maariv":

Dacă aş fi sigur că într-adevăr Israelul îi învaţă pe palestinieni cum să conducă un stat, aş fi liniştit. Dacă i-ar învăţa să-l conducă aşa cum israelienii conduc statul lor, înseamnă că palestinienii nu vor avea un stat al lor.

Un ascultător la radio:

Sînt dezolat că în funcţia de comandant al poliţiei a fost numit un om ca Asaf Hefetz, care nu ştie să numere decît pînă la 5. Dovadă că el a declarat că ne mai aşteaptă 5 ani de terorism.

Propunere în "Haareţ":

Să se formeze o confederaţie între Israel şi palestinieni. Ea este convenabilă ambelor părţi deoarece o parte are stat fără Constituţie, iar cealaltă parte are Constituţie fără stat.

Editorial în "Viaţa Noastră":

Nimeni nu ne iubeşte. Poate că ne iubeşte cineva, dar nu o spune. În schimb, toţi ne urăsc. Poate că nu toţi ne urăsc, dar aşa spun toţi.

Avem urgentă nevoie de iubire. Sau cel puţin declaraţii de iubire. Cît timp a durat turneul lui Florin Piersic, am simţit şi noi că este cineva care ne iubeşte în Orientul Mijlociu. Seară de seară, el ne spunea: Vă iubesc.

De cînd s-a încheiat turneul, nu ne mai iubeşte nici dracu'. Dar precum just am arătat mai sus, avem nevoie de iubirea cuiva care ne iubeşte şi de aceea cerem să fie readus urgent Florin Piersic care ne iubeşte fiindcă. altcineva nu s-a găsit să ne iubească.

Din "România Mare":

Priviţi ce s-a ales dintr-o mîndreţe de ţară ca Ruanda dacă evreii au acaparat acolo toate posturile de conducere!

Polly Schinache

VIVIANE ŞI HERMAN LEIBOVICI
TRAVEL EXPERTS
STAU LA DISPOZIŢIA CELOR INTERESAŢI PENTRU VOIAJURI
ŞI ORICE SERVICII TURISTICE LA AGENŢIA DE VOIAJ
PROPER TRAVEL LTD.
TEL AVIV Reh. Ben Iehuda 56, tel. 297477 - 5289992

Bilete de avion ale tuturor companiilor de zbor, zboruri charter, rezervări hotel, Eurailpass, închirieri auto, etc.

DIFERITE PROGRAME CONVENABILE

*** Avion + hotel: LONDRA, PARIS, ROMA, PRAGA, BUDAPESTA, ISTANBUL, ANTALIA, CIPRU, RHODOS, etc.**

*** Staţiuni de odihnă şi tratament: AUSTRIA, ELVEŢIA, GERMANIA, ITALIA, CEHIA, UNGARIA, SLOVACIA, etc.**

*** Excursii organizate prin firmele BONISA, DIESENHAUS, EUROPA TOURS - GHESHER, EWTR, NATOUR, OPHIR, RIMON, SKY-GEOGRAFIC, etc. cuprinzînd programe pentru toate vîrstele (adulţi, tineret, seniori)**

ROMÂNIA

*** Staţiuni de odihnă şi tratament**
*** Excursii 14 zile mare-munte**
*** Programe 5 zile mare sau munte**
*** Bilete avion combinate: BUCUREŞTI cu diferite destinaţii europene şi alte continente**

REDUCERI SPECIALE LA EXCURSII ORGANIZATE CELOR CARE SE ÎNSCRIU DIN VREME

VOIAJAŢI PE ORICE MERIDIAN
PRIN VIVIANE ŞI LEIBOVICI HERMAN

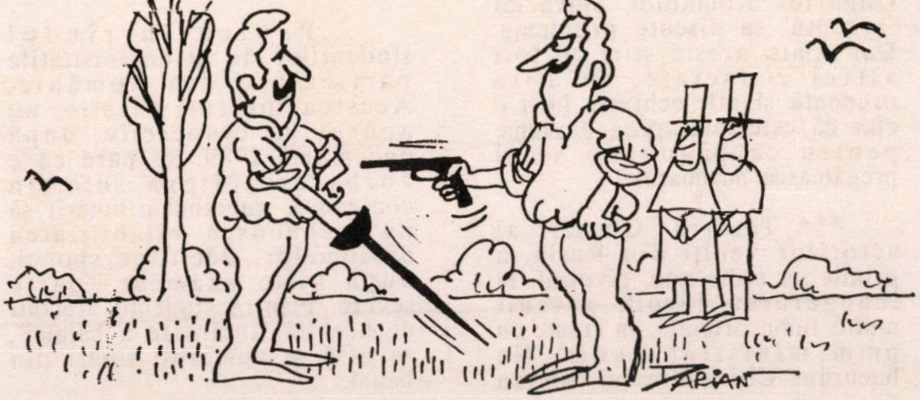

NOI ETC

*** Într-o emisiune de-a sa de vineri seara, la canalul 2, Dudu Topaz l-a invitat pe tînărul actor şi autor al spectacolului "Sînt aici din cauza nevestei mele". Numele lui este Izu Ben-Lupu Leibovici. Topaz n-a intrat în biografia lui şi nu a spus de unde se trage. Noi bănuim însă că acest Izu nu e originar din Buhara şi nici din Etiopia. Avem noi această perspicacitate...!

*

*** Recent a fost sărbătorit la "Cameri", cu ocazia împlinirii vîrstei de 80 de ani, ascunsă bine de tot, actorul Natan Cogan. El mai păstrează şi astăzi ceva din junele prim care a fost. La sărbătorirea organizată în taină, ca surpriză, de fiicele sale, au venit toate rudele lui originare din Ploieşti, oameni de mulţi-mulţi ani în ţară şi care "încă vorbesc româneşte".

*

*** A produs jenă, ba chiar indignare faptul că delegaţia românească venită la înmormîntarea rabinului Moses Rosen, l-a avut în frunte pe ministrul justiţiei, Chiuzbaian. Sînt în Israel mulţi foşti colegi de facultate de-ai lui şi alţii din presa de la Bucureşti care îl ştiu ca un antisemit activ.

*

*** Întîi a apărut ştirea că guvernul ceh este "dispus" să discute problema restituirii averilor evreieşti. Pe urmă s-a publicat că şi guvernele Ungariei, României, Slovaciei "acceptă" să discute problema. Dar toate aceste ştiri au fost astfel redactate, cu atîta prudenţă şi atît echivoc, încît e clar că este mult prea devreme pentru ca păgubaşii să-şi pregătească buzunarele.

*

*** Teatrul "Gheşer" al actorilor veniţi din Rusia, a primit un sediu nou, civilizat, la inaugurarea căruia a venit multă lume oficială, în frunte cu prim ministrul Rabin. Ne bucurăm. Cîţiva din cei care au văzut spectacolele de acolo, ne-au spus că actorii ruşi sînt buni, de nivelul unor Lia Koenig, Miriam Zohar, Moscu Alcalay, Tricy Abramovici, Tatiana Olier-Canelis etc.etc. Singura deosebire este că aceştia din urmă nu sînt ruşi!

*** ...Prof.Andrei Strihan, de la Facultatea de teatru a Universităţii Tel Aviv, a fost de curînd la Moscova pentru a participa la un Congres Internaţional de teatru. El a prezentat acolo o comunicare (cu succes), şi a revenit cu trei sticle de vodcă "Moskovskaia" plus cîteva borcane de muştar "Garciţa"; amestecat cu hrean, acest muştar, ce poate fi găsit la vechiul magazin "Gastronom" de pe strada Gorki, nu departe de Piaţa Roşie, este cel mai bun din lume, după spusele lui Strihan(dar şi după părerea noastră).

...Cu cît se micşorează numărul evreilor din România, cu atîta creşte numărul intelectualilor din trib care participă la activitatea Comunităţii. Motivul esenţial: nevoia de a protesta, în felul acesta împotriva "exploziei" antisemite şi dorinţa de a-şi exprima, fără laşitate şi chestiuni de "tactică", ataşamentul la iudaism.

Printre membrii noului comitet de conducere al comunităţii: Zigu Ornea, istoric literar, Iosif Sava, muzicolog, Radu Florian, profesor de filozofie; ca să nu mai amintim de "cei vechi" ca prof. Henri Wald, pianistul Dan Mizrahi, compozitorul Aurel Felea sau teatrologul Tudor Steriade care se ţin în continuare pe poziţii...

...Panică în rîndul studenţilor de la universităţile particulare din România. Acestea, precum se ştie, au apărut ca ciupercile, după decembrie 1989, se pare că e vorba de...cîteva sute; în consecinţă, guvernul a hotărît să nu recunoască valabilitatea diplomelor, decît...pe sponci, după nişte examene foarte severe. Printre studenţii afectaţi de această "înţărcare a bălaiei", se află şi numeroşi tineri din Israel.

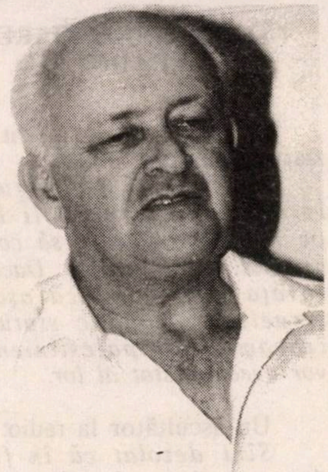

TODA RABA, ARTHUR!

Tot ce se poate ca Arthur Israelovici să fi avut naivitatea de a-şi închipui că dacă munceşte de ani de zile cîte 14 ore pe zi, cu tragere de inimă, cinstit şi corect; dacă mînuieşte milioane, miliarde de şekeli fără să-i treacă prin gînd, Doamne fereşte, să lingă un şekel din atîta miere financiară; dacă nu sare dintr-un partid în altul sau dintr-o clică în cealaltă, cu tainice scopuri oportuniste - e posibil să-şi fi închipuit că va avea parte de o recunoştinţă unanimă şi i se va spune toda raba!

S-a amăgit dacă a crezut asta. Mesia încă nu a venit pentru a face şi această minune. Cu mult înainte de a se retrage din funcţie, Arthur a fost muşcat de miniştri, deputaţi, activişti şi ziare - ba chiar şi de unii care făcuseră apel la sentimentele lui. E ştiut că în politică nu există sentimente.

Arthur este însă, cum ştim, şi preşedintele H.O.R.-ului. A dovedit şi în această activitate multă abnegaţie. Adevărul ne obligă să spunem că el "ţine" această organizaţie. Nu o dată s-a întîmplat ca după o zi de consfătuiri organizate cu directori de la Solel Bone, Kupat Holim, Koor sau ziarul "Davar", el să plece tocmai la Naharia sau Carmiel, pentru a asista la o festivitate modestă, cu un public de 60 de români.

Acest "despot", cum îl ponegresc adversarii, este de ani de zile prietenul constant al scriitorilor. Revista "Izvoare" lui îşi datorează apariţia. Toate premiile Asociaţiei scriitorilor şi ale clubului "Arcadia" au avut sprijinul lui în bani.

Ar mai fi multe de spus, dar nu facem aici un bilanţ. Ţinem doar să-i spunem în acest moment care, poate, este greu pentru el, un cuvînt de recunoştinţă şi mulţumire.

M.

IOSEF MUNDI

NUMAI ÎN ÎNĂLŢIMI MĂ SIMT LIBER

M-am născut în zodia Gemenilor. Eu nu cred în zodii cu toate că horoscopul meu este simbolul lipsei de stabilitate în dragoste. Nu am prieteni. Nu am propriu zis nici credinţă. N-am locuinţă şi îmi place să hoinăresc dintr-un loc în altul. Vorbesc enorm şi nu am secrete. Nu înţeleg muzica.

În copilărie, părinţii mei, care erau oameni cu stare, m-au silit să cînt la acordeon. În casa noastră erau aproape zilnic petreceri. Prietenii babacilor mei dansau şi se pipăiau, şi eu cîntam pentru ei. Eram un străin în infernul instinctelor.

I-am obligat pe părinţi să vină aici din România deoarece am urît din adîncul sufletului comunismul. Am vrut să vin în occident dintr-un singur motiv: filmele americane.

Scriu piese de teatru, dar urăsc actorii şi regizorii. Urăsc şi teatrul. Numai faptul că nu am crescut aici m-a făcut să scriu teatru.

Aş fi vrut să mă însor, dar nu cred că sînt capabil s-o fac. Femeilor le place să se distreze cu mine şi nu mă iau în serios. E clar că la noi există numai trei valori: banii, filmele şi grosolănia.

Cred că rasa albă este rasă superioară. Noi ne împuţinăm. Africa şi China ne vor înghiţi. Cultura noastră va dispare.

Mă plimb noaptea fără nici un scop iar ziua dorm. Găsesc

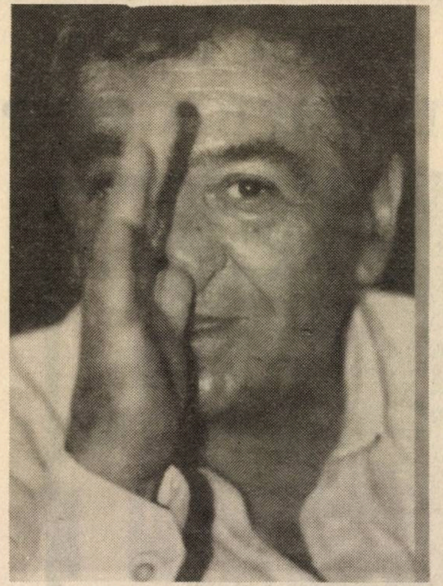

că a zbura cu avionul este un lucru minunat. Am zburat odată la Eilat. În înălţimi mă simt liber. Numai în înălţimi.

(Articol scris în 1964);
Cu trei decenii înainte de moarte. În 1994 l-ar fi scris la fel.

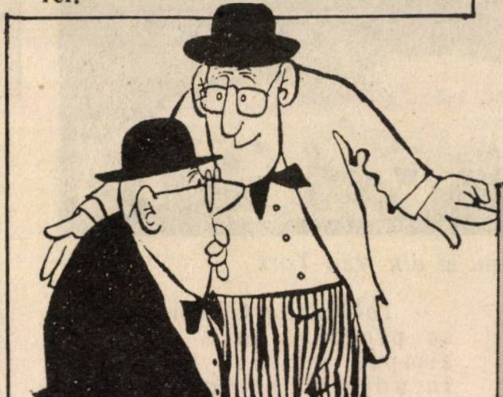

SE ZVONESTE CĂ ...

...noua conducere a Comunităţii Evreilor de la Bucureşti a trimis Rabinului-Şef Dr.Al.Şafran invitaţia de a vizita România şi de a rosti o predică la Templul Coral; cu acest prilej, Federaţia intenţionează să editeze volumul de memorii al lui Şafran, în limba română.

...Printre clădirile Histadrutului care urmează a fi vîndute se numără şi sediul H.O.R. din strada Alexander Ianai din Tel Aviv.

...Un grup de istorici şi cercetători din alia au protestat faţă de d.Goldstein-Goren, milionarul care finanţează Centrul de cercetări ce-i poartă numele în legătură cu iniţiativa centrului de a invita la simpozionul despre Holocaust, de la Tel Aviv, pe d.Gheorghe Buzatu, din Iaşi, istoric cunoscut prin lucrările sale care neagă masacrarea evreilor din Basarabia în timpul războiului şi se numără printre "activiştii" Partidului România Mare, condus de senatorul C.V.Tudor.

...Regizorul Mircea Săucan, aflat în vizită la Bucureşti, a avut o surpriză plăcută. Filmul său "100 de lei", realizat în urmă cu 22 de ani, fusese ars, ca necorespunzător. Acum însă, un amic al "sihastrului de la Nazareth", care lucrează la Arhiva de filme, l-ar fi chemat să-i arate...filmul. Era o copie pe care amicul o ascunsese cu grije. Numele salvatorului: Mihai Tolu.

• Un domn mărturiseşte unei doamne:

– Extraordinar! Pe măsură ce creşte fiul meu, îmi seamănă şi mai mult!

– Nu-i grav, îi răspunde ea cu indulgenţă, esenţialul e, sănătos să fie!

E.W.T.R.
1994
ACTIUNE SPECIALA
ZBOR EL AL spre ROMANIA
cu preţ redus
~~367 $~~ – 299$
Pentru turiştii noştri care călătoresc
prin El-Al la datele
14 IULIE – 21 IULIE

LYDIA DONA:
PICTURĂ FILOZOFICA ŞI "PERVERSĂ"

Lydia Dona în atelierul ei din New York

Pictoriţă din "trib". În sensul că s-a născut - în 1955 - în România. La şase ani a emigrat cu părinţii în Israel. Între 1973 şi 1977 a frecventat Academia de Artă Bezalel din Ierusalim. În 1978 s-a stabilit la New York şi s-a înscris la School of Visual Arts şi apoi la Hunter College. Începînd din 1985, a avut expoziţii personale la New York, Amsterdam, Zürich şi Paris şi a participat la numeroase expoziţii colective la New York şi în alte oraşe americane şi europene.

Atelierul de la New York este amenajat în Soho, într-un ansamblu de antrepozite şi fabrici vechi. Pereţi de cărămizi, tavanul scorojit, o masă de lemn pentru ulcelele de vopseluri. Sprijinite de pereţi - pînzele recente.

Tablourile Lydiei Dona nu se pretează la o descriere simplă şi nici nu pot fi încadrate într-o categorie prestabilită. Abstracte? Dacă vreţi... Dar încărcate de diagrame, de inscripţii, de semne care par scoase dintr-un manual de informatică sau dintr-un curs de fizică nucleară. Colorate? Da! În roz viu, în verdele migdalei, portocaliu şi violetul hortensiei. Negrul este însă dominant - un negru care decupează triunghiuri, trapezuri, în dreptunghiul formatului. Sînt aceste combinaţii "expresionism gestual"? Nu, deşi unele motive şi culori expresive nu lipsesc. E stil pop? Absolut deloc, în pofida abundenţei de aluzii tehnice.

La caracterizarea pînzelor pot fi de folos titlurile? Nu prea, judecînd după cele date tablourilor recente. Cu titlu de exemplu: "O mie de platouri de triangulare şi locurile de exces", sau "Stările de infiltrare în real, simbolica şi semantica". Pictoriţa se amuză de lungimea lor şi de latura lor rebarbativă. Ea consideră că ele sugerează contextul, că interzic orice lectură formală a pînzei şi că indică latura lor perversă.

De aici şi faptul că un critic avizat, Philippe Dagen, care-i consacră o pagină în "Le Monde", defineşte creaţia Lydiei Dona "pictură filozofică şi perversă".

În Republica africană Malawi, ziarele obişnuiau să scrie despre fostul preşedinte Kamuzu Banda în termeni pe care noi, cei din alia, îi cunoaştem foarte bine: Geniul Africii, Salvatorul neamului, Messia...După cum îi cunoaştem foarte bine şi pe cei ce-au pus la cale acest "cult al personalităţii" dement: Banda.

פנצ'רית הגל

SUB CONDUCEREA LUI AVI

- Reparaţie pene auto
- Echilibrare roţi
- Vînzare de cauciucuri în 6 rate fără dobîndă

RISHON LEZION
Str. Pika 18
Tel. 03-9669073

Deschis zilnic între orele
7-20.30

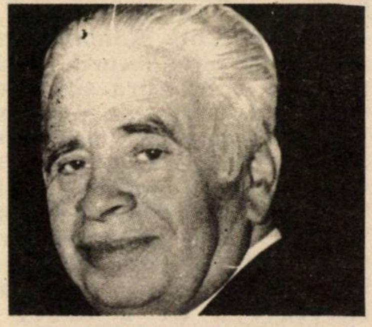

ITZHAK KORN

Personalitate proeminentă a vieţii politice israeliene, Itzhak Korn, s-a stins din viaţă. Este o pierdere grea pentru aliaua română, pentru toţi prietenii şi cei care l-au apreciat, cunoscîndu-l în diferite împrejurări.

S-a născut în 1911 în Basarabia. A fost printre fondatorii organizaţiei Buselia, pentru tineret (în Basarabia şi România). A devenit apoi secretarul general al Partidului Ţeirei Ţion (în România). A fost membru al preşedenţiei Organizaţiei Sioniste Române. În 1940 a venit în ţară, fiind numit apoi directorul Departamentului Informaţiilor din Hamashbir Hamerkazi. A fost ales secretar general al mişcării de colonizare a ţării - "Tnuat Hamoshavim", în perioada de imigrare în masă din România, fiind printre întemeietorii a numeroase aşezări iniţiate şi organizate de originarii din România. A fost colaborator apropiat al lui Levy Eshkol, fostul Prim Ministru şi Ministru de Finanţe al Israelului. A fost deputat în cîteva cadenţe şi apoi ministru adjunct la Ministerul de Finanţe. Ani de zile a fost preşedinte al Hitachdut Olei Romania în Israel şi secretar general al Mişcării mondiale sioniste muncitoreşti ("Haiehud Haolami"). A fost, de asemenea, preşedintele Asociaţiei de Prietenie Israel - România. În ultimii ani ai vieţii a deţinut funcţia de secretar general al Mişcării Idişiste Mondiale. A scris numeroase lucrări, apărute în mai multe limbi, în legătură cu viaţa evreiască, cu sionismul şi cu socialismul.

Îl regretăm şi-i acordăm cinstirea cuvenită!

HITACHDUT OLEI ROMANIA

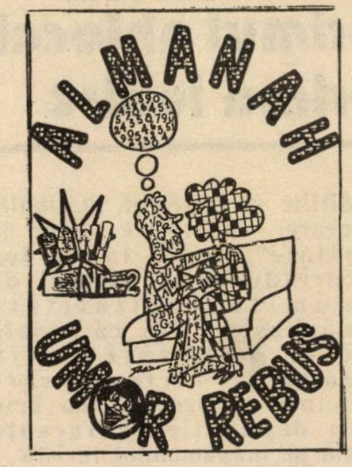

A APĂRUT ALMANAHUL
"UMOR - REBUS" NR.2.
INFORMAŢII
SUPLIMENTARE LA
DL.NELU WEINBERG,
TEL.08/544448 SAU ÎN SCRIS
LA P.O.B. 3393 - ASHDOD.

Comicul Doron Nesher (îl întîlnim des la televiziune) care datorează primăriei Tel Aviv suma de 20,000 shekeli, a propus lui Roni Millo să achite această datorie în natură. Mai precis, să ofere cîteva spectacole de satiră şi umor pentru cetăţenii oraşului.

Cîţiva colaboratori ai lui *Minimum* aşteaptă răspunsul primarului cu deosebit interes. Dacă Roni Millo spune: de acord, atunci Darian e gata să-şi plătească datoriile pe 1993 prin caricaturi, Schechter să dea zece cronici fanteziste iar Pix să-şi achite 'arnona' scriind un *Punct pe i* (favorabil!) în legătură cu activitatea primăriei.

ALL MERIDIAN TOURS LTD.
ALL MERIDIAN TOURS LTD.
TRAVEL & TOURIST AGENCY
Tel-Aviv – 1, Ben-Yehuda St. (Passage Migdalor)
Tel.: 5179393 • 5179394 • 662040 • 663045 P.O.B. 26175

PENTRU SEZONUL
DE VARA 1994

ROMÂNIA: Excursii organizate * Odihnă * Staţiuni de tratament * Închiriere de maşină:

ACŢIUNI SPECIALE
ÎN LUNILE IULIE ŞI AUGUST !!

CIPRU * RHODOS * CRETA * ANTALYA *
SANTORINI * BULGARIA * MARMARIS *
GRECIA: ZBOR - HOTEL - TRANSFERURI:
ODIHNA - DISTRACŢii

PACHETE TURISTICE: ZBOR - HOTEL; ZBOR - MAŞINA:
ELVEŢIA * LONDRA * ITALIA * AMSTERDAM *
PARIS * GERMANIA * TIROL.

EXCURSII ORGANIZATE: EUROPA * U.S.A. *
S.AFRICA * S.AMERICA * CHINA * ORIENTUL ÎNDEPARTAT *

IMPERATIVUL SEZONULUI 1944:
COMPETENŢA PROFESIONALA!!

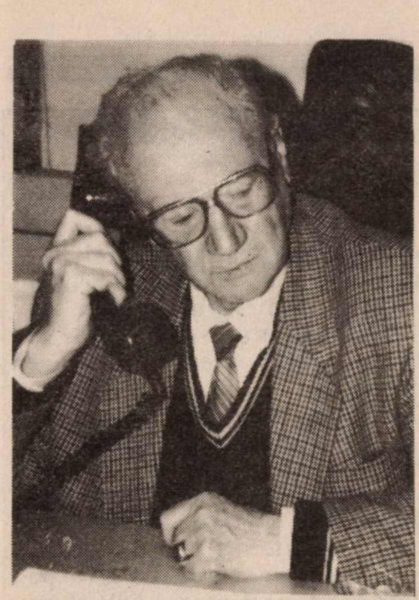

Convorbire cu dl.Lică Bluthal - directorul "Departamentului Europa" al societăţii turistice internaţionale "HISTOUR".

ROMÂNIA primul ghiocel, prima iubire

-Stimate d-le Lică Bluthal, convorbirea noastră este ocazionată de prima ediţie a "Tîrgului internaţional turistic mediteranean pentru pace" desfăşurat la Tel Aviv, în perioada 14-16 iunie 1994. Societatea turistică internaţională "HISTOUR" - Departamentul Europa - colaborează direct cu România, una din destinaţiile turistice ce polarizează interesul israelienilor. Ce impresie v-a făcut oferta turistică românească prezentată de standul expoziţional "România - ţara vacanţelor"?

- În cele 3 zile cît a durat "Primul tîrg turistic internaţional" din Tel Aviv a fost prezentată oferta completă a peste 100 de firme de renume mondial cu care societatea "HISTOUR" are contracte turistice: România, ţara dintre Carpaţi şi Dunăre, s-a bucurat de interesul şi aprecierea atît a specialiştilor în domeniul turistic, cît şi din partea vizitatorilor. Şi ceea ce spun nu sînt vorbe goale, ci fapte, fapte ce spun totul!

- Concret, la ce vă referiţi? Care sînt elementele şi argumentele turistice ale României ca destinaţie de vacanţă estivală?

- Turismul şi turiştii. Serviciile, transporturile aeriene şi conexiunile de zbor mult îmbunătăţite. România primeşte şi găzduieşte cu simpatie turiştii israelieni. Frumuseţea peisajelor naturale, tradiţiile şi folclorul, staţiunile balneare - adevărate "uzine de sănătate", toate la un loc bucurîndu-se în special de renumita ospitalitate românească. Aşa că...toate aceste realităţi devin argumente forte cu care România se prezintă cu brio ca o destinaţie de vacanţă ideală pe mapamondul turistic.

Alături de vizitatorii standului "România", am privit peisajele montane din Carpaţi, Delta Dunării, litoralul Mării Negre, sau din staţiunile balneare, toate de o frumuseţe şi un pitoresc deosebit, şi, parcă într-un cor, la unison, am auzit refrenul "România ne aşteaptă".

Şi într-adevăr, prestatorii de la Poiana Braşov, Covasna, Mamaia, Felix, Sinaia, Bucureşti, precum şi tur-operatorii de faimă, unii de stat, alţii privatizaţi, au magnetizat atenţia celorlalte standuri. Reprezentanţii ţărilor mediteraneene roiau în jurul standului românesc, privind cu interes covorul fermecat şi pastelat creat de natura, mintea şi mîna românească, transpus pe cerul alb-albastru al meleagurilor expoziţiei. Sufletul şi inima noastră, a originarilor din România, care nu ne-am uitat locurile natale, păstrînd o legătură spirituală, s-au bucurat de succesul României, a cărei imagine s-a afirmat pe întreaga suprafaţă expoziţională a "Tîrgului turistic mediteranean". "HISTOUR", prin persoana mea, felicită organizatorii israelieni pentru frumoasa iniţiativă de a oferi în premieră imagini fermecătoare şi pitoreşti din România.

- Cu ocazia acestei prime expoziţii turistice mediteraneene, societatea "HISTOUR" şi dvs.personal, aţi avut un grup de invitaţi din România. Ce impresie le-a lăsat vizita în Israel?

- Invitaţii noştri sînt partenerii noştri din România, prestatori de servicii turistice selecte, care întorcîndu-se în ţară, au ce spune despre Israel-ţara gazdă a acestei expoziţii mediteraneene. Aşteptăm şi noi ca grupurile de turişti români să vină în Ţara Patriarhilor, Ţara Făgăduinţei, Ţara Cărţii Cărţilor, ţara în care oamenii au făcut din nisipuri o grădină de flori. Sînt convins că România şi Israelul îşi aşteaptă rudele, prietenii şi colegii, cu braţele şi inima deschisă.

REP.

ROMANIA
WELCOME ROMANIA
WELCOME ROMANIA
WELCOME ROMANIA
WELCOME ROMANIA

Delegaţia "HISTOUR" la standul expoziţional România.

HISTOUR PE GLOB

HISTOUR VĂ OFERĂ NOI SURPRIZE ÎN 1994

1

27 NOPTI - 28 ZILE

TRATAMENTE SI EXCURSIA AMINTIRILOR ROMANIA - COVASNA SI PE URMELE LOCURILOR NATALE

$1,240 (Include Avionul)

Traseul: 18 nopti Covasna (tratamente), 2 nopti Bucuresti, 1 noapte Bacau, 2 nopti Iasi, 1 noapte Piatra Neamt, 3 nopti Poiana Brasov, a 28-a zi Bucuresti - Tel Aviv.

2

23 NOPTI - 24 ZILE

TRATAMENTE SI EXCURSII ROMANIA - COVASNA - UNGARIA SLOVACIA - CEHIA

$1,379 (Include Avionul)

Traseul: 14 nopti Covasna (tratamente), 1 noapte Bucuresti, 3 nopti Budapesta, 1 noapte Bratislava, 3 nopti Praga, 1 noapte Bucuresti, a 24-a zi Bucuresti-Tel Aviv.

3

13 NOPTI - 14 ZILE

EXCURSIE PENTRU TOATE VARSTELE ROMANIA - UNGARIA - SLOVACIA CEHIA

$1,152 (Include Avionul)

Traseul: 1 noapte Bucuresti, 3 nopti Poiana Brasov, 1 noapte Bucuresti, 3 nopti Budapesta, 1 noapte Bratislava, 3 nopti Praga, 1 noapte Bucuresti, a 14-a zi Bucuresti-Tel Aviv.

4

7 NOPTI - 8 ZILE

ROMANIA DIN DISTRACTII IN DISTRACTII

$555 (Include Avionul)

Traseul: 2 nopti Bucuresti, 2 nopti Poiana Brasov, 3 nopti Sinaia, a 8-a zi Bucuresti - Tel Aviv.

EXCURSIILE HISTOUR DIN DISTRACTII IN DISTRACTII

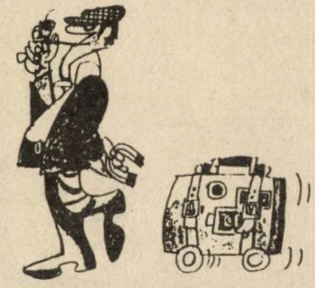

5

14 NOPTI - 15 ZILE

ROMANIA - TRANSILVANIA

$ 690 (Include Avionul)

Traseul: 2 nopti Bucuresti, 2 nopti Sibiu, 2 nopti Timisoara, 2 nopti Cluj, 1 noapte Targu Mures, 2 nopti Sinaia, 3 nopti Poiana Brasov, a 15-a zi Bucuresti - Tel Aviv.

6

14 NOPTI - 15 ZILE

ROMANIA - MOLDOVA

$ 690 (Include Avionul)

Traseul: 2 nopti Bucuresti, 2 nopti Bacau, 3 nopti Iasi, 2 nopti Piatra Neamt, 2 nopti Sinaia, 3 nopti Poiana Brasov, a 15-a zi Bucuresti - Tel Aviv.

7

14 NOPTI - 15 ZILE

ROMANIA - MUNTE - MARE

$545 (Include Avionul)

7 nopti Poiana Brasov
7 nopti Mare-Neptun

8

16 NOPTI - 17 ZILE

ROMANIA - BULGARIA - TURCIA

$1,198 (Include Avionul)

Traseul: 2 nopti Bucuresti, 3 nopti Poiana Brasov, 1 noapte Bucuresti, 2 nopti Velico Tarnovo, 2 nopti Sofia, 2 nopti Plovdiv, 3 nopti Istanbul-Bursa, 1 noapte Bucuresti, a 17-a zi Bucuresti - Tel Aviv.

9

13 NOPTI - 14 ZILE

EXCURSIE PENTRU VARSTA DE AUR ROMANIA - UNGARIA - AUSTRIA

$1,098 (Include Avionul)

Traseul: 1 noapte Bucuresti, 1 noapte Sibiu, 3 nopti Poiana Brasov, 1 noapte Bucuresti, 3 nopti Budapesta, 3 nopti Viena, 1 noapte Bucuresti, a 14-a zi Bucuresti - Tel Aviv.

10

23 NOPTI - 24 ZILE

TRATAMENTE SI EXCURSII ROMANIA - FELIX - UNGARIA AUSTRIA

$1,298 (Include Avionul)

Traseul: 2 nopti Bucuresti, 14 nopti Felix (tratamente), 3 nopti Budapesta, 3 nopti Viena, 1 noapte Bucuresti, a 24-a zi Bucuresti - Tel Aviv.

CINE INTRĂ-N PRĂVĂLIE PLEACĂ ŞI PE DATORIE

ADRESATI-VA LA AGENTUL DUMNEAVOASTRA PREFERAT SI LA AGENTIILE HISTOUR

TEL AVIV: 32, Ben Yehuda St, El Al Building, Tel. 03-299281, Fax. 03-5283930
HAIFA: 14, Nordau St. Tel. 04-671313-4-5, Fax. 04-670622
KIRIAT-BIALIK: 15, Jerusalem Blv. Tel. 04-418466, Fax. 04-418465
JERUSALEM: 8, Hilel St, Tel. 02-254171, 240830, Fax. 02-240950
HEBREW UNIVERSITY HAR-HATZOFIM: Tel. 02-883485-6-7, Fax. 02-818899
HADASSA HOSPITAL EIN-KEREM: Tel. 02-777249, 438333, Fax. 02-433499
RAMAT-GAN: 47, Bialik St., Tel. 03-6732570, 6721343, Fax. 03-6734033
BEER-SHEVA: 43, Yair St., Tel. 07-239090, Fax. 07-271654

POVESTEA FIICEI LUI GEORGE GEORGESCU

*** "Proasta" familiei face o carieră strălucită * O căsnicie nefericită cu fiul unui politician din România * Happy-end: Ioana îşi reface căminul cu un ziarist român.**

Se numeşte Ioana Raţiu (probabil după numele primului soţ). Este fiica lui George Georgescu. Noi, originarii din România, ştim că a fost unul din cei mai mari dirijori români. Să reproducem totuşi cum îl prezintă Anat Maor în revista "Laişa": "A fost elevul lui Richard Strauss, a condus orchestra filarmonică română; prin deceniile 50 şi 60, Zubin Mehta, pe atunci tînăr dirijor, Almoni Iahaşit şi alţii erau "de-ai casei", ca discipoli şi prieteni. Arthur Rubinstein, Iaşa Haifetz, Yehudi Menuhin s-au produs sub bagheta lui şi au fost în strînse relaţii de prietenie". La acestea, noi am putea adăuga şi alte date biografice, mai puţin bune (cochetarea cu Germania hitleristă), dar mai ales bune: în urechile fiecăruia dintre noi mai răsună acordurile unor concerte celebre dirijate de el şi avînd ca solişti un George Enescu, un David Oistrach ş.a.

În casa acestui mare muzician s-a născut şi a crescut Ioana. O copilărie nefericită. În 1964, cînd tatăl a murit, şi-a pus în gînd să facă astfel încît să fie cît mai departe de mama cu care nu se înţelegea. "Mama avea tot timpul grijă să-mi spună că sînt o proastă, că nu sînt bună de nimic, că mănînc prea mult şi cîte altele", povesteşte Ioana. "Şi nu mai era tata care să mă apere, să mă alinte". În condiţiile vitrege de acasă şi nevoită să înfrunte vicisitudinile regimului, ea izbuteşte totuşi să "evadeze" şi să ajungă la Londra, cu gînd să înveţe arta dramatică şi să devină regizoare de teatru. Neizbutind, din cauza mijloacelor modeste de care dispunea, se reîntoarce în ţara natală, dar nu rămîne mult timp şi pleacă din nou, de astă dată la Paris, unde încearcă să se afirme la televiziunea franceză. Zadarnic! Nu se descurajează şi se lansează într-un domeniu în care va face o carieră strălucită: cel al cosmeticelor şi parfumeriei. La vestita firmă "Revlon", se ocupă cu succes de lansarea şi desfacerea noului produs al casei, parfumul "Charlie". "Trebuie ştiut că atunci cînd se lansează un produs nou din acest domeniu, ai de-a face cu actori şi actriţe, cu decoruri şi recuzită, cu arta machiajului, cu adevărate spectacole - şi toate astea mi-au dat satisfacţii", relatează Ioana. Experienţa dobîndită şi, probabil, un talent în afaceri o pun în legătură cu patronii marilor trusturi de parfumuri. Cu Estée Lauder, stăpîna unui imperiu al cosmeticii, a lucrat cinci ani, fiind responsabilă cu desfacerea produselor firmei în Franţa şi Anglia. De asemenea, cu Carl Lagerfeld, patronul unei vestite case de mode.

Tocmai cînd norocul îi surîdea pe planul afacerilor, se produc dezagrementele în viaţa personală. "Aveam deja 40 de ani şi-mi luasem gîndul că s-ar mai putea să devin mamă. Şi, uite, s-a conturat perspectiva: am rămas însărcinată şi eram extrem de bucuroasă. Şi soţul dorise să avem copii...". Soţul era fiul unui nomenclaturist de seamă, "un politician cunoscut, cu un important rol politic în regimul comunist", declară Ioana. (Cine să fi fost? Poate ea n-a vrut să spună; poate reportera n-a găsit cu cale să întrebe, considerînd că numele respectiv nu va spune mare lucru publicului pentru care luase interviul). S-au căsătorit la Paris. Puţin după aceea el a făcut studii economice, s-a specializat în marketing internaţional la unul din institutele academice cele mai renumite din Europa, a devenit consultant de prim rang în problemele de desfacere. Toate ar fi fost bune, dar...

Exact din momentul în care s-a născut copilul dorit, omul s-a schimbat devenind de nerecunoscut. A devenit arţăgos, a început să bea pînă la alcoolizare, pur şi simplu a decăzut treptat. În cele din urmă a încetat să mai lucreze şi a închis biroul. "Eu, care ţineam să mă bucur de fiecare clipă cu copilul, rămăsesem acasă, dar m-am văzut nevoită să mă întorc la lucru. Paralel, am făcut tot ce depindea de mine ca să-l salvez pe cel care era tatăl copilului adorat. N-am izbutit. Cînd copilul a împlinit doi ani, tatăl a părăsit căminul, mutîndu-se pentru un timp la o altă femeie. Ajunsesem în culmea disperării".

Prin legăturile pe care şi le făcuse, trecînd de la o firmă la alta, lansînd cînd un produs, cînd altul, beneficiind de înţelegerea unor patroni cumsecade, Ioana Raţiu se menţine la suprafaţă, îşi consolidează situaţia materială şi îşi creşte copilul cum se cuvine.

Poveştile se termină de obicei cu happy-end; nici a Ioanei nu face excepţie. Ea relatează: "Cînd am socotit că a venit timpul să mă ocup de mine ca de un produs nou de lansat pe piaţă, am telefonat patronilor unor firme din Paris şi Londra cu care am lucrat. «Găsiţi-mi un bărbat. Am nevoie de un prieten care să-mi arate căldură şi să fie drăguţ cu copilul meu». Şi mi-au găsit: un redactor de la un mare ziar din România, care venise pentru zece zile la Paris. După ce ne-am întîlnit s-a întors la Bucureşti şi timp de nouă luni am avut cu el convorbiri telefonice pline de afecţiune. A revenit; sîntem împreună şi el se poartă frumos cu copilul meu. Şi-a găsit o slujbă adecvată şi sîntem fericiţi. Nu mă uit la preţul pe care îl plătesc pentru aceasta: pentru a avea bărbatul potrivit şi a dobîndi armonia conjugală merită să faci orice sacrificiu material", îşi încheie destăinuirea fiica lui George Georgescu.

●

La cinematograf, un spectator e mirat că un căţeluş, aşezat pe scaunul de lîngă el, rîde la glumele debitate de eroul filmului, plînge la momentele triste şi pare foarte interesat de spectacol. Intrigat, spectatorul se adresează stăpînului animalului:

– Extraordinar! Cîinele dumitale pare să aprecieze filmul...

– Da, răspunde stăpînul, cu atît mai extraordinar cu cît cartea nu i-a plăcut deloc!

CAMERA DRAGOSTEI DE LA ÎNCHISOARE

Deţinuţii de la închisoarea din Beer Sheva vor putea de acum încolo să aibă relaţii intime cu soţiile lor (numai?) în condiţii de hotel 5 stele. Aceasta de cînd s-a deschis "camera uniunii" în incinta închisorii.

Pînă acum întîlnirile intime ale deţinuţilor aveau loc într-o cameră asemănătoare cu o celulă de temniţă, pe un pat de deţinut. Directorul închisorii, comandantul Şlomo Twizer, a decis să îmbunătăţească starea de spirit a deţinuţilor printr-o schimbare şi în privinţa sex-ului. Mulţumită donaţiei unui mare hotel din centrul ţării, transmisă prin intermediul fundaţiei "Lahav" pentru deţinuţi, a fost pregătită o cameră aspectuoasă şi confortabilă: pat dublu şi comod, covoare de perete , lavabou, vaze cu flori, oglindă, veioze cu lumină discretă şi tot ce trebuie ca să ofere perechii o atmosferă agreabilă.

Comandantul a explicat că scopul acestei amenajări a fost acela de a crea deţinutului şi consoartei sale "toate condiţiile ca ei să poată îndeplini porunca biblică: înmulţiţi-vă". Nouă ne aminteşte de piesa lui Mirodan "Celebrul 702" sau de cunoscuta expresie "veselă puşcărie" din opereta "Văduva veselă"

Se pare că ştirea de mai sus a fost citită cu deosebit interes de ex-deputatul Flatto-Sharon care urmează a fi judecat pentru escrocherie. Ba şi de alţii fără proces pe rol, dar necăjiţi că nu dispun de ... hogeac.

Aveai cu ce, aveai cu cine. Acuma, ai şi unde.

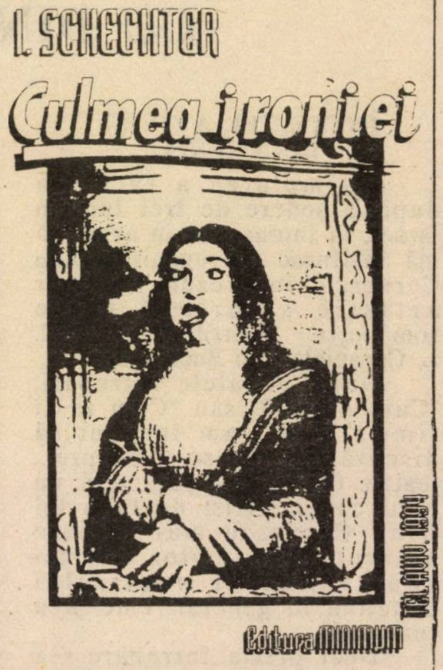

Medicina alternativă recomandă:

CULMEA IRONIEI
de I. SCHECHTER

Cercetători în domeniul medicinei alternative din India, Nepal şi Japonia au studiat cărţile lui I. Schechter timp de un secol.

Ei au ajuns la concluzia că aceste cărţi naturale, dezvoltate fără îngrăşăminte chimice, combat mai bine decît pastilele de Acamol, Valium şi Pramin durerile de cap, stările nervoase şi greaţa.

Ca atare, ei recomandă pentru început cartea "Culmea ironiei", care la preţul de 25 şekeli poate fi consumată de mai multe ori.

Pentru tratamente cu alte cărţi ale autorului, pacienţii se vor adresa la clinica din str. Zamenhof 15, Tel Aviv.

• În urma unui anunţ fals al decesului său, un american cere ziarului respectiv o rectificare.

– Imposibil, domnule, îi răspunde redactorul-şef, noi nu corijăm nici o ştire în ziarul nostru. Totuşi, pentru a vă fi pe plac, vă vom înscrie mîine pe lista naşterilor.

CU DINU CERNESCU IN AVION...

Stan Vlad

ÎNTRE TEL AVIV ŞI BUCUREŞTI

Întîmplarea a făcut ca după o şedere de trei luni în Israel, la întoarcere, în avion, să mă întîlnesc cu regizorul Dinu Cernescu, în prezent director artistic al primei scene româneşti - Teatrul Naţional "I. L. Caragiale" din Bucureşti.

După banalele întrebări: "Cum a fost?" sau "Cum te-ai simţit?" etc., am început să discutăm - firesc - despre... teatru. (Fac aici o paranteză: nu cred că un artist de talia lui Dinu Cernescu mai trebuie prezentat cititorilor revistei noastre, ca şi publicului israelian în general. Este prea cunoscut!)

Deci prima întrebare s-a referit la relaţia lui Dinu Cernescu cu teatrul israelian, avînd ceva informaţii despre o mai veche colaborare pe această linie.

- Relaţia mea cu teatrul israelian este o relaţie sentimentală deosebită şi datează de mult timp. Ea a început în clipa în care am fost chemat de Teatrul Municipal din Beer-Sheva - asta era cam prin 1981 - să pun în scenă o piesă ("Lear"). Directoarea de-atunci a teatrului fusese la Bucureşti, văzuse unele spectacole ale mele şi a dorit să realizez un spectacol şi în teatrul condus de ea. Nu eram pentru prima oară în Israel; mai fusesem acolo într-un decembrie, cînd am avut o serie de discuţii la "Habima", dar acestea nu au dus la nimic concret. Eu veneam deseori în Israel, unde aveam mulţi prieteni (acum am şi mai mulţi!).

La Teatrul Municipal din Beer-Sheva a trebuit să pun spectacolul în scenă într-un timp foarte scurt, dar m-am bucurat că în iulie 1981, cînd a avut loc premiera, succesul a fost foarte mare. Dată fiind situaţia de-atunci din România, trebuie să recunosc că a fost un act de mare curaj să realizez un spectacol despre un dictator. Noroc că ambasadorul român Constantin Vasiliu (despre care cred că unii îşi amintesc cu plăcere) s-a făcut că... nu vede. Aşa că nici în ţară, la întoarcere, nu am avut nici un fel de neplăceri.

- Se pare că... începutul profesional făcut la Beer-Sheva a fost de bun augur?

- Aşa este. Dintotdeauna am avut dorinţa de a lucra în Israel şi deci am făcut-o cu mare plăcere. La puţin timp după aceasta am fost invitat la Teatrul Naţional "Habima" (era o nouă conducere, nu cea cu care discutasem în urmă cu cîţiva ani) ca să pun în scenă "Hamlet". Premiera a avut loc într-un septembrie. Eu începusem să lucrez cu actorii în iulie; mă aflam în vacanţă. S-a petrecut atunci şi-o complicaţie. Din România eram chemat cu insistenţă ca să semnez contractul la Bucureşti. De teamă că n-o să mai primesc viza de ieşire din ţară, am rămas să lucrez în Israel, trimiţînd contractul prin poştă. Au fost ceva discuţii la întoarcere, dar eu între timp am realizat la "Habima" unul din bunele mele spectacole Shakespeare! Atunci, ca şi ulterior, spectacolul cu "Hamlet" mi-a adus satisfacţii cu totul deosebite.

- Datorită succesului la public?

- Şi asta, dar nu numai atît. Pot spune că am descoperit şi creat o nouă vedetă a teatrului israelian. Se numeşte Moshe Becker. Era - pot spune - un oarecare. Eu am văzut în el creatorul lui Hamlet. Toţi spuneau că e o nebunie. Dar... nebunia a învins! Azi este o supervedetă.

- Pe cît ştiu nu este originar din România.

- Nu.

- Vă întreb aceasta întrucît în teatrul israelian sînt mulţi actori - unii mari vedete - originari din România.

- Da, aşa este. Pe bună dreptate se spune acolo că dacă n-ar fi actorii originari din România, teatrul israelian ar fi mult mai sărac. Lia König, această regină a teatrului din Israel, Moscu Alcalay, Rozina Cambos, dar te rog să nu-i notezi fiindcă sînt mulţi şi foarte buni şi n-aş vrea să supăr pe cineva. Practic, cu jumătate din colectivele teatrale din Israel (şi nu mă refer doar la actori) se poate vorbi româneşte.

- Relaţia dumneavoastră cu teatrul israelian, activitatea desfăşurată acolo a fost şi este de înaltă ţinută artistică, însă cam singulară. În rest, din România ajung în Israel - cu cîteva excepţii onorabile - numai şuşe ordinare care n-au nici o legătură cu arta... Cum am putea depăşi o asemenea stare de lucruri?

- Nici nu ştiţi ce bine vine întrebarea aceasta. Aveţi perfectă dreptate. Pînă acum relaţia româno-israeliană pe linie de teatru s-a redus - cu foarte rare excepţii - la spectacole tip şuşanea, improvizaţii penibile prezentate în Israel.

Fiind acum în Israel a avut contacte şi discuţii cu direcţia Teatrului "Habima" şi cu factori responsabili de la Festivalul Israelului. Sînteţi primul căruia îi dau această informaţie: am încheiat un pre-contract pentru o colaborare permanentă între "Habima" şi Teatrul Naţional din Bucureşti. Sperăm ca anual noi să prezentăm, timp de zece zile, 3-5 spectacole în Israel, iar "Habima" să prezinte în România, tot aşa, 3-5 spectacole timp de zece zile.

Dinu Cernescu, la domiciliu: "Noroc că ambasadorul Constantin Vasiliu a închis ochii..."

LUMEA ROMÂNEASCĂ

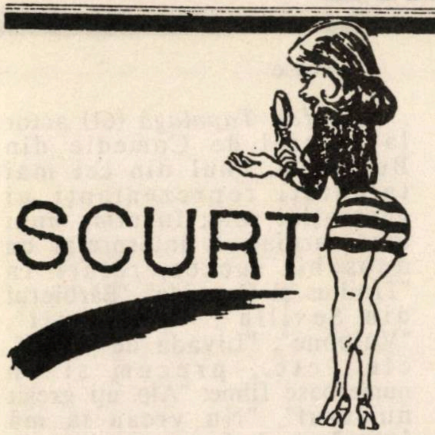

● Dezmembrarea statului român

"Unul dintre scopurile iudeo-kominterniste antebelice a fost dezmembrarea statului național unitar România Mare. Așa-zisul partid al clasei muncitoare din deceniile 3 și 4, prin conducerea lui aproape integral compusă din evrei și minoritari evrei s-a pus în slujba acestui scop."

(Dintr-un articol de Radu Theodoru, în "Europa", Buc. 1994.)

● Salutăm victoria fascismului!

"Alegerile generale din Italia, au demonstrat fără putință de tăgadă victoria zdrobitoare a forțelor de dreapta. Venise timpul ca după patru decenii de haos în care scena politică italiană a fost dominată de socialiști și de creștini democrați, electoratul să-și schimbe opțiunea.

Corupția, șomajul, inflația și politicianismul promovat de partidele democratice, au măcinat temelia societății italiene din 1948 încoace. Benito Mussolini lăsase în urma sa o Italie puternică din punct de vedere economic, cu o infrastructură modernă, iar sufletul poporului suspina după ordinea și moralitatea de dinainte de război. Recenta victorie a dreptei a provocat un imens val de bucurie. Pe străzile Romei, tineri și vîrstnici, fluturînd steagurile partidelor învingătoare strigau entuziasmați: "Duce, Duce!", evocînd amintirea celui care a fost "Il Duce d'Italia" - Benito Mussolini.

Succesul forțelor de dreapta din Italia nu poate decît să bucure și să însuflețească avîntul tineretului român. Dreapta Națională din România privește nașterea celei de-a doua Republici ca o reînviere a vechilor virtuți romane".

(Din articolul "Al doilea marș asupra Romei", de Radu Sorescu; în revista "Noua ordine", Buc. 1994. Amintim că d. R.S., directorul revistei, este nepotul dlui Marin Sorescu, Ministrul Culturii.)

● Dușman al neamului

"Înverșunat dușman al poporului nostru și om nerușinat fără pereche se dovedește a fi (evreul) Iosif Sava! Se părea, acum cîteva luni, că cineva, poate directorul general al TVR, Dumitru Popa, poate vreun serviciu secret străin, francez, israelian, american, rus, l-a oprit să-și mai facă publică politica lui antiromânească chiar la Televiziunea Națională Română. Dar n-a fost să fie așa; Iosif Sava are putere - de la cine, dracu' știe! - și n-are frică nici de Dumnezeu, nici de lege! Rău am ajuns, dar, dacă unul ca Iosif Sava e încă stăpîn în Televiziunea Națională Română, putem crede că se poate să ajungem și mai rău."

(Dintr-un articol de Dr.Eugen E. Dimitriu în "România Mare", Buc. 1994)

o Maseur

"Din cercuri apropiate Federației Române de Fotbal se dă ca sigură cooptarea senatorului P.R.M. Corneliu Vadim Tudor în lotul național de fotbal pentru Campionatul Mondial din S.U.A., și anume pe un post de maseur. În acest scop și dat fiind că senatorul P.R.M. nu primește viză de turist în S.U.A. - a fost scos de pe listele oficiale unul din cei trei maseuri de meserie."

(Din "România Liberă", Buc. 1994)

o Cu containerul peste Atlantic

"Un grup de 20 de români, care au trecut clandestin Atlanticul în containere, este în prezent cazat la un hotel din U.S.A. care le slujește și de închisoare. Din cauză că legea federală face companiile maritime răspunzătoare financiar și juridic de pasagerii clandestini pe care-i transportă, grupul de români este ținut sub pază, fără pantofi, cu cătușe la mîini tot timpul. Unii dintre ei s-au plîns de abuzuri fizice.

Sea Land Inc. pierde săptămînal 60 000 de dolari, sumă ce reprezintă cazarea călătorilor clandestini prinși pe navele lor. Pentru fiecare imigrant, compania este amendată cu 3000 de dolari. Sea Land preferă să-i rețină, pentru că eliberarea celor 20 de imigranți români este ilegală și, în plus, în cazul în care unul dintre ei este un criminal, este de preferat să fie ținut în afara societății.

Cei 20 de români au sosit în portul Boston, la bordul cargoului Innovation, care venea de la Le Havre. Ei au traversat Atlanticul în trei containere de 13x3x3 metri."

(Din "România Liberă", Buc. 1994)

o Ambasadorul Israelului: derbedeu, potaie, jigodie

"Într-unul din haimanalîcurile prin țară ale ambasadorului israelian, acestuia i-a cășunat pe revistele "România Mare" și "Politica". Și le-a declarat antisemite. Unei pușlamale oarecare i s-ar fi trecut cu vederea obrăznicia ("lăsați-l dracu' că-i tîmpit"). N-ar fi fost nici prima și nici ultima jigodie ce se dă la puținele publicații românești. Domnia-sa a continuat însă și a cerut arestarea conducătorilor Partidului România Mare. Din acea clipă ne-am pierdut tot respectul pentru funcția ce-o îndeplinește și ne-am dat seama că avem de-a face cu un derbedeu. Dar un derbedeu care știe că orice ar face și ar zice nu i se va întîmpla nimic. Și chiar așa a și fost, deși în orice altă țară i s-ar fi arătat respectuos granița. Dacă n-ar fi luat și un șut în fund, însoțit de duioasele îndemnuri: "Marș potaie!" Noi cam știm de ce individul nu ne are la suflet. Tot atacînd noi partidul evreilor din România, ne referim desigur la PD-F.S.N., am stricat multe calcule urmașilor lui Iuda.

Guvernul României creează un precedent periculos nedînd riposta cuvenită abuzivului diplomat pe nume Avshalom Megiddon. Nu vrem să fim profeți, dar dacă mai apar cîțiva asemenea incitatori ... evrei s-ar putea să devenim un pic antisemiți. Atît cît să-i expulzăm pe cîţiva şi să-i trezim, să le aducem aminte că România nu-i Somalia. Pînă atunci, domnule ambasador Ştrul fă-ţi valiza şi du-te."

(Dintr-un articol de Daniela Buruiană Aprodu, în "România Mare", Buc. 1994)

• Adevărul despre moartea lui Mihail Sebastian?

"Mihail Sebastian a sfîrşit în împrejurări nelămurite, sub roţile unui camion, cînd traversa Bulevardul Regina Maria din Capitală, la 29 mai 1945.

Peste decenii, într-un dialog cu Grid Modorcea inclus în volumul Literatură şi cinematograf *Convorbiri cu D.I. Suchianu*, Editura Minerva, 1986, decanul de vîrstă şi de talent al cineaştilor noştri lăsa posterităţii această stupefiantă mărturie: "Mihail Sebastian a scris cartea 'Vin ruşii' şi pentru asta a fost omorît de un camion".

Manuscrisul acestei cărţi, dacă există, se află, de o jumătate de veac, sub pecetea tainei..."

(Dintr-o evocare de Ionuţ Niculescu; în "Lumea Liberă", New York; cu prilejul turneului efectuat de Teatrul Naţional din Bucureşti în U.S.A., cu piesa "Steaua fără nume".)

• O afacere numită cancer

"Oameni cu *idei*, au găsit o formă de adaptare la mediu. Pe toate străzile întîlneşti îmbolnăviţi subit de cancer, indivizi atletici, cărora munca pare să le fie un gînd total străin de viaţa lor. Aceşti tipi te opresc în stradă, te privesc adînc şi disperat, îţi fac un rezumat inventat al dramei lor. Din jenă, din credulitate, din creştinească milă, cei mai mulţi se scotocesc prin buzunare şi rup din puţinul pe care îl au.

Unii dintre ei îşi încheie "ziua de lucru" canceroasă şi cu 100.000 lei. Cam cît primeşte într-o lună un medic, care se încarcă cu răspundere pentru vieţile a sute de oameni. Cam cît primeşte un profesor, care, ca să treacă de baremul sărăciei, stabilit de guvernul Văcăroiu, trebuie să încheie anul şcolar şi încă nu se ştie cu ce rezultate."

(Dintr-un articol de Carmen Dumitrescu; în "Lumea Liberă", New York, 1994)

• Titlu

La etajele trei şi patru ale Teatrului Naţional s-a deschis pentru patru zile Tîrgul Internaţional de carte. Între altele, editura Nemira a lansat o carte de proză a literaturii române contemporane aparţinînd tînărului scriitor Daniel Bănulescu. Titlul cărţii: *"Te pup în fund, conducător iubit"*.

• Samitca

O interesantă expoziţie de cărţi şi periodice editate la Craiova de vestita familie de tipografi *Samitca* a fost deschisă nu de mult la Craiova, sub egida Bibliotecii judeţene "Aman", "Fundaţiei Colegiul Nicolae Bălcescu" şi "Fundaţiei Israelo-Române "Lumina".

Informaţia o deţinem de la unul din iniţiatorii şi înfăptuitorii iniţiativei (ca şi a altor acţiuni întreprinse în acelaşi spirit care vrea să scoată la lumină convieţuirea sub semnul binelui dintre români şi evrei în capitala olteană): prof. Albert Zimbler, secretarul filialei locale a "Asociaţiei de prietenie România - Israel".

Printre cei ce au participat din plin la realizarea expoziţiei: Cleo Domozină, preşedinta filialei Asociaţiei de prietenie, prof. emerit Nicolae Andrei (autorul unui studiu consacrat "dinastiei" Samitca), prof. Mariana Leferman, de la Biblioteca "Aman".

Dar despre Craiova vom mai vorbi. Fiindcă este cazul.

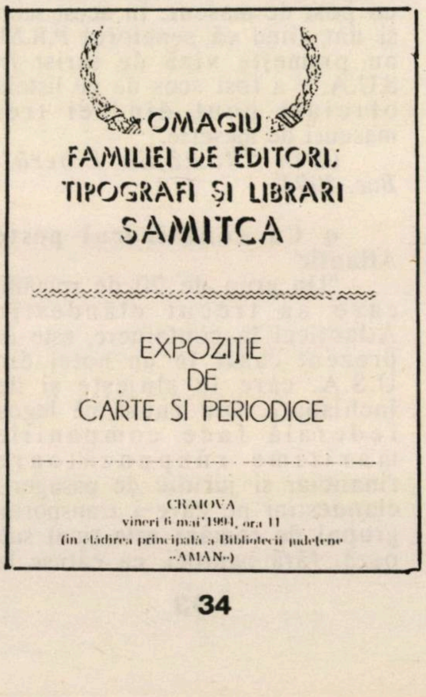

OMAGIU
FAMILIEI DE EDITORI,
TIPOGRAFI ŞI LIBRARI
SAMITCA

EXPOZIŢIE
DE
CARTE SI PERIODICE

CRAIOVA
vineri 6 mai'1994, ora 11
(in clădirea principală a Bibliotecii judeţene
«AMAN»)

Decese

Ştefan Tapalagă (61) actor la Teatrul de Comedie din Bucureşti, unul din cei mai talentaţi reprezentanţi ai generaţiei sale; în urma unui atac cardiac. A interpretat cu deosebit succes, roluri în "Troilius şi Cressida", "Bărbierul din Sevilla", "Fizicienii", "Volpone", "Livada de vişini", etc., etc., precum şi în numeroase filme: "Alo, aţi greşit numărul", "Nu vreau să mă însor"ş.a. A fost campion de scrimă în tinereţe. A fost căsătorit cu Sanda Manu (fiica marelui actor Ion Manu), regizoare la "Teatrul Naţional", din Bucureşti.

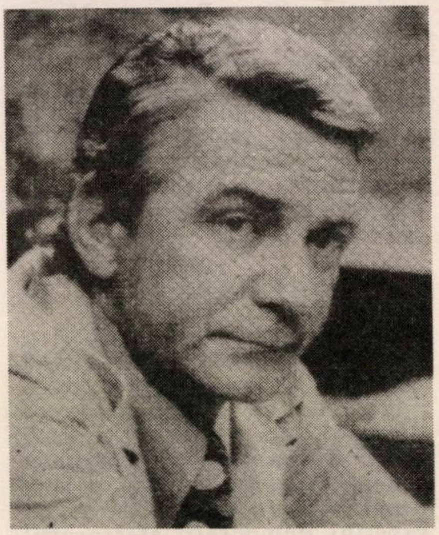

Cella Voinescu-Siegfried (84), autoare de costume pentru teatru; la Paris. A activat în anii 50-60 la "Teatrul Bulandra". A fost căsătorită cu regizorul şi pictorul scenograf W. Siegfried, în amintirea căruia a organizat în Franţa "Asociaţia prietenilor lui Siegfried".

General (r) Dumitru I. Dumitru, fost şef al Direcţiei de informaţii al armatei; unul din promotorii antisemitismului din România post- Decembrie 1989.

Vintilă V. Brătianu (n. 1914), fiu al lui Vintilă Brătianu (prim ministru al României 1925-1926), fost preşedinte al Partidului Liberal - 93; în urma unei congestii cerebrale. A fost înmormîntat în cavoul familiei Brătianu, la Florica-Argeş.

HARRY FOSHA
New York

TED KOPPEL ȘI SINDROMUL "APĂSAȚI 14"

Ted Koppel este unul din ziariștii de prestigiu ai televiziunii americane. Emisiunea sa de analiză zilnică a actualității intitulată *"Nightline"* (rețeaua 'ABC') nu este numai foarte populară ci înscrie un fapt unic în analele micului ecran: o emisiune serioasă politică la concurență cu două emisiuni umoristice (cea a lui David Letterman și cea a lui Jay Leno), clasîndu-se de multe ori pe primul loc al numărului de telespectatori. (Cum nicăieri mai mult decît în televiziune nu e mai valabilă expresia "Imitația e invidia ridicată la rangul de flatare", rețeaua 'CBS' a încercat la un moment dat să concureze cu *"Nightline"* aruncînd în luptă două nume de categorie grea: Charles Kuralt și Lesley Stahl. Încercarea a eșuat spectaculos.)

Admirația mea pentru Ted Koppel și programul *"Nightline"* s-a transformat în zilele trecute (corect, nopțile trecute) în recunoștință. Motivul? De mai multă vreme sufăr de o depresiune cauzată de... telefon. De cîte ori vreau să telefonez la o instituție importantă, după ce formez numărul și așa numitul "Voice Mail" se identifică, începe un mic discurs: "Dacă aveți de cerut lămuriri, apăsați 1; dacă aveți de făcut o reclamație apăsați 2; dacă sînteți șaten, apăsați 7; dacă sînteți major și vaccinat, apăsați 327;..." și așa mai departe. Greu, extraordinar de greu (ca să nu spun imposibil) e să obții să vorbești cu o persoană vie. Personal fac crize de disperare atît de acută din cauza acestui procedeu că nici nu mai formez singur numărul de telefon. Cineva din familie formează numărul și numai după ce se convinge că e "un număr normal" (de modă veche) îmi pasează receptorul.

Tragedia e că din cauza acestei depresiuni, deși locuiesc la etajul 28, nu mai pot folosi ascensorul. Dacă mă sui în ascensor și, Doamne ferește, un vecin încărcat de pachete, neștiindu-mi meteahna, îmi spune: "Vă rog să apăsați pentru mine 16", încep să țip, să plîng, să urlu.

Credeam că sînt un caz particular, dar emisiunea despre care vă vorbesc s-a ocupat de molipsitorul "Voice Mail" și a arătat cum din ce în ce mai mulți americani suferă de pe urma microbului. Ted Koppel a făcut și actul de curaj să cheme în fața telespectatorilor serviciul de emigrație. Înarmat cu un cronometru a dovedit că a așteptat peste 8 minute de instrucțiuni, din infama expresie "dacă vreți..., apăsați..." ca să ajungă la punctul de pornire! A obținut numărul, l-a format și cu toții am auzit "Voice Mail"-ul, dușmanul liniștii noastre spunînd cu "sîc": Ați intrat în legătură cu... un număr care nu funcționează!!!

În cadrul programului său, Ted Koppel i-a dat cuvîntul satiricului de origine română Andrei Codrescu care, între alte pățanii, i-a povestit cum într-o zi, la ora cînd de obicei nu este acasă, a sunat telefonul. Codrescu l-a ridicat, și și-a auzit prietenul, surprins: "Mă așteptam să vorbesc cu mașina ta de înregistrat!". Satiricul a comentat: "Am avut impresia că am comis o indiscreție ascultînd o convorbire care nu mi-era destinată."

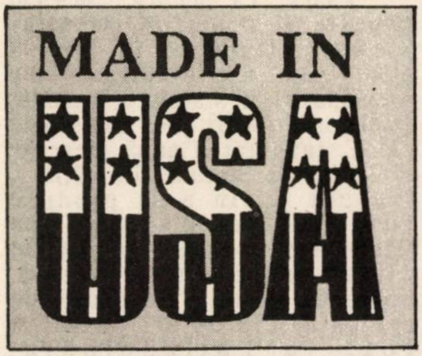

În orice caz, programul special al lui Koppel despre suferințele pricinuite de noua boală "Voice Mail", m-a mai calmat. E liniștitor cînd știi că nu ești singur pe lume în suferința ta. Dar nu pot trece cu vederea o lipsă a emisiunii: n-a dat adresa vre-unui psihiatru specializat în această boală a sfîrșitului de secol. Că, fără îndoială, cu atîția frustrați și bolnavi e imposibil să nu fi apărut o nouă ramură a psihiatriei "Press 14 depression".

DE VORBĂ CU... STATUIA LIBERTĂȚII

Întîi am crezut că e din cauza eclipsei de soare. Dacă am reușit ca printr-o hîrtie găurită și o alta întreagă să aduc soarele pe caldarîm și să-l văd cum se micșorează, de ce n-aș fi putut să aduc Statuia Libertății de la cîțiva kilometri depărtare de casa mea, la numai cîțiva metri? Apoi am crezut că e o iluzie optică: Statuia Libertății întîi a strănutat și apoi, ca orice american care se respectă, a băut direct dintr-o sticlă de Perrier.

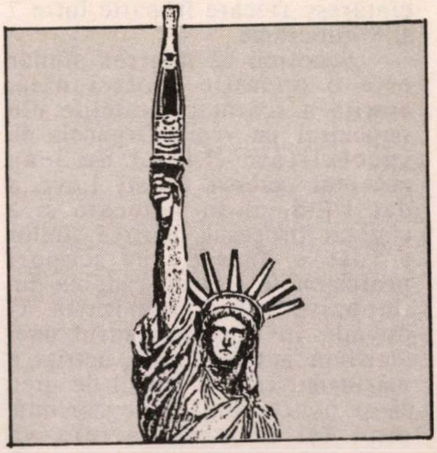

● În Franța doi prieteni se întîlnesc pe stradă.

– Ce-i cu mutra asta de înmormîntare?

– Închipue-ți că adineauri, întorcîndu-mă acasă, o găsesc pe nevastă-mea întinsă cu un lumbago!

Celălalt exclamă:

– Fir-ar să fie, străinii ăștia și-au luat-o în cap!

●

● Pe scaunul electric un condamnat la moarte e întrebat:

– Aveți ceva de spus?

– Nu, deocamdată.

E O LUME

Pînă la urmă, m-am lămurit. E o actriţă, Jennifer Stewart. După ce în 1986 a cîştigat un concurs de asemănare cu Statuia Libertăţii, Jennifer Stewart şi-a dat seama că a... inventat o nouă meserie: să "facă" pe Statuia Libertăţii. A început prin a se produce într-un restaurant din Greenwich Village. Acum, fiind din ce în ce mai solicitată, apare ca Statuia Libertăţii de cel puţin 150 de ori pe an. A fost la Philadelphia, Washington,în Bermuda, Hawai, Singapore şi Brazilia. A apărut în filmul "Joe Versus, vulcanul" împreună cu laureatul premiului Oscar, Tom Hanks.

Ca să pună pe ea machiajul şi costumul care o transformă în Statuia Libertăţii, are nevoie de o oră.

Întrebată dacă are întîmplări de povestit, a răspuns: "O sumedenie. Iată una: Mă aflam într-un taxi şi i-am spus şoferului, care nu prea vorbea englezeşte, că seamănă cu Buda. ’Păi chiar sînt Buda!’" Şi comentariul actriţei: "Buda şi Statuia Libertăţii într-un taxi! Numai la New York se poate întîmpla aşa ceva.

FOLCLOR I.R.S.

(Urmare şi sfîrşit)

Striptiseuza Chesty Love, înzestrată de natură cu nişte sîni destul de dezvoltaţi, s-a gîndit că dacă-i măreşte poate avea mai mult succes. Şi a avut. Patronul i-a înzecit leafa! A mai făcut o operaţie şi leafa iar a crescut. La ora actuală cei doi sîni ai striptiseuzei au fiecare mărimea unei mingi de fotbal şi cîntăresc fiecare în parte între 7 şi 8 kilograme.

Socotind că mărirea sînilor este o operaţie profesională, actriţa a scăzut cheltuielile din impozitul pe venit. Organele de specialitate (I.R.S.) nu i-au acceptat cererea. Chesty Love, a dat I.R.S.-ul în judecată şi a cîştigat procesul: mărirea sînilor a fost o operaţie cu scopuri profesionale şi deci scăderea din impozite a fost îndrituită. O dovadă în plus: în cadrul unei emisiuni a televiziunii, actriţa a mărturisit că îi e destul de greu să-şi poarte sînii. În consecinţă, cînd îşi termină cariera va recurge la operaţia în sens invers, aducîndu-i la forma naturală.

Va putea ea scădea din impozite şi costul acestei operaţii?

MARE E GRĂDINA LUI DUMNEZEU NU NUMAI PRIN PARTEA LOCULUI...

* Pe primul loc al albumelor muzicale: "Cîntecele călugărilor benedictini". * Cărţile care inspiră filme cunosc o a doua viaţă. "Jurassic Park" a devenit un ’best-seller’ după apariţia filmului. În Franţa, "Germinal" apărut în trei ediţii diferite, figurează cu toate trei pe lista ’best-seller’-urilor. În sfîrşit o curiozitate: Filmul "Pianul" s-a bazat pe un scenariu original. După succesul filmului, autoarea, Jane Campion. a scris romanul cu acelaşi titlu şi subiect!. * Woody Allen, ca şi Jerry Lewis (de care se deosebeşte atît de mult) este mai preţuit în Franţa decît în Statele Unite. Actorul-autor a declarat că s-ar putea să se stabilească în Franţa dar nu poate concepe să trăiască fără meciurile de fotbal american! * Ultima modă pentru copii: haine făcute din materiale care dau impresia de uniforme militare uzate. * Ultima modă la Tokio: clătite ("crêpes") belgiene cu îngheţată şi sos de ciocolată oferite de vînzători ambulanţi! * Autorii de "poll"-uri(sondaje) nu sînt niciodată în criză de subiecte. Un recent "poll" susţine că o femeie se simte mai "sexy" cînd bărbaţii flirtează cu ea! (Dar cine ştie precis graniţa dintre flirt şi hărţuială sexuală?). * Pentru cei care au totul şi ceva în plus: un automobil de golf, produs de Cadillac. Cele mai ieftine costă 9 mii de dolari. * Manichiurista, pedichiurista, mă rog, persoana care o menţine sexy pe Madonna, este plătită cu o sută de dolari pe oră şi operaţiile de înfrumuseţare ţin 6 ore. * Fiica adoptivă a actriţei Loretta Young, Judy Lewis, a aflat cînd s-a logodit ceea ce tot Hollywoodul ştie: că e fiica biologică a mamei sale, concepută dintr-o relaţie cu Clark Gable. * Cazinourile americane au numeroase puncte de control a ceea ce se petrece în sălile de joc. O descoperire recentă: un mare număr de fărădelegi sînt comise de salariaţii cazinourilor!

"MUTTER COURAGE" DE LA SAN VICENTE

Femeia care a salvat sute de evrei - eroina unui film emoţionant

Doamna Emily Schindler, germană de origină, catolică de religie, acum în vîrstă de 84 de ani, trăieşte la San Vincente, o localitate de lîngă Buenos Aires. În modesta ei locuinţă, are drept companie 17 pisici şi un cîine. Ea şi-a dobîndit porecla de "Mutter Courage" pentru faptele de bine din timpul Holocaustului. Emily şi soţul ei, Oscar au salvat, cu riscul vieţii, aproape 1200 de evrei de la camerele de gazare înscriindu-i pe lista personalului declarat neapărat necesar fabricii pe care o deţineau. Acest episod i-a inspirat regizorului Steven Spielberg filmul său "Lista lui Schindler" în prezent şi pe ecranele israeliene.

NICHIFOR CRAINIC

Colaborarea mea cu Harry Brauner

Nichifor Crainic

În anii'50, doi condamnați politici din România s-au întîlnit, cu ajutorul bătăilor în perete și au început să "discute".

Unul era Nichifor Crainic (Ion Dobre), poet, publicist, teolog, fost director al revistei "Gîndirea", fost ministru, mentor cunoscut al mișcării legionare, unul din campionii antisemitismului din perioada interbelică.

Celălalt, aflat dincolo de perete, era Harry Brauner, evreu, muzicolog, implicat în procesul Lucrețiu Pătrășcanu.

La un moment dat, așa cum aflăm din relatarea alăturată (apărută în revista "Memoria", Buc., nr.10, 1944) cei doi au început să colaboreze la compunerea unui cîntec: melodie- Brauner, text-Nichifor Crainic.

Colaborarea dintre Nichifor Crainic și Harry Brauner ne apare astăzi ca un episod halucinant. Care se pretează la toate comentariile și la toate reacțiile posibile: de la rîs (în hohote), la plîns (tot în hohote). Depinde. Depinde de mentalitatea și sensibilitatea cititorului.

Pritoceală se numea, în graiul special al locului, operația de a ne muta din când în când dintr-o celulă într-alta, amestecându-ne cu alți deținuți, operație al cărei sens nu l-am înțeles niciodată, precum de altfel nimic nu mai avea sens omenesc în condițiile în care vegetam. Era singura putință de a vedea alte spectre în izolarea desăvârșită a regimului de la Zarcă, unde știam că suntem mulți, dar devenisem abstracțiuni unii pentru alții. Mă găseam acum în aceeași celulă cu generalul Constantin Pantazi, fostul ministru de război, care se lăuda că, în campania din Răsărit, a fost singurul ministru din Europa care inspecta trupele până în prima linie, dar îngheța de frică în fața gardianului, și cu amiralul Măcelariu, fostul comandant al flotei din Marea Neagră. Amiralul, o fală de bărbat în libertate, cu ochi albaștri ca marea, de două ori mai înalt decât mine, avea acum o siluetă în formă de C și era totuși un neastâmpărat. Ca marinar, stăpânea cu repeziciune uimitoare alfabetul Morse, ajuns la închisoare mijloc universal de comunicare de la celulă la celulă.

În dreapta noastră, agoniza ruinat de tuberculoză Mircea Cancicov, care nu răspundea niciodată la ciocăniturile din zid, dar i-am recunoscut glasul stins din convorbirile cu gardianul.

Îmbobocoau stânjeneii de sub fereastră când în celula din stânga a fost adus un nou locatar – Harry Brauner. Condamnat în lotul Pătrășcanu, îndura de opt ani cea mai grea ispășire, aceea de a locui singur în celulă și de a nu schimba o vorbă cu nimeni. Ca să nu înnebunească de singurătate, învățase alfabetul Morse și a intrat îndată în contact cu amiralul Măcelariu. Harry Brauner? De unde cunosc eu pe Harry Brauner? Mi-a amintit-o el: Tudor Vianu ne făcuse odată cunoștință la un aperitiv. Știam că Harry Brauner e folclorist. Avea nevoie să vorbească, să vorbească și iar să vorbească, adică să ciocăne în zid. Se potrivea cu Măcelariu, care își găsise, în sfârșit, o ocupație. Jocul era primejdios căci atrăgea pedepse din care putea să ți se tragă moartea, cum au pățit-o mulți. Harry, hazos cum era și cum este, ne-a prevenit că el în scripte trece drept un om într-o ureche și, dacă suntem surprinși, să aruncăm vina pe el ca și cum ar fi iresponsabil. Era o prerogativă sinistră care pe Harry îl amuza și pe care știa s-o folosească din plin, bătându-și joc de gardieni.

În aceste condiții stranii, care constituiau aproape un joc de-a moartea, a început colaborarea mea cu Harry Brauner, mijlocită de amiralul Măcelariu, fiindcă eu nu puteam să bat repede la zid. Operație foarte complicată. Am dictat prima poezie vers cu vers, strofă cu strofă. Amiralul o bătea la zid, Harry de dincolo o transcria pe soba de tablă neagră cu tencuială de var în loc de cretă. Urechile erau țintite pe sală să nu fim cumva surprinși. Harry, cu o memorie excepțională, a învățat-o repede pe dinafară. El avea insomnii fiindcă suferea de stomac. A doua zi de dimineață ne-a chemat la zid să ascultăm melodia compusă în timpul nopții. Zidul la Zarcă e foarte gros, de clădire veche, e uscat și deci sonor. Am lipit urechea, cu cealaltă pândind pe sală. Harry de dincolo a făcut palmele pâlnie, s-a lipit de zid și ne-a cântat textul tot, apoi a fluierat, apoi iar a cântat. Firește, încet, să nu s-audă afară. Am rămas uimit. Într-o singură noapte compusese o melodie modulată perfect pe cuvintele poeziei. Nu-mi venea să cred, fiindcă nu-l știam compozitor.

Toată ziua i-am auzit troncănind bocancii prin celulă – bocancii noștri proveneau din reformele de la armată – plimbându-se și fredonând compoziția sau fluierând-o să i se întipărească bine în minte ca să n-o uite când va compune alta. Se petrecea cu el același proces care se petrecea cu mine compunându-mi versurile în cap și repetându-le zilnic pentru a le păstra în memorie. Posibilitatea scrisului era cu desăvârșire exclusă. De unde hârtie? De unde condei când n-aveai voie să porți un băț de chibrit stins ca scobitoare? Scobitorile le procuram furând fire de paie din mătura de la closet, pe care le ascundeam cât puteam la percheziţiile minuțioase din celulă. După ani de zile, dinții tuturor erau ruinați din lipsa de calciu în alimentație. Serviciu dentar nu exista decât pentru extragerea măselelor.

Abia trecuse o zi și Harry mi-a cerut o nouă poezie pentru a o muzicaliza. Cea mai complicată acțiune era transmiterea ei prin zid până la transcrierea pe sobă. Dura prea mult pentru înverșunarea cu care eram supravegheați. Gardianul de pe sală avea ordin să se uite necontenit prin vizetă să vadă dacă respectăm consemnul de-a ședea pe marginea patului cei "sănătoși", întinși în pat cei bolnavi, fără să ne rezemăm cu spatele de perete. Sub această presiune terorizantă, i-am transmis lui Harry, în interval de o lună și jumătate 32 de poezii, eu dictând și pândind la ușa cu vizetă, amiralul bătând la zid, Harry scriind pe sobă. Când se întâmpla să fie surprins, răspundea imperturbabil că scrie aiurelile ce-i trec prin cap. Pe el nu-l pedepsea nimeni, socotindu-l într-o ureche din pricina singurătății în care trăia izolat de atâția amar de ani.

Harry compunea noaptea. A doua zi ne cânta noua melodie la zid. Fiecare din ele aducea ceva nou, care de care mai frumoase. Repede m-am convins că sunt compoziții originale. Mărturisesc că asistam ca la un miracol la acest fenomen de creație muzicală, la această invenție de o fecunditate uluitoare, la această intuiție fulgerătoare de a pătrunde un text nou și de a-l interpreta imediat în mod melodic. Harry avea arta în sânge. Fratele său, de altfel, pictorul Victor Brauner, a devenit celebru în Franța și în lumea întreagă. Sufletul lui, strivit ani de zile în canonul singurătății, redus ca orice deținut la un spectru de neom prin toate privațiunile ce despart total de viață, umilit, batjocorit, terorizat față de demnitatea ce o avusese afară, se răzbuna în această evadare artistică, izbucnea în această fântână arteziană cu jerbe strălucitoare de melodii, care ne încântau și pe noi, dar și pe el, dându-i satisfacția că nu suferea zadarnic. În această frenezie creatoare, libertatea mea interioară, în care mă refugiam de ani de zile, uitând infernul în care trăiam, lărgită de libertatea muzicală a lui Harry, se rotunjise într-un orizont imaterial, vast cât o cupolă de azur, boltită peste zidurile strivitoare, peste lacătele care ne încuiau permanent, peste injuriile la fiecare pas; evadam în imperiul nevăzut al artei și al frumuseții.

Ceea ce mi s-a părut foarte interesant e că multe din aceste poezii, când cerea textul, Harry le-a melodizat în *stil folcloric*. Repet: în stil folcloric, adică nu e vorba de o adaptare a cuvintelor la o melodie cunoscută, ci de o creație personală în care recunoști stilul folcloric și atât. Am avut în prima fază romantică amatori sau muzicieni care au cules și au pieptănat unele melodii, acompaniindu-le la pian sau armonizându-le pentru cor. Am avut apoi compozitorii simfoniști care au împrumutat motive sau teme folclorice, dezvoltându-le în compozițiile lor savante. Dar nu cunosc până la Harry un muzician care să creeze original în stil folcloric. Lucrând din prima tinerețe la Arhiva folclorică (întâmplător de mine întemeiată în anul 1926), Harry Brauner n-a privit folclorul muzical numai ca un obiect de studiat, ci cu o simpatie aderentă care, judecând după compozițiile lui, a mers până la intuiția esențială a lucrului în sine, a modului specific artei muzicale folclorice. Altfel nu-mi pot explica afinitatea dintre stilul compozițiilor lui și modul românesc de a cânta popular. Un mod care la Harry apare filtrat printr-un suflet de artist rafinat.

Cântecele care îmi plăceau atât de mult am început să le învăț pe dinafară. Mă lipeam cu urechea de zid, Harry de dincolo mi le cânta de două-trei ori și-mi era de ajuns. Le repetam încet – căci n-aveam voie să cântăm – și erau gata învățate. Odată, gardianul m-a surprins cu urechea la zid. Emoția n-a fost mare, fiindcă aveam răspunsul pregătit. A descuiat repede ușa.

– Ce făceai la zid?

– Vă spun drept, ascultam o aiureală! Dv. cunoașteți pe acest vecin. Noi nu știm cine este, dar atâta bate în zid încât suntem nevoiți să-i răspundem ca să ne lase în pace.

– Bine! Am să-i arăt eu lui dacă mai face pe nebunul.

Nici eu nici Harry n-am pățit nimic. Gardienii știau de la ofițeri că vecinul nostru ar fi într-o ureche!

Tocmai pentru asta sau pentru că se canonea prea singur în celulă, un ofițer i-a adus un pui molatic de vrabie. Harry s-a bucurat ca de un dar căzut din cer. Avea și el o vietate în cameră. Cu gingășia omului izolat total de viață și de lume, numai în palme îl ținea, îl legăna și-l desmierda, îl învăța cum să mănânce, că era mic și neștiutor. Îl auzeam cum îi cânta și cum îi vorbea, plimbându-se cu el prin celulă. Ne bătea la zid cât de fericit era când îl culca cu el în pat și-i simțea viața miniaturală cum palpita pe pieptul lui. Numai cei cărora le era interzis de ani de zile să atingă o frunză sau un fir de iarbă puteau să-l înțeleagă și să se înduioșeze de această fericire nesperată. Puiul a început să ciugulească din palmă, să umble în salt de vrabie pe podea, apoi să zboare între pereții strâmți, umplând aerul stătut al celulei de mișcarea febrilă a aripioarelor. Bucuria lui Harry era nemărginită. Îl credea domesticit și atașat de el.

Geamurile noastre erau oblonite cu scânduri bătute în piroane pe dinafară, mai nalte decât pervazul ferestrelor, încât nu se vedea absolut nimic decât, sus, o fâșie de cer lată cât latul palmei. Nici o posibilitate de aerisire. În celulă un semiîntuneric permanent în care vegetam ca în mormânt închiși de vii. Aerul, pe care îl respiram, era o miasmă stagnantă, otrăvită de duhoarea tinetei unde ne făceam nevoile. Această ambianță ucigătoare nu i-a plăcut deloc puiului de vrabie, cu toate dezmierdările gingașe ale lui Harry. El a ochit deasupra ferestrei fâșia de cer care îl chema. Și într-o bună zi, instinctul lui de pasăre s-a dovedit mai tare decât dragostea paternă a compozitorului duios. A fost de-ajuns un zburrr peste obstacole și a evadat în libertatea văzduhului dată de Dumnezeu tuturor vietăților. Harry, dacă ar fi pierdut o moșie, n-ar fi fost mai deprimat. În duhoarea pustie a celulei, a improvizat o elegie complicată, grea de tristețea pierderii puiului și m-a rugat de i-am făcut versuri pe măsura ei.

Cu asta s-a isprăvit colaborarea mea cu Harry Brauner. Curând a zburat și el din celula vecină, fără norocul văzduhului liber ca puiul pe care îl crescuse.

Din memoriile intitulate "Iadul meu", aflate în posesia domnului Alexandru Cojan, ginerele lui Nichifor Crainic, memorii nepublicate vreodată.

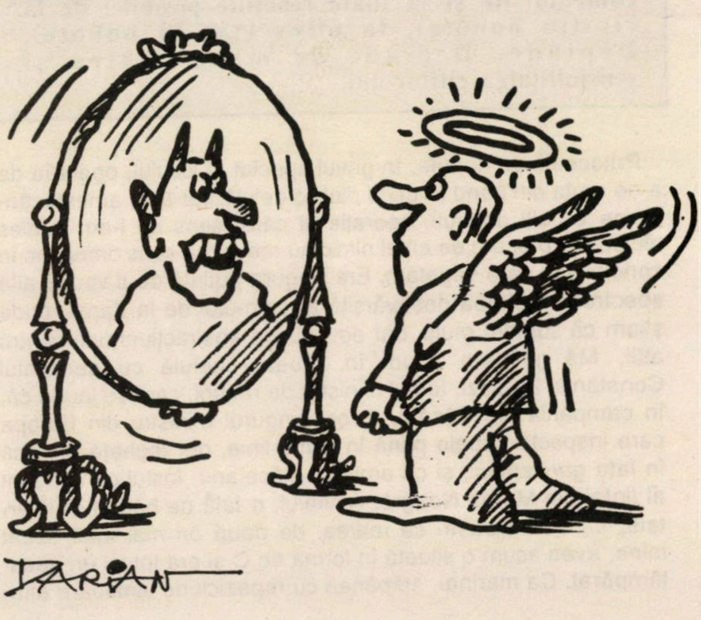

CARTEA

UN KIBUŢNIC SCRIE POVESTIRI

IOSEF EUGEN CAMPUS

Am fost şi am rămas un Don Quijote incurabil. Ca atare, am păstrat o neclintită admiraţie elanului moral, entuziasmului idealist al kibuţurilor.

Paul Kidron este membru al kibuţului Ein Ha-Carmel. Poet şi prozator, a publicat acum (editura autorului) un volum de povestiri: "Omul cu arma". Aş fi fost fericit să pot saluta cu laude neprecupeţite acest volum al unui kibuţnic român, cum o face, cu obişnuita sa stilistică sclipitoare, Sergiu Levin în prefaţa cărţii.

Din păcate, lectura textului nu îndreptăţeşte ditirambul.

*

Ce-i drept, scriitorul kibuţnic are uneori culoare autentică în paleta cu tonuri sumbre a prozei sale. Şi, mai cu seamă - poate, în bună măsură, influenţa binefăcătoare a kibuţului - povestirile sale îşi trag seva din viaţa noastră aici şi acum, din problematica specific israeliană: durerea inconsolabilă a tatălui care şi-a pierdut fiul ("Livada lui Iampolski"), aspectul coşmaresc al războiului de Iom Kipur ("Noaptea cămilelor"), tragedia tinerelor văduve de război ("Trenul de noapte"), inactivitatea sau ineficienţa Agenţiei Evreieşti în timpul Holocaustului ("Tăcerea"), reapariţia ca diplomaţi germani în Israel a unor nazişti notorii ("Mai scumpă ca aurul"), etc.

Chiar cînd nu au un aspect răspicat politic, povestirile oglindesc realitatea israeliană: kibuţnici pescari care înfruntă furtuna ("La începutul furtunii"), încercarea de a-şi reface viaţa ("Setea de viaţă"), ploile de toamnă ("Zile mohorîte"), comercializarea teatrelor ("Actriţa"), accidente de muncă ("Omul de pe schelă"), tabieturi la asfinţitul soarelui ("Doi oameni pe o movilă"), singurătatea şabatală a celor fără familie ("Din jurnalul unei sîmbete obişnuite"), conflictele conjugale ("Omul cu arma").

Din păcate, aşa cum spuneam, nivelul artistic este relativ scăzut. Abia atinge nivelul de plutire. Domină anecdotica simplă. Foarte rare ori depăşită prin naturaleţea monologului care curge ca un şuvoi nestăvilit ("Omul cu arma"): *"Doar fratele meu cel mic ştie de păcatele mele, căci numai lui îi trimit cele tipărite, dar capul lui nu-i exact capul meu, el e în veşnică goană după pîine şi bani, are griji pînă peste cap, trebuie să plătească în fiece lună taxele de stat la timp, fie că a lucrat sau nu, că altfel îl mănîncă de viu funcţionarii cei răi, aşa că ce-mi rămîne de făcut, mă învîrtesc ca un lup în vizuină, privesc afară pe fereastră, văd alte ferestre din care privesc alţi oameni, tot disperaţi şi necăjiţi, locuind în case cu tencuiala scorojită, case prăfuite şi înghesuite una lîngă alta, în cartiere fără speranţe în care trece rar un autobuz prăfuit şi zgomotos, din el se dau jos nişte bătrîne care vorbesc o ebraică neînţeleasă, nu vezi aproape copii şi oameni tineri, pentru că ei s-au mutat cu prima ocazie şi cu primii bani..."*

Anecdotica este oarecum depăşită şi în "Noaptea cămilelor" (soldaţi trimişi la pîndă în deşertul nesfîrşit al colinelor de nisip, istoviţi, ucid, din greşeală, cîteva cămile rătăcite) prin reuşita sugerare a oboselii zdrobitoare *("dormitam ghemuiţi ca oile", "cu faţa cenuşie de grijă ca o zgură")* şi a absurdului kafkaesc al războiului.

De asemenea, în "Mai scumpă ca aurul", prin inteligenta punere în scenă a farsei (bucătarul, fost deţinut în lagăr, serveşte "distinsului oaspete" - fostul comandant al lagărului - infama hrană pe care o primeau ei în lagăr).

Dar chiar şi în aceste povestiri mai reuşite lucrurile nu sînt duse pînă la capăt. Finalul în "Omul cu arma" pare lipit artificial, şi stilistic şi tematic. Şuvoiul convingător al monologului se împotmoleşte brusc prin inutile, naive explicaţii ale autorului: *"îşi continuă Alex trista lui povestire", "încheie Alex".* Iar tematica, omeneşte zguduitoare, a rătăcirilor şi a suferinţelor conjugale este cuminte "actualizată" prin introducerea temei războiului.

Aproape întotdeauna efectul artistic este subminat de stîngăcia stilistică. Nu sînt de acord cu prefaţatorul, care vede în scriitorul kibuţnic "un om al măsurii expresiei, un drămuitor al efectului". Dimpotrivă. Eu cred că, pentru a-i fi util, trebuie să i se atragă atenţia că are tendinţa de a face exces de cuvinte şi imagini poetice. Abundă comparaţiile. Le

Succesul lui Gyula Horn, conducătorul Partidului Socialist Ungar (ex-comunist) în alegeri a răsunat ca o bombă în lumea politicii contemporane. De-atunci, oamenii îi spun Ghiulea Horn.

Sub tipar

CAPUL CALENDAR
- povestiri de buzunar -
de
G. MOSARI

● Întîmplări din viaţa cotidiană povestite cu umor de un fin observator al oamenilor şi destinelor lor. ● Lumea pe care o cunoaşteţi şi lumea pe care nu o cunoaşteţi într-o singură carte. ● Întîlniri de neuitat cu personaje şi situaţii neobişnuite. ● O lectură captivantă.

În curînd

întîlneşti la tot pasul, izvorîte parcă dintr-un automatism. De cele mai multe ori banale, prezenţa lor abuzivă nu-şi are locul într-o proză cumpănită. Există şi o pletoră de cuvinte. Maiorescu vorbea odată despre "beţia de cuvinte", uneori exagerînd în absolutismul declaraţiilor sale apodictice. Textul bate pasul pe loc cînd se repetă de cîteva ori aceeaşi idee, sau cînd se înşiruie fără rost cîteva sinonime (*"Mă năpădi, mă acoperi, mă potopi"*, *"o hotărîre nebună, decisivă, neobişnuită"*, *"teafăr, nevătămat, puternic"* etc.). Supărătoare este de asemenea tendinţa de a aluneca în banalitate şi chiar clişeu lozincard: *"tacîmurile aurite luceau ca nişte nestemate"*, *"era în joc şi propria noastră existenţă, civică şi omenească"*, *"cleştele rusesc îi prinsese într-o strînsoare de foc şi oţel"*, *"hiena se retrăgea urlînd spre propriul ei bîrlog"* etc.). Înainte de tipărire, se cuveneau înlăturate greşelile ortografice repetate (cunoştiinţă, în loc de cunoştinţă) şi expresiile nefireşti în limba română, decalcurile din limba ebraică: *"groaznic de linişte"*, *"parcurse cîţiva paşi"*, *"mă întorc* **îndărăt** *la Budapesta"*, *"a continuat* **mai departe,** *"şoseaua rapidă"* (adică autostrada, nu ha-kviş ha-mahir), *"nu fi nervos lîngă mine, bine?"* (obişnuitul nostru "tov?") etc.

*

Paul Kidron, aşa cum l-am cunoscut într-o scurtă convorbire şi aşa cum apare în rîndurile în care vorbeşte despre problemele scrisului (*"Mă uit cu tandreţe la cele scrise. Nu sînt oare banalităţi?"*) mi s-a părut un om şi un scriitor cinstit, curajos, capabil să vadă lucrurile cu ironie şi autoironie. De aceea mi-am îngăduit să scriu aşa cum am scris. Sfatul meu prietenesc ar fi deci: să nu publice prea repede. Să aştepte cu răbdare ca lucrurile să se coacă. (Ithar mărturisea nu de mult că a aşteptat treizeci de ani pînă a simţit că poate scrie şi tipări "Mikdamot".) Să nu-şi facă viaţa uşoară ca scriitor. Căci scrisul este o muncă grea şi de răspundere. Să se caute cu încăpăţînare pe sine însuşi. Fără concesii. Fără nici un fel de concesii.

O bibliografie cam discutabilă

Am consultat recent apăruta bibliografie "Antisemitism în România (editată, în engleză, de Universitatea din Tel Aviv). Sînt, desigur, bine venite asemenea lucrări, iar cea la care mă refer aduce un material bogat.

Dar, ca şi altă Bibliografie întocmită de acelaşi for, intitulată "Evreii din România" se remarcă şi acum grave omisiuni şi neglijenţe. Cînd a apărut prima Bibliografie (1988) am atras atenţia asupra acestor aspecte. Mi s-a spus că au fost sesizate şi că se va scoate o a doua ediţie. A ieşit a doua ediţie (1991) dar ea nu a fost remediată decît în mică măsură.

La Bibliografia "Antisemitism în România" lipseşte capitolul "Holocaust" (eu i-aş spune "pogrom"), deşi acesta e culmea antisemitismului. Am crezut că i se rezervă o lucrare aparte, dar în prefaţă se arată (rîndurile 6-8) că s-a ţinut seama şi de acest "amănunt", prin... cîteva lucrări menţionate (nu cele mai semnificative). Nu au fost înregistrate, de pildă, cele 4 lucrări ale lui Matatias Carp, cele trei din România plus cîteva din Israel ale lui Marius Mircu, "Oraşul măcelului" de Brunea-Fox, etc. etc. Nici măcar unele lucrări de Dora Litani, Eugen Luca, Solomon Schapira etc. etc. apărute în Israel (deci la îndemîna cercetătorilor din Israel) nu au fost incluse. Asemenea inexplicabile lipsuri puteau fi evitate cît se poate de simplu: n-aveau decît să le extragă din prima bibliografie întocmită (fie şi cu omisiuni) menţionată mai sus!

Lipseşte total capitolul "Presa antisemită din România" (Porunca vremii, Sfarmă-Piatră etc.). Nici aceasta nu e important pentru cei care vor "să cunoască imaginea evreului în România" cum îşi propune chiar Bibliografia?

O mare vină a celor care au întocmit-o este faptul că nu s-au documentat şi la Arhiva documentară a Federaţiei Comunităţilor Evreieşti din Bucureşti, de care m-am ocupat multă vreme. Am adunat şi clasificat, între multe altele, capitolul "Antisemitism (antievreism) în România". Pot fi găsite acolo multe lucrări (lucrări, nu doar titluri) care nu au fost cuprinse în Bibliografia recentă şi care nu se află la Biblioteca Academiei Române. La plecarea mea din România am predat această arhivă celui care se ocupă în prezent de secţia documentară. Nu cred că este interzis să fie consultată, mai ales de cercetători!

De ce Centrul Goldstein-Goren nu adoptă termenul "antievreism" în loc de atît de nepotrivitul "antisemitism"?

Cam atît la o cercetare sumară a bibliografiei utile dar nepermis de incomplete "Antisemitism în România". Întreb: cine vrea să cerceteze pogromurile suferite de evreii din România este servit conştiincios de această lucrare?

Marius Mircu

C.D.R.-CENTRUL DE PENSII DIN GERMANIA Ltd.
C.D.R.-ZENTRUM FÜR DEUTSCHE RENTEN GmbH
TEL AVIV, imobilul KLAL, str. Droianov 5
(lîngă KIKAR DIZENGOFF), tel. 03/299027-8

S-a aprobat Legea germană privitoare la plata rentei lunare de 500 mărci germane celor care nu primesc rentă de prigonire pînă în prezent.

Se pot înscrie persoane care au fost minimum 6 luni în lagăre de exterminare, sau 18 luni în ghetto sau ascunşi de teama persecuţiei naziste, sau au executat muncă obligatorie.

NE OCUPĂM DE TOATE PROBLEMELE
ÎN LEGĂTURĂ CU RENTELE GERMANE

ZWI-ABRAHAMI
Director

PUNCTELE NOASTRE CARDINALE

ANDREI STRIHAN

Liana Maxy își intitulează sugestiv noua sa culegere alcătuită din versuri, schițe, evocări și portrete, note de călătorii și interviuri:*Punctele mele cardinale.* Deși nu sînt un foarte entuziast partizan al amestecului de genuri literare și neliterare în cuprinsul aceluiaș volum, în cazul acestei cărți (apărută în condiții grafice deosebite), diversitatea focalizată a procedeelor de exprimare oferă prilejul unei aprecieri mai cuprinzătoare a calităților și scăderilor scrisului Lianei Maxy.

Dintru început, impresionează plăcut evocările și portretele dedicate (în capitolul "Din fuga condeiului") lui Tristan Tzara, Ilarie Voronca, Geo Bogza, Brunea-Fox, Ionel Jianu, ș.a. Notații scurte, imagini fulgurante, cuvinte și expresii caracteristice, purtînd amprenta sincerității amintirilor din copilărie și colorate de umorul și înțelegerea maturității, reconstituie chipurile celor evocați, deșteptînd - mai ales la cititorul generației autoarei, - ecouri nostalgice despre oameni care i-au influențat tinerețea. Punctele cardinale ale Lianei Maxy devin, astfel, punctele noastre cardinale, ale generației de sacrificiu, cum numesc colegii de breaslă acest contingent născut după primul război mondial, trecut prin, și supraviețuind avatarurilor a două regimuri dictatoriale.

Se remarcă, la acest experimentat publicist și reporter literar, un excepțional simț al contrastelor, creator de situații și reacții neașteptate, avînd o putere emoțională-revelatoare, apropiată de efectul actului artistic. Un interviu luat Ninei Cassian. Nimic extraordinar. Întrebări și răspunsuri obișnuite. Un interviu luat însă în două reprize, la un interval de zece ani: primul la 30 martie 1984, al doilea, continuarea, în martie 1994. Autoarea doar le așează în pagină; o simplă juxtapunere, dar...Dar din care se constituie, simbolic, condiția existențială tragică a creatorului căruia țara

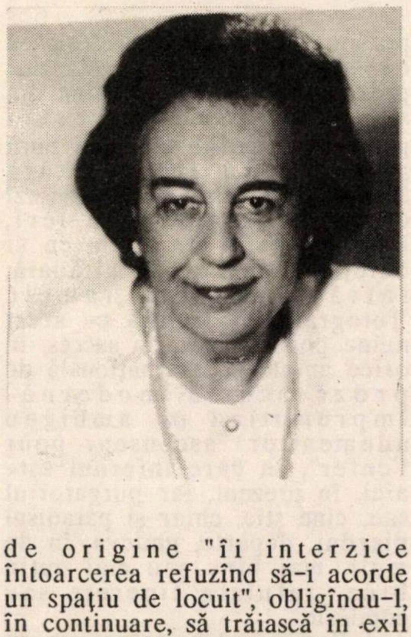

de origine "îi interzice întoarcerea refuzînd să-i acorde un spațiu de locuit", obligîndu-l, în continuare, să trăiască în exil din generozitatea unor prieteni.

Un "truc" gazetăresc asemănător: amintirile înduioșătoare despre Geo Bogza se încheie în chip de parabolă, prin adăugarea unei știri apărută într-un ziar bucureștean a doua zi după înmormîntarea scriitorului: "...preotul...s-a văzut nevoit să amîne cu peste două ore ceremonialul de îngropare din pricină că mormîntul săpat și cimentat cu cîțiva ani în urmă s-a dovedit prea scurt pentru trupul marelui scriitor. Sub privirile consternate ale asistenței, o echipă de trei muncitori a coborît în criptă...pentru a mări groapa și a îngădui coborîrea sicriului "Se vede - conchide autoarea - că așa a fost dat: ca să-l primească în pîntecele sale, pînă și pămîntul a trebuit să-și deschidă larg porțile"!!

Din capitolele de literatură propriu zisă, *Dominanta lirica* atrage cu deosebire atenția, descoperind un poet cu o viață interioară nuanțată, pe care adeseori ajunge s-o convertească în imagini picturale convingătoare și pregnante, ca în poeziile: *Punctele mele cardinale,* în care "Imaginile lumii pestrițe și nebune/Sînt transformate într-un viu altoi/De cele patru puncte cardinale/Sus în odaia mea de trei pe doi/, și *Intilnire* (un dar Ninei Cassian): "În goană după un vis de-adolescență,/Ne-am întîlnit pe un drum sticlos și slut./...Ne-am rătăcit apoi tot dînd ocol/Prin spațiul cînd amorf,/Cînd plin, cînd gol./Dar iată că acum,/Pe puntea construită din decenii,/...Ne-am luat prietenia iar în brațe" Și pe "suspens-ul" ei/Am pus sechestru./

E regretabil că tocmai proza scurtă, de la care așteptam să se înfățișeze ca cea mai reprezentativă scrierilor Lianei Maxy, apare în această culegere ca un gen recalcitrant intențiilor artistice ale scriitoarei. Cu excepția schiței *Privilegiu,* în care narațiunea se desfășoară cu o economie de cuvinte remarcabilă, concentrată în direcția sublinierii și tîlmăcirii artistice a temei, celelalte povestiri, strînse în capitolul *"Schițe mai mult ori mai puțin personale,"* suferă de verbozitate, de imixtiunile abuziv-retorice ale autoarei, personajele nu sînt lăsate să vorbească și să acționeze după cum le e firesc iar situațiile în care ele trebuie să-și dezvăluie caracterul, sînt înlocuite de comentarii futile.

Punctele noastre cardinale...

Un automobilist rămîne în pană într-un moșav. Deodată apare un cal care îi spune:

– Atenție la baterie, s-a descărcat!

Uluit, șoferul nostru îl vede pe cel ce pare a fi stăpînul calului și îi zice:

– E de necrezut, dar l-am auzit cu urechile mele pe calul ăsta negru vorbind și spunîndu-mi că bateria e de vină!

– Ați avut noroc că n-ați avut de-a face cu calul alb. Ăla e chinez, habar n-are în materie de mecanică!

FELICIA KEIFA SAU ADEVĂRUL DIN OGLINDĂ

SERGIU LEVIN

Există o celebră povestire a marelui mag al literaturii contemporane, Jorge Luis Borges, în care eroul caută neîncetat să descopere locul unde se află "Aleph"-ul, punctul central al existenței omului pe pămînt, locul de unde totul a început și începe în continuare fără oprire, toposul simultan și atot direcțional, în care de te afli, nimic nu ți se mai poate ascunde, realul și imaginarul, trecutul și viitorul formînd un singur "continuum" pe care biata noastră înțelegere umană nu-l poate cuprinde în toată strălucirea sa.

Închizînd cartea de "Povești, povești" a Feliciei Keifa (*Minimum,* Tel Aviv 1994, 124 pag. Editia este fascinant ilustrată cu desenele autoarei, ferestre deschise spre "Aleph"-ul tutelar) ai impresia că în cele cîteva ore de lectură te-ai aflat aproape, foarte aproape de tainicul loc și că prin a scrisului său magie, povestitoarea a reușit să topească tremurătoarele și atît de nesigurele granițe între lumea de aci, unde totul este planificabil, măsurabil și valorificabil și tărîmul feeric al scriitorului cu zîmbet trist și înțelept, care pe toate le-a înregistrat, înțeles și iertat, înapoindu-ni-le, aproape așa cum s-au întîmplat, adăugînd (cu de la sine putere) necesarul de poezie și fantastic strict obligatoriu pentru suportarea așa zisului "realism" cu care (cu de la noi putere) urîțim "corola de minuni" a lumii...

Ca și în "Aleph"-ul borgesian, între trecutul și prezentul personajelor, nu există cezuri sau prăpăstii, în modul cel mai firesc, eroii cu și fără nume trec din clipa aceasta în cea a zăpezilor de demult, fără nici un efort special, poate doar cu prețul a încă unei deziluzii, răscumpărată însă instantaneu de lumina unei trecute fericiri din îndepărtata copilărie sau adolescență. Valurile timpului bat într-un flux și reflux condiționat de obicei de dezamăgirile zilei ce se duce și personajele par să nu trăiască de-a binelea în prozaicul prezent narativ, ele evadînd din acțiune prin referiri psiho-genetice de cea mai pură și ortodoxă interpretare freudiană. "Prea coaptele" de azi ca și fetișcanele de ieri, businessmenii de acum ca și băiețașii candizi de altădată, intră și ies din ramele "fotografiilor" (schița cu acest nume poate figura, cu succes, în orice antologie internațională de proză scurtă modernă) împrumutînd un ambiguu ademenitor "ascenseur pour l'enfer", în care infernul este aici, în prezent, iar purgatoriul sau, cine știe, chiar și paradisul pierdut, departe, undeva, în de mult, mai bine sau mai puțin bine, refulata tinerețe sau copilărie.

Fenomenul e atotprezent nu numai în cadrul relațiilor temporale ci și în cel al trăirilor imediat senzoriale. Între oameni și lucruri translația e lină și simbolic-tîlcuitoare, nenumărate descrieri (de neuitat) ale personajelor făcîndu-se prin intermediul obiectelor sau al vestimentației, personalizate pînă la o maximă expresivitate. Negăsind suficient sens sau, dacă preferați, substanță "reală" în prezentul a ceea ce descrie, Felicia Keifa caută explicația - și o găsește perfect și întotdeauna - în "altceva" decît "imediatul-cel-real" și aci se află, de fapt, "de ce"-ul ei atît de ascuns și totuși atît de prezent în toate povestirile.

"Le style, c'est l'homme", spunea, mai de mult, celălalt mare observator al oamenilor și naturii ce ne găzduiește, Buffon... și fără nici o bufonerie stilistică, în cazul Feliciei Keifa, stilul ei de operator de cinema, propozițiunile de 5-6 cuvinte (în cazul cel mai bun), oprirea pe amănuntul care vorbește pentru întreg, "zoom"-izarea, celebra "zoom"-izare a cineastului de talent care-ți aduce aproape, monstruos de aproape, un amănunt cu valoare de metaforă, definesc un talent de observator de mare clasă literară, un Fabre ironic, blînd și lipsit de iluzii privind insectarul său în continuă desfășurare.

Ca toți scriitorii autentici, doamna Kaifa are o "lume" a ei, care diferă de lumea noastră, a celor cu privirea ceva mai încețoșată, nu prin amănunte de ordin biografic sau apucături caracteristice ci prin ceea ce aș numi "unghiul de luat vederi", care în cazul Domniei Sale este fățiș neeuclidian, însumînd peste cele 360 de grade posibile vreo cîteva zeci de deschideri spre "alt" posibil, spre "alt" undeva, "alt" cînd, "alt" cum... Acest "alt" care poate fi citit și ca inițiator de "altă" atitudine sau concentrat "altitudine", luminează opțiunea autoarei spre o înțelegere și o respingere concomitentă a urîtului din viață, ambele atitudini supunîndu-se, conform celebrului aforism al lui Anatole France celor doi judecători supremi, ironia și blîndețea.

Pentru a-mi justifica opinia în ochii cititorului, nevoit sînt să recurg din nou la sprijinul lui Borges, care, parabolic și profetic, situa mult căutatul "Aleph" în însăși pivnița casei căutătorului de esențial. Aidoma acestui simbolic personaj, eroii povestirilor lui Keifa vin, locuiesc și se duc în imediata apropiere a "Aleph"-ului ce-i motivează, pe fiecare în parte cu dramul său de iluzie, atît de necesară pentru zilnica noastră supraviețuire în cadrul acestei atît de aproximative "realități"... doar că realitatea-noastră-cea-de-toate-zilele, pentru Felicia Keifa ca și pentru Alice în țara minunilor, reprezintă, probabil, oglinda unei alte realități mai adînci, mai înspre "pivnița" așezămintelor noastre, mai aproape de "Aleph"-ul tuturor începuturilor mereu posibile, "Aleph"-ul inițial al adevărului, mereu căutat și niciodată pe deplin găsit...

● - Cînd trebuie să plec într-o călătorie, mă îmbolnăvesc în noaptea dinaintea voiajului.

- Dacă știi asta, de ce nu pleci mai devreme cu o zi?

DESTĂINUIRI-REFLECŢII

Un volumaş recent apărut, "Destăinuiri. Reflecţii", (de mici proporţii-numai 40 pagini-dar consistent în cuprinsul lor) dovedeşte, chiar şi celor sceptici, cît de binevenită poate fi ideea de a scotoci prin sertare, pînă mai de curînd uitate, în care, cine ştie de cînd, cîte şi ce fel de manuscrise lîncezesc aţipite. Poate din timidităţi, scrupule sau modestii exagerate ale autorilor lor.

Scriitorul opusculului care ne-a sugerat aceste gînduri, e un doctor: IANCU FELDSTEIN. El nu-i debutant sută la sută, totuşi e un "începător" care şi-a descoperit vocaţia tîrziu. I-a mai fost tipărit, acum doi ani, un volum asemănător intitulat "Momente".

Acestea au fost bine primite şi de public şi de presă. Pe scurt, au avut succes.

Iar succesul este, ca şi banul "ochiul diavolului": duce în ispită şi îndeamnă la recidivare. Vorba românului "pofta vine mîncînd" dar nu numai dintr-atît autorul "Momentelor" a purces la scrierea volumului prezent. El a simţit, probabil, că ar mai avea ceva de adăugat. Dar a mai fost propulsată revenirea sa şi de îndemnurile calde, verbale şi scrise ale cititorilor, cei direct interesaţi: "Mai scrieţi-ne.Se vede că mai aveţi multe să ne povestiţi"...

Aşadar, dl.Iancu Feldstein - e bine să reamintim-e de profesie medic. Şi-a început practica profesională la Galaţi, port aşezat pe malul apelor gălbui şi domoale ale Dunării şi a continuat-o la Haifa scăldată de valurile fierbinţi ale Mediteranei orientale. De la un capăt la celălalt al acestui "destin portuar", a parcurs un drum lung, căpătînd o experienţă vastă într-ale meseriei. Iar medicina, ca întotdeauna, oferă un bogat cîmp de observaţie. Şi dacă-l traversezi lucid, "cu ochii larg deschişi", dacă antenele sufletului şi ale sensibilităţii, nu-ţi sînt tocite, ai de unde alege din plin materialul necesar din care se "croiesc" cărţi.

De aceea, nu puţini au fost medicii care nu s-au mulţumit

IANCU FELDSTEIN

să scrie doar reţete sau să pună diagnostice, ci au răspuns unei a doua vocaţii, "dedîndu-se viciului" publicisticii. Ei au îmbogăţit literatura cu subiecte inedite, stiluri originale şi fapte senzaţionale (vezi "cazurile" Cehov, Axel Munthe, Cronin şi alţii).

Evident nu toţi medicii mînuitori de condei literar, au putut atinge piscurile. Dar interesanţi sau plăcuţi la lectură au fost mulţi, printre ei numărîndu-se şi dr. I.Feldstein.

Acesta cultivă un gen care prin comprimarea expunerii dar prin conturarea foarte precisă a subiectului ar putea fi calificat "literatură în pastile". Practică adică "piese de dimensiuni restrînse".

"Pastilele" dr-ului Feldstein sînt uneori de factură memorialistică, alteori narativ-morale, totdeauna însă captînd atenţia cititorului, ajungînd cu "diagnosticul" final la ţelul propus.

Călăuzit de admiraţie şi respect înnăscute pentru bine şi frumos, repugnîndu-i nedreptatea, resimţind o adevărată voluptate pentru cazurile în care conştiinţa împăcată triumfă, în care poate întinde o mînă de ajutor sau curma o suferinţă, dr.Feldstein (pe care, scrisul său îl trădează ca pe pe un om eminamente bun), desfată şi odihneşte în acelaş timp. Vezi schiţele: "Cum e posibil", în care un puşti rău, deşi evreu fiind îşi bate joc în public de un coleg de internat, coreligionar, care în vremuri de teroare nazistă îşi face dimineţile rugăciunea obişnuită cu tfiln etc. El rămîne pe aceeaşi poziţie degradantă, peste ani, cînd ajunge în Israel şi se reîntîlneşte cu colegul său credincios.

Incăpăţinarea medicului zbuciumat care trece peste orice piedici ca să salveze viaţa unei lehuze, e descris veridic în "O legislaţie absurdă neomenească" etc.

Toate miniaturile sînt roadele travaliului artistic destul de greu care-l caracterizează. E dificil să fie înşirate toate titlurile care alcătuiesc volumul. Chiar într-o recenzie ca aceasta... "nepastilizată". Nu se poate însă să nu relevăm unda de înduioşare şi pregnanţa celor cîteva portrete de colegi, din capitolul "In memoriam".

Şi... ca să închei cu o glumă: pot remarca că "Slovele" lui Iancu Feldstein deşi scrise de un medic n-au nevoie de un...farmacist pentru a le descifra însuşirile şi tîlcurile...

Renée David-Costin

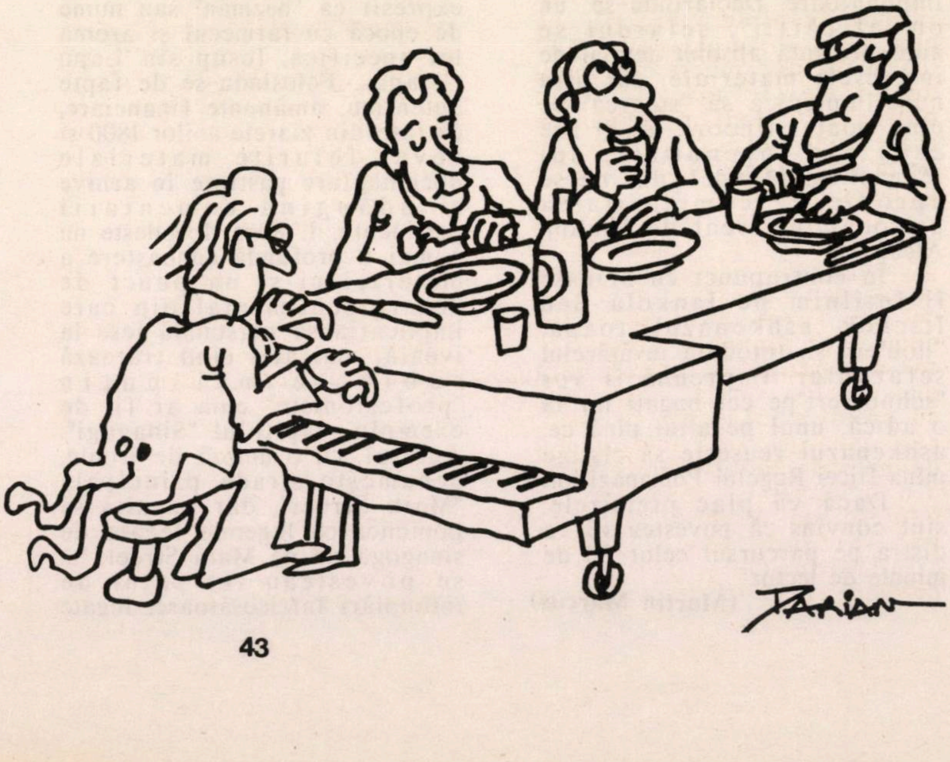

CARTEA

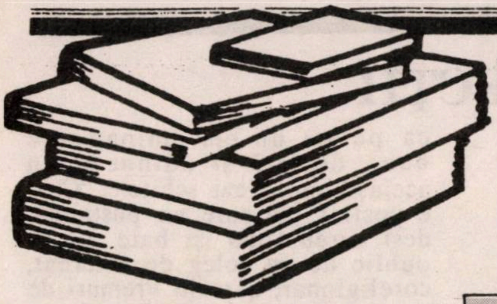

PRIMIM LA REDACTIE

• CĂRŢI • REVISTE • ŞI • SCÎNTEIERI • DE • GENIU •

ISRAEL ZANGWILL, "Regele Pomanagiilor" (King of Schnorrers), traducere de I. Ludo, editor Maria Marian, ed. *Universal Dalsi*, Bucureşti 1993.

Nu ştiu dacă pentru marele romancier, eseist, dramaturg şi istoric evreu de limbă engleză Israel Zangwill, "Regele Pomanagiilor" reprezintă o lucrare de căpătîi. Povestioara reprezintă elemente de umor specific evreiesc, uşor forţate, uneori greu de crezut, alteori schematice şi previzibile dar suficiente pentru a-ţi "smulge" un zîmbet dacă nu ai cine ştie ce pretenţii.

Eroul principal, sefardul Manase Bueno Barzilai Azevedo da Costa, nu este cu nimic deosebit de Păcală, Nastratin Hodgea, Till Buh-oglindă şi alţii ca ei. Infatuat, şmecher, mîndru de numele şi de ascendenţa sa "nobiliară şi glorioasă", Manase reuşeşte să-şi manipuleze interlocutorii "schnorrerind cu stil" şi folosindu-se după caz, ori de cîte un citat mai mult sau mai puţin autentic din Biblie, ori de silueta sa impunătoare. Declarîndu-se "un om al cărţii", sefardul se auto-prezintă absolut detaşat de interesele materiale, dar asta nu-l împiedică să "stoarcă" pe cine poate. Uneori, eroul are ceva din ingenuitatea lui Menachem Mendel, dar nu se apropie de complexitatea personajului creat de Shalom Alehem.

În contrapunct cu Manase îl întîlnim pe Iankolă Ben Itschok, ashkenazul, ţoapa, "jlob"-ul şi, totodată învăţăcelul sefardului. Împreună îi vor "schnorreri"pe cei bogaţi iar la o adică, unul pe altul pînă ce, ashkenazul reuşeşte să cîştige mîna fiicei Regelui Pomanagiilor.

Dacă vă plac premizele, sînt convins că povestea vă va distra pe parcursul celor 20 de minute de lectur

(Martin Marcus)

- **Regele pomanagiilor**
- **Podul Iloaiei într-o carte**
- **Cajal**
- **Ca o altă Anna Frank**

I. KARA, "Obştea evreiască din... Podul Iloaiei", monografie, ed.*Hasefer*, Bucureşti.

La prima vedere, lucrarea lui I. Kara, pare mai mult un document de specialitate, destinat istoricilor, arhivarilor şi, poate amatorilor de sociologie pre-iluministă. Şi totuşi...

Incă de la primul capitol, intitulat "Hronic" (1918-1968), autorul introduce intenţionat o limbă arhaică pigmentată de expresii ca "bezmăn" sau nume de epocă cu farmecul şi aroma lor specifică: Iosup sin Lupu Casapu... Folosindu-se de fapte autentice, amănunte financiare, extrase din ziarele anilor 1800 şi ceva, felurite materiale documentare păstrate în arhive şi adăugînd comentarii pertinente, I. Kara dovedeşte nu numai o profundă cunoaştere a materiei ci şi un punct de vedere sentimental din care implicaţia sa personală iese la iveală, mai ales cînd tratează subiecte mai puţin "profesioniste" cum ar fi, de exemplu, capitolul "Sinagogi". Autorul, cu o umbră de ironie, denumeşte strada principală "Main Street", dar nu uită să pomenească legende legate de sinagoga de pe Main Street: "... se povesteau tot soiul de întîmplări înfricoşătoare, legate de credinţa că la miezul nopţii morţii îşi părăsesc mormintele şi vin să se închine la sinagogă...". Interesant este faptul că acelaşi gen de "realitate magică" se întîlneşte la mai toţi marii povestitori ai "Şteitl"-ului evreiesc, de la Shalom Alehem şi Shalom Ash la Bashevis Singer.

În acelaşi spirit este scris capitolul "Folclor şi Etnografie". "Copilul... în caz de boală, era tratat cu "upsprehen" - descîntec, cu stingere de cărbuni, turnare de plumb topit în apă, şi alte leacuri şi descîntece evreieşti şi româneşti". Sau povestea de groază a bunicii care loveşte ursul cu toporul, îi spintecă burta, scoate copilaşii nevătămaţi, îi spală, îi primeneşte, îi hrăneşte cu griş cu lapte, îi pune pe o lopată şi: "Hait, în heider aran! - grăbiţi-vă la şcoală". Autorul, care se auto-defineşte ca un produs al Podului Iloaiei, nu-şi ascunde nostalgia cînd pomeneşte jocurile copiilor, de-a "serjont-ganuv" (ce nume, Doamne), adică "hoţul şi vardistul"...

Impresionante prin documentaţie şi organizare sînt anexele, în mod special o listă de sute de nume autentice a 'capilor de familie" incluzînd etatea, meseria, numele soţiei şi numărul copiilor. Fără discuţie, pentru originarii din Podul Iloaiei, cartea reprezintă o frescă a unei lumi care nu mai există.

Cred că cea mai bună recenzie este făcută de însuşi autorul, cînd specifică: "Această monografie este totuşi un Kadish, un recviem pentru o viaţă apusă, care nu a fost cruţată de vicisitudinile istoriei".

(Martin Marcu

NICOLAE CAJAL: "I have a dream"; European center for studies on ethnic issues. Bucureşti, 1993

Profesorul Nicolae Cajal reprezintă un "tip" de cărturar care devine din ce în ce mai rar. Lucid şi totuşi sentimental, excelent informat şi plin de speranţe în raţiunea umană, "profesorul" perseverează în a ne oferi un exemplu renascentist în ceea ce noua stea a filosofiei franceze contemporane, Alain Minc, se încăpăţânează a defini drept "Noul Ev Mediu".

Pentru a ne convinge de acest lucru să parcurgem proaspăta culegere de texte ale academicianului bucureştean, texte în care convingerile generoase privind un viitor mai armonios de coexistenţă a tuturor etniilor se sprijină pe aceptarea diferenţei, prima condiţie, credem noi, a civilizaţiei în orice vremuri şi pe orice meleaguri. Lucrarea priveşte o lume a diferenţelor, adică o lume "a armoniilor" (p.4), o lume la care visà, cred, şi Leonardo da Vinci, iar "noi nu trebuie să ratăm şansa de a ne integra în ea"(p.15).

Demn, afirmîndu-şi cu capul sus evreitatea (culegerea se deschide cu importanta cuvîntare ţinută în 1991 la comemorarea martirilor pogromului legionar din ianuarie 1941) şi înţelegînd în cel mai umanist şi mai judaistic fel (scuzaţi pleonasmul) misiunea sa de constructor de poduri între valorile perene ale spiritualităţilor atît de "diferite", dar nu mai puţin armonioase, prof. Cajal rămîne, pentru noi, ca o emoţionantă sinteză între omul fermecător, cald şi plin de atenţie faţă de semen şi portretul făcut de Corneliu Baba din care ne priveşte parcă unul din celebrii medici, filosofi şi oameni politici din legendara spiţă a nobililor sefarzi al căror nume îl poartă.

(Sergiu Levin)

DORA KLAU: "HERMANN ŞI DOROTHEIA" în ivrit din limba română de Manfred Winkler. Tel Aviv, 1994.

Este bine cunoscută opera lui Goethe: "Hermann şi Dorotheia" - poem epic care prezintă idila dintre doi tineri cu acest nume, pe fundalul furtunoaselor evenimente ale Revoluţiei franceze şi vîrtejul istoric produs de ea în toată lumea. O izbitoare coincidenţă de nume, dar şi de simboluri a inspirat modesta dar adînc mişcătoarea plachetă purtînd acelaş titlu cu opul titanului literaturii universale. Autoarea, Dorothea, sau cum semnează simplu Dora, relatează în versuri "love-story"-ul ei cu Hermann Klau, pe un fundal nu mai puţin furtunos...Holocaustul evreilor din România. Ea-17 ani, el-22, ambii originari din Carpaţii Bucovinei, se cunosc, se împrietenesc şi se iubesc în condiţiile lagărului de la Moghilev, unde fuseseră deportaţi împreună cu atîtea şi atîtea familii de evrei bucovineni. Ca o altă Anna Frank, Dora notează într-un carnet minuscul (2,5 x 3,5 cm.), pateticele momente ale idilei lor juvenile; sugerate de titlurile pe care le citez în ghilimele: "înfiriparea", "scepticismul îndrăgostiţilor", "în mrejele iubirii", "capriciile aventurii", "despărţirea" (provocată de trimiterea lui în altă parte), "singurătatea", "chinurile dorului", "preţul unei vieţi", "reîntoarcerea (în lagăr) şi finalul ...deportării.

Aici se încheie "Jurnalul". În fapt, povestea lor de iubire îşi găseşte desăvîrşirea pe pămîntul Israelului, unde vor întemeia o familie fericită. După moartea lor, copiii vor descoperi, întîmplător, carneţelul pe ale cărui file sînt consemnate versurile mamei - versuri poate naive, dar, tocmai prin aceasta emoţionante - pe care prietenul tatălui le va tălmăci într-un ivrit ales, pentru uzul cititorilor de ebraică. Păcat doar, că originalul în limba română, transcris pe fiecare contrapagină este cu litere atît de mici, încît nu se poate descifra decît cu greu, manuscrisul rămînînd deaceea doar o piesă de muzeu.

Breviar, buletin al Cenaclului literar "Menora", nr.26, 1994; redactor - Cristian Şerbu. Versuri de Bianca Marcovici, Maria Găetan-Mozes, Noemi Pavel, Luiza Carol etc. etc. Remarcăm, încă odată, tenacitatea cenacliştilor din Rehovot; remarcăm deasemenea şi absenţa, nu mai puţin tenace, a notei vii, a însemnării, menite să indice ancorarea condeierilor în micul vălmăşag al vieţii literare de la noi.

(M.Raf.)

NOU

ÎN EDITURA MINIMUM

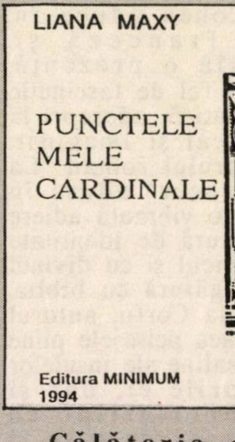

Călătoria gîndurilor minuţios ordonate în caleaşca volumului (proaspăt apărut) intitulat:

PUNCTELE MELE CARDINALE
de LIANA MAXY
a ajuns la liman.

Poemele, nuvelele, evocările, portretele literare, notele de călătorie şi interviurile cu diferite personalităţi, deşi absolut diferite ca temă şi mod de tratare, sînt toate culese din problematica acestui sfîrşit de secol pe care-l trăim după posibilităţi, la temperaturi mai înalte ori mai joase, în funcţie de temperamentul şi destinul fiecăruia dintre noi.

Ilustrată cu reproduceri din creaţia pictorului M. H. MAXY, cartea poate fi obţinută trimiţînd suma de 45 şekeli (cec bancar sau poştal) pe adresa autoarei:

LIANA MAXY - P.O.B. 1114
- RAMAT GAN 52111 -
ISRAEL
TELEFON 03/751-9839

Pentru cititorii din străinătate, preţul unui volum, în care sînt incluse şi cheltuielile de expediere PAR AVION, va fi de 20 dolari, sau 40 mărci, sau 120 franci francezi. Cititorii din Canada, Elveţia, Africa de Sud, Ţările Scandinave, Australia pot achita volumul şi în valuta ţării respective, echivalată la paritatea dolarului.

CARTEA

ALBERT COHEN
Colecţia "Pleiade", Paris
Vol. II

Albert Cohen aduce în literatura franceză şi internaţională o prezenţă deosebită - un fel de fascinaţie orientalo-romantică, adeseori la limita între real şi imaginar. Autorul celebrului roman "La belle du Seigneur" aduce în scrierile lui şi o vibrantă adiere judaică, o mixtură de identitate profundă cu laicul şi cu divinul şi o strînsă legătură cu biblia. Născut în insula Corfu, autorul va descrie adesea peisajele pline de miresmele saline ale insulelor greceşti, florile ei, dar şi asprimea raporturilor cu populaţia greacă de care îl desparţea o barieră de veche neînţelegere şi de ce nu? - de antisemitism.

Cartea cuprinde "Cuvinte judaice" (poeme scrise la vîrsta de 18 ani), romanele "Solal" şi "Mange clous" (Mîncătorul de cuie), "Carnetele" - din 1978 - "Ezechiel", "Valoroşii", şi extrem de sensibila "Cartea mamei mele". "Ezechiel" este o piesă de teatru care a fost creată în 1916. Poemele "Paroles juives" sînt incantaţii lirice care aduc deseori reverberaţiile poetice din "Cîntarea Cîntărilor" şi voluptăţile dragostei arzătoare a adolescenţei tumultoase.

Romanele "Solal" şi "Mange clous" fac parte din trilogia familiei Solal. Sînt romane fanteziste care uneori desfid realitatea; romane pamfletare, simbolice care prezintă Europei creştine, poporul evreu, excesiv, famelic, disperat şi totuşi poetic. E posibil ca unora să nu placă romanele lui. Nici Ulysse sau Plexus n-au plăcut tuturora şi totuşi aceste cărţi au înscris o pagină glorioasă în istoria literaturii.

"Les valeureux" este tot o variantă romanescă a familiei Solal. Apare acelaşi personaj "Mange clous" grotesc, care emite adevăruri explozive, care deranjează, farmecă şi uneori turbură conştiinţele cu beţia de cuvinte pe care o ridică la rangul de apoteoză.

"Cartea mamei mele" este strigătul de durere, sentimentul filial, panegiricul exaltat la moartea aceleia care pentru Albert Cohen a reprezentat *'a idishe mame'* în adevărata accepţie a cuvîntului. El a descris această mare dragoste în cuvinte de o mare delicateţe dar şi de un pitoresc extrem de colorat.

Albert Cohen rămîne un scriitor profund evreu, impregnat de esenţele judaismului care s-a sintetizat în personajele sale, mai ales în acest Solal în care e toată nebunia judaică, soarele mediteranean, exegeza religioasă. Albert Cohen este reprezentantul viguros al acestui popor nebun care dacă n-ar fi fost nebun, n-ar fi dat lumii un Dumnezeu unic care a apărut din mijlocul acestei populaţii excesive, paradoxală, cîteodată incomprehensibilă, nevrozată, reprezentînd, asta e, poporul cărţii.

Dr.S.Iacobson

A apărut

LA POARTA AMINTIRILOR

de

Beatrice Simovici

◆

Amintirile unei mari artiste despre Iaşul de odinioară cu vii superbe pe dealuri, cu oameni subţiri iubitori de muzică, de politeţe moldovenească şi de nuanţe de oraş cult şi rafinat.
Amintirile unei mari artiste despre zilele de urgie şi coşmar din iunie 1941.
Amintirile unei mari artiste despre zilele de ieri...şi zilele de azi.

◆

Cartea se poate procura trimiţînd suma de 30 (treizeci) şkalim pe adresa:
BEATRICE SIMOVICI-NAYMARK, Rh. Amir Beniamini 5/4, Petah Tikva 47670

E.W.T.R. 1994

OFERTĂ SPECIALĂ

8 $/zi

Demipensiune şi cazare în hotelurile:
CIUCAŞ - SPORT - PIATRA MARE
DIN POIANA BRAŞOV
TURIŞTILOR CARE CALATORESC CU
EL-AL (dus-întors) la datele
14 IULIE - 21 IULIE
oferta este valabilă numai pentru primele 7 zile
de sejour în Poiana Braşov

La moartea doctorului ERUHIM ROISMAN

L-am cunoscut pe doctorul Roisman imediat după venirea lui în ţară. Încă proaspăt "ole hadaş", fără să protesteze, fără să se văicărească, se adaptează prin muncă tenace, cu succes, la noile împrejurări. Fire efervescentă, dornică de noutăţi, şi-a început activitatea la "Viaţa noastră", ca redactor al paginii medicale. Dr-ul Roisman era un om hipnotizat de tot ceea ce cuprinde noţiunea de cultură. Veşnic căutînd o carte deosebită, o lucrare nouă, un nou autor, devorînd cu o foame pantagruelică ce se scria în ţară şi în lume, totdeauna cu creionul în mînă, creind personaje, situaţii, mici tragedii umane. Îl găseai în toate librăriile căutînd cu mîinile lui mici şi bucălate "delicatesele" tupilate în rafturile volumelor. Era prezent la cenaclul literar "Punct" unde vocea lui domoală, caldă, trasa idei.

Cînd critica vreo lucrare o critica din dorinţa de a o îmbunătăţi, de a înnoi ceva, nu de a jigni autorul.

A fost un epicurian, amator de o mîncare bună, de o anecdotă, delicat (nu suporta vulgaritatea, prostul gust) şi mai ales avînd un dispreţ total pentru semidocţi, lăudăroşi şi pentru aşa zişii "spirituali". Era un prieten cald, săritor, gata să fie alături de tine cînd aveai nevoie de el. Pacienţii l-au adorat şi au avut o încredere nemăsurată în acest medic ieşit din comun.

A pierit brusc ca un arbore retezat de un trăsnet, lovit de o congestie cerebrală, pe stradă.

Am pierdut odată cu doctorul Roisman, o inimă generoasă, un intelectual rasat şi o conştiinţă umană.

Dr.S.Iacobson

CALENDAR

IULIE

1 iulie s-a născut Ion Mihăileanu (1921)
4 iulie s-a născut Haralamb Zincă (1923)
5 iulie s-a născut Iulia Soare (1920)
6 iulie s-a născut Alexandru Sen (1924)
6 iulie s-a născut Doru Davidovici (1945)
6 iulie s-a născut Sh. Carmel (1937)
9 iulie s-a născut Al. Graur (1900)
12 iulie s-a născut Janina Ianoşi (1930)
12 iulie s-a născut Radu F. Alexandru (1943)
15 iulie s-a născut Ştefan Berciu (1928)
18 iulie s-a născut S. Damian (1930)
19 iulie s-a născut Norman Manea (1936)
21 iulie s-a născut A. Zaremba (1908)
23 iulie s-a născut Gherasim Luca (1913)
25 iulie a murit Petre Iosif (1978)
26 iulie a murit Godell (1991)
27 iulie s-a născut Ludovic Bruckstein (1920)
29 iulie s-a născut N. Steinhardt (1912)

AUGUST

? august a murit Al. Robot (1941)
4 august a murit Ludovic Bruckştein (1988)
8 august s-a născut Saşa Pană (1902)
9 august a murit A. Zaremba (1930)
10 august a murit Eugen Schileru (1968)
10 august a murit I. Peltz (1980)
12 august a murit A. Axelrad (1963)
13 august s-a născut Andrei Tudor (1907)
14 august s-a născut Ştefan Tita (1905)
15 august a murit A. Toma (1954)
16 august s-a născut Ov. S. Crohmălniceanu (1921)
19 august a murit M. H. Maxy (1971)
19 august s-a născut I. Vitner (1914)
21 august a murit Dorina Rădulescu (1982)
22 august a murit Saşa Pană (1981)
23 august a murit Iulia Soare (1971)
24 august s-a născut B. Elvin (1927)
27 august s-a născut Z. Ornea (1930)
29 august s-a născut Mirel Brateş (1936)
31 august s-a născut Andrei Lillin (1915)

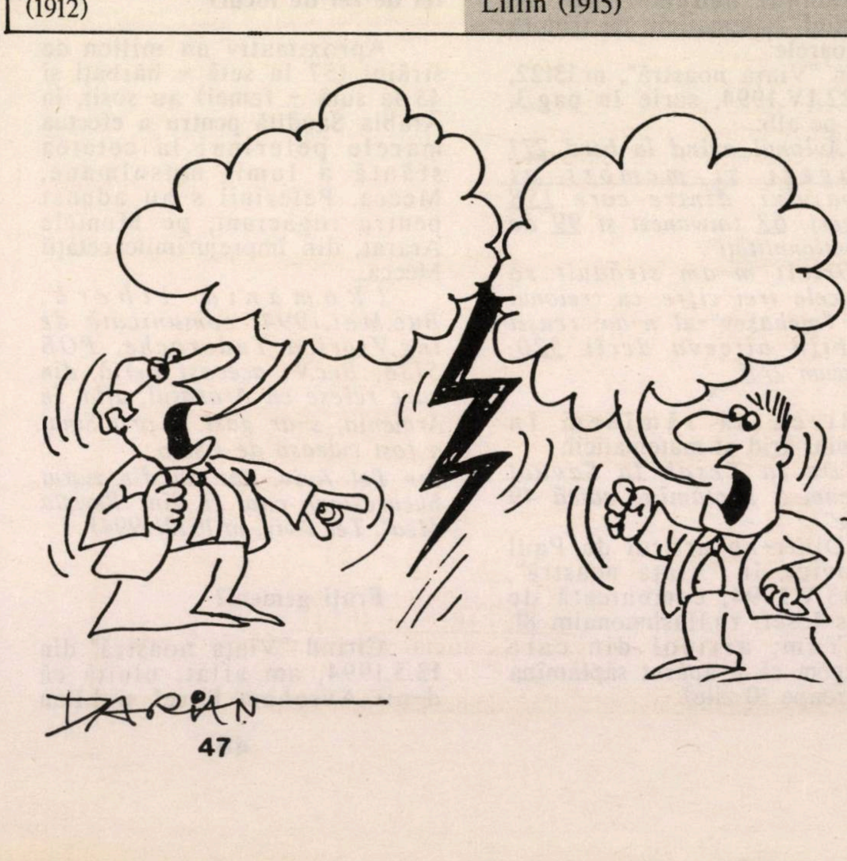

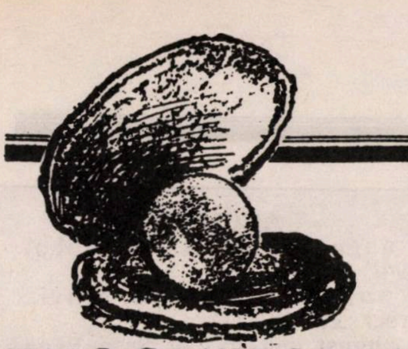

PESCUITORUL DE PERLE

Probleme de matematică

...Prinţul Ghica s-a născut în ziua de Crăciun a anului 1873. La vîrsta de 80 ani, în 1971 (de ce 80 şi nu 98?), a fost arestat şi torturat, după ce la 17 mai 1954, în urmă cu 47 ani (de ce 47 şi nu 40?)....murea într-o celulă a închisorii Jilava de la Bucureşti (De cînd Jilava e la Bucureşti?).

Am citit şi recitit articolul din "Revista Mea", fără să mă pot lămuri: cum poţi fi arestat în 1971, cînd ai murit în 1954? Şi dacă te-ai născut în 1873, cum poţi avea în 1971 - 80 de ani?

Vă rog mult, lămuriţi-mă!

(rugăminte exprimată de av.Israel Kishon, rh.Hamagal 34, 55402 Kiriat Ono-Rimon; regret, dar nu vă putem lămuri)

*

Tot av. Israel Kishon, şi tot sub semnul nedumeririlor în domeniul matematicii, ne trimite următoarele:

În "Viaţa noastră", nr.13122, din 22.IV.1994, scrie în pag.3, negru pe alb:

"Avionul...avînd la bord 271 pasageri şi membri ai echipajului, dintre care 158 pasageri, 63 taiwanezi şi 99 de alte naţionalităţi".

Oricît m-am străduit să adun cele trei cifre, cu creionul şi cu "mehaşev"-ul n-am reuşit să obţin altceva decît 320; nicidecum 271!

*

Şi ca să rămînem în domeniul arid al matematicii:

"De la Pesah la Şavuot sînt cam 5 săptămîni, adică 49 de zile".

(Dintr-un articol de Paul Leibovici, în "Viaţa noastră", din 13.V.1994; comunicată de Mozes Iosef, rh.Hashmonaim 81, Bat Yam; articol din care înţelegem că a apărut săptămîna de aproape 10 zile).

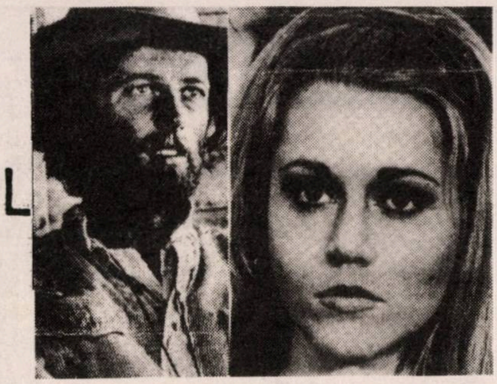

O critică Fondată

În "Facla" din 6.IV.1994, a apărut fotografia actriţei Jane Fonda, cu explicaţia "Peter Fonda", iar fotografia acestuia, cu explicaţia "Jane Fonda".

(comunicată de av.Itzhak David, Şicun Ghiora 4/13, Ghivat Shmuel 51905)

Pe cînd şi din Scoţia?

"reacţia libanezilor creştini şi a Israelului, a dus la evacuarea majorităţii palestinienilor din Tara Galilor".

("Revista Mea", nr.1618/94; comunicată de prof.Victor Franc, POB 9805, Haifa 31097)

...Vine muntele, vine...în fel de fel de locuri

Aproximativ un milion de străini (57 la sută - bărbaţi şi 43 la sută - femei) au sosit, în Arabia Saudită pentru a efectua marele pelerinaj la cetatea sfântă a lumii musulmane, Mecca. Pelerinii s-au adunat pentru rugăciuni, pe Muntele Ararat, din împrejurimile cetăţii Mecca...

(România liberă, Buc.Mai,1994; comunicată de ing.Viorica Tudorache, POB 5138, Buc.V; aceeaşi perlă, din care reiese că Araratul, aflat în Armenia, s-ar găsi şi prin Sinai, a fost culeasă de I.Solo, din Tel Aviv, dar nu din ziarul bucureştean citat ci din "Revista Mea", Tel Aviv, nr.1612/1994)

Fraţi gemeni?

Citind "Viaţa noastră" din 13.5.1994, am aflat, uluită că d-nii Avraham Barel şi I.Ben Aharon, ambii distinşi de către H.O.R. cu diplome de onoare, seamănă ca două picături de apă, de parcă ar fi fraţi gemeni.

(ing.Căciularu Rodica, rh.Kehilat Clivland 3/6, Neve Sharet, Tel Aviv-69187; aceeaşi perlă a fost culeasă de ing.Zoltan Zuckerberger, Rehovot şi soţii Carol şi Hermine Neuman, Tel Aviv)

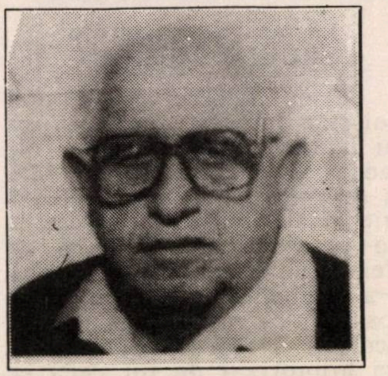

Itzhak Ben Aharon (Nusenbaum)

A fost unul din conducătorii mişcării Partidului Muncii din Israel. S-a născut în 1906 în Bucovina. A fost unul din conducătorii mişcărilor "Hasho-

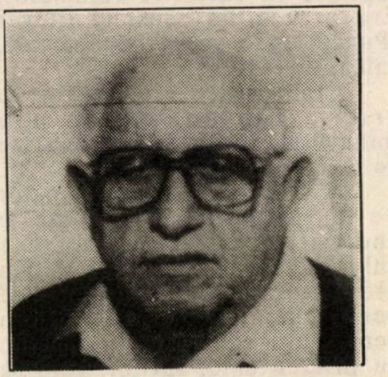

Avraham Barel

S-a născut în 1919 la Piatra Neamţ şi a imigrat în Eretz Israel în 1947. A fost unul din întemeietorii kibuţului Barkai, iar între anii 1950-52 a activat la diferite filiale ale Sohnutului din Franţa.

Barel a îndeplinit numeroase funcţii publice, printre care secretar al cooperativei "Emek

PRESA

Un mare succes al tribului

Am crezut că citind ziarele sînt - oarecum - bine informat. Greşeală. Aflu acum că există un nou preşedinte al Bosniei, în persoana lui Itzhak Ben-Aharon, bucovineanul nostru, fost conducător al Histadrutului.

(din "Viața noastră", nr.13135 din 13.5.1994, culeasă de Carol şi Hermine Neuman, rh.Pinkas 67, Tel Aviv 62157; aceeaşi perlă a fost găsită şi de ing.Zoltan Zuckerberger, Rehovot)

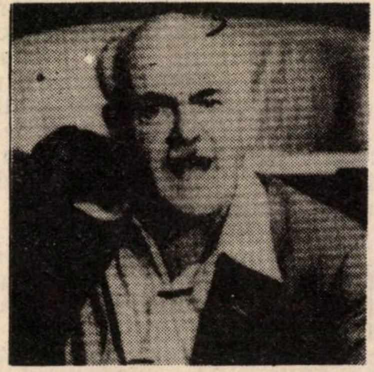

Președintele Bosniei

Poşta

David Blumenfeld, Kiriat Yam; ing.Radu Gaton, Tel Aviv; Tibi Şoimaru, München; Ely Goldschlager, Los Angeles; Louis Pollinger, Tel Aviv etc. etc. *(observaţii juste, aţi pus degetul pe pleonasme, imprecizii, greşeli de tipar, cu duiumul, exprimări confuze...dar acum căutaţi perle, perle adevărate)*

Styx

Erată

La nr.87, din iunie a.c., dintr-o gravă eroare tipografică - pentru care cerem scuze cititorilor - (unii dintre ei au fost derutaţi, ne-au telefonat chiar în acest sens) pe coperta I-a, în loc de iunie '94 a apărut mai '94.

...Şi tot la nr.87, pag.77 (Poşta), în loc de "90 de ani de la naşterea" tenorului Iosef Schmidt, a apărut "90 de ani de la moartea" etc.etc.

"Treizeci şi şase de stîlpi ai lumii"

În "Săptămîna Cărţii", cu prilejul celei de-a 85-a aniversări a autorului, la 9 iunie editura "Glob" din Tel Aviv a lansat volumul "Treizeci şi şase de stîlpi ai lumii", de Marius Mircu.

Este vorba de evocări substanţiale şi pitoreşti despre treizeci şi şase de personaje din România, din tot atîtea domenii de activitate, pe care autorul i-a descusut de-alungul anilor.

Treizeci şi şase de micro-romane, dramatice unele, altele vesele, multe şi una şi alta.

440 de pagini cu numeroase ilustraţii.

CENTRUL PENTRU CERERI DE DESPĂGUBIRI DIN GERMANIA LTD.

CONSULTAȚIE ȘI ÎNSCRIERE GRATUITE

CĂTRE PRIGONIŢII DE NAZIŞTI CARE NU AU PRIMIT ÎNCĂ DESPĂGUBIRI SAU AU PRIMIT O SUMĂ UNICĂ, MICĂ

SÎNT ÎNDREPTĂŢIŢI LA O RENTĂ LUNARĂ DE 500 MĂRCI:

*** Dacă au fost în lagăre de concentrare peste 6 luni.**
*** Dacă au fost în ghettouri, au trăit în ascunzători şi în lagăre de muncă peste 18 luni.**

Cei care primesc plata de la Ministerul Finanţelor, în conformitate cu legea invalizilor, prigoniţi de nazişti, nu sînt îndreptăţiţi.

Se pot înscrie condiţionat cei de "cultură germană" care au imigrat din zonele Cernăuţi-Bucovina şi Transilvania.

TEL AVIV, ALLENBY 14; ET.4 telefon: 5101154 - 5101158

DESPRE EXCOMUNICARE

ALEXANDRU SEVER

Sentinţa de condamnare la moarte a unui scriitor de către un demnitar din umbra Moscheei, a stîrnit o imensă emoţie: reacţie întemeiată dacă nu pe considerente sentimental-umanitare, şi cu atît mai puţin pe idei clare şi distincte, atunci, cu siguranţă pe anamneza oricît de obscură a tot ce a însemnat şi mai înseamnă încă teama şi moartea în noţiunea de excomunicare. Căci, dacă în accepţia cea mai comună a cuvîntului, a excomunica înseamnă doar a exclude un individ dintr-o tagmă, dintr-un cin, dintr-o comunitate, în accepţia lui cea mai crudă, ea presupune întotdeauna o condamnare la moarte.

Exemple de convocat, de pe toate treptele timpului, pentru toate nuanţele noţiunii de excomunicare, sînt legiune. În spaţiul mitologiilor noastre cele mai familiare, actul primordial al excomunicării ar aparţine divinităţii înseşi, primul excomunicat fiind chiar primul om: retragerea favoarei divine şi decăderea din condiţia privilegiată a naivităţii fără de grijă, îl hărăzeşte pe Adam, Nevoii şi Morţii. În aria societăţilor primitive, exemplul tipic este acela al insului care, alungat din tribul său şi refuzat a fi încorporat oricărei alte comunităţi tribale, e condamnat să piară, şi piere nu atît din neputinţa de a găsi în condiţiile însingurării sale absolute posibilitatea continuităţii fizice, cît răpus, înainte de orice, de conştiinţa unui blestem căruia nu i se poate sustrage.

Pînă a ne fi familiarizat instituţia religioasă cu noţiunea excomunicării, echivalentul laic al acesteia s-a vădit a fi proscripţia. De la cei trei mii de proscrişi ai lui Sulla la miliardele de proscrişi ai lui Hitler şi Stalin, distanţa istorică poate fi oricît de mare, dar legitimarea proscripţiei rămîne în esenţă aceeaşi, ţelul ei final fiind neutralizarea sau eliminarea adversarului, iar între mijloacele ei, cel preferat e acela mai sigur: omorul. Exilul, indiferent cum ar fi fost el hotărît, în strîmtoarea unei străinătăţi podite cu spini, sau în bolgiile infernale ale unui lagăr - nu era decît o variantă de schimb a unei morţi civile, sau a unui asasinat programat cu încetinitorul.

Dar adevăratele dimensiuni ale tragicului în excomunicare - chiar dacă noţiunea ca atare se înscrie, cu totul circumstanţial, într-o altă ordine a intereselor, a motivaţiilor şi chiar a vocabularului - devin cu adevărat tulburătoare abia atunci cînd excomunicarea loveşte un întreg popor. Numai Dumnezeu ştie cîte alcătuiri statale şi cîte structuri comunitare vor fi dispărut de pe faţa pămîntului, excomunicate din istorie doar pentru păcatul de a nu fi reuşit să se întemeieze mai solid nici pe forţa brutală, nici pe rădăcinile unei spiritualităţi superioare. A scoate un popor din Istorie însemna, în primul rînd, a-i lua pămîntul de sub picioare, iar prin proscrierea zeilor săi, a-l lipsi chiar de petecul său de cer. De aceea şi era o practică de război curentă, de a trece prin sabie pe toţi locuitorii unei cetăţi cucerite şi de a le dărîma altarele: era şi acesta un fel de a înscăuna uitarea, de a curăţa locul exclusiv în favoarea puterii dominante. Distrugerea anticului stat al Israelului a fost, nici vorbă, tocmai o asemenea formă de excomunicare, justificată în planul realităţilor politice prin opoziţia făcută Romei imperiale, şi interpretată în plan metafizic, cum nu se poate mai oportun, prin opoziţia făcută unui crez dizident, cu tendinţe universale, în plină expansiune spirituală: dublă coincidenţă istorică a cărei complicată lucrare avea să facă, preţ de două milenii, din poporul evreu, un excomunicat printre popoarele lumii, şi din fiecare evreu, un exilat trăitor sub ameninţarea morţii. Că această excomunicare, oricît de crudă se va fi vădit prin consecinţele ei într-un moment sau altul al istoriei, pentru un altul al comunităţii evreeşti, sau chiar pentru o fracţiune sau alta a acestei comunităţi, n-a putut asigura nici exterminarea evreilor, nici deportarea lor din Istorie, aceasta este o altă chestiune. Exemplul tipic menit să lumineze, prin opoziţie, faptul de excepţie al unei cruţări pe care nici o putere n-a putut-o împiedica, este acela al Cartaginei, exemplu cu adevărat semnificativ măcar pentru motivul lesne de înţeles că războinica cetate a fost victima ideală a aceleiaşi puteri imperiale care a distrus statul israeliţilor. *Delenda Cartago* - cu care un Cato îşi sfîrşea toate discursurile indiferent de obiectul acestora, era în fond o lozincă de excomunicare, şi Cartagina a fost într-adevăr distrusă. Atît de total şi de definitiv distrusă, încît dacă distrugerea propriu-zisă a cetăţii s-a putut explica prin forţa armelor, dispariţia irevocabilă a tot ce însemna Cartagina şi cartaginezii n-a putut fi explicată decît prin absenţa unei spiritualităţi vitale, cu funcţia salutară a unei ancore în stare să reziste pe talazurile etern mişcătoare ale istoriei.

Paradox cu totul remarcabil: asigurîndu-şi ca popor supravieţuirea în lume şi continuitatea în Istorie, evreii n-au contenit să asigure totodată perpetuarea unei sentinţe, să se constituie adică ca obiect al unei excomunicări care, oricum ar fi fost ea, potrivit cu împrejurările, cînd implicată în chiar faptul existenţei lor, cînd perfect explicită în tot felul de legislaţii - continua să lovească ca şi cum sentinţa edictată prin forţa armelor în urmă cu secole n-ar fi încetat nici o clipă să fie activă în pofida faptului că actorii primordiali ai tragediei încetaseră de mult să existe, şi chiar împotriva faptului că o interpretare superioară, deopotrivă a istoriei sacre şi profane, tindea să ia condamnării abuzive orice justificare, şi morală şi politică.

Tragedia în regim nazist a evreilor europeni n-a fost decît un episod din istoria unei excomunicări cu program prelungit milenar. Ca de atîtea alte ori de-a lungul timpului, prigoana a putut fi legiferată şi dacă, din considerente de strategie politică, uciderea unui evreu n-a putut fi statuată prin lege, ea a fost totuşi edictată în taină şi pusă în aplicare fără zăbavă în asentimentul tacit al cvasi-unanimităţii poporului german şi în indiferenţa cvasi-unanimă a unui întreg mapamond.

Anti-iudaismul arab, chiar dacă se reclamă de la alte surse decît acelea ale antisemitismului de pretutindeni şi de totdeauna, încurajează în fond, o excomunicare în prelungirea unei tradiţii nu numai vechi de 2000 de ani, dar în puterea unei mentalităţi deja consolidate care ţine să menţină evreul în starea unui etern excomunicat. Cu alte cuvinte, dublînd vechea excomunicare şi complicînd-o cu noi raţiuni politice şi religioase, arabii cearcă a recolta toate beneficiile posibile de pe urma unui cimitir istoric arat cu sabia şi udat cu sîngele a două milenii de prigoană. Căci cum altfel s-ar putea înţelege atîtea asasinate legitimate cu refuzul de a accepta existenţa unui stat evreiesc pe chiar pămîntul jefuit odinioară, şi cum s-ar putea interpreta o sentinţă tot atît de scîrbavnic-monstruoasă pe cît de neruşinat-explicită ca aceea edictată de nu ştiu ce obscură şi obscurantistă autoritate fundamentalistă, a nu ştiu cărei Moschei iordaniene care, în pofida oricărui ideal de moralitate şi de toleranţă universal acceptat, justifică şi încurajează uciderea oricărui evreu care ar păşi în Iordania, reînviind astfel, cu fiecare victimă posibilă, făgăduiala unei alte distrugeri a statului evreu şi legămîntul de a da, prin exterminare, o soluţie finală a unui vis dement?

Întrebîndu-l odată pe Iraclide ce părere are despre excomunicare ca act de negare a unui drept natural şi divin la existenţă, el mi-a răspuns concis şi tăios:

– Cine excomunică se excomunică.

P.S. Un rabin a interzis orice rugăciune pentru Rabin. Mai trebuie doar să-l declare duşman al poporului şi să-l excomunice!

ISRATON LTD.
INSTITUTUL DE REABILITARE AL AUZULUI
• TEL AVIV: "ISRATON", str. Ben Yehuda 39, tel. 03/5172910, 5107317, Orele de primire: 10–13, 16–18
SUB CONDUCEREA DOMNULUI
MICHAEL SHARON
APARATE AUDITIVE INVIZIBILE
(ASCUNSE IN URECHE)

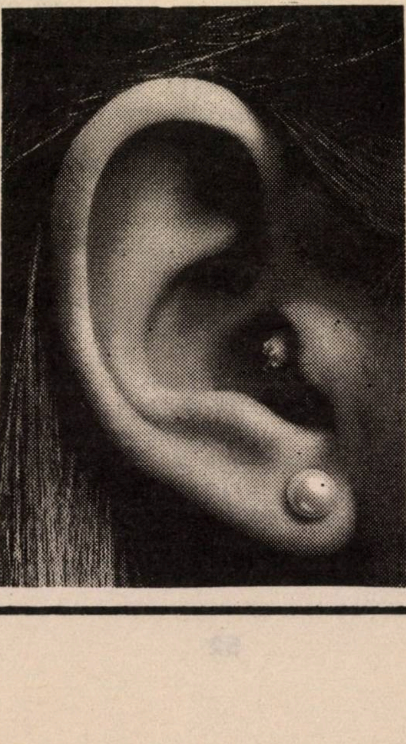

• consult şi îndrumare fără plată
• Baterii de lungă durată
• Laborator de reparaţii
• Preţuri speciale pentru pensionari şi membri Kupat Holim
VORBIM ŞI ROMANEŞTE

A apărut
DESTĂINUIRI.
REFLEXII.
de
dr. Iancu Feldstein
Fapte de viaţă cu semnificaţii pe plan individual şi internaţional.
Vibrantă chemare la soluţionarea marilor probleme ale contemporaneităţii.
Cartea se poate obţine trimiţînd un cec de 25 şekeli pe numele autorului la adresa:
Rh. Aba Hilel Silver 113/52 – HAIFA

VIITORUL ANALFABET?

ARMINIUS CASSVAN
New York

Poate că sună pesimist, dar declinul în domeniul cultural se observă cu ochiul liber. Nu mă refer numai la State și New York dar la întreaga parte din mapamond unde ne obișnuisem să găsim o intelectualitate densă. Se mai citesc cărți dar am prieteni care s-au lăsat de mulți ani de "ficțiune" și parcurg biografii ne-romanțate sau cărți tehnice. Publicul concertelor încărunțește într-un ritm îndrăcit și piesologii, adică cei cu abonament la diferite teatre "de repertoriu", dau și ei semne de gerontologie precoce. Cînd am poposit la New York... pentru tot restul vieții, erau cîteva remarcabile stații de radio pentru muzică clasică sau jazz. WRVR, unul din cele mai atrăgătoare posturi de jazz, a dispărut peste noapte, la lungimea de undă respectivă auzindu-se cele mai stridente sunete de "hard rock". Asta s-a întîmplat cam acum 10 ani plus... Deunăzi, tot așa de subit și neanunțat, a dispărut stația de muzică clasică WNCN, evident și ea înlocuită de același gen muzical. Poate că sînt nedrept și nu recunosc că acest "rock-n-roll", încă în viață și "going strong" din anii cincizeci, reprezintă o ignorată de mine și mulți alții categorie muzicală și ar trebui mai bine să ascult mai mult, cu o ureche binevoitoare, sunetele respective. Poate că însăși ideea de progres este o prejudecată, că așteptînd un gen mai complex în loc de mai simplu este o greșeală. De la Schoenberg și ceilalți serialiști-dodecafoniști la minimaliști și P. D. Q., Bach reprezintă poate o naturală traiectorie. Poate că adevărații artiști plastici contemporani sînt de-alde Andy Warhol sau Roy Lichtenstein și în general operele fotografice. Poate că s-ar cuveni să uităm de tot ce nu mai corespunde "gustului" majorității consumatorilor de cultură...

Ultima frază de mai sus este desigur retorică. Mai bine decît a merge pe linia minimei rezistențe și a abandona însăși fibra satisfacțiilor noastre estetice, de ce nu căutăm să găsim o soluție sau mai multe pentru a ieși din continua - să sperăm lentă - de- sau re-culturalizare? Un exemplu ar putea constitui organizarea unor concerte în care clasicul se împletește cu jazzul de bună calitate. Cum ar suna un concert debutînd cu "După amiaza unui Faun" de Claude Debussy, continuînd cu Simfonia a Patra de Mahler și încheind cu muzica lui John Coltrane sau Miles Davis... Alte multe combinații ar fi evident posibile. Unde scrie că genurile muzicale nu pot fi amestecate? Există muzee precum Thyssen Bornemisza de la Madrid unde se învecinează, într-un vast salon, picturi de Dali, Delvaux, Max, Lucian Freud și Wyeth, adică foarte diverși creatori. De ce da în artele plastice și nu în muzică? Așișderea, companiile teatrale ar putea reprezenta piese într-un act de Anouilh, Pirandello și, știu eu, Art Buchwald, umoristul. Cîte și mai cîte se pot face pentru a atrage nu numai afficionados, dar și noi categorii de spectatori. Publicitatea trebuie intensificată și adaptată, mijloace fiind abundente, pentru un nou gen de spectacole oferind tutti frutti în loc de un anume gen... Dar, cum îmi tot spune un prieten și fost coleg: "e mai tîrziu decît crezi..."

MINIMUM INTRĂ ÎN VACANȚĂ.
PENTRU O LUNĂ DE ZILE.

NUMĂRUL NOSTRU VIITOR
APARE LA
1 SEPTEMBRIE A.C.
ÎN PREAJMA ANULUI NOU.

(Și, precum în anii trecuți, toate abonamentele se prelungesc, automat, cu un numar)

Restaurantul românesc

"LA ȘULA"
(fost "ȘOȘANA")

IAFFO - str.HADOAR 4
în spatele Poștei) tel.6829614

vă oferă
-grătar românesc cu toate specialitățile
- Produse tradiționale ale bucătăriei românești (ciorbe, tocană, sarmale cu mămăliguță, pui la ceaun, etc.)
- Pescărie
- Salate în sortiment variat
- Papanași
- Băuturi românești și israeliene
- Bere de diferite mărci de fabricație
- Băuturi ușoare. Toată gama.

PREȚURI MODERATE. De ex.: 3 mici (mari) cu chips și cu salată - 12 șekeli

PROGRAM SPECIAL DE MUZICĂ ROMÂNEASCĂ ȘI INTERNAȚIONALĂ. DANS ȘI VOIE BUNĂ.

Restaurantul deschis zilnic de la orele 11 ziua pînă după miezul nopții

Primim comenzi pentru reuniuni familiale. 40 șekeli menu fix. Tel.6829614.

VĂ AȘTEPTĂM CU PLĂCERE!

UNDE NE SÎNT ...REGIZORII?

ANDREI STRIHAN

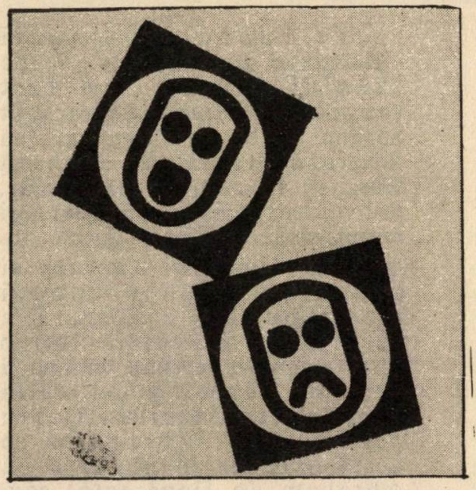

(*Amadeus* **la Habima,** *Neguţătorul din Veneţia* **la Cameri)**

În înscenarea unui spectacol, distribuţia actorilor are o mare importanţă. Nu este - cum greşit mai cred unii - un act administrativ de rutină. Distribuţia e parte consubstanţială a procesului artistic de construire a spectacolului, de ea depinzînd transmiterea corectă şi vizualizarea adecvată a concepţiei regizorale. Prin intermediul actorului, personajul literar prinde contururi scenice, îşi dezvăluie viaţa interioară, mentalitatea, psihologia, caracterul.

Alegi bine, cu intuiţie şi inteligenţă, dezlegat de "presiuni" interioare şi exterioare excesive, culegi bine. Nu alegi bine, oricît de temeinice ar fi intenţiile, rămîne să pavezi cu ele iadul. În recenta reprezentaţie "Amadeus"(spectacol realizat în comun de teatrele Habima şi Municipal - Haifa), regizorul Mihael Gurevici, nume deja afirmat în teatrul ebraic, îl distribuie în rolul lui Salieri pe Moshe Beker. Atras probabil de datele fizice ale actorului, care îl recomandau să împlinească ambele perioade biologice ale personajului, regizorul a fost mai puţin "chinuit" de întrebarea dacă actorul are şi forţa necesară să exprime răvăşitoarea şi sinuoasa dramă sufletească pe care o trăieşte Salieri.

Piesa lui Peter Shaffer e structurată pe un singur personaj: Salieri e cel care povesteşte, care comentează, care participă şi cheamă la acţiune diversele personaje implicate în tragedia pe care el însuşi o declanşează. Această dramă reclamă un instrument apt să-i redea melodia lăuntrică, sunetele ei înalte şi joase, cerinţe la care, din păcate, Beker nu a răspuns, fiind blocat de neputinţa de a se implica emoţional în mod diferit, de a-şi folosi diferenţiat aparatul vocal pentru a exprima situaţii şi stări diferite, momentele în care e povestitor şi raisonneur de cele în care participă efectiv la acţiune. O voce monocordă, agasantă, deseori ţipată, frecvent convulsivă, îngroapă semnificaţia cutremurătoarei tragedii a vinei recunoscute şi rămasă în veşnicie neiertată.

Beker poate fi iertat, Gurevici, ba!

Un alt spectacol neîmplinit. De data aceasta nu din cauza distribuţiei, ci a direcţiei de scenă. Omri Niţan, regizorul "Neguţătorului din Veneţia" (T.Cameri), încredinţează rolul lui Shylock lui Iosi Graber, actor de clasă, între puţinii interpreţi în stare să se confrunte cu imaginea echivocă a evreului lui Shakespeare (figura înfricoşătoare şi tragică, grotescă şi comică) şi să converteasca nuanţat complexitatea şi bogăţia personajului, valorificîndu-i astfel latura umană.

Obligaţia majoră a regizorului era de a pune în evidenţă tocmai complexitatea acestui personaj (care a dat loc, de-a lungul vremii, la comentarii contradictorii şi la puneri în scenă tendenţioase, reducţioniste, caricaturizante), propunînd o judecată de valoare personală relevantă şi actuală, în măsură să satisfacă exigenţele publicului de aici şi acum.

Fascinat, probabil, de intensitatea setei de răzbunare, care stăpîneşte pînă la obsesie personajul, trăsătură prin care acesta reuşeşte să ajungă în prim planul piesei şi să domine celelalte personaje, regizorul-cu, sau fără intenţie-pune în umbră motivele obiective care alimentează dar şi justifică ura şi setea de răzbunare, ca reacţii eminamente omeneşti.

E absolut de neînţeles de ce au fost bruiate tiradele în care Shylock revendică pentru evrei aceleaşi drepturi pe care le au ceilalţi oameni, întrucît, ca toţi oamenii, şi ei sînt sortiţi suferinţei şi morţii.

"Ar fi fost atît de frumos" ca spectacolul să fi cuprins întreaga complexitate omenească a lui Shylock. "Dar nu a fost să fie"!

Unde ne sînt...regizorii?

Scenă din "Neguţătorul": domnilor regizori, ne-a ajuns cuţitul la os!

DE ICI - DE COLO

Sîntem la ora evocărilor pe marginea sfîrşitului celui de-al 2-lea război mondial.

Debarcarea din iunie 1944, în Franţa, mai întîi, executată extraordinar..dar şi altele. Astfel televiziunea elveţiană a prezentat un document destul de puţin cunoscut şi anume, felul în care Elveţia a primit şi adăpostit refugiaţii din Austria şi Germania, mai ales evrei, ce au apucat să fugă de urgia hitleristă şi au ajuns pe meleagurile ei: în apropiere de Geneva s-au înfiinţat campus-uri, separate pentru femei şi bărbaţi, şi li s-a instalat toată baza materială strict necesară: paturi, aşternut, vase, bucătării, mîncare, instalaţii sanitare, lumină, etc. În schimb, bărbaţii au fost organizaţi în echipe de lucru pentru construirea de drumuri şi şosele, timp de 12 ore zilnic, cu pauză de masă. Femeile au fost solicitate la toate treburile casnice (curat, spălat, călcat, gătit, cîrpit, cusut, etc.), cu toate mijloacele tehnice de la ora aceea la dispoziţie. Demnă de relevat este disciplina fermă ce le-a fost impusă, dar cum pe de-o parte, cu toţii erau foarte disciplinaţi de la ei de-acasă, iar pe de-altă parte sentimentul de siguranţă întru supravieţuire decentă le dădea liniştea sufletească de care aveau atîta nevoie, - cu toţii au îndurat omeneşte condiţiile de austeritate în cadrul cărora au putut aştepta sfîrşitul urgiei şi repatrierea. Faptul că li se permitea - de pildă - să se aşeze la masa unei cofetării într-o zi de sărbătoare şi să bea acolo o cafea fără ca cineva să-i deranjeze, era pentru ei o adevărată minune. Iar bărbaţii, a căror mare majoritate era formată din intelectuali, nu s-au plîns niciodată că şi-au julit mîinile şi şi-au deşelat spinările, spărgînd şi cărînd piatră din carieră în şosea.

Elveţienii - invadaţi astăzi de alţi refugiaţi, din estul Europei şi mai ales din fosta Iugoslavie - ar fi dispuşi să repete experienţa de atunci dar sînt îngrijoraţi de lipsa de disciplină şi mentalitatea total diferită a fugarilor de azi. Ei pretind că li s-ar cuveni ajutorul bănesc, sînt puşi pe cerşetorie şi furtişaguri, "căpătuială rapidă" şi sînt imposibil de organizat. Şi pentru că nu-i mai ameninţă pericolul exterminării, pe aceştia îi expediază, în număr cît mai mare, înapoi.

Michael Karpin a prezentat pe canalul I israelian, un zguduitor documentar despre lagărele de exterminare de la Auschwitz, Birkenau şi alte asemenea, bazat pe tone de documente descoperite recent în Rusia, păstrate intacte şi ascunse de la sfîrşitul războiului într-o arhivă secretă. Fotografiile constructorilor, actele lor de identitate, ordinele de construcţie primite şi efectuate de ei, planurile barăcilor, ale camerelor de gazare, ale cuptoarelor şi ale sistemelor de ardere concomitentă a cît mai multor cadavre; planificarea şi edificarea acestei monstruoase maşini ai morţii de către Heidrich şi Himmler; deplasarea populaţiilor de la graniţele poloneze şi baltice pentru a fi şi ele exterminate, scene de la procesele unora dintre tehnicieni şi ingineri, parte condamnaţi la 12-15 ani închisoare, parte achitaţi (!), interviul luat de Ghil Sadan unuia care a participat împreună cu tatăl său la construcţia acelor orori şi care posedă şi azi o uzină crematorială înfloritoare "pentru înmormîntări decente", considerîndu-se total nevinovat...Apoi comentariul lui Gerald Flemming, - cercetător englez la fel de minuţios ca Shimon Wiesenthal, - făcut cu noduri în gît, furie în glas şi respiraţia sacadată...ce să vă spun altceva decît că m-am supărat foarte tare pe revista M-T-B, care publică programele săptămînale de pe cabluri, că nu a amintit de această emisiune, ci a repetat - printr-o greşeală nepermisă de imprimare programul de vinerea precedentă al ambelor canale israeliene. Mă întreb, în acest context, pentru ce plătim atîta bănet televiziunii: şi abonament anual, şi peste 85 şekeli pe lună pentru cabluri.

In cadrul emisiunii "Histoires de toujours" de pe canalul France 2, a fost prezentat filmul lui Joseph Sergent "Biblia - Abraham", cu Richard Harris şi Barbara Hershey în rolurile principale. Sobru, respectînd cu cea mai minuţioasă exactitate datele din Biblie, filmul de factura şi proporţiile unei epopei prezentate în 2 episoade şi-a desfăşurat secvenţele într-o mare armonie de timp, lumină şi acţiune, sugerînd cu multă convingere spiritualitatea personajelor. Povestirea se desfăşoară de la plecarea lui Abraham de lîngă tatăl său, Terah, împreună cu soţia Sarah, nepotul de frate Lot cu familia acestuia, şi toţi cei ce au dorit să-i urmeze, către ţara promisă Canaan, - şi pînă la înmormîntarea lui alături de soţia sa în Cripta Patriarhilor.

Dudu Topaz cel isteţ şi talentat, ajuns celebru mai ales datorită gurii sale păcătoase, ştie că este foarte simpatizat de publicul larg. Şi mie mi-a fost simpatic pînă mai deunăzi cînd - din dorinţa probabil de a nu se şablona ca atîţia alţii înaintea lui - a alunecat, pur şi simplu, pe panta gafei prosteşti cu iz de insultă gravă: propunînd spectatorilor din studio un joc în care trei noţiuni să poată fi legate separat de un acelaş cuvînt (un fel de numitor comun), a vrut să-i lămurească şi mai bine dîndu-le un exemplu:

- Ce numitor comun pot avea cuvintele: memşala, katan, cruv?

- Răspuns: "Roş". Roş memşala, roş katan, roş cruv!

Să fim bine înţeleşi: consider că datorăm cel puţin respect unui prim-ministru ce-şi bate capul (mult, puţin, cît o fi) cum să ne facă viaţa mai suportabilă. Şi indiferent de personajul din pielea respectivă. Pentru că s-ar putea ca atunci cînd programul lui Dudu Topaz va fi retransmis, în reluare, pe parcursul timpului, un alt prim-ministru să nu-i mai facă viaţa chiar aşa de suportabilă, ba chiar dimpotrivă: să-l numească- de pildă, - locţiitor, sau ministrul "gunoiului", sau chiar de interne!

Claudia Rosenstreich

FILM

RENÉE DAVID-COSTIN

"INTERSECŢIA"

Film american, Paramount Pictures,1994. Producător: Bud Yorkin. Regizor: Mark Rydell. Scenarişti: David Rayfiel şi Marshall Brickman. Cu: Richard Gere, Sharon Stone ş.a. Difuzarea în ţară: Yoram Globus.

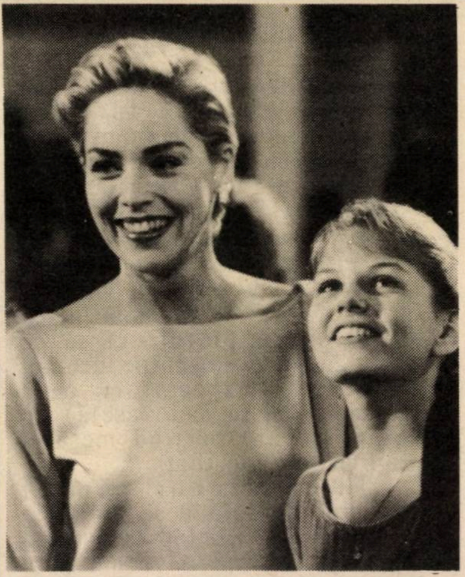

Sharon Stone: parcă s-a mai trecut ("fost-ai lele..")

Dacă mi s-ar cere, ca rabinului medieval de care pomeneşte PIX în "Punctul pe i" din numărul nostru trecut, să rezum rapid şi scurtissim o situaţie, aş reduce subiectul filmului pomenit în titlu, împrumutînd din lungul pomelnic al zicalelor franceze, cunoscuta expresie "entre les deux mon coeur balance".

Atractiv prin numele de mare răsunet al interpreţilor (din multitudinea cărora desprindem, în primul rînd pe susţinătorii principalelor roluri: *Richard Gere, Sharon Stone şi Lolita Davidovich*) spectatorul va fi oarecum dezamăgit de cel puţin două elemente care au lăsat amprente cu neputinţă de ignorat pe travaliul autorilor filmului.

Cel dintîi handicap îl constituie lipsa de originalitate pe care o exprimă însuşi rezumatul făcut în aceste rînduri subiectului. Oare în filme, ca şi în viaţă, nu s-au întîlnit frecvent bărbaţi "sfîşiaţi" între dragostea conjugală (încă vie, ba chiar dublată de datoria faţă de o odraslă), şi atracţia carnală înrobitoare (şi ea dublată de un sentiment) pentru amantă?

Al doilea handicap îl reprezintă scurgerea necruţătoare a vremii. Tehnic, pelicula e nouă, însă condiţia fizică a susţinătorilor principalelor roluri (încă tineri, incontestabil) apare, în mod frapant, ravajată de timp. Mai mult decît s-ar fi cuvenit normal. Mai grav, fără ca măcar realizarea artistică să o fi cerut! Pînă mai ieri, *Richard Gere* era considerat de către spectatoare "idolul distrugător de inimi", cvintesenţa virilităţii şi a farmecului masculin. Ce mai încolo şi încoace "Gigolo-ul american". Astăzi, în această ultimă peliculă în care joacă tot rol de mare amorez, este un bărbat oarecare, bine maturizat (terorizat sufleteşte de tot felul de convulsii şi contorsionări-printre altele, a devenit un budist convins?!) şi care se achită onorabil, dar atîta tot într-un rol oarecare.

Sharon Stone, superba sexy-bombă din urmă cu numai cîţiva ani, (încă foarte frumoasă) e şi ea marcată fiziceşte de... (poate) un mod de viaţă furtunos, vreo boală neştiută; în schimb...nu străluceşte prin compoziţie! Iar despre actriţa de origine iugoslavă *Lolita Davidovich*, mulţi s-or fi întrebînd, probabil, pe ce oare s-o fi întemeiat faima ei de..."lolită".

Totuşi, filmul care rulează de cîtăva vreme, "rezistă" cu succes de încasări pe ecranele noastre. Să fie, totuşi, meritul subiectului atît de sever incriminat de pretenţiile cronicarului? Poate da. Poate într-adevăr oamenii ajunşi la saturaţie din pricina acţiunilor non-stop violente de pe ecranele de toate dimensiunile, din pricina "metah"-ului permanent, de pe aceleaşi ecrane, în sprijinul căruia n-au mai sărit, de multă vreme, cu inventivitate, vigoare şi savante suspense-uri nici o Agatha Christie şi nici un Hithcock, au nevoie de ceva mai "pentru suflet", cu amor nebun şi altele asemenea...

În orice caz oscilînd între dramă şi melodramă, povestea "Intersecţiei" are nişte calităţi deloc de ignorat (în afara bunei realizări a atmosferei; imaginile excelente - opera unui operator de mare prestigiu ; peisaje oferite generos de superba Canadă, unde se petrece acţiunea).

Între calităţi se poate sublinia şi aceea a "grijii pentru nervii spectatorului". Ai impresia, pe tot parcursul filmului, că realizatorul foloseşte un fel de "amortizor", pentru scenele tari, făcîndu-le mai uşor "digerabile" (ca cea a accidentului care se produce în final). Soţul, măcinat de remuşcări, vrea să se întoarcă la familie, şi-i explică situaţia iubitei într-o scrisoare. Pe care însă, în ultimul moment (răzgîndindu-se) o bagă în buzunaru-i propriu. Hotărît să fie fericit cu amanta, îi telefonează; mesajul i se imprimă pe o "secretară automată" (ale dracului, secretarele astea, nu pot să le sufăr!) şi porneşte spre ea"în zbor" (200 pe oră) . De fapt "zborul" îl duce direct spre ...destinul său, pe care-l întîlneşte la "intersecţia" fatală.

În final (ingenios), fiecare dintre cele două femei iubite va fi convinsă că bărbatul îi revenea în exclusivitate (ne comunicîndu-şi, din "generozitatea" creată de momentul tragic, nişte detalii revelatoare).

Mărinimie destul de ieftină dar umană şi pe placul marelui public, care în lipsa unui happy-end, va respira uşurat, şi...succesul e gata!

• La New York a avut loc Olimpiada homosexualilor. Intrecerile care s-au bucurat de cel mai mare succes au fost cele de futbol.

ARMONII PLASTICE

Liana Maxy

Pictorița Sidy Fuchs-Eidinger.

Galeria de artă "Beit Meirov" aparținînd municipalității Holon, se bucură de un bun renume, politica în organizarea expozițiilor fiind selectivă. În termeni mai simpli, aceasta înseamnă că acolo sînt aleși să-și expună lucrările acei artiști care și-au dovedit, în timp, talentul, seriozitatea, vocația.

Iar săptămînile trecute, un numeros public a răspuns invitației de a participa la deschiderea expoziției cunoscutei pictorițe SIDY FUCHS-EIDINGER.

Mă aflam și eu acolo. O cunoșteam pe artistă și îi văzusem lucrările înainte ca ea să le fi stabilit locul pe pereți. Îmi fixasem și ideile pe care aveam să le abordez în cronica ce voiam să o scriu. Așa încît, *" la început" m-a preocupat "sfîrșitul"*, adică publicul. Fiind partizana teoriei care susține că arta este un fenomen neapărat tridimensional ce implică existența *artistului, a creației finite și a spectatorului* pe care aceasta să-l emoționeze, am vrut să asist la impactul stîrnit de primul contact dintre ochiul avid de frumos și tablourile expuse. De altfel, chiar pictorul Edvin Salomon,- luînd cuvîntul după ce dl.Itzhak Artzi făcuse prezentarea artistei și a lucrărilor ei,- a insistat asupra celor trei factori ai fenomenului:" opera de artă", lăudîndu-i pe cei care într-o dimineață caldă de sîmbătă au venit să-și încarce bateriile sufletului cu ceea ce aveau să le spună imaginile și personajele cuminte așezate în rame, sub sticlă. Un rapid tur de orizont m-a făcut să înțeleg principalul: nimeni nu părea indiferent. Tablourile, fie ele figurative sau abstracte, lucrate în tehnici diferite (multimedia, gravuri în lemn ori în cupru, monotipuri colorate în pastel și acuarelă, colaje aplicate ici - colo peste desenul inițial), nu-și strigau prezența cu voce tare ori stridentă; nu se înghesuiau unele peste altele ca să ajungă neapărat în față. Pictorița SIDY FUCHS le învățase să pună semnul "egal" între două noțiuni: *discreție și rafinament*, pentru ca izvorul subteran al calității lor să nu se reverse anarhic și astfel să se piardă, ci să se prelingă încet-încet pe drumul dintre ele și spectatori, ca o lacrimă (tristă sau veselă) pe obraz, fiecare purtînd mesajul propriei sale identități.

Fiică a unor părinți bucovineni, trăindu-și copilăria la Timișoara, urmînd facultatea la Cluj, trecînd o vreme prin București și stabilindu-se în 1960 în Israel, după o intensă activitate sionistă în mijlocul tineretului evreiesc din România, Sidy Fuchs a avut, la vîrsta studiilor, trei profesori care i-au format mîna și ochiul. La Cluj, Aurel Ciupe care a învățat-o că pentru un artist sînt la fel de importante atît meditația cît și tehnica construcției și Paul Erdos, pictorul maramureșean trecut prin iadul Auschwitz-ului, care i-a arătat că doar detaliul esențial importă pentru a evidenția ideea, restul fiind artificiu gratuit. Iar, mai tîrziu, la București, Jules Perahim i-a dezvăluit lumea de farmec, de vis, de inedit a suprarealismului, către care uneori, pictorița și astăzi se mai apleacă. Dar cel mai drag dintre toți i-a fost tatăl ei, profesor de latină și de științe naturale, mare pedagog care i-a format cariera profesională pe care a practicat-o timp de 16 ani la institute de artă din Israel.

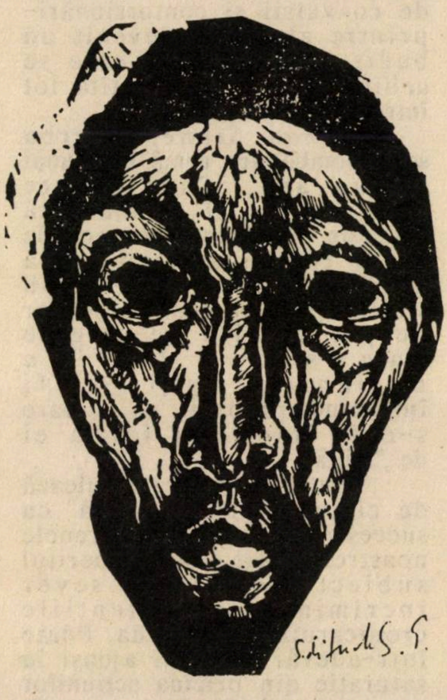

Gravură din expoziție.

Dar, să ne întoarcem la lucrările de pe pereții Galeriei de Artă din Holon unde, artista a primit - pentru eleganta lor amplasare în spațiu - profesionalul sprijin al organizatoarei expoziției, doamna Batia Reghev.

Preocupată de semnificația filozofică a celei mai perfecte forme geometrice: cercul, artista a înțeles să-l cerceteze și să-l prezinte sub variate aspecte, pornind de la forme amorfe, trecîndu-l prin fel de fel de ipostaze, pînă la perfecta cristalizare. El poate fi celulă în care se cuprinde întreg universul ori singurătatea unui om, a unei stele, a unei idei, poate călări pe un nor sau purta masca unui clown de circ, poate fi plin pînă la refuz ori absolut gol. În ori ce fel, e însă perfect.

În seria de lucrări intitulată, "Amintiri", colajele colorate pe armonii de bej, ocru, verde sau albastru, cu zîmbete albe lîngă gropi hașurate în gri, cu cîte un personaj ivit spontan, dar nu gratuit, într-un colț, ne întîlnim cu blîndețea caracteristică muzicii de cameră și învățăm să cunoaștem strada, pustiul, pădurile și cerul, așa cum le-a intuit pictorița.

Dar lîngă toate acestea, ca un leit motiv, imagini ale Holocaustului sînt acolo, tragice amintiri, neiertătoare avertismente.

Astăzi, la cea de-a 30-a expoziție, majoritatea în Israel, unele în străinătate, după ce a fost distinsă cu prestigiosul premiu internațional "Max Nordau" (în 1982) oferit artiștilor plastici evrei, vorbitori ai limbii maghiare, precum și cu alte premii pentru grafica de șevalet, Sidy-Fuchs își poate măsura victoria în caratele pe care le cîntăresc lucrările ei și în luminoasa bucurie din ochii celor care le privesc.

SPECTACOL

● MUZICĂ

Sofia Gelman

SERGIU NATRA: 70

Concertul omagial organizat de Radio-Israel în onoarea compozitorului Sergiu Natra, cu ocazia zilei de naştere cu cifra '70, a confirmat încă odată binemeritata preţuire de care se bucură omul şi creatorul : cele şase lucrări cuprinse în program au răsunat într-o versiune ce se situează la cei mai înalţi parametri ai artei interpretative; ele au oferit tabloul unei perioade de aproximativ douăzeci de ani (1972-1994).

Unitate în diversitate ar putea fi pe scurt caracterizarea creaţiei compozitorului Sergiu Natra. Incontestabil, el este un maestru al culorilor; diversele formaţii timbrale asupra cărora se apleacă autorul, vin să confirme aserţiunea potrivit căreia invincibila dragoste pentru culoare dă naştere cu generozitate configuraţiei sonore policrome, în care fascinaţia nuanţei se împleteşte firesc cu rigoarea formei.

Dacă Variaţiuni pentru cembalo solo (1978) în interpretarea sclipitoare aparţinînd lui Miri Singer, avea să confrunte sunetul arhaic al instrumentului cu un limbaj contemporan presărat din abundenţă cu umor, cu mult umor, Fantezia pentru violoncel şi pian (1987) în interpretarea plină de vervă a cuplului Micha Haran - Sara Yanovsky-Tal, a avut darul de a demonstra posibilităţile ilimitate de explorare a resurselor coloristice şi tehnice ale instrumentelor cărora se adresează. Lucrarea Dezvoltări pentru violă şi pian - 1988/94- interpreţi Amos Boasson şi Eitan Globerson, se înscrie deasemenea pe linia explorării potenţialului coloristic al combinaţiilor timbrale.

Glasul uman constituie pentru Sergiu Natra un motiv de meditaţie, un prilej de a da expresie vieţii sufleteşti, materializării sufletului. Liedurile adresate vocii de sopran în Patru cîntece (1976-1992) - în interpretarea Cillei Grossmeyer şi a pianistului Zvi Zemel, alături de Ore (1981) pentru alt, clarinet, vioară şi pian în formularea de mare sensibilitate semnată de Mira Zakai, Avigail Arnheim, Raphael Frankel şi Sara Yanovsky-Tal, înveşmîntează cuvîntul oferit cu deosebită culanţă de poeta Sonia Natra cu un limbaj propriu secolului XX chiar şi cînd suportul literar este cel liturgic (trei din cele Patru cîntece).

Muzica pentru Nicanor-harpă - Adina Har'Oz-flaut-Amy Brown-clarinet-Ilan Schul- şi cvartet de coarde (Yaron Prensky, Andrei Michaeli, Irit Livneh şi Raz Cohen), care a beneficiat de o scăpărătoare interpretare, are darul de a sintetiza coordonatele viziunii compozitorului Sergiu Natra: esenţializarea şi sublimarea gîndului efemer prin substanţa artei sonore destinată eternităţii.

Îl rugăm pe noul ministru al Sănătăţii, dr.Efraim Sneh lase Kupat Holimul!

PREMIUL ARCADIA
pe anul acesta
este sponsorisat
de
BRUNO LANDSBERG
(întreprinderile Sano).

Bruno Landsberg -
un admirator
al literaturii israeliene
în limba română.
Bruno Landsberg -
un partizan
al spiritualităţii
de trib.

A apărut

POVEŞTI,
POVEŞTI...

de
Felicia Keifa

Cartea
se poate procura
trimiţînd
un cec de 20 şekeli
la adresa:

F. KEIFA
Reh. Jabotinski, 34/2
Tel Aviv 62287

NOU! NOU! NOU!

HOLIDAYS

TRAVEL & TOURS
נסיעות ותיירות

הולידיס

BLOC EL-AL (pasaj)
Strada Ben Yehuda 32 TEL AVIV
Tel. 528-5272/3

PENTRU SEZONUL ESTIVAL TURISTIC 1994,
TOMY HERSKOVITS VĂ PROPUNE:

GRUPE DE TRATAMENT LA FELIX - HOTEL TERMAL PRIN BUDAPESTA:
20 ZILE LA STAȚIUNE + 5 ZILE LA CEL MAI POPULAR HOTEL DIN CAPITALA UNGARĂ:

BEKE **1199$**

8 IULIE (ultimele locuri) 29 IULIE; 5 AUGUST etc.

CAPITALELE IMPERIULUI:
BUDAPESTA - PRAGA - VIENA

Tur 10 ZILE cu ghid israelian, autobuz de lux

1099$ 11.7; 25.7; 15.8 etc.

NOU: O SĂPTĂMÎNĂ RECONFORTANTĂ LA SINAIA HOTEL PALAS
sau...
- O SĂPTĂMÎNĂ LA HOTEL REX MAMAIA (DE LUX) de la 17 iulie

în fiecare duminică cu zborul El-Al, semi-pensiune și transferuri la prețul de

555$** SINAIA; **599$ MAMAIA.

OFERTĂ SPECIALĂ pentru luna IULIE: zboruri la ZURICH cu preț special

299$

(pentru vîrsta de aur **260$**) sau la MUNCHEN cu **345$**

De asemenea bilete de avion la BUDAPESTA cuprinzînd în același preț și un pachet de 5 nopți la HOTEL THERMAL pe insula MARGARETA sau la Hotel BEKE.

DE VÎNZARE PRIN TOATE BIROURILE DIN ȚARĂ!

MINIMUM INTRĂ ÎN VACANȚĂ.
PENTRU O LUNĂ DE ZILE.

NUMĂRUL NOSTRU VIITOR
APARE LA
1 SEPTEMBRIE A.C.
ÎN PREAJMA ANULUI NOU.

(Și, precum în anii trecuți, toate abonamentele se prelungesc, automat, cu un număr)

●

Coincidență: pe noul președinte al Germaniei, Roman Herzog îl cheamă ca și pe fostul nostru președinte.

Și, totuși, să nu ne facem iluzii: oricît de bune ar fi intențiile sale la adresa Israelului, Herzog nu e Herzog.

●

CONSILIERUL INIMII

HERVE BAZIN

Stimate doamne (precum şi domnişoare) din Petah Tikva şi Ghedera, din Holon şi Afula,- care trimiteţi,, cînd e cazul (şi-vai! e cazul de-atîtea ori în viaţă) scrisori chinuite la rubrica "Poşta inimii" din fel de fel de gazete - mă uit în ochii dumneavoastră şi vă întreb: ştiţi cine sînt oamenii (bărbaţi sau femei) care citesc mesajele dvs. şi răspund la ele?

Ştiţi cum arată la faţă? Ştiţi cum îi cheamă (fiindcă cel mai adesea ei semnează cu pseudonime)? Ştiţi unde locuiesc, ce vîrstă au, cum se îmbracă, dacă sînt căsătoriţi sau nu, etc.etc. Ştiţi care-i viaţa lor sentimentală, ştiţi cam ce le trece prin cap? Nu ştiţi!

Drept care vă propun să citiţi povestirea de faţă, culeasă şi tălmăcită de Sorina Malcaş, din Haifa, din opera romancierului francez Herve Bazin.

Stătea deoparte, la intrarea în metrou şi, ca să-şi protejeze pîntecele voluminos, aştepta să se rărească îmbulzeala: gospodine care îşi făceau loc cu coatele, tineri funcţionari, cu umerii vînjoşi. Ca de obicei, el intra ultimul, de-a-ndaratelea şi îi împingea pe toţi cu spatele, în timp ce conductorul trenului fluiera şi uşile se izbeau. Acum, nu-i rămîne decît să ocupe locul din stînga, lîngă fereastră. Pentru domnul Pollin e suficient să preseze uşurel aglomeraţia, zadarnic apărată de oase, zadarnic presărată de portchei, umbrele, creioane: şi-a făcut loc, avansează, şi iată, s-a aşezat în colţ, rotofei, încălzit, cu abdomenul instalat comod. Jenat, aruncă o privire în jurul lui, să vadă pe cine anume a îmbrîncit ca să-şi poată pune la adăpost obezitatea fragilă. Se înroşeşte: o femeiuşcă în stînga, o domnişoară în dreapta, îşi netezesc îmbrăcămintea, îşi aranjează butonierele. Tinerica, o *demoazelă* refugiată într-o bogăţie de plete ondulate - tipul de drăgălaşă impertinentă asupra căreia el niciodată nu-şi opreşte privirea. Cea din stînga nu-i acordă nici măcar un clipit, se mulţumeşte să-şi exprime dezgustul cu o guriţă bosumflată. Cea din dreapta, mai plinuţă, nu chiar tinerică, o brună "încă frumoasă" (de altfel nu prea părea să fi fost) aruncă "bădăranului" priviri ucigătoare din ochii ei serioşi şi se cufundă imediat în citit. Revista *Elle et lui!* Bineînţeles! Pollin, liniştit, zîmbeşte cu un surîs agasat, agasant. Nu e prima oară că vede în mîinile unei vecine în autobuz sau în metrou propriul lui jurnal. Asta i se întîmplă seară de seară şi, departe de a avea satisfacţii, el, care-şi întreţine complexele, se simte jignit. *Femei sentimentalicoase!* Cerşetoare de visuri, pentru care se inventează destul de greu, cu doisprezece franci rîndul, "întîmplări adevărate" pe care el nu le-a trăit niciodată, pe care nici ele nu le vor trăi vreodată, dar pe care aceste cuconiţe le savurează, căci constituie sursa hranei lor sentimentale. Pollin rînjeşte în sinea lui: linge-ţi botişorul, pisicuţo! Eu ţi-am servit această plăcere! Eu, bondocul, buhăitul care stă lîngă tine, eu, grăsanul căruia nu i-ai adresa o vorbuliţă nici măcar pentru o împărăţie!

Pollin s-a aplecat un pic ca să identifice pagina pe care o citea. Asta-i bună! Nu e una din schiţele scrise de un confrate, ci e *poşta.* Posta *lui!* Rubrica lui: o coloană tipărită cu litere mici la capătul căreia nu figurează nici o semnătură (Gaston Pollin nu semnează) şi intitulată *"Consilierul inimii".*

Pollin o scrutează pe femeia care-i consultă rubrica. Iată deci o cititoare care şi-l imaginează în chip de arhanghel, cu experienţa lui Casanova, prudent ca un jurist, cu concepţiile înaltului consiliu ecumenic, se dezbracă în faţa lui, în scrisoare, mult mai goală decît în faţa medicului ei chiar dac-ar fi trebuit să-şi scoată chiloţii... Ea poate să-şi aline melancolia citind şi răscitind răspunsul nr. 3, pe care l-a şi subliniat cu cerneală albastră. Dacă e vorba de problema ei personală, *e bine servită!* Ce i-o fi venit să-şi aleagă pseudonimul *Atît de singură?* E secretară, locuieşte într-un bloc la etajul şase, palpită după un tip splendid, vecin de palier, de profesie casier, un tînăr care-i aruncă ochiade dar nu îndrăzneşte... Oare trebuie să îndrăznească ea, ca să îndrăznească el? *That is the question.* Scrisoarea era bine compusă, exprimată cu pudoare, hotărîtă să respecte totul, chiar şi punctuaţia şi ortografia. Dar lui Pollin îi plac cazurile grele: la nevoie le şi inventează, le adună, le leagă "noduri gordiene" ca să le poată tăia mai cu efect. Să se intereseze de un caz atît de banal? Atît de stupid? *Dezolarea singurătăţii!* Lui nu-i plac însinguraţii, posaci şi morocănoşi. *Singurătatea! Doamne, tu care m-ai făcut atît de enorm şi atît de singur!* De ce el nu se plînge?

E adevărat, el nu se plînge, dar i-a dispărut surîsul de pe obraji... Necunoscuta închide nervoasă revista şi o bagă în poşetă. Pollin, oarecum ofensat, încearcă să n-o observe. Oare el regretă răspunsul care începe: *"Secretara are un secret? N-are decît să şi-l păstreze!"* Şi continuă cu o laudă a aşteptării, virtute care e pentru dragoste ca şi coaja castanei cînd acoperă fructul firav, încă nedezvoltat... Necunoscuta şopteşte la urechea unei doamne bătrîne obişnuita întrebare: "Coborîţi acum?" Întinde mîna spre clanţă, a ieşit din compartiment, e deja pe culoar, se îndepărtează cu coapsele strînse, atît de singură, nu-i aşa, atît de singură! Pollin ar fi izbucnit în hohote de rîs dacă n-ar fi rămas pur şi simplu stupefiat! Înţeleagă cine poate! Staţia lui e mult mai departe, *Michel Bizot.* Şi iată, în ultima clipă, cînd uşile începeau să se închidă, el, un uragan de grăsime, s-a năpustit răsturnînd totul în drumul lui, în ciuda ţipetelor şi blestemelor pasagerilor. Singură, necunoscuta? Nici gînd! El merge repede, o ia la goană, iată, e pe urmele ei.

Nici vorbă s-o acosteze. Dar... în fond, ce să facă? Pollin nu e tipul să urmărească o femeie, o ştie bine, şi dacă nu, burta lui imensă i-ar aminti puterea farmecelor lui. Nu, el nu-şi urmăreşte cititoarea, ci mai degrabă *o umbră...* Pe vremea cînd nu era atît de voluminos şi nici atît de urît şi voia dragoste... *Umbra* se numea Mélanie, micuţa verişoară cu nume de servantă bătrînă. Ea avea prospeţimea fragilă a copilei de 16 ani, iar el, Gustave Pollin, a crezut-o proastă şi a neglijat-o. Soarta s-a răzbunat lăsîndu-l enorm şi solitar. Dar, domnule consilier de inimi, să uităm această eroare! Să nu visăm!

...Necunoscuta a traversat piaţa Pas de loup; o coteşte spre strada Smelot, se opreşte o clipă în faţa unei vitrine, o porneşte iar agale, cu pasul *demoazelei* ajunsă în cartierul ei şi care hoinăreşte neştiind ce să facă înainte de a-şi curăţa doi cartofi şi un praz pentru masa de seară... Se opreşte şi dispare brusc în coridorul de la numărul 90. Apoi, nimic! Pollin e pe celălalt trotuar, conştient cît e de ridicol. "Ce m-o fi apucat?" Acum, cînd ea nu mai e în faţa lui, o vede *mai bine*. Slabă, timidă ca şi *Mélanie*. Nici frumoasă, nici urîtă, ca şi *ea*. Mişcarea gîtului prelung, sînii micuţi, exact ca şi ai *ei*. O singură diferenţă: cititoarea lui nu s-a măritat cu un ofiţer... Pollin tresare speriat: a vorbit cu glas tare. Dar nimeni nu dă atenţie acestui bărbat obez, îndesat în pantaloni largi, cu tripla bărbie care-i ascunde gîtul. Nimeni n-ar putea crede, fără să izbucnească în rîs, că el e *consilierul inimii*, al inimii altora, care acum ascultă tic-tacul slab al inimii sale zbătîndu-se îndărătul nasturilor de la cămaşă...

Într-adevăr, nimeni nu l-a auzit murmurînd: "Aşteaptă un pic, te ajut eu să te măriţi. Poţi conta pe mine!"

Cu capul dat pe spate priveşte cu ochii în patru. Dar dacă ea nu locuieşte aici? Poate a venit să-şi viziteze o prietenă? Slavă Domnului, după un sfert de oră se deschide o fereastră la etajul şase; se vede un braţ cu o ceaşcă de apă. Udă un ghiveci cu flori. În spatele acestui braţ e chipul pe care Pollin nu-l va uita niciodată. Fereastra s-a închis. E bine! La cincizeci de metri distanţă între un salon de coafură şi o tutungerie găseşte ceea ce caută: un negustor de ziare. Pollin se grăbeşte. Obrajii căzuţi se clatină, pîntecul obez tresaltă, paşii vioi mişcă ba în dreapta ba în stînga pantalonii prea largi. "Daţi-mi vă rog revista *Ea şi El*". "Zece franci", spune negustorul, un pitic, şi se uită cam mirat la acest client în vîrstă, atît de corpolent, amator neprevăzut de subiecte romantice.

Pollin revine la blocul numărul 90, strecoară discret o bancnotă portăresei şi întreabă jenat:

"Sînteţi amabilă să-mi spuneţi dacă la etajul şase locuieşte un casier?"

"Un casier la etajul şase? Aa, da, cred că domnul Blais..."

Pollin urcă deja scările, face o pauză, continuă pînă sus, ajunge istovit tot cărînd 100 de kilograme de grăsime...

Antoine Blais e scris cu creta pe uşă, spre deosebire de uşa de alături, pe care e lipită o carte de vizită: *Marie Martin*. Se aud zgomote vagi de papuci, de robinete deschise. *Păsărelele* sînt acasă. Pollin e gata-gata să renunţe, ar vrea s-o şteargă. Schiţează un gest de retragere... Dar, aşa cum a coborît brusc din metrou, fără să vrea, iată-l în faţa uşii ciocănind cu putere.

Uşa se deschide! Apare un tip de vreo treizeci şi cinci de ani, bărbos, aproape chel, o figură comună, anostă, bănuitoare, care întreabă:

– ...Ce doriţi?

– Îîî... Domnul Blais? se bîlbîie vizitatorul.

– În persoană.

Cît e de dificil! Un val de transpiraţie îl cuprinde pe grăsan. Şi ce fraze pompoase îşi pregătise în timp ce urca treptele! "Stimate domn, conştiinţa mă obligă să trădez secretul profesional în favoarea dumneavoastră. Dar înainte de toate, indiferent care va fi decizia ce veţi lua, vă rog să-mi daţi cuvîntul de onoare că tot ce vă voi spune va rămîne strict între noi". Cuvintele îi rămîn în gît şi îngaimă jalnic: "Vă rog, citiţi rîndurile astea..."

Revista *Ea şi El*. Deschisă la pagina *Consilierul inimii*. Antoine o ia cu o mînă şovăielnică şi, cu gura întredeschisă, citeşte rîndurile subliniate cu roşu, pe care Pollin le ştie pe dinafară: *"Sîmbătă împlinesc 30 de ani. El are 35. E casier. Eu, secretară. Nu-i sînt indiferentă, dacă e adevărat ce citesc în privirea ochilor săi verzi. Dar vai, ei se ascund îndărătul pleoapelor tremurînde..."* "Ooo! Vasăzică şi ea", şopteşte casierul, ale cărui pleoape încep să clipească.

Pollin îl scrutează pasionat şi chiar cu un pic de ostilitate: tipul nu e atît de bine ca ea; palid, cam sfrijit, o fi vreun ticălos ca vîrstnicii zaharisiţi, cu părul grizonant, are o mutră năucă şi mişcă buzele în timp ce citeşte. "Mai mult entuziasm, Antoine! Mai multă abnegaţie! Cum de nu cazi în genunchi?" *"De cinci ani ne desparte doar un perete. Dar vai, cît e de rezistent! Totuşi nu cred că eu trebuie să-l dau deoparte. Mama mea spunea: cînd o femeie face primul pas, riscă să fie un pas greşit..."* "Vasăzică şi ea..." repetă casierul. Revista îi cade din mînă, iar chipul său schiţează un vag început de surîs. Pleoapele continuă să clipească, de parcă se apără de o lumină orbitoare. A amuţit. Nu reacţionează. Se întoarce cu spatele, intră în camera sa - curată, sobră, anonimă ca o cameră de hotel. Politicos, îi oferă un scaun, dar s-a şi prăbuşit pe el. Pollin, impresionat de atîta slăbiciune, încearcă să rupă tăcerea:

"N-aveţi decît să spargeţi zidul, faceţi o uşă şi veţi avea două camere".

Şi adaugă cu un tupeu candid:

"Pune-ţi cravata, piaptănă-te şi hai, mergem la ea".

Acum Pollin e sigur de el. A uitat jena pe care o simţea cînd a bătut la uşă. Dimpotrivă, e autoritar. *El* este pentru cinci minute stăpînul destinului acestor tineri! Ce revanşă! Cu un mic efort întotdeauna se poate învinge această pudoare care generează o neputinţă unde se pierde dragostea - exact aşa cum s-a stins în tăcere amorul său de peste treizeci de ani şi care astăzi se revoltă în favoarea altuia. Haide! Să nu ne lăsăm înduioşaţi! Sărmanul Blais îşi înnoadă cravata, se piaptănă automat, cu o supunere uimitoare. E rîndul lui să bolborosească:

"Nu... nu e posibil. Cum să merg aşa, hodoronc-tronc, la domnişoara Martin?"

"Bineînţeles că da. Să nu-ţi închipui că o să mă deplasez încă o dată! Vino!" îl îndeamnă Pollin.

Au de mers doar şase metri. Casierul are o ultimă tresărire.

"Vă rog, domnule, cu cine am onoarea?"

"Nu face pe prostul!" îl repede Pollin, căruia i se moaie genunchii şi, cu ultima picătură de vlagă, ciocăneşte pe cartea de vizită *Marie Martin*.

În sfîrşit, uşa se deschide larg şi apare o tînără îmbrăcată în *robe de chambre*, cu părul prins în bigudiuri. Durează doar o secundă şi-l împinge pe casier înăuntru, bătîndu-l amical pe umeri. Doar o secundă ca să poată striga: *Ea şi El!* Redacţia revistei *Ea şi El* vă felicită!" O secundă ca să-i privească pe amîndoi, nemişcaţi, muţi, stînjeniţi de mîinile lor, de ochii lor, de zîmbetele lor. Apoi, repede, le închide usa în nas. Se vor descurca! Important a fost să-i constrîngă la *tête-à-tête* şi să-i angajeze cu această îmbinare fericită! *Ea şi el, ea şi el!*.

În sfîrşit, domnul Pollin coboară scările greoi, picioarele îi sînt de cîrpă...

Astă seară nimic nu-l va opri să se încovoaie de zece ori mai mult sub apăsarea singurătăţii. Şi mai ales nimic, nici măcar dezgustul faţă de persoana lui, n-o să-l împiedice să simtă satisfacţia dezolantă, poate aceeaşi cumplită resemnare ca şi Moise, aspirînd de departe aerul pur, luminos, parfumul de miere din *Ţara Făgăduinţii*, interzis încălţămintei sale, spre care are dreptul să călăuzească paşii altora...

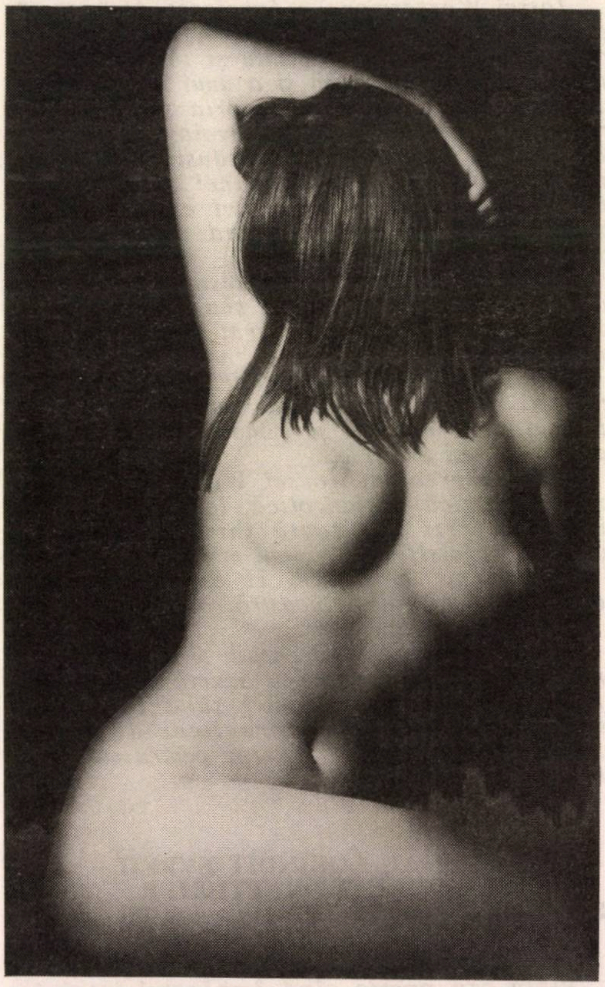

"Se dezbracă în faţa lui, în scrisoare, mult mai goală decît în faţa medicului ei, chiar dac-ar fi trebuit să-şi scoată chiloţii"

(Foto: Hedy Löffler)

MAMAIA מַמַאיָה

Restaurant
românesc
GRĂTAR - PESCĂRIE

AER CONDIŢIONAT.
AMBIANŢĂ PLĂCUTĂ.
SERVICIU CONŞTIINCIOS.
PREŢURI MODERATE.
DESCHIS ZILNIC ÎNTRE
ORELE 12 - 24
VĂ RUGĂM A REZERVA
LOCURILE PRIN TEL. NR.
5237784
VORBIM ŞI ROMÂNEŞTE

RESTAURANTUL MAMAIA
TEL AVIV, str. Ben Iehuda 192

SALOANELE "RON"
DEOSEBIT DE APRECIATE PENTRU:

- Bucătărie excelentă
- Parcare spaţioasă
- Şi în special, multă, multă bucurie...
- Servici la nivel de ★★★★★

אולמי

- NUNŢI
- BAR MITZVA
- BRITH MILA
- PETRECERI

SALOANELE RON
BAT YAM. BLD. HAATZMAUT 67
☎ 5072619 - 5072517

UNUL DE-AI NOŞTRI: ROMANCIERUL EDGAR HILSENRATH

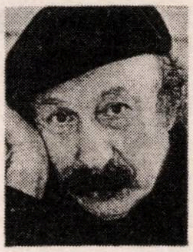

JOSEF N. RUDEL

Poate că exagerez calificîndu-l pe Hilsenrath ca pe unul de-ai noştri, ca pe-un bucovinean. Omul s-a născut în anul 1926 în Germania, la Leipzig. A fugit, împreună cu familia, de nazişti, refugiindu-se în orăşelul Siret din Bucovina românească, unde bunicul său avea o moşioară.

N-a stat decît vreo trei ani în "ştetl", împărtăşind apoi soarta majorităţii noilor săi concetăţeni: deportarea în Transnistria, reîntoarcerea după terminarea războiului şi o lungă pribegie, care l-a purtat prin Israel, Franţa, Statele Unite şi Germania. Hilsenrath trăieşte din 1975 la Berlin, unde-şi publică romanele, care nu încetează a figura pe lista best-sellerelor.

Dreptul de a fi socotit "de-al nostru" şi l-a cîştigat prin opera sa, îndeosebi prin romanele "Noaptea", avînd ca temă zilele de groază trăite dincolo de Nistru şi "Întoarcerea lui Jossel Wassermann", carte a cărei acţiune se petrece la Siret, descris ca un autentic "ştetl" evreiesc cu numele de Pohodna. Cunoscătorului vieţii evreieşti din Bucovina, din orăşelele ca Sadagura, Boian, Suceava sau Siret, nu-i vine să creadă: de unde această înţelegere profundă a sufletului şi a lumii spirituale a acestui caleidoscop multicolor, constituit din negustori şi meseriaşi evrei şi din ţărani români şi ucraineni?

Deşi venind la Siret la vîrsta de 12 ani şi petrecîndu-şi acolo doar trei ani de viaţă, se pare că aceşti trei ani s-au întipărit mai adînc în mintea şi în inima lui decît deceniile petrecute în America şi Europa.

Primele sale cărţi, în limba germană, Hilsenrath le-a publicat în Statele Unite, deoarece nici o editură din Germania n-a fost dispusă, la acea vreme, să tipărească un roman despre crimele nemţilor din ghetourile Transnistriei sau o satiră antihitleristă ca "Nazistul şi frizerul", carte care a devenit curînd un best-seller mondial, tradusă fiind în numeroase limbi.

Abia spre sfîrşitul anilor 70, în urma succesului internaţional, cărţile lui Hilsenrath au văzut lumina tiparului şi în Germania, unde s-au bucurat de o primire neaşteptat de bună.

În anul 1989 apare în binecunoscuta editură germană Piper marele roman dedicat poporului armean "Basmul despre ultimul gînd", căruia i s-a decernat prestigiosul premiu "Alfred Döblin". Alte două romane ale lui Edgar Hilsenrath sînt "Mărturisirea lui Bronski" şi "Orgasm moscovit", care apar mereu în ediţii noi.

Ultima sa carte, "Întoarcerea lui Jossel Wassermann", îşi desfăşoară acţiunea, cum am mai spus, în orăşelul bucovinean Pohodna, în timpul deportărilor în Transnistria şi mai departe, dincolo de Bug. Evreii stăteau înghesuiţi şi neajutoraţi în vagoane de vite şi nu puteau lua cu ei decît cîteva boarfe şi... "propria lor istorie".

Această istorie o povesteşte Hilsenrath în limba celor din Pohodna, cu un umor înviorător şi cu un fel de lirism naiv, care face ca realitatea să apară şi mai îngrozitoare.

Jossel Wassermann e fabricant de "maţes", de pască evreiască, în Elveţia. Bătrîn, el se pregăteşte de moarte făcîndu-şi testamentul în faţa avocatului său evreu şi a unui notar creştin, testament care conţine şi propria sa biografie, drumul parcurs de micul şi nevoiaşul evreu din ştetl pînă la bine căptuşitul industriaş elveţian, fără a omite povestea Pohodnei şi a familiei sale.. Notarului el trebuie să-i explice mereu noţiuni tipic evreieşti, făcînd astfel cartea accesibilă şi cititorului neevreu.

Wassermann doreşte ca testamentul să fie transportat o dată cu trupul său neînsufleţit la Pohodna, spre a servi generaţiilor viitoare ca document istoric.

Dar intenţia rămîne intenţie. Trenul cu evreii deportaţi îşi continuă drumul spre est, spre Ţara Nimănui, spre moarte, şi Pohodna încetează să mai fie un ştetl evreiesc.

"Întoarcerea lui Jossel Wassermann" e o poveste tragică, melancolică, la care, în mod miraculos, rîzi din toată inima. Este viaţa autentică, nefalsificată, a unui mic orăşel evreiesc din Bucovina, aşa cum îl cunoaştem din îndepărtata dar neuitata noastră copilărie.

*

Şcriitorul Edgar Hilsenrath şi-a petrecut în luna martie anul acesta o scurtă vacanţă în Israel. Am avut ocazia să-l salut în numele Asociaţiei scriitorilor israelieni de limbă germană, şi să-l felicit călduros pentru succesele sale literare internaţionale.

CUM ŞI-AU DOBÎNDIT EVREII BUCOVINENI DREPTURILE

(Fragment din romanul "Întoarcerea lui Jossel Wassermann" de Edgar Hilsenrath)

Piaţa era pustie cînd împăratul intră în cîrciumă. Mult popor alergase după caleaşcă. Acum, cînd împăratul se ghiftuia cu scrumbii, şi cu ceapă, şi cu usturoi, şi cu pîinea proaspătă de casă, coaptă chiar de bunica, şi cînd îşi turnă rachiul evreiesc, cel care te face să rîzi şi să plîngi, să strănuţi şi să tuşeşti, poporul stătea pe uliţă şi privea, aşa, ştiţi dumneavoastră. Uşa stătea deschisă. Deşi poliţia oprea lumea să se apropie prea tare, împreună cu jandarmii, oamenii priveau totuşi. Statul se arăta tolerant. Nu totul era interzis. Fiecare avea voie să-l privească pe împărat, pe împăratul Franz Josef, pe tatăl incontestat al Europei.

Aşadar, împăratul mîncă cu poftă. Şi toţi ceilalţi domni care, cu toţii, erau serviţi de bunicul meu. Dar deodată, se întîmplă ceva.

Împăratul începu deodată să tuşească. Ei şi, e sănătos să tuşeşti. Prost era numai că tusea se prefăcu într-un horcăit periculos şi apoi se opri de tot.

Împăratul se făcu roşu, se zbătu pentru o gură de aer, îşi umflă obrajii împărăteşti şi căscă larg ochii. Era clar: împăratul se înecase. Cîţiva domni săriseră în picioare, stăteau însă nedumeriţi în jurul împăratului. Şi medicul său particular se ridicase. Şi el îl scutura pe împărat şi căuta cu ochii un pahar cu apă, dar nu găsi decît rachiul. Îi turnă împăratului rachiu în gîtlej. Şi îl bătu pe spate. Degeaba.

Bunica mea era cea mai tulburată.

"Numai asta ne-a mai lipsit" - îi şopti ea bunicului meu, - adică... dacă pe aşa un goi important îl ia dracu' într-o cîrciumă evreiască".

"Asta ar putea să ducă la un masacru", spuse bunicul meu, "ca atunci cînd Moartea Neagră umbla prin ţară şi îi învinovăţeau pe evrei că ar fi otrăvit fîntînile".

"O să dea foc caselor peste capetele noastre".

"O să spună că am otrăvit scrumbia".

"Sau ceapa", spuse bunica mea. "Poate că şi pîinea cea bună pe care am copt-o singură. Sau usturoiul şi rachiul evreiesc".

Între timp toată familia ieşi glonţ din bucătărie. Fiecare dădea sfaturi, care nu îi erau împăratului de nici un folos. Şi atunci apăru bătrîna Jentă. Ea era mama bunicului meu...

Bătrîna Jentă ieşi din bucătărie şi-l întrebă pe bunicul meu: "Ce are ăsta în gura lui spurcată?"

"Mai ales scrumbii", spuse bunicul meu...

Şi ea, cum auzi ce-i răspunse bunicul meu, merse, clătinîndu-se pe picioare ca o raţă, spre masa împăratului, apucă gura lui Franz Josef întîiul, spuse: "Ia deschide gura asta spurcată!", spuse: "Nuuu, ce mai aştepţi?", descleştă cu forţa gura împăratului, îşi vîrî degetele bătrîne, cu pielea încreţită, cele cu unghiile lungi şi murdare în gîtlejul împăratului şi scoase scrumbia din gaură pustie.

Împăratul căpătă din nou aer, horcăi, tuşi doar un pic, îşi recăpătă culoarea sănătoasă de goi, lăsă să-i scape una, apucă unul din paharele cu rachiu, unul dintre cele multe ce stăteau pe masă, şi-şi turnă conţinutul în gît.

"Sînt scrumbiile alea mici", spuse bătrîna Jentă. "Cu ele trebuie să fii foarte atent, fiule. Asta le spuneam mereu copiilor mei, şi nepoţilor, şi strănepoţilor şi copiilor şi nepoţilor lor. Şi la goi le spun asta, mai ales ţăranilor...

"Da, da", spuse împăratul.

"Mai ia o bucăţică de usturoi, fiule", spuse bătrîna Jentă. "El curăţă şi sufletele spurcate".

"Mulţumesc", spuse împăratul.

Medicul personal spuse: "Să-i dau ceva bătrînei evreice?"

Şi împaratul spuse: "Daţi-i ceea ce a meritat"...

Trezorierul îi aruncă bătrînei Jentă o pungă cu aur, plină gata să plesnească. Dar bătrîna Jentă aruncă punga înapoi la picioarele trezorierului. Împăratul întrebă: "De ce nu vrea evreica bătrînă să ia banii mei?"

Şi trezorierul spuse: "Nu ştiu".

"Întrebaţi-o dacă are vreo altă dorinţă", spuse împăratul.

"Aveţi poate alte dorinţe?" întrebă trezorierul.

Şi bătrîna Jentă spuse: "Îmi doresc numai moartea, căci mă chinuiesc multe boli".

"Asta nu-i nici o problemă", spuse trezorierul, "statul dispune de căi şi mijloace ca să îndeplinească dorinţele de moarte ale cetăţenilor săi".

Domnii rîseră. Şi împăratul rîse de gluma trezorierului său.

"Poate are vreunul din neamul ovreiesc vreo dorinţă?" spuse împăratul.

"Are cineva vreo dorinţă?" întrebă trezorierul.

Şi fiindcă nimeni nu răspunse, trezorierul spuse: "Aşadar, voi evreii n-aveţi dorinţe. Înseamnă că vă merge prea bine sub împăratul nostru?"

"Eu am o dorinţă", spuse bunicul meu...

"Nu ne merge rău sub împărat", spuse bunicul meu, "dar nici bine nu ne merge. Încă nu avem toate drepturile."

"Ce fel de drepturi?" întrebă împăratul.

"Drepturile pe care le are orice goi", spuse bunicul meu.

"Ce este un goi"? întrebă împăratul.

Şi trezorierul, care încasase o mulţime de bani de la evrei şi ştia cîte ceva despre ei, spuse: "Un goi este un neevreu".

"Evreul vrea deci drepturi ca un neevreu?" întrebă împăratul.

"Aşa este", spuse trezorierul...

Împăratul zîmbi. Bunicul meu îi turnă încă un rachiu. Şi apoi încă unul. La al treilea rachiu, împăratul îi făcu semn că nu mai vrea şi spuse: "Bine, bine, o să aibă aceste drepturi".

(Traducere din germană de J. N. Rudel)

Generalul Rasim Delici, comandantul forţelor musulmane din Bosnia s-a angajat să dezlănţuie o ofensivă hotărîtoare împotriva trupelor sîrbe şi să-i alunge din ţară pe "cotropitorii creştini-ortodoxi".

E o ştire care-a făcut deliciul islamiştilor de pretutindeni.

●

În Republica africană Malawi, ziarele obişnuiau să scrie despre fostul preşedinte Kamuzu Banda în termeni pe care noi, cei din alia, îi cunoaştem foarte bine: Geniul Africii, Salvatorul neamului, Messia...După cum îi cunoaştem foarte bine şi pe cei ce-au pus la cale acest "cult al personalităţii" dement: Banda.

TOTUL E O CHESTIE DE NOROC

Nuvelă poliţistă de J. Hyms

Da, de noroc.

De pildă, cînd joci la bursă cu *menaioturi*, luîndu-te după brokeri, poţi să cîştigi: sînt oameni care au dat lovitura fiind gata să-ţi arate cu mîndrie cele cumpărate din cîştig: un televizor în culori, un frigider ultimul racnet, o maşină Volvo, o amantă...

Dar poţi să şi pierzi. Dacă nu-ţi iese pasienţa.

Şi-atunci te văicăreşti că n-ai noroc.

Joe Barlett, la nici douăzeci şi doi de ani, era deja un om decepţionat. Soarta, care cu alţii se arată generoasă, lui îi întorsese spatele. Patronii îl concediaseră, pentru că trăgea chiulul într-un mod prea evident, iar Ella, frumoasa Ella, blondă şi suavă ca un înger, îl preferase pe unul deşirat şi cu ochelari, numai pentru că avea maşină şi o ducea seară de seară la barurile şi discotecile din North Kensington.

Dezamăgit de nimicnicia vieţii omeneşti şi de necredinţa care sălăşluieşte în orice suflet de femeie, Joe căzuse atunci sub influenţa lui Richard Dyce, un fost ofiţer de marină, tip diabolic şi fără scrupule. Dyce avea o mătuşă, fată bătrînă şi bogată, care locuia la Hampshire, într-o căsuţă retrasă. Joe acceptase să devină instrumentul unui plan conceput de mintea scelerată a lui Dyce, care voia s-o trimită pe lumea cealaltă pe biata bătrînă.

Pentru a-l încînta, acesta îi dăduse bani de buzunar. Joe îşi cumpărase un costum nou şi pantofi şi începuse să mănînce pe săturate. În cafenelele din cartier începuse să se vorbească o mulţime despre el. Toată lumea observase schimbarea petrecută cu Joe şi, bineînţeles, lucrul acesta nu-i scăpase nici lui Skippy, agentul de poliţie care se învîrtea mai tot timpul prin locurile din acea parte a oraşului.

Cu cîteva zile înainte de punerea în practică a ideii lui Dyce, Joe nu mai apăru în cartier. Se mută la un hotel de mîna a şaptea din altă parte a oraşului şi îşi petrecea timpul repetînd, ca pe o lecţie care trebuia învăţată pe dinafară, planul de ucidere a bătrînei. Îşi amintea, clar, fiecare cuvînt, fiecare intonaţie a vocii lui Dyce.

– Mătuşa mea, îi spusese acesta, are o femeie de serviciu care, în fiecare sîmbătă dimineaţa, pleacă cu trenul de opt la oraş după cumpărături.

Dyce deschisese o cărţulie mică de culoare roşie, arătînd cu degetul o anumită pagină.

– Trenul tău pleacă din gara Waterloo de dimineaţă, la ora 5:36. La Enfield cobori şi iei autobuzul de Larrigood, care pleacă la ora 7:10. Ajungi la Swindale la 7:50. De acolo, pe jos, pînă la Hampshire, nu faci mai mult de 15-20 de minute. În orice caz, vei ajunge la casa mătuşii mele în jurul orei 8:15...

Dyce îi mai dăduse o mulţime de detalii, pe care i le repetase zile de-a rîndul pînă cînd se convinsese că Joe îşi formase o idee precisă despre înfăţişarea bătrînei şi despre fiecare colţişor al casei ei.

– După ce vei termina treaba, îi spusese Dyce, te vei duce la meciul de fotbal Tottenham Hotspur – Bournemouth. În timp ce femeia de serviciu va da alarma, tu te vei afla în tribuna stadionului, amestecat printre cele cîteva mii de spectatori. Te vei întoarce la Londra cu trenul suporterilor echipei Tottenham. Şi cu asta... gata. Nu-ţi rămîne decît să aştepţi să-mi pice moştenirea şi să pui mîna pe cinci miişoare...

Joe era plin de amiraţie faţă de planul pregătit de Dyce. Fostul ofiţer de marină nu neglijase nici un amănunt. Reuşita i se părea asigurată. El nu simţi nici o emoţie specială cînd se urcă în trenul de 5:36. La fel de calm, călători cu autobuzul de la Enfield la Swindale. Totul se desfăşură, cu precizie matematică, după planul lui Dyce. Cu adevărat, o crimă perfectă.

Crimă! Cuvîntul i se înfipse deodată în minte. Dyce făcuse planul, dar execuţia era în mîinile lui. Încercă să se gîndească la altceva. Trebuia să-şi păstreze sîngele rece. Era încă stăpîn pe sine cînd, după ce coborî din autobuz şi merse o bucată de drum pe jos, zări casa pe care Dyce i-o descrisese în amănunt. Joe se uită la ceas. Era de-abia opt şi trei minute. Probabil că autobuzul gonise mai repede ca de obicei. Ascunzîndu-se după un tufiş, supraveghe locuinţa timp de cîteva minute, apoi intră în curte şi se îndreptă cu paşi repezi spre casă. Uşa, aşa cum îl prevenise Dyce, nu era încuiată. O pisică neagră, care o zbughi din casă, îl făcu să tragă o sperietură în lege. Joe intră în holul spaţios şi gol. Băgă mînă în buzunar şi simţi crosa rece a revolverului. Gîndul care nu-i dăduse pace încă din timpul călătoriei izbucni brusc, făcîndu-l să-şi dea seama pentru prima oară de grozăvia faptei pe care avea s-o comită. Şi, îngheţat de spaimă, înţelese că era incapabil să ucidă. Puterea pe care o exercitase Dyce asupra lui se evaporase. Voi să iasă din casă, cînd bătrîna apăru deodată în bucătărie.

– Ce cauţi aici, tinere? întrebă ea pe un ton sever.

Joe se apropie de ea. Ar fi vrut să-i explice, să se dezvinovăţească. Izbuti doar să îngîne:

– Nu... nu caut nimic...

– Ce înseamnă asta? Cum nu cauţi nimic?

– Tocmai voiam... voiam să plec...

– Asta-i bună! exclamă bătrîna. Am să chem poliţia! Şi începu să urce scara.

O panică cumplită puse stăpînire pe Joe. Tînărul alergă după ea pe scară. Nu dorea decît s-o implore să nu-l denunţe.

– Miss Dyce... Vă implor... nu anunţaţi poliţia...

Bătrînă îl privi bănuitor:

– De unde îmi cunoşti numele? Eşti cumva prieten cu nemernicul de nepotu-meu? El te-a trimis aici? Hm! Numai poliţia va putea afla adevărul. Închisoarea este locul pentru tipi ca voi...

Joe era înspăimîntat. Apucă mîinile bătrînei, pentru a o împiedica să telefoneze. Dar Miss

Dyce nu-i înţelese intenţiile, care erau acum altele decît cele cu care venise. Ea îl împinse cu o putere neaşteptată. Joe se dădu la o parte şi bătrîna, pierzîndu-şi echilibrul, se rostogoli pe scară. În cădere, apucă impermeabilul lui Joe şi pînza se rupse în dreptul buzunarului, lăsînd să se risipească pe trepte piesele unui mic şah de buzunar, de care Joe nu se despărţea niciodată. Capul bătrînei produse un zgomot sec cînd se lovi de ultima treaptă. Joe se repezi s-o ridice, dar după inerţia corpului, fixitatea ochilor şi dîra de sînge care i se prelingea din gură, înţelese că nu mai era nimic de făcut. Miss Dyce murise.

Se ridică, tremurînd, de lîngă cadavru. Evitînd s-o privească pe bătrînă, ieşi din casă. Aerul proaspăt îi făcu bine. Căută să se convingă că planul căpitanului Dyce fusese perfect. De aceea, se conformă mai departe instrucţiunilor primite. Se duse la meciul de fotbal şi se întoarse la Londra cu trenul suporterilor.

Între timp, apărură ediţiile de după-amiază ale ziarelor anunţînd crima din Hampshire.

Ghinionul lui Joe a fost să dea peste Skippy, agentul, tocmai cînd cobora din tren, pe peronul gării Waterloo.

- Hei, amice, spuse acesta, de la Hampshire vii? N-ai văzut-o cumva pe bătrîna şi bogata mătuşă a prietenului tău Richard Dyce? Vino să bem o cafea şi să mai stăm de vorbă. Fac cinste!

- Nu vreau cafea, mormăi Joe. Am fost la meci şi sînt obosit. Mă duc să mă culc.

- Zău? Măi-măi, nu ştiu ce să mai cred despre tine. Porţi un costum nou, eşti tuns ca un dandy, călătoreşti cu trenul. De unde ai bani? Şi şahul tău de buzunar, nu cumva, din întîmplare, l-ai pierdut?

Joe dădu din umeri cu un aer plictisit şi se îndepărtă. Cînd sosi la vechea lui locuinţă, dădu peste Ella. Îl aştepta în faţa casei, palidă şi nervoasă.

- Oh, Joe, strigă ea. Unde ai fost atîtea zile? Căpitanul Dyce a fost arestat acum o oră. Mi-am dat seama acum, cînd veneam să te anunţ, că nu-l iubesc pe Freddie. Nu pot trăi fără tine, Joe. Şi încă ceva: verişoară-mea mi-a spus că la ei la bancă se caută un funcţionar. Ai putea să-ţi refaci situaţia şi să ne căsătorim...

In clipa aceea se auziră sirenele poliţiei.

- Joe, strigă fata, deschizînd ochii mari. Tu n-ai făcut asta... nu poate fi adevărat... Nu eşti amestecat în asasinarea mătuşii lui Dyce!

- Nu, n-am ucis-o, murmură Joe. Dar cine mă va crede? Ce pot face dacă n-am noroc?!

Şi, cu umerii încovoiaţi, de parcă ar fi purtat o povară în spinare, Joe se îndreptă spre maşina poliţiei.

Traducere de B. Ragus

DOAR CU YONI PODOLEANU
SĂ CĂLĂTORIŢI TOT ANU'!
LA GOLAN TOURS veţi găsi
PREŢURI CE VĂ VOR UIMI
ŞI CONDIŢIILE DE PLATĂ
CUM N-AŢI AVUT NICIODATĂ!
LA NOI DE VEŢI VENI
ŞI PE ANAT O VEŢI GĂSI!
Golan
TEL AVIV 124 BEN YEHUDA
Telef. 5273113, Fax 5235005

H. O. R.

O ORGANIZAŢIE VIE

O PREZENŢĂ

O ADRESĂ:

Rh. ALEXANDRU IANAI 3
TEL AVIV

Japonezul Iasushi Akashi, reprezentantul secretarului general ONU în Bosnia, a dat faliment. Toate încercările sale de a pune capăt războiului s-au dovedit zadarnice. Acum, opinia publică europeană cere demisia lui şi plecarea sa urgentă de la Sarajevo. E o cerere îndreptăţită la care ne asociem fără rezerve: Acasă Akashi!

A APĂRUT ALMANAHUL
"UMOR - REBUS" NR.2.
INFORMAŢII
SUPLIMENTARE LA
DL.NELU WEINBERG,
TEL.08/544448 SAU ÎN SCRIS
LA P.O.B. 3393 - ASHDOD.

COLECŢIONARA

Nuvelă poliţistă de Mark Donald

Părul femeii, auriu şi mătăsos, îi dădea o înfăţişare de înger.

Dar, atenţiune copii!

Îngerii – atît cei din viaţa politică, dătători de stări de euforie, cît şi ceilalţi, producători de beţie erotică, – îţi oferă adesea, cînd ţi-e lumea mai dragă, surprize foarte puţin îngereşti.

Sub stofa de lînă verde fină a pantalonului asortat cu scurta de antilopă, şoldurile aveau o mişcare fluidă, foarte tentantă. Necunoscuta se oprise în dreptul raionului cu articole bărbăteşti. Jimmy, care intrase în marele magazin universal mai mult pentru a privi cumpărătoarele, se felicită în gînd de a fi găsit atît de repede ceea ce căuta. De ce frumoasa necunoscută se oprise tocmai la raionul pentru bărbaţi?

Jimmy se apropie cu vădită curiozitate. Părul femeii, auriu şi mătăsos, îi dădea o înfăţişare de înger pogorît din ceruri. Ameţit de atracţia pe care tînăra o exercita asupra lui, la care se adăuga şi ritmul învăluitor al unei melodii provenind de la raionul de discuri, Jimmy reuşi doar să întrezărească gestul rapid al necunoscutei: o mînă trecută cu repeziciune peste obiectele aşezate la vedere şi dusă la buzunar cu aceeaşi extremă agilitate.

Tînărul rămase stupefiat: frumoasa lui necunoscută furase ceva. Dar ce anume? Nişte butoni? Un ac de cravată? Blondina se întoarse şi ochii lui Jimmy întîlniră privirea de un albastru senin.

– O clipă, spuse el.

– Lasă-mă, răspunse ea, grăbind paşii.

Necunoscuta ieşi din magazin. Jimmy voi s-o urmeze, dar un grup de scoţieni, numeros şi gălăgios, îi blocă trecerea. Cînd izbuti să se strecoare printre ei, nu mai zări nici urmă de blondină. Îi era mai mare necazul. În urechi, ca o melodie divină, îi mai răsuna încă intonaţia autoritară şi rugătoare în acelaşi timp a glasului ei, cînd îi ceruse să o lase în pace.

"O hoaţă", îşi spuse Jimmy, parcurgînd Kensington Road, în speranţa s-o revadă. Visa să pună mîna pe ea şi, la nevoie... amîndouă. I-ar fi plăcut să fie trimisă la închisoare şi el să fie numit temnicer. Dar nu reuşi să o găsească în mulţimea de oameni care trecea în sus şi în jos pe marele bulevard. Trei zile la rînd îşi pierdu timpul în magazinul cu pricina. Zadarnic. Necunoscuta nu se mai arătă.

*

Crezu că o recunoaşte în cea de a patra zi, pe cînd se afla în Piccadilly Circus. Dar poate că nu era ea. Avea acelaşi păr şi aceeaşi privire fascinantă în ochi. De data aceasta purta însă un mantou de blană şi coborîse dintr-un Rolls Royce. O însoţea un bărbat cam de şaizeci de ani. Jimmy nu îndrăzni să intre după ei în eleganta cafenea. La ce folos? Şi apoi, dacă totuşi nu era ea? Îşi reluă postul de observaţie din magazinul universal, unde asistase la comiterea delictului. Ştia ce îl aducea acolo: sînt uneori solduri la care femeile nu rezistă. Perseverenţa este de obicei răsplătită. Şi pentru că Jimmy se arătă un campion al perseverenţei, obţinu răsplata dorită: o revăzu pe frumoasa necunoscută.

Se oprise, ca şi prima dată, la raionul pentru bărbaţi. Purta tot un pantalon, de astă dată de culoarea azurului, iar bluza era de caşmir. Sub bluză se ghiceau rotunjimile ferme ale unui piept de starletă de cinema. Jimmy rămase locului, cu respiraţia tăiată.

Tînăra se lăsase împinsă de mulţimea de cumpărători şi cumpărătoare spre tejghea, cu o desăvîrşită naturaleţe. Mîna ei efectuă un rapid "du-te vino" şi, în momentul acela, un bărbat în costum de culoare închisă apăru ca din pămînt şi, cu o expresie mustrătoare pe chip, puse mîna pe braţul blondinei.

– O clipă, domnişoară, spuse necunoscutul.

Jimmy se apropie de ei. Evită s-o privească pe frumoasa cu părul de aur şi îl înfruntă pe omul legii.

– Ce s-a întîmplat? întrebă el.

– Domnişoara este cu dumneavoastră? întrebă detectivul, după ce şovăi o clipă.

– Da, răspunse Jimmy. Deranjează pe cineva acest lucru?

Severitatea de pe chipul detectivului se schimbă într-un zîmbet de curtoazie.

– Ştiţi... spuse el, ca şi cum ar fi vrut să se scuze. Avem tot felul de clienţi...

Jimmy surîse, îi mulţumi şi plăti suma destul de mică ce-i fu cerută, în timp ce detectivul adăugă parcă cu perfidie: "Butonii aceştia de manşetă sînt foarte căutaţi..."

Mulţumit de el, dar şi emoţionat, Jimmy ieşi din magazin împreună cu frumoasa visurilor lui. Aceasta nu mai era roşie la faţă. Siguranţa de sine îi revenise şi ea îi spuse pe un ton glacial:

– Şi acum, cred că mă vei lăsa...

– Dimpotrivă, replică Jimmy. Aş fi grozav de încîntat să-ţi fur ceva.

– Eşti cam îndrăzneţ, spuse blonda.

– Poate din cauză că-mi placi, replică Jimmy.

Blonda ridică din umeri. Rămăseseră în stradă, faţă în faţă. În jurul lor, oamenii se perindau, mai grăbiţi sau mai nepăsători, ca în orice după-amiază la ora aceea.

– N-am avut bani, spuse tînăra cu indiferenţă.

– Îţi poţi vinde la nevoie Rolls Royce-ul, îi răspunse Jimmy, privind-o cu subînţeles.

Blonda păru deodată foarte interesată şi îl examină cîteva clipe, cu o uşoară încruntare adorabilă a sprîncenelor, apoi spuse: "Mda".

Necunoscuta se îndepărtă şi Jimmy o urmă. Neştiind ce să-i spună, o întrebă: "Ai... mulţi?"

– Mulţi... ce?

– Butoni de manşetă, preciză Jimmy.

– O colecţie întreagă, zîmbi ea.

- Aş vrea să mi-o arăţi, se hazardă el.

- Nu, răspunse ea.

Coafura ei, în seara aceea, semăna teribil cu cea a blondei pe care o văzuse în compania domnului bătrîn, coborînd dintr-un Rolls Royce. Felul în care ea reacţionase îl făcu să înţeleagă că fusese vorba de una şi aceeaşi persoană. Jimmy nu-şi pierdu timpul. Îi mărturisi că îl înnebunise din clipa cînd o văzuse pentru prima oară. Ea îi povesti că fura pentru că se plictisea. Jimmy profită de ocazie şi o făcu să înţeleagă că, dacă ar vrea să-i accepte dragostea, nu s-ar plictisi cu el. Dar blonda nici nu voi să audă. Văzînd că este pe punctul să piardă partida, Jimmy o ameninţă:

- Dacă nu vii cu mine astă seară, te denunţ fără nici o ezitare...

- Atunci primesc, spuse blonda şi lui Jimmy îi veni să leşine de bucurie.

Noaptea, în timp ce el dormea dus, frînt de oboseală, frumoasa blondină îl părăsi. Jimmy îşi regăsi dimineaţa butonii de manşetă unde îi lăsase. Dar probabil că îngereasca făptură inaugurase în seara aceea o nouă colecţie: îi furase o pijama...

Situaţia din domeniul sănătăţii mă îngrijorează profund. Şi stau mereu să mă întreb: Cum va fi mîine? Cupat Holim? Fără pat Holim?

RESTAURANTUL ROMÂNESC

RUSTIK

vă invită să vă delectaţi
cu o varietate de preparate culinare
- româneşti şi ungureşti -
alături de renumitul gratar românesc

PREŢURI CONVENABILE

PRIMIM COMENZI PENTRU
FESTIVITĂŢI DE 40 PERSOANE.
AMBIANŢĂ PLĂCUTĂ.

IERUSALIM, Str. Shlomzion
Hamalka 18 (în clădirea Ahim Israel)
Deschis zilnic între orele 12 - 24
Pentru informaţii şi rezervări locuri
sunaţi la 02-233293

● Garanţie - un an de la instalare.
Cu posibilitate de prelungire. ●

PENTRU IGIENA PERSONALĂ

Producător şi distribuitor: "BIDAN" - BNEI BRAK
Str. Hakishon nr. 16
Tel. 03/5709955 - 5709977 - 5700831

BIDAN

COMODITATE ● IGIENĂ ● SĂNĂTATE
INTERESANT ŞI FOARTE UTIL!

● BIDAN este un scaun modern care transformă orice closet în bideu şi foloseşte la spălarea părţilor inferioare ale corpului cu ajutorul unui jet de apă caldă şi la uscarea cu un curent de aer cald.
● Astfel se creează pentru cel ce-l foloseşte o senzaţie de totală curăţenie şi prospeţime.
● Noul procedeu este binevenit atît pentru adulţi cît şi pentru copii, evitîndu-se contactul mîinii cu fecalele şi secreţiile urît mirositoare şi total insalubre. Femeile gravide găsesc prin BIDAN o rezolvare ideală a igienei speciale care li se impune, suferinzii de erupţii, eczeme în părţile interne simt o alinare a durerilor, iar cei bolnavi de hemoroizi pot realiza chiar evitarea operaţiei.

BIDAN-ul se prezintă într-o varietate de modele şi culori:
● BIDAN TURBO, aparat care încălzeşte apa şi usucă cu aer cald, cu 150x5=750 şkalim
● BIDAN CU ÎNCĂLZIREA APEI, cu 150x4=600 şkalim
● BIDAN OBIŞNUIT, cu 75x3=225 şkalim
● Se fac instalaţii în orice loc din ţară ● Se poate plăti cu carte de credit ●
● Instalarea este simplă şi uşoară - 75 şkalim (inclusiv legătura electrică)

Căutăm agenţi de vînzare (bărbaţi, femei)
a instalaţiei BIDAN în toată ţara.
Condiţii atractive.

MINIMUM E OM CA TOŢI OAMENII

PERSONALITĂŢI

Fotografiile de faţă reprezintă cîteva personalităţi din lumea socială, politică şi culturală a momentului.

Dar, am încurcat numele lor din cauza căldurilor.

Răspunsurile corecte în pag 74

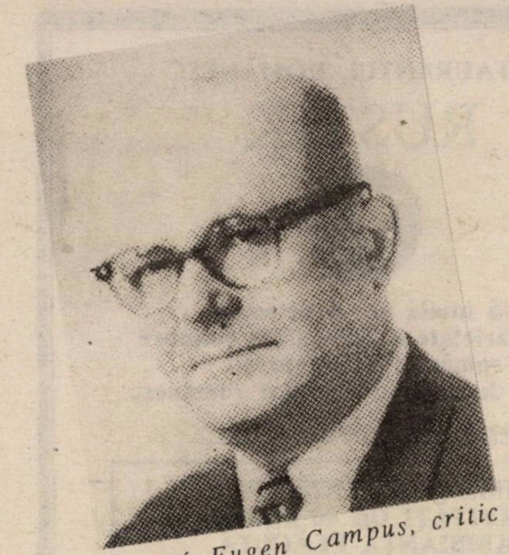

1.Iosef Eugen Campus, critic literar

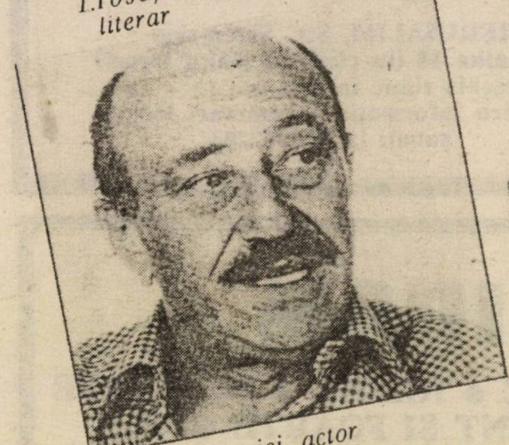

2.Bebe Bercovici, actor

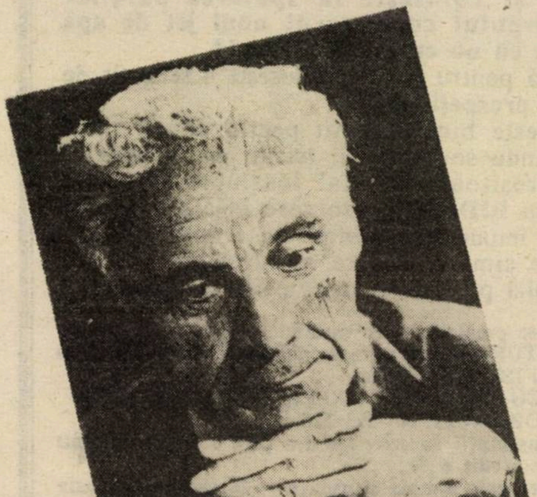

3.Prof.A.Feller, jurist

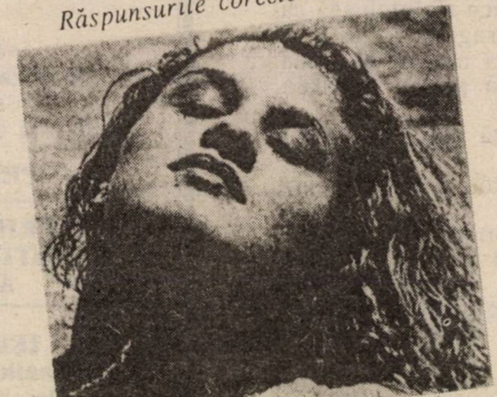

4.Mihaela Bercu, model

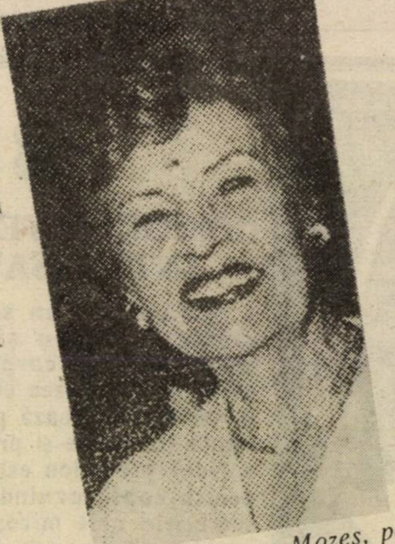

5.Maria Găetan-Mozes, poetă

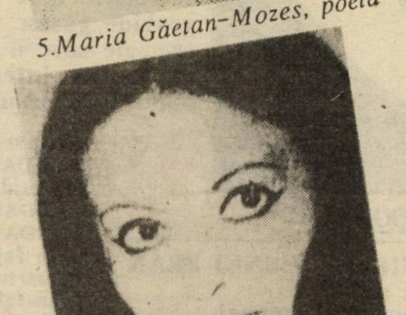

6.Silvia Greenberg, cîntăreaţă de operă

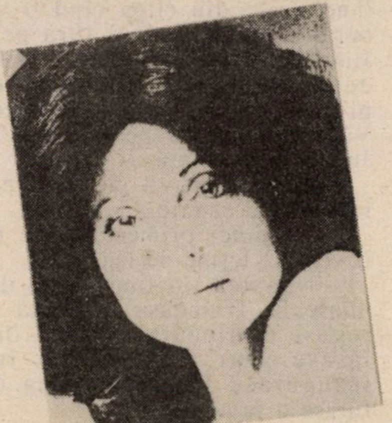

7.Iris Coman, înotătoare

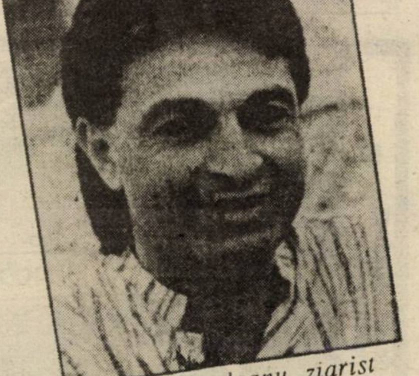

8.Marius Godeanu, ziarist

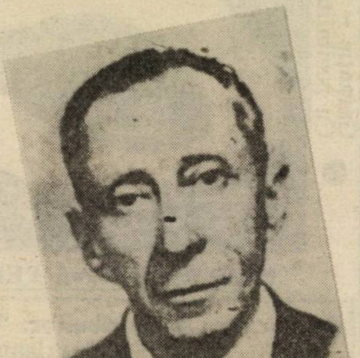

9.Mihail Rinea, publicist

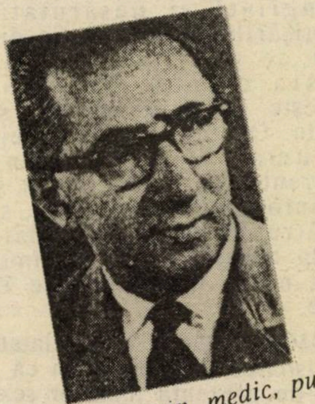

10.Dr.I.Feldstein, medic, publicist

13.Trici Abramovici, artistă

11.Nancy Brandes, muzician

14.Rolanda Cămin, artistă

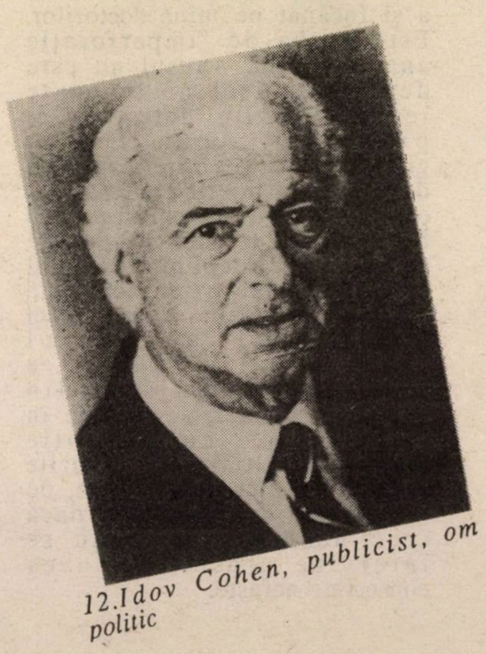

12.Idov Cohen, publicist, om politic

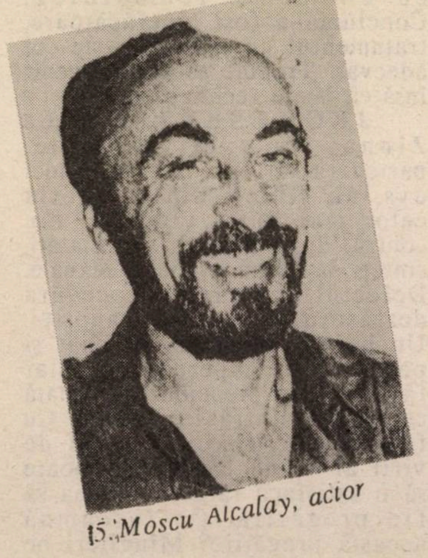

15.Moscu Alcalay, actor

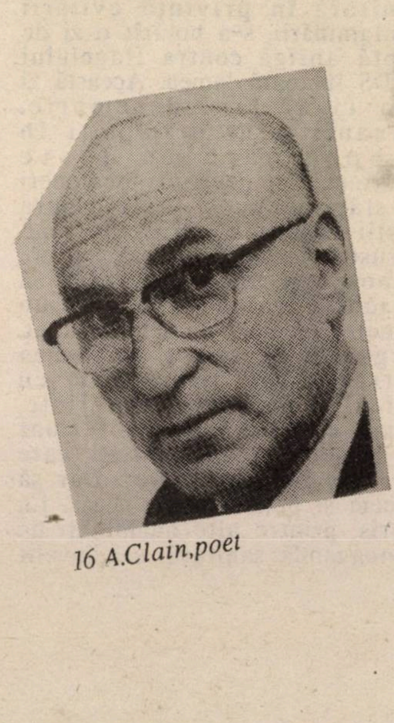

16 A.Clain,poet

PIETRE FUNERARE,
MARMORĂ ȘI GRANIT

FRIDMAN

Firmă cunoscută
încă din București,
Șoseaua Giurgiului
și Filantropia

T.A. – KIRIAT SHAUL
Tel.: 6471594, 6476279

- PREȚURI CONVENABILE
- VENIM LA DOMICILIU
- EXECUȚIE IREPROȘABILĂ
- ÎNLESNIRI DE PLATĂ

EXECUTĂM MESE ȘI ORICE ALTE OBIECTE DE GOSPODĂRIE, DIN MARMORĂ

VORBIM ȘI ROMÂNEȘTE

• Sànàtatea

CITITORII ÎNŢREABĂ, DR. WATTS RASPUNDE

RÊNEE: 1) Revenim asupra problemei bolii AIDS, răspunzînd la scrisoarea dvs. Oricît ne-am repeta în privinţa înfricoşătoarei boli AIDS, tot nu este deajuns considerînd pericolul, chiar catastrofa ce se poate ivi în omenire dacă nu se pune stavilă în extinderea acesteia. Panica e cu atît mai mare cu cît noi medicii nu ştim prea mult despre molimă. Se ştie numai că se molipseşte prin contactul sexual homo sau hetero şi prin transfuziile de sînge. Iar ca profilaxie doar indispensabilul prezervativ (condom). Bineînţeles, în sectorul hematologiei, donatorii de sînge trebuie examinaţi cu cea mai mare atenţie, în special dacă nu sînt posesori de viruşi AIDS. Între alte multe metode de propagandă şi educaţie sanitară în privinţa evitării contaminării, s-a hotărît o zi de luptă aprigă contra flagelului AIDS în toată lumea. Această zi s-a fixat la 1 decembrie. Savanţii sînt neobosiţi în laboratoare în toate continentele, pentru a descoperi şi stăpîni cunoştinţele asupra vieţii teribilului virus. De fapt, virusul este descoperit, dar nu cunoaştem amănunte care să deschidă calea de a găsi un vaccin, un ser, un medicament. Organele de resort din lumea întreagă fac propagandă cu diferite mijloace, conferinţe, afişe, expoziţii, peste tot, chiar şi în şcoli şi universităţi, care de care mai sugestive... Dar să facem şi puţin haz de necaz. La Paris, printre alte modalităţi de propagandă sanitară, s-a învelit obeliscul înalt, cunoscut de toţi, din "Piaţa Concordiei" cu un gigantic prezervativ. Sugestiv, nimic de zis, dar ce te faci cu cucoanele care n-o să mai fie mulţumite cu ce primeau pînă acum, privind la supra-dimensionatul prezervativ ce îmbracă mult rîvnita piesă? 3) La noi se poate face examenul pentru a depista purtătorii de virus AIDS la spitalul Ichilov din Tel Aviv şi la spitalul Shiba din Tel Hashomer.

BORN: 1) Leucemia cronică, diagnosticul pus de medicul hematolog, este precisă, căci se bazează pe rezultatul analizelor de laborator. 2) Nu toate formele de leucemie se tratează prin transplant de măduvă osoasă. 3) Poate să continue studiile, nu este nici o contraindicaţie. 4) Desigur că sînt şi cazuri de leucemie cu evoluţie galopantă, dar nu este cazul descris în scrisoare.

CERNEA: Este vorba de o tumoare intestinală. *Colonoscopia* este obligatorie şi ajută mult medicului enterolog la depistarea tumorilor intestinale. Trebuie să fiţi încredinţat că nu toate tumorile din acest sector sînt neapărat canceroase. Cele mai multe sînt benigne. Totuşi se recomandă extirparea. Actul operator pentru aceasta nu este nici greu, nici periculos.

ROMY: Erithemul nodos care a apărut pe picioare este de origine reumatismală. Medicul dermatolog a avut dreptate cînd a făcut un consult cu un medic reumatolog. Concluzia a fost binefăcătoare, tratamentul cu cortizon este cel adecvat. Trebuie să fiţi prevenit însă că boala recidivează.

JECHESKEL - Nes Ziona: Nu aveţi dreptate, partenera nu este frigidă şi nici dvs. nu sînteţi din categoria celor mai puţin virili, ci din contră, după cele ce ne relataţi, sînteţi în plină vigoare sexuală. Defectul constă în procedura desfăşurării actului dragostei. Un bărbat se excită imediat şi poate să se împerecheze chiar fără nici un preambul de îndată ce penisul intră în erecţie. Cu femeia este altceva. Oricît de viril ar fi un bărbat, nu poate să o satisfacă fără ca femeia să fie pregătită. Ce înseamnă această pregătire? Mîngîieri pe tot corpul, sărutări la fel. Absolut nici o părticică a corpului să nu rămînă nemîngîiată şi nesărutată; îmbrăţişările, la fel, să fie din ce în ce mai intense. Prin aceasta corpul femeii se încălzeşte, se înfierbîntă pînă se aprinde. Odată aprinsă, femeia nu numai că nu rămîne indiferentă, ci devine activă şi cere, înfometată de dragoste, să fie pătrunsă, să fie posedată pînă la orgasm. Ceea ce simte atunci nu se poate descrie în cuvinte.

GIGI: 1) După cele relatate în scrisoarea dvs. deducem că e vorba de prezenţa ambelor sexe în acelaşi corp, adică *hermafroditism* (de la Hermes plus Afrodita). Organele genitale în formă anormală se dezvoltă încă în stadiul intrauterin. Ca aspect, clitorisul se dezvoltă aproape de forma şi mărimea unui penis, iar parte din pielea scrotului capătă forma buzelor mari ale vulvei. 2) Se poate opera, şi după predominanţa elementelor conformaţiei se decide dacă rămîne bărbat sau femeie. Se analizează şi componenţa glandelor sexuale. Dacă ţesutul lor este aidoma ovarelor, rămîne femeie. dacă ţesutul este ca cel testicular şi se decelează hormoni sexuali masculini în abundenţă, precum şi aspectul anatomic preponderent masculin, atunci operaţia are ca urmare că rămîne bărbat.

BERNY: Bietul nou născut a şi încăput pe mîna doctorilor. Este vorba de "imperforaţie anală", adică anusul nu este deschis şi deci nu se poate realiza tranzitul intestinal al pruncului. Acum treaba ginecologilor s-a terminat după descoperirea acestei anomalii şi este transferat la chirurg. Prin fel de fel de tehnici chirurgicale se aduce la îndeplinire tranzitul intestinal, operaţie făcută de chirurgi deschizînd anusul. Deci examenul atent al nou-născutului, imediat ce ginecologul l-a scos din pîntecele mamei, se impune în mod riguros, cu o atenţie deosebită. Altminteri, cazurile acestea în aparenţă simple, de imperforaţie a anusului, dacă trec neobservate şi nu se intervine urgent, pot avea consecinţe nefaste.

MINIMUM E OM CA TOŢI OAMENII

* De două săptămîni, ne-am branşat pe televizoare. Mîncăm fotbal, cu şi fără pîine. Departe, în Lumea Nouă, se desfăşoară competiţia supremă în sportul care e, de mult, rege în Lumea Veche. Dar nouă, ce ne pasă de distanţe, cînd avem toate (sau aproape toate) meciurile în salon? Acum, cînd "Minimum" iese pe piaţă, tocmai s-au terminat grupele preliminare şi ne aflăm în pragul optimilor de finală. Drumul este încă lung şi cu multe semne de întrebare, pînă la finala din 17 iulie, de la Los Angeles, dar ne-am delectat, între timp, cu cîteva "ciocniri" de toată frumuseţea. Care au fost acelea, să nu mă întrebaţi, căci, la ora cînd scriu aceste rînduri, ele încă... n-au avut loc. Cum să te aştepţi însă la altceva, de la meciuri ca Brazilia - Suedia, Germania-Spania, Italia-Mexic, Belgia-Olanda sau România-Columbia? Şi asta, ţineţi-vă bine, numai pentru început, în chip de "hors d'oeuvre" al campionatului!

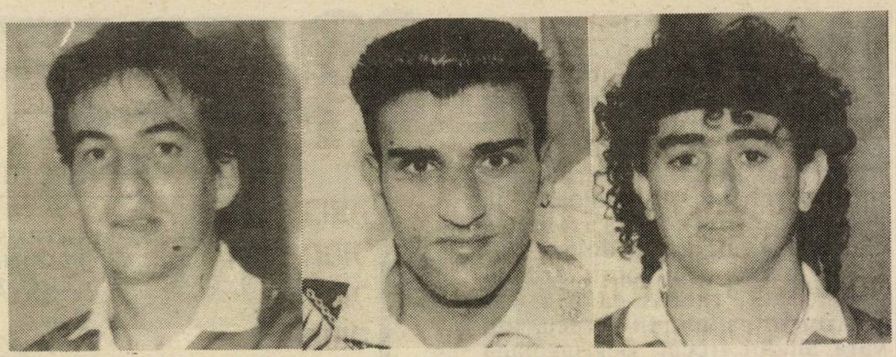
Trei vedete ale lui Macabi Haifa: Bercovici, Mizrahi şi Atar

* Dar la noi? La noi s-a intrat, ca şcolarii, în "vacanţa mare". Macabi Haifa a cîştigat campionatul, pe care l-a dominat cu autoritate, echipa a făcut turul de onoare cu drapelul verde pe stadionul din Kiriat Eliezer, iar suporterii, de atîta dragoste, erau cît pe-aci să-i sufoce (literalmente!) pe cîţiva dintre jucători. Deşi cunoaşte vechea deviză din fotbalul britanic "Never change the winning team" (Să nu schimbi niciodată echipa învingătoare), managerul Ghiora Spiegel se gîndeşte la cîteva modificări în formaţia de bază. El intenţionează să "elibereze din funcţie" 3-4 jucători şi să angajeze alţii, din afară, în loc. Discret din fire, nu spune despre cine-i vorba, dar nu-mi închipui că se va putea dispensa de pildă, de serviciile lui Eyal Bercovici, Alon Hazan şi Reuven Atar, care au fost aleşi de "Iediot Aharonot", în această ordine, în fruntea clasamentului celor mai buni jucători din ţară!

* O veste supărătoare: Macabi Haifa, cît e de mare şi de tare în Israel, are destule şanse să nu participe la viitoarea ediţie a "Cupei Campionilor Europeni". Cunoscutul cotidian sportiv italian "Gazetta dello Sport" scrie că, în această competiţie de prestigiu, nu va fi loc pentru campioana israeliană. În schimb, în "Cupa UEFA", vor fi admise două echipe din Israel. De ce această discriminare? Pentru că, în "Cupa Campionilor Europeni", vor juca doar echipe din ţări care reprezintă elita fotbalului de pe bătrînul continent. Dacă vreţi să ştiţi, Israelul e socotit printre ţările de categoria a doua, bune numai pentru "Cupa UEFA": Eire, Irlanda de Nord, Wales, Moldova, Slovenia, Azerbaidjan, Estonia, Letonia, Lituania, Armenia, Malta, Luxemburg, Cipru, Lichtenstein, Ungaria, insulele Farro, Islanda, Albania, Bielorusia, Gruzia, Macedonia şi San Marino. Acum, noi, mai treacă-meargă, dar Ungaria, faimoasa Ungarie a lui Puşkaş, Kocsis, Hidedkuti, să ajungă pe aceeaşi treaptă cu insulele Farro şi San Marino?

* "Prima doamnă" a basketului israelian se retrage din activitatea competiţională. Anat Dreigor, 34 ani, 1,86 m.înălţime, basketbalista nr.1 a ţării, pune capăt, astfel, unei strălucite cariere. În palmaresul ei: 16 titluri de campioană a Israelului şi de 14 ori cîştigătoare a "cupei". A jucat, cu echipa sa, Eliţur Holon, în 100 meciuri din "Cupa Campionilor Europeni", a apărat de 79 ori culorile Israelului în echipa naţională şi, în 18 ani, a înscris nu mai puţin de 20.000 puncte. La sfîrşitul anilor '80, a fost aleasă "sportiva deceniului". Feministă convinsă, Anat Dreigor vrea să devină antrenoare, dar nu la fete, ci musai la o echipă masculină!

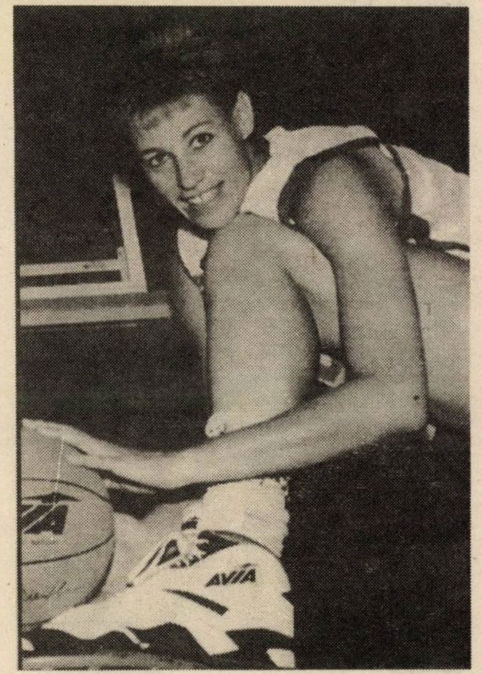

Anat Dreigor

* Campioana olimpică de tenis, Jennifer Capriati, în vîrstă de 18 ani, se află actualmente internată la centrul de dezintoxicare de droguri din Miami, Florida. Aceasta, după

MINIMUM E OM CA TOTI OAMENII

ce poliţia a prins-o cu o cantitate de marijuana. Se spune însă că ea a "gustat" şi din droguri mai grele, între care heroina. Considerată un mare talent al "sportului alb", profesionistă la 14 ani, clasată printre primele 10 jucătoare din lume, Jennifer Capriati a cîştigat milioane de dolari, dar stupefiantele i-au oprit drumul ascendent. Practic, ea n-a mai participat la niciun turneu, din vara anului trecut. Degringolada i-a pricinuit şi anularea contractelor de publicitate, foarte bănoase, pe care le avea cu două mari societăţi comerciale. Poate că, de droguri, va reuşi să scape, dar e puţin probabil că va mai fi o mare campioană. "Noua Chris Evert", cum fusese denumită...

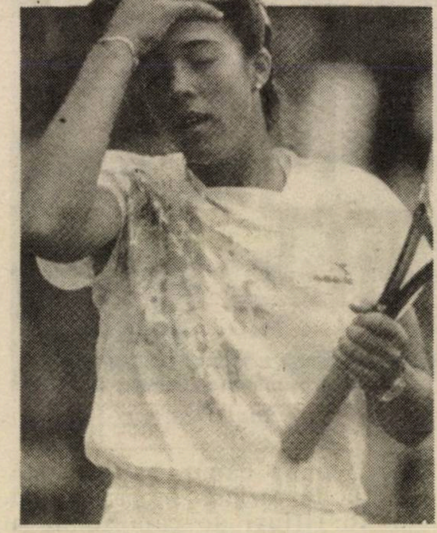

Jennifer Capriati: stupefiant!

* Nostalgie sportivă bucureşteană. Zilele trecute, s-a disputat o nouă ediţie a competiţiei de basket "Cupa Constantin Herold". Organizată în memoria celui care a fost un mare sportiv, întrecerea nu s-a disputat, ca deobicei, în sala "Olimpia", ci a revenit, ca pe vremuri, pe terenul în aer liber de la "Drept". Au jucat sau au privit doar, din tribună, fostele glorii ale basketului românesc: Andrei Folbert, Dan Niculescu, Mişu Nedef şi alţii...

G.MODEANU

Gordon Tours

I. ATLAS VĂ OFERĂ UN VOIAJ ULTRA ARISTOCRATIC

LA UN PREŢ ULTRA DEMOCRATIC!

TURUL ROMÂNIEI ŞI VIZITAREA LOCURILOR NATALE CU MASINĂ LA SCARĂ ŞI ŞOFER LA DISPOZIŢIE PENTRU 2-4-6-8-10 PERSOANE ÎN MAŞINĂ

CIRCUIT 10 ZILE ÎN TRANSLIVANIA SAU/ŞI MOLDOVA DE LA 45$ PE ZI (PLUS AVION) PREŢUL INCLUDE: MAŞINĂ TOYOTA SAU PEUGEOT hotel, benzină, asigurarea maşinii, cazarea şi masa.

CIRCUITUL SE POATE PRELUNGI ÎN ROMÂNIA (pînă la două luni) ŞI COMBINA CU ARANJAMENTE LA MUNTE, LA MARE, TRATATAMENTE MEDICALE.

ZBORURI ÎN EUROPA ŞI EXCURSII SPECIALE LA PRAGA

NOU ŞI INTERESANT!

ÎN CIRCUIT SE POT INCLUDE VIZITE LA CHIŞINĂU ŞI BUDAPESTA

I. ATLAS - GORDON TOURS str. Ben Iehuda, 184
Tel Aviv - tel. 5270767

NICI UN PAS FĂRĂ ATLAS!

ARANJĂM ASIGURARE DE BOALĂ PENTRU TURIŞTII DIN ROMÂNIA.

CĂLĂTORII CU PREŢURI REDUSE ÎN TOATĂ LUMEA!

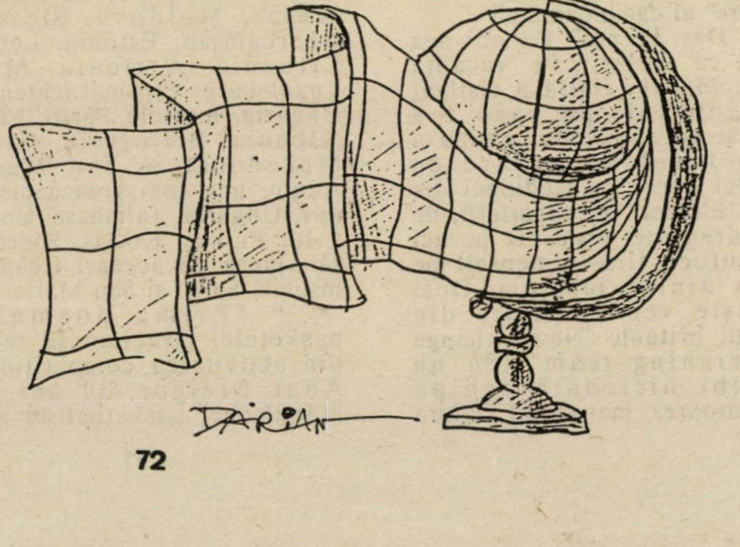

MINIMUM E OM CA TOTI OAMENII

LUCULLUS
şi invitaţii săi

LA RESTAURANT...

"MARIANA"
Iaffo, lîngă Noga.

Restaurantele româneşti din Israel au în general o bucătărie bună, grătarul mai ales se bucură de calităţi gastronomice importante.

Totuşi - şi mai ales în ceea ce priveşte mîncărurile gătite, lista de mîncare e cam sărăcăcioasă.

Lipsesc unele mîncăruri delicioase şi nu prea complicat de gătit. Nu peste tot găseşti ciorba de fasole cu costiţă, plachia de peşte, ciorba de peşte (cap), ciorba de potroace, tocana, ghiveciul măcelăresc (cu uger), peşte în saramură, ciorba şi drobul de miel (în sezon fireşte), friptura de miel, friptura de raţă - sau păstrăvul fiert şi cu unt topit.

M-am dus la restaurantul "Mariana", unde mîncasem odată un antricot bun şi fiindcă era ora 1 şi grătarul nu funcţiona încă, ne-am gîndit, eu şi partenera mea, să abordăm mîncărurile gătite şi să le cercetăm cu ochii, nasul şi gura.

Am început cu o ciorbă de vacă ; aceasta era sclipitoare (prin ochiurile de grăsime), gustoasă (prin prezenţa leuşteanului şi a altor mirodenii), iar carnea apetisantă şi fiartă atît cît trebuie. Apoi, partenera mea a comandat un crap spaniol. Crapul spaniol are şi el o regulă a lui. El trebuie să fie preparat la grătar şi nu la teflon. Ori, crapul de la" Mariana" era excelent, savuros cu sosul picant şi asezonat cu ardei iute. Peştele avea o coajă aşa cum se cere iar interiorul era alb imaculat şi moale. Eu am ales cea mai simplă mîncare românească: rasolul de vacă şi nu am regretat. Erau cîteva feluri de carne în supă (aşa cum trebuie să fie prezentată). Păcat că sleita însoţitoare. lăsa de dorit, n-avea usturoi şi nu era terminată. Am băut o sticlă de Muscat românesc (35 shk.) şi socoteala totală a fost de 90 shk. Păcat că lista de desert e şubredă de tot. Lipseşte desertul românesc: sarailia sau plăcinta cu brînză moldovenească.

Restaurantul era primitor, ziua răcoroasă. Am plecat de acolo cu stomacul uşor, însoţiţi de gustul şi mirosul plăcut al mîncărurilor consumate.

DR.S.IACOBSON

Post Scriptum

Şi fiindcă tot ne aflăm în Iaffo, cel cu grătare, să vă informăm că la restaurantul Ghitta (tot lîngă teatrul Noga) a apărut (alături de clasica şi greu egalabila ciorbă de perişoare) un fel mai rar întîlnit în locantele noastre şi anume: ciorba de burtă. Este de zile mari, dacă pui oţetul ce se cuvine, te trezeşte din morţi; şi nu numai după un chef năprasnic, aşa cum sîntem noi obişnuiţi, sau după Revelion..., aşa...pe la patru dimineaţa, ci şi la prînzul cel de toate zilele sau seara. A nu se rata evenimentul!

Luc.

,,ADEVĂRUL" , magazin săptămînal,
este publicaţia destinată întregii familii: comentarii politice, reportaje, nuvele, cuvinte încrucişate, cronică cinematografică, satiră, umor, din culisele vieţii politice şi din viaţa cinematografică. O gamă de subiecte interesante pentru fiecare vîrstă, de la 10 la 120 de ani
44 pagini săptămînale, realizate în condiţii grafice excepţionale.

În fiecare VINERI - ,,Adevărul" ,
unicul magazin săptămînal.

...SI ACASA

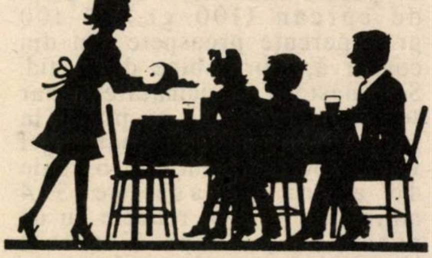

CE MÎNCĂM ÎN IULIE
(Ceva uşor, uşor, că ne distrug căldurile)

Avocado cu pastă de anchovy: se fierb 3 ouă tari. Se curăţă de coajă şi se adaugă 1 linguriţă plină cu pastă de anchovy. Se spală cîteva foi de salată verde, se rup bucăţi mari şi se stropesc cu puţină zeamă de lămîie. Se taie în două 3-4 avocado, se scoate sîmburele. Se presară cu puţină sare şi se toarnă în fiecare jumătate cîte o linguriţă zeamă de lămîie. Se aşează pe un platou peste foile de salată şi se pune în fiecare cîte 1-2 linguriţe de umplutură de ou cu anchovy. Se presară cu pătrunjel verde tocat şi se dă la frigider 30 minute. Se serveşte rece cu baghetă proaspătă.

Omletă la cuptor: se bat cu furculiţa 6 ouă întregi cu puţină sare şi piper alb. Se adaugă 2 linguri rase cu făină bătînd într-una şi se diluează cu jumătate pahar cu lapte rece. Se unge o formă pyrex ca pentru tartă, rotundă sau pătrată, cu unt. Se toarnă compoziţia şi se pun deasupra bucăţele de caşcaval tăiate ca chibriturile (150 gr.). Se apasă puţin caşcavalul să fie intrat pe jumătate în omletă şi se dă la cuptor încălzit dinainte la 180 grade, circa 25-30 minute. Se serveşte fierbinte cu garnitură de salată de roşii cu ceapă şi ulei. Această omletă se poate face şi cu ciuperci călite şi cu verdeaţă tocată, sau pastramă grasă, tăiată felioare subţiri.

Colţunaşi prăjiţi, umpluţi cu carne: se face o cocă din 125 gr.margarină, 250.gr.făină şi jumătate pahar cu apă rece, în care am pus puţină sare. Se lasă aluatul pe planşetă, presărat cu puţină făină şi acoperit cu un şervet foarte curat. Separat, se dă pe maşina de tocat un rest

MINIMUM E OM CA TOTI OAMENII

de carne din rasol sau fripturi de pasăre sau vită, 1 felie piept de curcan (100 gr.) şi 100 gr.ciupercuţe proaspete sau din conservă, scurse bine de lichid. Se amestecă cu jumătate pahar sos beşamel, sare şi piper la gust şi 2 linguri cu pătrunjel verde tocat. Se întinde o foaie de aluat groasă de 3-4 milimetri. Se scot rondele cu un pahar, se pune pe fiecare 1 linguriţă umplutură şi se umezesc uşor marginile ca să se lipească bine colţunaşii apăsînd bine împrejur. Se rumenesc pe ambele părţi, cîte 3-4 minute, avînd grijă să nu se ardă. Nu se prăjesc decît cîte 5-6 deodată. Se scot pe hîrtie absorbantă şi se servesc cu garnitură de sote de mazăre.

YLANA

MAX

FABRICĂ DE SALAM ŞI CARNE, NECAŞER DINTRE CELE MAI MARI DIN ŢARĂ

La noi găsiţi întotdeauna carne, salam şi produse de carne pentru toate gusturile şi cele mai speciale.
SAŞA, care a lucrat la Fabrica de salamuri "Kaunas", vă invită acum la magazinul fabricii

* STEAKURI şi carne pentru frigărui
* SALAM 12 şekeli/kg.
* CRENVURŞTI+MORTADELA 9,50 şekeli/kg.
* PASTRAMĂ, RULADĂ, carne de umăr afumată, începînd de la 20 şekeli/kg.
* MURĂTURI, salate, pelmeni ruseşti.
PREŢURI FĂRĂ CONCURENŢĂ

Dispunem şi oferim onoratei noastre clientele şi un sortiment variat de brînzeturi, aperitive, sosuri şi băuturi din import

TEL-AVIV, str. BEN ATAR 37 - Autobuze "Egged": 83, 85; "Dan": 1, 18, 26, pînă la staţia de pe str.Salame 50
TELEFON: 03 6830469

DESFIDEM ORICE CONCURENŢĂ

ANTALIA
numai cu
90 $
condiţionat de acordarea de servicii turistice

Amănunte la firma de turism
אשא
din Tel Aviv. Telefon 03-292950

• Steven, care e veterinar, se plimbă pe stradă cu un prieten. Deodată, pe stradă trece un splendid pekinez. Steven îl salută:

– Ce-i cu tine, dragă, ai început să saluţi animalele?

– Păi cum, pekinezul ăsta e cel mai bun client al meu!

Răspunsurile corecte la jocul nostru

1. *M.Rinea*
2. *Moscu Alcalay*
3. *Iosef Eugen Campus*
4. *Iris Coman*
5. *Rolanda Cămin*
6. *Tricy Abramovici*
7. *Sylvia Greenberg*
8. *Nancy Brandes*
9. *A.Clain*
10. *Idov Cohen*
11. *Marius Godeanu*
12. *I.Feldstein*
13. *Mihaela Bercu*
14. *Maria Găetan-Mozes*
15. *Bebe Bercovici*
16. *Prof.A.Feller*

IAFFA GOLAN
ÎN ATENŢIA PRIGONIŢILOR DE NAZIŞTI!

A început înscrierea pentru primirea de
PENSIE DE LA ASIGURAREA NAŢIONALĂ GERMANĂ
Se pot înscrie toţi cei ce întrunesc toate criteriile următoare:
* Persoane care au fost prigonite de regimul nazist.
* Persoane aparţinînd culturii germane.
* Persoane care au muncit în Europa răsăriteană şi au avut vîrsta de, cel puţin, 16 ani înainte de izbucnirea războiului.
* Persoane care s-au stabilit în Israel pînă la 1 iulie 1990.
CONSULTAŢIE GRATUITĂ LA BIROUL NOSTRU ÎN ZILELE DE DUMINICĂ - JOI (între orele 8-13).
IAFFA GOLAN - INVESTIŢII ŞI FINANŢE LTD.
Secţia de Pensii din Germania
Tel Aviv - str.Haneghev 4, etaj 2, camerele 38-50.
Tel.03-370975

POŞTA

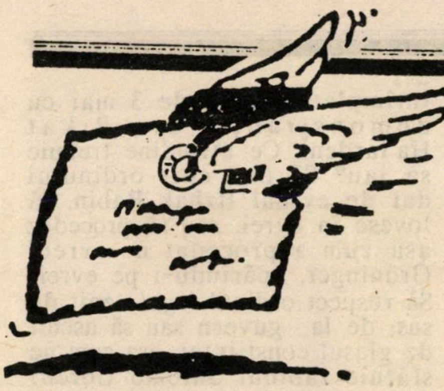

RECTIFICARE

Subsemnatul Jacob Popper, scriitor, membru în P.E.N.-Internaţional, vă rog a publica în revista dv. următoarea rectificare:

În nr. 86/VIII/94 a apărut în revista dv. la rubrica *Se zvoneşte că...* următoarea informaţie al cărei text fotocopiat îl reproduc în cele ce urmează:

...Iacob Popper, din München, fost redactor al "Europei libere" a fost solicitat să fie preşedintele organizaţiei interconfesionale (ecumenice) TAD ("Theologische Arbeitsgemeinschaft für Interkonfessione Dialog") din Germania.

Această informaţie este în parte inexactă şi în orice caz incompletă. Nu se zvoneşte că... eu aş fi fost "solicitat", etc,etc. În realitate, eu am devenit membru al lui"THEOLOGISCHE ARBEITSGEMEINSCHAFT FÜR INTERKONFESSIONELLEN DIALOG - PROTESTANTEN, KATHOLIKEN UND JUDEN IN GESPRÄCH" ("Asociaţia teologică pentru dialog interconfesional - Colocviu între protestanţi, catolici şi evrei", titlu doar fragmentar citat de "Minimum"), în urma unei propuneri a prof.dr.Daniel Krochmalnik - actualmente profesor la Institutul de înalte studii iudaice din Heidelberg,- în 1987, cînd el mi-a făcut această propunere-preşedinte (evreu), al TAD("THEOLOGISCHE ARBEITSGEMEINSCHAFT..")

În urma plecării dr. Krochmalnik la Heidelberg, în 1992, am fost rugat să-i iau locul în cadrul conducerii TAD, adică să devin unul din cei trei preşedinţi ai acestei asociaţii, ceilalţi doi fiind prof.dr.Birgit Linke (protestantă) şi prof.Robert Tschöpel (catolic).

TAD este una din numeroasele asociaţii pentru dialog interconfesional din Germania şi întreaga lume:în bună măsură datorită acţiunii conjugate a acestor asociaţii, s-a ajuns la epocala reorientare a Vaticanului faţă de Judaism, ilustrată elocvent chiar pe data de azi cînd toate ziarele din Italia publică ample reportaje şi editoriale privitoare la MEA CULPA prin care biserica catolică se recunoaşte co-responsabilă de Holocaust prin politica pe care a dus-o de la întemeierea ei şi pînă nu de mult.

Cu multumiri,

Iacob Popper
München, Germania

PRO ŞI CONTRA PROCESULUI POLITIC

E greu de crezut că Israelul ar putea să existe fără separarea totală de Iehuda şi Şomron unde sînt cca 2 milioane de oameni. Această separare trebuie făcută chiar cu riscul creerii unui stat palestinian.

Nu pot pricepe ce înseamnă "autonomie". E oare un spaţiu vid în care populaţia nu aparţine nici unei ţări?

Pericolul, incomparabil mai mare ar fi punerea în aplicare a lozincii demagogice a "Israelului Mare" şi s-ar anexa teritoriile amintite mai sus, împreună cu populaţia lor actuală de 2 milioane de suflete. Cu cei 1 milion de arabi din interiorul aşa-zisei linii verzi ar exista în ţara noastră cca 3 milioane de arabi şi 4 milioane evrei. Arabii ar reprezenta astfel cca 45% din populaţie.

Nu cred că cineva ar accepta ca 45% din populaţie să fie ţinută fără drepturi civile (recte drept de vot). Ar apare astfel un nou stat cu politica de "apartheid" recent decedată în Africa de Sud. Peste cca 20 de ani soarta Israelului ar fi aceeaşi ca a Africii de Sud astăzi.

Anexînd aceste teritorii fără a da drepturi egale de cetăţeni ai ţării populaţiei din aceste teritorii, nu vom putea rezista presiunii internaţionale. Dealtfel nici Africa de Sud nu a putut rezista mult timp sancţionărilor internaţionale. Trebuie să ţinem cont că Africa de Sud este o ţară mult mai bogată în resurse naturale decît Israelul ale cărui resurse naturale se rezumă din păcate la pietre.

Aplicînd această politică de anexare a teritoriilor ("ISRAELUL MARE") ne-am sinucide ca popor şi ca stat.

Deasemenea, nu vrem să vedem că lumea s-a schimbat în mod drastic din 1989 încoace. Odată cu prăbuşirea comunismului, interesele strategice ale U.S.A. s-au schimbat şi ele. Importanţa Israelului pentru politica strategică americană a scăzut mult. Se aud din ce în ce mai multe voci acolo că Israelul, a devenit o povară. Dacă în 1992 ar fi cîştigat "Likudul" care a dus în mod cu totul greşit o politică de opunere faţă de interesele americane, azi am fi într-o situaţie foarte grea.

În privinţa podişului Golan, nu putem pretinde că Rabin s-a îndrăgostit brusc de Asad şi vrea să-i ofere cadou acest teritoriu. Nu fără motiv ministrul de externe american a început o navetă între Siria şi Israel pentru încheierea păcii. Fără Siria n-ar exista pace în regiunea noastră.

Situaţia podişului Golan e legată tot de interesul american.

Dacă ne vom opune politicii U.S.A., nu vom putea exista ca stat, e clar ca lumina zilei. Restul e numai ... palavre.

Ing.Carol Lerner
Natzeret-Illit

M-am hotărît să scriu revistei **MINIMUM** pentru că o consider mai aproape de ideile mele.

În primul rînd, ţin să subliniez că sînt pentru tratativele de pace şi susţin ideea păcii şi a înţelegerii. Dar înţelegerea este bilaterală, cu obligaţia ambelor părţi. Totuşi se observă clar că în loc să se aplice principiile autonomiei, partenerii noştri ridică noi pretenţii, iar cele semnate sînt efectiv încălcate. Cel mai elocvent exemplu este Ierusalimul (care nu a fost în discuţie) unde se duce o activitate palestiniană, aproape ca la nivel de guvern; primiri de personalităţi oficiale, drapelul fîlfîie asupra resedinţei de la *Orient House*, etc. Deci se pot instala unde doresc, fără nici o piedică.

În al doilea rînd, consider că dl Shimon Peres care colindă lumea (pe seama bugetului Israelului) şi nu este singurul, pledează mai mult pentru mobilizarea ajutoarelor pentru palestinieni. Oare în calitate de ministru de Externe al Israelului nu crede că are destule probleme specifice Israelului? Palestinienii ştiu să-şi apere interesele şi au ascultare, să nu fie îngrijorat.

În al treilea rînd, televiziunea noastră s-a obişnuit să prezinte acţiunile din teritorii cu lux de amănunte (reîntoarcerea deţinuţilor eliberaţi şi starea euforică la primirea lor, manifestările anti-israeliene, etc.). Oare nu se găseşte un "i" pentru a se pune punct acestor emisiuni care par mai degrabă... ale televiziunii OEP?

Emilia Lăzărescu
Ashkelon

În numeroase corespondenţe am asemănat politica "pacifistă" a actualului nostru guvern cu *chamberlain-ismul* şi am avertizat în legătură cu asemănarea ce există între Israelul de azi şi Cehoslovacia de atunci (1938-39), ajungînd la aceeaşi concluzie ca şi dl. Leon Haimovici din Rishon LeZion (vezi *POŞTA*, *Minimum*, Nr. 83, Feb. 1994, pag. 76-78). Ceea ce diferenţiază capitulardismul lui Chamberlain de cel al cuplului Peres-Rabin, este faptul că Chamberlain a renunţat la pămînturile altor state şi nu a promovat capitularea faţă de un inamic învins pe cîmpul de luptă din cauza propriilor sale erori politice şi ideologice (vezi Convenţia -*"Amana"* privind extirparea Israelului din Orientul Mijlociu).

Pe coperta revistei *Minimum* (Nr. 85, Apr. 1994) întrebaţi în legătură cu Ziua Independentei Israelului:

-"INDEPENDENŢA FAŢA DE CE ANUME?"
-"INDEPENDENŢA FAŢA DE CINE ANUME?"
şi adăugaţi:
"INDEPENDENŢA FAŢA DE CINE ŞTIM NOI ŞI ŞTIM MULTE."

Răspunsul e greu de dat. Ştim însă că guvernul RABIN nu este independent nici măcar faţă de ŞAS şi cu atît mai mult faţă de MEREŢ-ul lui Iosi Sarid şi Şulamit Aloni. În Knesset "blocul-baricadă" (*"Bloc Chosem"*) "asigură" majoritatea "democrată" zisă chiar "sionistă" a guvernului şi a transformat ţara într-un PROTECTORAT al "ARABILOR NOŞTRI".

Rosh Peleg Iehuda
Raanana

DILEMĂ, CUMPLITĂ DILEMĂ

Dragă Minimum,

Mă aflu într-o mare dilemă şi de aceea mă adresez ţie, în speranţa că mă vei înţelege şi mă vei ajuta. Iată despre ce este vorba:

Am citit în *Minimum* (Nr. 86, pag. 32) trista poveste a căpitanului de jandarmi GRÜNINGER, acest OM între oameni, care, încălcînd ordinele guvernului de atunci al Elveţiei, a salvat de la moarte aproape 3000 de evrei fugăriţi din Austria. Comandantul GR. avea de ales între respectarea ordinelor primite de sus, de la guvernul *legal* al Elveţiei şi conştiinţa sa de OM. În această bătălie dintre datorie şi conştiinţă, la omul GR. a învins conştiinţa.

Plecînd de la acest caz, mi-a venit în minte disputa fierbinte care s-a stîrnit la noi, atunci cînd rabinul Shlomo Goren a făcut apel la ostaşii Ţahalului să nu execute ordinul de lichidare a "işuvului" evreiesc din Hebron (în cazul cînd un asemenea ordin samavolnic ar fi dat). Diverşi oameni au luat poziţie, pro- sau contra celor afirmate de rabinul Goren, dar pentru mine, mai ales după ce am aflat de cele petrecute în Elveţia în urmă cu jumătate de secol, acest apel a căpătat o nouă semnificaţie.

Mi-am pus problema astfel: să presupunem că în momentul de faţă aş fi ostaş. Să mai presupunem că Itzhak Rabin, împins din spate de elementele pro-aşafiste din guvern, ar da ordin armatei să lichideze prin forţă aşezările evreieşti din teritorii (eventual, să se poarte cu brutalitate împotriva populaţiei care se opune unor astfel de măsuri, aşa cum s-a întîmplat în ziua de 3 mai cu demonstranţii din Bikat Ha'Iarden). Ce atitudine trebuie să iau? Să dau curs ordinului dat de evreul Itzhak Rabin, să lovesc în evrei, sau să procedez asa cum a procedat ne-evreul Grüninger, apărîndu-i pe evrei? Să respect ordinul *legal* venit de sus, de la guvern sau să ascult de glasul conştiinţei, aşa cum ne sfătuie rabinul Shlomo Goren? Aceasta este dilema mea!

P.S. Mă întreb: ce s-ar fi întîmplat cu cei 3000 de evrei dacă comandantul GR. nu ar fi ascultat de glasul conştiinţei şi ar fi acţionat ca un robot, aşa cum ar dori I. Rabin să acţioneze ostaşii noştri? Sau, ce s-ar fi întîmplat, dacă, în locul comandantului Grüninger, ar fi fost generalul Itzhak Rabin?

ing.Arion Dinu
Haifa

PIX M-A AMĂRÎT

În Nr. 86, Pix - care, dealtfel este autorul meu preferat - face două comentarii, care mi-au produs o amărăciune profundă.

Primul se referă la faptul, că după vreun atentat arab de groază, într-o staţie de autobuz, cu mulţi morţi şi răniţi, un ministru declară că "vom face totul pentru a împiedica pe viitor asemenea crime". Pix consideră că această declaraţie este exprimată într-un "limbaj de lemn" asemănător cu cel folosit de dictatorul Ceauşescu cînd se exprima: "Vom face totul pentru a lichida lipsurile". Comparaţia este cu totul deplasată, iar situaţiile sînt cu totul deosebite, ca de la cer la pămînt. Ce poate face armata sau poliţia noastră cînd un fanatic arab, asemănător cu orice cetăţean evreu, îmbrăcat pe dedesupt cu un adevărat arsenal exploziv, intră într-un autobuz şi preferă să-şi ia viaţa, numai să provoace moartea tuturor celorlalţi bărbaţi, femei şi copii, cu totul nevinovaţi? Răspunsul e clar: nu poate face nimic. Declaraţia ministrului are menirea să liniştească spiritele, dar guvernul poate face ceva şi face, singura soluţie fiind: să încheie pacea, bineînţeles, cu toate riscurile care ne sînt impuse de împrejurările geografice şi istorice, pe care nu le putem schimba.

POŞTA

Al doilea exemplu este aluzia, deosebit de jignitoare la adresa Primului Ministru al ţării, acolo unde Pix comentează unde te duce alcoolismul. Iar culmea este declaraţia că: "domnul Itzhak Rabin dă pe gît Statul Israel". Cît de asemănătoare sînt asemenea cuvinte cu urletele şi lozincile perfide ale fanaticilor extremişti evrei! Mă opresc aici cu comentariul.

Hari Lazarovici
Ierusalim

ZAHAREANU

M-a bucurat vestea din *Minimum* că dl. Adrian Zahareanu a împlinit vîrsta de 80 de ani. D-lui face parte din "vechea gardă" a publiciştilor care au scos în relief problemele legate de judaism - de păstrare *a identităţii de evreu*, a moralei şi a tradiţiei evreieşti - şi a multiplelor probleme legate de viaţa evreiască. Eu mă refer în special la articolele scrise de dl Zahareanu în coloanele revistei *"Minimum"* în decursul anilor, articole cu care am fost şi eu de acord, arătînd aceasta adeseori în rubrica "Poşta".

Astfel de articole ca "Apropos de devalorizare", Memeluşn", "Graniţe sigure cu vecini nesiguri", "Ce înseamnă dragostea" (în care condamnă meteahna homosexualităţii), "OEP fură căciula omenirii" (evenimente politice confirmate de cele ce se întîmplă astăzi), "Obiectivism şi complex judaic", şi altele.

Revenind la eveniment, urez dlui A. Zahareanu mult succes în activitatea d-sale, precum şi urarea (mai deosebită decît cea obişnuită) să fie la 100 de ani, cu luciditatea şi vigoarea, ca la 20 de ani.

Av. Iosef Segal
Rehovot

Ing.Valeriu Frimu, Bucureşti (vă simţim, vă simţim mereu aproape de Minimum); *Harry Carasso*,Paris (mai trimiteţi; condeiul dvs.este zburdalnic, oferindu-ne mereu surprize şi teme de reflecţie); *A.Roizen*, Los Angeles, USA (v-am trimis revista dorită şi vă salutăm cordial); *Argus*, Ierusalim (v-am răspuns prin scrisoare); *ing.Elio Souzi*, Tel Aviv (nu sîntem specialişti în materie, dar fiindcă ne faceţi cinstea de a solicita sfatul nostru, iată-l, pe scurt: credem că munciţi prea mult, că sînteţi, ca şi alţii din familia dvs.de spirite, bolnav de pasiunea de a activa fără oprire 25 ore din 24, frenetic...şi că la vîrsta dvs., respectabilă, de 85 ani, s-ar cuveni să meditaţi, măcar să meditaţi...la un plus de odihnă..) *O.Iacob*, Natania (regretăm, misiva dvs.este interesantă dar, aşa cum am precizat în repetate rînduri, scrisorile trebuie semnate cu numele adevărat al trimiţătorului; *Dr.N.Robănescu, Bucureşti*,(a)primit, citit, preţuit b)d.Mihai Popescu, cunoscutul dar şi talentatul publicist a ţinut ani de zile, în "Contemporanul", o rubrică de comentarii cu "pile" subţiri, intitulată "Să vorbim despre..."c) ni se pare ciudat să cereţi Minimumului telavivian asemenea informaţii, mai lesne le găsiţi la Bucureşti, dar întîmplarea face că sîntem în temă şi că, deci, vă putem satisface curiozitatea...Da, acelaşi Mihai Popescu de mai sus, este un jucător excelent de bridge, cam de talia lui Paul Weinstock sau Sebastian Costin de prin părţile noastre); *Sergiu Brandt*, Queens, New York (înţelegem că faptele şi caracterul persoanei în cauză stîrnesc revolta dvs.; înţelegem şi, uite, dăm un extras din scrisoarea aprinsă pe care ne-aţi trimis-o de pe malurile Hudsonului:

> *"Ca şi alţii care s-au strecurat în Israel ca foşti "buni evrei" şi acesta nu e decît o lepră în plus. În cazul cînd creatura mă citeşte adaug că l-aş pălmui cu plăcere; sînt convins că foarte mulţi alţii ar sta la rînd pentru acelaş motiv...!*
>
> *Cum a reuşit acest derbedeu să înşele lumea în Israel?*
>
> *Cum a putut fi crezut cu uşurinţă?*
>
> *Cum a putut deveni - se pare - activ la Universitatea Tel Aviv? Ştergător de geamuri e singurul post ce i s-ar putea oferi de către cei din Ramat Aviv.*

Aş face totul ca această instituţie prestigioasă să ştie cine este tovarăşul (....), totul ca acest "kapo" să primească ceeace merită"; înţelegem multe, ziceam, dar nu înţelegem să-i dăm şi numele; nu de alta dar aceasta în lipsa documentelor doveditoare ar echivala, pe plan moral şi juridic, cu o calomnie - aici îi spunem "laşon ra"-;iar calomnia atît în Israel, cît şi la New York, în Queens, constituie motiv de dare în judecată); *I.Kara*, Iaşi, România (aşteptăm, cu plăcere, texte de I.Kara privind personajele din trib şi întîmplările culturale ale Iaşului de ieri; şi de azi); *ing.Octav Moscuna, Naharia (mulţumim pentru iniţiativă; aşteptăm textul despre Ion Trivale); Dr.Ion Grecea*, Bucureşti,(mulţumiri pentru gîndul cel bun şi v-am răspuns prin scrisoare); *Dr. Savel Thirer*, Hod Haşaron ("marele tenor Iosef Schmidt, despre care s-a amintit în nr.trecut, a murit în 1944, într-un lagăr din Elveţia unde reuşise să ajungă fugind din Germania lui Hitler. Elveţia nu a vrut să-i acorde azil politic, l-a internat într-un lagăr unde şi-a găsit moartea, după un timp - în condiţii grele materiale şi morale. Aceste lucruri le-am aflat din presă mai tîrziu. Deşi am avut oarecari contingenţe cu familia lui (-fratele lui I.Schmidt, cunoscutul avocat Schmidt din Cîmpulung Bucovina, a fost căsătorit cu o verişoară a soţiei mele). Dar familia nu a ştiut nimic multă vreme - din cauza situaţiei politice de pe atunci").

Arthur Avidan, Holon (aveţi dreptate, tipul acesta care a comis fel de fel de ticăloşii în România, pe vremea cînd avea "funcţii"...- iar apoi după stabilirea în "lumea liberă", face pe democratul plus martirul neamului, - tipul acesta, zic, poate fi întîlnit pretutindeni şi din cinci în cinci minute); *Elena Toma*, Tel Aviv (vă urăm însănătoşire grabnică şi aşteptăm să apăreţi din nou pe scenă, cît mai curînd: vocea dvs.

POŞTA

este una din cele mai bune pe care le-am auzit în Israel); *Dr.Marcu Avram, Kiriat Yam*, ("cam de 6 luni s-au terminat lucrările de construire a podului care leagă Kiriat Yam de Kiriat Motzkin. Podul însă a rămas închis din cauza unor mici neînţelegeri. K.Motzkin e prevăzut cu semafoare în tot oraşul inclusiv jumătatea de pod ce revine K.Motzkin-ului, dar K.Yam nu are nici un semafor în tot oraşul şi nu vrea să instaleze nici pe 1/2 pod"); *Ing.Norbert Călin*, Bat Yam: (În numărul 70 al revistei Minimum a apărut o notiţă a subsemnatului în care am arătat originea numelor de evrei din Moldova, foarte multe nume de meseriaşi. Între timp am mai găsit astfel de nume şi am ajuns la 30. Iată-le: Alămaru, Argintaru, Bărbieru, Blănaru, Boiangiu, Butnaru, Căciularu, Căldăraru, Căruceru, Casapu, Ceauşu, Cioclu (!), Cojocaru, Croitoru, Curelaru, Dulgheru, Făinaru, Fieraru, Fîntînaru, Frînghieru, Mătăsaru, Olaru, Pitaru, Rotaru, Sacagiu, Sandlaru, Sticlaru, Stoleru, Tălmaciu, Torcătoru"); *Prof.Victor Franc*, Haifa, ("Cîteva amănunte despre ultimele zile ale poetului Paul Păun (Dr.Z.Zacharia). A decedat la Spitalul Italian din Haifa unde a fost îngrijit pînă în ultimele clipe de călugăriţe devotate. Pe vremuri, cînd ai noştri nu aveau loc de muncă pentru tăcuţii olimi români, tot călugăriţele franciscane l-au angajat, în jurul anului 1964, deci la puţin timp de la sosirea în ţară. A lucrat ani îndelungaţi la acest spital, devenind medic renumit şi "descoperit" ca atare de ai noştri."); *Fr.Haimovici*, Ierusalim (acuşi-acuşi,); *Tereza Bart*, Natania (iată adresa asociaţiei condusă de ing.Silvius Eckstein: "A.R.D.P.R." - Asociaţia pentru recuperarea drepturilor de pensie şi proprietăţilor evreilor originari din România - rh.Pinsker 4/2, Hertzlia 46490; tel. 09/501485); *Paul Kuntz*, Beer Sheva (propunere interesantă, ne-ar bucura ca ideea dvs.să devină realitate; vă rugăm să luaţi legătura cu noi pentru a vedea dacă această realizare...este realizabilă); *Victoria Rosenberg, Ghivat Shmuel; M.Lauer, Ma'ale Adumim; Norbert Schmetterling, Beer Sheva; Lucica Zonner, Düsseldorf, Germania; Moshe Kreisel, Ierusalim (sperăm mereu unit); Nelu Solomon, Metulla; Ţuţu Ghiuriţan, Manchester, Anglia; Rodica Feldman, Beer Sheva; Dr.Osvald Brill, Haifa; Sorina Malcaş, Haifa; Mariana Zaidman, Tel Aviv; Dr.D.Sinnreich, Even Iehuda; Leia Peltz, Bat Yam; Ing.George Lasau, Kiriat Yam; Pinhas Rosenberg, Natania.* Mulţumim pentru bunele cuvinte, observaţii critice şi sugestii. Ceilalţi, pe curînd.

Harry Shoshany,
Ramat Hanassi
(cîteva epigrame gastronomice)

CONFUZIE

Să-şi stingă setea, omul bea/Fie că-i vesel sau e trist;/Dar cel ce trage la măsea,/Nu e beţiv! Este...dentist!/

RUGA ARTISTICĂ

- În piesa dv.nouă,/V-aş ruga să-mi daţi un "Col"!/-Ce e aia?/-Unul din două!Că mulţi spun azi:/"Col-este-rol"!/

ÎN FINAL

În lume, omul, cît trăieşte,/Are ca scop viaţă bogată;/Însă, nu face cînd sfîrşeşte/Nici cît o ceapă...degerată/

Şi două mai politice

ARAFAT ÎN DISCURSURI

Nu-i normal, dar bunăoară,/Treaba ştie cum s-o mîne;/Că la dînsul "Scrisul" zboară,/Şi doar "vorba"-n veci rămîne!/

VREA ŞI IERUSALIMUL

Îl va căpăta, fireşte,/Precum toată lumea ştie;/Doar atunci cînd îi va creşte/Iară...părul pe chelie!

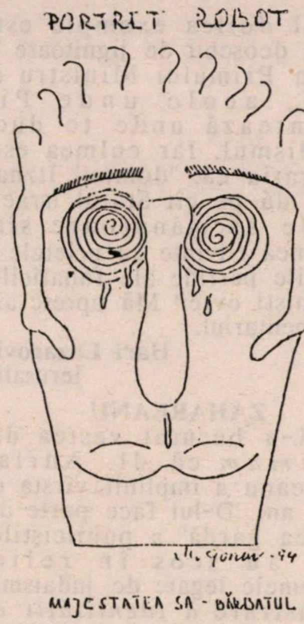

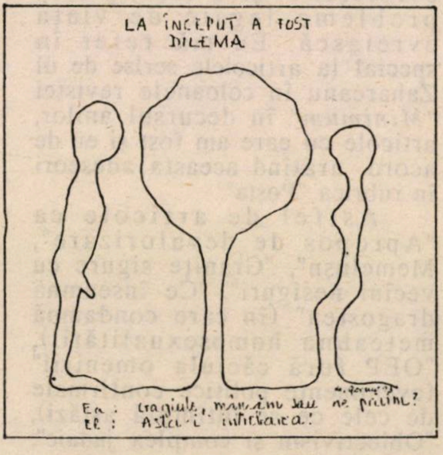
LA ÎNCEPUT A FOST DILEMA
M. Gorun 93
Ea: Dragule, mîncăm sau ne privim?
El: Asta-i întrebarea!

Desene de Mircea Gorun, Petah Tikva

LABORATOR DENTAR
LA RAMAT ELIAHU
(Rishon Le Zion)
DOREL BERCOVICI
Execută:
❋ Proteze dentare
❋ Reparaţii dentare urgente
CONDIŢII AVANTAJOASE
Tel.: 03-9617679

HOROSCOP

LUNA IULIE ● SYBIL HEDERNA

CAPRICORNUL(22 decembrie–20 ianuarie). O serie de schimbări în viaţă se profilează la orizont. Impresia că evenimentele se derulează "cu încetinitorul" e înşelătoare. Veştile bune nu vor întîrzia, însă, să-şi arate conturul precis şi concret la timpul sortit de astre. Maleabilitatea vi se recomandă în special pe ultima perioadă a lunii cînd veţi veni în contact cu o persoană - "cheie" pentru soarta dvs. Numere norocoase: 18, 4, 37.

VĂRSĂTORUL (21 ianuarie - 19 februarie). Sînteţi în plină efervescenţă, deşi fără motive deosebite. Dar asta nu înseamnă că vă este permis să vă abateţi de la drumul prudenţei şi al vigilenţei. Pe planul sentimental climatul este, în mod absolut, propice unor noi cunoştinţe. Fără să vă lansaţi dincolo de limita pierderii controlului, nu lăsaţi să vă scape din mîini "pasărea rară"!

PEŞTII (20 februarie–20 martie) "Mişcă ceva", în sens favorabil, în monotonul vieţii dvs.cotidiane. Dinamica evoluţiei cuprinde "inima", şi activitatea profesională. În ce o priveşte pe prima trebuie precizat că va fi terenul unor emoţii intense. Pe tărîm profesional rezultatele vor fi bune în special datorita bunelor relaţii cu camarazii de lucru, fondate pe simpatia ce o degajaţi şi pe comportamentul leal. Băneşte însă rezultatele vor fi, pentru moment stagnante. Atenţie! Stagnante nu înseamnă nesatisfăcătoare.

BERBECUL (21 martie - 20 aprilie) Deplasarea astrală vă ocroteşte. Dar va fi necesar să vă confruntaţi fără ajutorul nimănui cu o serie de probleme ieşite din comun. Favorabilă din punct de vedere financiar vă va fi a doua decadă a lunii. Membrii familiei vă vor crea cîteva prilejuri de îngrijorare. Dar nu uitaţi ce spun francezii: "totul e bine cînd se termină cu bine". Pentru a ajunge la un asemenea final e inevitabil să faceţi cîteva compromisuri. Culorile cele mai potrivite: pastel.

TAURUL (21 aprilie - 20 mai) Hărţuieli lipsite de gravitate cu persoane apropiate. Nu vă pierdeţi vremea cu discuţii inutile ba chiar dăunătoare. Incercaţi să ţineţi cont de părerea altora dar hotărîţi-vă cu rapiditate (cînd situaţia o va cere) fără să faceţi totală abstracţie de intuiţiile proprii. Veţi fi obligat să faceţi o deplasare incomodă dar, se pare, utilă. Gelozia vă este un adversar perfid şi periculos. Sănătatea-perfectă; profesional- la adăpost de surprize; băneşte..."pe linia de plutire".

GEMENII (21 mai - 21 iunie) Configuraţia planetară va scoate în evidenţă unele probleme(de ordin material mai ales) care se cer clarificate urgent. Dacă veţi izbuti să vă păstraţi calmul, veţi birui. Chiar şi fără mari eforturi. Reţineţi ziua a 12-a a lunii, căci va fi de importanţă vitală pentru desfăşurarea evenimentelor ulterioare. Dar reţineţi deasemenea că va trebui să ieşiţi în întimpinarea "bunelor intenţii" ce rezultă pentru dvs.din zodie, evitînd cheltuieli exagerate.

RACUL (22 iunie - 21 iulie) Venus încrucişîndu-şi drumul cu Racul vă va face mult mai seducătoare(tor) decît aţi fost vreodată. Veţi beneficia de un fluid de simpatie care vă aduce prietenii noi şi preţioase. Aşa încît rezolvarea unor dificultăţi aparent de netrecut, vi se va părea "o jucărie". Pe plan sentimental veţi avea o experienţă inedită. Numere norocoase: 1, 4, 44.

LEUL (22 iulie - 22 august) Dacă n-aţi făcut-o pînă acum e momentul să vă reorganizaţi urgent stilul de viaţă. Şi în primul rînd, ocupaţi-vă serios de greutatea excedentară; prăjiturelele se înghit repede, dar kilogramele suplimentare se dau jos nemaipomenit de încet. Începînd de la mijlocul perioadei rezultatele acestor necesităţi imperioase vor da roade frumoase. Veţi avea idei inovatoare începînd cu ziua de 15 a lunii.

FECIOARA (23 august -22 septembrie) Sînteţi un altruist(ă). irevocabil. Neputînd suporta tristeţea nimănui, veţi investi bani, timp şi energie în folosul prietenilor în nevoie. Ţineţi seama însă, cum se zice pe aici că..."ieş gvul" şi că există pe lume "frîne"...Chiar din primele zile ale perioadei s-ar putea ivi, pe neaşteptate, o călătorie. Va fi binevenită dacă veţi şti să îmbinaţi utilul cu plăcutul care, dealtfel, de multe ori, se "asortează" perfect.

BALANŢA (23 septembrie - 22 noiembrie) Vă aşteaptă tot felul de obstacole. Nu le luaţi prea mult la inimă căci nu-i vreun pericol real să vi se"înnece corăbiile"! Coloanele profit-pierdere se vor echilibra perfect cum stă bine persoanelor care ţin de zodia Balanţei. Cine se gîndeşte vreodată că 13 e zi cu ghinion? Pentru cei născuţi în talgerul Balanţei este cea mai norocoasă dintre zile!

SCORPIONUL (23 octombrie–22 noiembrie) Perioadă bună pentru elaborarea de proiecte, cu condiţia să nu lăsaţi din mînă busola pe parcursul concretizării lor. Dacă neglijaţi acest mic dar esenţial amănunt, speranţele şi iluziile s-ar putea să trebuiască să fie culese din balta deziluziilor. Pe plan sentimental nu vă lăsaţi tîrît spre larg de pasiune. Nu uitaţi cîntecul de sirenă şi pe Lorelei...Numere: 2, 8, 17.

SĂGETĂTORUL(23 noiembrie–22 decembrie) Pe toate tărîmurile...barometrul, fix, la vreme bună. Totuşi, nu vă neglijaţi sănătatea care ar putea prezenta surprize neplăcute. Obligatoriu, repausul la sfîrşit de săptămînă, departe de grijile gospodăriei, dacă se poate undeva în aer liber, şi cu schimbare de decor. În privinţa inimii, "bat-o vina", n-o lăsaţi să zburde liber ca să nu tulbure pacea căminului. Culori potrivite: bronz cu cafeniu şi galben.

CLEPSIDRA

Aniversare

Ludovic Feldman, compozitor de muzică simfonică; 100 ani de la naştere.

Premiu

Dan Mizrahi, pianist. Premiul Uniunii Interpreţilor, Coregrafilor şi Criticilor Muzicali din România în domeniul artei instrumentale pe 1993.

Titlu

Andrei Călăraşu, regizor la T.V.israeliană; titlul de profesor onorific de film la "Universitatea Hyperion" din Bucureşti (în foto, Călăraşu,dr., primind diploma respectivă din partea regizorului român Geo Saizescu, decanul facultăţii de cinematografie a Universităţii)

Căsătorie

Eugen Stroe, actor, regizor (fiul actorilor N.Stroe şi Rolanda Cămin); cu Etty Shalom, profesoară de engleză

Spitalizare

Paul Kidron, scriitor; la Spitalul "Rambam"; din Haifa, operaţie pe cord deschis; situaţia stabilă, satisfăcătoare

Decese

Iosif Vianu, autor de romane de aventuri, lt.col.în rezervă; la Bucureşti

Michel Solomon, scriitor şi ziarist, originar din România; la Montreal (Canada).

Michel Solomon a trăit o viaţă zbuciumată, cunoscînd îndeaproape vitregiile celui de-al doilea război mondial, precum şi schimbările politice survenite după terminarea acestuia.

Ajuns în Palestina mandatară, în anul 1938, participă la unele acţiuni contra ocupanţilor englezi şi este expediat de către aceştia în lagărul de la Makindu (Kenya).

După terminarea celui de-al doilea război mondial, revine în România, unde este judecat pentru o vină imaginară, condamnat la muncă silnică şi trimis de sovietici în lagărul de la Magadan (Siberia), de unde avea să se întoarcă după 17 ani.

Suferinţele anilor de restrişte avea să le consemneze în opera lui literară (opt cărţi) dintre care menţionăm: "Calvarul meu românesc", "Magadan"- Infernul Siberian", "Paradisul regăsit", "Sifra", etc.

Carnet

Comemorarea pogromului de la Iaşi

În ziua de 29.VI./a.c., la sinagoga Guttman din Tel Aviv. Au vorbit: rav Efraim Guttman, ing.Marcu Tercatin; Shalom Zilberfarb, I.Hascal, Gad Sternbaum, precum şi d.I.Stancu, consilier la Ambasada României în Israel

La 23 iunie a.c. s-au împlinit patru ani de la săvîrşirea din viaţă a marelui actor de revistă N.Stroe.

Un gînd pios de aducere aminte la mormîntul său

Prietenii

La 20 iunie s-au împlinit trei ani de la dispariţia dragei şi neuitatei noastre

DORINA ŞNEIER

devotata noastră soţie, mamă,
soră şi bunică
Fie-i amintirea în veci
binecuvîntată

FAMILIA

Merçi Marcel (Iancu)!

Zilele trecute s-a inaugurat la muzeul "Ianco-Dada" din Ein-Hod, o expoziţie comemorativă cu prilejul împlinirii a 10 ani de la moartea marelui artist. Expoziţia se cheamă într-un fel care i-ar fi plăcut desigur permanentului nonconformist: "Merçi Marcel" - şi va fi deschisă fără întrerupere în cursul lunilor iulie şi august a.c.

Intelectuală, pensionară, 68, prezenţă plăcută, activă, caută partener nefumător 75, pentru a se bucura împreună de căldura sufletească, înţelegere spirituală şi de tot ceea ce îndepărtează singurătatea. POB 420 Rehovot

Sînt din România, locuiesc în Germania, pensionară, 58 ani, creştină şi doresc o legătură cu o persoană pînă la 70 ani, ca împreună să înlăturăm singurătatea, sprijinindu-ne reciproc. D-na Lascu - 03/5370857

Seară literară

La clubul "Kadima" din Aşdod,în seara de 9.VI./a.c; în jurul cărţii "Poate mîine" de Gina Sebastian-Alcalay.

Academait fără copii, nefumătoare, prieten de nădejde la nevoie, caută prieten intelectual 55-60 ani, tînăr sufleteşte, serios, bun. POB 367 - Rehovot.

Cutremuraţi de vestea încetării din viaţă, în urma unei congestii cerebrale a d-rului E.Roissman, publicist talentat şi preţuit, transmitem familiei îndoliate cele mai sincere condoleanţe

MINIMUM

Cu aceeaşi durere nestinsă anunţă comemorarea a trei ani de la săvîrşirea din viaţă a celei ce a fost

FANY GRIMBERG

Renee şi Mircea Costin
fiică şi ginere

adriana davidsohn

AGENTA DUMNEAVOASTRĂ DE ÎNCREDERE
MULŢUMEŞTE CU CĂLDURĂ ÎNTREGULUI TRIB
PENTRU RĂSPUNSUL ŞI ÎNCREDEREA ACORDATĂ

OFERTE SPECIALE PENTRU VARA

GRUPELE NOASTRE EXTRAORDINARE ÎN JURUL ROMÂNIEI SÎNT FĂRĂ ÎNDOIALĂ ŞLAGĂRUL SEZONULUI

TRASEU UNIC

București-Curtea de Argeș-Sibiu (inclusiv Sibiel și Păltiniș)-Tg.Mureș-Tihuța (NOU,NOU și INEDIT) - Suceava (inclusiv mănăstirile Voroneț și Sucevița) - Iași - Piatra Neamț) inclusiv spectacolul folcloric extraordinar de la Tîrpești) - Cheile Bicazului - Lacul Roșu - ODIHNA LA POIANA BRAŞOV

Prețul cuprinde: bilet de avion Tel Aviv-București-Tel Aviv- excursia pe traseul în jurul României- cazarea la hoteluri de categ.I-a - autobuz cu aer condiționat-2 mese pe zi-ghid israelian și ghid român- SURPRIZE...

14 zile/13 nopți
699 $

GRUPA DIN 13/07 ESTE EPUIZATĂ

Am deschis pe acelaş traseu grupe noi- 14.07. Ghid: IACOB LUPU
27.07 Plecarea garantată - Ghid Paul Hess
10.08 Plecarea garantată - Ghid Mordehai Eliav
24.08 Plecarea garantată - Ghid Yoram Shilon

UNIC • ORIGINAL
RECOMANDAT
ISRAELIENILOR
SĂTUI DE MARE

LA CEREREA PUBLICULUI
NOUL NOSTRU ARANJAMENT MODULAR

MUNTE ✶ MARE **599 $**

VACANŢĂ ÎN MUNŢII CARPAŢI

Plecări în 13.07; 27.07; 10.08; 24.08

ROMÂNIA - CEHIA
1/08 -23/08

19 zile tratament la alegere în stațiunile:
- Vatra Dornei • Tușnad • Herculane • Sovata
5 ZILE PRAGA - EXCURSIE ÎN ORAŞUL DE AUR -
KARLSBAD - MARIENBAD

1199 $

Aranjamentul include: cazare, pensiune completă în stațiunile de tratament, 2 zile București, 5 zile la Praga- cazare cu micul dejun, bilete de avion

- A MAI RĂMAS UN NUMĂR LIMITAT DE LOCURI LA
GRUPELE DE TRATAMENT:
VATRA DORNEI - plecarea la 13/07 **799 $**
SOVATA + POIANA BRAŞOV 30 ZILE
Plecarea la 25/07 și 15/08 **1089 $**

PENTRU TURIŞTII CARE CĂLĂTORESC PRIN NOI ÎN ROMÂNIA, OFERTĂ SPECIALĂ
EXCURSIE ÎN GRECIA
9 ZILE
cu plecarea din România
278 $

INSCRIERI ŞI INFORMAŢII SUPLIMENTARE
NUMAI LA NOI

ADRIANA, ANY ŞI IRA
HILELL TOURS - str.Ben Yehuda 62 - Tel Aviv
Telefon: 5250613 - 5250618

ophir tours

ophir tours
DEPARTAMENTUL EST EUROPEAN

TEL AVIV STR. BEN YEHUDA 32 (PASAJ EL- AL)TEL. 03 - 209755; 209713; 209785; 209726

VĂ PROPUNE EXCURSII ORGANIZATE ŞI ALTE PROGRAME SPECIALE PE CARE NU LE PUTEŢI REFUZA. LA "OPHIR TOURS" GĂSIŢI O GAMĂ LARGĂ DE EXCURSII CU DATE DE PLECARE LA ALEGEREA DVS.

NUMAI PENTRU CEI CE SE ÎNSCRIU PÎNĂ LA 10/7

ROMÂNIA - BULGARIA

17 ZILE **1045 $**

Preţul include: bilet de avion, excursii, ghid israelian care are grije de dvs.
Plecări: 18/7; 1/8; 15/8; 22/8

ROMÂNIA - BUDAPESTA - VIENA

17 ZILE **1085 $**

Preţul include: biletul de avion.
Plecări: 7/7; 21/7; 4/8; 25/8

ROMÂNIA
DE LA MAREA NEAGRĂ LA MUNŢII CARPAŢI

Poiana Braşov

14 ZILE **699 $**

Preţul include: bilet de avion, cazare, demi-pensiune, excursii la Sighişoara, Predeal, Bran, Murfatlar, Deltă...şi multe alte distracţii şi surprize. - Ghid israelian pe toată durata excursiei.
Plecări: 8/7; 22/7; 5/8; 19/8

România
Rădăcini şi peisaje

14 ZILE **785 $**

Preţul include: zbor, demipensiune
Plecări: 8/7; 22/7; 5/8; 19/8

• TRATAMENT • ODIHNĂ ŞI SĂNĂTATE •

BUCUREŞTI - FELIX - BUDAPESTA - VIENA

excursie organizată: 24 zile...1235$
Preţul include avionul.
Plecări: 7/7; 11/8; 8/9

BUCUREŞTI - COVASNA - SINAIA

24 zile.....1055$
Preţul include avionul.
Plecări: 24/7; 7/8; 21/8; 4/9

IULIE AUGUST

OFERTĂ SPECIALĂ
BUDAPESTA - PRAGA
în preţul biletului de avion primiţi 3 sau 4 nopţi la hotel GRATUIT

BUCUREŞTI - SOVATA - POIANA BRAŞOV

24 zile....895$
Preţul include avionul.
Plecări: 10/7; 24/7; 7/8; 21/8; 4/9

PENTRU EXCURSII INDIVIDUALE ÎN LUNILE IULIE-AUGUST OFERTE ARTRAGATOARE DE VACANTA LA : PREDEAL, SINAIA, LITORAL, FELIX, COVASNA, VATRA DORNEI ŞI ALTELE

TURIŞTII NOŞTRI CARE PLEACA ÎN VACANŢĂ - (ZBOR PRIN EL-AL) VOR PRIMI UN BONUS SPECIAL

Toate preţurile sînt calculate pentru o persoană, cazare în cameră dublă, incluzînd zborul şi serviciile de sol, conform cu tarifele publicate în broşura OPHIR TOURS

Pentru informaţii şi înscrieri vă puteţi adresa:

* TEL AVIV Ben Yehuda 32 (pasaj El Al) Tel.03-209777, 209755, 209765, 209785, 209787
* HAIFA - Dereh Haaţmaut 62 TEL.04-673011/2
* IERUSALIM - Slom Zion Hamalca 3 TEL.02-252777
* BEER ŞEVA - Keren Kaiemet le Israel 132 TEL.07-278515
* KIRIAT ŞMONA - Centrul Comercial - Clădirea Tzahar (în pasaj) TEL.06-940245
* NATANIA - str.Smilanski 15 TEL.09-615027-8

minimum

"IERUSALIMUL, ÎNTREG IERUSALIMUL, ESTE CAPITALA STATULUI PALESTINIAN"

Yasser Arafat

"ISRAELUL TREBUIE SĂ-ŞI ÎNCETEZE EXISTENŢA"

Faruk Kaddumi
secretar general al OEP
adjunctul lui Yasser Arafat

NU!

IERUSALIMUL ESTE ŞI VA RĂMÎNE ÎN VECII VECILOR CAPITALA ISRAELULUI, ISRAELUL TRĂIEŞTE ŞI VA TRĂI ÎN VECII VECILOR.

ANUL VIII • NR. 89-90
AUGUST-SEPTEMBRIE '94 • 10.20 ŞEKELI

היסטור histour

SOCIETATE INTERNAŢIONALĂ DE TURISM

• str. Ben Yehuda 32 (pasaj EL AL) • tel.: 292981 • direct: 5282173

DIN SUCCESE ÎN SUCCESE
DIN REDUCERI ÎN REDUCERI
DIN DISTRACŢII ÎN DISTRACŢII

3 excursii speciale

LA CULES DE VII
şi
CU LAUTARII DUPA MINE

14 NOPŢI - 15 ZILE
ROMÂNIA - TRANSILVANIA

$ 690 (include avionul)

Traseul: 2 nopţi Bucureşti, 2 nopţi Sibiu, 2 nopţi Timişoara, 2 nopţi Cluj, 1 noapte Tîrgu Mureş, 2 nopţi Sinaia, 3 nopţi Poiana Braşov, a 15-a zi Bucureşti - Tel Aviv.

Plecările: 19 septembrie
Întoarcerea: 3 octombrie

13 NOPŢI - 14 ZILE
EXCURSIE PENTRU TOATE VÎRSTELE
ROMÂNIA - UNGARIA - SLOVACIA - CEHIA

$ 1120 (include avionul)

Traseul: 2 nopţi Bucureşti, 3 nopţi Poiana Braşov, 1 noapte Bucureşti, 3 nopţi Budapesta, 1 noapte Bratislava, 3 nopţi Praga, 1 noapte Bucureşti.

14 NOPŢI - 15 ZILE
ROMÂNIA - MOLDOVA

$ 690 (include avionul)

Traseul: 2 nopţi Bucureşti, 2 nopţi Bacău, 3 nopţi Iaşi, 2 nopţi Piatra Neamţ, 2 nopţi Sinaia, 3 nopţi Poiana Braşov, a 15-a zi Bucureşti - Tel Aviv.

LICA BLUTHAL vă aşteaptă
şi vă urează
ŞANA TOVA şi HAG SAMEAH !

AGENŢIILE "HISTOUR"
- TEL AVIV – str. Ben Yehuda 32 (Pasaj EL-AL) – tel. 03/299281
- HAIFA – str. Nordau 14 – tel. 04/671313-4-5.
- IERUSALIM – str. Hilel 8 – tel.02/254171-2, 240830
- HADASSA EIN KEREM – tel. 02/438333
- RAMAT GAN – str. Bialik 47 – 03/721343, 6732570
- BEER SHEVA – str. Yair 43 – tel. 057/239090
- KIRIAT BIALIK – Sderot Ierusalim 15 – tel. 04/418466-8

LA ÎNCHIDEREA EDIȚIEI
Ceea ce înseamnă 24 august a.c.

Nu întîmplător spune Itzhak Rabin, mereu, că speră să încheie un acord de pace cu Siria pînă la alegerile din 1996. Guvernul se teme oarecum de acele alegeri. Dar nu din motive de politică externă, ci din cauza situaţiei interne. Experienţa a dovedit că o problemă ca inflaţia are un impact în populaţie mai mare decît un tratat de pace cu un vecin feroce.

Unele sondaje, de pildă, arată că masa de olimi din fostul imperiu sovietic tinde să sprijine Likudul la alegeri.Motiv de îngrijorare, nu?

Impozitul asupra cîştigurilor la Bursă, hotărît recent, poate fi privit ca un act de dreptate socială. Si este. Dar numai parţial. Căci nu numai speculanţii şi marii investitori vor plăti acest impozit. Bine ar fi să fie aşa! Dar şi micul investitor , cel încurajat de asigurările demagogice ale guvernului, va plăti impozitul.

Nici asta n-ar fi grav. Mai grav e că Fondurile de tutelă, de pensii, de economii investesc la Bursă şi transformă zeci de mii de oameni, fără voia lor, în jucători de Bursă.Ei au cîştiguri infime uneori şi pierderi pe nedrept, de cele mai multe ori.

Toate acestea crează - nu se poate să nu creeze - o mare nemulţumire în rîndurile populaţiei. In acelaş timp, inflaţia creşte, preţurile la obiectele vitale, cresc, casele constitue un vis care se îndepărtează mereu de realizare - iar toate acestea îşi pot găsi exprimarea la alegeri într-o formă gravă pentru actuala formaţie guvernamentală.

ACUM, DE ANUL NOU, TRANSMITEM CITITORILOR ŞI COLABORATORILOR NOŞTRI, CELE MAI BUNE URĂRI DE SĂNĂTATE, SENINĂTATE ŞI DE ÎMPLINIRE A TUTUROR DORINŢELOR!
HAG SAMEAH!

P.S. Cît despre ceea ce le dorim duşmanilor noştri, rămîne aşa cum ne-am înţeles

Asistăm la un război mondial atomic. Pe plan, să-i zicem, comercial. Mereu aflăm că o ţară sau alta a vîndut unei ţări sau alteia, plutoniu. Acest sinistru comerţ nu se face din nevoia de bani, cu toate că unele state comerciante sînt în mare jenă financiară. Rusia, de pildă.

Tranzacţiile acestea urmăresc altceva: influenţă, forţă de ameninţare.

Rusia, Iranul, India, Coreea de Nord, sînt ţări cu veleităţi periculoase. Ele au eşuat în concurenţa economică cu Occidentul şi nu găsesc altă cale de a se înfrunta cu el decît prin intimidare nucleară. Traficul de plutoniu şi de alte materii prime ale bombei atomice, este organizat "sus", sus de tot, el nu e o simplă contrabandă a unor hoţi de rînd.

Dar ca orice comerţ, nici acesta nu este unilateral. In orice comerţ este un vînzător şi un cumpărător. Vînzătorii au un scop, dar şi clienţii au un scop. Germania, care cumpără, are desigur un scop. Si Japonia. Si încă nu se mai ştie cine. Un lucru e clar: în acest comerţ primejdios, nici scopul nu scuză mijloacele şi nici mijloacele nu scuză scopul.

X X X

Veştile că mereu se găsesc în colţurile cele mai îndepărtate ale lumii, rămăşiţe ale celor zece triburi evreieşti pierdute, trezesc zîmbete, dar aici se ascunde ceva. Descoperitorii acestor rămăşiţe în număr de milioane, sînt rabini cu impulsuri şi vederi mesianice, fals mesianice. Ei nu se împacă deloc cu actuala structură liberală a Statului iudeu, ei tind s-o distrugă.

Legile democrate îi împiedică să-l distrugă şi de aceea ei vor să profite de Legea întoarcerii, să convertească la judaism milioane de indieni sau afgani în speranţa că o asemenea masă de convertiţi va transforma Statul liberal într-un Stat al legilor religioase. Din fericire, acest scop întunecat a fost sesizat şi se discută deja despre modificarea Legii întoarcerii. Modificarea ei va putea să bareze calea celor care "descoperă" triburi pierdute pentru a duce Statul Israel la pierzanie.

ADRIAN ZAHAREANU

CUM VA FI... CÎND NU VA FI

Ultimele evenimente au creat o stare de neîncredere față de ceea ce ne rezervă viitorul mai mult sau mai puțin apropiat. De la declarațiile pro-arabe auzite astăzi și din partea unor țări considerate prietene, la oficializarea recunoașterii "statului palestinian", pînă la "reconsiderarea" colaborării strategice cu Statele Unite.

Dorind să se pună bine cu arabii, americanii au acceptat să se trimeată aici forțe ONU, ca în Namibia pe vremuri. Trupe aparent "neutre", menite să apere "pacea" în regiune. Dar care este rostul adevărat al acestor trupe? Între altele să ne apere (și...) de dușmani.

Dar cine sînt dușmanii noștri? Cine sînt cei care vor să ne desființeze? Ce valoare are acest acord strategic dacă nu consemnează, în primul rînd, sprijinul acordat securității noastre împotriva amenințărilor popoarelor arabe? Perfidia, ura arabilor, dușmănia aceasta îndîrjită constituie primejdia căreia trebuie să ne împotrivim și împotriva căreia trebuie să luptăm.

Acceptarea expresă a "statului palestinian" de către mai toate țările civilizate și necivilizate, în intenția de a se motiva lichidarea Israelului, argumentele bazate pe o istorie scornită, recunoașterea drepturilor "legitime" ale OEP-iștilor la un stat - toate acestea încurajează ura arabă.

Declarațiile americanilor - și nu ale tuturor americanilor - făcute pe la colțuri, cu voce înceată, pentru a nu fi auzite de arabi, că OEP-ul nu are nici un rol în regiune, cînd el urmărește deschis distrugerea Israelului, n-au fost pomenite nici în înțelegerea strategică israelo-americană, nici în discuțiile purtate cu arabii. Sprijinirea drepturilor "legitime", sprijinirea creării unui stat al acestei bande de asasini notorii reprezintă un pericol pentru viitorul regiunii. Fără să mai adăugăm ridicolul de care se acoperă unii conducători de state care, pentru a fi pe placul "găzarilor", se fac realmente de rîsul istoriei.

Există o știință al cărei obiect este cercetarea viitorului, previziunea pe baza unor ipoteze. Filozoful Gaston Berger, inițiatorul acestei științe, confirmă existența unei reflexii asupra viitorului. Această reflexie constă în analiza influenței exercitate de diferite cauze asupra evoluției accelerate a lumii. Cu alte cuvinte, această știință urmărește crearea unei viziuni globale, asupra situațiilor generale în care indivizii se vor găsi plasați în viitor.

Să presupunem că, în ciuda tuturor eforturilor noastre, va trebui să înghițim diktatul țărilor arabe. Cum va arăta această țară? Cum vor fi plasați în viitor israelienii?

În primul rînd, noțiunea de israelian va dispare. În Palestina vor trăi laolaltă evrei și arabi. Mai mulți arabi și mai puțini evrei. Oaza aceasta luminoasă, muncită de evreii veniți din țările civilizate, se va încorpora în sistemul levantin de obiceiuri și concepții. Vor exista - dacă vor exista - poate doi sau trei miniștri evrei. Unul la agricultură, unul la comerț și poate unul la turism, iar - mai mult ca sigur - rabinul Hirsch din Mea Shearim la Culte. Tel Avivul va avea un primar evreu, dar nu și Haifa și nici - mai ales - Ierusalimul. Evreii veniți după 1948 (cu excepția celor născuți în țările arabe) se vor înapoia în țările lor de origine. Zahalul se va desființa, deoarece nu va mai fi necesară apărarea țării. Poliția va fi de genul aceleia din teritoriile ocupate. Limba oficială va fi araba, iar limba secundară va fi idiș sau ladino. Caii vor fi înlocuiți cu măgari și cămile. Pe străzi va fi abundență de falafel și de șoarma. Heichal Hatarbut se va transforma în salon de nunți, iar Binianei Hauma va găzdui baia turcească cu aburi.

Iată cum văd OEP-iștii viitorul stat, pe care preconizează, chipurile, să-l făurească împreună cu evreii. Un stat arab, unde populația evreiască să fie minoritară și să se adapteze felului de viață arab.

Conducătorii statelor libere, inclusiv americanii, împotmoliți adînc în băltoacele cu petrol, nu sînt conștienți, nu-și dau seama că poporul nostru nu va accepta niciodată un asemenea viitor?

Pentru o vină imaginară, evreii au pribegit două mii de ani, huliți și batjocoriți. Antisemitismul, culminînd cu epoca hitleristă, a ucis milioane de suflete nevinovate, lipsite de apărare. Antisemitismul își arată ghiarele de fiară pînă și în zilele noastre, dar e neputincios atîta timp cît există pe hartă Israelul. Viitorul poporului nostru, securitatea lui, progresul lui, sînt legate numai și numai de existența și prosperitatea statului evreiesc. Nici un interes meschin, nici o viclenie a marilor sau micilor puteri, nu va putea distruge niciodată statul nostru. Nici un dictat, nici o influență a lumii arabe, indiferent ce miros ar emana, de gaz sau de sudoare de cămilă, nu va putea să ducă la lichidarea statului nostru. Nici un contract, nici un acord nu va putea să reziste decît dacă asigură întărirea statului nostru.

E de la sine înțeles că dorințele dușmanilor, exprimate mai sus, sînt irealizabile. E adevărat că trăim în țara tuturor surprizelor, dar trebuie să ne conducem, să acționăm în așa fel, încît surprizele să fie plăcute. Nu e ușor, dar e imperios necesar. Și posibil.

minimum

Apare lunar
Redacţia şi administraţia:
Str. Zamenhoff nr.13
64373 – Tel Aviv
P.O.B. 11472, Tel Aviv
Tel.: 5227269; Fax.: 5270443
Fax numai pentru anunţuri publicitare

Director
Al. Mirodan

Publicitate: 1 inch – 45 şekeli
Carnet: 15 cuvinte – 20 şekeli
Abonamente Israel
6 luni (6 numere): 65 şekeli
1 an (12 numere): 125 şekeli
Preţul include costul expedierii.
Străinătate: (1 an – 12 numere) Europa – 70 dolari; România – 65 dolari; U.S.A., Canada – 80 dolari; America de Sud, Australia, Noua Zeelandă – 95 dolari; Insulele Fidji – 150 dolari
Expediţia cu avionul.

Prezentarea artistică:
Adar Darian

Difuzarea: ATLAS
Articolele semnate de colaboratorii noştri reprezintă personalitatea şi punctul de vedere al acestora. Se înţelege, aşadar, că redacţia nu împărtăşeşte totdeauna vederile exprimate în articolele publicate în coloanele revistei. Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază.

Redacţia nu răspunde de conţinutul anunţurilor comerciale.

Revistă editată de
MINIMUM PUBLISHERS
LTD.

TENDINȚE

Israel: Nu-i mai faceţi atîta curte lui Assad!

"Regele Hussein a înţeles (realităţile noi din Orientul Mijlociu, n.n.) şi a sărit la vreme în tren, de teamă să nu-l piardă. Tot realitatea arată că graba de a ajunge cît mai repede la un acord cu Siria poate fi contraproductivă. Felul acesta de a face mereu curte Siriei trebuie să ia sfîrşit. Să-l lăsăm pe Assad să fiarbă-n zeama lui proprie; adevărurile zilnice ale relaţiilor Israelului cu Iordania şi cu palestinienii, ca să nu mai amintim de alte ţări din lumea arabă, crează fapte noi şi noi realităţi. Assad, în cele din urmă, va dori să dialogheze cu Israelul în loc să îngăduie şi poate chiar să sponsorizeze un val nou de teroare îndreptat din Liban, împotriva Israelului...El nu poate să rămînă pe margine, deoarece ştie ce e bine pentru el. Conştient că Damascul este mai mult decît vizibil de pe vîrful muntelui Hermon, el în afară de a sprijini terorismul-nu are la ora de faţă nici o posibilitate de a ameninţa Israelul".

(Dintr-un articol de Haim Herzog, al 6-lea preşedinte al statului Israel; în "Jerusalem Post", 1994)

Israel: Am dat Golanul?

"Se pare că Rabin interpretează greşit largul consens naţional în favoarea înţelegerii cu Iordanul ca pe-o aprobare generală a politicii sale în general. Dacă "scurgerea" provenită de la Ministerul de Externe şi publicată în cotidianul "Haaretz" corespunde realităţii – şi nimeni de la cabinetul primului ministru nu a desminţit-o pînă acum – atunci Rabin a oferit deja Siriei întreg podişul Golan. Singurele probleme ce ar mai urma să fie negociate sînt cele legate de momentul cedării şi de stabilirea aranjamentelor de securitate".

(Din "Jerusalem Post", 1994)

Anglia: în scopuri de caritate

"Londra este sediul cîtorva membri de frunte ai Hamas-ului, inclusiv al unuia din şefii secţiunii militare a organizaţiei. În repetate rînduri Israelul a cerut Angliei şi Statelor Unite, cele două baze principale pentru activitatea Hamas-ului în afara Orientului Mijlociu să ia măsuri pentru controlarea acestor operaţiuni. Americanii au fost de acord. Însă englezii au refuzat...

Anul acesta, la Şcoala de studii orientale şi africane, din cadrul Universităţii din Londra, un purtător de cuvînt al Hamas-ului a chemat la Jihad nu numai împotriva israelienilor ci şi împotriva evreilor în general. Purtătorul acesta de cuvînt şi organizaţia pe care o reprezintă continuă să acţioneze nestingherit în Marea Britanie. Reprezentanţii Hamas-ului îşi răspîndesc tipăriturile liber în cadrul universităţilor, de unde primesc dealtfel fonduri. "Moslem Palestine", jurnalul Hamas-ului este tipărit la Manchester. Fonduri importante sînt colectate sub auspiciile organizaţiilor islamice locale, apoi transferate **activiştilor** din Orientul Mijlociu care pun la cale atentate împotriva obiectivelor israeliene. Oficialităţile britanice susţin că le este greu să împiedice asemenea atentate, întrucît banii sînt colectaţi pentru "scopuri filantropice"...

Acum (după atentatele de la Londra) comunitatea evreilor britanici cere interzicerea grupurilor islamice fundamentaliste. Să sperăm că guvernul va face aceasta, deşi e tîrziu, înainte ca oamenii să înceapă să fie ucişi"

(Dintr-un articol de Danny Ben-Moshe, în "Jerusalem Post", 1994)

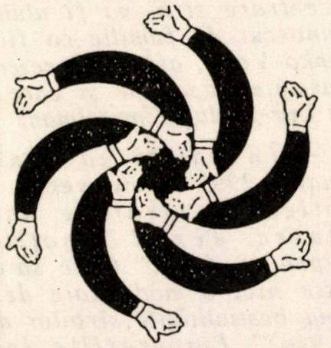

TENDINTE

În numărul viitor:

"MAI MARE CA DRAGOSTEA"

de Dominique Lapierre

... adică totul despre SIDA, maladia și spaima acestui sfîrșit de veac ultra-tehnic.

Croația: A doua față a monedei.

Croația a adoptat o nouă monedă, Kuna, denumire folosită pentru unitatea monetară și de regimul nazist-marionetă din timpul celui de al doilea război mondial.

Acțiunea autorităților de la Zagreb este criticată de evreii și sîrbii din țară, cei care au avut cel mai mult de suferit în vremea regimului ustaș al lui Ante Pavelici. "A aduce înapoi kuna este periculos, mai ales într-o perioadă în care se poartă convorbiri în vederea reintegrării enclavei Kraina", afirmă Milan Djukici, șeful partidului minorității sîrbe din Croația. "Este o măsură lipsită de înțelepciune, ce amintește sîrbilor de perioada anilor 1941-45", explică Djukici.

Europa de Răsărit: Mafia cumpără țări

De peste un an, Mafia a trecut la cea de a treia etapă - anume, politica internațională. Prima transformare profundă a Mafiei a fost în 1943, cînd, la intervenția Mafiei americane, fracțiunnea italiană a facilitat debarcarea aliaților în Sicilia. Drept răsplată, acesteia i s-a permis accesul la traficul de arme și de droguri din USA - pentru început - și mai apoi în restul lumii. Totodată, i s-a deschis posibilitatea de a se infiltra în sistemul politic din Italia. A doua metamorfoză a fost marcată de moartea mafiotului Salvatore Giuliano (1950) - omorît de ai săi și predat ulterior carabinierilor. Acest moment marchează și începutul războiului rece. Cea de a treia etapă, pe care o menționam la începutul articolului, a fost punctată de arestarea din primăvara anului trecut a lui Toto Riina - șeful organizației militare din cadrul Mafiei. Într-o lume în schimbare, Riina era exponentul unei gîndiri rigide, desuete și incomode - chiar pentru ai săi.

În urma arestării acestuia, Leoluca Orlando (fostul primar al orașului Palermo - cunoscut drept un înverșunat luptător împotriva Mafiei) a afirmat că acesta "nu-i decît pasul spre trecerea Mafiei la marea politică internațională", în opinia sa, în prezent, Europa de Est constituind o imensă piață virgină pentru traficul de arme și droguri. Mai mult, conform spuselor sale, "Mafia contează deja pe existența unor aliați potențiali: miile de agenți KGB, STASI sau SECURITATE, precum și ai multor altor servicii secrete estice - care în prezent se găsesc în șomaj sau "conservare". Aceștia sînt niște foarte buni profesioniști și - mai ales! - cunoscători ai piețelor locale. Nu trebuie să mire pe nimeni că în Estul Europei pot fi întîlnite toate mafiile - nu numai cea siciliană, ci și cele japoneze, chineze, columbiene ori boliviene.

Partea mai proastă a lucrurilor este că, momentan, nu există încă nici un acord cu Rusia, România, Armenia, Lituania sau Bulgaria în privința combaterii traficului de droguri și a spălării banilor. După cum zicea Leoluca Orlando, în Europa de Est "sume colosale pot fi investite fără nici un control. În cazul în care nu se vor lua măsuri, capitaluri de origine criminală vor putea cumpăra părți întregi din economia acestor țări, eventual, chiar țări întregi"...

Dacă viziunea pesimistă a fostului primar din Palermo ne sperie, nu avem decît să ne aruncăm o privire la Moscova. Acolo, mafioții ruși au reușit să pună mîna pe tehnologia necesară fabricării (nici mai mult, nici mai puțin) a armelor nucleare - avertiza un agent al serviciilor speciale germane, citat de REUTER. "Un serios pericol constă în faptul că aceste organizații ar putea încerca șantaje cu materiale radioactive" - declara acesta.

(Dintr-un articol de Bogdan Iorga, în "România liberă", Buc., 1994)

SONY®

FIRMA ISFAR

VĂ INVITĂ SĂ VIZITAȚI SALA DE EXPOZIȚIE A PRODUSELOR

SONY®

STR. AHAD HAAM 9 TEL AVIV

MIGDAL ȘALOM MEIR

ȘANA TOVA

Punctul pe i

● Iată cîteva fragmente dintr-un articol despre Bosnia, scris de Peter Brock; textul a apărut în "Weltwoche" din Zürich şi a fost reprodus în "Lettre Internationale" din Bucureşti. Fragmentele sînt lungi; dar face:

Începînd cu partea a doua a anului 1991, mass media internaţională îşi va intensifica prestaţiile asupra Bosniei violentate, asupra dislocării populaţiei, sub privirile impasibile ale opiniei publice internaţionale. Partea încriminată de majoritatea mediilor de informare va fi doar "Serbia agresivă" sau sîrbii bosniaci cărora li se vor atribui cele mai abominabile crime pe care le-a cunoscut Europa de la Hitler şi Stalin încoace.

Există însă dovezi care atestă culpabilitatea tuturor părţilor angajate în conflict. Şi asta cu toate că sîrbii, pe toată durata războiului, îşi vor deplînge ostracizarea şi vor semnala caracterul părtinitor al informaţiilor. Consensul deplin al mediilor de informare internaţională de a nu le îngădui şi sîrbilor să-şi expună temeiurile a jucat un rol indiscutabil în tragedia care a zguduit întreg teritoriul fostei Iugoslavii.

Un proeminent ziarist de la un prestigios cotidian american avea să declare în vara trecută, într-un moment de sinceritate: "Sînt dezamăgit de ziarul meu".

În războiul civil iugoslav presa a avut un rol precumpănitor în difuzarea veştilor cumplite, analiza substraturilor conflictului trecînd pe al doilea plan. Dacă vom scruta momentul iniţial al războiului, din 27 iunie 1991, vom descoperi o neglijenţă inadmisibilă din partea mediilor de informare în cercetarea cauzelor şi totodată atitudini partizane de genul celor care se vor accentua în iarna următoare, apoi în primăvară...(ş.a.m.d.)

Deci, în acea perioadă de început, publicul cititor şi telespectator era îndopat cu palpitante reportaje despre bestialităţile şi vrăjmăşiile reînviate după cel de-al doilea război mondial.

Aşadar, mediile de informare internaţională se vor alinia într-o campanie de acuzaţii unilaterale, comentatorii nesinchisindu-se măcar să-şi o imagine cît de cît imparţială. Ştirile proveneau în ambalaj belicos, cu titluri bubuitoare, cu fotografii din care picura sîngele şi cu casete video de adevărat horror. Toate acestea ascundeau intenţia clară de a constrînge guvernele la o intervenţie militară. Căci efectul acestor manevre era garantat, de vreme ce – nu-i aşa! – imaginile erau aidoma realităţii! Cînd, de fapt, incongruenţele erau grosolane, ca de pildă:

– Scenele unui oraş devastat Vukovar în 1991 – vor fi prezentate un an mai tîrziu de televiziunile occidentale drept cadre luate după bombardarea Dubrovnikului, care, de altfel, a suferit distrugeri minime;

– Într-o fotografie preluată dintr-un reportaj al televiziunii britanice de Time din 17 august 1992 vedem un tînăr gol pînă la brîu, numai piele şi os, despre care se relatează că ar fi "unul din partizanii musulmani dintr-un lagăr sîrb". În realitate era Slobodan Konjevic, de 37 de ani, arestat pentru tentativă de tîlhărie împreună cu fratele său, Zoran, cu care apare şi-n fotografie. În făţişarea sa scheletică, pusă în evidenţă şi prin faptul că în fotografia de grup ceilalţi erau în cămaşă, se datora unei tuberculoze netratate. Toate acestea vor fi declarate de sora lui de la Viena, care-şi recunoscuse pe cei doi fraţi;

– Un bărbat în vîrstă, vlăguit, prezentat într-un reportaj al BBC-ului din 1992 ca "musulman bosniac prizonier de război dintr-un lagăr de concentrare sîrb" va fi uluitor recunoscut de familie ca fiind Branko Velec, ofiţer în rezervă al armatei iugoslave şi care se afla într-un lagăr musulman;

– În ediţia sa din 4 ianuarie 1993 **Newsweek** *va publica fotografiile unor cadavre. Textul însoţitor începea cu fraza:" Oare să nu existe nici o modalitate de a curma bestialităţile sîrbilor din Bosnia?" Fotografiile însă înfăţişau victime sîrbe, printre care se afla şi cadavrul unui bărbat într-o jachetă roşie. Aceeaşi fotografie fusese prezentată cu un an în urmă în cadrul unei relatări televizate despre Vukovar;*

– CNN va transmite în martie şi mai 1993 reportaje despre masacrul celor 14 musulmani, şi apoi o fotografie cu zece musulmani lichidaţi de sîrbi. Deşi ulterior se va dovedi că victimele fuseseră sîrbi, CNN nu va da nici o dezminţire;

– New York Times *din august 1993 va publica fotografia unei femei croate din Posuje plîngîndu-şi fiul ucis în urma unui atac al sîrbilor. De fapt, satul croat Posuje din Bosnia fusese cîmpul unei lupte sîngeroase dintre musulmani şi croaţi în care căzuseră şi cei 34 de croaţi, printre care şi fiul celei din fotografie.*

Cu trei luni în urmă la Belgrad avusese loc o întîlnire a unor funcţionari superiori ai Naţiunilor Unite, pentru un schimb de informaţii parvenite de la ziarişti şi verificate apoi în discuţiile cu corespondenţii. Prilej cu care corespondenţii acreditaţi la Belgrad vor declara că agenţiile lor le puneau piedici. Mai mult, aceştia vor susţine că reportajele le erau prelucrate fără înştiinţarea lor, iar în unele cazuri **total** *schimbate, adaptate în mod* **tendenţios** *de redacţiile de ştiri occidentale, conform cerinţelor în cauză. La această reuniune un funcţionar al Naţiunilor Unite va constata:*

Presa americană a devenit vădit părtinitoare şi

antisîrbească, manipulînd informaţiile extrem de selectiv şi de restrictiv. Reporterii de teren duc, efectiv, o luptă cu propriile redacţii. O reporteriţă şi-a ieşit pur şi simplu din minţi, fiind nevoită în final să ceară transferul. *Un alt funcţionar al Naţiunilor Unite va remarca:* **Deşi colaborez de multă vreme cu presa, n-am mai întîlnit o astfel de lipsă de profesionalism şi de etică. Îndeosebi în presa americană, unde s-a impus un stil de-a dreptul duşmănos al reportajelor.** *Un corespondent american de la Belgrad va relata:* **Am fost şocat cînd o rudă mi-a citit la telefon reportajul semnat de mine, căci nu mai recunoşteam nimic.** *Iar un alt gazetar de la Belgrad, căruia un grup de sîrbi americani îi tot reproşau părtinirea, va mărturisi că fusese într-un război permanent cu redacţia sa de la New York, care pînă la urmă îl lăsase să scrie aşa cum stăteau, de fapt, lucrurile. Dar după ce-i vor citi materialele, i le vor pune la index."*

Am dat pe larg (deşi nu îndestul de larg, articolul ar fi meritat citat în întregime, îl recomand celor ce au revista bucureşteană la îndemînă) aceste fapte, din două motive: întîi, fiindcă ne ajută să înţelegem cum a format mass-media imaginea sîrbilor în lume, făcîndu-i de "eroi negativi" ai continentului european, în vreme ce musulmanii şi croaţii sînt nişte martiri ai neamului, fără de păcat, nişte victime ale vampirilor de la Belgrad; în al doilea rînd, fiindcă intrînd în culisele presei din occident, democratice, nu-i aşa? (inclusiv din occidentul de pe la Tel Aviv), înţelegem cum s-a format imaginea Israelului în raport cu O.E.P.-ul. Mecanismul e simplu.

La început, Ce-Ce-ul invizibil (să-i spun ocult?) de la Paris sau Washington dă, odată pentru totdeauna, **linia:** Israelul este cotropitor şi asupritor, palestinienii sînt asupriţi şi victime. "S-a înţeles, domnilor?", întreabă conducătorul şedinţei de instructaj cu cadrele din domeniul propagandei şi agitaţiei. "S-a înţeles, răspund cadrele care ţin de secţie: directori de mari ziare, patroni de staţii de radio şi televiziune, rectori de universităţi. În consecinţă, de-aci înainte, toate materialele destinate publicităţii (reportaje, comentarii politice, etc.etc.) trebuie să fie conforme cu linia. Altminteri"... o Drept care, te duci tu reporter de la "Le Monde" în teritorii, vezi ce e adevărat, întrebi ce e de întrebat, te documentezi, că aşa e cînd mergi pe teren, apoi trimiţi o corespondenţă acasă, la Paris; în această corespondenţă îţi exprimi simpatia la adresa palestinienilor doritori de a avea un stat al lor, dar, în acelaşi timp, precizezi că **ocupanţii** au reuşit ca, din 1967 şi pînă astăzi, să transforme ţara în regiunea cu cel mai înalt procent de educaţie şcolară din Orientul Mijlociu arăbesc (97 la sută dintre băieţi au absolvit şcoala medie, 76 dintre fete sînt alfabetizate), să introducă electricitate în 98,9 la sută din locuinţe şi apă curgătoare în 99,7 la sută din totalitatea caselor respective; că, mai departe, datorita spitalelor, policlinicilor şi măsurilor de ordin sanitar luate de **ocupanţi** mortalitatea infantilă a scăzut de la 86 la mie în 1968, la 26 la mie în 1991, (în vreme ce la aceeaşi dată mortalitatea infantilă în Egipt era de 87 la mie, în Irak de 70 la mie, iar în Iordania, deşi regina Noor este foarte frumoasă, simpatică şi se îmbracă bine la "Chanel", de 45 la mie), că **ocupantul** a mai realizat multe în acest sens, dar mă opresc aici, ca nu cumva relatarea mea să sune a Raport de activitate la al 14-lea Congres, Israelul reales. Precizez că datele de mai sus le-am luat dintr-un articol al lui David Bar-Ilan din "Jerusalem Post";

acest Bar-Ilan, reţineţi numele - este un ziarist inteligent, rece (cool), nedus la biserică, avînd obiceiul de a demonta, săptămînal, cu sadism (omul e cîine) felul cum acţionează **ce-ce-ul** amintit în mediile anglo-americane. Cetăţenii de la BBC, Reuter, The Guardian mai ales, nu-l au de fel la stomac, cred că sînt persoane care ar plăti un killer ca să-i scape de această pacoste. Dar să revenim la ale noastre. Va să zică, gazetarul despre care pomeneam a isprăvit de bătut la maşină reportajul, l-a trimis la redacţie, prin fax şi răsuflînd uşurat s-a dus la Casa Ziariştilor de pe strada Kaplan să bea o bere cu guler şi să mai afle noutăţi de la colegii de la "Maariv". În timpul acesta reportajul său a ajuns acasă, pe masa redactorului şef. Acesta începe să-l citească cu interes (da, da, avem nevoie de material despre teritoriile ocupate, e subiect fierbinte, la ordinea zilei), apoi strîmbă din nas, făcînd ţţţ...ţţţ...El taie cu-n creion roşu pasajul despre "realizările" ocupantului, mormăie nemulţumit "păi aşa ne-nţelesesem, domnule?", şi îl înlocuieşte cu declaraţia lui Arafat pe marginea problemei: "sub ocupaţie, întreaga noastră infrastructură a fost distrusă. Israelienii n-au lăsat nimic în urma lor. Nici apă, nici electricitate, nici comunicaţii, nici spitale, şcoli sau universităţi". După care adaugă cu mîna lui un paragraf din care se înţelege că pînă la venirea Zahalului în Gaza, aceasta era un fel de Principat de Monaco palestinian, cu hoteluri de lux, cu restaurante italieneşti, cu grădini de trandafiri, cu penthouse-uri pentru cetăţenii din zonă, cu Operă unde veneau Pavarotti şi Placido Domingo să cînte "La donna e mobile", cu un rally automobilistic anual (Formula I), dotat cu Marele Premiu OEP) în valoare de un milion de dolari şi cu Balul Semilunei Roşii la care, Arafat în smocking şi Suha, în rochie de seară semnată Karl Lagerfed primeau musafiri veniţi la eveniment din întreaga lume.

Cum să nu-şi facă, aflînd toate astea, cetăţeanul de la Paris sau de la Londra, de la Chicago sau de la Amsterdam, de la Tokio sau de la Honolulu, Hawaii, părerea pe care trebuie (că aşa s-a hotărît acolo sus) să şi-o facă despre sioniştii de la Ierusalim? Dar să nu fim amărîţi. Să nu fim deprimaţi. Să nu strigăm că ni se face o mare, mare nedreptate. Să ne consolăm cu gîndul că această campanie mondială întru demascarea "adevăratului chip al..." dovedeşte (ca de-obicei - vai! - de-alungul istoriei) că, departe de a fi o cantitate neglijabilă, sîntem cineva. Şi cum zicea Rabindranath Tagore "dreptatea este pentru cei mici. Celor mari le este hărăzită nedreptatea".

● Cine-a spus că în fond, omenirea nu progresează de fel? Pe vremuri, aflam despre un masacru ca cel din Ruanda, tîrziu de tot, prin intermediul vreunei gazete sau al unui călător aflat la faţa locului; astăzi, avem posibilitatea ca, stînd în faţa televizorului, în halat şi papuci şi ronţăind seminţe de floarea soarelui, să vedem seară de seară zece mii de cadavre zăcînd pe pămîntul Africii, ridicate cu buldozerul şi aruncate la groapa comună. Şi fiindcă veni vorba de întîmplările din Ruanda, vreau să notez cu plăcere faptul că membrii comisiei pentru refugiaţi de pe lîngă Organizaţia Naţiunilor Unite s-au întrunit pentru a analiza stările de lucruri din nefericita ţară africană. Ei au apreciat, în unanimitate, că situaţia este "revoltătoare, intolerabilă" şi au hotărît să propună trimiterea de urgenţă a unui ajutor umanitar cuprinzînd, între altele, o importantă cantitate de lapte praf, precum şi 50 tone de arpacaş. Şedinţa Comisiei a durat de la 10,30 a.m. la 12,30 p.m. La încheierea lucrărilor, preşedintele Comisiei a oferit un dejun la "Waldorf Astoria", la care s-a toastat pentru succesul acţiunii umanitare. La dejun s-au servit, după formula à la carte, următoarele:

Saumon rosé cu caviar rusesc sau
Platou cu pepene galben (cantalup) sau
Felii de filet de căprioară la tigaie.

*
Cremă rece de spanac
sau
Consommé de vacă
sau
Cremă de castraveţi "Doria"

*
Steack de peşte-spadă

*
Şerbet de căpşuni preparat cu vin Chablis

*Fillet de boeuf Wellington
sau
Medalion de viţel "Oscar"
sau
Friptură de raţă à l'orange

Garnituri: cartofi"Duchesse" şi legume proaspete, precum şi un bufet cu salate şi sosuri

*Prăjitură Alaska cu cireşe fierbinţi
sau
Charlottă à la Russe
sau
Tort "Sacher"

Îngheţată de vanilie, şocolată şi fistic, cu sos caramel sau de cireşe negre.

Ca băutură s-a servit un Bourgogne alb 1973 la peşte, şi un Petrus-1981 la carne, precum şi coniac Rémy Martin, v.s.o.p.1965

● Citatul săptămînii:"Islamul nu-şi propune să rezolve probleme personale, sociale sau politice. Scopul său este "să domine lumea" (purtătorul de cuvînt al "Organizaţiei Islamice din Marea Britanie" numită şi "Partidul Eliberării"). Se aude, fraţilor din occidentul confortabil, care tocmai v-aţi întors la domiciliu, bronzaţi, după vacanţa petrecută pe Coasta de Azur, în Baleare sau în Marea Caraibelor? Nu, nu se aude, aşa cum nu se auzeau, prin 1937-38 strigătele lui Winston Churchill, întîmpinate cu huiduieli de pe băncile Parlamentului, împotriva primejdiei hitleriste. Nu se aude, fiindcă aşa este, probabil, natura umană: pînă nu-ţi ajunge cuţitul la os...Or, cuţitul cu pricina a intrat în carne, dar încă n-a ajuns la os. Mai este nevoie, se pare, de încă cincizeci de diplomaţi albi împuşcaţi la Alger, pe stradă, de oamenii F.I.S.-ului. De încă opt sau zece avioane aruncate în aer de iranieni, ca în Panama. De încă o sută de automobile cu material explozibil plasate aşa cum se cuvine, la Paris, la Londra, la Buenos Aires sau la Copenhaga. De încă o sută de mii de morţi. Sau poate chiar un milion, ca să-şi facă occidentul suma necesară...

"Noi nu facem privatizare de dragul privatizării ci din contra"

(Nicolae Văcăroiu, prim-ministru al României; după un articol de Ioan T.Morar, în "Lumea liberă", New York, 1994)

...ŞI-N ADÎNC SE SCUFUNDĂ (CU ACCENTUL PE Ă)

Şi să ajungă la ideea de pe vremuri a vicontelui Samuel(1870-1963), înalt comisar britanic pentru Palestina în anii '20 în legătură cu încăpăţinarea oarbă a Apusului bogat de a "înghiţi" totul, numai şi numai pentru a salva businessul:

"O naţiune care se gîndeşte numai la afaceri ajunge, pînă la urmă, să nu mai poată face nici măcar afaceri".

● Însfîrşit, m-am lămurit ce s-a întîmplat în Italia. De-alungul anilor, politicienii au făcut atîtea afaceri necurate, acoperindu-se reciproc, după principiul "o mînă spală pe alta", încît, pînă la urmă s-a ajuns, inevitabil, la operaţia "mîinile curate".

● De cît timp nu ne-am mai văzut? Două luni, adică opt săptămîni cu totul, atîta tot. Şi cîte nu s-au întîmplat în răstimpul acesta: Harold Wilson, fost prim ministru laburist al Angliei, spunea că în vremea noastră "o zi înseamnă mult, mult de tot în politică". Dar şaizeci de zile? Iată, Arafat s-a instalat la Gaza, a venit şi Suha, a început să ceară bani de la Banca Mondială, de la Fondul Monetar Internaţional, de la Consiliul Europei, de la englezi, de la americani, de la nemţi, de la japonezi, e treaba lui, omul se pricepe, şefii OEP-ului au adunat, de-alungul anilor, miliarde de dolari în băncile cu cont secret de la Zürich, băieţii sînt strîngători, o să scoată şi-acuma cu săru-mîna: excelent. În acelaş timp însă, Arafat între două vizite de lucru în pieţele din Gaza, a ţinut să precizeze că Ierusalimul, **întreg Ierusalimul** trebuie să fie capitala statului palestinian; asta-i mai puţin excelent. ● Tot la capitolul OEP, Arafat s-a grăbit să ne asigure că el a hotărît să-şi respecte întrutotul angajamentele cuprinse în acordurile de la Oslo şi că organizaţia sa va anula, cu siguranţă, toate prevederile din Charta OEP ce se referă la distrugerea Israelului. Excelent. Pe de altă parte, însă, adjunctul său, Faruk Kaddumi, secretarul general al OEP şi "ministrul de externe" al "autorităţii palestiniene" a declarat la Tunis că Israelul "trebuie să-şi înceteze existenţa". Or asta e mai puţin excelent. ● După o aşteptare destul de lungă (cîteva decenii) s-a spart ghiaţa politică între Israel şi Iordania (mai exact spus, între Iordania şi Israel). Odată cu întîlnirea de la Washington dintre regele Hussein (Hussi, cum îl răsfăţăm noi, din simpatie) Rabin şi preşedintele Clinton, o veche stare de **facto** (fiindcă, de fapt, relaţiile noastre cu Amanul au fost, vizibil şi simţibil, bune) s-a transformat într-o stare de **jure,** de drept. A urmat vizita lui Peres în Iordania, apoi deschiderea unei noi frontiere între cele două ţări, apoi spectaculosul zbor (de poezie) al lui Hussein deasupra Israelului, apoi întîlnirea Rabin-Hussein de la Akaba, apoi invitarea micului rege la Ierusalim, apoi multe altele, toate pe **bune.** Excelent. În acelaş timp însă, de parcă viaţa s-ar strădui să ne strice cheful, Uniunea Scriitorilor din Iordania a protestat împotriva păcii, Hamasul are un birou la Aman, de unde proclamă necontenit Jihaduri şi teleghidează atentate la Ierusalim, iar islamicii, mulţi şi puternici acolo, au cerut capul lui Hussein. Ceeace, trebuie să admitem, este mai puţin excelent. ● Mai departe, peste ocean, guvernul argentinian a luat măsuri energice pentru descoperirea autorilor atentatului de la Buenos Aires împotriva sediului Comunităţii evreieşti (peste o sută de morţi, imaginile de groază ţi-aminteau de ruinele blocului "Scala" după cutremurul de la Bucureşti, din 1977); iranienii au fost acuzaţi direct, cu(şi ce)îndrăzneală cîţiva diplomaţi ai Teheranului sînt daţi în urmărire. Excelent. Cu toate acestea, cel puţin pînă la ora cînd scriu aceste rînduri, autorii crimei n-au fost descoperiţi. Asta e mai puţin excelent. ● Tot atît de decisă ca şi autorităţile din Argentina, poliţia britanică a luat măsuri speciale, cît se poate de serioase pentru prinderea autorilor atentatelor de la Ambasada Israelului de la Londra şi de la sediul Comunităţii. Excelent. Cu toate acestea, cel puţin pînă la ora cînd scriu aceste rînduri, autorii crimei nu au fost descoperiţi, deşi se află pe teritoriul Scotland Yard-ului cel imbatabil. Asta-i mai puţin excelent.● Guvernul francez, enervat din cauza ameninţării lansate de ocupanţi, vreau să spun de islamiştii de la Paris că vor începe să ucidă francezi pe malurile Senei, la Bordeaux şi la Lyon, a ridicat peste noapte vreo 25 membri ai F.I.S.-ului, fixîndu-le domiciliul forţat. Excelent. Dar aceşti cetăţeni trăiesc ca-ntr-o casă de odihnă a kibuţurilor, sînt vizitaţi zilnic de rude, amici, şi avocaţi, primesc colete cu camembert-uri şi bomboane de ciocolată de la "Fauchon" şi joacă miuţa cu balonul de football în curte, ca să-şi omoare vremea şi să se menţină în formă. Asta, dacă e vorba de a combate terorismul (cu fermitate!) mi se pare mai puţin excelent ● Autorităţile germane au pus piciorul în prag, interzicînd cu bastoanele de cauciuc necesare, o mare demonstraţie a neo-naziştilor întru comemorarea morţii fostului lider hitlerist, Rudolf Hess. Excelent. În acelaş timp, însă, tribunalul de la Manheim a dat o sentinţă prin care magistraţii cu pricina neagă Holocaustul şi reabilitează regimul nazist. Or, asta e mai puţin excelent ● Cetăţeanul venezuelian Ilici Sanchez, zis şi Carlos, (zis şi Şacalul), în vîrstă de 45 de ani, una din marile vedete ale terorismului internaţional, un fel de Michael Jackson al bombelor puse în metrouri şi al răpirilor de avioane, a fost arestat de către fraţii lui din Sudan, legat fedeleş şi dat contra bani buni, pe mîna poliţiei franceze. El se află la ora de faţă în închisoarea Santé (ce nume!) de la Paris unde, sperăm, va spune şi laptele supt de la mama. Excelent. În acelaş timp, aflu că, deşi individul a fost deja condamnat în contumacie la închisoare pe viaţă (a ucis, între altele, cu mîna lui, doi poliţişti francezi), justiţia îl va judeca, din nou, pe baza articolului 402 (sau 805 sau 14.317) din codul penal, trimiţîndu-l în faţa Curţii cu juri. Unde, mai o ameninţare cu moartea în urechile unui jurat, mai un avertisment telefonic a la "dacă nu eşti cuminte îţi răpim fetiţa"...unei jurate...cine ştie. Ceea ce, nu-i aşa? s-ar putea să fie mai puţin excelent.

Carlos: cînd era tînăr şi avea tot viitorul în faţă: un viitor plin de cadavre, de oameni schiloditi pe viaţă, de văduve şi de orfani.

● Aşa cum spuneam, s-au petrecut multe (parcă prea multe, mai faceţi oameni buni o pauză, că nu mai putem să ne tragem răsuflarea cu atîtea evenimente istorice; fiindcă, nu ştiu dacă aţi observat, de la o vreme toate evenimentele sînt istorice) Şi, cu toate acestea eu încă mă gîndesc, ca un individ rămas în urma vieţii, la Evenimentul de-acum vreo două luni, adică la Campionatul mondial de football ● Adevărul este că a fost, cum s-a mai spus, de altfel, pe toate meridianele, un turneu de infarct. Italia era condusă cu 1-0 de Nigeria (nu de Brazilia, nu de Germania, de Nigeria) ceasul arăta minutul 8/ antrenorul Sachi vede împietrit, alb la faţă incredibila eliminare a echipei sale; atunci însă, Roberto Baggio, profitînd de nonşalanţa adversarilor (africanii au talent cu carul, dar le lipseşte "tactica" şi spiritul gospodăresc european) a egalat, scoţîndu-şi echipa din prăpastie. În clipa aceia, trei cetăţeni din Neapole, suferind de inimă, au făcut infarct, trebuind să fie internaţi în spital. Tot de infarct (şi tot de bucurie ca napolitanii) a fost lovită, la Sofia, noaptea, mama lui Stoicikov, atunci cînd înaintaşul bulgar egalase în meciul cu Germania, dintr-un şut-bombă peste zidul nemţesc. ● A fost ca în "Contele de Monte Cristo", şi multă nedreptate, multe hotărîri ale arbitrilor şi ale F.I.F.A. (Federaţia internaţională de football) izvorîte din arbitrariu şi rea credinţă. Iar cea mai revoltătoare dintre acestea, a fost, dacă nu greşesc, decizia şefilor cei mari de a-l elimina din competiţie pe (tocmai pe) Maradona, pe motiv că argentinianul- răcit ca tot omul - înghiţise o pastilă de sau cu efedrină. Acuma, pentru ignoranţi efedrina asta poate să sune grozav, ca morfina sau cocaina. În realitate, numita substanţă negustorul ţi-o dă fără reţetă, se găseşte la orice farmacie din Ghivataim, e ca şi cum ai cere o aspirină sau un Rinofug contra guturaiului.

Unde-i crima? Am impresia că la F.I.F.A. în birouri cineva a luat-o razna de tot neurologic şi că ar trebui să fugă repede pînă la farmacia din colţ ca să ia un calmant(poate valeriană) nu de alta, dar dacă mergem aşa, tot înainte, cu avînt, mîine jucătorii vor fi eliminaţi pentru că au luat bomboane de tuse, Strepssil sau ceai de sunătoare. ● A fost şi sînge, a fost şi crimă, a fost şi moarte. Jucătorul columbian Escobar, autorul unui auto-gol în meciul cu U.S.A., a plătit (fapt unic, mi se pare, în analele Mondialului), greşeala sa cu viaţa. Întors acasă, după joc, la Medellin(capitala traficanţilor de droguri), a fost aşteptat, noaptea, într-un parking de cîţiva cetăţeni care l-au ciuruit cu gloanţe. Înainte de a trage în el, unul dintre ucigaşi a rînjit: mulţumim pentru auto-gol.● A fost şi filosofie, filosofie a vieţii. Bulgarul Lecikov (chelul) faultează în careu un jucător german. Arbitrul dă lovitură de la 11 m., nemţii înscriu şi conduc cu 1-0. Conştient de vinovăţia (sau numai de responsabilitatea sa) Lecikov, deşi apărător de felul lui, iese mereu în atac dornic să înscrie, adică să-şi repare greşeala. Cu cîteva minute înainte de sfîrşitul jocului, cînd era 1-1 el reuşeşte aceasta, trimiţînd cu capul, de la 16 metri, în poarta Germaniei. Este 2-1 pentru Bulgaria. Omul sare-n sus de bucurie, e fericit, şi-a ispăşit păcatul. ● Roberto Baggio, junele-prim al echipei italiene şi-a salvat colegii în cel puţin două rînduri de la dezastru şi linşaj în Italia, marcînd in extremis "ca-n filme"; în filmele de groază. Despre cazul Nigeria am pomenit mai sus. Au fost şi altele. Dar tot el, în final cu Brazilia, la ora ucigătoare a penalty-urilor a ratat, trăgînd copilăreşte peste poartă, la un metru deasupra barei transversale. Gata, meciul se terminase. Brazilia era campioană mondială. Baggio, eroul Italiei s-a dovedit a fi şi "ucigaşul" ei. Superstarul din Milano s-a comportat parcă asemenea unui dictator care, după ce salvează ţara de la dezastru, "ridicînd-o pe culmi", o aruncă tot el, în prăpastie. Nu e un subiect de eseu?

● Au fost revoluţii şi...contrarevoluţii. Revoluţie: ascensiunea echipelor din "lumea treia" ca Nigeria, Arabia Saudită, Coreea de Sud, care au jucat de la egal la egal cu football-ul "industrializat" (G7!), ameninţînd grav supremaţia imperialismului de pe gazon; şi semnalizînd că succesele din 1994 sînt numai un aperitiv, în raport cu ce va fi la mondialele din Franţa, de peste patru ani; o revoluţie ne-au oferit şi Balcanii: Bulgaria a intrat în semifinale, iar România, clasată pe locul 6 s-a impus şi prin performanţă şi prin frumuseţea jocului,teamul dirijat de Hagi, dovedind clar şi incontestabil că s-a instalat în elita soccerului mondial (bravo, băieţi, încă o dată, şi la mai mare!) ● Dar, aşa cum spuneam, am văzut şi contrarevoluţii. Zguduite la începutul turneului, din temelii, talentele bătrînei Europe s-au încontrat, punînd la bătaie ştiinţa şi tehnologia lor în materie şi reuşind să ocupe, şapte locuri din cele opt ale sferturilor de finală; ele aveau aerul de a spune nigerienilor şi altor camerunezi: nu vă grăbiţi să ne cîntaţi prohodul, imperialismul nu e chiar atît de descompus pe cît s-ar zice. ● Au fost, ca în orice dramă adevărată, personaje simpatice şi antipatice. Portarul mexican Campos (scund ca un jocheu şi îmbrăcat în cele mai multilateral colorate tricouri ale campionatului) a fost un simpatic, ţineai pumnii să nu scape vreo minge-n plasă. La polul opus, portarul (tot un portar) suedez Ravelli a fost eminamente antipatic, o mutră de erou al filmului "Omul care cere palme", tocmai potrivit să stîrnească ura spectatorului din sală şi, la sfîrşit, să fie luat în pumni şi aruncat de la etajul 15 de către Clint Eastwood, venit să facă dreptate. Da, dar ce portar bun acest personaj rău! Ce sînge rece are bătrînul de la Stockholm, cu nume italienesc (o fi venit de mic, cu părinţii hotărîţi să deschidă o trattoria, cu spaghetti la Marea Nordului), ce calm de mare pokerist la apărarea penalty-urilor! ● A fost şi eleganţă...La meciul Bulgaria-Mexic, cînd, fiind egalitate şi după prelungiri, s-a trecut la ucigătoarele lovituri de la 11 metri, portarii Campos (mă-ntorc la sus amintitul) şi Mladenov s-au salutat ca nişte cavaleri la un turnir medieval, înainte de a urca pe cai şi a-şi trage viziera peste cap. ● A fost şi folclor, au fost şi sloganuri uimitoare, unele năucitoare de-adreptul, atît pe stadioane

30 DE ZILE

cît şi, mai ales, acasă, în ţările din faţa televizorului. Despre un asemenea slogan, în versuri, am aflat mai deunăzi, dintr-o scrisoare a cunoscutului regizor Valeriu Moisescu, de la "Teatrul Bulandra", din Bucureşti: "Zilele s-au scurs monoton, înviorate în săptămînile World Cup-ului de nopţile frenetice ale unui carnaval popular, provocat de victoriile echipei României la Campionatul Mondial de football - în care după meciul cu Statele Unite, mîndria naţională a atins cote atît de ridicate încît într-o stare de euforie generală mii de piepturi răsunau într-un singur glas: "Un, doi, trei/Ne-am c...t pe ei!" ● În fine, a fost şi Dumnezeu: " s-a zvonit - scria înmărmurită Liana Cojocaru, într-un reportaj trimis săptămînalului "Lumea liberă", din New York - că meciurile susţinute în zilele de Duminică sînt cîştigate de români pentru că în aceste zile se roagă împreună cu enoriaşii, preotul Sandi Mehedinţu, de la Biserica Colţea. După părerea unor specialişti, această biserică este situată la un punct nodal de intersecţie al unor energii benefice ale planetei. Oricum, credincioşii s-au adunat Duminică în număr mare în biserică şi după 1,30 noaptea au ieşit împreună cu părintele să-i serbeze pe tricolori"...

● Aşa cum scria săptămînalul german "Der Spiegel", Assad ar fi declarat mai deunăzi à propos de pacea cu Israelul: "prefer să-mi tai braţul drept decît să-i strîng mîna lui Rabin". Acum înţeleg de ce Shimon Peres îşi exprimă mereu convingerea că preşedintele Siriei este un om serios, mînat de intenţiile cele mai bune la adresa noastră. ● Sînt foarte bucuros că noul ambasador al Israelului în insulele Vanua Levu, din Oceanul Pacific, şi-a prezentat scrisorile de acreditare pe lîngă preşedintele republicii respective. Cu ocazia asta, am mai învăţat numele unei ţări. ● Pentru cei mai mulţi, decizia preşedintelui sîrb Milosevici silit de pressingul occidental să rupă relaţiile cu fraţii sîrbi din Bosnia (capitala-Pale) a însemnat o adevărată lovitură de teatru...Pentru mine, senzaţionala ruptură reprezintă mult mai mult şi, ca să zic aşa, mult mai altceva: posibilitatea de a vedea limpede viitorul imediat al Israelului. Eu, împreună cu un grup de pătimaşi într-ale politicii, I.Schechter, Mircea Săucan şi Albert Kreigold, sînt cu ochii pe "evenimentele din Bosnia", (avem şi-o hartă la redacţie, cu steguleţe) deoarece vreau să ghicesc cum va fi cînd va izbucni conflictul dintre statul evreiesc Israel şi mica republică, tot evreiască, de pe podişul Golan. ● Şi-acum să închei cu o notă festivă, în întîmpinarea Anului Nou ● Dennis Ross, adjunctul Secretarului de Stat american, Warren Christopher, a declarat că, în ciuda celor întîmplate mai nou pe tărîmul relaţiilor Israel-OEP (declaraţiile lui Arafat şi ale lui Kaddumi), el este, în continuare, optimist cu privire la "procesul de pace". Perfect; din clipa asta, am început să văd şi eu viaţa în Ross.

PIX

Bucureşti / Killeri profesionişti.

Conform unei surse din lumea interlopă a Bucureştilor, la ora actuală şi în România există persoane care au profesia de... ucigaş. Astfel, un picior rupt "costă" 20 de mii de lei, un braţ fracturat - circa 30 mii de lei, o "spitalizare" de cîteva săptămîni - 50 mii de lei. Tarife speciale sînt percepute însă la cererile de suprimare a persoanei vizate, o crimă "la cerere" costînd minimum o jumătate de milion, sau circa 300 USD, în funcţie de importanţa şi statutul victimei. În prezent, cel mai cunoscut bătăuş şi ucigaş de profesie este un bucureştean supranumit "domnul Pian", cunoscut prin discreţia cu care execută "misiunile" sale. Acestea vin în special de la persoane cu bani mulţi, în scopuri răzbunătoare.

(după "România liberă", Buc.1994)

MAX

FABRICĂ DE SALAM ŞI CARNE, NECAŞER
DINTRE CELE MAI MARI DIN ŢARĂ

La noi găsiţi intotdeauna carne, salam
şi produse de carne pentru toate gusturile şi cele mai
speciale.
SAŞA, care a lucrat la Fabrica de salamuri "Kaunas",
vă invită acum la magazinul
fabricii

* STEAKURI.şi carne pentru frigărui
* SALAM 12 şekeli/kg.
* CRENVURŞTI+MORTADELA - 9,50 şekeli/kg.
* PASTRAMĂ, RULADA, carne de umăr afumată, incepînd
de la 20 şekeli/kg.
* SCRUMBIE, PEŞTE AFUMAT, ICRE
* MURĂTURI, SALATE, COLŢUNAŞI

Preţuri fără concurenţă

Dispunem şi oferim onoratei noastre
clientele şi un sortiment variat de brînzeturi,
aperitive, sosuri şi băuturi din import

SHANA TOVA !

TEL-AVIV, str. BEN ATAR 37 - Autobuze "Egged": 83, 85, 86.
"Dan": 1, 18, 26, pînă la staţia de pe str.Salame 50
Se poate veni şi prin strada Kibuţ Galuiot 45.
TELEFON: 03 6830469

BLOC NOTES

30 DE ZILE

ITZHAK ARTZI

LUPTA PENTRU IERUSALIM

Am bănuit întotdeauna că Arafat şi palestinienii vor fi parteneri foarte dificili în cadrul tratativelor. Ştiam că Yasser Arafat e "o vulpe şireată" şi nu merge chiar pas la pas cu adevărul. Deasemenea ştiam despre relaţiile încordate şi dezbinarea ce domnesc între grupările politice de la Tunis şi liderii Intifadei din teritoriile ocupate. Şi mai eram sigur că trecerea de la situaţia anterioară bazată pe violenţă, acte de sabotaj şi terorism la noua conjunctură va fi un drum lung şi spinos.

Dar...am sperat că Arafat cu acoliţii săi se vor situa pînă la urmă pe o poziţie rezonabilă. S-ar părea însă că m-am înşelat!

Ascultînd desele lui declaraţii total contradictorii (şi nu numai în problema Ierusalimului şi a "statului" palestinian), cine nu-şi dă seama de înnăscuta-i viclenie, ar spune că-i "neînregulă" cu logica sau memoria. Aşa zisa lui tactică greşită, facilitează drumul pe care a pornit din capul locului opoziţia noastră luptînd pe toate căile împotriva politicii de pace a lui Rabin şi Peres. Or, el susţine că vrea pace cu orice preţ şi că persoana lui e cea mai potrivită pentru tratative!

Am fost naiv desigur cînd am crezut măcar o clipă în declaraţiile false ale lui Arafat şi a celor pe care-i reprezintă privind faptul că va ţine cont de greutăţile întîmpinate de Rabin în decursul acestui proces unic în istoria celor două popoare. Rabin da, a fost foarte grijuliu cu vecinii noştri şi "delicat" cu "mister Arafat" deşi tocmai din acest motiv a plătit şi va mai plăti cu cinstea sa, împroşcată de noroi. E important să amintesc cîteva episoade. Declaraţiile provocatoare, actele de terorism şi tensiunea provocată de ele în opinia publică, precum de exemplu după atentatele de la Afula şi Hedera. Ele au făcut ca opoziţia să pretindă întreruperea urgentă a tratativelor. Dar Rabin şi Peres n-au cedat, mergînd mai departe pe drumul lor atît de greu al compromisurilor.

În acest fel s-a ajuns la prima fază - autonomia Gazei şi a Ieriho-ului. Dacă logica şi înţelegerea propriilor interese ar domni asupra lui Arafat şi a palestinienilor, ar trebui să realizeze faptul că Rabin lucrează în favoarea lor şi să se concentreze mai bine asupra grelelor lor probleme interne: educaţia, sănătatea, serviciile sociale, ordinea şi în special lupta continuă contra terorismului care nu e numai împotriva noastră dar se întoarce ca un bumerang împotriva lor.

Toate acestea s-ar putea realiza dacă în tabăra palestiniană n-ar bate un fel de vînt al nebuniei. Şi deaceea în loc să consolideze prima lor mare realizare: obţinerea celor două teritorii, pornesc direct la luptă înverşunată pentru Ierusalim.

Pentru noi unitatea Ierusalimului ca oraş-capitală indiscutabilă a Eretz Israelului, reprezintă de mii de ani simbolul reîntoarcerii în patria strămoşească.

Căci rugăciunea evreului din Galut a fost mereu aceeaşi: "Anul viitor la Ierusalim!" Oraşul Sfînt a fost jinduit, visat şi pretins de întreaga lume, n-a fost niciodată capitala vreunui stat arab. Iordania a fost stăpînă pe partea de răsărit a lui între anii 1948-1967. În aceşti 19 ani însă capitala iordanezilor a fost Aman şi niciodată regii acestei ţări nu s-au gîndit să şi-o mute la Ierusalim. De atunci poziţia noastră asupra acestui oraş s-a consolidat iar primarul lui, ani lungi de zile, Teddy Kollek a muncit din greu pentru unificarea şi extinderea graniţelor capitalei, ceea ce a fost posibil doar după anul 1967. Dar...ceea ce s-a putut atunci e imposibil acum.

Arabii sînt nerăbdători să discute şi să realizeze cît mai devreme obţinerea Ierusalimului, chiar acum, dacă se poate, cînd nu s-a consolidat încă nici pe departe situaţia teritoriilor obţinute. Dacă aceste discuţii vor deveni prea "înflăcărate" s-ar cuveni, aş îndrăzni să sugerez, să capete o replică rapidă şi fără echivoc. Dar dacă Yasser Arafat doreşte continuarea discuţiilor legate de lărgirea autonomiei, în lumina celor prevăzute la Oslo, noi sîntem gata.

Libertatea religioasă, respectul faţă de crezul celorlalţi este poziţia noastră dar punerea în discuţie a împărţirii capitalei statului Israel nici nu se întrevede măcar şi nu numai atît dar vom consolida zi de zi, ceas de ceas ceea ce ni se cuvine prin legi scrise şi nescrise, acelea din moşi-strămoşi, transmise din gură în gură.

Singurul lucru ce-l putem face în această direcţie e să întindem mîna noastră prietenească pentru o colaborare şi o convieţuire paşnică cu arabii -vecinii noştri, în cadrul acestui oraş. Lupta pe care noi o purtăm pe acest teritoriu este ca el să devină un oraş unit, pacificat în care să se întîlnească în pace reprezentanţii marilor religii ale lumii, un oraş care să fie larg deschis spre vizitare mulţimii de credincioşi de pe tot mapamondul. Aşa cum se spunea cîndva despre minunata, inegalabila Roma "oraş deschis", sperăm din tot sufletul, să se spună cîndva: Ierusalim "oraş deschis", dar în PACE!

nou

In curînd va apare

SIMON HARAN

SCRISORI

de la

COLEGI DE BREASLĂ

Scrisori de la Maria Banuş, Liana Maxy, Miţura Arghezi, Valentina Caraion, I.Caraion, G.Macovescu, M.Rudich, I.Voledi, B.Wexler, A.Goldenberg şi alţii.

DOUĂ ŢIGĂRI

I. Schechter

CRONICĂ NEFANTEZISTĂ

În lunga mea carieră de fumător, s-a întîmplat să fumez o ţigară în biroul lui Ceauşescu, şi una în biroul lui Itzhak Rabin.

În 1956, redacţia revistei "Viaţa studenţească", din care făceam şi eu parte, a fost chemată la Ceauşescu pentru a fi scărmănată şi dată cu capul de pereţi. Era anul rebeliunii din Ungaria, rebeliune declanşată de studenţi, şi de aceea ochii erau pe noi, cei de la revista studenţească. U.T.C.-ul ne-a găsit un nod în papură şi ne-a reclamat la tov. Ceauşescu, pe atunci secretar al C.C.-ului.

Am intrat la el gata îngheţaţi de frică. Frica, teroarea, pluteau în atmosferă, în anticameră, în biroul lui Ceauşescu din clădirea de pe Aleea Alexandru. Pe masa de şedinţe erau scrumiere şi ţigări. Asta însemna că este voie de fumat, nu? Altminteri de ce erau puse acolo?

S-a întîmplat că eram singurul fumător din toţi cei prezenţi - ziarişti şi activişti. Mi-am închipuit că în biroul unui om aşa de "mare", dacă se pun ţigări, atunci sînt ţigări fine, poate chiar americane, sau măcar bulgăreşti, B.T. De aceea am întins mîna şi am luat o ţigară. Decepţie: erau "Carpaţi", din cele pe care le fumam şi eu. Mi-am aprins-o liniştit, dar imediat am simţit că nişte săgeţi reci şi fierbinţi îmi străpung obrazul. Nu mi-am dat seama ce se întîmplă. Deodată, cel de lîngă mine, Dorel Dorian, mi-a făcut cu cotul şi mi-a predat un bileţel: "Tov. Ceauşescu nu fumează. De ce nu ţii cont de acest lucru?"

Am împietrit de groază. Am stins ţigara repede şi m-am uitat să văd cine mi-a trimis bileţelul. Privirile tuturor activiştilor erau aţintite asupra mea; ele erau săgeţile care mă străpungeau. Bileţelul era scris de Petre Gheorghe, secretar al U.T.C.-ului, o fiară de 90 cm înălţime, care nenorocise mulţi băieţi nevinovaţi.

După trei zile, Sergiu Brand mi-a comunicat cu jenă că Petre Gheorghe a dat ordin să nu mai calc în redacţie. Am rămas şomer 10 ani, pînă la plecarea în Israel.

După o lună, Petre Gheorghe a fost găsit spînzurat în pădurea Băneasa. În buzunarul său era un bilet (iarăşi un bilet!) în care scria că s-a sinucis "din cauza evreilor".

***

Acum două luni, am făcut parte dintr-un grup de redactori de ştiri invitaţi la o întîlnire cu primul ministru Itzhak Rabin. Eu eram emoţionat şi chiar crispat, ca unul care aşa a fost obişnuit să fie cînd se nimereşte în faţa unui şef de stat. Colegii de la ziarele ebraice, nu. Erau degajaţi, ba chiar i-au întrebat pe consilierii lui Rabin dacă el are de gînd să spună ceva interesant, să facă vreo dezvăluire-bombă, că de nu, ei pleacă, ei nu au timp de poveşti, au treabă multă la redacţie.

Pe masa de şedinţe, erau scrumiere. Ţigări, nu. Rabin a intrat, a spus *Boker tov*, şi "Se poate fuma. Încă n-am semnat ordinul care interzice fumatul în locuri publice".

Întîmplarea a făcut să fiu şi aici singurul fumător dintre invitaţi. Mi-am aprins cu frică o ţigară. Cred că era o reminiscenţă a fricii din trecut. Nu scăpăm aşa uşor şi, poate, nu scăpăm niciodată de tot de această frică.

Pe urmă a luat şi primul ministru o ţigară. Dar cînd s-o aprindă, a constatat că nu are cu ce. "Mi-am uitat bricheta acasă", a spus el. I-am întins bricheta mea şi i-am spus:

– O puteţi păstra.

– A, nu, nu! Se va spune că am luat mită.

CÎND ARABII AU HUMOR...

H. Şaicu

• Face haz de necaz. • Oamenii rîd, dar apoi îşi spun că are dreptate. • Ironizează pe arabi şi pe evrei deopotrivă. • Steagul Israelului este "aşkenazi": alb cu ochi albaştri. • Scrie în ebraică, cu o caligrafie aparte, clară, versuri şi piese de teatru

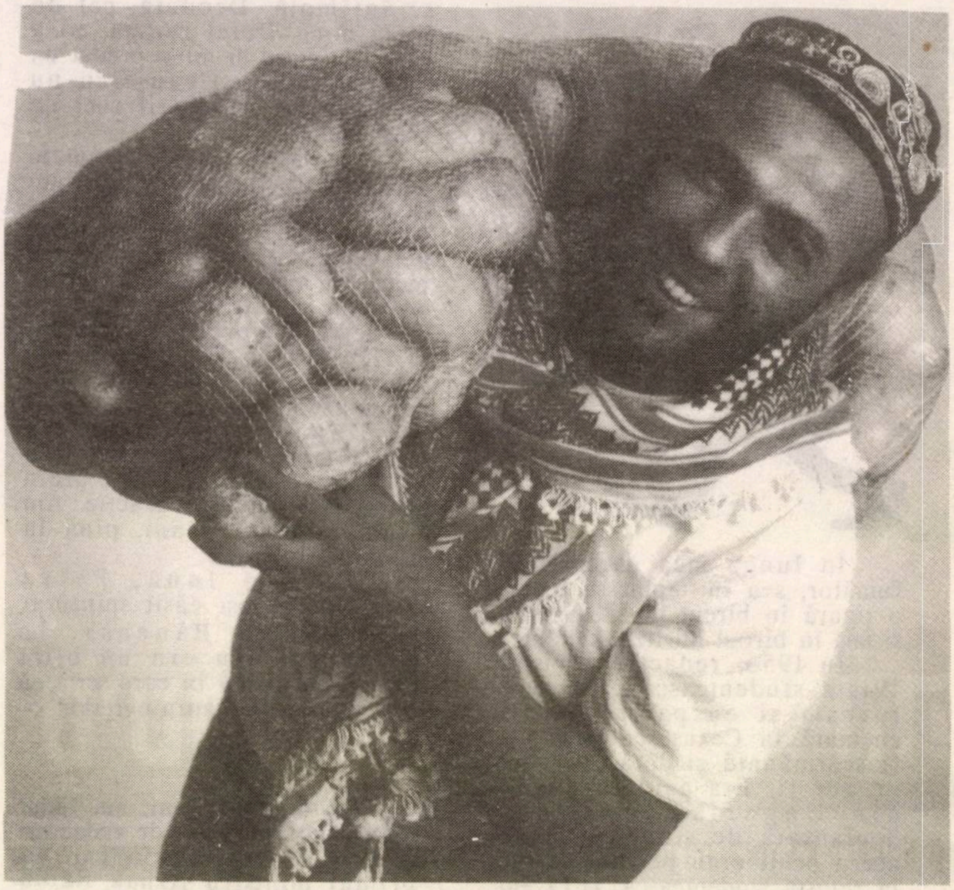

Abed Muasy, din **Bakha-Al-Garbia**, este considerat ca primul artist de *stand-up* arab, ce s-a lansat în Israel. Este un arab simpatic, de 25 de ani, care a ajuns la această vîrstă... dintr-o eroare a ’Zahal’-ului! Astfel îşi începe el spectacolul de un singur interpret, care s-a prezentat cu succes pe scena lui "Camel Comedy Club" din Tel-Aviv.

Iniţial, el era cel care avea grijă de aprovizionarea cu legume şi fructe a clubului, pe care le aducea de la magazinul fratelui său, de pe strada Bazel, din Tel-Aviv. Asta, până în seara cînd la club s-a organizat "o seară liberă", cînd fiecare putea urca pe scenă să-şi încerce darul de a face pe ceilalţi să rîdă. Ceea ce a făcut şi Abed! Succesul a fost deplin şi patronii clubului i-au propus să apară în fiecare seară, ca angajat. La întrebarea dacă vrea să-şi schimbe numele, a răspuns printr-un *nu* ferm.

De altfel, cînd se aprind reflectoarele, luminîndu-i chipul, el spune: "Da, eu sînt arab, dacă cineva vrea să mă bată, să urce acum pe scenă şi să terminăm odată cu asta..."

Dotat cu simţul umorului şi al ironiei, o privire caldă, o uşoară nuanţă de pronunţie arabă, el se exprimă într-o ebraică clară, perfectă, cu un zîmbet de ştrengar, ruşinos în fondul său. Vineri la prînz, cumpără toate ziarele ce apar, le citeşte cu atenţie, ştie ce se petrece în ţară, în politică, economie, în marile partide politice şi în plus, citeşte literatură: ultima carte recent terminată a fost romanul lui Meir Shalev, de curînd editat. Cîntă la chitară, ascultă multă muzică americană, iar atunci cînd cîntă, el dă un sens aparte cuvintelor iniţiale ale cîntecului.

Pe scenă, el ia în rîs aproape totul, în special face haz de el însuşi şi de cei din lumea căreia aparţine. De pildă: "De ce arabii îl iubesc pe Gandi? Pentru că şeful Partidului Moledet este singurul care le-a promis ceva: transferul!" Sînt două lucruri însă despre care el nu va face haz niciodată, nici pe scenă, nici în viaţă: femeile şi religia: "Nu în arabă, nu în ebraică - pur şi simplu, nu pot şi gata! Cu restul n-am nici o problemă. De pildă, spun că eu am servit în ’Zahal’: ca ţintă vie! Sau spun despre steagul israelian, că aşkenazii ne-au "stricat" de tot - este şi el alb şi albastru, piele albă şi ochi albaştri... Eu nu vreau, totuşi, să jignesc pe nimeni, dacă aş şti că am făcut aşa ceva, m-aş simţi rău, neîmpăcat cu mine însumi. Dar dacă vrei să schimbi ceva, trebuie să le zgîndăreşti oamenilor simţămintele. Rîd, dar apoi îşi spun că am dreptate..."

Abed suferă din cauză că de multe ori i s-a întîmplat să discute cu cineva care nu-l cunoaşte, ori cu o fată, şi totul să meargă bine pînă ce dezvăluie că e arab. "Pînă aici. Este o limită în toate"- spun prin comportarea lor israelienii.

Abed Muasy a studiat să fie ’ioeţ mas’ (consilier fiscal), dar cifrele l-au înnebunit.

Iese numai cu tinere evreice, cu una a locuit aproape doi ani (cu o tînără arabă trebuie mai întîi să se logodească, altfel viaţa îi este în pericol). ’Hamula’ (clanul) lui numără 1800 de inşi în satul său. Are 10 fraţi care se iubesc mult între ei; dacă se ceartă, după cîteva minute au şi uitat.

Prieteni, are şi evrei, şi arabi, are încredere în oameni, deşi ştie că-n zilele noastre noţiunea de prietenie a dat faliment. În cei cinci ani trăiţi la Tel-Aviv, s-a schimbat mult. El nu este însă dispus să renunţe la nici una din cele două lumi în care-şi împarte viaţa - satul arab şi societatea israeliană.

El scrie în ebraică mult; versuri şi, recent, o piesă de teatru. Are un scris clar, caligrafic, care - spune el - îi oglindeşte firea, sufletul. Dacă ar fi preferat să fie evreu? Nu ştie! S-a născut arab şi asta-i, n-are ce face... Cînd se află acasă, se duce pe plaja de la Cezareea, cu chitara, şi cîntă. La ultimul Purim, a cîntat cu publicul "Eu şi cu tine vom schimba lumea". Şi a simţit din plin că acesta e drumul lui, pe care merge el.

minimum

EDITEAZĂ

- **Aveţi în manuscris memorii personale? Vreţi să vă publicaţi jurnalul intim?**
- **Doriţi să scoateţi la lumina tiparului un volum de povestiri sau poezii?**
- **MINIMUM este editorul cel mai competent! Întregul proces complicat de organizare (sau stilizare) a manuscrisului, de paginaţie şi corectură tipografică, coperta, prefaţa şi diferite forme de publicitate vi le asigură**

MINIMUM

- **Pentru scriitorii olim hadaşim care vor să-şi tipărească în ţară prima carte MINIMUM este "prietenul la nevoie"**

•

Există, în sfîrşit, o editură: MINIMUM

MILO DISTRUGE KIKAR DIZENGOF

Primarul Roni Milo a anunţat că, gata, nu mai poate să suporte podul de beton din Kikar Dizengof şi-l distruge. Va reconstrui acolo grădiniţa din trecut.

Cum nu are bani pentru asta - căci şi proiectele de distrugere sînt costisitoare i-a oferit spre distrugere milionarului Ioram Globus cinematograful "Tel Aviv" ca să construiască în acel loc blocuri de locuinţe. În schimb, Globus va suporta cheltuielile de desfiinţare a podeţului de beton şi de mutare a fîntînii lui Agam.

Urîtă tranzacţie! Ca să nu mai spunem că noul primar al Tel Avivului se avîntă în distrugeri înainte de a fi apucat să construiască ceva, oricît de mic, măcar o şosea de acces, măcar un teren de parcare în oraşul care se sufocă de maşini!

HOŢII LA TANTI SILVI

Au călcat-o hoţii pe tanti Silvi. Tanti Silvi este d-na Silvi Abramovici, una din cele două reputate "Mătuşi de la Tel Aviv" ale lui Radu Cosaşu.

O femeie în etate care locuieşte de peste 30 de ani singură, într-un mic apartament din "Trumpeldor". Lucrează şi acum la bufetul ulpanului pentru olimi, apreciată, iubită pe merit. Franţuzită dar modestă, tanti Silvi are numai două distracţii în orele libere, numai două: T.V. 5 şi romane franţuzeşti. Nu şi-a închipuit că hoţii o vor vizita vreodată. "Ce să-mi ia?" Încrezătoare în oameni, ea a crezut în logica neoamenilor. Agentul de asigurări i-a cerut totuşi să-şi pună gratii la ferestre, dar iată că nu a ajutat-o. Hoţii i-au devastat locuinţa şi au jefuit-o.

D. Vitali Masol, prim-ministrul Ucrainei, este, din cîte înţeleg, un aprig conservator, adept al ultra-naţionalismului. Vitali Nasol.

A apărut

DESTĂINUIRI.

REFLEXII.

de

dr. Iancu Feldstein

●●●●●

Fapte de viaţă cu semnificaţii pe plan individual şi internaţional. Vibrantă chemare la soluţionarea marilor probleme ale contemporaneităţii.

●●

Cartea se poate obţine trimiţînd un cec de 25 şekeli pe numele autorului la adresa:

Rh. Aba Hilel Silver 113/52 -

HAIFA

PE LEGEA MEA

o rubrică de
G. MOSARI

Conducerea țării

În orice stat, democrat sau mai puțin, conducerea țării revine Parlamentului (chiar dacă îi spune astfel, sau Cameră, Senat ori Knesset). Acesta este organul legiuitor, de conducere superioară, deși se poate ca unele atribuții să le mai împartă cu Președintele, sau Regele, ori cu o anumită persoană aflată în capul Statului respectiv, indiferent de titulatura acesteia.

Vine la rînd guvernul, care reprezintă conducerea operativă a țării și care e supus Parlamentului. Cît privește membrii acestuia, adică, miniștrii, ei răspund, fiecare, pentru sectorul care le-a fost încredințat (în fața guvernului și al Primului Ministru).

Toate bune și frumoase, numai că în ultimul timp, în țărișoara asta numită Israel, mai multă lume se întreabă "Cine conduce Statul ?". Să explicăm de ce.

Să zicem că ministrul X ia o hotărîre care nu-i convine unui oarecare Y, aflat în opoziție sau doar în dușmănie cu mai marele peste Minister. Ce face Y? Se adresează tribunalului suprem (în rol de tribunal de dreptate, adică *BAGATZ* - în ivrit) care confirmă sau anulează hotărîrea ministrului.

Și dacă Y-cului nu-i place o hotărîre a guvernului? Hop cu el la "BAGATZ"! Iar primul ministru, tremură pînă apare hotărîrea tribunalului.

Dar și cînd în Knesset (deci Parlament) ceva nu-i convine lui Y - tot "BAGATZ"-ul e salvator!

Așadar, peste miniștri, guvern și parlament, se află adevăratul organ de conducere care cenzurează măsurile! Așa e democratic, așa e logic, sau așa e ridicol și stupid?

În limbajul religioșilor și nu numai al lor, peste conducătorul suprem (fie că se numește Dumnezeu, Alah sau altfel), nu mai există nimic și nimeni. În materie de țări, suprem e Parlamentul, deci nu mai există un supra-suprem, chiar dacă se intitulează tribunal.

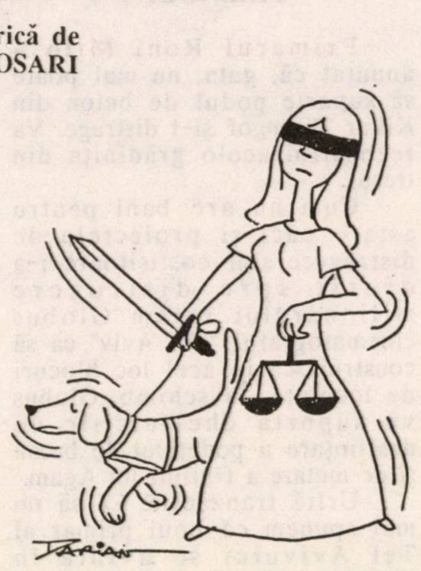

Instanțele judecătorești au anumite competențe. Cînd e vorba de "BAGATZ", ele trebuiesc aduse la limitele normalului. Hotărîrile definitive - bune sau rele, le ia Knesset-ul, cele ale guvernului le cenzurează Parlamentul, cele ale miniștrilor - șeful lor sau Guvernul.

Deci trebuie făcut ceva. N-o crede numai autorul coloanei de față. Au început să se sesizeze în ultimul timp și foști judecători ai Tribunalului Suprem (chiar dacă au făcut asta după pensionare) și anumiți membri ai Parlamentului.

Știm desigur că mișcările se fac greu. Dar subliniem ce gîndim, chiar dacă în domeniul celor spuse sau scrise aici la noi, poți ajunge la situația bunicii: ea vorbește, ea aude!

● In Scoția, într-o duminică, preotul:

– Frații mei dragi, am făcut apel la sufletul vostru, semnalîndu-vă că acoperișul lăcașului nostru sfînt este stricat. Sînt fericit să vă informez că grație generozității voastre, am reușit, ca rezultat al chetei la care ați binevoit să participați, să cumpăr două găleți de plastic unde, din fericire, vor cădea picăturile de apă, cînd va ploua!

nou

A apărut

CAPUL CALENDAR
povestiri de buzunar
de
G. MOSARI

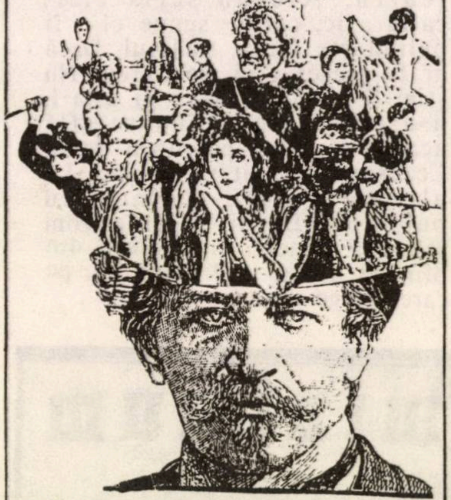

● Întîmplări din viața cotidiană povestite cu umor de un fin observator al oamenilor și destinelor lor. ● Lumea pe care o cunoașteți și lumea pe care nu o cunoașteți într-o singură carte. ● Întîlniri de neuitat cu personaje și situații neobișnuite. ● O lectură captivantă.

200 pagini.

Ilustrații de A. Darian.

Volumul poate fi procurat trimițînd suma de 31 (treizecișiunu șkalim) pe adresa "Clubul cărții de calitate", ziarul "Viața noastră", rh.Tchlenov 49, Tel Aviv, 66048

INTERVIU EXCLUSIV CU ARAFAT

"Israelienii nu ştiu să pupe"

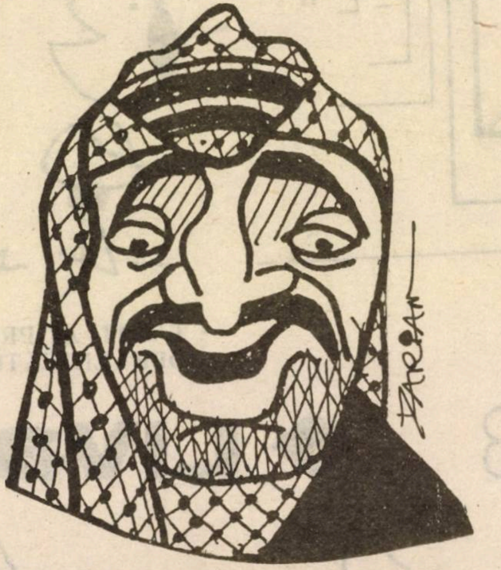

Am profitat de venirea lui Yasser Arafat la Gaza pentru a-i solicita un interviu. Precum îi este obiceiul, el m-a primit la miezul nopţii. Dar mie îmi este somn la miezul nopţii - de aceea am căscat în tot timpul interviului.

Totuşi, am muncit de trei ori mai mult decît la alte interviuri, pentru că Arafat obişnuieşte să spună anumite lucruri de trei ori şi deci a trebuit să iau de trei ori mai multe note ca de obicei.

Arafat mi-a spus că tot ceea ce a avut de spus, el a spus celorlalţi ziarişti somnoroşi care l-au intervievat, dar ca să nu adorm, îmi va spune şi mie ceva tare ca o cafea neagră fără zahăr.

- Notaţi, vă rog, că sînt decepţionat de israelieni. Într-adevăr, ei sînt drăguţi, primitori, generoşi, te tratează cu un teritoriu dacă vrei să-ţi faci pe el nevoile de un stat palestinian, dar ei nu ştiu să sărute, nu ştiu să sărute, nu ştiu să sărute. Crede-mă, domnule, eu ştiu ce vorbesc, am o mare experienţă în pupături, m-am pupat cu multe popoare.

Cu poporul - frate - Saddam Hussein mă sărut cu atîta bucurie, de parcă am fi singurii supravieţuitori ai bombardamentelor israeliene.

Regele Hussein al Iordaniei mă sărută de fiecare dată, de parcă ar fi ultima dată cînd mă sărută.

Mitterrand are sărutul rece, social-democrat, dar e un sărut fotogenic şi fotografiile sînt foarte importante pentru lupta noastră, mai ales dacă sînt bine retuşate.

Brejnev mă săruta apăsat pe gură şi nu-şi lua gura de pe mine pînă ce nu-i promiteam că n-am să mă mai sărut cu chinezii.

Cu Ceauşescu mi-a plăcut să mă sărut cel mai mult, cel mai mult, cel mai mult. El avea un sărut multilateral dezvoltat. Cînd mă săruta la aeroport, era ca şi cum îmi spunea: "Bine aţi venit, mă bucur, înseamnă că mai sînteţi în viaţă, am să dau un decret ca să nu muriţi, am să vă dau şi arme ca să omorîţi atîta timp cît trăiţi, n-am să mă pup cu Israelul pînă ce nu se retrage din România şi din celelalte teritorii din lagărul socialist.

Israelienii habar n-au să sărute. Am văzut că unii sărută *mezuza* cu... degetele.

Shimon Peres nu m-a sărutat niciodată cu buzele, ci numai cu declaraţii contra Likudului.

Iosi Sarid te sărută ca în gară, după ce a plecat trenul: îţi face numai semn că te sărută.

Mai este un Iosi, Iosi Beilin, care sărută cu două batiste: una la butonieră, şi alta la nas.

- Domnule Arafat, trebuie să plec urgent ca să mă culc urgent fiindcă e deja mîine, şi încă n-am apucat nici să aţipesc pe ziua de ieri. O singură întrebare totuşi, în încheiere: Cum sărută Shulamit Aloni, Yael Daian şi alte israelience?

- Nu ştiu, domnule, cum sărută ele fiindcă eu cu femeile, nu mă pup, nu mă pup, nu mă pup.

Poli Abdel Rahman Şinel

ISRATON LTD.

INSTITUTUL DE REABILITARE AL AUZULUI

• TEL AVIV: "ISRATON", str. Ben Yehuda 39, tel. 03/5172910, 5107317. Orele de primire: 10-13, 16-18

SUB CONDUCEREA DOMNULUI

MICHAEL SHARON

●

APARATE AUDITIVE INVIZIBILE

(ASCUNSE IN URECHE)

- **consult şi îndrumare fără plată**
- **Baterii de lungă durată**
- **Laborator de reparaţii**
- **Preţuri speciale pentru pensionari şi membri Kupat Holim**

VORBIM ŞI ROMANEŞTE

SHANA TOVA !

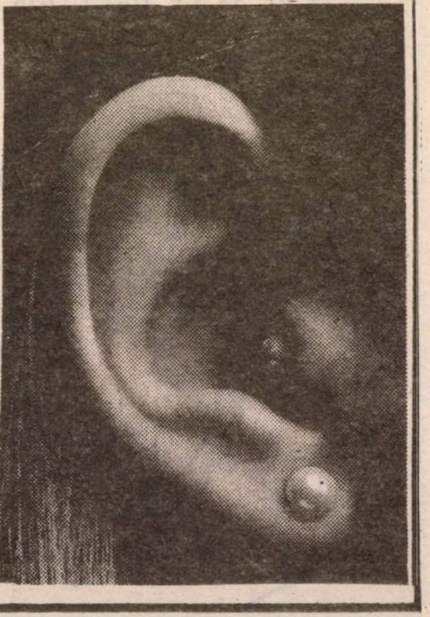

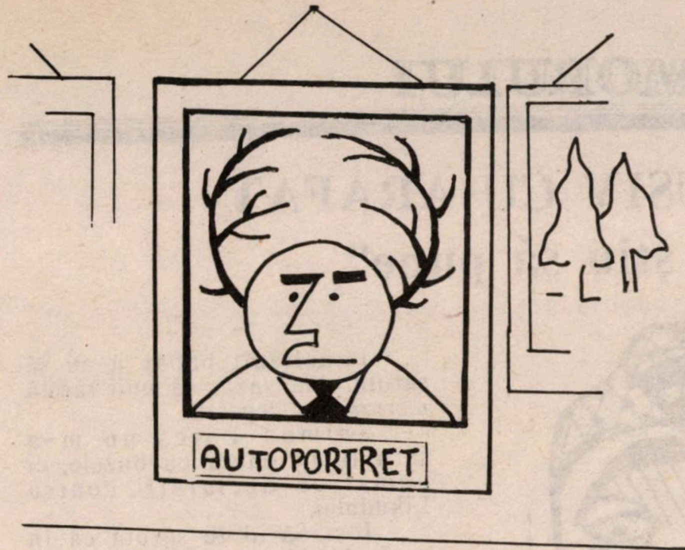
AUTOPORTRET

FĂRĂ CUVINTE

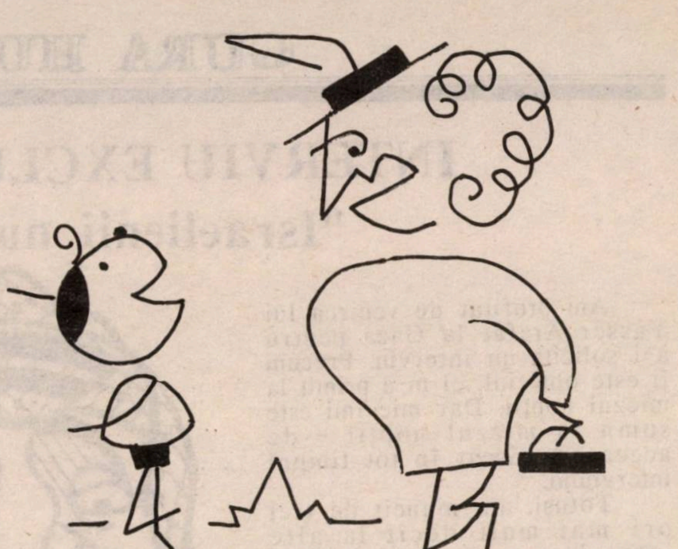

– TANTI, AI PRINS REVOLUȚIA DE LA 1907?
– OBRĂZNICĂTURĂ!

◆ LIVADARU ◆

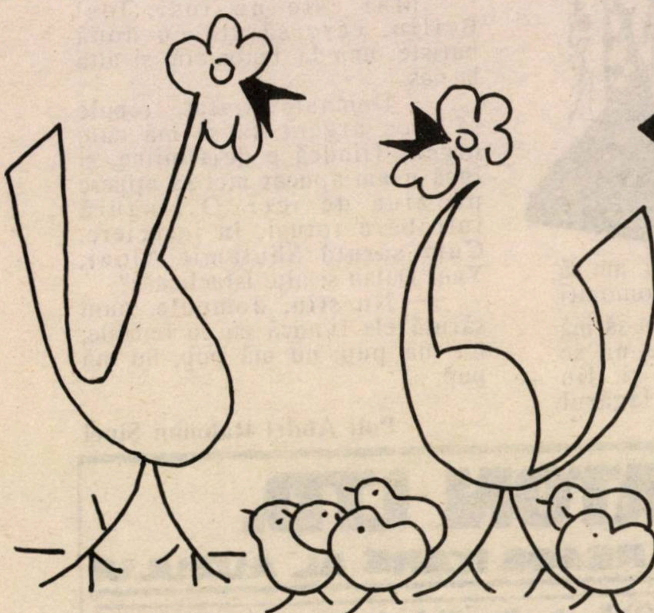

– ȘI LA PRÎNZ CE LE DAI?
– CE SĂ LE DAU? OUĂ...

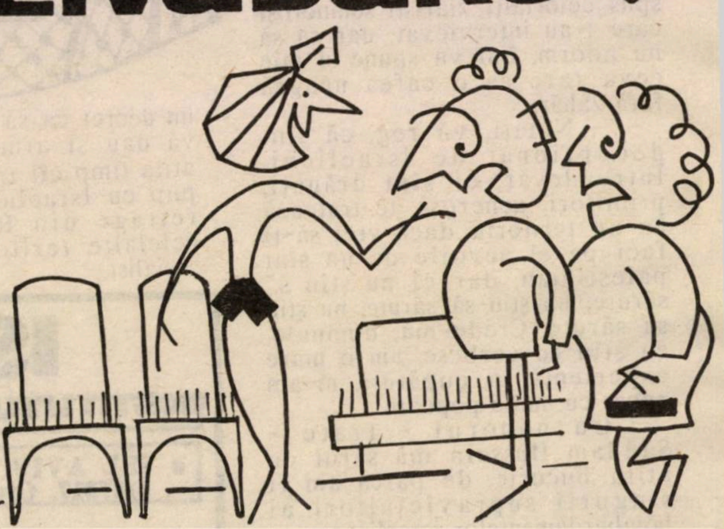

– LUAȚI LOC, VĂ ROG...

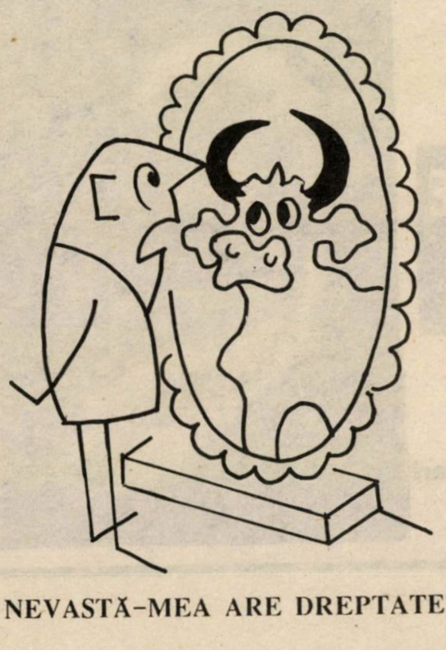

– NEVASTĂ-MEA ARE DREPTATE!

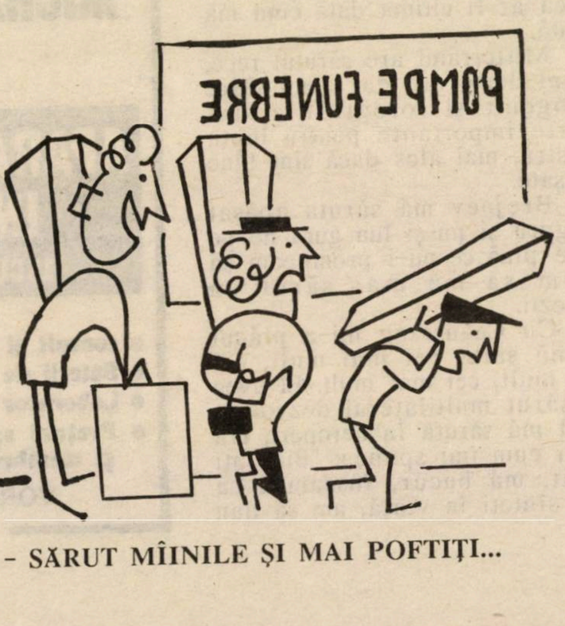
POMPE FUNEBRE

– SĂRUT MÎINILE ȘI MAI POFTIȚI...

AM VORBIT LA PEREŢI

I. Schechter

La ultima adunare de alegeri de la Asociaţia Scriitorilor, am dezvăluit acest secret: cîţiva scriitori m-au îndemnat să fiu dur, cît mai dur, vizavi de poetul liric S. Carmel care timp de douăzeci de ani s-a cramponat de scaunul de secretar ca un activist al vechiului Histadrut, iar acum se vrea, nici mai mult nici mai puţin, pre-şe-din-te.

Am fost într-adevăr dur, deşi nu atît cît ar fi trebuit şi am sperat că măcar cei ce m-au îndemnat la duritate, mă vor susţine.

Iată, în rezumat, ce-am spus: e nevoie de o schimbare în Asociaţie. Orice schimbare începe cu schimbarea conducerii, mai ales dacă în conducere stă cineva care, probabil, şi-a propus să doboare recordul şederii la conducere al lui Kim Ir Sen. Apelez la scriitori să aleagă în funcţia de preşedinte o persoană cu prestigiu literar, un intelectual care frecventează librăria şi biblioteca, pentru că e în joc obrazul nostru, al tuturor. Asociaţia a avut asemenea preşedinţi: Rudich, Bruckstein Rudel, Ruga, Mirodan, Costin. De ce să renunţăm la această, hai să spunem, tradiţie?

Şi am propus-o pe Liana Maxy, scriitoare născută şi crescută într-un mediu intelectual.

M-am simţit un pic încurajat de hotărîrea anunţată a comitetului conducător ca toţi membrii acestui comitet să nu mai candideze, "pentru a lăsa loc şi altora". M-am simţit încurajat pînă ce am remarcat un lucru straniu: toţi membrii comitetului se recuză în afară de membrul secretar.

Rezultatul apelului meu:

Radu Klapper, scriitor notoriu cu nici o carte publicată, a declarat că intervenţia mea este "indecentă", că "să nu ne pună Schechter note" şi a încheiat solemn propunîndu-l pe secretar la preşedinţie. (Asta s-a întîmplat în zilele cînd unii suporteri bucureşteni, strigau pe străzi "Hagi la preşedinţie!").

Doamna Gina Sebastian-Alcalay a avut o clipită de mişcătoare inocenţă, mărturisind că nu înţelege "ce înţelege Schechter prin structură bolşevică" şi l-a recomandat pentru funcţia de preşedinte pe secretar.

Poetul feminin Bianca Marcovici a făcut aceeaşi recomandare, dar pentru "echilibru" l-a propus pe Schechter ca MEMBRU ÎN COMISIA DE CENZORI. Propunere temerară, chiar riscantă, pentru fiinţa delicată care e ea.

Poetul Andrei Fischof, sosit din nord cu vestea că scrie direct în ebraică, asa cum trebuie să scrie un scriitor de limbă română, a lăsat a se înţelege, că dacă secretarul nu va fi ales preşedinte, el nu mai garantează de nimic.

Criticul Sergiu Levin, refăcut după o criză de sciatică, s-a ţinut drept cînd a propus ca secretarul să fie măcar reales ca secretar dacă vrem să avem conştiinţa împăcată.

Poetul de mare pesimism la vremurile de faţă, Felix Caroly, s-a plîns că pe terasa lui zac de ani şi ani, sute de reviste *Izvoare*. După care, ex-abrupto, a declarat că secretarul trebuie musai să fie pus preşedinte, uitînd completamente că tocmai secretarul trebuia să se îngrijească de descongestionarea terasei, prin difuzarea bietelor reviste.

Liana Maxy, Elena Tacciu, Virgil Duda şi Iosif Petran, au tăcut, au tăcut filozofic, şi nu am înţeles dacă mă susţin, sau dacă mă susţin şi le este jenă s-o afirme.

Alţii, care n-au luat cuvîntul, au tăcut şi ei. Dar au fost şi unii care au vorbit, şi totuşi au tăcut.

In concluzie: am vorbit ca la pereţi. Dar şi despre pereţi se spune că au urechi. Scriitorii şi ne-scriitorii din Asociaţia scriitorilor, nu m-au auzit. Sau m-au auzit, dar nu m-au ascultat. Eu zic că rău au făcut.

SECRETARUL PERPETUU

Radu Klapper amuză lumea fără să vrea. Nemai-ştiind cum să argumenteze teza lui luminată despre firescul menţinerii în funcţia de secretar al Asociaţiei scriitorilor a veteranului actual secretar, el a epatat adunarea cu exemplul Academiei Franceze care are un "secretaire perpétuel".

Deci, dacă pînă şi o academie ca aceea a franţuzilor are un secretar perpetuu, cu atît mai firesc e ca Academia scriitorilor de *langue roumaine* să aibă unul ca ăsta, imuabil.

Exemplul însă nu e bun şi ar fi de tot hazul dacă secretarul românesc s-ar agăţa de el fiindcă secretarul de la Paris e ales pe baza statutelor redactate de Cardinalul Richelieu în 1635, în vreme ce statutul Asociaţiei scriitoriceşti e de dată mai recentă, de pe vremea lui Ben-Gurion, şi prevede, negru pe alb, alegerea întregului comitet, din trei în trei ani.

I.Ş.

- **Se spune că Germania de astăzi nu mai este cea de ieri şi că "există o altă Germanie". Dar nu pare să fie adevărat. Dacă într-adevăr ar fi fost o altă Germanie, ea ar fi învins... la Campionatul mondial de fotbal!**

- **Unii se întreabă cum se face că Arafat, cînd a venit aici, nu a fost întîmpinat de o mulţime atît de mare ca rabinul din Satmar. Probabil fiindcă Arafat nu este atît de anti-israelian ca rabinul din Satmar!**

"A MANIPULA - A MANEVRA"

ELENA-ESTHER TACCIU

Dr.Elena-Esther Tacciu, critic şi istoric literar, a fost, ca atîţia alţi scriitori "manevrată" şi "manipulată" în România de către fel de fel de activişti culturali. Şi s-a săturat.

Venind în Israel, şi-a închipuit că, oricît de greu ar fi aici, măcar de speţa aceasta de *activist şi de "manevrele" de cuviinţă* va fi scutită. Dar din spusele sale, înţelegem că s-a înşelat.

Şi iarăşi s-a săturat.

Drept care ne-a trimis mărturisirea de faţă.

Principiul meu este de a răspunde în presă numai cînd o confruntare, depăşind reactivitatea, intră în sfera ideii. Or, în diferendul meu cu Shaul Carmel primează tocmai un asemenea principiu, în ipostaza lui morală. Cel dintîi se concentrează în jurul noţiunii "a manevra" sau "a manipula", pe care colegul meu o practică frecvent.

În România am învăţat verbul acesta bine de tot. Regimul totalitar mă chema la vot, precizîndu-mi în faţa cabinei că dacă anulez buletinul, tot votez "pentru tovarăşul", aşa că degeaba eroismul. Dacă aflam prin colegii "scăpaţi" într-o călătorie peste hotare că urmează să fiu invitată la un congres, ştiam bine că scrisoarea oficială îmi va sosi la o săptămînă-două după ce congresul se ţinuse. Ca profesoară, directorul-activist al liceului meu mă ruga să-l trec pe fiul "tovarăşului de la Capitală" sau, ca dirigintă, "să umblu la punctele lui X din Scorniceşti", rudă cu sacra familie, ca, "săracu', să ia măcar o menţiune la serbarea de sfîrşit de an". Şefa mea de catedră, tot fostă activistă, folosise două eseuri ale mele, publicîndu-le integral în cartea semnată, desigur, de ea. Am fost invitată de senatul Universităţii Bucureşti (Facultatea de Filologie) să dau concurs pentru postul liber de lector universitar. După ce am luat nota maximă, am aflat piedica: senatul îmi descoperise naţionalitatea, iar profesorul Al. Piru mă manevrase ca să-i facă două zile negre asistentului său nedorit în acel post. (Oricum, tot tînărul a luat postul, deşi cu nota minimă.) În cadrul secţiei de Critică a Uniunii Scriitorilor, în urma unei alocuţiuni ale mele împotriva liricii patriotice în stil Alecsandri (1986-1987), am încetat să mai fiu înştiinţată despre şedinţe, iar la întrebarea pusă după luni de zile am aflat că invitaţiile mele "se pierd probabil la poştă".

Un singur lucru nu mi-am imaginat. Că am să reîntîlnesc în Israel, mai precis în Asociaţia scriitorilor de limbă română, principiul manevrării întruchipat în demersurile colegului meu Shaul Carmel vizavi de mine. Cîteva exemple se impun: un emoţionant buchet de flori şi un volum de poeme oferit colegial la sosire, a fost curînd urmat de cererea unui "mic ecou" pentru *Minimum*, urgentissim, într-o seară la ora 10. Un ecou pe marginea unui interview al său unde vorbea despre aventurile sale sentimentale. Tema era libertatea poetului, ostracizat de societatea opacă la amorul liber cu văduvele. Eram abia sosită, şocată de integrare, total străină de eposul vieţii literare locale dar, neputînd scăpa de insistenţele noului meu coleg, am scris cîteva rînduri abstracte pe tema amorului liber în viaţa poeţilor. Mi-am zis atunci: "O fi omul la ananghie" şi, necunoscîndu-l încă, am uitat pur şi simplu incidentul. A urmat destul de curînd o altă solicitare, la fel de presantă, a unei cît mai lungi recenzii la volumul "Poezii de nerostit", pentru *Izvoare*. Încă nu ştiam că e o veche apariţie, că cine avusese de scris scrisese de mult, dar lui Shaul Carmel îi făcea bine o cronică mai nouă şi mai lungă. Prin urmare, l-am declarat pe şase pagini dactilo pe Shaul Carmel drept poet retoric de tip inflamat-romantic, ceea ce susţin şi acum. Din motive necunoscute mie, cronica n-a apărut. Alte telefoane, deschise totdeauna prin declinarea solemnă a titlului meu ştiinţific, îmi impuneau scurtarea, modificarea, segmentarea respectivului articol, dar, oricum, publicarea lui urgentă. Cum însă aflasem că volumul nu era deloc recent, m-am opus iniţiativei sale într-un mod delicat. A urmat, în acel an, promisiunea total gratuită şi neprovocată a premiului "cel mare", de care nici nu auzisem, al Agenţiei Evreieşti. N-am crezut nici o secundă în această fermă ofertă de demers, iar sentimentul meu, tot atît de ferm, s-a născut: iată, sînt foarte perseverent manevrată - iar buna mea creştere, politeţea mea apriorică au fost luate drept naivitate şi neadaptare a noii venite.

Dar viaţa te ajută. Evidenţele la fel. Publicitatea deşănţată pe care o urmăresc din 1990 pînă astăzi, cu fotografiile poetului - uneori cîte două - pe coperţile volumelor personale, ca şi în revista *Izvoare*, aproape tot personală, şuvoiul de articole ditirambice, de întîlniri cu cititorii s-au succedat. După o seară literară cu public în care am funcţionat ca prezentatoare a lui Shaul Carmel şi a Taniei Lovinescu la Rishon Lezion au urmat două-trei mobilizări, refuzate de mine, care-mi programau o carieră scenică prolifică. În ochii mei, cel puţin, profilul de specialist în ale manevrării prindea contur definitiv. A urmat un manuscris aflat sub tipar (volumul "Fuga din rai"), spre lectură colegial-critică. Volumul a întîmpinat din partea mea cîteva obiecţii nelipsite de importanţă, comunicate autorului într-o serioasă discuţie pe text. Dar pe Shaul Carmel, am înţeles bine, nu-l interesa nici teoria poeziei, nici ideea despre literatură. Il interesa porţia rapidă, cît se poate de rapidă, a noilor elogii, o nouă campanie publicitară. Nici n-a înţeles de ce am plasat în deschiderea acelui articol ("Cine se teme de Shaul Carmel") un portret-caracter, subliniind agresivitatea şi vanitatea personajului, şi de ce am analizat numai cele cinci-şase poezii acceptate în cursul discuţiei, fără rezerve: pentru că numai pe acelea le-am considerat izbutite, iar restul - texte vide, lucru sugerat poetului însuşi în cadrul aceluiaşi dialog. Dar Shaul Carmel să se aplece asupra unui text deja scris, să se însingureze, să gîndească asupra stilului său poetic? Da' de unde! A găsit o publicistă devotată şi mult mai puţin exigentă, a declarat-o redactor de carte şi şi-a scos volumul rîvnit în forma iniţială, urmat evident de avalanşa recenziilor elogioase.

Între timp am mai refuzat cîteva fierbinţi şi intempestive propuneri de a-l prezenta la noi şi noi întîlniri şi am decis retragerea mea totală din sfera sa de influenţă. Jocul său îmi devenise foarte clar. După seria de refuzuri a venit telefonul prin care mi se cerea acordul (?) de a face parte din PEN-Club-ul internaţional, lucru aflat tot în puterea lui. Tot el m-a "recomandat" să fac parte din juriul premiului *Izvoare* 1993, pentru ca apoi să încerce să mă influenţeze promovîndu-şi cu maximă abilitate protejaţii. N-am cedat, însă, şi toţi banii destinaţi premiului I şi singur al concursului i-au revenit lui Alexandru Sever, conform regulamentului Asociaţiei.

Finalmente, iată şi crima - contestarea unei opere. Tripticul "David", care justifică în ochii lui Shaul Carmel calificativul de Poet al Tanahului, a fost analizat de mine într-un nou articol imperios solicitat, numai că, vai! în sensul contestării. El a mai conţinut - oroare! - obiecţii de viziune şi stil. Ce represiuni au urmat! Întîi o conferinţă telefonică la vibraţii decibelice maxime (40 de minute), cu acuze de neconsultare a Tanahului în ebraică - ce să fac, mie Tanahul în ebraică îmi este inaccesibil, spre deosebire de Shaul, şi mă mulţumesc cu minunata traducere a lui Gala Galaction. Apoi o imensă scrisoare deschisă aceleiaşi publiciste, adresată redacţiei ziarului "Viaţa Noastră" şi subsemnatei, pe ideea opacităţii mele critice la geniul poetic evident. Dar atacarea "vinovatei" E.-E. T. n-a fost curmată cu această campanie deşi, ce-i drept, scrisoarea deschisă n-a fost publicată de redacţie. Scena improvizată sau podiumul de club, răsuflarea publicului avid de poezie, au devenit mult mai propice mărturisirilor poetului rănit în demnitatea sa de cîntăreţ biblic. De unde noi dezlănţuiri împotriva subsemnatei, noi liste bibliografice recomandate ei ("Iosif şi fraţii săi" în tema lui David) şi, drept singur argument, noi lecturi din poezia carmeliană - tripticul respectiv. Aceste patimi au avut loc la Ein Hod şi, recent, la Ashdod. "Gura lumii", prin mijlocirea cititorilor neliteraţi, mi-a adus la cunoştinţă aceste spectaculoase săgeţi, iar sancţionarea unor obiecţii extrem de civilizat exprimate a împlinit astfel onorabila vîrstă de şase luni. Nimic n-a împiedicat în acest răstimp telefoanele curtenitoare ale aceluiaşi personaj, care miza pe izolarea mea, cu bună ştiinţă practicată, şi deci necunoaşterea ofensivei sale. Cînd i-am adus la cunoştinţă, tot telefonic, dezavuarea procedeului său imoral, atacul în lipsa preopinentului, a insinuat intrigi ale duşmanilor.

Reacţia mea întîrziată şi explicativă în *Minimum* are drept motivare lipsa mea de grabă şi de umoare violentă, plus punctul meu de vedere metafizic asupra vieţii. Totuşi, personajul care transformă activismul de tip sindical în publicitate literară l-am văzut în prea multe exemplare ca să tac. Şi totdeauna în postura de a manipula sau a încerca să manevreze. Că deseori manevrarea nu-i reuşeşte lui Shaul Carmel, datorită lipsei de discernămînt psihologic, e un fapt. Ca să-i dovedesc acest lucru, m-am decis să-i adresez acest lung articol, pe care, iată, îl şi semnez.

Dr. Elena-Esther Tacciu

Rabinul I.Wasserman

*** Era de aşteptat ca lupta pentru scaunul rabinic al defunctului dr. Moses Rosen să fie acerbă. Pentru celălalt scaun, cel prezidenţial de la Federaţie, lucrurile erau clare de mult şi deci academicianul Cajal l-a ocupat lin, fără concurenţi. La postul de rabin-şef a candidat tînărul rabin Iosef Wasserman şi se părea că "nu-s probleme". Rabinul-şef al Israelului, Lau, era chiar pe punctul de a pleca la Bucureşti pentru a participa la instalare. Dar în ultimul moment, ambii rabini, Lau şi Wasserman, au primit de la Bucureşti telegrama să nu vină. Se spune că Joint-ul nu-l vrea pe Wasserman fiindcă bătrînul său părinte, pe cînd mai era rabin la Dorohoi, a răsturnat lumea cînd nu i s-a dat viza de plecare în Israel. Joint-ul este adeptul liniştii ca şi autorităţile române.

ETC

*** Activ şi fecund se arată a fi în vremea din urmă, regizorul TV Andrei Călăraşu. El a terminat o comedie pentru canalul I al Televiziunii, intitulată "De ce rîde publicul"; o peliculă (tot sub semnul humorului) cu Ionathan Ghefen, şi lucrează de zor la un film medalion consacrat bătrînului Finkel, veteranul de la Teatrul Habima.

*** Actorii noştri se află mereu pe afiş,... dar nu întotdeauna pe afişul teatrului unde joacă. Astfel, talentatul "entertainer" Moni Moshonov a fost "dat la gazetă" mai deunăzi pe motiv că datorează Primăriei Tel-Aviv, suma de 18.573 shkalim (plus 5 agorot); nu pentru *arnonă* (omul nostru e bun platnic la acest capitol) ci pentru (sau contra) 115 tichete ce i-au fost lipite pe parbrizul automobilului din pricină de parcare în locuri interzise. 18.000 cu bătaie sînt bani buni, dragă Moni; nu se merită. Mai bine lasă naibii maşina în garaj şi umblă pe Dizengoff cu taxiul: e şi mai comod şi ieşi mai ieftin la socoteală.

*** Am apucat s-o vedem şi pe-asta. Se pare că "Premiul Israel" nu-i lasă să doarmă-n pace pe anumiţi colegi de presă de la Bucureşti. Astfel, În săptămînalul "Expres-Magazin" a apărut o scrisoare violentă împotriva hotărîrii juriului de la Ierusalim de a acorda, anul acesta, premiul pentru ştiinţe juridice profesorului S.Z. Feller (80) pentru lucrările sale în domeniu. Textul din "Expres-Magazin" se intitulează "tare": *Un călău stalinist din România primeşte Premiul Naţional Israel.* Extrase...

..a fost comunist din frageda tinereţe şi mereu arestat, de aceea "Feller Roşu", cum era poreclit şi pentru culoarea părului şi pentru concepţiile lui politice, s-a refugiat cu soţia, Betty, ca si alţi comunişti notorii, în 1940, în U.R.S.S., unde, ca avocat român (căci autorităţile anticomuniste burghezo-moşiereşti din România a acelor timpuri i-au permis totuşi să studieze la Facultatea de Drept şi să-şi ia diploma de avocat) a devenit procuror, cu grad de maior, în Basarabia (Republica Sovietică Moldovenească) şi în 1944 a revenit, cu tancurile sovietice "eliberatoare", în România, în uniformă de maior al Armatei Roşii, alături de Ana Pauker, Vasile Luca şi ceilalţi comunişti români din Uniune. Ca ofiţer rus, N.K.V.D.-ist bineînţeles, a primit posturi-cheie în sistemul "juridic" penal la Bucureşti, ca profesor de Drept Penal la Universitate şi ca DIRECTOR ŞEF al LEGISLAŢIEI PENALE NOI, purtînd astfel răspunderea pentru legile scelerate care au permis arestarea şi întemniţarea pe nedrept a sute de nevinovaţi, trimişi la chinuri şi moarte pentru că au făcut o glumă pe socoteala guvernului sau pentru că s-au născut fii de chiaburi... Feller a redactat toate aceste legi imorale. Are însă o inteligenţă sclipitoare şi a ştiut cînd să-şi ia tălpăşiţa şi astfel a ajuns în Israel prevalîndu-se că s-a născut evreu..." (Dan Nicolaescu, Alenby 8, Tel Aviv).

P.S. Întrucît nu odată apar în presa bucureşteană scrisori vajnice din Israel, iscălite cu nume şi adrese de fantezie, ne-am deplasat la faţa locului pentru a ne lămuri cum stau lucrurile în cazul de faţă: la adresa indicată se află un hotel, iar la rugămintea noastră de a sta de vorbă cu d. Nicolaescu, funcţionara de la recepţie ne-a spus: aici nu locuieşte nici un domn Nicolaescu.

*** Printre musafirii străini de la Festivalul Cinematografic de la Ierusalim, s-a aflat şi Marin Karmitz. Fiul celebrului Karmitz de la "Standard" (import de produse farmaceutice) din Bucureştii ante-belici, Marin al nostru, plecat în Franţa, cu părinţii, după 1944, a devenit unul dintre cei mai cunoscuţi producători de film de la Paris. El a venit aici, împreună cu regizorul polonez Kazimir Kieslowski, pentru a participa la prezentarea filmului "Roşu", creatia cea mai nouă a polonezului. Întrebat fiind ce părere are despre faptul - surprinzător pentru iniţiaţi - că Kieslowski n-a fost premiat la festivalul de la Cannes, Marin Karmitz a răspuns sobru, politicos (asta fu voinţa juriului, n-avem ce face) dar în particular, la un şpriţ cu un fost coleg de şcoală din România, întîlnit lîngă Muntele Măslinilor, şi-a vărsat năduful într-o românească neaoşă, colorată, proferînd o înjurătură cu neputinţă de reprodus aici...

*** Directorul general al televiziunii Române, d. Dumitru Titus Popa a trimis Rabinului-şef Dr. Alexandru Şafran de la Geneva, o scrisoare prin care îi propune ca doi trimişi ai televiziunii să se deplaseze în Elveţia pentru a înregistra o convorbire. de amploare, pentru micul ecran bucureştean.

"Deşi aţi părăsit de multă vreme România, - se scrie în invitaţie - personalitatea Dumneavoastră continuă să fie cunoscută la noi în ţară. Aţi avut o mare contribuţie la salvgardarea comunităţii evreieşti în anii grei ai războiului, aţi militat întotdeauna pentru relaţii de bună convieţuire între minoritatea evreiască şi poporul român, iar prin scrierile Dumneavoastră din România şi din Elveţia v-aţi afirmat ca unul dintre liderii spirituali ai iudaismului mondial"

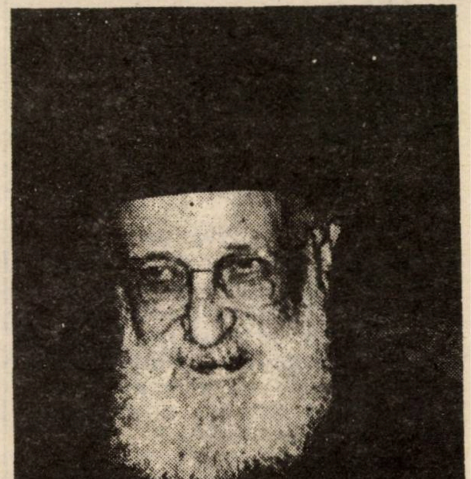

Rabinul Şef Dr.Alex.Şafran

Temele dialogului ar urma să fie următoarele: Situaţia comunităţii evreieşti în perioada interbelică; Relaţiile cu autorităţile publice; Apariţia legilor rasiale; Instaurarea dictaturii militare; Eforturile Dsale pentru salvarea vieţilor şi atenuarea suferinţelor evreilor - intervenţiile făcute în acest sens la conducătorii statului; Instaurarea puterii comuniste şi evenimentele care au avut loc în sînul comunităţii evreieşti din România; Ce a însemnat pentru D-sa experienţa de Rabin-şef al oraşului Geneva; Cîteva precizări asupra lucrărilor D-sale teoretice, care au fost domeniile preferate şi ce l-a preocupat în mod special la prepararea lor; Pericolul xenofobiei şi al antisemitismului azi, atît în Est cît şi în Vest; Învăţămintele istoriei; Legăturile D-sale cu România, cu poporul român.

*** "Banatu-i fruncea". O fi, dar nu în ceea ce priveşte "Asociaţia de prietenie România - Israel". La acest capitol, fruncea este, dacă nu greşim, Oltenia. "Activiştii" din Craiova - despre care am mai avut prilejul (plăcut) să amintim în aceste pagini - ne oferă, lună de lună, imaginea unor oameni cu idei şi cu... capacitatea de a le înfăptui. Astfel, nu de mult, a avut loc în *Bănie*, la Biblioteca Aman, o sesiune de comunicări pe tema "Personalităţi şi momente din trecutul obştilor evreieşti din Oltenia". În program, comunicări despre "Severineanul Theodor Loewenstein-Lavy", despre "O prietenie literară semnificativă: C.Rădulescu - Motru - F. Aderca"; despre "Lazăr Şeineanu şi familia de editori şi tipografi *Samitca*"; am dat numai trei exemple, luate la întîmplare, au fost cu totul 14 comunicări şi, aşa cum ni se spune, vor mai fi, în curînd şi altele. Tot la Craiova a fost sărbătorit la Filarmonica Oltenia centenarul naşterii compozitorului şi pianistului Filip Lazăr (1894-1936); cu acest prilej, a fost dezvelită, sub egida primăriei, o placă comemorativă la casa natală a muzicianului, s-a organizat un simpozion şi un concert din lucrările lui Lazăr şi s-a editat o broşură civilizată în semn de omagiu pentru marele talent care s-a stins din viaţă la Paris, la numai 42 de ani, din cauza unei necruţătoare boli de piept...

CENTENAR
FILIP LAZĂR
1894–1994

*** Aflăm că la New York unde apar veteranu "Micro-Magazin" şi alte dou publicaţii româneşti, a ieşit pe piaţă o a treia, în haine grafice elegante. Ea are probabil părinţi foarte bogaţi, deşi misterioşi, fiindcă se difuzează GRATUIT.

*** Ne-a reţinut foarte tare atenţia anunţul comercial al unui kibuţ care cultivă şi vinde leuştean. Leuştean! Această noutate legumicolă europeană pe solul nostru oriental reduce însă cu mult repertoriul de cadouri clasice ale turiştilor români veniţi în Israel. Dacă alte kibuţuri vor începe să producă ţuici şi ii de Mehedinţi, turiştii vor avea o mare problemă!

*** ARCADIA, în continuă căutare de sponsori, pune la cale planuri atractive. Secretarul perpetuu al clubului nu vrea să le divulge de teama, spune el, a imitatorilor care, singuri, nu vor să-şi pună mintea la contribuţie. Am aflat, totuşi, că se are în vedere tipărirea în buchet a cîtorva bucăţi literare ale scriitorilor de suprafaţă, sărbătorirea unui proaspăt sexagenar şi... filmul video al unei polemici în cadrul clubului, filmat fără ştirea spadasinilor. Interesant!

*** Sînt semne de aplanare a scandalului cu muncitorii aduşi din România. În mare măsură, mulţumită deputatului nostru Poraz, din *Shinui*, care a iniţiat o lege de reglementare a condiţiilor de angajare, salarizare, cazare şi asigurare a acestor muncitori. Teama de o lezare a relaţiilor cu Bucureştiul, din cauza acestui caz, a dispărut. Aşa credem.

*** Dramaturgul bucureştean Radu F. Alexandru a depus de mult timp la teatrul Cameri două piese. Una este tradusă în englezeşte, cealaltă în franceză. Nu a primit însă un răspuns. La teatrele noastre durează mai mult timp pînă ce se citeşte o piesă decît pînă se pune în scenă.

*** MIchael Fay, tînărul american condamnat în Singapore la cîteva lovituri de bici pentru acte de huliganism, are doi taţi: unul biologic şi celălalt adoptiv. Cel biologic este din România, emigrat de mulţi ani în Statele Unite ale Americii. Ambii taţi au fost indulgenţi, prea indulgenţi cu el şi nu i-au dat cîteva unde trebuie şi la timp. Ei, iată că dacă tata te alintă, au grijă străinii să te educe!

Şeful Statului Major, generalul Ehud Barak a declarat la Washington că, "din punct de vedere militar, ar fi mai bine ca Israelul să nu se retragă de pe Podişul Golan".

Ii mulţumim pentru această declaraţie, care-a enervat pe mulţi din establishement, dîndu-le programul peste cap, - şi îi transmitem un călduros "Hag Sameah"!"

ETC NOI

*** Nu s-au stins încă ecourile premiului literar "Arcadia" pe anul trecut (laureat - să-l mai amintim o dată: Otto Starck, poet şi tălmăcitor de rasă) şi, iată, sîntem în măsură să anunţăm pe sponsorul premiului care urmează. El este inginer de felul lui, îl cheamă Elias Zilberstein, locuieşte la Holon şi, trăit o viaţă întreagă printre cărţi şi vorbe de spirit, şi-a exprimat dorinţa să sprijine o creaţie nouă şi un creator.

*** Critica literară din România se preocupă în vremea din urmă, din ce în ce mai serios de scriitorii din Diaspora: numărul condeierilor stabiliţi, din diferite motive, în străinătate şi activînd acolo a ajuns la cîteva sute încît a devenit o problemă simpla lor identificare... Într-un recent articol publicat în "România liberă", criticul Laurenţiu Ulici, preşedintele în exerciţiu al Uniunii Scriitorilor, schiţează un prim bilanţ al situaţiei. Printre autorii enumeraţi de el, se află şi cîţiva din *trib*. Iată-i după genurile literare în care i-a încadrat Ulici: Poezie: Nina Cassian, Andrei Codrescu; Proză: Virgil Duda, Norman Manea; Dramaturgie: Al. Mirodan; Critică şi eseistică: Toma Pavel, Lucian Raicu, S. Damian.

*** Un nou succes al cîntăreţei noastre Silvia Greenberg. De data aceasta, la Paris. Vorbind despre un recent concert al "Orchestrei simfonice din Paris", dirijat de Claus Peter Flor, ziarul "Le Figaro", subliniază, sub semnătura cronicarului său muzical, Pierre Petit, performanţa Silviei Greenberg, una din solistele serii: "Silvia Greenberg a demonstrat o splendidă frumuseţe sonoră, agilitate naturală şi puritate în interpretarea sunetelor înalte. Vocea ei este carnală şi plină, iar felul cum a redat artista lucrarea *Exultate, jubilate de Mozart, este magnific*".

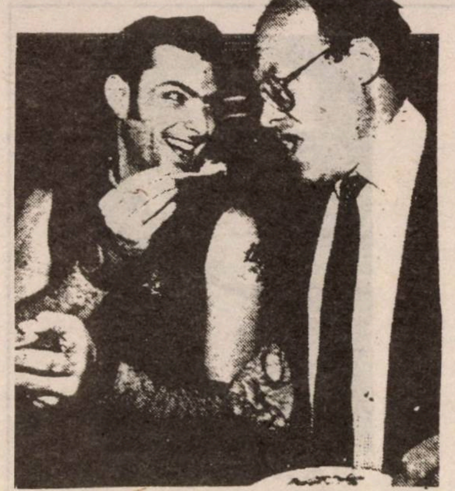

*** Actorul Rafi Weinstock, de felul lui din *alia*, îl tratează pe d. Andrew Burns, ambasadorul Angliei, cu o îngheţată "Snowcrest", cu prilejul unui spectacol de gală la "Teatrul Cameri" cu piesa "Neguţătorul din Veneţia". Gurile rele susţin că cei doi ar fi şuetat despre teatru şi îngheţată în limba română. Ipoteza este plauzibilă, dacă ţinem seama că prin anii '70, Andrew Burns şi soţia sa Sarah au fost la Bucureşti (A.B. fiind consilier de ambasadă), unde locuinţa lor devenise locul de rendez-vous preferat (o "oază" se spunea) al scriitorilor şi artiştilor români. Ei au plecat de acolo îndrăgostiţi de teatrul şi gastronomia românească.

*** Scrie lumea, scrie. Tipăreşte lumea, tipăreşte. Primim la redacţie şi răsfoim cu interes, Buletinul "Informaţia" din Carmiel (cu apariţie de o regularitate de ceas elveţian), foaia din Naharia, redactată de Victor Nămolaru, "Cadranul informativ" de la Natzeret Ilit, buletinul HOR-iştilor din Ierusalim, mica tipăritură de calitate "Punct" (gazdă a scrierilor citite în cadrul cenaclului Juster), *Breviarul* cenacliştilor din Rehovot (încărcat cu poezie nu o dată bună) etc., etc. Numai de la Beersheva nu se aude nimic, de vreo doi ani de zile-ncoace; de la dispariţia "Almanahului" lor cam trimestrial, neghevîştii tac. Ce facem fraţilor din sud? Aţi tras definitiv obloanele?

*** Cu prilejul ultimei sale călătorii la Paris, criticul literar Leon Volovici (laureat al Premiului "Arcadia" pentru studiul său despre Antisemitismul din anii dintre cele două războaie) a acordat un interviu publicistului Harry Carasso pentru revista "Passages". Extras:

"H.C.:"Dle Volovici, ce anume v-a determinat să scriţi cartea despre antisemitism?"; L.V.: "Îndemnul meu lăuntric este de a înţelege şi a explora un fenomen cu implicaţii politice şi culturale foarte complexe - contaminarea antisemită, angajamentul politic extremist al unor elemente de vîrf ale intelectualităţii române, mai cu seamă în anii treizeci. Am fost frapat de răspîndirea antisemitismului în viaţa intelectuală şi de transformarea lui în "idea" dominantă a discursului, intelectual sau public, mergînd pînă la justificări de ordin teologic şi metaforic..."; H.C.: "Ce anume a reprezentat Garda de Fier în cazul specific al antisemitismului românesc?"; L.V.: "Ca orice mişcare totalitară, Garda de Fier urmărea răsturnarea sistemului parlamentar, "regenerarea morală" a societăţii şi crearea "omului nou", supus disciplinei legionare şi conducătorului acesteia, C.Z. Codreanu. Spre deosebire de nazism, fascismul românesc cultiva valorile creştine, într-o variantă mistico-ortodoxă ce propovăduia cultul morţii şi martirajul. În realitate, ..."regenerarea morală" s-a tradus prin numeroase atentate, tîlhărie şi pogromuri."; H.C.: "Cum caracterizaţi antisemitismul din România de după Ceauşescu, în contextul european actual?"; L.V.: "În conjunctura politică a României de azi, vechii ideologi ai naţional-comunismului s-au adaptat repede la situaţia creată prin dispariţia lui Ceauşescu. Ei s-au debarasat de "limbajul de lemn", propagînd din plin un naţionalism xenofob şi paroxistic, în "stare pură". La această aripă stîngă a noului antisemitism, grupată în jurul revistei "România mare" (şi a partidului cu acelaşi nume), şi a revistei "Europa", s-a adăugat o aripă de extremă dreaptă, de inspirație legionară, realizîndu-se astfel o fuziune inedită, în folosul cauzei comune: lupta împotriva "pericolului evreiesc"... Un element agravant: oportunismul politic, vreau să spun ambiguitățile liderilor actuali față de ascensiunea partidelor și grupărilor extremiste. Președintele Iliescu, onorează la Templul Coral sau la Muzeul Holocaustului, de la Washington, memoria victimelor, condamnînd antisemitismul, și cere (fără succes) interzicerea formațiilor de tip fascist; dar în același timp el "coabitează" destul de bine cu partidele ultra-naționaliste. Miniștri acordă interviuri unei publicații de un antisemitism paranoic... Extremiștii dobîndesc astfel un plus de legitimitate, devenind parteneri "respectabili" ai coaliției guvernamentale...

Institutul de întinerire "Minimum"

Nu numai la figurat te întinerește revista noastră, iată că și la propriu!

Mă mîndream nu de mult (revista de la 1 mai) că "Minimum" m-a întinerit, fără nici o formalitate, cu trei ani. Nu sînt caz unic, chiar mă găsesc în companie bună: tot cu trei ani l-a întinerit (numărul de la 1 iunie, pagina 42) pe defunctul Eugen Ionescu!

Dacă în ce mă privește, meritul întineririi aparține exclusiv redacției, care mi-a acordat-o doar din dorința sinceră de a ajusta vîrsta la starea mea fizică, în cel privește pe Eugen Ionescu, "Minimum" împarte răspunderea cu niște case mari, luînd de bună informația acestora.

"România literară" din București, evocînd cu prilejul decesului pe celebrul scriitor (originar din România, mamă evreică) arată (ca și "Minimum", sau "Minimum" ca și ea) că s-ar fi născut în 1912. "Dicționar enciclopedic român" (București, 1964, Vol.2, pagina 847) arată același lucru, la fel "Petit Larousse" (eu am ediția din 1970), la pagina 1431.

Adevărul este că Eugen Ionescu s-a născut (la Slatina), în anul 1909, ca și mine, așa cum am arătat în gazeta cu care am însoțit cartea mea "M-am născut reporter" (București, 1981, editura "Cartea românească" a Uniunii scriitorilor): înșiram acolo, pentru a sublinia meritul deosebit al acelui an miraculos, o serie de personalități românești, evreiești, mondiale, născute în același an cu mine. L-am trecut și pe Eugen Ionescu. De unde i-am știut anul nașterii? Chiar de la scriitor!

Înainte de al doilea război mondial, colaboram, alături de tînărul Eugen Ionescu, la săptămînalul "Reporter" (director N.D. Cocea) din București. Într-o zi, ieșind tîrziu de la redacție împreună cu Eugen Ionescu, Victor Valeriu Martinescu și C. Coman, unul din ei a propus să mergem la o bere. Eu m-am eschivat: "Am treabă!". "Ce treabă?". "E ziua mea de naștere!". "Te-ai născut în 1909?" - a întrebat Eugen Ionescu. "În 1909!". "Ca și mine!" - a strigat scriitorul. Drept care, am mers cu toții la o bere, la mai multe beri...

Marius Mircu

N. Red. Precizăm că și în "Enciclopedia iudaică", Ierusalim, se dă cititorului informația că Ionescu s-a născut în 1912. Îi acordăm totuși, fiindcă trăim într-o țară democratică ("medina hofșit") lui Marius Mircu, dreptul de a-și spune părerea.

A murit, în vîrstă de 91 de ani, prof.Ieshaiahu Leibovici, omul care, între-altele, a caracterizat Zahalul drept o armată "judeo-nazistă".

...Dar, despre morți numai bine.

*

Aflăm că președintele Keniei, d. Daniel Moi este un om pe cît de serios, pe-atît de autoritar, controlînd tot ce se petrece pe teritoriul țării și luînd hotărîri ca un adevărat patron, în toate domeniile de activitate. Aceasta ne îndeamnă să credem că deviza Dsale este "l'etat c'est MOI".

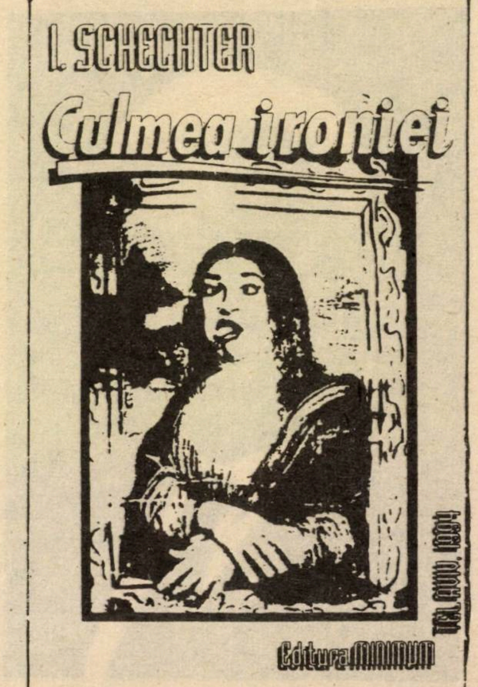

Medicina alternativă recomandă:

CULMEA IRONIEI
de I. SCHECHTER

Cercetători în domeniul medicinei alternative din India, Nepal și Japonia au studiat cărțile lui I. Schechter timp de un secol.

Ei au ajuns la concluzia că aceste cărți naturale, dezvoltate fără îngrășăminte chimice, combat mai bine decît pastilele de Acamol, Valium și Pramin durerile de cap, stările nervoase și greața.

Ca atare, ei recomandă pentru început cartea "Culmea ironiei", care la prețul de 25 șekeli poate fi consumată de mai multe ori.

Pentru tratamente cu alte cărți ale autorului, pacienții se vor adresa la clinica din str. Zamenhof 15, Tel Aviv.

● În Rusia, după revoluția din octombrie 1917, Sașa și Igor, măturători:

- Ni s-a spus, suspină Igor, că treaba asta o vor face boierii.

- Păi tocmai, îi explică Sașa, boierii sîntem acum noi!

BRUNO LANDSBERG: NU SÎNT SNOB. NU MI-AM SCHIMBAT PRIETENII, NICI MODUL DE VIAȚĂ

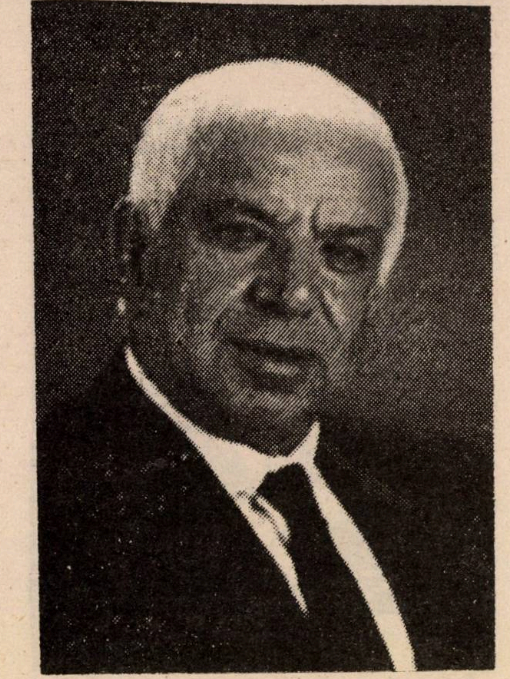

"Eu mă străduiesc să zîmbesc"

Un ziarist de la o gazetă ebraică i-a spus odată lui Bruno Landsberg, proprietarul societății "Sano", că mult timp a crezut că el nu-i de aici, din Israel, ci un investitor scandinav. Iar cînd a aflat adevărul, că este din Cernăuți și că în tinerețe a făcut și o "haltă" într-un kibuț, l-a întrebat cum de nu și-a ebraizat numele.

- Pentru că asta este minimum ce pot da eu celor dinaintea mea și celor ce vor veni după mine. E bine și frumos că există o familie și o continuitate. De altfel și "Sano" e un cuvînt străin. În latină înseamnă sănătos. Sînt uimit că nimeni înaintea mea nu s-a gîndit să folosească în industria detergenților acest termen.

Bruno Landsberg a început modest, în sudul Tel Avivului, pe urmă în Bat Yam. Primul pas mare l-a făcut cînd a primit autorizația de import. Pînă în ziua de azi, societatea lui de desfacere are un beneficiu de două ori mai mare decît "Sano" (circa 70 de milioane de dolari). Și el ține să precizeze că nu se oprește la vîrsta lui de 73 de ani. La nimic nu renunță - nici la Filarmonică, nici la voiajurile în străinătate, în căutare de debuseuri noi.

- Trebuie să fiu tot timpul cu un pas înainte. Dacă fugi după alții, nu-i bine. Totdeauna se găsește cineva care te ajunge. De aceea, inteligența nu constă în a reduce distanța, ci în a face o săritură sau două pentru a-l întrece. Produsele îmbătrînesc. Există o modă în consumul de produse. Publicitatea poate să ajute cu condiția ca produsul să fie cel mai bun de pe piață. Iată o anecdotă: Odată, un tînăr industriaș a înființat, imediat după terminarea studiilor, o fabrică de alimente pentru cîini. El a angajat lucrătorii cei mai buni și agenții de vînzări cei mai buni. Dar n-a vîndut nimic. De ce? Deoarece cîinii n-au fost dispuși să mănînce alimentele fabricate de el.

Un ziarist a remarcat că Landsberg, care a intrat în raporturi economice pînă și cu China, nu face afaceri cu România. La care industriașul a răspuns:

- Am spus odată prietenilor mei din România că o presă liberă încă nu înseamnă un stat democrat și o piață liberă. România are dificultăți uriașe dar și un potențial mare. Comuniștii însă au distrus pur și simplu tot.

A fost și un ziarist care i-a cerut să explice cum de nu are dușmani.

- Simplu: eu nu sînt snob. De cînd am fost funcționar la Ministerul Apărării și pînă azi, eu nu mi-am schimbat prietenii și nici modul de viață. Deviza mea este: Trăiește și lasă și pe alții să trăiască! Eu mă străduiesc să zîmbesc, dar nu există om fără probleme. Am învățat însă să-mi păstrez grijile pentru mine.

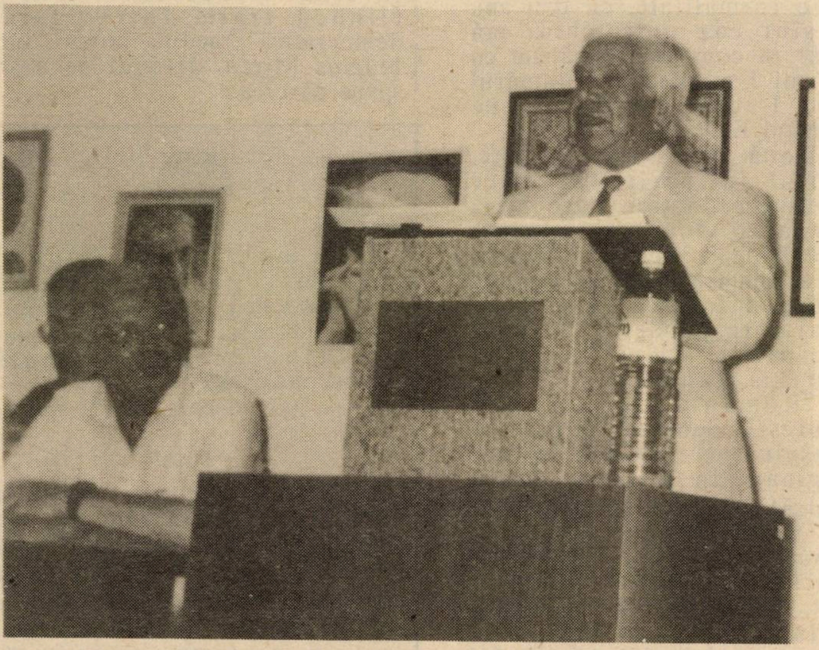

Bruno Landsberg vorbind la decernarea premiului literar "Arcadia", pe care l-a sponsorizat. De la dr. la st.: Al.Mirodan și I.Schechter. *Foto: Mircea Gorun.*

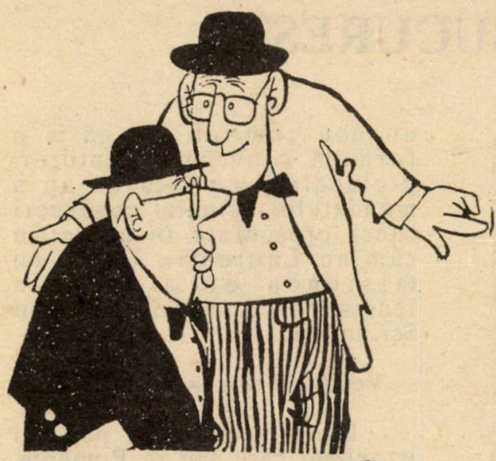

SE ZVONESTE CĂ ...

... Dr R. Hollender, noul director general al Consiliului de miniştri, este rudă, (văr de-al doilea) cu timişoreanul Ioan Hollender, musicolog, directorul general al Operei din Viena.

... regizorul Andrei Călăraşu pregăteşte la Bucureşti un film documentar consacrat fostului rabin şef Mozes Rosen.

... o dată cu mutarea postului de radio "Europa Liberă" de la München la Praga, cîţiva redactori ai departamentului românesc, care nu vor să părăsească capitala Bavariei, vor cere pensionarea înainte de vreme.

... prozatorul Victor Finkel, din Ierusalim, care, bolnav fiind trăia izolat la domiciliu fără a avea legături cu obştea scriitoricească, a dispărut de acasă, de vreo trei luni de zile.

... ultimul supravieţuitor din grupul de specialişti-radio care-l ajutau pe Iuliu Maniu în anii războiului să transmită mesaje clandestine la Cartierul general al aliaţilor de la Cairo... trăieşte în Israel. Numele lui: av. C. Simşa.

... conducerea Likudului, care se pregăteşte pe tăcute în vederea viitoarelor alegeri (anticipate?) şi-a propus, între altele, să sprijine HOR-ul pentru a-şi spori astfel audienţa în rîndurile cetăţenilor originari din România. Iniţiativa porneşte de la faptul că noua conducere a Histadrutului este decisă, aşa cum s-a anunţat în repetate rînduri, să anuleze sprijinul acordat pînă acuma instituţiilor şi asociaţiilor legate de marea centrală sindicală: clubul "Hapoel", ziarul "Davar", organizaţiile diferitelor *aliale* etc., etc.

În urma exodului din Ruanda, în oraşul Goma, din Zairul vecin, s-au adunat sub privirile îngrozite ale telespectatorilor din toată lumea, mai bine de un milion de refugiaţi. Ei trăiesc sub cerul liber, murind pe capete, de boli, de foame, de sete şi mai nou, de holeră. Iar eu, privind pe reprezentanţii ONU-lui cum se plimbă neputincioşi printre cadavre, ruşinaţi şi cu capetele plecate, mi-am dat seama că occidentalii respectivi nu mai au goma de altădată.

● Garanție – un an de la instalare. Cu posibilitate de prelungire. ●

PENTRU IGIENA PERSONALĂ

Producător şi distribuitor: "BIDAN" – BNEI BRAK
Str. Hakishon nr. 16
Tel. 03/5709955 – 5709977 – 5700831

BIDAN

HAG SAMEAH ŞI SHANA TOVA !

COMODITATE • IGIENĂ • SĂNĂTATE
INTERESANT ŞI FOARTE UTIL!

• BIDAN este un scaun modern care transformă orice closet în bideu şi foloseşte la spălarea părţilor inferioare ale corpului cu ajutorul unui jet de apă caldă şi la uscarea cu un curent de aer cald.

• Astfel se creează pentru cel ce-l foloseşte o senzaţie de **totală curăţenie şi prospeţime.**

• Noul procedeu este binevenit atît pentru **adulţi** cît şi pentru **copii**, evitîndu-se contactul mîinii cu fecalele şi secreţiile urît mirositoare şi total insalubre. **Femeile gravide** găsesc prin **BIDAN** o rezolvare ideală a igienei speciale care li se impune, **suferinzii de erupţii, eczeme în părţile interne** simt o alinare a durerilor, iar cei **bolnavi de hemoroizi** pot realiza chiar evitarea operaţiei.

BIDAN-ul se prezintă într-o varietate de modele şi culori:
• BIDAN TURBO, aparat care încălzeşte apa şi usucă cu aer cald, cu 150x5=750 şkalim
• BIDAN CU ÎNCALZIREA APEI, cu 150x4=600 şkalim
• BIDAN OBIŞNUIT, cu 75x3=225 şkalim
• Se fac instalaţii în orice loc din ţară • Se poate plăti cu carte de credit •
• Instalarea este simplă şi uşoară – 75 şkalim (inclusiv legătura electrică)

Căutăm agenţi de vînzare (bărbaţi, femei) a instalaţiei BIDAN în toată ţara. Condiţii atractive.

CORESPONDENŢĂ DIN BUCUREŞTI

STAN VLAD

Uniunea Scriitorilor devine cazinou!

Ştiindu-i pe cititorii noştri - mulţi dintre ei - oameni de litere, interesaţi de ceea ce se întîmplă în lumea scriitorilor din România, m-am gîndit să relatez informaţii, mai mult sau mai puţin cunoscute, despre obştea scriitoricească.

În urmă cu un an, am mai făcut cîteva notaţii, în aceste pagini, atunci cînd a ieşit "scandalul tipografiei nemţeşti" care a avut ca epilog demisia lui Mircea Dinescu. Acesta, se află, cam tot de atunci, la o bursă de studii în Germania.

Împlinindu-se (în 1994) patru ani de la Adunarea generală a scriitorilor, conform statutului, s-a convocat "forul suprem". Mircea Dinescu a fost invitat să prezinte raportul pentru cei trei ani din cei patru, cît a fost preşedinte. Dinescu a venit în Bucureşti cu vreo săptămînă înainte şi a ţinut o conferinţă de presă. "N-am fost apărat de nici un scriitor român - a spus el. Ce-a făcut cel care mi-a luat locul? Laurenţiu Ulici (preşedintele în exerciţiu al U.S.) l-a îngropat pe Eugen Barbu la picioarele lui Eminescu!" După ce i-a acuzat pe Ana Blandiana şi Octavian Paler care s-au lăsat folosiţi, pentru a-l denigra apoi pe Laurenţiu Ulici că ar fi făcut afaceri necinstite cu banii Uniunii; după ce a vociferat şi aruncat cu vorbele în stînga şi în dreapta, în stilu-i specific, Mircea Dinescu a plecat în Germania cu două zile înainte de Adunarea generală.

Adunarea generală s-a ţinut totuşi utilizîndu-se un subterfugiu la fel de original ca şi democraţia din România. Preşedintele de onoare al U.S. a constatat că din cei 1875 de membri ai U.S. sînt prezenţi doar 475 (deci, cvorum nestatutar). Este adevărat că 200 trăiesc în străinătate, că 150 sînt plecaţi din ţară, dar nici aşa nu ieşea "jumătate plus unu!" Atunci, într-un moment de "profundă inspiraţie" Ştefan Augustin Doinaş a declarat adunarea nestatutară şi a convocat o alta care să înceapă peste... zece minute (la o a doua convocare - conform statutului - adunarea se ţine cu orice număr de membri prezenţi). Au trecut vreo şapte minute şi a început (cu a doua "convocare") Adunarea Generală. Notăm mai întîi un moment trist: în ultimii patru ani au murit 150 de membri ai Uniunii Scriitorilor. Citirea tuturor numelor (multe de prim rang) a durat mult, într-o atmosferă apăsătoare. Poate şi asta a făcut ca lucrările adunării generale să se desfăşoare într-o linişte dezamăgitoare. Poate. Dar mai sigur este că scriitorii au fost puşi pe gînduri de situaţia dezastruoasă din punct de vedere material a U.S. Fiindcă raportul lui Laurenţiu Ulici nu a pus în discuţie problemele de creaţie ci - cum a recunoscut şi el - a făcut o dare de seamă contabilă care demonstrează un faliment ca şi înfăptuit. Fonduri nu există, ajutoare şi sponsori - nu; din 25 de reviste literare cîte edita U.S. în 1990 nu mai apare nici una (care mai apar au surse cel puţin curioase); salariile nu se mai plătesc (din 78 de salariaţi la U.S. au mai rămas 18). În 1990, U.S. avea 132 mil. lei (la valoarea de atunci 50.000 dolari). Mircea Dinescu n-a fost şi nici n-avea cum să fie un 'manager'. Nici alţii nu l-au ajutat (dacă în breasla asta s-ar fi găsit vreunul cu înclinaţii 'manageriale'!). "Totuşi - cum remarca sinistru Augustin Doinaş - nici un scriitor mort n-a rămas neîngropat!". Dar pensii de urmaş nu se plătesc nimănui.

În prezent apare la... orizont o soluţie salvatoare: închirierea (pentru 15 ani) a Casei Vernescu (sediul Uniunii) firmei "Queen Investment" cu o chirie de 360.000 de dolari pe an. Firma respectivă vrea să facă aici un Cazino de lux. Ar fi o soluţie pentru salvarea Uniunii, singura de altfel, care a fost denumită chiar în cuvîntările la adunare (32 de participanţi) drept "ultima soluţie".

În aceste condiţii, scriitorii n-au mai fost interesaţi să adopte noul statut sau să aleagă un nou comitet. Au găsit o formulă convenabilă tuturor: prelungirea cu încă un an a mandatului actualei conduceri (deci preşedinte în exerciţiu rămîne Laurenţiu Ulici) cu misiunea de a încerca redresarea economică a Uniunii Scriitorilor.

Veniţi cu noi la "Academia Savoy"

Dintre mulţii mei prieteni israelieni care vin în România, fie vară, fie iarnă, nu am întîlnit încă nici unul care să nu vadă măcar un spectacol la Teatrul de revistă C. Tănase. Revista românească, urmînd tradiţia înaintaşilor dispune de cîteva stele de talie internaţională. Să-i amintim doar pe Stela Popescu, Alexandru Arşinel, Nae Lăzărescu, Vasile Murariu, Cristina Stamate - bine cunoscuţi şi publicului din Israel, pe regizorul Biţu Fălticineanu, creatorul tuturor spectacolelor de revistă de vreo trei decenii, pe scriitorii Mihai Maximilian, Aurel Storin, pe compozitorul Vasile Veselovschi...

Cea mai recentă premieră a teatrului "Tănase" se numeşte "Academia Savoy" şi-i prezintă pe generic pe... academicienii post-mortem, regretaţii C. Tănase, Stroe şi Vasilache, Maria Tănase, Zizi Şerban, Horia Căciulescu. Spectacolul este realizat de "trio-ul de aur" al revistei: Biţu Fălticineanu, Mihai Maximilian şi Vasile Veselovschi - oameni care numai pe scena de la "Savoy" au dăruit publicului vreo 40 de spectacole în premieră. Trebuie să spun de la bun început: "Academia Savoy" întrece tot ce s-a realizat pînă acum în revista românească. Stela şi Arşinel, vedetele spectacolului, prin text şi interpretare, cu greu se vor autodepăşi, fiind deja pe cea mai înaltă treaptă artistică. Muzica, baletul, costumele, mişcarea în scenă, contribuie la realizarea unui spectacol cum rar se poate vedea. Şi nu numai în România.

Cînd mi-am propus să notez cîteva păreri despre "Academia Savoy" - recunosc -

nu m-am gîndit doar să fac o recomandare de spectacol pentru prietenii mei israelieni care vor veni în România în lunile următoare. Am fost pornit la aceasta şi de faptul că un "anonim" din Tel-Aviv ar fi lansat "ideea" că în spectacol sînt accente antisemite. Să-i bănuim de antisemitism pe Mihai Maximilian, Biţu Fălticineanu, Stela Popescu şi Alexandru Arşinel - cei patru protagonişti ai spectacolului mi se pare mai mult decît aberant. Toţi aceştia sînt prieteni ai Israelului şi sînt îndrăgiţi în Israel. Ştiţi cum se întîmplă în viaţă: hoţul cu un păcat, păgubaşul cu zece! Sper că e vorba de un act de "bunăvoinţă" făcut de cei ce-l propulsează pe scenele israeliene pe Florin Piersic şi astfel vor să lovească în succesul lui Stela şi Arşinel. Treabă de meschini. Florin este un actor mult prea mare (cu toate micile lui păcate naţionaliste) ca să aibă nevoie să-şi lovească adversarii sub centură cu tertipuri de acest fel. Cum să crezi altfel cînd se speculează, la acest mod, un joc de cuvinte, spunîndu-se despre primarul general al Bucureştiului că nu-i Halaicu ci-i "Haloimăs"!

Dar viaţa are surprize şi mai mari într-o omenire traumatizată psihic. Oricum, Stela şi Arşinel rămîn la fel de îndatoraţi şi recunoscători publicului israelian în faţa căruia au avut mare succes şi pe care îl adoră.

Cîte puţin despre cîte... ceva!

- Inevitabilul s-a produs. "Caritas"-ul a murit definitiv. Celelalte sucursale muriseră mai demult, patronii aflîndu-se deja la puşcărie. Se speră că în curînd, cei doi stîlpi ai escrocheriei naţionale "Caritas" - Ioan Stoica şi Gheorghe Funar - vor da socoteală în faţa justiţiei.
- Gimnastele române au cucerit în Suedia 8 din cele 13 medalii de aur. Asta se ştie. Ceea ce nu se ştie este că în conformitate cu legile fiscale de tip fanariot din România de azi, tinerele gimnaste trebuie să plătească impozit peste 50 la sută din premiile primite. Bunăoară, Lavinia Milosevici a plătit 4,5 milioane de lei impozit din cele 8 milioane de lei primite drept premiu!
- După ce Republica Moldova a aderat la C.S.I., grănicerii din această ţară au trecut la refacerea gardului de sîrmă ghimpată electrificată de la frontiera cu România. Snegură mare peste Moldova!
- Am ajuns la bancnota de 10.000 de lei. De pe faţa ei, ne priveşte gînditor Nicolae Iorga. Unii spun că tipăritul acesteia costă mai mult decît valoarea pe care o reprezintă.
- Cum era de aşteptat, o sub-comisie parlamentară a stabilit, fără echivoc, că toate acuzaţiile aduse de C.V. Tudor împotriva generalului Nicolae Spiroiu sînt minciuni sfruntate. Ca toate afirmaţiile senatorului de Butimanu făcute în Parlament sau în fiţuicile pe care le editează.
- Încă puţin şi armata română rămîne fără avioane şi aviatori. Au căzut, numai în acest an, 24 de aeronave M.I.G. Cum consemna un confrate: "Bătrînele aeronave sovietice continuă să ucidă tinerii piloţi români."
- Împăratul Iulian I al romilor din toată lumea, al cărui "palat imperial" se află la Sibiu, a fost pus sub urmărire generală de Procuratură. El este implicat în furturi de milioane de lei şi de aur! "Supuşii" l-au ascuns prin diferite locuri dar poliţia a dat de el.
- Restauraţia cîştigă teren în România. După politic, economic, social, a început să-şi facă simţită prezenţa şi în cultură. La sala mare a "Naţionalului" Bucureştean s-a reluat cenaclul "Flacăra" sub numele nou de "Totuşi, iubirea" al lui Adrian Păunescu.

HOLIDAYS
TRAVEL & TOURS
נסיעות ותיירות
הולידייס
TEL AVIV, Bloc EL-AL (pasaj, parter),
strada Ben Iehuda 32, tel. 528-5272/3

urează
prietenilor de excursii

ŞANA TOVA
şi HAG SAMEAH !

Firma noastră de turism vă asigură cele mai confortabile,
agreabile şi convenabile călătorii în:
UNGARIA
CEHIA
ROMÂNIA
ÎNTREAGA EUROPĂ
ŞI CELELALTE CONTINENTE

ÎN MOD GRATUIT
colectivul nostru, vorbitor de română, maghiară, rusă plus
principalele limbi europene, vă stă la dispoziţie cu
ORICE RELAŢIE ŞI ÎNDRUMĂRI

SCURT

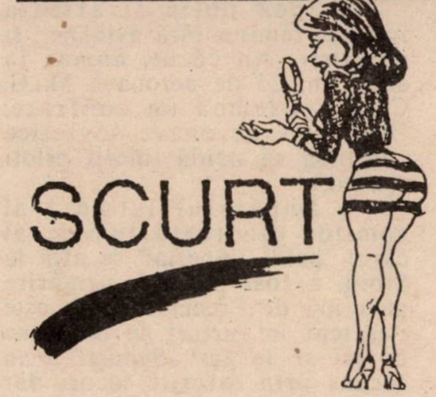

Dezvăluiri

Anul III Nr. 10 (31)
Iunie 1994

• MIŞCAR

JEFUIREA ROMÂNIEI

– un stupefiant document evreiesc –

Încă o dovadă a dezastrului şi haosului cu care ne-au pricopsit „revoluţionarii" din decembrie 1989:

Evreii din Israel au neruşinarea de a cere despăgubiri uriaşe de la România

• Jefuirea României: un stupefiant document evreiesc

"Documentul prezentat mai jos integral reprezintă o parte a unei piese jucată pe două scene: una la Tel Aviv, una la Bucureşti.

Piesă al cărei titlu ar putea fi "România jefuită la drumul mare". Spectator (şi plătitor) fără voie, întreg poporul român. Costul dramei, cîteva zeci de miliarde de dolari.

Afacerea, căci de o mare afacere este vorba, constă în specularea peste orice limită a situaţiei politice actuale a României, context în care orice năzdrăvănie, mai ales din partea unor asociaţii evreieşti, devine posibilă. Supralicitînd, foştii cetăţeni de origine evreiască se pare că vor să extragă un profit de pe urma ţării care i-a hrănit şi găzduit.

Gest la urma urmei scuzabil, pentru nişte întreprinzători atît de dinamici precum îi ştim. Impardonabilă este însă maniera macabră cel puţin în care domniile lor flutură cifre, fac estimări, emit sentinţe şi în final cer. Pretind. Impun. Sprijiniţi, susţin domniile lor, de cifre şi date istorice. Din nefericire "datele" sînt, elegant spus, inexacte, mai pe şleau cu totul false. Iar teza cu care vin dînşii este din pornire greşită. Deoarece în România, suferinţa, amarul nu au fost suportate de evrei ci de români.

În ce ne priveşte pe noi, pe români, nimeni nu s-a grăbit să ne ofere "despăgubiri" în contul suferinţelor îndurate vreme de secole de întreg neamul. Deşi poporul român, la cîte chinuri a fost supus, era foarte în drept să ceară orice despăgubiri. Cei care vin acum, după ce au şters-o cînd le-a venit lor bine, solicitîndu-ne tot nouă "despăgubiri", cînd încă nimeni n-a despăgubit poporul român pentru uriaşele nedeptăţi şi asupriri, cum pot fi oare numiţi altfel decît necinstiţi?"

(Dintr-un articol de George Roncea; în revista "Mişcarea", condusă de Marian Munteanu, liderul mişcării din Piaţa Universităţii 1990; Buc. 1994).

Documentul la care se referă articolul este memoriul înaintat autorităţilor române de către organizaţia A.R.D.P.R. (preşedinte: ing. Silviu Eckstein), prin care solicită restituirea averilor evreieşti confiscate atît în anii fascismului cît şi după 23 August 1944. Acelaşi memoriu a fost prezentat pe larg în săptămînalul "România Mare" sub titlul "Evreii din Israel au neruşinarea de a cere despăgubiri uriaşe de la România".

• "Palestinieni, în Guvernul României"

"Există o vorbă în popor; banul la funcţie trage, iar funcţia asigură locul călduţ în guvern. Români sau străini, toţi care au bani pot conduce, măcar din umbră, un guvern. Prin urmare, dl. Camel Khaled, unul dintre consilierii d-lui Viorel Hrebenciuc, secretar general al Guvernului, are dublă cetăţenie: palestiniană şi română. Dl. Camel Khaled a fost pînă în 1989 doctorand în România, la Timişoara. A absolvit Facultatea de Medicină. Născut în teritoriile ocupate din Gaza, consilierul d-lui Hrebenciuc provine dintr-o familie înstărită cu mulţi copii. Cetăţean palestinian fiind, a obţinut cetăţenia română în 1991 prin căsătoria cu o româncă. După 1989, Camel Khaled a deschis ca întreprinzător particular mai multe firme în Timişoara şi în Bucureşti. O enigmă apărută o dată cu dl. Khaled este propulsarea acestuia în Guvernul României".

(Din România liberă, Buc. 1994)

• Filme sexy la mînăstire

"Maicile de la mînăstirea Techirghiol sînt foarte supărate şi ameninţă cu o grevă şi cu o manifestaţie de protest pe străzile oraşului. Motivul protestului îl constituie redeschiderea grădinii cinematografului de vară, lipită de zidul mînăstirii. La această grădină rulează numai filme sexy. În aceste condiţii, activitatea maicilor este perturbată, ele fiind nevoite să facă faţă şi atacurilor amoroase din partea unor spectatori mai excitaţi".

(Din "România liberă", Buc. 1994)

• "Îi bag în p... mamii lor pe toţi ăştia din Opoziţie"

"Din informaţiile pe care le deţinem, se pare că, de data aceasta, preşedintelui *Ion Iliescu* i-a ajuns cuţitul la os. Altă explicaţie nu avem pentru faptul că, recent, într-o criză de nervi, alesul poporului a înjurat cu năduf întreaga Opoziţie democratică a României. (...) Tocmai aflase de chemarea sa în faţa celor două Camere ale Parlamentului, pentru explicaţii. *"Îi bag în p... mamii lor pe toţi ăştia din Opoziţie, cu tot cu suspendarea lor!"* a izbucnit Ion Iliescu, pierzîndu-şi controlul".

(Dintr-o relatare de Ana Maria Vinţan şi Dorina Băeşu, în "România libera", Buc. 1994)

• "Senatorul Păunescu este urmărit de mafia chinezească"

Persoane din lumea interlopă bucureşteană ne-au informat că senatorul *Adrian Păunescu* a încheiat cîteva afaceri cu nişte chinezi şi, ca să folosim limbajul specific bişniţarilor, le-a tras acestora *"o ţeapă"* de treizeci de mii de dolari. Motiv pentru care chinezii sînt foarte supăraţi şi au jurat să se răzbune. Aşadar, dacă viforosul senator *Păunescu* umblă acum înconjurat de body-guarzi, (...) este pentru că îl urmăreşte mafia chinezească".

(Dintr-o relatare de J. Rică, în "România liberă", Buc. 1994)

• Fosta amantă a lui Nicu Ceauşescu: "Nicu îşi tratează «ciroza» cu vodcă şi cîrnaţi"

"D-na Aurora Lăzărescu Morar, fosta amantă a lui Nicu Ceauşescu, ne-a făcut dezvăluiri senzaţionale despre adevărata boală a acestuia. Pentru a scăpa de penitenciar, Nicuşor a apelat mai întîi la prof. dr. Purice, de la Spitalul Colentina. Fiindu-i refuzată internarea, a solicitat ajutorul prof. dr. Dan Georgescu, de la Spitalul Sf. Ion. Deşi, la început, acesta a dorit să-l sprijine, în final l-a dat afară. Următorul pas a fost Spitalul Fundeni. Şi aici i s-a contestat diagnosticul de către prof. dr. Buligescu. După cum afirmă d-na Lăzărescu, Valentin Ceauşescu a intervenit pentru fratele său la prof. dr. Alexandru Oproiu, secretar de stat la Ministerul Sănătăţii, care a acceptat să-l interneze pe Nicuşor la Spitalul Fundeni, cu diagnosticul «ciroză hepatică şi varice esofagiene». Vizitîndu-l tot timpul la spital, d-na Aurora Lăzărescu Morar ne-a declarat şi care era regimul alimentar al lui Nicuşor: «usturoi, ceapă, ardei iute, 6 litri/săptămînă de vodcă, 6 litri/săptămînă de vin, ketch-up iute, carne de miel şi porc, sarmale, cîrnaţi condimentaţi, şorici». Dacă nu îi procura aceste alimente, Nicu Ceauşescu îi reproşa fostei sale amante că «nu îi îndeplineşte ultimele dorinţe»."

(Dintr-un reportaj de Silvia Bădescu; în "România liberă", Buc. 1994)

• Atenţie, turişti: noutăţi la vamă (mai mult sau mai puţin plăcute)

"În conformitate cu legile române, turiştii străini pot introduce în România fără plata taxelor vamale, în cantitate rezonabilă, următoarele produse: alimente, medicamente, bunuri de folosinţă personală pentru perioada sejurului, două aparate de fotografiat cu 10 filme fiecare, un binoclu, o cameră video, un video, un televizor portabil, un radio, o maşină de scris şi mici atenţii în valoare de 2000 de lei. La plecarea din România turiştii străini pot scoate din ţară fără plata taxelor vamale: alimente, medicamente, bunuri de folosinţă personală, orice cantitate de amintiri, însoţite de o chitanţă din care să reiasă că au fost cumpărate în valută, şi mici atenţii în valoare de 1000 de lei. (M. Goleanu)"

(Din "România liberă", Buc. 1994)

• Sionismul

"Aşa e creştineşte, să iert şi să uit. Poate că aici se deosebeşte creştinismul de sionism, care nici nu iartă, nici nu uită, ba chiar inventează mereu şi mereu alte năpăşti, alte holocausturi, alte vînători de oameni".

(Dintr-un articol de C. V. Tudor; în "România Mare", Buc. 1994)

• "Evreimea înghite şi «Electrecordul»..."

"Casa de discuri «Electrecord», singura cu acest profil, a fost înfiinţată în urmă cu mai bine de şase decenii. Dispune de un studio bine dotat, încadrat cu personal de specialitate. Pînă în 1989, realiza o producţie de 50-60 de mii de discuri lunar. Declanşîndu-se procesul de privatizare, această instituţie a fost vizată cu prioritate. În fruntea ei se află un inginer chimist (evreu) Petreanu Grigore, care numai de bunul mers al întreprinderii nu s-a ocupat. În mod deliberat, dl. Petreanu a provocat scăderea producţiei (nealocarea de fonduri, reducerea personalului, dezinteres în asigurarea pieţei de desfacere, editarea de discuri nevandabile). Toate acestea au dus «Electrecordul» în pragul falimentării.

În prezent, producţia anuală a scăzut de la cca 500.000 de discuri la 40.000. Pentru a o salva, chipurile, s-au prezentat doi cetăţeni evrei din Germania, originari din România - Marcel Avram şi Paul Opriş - care s-au oferit să preia întreprinderea, propunînd un preţ derizoriu (de 200.000 de dolari S.U.A.). O serie de cetăţeni români de specialitate au încercat să se asocieze la privatizare, dar domnul Petreanu a făcut totul pentru a-i împiedica. S-a ajuns la un conflict deschis. Domnul Petreanu vrea ca, înainte de pensionare (are 65 de ani) să dea instituţia pe mîini străine".

(Dintr-un articol de Alex. Munteanu, în "România Mare", Buc. 1994)

• "Cum aţi reacţiona dacă soţul v-ar înşela cu o prostituată?"

MARIANA D., 48 ani, medic: "În primul rînd, nu cred că aş avea nici o reacţie, dacă ar fi vorba de-o prostituată. N-aş pune-o la inimă, pentru că această categorie nu-mi poate stîrni nici o invidie şi nici măcar gelozie. O prostituată nu este decît un obiect".

SIMONA PETRESCU, 32 ani, tehnician: "Cred că i-aş face cadou o casetă video cu filme porno. Dacă tot simte nevoia să-şi împrospăteze cunoştinţele, se poate uita la un film, nu-i neapărat nevoie să se încurce cu una din astea. Şi-apoi, ar ieşi şi mai ieftin".

MIOARA TRAŞCĂ, 53 ani, pensionară: "La cît de ramolit e, săracu', nici măcar o prostituată nu s-ar îndura de el. E bolnav rău de tot, doamnă, că tot astea l-au îmbolnăvit. Bărbatu-meu a fost marinar la viaţa lui, aşa că e imposibil să cred c-a fost uşă de biserică.

Acum nu mai are de ales, aşa că s-a liniştit. Cel puţin în privinţa asta nu-mi mai dă bătaie de cap!"

DIANA MANOLIU, 27 ani, arhitect: "Este treaba lui. Dar totuşi este un tip cu pretenţii, nu-l văd eu în stare să se ducă la un bordel şi să plătească o femeie. Şi chiar dacă ar face-o, nu m-ar afecta. Aş lua-o ca pe o nevoie de experienţă şi i-aş trece-o cu vederea. Mai drastic ar fi dacă s-ar îndrăgosti de una ca asta. Atunci, într-adevăr mi-aş face probleme. Ar însemna că pe undeva eu am gafat!"

DORINA BERCU, 34 ani, vînzătoare: "Dacă ar trebui să se culce cu o prostituată din interes profesional major, adică să apere interesele ţării... hm! Ce mai, dacă ar lucra la contraspionaj, aş mai lăsa de la mine. Vorba aia, cu tehnologia din ziua de azi, poţi să ascunzi microfilmele te miri unde! Şi dacă băiatu' e de nestăvilit, mai bine s-o facă pe bani, decît să-i vină decizia de pensie alimentară acasă!"

CLAUDIA POPESCU, 37 ani, operator: "Ce noroc au ei că mai există şi prostituatele! Pe cînd noi, ce să zicem? N-am ajuns într-un stadiu de capitalism atît de avansat încît să ne ducem la bordel şi să ne închiriem cîte un bărbat, doar aşa, ca să le mai dăm peste nas şi bărbaţilor noştri! Atunci, unde mai e egalitatea în drepturi?"

ANCA TEODORESCU, 37 ani, coafeză: "Păi cred că cea mai bună soluţie ar fi să devin peştele ei şi să primesc ciubuc la fiecare nouă cucerire. Adică să-mi iau şi eu partea, ce mai! Poate aşa s-ar lăsa păgubaş, singur, fără intervenţiile mele, pentru că altfel, dacă i-a picat pata pe una ca asta, nu poate să-i treacă aşa repede!"

(Dintr-o anchetă realizată de Aura Alexa Ioan; în "Expres-Magazin", Buc. 1994)

• Telefonul "Erotica"

Gata, a ajuns şi la Bucureşti. Pe-aici, pe meleagurile noastre oriento-occidentale a poposit mai de mult. Acum, dacă vă aflaţi ca turist în Capitala României, şi aveţi chef... formâţi numerele de telefon de mai sus. Preţurile sînt piperate, dar pentru cel ce schimbă dolarii la negru...

TELEFONUL "EROTICA"

001- 600-203-8868
001- 600-203-8865
001- 600-203-8866

Apel international - 2710 lei/min

• "Lesbienele protipendadei bucureştene se întîlnesc la Chitila"

"Surse din interiorul lumii interlope bucureştene au relatat unui redactor A. M. PRESS că unele dintre doamnele actualului high-life bucureştean au intrat în Europa, în privinţa moravurilor. În comuna Chitila există o vilă unde se practică lesbianismul, doritoarele de astfel de practici sexuale fiind alese numai pe baza unor recomandări care le atestă apartenenţa la "lumea bună". Tariful pentru o zi de astfel de «desfătări» este de 150 de mărci".

Mica publicitate

Firmă caută domnişoare şi doamne interesate să se căsătorească cu bărbaţi japonezi, dar care trebuie să îndeplinească următoarele condiţii: vîrsta 25-45 ani, înălţimea: 1,65-1,80; greutatea: 55-80 kg. Rugăm trimiteţi 2 poze color: bust, corp întreg, precum şi telefonul la CP 53-111.

Fotograf, execut de lux lucrări legate de orice eveniment, inclusiv la domiciliul clientei. Color şi alb-negru, toate poziţiile la cele mai avantajoase preţuri. **Tel. 666.99.14**

Tînăr înalt, prezentabil, 23, doresc prieten foarte dotat, exclus persoane efeminate. Deţin locuinţă şi videocasete. **O.P. 56 - C.P.22, Sector 2, Bucureşti**

Tînăr căsătorit caut tînără căsătorită sau familie tînără pentru prietenie şi petrecerea unor clipe de neuitat. **V. Gh., O.P. 9 - C.P. 22, Sector 2, Bucureşti**

Gigolo ofer companie - însoţire călătorii. Posed permis de conducere. **Alexandru L. C.P. 1 - 317, Bucureşti, 70.700**

Leu, 23, simpatic, prezentabil, posesor locuinţă, doresc cunoştinţă cuplu feminin sau tînără drăguţă emancipată. **C.P. 27 - 22, Bucureşti**

Tînăr senzual caut prieten serios, neefeminat. Deţin casete video şi locuinţă. **O.P. 58 - C.P. 28, Bucureşti**

(Din "Intimagazin", Buc, 1994)

●

Decese

Stelian Moţiu (48), ziarist, fost director al cotidianului "Azi".

Mircea Trifu, epigramist, preşedintele "Asociaţiei epigramiştilor din România".

Acad. prof. dr. Constantin Arseni (82), unul din promotorii neurochirurgiei în România.

Radu Berceanu, anticar (a condus, între altele - în colaborare cu I. Mihuţă - anticariatul din str. Buzeşti), om de cultură, specialist în bibliofilie.

Arh.Dan Jitianu, (54), pictor scenograf la "Teatrul Bulandra" (Premiul pentru scenografie "Uniter" pe 1993).

Mihail Şerban,, romancier, membru al Uniunii Scriitorilor din România.

Mihai Mărculescu, diplomat, fost consilier la Ambasada României de la Berna în anii 40-50; la Paris.

Radu Enescu, (69), scriitor, publicist, redactor şef adjunct al revistei "Familia" din Oradea. Condei de deosebit talent, om de întinsă cultură, spirit umanist, ostil xenofobiei de orice fel, R.E. a publicat cîteva cărţi de substanţă între care "Franz Kafka", "Critică şi valoare", "Între două oceane".

●

E O LUME

DIN CARNETUL UNUI MICROBIST

Cel care a creat termenul "microbist" a avut fără îndoială o inspiraţie de geniu. Chiar dacă nu poate fi identificat medical, microbul există şi atunci cînd nu e activ. Credeam că pasiunea mea pentru fotbal a dispărut.

Dar a fost deajuns să urmăresc mondialele de football (şi-acum, şi-acum mă gîndesc la ele) ca...microbul să-şi dovedească existenţa.

Experţi, ah, experţii! Era cît pe aci să nu "vizionez" meciul cu Columbia, în care echipa României era considerată de specialişti victimă sigură. Chiar marele Pele dăduse Columbia ca viitoare campioană mondială. Iar primele minute de joc mi-au dat mari emoţii, amintindu-mi butada lui Tudor Muşatescu că "după 40 de ani inima devine cord"!. Ce să mai spun de comentatorii televiziunii care la un moment dat au început să numere pasele pe care şi le dădeau columbienii fără ca jucătorii români să atingă mingea: una-două, şapte-nouă, treisprezece-şaptesprezece. Primul gol al României le-a întrerupt numărătoarea! Restul, cum spun americanii, este istorie.

Dintre toate bucuriile vieţii, golul e de cea mai scurtă durată. De aceea "replay"-ul este mai mult decît binevenit. Dincolo de bucuria retrăirii golului, replay-ul măreşte eficacitatea liniilor de atac. Un scor de 2 la 1, devine 6 la 3 sau chiar 10 la 5! Apropo, de eficacitatea atacurilor. Pentru a stimula preocuparea pentru victorie, în serii o partidă cîştigată a fost răsplătită cu trei puncte, nu cu două cum a fost de la începutul istoriei (jocului). O dovadă în plus că nimic nu e etern...

HARRY FOSHA
New York

Lovitura de 11 metri îşi are magia ei şi a generat drame pe teren şi inspiraţie pe hîrtie. Fără îndoială că scorul de tenis cu care - datorită loviturilor de 11 metri- s-a încheiat meciul dintre Suedia şi România, va rămîne un subiect de lungi discuţii, aşa cum s-a întîmplat cu alte istorice lovituri de 11 metri şi se va întîmpla cu faptul că Brazilia a cîştigat campionatul mondial cu lovituri de 11 metri. De neuitat sînt de pildă cele patru lovituri de 11 metri apărate de portarul Duckadam care a adus în 1986 echipei Steaua titlul de campioană europeană.

Mi-am amintit cu acest prilej de o lovitură de 11 metri neobişnuită: era prin 1934 sau '35. Deşi juca la Bucureşti pe teren propriu, Venus era condus de Universitatea Cluj cu 3 la 0. Răsturnînd situaţia într-un iureş de cîteva minute, tripleta fraţilor Vîlcov egalează, fiecare membru al familiei înscriind cîte un gol. Pentru ca satisfacţia suporterilor să fie deplină, în ultimele minute de joc, Venus obţine o lovitură de 11 metri. Mijlocaşul stînga (devenit apoi mijlocaş centru) Fredi Eisenbeisser-Fieraru, maestru neîntrecut al loviturii se pregăteşte să tragă. Atunci portarul Universităţii, Sepci (cel care a apărat poarta României în Balcaniada cîştigată cu 13-0) vine şi-i şopteşte ceva la ureche jucătorului venusist după care se întoarce în poartă. Eisenbeisser execută lovitura şi...ratează. Ce i-a şoptit Sepci la ureche? Nimeni n-a aflat vreodată. Ziaristica zvonurilor încă nu se inventase!

Cu mulţi, foarte mulţi ani în urmă, circula o legendă. Se spunea că Spania are un portar,- Zamora, care n-a primit în viaţa lui decît un singur gol şi care a jurat că, dacă mai primeşte un alt gol, se sinucide! Legendă sau memorie, se opreşte aici. Dar printr-un şut cu boltă de aproximativ...60 de ani ajungem la recent terminatul campionat mondial. Escobar, fundaş columbian n-a jurat că se va omorî dacă va înscrie un gol în propria sa poartă. Dar au avut alţii grijă s-o facă! Cît de fanatic suporter ai fi, dacă eşti în toate minţile nu ucizi un om pentru un asemenea accident. Dar fotbalul, cu toate frumuseţile lui, îşi are istoria sa de tragedii mergînd pînă la declanşarea unui război între Honduras şi El Salvador ca urmare a unui meci de fotbal. Şi atunci cît ai fi de "microbist", nu poţi să nu te întrebi dacă nu avea dreptate Al.Mirodan cînd, cu prilejul acelui război cerea (cu vădită ironie la lozincile politice ale vremii) "defotbalizarea generală şi totală"!

COMPOZITORI ŞI AUTORI EVREI, SUBIECTE "NU PREA"!

Un studiu al stagiunii trecute publicat de Michael Goldstein în revista "Jewish Sentinel" arată o prezenţă masivă a compozitorilor şi autorilor evrei, dar foarte puţine teme evreieşti tratate în producţiile respective.

Lista compozitorilor include următoarele nume: Alan Menken (Frumoasa şi bestia), Oscar Hammerstein (Carusel), George Gershwin (Nebun după tine), Richard Adler (Ai naibii Yankei), Jim Jacobs (Briantina), Frank Loesser (Băieţi şi fete), John Kander (Sărutul femeii-păianjen), Stephen Sondheim (Pasiune), Jerry Bock (Ea mă iubeşte). Toţi-compozitori evrei, dar nici o temă evreiască.

Piesele de pe Broadway au fost scrise între alţii, de evreii: Tony Kushner (Îngeri în America), Arthur Miller (Sticla spartă), Neil Simon (Rîsete la etajul 23) şi Wendy Wasserstein (Surorile Rosenzweig).

Autorii stau ceva mai bine: în afara piesei lui Wendy Wasserstein unde titlul vorbește de la sine, piesa lui Arthur Miller este prima operă în cei 50 ani de activitate a autorului care are un subiect evreesc.

MARE E GRĂDINA LUI DUMNEZEU ȘI NU NUMAI PRIN PARTEA LOCULUI

* Peste 50 la sută din copiii americani au propriul lor aparat de televiziune * Compania aeriană Tarom a avut o dublă sărbătorire: 40 ani de activitate și 20 ani de la inaugurarea liniei București-New York. Interesant de subliniat: conferința de presă organizată cu acest prilej a avut loc la New York! Un grup de ziariști români a fost invitat de Tarom să zboare la New York special pentru acest eveniment. De menționat că, datorită colaborării dintre Tarom și ziarul "Lumea liberă", un ansamblu al Teatrului Național din București a prezentat spectatorilor de limba română comedia lui Mihail Sebastian "Steaua fără nume" * Scriitorul evreu Philip Roth a primit premiul Pen/Faulkner pe 1994 pentru cartea sa "Operațiunea Shylock". Volumul este cea de a 20-a operă literară a lui Philip Roth. * Cum dezminți zvonurile despre dificultățile pe care le ai cu consoarta(tul)? Negîndu-le! Asta-i poate deajuns pentru omul simplu. Richard Gere și Cindy Crawford au găsit că asta nu e destul. În consecință, actorul și soția sa, modelul, au cumpărat pentru suma de 30.000 dolari o pagină întreagă a ziarului "The Times" din Londra în care au proclamat stabilitatea căsniciei lor! * De curînd lista de best-seller-uri a ziarului New York Times a apărut ca...un adevărat congres al partidului republican, incluzînd următoarele nume: Richard Nixon, Henry Kissinger, Dan Quaile și William Bernett (fostul așa numit țar al luptei împotriva drogurilor). * În urma cercetărilor meteorologii au ajuns la concluzia că, într-un an de zile, orașul Washington are 10 zile care pot fi considerate cu adevărat frumoase. * Francoise Sagan cronicar diplomatic? Nu tocmai. Dar în volumul "Et toute ma sympathie" în care are, printre altele, portretele actrițelor Ava Gardner și Catherine Deneuve, scriitoarea aduce un elogiu special lui Mihail Gorbaciov pentru eliberarea Rusiei de comunism. Articolul se încheie prin cuvintele: "Merci, Gorbaciov"

NEW YORK-EZILOR LE PLAC PARAZILE
(Poem ratat)

New York-ezilor le plac parăzile:
Parada irlandeză de Ziua Sfîntului Patrick
Parada de Ziua Independenței Israelului,
Parada italienilor,Parada portoricanilor,
Parada grecilor,
Parada polonezilor.
Da!
New York-ezilor le plac parăzile!

New York-ezilor le plac parăzile:
Parada astronauților
Parada sportivilor campioni
Parada homosexualilor și a lesbienelor
Parăzile de protest
Da!
New-York-ezilor le plac parăzile!

Dar în anul de grație MCMXCIV
Cînd se împlinea o jumătate de veac
De la debarcarea în Europa
Cînd într-o singură zi au murit
Sute și mii de soldați americani
Parada de "Memorial Day"
(Ziua Eroilor)
a fost contramandată,
așa cum spune clar și elocvent comunicatul,
"datorită lipsei de interes"
Da!
Așa cum toată lumea știe
New York-ezilor le plac parăzile!

Harry Fosha
New York-ez el însuși

●

Itzhak Rabin: "Să nu vă așteptați să spun tot adevărul cînd e vorba de problemele financiare" (ziarele)

...Păi, nici nu ne așteptăm, domnule prim-ministru.

M.SEGAL
★★★★★★★★★★
MAGAZIN DE LINOLEUM ȘI TAPETE
TEL AVIV, STR. LEVONTIN NR. 6
TEL. 560 09 29
ASORTIMENT BOGAT DE TAPETE, LINOLEUM, PLASTIC, HÎRTIE DECORATIVĂ, FEȚE DE MASĂ, PERDELE
●
VORBIM ȘI ROMÂNEȘTE
★★★★★★★★★★★★
• ȘANA TOVA •
URĂM ONOR CLIENTELEI, RUDELOR ȘI PRIETENILOR

BIJUTERIA
PERETZ
PETAH TIKVA, REHOV HOVVEI ZION 15
DISPUNE DE O GAMĂ VARIATĂ DE CEASURI ȘI BIJUTERII
PREȚURI MODERATE - VISA ȘI ISRACARD
TELEFON: 03-9340303
VORBIM ROMÂNEȘTE
• ȘANA TOVA! •

• Un deputat are un grav accident de mașină și e transportat la spital. După cîteva zile primește o telegramă:

"Cele mai calde urări de sănătate (13 voturi pentru, 15 contra). Semnat: Grupul dvs. parlamentar".

צ'אנס

ieş "CIANS"

ÎN FIECARE ZI
SÎNT ÎN JOC PÎNA LA
10 MILIOANE
ŞKALIM!
ASTA-I NOROCUL DVS.!

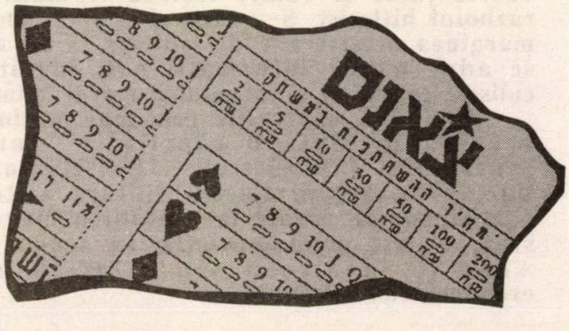

"CIANS"

NOUL JOC ZILNIC LA MIFAL HAPAIS
ÎN FIECARE ZI TRAGERE.
ZILNIC CÎŞTIGURI PÎNA LA 10 MILIOANE.

DVS. FIXAȚI CÎT INVESTIȚI, DVS. FIXAȚI NIVELUL PREMIULUI, DVS. FIXAȚI MODUL DE PARTICIPARE. ÎNCERCAȚI O ŞANSA SAU ŞANSE MULTIPLE ŞI GHICIȚI, ÎN FIECARE ZI, CARȚILE NOROCOASE.

CEREȚI BULETINUL JOCULUI
LA TOATE PUNCTELE DE VÎNZARE

מפעל הפיס

"CIANS"

NOUL JOC, ZILNIC, AL LUI MIFAL HAPAIS

50 DE ANI DE LA 23 AUGUST 1944

Zilele trecute s-a împlinit o jumătate de veac de la 23 august 1944. În seara aceea incontestabil istorică, glasul Regelui Mihai I a vestit ţării şi lumii ieşirea României din războiul hitlerist. S-a scris şi se scrie enorm pe marginea acestei zile de cotitură. S-au adus şi se aduc mereu informaţii noi, inedite, din culisele pregătirii şi înfăptuirii marei hotărîri.

Una din mărturiile cele mai preţioase în această privinţă o constituie "Jurnalul generalului C.Sănătescu", (Ed."Humanitas", Buc.1993), Şef al Casei Militare a Regelui, participant de frunte la pregătirea loviturii de stat, numit prim-ministru în seara lui 23 August, Sănătescu s-a aflat în miezul evenimentelor. Şi ştia *totul.*

Extrase:

2 aprilie 1944. Regina-mamă se hotărăşte să plece în Elveţia, pentru a-şi duce ceva valori şi a-şi pregăti o locuinţă, dacă împrejurările o vor sili să părăsească ţara. Regele este hotărît să rămînă în mijlocul poporului, orice s-ar întîmpla. Pentru plecarea Reginei-mame se cere autorizaţia germanilor, iar Buzeşti şi Stârcea se ocupă cu formalităţile plecării, care sînt din cale-afară de numeroase.

4 aprilie 1944. Relativ la plecarea Reginei-mame, nici un răspuns din Germania; bănuiesc că nu i se va permite să plece.

Dejun intim la Palat: Regele, Regina-mamă, Buzeşti şi cu mine. La ora 13.40 se sună alarma. Au venit 250 avioane anglo-americane, care au bombardat Capitala timp de o oră şi jumătate, făcînd stricăciuni apreciabile în cartierele Cotroceni, Griviţa şi Gara de Nord.

A fost o mare surprindere pentru noi acest bombardament, fiindcă ne obişnuisem cu ideea că Bucureştii nu vor fi bombardaţi. După încetarea bombardamentului, Majestăţile Lor au plecat la Sinaia.

5 aprilie 1944. Pînă acum s-au înregistrat 900 morţi şi 1 200 răniţi. Este lipsă de apă în oraş, conductele de apă şi uzina de la Grozăveşti fiind avariate. Tramvaiele nu mai circulă. Noroc că lumina electrică funcţionează.

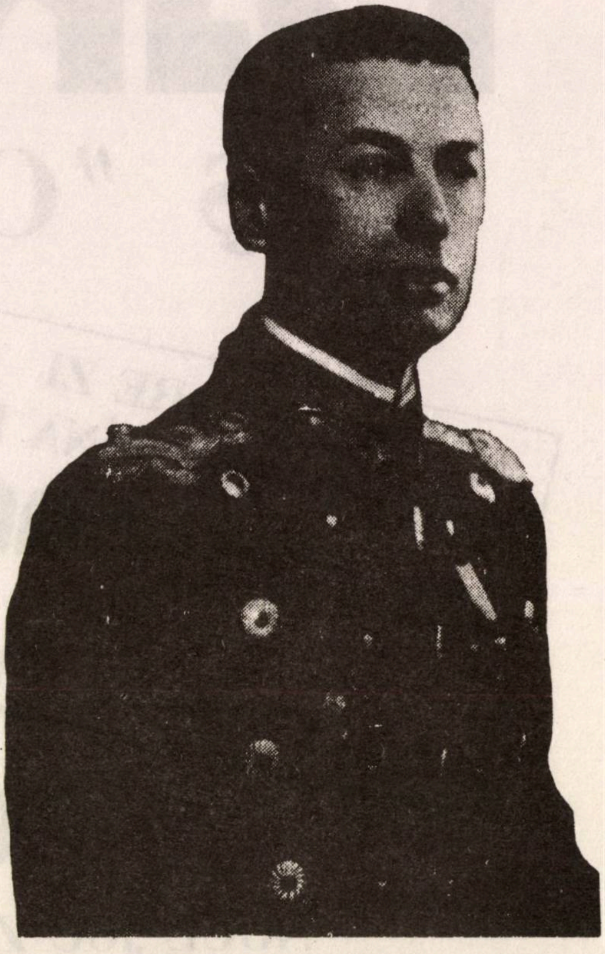

Sănătescu, în 1935: era general de brigadă şi comanda Regimentul de Escortă Regală

Dejun intim la Palat... Sună alarma... 250 avioane anglo-americane au bombardat Capitala.

MINIMUM NU UITA

14 aprilie 1944. M-am dus la Sinaia pentru a informa pe Rege asupra situaţiei frontului. Pe tărîm politic, opoziţia a trimis la Ankara condiţiile armistiţiului.

Am impresia că germanii simt că se va petrece o ruptură a relaţiilor cu ei, din care cauză aduc trupe noi prin toate oraşele, pentru a ne ocupa.

15 aprilie 1944. La ora 11.30 se dă alarma. Aviaţia anglo-americană îşi face apariţia peste 20 de minute şi bombardează cumplit centrul oraşului, atingînd clădirile din jurul Palatului Regal şi Palatului Telefoanelor. Incendii mari la Universitate şi Casa Românească.

După-amiază, am ieşit cu Regele pe bulevardul Brătianu şi strada Academiei să vedem pagubele pricinuite. Lumea, înspăimîntată, blestema în gura mare pe Mareşal, pe care-l făcea responsabil de nenorocirile ce s-au abătut asupra oraşului.

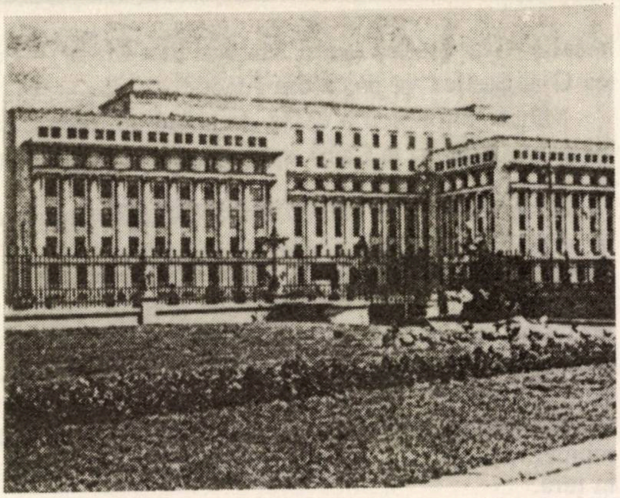

În Piaţa Palatului: centrul centrului

17 aprilie 1944. M-am dus la Sinaia la ora 12. Regele avea o întrevedere cu Mihai Antonescu. Ne-a expus condiţiile de armistiţiu oferite de Rusia prin ministrul nostru de la Stockholm; asemenea propuneri au fost făcute şi ministrului nostru de la Ankara, dar nu ne-au sosit încă. Condiţiile ar fi acceptabile, mai ales că sînt garantate de anglo-americani. Guvernul nu le acceptă, dar Maniu cu întreaga opoziţie le acceptă şi vor trimite un emisar chiar la Moscova. Aşteptăm un eveniment militar pe frontul Nistrului pentru a trece la acţiune.

Regele îmi cere să am întrevederi şi să mă gîndesc grabnic la persoanele ce vor alcătui noul guvern. E vorba să facem un guvern de militari, cu specialişti la externe, finanţe şi agricultură. Îmi este greu să stau de vorbă cu oamenii politici şi şefii armatei, fiindcă sînt plecaţi din Bucureşti, fie din cauza sărbătorilor, fie a bombardamentelor, fie a funcţiilor ce au generalii în garnizoanele depărtate sau pe front.

20 aprilie 1944. La Dinu Brătianu m-am întîlnit cu Maniu. S-a redactat telegrama ce va fi trimisă lui Ştirbey, prin care consimţim să discutăm armistiţiul pe textul trimis de Aliaţi şi pe cel trimis de opoziţie.

Am ajuns la convingerea că tot Mareşalul ar fi cel mai indicat să trateze armistiţiul. În orice caz, dacă nu vrea să-l facă, cel puţin să se demită, pentru ca noul guvern să aibă de furcă numai cu germanii, nu şi cu el. Mareşalul plecînd, uşor am putea pune mîna pe trupe; altfel, ar asculta tot de el, şi în Bucureşti Mareşalul are un regiment de gardă la dispoziţia sa (Regele are numai un batalion de gardă); în plus, jandarmii ar asculta de G-ral Vasiliu, care este devotat Mareşalului.

26 aprilie 1944. Dejun cu Regele şi Mihai Antonescu, care ne informează că a asistat la o discuţie violentă între Ma-

Pe Bd. Brătianu, lumea, înspăimîntată, blestema pe Mareşal.

reşal şi G-al Şteflea (şeful Marelui Stat Major) — şi probabil că G-al Şteflea va pleca din funcţie.

· Mihai Antonescu a căzut de acord că trebuie să plece cineva la Ankara şi la Cairo, spre a discuta condiţiile armistiţiului.

27 aprilie 1944. Mă vizitează Caranfil, care este de părere să urgentăm ieşirea din război; are idei clare. Am văzut pe Ralea, care mi-a comunicat ultimele ştiri ce are.

Seara tîrziu am fost chemat de Mareşal pentru a-mi arăta un raport al Serviciului de Contrainformaţii, în care se specifică faptul că Regele a vizitat pe prizonierii americani, arătîndu-le multă solicitudine. E just că procedeul Regelui este greşit, căci nu s-a interesat şi de sinistraţii şi răniţii noştri. Pentru moment, americanii ne sînt duşmani şi au pricinuit multă jale în ţară.

Am spus Mareşalului că toate acestea s-au făcut fără ştirea mea şi că voi veghea să nu se mai întîmple.

28 aprilie 1944. Am primit pe Cancicov, care are bune relaţii cu Mareşalul. Mi-a părut un om bine documentat şi m-a pus la curent cu toată evoluţia ideilor Mareşalului, care în mai multe rînduri a avut ideea să se despartă de germani. În momentul de faţă Mareşalul se gîndeşte la rezistenţă. Şi Cancicov este de părere că armistiţiul nu poate fi făcut decît de Mareşal; un guvern de militari nu are şansă să guverneze, căci va fi arestat imediat de nemţi, ba chiar va complica situaţia.

1 mai 1944. Sînt chemat dis-de-dimineaţă la Sinaia. În lipsa mea, Regele şi cu cei mai tineri din jurul său au hotărît să nu mai aştepte nimic şi să dea ei lovitura de stat. Planul constă în a trece frontul în nordul Moldovei, la Botoşani, unde vor lua legătura cu ruşii şi vor încheia armistiţiul. Au ales maşinile şi camioanele ce vor lua parte la această expediţie, au numit personalul ce-i va însoţi, încît tot Palatul este pus la curent. Natural că se contează pe mine pentru a-i însoţi, îşi dau seama că tot e bine să fie şi unul mai bătrîn cu ei, pentru eventualitatea cînd s-ar ivi vreo complicaţie...

· Le-am arătat că planul propus nu are şansă de reuşită. Mai întîi, n-au păstrat secretul; personalul destinat a-i însoţi trebuie să creadă că pleacă la una din proprietăţile Regelui; apoi, nu cunosc situaţia frontului şi deci nu ştiu pe unde vor trece — ar pune germanii mîna pe ei imediat... şi, în fine, condiţiile armistiţiului trebuie discutate în prealabil şi apoi acceptate.

Ce vrei, tinereţea a fost dornică totdeauna de aventură!

3 mai 1944. În locuinţa lui Vişoianu ne-am adunat cu Maniu pentru a discuta plecarea lui Vişoianu la Cairo, unde puterile aliate au acceptat a trimite pe cineva să discute condiţiile armistiţiului.

Seara am primit la Palat cu multă precauţiune pe Dinu Brătianu şi Maniu ca să stea de vorbă cu Regele. Ei cereau un consiliu de coroană, dar le-am demonstrat că nu este de folos momentan, ar însemna să tragem clopotele. Am cerut din partea Regelui ca opoziţia să facă o scrisoare prin care să-şi ia toate riscurile schimbării de guvern şi deci de politică.

Regele Mihai I şi Regina-Mamă Elena

Regele şi cei din jurul său au hotărît să dea ei lovitura de stat.

Peste noapte a fost un bombardament englez asupra Bucureştiului. Alarma a durat o oră şi jumătate; au fost stricăciuni mai ales în cartierul de sud al oraşului.

8 mai 1944. Bombardamentele de teroare s-au succedat fără milă şi ziua şi noaptea. Ele au avut ca obiectiv şi oraşe fără nici o industrie de război. La Bucureşti, cartierul Bonaparte este în flăcări. În grădina Palatului au căzut două bombe — de s-a cutremurat adăpostul în care ne găseam. Una din bombe a lovit pivniţa unde erau vinuri rare şi scumpe ce nu putuseră fi evacuate.

Seara am avut o întrevedere cu Pătrăşcanu — şeful Partidului Comunist —, care mi-a comunicat că este pe cale a realiza un bloc al opoziţiei. Socotesc că este bine ca toată opoziţia să fie unită, pentru ca efortul să fie mai puternic şi opinia publică în întregime cu noi. De altfel Regele a fost acela care a dorit această unire a întregii opoziţii. Pătrăşcanu îşi dă şi el seama de greutatea ieşirii noastre din Axă şi, dacă este nevoie, se oferă să plece la Moscova pentru a aranja clauzele armistiţiului. Pătrăşcanu pune mult suflet şi este un om dinamic, încît am toată încrederea că ne va fi de mare folos.

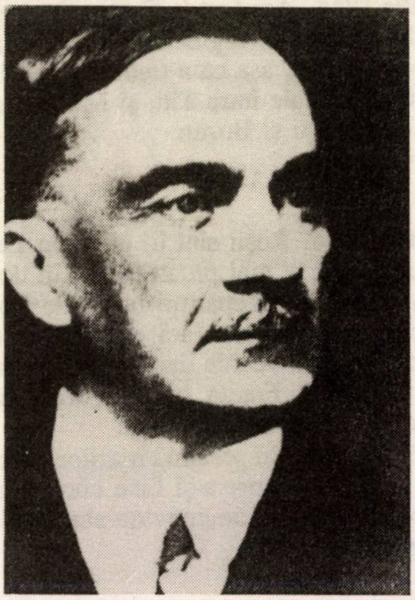

Iuliu Maniu: omul tratativelor fără de sfîrşit.

10 Mai 1944. Cel mai trist pe care l-am trăit... Lumea a părăsit Bucureştiul, de zvonul unui bombardament. La ora 9 a avut loc un Te Deum la Patriarhie, unde m-am dus ca reprezentant al Regelui şi unde guvernul era reprezentat doar prin G-al Pantazi, ministrul de război. În toată Patriarhia nu erau mai mult de douăzeci şi cinci de persoane. Mareşalul şi Mihai Antonescu lipseau.

6 iunie 1944. Debarcarea anglo-americanilor pe coasta franceză. Eveniment foarte important. Să vedem numai dacă reuşeşte această debarcare, fiindcă germanii şi-au luat toate măsurile, au sacrificat chiar frontul de est pentru a face faţă acestei debarcări.

8 iunie 1944. Întrucît trecerea bruscă de partea Aliaţilor nu prezintă sorţi de izbîndă în momentul de faţă, ne gîndim a face o diversiune, a scoate pe Mareşal de la putere cu asentimentul germanilor şi a institui un guvern Gigurtu, care este simpatizat de germani. În acest scop am vizitat azi pe Gigurtu, căruia i-am expus planul.

Un guvern Gigurtu nu ne-ar împiedica în acţiunea noastră. Gigurtu a şi luat legătura cu Clodius, reprezentantul Germaniei în Balcani, să vadă dacă germanii ar accepta această schimbare.

Am primit la Palat cu multă precauţiune pe Dinu Brătianu şi Maniu... Seara am avut o întrevedere cu Pătrăşcanu, şeful Partidului Comunist.

19 iunie 1944. Cu toate străduinţele depuse, Gigurtu n-a reuşit. Era natural ca germanii să nu aprobe o schimbare de guvern acum; deşi îşi dau seama că Mareşalul nu mai are nici o popularitate în ţară, ei cred că tot Mareşalul are ascendent asupra armatei.

MINIMUM NU UITA

22 iulie 1944. Am fost la Curtea de Argeş pentru parastasul anual al regilor şi reginelor înmormîntaţi acolo. Pe drum ne-a apucat alarma, aşa că a trebuit să oprim trenul regal trei ceasuri, în plină cale între Titu şi Mătăsaru. Au fost bombardamente la Ploieşti şi Buzău.

24 iulie 1944. Ruşii sînt în preajma Lembergului. Mai la nord situaţia este şi mai proastă, căci în două regiuni ruşii au reuşit să facă în front spărturi largi. Pe frontul de vest nimic nou, decît lupte crîncene fără cuceriri de teren; este punctul culminant, care va decide dacă anglo-americanii reuşesc sau nu să se menţină în Franţa. În Italia anglo-americanii înaintează la nord de Livorno şi Ancona.

La noi, liniştea din preajma marilor evenimente. Mareşalul a plecat la Olăneşti spre a-şi face cura de ape; a şi găsit momentul potrivit! Nouă ne convine absenţa lui, fiind mai puţin supravegheaţi.

Luna august 1944. Asupra formării guvernului nu cădem de acord. Oamenii politici doresc un guvern de militari. Eu mă opun la aceasta, pentru că un guvern de militari are aerul de dictatură a Regelui şi Regele rămîne prea descoperit. Apoi, eu ştiu bine că Aliaţii ar dori un guvern politic, din reprezentanţii tuturor partidelor, spre a fi reprezentată toată opinia publică.

2 august 1944. Turcia a rupt relaţiile cu Germania. Cred că este un eveniment favorabil pentru a ieşi din război. Am cerut să văd pe Mihai Antonescu, cu care am vorbit despre această situaţie. I-am declarat că sînt vinovaţi de două ori: mai întîi că nu fac nimic şi apoi că nu lasă nici pe alţii să facă ceva. I-am spus să trimită pe cineva la Moscova pentru a nu pierde condiţiile de armistiţiu. G-al Aldea se oferă să plece, cu toate riscurile.

3 august 1944. Cu Buzeşti am fost la Snagov, unde am întîlnit pe Maniu şi Mihai Popovici. Am analizat evenimentele externe şi interne. Dacă guvernul nu trimite delegat la Moscova, apoi vom trimite noi pe G-al Aldea. Am luat înţelegere a face o întrunire cu G-al Aldea şi cu cîţiva generali ce sînt în Bucureşti, veniţi de pe front.

Am dejunat la Snagov cu Buzeşti care mi-a citit cîteva telegrame de la G-al Gheorghe Ion, ministru la Berlin, care arată situaţia gravă din Germania. Se pare că grupul de armate din nord a pierdut legătura pe uscat cu Germania, comunicînd doar pe mare. Multe trupe sînt în debandadă. În Finlanda s-a schimbat preşedintele, probabil în vederea ieşirii din acţiune. G-al Gheorghe Ion este un mare vinovat, căci în calitatea sa de ministru la Berlin ne-a indus tot timpul în eroare asupra stării şi posibilităţilor germane. E un germanofil, fiind căsătorit cu o germană.

Mareşalul Antonescu, între generali: ce facem?

Mareşalul a plecat la Olăneşti pentru a-şi face cura de ape!

MINIMUM NU UITA

5 august 1944. Mareşalul a plecat în Germania, însoţit de Mihai Antonescu şi G-al Şteflea. Probabil că Hitler vrea să le stabilească atitudinea faţă de ruperea relaţiilor cu Turcia.

Nu m-ar prinde mirarea ca Hitler să ceară mobilizarea generală şi retragerea pe frontul Focşani—Bolgrad.

8 august 1944. Mareşalul s-a întors foarte deprimat. Hitler l-a chemat să-l intimideze şi să-i arate că nu stăpîneşte situaţia internă.

Hitler, între generali: nu s-au aşteptat la lovitura de la Bucureşti

20 august 1944. Toată această perioadă s-a scurs în discuţii cu oamenii politici. A fost primit şi Mihalache de Rege, care ne-a spus că ce vrem noi să facem este o aventură şi că numai Mareşalul poate încheia armistiţiul. În orice caz, este contra unui guvern politic, fiindcă oamenii politici nu pot semna un act prin care se cedează o parte din Bucovina şi Basarabia, pe cînd noi, militarii, putem semna! N-am înţeles logica lui Mihalache; dacă Mareşalul nu vrea să facă nimic, oare toată lumea trebuie să stea cu braţele încrucişate? Natural că sînt riscuri; fără riscuri ştie oricine să se înhame la o treabă.

Chiar din ziua de 19 august, ruşii au început ofensiva şi pe frontul nostru. Cred că am pierdut cea mai bună ocazie de a încheia armistiţiul, adică între 7 şi 19 august, cînd germanii şi-au retras toate rezervele din frontul nostru şi înainte de începerea ofensivei ruse. Am impresia că am pierdut totul şi că străduinţele noastre au fost zadarnice, dacă n-au dus la un rezultat. Mă simt cuprins de deznădejde.

22 august 1944. Am văzut pe G-al Pantazi, ministrul de război, care şi el este acum pentru armistiţiu. L-am rugat să ia unele măsuri privind deplasarea de trupe în jurul Capitalei.

După masă a venit iar Mihai Antonescu, care a avut o întrevedere cu Clodius şi Killinger pentru a pregăti ieşirea noastră din război.

Pe frontul Moldovei şi pe Nistru situaţie proastă. În Basarabia frontul este rupt şi ruşii înaintează către Cogîlnic, unde vor întîlni forţe slabe.

Hitler l-a chemat pe Antonescu ca să-l intimideze... Ruşii au început ofensiva şi pe frontul nostru... Mă simt cuprins de deznădejde.

Preşedinte de Consiliu întîia oară

23 august 1944, miercuri. Zi memorabilă, care va rămîne în istoria poporului român.

Mai toată noaptea m-am zbătut cu ştirile proaste ce soseau de pe front; este cert că la această oră frontul nostru este destrămat şi trupele în derută. Peste măsură de obosit, am aţipit despre ziuă.

La ora 9 am intrat în biroul meu destul de abătut. Aflu că Mareşalul a venit de pe front şi a convocat un consiliu de miniştri la Snagov, unde probabil va lua o ultimă hotărîre; de-ar fi hotărîrea cea bună, adică cererea armistiţiului şi încheierea ostilităţilor…

MINIMUM NU UITA

Ion Antonescu (st.)şi Mihai Antonescu: încuiaţi de Rege într-un seif al Palatului, unde Carol al II-lea îşi ţinea colecţia de mărci poştale

Dinu Brătianu îmi comunică prin telefon să trec imediat pe la el. La 9.30 am fost la el acasă unde-mi spune că a trimis pe George Brătianu la Antonescu pentru a se decide în favoarea armistiţiului; tot de la el aflu că şi Maniu a trimis pe Mihalache, în acelaşi scop. Vorbind cu Dinu Brătianu asupra unui guvern politic în cazul demisiei Mareşalului, se arată intransigent, fiind de părere că numai un guvern de militari se poate alcătui în asemenea împrejurări. Prin urmare cade dezideratul ce am propus mereu — să se facă un guvern politic.

M-am întors la Palat, unde m-au înnebunit telefoanele, fiecare dorind a şti dacă s-a luat vreo hotărîre. Sînt chemat cu insistenţă la telefon de şeful de stat major al Armatei a IV-a Col. Dragomir, care-mi comunică situaţia jalnică a Armatei şi cere de la mine sugestii, ce să facă faţă de directivele operative date de germani ca să treacă pe Carpaţi cu toate forţele. În faţa acestei întrebări am rămas foarte nedumerit, întrucît nu am calitatea de a lua vreo dispoziţie, mai ales că şeful Marelui Stat Major (G-al Şteflea) este în zonă. I-am spus colonelului Dragomir să ia legătură imediată cu G-al Şteflea, care trebuie să aibă instrucţiuni de la Mareşal.

Pe la ora 11.30 sînt chemat la telefon de Preşedinţia de Consiliu şi vorbesc cu Mihai Antonescu, care mă întreabă dacă Regele este în Bucureşti. Îi comunic că este şi atunci Mihai Antonescu îmi spune că la ora 15.30 va veni la Palat cu Mareşalul spre a vedea pe Rege. Am comunicat aceasta imediat Majestăţii Sale Regele, iar eu am plecat la Maniu spre a-i aduce la cunoştinţă acest fapt pe care-l socoteam important. Eram însoţit de Col. Dămăceanu. La Maniu acasă, i-am spus că dacă Antoneştii au cerut să vadă pe Rege înseamnă că au luat o hotărîre în urma consiliului de miniştri ţinut şi că această hotărîre nu poate fi decît: sau face Mareşalul armistiţiu, sau îşi depune demisia. În primul caz nu avem nimic de făcut, în al doilea caz însă trebuie să facem guvernul. Şi Maniu ezita asupra unui guvern politic. Văzînd cum stau lucrurile, am plecat la Palat spre a raporta Regelui că, în cazul că trebuie să facem un guvern, apoi îl vom face din generali întrucît oamenii politici nu sînt dispuşi la riscuri.

La ora 13 am luat masa cu Majestatea Sa Regele într-o atmosferă de mare îngrijorare.

La ora 15.30 a sosit Mihai Antonescu singur; Mareşalul a întîrziat cam vreun sfert de oră. După venirea lui am trecut la Casa Mică, unde ne aştepta Regele. Am intrat în salon: Regele, Mareşalul, Mihai Antonescu şi cu mine, luînd loc în jurul unei mese rotunde. Alături, în biroul Regelui, aşteptau nerăbdători Buzeşti, Stârcea, G-al Aldea, Col. Dămăceanu, G-al Anton şi Ioaniţiu.

Voi căuta să redau cît mai fidel această întrevedere dintre Rege şi Antoneşti, întrucît se vor găsi mulţi care să denatureze adevărul.

Trebuie să spun de la început că nu ne gîndisem să-i arestăm, întrucît eram convinşi că vin să-şi prezinte demisia, ipoteză ce o socoteam mai probabilă, întrucît a face ei armistiţiul

23 August. După amiaza au sosit la Palat Mareşalul şi Mihai Antonescu. Regele ne aştepta la Casa Mică.

era o chestiune mai delicată, căci trebuiau luate măsuri contra germanilor.

După ce am luat loc în jurul mesei, Regele întreabă:

— Care este situaţia, domnule Mareşal?

— Disperată, Majestate. Frontul este străpuns şi în Moldova şi în Basarabia.

După obiceiul Mareşalului, în continuare începe tot el să atace, făcînd răspunzătoare de acest dezastru armata care nu mai vrea să lupte, şi aceasta din cauza agitaţiei oamenilor politici, şi lăsînd chiar să se înţeleagă că şi Regele cu mine avem parte de vină, căci am stat de vorbă cu oamenii politici, pe care i-am încurajat în acţiunea lor. Regele are răbdarea să-l lase să-şi verse focul şi, profitînd de o pauză, pune întrebarea:

— Ce trebuie să facem? Nu credeţi că este momentul a încheia armistiţiul, fie dumneavoastră, fie un alt guvern?

Mareşalul răspunde categoric că nu trebuie să încheiem armistiţiul.

Acest răspuns produce asupra Regelui şi a mea o mare consternare, pe care probabil o sesizează Mihai Antonescu, care intervine:

— Se poate să cerem şi armistiţiul, însă să mai aşteptăm două zile, căci trebuie să vină nişte răspunsuri de la Ankara şi Madrid.

— Domnule vicepreşedinte, zic eu, nu credeţi că aşteptînd două zile riscăm să ni se retragă condiţiile de armistiţiu şi să cădem în capitulare fără condiţii? Am impresia că evenimentele se precipită şi că e vorba de ore, nu de zile.

Majestatea Sa Regele se adresează Mareşalului:

— Ce intenţionaţi să faceţi?

— Vom încerca să rezistăm pe frontul fortificat Focşani—Oancea—Bolgrad, zice Mareşalul

— Cu ce? — întreb eu — întrucît lucrările de fortificaţii nu sînt gata şi trupele germane şi române ce se retrag nu vor fi în stare să ocupe aceste poziţii, fiindcă se retrag în mare dezordine.

— Cu batalioanele de recruţi, zice Mareşalul, pe care le-am trimis acolo, şi cu alte trupe ce vor veni din interior. De altfel, dacă nu vom reuşi să oprim inamicul pe această linie, ne vom retrage în munţi şi vom încerca să mai rezistăm, nu putem părăsi pe germani.

Faţă de acest răspuns categoric, Regele s-a sculat în picioare şi, fără a rosti o vorbă, le-a întins mîna şi a ieşit afară. Antoneştii au rămas cu mine, în picioare, într-o tăcere chinuitoare.

Cei din biroul Regelui au auzit convorbirea şi au luat măsuri de arestare; îndată ce Regele a intrat la ei, a dat aprobare să trecem la arestarea Antoneştilor şi să facem lovitura de stat.

Prea puţin timp s-a scurs de la ieşirea Regelui, şi a intrat în salon maiorul Dumitrescu Anton, din Batalionul de Gardă al Palatului, cu patru soldaţi, care a procedat la arestarea Antoneştilor. Mareşalul s-a îngălbenit şi mi s-a adresat mie — cum putem să-i facem această ofensă? Nu i-am răspuns nimic,

Regele Mihai şi Ion Antonescu: acum, mareşalul nu-i mai dădea indicaţii

Regele îi cere lui Antonescu să încheie armistiţiul. Mareşalul refuză. Atunci a intrat în salon maiorul Dumitrescu Anton, cu patru soldaţi, care a procedat la arestarea Antoneştilor.

întrucît eram şi eu destul de emoţionat, fiindcă îmi dădeam seama de greutăţile şi răspunderile ce urmau acum.

Era ora 17. Dimpreună cu Regele, am trecut cu toţii în Palat, în biroul meu, pentru a porni la cele ce trebuia să facem.

Col. Dămăceanu a plecat imediat la comandamentul Capitalei, să alarmeze trupele şi să întrerupă legăturile telefonice între comandamentele germane şi trupele lor. Planul era făcut cu tot deamănuntul, rămînea numai punerea lui în aplicare.

*

Regele a dictat decretul prin care eram numit Preşedinte de Consiliu. Înarmat cu acest decret, am plecat la Marele Stat Major să dau ordinele necesare trupelor de pe front şi din restul ţării pentru a înceta ostilităţile şi pentru felul cum trebuiau să se grupeze.

Şeful Marelui Stat Major lipsea din Bucureşti, aşa că am intrat în cabinetul subşefului, G-al Arhip, căruia i-am pus pe masă decretul semnat de Rege cu numirea mea ca prim-ministru. G-al Arhip îmi spune: „Nimic surprinzător, era de aşteptat. Vă rog, ce aveţi de ordonat?"

Generalul Sănătescu, prim-ministru

Am chemat imediat pe Col. Leonida, şeful Secţiei Operaţiilor, şi împreună cu G-al Arhip am schiţat ordinele ce trebuiau date şi măsurile de luat. Trebuia să mă ocup eu de această parte, pînă la numirea generalului Mihail Gheorghe ca şef al Marelui Stat Major, numire ce trebuie să apară în cursul nopţii în *Monitorul oficial.*

După ce am terminat la Marele Stat Major am revenit la Palat, unde mai întîi am chemat telefonic pe G-al Vasiliu C. (inspectorul jandarmilor), pe G-al Pantazi (ministrul de război) şi pe Col. Elefterescu (prefectul poliţiei), pentru a-i aresta ca unii ce ar fi putut contracara dispoziţiile ce am luat. Nebănuind nimic, au venit imediat toţi trei şi au fost arestaţi.

În timpul acesta, trupele din Capitală şi împrejurimi primiseră ordinele şi fiecare trecea în dispozitivul hotărît.

Începea să se insereze. Cea mai deplină linişte. Nu se bănuia încă nimic din cele petrecute.

Linişte... Nu se bănuia încă nimic din cele petrecute şi am alcătuit guvernul...

Am alcătuit guvernul:

- Preşedinte de Consiliu: G-al de armată adjutant Sănătescu C.
- Miniştri fără portofoliu:

1) Iuliu Maniu, şeful Partidului Naţional-Ţărănesc
2) Dinu Brătianu, şeful Partidului Naţional-Liberal
3) Titel Petrescu, şeful Partidului Social-Democrat
4) Lucreţiu Pătrăşcanu, reprezentant al Partidului Comunist.

- Ministrul finanţelor şi economiei naţionale: G-al de divizie Potopeanu Gh.
- Ministrul sănătăţii şi ocrotirilor sociale: Medic G-al Marinescu Nic.
- Ministrul agriculturii şi domeniilor: Negel D-tru, administratorul Domeniilor regale.

- Ministru de război: G-al corp de armată Racoviţă M.
- Ministru de interne: G-al corp de armată Aldea A.
- Ministrul comunicaţiilor şi lucrărilor publice: G-al Eftimiu C.
- Ministrul educaţiei naţionale: G-al corp de armată Boiţeanu I.
- Ministru de externe: Niculescu-Buzeşti
- Ministru de justiţie ad interim: Lucreţiu Pătrăşcanu
- Subsecretari de stat:
  - la interne — Col. Dămăceanu D.
  - la aviaţie — G-al Gheorghiu Ermil
  - la marină — Contraamiral Georgescu.
- S-au făcut numiri noi: Inspectorul Jandarmeriei — G-al Anton.
- Primarul Capitalei şi prefectul poliţiei — G-al Dombrowski.

La ora 22, Majestatea Sa Regele a citit la radio Proclamaţia prin care se declara încetarea ostilităţilor şi acceptarea armistiţiului. Cum a aflat populaţia, a şi venit în Piaţa Palatului, unde a manifestat călduros pentru Rege.

De-abia din acest moment începe agitaţia, întrucît toată lumea este de acord cu lovitura de stat şi cu arestarea Antoneştilor. Sîntem în mare pericol, căci germanii vor reacţiona, deşi am luat măsuri pentru a-i neutraliza — dar cine poate şti dacă măsurile luate de noi sînt eficace…?*

Regele Mihai I, stăpîn, măcar pentru un timp

La ora 22 Regele a citit la Radio Proclamaţia.

---

* La sfîrşitul lui iulie 1944, tatăl meu, bazîndu-se pe discreţia mea, mi-a împărtăşit planul ce se înfiripa pentru ieşirea noastră din alianţa germană. Mi-a spus că sub motivul că inspectează Domeniile Coroanei ia contact cu comandanţii mai multor unităţi, asigurîndu-se de adeziunea acestora, şi merge la diferite adunări secrete cu reprezentanţii partidelor politice. Mi-a spus textual: „Urmărim prin această mişcare evitarea războiului pe pămîntul ţării româneşti, mutîndu-l de pe frontul de est, peste ţara noastră, în cealaltă parte. Războiul la noi ar însemna distrugere completă, cu pierderi imense materiale şi de populaţie civilă. Dacă reuşim, va fi un mare punct cîştigat; dacă nu şi mă prind, voi fi pus la gard şi împuşcat.“ Ultima frază m-a urmărit pînă la 23 august.

Cînd ţara clocotea, la 23 august, soţul meu şi cu mine eram la Făgăraş, mama la 20 km de Bucureşti, pe şoseaua către Ploieşti, unde construiserăm o cabană de refugiu din lemn, iar tatăl meu locuia la Palatul din Calea Victoriei. În fiecare miercuri, mamei i se trimitea maşina, venea pe acasă (în str. Cercului 1), trecea pe la Palat să îmbrăţişeze pe tatăl meu, apoi era dusă înapoi la ţară.

In după-amiaza de 23 august, către orele 16, maşina intră cu greu în curtea Palatului, aceasta fiind ticsită de maşini, soldaţi şi puşti aşezate în piramidă. Mama, nedumerită, întreabă pe şofer: „Ce e asta?“ Acesta schimbase cîteva cuvinte cu lacheul de la intrare; îi răspunde: „Zice că nu-l mai vor pe domnul Mareşal.“ Mama rămîne uimită, gîndindu-se la tatăl meu, care era mareşalul Palatului. Este invitată în birou (care se găsea la parter, în aripa stîngă a Palatului) şi e rugată să aştepte, pentru că domnul mareşal al Palatului se afla în Casa Mică, împreună cu Regele. Nu ştie cît timp s-a scurs, dar la un moment dat uşa s-a deschis brusc şi a apărut tatăl meu, ştergîndu-şi faţa transpirată cu batista. Contrar firii sale calme, a pus mîna pe umărul mamei şi, împingînd-o spre uşă, i-a spus: „Pleacă, fugi repede, l-au arestat pe Mareşalul Antonescu…“

În seara de 23 august, pe cînd eram la Făgăraş, s-a anunţat la radio numirea tatei ca prim-ministru. Toată lumea se bucura, numai eu hohoteam de plîns, amintindu-mi ce-mi spusese: „Dacă nu reuşim şi mă prind, mă pun la gard şi mă împuşcă!“ Oare reuşiseră totuşi? — mă întrebam. (*S.G.*)

Însemnarea aparţine d-nei Simona Ghiţescu, fiica Generalului Sănătescu.

MINIMUM NU UITA

24 august 1944

Stăm cu toţii în Palat, dînd ordine şi luînd măsuri în raport cu situaţia; nimeni nu se gîndeşte nici la masă, nici la odihnă.

La 2 noaptea am primit vizita lui Killinger, ministrul Germaniei, G-al Hansen, şeful misiunii germane, şi G-al Gerstenberg, ataşatul aerului. Le-am explicat că, faţă de situaţia de pe front, trebuie să cerem armistiţiu, pentru a nu prăpădi ţara continuînd un război inutil. Le-am spus că sînt liberi să plece şi să părăsească complet teritoriul românesc. Doream să ne despărţim în termeni buni, însă ei nu au înţeles asta şi, imediat după plecare, au reuşit totuşi să dea ordin unor trupe germane să atace Bucureştiul, astfel că din dimineaţa acestei zile ne-am găsit în faţa trupelor germane agresive.

Pe la ora 4, Regele a părăsit Capitala pentru a merge lîngă Tîrgu-Jiu, unde i se pregătise şederea pînă la limpezirea situaţiei. Majestatea Sa Regina-mamă a plecat din Sinaia prin Tîrgovişte—Găeşti, tot spre Tîrgu-Jiu.

La ora 5 am trimis cu Lt.-col. Niculescu Şt. un ofiţer britanic dintre cei ţinuţi prizonieri cu un avion la Constantinopol, cu un mesaj către reprezentanţii puterilor aliate, pentru a le vesti hotărîrea noastră.

Prăpădit de oboseală, abia am găsit timp două ore să mă odihnesc puţin, fiind trezit de zbîrnîit de avioane. Erau avioane germane, care au început, de la ora 9, să bombardeze centrul oraşului şi în special Palatul.

Nu mai era chip de lucrat din cauza alarmelor permanente, căci aviaţia germană bombarda neîntrerupt. Ne-am mutat din Palat în adăpostul Băncii Naţionale, care era mai sigur, dar nici aici nu puteam să lucrăm.

Cu parte din membrii guvernului, ne-am luat reşedinţă la Bolintin, unde aveam bune legături datorită unui regiment de transmisiuni ce cantona aici.

26 august 1944 (sîmbătă). Primul consiliu de miniştri ţinut la Bolintinul din Vale; ne ocupăm cu chestiunile interne şi operative. Această zi prezintă mare importanţă, căci a sosit aviaţia americană — care a colaborat cu trupele noastre la nord de Bucureşti. Trupele germane erau în pădurile de la Băneasa şi Otopeni, şi aviaţia americană a bombardat puternic aceste păduri, producînd germanilor mari pierderi.

În zona petroliferă luptele sînt în continuare serioase.

27 august 1944. Am revenit în Bucureşti, lucrînd în subsolul Băncii Naţionale. Nu ne mai temem de trupele germane, care în cea mai mare parte au fost dezarmate. Recunosc că am avut un mare noroc de-a ajunge în această situaţie favorabilă. Aviaţia germană e singura care ne mai necăjeşte; avînd bazele aproape, zi şi noapte bombardează centrul Bucureştiului, pricinuind mai multe pagube decît au pricinuit bombardamentele anglo-americane. În afară de asta, bombardamentele anglo-americane au avut ca obiectiv gările şi fabricile, pe cînd aviaţia germană face vădit represalii, lovind Palatul, Teatrul Naţional, Ateneul etc.

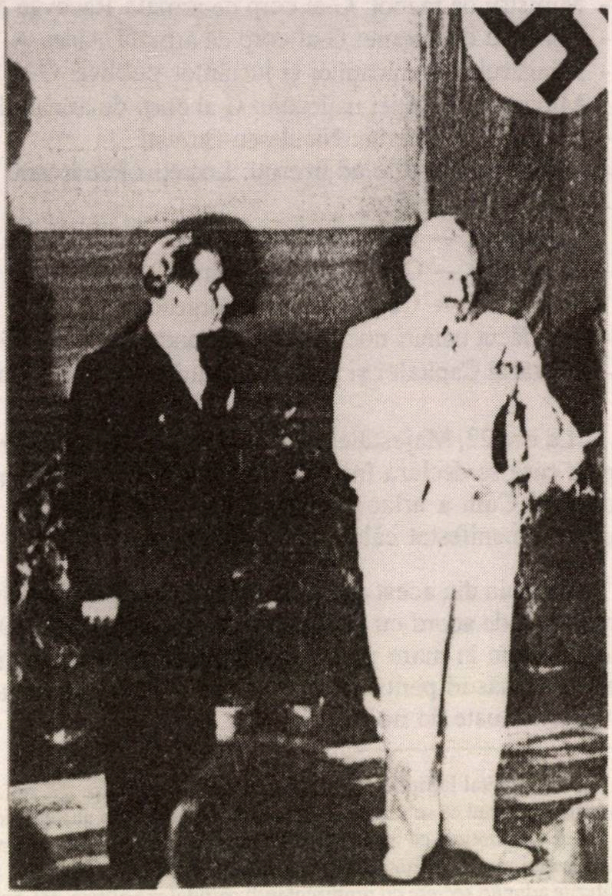

Baronul Von Killinger (lîngă Mihai Antonescu) peste cîteva zile după Marea Lovitură îşi va trage un glonte în tîmplă; tocmai băteau soldaţii români la uşa Ambasadei Germane de pe Calea Victoriei.

Noaptea, pe la 2, Killinger vine la Palat... Dimineaţa, la 9, nemţii bombardează Bucureştii.

ÎN SEARA LUI 23 AUGUST

Unde v-ați aflat în ziua de 23 August? Ce ați simțit seara, în clipa cînd Regele a anunțat marea cotitură? Este o întrebare pe care am pus-o Lianei Maxy și lui Mircea Săucan. Amîndoi au trăit, ca tineri, tineri de tot, momentul istoric. Și amîndoi au amintiri.

LIANA MAXY

AVALANȘA

Cavalcada orelor se lăsa așteptată punînd răbdarea noastră la grea încercare. O pîndeam în fiecare dimineață, cînd geana soarelui tivea cerul. Ce a făcut oare ca tocmai în ziua aceea, furată de gînduri, s-o dau uitării?

Tracul. Probabil că el era cauza. Știam că în orele după-amiezii trebuia să mă aflu în sala teatrului evreiesc "Barașeum", la repetiția generală a piesei "Aproape de cer", pregătită de clasa de actorie a "Conservatorului pentru studenți evrei". Eu dețineam un rol episodic. Și nu-mi părea rău. După trei ani de studii paralele, dimineața la secția de litere-filozofie a "Colegiului Onescu" și după-amiaza la clasa de teatru a Conservatorului... mă convinsesem că adevăratul meu destin mă cerea la masa de scris, nu pe scenă. Dar un lucru început trebuia terminat, așa că examenul de producție de teatru mă găsea în mijlocul colegilor. Știam bine cele cîteva replici pe care aveam să le rostesc. Mă deprinsesem și cu mișcarea de la arlechin pînă la fundal, iar de acolo pînă la rampă. Dar teama că, în fața reflectoarelor și a publicului, aș putea greși, mă paraliza.

Grupul interpreților se afla în jurul unui trup inert de adolescentă. Eu trebuia să întreb: "Ce s-a întîmplat?" Cineva avea să-mi răspundă: "Am scos-o din prăpastie. S-a sinucis din dragoste. Dacă se pornea avalanșa, o acoperea. N-o mai puteam aduce sus".

Dramaturgul înnodase firul unei povești între doi excursioniști, sus, în creierul munților. Surprinși de furtună, tinerii au reușit să ajungă la cabană, numai că primejdia avalanșelor fiind iminentă, ei se vedeau sechestrați acolo pînă cînd vremea avea să se amelioreze.

În cele cîteva zile de claustrare, relațiile lor de prietenie sau de iubire se schimbaseră. Pentru a-și trece mai ușor timpul, au hotărît să improvizeze un spectacol. Iar imaginația i-a prefăcut în urși ori veverițe, cerbi ori căprioare, brazi înalți ori tufișuri scunde. Își imitau cu haz personajele și inventau, pe măsură ce le venea rîndul, un text care vorbea despre vîntul care va porni avalanșa, iar aceasta va mătura totul din cale. Era o scenă de teatru în teatru, plină de poezie și umor. Pentru personajele piesei, așa arăta ea. Dar nu și pentru noi, bieți studenți veniți la examen, cînd în fața noastră nu se afla un profesor, ci o funcționară de la cenzură. O condusese pînă la fotoliile din primul rînd chiar directorul teatrului, care ceruse celor de la recuzită să-i pună în față și o măsuță, ca să poată scrie. Femeia era înaltă și uscată, cu fața ca un pergament și cu ochelari în rame negre. Din servietă, ea scosese un dosar cu filele piesei. Urmărea replică cu replică textul, iar cînd cineva vorbea prea încet, îl punea să repete cuvintele, mai ales dacă era vorba de *furtună, pericol,* ori, mai ales, *avalanșă*. Și în timp ce interpretul debita iarăși fraza, creionul femeii tăia cu linii negre și groase rînduri întregi din text.

Noi, de pe scenă, vedeam ce face. Eram îngroziți. Din toată munca noastră avea să se aleagă praful. Iar cînd una dintre colege (cea mai talentată din clasă), privind trupul sinucigașei a încărcat cu un sfîșietor tragism replica: "Avalanșa dragostei a fost pentru ea mai puternică decît cea a zăpezilor", femeia de la cenzură a tras o linie oblică pe tot finalul piesei și apoi s-a ridicat să plece invitîndu-l pe director să se prezinte punctual, a doua zi, la biroul ei, căci... "avea multe de vorbit cu el". Tonul suna ca o amenințare.

În drum spre casă, mă frămînta un singur gînd: că singura dată cînd fusesem distribuită într-un rol (fie el cît de mic!) ghinionul îmi pusese piedică și niciodată nu voi putea să-l joc.

Dar în zece minute ajunsesem pe strada noastră. Radioul unui vecin de peste drum era pus pe fereastră, ca să audă tot cartierul comunicatul retransmis la intervale regulate: "S-a încheiat armistițiul. Armata română a încetat luptele". Apoi, mai tîrziu, fusese adăugată o nouă știre: "Astăzi, 23 august 1944, a fost eliberat Parisul".

Rol secundar? Teatru? Ghinion?

Nimic nu mai avea importanță.

Cavalcada orelor se pornise devenind, în răstimp de o clipă, avalanșă!

Mircea Săucan

NOAPTEA ȘI ZIUA

"Istoria avea miros de D.D.T. și mahorcă..."

Am rămas singur (în seara aceea) acasă, părinții au plecat pentru cîteva zile într-un cătun de lîngă Sighișoara la o casă micuță cu o livadă de meri. Era acolo o tăcere, o tăcere dincolo de istorie. Noi locuiam într-o vilă a domnului Florescu care ne închiriase două camere cu acces la sufragerie, baie și bucătărie și la un radio marca Philips (domnul Florescu era administrator financiar pe mai multe județe). Jovial, cît se poate de lipsit de prejudecăți rasiale, dimpotrivă; avea domiciliul fix la Făgăraș. Am deschis radio, brusc emisiunea s-a întrerupt și în difuzor am auzit vocea Majestății Sale Regelui Mihai al României.

Maşină de numerotat tahicardia nu aveam, nu dispuneam de nici un fel de autocontrol. Eram împietrit. Doar o clipă, mi-am pus în vîrful capului chipiul de licean cu cozoroc, am trîntit uşile după mine, goneam, galopam la propriu, înhămasem doi cai din grajd la căruţă; cu o înclinare a capului în semn de salut, nădușit i-am şoptit tatălui meu:începe. Pace, parcă se auzeau voci în casele vecine, ferestrele se deschideau largi şi luminau noaptea. Vreau o puşcă, am strigat ajuns acasă, îmi trebuie o armă. Fugeam în zori, eram la gară, un eşalon cu nemţi nebărbieriţi, uscaţi, înghesuiţi în vagoane de marfă se ascundeau de privirile celor de la căile ferate. (În oraş mai era o garnizoană germană, armata română nu avea decît o companie de grănicieri). Ne aflam la cîţiva kilometri de graniţa dictatului de la Viena, unde se concentrau trupe maghiare şi germane. Aveam la gară un prieten mai în vîrstă, abia venit de pe front, îl chema Hoffner (român cu nume germanizat), cu el ne-am dus la garnizoană şi am cerut arme, nu aveau decît cîteva puşti din secolul trecut, aflate în dotarea pompierilor. Aşa am nimerit pe frontieră cu "Lebelurile" lungi ca nişte suliţe, noi cei cîţiva puşti cu pantalonii scurţi, am pus baionetele şi ne-am culcat pe arătură.

Contactul cu pămîntul m-a trezit. Nu ştiam să mînuiesc o puşcă. Nici ceilalţi. Mai era un pluton de grăniceri alcătuit din rezervişti, ţărani obosiţi, care îşi pregătiseră zebeurile şi aşteptau; mişcările erau imperceptibile, erau cuprinşi într-o rutină domoală, într-un ritual mut, ce culmina cu gravitatea întîlnirii buzelor cu un chiştoc de Mărăşească. Ţin minte o singură exclamaţie în tăcerea aceasta lungă, Măria mea va avea o văduvie...dar nu sfîrşi gîndul şi cel de lîngă el s-ar zice că ar fi zîmbit, dar n-a zîmbit. Erau doi elevi de liceu, Traian Boţco şi Mircea Ieparu, ucenici de la fabrică, Eugen Macarie, Gjuri Benkő şi un sublocotenent care a început să suduie: ce să fac cu voi, mă, v-am chemat eu să veniţi aici, marş acasă! (Ce mecanism miraculos ne-a salvat, ce joc cu rotiţe stranii ale destinului care îşi face de cap?) Veneau ruşii cît frunza şi iarba şi nu avea capăt mersul lor pe căruţe, pe camioane, unii în uniforme germane capturate, alţii în echipament nou-nouţ sovietic, unii pe jos, ca acel moşneag care mergea pe marginea şanţului şi mîna o capră cu o nuia şi o îndemna în ruseşte: brrr, brrr...na Berlin! Atunci Hoffner m-a luat de braţ, m-a strîns tare, încît m-a speriat, iar el tremura, el tremura ca într-un acces de friguri. Aceasta nu este Armata Roşie, să ştii că aceasta nu-i Armata Roşie. Aceştia sînt avangarda, Armata Roşie vine la urmă, tîrziu. Vine călare pe cai albi şi ei sînt toţi îmbrăcaţi în roşu, numai în roşu.

După o lună, pe Hoffner l-au găsit spînzurat în podul casei, atîrnat de frînghie cu limba scoasă. De ce s-a spînzurat Hoffner nu s-a aflat.

SHANA TOVA CU SANATATE ŞI BUCURIE!

Restaurantul românesc

"LA ŞULA"

(fost "ŞOŞANA")

IAFFO - str. HADOAR 4
(în spatele Poştei) tel. 6829614
vă oferă

- Grătar românesc cu toate specialităţile
- Produse tradiţionale ale bucătăriei româneşti (ciorbe, tocană, sarmale cu mămăliguţă, pui la ceaun etc.)
- Pescărie
- Salate în sortiment variat
- Papanaşi
- Băuturi româneşti şi israeliene
- Bere de diferite mărci de fabricaţie
- Băuturi uşoare. Toată gama

PREŢURI MODERATE
PROGRAM SPECIAL DE MUZICA ROMÂNEASCA ŞI INTERNAŢIONALA. DANS ŞI VOIE BUNA.
Restaurantul deschis zilnic de la orele 11 ziua pînă după miezul nopţii, inclusiv de sărbători.
Primim comenzi pentru reuniuni familiale. 40 şekeli menu fix.
Tel. 6829614

VA AŞTEPTAM CU PLACERE!

DICTIONAR NECONVENTIONAL

AL SCRIITORILOR EVREI DE LIMBĂ ROMÂNĂ

AL. MIRODAN

ELVIN,B. (urmare din numărul trecut).

Mihail Sebastian a debutat făcînd critică şi "eseistică" în presa vremii ("Cuvîntul", mai cu seamă);proza şi teatrul vor veni mai tîrziu . Elvin a început în acelaş fel. După cîteva texte în presa anilor '50, scoate un studiu despre Geo Bogza, urmat-bineînţeles-de unul despre Mihail Sebastian. Avem de-a face cu o analiză subţire, nu prea obişnuită în acele vremuri ostile nuanţelor; avem de-a face însă, firesc, cu un omagiu la adresa modelului, un fel de Kadish literar, o eulogie contrazicînd cerinţele de a discuta pe scriitorii trecutului, (marcaţi orişicît de "ideologia burgheză") în "spirit critic". Frapat de atitudinea adoratoare a lui Elvin, criticul S.Damian (partizan al măsurii, ca şi Elvin, dealtfel) îl va trage de urechi, chemîndu-l la ordine. Într-o cronică intitulată (cu cărţile pe faţă) "Prea multe aplauze" (v.S.Damian "Încercări de analiză literară", ESPLA, Buc.1956, p.218 şi urm.), el recunoaşte (printre cei dintîi, de altfel) calitatea scrisului lui Elvin, dar cenzurează numaidecît tendinţa întru "cultul personalităţii:"Studiul asupra teatrului lui Mihail Sebastian,-scrie el- va captiva pe cititor. Cu migală, dar fin şi atractiv, criticul desface mecanismul operei, recompune profilul dramaturgului dispărut în plină maturitate a creaţiei. Consideraţiile asupra personalităţii artistice a lui Mihail Sebastian sînt subtile, bine argumentate, într-o ţinută stilistică superioară. Se va observa cu încîntare, la lectură, inventivitatea în expunere, capacitatea de a distinge modulaţiile, puterea de analiză. Sustras însă din vraja comentariului, cititorul va tresări şi se va decide să scruteze atent şi mai chibzuit gîndul sinuos al criticului. Oare graţia cu care se aliniază impresiile exaltate nu deformează adevărul? Se menţine B.Elvin obiectiv şi măsurat...?"

Urmează cîteva jeturi de duş rece, din care înţelegem că Elvin nu se menţine obiectiv şi măsurat. (Nici n-ar fi fost în stare): "În eroii teatrului lui Mihail Sebastian, el vede monumente de castitate morală şi de opoziţie socială intransigentă. De aici extazul, o atitudine de contemplare atît de puţin propice analizei ştiinţifice";..."prin admiraţie necumpănită, B.Elvin a adăugat mult peste gestul de nemulţumire al eroului (e vorba de Ştefan Valeriu, din piesa "Jocul de-a vacanţa", n.n.) care visează o sferă mai limitată"; "despre Miroiu din "Steaua fără nume", criticul notează smerit"...(urmează un citat din notaţiile smerite ale lui Elvin); "este necesară domolirea entuziasmului în faţa opticii sociale a eroilor dramaturgului";..."Din comentariul entuziast al lui B.Elvin s-ar putea crede că dezvoltarea creaţiei lui Mihail Sebastian a fost netedă, pe o linie ideologică deplin consecventă" (...) Or, procesul de desmeticire al scriitorului a fost anevoios şi original, dar studiul lui B.Elvin îl estompează pentru a nu "mînji" tabloul luminos";..."Recunoaştem meritul însemnat al lui Mihail Sebastian în dramaturgia românească dintre cele două războaie, dar nu putem adera la elogiul dezacordat al lui B.Elvin. În critică prosternarea nu poate fi niciodată recomandabilă".

Aşa e. Numai că Elvin nu se prosterna în faţa unui scriitor ci a unui mormînt; şi, în plus, voia să-i facă Învăţătorului posteritatea mai uşoară, să faciliteze printr-un studiu, ca o intervenţie pe lîngă "cei de sus", trecerea lui Sebastian prin furcile caudine ale momentului politic (las-că-i conving eu, pe cei de la C.C. să aprobe, pînă la urmă, şi reeditarea romanelor dumitale; dormi în pace, domnu'Sebastian, elevul Bernstein Elvin veghează!).

Dar şi mai bine să-i dăm cuvîntul, fiindcă avem prilejul, lui B.Elvin să-şi prezinte activitatea critică. Avem în faţă o notă trimisă, prin 1970, Dorei Litani, din Israel: aceasta pregătea pentru tipar împreună cu A.Bertini şi A.B.Yaffe, Antologia scriitorilor evrei de limbă română şi ceruse note bio-bibliografice întru informare din partea autorilor incluşi în lucrare:

"**B(ernstein) Elvin.** *Născut în 1927 la Moineşti. Absolvent al Facultăţii de filozofie-secţia estetică. Între 1948-1958 a lucrat la Editura Tineretului, ESPLA, revista "Viaţa Românească".În 1961 devine consilierul literar al Teatrului de Comedie, iar în 1969 cel al Teatrului Naţional.*

În 1955 publică prima sa carte, un eseu despre poetul, prozatorul şi reporterul Geo Bogza. Exceptînd cîteva pagini care anunţă un posibil talent critic, lucrarea nu are calităţi menţionabile. Totuşi, ea deşteaptă (probabil datorită unei anumite libertăţi interioare izbitoare la acea dată) o amplă mişcare de interes. Cel de al doilea volum "Teatrul lui Mihail Sebastian", deşi evident superior, trezeşte însă nemulţumiri şi ostilităţi. Un articol intitulat "Prea multe aplauze" reproşează spre exemplu caracterul excesiv de elogios al cărţii. În 1957 apare eseul Anatole France care este portretul unui scriitor refractar prostiei, intoleranţei şi fanatismului. Cîteva articole salută cartea. În 1961 se tipăreşte un alt volum al criticului. consacrat de astă

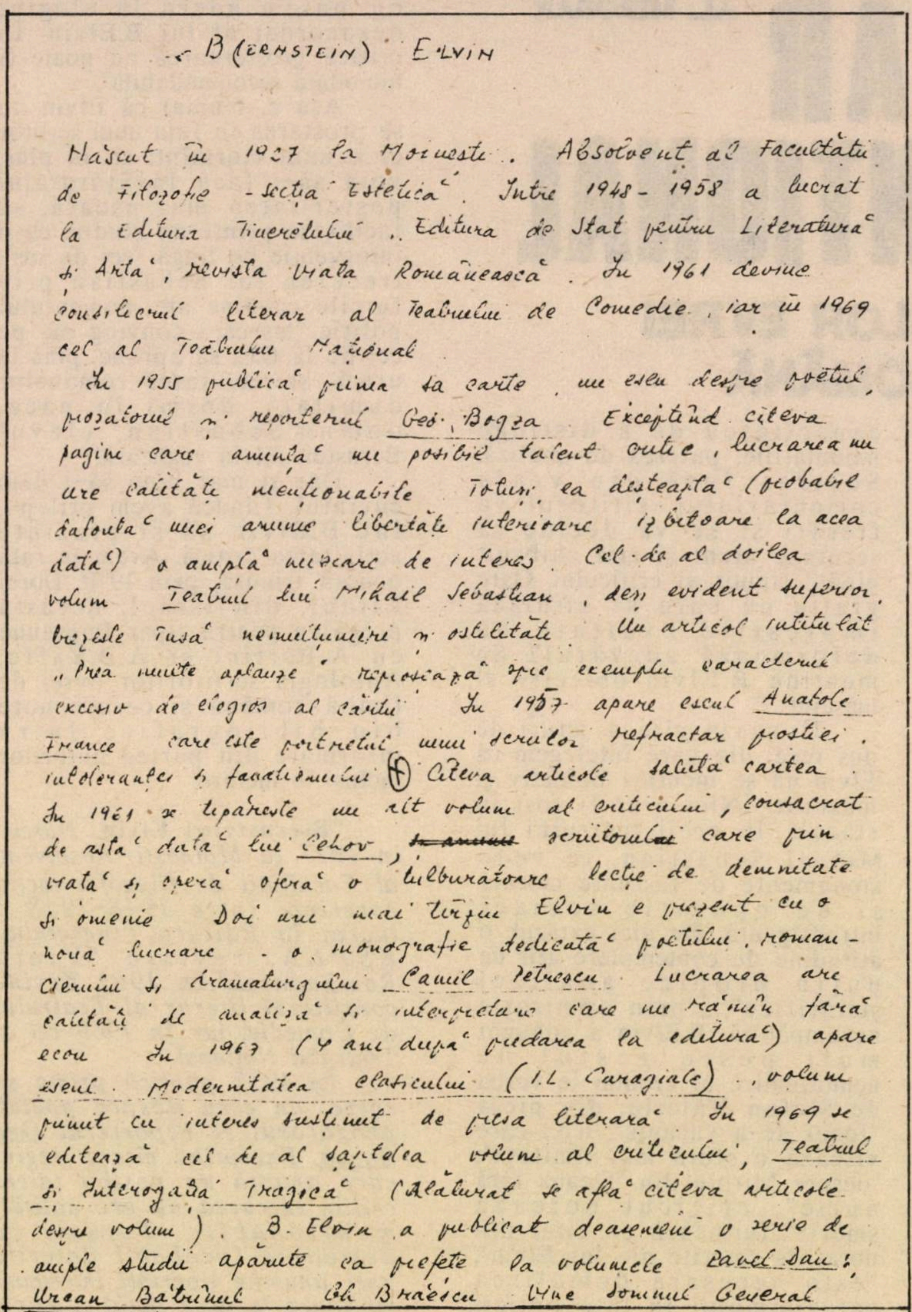

B(ERNSTEIN) ELVIN

Născut în 1927 la Moinești. Absolvent al Facultății de Filozofie - secția Estetică. Între 1948 - 1958 a lucrat la Editura Tineretului, Editura de Stat pentru Literatură și Artă, revista Viața Românească. În 1961 devine consilierul literar al Teatrului de Comedie, iar în 1969 cel al Teatrului Național.

În 1955 publică prima sa carte, un eseu despre poetul, prozatorul și reporterul Geo Bogza. Exceptînd cîteva pagini care anunță un posibil talent critic, lucrarea nu are calități menționabile. Totuși, ea deșteaptă (probabil datorită unei anumite libertăți interioare izbitoare la acea dată) o amplă mișcare de interes. Cel de al doilea volum Teatrul lui Mihail Sebastian, deși evident superior, trezește însă nemulțumiri și ostilitate. Un articol intitulat „Prea multe aplauze" reproșează spre exemplu caracterul excesiv de elogios al cărții. În 1957 apare eseul Anatole France care este portretul unui scriitor refractar prostiei, intoleranței și fanatismului (f) Cîteva articole salută cartea. În 1961 se tipărește un alt volum al criticului, consacrat de astă dată lui Cehov, ~~[illegible]~~ scriitorul care prin viață și operă oferă o tulburătoare lecție de demnitate și omenie. Doi ani mai tîrziu Elvin e prezent cu o nouă lucrare - o monografie dedicată poetului, romancierului și dramaturgului Camil Petrescu. Lucrarea are calități de analiză și interpretare care nu rămîn fără ecou. În 1967 (4 ani după predarea la editură) apare eseul Modernitatea clasicului (I.L. Caragiale), volum primit cu interes susținut de presa literară. În 1969 se editează cel de al șaptelea volum al criticului, Teatrul și Interogația Tragică (Alăturat se află cîteva articole despre volum). B. Elvin a publicat deasemenea o serie de ample studii apărute ca prefețe la volumele Pavel Dan: Urcan Bătrînul, Gh. Brăescu: Vine domnul General

dată lui Cehov, scriitorul care prin viață și operă oferă o tulburătoare lecție de demnitate și omenie. Doi ani mai tîrziu Elvin e prezent cu o nouă lucrare – o monografie dedicată poetului, romancierului și dramaturgului Camil Petrescu. Lucrarea are calități de analiză și interpretare care nu rămîn fără ecou. În 1967 (4 ani după predarea la editură) apare eseul "Modernitatea clasicului" (I.L.Caragiale), volum primit cu interes susținut de presa literară. În 1969 se editează cel de al șaptelea volum al criticului, Teatrul și Interogația Tragică (alăturat se află cîteva articole despre volum). B.Elvin a publicat deasemenea o serie de ample studii apărute ca prefețe la volumele Pavel Dan: Urcan Bătrînul, Gh.Brăescu: Vine Domnul General, Eugen Ionescu: Teatru, Albert Camus: Teatru, Teatru englez contemporan, etc.etc".

Citind rîndurile de mai sus iei cunoștință nu numai de cărțile de critică publicate de Elvin ci, ca la o analiză grafologică, de trăsăturile sale. El este demn, fără a fi țeapăn, are conștiința valorii sale, dar fără paranoie, posedă spirit autocritic, dar nu face crize de auto-distrugere dostoievskiană, este prudent pînă la ultima virgulă (în 1970 scrisorile se citeau, omul trebuia să fie extrem de atent în "contactele cu străinii") dar nu transpiră de frică.

Cît despre scrierile lui Elvin în planul criticii literare, acestea ne atrag atenția prin refuzul de a se implica în cronica la zi, ce se îndeletnicește cu judecata de valoare a operelor originale publicate în anii 50-60-70 ș.a.m.d. Pe de o parte, omul avea oroare să laude, așa cum cerea linia, pe puternicii zilei literare. Pe de altă parte se ferea să-i critice (trebuie să fiu nebun) fiind conștient că organismul său nu e făcut să intre în tărîțe, adică acolo unde te mănîncă...De-aici, o strategie simplă: ne ocupăm de clasici acceptați prin consens (Caragiale, Cehov, France); a scrie despre ei nu-ți aduce celebritatea dar nici pușcăria. În mod normal, nimeni nu e trimis la Jilava pentru cinci pagini cu nuanțe despre "Livada cu vișini". Este în definitiv strategia antebelică a unui Tudor Vianu; zadarnic îi reproșa E.Lovinescu fuga depe "frontul" luptei literare la zi; esteticianul se refugiase (cu sau fără ghilimele) în studii de tip academic și în eseuri care încîntau pe toată lumea, fără a provoca dușmănia nimănui.

Sub acest semn universitar sînt alcătuite cărțile de critică ale lui B.Elvin: avem de-a face cu scoateri subtile la suprafață a ideilor-forță ale autorilor investigați (iar Elvin nu-și refuză voluptatea de a pune punctul pe i-ul umanist, democrat, anti-xenofob al scriitorilor în cauză), cu descoperirea și înfățișarea detaliului semnificativ, și mai ales, cu o lectură plăcută (fenomen mai rar întîlnit în universul monografiilor "serioase"), lectură din care înțelegem, încet-încet(poate la fel de încet pe cît i-a fost dat autorului să înțeleagă) că, de fapt, Elvin nu este numai un critic ci și un prozator.

(Continuare la Elvin,B., în numărul viitor)

FARSA TRAGICĂ A ANTISEMITISMULUI

IOSEF EUGEN CAMPUS

Contract special de închiriat oameni" a fost scris de mult, în perioada cînd Al Mirodan trăia încă în România. Spre deosebire de vestita lui comedie "Ziariştii", nu a fost nici jucată, nici publicată. Cenzura ceauşiană a interzis această piesă "subversivă", care, în loc să proslăvească realist-socialist "omul nou", se obrăznicea să atace tema tabu a antisemitismului. După stabilirea lui Mirodan în Israel, "Contract special de închiriat oameni" a văzut lumina tiparului, aici, la noi. În România însă, a fost publicată abia în 1993 (împreună cu volumul de foiletoane umoristice "Ocolul pămîntului într-un surîs", operă scrisă şi publicată în perioada israeliană a autorului). Hotărîrea editurii bucureştene 'Cartea Românească' de a tipări piesa, cenzurată pe vremuri, a lui Mirodan, se cuvine a fi apreciată în dubla ei semnificaţie. Act de justiţie, reparînd nedreptatea regimului ceauşist. Act de curaj civic şi cinste intelectuală, azi, cînd în România eliberată de dictatura comunistă, asistăm la o îngrijorătoare recrudescenţă a antisemitismului. Cartea merita însă condiţii grafice mai bune şi, îndeosebi, o corectură mai puţin grăbită, mai atentă. S-au strecurat numeroase greşeli de tipar, unele dintre ele grave, îngreunînd înţelegerea textului (de pildă cuvîntul *pogrom* apare ca *progrom*, ba chiar şi ca *program*).

Recitind acum piesa lui Mirodan, am regretat încă o dată că nu s-a găsit încă, aici în Israel, un teatru care să o pună în scenă. Căci marea calitate a "Contractului" este teatralitatea. Ca orice bună operă de teatru, se cere neapărat "jucată". Numai pe scenă, în ansamblul orchestrat al spectacolului viu, sînt valorificate din plin toate latenţele, cu meşteşug incluse în text.

Personajele nu sînt eroi de roman ci figuri ce evoluează pe o scenă. Scenă mută în care David se pregăteşte să se spînzure, meticulozitatea şi calmul cu care încearcă laţul şi cere aşa cum este obişnuit, şi părerea credincioasei femei de serviciu - îl caracterizează mai bine, mai direct, decît zece rînduri descriptive. Specific teatrală este şi moderna introducere în scenă a lumii din afară prin prezenţa unui televizor. Manifestaţia antisemită nu este reprezentată, ca pe vremuri, prin cîţiva figuranţi anemici care se străduie din răsputeri, dar fără succes, să urle convingător, ea este prezentă vie, integrală, pe ecranul televizorului. Includerea televizorului în structura dramatică îi îngăduie autorului să-l transforme în interlocutor valabil, substituit potenţat al actorului obişnuit. Înainte de a se sinucide, ceasornicarul evreu David, sfidează puterea dictatorială şi însăşi moartea, îngăduindu-şi, conform programului său amănunţit, să se mai bucure o dată de viaţă, luîndu-şi masa de pre urmă, cu calm, savurînd, împreună cu femeia de serviciu, bucatele pregătite. Asistăm astfel la un "dialog" sui generis. Casa calmă a victimei dialoghează cu lumea de afară, cu manifestaţia ameninţătoare a celor ce se pregătesc să-l ucidă pe evreu. "Uitîndu-mă la televizor, spune David, se poate spune că îmi văd moartea cu ochii". Prin confruntarea aceasta "în direct", pe viu, scenic, a celor două lumi; prin alternarea frazelor sforăitor demagogice ale asasinilor din stradă cu cuvintele concrete ale vieţii cotidiene ("Poţi să aduci felul doi", spune David) se obţine, fără inutile replici concludente, demitizarea propagandei antisemite.

Priceperea teatrală a autorului se vădeşte şi în folosirea inteligentă a qui pro quo-ului. Două personaje vorbesc în aparenţă despre acelaşi lucru, cu aceleaşi relaţii, vorbe, par să fie de acord. De fapt, se află pe poziţii opuse. Martha, femeia de serviciu a lui David, crede că primarul-dictator a rămas prietenul lui David. De fapt, este duşmanul lui de moarte. "Martha: 'O prietenie de douăzeci şi cinci de ani nu se uită cu una cu două'. Primarul: 'O prietenie ca aceea care m-a legat de David nu se uită pînă la moarte'." Ce-i drept, amîndoi vor să-i împiedice sinuciderea. Dar din motive categoric opuse. Martha, pentru că îi e ataşată şi-l preţuieşte. Primarul, pentru că are nevoie de acest ultim evreu pentru continuarea activităţii antisemite. Şi, aşa cum se cuvine în teatru, concluzia concretă a 'malentendu'-ului. În cosciugul pregătit pentru David, este îngropat Conrad, ferventul antisemit şi omul de încredere al primarului. Conrad credea că are datoria să-l ucidă pe David. "Eu împuşc pentru Organizaţie şi pentru oraş." Primarul şi Conrad par deci a fi de acord: trebuie să fii oricînd gata să faci orice, să ucizi sau să-ţi dai viaţa, pentru Organizaţie. Pentru Conrad, concluzia evidentă era că trebuie să-l suprime pe David. Suportă, pe propria lui piele, concluzia neaşteptată a Primarului, care-l ucide cinic, pe loc, cu propriul lui revolver, tot pentru binele Organizaţiei.

Surpriza, lovitura de teatru - cum i se mai zice pe drept cuvînt, este un alt mijloc folosit cu măiestrie de Mirodan. Carla - iubita neuitată a lui David, devenită între timp soţia prietenului său de acum douăzeci şi cinci de ani şi actualul Primar - apare în casa lui David din ordinul Primarului. Crezi că pentru a-şi îndeplini "misiunea" va încerca să-l seducă erotic pe mereu îndrăgostitul David. Dar nu. Surpriză. Mamă devotată, Carla vrea numai să asigure fericirea băiatului ei, Adam. Şi imediat, altă surpriză. Ne lămurim că Adam nu este fiul Primarului, ci al lui David. Căderea cortinei: o nouă lovitură de teatru. I se comunică la telefon lui Adam, culmea ironiei, că la T.V. se transmite emisiunea redactată de el, marele propagandist antisemit. Emisiunea este intitulată semnificativ "Evreul şi masca lui".

Și așa, cu sufletul la gură, mergem din surpriză în surpriză. Partea a doua ne înfățișează casa lui David cu totul schimbată. Domnește acum belșugul. Din ordinul Primarului. Dar tot din ordinul acestuia, casa ei a devenit închisoarea lui David. E păzit zi și noapte de Iulius, ca nu cumva să se sinucidă. Nouă surpriză: împreună cu Adam, David se hotărăște să fugă peste graniță, în Andora (referință explicită la paralela literară cu piesa 'Andora' a lui Max Frisch, unde, situație inversă, un neevreu s-a crezut toată viața evreu). Și, surpriza finală. Prevăzător, Primarul a angajat din vreme niște gangsteri ca înlocuitori de evrei. I-a închiriat, cu contract amănunțit. Să joace conștiincios rolul de evrei și să ucidă, conform primului paragraf al contractului, imediat pus în aplicare, pe Iulius, paznicul și omul de încredere care știa prea multe.

Acțiunea scenică -condusă, așa cum arătam, cu brio și cu pricepere de adevărat om de teatru - dezvăluie concret farsa tragică a antisemitismului.

Mai inteligent și mai cinic decît Hitler, Primarul e conștient că, pentru a-și menține dictatura, are nevoie de prezența evreilor, întruchipare optimă a noțiunii de "dușman". O așa-zisă "soluție finală" (Endlösong) nu are nici un rost. Dimpotrivă. Trebuie evitată cu orice preț. "Sfîrșitul unui program - declară el sentențios - înseamnă sfîrșitul Organizației care l-a elaborat". Și apoi: "Organizația mea e atît de inteligentă, încît nu s-a chinuit niciodată pentru ceva, ci a luptat întotdeauna împotriva cuiva. Oamenii se aruncă numai în focurile unde ard oameni."

Ideea teatrală care stă deci la baza piesei este o demonstrație prin reducere la absurd. Antisemitismul, ca să supraviețuiască, are nevoie de evrei. Dacă, din exces de zel, a ucis prea mulți, trebuie să facă imposibilul pentru a împiedica sinuciderea ultimului evreu, sau, în disperare de cauză, să "inventeze" evrei, să închirieze, cu bani grei oameni care să joace rolul de evrei.

Adam, fostul fiu de Primar și propagandist antisemit, a descoperit esența antisemitismului: "Oamenii nu pot trăi fără un responsabil cu răul. Mă gîndesc cu groază ce s-ar întîmpla dacă mîine 'Comandamentul vremii' (aluzie deschisă la 'Porunca Vremii', organul mișcării legionare din România) ar publica știrea că în orașul nostru nu mai trăiește nici un evreu. Lumea ar descoperi uluită că a dispărut vinovatul. Și, dacă vinovatul nu mai este în afară, atunci unde este? Înăuntru, în noi. În ei. In mine. Dar oamenii pot îndura orice nenorocire (...) orice, cu o excepție: ideea că ei sînt autorii nenorocirii".

Piesa lui Mirodan strălucește prin replici memorabile, sintetizatoare, citabile. "Istoria vieții noastre este istoria greșelilor noastre". "Nu m-am gîndit niciodată să dobîndesc o experiență de moarte". "Plăcerile unui conducător politic se confundă cu interesele lui", etc. Adesea, au aspect paradoxal: "Maladia mea principală este memoria" (spune, în mod semnificativ, evreul David). Sau "În tinerețe, obligația mea de căpătîi era libertatea. Acum, libertatea mea supremă este obligația".

Dar, tot ce e prea mult, strică. Ceea ce mă deranjează în "Contract" este tocmai excesul de inteligență, de fraze aduse admirabil din condei, sentințe citabile; aș zice că "mireasa e prea frumoasă". Mai exact: prea pusă la punct. Încercînd, desigur fără succes, să adopt întrucîtva stilul autorului, mi-aș îngădui să afirm că întîlnim aci un fel de "marivaudage" (nu galant ca la Marivaux) politic. În cantitate rezonabilă, sentința bine formulată strălucește ca o piatră nestemată. Etalată abuziv, devine obositoare și are ceva artificial, de piatră falsă. Prea "strălucit", dialogul devine, în mod paradoxal, monoton. Chiar și personajele își pierd profunzimea umană, devenind, într-o anumită măsură, difuzoare de fraze inteligente (ale autorului). Pe linia aceasta a unei anumite artificialități, se situează și cîteva - puține - scene (apariția Primarului în casa lui David) și reacții ale personajelor (transformarea bruscă a lui Adam în bun evreu, imediata cedare a Carlei la avansurile gangsterului).

Dar, cine știe? Poate, în spectacol, lucrurile vor fi receptate altfel. Așteptăm cu nerăbdare să vedem "Contractul" pe scenă.

OMUL CARE VORBEA TĂCÎND

De obicei, într-un cenaclu literar este prețuită participarea membrilor la discuție. Doctorul Roisman era însă o apariție paradoxală. Prezent, nu prin contribuția sa verbală, ci prin tăcerea lui masivă.

Ghemuit în fotoliu, în ungherul său, tăcea cu încăpățînare. Un urs. Numai rareori mormăia cîte ceva. Un cuvînt, două...Precis însă, șfichiuitor.

Tăcea - culmea! - chiar atunci cînd își prezenta inteligentele schițe, cu atmosferă stranie, enigmatică. Căci schița era prezentată nu direct, ci prin delegație. Sonorizată cu vocea soției, lectoră "en titre" a operei.

Fulgerat în mers, prematur, a trecut în lumea de apoi fără a scoate un cuvînt.

Am rămas perplecși. Muți și noi. De durere.

Ne va lipsi mult tăcerea lui.

I.E. Campus

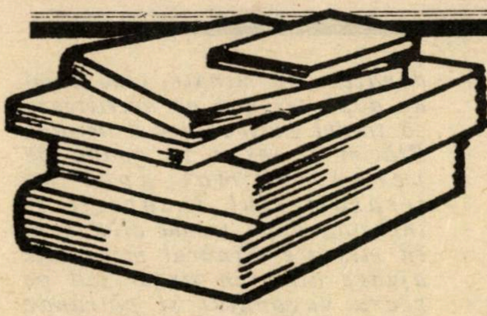

PRIMIM LA REDACTIE

• CĂRŢI • REVISTE • ŞI • SCÎNTEIERI • DE • GENIU •

- Un debut editorial: G.Mosari
- Treizecişişase de stîlpi
- Proză Mircea Săucan
- Culisele lui Iacob Popper
- Hai să-ţi spun ce-a păţit Miko Erwin la graniţa franco-belgiană
- Colecţia ex-lipită cu pap

G. Mosari, "CAPUL CALENDAR", povestiri de buzunar. Tel Aviv, 1994.

Fără nici un dubiu, printre scriitorii israelieni de limbă română, G. Mosari poate fi considerat unicul maestru al nuvelelor foarte scurte, cîte trei pagini în care se condensează uneori viaţa unui om, descrierea unei epoci, relatarea unei întîmplări pilduitoare, o aventură erotică sau o crimă perfectă.

Luată în parte, fiecare povestioară reprezintă de fapt "resumé"-ul unui roman de amploare în care oameni se nasc, ajung la maturitate, se căsătoresc, emigrează, uneori ucid, alteori devin milionari, divorţează, dau faliment, se recăsătoresc... Autorul dovedeşte o abilitate foarte specială atunci cînd reuşeşte să concentreze în numai cîteva pagini perioade lungi, 50 de ani de viaţă omenească, schimbări de regimuri, aventuri rocamboleşti... Din punct de vedere tehnic, G. Mosari optează pentru eliminarea a ceea ce se cheamă "background stories", preferînd axarea pe un sîmbure epic, uneori trist, alteori ironic sau metaforic pe care reuşeşte să-l potenţeze cu greutatea plumbului şi densitatea atomului.

G. Mosari scrie cu predilecţie despre oameni simpli din Moldova şi Israel, ale căror poveşti au în ele ceva universal, se pot întîmpla oricui indiferent de timp şi de spaţiu. De multe ori relatările autorului au în ele un punct de vedere obiectiv, poate gazetăresc, ca şi cum autorul ar "asista din afară şi fără implicaţii personale" la desfăşurarea evenimentelor. În contrapunct, atunci cînd G. Mosari scrie despre lucruri de care e legat personal, despre crîmpeie de viaţă adevărată prin care, fie că recunoaşte sau nu, a trecut la vremea sa, cititorul cade, fără să-şi dea seama, în "plasa" întinsă de autor şi zîmbeşte la ironiile subtile sau îşi şterge cîte o lacrimă pentru că aşa îi impune scriitorul.

Limbajul folosit de G. Mosari este simplu, foarte clar, concis şi total debarasat de "paradigme pragmatice", aşa cum e vorbit pe stradă de către oameni obişnuiţi. Sînt convins că din acest punct de vedere autorul poate fi integrat în genul "populist" şi asta în sensul cel mai bun al cuvîntului. Citindu-l pe G. Mosari mă gîndesc la doi mari "populişti" contemporani, la modă de mai bine de 15 ani, Robert Ludlum şi Stephen King. Fabulez în sinea mea şi mi-l imaginez pe autor scriind în engleză, trăind în America şi avînd "la activ" cîteva zeci de milioane de exemplare vîndute pînă acum... Înconjurat de cîteva secretare tinere şi blonde care dau interview-uri, răspund la corespondenţă, duc tratative financiare cu editorii... Locuind undeva, retras, pe malul unui rîu... "The Mosari·Estate"...

V. Mincu

Marius Mircu, "TREIZECI ŞI ŞASE DE STÎLPI AI LUMII", evocări. Ed. Glob, Tel Aviv, 1994.

O nouă carte de Marius Mircu, cel mai tînăr dintre bătrînii noştri. O carte masivă, de peste 400 de pagini, cuprinzînd, în cea mai mare parte, evocări întîlnite în cunoscutul (şi preţuitul) ciclu "Momente". Avem de-a face, de fapt, cu o antologie sui-generis din scrierile întotdeauna documentate, întotdeauna vii, ale neobositului istoriograf al iudaismului românesc.

Pentru cine-a citit volumele precedente, o regăsire plăcută. Pentru cine nu le-a avut în mînă, o întîlnire extraordinară. Fiindcă cei "treizeci şi şase" sînt oameni - evrei sau neevrei - care au marcat, într-un fel sau altul, istoria generaţiilor noastre. Cîteva nume indică aria vastă de investigare a acestui mare detectiv al trecutului (şi prezentului) care răspunde la numele de Marius Mircu: Viorica Agarici, eroina din zilele pogromului de la Iaşi, şi actorul Sami Godrich, romancierul I. Peltz şi fruntaşul sionist Jean Cohen, actriţa Sevilla Pastor, Dr.-ul B. Moscovici-Buftea şi pamfletarul I. Ludo, muzicianul H. Schwartzman, scriitorul F. Aderca, pictorul M. H. Maxy.

Mircea Săucan, "PARASTASUL", proză, Ed. Ara, Bucureşti, 1994.

"Încerc să-mi închipui", scrie Leon Volovici pe coperta ultimă a cărţii, în chip de prezentare, "cum ar fi primit Geo Bogza - care-l preţuia pe Mircea Săucan şi descoperea în el, sub înşelătoarea blîndeţe, un spirit înrudit prin non-conformismul său esenţial şi setea de valori absolute - cum ar fi primit, zic, Bogza acest insolit *Parastas*. Nu se poate să nu fi fost încîntat de amestecul năucitor de fantezie, crîmpeie de amintiri din viaţă şi din cărţi, de istorie contemporană şi vis, într-un flux supra-realist pe măsura biografiei supra-realiste a autorului: născut la Paris, şcolit la Moscova, ardelean şi bucureştean, român şi evreu, regizor de film şi prozator cu acelaşi rafinament şi simţ al imponderabilelor sufleteşti; retras acum, senin şi auto-ironic, într-o austeră recluziune la Nazareth, de unde telefonează neobosit prietenilor pentru a le împărţi încîntările, mîniile şi interogaţiile provocate de lectura pătimaşă a filosofilor.

Totul se regăseşte la "parastasul" regizat cu vervă, transformînd o ciudată "masă a umbrelor" într-o "noapte a Walpurgiei" a subconştientului - România, Franţa, Rusia, cu gînditorii, poezia şi spiritul acestor spaţii; toate se succed insuportabil ca într-un vis fellinian, sugerînd magistral paroxismul şi incoerenţa ultimei jumătăţi de veac, grandoarea şi mizeria intelectualilor lui, pînă la solemnul epilog prilejuit de neverosimilul Decembrie 1989.

Cititorul român poate primi şi înţelege noua carte a lui Mircea Săucan - gîndită şi scrisă la Nazareth - ca pe o scrisoare de dragoste şi de despărţire de lumea românească din partea unui "consătean", mai ciudat şi mai chinuit, dar de o infinită sensibilitate la suferinţă, frumuseţe şi exigenţă morală".

Volovici are dreptate.

Totul se regăseşte în acest *Parastas*, scris sub semnul suprarealismului în care navighează - şi cu silabele şi cu imaginile de film - Mircea Săucan. Şi fiindcă prin totul se înţeleg... cam multe, să mai adăugăm că la Parastasul acesta întîlnim şi erotică şi culori matei-caragialene, şi sunete şi mirosuri şi încă altele ce fac din această carte, subţire din toate punctele de vedere, un prilej de lectură rară.

Jacob Popper, "ÎN CULISELE CULISELOR EUROPEI LIBERE"; Ed. Victor Frunză, Bucureşti, 1994.

Cartea lui Jacob Popper, "În culisele Europei Libere", s-a bucurat, aşa cum se ştie, de-un mare succes de public, stîrnind, iarăşi aşa cum se ştie, pe axa Bucureşti-München polemici aprige între partizanii şi adversarii inconfortabilului pamflet la adresa cunoscutului post de radio. Acum, inspirîndu-se din exemplul lui Mihail Sebastian care, după scandalul imens provocat de cartea sa "De două mii de ani" (cu faimoasa prefaţă a lui Nae Ionescu), a scos "Cum am devenit huligan", unde prezenta "dosarul" scandalului, Popper a dat la iveală o broşură intitulată incitant (ca tot ce scrie el) "În culisele culiselor". Aici sînt adunate cîteva comentarii pe marginea cărţii şi cîteva comentarii ale lui Popper pe marginea comentariilor: sub formă de articol, de interview, de scrisoare, de orice. Savuroasă.

Mikó Ervin, "ACASĂ ÎN EUROPA", Ed. Dacia, Coperta: Epaminonda Tiotiu, Cluj-Napoca, 1994.

Impresiile unui reporter autentic, din peregrinările sale prin Europa; impresii de la Paris şi Praga, de la Viena şi Monte Carlo, de la Geneva si Stockholm, de la Budapesta şi Roma; impresii de observator pasionat, atent, înzestrat cu facultatea de a evita generalităţile vago-plicticoase şi de a înregistra pe retină concreteţurile: oameni, case, moravuri, crîşme, picturi, străzi şi genii; impresiile unui reporter amator foarte de întîlniri cu oamenii, oriunde şi oricînd, de ascultare a mărturisirilor la un pahar; atît de amator de asemenea întîlniri, încît uite ce i s-a întîmplat într-un rînd la graniţa franco-belgiană:

"Seara, pornim spre Paris. În afară de noi, în vagon nu mai sînt decît două persoane: un bărbat cu aspect de arab şi un tînăr elveţian cu care ne împrietenim repede - mai ales că fiul nostru e pe cale să se căsătorească cu o elveţiancă, şi chiar intenţionăm să ne întrerupem voiajul la Thun, pentru a-i întîlni pe părinţii viitoarei noastre nurori, Monika. La frontiera franco-belgiană tînărul ne pofteşte la o bere, în bufetul gării, pronosticînd că trenul va staţiona în gară pe puţin două ore, căci, prin compartimente, autorităţile scotocesc după contrabandişti de stupefiante. Dacă-i aşa, cobor şi eu, fără grijă, încredinţîndu-i nevesti-mii paza bagajelor. Dar abia au trecut douăzeci de minute, cînd omul de după tejghea ne avertizează că trenul nostru pleacă imediat. Plătim şi ieşim în goană pe peron, şi mai apoi pe terasamentul înzăpezit şi îngheţat, după trenul aflat deja în mişcare. Tînărul meu amic ajunge dintr-un singur salt pe scara vagonului şi pătrunde înăuntru. Urmîndu-i exemplul, îmi iau şi eu avînt, dar alunec pe un zgrunţure de ghiaţă şi cad, între roţi, spre a fi azvîrlit de ele, pînă departe, pe marginea terasamentului unde aterizez urlînd, printre bolovanii înzăpeziţi. Zac pe învelişul alb, în noaptea ca de cărbune şi, din cauza şocului, nu ştiu ce s-a întîmplat şi cum am ajuns acolo. Prin apropiere, nimeni! Departe, în urmă, gara pîlpîie, sepulcral. Nevastă-mea - în trenul lansat de-acum, în iureş. Am comis ceva îngrozitor! Mă fulgeră un monstruos sentiment de culpabilitate. Nici măcar nu încerc să mă ridic. Mai mult mort decît viu de spaimă, paralizat de frică, zac inert, pe pămîntul îngheţat (...) apoi, învăluit de aburul cald al unei răsuflări ce se apleacă, peste mine, mă liniştesc întrucîtva - şi leşin cu un sentiment de uşurare.

Mă trezesc şi-mi revin simţurile a doua zi dimineaţa, într-un pat de spital, de un alb imaculat. Nevastă-mea mă ţine de mînă. Îi zîmbesc, vinovat. Mă simt fericit că sîntem, iarăşi, împreună. Cîteva infirmiere tinere forfotesc în jurul meu, cu o măsuţă de pansat. Toată lumea zîmbeşte plăcut, ca şi cînd n-aş avea nici o vină. Ba, dimpotrivă, parcă aş fi cucerit nu ştiu ce merite, despre care eu habar n-am. E luat pledul de pe mine şi mi se scoate bandajul de la piciorul drept. Constat, uimit, că laba piciorului lipseşte. Aflu, ca o consolare, că-i altceva mai grav. - "Nu fi supărată pe mine, te rog, iartă-mă" - îi spun nevesti-mii, strîngînd-o tare de mînă. Sînt aproape fericit cînd o văd şi pe ea zîmbind şi-i simt, pe mînă, strînsoarea ca o dăruire deplină.

Elveţianul a tras semnalul de alarmă, bagajele au fost azvîrlite la repezeală, lîngă şine, iar nevastă-mea a coborît la un kilometru de staţie, singură în noapte, fără a bănui *măcar ce se întîmplase. Pe jumătate înghețată, a cules-o și pe ea mașina salvării, care ne-a transportat pe amîndoi la spitalul Notre Dame din Framery, unde piciorul drept mi-a fost amputat, deasupra gleznei, încă în aceeași noapte. Mai tîrziu am primit vizita unei tinere perechi, cu flori. Era băiatul care făcuse serviciul de noapte, la poșta gării; el îmi auzise vaietele și, găsindu-mă, îmi legase strîns coapsa, cu cureaua de la pantaloni, ca să împiedice hemoragia. Acum mă vizita cu logodnica sa, interesîndu-se de soarta mea și de cureaua lui".*

Cristian Şerbu, "CARTE DE RECITIRE", versuri, "Menora", Rehovot, 1994.

Animatorul clubului Menora iese în lume cu o plachetă de poezii, a 24-a la număr din exemplar-perseverenta colecție a literatorilor din Rehovot; era să spunem, cum ne este obiceiul, "colecția lipită cu pap", dar formula nu mai este valabilă, întrucît editorul a reușit, în vremea din urmă, să lege broșurile în coperți normale, tipografice. Bravo, şi la mai mare!

"Cartea de recitire" (vedem că Şerbu a preluat titlul unui volum de eseuri de Nichita Stănescu) ne pune-n contact cu sensibilitatea şi credințele poetului, hotărît a se exprima simplu, spunînd "lucrurilor pe nume", aşa cum reiese din versurile-program, intitulate "Cîntec mut": *Poemele mele n-au / figuri de stil / Nu sînt declamative / la festivități / Cuvintele nu-s toarse / Să cînte din coadă / Ci spun lucrurilor / Direct pe nume / Ele nu se înscriu / în nici un fel de prozodie / Ci cîntă totul / Aflat pretutindeni - / Cu vorbe simple / Nemeșteșugite / Ca să nu supere pe cei / Ce nu cunosc viața / Sînt picături de suflet / Imagini care ustură / Poemele mele"* (Cîntec mut).

ELENA-ESTHER TACCIU:
"Umbra copacului"

Versuri; Ed.Comitetului pentru activitate culturală iudaică în rîndurile evreimii române, Tel Aviv, 1994.

HITACHDUT OLEI ROMANIA
IERUSALIM

felicită pe israelienii originari din România cu ocazia noului an şi le urează sănătate, succes în toate domeniile, consolidarea acțiunii de pace care a început.

שנה טובה ומבורכת
לכל עם ישראל

ירושלים

COMITETUL EXECUTIV

PREŞEDINTE,
ZWI ROSEN

SECRETAR GENERAL,
Ing. MORIS SAIOVICI

BIJUTERIA
"NANU"
VALENTIN IULIAN

felicită clientela şi prietenii urîndu-le un călduros
SHANA TOVA !
ÎN PERMANENȚA DISPUNEM DE UN SORTIMENT VARIAT DE BIJUTERII ŞI CEASURI.
TURIŞTII DIN ROMÂNIA BENEFICIAZA DE PREȚURI SPECIALE

Vizitați-ne în TEL AVIV, str. Ben Iehuda 194
Tel 5238258

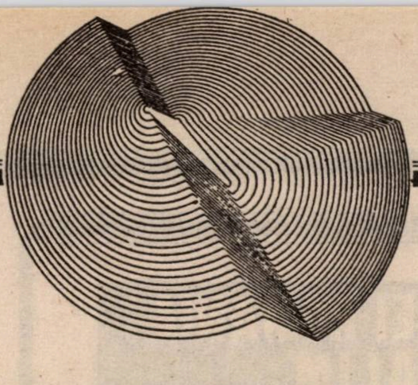

INVENTARUL OBSESIILOR CIRCULARE

ALEXANDRU SEVER

- Despre politeţea unui conjurat căruia îi repugnă să-şi scoată sabia : "Sper că ne veţi face onoarea de a muri la timp."

- Nu resping şi nu-mi ascund nici părerile prietenilor, nici pe acelea ale neprietenilor; chiar de nu-mi ajută să-mi schimb părerile, îmi folosesc destul dacă îmi amintesc că nu sînt infailibil.

- Talentul, ca şi maternitatea, nu e incompatibil cu infamia.

- Sînge înviermănat de regrete nedigerate.

- Mă sperie destinul cu paşi de pisică şi cu mîini violente.

- Fiecare porc îşi laudă glodul în care să tăvăleşte.

- Cînd pisica nu ajunge la şoareci, îşi zice că e duminică.

- Din toate cîte există pe lume, puţine sînt acelea pe care le-aş regreta de-ar fi să piară.

- Idiotul satului. Un înger schilodit sub zidul bisericii.

- Nu-ţi trage pălăria pe ochi: refuzul de a vedea, n-a abolit niciodată realitatea.

- Frăţietate în mizerie morală: "Scarpină-mă, ca să te scarpin!

- O victorie poate legitima orice crimă; dar, de sfinţit n-o sfinţeşte.

- Să supravieţuieşti unui masacru cînd atîţia au murit în el, e aproape o vină.

- Cu o minte aşezată şi cu o limbă dezlegată, se poate exprima orice.

- Un trecut uitat. Reintrat adică în devălmăşia inscrutabilă a istoriei. Un cimitir invadat de ierburi, reintrat în circulaţia naturii.

- Orfan ca un prunc clocit în eprubetă.

- Bucuria nu pune întrebări. Numai teama şi suferinţa ne învaţă să le punem. Curiozitatea nu e decît efectul de suprafaţă al suferinţei de a nu şti.

- Sînt dispus să fiu chiar şi medicul unui bolnav pe care nu-l pot vindeca.

-Sînt virtuţi care mă plictisesc. Cînd mă întîlnesc cu ele, efectul lor asupră-mi este unul curat soporific.

- Lumea Tragediei: o Casă a Morţilor din care nu există ieşire decît în moarte.

- Foarte perspicace să descopere la alţii defectele ce-i lipsesc lui.

- Viaţa e un dar fragil. Sau mai bine: o însuşire sfioasă.

- Ce este emoţia noastră în faţa unei privelişti măreţe? Nu cumva raportul acesta de simpatie divulgă rudenia noastră materială cu întreg universul?

- Perseverenţa: O încăpăţînare orientată.

- Cu deşteptăciunea în portmoneu nu se poate cumpăra orice.

- Ceea ce au comun Biserica şi Dictatura: specularea organizată a Spaimei.

- Am supravieţuit atîtor dureri, încît dacă e adevărat că fiecare durere e un fel de a muri, aş putea crede că sînt nemuritor.

- Numai acolo unde omul a fost pătruns de puterea logosului, s-a putut imagina un zeu al Tăcerii - Harpocrate.

- Civilizaţia revolverului nu e decît o altă faţă a ceea ce a fost civilizaţia bîtei: le înrudeşte aceeaşi violenţă ancestrală.

- De ce oare mă tulbură atît un copil precoce? Nu cumva pentru că vorbeşte mai degrabă despre Moarte decît despre Copilărie?

- Ar fi vrut să se poată despărţi de viaţă aşa cum mor copiii: fără scîrbă şi în ignoranţa totală a morţii.

- "De ce l-ai ajutat?" / "A fost felul meu de a mă răzbuna pentru tot răul pe care mi l-a făcut".

- Nimeni încă nu şi-a putut întemeia statui de bronz pe socluri de gunoi.

- Singura cucerire a lui Hitler care a durat mai mult decît cucerirea Europei: cucerirea Germaniei.

- Unii îşi dau sufletul, alţii îl excretează.

- Ceea ce îmi face suspect orice "sistem filozofic" - fie el cît de prestigios, este ideea căreia nu am nici un motiv să mă sustrag, că dacă "sistematizarea" este, în general vorbind, posibilă pe fracţiuni de realitate, Realitatea însăşi, ca totalitate în continuă mişcare - scapă oricărei sistematizări. şi scapă, pur şi simplu, pentru că viaţa nu încape în nici o formulă.

- Se adresează întotdeauna cuiva ca să aibe aerul că spune ceva.

- Cînd ai nevoie de alţii nu-ţi este îngăduit să fii un nătărău.

- Cîtă vreme este viu, nimeni nu-i atît de sărac ca să nu mai aibă ce pierde.

- Omul, eterna victimă.

- Glorie cu termen redus. Scriitori pe care un premiu literar îi face faimoşi un sezon.

- Nici soarele nu poate lumina lumea toată deodată.

- Nici o făgăduială şi nici o pază nu poate să ţină în viaţă un om care moare.

- Matematica - muzica sublimă a materiei.

"ORTOPEDIA
MOSCOVICI ŞI FIII LTD."
EXPERIENŢĂ 40 DE ANI
CORDOANE SPECIALE HERNIERE
ca ajutor în cazuri grele
şi în loc de operaţie
Corsete ortopedice,
ciorapi elastici de primă calitate
Talonete speciale, cărucioare pentru invalizi (şi de închiriat), alihon şi încălţăminte ortopedică inclusiv după măsura piciorului etc.
TEL AVIV, STR. TCHERNIHOVSKI 1
(colţ Allenby 39) TEL. 03-5281693, 5255537
Sucursale:
NATANIA, str. Smilanski 13 (în pasaj),
09-338967
• ŞANA TOVA ! •

Bettino Craxi, fost prim-ministru al Italiei (şi, în paranteză fie spus inamic al Israelului) a fugit la amicii săi arabi din Tunisia, pentru a scăpa de justiţia care l-a condamnat, nu demult, la închisoare pentru fraudă; acum demonstranţii de la Milano şi Florenţa au ieşit pe străzi cu pancarde, cerînd ex-premierului să fie demn şi să se întoarcă acasă, pentru a suporta consecinţele faptelor sale.

Craxi, go home!

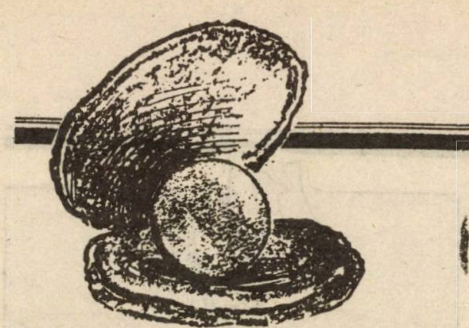

PESCUITORUL DE PERLE

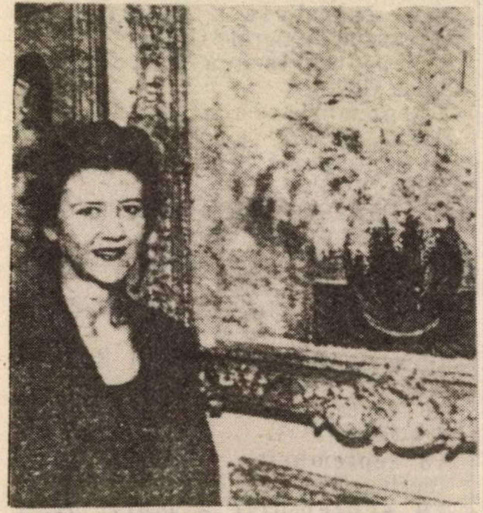

Primirea de către Peres a ambasadorilor Norvegiei.

Ce frumoasă ești tu, Shimon Peres!

("Viața noastră", nr. 13105, a.c; comunicată de Gheza Fullop, Oradea, România, POB 97; Aceeași perlă a fost culeasă de Iancu Leibușor, Ashdod).

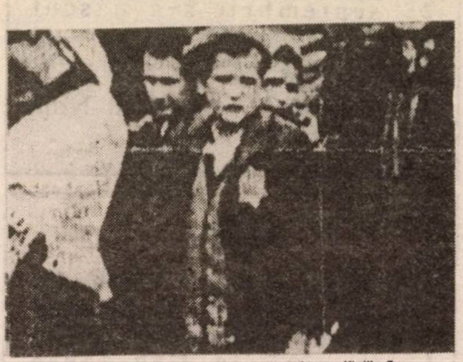

Reforma economiei chineze - cu prețul "sacrificiilor" din partea muncitorilor

Chinezii din presă

("Viața noastră", 19-V-a.c.; în realitate, fotografia, un document bine cunoscut, reprezintă un grup de evrei polonezi în anul 1941.)

CONTACTE SECRETE ISRAELO - IRAKIENE

LONDRA - "Israelul poartă în ultima vreme contacte secrete și neoficiale cu Irakul, cu ajutorul unor mediatori din rîndurile O.E.P.-ului și din Europa", menționează revista britanică "Foreign Report".

Publicația a transmis că în aceste zile se fac pregătiri pentru organizarea unei întruniri între Șimon Peres și un factor superior din guvernul irakian, întîlnire care va avea loc în cursul acestui an.

Cancelaria ministrului de externe a dezmințit această știre, pe care a calificat-o drept "o pălăvrăgeală". Factori din Ministerul de Externe au afirmat că începutul unor contacte cu Irakul ar putea produce o încordare "inutilă" în relațiile cu Administrația americană.

"Foreign Report" a scris că inițiativa organizării acestei întîlniri aparține unui politician european, care a fost ministrul apărării în țara sa, și unui consilier superior al lui Yasser Arafat. Scopul inițiativei: extinderea procesului de pace.

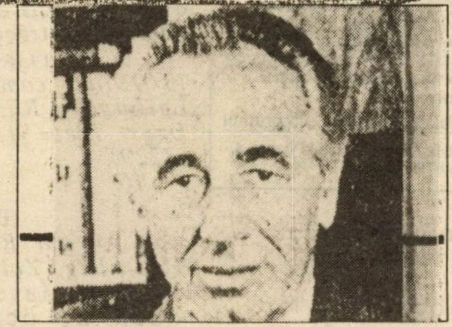

Șimon Peres

Revista menționează de asemeni că aceste contacte secrete au început printr-o convorbire între un funcționar al O.E.P.-ului și un ambasador irakian din Europa, dezbatere dedicată lărgirii procesului de pace.

"Foreign Report" precizează că Saddam Husein consideră că, unicul mod de a determina Statele Unite să înceteze sprijinirea aplicării de sancțiuni internaționale împotriva Irakului, este să atragă Israelul de partea irakiană.

CONTACTE SECRETE ISRAELO - IRAKIENE

LONDRA - "Israelul poartă în ultima vreme contacte secrete și neoficiale cu Irakul, cu ajutorul unor mediatori din rîndurile O.E.P.-ului și din Europa", menționează revista britanică "Foreign Report".

Publicația a transmis că în aceste zile se fac pregătiri pentru organizarea unei întruniri între Șimon inițiativa organizării acestei întîlniri aparține unui politician european, care a fost ministrul apărării în țara sa, și unui consilier superior al lui Yasser Arafat. Scopul inițiativei : extinderea procesului de pace.

Revista menționează de asemeni că aceste contacte secrete au început printr-o convorbire între

Repetiția - mama învățăturii

("Viața noastră", 1-IV-a.c.; comunicată de același Gheza Füllop, care, după ce se scuză pentru întîrziere, "am dat peste ziarul acesta, mai deunăzi, la un amic", întreabă: care este rostul repetiției?

Răspundem:

Vezi titlul pe care l-am dat perlei: se pare că redacția, temîndu-se că cititorii nu-și vor însuși temeinic, de la prima lectură, conținutul știrii, a hotărît să mai o publice odată, așa... ca să-i intre omului bine în cap.)

Nu, el nu e din ăia...

"În fruntea delegației palestiniene (la convorbirile cu Iordania) va fi Eliahim Rubinstein, consilierul juridic al Ministrului Apărării".

("Viața noastră", nr 13.154/a.c.; Comunicată de H. Michelstein, POB 20340, Tel Aviv 61200)

Numai

"La 20 ianuarie 1992, Ann Laurissen a născut cea mai mică tripletă din lume, după numai 24 luni de sarcină."

("Revista mea", Nr. 1618/a.c.; comunicată de Victor Franc, POB 9805, Haifa 31097).

Ziarele susțin că autorul frumoaselor discursuri ale lui Itzhak Rabin la Washington și în alte capitale ale lumii sînt opera consilierului său de presă Eitan Haber.

Serios? Haber n-aveam!

D-na Dee Dee Myers, purtătoarea de cuvînt a Casei Albe, a recunoscut că occidentul are partea sa de răspundere în ce privește dezastrul din Ruanda.

Dee, Dee, Myers, cine-i de vină dacă atunci cînd presa făcea apel la toată lumea (bună...)să-și suflece mînecile, aceasta discuta pe-ndelete în ședințe plenare lărgite dacă este just din punct de vedere politic să intervii într-o țară străină, trimițînd lapte pentru copiii ce mureau de foame, pe pămîntul gol....

•

Mahmud A-Zahar, unul din fruntașii Hamas-ului a propus Israelului un "plan de pace" potrivit cu vederile organizației.

S-o fi convins și el că dacă știi să-i duci pe israelieni cu zăhărelul, poți obține ce vrei de la ei.

ORGANIZAȚIA ORIGINARILOR
DIN ROMÂNIA ȘI BRĂILA

Inștiințează pe noii veniți cît și pe cei mai vechi care
la televiziune nu reușesc să înțeleagă, cu greu,
doar primul rînd, că la sediul Asociației din str. Yarkon 56
tel. 03-5061842, între orele 8.00-10.00 se primesc înscrieri
pentru vizionarea noilor filme americane subtitrate
în limba română.

De asemenea amintim, că biblioteca noastră de împrumut
posedă cele mai noi romane în limbile română și franceză.
Stand special de bridge.

Schimbări, necontenite schimbări pe harta lumii

("Viața noastră", Nr. 13158/a.c.; comunicată de av. Israel Kishon, 34 Rh. Hamagal, Kiriat Onu 55402; Comentînd originalul anunț, corespondentul nostru se arată totalmente nedumerit: "Ori România e un oraș – și atunci e normală legătura '...din România și Brăila', ori Brăila e o țară, și atunci iar e normală legătura. Sorry, *domnule Kishon, ne e teamă că veți afla adevărul numai atunci cînd va vedea orbul Brăila!).*

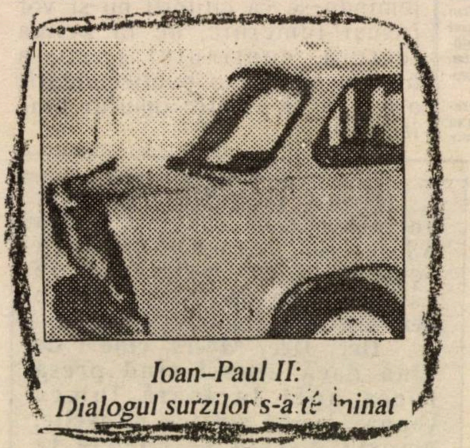

Ioan–Paul II:
Dialogul surzilor s-a terminat

Papa este un Trabant

("Viața noastră; 20-VI-a.c.; comunicată de Dr. Carol și Hermine Neuman, Rh. Pinhas 67, Tel Aviv, 62157)

Rabin acceptă și nu acceptă în același timp

"Cele întîmplate în Cripta Patriarhilor i-au oferit lui Arafat acea "armă" atît de mult rîvnită pentru a pretinde redeschiderea acordului încheiat la Oslo și chiar a aceluia realizat, cu atîtea dificultăți, la Cairo. Natural că premierul Rabin nu poate să accepte așa ceva. Pe bună dreptate el a menționat că acceptă ideea să fie repuse în discuție acorduri negociate și semnate în trecut."

("Viața noastră, nr 13.079/a.c; comunicată de Iancu Leibușor, Rh. Ilana Zelis 9, Ezor Ilet- 1383/44, Ashdod 77229).

Poșta

Avram Rabinovici, Haifa (Nu); *Ing. Zoltan Zuckerberger*, Rehovot (aveți dreptate, dar dacă ne ocupăm de toate analfabetismele de pe ...etichetele lipite pe sticlele de vin, nu ne mai rămîne spațiu în revistă pentru nimic: nici pentru Iosi Bei-lin, nici pentru fotbal: Hagi!; *Elias Emil*, Kiriat Ata (nu putem face responsabil un ziar de limbă română pentru că publică o știre care se deosebește de știrea similară din "Iediot Aharonot"; în definitiv, poate că sursele de informare sînt diferite, așa că...); *Iosip Isak*, Neve Iosef, Haifa (a. Repetăm, atît pentru Dvs. cît și pentru alții căzuți în același păcat: trimiteți-ne tăieturile sau copii xerox – din publicațiile în cauză; altminteri nu avem posibilitatea să ne convingem de autenticitatea perlelor. b. Am remarcat și noi că în paginile unora dintre confrații noștri apar glume reproduse, sau, pe românește spus, *ciupite*, dacă nu chiar *ciordite* de-a binelea, fără a se indica sursa, din modestul nostru lunar; am remarcat și fiind vorba de humor, am... surîs); *Dr. L.Kaufman*, Ashkelon (da, aveți posibilitatea să schimbați cartea primită drept premiu: vă stăm la dispoziție.);*W. Weintraub*, Holon (a. Volumul cu pricina, a cărui primire prin poștă v-a mirat, reprezintă premiul pentru perla culeasă de Dvs. și publicată la "Pescuitorul". b. Observații bune, aveți dreptate. Sciții nu erau un vechi popor slav..., așa cum scriu cărturarii de la "Ultimul cuvînt" din București... dar așteptăm niște perle mai... mari). *Aurelia Scherer*, Kiriat Haim (aveți dreptate, o formulare imprecisă; uite la ce duce absența unei virgule; la multe, dar nu chiar la o perlă)

Styx

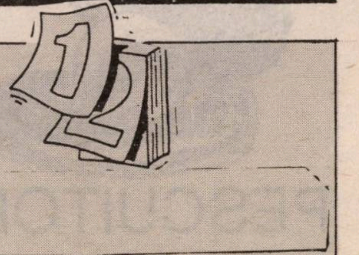

SEPTEMBRIE

1 septembrie s-a născut G. Millian-Maximin (1885)
2 septembrie a murit A. Grossman (tipograf) (1935)
5 septembrie s-a născut G. Spina (1896)
7 septembrie s-a născut Camil Baltazar (1902)
10 septembrie a murit Mihail Sabin (1975)
12 septembrie s-a născut Sebastian Costin (1939)
13 septembrie s-a născut Eugen Schileru (1916)
14 septembrie s-a născut H. Salem (1927)
14 septembrie s-a născut Radu Klapper (1937)
16 septembrie s-a născut Gh. Schwartz (1943)
18 septembrie s-a născut M. Blecher (1909)
19 septembrie a murit A. Steuerman-Rodion (1918)
19 septembrie s-a născut Marcel Breslașu (1903)
20 septembrie a murit Marcel Breslașu (1966)
22 septembrie s-a născut Isaiia Răcăciuni (1900)
22 septembrie a murit M. Maur (1988)
23 septembrie s-a născut Alfred Margul-Sperber (1898)
25 septembrie s-a născut Marcel Marcian (1914)
26 septembrie a murit M. Rudich (1991)
27 septembrie s-a născut Nina Cassian (1924)

●

Șeful mișcării "Djihadul Islamic", d. Fathi El Shakaki a declarat, mai deunăzi, că va lupta pînă la lichidarea ultimului sionist de pe pămîntul Israelului.

Ținînd seama de numele său de familie, îl sfătuiesc pe d. Shakaki să se ducă urgent la camaradul său de idei, W.C. Tudor.

ÎNSEMNĂRI LA 35 DE GRADE

ANDREI STRIHAN

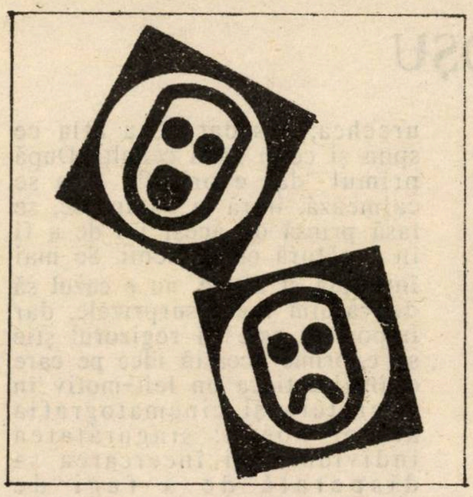

Iosi Iadin. Peste 40 de ani de activitate teatrală. Dar nu se dă bătut. Se ia încă în piept cu texte dramatice dificile, surpasîndu-le cu nobleţea gentilomului. În teatrul ebraic este, cred, cel mai bun interpret de monodrame. Simplu, fără cea mai mică umbră de emfază, cu o gestică şi o privire măsurate de un rar bun simţ, actorul dă glas şi vizualitate vorbelor născătoare de situaţii, de conflicte şi psihologii cuprinse în monodramele prezentate de acest rapsod exemplar. Aşa s-a întîmplat în seara de 19 iulie, în auditoriul *Fasstlicht* (Univ. Tel Aviv), cînd în faţa noastră, Iosi Iadin luase înfăţişarea demnităţii şi omeniei, intransigenţei şi blîndeţii ironice a înţeleptului Socrate, apărîndu-se contra acuzaţiilor ticăloşilor săi denigratori. (*Apărarea lui Socrate* de Platon). Tot astfel s-a întîmplat în dimineaţa zilei de 12 iulie, cînd mi-a onorat invitaţia, citind, jucînd şi fermecînd studenţii clasei mele (aşa cum mă fermecase cu 5 ani în urmă şi pe mine) cu povestea cutremurătoare a *omului cu floarea în gură* de Pirandello.

Nu tot anul naşte virtuozi ca Iosi Iadin. Prinos să-i aducem!

*

Fantezie la pian. La Beit Zionei America a avut loc, la 6 iulie, noua premieră a Teatrului Cameri: *Fantezie la pian* de Aliza Olmert, în interpretarea actorilor: Zaharira Harifai, Iosef Carmon, Albert Cohen, Hana Roth. Regia de G. Basan, decor şi costume I. Kovarski, muzica de O. Zahavi. La prima vedere, motive de satisfacţie: piesă israeliană, interpreţii - din echipa de elită a teatrului, subiect emoţionant. Supravieţuitoare a Holocaustului, israeliana Ana Zingher, se întoarce, după 50 de ani, în Polonia, în satul în care copilărise ca să recupereze pianul la care cîntase în copilărie şi să-l dăruiască, la inapoiere, nepotului ei. Dincolo de trama evidentă, dincolo de intenţiile evocativ-afective, autoarea îşi propune să comunice spectatorilor temerile, îndoielile ei: dacă, şi în ce măsură, poate exista, cu adevărat, astăzi, o bază reciproc acceptabilă, punte de legătură temeinică între israelieni şi polonezi.

Concretizarea acestor intenţii a lăsat însă de dorit, punînd în evidenţă serioase carenţe de construcţie dramaturgică. Conflictul afectiv şi semnificaţia lui simbolică iau sfîrşit înainte de a-l fi clarificat pe cel ideatic, astfel că partea a doua a spectacolului se dovedeşte - din punct de vedere teatral - inutilă. La această bîlbîială de construcţie artistică se adaugă caracterul antipatic şi agresiv al Anei Zingher, aşa cum a fost conceput de autoare, sau cum apare în jocul Hanei Roth.

Eforturile meritorii ale actorilor, şi în primul rînd, ale Zaharirei Harifai, le confirmă talentul dar şi dreptul de a li se oferi texte pe măsura calităţilor lor interpretative.

...În rest, căldură mare!

Spectacolul nr.1 al stagiunii din România: **Satyricon,** *după Petronius, în regia lui Victor Ion Frunză, la Teatrul din Tg.Mureş: erotică, dar nu pornografie.*

FILM

ROŞU

Irene Jacob: singurică, domnişoară?

Film francez, 1994; regia: Krzysztof Kieslowski; cu: Irene Jacob, Jean-Louis Trintignant, Frederique Feder.

Este al treilea film dintr-un ciclu intitulat (după culorile Revoluţiei franceze): Roşu, alb şi albastru şi vrînd să ilustreze lozinca Revoluţiei: libertate, egalitate, fraternitate. Al treilea şi cel mai nou film al unui regizor din şcoala varşoviană, care împreună cu Andrei Wajda şi compania, au făcut din Polonia o mare putere cinematografică.

De la început trebuie spus că "Roşu" (care şi-a propus să vorbească despre fraternitate) nu este un film de acţiune -ci cu toate că surprizele nu lipsesc de fel-o peliculă de analiză psihologică. Dar ce peliculă! Şi ce analiză! Valentina (Irene Jacob) este un manechin care trăieşte singură la Geneva, fără legături reale cu cei din jur: amantul ei se află undeva departe (huţ le areţ), cu maică-sa vorbeşte, din cînd în cînd la telefon, fratele e un drogat cam în prăpastie. Contactele ei cu lumea din afară, cu ceilalţi, ah, teribilii ceilalţi, se produc mai ales prin telefon. Într-o seară întorcîndu-se cu maşina acasă, fata calcă din greşeală un cîine. Se opreşte, ia cîinele în braţe, descifrează numele şi adresa stăpînului şi se repede la acesta dornică să-i înapoieze cîinele. Proprietarul micului animal este un judecător ieşit la pensie (Jean-Louis Trintignant).

Acesta o dă practic afară din casă, spunîndu-i ca să ia cîinele cu ea, şi să facă ce i-o place. Fata e revoltată, fuge, dar revine şi încet-încet începe să-l cunoască pe ciudatul magistrat. Aici - al doilea prilej de revoltă: onorabilul trăieşte singur cuc, ocupaţia sa de căpetenie fiind aceea de a asculta la telefon, printr-o instalaţie specială (ca fost magistrat se pricepe la asemenea drăcii) convorbirile telefonice ale vecinilor săi. El este deci un fel de "voyeur" cu urechea, obsedat de a afla ce spun şi ce-şi spun ceilalţi. După primul "dar e oribil!", fata se calmează, intră şi ea în joc, se lasă prinsă de acest fel de a fi în legătură cu oamenii. Se mai întîmplă şi altele, nu e cazul să dezvăluim toate surprizele, dar important este că regizorul ştie să exprime această idee pe care o întîlneşti ca un leit-motiv în literatura şi cinematografia anilor noştri: singurătatea individului şi încercarea sa disperată de a fugi de singurătate, oricum, cu orice preţ, şi de a fi împreună cu semenii săi. De-aici şi înţelesul culorii roşu: fraternitate...

Kieslowski s-a aflat, nu de mult, la Ierusalim, cu prilejul prezentării filmului său. El a declarat presei (lovitură de teatru!) că, gata, s-a hotărît să se lase de film, "Roşu" fiind ultima sa peliculă. Nu mai are chef, nu mai are ce spune, este cătrănit, nu ştiu, poate nici el nu ştie. Ar fi păcat să se ţină de cuvînt. Noi, care-l preţuim, îl rugăm să înveţe de la politicienii noştri care demisionează de trei ori pe zi, pentru a reveni, tot de trei ori pe zi, la sentimente mai bune - şi să procedeze în acelaş fel. Dacă tot a fost în Israel, la doi paşi de Knesset, măcar să înveţe ceva din obiceiurile locului.

INTERIM

Restaurantul

HAIM

DIZENGOFF 228

TEL. 524 49 63

UREAZĂ – CU OCAZIA SĂRBĂTORILOR ONORATEI SALE CLIENTELE UN AN NOU FERICIT CU SĂNĂTATE, PROSPERITATE ŞI MULTE BUCURII

Preşedintele "Fondului Monetar Internaţional", d. Michel Camdessus are reputaţia unui patron care, atunci cînd primeşte în audienţă pe reprezentanţii ţărilor din lumea treia veniţi după împrumuturi, îi lasă să facă anticameră, privindu-i cu un aer Camdessus.

●

Vaticanul a găsit de cuviinţă astăzi, să-i acorde lui Kurt Waldheim, fost locotenent SS, o înaltă distincţie pentru merite umanitare.

Vaticanalia.

PORUMBEI SI TUVIA TZAFIR

Un reportaj transmis pe canalul *3 SAT* ne arată că de cîţiva ani de zile încoace, porumbeii se înmulţesc peste tot, cu o repeziciune îngrijorătoare, dînd naştere la tot felul de probleme. Nimic nu-i sperie şi nimic nu-i îndepărtează. Ei se simt la ei acasă chiar şi pe marile aeroporturi, zgomotul motoarelor de avion nefiind pentru ei un criteriu de strămutare pe alte suprafeţe mai liniştite. Multe asemenea motoare, au fost deteriorate prin aspirarea acestor musafiri nepoftiţi, în timpul încălzirii la sol, şi uneori s-au produs chiar accidente în plin zbor; doar iscusinţa piloţilor a putut evita catastrofe.

În mediul urban, porumbeii s-au instalat şi şi-au făcut pui pe sub toate streşinile, în toate spărturile de ziduri, pe toate aparatele de aer condiţionat suspendate sau încastrate în ferestre şi pereţi, - aterizînd pe ele ca pietrele de cum se lasă înserarea sau se crapă de ziuă, bătîndu-se pentru un loc în plus, sau cîte-o porumbiţă. Intr-o gălăgie de aripi fîlfîite şi ghiare derapante pe metal, ce-ar trezi şi morţii din somn, - pe sau pe sub reborduri de ferestre şi pe acoperişuri de ţiglă pe care le-au distrus cu ghearele şi dejecţiile lor acide ce au o asemenea capacitate de adeziune încît nu mai pot fi curăţate ca lumea, şi tot acoperişul sau pragul de geam, trebuie înlocuit. În plus, ei adăpostesc pe sub pene şi aripi căpuşe şi paraziţi ce provoacă la om o boală destul de gravă numită psitacoză, germeni ai pneumoniei, pseudo-tifoidei, etc.

Aceste păsări, cîndva simbol al păcii, sînt pe cale să devină un pericol public, şi cum nimănui nu-i vine să le extermine, toată lumea încearcă să le îndepărteze cu diferite insecticide, ultra-sunete, şi alte asemenea mijloace, dar fără succes. Singurul lor duşman de care se tem, este şoimul, dar această pasăre de pradă nu sălăşluieşte în mediul urban.

In cadrul reportajului amintit, primarul unui oraşel elveţian, cu locuitori deosebit de grijulii pentru curăţenia locală, a împărtăşit şi altora originala experienţă încercată de el în colaborare cu medicul veterinar. A pus în cîteva locuri, pe caldarîmul pieţii centrale, castroane cu bucăţele de pîine muiată într-o băutură alcoolică destul de concentrată. Rezultatul? porumbeii s-au îmbătat criţă, au încercat să se mai refugieze la deal, pe acoperişuri, dar n-au mai reuşit, şi au alunecat la vale, pînă pe caldarîm, de unde au fost culeşi, sacrificaţi ca nişte simple găini, şi comercializaţi : friptura de porumbel este foarte apreciată în Europa.

Claudia Rosenstreich

P.S. Şi ce legătură o fi între porumbei şi, vezi titlul, Tuvia Tzafir? Păi cam este, fiindcă aşa cum înţelegem, marele comic imitator a fost mîncat de păsările care teleghidează televiziunea noastră. Într-adevăr, nu l-am mai văzut, cam de mult pe Tuvia, deşi prezenţa lui pe micul ecran, ba în postură de Shimon Peres, ba în chip de Raful, ba înfăţişîndu-l pe Rabin, ba - creaţia lui cea mai proaspătă - pe Arafat, atrăgea ca un magnet fără de pereche toată suflarea din *Medina*. Pe cine o fi supărat - acolo sus unde cineva mă iubeşte - teribilul Tuvia Tzafir? Pe cine o fi speriat el la *CeCe* de s-a dat poruncă (rectific: sugestie) să se mai odihnească omul niţel pe-acasă, că nu e momentul de arafaţi, de strîngeri... de mînă şi de ţoc-ţocuri pe obraji discutabili? Sau, ca să parafrazăm şi noi titlul renumitei piese de teatru a lui Albee: "Cui îi e frică de Tuvia Tzafir?"

Lucullus

IAFFA GOLAN
ÎN ATENŢIA PRIGONIŢILOR DE NAZIŞTI!
A început înscrierea pentru primirea de
PENSIE DE LA ASIGURAREA NAŢIONALĂ GERMANĂ
Se pot înscrie toţi cei ce întrunesc toate criteriile următoare:
*** Persoane care au fost prigonite de regimul nazist.**
*** Persoane aparţinînd culturii germane.**
*** Persoane care au muncit în Europa răsăriteană şi au avut vîrsta de, cel puţin, 16 ani înainte de izbucnirea războiului.**
*** Persoane care s-au stabilit în Israel pînă la 1 iulie 1990.**
CONSULTAŢIE GRATUITĂ LA BIROUL NOSTRU ÎN ZILELE DE DUMINICĂ - JOI (între orele 8-13).
IAFFA GOLAN - INVESTIŢII ŞI FINANŢE LTD.
Secţia de Pensii din Germania
Tel Aviv - str.Haneghev 4, etaj 2, camerele 38-50.
Tel.03-370975
SHANA TOVA !

● **MUZICĂ**

Sofia Gelman

SCHIMB DE ROLURI?

Dietrich Fischer-Diskau, baritonul cu renume mondial, a hotărît brusc, să înceapă să dirijeze; în preajma primului concert în care avea să apară în noua sa calitate, a invitat cîteva somităţi în materie, printre alţii pe maestrul baghetei, W.Furtwangler, bun prieten al dirijorului G.Solti. La rugămintea de a participa la evenimentul cu pricina, Furtwangler i-a răspuns lui Diskau:"regret foarte mult că nu pot fi prezent la debutul tău ca dirijor, dar i-am promis lui Solti să vin la recitalul său! El va cînta în aceeaşi seară(!?) un ciclu de Lieduri de Schubert"...Anecdota, se pare autentică, avea să inspire şi alte domenii ale muzicii...Stagiunea viitoare a Filarmonicii israeliene, s-ar părea că vrea să încerce să înlocuiască concertele simfonice prin prezentarea-fără decor şi joc de scenă- a cîtorva opere.

Interesant ar fi de ştiut, ce motive au determinat conducerea Filarmonicii să-şi îndrepte privirea spre repertoriul instituţiei "vecine şi prietene", Noua Operă Israeliană? La prima vedere, răspunsul pare simplu: trebuie atraşi iubitorii de operă la concertele Filarmonicii; ca rezultatul să fie cel dorit, în stagiunea 1994/95, se va face apel la cîteva titluri de largă respiraţie aparţinînd scenei lirice. Lucrările cărora li s-a dat "lumina verde" în noua stagiune sînt dintre cele mai cunoscute opere romantice precum: "Trubadurul" şi "Nabucco" de Verdi; "Lucia de Lamermoor" de Donizetti.

Cele zece concerte cuprinse în abonament prezintă deci trei opere; apoi mai sînt cîteva seri în care - alături de lucrări simfonice, sînt arii din opere şi culmea "bizarului", un întreg program compus din melodiile cîntate cîndva de Marlene Dietrich şi Edith Piaf, valsuri de Strauss etc.! Şi toate acestea, unde? La Filarmonica israeliană. Aş zice: "aproape de necrezut"!

In decursul celor aproape 60 de stagiuni, această orchestră de răsunet internaţional şi-a obişnuit spectatorii cu prezentarea unor piese simfonice clasice la cel mai înalt nivel (ca repertoriu şi ca interpretare).

Nu mai sîntem fideli tradiţiei? Presupunem că motivaţia care există la baza celor ce urmează a se întîmpla este ca deobicei cea materială. Dar am dori să amintim celor răspunzători un fapt dealtfel binecunoscut lor- de cîte ori programul a fost alcătuit din lucrări foarte bune, de tot atîtea ori sala s-a dovedit neîncăpătoare, pentru cît de mulţi amatori de muzică bună există.

ÎN FIECARE VINERI APARE
ADEVĂRUL
magazin săptămînal
Cereţi-l la toate chioşcurile din ţară

"POATE MÎINE" de Gina Sebastian Alcalay, carte distinsă cu premiul Brickman de sub egida HOR Ierusalim

"O încîntare (...), un stil european, modern, cult, cum rar mi-a fost dat să întîlnesc (...). Dacă "Bolero"-ul evocat de Sergiu Levin se potriveşte întru totul spiralei de gînduri şi sentimente, Kundera din unele pagini se face simţit, renăscut, cu o pană sigură". (Dr.E.Roisman, Israel)

"Excelentă proză de memorialist (Elena-Ester Tacciu-"Viaţa noastră"-Israel)

"Nu numai o carte bine scrisă, dar şi o incitatoare lecţie de crudă sinceritate faţă de sine" (Rodica Grindea, "Revista mea", Israel)

"Poate mîine" este, cu siguranţă, nu numai un debut la vîrsta maturităţii reflexive, ci şi o confirmare, astăzi, a unui talent de mare originalitate, care conferă autoarei un loc bine determinat în spaţiul literaturii israeliene de limbă română." (Ioni Tuvia, Kol Israel, emisiunea în limba română)

"Un debut tîrziu, melancolic, copleşitor (...) o carte răscolitoare, carte inteligentă şi bravă, mărturie foarte originală a unei scriitoare care în două epoci şi în două ţări, într-o multitudine de ipostaze existenţiale, şi-a trăit lucid, cu intensitate, clipa." (Felicia Antip, "Adevărul literar şi artistic", România).

"O proză elegantă de mare sensibilitate, dezvăluind un scriitor autentic, aşa cum arată şi prefaţatorul volumului, criticul Sergiu Levin" (Iosif Klein-Medeşan, Vocea Americii, emisiunea în limba română)

Preţul cărţii: 30 de şekeli.

Poate fi comandată expediind suma respectivă pe adresa autoarei, 3 Harav Herzog 673/19, Ashdod 77344, Israel, tel.08/533180.

UN ARBITRU DE BOX

POVESTIRE

DR.S.IACOBSON

Colegul de facultate al dr-ului Blau fusese un ticălos în tinereţe, drept care, mai apoi, la ceasul socotelilor, a fost pedepsit aşa cum se cuvine.

Doctorul Blau stătea în faţa ferestrelor larg deschise. Noaptea de vară intrase în cameră o dată cu mirosul florilor de portocali. Luna, sidefie şi globuloasă, parcă radia fascicole luminoase argintate. Domnea liniştea aceea spaţială, liniştea aceea fără limite, de o profunzime abisală, dar o linişte care dădea doctorului o pace demnă de a provoca o bună stare. Îl provoca la un proces analitic al propriei sale aventuri existenţiale, al propriului său itinerar de-a lungul vieţii la amurgul căreia ajunsese.

Paul hotărîse în urmă cu trei ani să încheie capitolul medicină. Spusese adio artei medicale, conştient că acest pas era necesar, deoarece gestul medical presupune o gîndire clară, o răbdare aproape angelică, o diferenţiere precisă a plîngerilor bolnavului şi o răspundere integrală a deciziei tratamentului. Dacă acestea toate aveau un mic semn de erodare, o uşoară lipsă de răbdare şi mai ales o dorinţă tenace de evadare dintr-un circuit închis şi oarecum înlănţuitor, însemna că venise timpul eliberării.

Cehov spusese cîndva: "Medicina e soţia mea, literatura este amanta mea". Pentru Paul, medicina fusese şi una şi alta, iar literatura era medicamentul calmant al erupţiilor lui lăuntrice. Convieţuirea aceasta diabolică şi pasionată totuşi cu arta medicală o hotărîse la vîrsta de 7 ani, cînd afirmase cu semeţie copilărească: "Eu am să fiu doctor". Nu ştia ce l-a făcut să decidă acest pas. Poate dorinţa lui de a ajuta oamenii, umanismul lui ancestral, necesitatea de a fi la capul celui suferind sau poate iluzia utopică de a binemerita de la cel atotputernic un scăunel în lumea de apoi. Niciodată nu-i trecuse prin minte pe atunci că arta medicală, oricît de artă ar fi fost, era şi un mijloc de întreţinere. Un prieten intim i-a spus: "Eu te văd ca un doctor alergînd zi şi noapte, dînd ajutor tuturor fără deosebire şi la sfîrşitul lunii incapabil să-ţi acoperi cheltuielile.. Un fel de salvator al idealului umanitar".

Încet-încet îşi organizase această despărţire. Încerca să-şi adoarmă reflexele dobîndite în aceşti ani şi să găsească altele necesare vieţii lui la ex-doctor. Întîi, descătuşarea de "reflexele instrumentale". Purtase stetoscopul în jurul gîtului ca un medalion şi îl scotea cînd se culca. Zgomotele lumii care colcăia, zgomotele vieţii tumultuoase, zgomotele luptei pentru dreptate, zgomotele politicii, erau sunete anacronice. În urechile lui răzbăteau sunetele inimii, respiraţia plămînilor. Acum, începea să-şi antreneze urechile pentru a auzi fără "lupă". Începuse să perceapă voci, strigăte ale trecătorilor de pe stradă, dar şi sunetele propriei lui voci şi mai ales ale propriei sale inimi, care bătea de atîta amar de ani fără ca el să aibă timp s-o audă. Ochii lui priviseră cărţi, imagini, planşe anatomice, corpuri umane, cercetînd ca pe o hartă complicată punctele nevralgice, sensibile şi periculoase ale mapamondului uman. Avea ochii fixaţi la evoluţia vizibilă a bolii, o galaxie mai periculoasă şi mai complicată decît orice galaxie celestă. Mîinile lui uitaseră gesticulaţia vorbitorului, mobilitatea lor umană. Ele palpau în loc să mîngîie, aveau o coreografie limitată la mesmerismul electric al manipulaţiilor medicale.

Ca o consecinţă a acestei activităţi medicale, numai o mică parte a creierului său era accesibilă cotidianului. Despărţirea de arta medicală întorsese creierul său spre orizontul introspecţiilor variate. Toate acestea erau o parte din rezultatele abandonării legămîntului lui Hipocrate. Regăsise însă acelaşi entuziasm pentru a putea gîndi lucid realitatea ambiantă şi bucuria de a putea în sfîrşit, fără teama de a nu avea timpul necesar, să citească, să gîndească, să creeze frumosul, pateticul şi mai ales umanismul lui.

Doctorul Blau avusese o carieră bogată, urcase toate treptele ierarhiei medicale cu tenacitate şi cu multe renunţări. Luptase cu boala, cu ipocrizia politică social-comunistă care cerea doctorului să prescrie tratamentele necesare şi medicamentele nu după suferinţa bolnavului şi cu precădere elementelor "cu origine sănătoasă". Venise în ţară în condiţii grele şi începuse aventura vieţii lui ca medic în satele arabe de la graniţa Libanului. Era o activitate febrilă, cu o populaţie uneori duşmănoasă, căreia îi dedica timpul şi forţa morală pentru a-i alina suferinţele şi problemele familiale, luptînd şi cu indolenţa tradiţional orientală şi cu mecanismele mistice şi ancestrale ale diverselor familii uneori dezunite printr-o ură moştenită de generaţii.

Totuşi îşi dădea seama că bolnavii erau mulţumiţi şi îl respectau, fără să uite originea lui de evreu israelian. Nu era ceva nou. Se asemăna oarecum cu originea lui evreiască în România lui natală.

Doctorul se ridică de pe scaun, făcu cîţiva paşi prin cameră, aprinse o ţigară. În cameră era linişte. Vera, soţia lui, picta. Deschise televizorul, unde apărea un meci de box. O clipă, admiră cu ochi de expert structura musculară a boxerilor, frumuseţea şi armonia mişcărilor în tumultul luptei şi deodată, brusc, dureros de brusc, meciul de box îl întoarse îndărăt cu ani, în epoca adolescenţei.

Avea şaptesprezece ani, terminase liceul primul pe şcoală şi conform promisiunii pe care şi-o făcuse lui însuşi, se înscrisese la Facultatea de medicină din Bucureşti. În octombrie, într-o după masă, era anunţat cursul de deschidere. Părinţii erau bucuroşi, emoţionaţi, aveau mîndria de a fi putut contribui băneşte - cu deosebite sacrificii - la succesul fiului lor pe care-l vedeau intrînd în lumea aceea deosebită a oamenilor de ştiinţă, viitorii luptători contra bolilor, contra acestei mizerii umane. Iar el, Paul Blau, fostul licean, avea emoţia singulară, aproape dureroasă, de a trece pragul adolescenţei, spre un început de maturitate oarecum prematură, dar o maturitate care cerea un efort deosebit, fizic şi intelectual şi mai ales o oarecare teamă, teama de a rezista unor emoţii deosebit de semnificative. Emoţia întîlnirii cu secretele dure ale acestui corp omenesc care, în contextul maladiei îşi pierdea unitatea exemplară de secole şi depăşit de violenţă începea să-şi arate degradarea.

Se îmbrăcă elegant, sobru. Îşi cumpărase o geantă nouă, un maculator, un stilou, creioane, toate mirosind prospeţimea unui obiect neutilizat. Cînd coborî din tramvai la Cotroceni, în faţă îi apăru clădirea facultăţii, albă, sobră. Grupuri de studenţi şi studente, purtînd pecetea tinereţii, a elanurilor, iar în ochi licărirea întîlnirii cu ştiinţa medicală se îndreptau spre facultate. Era prin anii 1934-1935. Cu toţii păşiră pe culoare. Deasupra unei uşi scria: "Anatomia este ştiinţa formei vii". Intră în amfiteatru, o sală imensă, cu balcon şi colonade, şi se aşeză. După un timp intră şi profesorul, care-şi începu cursul. Paul era ameţit de atmosfera sărbătorească şi mai ales tinerească a ascultătorilor. Cursul se sfîrşi în aplauzele publicului.

Afară începuse o ploaie măruntă de toamnă. Era întuneric. Se îndreptă spre poartă. Deodată apărură lîngă el patru-cinci umbre şi un glas porunci: "Legitimaţia!". Paul le înmînă carnetul nou de student, pe care scria cu majuscule "Paul Şalom-Blau". Controlorul citi atent şi spuse doar atît: "Jidan!". Primul pumn îl atinse între sprîncene, provocîndu-i o durere fulgerătoare. Al doilea în burtă, al treilea, cel mai puternic, în ceafă, lovitură care-l repezi cu capul în perete. Urmară picioare în coaste. Căzu ameţit într-o băltoacă, se ridică, uitînd geanta, şi o luă la fugă privind în urmă, să vadă dacă nu e urmărit de cele patru mogîldeţe. Drumul era liber. Se agăţă de un tramvai din mers şi se aşeză într-un colţ ferit de lumină. Buza de jos căpătase proporţii anormale: parcă îi umplea tot obrazul. Încă nu-şi putea da seama, nu pricepea ce se întîmplase. Cine erau "umbrele", de ce îl loviseră, îl cunoşteau de undeva? Era obiectul unei răzbunări individuale? Călătorii îl priveau cu ochii aceia nesemnificativi ai trecătorilor. Nu se mirau, nu compătimeau, îl priveau cu acea detaşare netă de vreo sensibilitate oarecare.

Paul sosi acasă, îşi netezi cu mîna părul zburlit şi năclăit de sînge şi deschise cu o mînă tremurîndă uşa. Tatăl îi ieşi înainte şi întrebă: "Cum a fost?" Apoi, privindu-l cu atenţie: "Ce-ai păţit? Te-ai bătut? Ai căzut? Arăţi ca după o luptă!" Şi, zîmbind: "Cred că ai ieşit învingător!" Paul nu răspunse. Îl privi drept şi deodată îl înecă năvala lacrimilor şi urlă: "Nu m-am bătut! Am fost bătut!" Alergînd aproape, intră în camera lui şi se încuie cu cheia. Se trînti pe pat. Avea impresia că toată adolescenţa lui, cu visele, cu speranţele, cu dorinţa de a crea ceva folositor, toate se dizolvaseră în clisa aceea lipicioasă în care căzuse după loviturile primite. Dinlăuntrul fiinţei lui tinere izvora cotropitor o teamă uriaşă: teama de necunoscut, teama de a trebui să lupte contra unui duşman nemilos, numeros, hotărît să-l împiedice să facă ceea ce trebuia să facă. În acelaşi timp cu acea spaimă devastatoare apăru ruşinea de a fi fost umilit fără nici o posibilitate de a riposta, decăderea psihologică vertiginoasă care-i demonstrase că, de fapt, era un paria al societăţii, o parte dintr-o comunitate nedorită care nu merita să participe la viaţa normală a unei fiinţe umane. Între timp, sosi doctorul casei care îi curăţă rana de la cap, îi puse cîteva clame, îl pansă şi recomandă un repaus de cîteva zile şi o radiografie a capului pentru o mai bună apreciere a situaţiei. După aceea îi spuse:

– Dragul meu băiat, te ştiu de mic copil, de aceea mă doare nespus cînd te văd lovit şi batjocorit, dar să ştii că tot aşa am învăţat şi eu. Cu timpul ai să înţelegi asta, chiar dacă n-ai să vrei să înţelegi. Ai să devii realist. A fi evreu la universitate, mai ales la medicină, nu e o sinecură, e o luptă de zi cu zi şi trebuie să alegi: te frîngi sau reuşeşti.

– Şi dacă mă frîng? spuse Paul.

– Atunci, spuse doctorul, ai să te frîngi şi în viaţă. Or, dacă ai dreptul să urci pe eşafodul supliciilor, ai dreptul în acelaşi timp să urci şi în tribuna învingătorilor.

Trecu o săptămînă, în care Paul nu putea ieşi din cercul de fier al acestei spaime imense, atotcuprinzătoare, care îl paraliza. Tatăl lui, care avusese o copilărie dură şi răzbise în viaţă ca un *self-made man* tenace şi plin de vioiciune şi optimism, suferea văzîndu-şi fiul torturat de teamă şi de întrebări fără răspuns. Dintr-un adolescent mîndru, Paul devenise un copil bătut şi chinuit. Într-o seară, după cină, tatăl îi spuse:

– Ce faci? Nu te duci la facultate?

– Mi-e frică.

– De ce ţi-e frică?

– De bătaie, de lovituri, de durere.

– Dar ştii că ceilalţi colegi se duc. Lor nu le e frică?

– Se poate. Ei or fi mai curajoşi decît mine.

– Paul dragă, curajul nu-l ai de la naştere. Îl capeţi. Depinde cum priveşti situaţia. Să-ţi explic mai pe înţeles. Ştii cu ce sacrificii am reuşit să fac rost de banii necesari pentru înscrierea la facultate. Să presupunem că nu aveam posibilitatea să te dau la învăţătură şi cum voiam să ai o meserie, te dădeam ucenic la un cizmar sau croitor. Ştii cum se face ucenicia? Îţi spun din propria mea experienţă: cu bătaie, cu palme de la patron. Mănînci bătaie timp de trei ani ca să devii din ucenic calfă sau lucrător. Ai intrat la universitate să faci tot un fel de ucenicie. O ucenicie mai nobilă, mai complicată, mai plină de neprevăzut, dar şi de răspundere. Te-ai întîlnit cu o situaţie neprevăzută. Ai fost bătut, poate ai să mai fii bătut, dar la capătul acestui drum greu ai să-ţi vezi visul realizat. Ai să ieşi doctor. Nu pot să te scutesc de bătăi, de umilinţe. E greu să exişti într-o societate crudă, care te priveşte ca pe un străin. Nu te învăţ să te umileşti, te învăţ să reuşeşti. Cînd e posibil, răspunde la un pumn cu zece pumni, la o palmă cu alte palme; cînd nu se poate, lasă curajul demonstrativ de o parte. Tupilează-te, strecoară-te, mai ales continuă să înveţi, să le arăţi că tu, evreul, eşti hotărît să rezişti şi să învingi orice s-ar întîmpla.

Paul roşi şi spuse doar atît: "Mîine mă duc la facultate".

A doua zi, cu o săgeată înfiptă în inimă, intră pe poarta facultăţii fără să-şi poată stăpîni un tremur nervos al buzelor, în timp ce tatăl lui îl urma cu al doilea tramvai fără să-i fi spus. Se temea de ce ar putea să se întîmple băiatului, aşa că se opri la poartă şi privi în curte pentru a vedea care era atmosfera.

Paul intră în amfiteatru şi se aşeză la parter. Deschise geanta, gata să scoată şi caietul, cînd un student negricios îi spuse scurt: "Jidanii la balcon!". Paul îşi luă geanta şi urcă la balcon, unde erau toţi colegii evrei, şi aşa începu noua lui existenţă, o existenţă de muncă încordată în cadrul campaniei antisemite care folosea cele mai diferite metode pentru a-i împiedica pe studenţii evrei să-şi continue studiile. Ei continuau totuşi, continuau cu dîrzenie, cu o încăpăţînare şi o forţă morală pe care le-o dădea acel simţ atavic, moştenit, de a trăi în veşnic conflict rasial. Cu umorul specific evreiesc, alternanţă de rîs şi lacrimi, îşi numărau cucuiele şi cel care deţinea recordul cucuielor era premiat. Cel care scăpase pînă atunci neatins trebuia să aducă dovada botezului, dovada că încasase cel puţin doi pumni.

La un moment dat studenţii creştini hotărîră să-i împiedice pe colegii lor evrei să practice disecţia pe cadavre creştine. Studenţii evrei, organizaţi, găsiră o formulă. Plătind bacşişuri oamenilor de serviciu ai facultăţii, intrau în grup, însoţiţi de un conferenţiar al catedrei de anatomie, tot evreu, la orele două noaptea şi făceau disecţia pînă la ora cinci dimineaţa. Sala de disecţie, cu ferestrele închise, cu mesele pe care erau cadavrele, era luminată numai de lămpi mici de birou, căci a aprinde luminile mari însemna a alarma strada şi poliţia. Lecţia se făcea pe şoptite, studenţii tăiau cadavrele cu atenţia dublată la fiecare zgomot exterior. Scena semăna cu tabloul "Lecţia de anatomie" al lui Rembrandt, iar studenţii evrei, mogîldeţe umbrite de luminile nesigure, păreau alchimişti din evul mediu, căutînd să transforme vechi mădulare în aurul cunoştinţelor vieţii organice.

Într-o seară a avut loc balul studenţilor evrei sionişti. Paul a plecat la bal cu o prietenă, fericit de a ieşi puţin din colivia de zi de zi a universităţii. Sala de bal, luminile, tineretul elegant, zîmbitor, fericit de a rămîne fidel originii lui, idealurilor predecesorilor, totul lăsa să se prevadă o seară excepţională. Pe aceeaşi stradă, însă, la vreo sută de metri de sala balului, era căminul studenţilor cuzişti care, auzind de balul studenţilor evrei, au pornit în grup "să bată jidani". Acolo, însă, găsiră o situaţie schimbată. Nu era universitatea în care bătăuşii erau majoritatea. Aici fiecare era pentru sine. Din sala de bal au ieşit echipe speciale ale studenţilor sionişti, sportivi ai clubului Macabi, care aşteptau de mult o asemenea ocazie de a demonstra că au o demnitate care merită să fie luată în seamă. Grupul de huligani a fost pus pe fugă de ardoarea şi forţa "jidanilor fricoşi" care au dat vajnicilor toreadori o lecţie de neuitat.

A doua zi, însă, nici un student evreu nu a mai intrat în vreo facultate din Bucureşti. Studenţii evrei continuau să vină, să încerce să intre, dar erau respinşi cu bîte, cu pietre. Atunci, în clipele acelea grele, au apărut exemplele nobile ale unor profesori care au refuzat să ţină cursurile fără studenţii evrei şi studenţii creştini care se asociau cu colegii lor evrei. Datorită omeniei lor şi împotrivirii lor de a fi părtaşi la această orbire colectivă, facultatea a fost închisă timp de şase luni, redeschizîndu-se în toamnă pentru examenele de sfîrşit de an.

Paul cerceta cu privirea şi făcea o statistică imaginară, căutînd să fixeze tipurile sociale ale campionilor bătăuşi. Curios, majoritatea erau băieţi de familie bună: ofiţeri, moşieri, negustori. Studenţii de origine simplă, fii de ţărani, funcţionari, meseriaşi, voiau să înveţe şi în simplitatea lor preţuiau colegul, prietenul, vecinul de bancă sau de laborator fără să se intereseze în prealabil la ce Dumnezeu se închină. În mintea lui Paul persista pînă azi imaginea unui huligan, brun, de o frumuseţe stranie. Fiul unui pictor renumit, în conducerea partidului social-democrat, deputat în Parlament, Nicolae Tomiţă era imaginea diavolului printre studenţii evrei de atunci, imaginea călăului care în loc de secure, utiliza bîta, pumnii şi palmele, însoţit totdeauna de 2-3 aghiotanţi. Numele lui Nicolae Tomiţă îi stăruia în minte în această noapte.

Şi tot privind meciul de box Paul îşi aminti brusc de întîlnirea care avusese loc după vreo cincisprezece ani de la obţinerea titlului de doctor.

Era director de spital într-un oraş din Oltenia cînd, într-una din zile, apărură pe străzile oraşului afişe anunţînd că va avea loc un meci de box. Cu litere groase scria: "Arbitru de ring: Dr. Nicolae Tomiţă". Lui Paul nu-i venea să creadă. Să fie acelaşi? În seara aceea, împreună cu soţia şi fetiţa de zece ani se duse la sala unde avea loc meciul. Asistă la meci aidoma unui hipnotizat. Nu vedea ringul, nici boxerii, nu vedea lumea din sală, vedea o scenă pe care reflectorul lumina un singur personaj: arbitrul de ring, Nicolae Tomiţă în persoană. Cămaşă albă, pantalon alb, serafic, imaculat, se mişca parcă animat de o coregrafie transcedentală. La sfîrşit, Paul se sculă brusc, se urcă pe scenă şi spuse cuiva:

- Vreau să vorbesc cu doctorul Tomiţă.

În sală mai rămăseseră spectatori, care îl priveau miraţi. Paul se rugă în gînd: "Doamne, ajută-mă să nu-mi pierd cumpătul". Piciorul drept îi tremura. Parcă simţea şi o uşoară crampă în partea stîngă a pieptului. Peste cîteva minute apăru şi arbitrul, zîmbitor.

- Cu cine am plăcerea? spuse şi întinse mîna.

Paul îl lăsă cu mîna întinsă, îl privi drept în ochi, aşteptă cîteva secunde ca să i se potolească bătăile inimii care erau alandala şi apoi spuse:

- Nu mă cunoşti?

- Nu.

- Cum se poate? M-ai bătut aproape zi de zi, cîţiva ani de-a rîndul. Nu merită să ţii minte o asemenea figură?

Arbitrul lăsă jos mîna întinsă şi îngînă stins:

- Cred că e o confuzie.

- Confuzie? Înţeleg că nu poţi ţine minte pe toţi aceia pe care i-ai stîlcit, dar ai fost "şeful" bătăuşilor din facultatea de medicină de la Bucureşti.

- Nu-mi aduc aminte.

- Te cred. E greu să-ţi aminteşti locuri atît de depărtate. Eu nu te uit şi mărturisesc că mulţumesc celui de sus care m-a învrednicit să trăiesc seara asta în care să încerc să reprezint pe toţi cei care au suferit ca şi mine. Ştii că am ieşit doctor. Eu, Paul Şalom Blau, sînt director de spital în oraşul ăsta. Cu toată truda şi dîrzenia cu care ai căutat să mă împiedici n-ai reuşit.

Paul întoarse spatele şi coborî de pe scenă. Era fără puteri. Spectatorii rămaşi în sală îl priveau miraţi, îi făceau loc să treacă, iar secretarul de partid, care asistase la scenă, îl întrebă:

- Cine e ăsta?

- O otreapă!

- Fii pe pace. O să avem grijă de el.

Paul luă fetiţa de mînă şi, urmat de Vera, se îndreptă spre ieşire. În stradă, fetiţa, privindu-l drept în ochi, aşa cum privesc copiii, îi spuse:

- Tată, omul ăsta te-a bătut?

- Da.

- Şi de ce nu l-ai bătut şi tu?

La întrebarea aceasta Paul nu avea nici un răspuns.

După cîteva luni, un anunţ din ziar îi atrase din întîmplare atenţia: "Dr. Nicolae Tomiţă, cunoscut arbitru de box, a fost ridicat la rangul de arbitru internaţional de box de către Federaţia de Box".

Secretarul de partid avusese grijă de el.

(MORALA? DUPĂ FAPTĂ - ŞI RĂSPLATĂ)

●

RESTAURANTUL ROMÂNESC

RUSTIK

vă invită să vă delectaţi cu o varietate de preparate culinare – româneşti şi ungureşti – alături de renumitul grătar românesc

PREŢURI CONVENABILE

PRIMIM COMENZI PENTRU FESTIVITĂŢI DE 40 PERSOANE. AMBIANŢĂ PLĂCUTĂ.

IERUSALIM, Str. Shlomzion Hamalka 18 (în clădirea Ahim Israel)
Deschis zilnic între orele 12 – 24
Pentru informaţii şi rezervări locuri sunaţi la 02-233293

SHANA TOVA !

ophir tours

TEL AVIV, str. BEN YEHUDA 32 (PASAJ EL-AL)
TEL. 03/209.777; 526.9777; 526.9675; 526.9674

DEPARTAMENTUL EST EUROPEAN
urează
clientelei, prietenilor de excursii
ŞANA TOVA şi HAG SAMEAH !

ULTIMELE LOCURI LA OFERTELE TURISTICE DE SARBATORI

OFERTA SPECIALA
BULGARIA - 15 zile
985 $
Plecarea: 18 septembrie
Preţul include avionul şi demipensiune. Excursia are un program complex de vizitare a principalelor obiective turistice, istorice şi de artă din Bulgaria.

ROMANIA BULGARIA
18 zile - 1.080 $
Plecarea: 12 septembrie
Preţul include: bilet de avion şi demipensiune.

ROMANIA (FELIX) - BUDAPESTA - VIENA
24 zile - 1.235 $
Plecarea: 8 septembrie
Preţul include: bilet de avion, pensiune şi tratamentul complet la Felix.

OPHIR TOURS - TEL AVIV, str. BEN YEHUDA 32 (PASAJ EL-AL)
TEL. 03/209.777; 526.9777; 526.9675; 526.9674

זילברשטיין

COFETARIA
SILBERSTEIN

TEL AVIV
STR. DIZENGOF 276
TEL. 5465472

CAȘER

קונדיטוריה
מוטי זילברשטיין

- PRĂJITURI, FURSECURI ȘI ALTE PRODUSE DE PATISERIE DIN PRODUCȚIE PROPRIE
- GUSTĂRI LACTATE – MICUL DEJUN
- PRIMIM ȘI COMENZI

DESCHIS ÎNTRE ORELE
7 – 22

ȘANA TOVA!

PRODUSE DIN CARNE

Dany
Cohen

- Salamuri și afumături din producție proprie
- Pescărie
- Legume congelate
- Salate
- Conserve la preț de cost

En gros și en detail
Primim comenzi pentru recepții și orice evenimente plăcute

STRICT CAȘER

RISHON LE ZION
– NOUA ZONĂ INDUSTRIALĂ –
BEIT GHIRON
TEL. 03/9611060 – 9612130

ȘANA TOVA !

VIVIANE ȘI HERMAN LEIBOVICI
TRAVEL EXPERTS
STAU LA DISPOZIȚIA CELOR INTERESAȚI PENTRU VOIAJURI ȘI ORICE SERVICII TURISTICE LA AGENȚIA DE VOIAJ
PROPER TRAVEL LTD.
TEL AVIV Reh. Ben Iehuda 56, tel. 297477 - 5289992

Bilete de avion ale tuturor companiilor de zbor, zboruri charter, rezervări hotel, Eurailpass, închirieri auto etc.

DIFERITE PROGRAME CONVENABILE

- Avion + hotel: LONDRA, PARIS, PRAGA, BUDAPESTA, ISTANBUL, ANTALIA, CIPRU, RHODOS etc.
- Stațiuni de odihnă și tratament: AUSTRIA, ELVEȚIA, GERMANIA, ITALIA, CEHIA, UNGARIA, SLOVACIA etc.
- Excursii organizate prin BONISA, DIESENHAUS, GHESHER, EWTR, NATOUR, OPHIR, RIMON, SKY-GEOGRAFIC, P.T.C. etc, cuprinzînd programe pentru toate vîrstele (adulți, tineret, seniori)

ROMÂNIA

- Stațiuni de odihnă și tratament
- Programe 5 zile mare sau munte
- Bilete avion combinate: BUCUREȘTI cu diferite destinații europene și alte continente

REDUCERI SPECIALE LA EXCURSII ORGANIZATE CELOR CARE SE ÎNSCRIU DIN VREME

VOIAJAȚI PE ORICE MERIDIAN PRIN LEIBOVICI HERMAN ȘI VIVIANE

ȘANA TOVA !

ȘANA TOVA
ȘI HATIMA TOVA !
urează
LENCY și NELU FAIBIS
PRODUSE COSMETICE **nefa**

T.A., str. DAGANIA 9, Tel. 5179082

MINIMUM E OM CA TOTI OA

NELU WEINBERG
PREZINTĂ PAGINILE DE
JOCURI

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1						●					
2											●
3						●					
4		●		●					●		●
5						●		●		●	
6	●		●		●						
7							●				●
8								●		●	
9		●		●							
10						●					

PESTE NOAPTE

de Maria Găitan-Mozes

Orizontal:1)Aseară, după cîte-mi amintesc şi ştiu/ - Părul mamei era castaniu/ 2)Ochii aveau licăr de stele/ 3)Vorbele, potrivite, rotunde/ - Legau dorul de tata de mult concentrat cine ştie pe unde.../ 4)Peste noapte, s-au strîns la priveghi vecini şi vecine.../ 5)Vorbe şoptite, puţine/ 6)Şi o lumînare colac, aprinsă în prag (pl.)/ 7)Dimineaţa, rezemată de uşă (inf.)/ - Cu părul cenuşă, despletit/ 8)Mama părea o stafie (pl.)/ 9)Cu mîini tremurînde ne strînse alături/ 10)Şoptind mîngîieri cum făcuse şi ieri (sing.)/ -...şi aseară, după cîte-mi amintesc şi ştiu, părul mamei era castaniu.

Vertical: 1)Atac - Transmiterea mingii la fotbal 2)Societatea comercială locală (abr.) - Curs de apă în Elveţia 3)Nume grecesc - Localitate în Turcia 4)Haz, ilaritate - Înnoptat puţin! 5)A cere, a se adresa cuiva - Un tată... vitreg! 6)Începe să dîrdîie! 7)Reprezentări artistice - Termen sportiv pentru egalitate 8)Localitate în Sumatra - Costel Solomon - Serveşte 9)Făcute de petrecanie! - În bună stare, nefolosit 10)Paie răsturnate! - Sere! Final de poveste! 11)Notă muzicală - Încet, domol.

Dicţionar: SCL, AARR, ALEXI OASI, NOPT, TAAT, AOLE

NELU WEINBERG

NOTĂ: Frumoasa poezie "Peste noapte" este inclusă în volumul de poezii al Mariei Găitan-Mozes "Identitate", apărută în editura "MINIMUM".

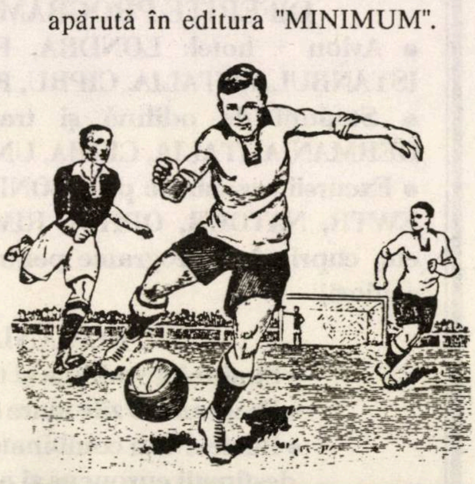

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1											
2						●					
3				●				●			
4			●							●	
5		●					●		●		
6	●			●				●			
7					●						
8						●					
9		●							●		
10			●				●			●	
11					●						

DUPĂ CAMPIONATUL MONDIAL DE FOTBAL

Orizontal: 1) Un balon... pentru apărare 2) Gol cu capul (pl.) - În deschidere în nocturnă 3) Punct marcat în teren - Doi în reprezentativa italiană - Evoluează bine în retur 4) Situate în primele trei locuri din clasament! - Ultimele în clasament! 5) Loc de dispută a unor întîlniri amicale - Cete compacte! 6) Nu-i ţine locul - Tuse măgărească - Îndemnul tribunelor într-un caz...real(!) 7) Jocuri în tur şi retur - Echipament pentru reprezentanţii lotului naţional 8) Se strecoară în viteză (fem.) - Teren propriu 9) Într-un fel sînt ca şi pierduţi - Vîrf de atac 10) În cele din urmă! - Atacant cu lovituri de temut - Sfîrşit de partidă! 11)Formă de atac neregulamentar - Locuri desemnate pentru joc.

Vertical: 1) Goluri marcate... de toată frumuseţea - Deschideri în adîncime 2) Teren verde, bun de joc - Goluri înscrise pe... maidan (sing) - Extremă dreaptă! 3)Deschidere în adîncime cu perspectivă de reuşită - Joc cu miză 4) Un punct din zece posibile, obţinut în întrecere! - O pasă dată pe stînga - Formaţie de înaltă clasă 5) Marchează scurgerea timpului (pl.) - Dă culoare jocului 6) Partener la tuşă - Unguent comestibil 7) Golul victoriei marcat într-un final dramatic - Apărare avansată 8) Apărare pe flancuri! - La antrenament! - Soluţie de joc 9) În spatele lor se organizează apărarea - Divizionară aflată la ordinea zilei - Atac frontal! 10) Vorbă scăpată la supărare - Teren impracticabil 11) Apărător în faţa porţii (pl.) - Reprize de joc de mare spectacol.

Dicţionar: DUE, IHA, IRA.

NELU WEINBERG - Ashdod

MINIMUM E OM CA TOȚI OAMENII

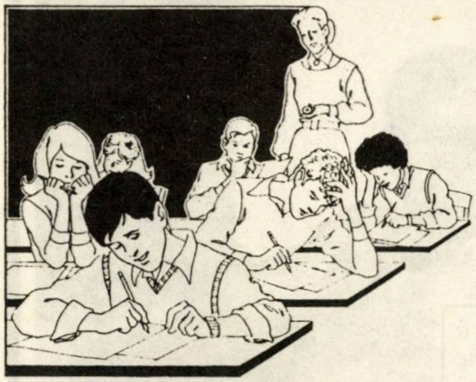

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1								●					
2				●						●			
3		●					●						
4					●						●		
5	●					●			●				
6			●					●					●
7				●			●				●		
8						●				●			
9			●					●					
10				●								●	
11						●							

ÎNCEP ȘCOLILE!

Orizontal: 1) Începerea cursurilor... - Micuți în învățămîntul elementar 2) Materie specifică sesiunii din iarnă - Ocupat cu ale scrisului - Înscrise la decanat! 3) Face instrucție cu bobocii - Bazele teoremei lui Pitagora (sing.) 4) Studii... postuniversitare - Prezențe facultative la unele cursuri - Pe jumătate de corp! 5) Cade la ultima probă - Notă obișnuită la... restanță! - Plecare în grup 6) Termen asemenea - Calificativ nesatisfăcător la examinarea cunoștințelor (fig.) - Limitează activitatea celor din anii I-II 7) Medii de trecere în învățămîntul superior - Fruntași dintre fruntași! - Început de ornament! - Două note! 8) Scoasă la iveală - Primii la carte - Acela... din școală! 9) Două din trei! - Manualul de aritmetică - Rău la învățătură 10) Subiect la scris - Copie după cei din față, tot ce scriind fiind fără valoare 11) Esențial în rezolvarea unei probleme - Cel mai bun dintre cei buni.

Vertical: 1) Participare la cursuri - Notate la școală 2) Doi de zece... obținuți la teze! - Probă dată la examen 3) Materie de bază pentru boboci - Expuneri de motive - Aduce ceva în plus 4) Asociația europeană de istorie contemporană (siglă) - Teoria... probabilității! 5) Corespondent la facultate - Primul la învățătură 6) Studiu științific pentru elevii avansați - Aria cercului! - Spuse-n șoaptă! 7) Termen limită! - Se învață la tabla înmulțirii - Cică... ar fi invers! 8) Probe scrise - Intră-n coloană - Prezență obligatorie! 9) Mentor pentru creșterea odraslelor de viță - Trei la lecția de algebră 10) Rău la dictare - Tip de scut minier 11) Notată la vechile examene de capacitate (pl. pop.) - Sau altfel - Capitole... de geometrie plană 12) Un număr de elevi 13) Notat nesatisfăcător la examen - Deși-i cel mai înalt din clasă, se sprijină de pereți.

Dicționar: AEIC, ANP, OCE.

NELU WEINBERG - Ashdod

DEPOU DENTAR

I. ESKENAZY & Co.

UREAZĂ
ONORATEI CLIENTELE

●

ȘANA TOVA
ȘI HAG SAMEAH

●

LA NOI GĂSIȚI PREPARATE
ADEZIVE PENTRU PROTEZE
DENTARE, PRODUSE
PENTRU IGIENA BUCALĂ,
PRECUM ȘI MATERIALE
DENTARE

●

VĂ STĂM LA DISPOZIȚIE

●

DEPOUL DENTAR
I. ESKENAZY & CIE.
TEL AVIV, STR. LEVONTIN 4
TEL. 5609664

"Punctele mele cardinale"
de Liana Maxy

Dotată cu o fină capacitate de observație și o remarcabilă plasticitate a limbajului, Liana Maxy ne oferă în "Punctele mele cardinale" un adevărat itinerar cultural prin spiritualitatea secolului.

Ioni Tuvia - Radio Kol-Israel

Liana Maxy este un inepuizabil tezaur de mărturii despre "generația de aur" și expertul îndrăgostit pătimaș de personajele sale.

Virgil Duda - "Viața noastră"

O culegere "gingaș cumpănită" de Liana Maxy.

L. Volovici"

O carte bună este cea care-ți stîrnește întrebări. "Punctele mele cardinale" îți stîrnesc un potop de întrebări.

Rodica Grindea, "Revista mea"

O lectură de înaltă ținută spirituală ce te-ndeamnă, pur și simplu, la viață

Claudia Rosenstreich, "Minimum"

O scriitoare pe care nimic nu o lasă indiferentă și care nu ne lasă indiferenți nici pe noi.

Carol Isac, "Facla"

Ilustrată cu reproduceri din creația pictorului M.H. Maxy, cartea poate fi obținută trimițînd *45 șekeli* pe adresa:

LIANA MAXY
P.O.B. 1114
RAMAT GAN 52111
ISRAEL
Tel: 03-7519839

Pentru cititorii din străinătate prețul este de 20 dolari, inclusiv expedierea prin avion.

Ruanda: football...

Ororile şi cruzimea ruandezilor par să-i impresioneze numai pe europeni: jucătorii unei echipe de football din **etnia tutsi** au fost obligaţi să asiste, după ce li s-au tăiat picioarele, la un meci de football al **soldaţilor hutu** care jucau cu craniul antrenorului lor, un tutsi, de bună seamă, dar, şi aceştia, la rîndul lor...

Misiunea umanitară "Uniţi pentru pace", condusă de italianca Maria Pia Fanfani, a reuşit să salveze 92 de tineri şi copii din regiunea Nyanza, între care şi football-iştii care au povestit oroarea ce i-a mutilat pe viaţă. "Totul este moarte şi distrugere în zona unde am fost. Am văzut mormane de cadavre şi de sub ele am scos cîţiva dintre copiii pe care îi vedeţi aici. Pe alţii i-am adunat din latrine şi pivniţe unde se ascunseseră de furia însetată de sînge a combatanţilor", povesteşte Maria Pia Fanfani.

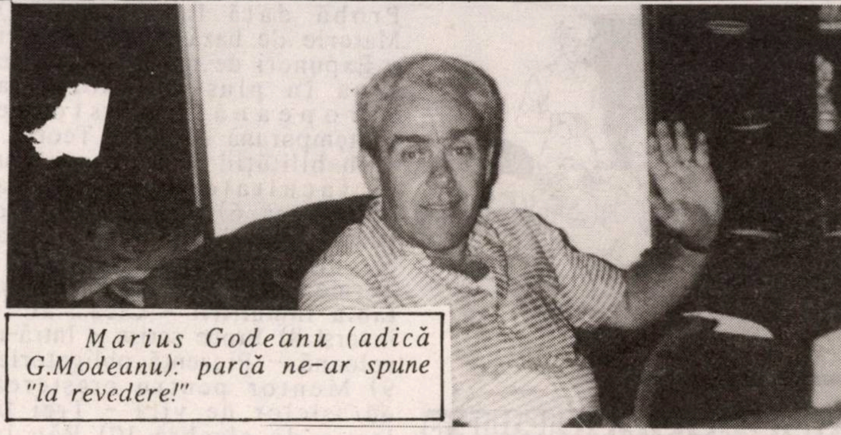

Marius Godeanu (adică G.Modeanu): parcă ne-ar spune "la revedere!"

MARIUS REGRETATUL

Rar ca în mediul nostru măcinat de individualism infatuat şi invidii veninoase, cineva să fie unanim îndrăgit. Un astfel de caz rar a fost Marius. Ziaristul Marius Godeanu, răpus luna trecută de boala aceea perfidă, laşă şi necruţătoare.

În România a fost cronicar sportiv, profilat pe comentariul galelor pugilistice - ba a avut şi diplomă de arbitru de box. L-au iubit şi boxerii cei foarte puţin sentimentali. Marius însuşi povestea amuzat că Gheţu Velicu, un cumplit campion la categoria grea, nemaiştiind cum să-şi manifeste simpatia faţă de el, a venit odată la redacţia "Sportului popular" şi i-a spus: "Măi nea Mariuse, dacă cineva ţi-a făcut vreun necaz şi crezi că trebuie mardit, să-mi spui mie şi se face".

În Israel s-a făcut iubit şi pentru că era o adresă a celor care mulţi ani aşteptau să li se instaleze un telefon ca şi a celor care aveau diverse necazuri cu neînduplecata noastră Societate de telefoane.

Dar a fost apreciat mai ales în lumea presei. Foarte mulţi ani a avut spaţiul lui în "Revista mea", o tribună de la care şi-a spus părerea în cele mai diferite probleme acute. Stilul lui era unul de conversaţie directă cu cititorul. Claritate şi intransigenţă.

A ţinut de la început în *Minimum* rubrica sportivă şi colaborarea cu el a fost o încîntare.

Regretăm mult, nespus de mult, dispariţia prea devreme a minunatului om şi confrate care a fost Marius.

M.

Zilele trecute, la sfîrşit de august, Franţa a sărbătorit împlinirea a cincizeci de ani de la eliberarea Parisului de sub stăpînirea nazistă. Ii felicităm, din toată inima, pe prietenii francezi şi le dorim ca în anul 2044 să sărbătorească, cincizeci de ani de la eliberarea Parisului de sub stăpînirea islamică.

Al.M.

C.D.R.-CENTRUL DE PENSII DIN GERMANIA Ltd.
C.D.R.-ZENTRUM FÜR DEUTSCHE RENTEN GmbH
TEL AVIV, imobilul KLAL, str. Droianov 5
(lîngă KIKAR DIZENGOFF), tel. 03/299027-8

S-a aprobat Legea germană privitoare la plata rentei lunare de 500 mărci germane celor care nu primesc rentă de prigonire pînă în prezent.

Se pot înscrie persoane care au fost minimum 6 luni în lagăre de exterminare, sau 18 luni în ghetto sau ascunşi de teama persecuţiei naziste, sau au executat muncă obligatorie.

NE OCUPĂM DE TOATE PROBLEMELE ÎN LEGATURĂ CU RENTELE GERMANE

● ŞANA TOVA ●

ZWI ABRAHAMI
Director

Sănătatea

CITITORII ÎNTREABĂ, DR. WATTS RASPUNDE

ZARAZA: Instinctul reproducerii se manifestă la toate vieţuitoarele. Pentru realizarea acestuia, are loc la cele mai multe acuplarea, însoţită chiar de satisfacţie. Omul, însă, cel mai hapsîn dintre fiinţe, nu numai că profită de produsele animalelor, dar le şi devorează şi, mai presus de toate, le privează şi de ceea ce le-a fost hărăzit o dată cu împreunarea în scopul reproducerii: satisfacţia. Iată, bunăoară, vaca. Se exploatează de către om totul din corpul acestei dobitoace. Nu numai că este ingerată, dar anexele - pielea, coarnele, intestinele, organele interne, totul, totul este folosit. Nu mai insistăm asupra laptelui cu derivatele care ne hrănesc şi ne delectează. Cele mai fine şi gustoase prăjituri le mîncăm pe socoteala vacii. Dar hapsînul de om, uite că se amestecă şi în nevoia de acuplare a vacii. Dacă taurul este de rasă, omul are interes să perpetueze această rasă şi atunci intervine în treaba de acuplare. Veterinarul pune o pungă în vaginul vacii, taurul se urcă obişnuit pentru asemenea datorii şi într-o clipă lasă sperma în pungă, în loc de a intra în vagin. Iar omul hrăpăreţ ia sperma, o ţine la frigider şi apoi o injectează la alte vaci în vagin, fecundîndu-le artificial, fără acuplare cu taurul, obţinîndu-se astfel viţei de rasă.

BERLA: Este un lucru constatat fără tăgadă: cancerul la sîn diagnosticat de timpuriu se vindecă nelăsînd loc complicaţiilor. De aceea sfătuim, repetînd ceea ce toate forurile sanitare îndeplinesc: prezentaţi-vă la cabinetul ginecologic în mod periodic, fără neglijenţă. Între timp şi dvs. vă puteţi palpa sînii cu ocazia duşului de seară, pe care desigur că-l faceţi regulat. La cea mai mică induraţie pe care o simte femeia la acest autocontrol, trebuie să se prezinte imediat la examenul medical.

SHEINULA: Frumuseţea şi mirosul plăcut al florilor atrag albinele, iar scopul este fecundarea, ca şi la regnul animal. Fără exagerare, se poate spune că totul în natură se află sub amprenta sexualităţii. Oare armonia construcţiei corpului omenesc, bărbat sau femeie, nu se află tot în slujba sexualităţii? La fel şi mirosul. O femeie are un miros specific natural excitant, care nu trebuie alungat prin mirosuri tari de parfum, ci cel mult amplificat discret prin parfumuri bine alese. Bărbatul nu e mai prejos în această privinţă. Şi el are un miros senzual atrăgător pentru femeie, bineînţeles întreţinut de igienă. Tot ce este natural încîntă şi realizează scopul: înmulţirea, reproducerea.

ROMY: Aici se poate aplica zicala: "Unde dai şi unde crapă". Realitatea arată că paza cea mai sigură contra flagelului AIDS este tocmai... **fidelitatea.** Dacă un cuplu este fidel, nu este nevoie nici de prezervativ, căci nu există posibilitatea să se aducă şi să se introducă în corpul partenerului teribilul agent patogen. Chiar şi un cuplu de homosexuali poate fi sigur că nu va căpăta boala, dacă se menţin fideli unul altuia, chiar dacă nu întrebuinţează prezervativ. Am mai menţionat în coloanele acestea în răspunsuri anterioare că a face uz de prezervativ nu este chiar lipsit de risc, mai ales la tinerii căsătoriţi. S-a studiat problema şi rezultatele sînt pozitive, anume că femeia are nevoie în corpul ei de sperma bărbatului. Ori, prin aplicarea prezervativului, sperma se aruncă. Este un lucru constatat: de ce o fată bătrînă arată cu tenul zbîrcit, veşnic acră, veşnic mohorîtă? Din lipsa satisfacţiei sexuale, dar şi din lipsa spermei în corpul ei. Nu se realizează răspunsul la "foamea spermei" pe care o are orice femeie normală. Se admite că dacă nu intră în vagin, tot e bine să intre sperma măcar prin sex bucal, ocazionînd înghiţirea ei. Revenind la problema prezervativului şi a contagiunii cu AIDS, iată cum ceea ce nu a realizat morala în problema fidelităţii, a realizat teama de AIDS. Deci viaţă amoroasă fără prezervativ, dar condiţionată de **fidelitate.**

BECKMAN: 1) La concluziile feministelor, medicina are şi ea să-şi spună cuvîntul. Nu toate muncile pot fi îndeplinite de femei. Anumite munci grele, ba chiar şi unele obişnuite, nu pot fi date femeilor, mai ales în timpul sarcinii. Asta nu înseamnă că în ierarhia socială sînt cu o treaptă mai jos, ci sînt absolut egale cu bărbatul. Chiar dacă evreul, în rugăciunea de dimineaţă, mulţumeşte Domnului că nu l-a făcut femeie, totuşi acelaşi evreu nu socoteşte altfel decît că în societate nu există diferenţă între sexe. Nu tot astfel personajul marelui scriitor rus Nicolae Gogol, şi anume Taras Bulba care, în toiul agoniei, deşi sleit de puteri, la vederea mulţimii înconjurătoare care îl jeleşte, se scoală brutal din pat şi răcneşte: "Oare moare o femeie, sau Taras Bulba?"... Dar ne-am îndepărtat de epoca lui Gogol şi nimeni nu mai ia în serios calificarea femeii diferită de cea a bărbatului. 2) Este adevărat că în toată lumea nu prea se vede în harta politică egalitate, dar de vină nu sînt calităţile neadecvate ale femeii, ci mai degrabă egoismul bărbaţilor, care îngreunează promovarea acestora, în favoarea lor: "Scoală-te tu, ca să stau eu".

L. - CFAR IONA: Încă nu s-a descoperit vaccinul contra bolii AIDS, dar cercetările se continuă cu asiduitate în toate colţurile lumii. Nu se economiseşte nimic, nici material, nici energia savanţilor şi, de data aceasta, nici experienţele pe oameni.

Sănătate să fie; că restul...

MINIMUM E OM CA TOTI OAMENII

LUCULLUS
şi invitaţii săi

LA RESTAURANT...

"CROISSANTS DE PARIS" - Pasajul Hod, Tel Aviv (lîngă Teatrul Cameri).

Aici, chiar dacă nu eşti un înflăcărat adept al patiseriei, devii. Dar cine, cine este indiferent la această ramură nuanţată şi cu vechi tradiţii a gastronomiei?

Patiseria cu nume galic de care vorbim este a unei familii din Ierusalim, de cîteva generaţii ierusalmitene. O mamă în vîrstă, permanent surîzătoare, şade pe un scaun şi supraveghează. Fiul, adult agil şi de o politeţe caducă, ar zice unii, ia comanda, încălzeşte la cuptor, serveşte, spune "Poftă bună!" şi încasează. Dar plăcintele sînt opera a două fiice, nevăzute în local, care au moştenit şi duc mai departe reţetele inconfundabile ale patiseriei franţuzeşti.

Repertoriul e identic cu cel al tuturor patiseriilor de cartier periferic şi centru, dar ce deosebire! Aluatul are un "nu ştiu ce" pe care numai absolvenţii academiei de patiserie franceză îl ştiu. E fraged, crocant şi se sfărîmă între dinţi cu zgomotul cel drag gurmanzilor.

Plăcinte cu brînză dulce sau sărată, cu spanac sau ciuperci sau cartofi - aici, în patiseria din pasajul dizengofian, e Mecca lor.

Teroristul Said Garbali Halim, asasinul lui David Mishli, din cartierul Shapira, Tel Aviv, a fost prins de Shabakul nostru şi depus acolo unde se cuvine. Bine că mai Halim şi noi cîte un ucigaş din cînd în cînd.

...SI ACASA

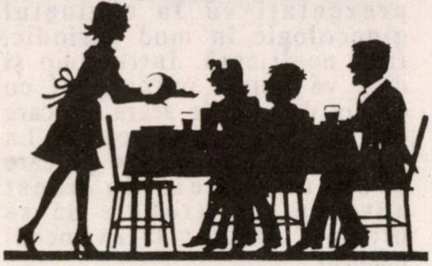

CE MÎNCĂM DE SĂRBĂTORI
(Roş Haşana)

PEŞTE CU MĂSLINE: se spală bine 1 kg.peşte crap tăiat felii de 3 cm.lăţime. Se scurge bine de apă. În 4 linguri untdelemn se rumenesc feliile de peşte împreună cu 2 cepe lunguieţe tăiate inele.

Se stinge cu jumătate pahar vin alb. Se adaugă 3 roşii tăiate felii, 2 căţei de usturoi zdrobiţi şi se dă gust cu sare şi piper (sare foarte puţină). Cînd peştele este fiert se adaugă 100 gr.măsline negre bine spălate şi 1 lămîie fără coajă, tăiată felioare. Lăsăm să mai dea cîteva clocote şi apoi să se răcorească puţin (cam 30 minute). Scoatem pe un platou oval, aranjînd pe mijloc, feliile de peşte şi împrejur măslinele cu restul de sos cu ceapă şi roşii. Acoperim cu o foaie de aluminium şi dăm la frigider. Servim rece.

SUPĂ DE PORUMB: rumenim uşor în 2 linguri de margarină 2 morcovi raşi, 1 ceapă tocată fin, 1 ardei verde tăiat bucăţele foarte mici şi cîte 2 linguri pătrunjel şi mărar verde tocat. Adăugăm 150 gr.piept afumat de curcan tăiat pătrăţele mici şi 1 lingură rasă cu făină obişnuită. Amestecăm continuu şi stingem cu 8 pahare apă clocotită. După ce a fiert la foc mic circa 15 minute, adăugăm conţinutul unei cutii de porumb (fără lichid) şi dăm gust cu sare şi piper. Dreasă cu 2 gălbenuşe este şi mai bună.

FRIPTURĂ DE RAŢĂ (GÎSCĂ) PE VARZĂ: spălăm bine în strecurătoare conţinutul unei cutii (sau 2 cutii conservă de varză acră) şi lăsăm să se scurgă de lichid. Amestecăm 8 linguri pline cu varză cu 2 mere tăiate cubuleţe, 2 cepe rase şi 1 linguriţă chimen. Încingem 3 linguri de untdelemn, punem amestecul de varză şi rumenim cîteva minute. Umplem cu acest amestec raţa (bine curăţată în prealabil) şi coasem deschizătura. Aşezăm restul de varză într-o tavă adîncă şi punem deasupra raţa (pe care am frecat-o cu un amestec de sare, piper, boia de ardei dulce şi un căţel de usturoi zdrobit. Coacem la 180 grade şi stropim din cînd în cînd cu sosul din tavă. Este gata după circa 2 ore, cînd încercînd cu o furculiţă, aceasta intră uşor în carne şi pielea este frumos rumenită.

TARTĂ NECOAPTĂ DIN NUCĂ DE COCOS: amestecăm 1 pahar cu cocos ras cu jumătate pahar pesmet din biscuiţi sfărîmaţi mărunt, 2 linguri zahăr, coajă rasă de la o lămîie şi 1 lingură untdelemn. Cine vrea înlocuieşte zahărul cu 1 lingură plină cu miere. Amestecăm bine şi aşezăm pe fundul unei forme de tartă, ridicînd puţin dealungul marginilor. Punem la frigider 1 oră, apoi umplem cu un amestec de: 3 banane zdrobite cu furculiţa, zeama de la jumătate lămîie, coaja de la 1 lămîie întreagă, 3 mere rase şi zahăr după gust. Amestecăm pe foc mic pînă ce a scăzut complet zeama. Presărăm deasupra cu 100 gr.nuci sau alune turceşti prăjite şi sfărîmate cu vergeaua de întins aluat. Ţinem la frigider şi servim bucăţi ca de tort.

YLANA

• Soţ şi soţie în faţa poliţistului pentru că s-au bătut pe stradă. Sînt însoţiţi de un prieten.

- Aţi fost de faţă cînd au început să se certe? întreabă poliţistul.

- Da, domnule, acum doi ani.

- Cum, acum doi ani?

- Da, eram martor la căsătoria lor.

• Directorul unui mare magazin cere salariaţilor săi să scrie fiecare un raport asupra activităţii lor în timpul unei zile de lucru. Liftierul răspunde foarte simplu, sobru: Urcări 50% Coborîri 50%!

POȘTA

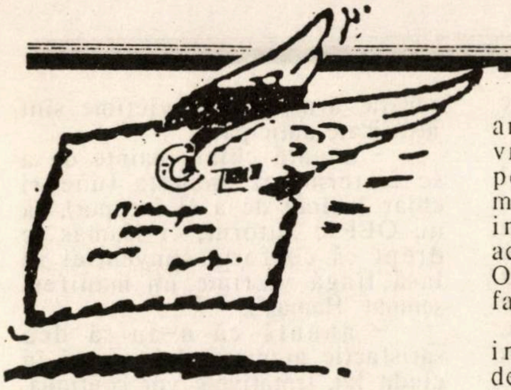

CINE A OPRIT "TRENUL MORȚII"?

În numărul 87 al revistei, la pagina 77 ("Poșta"), am citit sub semnătura unei doamne Rohlrich, cu uimire, că - urmare a pogromului din Iași din iunie 1941 - președintele Comunității evreilor din Roman, "a oprit trenul morții Iași - Călărași..., a coborît morții din tren..., a tras trenul pe o linie..."

Regretatul președinte a avut suficiente merite cum se și arată în prima parte a notei la care mă refer; dar a-i atribui și altele, pe care un evreu nici nu le putea avea în acele vremuri și împrejurări, este pur și simplu o absurditate! Toate cele ce i se atribuie în plus au fost consumate înainte de sosirea sa în gara Roman, din meritul exclusiv al Vioricăi Agarici, președinta filialei Crucea Roșie, care a apelat apoi și la Comunitatea evreilor spre a contribui cu îmbrăcăminte și hrană.

Reconstituind la vremea respectivă întîmplările de atunci, pe lîngă declarațiile amănunțite ale Vioricăi Agarici, am stat de vorbă cu mai mulți supraviețuitori ai "trenului morții", de asemenea cu persoane din Roman implicate, între care și președintele Comunității evreilor; acesta nicidecum nu și-a atribuit meritele oferite acum de familie... post-mortem!

Să nu diformăm și noi istoria zbuciumată a acelor vremuri!

MARIUS MIRCU
Bat Yam

ARAFAT (JURNAL VEROSIMIL)

Ispita

Am observat că, înaintea ultimelor alegeri, Rabin s-a obligat să ajungă la un acord cu palestinienii, în termen de șase pînă la nouă luni. Cînd una din părți angajată într-un conflict armat anunță partea cealaltă că vrea să încheie pace acum sau peste șase sau nouă luni, ea mărturisește, voit sau din imprudență că este gata să accepte pretențiile celeilalte părți. O greșeală care se va dovedi fatală pentru ei.

După ce guvernul Rabin s-a instalat, am dat dispoziții delegaților noștri, ca acordul de la Madrid să nu se încheie nici după șase luni, nici după nouă, și nici măcar după un an. Stînga din Knesset a început să-și manifeste nemulțumirea, iar de pe băncile Dreptei, se auzeau observații ironice; guvernul israelian nu mai putea suporta situația creată.

Am mai observat că Sh. Peres și cu oamenii lui sînt puternic nemulțumiți de faptul că Rabin îi ține departe de aceste negocieri care ar fi trebuit să fie activitatea principală a ministerului lor.

Ca să ispitesc pe cei doi, am hotărît să joc rolul șarpelui din Biblie, și le-am trimis spre gustare, "fructul oprit" (propunerea de discuții directe cu OEP), via Oslo. Peres a gustat, și fructul i-a plăcut. O ocazie neașteptată pentru el, de "tremp" la negocieri; i-a dat și lui Rabin să guste, și i-a plăcut și lui; o să poată în sfîrșit să semneze acordul fie și cu o întîrziere de un an; cei doi s-au grăbit să accepte propunerea, înfrîngînd un "tabu" care a existat pentru toate guvernele precedente ale Israelului.

Acordul de la Oslo este fructul dragostei tîrzii între Rabin și Peres, sub influența mea catalitică; la naștere, în chip de moașă, au fost aduși doi doctori: Beilin și Savir, ambii stîngaci, neorientați și neexperimentați; ținînd seama și de ereditate, nu e de mirare că produsul a ieșit plin de defecte: fără cap, fără organe, fără membre, doar un cadru, un pătrat gol - exact ceea ce am urmărit; umplerea acestui cadru se va face nu în saloanele confortabile și liniștite de la Oslo, ci sub presiunea actelor de teroare și a Intifadei.

Succesul e cu atît mai mare, cu cît nu m-au obligat nici măcar să renunț la paragraful 19 din statutul OEP, care prevede distrugerea Israelului, la crearea statului Palestina, și ocuparea Ierusalimului de răsărit. Dacă, după ce ne vom muta din Tunis în Aza și Iericho, Israel nu va recunoaște statul Palestina cu capitala în Ierusalimul de răsărit, tratatul final de pace nu va fi semnat și conflictul rămîne deschis, precum a fost și înainte de începerea negocierilor; deosebirea - și ce deosebire! - va fi că noi vom stăpîni teritoriile, vom avea "poliție" (citește "armată") și administrație.

Acesta este Acordul de la Oslo, semnat cu mare fast la Washington, în Sep. 1993. Acest acord, pe lîngă că reprezintă o răzbunare personală a mea pe Rabin, care a îndrăznit să mă ironizeze comparîndu-mă cu președintele Sohnutului evreiesc, a reprezentat și un succes de prestigiu mondial de care aveam atîta nevoie în acea perioadă, precum și salvarea financiară a organizației noastre. Israel s-a ales și el cu ceva: cu "Septembrie negru" al lui.

Capcana

Am observat la Rabin o contradicție (neașteptată pentru o minte analitică) în aprecierea situației: pe de o parte vorbește de Aza și Iericho ca o "probă" la care ne supune pe noi, și în caz de reușită, va fi extinsă și la restul teritoriilor, iar pe de altă parte, proclamă (cu o notă de mîndrie în voce - de ce oare?), că s-a angajat pe un drum fără întoarcere. Să vedem care din cele două afirmații corespunde realității. Dacă proba nu va reuși, pentru a se întoarce la situația de început, trebuie să facă următoarele operații: cei eliberați din închisori să fie aduși înapoi; exilații care s-au întors, exilați din nou; poliția, dezarmată și desființată; administrația palestiniană dizolvată, iar administrația israeliană readusă. Prestigiul meu trebuie coborît din nou la nivelul celui al șefului Sohnutului; steagurile palestiniene băgate în magazie, etc.; afirmația cu "proba" este evident nerealistă: "proba" este ireversibilă! Rezultă că Rabin s-a angajat pe drumul cel fără de întoarcere. Voi demonstra imediat că pe acest drum, nu poate nici măcar să se oprească.

Dacă negocierile cu noi ajung la un impas, Rabin împreună cu Peres, au (teoretic) de ales între două posibilități:

- să rupă negocierile, ceea ce ar însemna ca ei, împreună cu ceilalți din coaliție, după ce se obligaseră să aducă pacea, să se prezinte în fața poporului lor, cu fruntea plecată, cu ochii în jos, și să murmure: "iertare, am greșit". Ar însemna o sinucidere politică pentru ei, precum și un dezastru politic pentru partidele pe care le reprezintă. Cei doi pot fi priviți ca rulînd pe o bicicletă, tandem, care înaintează pe drumul renunțărilor; ei știu foarte bine că orice oprire pe drum îi răstoarnă în groapa ratațiilor politici. Își închipuie cineva că ei ar avea curajul să facă acest pas? Desigur că au să prefere posibilitatea a doua.

- să cedeze (după un simulacru de împotrivire), tuturor cererilor noastre, încercînd să se justifice prin pretexte și fardarea realității. Această posibilitate le mai poate aduce în plus și Premiul Nobel, ce nu-i lasă indiferenți.

"Drum fără întoarcere" poate servi ca definiție noțiunii de "capcană". Este capcana în care au intrat mușcînd din "mărul" cu care i-am ispitit.

Raison d'etre

Încheierea păcii cu noi reprezintă pentru Stînga lor, sarcina primordială a guvernului; orice alt punct din programul lor care ar stînjeni cît de puțin acest obiectiv este anulat sau suspendat. Pentru închegarea guvernului lor în vederea tratativelor cu noi, au acceptat sacrificii doctrinale, împerecheri contra naturii: liberalul Rubinstein intră în același partid cu bolșevicul Tzaban; Shulamit Aloni, laică fanatică, a cedat rabinului Deri, acesta la rîndul său a improvizat comentarii din Biblie, din care rezultă că e mai bine să fii sclav decît să lupți (desigur datorită dezobișnuinței lor, în ultimii două mii de ani, de a avea o patrie); I. Sarid, a acceptat să fie obligat să mănînce carne kasher dacă va voi numaidecît ca aceasta să fie din import.; legea care trebuia să oblige toate categoriile de religioși să servească în armată, a fost dată uitării, etc.

(Și noi palestinienii avem o sarcină primordială care și la noi are prioritate asupra celorlalte puncte din program, și întrunește unanimitatea fracțiunilor, însă diferă de sarcina primordială a lor. La noi sarcina primordială este nu încheierea păcii, ci distrugerea Israelului și întemeierea Palestinei, între Iordan și mare.)

În realitate OEP a ajuns membrul cel mai important al coaliției guvernamentale a Israelului; toți miniștrii, tot aparatul guvernamental, au interes ca noi să existăm; Meretz și o parte din deputații Partidului Muncii ne sprijină necondiționat. De cîte ori apare o dificultate în calea noastră, li se telefonează, chiar în Knesset. Fără Shas, coaliția continuă să existe. Fără noi, se va destrăma imediat. Noi sîntem liantul sau, cauza existenței sale, *raison d'etre* a sa. Dacă n-am fi existat, ne-ar fi inventat. În schimb, ei ne plătesc prin cedări și renunțări, iar poporului lor le servesc justificări și pretenții fantastice. Iată cîteva exemple:

* De cînd Knessetul a discutat Acordul Oslo, am observat la Peres apariția unui sindrom psihic, pe care l-aș numi "optimism profesional" care are scopul justificării riscurilor pe care și le asumă în negocierile cu noi; sincer vorbind, m-am bucurat: soarta unui popor, aflat în mîinile unui astfel de conducător, este asemănătoare soartei unor pasageri aflați într-un automobil în mers, pe o șosea proastă și aglomerată, și condus de un șofer a cărui însușire profesională dominantă este optimismul.

* I. Sarid, ministrul Ecologiei, povestește telespectatorilor, cu aerul cel mai serios, cum poliția palestiniană va urmări, aresta și preda israelienilor, orice palestinian care va avea un comportament agresiv față de colonii evrei - din teritorii și adaugă (citîndu-l pe Rabin) cu un zîmbet ștrengar: "Ei o să facă treaba mai bine ca noi. Ei n-au *BAGATZ*". (De data asta Rabin a avut perfectă dreptate; dacă în locul lor am fi avut noi *BAGATZ*, toată activitatea noastră s-ar fi redus la niște întruniri de protest aprobate de poliție și ținute în zilele de repaus săptămînal).

* Lui Rabin și Peres li s-au format patru reflexe condiționate pe care le folosesc imediat după ce au fost omorîți unul sau mai mulți sioniști:

- anunță că aceste victime nu vor fi ultimele, și că israelienii trebuie să se mai aștepte și la altele; în felul acesta, următoarele victime sînt justificate anticipat.
- anunță chiar înainte de a se fi terminat ancheta (uneori chiar înainte de a fi început), că nu OEP e autorul, ci Hamas (e drept că conform convenției se lasă lîngă victime un manifest semnat "Hamas").
- anunță că n-au să dea satisfacție atentatorului, așa că în ciuda lui, tratativele vor continua, fără să se țină seama, bineînțeles, de victime.
- îmi cer, mă roagă, imploră, să condamn atentatul. eu îi las să vorbească și doar cînd americanii o cer, le dau satisfacții sub o formă din ce în ce mai diluată, regretînd cele întîmplate; nu pot înțelege ce valoare poate avea la ei un regret smuls cu cleștele.

* Au acceptat ca tratativele să fie duse pe pămînt arab - Cairo și ca gazdele să se amestece.

* Au acceptat înainte ca să le fi dovedit că sînt demn de încredere:

- întoarcerea exilaților
- întoarcerea celor căutați de 'Shabak'
- eliberarea din închisori a cca 6500 deținuți pentru activitate teroristă (apr. 1994), în timp ce acțiunile noastre teroriste sînt în toi și seceră viața a zeci de sioniști (de necrezut!).

* L-au convins pe Christopher că cedările lor nu primejduiesc securitatea Israelului, așa încît acesta a renunțat să fie mai sionist decît sioniștii.

* Vor accepta:

- proclamarea statului Palestinian
- Ierusalimul de răsărit - capitală a acestui stat
- eliberarea din închisori a tuturor celor deținuți pentru activitate teroristă indiferent de data la care au executat acțiunea, indiferent de durata condamnării, indiferent de formația teroristă căreia aparțin, indiferent de cît sînge evreiesc au vărsat, etc.; aceasta va mări fără îndoială, motivația, curajul și îndrăzneala luptătorilor noștri în viitoarele acțiuni pentru eliberarea completă a Palestinei
- reîntoarcerea refugiaților

Sînt hotărît să dovedesc compatrioților mei și lumii întregi, (prin intermediul televiziunii), dependența lor de mine. Cu ocazia solemnității de semnare a ACORDULUI AZA -

POŞTA

IERICHO, voi trece peste anumite anexe, fără să le semnez, profitînd de neatenţia lor. Dacă vor observa că am încercat să-i înşel, va urma o mică furtună într-un pahar cu apă, apoi relaţiile vor reveni la normal, adică la cele descrise mai sus. Voi putea încheia: *quod erat demonstrandum.*

p. conf. Leon Haimovici
Rishon le Zion

(Fragmente dintr-o lucrare mai amplă, intitulată "Arafat - jurnal verosimil")

ISRAEL: CURAT - MURDAR

Mi-aduc aminte că în "Scrisoarea pierdută", Caragiale, prin gura lui Ghiţă Pristanda, foloseşte expresia de mai sus, dar într-un singur sens. Prin "curat" înţelegînd "foarte", referindu-se la politicianul veros, şantajist, demagog, al timpului respectiv. Îmi permit să lărgesc sfera de înţelegere a expresiei caragialiste şi s-o aplic la noi.

Israel e curat - murdar, în întelesul strict al cuvintelor.

Din cauza climei - soare, căldură, praf, hamsinuri - totul suferă.

Pămîntul se usucă, iarba îngălbeneşte, praful se depune, se lipeşte, oamenii transpiră. Cetăţenii, nu de azi, nu de ieri, au găsit soluţia, şi ştiu să se apere şi să se adapteze locului şi timpului. Se deschid larg terasele, se aştern şi se bat covoarele, păturile, pernele. A face *spongea* - cît ai zice peşte, e ceva de la sine înteles. Spălatul rufelor intră în obişnuinţa cotidiană a gospodinelor, şi nu există bloc de casă unde să nu "admiri" coloritul variat al rufelor ce atîrnă pe frînghii. A face duş, a se spăla, a se dezodoriza, intră ce regularitate în programul zilnic al cetăţenilor noştri.

Totul e foarte bine, foarte frumos şi lăudabil. De fapt, nici n-ar trebui să fie altfel. Se poate spune CURAT. Dar...

Dacă priveşti strada, parcul, plaja, staţiile de autobuze, squarurile, îţi schimbi părerea. O varietate de resturi de "produse alimentare şi industriale", zac împrăştiate, amestecate cu rezultatul digestiei cîinilor (nici nu ştiam că sînt atîţia în Israel), bieţii măturători au uneori o muncă de Sisif: n-au ajuns bine cu mătura la colţul străzii că dincolo, unde au terminat, sînt iar murdării pe trotoare. De ce? E greu să se păstreze curăţenia? E păcat. Neplăcut pentru trecători, urît şi dăunător pentru mediul înconjurător. A propos: la un program mult vizionat şi apreciat al unui post francez de T.V., discutîndu-se, printre altele, şi poluarea mediului înconjurător, s-a ajuns la concluzia că spiritul civic şi educaţia respectivă se capătă deja de la grădiniţa de copii. La noi, aş spune: curat - murdar!

Deci, reversul medaliei, sau al expresiei, se referă la felul cum unii cetăţeni, şi nu ca mine, ca tine, se comportă în mînuirea şi folosirea, bunurilor şi banilor ce nu le aparţin. Dacă mă gîndesc la un fost ministru şi un fost deputat, al unui Partid religios, mă cutremur. Primul şi-a dat demisia şi e în aşteptarea unui proces, al doilea - condamnat, stă acum pe banii Statului, cu casă şi masă şi păzitori la uşă, vreo cîţiva ani, ferit de cei din afară. Murdar. Nişte directori de Bănci, au înşelat, au profitat. Acum meditează între gratii. Murdar. Preşedintele Agenţiei evreieşti -'Sohnut', e bănuit şi el că a confundat buzunarele. Anchetă. Rusine. Murdar.

Cel mai murdar este însă cazul cînd ofiţeri superiori ai armatei, se lasă mituiţi, sau cînd israelieni - evrei - un Vanunu, un Kalmanovici - fac spionaj şi trădează ţara asta, clădită şi păstrată cu jertfe şi sînge.

Unul singur, în ultima vreme, a fost murdărit de oameni duşmănoşi lui şi de unele *mass media*, dar el a ieşit curat. Nu că a făcut sauna şi jacuzzi. Justiţia l-a găsit nevinovat. Curat.

Imi pare rău că aşa se petrec lucrurile în ambele domenii, că facem dovada la capitolul "murdărie", că sîntem un popor "bon pour l'orient" ca mentalitate a multora dintre noi.

M-aş bucura şi mi-ar place, dacă aş putea să scriu cîndva "CURAT - CURAT".

Dr. G. MANESCU
Bat-Yam

PIX ESTE PARANOIC

Dragă Pix,

Îţi spun prieteneşte, nu e bine să fii paranoic; ca urmare a urii tale oarbe împotriva politicii actualului guvern, ai început să emiţi perle de toată frumuseţea: îl iei peste picior pe Shimon Peres care are "pretenţia" că ştie mai bine decît tine şi ca alţii care este viitorul regiunii; mă rog, dreptul tău constituţional; dar dacă ai sta strîmb şi ai judeca drept, şi mai ales dacă te-ai uita puţin prin cărţile de istorie, cum îl judeci pe F.D.R. (Roosevelt pe limba matale) care a cîştigat alegerile din 1940 cu o platformă pur pacifistă, şi care le-a jurat americanilor că n-o să intre în război (i-a minţit, care va să zică, pentru că în secret a făcut totul ca America să fie pregătită - vezi amintirile lui Eisenhower şi ale altora)? Un exemplu invers: ce-ar fi fost dacă Daladier şi Chamberlain, în loc să urmeze prosteşte sentimentele pacifiste ale conaţionalilor lor ar fi avut curajul *să facă ce trebuie* (să declare război Germaniei în 1938, cînd Hitler era slab, în loc să se umilească la München)? Pe de altă parte, tu, adeptul democraţiei (unde ai învăţat asta? La şcoala "Scînteii tineretului"? reuşeşti să-l bagi pe Ramon cu politicienii italieni (să plîng sau să rîd?!) Adică omul cîştigă alegerile (şi pe *gadol*) şi tu pentru că nenea Arthur (Israelovici - n.red) face tot (sau a făcut tot?) stă la spate cu securea, dai în ei cît poţi şi să-i ia dracu' pe cei peste 40% care l-au votat. Păi, spune tu, nu e cazul să te duci la psihiatru care să decidă ce e asta, paranoia, schizofrenie, şi să-ţi prescrie tratamentul adecvat.

Cu salutări tovărăşeşti,

MIRCEA VIDRAŞCU
Raanana

CINE-I EVREU?

În tîrgul moldovenesc unde m-am născut şi copilărit, în centru, era o tarabă unde se vindeau covrigi proaspeţi.

Într-o zi pe la începutul deceniului al treilea al secolului nostru, s-a oprit în faţa tarabei lui Iţic covrigarul, o maşină elegantă din care a coborît un tip elegant, spre a cumpăra covrigi.

Iţic stătea în prag aşteptînd clienţi.

La întrebarea clientului:

- Măi jidane, sînt proaspeţi covrigii?, drept răspuns, Iţic l-a pleznit cu mîna lui bătătorită, în faţă, spărgîndu-i ochelarii. Apoi fugi de acasă.

Îmi amintesc cum cetăţeanul respectiv alerga cu revolverul în mînă în căutarea evreului. Un ziar din capitală a publicat evenimentul.

AVRAM RABINOVICI
Haifa

FĂCEŢI-VĂ BAGAJELE, DE REST...

Atunci cînd am 'aliat' în Israel, funcţiona la Tel-Aviv, un birou de voiaj, *Brebu*, care lucra sub lozinca "Făceţi-vă bagajele, de rest se ocupă Brebu".

O ofertă tentantă, care m-a făcut să-i comand un bilet de călătorie Tel-Aviv - New York şi retur. Dacă am fost nemulţumit sau nu, cred că nu este cazul să dezvălui.

Mi-am amintit de această reclamă atunci cînd am aflat de reclama pe care o fac birourile de voiaj din România, şi anume "Pregătiţi-vă bagajele goale, de umplut, la întoarcere, se vor ocupa rudele şi prietenii".

Prietena verişoarei mele din Haifa, fiind în România a stabilit legături de prietenie cu ghidul român pe care l-a invitat pentru două săptămîni să locuiască la ea şi să se bucure de îngrijirea prietenească pe care i-a oferit-o.

Ghidul a făcut uz de invitaţie, şi a venit cu soţia, a locuit două săptămîni - a vizitat ţara în lung şi în lat (amfitrioana avînd un Opel tip '93) şi a plecat cu 65 Kg.

Cred că o asemenea invitaţie aş fi dispus să primesc şi eu.

Aştept deci la telefon.

LEON ŞAIM
Givataim

REFLECŢII DIN CALIFORNIA

Aş vrea să vă transmit cîteva impresii din numeroasele pe care revista mi le lasă. În general, în presa de limbă română, inclusiv cea care apare aici, în USA, unii oameni, care au venit din România din 1960 încoace, se exprimă despre actualii conducători sau alte persoane, ca "foşti comunişti" ca şi cum ei "n-au mîncat usturoi şi gura nu le...". Este greu ca în Europa de est, inclusiv fosta Uniune Sovietică unde comunismul a existat între 70 şi 45 de ani, cu un singur partid şi cu influenţe asupra situaţiei unor oameni în locul de muncă, să existe mulţi "ne-comunişti" foşti. Şi eu, la 71 de ani, cu 22 de ani aproape, trăiţi în capitalism, şi 41 de ani în comunism, am impresia că pot aprecia exact situaţia. Ştiu foarte bine care au fost lozincile comuniste imediat după august 44 în România, ştiu foarte exact care au fost lozincile fasciste şi legionare în tinereţea mea, ştiu că comunismul în esenţă ascundea aceleaşi idei cu legionarii şi fasciştii, dar despre aceasta mi-am dat seama abia după 5-6 ani, şi m-am dumirit complet între 1952-53 şi 1960. Pînă atunci am crezut că şovinismul, naţionalismul, şi totala incompetenţă în conducerea economică, sînt manifestări izolate, şi nu fac parte, aşa cum de fapt fac parte, din sistem. Şi ca mine, în acea perioadă, au crezut numeroşi oameni, din care, parte au ajuns şi în munca de conducere. Iar atunci cînd şefii au început să "cureţe" locurile de muncă, întîi de evrei, apoi de oameni cinstiţi, ne-evrei, păstrînd numai pe cîte unii de "formă" şi să le completeze cu foşti fascişti, deveniţi "comunişti", nu ne-am mai mirat. Ne-am dat seama de greaua situaţie şi situaţia n-a fost grea numai pentru evrei - care de bine, de rău, în parte au izbutit să scape fugind (sau plecînd) ci şi pentru ne-evrei. În 1985, cînd am plecat din România, viaţa era total inumană. Dacă în celelalte ţări din estul Europei - deşi incompetenţa economică şi politică le distrugea treptat - totuşi se mai putea trăi, cel puţin pînă la prăbuşire, în România (lui Ceauşescu), cea după '80, era de netrăit. De aceea, de exemplu, sînt foarte de acord şi împărtăşesc punctul de vedere menţionat privitor la anumite "cadre" care s-au comportat omeneşte în împrejurările date. Sînt, de pildă, întru totul de acord cu poziţia faţă de Paul Niculescu-Mizil. A fost şi este un om cu un caracter curat, lipsit de orice fel de manifestare şovin naţionalistă, un om de cultură şi un român plin de bun simţ faţă de semenii săi, indiferent de religie. Şi eu am fost oarecum supărat pe el cînd l-am văzut aici la T.V., înainte de "Revoluţia" din 1989, stînd în spatele lui Ceauşescu. Am judecat că este într-o situaţie penibilă datorită fricii, urîte dar umane, că va pierde "postul" în biroul executiv. Dar m-am supărat totodată, cunoscîndu-l ca şef al nostru la Cooperaţia de consum (făcea parte din cei păstraţi în firmă după părerea mea, dar puşi la locuri oarecum mici de muncă) atunci, după 1989, cînd a fost pe nedrept arestat.

Sînt de asemeni de acord cu poziţia revistei asupra lui Ion Iliescu. Şi el a fost un om cinstit. Sigur, sînt mirat şi mîhnit că încurajează şi sprijină promovarea unor lichele, în organe oficiale de stat, de fapt în dauna României, care, deşi după părerea mea are o situaţie incomparabil mai bună decît înainte de 1989, stă încă foarte prost. Sînt de acord cu poziţia revistei în ce îl priveşte pe Arafat şi ai săi, dar sper (să dea Dumnezeu) ca pacea să aducă lucruri mai bune.

JOSEF LEV
San Jose, California, USA

Prof. Albert Zimbler, Craiova ("Vreau să exprim familiei şi colaboratorilor din redacţia *Minimum* condoleanţe sincere la moartea fostului nostru concetăţean I. Fîntînaru căruia i-aţi dedicat un cald şi trist omagiu pe prima pagină a numărului pe mai, al revistei. Victor Bârlădeanu, revenit din Israel, ne avertizase că I.Fîntînaru este bolnav, că urmează să se opereze, dar totodată ne-a transmis consimţămîntul lui de a sprijini o întîlnire a craiovenilor sau a oltenilor din Israel şi popularizarea fundaţiei israelito-române "Lumina" - Craiova care a preluat numele fostei şcoli evreieşti unde în tinereţe fusese profesor. Din nefericire însă, în ziua cînd s-a desfăşurat sesiunea de comunicări al cărei program îl aveţi alăturat, nu ştiam încă de decesul lui I. Fîntînaru (z.l.), dar în referatul meu consacrat unor foşti locuitori ai acestor meleaguri, care s-au afirmat în Israel, i-am rezervat un loc substanţial, deoarece avînd la dispoziţie colecţia revistei *Minimum* unde semnătura d-sale apărea număr de număr, nu mi-a fost greu să alcătuiesc o trecere în revistă a preocupărilor sale publicistice. In numărul următor al Buletinului Filialei Craiova, a Asociaţiei culturale de prietenie România - Israel, îi vom consacra o pagină."); *H. Michelstein,* Tel Aviv ("Mă alătur omagiului adus de revistă admirabilului caricaturist bucureştean Matty, şi îi transmit acestui vechi prieten al meu, prin intermediul Dvs., "*Ad mea ve'esrim*" la a 70-a aniversare."); *Iacob Ostfeld,* Natania (nu, nu aveţi dreptate, faptul că în articolul Idiş-Spiel (nr. 94) se scrie că Franz Kafka a văzut spectacolul Teatrului Idiş din Varşovia, nu înseamnă că, în viziunea autorului, Kafka ar fi fost... de felul lui din Polonia, ci că a avut prilejul să vadă trupa amintită aflată în turneu prin Cehia vecină.); *Pinhas Rosenberg,* Natania ("Articolul domnului S. Al. Bacher, de la "Minimum nu uită", este extrem de interesant şi aduce noutăţi într-o problemă de care nu s-a ştiut nimic, sau - numai de către unii - foarte puţin. Va urma?". - Nu ştim, uite, îl întrebăm pe această cale pe corespondentul nostru din Canada, rugîndu-l să-şi suflece mînecile, şi să mai scoată la iveală, pe hîrtie, din amintirile sale din dramaticii ani '50-'60.); *Harry Shoshany,* Ramat Hanassi. (Cîteva epigrame: "*Guvernul nostru.* Cu insuccese permanent,\ Guvernul îşi continuă cursa;\ Că iată, în mod consecvent\ Acuma a distrus şi... Bursa!; *Deputaţii curăţă plăjile din Tel Aviv.* Knessetul ne-a demonstrat\ Că aleşi, în toată firea\ Singuri s-au reeducat\ Şi că şi-au găsit menirea. *Arma şi patul ei.* Arma e distrugătoare,\ Dar la noi ne-arată Statul,\ Că doar el este în stare\ Să ne facă praf... Ku-patul!"); *Ing. Hardy Sobe*, Haifa (am mai discutat în aceste coloane problema "demascărilor"; E vorba de acele persoane care după ce au făcut fel de fel de potlogării, inclusiv anti-israeliene, în România, au aterizat aici, fluturaşi, pornind să dea lecţii de sionism fierbinte; am mai discutat si vă spunem şi dvs. ce am spus cu alte prilejuri: a satiriza *tipul* moral cu pricina este una, dar a da nume de cetăţeni nesimţiţi aflaţi în Bat Yam sau la Afula, acuzîndu-i de crime săvîrşite la vremea cînd aveau "funcţii", este altceva: înseamnă să intri în domeniul codului penal, putînd fi trimis în judecată pentru calomnie; iar la asemenea procese (*laşon ra*) sînt tîrîţi pe sălile tribunalului nu numai, cum vă închipuiţi dvs., autorii sesizărilor, ci şi gazeta care a publicat textul cu pricina; *amănunt* care explică de ce ziarul unde aţi trimis mai întîi scrisoarea dvs. a refuzat să o publice.); *Iacob Pozarinchin,* Bat-Yam ("În *Minimum* nr. 87, este publicată recenzia dr. Max Horenstein la cartea "Capitole alese din medicina geriatrică", de dr. Beni Habat şi dr. Albert Hart. După constatările mele, problema geriatrici este total neglijată, cel puţin la 'Kupat Holim Clali' şi dacă lucrarea este scrisă pentru publicul larg, ea s-ar bucura de cerere mare. Ce-ar fi să apară şi în limba română?"); *Ada Ştefănescu,* Montreal, Canada (o îmbrăţişare şi un gînd pentru Pascu Ştefănescu, om admirabil, pe care noi, cei ce l-am ştiut, nu-l uităm); *Albert Hönig,* Petah Tikva (nu ne ocupăm de verificarea situaţiei financiare de la Comunitatea din Bucureşti "din ultimii patruzeci de ani"; dacă, asa cum înţelegem, chestiunea vă preocupă cotidian, adresaţi-vă noului preşedinte al Comunităţii, acad. N. Cajal); *Alexandru Haber*, Bat Yam (mulţumiri pentru cartea lui Ilie Zaharia; o vom recenza; cu plăcere); *Ing. Leopold Binder,* Tzur Shalom (v-am trimis prin poştă adresele dorite); *Farm. A.I. Cuperman,* Natania (a. "mulţumesc dlui I. Artzi pentru articolul despre rabinul Mozes Rosen -z.l. şi punerea la punct a denigratorilor săi". b. în ceea ce priveşte propunerea Dvs. de a iniţia o dezbatere *pro şi contra Mozes Rosen*, nu credem că este momentul; să mai treacă timpul. să luăm cuvenita distanţă, şi apoi cu seninătate, să discutăm pe marginea activităţii şi personalităţii complexe a regretatului dispărut.); *L. Landskron,* Raanana (În legătură cu memorabilele alegeri pentru Histadrut: "Dl secretar general al Partidului Muncii, Zvili, arhitectul luptei împotriva lui Ramon, nu se consideră cu nimic vinovat şi deci nu intră în discuţie o eventuală demisie a sa, onorabilă, cum ar sta bine unui om politic, iar dl Haberfeld a încercat să oprească democraţia la uşa vastului său birou, sperînd în nu ştiu ce minuni sau maşinaţiuni de ultim moment, discutînd despre o eventuală plecare din post prin luna august. Este adevărat că înfrîngerea are gust amar dar nu prea stă bine unor oameni politici şi încă din prima linie să se comporte ca nişte copii supăraţi în jocul de-a v-aţi ascunselea"); *Louis Pollinger,* Kiriat Shalom ("după ce am citit corespondenţa d-lui ing. Dinu Arion, la rubrica "Poşta" din nr. 88/iulie 94, am rămas nedumerit. Nu ştiu ce vîrstă are dl inginer, dar dacă în cei cca 50 ani de regim totalitar ar fi satisfăcut stagiul militar "acolo", o asemenea întrebare l-ar fi pus la zid. Unde a fost dl inginer în timpul războaielor Israelului? Oare nu a aflat că disciplina de fier ce a caracterizat Zahalul a fost factorul care a determinat victoriile sale zdrobitoare? Ce s-ar fi întîmplat dacă fiecare soldat sau ofiţer al Zahalului ar fi procedat ca dl Căpitan Gruninger din Elveţia?" (Care a încălcat dispoziţiile superiorilor săi, îngăduind primirea pe teritoriul elveţian a cîtorva mii de refugiaţi evrei din Germania, n. red.); *Nathan Bron,* Kiriat Ata (în legătură cu citatele din presa antisemită din România, care v-au revoltat, există două puncte de vedere: Unul - apărat şi de Dvs., susţine că asemenea citate trebuiesc însoţite obligatoriu de o replică "distrugătoare" din partea redacţiei, explicîndu-se cititorului că e vorba de calomnii şi ticăloşie; alt punct de vedere susţine că cititorul este inteligent, nu are nevoie să i se explice, de fiecare dată, că textul în sine este infam, extrasele pe care le publicăm vorbesc de la sine, ca nişte imagini; noi, care credem că cititorul este capabil să tragă singur concluziile ce se impun, sîntem partizanii acestui de-al doilea punct de vedere); *Moshe Helman,* Kiriat Haim ("Nu am cunoştinţe în materie de economie şi finanţe. Nu posed hîrtii de valoare negociabile la bursă. Aşa că sînt complet străin de ceea ce se întîmplă azi la bursă...". Ştiţi ce, d-le Helman, o să vă spun eu un secret: Sîntem pe aceeaşi lungime de undă. Nici noi nu ne pricepem în materie de finanţe. Drept care nu ne permitem să dăm *eiţăsuri*); *Dr. D. Sinnreich,* Even Yehuda (... unde aţi dispărut?... ne vom mai întîlni în pagini); *Martin Spodheim*, Tel Aviv (a. facem cuvenita rectificare: nu sînteţi Marta, cum din greşeală a apărut la noi, ci Martin; b. i-am transmis colegului Pix observaţia Dvs. cum că în vreme ce bărbaţii serioşi resping ideile sale, femeile se dau în vînt după el. Departe de a se supăra, Pix s-a luminat la faţă, ochii au început să-i strălucească, şi a sărit în sus de bucurie.); *Norbert Schmetterling*, Beersheva; *Tudor David*, Willowdale, Ontario, Canada; *Em. Deutsch*, Bucureşti; *Dr. Jean Schneer*, Haifa; *Prof. L. Vaisman*, Ierusalim; *Prof. Gabriel Strempel*, Biblioteca Academiei Române, Bucureşti; *Marta Bacal*, Paris; *Andrei-Doru Crăciun*, Detroit, U.S.A.; *Saul Ghelberg*, Ierusalim (mulţumiri pentru bunele cuvinte, sugestii şi observaţii critice; ceilalţi - pe curînd.)

Jos Damasca!

HOTEL "PALAS" din NATANIA

vă invită de

ROSH HASHANA şi SUKOT

oferindu-vă

5-8.9.94 - 3 nopţi - 600 şkalim
5-11.9.94 - 6 nopţi - 1000 şkalim
19-28.9.94 - 9 nopţi - 1500 şkalim

La preţurile arătate primiţi pensiune completă
Preţul este de persoană în cameră dublă.
Hotelul este plasat vis-a-vis de mare, aproape de centrul oraşului
Aşteptăm cu plăcere rezervarea de locuri şi vă asigurăm că veţi fi pe deplin mulţumiţi

Hotel "PALAS" - NATANIA, str. Gad Machnes 33
Tel 09 - 620222

Magic Touch

BEATRICE
Diplomat
CIDESCO

"BEAUTY HOUSE"

EUROPEAN SKIN CARE SPECIALIST

30 Frishman, TEL AVIV
Tel. 5242359

INSTITUT DE INFRUMUSEŢARE

● Îngrijirea tenului la nivel internaţional, cu produse franţuzeşti ● Procedeul pilling profund (פילינג עמוק) pentru îndepărtarea ridurilor, petelor şi cicatricelor ● Epilaţie (cu ac electric) ● Machiaj profesional pentru mirese şi alte evenimente plăcute ● Pedichiură, manechiură şi depilaţie cu ceară

INSTITUT DE SLĂBIRE
sub supraveghere medicală

● Diete ● Masaje medicale ● Tratament cu electrozi ● Acupunctură ● Împachetări sistem FRIGI-THALGO – Paris

● CADOURI ●
● ACCESORII DE MODĂ ●

CADOU după tratament:
o poşetă pentru farduri

SHANA TOVA !

ALL MERIDIAN TOURS LTD.
AMT
ALL MERIDIAN TOURS LTD.
TRAVEL & TOURIST AGENCY
Tel-Aviv – 1, Ben-Yehuda St. (Passage Migdalor)
Tel.: 5179393 ● 5179394 ● 662040 ● 663045 P.O.B. 26175

ŞI ÎN LUNILE
SEPTEMBRIE-OCTOMBRIE
VĂ PUTEŢI ORGANIZA

O VACANŢĂ PLĂCUTĂ ! !

ROMÂNIA VĂ OFERĂ STAŢIUNILE DE ODIHNĂ
● SINAIA ● POIANA BRAŞOV ● BRAŞOV ●

STAŢIUNI DE TRATAMENT:
● FELIX ● VATRA DORNEI ● COVASNA ●

PREŢURI SPECIALE
ÎN PERIOADA LUNILOR DE TOAMNĂ ! !

● CYPRU ● MALTA ● GRECIA ● ITALIA ● PARIS
● LONDON ● TURCIA ● KOS ● RHODOS ●

MULŢUMIM ONORATEI CLIENTELE
PENTRU ÎNCREDEREA ACORDATĂ
ŞI TRANSMITEM URAREA SINCERĂ

SHANA TOVA
SĂNĂTATE – PROSPERITATE – PACE ! !

CLEPSIDRA

Naștere

Iuri, fiul lui Radu Mihăileanu, regizor de film și al Anettei Mihăileanu; la Paris

Turism

Monica Săvulescu, scriitoare; de la Utrecht, Olanda; la prieteni.

Decese

Marcel Breazu, estetician, fost șef al Catedrei de estetică de la Institutul de Arte Plastice din București, fost director-adjunct al Institutului de Filozofie al Academiei, fost redactor-șef la "Scînteia tineretului", "România liberă" și "Contemporanul". A fost cumnat cu regretatul caricaturist Eugen Taru și frate cu conf.univ.Vicu Mândra, istoric al teatrului românesc.

Comemorare

Marius Godeanu (Goldstein), publicist; 30 de zile de la săvîrșirea din viață; la 9.VIII.a.c.

Rudele sau prietenii celor dispăruți în tragedia petrecută acum 52 de ani în apele Bosforului, sînt solicitate să trimită evocările lor despre cei dragi, însoțindu-le cu imaginile martirilor, lui Simion Săveanu, Beersheva 84773, rh. Megiddo 26/1, tel.07/422632.

S.O.S.!

Adresăm "Minimum"-lui rugămintea noastră de ajutor către oamenii cu inimă bună, doritori să ajute o pereche de bătrîni, cu o pensie Bituah prea mică față de necesitățile noastre zilnice. Sîntem amîndoi bolnavi, necesităm medicamente zilnice și mîncarea necesară fiecărui om.

Corina și Daniel Livezeanu,
tel.6180845, POB 2049

La mormîntul proaspăt al lui **Mordechai Rabinovici**, fost librar la Galați-România și, după venirea în Israel, în Iaffo, precum și prețuit agent de publicitate, om de mare distincție, de aleasă cultură, exemplu de cinste și eleganță sufletească, un gînd pios din partea colaboratorilor de la "Minimum".

◆

Trupele disidentului musulman Fikret Abdik, care stăpînesc enclava Bihaci, din Bosnia (și doresc conviețuire pașnică cu sîrbii) au fost atacate, mai deunăzi, de trupele guvernamentale ale președintelui Izbekovici. La somația acestuia de a depune imediat armele, dizidentul a răspuns: Nu abdik!

◆

Ministrul transporturilor din Italia, d.Pubblio Fiori, a declarat – în urma scandalului recent din peninsulă legat de arestarea lui Paolo Berlusconi, fratele premierului de la Roma, că guvernul lui Silvio Berlusconi mai are de trăit cel mult pînă-n primăvară și că, după aceea, țara se va prăbuși probabil în haos social.

Cînd mă gîndesc la proorocirile ministrului amintit, mă ia cu fiori.

Carnet

La împlinirea unui an de la plecarea dintre noi a celei ce a fost fiică, soție și mamă exemplară *ing.Batia Zilberstein*, din Holon, un gînd pios la mormîntul ei.

Prietenii

Învățătoare, 49 ani, bună, drăguță, caută partener pentru al doilea capitol al vieții. Tel.06/563435

Ofer colecția revistei "Minimum", de la nr.1 la zi. Tel.04/772660

PRIMĂRIA
BAT-YAM

CU OCAZIA ANULUI NOU 5755
FELICITĂM PE TOȚI LOCUITORII
ORAȘULUI BAT YAM
ȘI ÎNTREGUL NOSTRU POPOR,
URÎNDU-LE

ȘANA TOVA!

SĂNĂTATE, PROSPERITATE, PACE !

YOȘHUA SAGUY
Primarul orașului Bat-Yam

HOROSCOP

LUNA SEPTEMBRIE

● **SYBIL HEDERNA**

CAPRICORNUL (22 decembrie - 20 ianuarie). Aveţi prostul obicei de a intra în panică ori de cîte ori se iveşte un "pancer" la locul de muncă, fie că e vorba de conflictele sau pur şi simplu contrazicerile cu colegii (fie că sînt şefi sau subalterni), fie că e vorba de probleme tehnice oarecare. E cazul să fiţi conştient de această stare continuă de panică şi să o combateţi fără milă.

VĂRSĂTORUL (21 ianuarie- 19 februarie). Atenţie la relaţiile cu vecinii şi cu diferite cunoştinţe, inclusiv cu "furnizorii": cei de la "macolet", instalatorul, etc., etc. Dacă se întîmplă ca vreunul din aceştia să scape o vorbă necugetată, jignindu-vă, stăpîniţi-vă nervii şi treceţi peste asta. Nu e momentul "să vă sară muştarul". Tăcerea, în această perioadă, e de aur. Veţi primi o veste neaşteptată (plăcută). Numere: 2, 7, 19.

PEŞTII (20 februarie- 20 martie).

Aveţi necazuri şi frămîntări de ordin financiar, dar lucrurile se vor rezolva cu bine. Un dar bănesc, venit din partea cuiva care ţine la Dvs. va contribui la acest "happy end". În plus, există perspectiva unei moşteniri. Numere: 4, 11, 38

BERBECUL (21 martie - 20 aprilie).

Nu cumva suferiţi de ipohondrie? Fiindcă una e să vă îngrijiţi de sănătatea Dvs. şi altceva este să vă alarmaţi la orice durere de cap, de spate sau la orice ameţeală şi să alergaţi de două ori pe zi la doctor. Mai multă detaşare filozofică în această privinţă nu strică. După cum n-ar strica să încetaţi cu abuzul de medicamente.

TAURUL (21 aprilie - 20 mai) Dacă sînteţi conducător auto, este momentul să fiţi de două ori mai precaut ca de obicei, la volan; mai ales în prima decadă a lunii, cînd pericolul de accidente atinge cota maximă.

GEMENII (21 mai-21 iunie) Plătiţi neglijenţa de pînă acum pe plan medical. A sfida doctorii şi nesfîrşitele, sîcîitoarele analize nu reprezintă o politică înţeleaptă. Dar se pare că v-au intrat minţile în cap începînd să urmaţi mai cu seriozitate sfatul medicului. Iar rezultatele au şi început să se vadă. Aveţi toate motivele să fiţi optimist (ă).

RACUL (22 iunie - 21 iulie) Chiar dacă sînteţi nemulţumiţi de situaţia Dvs. profesională, nu e momentul nici să declanşaţi un conflict cu superiorii Dvs. nici să încercaţi a schimba locul de muncă. S-ar putea să cădeţi din lac în puţ. Deci, ... staţi în banca Dvs. Numere: 10, 15, 28.

LEUL (22 iulie - 22 august) Vînt bun din spate pe planul vieţii social-profesionale. Vi se oferă o funcţie de răspundere (retribuită sau onorifică), nu ezitaţi, acceptaţi propunerea.

FECIOARA (23 august - 22 septembrie) Perioadă favorabilă vieţii de familie. Este momentul să fiţi mai aproape sufleteşte de cei de lîngă Dvs., de soţ(ie), copii, să iniţiaţi chiar discuţii temeinice în legătură cu problemele fiecăruia. Persoanele singure sînt solicitate de bărbaţi (respectiv femei) dispuşi a le ajuta... să scape de singurătate.

BALANŢA (23 septembrie - 22 noiembrie) Aveţi cultul prieteniei, e foarte frumos, dar poate că a venit momentul să înţelegeţi că anumiţi prieteni speculează, cu cinism, această generozitate sufletească a Dvs. Fiţi rezervaţi, deci, la acest capitol, mai cu măsură

SCORPIONUL (23 octombrie - 21 noiembrie

Aţi fost alarmat (ă) de starea Dvs fizică proastă; alarmă falsă. E vorba de oboseala şi stressul care şi-au spus cuvîntul şi pot fi combătute cu succes. Cu condiţia de a nu neglija vizitele la medic şi analizele. La orizont - o călătorie unde vă veţi odihni nervos şi veţi întîlni fiinţe dragi, apropiate. Numere: 3, 8, 21.

SĂGETĂTORUL (23 noiembrie - 22 decembrie)

Perioadă favorabilă pentru călătorii de odihnă în ţară sau străinătate. Fiţi mai vigilenţi, mai ales în a doua jumătate a lunii, la capitolul "accidente" de vacanţă, gen furturi de acte, bani, automobile, chei, şi la valorile pe care le lăsaţi în camera de hotel. Numere: 6, 10, 41.

MAMAIA מַאמַאיָה

Restaurant
românesc
GRĂTAR - PESCĂRIE

AER CONDIŢIONAT.
AMBIANŢĂ PLĂCUTĂ.
SERVICIU CONŞTIINCIOS.
PREŢURI MODERATE.
DESCHIS ZILNIC ÎNTRE
ORELE 12 - 24
VĂ RUGĂM A REZERVA
LOCURILE PRIN TEL. NR.
5237784
VORBIM ŞI ROMÂNEŞTE

RESTAURANTUL MAMAIA
TEL AVIV, str. Ben Iehuda 192

SHANA TOVA !

UNIUNEA ORIGINARILOR DIN ROMÂNIA
(H.O.R.) ÎN ISRAEL

ASOCIAŢIA DE PRIETENIE
ISRAEL-ROMÂNIA

ŞEVET IEHUDEI ROMANIA
(Ş.I.R.)

UREAZĂ

VOLUNTARILOR NOŞTRI
TUTUROR ORIGINARILOR DIN ROMÂNIA
ÎNTREGULUI POPOR EVREU

UN AN NOU FERICIT,
SĂNĂTATE,
REALIZAREA DORINŢELOR
PROSPERITATE,
PACE !

ARTHUR ISRAELOVICI
Preşedintele H.O.R. în Israel

MOSHE NAGOR
Preşedintele Asociaţiei de prietenie
Israel-România

PALTIEL SEGAL
Preşedintele Conducerii Ş.I.R.
din Israel

E.W.T.R.

EXCURSII SPECIALE DE SĂRBĂTORI

O VACANȚĂ DE LUX

POIANA BRAȘOV plus BUCUREȘTI

Plecarea: 16 sept - întoarcerea: 24 sept

LUX **555 $** — 6 zile Poiana Brașov „Hotel Alpin" plus 2 zile BUCUREȘTI - hotel „MINERVA"

MARE LUX **635$** — 6 zile Poiana Brașov „Hotel Alpin" plus 2 zile BUCUREȘTI - hotel „INTERCONTINENTAL"

DIN CARPAȚI în DELTA DUNĂRII

UN PROGRAM INEDIT * O EXCURSIE de NEUITAT în LUMEA de BASM a DELTEI DUNĂRII, LUMEA APELOR, STUFULUI și PĂSĂRILOR

PROGRAMUL CUPRINDE
3 zile în DELTA DUNĂRII și
5 zile în stațiunea montană SINAIA
- hotel MONTANA
16 - 24 septembrie

Preț 499$
8 zile

OFERTĂ UNICĂ în luna SEPTEMBRIE

9 - 29 septembrie

VACANȚĂ ODIHNĂ și TRATAMENT în **810$**

- **FELIX**
  Hotel "Internațional"
- **COVASNA**
  Hotel "Brad"

PLECAREA
la data **9** septembrie
ÎNTOARCEREA
la data **29** septembrie

EWTR ISRAEL și EWTR ROMÂNIA

UREAZĂ TUTUROR CLIENȚILOR, PRIETENILOR și AGENȚILOR NOȘTRI DE TURISM UN AN BUN, PROSPERITATE și REÎNTÎLNIRI CÎT MAI PLĂCUTE PE MERIDIANUL TURSTIC ROMÂNESC

ȘANA TOVA și HAG SAMEAH!

minimum

ANUL VIII • NR.91
OCTOMBRIE 1994 • 10.80
ŞEKELI

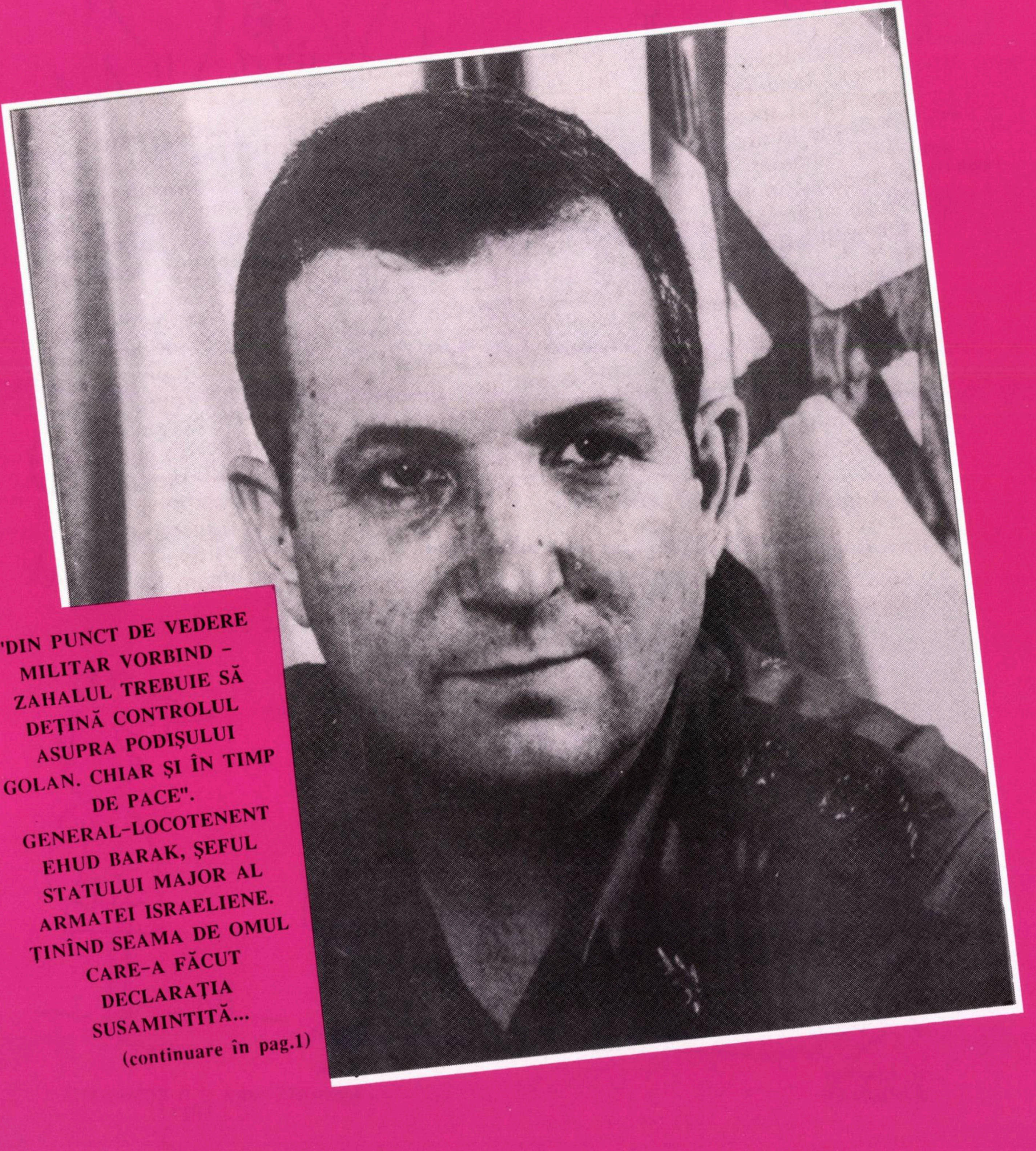

"DIN PUNCT DE VEDERE MILITAR VORBIND – ZAHALUL TREBUIE SĂ DEŢINĂ CONTROLUL ASUPRA PODIŞULUI GOLAN. CHIAR ŞI ÎN TIMP DE PACE". GENERAL–LOCOTENENT EHUD BARAK, ŞEFUL STATULUI MAJOR AL ARMATEI ISRAELIENE. ŢINÎND SEAMA DE OMUL CARE–A FĂCUT DECLARAŢIA SUSAMINTITĂ...

(continuare în pag.1)

◆ LIVaDaRU ◆

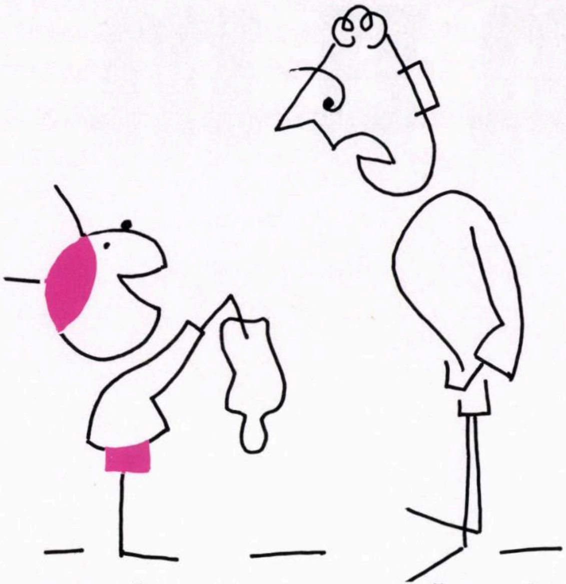

-AM GĂSIT UN BALON LA MĂMICA ÎN POȘETĂ...

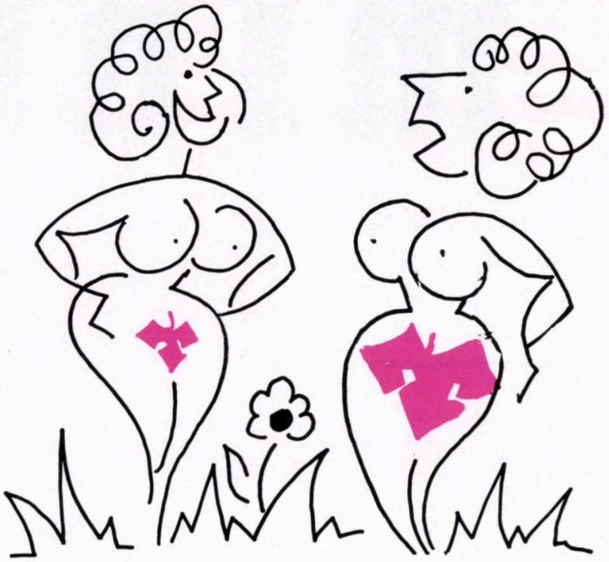

- EU PORT NUMAI MINI...

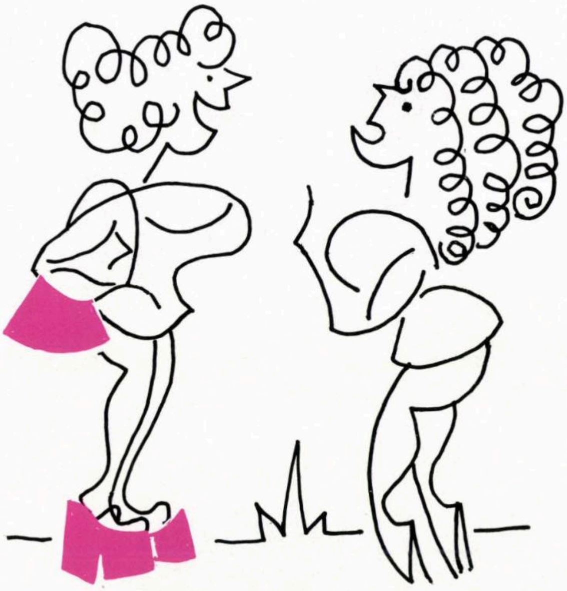

AZI AI FĂCUT CEVA?
- NICI UN CENTIMETRU...

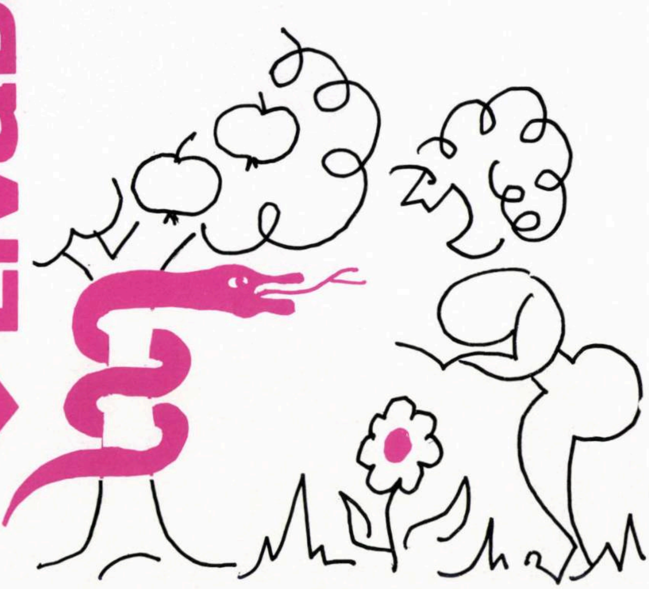

- TE FAC UN MĂR?

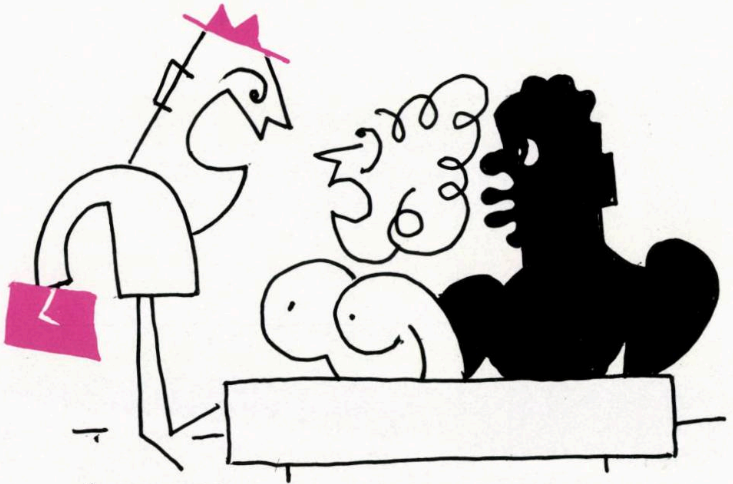

- ÎL LINȘEZ!
- RASISTULE.

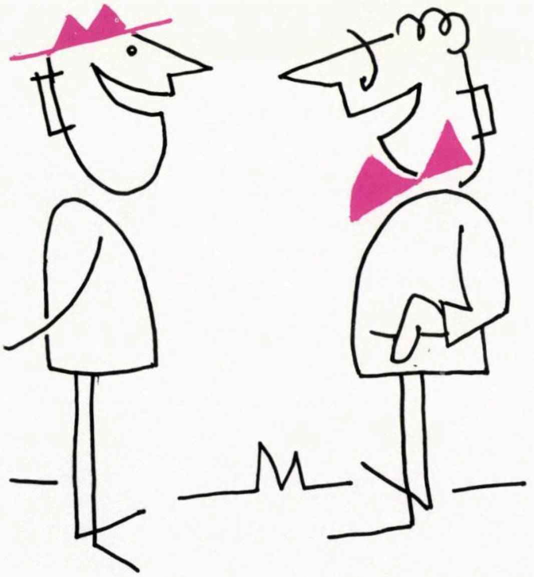

- NEVASTĂ-MEA E O BOMBOANĂ
- CU LAPTE?

(urmare de pe coperta I-a)

MĂ ÎNŢELEGEŢI CÎND VĂ SPUN CĂ EU SÎNT OBLIGAT SĂ IAU CUVINTELE LUI BARAK ÎN SERIOS?

CĂTRE CITITORI

Preţul revistei noastre se măreşte, începînd cu numărul de faţă, la 10,80 shekeli.

Nu trebuie să ne mulţumiţi nouă pentru aceasta. Ci guvernului (ministrul de finanţe, d.Avraham Shohat) sub a cărui oblăduire s-au scumpit, în zilele şi săptămînile din urmă, şi hîrtia şi tiparul şi pîinea şi poşta şi autobuzul şi cam toate.

Avraham Shohat: înainte, cu avînt, spre o inflaţie de două cifre!

LA ÎNCHIDEREA EDIŢIEI

Ceea ce înseamnă 25 septembrie a.c.

Nu e simplu. Nu e simplu deloc.

Probabil că nici guvernul nu a bănuit că va fi atît de greu şi complicat. Impotrivirea publică la retragerea de pe Golan ia proporţii periculoase. Periculoase în sensul că, într-adevăr, negocierile cu sirienii ar putea fi compromise.

Ciudat e însă că guvernul se comportă de parcă ar fi sigur de înfrîngerea opoziţiei. Dar Rabin nu e Beghin care a putut ceda tot Sinaiul fără să rişte pierderea puterii. Partidul Muncii nu i s-a opus lui Beghin în privinţa retragerii, pe cînd Likudul îi va face viaţa amară lui Rabin.

Şi mai e şi împotrivirea acerbă din chiar Partidul Muncii.

Probabil că guvernul Rabin-Peres- Sarid contează pe un război de uzură cu opinia publică. Ei speră că oponenţa se va moleşi cu timpul - şi e ceva adevărat în asta.

Dar poate că totul nu e decît o diversiune. Poate că marea problemă nu este, în fond, Platoul Golan, ci sudul Libanului. Retragerea israeliană de acolo pare să fie mai importantă pentru Asad decît părăsirea Golanului. Se spune că el ar putea la un moment dat s-o facă pe "generosul" şi să accepte o retragere parţială de pe Golan sau demilitarizarea unei porţiuni mari, dar în schimb să obţină plecarea Zahalului din Libanul de Sud. Ar fi o mare victorie diplomatică a acestei vulpi bătrîne.

Haiti: ceea ce a început ca o operetă, ar putea să se încheie ca o tragedie.A spus-o, cu alte cuvinte, Kissinger: "Acordul semnat cu generalul Cedras e bun pentru intrarea trupelor americane. Nu se știe dacă e bun și pentru plecarea lor".

Nemaivorbind de faptul că este discutabil dreptul americanilor de a invada un alt stat, chiar și sub auspiciile O.N.U.-ului, dar ei au mai și făcut-o pentru a reinstala la guvernare un "democrat" la fel de mare ca și tiranul general Cedras. Este vorba de Jean Bertrand Aristide care are mîinile pătate de sîngele multor rivali. Simbolizează el oare interesele Americii pentru apărarea cărora s-a pus la cale întreaga acțiune? E îndoielnic.

Deocamdată vin știri proaste din Haiti.In țara lui "papa" Duvalier cel de tristă memorie, "securiștii" lui Raoul Cedras continuă să tragă în adversari și nu vor ezita, probabil, să tragă și în americani.

Oricînd e posibil un "mic" Vietnam în lume și cu atît mai mult în curtea dosnică și așa de agitată a Statelor Unite.

x x x

Am obosit să-i tot blamăm și să-i persiflăm pe cei care fac un adevărat slalom ridicol pentru a evita să spună că sînt originari din Romania. Ne limităm numai la a consemna încă o asemenea atitudine nedemnă.

In emisiunea-portret pe care i-a consacrat-o televiziunea, dirijorul Gary Bertini nu i-a corectat pe cei care au spus că e născut "în Uniunea Sovietică". Nu a spus că e din Chișinăul românesc, fiul poetului C. Bertini care vorbea în casă romanește și a și tradus din această limbă.

Ulterior, într-o conversație, prezentatorul acelei emisiuni-portret, Amos Etinger, a dezvăluit că dirijorul știe bine limba română.

Să mai comentăm? Nu mai comentăm, am promis.

Cu această ocazie am aflat că d. Etinger este originar din Lipcani și că a fost recent acolo cînd s-a documentat pentru scrierea cărții despre neuitatul Saike Dan, care și el era din umilul Lipcani.

PUNCT DE VEDERE

ADRIAN ZAHAREANU

LA ÎNCEPUT DE AN ȘCOLAR

Pretutindeni, în țări vechi și noi, factorii de răspundere sînt preocupați de găsirea celor mai potrivite metode de educație pentru tinerele generații. Această problemă reprezintă și pentru Israel, cu amestecul lui specific de populații, una dintre preocupările majore ale specialiștilor.

Deși, grație progreselor științifice și activității de educație sanitară s-au realizat și la noi progrese substanțiale în prelungirea duratei medii a vieții, în scăderea cifrei mortalității infantile, în ameliorarea condițiilor de viață a locuitorilor și în combaterea bolilor transmisibile, totuși, în fața noastră se ridică alte probleme, izvorîte tocmai din acest progres științific uluitor.

Aceste progrese științifice ne obligă să revizuim rapid concepțiile noastre despre educație. Este banal să repetăm că toate ramurile activității umane sînt în plină dezvoltare și că achizițiile tehnice cresc într-un tempo necunoscut în istoria omenirii. Generația noastră a trăit în decurs de cîțiva ani descoperirea antibioticelor, televiziunea, rachetele interplanetare și dezvoltarea vertiginoasă, amenințătoare dar și plină de speranțe, a energiei atomice.

O analiză atentă ne arată că acest progres tehnic nu merge paralel cu un progres al structurilor noastre mentale și psihice. Există între ele un decalaj, un dezechilibru, care se resimte și în viața adulților, dar mai cu seamă are consecințe grele asupra evoluției și aspectelor variate ale maturizării copilului.Pe vremuri exista un paralelism între maturitatea fizică și intelectuală a copilului, pe de o parte, și maturizarea personalității sale sociale în decursul anilor de școală, pe de altă parte. Astăzi, unii psihologi constată un divorț existent între diferitele etape ale maturizării copilului. Sub influența progreselor medicale, alimentare și higienice, maturația fizică a progresat evident, în ultima jumătate de secol. Talia, greutatea, rezistența organismului, au crescut, chiar și pubertatea devenind mai precoce. Deși nu se poate spune că nivelul inteligenței a crescut, maturația intelectuală a progresat și ea, desigur în mare măsură datorită înmulțirii anilor de școlaritate, precum și dezvoltării mijloacelor audio-vizuale de difuzare a cunoștințelor: tipărituri, ziare, cinematografe, teatru, radio, televiziune.Dar decalajul provine din faptul că maturizarea personalității și afectivității, maturizarea caracterului, a puterii de judecată și de înțelegere au rămas aceleași la diferite vîrste, fără a fi influențate de uriașul progres tehnic din jur. Cum a remarcat un pedagog, delicventul juvenil, comite un delict cu tehnica perfecționată a adultului, dar cu motivarea naivă a copilului.

Unul din obiectivele principale ale educației de azi, constă în lupta pentru nivelarea acestui decalaj dăunător.

Un rol de prim plan îl au familia și școala. Școala modernă trebuie să depășească larg țelurile limitate ale pedagogiei din trecut, spre a îndeplini un țel nou de dimensiune socială: formarea și cizelarea personalității copilului.

Școala nu trebuie să formeze numai candidați la examene, ci caractere întregi, care să știe ce să facă cu cunoștințele primite, caractere individuale preparate pentru rolul lor familial, profesional și social.

E aproape ceea ce a preconizat Montaigne cu patru secole în urmă, cînd a spus: "să dăm elevilor un creier bine organizat, nu numai unul plin (de cunoștiințe)".

Educatorii, medicii și familia trebuie să colaboreze strîns și metodic spre a crea condițiile optime de dezvoltare a școlarului, în această perioadă dificilă în care se desăvîrșește personalitatea sa psihică, mentală și socială, paralel cu creșterea sa fizică.

E vorba de a forma un adult, adaptat la toate cuceririle și progresele tehnicii moderne, fără decalaj între aceasta și trăirea sa interioară. Educatorii au nevoie în afară de sprijinul și înțelegerea cadrelor pedagogice, îndeosebi de încrederea și colaborarea totală a familiei. Căci viața copilului este condiționată de nivelul de viață al familiei, de nivelul ei intelectual, social și economic.

De aceea, orice pas spre ameliorarea sănătății fizice și mentale a familiei, spre ameliorarea obiceiurilor ei, orice pas spre ridicarea bunei stări sociale ale colectivității, va fi și un progres în educația copiilor și elevilor, o mai bună pregătire a lor pentru viața complexă de mîine. Preocupați continuu de perspectivele viitorului, se cere părinților să înțeleagă seriozitatea acestor probleme, să se gîndească atenți la condițiile total schimbate ale vieții moderne, să colaboreze la ei, pentru formarea unor caractere corespunzătoare acestor "vremuri de uluitoare accelerare a istoriei".

●

Generalul Raul Cedras, dictatorul haitian, a rostit o cuvîntare extrem de severă la adresa președintelui Clinton.

Cedrastic!

●

minimum

Apare lunar
Redacţia şi administraţia:
Str. Zamenhoff nr.13
64373 – Tel Aviv
P.O.B. 11472, Tel Aviv
Tel.: 5227269; Fax.: 5270443
Fax numai pentru anunţuri publicitare

Director
Al. Mirodan

Publicitate: 1 inch = 47 şekeli
Carnet : 15 cuvinte = 23 şekeli

Abonamente Israel
6 luni (6 numere): 70 şekeli
1 an (12 numere): 130 şekeli
Preţul include costul expedierii.
Străinătate: (1 an – 12 numere) Europa – 70 dolari; România – 65 dolari; U.S.A., Canada – 80 dolari; America de Sud, Australia, Noua Zeelandă – 95 dolari; Insulele Fidji – 150 dolari
Expediţia cu avionul.

Prezentarea artistică:
Adar Darian
●
Eugen Iacob

Difuzarea: ATLAS
Articolele semnate de colaboratorii noştri reprezintă personalitatea şi punctul de vedere al acestora. Se înţelege, aşadar, că redacţia nu împărtăşeşte totdeauna vederile exprimate în articolele publicate în coloanele revistei. Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază.

Redacţia nu răspunde de conţinutul anunţurilor comerciale.

Revistă editată de
MINIMUM-PUBLISHERS
LTD.

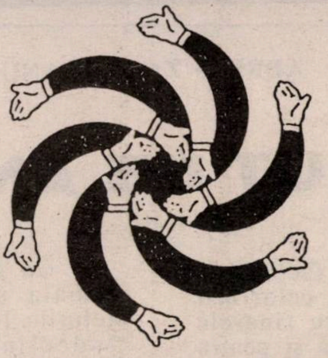

TENDINTE

Israel: Meci strîns între Partidul Muncii şi Likud în sondaje

Un sondaj recent efectuat de Institutul Dahaf dezvăluie că în caz că alegerile ar avea loc astăzi, Beniamin Netaniahu, şeful Likudului l-ar învinge pe I.Rabin, conducătorul guvernului şi al Partidului Muncii cu scorul 41-39. Paralel, un sondaj Gallup îl arată pe Rabin învingător cu 41-40 contra lui Netaniahu. Cît priveşte partidele politice, din sondajul Dahaf rezultă că Likudul ar obţine 27 de mandate, faţă de 26 cîte ar cîştiga Partidul Muncii. Luîndu-se în calcul şi voturile obtinute de celelalte partide, Dahaf ajunge la concluzia că "blocul de dreapta"(condus de Likud)ar acumula 41 la sută din voturi faţă de 36 la sută ale "blocului de stînga"(condus de Partidul Muncii). De notat că 18 la sută dintre cei chestionaţi s-au declarat indecişi; ceea ce înseamnă că aceştia vor decide soarta partidei...

● Ce crede Kahalani despre Siria

"Nu cred în sirieni, nu am încredere în ei şi, de aceea, mă lupt ca noi să rămînem aici, pe podişul Golan"

(Dintr-o declaraţie a lui Avigdor Kahalani, deputat din partea Partidului Muncii; după "Jerusalem Post", 1994)

● Israel: Liga Arabă faţă cu Ierusalimul

"Pornind de la faptul că Ierusalimul sfînt este un oraş arabo-palestinian...Consiliul Ligii Arabe subliniază extrema însemnătate a Ierusalimului şi necesitatea de a restaura suveranitatea arabă şi palestiniană asupra sa, astfel încît Ierusalimul să devină capitala statului independent palestinian"

(Din declaraţia finală a miniştrilor de externe din Liga Arabă, întruniţi în şedinţă bi-anuală la Cairo, Egipt, septembrie a.c.; după agenţia Reuter)

Israel: atenţiune, copii, e pericoloso sporgerssi!

"Niciunul dintre conducătorii arabi, nici Arafat, nici Assad nu s-au declarat de acord cu pacea...În interesul popoarelor lor, ei au acceptat cîteva simboluri ale păcii"

(Dintr-o declaraţie a gen. Yaacov Ami Dror, şef al departamentului de cercetări din cadrul secţiei de informaţii a Armatei; la radio Kol Israel, septembrie a.c.; în cursul aceluiaşi interview Dror a avertizat că peste 20 de ani preţul petrolului va creşte, din nou, simţitor şi că lumea arabă "va strînge Occidentul de beregată". În momentul acela, statele arabe, inclusiv acelea care fac pace cu Israelul ar putea considera că un Israel trunchiat, micşorat, lipsit de adîncimea sa strategică, poate constitui o pradă uşoară!

Notăm că, în cadrul interviewului, Dror a ţinut să precizeze că, în 1973, cu cîteva ore înaintea războiului de Yom Kipur, îi avertizase pe superiorii săi asupra faptului că atacul arab este iminent; dar avertismentul său a fost ignorat.

Israel: Islamul cu ochii pe noi

"Statul Israel este ilegal...evreii trebuie să se întoarcă în ţările de unde au venit"

(Ali Akbar Hashemi Rafsanjani, preşedintele Iranului; într-un interview acordat cotidianului francez "Le Figaro").

"Lupta contra evreilor şi lupta contra sionismului vor continua pînă la redobîndirea tuturor teritoriilor noastre. Nu doar oraşele şiite din zona ocupată de Israel în Libanul de sud sînt ale noastre, dar şi Ierusalimul. Noi ne vom întoarce la Ierusalim şi atunci nu va mai rămîne nici un singur evreu în Palestina, aceasta este promisiunea lui Allah".

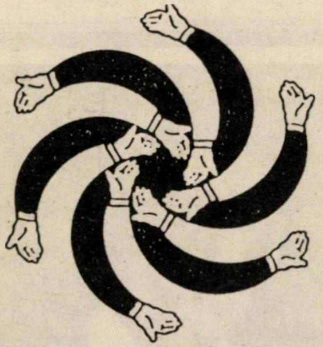

TENDINTE

(Şeicul Hassan Nasrallah, şeful organizaţiei Hizbullah; în cadrul unui discurs rostit la Beirut, Liban)

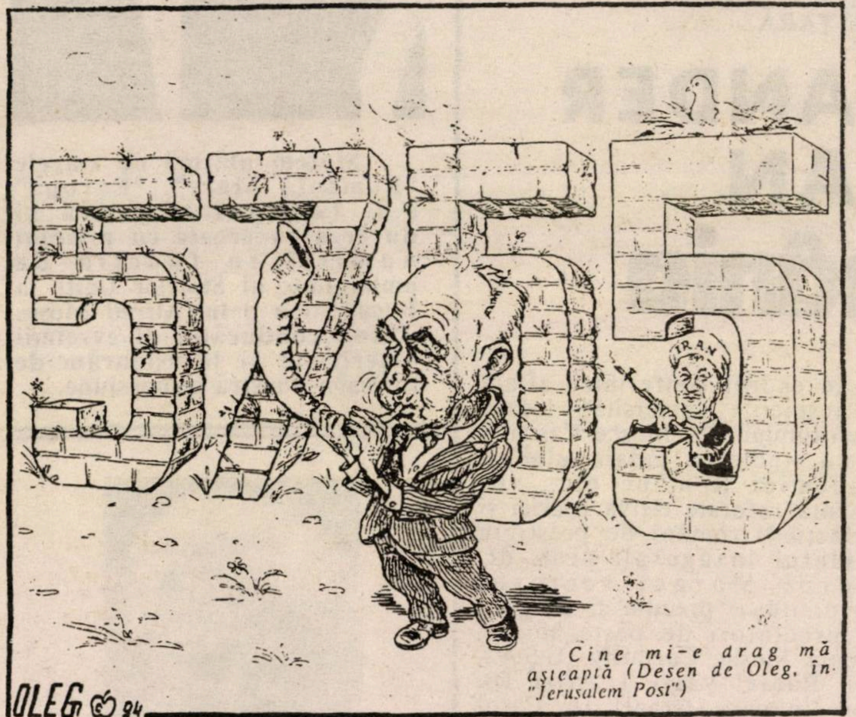

Cine mi-e drag mă aşteaptă (Desen de Oleg, în "Jerusalem Post")

București: Frămîntări la Comunitatea Evreilor. Problema Rabinului-Şef

Ieri, dl.academician N.Cajal, preşedintele Federaţiei Comunităţilor Evreieşti din România, a anunţat amînarea şedinţei de alegere a noului şef-rabin al României. Motivul îl constituie retragerea din competiţie a rabinului Efraim Guttman. Acesta n-a acceptat condiţiile oferite de Federaţie, nici chiar în urma negocierilor dintre FCE şi Joint (organism internaţional de întruajutorare a evreilor). Dl.prof.Cajal a făcut următoarele precizări: *"Prima problemă ridicată a fost cea a titulaturii. Rabinul ce urma ar fi ales ar fi deţinut în cele 6 luni de probă titulatura de prim-rabin. La sfîrşitul acestei perioade ar fi fost ales în funcţia de şef-rabin al României pe un interval de 4 ani. În urma discuţiilor, reprezentanţii Joint-ului au căzut de acord cu denumirea de şef-rabin pe parcursul celor 6 luni de probă".*

(Dintr-un articol de Ioana Dincă, în "România liberă", Buc.1994)

●

Atac împotriva lui Iulian Sorin.

Mai multe semnale primite în ultima vreme la redacţie, atît de la cititorii noştri din ţară cît şi din Israel, îl au ca subiect pe dl.*Sorin Iulian,* fost colonel de securitate, ieri mîna dreaptă a *dr.Moses Rosen,* azi omul din cuvîntul căruia, se pare, nu iese noul lider al populaţiei evreieşti. Nu am dat curs acestor sesizări, considerînd că e o problemă internă a Federaţiei, liberă să-şi aleagă conducerea pe care şi-o doreşte. Pe de altă parte, "calitatea" de fost(?) securist a d-lui Sorin (mai corect, a *familiei Sorin,* pentru că, se pare, şi d-na Sorin a avut anumite însărcinări în aceeaşi sinistră instituţie) nu ne-a interesat în mod special.

Ce ne face să ne adresăm azi acad.Cajal, proaspătul ales ca preşedinte al *Federaţiei Comunităţilor Evreieşti*, e o informaţie mai recentă, conform căreia securistul *Sorin Iulian* a fost unul dintre cei trei ofiţeri însărcinaţi cu escortarea *regelui Mihai,* la izgonirea Majestăţii Sale din Ţară şi, ulterior, cu inventarierea bunurilor familiei regale. Faptul nu mai ţine de "ordinul de serviciu" pe care trebuie să-l execute fără să crîcnească un răcan oarecare, ci vorbeşte de "valoarea" unui "specialist" căruia i se poate înţelege cum, de la fostul *Departament al Cultelor, col.Sorin Iulian* a aterizat direct la dreapta rabinului Rosen, la fel cum se pot înţelege şi condiţiile cu totul speciale de care fiica acestuia (vai, o creştină!) s-a bucurat în Israel, de disponibilitatea specială a "secretarului general" al *Federaţiei pentru Cotroceni* şi consilierii prezidenţiali, şi instalarea unor foşti (?!) securişti neevrei în posturi-cheie ale Federaţiei: contabil-şef, şeful parcului de maşini etc...

Înţelegem deja o mulţime de lucruri. Ce nu înţelegem (încă) e ce poate face ca un om de probitatea morală ireproşabilă a acad.*Cajal,* după o viaţă trăită în onoare, să cedeze la presiunea unor instituţii, pe care nu este greu să le bănuim, în acceptarea colaboratorilor celor mai apropiaţi. Să fie asta o parte din preţul care trebuie plătit pentru instalarea în jilţul rămas liber?...

J.Rică
(După "România liberă", Buc.1994)

Nota redacţiei.

Acuzaţiile aduse av.Iulian Sorin, secretarul general al Federaţiei, sînt evident, grave; cu atît mai mult cu cît ele au apărut nu într-o foaie de scandal, ci într-un cotidian democrat, respectabil din multe puncte de vedere. Noi îl ştim pe Iulian Sorin, de mult. D-sa a

TENDINȚE

conlucrat, în calitatea ce-o avea la Departamentul Cultelor, cu conducerea Federației, dînd oridecîteori era cazul o mînă cinstită de ajutor. Deasemenea, d-sa ni s-a părut în toate împrejurările drept un om distins, cumpănit și de-o maximă civilizație. Deaceea, îi propunem, - ținînd seama de ecoul puternic al articolului din "România liberă" să-și exprime punctul de vedere cu privire la învinuirile respective. Coloanele revistei "Minimum" îi stau, pentru aceasta, la dispoziție.

Sîntem alături de ziarele "România Mare", "Europa" ș.a. la jignirea gravă și durerea încercate cu prilejul numirii în funcția de ambasador al Statelor Unite la București a d-lui Alfred Móses (foto), conducător al evreimii americane și le asigurăm de întreaga noastră compasiune.

DUPĂ PATRU DECENII DE ABSENȚĂ DIN ȚARĂ

DR. ALEXANDER ȘAFRAN în România

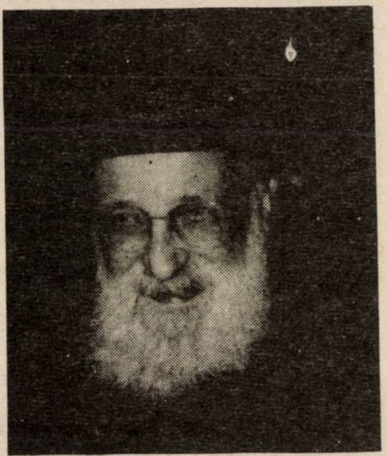

Va veni Rabinul-Șef Dr. Alexander Șafran în România? Nu va veni? Da. Va veni. Dar... la Cluj. Și anume, așa cum sîntem informați din capitala Ardealului - ca invitat de onoare la Conferința Internațională organizată pe tema "Societatea românească și evreii în prima jumătate a secolului 20 (4-6 octombrie a.c.). ....

În cadrul conferinței, aflată sub auspiciile Universității locale, a Institutului "Dr. Moshe Carmilly pentru studierea judaismului", a Academiei Române etc., vor prezenta referate cîțiva istorici și intelectuali români de prestigiu (cuvîntul inaugural: prof. dr. Andrei Marga, rectorul Universității) precum și un grup de cercetători de peste hotare, precum Moshe Carmilly (U.S.A.), Prof. Rafael Vago, I. Artzi, Dr. Leon Volovici (Israel), Dr. Carol Iancu (Franța), Pok Atilla (Ungaria) ș.a.

... Cît despre o eventuală vizită a . lui Șafran la București, nu știm nimic; decît că prin birourile Comunității oamenii se frămîntă teribil. Vine ploaie de la Cluj...

Rep.

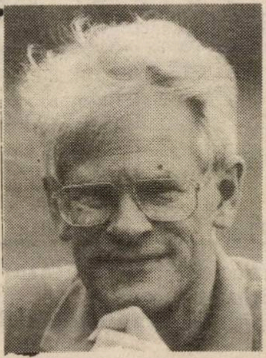

Surpriză de mari proporții în alegerile din Suedia: Partidul Social-Democrat, condus de Ingvar Carlsson (foto) a ieșit pe primul loc.

În urma acestui rezultat, ceremonia de îngropare definitivă a socialismului, care urma să aibe loc pînă la sfîrșitul anului, se amînă pentru o dată ce va fi anunțată ulterior.

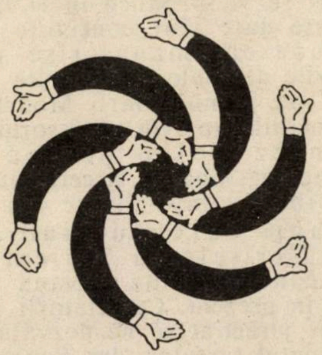

TENDINȚE

Egipt: o țară pe care se poate conta

Diplomații egipteni au luat contact cu diferite guverne sud-americane, încercînd să le convingă să-și închidă ambasadele de la Ierusalim. Drept argument, prietenii noștri sinceri de la Cairo au promis că Arabia Saudită va face investiții serioase, în țările respective, construind mari uzine și asigurînd locuri de muncă pentru șomeri.

U.S.A.: Adevărul despre moartea lui Kennedy...în 2067?

Agenția "France Press" preia o informație difuzată de New York Times, conform căreia Jacqueline Kennedy ar fi obținut ca un interviu pe care l-a acordat imediat după asasinarea soțului său să nu fie difuzat decît în...2067. Vom afla oare atunci noi amănunte despre misterul celebrului asasinat?...sau va mai trebui să așteptăm? (savlanut)

Israel: Efraim

Cel mai interesant factor (dintre cei ce-au aranjat înțelegerea Rabin-Hussein) este un israelian numit Efraim; acesta e un cetățean misterios care nu poate fi interviewat și nici fotografiat. Surse competente din străinătate susțin că este director-adjunct al "Mossadului", că îl leagă o amiciție veche de 25 de ani de regele Hussein și că a avut un rol hotărîtor în realizarea acordului israelo-iordanian.

Rusia: "Marea Revoluție Criminală"

"Interminabile șiruri de camioane, tractoare și alte vehicule rusești pline de marfă trec frontiera în direcția China. Din sens opus, camioanele se întorc încărcate cu vodcă de proastă calitate primită în schimbul mărfurilor duse dincolo. Acesta este începutul unui film documentar, prezentat la Moscova, la Centrul Cinematografic, intitulat "Marea Revoluție Criminală" Un documentar necruțător despre Rusia de azi, realizat de cineastul-deputat Stanislav Govorușkin.

Timp de două ore, spectatorilor le este prezentată o Rusie în care criminalitatea domnește la toate nivelurile, în care mafia stăpînește orașele și unde traficanții de stupefiante au început să-și spună cuvîntul, precizează Agenția France Presse. Pe ecran apar depozite pline de metale rare, exportate în contrabandă, ofițeri filmați la bordul navelor, surprinși în flagrant de trafic de stupefiante, puști de 10 ani dînd iama în containere de mărfuri, cutii de conserve pline cu cocaină. "Am trecut peste obstacole bine păzite, am ajuns chiar pe submarine secrete. Totul este pe cale de dispariție, se fură în Rusia cu acordul tacit și chiar cu participarea celor mai înalți demnitari ai statului", afirmă realizatorul, care a avut nevoie de peste un an ca să surprindă viața ascunsă a Rusiei".

U.S.A.: Convorbiri Bill Clinton - Gennifer Flowers

"Două casete conținînd înregistrări ale unor convorbiri telefonice între Bill Clinton și Gennifer Flowers reprezintă un strălucit succes comercial în USA. În 20 minute, numai la New York s-au vîndut 50 mii de bucăți. Casetele nu conțin doar suspine romantice și expresii erotice, ci și aprecieri cu implicații politice. Se spune că această "afacere" este o adevărată lovitură dată actualului președinte american de o fostă amantă, cîntăreața de cabaret, blonda Geniffer. Casetele redau înregistrările a patru convorbiri telefonice înfocate între Gennifer și Bill Clinton, guvernatorul de atunci al statului Arkansas, și au certificat de autenticitate a amprentelor vocale, experții declarînd că înregistrările nu sînt contrafăcute. Relația dintre cei doi amanți a durat 12 ani, iar Gennifer s-a decis să facă aceste dezvăluiri după ce, intrînd în atenția presei americane, și-a pierdut orice șansă de a găsi de lucru. "A trebuit să fac acest pas dureros", declară ea, "pentru că am o disperată nevoie de bani."

Soții Clinton: "Eu totuși te iubesc!"

România: o americancă prezice revenirea pe tron a Regelui Mihai.

Doris Cleo Shupe publică în ultimul număr al revistei americane "ZUM" prezicerile sale privind viitorul României. Conform aprecierilor sale, în lunile care vor urma, prețurile vor crește în continuare, nivelul de trai se va înrăutăți, înregistrîndu-se revolte populare. Vor exista manifestații violente. Economia țării va fi într-o continuă decădere - mai precizează ea. Actualul guvern va fi schimbat doar la începutul anului 1995...

În același timp-prevede americanca-este posibil ca în fruntea statului să revină Regele Mihai. "Începînd cu anul 1996, viața oamenilor se va îmbunătăți considerabil". Miracolul va fi prevestit chiar anul acesta de către un eveniment în premieră absolută pentru România: "O APARIȚIE A FECIOAREI MARIA ÎNTR-O ZONĂ EXTREM DE

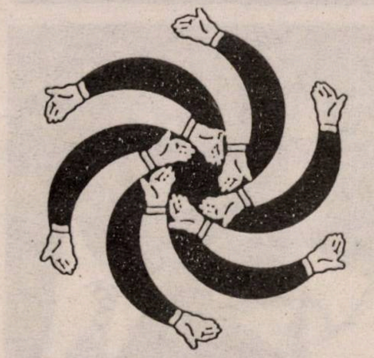

TENDINTE

SARACĂ DIN NORDUL ŢĂRII ÎN TIMPUL UNEI SĂRBĂTORI RELIGIOASE. FECIOARA MARIA VA ELIBERA UN MESAJ. MINUNEA VA VESTI UN ÎNCEPUT NOU"- declară Doris.

Doris Cleo Shupe a fost cea care încă din iunie 1989 a prezis căderea lui Ceauşescu.

Bosnia: al 3-lea război mondial?

O scindare între puterile occidentale şi Rusia în privinţa metodelor de rezolvare a conflictului bozniac "va fi însoţită de riscul unei confruntări militare est-vest şi chiar de posibilitatea declanşării unui nou război mondial", a afirmat ministrul rus de externe, Andrei Kozîrev, citat de REUTER.

(După "România liberă", Buc.1994)

Lumea: dreptul de a muri

Are dreptul o persoană bolnavă în ultima fază să-şi pună capăt zilelor? Poate ea cere să fie ajutată să facă acest lucru? Are dreptul medicul să o ajute? Poate decide medicul să pună capăt suferinţelor unui bolnav incurabil, administrîndu-i un medicament mortal?

După ce cazul doctorului Kevorkian, supranumit şi "Dr.Death" (Doctor Moarte), a produs vii discuţii în Statele Unite cu privire la dreptul de a lua viaţa unui bolnav incurabil, după ce parlamentul olandez a votat legalizarea euthanasiei, iată că problema uşurării chinurilor acelor bolnavi care nu mai au nici o speranţă a ajuns să fie discutată şi într-o ţară în care predomină religia islamică. Recent, ziarul turcesc de limbă engleză "Daily Turkish News" a publicat un articol pe această temă, trecînd în revistă atitudini pro şi contra dreptului de a decide asupra momentului morţii, în cazuri disperate.

Întrebarea este: se poate permite cuiva, mai ales bolnavilor incurabili, aflaţi în ultima fază, să îşi sau să li se pună capăt zilelor?

În zilele noastre, în spitale, se află mulţi bolnavi care sînt ţinuţi în viaţă numai cu ajutorul unor tehnici medicale complexe şi foarte costisitoare.

Cei care se pronunţă pentru legalizarea euthanasiei susţin că, aşa cum dreptul de a trăi este inerent fiinţei umane, tot aşa nu trebuie negat dreptul omului de a muri, atunci cînd el doreşte acest lucru.

(dintr-un articol de Mihaela Mătăchiţă; în "România liberă", Buc.,1994)

Un manual asupra sinuciderii perfecte a devenit un best-seller în Japonia, după opt luni de la lansare fiind vîndute peste 550.000 de exemplare, transmite Agenţia France Presse.

Autorul "Manualului complet asupra sinuciderii", Wataru Taurumi, furnizează detalii asupra celor mai sigure metode de a reuşi acest gest. De exemplu, penntru cei ce vor să moară aruncîndu-se de pe un imobil, este necesar ca acesta să aibe cel puţin 20 de metri, respectiv 8 etaje. El mai descrie cele mai bune tehnici de spînzurare, cum trebuie să te arunci sub un tren fără a avea nici o speranţă de a supravieţui, furnizează reţete de combinaţii de medicamente ale căror efect mortal este sigur. Paradoxal, cartea este cumpărată în special de către tineri.

Lumea: Dezvăluiri senzaţionale în Manuscrisele de la Marea Moartă

Acum 2500 de ani Pămîntul a fost vizitat de extratereştri. Isus Christos se va naşte iar în 1994, iar sfîrşitul lumii se va produce în 11.991. Aceste date sînt conţinute în faimoasele manuscrise pe sulurile de piele descoperite în 1947 pe ţîrmul Mării Moarte. Afirmaţiile aparţin profesorului francez Felix Bonjean, antropolog, lingvist şi cercetător al Bibliei, unul dintre cei 6 savanţi care au studiat manuscrisele la indicaţia Vaticanului, unde acestea se află în prezent. Cercetătorii au depus jurămînt să nu dezvăluie conţinutul textelor, dar Bonjean şi-a călcat acest jurămînt.

Potrivit afirmaţiilor sale, în manuscrise se arată că acum 2500 de ani a sosit pe Pămînt o flotilă de nave cosmice ale extratereştrilor. Acestea aveau formă de disc şi judecînd după descrieri, creau cîmp gravitaţional în jurul lor. Cosmonauţii aveau capete mari în formă de pară şi pielea de culoare gri-verzui-cafenie.

Moise nu a fost nici evreu, nici egiptean, nici om, în genere. El a sosit pe Pămînt de pe altă planetă ca trimis al lui Dumnezeu. După afirmaţiile lui Bonjean, în manuscrise sînt cuprinse preziceri capabile să cutremure lumea. Astfel, în prima jumătate a secolului al XX-lea era "programată" apariţia Antichristului pe Pămînt. Descrierea acestuia corespunde cu înfăţişarea lui Hitler. Zborul pe Lună era prevăzut pentru 1969. Numele cosmonauţilor care trebuiau să-l realizeze fiind Naal şi Eden (precum se ştie, pronumele lui Armstrong este Neil, iar al lui Aldrige - Edwin).

În 1994 se va produce o renaştere a "puterii de la Răsărit", iar în 1997 va decădea un alt imperiu mondial din Asia, de dincolo de Zidul cel mare. Începînd cu 2025 pentru oameni vor începe nişte secole fericite, fără sărăcie şi fără războaie. Acestea vor continua pînă în 11.991, cînd se va produce sfîrşitul lumii pe pămînt, dar cei aleşi de Dumnezeu vor renaşte ca forme specifice de viaţă pe altă planetă care, după descriere, pare a fi Marte...

Punctul pe i

● Am primit multe scrisori luna trecută. Pe unele le-am trimis colegului de la *Poșta*, să răspundă, de altele mă voi ocupa în numărul viitor; acum, nu pot: din lipsă de timp și de spațiu. Motivul lipsei la care mă refer îl constituie o scrisoare, tot o scrisoare, cum n-am mai primit niciodată. Ea este iscălită de d-na Mariana Stern-Ball, din Bat Yam și aduce cu un fel de chestionar. În plus, unele întrebări sînt însoțite și de fotografii tăiate din gazete. Citind-o, m-am simțit încolțit, sub reflector, ca la un fel de poliție a gîndurilor. Femeia, (folosesc acest cuvînt fiindcă dintr-o fotografie color pe care a pus-o-n plic înțeleg că doamna este, - toată cinstea! - femeie) m-a pus la grea încercare. Dar dacă-i Ball bal să fie, așa că, uite, m-am hotărît să răspund la întrebări. Scurt și în măsura posibilităților, cuprinzător:

Întrebare: La ce vă gîndiți atunci cînd auziți la radio sau TV pe premierul Rabin, amenințîndu-l pe Arafat că dacă nu pune capăt asasinatelor de evrei, guvernul nostru va întrerupe tratativele cu OEP-ul?

Răspuns: La China. Pe vremuri, în anii '50 '60, cînd relațiile dintre Washington și Pekin, în legătură cu Taiwanul, erau la cuțite, chinezii au trimis americanilor "un avertisment serios". Eu eram tînăr, obișnuiam să iau în serios avertismentele serioase, așa încît începusem să tremur la gîndul că iată, dacă americanii nu se potolesc, săptămîna viitoare începe marele război.

Americanii nu s-au potolit, au sprijinit în continuare Taiwanul și totuși n-a început nici un război. Atunci chinezii au trimis "al doilea avertisment serios". Nici după aceea nu s-a întîmplat nimic. Au urmat, pe o durată de cîțiva ani, cam lună de lună, sau poate trimestrial, al treilea, al optulea, al paișpelea, al douăzecișicincilea și al patruzecișioptulea avertisment; serios. Nici nu mai știu la ce număr s-a ajuns. 854? 1012? Ceea ce știu este, însă, că avertismentele acestea au devenit subiect de bancuri, în redacții și la cafenea, și materie primă pentru toți humoriștii, caricaturiștii și mirceacrișanii lumii.

Întrebare: La ce vă gîndiți atunci cînd se spune (și se pare că acesta-i adevărul) că pe Jirinovsky - care înjură pe toate drumurile sionismul - îl chema la naștere Edelstein?

Răspuns: La o veche vorbă franțuzească: "il n-y-a pire antisemite que le juif"

I: La ce vă gîndiți á propos de declaratiile lui Assad că este dispus la pace cu Israelul contra podișului Golan?

R: La declarațiile generalului Mordehai, șeful Armatei noastre din Nord, care spunea că sirienii vor să ne atragă într-o "cursă strategică". Ceea ce, dacă înțeleg bine, se traduce cam așa pe românește: întîi luăm Golanul, pe urmă mai vedem noi, că n-au intrat zilele în sac.

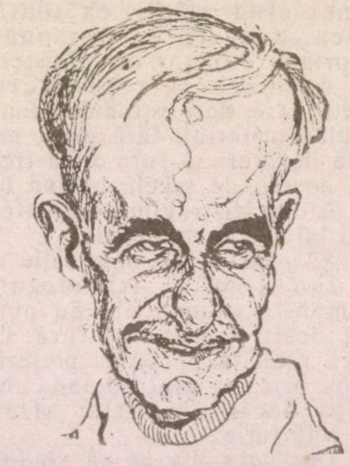

Podișul Golan pe un platou de argint.

Întrebare: La ce vă gîndiți atunci cînd citiți propunerea deputatului Avrum Burg, din

Avrum Burg

grupul Beilin al Partidului Muncii, de a acorda OEP-ului dreptul să-și aibe capitala la Ierusalim?

Răspuns: La bucuria arabilor care sînt convinși acum că, în curînd, vor trăi ca-n sînul lui Avrum.

Întrebare: La ce vă gîndiți cînd îl auziți pe ministrul-adjunct Iosi Beilin pledînd pentru retrocedarea podișului Golan?

Răspuns: La cuvîntul Golan.

Întrebare: La ce vă gîndiți atunci cînd auziți expresia "tratat de pace"?

Răspuns: La faptul că Hitler socotea că aceste tratate sînt niște petice de hîrtie.

Intrebare: La ce vă gîndiți privind în privirea acestor

poliţişti ai OEP-ului din Gaza?

Răspuns: La ce te gîndeşti şi dumneata.

Întrebare: La ce anume vă gîndiţi privind la salutul generalului rus adresat, la Berlin, cancelarului Helmuth Kohl, de faţă fiind şi Boris Ielţin, în ziua cînd ultimele trupe ale Armatei Roşii au părăsit Germania?

Răspuns: La impresia mea că generalul în cauză nu spune "adio" ci "la revedere!"

Întrebare: La ce vă gîndiţi atunci cînd citiţi în ziare că, după cum a dezvăluit Pentagonul, intervenţia militară americană în Haiti ar urma să coste circa un miliard de dolari, adică mai mult decît intervenţia din Grenada (76 milioane) şi Panama (164 milioane)

Răspuns: La faptul că toate se scumpesc.

Întrebare: La ce vă gîndiţi atunci cînd vedeţi la televizor fel de fel de politicieni israelieni care-l vizitează pe Arafat în Gaza şi la sfîrşit se îmbrăţişează cu el?

Răspuns: La Winston Churchill care spunea: "Cînd vrei să te fereşti de un crocodil, nu e prudent să-l îmbrăţişezi".

Întrebare: La ce vă gîndiţi atunci cînd constataţi că în ciuda semnelor de întrebare şi a îndoielilor de tot felul, guvernul nostru declară că va merge mereu înainte pe drumul aplicării Acordurilor de la Oslo?

Răspuns: La o vorbă a lui Georges Bidault, prim-ministru al Franţei în anii '50, cînd se discuta aprins în lumea politicii despre decolonizare (Algeria etc.) "Nu ştim încotro mergem, a mărturisit el unui gazetar - dar mergem cu pas hotărît".

Întrebare: La ce vă gîndiţi atunci cînd aflaţi, ca toată lumea, de cîte-un personaj important, director de minister, şef de mare întreprindere etc.etc. care, deşi este bine situat pe plan material, fără griji, nu se dă în lături să fure două-trei sute de mii de şekeli, intrînd la puşcărie şi distrugîndu-şi astfel viaţa lui şi-a familiei sale?

Răspuns: La o observaţie a lui James Joyce, irlandezul. "Oamenii- spunea el- nu pun preţ decît pe ceea ce fură. O pisică rătăcită pe străzi preferă un os pricăjit dintr-o ladă de gunoi decît un cotlet aflat într-o farfurie".

Întrebare: La ce vă gîndiţi cînd aruncaţi privirea asupra acestei fotografii? Ea reprezintă o scenă din spectacolul de balet "Masa verde" de Kurt Jooss, realizat de trupa new-yorkeză "The Joffrey Ballet"...

Răspuns: La lucrările "Grupului de contact" pentru Bosnia.

Întrebare: La ce vă gîndiţi în zilele-acestea, cînd deschideţi, în redacţie plicurile cu "Perle" trimise de "pescuitorii" din alia?

Răspuns: La o perlă pe care am descoperit-o mai deunăzi (şi sînt mi se pare singurul!) în "Viaţa noastră" din nr.13.231 a.c., la pagina 6-a. Ea se află într-un articol de Virgil Duda, intitulat "Preţul" şi sună aşa: "Caracter stric personal". Avem de-a face, evident, cu cea mai simplă greşeală de tipar cu putinţă. În loc de *strict*, a apărut *stric*. O singură literă lipseşte. Dar ce literă! Şi cu ce urmări! Ideea că un scriitor de talia şi cu conştiinţa lui Virgil Duda - mare iubitor de autoanaliză dostoiewskiană- mărturiseşte (fără voia lui, dar mărturiseşte) că se îndeletniceşte cu stricarea caracterelor din preajmă, ideea aceasta, zic, m-a turburat profund.

Întrebare: La ce vă gîndiţi atunci cînd, ştiind ceea ce ştim cu toţii despre pretenţiile arabilor şi despre linia politică de la Washington, guvernul ne asigură că, totuşi Ierusalimul va rămîne mereu unit, sub suveranitatea israeliană.

Răspuns: La Aba Eban,

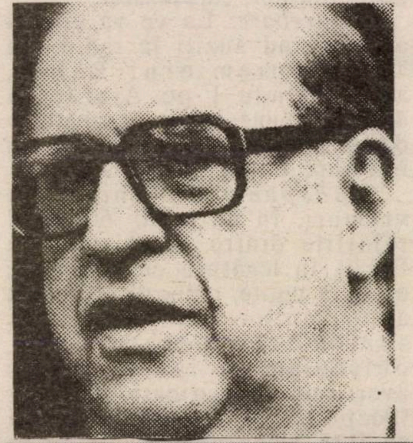

fostul nostru ministru de externe care definise propaganda drept "o încercare de a-i convinge pe alţii de un lucru în care nici tu nu crezi".

Întrebare: La ce vă gîndiţi cînd ni se arată clar în "Le Monde" sau "Figaro" că intervenţia Franţei în Ruanda, condusă de ministrul de război Francois Léotard, departe de a fi fost imparţială, a avut drept scop să-i apere pe cei din tribul filo-francez Hutu în lupta lor contra tribului Tutsi?

Răspuns: La o recepţie unde, apropiindu-mă de Léotard l-aş prinde de-un nasture şi i-aş şopti la ureche: dragă Léotard, Tutsi cu Hutu!

Întrebare: "La ce vă gîndiţi cînd citiţi în "Viaţa noastră" ştirea aceasta: Săptămîna trecută un vameş a descoperit întîmplător, în valiza unei turiste israeliene, în vîrstă de 60 de ani, nu mai puţin de 8600 prezervative de calitate superioară. Ele erau destinate, desigur, vînzării".

Răspuns: La faptul că băieţii de la "Viaţa" nu cunosc viaţa. De unde ştiţi, copii, că prezervativele erau destinate vînzării?

Întrebare: La ce vă gîndiţi atunci cînd, aşa cum văd la *Poşta*, unii cititori se ridică violent împotriva părerilor dvs., lăsînd- cel puţin din punctul meu de vedere - impresia că nu v-au înţeles?

Răspuns: La Oscar Wilde care, răspunzînd probabil unei întrebări asemănătoare, a spus: "cel mai mult mă tem ca nu cumva să fiu înţeles".

PIX

Portavionul "Eisenhower" în faţa oraşului Tel Aviv.

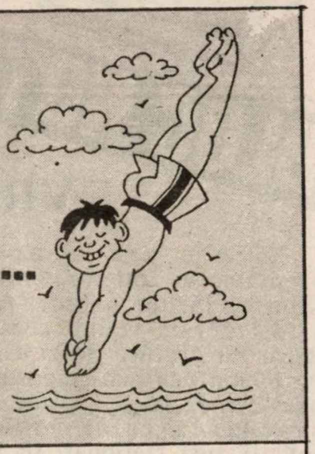

ZISE...

"Duşmanii duşmanilor mei sînt şi duşmanii mei"

(Dintr-o declaraţie a d-lui Dumitru Pîslaru, purtător de cuvînt al partidului de guvernămînt PDSR - Bucureşti; după I.T.Morar, "Lumea liberă", New York, 1994)

...ŞI-N ADÎNC SE SCUFUNDĂ

(CU ACCENTUL PE Ă)

ULTIMA ORĂ
TRUPELE AMERICANE AU INVADAT ISRAELUL!

Noaptea trecută, la orele 2,30 G.M.T. trupele americane, sprijinite de cinci portavioane, au debarcat în Israel. Intervenţia militară a SUA are drept scop să înlăture de la putere guvernul actual care refuză să cedeze Podişul Golan şi Ierusalimul, şi să asigure instalarea unui guvern hotărît să instaureze pacea dintre Israel şi ţările arabe şi să asigure respectarea drepturilor omului.

(Dintr-o telegramă "Reuter", 1 octombrie 1996)

BLOC NOTES

30 DE ZILE

ITZHAK ARTZI

EVREII DIN LETONIA ŞI LITUANIA A FOST ODATĂ...

Şapte ore a acordat preşedintele Statelor Unite, Bill Clinton, ţărilor baltice. Aceasta a fost durata vizitei acestuia la Riga. La ordinea de zi s-a aflat problema cea mai importantă ce preocupă aceste două state: evacuarea celor 15.000 de soldaţi ruşi staţionaţi în Estonia şi Letonia. Cele două state ar dori ca evacuarea să fie terminată pînă în toamnă.

Mă îndoiesc că va reuşi acest plan căci preşedintele Ielţin are timp...

Statele Baltice se confruntă cu problemele majore ale unor finanţe falimentare, a unei economii sub semnul reformelor care are nevoie de pieţe străine de desfacere, a unei inflaţii galopante şi multe altele.

Armata rusească nu va pleca de acolo fără garanţia unei existenţe asigurate acasă (locuinţe, mai ales locuinţe,etc.)dată de America (ca atunci cînd au fost evacuaţi din Germania). Ceea ce a putut face însă cancelarul Helmuth Kohl, nu pot face statele baltice fără ajutor american.

În Letonia şi Lituania lupta contra comunismului şi implicit a Rusiei, este dusă pe faţă. Pactul Ribentropp-Molotov (1939) a trecut aceste ţări în lagărul comunist. Acum însă dezmembrarea "Imperiului" sovietic, dă loc speranţelor naţionaliste şi dorinţei de a obţine definitiv independenţa; aceasta se va întîmpla atunci cînd şi ultimul soldat rus va părăsi "terenul".

Eu am sosit pentru prima dată pe aceste meleaguri pentru a căuta şi cunoaşte fostele comunităţi evreieşti din care a mai rămas foarte puţin.

O fereastră spre Apus.

Ceea ce se întîmplă însă aici nu e tipic pentru întreaga fostă Uniune Sovietică. Viaţa evreiască din Riga sau Vilna nu seamănă cîtuşi de puţin cu cea din Kiev, Moscova, Tbilisi etc. Întotdeauna ţările baltice au fost considerate ca "diferite". Cu mentalitatea, obiceiurile, tradiţiile vest-europene aceste ţări au fost reprezentantele unei alte civilizaţii, cu tendinţe clare de orientare spre Apus. Dealungul veacurilor evreii acestor ţări au luat parte, în modul cel mai activ, la viaţa religioasă şi culturală-laică a întregii comunităţi. În timp ce în Europa răsăriteană evreii erau purtaţi pe valurile curentului hasidic, la Vilna mai dominau rigorile religiei mozaice care pe atunci negau, ca fiind o erezie, hasidismul. Conducătorul spiritual evreiesc de la Vilna era Gaonul (Genialul) Rabi Eliahu, care la 13 ani ştia pe dinafară întreg Talmudul. Fascinat de personalitatea rabinului, Graf Potoţki decide să treacă la religia mozaică. Biserica nu poate tolera aşa o "crimă" religioasă şi-l condamnă la ardere pe rug. El a fost înmormîntat,în semn de mare cinste, la cimitirul evreiesc din Vilna alături de rabinul Eliahu.

Azi acest cimitir este...stadionul cel mare al Vilnei şi doar un singur mormînt aminteşte de ceea ce a fost aici, cîndva.

Oraş-vitrină

Invitat la Congresul anual al Fundaţiei pentru păstrarea în memorie a victimelor evreieşti (Memorial Foundation) am sosit cu inima strînsă, să văd cu ochii mei ce a mai rămas din ceea ce a dat iudaismul întregii lumi: învăţătură, morală, datini etc. Am fost plin de curiozitate şi m-am întors trist şi decepţionat. O vizită în plus în cimitirele evreieşti; la lista din care face parte Auschwitz, se mai adăugăm: Romboli, Donar, alte spaţii întinse unde au fost aruncaţi şi aproape uitaţi alte zeci de mii de evrei asasinaţi în timpul Holocaustului.

Organizaţiile mondiale evreieşti au hotărît să transforme Riga într-un oraş-vitrină, reprezentativ pentru perioada renaşterii judaismului în blocul răsăritean. Din Riga s-a ridicat tînărul intelectual dr.Grigori Krupnikov care şi-a dedicat viaţa reconstruirii comunităţii distruse. În acest oraş funcţionează un centru cultural evreiesc, avînd un teatru local, un cor, o orchestră şi o şcoală. Un rabin ce vine din Israel, îndeplineşte funcţiile religioase. Pentru încurajarea efortului depus ,a avut loc în acest oraş conferinţa de care am pomenit mai sus şi unde printre alte teme majore s-a discutat o problemă spinoasă şi încă neelucidată a politicii evreieşti: pe ce trebuie pus accentul? Pe refacerea la faţa locului a comunităţii sau pe alia? Şi aceasta deoarece un mare număr de evrei au părăsit locul iar cei puţini care au rămas, vor să dezvolte viaţa evreiască în ţara unde s-au născut ei şi părinţii lor, contribuind în acelaş timp la dezvoltarea naţional-economică a întregii ţări.

Eu personal nu cred în reuşita ultimii variante; o parte din comunitatea evreiască e alcătuită din foşti comunişti ruşi aduşi de autorităţile sovietice pentru a slăbi naţionalismul local. Impreună cu ruşii ei sînt oficial discriminaţi. Constituţia le neagă libertăţile cetăţeneşti, inclusiv dreptul la vot.În ce priveşte menţinerea măcar de formă a comunităţii factorul hotărîtor îl are MEMORIA. Memoria celor plecaţi pentru totdeauna pe drumul lagărelor de concentrare. Deci memoria trecutului; în nici un caz nu-i leagă prezentul şi cu atît mai puţin viitorul. Şi dacă tot vorbim de trecut, nimeni nu poate uita că nemţii şi-au ales pentru asasinarea în masă a evreimii de pe aceste locuri, cea mai cumplită zi a anului: Iom Kipur. Ei au ars mii şi mii de oameni în sinagogile locale cărora le-au dat foc.Pe ruinele lăcaşurilor sfinte l-am auzit pe preşedintele Republicii Letone, Guntis Ulmanis, făcîndu-şi Mea Culpa şi cerînd iertare evreilor. Cu această ceremonie s-a deschis Conferinţa la care au participat 150 de reprezentanţi a 52 de ţări. Ambasadoarea Israelului în ţările baltice, doamna Tova Herzl, îşi reprezintă ţara cu cinste.

Lupta pentru identitate.

La Riga organizatorii ne-au dus să vizităm casa în care a trăit marele istoric Simon Dubnow. În acest loc și-a așteptat moartea scriitorul octogenar, dar nu se mai văd decît ruine și o placă ce amintește de numele lui. El a fost ridicat în anul 1941 de aici, împușcat și îngropat împreună cu un grup de anonimi, în pădurea Romboli.

În școala care poartă numele de Simon Dubnow, președintele Yad-Vașem-ului, doctor Iosef Burg a evocat memoria marelui istoric. El a citit în public o carte poștală datată, iulie 1941, care ajunsese, la Ierusalim:

"Sînt aidoma lui Moșe(Rabeinu). Am ajuns la granița Țării Promise, dar nu o voi vedea niciodată"...Spusele lui s-au împlinit, din păcate.

Conducerii Letonici nu-i place să se amintească zelul cu care au colaborat fasciștii locului în direcția exterminării neamului nostru, cu cotropitorii naziști. Unități letone au participat și în Ucraina la acțiunile criminale ale nemților. Dar evreii nu-i lasă să uite...

Vilna - Ierusalimul Lituaniei.

Cum poți fi în aceste ținuturi fără a vizita Vilna?

În veacul al 18-lea acest oraș a fost cel mai important centru religios din regiunile baltice. În sec.19 el devine capitala spiritualității laice evreiești: școli, ziare, centre artistice...Vilna era poreclită "Ierusalimul Lituaniei" și pășind pe străzile ei vechi de veacuri, îți dai seama ce crimă s-a comis distrugînd acest "Ierusalim". Cei patru mii de supraviețuitori evrei sînt umbra palidă a unei bogate vieți spirituale și civice. Pe aceste străzi s-au luptat partizanii evrei. Dar tot aici a trăit și comandantul nazist Kittel (pomenit în piesa dramaturgului israelian Iehosua Sobol), mare iubitor de muzică și cultură evreiască. "Într-o mînă țin vioara și în cealaltă pistolul"- se mîndrea el cîndva. În ghetto el s-a îndrăgostit de o cîntăreață evreică; aceasta i-a devenit amantă, dar el nu a pregetat s-o lichideze în prima clipă în care a primit ordinul de execuții. Aceasta și încă multe altele, se pot vedea vizitînd muzeul Holocaustului, realizat de cîțiva "nebuni"! Comunitatea evreiască din acest oraș este însă pe cale de dispariție din pricina lipsei de fonduri și a oamenilor interesați s-o redreseze.

Grupul nostru turistic a fost format din zece persoane: doi americani și opt israelieni. Cînd a venit Șabatul, totul s-a închis dar la ieșirea din el ne-am înțeles să organizăm o mică reuniune de adio.

La Vilna Șabatul se încheie la ora 11,30 noaptea din pricina nopților albe.

În acest miez de noapte am schimbat multe impresii ce vor rămîne de neuitat!

Peste cîteva ore vom fi înapoi, în țara noastră.

● Garanție – un an de la instalare. Cu posibilitate de prelungire. ●

PENTRU IGIENA PERSONALĂ

Producător și distribuitor: "BIDAN" – BNEI BRAK
Str. Hakishon nr. 16
Tel. 03/5709955 – 5709977 – 5700831

BIDAN

COMODITATE ● IGIENĂ ● SĂNĂTATE
INTERESANT ȘI FOARTE UTIL!

● **BIDAN este un scaun modern care transformă orice closet în bideu și folosește la spălarea părților inferioare ale corpului cu ajutorul unui jet de apă caldă și la uscarea cu un curent de aer cald.**

● Astfel se creează pentru cel ce-l folosește o senzație de **totală curățenie și prospețime.**

● Noul procedeu este binevenit atît pentru **adulți** cît și pentru copii, evitîndu-se contactul mîinii cu fecalele și secrețiile urît mirositoare și total insalubre. **Femeile gravide** găsesc prin **BIDAN** o rezolvare ideală a igienei speciale care li se impune, **suferinzii de erupții, eczeme în părțile interne** simt o alinare a durerilor, **iar cei bolnavi de hemoroizi** pot realiza chiar evitarea operației.

BIDAN-ul se prezintă într-o varietate de modele și culori:
● **BIDAN TURBO**, aparat care încălzește apa și usucă cu aer cald, cu 150x5=750 șkalim
● **BIDAN CU ÎNCĂLZIREA APEI**, cu 150x4=600 șkalim
● **BIDAN OBIȘNUIT**, cu 75x3=225 șkalim
● **Se fac instalații în orice loc din țară ● Se poate plăti cu carte de credit ●**
● **Instalarea este simplă și ușoară – 75 șkalim (inclusiv legătura electrică)**

Căutăm agenți de vînzare (bărbați, femei)
a instalației BIDAN în toată țara.
Condiții atractive.

I.SCHECHTER

CRONICA NEFANTEZISTĂ

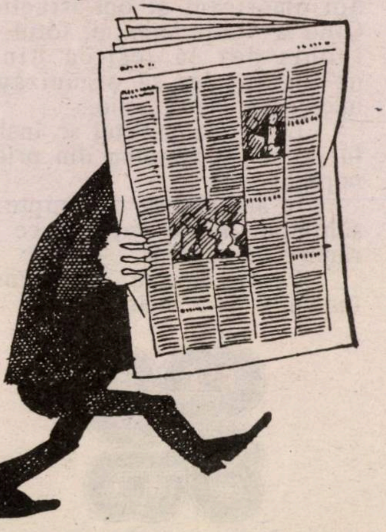

Tribunalele noastre publică din cînd în cînd în ziare, liste lungi cu numele unor decedaţi ai căror moştenitori nu s-au prezentat să preia averile rămase. Tribunalele îi caută.

Aruncîndu-mi o privire pe aceste liste, am văzut deseori mai mulţi Goldenbergi, Finkelsteini, Haimsohni şi Bernsteini de-ai noştri, vreau să spun originari din România. Asta mi-a adus aminte de unii cunoscuţi care ani de zile s-au frămîntat neştiind cui să-şi lase colecţiile, bibliotecile şi banii. Pe urmă, după ce au murit, am fost decepţionat şi am avut un sentiment de regret cînd am aflat cui au lăsat micile sau marile lor averi.

Unul din cărturarii noştri a avut naivitatea de a-şi închipui că dacă lasă biblioteca sa Universităţii din Ierusalim, ea va găsi o formă de a-i perpetua amintirea. Nu s-a întîmplat însă aşa deoarece Universitatea este pur şi simplu inundată de asemenea donaţii, nici nu mai are capacitatea fizică de a le recepţiona. Nimeni nu ştie ce s-a ales din cărţile cărturarului acela şi, desigur, Universitatea nu-l mai pomeneşte.

Alţii au lăsat bani cîte unui spital cu singura rugăminte de a pune undeva o plăcuţă cu numele lor. Dar spitalele cu mulţi donatori din ţară şi străinătate, donatori mai mari, şi ele nu pot pune atîtea plăcuţe.

Regretul e că s-a sugerat, totuşi, nu odată acestor persoane, în timpul vieţii lor, cui să doneze dacă vor ca numele lor să rămînă înscrise undeva. Li s-a sugerat, de exemplu, să-şi doneze bibliotecile unor cluburi sau unor asociaţii culturale româneşti, să instituie premii literare, să lase sume de bani pentru tipărirea unor cărţi. O carte trăieşte, totuşi, un timp. Un premiu, de asemeni. Sau o bursă.

Ca să nu rămînem în generalităţi, voi spune că îmi pare rău, nespus de rău îmi pare, că nu avem azi un premiu "Theodor Lavi" sau o bursă "Dora Litani" sau un Fond "Michael Landau". Păcat! Universitatea căreia i-au lăsat moştenire tot ce au avut mai valoros, nu le cultivă memoria.

*

Există şi un "terorism al pedanţilor". Aceşti oameni nu se mulţumesc cu propria lor pedanterie, nu sînt fericiţi de faptul că au memorie bună şi ţin minte toate aniversările şi-i felicită pe sărbătoriţi. Ei vor să impună şi altora această pedanterie.

Nu pot fi condamnaţi pentru asta. Poate că ne vor binele. Ceea ce deranjează, e că vor să **impună** aceste maniere. Şi mai mult deranjează faptul că sînt intransigenţi cu acei care au memoria slabă. Se supără şi-i pedepsesc pe cei care pur şi simplu nu reuşesc să ţină minte o zi de naştere sau de nuntă.

Conflicte grave, dureroase, ireconciliabile, se produc între rude şi prieteni pentru că o rudă sau un prieten a uitat să telefoneze şi să felicite cu ocazia unei aniversări. E exagerat. E absurd. Doar "şi uitarea e-nscrisă în legile lumeşti", vorba poetului. Nu trebuie să faci altuia o vină din faptul că nu are o însuşire de-a ta.

La fel se întîmplă şi în ce priveşte corespondenţa. Unii au talentul corespondenţei, alţii nu-l au. Unii scriu cu uşurinţă scrisori de cîteva pagini, alţii, cu greu o ilustrată. Aceştia din urmă nu sînt neapărat insensibili şi cazuri penale. Ştiu asta fiindcă şi eu fac parte din această categorie.

Puţină înţelegere, vă rog, puţină milă pentru uituci! Avem şi noi maniere frumoase - numai că uităm uneori să facem uz de ele!

A apărut
DESTĂINUIRI. REFLEXII.
de
dr. Iancu Feldstein

Fapte de viaţă cu semnificaţii pe plan individual şi internaţional. Vibrantă chemare la soluţionarea marilor probleme ale contemporaneităţii.

Cartea se poate obţine trimiţînd un cec de 25 şekeli pe numele autorului la adresa:
Rh. Aba Hilel Silver 113/52 -
HAIFA

O ÎNTÎMPLARE ÎN VASLUIUL ANILOR '40

ION POPOVICI

După cum ştiţi, *Minimum* obişnuieşte să-i invite pe colegii noştri din România, scriitori sau gazetari, să aştearnă pe hîrtie impresiile lor, oricare ar fi ele, despre Israel. I-am adresat această invitaţie şi ziaristului Ion Popovici, redactor la "Curierul Naţional", din Bucureşti.

"Dintre toate lucrurile pe care le-am văzut în Israel, cel mai mult - a răspuns el surîzînd - m-a impresionat o amintire."

Acum cîteva luni, cînd am fost în vizită la redacţia revistei "Minimum", distinsul scriitor şi gazetar Alexandru Mirodan mi-a propus să aştern pe hîrtie impresiile primei mele călătorii în Israel. După ce am petrecut două săptămîni în această captivantă ţară trăind într-o lume în care legendele şi faptele biblice se împletesc cu realităţile unei vieţi contemporane prospere şi civilizate, aş putea scrie pagini nenumărate dar cred că ele n-ar prezenta un interes deosebit pentru cititorul israelian.

Mai bine, m-am gîndit eu, să relatez o întîmplare petrecută în Vasluiul copilăriei mele, cu mai bine de o jumătate de secol în urmă, a cărei amintire mi-a revenit şi mai pregnant în memorie în timpul vizitei în Israel. La Tel Aviv, Haifa, Beer Sheva sau Ierusalim, pe unde m-au purtat paşii, am revăzut mai mulţi vechi prieteni dar pe nici unul din foştii vecini de pe strada Călugăreni din oraşul natal. Aş fi vrut mai ales s-o reîntîlnesc pe doamna Gherson, născută Braunstein, plecată cu mai mulţi ani în urmă din România. Ea a fost prietenă cu sora mea Lucia Babeş încă din anii copilăriei, petrecuţi pe o stradă locuită atît de români cît şi de evrei care trăiau în bună pace împărtăşind împreună bucuriile dar şi necazurile vieţii. Prietenia Luciei Babeş cu vecina sa evreică n-a încetat nici atunci cînd s-a instaurat teroarea legionară şi în micul nostru oraş din Moldova, venindu-i în ajutor într-un moment dramatic şi salvînd-o de la moarte. Era în timpul rebeliunii legionare, cînd bestiile cu chip de om, în haine negre şi cu pistolul la brîu, s-au dezlănţuit cu furie asupra unor oameni nevinovaţi, maltratîndu-i şi jefuindu-i fără pic de milă numai pentru "vina" că erau evrei. În acele zile de groază, vecina noastră deşi însărcinată, a fost bătută de legionari pînă şi-a pierdut cunoştinţa. Puţin după aceia a avortat. În urma avortului spontan, biata femeie putea să-şi piardă viaţa. Noroc că i-a sărit în ajutor sora mea care era de profesiune moaşă. În miez de noapte, sfidînd mitralierele instalate la colţurile străzii din ordinul lui Antonescu, ea s-a strecurat pe ascuns în casa familiei Braunstein. Sub privirile deznădăjduite ale rudelor apropiate, victima legionarilor zăcea într-un lac de sînge, aproape fără cunoştinţă. Luciei Babeş i s-a alăturat tot în aceeaşi noapte şi doctoriţa Alexandrina Holban care locuia în apropiere. La lumina palidă a unei lămpi cu gaz, cele două femei cu suflet generos, au intervenit cum au putut mai bine salvînd bolnava de la o moarte sigură.

Printr-o întîmplare fericită, după cîţiva ani, sora mea a fost salvată tocmai de fiinţa căreia îi venise în ajutor în timpul teroarei legionare. Datorită unei confuzii de nume, Lucia Babeş a fost arestată în septembrie sau octombrie 1944 de armata sovietică, cu intenţia de a o deporta în îndepărtata Siberie. Dar, spre bucuria celor apropiaţi, a fost eliberată după mai puţin de 24 ore la intervenţia soţului doamnei Gherson. Altminteri, cine ştie, poate sora mea ar fi îngrăşat fără nici o vină pămînturile Rusiei, înainte de a-şi fi văzut copiii mari, la casa lor. Lucia Babeş a decedat anul trecut, la vîrsta de 74 ani. Dacă ar mai fi trăit s-ar fi bucurat mult citind aceste rînduri.

Cele relatate mai sus vorbesc de la sine despre buna convieţuire care a existat între românii oneşti şi evrei în oraşul lui Stan Golestan şi al lui Constantin Tănase, chiar şi atunci cînd antisemitismul devenise o plagă a societăţii româneşti generînd crime inimaginabile.

...N-am întîlnit-o pe doamna Gherson şi nici n-am aflat nimic despre dînsa sau copiii săi, dar căldura cu care m-au întîmpinat alţi evrei originari din România, mi-au dat convingerea tonifiantă că în Israel, mulţi oameni nutresc un sentiment de dragoste şi respect faţă de poporul român, delimitîndu-i net doar pe acei care se mai fac, din nefericire, apologeţii antisemitismului.

Carlos, teroristul capturat în Sudan, legat fedeleş şi transportat cu avionul în Franţa pentru judecată, se află în continuare, păzit straşnic la închisoarea Santé din Paris, în ciuda încercărilor făcute de avocaţii săi de a obţine eliberarea pe cauţiune.

Santé să fie, căci cu restul ne mai descurcăm noi.

D.Amr Musa, ministrul de externe al Egiptului, ne toarnă peste tot, şi la ONU şi la Washington, că nu vrem pace adevărată. Abu Musăr.

Precizare

La numărul 88 (iulie a.c.) al revistei noastre, la pag.20-21 schiţa satirică "Atenţie la masaj" a apărut, dintr-o eroare redacţională, sub semnătura M.Raf. În realitate schiţa aparţine scriitorului Iosef N.Rudel fiind inclusă - în versiunea ei germană - în volumul "Von Czernowitz bis Tel Aviv gab's immer was zum Lachen".

Facem precizarea de cuviinţă, cerînd totodată autorului scuzele de rigoare.

MAȘINA DE DETECTAT MINCIUNI

E lucru știut de toată lumea: politicienii noștri mint; te mint în față fără tresărire de obraji; mint de îngheață apele. Problema este: cum facem noi să ne dăm seama cînd anume mint dînșii? Răspunsul – în reportajul de față. Un răspuns care nu e pe de-a-ntregul satisfăcător, dar oricum, un răspuns.

Ce este detectorul de minciuni? De cînd datează această mașină neobișnuită? Cine a creat-o? Care e eficacitatea sa? Iată cîteva întrebări la care astăzi se poate da un răspuns concret, documentat. De dată oarecum recentă, detectorul de minciuni nu-i altceva decît adaptarea și modernizarea americană a unei vechi idei europene. În 1895, celebrul criminolog italian Cesare Lombroso a fost primul care a încercat să descopere pe cel care minte, folosindu-se de un instrument special. Pornind de la ideea că, în general, cel care minte atunci cînd i se pune o întrebare importantă, suferă o încordare nervoasă și i se urcă tensiunea, Lombroso se gîndi să folosească un aparat asemănător celui pentru măsurarea tensiunii arteriale. Rezultatul nefiind cel scontat, "metoda Lombroso" a fost repede dată uitării.

A trebuit să treacă jumătate de veac pentru a readuce în actualitate ideea specialistului italian. De fapt și la moderna mașină de detectat minciuni "made in U.S.A.", "brățara" pentru măsurarea tensiunii arteriale este elementul principal. Aparatul modern se numește *poligraf*, fiindcă cu ajutorul său, se realizează mai multe grafice. Mai exact, următoarele cinci:a) presiunea și pulsația sanguină; b) ritmul respirației; c) reflexul psiho-galvanic (rezistența pielii la electricitate); d) mișcările necontrolate ale brațului, și e) mișcările picioarelor.

Celui în cauză i se pun cel mult o duzină de întrebări, dintre care 50 la sută nu au legătură directă cu subiectul interogatoriului; sînt așa numitele "întrebări neutre", ce servesc ca bază de comparație anchetatorului.

Ceea ce a readus din nou în actualitate ideea folosirii unei mașini de descoperit minciuna a fost o crimă comisă în 1944 într-un lagăr de prizonieri de război din Arizona. Un marinar german a fost găsit mort, în WC. Un prizonier relatase anchetatorilor că el a auzit pe un deținut lăudîndu-se că l-a ucis pe marinar, deoarece acesta nu fusese un bun nazist. Dar refuza să dea numele celui care făcuse această declarație, fiindu-i teamă să nu fie ucis și el, ca urmare a denunțării făptașului. Armata americană a făcut atunci apel la Leonard Keeler, marele pionier al detectorului de minciuni. Keeler îl supuse pe reticentul informator la o lungă serie de teste; după mai multe ore, Keeler înregistră reacții similare, constante, la menționarea unei anumite bărăci în care locuiau prizonierii. Apoi, citâ numele tuturor oamenilor din această baracă, sfîrșind prin a se ajunge la numele făptașului. Acesta mărturisi că a participat la crimă și, punîndu-l la poligraf, Keeler află numele celorlalți șase participanți la crimă. Toți mărturisiră.

În urma acestui succes spectaculos, armata americană achiziționă un poligraf pentru serviciile sale de contra-spionaj, iar exemplul ei fu curînd urmat de alte întreprinderi guvernamentale. În 1946, uzina de bombe atomice din Oak Ridge, Tennessee, institui primul program de selecționare a personalului cu ajutorul detectorului de minciuni. În 1952, poligraful era utilizat de Ministerele de Interne și cel de Război, de "National Security Agency" și "Central Intelligence Agency". Iar, în prezent, peste cinci sute de societăți folosesc "detectorul de minciuni", utilizînd în acest scop peste cinci mii de operatori.

Tot viitorul, cariera unui om depinde, în multe cazuri, de indicațiile date de o mașină care e departe de a fi infailibilă. Așa se face că unul din adversarii detectorului de minciuni a fost însuși Edgar

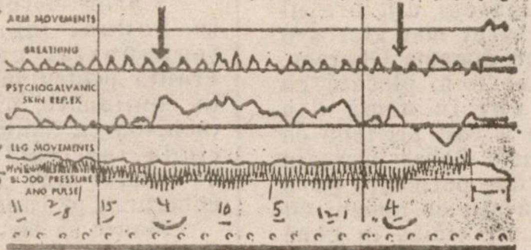

Un grafic realizat de poligraf, care arată: 1) mișcarea brațelor; 2) ritmul respiratoriu; 3) reflexele psihice; 4) mișcarea **picioarelor, și 5) presiunea sanguină și pulsațiile.**

Graficul arată că s-a mințit de două ori.

Hoover, şeful Biroului Federal de Investigaţii - celebrul FBI, care vorbind despre detector, a declarat: "Numele aparatului este complet nepotrivit. Maşina utilizată nu este un detector de minciuni. Doar persoana care-l utilizează este detectoare de minciuni, datorită interpretărilor sale. Şi, întotdeauna, cînd elementul uman intră în interpretarea unui fapt, inexactităţile sînt inevitabile".

Hoover s-a opus cu regularitate utilizării poligrafului de către FBI.

Poligraful este, din punct de vedere tehnic, un instrument de măsură de precizie. El reproduce linii în zigzag pe benzi de hîrtie iar operatorul caută pe aceste grafice, coincidenţa dintre punctele înalte şi întrebările puse, stabilind dacă şi cînd individul a minţit. Oare, într-adevăr, cele cinci linii în zigzag redau situaţia exactă a individului? Greu de afirmat. O dovadă că această maşină e subiectivă, e faptul că importanta Comisie pentru Energia Atomică a renunţat de mai mulţi ani la "serviciile" poligrafului.

De altfel, s-a constatat că şi detectorul de minciuni poate fi "minţit". Unul din sistemele cele mai simple este ca individul interogat să se gîndească la altceva decît la subiectul anchetei. Sau, provocîndu-şi o durere fizică, aceasta se înregistrează pe grafic, şi deci, se consideră că condiţiile în care împricinatul răspunde nu sînt fireşti, normale.

Deşi încă larg folosit în U.S.A., detectorul de minciuni e vulnerabil şi inexact. Dar să nu uităm că tehnica ce a permis omului să păşească pe Lună, va realiza, poate, adevărata maşină ce va descoperi minciuna şi mincinosul.

Documentar realizat de
B.RAGUS,
San Francisco

minimum

EDITEAZĂ

- **Aveţi în manuscris memorii personale?**
Vreţi să vă publicaţi jurnalul intim?
- **Doriţi să scoateţi la lumina tiparului un volum de povestiri sau poezii?**
- **MINIMUM este editorul cel mai competent! Întregul proces complicat de organizare (sau stilizare) a manuscrisului, de paginaţie şi corectură tipografică, coperta, prefaţa şi diferite forme de publicitate vi le asigură**

MINIMUM

- **Pentru scriitorii olim hadaşim care vor să-şi tipărească în ţară prima carte MINIMUM este "prietenul la nevoie"**

●

Există, în sfîrşit, o editură: MINIMUM

ISRATON LTD.

INSTITUTUL DE REABILITARE AL AUZULUI

TEL AVIV: str.Ben Yehuda 39, tel.03/5172910, 5107317

SUB CONDUCEREA DOMNULUI
MICHAEL SHARON

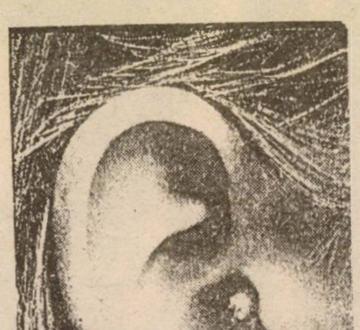

APARATE AUDITIVE INVIZIBILE
(ASCUNSE IN URECHE)

- consult şi îndrumare fără plată
- Baterii de lungă durată
- Laborator de reparaţii
- Preţuri speciale pentru pensionari şi membri Kupat Holim

VORBIM ŞI ROMÂNEŞTE

Orele de primire:10-13, 16-18.

Abu Alla, "ministrul de finanţe" al lui Arafat şi-a dat demisia din funcţie, în semn de protest împotriva felului cum administrează (uite ce frumos mă exprim) Arafat sutele de milioane de dolari primite ca donaţie pentru Gaza din partea Occidentului.

Această demisie ne-arată încăodată că mînuirea banilor respectivi se face Alla OEP..

"FETELE" LUI BEBE LUCREAZĂ LA TEL AVIV

De la o vreme, pe plaja de la Tel Baruch şi la "institutele de masaj" ce înfloresc prin *medina*, se vorbeşte româneşte, curent şi fără accent. Se pare că după Istanbul şi Nicosia, Tel Aviv-ul nostru oferă de lucru duduilor ce-au îmbrăţişat cea mai veche profesiune din lume.

Colaboratorul nostru Martin Marcus s-a întîlnit la o parolă cu două dintre fetele acestea precum şi cu ...protectorul lor (altfel nu se putea).

Se spune că numai în Tel Aviv ar lucra mai bine de 5000 de muncitori din România. De obicei îi vezi prin zona vechii autogări sau în jurul cîrciumioarelor mai ieftine din Iafo. Îi recunoşti după hainele sărăcăcioase aduse de acasă şi după feţele arse de soare. De obicei merg cîte 2-3 şi au pungi de plastic cu cîte două chifle şi un iaurt. Vobesc încet şi par totdeauna grăbiţi să ajungă undeva.

O vorbă încoace, o bere încolo, aşa l-am cunoscut pe Bebe. Numai după ce s-a convins că nu am treabă cu poliţia, a început să povestească. Are 30 de ani şi printr-o căsătorie formală a obţinut cetăţenia israeliană. Acum face naveta Tel Aviv - Bucureşti şi aduce marfă. Bebe are o meserie mai puţin obişnuită, el importă de acolo "fete"... I-am spus că vreau să fac un reportaj despre "fetele" lui şi Bebe m-a întrebat dacă "asta face bine la afaceri". I-am răspuns că da, şi atunci a acceptat să mi le prezinte pe Ana şi pe Eva.

Amîndouă au 24 de ani, se îmbracă sport-elegant, nu provocator. Poartă nişte bijuterii discrete, demodate, cumpărate probabil pentru valoarea aurului. Adevărul este că arată foarte bine, la ele *sex-appeal*-ul pare firesc. Ana a terminat o facultate în România. Eva vine dintr-un sat pierdut din Nordul Românici. Imediat după revoluţie au început să "lucreze" în Turcia.

Eu: Care e diferenţa dintre Turcia şi Israel?

Ana: Turcii sînt murdari, şi au nişte pretenţii... În plus, e tare greu să faci un ban acolo...

Eva: La Tel Aviv lucrez mai mult cu clienţi ceva mai în vîrstă... Oameni liniştiţi în general...

Eu : Şi cu banii cum merge?

Bebe: Păi cam aşa: pentru două ore, 250 de shekeli. 150 de shekeli ia fetele, şi mie-mi dă 100. Pentru cheltuieli, *ata mevin*... Prezervative, chirie, bilete de avion... Cheltuieli.

Eu: Şi cîte fete ai?

Bebe: Păi, să vezi, anu trecut era mai multe fete, da cînd îşi trage destule lovele, gata, se duce acasă, nu mai vrea să lucreze...

Eu: Ce înseamnă, destule

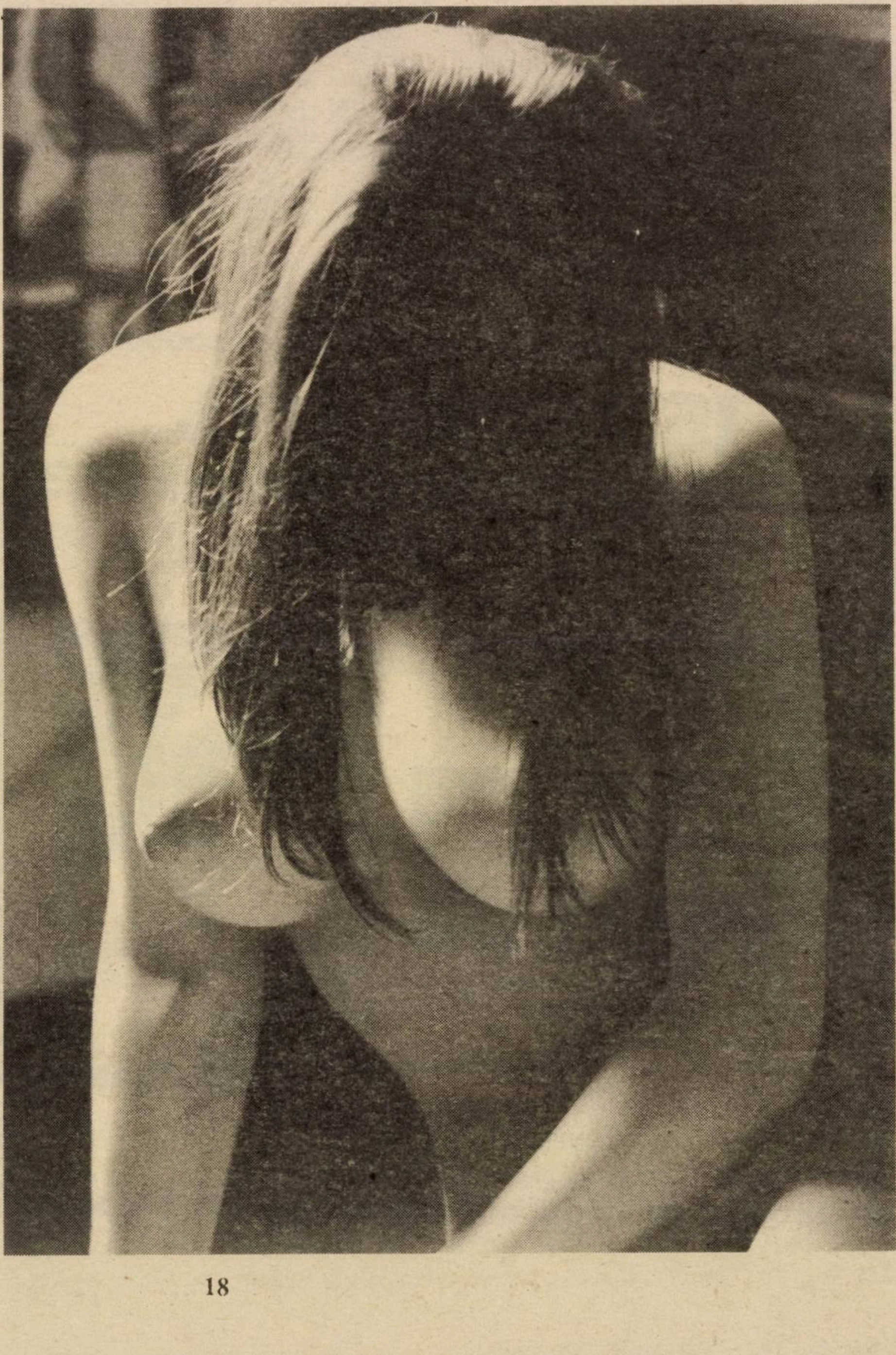

Foto: HEDY LÖFFLER

lovele?

Ana: Mie, de exemplu, îmi trebuie 100.000 de dolari.

Eu: O sută de mii?!! Bani mulți...

Ana: Pentru dumneata sînt mulți, pentru mine, în România, sînt incalculabili... Acolo, dacă pun mîna pe un serviciu bun, fac 100 de dolari pe lună, adică 11 kilo de mușchi țigănesc... Din asta se poate trăi ca lumea?

Eu: Și ce faci acolo cu suta de mii?

Ana: Jumate din bani stau la bancă, și numai din dobîndă se poate trăi. Cu restul îmi cumpăr casă, mașină și poate deschid o afacere...

Eva: Eu vreau să cumpăr pămînt și să fac o fermă mare... Să lucreze alții pentru mine și eu să mă plimb cu Jeep-ul. Am văzut eu în filme... Așa e în America...

Eu: Și "clientul" israelian cum se comportă?

Bebe: Clienții e de două feluri, obișnuiți și speciali.

Eu: Cum adică speciali?

Bebe deschide o geantă de piele, de unde scoate un bici, o mască neagră, o pereche de cătușe, un vibrator...

Bebe: Astea e pentru speciali... *Ma ata omer? "Ma ani omer?" Lo omer clum. Șotek.*

Eu: Eva, care e clientul tău cel mai "special"?

Eva: Am unul, o minune de bărbat. Are 1,90, e blond cu ochi albaștri. Unde îmi dă și mie Dumnezeu să pun mîna pe așa unul? Are o vilă de-ți ia mințile... Lu' ăsta îi place să stea cu ceafa pe muchia closetului și eu îl calc cu tocul de la pantof peste beregată pînă se sufocă. Săracu de el...

Ana: Pe mine mă cheamă uneori unul mare de la voi. Nu pot să spun cine e, că e în politică și toată lumea îl cunoaște. Se face că nu vrea să plătească și se îmbracă cu chiloți de damă, din ăia cu volănașe și portjartiere... El merge în patru labe și eu stau călare pe spatele lui și-l lovesc cu biciul. Așa mergem prin camera de hotel și căutăm banii... Numai dolari.

Bebe: Multă lume amărîtă în orașul ăsta...

Mă despart de "muncitorii" ăștia și mă întorc la ale mele. Mă tot gîndesc: "...100.000 de dolari... oare cam cît ar trebui să scriu eu pentru așa o sumă?... Asta e, n-am avut și eu noroc să mă facă mama cu TALENTUL pe care-l au fetele alea...

MARTIN MARCUS

*** De *Rosh Hashana*, salariații Întreprinderilor de la Marea Moartă (1.100 la număr) au primit cadou din partea comitetului sindical cîte 600 șekeli în numerar, un coș cu sticle de vin și un volum de versuri "Deșert și spirit". Bani, vin și poezie - nu-i frumos? Numai că faptul a făcut să se ridice multe sprîncene de uimire. Autorul volumului de poezii este judecătorul Josef Eliaz de la Tribunalul de pace din Beer Sheva. Volumele au fost achiziționate din "Fondul cultural" al sindicatului contra sumei de 13.200 șekeli. Sînt foarte-foarte puțini poeți în țara asta care reușesc să vîndă atîtea plachete de versuri. Dar poetul Eliaz este un judecător important la Beer Sheva și multe din procesele Întreprinderilor de la Marea Moartă sînt judecate de domnia sa.

Uite așa se răspîndește cultura în rîndurile clasei muncitoare!

NU!... PE-AICEA NU SE TRECE!

"Mă tem că dacă cedăm Golanul supraviețuirea Israelului este în mare pericol".

(Shimon Shitrit, ministru al Economiei în guvernul Rabin; septembrie 1994)

"Importanța strategică a Podișului Golan pentru securitatea Israelului a rămas neschimbată"

(General în rezervă Yitzhak Hoffi, fostul comandant al Armatei de Nord în timpul Războiului de Yom Kipur; septembrie 1994; notăm că la această apreciere au subscris și generalul în rezervă Yossi Peled, fost comandant al Armatei de Nord în anii '80, precum și Zvi Zamir, fost șef al Mossadului; nici mai mult, însă nici mai puțin...)

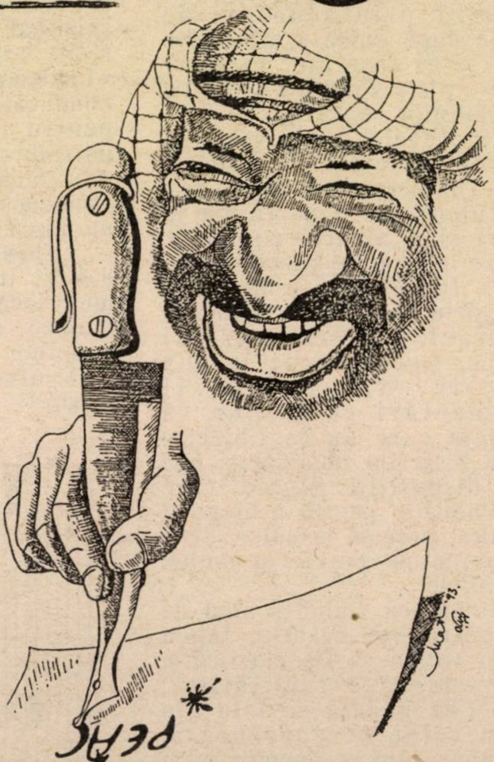

Desen de Eduard Mattes (ilustrație la volumul de versuri "Dincolo de paradis" de Bianca Marcovici)

PE LEGEA MEA!

PARTIDE

G.MOSARI

În orice ţară democrată există mai multe partide, grupări politice, mişcări, formaţiuni sau diverse alte titulaturi, după numărul membrilor din care sînt alcătuite - mai mare sau mai mic. Dar cum existenţa partidelor nu-i pentru decor, ci cu scopul de a conduce statele în care fiinţează, ele se grupează prin acorduri de coaliţie după culoare, obiective şi mai ales interese, inclusiv cele personale ale conducătorilor respectivi.

Bineînţeles că nişte legi guvernează dreptul şi condiţiile de a înfiinţa partide sau partiduleţe, de a participa la alegeri şi a alcătui coaliţii - mai ales în scop de guvernare.

Ca în fiecare democraţie există şi în micul stat cu numele de Israel, destule mişcări politice, fiecare trage în altă direcţie, dar există şi reglementări care spun că partidele care au ca obiectiv ura de rasă sînt interzise şi mai spun "dispoziţiile legale" care sînt condiţiile pentru a alege şi a fi ales, precum şi calea de a pune mîna pe putere şi multe, multe altele.

Numai că ţinînd seama de cele petrecute practic, legea care ar trebui să fie elastică şi să se adapteze realităţilor, rămîne de gheaţă şi asta din voinţa celor ce guvernează, indiferent cum se numesc ei şi sub ce firmă activează.

Astfel parlamentari aleşi în partidul "A", cînd se supără, trec în partidul "B", care e în duel politic cu "A", dezechilibrîndu-se astfel acordurile de coaliţie, dar mai ales lovindu-se în populaţia care i-a votat. Deci legea ar trebui să-i oblige pe plimbăreţi să restituie mandatele partidului în numele căruia au fost aleşi.

Acum cîţiva ani a apărut pe harta politică o formaţiune religios-extremistă intitulată "Shas". Se ştie cît de curate sînt grupările politice, dar "sfinţii" de la Shas au bătut toate recordurile! Cine urmăreşte faptele şi declaraţiile conducătorilor "shasişti" notează: stoarcerea banilor de la populaţie pentru a întreţine şcoli religioase în care domină primitivismul, învrăjbirea dintre "sfaradim" şi "aşkenazim", încercări repetate de a lovi în populaţia nereligioasă, sau religios-normală; declaraţii schimbate de la o zi la alta cu scopul de obţine cît mai multe avantaje: "intrăm în coaliţie sau nu?";"trecem în opoziţie" etc.etc., ceea ce derutează şi irită cetăţenii; declaraţii care pot leza securitatea statului sau a populaţiei (redăm una din ultimele "perle" ale şefului spiritual al formaţiei: "poliţiştii n-au voie să fugă după hoţi, sîmbăta!";) unii dintre conducători au fost condamnaţi pentru furt - şi altele. Deh!- partide cu ură de rasă - nu! Cu ură religioasă - da! În faţa unei asemenea mişcări politice legea nu mişcă!

Shas se poate nota şi astfel: S.A.S., iniţiale care aparţin şi unei societăţi europene de zbor. Poate ar trebui SAS-ul israelian să apeleze la serviciile SAS-ului european, adică...să zboare?!

●

*** Din cînd în cînd cîte un sabru descoperă savoarea idişului. Ultimul este desenatorul Dan Kerman. El a scos recent o plachetă intitulată "În idiş sună mai bine" - o selecţie de zicale şi blesteme evreieşti pe care le-a ilustrat. Ceva asemănător a făcut Perahim în anii '60 cînd a ilustrat mai multe proverbe româneşti, cu un efect extraordinar. Dani Kerman a ştiut să aleagă perlele cele mai scumpe din folclorul idiş. "Croitorul e ca un om. Un om trăieşte pînă moare - şi tot aşa şi croitorul". Sau: "Zost nişt der leben zu ştarben" (cumplit blestem: să nu apuci nicodată în viaţa ta să mori).

NEVE OREN
CASĂ PENTRU PĂRINŢI
RAANANA
STR, ŞABAZI NR. 19
• SUB CONDUCEREA ŞI SUPRAVEGHEREA UNUI MEDIC ŞI A UNEI SURORI MEDICALE CALIFICATE
• PRIMEŞTE INDEPENDENŢI ŞI SLEIŢI DE PUTERI
• DEASEMENI, PENTRU CONVALESCENŢĂ ŞI PENTRU PERIOADE SCURTE
• FIZIOTERAPIE
• ACTIVITĂŢI SOCIALE
• C.A.Ş.E.R.
TEL. 09/449812 - 09/442000

ÎN FIECARE VINERI APARE
ADEVĂRUL
magazin săptămînal
Cereţi-l la toate chioşcurile din ţară

GURA HUMORULUI

OBIECȚII LA SOPHIA LOREN

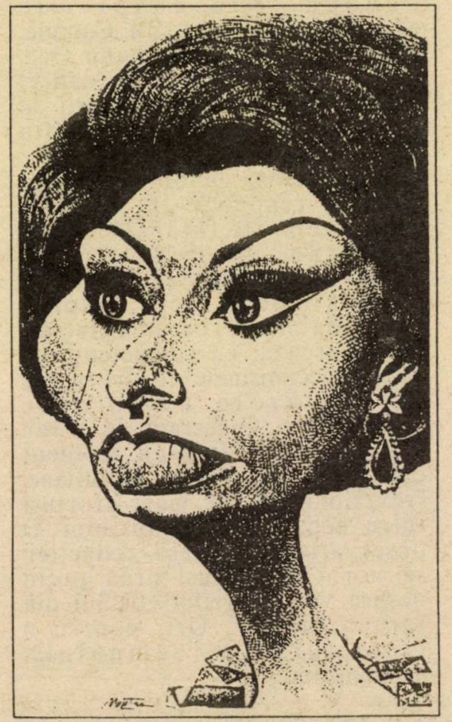

Sophia Loren a împlinit luna trecută 60 de ani de vîrstă și am vrut să-i scriu o felicitare dar nu i-am scris fiindcă i-am scris odată într-o chestiune, am rugat-o frumos să pozeze pentru un număr omagial din "Facla" - consacrat Sorinei Dan și a refuzat din invidie, desigur.

Am continuat totuși s-o admir, cu toate că era prea mare pentru gustul meu mic. Totul la ea era mare - gura, sînii, picioarele și soțul. Alte vedete aveau buze subțiri, sîni cuminți și discreți, picioare pentru pantofi nr.34 și soți mici, salariați sau deloc - mă refer la o Brigitte Bardot, la o Catherine Deneuve, la o Claudia Cardinale - dar mie astea nu mi-au plăcut. Eu le-am disprețuit fiindcă și eu le eram indiferent. Or, dragostea trebuie să fie reciprocă pentru a se împlini, așa știu.

Nu m-am hotărît încă dacă s-o consider pe Sophia Sciccollone, devenită Loren, o actriță mare. Adică și mare de stat și mare la jucat. Cred mai curînd că este măricică.

În schimb, a fost frumoasă, asta da, recunosc. Ea ar fi fost frumoasă chiar dacă n-aș fi recunoscut, și de aceea nu are rost să nu recunosc. Dar de cînd s-a măritat cu Carlo Ponti, frumusețea ei a devenit inaccesibilă. Simțeai că nu ai la ea nici măcar o șansă teoretică deoarece nu te poți măsura cu un magnat ca Ponti care la fiecare mic dejun îi oferea un colier de briliante și cine știe ce îi dădea la dejunul mare și la cina cea de seară.

Singurul lucru pe care l-am admirat la ea fără rezerve, a fost că a fost prima mare vedetă care s-a dus la închisoare și a stat în ea pentru evaziuni fiscale. Ea a dat astfel un exemplu măreț prin care a ținut să convingă lumea că nu numai micii găinari trebuie să stea în pușcărie, ci și escrocii onorabili, impresarii venali, mafioții din cinematografie. Dar n-a vrut nimeni s-o imite. Toți țin să fie originali.

Acum însă lucrurile s-au îndreptat fiindcă Sophia Loren a devenit sexagenară. Trebuie să fie un cuvînt cumplit pentru o femeie (bineînțeles, dacă nu e septuagenară). Acum i se pot ierta toate - și faptul că era atît de frumoasă și faptul că ne-a sfidat pe toți măritîndu-se cu Ponti.

Acum sîntem răzbunați.

Polishinelli

Din "Micro Magazin", New York.

• La spital:

- Doctore, fiți sincer, nu-i așa că n-am nici o șansă?

- Dimpotrivă, vi se vor amputa cele două cîlcîie și într-o lună veți fi pe picioare.

• Un client îl întreabă pe concesionar:

- Dacă voi lua o mașină de la dvs. în cît timp trebuie s-o achit?

- Depinde de rata lunară.

- Să zicem cam vreo 20 de șekeli.

- Atunci - se înfurie vînzătorul - o să-ți trebuiască vreo sută de ani.

- Asta-mi convine de minune, conchide clientul. Unde trebuie să semnez?

• Învățătoarea explică unor elevi sub zece ani finețurile conjugării.

- Ai înțeles, Moșe? - întreabă ea pe unul din băieți,

- Da, desigur!

- Bine. Să vedem. Dacă îți spun: eu sînt frumoasă, la ce timp e?

- Timpul trecut, mora!

• O cățelușe își face plimbarea zilnică de dimineață. Trecînd pe lîngă un buldog cunoscut, ea începe să se gudure pe lîngă el.

- Ce e - se miră ea - nu flirtezi cu mine astăzi?

- Nu pot - răspunde buldogul. Am nasul înfundat.

• Trei pensionari ai unui spital psihiatric discută despre trecutul lor glorios.

- Eu - zice primul - am făcut numeroase cuceriri care au mărit imperiul roman. Sînt Iulius Cesar!

- Eu - zice al doilea - am fost mai întîi salvat din Nil, apoi am condus poporul meu spre Țara Făgăduinței și chiar Dumnezeu mi-a înmînat Tablele Legii. Sînt Moise.

Intervine al treilea:

- Ești un mincinos; eu nu ți-am dat nimic.

ETC NOI

*** De acolo, din lumea celor drepţi, rabinul Mozes Rosen ar putea spune: "Vedeţi? Dacă n-aţi vrut să credeţi că sînt de neînlocuit, puteţi constata că sînt greu de înlocuit." Într-adevăr, greu. Candidatura tînărului rabin Wasserman a fost respinsă (se zice că de Joint). Rabinul Efraim Gutman, căruia i s-a propus funcţia de rabin şef al României, a reflectat cît a reflectat, dar cel puţin pînă la ora de faţă, nu a spus **da**. Sigur că se va găsi o soluţie în cele din urmă. Bine ar fi însă dacă s-ar putea **numi**, pînă una alta.... un rabin şef "de onoare". Numele său e pe toate buzele obştei: rabinul Alexandru Şafran.

*** Nu este clară ştirea că în baza noului acord de colaborare israelo-română în domeniul transportului, evreii din România vor putea veni în Israel cu bilete de zbor plătite în lei. Doar pînă acum, ei tot în lei le-au plătit căci valută nu au. Bănuim că li s-a făcut o favoare, în sensul că li se va calcula costul biletului în lei şi nu în dolari. Diferenţa este enormă.

*** Un mucalit din Tel Aviv a fost auzit spunînd cu o anume maliţie: antisemiţii români nu trebuie să se considere jigniţi de faptul că Statele Unite trimit un ambasador evreu la Bucureşti în persoana dlui Mozes. S-a anunţat că americanii trimit şi la Tel Aviv un ambasador evreu!

*** Unii de la Partidul Muncii încă nu s-au împăcat cu gîndul că fostul "magnat de presă şi presiuni" S. Himmelfarb şi-a luat o sumă de despăgubiri de 2 milioane de şekeli şi i-a dat şi adjunctului său Beni Rosen, un milion. Luna trecută a avut loc la Comisia de control de la Partidul Muncii, o nouă dezbatere asupra acestui caz. Se spune că morile justiţiei macină încet. Să sperăm că macină însă bine, bine de tot.

*** *Semnalul.* Aşa se cheamă lunarul publicat în orăşelul North York, Ontario, Canada, sub auspiciile organizaţiei Bnei Brith Canada. Condusă de Leo Silezeanu (red. şef) şi Dr. Z. Strulovici (editor) revista găzduieşte comentarii de politică externă, noutăţi din România, materiale de divertisment, ca orice gazetă care se respectă. În numărul ce-l avem în faţă (10/1994) remarcăm un studiu, parte dintr-un serial, şi intitulat "Arbeit Macht Frei". Autorul, S.Al. Bacher, fost magistrat, demonstrează, cu competenţă de jurist, mecanismele de distrugere din lagărele naziste de exterminare. O lucrare de - vai! - actualitate, într-un moment cînd pe fel de fel de meridiane, "revizioniştii" fac mari eforturi întru negarea Holocaustului. O observaţie pe adresa redacţiei: se vorbeşte, totuşi prea puţin despre viaţa evreilor-români din ţara arţarilor. Ori, pentru o tipăritură ca "Semnalul.". Semnalizăm.

*** "România liberă" publică unele dezvăluiri privind conturile Securităţii din timpul dictaturii lui Ceauşescu. Între altele, sînt reproduse scrisori adresate în aprilie 1989 Băncii Române de Comerţ Exterior de către "Commerzbank AG Neuss" din Dusseldorf, plăţi în valoare de cîte 12.310.450 DM şi 12.000.000 DM pe numele dr. Anghelache din partea dr. Huesch. Dl. Petre Mihai Băcanu, directorul executiv al ziarului, care semnează pagina cu reproduceri şi comentarii la documente, se referă şi la un cec cu numărul 063.467 în valoare de un milion dolari, emis la data de 10.09.89 de Banca Hapoalim, depus pentru încasare la BRCE la 16.11.89. Ziaristul arată că dr. Anghelache era în realitate colonelul Anghelache din fostul departament al Securităţii şi consideră "mai mult ca sigur" că sumele plătite reprezentau încasări aferente "plecărilor definitive din ţară ale unor evrei sau cetăţeni de origine germană". Documentele în cauză se găseau la Departamentul Securităţii.

*** "În Israel şase muncitori au murit în şase zile" este titlul unnui articol din deschiderea paginii I-a a revistei "Capital" din Bucureşti. Articolul este semnat de dl. Valentin Nuham, redactor al revistei, care a făcut o vizită în Israel special pentru a se documenta în problema condiţiilor de muncă şi viaţă ale lucrătorilor români care se află în Israel. **Însemnările** sale din Israel sînt publicate cu titlul "Între disperare şi bucurie în *Ţara Făgăduinţei*". Dl. Nuham a stat de vorbă cu mulţi dintre cei 15.000 muncitori români aflaţi în Israel (din totalul de 24.000 muncitori "importaţi") şi relatează atît despre "condiţiile grele, umilitoare chiar" cu care sînt confruntaţi mulţi dintre aceşti muncitori, mai ales în ceea ce priveşte cazarea. Autorul notează că "în lipsa unei legislaţii corespunzătoare şi a unui acord la nivel guvernamental între cele două ţări în această problemă, muncitorii români sînt la mîna oricui". Ziaristul evocă de asemenea situaţia altor muncitori care obţin lunar şi cîştiguri de 1200 dolari. Notînd că "nimeni nu poate risca o apreciere generică asupra situaţiei muncitorilor români din Israel", autorul susţine nevoia elaborării cît mai rapide a unui cadru legal adecvat. Postul "Kol Israel", emisiunea în limba română, a consacrat şi el un reportaj acestei probleme. (*Din săptămînalul "Planeta Business", ediţia pentru Israel, editat de V. Vălureanu; Buc. 1994)*

*** **Ghici cine vine la cină...".** Aristina şi Nicolae Săileanu. *Partizani* în munţi, prinşi, închişi, ies, după mulţi ani de suferinţe, din închisoare, şi continuă să se caute: se regăsesc şi se căsătoresc tîrziu. În 1966 "cununia religioasă am făcut-o în secret, fiindcă eu sînt grecoaică-catolică şi a vrut şi Nicu să treacă la greco-catolici.

"Doamnă,- spune Aristina - eu, de la 13 ani, de cînd eram elevă mică, pînă la 58 de ani, cînd am ieşit la pensie, m-am uitat atentă cine vine-n urma mea, fiindcă m-au supravegheat unii şi alţii, de cînd duceam mîncare, pe furiş, la nişte evrei pe care i-a ascuns tata în munte, ca să-i scape de la Auschwitz, în 1944, cu familii, cu copii, cu nepoţi, că erau consăteni de-ai noştri din Lăpuşul românesc. După '90, m-au chemat unii dintre ei, care mai trăiesc în Israel, şi am avut bucuria să văd şi Sfîntul Mormînt..."

(Dintr-un dialog cu scriitoarea Tita Chiper, din "Adevărul literar şi artistic; Buc. 1994)

*** S-a discutat, nu o dată, despre banii pe care-i primesc şefii diferitelor "Porunci ale vremii" la zi pentru înjurăturile lor de grijanie la adresa evreilor şi Israelului. S-au rostit şi nume de ţări (Irakul în frunte) dar nimeni n-a dat încă o explicaţie *oficială*. Secretul lui Polichinelle e bine păzit. Dar oamenii, daţi dracului, nu se lasă şi pun mereu întrebări. Mai nou, ziaristul Vladimir Simon, de la "Curierul românesc" l-a întrebat pe acad. Nicuşor Cajal, noul preşedinte al Comunităţii Evreilor, cum îşi explică faimoasele "accente antisemite din unele atitudini publice şi publicaţii". *Răspuns*: "Bănuiesc că acei care se manifestă în acest fel sînt împinşi sau poate chiar plătiţi să procedeze asa". *Întrebare*: "De către cine?" *Răspuns*: "Nu ştiu. Dacă aş şti, n-aş ascunde. Dar e cert, că există oameni care au interes să provoace dezordini, să facă acţiuni de terorism ideologic." Ţinînd seama că profesorul Nicuşor Cajal este un eminent specialist în microbiologie, ne aşteptăm să pună chestiunea sub microscop şi să descopere cît mai repede originea microbului în cauză.

N.Cajal

*** Eveniment artistic la Bucureşti: noua expoziţie a Tiei Peltz, de la Galeria Orizont. Este a 34-a expoziţie personală a cunoscutei pictoriţe şi prima dedicată în întregime tatălui ei, marele scriitor al Căii Văcăreştilor, I. Peltz. Dedicată nu numai sentimental, ci şi prin conţinutul expoziţiei, deoarece o bună parte din lucrări sînt inspirate din însăşi opera romancierului.

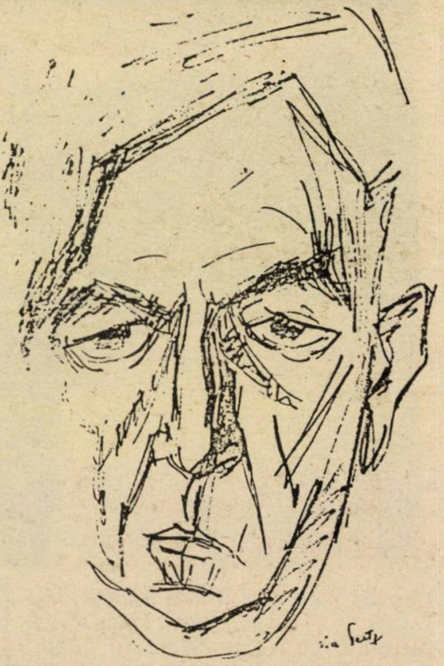

I. Peltz văzut de fiica lui

La vernisaj. Tia Peltz alături de soţul ei (dr.)

*** O cunoştinţă de-a noastră, femeie cumsecade şi credulă, a fost arestată pe aeroportul din Bucureşti. Făcuse cuiva un bine, i-a luat un "mic pacheţel", dar în pacheţelul acela era puţintel haşiş. Poliţia română a eliberat-o în cele din urmă, dar femeia zice că s-a învăţat minte să nu mai ia comisioane şi să nu mai bagatelizeze controalele cu întrebări convenţionale ale fetelor de pe aeroportul Ben Gurion!

*** Andrei Călăraşu filmează, filmează (în foto, căutînd unghiuri *bune* de filmare, în parcul unui castel din Germania). După ce a terminat lucrul la peliculele "De ce rîd oamenii" (cu Hana Meron, Moshe Beker, Hana

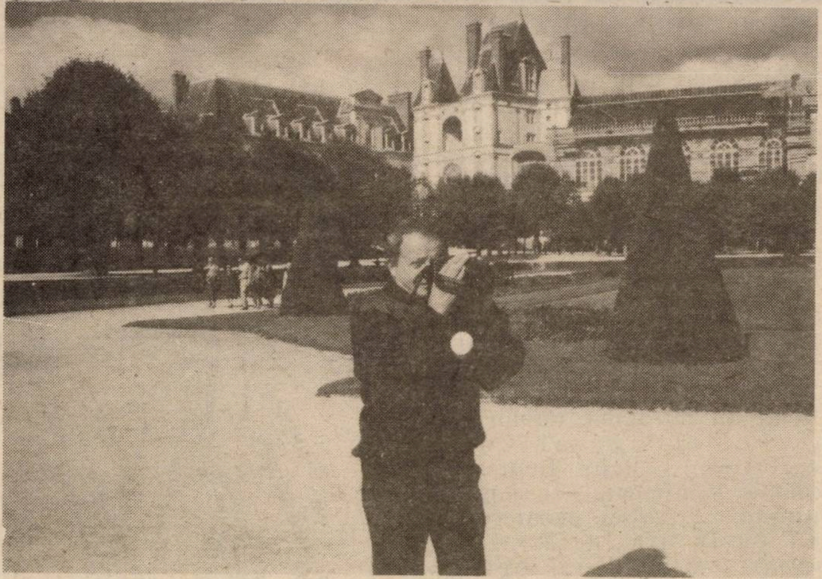

Andrei Călăraşu în timpul filmării

- Un client se adresează farmacistului:

– N-apuc să dorm o clipă; e deajuns ca o pisică să treacă prin faţa ferestrei ca să mă trezesc.

– Poftim, ia acest prafuri.

– Să le iau înainte de culcare?

– Nu, ai să le dizolvi în laptele pisicii.

- Adjutatntul convoacă pe tînărul recrut:

– Crezi în înviere?

– Păi, nu prea ştiu. De ce domnule adjutant?

– Pentru că bunicul dumitale, la înmormîntarea căruia te-ai dus ieri, te-a căutat la telefon...

Laszlo ş.a.) şi "Numa Emek" (cu Dvora Kedar), el filmează ultimele cadre la "Actorii"; unde, aşa cum se vede din titlu, este vorba de lumea, mereu pasionantă a actorilor. Şi actriţelor. Surpriza filmului: Călăraşu joacă şi el, interpretînd rolul unui regizor român care... vorbeşte englezeşte cu accent bucureştean!

OMORUL RITUAL

Primim la redacţie următoarea scrisoare:

"Stimate D-le redactor,

Am primit de la Comunitatea Evreiască din Oradea, articolul murdar de faţă, care a apărut în săptămînalul "Crişana Plus".

Condiţiile politice din România de azi – o democraţie prost înţeleasă – oferă cadrul prielnic pentru publicarea şi reeditarea calomniilor istorice, pentru falsificări grosolane de tip hitlerist.

Vă rog să vă ocupaţi de acest "material" în coloanele publicaţiei D-voastră, pe care o conduceţi cu atîta competenţă.

Prof. Dauer-Trainic Andrei
fost director al Teatrului din Oradea

... Ne ocupăm. Şi dăm aici cu sufletul greu de amintiri din anii dejecţiei hitleriste – un fragment din articolul în cauză. De fapt, "Crişana Plus" (plus ce? plus S.S.?) reproduce un text apărut în publicaţia *far*"România Mare". Pentru lămurirea cititorului, este vorba de un aşa zis fragment dintr-o aşa zisă carte intitulată "Cronica Ghiculeştilor (istoria Moldovei între anii 1695-1754) unde se povesteşte cu lux de amănunte cam ce făceau de Paşte (nu-i aşa?) strămoşii noştri din Moldova:

> **VINERI, 22 IULIE 1994**
>
> ***Cronicile Ţării istorisesc:***
>
> **OMOR RITUAL EVREIESC**
>
> Intr-acest an s-a intîmplat un lucru ciudat în Moldova, aşa că n-am vrut să-l trec sub tăcere, ca să rămînă scris pentru generaţiile următoare. Evreii care locuiesc în tîrgul Oniţcani din ţinutul Orhei, au furat în ziua Paştilor un copil, cam de cinci ani, şi l-au pus într-o pivniţă, unde s-au adunat şi alţi evrei. Ei au adus acolo (precum au mărturisit pe urmă) o albie cu apă caldă, de au scăldat copilul. Apoi, au legat cu aţă membru său genital, la preput, şi, după ce au cusut şi anusul cu ac şi aţă, l-au pus gol într-o putină, au deschis vinele de la braţe şi picioare, l-au împuns şi în alte părţi cu sula şi au jupuit pielea de pe frunte (după cum s-a văzut cînd l-au adus, din porunca lui Mihai-Vodă, la Biserica Sfîntul Nicolae şi l-au îngropat), şi aşa sîngele se scurgea din tot corpul lui în putina în care era şi puţină apă. După ce s-a scurs sîngele din trupul copilului şi a murit, l-au scos şi l-au dat în mîinile unui alt evreu, ca să-l arunce pe cîmp, dîndu-i pentru osteneala lui trei galbeni. Acesta a pus cadavrul într-un cărucior şi l-a dus pe cîmp, unde l-a aruncat învelit într-o piele de oaie. Sîngele l-au împărţit, punîndu-l în butoiaşe, şi l-au trimis marelui haham din Cracovia şi hahamului din Dubăsari, iar un butoiaş cu sînge l-au îngropat în pivniţă, spunînd că este vişinată.

Îi lăsăm pe cititorii noştri (sînt destul de mari) să tragă singuri concluziile. Atît cu privire la partidul politic "România mare" în al cărui oficios a fost lansat "de la centru" textul cu pricina à la "Protocoalele înţelepţilor Sionului" cît şi la înţelesul alianţei dintre partidul de guvernămînt de la Bucureşti (PDSR) şi PRM.

Ştiţi care este şlagărul muzical aflat pe buzele ziariştilor de la "Davar" cărora Haim Ramon le-a tăiat subvenţia obişnuită? Ramoney, money!

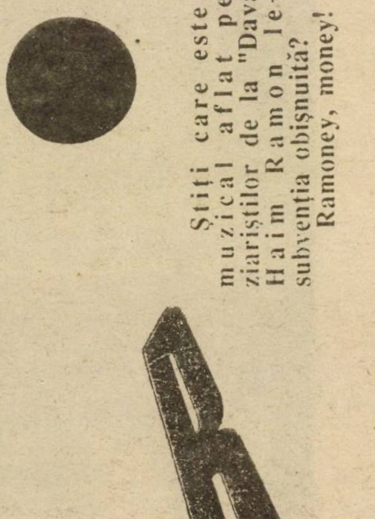

Dreptul la replică

SHAUL CARMEL CONTRAATACĂ!

A TE AUTOMANIPULA – A TE AUTOMANEVRA

Articolul "A manipula - a manevra" pe care colega mea Elena - Esther Tacciu îl semnează în numărul anterior al *MINIMUM*-ului (nr. 89-90, august-septembrie a.c.) m-a întristat și revoltat în egală măsură. M-a întristat pentru că el, articolul, îmi dovedește că m-am înșelat în aprecierile mele privind calitatea ei de critic, m-a revoltat pentru că în două pagini de revistă se străduiește să-mi demonstreze cît de mult m-am înșelat. Cînd a scris adevărul colega mea despre mine și recentul meu volum de poezie "Fuga din rai"? În "Cine se teme de Shaul Carmel" sau în acest ultim articol? Ce trebuie crezut? "...este în fața paginei albe, poet", "...remarc perspectiva mai angajată ideologic, metafizic, mai modernă, a mizei spirituale", "Avem a face cu cel mai bun dintre titlurile lirice ale lui S.C." ("Viața noastră" vineri 6 august 1993) sau ..."am analizat numai cinci-șase poezii... pentru că numai pe acelea le-am considerat izbutite iar restul - texte vide..." ("Minimum", 89-90). Colega mea Esther - Elena, reclamă că am manipulat-o, am manevrat-o comparîndu-mă (ceea ce tot nu-i face cinste) cu activitatea dintr-o Românie de tristă amintire. Oare să nu fie vorba de automanipularea și automanevrarea ei înseși ca să se strecoare, ca să fie pe placul celui pe care îl bănuiește cu puteri nelimitate, pe colegul secretar de asociație, care - vai! - pooate fi atacat oricînd și oricum spunînd despre el adevăruri și mai ales neadevăruri? Dar aceasta a aflat E.E.T. abia în cele din urmă, numai ieri-alaltăieri, în ceea ce privește acceptatul ei de a intra în PEN cerut de mîna ei. Nu e vorba de o recompensă pentru cele scrise în articole critice în care nu mai pot crede, ci de consultul făcut de mine la cererea conducerii PEN, întrebare de altfel pusă de mine în același timp altor cinsprezece colegi de asociație. Propunerea colegei mele Elena - Esther Tacciu împreună cu încă doi scriitori veniți în ultimii ani drept candidați pentru "Premiul Agenției Evreiești", sau cum îi spune ea, "premiul cel mare" a fost făcută de conducerea Asociației și m-am bucurat să i-o spun. Dar pe atunci nu intuiam că un gest de prietenie sinceră e suspectat, interzis, precum a aduce flori și o carte a ta unei noi colege, proaspăt venită, e o manevră, o manipulare.

În ceea ce privește publicitatea și cererea, solicitarea criticii privind opera ta este un act justificat și corect. Cu atît mai bine pentru cel ce știe s-o facă. De exemplu, eu o fac destul de bine (două fotografii pe o copertă) dar nu atît de bine ca un alt coleg de asociație, ca I. Schechter, care mobilizează în acest scop întreaga sa familie, animalele domestice din jurul casei sale, etc. Pe el eu îl invidiez.

SHAUL CARMEL

P.S. A propos I. Schechter și a propos E.E. Tacciu, amîndoi mă atacă în preajma alegerilor la Asociația Scriitorilor, dar, cum spunem noi, activiștii-salahori care trudesc pentru ... altora, e legitim, e legitim.

●

*** Polemică aprinsă în presă dacă numele șefului Serviciilor de securitate trebuie să fie dezvăluit sau nu. Toate argumentele pro și contra dezvăluirii sînt cel puțin copilărești. Oricum, cei care nu trebuie să cunoască identitatea "celui mai mare spion", o cunosc!

nou

SIMON HARAN

SCRISORI
de la
COLEGI
DE
BREASLĂ

Scrisori de la Maria Banuș, Liana Maxy, Mițura Arghezi, Valentina Caraion, I.Caraion, G.Macovescu, M.Rudich, I.Voledi, B.Wexler, A.Goldenberg și alții.

Prețul: 30 șkalim
Simon Haran POB 1927
Ierusalim, 91017

nou

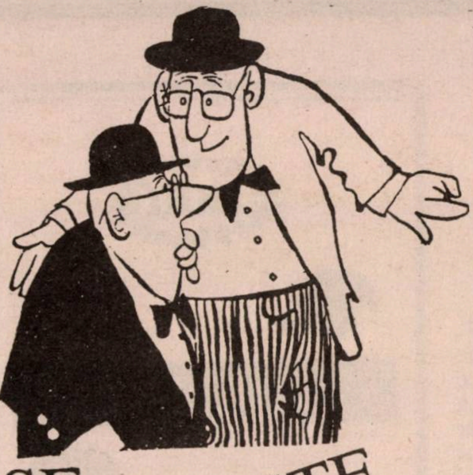

SE ZVONESTE CĂ ...

...Scriitorul Elie Wiesel, originar din Sighet, - care a fost insultat grav în săptămînalul "România Mare" şi alte foi, în legătură cu atitudinea sa critică la adresa mareşalului Antonescu - a hotărît să scrie o carte despre manifestările antisemite din România de azi "Toată viaţa mea, - ar fi mărturisit cunoscutul scriitor, laureat al Premiului Nobel pentru Pace - am scris despre nazismul de ieri. Cred că a venit momentul să scriu ceva şi despre nazismul de astăzi".

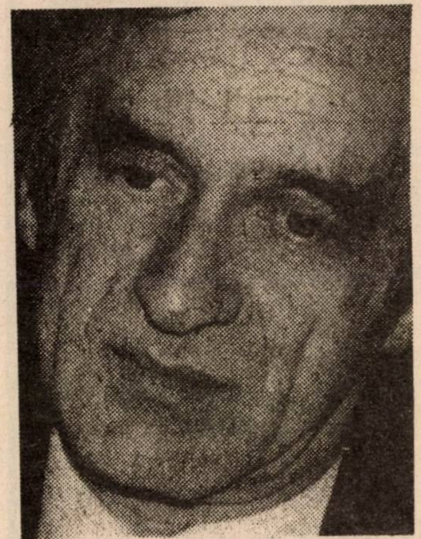

...prozatorul Victor Finkel, care, aşa cum relatasem nu de mult, a dispărut de-acasă, de cîteva luni de zile, a fost regăsit... în Ruanda: mai precis, în tabăra de refugiaţi de la Goma! El participă la activitatea umanitară desfăşurată de organizaţia "Medici fără frontiere". Prezenţa lui Finkel-care nu e medic - la Goma se explică prin aceia că el are la Paris o verişoară doctoriţă, care conduce una din unităţile organizaţiei sus amintite. Aceasta a acceptat cererea lui Finkel de a "da o mînă de ajutor", încredinţîndu-i o sarcină administrativă...

...cîţiva redactori ai ziarului "Davar" (ameninţat, după cum se ştie cu dispariţia, în urma hotărîrii Histadrutului de a înceta subvenţionarea cotidianului) s-au adresat d-lui Iosef Marcusohn, proprietarul "Vieţii noastre" şi a celorlalte gazete în limbi străine din strada Tchlenov, cu propunerea de a cumpăra ziarul. Răspuns: Nu.

...între agenţii de voiaj din Israel şi Ministerul Turismului din România a trecut o pisică neagră. Motivul: după ce presa bucureşteană anunţase că, în urma unei hotărîri a Consiliului de Miniştri, taxa de viză (35 dolari) a fost anulată pentru turiştii veniţi în grupuri organizate sau cu vouchere, la aeroportul Otopeni această taxă (nu prea plăcută) a fost percepută în continuare. De-aici, un potop de reclamaţii la adresa firmelor de voiaj din Israel care au violat *package-urile respective.*

...cartea lui Mircea Săucan "Isidor Mînecuţă", lansată de "Minimum" urmează să apară în franceză la editura pariziană "La différence".

PRODUSE DIN CARNE

Dany Cohen

- Salamuri şi afumături din producţie proprie
- Pescărie
- Legume congelate
- Salate
- Conserve la preţ de cost

En gros şi en detail
Primim comenzi pentru recepţii şi orice evenimente plăcute
STRICT CAŞER

RISHON LE ZION
- NOUA ZONĂ INDUSTRIALĂ -
BEIT GHIRON
TEL. 03/9611060 - 9612130

BIJUTERIA
"NANU"
VALENTIN IULIAN

ÎN PERMANENŢA DISPUNEM DE UN SORTIMENT VARIAT DE BIJUTERII ŞI CEASURI.
TURIŞTII DIN ROMÂNIA BENEFICIAZA DE PREŢURI SPECIALE

Vizitaţi-ne în TEL AVIV, str. Ben Iehuda 194
Tel 5238258

TOATĂ LUMEA SE GÎNDEŞTE LA "ÎNGERUL BLOND"

STAN VLAD

Corespondenţă din Bucureşti

A fost, pînă nu de mult, caniculă mare la Bucureşti. (Dar şi în restul ţării)...Soarele a pîrjolit tot. Din cauza temperaturii excesiv de mari se produc...explozii: la depozite chimice şi petroliere dar şi în capul unora. O doctoriţă - Rodica Năstase - preşedinta Fundaţiei "Delphi" pentru apărarea drepturilor bolnavului psihic, mi-a spus: "Factorii meteorologici din România, favorizează decompensări de intensitate psihotică ale unor boli psihice. În aceste condiţii la mulţi se dezvoltă potenţialul agresogen, criminogen care poate duce la crime. De aici şi creşterea valului de violenţă".

Crime...crime...crime...

Ştiam un banc care suna cam aşa: ce diferenţă este între Piteşti şi Ploieşti? Răspuns: la Ploieşti poţi să te Piteşti dar la Piteşti nu poţi să te Ploieşti! Acum, nu mai e nici o diferenţă. Cele mai oribile crime s-au întîmplat în aceste oraşe. Cea de la Ploieşti are ceva mai mult senzaţional în ea. Două familii de intelectuali erau prietene. Fiecare avea cîte doi copii. De vreun an şi ceva, arhitectul dintr-o familie s-a încurcat cu doctoriţa pediatră din cealaltă familie. Pînă la urmă-firesc-au aflat şi cei înşelaţi ceea ce ştia tot Ploieştiul. N-au ieşit scandaluri mari. Dar cele două femei, soţia arhitectului (înşelata)şi doctoriţa pediatră (vinovata) s-au întîlnit acasă la aceasta din urmă pentru o discuţie zice-se - civilizată. Cît de... civilizată a fost nu ştie nimeni. Doctoriţa pediatră , pe nume Roxana Călin, (subliniez mereu că era medic de copii ca să vă daţi seama de oroare) i-a făcut rivalei sale, d-na Ţinteanu, o injecţie (cum de a stat aceea?!) şi după ce prietena şi-a dat duhul, a dus cadavrul pe masa din bucătărie şi l-a secţionat aşa cum a învăţat ea la facultate, cu un cuţit de bucătărie!. A făcut apoi pachete peste pachete din părţile trupului victimei şi le-a lăsat prin diverse lăzi de gunoi din oraş. Pînă la urmă "pachetele" au fost găsite şi trupul reconstituit.

Roxana Călin: "îngerul blond"

O crimă oribilă care a zguduit tot oraşul şi întreaga ţară. Familiile respective erau onorabile, asasina (arestată între timp) este o femeie tînără, frumoasă, i se spunea "îngerul blond"..., cunoscută de colegi şi prieteni ca un om de mare sensibilitate.

Ancheta va dura mult. Nimeni nu crede (nici anchetatorii) că a "lucrat" singură, mai ales la disecţie. Primul suspect este amantul (arhitectul) dar acesta are alibiuri puternice.

La Piteşti, sînt două victime: tatăl şi fiul, omorîţi cu bestialitate de un tînăr student(tot intelectual, nu ţigan) care le era prieten de familie. Cîte 20 de lovituri de cuţit (multe după ce victimele fuseseră lichidate) au fost date celor doi. Asasinul n-a furat nimic. Prins, la cîteva zile, a declarat că "aşa i-a venit lui!"

La Bucureşti - ca să mai dăm doar un singur exemplu - o tînără vine la prietenul ei. Acesta, deşi se mai culcase cu ea, este lovit de agresogenie. Rupe totul de pe fată, o violează şi o strangulează. Cînd vede că nu mai mişcă, ia un cuţit şi-i face (în carne) o cruce pe piept iar pe spate îi scrijeleşte litera A. Tînărul este student la medicină! Pleacă de acasă şi peste 24 de ore se sinucide (aşa pare după primele cercetări) într-un bloc aflat în construcţie.

Crimele şi sinuciderile se ţin lanţ. Chiar ministerul de interne a fost nevoit să recunoască faptul că numărul crimelor este de patru ori mai mare decît în 1990.

De vînzare, carne vie, ieftină ca braga

Comerţul cu carne vie a devenit cea mai rentabilă afacere în România. Într-o ţară lovită de sărăcie şi cu peste un milion de şomeri, este destul de uşor ca oamenii să fie atraşi în acte antisociale. Industria prostituţiei este cea mai rentabilă şi progresează repede întrucît nu sînt necesare investiţii, iar de carne vie nu duce lipsă România. Pe piaţa externă chiar are căutare: fete tinere (unele chiar minore) frumoase, dornice de cîştig uşor. Sînt racolate şi virgine, care sînt vîndute la mare preţ.

Ne obişnuisem cu reţelele de proxeneţi şi prostituţie din zonele Moldovei dar iată că au apărut reţele (chiar mai bine organizate) şi în Ardeal. Tot pentru Turcia (cea mai bună piaţă de...desfacere). La Baia Mare, o mare reţea a fost pusă la cale de un anume Alex (familist, cu trei copii, dar şomer. Are şi el două fete, încă mici), care şi-a luat doi ciraci - Bobby şi Berilă - şi a constituit o...societate cu un turc din Istambul. Primul lot trimis în Turcia (după ce au fost încercate şi învăţate la Baia Mare) a fost compus din 12 fete, între 16-20 de ani. Transportul, cazarea, mîncarea, îi priveau pe... patroni. Fetele primeau cîte 50 de mărci pentru fiecare bărbat cu care făceau amor. Aveau cam 5-6 pe noapte. Patronii primeau cam de 15 ori pe-atît.

Pentru...patroni, afacerea s-a dovedit a fi mină de aur. Dar încet-încet, fetele acestea cu suflete răvăşite în trupuri bine clădite, au început să-şi dea seama că sînt prea hărţuite şi muncite pentru sumele de bani pe care le primesc. Cînd au cerut mai mult, în loc de bani au primit palme. Mai grav a fost cînd unele au rămas gravide sau s-au îmbolnăvit. Şocul a fost puternic. Şi-atunci afacerea a început să se destrame; cele gravide şi bolnave au revenit acasă, la Baia-Mare.

După o lună şi zece zile, timp în care au făcut dragoste pe bani prin fel de fel de case, hoteluri, maşini, şi-au făcut socotelile care erau departe de promisiunile iniţiale: Viorica-300 mărci, Iuliana-250 mărci şi două ineluşe de aur, Erika-400 mărci, Olimpia-300 mărci. Şi cam tot aşa.

Dar "patronii" nu s-au lăsat. În locul celor gravide şi bolnave, au trimis alte fete racolate prin baruri, discoteci. Pînă la urmă, fetele s-au plîns la poliţie pentru că nu li s-a dat cît li s-a promis. Au spus totul, aşa cum s-a întîmplat. "Patronii" de la Baia-Mare - cei care livrau carnea vie în Turcia - se află în faţa legii. Dar alţii le-au luat locul, aici, ca şi la Braşov, Oradea care încă prosperă! Iată ceva care merge bine în România.

●

Sezonul estival s-a încheiat. Hotelurile şi restaurantele, aflate tot în proprietatea statului (de privatizare, nici vorbă)au fost mai mult goale. Preţurile sînt foarte mari, îndeosebi la hoteluri. La prima vedere par mai mici decît pe alte riviere europene. Dar faţă de salariile din România sînt foarte mari.

Să luăm un hotel obişnuit (mediu) de 2 stele: o cameră cu două paturi şi grup sanitar compus din duş, chiuvetă şi W.C., costă 20.000 lei pe zi (de persoană). Mîncare (pensiune completă - trei mese pe zi) costă 10-12.000 lei de persoană. O familie fără copii (soţ-soţie) trebuie să plătească pentru zece zile la mare cam jumătate de milion (fără transport şi alte cheltuieli ocazionale). Salariul minim brut este de 65.000 lei. Desigur, sînt şi salarii de un milion lei pe lună (parlamentari, guvernanţi, directori de bănci) dar marea majoritate primesc cam o sută mii lei pe lună. Cu banii ăştia, abia poţi sta două zile la mare!

Văzînd că ei nu se pot descurca să vină la mare, mulţi părinţi au făcut eforturi ca măcar copiii lor - elevi, să se bucure de o vacanţă de două săptămîni sub soarele litoralului. Şi astfel au venit foarte multe grupe de elevi cu cîte un profesor-doi. Practic, a fost vara copiilor. Din păcate însă şi cu multe accidente (îndeosebi prin înnec). Pentru un copil se plăteşte cam 10.000 lei - casă şi masă. Dolarul este încă în jur de 1700 lei, deşi tendinţele de creştere au reînceput să apară. Oricum, în România sînt acum mulţi dolari, şi oficial şi neoficial. Aşa că bursa neagră a cam dispărut. În schimb s-au înmulţit ca ciupercile după ploaie, casele de schimb valutar.

Turişti străini nu sînt prea mulţi. Dar cei care realizează o...pată de culoare în peisajul prea monoton al vacanţelor 1994 sînt - cine credeţi? - turiştii israelieni. Ei au venit de la mare la mare. Cei mai mulţi la Eforie Nord (la "Europa" - hotel de 3 stele) pentru că fac şi băi de nămol şi alte tratamente antireumatice. Se pare că nu-i costă prea mult (oricum mai puţin decît în alte părţi) şi că sînt, în general, mulţumiţi de condiţiile ce li se oferă pentru petrecerea vacanţei.

*** Amnon Dankner, autorul biografiei lui Dan Ben-Amotz, este unul dintre puţinii ziarişti israelieni care au curajul opiniilor lor nonconformiste. Într-un interviu care i s-a luat recent, el a spus: "Ţara aceasta trebuie reconstruită pe baze occidentale. Opţiunea orientală nu poate fi acceptată şi eu o resping. Opţiunea occidentală înseamnă democraţie, medicină avansată, tehnologie, cultură pluralistă".

● - Dragul meu, îi zice doctorul pacientului venit să-l consulte, ai o pneumonie.

- Eşti sigur, doctore? îl întreabă pacientul. Cunosc un caz cînd un doctor i-a zis pacientului că are o pneumonie iar el a murit de cancer.

- Fii liniştit, cînd eu tratez un boinav de pneumonie el moare de pneumonie!

PRECIZARE LA O PRECIZARE

Întrucît din nota redacţiei care însoţeşte precizarea mea, publicată în numărul pe august-septembrie al revistei, reiese că n-ar fi lămurită problema anului în care s-a născut Eugen Ionescu, vreau să arăt că ea a fost, nu de mult, lămurită. Nu (doar) de precizarea mea, dar în sensul precizării mele.

Se pare că însuşi Eugen Ionescu, de la o anumită vîrstă, a întreţinut - nu ştiu din ce motive - versiunea că s-ar fi născut în anul 1912. Aşa se face că mai multe enciclopedii şi dicţionare indică acest an. Date fiind discuţiile contradictorii (nu numai în România şi în Israel) pe această temă, cu prilejul decesului, s-a găsit cineva să plece la Slatina şi să scoată la iveală actul de naştere al scriitorului; e clar: s-a născut în anul 1909. Actul de naştere a fost reprodus în cîteva publicaţii din România.

Se confirmă, astfel, că precizarea mea nu a fost doar o părere, cum aprecia redacţia.

Poate nu e lipsit de interes să arăt că anul 1909, în afară de un Eugen Ionescu şi de un Marius Mircu, a adus pe lume un număr neobişnuit de scriitori şi de ziarişti (mă refer doar la România): M. Blecher, Emil Boldan, Barbu Brezianu, Idov Cohn (Cohen), Nina Façon, Miron Grindea, Bazil Gruia, Istvan Horvàth, Marius Ligi, Ion Sofia Manolescu. Aurel Marin, Meliusz Iószef, Constantin Noica, L. Paul, Dorina Rădulescu, Horia Stanca, Berl Şnabl, Octav Şuluţiu, Vigil Teodorescu, Ionathan Z. Uranus, etc.

Nici unul din aceştia n-a ajuns să-şi sărbătorească a 85-a aniversare.

MARIUS MIRCU

D.Sumsamat Langsabad, ministrul de externe al statului Laos, care ne-a vizitat ţara de curînd pentru a pregăti reluarea relaţiilor diplomatice cu Israelul, s-a arătat dornic întîi şi întîi de a pune bazele unei colaborări economice urgente cu Ierusalimul.

Motivul e simplu: le-a ajuns cuţitul Laos.

UN SÎMBURE DE STAT ISLAMIC ÎN ROMÂNIA?

Este întrebarea pe care şi-o pune ziaristul Pavel Perfil, în revista "Curierul românesc" (publicaţie editată de "Fundaţia Culturală Română")

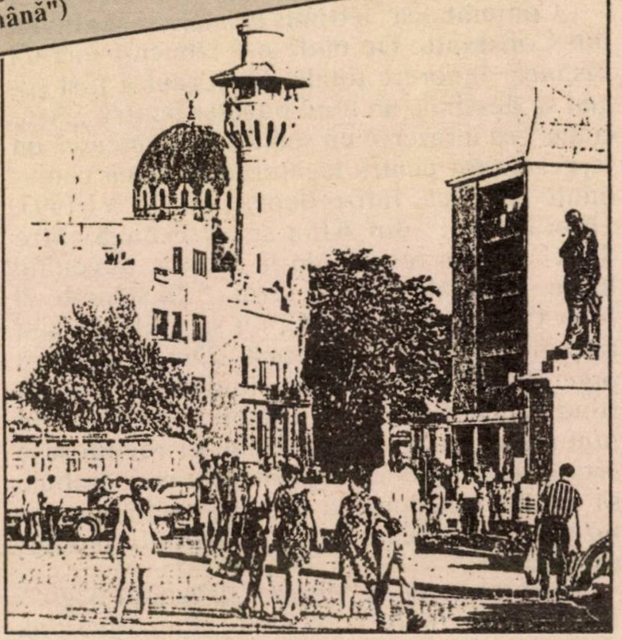

Moscheea din Constanţa

Cu ochii spre Mecca

În urmă cu trei ani am descoperit o „colonie" de bărbaţi care se iniţiau în Coran, în comuna Unirea din judeţul Alba. Cartea sfântă fusese oferită de ambasada libiană din Bucureşti, textele fiind în limba franceză. Medicul comunei, dl Szacsvi Sigismund, afirma atunci că o parte din acei bărbaţi ar fi labili psihic. Şeful grupului era un ex-inginer, dl Tincu Modrean Ilie, om de 30–35 de ani, pensionat în urma unor examene psihiatrice. Noii prozeliţi ai Profetului n-au apelat la „Monitorul Oficial", dar, în colectivitate, îşi spuneau Ali, Rahman, Muhammad, Abdi etc. Noii născuţi au primit, însă, nume arabe. Satul nu-i prea lua în seamă, dar ei studiau cu sârg Coranul, învăţau să ţină toate datinile specifice. În faţa casei (moştenită de la un unchi), dl Modrean a plantat o pancartă pe care, şi azi, scrie: „Centrul de documentare islamică Unirea". Sătenii trec impasibili pe acolo, uneori zâmbesc ironic. Li se face chiar milă. Dar, între timp, comunitatea lucrează: trimite memorii în ţară (Muftiatul din Constanţa, Secretariatul de Stat pentru Culte – SSPC, la Guvern, Preşedinţie şi Parlament). Din timp în timp adresează cereri de sprijin moral şi material către „Organizaţia islamică pentru sud-estul Europei" din Viena, către „Liga islamică mondială" şi „Salvarea islamică" din Arabia Saudită. Dacă în ţară, şiiţii din Unirea sunt mai puţin luaţi în seamă, chiar ignoraţi, câteva organisme internaţionale se interesează de soarta lor. Îi sprijină moral şi material.

Ignorat de lege şi autorităţi, fenomenul islamic există şi poate lua proporţii. Deja, comunitatea şi-a mărit numărul de membri, a elaborat câteva variante de statut şi insistă pentru legiferarea ei. Între timp, noii veniţi în mijlocul şiiţilor află că ieşirea din Islam te face kafir, adică duşman, că djihadul este chiar „război sfânt" în plină desfăşurare. Între timp a mai apărut o „comunitate" la Iaşi, unde un grup de prozeliţi adună fonduri pentru construcţia unui minaret.

Ilie, în faţa lui Allah

Colonia din Unirea, neluată în seamă de autorităţile locale, a început un bombardament epistolar spre Bucureşti. Dl Gheorghe Vlăduţescu, secretar de stat, şeful SSPC, deţine un dosar voluminos privind corespondenţa cu Asociaţia Islamică din România, devenită „Comunitatea European-Islamică" (UMMA). Câteva variante de statut, cu articole care se contrazic, au fost parcurse şi de noi. Ele trădează idei totalitare şi atribuţii de organizaţie secretă. De pildă, dl Modrean Ilie îşi arogă statutul de Fondator, de Responsabil suprem. El nu poate fi detronat, nici chiar atunci când Mişcarea o ia razna, în contradicţie cu prevederile „statutare". Dacă va exista neşansa părăsirii Postului, el numeşte un succesor, care trebuie acceptat fără cârtire. Pentru toate faptele sale, Ilie din Alba răspunde doar în faţa lui Allah. Mişcarea, nutrită din Talmud, Evanghelie şi Coran, conform unei epistole, alunecă, prin meditaţii şi viaţă practică, tot spre Islam. Cu o mulţime de abateri. Dovadă şi reacţia negativă a unui număr de musulmani, care practică, fără zgomot şi fără abateri, cultul. Iată doar două opinii:

„Dl Modrean, cu ajutoare din Arabia Saudită, a făcut un pelerinaj la Mecca. Şi acolo, în faţa unor experţi în Coran, a trezit nemulţumiri" (Fariz Ellacta, membru în Asociaţia studenţilor islamici din România, cu sediul în Timişoara);

„Comunitatea European-islamică are la bază oameni care se dovedesc nebuni şi păgâni. Ei îmbracă şiitismul într-o manieră înşelătoare. Cred că primesc ajutoare consistente din Iran“ (Osman Aziz, Imamul de Bucureşti).

„Comunitatea“ a trimis epistole şi Muftiului din Constanţa. De unde n-a izbucnit nici un răspuns. Ignorare totală. Guvernul a fost somat să deschidă un fond bugetar pentru „Asociaţie“, să îi rezerve un sediu şi să numească un reprezentant pentru legăturile cu noua comunitate islamică. Într-o depeşă din 25.VI.1993, „Fondatorul“ din Alba se adresează către SSPC: „Abia revenit de la Mecca, devenind hagiu, mă grăbesc să vă scriu...“ În schimb, dl Ioan Oprea, de la SSPC, nu se grăbeşte să-i răspundă. Ne răspunde nouă: „Din moment ce organizaţia lor este neconstituţională, probată fiind ca confidenţială, secretă, aşteptăm un nou statut, mai clar. În fond, ei recunosc o «stare de litigiu» cu organismele care trebuie să aprobe funcţionarea unor comunităţi, organizaţii, grupuri care propagă anumite moduri de viaţă“.

Dar, întors de la Mecca, „devenind hagiu“, Fondatorul trimite o scrisoare ultimativă preşedintelui Iliescu, premierului Văcăroiu şi dlui Vlăduţescu. Condamnă comunitatea turco-tătară că „obstrucţionează“ răspândirea Islamului în rândul românilor, că sunt „obturate“ căile de consacrare a Coranului şi în rândul altor naţionalităţi. Memoriul a fost dat la „Alba Iulia, la Întâi Decembrie“ (1993). Sediul noului „Seih“ se află în câteva apartamente elegante din Piaţa Romană, cumpărate cu bani primiţi de la diferite ambasade arabe din Bucureşti, de la misionari şi oameni de afaceri arabi. Păstorind deja câteva sute de islamici români, dl ILIAS solicită fonduri pentru terminarea „Casei Poporului“, unde, speră, va fi sediul... şeicatului, emiratului şi muftiatului român. Lucrul n-ar fi imposibil, pentru că în apartamentele din Piaţa Romană nu se fac numai rugăciuni, ci se încheie şi afaceri de milioane de dolari. Cel puţin aşa susţin o bună parte din cei cu care am stat de vorbă. „Nebunia“ şi „păgânismul“, invocate de unii dintre intervievaţi, pot deveni, la o adică, scut de apărare.

Să exagerăm cu bună ştiinţă

Conform recensământului din 7 ianuarie 1992, România avea o populaţie ortodoxă în proporţie de 86,6 la sută. Dacă Preafericitul Teoctist îi ţine bine în mână, ortodocşii nu se vor schimba. Dar, cu ocazia aceluiaşi recensământ mai existau următoarele categorii: atei – 11 339 persoane, fără religie (animişti?) – 24 740 persoane, cu religie nedeclarată – 14 949 persoane. Iată că, luând în seamă toate aceste trei categorii de persoane, Islamul îşi poate dubla, în România, numărul credincioşilor. Dacă la această însumare matematică adăugăm azilanţii din Orient, precum şi valul de afacerişti din Turcia, Siria, Egipt, Liban, Iran etc., se poate realiza un sâmbure de stat... islamic românesc?

Pavel PERFIL

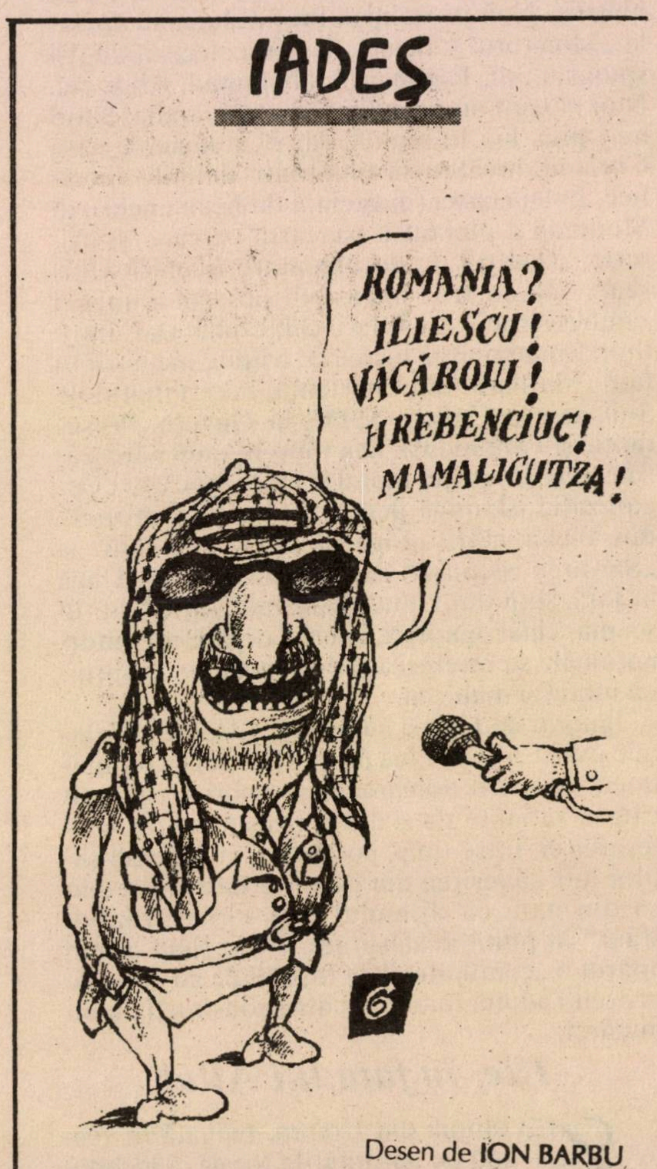
IADEŞ
ROMANIA?
ILIESCU!
VĂCĂROIU!
HREBENCIUC!
MAMALIGUTZA!

Desen de ION BARBU

(din "România liberă", Buc.1994)

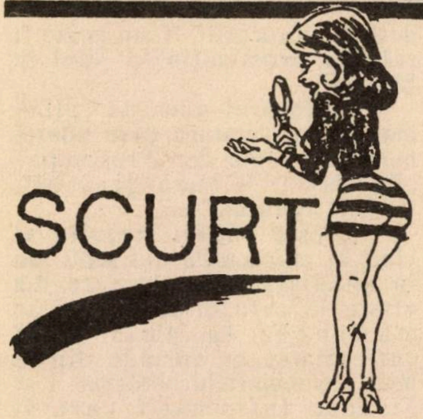

Carlos şi Securitatea

Din documente provenite din arhivele poliţiei secrete a fostei Germanii comuniste, ca şi ale poliţiilor secrete din Ungaria şi Cehoslovacia, s-a aflat că în cursul anilor '70 şi '80 Carlos şi-a găsit adăpost şi sprijin în ţările comuniste est-europene.

În privinţa României, este demn de consemnat faptul că pînă în prezent SRI-ul nu a publicat documente din care să rezulte colaborarea lui Carlos cu securitatea română, deşi această colaborare a fost menţionată adeseori în presa internaţională. Marţi, 16 august a avut loc la Bucureşti o şedinţă a conducerii SRI avînd ca temă un plan de măsuri legat de consecinţele arestării şi judecării lui Carlos de către francezi.

Într-o carte scrisă de ziaristul maghiar Laszlo Liszkay despre viaţa lui Ceauşescu, acesta afirmă că ultimul domiciliu european al lui Carlos ar fi fost Bucureştiul. Din date făcute publice de către serviciile maghiare de informaţii s-a aflat că organizaţia lui Carlos a fost cea care, prin intermediul ramurii militare a organizaţiei basce ETA, a trimis cele trei pachete-bombă, în timpul Conferinţei de la Madrid pentru Securitate şi Cooperare Europeană, lui Paul Goma, Şerban Orăscu şi Nicolae Penescu, în februarie 1981. Bombele au fost introduse în volumul de memorii al lui Nikita Hruşciov, tipărit în limba spaniolă la Madrid. Se pare că datele despre acest atentat au fost comunicate de SRI postului de radio Europa Liberă în 1992. Într-o emisiune transmisă miercuri 17 august 1994 de radio Europa Liberă, Emil Hurezeanu, într-o discuţie cu Mircea Iorgulescu a afirmat că, pe baza datelor obţinute de la fosta securitate germană STASI, precum şi de la securităţile ungară şi cehoslovacă, există dovezi concrete că teroristul Carlos a vizitat frecvent în anii '80 Budapesta şi Bucureştiul. La Bucureşti, Carlos avea legături cu vîrfuri din aparatul Securităţii şi chiar personal cu Nicolae Ceauşescu. Se ştie de asemenea că la Bucureşti Carlos era cazat într-o vilă a partidului la Snagov, în apropiere de cea a lui Nicolae Ceauşescu. Directorul Departamentului Românesc al Europei Libere, Emil Hurezeanu, a mai spus că nu există probe care să confirme amestecul lui Carlos în atentatele împotriva lui Cornel Chiriac, Emil Georgescu, Monica Lovinescu şi Vlad Georgescu.

Din surse demne de încredere, "Lumea Liberă" a aflat că serviciile secrete americane au avut cunoştinţă la vremea respectivă de propunerea făcută de Nicolae Ceauşescu lui Carlos de asasinare a generalului Ion Mihai Pacepa..."

(Dintr-un articol de Cornel Dumitrescu, în "Lumea Liberă", New York, 1994)

Hoţii de buzunare exersează pe machete cu clopoţei

Cei mai tineri infractori, racolaţi din rîndurile copiilor străzii de către indivizi fără scrupule, se specializează în furturi de buzunare cît mai silenţioase. Astfel, s-a ajuns pînă acolo, încît cei mai "norocoşi", selectaţi pentru a fura în "condiţii grele", cu precădere peste hotare - să facă antrenamente pe machete ce reproduc silueta potenţialei victime (de obicei o haină pusă pe umeraş) la care se ataşează clopoţei. Lesne de înţeles că perfecţiunea se atinge atunci cînd aceştia nu mai produc nici cel mai mic zgomot. Odată trecut testul, sînt plasaţi în marile oraşe ale ţării sau în cele din ţările vecine.

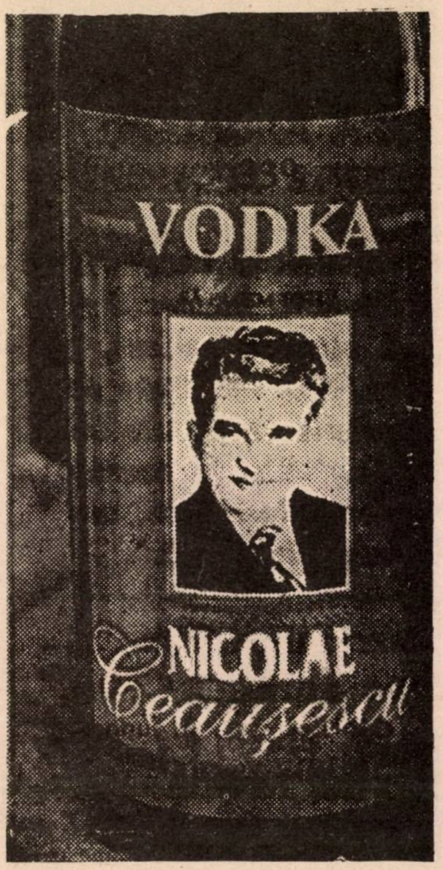

Vodca "Nicolae Ceauşescu"

Pe rafturile magazinelor ce comercializează băuturi alcoolice a apărut un nou sortiment de vodcă, îmbuteliat în sticle de 500 ml. Noul sortiment de vodcă se numeşte "Nicolae Ceauşescu". Pe etichetă se poate citi: Vodcă "Nicolae Ceauşescu", 33 gr., un slogan binecunoscut înainte de Revoluţie, "Să facem totu", menţiunea "Marcă înregistrată pe 25 decembrie 1989, ora 17,30" şi de asemenea poate fi admirată o fotografie alb-negru a celebrului dictator.

(După "România Liberă", Bucureşti, 1994)

"Cazul" Ion Antonescu

Deşi răspunsul ministrului de externe, Teodor Meleşcanu, la un recent interviu luat de "Europa Liberă" în legătură cu vizita sa în SUA mi s-a părut a ocoli cu abilitate implicarea forţelor politice extremiste aliate Puterii în tentativele de creare a unui cult al lui Ion Antonescu în România (şi deci jocul Puterii în această reabilitare), nu se poate nega o afirmaţie a sa potrivit căreia personalitatea lui Ion Antonescu este receptată diferit în România decît faţă de restul lumii. În această privinţă îşi spun cuvîntul şi lipsa unor cunoştinţe de istorie obligatorii, şi absenţa unei viziuni politice. Aş mai adăuga precizările următoare:

1.Studiile istorice riguroase dedicate lui Ion Antonescu sînt mai puţine decît articolele nejustificat favorabile care apar în presa românească la această oră. Dar este de văzut dacă putem într-adevăr vorbi despre un cult spontan al lui Ion Antonescu în România. Despre statuia lui Ion Antonescu ridicată la Slobozia ştie puţină lume, ea a rămas un fapt marginal, nemediatizat.

2.Decizia ridicării statuii aparţinînd Poliţiei şi ceremonia fiind patronată de C.V.Tudor, Mihai Ungheanu şi mai ales I.C.Drăgan, rolul Securităţii ceauşiste în această iniţiativă este prea evident ca să mai aibă nevoie de comentarii.

3.Este de remarcat implicarea unor persoane aparţinînd actualei structuri guvernamentale: de pildă Mihai Ungheanu, secretar de stat în Ministerul Culturii, căruia i s-a oferit tocmai Departamentul Dialog Internaţional şi care (cotidianul guvernamental o anunţă) tocmai a prezidat prima întîlnire a Grupului pentru strategie şi reformă culturală.

4.Este indiscutabil că receptarea lui Ion Antonescu este mai degrabă favorabilă la această oră în România, pentru că deportările din Transnistria sînt necunoscute de majoritatea populaţiei. Din lipsa de informare, dar şi din lipsa de interes, generale, a rezistat ideea că, în timpul războiului, evreii au fost în România ocrotiţi de lagărele naziste, chiar dacă au avut de suportat unele discriminări.

5.În privinţa numărului de victime, nu există încă cercetări acoperitoare. Opinia publică românească are dreptul să se întrebe dacă se poate lansa o asemenea afirmaţie: dimensiunile Holocaustului românesc rivalizează în sălbăticie cu cele ale Holocaustului german".

6.Receptarea favorabilă a lui Ion Antonescu se datorează şi faptului că el este perceput ca un luptător pentru reîntregire şi ca victimă a comunismului. Într-o ţară condusă în ultimii zeci de ani de conducători mediocri, s-a păstrat legenda demnităţii sale în faţa morţii şi a ţinutei corecte de militar.

7.Opinia publică din România nu este suficient informată despre perioada de complicitate a lui Ion Antonescu cu legionarii, despre manifestările sale dictatoriale, despre cultul personalităţii care i s-a făcut. Ea nu îl vede în postura (reală) de aliat al lui Hitler, Mussolini, Horthy. Nici în cea de adversar al Statelor Unite şi de semnatar al unei declaraţii de război contra lor.

8.Puterea din România a îngăduit reabilitarea lui Antonescu ca o diversiune îndreptată împotriva Regelui Mihai.

(Dintr-un articol de Gabriela Adameşteanu, în revista "22", Buc.,1994; reprodus după "Revista Cultului Mozaic", Buc., 1994)

Porno

"După doi ani de intervenţii pe cale legală şi un proces pierdut contra publicaţiilor care susţin că fac "educaţia sexuală" a tinerilor, preşedintele Comitetului Naţional UNICEF a cerut sprijinul susţinut şi activ al presei. Profesor dr.Virgiliu Radulian şi-a justificat demersul prin rolul pe care îl are UNICEF de a veghea şi la sănătatea morală a copiilor. Unele reviste, fericite că pot publica orice, dar, mai ales, în grabă după bani, cît mai mulţi bani, sînt propagandistele perversiunilor, incită la crime, violuri, la folosirea drogurilor. Cu scuzele profesorului Radulian, şi ale subsemnatei, pentru duşul de vulgaritate, voi cita cîteva titluri din publicaţiile vizate: "Multe, cît mai multe violuri", "Suge şi fugi!", "O gură minunată pentru amorul oral", "Mărturii de curvă bătrînă", "Limba care îmi desfată clitorisul", "Cum poate fi salvată prostituţia?", "Viol în biserică".

Profesorul numeşte "SIDA morală" maculatura care poartă nume excitante de: "Prostituţia", "Bordel", "Crimă şi viol", "Delict", "Dracula" etc.

Aceste pagini tipărite se vînd la chioşcurile din şcoli sau în imediata lor apropiere. La vîrsta la care orice zboară se mănîncă, la anii cînd curiozitatea se aprinde din te miri ce, minorului neformat i se servesc informaţii care îi deschid apetitul pentru desfrîu şi iubire comercializată...

(Dintr-un articol de Carmen Dumitrescu, în "Lumea Liberă", New York, 1994)

Tot mai multe căsătorii între români şi rusoaice

Specialişti în demografie au constatat în ultimul timp o înmulţire a cazurilor căsătoriilor mixte dintre cetăţeni români şi cei din republicile foste sovietice. Este vorba, mai ales, de noi familii întemeiate între bărbaţi români şi fete din Comunitatea Statelor Independente (în majoritate, rusoaice). S-ar părea că este vorba de repetarea unui fenomen invers, care a cunoscut o amploare deosebită după ocuparea României de către trupele sovietice. De astă dată, migraţia rusă are, prin excelenţă, cauze de ordin economic.

(După A.M.Press, Buc., 1994)

Israel - duşmanul României

"Este stupefiant să constaţi că statul Israel şi comunităţile evreieşti lucrează pe faţă împotriva ţării noastre, lovesc sub centură, cer îngenuncherea şi punerea la stîlpul infamiei a poporului român şi a Armatei Naţionale, stabilesc ei cine sînt eroii neamului, dau **ultimatumuri**, cerînd să se adopte legi draconice care să pedepsească aspru manifestările patriotice şi pe cei care le organizează, cărora le lipsesc pe frunţi etichete de xenofobi şi extremişti. Tragedia românească, urzită de data aceasta de urmaşii celor din anii '50, se repetă. Autorii - aceiaşi: victima

- aceeaşi. Se încearcă, în forţă, muşamalizarea crimelor comise de evrei în perioada părăsirii Basarabiei şi Bucovinei de către trupele române şi a înaintării Armatei Roşii pe teritoriul românesc, iar toate fărădelegile comise de aceeaşi armată sînt puse pe seama armatei române şi a poporului român. Prin falsuri, ilegalităţi, abuzuri, ameninţări şi minciuni, românii sînt declaraţi călăi, iar adevăraţii călăi - victime ale terorismului românesc , astfel ca românii să fie înfieraţi şi condamnaţi de istorie (cine scrie istoria?), iar evreii, bociţi, medaliaţi, compătimiţi şi...atenţie! despăgubiţi. Începem din ce în ce mai mult să credem că orice lege elaborată în România trebuie să aibă girul evreimii internaţionale, direct sau prin Consiliul Europei."

(Dintr-un articol de Nicolae Neagoe, în "România Mare", Buc.,1994)

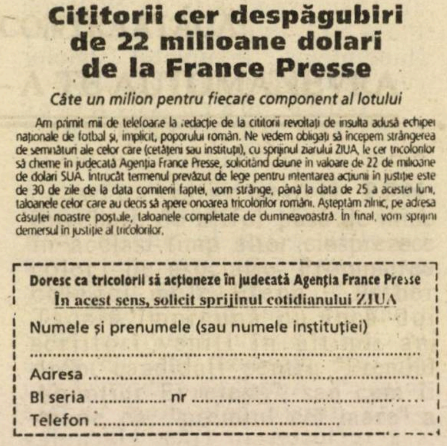

Cititorii cer despăgubiri de 22 milioane dolari de la France Presse

Câte un milion pentru fiecare component al lotului

Am primit mii de telefoane la redacţie de la cititorii revoltaţi de insulta adusă echipei naţionale de fotbal şi, implicit, poporului român. Ne vedem obligaţi să începem strângerea de semnături ale celor care (cetăţeni sau instituţii), cu sprijinul ziarului ZIUA, le cer tricolorilor să cheme în judecată Agenţia France Presse, solicitând daune în valoare de 22 de milioane de dolari SUA. Întrucât termenul prevăzut de lege pentru intentarea acţiunii în justiţie este de 30 de zile de la data comiterii faptei, vom strânge, până la data de 25 a acestei luni, taloanele celor care au decis să apere onoarea tricolorilor români. Aşteptăm zilnic, pe adresa căsuţei noastre poştale, taloanele completate de dumneavoastră. În final, vom sprijini demersul în justiţie al tricolorilor.

Doresc ca tricolorii să acţioneze în judecată Agenţia France Presse

In acest sens, solicit sprijinul cotidianului ZIUA

Numele şi prenumele (sau numele instituţiei)

....

Adresa ....

Bl seria .... nr ....

Telefon ....

Cititorii cer despăgubiri de 22 milioane dolari de la France Presse

Cîte un milion pentru fiecare component al lotului

Am primit mii de telefoane la redacţie de la cititorii revoltaţi de insulta adusă echipei naţionale de football şi, implicit, poporului român. Ne vedem obligaţi să începem strîngerea de semnături ale celor care (cetăţeni sau instituţii), cu sprijinul ziarului ZIUA, le cer tricolorilor să cheme în judecată Agenţia France Presse, solicitînd daune în valoare de 22 milioane de dolari SUA. Întrucît termenul prevăzut de lege pentru intentarea acţiunii în justiţie este de 30 de zile de la data comiterii faptei, vom strînge, pînă la data de 25 a acestei luni, taloanele celor care au decis să apere onoarea tricolorilor români. Aşteptăm zilnic, pe adresa căsuţei noastre poştale, taloanele completate de dumneavoastră. În final, vom sprijini demersul în justiţie al tricolorilor.

Doresc ca tricolorii să acţioneze în judecată Agenţia Françe Presse
În acest sens, solicit sprijinul cotidianului ZIUA

NUMELE ŞI PRONUMELE (sau numele instituţiei)................
Adresa................
Bl.seria........nr......
Telefon.......

(Din ziarul "Ziua", Buc.1994: textul de mai sus, precum şi cuponul cu pricina, care ne-au fost puse la dispoziţie de corespondentul nostru din Holon, Vaintraub V., au în vedere afirmaţiile de altfel laudative ale unui reporter sportiv al Agenţiei France Presse, potrivit căruia fotbaliştii români de la Mondiale ar fi de origine ţigănească. Nu ştim, pînă la ora de faţă care-a fost rezultatul chemării publicate în "Ziua" şi nici dacă agenţia France Presse a plătit despăgubirile cerute de cotidianul bucureştean.

Lt.Kobi Pinto, din Kiriat Arba, ar fi mărturisit, - înainte de a fi fost arestat de către poliţie - că mişcarea Kach nu se lasă şi pregăteşte cîteva lovituri de mari proporţii.

Nu Kobi, Pinto!

Ascultaţi de vorba mea, fraţilor: golanii vor cădea de la putere din cauza Golanului!

MAMAIA מַאמַאיַה

Restaurant
românesc
GRĂTAR - PESCĂRIE
AER CONDIŢIONAT.
AMBIANŢĂ PLĂCUTĂ.
SERVICIU CONŞTIINCIOS.
PREŢURI MODERATE.
DESCHIS ZILNIC ÎNTRE
ORELE 12 - 24
VĂ RUGĂM A REZERVA
LOCURILE PRIN TEL. NR.
5237784
VORBIM ŞI ROMÂNEŞTE

RESTAURANTUL MAMAIA
TEL AVIV, str. Ben Iehuda 192

E O LUME

MADE IN USA

HARRY FOSHA
New York

CÎTEVA SURPRIZE CINEMATOGRAFICE

Cele 14 săptămîni care încep cu *Memorial Day* şi se termină cu *Labor Day* alcătuiesc perioada în care cinematografele fac cele mai mari încasări. E normal deci ca fiecare casă de filme să arunce în joc artileria grea de care dispune. Dar poate în nici un alt domeniu mai mult decît în cinematografie nu se potriveşte mai bine zicala românească: "Socoteala de-acasă nu se potriveşte cu cea din tîrg".

Prima mare surpriză a verii 1994: succesul peste aşteptări al filmului "Forrest Gump". Eroul, care dă titlul filmului, e un om simplu, nu excepţional de inteligent dar care trece printr-o serie de întîmplări care-l pun în contact cu mai marii vremii (trucurile cinematografice joacă un rol principal în acest film, datorită lor eroul filmului discutînd între alţii, cu preşedintele Kennedy!). Care sînt factorii care au dus la succesul de neaşteptat al filmului "Forrest Gump"? Probabil că mulţi spectatori s-au plictisit de atîtea "filme de acţiune" în care numărul împuşcăturilor e mai mare decît al... respiraţiilor eroului. Se pare că şi în anul de graţie 1994, cinefilii au nevoie să vadă un erou care... nu e erou! Tom Hanks, recentul laureat al premiului Oscar, e o altă explicaţie a succesului filmului "Forrest Gump". Personajul i se potriveşte de minune. După părerea unor critici, în noua generaţie de actori, Tom Hanks ocupă rolul pe care l-a deţinut mulţi, mulţi ani James Stewart.

Tot la capitolul "cîştigători", trebuie trecut şi Arnold Schwartzenegger care după insuccesul de anul trecut cu "Ultimul erou de acţiune" a revenit într-o comedie, "Minciuni adevărate". El şi partenera sa, Jamie Lee Curtis, au fost asemănaţi cu William Powell şi Mirna Loy (bineînţeles... la nivelul filmelor care distrug totul în calea lor).

Două mari surprize negative au produs Julia Roberts şi Macauley Culkin. Julia Roberts a fost socotită pînă în vara aceasta o vedetă cu atîta priză la public încît prin simpla ei prezenţă putea salva un film de la dezastru. Comedia "Îmi plac tulburările", în care a apărut alături de Nick Nolte a însemnat însă un mare insucces. Antipatia reciprocă din viaţă dintre cele două vedete s-a reflectat în film. Macauley Culkin care în cele două comedii "Singur acasă" a bătut toate recordurile de încasări, a eşuat în comedia "Devenind egal cu tata". Partenerul său în acest film, Ted Danson, a dovedit că faptul de a fi o mare vedetă a televiziunii nu se traduce neapărat în a fi o vedetă de film.

OBIECTE DE (MARE) PREŢ

• Deşi au trecut 34 de ani de la moartea sa, Clark Gable continuă să atragă interesul colecţionarilor pentru obiecte care i-au aparţinut. Lista acestor obiecte cuprinde un halat de baie de mătase, copie a unui original primit cadou de la Carole Lombard, o fotografie a actorului, un sac de golf şi un text al filmului "Pe aripile vîntului", care la o licitaţie a fost vîndut pentru suma de 77 de mii de dolari.

Desigur, actorul nu e o excepţie în lumea colecţionarilor. Alte mari vedete au atras de asemenea interesul colecţionarilor pentru obiectele care le-au aparţinut. Pălăria şi bastonul lui Charlie Chaplin s-au vîndut pentru suma de peste 150 de mii de dolari. Pantofii lui Judy Garland din filmul "Vrăjitorul din Oz" au fost vînduţi pentru suma de 165 de mii de dolari, ghitara lui Elvis Presley pentru 150 de mii de dolari. "Oscarul" lui Vivian Leigh a adus suma de peste o jumătate de milion de dolari iar Rolls-Royce-ul psihedelic al lui John Lennon a fost achiziţionat pentru mai bine de 2 milioane de dolari.

VORBA (DULCE) MULT (PROFIT) ADUCE... (ÎN TELEVIZIUNE)

• Se pare că niciodată pînă acum, americanilor nu le-a plăcut să se audă atît de mult vorbind sau să-i asculte pe alţii vorbind şi să considere asta drept distracţie. În urmă cu cîţiva ani, *show*-rile vorbite ale radioului se bucurau de interesul ascultătorilor. Acum radioul a căpătat un concurent: "*talk show*"-ul TV. Luna trecută, reţeaua NBC a lansat un nou canal de 24 de ore, intitulat "America vorbeşte". Iar zilele trecute canalul de cablu CNN care cunoaşte un mare succes cu popularul program "Larry King - Live" a venit cu un program "Răspunde pe viu" Alt canal al cablului, CNBC, îşi dedică întregul program din orele de maximă vizionare exclusiv emisiunilor vorbite. Programul vorbit începe la ora 8 seara cu probleme de interes general şi se închide la 11 cu aşa numitul "Într-adevăr personal" care este un program vorbit, dedicat în întregime problemelor sexuale.

Toate acestea sînt, ca să le numim aşa "noutăţi de ultimă oră". În acelaşi timp, vechii animatori de "*Talk show*"-uri, în frunte cu veteranul Phil Donahue şi Oprah Winfrey (femeia cea mai bogată de la televiziune) îşi continuă alături de alţi confraţi succesele în discutarea pe faţă şi în public a problemelor intime, pe care altă dată nu le discutai nici măcar cu cel mai apropiat prieten. Explicaţia proliferării programelor vorbite sau măcar una din explicaţii este costul extrem de redus al genului. Salariul protagonistului şi cîteva linii de telefon-şi gata...

E O LUME

IMPRESII DIN RUSIA

ANDREI STRIHAN

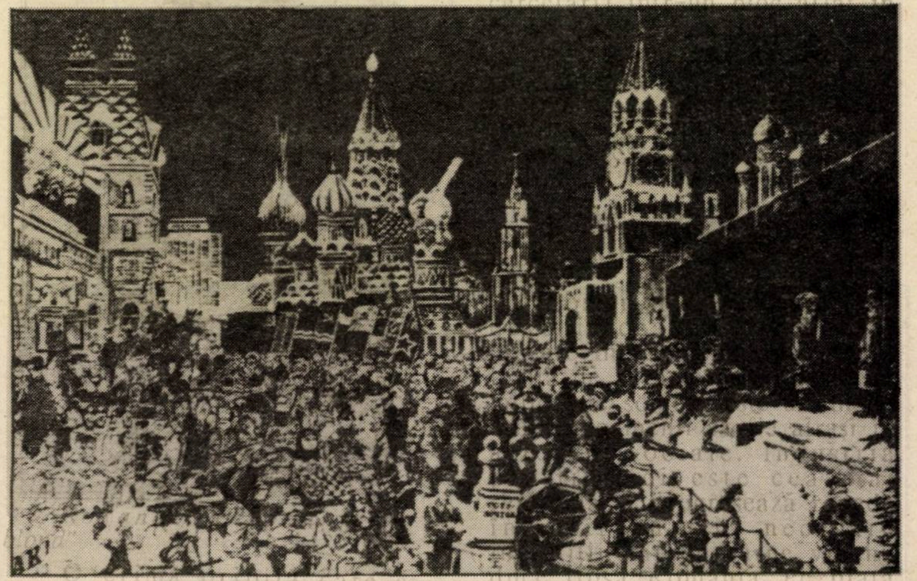

Plecăm la Moscova... la Moscova. O delegaţie numeroasă de cadre universitare din Israel, invitate să ia parte la lucrările celui de al XII-lea Congres Mondial al FIRT (Federaţia Internaţională de Cercetare Teatrală). -

De la aeroportul Ben-Gurion la Şeremetievo am zburat, cu El-Al, trei ore şi patruzeci de minute. Frumos, elegant, plăcut.

Controlul paşapoartelor (în incinta slab luminată, impregnată de varii mirosuri nu prea plăcute), drumul spre hotel şi formalităţile de înregistrare şi de repartizare, au durat cam tot trei ore şi patruzeci de minute.

Nu întîmplător îmi place să cred că adevărurile se află ascunse în banalitatea cotidiană.

Păstrarea unor vechi deprinderi e uneori salutară. În pofida greutăţilor economice evidente, asociaţia locală a FIRT, cu temeinice tradiţii organizatorice, s-a străduit şi a reuşit să asigure, celor peste 200 de congresişti, condiţii de lucru, de vizionare, de cazare şi de hrană, neoferite pînă acum de nici o altă asociaţie. Pateticul cuvînt de mulţumire şi de adîncă recunoştinţă adus organizatorilor şi artiştilor ruşi, de la care occidentul are de învăţat, dacă nu altceva - cel puţin dragostea şi dăruirea lor întru teatru - rostit de fosta noastră compatrioată, Ana-Maria Narti, de 24 de ani o vajnică suedeză, a fost primit de întreaga asistenţă cu aplauze furtunoase.

Peisajul străzii moscovite nu diferă de cel al altor ţări în curs de tranziţie. În faţa hotelurilor, intrarea e blocată de cete agresive de cerşetori şi mici borfaşi, mulţi dintre ei ţigani vorbitori de limbă română. Acelaşi aspect îl au pasajele subterane şi staţiile de metro (mîndria de altă dată a moscoviţilor, astăzi adăpost mizer al dezmoşteniţilor "tranziţiei"). Metroul rămîne cel mai accesibil mijloc de transport (100 de ruble un jeton de călătorie, cînd 1$=2000 ruble), pentru turişti însă, extrem de riscant. Ni s-a recomandat să călătorim în grupe de cîte 4 persoane, iar după miezul nopţii, deloc.

Mini-marketele, cafenelele, magazine de lux, apărute cu duiumul pe arterele principale ale Moscovei (investitori străini), arată - pe dinăuntru şi pe dinafară - ca în occident, spărgînd, din loc în loc, cenuşiul dominant şi neglijenţa deprimantă a oraşului.

- Spune-mi, Iuri Borisovici, m-am adresat vechiului meu prieten, prof. acad. Borev, estetician tradus într-o mulţime de limbi străine, cum apreciezi actuala situaţie în Rusia? S-a schimbat ceva în ultimii ani?

- Dacă te laşi condus de aparenţe, nu. Ca unul ce trăieşte aici, care am fost martor şi participant la aproape toate evenimentele politice postbelice, şi ca intelectual, mă simt acum un om liber, scăpat de cenzură, de cea interioară mai ales, şi asta îmi dă un sentiment de satisfacţie şi de mîndrie omenească. Trăim într-o perioadă economică grea, foarte grea, inclusiv pentru *intelighenţia* rusă, şi dificil de suportat, fiindcă e discriminantă. Dacă voi, occidentalii, aţi înţelege! Dar, nu. Voi nu numai că nu înţelegeţi acest proces chinuitor prin care trec ruşii. Prin greşelile comise de politicienii din Apus, lezaţi ceea ce are rusul mai sfînt: mîndria naţională. Şti ce val de indignare a stîrnit grosolănia de a nu fi invitat, la comemorarea din Normandia, o delegaţie de veterani ruşi? Ar fi avut oare loc debarcarea, dacă armatele ruse n-ar fi blocat - Mitterand amintea de - 50 de divizii germane (după datele noastre mult mai multe) pe frontul de răsărit? Sau altă greşeală de neiertat. Americanii acordă clauza naţiunii celei mai favorizate Chinei, iară Rusiei, nu! Ce fel de logică e asta? Se vede că occidentalii uită că o astfel de "politică" dă apă la moară forţelor naţionaliste, unor forţe mult mai periculoase decît cele reprezentate de Jirinowski, facilitîndu-le ascensiunea la putere. Nu, occidentalii nu au învăţat nimic din urmările tratatului de la Versailles, de după primul război mondial.

E O LUME

Vizitam, împreună cu colegii mei, Muzeul Rus de Artă din Petersburg. La un moment dat, ghida ne întreabă, tainic: "Vreți să vedeți expoziția de artă socialistă? E ultima zi." Am acceptat. Alergăm spre aripa muzeului care adăpostește misterioasa expoziție intitulată "Campania pentru fericire". În aproape zece încăperi se lăfăiau, în toată splendoarea lor apusă, peste 500 de tablouri, de mărimi uriașe (*Imnul lui Octombrie*, semnat de A.M. Gherasimov, măsura 410x710cm.), și numai puțin pînzele înfățișîndu-l pe Stalin în toate "ipostazele" reproduse în albumele vremii. Am mai "recunoscut" grupul statuar "creat" de Vera Muhina, devenit simbol al Studioului de cinematografie "Mosfilm", tabloul *Sărbătoare*, de Yuri Kugaș, model al picturii realist-socialiste, și încă multe alte tablouri care ne-au însoțit tinerețea re-vo-lu-țio-na-ră. Puținii vizitatori aveau toți pieptul acoperit de medalii... purtînd în ei cu certitudine dorul vremurilor de odinioară. Ce s-ar mai putea întoarce? Nu, nu cred.

D.Ido Alba, extremist de dreapta din Kiriat Arba a fost arestat și băgat la pușcărie sub învinuirea de a fi participat la pregătirea unor acțiuni teroriste.

După cum se desfășoară ancheta, cu mare severitate, am impresia că perspectivele lui Alba sînt destul de negre.

Președintele Siriei, Assad, a numit un nou șef al "serviciilor speciale" de la Damasc, în persoana generalului Ali Duba.

Duba neagră.

MATTY
MATTY

Carlos fotografiat într-un bar de noapte din Khartum, Sudan, cu două luni înainte de arestare.

– Era mai bine, domnu'Carlos, la bar, noaptea, decît acuma în celula de trei pe doi de la Paris.

Mai un whiskișor...mai o animatoare. Osim haim...Și zîmbim satisfăcuți că sîntem bărbatul neamului și că nu pune nimeni mîna pe noi...

L
I
M

RETEAUA
MAGAZINELOR
DE CARTE
ROMÂNEASCĂ

CARTEA ROMÂNEASCĂ LA L I M

Vreți să citiți o carte bună,
vizitați magazinele L I M
Numai la L I M veți găsi cărți românești
Ultimele noutăți la L I M

Adresele magazinelor L I M

TEL AVIV - Str. Erlinger 7 (vechea Tahana Mercazit) tel. 03-6391735
IERUSALIM - str. Yaffo 63 (în pasaj) tel. 02-250612
AFULA - Kikar Atzmaut 7 (Pasaj Ofir) 06 - 596014
HAIFA - str. Hertzl 61 (Kikar Talpiot) tel. 04-671292
KFAR - SABA str. Weitzman 92 (în pasaj) tel. 09-958118
NATANIA - str. Smilanski 10 (în pasaj) 09-615860
RISHON LE ZION - str. Rothschild 6 tel. 03-9666261
BEER SHEVA - str. Histadrut 56 tel. 07-236738
Petah Tikva - str.Mohliver 17 tel.03-9312777

Dominique Lapierre:

"MAI MARI CA DRAGOSTEA"

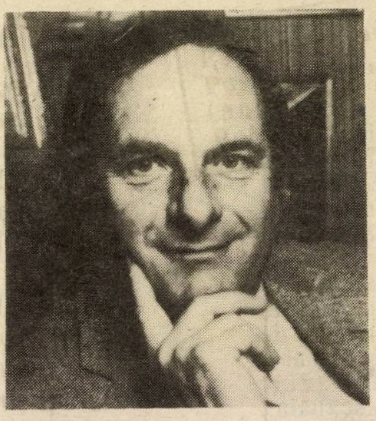

Dominique Lapierre a scris, cu ani în urmă, în colaborare cu Larry Collins, o serie de cărţi bine cunoscute publicului israelian, printre care "O, Ierusalime!", "La noapte, libertatea", "Al cincilea cavaler" (care pune în cauză pe Carter, Beghin, Giscard, Brejnev, Kadhafi), etc. În 1980 se desparte temporar de Larry Collins, şi se întoarce în India unde fondează o societate de ajutor pentru copiii leproşilor din Calcutta şi descoperă cu ocazia unei vizite la "copiii lui" de-acolo, universul fascinant descris apoi în cartea sa "Cetatea bucuriei", - un iad de mizerie, noroi şi urîţenie totală, în mijlocul căruia trăiesc oameni ce nu posedă nimic din strictul necesar elementar, dar au - în schimb - tot ce lipseşte atît de crunt bogatului nostru occident: eroism, dragoste, dăruire, abnegaţie, şi, mai ales, bucuria speranţei, cu toate bolile ce-i rod, clima ce-i doboară, înghesuiala din minusculele cutii de lemn în care trăiesc claie peste grămadă şi dorm pe trotoare...

Descoperă de asemeni un tînăr medic american, o infirmieră, un preot catolic francez, şi un coolie indian ce se întîlnesc sub cataractele musonului şi se instalează în halucinantul decor al unui cartier din Calcutta, pentru a ingriji, ajuta, salva.

Cîţiva ani mai tîrziu, trecînd prin New York, află că infirmiera din India - Maica Tereza - a deschis în sudul încins al Manhattan-ului, un cămin pentru bolnavii de A.I.D.S., lipsiţi de orice mijloace materiale şi că sînt îngrijiţi de aceleaşi surori indiene văzute de el cîndva, în leprozeriile, orfelinatele şi azilurile din Calcutta. Şi atunci începe un şir nesfîrşit de alergături, căutări, forţări de porţi ferecate, de anchete şi interviuri cu medici prea devotaţi pacienţilor lor, pentru a avea timp să-şi facă reclamă, cu profesori universitari şi îngrijitori, cu cercetători şi bolnavi disperaţi, cu farmacişti, chimişti, biologi, şi victime contaminate de neglijenţa birocratică, criminală a lipsei de control sistematic al sîngelui pentru transfuzii, etc. Şase ani de trimiteri de la Ana la Caiafa între cele două continente - american şi european - şi încăpăţînarea indestructibilă a autorului, au dat, în final, publicului cititor "Mai mari ca dragostea" (Plus grands que l'amour): este un mare strigăt de alarmă împotriva acestui implacabil flagel denumit 'A.I.D.S.' în engleză şi 'S.I.D.A.' în franceză, şi încă insolubil în zilele noastre.

Bănuind că cititorii noştri doresc să fie cît mai informaţi în această problemă, la punem la dispoziţie cîteva extrase din volumul "Mai mari ca dragostea", -best seller *mondial, ale cărui ediţii complete în franceză, italiană, spaniolă, engleză, germană şi ivrit, se pot procura şi în librăriile noastre din Israel.*

Dominique Lapierre a investit o parte din drepturile sale de autor cu ani în urmă în înfiinţarea unui cămin pentru 200 de copii leproşi din Calcutta, pe care îi întreţine complet şi permanent, iar o altă parte, ca şi onorariile conferinţelor şi donaţiile permanente ale cititorilor şi membrilor asociaţiei "Acţiunea pentru copiii leproşilor din Calcutta" l-au ajutat în numeroase alte realizări, precum: instalarea şi echiparea mereu reînnoită a unui centru anti-tuberculos la Bhangar, în Delta Gangelui, regresiunea spectaculoasă a febrei tifoide, dezinteriei, scabiei, ambiazelor, micozelor, etc., prin aseptizarea latrinelor într-un sat în care apa de băut, de spălat şi de gătit venea înainte din balta comunală în care, se scăldau vitele, şi pe malurile căreia tot satul venea să-şi facă nevoile; întreţinere permanentă şi completă a 125 handicapaţi fizic; cămin pentru infirmi motori-cerebrali; antene medicale în locuri foarte izolate pentru depistare, prevenire; educaţie sanitară, şi legătură cu centrele pentru operaţia cataractei, vaccinări masive, etc.; numeroase acţiuni pentru leproşii din Mysore, copiii părăsiţi din Bombay, din Guineea Africană şi cei din spitalele din Lublin - Polonia. Asociaţia îşi are sediul într-o cameră din apartamentul soţilor Dominique & Dominique Lapierre, 26, Avenue Kléber, 75116 Paris, şi numai ei doi administrează şi verifică permanent, draconic, toate cheltuielile şi lucrările efectuate: nu există secretare, nu se închiriază birouri, nici o centimă nu este risipită.

Iata ce ne scrie Dominique Lapierre:

"Toate aceste acţiuni sînt de durată şi trebuiesc continuate cu orice preţ. Totul depinde de noi toţi. Vă mulţumesc pentru aducerea la cunoştinţa celor din jur a celor de mai sus, pentru ca, împreună, să facem să ardă mai departe flacăra vieţii, a dragostei şi împărtăşirii sarcinilor noastre umanitare în toate aceste insuliţe de lumină ce nu au voie să se stingă".

Claudia Rosenstreich

● O doamnă, la o ghicitoare în cafea:

– Vă rog! Nu-mi dezvăluiţi nimic cu brutalitate! Sînt extrem de sensibilă!

– Am înţeles, îi răspunde ghicitoarea, vă voi prezice viitorul în cafea fără cafeină!

● O tînără povesteşte celor trei prietene:

– I-am mărturisit tot logodnicului meu.

– Cît de cinstită eşti!, exclamă prima.

– Ce curaj!, adaugă a doua.

– Ce memorie!, spuse a treia.

MAI MARI CA DRAGOSTEA
Milioane de orgasme pentru o eliberare

Dominique Lapierre

Marea sărbătoare se isprăvise, dar nici America şi nici restul lumii n-o bănuia încă. Răul necunoscut ce dărîmase cinci tineri homosexuali din Los Angeles la sfîrşitul anului 1980 era pe cale să sune ceasul de pe urmă al unei epoci arzătoare şi pasionante de lupte şi mişcări. Între 1960-1970 milioane de negri, de femei, de tineri, de homosexuali se bătuseră pentru ca egalitatea în drepturi în sînul celei mai mari democraţii din lume să nu rămînă o formulă seacă, lipsită de sens. Dintre toate acţiunile de eliberare din acei ani, nici una nu marcase, poate, mai adînc societatea americană decît "revoluţia sexuală". Fărîmarea valorilor familiare tradiţionale ca urmare a migrărilor provocate de cel de-al II-lea război mondial, dedramatizarea bolilor venerice datorită descoperirii penicilinei şi - mai ales -folosirea masivă a contraceptivelor de către femei, jucaseră rolul tot atîtor catalizatori ai exploziei liberatoare din anii 60.

Nici un episod al acestei eliberări nu fusese mai impresionant decît ieşirea la lumină a acelor 17 milioane de bărbaţi şi femei ai comunităţii homosexuale americane, ce îndrăzneau în fine să-şi revendice deosebirea. Istoria acestei minorităţi nu fusese decît un lung şir de acte de opresiune şi intoleranţă comise de o societate puritană ce proslăvea dragostea dintre soţ şi soţie, căsătoria, familia.

Emergenţa unei noi mişcări politice pentru recunoaşterea dreptului de a fi "gay" era un fapt istoric fără precedent. În ciuda ataşamentului lor pentru drepturile individului, părinţii fondatori ai Constituţiei Americane nu şi-ar fi putut imagina vreo dată ca legile lor vor trebui să protejeze cîndva o minoritate ce-şi baza identitatea pe o alegere sexuală şi nicidecum pe rasă, religie sau limbă.

Totul începu într-o noapte toridă de vară, la 29.6.69, într-o cafenea din Greenwich Village - Montmartre-ul new-yorkez. Stonewall Inn era plin pînă la refuz cu clientela sa obişnuită de "gay" şi travestiţi, cînd o patrulă năvăli pentru a-i evacua. De data aceasta, reprezentanţii moralităţii publice nu avură parte de primirea la care se aşteptaseră. În loc s-o ia la sănătoasa, ca de obicei, consumatorii se puseră pe bombardat cu sticle de bere şi proiectile de toate felurile. În timp ce forţele ordinii băteau în retragere, alţi "gay" încercau să le dea foc la maşini. În seara următoare, o nouă descindere fu primită la fel, în timp ce pereţii din Greenwich Village se acopereau de grafitti proclamînd naşterea unei noi mişcări revoluţionare: "gay". Alte două nopţi de răscoală pecetluiră definitiv această legitimare. Vestea se răspîndi ca fulgerul în toată America, în campusurile universitare, în baruri, saune, cluburi, enclavele "gay" din oraşele principale şi pînă în birourile şi uzinele unde atîţia bărbaţi şi femei trebuiseră pînă atunci să-şi trăiască homosexualitatea în secret.

În primul rînd, conducătorii tinerei mişcări invitară pe toţi homosexualii să iasă din clandestinitate şi să-şi asume deschis identitatea lor sexuală. Apelul fiind larg recepţionat, mai ales de către tineri, - la începutul anilor '70 se produse un val gigant de migrare din oraşele şi orăşelele din fundul Americii către marile cetăţi ca New York, Los Angeles, San Francisco, Chicago, Boston, Atlanta, Houston. Cea mai mare atracţie o exercită San Francisco, luminoasa capitală a fostei goane după aur, implantată pe lanţul ei de coline ce domină Pacificul. Oraşul acesta se dovedise din totdeauna deosebit de primitor, deschis şi tolerant pentru comunităţile mai mult sau mai puţin marginale societăţii tradiţionale. După nebuniile căutătorilor de aur, portul său continuase să atragă tot felul de aventurieri, şi războiul hispano-american, apoi al doilea război mondial aveau să transforme San Francisco într-un enorm centru de tranzit pentru operaţiile navale şi terestre în Pacific. Odată pacea revenită, sute de mii de militari îşi regăsiseră aici condiţia de civili şi un număr de vechi combatanţi şi soldaţi "gay" se instalaseră tot aici definitiv.

În vara lui 1968, în timp ce războiul continua cu furie în Vietnam, învrăjbind America, o întreagă generaţie de tineri pacifişti şi hippy aleseseră "Frisco" pentru a afirma de acolo că numai dragostea putea rezolva problemele lumii. San Francisco avea să-şi amintească multă vreme de aceste gloate de adolescenţi în jeans şi basketi, veniţi din toată ţara ca să-şi instaleze camping-ul în parcurile sale şi să celebreze cultul fericirii. Oraşul adăpostise întotdeauna o mare comunitate homosexuală, dar mişcarea de eliberare a anilor '70 avea să facă din el capitala "gay" a Statelor Unite şi - fără îndoială - a lumii. Tot astfel cum mirajul aurului atrăsese, cu un secol în urmă, mii de americani, pe colinele sale, imaginea libertăţii şi toleranţei propulsă către San Francisco o întreagă generaţie de tineri ieşiţi din clandestinitatea lor.

Josef Stein, viitorul arheolog al şcolii Americane de la Ierusalim, făcea parte dintre ei. La fel cu majoritatea noilor imigranţi, se instalase în Castro, principalul cartier homosexual situat în plin centru şi pe care aveau să-l supranumească curînd "the Gay Israel" datorită îngrădirii sale şi omogenităţii populaţiei dinlăuntrul său. (...) În plin centrul oraşului, bărbaţi şi femei, uniţi exclusiv de preferinţele lor sexuale aveau să construiască o lume aparte, un oraş unde puteau duce o viaţă normală, la lumina zilei, să meargă la serviciu, la bancă, la piscină, la doctor, la spălătorie, la coafor, să cineze la restaurant, să asiste la reuniuni politice şi la slujbe religioase fără să întîlnească pe altcineva decît alţi "gay". În Castro se găsea chiar şi o sinagogă "gay", un templu protestant "gay", preoţi catolici "gay" care celebrau căsătorii gay.

E O LUME

Pentru a-şi glorifica eliberarea, homosexualii americani îşi inventaseră chiar sărbători "gay", ca acel faimos "Gay Freedom Day" care aduna în fiecare vară la San Francisco mai mult de un sfert de milion autohtoni şi vizitatori din toate colţurile ţării pentru a participa la un gigantic şi scăpărător carnaval. De la asociaţia şoferiţelor de taxi lesbiene din San Francisco la cea a cow-boy-lor "gay" din Nevada, de la organizaţia de transexuali la delegaţiile de indieni americani "gay", de la fronturile de eliberare sado-masochiste la Ligile de invalizi gay, toată America homosexuală celebra în ziua aceea, la lumina cristalină a cetăţii frăţeşti, dreptul de a-şi afişa liber gusturile şi preferinţele.

Marea majoritate a homosexualilor americani se folosiseră de acest drept cu moderaţie. Dar o fracţiune de tineri suferise o veritabilă explozie de libido care se tradusese - pe parcursul întregii decade '70 - printr-o multitudine de aventuri şi distracţii gălăgioase cum nici o societate omenească nu mai cunoscuse vreo dată. Castro-ul din San Francisco deveni un adevărat supermarket al sexului. Zi şi noapte mii de tineri îi umpleau barurile, restaurantele, magazinele, bibliotecile, şi-i parcurgeau străzile în rînduri strînse, în căutare de aventuri. Tot cartierul devenise un frenetic teren de racolaj. Unele baruri şi sex-cluburi îşi primeau clienţii într-un fel de loji, cu mici deschideri prin care consumatorii se puteau cupla unii cu alţii fără măcar să-şi mai dea osteneala de a face cunoştinţă. Acest drept costa doar trei dolari.

Dar la San Francisco ca şi aiurea, un alt tip de stabiliment avea să reprezinte ultima expresie a sexului liberat. "Bath houses" erau nişte cluburi care - în ordinea luxului - erau prevăzute cu piscine, saune, jacuzzi, săli de cinema, piste de dans, alcovuri particulare, saloane de orgii şi - uneori - camere de tortură sado-masochiste echipate cu hamuri, lanţuri şi alte instrumente destinate practicii violente a amorului fizic.

"Continental Bath-houses" din New York ofereau ca primă un spectacol permanent de varietăţi. Legendara "Hot House" din San Francisco putea primi, pe cei 3000 de metri pătraţi ai săi pe 4 etaje, cîteva sute de clienţi simultan. Deasupra imensului bar ce ocupa tot parterul, atîrna un leagăn gigantic, ce era - pentru proprietarul acestui lupanar de lux - "simbolul tuturor actelor pe care un copil se teme să le îndeplinească, mai ales dacă acest copil are înclinaţii homosexuale ...

O anchetă efectuată de Institutul Kinsey în 1975 revelă că 40% din bărbaţii întrebaţi avuseseră - în camerele din dosul barurilor sau printre brumele tulburi ale saunelor - cel puţin 500 de parteneri în ultimele 12 luni, iar 28% - mai mult de o mie. Mulţi adepţi ai acestui schimbism-record mărturisiră că întîlniseră 20-30 parteneri pe seară. Alcoolul şi diverse substanţe chimice, ca nitritul de amyl, favorizau aceste performanţe.

*

Cum nu există excese fără pagube, milioane de orgasme ale marii eliberări "gay" nu întîrziară să se manifeste pe harta sanitară a ţării: chiar din 1973, o statistică a departamentului Sănătăţii arăta că două treimi dintre homosexuali căzuseră cel puţin o dată pradă unei maladii venerice şi că erau răspunzători de 50-60% din cazurile de sifilis şi blenoragie, deşi aparţineau unei minorităţi foarte reduse. În 1978, o altă statistică semnala că numărul hepatitelor şi infecţiilor intestinale se dublase în ultimii trei ani. În 1980 Departamentul sănătăţii din San-Francisco preciza că 60-70% dintre homosexualii oraşului erau contaminaţi de virusul hepatitei B. Nici heterosexualii n-o duceau mai bine. În 5 ani, 1971-1976, numărul blenoragiilor din ţară se dublase aproape, de la 624.371 la 1.001.014, această cifră exprimînd doar cazurile declarate. Sifilisul crescuse între 1960-1980 cu 300%. Statele Unite cheltuiau anual 50 milioane de dolari numai pentru îngrijirea victimelor complicaţiilor neurologice ale acestei boli în azilurile psihiatrice.

În mod ciudat, aceste ravagii datorite liberărilor de comportament nu păruseră să îngrijoreze nici autorităţile sanitare, nici corpul medical şi nici măcar victimele. Ziaristul Randy Schilds va scrie: "Să te-nvîrteşti de-o blenoragie a devenit o farsă. Să te duci la dispensar, o rutină. Te întîlneşti acolo cu toţi camarazii şi evoci cu ei toate prilejurile care te-au - şi i-au - mai adus aici."

Dar pentru un medic de cartier, Dr. Joseph A. Sonnabend, instalat pe strada a 12-a din Greenwich Village la New York, "această explozie incendiară de boli sexual transmisibile nu putea fi ceva inocent".

*

Cu barba sa nerasă, cu basketţii scîlciaţi şi jeans-ul ros, Joseph Sonnabend semăna mai degrabă cu un vagabond din Bowery decît cu un prinţ al medicinii. Şi totuşi biografia acestui om timid de 47 de ani totaliza opt pagini de distincţii şi onoruri, şi o listă de articole şi publicaţii demne de un premiu Nobel. Acest fiu de imigranţi evrei polonezi se născuse în Africa de Sud şi se specializase în tinereţe în bolile infecţioase. Îşi îngrijise primii bolnavi pe pontonul unui vas indonezian ce transporta, de la Djakarta la Djeddah, 2000 de pelerini pentru Mecca. În 1963, marele savant britanic Alec Isaacs, îl convocase în laboratorul său unde abea descoperise interferonul - o puternică substanţă anti-virală secretată de globulele albe.

Joseph Sonnabend predase apoi patologia bolilor infecţioase în diverse universităţi americane. În 1977 Serviciul Sănătăţii oraşului New York îl însărcinase cu predarea bolilor venerice în departamentul său. Doi ani mai tîrziu, Joseph Sonnabend deschidea un cabinet medical în plin centrul cartierului "gay" din New York, pe linia de front a acestor infecţii."Era de-a dreptul o nebunie", - va constata el. Numeroşi medici se instalaseră în acest sector deosebit de expus. Îngrijeau în serie blenoragii, sifilis şi infecţii parazitare; la vremea aceea antibioticele reprezentau panaceul. Cu una sau două injecţii de penicilină se vindeca sifilisul. Asta costa doar 20-30 de dolari. Nu se făcea nici o investigaţie mai serioasă şi ideea de cercetare era cu totul străină majorităţii practicienilor. Cel mai tragic era refuzul lor de a-şi asuma vreun rol educator pe lîngă pacienţii lor. Cea mai mică sugestie, cel mai slab avertisment asupra pericolelor la care se expuneau prin felul de a trăi puteau fi luate drept o încercare de a le judeca moralitatea. Era cel mai bun mijloc de a-şi pierde clientela. Oricum, fie că era vorba de medici de teren, de responsabili CDC - Atlanta sau de Departamentul federal al sănătăţii, toată lumea considera inutil orice efort de a modifica comportamentul populaţiei, şi că singura atitudine realistă era să-i vindece cît mai repede. Preferau să spună bolnavilor: "Continuaţi să vă dezmăţaţi, că de stricăciuni şi pagube ne ocupăm noi".

Doctorul Joseph Sonnabend fu literalmente îngrozit de starea primilor clienţi ce-i sunară la uşă. Dacă bolile venerice convenţionale mai constituiau încă majoritatea cazurilor, natura particulară a relaţiilor homosexuale crease o nouă patologie de afecţiuni uneori foarte grave şi deseori simultane, ca de pildă acele hepatite virale acute, erupţiile enorme de herpes genital, parazitozele ce loveau aproape 80% dintre cei cu parteneri multipli, şi infecţiile datorite unor viruşi deosebit de agresivi, ca cytomegalovirulsul ce ataca plămînii şi tubul digestiv. Dar Joseph Sonnabend presimţea o primejdie şi mai mare mai ales în recidivele repetate ale acestor agresiuni. Unii dintre pacienţii săi aveau un "palmares" de 10-15 blenoragii, alţii un herpes recidivant, iar alţii trăiau cu ganglionii veşnic inflamaţi. "Mie îmi sărea în ochi faptul că trupul omenesc nu poate suporta atîtea agresiuni fără ca ceva fundamental să nu se deterioreze".

Întîlnirile specialiştilor ce se desfăşurau de 20 de ani în fiecare zi de luni în diferite spitale din New York (...) confirmară temerile medicului din Greenwich Village.

"Din 1978-1979 ni se prezentau din ce în ce mai multe cazuri ca cele de mai sus, ba chiar cazul unui negru ce suferea de o atingere cerebrală. Toate aceste simptome traduceau acelaşi unic fenomen: prăbuşirea apărării imunitare. Nimeni nu părea să-şi dea seama, dar eu eram, - pe zi ce trece - din ce în ce mai convins: asistam la primele freamăte ale unui cataclism".

*

Indiferenţă faţă de o bizară epidemie ce bîntuie în rîndul pederaştilor

Se cunosc aproape o mie. Sînt duşmanii cei mai fanatici ai creaţiei divine. De cînd lumea, viruşii, aceste minuscule particule de moarte - au distrus mai mulţi oameni, animale şi vegetale decît toate catastrofele naturale şi conflictele istorice la un loc. Unul din ei a fost răspunzător de ultima mare epidemie ce a îngrozit America, Israelul şi o mare parte a lumii înaintea apariţiei AIDS-ului, - poliomielita. Poliovirusul îşi ataca victimele pe cale intestinală sau respiratorie, se multiplica şi continua să invadeze sistemul nervos central, distrugînd neuronii motori ai măduvei spinării şi creierului. A fost o vreme de jale, de gemete şi de revoltă înaintea resemnării. Şi deodată, în mijlocul acelei veri de groază, Doctorul Jonas E. Salk, un New Yorkez de 40 de ani, dezvăluia obţinerea în laborator a formării de anticorpi contra a trei varietăţi de virus poliomielitic. De la o zi la alta, portretul acestui om cam chel, cu urechile blegi, apăruse pe prima pagină a tuturor ziarelor şi avea să rămînă pentru istorie cel care pusese capăt coşmarului.

Jim Curran, şeful medicilor "detectivi" de la Centrul de cercetări din Atlanta (CDC) era un buznagiu şi un pragmatic. Pretinselor dogme de cercetare medicală le prefera vechea şi sănătoasa filozofie a celebrului gangster american Willy Sutton, care întrebat de ce jefuieşte băncile, răspundea: "Pentru că acolo se găsesc banii". Pentru Dr. Curran "acolo" însemna sîngele şi sperma homosexualilor americani. În această toamnă din 1981, el se dusese la întîlnirea cu primii martori ai flagelului ce avea să fie în curînd cunoscut lumii sub numele de A.I.D.S. (S.I.D.A.). Confruntarea avea să-i lase un gust amar: "Nimeni n-a vrut să mă creadă pentru simplul motiv că specialiştii în boli infecţioase nu aveau nici o experienţă a cancerului iar cancerologii nu erau obişnuiţi cu bolile infecţioase. Era incredibil: înţepeniţi în specialităţile lor, refuzau să admită că manifestări atît de deosebite puteau avea ca bază acelaşi motiv." Jim Curran nu se descurajă. Ştia că la Bethesda se găseau creiere capabile să-i rezolve problema. Robert Gallo era unul din savanţii cei mai ambiţioşi ai cercetării medicale americane, avea la dispoziţie un buget egal cu un sfert al celui al Naţiunilor Unite şi identificase primul retrovirus asociat unei tumori maligne umane. Descoperirea sa era probabil la fel de importantă ca cele ale lui Pasteur pentru virusul turbării, şi a lui Koch pentru bacilul tuberculozei.

Dar Jim Curran se întreba cum să convingă pe acest eminent savant să-şi rişte reputaţia şi chiar cariera într-o peripeţie pe care atîtea autorităţi se încăpăţînau s-o considere ca pe o "bizară epidemie de pederaşti"?

Povestea lui Josef Stein

"Totul a început într-o zi din iarna trecută cu o ciudată senzaţie de oboseală. Înainte eram în stare să parcurg sau să alerg timp de două ore duminica pe aleile din Central Park, şi deodată n-am mai fost în stare să urc dintr-un foc cele două etaje pînă la apartamentul meu. La fiecare 10 trepte trebuia să mă opresc cu suflarea tăiată. După cîteva zile am simţit o arsură în piept. Am început să tuşesc, o tuse mică, seacă, de fumător înveterat, deşi nu fumasem niciodată. Am pus-o pe seama poluării aerului, mai ales că se oprise după scurt timp, la fel de brusc cum începuse. Lucrasem un timp în Israel ca arheolog, dar la întoarcere găsisem de lucru într-o mare agenţie de voiaj din Manhattan şi am călătorit mult în ţară şi aiurea. Mă instalasem la New York unde trăia prietenul meu Sam Blum, şi acest oraş îmi permitea să-mi satisfac aproape săptămînal o mare pasiune: sînt nebun după Operă. Nu scăpam nici un spectacol de la Metropolitan sau Lincoln Center. Acolo am aflat, de altfel, noutatea, după ce chintele de tuse reveniseră şi mă trezeam uneori noaptea înundat de sudoare. Mă dusesem totuşi la doctor crezînd că e vorba de o răceală banală sau de o gripă. Doctorul F., mic, şi chel, semănînd cu Mickey Rooney, m-a consultat cu grijă şi mi-a prescris antibiotice. Nu părea de loc îngrijorat. Fenomenele au dispărut curînd dar mă simţeam la fel de obosit şi după cîtva timp am început să am impresia că plutesc în propriile mele haine. Slăbisem, probabil, şi totuşi aveam poftă de mîncare. Dar într-o dimineaţă, la micul dejun, mi-a fost greu să înghit, şi, uitîndu-mă în oglindă, am constatat că limba îmi era acoperită de mici pustule albastre, insensibile la atingere. M-am gîndit la afte. Medicul meu mă sfătui să mă adresez unui dermatolog, care, după un examen amănunţit, rămase perplex şi-mi recoltă cîteva probe de pe limbă, rugîndu-mă să telefonez medicului meu peste opt zile pentru a primi rezultatul. De la Operă deci, unde mă dusesem să ascult "Samson şi Dalila" m-am repezit în pauză într-o cabină telefonică şi l-am sunat pe medicul meu.

- Noutăţile nu sînt prea bune, - spuse el cam încurcat. Biopsia limbii dumitale pare să dezvăluie ceva serios. S-ar putea să fie vorba de ceva foarte rar ce nu atinge de obicei oamenii de vîrsta dumitale, dar înainte de a confirma, mai sînt necesare şi alte analize.

L-am întrebat ce fel de boală e asta. Mi-a spun un nume pe care nu l-am înţeles. L-a repetat literă cu literă. K de la kilogram, A ca America, P ca providenţa... Am notat pe colţul programului: *Kaposi*, şi am fugit înapoi la locul meu în sală unde am uitat totul şi m-am cufundat în fericirea de a o regăsi pe frumoasa Dalila în secvenţa din actul II, cînd descoperind secretul forţei herculeene a lui Samson, îi taie părul fără milă.

Cîteva zile mai tîrziu, examenele complementare confirmau diagnosticul infecţiei mele bucale iar medicul meu mă informă că era într-adevăr vorba de acest rău numit A.I.D.S. Nu i se cunoştea originea dar se bănuia că este un virus transmis pe cale sexuală sau sanguină, care distrugea sistemul imunitar al organismului, favorizînd astfel apariţia leziunilor infecţioase ca pustulele de pe limbă.

Doctorul F., străduindu-se să caute motivul imunodepresiunii mele îmi puse tot felul de întrebări, unele jenante, legate de viaţa mea sexuală... Îmi descoperisem homosexualitatea într-un tren, între Salt Lake şi Chicago. Pe moment m-am simţit îngrozitor de vinovat. Primisem o educaţie religioasă destul de strictă; încă din copilărie tatăl meu ne obligase - pe fratele meu şi pe mine - să învăţăm pe dinafară faimoasa lege din Levitic care proclamă: "Nu te vei culca cu un bărbat aşa cum se face cu o femeie căci este un păcat de neiertat", şi am ezitat multă vreme să încalc această interdicţie căci sînt credincios. În final, am cedat abia cînd am plecat să-mi fac studiile superioare la San-Francisco, dar de cînd părăsisem vopsitoria familiei de la Pittsburg, nu depăşeam măsura. Am întîlnit un pictor cu care am trăit trei ani, aproape monogam, şi în rarele ocazii în care mă duceam să beau un păhărel într-un bar, un disco sau o sauna din Castro, găseam spectacolul mai degrabă deprimant. Numai perioada petrecută în Israel mă antrenase la cîteva abateri. Să fi fost oare clima de vină, sau excitaţia de a mă găsi într-o ţară în care fiecare loc îmi înflăcăra imaginaţia? Ori exotismul anumitor întîlniri fortuite cu tineri arabi? Nu ştiu. Oricum, n-are importanţă. Dacă ar fi s-o iau de la început, aş face acelaşi lucru."

Un tratament energic chimioterapic reuşi pentru un timp să pună capăt suferinţelor bucale ale lui Josef Stein, dar la sfîrşitul verii fierbinţi ce se abătuse în anul acela peste New York, îi apărură din nou pustule violete în diverse părţi ale corpului, deasemenea, tusea seacă, oboseala şi febra. Medicul său bănui o pneumocystoză. În final, din lipsă de locuri la un spital mai răsărit, Josef Stein fu internat într-un spital de la periferia Bronx-ului, unde trăi o experienţă teribilă: "Nu ştiu dacă oroarea de homosexuali sau groaza de A.I.D.S. i-a determinat să mă lase practic fără hrană şi îngrijire timp de două zile. Personalul purta halate şi mănuşi speciale ca astronauţii, tava cu mîncare era lăsată pe culoar, lîngă uşă. Pielea mea devenise toval şi membrele-mi erau complet înţepenite, dar n-am auzit un cuvînt de îmbărbătare sau simpatie. Contam mai puţin decît un animal."

Sam Blum îşi smulse prietenul din această anticameră a morţii şi-l duse la spitalul Saint Clare din cartierul imigranţilor italieni unde aceşti noi "ciumaţi" erau trataţi cu omenie, şi unde doctorul Jack Dehovitz şi o mînă de infirmiere erau singurii la vremea aceea ce încercau să uşureze la New York disperarea victimelor a ceea ce mulţi mai numeau "Furia Domnului".

La anul la Jerusalim

La spitalul Saint Clare o nouă terapie pe bază de Vinblastinnnă - un alcaloid extras dintr-o iarbă amazoniană - făcuse să dispară infecţia bucală datorită cancerului lui Kaposi. Ex-arheologul reîncepuse să se alimenteze şi reluase cîteva kilograme.

Dar Jack Dehovitz şi echipa sa nu-şi făceau iluzii: vindecarea aparentă a lui Josef Stein nu era decît o remisiune temporară şi Profesorul Sam Border în spitalul său din Bethesda, ca şi confraţii săi, Michael Gottlieb la Los Angeles, Paul Volberding la San-Francisco, Willy Rozenbaum la Paris şi, în general, toţi medicii din lume confruntaţi cu această teribilă boală împărtăşeau aceeaşi amărăciune.

Martor al atîtor agonii în jurul său la Spitalul Saint Clare, Josef Stein nu ignora nimic din sfîrşitul îngrozitor ce-l aştepta. Proiectase o călătorie la Tel Aviv, dar cu două zile înainte se trezi din somn cu vărsături ce-l epuizară, obrajii, gîtul şi chiar traheea umflată de pustule, accese de tuse foarte dureroase, febră mare şi frisoane însoţite de transpiraţie: o recădere fulgerătoare. Îi telefonă lui Sam sugerîndu-i să amîne călătoria pînă la Paşti...

Lîngă telefon se găsea întotdeauna un bloc mic de hîrtie. Josef Stein mîzgîli pe el cu greu: "La revedere şi Mazal Tov. Vă iubesc pe toţi". Detaşă foaia, o sprijini de lampa cu picior, la vedere, apoi îşi turnă apă într-un pahar, decapsulă flaconul de Dilaudid, îşi răsturnă în palmă restul de pastile şi le înghiţi pe rînd.

Dar moartea nu-l dorise pe arheolog. Presimţind tot ce putea fi mai rău după telefonul prietenului său, Sam Blum sări într-un taxi şi ajunse la timp: unitatea mobilă de la Saint Clare reuşi să-l reanimeze...

E O LUME

Într-o dimineață, în timp ce recitea o scrisoare venită din Israel, sora care-l îngrijea, Gloria Taylor - se năpusti în odaie: "Îmbracă-te repede, Josef, Maica Tereza are nevoie de tine."

La "Darul Dragostei" - căminul inaugurat solemn în acea zi de către Maica Tereza cu ajutorul Arhiepiscopului John O'Connor, camera lui Josef se numea "Notre Dame de Bonne Ésperance". Ușa se deschise și o tînără soră călugăriță în sari intră în cameră. Își împreună mîinile la înălțimea pieptului și înclină capul pentru a-l saluta cu gestul tradițional din patria sa: "Sînt sora Ananda. Etajul acesta este în sarcina mea". (În limba hindi "Ananda" înseamnă "bucurie"- n.n.)

Femeile indiene nu-și manifestă emoțiile decît cu o extremă pudoare. Și totusi, în dimineața aceea se putea citi pe fața sorei Ananda cea mai totală stupefacție: unul din pensionarii ei dispăruse. Nimeni și nimic n-ar fi putut prevedea această escapadă. Și totuși, reacția lui Josef Stein nu avea nimic excepțional. În disperarea de a se ști condamnați să moară înainte de a se descoperi un medicament care să-i vindece, din ce în ce mai mulți bolnavi se grăbeau în acea iarnă să încerce tratamente de substituire. Sute de victime plecau în Franța sau în Israel, sau traversau frontiera mexicană pentru a-și procura, la prețuri incredibile, medicamente anti-virale neautorizate încă de FDA (Food & Drug Authority). În unele din aceste "clinici-guerillă" se folosea o farmacopee cel puțin "originală": un acid de developat fotografii, un derivat de soia, un extract de ciupercă japoneză și un decoct de scoarță de copac din Amazonia. "Cînd medicina oficială și marii profesori te părăsesc în pragul celei mai oribile morți, cînd toți pontifii științei înfășurați în Premii Nobel se lasă sfidați de un mizerabil virus în ciuda bugetelor inimaginabil de ridicate pentru cercetare, cum să nu te duci să cauți o ultimă licărire de speranță indiferent unde, chiar și în iad?" - va spune Josef Stein. În acea iarnă, această licărire de speranță a ex-arheologului pîlpîia în mijlocul bananierilor și al tufelor de jaracandas de pe insula antileză Saint-Martin.

*

Ambulanța spitalului Saint Clare opri în fața căminului "Darul dragostei", cu sirena urlînd din plin. În ochii sorei Ananda, cel pe care doi infirmieri îl scoteau cu grijă din ambulanță era o copie uluitoare a dezmoșteniților soartei aduși acolo, la Calcutta, lîngă templul lui Kali, - un schelet viu dogorind de febră și cu respirația gîfîitoare. Recunoscîndu-l, îl salută cu bucurie și căldură. Prea emoționat ca să răspundă, cu puținele puteri rămase, americanul putu doar să-i strîngă mîna. Iar după cîteva zile îi povesti cum, abia debarcat pe insulă, căzuse pradă unui atac fulgerător de herpes ce se generalizase pe tot corpul. Suferise chinurile iadului și abia în a 16-a zi, cînd erupția se calmă, putu chema New-Yorkul. Sam Blum sări în primul avion și-i organiză repatrierea sanitară.

Primit ca fiul risipitor din Biblie, își regăsi camera de la "Notre Dame de Bonne Esperance". Dar chimioterapia repetată îi otrăvise literalmente organismul. Trebuia hrănit prin perfuzii cu ser glucozat. Într-o seară, trecînd pe culoar, sora Ananda îl auzi plîngînd. Intră în cameră, se așeză pe marginea patului și-i luă mîna într-a ei.

- Surioară, mi-e frică, -gemu el.

Sora Ananda rămase lîngă el pînă adormi, potolit. Apoi își degajă mîna ușor și privi cu compasiune obrazul slăbit, ros de pete violete. Înainte de a se depărta în vîrful picioarelor, se aplecă asupra lui pentru a îndeplini un gest foarte străin de tradiția indiană. Îl sărută pe frunte.

*

Cartea poștală gigantică reprezenta Ierusalimul vechi desfășurat la adăpostul anticelor sale ziduri de apărare, mulțimea de clopotnițe, cupole, terase, labirintul de ulicioare. Prietenul său îi scria că Abația de la Latrun inaugurase oficial muzeul și placa cu inscripția "Josef Stein Museum of Antiquities" și încheia cu: "Alleluia Josef! Cîntă cu mine: Leshana haba'ha be Jerushalaim - La anul, la Ierusalim!"

*

Intrarea sorei Ananda îl scoase brusc din visare. Arătîndu-i ilustrata, Josef se strădui s-o facă să-și imagineze zgomotele, țipetele, rumoarea șukului, chemările la rugăciune ale muezinilor, sunetele șofarului, toată această gălăgie mereu renăscută din încîlceala de oameni, credințe și locuri sfinte. Călugărița indiană era fascinată de prodigioasa dezordine a panoramei.

Jack Dehovitz le întrerupse pelerinajul, dar înainte de a apuca să spună ceva, Josef îi întinse ilustrata și-l întrebă:

- Pietrele astea nu-ți amintesc nimic?

Dehovitz zîmbi, plin de melancolie: "Ierusalim! Israel! Cele mai de neuitat momente din viața mea! Am vrut atît de mult să-mi fac *aliaua* și să mă instalez acolo definitiv. Dar a izbucnit războiul de Iom Kipur. Părinții m-au obligat să mă întorc imediat în America. N-am avut curajul să le rezist. Apoi a fost prea tîrziu."

Josef închise ochii. Memoria sa - ca pentru a-i sfida distrugerea fizică - îi reînvia scene virile, șocante, pe care apucă să le povestească în termeni atît de vulgari, încît medicul rămase fără grai, mai ales că pudoarea și discreția lui Josef fuseseră remarcate de toți cei ce-l îngrijiseră. Își puse întrebarea dacă această abatere de la felul normal de a se exprima nu era cumva un semn că virusul îi atacase creierul. Trei zile mai tîrziu, un spectacol surprinzător avea s-o întîmpine pe sora Ananda la ușa camerei "Notre Dame de Bonne Esperance": Josef Stein o aștepta, gol pușcă.

- Gol am venit pe lumea asta, gol vreau s-o părăsesc, anunță el.

Călugărița nu avea nevoie de explicații: înțelese că virusul atinsese creierul protejatului ei și că înceta lupta... Situația se înrăutăți fulgerător. Mașinăria cădea progresiv în pană.

- De data asta o simt, s-a terminat, - mumură el într-o seară sorei Ananda, căutîndu-i răspunsul în priviri. Ea înclină ușor capul a aprobare. Josef începea să se sufoce. Această "foame de aer" care însoţeşte agonia atîtor bolnavi de A.I.D.S. era impresionantă. Doctorul Dehovitz nu fu surprins, la vizita din seara aceea că nu capta nimic anormal cu stetoscopul. Ştia că paraziţii A.I.D.S.-ului, la fel ca balenele marilor profunzimi, îşi distrug prada în tăcere.

Vestea sfîrşitului iminent al celui ce umanizase puţin culoarele spitalului, se răspîndi rapid. Cîteva persoane dintre cei ce-l iubiseră şi îl îngrijiseră intrară în cameră şi făcură cerc în jurul lui.

Josef îi privi lung, pe rînd, încercînd să exprime fiecăruia pe tăcute, gratitudinea sa. Cu greu inspiră puţin aer şi scăpă într-o suflare:

– Cu toţii sînteţi încă mai mari ca dragostea.

Ceea ce îi mai rămăsese ca viaţă se stinse pe aceste cuvinte.

Aşa cum s-a scris în toate gazetele lumii, actorul american Paul Newman, în vîrstă de 69 ani, a fost ales, în urma unui sondaj efectuat în Franţa, drept cel mai sexi bărbat al anului.

Succesul veteranului de la Hollywood ne bucură. Mult. Fiindcă înţelegem că noi cei de peste şaizeci (sau chiar de peste şaptezeci) mai avem o şansă...

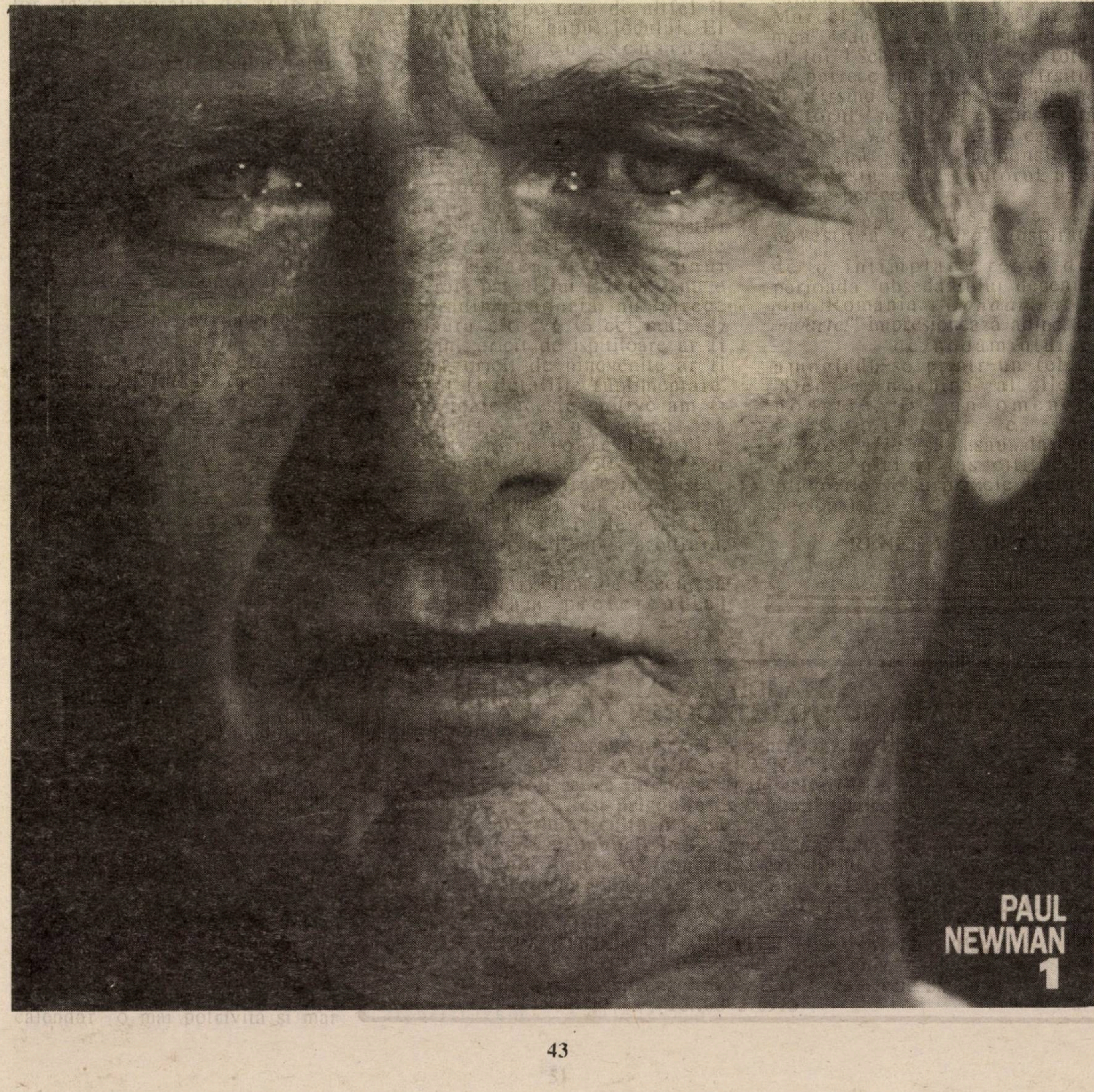

DICTIONAR NECONVENTIONAL

AL. MIRODAN

AL SCRIITORILOR EVREI DE LIMBĂ ROMÂNĂ

E

B.ELVIN (urmare din nr.trecut).

Mihail Sebastian este un *subiectiv*, nu prea capabil de obiectivare; el vorbeşte în cărţile sale ("De două mii de ani", "Accidentul") ca şi în piesele sale de teatru esenţialmente despre el însuşi; Elvin procedează la fel, în toate romanele sale îl întîlnim pe autor, analist obsedat de eul său, explorîndu-şi fiinţa ca pe un teritoriu necunoscut. Robert Doisneau, spune undeva că "nu-i fotografiez bine decît pe oamenii care seamănă cu mine". Mărturisirea fotografului francez poate sta ca *motto* al romanelor lui Elvin.

Mihail Sebastian se comportă ca un tip precaut, un sceptic, un suspicios, urmărind pe tăcute, pas cu pas, legătura eroului ("Accidentul") cu Nora, femeia cunoscută întîmplător şi locuind într-o garsonieră pe Bulevardul Dacia. Se va lega de ea? va *ţine* legătura? se va destrăma? îndoiclile sînt fără de sfîrşit. Elvin, asemeni mentorului (dar şi, aşa cum a observat critica literară, asemeni lui Anton Holban, autorul romanului de îndoieli, "O moarte care nu dovedeşte nimic") e un specialist al tăierii firului în patru, ba chiar în paisprezece, făcînd din *dubiu* un întreg program estetic. Personajele sale, recte personajul principal, recte naratorul (la persoana I-a, sau la persoana III-a, tot aia e, nu contează) sînt măcinate pînă la exces, de îndoială, văzînd în orice vorbă şi în orice fapt un prilej de a se întreba ce vrea (de fapt) să spună X şi ce vrea (de fapt) să zică Y.

Paul Georgescu a intuit, printre cei dintîi, această înclinare a scriitorului către *dubiu*: "Cu toţii avem nevoie, în viaţa noastră socială, de nişte judecăţi portabile - nu suportabile - un bagaj uşor. De aceea, în limbajul de toate zilele, cînd mă refer la cineva, nu pot să-i înşir toate calităţile, defectele şi raportul dintre ele, părţile pozitive şi negative, şi atunci găsesc o formulă. Altfel nu ne-am putea înţelege. Altfel cea mai mică discuţie dintre doi oameni, în legătură cu cei din jur, ar trebui să dureze luni de zile. Un narator care face ipoteze peste ipoteze (alarmat şi febril) ca nişte poduri peste fapte, este cel din *Hotarul imaginar*. B.Elvin îi continuă pe Holban şi Blecher, dar cu o altă problematică: pentru el şi amorul chiar e o pură relaţie socială".

(Florin Mugur, "Vorbele raţiunii" - convorbiri cu Paul Georgescu, Buc., 1982, p.248).

"Un romancier care face ipoteze peste ipoteze", aici e cheia prozei lui Elvin,aşa se explică nesiguranţa permanentă, incapacitatea personajelor sale (dar şi voluptatea) de a se pronunţa pentru sau contra, de a lua decizii, nu numai în fapt (aici, de acord, e mai greu), dar şi în gînd (unde parcă-parcă ar fi mai uşor, nu te vede nimeni, nu te-aude nimeni, nu te-ai angajat cu nimic). Ar fi o eroare să ne închipuim că autorul nu este conştient de trăsătura aceasta a sa . "Am transformat - mărturiseşte el în romanul " Colţurile cercului" - scepticismul şi suspiciunea, într-o stare de necesitate". El îşi examinează maladia de trei ori pe zi, ca ipohondrii ce se reped panicaţi să-şi ia tensiunea ori de cîte ori îi cuprinde-o uşoară ameţeală. Care-i situaţia cu suspiciunea îl întrebi tu, după ce a terminat operaţia cu pricina - 34, răspunde el cu un zîmbet silit, de om care suferă crîncen, dar nu vrea să pară că se văicăreşte. - Dar ieri, cît ai avut? - Oh, ieri a fost mai bine, suspină el nostalgic, am avut numai 32...

Luciditatea nu duce însă, cum s-ar putea crede, la lichidarea maladiei ci dimpotrivă la cultivarea ei, tot aşa cum atunci cînd te dor dinţii, faptul de a gîndi la durere, sporeşte intensitatea acesteia, pînă la exacerbare.

Elvin este eroul ideal al celebrei anecdote cu cei doi călători din trenul Bucureşti-Iaşi-Dumneavoastră unde vă duceţi?- La Roman, răspunde pasagerul de pe bancheta din faţă.- Aha, îşi spune cel ce-a întrebat, a zis Roman ca să nu aflu eu că, de fapt, merge la Bacău ş.a.m.d. El se plimbă cu ochii micşoraţi, încordat, vigilent prin piaţa Matache Măcelaru, se opreşte la o tarabă cu roşii, negustorul îl îndeamnă, privindu-l în ochi, "roşii mari, frumoase!"; atunci creierul romancierului intră fulgerător în acţiune:" dece m-a privit aşa, stăruitor şi parcă cu un licăr de ironie, vrea să spună că eu sînt comunist?" Trece mai departe, se opreşte la o tarabă cu castraveţi verzi, negustorul îi atrage atenţia asupra mărfii: "castraveţi verzi, verzi, pentru dumneavoastră"; creierul lucrează din nou, cu iuţeală de computer: "ciudat accentul pe *verzi*...şi dece a trebuit să repete cuvîntul, să zică: verzi, verzi?...şi-o fi dat seama, după mutra mea că sînt evreu, şi să fiu atent că vin legionarii şi nu scap".

Dacă te întîlneşti cu el în piaţă şi vrei să-i spui două vorbe, el pune degetul la gură: sst!, trăgîndu-te după colţ, pe o stradă fără lume. O singură excepţie: un violonist orb, cu părul alb, şi fără un picior, cîntă resemnat "Îmi pare rău că-mbătrînesc", aşteptînd ca trecătorii să-i arunce o monedă în pălăria de pe trotuar. Tu dai să începi conversația ("am noutăți, domnu' Elvin") dar domnu'Elvin repetă gestul cu degetul la gură, privind cu înțeles la violonist. - Bine, zici tu, mai exact murmuri,surprins de avertismente,...dar...ăsta...un violonist... orb...și... Violonist?...orb? șoptește Elvin cu un aer condescendent, de om inițiat în tainele lumii, pe care nu-l păcălește nimeni...orb?...și șchiop?...ehei, află că ăsta ar putea fi șeful C.I.A.-ului din România!"

Lovinescu spunea despre I.Peltz că este cel mai mare urzitor de tristețe din literatura română. Parafrazîndu-l pe critic, sînt îndemnat să scriu că B.Elvin este cel mai mare urzitor de suspiciune din romanul contemporan.

Mihail Sebastian, ca evreu livresc ce era , miza în scrisul său pe inteligență, natura, pasiunile, și visceralitatea rămînînd pe un plan secund. Elvin procedează în acelaș mod ambiționînd însă să-și depășească maestrul; el s-a angajat într-un fel de întrecere pe tema "cine reușește să scrie cel mai mare număr de propozițiuni sau sintagme inteligente pe pagină de carte". Rezultatul este fastidios. Pe de o parte, romanele sale îți oferă, la fiecare frază, un prilej de reflexie (din două-n două secunde)silindu-te să te oprești din lectură, să-ți aprinzi o țigară, să faci o pauză pentru a consuma nuanța (nu o dată cu delectări); autorul e în felul lui un "pointillist", un Seurat ale cărui pînze sînt alcătuite dintr-o miriadă de puncte; admiri pictura de la depărtare, dar adevărata degustare a ei ți-o dă numai cercetarea cu lupa a fiecărui punct. Pe de altă parte, super-abundența de "replici" (de regulă personajele lui Elvin nu vorbesc ci *dialoghează* ca pe-o scenă de teatru de conversație gen Oscar Wilde, fiind "în stare de spectacol", iar femeile din romane nu gem niciodată la așternut ci răspund bărbatului "du tac au tac", ca-n salonul Doamnei de Montespan,- la ceai) dă, din cînd în cînd, senzația de poticnire, de bătut pasul pe loc. Creierul autorului paralizează mușchii eroilor săi.

Joseph Joubert, un autor francez care a trăit în vremurile Revoluției și ale lui Napoleon, avea un obicei ciudat. El se plimba pe aleile parcului său de la Villeneuve-sur-Yonne citind o carte, smulgînd filele care nu-i plăceau și aruncîndu-le pe aleile cu pietriș. După moartea sa, așa cum ne informează Jean d'Ormesson, s-au găsit în bibliotecă sute de legături din piele de marochin înlăuntrul cărora nu mai rămăseseră decît patru sau cinci foi. Romanele lui Elvin nu au file *în plus*, dar tot plimbîndu-te pe aleie ești ispitit cîteodată să elimini un paragraf sau cinci fraze, așa cum face frizerul cu foarfeca dințată cînd taie excesul de fire, pentru a da aer părului.

Acestea fiind spuse, Elvin, este una din mințile strălucite ale generației sale, iar romanele lui sînt niște depozite de spirit, niște buticuri "Cartier" de piese prețioase, cum puține se găsesc în proza momentului.

A intra în magazin este un *must* pentru cunoscători:

Iată cîteva exemplare extrase în fugă din romanul "Prin ce se deosebește această noapte?"(Buc.1977):

"A-i întreține mînia e singurul fel în care acceptă să fie măgulit" (p.17)

"Cînd își duce un picior înainte e ca și cum ar avansa un argument, îndată cumpănit de celălalt" (p.2)

"Oribil să folosești dispariția unui om drag pentru a te apleca asupra ta...

Încă un fel de a preface o deznădejde într-o consolare. Cea mai egoistă" (p.30)

"De oriunde ar pleca, tot la el ajunge" (p.37)

"Nu-s nici atît de stupidă încît să nu realizez cît valorez, nici atît de inteligentă încît să mă accept" (p.39)

"E fie bucuria care te învăluie în ceasul cînd te crezi salvat, fie bucuria care se arată cînd ești încredințat că nu mai ai la ce să nădăjduiești" (p.47)

"De astăzi nimic nu mi se va părea atît de grav încît să mă dau cu capul de toți pereții, dar nici atît de simplu încît să las să treacă fără urmă" (p.57)

"Trudește din greu, înverșunat pe el însuși" (p.111)

"Cînd o disprețuiește pe ea, se detestă pe sine" (p.115)

"...se străduiește să-și uite frica, înspăimîntîndu-ne pe noi" (p.132)

"Strădania de a nu căuta, de a-și făuri o absență" (p.183)

"Venea la ea...să-i absoarbă surîsul" (p.196)

"Avea un fel al lui de a se îndepărta de ceea ce se afla în jurul lui. Iar ceea ce se afla în jurul lui părea să-l ocolească, ori făcea cale întoarsă..." (p.224)

"Oamenii sînt "de dreapta" sau "de stînga" nu numai prin naștere, educație, opțiune etc., dar și prin alcătuire sufletească" (p.226)

"Din cînd în cînd se uitau unul la altul să controleze cine-l detestă mai mult pe celălalt" (p.237)

"Soneria revine. La fel de hotărîtă. Știe ce vrea. O sonerie știe cam întotdeauna ce vrea" (p.260)

...și cîteva din "Hotarul imaginar" (Buc.1980):

"...Cei zece-doisprezece kilometri pe care îi străbat(zilnic) înseamnă mai mult decît un mijloc de a-mi păstra greutatea. Sînt un fel de a mă ține din scurt" (p.6)

"Adevărul e că-mi voi sta mereu în cale punîndu-mi singur piedici și repetînd iarăși și iarăși" (p.8)

"Tot împiedicîndu-te de propria-ți persoană, te prinde un fel de jenă" (p.17)

"Mă cufund în încîlceală ca să mă apăr de ceea ce-i perfect limpede" (p.21)

"Mă întreb de unde ai învățat tot ce nu știi". (p.29)

"Nu-mi rămîne decît să mă predau suferinței. Îi deschid larg ușile și mă las în voia căldurii ei netede, mătăsoase" (p.43)

"Trebuie să-mi caut fericirea în singura mea libertate, nenorocirea" (p.120)

"Dealtminteri, ăsta-i rostul memoriei, graţie ei uităm" (p.161)

În fine, cîteva din "Colţurile cercului" (Buc.,1985):

"Stăpînit de senzaţia că n-am nimic comun cu mine însumi" (p.14)

"E destul ca vreunul să fie mai puţin măgar ca alţii, şi gata, te-a îndatorat pînă la sfîrşitul zilelor" (p.34)

"Probabil că în mine nu-i loc decît pentru o singură persoană. Şi încă foarte înghesuit". (p.43)

"Pe de o parte aş vrea să mă despart de cel ce sînt, pe de alta, n-am curajul să renunţ la mine" (p.61)

"Cred că meritul meu cel mai însemnat constă în gafele evitate, în tot ceea ce-mi interzic să gîndesc, să simt, să spun" (p.62)

"Şi ce-i altceva imaginaţia decît un mod de a stoarce realităţii o nesperată plus-valoare?" (p.64)

"Pînă şi ce-ar trebui să mă covîrşească de fericire îmi trezeşte amărăciune, ca şi cum fericirea ar încălca drepturile mele cele mai scumpe" (p.71)

" Pricepeam că am fost învins de propriile mele triumfuri" (p.72)

" Orice aşteptare îmi calcă pe nervi. Ajunge să ştiu că voi primi un telefon important pentru a mă simţi dependent" (p.78)

"S-ar fi zis că fiinţa mea lăuntrică este ocupată de toţi. Cu excepţia mea" (p.80)

"O clipă am avut chiar impresia că o tenta să-mi avanseze cuvintele pentru primele cheltuieli ale apropierilor substanţiale dintre un bărbat şi o femeie" (p.81)

- *Două publicaţii de care şi-a legat numele:* "a) Caietul-program al Teatrului Naţional din Bucureşti(transformată încet-încet şi pe tăcute de el într-o adevărată revistă de teatru a anilor '80-'90) b) "Lettre internationale", ediţia română, tipărită de "Fundaţia Culturală Română" după 1990 şi condusă de B.Elvin, ca o revistă din şi despre Europa.

- *O expresie favorită* (care vrea să ţină loc de "nu-mi pasă" sau "n-are nici o importanţă"): Hăţ pe băţ

- *Un diminutiv* (utilizat de către prieteni intimi): *Luş* (de la Bebe-Bebeluş)

- *Două romane:* "După o lungă şi grea suferinţă" (1973); "Partea mea de comedie" (1974)

- Cîteva cuvinte ale criticului Mircea Iorgulescu despre romanul "În continuare" (1982):

"Cartea unui sentiment mai profund şi mai statornic decît iubirea: nevoia de ceilalţi. E drept, nu de puţine ori, cum spune o replică dintr-o piesă de Jean-Paul Sartre, şi în romanul lui B.Elvin ceilalţi înseamnă infernul; dar fără "ceilalţi" viaţa este cu neputinţă. Nostalgia fraternizării, a comuniunii autentice şi în toate planurile existenţei este sentimentul analizat cu o remarcabilă pătrundere în această carte în care, dincolo de fineţea în exactitate a investigaţiei psihologice, descoperim un veritabil lirism al vieţii citadine şi al emoţiilor intelectuale. Fiindcă *În continuare* este şi un roman al potenţării afectelor prin cultură; deşi registrul sufletesc al personajelor este unul al şoaptei, nu al strigătului, intensitatea narativă se impune ca principala însuşire a cărţii. O carte a existenţei sentimentelor în stare pură, aproape poematică". *(România literară", Buc., 1982)*

Cîteva paragrafe (din romanul "Hotarul imaginar") din care aflăm cîte ceva despre starea de spirit a autorului în adolescenţa sa, marcată, -erau anii războiului-, de "chestiunea evreiască":

...*"Examenul de admitere la liceu. Umilinţa resimţită cînd am aflat că dispoziţiile recente interziceau să-mi continui studiile la "Mihai Viteazul" Celelalte legi prin care se exercita discriminarea rasială. Strada Sborului, un nou liceu - se numea "Cultura" - alţi profesori, alţi colegi. Descoperirea că "noi" n-avem dreptul să fim la fel cu ceilalţi şi trebuie să răspundem pentru această "diferenţă" împotriva căreia nu există apel, ci numai aşteptare şi, dacă-i posibil, umor...Impulsul de a nu mă recunoaşte vinovat, răzvrătirea morală. De ce? Convingerea că nu-i nici un de ce şi asta ar trebui să mă consoleze. Dorinţa laşă de a fi dobîndit prin naştere o altă apartenenţă. Nopţile cînd totul se învîrtea cu mine şi mă uitam în oglindă ca să fac lumea să stea locului. O ostilitate difuză şi tot mai apăsătoare sporind din ea însăşi, trecînd prin ziduri şi îndreptîndu-se ameninţătoare spre mine. Dimineţile cînd mă trezeam cu simţămîntul că tot ce-a fost s-a dus şi aerul e curat şi limpede. Cîteva vorbe jignitoare primite drept în faţă. Şi, odată cu ele, un pumn zdravăn. Strigătul meu de furie şi de neputinţă. Adversitatea ce mi-o purtam mie însumi. O să continue aşa? Ce-ar putea să pună capăt situaţiei? Nu e drept, zău, nu e drept. A nu te lepăda de tine însuţi. Nimeni nu se poate opri să fie aşa cum este. Dar cum sîntem "noi"?*

Un sertar: unde se află ascunse, de-aproape douăzeci de ani, trei piese de teatru pe care Elvin nu le-a dat, pînă la ora de faţă, nici (măcar) spre publicare, nici spre a fi montate pe scenă.

O dedicaţie. Romanul "Prin ce se deosebeşte această noapte?" este dedicat *"lui Sandi"*. Acesta era numele mic al d-rului S.Herişan, medic generalist bine cunoscut în lumea intelectuală bucureşteană a anilor post-belici, om al cărţii (el însuşi bun traducător), cumnatul lui B.Elvin şi în multe privinţe model al acestuia, funcţionînd ca un locţiitor al lui Mihail Sebastian pe pămînt.Îl întîlnim în carte sub numele Pavel Roman. El este căsătorit, tot în carte, cu Ana (în realitate Alina Herişan, sora autorului), specialistă în bibliografie, una dintre conducătoarele Anticariatului bucureştean din anii '60-'80.

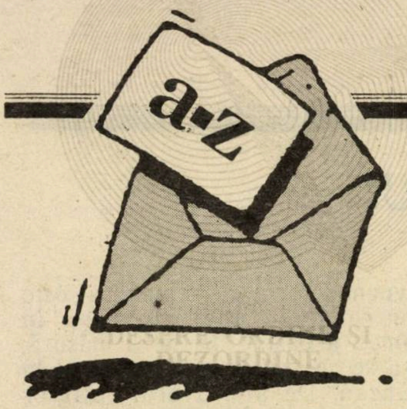

POȘTA DICȚIONARULUI

Poetul Alexandru Lungu, din Bonn, Germania, animatorul revistei *Argo* are- și pe drept cuvînt- un of pe care s-ar cuveni să-l percepem cu toții așa cum se cuvine: "Ceea ce mă nemulțumește și mă mîhnește este quasi-tăcerea *actuală* asupra plecării dintre noi a celor doi excepționali artiști (Gherasim Luca și Paul Păun n.red.). Această quasi- tăcere vinovată nu cade numai asupra presei culturale din Israel ci și asupra celor din România. Este jalnic că despre Gherasim Luca (mort la Paris n.red.) s-a strecurat în "România literară" doar o notiță copiată (în traducere) din "Le Monde".

Cît despre Paul Păun (mort la Haifa, n.red.) nici atît. Explicații există, dar sînt triste. Pe de o parte, oamenii sînt foarte ocupați cu țesătoria gloriolelor post-moderniste (sau cum le-o mai zice), pe de altă parte, toxinele "realismului socialist" nu se evaporă peste noapte. Și nici golul de desinformare și antiinformare (întins și săpat peste patru decenii) nu dispare bătînd din palme.

Mă trezesc mușcat de utopii: oare nu s-ar cuveni ca scriitorii și artiștii israelieni originari din România (asta în cadrul unei bune cuviințe normale) să facă un simpozion (sau așa ceva) dedicat celor doi? Și cine să-și bată capul (eventual și sufletul) cu asemenea năzdrăvănii? Se pare că este în firea (strîmbă) a lucrurilor ca ingratitudinea să fie dăruită, cu predilecție, tocmai marilor valori".

Dan Galili,Ghivataim, ne amintește, à propos de capitolul **Editori** că "printre editorii evrei din România s-a aflat și Naftali Popper, tatăl celebrului explorator Iulius Popper "Regele Țării de Foc"; N.P. a editat la Iași cărți de școală și literare"

Virgil Marcovici, POB 185, Haifa, ne întreabă dacă există vreo carte, sau măcar un studiu despre generația faimoasă de scriitori și ziariști care s-a format în redacția presei de tineret ("Tineretea", "Tînărul muncitor", "Scînteia tineretului" în anii 1945-60".)Nu, după știința noastră, nu există...dar, uite, există ideea. Coincidența face ca în aceste zile, chiar la București, unul dintre *foștii* din amintita presă să invoce necesitatea unei asemenea *istorii a...* E vorba de cunoscutul muzicolog Iosif Sava "star" de vreo trei decenii al evenimentelor culturale de la Televiziunea bucureșteană. Într-un interview acordat nu de mult lui N.Dragoș de la ziarul "Ordinea"(4.VIII.a.c.), el vorbește pe larg despre presa în care a debutat." Ziarul tineretului, din acele vremuri a fost pentru noi toți, creuzetul în care s-au plămădit oameni... De mult visez o "Serată de televiziune" în care să adun reprezentanții diverselor generații - din păcate foarte mulți dintre ei s-au stins, deși erau foarte tineri - care au trecut, în diverse etape, pe la această publicație și care dețin, într-un fel vectorii celor 4-5 decenii, cît această foaie a viețuit și a reprezentat o "avangardă de gîndire și acțiune", indiferent de coordonatele timpului. Odată vor trebui reevaluate toate acestea, pornind de la adevărul că, aici, s-au format zeci de nume mari, că aici, au girat - prin talentul și cultura lor - prestigiul publicației oameni ca Al.Mirodan, ca Ion Mihăileanu....că din "secția agrară" au făcut parte Fănuș Neagu, Ion Băieșu, Petre Ghelmez"...În continuare, Iosif Sava amintește de o serie întreagă de *nume*, printre care Nicolae Dragoș, C.Stănescu, Vartan Arachelian, Sebastian Costin "cu toții născuți în jurul lui '38, înlocuind o altă generație din care făcuseră parte Eugen Mandric, Radu Cosașu, Nicolae Țic, Ștefan Ureș și mulți alții. O asemenea istorie a gazetei, ar putea însemna o secantă prin întreaga istorie a României"

Tiberiu Weisser, 15 rue Monte'limant Paris, care declară a fi nepot al ziaristului Algazy, ne cere detalii privind activitatea acestuia în presa română. Nu posedăm, spre regretul nostru, asemenea date (drept care solicităm concursul eventualilor cunoscători în materie);îi recomandăm totuși un paragraf despre bunicul în cauză, din amintirile fostului prim-ministru român I.G.Duca (în I.G.Duca, Memorii III, Ed.Machiavelli, București, 1944, pp.175-6). Duca, în calitatea sa de ministru în guvernul liberal al lui Brătianu din anii primului război mondial, "răspundea" de presă, așa că l-a cunoscut bine pe Algazi; acesta lucra în 1917 la Iași, unde se refugiaseră Casa regală și guvernul, fiind redactor la gazeta "L'Indépendence Roumaine".

" Am încredințat această sarcină (de a conduce publicația, n.n.) amicului D.Drăghicescu care a îndeplinit-o cu multă rîvnă și cu mult devotament. Pe lîngă el, ca redactor mai de seamă, era un tînăr evreu Algazy, secretarul lui Tavernier (atașat pe lîngă misiunea franceză la Iași, n.n.), un ziarist de mult talent, foarte muncitor, cu o inteligență foarte subtilă și care mă interesa nespus de mult fiindcă sintetiza toate calitățile curioase și îngrijitor (probabil îngrijorător, n.n.) de puternice ale rasei sale. După război, Tavernier l-a luat curînd la Paris unde și-a creat repede, la "Le Temps" o situație din cele mai bune și a murit în urma unei infecții din neglijența medicilor. L-am regretat cu atît mai mult cu cît a lăsat în urma lui o familie numeroasă pe care o întreținea cu munca lui neobosită și o încuraja cu dragoste și o solidaritate semitică mișcătoare".

● Un lord, destul de înaintat în vîrstă, care anunță că încetează activitatea de membru al Camerei Lorzilor, este întrebat cum își va petrece timpul liber.

– Voi lua micul dejun în pat în fiecare dimineață și apoi voi citi ziarul *Times.* Dacă voi constata că nu figurez la rubrica "Decese", mă voi scula.

RĂFUIALA CU TRECUTUL

Iosef Eugen Campus

În februarie, Mircea Săucan a terminat redactarea primei sale cărţi scrise în Israel şi mi-a trimis manuscrisul cu rugămintea să-i spun cît mai repede ce gîndesc. L-am asigurat, cu mîna pe inimă, că *Parastasul* este o carte care merită din plin lumina tiparului. Mă bucur să constat că, în condiţiile actuale, volumul apare la numai cîteva luni distanţă, într-o editură din Bucureşti.

Manuscrisul de la Ciumaţi, scris în 1969, a aşteptat douăzeci de ani pînă a văzut lumina tiparului, în Israel (editura Minimum 1989), după ce autorul părăsise România lui Ceauşescu şi devenise cetăţean israelian.

Apariţia *Manuscrisului* am întîmpinat-o, pe vremuri, cu un entuziast 'Evrika!'. *Parastasul* nu este, poate, mai adînc. Dar de acelaşi calibru. Şi alt fel, cu totul altfel. Acelaşi Săucan, dar diferit. Într-un anumit sens, se poate chiar vorbi de un pas înainte.

Spre deosebire de *Manuscris*, mai sumbru şi mai greu accesibil, *Parastasul*, în mod paradoxal, este scris cu vervă, cu brio. Un brio contagios. Autorul se amuză. Se amuză şi cititorul, împărtăşindu-se întru acelaşi hohot de rîs. Rîsul cu care te desparţi de trecut. De trecutul care, deşi încă vizibil şi poate chiar virulent, a rămas în urmă, fantomatic.

Parastasul este un fel de *Divina comedie* la modul grotesc; o farsă ubuescă fantastică, anulînd delimitările spaţiale (la intersecţia universului românesc cu cel francez, rus şi israelian) şi temporale (trecutul se împleteşte cu prezentul). Viaţa şi moartea, literatura şi realitatea se întrepătrund.

Parastasul este, pare-mi-se, un fel de "iom ha'din", o judecată de apoi, laică şi totodată mistică, la care este convocat trecutul fantomatic, pentru a da socoteală în faţa conştiinţei umane.

Cu duioşie nostalgică, dar şi cu necruţătoare critică, autorul îşi ia rămas bun de la o lume în care a trăit şi s-a zbătut. "Iom ha'din", zi a socotelilor cu trecutul personal şi cu cultura românească în general. De aceea, locul principal e acordat lui Emil Cioran. Prezentat la modul parodic, devenit personaj literar dincolo de contingentele individualităţii lui concret-istorice, Cioran este menit, în cartea lui Săucan, să simbolizeze un aspect negativ al culturii româneşti, un pericol actual împotriva căruia trebuia dată alarma: pericolul naţionalismului şovin şi al misticii obscurantiste, pericol care paşte cultura românească, definită, în esenţa ei, prin spirit pacific şi religiozitate pozitivă. De aceea şi numai de aceea e "condamnat" satiric să sufere de constipaţie şi să bată la uşa closetului "ultimul refugiu al unui intelect". De aceea îşi adoră, simbolic, pudelul "negru ca poarta iadului, cu o mustăcioară cochetă sub nări, tunsă scurt" şi purtînd numele semnificativ de Dolfi (aluzie străvezie la Adolf Hitler).

*

Cîteva din caracteristicele interesante ale *Parastasului* pot fi puse cu folos în paralela cu anumite trăsături ale literaturii postmoderniste, aşa cum au fost prezentate pertinent în studiul lui Brian McHale "Postmodern Fiction". Astfel, în primul rînd, aşa cum aminteam şi mai sus, sînt desfiinţate limitele sigure şi clare dintre universurile diferite: cel real (autorul ca realitate biografică) şi cel ficţional (creat de imaginaţia autorului, populat de "personaje literare" precum Morgenstern, Lita, Costică, etc.) şi cel ficţional de gradul al doilea (personaje inspirate din literatură: Pavel Ivanovici Cicicov, Akakei Akakievici, etc.). Autorul îşi permite chiar să pătrundă ca atare în universul ficţional : "şi autorului acestei cărţi îi veni să lăcrimeze, sau încă n-a venit timpul; se înspăimîntă, i se făcu o mare frică citind fraza precedentă, se întrebă dacă nu forţează: oare el scrie, sau altcineva îi ţine pana în mînă şi porunceşte..."

In "The Crying of Lot", postmodernistul american Pynchon scria că fantasticul este "pătrunderea unei alte lumi în lumea aceasta". În bună măsură, aşa se constituie şi fantasticul la Săucan. De aici fiorul religios care tremură în adîncul textelor lui, ca apa unui mirific lac subteran. Morgenstern îi declară Litei care-l apostrofase ironic "-Ce eşti, scrib, scriitor de Thora?" "Nu, se apără el, prescriu reţete fără profit, imun la profit, hai să ne veselim. Totala imunizare. Facem magie neagră, tranzacţie între real şi inexistenţă, transmutaţie (...) traversăm materia..."

Morţii sînt chemaţi să participe la festin sau la munca regizorală pe platoul de filmare. Întîlnim personaje cunoscute din istoria literară recentă: Zaharia Stancu (căruia i se face un minunat portret literar în cadrul "scenetei" de la Capşa), Marin Preda, etc. Dar şi personaje istorice: Carol II, Lupeasca, Nicolae Iorga, Ana Pauker (care repetă, disperată: "Am o mare problemă, unde este Marea Uniune Sovietică (...)? O caut şi nu o găsesc").

Asistăm la un fel de dans macabru. Morţii intră în scenă, se prind în dans, o sarabandă fantastică. Comic vesel prin exuberanţa jocului nelimitat al fanteziei artistice, dar şi "grinçant", crud, dureros. Cioran citeşte în closet epistolele apostolului Pavel, care-şi păstrează şi numele ebraic de Şaul. Mesagerul gogolian Pavel Cicicov înmînase lui Cioran o scrisoare a apostolului, scrisoare pe care nu trebuie să o deschidă decît în preajma morţii. Lenin, plictisit, îşi părăseşte singur mausoleul. În locul rămas gol, e aşezat Pavel Ivanovici Cicicov. Isus vine la Moscova şi cere să fie ajutat Akakie Akakievici.

*

Compoziţia lucrării aminteşte de aceea a unui opere bufe hibridate cu un film fellinian.

Personajele îşi fac apariţia aşa cum intră actorii în scenă. Urmează un dialog. Duo burlesc, fiecare personaj citind "pre limba lui", în stilul specific lui şi cultului căruia îi aparţine. Aşa, de pildă, duo-ul

Morgenstern- Iosif Abramovici, profesorul de muzică. Sau dialogul dintre Morgenstern şi Pavel Ivanovici Cicicov, şi cel dintre Costică şi Pavel Ivanovici Cicicov - minunată "parodie originală" a stilului gogolian. La modul românesc sînt stilizate "ariile" lui Zaharia Stancu şi Costică, maitre d'hotel la Capşa. Zaharia Stancu declară: "un bulgăre de pămînt şi gata gastronomia" şi propune "o legislaţie pentru oprirea timpului". Iar Costică afirmă, pătruns de importanţa misiunii sale: "Reprezint Capşa, lăcaş de rugăciune local". Şi, la modul sentenţios, enunţă adevăruri eterne, specifice profesiunii sale: "Tortul este un monument funerar", "reţetele sînt veşnice, consumatorii sînt perisabili".

Precum în operă, primelor două personaje li se adaugă altele. Duo-ul se amplifică devenind quartet. Iar, către sfîrşitul actului, se ajunge la un ansamblu vocal, în care se alătură toate personajele, inclusiv figuranţii: "Finale" culminant.

Spre deosebire de proza clasică, în care materialul narativ se organizează într-o creştere gradată spre un unic punct culminant, *Parastasul* are trei "finale" de act: Cheful celor patru, parastasul de la Capşa, turnarea filmului regizat de Fellini.

Şi apoi, surpriză compoziţională: pagina cu Cele zece porunci din epistola lui Şaul adresată lui Cioran : "Să nu ucizi cu gîndul. Să nu ridici dreapta. Nici cu cuvîntul să nu ucizi. Nici cu simţurile. Cu inima să nu ucizi. Nici cu iubirea să nu ucizi. De alţii silit să nu ucizi. Nici în Numele meu să nu ucizi". În sfîrşit, pe ultima pagină, cele cîteva rînduri cu citatul din Cioran.

*

Inspiraţia israeliană este încă redusă şi periferică. Pe alocurea, se recurge la ebraică pentru obţinerea unor sensuri suplimentare, subtextuale. Se vorbeşte de scribi, în sensul de scriitori ai Thorei, ai Bibliei. Apostolul Pavel, organizatorul bisericii creştine cu misiune mondială, este în acelaşi timp evreul Şaul din Tars. Fiecare om, pare a spune autorul, vine dintr-o anumită regiune specifică, dintr-o anumită 'mahala'. Morgenstern evreul adaugă: "În ebraică, cuvîntul 'mahala' înseamnă boală, tot mapamondul e o singură mahala".

Epilogul aduce personajele şi naraţiunea pe pămînt israelian, La Natzeret Ilit, unde locuieşte acum autorul, care şi-a găsit în sfîrşit, adevărata lui 'mahala'. Aici se aşează definitiv şi Iosif, fost ofiţer în armata sovietică. La Natzeret vin şi îngeraşii din cerul Bucureştilor (sufletele copiilor morţi fără vină în 1989), conduşi de Costică de la Capşa, cel mai simpatic român din povestire (aureolat de dragostea nostalgică a autorului). Toţi iau masa, precum în Noul Testament, la Cana Galileii.

Dincolo de aceste elemente, mai mult superficiale, influenţa aşezării în Israel se vădeşte, cred, în poziţia de bază a cărţii. Aici, în Israel, şi la vîrsta actuală, Săucan intră într-o nouă fază a vieţii şi creaţiei sale. Se distanţează de trecut. Se desparte de el. Cu duioşie nostalgică, dar şi cu luciditate critică. Îşi ia rămas bun, rîzînd. Obligîndu-şi personajele să dănţuie în hora al cărei ritm îndrăcit îl imprimă flautul fermecat al fanteziei sale dezlănţuite.

Manuscrisul de la Ciumaţi avea glasul sumbru, profund, elegiac al violoncelului. Dansul macabru al *Parastasului* împrumută glasul sincopat al saxofonului.

● In timpul unei şedinţe de spiritism, o tînără văduvă intră în contact cu bărbatul ei, decedat recent.

- Cum îţi merge?

- Foarte bine, cerul şi marea sînt albastre, cîmpiile verzi.

- Şi ce faci toată ziua?

- Dimineaţa luăm micul dejun împreună, după aceea facem dragoste, la prînz luăm iarăşi masa împreună, apoi facem din nou dragoste.

- Va să zică, aşa e în Paradis?

- Care Paradis? Acum mă aflu în Sicilia şi sînt iepure.

OCTOMBRIE

1 octombrie s-a născut I. Schechter (1934)

2 octombrie a murit B. Fundoianu (1944)

4 octombrie s-a născut Stan Vlad (1927)

5 octombrie s-a născut B. Lăzăreanu (1881)

9 octombrie a murit Lascăr Sebastian (1976)

10 octombrie s-a născut A. Ebion (1910)

14 octombrie s-a născut Oscar Lemnaru (1908)

14 octombrie s-a născut B. Fundoianu (1898)

15 octombrie s-a născut Lascăr Sebastian (1908)

15 octombrie a murit Petre Solomon (1991)

16 octombrie s-a născut Moldov (1907)

18 octombrie s-a născut Mihail Sebastian (1907)

18 octombrie s-a născut Maria Arsene (1907)

19 octombrie s-a născut Jacques Byck (1897)

20 octombrie s-a născut Valentin Silvestru (1924)

21 octombrie a murit I. M. Ştefan (1992)

22 octombrie s-a născut Cella Serghi (1907)

23 octombrie s-a născut Sergiu Fărcăşan (1924)

23 octombrie a murit Henry Steinberg (librar-editor), (1942)

24 octombrie s-a născut Veronica Porumbacu (1921)

26 octombrie s-a născut Ion Pribeagu (1887)

26 octombrie s-a născut M.H. Maxy (1895)

28 octombrie s-a născut M. Petroveanu (1923)

29 octombrie s-a născut Radu Cosaşu (1930)

31 octombrie s-a născut Henri Wald (1920)

MEREU DE STRAJĂ

Sergiu Levin

Există, rareori, dar există totuşi, în lumea aceasta mică a scriitorilor de limbă română de la noi, personalităţi care nu se prezintă publicului cu alte merite decît acelea pe care le au, refuzînd epitetele "reciproc avantajoase", neacordîndu-şi altă importanţă decît aceea de a fi "paznicul de far", cum spunea Geo Bogza, al unor principii, idei sau personalităţi care le-au marcat propria devenire artistică.

Astfel de scriitori, îndeplinesc în cadrul oricărei literaturi, funcţia (poate că nu strălucitoare la prima vedere) dar mereu esenţial-necesară) trezorierului de memorie culturală cu rol primordial în stima noastră faţă de înaintaşi şi în cele din urmă, faţă de noi înşine ca urmaşi, mereu datornici celor din care ne tragem, părinţi nu doar biologici.

Sentimentul de a mă afla în faţa unei astfel de personalităţi m-a stăpînit ori de cîte ori am avut de dat seama despre scrierile lui Liana Maxy. Dovada: "Liana Maxy pare a fi în literatură afina spiritului creator al tatălui său M.H. Maxy la care *inteligenţa preceda sensibilitatea* (Ionel Jianu) ordonînd şi clarificînd freamătul afectiv al autoarei acestui document memorialistic de mare varietate informativă şi autentică nobleţe spirituală"... (*MINIMUM*, 4/87, p. 48-49)... "Rîndurile Lianei Maxy sînt întotdeauna vii, aproape de oameni şi ale lor stări, tocul cu care scrie se odihneşte pentru noi, aşa cum o merită, într-aceeaşi oală smălţuită, alături de penelul tatălui ei, cu care din ce în ce mai mult se aseamănă în concepţii şi viziune artistică". (*MINIMUM*, 71/93, p. 41).

La apariţia ultimului său volum ("Punctele mele cardinale", 1994), silit sînt să mă repet, consecvenţa de viziune şi făţişa aplecare spre evocare a majorităţii materialelor recomandîndu-ne în continuare, neschimbată, o scriitoare de tip cerebral-ordonat-"constructivist" (trăsătură familiară) care ştie exact ce vrea să comunice despre lumea care a format-o şi care în linii mari continuă un itinerariu rectilin, mereu acelaşi, "mereu de strajă" în preajma unor figuri şi principii cărora le-a rămas fidelă din copilărie, adolescenţă, studenţie şi pînă în zilele noastre. Pledează în acest sens evocările casei din care a plecat la vîrsta de trei luni dar pe care vrea s-o recunoască după povestirile părinţilor, ca şi discuţiile purtate peste decenii de neîntîlnire cu colege de studenţie (Margareta Dorian , Nina Cassian) portrete construite din fragmente de amintiri fulgerătoare din copilărie (Ilarie Voronca, Geo Bogza, Brunea-Fox, Saşa Pană) cărora vin să li se adauge schiţe de caracter ale unor artişti şi scriitori contemporani (Marcel Iancu, Ionel Jianu, Ludovic Bruckstein, Pitta Rubin, Lelia Zuaf, Edwin Salomon) sudate de amintiri cu caracter strict personal ("fără celebrităţi") precum şi de impresii de călătorie şi, *"last but not least"* (dovadă că autoarea le şi plasează în fruntea acestui volum cu caracter de auto-antologie) cîteva poezii însoţitoare ale procesului de scrutare a actului de creaţie.

La ea acasă se află Liana Maxy mai ales în memorialistică şi eseu, în care aplecarea spre sistematizare şi clară zicere, bine strînse în chingile unei informaţii culturale de primă clasă şi ultimă oră, rodeşte în articole (cea mai mare parte dintre materialele din volum au văzut lumina tiparului în revistele şi ziarele din ţară) de o ţinută profesională care te lasă visător la zilele în care deschizînd gazeta nu ştiai la care dintre publiciştii favoriţi (şi străluciţi) să te opreşti mai întîi. Liana Maxy ilustrează, melancolic, tocmai aceasta (pe cale de firească stingere) categorie de dăruiţi mînuitori ai condeiului care au educat generaţii de cititori în respectul calităţii cuvîntului scris şi mai ales al informaţiei culturale cu generozitate dăruită, aproape în fiecare propoziţie.

Marea reuşită a scriitoarei, în afara constantei evocative ce o caracterizează şi o onorează ca "paznic de valori" ale fostei avantgarde româneşti a deceniilor 2 şi 3 ale veacului, stă în luciditatea cu care îşi urmăreşte propria-i devenire literară, luciditate dublată de un sacrificiu "liber consimţit" al propriei (indiscutabile) chemări literare în favoarea transparenţei argumentative şi a fidelităţii faţă de modelul evocat. Această voită "ştergere" a originalităţii de exprimare, folosită doar pentru a da o mai mare expresivitate citatelor, declaraţiilor, "reînvierii" unora dintre cei mai "mereu tineri" (prin magia amintirilor autoarei) dintre "monştri sacri" ai unei întregi generaţii de artişti europeni, e încă o dovadă de gust, echilibru şi fineţe în scrisul Lianei Maxy care ştie că uneori un "plan doi" într-un tablou sau într-o scenografie (aşa cum excela să ne-o demonstreze marele pictor care a fost tatăl autoarei) este cel care decide calitatea întregului ansamblu.

Recenzentul rămîne cu impresia că datorită acestei austere şi stoice opţiuni evocative a unor personalităţi reprezentative pentru un întreg stil de gîndire, simţire şi chiar şi acţiune, Liana Maxy ne-a "păgubit" (optimist, continui să cred că doar deocamdată), prin "penumbrizarea" propriei personalităţi jertfită întru celebrarea unui sentiment de tip "floarea reginei" din ce în ce mai rar în zilele noastre care se cheamă "fidelitate". În numele tocmai al acestui rarissim sentiment, rămîne să ne exprimăm speranţa ca în viitor, fidela în primul rînd sie însăşi, scriitoarea să-şi urmeze propriu-i îndemn poetic, transformîndu-şi proiectele din ţara "tuturor posibilităţilor" în literatura pentru care trăieşte: "În colţul de sus al foii, învălmăşeală\ logica mişcării pare ne-nţeleasă\... Prostul gust stă la fereastră într-o floare de hîrtie\ moarte, dragoste, durere,\ certitudine, părere...\ toate-ncap pe fila ne-ncepută...\ în proiectele literare\ ezitările sînt dăunătoare\ şi mor\ chiar dacă, aşa cum prea bine se ştie, \o pagină albă este ţara tuturor posibilităţilor..."

G. MOSARI

CAPUL CALENDAR

Pentru cei ce au urmărit în presă cronicile juridice semnate **G.Mosari** era limpede şi uşor previzibilă întîlnirea cititorilor, la un moment dat, cu autorul lor, la o răspîntie de uliţe în perimetrul cetăţii noastre literare.

Prin varietatea subiectelor oferite de "lumea dreptăţii" (să precizăm că scriitorul de care ne ocupăm e una şi aceeaşi persoană cu avocatul Mosari-Goldenberg) prin întîmplările, uneori comice, alteori tragice, care surprinse în miezul lor anecdotic trec pragul sălilor de tribunal condimentînd banalul cotidian, prin aptitudinile unui condei alert şi a agerimii cu care e scrutată realitatea, întîlnirea aceasta devenea inevitabilă. Ea s-a produs cu nu prea multă vreme în urmă, vestind - încă de la primele apariţii în periodice - o îndeletnicire creativă care făgăduia să depăşească o trecătoare preocupare aparţinînd categoriei... "violon d'Ingres".

Volumul *"Capul calendar"* care marchează debutul editorial (elegant pregătit pentru tipar de *Sanda Peri*, delicat ilustrat de *A.Darian)* ne oferă un bogat colier cu piese de mici dimensiuni, gen pe care l-au cultivat cu strălucire cîteva dintre cele mai mari celebrităţi ale literaturii universale.

Spunînd aceasta nu putem alunga gîndul că subtitlul volumului, *"Povestiri de buzunar"* ni se pare oarecum impropriu în "cazul Mosari"! Ca de altfel şi alte etichete folosite pentru genul scurt: "nuveletă" (oarecum confundabilă dacă nu echivalentă, cu: "schiţa", "pastila", "momentul",-amintind strivitor de Caragiale,)- "instantaneul" sugerînd o rigiditate fotografică şi poate şi altele. Pentru povestirile cuprinse în culegerea "Capul calendar" o mai potrivită şi mai exactă catalogare ne apare *miniatura*. Pentru că în ea se regăsesc într-o micro-dimensionare reminiscenţe şi procedee caracteristice picturii la altă scară.

Revenind la (aşa cum le-a vrut autorul) *"Povestirile de buzunar"*, ceea ce se cere relevat în primul rînd este că, în pofida abundenţei de producţii similare, Mosari s-a priceput să confere scrierilor sale o tonalitate proprie. El ştie să filtreze esenţialul, să nu se piardă în analize care dăunează şi compoziţiei şi interesului cititorului, pe care de altfel îl captează din capul locului. El gradează cu iscusinţă desfăşurarea acţiunii şi descrierile care, la un "milimetru" în plus ar putea deveni balast. Mînuindu-şi condeiul cu dexteritate, el pregăteşte pe nesimţite "explozia" finală, şi pune în valoare surpriza.

Niciuna din micile povestiri (ca şi cum ar fi fost croite toate să satisfacă cerinţele unui literar "pat al lui Procust") nu e supradimensionată, nu întrece măsura cîtorva (3 cel mult 4) pagini, oricît de ispititoare ar fi tema, oricît de binevenite ar fi putut fi detaliile suplimentare. Din toate aceste motive am fi îmbiaţi, cu uşurinţă, să menţionăm toate titlurile cuprinsului (peste 50 -n.r.). Dar cum s-ar putea trece în revistă , oricît de sumar, un buchet atît de bogat? Şi cît de dificilă, poate chiar nedreaptă, arbitrară, ar fi o selecţie?...

Ne mărginim, de aceea, să menţionăm preferenţial *"Sărutului din autobuz"* sau precizia şi simplitatea cu care un fapt divers este convertit într-un material sentimental: partenerii unui "duel" desfăşurat la bara justiţiei, ajungînd curînd...la starea civilă *("Procesul")*. Este remarcabil umorul tragic, frizînd absurdul din *"O furculiţă internaţională"*. O măiastră lovitură de teatru, ne înfăţişează într-un ritm de dialog teatral în *"Divorţul"* - o pereche care începe să-şi pregătească divorţul încă din clipa logodnei. Acţiunea este expusă ca în celebra piesă a lui Marcel Achard: "Lîngă draga mea" (sau ca în volumul recent al lui I.Schechter, în care totul se petrece începînd cu sfîrşitul şi sfîrşind cu începutul), Tot pe factorul "surpriză" e construită şi piesa *"Sărbătoritul"* în care un "proaspăt" ieşit la pensie se dovedeşte a fi - autorul unei "crime perfecte"! .

Savuroasă e şi povestirea *"Cenzura"*, inspirată de o întîmplare reală din perioada "obsedantului deceniu" din România. *"Condamnat la moarte!"* impresionează adînc, la deznodămîntul ei ajungîndu-se printr-un fel de "Deus ex machina" al zilelor noastre. De un omenesc răscolitor e şi *"Fotografia"* sau...sau...dar mă opresc aici şi las cititorilor plăcerile şi surprizele lecturii personale.

RENÉE DAVID-COSTIN

IAFFA GOLAN
ÎN ATENŢIA PRIGONIŢILOR DE NAZIŞTI!
A început înscrierea pentru primirea de
PENSIE DE LA ASIGURAREA NAŢIONALĂ GERMANĂ
Se pot înscrie toţi cei ce întrunesc toate criteriile următoare:
*** Persoane care au fost prigonite de regimul nazist.**
*** Persoane aparţinînd culturii germane.**
*** Persoane care au muncit în Europa răsăriteană şi au avut vîrsta de, cel puţin, 16 ani înainte de izbucnirea războiului.**
*** Persoane care s-au stabilit în Israel pînă la 1 iulie 1990.**
CONSULTAŢIE GRATUITĂ LA BIROUL NOSTRU ÎN ZILELE DE DUMINICĂ - JOI (între orele 8-13).
IAFFA GOLAN - INVESTIŢII ŞI FINANŢE LTD.
Secţia de Pensii din Germania
Tel Aviv - str.Haneghev 4, etaj 2, camerele 38-50.
Tel.03-370975

CARTEA

PRIMIM LA REDACTIE

• CĂRȚI • REVISTE • ȘI • SCÎNTEIERI • DE • GENIU •

Elena Esther Tacciu, **"Umbra copacului",** *versuri; ed. Comitetului pentru activitate culturală iudaică în rîndurile evreimii române (cam lung, nu?), Tel Aviv, 1994.*

Hotărît lucru, anul acesta se află sub semnul femeilor. În meciul editorial din *alia* dintre femei și bărbați, cele dintîi au cîștigat la scor. După Liana Maxy, Bianca Marcovici, Rodica Grindea, Gina Sebastian-Alcalay, ș.a., iată că se prezintă pe teren și Elena - Esther Tacciu. Cunoscută, atît în România (studiul ei despre "Romantismul românesc" a fost premiat de Uniunea Scriitorilor) cît și în Israel ca istoric literar... și specialistă în astrologie (hobby-ul ei), E.E.T. își dezvăluie aici și acum o altă față a ei: aceea de poetă. Volumul de față cuprinde un ciclu de inspirație bucureșteană (nu uităm, așa e firesc), unul de inspirație israeliană (nu fugim de prezent, așa e firesc) și unul de traduceri: Bialik, Pasternak (nu fugim de cultură, așa e firesc). Sentimentală fără sentimentalism, stăpînă pe arta conciziei, autoarea dă versuri de substanță, precum **"Desen la Gadot"**: "Ca într-un desen/ al naivului vameș Rousseau/ la Gadot într-o ogradă/ un cal somnolent/ și alături păunul/ în iarba supusă./ Septembrie-și trimite/ prin ramuri ușoare/ rîmele soarelui./ Un cîine bătrîn/ latră inert./ Punctat în Golan/ gloanțele cos/ umbra podișului de orizont/ și praful roșcat/ coboară apoi cu bocancii soldaților./ Băieții chibuțului/ (se trag din Galut,/ dovadă priviri mari, albastre,)/ aleargă în grupuri/ desculți/ respirînd șuierat/ (E ora de sport din vacanță dar și pregătirea armatei)./ Auzi cum tălpile goale/ se lipesc de asfaltul cărării?.../ Ei bat apoi pasul pe loc/ t rec de pinul din colț./ Pe tricoul din spatele lor/ gărgărița sudorii/ se dilată treptat./ Iată-i, pier/ în bruma și ceața/ cărării mai largi."

- E.E.T. poetă
- Dincolo de paradis
- Romanul de Ilie Zaharia
- Duo inedit la "Argo"
- Convorbiri, convorbiri...
- Mariana Marin, humor
- Străinul

Bianca Marcovici: **"Dincolo de paradis"**, *poezii; grafică Mattes Eduard; col.* Menora; *Rehovot, 1994.*

O nouă plachetă de Bianca Marcovici. O nouă probă a rafinamentului ei poetic. De data aceasta, cu o notă în plus, parcă nouă: atracția (nevoia sufletească?) către satirizarea falsului social. O satirizare indirectă, ușoară, în filigran, pe care o respiri printre rînduri. Ca în poemul **"Țin morțiș să respir"**:

"...privește-mă în ochi/ și alege-ți marginea/ umilința de a te-nsoți în nemurirea pictată/ (convoaie de mașini spălate proaspăt/ trec prin grădina mea pietrificată/ cutremurată imagine plăsmuită de vînt)/ planul tău de a te bate cu pumnul în piept/ se va îndeplini la ora stabilită/ fără mine/ castelul celebrităților locale nu are farmecul serpentinelor mele/ am pierdut în bunăvoință și rațiune/ simțul contrazicerii/ cuvintele de legătură/ tu le ai pe toate acestea/ ești pe măsură/ deci sparge paharul de ranchiună/ un tip mai gras în relații/ moare să-ți cumpere scaunul abandonat/ cinste ție îți spun/ ocupă-te de tine și mai mult/ tot înainte tovarăși/ că înainte a fost.../ deci s-o luăm de la capăt în paralelisme și convingeri/ multe lucruri au prins aici rădăcini/ la un nivel de supraviețuire a cuvîntului înecat timpuriu/ de asta au parte numai părinții/ nu și copiii/ unii fug de efuziunile poetice/ ca de grindina neanunțată/ mie nu-mi pasă pentru că am parnusa și casa/ omului viu/ și cheful de a sugruma din fașă/ jocurile mituirii/ în fapt nimeni nu a aderat/ nimeni nu a lansat lozinci/ nimeni nu a fost contra/ nu știu ce pretenție am eu la lista netezirii/ înțelegerii între oamenii rușinoși/ aranjați să declare/ sus și pe față/ glumele de întronare/ a "Glasului Poporului" prin vocea LUI."

Argo, *poeme-desen (redactori Alexandru Lungu, Micaela Lungu), Bonn, Germania, nr. 9, 1994.*

Mereu elegant (din toate punctele de vedere), mereu deschis tuturor orizonturilor diasporei române, **Argo** adună în acest număr, semnături de calitate precum George Astaloș, Pavel Chihaia, Andrei Fischof, Sergiu Levin, Gabriela Melinescu, Jacob Popper, Mircea Zaciu, ș.a., ș.a. Notăm devotamentul arătat de editor memoriei de curînd dispărutului suprarealist, Paul Păun. Cîteva versuri ale lui Păun, găsite sau regăsite dintr-un "Azi" din 1939 se învecinează cu un poem dedicat medicului de la Haifa de către Alexandru Lungu. Și tot Lungu inaugurează (sau mai bine zis continuă) o formă sui-generis de colaborare între artiști: desenatorul din el ilustrează peste Mediterana, cîteva poezii de Luiza Carol, din Israel. Titlul grupajului: **"Duete grafico-poetice"**. Notele de la finele Caietului, bune, le consumăm cu plăcere, așteptăm mai multe.

V. Mincu

●

"Între Siria și Israel distanța este încă mare" (ziarele)

Eu cred că distanța e destul de mică. De la granița noastră din Nord și pînă la Damasc sînt numai vreo 40 de kilometri.

CARTEA

ILIE ZAHARIA: "Iluzii", roman; coperta: Baron Stan; (Editura Demiurg, Bucureşti 1994)

Spre profunda mea nemulţumire, pînă ce nu mi-a ajuns în mînă "Iluzii" nu am auzit de dl Ilie Zaharia. Sentimentul de frustrare este pe deplin îndreptăţit din simplul motiv că, *for a change*, de data asta avem de a face cu un scriitor autentic, inteligent şi acut, cu o vervă mult diferită de anume tipărituri care ne parvin la redacţie. În general, destul de zgîrcit în materie de complimente, pur şi simplu în cazul de faţă nu mă pot abţine.

Romanul are două personaje principale, Haimson Berl, care în timp va deveni Iosi; şi Stela Cotescu. Primul îşi caută identitatea de evreu umanist, antifascist, comunist, şi, mult prea tîrziu, sionist. Evoluînd uneori alături de el, alteori în contradictoriu, Stela îşi caută poate un bărbat potrivit. Prin forţa lucrurilor (şi dintr-o serie lungă de considerente personale, subiective şi sentimentale) mă voi axa pe Iosi, copilul sensibilizat de mic la ironiile unui învăţător de ţară, referitoare la pronunţarea împreună a literelor 'r' şi 'l'."... Ia spune tu, cum te cheamă?" Berl: "Berlă, Berăl". Concluzie pedagogică: "...Evreii au probabil altă conformaţie a gurii, ori îşi lipesc într-un anumit fel limba de cerul gurii...".

Aşa începe povestea lui Iosi care se maturizează între cele două războaie mondiale, pe fundalul unui Bucureşti animat de curente intelectuale şi intelectualiste şi în care un evreu conştient de ceea ce este, va trebui să aleagă între socialism, antifascism, liberalism, sionism şi alte "isme". Şi cum în perioada aceea singura ideologie care combătea direct intoleranţa, fascismul, exploatarea şi cretinismul legionar era cea comunistă, Iosi aderă. Să fim bine înţeleşi, este vorba despre un fel de "protocomunism" care nu are nimic în comun cu ceea ce a urmat după 1950. Avem de-a face cu intelectuali autentici, cosmopoliţi şi idealişti, gata să-şi rişte pielea lipind noaptea un afiş, urmăriţi de ochiul Siguranţei... Şi mulţi dintre ei, evrei.

Iosi, ziarist de carieră, incoruptibil şi dedicat profesiei, nu se teme să-i atace pe marii financiari ai epocii, fie că se numeau Malaxa sau Max Auschnit şi atitudinea asta îl va costa scump. Este obligat să scrie sub alt nume, rămîne fără mijloace financiare.

Anii trec, la rebeliunea legionară evreii sînt atîrnaţi în cîrlige la abator. Apoi, în 1944, România întoarce armele contra nemţilor, regimul se schimbă şi lumea descoperă Auschwitz-ul. Acum comunistul Iosi este profesor universitar. Avocata Stela Cotescu, printre flirturile care-i plac fiecare în felul său dar nu o satisfac niciodată, devine procuroare. Consecvent şi nepervertit, conferenţiarul Iosi începe să spună lucruri nu tocmai pe placul noii puteri. Şi scrie romane. Securitatea îi confiscă manuscrisele, dar Iosi nu cedează, se angajează în polemici intelectuale încercînd să reziste unei ideologii intransigente şi obtuze, de felul acelora pe care le combătuse o viaţă de om. Obosit şi scîrbit, Iosi depune actele de emigrare pentru Israel, dar Securitatea nu-i dă pace. Patetic, singur, cu iluziile spulberate, evreul Haimsohn Berl moare într-un atac de cord.

Ilie Zaharia îşi delectează cititorul cu o limbă românească plăcută, de intelectual real care trece cu uşurinţă de la citate în franceză la sexualitate sau la viscere. Poate ca urmare a unui mariaj reuşit între ziarist şi scriitor, I. Zaharia redă un Bucureşti de acum vreo... 60 de ani atît de autentic şi de bine descris încît evenimentele parcă se petrec în zilele noastre. Străzile sînt aceleaşi, numele politicienilor reale, mentalitatea oraşului neschimbată...

Tema în sine, drama evreului Căutător, Revoluţionar şi Rătăcitor este universală, puternic marcată de o realitate foarte specială, neschimbată de la patriarhul Avram şi pînă astăzi. "Iluzii" este un roman care-ţi dă de gîndit şi-ţi lasă un anumit gust pe limbă... Recomandat cu căldură.

Martin Marcus

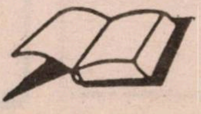

MARIA MARIAN:"Regina incurcăturilor", povestiri;(Editura Universal Dalsi, Bucureşti)

Maria Marian scrie povestioare inspirate din existenţa de zi cu zi în care se axează pe fapte aparent anoste, lipsite de senzaţional, lucruri care se pot întîmpla fiecăruia dintre noi. Ca la o mîncare bună, savoarea vine de la condimente. "Cimbrul" Mariei Marian constă într-un umor foarte special, o ironie şi o autoironie blîndă, nemuşcătoare, inteligentă şi foarte specifică.

Premizele sînt simple, ca situaţia din familia scriitoarei atunci cînd se apropie ora 5 dimineaţă: "Ostilităţile încep pe la ora 5. Soţul, adormit uneori încă de la televizor, se trezeşte devreme. Mergînd la baie, o întîlneşte pe mama, trează şi ea. El, grăbit, ea, evident cu chef de vorbă...". Urmează laptele care, invariabil dă în foc, copilul nu vrea să mănînce, totul se face în grabă şi sub control, ca nu cumva, ferească dumnezeu, scriitoarea să ajungă la serviciu cu haina îmbrăcată la repezeală şi fără fustă...

Autoarea se autodefineşte ca produsul unei familii de ţărani de la Moreni despre care scrie cu dragoste şi cu aceeaşi autoironie blîndă pe care am mai pomenit-o: "Nevoia de artă este, la noi, o moştenire ancestrală. Ai noştri sînt cu toţii artizani, ori cîntă, fluieră..." Referindu-se la revoluţia românească, dna Marin face o analogie cu "... fedeleşul, dans popular românesc, în care specific este faptul că dansatorii o iau fiecare încotro, îi calcă pe ceilalţi pe picioare... un dans peste măsură de original şi care, tocmai cînd toţi sînt ambalaţi tare, se termină brusc, pentru simplul motiv că ţambalagiul, năucit de forfotă, nu mai poate ţine ritmul şi începe o altă melodie, pe care o joacă fiecare, cum îl taie capul..."

Ceea ce m-a surprins cel mai tare este tragi-comicul repetat, după o sută de ani, originar dintr-un filon pe care îl credeam epuizat: "Aud adesea - are neamuri multe, aşteaptă o moştenire. Sau i-a murit o mătuşă, are o casă de la ea... Neamuri am şi eu... Numai că ale mele n-au nimic de lăsat după moarte... Iar cînd sînt vii... Boli, procese, nevoi materiale, certuri, memorii..." Citatele de mai sus nu fac parte din ciclul "Kasrilivka", nu au fost scrise de Shalom Aleichem în idiş ci de Maria Marian, în limba română.

Martin Marcus

Svetlana Paleologu-Matta: "Eminescu şi abisul ontologic", Editura Ştiinţifică, Bucureşti, 1994.

Nimic mai firesc, decît să semnalăm atît valoarea cărţii cît şi reeditarea ei (prima ediţie - Danemarca, edit."Nord" Aarhus, tot în româneşte) dar de astă-dată în patria celui mai mare dintre poeţii români şi a autoarei care i-a consacrat "Luceafărului", cu un devotament constant şi aproape mistic, cea mai mare parte a existenţei ei profesionale şi creatoare. O existenţă cu sinuozităţi semnificative pentru ataşamentul ei la cultura română. E de reţinut, în special, alături de primii paşi ai şcolarităţii elementare şi de primele trepte urcate pe scara instrucţiei academice, faptul că de supuşenie helvetică şi domiciliată de 22 ani la Lugano, a predat, cam tot de-atîta vreme, ca docentă la catedra de limbi romanice a Universităţii din Zürich, literatura română. Devenind, în această postură, o înflăcărată (deşi riguros obiectivă) propagandistă a valorilor ei.

Fascinaţia geniului eminescian asupra-i, în atari condiţii era absolut inevitabilă. Eminescu - şi viaţa poetului dar mai ales opera şi tîlcurile ei - i-a mîncat ca să vorbim neaoş româneşte, cei mai mulţi şi cei mai buni ani ai existenţei.

Faptul că despre Eminescu s-a scris enorm de mult şi de variat, (mai mult decît despre oricare alt poet român, sau poate decît despre toţi ceilalţi poeţi laolaltă) n-a fost o piedică descurajatoare în calea elanurilor Svetlanei Paleologu. Ea a crezut (şi mai cu seamă a simţit cu tărie) că pe tărîmul eminescologiei există încă zone nedefrişate sau insuficient sondate.

Nu se înşelase! Dovada; atît substanţa ediţiei daneze, cît şi reeditarea de acum în prestigioasa Editură Ştiinţifică din Bucureşti. Dar mai cu seamă primirea pe care i-a făcut-o autoarei intelectualitatea românească şi şedinţele festive dedicate ei din cîteva biblioteci universitare.

Cred că e concludentă părerea publicistei bucureştene Maria Oprea..."Svetlana Paleologu-Matta, este o voce nouă, originală, în critica filosofică a literaturii..."

Renée David - Costin

●

Dilema, Bucureşti, nr.61/1994 publică - în cadrul unui interesant număr consacrat ideii de străin (o idee, vai, veşnic vie) un articol de şi cu spirit al criticului literar român Val Condurache. Extras:

"În mitologia noastră, străinul apare de multe ori în chip de diavol: pe rînd, turcul, leahul, muscalul, evreul, ungurul au intrat, vremelnic, după cum ne purtam războaiele, în pielea lui Ucigă-l toaca. Românul cel bun s-a înfruntat în istorie, ca şi în poveste, cu Străinul cel rău.

Ciudat, dar tot în istorie, de data asta în istoria trăită, străinul se exilează la noi în comunităţi compacte, este adoptat cu uşurinţă. Îşi ridică biserici, sinagogi, moschei. După marile pogromuri din Galiţia, evreii se aşează în Moldova, de la Fălticeni, Botoşani, Dorohoi, Huşi, Bîrlad şi pînă la Focşani. Strada mare e peste tot evreiască: sînt clădiri cu un cat, construite în adîncime cu magazin la stradă, magazii îndărătul magazinului. Locuinţele sînt la etaj, unde ajungi pe pasarele şi scări întortocheate. Prosperitatea Străinului începe să deranjeze în perioadele de criză economică: atunci, comunităţile, organizate mai solid în jurul Familiei, sprijinite de Marea Familie (comunitatea evreiască, armeană, etc.) internaţională, par mai puţin atinse de efectele ei. Românul este, prin firea lui anarhică, incapabil să se organizeze în comunităţi. Singura formă de solidaritate se manifestă ciclic, împotriva Străinului, care se face vinovat, în fond, de păcatele naţiei noastre. Neputinţa de a ne constitui în comunităţi ne face să vedem în forma aceasta de organizare un rău. Ce nu stă în firea noastră, nu stă în firea omului, spunem noi, ridicîndu-ne etnia la rang de generalitate."

(Continuare în pag. 67)

Însfîrşit, noul conducător al Histadrutului, d.Haim Ramon a luat o hotărîre menită să pună capăt risipei şi corupţiei din marea centrală sindicală. D-sa a aprobat cumpărarea a cinci limuzine japoneze, în valoare de 400.000 şekeli pentru şefii Histadrutului.

CASA DE PĂRINŢI
NEOT MARGOA LTD.
în inima oraşului
NESS ZIONA
Str. Ben Gurion 53
Tel. 08/402482 - 403561
Pentru
INDEPENDENŢI
şi EXTENUAŢI
CASĂ DE PĂRINŢI
DE ÎNALT NIVEL
Primeşte părinţi pentru convalescenţă, refacere şi îngrijire de zi

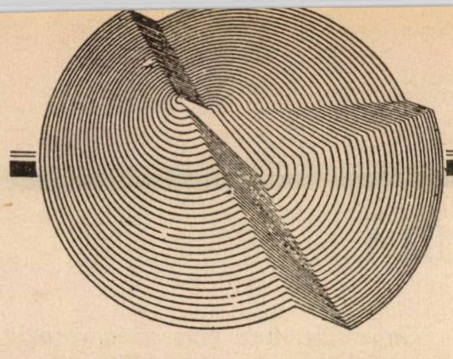

DESPRE ORDINE ŞI DEZORDINE

ALEXANDRU SEVER

- Nu este destul de liber cel care mereu se gîndeşte la moarte.
- Cine vrea să clădească înalt, dator e să sape fundaţii adînci.
- Firesc ca un măgar pe acoperiş.
- *Exploatarea unui masacru.* Beneficiul militar al asasinilor;beneficiul politic al învingătorilor;beneficiul echivoc al supravieţuitorilor. Singurii păgubaşi: morţii!
- *Iluzii ulcerate!* Gunoiul epocilor atinse de morbul tuturor suspiciunilor.
- Lăudătorului obligat să laude în fiecare zi nu-i ajunge tot dicţionarul.
- E bolnav de prea multă inteligenţă.
- Singura făgăduială pe care bisericile au făcut-o cu o generozitate neprecupeţită a fost aceea a vieţii de apoi. Dar niciodată n-au putut dovedi că şi-ar fi ţinut-o.
- Locul în care o mulţime se adună să plîngă, e sacru.
- Nu pe morţi îi plîngem, ipocriţii de noi - ci inevitabilitatea morţii noastre.
- *Istoria umanităţii pe scurt:* Încărnare şi descărnare.
- Omul: singura specie care poate gîndi ideea de nemurire şi care totuşi moare ca cel mai neînsemnat vierme.
- *A lupta cu moartea.* S-ar zice că nu e vorba de nimic altceva decît de un refuz de a rupe cine ştie ce abia bănuit cordon ombilical care ne leagă de tot restul universului.
- Nici un monarh, oricît de puternic, şi nici un sfînt, oricît de iubit de Dumnezeu, n-a refuzat vreodată să moară.
- Sînt erori în care nu raţiunea lipseşte, ci rigoarea ei.
- Nu există putere ucigaşă care să nu şi-l asocieze pe Dumnezeu.
- Înţelepciunea poporului vorbeşte chiar şi prin gura unui nerod; cu unica condiţie: să nu fie mut.
- *Morţiş.* Asta vrea să zică: "Cu tot dinadinsul". Dar etimologia poetică mă trimite la altă adresă: "Neînduplecat cu moartea".
- Unii gustă în prezenţa florii numai făgăduiala fructului: parfumul ei nu face decît să le excite apetitul stomacului.
- Cine ştie, poate că moartea este tocmai prilejul rîvnit de a schimba perspectiva asupra Universului.
- Tragedia nu suportă mediocritatea; adevărata Tragedie e operă mare, sau nu e deloc.
- Cine e oare atît de ignorant încît să nu fi aflat că trăieşte într-un ţarc cu o singură intrare şi o mie de ieşiri?
- Crima e impardonabilă; asasinul, indezirabil.
- Există specii care sapă gropi, nnumai omul sapă morminte.
- Norocul nu-ţi vine întotdeauna acolo unde-i dai întîlnire.
- Ce principiu moral îţi poate da curajul să refuzi unui muribund un pahar cu apă sau un zîmbet?
- - De ce trăieşti singur?

  - Am prea multe defecte ca să le impun altuia, şi nici o predispoziţie de a le suporta pe ale altora.
- Sînt nopţi rele în care aşa mi se pare: că mă visează Moartea.
- Epistola unui Cezar către Roma: "Un vultur îţi trimit cu fiecare gînd".
- Sînt plin de fiinţa ei ca un burete îmbibat de parfum.
- Mila e un sentiment mai bătrîn decît creştinismul; unicul merit al creştinismului aici e de a-i fi hărăzit un loc într-un sistem ideologic.
- Delirul de grandoare al poeţilor nu are decît un singur echivalent: acela al sfinţilor. Grandomania oamenilor politici e stupidă pentru că are în ea mai mult lut decît spirit.
- E ceva şi asta: să mori în secolul în care a murit Dumnnezeu.
- Nici o legislaţie şi nici un tiran n-a interzis vreodată oamenilor să moară.
- A face ordine într-un haos? Da. Dar şi haosul e parte dintr-o anume ordine.
- Momentul cînd un scriitor constată că nu mai are nimic de spus, trebuie să fie atît de greu de suportat ca presimţirea Morţii. Slavă Domnului, nu sînt în situaţia asta! Am idei pentru o sută de ani! Păcat că nu am cui să le las moştenire.

I. SCHECHTER
Culmea ironiei
Editura MINIMUM

Medicina alternativă recomandă:

CULMEA IRONIEI
de I. SCHECHTER

Cercetători în domeniul medicinei alternative din India, Nepal şi Japonia au studiat cărţile lui I. Schechter timp de un secol.

Ei au ajuns la concluzia că aceste cărţi naturale, dezvoltate fără îngrăşăminte chimice, combat mai bine decît pastilele de Acamol, Valium şi Pramin durerile de cap, stările nervoase şi greaţa.

Ca atare, ei recomandă pentru început cartea "Culmea ironiei", care la preţul de 25 şekeli poate fi consumată de mai multe ori.

Pentru tratamente cu alte cărţi ale autorului, pacienţii se vor adresa la clinica din str. Zamenhof 15, Tel Aviv.

CÎND AUD DE CULTURĂ...

ARMINIUS CASSVAN, **New York**

Evident, citatul din Hermann Goering ar trebui să continue. Mă întreb însă dacă scoaterea reflexă şi furioasă a revolverului la sunetul cuvîntului "cultură" este un gest care aparţine numai naziştilor. Ei erau desigur împotriva oricărei culturi în afara celei naţional-socialiste. Mai existau însă şi încă există pe o porţiune din mapamond regimuri care fac violente reacţii alergice şi deci suprimă orice încercare de a se situa în afara marxismului. Nu prin autodafé-uri, ci prin cenzură.

De fapt cultura nu este un lucru simplu, uşor de definit. Nici pe departe. Raymond Williams, care a publicat în 1976 un fel de dicţionar de cuvinte-cheie în domeniul "cultură şi societate", o consideră drept una din cele mai complicate noţiuni. Se descriu două înţelesuri ale procesului cultural, unul antropologic şi al doilea, poate în lipsa unui termen mai potrivit, elitist. Pentru primul, cultura înseamnă un întreg stil de viaţă, încorporînd diferite practici, ritualuri, instituţii, de asemenea texte, idei şi imagini. Pentru al doilea înţeles, cultura e identificată cu arta, filozofia, literatura, teatrul ş.a.m.d., adică cu aşa zisele interese umanitare ale omului "cultivat". Din punct de vedere istoric, cultura apare ca un fel de surogat al religiei, care începuse, prin secolul al nouăsprezecelea, să arate semne tot mai pronunţate de eroziune. O anumită contradicţie se dezvoltă între "cultură" şi cultura populistă sau folclorică şi, datorită conotaţiei ierarhice şi elitiste, cultura în sensul ei restrîns atrage mînia criticilor populişti şi radicali care o acuză de complicitate cu stratificarea socială.

Evident, toate gîndurile de mai sus nu-mi aparţin. Ele aparţin lui Martin Jay, autorul monografiei dedicată lui Theodor W. Adorno, acela care spunea că nu se mai poate scrie poezie după Auschwitz. Filozof, muzicolog, compozitor şi literat, Adorno a lăsat amprente decisive în toate aceste domenii. Trăind între 1903 şi 1969, aparţinea şcolii de la Frankfurt şi era unul din cei mai ambiţioşi intelectuali ai secolului XX. Opera lui e dificilă fără să fie ermetică. Adorno e în parte marxist, dar mai ales estetic modernist, conservator în domeniul cultural, anticipator al deconstructivismului şi mai ales profund iudaic, o credinţă care l-a dus către ideea salvării spirituale.

Adorno nu trebuie aruncat precum apa murdară în care s-a spălat copilul dimpreună cu copilul. Dincolo de cîteva prejudecăţi marxiste, el rămîne un veritabil aristocrat în ce priveşte vederile sale asupra culturii şi modernismului. Şi pe urmă, fără Adorno, Thomas Mann ar fi avut mari probleme scriind celebra biblie literară a muzicii moderne, "Doctor Faustus".

Subdirectorul unei întreprinderi intră, fără să bată la uşă, în biroul patronului său:

- Trebuie să vă anunţ trei ştiri. În al doilea rînd, îmi dau demisia din această slujbă umilitoare. În al treilea rînd, nu mă voi căsători cu vipera de fată pe care o aveţi.

Pleacă trîntind uşa, dar se întoarce imediat:

- L-am uitat pe "în primul rînd": am cîştigat zece milioane la loterie!

nou

ÎN CENTRUL RAMAT GAN

CASA DE PĂRINŢI
"ADEI AD"
Ramat Gan - str. Hibat Zion 20
tel. 03-6196121 - 6197196

Primeşte: INDEPENDENŢI, SLĂBIŢI ÎN PUTERI
şi PERSOANE INAPTE A SE SERVI SINGURE

CONSTRUCŢIE NOUĂ, MODERNĂ
(lîngă teatrul Beit Imanuel)

- SUPRAVEGHERE MEDICALĂ PERMANENTĂ
- ALIMENTAŢIE COMPLETĂ
- ÎNGRIJIRE ATENTĂ, PERSONALĂ
- ACTIVITĂŢI COLECTIVE

"BLEIBT IDN!" SAU DESPRE CÎŢIVA EVREI DEMISIONARI ŞI MOTIVELE LOR

ŢICU GOLDSTEIN
BUCUREŞTI

Într-o vineri seara, la Templul Coral din Bucureşti, ne-a vorbit un oaspete Nobel: Elie Wiesel. Cu o voce confesivă, poate obosită, descinsese abia dintr-un Boeing 747, ne îndemna cu leit-motivul obsesiv: "Bleibt idn!" Pe moment am luat-o ca pe o ciudăţenie. Wiesel nu se adresa totuşi unui public occidental, unde asimilarea e într-adevăr o problemă serioasă. Dar la noi, în România, în estul Europei?

Aici, oricum, "bătea la porţi deschise!" Totuşi, după ce m-am recules, am reflectat. Şi mi-au revenit în memorie cîteva cazuri, mai mult sau mai puţin răsunătoare, de abjurare, şi asta în vremuri de urgie pentru poporul evreu. Cel mai grav mi s-a părut dezertarea de la simţul solidarităţii în faţa pericolului comun, pe principiul "sauve qui peut". Poate că unii au făcut-o din convingere. Ţin să respect opţiunile fiecăruia, mai ales în probleme de conştiinţă. Am încercat să descifrez cauzele abandonului şi temeinicia acestuia. Să luăm, de pildă, cazul N.Steinhardt. Eseist, literat de talent, a îmbogăţit cultura românească şi spiritualitatea ortodoxă.

Jurnalul fericirii este una din cărţile memorialistice cele mai citite în România, un veritabil best-seller. Dar, iată că cele mai slabe pagini ale cărţii se referă la despărţirea de iudaism, într-un stil inacceptabil pentru un intelectual de rasă. O pedeapsă a cerului? Ni se relatează astfel peripeţiile autorului în tovărăşia unui prieten, Manole (Emanuel Neumann, ulterior emigrat în Belgia), o adevărată aventură spirituală, o încercare nereuşită de a deveni bun "ovrei" (citez: "Raţionamentul lui Manole era simplu: de vreme ce ne-am născut ovrei - el pentru nimic în lume n-ar fi pus un "e" în loc de "o" - ovrei sîntem - să fim aşadar, ceea ce sîntem") şi cei doi prieteni s-au pus pe treabă, într-o întreprindere care aminteşte de eroii romanului lui Flaubert "**Bouvard et Pécuchet**", povestea a doi copişti care se termină în chip de farsă. Citez cîteva momente ale marei încercări eşuate de asumare a identităţii iudaice, scrise într-un stil de vodevil: "...Pun-te în căutare de rabin. Primii paşi s-au dovedit destul de grei. La o adresă ce mi s-a dat am nimerit un haham. Manole s-a distrat grozav: anecdotă de Theodor Speranţă, ce mai la deal la vale"...După aceia lucrurile s-au încurcat...Reieşea că pentru a fi ovrei, măcar în sens de integrare într-un sistem de tradiţie socială, era nevoie să mergi la sinagogă, vineri seara şi sîmbătă dimineaţa toată; că trebuie să cumperi filacterii...şi talit...şi înainte de orice, trebuie să înveţi ebraica...altă noutate: că e necesară şi arameica...Ne-am apucat aşa dar de treabă, de cumpărături, de frecventarea regulată a sinagogii"... S-au supus tuturor cerinţelor rituale în ideia că "mă rog şi triburile sălbatice au testele lor iniţiale". Va abandona repede dificila întreprindere de a fi evreu constînd, cum se exprimă autorul că "dăduse de belea"..."Rabinul nostru vorbea fluent dar într-o românească fantezistă ce adesea întărea impresia de anecdotă scoasă din culegerile lui Speranţa..."Mi se făcea dor de biserica din Pantelimon"..."Experienţa maurrasistă a preluării tradiţiei religioase pentru integrarea în comunitatea socială a durat cît a durat şi nu m-a învrednicit decît de o foarte relativă cunoaştere a elementelor ebraice şi cu convingerea că a stărui e inutil"...şi încheie astfel: "am încercat, de bună credinţă, cu bună credinţă...am încercat"...Cu toată admiraţia pentru literat, o asemenea pagină este descalificatoare pentru un intelectual.

A clacat fiindcă era greu să fii evreu şi deoarece rabinul nu vorbea curat româneşte (oare nu avusese prilejul să asculte divinele predici de înaltă spiritualitate şi de o aleasă expresie românească ale dr.Alex.Şafran?).

La o emisiune T.V., Iosif Sava l-a întrebat pe Andrei Pleşu ce-i lipseşte iudaismului pentru ca N.Steinhardt să-l fi părăsit? Pleşu a replicat: "E pur şi simplu un mister. **Iudaismului nu-i lipseşte nimic!**" O altă acuză a memorialistului, poate cea mai gravă, se referă la pretinsul nostru exclusivism, bizuindu-se pe cronica lui Esdra: "un moment desăvîrşit al exclusivismului şi rasismului cînd acesta vorbeşte alor săi pe tonul cel mai eugenic, mai rosenbergian cu putinţă". După necunoaşterea limbii ebraice ni se dezvăluie şi ignorarea iudaismului sau, cine ştie, alegerea cu "parti pris" a unui **moment** pe care-l absolutizează. Se ştie faptul că se poate stabili o regulă generală în iudaism : persecuţiile şi pogromurile tind să intensifice izolaţionismul evreiesc; cînd pericolul pierderii identităţii era în creştere, în Diaspora, se căutau stavili împotriva dezintegrării comunitare. În schimb, o atmosferă securizantă generează în iudaism tendinţe liberale şi tolerante (v.I.B.Agus, "L'evolution de la pensée juive", Payot, 1961). În vechiul regat al lui Israel, regele David şi regele Solomon au avut soţii neevreice. În principiu iudaismul e universalist şi liber de fanatismul etnic. Marii noştri profeţi au definit religia potrivit unor reguli morale şi general valabile, combătînd orgoliul naţional şi prejudecăţile. A nu ţine seama de cele două tendinţe, dictate de împrejurări, înseamnă a nu înţelege dialectica iudaismului sau, mai rău, a-l răstălmăci. Şi cine nu ştie cît de departe au mers uneori evreii pe calea asimilării? O treime din comunitatea evreiască din Berlin a abandonat iudaismul numai între 1802 şi 1812. Înaintea Holocaustului, tot la Berlin, peste 30% dintre evrei părăsiseră practic iudaismul. Fenomene similare s-au petrecut şi în Franţa, S.U.A., pe măsura toleranţei, a lichidării discriminării. Unde e exclusivismul evreiesc?!

În sfîrşit, se mai adaugă şi motive politice (prejudecata:"toţi evreii sînt de stînga!") N.Steinhardt era foarte supărat pe evreii din Sărindar (pe ziarişti, fireşte). Dar din acest motiv se leapădă de evreii din Dudeşti şi Văcăreşti, de evreii din Dorohoi, Bacău ori Piatra Neamţ?

Mai sînt şi alte cazuri "interesante". Dl.Jean (nu-i cunosc numele de familie), un prieten al lui N.Steinhardt, un om foarte instruit, de o mare sensibilitate artistică, mi-a mărturisit, fără ocol, motivele personale ale convertirii sale. "Era o perioadă neagră. Trăiam cu teamă. Aveam o fiică de crescut într-o atmosferă de tensiune. Ne-am botezat. Fata era complexată. Aş fi făcut-o şi eschimosă ca s-o feresc de prigoană şi vexaţiuni". Şi într-un fel a reuşit. Fata s-a căsătorit cu un canadian şi a plecat la...eschimoşi. Cel puţin dl.Jean are meritul francheţei!

Un alt caz mai cunoscut este acela al preotului Mihail Avramescu (alias Marcel Abramovici). Poet, eseist, astrolog, discipol al lui Guénon (se pare că la aflarea convertirii discipolului său, Guénon întrerupe corespondenţa căci îi recomandase aderarea la islam sau măcar păstrarea propriei tradiţii mozaice). Mai întîi o precizare. În sînul bisericii ortodoxe Avramescu tot de "jidan" a fost taxat şi acest lucru l-a apăsat toată viaţa. Era mare admirator al Israelului şi se bucura de toate succesele acestuia. În discuţiile purtate îmi mărturisea cu nostalgie şi regret :"cine ştie, dacă creşteam într-un mediu familial în care s-ar fi păstrat mai bine tradiţiile evreieşti, altul ar fi fost destinul meu. " Altădată mi-a aruncat o întrebare care suna ca o somaţie: "Poţi să fii un bun budist la Bucureşti?" Nu-mi amintesc ce i-am răspuns atunci "magicianului" dar i se putea răspunde tot cu o întrebare, desigur retorică: "Poţi să fii un bun evreu în Diaspora?" Dacă răspunsul ar fi fost negativ în două mii de ani am fi dispărut ca neam, iar Israelul ar fi fost doar un capitol din Istoria antică.

În definitiv, prietenul Manole avea dreptate: "să fim ceea ce sîntem!"

Se spune că noul ambasador american în Israel, d.Indik ar fi sfătuit, prin 1993, pe guvernanţii noştri să nu trateze cu OEP-ul. A fost ceea ce se cheamă o Indikaţie.

Preşedintele tribunalului:

- De ce l-ai bătut pe omul ăsta?

- Pentru că m-a făcut de nătărău.

- Nu e un motiv serios. Nătărăii sînt oameni şi ei, ca dumneata sau ca mine...

PENSION ŞI CASĂ DE PĂRINŢI
• NVE BABOV •
BAT YAM – TEL. 5518342
STR. ADMOR MIBABOV 2
COMPLET RENOVAT ŞI DOTAT CU CAMERE NOI
• Camere moderne pentru o persoană şi pentru perechi
• Sinagogă + studiul zilnic al Torei
• Sală de lectură + activităţi de societate variate
• Grădini şi alte spaţii verzi pentru odihnă şi relaxare
• Supraveghere şi servicii medicale
• Strict casher şi atmosferă evreiască veritabilă
• Mijloace de transport frecvente şi comode din întregul Guş Dan
Autobuze:
Egged – 86, 92
Dan – 2, 8, 18, 19, 40, 42

nou
A apărut
CAPUL CALENDAR
povestiri de buzunar
de
G. MOSARI

• Întîmplări din viaţa cotidiană povestite cu umor de un fin observator al oamenilor şi destinelor lor. • Lumea pe care o cunoaşteţi şi lumea pe care nu o cunoaşteţi într-o singură carte. • Întîlniri de neuitat cu personaje şi situaţii neobişnuite. • O lectură captivantă.
200 pagini.
Ilustraţii de A. Darian.
Volumul poate fi procurat trimiţînd suma de 31 (treizecişiunu şkalim) pe adresa "Clubul cărţii de calitate", ziarul "Viaţa noastră", rh.Tchlenov 49, Tel Aviv, 66048

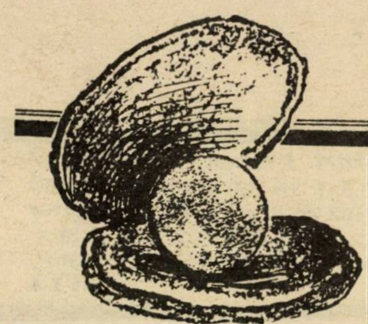

PESCUITORUL DE PERLE

NOAPTEA CEA MAI LUNGĂ

"La miezul nopţii de sîmbătă spre luni, vom muta cu o oră acele ceasornicului şi va fi ora 23".

("Viaţa noastră", nr. 13.223/a.c.; comunicată de Valentin Posmantir, P.O.B. 11483, Tel-Aviv.

Aceeaşi perlă a fost culeasă de Henriette Goldberger, din Natzeret Illit, P.O.B. 5485 şi alţii, şi alţii.)

ÎN GROPI

UN TIMBRU COMEMORATIV ITALIAN PENTRU UN SPORTIV EVREU

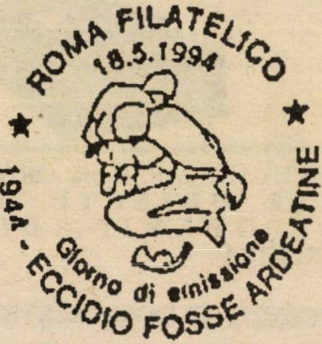

Poşta italiană a emis o ştampilă specială şi un timbru pentru comemorarea sportivului evreu Fosse Ardeatine.

Singurele amănunte despre Ardeatine sînt că el a fost boxer şi a murit, la vîrsta de 35 de ani, în 1944.

(În realitate nu este vorba de un boxer evreu ci aşa cum precizează Alexandra Hadar, din Rh. Kadish Luz 20/61, Ierusalim, de comemorarea a 50 de ani de la masacrarea unui număr de 78 de evrei italieni în Fosele (şanţurile, gropile) Ardeatine).

NU MERGE, DOMNULE DOCTOR!

"Organele de simţ, auzul, mersul, pipăitul şi în special vederea"

(Într-un articol de Eugen Sorin, în "Viaţa noastră", din 1-VII-a.c, p.16; comunicată de Iulius Marcovici, rh. Doliski 3/1, Rehovot).

PERFIDUL CORECTOR

Dacă politica externă a Marii Britanii a adoptat întotdeauna, în general, numeroase măşti (de unde şi porecla: 'Partidul Albion"), faţă de noi ea n-a purtat decît două

("Revista mea", nr. 1632/a.c. În realitate nu este vorba de Partidul Albion ci de Perfidul Albion; comunicată de David Blumenfeld, Bd. Ierusalim 66/10, Kiriat-Yam, 29035)

NU ACORDAŢI NIMĂNUI INTERIORUL DVS.!

"Într-un interior acordat ziarului "Le Monde", Kessous (fost consilier al lui Gaston Deffere, ministru de interne al Franţei la începutul anilor 90) a confirmat cele de mai sus".

("Viaţa noastră", nr. 13.221/a.c.; este destul de curios că acest domn Kessous a acordat ziarului interiorul său; în asemenea cazuri ştiu că se acordă posteriorul; comunicată de ing. Belu Glatt, Haifa, P.O.B. 852).

LA ANUL VA FI IERI

"Monsegniorul Vladimir Ghika a murit la 80 de ani, în 17 mai, 1995, acum 40 de ani, la Jilava..."

("Lupta", Paris, nr. 225/a.c.; comunicată de Marie-Jeanne Buricescu, Paris).

PERVERSITATE

TRECUTUL NESECAT AL LUI CLINTON:

UN NOU SONDAJ SEXUAL

Privirea fixă şi lacomă a veselei, prea veselei Paula Jones (în fotografie) nu-i promite nimic bun furtunosului preşedinte american. Biata lui Hillary e în situaţia să afle, după vechiul scandal cu Gennifer Powers, o nouă dezgropată şi dezastruoasă aventură erotică. Şi Casa Albă e iarăşi scuturată de friguri, deşi nu s-a încheiat nici afacerea "Whitewater".

("Facla"; 11-V-a.c.; comunicată de Dr. Leonte Kaufman, din rh. Kibutz Galuiot 5/24, Ashkelon, care crede că e vorba "de un nou scandal" şi nu de un sondaj deoarece în întreaga sa viaţă de medic n-a întîlnit asemenea parşivenii în materie de sexualitate).

A SE SLĂBI!

STRATEGIA SLĂBIRII

MULTE lucruri influenţează relaţiile sexuale: dispoziţia, sentimentele nutrite faţă de partener, gradul de dragoste - ziua, ora - pot influenţa enorm asupra calităţii contactului sexual. Fiecare persoană are propriul său ritm energetic în decursul zilei, ceea ce are o deosebită importanţă asupra necesităţilor sexuale.

("Facla", idem; comunicată de acelaşi medic-pescuitor de perle, ca mai sus.)

DIMPOTRIVĂ

Berlusconi: n-a ales totuşi în guvern decît o singură femele

("Viaţa noastră", nr. 13.211/a.c. Că Berlusconi este, să zicem, misogin, asta-l priveşte; numai că fotografia îl reprezintă pe Jacques Chirac, primarul Parisului şi fost prim-ministru al Franţei; Confuzia, oricum regretabilă între cele două personalităţi, este cu atît mai supărătoare cu cît Chirac, bărbat vioi, cunoscut pentru filo-feminismul său a numit şi pe vremuri, în guvern şi acum, în conducerea primăriei, un număr remarcabil de mare de colaboratoare drăguţe de sex opus; comunicată de Tutu Gheorghiade, rh. Rembrandt 29, Tel Aviv).

Poşta

Av.Izchak David, Ghivat Shmuel (vă înţelegem: este aiurea să publici, ca "Revista familiei", nr.1432, a.c. o informaţie despre prinţesa de York, ilustrată cu o fotografie dedesuptul căreia scrie Prinţesa Michael de Kent; dar fenomenul acesta de bulibăşeală la paginaţie este atît de frecvent în tipăriturile noastre de alia - noi am dat zeci de asemenea cazuri - încît la un moment dat oboseşti, încurcăturile te impresionează mai puţin, e şi cald! - şi consideri drept perlă numai confuziile gogonate de tot); *Ilie Samoil; Herzlia, Tudor Grisaru, Nisa, Franţa* (încă o dată, vă rugăm să trimiteţi tăieturile din gazeta cu pricina; altminteri, noi nu avem în faţa ochilor *docomentul* şi nu ne putem pronunţa); *Etty Rabinovici*, Rehovot (aţi văzut bine, nu se poate spune, ca în "Viaţa noastră" din 29.VII.a.c. "...ameninţată de o catastrofă umanitară"; catastrofa presupune suferinţe fără număr, moarte, în vreme ce termenul *umanitară* se află la polul opus, e pe bune); *Eugen Goldstein*, Kiriat Yam; *Vera Chirigiu-Torrence*, Chicago, U.S.A.; *Martin Tannenzaf, Holon* (observaţii interesante, puncte de vedere privind conţinutul sau expresia stilistică a textelor, luate la bani mărunţi; dar nu perle); *David Blumenfeld*, Kiriat Yam (ne-aţi prins că umblăm cu iordanul; într-adevăr, corect este "în favoarea înţelegerii cu Iordania" şi nu "cu Iordanul", aşa cum a apărut în *Minimum* - care-i om ca toţi oamenii - din nr.trecut); *av.Israel Kishon*, Kiriat Ono (just, dar aţi sosit...plasat. Sînteţi al 8-lea sau al 9-lea pescuitor care a prins bucuria din "Viaţa" cu noaptea de sîmbătă spre luni).

STYX

PIETRE FUNERARE, MARMORĂ ŞI GRANIT

FRIDMAN

Firmă cunoscută încă din Bucureşti, Şoseaua Giurgiului şi Filantropia

T.A. - KIRIAT SHAUL
Tel.: 6471594, 6476279

- **PREŢURI CONVENABILE**
- **VENIM LA DOMICILIU**
- **EXECUŢIE IREPROŞABILĂ**
- **ÎNLESNIRI DE PLATĂ**

EXECUTĂM MESE ŞI ORICE ALTE OBIECTE DE GOSPODĂRIE, DIN MARMORĂ

VORBIM ŞI ROMÂNEŞTE

C.D.R.-CENTRUL DE PENSII DIN GERMANIA Ltd.
C.D.R.-ZENTRUM FÜR DEUTSCHE RENTEN GmbH
TEL AVIV, imobilul KLAL, str. Droianov 5
(lîngă KIKAR DIZENGOFF), tel. 03/299027-8

S-a aprobat Legea germană privitoare la plata rentei lunare de 500 mărci germane celor care nu primesc rentă de prigonire pînă în prezent.

Se pot înscrie persoane care au fost minimum 6 luni în lagăre de exterminare, sau 18 luni în ghetto sau ascunşi de teama persecuţiei naziste, sau au executat muncă obligatorie.

NE OCUPĂM DE TOATE PROBLEMELE
ÎN LEGĂTURĂ CU RENTELE GERMANE

ZWI-ABRAHAMI
Director

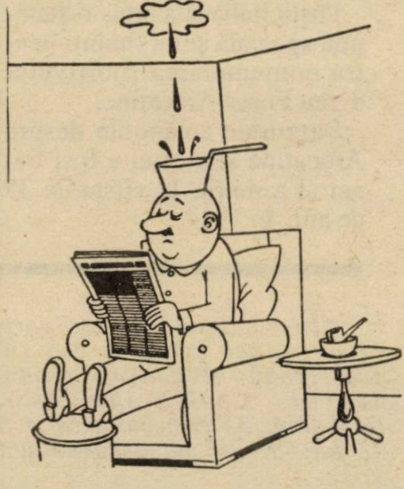

Regizorul de film şi scriitorul MIRCEA SĂUCAN LA JILAVA!

Scenă din filmul găsit la Jilava: Dan Nuţu şi Ileana Popovici

- Cu ce ocazie aţi fost la Bucureşti?

- Cu treburi. Directorul Cinematecii din Tel-Aviv, la propunerea şi îndemnul domnului Artzi, m-a trimis să încerc să recuperez, ce se mai putea recupera din filmul "100 de lei" - măcar pe video. Filmul realizat în 1972, a fost interzis şi din "indicaţia" lui Dumitru Popescu, iar negativul a fost ars, păstrîndu-se printr-un miracol, o copie ascunsă cu grijă de prietenul meu, eminentul cineast, Mihai Tolu, la Jilava. (La puşcăria Jilava). La Jilava se găsesc arhivele de filme ale Bucureştiului.

- Am aflat că aţi realizat incredibilul, că filmul, adică singura copie existentă, s-a prezentat la Televiziunea din Bucureşti.

- Da, după 22 de ani. (Începe să mă plictisească rolul de victimă şi de depozitar de inepuizabile rezerve de marfă interzisă...)

- Şi credeţi că mai ţine (rezistă) după 22 de ani?

(Săucan se uită descumpănit, bănuitor. Nu i-a plăcut întrebarea).

- Freddy Buache, directorul celebrei cinemateci din Lausanne, declara că "senzaţia Festivalului de la Locarno (1990) a fost "Meandre", de Mircea Săucan, un film original, de o tulburătoare expresivitate şi de o inefabilă tristeţe. Întru nimic '*datat*'", nimic anacronic." ("Meandre avea atunci 24 de ani).

- Am auzit că aţi publicat la Bucureşti prima dumneavoastră carte scrisă la Nazareth.

- Permiteţi-mi să vă invit la acest "*Parastas*" aparte, bucatele sînt specioase, (propuse de Capşa), tristeţile propuse de mine.

- Se zvoneşte la Bucureşti că aţi încălcat tabuuri sacrosancte şi că sînteţi în pericol să fiţi dat în 'judecată' şi închis, dacă vin la putere cei lezaţi.

- Să vorbim puţin serios.(Simplificarea cazurilor "menţionate" ar fi vulgarizare, dar absolvirea lor de tristele lor păcate e complicitate). Justificarea crimei "elitelor", a apologiei lui Adolf Hitler, "antisemitismului intelectual", ignoranţa rădăcinilor bolnave, distilate prin retorte alambicate în esenţe subtile, înseamnă degustarea chimicalelor cele mai vulgare a celui mai elementar antiumanism, comercializarea lui spre consum.

- Şi cine deţine flacoanele acestea cu etichete mistificatoare?

- Un personaj...

- Noi am auzit că se numeşte Cioran.

- Vă rog, citiţi cartea.

- Vă mulţumesc. Să considerăm convorbirea terminată.

- Am de adăugat ceva. În interviul meu de la televiziunea de la Bucureşti, am spus "mulţumesc pentru acea caldă îmbrăţişare pe care mi-a dat-o Israelul, pentru acea transfuzie de la inimă la inimă".

Şi inimile au nume concrete: Eugen Campus, Al.Mirodan, L.Volovici, Sandu David, A.B.Jafe, Klapper, Şula Lerner, I. Artzi, Costel Safirman, mulţumesc. Edna şi Dan Făinaru, şi încă, şi încă... (de aceea surprins şi mîhnit, neînţelegînd de ce, am constatat nedumerit că cele cîteva nume cărora le mulţumeam în interviul dat în volumul "*Epoca confruntărilor*" - lipseau. Recuperez.)

● Două mame între ele:

- Shlomo al meu e un drac împieliţat. Cum îi dau să mănînce spanac, dă cu farfuria de perete.

Cîteva săptămîni mai tîrziu.

- Ei, s-au mai liniştit lucrurile cu Shlomo?

- E mult mai bine acum. Am tapetat bucătăria în verde.

DANSUL ŞI MARI DANSATORI PE PELICULE

RENÉE DAVID - COSTIN

În zilele marilor sărbători, de Anul Nou, diferite săli (Cinemateca, Muzeul, Institutul francez etc.) au reluat, spre încîntarea marelui public, filme muzicale cu interpreţi celebri (cîntăreţi, dansatori etc.). Desigur, nici eu nu am fost scutită de ispita revederii cîtorva dintre ei, preferaţii mei, de-alungul anilor.

Despre unul dintre giganţii dansului ultimilor decenii, voi însera aici doar cîteva cuvinte, deşi sînt aproape convinsă că nu mai sînt necesare decît doar ca să dea o idee tinerei generaţii despre frumuseţea (şi importanţa) unuia dintre marile capitole ale Artei - Dansul.

Mihail Barîşnikov, as al baletului clasic rus, care a ales libertatea din motive ideologico-artistice, în urmă cu vreo 15 ani, s-a născut la Riga şi a devenit - la numai 18 ani - prim dansator al Teatrului Mare de balet Kirov, debutînd, cu un succes fără precedent, în opera clasicului Adolphe Adam: "Giselle". După o perioadă foarte lungă, care s-a scurs de la debut, Barîşnikov a reluat, pe alte meridiane, în cu totul altă conjunctură şi formaţie (Teatrul de Operă şi Balet din New York) superba creaţie, desigur cu elemente inovatoare, cu un surplus de rafinament tehnic şi vestimentar.

L-am reîntîlnit apoi- cu aceeaşi plăcere- pe marele dansator, în filmul american **"Dancers"**. În afara vedetei mai sus amintite, pe care o prezintă în cîteva ipostaze, roluri şi dansuri, unul mai diferit decît celălalt, întreaga peliculă este o adevărată feerie, revărsare de culori, muzică, peisaje şi, dans, la nesfîrşit, dans, ajuns la cel mai înalt grad al perfecţiunii. Regizorul acestei creaţii este foarte cunoscut practicînd ca "domeniu preferat" filmele muzicale - **Herbert Ross,** cu care Barîşnikov a mai colaborat pentru realizarea filmului de mare răsunet **"The Turning Point"**.

O altă creaţie - filmul **"Nopţi albe"** are (de data aceasta) pe afiş doi mari dansatori, cu interpretări şi stiluri total diferite, dar aproape de aceeaşi înaltă clasă: rusul Mihail Barîşnikov şi negrul- american Gregory Hines (pe l-am mai văzut dealtfel şi în alte pelicule foarte reuşite precum:" Istoria omenirii"a lui Mel Brooks, "Cotton Club"ş.a.). În cazul de faţă, regizorul american **Taylor Hackford** nu s-a mai limitat la formula clasică a filmului muzical: un subiect schematic, simplu pretext pentru demonstraţiile coregrafice. Imaginînd o dublă străpungere a Cortinei de Fier, în căutarea libertăţii, inspiraţi şi de unele aspecte ale actualităţii de atunci ca şi de unele asemănări dintre biografia interpreţilor şi biografia eroilor, realizatorii peliculei au izbutit să facă de această dată, o dramă cu dansuri, aşa cum reuşesc majoritatea cineaştilor să realizeze comedii cu cîntec, muzică şi dans.

Alături de **Barîşnikov şi Hines** care fac (mai ales în secvenţele de dans) un duo a cărui virtuozitate este perfectă, se remarcă două figuri feminine, amîndouă foarte bine cunoscute publicului (dar nu din aceleaşi motive!): una dintre ele este fiica binecunoscutei şi mult regretatei mame celebre- Ingrid Bergman - **Isabella Rossellini** (seamănă mult cu mama ei la înfăţişare, dar - să-mi fie cu iertare - nu şi la "harul divin"!); a doua, în schimb, este o actriţă de excepţie, englezoaica **Helen Mirren,** de care bănuiesc că aproape nu mai trebuie pomenit nimic, căci a jucat în zeci de roluri, unul mai diferit, mai original, decît celălalt, de fiecare dată însă - acelaş uriaş succes.

Ca să revenim la "oile noastre", finalmente, aş minţi, sau mai elegant vorbind, m-aş afla pe un drum străin adevărului, dacă aş spune că am revăzut aceste filme pentru subiectele lor şi mi-au plăcut în întregimea lor. De fapt, adevărata satisfacţie artistică, mi-au oferit-o, cu generozitate, muzica şi superbele demonstraţii coregrafice.

Barîşnikov: mare

● Madam Şmilovici intră la o bancă Leumi din Haifa şi declară:

- Aş vrea să deschid un cont comun.
- Cu cine, doamnă?
- Nu cunoaşteţi pe cineva care are mulţi bani în cont la banca Dvs?

DUMINICA ŞI MIERCURI CU DAN SHILON

Secretul şi talentul lui Dan Shilon este să aducă în studio duminică şi miercuri seara, printre invitaţii săi de diferite profesii, şi cîte un actual sau fost V.I.P. (= very important person), deobicei politician, căruia-i pune tot felul de întrebări în afara politicii. În afara politicii, adică înlăuntrul vieţii pline de surprize a personalităţilor în cauză. Iar orchestra ce însoţeşte aceste întîlniri este şi ea aleasă în funcţie de profesiunea şi preferinţele invitaţilor.

Astfel, îmi amintesc, deşi a trecut destulă vreme de-atunci, de emisiunea la care a luat parte Itzhak Rabin - cu doamna sa, Lea, în rîndurile publicului spectator; a fost atît de amuzantă încît s-a cerut şi obţinut retransmiterea ei cîteva săptămîni mai tîrziu.

La fel de reuşită a fost şi cea la care a fost invitat Teddy Kolek cu doamna sa, Tamara, Dan Shilon convingîndu-l chiar să...dirijeze orchestra simfonică de pe podium, dar ajutîndu-l discret şi mai ales, eficient din spate. Aşa am descoperit unul din hobby-urile sale serios studiate: muzica clasică.

Pe urmă l-a invitat în studio pe violonistul Shlomo Mintz şi pe Ariel Sharon cu doamna sa, Lili, care nu lipseşte de la nicio apariţie în public a domnului şi stăpînului ei, ba chiar de data aceasta l-a rugat pe Dan Shilon s-o plaseze în faţa lui Arik şi nu în spatele lui unde i se rezervase locul, pentru ca el să şi vadă, nu numai să simtă (cum avea să recunoască pe parcursul emisiunii) sprijinul solid al familiei!

Primul dialog încins rapid între gazdă şi musafir a sunat cam aşa:

Dan Shilon: Ai fost trimis acasă din posturile de Şef de Stat Major şi de Ministru al Apărării. Dacă dorinţa ta de a fi prim-ministru va păţi cîndva la fel, ce ai de spus?

Arik Sharon: (după o scurtă ezitare): O parte din vină o port eu.

Dan Shilon (mirat): E prima oară cînd ne dai un asemenea

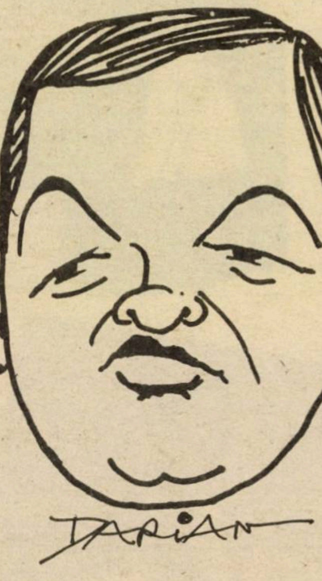

răspuns, că-ţi recunoşti o parte din vină!

Arik Sharon (prompt): Se vede treaba că nu mă interview-ezi destul de des!

Mai tîrziu, pe parcursul emisiunii, Arik Sharon a povestit cum - rănit la burtă şi la şold în luptele de la Latrun, în timpul Războiului de Independenţă - a fost salvat de Iacob Boghin (prezent şi el în studio), pe atunci în vîrstă de 17 ani şi doar de două zile în regimentul său: l-a cărat, pur şi simplu, pînă la un punct de unde a putut fi transferat cu mijloace motorizate la spitalul de la Bilu. Pe drum însă l-a auzit pe unul dintre însoţitori spunînd despre el că ar fi fost rănit la "moştenitori". Ajuns la spital, o soră tînără şi frumoasă i-a dat primele îngrijiri şi, printre altele, i-a pus şi plosca, dar fără rezultat şi atunci a cerut o sondă. Arik Sharon avea o sfîntă oroare de acest instrument, văzuse la atîţia alţii ce chin provoacă; disperat, i-a cerut sorei să mai încerce odată pe cale naturală cu plosca, şi de data aceasta a reuşit. De bucurie, sora s-a repezit şi l-a sărutat pe buze, şi- spune Arik Sharon- "în clipa aceea am simţit categoric că n-am fost rănit la "moştenitori"!

P.S. Ştiaţi că Dan Shilon este frate cu ceilalţi doi Shiloni de la televiziune? Unul e specialist în filmări- surpriză pe stradă, de farse mult gustate (Igal), celălalt în fermecarea copiilor cu poveşti...O familie...bună.

Claudia Rosenstreich

"PUNCTELE MELE CARDINALE"
de LIANA MAXY

Un adevărat itinerar cultural prin spiritualitatea secolului.

Ioni Tuvia-Radio Kol-Israel

Liana Maxy este un inepuizabil tezaur de mărturii despre "generaţia de aur" şi expertul îndrăgostit pătimaş de personajele sale.

Virgil Duda - "Viaţa noastră"

O culegere "gingaş cumpănită" de Liana Maxy.

L.Volovici

O carte bună este cea care-ţi stîrneşte întrebări. "Punctele mele cardinale" îţi stîrnesc un potop de întrebări.

Rodica Grindea, "Revista mea"

O lectură de înaltă ţinută spirituală ce te-ndeamnă, pur şi simplu, la viaţă

Claudia Rosenstreich, "Minimum"

Ilustrată cu reproduceri din creaţia pictorului M.H.Maxy, cartea poate fi obţinută trimiţînd *45 şekeli* pe adresa:

LIANA MAXY
P.O.B. 1114
RAMAT GAN 52111
ISRAEL
Tel: 03-7519839

Pentru cititorii din străinătate preţul este de 20 dolari, inclusiv expedierea prin avion.

MAIA MORGENSTERN

Manechin

Maia Morgenstern este la ora de faţă un star al lumii spectacolului din România. Ea a repurtat succese mari pe scenă, la Naţional, şi la TES; a repurtat succese mari în cinematografie, jucînd în filme de Lucian Pintilie şi obţinînd un premiu important la Festivalul de la Geneva.

Dar cel mai mare succes al ei îl reprezintă, desigur, furia cu care "România mare" şi alte "Europe" s-au năpustit asupra ei, venetica, insultînd-o birjăreşte.

Acum, Maia Morgenstern îşi încearcă talentul într-un domeniu nou: acela de...manechin. În fine, manechin de-adreptul parcă nu e cuvîntul. Actriţa noastră a acceptat (cu plăcere) să poarte şi să prezinte la Paris cîteva rochii desenate de Doina Levinţa, cunoscută pentru costumele ei extraordinare de scenă.

Iat-o aici, în cîteva din creaţiile Doinei Levinţa, *(după revista Match-Bucureşti; da, a apărut şi aşa ceva).*

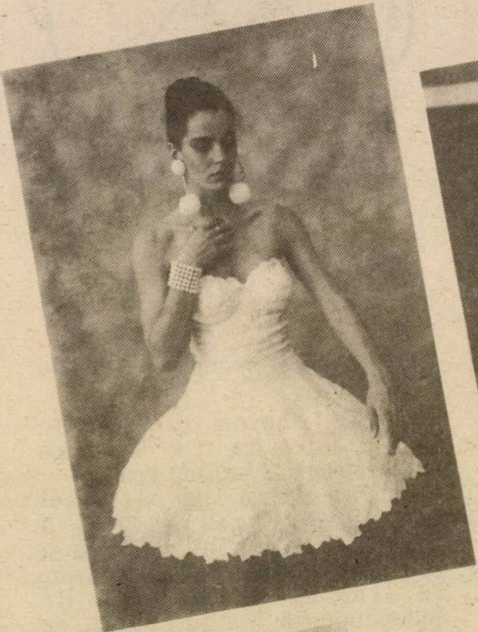

● MUZICĂ

Sofia Gelman

DELA DARMSTADT LA NATANIA

Darmstadt (Germania) nu este un oraş foarte mare şi totuşi, în decursul deceniilor - şi-a cucerit un bun renume datorat interesului pe care îl acordă promovării muzicii contemporane de pretutindeni. Cursurile organizate şi conduse de cei mai de seamă specialişti din lume, cu scopul de a dezvălui tinerilor compozitori şi muzicologi tainele celor mai recente investigaţii, reunesc an de an talente din diverse ţări; Georg Ligeti sau Witold Lutoslawski (a cărui dispariţie o regretăm cu toţii) şi-au înscris numele în rîndul marilor militanţi pentru *viitorul* muzicii. Pentru a organiza o manifestare de anvergură condiţia sine qua non este să...dispui de fonduri. Apoi, fireşte, să ştii în *ce scop* vei cheltui aceste fonduri. Din păcate, se pare că şi dacă ai ales bine, ai obţinut succes şi ai creat o tradiţie, ba chiar una de renume mondial, aceasta riscă să dispară din sfera preocupărilor. Un exemplu îl constituie sesiunea de vară a operei Metropolitan din New York organizată an de an la Tel Aviv, în colaborare cu Conservatorul Israelian, de pe strada Stricker. Noul (relativ) primar al Tel Avivului, Roni Millo, a hotărît că nu se va lăsa influenţat de succesul evenimentului repetat în fiecare vară, unde venisere să înveţe, cîntăreţi de peste hotare, alături de studenţii şi consacraţii meseriei din Israel şi unde au predat de-a lungul anilor - printre alţii - Renata Scotto sau Alfredo Kraus; el vrea să sisteze alocarea fondurilor, spre durerea tuturor celor implicaţi, începînd cu anul viitor. Nu se va găsi nimeni să-l tragă de mînecă şi să-l determine să se răsgîndească?

În schimb, noul (relativ) primar al oraşului Natania, Zeev Poleg, împreună cu susţinătorii săi de la noua secţie culturală înfiinţată de el, Şoş Arar şi Miri Şachav, are de gînd să calce pe urmele oraşului Darmstadt. Amintim două planuri frumoase: organizarea unui ciclu de recitaluri de muzică de cameră cu abonamente, ciclu în care de la un singur concert, s-ar putea ajunge la cîteva, hai să zicem o săptămînă de lucrări "dificile"; ceea ce ar însemna că ne apropiem de noţiunea de FESTIVAL de muzică contemporană, adică de un vechi deziderat, acela de a ieşi pe arena mondială cu propria noastră cultură muzicală, "la zi".

● - Sînteţi mulţumit de fiul dvs.?
- Absolut!
- Nu bea?
- Nu. E foarte sobru.
- Fumează?
- Nici o dată.
- Nu fuge de-acasă?
- Nu!
- Nu e homosexual?
- Vai de mine, nu!
- Nu se droghează?
- Cum vă închipuiţi?
- Băiatul dvs. e perfect. Ce vîrstă are?
- Doi ani.

PRIN

LEIBOVICI HERMAN ŞI VIVIANE

REALIZAŢI UN VOIAJ REUŞIT PE ORICE MERIDIAN

LA DISPOZIŢIA CELOR INTERESAŢI PENTRU ORICE SERVICII TURISTICE LA AGENŢIA DE VOIAJ PROPER TRAVEL LTD.TEL AVIV
STR.BEN YEHUDA NR.56, TEL.297477, 5289992

●

BILETE DE AVION ALE TUTUROR COMPANIILOR DE ZBOR, EXCURSII ORGANIZATE ŞI INDIVIDUALE, REZERVĂRI DE HOTEL, ÎNCHIRIERI AUTO, CROAZIERE, STAŢIUNI DE ODIHNĂ ŞI TRATAMENT.

●

PENTRU ROMÂNIA, PROGRAME SPECIALE, PREŢURI REDUSE LA TOATE STAŢIUNILE DE TRATAMENT (FELIX, COVASNA, HERCULANE, ETC.), PACHETE DE 5 ZILE LA SINAIA, BRAŞOV, POIANA BRAŞOV, PREDEAL.

●

FOLOSIŢI SERVICIILE NOASTRE
SÎNTEM SIGURI CĂ VEŢI REVENI.

O'HENRY

DRAGOSTEA NU SE CUMPĂRĂ CU BANI

Aşa e. Aşa e.
Şi totuşi..., hai să vezi ce i-a trecut unui american prin cap...

În timp ce bătrînul Anthony Rockwall, proprietarul fabricii de săpun "Eureka", privea satisfăcut prin fereastra bibliotecii din locuinţa de pe Fifth Avenue, văzu pe vecinul său G. van Schyulight Suffolk-Jones, membru a mai multor cluburi aristocratice, urcîndu-se în maşină. Ca de obicei, Suffolk-Jones strîmbă din nas, cînd se uită la sculpturile Renascentiste italiene care împodobeau palatul fabricantului de săpun. "Acestui tip încrezut, mormăi regele săpunului, nimic nu-i place. Am să vopsesc faţada casei în roşu-alb-albastru, ca să-i dau nesuferitului ocazia să-şi strîmbe şi mai mult nasul său olandez". Apoi Anthony Rockwall, care nu s-a putut deprinde - nici după ce a devenit bogat - să se servească de sonerie, se apropie de uşa bibliotecii şi urlă cu vocea care făcuse pe vremuri să cutremure cerul deasupra Kansas-ului: Mike!

Servitorul care răspundea la numele de Mike intră.

- Spune-i fiului meu să vină la mine înainte de iese în oraş.

Cînd Rockwall junior intră în bibliotecă, tatăl său îl privi cu drag, apoi îi spuse:

- Eşti un gentleman, fiule, un adevărat gentleman şi nimeni n-ar putea spune că eşti fiul unui parvenit. Cu toate că dispui de sume fantastice, nu arunci banii în dreapta şi în stînga... Dar să ştii fiule că eu nu sînt contra să cheltuieşti şi să-ţi cumperi orice doreşti...

- Dar nu orice se poate cumpăra cu bani!, spuse tînărul oftînd.

- Greşeşti, fiule, orice se poate căpăta, depinde numai de preţ. Spune-mi ce anume nu se poate cumpăra cu bani?

- De pildă, banii nu-ţi pot folosi pentru a fi primit în cercurile aristocratice, care sînt exclusive.

- N-ai dreptate, băiete. Ce-ar fi astăzi cercurile tale exclusive, dacă primul Astor nu ar fi avut banii necesari să străbată Atlanticul? De altfel, te-am chemat, ca să te întreb ce e cu tine. Te observ de vreo două săptămîni şi văd că nu eşti în apele tale. Spune-mi ce ai. În mai puţin de 24 de ore, îţi pot pune la dispoziţie aproximativ 11 milioane de dolari, fără să ating capitalul nostru de bază. Dacă e vorba de mă-nţelegi..., yachtul aşteaptă sub presiune, şi în două zile poţi ajunge în insulele Bahamas.

- Aproape că ai ghicit... în orice caz, nu eşti departe de adevăr.

- Aha, spuse bătrînul, cum o cheamă?

Tînărul începu să se învîrtească prin cameră. Ştia că tatăl său nu caută decît să-l ajute.

Drept răspuns la tăcerea fiului, bătrînul continuă:

- De ce nu o ceri în căsătorie? Orice fată nu poate decît să te accepte cu ambele mîini. Bani ai, o înfăţişare prezentabilă ai, cultură ai, eşti un om cinstit. Mîinile tale sînt curate, săpunul "Eureka" n-a fost niciodată folosit în zadar.

- Încă nu am avut ocazia...

- Ce e aia că nu ai avut ocazia? Creează o ocazie, propune-i o plimbare în parc, condu-o acasă. Ocazie! Mă faci să rîd! -spuse bătrînul înfuriat.

- Dragă tată, nu cunoşti regulile societăţii. Ea aparţine unor cercuri înalte, cercurile oamenilor care fac legile. Fiecare minut este programat la ei cu multe zile înainte. Tată, trebuie să cuceresc această fată, trebuie, dar nu ştiu cum... de scris nu pot să-i scriu...

- N-ai vrea să mă faci să cred că toţi banii mei nu pot să-ţi dea posibilitatea de a obţine două ore din timpul acestei fete?

- Am ezitat prea mult şi poimîine pleacă pentru doi ani în Europa. Mîine seară voi mai avea ocazia să fiu singur cu ea doar timp de cîteva minute. Ea se află la mătuşa ei la Larchmont şi nu am dreptul, după uzanţele lor, s-o vizitez acolo. Mi-a permis s-o aştept la gară, unde soseşte cu trenul de 8,30. Pe urmă trebuie să iau repede o maşină şi s-o duc pe Broadway, pînă la teatrul Wallak, unde o aşteaptă mama ei cu alţi prieteni. Crezi că este posibil ca în aceste şase-şapte minute, să-i declar dragostea şi să-i şi cer mîna? În pauza spectacolului, sau după final nu voi mai avea nici o şansă s-o văd... Nu, dragă tată, şi nimic din lume nu poate rezolva aceasta. N-am nici o speranţă să-i mai pot vorbi domnişoarei Landry de căsătorie, înainte de plecarea ei.

- Ai dreptate, fiule... dar sînt cel puţin liniştit că nu eşti bolnav... Da, e adevărat că nu poţi să cumperi fericirea cu bani şi s-o şi primeşti bine împachetată la domiciliu.

În aceeaşi seară, mătuşa Ellen veni să-l viziteze pe fratele ei, Anthony. Docilă, sentimentală, oftînd mereu sub povara bogăţiei, ea discuta cu Anthony despre dragoste şi necazurile pe care aceasta le poate aduce. Cînd Ellen atinse acest subiect, Anthony lăsă din mînă ziarul de seară, de altfel unica sa lectură şi, întrerupînd-o, îi spuse:

- Mi-a povestit întreaga poveste, i-am pus la dispoziţie contul meu bancar, dar el se încăpăţînează să susţină că nici o armată de multimilionari nu poate înfrînge regulile înaltei societăţi.

- Vai, Anthony, de ce vorbeşti totdeauna despre bani? Bogăţia nu are nici o putere acolo unde este vorba de adevărata dragoste. Dragostea este atotputernică. Dacă Richard i-ar fi vorbit din timp, nu l-ar fi refuzat, acum însă îmi e teamă că e prea tîrziu. Nu va mai avea ocazia. Tot aurul din lume nu poate aduce fericire fiului tău.

A doua zi dimineaţa, mătuşa Ellen scoase dintr-o cutie de lemn un inel fin de aur şi i-l dădu lui Richard.

- Poartă-l astă seară, dragul meu, îl imploră ea pe nepotul ei. Inelul este de la mama ta. Ea spunea că poartă noroc în dragoste şi m-a rugat să ţi-l dau cînd vei găsi pe aleasa inimii.

Tînărul luă inelul cu respect, îl privi, îl încercă pe degetul mic şi cum nu i se potrivea, îl puse în buzunarul de la vestă şi plecă în oraş.

Trenul întîrzie cu două minute. Era ora 8,32 cînd sosi în gară, şi primele cuvinte ale domnişoarei Landry au fost:

- Trebuie să ne grăbim, nu o pot lăsa pe mama să aştepte.

- La teatrul Wallak şi cît mai repede, spuse Richard.

Automobilul străbătu ca vîntul strada 240 spre Broadway. Cînd ajunse la colţul străzii 230, un autobuz le tăie drumul. Şoferul încercă să cîrmească la stînga, dar drumul era barat în lăţime de un camion cu marfă, care avea o pană la motor. La dreapta se afla o dubă uriaşă care transporta mobilă. Aglomeraţia deveni din ce în ce mai mare, fiecare înjura, fiecare ţipa, iar poliţiştii veniţi la faţa locului, nu reuşiră decît să facă o încurcătură şi mai mare.

- Ce s-a întîmplat? - întrebă domnişoara Landry.

Richard se uită afară pe geam; strada era plină de oameni şi se părea că întreaga circulaţie a Manhattan-ului şi-a dat întîlnire în acest punct.

- Îmi pare rău, spuse Richard, dar se pare că nu avem încotro; această încurcătură nu va fi rezolvată atît de repede.

La ora 11 noaptea, cineva bătu la uşa dormitorului lui Anthony Rockwall; era mătuşa Ellen.

- S-au logodit, Anthony, spuse ea. În drum spre teatru au dat peste un dop de circulaţie. Abia după două ore au putut porni mai departe. Richard a avut timpul să-şi declare dragostea şi să-i ofere un inel de aur, pe care domnişoara Landry l-a acceptat. Aşadar, dragă frate, să nu te mai lauzi niciodată cu banii tăi. Un mic inel, un simbol al adevăratei dragoste, i-a ajutat lui Richard al nostru să-şi găsească fericirea.

- Îmi pare bine că băiatul şi-a găsit fericirea, zise Anthony rîzînd. I-am promis că poate conta pe întreaga mea avere...

- Dar Anthony, nu înţelegi că banii n-ar fi putut ajuta dacă....

*

A doua zi, la ora aperitivului, un anume Kelly intră în biblioteca bătrînului Rockwall.

- Am fost nevoit să mai adaug trei sute de dolari de la mine, îi spuse acesta fabricantului. Toţi şoferii au pretins cîte un bacşiş pentru bararea străzilor. Nu poţi însă să te plîngi, domnule Rockwall, că înscenarea n-a fost reuşită. Nici un regizor nu ar fi făcut lucrurile mai bine, iar mulţimea era o plăcere s-o priveşti. Ce nu se poate face plătind oamenilor cîte un dolar pe oră, numai ca să se adune şi să creeze aglomeraţie!...

- Kelly, poftim un cec pentru 1300 de dolari; trei sute pe care i-ai plătit şi o mie de dolari pentru străduinţa dumitale...

Recomandăm directorilor de bancă de la noi, precum şi speculanţilor la bursă care au dat lovituri în săptămînile din urmă - şi care se află în situaţia d-lui Rockwall - să înveţe din experienţa milionarului american; cu atît mai mult cu cît să organizezi un dop (pkak) pe Allenby colţ cu rh.Yaffo din Tel Aviv e un fleac. O scoţi la capăt cu 2-300 de şekeli.

(Urmare din pag. 54)

PRIMIM

Solo Har: **"Generaţia confruntărilor"**; *interviewuri; cu o prefaţă de Sebastian Costin; coperta Baruch Elron; colecţia "Izvoare"; Tel Aviv, 1994.*

După **"Generaţia de sacrificiu",** apărut în deceniul trecut, un nou volum de convorbiri, să spunem dintru început, bine venite, cu "personalităţi din trib". Paleta e bogată şi variată. Întîlnim scriitori şi critici literari ca Marius Mircu, Sandu David, A.B. Ioffe, Virgil Duda, Luiza Carol, Tania Lovinescu, Sergiu Levin, Bianca Marcovici, Rodica Grindea, Sesto Pals, Mircea Săucan, Mirel Brateş, Al. Andy, Al Sever, Cornel Safirman, Eliezer Frenkel, Elena Tacciu, Leon Volovici, istorici ca Zvi Iavetz, Jean Ancel, E. Opher, oameni ai scenei politico-sociale ca Arthur Israelovici, Rav Ephraim Guttmann, Iehoshua Caspi, Moshe Nagor ş.a., artişti ca Zolla, Carol Marcovici, Hana Rieber, Tuvia Juster, M. Pascal, Alex Peleg, publicişti familiari ochiului nostru de cititori de gazete ca, Jean Steiger, Amalia Sçorţaru-Saar, Ady Carmi. Inegale (nu toate întrebările şi nu toate răspunsurile sînt excitante); convorbirile din carte au un numitor comun pozitiv: ele ne oferă informaţie utilă cu privire la biografia şi ideile, personalităţilor (sau numai persoanelor) în cauză. Aici, fiindcă veni vorba de informaţie, o remarcă: la unii dintre "subiecţi" ni se comunică data naşterii, la alţii, amănuntul (totuşi atît de important...) este trecut cu vederea. Cînd e vorba de cucoane mai înţelegem (oameni sîntem) dar la bărbaţi chestia sună neplăcut, ca o cochetărie de provincie mică.

STEINBERG

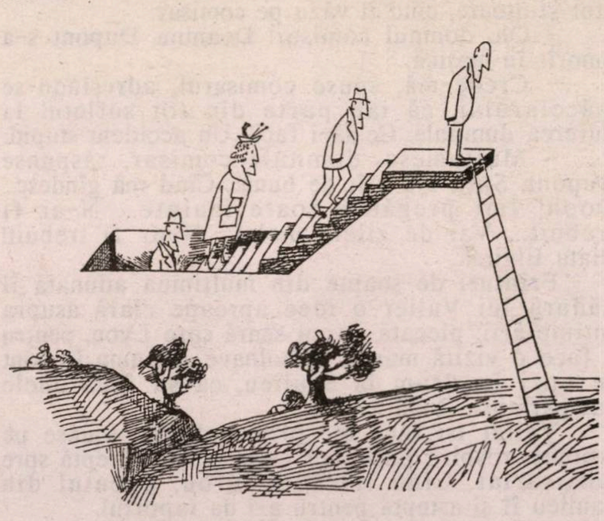

Asta e, fraţilor!

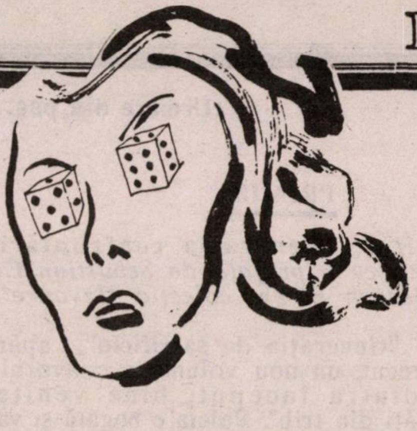

TOTUL ERA FALS

nuvelă poliţistă
de
F.D. Elliot

Da, totul era fals.
Aşa, ca în declaraţiile grave, solemne şi emoţionante ale unor conducători politici...Pe care, dacă le iei la bani mărunţi, descoperi uluit că îndărătul lor se ascunde cu totul altceva...

Afacerea se prezenta în modul cel mai stupid. La început nu părea decît un accident banal, unul din acelea înserate aproape zi de zi, la rubrica faptelor diverse: *"Pe şoseaua naţională, la ieşirea din Chagny, maşina condusă de Elvira Dupont, în vîrstă de 46 de ani, a suferit un accident, conducătoarea fiind ucisă pe loc".*

Cînd comisarul Valier ajunse în cartierul unde a locuit defuncta, căzu în plin vacarm de lamentări. Soţul, un munte de om, îmbrăcat într-un halat alb, pătat cu sînge, se ştergea pe obraji cu colţul şorţului de care se folosea în măcelărie. Portăreasa interveni cu o alură atot-ştiutoare, cînd îl văzu pe comisar:

- Oh, domnul comisar! Doamna Dupont s-a omorît în maşină.

- Crede-mă, spuse comisarul, adresîndu-se măcelarului, că iau parte din tot sufletul la durerea dumitale. Ce să-i faci? Un accident stupid.

- Mulţumesc, domnule comisar, răspunse Dupont. Ştiţi, era atît de bună... Cînd mă gîndesc... Oooh! Îmi pregătise toate înainte... N-ar fi trebuit... Vai de zilele mele!... N-ar fi trebuit! Biata Elvira!...

Frînturi de şoapte din mulţimea adunată îi dădură lui Valier o idee aproape clară asupra întîmplării: plecată de cu seară spre Lyon, pentru a face o vizită mamei ei bolnave, doamna Dupont se opri în drum la Saulieu, ca să facă unele cumpărături. După aceea...

Valier îşi făcu loc prin mulţime, ajunse pe trotuar, respiră puţin aer curat şi se îndreptă spre comisariat. Cînd intră în birou, agentul din Saulieu îl şi aştepta pentru a-i da raportul.

- Curios accident, brigadiere, spuse Valier, privindu-l în ochi.

- Da!? Într-adevăr, curios accident. Drumul este drept şi foarte bun. O plăcere să-l parcurgi. Nu-mi pot da seama cum s-a întîmplat...

- Există ceva martori?, întrebă comisarul.

- Un drumeţ care venea din sens invers. El ne-a dat alarma. Femeia era singură.

- Ce fel de maşină era?

- O "Aronda" de doi ani. Patru mii de kilometri parcurşi. În foarte bună stare.

- Femeia a trăit mult după accident?

- Nu! Ucisă pe loc. Avea lovituri aproape pe tot corpul... Foarte interesant...

- Ce este interesant?, se miră Valier.

- Faptul că Dvs. care faceţi parte din brigada criminală vă interesaţi de acest accident banal. Soţul părea destul de deprimat cînd a fost înştiinţat.

Urmă o tăcere. Mai exact o tăcere personală, care se făcuse în jurul lui Valier. Pe brigadier nici nu-l mai auzea. În mintea lui, comisarul îşi făcea următoarea socoteală:... Maşina circula cu viteză normală. Nici un defect la maşină. Vizibilitate bună. Nici un obstacol înaintea ei. O femeie conduce singură, pe o şosea naţională. Şi ştie ce înseamnă un volan. O femeie pe care o cunoştea ca fiind veselă şi cu dorinţa de a trăi. Care a fost oare scopul acestei călătorii? O mamă bolnavă... sau altceva, vreun secret care ar putea justifica misterul acestui straniu accident?

Valier îl privi din nou pe brigadier, apoi îl întrebă:

- Eşti sigur că nimeni n-o însoţea?

- Nimeni, domnule comisar. În această privinţă, drumeţul a fost categoric în depoziţia lui. De altfel, s-au mai oprit şi alte maşini, şi i-am interogat pe şoferii respectivi.- Unde aţi dus cadavrul? Cereţi autopsia... Cereţi acelaşi lucru şi pentru maşină. Adică şi una mecanică.

*

Îndată ce brigadierul ieşi să îndeplinească ordinele comisarului, îşi făcu apariţia inspectorul Mervans: - Soţul este aici, domnule comisar!

- Să intre. Rămîi şi dumneata, Mervans.

Cu paşi mici, Dupont pătrunse în biroul comisarului, aşezîndu-se în fotoliul pe care acesta i-l indicase.

- O ţigară?, întrebă comisarul.

Dupont refuză. I se păru foarte curios să se afle în biroul lui Valier, cunoscut că se ocupă numai de crime. Soţia lui murise la volan; fără nici o îndoială, o pierdere de control a direcţiei. Ce căuta el la acest Valier?

- Am dat dispoziţii să se urgenteze formalităţile, domnule Dupont, spuse Valier. Cine mai lucrează la dumneata în prăvălie, în afara lui Lucian?

- Doar Lucian, domnule comisar. Imbecilul ăsta este cel mai mare netot... Bun doar să livreze marfa la clienţi. Prima dată cînd i-am încredinţat maşina de tocat, mi-a rupt două cuţite. Asta e Lucian...

Şi deodată, cuprins de o nelinişte subită, se ridică şi se îndreptă spre fereastră:

- El singur mi-a spus... Prostul... Mă întreb de ce nu l-am omorît? Dacă l-aţi fi văzut... Plîngea ca un copil. Auzi, tocmai el să-mi facă mie asta. Elvira şi cu el... cine ar fi crezut?:

N-a mai putut rezista. Plantat în faţa

ferestrei, cu spatele întors, cu muşchii încordaţi, mormăi:

– În fond, mai bine că s-a întîmplat aşa...

Apoi, fără să mai adauge vreun cuvînt, se îndreptă spre uşă. După ce măcelarul ieşi din birou, sună telefonul. Rezultatul autopsiei era categoric: otrăvire! Automobilul se răsturnase după ce Elvira murise.

– O sinucidere, poate, şefule? interveni inspectorul Mervans.

– Curioasă idee, să te otrăveşti, şi apoi să pleci la drum. O greşeală? Aceasta se poate întîmpla...

– Orice se poate întîmpla... chiar otrava din cafeaua termosului. Analiza lichidului rămas pe fundul sticlei găsită în maşina accidentată este categorică.

De astă dată, brigada criminală trebuia să intre într-adevăr în acţiune. Trebuia să se descopere criminalul. Totul părea fals. Şi accidentul, şi supărarea lui Dupont. Deoarece accidentul era o crimă şi Dupont un soţ înşelat...

*

Pe uşa măcelăriei "*J. Dupont – Carne de primă categorie*" era pus anunţul: "Închis din cauză de deces". Apartamentul soţilor Dupont se afla deasupra măcelăriei. Comisarul Valier îl găsi pe măcelar în sufrageria mobilată în stil antic. Dupont şedea într-un fotoliu, iar în faţa lui, pe un scaun de lemn, era aşezat un tînăr înalt şi slab, cu urechi mari. Dupont îl prezentă:

– Acesta e Lucian.

Valier, însoţit de inspectorul Mervans, se aşeză pe un scaun, îşi aprinse calm o ţigară, apoi, cu indiferenţă, lansă întrebarea:

– Nu-i aşa că amîndoi aţi iubit-o pe această femeie?

În tăcerea adîncă ce se lăsase în cameră, cei doi interogaţi tresăriră puternic. Valier repetă întrebarea:

– Amîndoi aţi iubit-o pe Elvira, nu-i aşa?

Dupont, silindu-se să pătrundă întregul înţeles al acestei întrebări, răspunse:

– Mai mult decît atît... Nu ne gîndeam decît unul la celălalt. Elvira era totul pentru mine. La fel şi eu pentru ea. Nu mi-am dat seama niciodată că... Privi cu un ochi răutăcios spre Lucian.

– Priviţi-l puţin, domnule comisar, un neisprăvit ca ăsta care nu ştie ce e un cotlet şi ce e un muşchi!

– V-aţi certat vreodată?

– Cu Lucian?

– Nu, cu Elvira.

– Îţi spun că ne iubeam.

– Cum se purta ea cu dumneata?

– Ea, pronunţă măcelarul cu un fel de exaltare, nu se ocupa decît de mine, nu se îngrijea decît să-mi fie mie mai bine... Şi aşa a fost de la început... Pînă la acest accident...

– Nu este un accident, spuse răspicat comisarul, lovind cu piciorul în masă... A fost ucisă!

Dupont se întoarse ca trăznit, privind curios pe comisar:

– Dumneata rîzi de mine?

– V-aţi despărţit în bune condiţii?, mai întrebă Valier.

Dupont răspunse la întrebare. Ţinea mai mult să rezolve ultima versiune: asasinarea Elvirei.

– Aţi spus că a fost ucisă?, întrebă el zăpăcit. E imposibil. Sau atunci... nu era singură în automobil?

– Absolut singură! Repet: În ce dispoziţie era cînd a plecat?

– A fost ca de obicei, oftă Dupont. Drăguţă, gîndindu-se mereu la mine... Îmi pregătise toate pentru cele două zile cînd urma să lipsească: rufele de schimb, mîncarea. Ce nenorocire! A trebuit să apară individul acesta..., spuse arătîndu-l cu degetul pe Lucian.

– Înainte de plecarea ei ai descoperit că ea... era prea tandră cu Lucian?, întrebă încet Valier.

– Nu, nu. Nu ştiam nimic. Mi-am dat seama abia cînd l-am văzut plîngînd ca un viţel.

Valier se ridică. Se îndreptă spre bucătărie, deschise dulapurile, apoi cuptorul de la maşina de gătit, frigiderul. O vedea parcă pe Elvira pregătind toate înaintea plecării ei, veghiind să nu-i lipsească soţului nimic. Imaginea îl obseda. Desigur că atunci, profitînd de neatenţia Elvirei, Dupont turnase otrava în termos.

– Dumneata ai văzut-o înainte de plecare?, îl întrebă Valier pe Lucian.

– Ne-am întîlnit după colţul străzii dar n-am rămas împreună nici măcar un sfert de oră.

– Ai profitat de întîlnirea voastră ca să-i torni otrava?, întrebă comisarul pe Lucian.

Tînărul făcu un gest de spaimă. Buzele îi tremurau şi începu să plîngă. Dupont îl privea nedumerit pe comisar. Nedîndu-i timp lui Lucian să răspundă, Dupont interveni:

– Noi ne iubeam atît de mult, spuse grav măcelarul. Nu mă puteam lipsi de o asemenea femeie. Şi-acum, dacă s-ar întoarce, tot aş primi-o înapoi, chiar dacă ar vrea să şi-l păstreze şi pe acest Lucian.

Comisarul îşi şterse fruntea de sudoare şi-şi reîncepu interogatoriul:

– Spui că a pregătit toate pentru dumneata înainte să plece?

– Toate, aşa cum v-am spus. De cîte ori pleca, făcea la fel: mîncarea, rufele, totul.

– Şi dumneata nu te ocupai de nimic?

– Doar cafeaua pe care şi-o lua la drum i-o făceam uneori. Ca să nu adoarmă, îşi lua un termos cu cafea caldă.

Un zîmbet de mulţumire se ivi pe faţa comisarului. Adevărul plana în jurul lor. Termosul, cafeaua otrăvită...

– Îi preparam uneori cafeaua, continuă Dupont. Asta-i făcea plăcere Elvirei. Degeaba zîmbiţi, noi ne iubeam foarte mult. Ea mi-o pregătea pe a mea, fără cafeină. Eu pe a ei. Dar aseară, am venit tîrziu şi eram obosit şi n-am avut putere să-i pregătesc cafeaua. M-am gîndit că o dată putea să bea şi ea cafea fără cafeină; nici nu i-am mai spus, am luat cafeaua pe care mi-o pregătise mie şi am turnat-o în termosul ei...

Dupont nu-şi termină bine fraza, că deschise ochii mari, plini de groază...Înţelese totul... Comisarul Valier îşi stinse ţigara. Lucrurile erau lămurite. Dupont căzu greoi într-un fotoliu.

Traducere de A.B.

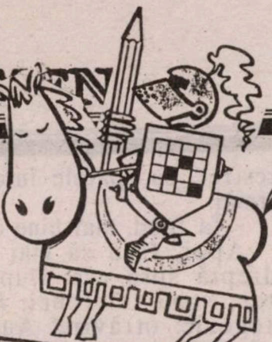

NELU WEINBERG
PREZINTĂ PAGINILE DE
JOCURI

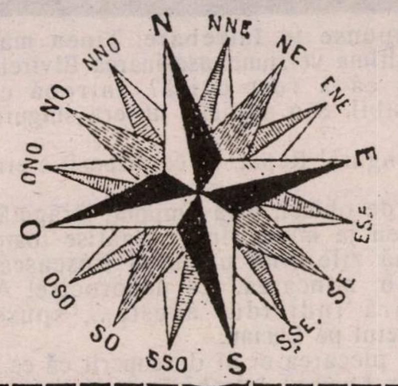

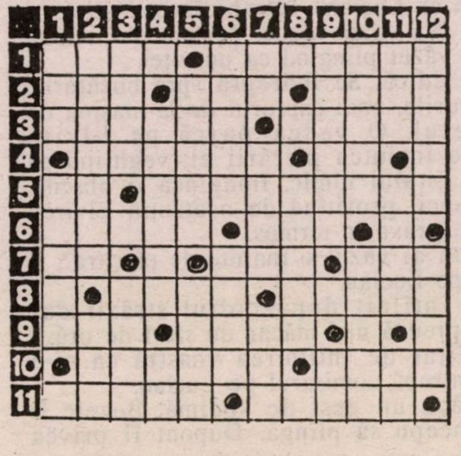

PUNCTELE MELE CARDINALE
de Liana Maxy

ORIZONTAL: 1) "S-a luminat pe cerul meu un astru/Cu raze de cristal pe chipul de-alabastru" - "Un fluviu de vorbe/Unele-ntregi, altele sparte" 2) Ultimele creații ale Lianei! - "Unde fulgi de nea acoperă pămîntul" - "Ne-am luat prietenia iar în brațe" 3) "Să batem tactul tobelor păgîne" - Și-mbăiate în miresme de brad\Cupele se-nalță și se duc" 4) "Că anii mulți în urma mea rămași,/Sînt doar răzoare gata să primească/Pe lungă vreme încă, recolte noi de pași" - Clipele care se-adună (sing.) 5)"Tu, cu capul tău de pește..."! - "Imagini transformate-n prooroci:/Cu ele refac drumul la Providence, Chicago" 6) "Pornesc apoi la Riga, la Moscova, la Soci" - Sau. 7) Spre aducere aminte - Zile din calendarul roman - Afară din joc 8)Localitate în Ghana - "Nici chiar copii și nici încă nu maturi"(sing.) 9) "Un roman neterminat..."! - "Cenușiul cerului e ud/ Stă să plouă"(pl.) 10) "Să-ncingem plînsul în rafale" (pl.)-Pivniță 11)"Pe raft, mereu alături, de mîini parcă se țin/Nuvelele lui Cehov, un Dante, un Rabelais" - "O pînză transparentă/De liniște duioasă/Învăluise țărmul"

VERTICAL: 1)"Valul ondulat în care/Se-oglindise cerul și Livada" - "Pe puntea construită din decenii,/La meridianul "Israel" al globului terestru" 2)"Atîta este spațiul în care-mi intră Lumea/Pămînt, sori și planete, trecut și viitor"-Aparțin lui Cohănescu! 3)"Ori cîntecul de leagăn, somnoros/Povestind copilului că-n lume/Totul ar fi bine și frumos" - "Doar iubirea învățată pe de rost/Ar înșira mărgele colorate" 4)"Văd o inimă că plînge"-Hector Tudor 5) "Cu solzi sticlind în lumină/La buza apei..."-Localitate în Somalia 6)Învățați - "Mîndru și grăbit va trece/Peste unda apei line/Ce te-adapă și te ține" 7)În silă! - Electrod negativ - Început de recensămînt! 8) "Un cioc, rămas la omenie repetent"(pl.) 9)"Le-am străbătut pe unele la pas/Fără grabă" - "Nu știu"! 10)"Doctori în bunătate sufletească"(sing.fem.) - "În colțul de sus al foii, învălmășeală" 11)Acoperire parțială! - "Am întîlnit o lacrimă stingheră,/Nici prea zglobie, nici severă/ Rotundă, mică, transparentă" - Comparativ 12) Locuri pentru spectacole - "De-alcătuirea vieții, precis echilibrată"

Dicționar: IDE, AAIN, OHA, INOI, REC, RIR.

Notă: Definițiile au fost luate din versurile Lianei Maxy incluse în volumul "Punctele mele cardinale" apărut la editura "Minimum", 1994.

NELU WEINBERG

● Un chirurg, în toiul intervenției, observînd că masa de operație e goală, ordonă celor trei asistenți:

– Jos măștile, sînt sigur că unul dintre voi e cel pe care trebuie să-l operez!

Heine
Schiller

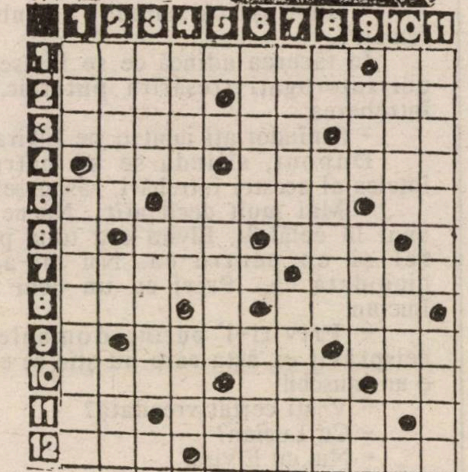

PAGINI DE LITERATURĂ UNIVERSALĂ...

ORIZONTAL: 1)"Drumul spre înalta societate" (.J.G.Braine) - Despre unitate și unu" Pico Della Mirandola) 2) "Pămînt desțelenit" (M.Șolohov) - "Școala bărbaților" (Molière) 3. "Dare de seamă" (Maugham) - "Vieți uscate" (G.Ramos, sing.fem.) 4. Crustaceu - "Meleagurile tale" (Pavese,

MINIMUM E OM CA TOTI OAMENII

sing.fem.) 5. "Ce-i de făcut"!(Cernîşevski) - "Supremul strigăt" (Broniewski,pl.) - "O fărîmă de piatră"! (Guntekin) 6. "Cea mai mare parte a timpului" (Reverdy) - "Oglinda de apă" (Huidorro) 7. "Cei puţini" (V.Alfieri) - "Florile răului" (Baudelaire) 8. "Din ţărm în ţărm" (Bagreana) - "Leneşele gînduri ale unui trîndav" (Jerome K.Jerome, sing.) 9. Capete tari - "La răsărit" (Pavlenko) 10. "Claudine la şcoală" (Colette) - "Prin foc şi sabie" (Sienkiewicz) - "Paralela 42"! (Dos Passos) 11. "Primele cîntece" (Federico Garcia Lorca) - "Iubire modernă" (J.Meredith, pl.) 12. "Omul comun" (Chesterton) - "Neînfricata lume nouă" (A.Huxley)

VERTICAL: 1."Unde îngerii se feresc să calce" (A.Ribeiro) -. Şcoala nevestelor"(A.Gide, Molière, pl.) 2. "Greşelile aproapelui" (Borges) - "Dintr-o clipă în alta!"(R.Alberti) - "Drumul secerătorului" (Aitmanov) 3."Calea durerii" (Gradnik) - "Cifrul zilelor noastre" (Chamson) 4. "Stare de asediu" (A.Camus, pl.) - "Această femeie" (T.Arishima) 5."Satire de circumstanţă" (Th.Hardy, sing.) - "Marea" (Michelet) 6."Mantaua" (Gogol) - Insula indonezeană 7. "Imaginare" (J.Prevert, masc.) - La capul patului (pl.) 8. În temă! - "Neliniştea inimii" (St.Zweig) - "Cunoştinţe de stradă" (Anzengruber, abr.) 9. În "Urechea acului" (Staff) - "Depărtări albastre" (M.T.Rîlski) - "Sfîrşitul lumii"! (Galczynsky) 10. Bună - "Reuniune de familie" (Eliot) 11. "O istorie simplă" (S.J.Agnon, pl.) - "Despre stat" (Cicero)

● - Exagerezi, protestează bietul soţ, împovărat de mulţimea de pachete pe care o cară. Patru pălării, cinci rochii, zece perechi de ciorapi, şapte bluze, cinci sutiene, zece combinezoane, zece perechi de chiloţi... Unde ne vor duce toate cheltuielile astea?

- Drept la raionul de încălţăminte, dragul meu!

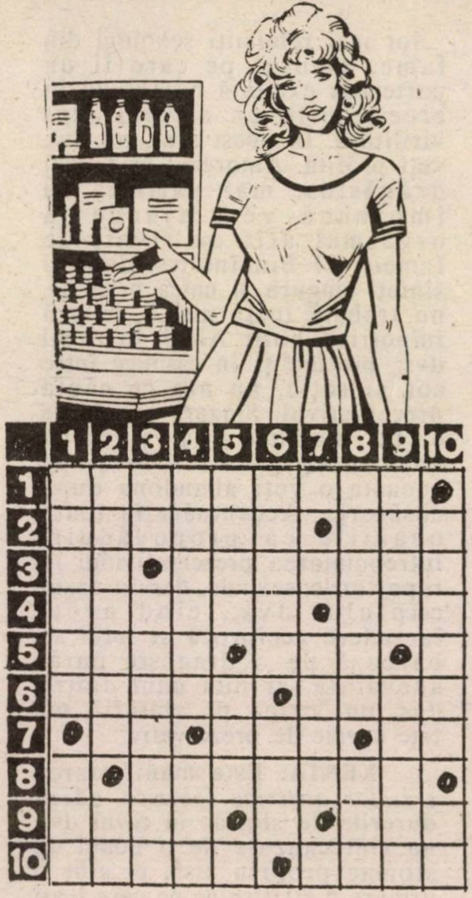

COMERCIALA...

ORIZONTAL: 1. Face vînzare numai după masă 2. Dotat cu o nouă ramură de producţie - Văzut pe litoral în orice sezon 3. Reclame în exterior pentru produsele puse în vînzare! - Întreprindere de desfacere cu amănuntul 4. Termen de garanţie - Colectivul serviciului comercial 5. Jumătate din cel ce a făcut COMERCIALA!! - Primele produse emailate! 6. Microfirmă - A noua lună din calendarul israelit 7. Doi clienţi...cu care facem tîrgul! - Cunoscută unitate textilă - Văzute în mod curent la ieşirea din magazine! 8. Măsuri adoptate pentru o alimentaţie raţională 9. Covrig...sărat - Punct de desfacere 10. Întreprindere de autoconducere - Se duc la cumpărături.

VERTICAL: 1.Expoziţie cu vînzare - Expoziţie cu vînzare pentru produse din sticlă 2. Materii prime pentru combinate chimice (sing.) - Expuse pe tarabă! 3. Jalonat pe margini! - Expunere comercială...ce constituie în acelaşi timp literă de lege 4. Gogoşi... pe placul unora - Produşi comerciali...de provenienţă turcească! 5. Produse chinezeşti...în prezentarea unor manechine! - Încasează la comandă 6. Viaţa noastră cea de toate zilele - ? Sir ordonat de valori 7. Zece la sută 8. Expunere în public - Expuse atît în vitrină cît şi înlăuntru! 9. Răspîndite pînă şi-n cercurile cele mai largi - Un minus material 10. Gen de întreprindere falimentară - Indice mediu!

Dicţionar: BERG, IJAR, HINE, TAL.

NELU WEINBERG - Ashdod

DEZLEGARE la nr.89-90-aug.-sept.:

"Peste noapte"

DEZLEGARE: ASARA, SATEN, SCLIPITORI, ALESE, ALEAN, L, X, LUME, P, TAINA, P, N, R, A, O, DECESE, PROPTI, SUR, ARATARI, Z, L, C, S, ADUNATI, ALINT, SATEN

"După campionatul mondial de fotbal"

DEZLEGARE: IMPERMEABIL, NAUCI, SEARA, EST, DUE, RAC, LA, PUNCTE, A, E, PARC, R, CT, BA, IHA, OLE, HORE, ITARI, ABILA, ACASA, U, UITUCI, AC, RM, TUN, DA, T, IAMĂ, TEATRE

"Încep scolile"

DEZLEGARE: IZVOARE, ATOMI, NEA, PENAR, CAN, O, RATA, CATETA, TEZE, LOTCI, RP, SAIA, RE, ROIT, CA, CLEI, TARC, ANI, FR, ORN, UT, ITITA, ASI, ALA, EI, ABAC, NARAV, TOC, EPIGONI, A, ENUNŢ, CAMPION

MINIMUM E OM CA TOŢI OAMENII

• Sănătatea

CITITORII ÎNTREABĂ, DR. WATTS RASPUNDE

C. J.: 1) Natura a avut grijă să doteze fiinţele cu formaţii anatomice menite să uşureze funcţiile diferitelor organe. În privinţa sexualităţii, ca să asigure cît mai comod desfăşurarea actului sexual, a înzestrat femeia cu o formaţie anatomică în partea de jos a trupului, ca un relief constituit din ţesut elastic şi grăsime ca o pernă pe care să stea greutatea bărbatului, cînd se acuplează. Această formaţie anatomică, cunoscută sub numele de "muntele lui Venus", diferă ca dimensiuni de la caz la caz, după gradul siluetei respectivei partenere. Se deduce chiar că femeia care posedă "muntele lui Venus" bine dezvoltat va bucura pe bărbat şi invers, cînd femeia se supune snobismului modei şi face cură de slăbire, atunci bărbatul nu se reazemă pe o "pernă" ci pe oase, deranjîndu-se desfăşurarea dragostei fizice în condiţii optime. 2) După cum se înţelege din scrisoarea dvs., sînteţi de partea celor cu siluetă accentuată. Atunci nu trebuie să vă miraţi că simţiţi amîndoi partenerii o jenă în timpul împreunării. Folosiţi-vă de ce v-a înzestrat natura, nu o lepădaţi şi... o să vă simţiţi bine.

EROTIKON: 1) Vă plîngeţi că "haverul" dvs., la întîlnirile amoroase ce le aveţi, vă solicită să-i sărutaţi penisul, iar dvs. vă vine greu să ascultaţi îndemnurile dumnealui. Vă răspundem: dacă este într-adevăr o dragoste sinceră, dezinteresată, după convingerile lor mai renumiţi sexologi din lume, sărutul pe care îl dă partenera excitată membrului în erecţie este un omagiu adus virilităţii. În acest sens, tot dvs. veţi profita. Amorezul va fi mai drăgăstos, mai pătimaş, şi împreună veţi ajunge la orgasmul atît de rîvnit de femeie. 2) Bineînţeles, dacă îi sînteţi singura şi unica prietenă, nu trebuie luată nici o măsură împotriva bolii AIDS. În cazul dvs., precum şi în căsnicie între soţ şi soţie, nu are ce căuta prezervativul. Singura prevedere este faimoasa pilulă anticoncepţională. Dar şi pe aceasta o veţi abandona după căsătorie. Accentuăm în toate ocaziile că propovăduim întrebuinţarea prezervativului în raporturile sexuale, dar în cazul cuplului dvs., cînd aveţi încredere reciprocă şi totul se bazează pe o dragoste pură, adevărată, şi nici unul dintre dvs. nu "calcă pe alături", nu este nevoie de prezervativ.

XENIA: Este manifestarea *crizelor gastrice tabetice*, adică durerile de stomac în cazul dvs. nu sînt cauzate de o boală de stomac propriu zisă, ci sînt o urmare a sifilisului pe care l-aţi avut în tinereţe. Această boală se numeşte *tabes*. De obicei survine la bolnavii de sifilis netrataţi sau care au primit tratament în fază incipientă în trecut, dar nu un tratament complet.

ARIELA: 1) Dacă transpiraţia nu este abundentă la subţiori, puteţi evita întrebuinţarea deodorantelor. Un miros discret şi dezirabil la subţiori este de dorit, nu trebuie luptat contra a ceea ce este natural. Mai mult atrage sexul opus acest miros discret decît cel mai fin şi scump parfum. 2) Adevărat este că în timpul menstruaţiilor mirosul este mai accentuat, dar tot nu recomandăm deodorantele, ci numai îngrijirile igienice obişnuite zi de zi. 3) Nu continuaţi exerciţiile gimnastice în cele patru zile în care are loc scurgerea menstruală. După terminarea menstruaţiei, le puteţi relua fără nici o grijă. 4) În privinţa bandajului menstrual, nu este obligatoriu. Este necesar numai dacă scurgerea menstruală este abundentă, în care caz trebuie schimbat zilnic sau chiar de două ori pe zi, după cum se prezintă. Să aveţi grijă de felul cum îl aplicaţi, ca să nu provoace nici o jenă, atît la mers, cît şi în timpul şederii. Mai mă întrebaţi dacă în această perioadă puteţi dansa. Desigur, dar aveţi grijă să... nu vă cadă. Celelalte întrebări vor primi răspuns data viitoare. Îndeajuns acum.

MATHILDA: Nu faceţi bine că vă trataţi din proprie iniţiativă scurgerea genitală. După descrierea dvs. noi deducem că suferiţi de *vulvo-vaginită*, adică inflamaţia vulvei şi a vaginului, ceea ce determină scurgerea dezagreabilă. Vă sfătuim, pentru a nu căpăta vreo complicaţie, să vă adresaţi medicului ginecolog. Acesta va face un examen clinic al aparatului genital şi va prescrie un examen bacteriologic al scurgerii. După rezultatul acestei analize va institui tratamentul adecvat, ceea ce va aduce vindecarea. Cu această ocazie menţionez nu numai pentru dvs., ci pentru toate femeile în cauză, să trateze afecţiunile din regiunea genitală numai şi numai la doctor şi nicidecum personal, "din auzite",

ZENOBIA: 1) Acneea juvenilă se poate trata la dermatolog şi la cosmeticiană. Trebuie cercetat mediul de viaţă, felul alimentaţiei, funcţionarea normală a glandelor endocrine, inclusiv glandele sexuale, igiena generală şi apoi se instituie tratamentul adecvat. De fapt, uneori se vindecă de la sine fără nici un tratament, dar ce folos, se vindecă de la sine o dată cu trecerea tinereţii. În orice caz, noi vă sfătuim să nu aşteptaţi aceasta, ci să faceţi acum tratamentul. Care fată nu vrea să fie frumoasă şi fără "coşuri"? 2) Drojdia de bere este indicată în tratamentul acneei juvenile cu rezultate excelente, dar nu aceea de la băcănii, ci drojdia procurată direct de la fabricile de bere, proaspătă şi în stare lichidă, nu praf de drojdie şi nici în pachet.

MINIMUM E OM CA TOŢI OAMENII

Harazi (dr.) trece de fundaşul(bec-ul)polonez Bak şi se îndreaptă spre poartă.

...Cu footballul nostru e ca şi cu Bursa; cînd te trezeşti învingînd pe francezi la Paris, în meci decisiv (pentru gazde) în preliminariile Mondialelor (şi sari în sus de bucurie), cînd asişti, consternat la Ramat Gan la neputinţa selecţionatei naţionale să învingă (măcar odată, măcar o Finlandă!) vreme de cinci ani şi jumătate la rînd (şi te cuprinde disperarea ca la căderea *menaioturilor* cu 12 puncte, pornindu-te să strigi: jos Shohat!). Aşa s-a întîmplat şi mai nou, odată cu debutul echipelor noastre în competiţiile europene. Macabi Haifa şi Hapoel Beersheva au fost eliminate, fără drept de apel din primul tur, iar victoria obţinută de Macabi Tel Aviv asupra simpaticilor amatori ai lui Rejkavik Islanda are tot atîta valoare cît o victorie a Braziliei asupra naţionalei din insulele Maldive. Cît despre meciul amical al reprezentativei noastre, aici, cu Croaţia (pierdut cu 0-4), rezultatul i-a aruncat pe suporteri în braţele alcoolismului cronic. Apoi...apoi...a venit *aliaua* acţiunilor noastre sportive. De unde tot omul se aştepta la un dezastru în meciul oficial cu Polonia pentru calificarea în turneul final al Campionatului European (Anglia, în 1996), (dovadă faptul că numai 3.500 spectatori au *îndrăznit* să vină pe stadion), iată că unsprezecele nostru, renăscut ca un "Tadiran" sau o "Bank Leumi" din propria-i cenuşă, a învins pe polonezi cu 2-1. Sigur, ştim, Polonia nu mai este ce fusese acum vreo douăzeci de ani, cînd, băieţii conduşi de Lato, făceau ravagii prin lume, reuşind chiar să cîştige o medalie de bronz la Mondiale; dar varşovienii au fost dintotdeauna cu două clase peste noi, aşa că rezultatul onorează fără doar şi poate palmaresul naţionalei noastre. Israelul a început slab, timid, de parcă jucam în deplasare, de tras la poartă trăgeau oaspeţii, de obţinut cornere, obţineau oaspeţii, acasă, la televizor, începusem să ne uităm unul la altul cu schepsis şi să oftăm: asta e; dar, încet-încet echipa antrenată de rubicondul Scharf şi-a revenit, binevoind să atace şi - consecinţă - să înscrie de două ori prin Ronen Harazi. Mai că nu ne venea să credem. Ieşisem din starea de depresiune, intrasem (oh, ce plăcut e) în starea de euforie. Atunci însă (Bursa, Bursa, ce vă spuneam eu?) *teamul* nostru a făcut greşeala "clasică" în asemenea situaţie, adică a lăsat-o mai moale, încercînd să păstreze scorul. Nu l-a păstrat. Polonezii au marcat în finalul meciului reducînd scorul la 2-1 şi, mai ales, băgînd o spaimă nebună în noi toţi, care, obişnuiţi cum sîntem cu catastrofele, suflăm ca omul păţit, în iaurt. Dar dacă egalează? N-au egalat, din fericire, îngăduindu-ne să răsuflăm uşuraţi; după ce aşteptasem, împreună cu reporterul de la TV, cu ochii pe ceas ca arbitrul belgian să fluiere (naibii odată) sfîrşitul jocului. Două concluzii: 1) naţionala noastră *poate,* atunci cînd vrea, aşa cum de altfel a mai dovedit-o în cîteva (nu multe) rînduri 2) băieţii trebuie să înţeleagă că singura tactică este să-ţi impui jocul, să ataci permanent sau să contraataci, să-ţi ţii adversarul de gît şi la început şi la sfîrşit.

INTERIM

Micul **Reuven Atar,** omul care a înscris golul victoriei în meciul cam istoric, cu Franţa din 1993, n-a jucat decît două minute. Atît cît să se obişnuiască cu gazonul marilor partide internaţionale. Şi să-şi facă "încălzirea" pentru viitoarele meciuri ale echipei, şi în primul rînd, pentru jocurile cu... Franţa.

MINIMUM E OM CA TOTI OAMENII

LUCULLUS și invitații săi

LA RESTAURANT...

SARMALIADA

Restaurantul GHITTA, Iaffo (lîngă Teatrul Noga)

Despre restaurantul "Ghitta" s-a scris mult și în general de bine. Nu fac parte din categoria celor pe care îi interesează colesterolul sau procentul de zahăr în sînge. Îmi place să mănînc, nu mă dau în lături de la o votkă, iar în rest, după cum se exprimă și premierul nostru, mi se fîlfîie. Cam astea ar fi motivele pentru care, dragi cititori, mă simt obligat să vă avertizez în legătură cu sarmalele Ghittei: nu știu cum și ce pune în ele, ceva nu e în regulă.

Spun asta pentru că în ceea ce mă privește, am observat anumite tulburări de comportament, *behavioural disturbances* ('yaani') legate intrinsec de sarmalele astea... Cum dau colțul străzii pe care e restaurantul, începe să mi se bată o vînă în cap. Măresc pasul, intru în local, și, în loc să zic "Shalom" arunc o privire feroce. Stînga - dreapta. Am deja ochiul cîmpului. Număr rapid clienții și apreciez cam cîte sarmale ar putea ingurgita fiecare. Singurii simpatici îmi sînt cei trecuți de 70 și dacă se poate, slabi. Cu restul m-aș comporta ca "Terminator 2". Intru într-un fel de obsesie paranoidă, că nu sînt destule sarmale și pentru mine. Simt cum îmi zvîcnește ochiul drept îar între degete învîrt un cuțit... Ghitta, care a început cumva să se obișnuiască cu stările astea ale mele, dispare repede în bucătărie și revine cu un platou. Aburind. Privirea îmi devine sticloasă, pupilele și nările se dilată. Acum parcă mă simt ceva mai bine... Într-un sosuleț roșiatic se lăfăie niște parșivenii rubiconde, aromate, dulci-acre-iuți, pufoase, parfumate, cu picioarele zvelte și cambrate, iar sînii... Văd că o iau razna, așa că mă opresc. V-am mai spus, ceva nu e în regulă cu sarmalele astea...

Dragi cititori, dacă avertismentele mele nu vi se par destul de serioase, măcar ascultați sfaturile unui om care a trecut (și perseverează) prin experiența sarmalelor lui Ghitta:

1. Dacă veniți la restaurant vinerea, opriți-vă din mîncat încă de miercuri. Post total, numai apă. 2. Pregătiți-vă fizic și psihic, ridicați haltere, legați-vă părul cu o bandă roșie și repetați de 2453445266 de ori "Nu voi mînca mai mult de 8 sarmale". 3. Cu toții cunoaștem termenii de "alcoolic", "tabacic", hașișnic". Mare atenție: la Ghitta riscați să deveniți "sarmalici"...

Martin Marcus

CE MÎNCĂM ÎN LUNA OCTOMBRIE

CARTOFI BULGĂREȘTI LA CUPTOR. Se curăță și se taie felii 1kg. cartofi. Se taie de asemenea felioare 250 gr. brînză "Țfatit" sărată. Se unge gros cu unt sau margarină o formă pyrex pătrată, nu prea mare și se presară cu puțin pesmet fin. Se așează straturi de felioare de cartofi și brînză, pînă terminăm toate componentele, utimul strat fiind de cartofi. Peste straturile de brînză, se presară mărar tocat fin. Se pun din loc în loc bucățele mici de unt. Se mai sărează puțin (cui îi place mai sărat) și se presară cu puțin piper alb. Se dă la cuptor la 180 grade, 60-70 de minute. În acest timp, se bat cu furculița 2 ouă întregi cu 1 borcănel de iaurt. Cînd cartofii sînt gata, se scoate forma din cuptor, se toarnă deasupra ouăle bătute cu iaurt și se repune la cuptor, încă 20 minute. Se servește din formă, fierbinte. Cine vrea, pune la masă și smîntînă.

PUI CU MĂRAR. Se taie în bucăți 1 pasăre foarte tînără. Se curăță bine, se spală și se lasă să se scurgă de apă. Se pun într-o oală bucățile de carne împreună cu 50 gr. margarină și 2 linguri untdelemn. Se rumenesc auriu pe toate părțile și se sting cu 1 pahar apă. Se adaugă sare, piper, și cîteva crenguțe întregi de mărar. Se acoperă și se lasă să fiarbă, pe foc mic, 45 minute. Separat, se freacă 1 gălbenuș cu puțină sare, 1 săculeț *șamenet metuka (parve)* și 2 linguri mărar tocat fin. Se toarnă peste bucățile de carne fiartă și se lasă pe foc foarte mic, fără să mai fiarbă. Se servește fierbinte cu mămăliguță sau cu soté de mazăre cu morcovi și bineînțeles, castraveciori murați.

...SI ACASA

FLAN CU STRUGURI. Se spală 500 gr. boabe de struguri, amestecați, albi și negri. Se lasă să se scurgă bine de apă. Se pun la fiert într-un ibric 2 pahare de lapte cu 30gr. unt. Se ia de pe foc. Într-un castron, se freacă 2 ouă întregi cu 3 linguri de zahăr, 2 linguri făină, 1 lingură lichior de portocale și coaja rasă de la o jumătate de lămîie. Se toarnă deasupra acestui amestec laptele cald, pus cîte puțin și se amestecă continuu. Într-o formă bine unsă cu unt se pun boabele de struguri. Se toarnă deasupra compoziția de ou cu lapte, se netezește cu dosul lingurii și se presară cu puțin zahăr pudră. Se dă la cuptor încălzit dinainte la 180 grade, circa 40 minute. Se servește cald, din forma în care s-a copt.

YLANA

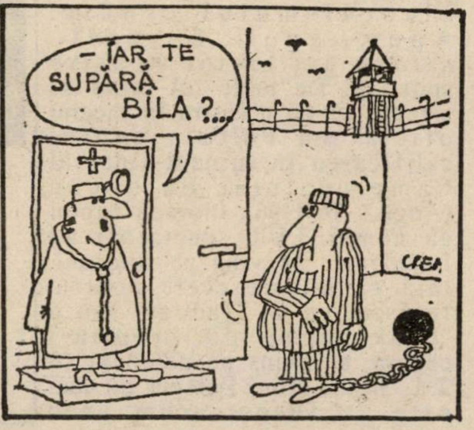
– IAR TE SUPĂRĂ BÎLA ?...

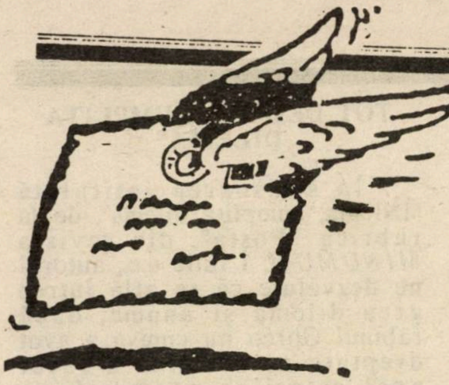

POŞTA

ÎN LEGĂTURĂ CU UNELE CRITICI LA ADRESA CENTRULUI "GOLDSTEIN-GOREN", DIN UNIVERSITATEA TEL AVIV

În numărul 88 al revistei "MINIMUM" au fost inserate cîteva critici grave la adresa unor activităţi ale Centrului de istorie a evreilor din România, din cadrul Universităţii Tel Aviv. Critici ce reclamă un răspuns, pe care îl dau cu întîrziere, din cauza lipsei mele din ţară. Voi încerca să fiu sistematic.

In legătură cu simpozionul internaţional "Antonescu şi evreii", organizat de noi, în aprilie anul acesta, se vorbeşte de un protest al unui "grup de istorici şi intelectuali", împotriva invitării de către noi a doctorului Gh. Buzatu. Mai întîi, nu pot să nu mă arăt stupefiat de formula de tip bolşevic "un grup de...". Asta îmi aduce aminte de articolele din "Scînteia". în care un grup de tovarăşi infierau tot felul de abateri de la linia partidului; sau de intrarea trupelor sovietice în Praga anului 1968, la chemarea unui grup de activişti conştienţi. Ciudat, că revista "MINIMUM" mai găzduieşte astfel de formule, într-un moment în care sistemul care le-a produs s-a prăbuşit mai peste tot în lume. (Şi este pe cale să dispară, chiar şi din Histadrut-ul israelian!) Apoi, nu am înţeles de ce protestul trebuia adresat domnului Goldstein-Goren, care este fondatorul, dar nu şi proprietarul Centrului. Aşa cum am încercat să subliniem în cîteva rînduri, Centrul Goren-Goldstein, este o structură academică universitară, parte a Institutului de cercetare a Diasporei.

Şi acum să trec la fondul problemei. Eram incriminaţi că am invitat un istoric, care încearcă să-l reabiliteze pe Ion Antonescu. Dar, tocmai acesta a fost scopul nostru. De a organiza o discuţie, strict academică, asupra problemei. Şi o dezbatere, nu se poate organiza, decît dialogînd, cu cei de altă părere. Se spune, în respectiva notă, că dr. Buzatu este activist al partidului "România mare". Nu a fost, în intenţia noastră, de a-i face invitatului nostru o "verificare de cadre". Noi am invitat specialistul, şi d. Buzatu, este unul din bunii specialişti în istoria contemporană a României. Interesul cu care simpozionul a fost urmărit de public a fost pentru noi reuşita iniţiativei. Amintesc că la dezbateri au participat cercetători de calibru, ca dr. Jean Ancel, dr. I. Benditer, dr. Leon Volovici, dr. Raphael Vago, dr. Michael Shapir, etc. La dezbatere au participat personalităţi publice, ca dl. I. Artzi, publicişti ca dr. Ion Solacolu şi Mihai Pelin. Credem că simpozionul telavivian a fost o expresie academică a îngrijorării noastre în faţa fenomenului de revizuire a istoriei.

În acelaşi număr, sub semnătura lui Marius Mircu, era inserată o prezentare critică a bibliografiei antisemitismului în România, publicată de Centrul nostru, în redacţia lui Zvi Hartman. Regret, că trebuie să polemizez cu Marius Mircu, a cărui activitate de decenii în slujba condeiului evreo-român o admir foarte mult. Dar, din păcate, trebuie să constat că dl Mircu nu a înţeles caracterul bibliografiei noastre şi concepţia ce a guvernat alcătuirea acesteia. În prima parte, se încearcă strîngerea pentru prima dată a tuturor scrierilor antisemite cu statut de carte. Observaţia ce ni se face, că nu am amintit ziare, îşi găseşte răspuns în introducerea lucrării. Se arată acolo că dată fiind bogăţia materialului de presă, el va fi obiectul unei cercetări aparte, ce va presupune o perioadă mai îndelungată. În ceea ce priveşte lucrările despre antisemitism - ce ni se reproşează că nu le-am cuprins, între care şi cele ale lui Marius Mircu, trebuie să subliniem că acele lucrări ale căror valoare nu o contestăm, sînt lucrări literare sau memorialistice, ce nu intrau în concepţia noastră ce am închinat o parte a bibliografiei lucrărilor de cercetare ştiinţifică asupra fenomenului antisemit. Personal, consider că numeroasele reacţii ale publicului larg privind activitatea Centrului Goldstein-Goren, inclusiv cele critice, sînt expresia interesului faţă de activitatea noastră. Şi acest lucru ne bucură. Ţinem doar să atragem atenţia că activitatea noastră este strict academică şi nu înţelegem să facem nici o concesie în această privinţă.

Dr. Liviu Rotman

AFIŞE

În noţiunea de mai sus, aş încadra încă avizele, anunţurile, pancartele, inscripţiile. Îmi face uneori impresia că fiecare ţară, cu poporul ei, are ceva specific în această direcţie. Nemţii, de exemplu, sînt maniaci în expunerea a tot felul de tabele şi indicaţii, pe şosele şi străzi, pe marginea trotuarelor, în parcuri, în păduri, în clădirile publice şi chiar particulare. Nu întotdeauna trebuie să ştii să citeşti sau să înţelegi ce e scris, pentru că sînt şi schiţe, desene. Englezii, notează pentru turişti, în special, sau neatenţi, zic eu, că la traversarea străzii trebuie să te uiţi în direcţia inversă decît eşti învăţat, adică spre dreapta şi nu spre stînga. Doar se circulă altfel. În Italia, mai spre periferie, în multe oraşe, observi pe garduri şi ziduri, graffiti, lozinci, apeluri, stropite cu sprayuri de diverse culori. Şi la noi se foloseşte sistemul, de către religioşi extremişti, care doar murdăresc panouri, postere cu diverse reclame (costume de baie, de exemplu) nedemne de a fi văzute de oameni! Am început cu acest "sistem", care e minor, ocazional şi localizat în anumite centre urbane ale noastre.

Indicatoarele rutiere interurbane sînt scrise în două sau chiar trei limbi. Cu cele interurbane, e ceva mai greu. Scrise numai în ebraică, e dificil pentru un necunoscător al limbii

POŞTA

să descifreze unde e centrul oraşului, faleza sau zona industrială.

Plaga cea mai mare este însă afişajul particular. Se ştie că primăriile au pus la dispoziţia pubicului, locuri speciale, adecvate aplicării anunţurilor. Sînt acei stîlpi groşi, cilindrici, pe care vedem afişele cu spectacole, excursii, conferinţe. Simplu, folositor. Sînt apoi tabele de lemn, dreptunghiulare, pe care cetăţenii îşi pot lipi anunţurile. Dar cine le foloseşte? Doar 2-3 necunoscători ai locului, nişte naivi. Mai simplu e să se pună anunţuri pe pomi, pe stîlpii blocurilor, în căsuţele de adăpost ale staţiilor de autobuz. S-au făcut acestea cu trudă şi cheltuială, dar de ce să fie curate şi estetice? Oameni nepăsători sau cu minţi limitate care gîndesc numai la interesul propriu. Aşteptînd autobuzul, citim că cineva închiriază un loc de parcare, un altul şi-a deschis un salon de coafură "hairstyling"-, un instalator ne stă la dispoziţie 24 de ore din 24, la telefonul..., cineva prepară pentru bacalaureat, şi de cînd cu ruşii, cu litere chirilice, se caută loc de muncă sau "cvartir". Înţeleg necazurile şi nevoile oamenilor, disperarea unora, dar nu pe socoteala mediului înconjurător.

Cel mai mult mă deranjează cînd pe pereţii casei în care locuiesc, deci proprietate particulară, nişte obraznici lipesc tot felul de anunţuri şi reclame, şi dacă se pot furişa şi în holul de la intrare, o fac şi acolo, folosind şi o substanţă adezivă care este aproape imposibil de îndepărtat. Întreb de ce. N-am răspuns de la nimeni.

N-are cine să-i înveţe? Şi dacă da, nu se lasă învăţaţi. Păcat!

Dr. G. Mănescu
Bat-Yam

HUMOR LA T.V.

Un cuvînt despre umorul şi satira în emisiunile televiziunii noastre, sau, mai bine zis, evoluţia emisiunilor de satiră şi umor în ultima perioadă.

De la o emisiune de tristă amintire intitulată "Haolam haerev", cu Erez Tal şi Avri Ghilad - doi tineri simpatici în felul lor dar care se străduiau din răsputeri să se prostească într-un asemenea hal, încît clownii de la circ care îşi sparg baloane unul în capul altuia par academicieni în comparaţie cu ei - şi care emisiune contribuia, parcă intenţionat, la prostirea... norodului de privitori, s-a ajuns la elevaţia intelectuală a umorului din "Ein im mi ledaber"...

Între aceşti doi poli se situează, astăzi, cîteva emisiuni, pe care le-aş cita, în ordinea preferinţelor personale, de la cea mai grosolană la cea mai "subţire" : 1."Comedy Store"; 2. Hanan şi Natan; 3.Cvintetul de cameră ("Hahamişia hacamerit").

Nu vreau să comentez primele două poziţii, deşi Hanan îmi aminteşte de multe ori de bunele momente de umor întîlnite în de mult uitata "Satiră şi umor" radiofonică de la ora prînzului a anilor '60-'70 din România, cînd Mircea Crişan, Horia Şerbănescu, Radu Zaharescu ş.a. făceau deliciul ascultătorilor cu scenetele comice interpretate de ei. Aş vrea să mă opresc mai mult asupra emisiunilor "Cvintetului de cameră" (A propos, de ce tocmai acest nume?!... Poate că, intenţionat sau nu, şi asta face parte din stilul general al umorului practicat...). Umorul specific acestei formaţii l-aş numi *umor atroce*.

Acest aşa zis "umor atroce" a evoluat de la stilul clownesc-fellinian (în primele apariţii ale cvintetului) la umorul atroce. În ultima lor apariţie (şi sperăm că nu şi cea din urmă) exista o scenă care se încadrează în speţa umorului tragic... poate kafkian, poate brechtian... Mai puţin însă contează etichetarea corectă a tipului de umor în funcţie de înaintaşi, cît este de reţinut faptul că personajul principal al scenetei pe care aş numi-o "piscina cu rechini" (un tînăr naiv şi bine intenţionat) ia cunoştinţă de faptul că un ante-înotător în piscină nu a fost mîncat de rechini ci *stam...* s-a înecat, şi atunci... leşină... De aceea evenimentul a trecut neobservat, tînărul neprimind nici o îngrijire. Remarcabil.

Alex Marcovici
Raanana

TOT DESPRE "CUMPLITA DILEMĂ"

În scrisoarea intitulată "Dilema, cumplita dilemă", de la rubrica "Poşta", din revista *MINUMUM*, 1 iulie a.c., autorul ne dezvăluie că se află într-o grea dilemă şi anume, dacă rabinul Goren nu cumva a avut dreptate atunci cînd a făcut apel ostaşilor noştri să nu execute ordinele legate de desfiinţarea "Işuvului" din Hebron, în cazul în care un asemenea ordin ar fi fost dat. În sprijinul afirmaţiei rabinului, autorul vine cu o comparaţie cu un grănicer elveţian în cel de al doilea război mondial, ce nu a respectat ordinele venite de sus de a nu permite intrarea unor evrei în Elveţia, astfel salvîndu-i. Mie mi se pare că comparaţia este hazardată. Într-adevăr, grănicerul elveţian, nerespectînd ordinul, a făcut o faptă nobilă, umană, salvînd astfel aproape 3000 de evrei de la moarte, din ghearele hitlerismului. În cazul nostru cu Hebronul, situaţia este însă, cu totul alta. Noi nu ştim deocamdată dacă va fi dat un asemenea ordin, dar dacă acest lucru ar avea loc, scopul va fi dimpotrivă, nu de a lăsa în voia soartei pe evreii de acolo, ci de a-i apăra, eventual de a-i salva de incidente grave, cu rezultate imprevizibile. Astfel că acţiunea armatei noastre în asemenea caz seamănă mai de grabă cu fapta grănicerului şi nu cu cea a statului elveţian. Chiar dacă unii dintre evreii din Hebron nu pot, sau nu vor să înţeleagă acest lucru, guvernul are însă obligaţia de a-i proteja şi de a-i apăra, chiar dacă pentru aceasta ar trebui să-i evacueze. Ştie oare autorul cu dilema, ce înseamnă a îndemna soldaţii noştri să nu execute ordinele? Nu ştie el că asta pune în pericol disciplina armatei şi cu toate consecinţele grave ce rezultă din aceasta? Sau cunoaşte el semnificaţia faptului de a se ridica mîna de către unii evrei împotriva ostaşului în exerciţiul funcţiunii?

I. RELU
Rishon Lezion

SCRISOARE DE LA SUCEAVA

Domnule Al Mirodan,
Mă adresez dv. deoarece

POŞTA

am reuşit să citesc două numere din revista *MINIMUM* care mi-au plăcut.

Am trimis un memoriu d-lui Adrian Năstase, preşedintele executiv al P.D.S.R. şi preşedinte al Camerii deputaţilor cu privire la evrei. Sînt convins că nu se va rezolva nimic, dar aştept un răspuns.

În România evreii nu sînt agresaţi fizic dar moral sînt loviţi. Trimit alăturat un extras din săptămînalul *ROMÂNUL*, care publică o scrisoare plină de minciuni la adresa evreilor, semnată de Eugenia Mitrofan, din Ploieşti.

"În timp ce noi sufeream în pribegie (ca să nu ajungem în Siberia) *evreii din Basarabia batjocoreau armata română: pur şi simplu, îşi făceau nevoile fiziologice în chipiul militarilor noştri. Îi scuipau şi-i umileau. Şi de ce? Nu trăiau destul de bine la noi? Oho! Cu toate că trăiau boiereşte ocolind munca, iarna treceau peste Nistrul îngheţat, cu cearceafurile albe-n cap, la sovietici...*"

În ziarul *ADEVĂRUL*, nr. 1327, din 4 aug. a.c. (pagina 2), primarul general al capitalei, Crin Halaicu, originar din comuna Rădăuţi - Prut, judeţul Botoşani, vice-preşedinte al P.N.L., ramura Mircea Ionescu-Quintus, îşi arată disponibilitatea de a organiza simpozioane spre a se cunoaşte adevărul în legătură cu actul istoric de la 23 aug. 1944, şi "*pretinsul holocaust din România*". În loc să plece să viziteze gropile comune şi cimitirele evreieşti din Dorohoi, Iaşi, Suceava (sînt 24 de evrei împuşcaţi de armată în 1940), Bucureşti, Basarabia, Transnistria, dl. Halaicu doreşte simpozioane.

La Suceava, din circa 7000 evrei evacuaţi în Transnistria, s-au întors aproape 2000 de indivizi. În Suceava, cu o populaţie de 90.000 de locuitori, mai sîntem circa 140 de evrei, şi tot nu e bine. Tot sîntem prea mulţi.

Cu tot respectul,

M.FELLER, Suceava,
Str. Ana Ipătescu 10, Sc. C, apt. 7

DRAGĂ BUNICULE,

Aşa începe o scrisoare primită, nu de mult, de la Piatra-Neamţ, de către Izidor Vais, zis şi Tata Vais, din Israel. Zis şi Tata Vais, deoarece, aşa cum se înţelege din mesajul de faţă, concetăţeanul nostru, a ajutat prin anii 50-60, omul avea o funcţie, zeci şi zeci de orfani români, din suflet şi generozitate.

Pentru că este prima scrisoare pe care ţi-o scriu în acest an - 1994 - doresc să te sărut "dulce" pe ambii obraji şi să-ţi transmit tot binele din lume, multă sănătate şi să ne trăieşti veşnic, pentru că aşa cum te-am cunoscut, mult bine ne-ai făcut!... Ai rămas în minţile şi inimile noastre, pomenindu-ţi numele, ori de cîte ori se iveşte ocazia... Da, bunicule, este bine să ştii că, dacă atunci cînd locuiai în România, aici, la Piatra Neamţ, n-am ştiut să apreciem suficient faptul că te avem, acum, cînd eşti departe, acolo în Nazaret - te pomenim, apreciind tot ajutorul pe care ni-l dădeai. Aici, ai ajuns o "legendă vie", pe care o vor cunoaşte şi copiii noştri, şi de ce nu, şi copiii copiilor noştri! Te poţi mîndri cu acest lucru.

Eşti singurul "bunic" pe care-l mai avem şi pe care îl iubim şi apreciem.

Am primit scrisoarea dumitale şi m-a bucurat enorm cuprinsul ei. Chiar nu mai aveam nici o veste de la dumneata şi mă gîndeam să-ţi mai scriu cîteva rînduri, dar scrisoarea dumitale mi-a confirmat că n-am fost uitată! M-am întîlnit şi cu Stinel în luna februarie... Este bine, m-a recunoscut greu şi datorită faptului că nu m-a văzut niciodată cu OCHELARI - da, este bine să ştii, dragă bunicule, că Lucica poartă ochelari, fără ei nefiind în stare să se descurce la serviciu... Deci, Stinel şi întreaga lui familie, sînt bine, şi nu trebuie să-ţi faci nici un fel de probleme.

În speranţa că nu v-am plictisit prea tare şi aţi reuşit cît de cît să descifraţi aceste rînduri, închei, dorindu-vă multă sănătate, putere şi viaţă lungă.

Vă sărut dulce şi vă îmbrăţişez cu dor, Lucica.

LUCICA GAVRILĂ
Funcţionară superioară
Poştă, la a 84-a aniversare a lui Vais.

Ing. Silviu Eckstein, Tel Aviv (succes ARDPR-ului, adică, pe înţelesul tuturor, Asociaţia Pentru Recuperarea Drepturilor la Pensie şi Proprietăţilor Evreilor Originari din România; succes, deşi privim cu oarecare filozofie eforturile Dvs); *Nelu Solomon, Metulla* (regretatul Sadi Rudeanu avea, cînd a murit, 67 de ani); *W. Weintraub, Holon* (nu ne surprinde fraza ticăloasă din pagina religioasă a cotidianului democrat cu pricina de la Bucureşti; ieşirile *anti* nu sînt apanajul foilor "specializate"; ele pot fi întîlnite şi la casele cele mai bune); *Radu Vero, grafician, New Canaan, Connecticut, U.S.A.* (ne face plăcere că sărbătoriţi împreună cu noi cei 80 ani ai lui Adrian Zahareanu: "Cu cîteva secole în urmă, mai exact pe la finele lui 1943, am intrat pe uşa din dos a editurii *Vatra*, împins de răposatul I. Semo, prieten al familiei şi al lui Artur, fratele lui Zahareanu. Apoi l-am cunoscut pe Bruno în condiţii de care nu-mi aduc aminte şi apoi pe Adrian, care mi-a produs cea mai puternică impresie şi respect. Într-atît încît timiditatea nu m-a lăsat niciodată să fiu eu însumi cu dînsul. Am avut întotdeauna, ori de cîte ori ne întîlneam în mod accidental în Bucureşti şi apoi în Tel Aviv, o mare plăcere de a înfiripa un dialog care de cele mai multe ori se dovedea a fi profitabil din punct de vedere intelectual pentru mine. Deşi ştiam de existenţa *Minimului*, l-am citit pentru prima oară cam în urmă cu două săptămîni, cînd mi l-a trimis un prieten de la... Paris. Era numărul din mai 1994 şi celebrarea celor 80 de ani ai lui A.Z. a declanşat o imensă galerie de amintiri despre o lume care nu mai există. Pe vremea cînd el avea 18 ani şi eu aveam numai 5, mama mă lua la Cercul Militar, unde se întîlnea cu Mme Grossman, Mme Verea şi alte madame cu sau fără copii, şi trăncăneau în jurul capuţinerelor cu lapte, în timp ce eu mă plictiseam cu o îngheţată de lămîie, şi Petrică Moţoi (ai cărui pantofi erau cam rebegiţi - ochii mei erau la nivelul podiumului orchestrei) le cînta romanţele la modă. O lume în care toţi actorii au murit. Noi, dinozaurii, am trebuit să trecem prin urîţenia şi imbecilităţile generate de marii reformatori ai lumii şi în loc să învăţăm ceva din istorie, transformăm încet, încet dar sigur, această planetă într-un spaţiu anti-uman"),*Moritz Feller, Suceava, România* (înţelegem motivele durerii Dvs; ne este clar, nu sîntem copii de ţîţă, că de fapt aţi fost scos din muncă în 1960 pentru *îmbunătăţirea compoziţiei naţionale* a Ministerului, deci pe temeiuri rasiale; dar în acte scrie altceva, aşa cum se obişnuia în asemenea cazuri, şi anume că aţi fost scos "ca urmare a reducerii de funcţiuni în statele de organizare". Or, vorba romanului lui I. Peltz "Actele vorbeşte" şi nu ne miră de fel că autorităţile de astăzi refuză să mărturisească adevărul. Nu ştiu ce s-ar putea face la modul eficient în asemenea cazuri; afară, bineînţeles de scrisori şi memorii fără de urmări. Poate vă sfătuiţi cu un avocat); *Vivi Rothman, Tel Aviv* (situaţia familiară a persoanelor de sex masculin - de care vă interesaţi, este, din cîte ştim, aceasta: I. Artzi, Arthur Israelovici, Carol Marcovici, I. Schechter, G. Mosari, Albert Kreigold, Dr. S. Iacobsohn, Nancy Brandes, Micky Bercovici, prof. Iavetz, Al. Sever, Ov. S. Crohmălniceanu - căsătoriţi. Ceilalţi, aflaţi pe lista Dvs. - liberi. Nu le dăm numele căci nu vrem să ne-aprindem foc în paie cu dînşii) *Carlos, Amanta lui Nicu Ceauşescu, Romantică, Terminator 10, Un grup de muncitori constructori din România, etc., etc.:* (nu, nu luăm în consideraţie scrisorile anonime); *Iuniu Rehler, Ramat Gan* (a. vă place rubrica noastră Calendar dar nu sînteţi de acord cu includerea lui N. Steinhardt printre autorii evrei deoarece "nu merită această onoare"; n-aveţi dreptate; *Calendarul* nu este o academie şi nici nu este menit să exprime judecăţi de ordin moral; el trebuie să fie o rubrică informativă, cît mai cuprinzătoare cu putinţă şi fără discriminări; pentru discutarea critică a scriitorilor există alte rubrici în revistă; b. vă rugăm să nu mai trimiteţi corespondenţă prin fax; folosiţi poşta; faxul este rezervat anunţurilor publicitare; mulţumim pentru înţelegere); *H. Lazarovici, Ierusalim* (înţelegem foarte bine că nu sînteţi de acord cu *Dilema* despre care vorbea corespondentul nostru ing. Dinu Arion în legătură cu dramatica întrebare: să tragă soldaţii, dacă primesc un asemenea ordin, în colonişti, sau să nu tragă?; înţelegem că sînteţi partizanul ideii că armata tebuie să execute fără discuţii ordinele primite din partea guvernului; ceea ce înţelegem mai puţin este poziţia Dvs. în legătură cu căpitanul elveţian Paul Grüninger, care, încălcînd dispoziţiile "de sus" a salvat cîteva mii de evrei germani de la moarte, lăsîndu-i să intre pe teritoriul Elveţiei; vorbind despre acest om minunat Dvs. susţineţi că "dacă ne gîndim bine", P.G. a făcut ce-a făcut... pentru bani. Cum vine asta dacă ne gîndim bine? Nu este un argument. Din tot ce s-a scris despre P.G. - şi s-au scris destul de multe, nu reiese nici o clipă că omul ar fi făcut ce-a făcut pentru bani. Nu există nici o mărturie în această privinţă, nici un document, nici măcar vreo aluzie, vreo insinuare. Aşa încît "dacă ne gîndim bine", atitudinea Dvs. nu este nici f.f. frumoasă (cu atît mai mult cu cît elveţianul a murit şi nu se mai poate apăra), nici f.f. evreiască). *Maria Găetan-Mozes, Tel Aviv; av. S.A. Bacher, Toronto, Canada; Lea Peltz, Bat-Yam; Paul Kidron, Haifa; Noemi Pavel, Akko; Norbert Schmetterling, Beersheva; Iudith şi Petre Rado, New York, USA; Melanie Liquornic, Kiriat Yam; Andrei Bart, Stockholm, Suedia; Liliana Canetti, Düsseldorf, Germania; Cristina Weinberg, Auckland, Noua Zeelandă; Hermina Rohlrich, Kiriat-Haim, Haifa;* (mulţumiri pentru bunele cuvinte, sugestii şi observaţii critice; ceilalţi, pe curînd).

MAX

FABRICĂ DE SALAM ŞI CARNE, NECAŞER
DINTRE CELE MAI MARI DIN ŢARĂ

La noi găsiţi întotdeauna carne, salam
şi produse de carne pentru toate gusturile şi cele mai
speciale.
SAŞA, care a lucrat la Fabrica de salamuri "Kaunas",
vă invită acum la magazinul
fabricii

* STEAKURI şi carne pentru frigărui
* SALAM 12 şekeli/kg.
* CRENVURŞTI+MORTADELA - 9,50 şekeli/kg.
* PASTRAMĂ, RULADĂ, carne de umăr afumată, începînd de la 20 şekeli/kg.
* SCRUMBIE, PEŞTE AFUMAT, ICRE
* MURĂTURI, SALATE, COLŢUNAŞI

Preţuri fără concurenţă

Dispunem şi oferim onoratei noastre clientele şi un sortiment variat de brînzeturi, aperitive, sosuri şi băuturi din import

TEL AVIV - STR. BEN ATAR 37 - autobuze "Egged": 83, 85, 86 "DAN": 1, 18, 26 pînă la Staţia de pe str. Salame 50 sau intrarea prin str. Kibutz Galuiot 45.
TELEFON 03 - 6830469

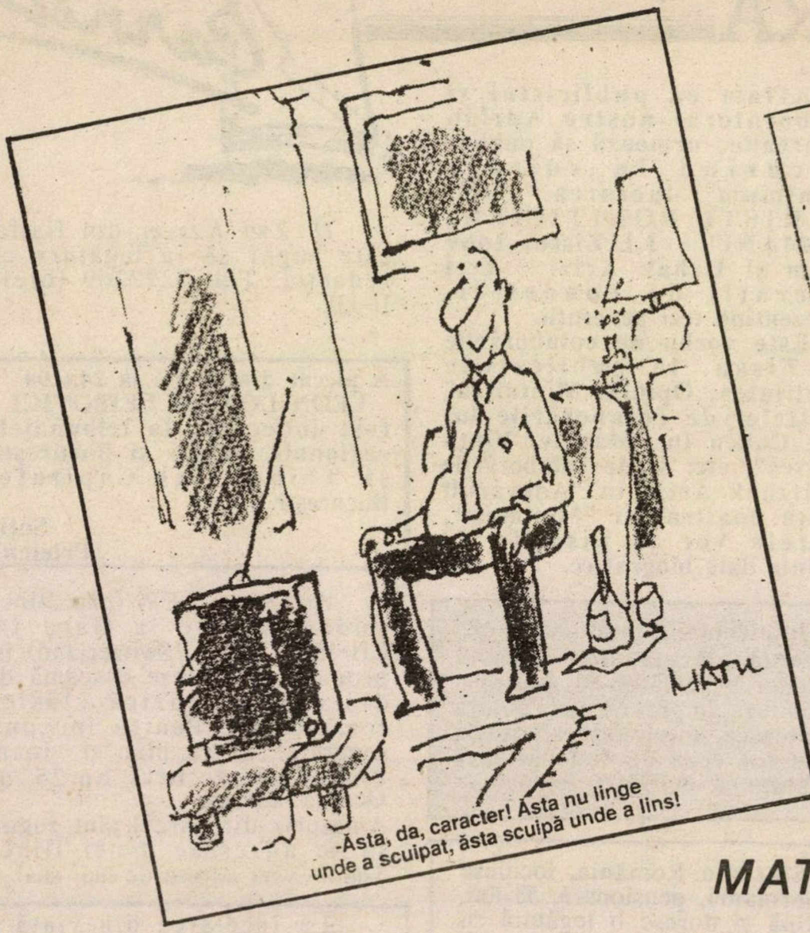

-Ăsta, da, caracter! Ăsta nu linge unde a scuipat, ăsta scuipă unde a lins!

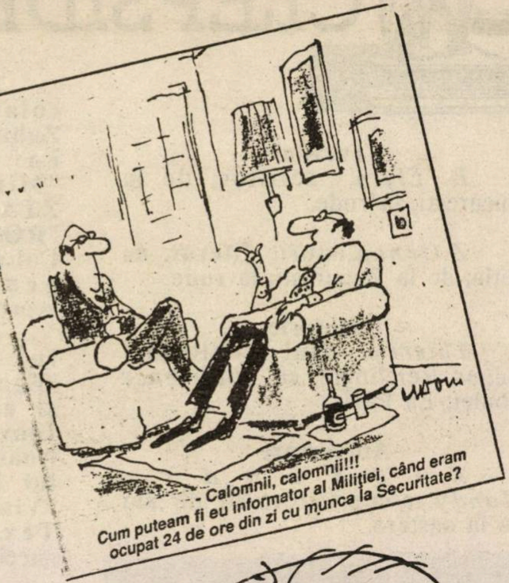

- Calomnii, calomnii!!! Cum puteam fi eu informator al Miliției, când eram ocupat 24 de ore din zi cu munca la Securitate?

MATTY

Cîteva caricaturi de Matty. Despre București.
Dar (nu găsiți?) și despre alte locuri de pe acest pămînt.

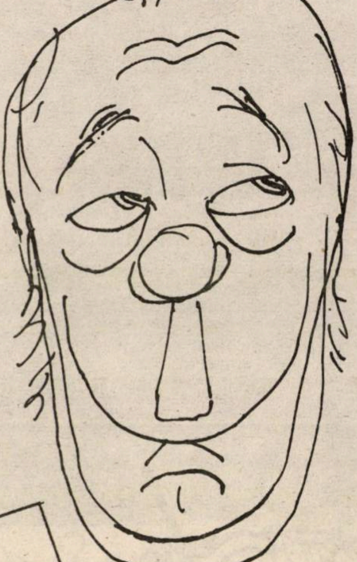

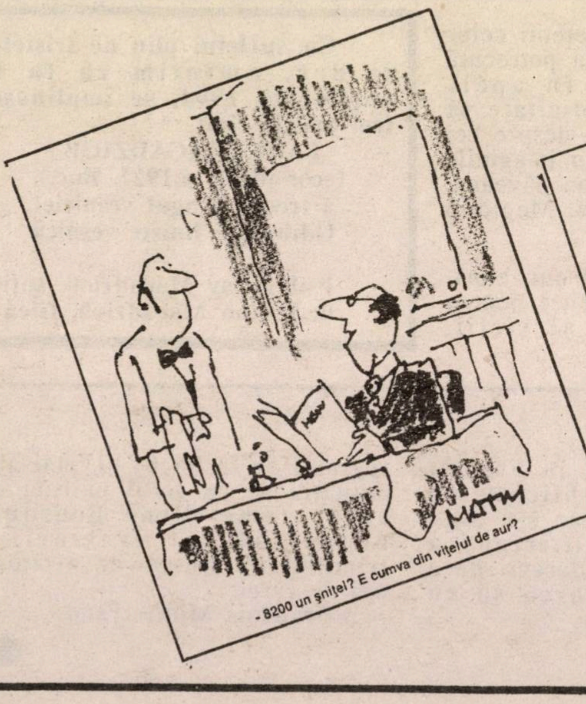

- 8200 un șnițel? E cumva din vițelul de aur?

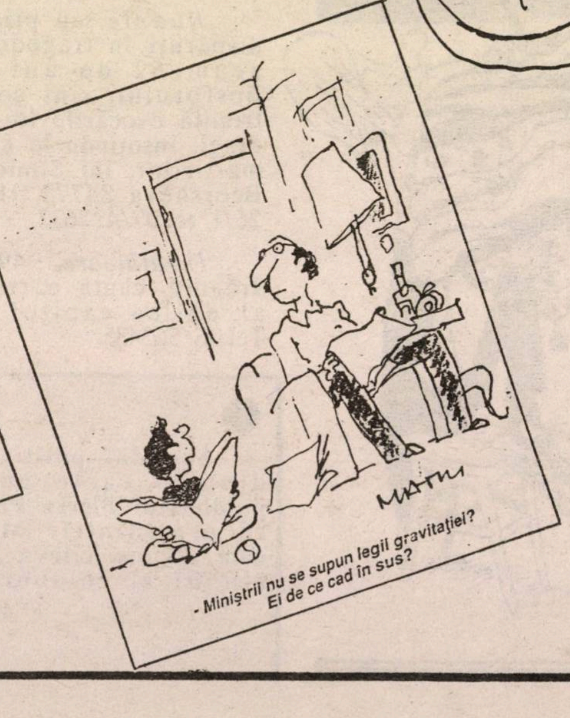

- Miniștrii nu se supun legii gravitației? Ei de ce cad în sus?

CLEPSIDRA

Turism

B. Elvin, scriitor; de la București; la rude.

*Z.Ornea,*istoric literar; cu soția; de la București; la rude.

Căsătorie

Thierry, fiul scriitorului Edgar Reichman; cu *Laurence* Poulet; La Paris.

Aniversare

Alexandru Mandy, compozitor; 80 de ani de la naștere.

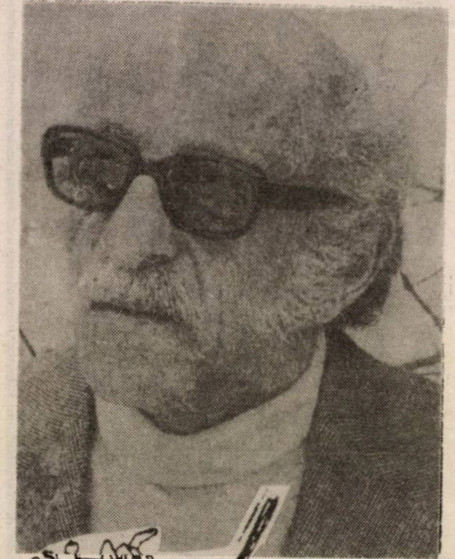

Aflăm că publicistul și colaboratorul nostru Adrian Zahareanu, urmează să publice în curînd în editura "Minimum", lucrarea "TREI ZIARIȘTI POLITICIENI "ROMÂNI" - I.L.Zissu, Idov Cohen și Ițzhak Artzi - Trei generații de condeieri, reprezentînd trei generații.

Este vorba de colaborările lui Zissu, la publicațiile "Egalitatea, Opinia, Mîntuirea" și altele; de colaborările lui Idov Cohen în "Maariv, Viața Noastră", etc; și de colaborările lui Itzhak Artzi în "Adevărul", "Viața noastră" și "Minimum". Textele vor fi însoțite de succinte date biografice.

Intelectuală, pensionară, 68, prezență plăcută, activă, caută partener nefumător 75, pentru a se bucura împreună de căldura sufletească, înțelegere spirituală și de tot ceea ce îndepărtează singurătatea. POB 420 Rehovot

Sînt din România, locuiesc în Germania, pensionară, 58 ani, creștină și doresc o legătură cu o persoană pînă la 70 ani, ca împreună să înlăturăm singurătatea, sprijinindu-ne reciproc. D-na Lascu - 03/5370857

Rudele sau prietenii celor dispăruți în tragedia petrecută acum 52 de ani în apele Bosforului, sînt solicitate să trimită evocările lor despre cei dragi, însoțindu-le cu imaginile martirilor, lui Simion Săveanu, Beersheva 84773, rh. Megiddo 26/1, tel.07/422632.

Învățătoare, 49 ani, bună, drăguță, caută partener pentru al doilea capitol al vieții. Tel.06/563435

Carnet

D. Zwi Kerem, din Haifa, este rugat să ia legătura cu redacția. Tel: 5227269 (orele 11-13).

A plecat dintre noi la 24.6.94
LEON LONCIU LEIBOVICI
fost judecător la tribunalele regionale Brașov și București, și Tribunalul Capitalei București.

Soția
Prietenii

Alclassic AER, (c/o Ilinca Tudor, av. de la Gare 14, CH-1800 Vevey, Switzerland) își propune să editeze o seamă de discuri cu muzică clasică românească. Pentru început, sonatele pentru pian și vioară nr.2 op.6 și nr.3 op.25 de George Enescu
Amatorii din Israel sînt rugați să se adreseze d-nei Ilinca Tudor (vezi adresa de mai sus).

La încetarea din viață a avocatului *Rafael Slavu,* din Bat Yam, om de cultură aleasă și distincție, adresăm familiei cele mai sincere condoleanțe.

Prietenii

Cu sufletul plin de tristețe și dor, amintim că la 6 octombrie 1994, se împlinesc trei ani de cînd
EMIL MACADZIOB
(economist, n.1927, Buc.)
a trecut pragul veșniciei.
Odihnă și liniște veșnică

Psih.Daisy Macadziob, soție
dr.Sorina Macadziob, fiică

●

Scandal politic în Franța; dintr-o carte publicată de publicistul Pierre Pèan s-a aflat că președintele Mitterrand a cam ascuns, cîteva decenii de-a rîndul și colaborarea sa cu regimul de la Vichy și, mai ales, amiciția sa cu șeful poliției din acea vreme, René Bousquet, organizatorul arestării și trimiterii la Auschwitz a cîtorva mii de evrei.

Francois Mintterrand.

●

HOROSCOP

● SYBIL HEDERNA

BALANŢA (23 septembrie–22 octombrie)

V-au împresurat, pe negîndite, prietenii de ultimă oră, sfătuitorii care "vă vor binele", fără să vă ofere alternative la ceea ce vă nemulţumeşte. Plăcerea şuetei şi complimentele care vi se fac în societate, nu vă obligă la nimic. Numere: 7,9,11

SCORPIONUL (23 octombrie–22 noiembrie)

Canalizaţi-vă energia spre practic. Nu trebuie să aveţi întotdeauna ultimul cuvînt şi amintiţi-vă uneori de acel joc de cuvinte nemţesc auster care zice:"acel ce pierde, uneori cîştigă". Culori: alb, verde, albastru.

SĂGETĂTORUL (23 noiembr.– 22 decembr.)

Se întrevăd schimbări în viaţa dvs.personală.Nu multe dar cu rezultate benefice. Aveţi multe şanse de a vă îmbunătăţi simţitor situaţia materială. Deşi nu e sezonul cel mai potrivit, nu ezitaţi să faceţi vreo două excursii, vor fi foarte reuşite. In general, această perioadă e sub semnul succesului pentru dvs.

CAPRICORNUL (22 decembrie–20 ianuarie)

Dubla influienţă a lui Pluto şi Saturn are un cuvînt destul de greu de spus, în această perioadă. Frînaţi, pe cît se poate, marea grabă spre care vă îmboldeşte menţionata influenţă; cel puţin în activitatea profesională. Cumpătarea se impune în toate domeniile.Numere norocoase 18,4,37

VĂRSĂTORUL (21 ianuarie–19 februarie)

Întîlniri, călătorii (scurte dar interesante), contacte sociale profitabile. E ceea ce făgăduieşte conjuncţia astrelor care "veghează" asupra zodiei. Dar...băgare de seamă! Renunţaţi la o parte din fantezia bogată pe care o aveţi. Nu-i momentul de a fantaza. Mai curînd se impune puţin grijă pentru sănătate care de altfel e destul de bună. Purtaţi culori pastelate.

PEŞTII (20 februarie–20 martie)

Copiii vă preocupă într-o măsură nejustificată. Cred că trebuie nu să-i lăsaţi la voia întîmplării, ci să acordaţi mai mult credit busolei lor proprii. Problemele de serviciu, vă creează ceea ce poartă un nume foarte caracteristic, la noi: "necazuri de mătase". Veţi constata că agitaţia e dăunătoare şi inutilă. Cifre cu noroc: 13,5,9.

BERBECUL (21 martie–19 aprilie)

Se întrezăreşte cu limpezime un cîştig neaşteptat, cea mai bună zi fiind a treia din fiecare săptămînă. Ce ar fi să jucaţi la loterie, dacă n-aţi mai făcut-o demult sau deloc? Ecuaţia " succes = eforturi deosebite" nu mai are nici o necunoscută pentru dvs. Dar...nu forţaţi nota! Şi excesul de zel are o limită.

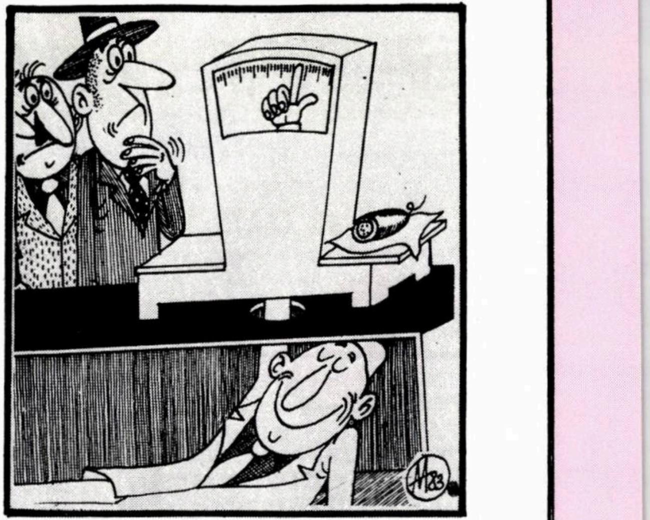

LUNA OCTOMBRIE

BALANŢA

TAURUL (20 aprilie–20 mai)

Predispoziţie - trecătoare, dar nu scutită de anumite riscuri - pentru gafe. Nu vă consolaţi cu adevărul, nedemonstrabil dealtfel, că gafele cele mai mari le fac oamenii inteligenţi. Nu primiţi fără un grăunte de scepticism tot ce vă şoptesc "binevoitorii" limbuţi, care sînt poate (îndoielnic) bine intenţionaţi, vă pun în situaţii penibile sau uneori chiar imposibile. Fiţi cu băgare de seamă, să nu faceţi un rău, fără vrere, unei persoane dragi.

GEMENII (21 mai – 21 iunie)

Alungaţi din calea dvs.gîndurile foarte severe la adresa altora. Fiţi mai îngăduitori cu greşelile semenilor şi mai exigenţi cu cele proprii. Aveţi mare nevoie de o perioadă de relaxare, calm, distracţii (cu măsură!), limitarea excesului de stat la emisiunile de televiziune care obosesc şi de multe ori "tembelizează".

RACUL (21 iunie–22 iulie)

Satisfacţie în toate. Chiar şi într-o anume pierdere....e vorba de kilograme! Vechi amiciţii, considerate pierdute, vor renaşte ca pasărea Phöenix, din cenuşa amintirilor dar şi din capacitatea dvs. de a nu întreţine "jarul" unor divergenţe ocazionale, lipsite de fond.

LEUL (23 iulie–22 august)

Se întrezăreşte o anumită lipsă de bani care însă va fi compensată de uriaşe satisfacţii morale. Zodia aceasta e considerată "a focului". Cu alte cuvinte "vă aprindeţi" cu repeziciune şi acţionaţi "la fierbinte". Concluzia: nu vă lăsaţi antrenat(ă) nici în discuţii prea aprinse şi nici nu luaţi"hotărîri definitive".În această conjunctură, v-aşi da un sfat din bătrîni: "grăbiţi-vă încet"!

FECIOARA (23 august–22 septembrie)

Moment potrivit pentru a "construi" proiecte (dar nu *castele pe nisip!*). Nevoia dvs.de comunicare cu semenii, în carenţă de la o vreme, nu va reveni satisfăcător decît reluînd ritmul corespondenţei, neglijată de mult timp. În rest, linişte pe toată linia. Culori potrivite: bleumarine cu alb.

IAFFA GOLAN - INVESTIŢII ŞI FINANŢE LTD.

A DESCHIS DE CURÎND FIRMA DE TURISM

GOLAN TOURS

CU SEDIUL ÎN **TEL AVIV** STR. **BEN YEHUDA 124**

Telef. 5273113, Fax 5235005

CONDUCEREA ACESTUI BIROU A FOST ÎNCREDINŢATĂ BINECUNOSCUTULUI

YONI PODOLEANU

SECONDAT DE APRECIATA

ANAT

- OAMENI CU MULTĂ EXPERIENŢĂ CARE ASIGURĂ CELOR INTERESAŢI ÎN CELE MAI CONVENABILE CONDIŢII

- CĂLĂTORII ÎN EUROPA
- CĂLĂTORII ÎN CELELALTE CONTINENTE
- CĂLĂTORII ÎN GRUP ŞI INDIVIDUALE
- ZBORURI CHARTER
- REZERVĂRI HOTEL
- ÎNCHIRIERI AUTO
- ORICE ALTE SERVICII TURISTICE

PE LÎNGĂ PRINCIPALELE LIMBI EUROPENE, VORBIM ŞI ROMÂNA, MAGHIARA.

CU PLĂCERE ORICÎND LA DISPOZIŢIA DVS.

Golan

minimum

ANUL VIII • NR.92
NOIEMBRIE '94 • 10,80 ŞEKELI

ATENŢIE DOMNILOR DIN GUVERN!
UNDE NU E CAP, E VAI DE PICIOARELE NOASTRE!

ALBUM

SCHECHTER: NICIODATĂ NU MI S-A MAI ÎNTÎMPLAT UNA CA ASTA. AM ÎMPLINIT 60 DE ANI.

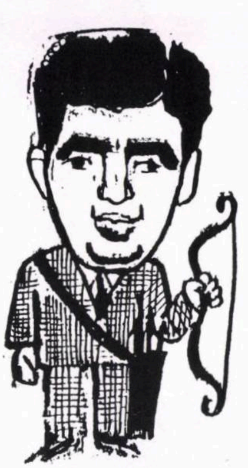

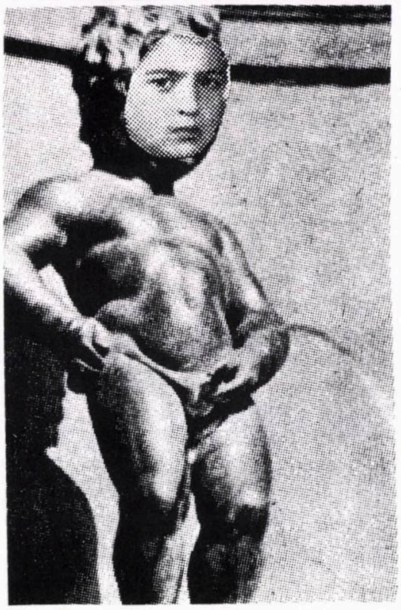

Confratele, complicele şi vecinul nostru din str. Zamenhof, I. Schechter, s-a dovedit de mic copil posesorul unui jet satiric cu care a împrăştiat multe demonstraţii

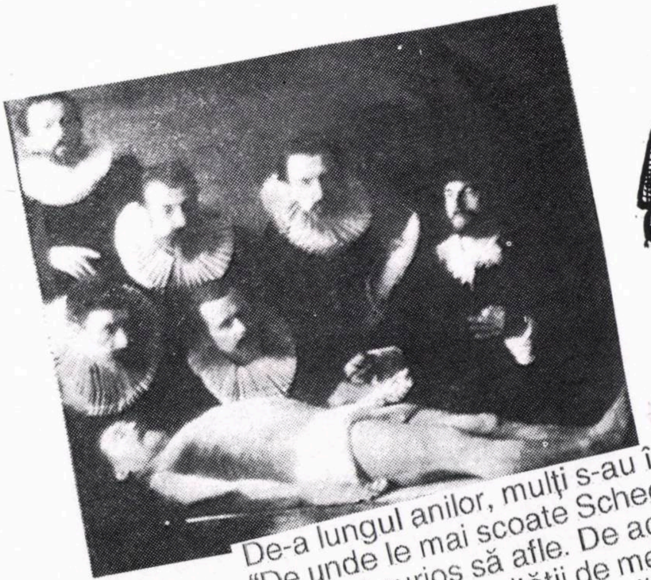

De-a lungul anilor, mulţi s-au întrebat: "De unde le mai scoate Schechter?" A fost şi el curios să afle. De aceea şi-a donat corpul Facultăţii de medicină. De 400 de ani medicii îl cotrobăiesc, dar încă n-au găsit în el răspunsul.

Schechter se laudă: Rubrica mea a avut totdeauna cititori atenţi, receptivi şi de o mare blîndeţe.

Deviza lui dintotdeauna: Să fim serioşi şi sobri, să nu ne luăm pe cap sarcini care nu ne stau bine, ca să nu ne ruşinăm atunci cînd ne privim în oglinda de bărbierit.

MINIMUM îl felicită pe Schechter cu ocazia pierderii tinereţii şi îi urează o bătrîneţe rodnică, aşa cum n-a avut niciodată pînă acum.

MINIMUM • ANUL VIII • NR.92• NOIEMBRIE • 1994

LA ÎNCHIDEREA EDIȚIEI
Ceea ce înseamnă 24 octombrie a.c.

ÎN ACEST NUMĂR

A.Zahareanu: Punct de vedere p.3

Tendințe, Punctul pe i p.4

Martin Marcus: Două femei p.6

I.Artzi: Vila Ceaușeștilor la Covasna p.13

I.Schechter: Cronica nefantezistă p.14

G.Mosari: Pe legea mea p.16

Gura Humorului p.17

Noi (A.Zahareanu, Marius Mircu) p.18

Se zvonește că... p.21

Stan Vlad: Corespondență din București p.22

Amintirile lui Radu Lecca p.27

Al.Mirodan: Dicționar neconvențional p.44

Cartea (E.Campus, I.Știubea) p.46

Idei (Al.Sever, A.Cassvan) p.51

Pescuitorul de perle p.53

Spectacol (Ben Iacov-Zvi, Claudia Rosenstreich, Sofia Gelman) p.54

Pagini (Petru Dumitriu, H.Robbins) p.58

Minimum e om ca toți oamenii (Jocuri: N.Weinberg; sănătate: Dr.S.Watts; gastronomie: S.Iacobsohn, Ylana; Sport) p.70

Poșta p.75

Clepsidra - Carnet p.80

MULȚUMIM DIN INIMĂ PARTIDULUI ȘI GUVERNULUI PENTRU FELUL EXEMPLAR ÎN CARE ASIGURĂ VIAȚA ȘI LINIȘTEA CETĂȚENILOR ISRAELIENI.

MINIMUM

Tot timpul, toată lumea caută soluţii - şi asta e bine. Mereu se spune însă că nu există soluţii - şi nu e bine. O soluţie TREBUIE să existe.Si chiar dacă nu este, în orice caz soluţia nu poate fi disperarea.

Sub impresia zguduitoare a atentatului din autobuz, în plin Dizengof, s-a spus că "Hamas" este cel mai turbat duşman şi nu se poate trata cu el. Numai că Israelul a tratat în trecut cu el, atunci cînd cel mai turbat duşman era O.E.P.

Asad spune mereu - şi multă lume e de acord - că nu va fi pace în regiune fără Siria. Ce înseamnă asta? Asta înseamnă că sirienii stau în spatele tuturor atentatelor pentru a dovedi că fără ei nu va fi linişte. Ei sînt, deci cei mai turbaţi duşmani şi, iată, se tratează cu dumnealor. Lui Asad i se fac şi complimente dulci.

In ciuda aparenţelor, Israelul are astăzi condiţii mai bune decît altă dată pentru a birui în lupta contra terorismului. Terorismul este azi al fundamentalismului islamic.El ameninţă majoritatea regimurilor arabe. De aceea începe să se formeze o coaliţie împotriva lui. Si să nu ne mirăm dacă într-o zi îl vom vedea şi pe Saddam Hussein în această coaliţie - cum, de altfel, a mai fost.

Cu inteligenţă politică şi militară, Israelul va putea să profite de această coaliţie şi să taie capetele balaurului islamic.

PUNCT DE VEDERE

▪ADRIAN ZAHAREANU

OARE I-A LOVIT STRECHEA ?

Atîta vreme cît n-a existat Statul Israel, respectarea tradiţiei iudaice, aplicarea literă cu literă a învăţămintelor lui Moşe, cuprinse în Tora, au contribuit la închegarea poporului evreu, la unitatea lui, la existenţa lui. Religia a îndeplinit - pînă la înfiinţarea Statului Israel - misiunea de a menţine acest popor sub un drapel, care nu se vedea nicăieri, nu se simţea decît în sufletul fiecărui evreu conştient. Cînd am reuşit însă să ne creem Statul nostru independent, cu un drapel care să fluture liber, vizibil, nu numai pe clădirile noastre, ci în lumea întreagă, religia nu ar mai fi trebuit să îndeplinească decît rolul pe care orice religie, a oricărui popor, şi-l exercită în statul respectiv. Cei doi rabini-şefi ar fi fost suficient să reprezinte doleanţele sau revendicările religioase. Or, împotriva intereselor Statului, au prins rădăcini partidele religioase, mai mult sau mai puţin extremiste.

Legile "judaice" pe care ni le impun, opresc imigrarea şi încurajează emigrarea. Nu numai că nu s-a creat un birou de stare civilă, unde să se înregistreze căsătoriile mixte şi naşterile copiilor din aceste căsătorii, ca evrei (chiar dacă tatăl are o altă religie sau mama este născută creştină sau budistă) dar aceşti copii nu sînt recunoscuţi evrei, nu au drepturile ce li se cuvin în ţara noastră. În ce priveşte trecerile la iudaism, în loc să se facă de la o zi la alta, oamenii sînt puşi la nişte probe pe care nici măcar cei care le pretind nu le trec cu succes.

Cîţi dintre aceştia n-au simţit evreieşte mai bine şi mai sincer decît mulţi dintre conducătorii extremişti religioşi, dar, cu durere, au luat drumul împrăştierii, pentru că nu li s-au acordat drepturile de a fi evrei, de a trăi liberi în ţara evreiască? Cîţi profesionişti buni, cîţi meseriaşi buni, cîţi soldaţi buni, nu am pierdut din pricina acestor retrograde legi religioase?

Problema Shabatului, pe care extremiştii religioşi o ridică atît de categoric, este, de asemenea, o piedică în calea dezvoltării normale a Statului nostru. În primul rînd, nu se poate impune evreilor nereligioşi (care reprezintă o majoritate zdrobitoare) să respecte legea iudaică a Shabatului atît timp cît nici aceştia nu i-au silit pe religioşi (o minoritate) să nu respecte Shabatul. Nereligioşii nu au aruncat cu pietre în ferestrele religioşilor ca să-i silească să iasă în stradă şi să se ducă la plimbare. Nu i-au silit să se urce în autobuze şi nici nu i-au adus cu forţa la spectacole.

De fapt, ce înseamnă respectarea Shabatului? După legile religioase, Shabatul este ziua de repaus dedicată îndeletnicirilor intelectuale şi desfătării fizice, prin mîncare, băutură şi relaxare. O îndeletnicire intelectuală (precizăm noi) este şi vizionarea unui spectacol, şi chiar o convorbire telefonică interesantă cu un prieten. Îndeletnicirea intelectuală (precizăm noi) nu se rezumă numai la citirea preceptelor scrise în urmă cu mii de ani, iar desfătarea fizică nu se rezumă numai la *"mitzva"* de a crea copii, de a mînca şi a bea. Desfătare fizică înseamnnă şi un pic-nic în aer liber, împreună cu familia, sau o vizită la prieteni. Cum să ajungi însă să te odihneşti într-un parc sau să schimbi o vorbă cu un prieten dacă nu ai mijloace de locomoţie, dacă eşti ameninţat să ţi se spargă capul şi maşina cu care călătoreşti?

Extremiştii religioşi care văd în această zi numai omagiul de recunoştinţă al omului faţă de divinitate şi mărturia eternă a credinţei că Domnul a creat lumea în şase zile şi s-a odihnit într-a şaptea, sînt foarte liberi să procedeze după cum îi taie capul. Nu au însă dreptul de la Dumnezeu de a chinui, de a sili pe alţii să facă ce vor ei. În plus, să nu uităm că ţara noastră este o ţară turistică, vizitată de nenumăraţi creştini, care lasă mii de dolari, şi care trebuie să ducă cu ei o impresie plăcută pentru ca şi alţii să-i urmeze.

A stînjeni circulaţia, de la bicicletă la avion, a întrerupe mersul fabricilor, a întrerupe activitatea porturilor, a opri forajele care se fac pentru eventuala descoperire a petrolului, a-i sili pe soldaţi să moară în rugăciuni, aşa cum s-a întîmplat în războiul de Yom Kipur - sînt acţiuni destul de grave, dar nu mai puţin gravă este şi zăvorîrea oamenilor în case, lipsiţi de curent electric, de telefon, de ştiri, osîndiţi la o plictiseală totală. Aceste condiţii impuse de extremiştii religioşi au o mare influenţă psihică asupra moralului israelienilor.

Am încetat să trăim în Evul Mediu. Am încetat să trăim şi în alte timpuri. Am încetat să trăim epoca urgiei hitleriste. Ne-am făurit Statul nostru. Statul evreilor, unde putem trăi liberi, aşa cum merităm, în ciuda tuturor duşmanilor externi şi interni. "Intervenţiile" fanaticilor împotriva săpăturilor arheologice vor - de fapt - să anihileze mărturiile concrete asupra drepturilor noastre milenare în "Ţara Făgăduinţei".

Pe cine reprezintă aceşti fanatici? Pe "Sfîntul din Satu Mare", care propagă credinţa iluzorie, utopică, în apariţia sau reapariţia lui Mesia? Pe răposatul Lubavitcher Rebbe? La moartea acestuia nu le-a venit a crede fanaticilor că pînă şi rabinul din Lubavici a fost un simplu om, un om ca toţi oamenii, şi nu o fiinţă nemuritoare aşa cum îşi imaginaseră adepţii lui!

Oare îmbrăţişarea cu Arafat a rabinului Hirsch din Mea Shearim, n-a fost altceva decît o ridiculizare a acestor fanatici?

De ce îi acceptăm? De ce le punem la dispoziţie apă, pîine şi lumină?

Există o insectă vătămătoare care atacă oile şi boii. Această insectă se numeşte streche. Oare a dat strechea şi în fanaticii religioşi? ■

minimum

Apare lunar
Redacția și administrația:
Str. Zamenhoff nr.13
64373 – Tel Aviv
P.O.B. 11472, Tel Aviv
Tel.: 5227269; Fax.: 5270443
Fax numai pentru anunțuri publicitare

Director
Al. Mirodan

Publicitate: 1 inch – 45 șekeli
Carnet: 15 cuvinte – 20 șekeli
Abonamente Israel
6 luni (6 numere): 65 șekeli
1 an (12 numere): 125 șekeli
Prețul include costul expedierii.
Străinătate: (1 an – 12 numere) Europa – 70 dolari; România – 65 dolari; U.S.A., Canada – 80 dolari; America de Sud, Australia, Noua Zeelandă – 95 dolari; Insulele Fidji – 150 dolari
Expediția cu avionul.

Prezentarea artistică:
Adar Darian
●
Eugen Iacob

Difuzarea: ATLAS
Articolele semnate de colaboratorii noștri reprezintă personalitatea și punctul de vedere al acestora. Se înțelege, așadar, că redacția nu împărtășește totdeauna vederile exprimate în articolele publicate în coloanele revistei. Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază.

Redacția nu răspunde de conținutul anunțurilor comerciale.

Revistă editată de
MINIMUM-PUBLISHERS
LTD.

TENDINȚE

Israel: asasini cu legitimație de ziarist

"Asociația presei străine" din Israel a dat, nu de mult, un comunicat gravo-alarmat, în care susține că "se apropie ziua în care armata va ucide ziariști". Asociația a hotărît să ceară Crucii Roșii Internaționale să-i protejeze pe corespondenții de presă străini (era să scriem străini de presă) de la Ierusalim și Tel Aviv.

Precizăm că acest comunicat, profund impresionant, (să-ți ștergi lacrimile cu batista) a fost dat cu cîteva zile înainte de a se fi aflat că printre teroriștii implicați în răpirea soldatului Waxman, s-a aflat și un anume Ahmed Sallad, corespondent al agenției umaniste "Reuter" în Gaza.

Israel: Ce vrea O.E.P.-ul

– Yasser Arafat a spus, în legătură cu declarația Dvs. prin care cereți distrugerea Israelului că cuvintele Dvs. nu reflectă vederile O.E.P.-ului.

– Aceasta este poziția O.E.P.-ului.

– Înseamnă oare că există diferențe de opinii între Dvs și Arafat?

– Nu. Președintele a vorbit el însuși despre distrugerea Israelului.

(Dintr-o convorbire cu Faruk Kadumi, secretarul general al O.E.P. și locțiitor al lui Yasser Arafat; în ziarul de limbă arabă "Alwasat", Londra; după "Jerusalem Post", 1994)

Israel: Arafat trebuie luat în serios

"... Să nu-l subestimăm pe Arafat; atunci cînd Arafat proclamă *Jihad pentru Ierusalim* , fiți siguri că el la asta se gîndește cu adevărat. Iar cînd compară "Declarația de principii" de la Oslo cu acordul provizoriu semnat de Mohamed cu tribul Kuraish, este cazul să-l credeți.

Eu propun să luăm în serios tot ceea ce declară Arafat"

(Dintr-o declarație a lui Rafi Siton, general în rezervă, ex-director adjunct al Mossadului, ex-consilier al Ministerului de Externe; după "Jerusalem Post", 1994).

Iran: pietre de 5-6 cm.

După "Amnesty International", au avut loc, în ultimii 7 ani peste 50.000 de execuții capitale în Iran. Metodele de execuție amintesc de epocile cele mai barbare. Bărbații sînt aruncați în prăpastie, femeile lapidate cu pietre de dimensiuni precis codificate: cu pietre de 9 cm. moartea vine prea repede; cu cele de 3 cm., rănile sînt doar superficiale; regulamentul cere folosirea pietrelor de 5-6 cm. care ucid, însă lent. Aceste pedepse barbare... sînt înscrise oficial în Codul Penal al Republicii Islamice"

(Dintr-un articol de Olivier Varin; în "Paris-Match"; oct. 1994)

U.S.A.: orice pentru bani

John Wayne Bobbit, bărbatul devenit celebru planetar, în urma atacului efectuat cu foarfecele, noaptea, la așternut, de soția sa Lorena, asupra sexului său, a apărut, de curînd, într-un film-porno, intitulat "J.W. Bobbit... fără cusături". El poate fi văzut gol-goluț, făcînd amor în mod convingător cu partenera și dovedind că cusătura a fost întru totul reușită. Filmul merge bine, lumea se-nghesuie la casa de bilete. Întrebat de ce anume a acceptat să-și transforme sexul în erou de film, Bobbit a

TENDINTE

răspuns: un om deştept scoate bani din orice

Franţa: "în halul ăsta"

- Nu mai sînt tînără, am cunoscut Franţa în fel de fel de împrejurări, dar n-am văzut niciodată ţara în halul ăsta, nici măcar în zilele cele mai negre ale războiului. În zilele acelea negre ale războiului, oamenii nădăjduiau. În vreme ce astăzi, tineretul... E pur şi simplu tragic. Eu nu sînt cîtuşi de puţin "jeunistă", dar tineretul unei ţări are o importanţă extraordinară, el poate să dea totul peste cap.

- Ce-ar trebui de făcut pentru a împiedica (această "dare peste cap")?

- Să li se dea tinerilor de lucru. Nu e posibil să-i bagi pe copiii aceştia la şomaj, aşa, şi să-ţi închipui că ei vor accepta situaţia asta. Ei sînt plini de viaţă, au elanul vital al vîrstei, au poftă să se bucure de toate, şi din plin, au în faţa lor o societate bogată la care ei n-au acces. I-am văzut spărgînd vitrinele de peste drum de locuinţa mea. Îi înţeleg bine. Şi eu, în locul lor aş sparge vitrine. Fiindcă, în afară de şomaj, mai există şi absenţa această tragică a visului. Şi cine le poate oferi posibilitatea de a visa? Cu siguranţă că nu d. Balladur..."

(Dintr-un interview acordat de Françoise Giroud, ziaristă şi scriitoare, fost ministru sub Giscard d'Estaing, - săptămînalului "L'Evénement du Jeudi", 1994)

"Secolul viitor nu va fi o continuare a acestui secol."

(Shimon Peres, ministrul de externe al Israelului; în cadrul unei cuvîntări rostite la Los Angeles, USA, cu prilejul unei întîlniri cu 700 de oameni de afaceri americani)

...ŞI-N ADÎNC SE SCUFUNDĂ (CU ACCENTUL PE Ă)

Irak

Nu. Se pare că nu va fi nevoie să ieşim la serviciu şi la **macolet** cu măştile de gaz în sacoşă. Şi nici să cumpărăm rapid, pînă nu se termină-n prăvălii, **skotch** de lipit la geamuri şi uşi. Saddam Hussein, după ce a încercat marea cu degetul, trimiţîndu-şi diviziile la graniţa cu Kuweitul, a dat îndărăt. Pe ce anume s-a bazat Saddam în clipa cînd a hotărît **mişcarea?** Mai întîi pe faptul că, ameninţînd practic cu războiul, va obţine - însfîrşit - ridicarea sancţiunilor economice, recte posibilitatea de a exporta petrol contra devize forte. "Dacă nu sînteţi cuminţi, bag iarăşi rachetele-n voi!" La aceasta, el a fost încurajat de cercurile de afaceri din Europa(Franţa, Germania etc.) care dornice să reia comerţul cu Irakul (business is business) au "intervenit" în lunile din urmă, pe lîngă ONU să ridice sancţiunile...În al doilea rînd, Saddam a mizat pe reputaţia de "slab şi nehotărît" a preşedintelui Clinton. Erau tocmai zilele cînd Carter se dusese în Haiti să negocieze cu generalul Cedras şi cînd era limpede că Washington-ul se fereşte ca de dracu de-o vărsare de sînge. "Dacă Clinton şi Congresul nu vor să piardă soldaţi americani în Haiti, înseamnă că nu vor să rişte viata oamenilor lor nici în Irak".

Ori, aici a intervenit surpriza. E-adevărat că preşedintele american nu vrea ca soldaţii săi să moară-n războaie (şi pe drept cuvînt), dar asta nu înseamnă, cum îşi închipuie unii, că trebuie să accepte resemnat ultimatumul duşmanului, cedînd orice în numele "păcii"! Este adevărat că, americanii vor pace, dar, învăţînd şi ei cîte ceva, au înţeles că nu există "pace cu orice preţ"; ci cu un preţ anume. Un preţ care, dacă eşti inteligent, poate fi destul de mic. Iar acest preţ mic îl constituie **politica de forţă.**

În momentul cînd agresorul se obrăzniceşte, închipuindu-şi că a băgat spaima-n tine, tu trimiţi în Golf, urgent, cum a făcut (bravo!) Clinton, cîteva portavioane şi cîteva mii de soldaţi, ca să apere Kuweitul.

Reacţia americană l-a uluit pe Saddam. El se bizuise în calcule pe "pacifismul" occidental şi pe mentalitatea capitulardă, gen Chamberlain. Dar a uitat că, alături de Chamberlain există - şi, cînd se poate, iese la iveală - şi o mentalitate churchilliană; aceasta nu e mai puţin iubitoare de pace ca cealaltă, dar ştie bine, învăţată pe dinafară, legea de fier a romanilor: si vis pacem para bellum (dacă vrei pace, pregăteşte-te de război). Pregăteşte-te, aş zice eu, mai ales psihologic, infuzînd cetăţeanului o atitudine lucidă, fără iluzii tembele (tocmai ca să n-aibe deziluzii!), o atitudine virilă şi mereu ofensivă. Pacea se joacă în atac, presînd fără odihnă adversarul şi silindu-l să stea cuminte în careul său. Aşa au procedat acuma americanii şi, cel puţin pînă la ora de faţă, rezultatul e bun: băieţii de la Bagdad şi-au retras blindatele, s-au potolit, stau în banca lor.

TENDINTE

LILAH BEN-SIMON - MISS EUROPA

Long live the Queen!!!

Noi sîntem o ţară mică, cu problemele unui imperiu, iar în timp am reuşit să dezvoltăm o mentalitate uşor provincială care ne face să ni se urce muştarul la nas dacă Naţionala de basket pierde în faţa altei echipe sau juriul de la Eurovision nu acordă suficiente puncte patosului persan adus de Rita sau show-urilor stahanoviste cu care ne delectează Sarale Sharon. "Arbitrul este antisemit!"- sărim noi ca arşi. "Da'ce, o ţară ca Cipru sau Albania o să ne dea nouă puncte...?" - mîrîim noi, cu subtext. Oare chiar aşa să fie?

Iată că dintr-o ţară mică şi uşor asiatică, dintr-un oraş nu tocmai european, născută într-o familie de origine nord-africană, vine Lilah şi, pe pămîntul otoman al Turciei, în concurenţă cu 33 de "beauties" una mai suedeză decît alta, ia titlul. Ce se alege din toate ideile noastre preconcepute? Praful de pe tobă.

Întrucît nu fac parte din categoriile recent "ieşite din dulap" s-ar putea să fiu acuzat de macho-ism, şi alte isme, să fiu numit "a male pig" şi eventual linşat de toate organizaţiile feministe locale şi internaţionale atunci cînd îmi manifest plăcerea reală de a admira pe micul ecran ceva fese, coapse şi sîni de provenienţă "cahol-lavan". Şi nu numai atît: o fată drăguţă, sexy, cu prestanţă, care vorbeşte o engleză curgătoare şi ştie ce vrea.

Bravo, Lilah Ben-Simon din Ashdod, eşti o gagică foarte mişto!

Long live the Queen!!!

Martin Marcus

ORA NAMIR, MINISTRUL MUNCII ŞI ASIGURĂRILOR SOCIALE DOREŞTE O EMIGRAŢIE SELECTIVĂ

Selecţie?! Noţiunea în sine îmi trezeşte nişte memorii pe care, de mult, aş fi vrut să le fac uitate...

Afirmaţiile d-nei ministru sînt foarte grave şi cu implicaţii, pentru moment imprevizibile. Mai mult decît atît, la data cînd scriu acest articol, 5.10.1994, Ora Namir continuă să persevereze în opiniile sale şi asta în pofida criticilor vehemente emise de mai toate fracţiunile din Knesset."...Oprobiul şi blam-ul public nu mă sperie", spune d-na ministru.

Surprinzătoare sînt informaţiile furnizate de Ora Namir şi conform cărora emigraţia din fosta Uniune Sovietică ar fi formată dintr-o treime de bătrîni, alta din invalizi iar restul constituit din familii problematice. "...Nu sînt de acord cu transformarea ţării într-un azil în care tinerii îşi trimit bătrînii..."postulează d-na Namir.

Ora Namir

Greu de înţeles statisticile (total nedocumentate conform afirmaţiilor ministrului Absorbţiei, Yair Tsaban) şi mai ales motivele pentru care un ministru cu portofoliul d-nei Namir adoptă asemenea poziţii, asta în loc de promovarea unei politici de sporire a bugetelor alocate emigraţiei, creierii de noi locuri de muncă, o repartiţie justă a impozitelor şi asigurarea unui nivel mai decent al pensiilor sociale. Oare sistemul de "avodot iezumot" în care intelectualii taie frunze la cîini, reprezintă idealurile d-nei ministru?

Ora Namir afirmă că olimii integraţi în categoriile necorespunzătoare criteriilor dumisale "selective" ar reprezenta o povară pentru stat, Bituah Leumi şi mai ales pentru Ministerul Construcţiilor obligat să aloce majoritatea apartamentelor "ieftine" construite cu buget de stat pentru olimii veniţi în ţară fără "selecţie", toate acestea, evident, în detrimentul populaţiei de vatikim...Constat cu profundă neplăcere izul populist proferat de anumite cercuri reprezentînd "peilei shunot" sau aşa zişii luptători pentru egalitatea în drepturi a celor aparţinînd comunităţilor orientale oprimate de "aske-natsim".

Nu ştiu la ce sume s-a ridicat operaţia d-nei ministru şi luna de spitalizare în Elveţia şi nici nu mă interesează. Citesc în ziare despre oameni care-şi lichidează bruma de avere şi se luptă disperaţi pentru a strînge sumele necesare (uriaşe) salvării unui copil care nu poate fi operat în ţară. Presupun că în cazul Orei Namir nu a fost nevoie de donaţii speciale pentru finanţarea tratamentului d-sale, banii găsindu-se cu uşurinţă în tot felul de bugete la care, în afirmaţiile sale nesăbuite, se referă d-na ministru atunci cînd susţine ideea unei emigraţii "selective".

Cum aş putea să nu mă gîndesc la cele cîteva mii de evrei rămase în România? Nu-mi dau seama cît este de gravă ameninţarea antisemitismului de acolo, înţeleg însă că, în caz de extremă urgenţă, un "tren aerian" s-ar putea lovi de criteriile selective pe care ni le propune d-na ministru.

Sînt ferm convins de faptul că cineva "acolo sus" ar trebui să-i atragă atenţia Orei Namir asupra faptului că, dincolo de ideologie şi sionism, statul Israel a fost creat (contrar ultimelor sale opinii) pe principiul biblic de "Yir Miclat" şi asta pentru ca orice evreu de pe lume, fie el sărac, urît, bătrîn, bolnav, singur, negru şi persecutat, să aibe un loc al său în caz de restrişte azi şi în vecii vecilor.

Martin Marcus

MAX

FABRICĂ DE SALAM ŞI CARNE, NECAŞER DINTRE CELE MAI MARI DIN ŢARĂ

La noi găsiţi întotdeauna carne, salam şi produse de carne pentru toate gusturile şi cele mai speciale.
SAŞA, care a lucrat la Fabrica de salamuri "Kaunas", vă invită acum la magazinul fabricii

* STEAKURI şi carne pentru frigărui
* SALAM 13 şekeli kg.
* CRENVURŞTI+MORTADELA 10 şekeli kg.
* PASTRAMĂ, RULADĂ, carne de umăr afumată, începînd de la 24 şekeli kg.
* MURĂTURI, salate, pelmeni ruseşti.
PREŢURI FĂRĂ CONCURENŢĂ

Dispunem şi oferim onoratei noastre clientele şi un sortiment variat de brînzeturi, aperitive, sosuri şi băuturi din import

TEL-AVIV, str. BEN ATAR 37 - Autobuze "Egged": 83, 85; "Dan": 1, 18, 26, pînă la staţia de pe str.Salame 50
TELEFON: 03 6830469

Austria: extrema dreaptă în ofensivă

Lovitură de teatru în **establishmentul** politic european: la recentele alegeri din Austria, "Partidul austriac al libertăţii" (promotor declarat al xenofobiei) a obţinut un succes răsunător: 23% din voturi.

Cauza? Numărul mare (prea mare spun mulţi austrieci) de emigranţi, mai ales din lumea III-a. Mai de mult, în epoca **boom-lui** economic (ce bine era la Viena!) cetăţenii locului suportau (mai ales că se ştiau cu musca nazistă pe căciulă) pe străinii de neam. Acuma însă, de cînd cu criza economică, recte şomajul, atitudinea s-a schimbat, politicoşii cu bitte schön au devenit răi, se uită la alogeni ca la nişte concurenţi. Ideea e simplă: dacă n-ar fi ei, noi am avea de lucru, am avea leafă. La această stare de spirit veche-nouă contribuie din plin ca şi-n Franţa, ca şi-n alte ţări occidentale-comportarea elementului islamic din ce în ce mai numeros la Salzburg sau Linz. Agresivitatea acestuia, întemeiată pe conştiinţa că are **spatele** asigurat (ţările arabe, Iranul, petrolul, organizaţiile teroriste) a creiat un sentiment de nelinişte şi de frustrare în rîndurile populaţiei, stîrnind reacţia aşteptată...Avertismentele adresate, în anii din urmă, guvernelor democratice au fost respinse cu ironie, autorii lor fiind numiţi "reacţionari" şi alarmişti. Astăzi, la sfîrşit de 1994, iată că alarma s-a dovedit a fi fost justificată. Ca şi în trecut, orbirea şi slăbiciunea democraţiei pavează drumul fascismului...

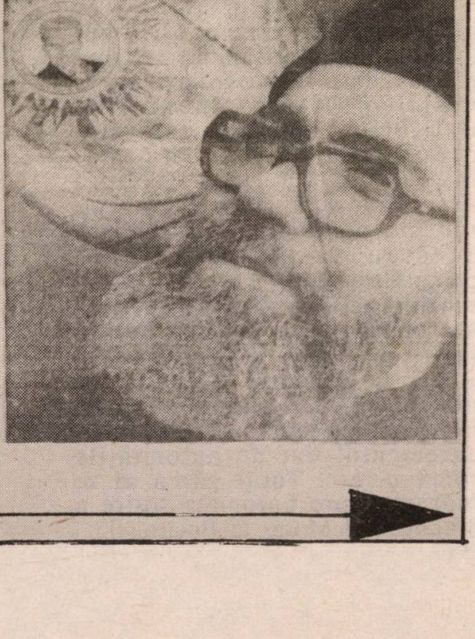

Popa Simeon Tatu, zis Cinzeacă. Una din calităţile d-sale este consecvenţa morală. Deputatul indignat foarte că d.Moses a discutat cu Ceauşescu, se ocupă în timpul liber cu sculptura **kitch**. *El a lucrat, înainte de '89, pentru bani buni...înfăţişîndu-l pe dictator (v.foto). Probabil că, pornind de la asemenea consecvenţe, poporul a creiat nemuritoarea vorbă: "fă ce spune popa, nu ce sculptează el".*

(vezi pagina următoare)

Punctul pe i

● Foarte mulți cititori ne-au cerut, uimiți, ba chiar năuciți de cele auzite, să le explicăm cum devine cazul cu "Scrisoarea celor 7" (parlamentari) împotriva dlui Moses, nou numitul ambasador al S.U.A. la București. Întrucît nici noi nu eram lămuriți pe de-a-ntregul (ba chiar avuserăm o clipă impresia că avem de-a face cu o invenție presei, un fals sau o păcăleală de 1 aprilie) l-am rugat pe corespondentul nostru la București, Stan Vlad, să ne explice cu de-amănuntul, despre ce e vorba. El ne-a trimis relatarea de mai jos. Aceasta are un titlu: *"Lumea este plină de nebuni. Dar, oare-s chiar nebuni?"*, precum și un subtitlu: *"Cel mai mare scandal politic de după 1989"*..

● "La ora cînd apar aceste rînduri-scrie Stan Vlad- s-ar putea ca noul ambasador al Statelor Unite în România, dl Alfred Moses, să se afle la postul său în București. Dar acum, cînd scriu aceste rînduri, scandalul iscat în România de intenția Administrației americane de a-l numi ambasador în țara noastră, cunoaște proporții pe care nu le-a avut nici unul în ultimii cinci ani de cînd tot se zice că mergem spre democrație.

Să vă reținem atenția cu cîteva date ale problemei (credem că merită!). Dl. Alfred Moses este o personalitate a vieții politice americane. Calitățile, meritele sale sînt recunoscute și nu mai insistăm. Dată fiind evoluția ascendentă a relațiilor româno-americane și dorind ca acestea să se consolideze permanent, Administrația americană s-a gîndit să-l numească pe dl Alfred Moses, șeful misiunii diplomatice a S.U.A. la București. Treburile își urmau cursul lor firesc: audieri în Congresul american, agrementul dat de autoritățile române, etc. Totul părea să se îndrepte spre apropiata sosire a dlui Alfred Moses la București.

Exact în aceste zile explodează o bombă politică de proporții uriașe, cum n-a cunoscut România niciodată (indiferent de regimurile aflate la putere) și cum nu se întîmplă în astfel de situații, cam nicăieri în lume. Șapte senatori și deputați din Parlamentul României au întocmit și semnat un apel adresat Senatului american, respectiv senatorului Jesse Helms, în care se scrie textual: "Am dori să ne exprimăm indignarea ca reprezentanți ai poporului român, față de numirea domnului Alfred Moses ca ambasador al S.U.A. în România." Iar spre final se spune "Dl. Alfred Moses nu este binevenit în România"

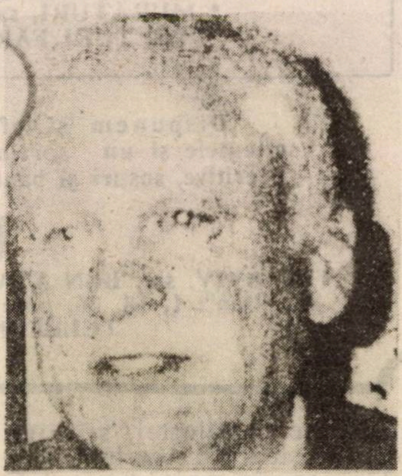

Ambasadorul Moses: un nume ca un simbol

Mai întîi să vă spunem cine sînt semnatarii apelului: Matei Boilă din P.N.T.C.D., Simeon Tatu - P.D.S.R., Emil Roman - P.U.N.R. (aceștia trei sînt preoți); apoi: Dumitru Căluianu și Alexandru Popovici - P.L. '93, Ion Coja - P.D.A.R. și Adrian Moțiu - P.U.N.R.De fapt acesta din urmă este inițiatorul întregii acțiuni. Ce i se "reproșează" (pe față) dlui Alfred Moses? că domnia sa a fost "multă vreme asociat cu cuplul Ceaușescu", că a "minimalizat situația din România în fața unor comisii ale Congresului S.U.A." Este adevărat că datorită funcțiilor sale în Congresul Mondial Evreiesc, dl. Moses a venit de cîteva ori în România (pe vremea lui Ceaușescu) pentru a ajuta emigrarea evreilor. De aici și pînă la a-l "asocia cu cuplul Ceaușescu", este o aberație sinistră, ce nici nu mai trebuie comentată. Vede oricine o înscenare. Adevărul adevărat este că forțelor și indivizilor cu concepții naționaliste, xenofobe, antisemite (care, din nefericire, sînt încă puternice în România) nu le convin ca reprezentantul diplomatic al S.U.A. să fie un evreu. După unele informații (imposibil de verificat însă) senatorul Adrian Moțiu ar fi spus: "Ce ne trebuie nouă jidanul ăsta aici?"

Senatorul A.Moțiu: inițiatorul scrisorii

Treburile s-au complicat foarte mult prin aceea că P.U.N.R. - partid aflat la guvernare împreună cu P.D.S.R. - s-a raliat acestui apel către senatul S.U.A. (Apelul a fost văzut și aprobat de Biroul permanent al P.U.N.R. înainte de a fi trimis în S.U.A.).

Ce a urmat? Președinția, Guvernul și toate partidele parlamentare cu excepția P.U.N.R., au sărit în sus ca arse. Scandalul care s-a declanșat este urias. Firesc, este vorba de contestarea unui ambasador și nu al oricărei țări ci al S.U.A. Țara față de care România face eforturi mari ca să-i intre în... grații. Mai întîi, P.D.S.R. - partidul majoritar, l-a supus la toate caznele diavolești pe popa Tatu ca să-și retragă semnătura. Comunicatele și declarațiile prin care acțiunea celor șapte (rămași șase) este condamnată în termeni foarte duri, este dezavuată, este înfierată, etc., etc., curg cu nemiluita. Țărăniștii s-au dezis de popa lor (Boilă), tinerii liberali (P.L.

'93) i-au exclus din partid pe cei doi reprezentanţi ai săi care au semnat apelul. P.D.A.R. a bolmojit-o, zicînd că semnătura lui Coja (cunoscut ca naţionalist de-al "Vetrei Româneşti") este o treabă personală. P.U.N.R., s-a menţinut pe poziţia iniţială: şi-a apărat asentimentul dat şi pe cei doi peunerişti care au semnat. În primele două zile, P.R.M. şi C.V. Tudor, n-au zis nimic şi apoi cînd au văzut cît de tare s-au supărat Preşedinţia, guvernul, P.D.S.R., s-au pronunţat pentru "dreptul preşedintelui S.U.A. de a numi pe cine doreşte în postul de ambasador". Şi ca s-o întoarcă şi mai bine spre direcţia generală, a declarat (C.V. Tudor) că "dl Alfred Moses va fi primit conform legilor ospitalităţii româneşti" (miraţi-vă!) Dar înainte de aceasta, ziarele lui Vadim, făcuseră multe referiri negative la adresa "viitorului ambasador al S.U.A. în România". Socialiştii lui Verdeţ şi Adrian Păunescu au evitat la timp să se amestece în treaba asta.

Invitat de P.D.S.R. la o discuţie întrucît guvernează împreună ţara, P.U.N.R nu a răspuns, deşi reprezentanţii săi în frunte cu Funar şi Gavra au fost aşteptaţi toată ziua. Au dat doar comunicate că P.U.N.R. îşi menţine poziţia.

Desigur, tot tărăboiul nu a fost făcut ca să fie apărat dl. Alfred Moses. (Toţi fac acum declaraţii că i-a cuprins fericirea la aflarea veştii că va fi noul ambasador american în România. Unii spun că îl şi iubesc). Acest uriaş scandal dăunează imaginii României în lume (şi abia se mai aranjaseră lucrurile în privinţa aceasta) şi aduce mari prejudicii relaţiilor româno-americane. Prin toate canalele se trimit mesaje la Washington că forţele politice care conduc azi România, sînt fidele S.U.A., că pun în prim plan prietenia, stima, respectul pentru bogata Americă (singura posibilă salvatoare a României). Dar cîte nu se spun!

Autorii acţiunii împotriva dlui Moses au ales momentul exploziei bombei cu cîteva zile înainte ca preşedintele Ion Iliescu să se ducă în S.U.A. la sesiunea Adunării Generale a O.N.U. şi cînd urma să se întîlnească cu preşedintele Clinton. Duşmanii (de fapt "prietenii" de guvernare pe care şi l-a ales) au urmărit să-i facă misiunea cît mai dificilă.

Pînă în clipa cînd scriu aceste rînduri, de la Washington n-a venit nici un ecou la acest mare scandal ofensator la adresa S.U.A. Doar dl Alfred Moses a dat o declaraţie, în care nu se referă la scandalul provocat de numirea sa, spunînd, ceea ce este foarte adevărat, că natura relaţiilor dintre S.U.A. şi România poate fi afectată de "dependenţa guvernului român faţă de voturile din parlament ale celor trei mici partide ultranaţionaliste".

Nu vrem să facem nici o legătură directă între cele relatate mai sus şi cele pe care vi le voi povesti acum. Dar faptele se întîmplă (nu întîmplător!) şi în faza actuală trebuie, cel puţin, relatate. Comentariile o să le facem ulterior. Iată despre ce este vorba. În urmă cu cîteva săptămîni a murit soţia "Căpitanului" Corneliu Zelea Codreanu. Înmormîntarea a fost prilej pentru foştii şi actualii legionari să transforme ceremonia într-o adunare de simpatie pentru mişcarea legionară. Unul din preoţi (Băbuş de la Patriarhie) a numit-o pe răposată "Sfînta Elena Codreanu". S-au rostit discursuri multe de preamărire a ideilor legionare.

La numai cîteva zile, şi tot la o biserică, s-au adunat cîteva sute de legionari ca să comemoreze 95 de ani de la naşterea "Căpitanului". Şi-aici, cap de afiş au fost popii şi fostele căpetenii legionare, printre care şi fratele "Căpitanului". Foştii şefi legionari au rostit evocări, au adus omagii ideilor legionare şi (atenţie) "actualităţii lor în ziua de azi"! Şi ca o culme a manifestării, toţi cei prezenţi au cîntat (ca pe vremuri) imnul legionar! Cu acest prilej s-au vîndut însigne cu portretul "Căpitanului" şi însemnul electoral al Gărzii de Fier.

Abia trecuseră cîteva zile şi Fundaţia "Buna Vestire" (legionarii au acum, sub forme diferite, organizaţii legal înregistrate) a organizat o slujbă de pomenire a legionarilor. Tot la biserica Sf. Ilie Gorgani, care se pare că a devenit cuib legionar. S-a vorbit aici despre "292 de victime ale represiunii din 21-22 septembrie 1940" - legionari "masacraţi de Carol al II-lea". Discursuri politice pe aceleaşi teme, care îndeamnă la refacerea mişcării legionare.

Toate acestea se întîmplă fără ca autorităţile democrate să se sesizeze. Probabil că se aşteaptă ca legionarii să mărşăluiască iar pe străzi şi să se dedea la samavolnicii? Manifestările legionarilor îşi găsesc relatări ample şi amănunţite (ciudat!) în ziarul cu cel mai mare tiraj "Evenimentul zilei". Desigur, este dreptul ziarului să informeze opinia publică despre tot ce se întîmplă. Nu trebuie să convină oricui ceea ce publică ziarul. Dar cînd în acest ziar fotbaliştii israelieni sînt numiţi asiatici şi... (dar nu spunem mai mult acum) începem să ne punem întrebări. Să sperăm că-i vorba doar de o impresie nefondată".

- La cele scrise de Stan Vlad, să mai adăugăm două sau trei observaţii: 1) Imnul legiunii, cîntat cu însufleţire pe străzile Bucureştiului în toamna lui 1994 cuprinde, între altele, următoarea strofă: "La luptă fraţi creştini ne cheamă ţara/s-o curăţim de-atîtea lipitori/Abuzul se întinde în palate/Jidanii ne despoaie de comori/" 2. Originalitatea politico-socială a scrisorii, ca să ne exprimăm în termeni mai ştiinţifici, constă în faptul că ea prilejuieşte, pentru întîia oară, unirea reprezentanţilor puterii cu cei ai opoziţiei. Cele două tabere sînt la cuţite, oamenii se etichetează reciproc drept bandiţi, criminali şi vînzători de ţară, bătăile în parlament sînt monedă curentă, ideea unui guvern de coaliţie s-a dovedit imposibilă, spiritele luminate, doritoare de consens, au lăsat de mult braţele în jos, convinse că nu se poate închega nici un fel de dialog între ireductibilii adversari. Cu o excepţie. Lupta anti-Moses, care i-a convins pe cei din opoziţie să dea mîna (căci totuşi sîntem fraţi) cu parlamentarii din majoritate... *Consensul* aşadar nu s-a realizat nici la capitolul anti-corupţie, nici la capitolul anti-inflaţie, nici la capitolul anti-şomaj, ci numai la capitolul anti-semitism. 3) Această pătrundere a *fenomenului* în rîndurile partidelor de opoziţie declarat democratice şi europene este vizibilă şi în coloanele presei, de aceiaşi culoare. Stan Vlad amintea de "Evenimentul zilei". Nu altfel se petrec lucrurile la foarte anti-guvernamentalul şi anti-iliescianul "România liberă". Profitînd de "ocazia" (mifţa) oferită de problemele legate de contractele şi condiţiile de muncă ale lucrătorilor străini, inclusiv români, de pe şantierele de construcţii din Israel (probleme pe care, în paranteză fie spus, tot ziarele israeliene le-au scos la lumină), cîţiva umanişti de la preţuitul cotidian şi-au dat drumul la "ce-am în guşă şi-n căpuşe", ajungînd să scrie despre Ierusalim în termeni care au stîrnit desigur invidia celor de la "România Mare" sau "Europa". Un titlu pe şapte coloane (întreaga pagină deci) sună aşa: "Mai rău decît într-un lagăr de exterminare". Mai rău decît la Auschwitz, mai rău decît la Treblinka, iată un titlu care spune totul (ba chiar ceva mai mult) despre felul cum se străduiesc gazetarii în cauză să prezinte cititorului tratamentul la care sînt supuşi românii în Israel. La început, dînd peste acest titlu, ce va intra cu siguranţă în istorie, m-am întrebat cum de nu tremurase mîna autorului în clipa cînd scria ceea ce a scris. Pe urmă, însă, după ce m-am gîndit vreo două minute, bine, nu m-am mai întrebat.

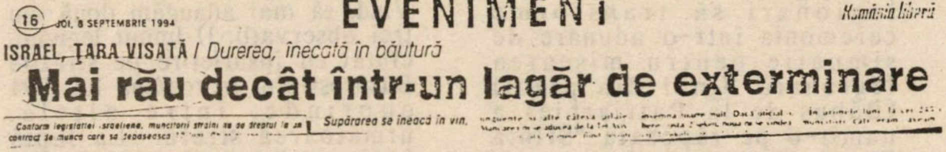

16 JOI, 8 SEPTEMBRIE 1994

EVENIMENT

România liberă

ISRAEL, ŢARA VISATĂ / Durerea, înecată în băutură

Mai rău decât într-un lagăr de exterminare

Supărarea se îneacă în vin.

o Tot aşa cum nu m-am întrebat, zilele trecute, aflînd de gestul lui Florin Piersic. Talentatul, simpaticul şi foarte popularul actor a fost, după cum se ştie, în Israel, de vreo douăzeci de ori. A venit cu teatrul, a venit singur, a venit la crîşme, a venit la revelioane, a venit la prieteni (apartamentul dr-lui Heinrich de lîngă *Habima* era casa lui, la recepţiile organizate de gazdă, se înghesuiau admiratorii să-l îmbrăţişeze). Excelent animator, om capabil să improvizeze, cum puţini sînt în stare, el se adresa nu odată spectatorilor, doamna Goldenberg, doamna Haimovici, doamna Leibovici, povestindu-le amintiri din copilărie, vorbind despre prietenii lui evrei din România, de pe băncile şcolii, cu care juca leapşa pe ouate, asigurîndu-i de dragostea lui pentru oamenii cei minunaţi din Israel care au transformat pustiul într-o grădină. La sfîrşit, îi şiroiau lacrimi pe obraji. Iar spectatorii...doamna Goldenberg, doamna Haimovici, doamna Leibovici, îşi ştergeau la rîndu-le lacrimile cu batista, aplaudînd frenetic, în picioare, emoţionanta spovedanie a marelui actor. "La Florin Piersic se simte că vorbeşte din suflet, că crede ce spune". Aşa e. Se şimte că crede ce spune. Întotdeauna. Inclusiv zilele trecute cînd (aşa cum ni s-a comunicat) actorul a trimis un mesaj de simpatie revistei "Europa" şi directorului acesteia, Ilie Neacşu. Un mesaj din suflet, în care el felicită publicaţia pentru succesele dobîndite în activitatea ei de pînă acuma şi-i doreşte succes în lupta viitoare pentru înfăptuirea idealului visat; recte pentru curăţirea României de evrei şi demascarea aşa cum se cuvine a sionismului criminal.

● Dar să dăm răspuns şi la cîteva scrisori.

D-na Olga Bernstein, din Ramat Gan, deşi "cam desgustată", cum susţine d-sa, de premierea lui Arafat cu Nobel-ul pentru pace, ne întreabă dacă nu considerăm că premiul acesta, va avea totuşi urmări importante în regiune?

– Tot ce se poate. În 1973, Nobel-ul pentru pace a fost acordat lui Henry Kissinger, secretarul de Stat american şi lui Le Duc Tho, ministrul de externe al Vietnamului de Nord, în semn de preţuire pentru eforturile lor de a încheia un acord de pace (recte retragerea trupelor americane). Drept urmare, în cursul anilor 1974-5, au fost ucişi 57.835 de soldaţi nord şi sud-vietnamezi, au fost ucişi cam 2000 de civili, iar numărul răniţilor şi dispăruţilor, de-o parte şi de alta s-a ridicat la peste 100.000. o Apropos de Nobelul pentru pace, atît de rîvnit, de-abia s-au stins (oarecum) ecourile deciziei istorice de la Oslo, de a acorda înalta distincţie lui Yasser Arafat că a şi început campania pentru premiul pe anul viitor. Candidatul principal: Carlos.

● *av.Dan Haber*, din Ramat Hasharon, ne reproşează că dăm cu predilecţie citate din presa de "extremă dreaptă" , refuzînd să ascultăm "vocile autorizate" ale stîngii israeliene. "Dece, întreabă d-sa - nu luaţi în consideraţie, de exemplu, o voce ca aceia a publicistului Michael Lerner, care editează revista *"Tikkun"?* Acesta este un intelectual superior, care, spre deosebire de bădăranii de dreapta cultivaţi de *Minimum* aduce o notă de înaltă distincţie în polemica politică de la noi...Sau poate că preocupările sale nu sînt pe gustul dvs.?"

— Nu prea sînt la curent cu "Tikkun"-ul dar am avut prilejul, nu de mult, să citesc o mostră din activitatea polemică a d-lui Michael Lerner, care m-a ajutat să înţeleg mai bine natura respectivului. Referindu-se la un articol din "Jerusalem Post", el scria: "Nu vreau să am de-aface cu "Jerusalem Post" pînă cînd nu-şi cere scuze pentru minciunile difuzate în legătură cu mine şi cu revista "Tikkun". Pînă atunci, "Jerusalem Post" poate să sugă p...a lui Shamir". Ei bine, d-le Haber, trebuie să recunosc că m-aţi ghicit. Aşa e: preocupările d-lui Lerner nu sînt pe gustul meu. Eu am fost, sînt şi voi rămîne un afemeiat incurabil.

● *D-na Mariana Sandovici,* din Haifa este supărată pe noi din pricină că nu ne ocupăm îndeajuns de "cascada de minciuni care a făcut ca "viaţa noastră politică să devină irespirabilă". Corespondenta noastră pomeneşte pe două pagini "folio" de atitudinea faţă de Podişul Golan (înainte de alegeri nu cedăm, după alegeri, da' dece să nu-l cedăm), de povestea cu impozitul la Bursă, de povestea cu atragerea Shasului în coaliţie, ba chiar şi de povestea cu interviewul luat de Yehudi Yaari ministrului de externe sirian, care a fost "invitat pur şi simplu, cu slugărnicie dezgustătoare, să profereze minciuni, fără a fi contrazis pe canalul televiziunii noastre guvernamentale". "Cum anume credeţi, ne întreabă în încheiere d-na Sandovici, că privesc conducătorii politici ai lumii civilizate pe liderii noştri, care se comportă aşa cum se comportă?"- Cum? Probabil cam aşa cum îi privise, cîndva în 1939 pe colegii săi francezi, politicianul român George Tătărescu. Acesta era ambasador la Paris şi dăduse un dineu la hotelul *Meurice* în cinstea ministrului de externe Grigore Gafencu, aflat în vizită în capitala Franţei. Aşa cum povesteşte acesta în memoriile sale, Tătărescu era aşezat în stînga lui Daladier, primul ministru francez iar Gafencu în stînga lui Georges Bonnet, ministrul de externe. Pe la sfîrşitul mesei, după al cincilea pahar de Bourgogne, Daladier îi şopteşte lui Tătărescu că are de gînd, dar sst!, să-l dea afară peste cîteva zile din guvern pe Bonnet. Atunci, Tătărescu i-a murmurat la ureche lui Gafencu noutatea, adăugînd: "Sînt mai ticăloşi decît noi, în felul lor de a face politică!"o Aud pretutindenea, în case de prieteni, pe stradă, mitinguri şi demonstraţii că "ne vindem ţara". Asta e o prostie mare cît toate zilele. Noi nu ne vindem ţara, noi o dăm pe gratis.

● Ajuns aici, mă pregăteam să scriu ceva despre evenimentele care ne-au marcat cu adevărat zilele din urmă. Dar tragedia legată de răpirea şi uciderea lui Nahshon Waxman este încă, pentru mine, şi pentru noi toţi, de fapt, atît de plină de semne de întrebare încît nu mă simt capabil să spun nimic. Pe de altă parte, semnarea ciornei tratatului de pace cu Iordania-pusă la cale la 24 de ore după nenorocire, s-a făcut atît de precipitat, sub semnul improvizaţiei, dacă nu chiar al panicei, încît iarăşi, în afară de sentimentul nostru firesc de mulţumire(s-a trecut, aşa cum aşteptam, de la o stare de fapt cu ţara vecină la una de drept), altceva nu mă simt în stare să spun. Cine face nuntă cu lăutari, a doua zi după ce părinţii miresei au murit ciuruiţi de gloanţe? Oh, Doamne, ce proşti sînt oamenii deştepţi! În loc să şteargă cu buretele, cum şi-au închipuit, amărăciunea şi revolta stîrnite de drama de la Bir Naballa, autorii improvizaţiei de lîngă Rabat Amon, au reuşit să umbrească într-un fel, bucuria legată de înţelegerea cu Iordania.

● 19 octombrie, ora 9. Am pus punct, trebuie să dau materialul la cules. Aud glasuri pe stradă strigînd: **piţuţ!** Ies din redacţie să văd despre ce e vorba. La o sută de metri de noi, lîngă Kikar Dizengoff, un autobuz a sărit în aer. Pe caldarîm imaginile pe care le-am văzut cu toţii la televiziune. Lumea aleargă de colo pînă colo, înnebunită. A venit şi poliţia, în urlet de sirene. Uite şi ambulanţe. La picioarele mele, un "Yediot Aharonot" de azi. E mînjit de sînge şi noroi. Îl ridic. Pe pagina întîia fotografiile uriaşe ale lui Clinton, Hussein şi Rabin: săptămîna viitoare va avea loc, undeva la graniţă, semnarea acordului de pace între Israel şi Iordania. Vine şi preşedintele Statelor Unite, vin şi vreo mie de oaspeţi din străinătate, între care şi cîntăreaţa Barbra Streisand...Mă uit la oamenii ce zac pe pavaj, mă uit la ziar şi mă întreb: va spăla oare şampania de la banchetul oficial, sîngele de pe Dizengoff? Va acoperi oare vocea Barbrei Streisand gemetele răniţilor din faţa ochilor mei?

PIX

D. Kaare Christensen şi-a dat demisia din Comitetul pentru acordarea premiului Nobel pentru pace, în semn de protest că printre laureaţii pe acest an se află şi Yasser Arafat, primul şef de organizaţie teroristă distins cu acest premiu.

Iată un norvegian kaare spală ruşinea nemaipomenită de care s-a acoperit ţara sa.

SALOANELE "NEPTUN"

Bat-Yam
Migdal Nahum
Tel. | 5075287

SĂRBĂTORIRI FASTUOASE
în
cele mai splendide saloane
din Bat-Yam şi împrejurimi

● Bucătărie bogată
● Servici excelent

Sincer vorbind, aş fi preferat ca liderii noştri politici să fie nişte nobili.

Din păcate, ei sînt numai nobeli.

●

D-na ministru Ora Namir a explicat că hotărîrea ei de a se interna pentru operaţie în clinica din Elveţia a celebrului chirurg Dolens se datorează incapacităţii spitalelor de la noi de a efectua cu bine o asemenea intervenţie chirurgicală. La care specialiştii israelieni au replicat energic, demonstrînd, cu exemple concrete, că d-na Namir nu are dreptate.

În felul acesta, adevărul a ieşit la iveală Nolens-Dolens.

☆ Natali Ltd ☆

ÎN ATENŢIA CELOR PRIGONIŢI DE NAZIŞTI!

A început înscrierea pentru Asigurările Sociale din Germania pentru cei veniţi în ţară pînă la data de 1.07.1990

- **Persoanele care pînă la izbucnirea războiului au aparţinut cercului de limba germană.**
- **Au avut vîrsta de 16 ani, şi au lucrat în străinătate, îşi pot ameliora acum situaţia materială.**
- **De asemenea persoanele care nu ştiu germana şi au fost minimum 6 luni în lagăre de concentrare sau 18 luni în ghetto-uri, lagăre de muncă sau au stat ascunşi, pot obţine pensia de 500 DM lunar.**

✱✱✱✱✱✱✱✱✱✱✱✱✱✱✱✱✱✱✱✱✱✱✱

Adresa noastră: Tel Aviv, Nahlat Beniamin 1, cam.4,5.

Zilnic de la orele 8-13, cu excepţia zilei de vineri.

Consultaţii gratuite şi explicaţii complete la faţa locului.

✱✱✱✱✱✱✱✱✱✱✱✱✱✱✱✱✱✱✱✱✱✱✱

גף לחקר המוח
״ש רותי וסמי כהן
RUTHIE AND SAMY COHN
FOR BRAIN RESEARCH

"DOCTOR HONORIS CAUSA"

...Un nou "Doctor Honoris Causa" al Institutului Weizman este d.Samy Cohn. Născut la Ştefăneşti, un tîrg unde s-au dezvoltat de-alungul vremii atît hasidismul cît şi mişcarea sionistă, Samy Cohn a participat la Războiul de Independenţă, fiind printre întemeietorii aviaţiei israeliene. Aşa cum ne informează I.Evron-Wachberg, autorul unei cărţi despre evreii din Ştefăneşti, Samy Cohn este unul dintre susţinătorii cei mai modeşti...şi mai consecvenţi ai Institutului de la Rehovot. În urmă cu doi ani, Samy Cohn şi sotia sa Ruth au inaugurat un institut de cercetare a creierului purtînd numele lor. Iată-i în fotografie (la mijloc) în faţa clădirii înălţate prin generozitatea lor.

Data decernării titlului de "Doctor Honoris Causa": 14 noiembrie a.c.

nou

ÎN CENTRUL RAMAT GAN

CASA DE PĂRINŢI

"ADEI AD"

Ramat Gan - str. Hibat Zion 20
tel. 03-6196121 - 6197196

Primeşte: INDEPENDENŢI, SLĂBIŢI ÎN PUTERI şi PERSOANE INAPTE A SE SERVI SINGURE

CONSTRUCŢIE NOUĂ, MODERNĂ
(lîngă teatrul Beit Imanuel)

- **SUPRAVEGHERE MEDICALĂ PERMANENTĂ**
- **ALIMENTAŢIE COMPLETĂ**
- **ÎNGRIJIRE ATENTĂ, PERSONALĂ**
- **ACTIVITĂŢI COLECTIVE**

ITZHAK ARTZI

VILA CEAUŞEŞTILOR DE LA COVASNA

Cînd am ajuns la Hotelul Bradul, situat în cartierul Voineşti din Covasna, mi s-a atras atenţia că mă aflu într-o clădire construită de regimul comunist special pentru securişti, ştabi şi nomenclaturişti. Aceştia veneau aici la odihnă. Ceauşescu şi doamna au hotărît că şi ei au dreptul la odihnă. Au dispus deci, în 1982, să li se construiască o vilişoară.

Misterioasa vilă este înconjurată cu garduri de fier, cu poarta ferecată permanent. În jurul ei, liniştea e totală. Viaţa pare a se opri la poartă. O dată pe săptămînă clădirea se deschide pentru turişti, care pot face o vizită organizată contra plată.

Aşa am avut ocazia să văd vila construită şi amenajată pentru familia Ceauşescu, simbol autentic al modestiei proletare şi al egalităţii socialiste.

Vila a costat 200 de miliarde de lei. În valută - cinci milioane de dolari (un chilipir grozav!). Construirea ei, planificată în 1982, s-a terminat în 1985.

Ilustra pereche a fost aici în două rînduri. Prima oară a stat o oră. A doua oară a stat o noapte.Pentru construirea vilei s-a ales o fîşie de teren despădurit ce se întinde între doi munţi acoperiţi de păduri seculare. De la distanţă n-o vezi. Cînd te apropii de ea, descoperi o uriaşă clădire în stil ţărănesc, cu pridvoare şi cerdacuri de lemn. Lemnul care căptuşeşte pereţii de beton este împodobit cu incrustaţii ţărăneşti. Pentru ca privirea celor doi să se desfăteze cu un obiect de artă, în faţa cerdacului central li s-a construit o fîntînă arteziană.

Casa are 105 încăperi: dormitoare, sufragerii, saloane, birouri de lucru, băi, săli de gimnastică dotate cu aparatură de "body fitting", saune, băi minerale dotate cu aparatură pentru tratamente electrice. Tot ce găseşti la Hotelul Bradul pentru sutele şi miile de turişti care vin acolo, găseşti aici pentru o singură pereche: soţii Ceauşescu.

Odaia de lucru a lui Ceauşescu e un birou modern, foarte elegant, cu toate dotările necesare unui birou eficient. Biblioteca elegantă conţine scrierile unui singur autor: Nicolae Ceauşescu. Cărţile, în româneşte şi în limbi străine, sînt legate în piele. Se află aici şi cartea scrisă despre el în ebraică.

Pentru ca perechea prezidenţială să nu obosească prea mult pe şosele avea la dispoziţie şi două heliporturi.

"Bătrînii" ce au murit relativ tineri ştiau să trăiască...

În timp ce ţara era cufundată în beznă, vila era luminată cu proiectoare şi felinare electrice.

Securitatea locului era asigurată de lanţuri de paznici înarmaţi. În cele patru colţuri ale clădirii păzeau şi cîini special dresaţi. În plus, un şanţ apăra gardurile înalte de piatră ale vilei, aidoma castelelor din Evul Mediu.

După revoluţie vila a fost privatizată. Azi poţi închiria o suită pentru 185 de dolari pe zi. Oaspeţii pot comanda şi tratament medical individual. Se pare însă că muşteriii nu prea stau la coadă.

Directorul vilei, domnul Nicolae Simiceanu, ne-a vorbit cu ironie despre societăţile turistice israeliene, care nu-i trimit clienţi. Cu această ocazie a lansat o tiradă jignitoare la adresa turistului israelian care plăteşte prea puţin şi cere prea mult. Nu i-am rămas dator, întrebîndu-l dacă vrea să-i pună pe fugă şi pe singurii turişti străini care vin aici şi aduc valută: israelienii. În sejurul meu de două săptămîni n-am întîlnit în hotel nici un turist german, englez sau de orice altă naţie, ci doar localnici - care plătesc o sumă derizorie - şi israelieni, care sînt şi darnici cu personalul care-i serveşte.

Domnul Simiceanu a bătut în retragere şi a încercat să se scuze. Asemenea persoane în conducerea instituţiilor turistice pot lichida cu uşurinţă valul turismului israelian.

M-am bucurat cînd, după incident, un român din Satu Mare mi-a spus: "Să nu crezi că noi gîndim ca el". Sper că aşa e.

I. SCHECHTER
Culmea ironiei
Editura MINIMUM

Medicina alternativă recomandă:

CULMEA IRONIEI
de I. SCHECHTER

Cercetători în domeniul medicinei alternative din India, Nepal şi Japonia au studiat cărţile lui I. Schechter timp de un secol.

Ei au ajuns la concluzia că aceste cărţi naturale, dezvoltate fără îngrăşăminte chimice, combat mai bine decît pastilele de Acamol, Valium şi Pramin durerile de cap, stările nervoase şi greaţa.

Ca atare, ei recomandă pentru început cartea "Culmea ironiei", care la preţul de 25 şekeli poate fi consumată de mai multe ori.

Pentru tratamente cu alte cărţi ale autorului, pacienţii se vor adresa la clinica din str. Zamenhof 15, Tel Aviv.

I.SCHECHTER

CRONICA NEFANTEZISTĂ

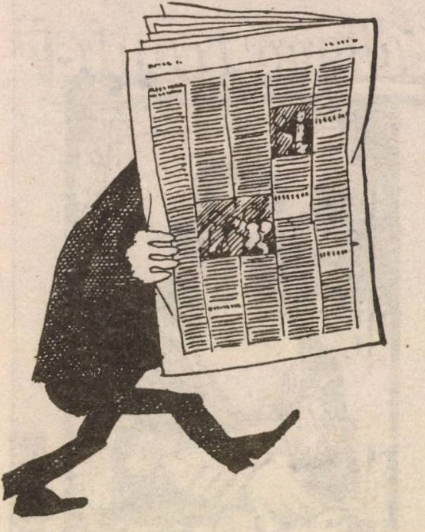

Despre alternative vrem să vorbim.

Se spune că Eva a fost cea mai fericită soţie fiindcă nu a avut motiv să fie geloasă, nu a avut concurente şi rivale şi, bineînţeles, nu a fost trădată în căsnicie.

Înseamnă că e bine cînd nu există o alternativă?

Dar doamna Eva a greşit, precum bine ştim. A muşcat din ce nu-i voie. Păcatul acesta a costat-o pe dumneaei, dar şi pe soţ. Adam s-ar fi răzbunat pe ea, i-ar fi plătit-o, s-ar fi dus la alta - dar o altă femeie nu era.

Înseamnă că e rău cînd nu există o alternativă?

Din cazul Evei şi al lui Adam nu se poate trage o concluzie deoarece ei nu au trăit într-o societate. Eva ar fi fost, poate, geloasă dacă ar mai fi existat femei. Poate că Adam nu i-ar fi fost fidel dacă avea această posibilitate.

Noi trebuie să căutăm concluzia într-o societate ca a noastră, care oferă mai multe posibilităţi.

Întrebarea care ne preocupă este dacă noi, cei veniţi din România începînd din 1950, am profitat de posibilităţile oferite de Statul liber Israel. Unii-da. Au profitat în sensul bun al cuvîntului. Au venit fără o profesie şi s-au calificat. Au venit fără un ban şi au făcut avere.

Dar mulţi, foarte-foarte mulţi dintre noi, nu au ştiut să profite de posibilităţile existente şi trăiesc o dramă. O dramă de care unii nici nu sînt conştienţi.

Au rămas fără o alternativă. Aceasta e drama.

Cunosc oameni care nu s-au învrednicit să-şi facă o profesie, o specialitate, au schimbat postul de simplu conţopist de la Iaşi sau Ploieşti cu un alt post de simplu conţopist la Beer Sheva sau Haifa. N-a fost numai din vina lor, din delăsare. Omul venit în ţară are imediat nevoie de o sursă de existenţă şi de aceea acceptă primul post care i se oferă. Fapt e, însă, că a rămas la acel stadiu, e nevoit să suporte toate ameninţările cu concedierea şi să nu poată pretinde mai mult decît i s-a oferit, deoarece nu are o alternativă. Unde să se ducă? Iar patronul lui ştie că nu are unde să se ducă.

"Românii", în majoritatea lor, n-au învăţat limba engleză. Poate să pară paradoxal, dar în Israel engleza e la fel de necesară ca şi ebraica. Eu mă încumet să spun că dacă ştii limba engleză, poţi să te dispensezi de ivrit. Intelectualii, mai ales, sînt foarte handicapaţi de necunoaşterea limbii engleze.

O doamnă franţuzită mi-a mărturisit că în Israel, limba franceză o ajută numai ca să se înţeleagă cu algerianca ei care vine o dată la două săptămîni, la curăţenie.

Mulţi suferă din cauză că nu s-au adaptat la tehnologia modernă. Cunosc o contabilă excelentă care din momentul în care societatea la care a lucrat, s-a desfiinţat, nu a mai putut găsi un post. Am intervenit pentru ea, cu recomandarea şi elogiile de rigoare, şi mi s-a spus: Ne pare rău. Ştim că e o contabilă bună, dar nu ştie să lucreze la computer. Or, la noi, întreaga contabilitate este computerizată.

Dar a venit momentul să vorbesc şi despre mine. La fel ca majoritatea ziariştilor de la publicaţiile care apar la noi în româneşte, nu am luat cu asalt ebraica şi nici engleza. De ce? Explicaţii sînt multe, dar nici o scuză.

Ani de zile m-am războit, ca şi alţi colegi de breaslă, cu patronii care au comis multe nedreptăţi. Ei şi-au permis să le comită şi să fie insolenţi, chiar brutali, fiindcă ştiu că nu avem o alternativă. Că nu trebuiau să profite de acest lucru, că s-au comportat imoral, aceasta e altă poveste.

Fapt e că nu am putut obţine condiţiile meritate, nu ne-am putut apăra nici onoarea.

Ne-a lipsit o alternativă care într-o ţară liberă se găseşte.

Este aceasta o dramă? Este.

Drama e cu atît mai mare, cu cît pentru cei mai mulţi dintre noi trenul e pierdut. Nu mai avem nici timpul, nici energia de a sări în el. Pentru noi, peronul pe care am rămas, e al unei gări care s-a închis.

Ştire din presă: "Un factor din anturajul lui Warren Christopher a afirmat că în viitor relaţiile dintre Siria şi Israel vor fi asemănătoare cu acelea dintre Belgia şi Luxemburg.

Care factor? Poate un factor poştal.

PRODUSE DIN CARNE

Dany Cohen

- Salamuri şi afumături din producţie proprie
- Pescărie
- Legume congelate
- Salate
- Conserve la preţ de cost

En gros şi en detail

Primim comenzi pentru recepţii şi orice evenimente plăcute

STRICT CAŞER

RISHON LE ZION
– NOUA ZONĂ INDUSTRIALĂ –
BEIT GHIRON
TEL. 03/9611060 – 9612130

Nici o aluzie la conducătorii noştri politici

"TEAFĂR TEMPORAR"

e o trupă muzicală * "Ultima vară" e un şlagăr * Mirit Leiba e...o fată bună

Mirit Leiba (23) ar fi putut fi star al muzicii rock israeliene, dar nu a vrut. *"Ea are o voce minunată şi e foarte comod să colaborezi cu ea"*- susţine Max Gat-Mor, rockist de profesie, cu care Mirit lucrează în cadrul unei trupe muzicale, cu nume trăznit, "Teafăr temporar", care nouă, oamenilor în toată firea nu ne spune nimic, dar adolescenţilor-oh!-trupa "Şfiut zmanit" e ca şi cum ai vorbi de sfinţi. Mirit Leiba e solista trupei, iar cîntecul "Ultima vară" a devenit şlagărul ei care, vreme de un an, s-a aflat pe primele locuri ale "parăzilor radiofonice", s-a prezentat la televiziune şi continuă să fie adulat de puştime. În aceste zile, Mirit şi trupa "Teafăr temporar" apar într-un concert- turneu, intitulat "După ploaie" şi paralel au lansat cel de al doilea disc al lor.

Şi totuşi, cu toată starea de vrajă pe care ţi-o dă popularitatea, aplaudată şi prezentă în presă, la radio şi T.V., tînăra cîntăreaţă nu s-a lăsat...vrăjită de lumea vedetelor şi în plină carieră promiţătoare, s-a dus să studieze electronica, lucrînd totodată ca tehniciană într-o întreprindere de specialitate.

- *Cum reuşeşti să împarţi învăţătura, cu slujba şi cu viaţa de scenă?* a fost întrebată de un reporter de la o răspîndită revistă ebraică, iar Mirit Leiba a răspuns cît se poate de... normal(şi deloc temporar): *"După un program strict şi...înnebunitor. Sînt în anul doi la universitatea Tel Aviv, pînă pe la ceasurile 4 după amiază, după care fug la slujbă, iar serile pînă după 1 noaptea, sînt la repetiţie, imprimări sau avem concert".*

Sabră, Mirit se trage dintr-o familie originară din trib (numele Leiba spune tot!), cu inclinaţii spre profesii practice, departe de idoli şi reclame; mama-tehniciană de imprimări, tatăl-bijutier, care au venit în ţară prin anii '60. Încă din şcoală, Mirit a manifestat talent într-ale vocii, dar nicicînd nu a visat la o carieră muzicală: *"Părinţii, ca toţi "rumanimii" care se respectă, au vrut să învăţ pianul, dar după doi ani am dat bir cu fugiţii. Acum, îmi pare rău"*... -spune cînăreaţa-tehniciană-studentă. La trupa "Şfiut zmanit" a fost atrasă tot de către colegi de şcoală, Max Gat-Mor şi Alon Man şi dacă "Ultima vară", superşlagărul ei nu ar fi apărut "în cale", probabil că Mirit Leiba n-ar fi dat...interviuri la reviste. Ea povesteşte: *Cîntecul a trecut graniţele muzicii obişnuite. Versuri de-ale lui s-au încrustat pe morminte, iar unele familii ne-au cerut să-l interpretăm la comemorări. După părerea mea însă, "Ultima vară" e metamorfoza unui element din viaţă, nimic altceva".*

Şi, cu tot succesul de necrezut, Mirit Leiba a continuat pe linia încăpăţînării de a nu fi artistă-vedetă. În armată, ea a preferat să urmeze un curs de electrotehnică, în loc să accepte un post sigur într-o trupă artistică. După împlinirea serviciului militar, Mirit nu s-a schimbat ca fire. Ea nu-şi propune (n-are nici timp) să scrie texte, nu vrea carieră de solistă, studiile muzicale de tehnică vocală s-au rezumat la cîteva lecţii de canto, nu se lasă impresionată de admiratorii care încearcă să o curteze. Mirit Leiba preferă să rămînă ceea ce este: o fată bună (care locuieşte cu mama, tata şi sora), se pregăteşte intens pentru o profesie solidă, îşi laudă prietenul Eiran Mizrahi (jucător de basket la "Maccabi"-Natania) şi "între picături" îşi dezvăluie talentele artistice cu care - se spune - e înzestrată din plin.

"Teafără temporar"? Nicidecum. Mirit e...teafără deabinelea, pentru totdeauna.

Ben-Iacov-Zwi

• Într-un laborator de cercetări medicale, un cobai îi mărturiseşte vecinului său:

- Sînt fericit, am izbutit să creez reflexe condiţionate savantului meu.

- Cum ai reuşit?

- Foarte simplu. De fiecare dată cînd fac ca lumina roşie să se aprindă îmi oferă mîncare.

PE LEGEA MEA

de G. MOSARI

ÎNCHIRIERI

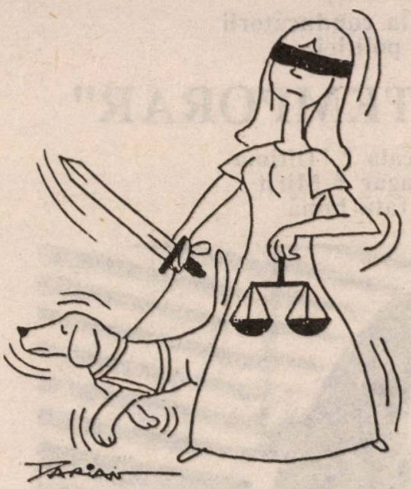

La prima vedere totul e simplu. Proprietarul pune la dispoziţia chiriaşului un apartament, mobilat sau nu, stabileşte chiria lunară, durata închirierii, ia banii pe o lună, sau trei, sau şase - după înţelegere - cere un act de garanţie care să-l asigure că noul locatar îşi va îndeplini obligaţiile - şi odată cu încheierea formalităţilor există speranţa că treburile vor merge ca pe roate.

La a doua vedere - cea referitoare la realitatea practică - roz-bombonul aşteptat îşi schimbă şi culoarea şi gustul. Desigur, nu în toate situaţiile, ci doar în... destule!

În cazurile cele mai nefericite, chiriaşul poate fi un escroc. De exemplu, la Ierusalim, un individ a închiriat o casă frumos mobilată, iar după ce a primit cheile, a golit locuinţa şi a dispărut! La Tel Aviv şi Holon, un şarlatan a luat cu chirie mai multe apartamente, după care a declarat că sînt ale lui şi le-a vîndut!

În cazurile mai fericite, chiriaşii nu plătesc banii de chirie, de întreţinere a casei, sau de telefon. La Haifa, un chiriaş "s-a convorbit" cu Rusia şi Statele Unite atît de mult în două luni, încît plata a ajuns la aproape 50.000 de şekeli! Cum telefonul era pe numele proprietarului, acesta a trebuit să achite datoria. Dacă el va reuşi să-şi recupereze paguba de la chiriaş prin tribunal, o să ştie probabil în secolul viitor, căci în cel prezent n-a mai rămas destul timp.

Ce se face însă proprietarul atunci cînd la expirarea contractului chiriaşul nu vrea să părăsească locuinţa? Răspunsul: el rămîne foarte frumos pe dinafară, iar cel care-şi bate joc de contract stă înăuntru. Ca să fie scos trebuie o acţiune în justiţie, punerea ei în executare, alergătură vreme de luni de zile şi cheltuieli mari.

De ce? Fiindcă nici proprietarul şi de altfel nici chiriaşul nu sînt protejaţi de dispoziţiile în vigoare, cum ar fi trebuit. O precizare: nu ne referim la închirierile "apărate de lege", ci în exclusivitate la cele de pe piaţa liberă.

Dar cum eu aici vorbesc "pe legea mea", spun sus şi tare că e nevoie de reglementări serioase care să apere interesele proprietarilor şi chiriaşilor nelegaţi de filodormă. Ceea ce ar determina - între altele ca proprietarul, în cazurile de încălcare a contractului - să recapete locuinţa în 2-3 zile, iar chiriaşii să nu mai fie supuşi unui adevărat jaf în ceea ce priveşte mărirea chiriilor.

Închirierile pe piaţa liberă necesită un ajutor substanţial din partea legii. Chiar dacă de ani de zile cei care închiriază s-au obişnuit cu situaţia considerînd că aşa trebuie să fie, e necesară o schimbare.

"Cu toate dificultăţile" îmi zicea cineva, "păcat că n-am cîteva case de închiriat". Ceea ce m-a determinat să închei cu gluma de mai jos:

"Un măturător de stradă, în timp ce strîngea gunoiul, se gîndea ce viaţă grea are, cît de sărac e, şi scîrbit, a aruncat mătura lovind o maşină parcată pe stradă. Proprietarul maşinii, care a văzut scena, a ţipat la măturător:

- Dumitale ţi-ar conveni să ai maşină şi eu să ţi-o lovesc?

- Mi-ar conveni..."

*

*** În Iordania, vecina noastră de la răsărit, cei care se opun oricăror legături cu Israelul, sînt scriitorii. Nu vor să audă de traduceri, vizite şi schimburi de cărţi. Şi se mai spune că lumina vine de la răsărit!

*** "Haareţ" are reputaţia unui ziar serios, solid, bine scris, liberal, anticomercial. Într-un clasament făcut în Statele Unite cu cîţiva ani în urmă, a fost trecut printre primele 10 ziare din lume. În Israel este denumit "ziarul inteligenţilor". Nostim e că mulţi inşi, cînd sînt întrebaţi dacă citesc "Haareţ", răspund fără să-şi dea seama că se autopersiflează: Nu, dragă, el e un ziar numai pentru oamenii inteligenţi!

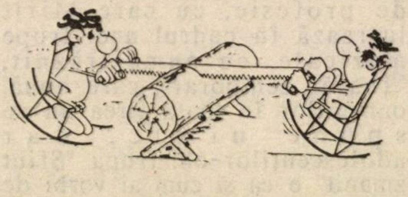

IAFFA GOLAN
ÎN ATENŢIA PRIGONIŢILOR DE NAZIŞTI!

A început înscrierea pentru primirea de
PENSIE DE LA ASIGURAREA NAŢIONALĂ GERMANĂ
Se pot înscrie toţi cei ce întrunesc toate criteriile următoare:
*** Persoane care au fost prigonite de regimul nazist.**
*** Persoane aparţinînd culturii germane.**
*** Persoane care au muncit în Europa răsăriteană şi au avut vîrsta de, cel puţin, 16 ani înainte de izbucnirea războiului.**
*** Persoane care s-au stabilit în Israel pînă la 1 iulie 1990.**
CONSULTAŢIE GRATUITĂ LA BIROUL NOSTRU ÎN ZILELE DE DUMINICĂ - JOI (între orele 8-13).
IAFFA GOLAN - INVESTIŢII ŞI FINANŢE LTD.
Secţia de Pensii din Germania
Tel Aviv - str.Haneghev 4, etaj 2, camerele 38-50.
Tel.03-370975

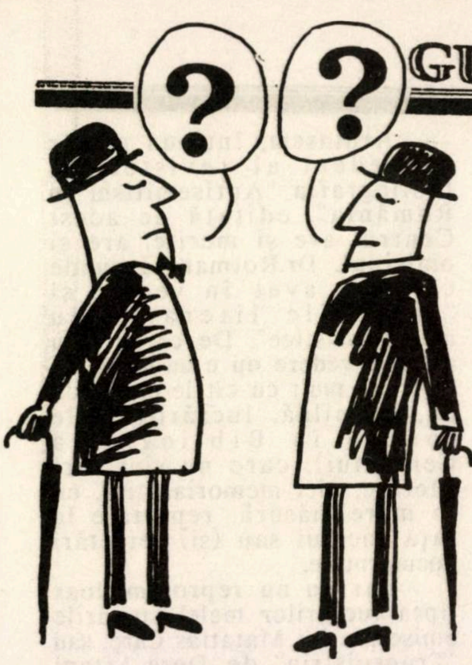

GURA HUMORULUI

BUIMĂCIŢI DE SONDAJE

Încă nu se ştie dacă sondajele de opinie publică de la noi sînt făcute pentru a afla care este opinia opiniei publice sau dacă pentru a o influenţa şi a o zăpăci.

Nu am numărat, dar cred că într-o săptămînă se fac în Israel 100-150 de sondaje care au rezultate diferite şi adeseori contradictorii. Marţi dimineaţa, Itzhak Rabin era cel mai popular om politic din ţară. Marţi la amiază, însă, potrivit altui sondaj, cel mai popular era Bibi Netaniahu. Marţi seara s-a produs o turnură neaşteptată: omul politic cel mai popular era un om care nici nu este om politic: dirijorul Gary Bertini originar din Rusia ţaristă.

Nu numai cetăţenii care citesc rezultatele sînt derutaţi, dar şi persoanele chestionate în cadrul sondajelor se zăpăcesc.

La un sondaj cu întrebarea "Pe cine aţi alege ca prim ministru dacă alegerile ar avea loc azi?", 85% dintre chestionaţi au spus că l-ar alege pe Asad deoarece presa israeliană scrie că el este "înţelept, moderat, îşi respectă semnătura pe un acord, vrea pace, vrea bunăstare şi mai ales vrea Podişul Golan ca noi toţi".

Fabrica de paste făinoase "Osem" a făcut un sondaj ca să afle cum sînt apreciate produsele ei. Rezultatul: 55% au răspuns că nu se poate avea încredere în arabi iar restul de 45% au fost de părere că viteza legală pe şosele trebuie mărită pentru ca automobiliştii să nu mai aibă timp să facă accidente de circulaţie.

La întrebarea "Sînteţi pentru concesii la tratativele cu Siria?", pusă în cadrul unui sondaj comandat de guvern, s-au înregistrat următoarele răspunsuri:

- Bursa trebuie să funcţioneze şi sîmbătă (35%)
- Taxa de călătorie, care a fost anulată, să fie anulată încă o dată fiindcă prima oară n-a fost bine anulată (40%)
- Ce se aude cu importul de măsline din Australia? (25%)

În schimb la sondajul revistei MINIMUM cu întrebarea "Cum apreciaţi rubricile noastre?", chestionaţii au răspuns aşa:

- Nu daţi Golanul din mînă (60%)
- Blamaţi cutremurele de pămînt oriunde se produc (15%)
- Toate rubricile dv.sînt bune. Celelalte rubrici, nu (25%)

POL ŞI NEL

După ce a proclamat, sus şi tare, că nu va renunţa la şefia statului haitian, dictatorul Cedras a cedat, pînă la urmă, pressingului american, retrăgîndu-se din funcţie.

Cedras, tuns şi frezat

Ne-a vizitat de curînd, cunoscuta actriţă franceză de film, Anouk Aimée. Cu acest prilej, ea şi-a manifestat, încă odată, dragostea faţă de Israel.

Oh, Aimée, cît de iubită eşti tu, de noi!

Ora Namir, ministrul muncii, face de la o vreme asemenea gafe, încît colegii ei de guvern, în ciuda simpatiei ce i-o poartă, au ajuns la concluzia că ea trebuie să se retragă din viaţa politică.

Doamnă Ora, cred că ţi-a sunat ceasul!

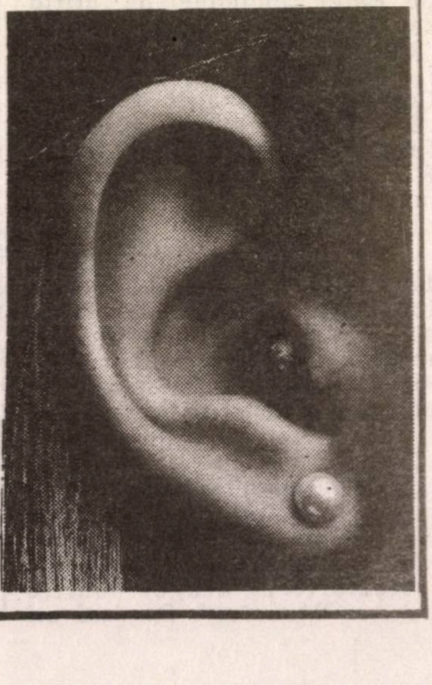
ISRATON LTD.
INSTITUTUL DE REABILITARE AL AUZULUI
● TEL AVIV: "ISRATON", str. Ben Yehuda 39, tel. 03/5172910, 5107317. Orele de primire: 10-13, 16-18.
SUB CONDUCEREA DOMNULUI
MICHAEL SHARON
●
APARATE AUDITIVE INVIZIBILE
(ASCUNSE IN URECHE)
● consult şi îndrumare fără plată
● Baterii de lungă durată
● Laborator de reparaţii
● Preţuri speciale pentru pensionari şi membri Kupat Holim
VORBIM ŞI ROMANEŞTE

ETC NOI

SEMIJUBILEUL "CRONICII FANTEZISTE"

"Cronica fantezistă", rubrica satirică din "Viaţa noastră" a lui I.Schechter, împlineşte 25 de ani de apariţie săptămînală.

Clubul ARCADIA ţine să marcheze această aniversare care, cel puţin în mediul nostru, constituie o performanţă.

ARCADIA pregăteşte o seară festivă, după o formulă întru totul originală.

●

*** În urma dr-ului Eruhim Roisman a rămas o comoară de cărţi, poze, articole şi însemnări. Defunctul a fost un intelectual dintre cei activi. Ar fi păcat să se risipească această comoară. Ar fi însă un păcat şi mai mare dacă valorificarea ei ar fi dată pe mîna unui amator.

*** Doi literaţi evrei scăpaseră pînă acum de tratamentul antisemiţilor din România: criticul Lucian Raicu, în exil la Paris, şi prozatorul Radu Cosaşu. Dar le-a venit şi lor rîndul. Într-o "Românie literară" de luna trecută, criticul Alexandru George îl "zdrobeşte" pe Raicu, făcîndu-l de "critic sentimental" şi beţiv. Iar în "România Mare" Vadim Tudor îl tăvăleşte în noroi pe Radu Cosaşu, înştiinţîndu-i pe cititori că "e tăiat împrejur" şi că "de fapt, numele lui este Oscar Rohlrich". Două crime impardonabile!

*** Basketbalistul Miki Bercovici este un fenomen de longevitate sportivă. La 40 de ani încă mai joacă bine o repriză. Cînd nu va mai rezista nici această repriză, va avea 80 de ani şi probabil se va retrage.

M-a mîhnit revista!

Mîhnit am fost în ziua în care a apărut numărul pe octombrie al dragei noastre reviste "Minimum". De două ori m-a mîhnit. Şi doar a avut grijă, ca în toate numerele de cînd apare, să fiu prezent, sub aceleaşi fel de fel de forme, în viaţa culturală a alialei noastre!

Revista mi-a publicat o "Precizare la o precizare". La sfîrşit, însă, după ce înşiră lista de scriitori şi de ziarişti născuţi în anul 1909, face o precizare contrarie precizării mele. Cică "nici unul din aceştia n-a ajuns să-şi sărbătorească a 85-a aniversare". Iar eu scrisesem că nici jumătate din aceştia...De ce i-a ucis redacţia printr-o greşeală de corectură, pe toţi, nu cunosc! E mai bine informată decît mine? Nu e imposibil, dar tare m-aş mira!

Dacă nu m-as referi decît la Miron Grindea (unul din ucişii redacţiei) care abia acum cîteva zile m-a chemat la telefon de la Londra, la o lungă şuetă! A presimţit, oare, că "Minimum" îi pregăteşte dispariţia?

Altă mîhnire, în acelaşi număr, mi-a produs răspunsul doctorului Liviu Rotman. Nici eu nu sînt dispus să polemizez cu domnia-sa, ştiut fiind cît suflet depune la Centrul Goldstein-Goren.

Arătasem, într-un număr precedent al revistei, că bibliografia "Antisemitism în România", editată de acest Centru, are şi merite, are şi omisiuni. Dr.Rotman răspunde că nu a avut în vedere şi "lucrările literare sau memorialistice". De ce nu le-a avut în vedere nu e un merit, cu atît mai mult cu cît le confundă cu, de pildă, lucrările mele (omise în Bibliografia Centrului), care nu sînt nici literare, nici memorialistice, ci, în mare măsură, reportaje la faţa locului sau (şi) cercetări documentare.

Dar eu nu reproşam doar lipsa lucrărilor mele! Lucrările omise ale lui Matatias Carp, sau "Transnistria" de Dora Litani sînt lucrări literare ori memorialistice ? Dr.Rotman a evitat să răspundă, cum a evitat să răspundă şi la alte observaţii ale mele (de pildă cu privire la termenul "antisemitism") făcute cu scopul de a se îmbunătăţi activitatea Centrului, care "este o structură academică universitară, parte a Institutului de cercetări a Diasporei".

Marius Mircu

PROFESORUL ISAC BLUM

Se împlinesc nu peste multă vreme 100 de ani de la naşterea profesorului Isac Blum, unul dintre cei mai de seamă chimişti pe care i-a cunoscut România secolului XX.

Născut în 1895, avînd de pe băncile liceului vocaţia chimiei, Blum a urmat cursurile facultăţii bucureştene de fizico-chimice, luîndu-şi licenţa cu distincţie, după care a obţinut şi titlul de inginer al Institutului de Chimie Industrială. Profesorul român Dănăilă, unul din marii specialişti ai domeniului l-a remarcat luîndu-l printre colaboratorii săi şi semnînd împreună cu tînărul discipol cîteva lucrări importante. După obţinerea doctoratului, în 1921, este numit asistent la Facultatea de ştiinţe din Bucureşti. Era o vreme cînd nu întîlneai prea mulţi Blumi în învăţămîntul superior. Impunîndu-se prin erudiţie şi talent pedagogic, el urcă toate treptele universitare, iar după 1944 devine decan al Facultăţii de Chimie Industrială a Politehnicii din Bucureşti. Cînd a murit era profesor onorific al Politehnicii. Paralel cu activitatea didactică, Blum desfăşoară o vie activitate ştiinţifică, lucrările sale în cîmpul combustibililor solizi, al tehnologiei organice, petrolului etc. constituindu-se ca opere de referinţă. Pentru descoperirile sale, el a fost distins de către Academia Română cu "Premiul lignitului" şi cu "Premiul Traian Vuia".

Remarcabil la Blum este că s-a vrut întotdeauna şi a fost, cu firească mîndrie, un Blum. Savantul - deşi era docent şi cadru universitar cu renume - a ţinut să predea încă din anii '30 lecţii la liceul evreiesc "Cultura". În 1925, a salutat, împreună cu alţi intelectuali de vază, de pe amvonul Templului Coral, întemeierea Universităţii Ebraice din Ierusalim.

În anii războiului, a fost profesor, adorat de elevii săi, atît la "Cultura" cît şi la "Colegiul pentru studenţii evrei" din Bucureşti. Legătura dintre iudaism şi strădania ştiinţifică era la el atît de adîncă, încît odată, întrebat de-un profesor german de la vestitul "Kaiser Wilhelm Institut",-unde fusese invitat să ţină prelegeri,-cum de-a reuşit să stăpînească atîtea domenii ale ştiinţei şi tehnologiei, a răspuns: "Eu sînt evreu şi ca evreu nu am dreptul de a mă limita în marginile unei specialităţi, cît ar fi ea de importantă, ci sînt dator să fiu la curent cu tot ceea ce este ştiinţă şi tehnologie".

În zilele acestea cînd a sosit ceasul marelui bilanţ al creaţiei intelectuale a iudaismului românesc, să nu uităm: locul profesorului **Isac Blum** se află în Pantheonul valorilor din **trib**.

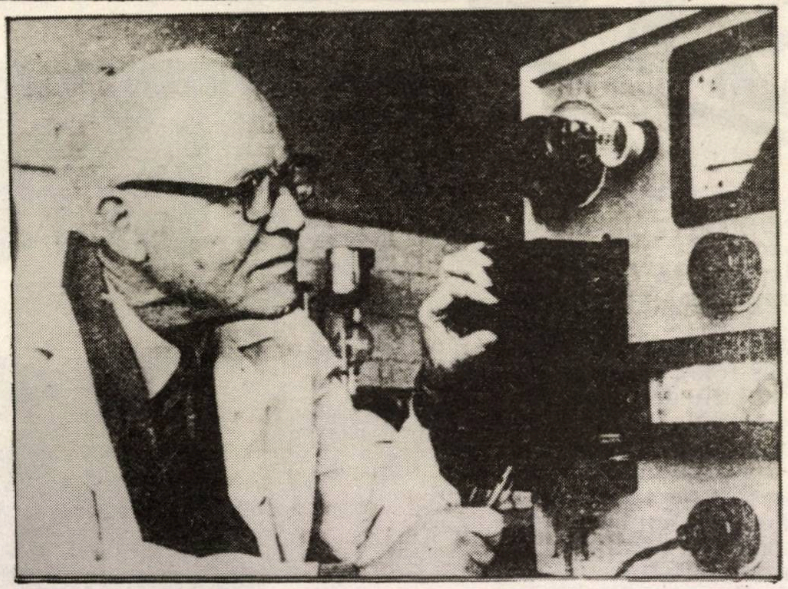

Profesorul Isac Blum

...Vom primi pensiile ce ni se cuvin din România? Iată o întrebare pe care şi-o pun şi ne-o pun tot mai mulţi *veterani* din alia, oameni care au lucrat - şi cotizat, *nota bene!* - ani şi decenii de-arîndul în ţara de baştină. Răspunsul, aşa cum citim în presa română, este, cel puţin pînă la ora de faţă - nu. "Dacă persoana se *repatriază* şi va avea deci domiciliul stabil în România, va putea beneficia, conform art.60, al.1, lit.b, din Legea 3/1977 de plata pensiei ce i se cuvine. În articolul menţionat mai sus se prevede că plata pensiei se face numai persoanelor cu domiciliul stabil în România". Precizarea a fost făcută de d.Vlad Muha, de la Ministerul Muncii şi Protecţiei Sociale şi a apărut în ziarul "România liberă".

În concluzie? Pînă una alta, să ne ţinem mînă de mînă şi să cîntăm împreună cunoscutul şlagăr de la "Baraşeum":"Unde - sînt - iluziile - mele - care - le-am avut?"

...Am mai vorbit aici despre îngrijorarea tinerilor israelieni care studiază la Universităţile particulare din România. Vor fi valabile diplomele? Nu vor fi valabile?...Întrebarea se pune cu insistenţă mai cu seamă în legătură cu facultăţile de medicină şi stomatologie: mai nou în materie, aflăm că a luat fiinţă la Bucureşti o comisie specială, în frunte cu profesorul dr.Ion I.Bruckner, menită a da răspuns la susnumita întrebare. Comisia (CNEAA) urma să dea, pînă la 1 sept.a.c.autorizaţii (provizorii!) de funcţionare facultăţilor respective (care funcţionează...fără a avea asemenea autorizaţii!). Lucrările însă nu s-au încheiat, aşa că termenul a fost prelungit pînă la 28 februarie 1995. Atunci va cădea ghilotina. Potrivit prof.dr.Bruckner problema este foarte complicată, din cauză că facultăţile particulare au răsărit după decembrie 1989 ca ciupercile.

Numai la medicină există 67 de asemenea facultăţi. "Într-o ţară cu 41 de judeţe, a observat Bruckner, înseamnă una şi jumătate pe judeţ. Ceea ce este inacceptabil, dacă nu ridicol. Calitatea acestor institute este foarte dubioasă".Aşadar, starea de tensiune în rîndurile studenţilor (precum şi...a părinţilor) continuă. Toată lumea aşteaptă, cu nervii-ntinşi la culme data fatidică: mă-ntorc acasă cu o diplomă recunoscută de Statul român...sau numai cu un petic de hîrtie?

SPLENDIDELE GRĂDINI

"GAN EDEN"

NATANIA

Str. Hacadar 32 ◆ Tel 09/628010-826663

Interesant pentru Olei Romania! Nunţi şi alte evenimente fericite la nivel înalt şi totuşi cu preţuri moderate

- Sală tropicală, închisă, splendidă
- Caşer, cu posibilităţi de strict caşer
- Capacitatea: **1.000** locuri
- Floră tropicală, jocuri de apă
- Servicii peste aşteptări
- Bucătărie variată şi ca acasă
- Personal simpatic şi amabil
- Parking foarte încăpător

● PREŢURI SPECIALE ●

PRIMIM COMENZI PENTRU
IARNA 1994/1995

POFTIŢI CU ÎNCREDERE, NU VEŢI FI DEZAMĂGIŢI
CINE A BENEFICIAT, VĂ POATE CONFIRMA

ETC

NOI

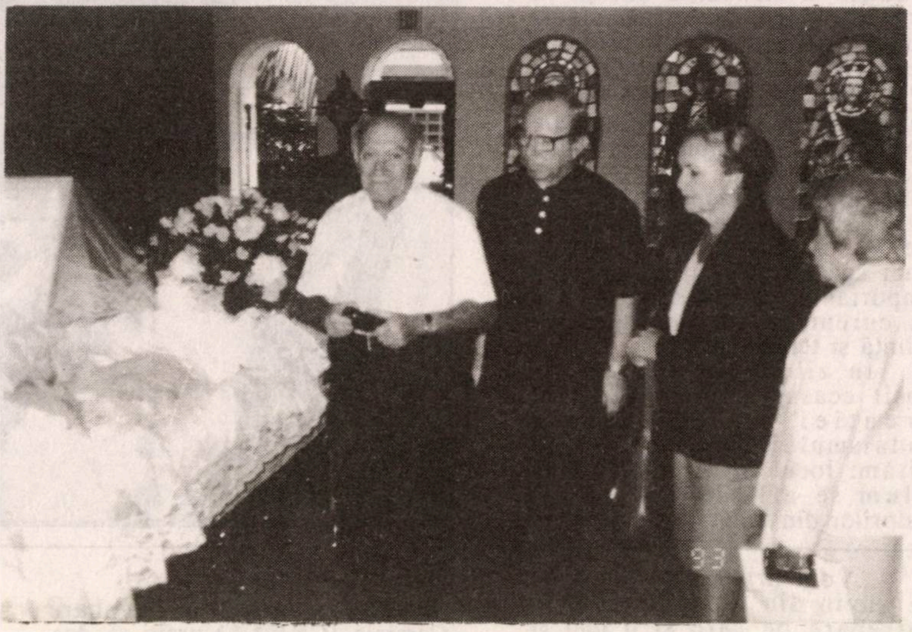

...Cine şi-ar fi închipuit că la înmormîntarea poetului Ştefan Baciu, la Honolulu, departe, departe, va fi de faţă şi un reprezentant al tribului nostru? Ei bine...a fost. Este vorba de Armin Nagel (al 2-lea din stînga în foto); originar din România, stabilit de cîţiva ani în Hawaii, d.Nagel a fost prieten apropiat al poetului, vizitîndu-l pe Baciu pînă în ultimile sale zile de viaţă. Iată-l aici, la catafalc împreună cu cîţiva dintre admiratorii omului care a creat revista *Mele*.

...Dacă vă mai amintiţi, în rubrica noastră din numărul pe septembrie a.c.am reprodus o "ciudată" scrisoare publicată în revista bucureşteană "Express Magazin" şi consacrată cunoscutului jurist, prof.S.Z.Feller. Scrisoarea purta semnătura unui anume Dan Nicolaescu, domiciliat pe str.Allenby 8, în Tel Aviv şi se ocupa cu sîrg de "demascarea" eminentului savant, laureat al Premiului Israel pe anul acesta, căruia i se atribuiau fel de fel de fapte demonice. Întrucît ne-am obişnuit, în vremea din urmă, cu "scrisori din Israel" trimise diferitelor publicaţii româneşti, am tresărit şi ne-am spus: ia să vedem noi dacă într-adevăr la adresa indicată locuieşte domnul acesta Dan Nicolaescu. Zis şi făcut. Ne-am deplasat la locul cu pricina şi am găsit...un hotel; de altfel nu prea ieftin, şi unde funcţionarul de la recepţie a ridicat din umeri, susţinînd că nu cunoaşte nici un client al stabilimentului pe nume Dan Nicolaescu. Ca să fim drepţi, răspunsul nu ne-a mirat. Şi l-am comunicat cititorilor într-un P.S. la "scrisoarea" amintită. Toţi (sau, cum se va vedea, aproape toţi cititorii) au înţeles că textul anti-Feller din "Express-Magazin" fusese fabricat în redacţie. Am primit şi cîteva telefoane în acest sens: obiceiul de a publica scrisori fictive din Israel, - şi numai în foile fasciste - a început să bată la ochi; parcă-parcă e cazul să demascăm şi noi niţel asemenea "demascări".

Din păcate, însă, nu toată lumea a înţeles ceea ce era de înţeles. Am primit şi vreo două scrisori de protest, în care ni se reproşa că, reproducînd "scrisoarea" am făcut jocul calomniatorilor. Nu aceasta a fost intenţia noastră. Dimpotrivă! Dar ecourile sînt ecouri şi, ţinînd seama de stima deosebită ce-o purtăm d-lui Feller, ne exprimăm regretul că însemnarea de la *ETC*. a putut naşte şi asemenea nedorite interpretări. şi, bineînţeles, cerem scuze d-lui Feller pentru eventualele neplăceri de ordin moral pe care i le-ar fi putut pricinuit reproducerea "scrisorii" din "Express-Magazin".

Mai mult decît simpatie

Teatrul "Cameri" a împlinit 50 de ani şi cu această ocazie, ziarul "Maariv" a publicat zilnic cîte un portret din personalul teatrului. Seria de portrete a început cu şefa secţiei de machiaj, *Malica Schechter*.

Onoarea aceasta se explică prin aceea că ea este nu numai dintre veteranii teatrului, ci şi o vedetă a lui. În afara realizărilor pe plan profesional-artistic, ea a introdus un spirit agreat de actori, tehnicieni şi direcţie: seriozitate nemţească la lucru, şi relaţii bazate pe "ce-i în guşă şi-n căpuşă".

Humorul ei, deşi sarcastic, nu răneşte şi aşa se explică simpatia de care se bucură la toate etajele teatrului. Mai mult decît simpatie: preţuire.

Lucrurile au ajuns pînă acolo, încît la sărbătorirea care a avut loc la Casa Preşedintelui Statului, directorul teatrului, Noam Semel, a citat-o pe Malica Schechter atunci cînd a vorbit despre devotamentul unui adevărat om de teatru: "Poţi părăsi soţul şi căminul, dar nicidecum teatrul".

Întreaga asistenţă a aplaudat...minus I.Schechter.

Malica Schechter

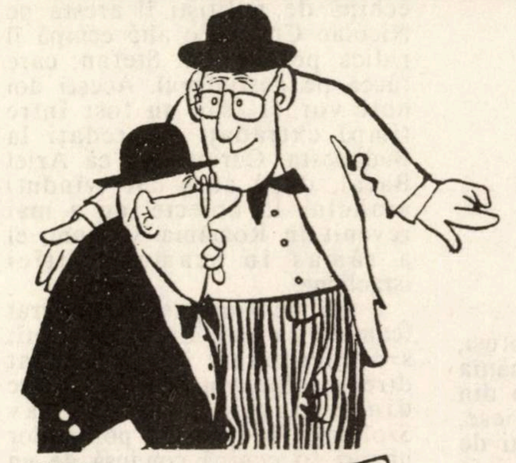

SE ZVONESTE CĂ...

...Dr.Neuman, respectatul rabin al evreilor din Timişoara, pe care multă lume l-a *văzut* ca rabin-şef la Bucureşti, nu poate candida la funcţia respectivă dintr-un motiv foarte simplu (dar necunoscut marelui public): el este rabin neolog; ori, pentru a ocupa locul lăsat de Rabinul Moses Rosen trebuie să fii neapărat ortodox.

...regretatul poet Florin Mugur a lăsat un jurnal intim care, după spusele iniţiaţilor, nu poate fi dat la lumină, întrucît conţine numeroase lucruri *tari* la adresa unor oameni în viaţă; între care şi a unor scriitori şi publicişti din Israel pe care poetul i-a cunoscut în timpul unei călătorii turistice, efectuate cu ani în urmă

...cu prilejul împlinirii a 60 de ani de viaţă ai humoristului I.Schechter, un grup de prieteni au făcut sărbătoritului o surpriză "gen american": ei au angajat, de la o agenţie de însoţitoare (Escort) o frumoasă domnişoară care a sunat la uşă în seara petrecerii de la domiciliul lui Schechter, a exclamat:" eu sînt cadoul!" şi a făcut, spre uimirea celor prezenţi,...un număr de striptease.

...Romancierul Edgar Reichman şi publicistul Ion Mihăileanu, din Paris, au pus bazele unei filiale gen HOR în capitala Franţei. Pînă-n prezent cei doi ar fi "racolat" peste douăzeci de persoane.

...Prof.Raoul Şorban, Drept al Popoarelor, ale cărui relaţii cu fosta conducere a Comunităţii de la Bucureşti au fost întotdeauna "reci" a fost invitat să vorbească, în cadrul unei seri festive ce-i va fi consacrată în localul din Popa Soare, despre activitatea sa în anii războiului pentru salvarea evreilor ardeleni

IN MEMORIAM

SUFLET CANDRIU

Recitind amintirile cu sevă umoristică ale lui Marius Mircu, publicate de astă dată în ziarul "Viaţa noastră", am dat peste numele ziaristului Jack Lespezeanu, socialistul, luptător pe baricada evreilor, care nu s-a lăsat învins, ci dimpotrivă, a ştiut să-i combată pe antisemiţi, care îi făceau de "jidani" pe evreii paşnici şi sîrguincioşi. Lespezeanu, născut în comuna Lespezi, din preajma Iaşului, de unde îşi revendicase şi numele "get-beget", după ce îşi încheiase primele abc-uri la Iaşi, poposise să-şi continue învăţătura la Bacău, unde prof. Pavelescu, de la catedra de desen şi caligrafie, nu renunţa să-i facă "jidani" pe evreii din şcoală. Mircu relatează cu haz iniţiativa lui Lespezeanu care a reuşit să-i adune şi să-i convingă pe evreii din Bacău să se opună lui Pavelescu şi să-l facă de rîsul lumii.

L-am cunoscut pe Lespezeanu ca ziarist la foile Iaşului, apoi la Bacău, la ziarul "Bacăul", unde colaborase şi subsemnatul în perioada cînd fusese obligat să-şi facă datoria soldăţească. I-am apreciat umorul şi talentul de condeier, mai tîrziu, în Bucureşti, cînd deveni bun amic cu fratele meu, muzicolog de calitate şi apreciat dirijor, care redacta în acea epocă revista "Muzica", o publicaţie distinsă, unde colaborau Silvestri, Mihai Jora şi Mişu Iancu.

Lespezeanu adusese pentru "Muzica" un mini-manuscris de peste 200 de pagini, unde-l descria "apăsat" pe Beethoven, ca pe un socialist notoriu. Era adevărat că în celebrele lui simfonii (a 3-a, numită "Eroica", dedicată lui Napoleon, unde după căderea acestuia, îi ştersese dedicaţia; în simfonia a 9-a, încheiată cu "Oda bucuriei" de Schiller) marele compozitor pleda pentru egalitate şi frăţie între oameni . Dar, era exagerat de a-l numi "socialist" pe Beethoven,în tonul propagandei staliniste sau a categorisi toate geniile omenirii, ca fiind de obedienţă net "socialistă".

Fratele meu i-a respins manuscrisul, nu atît pentru lungimea sa, ci pentru că nu putea aproba ca Beethoven să apară un adept al... comunismului. Şi atunci, în perioada cînd teatrul lui Tănase reprezenta revista unde se fredona şlagărul "Suflet candriu de papugiu", "îl denumise pe Lespezeanu "băiat bun şi talentat, dar vorba cîntecului...suflet candriu"...

La un pahar de vorbă, la caféul Uniunii ziariştilor din Tel Aviv, unde-l invitasem împreună cu Z.B.C, umoristul de la "Viaţa noastră", îi reamintisem că fratele meu îl poreclise "suflet candriu"; la care, Lespezeanu se cramponase cu umorul lui specific, să accentueze, dar nu şi de "papugiu" deoarece nu se considera "un om de nimic", fiind încă în plină vigoare creatoare deşi atunci depăşise 85 de ani.

Îşi vizita din cînd în cînd unica fiică din Israel şi nu concepea să nu-mi telefoneze. Cînd mi-a apărut cartea de miniaturi "Cu mine însumi",îmi trimise din Bucureşti o scrisorică: "...să descrii o figură, ori să redai o stare de lucruri într-o biată păginuţă, de unde timp să scrii atît de scurt cînd abia îţi ajunge ca să scrii lung?"

Locuia în Bucureşti, într-o căsuţă din cartierul "Drumul Taberei", şi cînd îşi vizita fiica, pleca înapoi cu o valiză încărcată cu... sticle de vin. Le ducea acest "suflet candriu", prietenilor din mahala.

A murit în Israel. Într-o bună zi, şi-a "dăruit sufletul...candriu", încheindu-şi existenţă la 89 de ani.

ADRIAN ZAHAREANU

● O "idişe mame" zice băiatului ei de 13 ani:

– Te rog, dragul meu, să nu-mi ascunzi momentul cînd începi să fumezi.

– Fii liniştită, mamă. Sînt doi ani de cînd m-am lăsat.

CORESPONDENŢĂ DIN BUCUREŞTI

COMORILE MUZEULUI EVREIEŞC DIN BUDAPESTA S-AU ÎNTORS... ACASĂ!

STAN VLAD

Mai mult ca sigur că aţi aflat cîte ceva despre fantastica lovitură dată de un grup de hoţi (profesionişti) la Muzeul evreiesc din Budapesta. Furtul s-a produs la începutul lui decembrie 1993. În clădirea muzeului s-a intrat cu chei potrivite, după ce au fost neutralizate toate sistemele de alarmă. În liniştea nopţii, fiindcă nu-i mai putea deranja nimeni, hoţii au furat piese de artă şi obiecte de cult ebraic, din aur şi argint, înscrisuri şi cărţi, toate reprezentînd bunuri de patrimoniu. Evaluate, la o primă estimare, piesele de tezaur valorau cam 50 milioane dolari. Dar multe piese sînt atît de valoroase, unicate celebre, încît sînt inestimabile.

Poliţiile din cinci ţări - Germania, Austria, Ungaria, România şi firesc, Israel - au început să investigheze acest uriaş furt. Şi cu maximă operativitate. S-a presupus - normal - că hoţii vor încerca să topească obiectele din aur şi argint, pentru a fi vîndute mai uşor.

Primele indicii arătau că în furt ar fi implicaţi doi cetăţeni români (care au şi cetăţenie germană) pe nume Emilian Ştefan şi Nicolae Chiriţă, primul locuind la Viena, al doilea la Frankfurt a/m. Ei au intrat în combinaţie cu un prieten mai vechi al lor, cetăţean israelian, de origine română, Ariel Bacal. Deci n-au luat în bandă nici un ungur. Informaţii preţioase despre valorile din muzeu au primit de la Ariel Bacal. Planul marii lovituri l-au pus la cale ei trei, dar au avut informaţii de la unguri şi au studiat bine locul, pregătindu-şi "arsenalul" necesar.

De la bun început, cei trei au stabilit că vor ascunde tezaurul în România, la loc sigur, după care fiecare - o bună bucată de vreme - se va ocupa de treburile lui. Totuşi, Ariel Bacal a adus în România (în ianuarie 1994) un arab din Israel căruia i-a dat 15 piese, astfel ca să aibă ceva bani de cheltuială. Arabul a primit obiectele în casa unui ţăran dintr-o comună de lîngă Bucureşti. A fost, se pare, marea greşeală din această operaţiune. Poliţia israeliană a aflat informaţii despre această mişcare şi drept urmare şi-a trimis o echipă în România. Au venit şi poliţişti unguri, germani, austrieci. Informaţiile despre cei aflaţi sub supraveghere, s-au înmulţit. Dar dovezile încă nu apăruseră.

În zilele de 11 şi 12 mai, 1994, poliţiştii israelieni au propus ca acţiunea de cercetare să fie efectuată numai de către poliţia română, mai ales că cercul în jurul făptaşilor se strîngea. Era clar că tezaurul se află în România şi aici, practic, numai poliţia română putea acţiona. Cazul a fost preluat de Brigada de combatere a crimei organizate din Inspectoratul General al Poliţiei. Poliţiştii români au verificat multe adrese, dar toate se dovediseră a fi false. Emilian Ştefan şi Nicolae Chiriţă, avînd de "păzit" o asemenea comoară, au stat mai mult în România. La un moment dat, Chiriţă a vrut să plasese cîteva obiecte, ca să facă rost de bani. Urmărindu-i cu abilitate pe Chiriţă şi pe omul lui de legătură pentru plasarea unor obiecte, Poliţia a ajuns exact la locul uneia dintre ascunzători, în comuna Dascălu de lîngă Bucureşti, în casa lui Ionel Săvulescu. Prins asupra faptului, Nicolae Chiriţă i-a dus pe poliţişti şi la cea de a doua ascunzătoare, în casa lui Ion Manea. Valorile acestea de jumătate de milion de dolari erau aruncate în nişte sacoşe ponosite, într-o ladă, ca nişte zdrenţe oarecare. În timp ce o echipă de poliţişti îl aresta pe Nicolae Chiriţă, o altă echipă îl ridica pe Emilian Ştefan, care făcea pe neştiutorul. Aceşti doi hoţi vor fi (sau au fost între timp) extrădaţi şi predaţi la Budapesta. Curios este că Ariel Bacal, după ce a dat (vîndut) arabului 15 obiecte, nu a mai revenit în România. Oricum, el a rămas în seama Poliţiei israeliene.

Nu de mult, tezaurul furat (cam 90 la sută din total - atît s-a recuperat) a fost predat directorului Muzeului evreiesc din Budapesta, dl. Gustav Szoltany, în prezenţa poliţiştilor unguri (o echipă condusă de un general). Ceremonia înmînării care a avut loc la Bucureşti a fost marcată de un gest simbolic din partea lui Szoltany: acesta i-a dat un stilet colonelului Călin Mateescu, şeful Brigăzii de combatere a crimei organizate, pentru competenţa cu care a acţionat în rezolvarea cazului.

UN INVESTITOR ISRAELIAN ÎN ROMÂNIA

Am mai scris deseori despre investiţiile din Israel în

ÎN FIECARE VINERI APARE
ADEVĂRUL
magazin săptămînal
Cereţi-l la toate chioşcurile din ţară

România, datorate îndeosebi unor oameni de acţiune, cu iniţiativă. Într-un top al investitorilor străini în România Israelul se află în primele zece locuri, atît după numărul societăţilor şi firmelor înfiinţate, cît şi după valoarea capitalului investit. Majoritatea au însă ca obiect comerţul, tranzacţiile, turismul. Dar au găsit şi un investitor israelian care a venit în România şi a investit în domeniul producţiei, care şi-a propus să realizeze produse de calitate şi să dea de lucru la oameni. Acest om este Shaul David care în 1990, a pus pe picioare o fabrică de încălţăminte la Constanţa. Fabrica precum şi produsul ei - încălţămintea - au un singur nume: "Mega".

Poveste este lungă, dar n-o să v-o relatăm chiar pe toată. În locul unde se află azi cunoscuta, de-acum în toată România, fabrică "Mega", era o magazie dărăpănată. Domnul Shaul şi-a luat cîţiva asociaţi români - oameni de nădejde - şi a pornit la treabă. Cum s-ar spune, investiţia a pornit de la zero. Azi, aici - în străvechea cetate a Tomisului, se află o fabrică modernă (ca tehnologie de lucru, cea mai modernă din ţară) în care lucrează cam 150 de muncitori şi tehnicieni. În ateliere se asigură un microclimat excelent de lucru. Tehnologiile utilizate sînt de mare productivitate, ponderea deţinînd-o activităţile realizate cu utilaje automatizate. Procedeele folosite la "Mega" d-lui Shaul sînt: cel de fabricaţie prin injecţie cu poliuretan, pentru producerea încălţămintei bărbăteşti şi de tip sport, şi cel manual, pentru încălţămintea de damă şi de lux.

Fabrica de încălţăminte "Mega" a ajuns să creeze peste o sută de modele de încălţăminte pentru bărbaţi, femei şi copii într-o gamă coloristică foarte mare. Atelierul propriu de creaţie lansează cîte două-trei modele în fiecare săptămînă. Din toate punctele de vedere, încălţămintea "Mega" este competitivă şi foarte solicitată.

Multe şi bune se pot spune despre încălţările produse de dl. Shaul David în România. O confirmare a tuturor bunelor aprecieri o constituie faptul că încălţămintea "Mega" de la Constanţa a pătruns pe pieţele tradiţionale din România: Timişoara, Cluj şi Bucureşti.

Cu toate investiţiile mari făcute la finele anului 1993, "Mega" a realizat un profit de 172 milioane de lei. O treime din această sumă a fost investită în crearea unei fabrici "Mega" la Timişoara, la doi paşi de celebrul "Guban". Şi aici lucrează acum 150 de oameni iar produsele se vînd excelent. Urmează Clujul. Bucureştiul va fi "atacat" mai tîrziu. (Aici există doar o reprezentanţă care vinde încălţăminte "Mega").

"PUNCTELE MELE CARDINALE"
de LIANA MAXY

Un adevărat itinerar cultural prin spiritualitatea secolului.

Ioni Tuvia-Radio Kol-Israel

Liana Maxy este un inepuizabil tezaur de mărturii despre "generaţia de aur" şi expertul îndrăgostit pătimaş de personajele sale.

Virgil Duda - "Viaţa noastră"

O culegere "gingaş cumpănită" de Liana Maxy.

L.Volovici

O carte bună este cea care-ţi stîrneşte întrebări. "Punctele mele cardinale" îţi stîrnesc un potop de întrebări.

Rodica Grindea, "Revista mea"

O lectură de înaltă ţinută spirituală ce te-ndeamnă, pur şi simplu, la viaţă

Claudia Rosenstreich, "Minimum"

Ilustrată cu reproduceri din creaţia pictorului M.H.Maxy, cartea poate fi obţinută trimiţînd *45 şekeli* pe adresa:

LIANA MAXY
P.O.B. 1114
RAMAT GAN 52111
ISRAEL
Tel: 03-7519839

Pentru cititorii din străinătate preţul este de 20 dolari, inclusiv expedierea prin avion.

*

În încheierea acestei corespondenţe adăugăm o informaţie; în urmă cu cîteva luni, am scris în revista noastră despre asasinarea în condiţii misterioase a cetăţeanului israelian Avram Guetto. (Corpul neînsufleţit i-a fost găsit într-o pădure lîngă Piteşti).

Cercetările au fost efectuate de autorităţile române cu ajutorul celor israeliene. Rezultatele sînt clare: Avram Guetto a fost omorît în noaptea de 31 martie spre 1 aprilie, la reşedinţa ambasadorului Braziliei la Bucureşti, de către fiul acestuia, Marcell Haslocher. Dar criminalul, avînd imunitate diplomatică, a reuşit să dispară de mult din România. Consemnăm deci, doar elucidarea misterului.

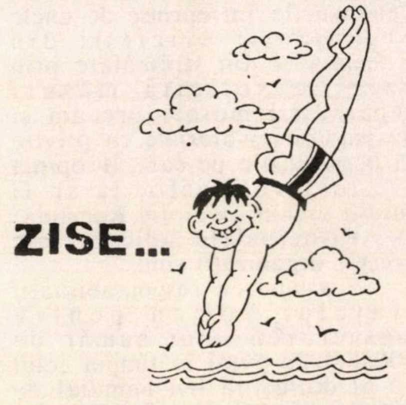

"Obiceiul nostru este de a comenta după ce a avut loc"

(Adrian Năstase, preşedintele Camerei Deputaţilor din România; după un articol de I.T.Morar, în "Lumea liberă", New York, 1994).

...ŞI-N ADÎNC SE SCUFUNDĂ

(CU ACCENTUL PE Ă)

• Celebrul om politic francez Edouard Herriot ar fi spus:

"E greu să şti cine are cea mai mare autoritate în familie: bărbatul, femeia, bucătăreasa... Pentru a şti, e destul să te uiţi la cîine, el nu se înşeală...

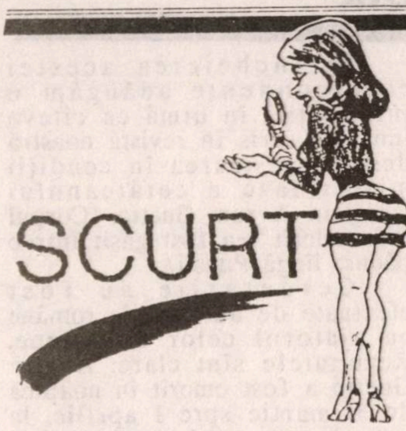

ANTONESCU N-A UCIS EVREII (ÎN SCHIMB, EVREI ASTĂZI...)

"Opinia publică românească a putut afla, prin intermediul presei, de solicitările şi demersurile întreprinse de unele organizaţii evreieşti din România şi din străinătate prin care se solicită măsuri reparatorii morale precum şi despăgubiri materiale cu privire la persecuţiile pe care, în opinia acestor organizaţii, le-ar fi suferit etnicii evrei din România.

Principalele solicitări ale acestor organizaţii sînt:

- asumarea responsabilităţii statului român pentru masacrarea unui număr de 400.000 de evrei în timpul celui de al doilea război mondial de către regimul "fascist" român, inclusiv plata de despăgubiri pentru aceste victime;
- restituirea tuturor bunurilor materiale deţinute de foştii cetăţeni români de origine evreiască, bunuri considerate de organizaţiile evreieşti ca "abuziv confiscate de către regimurile fascist şi comunist".

Statul român nu a fost niciodată "fascist" şi în România nu a existat nici un fel de "holocaust" antievreiesc.

Regimul instaurat de Mareşalul Ion Antonescu (1940-1944) a fost un regim de autoritate militară şi nu un regim fascist. Deşi România se afla angajată în război împotriva bolşevismului cotropitor, în alianţă cu Germania (alianţă impusă de situaţia geo-politică).

Multă vreme noi am dorit să credem că cifra de 400.000 de victime puse pe seama statului şi poporului român, cifră vehiculată de majoritatea organizaţiilor evreieşti, reprezintă o simplă greşeală datorată insuficientei cunoaşteri a realităţii istorice. Persistenţa cu care această apreciere profund eronată este susţinută şi agitată propagandistic, - la care se adaugă şi atacurile violente îndreptate împotriva românilor, a valorilor culturale şi spirituale româneşti, împotriva Bisericii Ortodoxe şi a Armatei Române - toate aceste manifestări extremiste ne îndreptăţesc să presupunem că asistăm la o acţiune concertată, dirijată şi organizată, avînd ca obiective:

- obţinerea de cîştiguri băneşti ilicite prin escrocarea poporului român, prin dezinformarea şi manipularea opiniei publice, cu complicitatea unor elemente trădătoare infiltrate în structurile instituţionale româneşti;
- abaterea atenţiei opiniei publice de la marile operaţii de transferare a avuţiei naţionale sub controlul capitalului internaţional".

(Dintr-un articol de Marian Munteanu, ex-lider al "Pieţii Universităţii - 1990"; în revista "Mişcarea"; Buc. 1994)

Ultimul răcnet

"Credem că evaluarea certificatelor de proprietate în valoarea în care au fost cumpărate este o acţiune justă a d-lui Văcăroiu. Nu găsim că e normal ca o haită de şacali, majoritatea evrei şi ţigani, să-şi însuşească prin fraudă munca unui întreg popor. Nu-i întreabă nimeni pe bandiţi de unde au avut zeci de miliarde de lei ca să cumpere milioanele de certificate? Deocamdată. Va veni şi vremea aceea. Atunci, haita şacalilor turbaţi va urla şi va încerca să muşte. Dar va fi ultimul ei răcnet".

(Dintr-un articol de Daniela Buruiană - Aprodu, în "România Mare", Buc.1994)

Şi-a omorît soţul cu o pulpă de berbec.

Maria Barbutovici, din Turnu Severin, şi-a omorit soţul dintr-o singură lovitură cu o pulpă de berbec. În urmă cu cîteva săptămîni, Ion Barbutovici, victima, s-a întors dintr-o delegaţie, unde a fost însoţit de amanta sa, Mihaela Nădlag.

Ajuns acasă, Ion a scos din bagaje o pulpă de berbec şi i-a dat-o soţiei să o gătească pentru cina de adio, el fiind hotărît să o părăsească. Maria nu l-a luat în serios şi şi-a văzut de treabă. După ce au consumat o sticlă de vodcă, Ion i-a repetat că este hotărît să se despartă şi că va pleca chiar în seara respectivă. În declaraţia făcută, Maria a menţionat: "Mi s-a urcat sîngele la cap şi am simţit că îmi plesnesc venele. Muream de ciudă că pleacă cu nenorocita aia. An luat pulpa şi l-am lovit în ceafă cît am putut de tare, dar n-am vrut să-l omor. A căzut şi nu s-a mai ridicat. Cred că s-a lovit de tocul uşii. Am chemat poliţia, între timp, am băgat pulpa la cuptor. Dl.procuror şi cu cei doi poliţişti au poftit la miros. După ce şi-au terminat treaba, le-am servit pulpa. Au mîncat-o toată.

(După o relatare de Cristian I.Ionescu; în "România liberă", Buc.1994)

După fel de fel de ştiri contradictorii

Veşti bune despre taxele vamale

"Mulţi cititori ne-au scris despre taxele vamale percepute la intrarea în România ca fiind factori creatori de proastă imagine, de limitare a activităţii turistice. La jumătatea lunii august 1994, guvernul României a anunţat, în fine: 1.Desfiinţarea taxelor vamale pentru grupurile organizate de turişti străini, şi 2.Reducerea taxei pentru turiştii individuali, la 15 dolari.

Doamnelor şi domnilor, cît mai e vreme bună (şi, de ce nu oricînd) luaţi-vă un bilet pentru România"

(Din "Curierul Românesc", Buc.1994)

Concediat...din cauza lui Carlos

"Considerînd că pune în dificultate postul, prin mediatizarea ştirii zilei în legătură cu capturarea de către serviciile de contraspionaj franceze a celebrului terorist Carlos, directorul general al "FAN-Radio" Bucureşti, şi-a concediat redactorul şef-Olga Suceveanu-făcîndu-i telefonic următoarea propunere: Vă dau banii pe o lună înainte şi ne despărţim" (Din "România liberă", Buc.1994)

Munți de bani la Timișoara.

"Munți de bani, cum rar se văd în România, apar în chip magic în Timișoara, oraș aflat la două ore cu mașina de Belgrad. Timișoara a devenit brusc mare centru comercial odată cu începerea războiului dintre diferite popoare din Iugoslavia.

Într-o ciudată combinație acționează echipe de traficanți și patroni a diferite companii comerciale ce au apărut în acel oraș cu sutele.

Astfel, doi ofițeri superiori din fosta Securitate din Timișoara au înființat în 1991 o companie de import-export, a cărei cifră de afaceri, în decurs de doi ani, s-a triplat, conform registrelor contabile. Cînd s-a declarat embargoul, în Iugoslavia se afla un convoi de camioane aparținînd acestei companii, care transportau ciment spre Bosnia-Herțegovina. Mai tîrziu, un curier al companiei a fost prins pe cînd încerca să introducă ilegal în țară, din Ungaria, un sac cu...450.000 dolari!

O companie specializată în băuturi nealcoolice, care se vînd în tot Belgradul, și-a deschis o filială în Timișoara în mai 1992, cu un capital de 4648 dolari (conform actelor). În 1994, capitalul firmei era de 1.800.000 dolari. mai tîrziu s-a constatat că transporturile trimise în Serbia erau de îngrășăminte chimice, precum și sticlă de calitate superioară.

Un alt incident s-a petrecut în august trecut, cînd un om de afaceri sirian, Zaher Iskondaroni, a venit la Banca de Comerț Exterior din Timișoara cu două serviete de piele și a depus 800.000 mărci germane, echivalentul a 500.000 dolari. Funcționarul de la ghișeu a rămas trăsnit și l-a chemat imediat pe directorul băncii, care, pe loc, a încuiat toate ușile, a stopat toate operațiunile în curs și i-a pus pe toți funcționarii băncii să numere și să verifice dacă mărcile nu erau false.

Deși, conform prevederilor legale este interzisă introducerea sau scoaterea peste frontiere a unei asemenea sume (se presupune că plățile comerciale se fac între companii prin transferuri între bănci), oficialitățile române nu au văzut nici o documentație care să fi permis introducerea în țară, dintr-o afacere de export, a unei astfel de sume. Se cunoștea oficial că acest sirian făcea comerț cu Serbia. El are mai multe companii comerciale, dintre care una deține mai multe magazine specializate în vînzarea lichiorului și țigărilor de care el are exclusivitatea importului pentru România. Unul din aceste produse, țigările marca "L+M", sînt deasemenea fumate în tot Belgradul. Totul se petrece cu aprobarea tacită a autorităților românești. A doua zi după ce a predat la bancă cele 800.000 de mărci germane, Zahe Iskondaroni s-a reîntors și, însoțit de doi body-guarzi, a mai depus un milion de dolari. Și din nou directorul băncii a încuiat ușile și a trecut la aceleași ritualuri de numărat și verificat dolarii primiți. Nici o sesizare.

Între Timișoara și Belgrad în ultimele luni s-au deschis cinci noi stații de benzină, și pe acel drum, plin de gropi, se scurg zilnic circa 60 tone de benzină, în autoturisme, autobuze și camioane. Autostrada E70 a devenit o conductă de benzină și produse petroliere spre Serbia. Lucrătorii de la aceste stații de benzină au afirmat că în autobuzele de pasageri sîrbești, călătorii stau efectiv pe canistre de benzină, căci ele au fost transformate să ia, prin contrabandă, pînă la 5 tone de combustibil. Pînă și micile autoturisme Lada, de fabricație sovietică, sînt pregătite să poată încărca aproape 2000 litri de benzină, cu toate că rezervorul are, normal, capacitatea de 60 litri, iar restul este pompat în rezervoare impovizate în portbagaj, sub scaune, între ramele ușilor și chiar în rezervorul făcut sub acoperișul mașinii. Odată cu căderea serii, pe sub ochii autorităților române, de la vameși pînă la înalte oficialități de la București, ele se tîrăsc greoaie peste frontieră, ca o flotilă de tancuri petroliere în largul mărilor."

(Dintr-un articol de Aurel S.Marinescu; în "Lumea liberă", New York,1994)

Evreii sînt neoameni, iar ambasadorul Israelului, ce să mai vorbim!

...Nu e zi de la Dumnezeu ca acest pensionar de 72 ani (Eugen Preda, director general al Radiodifuziunii Române) să nu facă, pe postul național, propagandă Israelului. Ultima ieșire a acestui obsedat a fost luni, la ora 11, cînd emisiunea *Studio deschis*, de pe programul I, s-a încheiat triumfal cu un cîntec din Israel și cu două interviuri realizate succesiv (în engleză și în română) cu ambasadorul *Israelului la București, Avșalom Megidon*, provocatorul care tot îi insultă pe români la ei acasă. Pe parcursul aceleiași zile, pînă noaptea tîrziu, emisiunile informative au reluat pînă la exasperare declarațiile acestui abuziv diplomat, pe motiv că *Israelul sărbătorește, ca neoamenii, Anul Nou evreiesc, cam 5755*, ceea ce nu ne interesează pe noi, fiindcă noi calculăm totul în funcție de *Isus Christos*. A devenit *România* colonia *Israelului?*

(Dintr-un articol de Alcibiade; în România mare"; Buc.1994)

Carlos avea o bază la București

"În mai 1981, grupul lui Carlos, alungat de către serviciile secrete maghiare, acceptă "ospitalitatea" Securității, serviciul secret român și se instalează într-o locuință confortabilă din București. Securitatea îi furnizează un sprijin material considerabil și activ, între altele pentru transportarea armelor și a explozivelor. Grupul primește

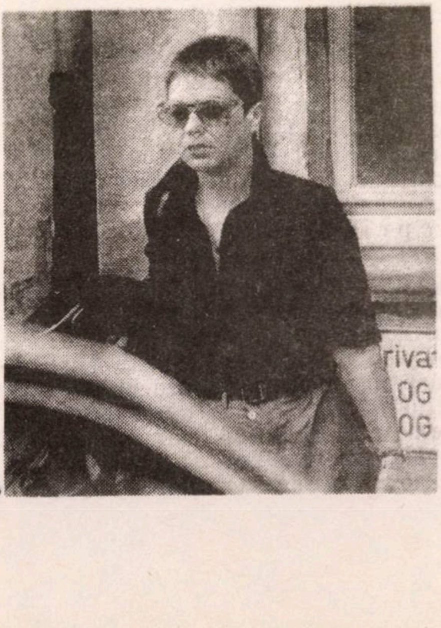

Amanta lui Carlos: s-a simțit bine la București ►

60 de paşapoarte. Bizuindu-se pe o centrală solidă la Bucureşti, Carlos instalează o bază la Damasc şi o *celulă* la Beirut.

...Grupul şi-a plătit dreptul de azil în România lichidînd în 1981 doi opozanţi români din exil. Deasemenea, în schimbul ajutorului material îl are şi pe cel al pasapoartelor "autentic" false, Carlos şi oamenii săi vor efectua numeroase acţiuni pentru serviciile româneşti"

(Dintr-un articol de Pierre Darcourt: în "Le Monde", Paris, 1994)

Victor Neumann despre începuturile Rabinului Rosen

"Înaintea numirii noului şef rabin al Comunităţii Evreieşti, - eseistul Victor Neumann face o afirmaţie senzaţională: Moses Rosen a devenit şef al Cultului Mozaic din România din ordinul Partidului Muncitoresc Român.

Pînă în 1948, cînd Moses Rosen a fost ales şef rabin, această funcţie a fost ocupată de Alexandru Şafran, în prezent rabin al oraşului Geneva. "Rabinului Şafran - spune Victor Neumann - i s-a luat conducerea comunităţii, în 1948, cînd a fost îndepărtat de comunişti. Comitetul Central al Partidului Muncitoresc Român a dispus schimbarea întregii conduceri a Comunităţii Evreieşti. În fruntea Comunităţii se afla Wilhelm Filderman, iar în fruntea rabinatului se afla Alexandru Şafran. Cel care i-a luat locul, la sugestia Partidului, a fost Moses Rosen"

(Dintr-un articol de Ecaterina Preda *în "Evenimentul zilei", Buc.1994)*

1000 de femei

"...Ceva despre colaborarea purulentă dintre partidul puşcăriaşului Dide (preşedintele partidului P.U.S.D., n.r.) şi ziarul puşcăriaşului Felix Anton Rizea (cotidianul "Ziua", din Bucureşti, n.r.), ambii homosexuali notorii, deprindere păcătoasă, consolidată în puşcărie! Şi nu numai ei, ci şi mulţi alţii de la partid şi ziar, e acolo o sîrbă călugărească ce nu s-a mai pomenit! "Unii chiar au fost surprinşi ziua în amiaza mare în situaţii foarte urîte"-ne-a spus o femeie de condei. Dar, ce fac huliganii ăia neşcolarizaţi pe nume Dăescu si Stamatov? Publică joi, 22 septembrie, în "Ziua" cum că eu aş fi homosexual, nu ei. O asemenea aberaţie nici nu merită a fi comentată, şi-au găsit omul! Nu greşesc cu nimic dacă afirm că există cel puţin 1000 de femei care pot depune oricînd mărturie, vorba aia, despre tinereţea mea romantică şi zbuciumată, de cioban valah, cu moravuri sănătoase. Una dintre ele este chiar fosta caiacistă Mirela Ivan, care în vara lui 1980 a deschis ochii asupra lumii prin mijlocirea mea, după care, părăsită, s-a consolat şi s-a măritat cu puşcăriaşul Dide.

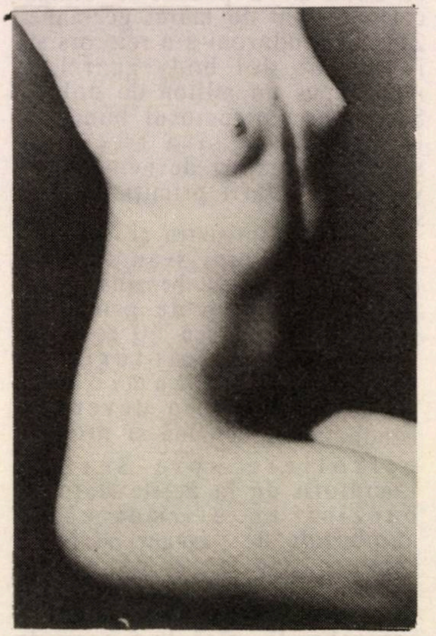

Foto Man Ray: Nu, asta nu se numără printre cele o mie

Oricum, la procesul pe care îl voi declanşa, o voi aduce ca martoră pe această Mirela, ca să spună ea acolo, în public, dacă tot sîntem la momentul adevărului: cît de "homosexual" am fost eu în acea seară de august, cînd, după o masă în grup la grădina Athenée Palace, mi-a făcut o vizită în modesta mea garsonieră de la etajul 8 al unui bloc din parcul Politehnicii, a intrat, de bunăvoie, fecioară, şi a ieşit ditamai doamnă, vorba lui Eminescu într-o nuvelă "cam ţinîndu-se de pereţi"?! Am aflat că analfabetul ăla cu 7 clase primare şi 1 an de Universitate la Jilava, Dide, are gelozii retroactive, o bate pe amărîta femeie de 3 ori pe zi, cu supliment duminical, că de ce nu l-a aşteptat pe el?

(Dintr-un articol de C.V.Tudor; în "România Mare", Buc.1994)

Decese

Prof.Dr.Ion Jovin (n.1899), creatorul şcolii moderne româneşti de radioterapie (a fost medicul personal al lui Iuliu Maniu)

Leonida Theodorescu (n.1932), dramaturg, traducător, membru al Uniunii Scriitorilor din România

Wolf von Aichelburg (n.1912), poet de limbă germană din România şi compozitor; la Freiburg, Germania

Nicolae Mărgeanu, scriitor, autor de romane poliţiste; la Cluj-Napoca.

PIETRE FUNERARE, MARMORĂ ŞI GRANIT

FRIDMAN

Firmă cunoscută încă din Bucureşti, Şoseaua Giurgiului şi Filantropia

T.A. - KIRIAT SHAUL
Tel.: 6471594, 6476279

- ● **PREŢURI CONVENABILE**
- ● **VENIM LA DOMICILIU**
- ● **EXECUŢIE IREPROŞABILĂ**
- ● **ÎNLESNIRI DE PLATĂ**

EXECUTĂM MESE ŞI ORICE ALTE OBIECTE DE GOSPODĂRIE, DIN MARMORĂ

VORBIM ŞI ROMÂNEŞTE

RADU LECCA

Eu i-am salvat pe evreii din România

Iată ce se cheamă "o bombă" editorială. Memoriile lui Radu Lecca, apărute la București (editura "Roza Vînturilor", 1994) aduc, într-adevăr lucruri noi, unele năucitoare de-adreptul privind soarta evreilor-români în anii războiului.

Istoricul Dan Zamfirescu, autorul prefeței are dreptate atunci cînd afirmă" "Nu ne îndoim că publicarea acestei cărți poate stîrni și furtuni".

Așadar, memoriile (de fapt un amplu memoriu de activitate) lui Radu Lecca.

Un manuscris găsit recent în arhivele Securității (unde se mai află, desigur și alte asemenea mărturii inedite).

*

Născut dintr-o familie de boieri români, în 1890, R.L. a fost școlit la Viena și Paris, apoi s-a lansat în afaceri, dobîndind rapid reputația de mare aventurier într-ale comerțului. La Paris (1931) face puțin spionaj, este arestat pentru furt de documente militare, condamnat la închisoare și expulzat. Ajunge în Germania, în 1933, unde stabilește legături temeinice cu Alfred Rosenberg, conducătorul secției ideologice a Partidului Național Socialist. Devine agentul nemților în România; aici el lucrează pe post de corespondent al oficiosului hitlerist "Völkischer Beobachter" și întreține cele mai bune relații cu legația germană. În anii războiului, Antonescu îl numește "comisar pentru problemele evreiești".

Este arestat (împreună cu ceilalți membri ai guvernului) apoi judecat în primul proces al Criminalilor de război din 1946. Condamnat la moarte, este grațiat în ultima clipă. Trimis la închisoare, Lecca este eliberat în 1963. Moare în 1980, la vîrsta de 90 de ani.

*

...Așa cum arată titlul cărții (pe care, de altfel, l-a pus editura) memoriile lui R.L. sînt o pledoarie pro-domo. Ideia lui e simplă și limpede: deîndată ce a devenit responsabil cu "problema evreiască", el a salvat evreii de la moarte datorită banilor. A obținut, prin mijlocirea "Centralei Evreilor" mari sume de la evreii bogați, folosindu-le pentru a cumpăra bunăvoința autorităților românești(Mihai Antonescu, Maria Mareșal Antonescu ș.a...)precum și a baronului Killinger, ambasadorul Germaniei. Lecca desvăluie o sumedenie de "dedesupturi" și formulează o sumedenie de aprecieri la adresa personalităților din epocă. El dă unora certificate bune de purtare (Mihai Antonescu, Maria Antonescu, Killinger, consilierul Ritgen, dr.Ghingold, șeful Centralei etc.etc.) iar altora certificate rele;...legionarii, generalii români de la Statul Major, dr.W.Filderman, A.L.Zissu și ceilalți lideri sioniști...

Bineînțeles, fiind o pledoarie pro-domo, cartea trebuie luată sub beneficiu de inventar și citită cu maximum de precauții. Ea trebuie confruntată cu celelalte mărturii și documente existente, pentru a ajunge în felul acesta la aflarea adevărului.

Oricum, așa cum observă Dan Zamfirescu în prefață, cartea constituie o lectură pasionantă.

Cîteva personalități despre care e vorba în carte (de la st. la dr.): Maria Antonescu (în mijloc); A.L.Zissu, W.Filderman

MINIMUM NU UITA

EU N-AVEAM NEVOIE DE BANI DE LA EVREI; ERAM PRIETEN CU RITGEN, CONSILIER LA LEGAŢIA GERMANĂ ŞI FĂCEAM ÎMPREUNĂ AFACERI CU FURNITURILE ROMÂNEŞTI PENTRU NEMŢI

În timpul guvernării legionare, în Germania fiind război, reprezentanţele de comerţ nu mai mergeau. Eu eram zilnic la Ritgen, care avea biroul în str. Victor Emanuel. Vecinul lui de birou era ataşatul de poliţie german Kurt Geissler, despre care va fi vorba mai jos. La Bucureşti, pe lângă Misiunea Militară Germană, mai erau multe alte trupe germane în trecere. Ritgen cunoştea bine pe şeful intendenţei germane din Bucureşti, un colonel de administraţie pe nume Schumacher. Acest colonel făcea multe cumpărături pentru armată şi se plângea lui Ritgen că este mereu păcălit de samsari, el necunoscând preţurile de pe piaţă. Ritgen a propus colonelului să-i prezinte pe cineva care îi va face toate cumpărăturile, la preţurile pieţei, mulţumindu-se cu un comision normal. Ritgen se gândea să facă o tovărăşie cu mine, propunându-mă ca furnizor al intendenţei germane, pentru a câştiga bani. Eu am acceptat cu multă plăcere propunerea lui, şi astfel am devenit furnizorul intendenţei germane, având a împărţi câştigurile cu Ritgen.

Trebuie să dau unele amănunte, poate plictisitoare, pentru că de 20 de ani sunt acuzat de unii că aş fi jecmănit pe evrei, de alţii că aş fi fost cumpărat de evrei, fără ca să mi se dea posibilitatea să dovedesc provenienţa fermei pe care o aveam la Otopeni.

Am vândut intendenţei mărfuri de la fabrica Rizescu-Brăneşti în valoare de peste una sută milioane lei. Acest lucru se poate controla şi azi prin funcţionarii acestei fabrici. Am vândut de la fabricile lui Vartparonian şi Hlebnikian mărfuri de 150 milioane lei. Şi acest fapt se poate controla şi azi. Am vândut un milion de sticle de apă minerală "Lipova", cumpărate de la Sever Bocu, fost ministru ţărănist. Am cumpărat tot tutunul care era în portul liber Ada-Kaleh etc., etc. Am împărţit cu Ritgen comisioane de aproximativ 25 de milioane. lei. Am cumpărat astfel, cum se poate constata din actele făcute la Tribunalul Ilfov, o fermă de zece pogoane, la kilometrul 17 pe şoseaua Bucureşti-Ploieşti, în anul 1940, de la colonelul Rădulescu. Ferma a fost cumpărată pe numele soţiei mele, pentru suma de şapte milioane lei. În acel timp eu eram un simplu comerciant – fără funcţie de stat.

Ducându-mă zilnic la Ritgen, forţat întâlneam şi pe Kurt Geissler şi pe cei doi secretari ai săi, Dress şi Könen. Geissler era omul lui Himmler, mare antisemit şi prieten cu legionarii.

Geissler aflase că soţia lui Ritgen este de origine evreică şi bietul Ritgen trăia mereu cu frica ca într-o zi Geissler să nu-l denunţe la Berlin şi el să fie concediat din diplomaţie. Pentru mine Geissler avea simpatii, cu toate că ştia că nu îi pot suferi pe legionari. Ştia însă că sunt un prieten sincer al Germaniei, din spusele lui Schickert, ale lui Kraft, ale lui Ritgen şi din articolele pe care le publicasem în Germania contra politicii franceze în Europa.

Ritgen şi cu mine invitam foarte des pe Geissler, pe Dress şi pe Könen la masă în diferite restaurante din Bucureşti. Ritgen avea tot interesul să trăiască în termeni buni cu Geissler, iar eu, care fusesem acuzat de legionari la Himmler că aş fi omul evreilor, mă simţeam mai la adăpost fiind în compania lui.

AUTORUL ASASINATELOR DE LA ABATOR DIN ZILELE REBELIUNII? LEGIONARUL MOISESCU (BOIAN)

În timpul rebeliunii, eu am stat mai mult în biroul lui Ritgen. În biroul lui Geissler era mişcare mare, toată ziua veneau ştafetele. Geissler avea un gazetar elveţian, Karl Gyr, care făcea de mult pe agentul de legătură între el şi legionari. Acest Gyr venea şi pleca de dimineaţa până seara. A treia zi de rebeliune, dimineaţa, Ritgen fiind absent, eu am intrat în biroul lui Geissler. El stătea la masa sa de lucru, iar eu stăteam la altă masă, chiar la intrare. Această masă, când se deschidea uşa, nu putea fi văzută de cel care intra. Pe când discutam cu Geissler au intrat buzna pe uşă Gyr şi comisarul de poliţie legionară Moisescu (Boian). Ambii erau foarte agitaţi. Moisescu purta o puşcă mitralieră, pe care a depus-o pe masa lui Geissler împreună cu 2 pistoale şi multă muniţie. A spus precipitat, într-o germană stricată, că n-a putut omorî decât cinci mii şi a fost nevoit să împrăştie (desfacă) detaşamentul.

Toată această scenă s-a petrecut atât de repede, iar intrarea celor doi în birou fusese atât de neaşteptată şi precipitată, încât Geissler nu a avut prezenţa de spirit să-l facă pe Moisescu să tacă din gură. Moisescu întorcând capul, m-a văzut în spatele lui, lângă uşă şi a încremenit. Geissler, cu un gest, l-a liniştit.

După câteva minute toţi trei au plecat într-o cameră vecină care era goală. Am înţeles că Moisescu se refugiase la Legaţia Germană, urmând probabil să treacă în Bulgaria, unde după spusele lui Ritgen, S.S.-ul german mai trecuse şi alţi legioanri cu o zi înainte.

Moisescu exagera când spunea că a omorât 5 000, însă era evident că el era asasinul celor 500 de evrei, iar Geissler autorul moral. Am hotărît pe loc să fac tot ce îmi va sta în putinţă pentru a-l aresta pe Moisescu.

Plecând din str. Victor Emanuel am mers la Eftimie Antonescu. L-am rugat să-mi mijlocească, însă în aceeaşi zi, o întrevedere cu generalul Antonescu. El a telefonat lui Ovid Vlădescu, secretar general al Preşedinţiei, pentru ca el să comunice generalului dorinţa mea. Peste câteva minute a venit răspunsul că Antonescu mă aşteaptă, iar maşina lui Vlădescu, care putea trece prin toate barajele militare, va veni să mă ia de la casa lui Eftimie. Toate străzile din jurul Preşedinţiei, în Piaţa Victoriei, erau barate, pentru că cazarma gardienilor publici, vecină cu Preşedinţia, era încă în mâna legionarilor. Ovid Vlădescu m-a introdus la generalul Antonescu. În biroul lui erau mitraliere în toate geamurile. Antonescu, *care până atunci nu mă văzuse niciodată,* mi-a mulţumit pentru informaţiile preţioase transmise prin Eftimie Antonescu şi m-a întrebat care este obiectul vizitei mele.

I-am spus că asasinul de la *Abator*, comisarul Moisescu, este refugiat într-una din casele Legaţiei Germane şi că trebuie organizată imediat o supraveghere a casei, pentru a-l aresta pe Moisescu la ieşirea din legaţie, pe stradă.

Antonescu a telefonat, în prezenţa mea, ministrului de interne Dumitru Popescu (general) şi l-a anunţat că eu voi veni la el într-o chestiune importantă, care trebuie soluţionată după planul pe care eu îl voi propune.

Plecând de la Antonescu, m-am dus la Ministerul de Interne ca să vorbesc cu generalul Dumitru Popescu. Am explicat generalului unde este adăpostit Moisescu şi l-am sfătuit să instaleze o gardă permanentă în casa de vizavi (din faţă), care este particulară. Direcţia Generală a Poliţiei (Siguranţa) era ocupată de Antonescieni, deci era uşor de găsit câţiva detectivi de încredere. Generalul Popescu a dat dispoziţii ca acest plan să se execute întocmai.

Prevederile mele s-au adeverit, iar Moisescu ieşind pe stradă a fost arestat a doua zi. În drum spre Siguranţă a reuşit însă să fugă. Cum am aflat mai târziu, a putut, graţie lui Geissler, cu care a reuşit să ia contact, să treacă în Bulgaria, unde se găseau majoritatea legionarilor fugiţi. Moisescu s-a mai întors în ţară în 1942 sau 1943, clandestin, şi a fost arestat şi condamnat pentru că a fost în poliţia legionară. Eu n-am aflat atunci de arestarea lui şi probabil generalul Popescu la fel, astfel că el nu a fost judecat pentru crimele de la *Abator*.

ANUL 1941: CEL MAI GREU PENTRU EVREI

Anul 1941 a fost cel mai greu pentru populaţia evreiască, atât din ţară cât şi din Basarabia şi Bucovina, din toţi anii cât a guvernat Antonescu.

După asasinatele din luna iunie de la Iaşi, nenorocirile s-au ţinut lanţ. Armata română ocupând Basarabia, toţi evreii care nu s-au retras cu armata rusă, sau care nu au fost ucişi odată cu ocuparea, au fost deportaţi în Transnistria şi internaţi în ghettouri. *Acest ordin de deportare a emanat de la Marele Stat Major.* În drum spre Transnistria evreii au fost jefuiţi de jandarmii români care îi escortau. În toată Basarabia nu se găseau în ianuarie 1942 decât 10 evrei, conform declaraţiei oficiale pe care mi-a trimis-o generalul Constantin G. Voiculescu – guvernatorul provinciei.

În 1942 am făcut recensământul populaţiei evreieşti din vechiul regat şi din Ardeal şi am publicat o carte cu toate datele privind această populaţie.

Am publicat şi comunicarea generalului Voiculescu. Mareşalul Antonescu văzând această carte, a dat ordin ca toate exemplarele (2 000) să fie distruse, pentru ca străinătatea să nu afle că în Basarabia nu mai sunt evrei.

Evreii din Bucovina au fost deportaţi şi ei în Transnistria. Au rămas numai la Cernăuţi aproximativ 40 000 nedeportaţi. Toţi cei deportaţi au fost jefuiţi de jandarmi şi de Banca Naţională. Populaţia masculină evreiască din Dorohoi a fost luată la munci militare de Marele Stat Major în 1941.

Când evreii au fost eliberaţi de la muncă şi s-au întors la Dorohoi şi-au găsit casele pustii, iar familiile lor deportate în Transnistria. Evreii au cerut să li se aducă familiile înapoi. Marele Stat Major a refuzat. Atunci mulţi evrei au cerut să plece la familiile lor în Transnistria. Şi aceste cereri au fost respinse de Marele Stat Major, pe motivul că evreii sunt necesari la munci militare în regat.

Tot în 1941, după începerea războiului, dr. Wilhelm Filderman s-a prezentat în audienţă la Mareşalul Antonescu – el fiind preşedintele Uniunii Comunităţilor Evreieşti – şi a protestat pentru faptul că evreii nu au dreptul să-şi facă datoria pe front ca toţi ceilalţi cetăţeni ai ţării. Antonescu a răspuns că experienţa din războiul trecut ne învaţă că evreii nu sunt buni luptători pe front. *Dacă însă ei iubesc ţara şi vor s-o ajute, să subscrie două miliarde de lei la împrumutul de război român. Filderman, în numele populaţiei evreieşti, a acceptat această propunere fără ca să ceară de la Antonescu cel mai mic contraserviciu. Aici fac o paranteză. În anii următori, eu nu am dat niciodată bani de la Centrala Evreilor autorităţilor sau persoanelor germano-române fără a primi contraservicii foarte substanţiale.*

Filderman a strâns aceste două miliarde de lei cu ajutorul unor comisii de impunere formate din bogătaşi care impuneau numai populaţia mai săracă, în timp ce jandarmeria şi Marele Stat Major goneau toată populaţia evreiască din comunele rurale şi din oraşele necapitale de judeţ, stabilind tuturor evreilor domiciliul forţat în capitalele de judeţ, unde nu aveau nici locuinţe, nici mobile.

Tot în anul 1941, după declararea războiului, Ministerul de Război şi Marele Stat Major au impus populaţiei evreieşti o contribuţie de efecte de îmbrăcăminte *în valoare de două miliarde lei*. Cu strângerea acestor efecte a fost însărcinat tot Filderman. Cei care nu puteau vărsa efectele stabilite de Ministerul de Finanţe, după rolurile vechi de impunere, erau condamnaţi la închisoare.

În 1942 am găsit 40 000 (patruzeci de mii) de procese pentinde la toate tribunalele din ţară şi mii de evrei arestaţi pentru nelivrare de efecte. Am obţinut pentru toţi un decret de amnistie. *Aceste patru miliarde lei în bani şi în efecte vărsate de evrei în cursul anului 1941, prin W. Filderman, statului român aveau o forţă de cumpărare egală cu cel puţin cincisprezece miliarde lei din anul 1943. Or, în anii 1942-1943-1944, când exista Centrala Evreilor, înfiinţată de mine, toate contribuţiile evreilor către statul român nu au depăşit în total suma de două miliarde lei, iar în schimbul acestei sume s-au obţinut pentru evrei concesiuni de o importanţă vitală.*

Tot în anul 1941 Marele Stat Major a rechiziţionat toate spitalele evreieşti pentru nevoile armatei – "Filantropia", "Iubirea de oameni" etc. – , astfel că bolnavii evrei nu se mai puteau îngriji decât acasă.

În 1942 Centrala Evreilor a reînfiinţat toate aceste spitale.

CE ŞI CUM S-A ÎNTÎMPLAT CU VASUL "STRUMA"

Tot în 1941 s-a întâmplat şi catastrofa vasului "Struma", în care au pierit peste nouă sute de evrei. Trebuie să dau câteva date despre această afacere, pentru că *în 1944, când am fost predat de guvernul Maniu-Brătianu-Penescu N.K.V.D.-ului, pentru a fi anchetat la Moscova, am fost recomandat ca autorul tuturor asasinatelor de evrei comise de armata şi jandarmeria română în Rusia, Transnistria, Basarabia şi Bucovina, şi ca responsabil pentru moartea evreilor de pe vasul "Struma".*

Când România a intrat în război, iar evreii din Bucovina şi Basarabia au fost deportaţi în Transnistria, s-a născut o panică mare în sânul populaţiei evreieşti din toată ţara, care se aştepta să-i vină rândul la deportare. Evreii înstăriţi ofereau toată averea lor în schimbul unei posibilităţi de a emigra. Un armator grec din Pireu, pe nume Jean Pandelis, s-a gândit să propună *Jointului* din America (U.S.A.) să ducă una mie de evrei din România până în apele teritoriale palestiniene, unde urma să fie scufundat vasul, iar evreii duşi la ţărm cu bărci de salvare sau alte mijloace primitive. **Acest simulacru de naufragiu era necesar pentru că englezii refuzau să dea evreilor vize de intrare în Palestina.**

Jointul s-a angajat să plătească lui Pandelis cinci sute de franci elveţieni de fiecare evreu naufragiat pe coasta Palestinei. Pandelis a venit în apele româneşti (Constanţa), cu vasul "Struma", care era o epavă, fără certificat de navigabilitate, care cu siguranţă nu ar fi putut ajunge niciodată în Palestina în caz de vreme rea.

În România, Pandelis "ca să încarce marfa" – cum spunea el – s-a adresat conducerii sioniștilor (Mișu Benvenisti, A.L. Zissu, Theodor Löwenstein etc.).

Sioniștii au spus lui Pandelis că pasagerii evrei sunt cât lumea, însă trebuie cumpărată bunăvoința autorităților române pentru a le da voie să părăsească țara. *Sioniștii au scos deci locurile de pe vasul "Struma" la mezat, urmând ca pe urmă să se "înțeleagă" cu autoritățile române. S-au încasat, pentru nouă sute de locuri, un miliard lei, în special de la evreii din Cernăuți și nordul Moldovei, care vindeau tot ce posedau pentru a pleca.*

Care erau autoritățile române care aveau un cuvânt de spus în chestia plecării evreilor în Palestina?

1. Ministerul de Interne și Siguranța trebuiau să controleze dacă pasagerii nu sunt periculoși din punct de vedere politic, prin activitatea care o vor desfășura în străinătate;
2. Ministerul de Finanțe trebuia să controleze dacă pasagerii nu lasă în urma lor datorii către stat;
3. Marele Stat Major – Secția I – trebuia să aprecieze dacă pasagerii nu reprezintă o mână de lucru absolut necesară armatei (munca obligatorie, care ținea loc de serviciu militar);
4. Ministerul Muncii trebuia să controleze dacă nu pleacă specialiști care nu pot fi înlocuiți;
5. Ministerul Marinei și Căpitănia portului trebuiau să închidă ochii că un vas fără certificat de navigabilitate pleacă cu pasageri.

În schimbul unor sume importante de bani toate aceste autorități au arătat bunăvoință și nu s-au împotrivit plecării evreilor. Cum se va vedea mai jos, în anul 1943 Pandelis a fost arestat, în urma stăruințelor mele, pentru altă chestie. Vorbind cu mine despre chestia "Struma", el mi-a spus că în 1941 a cărat trei zile bani cu geamantanul la ministerele sus arătate.

Vasul "Struma" sosind la Constantinopol, lua apă, așa că nu putea să-și continue drumul. Turcii nu dădeau voie evreilor să debarce, pentru că nu aveau vize de intrare în Palestina și riscau să rămână în Turcia ca oaspeți nedoriți. ***Englezii, cu toate că își dădeau seama de gravitatea situației, refuzau vizele de intrare în Palestina.***

Întoarcerea în România era imposibilă din cauză că avaria vasului era prea mare. Vasul era ancorat la 4 mile de țărmul turcesc.

Într-o noapte, după 14 zile de așteptare, s-a scufundat vasul și au pierit toți pasagerii, afară de unul.

În anul 1942, discutând cu delegatul Crucii Roșii, un elvețian pe nume Charles Kolb, chestia "Struma", el a spus că dacă ar fi fost pe vasul "Struma" 900 de pisici în loc de evrei, sigur că societatea de protecție a animalelor engleză ar fi obținut permisiunea de debarcare.

D-NA VETURIA GOGA ÎL TRATA PE ANTONESCU CU FARMECE

Tot în anul 1941, după începerea războiului, Marele Stat Major (generalul Enache Borcescu, colonel Valeriu Șelescu și cpt. Bulgaru), în colaborare cu primul procuror al Tribunalului Ilfov (Păduraru sau Păcuraru) au făcut un regulament privind munca prestată de evrei în schimbul serviciului militar. În acest regulament se prevedea că orice delict de muncă – ca întârzieri la apel, lipsă nejustificată etc. – se va pedepsi cu deportarea delicventului și a întregii sale familii în Transnistria. Generalul Cepleanu, care era șeful muncii evreiești la Marele Stat Major, pe baza acestui regulament a deportat multe familii evreiești, pentru motive cu totul ridicole.

În 1942, când am înființat Centrala Evreilor, am obținut, cu multă dificultate (primul procuror Păduraru sau Păcuraru, opunându-se, cu ajutorul lui Mihai Antonescu), modificarea acestui regulament bestial.

La sfârșitul anului 1941 a murit Jacques Popescu, general și subsecretar de stat la Interne. Antonescu, și în special Eugen Cristescu doreau să îl numească pe Constantin (Piki) Z. Vasiliu, generalul comandant al jandarmeriei, în locul devenit vacant.

Piki Vasiliu avusese oarecari conflicte cu nemții și Cristescu se temea ca Killinger să nu ia în nume de rău această numire. Totodată, nu era de demnitatea lui Antonescu și a țării să ceară avizul lui Killinger. Am fost deci rugat să organizez o masă la care să ia parte Mihai Antonescu, Killinger, Piki Vasiliu, Ovid Vlădescu, Cristescu și colonelul Mircea Elefterescu, astfel că Killinger să facă cunoștința lui Vasiliu, rămânând ca eu să-l întreb a doua zi ce impresie i-a făcut acest general, despre care se aude că va fi numit subsecretar de stat la Interne.

Masa a avut loc, iar cu această ocazie am făcut și eu cunoștința generalului Vasiliu. A doua zi, văzându-l pe Killinger, el mi-a spus că Vasiliu avusese conflicte, în calitatea sa de șef al jandarmilor, cu Abwehrul (Biroul II) german, însă Antonescu, desigur, știe ce face dacă l-a destinat să fie subsecretar la Interne.

Astfel, cel mai mare bandit și asasin din câți a produs jandarmeria și poliția română a devenit subsecretar de stat. Dacă eu aș fi fost informat mai bine despre persoana acestui general atât de lăudat de Cristescu, puteam, cred, să împiedic această numire care s-a arătat mai târziu nefastă pentru țară, pentru populația evreiască și pentru mine personal.

Tot în anul 1941, mareșalul Antonescu s-a îmbolnăvit grav, și multă vreme nici nu venea la Președinția din Piața Victoriei, dar rezolva hârtiile la vila care o avea la Băneasa. Doctorii nu știau ce boală are. Doamna Goga îl trata cu farmece. Sub patul lui Antonescu erau oase de morți și alte remedii vrăjitorești. Din această epocă datează influența mare pe care o exercita Veturia Goga asupra mareșalului. Mihai Antonescu, în schimb, nu credea în farmece și nu o simpatiza pe doamna Goga.

După începerea războiului Antonescu a cerut guvernului german să delege pe lângă guvernul român consilieri în diferite probleme de stat, în care administrația română era lipsită de experiență. Astfel a fost numit un consilier german pe lângă Ministerul Muncii, altul pentru organizarea municipală, altul pentru reorganizarea teatrelor naționale etc. Himmler, la Berlin, profitând de această cerere a guvernului român, a trimis și el un consilier în probleme evreiești, pretextând că problemele evreiești fiind de ordin internațional, trebuie să fie rezolvate în Europa în mod uniform. Astfel a sosit la București, atașat pe lângă Legația Germană și guvernul român, cpt. S.S. Gustav Richter. Killinger, care abia scăpase de Geissler, nu prea era mulțumit. Însă cel mai îngrijorat era prietenul meu Ritgen, care se temea să nu se deschidă problema soției sale, care era evreică.

Richter, sosind la București, urma să se familiarizeze cu stadiul în care se găsea rezolvarea problemei evreiești în țară, pentru ca pe urmă să propună guvernului român soluțiile pe care le găsea necesare.

Ritgen a crezut că tactica cea mai nimerită, care dăduse rezultate bune și cu Geissler, ar fi să se arăte cât mai serviabil cu Richter, pentru a-l domestici pe această cale. Ritgen avea foarte mulți prieteni și multe cunoștințe printre evreii din București, iar

Richter căuta să se informeze asupra situației reale, mai cu seamă pe lângă evreii domici de a colabora cu el în viitoarea organizare evreiască care urma să o propună guvernului român. Richter a luat contact cu C.N.R. (Centrul Național de Românizare) care, sub direcția generalului Eugen Zwiedeneck , administra averile imobiliare evreiești – naționalizate de pe vremea legionarilor –, a vizitat Ministerul Muncii, unde O.C.R. (Oficiul Central de Românizare) se ocupa cu epurarea tuturor întreprinderilor de personal evreiesc, s-a dus și la Marele Stat Major ca să vadă cum este organizată munca obligatorie pe care o prestau evreii în schimbul serviciului militar etc., etc. După câteva săptămâni de cercetări Richter s-a convins că în urma legiferărilor dezordonate ale legionarilor toată problema evreiască se găsea într-o situație haotică. El a elaborat deci, în conformitate cu instrucțiunile primite de la Heinrich Himmler, Ernst Kaltenbrunner și Suhr, un proiect de organizare copiat după regulamentele care erau în vigoare în Germania, Belgia, Țările de Jos, Cehoslovacia și Croația.

Richter propunea, între altele, ca toți evreii din România să fie ghettoizați în câteva centre, să nu mai aibă nici un contact cu populația română, să fie marcați cu steaua lui David, să muncească în tabere de muncă pentru stat, în fine toate averile imobiliare și mobiliare evreiești să fie concentrate în mâna unei organizații centrale evreiești, care trebuia să se îngrijească de toată întreținerea și conducerea evreilor, primind ordine direct de la statul român și stând sub controlul lui.

AMANTUL DOAMNEI RITGEN...

Richter avea deci nevoie de un stat major de evrei docili care, în schimbul unor avantaje materiale (în primul rând viața), să primească conducerea organizației centrale evreiești, executând întocmai ordinele statului. Pentru formarea acestui nucleu de evrei docili Richter a fost ajutat în primul rând de Ritgen, care pe această cale căuta să creeze o posibilitate de existență mai umană prietenilor și cunoscuților săi evrei. Acești prieteni și cunoscuți erau foarte numeroși, pentru că Ritgen, și în special soția lui aveau un medic curant evreu, pe nume Schöfer, care locuia chiar în casa lui Ritgen din str. Amiral Bălescu. Doamna Ritgen, care nu putea trăi fără Schöfer, îi făcea zile amare bărbatului ei, cerând ca Schöfer să primească un certificat cum că este de origine germană.

Acest lucru era imposibil, pentru toți evreii din București, și în special doctorii, cunoșteau toată povestea "Schöfer-Ritgen" și știau că Schöfer era evreu din Cernăuți. Până atunci Schöfer scăpase de legile antisemite pentru că se mutase în casa lui Ritgen.

Printre evreii prezentați de Ritgen lui Richter era și Willman Grünberg, șeful unui grup politic de intelectuali evrei cunoscuți sub numele de "Mișcarea Teritorială Evreiască". Această mișcare combătea sionismul, și deci emigrarea evreilor în Palestina, și cerea (spera) ca Hitler să dea evreilor un alt teritoriu în Africa, unde nu riscau să fie masacrați de arabi. Această soluție convenea de minune hitleriștilor, care căutau să câștige prietenia arabilor prin Marele Mufti, care în timpul războiului era refugiat la Berlin – el fiind, bineînțeles, un adversar al emigrării evreilor în Palestina. Această "Mișcare Teritorială" s-a pus în întregime la dispoziția lui Richter, pentru a intra în conducerea organizației centralei evreiești proiectată de el.

Tot prin canalul Ritgen s-au mai pus la dispoziția lui Richter și dr. Nandor Gingold, dr. Kuper, Bubi Grossman și mulți alții . Eu îl vedeam ca întotdeauna mereu pe Ritgen, care îmi povestea de toată activitatea lui Richter și de proiectele lui. Îl întâlneam de multe ori și pe Richter în biroul lui Ritgen și discutam cu el latura economică a problemelor evreiești, care diferă, după părerea mea, de la stat la stat. I-am spus că dacă în Germania s-a simțit nevoia de a scoate o anumită categorie de evrei de sub rigorile legilor rasiale, pe motivul că sunt prețioși economiei naționale (W.W.J. = *Wirtschaftlich Wertvoller Jude*), cu atât mai mult în România, unde aproape nu există cadre comerciale și industriale, această măsură va fi necesară.

Cam în luna septembrie 1941 proiectul de organizare a populației evreiești elaborat de Richter era terminat, iar Killinger l-a înmânat personal mareșalului Antonescu. Mihai Antonescu fiind consultat, a găsit că proiectul are nevoie de modificări și a rămas ca el să îl studieze.

Ritgen care cunoștea tot "proiectul Richter" nu era deloc de acord cu el, însă prudența îl făcea să tacă. Aflând însă că Mihai Antonescu are de gând să aducă unele modificări proiectului, s-a dus să-l vadă. Ritgen era în termeni foarte amicali cu Mihai Antonescu și foarte apreciat de mareșalul Antonescu, care îi botezase chiar un copil (gura lumii spunea "*copilul lui Schöfer*").

Mihai Antonescu i-a spus lui Ritgen că el nu este deloc de acord cu proiectul de lege al lui Richter, că se teme însă de a intra în conflict cu Himmler, și poate chiar cu Killinger, aducând toate modificările care le crede necesare acestui proiect. Atunci Ritgen, fără ca să mă fi întrebat pe mine, l-a sfătuit pe Mihai Antonescu, pentru ca să iasă din încurcătură, să mă numească pe mine "împuternicit al guvernului pentru studierea reglementării problemelor evreiești", rămânând ca eu să discut cu Richter modificările care trebuie aduse proiectului. Ritgen a adăugat că este sigur că eu voi avea și sprijinul lui Killinger. Mihai Antonescu a acceptat ideea lui Ritgen și ambii au hotărît să vorbească cu mine.

In aceeași zi am fost chemat de Mihai Antonescu, cu care am discutat, punct cu punct, proiectul lui Richter. Modificările care trebuiau aduse erau atât de mari, încât aproape nu rămânea nimic din "proiectul de lege Richter-Himmler". Am spus lui Mihai Antonescu că dacă mă voi băga în această chestiune voi avea toți generalii și toți politicienii contra mea. Unii vor spune că sunt prea indulgent și vândut evreilor, alții vor spune că sunt prea sever și vândut nemților. În plus, voi avea contra mea pe toți evreii. Până în cele din urmă am stabilit că îmi voi da răspunsul a doua zi.

Ieșind de la Mihai Antonescu, l-am întâlnit pe Ovid Vlădescu care m-a sfătuit să nu mă amestec în chestiunea evreiască, pentru că nu voi putea ieși bine. Totuși am ținut să cer și sfatul lui Killinger, care trebuia să joace un rol hotărîtor în toată această chestiune. El m-a sfătuit să accept, promițându-mi că mă va ajuta ca să ajungem la o înțelegere cu Richter.

M-am dus la Richter și i-am spus că în urma planului de organizare a evreilor, transmis de el guvernului, Antonescu m-a însărcinat să studiez toată problema și să propun soluțiile pe care le cred nimerite. L-am rugat să aibă puțină răbdare pentru ca să pot lua contact cu Ministerul Muncii, Centrul Național de Românizare, Marele Stat Major și Ministerul de Interne, pentru a-mi putea da seama în ce stadiu se găsește soluționarea problemelor evreiești, de care eu până atunci nu mă ocupasem niciodată îndeaproape. Am spus că principala mea preocupare va fi să nu stânjenesc viața economică a țării, astfel cum au făcut legionarii – luând măsuri inspirate numai de ură – și că domnul Killinger, cu care am luat contact, este și el de părere că acum, în plin război, trebuie evitată orice măsură care ar putea avea ca efect dezorganizarea și micșorarea producției.

CUM AU FOST RECRUTAȚI ȘEFII CENTRALEI EVREILOR

Richter mi-a spus că îmi va prezenta și pe toți colaboratorii săi evrei care, fiind acum "îndoctrinați", urmau să formeze viitorul stat major al organizației centrale evreiești. Totodată m-a rugat să intervin cât mai repede pe lângă Antonescu și Marele Stat Major ca acești evrei să fie scutiți de muncă obligatorie și să fie scoși de pe listele de ostatici dresate de Prefectura Poliției a Capitalei, dându-li-se dreptul de a-și exercita profesiile. A doua zi am făcut cunoștința acestor evrei "colaboratori", dintre care cei mai marcanți – după spusele lui Richter – erau Willman Grünberg, dr. Gingold și A. Grossman (Grozea).

Am obținut de la Mihai Antonescu scutirile cerute de Richter, iar pe lista acestor evrei scutiți au mai fost adăugați câțiva prieteni evrei ai lui Mihai Antonescu, ai lui Ritgen și ai lui O. Vlădescu pentru ca și ei să fie la adăpostul legilor antisemite în vigoare.

În cele câteva săptămâni care au urmat după ce fusesem numit de Antonescu, prin *Monitorul Oficial*, "împuternicit al guvernului pentru studierea reglementării problemelor evreiești din România", m-am documentat asupra adevăratei situații în care se găsea populația evreiască la sfârșitul anului 1941 . Ea era următoarea: Exista o organizație numită Uniunea Comunităților Evreiești din România, prezidată de dr. W. Filderman. Această organizație se ocupa cu strângerea celor 2 miliarde de lei subscrise de Filderman la împrumutul de război al României, de care am mai vorbit, și de colectarea efectelor de îmbrăcăminte, tot în valoare de 2 miliarde de lei, cerute de Ministerul de Război.

Filderman, cunoscut în lumea evreiască sub numele de "avocatul bogaților", se ocupa numai de protipendada evreiască, care – cu ajutorul mitei și al relațiilor – reușea să se pună la adăpostul legilor antisemite.

După venirea lui Hitler la putere în Germania, Filderman fusese promotorul și președintele comitetului de boicot al mărfurilor germane în România.

Odată cu venirea legionarilor la putere, Germania ceruse extrădarea lui Filderman, pe care Antonescu o refuzase. Acum Filderman se arăta serviabil față de guvernul Antonescu – dovadă subscrierea la împrumutul de război, însă pe spinarea populației evreiești.

Filderman ar fi putut obține cele 2 miliarde lei subscrise de el, astfel cum am spus în două rânduri mareșalului Antonescu, de la cei zece sau doisprezece miliardari evrei din România (Neuman, Izvoranu, Auschnitt, Karmitz, Ungureanu etc.). El a preferat să strângă suma de la micii comercianți și meseriași, pentru ca să nu-și strice relațiile cu plutocrația.

Filderman ar fi putut foarte ușor să facă ceea ce am făcut eu, peste câteva luni, când am înființat Centrala Evreilor și am strâns de la bogătași una sută milioane lei, contra cărora am negociat cu guvernul amnistierea tuturor celor condamnați și încarcerați și stingerea tuturor proceselor, pentru nepredare de efecte, în curs de judecată. Cu această ocazie trebuie să amintesc că generalul Ilie Șteflea, șeful Marelui Stat Major, mi-a aruncat în față, în prezența mareșalului Antonescu, a generalului Gheorghe Dobre și a generalului Ion Arhip, insulta că aș fi "un jidovit".

Cea mai grea situație o aveau evreii din Moldova. Ei erau toți concentrați în capitalele de județ, neavând locuințe și mobile, care rămăseseră în târgurile și comunele rurale de unde fuseseră evacuați. Majoritatea celor evacuați nu aveau nici slujbe, nici alte posibilități de existență. Bărbații de la 18-50 ani erau trimiși de Marele Stat Major la muncă obligatorie în detașamente exterioare, iar soțiile și copiii rămâneau în sarcina comunităților evreiești din orașele capitale de județ. Femeile, cât și bărbații inapți pentru muncă nu puteau intra în nici o slujbă din cauza legii de românizare legionare a lui Iașinschi.

TOTUL DESPRE "CENTRALĂ"

Când m-am simțit destul de documentat asupra situației evreilor în țară, am luat proiectul lui Richter și l-am refăcut complet. Am acceptat ideea unei Centrale Evreiești care să aibă conducerea tuturor comunităților din țară. Centrala avea un președinte numit de guvern și șapte direcții mai importante, anume: 1. Finanțele; 2. Asistența; 3. Școlile; 4. Sănătatea; 5. Editura și presa; 6. Reeducarea; 7. Emigrarea. Centrala avea în fiecare județ un sediu și un președinte local. Toți evreii din România erau din oficiu membri ai Centralei.

Centrala înființa cantine gratuite pentru toți evreii săraci în toată țara. Centrala dădea îmbrăcăminte și ajutor bănesc tuturor evreilor aflați la muncă. ***Centrala trimitea ajutoare în bani, îmbrăcăminte, medicamente etc. evreilor deportați în Transnistria, cu toate că acești evrei nu erau membri ai Centralei – Basarabia, Bucovina și Transnistria fiind zone militare și administrate exclusiv de militari.***

Centrala redeschidea toate școlile evreiești din țară, care fuseseră închise de militari și legionari. Centrala înființa universități evreiești. Centrala redeschidea toate spitalele evreiești, care fuseseră rechiziționate de militari. Centrala reînființa azilele de bătrâni, acolo unde localurile fuseseră ocupate de militari, sau de C.N.R. Centrala reînființa o gazetă evreiască și o editură, în locul gazetelor desființate de legionari și militari. Centrala înființa un teatru evreiesc la București (Barașeum) și altul la Iași (aceste teatre au fost închise de legionari). Centrala redeschidea școala de meserii "Ciocanul", care fusese prădată și închisă de legionari și militari.

Centrala ținea statistica populației evreiești din România. Centrala avea un contencios care urma să dea asistență juridică gratuită evreilor săraci etc.

De altfel, *Legea Centralei Evreilor* poate fi consultată de oricine în *Monitorul Oficial* din ianuarie 1942 . În toată această lege nu exista un singur articol care poate fi considerat dușmănos și în defavoarea populației evreiești din regat și Transilvania de sud, unde era câmpul de activitate al Centralei. **Legea Centralei este o lege de protecție a populației evreiești, iar nu de persecuție. Prin această lege, am creat evreilor un stat în stat. Nu am admis ghettoizarea cerută de Richter, nici marcarea cu steaua lui David, nici trecerea averii mobile a evreilor în patrimoniul Centralei etc.**

Problema cea mai grea de rezolvat era însă cea *financiară*. Centrala avea nevoie de bani foarte mulți pentru a executa programul întocmit de mine prin lege. Trebuiau plătiți mii de funcționari evrei (rabini, învățători, profesori, doctori, recenzori, avocați, gazetari, artiști, contabili, corespondenți etc.), trebuiau bani pentru cantine, îmbrăcăminte, asistență pauperilor, asistența celor de la muncă, asistența transnistrienilor etc. Cum puteam să găsesc atâția bani la o populație care nu avea dreptul să exercite nici o profesie, după legile existente?

Trebuia deci să dau la un număr cât mai mare de evrei dreptul de a exercita profesiunea, scoțându-i de sub groaza

O.C.R. și din mâna Marelui Stat Major, astfel ca, nemaiavând de plătit mită, ei să poată deveni contribuabili la Centrala Evreilor. Pentru a-mi atinge scopul, trebuia desființat O.C.R.-ul și reduse drepturile Marelui Stat Major.

Am avut norocul să găsesc în Ministerul Muncii pe Constantin Dănulescu, un om înțelegător. Am stabilit ca imediat ce va fi promulgată Legea Centralei Evreilor el va redacta, în colaborare cu mine, o decizie prin care toți evreii din România, inclusiv cei aflați la muncă, indiferent de vârstă, vor putea petiționa la o comisie centrală de revizuire a evreilor de pe lângă Ministerul Muncii, pentru a obține dreptul de a exercita profesia – fie de patron, fie de slujbaș – pe timp de 6 luni în caz că se va constata că sunt necesari economiei țării.

Având promisiunea lui Dănulescu, am prezentat lui Mihai Antonescu și mareșalului Antonescu *Legea Centralei Evreilor*. Mihai Antonescu nu a găsit nimic de obiectat, însă era foarte sceptic asupra părerii care o vor avea nemții despre această lege și m-a rugat să vorbesc întâi cu Killinger, pentru ca să nu iasă pe urmă discuții dezagreabile. Am explicat lui Killinger toată situația și i-am spus că nu se pot face ghettouri și nu se pot lua măsuri de marcare a evreilor (steaua lui David), pentru simplul motiv că în România nu există o definiție unitară a ceea ce este înțeles prin cuvântul "evreu". Pentru a putea da o astfel de definiție, trebuie întâi să facem un recensământ al populației evreiești. Acest recensământ însă nu se poate face decât prin Centrala Evreilor, care trebuie deci mai întâi înființată. Afară de asta nu se pot lua măsuri de ghettoizare și de marcare a evreilor înainte de a ști care sunt evreii necesari economiei naționale. Richter nu poate pretinde că acei evrei care aduc servicii țării să fie supuși rigorilor legilor antisemite. Selecționarea acestor evrei utili se va face abia acum și tot cu ajutorul Centralei Evreilor.

Killinger a aprobat în totul părerile mele și m-a autorizat să comunic acest lucru și lui Richter. Richter, cu toate că nu s-a arătat prea mulțumit cu modificările aduse de mine proiectului său de lege, aflând că Killinger este de acord, n-a mai obiectat nimic.

Mareșalul Antonescu și Mihai Antonescu au rămas foarte mirați că am obținut consimțământul lui Killinger – persecuțiile *evreilor* erau în apogeul lor în ianuarie 1942, și *Legea Centralei Evreilor* a apărut fără întârziere în *Monitorul Oficial*, sub semnătura mareșalului Antonescu.

Eu am preluat în centrală pe toți evreii "îndoctrinați" de Richter, și l-am numit ca președinte al centralei pe cunoscutul gazetar evreu H.St. Streitman . L-am numit pe dr. Nandor Gingold secretar general al Centralei, iar pe Willman Grünberg director al presei și editurii. Tot restul de directori și funcționari, atât la Centrala din București cât și la oficiile din provincie, în număr de câteva mii, au fost numiți de Gingold și supuși, în conformitate cu legea, aprobării mele. Mihai Antonescu mi-a recomandat pe doi prieteni ai săi – avocatul Schwefelberg și Mișu Benvenisti – pentru a fi numiți în Centrală.

Legea Centralei Evreilor prevedea că această instituție este controlată de un împuternicit al guvernului pentru reglementarea regimului evreilor în România. Când mareșalul Antonescu a semnat această lege era normal ca el, în același timp, să numească și pe împuternicitul guvernului, dându-i, prin lege, atribuțiile din partea statului, care ar fi cadrat cu titlul pompos de "împuternicit al guvernului" .

Eu nu fusesem numit decât pentru studierea reglementării regimului evreiesc. Mareșalul Antonescu și Mihai Antonescu, însă, nu mi-au făcut niciodată această numire de frică să nu fie nevoiți să îmi atribuie prin lege puteri care să-mi dea dreptul de a controla situația evreilor de la Ministerul de Interne și Marele Stat Major, unde generalii nu acceptau să dea din mână problema evreiască (atât de rentabilă) în favoarea unui împuternicit.

S-a stabilit o înțelegere tacită între Antonești și mine ca eu să conduc Centrala fără titlu, neavând puteri decât în cuprinsul Centralei.

Centrala Evreilor, neavând nici o organizație în Basarabia, Bucovina și Transnistria, este lesne de înțeles că nici eu nu aveam absolut nici o putere în aceste provincii, conduse de generali și declarate zone de război.

Am explicat această situație mai pe larg pentru ca să lasă mai mult în evidență lașitatea și josnicia generalilor și politicienilor care în 1944, după 23 august, m-au declarat responsabil pentru toate legile antisemite și toate jafurile și crimele comise în realitate de ei în Transnistria, Basarabia și Bucovina. Ei își bazau acuzațiile pe titlul nenorocit de "împuternicit al guvernului pentru reglementarea regimului evreiesc din România" – care se găsește în *Legea Centralei Evreilor*, fiind o rămășiță din proiectul Richter – , care ca funcție nu a existat niciodată.

ERAM PRO-SIONIST

Odată cu înființarea Centralei a fost dizolvată Uniunea Comunităților Evreiești prezidată de W. Filderman. Comitetul de conducere al acestei organizații – din care făceau parte, între alții, avocatul Bacalu și avocatul Costiner – a fost preluat de Centrală, dându-se slujbe la toți membrii.

Menționez acest lucru pentru că organizația lui Filderman, care prezidase boicotul mărfurilor germane, era demult urmărită de S.S., ceea ce nu m-a împiedicat s-o primesc în Centrala Evreilor. Membrii comitetului lui Filderman nu numai că erau scutiți, ca funcționari ai Centralei, de a presta muncă obligatorie, dar primeau și lefuri destul de mari pentru a putea trăi comod cu familiile lor. Tot în acel timp am numit ca funcționari la Direcția Presei și Editurii a Centralei pe toți gazetarii evrei de la jurnalele *Dimineața*, *Adevărul*, *Lupta* etc., care nu mai aveau mijloace de existență, gazetele fiind demult suspendate. *Toți acești gazetari scriseseră ani de zile contra regimului hitlerist din Germania, însă eu nu am ținut cont de acest lucru pentru că găseam că ar fi fost ridicol să pretinzi de la evrei să-l iubească și să-l laude pe Hitler.*

Richter era informat prin "îndoctrinații" săi de toate aceste numiri, care nu erau pe placul său, însă eu nu am ținut cont de obiecțiunile sale. Cea mai mare discuție am avut-o cu Richter atunci când am dat slujbe în Centrală la sioniști, organizațiile cărora fuseseră dizolvate prin legea Centralei.

Eu consideram că interesul României era să plece cât mai mulți evrei, cu ajutorul sioniștilor, în Palestina. Eu mai susțineam că Germania, ținând seama mai întâi de interesele arabilor, ne declară implicit pe noi, românii, aliați de rangul al doilea. Am spus toată chestiunea judecății lui Killinger, arătând că mai toți evreii din Germania se găsesc în Palestina și că nu înțeleg de ce să ni se aplice nouă această discriminare. Killinger a hotărît că-și asume el răspunderea față de guvernul german și că mareșalul Antonescu este liber să-i trimită pe evreii din România în Palestina sau în oricare altă țară dispusă să-i primească.

Aceasta a fost prima și ultima ciocnire serioasă care am

avut-o cu Richter, care a înțeleș că Killinger nu dorește să indispună cu nimic pe mareșalul Antonescu, ori eu eram considerat ca omul care exprima dorințele acestuia. În schimb Antonescu credea că eu procedez în chestiunea Centralei în plin acord cu Killinger și Richter și dorea să nu indispună pe Killinger cu nimic. Grație acestei constelații pe care am avut grijă să nu o tulbur cu nimic, am reușit să strecor Centrala Evreilor și pe toți evreii din România prin situațiile cele mai grele, până la 23 august 1944.

Ceea ce am expus aici este marele secret, căruia îi datorează viața toții evreii din România. De altfel, oricine este de bună credință trebuie să recunoască că Antonescu a patronat în 1940 și 1941 toate legile antisemite făcute de legionari și de generali, a patronat deportările evreilor în Transnistria, atât din Basarabia și Bucovina cât și din vechiul regat. El cunoștea foarte bine activitatea generalului Cepleanu și a Marelui Stat Major, iar tăcerea lui nu poate fi interpretată decât ca o aprobare a nelegiuirilor comise mai cu seamă de Cepleanu și de Piki Vasiliu, comandantul jandarmilor. De ce în 1942, după înființarea Centralei Evreilor, toate aceste banditisme au încetat brusc? Oare mareșalul Antonescu se făcuse filosemit peste noapte, sau situația pe front era de așa natură că trebuiau menajați evreii? Nu și nu, adevărul se găsește în cele expuse de mine mai sus.

În anii care au urmat lui 1942, pentru a întări poziția în care mă găseam și pe care am descris-o mai sus, am utilizat încă un mijloc care mi-a fost de cel mai mare ajutor – banii. Este drept că acest mijloc nu l-am întrebuințat cu mareșalul Antonescu personal, l-am întrebuințat însă cu tot anturajul lui, cu Mihai Antonescu, cu Marele Stat Major și cu Killinger și cu mulți alții de importanță minoră, urmând principiul stabilit de proverbul român că *"buturuga mică răstoarnă carul mare"*.

Centrala Evreilor a fost pusă în picioare foarte repede. președintele Streitman și dr. Gingold au avut de la mine dezlegarea să numească funcționarii fără economie.

Tot în timpul formării Centralei Evreilor a avut loc primul meu conflict cu generalul Vasiliu, ministrul polițiilor; conflictul merită să fie relatat, pentru că aruncă o lumină nu numai asupra mentalității acestui general, dar și a multor altor generali din timpul lui Antonescu.

Dr. Gingold numise la Centrală, în calitate de inspector, pe avocatul David Sudit, care se refugiase la București împreună cu părinții săi bătrâni din Chișinău, de unde era originar, cu ocazia ocupării Basarabiei de către români în 1941, pentru a nu fi deportat în Transnistria. Piki Vasiliu dăduse un ordin ca toți evreii refugiați din Basarabia să fie arestați și deportați în Transnistria. Sudit, fiind acum inspector al Centralei, a fost arestat cu părinții săi octogenari, urmând ca toți să fie deportați. Sudit ajutase foarte mulți români când cu evacuarea precipitată a Basarabiei în 1940. El avea o serie de certificate date de români, care atestau ajutoarele primite de la el. Între altele, un certificat dat de un rus din Basarabia – Catargi – pe care îl cunoșteam foarte bine ca un om de onoare. Sudit scrisese și două cărți de drept constituțional în limba română, foarte apreciate. La toate astea se adăuga că eu eram hotărît să nu mai tolerez deportări din vechiul regat în Transnistria.

GENERALUL PICKY VASILIU: SĂ VĂ SPUN EU CE MERITĂ FEMEILE EVREICE

M-am dus deci la generalul Piki Vasiliu cu ocazia unui consiliu de miniștri care se ținea la Președinție și l-am rugat, de față fiind și ministrul muncii, Dănulescu și ministrul sănătății, dr. Petre Tomescu, să-l pună în libertate pe Sudit, față de care noi trebuie să avem oarecare recunoștință. Piki Vasiliu a răspuns că nu îl pune în libertate și se miră că tocmai eu cer un astfel de serviciu, pentru că contactul meu cu nemții ar fi trebuit ,să mă învețe cum trebuie să ne purtăm cu evreii. Nu poate fi vorba de recunoștință față de un evreu – și aici a citat un exemplu de au rămas înmărmuriți și Dănulescu și Tomescu. A spus că *"Soldații nemți când găsesc o evreică frumoasă o poftesc la ei, iar după ce își satisfac toți... dorințele, evreica este aruncată cu gâtul tăiat pe trotuar. Asta este recunoștința care o merită evreii!"* Am răspuns lui Vasiliu că îl voi pofti încă o dată la masă cu ministrul Killinger, pentru ca să poată povesti și acestuia istoria cu soldații nemți.

M-am dus la mareșalul Antonescu și i-am relatat toată chestia Sudit, cerând ca el să fie imediat pus în libertate, iar în caz contrar să-mi primească demisia din postul onorific pe care îl dețin. Antonescu a dat ordin telefonic generalului Nicolae Pălăngeanu, prefectul Poliției Capitalei, să pună în libertate pe Sudit împreună cu părinții săi. Piki Vasiliu nu s-a dat bătut și peste șapte zile iar l-a arestat pe Sudit, sub pretext că ar fi comunist.

Am fost nevoit să mă duc încă o dată la mareșalul Antonescu pentru a obține punerea în libertate definitivă. Mareșalul Antonescu avea o indulgență impardonabilă față de Vasiliu care, se pare, îi fusese coleg de școală.

Centrala fiind gata de lucru rămânea să fac revizuirea tuturor evreilor în câmpul muncii și al economiei naționale, astfel cum am descris-o mai sus. Ministrul Dănulescu, în colaborare cu mine, a redactat o decizie prin care toți evreii din țară, implicit cei care se găsesc la muncă obligatorie, pot petiționa la o comisie centrală de revizuire, în vederea obținerii dreptului de liberă exercitare a profesiei.

Marele Stat Major a primit cu multă ostilitate înființarea Comisie Centrale de Revizuire. Generalul Șteflea sustinea că, în conformitate cu statutul militar al evreilor, toți evreii în vârstă de la 18-50 ani trebuie să presteze muncă obligatorie în schimbul serviciului militar, deci numai Statul Major poate hotărî dacă este cazul ca un evreu să fie lăsat la vatră sau nu. Șteflea a protestat pe lângă Dănulescu, care s-a apărat spunând că dispoziția vine de la Președinție, care a și delegat pe președintele comisiei (eu). Am fost deci nevoit să mă duc la mareșalul Antonescu pentru a-i explica că militarii nu au nici o calitate ca să judece despre necesitatea unui evreu în viața economică a țării și că consilierul german pentru probleme evreiești este de aceeași părere. Argumentul "nemțesc" a fost hotărîtor și decizia lui Dănulescu a rămas în picioare, iar Șteflea a trebuit să se mulțumească cu un delegat în sânul comisiei.

Merită ca să mă opresc puțin la modul cum a lucrat comisia centrală pentru ca să scot în relief moravurile timpului. Comisia avea de examinat circa 50 000 de dosare. În fiecare zi primeam sute de intervenționiști români – consilieri de curte de casație. generali, politicieni – fiecare având cel puțin un protejat evreu. Câțiva avocați inventaseră un sistem ingenios pentru a jefui pe evrei. Ei dădeau a înțelege că au legături cu un membru din comisie, sau cu președintele. Cereau evreilor să le încredințeze cererile, urmând ca ei să primească "onorariul" fixat când va ieși aprobarea. Astfel se prezenta câte un avocat cu 100 de cereri pe care le înregistra fie la Centrală, fie direct la comisie. Dacă cererea era aprobată, el primea onorariul, dacă era respinsă. spunea că nu a reușit, cu toată insistența depusă. Avocatul Pulca din contenciosul Ministerului de Interne a făcut avere cu acest sistem.

MINIMUM NU UITA

Colonelul Caragea venea în fiecare zi cu 20-30 de cereri care erau, cum spunea el, "de la colegi și superiori din Marele Stat Major". *Comisia a examinat în două luni 50 000 de cereri, dând aproximativ 30 000 de aprobări.* La Bacău și la Iași comisiile locale fiind compuse din simpatizanți legionari, au fost respinse, contrar directivelor date de mine, aproape toate cererile. Am anulat în întregime lucrările acestor comisii și am reexaminat la București toate dosarele, aprobând 60% din cereri.

În timpul când se făcea revizuirea muncii evreiești, am redactat și *Legea recensământului populației evreiești din România.* Legea a fost iscălită de mareșalul Antonescu, iar Centrala Evreilor a executat lucrarea pe teren.

Au lucrat câteva sute de recenzori evrei timp de două luni în toată țara, astfel că am putut face o statistică completă din toate punctele de vedere (avere, meserie, stare civilă, politică etc. formularul de recensământ purta peste 60 de întrebări). **În Vechiul Regat și în Ardealul de sud existau în total 309 000 evrei. În București erau 110 000 evrei. S-a spulberat deci legenda populară cum că în România ar fi un milion de evrei, pe baza căreia se făcea atâta propagandă** . Cu ocazia recensământului am aflat că ministrul Spaniei la București eliberase circa 150 de pașapoarte spaniole la evrei români, toți mari bogătași, care fiind acum supuși străini nu pierduseră nimic din averea lor imobiliară. Pentru acest serviciu evreii plăteau ministrului lunar contribuții foarte mari. Legația Republicii Chile înfiase și ea 80 de evrei bogați care plăteau lunar contribuții mari ministrului.

Marii milionari evrei, în mare parte, scăpaseră ușor de legile de etatizare ale averilor imobiliare. Evreii săraci se plângeau, cu drept cuvânt, că neavând bani ca să cumpere pe ministrul Spaniei sau al Republicii Chile, erau nevoiți să presteze muncă obligatorie, fiind dați afară și din modestele lor locuințe, în timp ce Hananel, Marcovici și alții – purtând drapelul spaniol sau chilian la butonieră – aveau cai de curse, palate și automobile. Ministrul Spaniei, Guinones de Leon, era o rămășiță a fostului dictator Primo de Rivera și fiind în dezacord cu noul guvern spaniol rămăsese în țară. Nu mai avea deci nici o calitate. Totuși Mihai Antonescu, fiind prieten cu el, în calitatea sa de ministru de externe îi lăsase imunitatea diplomatică și dreptul de a elibera pașapoarte! La București erau prin urmare doi miniștri ai Spaniei, unul riverist, altul franchist. Am încercat în nenumărate rânduri să pun ordine în această chestiune nemaipomenită, Mihai Antonescu nu vroia însă să ia nici o măsură, iar milionarii au rămas până la sfârșitul perioadei supușii lui Guinones de Leon.

Legionarii făcuseră un regulament conform căruia evreii nu se puteau deplasa în țară decât cu autorizații speciale date de Ministerul de Interne. În legea Centralei era stabilit că autorizațiile de călătorie ale evreilor se dau de Centrală, sub controlul împuternicitului guvernului. În timpul recensământului, mulți recenzori au plecat în provincie cu autorizații emise de Centrala Evreilor. Unii dintre ei au fost arestați de organele lui Piki Vasiliu, pentru că nu aveau autorizații de la Interne. Totodată Piki Vasiliu s-a dus la mareșalul Antonescu și a declarat că nu mai răspunde de siguranța statului, dacă eu eliberez autorizații de călătorie evreilor. Pentru a-l scoate pe Antonescu din încurcătură, am renunțat la dreptul care îmi era conferit prin lege. Am spus însă lui Mihai Antonescu că toți evreii din București știu că autorizațiile de călătorie se vând de Piki Vasiliu și de secretarul său, colonelul Madârjac, cu suma de două mii lei ziua de călătorie și că nu este deci chestiune de "siguranță", doar de interese personale.

Am spus lui Mihai Antonescu că afacerea călătoriilor este o mină de aur și că Centrala avea un proiect financiar, din care rezulta că încasând de la evreii bogați o taxă oficială de 1 000 lei pe zi de călătorie, s-ar acoperi de două ori tot bugetul Centralei.

Centrala Evreilor, conform legii, trebuia să acopere nevoile ei bugetare, prin impuneri asupra populației evreiești. Șeful direcției financiare la Centrală era Dolfi Grossman.

Grossman a numit comisii finaciare atât la București, cât și în provincie, care trebuiau să întocmească rolurile de impunere populației cu dare de mână. Eu nu mă amestecam în această chestiune de gospodărie internă a evreilor, totuși primeam foarte multe reclamații, fie anonime fie semnate, prin care mi se atrăgea atenția că comisiile de impunere menajează pe evreii bogați în detrimentul celor mai săraci. De multe ori mi se aduceau la cunoștință fapte și nume precise. Se născuseră peste noapte o serie de milionari noi, prin operațiunile extrem de rentabile la bursa neagră. Am atras atenția Centralei în multe rânduri să perceapă cât mai puține impozite de la comercianți și salariați și cât mai multe de la bursierii negri. A fost în zadar. Grossman, șeful finanțelor, spunea că informațiile mele sunt greșite.

Știind că va veni ziua când Centrala va avea nevoie de bani extrabugetari, am hotărît să-mi organizez singur la Președinție un serviciu de informații la bursa neagră. Cu ajutorul lui Jacques Leon – fost remizier la bursa de valori, care acum lucra cu toată familia (frați și nepoți) la bursa neagră și cu care eram de mult în termeni de prietenie – am organizat acest serviciu, care mi-a fost de mare folos în anii următori.

MASACRUL DE PE BUG

Mihai Antonescu începând cu 1943 nu mai era agreat la Berlin, cu toate că continua să fie ministru de externe. Ribbentrop dăduse chiar instrucțiuni lui Killinger să trateze toate chestiunile direct cu mareșalul Antonescu. Singurul loc unde se întâlneau Mihai Antonescu și Killinger era biroul meu din str. Sf. Ștefan, unde aveau loc aceste mese.

Am avut ocazia să fac pe interpretul la o discuție care a avut loc între Mihai Antonescu și Killinger, privind împușcarea a aproximativ 20 000 de evrei pe teritoriul Transnistriei de către poliția ucraineană, adusă special de la Pervomaisk în acest scop. Mareșalul Antonescu făcuse lui Killinger o notă de protest în această chestiune. Killinger, interesându-se la Comandamentul german despre motivele care au determinat aceste execuții, a aflat următoarele: Trupele române au evacuat – cred din regiunea Nikolaev – toată populația evreiască, pentru a o trece în Ucraina. Comandamentul german aflând de această evacuare a comunicat Marelui Stat Major că nu poate tolera în spatele frontului astfel de coloane compacte de evrei și că ar fi bine ca evreii să fie întorși înapoi. Comandamentul român însă nu a ținut seama de acest sfat și a adus pe evrei pe malul Bugului, cu scopul de a-i trece la Pervomaisk, în regiunea militară germană. Comandamentul german a comunicat prefectului român, colonel Modest Isopescu, să nu treacă evreii peste Bug, pentru că – în vederea simplificării lucrurilor – o trupă germană va trece peste pod și va executa pe evrei în locul unde se găsesc. *Astfel au fost executați pe malul Bugului, în zona românească, câteva zeci de mii de evrei de către poliția ucraineană comandată de nemți.*

Killinger mai avusese în această chestiune o întrevedere cu mareșalul Antonescu, acum însă adusese copia comunicării făcută de Comandantul german celui român, privind acești evrei. La cererea lui Mihai Antonescu am făcut pe loc o traducere scrisă a acestui document în limba română. Killinger mai spunea că bijuteriile, banii și valuta care se găseau asupra celor executați ar fi fost adunate și au rămas pe malul românesc. Operația de incinerare a cadavrelor a fost executată de poliția ucraineană în prezența autorităților române. Această convorbire nu a avut loc în prezența celorlalți comeseni. Eu am rămas cu impresia că atât Comandamentul german, cât și cel român erau egal de vinovate de această crimă nemaipomenită.

CUM L-AM SALVAT DE NEMȚI PE MAX AUSCHNITT

Scurtă vreme după această numire a lui Richter, a fost o întâmplare interesantă cu Max Auschnitt. Se știe că acest bogătaș fusese condamnat de regele Carol la închisoare pentru că nu se lăsase șantajat. Carol cerea ca Auschnitt să-i vândă acțiunile societăților "Reșița" și "Titan Nădrag", care le poseda. În caz contrar era amenințat că i se va dresa un proces de devize și de fraude fiscale. Auschnitt a preferat să meargă la închisoare. După venirea lui Antonescu cu legionarii la putere, nemții au cerut în două rânduri extrădarea lui Auschnitt, pentru motive care îmi scapă. Antonescu a refuzat extrădarea. Auschnitt avea "concediu" de la închisoare și era internat la un sanatoriu din București. El s-a hotărât să fugă din țară și în acest scop a convenit cu un aviator român, care urma să-l ducă la Constantinopol.

Într-o zi *atașatul de poliție Richter*, plin de bucurie, mi-a spus că a reușit să pună mâna pe Auschnitt, el urmând să plece a doua zi cu un aviator la Constantinopol, iar acest aviator, fiind în slujba nemților, va simula o pană și va ateriza în Bulgaria, de unde Auschnitt va fi ridicat de nemți și dus în Germania .

Situația în care eram pus era destul de delicată, pe de o parte știam că Antonescu era contra extrădării lui Auschnitt, pe de alta îmi venea greu să abuzez de încrederea care mi-a arătat-o Richter. În ce privea persoana lui Auschnitt eu cunoșteam exact rolul care îl jucase în economia țării. El fusese deținătorul monopolului tablei. Adevărul însă era că el fusese administratorul acestui monopol, care în realitate aparținea tuturor politicienilor liberali și țărăniști care se perindau la putere. Politicienii găsiseră această formulă ingenioasă pentru a-și procura venituri mari personale pe spinarea țării, fără nici un risc. Dacă tabla ar fi fost un monopol al statului, ca spirtul, tutunul etc., pentru politicieni ar fi fost mai greu să-și însușească veniturile, existând o contabilitate a statului. Auschnitt s-a putut menține ca mandatar al tuturor vârfurilor politice din țară ani de-a rândul, grație tactului și discreției – calități pe care le poseda. Când regele Carol a vrut să intre el în posesia monopolului tablei, Auschnitt era atât de bogat, avea atâția bani depuși în străinătate, încât era dispus să cedeze, însă patronii, în special Maniu, doctor N. Lupu, Virgil Madgearu și Tătărăscu l-au obligat să reziste.

În cele din urmă m-am hotărât să-l salvez pe Auschnitt, considerând că în calitatea sa de evreu el avea dreptul la asistența Centralei, deci a mea. L-am chemat pe doctorul Gingold și i-am dat instrucțiunea să meargă imediat la Auschnitt și să-i comunice din partea mea să nu plece mâine dimineață cu avionul. Gingold s-a dus, iar Auschnitt n-a mai plecat.

Richter a rămas foarte mirat de schimbarea bruscă a hotărârii lui Auschnitt, însă nu a aflat niciodată adevărul. Eu personal nu l-am văzut pe Auschnitt niciodată, iar când a venit să mă caute la *Hotel Splendid*, unde locuiam, probabil pentru a-mi cere o explicație sau a-mi mulțumi, am refuzat să-l primesc.

Care din politicienii români, fiind în locul meu, ar fi făcut la fel? Totuși ***Auschnitt este unul din puținii evrei – poate singurul – care a avut curajul în 1946 să trimită o adresă la Tribunalul Poporului, certificând că Centrala Evreilor (eu) a făcut maximum ce se putea face în acele timpuri pentru populația evreiască din țară.***

JACQUES LEON DE LA "BURSA NEAGRĂ" ȘI SERVICIUL MEU DE INFORMAȚII

Am menționat în câteva rânduri serviciul meu de informații de la bursa neagră, și este necesar să fac unele precizări. După revizuirea evreilor de către comisia centrală, în câmpul muncii și al economiei, am obținut de la mareșalul Antonescu dreptul de a elibera populației evreiești din țară, în caz de nevoie, după aprecierea mea personală, carnete de scutire de muncă cu drept de exercitarea profesiei.

Evreii sus-menționați făceau cereri la Centrala Evreilor oferind sume de bani, după puterea de plată a fiecăruia, în schimbul carnetelor de scutire de muncă. Centrala examina prin direcția ei financiară oferta postulantului și dacă găsea că propunerea este echitabilă mi-o înainta mie pentru a hotărî. De multe ori Centrala, înaintându-mi cererea, propunea majorarea taxei oferite. La început eu aprobam întotdeauna propunerea direcției financiare a Centralei. Am avut însă o serie de reclamații, de unde se părea că rezultă că oamenii foarte bogați scăpau ieftin, pe când alții mai săraci erau încărcați. Am organizat deci un serviciu pesonal de informații la bursa neagră pentru a verifica propunerile Centralei. Șeful acestui serviciu era Jacques Leon, un vechi specialist de bursă neagră, unde lucra cu frații și nepoții.

De multe ori propunerile Centralei – intenționat sau neintenționat – erau absolut ridicole. Voi da un exemplu care pare aproape de necrezut.

Centrala a înaintat cererea unui evreu pe nume Schenerman, recomandându-mi să-i aprob un carnet gratuit, el fiind sărac.

Serviciul de informații a stabilit că este vorba de așa-zisul "rege al dolarului", care, cu ajutorul Legației Elvețiene, face traficuri de sute de milioane de lei, având la dispoziție și curierii diplomatici ai legației, și că poate plăti ușor un milion de lei. L-am impus deci pe Schenerman cu un milion. Doctor Gingold – președintele Centralei – a venit să-mi spună că este sigur o greșeală din partea mea și că făcându-se un control la domiciliul lui Schenerman s-a constatat că trăiește într-o mansardă, neavând nici mobilierul strict necesar. Am rămas surprins și am retrimis chestiunea spre cercetare lui J. Leon, care a reconfirmat că este vorba de "regele dolarului".

Astfel toată problema a rămas nerezolvată, Centrala rămânând la părerea ei, cum că eu sunt indus în eroare. După câteva zile Eugen Cristescu a făcut cu organele sale o descindere într-un apartament din Bulevardul Elisabeta, fiind pe urmele unei afaceri de spionaj. Acolo a găsit întinsă o masă mare, la care luau parte mulți domni și doamne în ținută de seară, iar în capul mesei prezida prefectul Poliției Capitalei. Se serba ziua de naștere a lui Schenerman! Într-o cameră i-a găsit un cufăr plin cu valută, în valoare de 200 milioane lei. Cristescu l-a arestat pe Schenerman și a ridicat cufărul. Peste câteva zile însă a fost nevoit să-l elibereze pe Schenerman și să-i restituie cufărul, legea nepedepsind pe deținătorul de valută, ci numai pe traficant.

Centrala a intrat în posesia unui milion de lei, însă șeful serviciului financiar Dolfi Grossman, în sufletul lui, a jurat răzbunare contra lui Jacques Leon.

Un alt caz care dovedea necesitatea unui serviciu de informații este următorul. Într-o zi s-a prezentat la mine la Președinție protopopul Mureșanu, fratele doamnei Goga. Adresându-mi-se cu "fiule", a spus că a crescut de mic copil pe un biet evreu, orfan, care îi ține contabilitatea și scriptele bisericii. Spre marea lui mirare, acest orfan fusese impus de Centrala Evreilor la plata nemaiauzită de un milion lei pentru eliberarea unui carnet de scutire de muncă. Mă ruga să repar această greșeală, datorată sigur unei confuzii de nume și să eliberez un carnet gratuit. Am chemat la telefon Centrala și am cerut relații despre "secretarul" protopopului, pe nume Radu. Răspunsul a fost că acest Radu a fost câțiva ani reporter la ziarul *Adevărul*, pe urmă șef crupier la tripoul lui Gavrilă Marinescu din Parcul Carol, iar că în ultimul timp făcuse o avere considerabilă la bursa neagră. L-am întrebat pe protopop dacă nu cumva pe orfanul lui îl cheamă altfel, pentru că despre Radu există cu totul alte informații și nu aș putea să îl reduc decât la 500 000 lei. Spre stupoarea mea, protopopul a spus: *"Stai fiule, să mă duc afară, unde el mă așteaptă și să mă consult cu el"*. După câteva minute protopopul s-a întors și a spus: *"Ne-am sfătuit și acceptăm să plătim 500 000 lei."*

Cei prezenți la această scenă au rămas uimiți de lipsa simțului rușinii la acest protopop, însă peste câteva zile el a dat o explicație. Fiind întrebat mai mult în glumă, de către un director al Președinției, ce a fost cu secretarul Radu, el a răspuns că scopul scuză mijloacele, iar scopul a fost creștinesc, de a-l salva pe Radu din ghearele diavolului (diavolul eram probabil eu).

Protopopul Mureșanu a prins însă gust la banii evreiești, și peste o lună a dat o nouă lovitură. Profitând de faptul că este fratele doamnei Goga, atotputernica zilei, el a cerut Marelui Stat Major să i se repartizeze în cadrul muncii obligatorii un număr de circa 50 de evrei – pe care i-a desemnat nominal – pentru a-i utiliza la construirea unei biserici.

Cererea a fost aprobată, iar Mureșanu a convenit cu evreii ca ei să-și caute de treburile lor, iar în schimb să-i plătească lui câte zece mii lei lunar fiecare, urmând ca el să cumpere cu acești bani material de construcții și să plătească mâna de lucru românesc.

Relațiile mele cu Marele Stat Major deveneau din ce în ce mai proaste. Eu acordam scutiri de muncă cu dreptul de a exercita profesia la mulți evrei care erau repartizați Marelui Stat Major, în cadrul serviciului militar transformat în muncă, și din această cauză scădeau veniturile personale ale multor domni din această instituție. Centrala Evreilor având nevoie de sume mari extrabugetare, ajutoare pentru Transnistria, cantine etc., ele se acopereau cu taxele încasate pentru scutirile aprobate. Mihai Antonescu îmi spunea că la fiecare consiliu de miniștri, generalul Șteflea și Piki Vasiliu deschideau focul asupra Centralei și asupra mea.

Ca urmare la toate aceste atacuri, mareșalul Antonescu a dat ordin generalului V. Cuzen, președintele Curții de Conturi, să controleze personal gestiunea financiară a Centralei Evreilor. Această dispoziție era ridicolă și absolut ilegală. Centrala nu se întreținea cu banii statului, doar cu banii evreilor, iar controlul financiar se făcea de cenzorii evrei. Totuși generalul Cuzen, prieten de școală al mareșalului Antonescu, s-a complăcut în situația de "controlor" și timp de doi ani și jumătate a venit regulat de două ori pe săptămână la Centrală. Evreii erau măguliți, pentru că președintele Curții de Conturi era în rang mai mare ca un ministru. Cu toate că generalul Cuzen a raportat mareșalului Antonescu că contabilitatea Centralei este în cea mai perfectă ordine și că toate cheltuielile și încasările se fac în cadrul legii Centralei, atacurile generalilor nu au încetat. Mareșalul Antonescu, sătul de discuțiile care aveau loc la fiecare consiliu de miniștri, a hotărît ca împuternicitul guvernului (eu), care până atunci era sub ordinele sale directe, să treacă sub ordinele unui consiliu restrâns de miniștri, prezidat de ministrul justiției.

Acest consiliu urma să aibă loc în fiecare săptămână la Ministerul de Justiție. Membrii Consiliului erau: ministrul polițiilor (Piki Vasiliu), șeful Marelui Stat Major (generalul Șteflea), ministrul marinei (amiral Nicolae Păiș), ministrul românizării (Titus Dragoș), ministrul muncii (Constantin Dănulescu), ministrul justiției (Ionel Marinescu), Radu Lecca. Această hotărîre a fost luată în luna august 1942. Până atunci sediul meu fusese la Președinție. Începând cu această dată mi-am mutat biroul în str. Sf. Ștefan. Este incontestabil că înființarea acestui consiliu restrâns de miniștri însemna o victorie a generalilor asupra mea; eu nu mi-am înaintat însă demisia, fiind hotărît să accept lupta.

CONFLICT CU PALATUL REGAL: REGINA-MAMĂ ELENA SE SUPĂRĂ PE MINE

Aprobările date de comisia centrală de revizuire a evreilor, cât și cele date de mine personal, expirau toate în 30 iunie 1942. Urma să se facă o nouă revizuire a evreilor. Mihai Antonescu a hotărît ca această revizuire să se facă de către magistrați la sediile tuturor tribunalelor din țară, pentru a evita orice discuții din partea generalilor. Toate cererile evreilor au fost deci înaintate de Centrala Evreilor comisiilor de magistrați numite de ministrul justiției. Comisiile de magistrați de tribunal au aprobat pentru toată țara numai 20 000 de scutiri, deci cu 15 000 mai puține decât aprobase la începutul anului comisia centrală de revizuire. Am hotărît deci cu Mihai Antonescu să dăm evreilor dreptul de a face apel. S-au format astfel comisii noi pe lângă toate curțile de apel, unde s-au judecat dosarele respinse de prima instanță. Curțile de apel au mai aprobat încă 10 000 de cereri. Totuși eu nu eram încă mulțumit, astfel că s-a mai format o comisie compusă din membrii Curții de Casație. Această ultimă comisie, prezidată de procurorul general al Curții de Casație, Gică Ionescu, având ca membri pe consilierii Spoială și Lăzărescu, a mai aprobat încă 5 000 de cereri de scutire.

În total au lucrat 250 de magistrați în comisiile de revizuire ale evreilor. Diurnele magistraților erau plătite de mine cu bani de la Centrală. Aceste diurne erau foarte mari, astfel că magistrații făceau tot posibilul pentru a fi numiți de ministrul de justiție în comisii.

După revizuirea magistraților am avut două incidente cu palatul regal, care au contribuit și ele la arestarea mea în 1944. Primul a fost cu regina Elena. Se știe că Centrala Evreilor elibera majoritatea carnetelor gratis, încasând taxele respective de la evreii mai bogați. Astfel doctorul Blatt, oculistul reginei Elena, fusese impus de comisia financiară a evreilor din Centrală la plata sumei de 100 000 lei. Doctorul Blatt era cel mai mare oculist din țară și câștiga cel puțin un milion de lei pe lună. Blatt s-a prezentat la mine cu o scrisoare a reginei prin care ea îmi cerea ca Blatt, fiind un profesionist sărac, să fie scutit de plata acestei taxe. I-am spus lui Blatt că dorința reginei este pentru mine un ordin și că voi face chiar mai mult decât mi se cere. Blatt fiind prezent, am chemat la telefon pe Halbertal de la Comunitatea Evreiască, unde se administra fondul destinat asistenței pauperilor și am dat ordin, ca pe viitor, doctorul Blatt să primească un ajutor de 5 000 lei lunar. Blatt dându-și seama că se face de râs în fața tuturor evreilor, m-a rugat să retrag ordinul și s-a dus să plătească taxa la care era impus. S-a plâns însă reginei, care la rândul ei s-a plâns lui Mihai Antonescu.

Al doilea incident a fost cu generalul Constantin Sănătescu, mareșal al palatului. Acest general mi-a adresat o scrisoare, cerându-mi pe un ton de comandă să fie scutit un tehnician evreu din garajul regal. Am trimis scrisoarea înapoi, fără comentarii și fără răspuns.

IATĂ CE S–A ÎNTÎMPLAT ÎN TIMPUL UNEI ȘEDINȚE CU MAREȘALUL LA CONSILIUL DE MINIȘTRI

Am fost introdus în camera de consiliu, unde se găseau generalii Ilie Șteflea, Ion Arhip, Gheorghe Dobre, Dumitru Popescu, Constantin Vasiliu, Nicolae Șova și colonelul Radu Davidescu. Mareșalul Antonescu m-a anunțat că a hotărît să impună evreilor din România o taxă de 2 miliarde lei, care urmează să fie plătită în cursul unei luni, iar el va hotărî modul de întrebuințare a acestei sume. Nu mai era vorba de Marele Stat Major și de îmbrăcăminte și hrana evreilor din detașamentele de muncă. Am încercat să discut această taxă, însă mareșalul Antonescu mi-a tăiat vorba, spunându-mi să comunic evreilor că: *"Dacă nu vor plăti, vor vedea cine este mareșalul Antonescu."* A mai adăugat că i-a salvat pe evrei de două ori și este rândul lor să facă un sacrificiu.

Mareșalul Antonescu fixase un termen de o lună pentru depunerea banilor. Când a trecut luna Centrala nu colectase decât vreo 200 de milioane lei, care erau depuși la C.E.C.

Mareșalul Antonescu m-a amenințat că va trimite pe toți evreii la muncă. Eu îmi dădeam seama că Ion Antonescu este din ce în ce mai influențat de Vasiliu, Șteflea etc., și că este capabil de orice act de violență.

Știam bine că evreii înstăriți, chiar dacă se vor duce la muncă, vor face aranjamente cu Marele Stat Major și nu vor avea de suferit, însă câteva zeci de mii de salariați săraci, plecând la muncă, își lăsau familiile pe drumuri. Centrala Evreilor n-ar fi avut posibilitatea să întrețină aceste familii, nemaiexistând evrei liberi care să plătească taxe. Până atunci nu mă amestecasem în impunerile care le făceau comisiile pe bresle pentru colectarea *"taxei mareșalului"*, acum însă, pentru considerentele arătate, m-am decis să intervin. L-am chemat pe doctor Gingold și i-am dat lista celor 1 000 de evrei îmbogățiți la bursa neagră. În dreptul fiecăruia era marcată averea aproximativă de care dispune. Totalul acestor averi se ridica la aproape zece miliarde lei. Am hotărît ca toți acești evrei să plătească solidar 600 milioane de lei. Rămânea ca să stabilească între ei cine și cât plătește. Dacă nu vor plăti suma cerută, voi anula carnetele lor de scutire de muncă cu drept de exercitare a profesiei și se va forma cu ei un detașament special de muncă, unde nu vor mai exista aranjamente.

Înainte de a păși pe această cale am avut o lungă sfătuire cu informatorii mei evrei de la bursa neagră, le-am arătat răspunderea morală care o poartă în caz că informațiile lor ar fi greșite. Ei m-au asigurat că pot să mă angajez fără frică și că suma va fi plătită mai repede decât îmi pot închipui. Doctor Gingold s-a arătat foarte sceptic, el spunea – influențat de Grossman – că informațiile mele sunt greșite și că evreii nu vor putea plăti și vor merge la muncă. Spre marea mirare a doctorului Gingold, 48 de ore după ce a făcut cunoscut "bursierilor" hotărîrea mea, suma cerută a fost depusă la casieria Centralei. Evreii de la bursa neagră nu m-au iertat însă niciodată pentru această impunere și au jurat răzbunare atât mie, cât și lui Jacques Leon, despre care se știa că este informatorul meu.

Centrala mai strânsese între timp alte 200 milioane lei, astfel că am putut comunica mareșalului Antonescu că poate dispune de o primă tranșă de un miliard de lei.

Mareșalul Antonescu mi-a dat o listă cu diferite instituții cărora urmă să le vărs 600 milioane lei. Cea mai importantă repartizare de fonduri era pentru orășelul Soveja, care fiind distrus de cutremurul din 1940 urma să fie refăcut.

Doamna Maria mareșal Antonescu a aflat de această contribuția a evreilor și, întâlnindu-mă la Președinție, mi-a spus că Centrala Evreilor, care dispune de atâția bani, ar putea să fie mai darnică cu Oficiul (Consiliul) de Patronaj. Am spus doamnei Antonescu că am 400 milioane lei, care stau la dispoziția mareșalului. Ea mi-a spus că-mi va face o adresă oficială, ca aceste 400 milioane să fie vărsați Patronajului. Astfel a și făcut.

De altfel nu era primul ajutor care îl primea Patronajul de la Centrală. Doctor Gingold mai colectase la începutul anului 1942 una sută milioane lei pentru Palatul Invalizilor, unde era amenajat un spital de răniți de care avea grijă Patronajul. Mai vărsasem Patronajului, în câteva rânduri, câteva zeci de milioane de lei și prezentasem doamnei Antonescu pe Ilia Hlebnikian care, fiind foarte bogat – cum am arătat mai sus –, cheltuia sume mari cu spitalele Patronajului. În schimb Centrala Evreilor și eu puteam conta pe sprijinul doamnei Antonescu în lupta cu generalii. *Doamna Antonescu m-a ajutat ca să pot readuce în țară pe cei 8 000 de evrei din Dorohoi deportați în Transnistria din samavolnicia generalilor.* Am mai obținut prin ea de la generalul Gheorghe Dobre autorizația de a trimite medicamente, îmbrăcăminte, încălțăminte și geamuri în lagărele din Transnistria.

Câteva zile după ce am vărsat Patronajului cele 400 milioane, am întâlnit în holul Președinției pe mareșalul Antonescu cu doamna Antonescu. M-a oprit și m-a întrebat câți bani mai am la C.E.C. Am răspuns că nu mai am aproape nimic. El, foarte mirat, a întrebat ce am făcut cu cele 400 milioane pe care le aveam acum două zile. Doamna Antonescu m-a scos din încurcătură, spunând că le-a luat pentru Patronaj. Mareșalul nu a mai zis nimic, însă mi-a trimis un ordin scris ca să nu mai plătesc niciodată bani fără semnătura lui.

În săptămânile care au urmat Centrala Evreilor a mai plătit mareșalului Antonescu circa 150 milioane lei în contul celor 2 miliarde, iar restul de 850 milioane nu s-a mai plătit niciodată. Am plătit însă alte sume, care aveau altă proveniență, cum se va vedea mai jos.

I–AM DAT BANI ȘI BARONULUI KILLINGER

Centrala Evreilor nu dispunea încă în anul 1942 de fonduri importante. Pe primul semestru al anului scutirile de muncă se dăduseră gratis la evrei. În semestrul al doilea Centrala a încasat pentru carnetele de scutire sume destul de modeste, cu care în mare parte s-au plătit diurnele magistraților.

S-au încasat sume relativ mai importante pe carnetele de scutire aprobate de mine în afara comisiilor. Totuși nevoile de bani extrabugetari creșteau mereu. *Doamna Antonescu cerea bani pentru Patronaj, Mihai Antonescu cerea mereu bani pentru județul Argeș, unde făcea școli, biserici etc. – pentru a câștiga popularitate în caz de alegeri –, mai era și Killinger, care avea și el multe nevoi, pentru motivele care le voi arăta. Dacă Centrala Evreilor cu mine nu am fi avut sprijinul acestor persoane, cu mareșalul Antonescu și cu generalii săi noi nu am* *fi putut rezista nici o săptămână. Câteva mii de evrei ar fi dus o viaţă de huzur dând mită, iar câteva sute de mii ar fi murit prin lagăre, dacă militarii ar fi avut mână liberă în problema evreiască.*

De cel mai mare ajutor, atât mie cât şi Centralei, a fost Killinger, nu prin intervenţiile lui directe, care erau destul de rare şi se produceau numai în caz de mare nevoie, însă ***prin pasivitatea lui, care făcea ca toată lumea să fie convinsă că Germania aprobă tot ce fac în problema evreiască.***

Nevoile băneşti ale lui Killinger aveau la bază inflaţia care bântuia în România. Marca germană era stabilizată la 60 de lei încă din anul 1939. De atunci, până în 1942, preţurile crescuseră în România de trei ori,. iar marca rămăsese tot la 60. Banca Naţională nu cumpăra mărci decât în cantităţile stabilite prin convenţii, neavând ce face cu ele, Germania neavând mărfuri de exportat. La bursa neagră, marca se oferea la 30-40 de lei de către soldaţii germani în trecere. Lefurile funcţionarilor germani de la Legaţia Germană erau plătite în mărci care se schimbau conform convenţiei de Banca Naţională la cursul de 60 lei. În 1942 funcţionarii germani aveau deci un venit real de trei ori mai mic ca în 1940, pentru că venitul lor în mărci nu crescuse, în Germania nefiind inflaţie. În 1941-1942 economiştii germani Hermann Neubacher şi Karl Clodius au dus tratative fără sfârşit cu guvernul român pentru a obţine restabilizarea mărcii germane, însă fără succes. Funcţionarii Legaţiei Germane se plângeau lui Killinger că nu mai au cu ce face faţă cheltuielilor strict necesare.

Killinger împărţise funcţionarilor tot fondul de presă şi de ajutor al legaţiei. Eu cunoşteam toată această situaţie atât de la Ritgen şi Rödel, cât şi de la însuşi Killinger. Am oferit lui Killinger să-i dau ţigări pentru spitalele de răniţi, unde se ducea mereu în vizită. A acceptat cu plăcere, dându-mi chitanţă de primire. Chitanţele pentru ţigări se contabilizau la Centrală. Mai târziu luam de la Killinger chitanţa pentru ţigări, iar în realitate îi dădeam contravaloarea în bani.

A venit un timp când Killinger avea nevoie de bani mulţi. Toată Legaţia Italiană a lui Benito Mussolini rămăsese, după răscoala lui Pietro Badoglio, lipsită de mijloace. Însărcinatul de afaceri al lui Mussolini la Bucureşti, Triandafilo, nu avea nici cu ce plăti chiria localului legaţiei. El cu tot personalul lui trăiau pe spinarea lui Killinger.

Nu puteam contabiliza la Centrală chitanţe de bani luaţi pentru Killinger, astfel că aceste fonduri, cum vom vedea mai jos, când voi vorbi de Mihai Antonescu şi Marele Stat Major, mi le procuram la negru şi nu treceau prin contabilitatea Centralei.

Astfel se explică cum am putut salva pe evrei în anii 1943-1944 în trei rânduri din situaţiuni extrem de grave. Banii daţi lui Killinger, lui Antonescu şi altora m-au costat pe mine viaţa, iar evreilor le-am salvat-o.

GARSONIERA MEA "CONSPIRATIVĂ" ESTE PERCHIZIŢIONATĂ

Următoarea întâmplare denotă că generalii şi politicienii erau capabili de orice mârşăvie. Eu aveam în strada Nicolae Bălcescu, în blocul "Creţulescu", o cameră cu chirie, unde primeam de obicei informatorii de la bursa neagră, care nu doreau să fie văzuţi la biroul meu din strada Sfântu Ştefan. Jacques Leon, principalul informator, avea o cheie la această cameră şi lăsa notele informative cerute de mine pe o masă, unde eu le găseam. În cameră era un dulap, o masă de scris şi patru scaune.

A doua zi , trecând dimineaţa în strada Bălcescu pentru a lua note informative cerute de mine portarul mi-a spus că camera mea este sigilată de Cabinetul 2 instrucţie, judecătorul Nicolae Calleya, urmând să se facă o percheziţie în prezenţa mea. M-am dus la Cabinetul 2 instrucţie, iar Calleya mi-a spus că există o plângere contra mea, în urma căreia el îmi va percheziţiona camera.

Cunoscând obiceiurile poliţiei şi justiţiei româneşti de a găsi cu ocazia percheziţiei materiale subversive sau corpuri delicte, aduse chiar de ele, am cerut ca la percheziţie să asiste un martor. Percheziţia a avut loc, iar martorul meu nu a ridicat ochii de pe Calleya şi grefierul său, astfel că rezultatul a fost cu totul negativ.

M-am dus la Mihai Antonescu, care nu era în curent cu cele întâmplate, şi am cerut explicaţii. Ministrul de justiţie a comunicat lui Mihai Antonescu că un evreu, proprietarul firmei "Cartea de aur", făcuse un denunţ că eu şi Jacques Leon ţinem sume mari de bani, în special aur şi documente subversive, în strada Nicolae Bălcescu.

Adevărul era că eu fiind urmărit zi şi noapte de agenţii lui Vasiliu, am fost văzut în câteva rânduri ieşind cu Leon din blocul "Creţulescu", iar evreul de la "Cartea de aur" era un om de paie.

Dacă Vasiliu şi Marinescu au fost capabili de o astfel de ticăloşie, ştiindu-mă în funcţie şi în termeni buni cu Mihai Antonescu, cu doamna Antonescu şi cu Killinger, ce nu ar fi făcut ei ştiindu-mă lipsit de orice apărare!

ANTONEŞTII ÎNCEPUSERĂ SĂ AIBE GRIJE DE "IMAGINE"...

În primele zile după trecerea mea la Ministerul Muncii, Centrala Evreilor a primit ştiri de la evreii deportaţi la Moghilev (Transnistria) că *ajutoarele în medicamente, efecte, unelte etc. trimise de Centrala Evreilor din Bucureşti sunt înstrăinate de jandarmeria română în complicitate cu unii evrei "şefi" ai deportaţilor.* Am cerut deci lui Mihai Antonescu autorizaţia de a merge la Moghilev pentru a controla pe loc dacă ajutoarele trimise de noi din ţară ajung la destinaţie. Vizita mea la Moghilev a fost declarată inoportună atât de domnul Gheorghe Alexianu, guvernatorul Transnistriei, cât şi de domnii generali, în cap cu Vasiliu.

Pentru a nu crea dificultăţi lui Mihai Antonescu nu am insistat. Am găsit însă o soluţie mai bună. Cum am avut ocazia să mai scriu, eu eram în termeni foarte cordiali cu nunţiul papal, Monseniorul Andrea Cassulo, care mă vizita foarte des, interesându-se de evreii catolici. El era decanul corpului diplomatic şi cei doi Antonescu aveau pentru el multă consideraţie. L-am rugat să spună lui Mihai Antonescu că Vaticanul se interesează de soarta evreilor din Transnistria, printre care sunt şi mulţi catolici, pentru că se zice să sunt lipsiţi de îmbrăcăminte, hrană, medicamente şi locuinţe şi că este însărcinat să ceară guvernului român autorizaţia de a vizita ghetoul din Moghilev pentru a constata dacă nu este cazul ca Vaticanul să trimită ajutoare.

Cassulo era întotdeauna gata să ajute oamenii nenorociţi şi a acceptat propunerea mea. Eu am explicat lui Cassulo tot ce trebuia să facă la Moghilev, în cazul când s-ar aproba călătoria lui. I-am spus cu care evrei să ceară să vorbească, fără ca să fie prezenţi jandarmii, ce să întrebe etc.

Mareşalul Antonescu şi în special Mihai Antonescu erau foarte sensibili la ce se spune de guvernarea lor în ţările neutre.

Când Mihai Antonescu a auzit că Vaticanul se interesează de evreii din Transnistria a fost nevoit să accepte călătoria lui Cassulo, pentru a arăta că guvernul român nu are ce ascunde. A rămas ca Monseniorul Cassulo să fixeze data călătoriei sale.

Eu am spus lui Cassulo să nu se grăbească cu plecarea, pentru ca guvernul român să aibă timp să facă ordine în ghettourile din Transnistria, ceea ce va fi în avantajul deportaților. Și astfel a și fost!

După audiența lui Cassulo au început să curgă ordinele telefonice din partea Președinției către Alexianu la Odessa și către prefecții militari de județe, pentru ca evreii să aibă locuințe, medicamente, hrană bună etc., și să nu aibă de ce să se plângă lui Cassulo. După zece zile Cassulo a plecat și a găsit la Moghilev totul în perfectă ordine. La întoarcerea sa în țară a scris un articol elogios la adresa guvernului român în ziarul papal *Osservatore Romano*, lăudând modul "uman" de a proceda al lui Antonescu față de evreii deportați. Cassulo știa însă de la mine totul despre "umanitarismul" jandarmilor lui Piki Vasiliu și era fericit că adusese un serviciu deportaților.

LOVITURĂ DE TRĂZNET: HIMMLER CERE DEPORTAREA EVREILOR DIN ARDEALUL DE SUD ȘI BANAT...

Am avut ocazia să arăt mai sus că Mihai Antonescu, cu toate că era ministrul de externe al României, nu avea relații personale cu conducătorii hitleriști de la Berlin, iar mareșalul Antonescu fusese rugat să nu fie însoțit de Mihai Antonescu cu ocazia vizitelor pe care le făcea la Berlin lui Hitler. Nici Killinger nu avea relații cu Ministerul de Externe, decât cu ocazia meselor din biroul meu.

În iarna 1943-1944 Richter a primit de la Himmler, din Berlin, prin curier special, o scrisoare adresată lui Mihai Antonescu cu ordin de a i-o înmâna personal. **Prin această scrisoare, redactată în termeni măgulitor de amicali, Himmler, trecând peste mareșalul Antonescu, îi cerea lui Mihai Antonescu nici mai mult nici mai puțin decât extrădarea tuturor evreilor din Ardealul de sud și din Banat, pretextând că armata germană duce lipsă de brațe de muncă în atelierele militare din Polonia.**

Mihai Antonescu era și vanitos și fricos. Himmler era mai mult ca oricând omul zilei la Berlin, iar Mihai Antonescu se vedea iar intrat în grațiile guvernului german. Fără a sta mult pe gânduri, rugându-l pe Richter să aștepte câteva minute, Mihai Antonescu a trecut în biroul mareșalului și **ambii au hotărît să dea curs cererii lui Himmler, scăpând astfel de mișcarea iredentistă maghiară din Ardeal, ai cărei purtători erau evreii.**

Mihai Antonescu a dictat deci, Richter fiind de față, răspunsul afirmativ al guvernului român, punând ca singură condiție *ca transportul să se facă cu garnituri germane, România ducând lipsă de vagoane.* Richter, odată în posesia acestei scrisori, jubila. Abia întors la Legația Germană, a comunicat telefonic ministrului Himmler la Berlin rezultatul audienței sale, iar răspunsul a fost înmânat curierului S.S. special, care aștepta. Tocmai în acea zi eu lipsisem din București, iar întorcându-mă seara, Richter mi-a comunicat la telefon marele succes obținut de el în audiența avută. Târziu seara, am fost chemat de urgență de Mihai Antonescu la vila din Băneasa, unde locuia. El mi-a spus, punându-mă în curent cu tot ce se întâmplase, că reflectând bine regretă mult răspunsul pripit pe care l-a înmânat lui Richter. *Acum el mă ruga să găsesc o modalitate pentru a scăpa de necesitatea de a deporta evreii ardeleni.*

I-am spus lui Antonescu că nu văd încă nici o posibilitate de a repara greșeala comisă și că mă voi consulta și cu Killinger. Am mai spus lui Antonescu că plecarea evreilor din Ardeal va dezorganiza complet industria și comerțul din această regiune, iar locurile vacante vor fi ocupate de sași și de șvabi.

A doua zi m-am dus la Killinger, la ora obișnuită, și i-am spus că Mihai Antonescu a dat răspunsul lui Himmler fără să se consulte cu mine, iar plecarea evreilor din Ardeal va fi o grea lovitură, nu numai pentru industria regională, dar și pentru Centrala Evreilor, evreii din Ardeal fiind, după cei din București, cei mai înstăriți din țară, ei suportând 50% din totalul taxelor impuse de noi. Am adăugat că eu nu mă voi preta la imoralitatea de a excepta de la deportare pe evreii bogați și indispensabili producției și comerțului, pentru a lovi numai în ceilalți. Killinger mi-a răspuns că Berlinul este în posesia răspunsului lui Antonescu și că el nu mai poate face nimic, mai cu seamă fiind vorba de Himmler. El m-a sfătuit să mă duc la Berlin, să-mi încerc norocul cu Himmler.

Vestea despre deportarea evreilor din Ardeal s-a răspândit ca un fulger. Mihai Antonescu era asaltat de telefoane și răspundea că chestiunea este încă în stûdiu. Richter și cu mine am plecat cu trenul prin Polonia. La Berlin la gara "Friedrichsstrasse" eram așteptați de un delegat al Ministerului de Externe German, care ne-a condus la *Hotel Eden*. Richter nu a rămas în Berlin decât câteva ore și a plecat să-și vadă familia în vestul Germaniei. Am fost condus la Ministerul de Externe, unde Joachim von Ribbentrop fiind absent, un director mi-a spus că Himmler, de care depindea chestiunea în care venisem la Berlin, a fost anunțat de sosirea mea și va discuta cu mine. Am fost condus de un reprezentant al Ministerului de Externe la sediul S.S.-ului, unde am fost prezentat lui Ernst Kaltenbrunner și lui Suhr. Aceștia doi, după ce m-au ascultat cu multă atenție, mi-au spus că chestiunea pentru care venisem nu o poate soluționa decât "șeful", pe care îl voi putea vedea seara la masă, fiind invitatul lui în casa oaspeților, pe o insulă din Wannsee.

Kaltenbrunner cunoștea proiectul cu evreii din Ardeal și îmi spunea că s-au și dat dispoziții Direcției Căilor Ferate pentru a pregăti garniturile necesare transportului.

...IAR EU MĂ DUC LA BERLIN ȘI ÎL CONVING PE HIMMLER SĂ AMÎNE DEPORTAREA

Seara am fost condus de Suhr la casa oaspeților S.S.-ului din Wannsee. Această casă era extrem de luxoasă. Himmler nu era prezent și trimisese vorbă să nu fie așteptat cu masa pentru că, fiind reținut, va veni mai târziu. Am stat deci la masă cu Kaltenbrunner, Suhr și alți doi ofițeri superiori S.S. Luxul acestei mese era în contrast cu sărăcia pe care o constatasem în Berlin, unde nu se putea cumpăra absolut nimic fără cartelă.

Foarte târziu, seara, a sosit și Heinrich Himmler. Eu, cum am mai spus, nu îl cunosteam, îl văzusem doar de multe ori la Nürnberg, pe scenă. El s-a scuzat că nu a putut veni mai devreme și m-a întrebat dacă aș fi dispus "la o cafea" să-i comunic scopul vizitei mele. La un semn al lui Himmler toți colaboratorii săi s-au eclipsat și am rămas singur cu el. I-am spus că Mihai Antonescu, influențat de dorința de a satisface cererea domnului Himmler, și-a dat consimțământul la deportarea evreilor transilvăneni fără a cunoaşte adevărata situaţie pe care o ocupă mulţi din aceşti evrei în viaţa economică a ţării. România nu este o ţară care se poate compara cu Germania. În Germania, toţi evreii care au fost scoşi din viaţa economică a Reichului au fost cu uşurinţă înlocuiţi de calfe germane. În România o înlocuire a evreilor cu cadre româneşti este încă imposibilă. *În România, în toate timpurile, industria şi comerţul au fost în mâna străinilor şi în special a evreilor.* Românii sunt agricultori, funcţionari, avocaţi şi doctori. În Ardeal şi muncitorii de la fabrici sunt în mare parte evrei. Astfel, numai la Timişoara şi la Arad sunt 14 000 de evrei (bărbaţi şi femei) muncitori la fabrică. În fabricile ardelene şi bănăţene lucrează una mie cinci sute (1 500) de tehnicieni evrei.

Am mai spus lui Himmler să controleze la Camera de Comerţ Româno-Germană din Berlin şi va constata că ***toate industriile şi firmele comerciale importante germane sunt reprezentate în România de evrei.***

Himmler s-a dovedit înţelegător, s-a arătat însă nemulţumit de faptul că dăduse dispoziţii la căile ferate germane pentru transportul evreilor, iar acum trebuiau contramandate. **În concluzie, Himmler m-a întrebat dacă cred că în 6 luni evreii din România vor deveni "disponibili", accentuând că suntem în mare întârziere faţă de celelalte ţări europene.** Am răspuns că voi răspunde la această întrebare la Bucureşti, pentru că rămâne de văzut dacă Mihai Antonescu va putea face demobilizările de români necesare în vederea înlocuirii evreilor.

Himmler m-a însărcinat să comunic lui Mihai Antonescu să facă în aşa fel ca după 6 luni să dispară toate dificultăţile ilustrate de mine, care stau în calea deportării evreilor din Ardeal. Himmler l-a chemat pe Suhr, care aştepta în camera vecină, şi i-a dat ordin să contramandeze imediat la direcţia căilor ferate plecarea garniturilor spre România. Himmler a mai stat cu mine de vorbă un sfert de oră, interesându-se de "prietenul" său Killinger şi despre Mişcarea Legionară din ţară. A mai spus să comunic mareşalului Antonescu şi lui Mihai Antonescu că speră în curând să poată vizita România. Târziu noaptea, Himmler s-a scuzat că este nevoit să plece, spunându-mi că casa oaspeţilor şi subalternii să îmi stau la dispoziţie.

Orice critici mi s-au adus şi poate mi se vor mai aduce în legătură cu deportarea evreilor din România, rămân trei fapte istorice pe care nu le va putea dărâma nimeni:

1. Himmler a cerut evreii;
2. Mihai Antonescu şi mareşalul Antonescu au cedat evreii;
3. Evreii au rămas pe loc şi în viaţă.

Eu rămân convins, după atâţia ani, că dacă nu ar fi existat Killinger şi "prototipul agentului hitlerist", nu ar mai fi existat la 23 august 1944 un singur evreu pe tot teritoriul României.

Sunt mulţi evrei care în completă necunoştinţă de cauză îi consideră pe cei doi Antonescu ca pe salvatorii poporului evreiesc din România. Eu însă pun următoarele întrebări: Cine a patronat legile antisemite din anii 1940-1941? Cine a refuzat să aplice sancţiuni asasinilor populaţiei evreieşti din Iaşi, cu toate că ministrul Germaniei nu se opunea? Cine a înfiinţat lagărele de exterminare din Transnistria? Cine a ordonat exterminarea şi deportarea evreilor din Basarabia şi Bucovina? Cine a tolerat asasinatele făcute de Marele Stat Major Român şi de poliţia ucraineană germană pe Bug? Cine a rechiziţionat spitalele evreieşti dând afară bolnavii? Cine a rechiziţionat azilurile de bătrâni, zvârlindu-i pe aceştia în stradă? Cine a refuzat să vândă pâine la evrei?

Răspunsul este mereu acelaşi: Antonescu!

Dar cum se face că începând din ianuarie 1942 situaţia evreilor din România s-a schimbat radical în bine? Oare cei doi Antoneşti, care aveau la activul lor crimele din care numai o parte sunt înşirate mai sus, s-au transformat peste noapte în filosemiţi?

Răspunsul este categoric: Nu!

Schimbarea se datorează exclusiv înfiinţării Centralei Evreilor, care nu este o creaţie antonesciană. Nici o singură frază din *Legea Centralei Evreilor* nu este redactată de cei doi Antoneşti.

Centrala Evreilor a înfiinţat carnetele de scutire de muncă şi dreptul de exercitare a profesiei, care fusese luat evreilor de Antonescu; a refăcut şcolile, spitalele, azilurile şi a înfiinţat asistenţa în aşa fel că nici un evreu nu a mai suferit de foame, de frig şi de lipsă de îngrijire medicală. Toate aceste realizări, care nu sunt decât o mică parte din opera Centralei, au fost posibile prin punerea la contribuţie a plutocraţiei evreieşti care până atunci lucra în cârdăşie cu şperţarii români. Desigur, au fost şi în sânul Centralei oi negre, însă nici o umbră nu poate cădea asupra operei generale a acestei insitituţii.

MUNCA OBLIGATORIE ÎN 1944

În 1944, când frontul era în apropierea Iaşului, comandamentul Armatei 4 române (generalul Mihail Racoviţă) a dat ordin ca toţi evreii din Moldova – bărbaţi şi femei, bătrâni şi tineri – să fie întrebuinţaţi la săparea tranşeelor. Centrala Evreilor urma să procure lopeţi şi hrană. Dacă acest ordin ar fi privit şi populaţia română, nu aş fi avut nimic de zis, însă această discriminare, într-o chestiune care interesa mai mult pe români decât pe evrei, era intolerabilă. M-am dus deci la mareşalul Antonescu şi într-o discuţie destul de violentă – în cursul căreia mi-am oferit demisia – am obţinut ca acest ordin să fie imediat revocat. Toţi evreii din nordul Moldovei, care fuseseră ridicaţi de poliţie cu forţa şi duşi la săpat pe câmp, au fost lăsaţi liberi. Dacă nu aş fi obţinut revocarea, majoritatea bătrânilor şi a femeilor ar fi murit, neavând nici adăposturi, nici haine.

La obţinerea acestei revocări de ordin, m-a ajutat şi colonelul Boldur Lăţescu, din Marele Stat Major, Biroul "Evrei", arătând că aportul de muncă al evreilor şi evreicelor bătrâni este egal cu zero. Marele Stat Major nu îmi mai făcea nici o opoziţie, astfel cum am mai spus, pentru motivele cunoscute.

La procesul Antonescu în 1946, în care figuram şi eu, generalul Racoviţă a depus ca martor. Am profitat de prezenţa lui pentru a-i pune întrebarea: dacă populaţia evreiască a fost scoasă în Moldova la munca tranşeelor în primăvara anului 1944 şi dacă a primit ordin de la Bucureşti ca evreii şi evreicele să fie lăsaţi liberi? Racoviţă a confirmat cele spuse de mine, însă juriul a declarat că această problemă nu interesează procesul care se judecă.

Tot în ziua când a fost audiat generalul Racoviţă a depus ca martor şi dr. W. Filderman. El se lăudase – faţă de mai mulţi evrei în primăvara 1944 – cum că mareşalul Antonescu eliberase pe evrei de la munca tranşeelor în urma unui protest scris pe care îl adresase el Preşedinţiei. Aş fi dorit să-i pun în această privinţă o întrebare, pentru ca să se afle adevărul din gura lui Antonescu. Ştiind însă că chestiunea nu interesează juriul, *l-am întrebat pe Filderman ce făcea cu suta de mii de dolari pe care o primea lunar ca ajutor de la Joint şi dacă cu aceşti bani mituia membrii din guvernul Antonescu? La această întrebare neaşteptată Filderman a rămas uluit, preşedintele tribunalului însă i-a venit în ajutor, declarând întrebarea mea neconcludentă şi dispensându-l pe martor de a răspunde.*

După 4 aprilie 1944, când bombardamentele aviaţiei americane erau în plină desfăşurare, primarul general al

Capitalei, pe nume general Ion Râşcanu, a dat ordin Centralei Evreilor să-i pună la dispoziţie zece mii de evrei pentru a strânge dărâmăturile pe străzile Bucureştiului. Eu am răspuns lui Ion Râşcanu că Centrala nu poate primi ordine de la el, iar eu – căruia ar fi trebuit să se adreseze pentru a obţine mână de lucru evreiască – refuz cererea lui.

Generalul Râşcanu – care fusese cândva superiorul lui Antonescu – s-a dus să i se plângă .

Antonescu m-a chemat şi mi-a dat ordin să-i dau lui Râşcanu toţi evreii disponibili. Am spus lui Antonescu că nu am evrei disponibili, pentru că toţi acei care sunt în Bucureşti şi depind de mine posedă carnete de scutire de muncă iscălite de mine, pentru care au plătit taxe. Antonescu susţinea că este vorba de un caz de forţă majoră. Am replicat că în acest caz eu voi fi nevoit să restitui taxe în valoare de aproximativ două sute cincizeci de milioane lei, care în cea mai mare parte au fost daţi de mine Patronajului şi altor instituţii româneşti, pentru că nu este posibil să pun pe evrei la muncă şi să le iau şi bani. În cele din urmă m-am înţeles cu Antonescu ca să dau generalului Râşcanu elevii şi studenţii de la şcolile evreieşti, în vârstă de 15 până la 18 ani. Munca lor urma să fie de 4 ore pe zi, astfel că puteau să-şi urmeze şi cursurile.

Pentru această măsură am fost mult criticat de părinţii elevilor. Se spunea – cu totul pe nedrept – că am luat copii şi i-am pus la manipulat şi descărcat bombe neexplodate. Aceasta era o pură invenţie pentru că bombele neexplodate erau descărcate de trupele de geniu.

De altfel, în tot timpul cât au prestat elevii această muncă nu a avut loc un singur accident. Faptul de a pune la muncă copii de 15-18 ani nu constituie o barbarie, pentru că la ţară toţi copiii muncesc de la vârsta de 8 ani la munci mult mai grele ca adunatul dărâmăturilor.

AM PEDEPSIT NUMAI DOI OAMENI: PE DR-UL W.FILDERMAN ŞI PE A.L.ZISSU

În toţi aceşti ani, când a existat Centrala, eu nu am aplicat pedepse decât de două ori. **Primul pedepsit a fost Filderman. El a scris o scrisoare plină de insulte doctorului Gingold în anul 1942.** El reproşa lui Gingold că a primit – în calitatea sa de catolic – preşedinţia unei instituţii evreieşti, care astfel a devenit un organ de persecuţie a populaţiei mozaice. **Mai spunea Filderman că nicăieri în lume evreii nu sunt atât de persecutaţi ca în România. Filderman scria aceste rânduri atunci când carnetele de scutire de muncă cu drept de exercitare a profesiei intraseră în vigoare, când şcolile şi spitalele evreieşti fuseseră reînfiinţate şi când populaţia evreiască, după doi ani grei, începuse să răsufle uşurată.**

Ştiind că Filderman se lăuda că este coleg de clasă cu Antonescu şi în termeni cordiali cu el, m-am gândit să arăt mareşalului care sunt părerile fostului său coleg. Antonescu a fost foarte supărat şi a hotărât să-i dovedească lui Filderman că există locuri în lume unde evreii trăiesc mai prost ca în România, de exemplu în Transnistria. În consecinţă, a dat ordin lui Piki Vasiliu să-l trimită pe Filderman sub escortă specială în Transnistria la Moghilev. Totodată Antonescu m-a însărcinat să fac toate demersurile necesare pe lângă Killinger şi Richter pentru a primi asigurări că trupele germane de poliţie (S.S., S.D.) nu îl vor răpi pe Filderman de la Moghilev. Killinger a luat contact cu armata germană, astfel că am putut da asigurări lui Antonescu.

Piki Vasiliu – care era prieten cu W. Filderman – l-a expediat într-un compartiment de clasa I, cu soţia şi medic curant, în compania unui maior de jandarmi, la Moghilev.

La Moghilev, Filderman a fost instalat într-o casă confortabilă peste drum de jandarmerie, astfel că era păzit zi şi noapte contra eventualelor atentate sau tentative de răpire germane.

Toate gazetele din ţările neutre şi din America au adus ştirea cum că Filderman a fost deportat în Transnistria, la moarte sigură, din cauza intervenţiilor sale curajoase pe lângă guvernul român în favoarea populaţiei evreieşti.

Peste 30 de zile Filderman a fost iertat şi readus în ţară, fiind acum catalogat definitiv ca erou martir al cauzei evreieşti.

La câteva zile după întoarcerea sa din Moghilev, Filderman a venit la mine şi m-a rugat să intervin pe lângă nemţi în favoarea fiului său, care fusese arestat în sudul Franţei, sub numele de Filimon, pentru a fi deportat în Polonia. Am spus lui Filderman că cererea sa îmi pare curioasă, pentru că după însăşi spusele sale, evreii din Germania şi din celelalte ţări ocupate de nemţi o duc mult mai bine ca cei din România. Totuşi am intervenit prin Killinger la Ministerul de Externe German.

Al doilea caz când am aplicat o pedeapsă unui evreu în anii când exista Centrala a fost cu ziaristul A.L. Zissu. Oficiul Palestinian – al cărui reprezentant în România era Zissu – îi trimitea din când în când certificate de emigrare în Palestina. Pentru fiecare certificat Zissu cerea de la evreii doritori de a emigra de la un milion lei în sus. Eu consideram că aceşti bani erau încasaţi pe teritoriul României şi aveam deci dreptul de a cunoaşte destinaţia care li se dă. Existau trei posibilităţi: Dacă aceşti bani erau încasaţi de Zissu în folos personal, era o escrocherie. Dacă banii erau încasaţi pentru Oficiul Palestinian, doream să aflu pe ce cale se făcea transferul în străinătate, pentru că la Banca Naţională nu exista nici o cerere de devize de-a lui Zissu. Dacă banii erau utilizaţi pentru ajutoare date populaţiei evreieşti din ţară, eu eram de acord. Doream însă să cunosc care sunt beneficiarii donaţiilor, pentru ca asistenţa dată de Centrala Evreilor să nu încalce asistenţa dată de sionişti. Zissu nu dorea să discute despre aceste chestiuni şi pretindea că atât statul, cât şi Centrala Evreilor nu se puteau amesteca în chestiunile sale particulare.

Am vorbit cu Mihai Antonescu despre această problemă şi el a hotărât să-l poftească pe Zissu la o consfătuire la care să ia parte şi şef rabinul Alexandru Şafran. Această consfătuire a avut loc la Preşedinţie. Şafran a fost de părere ca Zissu să împartă banii încasaţi la populaţia evreiască nevoiaşă din România, sub controlul Centralei Evreilor. Zissu a răspuns lui Şafran că el – Zissu – este şeful spiritual al evreilor din România, iar Şafran nu are nici o calitate să dea sfaturi. Mihai Antonescu, constatând intransigenţa lui Zissu, a ridicat şedinţa şi a hotărât să-l trimită pe "şeful spiritual" la lagărul din Târgu Jiu, pentru 30 de zile

Guvernul român ar fi putut să impiedice traficul pe care îl făcea Zissu, nedând evreilor răzleţi vize de ieşire din ţară (emigrarea în grupuri era însă interzisă de consiliul restrâns de miniştri, cum am arătat mai sus), însă aceasta însemna să-i frustrăm pe nedrept pe evreii doritori de a pleca.

După o lună Zissu s-a întors la Bucureşti, sărbătorit de sionişti ca martir al neamului.

Din cauza pedepselor aplicate de Mihai Antonescu şi de mareşal lui Filderman şi lui Zissu eu mi-am făcut din aceşti doi fruntaşi evrei duşmani de moarte. Nu este deci de mirare că după 23 august toată presa evreiască a deschis focul contra mea.

La atacurile presei evreieşti se mai adăuga şi invidia şi ura politicienilor şi generalilor care mă considerau miliardar şi omul nemţilor. Politicienii, judecând cu mentalitatea lor bizantină, nu puteau să conceapă că un om care a dat în dreapta şi stânga atâtea sute de milioane să nu-şi fi reţinut partea leului pentru sine. *Realitatea era că eu trăiam toţi anii din urmă cu banii câştigaţi din comisioanele încasate în calitate de furnizor al intendenţei germane. Este drept că furniturile făcute intendenţei germane mi-au adus câştiguri importante, care mi-au permis să renunţ în tot timpul la orice retribuţie din partea statului.*

CE S-A ÎNTÎMPLAT LA LEGAŢIA GERMANĂ ÎN ZIUA DE 23 AUGUST 1944

În ziua de 23 august dimineaţa, la ora 9, m-am dus la Legaţia Germană ca să discut cu Killinger despre un adăpost contra bombelor, pe care el dorea să-l construiască la ferma "Garoma", pe şoseaua Bucureşti-Ploieşti, unde se refugiau membrii Legaţiei Germane în timpul bombardamentelor. În anticamera lui Killinger am găsit adunaţi pe generalul Karl Spalke, ataşat militar german la Bucureşti, pe ajutorul său, colonelul Braun, pe ataşatul de presă al legaţiei, Welkisch, pe consilierul de legaţie Gerhard Stelzer şi pe secretara lui Killinger domnişoara Hella Petersen.

Toţi aceşti domni ştiau că eu sunt prieten cu Killinger şi n-au făcut un secret din preocupările pe care le aveau despre întâmplările care urmau să aibă loc în acea zi. *Ei spuneau că sunt informaţi precis că va avea loc în cursul zilei o lovitură de stat (**Putsch**), care va avea ca urmare formarea unui guvern Sănătescu şi încheierea unui armistiţiu cu ruşii peste capul armatei germane.*

De altfel şi Antonescu vorbise ieri (22 august) de armistiţiu cu ministrul Karl Clodius, însă după o înţelegere prealabilă cu nemţii privind condiţiile armistiţiului. Ei veniseră *in corpore* la ministrul Killinger pentru a-l determina să ia toate măsurile necesare pentru a preîntâmpina şi zădărnici "putschul" plănuit, însă constataseră că el este convins că informaţiile lor sunt fanteziste şi refuza să ia orice măsură preventivă.

Eu le-am spus că tot Bucureştiul vorbeşte de peste o lună de un guvern general Sănătescu, iar în privinţa armistiţiului ştiu atât: că Mihai Antonescu mi-a spus aseară că el "nu poate duce război având pe ruşi la Iaşi".

Am intrat la Killinger şi l-am întrebat ce crede despre situaţia militară şi despre armistiţiul de care vorbesc domnii din anticameră. **El mi-a răspuns că România, regele şi partidele politice "nu pot comite un act echivalent cu o sinucidere, încheind un armistiţiu fără a avea armata în poziţie de luptă pe o linie de rezistenţă. Un astfel de armistiţiu ar fi echivalent cu o capitulare fără condiţii. Or, el nu crede ca regele să admită o astfel de capitulare".**

Killinger a mai adăugat că de când este ministru în România au circulat mereu tot felul de zvonuri alarmiste privind când pe legionari, când pe Aliaţi etc. Toate aceste zvonuri s-au dovedit întotdeauna fără bază serioasă, şi ce ar fi fost dacă în fiecare dată el ar fi luat măsuri preventive. De astă-dată lucrurile se vor petrece la fel, iar colaboratorii săi se vor linişti.

Când am ieşit de la Killinger, toţi domnii colaboratori mai erau în anticameră. Ei m-au întrebat ce spune ministrul. Eu le-am răspuns că ministrul este optimist şi nu crede în posibilitatea unei lovituri de stat. *Toţi colaboratorii erau dezamăgiţi, iar Welkisch spunea că se va repeta în mai rău istoria din Italia.*

Eu am plecat la biroul meu, iar la ora 11.30 m-am dus la Preşedinţie, pentru a discuta cu doamna Antonescu o chestiune bănească a Patronajului. Doamna Antonescu era foarte calmă şi mi-a spus că bărbatul ei s-a dus la palat, pentru a-l pune în curent pe regele Mihai cu situaţia de pe front. **Ea a adăugat că totul este pierdut pentru că nemţii ne-au trădat. Ei au promis că ne vor apăra şi nu s-au ţinut de cuvânt.**

Pe când discutam cu doamna Antonescu în biroul ei a intrat Ovid Vlădescu. El m-a rugat să trec în biroul său pentru că ar vrea să-mi comunice ceva important. Am întrerupt conversaţia cu doamna Antonescu şi l-am urmat pe Vlădescu. El mi-a spus că cu câteva minute înainte avusese vizita colonelului Mădârjac de la Interne, care spunea că la minister se vorbeşte că mareşalul Antonescu şi generalul Piki Vasiliu ar fi arestaţi la palat.

Vlădescu m-a rugat să mă informez la Legaţia Germană dacă acolo este cunoscut ceva în această privinţă. Eu am cerut chiar din biroul lui Vlădescu să vorbesc la telefon cu Killinger. Dându-mi-se legătura, l-am întrebat pe Killinger dacă este ceva nou, pentru că circulă tot felul de zvonuri. El mi-a răspuns scurt că s-a întâmplat un lucru nemaiauzit şi a închis telefonul.

GOLAN TOURS
Tel Aviv, str.Ben Iehuda 124
Tel.5273113 Fax 5235005

CEL MAI IEFTIN!!!

* REVELION ÎN ROMÂNIA
26/12/94 - 4/1/95

3 nopţi Bucureşti/Dorobanţi (BB)
6 nopţi Poiana/Ciucaş (HB)

$ 559.-

Opţional excursii zilnice -10 $

* LONDON - zbor El-Al + 4 nopţi hotel de la

$ 379

* NEW YORK - zbor El-Al + 4/6 nopţi hotel de la $ 799

$ 799

* PARIS, VIENA, ZURICH, BUDAPESTA, AMSTERDAM - OFERTE SPECIALE

(Preţ persoană în cameră dublă, nu cuprinde taxe aeroport, înscriere, anulări)

DOAR CU YONI PODOLEANU
SĂ CĂLĂTORIŢI TOT ANU...!
ŞI LA NOI DACĂ VENIŢI
PE ANAT O S-O GĂSIŢI!

DICTIONAR NECONVENTIONAL

AL. MIRODAN

AL SCRIITORILOR EVREI DE LIMBĂ ROMÂNĂ

EVREI (cîteva însemnări, în neordine cronologică, pe marginea subiectului, aparținînd unor scriitori, publiciști, oameni politici etc. români, de ieri și de azi)

Ei și războiul românesc

"Entuziasmul care a ridicat populația țării la ordinul de mobilizare, a fost împărtășit deopotrivă și de evrei. Cu aceeași pasiune, cu aceeași mîndrie, cu aceeași grijă de demnitatea națiunii și siguranță de izbînzile ei, s-au aruncat și evreii în marea mișcare.

Sînt patruzeci de mii de evrei înrolați sub steagurile țării noastre și al lor, patruzeci de mii de oameni tot atît de hotărîți și de eroici ca toți românii. Ei n-au stat la gînduri, n-au ezitat o singură clipă să aducă jertfa lor de sînge pentru patrie.

Cine spunea oare că evreii sînt fricoși, că sînt element de dezorganizare, că pericolul îi înfricoșează și că ar fi incapabili de eroism? Evreii răspund la reaua și nedreapta opinie a celor care îi cred mai buni negustori decît românii și mai buni milionari decît luptători, trimițînd subt armele țării patruzeci de mii de tineri dintr-ai lor.

Mulți dintre ei ar fi putut, negreșit, să fugă la zvonul de mobilizare; să se ascundă; să refuze concursul lor țării - dacă reputația de frică și lașitate ar fi fost îndreptățită.

Ei au stat la locul lor și și-au făcut datoria; s-au prezentat la corpuri, au pus tunica și șapca, au încins sabia, cu convingere, cu patriotismul izbucnitor și greu de stăpînit al tuturor concetățenilor. Și, la gînd și la simțire cu toată armata, evreii așteaptă să dea luptele pentru care sînt chemați.

Gesturile pe care le-au făcut evreii de la ordinul mobilizării încoace trebuiau relevate cu satisfacție și duioșie. Acești frați, putem zice ai noștri, deosebiți doar prin lege - și adeseori nedeosebiți defel de noi; acești oameni care se bucură de bucuriile noastre și se întristează de întristările noastre; acești buni patrioți, cărora li s-a contestat, ca o supremă insultă, chiar dreptul la sinceritate și suferință - au sărit cu toții în ajutorul patriei, prea fericiți să o slujească(..).

(Tudor Arghezi "Evreii și războiul", articol apărut în ziarul "Seara"(?)1913,în zilele Războiului Balcanic; reprodus după "Revista Cultului Mozaic", Buc.,nr.785, iulie 1994)

Cancer

"Jidanii sînt aceiași și împotriva lor nuexistă decît o singură măsură, dictată de instinctul nostru de conservare națională: AFARĂ!...Peste toate acțiunile de izbăvire națională, problema nevralgică a României rămîne chestia judaică. Primejdia jidovească trebuie înlăturată radical, fără ocolișuri și amînări. Iudaismul este cancerul vieții noastre de stat, este plaga purulentă a sănătății noastre naționale...România nu se poate salva atîta vreme cît jidanii nu vor fi excluși cu desăvîrșire din corpul națiunii române".

(Ilie Rădulescu, Statul Judaic, Porunca Vremii IX, nr.1746 din 12 sept.1940; reprodus după Z.Ornea "Problema evreiască", "Dilema", București, nr.61, martie 1994).

Dreptul de a regăsi vatra strămoșească.

" "...Înțeleg toată truda milenară pe care o simte Israel după ce a purtat și poartă încă pe umerii lui, înfricoșătoarea sarcină primită pe Muntele Sinai. E greu lucru, e strivitor lucru să fii pe lumea aceasta purtătorul poruncilor și scutierul lui Dumnezeu. Știu prea bine că dintre toate popoarele pămîntului, Israel a avut misiunea cea mai zdrobitoare. Am căutat întotdeauna să înțeleg cu simpatie, să apropii și să sprijin tendința poporului evreu de a găsi în definitiv, de a găsi însfîrșit odihna(..).Marele Theodor Herzl mi s-a impus cu tot eroismul lui, în toată activitatea lui extraordinară, încă de acum 41 de ani, adică din anul morții lui, dar și anul cînd mi s-a revelat opera lui. De atunci, am rămas constant încredințat că, omenește vorbind, nu poate fi tăgăduit lui Israel dreptul, dreptatea de a-și căuta și a-și regăsi vatra strămoșească. Toate prejudecățile religioase, toate argumentele diplomatice și toate dușmăniile explicabile sau inexplicabile, nu pot să prevaleze împotriva legitimității acestor aspirații"

(Gala Galaction; fragment dintr-o convorbire cu Eliezer Frenkel; în vol."Problema evreiască" de E.Frenkel, Iași, 1945, pp.7-8)

E vorba de sufletul nostru

"Regimul impus evreilor (în 1941 n.n.), pe care mulțimea, armata ca și autoritățile de stat îi cuprind pe toți, fără nici o deosebire în aceeași ură care se îndreaptă astăzi împotriva "bolșevismului", menține stările de nesiguranță, de arbitrar, ba chiar de teroare care pot fi dăunătoare intereselor statului și pot întuneca conștiința poporului nostru (...). Mă gîndesc la scăderile sufletești pe care ni le pricinuim noi înșine prin fapte care înjosesc și care distrug mîndria și încrederea neamului în simțămintele lui de cinste, de omenie, de dreptate..."

(Grigore Gafencu - fost ministru de externe al României, directorul ziarului "Timpul" -"Jurnal 1940-1942", Bucureşti 1994; p.184; însemnare din 3 august 1941)

Martori la tribunal

"...În februarie 1945, generalul Radu R.Rosetti a refuzat să mai fie ales pentru un al treilea mandat de 5 ani în postul de conservator al colecţiilor şi Bibliotecii Academiei Române.

În mai 1946, el a fost arestat din Ordinul unui Tribunal al poporului (...) Tribunalul poporului... a dat o decizie (nr.13/august 22/1946) de scoatere de sub urmărire a cazului.

Eliberarea sa se datora, deasemenea, depoziţiilor numeroşilor martori evrei care au arătat în faţa tribunalului că el, în calitate de ministru al educaţiei, a aprobat înfiinţarea şcolilor particulare evreieşti şi că nu i-a persecutat în nici un fel. O depoziţie care l-a impresionat profund a fost aceea în care se declara că "sala de lectură a Bibliotecii Academiei Române era în timpul războiului un adăpost, un adevărat refugiu pentru cititorii evrei care veneau aici pentru a scăpa de pericolul de afară şi de persecuţiile la care erau supuşi"

(Din prefaţa redactată de Cristian Popişteanu, Marian Ştefan şi Ioana Ursu la volumul "Radu D.Rosetti - Pagini de jurnal", Bucureşti, 1994, p.p.11-12)

Eu sînt cam jidovit...

Petru Dumitriu: "...Îţi spuneam adineaori că pentru mine evreii sînt legaţi de Biblie, iar eu sînt legat de Biblie.

Şi nu uit niciodată unde se află oraşul Nazaret, şi din ce naţie s-a născut Isus la Nazaret, şi din ce naţie era maică-sa.

"...Dumnezeu nu poate fi gîndit în mod adecvat. Cel puţin eu...Hai să vorbim numai de ce pot eu. Eu nu pot decît să mă îndrept spre El, cu gîndul şi cu inima, şi să-i spun: "Doamne, ai milă de mine" sau "Doamne, îţi mulţumesc"...Nici nu ştiu dacă mai are rost să-i mai spun ceva...Mă îndrept către El. Îi mulţumesc foarte des şi din foarte bune motive, fiindcă viaţa mea a fost salvată ca prin minune de cîteva ori de cînd sînt născut. Şi nu pot să nu-i mulţumesc. Nu-l cunosc, şi-n acelaşi timp văd *Biblia*, văd Vechiul Testament, văd omenirea, evreii purtători de mesagiu în misiune - delegaţii noştri - tîrîndu-se spre El ca viermii pe pămînt. Aşa ne tîrîm, şi El e sus, undeva, dar e şi-n noi, şi îndărătul nostru, şi sub noi. Şi dincolo de noi...Deci nu mă rog decît, aşa, de-a dreptul către El, dar cînd văd Vechiul Testament şi cînd citesc Psalmii, şi cînd dau la o parte lucrurile omeneşti din Vechiul Testament, inclusiv din Psalmi...Am găsit într-un loc un pasaj foarte frumos din Psalmi, unde spune: "Doamne, Dumnezeul meu, din lăcaşul morţilor cine se va ruga ţie sau cine te va lăuda?" - adică: ai interes să mă ţii în viaţă...

Eugen Simion: E ca un vers din Rilke: "Ce-ai să te faci, Doamne, dacă mor?"...

P.D.: Ei, bine, versul ăsta se află în Psalmul nr.6, cred. Şi ăsta-i lucru omenesc. Cînd vorbeşti aşa cu Dumnezeu nu e El cel care-ţi vorbeşte ţie, ci tu eşti cel care vorbeşti, cu slăbiciunea ta omenească, către el...Dar evreii ne duc către Dumnezeu Unul, către Duhul Sfînt căruia eu mă rog".

••• (Anton Dumitriu) Era un om fascinant, interesant în ultimul grad. El avea un popă al lui care era un rabin, un rabin evreu, cabalist, vrăjitor, care s-a amorezat de doamna Dumitriu şi nu ştiu ce-a făcut cu ea, sau n-a făcut, dar ştiu că la puţin timp după începutul acestei îndrăgostiri, a murit. Era un om de 60 de ani trecuţi, iar ea n-avea nici 40, poate...Anton Dumitriu era marele administrator al unei societăţi de stat. "Creditul minier"? ceva cu petrol. În fine, a fost administrator delegat, pus de guvernul Tătărăscu. Lucrurile astea se petreceau încă sub Mihai I, în ultimii, poate, doi ani..Şi eu trăiam deja cu Henriette Yvonne Stahl, femeie admirabilă şi scriitoare cunoscută, bună prietenă cu domnul rabin Stein Emmanuel. Deci şi eu îl frecventam - cu ea - pe rabinul Stein, deci rabinul Stein a prins simpatie pentru mine şi eu, fiind poliglot, ce crezi c-am învăţat de la el? Alfabetul ebraic. - Dar cum am ajuns la această poveste, care pentru mine este de neuitat?

E.S.: V-am întrebat dacă l-aţi cunoscut pe Nae Ionescu şi şcoala lui...

P.D.: Da, şi l-am pomenit pe Anton Dumitriu. Pe Nae Ionescu, regret, dar n-am nimic de spus. Şi trebuie să adaug că n-am avut niciodată un contact interior intelectual sau sentimental, cu legionarii. Nimic. Şi prefer să nu intru în subiectul ăsta, că nu reacţionez bine: mai bine nu vorbesc. Eu sînt într-o oarecare măsură cam jidovit. De la Biblie şi Evanghelie cetire..."

(Eugen Simion "Convorbiri cu Petru Dumitriu", Iaşi, 1994; p.16 şi urm.)

Mare bucurie

"Subliniez cu mare bucurie românească un singur lucru şi anume că dacă este să socotim curentele de opinie din România avem motive să fim mai mîndri decît orice altă naţiune europeană. Căci nu există ţară în Europa unde să fi apărut mai multe şi mai importante curente de dreapta şi unde să fi simpatizat la vreme mai făţiş cu Italia şi Germania cum este România. Acest lucru este atît de exact încît avem dreptul să-l strigăm pretutindeni şi să facem din el un titlu de activitate naţional în rivalitatea noastră cu alte ţări ale Europei. În adevăr, România a dat naştere întîi celui mai vechi **curent antisemit din Europa contemporană** şi anume aceluia susţinut nu numai cu o admirabilă perseverenţă ci şi cu o mare vioiciune polemică de către prof. A.C.Cuza". *(Mihail Manoilescu "Naţionalismul românesc şi politica externă", Lumea Nouă, X, 1941, nr.9-12, p.292, reprodus după Z.Ornea, "Mihail Manoilescu şi extrema dreaptă", în "Dilema", Bucureşti, nr.65/aprilie 1994).*

Amintim că M.M., ministru de externe al României în vara anului 1940, a semnat Diktatul de la Viena prin care Ardealul de Nord era cedat Ungariei.

(continuare la Evrei, în nr.viitor)

IOSEF EUGEN CAMPUS

IUBIRI MĂRUNTE, NEBUNII MĂRUNTE

Pînă nu demult, singura şansă ca o carte să fie acceptată de public şi deci de editor era să fie un roman. De aceea se intitulau astfel lucrări care nu aveau prea mult în comun cu genul respectiv. Eticheta "roman" tipărită cu litere mari servea drept carte de vizită care deschide toate porţile, asigurînd succesul comercial.

În ultima vreme, se observă o schimbare. Au început să apară în librării cărţi cu povestiri scurte.

Editorii şi-au luat inima în dinţi. S-au hotărît să publice culegeri de nuvele şi schiţe, în special ale unor autori tineri sau chiar debutanţi. Volume de dimensiuni reduse, de circa 100 de pagini.

Acestei noi politici editoriale se datoreşte, credem, şi apariţia recentă a cărţii lui Itzhak Orpaz "Ahavot ketanot, terufim ketanim". Sînt adunate aci cinci povestiri de dragoste scurte şi, sub titlul nepretenţios "Etudiim", zece schiţe-portret, dintre care unele nu depăşesc o pagină, două.

Itzhak Orpaz este un nume bine cunoscut în literatura ebraică, unul dintre reprezentanţii ei de frunte, unul dintre cei mai originali. Actualul volum ne dezvăluie o nouă faţetă a talentului său.

În profunzime, aceeaşi seriozitate, aceeaşi confruntare cu marile probleme ale existenţei, ca în lucrările precedente. Dar sub o formă extrem de concentrată şi la modul minimalist, ilustrat în America de Carver. Nu eroi, ci oameni cenuşii. Nu întîmplări extraordinare, ci fapte simple, cotidiene. Totul mărunt. Iubiri mărunte, nebunii mărunte. Puţin ridicole, dar şi tragice.

Natan din povestirea "Neînţelegere" este, ca toţi ceilalţi, un anti-erou. Om cenuşiu, care nu ştie ce vrea. Nici în lucrurile mărunte ale acţiunilor zilnice, nici în relaţiile cu semenii, cu femeia pe care poate o mai iubeşte. "A ieşit din casă şi s-a întors. Nu ştia unde să meargă. Sau ce se cuvine să facă". Hotărît să se despartă de Nely, stabileşte cu ea un ultim rendez-vous, îşi alcătuieşte cu minuţiozitate "discursul de despărţire", calculează exact timpul. Totuşi, în ultima clipă, se răzgîndeşte (fără să-şi dea el însuşi seama de ce), îi declară că o iubeşte şi că vrea să se căsătorească imediat cu ea. Dar - surpriză tragi-comică - acum Nely nu-l mai vrea. Cu o logică specific feminină, îi mulţumeşte, dar conchide paradoxal: "Admirabil. Acum respir uşurată. Acum mă simt liberă cu adevărat. De tine. De tot".

Haimke, "eroul" unei alte povestiri, visează că se va crea o legătură între el şi fata vechiului său prieten. Îi pregăteşte casă la Ierusalim, lîngă el, face tot felul de planuri, aşteaptă înfrigurat întîlnirea. Dar fata nu vine. Abia mai tîrziu, cînd îl cheamă la telefon pe prietenul său, acesta îi comunică aşa, ca un lucru fără importanţă: "Nu te supăra. Fata s-a răzgîndit. Va locui cu o prietenă".

Actul sexual însuşi are ceva absurd, inexplicabil. Se desfăşoară într-o atmosferă de înstrăinare, desprins de personalitatea partenerilor. Anat din "Trăire mistică" (Havaia mistit) se culcă întîmplător cu un necunoscut, rămîne gravidă şi-i cere lui Dan să accepte copilul, ca un Iosef Nazariteanul. Ea, declară Anat, se simte ca o nouă Marie, mama fără prihană a lui Isus. Mereu mai subjugat de patimă, Dan se obişnuieşte cu un ritual erotic din ce în ce mai umilitor: îi suge sînii, cade în genunchi în faţa ei cu capul ascuns între picioarele ei, în timp ce Anat şopteşte: "Căţelul meu, căţelul meu".

Admirabile sînt cele zece schiţe-portret. Centrate asupra bătrîneţii, ele dau, în conciziunea lor extremă, un tablou şi mai pregnant al nimicniciei noastre, al tragismului inerent fiinţei omeneşti.

Srul Gelman, de curînd ieşit la pensie, se căzneşte cu încăpăţînare să-şi umple timpul liber, să-şi organizeze un "program" bine calculat. Dudu Gewirtz compară cele două ceasuri şi este încîntat să descopere o simetrie ce i se pare plină de semnificaţie (unul arată nouă fără un minut, celălalt nouă şi un minut). Bătrînul Soler, deşi nesigur pe picioare, se încăpăţînează să se caţere pe o scară şubredă ca să elibereze o păsărică. Cade tocmai cînd păsărica, în sfîrşit eliberată, se zbate brusc în mîna lui. Lărgind perspectiva cotidianului cenuşiu în această dramă miniaturală, Orpaz notează: "Şi dîndu-şi sufletul, văzu un fel de pasăre care-şi deschide aripile şi zboară prin fereastră". Un fel de pasăre. Cititorul e liber să aleagă, sau să cumuleze. Pasărea reală? Sufletul lui Soler?

După ani şi ani, eroul din "Întîlnire" o întîlneşte din întîmplare, la băcănia din colţ, pe cea cu care, în tinereţe, petrecuse o noapte de neuitat, pe o colină la Hanita. Acum, femeia e îmbătrînită, încărcată de bijuterii şi înfofolită într-o blană somptuoasă. S-a întors de curînd din America, din vila ei elegantă. Bogată, dar nu fericită. O adevărată schizofrenică. Autorul notează cu precizie gesturile caracteristice, nervozitatea maladivă, febrila şi neastîmpărata mişcare a degetelor, în veşnică agitaţie, veşnică şi inutilă căutare. Tragicul unei existenţe irosite în nimicuri strălucitoare se dezvăluie în cuvintele rostite la plecare: "Vai, ce am făcut în ultimii zece ani!"

Impresionantă este şi figura "ultimului cizmar". Rămas cu încăpăţînare în vremurile de odinioară, vremurile cînd Tel Avivul era încă mic, oamenii se cunoşteau între ei şi veneau la el să-şi repare încălţămintea. Povesteşte nostalgic cum, pe atunci, încă nu erau clădite casele astea înalte. Numai cîteva ţrifuri (cabane). Şi în jur, pustiu. "Urlau şacalii: uuuuuuuu!" Aşa de convingător era, încît povestitorul, instinctiv, priveşte să vadă dacă nu cumva au dispărut, ca o nălucire, casele din jur. Şi adaugă cu ironie, cu supunere faţă de rezistenţa biruitoare a realităţii: "Casele rămăseseră la locul lor".

Fundalul povestirilor de dragoste şi al schiţelor-portret este rareori Ierusalimul, de obicei Tel Avivul. Un Tel Aviv concret şi cotidian, nepoetizat şi, mai cu seamă, nemitizat. Nu prezentat, aşa cum se întîmplă adesea în literatura contemporană, ca un pol opus Ierusalimului, un loc al pierzaniei şi al urîţeniei plate, meschine. Tel Avivul lui Ormaz este Tel Avivul nostru real, cel de toate zilele.. Un oraş în care trăiesc oameni. Atît. Simplu. Un oraş, nu un mit.

*** Poetul David Avidan, care căzuse în mizerie şi a impresionat lumea intelectuală din ţară, a fost ajutat întrucîtva de autorităţile culturale (i-au găsit o slujbă) şi omul şi-a revenit. Recent, poetul, care a depăşit 50 de ani, a declarat că vrea să se însoare şi caută o milionară. Oferta pe care o face liricul este următoarea: "Ea îmi va mîngîia curul iar eu îi voi gîdila ego-ul"! Textual.

*** Efraim Kishon, care a împlinit 70 de ani, vîrstă care l-a înspăimîntat, s-a confesat într-un interviu: "Am totul, nimic nu-mi lipseşte, în afară de timp. Ceea ce înseamnă că nu mai am nimic".

*** După mulţi ani în care s-a practicat o adevărată idolatrie în literatura românească, unii critici, în loc să sfărîme idolii în mod argumentat, dau cu barda în Dumnezeu. Nu de mult, criticul Alex.Ştefănescu de la "România literară", s-a năpustit asupra operei regretatului Geo Bogza, nerecunoscîndu-i decît o singură capodoperă: "Sfîrşitul lui Iacob Onisia". Restul, după spusele criticului, nu este altceva decît un lung discurs gazetăresc şi oportunist.

Ne amintim de o remarcă a poetului Ion Caraion: "Ce uşor e să scoţi limba la statui!"

nou

SIMON HARAN

SCRISORI
de la
COLEGI
DE
BREASLĂ

Scrisori de la Maria Banuş, Liana Maxy, Miţura Arghezi, Valentina Caraion, I.Caraion, G.Macovescu, M.Rudich, I.Voledi, B.Wexler, A.Goldenberg şi alţii.

Preţul: 30 şkalim
Simon Haran POB 1927
Ierusalim, 91017

nou

CALENDAR

LUNA NOIEMBRIE

3 noiembrie s-a născut Paul Cornea (1924
4 noiembrie s-a născut Idov Cohen (1909)
4 noiembrie s-a născut Horia Aramă (1930)
4 noiembrie s-a născut Oliver Lustig (1926)
4 noiembrie s-a născut Cella Serghi (1907)
7 noiembrie s-a născut I. A. Candrea (1872)
8 noiembrie s-a născut Olga Zaicik (1921)
9 noiembrie s-a născut Lucian Boz (1908)
10 noiembrie s-a născut Ştefan Cazimir (1932)
10 noiembrie s-a născut Carol Isac (1929)
10 noiembrie a murit Al. Jar (1988)
11 noiembrie s-a născut M. Davidoglu (1910)
11 noiembrie a murit Ion Trivale (1916)
12 noiembrie s-a născut Mircea Schrager-Costin (1918)
14 noiembrie s-a născut B. Fundoianu (1898)
15 noiembrie s-a născut George Bar-On (1915)
16 noiembrie s-a născut A. Clain (1907)
19 noiembrie s-a născut Marcel Breslaşu (1903)
20 noiembrie s-a născut Al. Jar (1911)
22 noiembrie s-a născut Leon Sărăţeanu (1919)
23 noiembrie a murit Ury Benador (1971)
30 noiembrie s-a născut Dr. Steuerman- Rodin (1872)

SOSIRE
ANDO

REFUZUL JUMĂTĂŢII DE MĂSURĂ

În cadrul colecţiei "Izvoare" a Asociaţiei scriitorilor din Tel-Aviv a apărut recent cartea Ginei Sebastian Alcalay "Poate mîine..." care marchează debutul individual al unei scriitoare intrată deja în conştiinţa cititorilor prin apariţiile în presa de limbă română, ca şi prin prezenţa sa într-un mai vechi volum colectiv apărut la editura *MINIMUM* alături de alte nume - unele deja consacrate, altele aflate la primul lor pas pe calea abruptă a afirmării.

Actualul volum al Ginei Sebastian Alcalay este cartea unei dure confesiuni introspective, neiertătoare în dezvelirea complexităţii *eu*-lui autoarei şi, deopotrivă, a unei priviri lucide în oglinda deseori dezolantă a realităţii umane sau sociale. Structural, el se compune din trei secţiuni aparent distincte: un jurnal - sau extrasul a ceea ce ar putea purta acest nume - care comprimă pe cîteva zeci de pagini întîmplările unei existenţe de peste patru decenii ("Jurnalul unei diletante"), o nuvelă de amplă respiraţie ("O zi din viaţa lui Mimi Ianculovici") şi alte douăsprezece, de dimensiuni mai restrînse, grupate sub titlul "Şi alte cîteva secvenţe". La lectură, însă, cele trei secţiuni se relevă ca aspecte ale uneia şi aceleiaşi drame, patetică variaţie pe o temă unică, a individului azvîrlit - din toate punctele de vedere - desigur nu în cea mai bună dintre lumile posibile. Punctul lor comun, de întrepătrundere, este sinele dedublat al autoarei care, sub masca personajului Mimi Ianculovici, traversează experienţe şi situaţii, gîndeşte şi acţionează în consonanţă cu o realitate dizolvantă, în care fiecare nouă recompunere poartă din start semnul eşecului viitor. Conform unei scheme aproape mecanice, infirmată, însă, în final tocmai de caracterul ei repetitiv, care poartă semnul distinctiv al faptului de viaţă ce nu poate ascunde îndărătnicia speranţei.

Stilul predilect al autoarei se constituie-cum se observă şi în prefaţa volumului, semnată de Sergiu Levin, într-un discurs literar care transgresează faptul biografic pentru a se constitui într-un univers halucinant, de esenţă romanescă, al unor neîmpliniri cumulative: familiale, sociale, profesionale şi sentimentale, al cărui sens final pare să sugereze paradigma Ecleziastului: deşertăciune, totul este deşertăciune. Acest univers - prozaic spus, al unor profunde mutaţii sociale şi individuale, chiar dacă mai puţin operante în plan moral - conţine în sine, însă, şi un punct luminos. Astfel întîlnim în reflecţiile şi adnotările de jurnal, ca şi în reluarea acestora în modalităţiile expresive ale nuvelei, ideea obstinată a refuzului complicităţii cu puterea, cu preţul - imens şi de neconceput într-o logică strîmbă - al ratării unor bune ocazii de parvenire socială. Dovedind această emoţionantă forţă morală, Mimi Ianculovici, alter ego-ul autoarei, se expune inconştient unui alt risc care va fi, deopotrivă, traiectoria existenţei sale şi semnul paradoxal al neştiutei, şi în consecinţă, nedeliberatei sale libertăţi: autoînstrăinarea.

Începută sub auspiciile relaţiei materne, prelungită în zbuciumata şi îndelung autoblamata despărţire de propriul fiu şi împotmolită în constanta inaderenţă la tehnicile supravieţuirii cu orice preţ - atît în peisaj românesc cît şi israelian, acest fapt de autoexcludere instinctivă din cercul absurd al convenţiei cîştigă implicit un reparator sens final de nobleţe umană. Fără să-l urmărească, fără să-l discute, el se impune ca rezultantă unică a tribulaţiilor de tot felul care alcătuiesc viaţa dezlînată a nefericitei Mimi Ianculovici.

ION ŞTIUBEA

"POATE MÎINE"
de Gina Sebastian Alcalay, carte distinsă cu premiul Brickman de sub egida HOR Ierusalim

"Am citit puţine cărţi în ţară comparabile cu acest volum atît de captivant şi bine scris" *(Mircea Schrager-Costin, Israel)*

"Autoarea a avut şansa să exploreze interesantul teritoriu al lui Mimi, această creatură fragilă, obosită, cam prost înarmată pentru viaţă, mînată de îndoieli, complexe şi frustrări diverse, încasînd adesea lovituri şi afronturi nemeritate, timidă, timorată, nesigură şi totuşi sigură de ea, conştientă de darurile pe care le posedă, de superioritatea ei faţă de alţii care socialmente şi-au reuşit parcursul mai bine decît ea, această Mimi hiperinteligentă şi hipersensibilă, aptă să se analizeze cu atîta luciditate, fineţe şi autoironie, devine treptat o fiinţă extrem de ataşantă, plină de adevăr şi de farmec" *(Sorin Mladoveanu, Franţa)*

"Nu-mi dau seama cît de mult intră, în interesul meu pentru această carte, faptul că se fac multe referiri la oameni, evenimente, locuri, idei, emoţii, obsesii care au făcut parte şi din existenţa mea; şi tocmai această iluzie este condiţia literaturii. Observaţia psihologică este percutantă şi dublată de multă luciditate, fiecare atitudine este cenzurată în momentul în care riscă să devină acaparatoare. Mă regăsesc şi în această comportare" *(Academician prof.Solomon Marcus, România)*

"O carte de valoare, scrisă într-o limbă românească extrem de frumoasă şi autentică. Vom scoate o ediţie românească la editura noastră, în cursul anului viitor".
(Magdalena Bedrosian, directoarea editurii "Cartea Românească", Bucureşti)

CARTEA

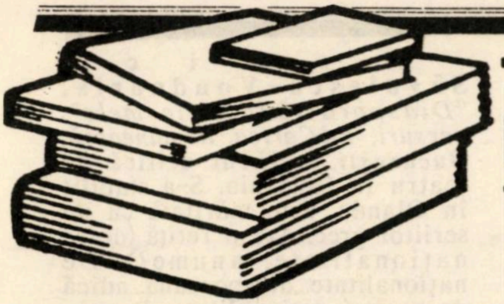

PRIMIM LA REDACTIE

• CĂRŢI • REVISTE • ŞI • SCÎNTEIERI • DE • GENIU •

Shimon Haran, *"Scrisori de la colegi de breaslă", Tel Aviv, 1994.*

O idee bună. Poetul Shimon Haran (n.Darabani, 1931, stabilit în Israel din 1948, deci un *vatik* al literelor din *alia)* şi-a adunat în cartea de faţă scrisorile primite de-alungul anilor de la "colegi de breaslă". Sertarul cu misive din biroul lui Haran este plin, la aceasta contribuind şi faptul că, paralel cu creaţia sa poetică originală ("Poezii inocente", 1962; "Poezii pentru Adina", 1964; "Boii înebuniţi de amok alergau"; 1980; "Poezii alese", 1988; "Topos" şi mimesis", 1986), el s-a distins şi printr-o bogată activitate de traducător din româneşte în ebraică. Ceea ce se...traduce fireşte, printr-un contact viu cu autorii tălmăciţi de el.

Întîlnim, prin urmare, aici, în ordine cronologică, misive, din care aflăm detalii inedite, *de culise*...atît despre trimiţătorii în cauză, cît şi despre adresant. Întîlnim astfel scrisori, dedicaţii pe carte, întrebări, răspunsuri iscălite de-cităm la întîmplare- Mitzura Arghezi, Maria Banuş, L.Bittman, Ion Caraion, Sebastian Costin, A.Fischof Dora Litany, G..Macovescu, Liana Maxy, I.Petran, M.Rudich, V.Sîrbu, A.Zahareanu şi alţii şi alţii.

Spuneam la început că avem de-aface cu o idee bună. O idee menită a stimula atît pe scriitorii în viaţă, mai veterani de felul lor cît şi pe urmaşii celor dispăruţi să nu arunce, plictisiţi (e cald, e cald!) corespondenţa ci s-o păstreze cu grije, să facă o bună selecţie şi să urmeze exemplul lui Shimon Haran: rezultatul poate fi, nu odată, uimitor.

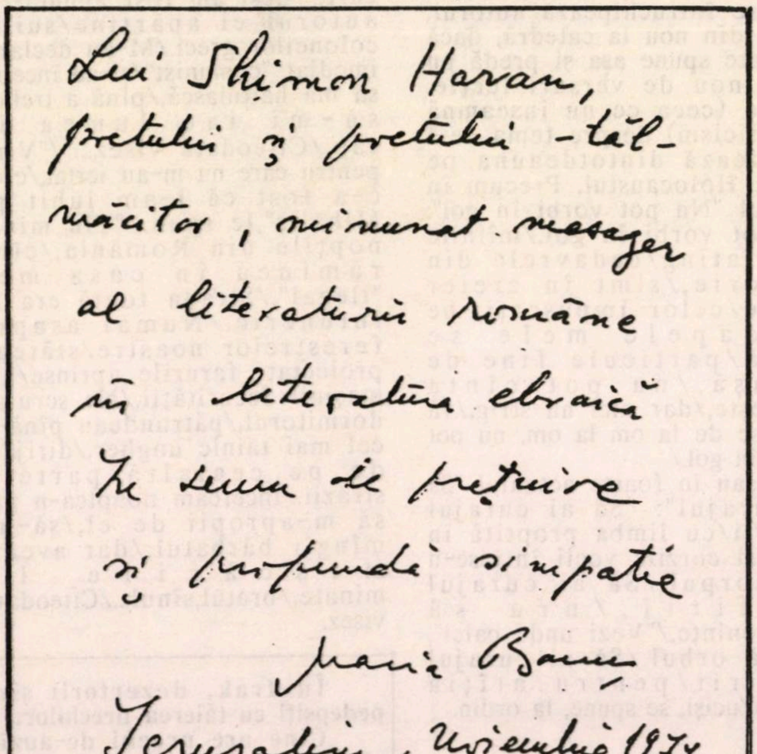

Lui Shimon Haran,
poetului și poetului-tălmăcitor, minunat mesager
al literaturii române
în literatura ebraică
În semn de prețuire
și profundă simpatie
Maria Banuș
Ierusalim, noiembrie 1977

Dedicatie ne un volum de poezii de Maria Banus. 1977.

• Scrisorile din sertarul lui Shimon Haran

• Violonistul şi aforismele

• Teatru şi versuri, versuri, versuri...

• Monica Săvulescu în Diaspora

MELE, *caiet internaţional de poezie, nr.XXX/20, Honolulu, Hawaii, 1994.* Ultimul număr al acestei reviste-aventură, pornită în urmă cu ani în Pacific din pasiunea poetului Ştefan Baciu.

Ultimul număr = un număr omagial închinat de *Linda Y.Kalama, Ted Stepp* şi ceilalţi ucenici ai profesorului de literatură de la Universitatea hawaiiană maestrului lor. Colaborează amici de pretutindeni ai regretatului poet, de pe toate continentele, cu texte în engleză, în franceză, în spaniolă şi, fireşte, în limba română: Francisco Amighetti şi Dorothy Aspinwall, Jorge Lobillo şi Alexandru Lungu, de pe corabia sa. "Argo", Robert Austerlitz şi Pierre Rivas. Nu lipseşte nici Israelul. Sesto Pals, veteran al suprarealismului, dedică un poem lui Ştefan Baciu: "Şi astăzi mai vorbesc cu tine/aştept răspunsul...n-am răspuns/E numai noaptea care vine/din subteran, din nepătruns etc.; iar Al. Mirodan glosează pe marginea capacităţii lui Baciu de a fi, în exil, deopotrivă român şi universal: "El a fost poet român în toate clipele, fiind în acelaş timp, cu o maximă deschidere spirituală (şi, aş adăuga, cu o maximă cinste), părtaş la cultura spaţiilor unde l-a purtat destinul. E o performanţă rară. E o performanţă exemplară în epoca aceasta, cînd "omul de diasporă"...este ispitit mereu întru trădare. Fie trădarea ţării de baştină (oh, cîţi trăitori prin occidenturi nu-şi ascund cu grijă românitatea, mimînd pe francezul adevărat, pe americanul adevărat sau pe elveţianul, tot adevărat). Fie trădarea ţării - refugiu, ţării-gazdă, ţării alese, pe care o dispreţuieşti (nu înainte de a încasa sumele ce ţi se cuvin în numele *azilului)* prin ignorarea culturii locale cu nasu-n sus şi prin defăimarea la şpriţ a societăţii care te-a primit la sînul ei".

Ştefan Werner, *"Lumini în pustiu", teatru; coperta-Makara Gheorghe; "Tipomar", Baia Mare,1994.* Sînt trei piese de teatru: "Richter şi rabinul", "Din eroare ori neştiinţă" şi "Lumini în pustiu". Fiu al nordului transilvănean, martor al tragediilor petrecute în anii războiului, Ştefan Werner, medic de felul său, organizează în textele dramatice din volum, ample desbateri pe marginea Holocaustului, a relaţiilor dintre religii, a raportului dintre bine şi rău, dintre omenie şi neomenie. Pledoarii, nu lipsite de caracter didactic, lucrările medicului băimărean reprezintă o mărturie despre epocă şi un act de conştiinţă.

Alex.Freiberg,*"Mozaic de gînduri"*, coperta- Doina Baranovsky, Ed.Eolia, Bucureşti, 1994. Muzician de felul lui, mai precis violonist (a cîntat cu mari orchestre din Israel şi Olanda), A.Freiberg are, aşa cum mărturiseşte, două hobby-uri: fotografia artistică, despre care nu vă putem spune nimic (n-avem documente!) precum şi aforismele; despre care, căci acestea constituie materia volumului de faţă, vă putem spune că sînt nu odată spirituale, trădînd un bun observator al existenţei. Cîteva exemple:

- Tot ce este simplificat cu forţa, se va complica de la sine
- Cel care se închină la toţi sfinţii nu mai are timp să se apere de diavoli
- Tare este cel care ştie să profite de slăbiciunea altora
- Pentru unii, singura modalitate de a trăi bine şi de a prospera este aceea de a nu lăsa pe alţii să trăiască bine şi să prospere.
- Tinereţea este perioada marilor şi minunatelor greşeli

Hatzionut, *nr.28,Tel Aviv, 1994.* Un număr nou din buletinul scos cu remarcabilă stăruinţă, în întîmpinarea marilor sărbători evreieşti (Rosh Hashana, Pesah, etc.) prin grija celor de la sinagoga Guttman din Tel Aviv. Redactat de Leon Scheim (director) şi Iancu Scorţaru (red.şef), buletinul oferă şi de astă dată texte şi documente privind istoria *tribului.*

Colaborează: rav Efraim Guttman, Adrian Zahareanu, S.Avny, Marius Mircu, M.Kaizerman, M.Fein, Andrei Strihan, I.Bergman, S.Cremnitzer, B.Tercatin, Dan Galili, Mioara Leon etc. Păcat că, neaflîndu-se la chioşcuri, *Hatzionutul* rămîne o publicaţie ştiută numai de lumea din jurul sinagogii Guttman. Buletinul merită o soartă mai bună.

Boris Marian Mehr, *"Vocea profesorului". Versuri; ed.Litera, Bucureşti, 1994.* După volumele "Numele profesorului" (1986) şi "Profesorul de fericire" (1989), iată că Profesorul, în care se întruchipează autorul, apare din nou la catedră, dacă se poate spune aşa şi predă un ciclu nou de versuri-lecţie. Lecţie (ceea ce nu înseamnă didacticism) despre tema ce-l obsedează dintotdeauna pe Mehr: Holocaustul. Precum în poemul "Nu pot vorbi în gol": Nu pot vorbi în gol,/mîinile mele ating/cadavrele din memorie,/simt în creier rănile/celor împuşcaţi, pe pleoapele mele se aşază/particule fine de cenuşă,/nu pot cînta îngereşte,/dar nici nu strig,/vă vorbesc de la om la om, nu pot vorbi în gol./

...sau în foarte actualul "Să ai curajul": "Să ai curajul rostirii/cu limba proptită în dinţi/şi corzile vocii întinse-n tot corpul./Să ai curajul rostirii,/ura să te-ameninţe,/"Vezi unde calci", strigă orbul./Să ai curajul rostirii/pentru atîţia părinţi/ucişi, se spune, la ordin.

●

Monica Săvulescu-Voudouris, *"Diaspora-rădăcinile mele", versuri, Ed.Cartea Românească, Bucureşti.* A făcut critică de teatru în România. S-a stabilit în Olanda. Este măritată cu un scriitor grec. Are o fetiţă (de ce naţionalitate, anume?). De naţionalitate...diasporeană...adică de aceiaşi naţionalitate de care este în anii din urmă substanţa scrisului Monicăi Săvulescu. Un roman (recenzat nu de mult, cu elogii în **Minimum** de Eugen Campus) a desvăluit, cel dintîi, această vocaţie a autoarei întru analizarea condiţiei sale de om al Diasporei. Acum volumul cel nou de versuri, intitulat aproape demonstrativ **Diaspora** înfăţişează, cu un dramatism interior de excepţie, trăirile omului care-şi duce existenţa în *altă parte.* Să cităm, de pildă, un fragment din "Diaspora V":

/Cîteodata visez..."/"Nu m-am făcut vinovat cu nimic",povesteşte Mihalis./Eram tînăr, aproape copil./Toată ziua citeam poezii./Şi scriam-,ziarist plin de fumuri şi-ambiţii,/recenzii:/"Un poet talentat...un volum de excepţie".../Într-o zi am scris un articol critic despre o carte,/deşi am fost anunţat/că autorul ei aparţine/suitei coloneilor greci./M-au declarat imediat "comunist"/şi-au început să mă hăituiască,/pînă a trebuit să-mi iau lumea în cap./Cîteodată visez..."/"Vina pentru care nu m-au iertat,/cred c-a fost că l-am iubit pe Mihalis",le spun./"Ţin minte nopţile din România,/cînd rămînea în casa mea "ilegal"./Strada toată era în întuneric./Numai asupra ferestrelor noastre/stăteau proiectate farurile aprinse/ale maşinii Securităţii./Ne scrutau dormitorul,/pătrundeau pînă-n cel mai tainic ungher,/dirijate de pe cealaltă parte a străzii./Încercam noaptea-n pat să m-apropii de el,/să-mi mîngîi bărbatul,/dar aveam mişcările lu minate,/braţul,sînul.../Cîteodată visez.

În Irak, dezertorii sînt pedepsiţi cu tăierea urechilor.

Cine are urechi de-auzit, să audă!

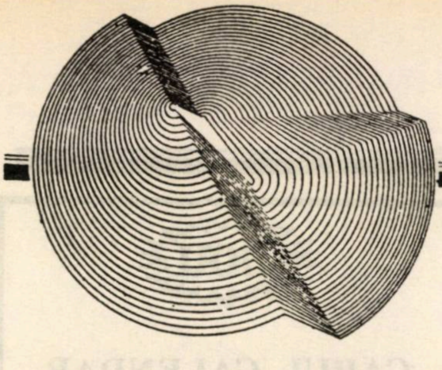

IDEI

• INVENTARUL OBSESIILOR CIRCULARE •

ALEXANDRU SEVER

* A dormi - o repetiție de o viață pentru o scenă finală de o clipă.

* Foarte puțini sînt cei capabili să reziste tentației de a-și etala inteligența. Și mai puțini sînt acei în stare să-și dea seama în ce chip poate fi fatal orgoliul inteligenței.

* Obscuritățile textelor filozofice. Locul în care spiritului îi place să se retragă fie ca să se odihnească, fie ca să-și ascundă lucrarea.

* Treaz sau adormit, visele îmi dau de știre de existența unui adevărat comerț cu imagini și sugestii între un tărîm și altul al ființei mele.

* Un oraș nu este, pur și simplu, suma clădirilor sale. Întotdeauna mai bătrîn decît locuitorii săi, semnul continuității omului în lume, cadrul existenței și martorul activității lui, vatra dragostei și muncii - orașul, contaminat de prezența creatoare a omului, e aproape o ființă vie. Ceea ce-l deosebește mai ales de orice ființă - căci nici o ființă nu-și divulgă istoria prin simpla sa apariție - este faptul că, dacă împrejurările nu-i sînt potrivnice, istoria orașului, sau măcar o parte din istoria lui - rămîne vizibil înscrisă în zidurile sale și participă la tradițiile unui popor.

* Ce sînt toate operele noastre? Epistole pentru o cutie poștală cu fundul în neant.

* A nu izbuti în urmași, asta e tot atît cît o sinucidere.

* Cunosc un poet care nu scrie decît beat. S-ar zice că pentru a-și regăsi talentul e obligat să-și piardă mințile.

* Cu asemenea copii greșiți, mă simt deposedat de viitor.

* Îmi place să descopăr mai degrabă ceea ce mă deosebește de alții decît ceea ce mă apropie. Dar și reciproca acestei dispoziții mă ispitește uneori.

* În imensa planetă a operelor de artă, nici un artist nu este proprietarul operelor sale, el e numai girantul lor ocazional.

* S-au întovărășit să cumpere o iapă și o nevastă. Dar încă nu au hotărît cine să le încalece mai întîi.

* Sînt o minte echilibrată și-mi place să-mi amintesc asta ori de cîte ori privesc cerul și mă gîndesc că totul în univers durează - atît cît durează! - prin puterea echilibrului.

* Toată lumea are impresia că un scriitor, care va să zică, un psiholog, dacă nu înnăscut, măcar calificat, e dator cu o înțelegere universală, inclusiv cu înțelegerea propriilor lui avataruri. Noroc că sîntem cu toții - inclusiv profesorii de psihologie - suficient de mărginiți ca să nu înțelegem decît o nimica toată. Totul ar fi zdrobitor.

* Poate că individualismul englezului nu este decît înfățișarea de toate zilele a spiritului său insular.

* Dictatorul - dominatorul comun.

* Focul - principiu erotic. Vicleanul Eros - hoțul și semănătorul focului.

* Eroul cel mai autentic al unei poezii: farmecul specific.

* Fraze frămîntate cu miere (cu mac).

* O capcană morală pentru a prinde, ca pe un șoarece temător, conștiința bolnavă.

* Cine se îndepărtează de ai săi fuge de toți.

* Dă îndărăt ca dracu vaccinat de un înger.

* Risipitorul: varsă mai mult vin pe sub masă decît are cineva într-o pivniță.

* Mă uit cîteodată la toți oamenii aceștia care forfotesc prin lume de colo-colo... În patruzeci, cincizeci de ani, toți, absolut toți, toată strada, tot orașul ăsta, toată suflarea, de la om pînă la ultimul cățel, se va muta la cimitir. O știu și eu, și nevasta, și vecinul, și fratele și prietenul, și de-ai opri pe unul dintre oamenii aceștia care se înghesuie grăbiți nevoie mare, și i-ai întreba, cu siguranță că va trebui să recunoască faptul că și el o știe la fel de bine ca și noi. Toți știm. Și totuși continuăm să trăim, amînînd mereu o întrebare a cărui răspuns îl știm de mult, chiar nemărturisit, poate nici măcar gîndit vreodată: sigur, de nezdruncinat.

* În definitiv, cultul oamenilor mari ține de cultul morților.

* Cîți rămîn cinstiți numai pentru că împrejurările nu le-au îngăduit să fie niște ticăloși!

* Ager, e în stare să taie ghearele unui uliu în zbor.

* Tigroaica nu naște pisici.

* Nimeni nu te poate învăța mai mult decît știe.

* O ocrotea, să nu-și mai șteargă nimeni mîinile de țîțele ei.

* Oamenii cresc în sus. Ciudat: se înalță din călcîie!

* Mă, negul pămîntului!

* Nepoftit și amețit ca un șoarece într-o oală de noapte.

* Sînt împrejurări cînd învinge cel ce se lasă învins.

* Mă surprind cîteodată, cînd văd cît fanatism pun unii ca să-și glorifice, gălăgioși și războinici, neamul, religia, averea, mă surprind, zic, gîndindu-mă că, născut în China aș fi fost chinez; că născut în Maroc aș fi fost poate musulman; născut în America aș fi fost poate un magnat. De unde se vede că nimeni nu se naște destul de liber ca să-și aleagă neamul, Dumnezeul și norocul.

* Viața presupune un efort și un echilibru. De aceea și este poate un fenomen mai complex decît moartea.

* Europa: secole de-a rîndul, stomacul intelectual al lumii. Dar și cîte ulcere pe el!

* Cine este atît de ignorant ca să nu fie sigur de nimic?

* O biserică bombardată. Bisericuța asta de sat, metamorfozată într-o floare de foc și cenușă, umbrind locul cu tristețea ființei ei carbonizate - nelăsînd altă mărturie a ceea ce a fost numai o groapă în care sfărîmături teribile și fiare răsucite par rădăcinile ei firești. O floare în care Îngerul Morții e singurul fluture și moartea, nectarul ei cel mai dulce.

* Sfînta Treime a bolii, suferinței și morții.

* Crima - fapta cu care omul sporește moartea în lume.

* Un întemeietor de religii începe, inevitabil, prin a fi un renegat.

ARMINIUS CASSVAN-NEW YORK

PIETRELE...
ȘI CARAVANA

Mă gîndeam deunăzi la relativa similaritate a două cunoscute zicale: "Apa trece, pietrele rămîn" și "Cîinii latră, caravana trece".

În amîndouă există o opoziție între static și dinamic. Evident, "cîinii" nu sînt deloc statici, dar în comparație cu "caravana" devin și ei, dacă nu statici, mai puțin dinamici. "Pietrele" sînt fără discuție lipsite de orice dinamism, deci ar reprezenta un element, în teorie cel puțin, retrograd, negativ. Cînd ne gîndim însă la faptul că ele ("pietrele") figurează în concluzia frazei ("apa trece, pietrele rămîn"), ne apar ca element mai curînd favorabil. Să ne gîndim și la "vorbele zboară, scrisul rămîne", într-un similar context. Apa... apare ... neserioasă, superficială, nu se poate pune bază pe ea căci "trece" fără urme, în timp ce, statornice, pietrele rămîn. Există deci o virtute și în "static".

Marea virtute este totuși o emanație a elementului dinamic. Caravana nu este neapărat motorizată deși ar putea fi, dar se mișcă și, spre deosebire de cîini care nu fac decît să latre, are o predeterminată direcție și destinație. Ea ("caravana") figurează în concluzia frazei, deci faptul că se mișcă într-o anumită direcție constituie trăsătura pozitivă, în timp ce cîinii care latră, dimpotrivă.

De ce latră cîinii? S-ar putea să existe rațiuni metafizice care să explice acest fenomen acustic. Mai aproape de noi și de nivelul nostru de înțelegere, cîinii latră ca să fie luați în seamă, să li se dea și lor atenție, poate pentru că vor și ei să se miște în direcția caravanei sau să facă parte din caravană dar nu au fost invitați. S-ar putea să latre din cauză de generală iritație, unii cîini lătrînd la tot ce se mișcă, ei considerîndu-se singurii care au dreptul să o facă.

Evident, sensul celui de al doilea "dictum" este că, în ciuda lătratului canin, caravana continuă să funcționeze, adică să urmeze o direcție, un destin...

Nu degeaba i-a dedicat Duke Ellington (singurul nume propriu citat în această scurtă "idee"), pe vremea adolescenței noastre, o melodie devenită celebră...

minimum

EDITEAZĂ

• Aveți în manuscris memorii personale?

Vreți să vă publicați jurnalul intim?

• Doriți să scoateți la lumina tiparului un volum de povestiri sau poezii?

• MINIMUM este editorul cel mai competent! Întregul proces complicat de organizare (sau stilizare) a manuscrisului, de paginație și corectură tipografică, coperta, prefața și diferite forme de publicitate vi le asigură

MINIMUM

• Pentru scriitorii olim hadașim care vor să-și tipărească în țară prima carte MINIMUM este "prietenul la nevoie"

•

Există, în sfîrșit, o editură: MINIMUM

Ghidul unui castel din Scoția bîntuit de stafii se plînge unui prieten:

– Anul ăsta e jale. Nici un turist de săptămîni de zile. Și știi de ce? Din cauza gerului, fantomele s-au ascuns și s-au pus la adăpost: au lepădat cearceafurile și s-au acoperit cu pături.

nou

CAPUL CALENDAR
povestiri de buzunar
de
G. MOSARI

"G. Mosari poate fi considerat unicul maestru al nuvelelor foarte scurte, cîte 3 pagini în care se condensează uneori viața unui om, descrierea unei epoci, relatarea unei întîmplări pilduitoare, o aventură erotică sau o crimă perfectă"
(Minimum)

"Povestirile sînt individualizări epice, modelate profesional dar cu maximum de respect pentru obiectivitate.
N-am știință că acest tip de *verité* să se mai fi practicat la aceeași temperatură a implicării – în proza de limbă română scrisă în Israel".
(Facla)

"Autorul surprinde cu umor sau cu lirism clipe din viața contemporanilor săi, oferind cititorilor lecturi reconfortante".
(Viața noastră)

"G. Mosari ne contaminează prin umorul detașat, subtil, cu care-și colorează povestirile."
(Revista mea)

"Condiția artistică - grafică a volumului creată de A. Darian (surprinzătoare și spirituale desene), Sanda Peri - o elegantă punere în pagină - și Lior, o rafinată concepție a copertei (demnă prin ea însăși de o expoziție de artă grafică), completează semnificația momentului editorial marcat de G. Mosari".
(Facla)

*

Cartea poate fi procurată la librăria "Lim", sau comandată (35 șekeli inclusiv expedierea la domiciliu) la "Viața noastră" (Clubul cărții) str. Tchlenov 49, Tel Aviv 66048, sau la "Revista familiei", POB 16598 Tel Aviv.

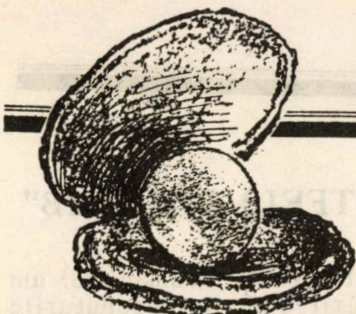

PESCUITORUL DE PERLE

Un mileniu de două mii de ani

"...O societate germană de filme...proiectează să turneze în Israel o peliculă despre viața lui Isus, de la a cărui naștere se împlinesc peste șase ani, în anul 2000, exact un mileniu"

("Revista Mea", Tel Aviv, nr.1637/94; comunicată de Rebeca Goldschmidt, rh.Bnei Batira 8/20, Ierusalim-935921; aceeași perlă a fost culeasă de Coca Șmilovici, Tel Aviv și Ilie Samoil, Herzlia)

Șase ochi nu e destul?

"Generalul...Igal Presler...a publicat la sfîrșitul săptămînii trecute o serie de recomandări pentru cei care pleacă în străinătate și pentru cei care rămîn în țară, avertizîndu-i să "deschidă șapte ochi"

("Viața noastră", Tel Aviv, 5.IX.94; comunicată de Harry Michelstein, POB 20340, Tel Aviv 61200; remarcăm că generalul ne trasează o sarcină grea; numărul de ochi ce se recomandă a fi deschiși, nu e la îndemîna oricui)

Atenție la credibilitatea ziarului.

"Este un motiv de a ne pierde credibilitatea în dl.Clinton"

("Viața noastră", nr.13.246/94; comunicată de George Ivanier, POB 1938, Haifa - care precizează că poți fie să-ți pierzi încrederea în Clinton, sau în oricine altcineva, te privește, fie să ajungi la concluzia că președintele și-a pierdut credibilitatea: sau-sau. Altă posibilitate (gramaticală) nu există).

Numele purtat anterior

"Tudor Arghezi nu știa că a fost tradus de Eugen Ionescu în "Cahiers du Sud: A murit convins că a fost tradus de Vasile Voronca, așa cum ne-a mărturisit doamna Mitzura Arghezi"

("Curierul românesc", nr.6/1994, București; în realitate e vorba de poetul Ilarie Voronca și cîtuși de puțin de Vasile; comunicată de Elena Popescu-Ștef, București, Șos.Mihai Bravu 185)

Cine pierde, cîștigă

Titlu: Copenhaga:social-democrații au cîștigat alegerile

"Premierul social-democrat Poul Nyrup Rasmussen a prezentat, ieri, reginei Margareta a Danemarcei, demisia cabinetului său, care a pierdut majoritatea la alegeri".

("România Liberă", nr.1367; Buc.1994; comunicată de ing. Victor Tanașoca, București; el descoperă o oareșicare contradicție între titlu și conținut)

Ignoranța ante Portas!

"De mai multe ori, Hanibal a trecut Mediterana, invadînd teritoriile romane sau grecești...

Cînd Hanibal a ajuns lîngă Roma, s-a dat alarma, consemnată în istorie, iar la Roma s-a strigat atunci:"Hanibal ante Portas!" Romanii au contraatacat și i-au înfrînt pe cartaginezi...Numele lui Iulius Cezar a rămas în istorie pentru vitejia și pentru talentele sale de strateg..."

("Viața noastră" din 18.9.a.c.; comunicată de dr.W.Gaspard, rh.Krinitzi 22, Ramat Gan 52454. Da, e adevărat că Cezar a rămas în istorie etc.etc. dar marele cuceritor n-a avut nimic de-a face cu respingerea atacului lui Hanibal; și aceasta dintr-o mie și unul de motive, cel dintîi fiind acela că Cezar s-a născut cu vreo două sute de ani după Hanibal)

Poșta

V.Weintraub, Holon, Ezra Beldner, Azur, Miriam Bernfeld, New York; Toma Călărașu, Brașov, Avram Schonfeld, Beersheva: observații bune, ba chiar foarte bune. Acum așteptăm perle!

STYX

S-a scumpit (și) berea. O sticlă de "Goldstar" costă cu 4,4% mai mult decît pînă acum.

...și ce-o să fie? E o întrebare la care răspundem, așa cum a răspuns vestitul comic sovietic, Arkadii Raikin, prin anii '60, la București: "bere rece o să fie!"

Inadmisibilă atitudinea maiorului englez, James Hewitt: pentru bani (vreo două milioane de lire sterline) el a dezvăluit, mai deunăzi, într-o carte de scandal, legătura sa cu prințesa Diana, furnizînd "pieței" fel de fel de amănunte de așternut.

Inadmisibilă și desgustătoare, mai ales din partea cuiva care se pretinde gentleman. Pe asemenea indivizi eu îi hewitt cu orice preț.

Pus pe fapte mari la Histadrut, Haim Ramon a hotărît să "taie" ceaiul de la ora 11 care se servea tradițional funcționarilor din Arlosoroff. Genul acesta de măsuri, cu iz populist, (hai să dăm satisfacție poporului) nu este pe gustul meu; adică, așa cum spune englezul "it's not my cup of tea".

...A sosit timpul să nu mai tragem în noi înșine" - a declarat de curînd Itzhak Rabin...

...și în aceiași clipă, primul nostru ministru a îndreptat toate tunurile sale politice înspre Podișul Golan.

D.Michel Francois, șeful poliției din Haiti, acuzat de nenumărate crime împotriva partizanilor președintelui Aristide, a fugit, ca un laș, într-o noapte, în străinătate.

Michelule!

SPECTACOL

RIVCA NEUMAN:

"AM VRUT SĂ FIU COCOTĂ (DE FAPT, ÎI SPUNE ALTFEL) DIN TRIB"

În loc de cronică la un film al lui Assy Dayan. • Actrița a împrumutat eroinei... accentul mătușilor originare din România. • Comentariile unei profesioniste din Tel Baruch

Cum a ajuns actrița Rivca Neuman să interpreteze rolul cocotei (din tribul nostru!) în noul film israelian creat de Assy Dayan *"Pătura electrică numită Moșe"*. Și, în genere, cum a reușit această actriță care s-a afirmat pe scena ebraică în roluri dramatice de anvergură, să-l convingă pe Assy Dayan, considerat un tiran pe platoul de filmare, căruia nimeni nu-i poate sta în cale, că numai ea este potrivită să interpreteze acest personaj (de comedie absurdă?) al unei "curve cu suflet de aur și cu accent românesc" (cum s-a scris în toată presa ebraică)?! Răspunsul e simplu. Rivca Neuman a colaborat cu Assy Dayan la filmul său anterior, *"Viața conform Agfa"*, șlagăr autentic, vizionat de un sfert de milion de spectatori, iar jocul actriței l-a impresionat pur și simplu pe regizor. În *"Pătura electrică..."* i-a oferit rolul unei femei a cărei bărbat e ros de o boală grea, iar Rivca Neuman citind schița de scenariu (la Assy Dayan, acțiunea se definitivează în timpul turnărilor) a decis că vrea rolul Malcăi, cocota din cartierul Tel Baruh. "Nu mi se pare că ți se potrivește..." - a spus Assy, iar actrița, pe-a ei: "Vreau să fiu cocota!" Iar Assy Dayan s-a lăsat înduplecat.

De fapt, Malca nu a fost concepută ca fiind originară din România. Rivca Neuman a fost aceea care i-a stabilit această identitate, căci tatăl ei - aparținînd tribului nostru și mătușile care vorbesc un ivrit cu accent de-al nostru, i-au putut fi de mare folos să împrumute eroinei acea "limbă străină" din ... ebraica de toate zilele. "În plus, cucoanele din trib au o feminitate proprie în comportare" a observat actrița sabră. Acum, cînd pelicula rulează pe ecranele din țară și cînd părerile criticilor privind valoarea în sine a creației cinematografice sînt împărție, toți sînt de acord cu realizarea acestui personaj uman, emoționant.

Eroina trăiește cu visul de a deveni cîntăreață, iar Bubi - proxenetul, e cel care îi promite că o va face cel puțin "concurenta lui Șlomo Artzi", numai că înainte de toate, ea trebuie "să facă trotuarul" și să stringă bani pentru imprimări...".

O reporteră de la revista ebraică *"Laysha"*, a avut idea să invite o "profesionistă" din Tel Baruch, pentru a viziona împreună pelicula lui Assy Dayan. Impresiile ei de după vizionare au fost foarte dure: "Assy Dayan a scris un scenariu care dezvăluie firea lui bolnăvicioasă" - a spus femeia, ca o "specialistă" în materie. În schimb, despre rolul creat de Rivca Neuman, ea a precizat: "Fetele vor constata că Malca a crezut în proxenetul ei și a căzut în plasă. Din film, ele vor învăța că n-au voie să creadă în bărbați".

Pe Rivca Neuman (38) am urmărit-o de la începuturile carierii teatrale. Originară dintr-un chibuț în care și-a petrecut copilăria și adolescența, ea a descins la Tel-Aviv din dorința de a deveni actriță. Focul sacru a atras-o spre această profesie și, imediat după absolvirea școlii de teatru a lui Nisan Nativ, a fost angajată de Municipalul din Beer-Sheva. Patru ani a slujit această scenă, jucînd roluri centrale, de la Adela din *"Casa Bernardei Alba"* și pînă la Julieta din *"Romeo și Julieta"*. A fost Caterina din *"Furtuna"*, Elizabeth din *"Vînarea vrăjitoarelor"*. A apărut pe scena Habimei și, de peste 10 ani, e angajată la "Hacameri", interpretînd roluri dintre cele mai diverse, din dramaturgia universală, ca și israeliană. Despre actualul ei rol din film, Assy Dayan se exprimă: "Dacă ar fi fost o producție americană, precis că ar fi primit un Oscar. După mine, e o actriță care n-a fost folosită suficient, nici în teatru și nici în film. Ai să găsești la ea o combinație de inteligență și talent rar întîlnită".

Într-adevăr, Rivca Neuman e o fire simplă, fără ifose de vedetă, locuiește în "mahalaua" Florentin din Tel-Aviv și nu visează decît să joace. Ea însăși s-a caracterizat: "Sînt actriță, nimic altceva. Nu-s sexy-bombă, nu-s manechin, ci doar o actriță cu 18 ani de experiență pe scenă. Sînt ca o furnică. Nu cred în "viața de star". Cred numai în muncă..."

Ben Iacov-Zwi

• Doi consumatori într-un bar:

- Soția mea are cu 24 de ani mai mult ca mine.

- N-ai făcut o afacere prea bună...

- Mie-mi spui! M-am dus s-o cer în căsătorie pe fiică-sa, dar ea nu m-a lăsat să termin fraza...

CÎND UN BĂRBAT IUBEŞTE O FEMEIE

Film american, 1994; regia-Luis Mandoki; cu Andy Garcia, Meg Ryan, Tina Majorino, Lauren Tom.

În sfîrşit! După atîtea filme americane despre moarte, adică despre rivali ciuruiţi calm, liniştit cu mitraliera, despre automobile aruncate-n aer de la distanţă - iată şi un film despre viaţă. Despre viaţa oamenilor "obişnuiţi" (era să zic banali) care nici nu ucid şi, se întîmplă, nici nu sînt ucişi de gangsteri, dîndu-şi duhul obştesc la domiciliu în pat sau la spital. Despre viaţă, înseamnă fireşte despre *problemele ei*. În cazul de faţă, problema alcoolismului, un necaz la ordinea zilei în State, mai puţin în Orientul Mijlociu, unde clima, care, ai să rîzi, are şi părţile ei bune, face ca numărul cetăţenilor dedaţi la "Johnny Walker" să fie mai redus ca-n alte locuri.

..Ne aflăm la San Francisco. Vedem superbele peisaje de lîngă Oceanul Pacific, magicul "Golden Gate" şi nu mai puţin magicul tramvai galben care suie şi coboară, nu ştim cum, pe străzile oraşului cu coline. Aici, la San Francisco, trăieşte familia Green: mama (frumoasa şi ispititoarea Meg Ryan), tatăl (un bărbat bine, cam la 30-35 de ani, civilizat şi afectuos, interpretat de Andy Garcia) şi două fetiţe: Amy (Lauren Tom) şi Jess (Tina Majorino). Aceasta din urmă (9 ani) este revelaţia filmului, făcîndu-ne să ne minunăm încă odată de uşurinţa cu care scot la iveală americanii copii cu mare talent actoricesc în ritm de trei pe lună.

În ceea ce priveşte *problema*, ne-am fi aşteptat desigur ca alcoolicul familiei să fie bărbatul (deci brutal, deci scandalagiu, deci dat afară din serviciu, deci cu patru fîţe după el). Nu-i aşa. Persoana cu problema este soţia. Iar scenariul filmului ne înfăţişează o poveste destul de simplă: a)cum descoperă soţul că soţia este alcoolică b)cum realizează soţia că ceva-ceva nu este în regulă cu ea şi c)cum se străduieşte familia, o familie adevărată, să rezolve ceea ce este de rezolvat.

Nu avem de-a face cu un film "mare", destinat să rămînă în istoria cinematografiei, ci pur şi simplu cu un film bun (cam aşa cum îi place francezului Claude Sautet să producă) despre evenimentele "curente" ale vieţii cotidiene.

Pentru cei ce sînt interesaţi de chestiunea alcoolismului, pelicula este neîndoielnic recomandabilă. Lupta împotriva viciului este prezentată pas cu pas, ba chiar cam didactic pe ici-pe colo; ai impresia uneori că asişti la un *video* intitulat "Cum să te laşi de beţie în 12 lecţii". Pentru ceilalţi spectatori, oameni care nu se-mbată decît de Purim, că aşa e legea, filmul lui Luis Mandoki, constituie un plonjon în detaliile cotidiene ale unei familii americane 1994. Cu necazuri (cine n-are?), dar fără topoare-n cap. Ceea ce echivalează cu a intra pe vreme de hamsin crîncen la Bank Leumi pentru a respira răcoarea binecuvîntată a *mazganului*.

LUCULLUS

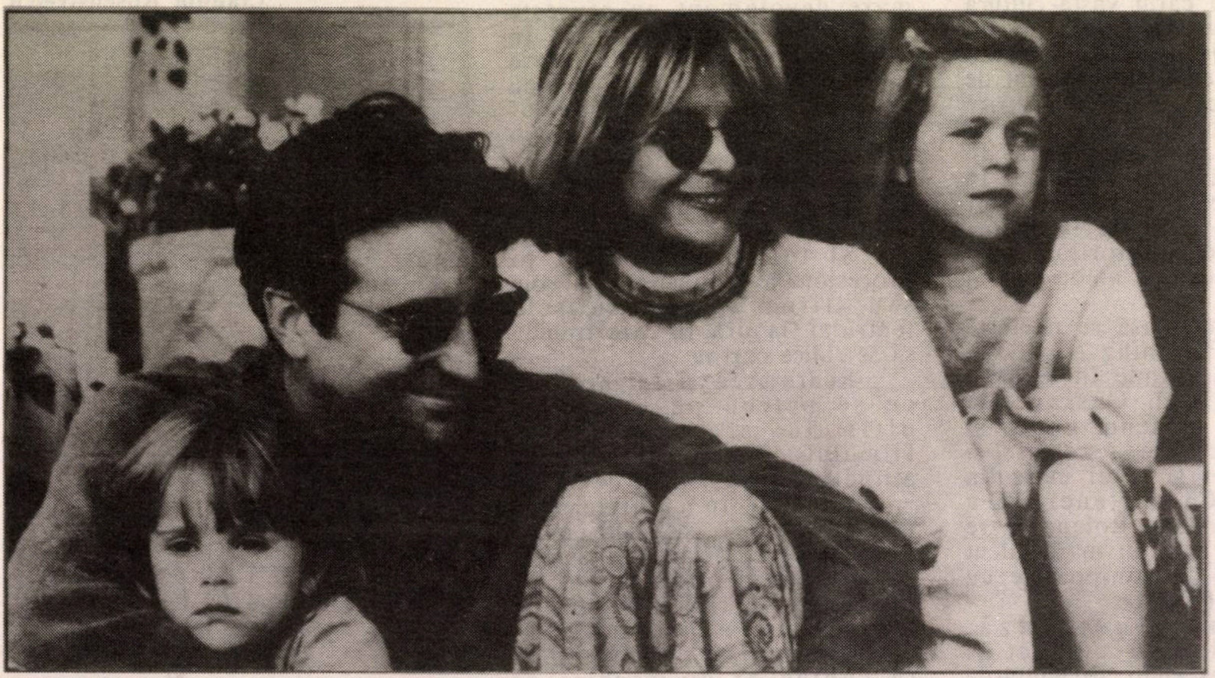

Familia. Copila formidabilă despre care vă vorbeam, Tina Majorino, este prima din stînga.

A CĂZUT CORTINA PESTE SPECTACOLUL DE LA MIEZUL NOPȚII

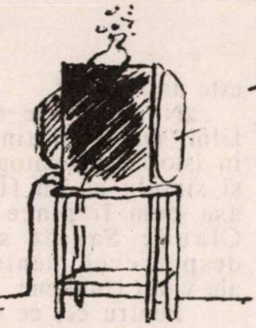

Pe parcursul ultimilor trei ani, Cinemateca Televiziunii ne-a prezentat săptămînal cîte-un film în ciclul "Spectacolul de la miezul nopții" cu actori, astăzi, în majoritatea lor dispăruți.

Acești "monștri sacri" ai ecranului, intrați de mult în legendă, ne-au trezit mai ales nouă, cei din pragul vîrstei a treia sau chiar în plinul ei, o sumedenie de nostalgice amintiri și emoții pentru filmele de neuitat realizate de "Generația de Aur" a cinematografiei.

La încheierea acestui ciclu, prezentat și comentat în colaborare cu Dan Făinaru (competentul cronicar de film de la "Jerusalem Post"), Emanuel Halperin (a cărui vastă cultură și discernămînt în domeniul artelor, conjugate cu deosebitul talent de prezentator ne sînt de mult cunoscute), a ținut să apară pe micul ecran, - în semn de omagiu și respect față de amintirea interpreților, - în ținută de seară și papillon. Iar ultimul său comentariu a fost transmis telespectatorilor la un mod mai solemn și emoționat ca deobicei.

Pelicula aleasă se numește "Premiera" ("Opening Night") și a apărut pe ecrane în 1978, în regia lui John Cassavetes, dispărut și el acum un an și ceva, care scrisese și scenariul și a interpretat și rolul masculin principal. Ca parteneră și-a ales-o pe Joanna Rolands care s-a dovedit a fi un mare talent în rolurile de compoziție cu probleme psihologice.

Filmul ilustrează, de-alungul unui perfect și dramatic crescendo, dificultățile saltului peste bariera vîrstei de 40 de ani pentru o actriță de teatru și cinema, deosebit de frumoasă și talentată, dar absolut singură în viață. După ce și-a închinat toate fibrele ființei sale profesiunii ce reprezenta totul pentru ea, după ce a renunțat la o posibilă viață de familie, cu soț și copii ca orice femeie normală, se vede deodată pusă în fața necruțătoarei realități: interpretarea ultimului ei rol. Situația se complică atunci cînd o mare admiratoare a ei, tînără și frumoasă, moare într-un accident de automobil, în drum spre premiera spectacolului. Stării de deprimare progresivă a actriței i se adaogă o serie de coșmaruri în care este confruntată cu tinerețea, frumusețea și ipoteticul triumf intransigent al fetei asupra vîrstei ei critice și ratării ca femeie. Nici colectivul în cadrul căruia joacă și care o ajută cu mare devotament nu reușește s-o scoată din impas, pînă în preziua premierei în deplasare la New York, cînd are un nou coșmar în care se "vede" omorînd "fantoma" ce-o provoca; după care dispare din colimatorul colegilor și se îmbată pînă la totală uitare de sine.

Și totuși conștiința ei profesională o aduce - fără voia sau știrea ei - în culisele teatrului, la ora în care trebuia să se ridice cortina.

Redresarea și salvarea ei, ce se petrec pe parcursul ultimului sfert de oră al filmului, sînt determinate de atitudinea partenerului de scenă, - om fericit în căsnicie, bun psiholog și sensibil la problemele celorlalți. El o lasă, supraveghiind-o pas cu pas, să cadă și să se ridice singură de zeci de ori, să se agațe de pereți, de uși și de covor pînă în cabina ei de machiaj, îi aduce cafea tare, îi vorbește tot timpul și apoi o urmărește pînă în scenă. Uriașul talent al actriței o ajută deasemenea să-și recapete treptat stăpînirea de sine și piesa, ca și filmul, se termină într-o apoteoză de triumf.

Așa cum spunea Emanuel Halperin, citîndu-l pe John Cassavetes, este un film aspru, dur, dens, care cere multă tensiune, ură de sine și frustrări. Modelul protagonistei este luat din viața de toate zilele în care femeile sînt așa: te scoală din somn la orice oră din noapte pentru că le ești prieten, se duc unde n-au treabă și dispar fără preaviz de unde ar trebui să fie, dar devin mult mai des victimele propriei lor sensibilități: într-un cuvînt, asta e viața.

Personal, regret încheierea acestui ciclu și cred că aș fi în asentimentul multor telespectatori dacă aș ruga Televiziunea israeliană, - canalul I, să revină asupra acestei decizii, mai ales că din ce în ce mai mulți tineri cărora bunicii și părinții le-au povestit asemenea filme, prind gustul de a le vedea și de a se documenta astfel asupra preocupării pentru relația umană și psihologică, și nu numai pentru macho-ismul strictamente fizic, financiar și politic.

Claudia Rosenstreich

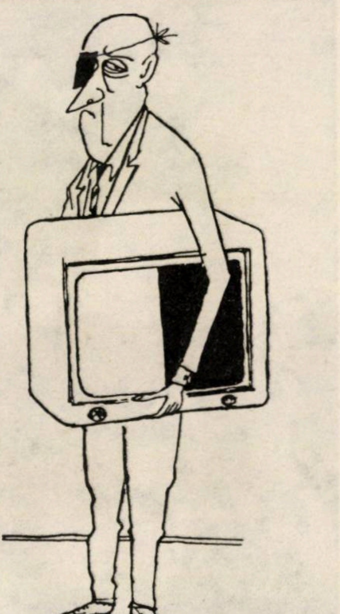

● MUZICĂ

ÎNCOTRO?

Două anecdote: în pauza concertului, un meloman vrea să-l felicite pe dirijor, îl găsește în cabina lui, îi spune cîteva cuvinte frumoase după care adaugă "aş dori să vă atrag atenția că timpanistul...trage chiulul; eu l-am urmărit pe tot parcursul primei părți a concertului și el cîntă numai cînd vă uitați la el..." A doua anecdotă: în România anilor comunismului - victoria ideologiei asupra rațiunii, cum suna o definiție nu foarte "oficială" - în cabinetul ministrului culturii. Se discuta despre turneul unei orchestre peste hotare, turneu ce avea să fie finanțat de către respectivul minister. La un moment dat, ministrul exclamă: sînt prea mulți patru corni, nu avem destui bani, să meargă numai doi! La reproșul celor în cauză ministrul a "rezolvat" problema declarînd dezinvolt:"să meargă doi dar să cînte mai tare".

Subiectul CULTURA la modul general și MUZICA în cel particular, reprezintă o problemă din ce în ce mai grea pentru simplul motiv că necesită bani. Reuniți la diversele foruri, oamenii de resort încearcă să rezolve această problemă dificilă - s-a discutat (și) în cadrul unei emisiuni la Televiziunea Israeliană - se admite că fondurile alocate în prezent nu sînt suficiente nici pentru supraviețuire dar mite pentru îmbunătățiri. Filarmonica Israeliană (!!!) are probleme financiare; noua Operă Israeliană - deși încă nu și-a deschis porțile - se luptă cu aceeași problemă; o situație similară se conturează la Orchestra Simfonică Tel-Aviv care a avut nobilul scop de a asigura un post tinerilor absolvenți pe de o parte și noilor sosiți pe de alta. Sînt doar cîteva exemple.

Evident, se pune întrebarea de ce? Răspunsurile sînt incluse în cele două anecdote: ignoranța și alegerea fortuită- sau, poate, mai precis politică - a celor care răspund de aceste sectoare ale vieții publice în țară. Viața culturală este cartea de vizită a unei țări pe harta lumii. Multiple eforturi au condus în decursul anilor și deceniilor la bogăția culturală existentă. Ar fi mare păcat să se distrugă ceea ce s-a construit. O soluție plauzibilă ar fi - credem - să se revizuiască ordinea importanței în împărțirea bugetului.

În încheiere, încă o anecdotă care, atît timp cît se desfășoară la colț de stradă sau la cafenea, nu prezintă nici un pericol; pericolul intervine în momentul în care *diletantismul* se instalează în fotoliile de resort public. Două prietene discută: "ce-ai făcut ieri?" întreabă prima; "am fost la operă, am văzut "Othello", răspunde cealaltă. "Ei și, cum a fost?" sună întrebarea. "Închipuie-ți, Desdemona a cîntat atît de prost încît au fost nevoiți s-o sugrume"...

Sofia Gelman

Garanție – un an de la instalare.
Cu posibilitate de prelungire.

PENTRU IGIENA PERSONALĂ

Producător și distribuitor: "BIDAN" – BNEI BRAK
Str. Hakishon nr. 16
Tel. 03/5709955 – 5709977 – 5700831

BIDAN

COMODITATE ● IGIENĂ ● SĂNĂTATE
INTERESANT ȘI FOARTE UTIL!

● BIDAN este un scaun modern care transformă orice closet în bideu și folosește la spălarea părților inferioare ale corpului cu ajutorul unui jet de apă caldă și la uscarea cu un curent de aer cald.

● Astfel se creează pentru cel ce-l folosește o senzație de totală curățenie și prospețime.

● Noul procedeu este binevenit atît pentru adulți cît și pentru copii, evitîndu-se contactul mîinii cu fecalele și secrețiile urît mirositoare și total insalubre. Femeile gravide găsesc prin BIDAN o rezolvare ideală a igienei speciale care li se impune, suferinzii de erupții, eczeme în părțile interne simt o alinare a durerilor, iar cei bolnavi de hemoroizi pot realiza chiar evitarea operației.

BIDAN-ul se prezintă într-o varietate de modele și culori:
● BIDAN TURBO, aparat care încălzește apa și usucă cu aer cald, cu 150x5=750 șkalim
● BIDAN CU ÎNCĂLZIREA APEI, cu 150x4=600 șkalim
● BIDAN OBIȘNUIT, cu 75x3=225 șkalim
● Se fac instalații în orice loc din țară ● Se poate plăti cu carte de credit ●
● Instalarea este simplă și ușoară – 75 șkalim (inclusiv legătura electrică)

Căutăm agenți de vînzare (bărbați, femei) a instalației BIDAN în toată țara.
Condiții atractive.

VIAȚA DE NOAPTE

Petru Dumitriu

RAUL SOLDI

O proză de Petru Dumitriu.

O proză despre o femeie superbă care se întîlneşte "întîmplător" cu un bogat industriaş german în fața hotelului Athénée Palace. O proză despre viața pe cît de fastuoasă...pe atît de plină de surprize pe care-o cunoaşte femeia alături de mult rîvnitul occidental.

(O proză pe care o reproducem după revista cam excelentă "Lettre Internationale", din Bucureşti).

1

Am revăzut-o pe Flore într-un local de noapte, avea o nouă pieptănătură.

În acea epocă, eram în secret în dizgrație. Telefonul meu imprudent, blând eufemism, a fost doar ultima picătură. Am cerut audiență Numărului Doi care-mi era favorabil – el îmi dăruise automobilul fabricat la Detroit. N-am obținut audiența. Din același motiv – documentare asupra perioadei lor eroice, ilegalitatea – am cerut audiență unei alte înalte figuri, care de atunci a devenit Numărul Unu: un șef de cabinet mojic m-a anunțat că tovarășul, sau camaradul, n-are importanță limbajul cifrat al minciunii, era foarte ocupat.

Ofițeri ai poliției secrete, în uniformă și cizme, au venit la birou să-l interogheze pe adjunctul meu, pe secretară, chiar în orele de servici. Așa, direct. Fără ocolișuri. Căutau un punct de pornire pentru o mică pseudo-anchetă și pretext de proces. Vroiau depoziții total false – ceea ce numesc eu o înscenare.

La slujbă, în ședințe, oameni până atunci politicoși, chiar servili, mă întâmpinau cu răceală sau rânjeau.

Totul era cunoscut. Era mecanica revoluției triumfătoare. Era legea sa, la fel de riguroasă și invariabilă ca cea de-a doua teoremă a termodinamicii care spune că universul va muri de frig, adică revoluția își devorează copiii, mari, mijlocii și mici. Scapă doar cameleonii sau tiranii – tiranul, cel care omoară la timp, în masă, din înțeleaptă prevedere.

Eram mai curând revoltat decât înfricoșat. Nu vă ajunge că v-am vândut sufletul, aveți nevoie și de viața mea, gândeam înfuriat. Sufletul doar vi l-am închiriat, prostituat pentru o vreme. Îl voi salva, ca și viața, ca să expiez și să o iau de la capăt.

Doar nevasta mea știa ce gândesc. Ea fusese luptătoare în ilegalitate, foarte tânără la optsprezece-nouăsprezece ani, își pusese viața în pericol. A suferit până în pragul sinuciderii de marea și infailibila deziluzie a tuturor revoluționarilor – vorbesc de cei care n-au sfârșit dăruindu-se trup și suflet marelui Moloh. Chiar și aceia ajungeau adesea la «mărturisiri complete» mincinoase, dictate de anchetatori, și la glonțul în ceafă. Ea, măcar, a supraviețuit prin tăcere, retrăgându-se definitiv în viața particulară, în căsătoria cu mine.

Ne-am hotărât să evadăm. Fusesem în Occident, nimic nu ne obligase să ne întoarcem; ne întorsesem loial, prostește. Acum, însă, aveam să plecăm când ni s-ar fi oferit prima ocazie, fără să ne mai întoarcem. Sau riscam să fim omorâți la frontiera -ismului, încercând să trecem sârmele ghimpate, vizibile sau invizibile.

Așteptând, ieșeam seara ca și înainte, de parcă nimic nu s-ar fi întâmplat. Duceam viața -istă de noapte. Erau unul-două restaurante, un bar, un local de noapte, într-un pătrat cu latura de cinci sute de pași, mărginit de fostul palat regal, palatul Adunării Naționale, cartierul general al miliției-politice, reședința oficială a Numărului Unu.

Eroina acestei cărți este, nici vorbă, o aventurieră. Și nu încape îndoială că împrejurările au accelerat o opțiune care era probabil una din trăsăturile ei constitutive. După cum o altă caracteristică esențială a personajului rămâne aceea de a se scruta pe sine și pe ceilalți cu o nemiloasă luciditate, relevând adevăruri zadarnic tăinuite sau pur și simplu refuzate. De altfel, pe ultima filă a romanului cineva observă: «Privindu-i portretul, ai impresia că te vezi în oglindă, uitându-te la Flore, analizând-o, apari tu însuți așa cum ești».

Romanul lui Petru Dumitriu, *Femeia cu oglindă* (apărut la editura pariziană *La Table Ronde* 1988 și din care publicăm fragmente), este istoria unei dubioase victorii sociale și a unei certe înfrângeri existențiale.

În seara cu pricina am fost să bem un pahar la barul frecventat mai ales de oamenii de afaceri străini cu valută forte.

Nu era nimeni în afară de barman în spatele tejghelei și de doi străini la o măsuță. Și mirificele sticle în toate tonurile de ambră, strălucind în spatele barmanului, reflectate de oglinda care cuprindea tot peretele.

Ar fi putut să fie intim, plăcut, tainic. Era doar sinistru. Cei doi străini erau tehnicieni, ingineri, din țara cea mai avansată tehnic, cunoscută că livrează cu punctualitate uzini întregi, noi, la cheie.

Unul îi explica celuilalt nu știu ce mistere automatizate, robotice. Dăduse la o parte paharul și înșira pe o bucată de hârtie ecuații, schițe de mașini cu circuit închis autoregulator. Celălalt privea la fel de absorbit. Erau nemaipomeniți, admirabili, deloc amuzanți. Sunt adesea admirabili; amuzanți mai rar.

L-am întrebat pe barman:

«Merge?»

A făcut o mutră dezolată, ridicând ochii la cer.

«Ce nu merge?»

«Ei... raportul de seară... Vin să mă întrebe... știți doar...»

Era o confidență periculoasă, de care sunt mândru și azi. Așa, cu vorbe șoptite, întretăiate, nu ar fi spus nimănui altcuiva. Pomenea de vizita din fiecare seară a oamenilor în uniformă cu cizme, sau în civil, care voiau să știe pe cine a văzut, ce convorbiri a surprins servindu-le comenzile. Era periculos să eziți. Dar el nu voia să-și spioneze clienții. Trebuia să meargă pe sârmă, să dea informații cât se poate de anodine, fără a trezi bănuieli profesioniștilor suspiciunii, îndrumați de una din cele trei filosofii produse de secolul trecut și de al nostru, numite pe drept cuvânt de către profesorii de filosofie «filosofiile bănuielii».

Am plecat să ne încheiem seara în localul de noapte, căci nu exista decât unul. Ne așezasem de câteva minute, când nevastă-mea a spus:

«Uită-te, vezi curva?»

Disprețuia și detesta pe cele care se măritau de mai multe ori.

M-am uitat împrejur:

«Unde?»

Brusc, am recunoscut-o pe Flore, cu care aproape ne ciocnisem intrând, dar noua ei coafură o schimba într-adevăr foarte mult.

Era cu un străin, căruia nu i-am dat atenție. Poate chiar viitorul ei bărbat.

Dacă era el, a fost unica dată când l-am văzut. Îmi amintesc vag de un chip fără culoare, de un cap osos, cu părul negru, întins, cu obrajii scobiți, cu buze drepte, palide. Ochii închiși la culoare, înfundați sub sprâncene, ficși, arzători sau poate neliniștiți. Nu e neapărată nevoie să fi fost el. Posibil ca amintirea mea să apară colorată, nuanțată de ceea ce s-a petrecut între ei, să-l văd așa cum l-a văzut Flore mai târziu, tulburată de o surpriză aproape fatală.

Dar atunci nu o vedeam decât pe ea. Ea nu numai că supraviețuise, dar, pe deasupra, se salvase de căderea în întuneric și mizerie – mizeria, în acea vreme, acolo, însemna literalmente foamea, boala prin înfometare, disperarea, uneori sinuciderea.

Era elegantă, cât se putea să fii de elegantă. Nu mai purta părul în cozi, ci liber, căzând ca două valuri pe umeri, despărțit de o cărare într-o parte și acoperind o parte a frunții, colțul ochiului drept, obrazul drept.

Era foarte frumoasă, dar de o frumusețe neobișnuită, de-a dreptul țipătoare. Înălțimea ei, zveltețea trupului, rochia din lame neagră și părul cu adevărat șocant creau o apariție de neuitat, din păcate, însă, cam violentă.

Și expresia îi era alta. Nu mai avea surâsul senin și bun, oarecum enigmatic. Avea o înfățișare rece și dură, abia zâmbind la ce-i spunea cel care o întovărășea.

Nu-mi păsa de nimic din toate astea, principalul era că ea supraviețuise. Nu se pierduse, nu era total pierdută. Și folosesc aceste cuvinte în sensul lor literal; nu figurat ca în alte părți; le-am deprins prea bine puterea.

I-am surâs, i-am făcut semn, încântat.

Flore mi-a surâs, expresia i s-a îmblânzit o clipă. Am luat-o pe nevastă-mea și ne-am dus la ea. Ni l-a prezentat pe cel cu care era. Am schimbat doar două cuvinte.

«Inutil să-ți spun cât sunt de bucuros să te văd.»

Rostit apăsat și categoric, ca tot ce nu era slogan sau minciună.

I-am părăsit aproape imediat: atât am făcut doar, am luat-o de braț și am sărutat-o pe frunte. Râdea, cu râsul ei vlăguit.

Atât a fost. O revăzusem pe Flore.

2

Aici se ivește întrebarea la care n-am nici un răspuns și nici nu vreau să am. Aceste femei frumoase pe care le zăream într-o străfulgerare, de obicei cu străini, aveau legături cu poliția secretă, numită Securitatea statului – cea care asigura securitatea statului prin insecuritatea supușilor.

După câte o cunosc pe Flore, înclin să cred că nu se prostitua cu securiști. Șefii lor nu prea încurajau legături cu asemenea femei, pentru că stricau angrenajul mașinii scoaterii din minți.

Sper că ea n-a căutat prea mult, că a găsit imediat pe cel care i-a devenit bărbat. Nu e sigur; dar așa îmi place să cred.

3

Werner era un tânăr, încă tânăr, destul de tânăr, industriaș străin, moștenitor al unei întreprinderi destul de importante, pe care o conducea chiar el, în țara industriei de vârf de pe continent. Venise să negocieze la fața locului un mare contract cu ministerul de mașini-unelte, sau cu altă birocrație industrialist-ninistă de *același soi. Între conferințe cu înalții funcționari ai ministerului și vizitele la uzinele care puteau fi interesate de produsele lui, era însoțit de un tânăr interpret, așa-zis student, care își făcea, în fiecare seară, raportul la securitate, primind ordinele pentru a doua zi.*

Ieșind într-o bună zi de la hotel ca să viziteze un muzeu de artă sau vechi biserici bizantine, s-au întâlnit cu o tânără femeie a cărei frumusețe și părul blond căzut pe un ochi și pe un obraz l-au izbit pe Werner drept în inimă. Interpretul a salutat-o cu căldură, a făcut prezentările și i-a spus lui Werner:

«Vorbește foarte bine limba voastră.» Și către ea: «Cauți pe cineva la hotel, draga mea?»

«Nu, mă plimbam», a răspuns Flore.

Pe Bulevardul 7 Noiembrie sau 36 aprilie, pe unde treceau oameni morocănoși, îmbrăcați sărăcăcios, autobuze arhipline și murdare, aproape deloc automobile, unde în vitrinele goale ale magazinelor goale nu erau decât portretele numerelor de la Unu la Cinci sau ale filosofului înarmat cu pseudonim de întemeietor, ea se «plimba».

«Ce întâmplare fericită!» a rostit interpretul încântat. «Te-ar amuza să mergi cu noi la muzeu?»

«De ce nu», a răspuns Flore, într-o doară, fără semnul întrebării.

La muzeu le-a arătat tablourile lui El Greco, Van Eyck și cele două admirabile Furtuni *ale lui Salvator Rosa, vorbindu-le într-un mod care l-a uimit pe Werner:*

«Ați studiat istoria artelor?»

Ea a surâs rece:

«Nu, dar îmi plac unele opere de artă. Cred că și dumneavoastră. Care este pictorul dumneavoastră preferat? Pardon, nu este o întrebare civilizată. Nu-ți poate place doar unul. Deci, la plural...?»

Werner nu avea un pictor preferat, nu putea să-și ia însă ochii de la chipul atât de frumos și părul înnebunitor. Flore era la fel de înaltă ca el. A invitat-o la cină. Interpretul și-a luat rămas bun și s-a dus să-și facă raportul către superiori.

La desert, cu o sticlă de vin între ei, vin de stat, contrafăcut, totuși încă foarte bun, Werner i-a spus aplecându-se peste masă, privind-o cu lăcomie, ca un nebun:

«Nu mă pricep la pictură, dar cel mai frumos chip pe care l-am văzut vreodată este al dumitale.»

I-a povestit despre el, de călătoriile sale, de case, de surori, coproprietare ale afacerii, căsătorite cu oameni care aveau averile lor, carierele lor.

«Dumneata?»

«Sunt divorțată.»

«Și eu. Ai un prieten?»

«Nu, sunt singură.»

«Scuză-mă, cum poți să trăiești în țara asta?»

Ea a ridicat din umeri. El a privit-o, fascinat, febril la rece.

«Vino să bei un pahar la mine, vrei? Te rog», a rugat-o.

«De ce nu», i-a răspuns.

Mai târziu, în camera de hotel a lui Werner, fără îndoială cu microfoane în pereți și lămpi, ea i-a murmurat:

«Ce bine a fost...»

Știa ce trebuie să le spună bărbaților, nu mințea însă. El fusese energic, meticulos, cu impetuozitate și fantezie, până la sfârșit și da capo. Aidoma lui Bach, gândea ea. Fusese plăcut. «Ești un adevărat specialist», i-a spus după vreo oră-două. El a sărutat-o din cap până în picioare și de la picioare la cap, sistematic, minuțios.

«E bine... e foarte bine», murmura Flore.

«Ce corp frumos», mărturisea sărutând pântecul lui Flore, lingându-i ușor buricul. «Ești cea mai frumoasă femeie din viața mea.»

A ridicat capul:

«Cum a putut cineva să divorțeze de tine?»

«Eu am divorțat», i-a răspuns cu o voce prea lucidă.

«Norocul meu», a spus Werner. Fericirea mea...»

Pentru Flore totul a fost plăcut dar obositor. La sfârșit era istovită. Werner o neliniștea oarecum; făcea amor cu o patimă aproape disperată, spasmodic, convulsiv.

La sfârșit s-a răsturnat pe spate și a tăcut îndelung.

«Vrei să te măriți cu mine?» a întrebat-o brusc, cu o voce ciudat de rece.

Ținându-și o clipă respirația, Flore a zâmbit:

«Chiar așa?»

«Vorbesc în principiu», a continuat el cu același ton rece, așezat. Ea a râs din nou:

«În principiu, da», i-a răspuns.

Întins pe spate, Werner a ridicat capul:

«Nu-i nimic de râs!» a spus cu violență.

«Pardon, scuză-mă!» i-a replicat surprinsă și înțepată.

«Vorbesc serios» i-a spus mai calm.

«Cum vrei să te însori cu mine? Nu mi se va da viza de ieșire!»

«Aranjez eu», a continuat.

«Nu, serios, ce ai de gând să faci?»

«Vrei sau nu vrei?» a încolțit-o cu o violență care ei i s-a părut neliniștitoare.

«Dragul meu, nici că vreau ceva mai bun.»

«Bine. Le voi oferi condiții mai avantajoase, dacă te lasă să pleci din această țară infectă.»

«Ești dispus să pierzi bani?»

«Voi câștiga mai puțin. Sau deloc. Îmi vor da contul în bancă numerotat, în Elveția. E prevăzut în calculele noastre. Ale noastre, ale tuturor. Cu toate aceste țări.»

«Dacă îți ratezi afacerea?»

«Bah! Voi găsi în altă parte. Produsele noastre sunt cerute peste tot», a completat sec.

S-a întors spre ea și a luat-o în brațe:

«Încă?» s-a mirat, mai mult speriată decât încântată.

El a spus printre dinți:

«Când faci ceva, trebuie să faci temeinic.»

Elegie pentru un industriaş

1

Căprioara a ieşit din pădure, s-a oprit.

După-amiază de iarnă. Era un frig uscat, stimulator. Zăpada scârţâia sub tălpile cizmelor de vânătoare. In depărtare, liziera pădurii cenuşii-violete plutea peste coline aidoma norilor joşi. Lumina era pală, galbenă ca lămâia. Flore şi Werner erau în costume de vânătoare. Werner arbora chiar o discretă pană de pasăre sălbatică înfiptă în panglica pălăriei. Era îmbrăcat mai corect ca Flore. Dacă e nevoie de ceva, atunci e nevoie şi gata, spunea: lucrurile trebuie împlinite până la capăt cu precizie, conform regulilor.

«Trage odată», i-a spus nerăbdător. Tot timpul era nerăbdător.

Căprioara asculta, avea capul ridicat, urechile se întorceau încoace şi-ncolo ca o antenă radar. În spate era adăpostul cenuşiu-violet al copacilor, cu vegetaţia măruntă ca o ceaţă. În faţă, douăzeci de metri de zăpadă nu prea adâncă, spaţiu pentru câteva sărituri. Mai departe, din nou arbori subţiri şi deşi, hăţişuri ca funinginea.

«Ce aştepţi, trage odată», a murmurat Werner furios, respirând cu vapori albi.

Flore n-a vrut pană la pălăria sa neagră cu panglică verde. Nu era ortodoxă, zicea ea; costumul cu care era îmbrăcată venea de la Paris sau de pe Bond Street, se deosebea discret de cel al altor invitate: de o eleganţă inegalabilă, abia sesizabilă de un ochi neexersat. Puşca ei, ca şi a lui Werner, costase cât salariul pe un an al unui muncitor de la uzină. Acum o ţinea ridicată cu mâna înmănuşată; cealaltă mână era fără mănuşă, cu degetul pe trăgaci.

«Întâi, dumneavoastră, domnule», i-a spus zâmbind. «Domnul şi stăpânul meu. Mein Herr und Meister» a adăugat.

Căprioara a făcut un salt oprindu-se la jumătatea distanţei dintre cele două perdele de arbori, perdele de ceaţă. Werner a ridicat din umeri furios. A ochit, a tras. Glonţul a izbucnit sec. Departe, căprioara a sărit pe verticală, s-a prăbuşit pe un picior îndoit, îngust aidoma unei crengi rupte. Se târa în trei picioare către adăpostul copacilor. Flore a pus puşca la umăr, a ochit prin lunetă. Crucea ţintei era centrată în dreptul inimii. Flore a tras. Animalul a căzut pe-o rână, arătându-şi burta albă. N-a avut nici măcar un tremur al picioarelor. Murise.

Werner s-a uitat la nevastă-sa. Era livid de furie; nările i se albiseră.

«De ce ai făcut asta?»

«Ca să moară, evident.»

«N-aveai dreptul! Îmi aparţinea!»

«Pardon», i-a răspuns Flore liniştită. «Tu ai avut lovitura ta.»

«Trebuia să aştepţi să mai trag odată!»

«Am spus: pardon», a replicat Flore, agasată.

«Asta nu se face!» a izbucnit cu violenţă mormăind ceva printre dinţi.

«Ce tot spui?» a întrebat Flore.

A tăcut o secundă privind-o fix. Apoi a avut un surâs rău:

«Ţi-e milă de animale, nu?»

«Nu-mi place să le văd agonizând».

«Tu ai făcut înadins să ratezi de fiecare dată, nu-i aşa? Prima dată când n-ai ratat a fost acum – să mă sfidezi! Şi asta ai făcut-o înadins! Tot ce faci, faci înadins! Aşa cum te-ai aflat din întâmplare în faţa împuţitului de hotel din împuţitul oraş al împuţitei tale ţări! La ordinul împuţiţilor de poliţişti!»

Departe, căprioara moartă devenea o pată întunecată pe zăpadă. Seara de iarnă începuse să se lase.

Flore l-a privit pe Werner o vreme, fără să vorbească. Apoi i-a spus:

«Ştii că toate fac parte dintr-un scenariu. Am urcat însă în camera ta fiindcă am vrut. Te-am urmat, fiindcă am vrut. Şi tu ai vrut. Cine te crezi? Vrei să regret că ţi-am devenit nevastă, ce vrei?»

«Am fost al patrulea? De când practici această meserie?» i-a lansat râzând de furie.

Ea l-a privit drept în faţă, cu chipul îngheţat.

«Orice ţi-aş răspunde nu mă vei crede», i-a replicat. «Mai bine să nu mai vorbim de asta. Hai să-i ajungem pe ceilalţi».

A măsurat-o din cap până în picioare, alb ca varul, crispat; ar fi vrut s-o insulte, dar s-a stăpânit:

«Bine, să ne întoarcem».

S-au întors la cabana de vânătoare stilul turtă-dulce. Înăuntru era o încăpere comună, uimitor de mare şi de luxoasă, care ajungea în înălţime până sub acoperiş; un şemineu monumental în care ardea un foc de buşteni; camerele de oaspeţi aveau băile îmbrăcate în faianţă bleu sau roşu pompei, robinetele placate cu aur. Afară, pe zăpadă, sub brazii luminaţi, luceau maşinile invitaţilor.

Era un grup de bărbaţi restrâns ca număr, de o veselie tunătoare, toţi cu feţele înroşite de păhăruţele de hirsch şi aquavit. Şi femeile erau vesele şi zgomotoase. Erau acolo şi cele două surori ale lui Werner, cu soţii lor, apoi prieteni de afaceri, bancheri, industriaşi, avocaţi pentru afaceri cu nevestele, sau femei invitate singure, metresele lor, pe care se făceau că nu le cunosc; erau prezentate: D-na de..., baroana nu ştiu care, conversau, flecăreau cu însufleţire despre nimicuri.

Flore a avut impresia că femeile o evitau. A surprins priviri reci şi ironice, şi-a dat seama că vorbeau de ea. O singură femeie i s-a adresat:

«Aveţi un costum nostim», i-a spus cu un surâs deloc amabil.

Flore a replicat politicos:

«E de la...», numind un mare croitor parizian.

«Cine e?» a întrebat femeia

îndepărtându-se fără să aştepte răspunsul. Câţiva bărbaţi i-au aruncat lui Flore priviri care ei i s-au părut cam insistente. Învăţase de la mama şi de la mine că nu trebuie să măsori oamenii din priviri. Aici, în aparenţă cam asta se făcea.

Unul din aceşti domni foarte bogaţi o privea aşa, pe urmă când şi-a dat seama că depăşise orice limită a întors capul. Se afla într-un grup care vorbea tare; şi-a luat privirile de la ea ca să protesteze vesel dar destul de categoric împotriva a ceva ce tocmai se spusese:

«Nu-i adevărat!»

La noi Flore învăţase să nu spună niciodată «nu-i adevărat!» În franţuzeşte se spune «găseşti?». «Chiar vi se pare?» nu e prea politicos. În englezeşte la fel: «Is that so?» *Sau* «I'm afraid that isn't quite so». *O dezminţire, pur şi simplu, era de neconceput. Aici nimeni nu lua seamă la asta. Totuşi, a observat ea cu regret, aceiaşi oameni erau ofensaţi de cuvintele cele mai nevinovate şi ripostau dur, foarte dur. Era un lucru foarte curios.*

«E adevărat că am o pieptănătură de call-girl, şi-a zis în sinea ei. Sau de fată de parveniţi»; unele din tinerele femei aveau chipurile exagerat fardate şi coafuri extravagante, iar altele păreau că vor să arate ca nişte menajere corecte. Totul era foarte complicat, şi-a zis.

Cina era servită de pândari în haine albe; atmosferă pe cât de politicoasă pe-atât de zgomotoasă. Au fost toasturi, adevărate discursuri, primite cu hohote de râs. În fond, totul era foarte simplu, cuminte, aşa i se părea, dar foarte plicticos, cu o insuportabilă răceală implicită.

Răceala era peste tot. Acasă, vidul, tăcerea, interiorul strălucind de curăţenie, superbele mobile vechi – totul era rece. Comodele şi secretairele de la Roentgen – bărbat născut în zonă, unde a şi lucrat până să devină ebenistul Mariei-Antoaneta – erau expuse ca la muzeu: nimic din ce le înconjura, fiinţe, vorbe, gesturi, nu aveau de-a face cu frumuseţea lor rafinată [...]

Pe undeva era stăpânită de sentimentul că ţinuta, gesturile, chiar şi cuvintele, pe cât se poate, gândurile şi sentimentele trebuiau să fie la fel de rafinate şi afabile, la fel de nobile şi binevoitoare ca şi operele de artă; că nu trebuia să-ţi contrazici aproapele, mai ales când se înşela asupra calităţii şi valorii lucrurilor despre care vorbea.

Toate astea i se păreau profund nesatisfăcătoare. Nimeni în jurul ei nu se arăta dispus să caute frumuseţea, să răspândească frumuseţea sau măcar armonia, blândeţea, bunăvoinţa; sau să le recunoască la altul sau în altceva decât în sine însuşi. Devenise mai puţin vorbăreaţă şi mai puţin veselă. La sfârşitul cinei, unii dansau, bărbaţii au rămas la masă să bea şi să fumeze trabucuri, femeile s-au adunat separat pe canapele şi fotolii. Werner s-a apropiat cu un aer întunecat:

«Hai să ne plimbăm puţin».

Flore a acceptat în grabă. I-a trecut criza de furie, şi-a spus ea, e semn că nu mai are chef de nimic. Ea voia să-l iubească, să fie iubită de el ca la început. Umorile negre ale lui Werner, dispoziţia mereu schimbătoare, accesele de umoare violentă nu erau esenţiale, esenţială era dragostea lui pasionată pentru ea; dar dacă nu a fost decât dorinţa care se va stinge într-o zi? Vom vedea. Fiecare lucru la vremea lui, şi-a mai spus ea îmbrăcându-şi haina de lynx, blană pufoasă şi caldă care sporise singurătatea unei păduri: lincşii erau tot mai rari, în curând aveau să dispară.

Au ieşit în vreme ce fumătorii şi băutorii vorbeau despre vânătoarea cu vânat mare din Africa, elefanţi, lei, rinoceri, cu taxe enorme pentru guvern; sau cerbi cu coarne record din Carpaţi, cu taxe de cincizeci de mii de dolari pentru guvernul-xist-ninist local. Perechile dansau; femeile în cercul de fotolii vorbeau încet, – greu de închipuit aşa ceva, – şi I'm afraid, *nu merita osteneala, aşa gândea Flore plecând, reproşându-şi imediat că e rea şi fără doar şi poate nedreaptă.*

Purta o căciulă mare din blană de lynx. Werner îşi pusese o haină scurtă din piele de ren, o căciulă la fel, cumpărate la Helsinki, unde avea afaceri ca peste tot, în Statele Unite, Brazilia, China, Africa de Sud şi India, sau Indonezia, Mexic şi în Estul -xist-ninist; peste tot. «Fleacurile noastre sunt cerute.»

Automobilele de mare lux luceau pe ascuns cu capotele pudrate cu promoroacă, sub brazi. Zăpada scârţâia sub paşi. Flore şi Werner se afundau în pădurea foarte bine îngrijită, ca pretutindeni în această ţară bine îngrijită unde nu există decât vânători bine păzite («Dacă ar fi fost puţin mai blând» îmi spunea Flore într-o zi, privind apusul soarelui pe ocean. «Sanftheit. Puţină atenţie pentru cel de lângă el. În rest era perfect. Dar din această cauză nu era decât aproape perfect, exact cum nu era bine.»).

Noaptea întunecată nu reuşea să ascundă zăpada, chiciura de pe crengi. Aerul era rece, tare, atât de pur încât era o bucurie să respiri.

«Ce bine e», a spus Flore luându-l de braţ pe Werner.

El n-a reacţionat. L-a simţit insensibil, absent, încât i-a lăsat braţul, mergând în tăcere alături de el; paşii lor scârţâiau pe subţirea pojghiţă de zăpadă îngheţată.

Brusc, Werner s-a oprit. Se aflau într-un mic luminiş, înconjuraţi de trunchiurile negre ale pădurii; tenebre sub un cer negru.

«Exact ca aici. Acolo l-am omorât», a rostit.

Scrâşnea din dinţi. Flore a auzit zgomotul pe care nu l-a recunoscut imediat, atât de neaşteptat, de necrezut.

«Despre ce vorbeşti?» l-a întrebat abia auzit.

El a început să turuie ca un to-

rent, behăind, îngăimând. El împreună cu doi camarazi, spunea. Pe partea lacului Ilmen sau al lacului Peipous, ea nu-și mai amintea mai târziu. Liniile inamice erau puțin mai departe, ale lor în spate. Pretindeau că sunt în patrulă de recunoaștere pregătind atacul de a doua zi. Erau acolo ca să-și omoare șeful. Nu le plăcea. Era al patrulea din grup.

«Un erou. Înțelegi. Pe care l-am omorât. A mai fost unul ca el în Grecia. A sărit din tranșeu luându-o înainte, ca un idiot.»

Tăcere.

«Voi ați tras în spate», a spus ea cu o voce albă.

Werner a ricanat.

«În orice caz, nu s-a mai întors».

A început să scrâșnească din dinți.

«Dar el... Ca aici. Un loc exact la fel», a continuat privind zăpada și copacii din jurul lui.

Și-a reluat povestea dezlânată, spasmodică, vorbind despre rafala de mitralieră în plin piept, despre ce a strigat victima în ultima clipă, despre erupția rafalelor de mitralieră și de tirurile de mitralieră din față, în vreme ce rachete luminoase urcau în noapte.

Au revenit în liniile lor. Asta a fost tot. Cei doi camarazi și complici ai lui Werner au murit mai târziu. Doar el a supraviețuit. Nu putea să se elibereze de această amintire.

(«Dovadă că nu era rău, mi-a spus Flore în fața apusului de soare peste ocean. Era doar bolnav. Nervii. Fără nici o îndoială chiar dinainte, din ce în ce mai mult apoi. Mi-am dat seama curând. Și totuși prea târziu. De ce oamenii nu ne avertizează cum sunt?»)

S-au întors la cabana de vânătoare, Jagdhütte, *care era ca un castel. Noaptea când au făcut dragoste, cum i se spune acestui act, generalizând abuziv, Flore cu ochii mari deschiși privea tavanul în întuneric. Simțea organul masiv, tare și satinat în josul pântecului și își dădea seama cu mirare de propria-i răceală; de repulsia ei, mai rea decât cu primul bărbat. De data asta nu era o repulsie fizică. Carnea era anesteziată, percepea tot, ca la ginecolog. Oroarea era spirituală. N-avea oroare de Werner. De el mai curând îi era milă. Oroarea era mai vastă și mai îngrozitoare, fără nume, fără țintă; nu însă fără motiv, nu fără cauză în tenebre.*

I s-a părut că, posedând-o, cum se spune la fel de fals, că posedând-o cu înverșunare el scrâșnea din dinți.

2

Acasă, Flore era singură în spațioasa vilă pustie. Werner era la uzină, adesea până foarte târziu seara; și foarte des în călătorie de afaceri. «Nu te iau, n-aș avea timp să mă ocup de tine. Vom naviga vara asta în Arhipelag». Rămâneau doar servitorii, oameni de treabă, din păcate reci și plicticoși. Nimeni altcineva. Surorile și cumnații lui Werner veneau foarte rar, doar dacă era el prezent; telefon prealabil, să fie siguri că nu vor fi singuri cu ea. Până la un punct își disimulau aversiunea pentru aventuriera pe care o pescuise Werner într-o țară imposibilă; acest soi de pin-up girl *cu claia ei de păr blond pe o tâmplă, până la urmăr.*

Odată, Werner a luat-o să viziteze uzina. A ținut minte patru momente pe care le-a evocat, mai târziu, cu mine pe terasa în formă de provă, la apusul soarelui pe ocean.

Prima a fost chiar legată de Werner – mergea repede, fără să o aștepte, cu un blazer de yachtman, bleumarin cu nasturi auriți împodobiți cu ancore. Cu mâinile în buzunare, cu nasul ridicat, trecând peste diverse obiecte de fier care încurcau locul, răspunzând scurt saluturilor unor persoane – nu-l salutau toți, fiind preocupați de ce făceau, meticulos, minuțios, temeinic.

«Era un industriaș adevărat, a afirmat ea, serios, totodată un fecior de bani gata, fiul președintelui-director, fondatorul afacerii. El n-ar fi fost capabil s-o pună pe picioare. E adevărat că a făcut-o să prospere, că a declanșat cash-flow-ul.»

Tatăl folosise, exploatase talentul, poate geniul, unui tehnician și inventator, el unul fiind nepriceput în afaceri așa cum se întâmpla adesea. L-a făcut asociatul său; apoi l-a îndepărtat într-o oarecare măsură; în orice caz, după moartea acestui om, el a rămas proprietarul uzinei sută la sută.

A doua amintire a lui Flore era legată de mașini. Mașini cu brațe articulate, patru, șase brațe de oțel. Se plimbau suspendate pe șine în plafon, își mișcau tentaculele de oțel sacadat, cu o extremă precizie, aproape cu delicatețe. Sudau într-o erupție de scântei. Perforau, rabatau, ridicau piese, depunându-le în altă parte, sub cleștii și instrumentele surorilor lor, toate la fel, care cojeau oțelul lucitor așa cum cureți un măr, în spirale de coji. Era doar un singur om, în bluză cenușie în cușca de sticlă din capătul sălii.

«Ele execută programul indicat», i-a explicat Werner nevesti-sii.

A treia amintire: muncitoare într-o altă sală cu alte mașini se răsuceau pe loc eliminând obiecte pe care alte femei le verificau dintr-o privire. Apoi containerele transportau obiectele cu o mișcare la fel de ritmată pe o bandă rulantă.

«Este o națiune muzicală», mi-a explicat Flore.

A adăugat că el i-a dat să citească Les Cinq cents millions de la Begum *de Jules Verne, în care e vorba de munca metalurgiștilor în urmă cu o sută de ani, asemănătoare cu aceea de acum, în plus ritmați cu fluiere ca după o partitură muzicală, ca să lucreze fuziunea fierului. Apoi* Orages d'acier, *de Ernest Jünger, în care se vorbește despre munca lansatorilor de grenade, alergând de la dreapta la stânga într-o tranșee franțuzească* pe care o depopulau de cei în viață, populând-o cu cadavre, și asta datorită acestei calități de a acționa în cadență, esențialmente muzical.

«Abia atunci am înțeles ce spuneau atât de clar acești scriitori, unul dintre ei vorbind din proprie experiență».

E adevărat că Jünger fusese conducător de escadră de atac, rănit de șase ori, încărcat cu decorații, mărturisind cuiva care-i lua un interviu că nu trăsese niciodată vreun glonț, că nu atinsese niciodată o mitralieră. Muzică, doar muzică. L-am văzut, era frumos, scund, zvelt, tânăr la optzeci de ani sub claia de păr albă. Se îmbăia în fiecare dimineață într-o cadă plină cu apă rece.

Amintirea Florei se întorcea la acele femei în bluze cenușii, cu părul strâns într-o batistă cenușie. Erau mai ales tinere, drăguțe și totodată placide, răbdătoare, toate la lucru. Bărbații, copiii, iubiții, mașina Volkswagen parcată pe domeniul uzinei, căsuța curată, florile, frigiderul, disciplina, munca bine făcută, viața bine organizată, programată, sindicatul, asigurările, pensia.

«E admirabil. Sau poate îngrozitor, mi-a spus Flore. Nu știu.»

A patra și ultima amintire din această vizită a fost o ușă deschisă în peretele unei săli de mașini. Dincolo de această ușă era o încăpere goală cu pereții goi în culoarea betonului, inundată de lumina albă și dură proiectată de un tub de neon, sub o pălărie de tablă verde.

În cameră era doar o planșetă de desenator, cu o coală mare de hârtie plină de desene amănunțite, un labirint de trăsături precise, rectilinii.

În fața șevaletului, cocoțat pe un taburet înalt, un bărbat de vârstă medie, cu o bluză cenușie, cugeta complet absorbit, surd și orb la tot.

Era cocoțat acolo ca o maimuță savantă. O maimuță gânditoare, un om, mi-a explicat Flore râzând ușor. Dürer care a gravat Melancolia ar fi avut aici un alt subiect, Concentrarea. El era concentrarea însăși.

Era străină de aceste ființe, de această țară. Werner a lăsat-o singură, stăpână a casei pentru invitații săi și stăpână noaptea, mută, pasivă, zdruncinată de încrâncenarea lui metodică.

N-a primit decât o vizită, a unei persoane care dorea s-o vadă doar pe ea. Era o femeie elegantă, coafată și fardată cu grijă, care a sunat la ușă fără să se anunțe.

«Sunt vecina dumitale», i-a spus politicoasă.

Flore a invitat-o să ia loc în marele living, printre mobile prețioase, în fața unui perete în întregime din sticlă, care dădea spre grădină, și s-a mirat în sinea ei de această vizită, acolo nu se cunosc vecinii între ei.

«Cât sunteți de frumoasă», i-a spus femeia cu simpatie și compătimire. «Sunteți cea mai frumoasă dintre toate. Le semănați, în bine. Mai curând în și mai bine, și ele erau foarte frumoase. E tipul care îi place.»

Flore a rămas interzisă.

«Nu știați?», a întrebat-o cealaltă. «Sărmana. Die Arme.»

I-a explicat Florei că Werner a fost însurat de mai multe ori. Nu-mi amintesc numărul acelor femei și nu știu dacă Flore a înțeles bine. În orice caz au fost mai multe, toate înalte și blonde «nu atât de înalte ca dumneavoastră, și nu la fel de frumoase.»

A fost o americană, cu care a avut un copil, a divorțat când era însărcinată, ajutat de rapoartele detectivilor datorită cărora a obținut o sumă considerabilă, în valoare de unul sau două milioane de dolari. A mai fost o suedeză, care a fugit întorcându-se în țara ei.

«Nu știați nimic din toate astea?»

«Nu, nimic.»

«Așa am crezut și eu. E nevrotic, poate chiar periculos. Fiți atentă.»

După câteva politețuri, a plecat.

Datorită acestei femei cumsecade, Flore n-a fost luată total prin surprindere de criza de nebunie a lui Werner. S-a întors de la uzină, au cinat împreună, el a băut un whisky-soda.

Flore a băut un ceai.

Werner s-a îngălbenit apoi s-a înroșit:

«Ce înseamnă fasoanele astea? Ce este porcăria pe care te prefaci că o bei? O faci înadins, nu-i așa? Ca să mă sfidezi? Ca să par un bețiv, sau ce?»

«Nu fac nimic rău», i-a răspuns Flore, speriată de urlete și de înfățișarea lui dementă. «Nu-mi place alcoolul, știi bine. Îți țin tovărășie, dragul meu, dar...»

«Nu poți bea același lucru cu mine? Nu poți să faci ca toată lumea? Ți se pare că ești mai deosebită?» striga, cu spume la gură, în picioare, cu pumnii strânși.

Era atât de înspăimântător, încât Flore s-a ridicat și s-a retras. El a urmat-o pas cu pas, urlând înjurături. La piciorul scării, Flore a făcut stânga împrejur, a urcat scara în goană, până în dormitor unde s-a încuiat cu cheia. Werner dădea cu pumnii în ușă, s-o scoată din țâțâni și alta nu. Flore a crezut că va sparge ușa. Atunci a fugit în baie și a încuiat cu cheia ușa de la baie, a privit împrejur, căutând o armă să se apere.

În camera alăturată erau dulapuri cu haine pe trei pereți. În spatele unei uși cu oglindă glisante erau stivuite valize. În spatele alteia, se aflau costumele de vânătoare, și puștile.

Flore a încărcat una și s-a dus să deschidă ușa. Werner era acolo, desfigurat de furie, tremurând din cap până-n picioare. Flore i-a băgat țeava puștii sub nas.

«Dacă nu te potolești, trag», i-a spus.

A ezitat, a privit capătul puștii, țeava neagră.

«Indiferent ce mi se va întâmpla pe urmă. Nu vreau să-ți fac rău. Dacă nu te potolești, te omor», i-a spus tremurând și ea din cap până în picioare.

El a avut un ciudat zâmbet de ruşine:

«Ascultă...»

«N-ascult nimic!» i-a strigat ea. «Lasă-mă în pace. Pleacă!»

«Unde... o să dorm?» a întrebat-o Werner cu o altă voce, timidă, chiar umilă.

Înfăţişarea şi tonul de cretin au înspăimântat-o mai mult pe Flore decât violenţa dinainte. A reuşit să nu-şi trădeze panica.

«Într-o cameră pentru prieteni», i-a replicat cu duritate. «Sau pe canapeaua mare din salon. Te priveşte. Pleacă!»

A privit-o stupid, a lăsat din nou ochii către vârful ţevii de la puşcă mormăind:

«Bine, bine, aşa...»

A făcut stânga-mprejur, s-a îndepărtat târându-şi picioarele. Flore a trântit uşa, a încuiat-o cu cheia de două ori. Apoi a pus un scaun în faţa uşii, cu spătarul sub clanţă, s-a refugiat în pat cu puşca lângă ea. A adormit abia în zori, s-a trezit de mai multe ori tresărind brusc.

A coborât foarte târziu, cu puşca în mână. Werner era plecat, probabil la uzină.

4

Werner îi dădea doar bani de buzunar, cu meschinărie. Flore a alergat până la vecina cu pricina, la câteva sute de metri, locuia şi ea într-o casă mare în fundul unui parc particular al bogatei periferii cu reşedinţe. Flore i-a povestit în câteva cuvinte ce s-a întâmplat, a împrumutat de la ea câteva bancnote de o sută, s-a întors, a înghesuit haine şi lenjerie într-o valiză, a lăsat cheile casei la vedere, pe birou în camera de lucru a lui Werner, s-a suit în maşina cu marcă celebră, costând salariul pe doi ani al unui muncitor de la uzină, şi a luat-o pe autostradă.

S-a refugiat într-un mic hotel al metropolei bancare şi industriale a ţării. Se spunea că în cartierul băncilor – două sute cincizeci de bănci, cu zeci de mii de filiale în ţară şi în lumea întreagă – care avea mai puţin de un kilometru pe o latură şi se învecina cu cartierul asigurărilor, cu acela al agenţiilor de publicitate şi cel al prostituţiei, se întâlneau mai mulţi bancheri, agenţi publicitari şi fete uşoare pe metru pătrat decât în oricare alt oraş al continentului; că se bălăceau în afaceri bancare până la jumătatea picioarelor.

Ea nu vedea decât reclamele luminoase, zilele de iarnă, noaptea de iarnă, citea anunţuri din ziare, îşi căuta de lucru; nu mânca aproape nimic; n-a făcut decât o singură cheltuială mai importantă: s-a dus la un coafor să-şi taie părul. Va avea în viitor o pieptănătură cuminte, cu părul mai lung, cu o buclă circulară, introdusă în modă de Prima Doamnă de peste ocean. Nu mai trebuia să se schimbe.

După câteva seri, portăreasa i-a telefonat în cameră: un oarecare domn dorea s-o vadă.

A amuţit. Îl cunoştea pe vizitator, era avocatul lui Werner.

«Doamnă! Doamnă! Mă auziţi?»

«Spune-i domnului să urce», a spus.

Flore îmi spunea că n-a ştiut niciodată cum i-au luat urma. Probabil printr-o agenţie de detectivi particulari; asemenea agenţii erau cu duiumul în metropola financiară, se specializau în spionaj industrial. Bineînţeles şi în divorţuri, acestea erau însă mai puţin bănoase.

Avocatul era un bărbat înalt, arătos: îmbrăcat într-un costum bleumarin, guler alb, valijoară din Sarmonită cu şase rotiţe dinţate pentru încuietoarea cu cifru.

«Dragă, respectată prietenă! Stimată doamnă! Cum aţi putut face aşa ceva? Să-l părăsiţi pe bietul dumneavoastră Werner. Are atâta nevoie de dumneavoastră. Nu îndrăzneşte să vină să vă vadă, m-a însărcinat pe mine să vă transmit că e dezolat, năuc, neconsolat. Vă imploră să vă întoarceţi. Şi eu vă implor. Nu mai poate să lucreze, este într-o stare de nervi înfiorătoare.»

«De furie?» a întrebat înveninată Flore.

«Nu, de deprimare. Împăcaţi-vă cu el. Pentru a vă dovedi bunăvoinţa lui, neştiind ce cadou v-ar îmblânzi, vă trimite asta».

A pus valijoara neagră pe pat, a umblat la încuietoare, a deschis. Valijoara era doldora până în margine de pachete cu bancnote, având scris pe banderolă 100 x 100, 100 x 500, 20 x 1 000.

«Ca în filmele cu gangsteri, îmi povestea Flore cu râsul ei slab. Fascinaţia occidentală a pachetelor cu bancnote, o valiză plină.»

A privit banii, a întins mâna, a luat două pachete şi a trântit capacul.

«Spune-i că mă întorc mâine. Îl iubesc. Îmi provoacă milă. La viitoarea scenă, s-a terminat. Când ne vom vedea, spune-i, te rog că nu voi suporta nici cea mai neînsemnată aluzie la ce s-a întâmplat. Că vom dormi în camere separate. Aş fi incapabilă să dorm alături de el. Nu mai vorbesc de raporturi conjugale. Vorbesc de somn. Mi-ar fi teamă că îl apucă din nou, în plină noapte, că ar încerca să mă sugrume.»

«Ştie. Ştie. Înţelege. Un oarecare timp va trebui să vă obişnuiţi din nou unul cu celălalt.»

«Nu unul cu celălalt: eu cu el», a precizat Flore.

«Da, da, da. Cu vremea totul va deveni ca înainte. Chiar mai bine, mai bine! Mai bine ca înainte. La primăvară o să faceţi împreună o croazieră în Arhipelag (in der Agäis).»

«Numai noi doi?» a întrebat Flore, bănuitoare.

Avocatul a râs din toată inima («Expresia e de un comic sinistru, îmi spune Flore... inimă!»).

«Nu, vaporul este mare, cu două catarge şi patru oameni ca echipaj.»

5

În lunile următoare, a trăit împreună cu Werner într-o tensiune nemărturisită, care a devenit insuportabilă. Erau doi străini politicoşi, unul urându-l pe celălalt, iar cel de al doilea stând zi și noapte la pândă, de teama unei agresiuni subite și posibil mortale.

Flore a consultat medicul familiei.

«Nu pot să dorm, când reușesc, durează o jumătate de oră, mă trezesc tresărind ca dintr-un coșmar.»

I-a mărturisit doctorului sub taina secretului profesional că Werner e bolnav psihic.

«Și el are coșmaruri sau, mai curând, un coșmar, mereu același, în orice caz să nu-i spuneți niciodată. Nici măcar nu-i dați de înțeles că l-ați observat. Nu mi-ar ierta-o niciodată. În timpul războiului a făcut ceva înfiorător, nu reușește să depășească amintirea.»

I-a povestit ce se întâmplase în pădurea iernatică, între liniile frontului, lângă lacul Ilmen sau Peipous.

«Da...», a rostit încet doctorul. «Știți, asemenea lucruri se întâmplă. Rar, foarte rar, dar există. Mai ales că el împreună cu camarazii lui au înfăptuit asta, sau ceva similar. Dacă au supraviețuit războiului, și-au înăbușit amintirea cu riscul sănătății, putând să aibă repercusiuni psihosomatice foarte grave, necunoscute, greu de tratat... Problemă de nervi. Există câte unii care, cu anii, au consumat complet șocul. Sunt naturi robuste, ca să nu spun grosolane, chiar și oameni care se mândresc cu ce au făcut. Odată am pălăvrăgit cu un șofer de taxi care mă ducea la aeroport. Un om de vârsta mea. Am vorbit de război. Mi-a povestit că făcea parte dintr-un pluton de execuție în Iugoslavia. Împușcau partizani sau numai simpli suspecți. “Nu era prea frumos”, spunea. "În afară de comuniști. Pe ei îți făcea plăcere să-i dobori.” Chiar el, vedeți bine, nu depășise complet amintirea. Dovadă era dorința de a vorbi. Evident, cu un necunoscut pe care nu avea să-l mai vadă vreodată. Probabil că nu era catolic. Taxiul îi ținea loc de confesional.»

Apoi, examinând-o pe Flore: «Cu dumneavoastră cum se comportă?»

«Perfect. Mă iubește. Are pentru mine aceeași pasiune ca în prima zi».

«Și dumneavoastră?»

«Cu mine e mai altfel. Am foarte multă compasiune pentru el. Este copilul meu. Chiar în pat.»

Era inexact. Nu-l mai lăsa s-o atingă; nici măcar să se apropie. S-a ferit să mărturisească doctorului.

«Deci, dormiți în aceeași cameră.»

«Când e vorba de dormit, nu. Din cauza coșmarelor sale, e mai bine așa. Ar fi foarte incomod. (Ungemütlich, cuvânt blajin și inofensiv)».

A ezitat, apoi a continuat:

«Sexual, e nesătul, maladiv, îmi reproșează chiar că nu mă culc cu el. Dacă nu se întâmplă de mai multe ori la rând, pretinde că n-a fost nimic, acuzându-mă că îl refuz. Am și eu limite, ca oricare femeie, cred. Îi puteți prescrie calmante? Ca să și doarmă. Somniferul lui e alcoolul. Bea seara până la abrutizare.»

«Singur?»

«Îi țin tovărășie atât cât pot, mă prefac că beau. După o anumită cantitate de whisky sau de coniac nu-și mai dă seama, atunci beau ceai. Nu-i place deloc, consideră că sunt o trădătoare, bine, zic, beau din nou whisky... Ar trebui să-l vedeți. Mă îngrijorează. Chiar numai deprimarea lui continuă. Nu îndrăznesc să-l sfătuiesc să vă consulte. Se supără. “Mă simt foarte bine, n-am nevoie de nimic.” E foarte delicat, foarte greu. Vă vorbesc doar de el, aș dori, pur și simplu, să vă cer ceva ca să dorm».

Doctorul i-a prescris somnifere ușoare. După cincisprezece zile Flore a venit să-i ceară ceva mai eficace.

«Dumneavoastră, nu-i așa că nu beți alcool seara? Nici să nu vă atingeți».

«Ar fi cam greu. Werner vrea să-i țin companie. Și așa se plânge că îl las să bea singur. Ar trebui să trișez!»

«Trișați, trișați. Altfel devine periculos.»

A consultat medicul a treia oară: ce-i prescrisese nu o adormea decât două-trei ore, spunea. Medicul s-a împotrivit, până la urmă, a cedat.

«Atenție: fără alcool.»

«O să mă feresc, v-o promit. Voi ține tabletele sub cheie, ultimul tub mi s-a părut că s-a golit prea repede. Werner e ca un copil, cotrobăie în comoda mea.»

«Să nu-l lași, cu nici un chip, să se atingă de astea, ar putea fi foarte periculos.»

«Vă promit că nu se va atinge, doctore. Mulțumesc.»

Werner a fost găsit într-o dimineață de fata în casă, prăbușit pe canapeaua mare din salon, cu sticla pe trei sferturi goală în față, iar tubul cu tablete golit în întregime lângă sticlă. Fata în casă a urcat s-o trezească pe Flore.

«Doamnă! Doamnă!»

Flore s-a trezit greu, a deschis ușa; era buimacă de la somniferul luat prea târziu, după miezul nopții. Alarma fetei în casă a trezit-o imediat; a coborât în goană, a telefonat doctorului. S-a făcut o scurtă anchetă. Somniferele se dizolvaseră în alcool; nici o altă amprentă digitală pe sticlă în afară de cele ale lui Werner. Moarte accidentală prin efectul cumulat, bine cunoscut, al somniferelor și alcoolului. Werner murise fără testament. Nevasta lui moștenea patruzeci la sută din afacere. Surorile lui Werner au venit s-o vadă însoțite de avocatul familiei, cel care o aruncase din nou în joc în camera mică de hotel. Ele erau înțepate, glaciale; avocatul foarte rece.

«Este o afacere de familie, întemeiată de tatăl sărmanelor femei și de Werner; moral, dumneavoastră nu puteți avea pretenții la succesiune», i-a comunicat lui Flore.

Erau în salon, așezați în cerc, Flore în colțul canapelei unde îi găsiseră bărbatul.

«N-am nici o pretenție la averea familiei. Vă atrag atenția că nu mă voi lăsa aruncată în stradă fără un ban. Cer o sumă la învoială și o rentă viageră. Dați-mi ce-i dădea Werner șoferului», a adăugat Flore, privindu-i drept în față pe rând, de la dreapta la stânga, cu același ton de sfidare înghețată pe care îl avusese spunându-i mamei după ce fusese violată: «Dacă mă găsești altfel decât m-ai făcut, ia barda!»

S-au privit; cele două surori s-au uitat la avocat. Acesta tușea ca să-și dreagă vocea; a rostit:

«La ce sumă v-ați gândit?»

Flore a spus, cu dispreț, o cifră de cinci zerouri. Averea familiei era estimată la o cifră urmată de opt zerouri.

Avocatul a rămas mut un moment. A tușit din nou.

«Și renta viageră?»

«M-ați auzit: cum își plătea șoferul.»

«Până la eventuala dumneavoastră căsătorie», a spus avocatul pentru a-și ascunde surpriza și satisfacția.

«Bineînțeles. Ce vă închipuiați?» a replicat Flore sec.

Gordon Tours

VOIAJUL PE CARE L-AȚI VISAT DINTOTDEAUNA ȘI NU L-AȚI PUTUT REALIZA ESTE ACUM LA ÎNDEMINA ORICUI

I.ATLAS VĂ OFERĂ CĂLĂTORII MINUNATE LA PREȚURI NEVEROSIMIL DE IEFTINE

BILETE DE AVION: TEL AVIV-NEW YORK-TEL AVIV DE LA 799 DOLARI; LONDRA DE LA 299 DOLARI; PARIS, FRANCKFURT, AMSTERDAM DE LA 389 DOLARI; MUNCHEN, ZURICH DE LA 379 DOLARI.

AVION + HOTEL: Londra + 4 nopți de la 413 dolari
Paris + 4 nopți de la 479 dolari

ROMÂNIA: Odihnă și sky în faimoasele stațiuni SINAIA, PREDEAL, POIANA BRAȘOV.
Tratamente medicale în toate stațiunile balneare la prețuri reduse de iarnă.

ARANJĂM ASIGURĂRI DE BOALĂ PENTRU TURIȘTI.

I.ATLAS - GORDON TOURS
TEL AVIV, str.Ben Yehuda 184
Telefon: 5270767 (6 linii)

NICI UN PAS FĂRĂ ATLAS!

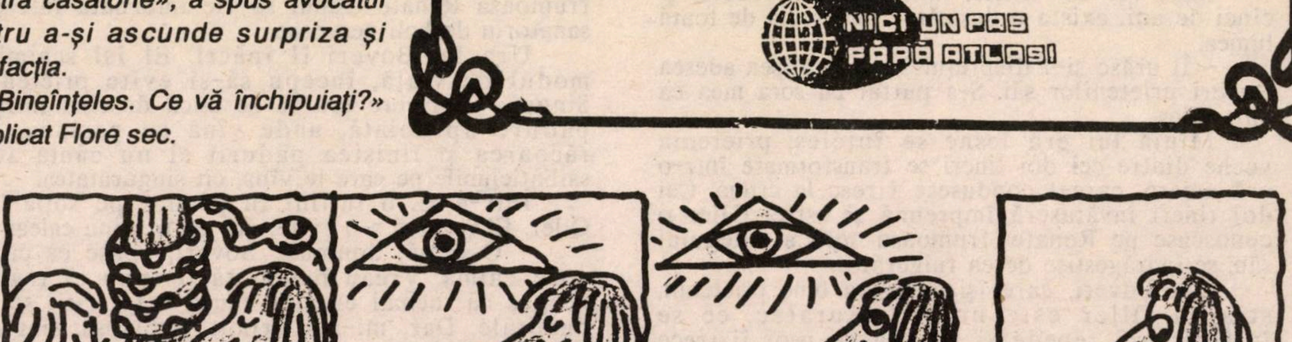

*

CAZUL BOVERI

nuvelă polițistă

de H. Robbins

Domnilor, v-am mai spus: nu jigniți femeile; iar dacă le refuzați, să știți că și asta se cheamă la ele jignire. O jignire care te poate costa scump...

Noaptea era luminoasă şi liniştită. În tăcerea adîncă, răsună deodată o împuşcătură. Ecoul repetă ultimul strigăt al lui Bary Oller. Corpul său inert fu găsit dimineaţa la marginea pădurii. Cine era criminalul?

Poliţia acţionă repede şi cu succes. Încă în seara aceleiaşi zile, Martin Boveri fu arestat la locuinţa sa, sub învinuirea de a-l fi ucis pe Bary Oller. Deşi el afirmă că nu e vinovat, nu opuse rezistenţă şi se lăsă condus la poliţie. Ancheta avea să dovedească de ce a ucis Boveri; aşa cum stăteau lucrurile, nu era de loc greu de demonstrat aceasta.

Între cei doi tineri, în vîrstă de douăzeci şi cinci de ani, exista o duşmănie cunoscută de toată lumea.

- Îl urăsc şi-l dispreţuiesc, mărturisea adesea Boveri prietenilor săi. S-a purtat cu sora mea ca un ticălos.

Mînia lui era lesne se înţeles; prietenia veche dintre cei doi tineri se transformase într-o ură amară, care-l condusese firesc la crimă. Cei doi tineri învăţaseră împreună şi astfel Oller o cunoscuse pe Renate, frumoasa soră a colegului său; se îndrăgostise de ea fulgerător.

Dar Boveri, care îşi cunoştea bine prietenul, ştia că Oller este un tip uşuratec, ce se înflăcărează repede şi tot aşa de uşor îi trece pasiunea; îi spunea Renatei adesea:

- Nu este un bărbat potrivit pentru tine, încerca el să-şi influenţeze sora. Tu eşti serioasă şi ai să suferi mai tîrziu din cauza firii lui uşuratece.

- Îl iubesc şi nu pot trăi fără el, răspundea ea liniştită.

- El poate însă foarte bine să trăiască fără tine.

Renate clătină din cap cu încăpăţînare şi Martin îşi dădu seama că-i vorbeşte degeaba.

*

Renate şi Bary se logodiră; deşi norocul fetei părea deplin, Martin rămase totuşi neîncrezător în viitorul celor doi îndrăgostiţi. După un timp, el observă că Bary a început să-şi neglijeze logodnica. Într-o zi, Renate i-a spus fratelui ei plîngînd:

- Nu mă mai iubeşte. Cred că iubeşte pe alta.

Pentru Martin, destăinuirea surorii sale nu constituia o surpriză. Totuşi, revoltat, el ceru o explicaţie vechiului său prieten.

- Să-mi spui tot adevărul, strigă Martin. E ceva la mijloc. Eşti logodit şi totuşi mai fugi după alta...

- Nu fug după altă femeie, şi în orice caz, logodna este o situaţie provizorie, care poate fi revocată oricînd.

- Numai un om ca tine poate vorbi astfel, fiindcă ştii prea bine ce suferinţă cumplită ar fi pentru sora mea să te piardă! Eşti un ticălos!

- Nu-ţi permit un asemenea ton, strigă Oller. Şi cu ce drept te amesteci? Povestea aceasta ne priveşte numai pe noi, pe sora ta şi pe mine.

- Greşeşti! Ceea ce o doare pe sora mea, mă doare şi pe mine!

Aşa se face că s-au despărţit atunci ca duşmani. Şi, cu cît Renate suferea mai mult din cauza lui Bary, cu atît creştea ura lui Martin.

- Este un ticălos, spunea el prietenilor. Ar merita să-l împuşc!

Cuvintele acestea au jucat mai tîrziu un rol greu, cînd fu acuzat de moartea lui Oller.

*

Martin avusese dreptate. După un timp, Oller se căsători cu o tînără unguroaică, pe care o cunoscuse la ski. Pînă atunci, Renate Boveri mai sperase că Bary va reveni la ea. După căsătoria lui, suferinţa ei luă forme alarmante. Aşa că Boveri care aflase apoi că mariajul lui Oller se clătina, din cauza comportării uşuratice a soţului, se grăbi să comunice vestea sorei lui. Dar, era prea tîrziu; suferinţa îi distruse sănătatea şi frumoasa Renate trebui să fie internată într-un sanatoriu de boli nervoase.

Ura lui Boveri îl înăcri. El îşi schimbă modul de viaţă, începu să-şi evite prietenii. Singura-i plăcere era să se ducă deseori într-o pădure apropiată, unde vîna cu pasiune. În răcoarea şi liniştea pădurii el nu căuta atît sălbăticiunile pe care le vîna, cît singurătatea.

Într-o zi, o întîlni în pădure pe soţia lui Oller. El încercă s-o evite, dar ea îi aţinu calea:

- O clipă, domnule Boveri, spuse ea cu o voce calmă. Vreau numai să-ţi spun că regret nespus că tocmai eu sînt cauza nefericirii sorei dumitale. Dar, mi-am primit pedeapsa; sînt eu însumi nefericită!

- Îmi pare rău că Bary se poartă ca un ticălos şi cu dumneata, spuse Martin profund mişcat.

El nu observă flacăra care se aprinse în ochii ei căprui. Şi nici nu bănui ce lucruri îi treceau ei prin cap, cînd începu să meargă alături de el. De unde să bănuiască ce forţă ascunde gîndul de răzbunare al unei femei jignite?

- Vrei să ne aşezăm puţin? întrebă ea. Doresc să-ţi vorbesc, să-mi uşurez sufletul...

Se aşezară pe o stivă de lemne şi ea începu a-i povesti despre suferinţele ce i le provoca căsătoria ei nefericită.

- La scurtă vreme după ce ne-am căsătorit, el şi-a luat o amantă, spuse ea descurajată... Am suferit atît de mult alături de el, încît iubirea mea s-a transformat în ură. Nu-ţi poţi închipui cît îl urăsc.

Tînăra femeie începu să plîngă. Emoţionat, Martin îi spuse duios:

-Nu plînge! Plînsul nu-ţi va ajuta şi nu va schimba cu nimic situaţia.

Puţin mai tîrziu, cînd el se ridică să plece, ea îi spuse printre suspine, cu voce sfîrşită:

- Trebuie să te revăd. Mă simt mai liniştită lîngă dumneata!

Ochii ei erau atît de rugători, încît Martin nu o putu refuza. Şi întîlnirile lor deveniră frecvente... De fiecare dată, el ar fi vrut să nu mai accepte fixarea unei noi revederi, însă ea insista cu atîta disperare, că nu o putea refuza. Într-o zi, ea luă puşca, o privi cu admiraţie şi curiozitate, apoi spuse:

- Arată-mi şi mie cum se ocheşte!

Martin îi făcu pe plac şi ţinti o pietricică pe care o aşezase pe un trunchi de copac.

- Minunat! strigă ea. Pietricica pe care ai lovit-o ar fi trebuit să fie inima lui Oller.

*

Întîlnirile lor secrete din pădure fură descoperite şi lumea începu să vorbească. Martin auzi aceste bîrfeli, dar nu le dădu nici o atenţie. Nu avea ce să-şi reproşeze, iar purtarea soţiei lui Bary era şi ea cît se poate de corectă. Între el şi tînăra femeie nu era nimic ce se cerea ascuns de lumina zilei. Era doar o prietenie şi nimic altceva... Într-o seară, înainte de a se despărţi, soţia lui Bary îi făcu o neaşteptată declaraţie de dragoste:

- Te-am iubit din primul moment; ştiu că şi tu mă iubeşti! De ce nu mi-o spui?

Boveri îşi dădu seama de pericolul în care se afla, dar nu era încă prea tîrziu ca să lămurească greşeala pe care o săvîrşea. El îi spuse că avea pentru ea multă prietenie, dar nu o iubea.

La auzul acestei afirmaţii, femeia păli; ceea ce dovedi lui Martin profunda ei dezamăgire.

După cîteva zile, ea îl căută sub un pretext oarecare pe Boveri la el acasă. Cînd plecă, părea iritată, totuşi zîmbitoare. Această vizită însă nu rămase neobservată de vecini.

O săptămînă mai tîrziu, se produse crima care-l trimise pe Martin Boveri la închisoare. Nu exista nici o îndoială în ceea ce privea vinovăţia lui. Ura împotriva victimei şi iubirea tainică pentru doamna Oller erau cunoscute de toată lumea. Mulţi considerau că doamna Oller făcuse din Boveri unealta răzbunării sale. Dar Martin nu vru să recunoască ipoteza că ea ar fi fost instigatoarea crimei. Vinovăţia lui deveni şi mai sigură în ochii anchetatorilor cînd se constată că glonţul care-l ucisese pe Oller, avea acelaşi calibru cu cele folosite de el la vînătoare. Nimeni din regiune nu mai avea o asemenea puşcă de vînătoare englezească. Şi Martin Boveri fu condamnat la închisoare pe viaţă.

*

În jurul "cazului Boveri" se aşternu repede liniştea. Trecură anii şi puţini erau cei ce-şi mai aminteau de Martin! Şi deodată, se petrecu ceva, care duse la revizuirea procesului.

... După o fulgerătoare boală, văduva celui ucis muri. În acest timp, trăise foarte retrasă şi nu vorbise niciodată despre crimă. Noii chiriaşi ai apartamentului în care locuise familia Oller, au găsit în pivniţa casei o ladă ciudată. Cînd au deschis-o, au dat peste o puşcă englezească de vînătoare. Alături de ea se afla scrisoarea fabricii unde fusese comandată şi care garanta că era acelaşi model cu cel cumpărat de Martin Boveri.

Poliţia fu încunoştiinţată şi se descoperi că din magazia armei lipsea un glonte. Era clar că ea îşi ucisese soţul. Procesul fu redeschis şi declaraţiile lui Boveri fură luate în consideraţie de data aceasta. El povesti:

- Vizita ei la mine acasă, a fost nemotivată. Poate că a făcut-o cu scopul ca bănuiala să cadă asupra mea. Eu n-am înţeles manevra ei, dar am rugat-o să plece din casă. Toată comportarea ei a fost diabolică. Ştia ce fel de armă am. În seara crimei, m-a pîndit şi a văzut că ieşisem să mă plimb prin pădure. A fugit atunci acasă şi l-a atras pe Oller în alt colţ al pădurii, unde l-a împuşcat... Femeia aceasta a fost perfect sigură că numai eu voi fi bănuit şi astfel se va răzbuna pe ambii bărbaţi care o făcuseră să sufere. A fost, cu adevărat, o ingenioasă dublă răzbunare...

MAMAIA מַמַאִיָה

Restaurant
românesc
GRĂTAR - PESCĂRIE

AER CONDIŢIONAT.
AMBIANŢĂ PLĂCUTĂ.
SERVICIU CONŞTIINCIOS.
PREŢURI MODERATE.
DESCHIS ZILNIC ÎNTRE
ORELE 12 - 24
VĂ RUGĂM A REZERVA
LOCURILE PRIN TEL. NR.
5237784
VORBIM ŞI ROMÂNEŞTE

RESTAURANTUL MAMAIA
TEL AVIV, str. Ben Iehuda 192

NELU WEINBERG
PREZINTĂ PAGINILE DE
JOCURI

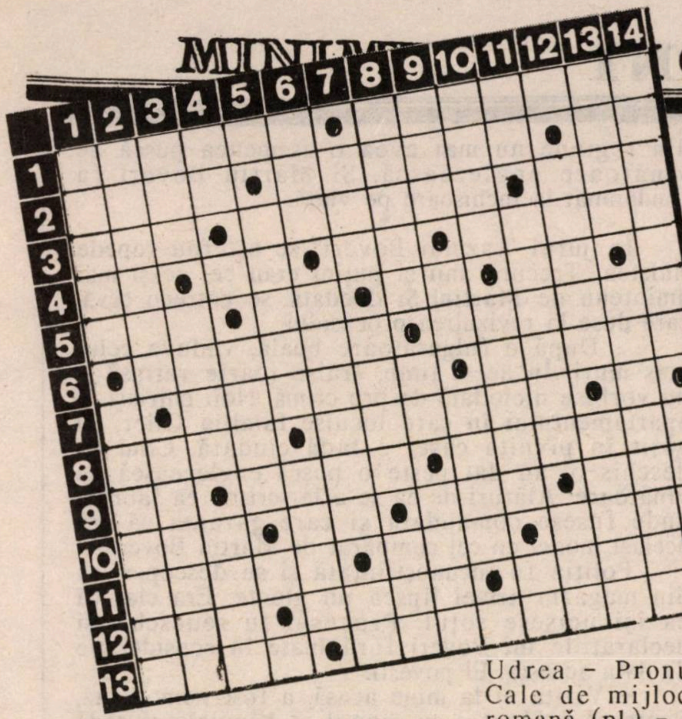

MISTERELE LUI Israel

ORIZONTAL: 1.Numele unei familii, al unei națiuni, al unui stat, care își are originea în schimbarea numelui lui Iacov, nepotul lui Abraham - Cel mai înțelept împărat din istorie, înțelepciunea sa devenind proverbială, fiul și succesorul lui David, în timpul său construindu-se vestitul complex arhitectural din Ierusalim, autorul "Cîntării cîntărilor" din Vechiul Testament 2. Primul rege al statului sclavagist Israel, personaj semilegendar, potrivit tradiției bibilice fiind întemeietorul acestuia, ucis într-o luptă cu filistenii - Cel mai mare fluviu al Asiei de vest, primul din cele patru fluvii care udau grădina din Eden, pe valea căruia a mers caravana condusă de Abraham, spre Canaan - Careu! 3. Diviziune administrativă daneză - Mare profet în Israel, chemat să lucreze într-o funcție importantă la curtea Babilonului, un exemplu de înțelepciune, viziunile sale fiind prețioase pentru poporul său - La capătul pămîntului - 4. Aur(simb.) - La intrarea în Canaan! - Plantă textilă - Conducător și legislator mitic al poporului evreu, fondatorul mozaismului, figura cea mai impunătoare din Vechiul Testament, potrivit acestuia Dumnezeu i-a relevat pe muntele Sinai decalogul ("Cele Zece Porunci") 5. Vastă întindere de deasupra noastră, "șamaim" în limba ebraică, adică "acolo sînt apele" - Vasile Udrea - Pronume personal - Cale de mijloc! 6. De origine romană (pl.) - Stăpînire asupra teritoriului Palestinei în sec. 3 î.e.n., legiunile stabilite aici aducînd numeroase victime în rîndurile populației israelite 7. Unul din fiii lui Abraham făcut cu cea de-a doua soție a sa, Chetura, a cărui denumire a dat naștere unui grup de locuitori stabiliți în ținutul cu același nume - Care provoacă moartea, mortal 8....Sheva, localitate în nordul deșertului Neghev, unde avea să se stabilească Abraham, urcînd pe muntele Moria din apropiere - Țara către care se îndreaptă Abraham și care devine țara sa, cu bogății și climă variată, locuită din sec.14-12 î.e.n. de triburi israelite 9. Curse! - Roaba lui Abraham - Jertfa pe care dorea să o aducă lui Dumnezeu, Abraham, sacrificîndu-și fiul, pe Isaac 10. Cai dobrogeni - Otilia Toma - Începutul itinerarului! - Acela 11. Fondatorul Sionismului politic, cel ce preconizează fondarea unui stat evreu în Palestina, încurajînd emigrarea și încercînd să obțină acordul puterilor europene pentru înființarea acestui stat (Theodore, 1860-1904) - Prima femeie din lume - Lac în SUA 12. A lucra pămîntul -...Baal, alt nume al lui Ghedeon, judecător la israeliți - Fiul lui Isaac, unul din marii patriarhi ai evreilor, cel care își va schimba numele în Israel, expresie a unei experiențe spirituale 13. Pîinea pe care a dat-o Dumnezeu ca hrană poporului evreu în pustiul Sinai - "Țara Făgăduinței", Canaanul de odinioară, regiune istorică ce cuprindea ținutul dintre Marea Mediterană la vest, pustiul Siriei la est, pustiul Arabiei la sud și munții Libanului la Nord, în nordul său constituindu-se în anul 926 î.e.n., statul sclavagist antic Israel.

VERTICAL: 1.Fiul lui Abraham, fiul făgăduinței, unul din marii patriarhi ai țării lui Israel- Strămoșul poporului evreu, cel care-și conduce neamul de pe valea Eufratului în Țara Canaan, un gigant al credinței, cel care caută să îndeplinească făgăduința divină prin mijloace omenești 2.Mare prooroc și mare judecător în Israel, cel în fața căruia poporul evreu își manifestă dorința de a avea un rege - Numele evreicei Hadasa cînd a devenit soția împăratului Ahashveroș al Persiei, cea care a salvat poporul evreu. 3. Femeie moabită, soția lui Booz, străbunicul regelui David - Cadru de lemn la un tablou (pl.) - Denumirea actuală a vechii Persii, țară ce a ocupat teritoriile israelite în sec.4 î.e.n., sub conducerea lui Cyrus, Darius și a altora 4. Alexandru Lăpușneanu - "...Făgăduinței", vechea denumire a Palestinei, locuită de triburile israelite 5. Cel mai însemnat suveran al statului Israel, cel ce l-a ucis în luptă pe uriașul Goliath, a purtat războaie cu filistenii, moabiții și amoriții, stabilind capitala statului la Ierusalim - A deșerta 6. Fiica lui Laban, prima soție a patriarhului Iacov - Singurul exemplar - Eugen Preda 7.A alipi - Numele prescurtat al cetății canaanite Kiriat- Iearim - Mare perioadă de timp 8. "Dumnezeu este Unic, Creator, Veșnic, Universal și...", acesta este Dumnezeul lui Abraham - Bine! - Învățat român din Banat 9. Unități de timp (pl.)-Cetate legendară pe valea Eufratului, oraș religios, cultural și comercial pe vremea lui Abraham, de unde va porni acesta în căutarea Canaanului - Capabilă 10.Localitate în Norvegia - Producători de oale - Sînt 11. Loto central! - Cei pentru care au fost date Cele 10 Porunci, nu ca fiind fructul unei

MINIMUM E OM CA TOTI OAMENII

reflecții a lui Moise, ci expresia revelației divine, ca niște reguli morale valabile în toate veacurile - ...Șeba, mama împăratului Solomon 12. Guvernator roman, procurator, numit în această funcție în anul 26 e.n., care-și exercita funcția cu o deosebită duritate, trezind spiritul de revoltă al poporului evreu (Ponțiu) - Buimaci 13...Sfînt, denumire sub care este cunoscut Ierusalimul, "Cetatea lui David" în timpul căruia acesta devine capitala statului israelian - Mare împărat francez care în timpul expansiunii sale, publică în 1798 o primă proclamație care cuprinde reconstituirea unui stat evreu în Palestina iar în 1799, o a doua proclamație prin care cere evreilor să-i acorde sprijin pentru restaurarea vechiului Ierusalim 14. Parte ce exprimă noțiunea de număr - A scoate poporul evreu din situația deosebit de grea a robiei egiptene, aceasta a fost menirea lui Moise, dată de Dumnezeu.

Dicționar: AMT, BUEL, IERU, RUT, LEA, IAAR, IVUL, LALM, BAT.

NELU WEINBERG

E TOAMNĂ IAR...

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1									●	
2					●					
3				●						
4						●				
5				●					●	
6		●				●				●
7	●		●					●		
8							●			
9				●						
10								●		

ORIZONTAL: 1. Ritmuri trezind melancolice amintiri, ca: "E toamnă iar" sau "Pe strada mea e toamnă iar" 2. Programul nou al sezonului de toamnă -Dumbrava minunată, căreia toamna îi rugineşte podoabele 3. Cine e în frunte...și coboară de la munte - A uda bine 4. Toamna vieții (fig.) - Însuflețesc...o parte din animale! 5. Participă la măsuratul și împărțitul porumbului - Cel de flori e astăzi gol în grădină 6. A pregăti toamna ogoarele pentru recolta anului viitor - Se întoarce din sat...încărcat cu greutate! 7. Un fel de viță de vie (olt) - Pe marginile coifului! 8. Tonalitate dominantă în gama cromatică a toamnei - Prezență monotonă în cadrul autumnal 9. Se umflă toamna pînă nu mai încape în el - Păi 10. Teatru de estradă pentru greierași ce acum toamna e în relaș...- Deja este puțin frig!

VERTICAL: 1.Legume cu fețe bucălate, viu fardate, ce intră-n fierbere pe dată - Cuprins de iarnă!. 2. Buchet autumnal cules din rodul viilor - Toamna au o toaletă nouă 3. Toamna o costumează în straie de aramă - Toamna pictorului rus, evreu de origine, Isaak Levitan 4. Un început de gripă! - S-a desbrăcat de tot și-i gol în grădină 5. Zid pătruns de umezeala toamnei 6. Pun...greșit! - Dulce licoare autumnală 7. "Îți mai aduci aminte doamnă, era tîrziu și era toamnă"...- Ultimile bobițe băgate în teasc! 8. Urgia apelor de toamnă (inf.) - În burniță! 9. Afluent al Bicazului - Grădinile culturii, deschise-n fapt de toamnă 10. Cetatea veseliei, după culesul viei - Spaima florilor...la venirea toamnei.

Dicționar: ANIM, ASMA, UPN, OII

NELU WEINBERG

Dezlegări din nr.trecut

"Punctele mele cardinale"

Luna, discurs, Ana, pol, amic, cîntec, urare, vîrstă, an, n, pe, itinerare, orașe, ori, o, ps, t, ide, aut, o, aain, tînăr, rom, nori, t, a, hohote, beci, cărți, ceața.

"Pagini de literatură universală"

Ierarhie, un, arat, armata, donație, tir, rac, natala, ci, urale, at, i, era, iaz, i, cîțiva, maci, apa, a, para, l, teste, est, elev, ars, aa, la, amanti, r, ins, America.

"Comercială"

Tejghetar, altoit, far, re, analiza, amanet, set, berg, Ema, a, antet, Isar, ti, ata, ne, b, calorii, atol, p, nod, raliu, bani.

TOAMNA ASTA TOTUȘI!

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1					●					
2							●			
3			●					●		
4		●							●	
5				●						
6						●				●
7		●					●			
8			●		●				●	
9							●			
10										

ORIZONTAL:

1. A ruginit frunza din vii...-Patină de toamnă 2. Vinul din struguri - Îngălbenit 3.Notă autumnală! - Atinsă la coarda sensibilă - Rupere de nori! 4. Pe lîngă casa omului 5.Bătut...pentru a se coborî din el - Plecată toamna prin livezi 6. Servește la culesul viilor (!) - Balada unui pierde-vară, bătînd toamna pe la porți străine 7. Peréche...în toamna vieții - Provincie în Japonia 8. Culese din plin! - Plouă în casă 9. Produce îngălbenirea viilor (pl.) - Luat la frig 10. Pătrunse de umezeala toamnei.

VERTICAL:

1. Visuri de astăvară într-un tîrziu de toamnă 2. Se înclină la sosirea toamnei, cu tot pămîntul - Un om răsturnat! - Pseudonimul lui Ion Călugăru 3. La capătul pămîntului! - Sensul unic al drumețiilor autumnale - Servite cu pastramă! 4. Rămîne singur la culesul viii - Drum bun 5. Refugiu după o ploaie de pomină - Orice curs...la vărsare! 6. Vreme de toamnă tîrzie - Firele din cap 7. Asociație europeană de marină comercială (sigla) 8. La miezul nopții! - Călătoare pierdută-n depărtări 9. Domnesc prin livezile toamnei - Semn pentru cei aflați în toamna vieții - Punct terminus de pătrundere a ploii 10. Picături de ploaie în rafale (sing.) - Scad toamna ...pe lumină.

Dicționar: IDZ, ICG.

NELU WEINBERG

MINIMUM E OM CA TOŢI OAMENII

...Hotărît lucru, şefii de la FIFA (Federaţia Internaţională de Fotbal) au luat-o razna de tot, se simt infailibili ca "odiosul şi odioasa" şi iau nişte măsuri ce miros de la o poştă a arbitrar şi dictatură. Astfel, după ce au reuşit să-l scoată afară de la "World Cup" în vara care-a trecut (vara, nu şi căldurile) pe Maradona pe motiv că, răcit fiind, argentinianul şi-a pus în nas, cu pipeta, cîteva picături dintr-un fel de "Rinofug", acum Cepexul Federaţiei, pus pe distrugere, l-a suspendat pe marele jucător pe 15 luni de zile. Maradona nu mai are 20 de ani, oricum se gîndea să joace încă două-trei sezoane, după care retragerea, aşa că sancţiunea (de fapt, condamnarea, ca să vorbim pe şleau) echivalează cu o excludere de *facto* din viaţa sportivă. Ce mai poate să facă omul, la vîrsta lui şi după o absenţă de pe teren atît de lungă? Practic, nimic. Decît să vină iarăşi la Ierusalim şi să vîre un bileţel cu o dorinţă în crăpăturile de la Zidul Plîngerii.

...à propos de F.I.F.A. nu ştiu dacă aţi remarcat, dar, de vreo cîţiva ani încoace, şefii respectivi sînt puşi pe amenzi din te miri ce. Mai rău ca Mas Hahnasaua noastră. L-au lăsat nervii pe Stoicikov într-un meci de campionat spaniol cu Real Saragosa? ..:30.000 franci elveţieni, amendă. S-a răţoit Simeone, italianul, la arbitrul de tuşe? 40.000 de franci elveţieni amendă. A scăpat Hagi, un ceva pe româneşte cu subiect matern, gata, 50.000 de franci elveţieni, amendă...Cîţiva gazetari occidentali, care la început îşi închipuiau că aici e vorba de *principialitate*, adică de hotărîrea fermă a Federaţiei de a instaura disciplina pe teren (frumos, nu? necesar? nu?) s-au trezit, mirosind că de fapt e vorba de altceva; de altă mîncare de peşte. Ei şi-au scos micul calculator din buzunar şi, tot apăsînd pe butoane, şi-au dat seama că, din aceste amenzi, date cu nemiluita, în casa de bani a F.I.F.A. au intrat cîteva bune milioane de franci elveţieni. Amintesc că băieţii lucrează cu Swiss -Francs, deoarece sediul instituţiei se află în ţara cantoanelor. Şi veţi întreba, fiindcă sînteţi oameni deştepţi unde se duc banii aceştia? Ei, bine, aşa cum s-a lămurit lumea nu de mult banii aceştia (să nu spuneţi că *ze lo kesef)* sînt folosiţi la "cheltuielile de reprezentare" ale *activiştilor* de la F.I.F.A.: avion bussiness-class, că altfel le cade conciul; hoteluri de 5 stele, cu mic dejun "buffet", limuzine închiriate cu ziua (*Hertz* rent-a-car), mese la "Tour d'Argent" din Paris (că n-o să-l invit pe preşedintele lui F.C.Racing cu nevasta la o crîşmă cu rumeguş pe jos)etc.etc. (foarte multe etc.-uri). Oh, unde eşti tu, Ţepeş Doamne? Astăzi, aflăm în fiecare seară la televiziune de-un ministru italian sau, mai nou, un francez, dat în judecată pentru fel de fel de-afaceri, combinaţii sau bani pe sub mînă. Nu s-o îndura Cel Mare de noi să declanşeze o operaţie "Mîinile curate" şi pe la F.I.F.A., printre japiţele care "fac o viaţă" din banii fotbaliştilor? Sînt primul care mă înscriu (voluntar!) să le trimit portocale la puşcărie...

Amos Mansdorf: Amos sau N-am os?

...Vă mai amintiţi desigur de versul lui Tudor Arghezi: ...niciodată toamna nu fu mai frumoasă, sufletului nostru iubitor de moarte"..Eu mi-l amintesc. şi, în aceste zile de toamnă (aşa zisă toamnă, că nu mai ştiu cum să numesc anotimpurile de la noi), eu, tot văzînd ispràvile echipelor israeliene mari în competiţiile internaţionale, m-a cuprins ...cum să vă zic...aşa...un sentiment foarte mortuar. La capitolul tenis, băieţii noştri erau conduşi de belgieni (o formaţie modestă, fără "staruri") cu 2-1 după meciul de dublu. Dar Amos Mansdorf a jucat onorabil,în ziua treia, hotărîtoare, cu Dewulf: 6-1, 4-6, 2-6, 7-5 (deci egalitate la...şi totul era posibil), dar după primul "game" din setul al cincilea...a clacat. O ruptură de muşchi? Altceva? Oricum, a clacat, retrăgîndu-se de pe teren. El, în mod normal ar fi putut învinge iar jucătorul nostru nr.2, Ghilad Blum, aşa cum a demonstrat, învingîndu-l pe Van Garsse cu 6-1, 1-6, 6-2 ar fi putut asigura victoria *team-ului* israelian. Dar n-a fost să fie aşa. O dată cu retragerea (tristă, tristă) a lui Mansdorf de pe teren, meciul se terminase. Belgienii merg mai departe în Cupă, ai noştri au ieşit din cursă. Tot din cursă au ieşit, una cîte una, ca nişte popice, atinse de-o bilă necruţătoare, echipele noastre de fotbal din competiţiile europene. Întîi Hapoel-Beer Sheva. Apoi Macabi-Haifa, la sfîrşit Macabi-Tel-Aviv; aceasta, după un 0-0 la domiciliu (deşi avusese posibilitatea să înscrie măcar un gol) a pierdut în retur la Werder-Bremen cu 0-2; după ce a încasat un gol direct din corner, lucru rar întîlnit chiar şi în meciurile din Campionatul echipelor de pitici din Afula. Şi toate acestea după ce oficialităţile noastre se sbătuseră pe la Congrese şi banchete să obţină admiterea *soccerului* alb-albastru în întrecerile vechiului continent. Ce-i cu voi, băieţi? Desmeticiţi-vă! Aşa nu se intră în Europa. Aşa - se iese!

INTERIM

MINIMUM E OM CA TOŢI OAMENII

• Sànàtatea

CITITORII ÎNTREABĂ, DR. WATTS RASPUNDE

DENISSE: Savanţii din lumea întreagă nu obosesc, cercetînd cauzele acestei nemiloase boli, cancerul. De la omul simplu pînă la conducători de state, mari personalităţi, artişti şi chiar eminenţi savanţi cad pradă acestei boli fără a putea s-o vindece. Centre oncologice pretutindeni, tratamente cu iradiaţii, chimioterapie, chirurgie şi altele, contribuie la prelungirea vieţii, dar nu salvează. La noi, se fac eforturi susţinute şi de către oficialităţi şi de către savanţi oncologi renumiţi şi în străinătate. Nu se face nici o economie la întrebuinţarea celor mai noi şi scumpe medicamente. Cu regret trebuie însă să vă comunic despre acele două medicamente pe care le amintiţi în scrisoarea dvs. şi care reprezintă cele mai recente medicamente. Nu vindecă.Cu toate că necesită sume mari pentru a le procura, *Kupat Holim*-ul îl dă fără nici o plată. Dar trebuie să ştiţi că nu este un medicament vindecător ci ajutător pentru ca bolnavul să poată primi chimioterapia fără a mai căpăta greţurile şi stările de vomă înspăimîntătoare care fac pe bolnavi să renunţe la acest tratament. S-a constatat eficienţa acestor două medicamente tocmai în această privinţă, ceea ce este într-adevăr o noutate alinătoare pentru suferinzi.

A.B.: Nu întotdeauna sterilitatea în căsnicie este datorată bărbatului, ci în aceeaşi măsură contribuie şi femeia. Sînt femei care au în vagin anticorpi gata să blocheze spermatozoizii pe loc şi nu-i lasă să alerge spre uter ca să întîlnească ovulul ieşit din ovar. Dacă la analiza spermei (spermatogramă) s-a găsit totul normal în ceea ce priveşte componenta şi numărul spermatozoizilor viabili, desigur că vinovatul că soţia nu rămîne gravidă, nu sînteţi dvs. Trebuie ca soţia să se adreseze unui medic ginecolog care va constata precis cauza şi va prescrie un tratament adecvat.

BATYA: Anafrodizia este pierderea totală a apetitului sexual. se poate vindeca însă nu cu medicamente, ci prin şedinţe de psihoterapie, făcute de către un medic neuro-psihiatru. Credem că acesta este şi cazul dvs. De altfel aţi încercat diferite tratamente care însă n-au dat rezultate. Încercaţi la medicul neuro-psihiatru de la *Kupat Holim* şi sîntem siguri că veţi avea rezultate mulţumitoare.

ZOE: Deşi femeia este mult mai excitată şi doritoare în timpul menstruaţiei, noi nu vă sfătuim să aveţi relaţii sexuale în timpul acesta. Nu este bine nici pentru dvs., nici pentru soţ. Trebuie să ştiţi că, dacă totuşi nu vă puteţi abţine aceste 3-4 zile şi continuaţi raporturile intime, soţul se expune la aşa numita uretrită banală, o scurgere din organul sexual; fluxul menstrual pătrunde în uretra soţului şi determină această inflamaţie.

POLDI: Vreţi să scăpaţi de tatuajul incomod de pe coapse?! Adresaţi-vă unui chirurg specializat în chirurgia plastică. Există şi altfel de tratamente prin aplicarea de substanţe speciale, dar nu întotdeauna lasă cicatrici estetice.

THEODOR: Perfect valabil. Căsnicia perfectă trebuie să se bazeze şi pe o comuniune spirituală, morală, dar respectivul cuplu trebuie să asocieze la aceasta şi o comuniune fizică, adică o satisfacţie carnală.

HEAD: Noi nu aprobăm dar nici nu respingem tratamentele homeopatice. Am cunoscut cazuri de succese remarcabile ale homeopatiei dar am văzut şi cazuri de totală nereuşită. Adevărul este că homeopatia s-a impus în toată lumea, iar la noi se ţin cursuri de către profesori universitari la Universitatea Bar-Ilan. În concluzie, dacă nu aţi obţinut succes şi nu v-aţi vindecat prin tratamentele căpătate la medicul homeopat, nimic mai simplu decît să vă adresaţi... unui medic obişnuit!

HAYN: Ministerul Sănătăţii a aprobat revenirea la metoda aplicării de lipitori. Bineînţeles la recomandarea medicului curant. Adresaţi-vă, după ce aveţi recomandarea, spitalului Assuta care este autorizat în a oferi acest tratament fără nici o plată.

NELLY: Există o patologie a somnului. La noi funcţionează un Centru pentru cercetarea somnului la Spitalul Shiba Tel Hashomer. Adresîndu-vă la acest Centru, medicii specialişti neurologi vă tratează şi toate aceste tulburări ale somnului de care vă plîngeţi, vor dispare.

T4: Vecinul dvs. suferă de o boală cunoscută sub numele de exhibiţionism. El se prezintă ca un om normal din toate punctele de vedere, dar brusc, cînd vă întîlneşte pe sală sau pe scară, îşi dezvăluie şi îşi exhibă organele sexuale, fie că penisul este în repaus, fie că e în erecţie. Cazurile acestea, din păcate, nu ajung la medic, ci mai degrabă - la poliţie. De cele mai multe ori, "maniacul" (este catalogat ca atare, maniac sexual) se plimbă prin preajma şcolilor, gol, dar acoperit cu un palton, şi brusc, cînd vede un băieţaş sau o fetiţă, îşi descheie paltonul şi îşi arată goliciunea. Copilul rămîne stupefiat, speriat, iar exhibiţionistul e satisfăcut, zvîrlind sperma din penisul devenit în erecţie în această scenă. Condus la poliţie, acest nenorocit declară tremurînd că în acel moment a fost impulsionat de o dorinţă imperioasă faţă de care nu a mai fost în stare să reziste la vederea copilului. De multe ori, un astfel de psihopat luptă cu toate puterile să evite acest gest, dar în zadar. Desigur, nu numai medicul sexolog, ci şi psihiatrul are un cuvînt de spus şi un rol în vindecarea acestui element anti-social, dezgustător.

MINIMUM E OM CA TOTI OAMENII

LUCULLUS
și invitații săi

LA RESTAURANT...

**GASTRONOMIE ARGENTINIANĂ
"EL GAUCHO"
Rh.Pinsker 57
Tel Aviv**

Argentina nu are varietatea, diversitatea și originalitatea bucătăriei franceze sau italiene. Are însă o specialitate: grătarul. Această specialitate se datorează și calității cărnii vitelor argentiniene, hrănite în "pampas", raiul ierbivorelor. De aceea, dacă te duci la un restaurant argentinian, ca "El Gaucho" știi că te duci la un festin carnivor aparte.

Întîi, mediul. O sală mare în stil de tavernă sud-americană, cu pereții scînteietor de albi. Pe un perete - naiul, instrument nelipsit la formațiile sud-americane. Mesele de lemn (vînătorești) sînt de culoare bej deschis.

Personalul (fete tinere, frumușele, cu fuste mini și bluze elegante) te întîmpină la ușă nu cu zîmbetul profesional, ci cu un zîmbet tineresc spontan. Te întreabă dacă vii pentru prima oară și apoi participă activ, cu lămuririle necesare, la alcătuirea meniului.

Lista e bogată. Un "mixed grill" alcătuit din pui, cîrnați, rinichi, uger, intestin, "entrecôte corryzo", "steak filet", mușchi, coaste de tot felul. Carnea e adusă din Argentina. Grataragiul, cu care am stat de vorbă și care e un adevărat specialist în materie, îmi explică felul în care se prepară carnea pînă ajunge la grătar: se fezandează cîteva zile cu "chimicurri" (ierburi argentiniene). Carnea conține puțină grăsime. Timpul de fript e dozat în funcție de felul cărnii. Nu orice carne trebuie să fie moale după fript!

Partenera mea a ales pentru felul întîi "chorizo", un cîrnat argentinian piperat, făcut dintr-un amestec de carne extrem de variat. Apoi a luat un "steak corryzo", gros de patru centimetri, care la fript capătă o culoare brună și o crustă savuroasă, cum n-am mîncat la nici un grătar din Tel Aviv.

Eu am luat felul întîi o "empanada": un fel de piroșcă umplută cu carne tocată, preparată în mod special. Felul doi a fost un "steak filet" care semăna la gust cu un "chateaubriand", puțin în sînge, dar de o moliciune suavă.

La carne ni s-a servit o salată de ardei gras cu pătrunjel tocat, într-o vinegretă de oțet de vin și ulei de măsline. Am băut o sticlă de Semillon alb și ca desert am savurat un crême-caramel vanilat, parfumat și acrat.

Fiți atenți, alegeți greutatea fripturilor (de la 180 de grame la 1.000 de grame). Personalul amabil ne-a condus pînă la ușă și am plecat pe stradă, în caniculă, cu stomacul ușor, fredonînd celebra arie a Evitei Peron din musicalul "Evita", "Don't cry for me, Argentina", fără să ne pară rău de cei 138 de șekeli pe care îi plătisem.

S. IACOBSON

...SI ACASA

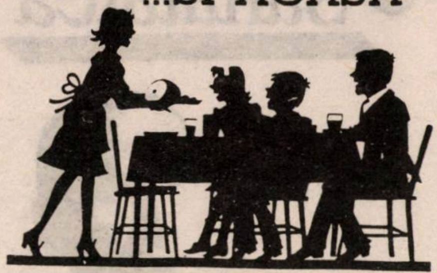

CE MÎNCĂM ÎN NOIEMBRIE (cînd ne-a revenit pofta de mîncare că au mai trecut căldurile...)

PEȘTE PORTUGHEZ: Se spală bine un pește crap de circa 1 kilogram, se curăță și se taie felii de 3 centimetri grosime. Capul și coada se vor folosi la o ciorbă de pește.

Se trec feliile de pește prin puțină făină de grîu și se rumenesc în untdelemn fierbinte. Se scot din tigaie, se sărează și se așează într-o formă pyrex. Separat, într-o cratiță de teflon se pun 6 roșii mari, cojite și tăiate bucățele. Se adaugă 3 linguri untdelemn, 2 cepe tăiate felioare, 4 căței de usturoi zdrobiți, 2-3 sardele (din conservă) zdrobite cu furculița, 100 gr. măsline verzi fără sîmburi, multă verdeață tăiată mărunt (mărar și pătrunjel) și două pahare cu vin alb. Se acoperă cratița și se lasă să fiarbă pe foc mic , amestecînd din cînd în cînd cu o lingură de lemn, pînă se capătă consistența unei creme. Acest sos se toarnă peste peștele din pyrex și se dă la cuptor la 160-170 de grade circa 30 minute. Cui îi place mai picant, se poate adăuga în sos piper și dacă este necesar, și sare. Se servește firbinte sau rece, stropit cu zeamă de lămîie.

PIEPT DE VACĂ CU ANANAS: Se unge ușor cu margarină o formă pătrată pyrex, nu prea mare. Se pune un strat de felii de ananas (din conservă) scurse bine de sirop și fiecare felie muiată în zahăr tos, pe ambele părți. Deasupra se pun felii groase de circa un cm. de pastramă de piept gras de vacă. Se presară cu piper și se dă la cuptor încins la 200 de grade, 20-25 de minute. Carnea trebuie să se rumenească și zahărul să se caramelizeze. Se servește imediat, cu garnitură de orez fiert, simplu sau pilaf.

VINETE CU BRÎNZĂ LA CUPTOR: Se spală și se taie felii groase de 2 cm., 3 vinete nu prea mari, tinere. Se sărează pe ambele părți fiecare felie și se lasă să iasă apa din ele. Se usucă fiecare felie în parte cu hîrtie absorbantă de bucătărie și se prăjesc ușor în puțin untdelemn. Se lasă să se scurgă de grăsime. În acest timp, facem un sos alb din 2 linguri făină, o lingură margarină și 2 cești de lapte. Adăugăm la sos 100 gr. brînză telemea (bulgarit) și 50 gr. cașcaval ras. Într-o formă rezistentă la foc, așezăm rînduri alternative de vinete și sos. Forma trebuie bine unsă și presărată cu pesmet în prealabil. Presărăm deasupra o lingură de pesmet și punem din loc în loc cîte o bucățică de unt sau de margarină. Ținem la cuptor la 180 grade, pînă se rumenește.

YLANA

POŞTA

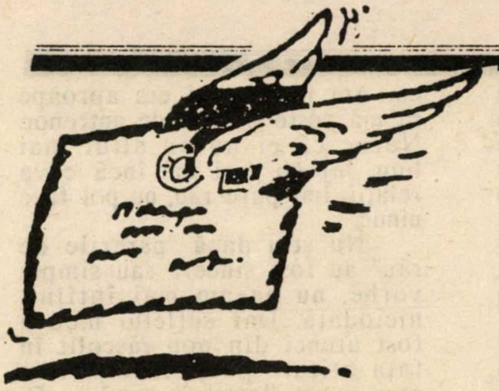

JOS "ANTISEMITISMUL"!

Iniţiez o campanie împotriva "antisemitismului"; dar nu a fenomenului care se înţelege prin acest termen, ci a termenului însuşi. Am mai încercat în cîteva rînduri, nu am fost luat în seamă!

Obişnuim să-i numim "antisemiţi" pe cei care ne duşmănesc pentru calitatea noastră de evrei. Am moştenit acest termen din moşi-strămoşi, şi într-atîta ne-am familiarizat cu el încît nici nu-i sesizăm absurditatea. Şi nu numai noi, evreii, ne complacem cu acest obicei, întreaga lume s-a molipsit, pare-se iremediabil!

Dar sînt, duşmanii noştri, anti-semiţi?

În momentul de faţă, cei mai înverşunaţi şi mai constanţi duşmani ai noştri sînt arabii; dar, oare, arabii, semiţi, sînt antisemiţi?

Să nu mă leg numai de semiţi. Românii, de pildă, mulţi, puţini, cîţi ne-or fi duşmani, din fel de fel de interese, sînt ei împotriva şi a semiţilor arabi?

Întrucît nu pentru că sîntem semiţi ne urăşte lumea, ci pentru că sîntem evrei, propun să fie însuşit termenul antievreu. Nu e mai... elegant? Şi mai explicit?

Apelez în primul rînd la cei care mînuiesc în mod curent popularul termen "antisemit" (ziarişti, cercetători, etc.) să-şi spună cuvîntul în această problemă.

Apelez la cei învinuiţi de "antisemitism", să-şi precizeze poziţia. Eu cred pe acei duşmani care protestează cu vehemenţă că ar fi "antisemiţi"! Au ei ceva împotriva semiţilor arabi, sirieni, etc., etc?

De altfel noţiunea "antisemitism" e destul de abstractă; poate că unii (oricît de puţini) nu ştiu că a fi antisemit înseamnă a fi adversarii evreilor, a israelienilor. Dar dacă i-am numi antievrei, poate că se vor ruşina! Mai ştii?

Marius Mircu

ÎN ZIUA 23 AUGUST 1944

Amintirile Lianei Maxy şi ale lui Mircea Săucan pe tema "Ce-am făcut în ziua de 23 august" au stîrnit memoria a numeroşi cititori. Un exemplu, scrisoarea de mai jos:

În dimineaţa de 23 august 1944 eram pe drum spre gara din Ploieşti. Fusesem acasă într-o permisie de 48 de ore, de la detaşamentul de muncă. Cu o zi înainte oraşul fusese bombardat de avioane americane. Am ajuns la gară şi tocmai sosise un tren în direcţia Focsani. Era un tren militar. Cum aveam ordin de servici am urcat în tren. Aproape de Mizil comandantul trenului (un locotenent) văzînd că sînt evreu, a decis să mă dea jos din tren; la Mizil m-a predat poliţiei. De acolo, am fost trimis cu santinelă din post în post la Buzău, la comisariatul central. Acolo am fost anchetat de un comisar care m-a trimis cu un poliţist la comenduire. Ajuns acolo, am fost băgat în beci, unde mai erau vreo 200 de arestaţi (unii de o lună de zile, fără judecată). Pe la 11 noaptea am auzit despre cuvîntarea regelui la radio şi după circa o jumătate de oră am fost scoşi afară în curte unde ni s-au dat dovezi că fusesem arestaţi şi am fost eliberaţi. Am plecat la gară să caut un tren spre Focşani. Nu era; am găsit însă o coloană de camioane care pleca să evacueze familiile militarilor din regiunea Focşani. M-am urcat într-un camion şi am ajuns la detaşamentul de muncă. A doua zi am fost eliberaţi de o coloană de tancuri ruseşti. Astfel am petrecut ziua de 23 august 1944.

S. Iary (fost Iaroslavsky),
Ramat Gan

MOSARI NU ARE DREPTATE! PE LEGEA MEA!

Faptul că aţi iniţiat o rubrică nouă "Pe legea mea" sub semnătura av. G. Mosari, nu m-a lăsat indiferent. Deşi în Israel mă ocup exclusiv de munca tehnico-inginerească, totuşi cultura juridică dobîndită în cei 5 ani de studii din domeniu, mă fac să privesc fenomele înconjurătoare prin prizma principiilor unanim recunoscute de drept şi dreptate.

După umila mea apreciere, consider că în articolul "Conducerea ţării", av. G. Mosari a procedat în mod necorespunzător, dînd naştere la grave confuzii. În statele moderne şi democratice există principiul separării puterilor: puterea legislativă, puterea executivă, puterea judecătorească, iar limitele corelaţiei dintre ele sînt stabilite de către legea fundamentală a ţării – Constituţia. Israelul nu are o Constituţie şi acest fapt, după mine reprezintă o aberaţie care ar fi trebuit înlăturată imediat după adoptarea "Declaraţiei de Independenţă" în 1948, iar faptul că situaţia se amînă de mai bine de 40 de ani întăreşte celebra frază din limba ebraică "nimic nu-i mai permanent ca provizoratul".

Şi acum, să intru în tema propriu-zisă a articolului.

Faptul că Tribunalul Suprem constituit în *BAGATZ* poate anula sau schimba o hotărîre a forului executiv (guvernul) sau legislativ (*Knesset*-ul) dă numai iluzia de obiectivitate, căci judecătorii curţii supreme sînt numiţi la propunerea Ministerului Justiţiei. De asemeni, adresarea la acest for este legată de garanţii băneşti precum şi de onorarii de zeci de mii de şekeli. Adică, cum se spune, dreptatea este legată de sacul cu bani.

Rog redacţia şi pe av. Mosari să caute nu imaginea aparentă a faptelor ci esenţa lor.

Cu stimă,

Dan Carmeli, Kiriat Bialik

O FATĂ LA ŞTRAND

De mai bine de o jumătate de oră stătea aproape nemişcat pe marginea bazinului şi mă urmărea cu privirea. I-am zărit, în treacăt, faţa. Eram sigură că l-am mai văzut undeva, dar eram şi mai sigură că nu ne cunoşteam.

"Ce-o fi vrînd de la mine?" Întrebarea mă urmărea şi devenea apăsătoare. Ştrandul era aproape gol şi nici un cunoscut prin apropiere. Îmi plăcea să vin în primele ore ale dimineţii. Atunci puteam străbate nestingherită distanţa de la un capăt la altul al bazinului şi să reiau totul de la început. Eram numai eu, înotul şi gîndurile mele. Îmi făceam "norma" proprie ce mi-am impus-o şi mai aveam timp şi de plajă.

Întrebarea revenea acum, cu încăpăţînare. "Ce-o fi vrînd de la mine?" Fel de fel de gînduri, fără vreo legătură între ele, îmi treceau prin minte. Mi-am făcut curaj, mi-am zis că de fapt sînt în siguranţă. Eu în apa adîncă, el în afara bazinului, îmbrăcat.

Mă enerva însă constatarea că nu puteam să-mi amintesc unde şi cînd l-am mai văzut. Dar poate mă înşelam. Apoi am devenit puţin curioasă, l-am privit şi eu discret. E un "tip bine" mi-am zis. Domina cu alura lui de atlet, accentuată de costumul alb, impecabil. Şi avea o faţă deschisă. Nu putea fi om rău. Şi am mai înţeles că nu mă privea "bărbatul". Şi atunci iarăşi întrebarea: "Ce-o fi vrînd de la mine?"

M-am liniştit complet cînd am auzit că sînt strigată şi l-am văzut pe Bandi, unchiul meu, făcîndu-mi semne de salut cu ambele mîini, cum îi era obiceiul.

Am mai înotat două lungimi de bazin şi apoi am ieşit afară. Drumul spre duşuri trecea pe lîngă necunoscut.

– Poate vă surprinde faptul că v-am urmărit înotînd.

Primul gînd a fost să trec repede mai departe, fără să-i răspund. Mă rodea însă curiozitatea celor 19 ani ai mei şi m-a surprins plăcut tonul şi modul cum mi s-a adresat, folosind pluralul, forma de politeţe cum era pe vremea aceea obiceiul.

– Sinceră să fiu, da! După cîte ştiu, nu ne cunoaştem.

– Da, aveţi dreptate. trebuia să mă prezint întîi. Mikloş, sau Nik cum îmi zic prietenii. Şi pe dumneavoastră?

– Kati.

– V-am privit cum înotaţi. Întruniţi toate condiţiile pentru a deveni o bună înotătoare, o înotătoare de performanţă.

– Eu înot de plăcere şi pentru condiţie fizică.

– Condiţia fizică vă este excelentă. Cine parcurge bazinul de atîtea ori nu se poate plînge de condiţie fizică. Înotaţi frumos şi liniştit. Aveţi braţe puternice, corp armonios dezvoltat, parcă făcut anume pentru înot. Şi cred că aveţi şi multă voinţă şi ştiţi să fiţi perseverenţă. Într-un cuvînt, sînteţi talentată, aptă pentru înotul de performanţă.

– Mulţumesc de complimente. Acum mă duc, mă aşteaptă unchiul meu.

– Vă mai reţin numai cîteva clipe. Aveţi însă nevoie de mult antrenament sub supraveghere şi îndrumare, pentru perfecţionarea stilului de înot.

– Repet. Eu înot de plăcere.

Nu pot nega faptul că tot ce auzeam îmi mergea direct la inimă. Înotul era unul din sporturile şi distracţiile mele preferate încă din fragedă copilărie, de înot mă legau multe amintiri plăcute.

– E adevărat, antrenamentele sînt destul de "dure", dar sportul de performanţă cere sacrificii.

– Eu nu vreau să fac sport de performanţă. Nu pot... Cu greu mi-am oprit cuvintele şi, Doamne cîte aş fi vrut şi cîte aş fi putut spune.

– Veniţi la clubul nostru, eu sînt antrenorul de înot. Sînt sigur că are să vă placă.

– Nu pot merge la nici un club şi nu pot face sport de performanţă.

– Nu vă lasă părinţii? Vorbesc eu cu ei.

– Nu e vorba de părinţi. Să lăsăm asta. Am plecat.

– Dar despre ce e vorba? Nu vă las să plecaţi pînă nu-mi spuneţi.

– Ei bine, dacă aflaţi sînt sigură că nu mai insistaţi, cu tot talentul meu de care-mi vorbiţi. Sîntem la ştrand şi în costum de baie nimeni nu ne obligă să purtăm steaua galbenă.

El a rămas puţin şocat, eu eram sigură că discuţia se opreşte aici.

– Da. Aveţi dreptate. Îmi pare rău. Nu puteţi face sport de performanţă. Porţile vă sînt închise. Şi cît de departe aţi putea ajunge. Eu nu pot face nimic. O cunoaşteţi pe Magda, Magda...

– Da, ştiu despre cine e vorba. Ea într-adevăr e o înotătoare consacrată.

– Ştiu ce s-a întîmplat cu ea. Am insistat şi era aproape să mă coste poziţia de antrenor. Noroc că ei nu au altul mai bun, iar eu mai am încă ceva relaţii. Îmi pare rău, nu pot face nimic.

Nu ştiu dacă "părerile de rău" au fost sincere sau simple vorbe, nu ne-am mai întîlnit niciodată. Dar sufletul meu a fost atunci din nou răscolit în faţa atîtor "porţi închise" de care m-am "lovit" în urmă cu 50 de ani, la anii tinereţii şi idealurilor mele.

Peste cîteva săptămîni am cunoscut "Porţile deschise" ale Auschwitzului.

Constantin Baicu – Oradea

(După amintirile povestite de Kati, soţia autorului)

ELOGIUL MANIPULĂRII

Stimate d-le Mirodan,

În numărul trecut al revistei d-stră a apărut un articol semnat de d-na Dr. Elena-Esther Tacciu, în care, referindu-se la lipsa de receptivitate a poetului Shaul Carmel la obiecţiile dumneaei privind poeziile ulterior incluse în volumul *"Fuga din rai"*, autoarea face următoarea aserţiune: "*A găsit* (Sh. C.–n.n.) *o publicistă devotată (?) şi mult mai puţin exigentă, a declarat-o (?) redactor de carte şi şi-a scos volumul rîvnit în forma iniţială (?), urmat evident de avalanşa recenziilor elogioase*".

Persoana atît de "elegant" desfiinţată în fraza citată este semnatara acestor rînduri, Helène Elli, în *teudat zehut*. Dacă aproape-coincidenţa de nume vă face să zîmbiţi, pot adăuga încă una: am şi eu unul ebraic, Haia, dar mai puţin inspirată, nu l-am adăugat la sosirea în ţară numelui din buletinul de identitate românesc. Sînt absolventă a Facultăţii de limbi romanice a Universităţii – Bucureşti. Lucrarea mea de Licenţă, în domeniul stilisticii literare, a primit calificativul maxim şi călduroasele recomandări ale comisiei spre publicare. Am lucrat, între 1970 şi 1990 (cînd am aliat), la Redacţia Publicaţiilor pentru Străinătate, devenind, din 1983, redactor-responsabil de versiune la trimestrialul de istorie

POŞTA

"Roumanie - pages d'histoire". Am atestatul Uniunii Ziariştilor din România şi încă cîteva certificate, atestate, scrisori de recomandare, documente de care nu am făcut niciodată uz de cînd sînt în ţară, dar care pot oricînd dovedi şi calificarea, şi capacitatea, şi experienţa, şi exigenţa mea profesională.

D-na Elena-Esther Tacciu, persoană cu principii morale, delicată, bine crescută, de o politeţe apriorică, care îşi exprimă obiecţiile în mod extrem de civilizat şi are un punct de vedere metafizic asupra vieţii (am spicuit din textul sus-numitei d-ne), căreia nu am cîtuşi de puţin intenţia de a-i contesta aceleaşi calităţi profesionale, nu cunoaşte însă, se pare, noţiunea de *"probitate"*, tot profesională. De aceea, apelînd încă o dată la spiritul d-stră justiţiar, aş vrea, d-le Mirodan, să fac următoarele precizări:

1. Nu îmi este clar care va fi motivul real al răfuielii doamnei în cauză cu poetul Shaul Carmel, dar pretextul obsesiv-maladiv al unei "manipulări" comparabile (să fim serioşi!) cu ceea ce se petrecea în Romănia şi al unei aşa-zise "campanii" dezlănţuite de acesta (folosindu-se, de la un punct, de subsemnata) împotriva aceleiaşi doamne, mi se pare pe cît de nesportiv, pe atît de ridicol.

2. Viaţa particulară a unui creator, oricît ar fi ea de "scandaloasă" în ochii unui critic literar, nu poate constitui un criteriu în aprecierea, de către acesta, a operei aceluia. Or, afirmă autoarea articolului, dînsa a "plasat" cu intenţie în deschiderea unui articol consacrat poeziei lui Shaul Carmel, "un portret-caracter", subliniind agresivitatea şi vanitatea personajului". Unde este aici obiectivitatea şi exigenţa criticului, d-le Mirodan?

3. În încheierea frazei reproduse la începutul acestor rînduri, E.-E. T. susţine (scăpare de neiertat!) că apariţia volumului lui Sh. C. ar fi fost urmată - şi de ce "evident" - de "avalanşa recenziilor elogioase" (s.n.) Cine a scris aceste recenzii, d-le Mirodan? Rodica Grindea, Sergiu Levin, Sebastian Costin, Gina Alcalay, Ioni Tuvia. Să fi fost toţi aceştia tot atît de puţin exigenţi ca subsemnata? Sau poate că sînt şi ei victimele manipulării acestui machiavelic Shaul Carmel?-..."

Helene Elli, Petah-Tikva

Desene trimise de Mircea Gorun - Petah Tikva

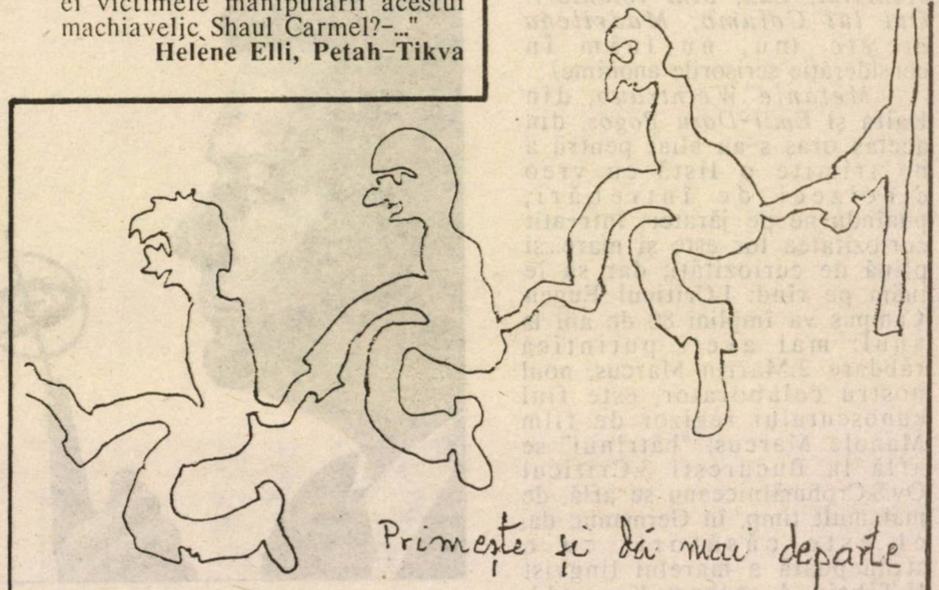
Primeşte şi dă mai departe

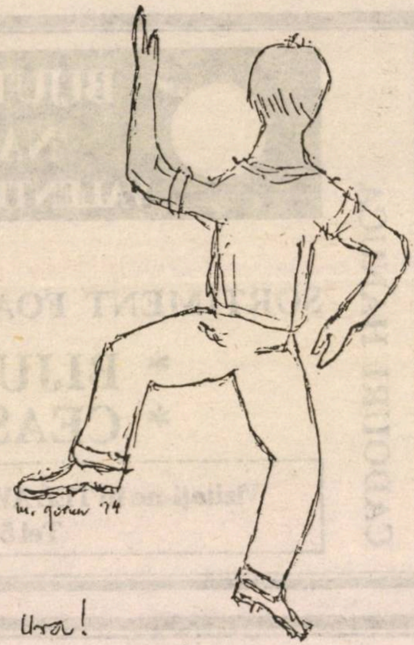
m. gorun 74

Ura!

Nu mai sunt jidan mereu
Acum sunt român evreu

Hermina Rohlrich, Kiriat Haim (am trimis scrisoarea dvs. d-lui Marius Mircu); Louis Pollinger, Kiriat Shalom, Tel Aviv. a)faceţi o confuzie: d.Pix se îndeletniceşte cu rubrica "Punctul pe i", el nu semnează şi nu răspunde de Poştă: aşadar reproşurile pe care i le faceţi în legătură cu un răspuns primit de dvs. la *Poşta* din nr.trecut sînt neîndreptăţite; are el păcatele lui, destule, să nu-i mai aruncăm şi altele, de care nu e vinovat, în spinare b) am recitit răspunsul (pag.77) care v-a deranjat, nu găsim nimic care s-ar preta la confuzii, dar fiindcă vă temeţi că nu cumva să se înţeleagă că nu preţuiţi gestul căpitanului elveţian Gruninger care, încălcînd ordinele legale, a salvat cîteva mii de evrei de la moarte în anii războiului,- iată, vă dăm cuvîntul: "Aceasta-i ce-a înţeles "dl.Pix"(sic!) din scrisoarea mea? Că eu mă opun (sau m-aşi fi opus) salvării evreilor în timpul războiului? Nu vorbesc acum de cei 3 ani de lagăre şi muncă obligatorie prin care am trecut!...

Că eu m-aşi fi opus acţiunii eroice şi umane a d-nei Viorica Agarici? Sau acţiunii miilor de români- OAMENI - care i-au ajutat pe evrei în timpul războiului, cu riscul libertăţii sau chiar a vieţii? Deduc din această atitudine a redactorului revistei dvs., responsabil cu primirea scrisorilor de la cititori şi a redactării răspunsurilor, că d-lui este departe de obiectivitatea cerută acestei categorii de lucrători în relaţiile cu publicul".

c) am trimis dr-ului S.Watts observaţiile dvs.critice, formulate cu aciditate: sper să nu-l îmbolnăvească

Un fost admirator al d-lui Al.Mirodan, din România şi un

POȘTA

grup de cititori indignați; Un luptător pentru pace; Mitică sionistul; Lux; Sîni voluntari; Oul lui Columb; Madrilena etc.etc. (nu, nu luăm în considerație scrisorile anonime)

Melanie Weintraub, din Haifa și *Emil-Doru Rogoz*, din acelaș oraș s-au aliat pentru a ne trimite o listă cu vreo cincizeci de întrebări, punîndu-ne pe jăratec, într-atît curiozitatea lor este și mare...și plină de curiozități; dar să le luăm pe rînd: 1.Criticul Eugen Campus va împlini 80 de ani la anul; mai aveți puțintică răbdare 2.Martin Marcus, noul nostru colaborator, este fiul cunoscutului regizor de film Manole Marcus; "bătrînul" se află la București 3.Criticul Ov.S.Crohmălniceanu se află, de mai mult timp, în Germania; da, el este căsătorit cu o strănepoată a marelui lingvist H.Tiktin 4. Albert Kreigold, ex-trezorierul HOR lucrează în centrala Histadrutului - clădirea cunoscută sub numele de "Kremlin"; el se află la doi pași de biroul lui Haim Ramon, dar nu știm nimic despre relațiile dintre aceștia; și chiar de-am ști, n-am vorbi 5. Așa e. Condeierul în cauză (nu-i dăm numele, că nu trăim la San Francisco printre *gay*)..este homosexual; se lansase cîndva ideea unui club al "românilor" din această categorie, dar, din cîte-am înțeles, proiectul a fost abandonat; cel puțin pentru moment)

6.Dintre literații *noștri cu barbă* ne amintim de trei și anume: Eugen Campus, mai...debutant în materie, Mircea Săucan și dr.Leon Volovici 7. Dvs.știți ceva dar ați inversat rolurile: în realitate Sebastian Costin este campion de bridge iar criticul S.Damian, de la Heidelberg, campion de șah; și nu viceversa) 8.Gata pentru astăzi; mai facem o pauză...

Leon Șaim, Bat-Yam; Joseph Halévy, Bruxelles, Belgia; *Norbert Schmetterling*, Beersheva; *Prof.A.Zimbler*, "Fundația Româno-Israelită **Lumina**", *Craiova, România; M.Cernea, Washington DC, USA; Lucian Zeev Herșcovici, Ierusalim; dr.S.Werner, Baia-Mare, România; Marc Ilovici, South Windsor, USA* (mulțumiri pentru bunele cuvinte, sugestii și observații critice; ceilalți pe curînd).

Occidentul:
Hai să ne jucăm noi nițel în bumbi cu Israelul!

CADOURI HANUCA

BIJUTERIA
"NANU"
VALENTIN IULIAN

SORTIMENT FOARTE VARIAT DE

* BIJUTERII
* CEASURI

Vizitați-ne în TEL AVIV, str. Ben Iehuda 194
Tel 5238258

CADOURI HANUCA

C.D.R.–CENTRUL DE PENSII DIN GERMANIA Ltd.
C.D.R.–ZENTRUM FÜR DEUTSCHE RENTEN GmbH
TEL AVIV, imobilul KLAL, str. Droianov 5
(lîngă KIKAR DIZENGOFF), tel. 03/299027-8

S-a aprobat Legea germană privitoare la plata rentei lunare de 500 mărci germane celor care nu primesc rentă de prigonire pînă în prezent.

Se pot înscrie persoane care au fost minimum 6 luni în lagăre de exterminare, sau 18 luni în ghetto sau ascunși de teama persecuției naziste, sau au executat muncă obligatorie.

NE OCUPĂM DE TOATE PROBLEMELE
ÎN LEGĂTURĂ CU RENTELE GERMANE

ZWI-ABRAHAMI
Director

HOROSCOP

LUNA NOIEMBRIE

SCORPIONUL (23 octombrie–21 noiembrie)
După o vacanţă bine venită şi petrecută împreună cu cei dragi, aveţi toate motivele să reintraţi în "viaţa normală" cu încredere sporită. Cu atît mai mult cu cît vă veţi întîlni cu o persoană apropiată de care aţi fost despărţit(ă) o vreme. În totalitate, o lună cu mari satisfacţii.
Culoare: galben.

SĂGETĂTORUL (23 noiembrie–22 decembrie)
Două sau trei probleme care vă "chinuiesc" în prezent îşi vor găsi, însfîrşit, rezolvarea. Pe plan sentimental, feriţi-vă de gelozie; mania de a vedea în orice gest călduros şi-n orice surîs adresat de partenerul dvs. unei persoane străine de sex opus (...!) o dovadă că nu mai sînteţi iubit(ă) este boală curată. Şi trebuie tratată fără cruţare.

CAPRICORNUL(22 decembrie–20 ianuarie)
Atenţie la circulaţie, pericol de accidente. Perioadă favorabilă pentru tranzacţii financiare (operaţii bancare...poate chiar joc la bursă!). Un dar preţios la care nu vă aşteptaţi, vă va produce o plăcere deosebită. O legătură sentimentală de dată oarecum recentă are şanse să se consolideze.
Numere: 1, 8, 23.

VĂRSĂTORUL(21 ianuarie–19 februarie)
Sînt zile frămîntate cînd trebuie să luaţi hotărîri nu lipsite de importanţă privind viitorul dvs. Şi cînd, aşa cum e normal în asemenea împrejurări, cereţi sfatul celor apropiaţi. Roiesc, însă, în jurul dvs. "amici" ("amice") care nu sînt de fel sinceri(e), vă invidiază şi vor încerca să vă îndrume pe o cale greşită. Vigilenţă!
Culoare: vernil.

PEŞTII (20 februarie – 20 martie)
O analiză medicală care vă îngrijorează va..ieşi cu bine, demonstrînd că a fost vorba de-o alarmă falsă. Asta nu înseamnă însă că, imediat după rezultat, să daţi cu piciorul prudenţei în materie de alimentaţie: de evitat excesul de grăsime, fumatul, alcoolul.

BERBECUL (21 martie – 20 aprilie)
Necazuri din partea tovarăşului de viaţă. Aveţi grijă să nu răspundeţi cu răutate şi violenţă la faptele sale reprobabile. E nevoie mai mult ca oricînd de stăpînire., de toleranţă şi de luarea lucrurilor...cu binişorul. Vorba dulce, mult aduce; şi pînă la urmă, partenerul, aflat într-o criză trecătoare, va reveni la sentimente mai bune.

● **SYBIL HEDERNA**

TAURUL (21 aprilie – 20 mai)
Moment prielnic pentru înodarea legăturilor de dragoste; "amorul la prima vedere" are şanse să se dovedească a fi real şi durabil. Iar pentru cuplurile care suferă de binecunoscuta rutină, se recomandă iniţiative noi pe tărîm erotic. Starea materială staţionară.
Culoare: negru.

GEMENII (21 mai – 21 iunie)
Relaţiile dificile cu colegii de lucru, relaţii care durează de prea multă vreme, sînt pe cale să se îmbunătăţească simţitor. Surpriză foarte plăcută pe plan financiar. Revedere, tot foarte plăcută, cu o persoană apropiată aflată la drum.
Culoare: albastru.

RACUL (22 iunie – 21 iulie)
La orizont, perspectiva unei călătorii în locuri unde n-aţi mai fost pînă acuma; dacă plecaţi, fiţi cu ochii în patru, nu vă pierdeţi capul în contactul cu lumea "foarte civilizată" unde vă duc paşii, aveţi grije de bani, de acte etc., hoţii mişună pretutindeni. Veşti bune de la copii, nepoţi.
Numere: 4, 11, 34.

LEUL (22 iulie – 22 august)
Perioadă bună pentru tot ce ţine de schimbarea locuinţei, amenajarea casei; este obositor, dar rezultatele vor fi pe măsura efortului şi cheltuielilor. Este cazul, după aceste preocupări gospodăreşti, să reveniţi la treburi pe care le-aţi neglijat în ultima vreme. Acum e momentul "să-i daţi bătaie" proiectului dvs.: o carte, de pildă, un plan de ordin tehnico-administrativ etc. Sănătatea-bună, situaţia financiară se va îmbunătăţi rapid şi sigur.
Culoare: alb.

FECIOARA (23 august–22 septembrie)
Aţi cam neglijat pe cei din jurul dvs.: de la familia propriu-zisă la cercul de prieteni şi cunoştinţe. Alibiul cu "sînt obosit, sînt leneş, n-am chef de telefoane şi vorbe convenţionale" – nu ţine. E o formă de egoism şi răsfăţ. Pur şi simplu, trebuie să scuturaţi inerţia şi să vă gîndiţi la ceilalţi; ei aşteaptă din partea dvs. semne de atenţie şi, cîteodată, ajutor. Dacă nu vă "treziţi" la vreme, s-ar putea ca legăturile dvs. cu cei apropiaţi, să se strice în mod hotărîtor.
Numere: 8, 19, 42.

BALANŢA (23 septembrie–22 noiembrie)
Sînteţi, aşa cum se ştie despre zodia în cauză, o fiinţă nehotărîtă. Acum însă a sosit momentul unor hotărîri.Renunţaţi la a mai despica firul în patru, renunţaţi la tărăgănarea nesfîrşită în materie de decizii, Una e buna chibzuială, alta e frica de a spune albă sau neagră. Făceţi-vă curaj şi "aruncaţi-vă în apă". Cine nu riscă, nu cîştigă.
Zi favorabilă: Duminica.

CLEPSIDRA

Turism

Dr.N.Robănescu, specialist în tratarea copiilor handicapaţi; de la Bucureşti; la rude

Mircea Radu Iacoban, comentator sportiv, dramaturg; de la Iaşi; pentru a se documenta la Yad Vashem, Universitatea Ierusalim ş.a. în vederea unei lucrări despre Pogromul de la Iaşi

av.Iulian Sorin, secretar general al Comunităţii evreilor din România; la rude.

Lionel Scanteye, critic de artă, editor; de la Paris; la rude.

Distincţie

Dr.Michael Cernea, sociolog la Banca Mondială din Washington D.C.; titlul de Doctor Honoris Causa al Universităţii din Cluj-Napoca, România.

Sărbătorire

Acad.prof.N.Cajal; cu prilejul împlinirii vîrstei de 75 ani; în cadrul Institutului de virusologie *Ştefan Nicolau* din Bucureşti; sub auspiciile Academiei Române.

Decese

Colomba Voronca, văduva poetului Ilarie Voronca; într-o "maison de retraite" la Palaiseau, lîngă Paris. Evocînd personalitatea dispărutei, profesorul Alexandru Niculescu scrie în revista "Lupta" (nr.231,1994) din Paris:

"Nu am scrie aceste rînduri dacă nu am fi avut ocazia de a fi cunoscut-o pe Colomba Voronca, în anii '80. Şi credem că nu numai noi, ci şi alţi români au avut, pe atunci, prilejul de a deschide uşa modestei sale locuinţe din strada Goutte d'or. O personalitate puternică, o gîndire clară, o duritate de oţel - dar o fidelitate fără margini faţă de Memorie: a soţului, a fratelui, poetul Claude Sernet, a Poeziei moderne. Iubea România şi plaiurile Moldovei natale, aprecia şi iubea mult pe Geo Bogza - iar strîmta-i încăpere în care trăia (în acei ani) era un adevărat muzeu al literaturii şi artei româneşti. Ediţiile princeps ale poemelor lui Ilarie Voronca şi ale lui Claude Sernet, desene ale lui Marcel Iancu precum şi, bineînţeles, sculpturi de Brâncuşi (între care şi o versiune de autor, cu dedicaţie, a Sărutului)...

Profesor asociat, pe atunci, la Sorbona (Paris IV), aduceam pe unii dintre studenţii merituoşi la Colomba Voronca, în mizera ei locuinţă bogată, ca să cunoască valoarea artei şi culturii româneşti.

Erau ani grei. În ţară, bîntuia naţionalismul ceauşist al securităţii, în străinătate, la Paris, agenţii lor, Amnesty International publica liste de torturaţi, ultragiaţi, distruşi de poliţia politică din România. Ni le arăta, atunci, cu o privire tristă: *"iată ce a devenit România noastră"!* Dar niciodată, absolut niciodată, Colomba Voronca nu s-a despărţit de ţara sa - sau de imaginea ţării sale -, niciodată nu a îndemnat sau încurajat pe vreun român să ia calea exilului.

Era, ceea ce se numeşte în Franţa, "un om de stînga". Prietenii lui Ilarie Voronca, prietenii ei personali (printre care H.Mechonnic, comunist!), Claude Sernet luaseră parte la Rezistenţa franceză. Putea ea să nu le urmeze calea - fie şi în timp de pace, după victorie? -, putea să nu continue atitudinea asumată de avantgardiştii din România?

Manole Marcus (67), regizor de film; la Bucureşti; autor al peliculelor de mare succes: "Puterea şi adevărul", "Actorul şi sălbaticii", "Canarul şi viscolul" etc. Manole Marcus s-a impus drept unul dintre cei mai importanţi creatori de film din România de azi.

LA 4 NOIEMBRIE ORELE 11 VOM COMEMORA UN AN DE LA PLECAREA DINTRE NOI A SCUMPEI NOASTRE MAMĂ ŞI BUNICĂ
TILI SCHWARTZ
(Brăila - Bat Yam)
UN GÎND PIOS LA MORMÎNTUL EI.
CEREMONIA VA AVEA LOC LA CIMITIRUL NOU DIN HEDERA
COPIII ŞI NEPOŢII.

Sîntem alături de fam.dr.Angelica, Harry, Puiu Wasserman şi ceilalţi membri ai familiei, la împlinirea a 30 de zile de la dispariţia din viaţă a doamnei
LENŢA URTIG

Renée şi Mircea, prieteni îndureraţi

La 19 oct. s-au împlinit opt luni, de cînd inima iubitei mele soţii, Martha, a încetat să mai bată. Femeie de o nobleţe nemărginită, a fost tovarăşa mea de viaţă 56 de ani.

A plecat pe drumul fără de întoarcere, în plină vigoare sufletească, conştientă de a noastră despărţire, de aceeaşi boală ca a fostei soţii a fostului preşedinte american Kennedy, Jacqueline Kennedy, cancer!

Aştept şi doresc să ne întîlnim cît de curînd.

Locul meu este şi dorit să fie, numai alături de tine!

Marcel Kestenband
New York

Originari din jud.DOROHOI (Săveni, Mihăileni, Darabani, Herţa, Rădăuţi Prut) sînt rugaţi a trimite amintiri, articole, documente, fotografii, etc. pentru a fi introduse în volumul III şi ultim, în pregătire.

A se expedia materialul pînă la 1.12.94 pe adresa:
IRGUN IOTZEI DOROHOI, P.O.B.134, Kiriat Bialik, 27101.

Filme de Mircea Săucan

În ziua de 28 noiembrie a.c., începînd de la ora 18, va avea loc la **Cinemateca din Tel Aviv** o seară consacrată regizorului Mircea Săucan. Se vor prezenta filmele (pe cît de vechi...pe atît de noi) "O sută de lei" şi "Meandre". Cuvînt introductiv: Dan Făinaru, cronicar cinematografic la "Jerusalem Post".

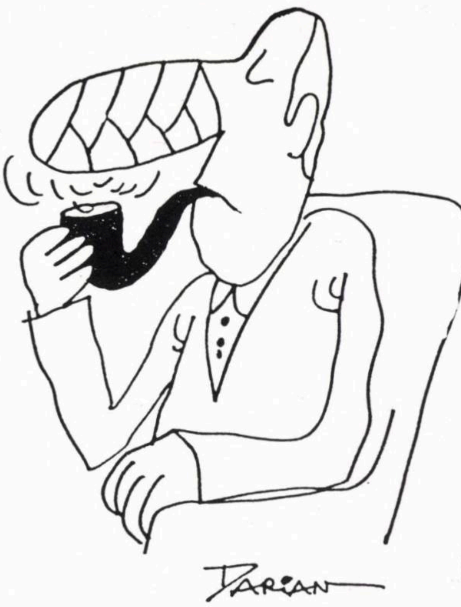

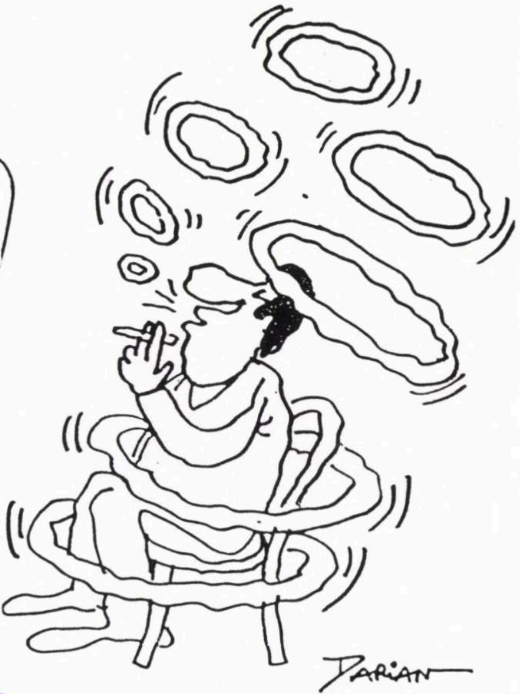

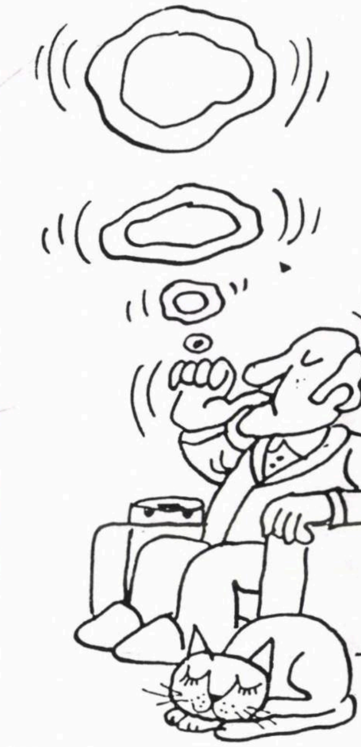

FUMURI...

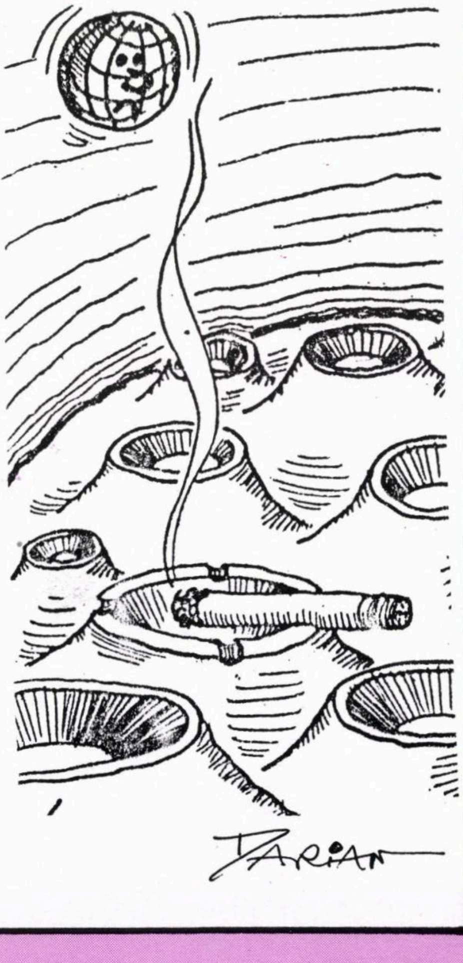

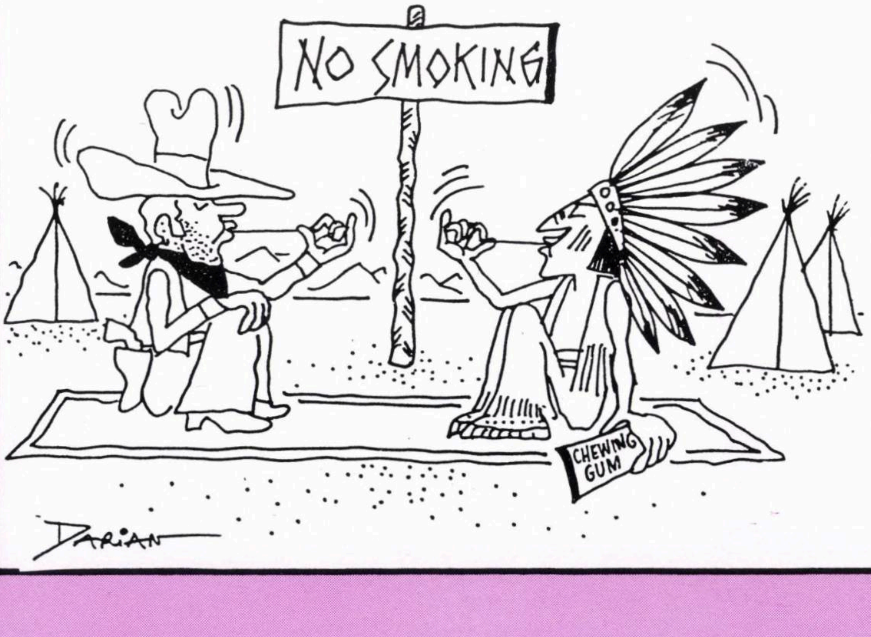
NO SMOKING
CHEWING GUM
DARIAN

ŞEFII...

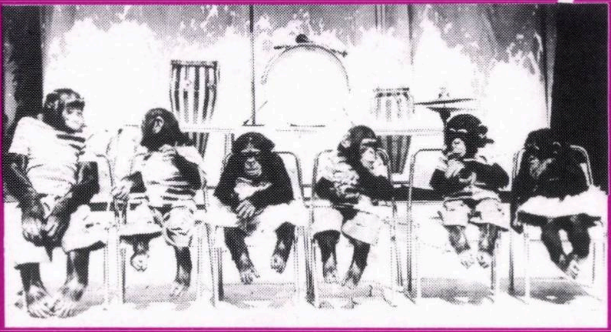

ŞEDINŢĂ PLENARĂ LĂRGITĂ

CUM NAIBA O SCOT LA CAPĂT CU PODIŞUL GOLAN?

BUNE SÎNT CĂLĂTORIILE ASTEA LA NEW YORK PE BANII STATULUI: MAI ŢIN UN DISCURS, MAI BEAU UN WHISKIŞOR..., (MAI MĂNÎNC UN "BREAKFAST BUFFET", MAI FUMEZ O ŢIGARĂ "DAVIDOFF"...

NU-I NIMIC. SĂ FIU CALM. O SĂ SPUNEM CĂ EXPLOZIA A FOST PUSĂ LA CALE DE ADVERSARII PĂCII

- CE-AVEŢI DE GÎND SĂ FACEŢI ÎMPOTRIVA TERORISMULUI:
- VOM FACE TOTUL...

EU POT SĂ DORM LINIŞTIT: MĂ PĂZESC BODY-GUARZII

minimum

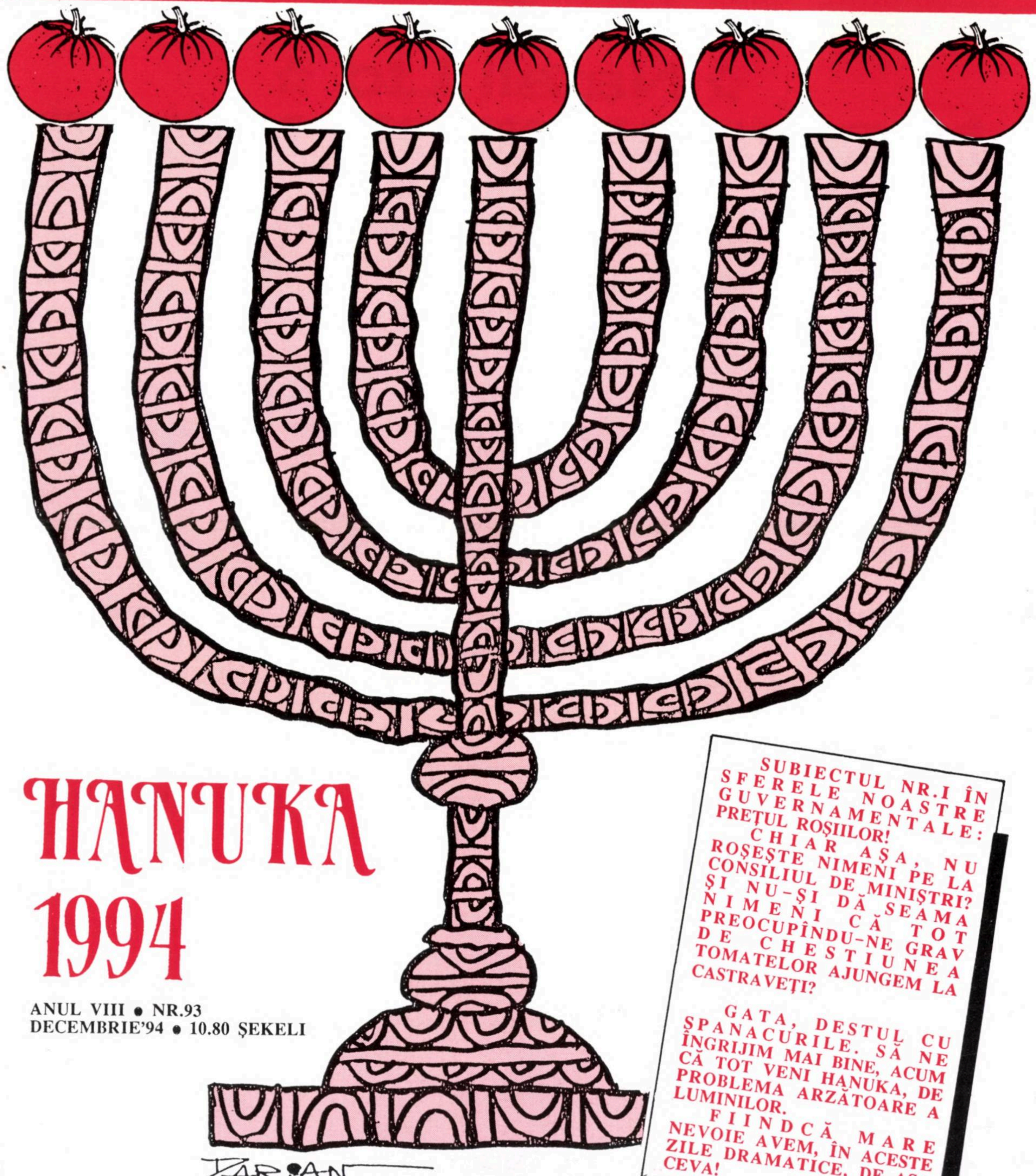

HANUKA 1994

ANUL VIII • NR.93
DECEMBRIE'94 • 10.80 ŞEKELI

SUBIECTUL NR.I ÎN SFERELE NOASTRE GUVERNAMENTALE: PREŢUL ROŞIILOR!

CHIAR AŞA, NU ROŞEŞTE NIMENI PE LA CONSILIUL DE MINIŞTRI? ŞI NU-ŞI DĂ SEAMA NIMENI CĂ TOT PREOCUPÎNDU-NE GRAV DE CHESTIUNEA TOMATELOR AJUNGEM LA CASTRAVEŢI?

GATA, DESTUL CU SPANACURILE. SĂ NE ÎNGRIJIM MAI BINE, ACUM CĂ TOT VENI HANUKA, DE PROBLEMA ARZĂTOARE A LUMINILOR.

FIINDCĂ MARE NEVOIE AVEM, ÎN ACESTE ZILE DRAMATICE, DE AŞA CEVA!

☆ Natali Ltd ☆

ÎN ATENŢIA CELOR PRIGONIŢI DE NAZIŞTI!

* * *

A început înscrierea pentru primirea de ASIGURĂRI SOCIALE DIN GERMANIA pentru cei veniţi în ţară pînă la data de 1 iulie 1990.

- Persoanele care au vorbit limba germană pînă la izbucnirea războiului.
- Cei care au avut vîrsta de 16 ani la începutul războiului şi au lucrat în străinătate, îşi pot ameliora acum situaţia materială prin rentă germană.
- Deasemenea şi persoanele care nu ştiu limba-germană însă au fost minimum 6 luni în lagăre de concentrare sau 18 luni în ghetto-uri, lagăre de muncă; sau au stat ascunşi, pot obţine: odată – 5000 D.M. şi pensie lunară de 500 D.M.
- Toate persoanele care au fost prigonite şi nu au primit pînă acum despăgubiri.

Adresa noastră: TEL AVIV, str.Nahlat Beniamin, nr.1, camerele 4,5.

Primiri: zilnic între orele 8–13,.cu excepţia zilei de vineri.
CONSULTAŢII GRATUITE şi explicaţii complete la faţa locului.

MINIMUM • ANUL VIII • NR. 94 • DECEMBRIE • 1994

LA ÎNCHIDEREA EDIŢIEI

Ceea ce înseamnă 24 noiembrie a.c.

ÎN ACEST NUMĂR

A.Zahareanu: Punct de vedere p.3
Tendinţe, Punctul pe i p.4
I.Artzi: Bloc notes p.14
I.Schechter: Cronica nefantezistă p.15
H.Şaicu: Epidemie de divorţuri în lumea religioasă p.16
G.Mosari: Pe legea mea p.19
Gura Humorului p.20
Noi (Tania Lovinescu: 70) p.21
Se zvoneşte că... p.26
Lumea românească. p.27
H.Fosha: Corespondenţă din New York p.29
Eugen Ionescu şi Ov.S.Crohmălniceanu: Amintiri, amintiri... p.30
Al.Mirodan: Dicţionar neconvenţional p.39
Cartea (I.E.Campus, S.Levin, Claudia Rosenstreich) p.43
Idei (Al.Sever; A.Cassvan) p.51
Pescuitorul de perle p.53
Spectacol (Andrei Strihan, Renée David-Costin, Sofia Gelman, Martin Marcus, Max Hornstein) p.55
Pagini (T.W.Brown, Bianca Marcovici etc.) p.63
Minimum e om ca toţi oamenii (Jocuri: N.Weinberg; Sănătate: Dr.Sam Watts; gastronomie: Martin Marcus, Ylana; sport) p.67
Poşta p.75
Clepsidra - Carnet p.79

Foarte repede, prea repede, la nici un an de la semnarea acordurilor de la Oslo, Israelul se vede în situaţia de a se întreba dacă a mizat bine cînd a mizat pe Arafat şi dacă el este capabil să-şi respecte iscălitura. E aici o mică (sau mare) dramă israeliană.

Incidentele recente de la Gaza - gloanţe, morţi, răniţi, ameninţări cu răzbunarea - fără a fi o noutate în peisajul palestinian, dovedesc că mister Arafat încă nu e stăpîn la Gaza şi încă şi mai puţin stăpîn pe situaţie.

Aceasta nu este numai o apreciere de observator politic. Este şi aprecierea, ba chiar teama lui Itzhak Rabin. De altfel i-a exprimat această teamă lui Clinton şi a cerut un ajutor urgent pentru Arafat - sute de milioane de dolari - pentru ca şeful O.E.P.-ului să poată, poate, să contracareze ofensiva celor din Hamas şi Djihadul Islamic.

Dar nu-i va fi uşor lui Arafat. Lumea palestiniană se radicalizează din ce în ce. Iranul, care-i ajută pe fundamentalişti, pune la bătaie mai mulţi bani decît statele donatoare pentru autonomia palestiniană. Si mai e şi Siria, partenerul de convorbiri, trăgătorul sforilor terorismului.

Arafat şi-a luat curajul să tragă în mulţimea de adepţi ai Hamas-ului. Oricum, s-a căscat o prăpastie cu consecinţe greu previzibile. Nici o carte încă nu este jucată.

EVENIMENTUL cel mare din lumea presei romaneşti din Israel este sfîrşitul "lunii de miere" dintre colegii de la "Viaţa noastră", "Facla" şi "Revista mea" şi noua lor conducere, adică societatea "Emţa Başaron" care a cumpărat aceste publicaţii de la "imperiul" desfiinţat al "lui" S. Himmelfarb.

Acum se dovedeşte că "luna de miere" a fost prea puţin dulce. Colegii de acolo sînt decepţionaţi.

Ei şi-au început lucrul cu mult entuziasm deoarece li s-a promis că li se vor respecta drepturile de bază ale ziariştilor. S-au adaptat destul de repede la tehnologia nouă de imprimare şi au reuşit să dea o faţă nouă celor trei publicaţii. O faţă mai tînără decît cea ridată şi urîtă pe care au avut-o dincolo, în Harakevet 52. Se părea că şi relaţiile dintre conducere şi personal sînt mai civilizate. Pînă într-o zi...

Pînă în ziua cînd au început să observe că promisiunile nu se respectă. Salariile se plătesc cu întîrziere - cu o întîrziere nepermisă de lege - sumele reţinute pentru pensii şi cotizaţia societăţii la pensiile salariaţilor, nu se virează la Fondul de pensii etc. etc.

S-a produs amărăciune, s-a vociferat, lucrurile culminînd cu o scrisoare pe care au semnat-o toţi ziariştii şi tehnoredactorii de la TOATE publicaţiile, nu numai cele romaneşti. Scrisoarea avertiza că dacă în două săptămîni nu se rezolvă toate doleanţele, lucrul încetează.

Conducerea s-a alarmat şi a declarat că "rebeliunea" nu este justificată şi că intenţionează să-şi respecte promisiunile. Dar se pare că nu le-a respectat decît în parte. In mică parte.

Asociaţia ziariştilor a trimis conducerii o scrisoare de solidaritate cu "rebelii". Asociaţia i-a îndemnat pe colegii noştri să nu îngăduie nici o lezare a drepturilor lor. Iar după cum sîntem informaţi, există o unitate splendidă şi, iertaţi să fim, surprinzătoare între toţi ziariştii. Ceea ce în anii trecuţi nu a existat.

Tensiunea e mare în Tchlenov 49 şi s-ar putea ca la apariţia acestor rînduri surpriza să fie şi mai mare.

ADRIAN ZAHAREANU

VORBE, DE LA MOARĂ LA RÎŞNIŢĂ

Cît priveşte "socialismul" de tip rusesc, ultimele mituri sînt pe cale să se spulbere. N-ar fi de mirare să auzim că socialism nu există nicăieri şi cu atît mai puţin în Rusia. Şi poate va veni şi ziua cînd dizidenţii din est, după ani de luptă pentru "socialism cu chip uman" să obţină cu adevărat democraţie şi libertate, dreptul de a vorbi, dreptul de muncă, de a călători, de a emigra, de a închide ocnele, de a opri asasinatele psihiatrice.

Poziţia luată de preşedintele Clinton cu privire la drepturile omului şi la combaterea xenofobiei n-a împiedicat, puterea să preia în Rusia, vechile şi uzatele sloganuri ale "complotului internaţional urzit de sionişti." Pentru mulţi ruşi, nu mai există însă nici o îndoială că opozanţii sînt...manipulaţi.

Într-un ziar rusesc s-a publicat scrisoarea-confesiune a unui vechi activist evreu, care denunţă "metoda respingătoare folosită de diplomaţii americani în Rusia", citînd numai nume de evrei. Este reîntoarcerea la vechea practică a ţapului ispăşitor. Evreii din Rusia au înţeles repede şi au lansat un strigăt de alarmă: "Atenţie! Cunoaştem istoria Rusiei. Atmosfera e de pogrom!"

În drum spre Paris, un emigrant rus a confirmat acest lucru într-un interviu acordat publicaţiei "Express": *"Antisemitismul în Rusia e un simptom care precede totdeauna crizele. Sub ţarism, sub Stalin, azi sub Ielţin. În cursul unei anchete pe care am dus-o timp de 18 luni, am întîlnit aproape două sute de evrei ruşi, de toate vîrstele, de toate condiţiile şi din toate regiunile din Rusia. Pornind de la faptele mărunte cotidiene, mi-am putut da seama de rolul pe care îl are antisemitismul de stat în renaşterea conştiinţei evreieşti"*.

Anihilarea culturii evreieşti " cosmopolite" şi procesul "halatelor albe" sub Stalin, procesele economice, delirurile antisemite şi anti-israeliene sub Hruşciov şi apoi sub Brejnev, au fost rezumate astfel de un emigrant ajuns în Israel: *"Sub ţari, evreii îşi puneau speranţa în revoluţie, sub Stalin în succesorii lui, dar sub aceştia nu mai există nici o speranţă"*.

Suferinţele evreilor ruşi, lupta lor pentru emigrare, înfruntările zilnice cu fostul şi actualul KGB, şomajul, mizeria, propaganda şi ostilitatea celor din jur, sînt o mărturie a falimentului unei revoluţii, care în ciuda intenţiilor şi frazeologiei sale, a claustrat oamenii într-o mulţime de lagăre de concentrare, mari şi mici.

Povestirile martorilor sînt semnificative şi pentru un alt fenomen: dacă statul rus refuză uneori emigrarea evreilor, aceasta nu e din simpatie pentru arabi. Motivul îl constituie teama de a vedea întinzîndu-se contestaţia printre alte minorităţi naţionale şi religioase.

Anul trecut, germanii din Rusia, adunaţi în Piaţa Roşie, au manifestat pentru dreptul la emigrare. Cu cîteva zile înainte, un grup de pentacostali au cerut acelaşi lucru pentru indiferent ce ţară, ca să-şi poată practica liber religia lor.

Cu toate acestea, în ciuda azilurilor psihiatrice, încă existente, în pofida arhipelagului Gulag, tot mai numeroşi sînt oamenii care îndrăznesc să spună "EU EXIST". Ei refuză să se identifice cu regimul, ei nu se mai tem să înfrunte poliţia, securitatea. Ei revendică. Vorbesc.

După zeci de ani de îndoctrinare, oamenii şi-au regăsit sufletul, conştiinţa. Ei sînt martorii unei gigantice înşelătorii fizice şi morale.

Iar recentul dialog dintre ministrul de externe american şi ministrul de externe rus, care a găsit de cuviinţă să declare că "luna de miere în relaţiile ruso-americane s-a încheiat", dovedeşte nu numai făţărnicie, după ce America a fost silită să facă pentru ei, ce a făcut, mai denotă că "năravul rus, nu s-a schimbat" şi că atmosfera de la Kremlin a redevenit încărcată de suspiciuni şi temeri, ca în perioada stalinistă! (Vezi "curtea" pe care o fac acum ruşii sirienilor!).

Americanii s-au lăsat duşi de nas, acordînd credit snoavelor cu care Kremlinul a ştiut mereu să-i păcălească. Slăbiciunea americană a mers pînă acolo încît le-au oferit nu numai grîu, dar şi bani, lăsîndu-i liberi şi fără griji, să-şi refacă armele, cu care să poată din nou ameninţa omenirea şi în primul rînd pe cei ce i-au ajutat să iasă din mocirla în care singuri s-au băgat, şi le-au dat şi de mîncare.

Ruşii au ştiut să măsluiască orice tratat, orice înţelegere şi să cîştige pas cu pas etapele de cucerire ale lumii. Ca să ne referim la situaţia actuală, ea se poate compara cu o tablă de şah, la care stau faţă în faţă naivitatea şi şmecheria. Desigur, partida nu poate fi cîştigată decît de ultima.

Unde sînt deşteptii de care omenirea are acum nevoie? Ce păzesc americanii? Ce fac aliaţii lor? Vor să se încheie zilele pămîntului în mizerie, dezastru şi îndobitocire? Nu s-a cîştigat pînă acum destulă experienţă din propunerile de "destindere" ale celor interesaţi să domine globul? Cît le mai trebuie să-şi dea seama că toată vorbăria "sinceră" nu înseamnă decît vorbe în vînt, de la moară la rîşniţă. Nimic mai mult...

minimum

מינימום
Apare lunar
Redacția și administrația:
Str. Zamenhoff nr.13
64373 – Tel Aviv
P.O.B. 11472, Tel Aviv
Tel.: 5227269; Fax.: 5270443
Fax numai pentru anunțuri publicitare

Director
Al. Mirodan

Publicitate: 1 inch – 45 șekeli
Carnet: 15 cuvinte – 20 șekeli
Abonamente Israel
6 luni (6 numere): 65 șekeli
1 an (12 numere): 125 șekeli
Prețul include costul expedierii.
Străinătate: (1 an – 12 numere) Europa – 70 dolari; România – 65 dolari; U.S.A., Canada – 80 dolari; America de Sud, Australia, Noua Zeelandă – 95 dolari; Insulele Fidji – 150 dolari
Expediția cu avionul.

Prezentarea artistică:
Adar Darian

Difuzarea: ATLAS
Articolele semnate de colaboratorii noștri reprezintă personalitatea și punctul de vedere al acestora. Se înțelege, așadar, că redacția nu împărtășește totdeauna vederile exprimate în articolele publicate în coloanele revistei. Manuscrisele nepublicate nu se înapoiază.

Redacția nu răspunde de conținutul anunțurilor comerciale.

Revistă editată de
MINIMUM-PUBLISHERS
LTD.

TENDINȚE

• Israel: ce vrea OEP-ul

"Ascultați-mă Hussein și Rabin: Ierusalimul este capitala Palestinei și nici o semnătură pe tratatul de la Amman sau de oriunde nu va putea schimba nimic"

"Viitoarea bătălie va fi cea pentru Ierusalim. Ei cred că această bătălie este departe, dar noi știm că este foarte aproape".

(Yasser Arafat; în cadrul unei cuvîntări rostite la Gaza în fața a 2000 de studenți; oct., 1994).

"Aceasta este o nouă fază pe drumul către înființarea unui stat palestinian cu capitala la Ierusalim"

(Declarația generalului OEP, Ziad El Atrash, la ceremonia prilejuită luna trecută de predarea către poliția palestiniană a competințelor legate de trecerea pe podul Allenby)

• Israel : Hamas

"Atacul acesta constituie pentru noi un mare prilej de mîndrie".

(Abu Mizhav, student la Universitatea Islamică din Gaza, în legătură cu atentatul asupra autobuzului din Tel Aviv; după "Newsweek", U.S.A., 1994).

• Israel: stat suveran? (sau altceva?)

"Vizita președintelui Clinton a fost umbrită de încălcarea brutală de către serviciul secret american a suveranității țării...

Nu s-a mai auzit niciodată ca o putere străină să ia hotărîri privind diferite aranjamente de ordin intern într-un stat independent; Să împiedice ore de-a rîndul circulația pe principala șosea ce duce la capitala țării; Să paralizeze capitala și să se comporte într-un mod care nu poate fi denumit altfel decît isteric de-a binelea. Oamenii din serviciul de securitate umblau cu arme încărcate și îndreptate spre... populația pașnică și prietenoasă.

Îmi aduc aminte de un eveniment asemănător, deși de amploare mai mică, cînd George Bush ne vizitase țara în calitate de vice-președinte. Atunci, 25 americani de la securitate și protocol s-au prezentat la Casa Președintelui cerînd să se inspecteze reședința prezidențială înainte de dineul ce urma să fie organizat în cinstea lui Bush.

Eu nu am fost de acord ca nici măcar unul dintre ei să intre în clădire, atrăgînd atenția că nouă nici prin vis nu ne-ar da idea să facem asemenea cereri atunci cînd conducătorii noștri vizitează "Casa Albă".

(Haim Herzog, al 6-lea președinte al Israelului, fruntaș al Partidului Muncii; dintr-un articol în "Jerusalem Post"; 1994)

• Israel : Cu ochii deschiși!

"Eu sînt întru totul pentru pace, chiar dacă trebuie să plătim pentru aceasta un preț scump. Dar trebuie să continuăm procesul de pace cu ochii deschiși. Nu avem voie să uităm sau să ignorăm ostilitatea profundă a arabilor la adresa noastră. Ostilitatea aceasta e mult mai profundă decît ne închipuim. Poate să sune absurd, dar adevărul este că arabii nu au renunțat de fel la gîndul de a mai fi stăpîni din nou în Spania. Ei vor continua, vreme de generații, oricît de bine ne vom purta cu ei, să se uite la noi ca la un popor care a cucerit pămîntul lor cel sfînt, "Țara Islamului".

Pentru ei, orice teritoriu care s-a aflat vreodată sub stăpînirea lor este al lor pentru totdeauna, chiar dacă a aparținut altora, înainte sau după venirea arabilor. Așa privesc ei Israelul, cu toate că evreii au trăit aici înaintea lor".

(Teddy Kollek, fost primar al Ierusalimului, fruntaș al

30 DE ZILE

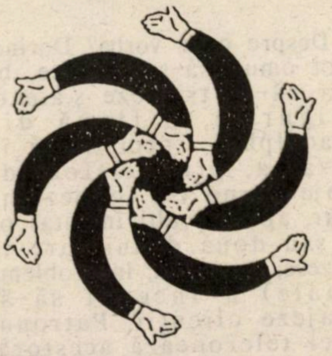

TENDINTE

Partidului Muncii; într-o convorbire cu Amos Kollek pe teme de actualitate; 1994).

• Siria : de ce nu merge

"În Egipt, pentru a trece de la război la pace, a fost nevoie să se treacă de la Nasser la Sadat, care a căutat idei pentru a se adapta la lumea modernă. Această schimbare de *leadership* nu s-a petrecut în Siria...

Assad... chiar atunci cînd caută un dialog cu Statele Unite, el privește lucrurile în termeni de conflict; aceeași atitudine este valabilă în legătură cu Israelul... Da, el vrea pace; și poate că va face pace. Dar drumul către pace este atît de greu din cauza stilului său de a negocia. E stilul sovietic în materie de negocieri: pornești de pe o poziție extremă, nu dai semne de fraternizare (cu partea adversă), nu răspunzi la avansurile celuilalt, nu lași timpul să lucreze... Pentru ca Israelul să retrocedeze Golanul trebuie să existe o mare încredere în celălalt. Iar Assad nu face nimic în direcția asta. Atunci cînd schițează un gest, e atît de limpede că-l face ca urmare a presiunilor americane, încît acesta își pierde orice valoare. După fiecare din așa zisele sale gesturi, încrederea israelienilor în Assad scade simțitor."

(Prof. M. Shamir, fost ambasador al Israelului în Egipt; dintr-un interview acordat ziarului "Jerusalem Post", 1994; amintim că Shamir (60) este originar din România; el a venit în țară la vîrsta de 7 ani).

Suedia: noutăți în viața sexuală.

"Un șofer de taxi din Stockholm a fost condamnat la trei luni închisoare, pentru că a facturat unei cliente și raporturile lor sexuale, la prețul de...2000 coroane (280 dolari) ședința! Bărbatul, 34 ani, i-a trimis unei cliente de origine finlandeză o factură "pentru 25 raporturi sexuale a cîte 2000 coroane suedeze fiecare", totalizînd 50.000 coroane. Tribunalul l-a judecat pe ingeniosul șofer pentru că a profitat de încrederea clientei sale, întrucît aceasta "suferea de fobii și nu avea încredere decît în polițiști și șoferi de taxi"

(după "România liberă", Buc.1994)

Israel: panică în lumea presei.

Criza care bîntuie în lumea presei israeliene pune sub semnul întrebării dreptul la muncă...și la o retribuție corectă a ziariștilor. Aceasta este concluzia la care a ajuns Sara Friedman, purtătoarea de cuvînt a Asociației ziariștilor profesioniști. Asociația se teme că dacă-așa cum sună ultimile știri- și ziarul "Davar" își încetează apariția, un mare număr de șomeri vor asalta redacțiile existente. Cu urmările de rigoare. "Cu fiecare ziar care-și închide porțile, spune ea, scade și puterea noastră de a apăra drepturile ziariștilor. Închiderea ziarului "Hadashot", de exemplu, a avut efect imediat asupra tratativelor pe care tocmai le purtam cu "Maariv", "Yediot" și "Haaretz". Dintr-odată, patronii au refuzat să mărească salariile, susținînd că nu e cazul să ofere angajaților noi avantaje, întrucît piața este inundată de jurnaliști care, practic, ar fi dispuși să lucreze pentru o nimica toată"

"S-a întocmit un program, nu l-am văzut încă dar mi se pare bun"

(Valeriu Tabără, ministrul agriculturii din Romania; după un articol de Ioan T. Morar, în "Lumea Liberă", New York, 1994)

...ȘI-N ADÎNC SE SCUFUNDĂ

(CU ACCENTUL PE Ă)

Coreea de Sud: lupta de clasă se ascute

S-a vorbit-și nu puțin-în presă despre cei șase sud-coreeni condamnați la moarte pentru asasinat și...canibalism.

Banda respectivă a ucis cinci persoane, după care, ca-n toate poveștile clasice cu canibalii din Africa sau Oceania, au mîncat carnea lor.

Ceea ce însă nu s-a spus îndeajuns în ziare este motivul ce i-a îndemnat pe cei șase la săvîrșirea actului: clasa socială a victimelor. La proces, vinovații au declarat că "i-am mîncat pentru că erau bogați". Ei întocmiseră o listă cuprinzînd 1200 de oameni de afaceri care urmau să împărtășească, dacă banda n-ar fi fost prinsă, soarta celorlalți.

Algeria: căutați femeia

Islamiștii din F.I.S., care terorizează după cum știm Algeria, ucigînd cu sînge rece, atît pe intelectualii laici algerieni (ziariști, profesori etc.) cît și pe cetățenii străini, nu sînt de fel atît de ascetici și gata la sacrificiu întru toate pe cît s-ar crede; ei au și o latură "umană", neștiută pînă acum și care a fost scoasă la iveală de presa algeriană. Ei terorizează satele, obligîndu-i sub amenințarea cu

TENDINTE

moartea, pe cetăţeni să trimită fetele, şi-n primul rînd, pe cele mai tinere (13-15 ani) în ascunzătorile din munţi ale "luptătorilor" integrişti. Acolo, ele sînt violate, apoi folosite în cadrul unor partuze aşa zis religioase, actul sexual desfăşurîndu-se în timp ce unul dintre bărbaţi recită fragmente din Coran.

Ucraina: Trăiască P.C.U.!

După victoria socialiştilor şi fostelor partide comuniste în alegerile din Polonia, Ungaria, Slovacia, Belorusia, etc.etc. un nou succes al "tradiţiei marxiste" în răsăritul Europei. Parlamentul de la Kiev, care, în timpul furtunii sociale şi a pasiunilor din 1989, înterzisese Partidul Comunist Ucrainean, a revenit asupra deciziei, încuviinţînd existenţa şi activitatea partidului. Fenomenul este qvasi-general, dezamăgirea produsă de "epoca de tranziţie" şi de ravagiile capitalismului sălbatic a făcut ca oamenii să regîndească ideologia stîngii şi să încerce a constitui partide comuniste noi, curăţate de stalinism şi capabile să înfăptuiască mult doritul (şi niciodată realizatul) "socialism cu chip uman".

U.S.A.: atenţie la telefonul "roz"

Da, atenţie; nu numai în Statele Unite, ci şi aici; căci, aşa cum ştim, toate noutăţile din "arţothabrit" sînt importate în 24 de ore de băieţii noştri cu idei.

Despre ce e vorba? Dorind, ca tot omul, să-şi dubleze, ba chiar să-şi tripleze ş.a.m.d. cîştigurile, o firmă din Philadelphia, specializată în difuzarea, prin telefon, de mesaje porno (tu formezi un număr, apoi asculţi încîntat pe una sau două dudui care te încălzesc, cu vorba, în probleme sexuale) a început să-şi şantajeze clienţii. Patronul firmei telefonează acestora, ameninţîndu-i că va divulga celor din jur (nevasta, copii, şef la serviciu etc.) apucăturile lor care nu cadrează cu "morala proletară"; va dezvălui toate acestea, fireşte, numai dacă respectivii nu vor fi cuminţi şi nu vor achita suma cerută (marinarii pe covertă). Cîştigul firmei: 100.000 de dolari pe săptămînă.

Aşadar, repetăm: fraţilor din Ghivataim şi Afula, fiţi vigilenţi! Făcînd amor nebun prin telefon, scăpaţi, ce-i drept, de AIDS, însă vă îmbolnăviţi de overdraft.

(după o ştire din"Evénement du Paris", 1994)

ADRIAN
VĂ OFERĂ LA NIVEL EUROPEAN
REVELION 1995 ÎN ROMÂNIA
HOTEL CARPAŢI - BALVANYOS
SUB CONDUCERE ISRAELIANĂ

PROGRAM COMPLET:
- 7 zile(6 nopţi) 28/12/94 - 3/01/95
- Cazare în camere de lux
- 3 mese pe zi (a la carte)
- Masă festivă de REVELION
- Carnavalul Iernii - muzică şi veselie
- Prînz haiducesc la foc de tabără
- Excursii la Sinaia, Braşov şi Poiana Braşov
- Excursie la Sf.Ana

499$

ÎNSCRIERI ŞI REZERVĂRI DE LOCURI
ADRIAN M.
TEL AVIV STR.HESS 4 (colţ cu str.Allenby 35)
Tel.200 - 687/8/9

Punctul pe i

o Presa americană a sesizat - uimită - că, vorbind la "Institutul pentru politica din Orientul Mijlociu", de la Washington, d. James Woolsey, directorul C.I.A. a confundat, şi nu o singură dată, Irakul cu Libia. Asta nu e nici o nenorocire. Mai neplăcut este cînd C.I.A.-ul confundă Israelul cu Haiti o "Noi - scrie în ziarul "Al Baath", oficiosul guvernului sirian - putem să aşteptăm o sută de ani pînă la retrocedarea Podişului Golan". Şi noi. o Uite-o perlă simpatică din "Viaţa noastră" de luna trecută (dacă sînt premiat, vreau cărţile apărute-n anul acesta ale Lianei Maxy, ale lui G. Mosari şi S. Haran; dacă nu, nu.); "Primarul Washingtonului fusese surprins într-un hotel din capitala americană, fumînd *crack* în tovărăşia unei *call-gril"*. Greşeala este mică, infinitezimală, un fleac de literă: în loc de "girl", a apărut "gril" (de fapt, corect e "grill"). Gril(l) ştim prea bine ce este: ne folosim cu toţii în permanenţă de el cu plăcere. Girl, iarăşi ştim ce este. Ne folosim de ea, cu toţii (minus homosexualii), cu plăcere. Destinul a vrut ca această greşeală (desigur una oareşicare, de tipar) să aibe totuşi înţelesul ei. In urma scandalului, primarul Washingtonului a fost silit să demisioneze, ceea ce înseamnă că girl a fost într-adevăr gril(l), iar el s-a prăjit o Aţi mai auzit ceva despre autorii atentatului din 1992 împotriva Ambasadei Israelului de la Buenos Aires? Nici eu. Dar aţi mai auzit ceva despre autorii atentatului de anul acesta (18 iulie) împotriva sediului comunităţii evreilor din acelaşi oraş? Nici eu. Dar aţi mai auzit ceva despre autorii atentatului din 27 iulie (tot anul ăsta) împotriva Ambasadei noastre de la Londra? (Scotland Yard, Sherlock Holmes, Agatha Christie, M15, cei mai buni detectivi din lume...) Nici eu. Dar aţi mai auzit ceva despre autorii atentatului de la Comunitatea evreilor din Londra? Nici eu. Dar aţi mai auzit ceva despre Ron Arad şi ceilalţi ostaşi dispăruţi ? Nici eu. Dar aţi mai auzit ceva despre anularea Chartei OEP care este în vigoare (şi ce vigoare!) prevăzînd astăzi decembrie 1994 limpede şi precis, ca să n-avem vorbe, distrugerea Statului Israel? Nici eu.Dar aţi mai auzit ceva despre articolul "Chiar capitulare?", publicat de Jean Steiger în "Viaţa noastră", şi cuprinzînd, sub acest titlu cam brutal şi "de la om la om", cîteva întrebări, pe subiecte la zi, la adresa guvernului? Şi eu. o Ştiu. O să-mi sară-n cap toţi cetăţenii lumii (including foşti comunişti) care s-au repezit să cînte prohodul marxismului, strigînd -congestionaţi şi foarte siguri pe ei- că toate ideile din "Clasicii" cu barbă sînt de aruncat la coş. Dar eu - oridecîteori văd pe *hamasişti* (din toate religiile!) trăgînd besmetic, în femeile, bărbaţii şi copiii de pe stradă cu mitraliera, ca nişte drogaţi, cu ochii injectaţi de ură stranie, bolnavă, - mă gîndesc că Marx ştiuse el ceva atunci cînd a scris că "religia este opiumul popoarelor". o O ştire din gazete: "Femeile din cartierul Balsall...sînt înspăimîntate. Islamiştii s-au înfiinţat acolo, cu forţa, organizînd cîteva "patrule întru apărarea moralei", alcătuite din şapte sute de fanatici vînjoşi. Obiectivul: să curețe cartierul de prostituatele care umblă pe străzi. În realitate, această "purificare" vizează mai mult decît alungarea domnişoarelor cu pricina, băgînd groaza în intreaga populaţie feminină din cartier. Tinere fete, îmbrăcate cu fuste scurte, au fost atacate seara, cu cuţitul. Automobilele conduse de femei singure sînt oprite şi numerele de inmatriculare notate cu grije în carnetele tipilor cu barbă neagră din patrule. *Femeile noastre nu se mai simt în siguranţă,* a declarat G.G., un cetăţean din partea locului atacat fiindcă sărise în apărarea sorei sale". o Unde credeţi că s-au petrecut cele de mai sus? La Teheran? La Cairo? La Alger? La Bagdad? La Khartum? În Gaza? La Iericho? În Ierusalimul răsăritean, lîngă "Orient House"? În Bangladesh? Degeaba vă stoarceţi creierii, nu o să ghiciţi. Pun pariu pe orice... uite, pe diurna pe-o lună a şefilor din Sohnut trimişi să lupte pentru sionism la New York...pun pariu, zic, pe orice că n-o să ghiciţi! Cele de mai sus s-au petrecut (şi se petrec şi astăzi) în oraşul Birmingham, din Marea Britanie. o Săptămîna trecută m-am aflat cu treburi prin Ramat-Hasharon. Un oraş "rezidenţial" cum se zice în America, cu vile înconjurate de gazon tuns englezeşte, cu butici unde găseşti rochii "Lanvin" şi costume "Pierre Cardin", cu Country-Club şi cu doamne care se duc iarna la Londra pentru un week-end (aşa, între două avioane) ca să prindă soldurile de la "Harrods". La o încrucişare de străzi, lîngă un restaurant italienesc, văd un grup de cetăţeni de prin partea locului, membri ai *Meretz*-ului care demonstrează cu o pancartă: "Pacea e mai importantă decît Podişul Golan". M-am oprit niţel, să mă uit la ei. Totul era normal, oamenii ţineau liniştit pancarta, nu remarcasem nimic deosebit. Deodată, însă, grupul începu să se agite. Feţele se înroşiseră parcă brusc, cîţiva ameninţau cu pumnii în direcţia trotuarului de vizavi, o doamnă strigă: ruşine, duşmani ai păcii! Am întors capul să văd despre ce e vorba. Îndărătul meu, la numai cîţiva

● Era o dată un bărbat care se numea Formidabil. Într-o zi, simţindu-şi sfîrşitul aproape, o chemă pe soţia sa şi îi spuse:

- În toată viaţa mea am auzit destule glume pe socoteala numelui meu. Te rog, pentru a evita ca după moartea mea să aud aceleaşi glume, te rog ca pe mormînt să nu figureze numele meu.

Omul plecă liniştit pe lumea cealaltă iar soţia, respectîndu-i voinţa, gravează pe piatra funerară: "Aici zace cel mai bun dintre soţi, nu m-a înşelat niciodată...

Drept care se auzi apoi corul trecătorilor: "E formidabil!"

metri, doi tineri, un băiat și o fată, agitau o pancartă: "Pacea e mai importantă decît Ramat-Hasharon!" o Hotărît lucru, lumea și-a pierdut mințile. De unde pînă unde scandalul acesta cu vizita lui Arafat la Auschwitz (unde a fost invitat să vină în pelerinaj, împreună cu ceilalți laureați ai Premiului Nobel pentru pace)? De unde pînă unde ideea că șeful OEP-ului vrea să se închine în fata victimelor... și așa mai departe... și că nu e cazul ca tocmai el... să se... și așa mai departe...? Repet: de unde ideea aceasta bizară, ca să nu spun absurdă de-a binelea că Arafat vrea să prezinte omagiul său evreilor? Poate că el vrea să omagieze memoria SS-iștilor care-au condus lagărul! o Á propos de cazul cu pricina, nu mă pot împiedica să observ că de la Gaza la gaze e un drum destul de scurt o Situație încordată în Franța, din cauza faptului că elevele musulmane de școală se încăpățînează (*asta e linia F.I.S.-ului*) să vină la cursuri cu fularul islamic pe cap. Ministrul educației, d Bayrou , a interzis aceasta (școlile sînt laice), iar cîteva eleve eliminate se plîng pe toate drumurile că vor rămîne fără diplomă. Păi cine-i de vină, fetelor, dacă te legi la cap fără să te doară? Acestea fiind zise, mă întreb, á propos de fulare cum anume vor ieși - atît ministerul educației cît și islamicii - basma curată din afacerea asta? o Ce asemănare este între Victor Ostrovski, dat afară din Mossad, care a scos în Canada o carte plină de minciuni - dovedite - și de infamii la adresa *Instituției* și conferențiarul de la Technion-ul din Haifa, Ieshaiahu Damner, care, bolnav de AIDS fiind, s-a culcat cu vreo douăzeci de bărbați pentru a le transmite boala? Amîndoi se știau condamnați (unul din punct de vedere moral, celălalt chiar fizicește) și, așa cum se întîmplă adesea în viață, și-au jurat să moară de gît cu *ceilalți* o *D-na Mariana Stern-Ball*„ din Bat-Yam mi-a pus gînd rău.După lista de întrebări la care-am răspuns, cît și cum am putut, în nr. 91, corespondenta noastră revine la atac, somîndu-mă să-mi spun părerea ("dar sincer") cu privire la cinci sau douăzeci de probleme "care ne frămîntă". Misiunea mea e dificilă, citind întrebările mă simt ca în fața unui chestionar de cadre, dar lista dnei Ball e precedată de cuvinte atît de măgulitoare la adresa mea (precum și de o fotografie a trimițătoarei, întrutotul interesantă) încît, politicos din fire cu doamnele (bine) uite, încerç să răspund.

Intrebare: - Pur și simplu nu mai înțeleg cascada aceasta de cedări a guvernului în fața Diktatului O.E.P.-ist. Se spune că la Orient House din Ierusalim nu e corect, potrivit acordului de la Oslo, să se organizeze întîlniri politice cu reprezentanții statelor străine: dar Feisal Husseini - rîde, își bate joc de guvern și face ce vrea! Iar guvernul înghite totul. Se spune că Ierusalimul rămîne unit, al nostru, dar Arafat și ceilalți susțin zilnic că Ierusalimul va fi al lor. Iar guvernul nostru înghite totul. Ce se întîmplă? Ce resorturi sufletești îi împing pe conducătorii noștri să cedeze mereu, mereu?

Junele de față este un hasid din New York (e destul de plăcut să fii hasid pe-acolo) care doarme lîngă mormîntul rabinului din Liubawitch (ex-viitorul Messia), aflat în cimitirul Montefiore din Queens. Motivul: fidelii răposatului sînt convinși că sufletul rabinului este mai viu aici și, deci, mai eficient.

Dormi băiatule, dormi! Somnul (rațiunii) naște monștri...

Răspuns: - Un resort bine cunoscut, etern și universal valabil, pe care l-a descris cîndva, într-o scrisoare, M-me de Staël (1766-1817). Superba și rafinata scriitoare fusese amanta lui Benjamin Constant (dar și a altora). Răspunzînd unei prietene care-i reproșa ușurința cu care se lăsa posedată de bărbații timpului, fără a opune nici cea mai mică rezistență, ea a mărturisit, cu un fel de suspin: "destinul meu se rezumă în trei cuvine: abandon, abandon, abandon..."

Întrebare: - Trăim o perioadă plină de crime, de atentate, de răpiri, de bestialitate, și aici la noi, și în alte țări. Poate că întrebarea mea o să vi se pară ciudată, dar aș vrea să știu care dintre crimele săvîrșite în ultima vreme vi se pare cea mai odioasă?

Răspuns: - Asasinarea celor două călugărițe din Algeria de către islamiștii din F.I.S. Să ucizi două femei, cu sînge rece, calculat, planificat, două femei pe care nu le cunoști și nu ți-au făcut nimic asta mi se pare oribil. Dar dacă, în plus, aceste femei sînt călugărițe în sutană, avem de-a face cu, dacă se poate spune asa, un oribil la pătrat, cu un fapt care mă obligă să cred că autorii lui nu fac, nu mai fac parte din speța umană.

Întrebare: - Eu am votat la ultimele alegeri cu Meretz. Și am crezut nebunește în înțelegerea cu palestinienii. Și m-am bucurat, deși firește.... n-am de ce să-l simpatizez pe Arafat - în ziua "strîngerii de mînă" de la Casa Albă. De asemeni, trebuie să vă spun, m-a înfuriat scepticismul lui *Minimum* în această privință. Nu înțelegeam cum e posibil ca oameni inteligenți ca Dvs. să fie atît de opaci. Pe urmă, după perioada inițială de euforie, mi-am dat seama, ca mulți din cercul meu de *stînga* că realitatea nu seamănă de loc cu cele visate. De-atunci, trec printr-o stare de adevărată depresie. E un amestec insuportabil de trezire după beţie, de ruşine că am fost proastă, de silă. Înţelegeţi starea mea de spirit?

Răspuns: – Înţeleg. E o stare de spirit care a caracterizat, de altfel, viaţa generaţiei, sau generaţiilor noastre. Te rogi, în gînd, lui Dumnezeu sau... aşa ... în abstract... destinului să se întîmple ceva *extraordinar* (o revoluţie, o schimbare de regim, o "cotitură"), şi după ce acest ceva s-a petrecut... ei bine... ei bine... urmează un lucru pe care Oscar Wilde l-a definit de minune: "În viaţă există două nenorociri, spunea el. Una este să-ţi doreşti ceva şi să nu obţii. A doua este să doreşti ceva şi să obţii. Asta e nenorocirea cea mai mare."

Întrebare: – Sînteţi de acord cu declaraţia recentă a primului ministru Iţhak Rabin, cum că "Aşezările din teritorii sînt o povară pentru armată"?

Răspuns: – Da. Cred că Rabin are dreptate. Într-adevăr, aşezările din teritorii constituie o povară pentru Zahal. După cum o povară grea este şi apărarea oraşului Hedera, unde-a explodat, cu cîteva luni în urmă, bomba cunoscută. Sau apărarea oraşului Afula. Sau – să mai amintim? – apărarea Ierusalimului. Sau, ştim cu toţii – apărarea autobuzului nr. 5 din Tel Aviv şi a străzii Dizengoff. Iar cea mai mare povară, ce apasă pe umerii Zahalului, dacă e s-o spunem pe-a dreaptă, – o constituie apărarea Statului Israel.

Întrebare: – Am constatat, şi eu şi soţul meu şi fata mea, că nu prea există anecdote pe *temele la zi*. Dumneavoastră ştiţi vreuna, însă bună, din ultima vreme?

Răspuns: – Da. Ştiu una. Nu e anecdotă, e fapt real. Dar ştiţi cum e... există fapte cu valoare de anecdotă. Ministrul Educaţiei, d. Amnon Rubinstein, a comandat, mînat de cele mai bune intenţii, un material (destinat a fi tipărit în chip de broşură) pentru şcoli, pe tema: Citate despre pace din scrierile clasice ale iudaismului şi islamului. După principiul cunoscut în asemenea cazuri: jumătate din "ai noştri". "jumătate din ai lor". Autorii s-au pus urgent pe treabă, li se făgăduise o sumă onorabilă pentru munca lor, au cercetat toată bibliografia, pornind de la Biblie şi Coran, dar, (aşa cum informează ziarul *Haaretz*), după vreo două luni de trudă, s-au prezentat la Minister, spunînd dezolaţi: "Nu merge... nu putem să alcătuim broşura." "De ce?", a făcut ministrul, uluit", "Citate din iudaism am găsit cu duiumul, se poate tipări şi un volum de cinci sute de pagini, dar din scrierile musulmane, n-am găsit mai nimic, doar vreo trei-patru vorbe"...

Întrebare: – Eu ştiu cine sînteţi. Vă cunosc de mult, de la distanţă, ce-i drept, dar vă cunosc. Acum vreo două săptămîni, mă plimbam cu soţul pe Dizengoff, în Tel Aviv, şi v-am văzut lîngă restaurantul "Tivoli", acolo unde s-a petrecut explozia din autobuzul 5. Dvs. eraţi foarte preocupat, întorceaţi capul în dreapta şi în stînga, aţi traversat strada, v-aţi întors. Aveaţi aerul unui om care caută ceva. Pot să vă întreb, dacă nu sînt indiscrètă, ce anume căutaţi?

Răspuns: – Căutam Femeile în negru. Ştiţi grupul acela de doamne care demonstrau – îmbrăcate în lungi rochii negre, de parcă ar fi fost un cor dintr-o tragedie greacă, – împotriva "ocupaţiei israeliene". Eram sigur, aş fi jurat că aceste doamne sensibile la suferinţa umanităţii se vor afla acolo pe Dizengoff, exprimîndu-şi durerea şi indignarea. Dar nu le-am văzut. Am intrat, aşa cum ştiţi, la Tivoli, dar nu le-am văzut. M-am dus în pasajul de la Teatrul Kameri, dar nu le-am văzut. M-am dus în Kikar, lîngă fîntîna colorată a lui Agam, dar nu le-am văzut.

Porumbei la cincizeci de metri de locul exploziei din autobuzul 5, în Kikar Dizengoff. Fotografie realizată de colaboratorul nostru Ludy Borstein, din Tel Aviv, la şapte zile după atentat.

Comentariul lui Borstein: porumbei, da, pace... mai puţin.

Întrebare: O întrebare de 50 de puncte: – În legătură cu Siria, unii susţin că aceasta vrea, cu adevărat pace. Alţii susţin că "gesturile" lui Asad urmăresc să pună mîna pe Golan şi apoi... om mai vedea noi. Care e părerea Dvs?

Răspuns: – Părerea mea este că la ora de faţă (mîine... într-adevăr, om mai vedea noi) planul lui Asad este acela pe care l-a dezvăluit senatorul american Jesse Helms(într-o declaraţie-şoc ce a făcut înconjurul lumii); acesta este un republican ultra-conservator, habotnic, obişnuit să se exprime într-un limbaj dur, à la "să vorbim *business*" : "Siria nu vrea pace cu Israelul. Ceea ce vrea ea e Podişul Golan. Al doilea lucru pe care-l vrea Siria este accesul la buzunarul contribuabilului nostru".

– **Întrebare:** Am constatat că partizanii cedării Podişului Golan susţin că toate temerile legate de primejdia unui atac sirian, lansat de pe aceste înălţimi, în caz de retrocedare a podişului, sînt puerile, fiind că Zahalul are posibilitatea să afle din vreme de planurile Siriei şi să pareze lovitura...Serviciile noastre de informaţii sînt printre cele mai bune din lume...

– **Răspuns:** Oricît de curios ar părea, pe mine mă interesează mai puţin concluziile serviciilor de informaţii şi mai mult, mult mai mult, concluziile conducătorilor politici. Să mă explic. În vara lui 1941 Hitler se pregătea, în mare secret, să atace Uniunea Sovietică. Planul "Barbarossa" urma să fie înfăptuit în ziua H, generalii nemţi ştiau ce-au de făcut.

În timpul acesta, Stalin, la urechile căruia ajunseseră fel de fel de zvonuri, refuza să le dea crezare, susţinînd că e vorba de provocări, de o încercare de a-l "intoxica". URSS şi Germania semnaseră în 1939 un pact de neagresiune, între timp îşi împărţiseră Polonia şi altele, Stalin era convins că Hitler n-o să încalce tratatul. Pe de o parte, avea încredere în cuvîntul Germaniei (ei, da...), pe de altă parte socotea că Hitler nu are nici un interes să lupte pe două fronturi: omul ocupase Apusul Europei, dar mai avea de furcă cu Anglia, cu Africa de Nord etc...

Atît de convins era Stalin de teza lui, încît la 13 iunie 1941, cînd gazetele din ţările neutre, Suedia, Portugalia, Elveţia etc.vorbeau despre concentrări masive de trupe germane în răsărit, a dat dispoziţie agenţiei TASS să emită un comunicat, menit a demonstra că "aceste zvonuri sînt produsul nedibaci al propagandei forţelor inamice URSS-ului şi Germaniei, interesate în extinderea războiului". TASS declara, între altele că "După datele URSS-ului, Germania respectă tot atît de statornic ca şi URSS prevederile Pactului de neagresiune sovieto-german; de aceea, după părerea cercurilor sovietice, zvonurile despre intenţiile Germaniei de a rupe pactul şi a ataca URSS sînt lipsite de orice temei, iar deplasarea în curs, din ultimul timp, a trupelor germane, eliberate de operaţiunile din Balcani, spre regiunile din Est şi Nord- Estul Germaniei, este legată de alte motive, fără nici o legătură cu relaţiile sovieto-germane..."

A doua zi s-a prezentat la Stalin şeful spionajului sovietic. Îngrijorat şi foarte emoţionat, vizitatorul i-a comunicat lui Stalin următoarele: "Reţeaua de spionaj "Orchestra Roşie" condusă de Leopold Trepper, cu sediul la Bruxelles, a reuşit, potrivit instrucţiunilor primite de la Moscova să introducă un om la Cartierul general al Führerului. Acesta i-a transmis lui Trepper ştirea, dată ca *sigură*, că Hitler a hotărît să atace URSS în ziua de 22 iunie. Era o informaţie extraordinară, visul oricărui şef de stat: să afli planul exact al duşmanului...Stalin s-a ridicat de pe scaun, şi-a aprins pipa, apoi şi-a turnat un pahar de vin (nu era iubitor de vodcă, recomanda tuturor pentru sănătate, vinul gruzin roşu), a strîns pumnii, ca să se stăpînească şi a spus: "Asta-i o porcărie, Nicolae Ivanovici (zic şi eu aşa, nu ştiu cum îl chema pe interlocutor)...nu-ţi dai seama că englezii vor să ne intoxice cu informaţii false, să facă aşa ca să ne certăm cu nemţii?" "Dar, tovarăşe Stalin, a încercat şeful spionajului, sursa noastră..." "Sursa voastră este un bandit!", a strigat Stalin "Atunci - a băiguit celălalt,- înseamnă, tovarăşe Stalin...să nu luăm nici o măsură? "Nici o măsură. Asta-r mai lipsi, ca nemţii să-şi închipuie că vrem să-i atacăm!" Pe urmă, atrase atenţie interlocutorului să nu pomenească nimănui despre informaţia primită prin "Orchestra Roşie" şi îi făcu semn, scurt, să plece. Cîteva zile mai tîrziu, aşa cum ştim, armata germană a atacat URSS pe toată întinderea frontierelor. Panzer-divizioanele nu întîmpinau nici o rezistenţă, avioanele "Stukas" bombardau în picaj oraşele şi satele ruseşti; într-o săptămînă ruşii au pierdut peste un milion de oameni.

Se pune întrebarea: Ce s-a întîmplat cu Stalin? De ce a procedat aşa cum a procedat? Era oare el un agent german, însărcinat cu distrugerea Uniunii Sovietice? Nu. Absurd. Era oare el un prost, un om nepriceput într-ale politicii? Nu, era dimpotrivă un om inteligent, foarte inteligent. Atunci? Atunci, ei bine, el era în acele zile - ca să reiau o expresie folosită mai deunăzi de Uzi Landau în legătură cu Itzhak Rabin - "un prizonier al concepţiei sale". Nu-l simpatizez de fel pe deputatul likudist, ba chiar pot spune că felul lui de "ultra-încuiat" mă calcă pe nervi, dar de data asta omul a nimerit-o. Şi a. nimerit-o fiindcă a găsit formula perfectă: "prizonierul concepţiei sale"

Asta vrea să spună că o minte aflată în asemenea prizonierat, legată cu lanţuri, nu se mai poate mişca în libertate, nu mai poate să vadă, să audă, să verifice, să înţeleagă, că, pe scurt, pierde contactul cu realitatea.

Dar să revenim la ale noastre. În 1973, egiptenii aduc lîngă Canalul de Suez mari forţe de tancuri şi infanterie. La Statul nostru major toate astea erau cunoscute, dar mulţi înclinau să creadă că e vorba numai (cum mai fusese în cîteva rînduri) de un "truc" menit să-i oblige pe israelieni la o mobilizare generală; ceea ce, după cum ştim, înseamnă nu numai alarmarea populaţiei dar, mai ales, paralizarea economiei ţării; un lux pe care nu ţi-l poţi îngădui prea uşor. Aşa încît...să nu ne grăbim. În clipele acelea de întrebări şi îndoieli, regele Hussein transmite primului ministru, Golda Meir (aveau relaţii bune, se întîlniseră-n secret în cîteva rînduri la Akaba, unii şopteau că chiar şi la Tel Aviv) că egiptenii plus sirienii vor ataca. Şi că nu e vorba de nici un truc. O informaţie extraordinară, nu-i aşa? Visul oricărui şef de stat...care...ş.a.m.d. Golda i-a chemat acasă la ea în bucătărie, în Ramat Aviv pe Moshe Dayan, ministrul Apărării, pe generalul David Eleazar, şeful Statului Major, le-a făcut o omletă (obiceiul ei) şi le-a adus la cunoştinţă ştirea primită de la Hussein. Golda nu a dat crezare informaţiei. Nici ceilalţi. În Egipt venise Sadat la putere, el se arăta, spre deosebire de Nasser, ca un lider dornic de pace, americanii ne sugeraseră că omul nu are gînduri de război, ideea îşi făcuse loc bine în mintea guvernului. Bine de tot. În consecinţă. Golda a hotărît să nu ia în serios informaţia trimisă de micul rege şi să nu dea ordin de mobilizare. În ziua de Yom Kippur egiptenii au luat cu asalt linia Bar-Lev de la Canalul de Suez, iar sirienii năvăliseră pe Golan. Ceea ce a urmat, se ştie. Şi-acum, se pune întrebarea: de ce au procedat Golda Meir şi "ai săi" aşa cum au procedat? Erau oare dînşii, nişte agenţi străini ş.a.m.d.? Nu. Absurd. Erau oare dînşii nişte proşti, nişte nepricepuţi într-ale politicii şi armatei? Nu, erau, dimpotrivă, nişte oameni deştepţi şi pricepuţi în materie. Atunci? Atunci, e foarte simplu: ei erau "prizonierii concepţiei lor".

Acum, e iarnă, ne apropiem de sfîrşitul lui 1994, pe ordinea de zi se află (între altele) chestiunea Podişului Golan. Să-l cedăm, să nu-l cedăm? Generalul Yaacov Amidror, adjunct al Aman-ului (serviciul de informaţii al armatei) a prezentat un raport pe această temă în faţa Comisiei de specialitate a Knessetului.

Concluziile lui: nu se poate avea încredere în dorinţa de pace a sirienilor, deci nu este cazul să cedăm podişul. Rabin, Peres, Beilin, Shulamit Aloni şi alţii s-au enervat, ironizînd raportul lui Amidror şi respingîndu-l ca pe o aberaţie. Mă opresc aici. Cititorul liber, adică "neprizonier al concepţiilor sale", a şi apucat să scrie în gînd, propoziţiunile pe care mă pregătisem eu să le aştern pe hîrtie.

Intrebare: V-aţi aşteptat ca cei de la televiziune să o defăimeze, aşa din senin, fără nici un temei, pe Hanna Szenes?

Răspuns:

- Cine s-ar fi aşteptat la asta?(trebuie să fii geniu ca să simţi că va veni şi asta) Autorii filmului documentar despre cazul Kastner (fruntaşul evreu-ungur judecat în 1954 din cauza contactelor sale strînse în anii războiului cu Eichman şi alţi SS-işti) au găsit de cuviinţă să arunce o găleată cu lături în capul Hannei Szenes. Mai concret, scenaristul Motti Lerner şi regizorul Uri Barabash au introdus o scenă din care reieşea că Hanna Szenes, cunoscută de toţi copiii de şcoală, ca eroină a Israelului, ar fi trădat la anchetă, denunţîndu-şi camarazii. Ceea ce este fals. Şi calomnie curată (adică murdară de-abinelea) post-mortem.

În realitate, Hanna Szenes, luptătoare în Hagana, a fost paraşutată în Balcani, pentru a da ajutor, împreună cu alţii, la salvarea evreilor din Ungaria. A fost prinsă pe cînd încerca să treacă din Iugoslavia în Ungaria, torturată de nazişti, apoi judecată de un tribunal maghiar, condamnată la moarte şi executată. Nu există nici un document din care să reiasă că ea ar fi "vorbit" la anchetă. Nici un document şi nici o mărturie. Dimpotrivă, chiar, dacă se poate spune aşa. În 1985, deputatul Dov Shilanski a întîlnit, undeva în America de Sud, pe preşedintele tribunalului de la Budapesta şi venind vorba despre cazul Hanna Szenes,-acesta s-a justificat cam aşa: "noi am judecat-o după lege, ea a refuzat cu încăpîţinare să colaboreze cu autorităţile noastre, astfel încît noi am dat sentinţa legală". Mai mult: întrebat "ce i-a venit?"- scenaristul a recunoscut că, nu, n-are nici un document, dar că el fiind un artist, n-aşa?...un creator, n- aşa?...şi-a îngăduit unele libertăţi...

Or, astea nu sînt libertăţi, astea sînt mîrşăvii. În primul moment, ne-am închipuit că avem de-aface cu o mîrşăvie la modă în anii din urmă, pe linia "urii de sine" şi a obiceiului de a mînji tot ce este valoare israeliană, vii şi morţi deopotrivă. Zahalul este, după răposatul Ieshaiahu Leibovici, o armată nazistă, cîţiva istorici aşa zis "noi", (de altfel cu paşaport american) demonstrează că prezenţa evreilor aici este ilegală, se încearcă "demitizarea" tuturor figurilor de anvergură din trecut; n-au scăpat din această campanie de "demascări" nici Iosef Trumpeldor, eroul de la Tel Hai (1920), nici poetul Aba Kovner, conducătorul rezistenţei din ghetto-ul de la Vilna. Coloana V-a ideologică lucrează cu toate motoarele, sarcina este de a distruge fibra morală a israelienului, de a-l dezarma sufleteşte, transformîndu-l în pradă uşoară pentru duşman.

...Dar (iată că viaţa e plină de surprize) se pare că mai există un motiv, în afară de acesta, general, înfăţişat mai sus: un motiv de ordin personal. El a fost descoperit de ziaristul Dan Margalit (omul de la *Popolitica, de la T.V.)*Într-un articol din "Haaretz", Margalit susţine că bunica d-lui Lerner, Zipora Lerner, s-a numărat printre cele cinci femei din Zichron Yaacov care au "turnat-o" pe Sara Aronsohn, fruntaşa organizaţiei sioniste "Nili", la autorităţile turceşti în 1917. Torturată îngrozitor, Sara Aronsohn (o *altă Hanna Szenes a istoriei noastre)* s-a sinucis în închisoare.

Hanna Szenes: jos laba de pe eroii noştri

Acuma, ne-a căzut fisa de tot. Nu e necesar să fii psiholog de meserie pentru a înţelege complexele ce l-au chinuit pe d.Motti Lerner în copilărie, în adolescenţă...şi vai!, la maturitate. Nu e greu să ghiceşti cum s-o fi simţit el la şcoală, în recreaţie, cînd îl întrebau colegii (buni la suflet de altfel) despre povestea organizaţiei "Nili". Nu e greu să intuieşti nevoia intimă a scenaristului de a se răzbuna în felul său pe paraşutista cu ochi mari, curaţi, care demonstrează că *se poate* să te porţi şi altfel, în ceasurile grele ale vieţii, decît tînăra Zipora Lerner. Unde eşti tu Dostoievski? Unde sînteţi voi, Alexandru Sever şi Virgil Duda şi toţi romancierii în căutare de sondaje prin abisurile conştiinţei? Unde umblaţi?

● Gata. Destul pentru astăzi, doamna mea. Am pus pixul jos, sînt obosit, mă simt ca George Bernard Shaw la sfîrşitul unei conferinţe prin anii '30. Omul vorbise vreo două ceasuri încheiate, răsufla greu, şi-a scos batista să se şteargă de transpiraţie pe frunte şi a pus punct, scuzîndu-se: "Subiectul nu este epuizat, dar eu sînt".

PIX

histour

SOCIETATE INTERNAŢIONALĂ DE TURISM

Str. Ben-Yehuda 32 (Pasaj EL-AL) Tel Aviv
Telefon 03-299281 – direct 03-5282173

REVELION 1995 în România

~~585~~ $ 545 $
8 nopţi – 9 zile

DIN PETRECERI ÎN PETRECERI DE LA CAZINO LA CAZINO

LICĂ BLUTHAL vă propune:

„Astă seară nimeni să nu doarmă / Pentru '95 să chefuim"

Excursia „La mulţi ani!"

PROGRAM:
1 noapte Bucureşti
4 nopţi Braşov
3 nopţi Poiana Braşov

Preţul cuprinde:

☆ **Avion**
☆ **2 mese pe zi** (incluzînd mesele festive)
☆ **Hoteluri** - La Bucureşti: Dorobanţi/Capitol
La Braşov: Hotel de lux Aro-Palace
La Poiana Braşov: Ciucaş/Piatra Mare
☆ **Mese festive** - Calul Bălan la Bucureşti
Cerbul Carpatin/Cetate Clubul de noapte Favorit-Braşov

REVELION 1995 LA ARO

de la orele 21:00 la 4:00 dimineaţa

Ghid israelian şi român, autobuz la dispoziţie toată perioada, excursii la Sinaia (castelul Peleş), castelul Bran, din excursii în excursii, distracţii

Preţul nu include: taxa de înscriere 40$ şi 3$ pe zi pentru tipim

PLECAREA: 28 DECEMBRIE

Hai noroc! O dată pe an e REVELION!

ÎNSCRIERI LA HISTOUR

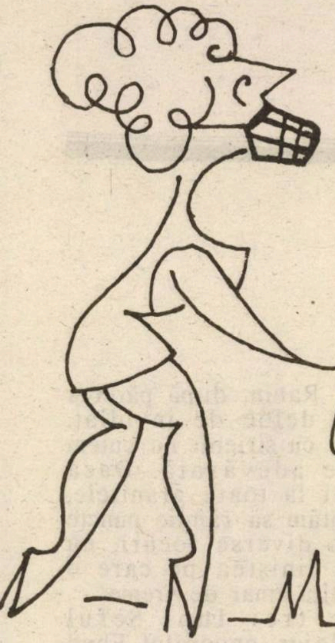

– FĂRĂ CUVINTE

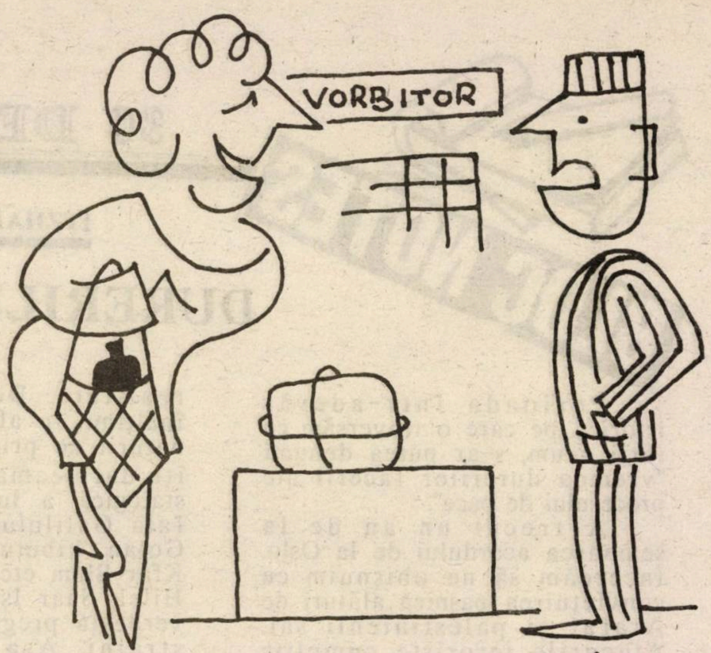

– DE CÎND ÎŢI DOREAI O PIJAMA ÎN DUNGI...

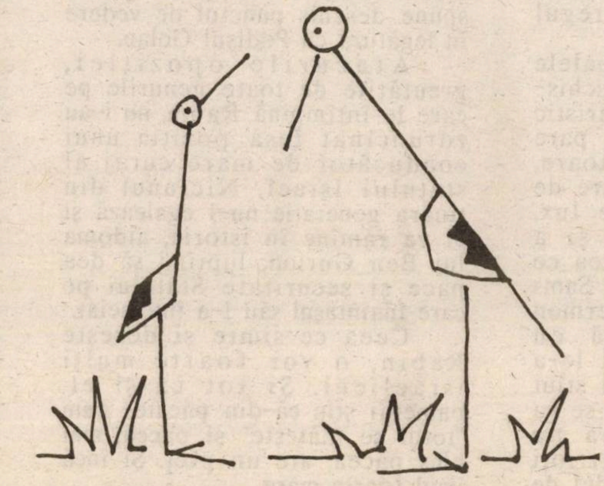

– MAMI, PE MINE CINE M-A ADUS?

◆ Livădaru ◆

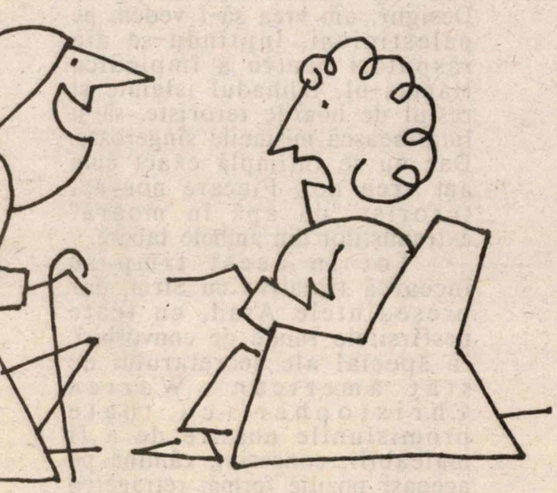

ŞTIAM NOI DE ANTICONCEPŢIONALE? ŞI CU TINE, AVEAM MARE NEVOIE...

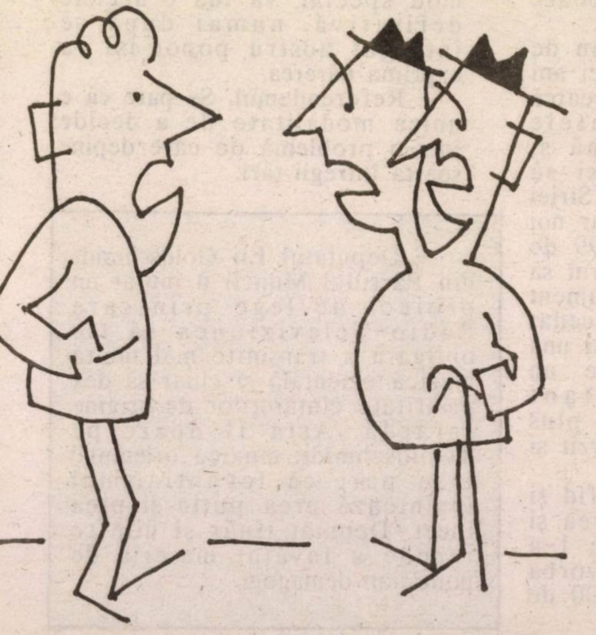

– VOI MAI VORBIŢI UNUL CU ALTUL DAR EU SINGUR...

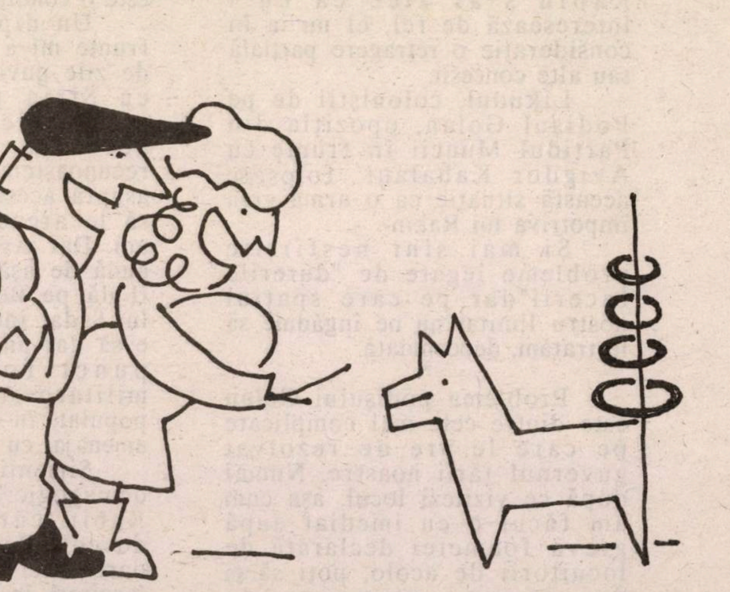

– COLEA MOISEEVICI, AM AJUNS ÎN STATE!

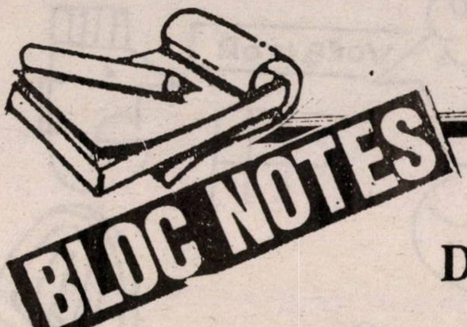

30 DE ZILE

ITZHAK ARTZI

DURERILE FACERII

Perioada într-adevăr istorică pe care o traversăm cu toţii acum, s-ar putea denumi "vremea durerilor facerii ale procesului de pace".

A trecut un an de la semnarea acordului de la Oslo. Încercăm să ne obişnuim cu convieţuirea paşnică alături de Arafat şi palestinienii săi. Atacurile teroriste cumplite cărora sîntem obligaţi să le facem faţă, sînt lovituri grele date procesului de pace. Desigur, am vrea să-i vedem pe palestinieni, luptîndu-se din răsputeri pentru a împiedica Hamas-ul, Djihadul islamic şi restul de hoarde teroriste, să-şi împlinească misiunile sîngeroase. Dar nu se întîmplă exact cum am vrea noi. Fiecare nou act terorist "dă apă la moară" extremiştilor din ambele tabere.

Tot în acest timp se încearcă tratative cu Siria, dar preşedintele Asad, cu toate nesfîrşitele runde de convorbiri, în special ale secretarului de stat american Warren Christopher, cu toate promisiunile noastre de a fi maleabili, concesivi, rămîne pe aceeaşi poziţie fermă: retragerea totală.

Promisiunile premierului Rabin s-ar zice că nu-l interesează de fel, el nu ia în consideraţie o retragere parţială sau alte concesii.

Likudul, coloniştii de pe Podişul Golan, opoziţia din Partidul Muncii în frunte cu Avigdor Kahalani folosesc această situaţie ca o armă grea împotriva lui Rabin.

Şi mai sînt nesfîrşite probleme legate de "durerile facerii"dar pe care spaţiul nostru limitat nu ne îngăduie să le tratăm, deocamdată.

*

Problema podişului Golan este dintre cele mai complicate pe care le are de rezolvat guvernul ţării noastre. Numai după ce vizitezi locul, aşa cum am făcut-o eu imediat după greva foametei declarată de locuitorii de acolo, poţi să-ţi dai seama- oarecum- de realitate. De acolo, de pe înălţimi, în afara frumuseţilor naturii de prin partea locului, îţi dai seama de importanţa stategică a lui. Toate aşezările, fala Galilului şi a Podişului Golan, kibuţurile Dan, Dafna, Kfar Blum etc., moşavurile Beit Hilel, Saar Işuv - covoare de verdeaţă pregătite gata pentru străini. Aşa s-a întîmplat înaintea războiului din 1967 şi aşa se va întîmpla dacă Israelul se va retrage de pe întregul Golan..

La Neve Atir, la poalele muntelui Hermon, s-a deschis-tocmai acum-un centru turistic nou, atît de frumos încît pare elveţian. Căsuţe fermecătoare, vile elegante, saune, centre de recreaţie, restaurante de lux. Neve Atir n-a şovăit şi a investit mult pentru a avea ce oferi turistului. La Migdal Sams am cumpărat mere de Hermon şi am stat de vorbă cu negustorul druz care mi le-a vîndut: "Ce să facem? Am ştiut tot timpul că în final Siria se va întoarce aici. De aceea nu ne-am permis să fim patrioţi pro-israelieni". Iată un model de gîndire-stil levantin!

Ne este însă clar că pentru sirieni a căpăta întregul podiş, este o condiţie sine qua non.

Un diplomat israelian de frunte mi-a spus că de trei ani de zile guvernul Rabin încearcă cu Siria toate variantele teritoriale posibile, pînă şi aceea că am fi dispuşi să recunoaştem suzeranitatea Siriei asupra acestor teritorii, dar noi să le arendăm timp de 99 de ani. Dar Asad nici nu a vrut să audă de aşa ceva. Ca argument îl dă pe Beghin care i-a cedat lui Sadat întregul Sinai. Dar una e să dai un pustiu şi alta e un punct foarte important militaro-strategic şi în plus populat, în întregime înverzit şi amenajat cu mari sacrificii.

Sirienii întreabă, perfid şi demagogic:"de ce n-ar avea şi Rabin curajul pe care l-a dovedit Beghin?" Dar e vorba oare- aici- de curaj? 13.000 de locuitori, în 133 de aşezări?!

Itzhak Rabin, după părerea mea, nu-i deloc de invidiat. Fără pacea cu sirienii nu putem avea pace adevărată. Dacă pacea nu-i la toate graniţele, dacă acceptăm să rămîie puncte de foc, în diverse locuri, nu vom avea liniştea pe care o visăm de atîta amar de vreme.

Peste trei luni Şeful Statului Major, generalul Ehud Barak, va ieşi din funcţie. Redevenind civil îşi va putea spune deschis punctul de vedere în legătură cu Podişul Golan.

Atacurile opoziţiei, greutăţile de toate genurile pe care le întîmpină Rabin, nu i-au zdruncinat însă poziţia unui conducător de mare curaj al statului Israel. Niciunul din tînăra generaţie nu-l egalează şi el va rămîne în istorie, aidoma lui Ben Gurion, luptînd să dea pace şi securitate Statului pe care înaintaşul său l-a întemeiat.

Ceea ce simte şi doreşte Rabin, o vor foarte mulţi israelieni. Şi tot ca şi el, oamenii ştiu că-din păcate- cum "totul se plăteşte" şi pacea, mai ales pacea, are un preţ. Şi încă unul foarte mare.

Dar Rabin a promis că în problema Podişului Golan, în mod special, va lua o decizie definitivă, numai după ce întregul nostru popor îşi va exprima părerea.

Referendumul. Se pare că e unica modalitate de a decide într-o problemă de care depine soarta întregii ţări.

...Deputatul Eli Goldschmidt din Partidul Muncii a iniţiat un proiect de lege prin care Radio-Televiziunea să fie obligată a transmite mai multă muzică orientală şi chiar să dea prioritate cîntăreţilor de origine sefardă. Asta îl doare pe d.Goldschmidt: muzica orientală! I se pare că levantinismul înaintează prea puţin şi prea încet. Deputat tînăr şi uite ce repede a învăţat meseria de politician demagog!

I.SCHECHTER

CRONICA NEFANTEZISTĂ

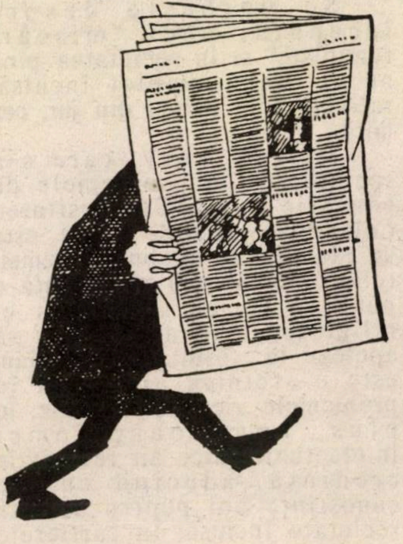

DOR DE EVUL MEDIU

Sînt oameni care regretă închisoarea de unde au ieşit şi mai că s-ar întoarce în ea. Nu m-aş mira să existe pe lumea asta şi oameni care să regrete tuberculoza, ciuma sau cancerul, dacă cumva s-au vindecat de ele. Regretul acesta, chiar dacă e exprimat la mînie şi în comparaţie cu o altă boală sau o situaţie proastă, este totuşi anormal.

Am rămas "bujbe" cînd o colegă mi-a spus că regretă vechiul regim al lui Himmelfarb de la publicaţiile în limbi străine. Cînd i-am amintit că activistul acela "socialist" a instituit teroarea şi a plătit salarii de batjocură, femeia mi-a spus cu un aplomb tulburător: "N-a fost nici o teroare acolo. Salariile se plăteau la dată fixă. Iar dacă nu ţi-a convenit, puteai să pleci. Nu te-a ţinut nimeni cu forţa".

Ah, de cîte ori n-am auzit această replică obraznică şi imorală! Cîţi funcţionari reci de la Sohnut, de la băncile ipotecare n-au spus olimilor, şi cîţi directori infami n-au spus angajaţilor nemulţumiţi: Sînteţi liberi să plecaţi, dacă nu vă place la noi. Puteţi să vă întoarceţi în România, doar nu v-a chemat nimeni!

Olimii din Rusia, pe care Ora Namir i-a jignit cu atîta cruzime, îşi închipuie, probabil, că sînt primii jigniţi în ţara asta. Nu-şi imaginează că jignirile sînt tradiţionale la noi, aproape o "mitzva".

A propos de d. Himmelfarb... Toată lumea l-a cunoscut în acelaşi fel şi avea aceeaşi părere despre dînsul. Chiar şi sus, la Partidul Muncii.

Am avut o surpriză în această privinţă la o întîlnire cu Iuval Frenkel.

Iuval Frenkel este un tînăr de dimensiuni uriaşe, figură importantă în Partidul Muncii, din tabăra lui Itzhak Rabin. A candidat la funcţia de secretar general al Partidului Muncii, dar i-au lipsit numai cîteva voturi ca să fie ales. L-a întrecut Nisim Zvili, din tabăra lui Şimon Peres.

Iuval a făcut parte din comisia de control care a descoperit că lui Himmelfarb i s-au aprobat despăgubiri de aproape două milioane de şekeli printr-o procedură ilegală. Iuval a fost şi cel care a dat în vileag ilegalitatea şi care a cerut o anchetă.

Într-o altă fază şi în legătură cu o anumită problemă, trei ziarişti - Jean Steiger, Sebastian Costin şi subsemnatul - am avut o întîlnire cu Iuval Frenkel. (A propos de "regimul liber" care era în "imperiul" amărît al lui Himmelfarb: întîlnirea a fost secretă. Am fi fost pedepsiţi dacă s-ar fi aflat că l-am contactat pe Frenkel.)

Încă înainte de a termina să ne spunem oful, Frenkel a reacţionat aşa:

- Nu e nevoie să peroraţi atîta. Se ştie că tipul este un feudal.

Asta a fost surpriza noastră: am constatat că şi "sus, la partid" se ştie cine e tipul. Dar din cauza unor legături şi interese politice şi de altă natură, nu s-a putut face nimic timp de mulţi ani. Era şi Frenkel demoralizat.

Dar cum toate au un sfîrşit, s-a sfîrşit şi cu imperiul acela feudalist, slavă Domnului! Nu credeam că voi mai apuca acest final şi mă gîndesc cu părere de rău la atîţia colegi ziarişti care au murit fără să vadă finalul acesta.

A regreta acel "imperiu", chiar dacă noile locuri de muncă nu sînt ideale, este ca şi cum un deţinut eliberat şi care se loveşte de dificultăţi ar tînji după regimul din închisoare. La noi sînt mulţi din ăştia cărora le e dor de regimul de la AGEVACOOP, de cozile de la depozitul de lemne, de şedinţele de demascare, poate că şi de Jilava.

BIJUTERIA
"NANU"
VALENTIN IULIAN

REVELION!!!

SORTIMENT FOARTE VARIAT DE
* BIJUTERII
* CEASURI

CADOURI

Vizitaţi-ne în TEL AVIV, str. Ben Iehuda 194
Tel 5238258

H. Şaicu

DIVORŢUL - EPIDEMIE ÎN LUMEA RELIGIOŞILOR

● Nu-i mare "kavod", dar nici o mare nenorocire ● Imitîndu-i pe laici, "ktuba" nu-i ceva sfînt! ● Uneori divorţul e justificat de rabini, dar baza e speranţa într-o stare materială mai bună ● Ca şi la laici...

Oricît ar dori lumea credincioşilor să-şi ducă existenţa doar conform prescriptelor sfinte, mediul înconjurător - majoritatea laică evidentă - îşi are influenţa de care nu se poate detaşa în viaţă, în cotidian, ci doar în frazeologie goală.

Dacă în trecut, adică în urmă cu mai puţin de un deceniu, o pereche divorţată constituia o pată neagră, uriaşă, în familia credincioşilor, socotiţi fiind ca bolnavi mintali, în ultimii cinci ani a crescut în mod simţitor numărul divorţurilor în societatea celor cu teama de Dumnezeu Atotputernicul! O recunoaşte însuşi rabinul Eli Ben-Dahan, directorul Tribunalului Rabinic pe ţară, care afirmă că în numai cinci ani procentul divorţurilor în societatea religioasă a crescut cu peste 20 la sută. Ceea ce a impus introducerea ordinatoarelor în acest cadru, pentru a rezolva cît mai repede dosarele ce se înmulţesc. Tot mai mulţi rabini acceptă astăzi divorţul perechilor religioase, "în cazuri speciale" - noţiune foarte largă de altfel, atot-cuprinzătoare. Ei nu mai găsesc necesar ca în trecut, continuarea legăturii formale, deşi perechea trăieşte despărţită de mulţi ani. O asemenea concepţie s-a dovedit o sursă sigură de suferinţă sufletească atît pentru perechea în sine cît şi pentru copiii rezultaţi din respectiva căsătorie.

Mai mult chiar, se acceptă căsătoria cu un divorţat sau o divorţată, lucru de asemenea de neconceput în urmă cu numai zece-douăzeci de ani. "Cine se va căsători cu mine?" - era întrebarea ce frămînta nu demult un individ aparţinînd lumii religioase..... Nu numai atît, dar astăzi cei care decid să-şi refacă viaţa îşi pot întîlni eventualii parteneri în mod direct, şi numai după aceea se decid dacă sînt potriviţi şi dacă îşi vor uni destinele, - relata unui ziar ebraic peţitoarea din lumea religioasă, Sara Ben Zakai, ea însăşi divorţată.

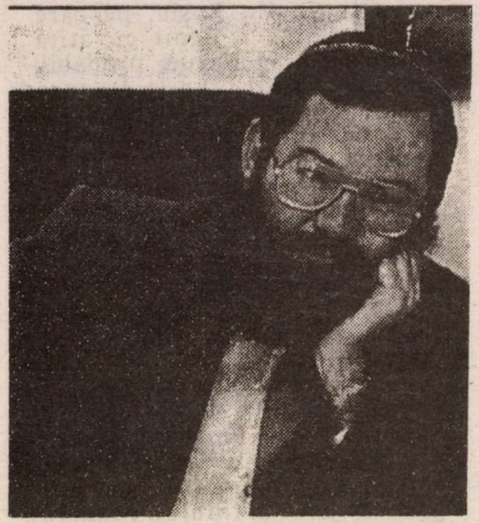

Rabinul Eli Ben-Dahan: numărul divorţurilor a crescut cu 20%

Conflictele cele mai numeroase în familia religioşilor au un aspect foarte "laic": situaţia materială grea! Se face "obişnuita comparaţie" - între avutul familiei respective şi cel al altora. În căsnicia celor religioşi femeia poartă "greul": ea lucrează în afara casei, are grijă de gospodărie, de creşterea copiilor, de toate problemele cotidiene, rate, taxe, ipotecă bancară, etc. Soţul şi tatăl îşi petrec timpul exclusiv în studiu, primind echivalentul a 350 de dolari pe lună; ceea ce e foarte puţin, dacă ţinem seama că în aceste familii numărul copiilor e mai mare decît cel din familiile de laici, în lumea religioasă mijloacele anticoncepţionale sau întreruperea sarcinii fiind interzise.

"Femeile noastre ajung astăzi la funcţii înalte, cu salarii foarte onorabile, lucrînd în diferite domenii de activitate", declară rabinul Milton. Ele învaţă şi limbi străine, vin în contact cu mulţi oameni. Iar rabinul Ihiel Ştern recunoaşte că sînt multe cazurile de familii cu mulţi copii care trăiesc în mare sărăcie, sub limita a ceea ce numim "kav ha'oni".

Se vorbeşte despre începutul unei "mişcări feministe" şi în societatea pînă nu de mult complet închisă, refractară la lumea din jur, cea laică.

Miriam Levy, care s-a specializat în problemele de educaţie - la Universitatea Columbia - Statele Unite, este un exemplu de evoluţie a femeii religioase. Ştiinţa acumulată o pune în slujba semenelor ei religioase care au început să apeleze la... psihiatrie/. Miriam este o sfetnică apreciată în problemele vieţii de familie. În plus, numeroase femei intelectuale laice au revenit la credinţă, aducînd cu ele cunoştinţe noi pentru această societate închisă. În cartierele religioase apar tot mai multe "consiliere în probleme de familie" care se ocupă de genul acesta de probleme. Şi divorţul - se pare - e unul din rezultatele "deschiderii ochilor" a femeii supuse de odinioară! În Bnei-Brak, de pildă, centrul de

Miriam Levy a studiat la Universitatea Columbia, U.S.A.

Rabinul Iehuda Lamdan: divorţaţi religioşi se recăsătoresc şi a treia oară.

îndrumare în problemele familiei este direct subvenţionat şi susţinut de primărie şi de primar.

Şi încă ceva nou: s-a ajuns la concluzia că nu vechiul principiu al întemeierii unei "familii evreieşti adevărate" este baza unei bune convieţuiri, ci... dragostea.

Nu ştiu cîţi dintre dvs., dragi cititori îşi amintesc de cazul care a făcut vîlvă mare în urmă cu cîţiva ani: Dvora Iţkovici şi Iosi Reiner, ambii din familii hasidice, s-au îndrăgostit din fragedă tinereţe. Ajunşi la vîrsta căsătoriei, părinţii le-au interzis să se căsătorească, găsindu-le alte "partide". Iosi a divoţat de două ori, iar legătura sa cu Dvora a continuat, în secret. Pînă în ziua cînd soţul a descoperit o misivă înflăcărată a primului mare amor al Dvorei. A urmat divorţul Dvorei, dar deoarece legătura dintre Iosi şi Dvora nu fusese... numai epistolară, celor doi li s-a interzis să se căsătorească... Cei doi au apelat la curtea supremă, "BAGAŢ", şi au obţinut anularea interdicţiei. Acum sînt căsătoriţi şi trăiesc în străinătate...

Astăzi, o peţitoare ca Sara, are peste 200 de persoane (religioşi şi chiar ultra-religioşi ca "hasidmi", "litaimi", etc.,), între toate vîrstele, de la 20 la 50 de ani, care i se adresează fiind interesaţi în a se recăsători. Aţi observat? Divorţati deja la 20 de ani! (Ca rezultat al faptului că media de vîrstă a celor ce se căsătoresc este azi de 18 ani şi nu de 24 ca în urmă cu cîţiva ani!) Ce ne dovedeşte acest fapt? Că trăind în epoca noastră, printre noi, tinerii nu mai au "capul la Tora", ci la necesităţile fireşti, fiziologice şi cum nu şi le pot satisface cu uşurinţa celor de vîrsta lor (din lumea laică), se căsătoresc. Şi aşa sporesc, an de an, divorţurile în lumea religioasă! Epidemie? Da sau nu, s-a ajuns la concluzia că omul trebuie să-şi trăiască viata şi să se bucure de ea; cu sau fără *chipa*.

"REPORTERI FĂRĂ FRONTIERE"... DAR NU FĂRĂ GRATII

Asociaţie pentru apărarea dreptului de libertate a presei, "Reporters sans frontières" nu economiseşte nici un efort pentru a apăra şi a veni în ajutorul ziariştilor care au de suferit în exerciţiul profesiei lor diversele mizerii pe care autorităţile unor ţări le fac în scopul de a împiedica demascarea unor fapte reprobabile, mizerii care uneori i-au costat libertatea şi chiar viaţa pe unii confraţi.

Această asociaţie are secţiuni în Germania, Belgia, Spania, Franţa, Italia, Canada şi Elveţia şi o mulţime de aderenţi în diverse alte ţări.

O scurtă privire în raportul de activitate al asociaţiei ne arată că nu de mult 124 ziarişti se aflau în închisorile din diferite ţări şi că cel puţin 63 şi-au găsit moartea pentru că şi-au manifestat opiniile în exerciţiul profesiei şi - ceea ce e de necrezut - aproape jumătate din ei în Europa. Desigur, sînt de reţinut victimele integrismului musulman din Algeria, Somalia şi alte asemenea ţări, dar nu sînt de neglijat nici cele din Angola, din Bosnia-Herţegovina, cele făcute de narco-traficanţi şi de organizaţiile paramilitare din America de Sud. Teroriştii şi mafia din ţările occidentale şi în ultimul timp şi din ţările foste de est sînt deranjaţi de ziarişti şi deci îi elimină. Nu o dată ziariştii sînt luaţi prizonieri şi servesc ca monedă de schimb. În diverse ţări uitate de lume, cenzura are grijă să le astupe gurile şi să-i bage la răcoare.

"Reporters sans frontières" a intervenit numai între 19 aprilie şi 16 mai de 36 de ori în favoarea unor oameni de presă în 21 de ţări unde ziarişti au fost maltrataţi, omorîţi, închişi sau au fost supuşi la alte vexaţii. În Bosnia-Herţegovina, Francis Tomasic de la publicaţia "Spin" (New York) şi Brian Brinton de la "Magnolia News" au fost omorîţi. În Egipt, justiţia în kaki l-a condamnat la un an închisoare pe ziaristul Abdel Abu Husein pentru "divulgarea unor secrete". Ziaristul n-a avut voie să se apere, n-a avut dreptul la un avocat şi n-are dreptul să facă apel!

Belgradul a epurat presa străină. Acuzînd ziariştii străini că ponegresc republica federativă, le-a retras pur şi simplu acreditarea celor mai mulţi ziarişti străini. În Bosnia ziariştii americani nu sînt primiţi şi cei care se mai aflau acolo au fost expulzaţi.

În Italia, Silvio Berlusconi, prim ministru, afirmă că televiziunea italiană, RAI, este anti-guvernamentală şi deci constituie o "anomalie" (spus elegant). Dar domnul prim ministru posedă trei reţele de televiziune care, bineînţeles, nu sînt o anomalie!

Lista este lungă, dar spaţiul în revistă este scurt. Exemplele date mai sus vorbesc singure despre interpretarea libertăţii presei prevăzută în declaraţii internaţionale semnate de mai toate ţările lumii.

JO SAVIN, Elveţia

La toate necazurile şi emoţiile preşedintelui american Bill Clinton din vremea din urmă, s-au adăugat, colac peste pupăză, şi gloanţele trase de cetăţeanul Francisco Duran asupra Casei Albe, la o oră cînd locatarul se afla acolo, în living...

Dur-an pentru Clinton.

LUI ARIEL ÎI PLACE SĂ SE JOACE CU LUMINILE

Dintr-un reportaj publicat de revista ebraică "Layşa" deduc că Ariel Ariav e un neastîmpărat, într-o căutare permanentă de nou şi interesant. El singur recunoaşte că fratele şi sora lui au ascultat de sfaturile părinţilor şi şi-au croit o viaţă aşezată, de adevăraţi mici burghezi: fratele său mai mare e ofiţer de poliţie, sora lucrează ca directoare la un institut pedagogic, ambii căsătoriţi, cu familiile lor. Doar Ariel (36) e burlac, nu a vrut să devină medic şi nici avocat, ci a studiat scenografia la Universitatea din Tel Aviv. Cine e Ariel Ariav, acest bărbat şarmant şi inteligent, care şi-a convins părinţii că doar el este acela care va hotărî ceea ce este în viaţă?

Tatăl său e primarul oraşului Naţeret Illit, Menahem Ariav, figură cunoscută în tribul nostru. Ariel a părăsit însă oraşul natal imediat după ce s-a eliberat din armată (a slujit într-o unitate de tancuri), stabilindu-se la Tel Aviv, cu toate că pe ici, pe colo, s-a mai întors la matcă. La ora actuală e director artistic al hotelului "Moria Plaza" din Eilat, a alcătuit o trupă de estradă care dă spectacole nu numai pentru oaspeţii hotelului, bucurîndu-se de o primire bună, ci întreprinde turnee şi în ţară. Trupa, alcătuită din nouă tineri şi tinere, cîntă, dansează, interpretează skeciuri cu vervă şi talent, sub îndrumarea lui Ariel, iar satisfacţia e reciprocă. Pînă şi televiziunea a filmat ansamblul, incluzîndu-l într-unul din programele sale. De un an şi jumătate, Ariel Ariav e la Eilat, locuieşte chiar în elegantul hotel, e bine retribuit, dar nu-l întrebaţi cît va rămîne pe loc, căci nu ştie. Ştie doar că la Tel Aviv, într-un viitor mai apropiat sau nu, va reveni. Fiindcă, precum am precizat la începutul reportajului, Ariel are o biografie bogată în... schimbări. A fost funcţionar de bancă, instructor de tineret, a lucrat (pentru a se întreţine la studii) ca "ozer-bait", stewart la El-Al (aşa a vizitat Toronto şi New York, şi metropolele Europei, şi Africa de Sud, patru ani bătuţi pe muche), director la un club de noapte tel-avivian etc.

Fireşte, marea lui pasiune a fost şi a rămas scena. El a creat luminile la diferite spectacole de estradă, printre care la prima revistă muzicală a lui Hanale Laszlo, "Zîmbet direct", a participat în cîteva rînduri la festivalul Acco, unde a luat şi un premiu pentru luminile spectacolului "Văduve", în regia lui Gadi Inbar, iar succesul înregistrat cu spectacolul "Băieţii de la uşa de vizavi", montat la teatrul "Hasifria" din Ramat Gan şi preluat în repertoriu de "Habima", îi dau dreptul lui Ariel Ariav să se considere un creator de lumini înzestrat, cu şanse bune în carieră.

Ariel: azi aici, mîine-n Focşani

"Tel Avivul îmi lipseşte" - recunoaşte Ariel Ariav de la... distanţa Eilatului, dar satisfacţiile artistice (şi materiale) de moment îl ţin mobilizat în localitate. Viaţa teatrală adevărată este însă la Tel Aviv, iar spectacolele fără lumini sînt ca pîinea fără sare. Ariel Ariav este cel care a învăţat să pună "sarea" în spectacole şi din graiul luminilor pe scenă îşi scoate existenţa, dacă teatrele îl solicită...

BEN IACOV-ZWI

- – Maestre, credeţi că am să ajung vreodată să fac ceva cu vocea mea?

  – Bineînţeles, v-ar putea fi de folos în caz de încendiu sau naufragiu.

- Un ţăran spaniol e îngrijorat din cauza calului său, pentru că turiştii în trecere prin sat îi dau tot felul de bunătăţi. De aceea agaţă un panou pe gard, unde era scris: "Vă rog, nu-i daţi nici prăjituri, nici ciocolată". A doua zi, turiştii găsesc un alt panou, sub celălalt: "Vă rog să nu acordaţi atenţie panoului de deasupra. Calul."

- O familie se mută într-un imobil nou. O prietenă o întreabă pe doamnă:

  – Eşti mulţumită de noul tău apartament?

  – N-am de ce să mă plîng. Un singur lucru mă deranjează: pereţii sînt prea subţiri: nu pot să curăţ o ceapă fără să o aud pe vecină plîngînd.

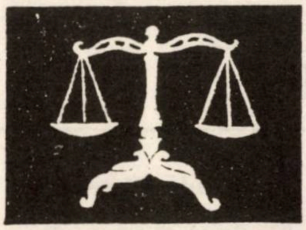

PE LEGEA MEA!

de G.MOSARI

CĂSĂTORII

În general, fiecare dintre noi ştie ce înseamnă căsătoria, chiar dacă n-a încercat să-i dea o definiţie. După legislaţia tipic europeană "căsătoria este o uniune dintre un bărbat şi o femeie cu scopul de a întemeia o familie", dar ce-i potrivit în Europa sau America, nu seamănă cu tradiţia din mai multe ţări musulmane, în care familia e alcătuită dintr-un bărbat însurat cu două, trei sau mai multe femei de-odată (reciproca nu e valabilă!)

O definiţie frumoasă a dat-o nu un om al legii, ci un umorist: "Căsătoria înseamnă coexistenţa paşnică dintre două sisteme nervoase".

Desigur nu oricine se poate intitula "însurat" sau "măritată", toate ţările stabilind condiţiile - formalităţile cerute pentru căsătorie. Se înţelege că fiecare stat are nevoie de căsătorii şi de familii pentru o organizare cît mai bună, deci sînt necesare reglementări speciale, mai ales în vederea stabilităţii căsătoriilor, asigurîndu-se avantaje familiştilor, ajutarea celor nevoiaşi sau cu mulţi copii.

În ţările dezvoltate căsătoria se poate realiza fie civil (în faţa reprezentanţilor administrativi) fie religios, fie folosindu-se ambele căi. În regimurile "totalitare" era recunoscută numai căsătoria civilă, dar se admitea şi cea religioasă.

Ce se întîmplă în Israel, ţară democrată, poate chiar "ultra"? Din punct de vedere al căsătoriilor ea este religios retrogradă! În Israel nu se fac şi nu se recunosc căsătoriile civile locale! Explicaţia: conducătorii "spirituali" nu vor să piardă monopolul căsătoriilor care le aduce putere şi bani! Guvernul, din motive de coaliţie, rămîne paralizat şi asta într-o problemă cum e căsătoria care trebuie dirijată de stat, în favoarea acestuia.

Atîta doar, că avînd nevoie de emigranţi-familişti, Israelul recunoaşte căsătoriile civile efectuate în afara graniţelor sale. Dar oamenii îşi caută rezolvări, deci "patente": pleacă în străinătate burlaci şi se reîntorc căsătoriţi.

În ţară, cei care refuză cununia religioasă (din tot felul de motive) întocmesc acte civile de convieţuire, stabilindu-şi drepturi şi obligaţii la fel ca în cadrul căsătoriei legale. Pe de altă parte - şi asta mai ales în ultimii ani - tribunalele au emis hotărîri prin care se asimilează convieţuirea cu căsătoria, acordîndu-se tot mai multe drepturi celor care trăiesc împreună şi sînt cunoscuţi în public ca soţ şi soţie. De asemenea, de dată recentă e ca unii dintre cei care fac ceremonii - rabinice, să apeleze la religioşi-moderni, reformişti, îndepărtîndu-se de cei tradiţionalişti, care din punct de vedere practic pierd tot mai mult teren.

Credem însă că a sosit timpul ca să devină legale şi să se oficieze în Israel, căsătorii civile, aşa cum ar fi normal într-o ţară democrată. Deci un semnal "sus", la conducere: cei care se împotrivesc civilizaţiei şi modernismului, au rămas rătăciţi pe undeva prin epoci primitive, dar lumea de azi se apropie de anul 2000!

● La teatru, spectacolul e de proastă calitate. Încet, încet publicul părăseşte sala. În fund n-a rămas decît un singur spectator. La sfîrşit, după ce cade cortina, un actor se apropie de "rezidentul" nostru pentru a-i mulţumi, dar omul, furios, îi zice:

- Unde a fugit puştiul ăla, am să-i rup picioarele, pentru că a dispărut cu cele două cîrje ale mele!

nou

SIMON HARAN

SCRISORI
de la
COLEGI
DE
BREASLĂ

Scrisori de la Maria Banuş, Liana Maxy, Miţura Arghezi, Valentina Caraion, I.Caraion, G.Macovescu, M.Rudich, I.Voledi, B.Wexler, A.Goldenberg şi alţii.

Preţul: 30 şkalim
Simon Haran POB 1927
Ierusalim, 91017

nou

GURA HUMORULUI

EXCURSIE PRIN NOUL ORIENT MIJLOCIU

Pentru israelian, o ţară există numai în măsura în care se poate plimba prin ea. În geografia lui figurează Tibetul, Nepalul şi Bolivia, dar Libia, Insulele Maldive şi Gaza nu există fiindcă nu i se acordă viză de intrare în ele.

De cum l-am auzit pe Shimon Peres vorbind despre "un nou Orient Mijlociu", m-am şi înfiinţat la un birou de voiaj exprimîndu-mi dorinţa de a-l vizita de la un capăt la celălalt. Agentul de voiaj a fost foarte amabil, a căutat prin toate sertarele şi rafturile harta noului Orient Mijlociu, dar fie că o pierduse, fie că încă nu s-a tipărit, cert e că nu o avea şi a trebuit să ne servim tot de harta cea veche.

- Mi-aş începe excursia cu Iordania, i-am spus. E aproape, s-a semnat şi acordul de pace cu ea, puteţi s-o treceţi în itinerar.

- Mmm, e o problemă...Deocamdată iordanienii nu dau vize de intrare decît israelienilor cu dublă cetăţenie. Ai şi dumneata una dublă?

- Nu şi nu văd la ce mi-ar folosi. Am o singură cetăţenie şi abia îi fac faţă. Bine, scoate Iordania din itinerar şi bagă Tunisia.

- Încă nu, a spus agentul. Tunisia a promis să se înscrie în noul Orient Mijlociu, dar se mai gîndeşte.

M-am gîndit şi eu: în Siria nu se poate intra, în Liban dacă intri, nu mai ieşi, în Irak şi Iran să se ducă duşmanii mei...Am ales Arabia Saudită.

- La urmă, la urmă de tot, a zis agentul. Arabia Saudită va primi israelieni numai după ce Israelul se va retrage din toate teritoriile de pe lume.

- Care este situaţia cu emiratele din Golful Persic?

- La ce faci aluzie? m-a întrebat domnul agent.

- Păi, la alea - Qatar, Bahrein, Kuweit, Oman, Abu Dhabi...

- Prea devreme, dragă. Ele au spus că mai întîi trebuie să-şi convingă populaţia că turiştii israelieni sînt civilizaţi, respectuoşi, liniştiţi şi că hotelurile pot fi folosite şi după plecarea lor.

Eram derutat. Noul Orient Mijlociu părea mai puţin accesibil chiar decît vechiul Orient Mijlociu. În Egipt e periculos, islamiştii fanatici trag în turişti special ca să-i omoare. Algeria nu primeşte nici măcar israelieni cu triplă cetăţenie. Kurdistanul - cine pleacă în Kurdistan?

- Renunţ, am spus. Mă duc acasă şi aştept evoluţia pozitivă a evenimentelor. Văd că evoluţia asta merge repede.

- Să nu faci una ca asta, a sărit ca ars agentul care s-a temut că mă pierde de client. Dacă ţi-a venit pofta de o excursie în Orientul Mijlociu, de ce să renunţi şi ce să mai aştepţi? Pleci la Tekirghiol! Acolo e plin de arabi din toate ţările arabe, e plin şi de israelieni şi ai să te simţi ca la Conferinţa de la Casablanca. Dă-mi un aconto şi-ţi fac formele de plecare!

Poliş Inel

- Un israelian şi un american, cam abţiguiţi după multe pahare de whisky se întrec în lăudăroşii:

Americanul:

- Dacă îmi dai o bucată de fier îţi fac un pachebot!

Israelianul:

- Dacă mi-o dai pe soră-ta, eu îţi fac echipajul.

- În timp ce un poliţist e pe cale să noteze o contravenţie pentru un exces de viteză pe şoseaua Tel Aviv-Haifa, micuţa Esther îi şopteşte la ureche tatălui ei:

- Ar trebui să-i faci cu ochiul poliţistului, aşa face întotdeauna mama, şi întotdeauna îi reuşeşte!

- Un domn mai în vîrstă e operat de cataractă. Soţia lui, vizitîndu-l la spital, îl întreabă dacă vede mai bine după intervenţia chirurgului. Soţul o priveşte atent şi exclamă:

- Vai de mine, ai mii de riduri!

În oglinda filateliei.

Serviciul Filatelic încasează de la un timp critici serioase. Politica emisiunilor de timbre, care se vrea educativă, nu este pe placul unor colecţionari şi mai ales a lumii intelectuale. Dacă se urmăreşte într-adevăr un scop educativ, cum se face că în mai puţin de patru ani s-au emis şase mărci filatelice cu efigiile a şase rabini - rabinul Shimon Haham, rabinul Iosef Haim, rabinul Alkalay, rabinul Haim Iosef David Azulai, rabinul Shalom Sharabi şi rabinul Haim Ben-Atar - care numai Dumnezeu ştie cît de ahtiaţi sînt colecţionarii după ei?

În schimb, Serviciul filatelic îi ignorează pe scriitorii, artiştii, savanţii şi filozofii evrei cu care se mîndreşte întreaga omenire. Poetul Nathan Zah a publicat un articol fulminant sub titlul "Politica şi cultura în oglinda defectă a filateliei israeliene". El întreabă unde sînt mărcile cu Heinrich Heine, cel mai mare poet de origine evreiască? Dar Kafka şi Boris Pasternak? Dar Paul Celan şi Osip Mandelstam?

Lista lui Zah mai cuprinde nume măreţe ca Freud, Buber, Spinoza, Gretz, Dubnow, Gherşon Sholem, Brenner, Cernîhovski, Alterman etc.etc. Este într-adevăr de necrezut că în cei aproape 50 de ani de existenţă, Statul Israel nu a onorat filatelic aceste figuri.

Shulamit Aloni, ca ministru al telecomunicaţiilor de care depinde Serviciul Filatelic, a recunoscut că aceste critici sînt fondate. "Trecutul nu poate fi îndreptat (poate numai istoricii şi scriitorii sînt capabili să-l îndrepte) dar în ce priveşte viitorul, sper că lucrurile se vor îndrepta", a declarat ministrul. (după care, cum a glumit cineva răutăcios, în birouri, a dat dispoziţie să se emită un timbru cu Arafat).

ETC NOI

...Deputatul Avraham Poraz, din *Meretz* este, ca orice bărbat din *trib,* sensibil în permanenţă la cestiunele feminine. Recent, el a făcut cîteva propuneri pentru îmbunătăţirea condiţiilor de viaţă ale prostituatelor. Una dintre propuneri sună bine: să se ia măsuri drastice împotriva "susţinătorilor" (pe româneşte, *peştii)* care exploatează fetele la sînge. În schimb, altă propunere a stîrnit nemulţumirea persoanelor de la Tel Baruch: Poraz vrea ca profesionistele în cauză să-şi deschidă dosar la fisc şi să plătească impozite.Cum spuneam, ideea n-a fost bine primită în lumea masajelor;fetele îşi fac socotelile,cu mini-calculatorul în mînă şi se întreabă dacă nu cumva băieţii de la Mas Hahnasa(plus Bituah Leumi)sînt mai periculoşi(pe plan financiar)decît ceilalţi băieţi.

Poraz: porîzi

...Aflînd de existenţa cărţii *"Pogrom-Iaşi, duminică, 29 iunie 1941" de Eugen Luca,* d-na Toba Baeck, preşedinta Centrului de Cercetare a Holocaustului din oraşul Amherst (statul New York), s-a adresat fiicei scriitorului, d-na Roxana Luca- Reichman, aflată, împreună cu soţul, la studii pentru doctorat în acel oraş, şi i-a propus realizarea în colaborare a unei casete video destinată Muzeului Holocaustului din Washington şi bibliotecii Centrului condus de d-sa.

A fost înregistrată expunerea d-nei Roxana Luca-Reichman despre conţinutul cărţii tatălui ei.

Caseta prezintă, de asemenea, coperta cărţii, realizată de Godell, fotografia autorului în anul pogromului, precum şi fotografiile rudelor sale ucise în "vagoanele morţii" şi în curtea Chesturii de poliţie.

O copie a acestei casete este expusă la Muzeul Holocaustului din Washington.

D-na Roxana Luca-Reichman a consimţit să fie folosită în învăţămînt copia casetei depusă la biblioteca centralui de cercetare a Holocaustului din Amherst.

... Şi totuşi pînă la urmă n-a venit. Vizita proiectată a rabinului-şef dr.Alexandru Şafran, care urma (aşa cum anunţasem în "Minimum"", nr.92) să participe la o conferinţă ştiinţifică despre judaismul românesc la Cluj-Napoca a fost contramandată în ultimul moment. Din motive de sănătate...Faptul a dezamăgit pe cititorii care-l aşteptau pe Şafran şi comunicarea acestuia, şi- fireşte a dat naştere la fel de fel de comentarii; de culise. Gurile rele spun că primarul Clujului, d.Gh.Funar, şeful P.U.N.R. pregătise o mică demonstraţie "spontană" împotriva fostului rabin-şef al evreilor români; nu ştiu dacă este adevărat (gura lumii slobodă) dar ştim că partidul d-lui Funar a iniţiat faimoasa "scrisoare a celor 7" parlamentari împotriva ambasadorului american Alfred Moses şi în ciuda presiunilor exercitate din partea guvernului, s-a declarat solidar pînă astăzi cu conţinutul scrisorii.

Coincidenţă; în ajunul conferinţei, T.V.română a transmis un interview luat la Geneva, dr. Al.Şafran de către Manasse Radnev. Un interview care, aşa cum ne informează colaboratorul nostru Leon Volovici (prezent la Cluj cu o comunicare despre Fundoianu)a făcut valuri.

...Asociaţia prietenilor lu Beniamin Fondane" (Fundoianu, nu uită că...există;şi nu vrea să se spună despre ea, ca despre atîtea asociaţii fictive, că ar fi ceva de tip *"Potemkiniadă"*.

De curînd, la postul de radio "France Culture" de la Paris, animatorii asociaţiei au prezentat o emisiune consacrată marelui poet. Au participat: Eve Griliquez, Michel Carassou, director CNRS, Ov.Crohmălniceanu, Ion Pop prof. la Universitatea din Cluj, Monique Jutrin, prof. la Universitatea din Tel Aviv, Odile Serre, traducătoare, Patrick Beray, editor.

...Un nou roman de Ana Novac: "Un pat în hexagon" a apărut în .editura "Calman-Lévy"din Paris. Un nou roman, un nou succes de critică şi de public. Autoare de piese de teatru, de mult...de mult...la Bucureşti, Ana Novac, fostă în lagăr nazist, cu număr de deţinută pe braţ, a fost exclusă din partid, pe la patru dimineaţa, în organizaţia de bază a Uniunii Scriitorilor, din cauză că piesa ei "Familia Kovacs" (dacă nu greşim) fusese considerată nu prea pe linie.

A făcut un timp foame la domiciliu, apoi a emigrat, stabilindu-se în Franţa. Aici a publicat cîteva cărţi bine primite, între care un jurnal de lagăr. Altele despre ea nu mai ştim, decît că am văzut-o nu de mult la emisiunea lui Bernard Pivot "Bouillon de Culture" pe canalul francez (bune cablurile!) nr.5. Atunci am salutat-o bucuroşi, fluturînd din mîini şi comunicîndu-i prin gînd că ne pare bine de revedere.

ETC NOI

...Bruno Landsberg, patronul celebrei firme "Sano", care a sponsorizat premiul literar "Arcadia" pe anul trecut, nu se ocupă numai de mens sana... ci şi de corpore sano. El sprijină, între altele, cu consecvenţă activitatea "Prietenilor spitalului Ihilov": iată-l aici, la un pahar, alături de d-na Alice Krieger, ex-directoarea asociaţiei amintite, şi de doi musafiri de marcă: Ambasadorul Greciei, d.Constantin Tsokos (dr.) şi reprezentantul economic al Taiwanului, d.Chong.

...Sub titlul "Eugen Alcalay: Leonard Bernstein şi eu", revista românească de radio-televiziune "Panoramic" a publicat sub semnătura Ilenei Ursu un articol consacrat traiectoriei artistice şi viziunii interpretative a tînărului pianist şi compozitor Eugen Alcalay (fiul colaboratoarei noastre, Gina Sebastian Alcalay) din momentul "descoperirii" sale de către marele muzician Leonard Bernstein.

Articolul atrage atenţia ascultătorilor asupra "confesiunii" muzicale şi extra-muzicale a tînărului Alcalay, în speţă a unui interviu programat la postul de radio România-cultural (Bucureşti II), urmat de un micro-recital.

...Şi pentru că sîntem la capitolul prezenţe pe scena culturală bucureşteană, să notăm o substanţială cronică din "Revista Cultului Mozaic" (nr.788 a.c.) la volumul de versuri "Revolta sîngelui" de Bianca Marcovici (Minimum), Tel Aviv, semnată de E.Suhor:

...ceea ce impresionează la Bianca Marcovici este strădania de a face să trăiască, într-o lume ştiinţifică şi tehnologică, dorul de Paganini şi Brahms, într-o lume stridentă, vulgară, bazată pe cultul banului, dorul de Bialik şi Peretz într-o lume ameninţată de fascismul reactivat, dorul de omenie şi pace...

...Şi tot în aceeaşi ordine de idei, remarcăm un grupaj de poezii (bune) de Noemi Pavel, în revista tîrg-mureşeană "Vatra". O revistă, în treacăt fie zis, de calitate şi idei.

Mi-a plăcut fermitatea arătată de Dennis Boxx, purtătorul de cuvînt al Pentagonului, în legătură cu declaraţiile războinice ale lui Saddam Hussein.

Boxx, o apariţie nouă pe ringul vieţii politice americane, se poartă cu mănuşi dar este capabil să-şi trimită adversarul la podea.

...Regizorul Andrei Călăraşu n-are astîmpăr, el umblă cu camera de luat vederi pe toate meridianele şi, mai ales, în locurile unde ştie că va găsi mărturii despre trecutul poporului evreu. Ultima ţară vizitată de el a fost Ucraina, însoţind o trupă a Teatrului Idiş din Israel.

Aici, aşa cum se cuvine, s-´ repezit întîi şi întîi la casa lui Shalom Alehem. (în foto, al 4-lea din stînga, cu aparatul în mînă, înconjurat de actori)

...Un iudeo-francmason din ce în ce mai atacat, din pricina emisiunilor sale de la televiziunne, din ciclul "Serata muzicală" este criticul Iosif Sava. Nu numai foile "specializate" în vînătoarea de venetici se îngrijesc de el, ci şi alte publicaţii, mai "moderate", nu-i aşa, precum "Vremea". Aici, d.Eugen Florescu, şef pe vremuri la secţia de presă a CC al PCR îi atrage atenţia, pe şleau, ca să n-avem vorbe, lui Iosif Sava că educaţia sa a fost făcută la...sinagogă. "Poate doar la sinagoga în care a crescut d.Sava, să fi fost vreo lege morală care să-ţi dea dreptul de a ridica piatra etc.etc." Se pare că d.E.F.nu suportă ironiile lui Sava şi ale invitaţilor acestuia la T.V.,pe adresa şefilor ce se ocupau pe vremuri de îndrumarea-temeinică- a presei şi radio-difuziunii. Nu ştim la ce sinagogă şi-a făcut educaţia muzicologul Iosif Sava, dar cam ştim la ce cuib (spiritual) şi-a făcut-o d.Florescu.

...A fost cea mai lungă şedinţă de alegeri din istoria omenirii. Începută în iulie, Adunarea Generală a Asociaţiei Scriitorilor de limba română şi-a suspendat după punctul I lucrările, a luat o pauză care-a durat cam un trimestru, după care lumea s-a adunat din nou pentru a alege un nou comitet. Noul preşedinte: profesorul Andrei Strihan. O alegere bună, pe linia criteriilor de civilizaţie şi cultură ce-au prezidat întotdeauna la capitolul preşedenţie. Acum, împreună cu ceilalţi membri ai comitetului (A.Fischoff, Sh.Carmel, secretar, Tania Lovinescu, S.Har-Herescu, Sergiu Levin, N.Horodniceanu). Strihan alcătuieşte, aşa ni s-a spus, un plan realist şi îndrăzneţ. Succes!

● Lea, cinci ani, culcată pe spate, cîntă. Deodată, se întoarce, se culcă pe burtă, şi reîncepe să cînte.

– Ce joc e ăsta? – o întreabă maică-sa.

– Ştii ce sînt eu acum? Nu ghiceşti? Un disc.

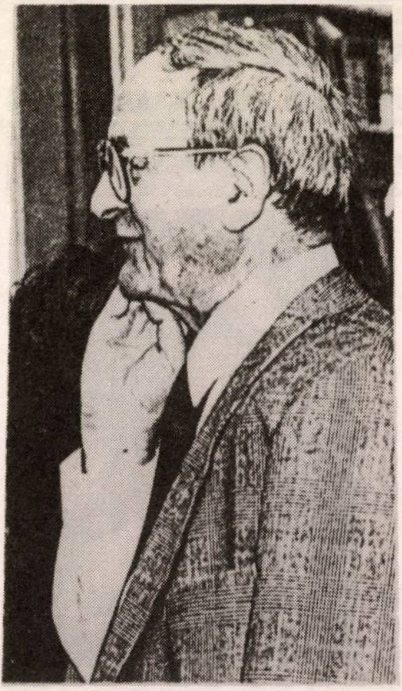

Strihan: preşedinte

Tania Lovinescu: 70

Ei, da. Anii trec...Parcă pe nesimţite. Tania Lovinescu, poetă şi prozatoare, preţuită de noi şi pe vremuri la Bucureşti şi astăzi, în Israelul unde a venit în urmă cu cîţiva ani, - împlineşte în acest decembrie călduros, 70 de ani. E pentru noi un prilej (plăcut) de a-i spune "la mulţi ani" (însoţind urarea firească de nu mai puţin firescul "pînă la 120!) şi de a sublinia că, în mica lume a scriitorilor de limbă română din Israel, Tania Lovinescu se află în "topul" talentelor, numărîndu-se printre condeiele de cea mai bună calitate ale momentului. Şi încă ceva: printre condeiele ce nu s-au sfiit, încă în anii trăiţi pe meleagurile româneşti, să-şi exprime, fără ocolişuri, apartenenţa la neamul evreiesc.

Vorbind despre dimensiunea iudaică a scrisului său, să-i dăm cuvîntul criticului E.Suhor; credem că, într-o cronică din "Revista Cultului Mozaic" din Bucureşti (iunie 1994), acesta a pus punctul exact pe i-ul poetei:

"Pentru Tania Lovinescu, poezia e încercare de orientare în lume, fir care uneşte individul de colectivitatea căreia-i aparţine, mod de depăşire a timpului biologic.

Volumul de versuri "Reversul unui zbor", este locul de întîlnire a două direcţii majore ale poeziei sale: socială şi intimă. Conştientă că a ţine condeiul în mînă înseamnă a-ţi asuma o răspundere ce depăşeşte barierele cotidianului, Tania Lovinescu reia, într-o variantă proprie, ideea centrală a jurămîntului neuitării Ierusalimului, invocînd "ochii curaţi" ai victimelor Holocaustului, cu tonalităţi descinzînd din Psalmul 137. "Oif a pripicik" este transpus, de asemenea, în parametri contemporani.

Impresiile noii venite în Israel se structurează în jurul lui Beit Hatfuţot, unde aglomerările de imagini ale unei Diaspore prea adesea însîngerate contrastează cu imaginea-sinteză a unei portocale "rotunde ca luna, ca soarele, ca bobul de rouă în zi", metaforă a protecţiei oferite de Căminul Naţional. Există în acest peisaj real şi lăuntric o nevoie de regăsire a ŢĂRII în interiorul "limbii sfinte", se refac legăturile dintre "gîndul născut cu mii de ani-nainte" şi cel de azi, viaţa este mai puternică decît moartea, fiindcă se păstrează în litera scrisă, renaşterea lingvistică naţională este metaforizată prin "mediterana de cuvinte" a nepoţilor răcorind cu ele "tîmpla albă" a bunicii. Trecutul cristalizează prezentul; lumina Ierusalimului, ghid, lacrimă, armă de apărare, ocroteşte viitorul.

Misiunea poeziei, în opinia Taniei Lovinescu, este aceea de a transforma lumea în "cîmp de iubire", poeta n-are dreptul să-şi ţină "mîinile strînse" şi "buzele strînse", fiindcă astfel e condamnată la "aspră singurătate".

Înzestrată, deopotrivă, cu resurse pragmatice de autoapărare şi cu predispoziţii de vis pe trezie, Tania Lovinescu vine spre masa de scris încărcată de povara Holocaustului, de credinţa că preţul vieţii este şi va fi "întotdeauna Abel", întotdeauna de partea valorilor etice fundamentale cuprinse în Decalog".

HAMASACRU

...Situaţia cu universităţile particulare din România (v."Minimum", nr.trecut) este într-adevăr...albastră. Nervozitatea în rîndurile studenţilor şi părinţilor respectivi a atins paroxismul. Şi pe bună dreptate, fiindcă "Consiliul Naţional de Evaluare Academică şi Acreditări" a refuzat să acorde autorizaţia mult aşteptată de funcţionare la aproape douăzeci de asemenea facultăţi. E vorba de Facultatea de Fizică (Universitatea Hyperion); Facultatea de Biochimie (Universitatea Hyperion); Facultatea de Matematică-Informatică (Universitatea Spiru Haret); Facultatea de Ştiinţele Naturii şi Ecologie (Universitatea Ecologică Bucureşti); Facultatea de Ştiinţe Ecologice (Universitatea Ecologică Timişoara); Facultatea de Tehnologii Avansate şi Management din Industria Autovehiculelor (Universitatea Atheneum); Facultatea de Inginerie a Materialelor şi Mecanica Corpului Solid (Universitatea Română de Ştiinţe şi Arte "Gheorghe Cristea"); Facultatea de Inginerie Management (UNITEH); Facultatea de Maşini şi Instalaţii (UNITEH); Facultatea de Igienă a sistemelor tehnologice în construcţii (UNITEH); Colegiul de Management în Aeronautică (Universitatea Atheneum); Colegiul de bioinginerie şi management în viticultură şi vinificaţie (Universitatea M.Kogălniceanu-Iaşi); Facultatea de Inginerie Agricolă (Universitatea Ecologică Bucureşti); Facultatea de Medicină Veterinară (Universitatea Ecologică Bucureşti); Facultatea de Ştiinţe Agricole şi Bioinginerie (Universitatea Atheneum).

Asta, deocamdată. Mai urmează să treacă şi altele prin furcile caudine ale Consiliului. Cît despre facultăţile de pe "lista neagră", acestea urmează să mai fie verificate încă odată (un fel de apel), dar, după cum afirmă Prof.Dr.Ioan Mihăilescu, preşedintele CNEAA şansele ca ele să treacă de acest hop sînt ca şi inexistente. Ceea ce înseamnă că studenţii respectivi nu se vor alege cu nici un fel de diplomă.

"Universitatea Ecologică Bucureşti" se numără printre cele afectate de hotărîrea CNEAA. Prof.Dolfi Drimer, rectorul Universităţii (şi colaborator apropiat al prof.dr.B.Heinrich, din Israel) s-a arătat şocat de cele întîmplate. El a declarat Cameliei Popa, redactor la "România liberă":"Am fi curioşi să cunoaştem motivele care au stat la baza deciziei...Dacă aceste motive nu se vor dovedi reale, vom contesta procedura de lucru a CNEAA...este inacceptabilă lipsa discuţiei cu noi".

La toate acestea adăugăm că furia este atît de mare încît unii studenţi au ameninţat să pună bombe la sediul CNEAA...

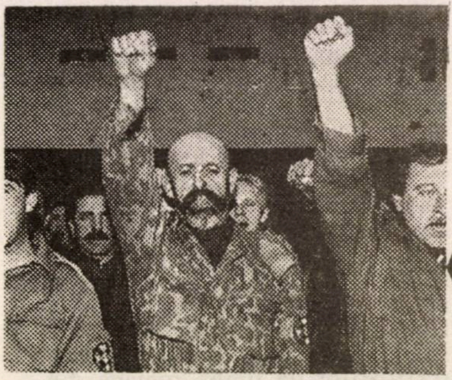

Un grup de membri ai organizaţiei fasciste ucrainiene UNSO. După cum se vede din fotografie, organizaţia este unsă cu toate alifiile politice...

PRODUSE DIN CARNE
Dany Cohen
• Salamuri şi afumături din producţie proprie
• Pescărie
• Legume congelate
• Salate
• Conserve la preţ de cost
En gros şi en detail
Primim comenzi pentru recepţii şi orice evenimente plăcute
STRICT CAŞER
RISHON LE ZION
– NOUA ZONĂ INDUSTRIALĂ –
BEIT GHIRON
TEL. 03/9611060 – 9612130

ISRATON LTD.
INSTITUTUL DE REABILITARE AL AUZULUI
• TEL AVIV: "ISRATON", str. Ben Yehuda 39, tel. 03/5172910, 5107317. Orele de primire: 10-13, 16-18
SUB CONDUCEREA DOMNULUI
MICHAEL SHARON
APARATE AUDITIVE INVIZIBILE
(ASCUNSE IN URECHE)
• consult şi îndrumare fără plată
• Baterii de lungă durată
• Laborator de reparaţii
• Preţuri speciale pentru pensionari şi membri Kupat Holim
VORBIM ŞI ROMANEŞTE

... Ceea ce se spune şi chiar ceea ce scrie în documentele eliberate de notariatele din România, este uimitor: un apartament de lux se vinde cu 200 de dolari. O garsonieră, 25 de dolari. O locuinţă de 3 camere costă 100 de dolari. Aceste preţuri ridicole apar în actele oficiale de vînzare - cumpărare.

Dar ia încercaţi să cumpăraţi o locuinţă la aceste preţuri! Nu veţi găsi un român atît de fraier care să vîndă.

Explicaţia este simplă: Statul percepe impozite uriaşe la vînzarea caselor. De aceea s-a ţesut un "complot" împotriva Statului: cumpărătorii şi vînzătorii declară preţuri mici ca să se eschiveze de la plata impozitelor.

Preţul real al unei garsoniere la Bucureşti variază între 4.000-40.000 dolari, depinde de cartier. Un apartament nou de 4 camere costă peste 65.000 dolari.

***

... Literaţi dintre cei serioşi se încred în fetişuri, ştiinţe oculte, zodiac etc. Elena-Esther Tacciu are în "Facla" o pagină săptămînală de astrologie, fixînd caractere şi făcînd previziuni pe baza mişcării stelelor pe bolta cerească. Prof.Andrei Strihan poartă o brăţară de aramă, poleită cu aur şi încrustată cu pietre colorate, convins că îl apără de atacurile perfide ale sciaticei. Recent s-a pocăit şi I.Schechter, s-a întors şi el la credinţa aceasta similimistică: poartă o brăţară aurită, tot de aramă, fiindcă Acamolul l-a decepţionat şi reumatismul l-a exasperat. Al.Mirodan se oblojeşte cu nişte ceaiuri recomandate de vindecători empirici. Să vezi şi să nu crezi!

***

...Poetul Ilan Seinfeld (pe jumătate român) poartă de cîteva săptămîni o verighetă. S-a însurat. Cu prietenul său!

***

...Ceea ce nu pare să reuşească să facă noua lege de limitare a fumatului la locurile de muncă, va reuşi probabil fabrica de ţigări "Dubek": mulţi vor renunţa la fumat. "Dubek", care are monopol, sileşte guvernul să scumpească în procente absurde, ţigările de import. Dar nici ţigările de producţie locală nu sînt ieftine. Dimpotrivă, se scumpesc şi ele mereu. Desigur, toţi sîntem de acord că fumatul dăunează sănătăţii, dar nici abuzurile monopoliste nu sînt sănătoase.

***

...Elena-Esther Tacciu a trimis recentei adunări de alegeri de la Asociaţia scriitorilor o scrisoare, cu rugămintea de a fi citită în faţa asistenţei. Dar nu s-a citit. Autoarea anunţă că se retrage din asociaţie. Motivul: nu poate conlocui într-o asemenea formaţie împreună cu S.Carmel care a denigrat-o.

"El a dezlănţuit o campanie orală represivă de calomnii la adresa mea...Că am declanşat polemica din "Minimum" în preajma alegerilor pentru a-l "torpila", înscăunîndu-mă în locul său...Că totul mi-a fost "comandat" de colegul I.Schechter..." Etc.

***

...Foarte puţini turişti din România - ne referim mai ales la scriitori - au venit în vara aceasta. Desigur, nu din cauza gazdelor care nu sînt mai puţin primitoare decît altă dată. După cum ne-a spus unul din cei veniţi, "astăzi, la 600.000 de lei un bilet, ca să poţi veni în Israel, trebuie să fii ori milionar, ori spărgător de bancă". L-am întrebat: "Dar dumneata nu eşti nici milionar, nici spărgător. Cum ai venit?" Răspunsul: "Cu mine e altceva. Eu am venit fiindcă sînt cerşetor. Rudele de aici mi-au trimis biletul".

Străzi "româneşti"

...Itzhak Artzi a scris în "Viaţa noastră" despre eforturile sale şi ale altora de a se da unor străzi din Tel Aviv numele unor personalităţi ale evreimii din România. Artzi a făcut acest lucru pentru că a fost în consiliul municipal Tel Aviv. Dar sînt şi alte oraşe în Israel, nu-i aşa? Sînt chiar oraşe cu foarte mulţi români şi cu primari români. Să se ia şi acolo această iniţiativă.

În afara numelor amintite de Artzi, mai sînt multe la fel de îndreptăţite la această onoare. De ce nu o stradă "Şaike Dan"? Sau "Rabinul Niemirover". Sau "Michael Landau".

Trebuie cinstite şi personalităţi din alte domenii, în afara celui public. La Rishon, la Natzeret Ilit nu la Kiriat Yam, să existe o stradă Fundoianu, un parc Sevilla Pastor, o stradă Elias sau M.H.Maxy sau Peltz. Avem o nomenclatură destul de bogată.

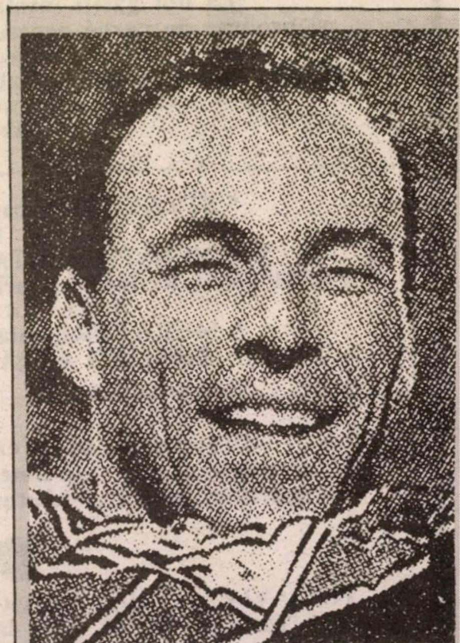

Formidabil a fost golul marcat de Roni Rosenthal în minutul 52 al meciului Israel-Adzerbaidjan (scor final 2-0 pentru noi) după ce-a trecut, ca la slalom, cu balonul prin toată echipa adversă.

Formidabil pe plan fotbalistic (o să-l mai vedem golul acesta, de-o mie de ori la T.V., fiindcă e de antologie) ...şi foarte bine venit pe plan sufletesc.

Fiindcă (iubitorii jocului magic cu balonul rotund o să mă înţeleagă, ceilalţi, nu, dar nu contează) performanţa lui Roni, de vis, a venit taman în ziua cînd Arafat şi "generalii" săi de la Iericho vorbiseră în batjocură despre "eliberarea Ierusalimului, a Haifei, a Ashdod-ului"; şi fiindcă (daţi-mi voie să vă fac această confesiune) isprava de pe gazon a alb-albastrului a cam şters cîte ceva din scuipatul aflat pe obrajii noştri.

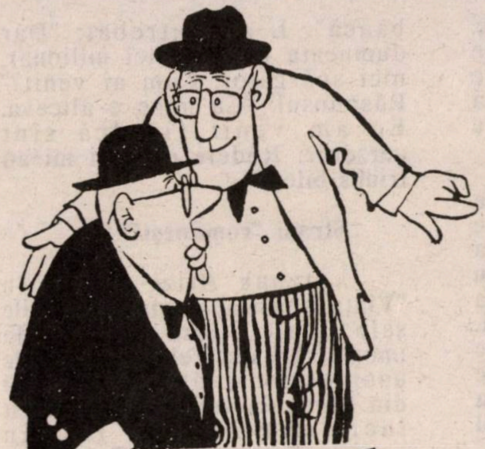

SE ZVONESTE CA ...

...faimoasa "Scrisoare a celor 7" parlamentari români (din majoritate şi din opoziţie deopotrivă) care cerea guvernului american să nu-l trimită ca ambasador la Bucureşti pe evreul Alfred Moses - ar fi fost scrisă la...Washington, autorul ei fiind un anume Victor Găetan; acesta, stabilit în USA în anii 70-80 a devenit ginerele deputatei Barbara Kennely şi, pe-acest canal, se ocupă cu propagarea în Congresul american a intereselor "verzi" din USA.

...tot în legătură cu susamintita scrisoare, iniţiatorul ei din România, senatorul Adrian Moţiu (P.U.N.R.) ar avea...mamă evreică; sursa: Gabriel Stănescu de la cotidianul "Ziua" şi George Scutaru de la agenţia de presă "Mediafax" din Bucureşti, care au difuzat împreună un text despre "cazul Găetan".

...H.O.R.-ul trece printr-o perioadă de criză, cea mai serioasă din ultimii zece ani. Motivul: plecarea din conducerea Histadrutului a lui Arthur Israelovici, adică a omului care dinamizase organizaţia. Acum în birourile de pe Alexandru Ianai, din Tel Aviv, domneşte...liniştea; şi neliniştea.

...scriitorul Elie Wiesel, laureat al Premiului Nobel pentru pace, s-a declarat de acord (cu entuziasm) să prezideze mult visatul Congres Mondial al Evreilor Originari din România; întrebarea lui (ca şi a noastră) este una singură: cînd?

...hotărîrea şef-rabinului dr.Alexander Şafran de a-şi anula, în ultima clipă, călătoria în România (la Cluj-Napoca) a provocat un adînc suspin de uşurare la sediul Comunităţii din Bucureşti. "Mai bine că n-a venit, a declarat un funcţionar suspus-că nu ştiu pe unde am fi scos cămaşa; ar fi trebuit să-l invităm la Templul Coral şi evreii noştri ar fi transformat vizita lui într-o demonstraţie de care nu avem nevoie".

...Mati Caspi, cîntăreţul de origine română, care a "iordit-o" în Canada în urma unui divorţ de pomină, a aderat la secta creştină "Martorii lui Iehova". Luat la întrebări prin telefon, cîntăreţul a negat, dar se pare că a negat fals.

«HADEKEL»
CASĂ DE PĂRINŢI
PETAH TIKVA

STR. NEŢAH ISRAEL NR. 15
TEL. 03/9302480

SUB SUPRAVEGHEREA
MINISTERULUI SĂNĂTĂŢII
• NIVEL OPTIM
• STRICT CASHER

ÎNGRIJIRE MEDICALĂ
DEVOTATĂ

PRIMIM
ŞI BOLNAVI
CRONICI

MAX

FABRICĂ DE SALAM ŞI CARNE, NECAŞER
DINTRE CELE MAI MARI DIN ŢARĂ

La noi găsiţi întotdeauna carne, salam şi produse de carne pentru toate gusturile şi cele mai speciale.
SAŞA, care a lucrat la Fabrica de salamuri "Kaunas", vă invită acum la magazinul fabricii

* STEAKURI şi carne pentru frigărui
* SALAM 14 şekeli kg.
* CRENVURŞTI+MORTADELA 11 şekeli kg.
* PASTRAMĂ, RULADĂ, carne de umăr afumată, începînd de la 24 şekeli kg.
* MURĂTURI, salate, pelmeni ruseşti.
PREŢURI FĂRĂ CONCURENŢĂ

Dispunem şi oferim onoratei noastre clientele şi un sortiment variat de brînzeturi, aperitive, sosuri şi băuturi din import

TEL-AVIV, str. BEN ATAR 37 - Autobuze "Egged": 83, 85; "Dan": 1, 18, 26, pînă la staţia de pe str.Salame 50
TELEFON: 03 6830469

SCURT

Cutremur în anul 2000?

"...Ministerul Lucrărilor Publice anunță că în anul 2000 va avea loc un cutremur ca cel din '77, care va afecta 50% din teritoriul țării. Ca urmare a acestui pronostic, au început verificările clădirilor mai vechi de 30 de ani. Un lucru este sigur: celor din vilele bucureștene (rechiziționate de la foștii proprietari) și celor ce stau în corturi de carton pe stradă nu le e frică de cutremur"

(Dintr-un reportaj de Liana Cojocaru; în "Lumea liberă", New York, 1994)

Televiziunea italiană și...fetițele dulci

Alarmă în rîndul prostituatelor din Italia. Dintr-un reportaj al Televiziunii de la Roma, reise că "piața" a fost invadată în anii din urmă de fete din Europa răsăriteană, care fac o crîncenă concurență autohtonelor. Pe primul loc, ca număr (iertați înțelesul dublu al cuvîntului) se situează româncele (de la 13 la 50 de ani). Reporterul de la TV cam naționalist de felul lui, pledează pentru adoptarea unei legi care să protejeze "elementul băștinaș".

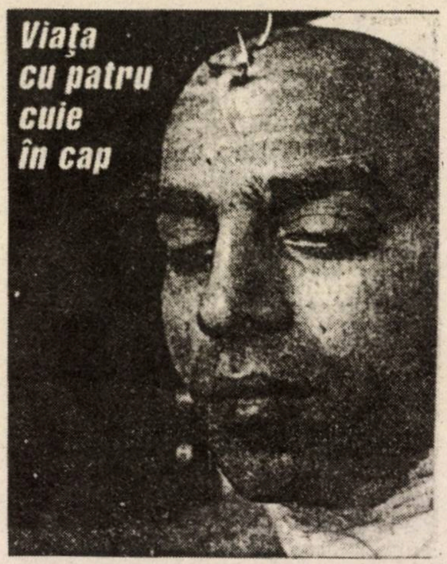

Cuie în cap

O nouă modă bîntuie printre deținuții din penitenciarele românești: automutilarea. Care ia forme incredibile. Astfel, așa cum aflăm din "România liberă", la închisoarea din Galați, cîțiva deținuți (trei dintre ei țigani) și-au bătut cuie în propriile cranii. Dr.I.F.Vesa, neurochirurg la spitalul "Sf.Apostol Andrei" din portul dunărean, a operat zeci de asemenea cazuri. Cu succes.

" Un singur deținut – precizează ziarul, s-a întors în spital după ce și-a uns rănile cu fecale ca să se infecteze(?!)"

A fost salvat și el. Culmea este că, așa cum notează reporterul, condițiile de viață din amintitul penitenciar sînt...bune. Așa că nu foamea sau bătaia îi împinge pe deținuți la asemenea fapte. Ci altceva. Hai să zicem un vînt de nebunie.

Neamul ăla de lipitori

...Carol al II-lea, nemțălăul nerușinat care se făcuse stăpîn pe jumătate din averile țării, era obraznic și agresiv cu marii cărturari ai neamului, înjura ca un birjar muscălesc, sfida un popor întreg prin aducerea la cîrma țării a unei evreice escroace, Elena Lupescu, un fel de copie fidelă a Anei Pauker și a lui Petre Roman, din neamul ăla de lipitori care se înfig ca ventuzele în beregata Țării Românești..."

(Dintr-un articol semnat Alcibiade; în "România Mare", Buc.1994)

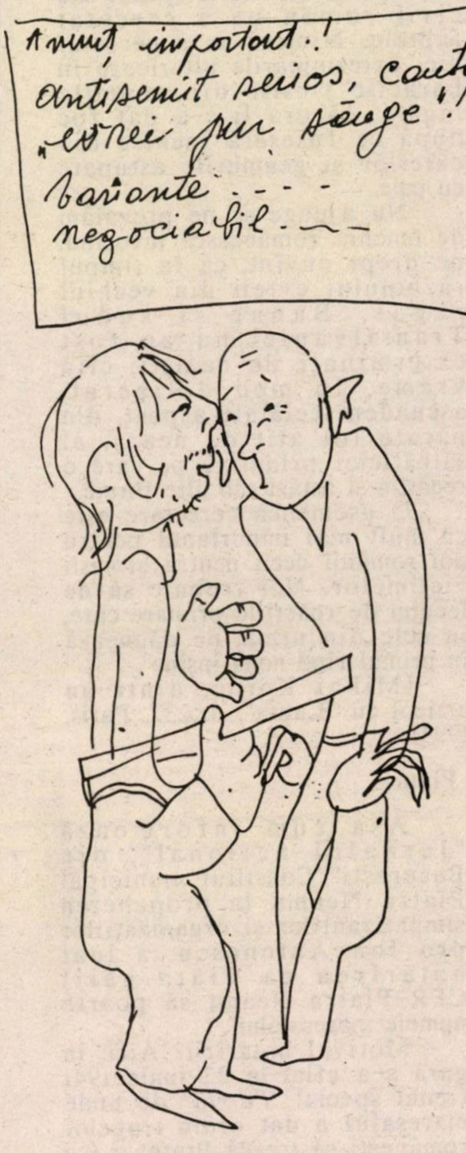

Desen de Tia Peltz

Să cercetăm faptele

"...Cîți dintre cei care se plîng astăzi că nu s-a făcut lumină asupra crimelor comunismului, s-au întrebat cum s-a comportat administrația românească din timpul războiului cu evreii în Transnistria? Deși autoritățile românești, inclusiv jandarmeria armata și nu numai naziștii, au fost direct implicate în exterminarea evreilor ca represalii în toamna 1941 la Odesa, nici un istoric militar sau civil român nu a cercetat faptele. Nimeni nu a cercetat nici exterminările ulterioare în barăcile ticsite din anumite lagăre, cărora li s-a dat foc după ce fuseseră închise din exterior și geamurile astupate cu paie.

Nu ajunge să ne prevalăm de omenia românească invocînd, pe drept cuvînt, că în timpul războiului evreii din vechiul regat, Banat și sudul Transilvaniei nu au fost exterminați de naziști, cîtă vreme, în mod deliberat, ascundem celălalt aspect, din păcate tot atît de neaoș, al sălbăticiei primitive pe care o regăsim și astăzi sub alte forme.

O asemenea cercetare este cu mult mai importantă pentru noi românii decît pentru urmașii victimelor. Noi trebuie să ne lecuim de reacțiile primare care, în cele din urmă, ne dăunează în primul rînd nouă înșine".

(Mihai Korne, dintr-un articol în "Lupta", nr.232, Paris, 1994)

Piața

Așa cum informează "Jurnalul național", din București" Consiliul municipal Piatra Neamț, la propunerea simpatizanților și organizațiilor pro Ion Antonescu, a luat hotărîrea ca Piața gării CFR-Piatra Neamț să poarte numele mareșalului".

Motivul hotărîrii? Aici, în gară s-a aflat la 22 iunie 1941 trenul special *"Patria"* de unde mareșalul a dat ordin trupelor românești să treacă Prutul și (cu ocazia asta) să curețe Basarabia și Bucovina de Nord de evrei.

Islam la Iași

Ofensiva islamului în România continuă. Prin toate mijloacele. Și nu în cele din urmă printr-o mereu mai stăruitoare muncă de...propagandă și agitatie. Fiindcă bani sînt berechet. Și cetățeni dispuși să-i primească, găsești, să nu fie de deochi, pe toate drumurile.

Mai nou am primit la redacție - prin bunăvoința d-lui Victor Franc din Haifa,- o broșură editată la Iași, dedicată lui Mahomed și înfățișind cititorului cîteva învățături de **actualitate.** Extrase:

După un sfert de veac de la moartea lui Mahomed, islamul ajunse să cucerească Siria, Persia, Mesopotamia, Egiptul și parte din Africa, pentru ca în epoca cea mai înfloritoare, Coranul să fie stăpînul jumătății orientale a lumii.

Statul lui Dumnezeu se va întinde peste Spania, Africa de Nord, Egipt, Arabia, Asia Minoră, Siria, Mesopotamia, Palestina, Persia, Caucaz, Turkestan și parte din Balcani.

Credința aceasta născută din furtuna unui vînt din deșert, în momentul cînd helenismul, Roma și Bizanțul erau în agonie, a amenințat Europa și creștinismul să dispară sub iataganul Coranului.

Urmele acestei credințe au rămas la toate punctele nevralgice ale Orientului sau Occidentului în India din plin, peste Occident.

Dar, asemenea vîntului care ridică nisipurile Arabiei într-un uragan puternic și de neînfrînt, pentru ca apoi să dispară în calmul unui orizont, islamul s-a stins. Aceasta nu înseamnă însă că deșertul Arabiei va fi scutit de noi uragane, tot atît de puternice, în viitor.

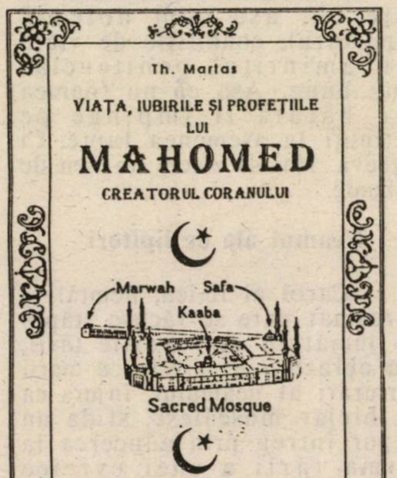

Th. Martas

VIAȚA, IUBIRILE ȘI PROFEȚIILE LUI

MAHOMED

CREATORUL CORANULUI

EDITURA „PORȚILE ORIENTULUI"
IAȘI – 1994

Reprezentantul de azi al islamului este Ibn Saud șeful Wahabiților, rege al Nedjedului, al Hedjeului.

Poporul arab izbucnește numai la mari răstimpuri, dar atunci izbucnirea lui se poate revărsa, ca pe vremea lui Mahomed, și peste jumătate din omenire".

Așa grăit-a regele Ibn Saud, cel mai mare musulman de la Mahomed încoace.

Să ținem minte!

Pe cînd Europa se fărâmițează într-o slăbiciune psihică de neînțeles, Orientul se clădește mereu sub suflul mistic al unei credințe naive, dar puternică.

Islamismul nu și-a trăit încă întreaga evoluție istorică.

Nu peste mult timp, Orientul acesta mahomedan, la porțile căruia ne găsim și noi, (România, n.n.), va juca un rol hotărîtor pentru Europa"

Dar despre evrei, nimic?

Ba da. Două-trei rînduri; însă suficiente.

"După această salvare,... Mahomed hotărî o și mai serioasă organizare.

Cum evreii, în timpul asediului, se dovediseră elemente dizolvante și conspirative, luă inițiativa purificării.

Toți șefii triburilor conspiratoare fură decapitați în piețele publice".

Decese

Const.(Tache) Caralulis campion de tenis al României în anii '30-'50; specializat în jocul de dublu-bărbați unde a făcut pereche cu Schmidt

G-ral Constantin Rosetti-Bălănescu (102), scriitor, ornitolog; la București.

Florian Oniță, specialist în astrologie; autor de horoscopuri; la Los Angeles, USA.

Ceea ce mi-a plăcut, mai întîi și-ntîi, la Conferința economică din Maroc, este că atmosfera dintre arabi și israelieni era tot atît de deschisă la Casa Blanca precum la Casa Albă.

E O LUME

HARRY FOSHA
New York

FUMATUL INTERZIS. DAR ARTA?

La prima vedere nu e nici o legătură între cele două noţiuni. Şi totuşi în viaţa de toate zilele e o legătură foarte importantă: una din cele mai fervente susţinătoare ale artei este compania Philip Morris care produce ţigări, alimente şi bere. Din 1958, Philip Morris a susţinut diverse activităţi culturale, dar spre deosebire de alte companii, n-a cerut nimic în schimb.

Situaţia s-a schimbat în ultima vreme cînd o puternică legislaţie împotriva fumatului e în discuţia consiliului oraşului New York. Persoane din conducerea companiei Philip Morris au telefonat diverselor instituţii care au beneficiat de pe urma ajutorului dat de Philip Morris cerînd să pună o vorbă bună cu unii membrii ai consiliului municipal. Acţiunea este doar o faţetă a companiei dusă de Philip Morris şi care la un moment dat a dus la ameninţarea, retrasă apoi, de mutare din New York, a cartierului general al companiei.

Într-un articol analizînd această situaţie, ziarul New York Times subliniază importanţa sprijinului pe care Philip Morris îl dă artelor. Numai în acest sezon compania sprijină expoziţia "Originile impresionismului", la muzeul Metropolitan, festivalul "Noul Val", la Academia de muzică din Brooklyn şi o expoziţie de fotografii.

Deşi grupurilor artistice nu li s-a cerut să se manifeste activ împotriva legislaţiei anti-fumat, li s-a sugerat să transmită Consiliului Municipal că este în interesul oraşului New York ca banii donaţi de Philip Morris să rămînă în oraşul New York. Sumele în joc sînt impresionante şi deşi compania Philip Morris n-a dezvăluit sumele cheltuite pentru artă, se ştie că ele ating milioane de dolari în fiecare an. Suma alocată pentru expoziţia Impresionismului se ridică la un milion de dolari iar cea pentru festivalul "Noul Val" este de 500 de mii de dolari.

O FARFURIE NU TOCMAI OBIŞNUITĂ

În primii ani de succes ai spectacolului musical "My Fair Lady" circula următoarea glumă: Un cetăţean frustrat că spre deosebire de toţi amicii săi, el nu văzuse spectacolul, reuşeşte, după nişte eforturi şi compromisuri foarte costisitoare, să obţină două bilete. Se duce la spectacol şi în ziua următoare îşi întîlneşte prietenii anunţînd "triumfător": Am văzut "My Fair Lady". "De cîte ori?"- îi răspund blazaţi amicii în cor.

Mi-am adus aminte de anecdota aceasta zilele trecute cînd un cunoscut, ne mai făcînd faţă presiunilor familiei, s-a decis să-şi instaleze cablul pentru televiziune.

Era exact ziua în care se anunţa că în diverse centre, printre care şi Manhattan, Long Island, o parte din New Jersey (în total 23 de state) s-a introdus o antenă specială de forma unei farfurii. Noul mecanism oferă o imagine perfectă, un sunet excepţional şi o recepţie pentru 150 de canale fără a avea nevoie de cablu. Telespectatorii pot alege diverse programe, costul variind între 6 şi 65 de dolari pe lună.

Dezavantajul noului sistem este că deşi are atît de multe canale, nu poate prinde canalele obişnuite (2,4,5,7,9,11 şi 13 în New York). Acestea fiind constituite pe sisteme vechi, nu pot fi captate de satelit, necesitînd deci o instalaţie specială.

CAFEA CU LAPTE SAU... CU DESPĂGUBIRI

Pînă de curînd ştiai că dacă te duci la o cafenea sau la un restaurant şi comanzi o cafea, operaţia nu prezintă nici un risc ci numai unele precizări: cafea cu lapte sau fără, cu zahăr sau fără, cu zaharină sau fără.

Un incident (sau accident) întîmplat anul acesta a adus în prim plan ceva cu totul neobişnuit: despăgubiri acordate unei cliente pentru arsurile suferite din cauza cafelei. În august, un juriu din Albuquerque, New Mexico, i-a acordat Stellei Lubick, în vîrstă de 81 ani, suma de două milioane, nouă sute de mii de dolari, ca despăgubire pentru arsurile provocate de o ceaşcă de cafea pe care a vărsat-o pe picioare. Suma a fost redusă la şase sute patruzeci de mii de dolari, de către un judecător districtual. La ora actuală, ambele părţi au făcut apel.

Dincolo de riscurile juridice nebănuite pînă de curînd pe care le prezintă consumul cafelei, furnizorii băuturii se întreabă acum care este temperatura normală a unei ceşti de cafea. Diferite teste făcute au dovedit că în general în restaurante şi cafenele, temperatura cafelei variază între 154 şi 84 grade Farenheit. După părerea lui Harry Ganor, preşedintele Fundaţiei Naţionale a victimelor arsurilor, temperaturile sînt periculoase, în special pentru copii care pot fi opăriţi cu cafea de 145 de grade.

In ciuda procesului sus-amintit, specialiştii recomandă menţinerea cafelei la temperaturi ridicate. Unele companii au tipărit un avertisment pe ceştile de cafea: "Atenţie: băutura pe care vă pregătiţi s-o beţi este foarte fierbinte".

În orice caz, e un drum lung de la cel care s-a fript cu ciorba şi s-a ales cu... un sfat ("suflă şi în iaurt") şi pînă la sumele uriaşe plătite azi ca despăgubiri pentru cei... arşi cu cafea.

OVID S. CROHMĂLNICEANU
AMINTIRI DEGHIZATE

Un critic de mare clasă: Ov.S.Crohmălniceanu.
Şi un memorialist fermecător.
În volumul "Amintiri deghizate", apărut de curînd la Bucureşti, Ov.S.Crohmălniceanu joacă cu cărţile pe masă, dezvăluind cîteva *mistere* din viaţa furtunoasă a literaturii române contemporane.
În paginile de faţă, cititorul are prilejul să intre în culisele cîtorva cazuri celebre care-au stîrnit şi stîrnesc în continuare numeroase întrebări.
Cazul Paul Celan: de ce s-a sinucis marele poet
Cazul Jar: de ce a atacat acesta politica Partidului în 1956?
Cazul Ceauşescu: de ce (şi cum) a încurajat antisemitismul "discret" din "Săptămîna"?

Ov. S. Crohmălniceanu

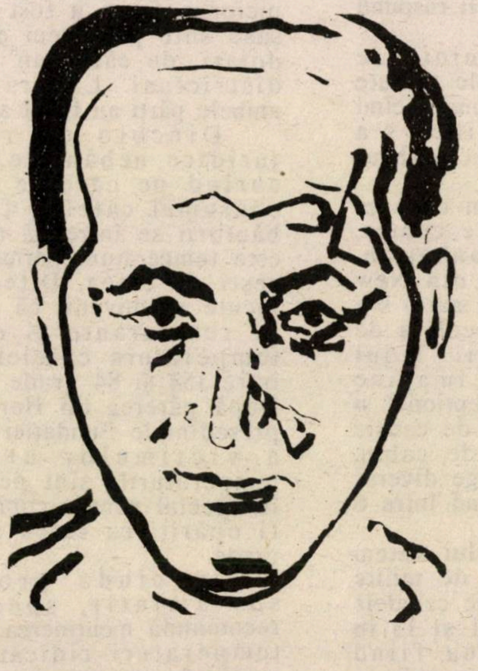

Paul Celan, desen de YVONNE HASSAN

PAUL CELAN
ÎNTRE MAC
ŞI MEMORIE

Cînd l-am văzut pe Paul Celan întîia oară? Încerc să-mi amintesc, dar nu reuşesc să stabilesc data exactă. În *Contemporanul* din 2 mai 1947 a apărut *Todesfuge*, tradusă de Petre Solomon sub titlul *Tangoul morţii.* Ne cunoşteam, deci, atunci, fiindcă anumite amănunte în legătură cu publicarea poeziei nu le-am uitat.

Din grupul prietenilor mei, care asaltau prin anii aceia porţile literaturii, eu singur am avut norocul să pătrund într-o redacţie de revistă. Ajunsesem chiar în situaţia invidiată să mă ocup de paginile literare ale *Contemporanului.* Prietenii mei, ca şi mine, îşi legau mari speranţe de prezenţa mea acolo; producţiile lor poetice aveau să-şi găsească astfel loc într-un săptămînal foarte citit, ceea ce nu era puţin pentru nişte debutanţi. M-am lovit însă curînd de o piedică insurmontabilă. Conducerea revistei privea rău orice vers pentru a cărei înţelegere se cerea măcar un pic de imaginaţie mai îndrăzneaţă. Îmi amintesc enormul scandal pe care l-a stîrnit lungul poem al lui Miron Radu Paraschivescu, *Pădurea cu sombre,* cînd a fost discutat numărul în care fusese tipărit. Mai tot ce propuneam eu spre publicare, în materie de lirică, întîmpina obiecţia invariabilă: „Ce vrea să spună cu asta?" Era întrebarea care intervenea ori de cîte ori poetul folosea o metaforă în locul exprimării discursive. Nădăjduiam să am o convorbire cu vreo persoană mai descuiată la cap din forurile ideologice conducătoare, să-i explic lucrurile, odată, cîndva... Speranţa mea a rămas zadarnică.

Acceptarea poeziei lui Paul Celan a fost pentru micul grup o adevărată surpriză, cu atît mai mult cu cît autorul îi frecventa pe Gherasim Luca şi Paul Păun şi nu se dădea îndărăt să-şi ia libertăţile imaginative ale suprarealismului. De aceea, nici nu încerca să publice în *Contemporanul.* Iniţiativa o avusese Petre Solomon, care tradusese *Todesfuge.* Poate că reuşita se datora legăturii imaginilor, chiar şi numai aluzive, cu o realitate sinistră, foarte prezentă atunci în conştiinţa publică. Nu e exclus nici ca autorul versurilor să fi fost luat drept un străin care

MINIMUM NU UITA

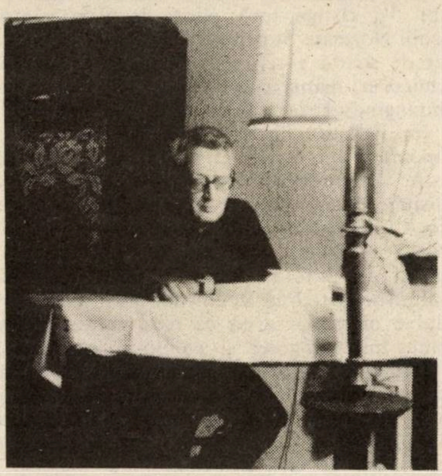

Petre Solomon

aparţinea puţinilor supravieţuitori ai lagărelor de exterminare nazistă. Oricum, am fost scutit de astă dată să aud obiecţiile obişnuite, privitoare la obscuritatea poeziei. Toţi se făceau că au înţeles perfect ceea ce voiau să spună versurile lui Celan devenite curînd celebre, deşi ele ridicau pînă şi interpreţilor avizaţi nu puţine dificultăţi.

La apariţia poeziei, Paul se număra, fără îndoială printre prietenii mei. Cred însă că ne cunoscusem mai înainte, probabil că în noaptea de revelion a anului precedent.

Am sărbătorit sosirea lui 1946 într-o cameră de subsol pe strada Poenaru-Bordea, dacă nu mă înşel. Locuia aici o pereche de artişti maghiari, el picta, ea făcea caricaturi pentru *Scînteia*. Nu erau instalaţi prea comod, dar îşi aranjaseră un interior plăcut. Ca să ascundă igrasia, el transformase petele pereţilor, acolo unde acestea se întindeau mai vizibil, în inspirate decoraţiuni murale, figurînd motivele sepulcrale egiptene.

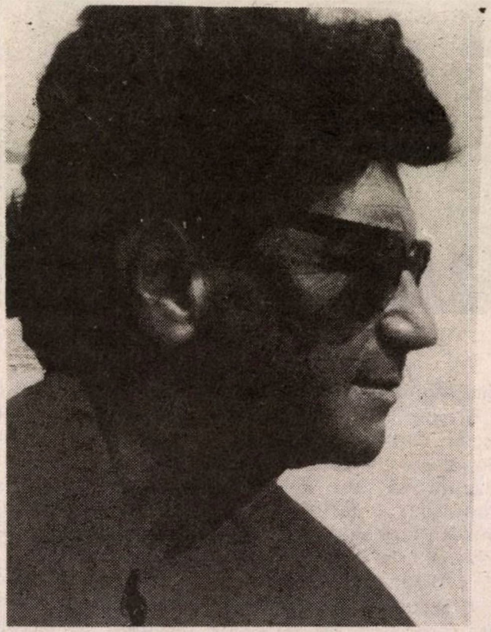

Vladimir Colin

Oaspeţii erau Nina Cassian, Vladimir Colin, eu şi un bărbat tînăr cu ochi negri, adînci şi catifelaţi. Şedea pe podea, fiindcă lipseau scaunele şi noi ceilalţi ocupaserăm întreaga margine a divanului din cameră. Paul, dînsul era al patrulea musafir, mi-a făcut o impresie puternică, mai ales prin „numărul" de neuitat cu care, ca să spun aşa, s-a „produs". La un moment dat a început să cînte, căutînd tonul cel mai de jos al vocii. Iniţial, desluşeam foarte greu cuvintele, fiindcă erau nemţeşti, apoi am început să le prind: „*Flandern in Not.../ In Flandren reitet der Tod*" (Flandra la ananghie.../ Prin Flandra trece moartea călare...). Auzeam pentru prima oară acest vechi şi — cum am aflat mai tîrziu — foarte popular cîntec german. Personajul lui principal era moartea în postură de cavaler, invitînd fetele la dans şi culegîndu-şi recolta funebră din ţinuturile pe unde o purta calul ei alb. Cîntecul îmi trezea în minte numeroasele gravuri medievale inspirate de dictonul creştin: *pulvis es.* Moartea însoţeşte în ele, sub mereu alte ipostaze, toate activităţile umane, trimiţîndu-şi asupra lor umbra neiertătoare. Paul cînta *Flandern in Not,* evocînd vremuri îndepărtate, cînd ciuma bîntuia prin Ţările de Jos, dar şi epoca flagelului brun, din care abia ieşisem. La sfîrşitul fiecărei strofe, izbea cu pumnul în duşumea şi rostea, articulînd cît mai sumbru

Nina Cassian

sentinţa-refren: „*Ge-stor-ben, Ge-stor-ben, Ge-stor-ben, muss ein!*" (De murit, de murit, de murit trebuieşte!). Aşa îmi apare, în cele mai vechi amintiri ale mele despre el, Paul, ca „*beau ténébreux*". Chipul lui smead cu trăsături fine, orientale (era un bărbat frumos), aura misterioasă în care ştia să se învăluie, inventivitatea poetică a comportării sale îl ajutau să facă dese şi rapide cuceriri feminine. Poseda neîndoios daruri de seducător. Am avut ocazia să observ cît de impetuos le exercita. A fost tot într-o seară, de data asta, la Petre Solomon acasă, cu numeroşi oaspeţi. Printre cei prezenţi se afla şi o tînără actriţă, Ciuci Marcovici, mai curînd stranie decît frumoasă.

Paul o remarcă imediat şi căzu, ca lovit de trăsnet, în transă. Nu se mai dezlipea de dînsa. O botezase, pe loc, „regina mea" şi o păzea, aşezat turceşte, la picioarele ei, dezbrăcat de cămaşă, ca un sclav. În afara obiectului acţiunii sale de seducţie, pentru Paul nimic nu mai exista. Vorbea şoptit cu Ciuci, fără întrerupere. Pe urmă, a pornit să cînte *Flandern in Not.* Era, am înţeles, piesa de rezistenţă din repertoriul lui.

S-a legat între noi o amiciţie. Discutam tot felul de lucruri, dar mai ales literatură. În cercul nostru, eu eram pe atunci singurul care ştia ceva despre suprarealism. Paul îl descoperise — spunea — cu puţin înaintea izbucnirii războiului, cînd venise în Franţa, ca să urmeze medicina. Mi-a povestit cum l-a văzut în carne şi oase pe André Breton. Evenimentul avusese loc la aniversarea Comunei din Paris, cînd tradiţionalul convoi se îndrepta către *Zidul Federaţilor.* Paul istorisea însufleţit cum treceau prin faţa lui imensele steaguri negre ale organizaţiilor anarhiste, fluturînd în bătaia vîntului peste capetele mulţimii. Participant la procesiune, Breton păşea alături de ceilalţi cu privirile în pămînt, fruntea înclinată şi buclele părului alb înconjurînd-o ca un nor imaculat. Văzuse Paul realmente scena sau citise o relatare a ei? Sigur este că-şi procurase ultima carte a lui Breton, *Arcane 17*. Cum reuşise, nu ştiu, fiindcă la data aceea foarte puţine dintre cărţile franţuzeşti nou apărute ajungeau în librăriile bucureştene şi costau o avere. Poate îi făcuse rost de preţiosul exemplar o veche iubită a lui din Cernăuţi. Pe Calea Victoriei, vizavi de Palatul Telefoanelor, se deschisese un mic magazin luxos care vindea cărţi străine şi ea lucra acolo. Cert e că Paul avea volumul şi, în el, am descoperit ulterior, Breton descrie o astfel de scenă cu exact aceeaşi exaltare.

Cînd Celan a părăsit ţara, *„à l'improviste"*, suindu-se într-un camion militar sovietic care mergea spre Apus, nu a avut timp să-şi ia rămas bun de la toţi prietenii săi. Ar fi fost şi o neprevedere. Unul din puţinii oameni cu care s-a văzut, totuşi, înainte de fugă, a fost Petre Solomon. Lui i-a comunicat că îmi lasă amintire *Arcane 17*, dar o împrumutase cuiva şi-l ruga pe el să efectueze operaţia de recuperare a cărţii şi să aibă grijă ca ea să ajungă la mine. Nu am intrat însă niciodată în posesia darului. Cel care împrumutase cartea a profitat de faptul că proprietarul ei dispăruse şi a păstrat-o. Dar gestul lui Paul m-a mişcat. Îmi transmitea un fel de mesaj secret cu cifrul cunoscut doar nouă. Poate voise să tulbure spiritul meu printr-o coincidenţă ciudată pe care urma să o descopăr citind *Arcane 17*. O întîlnire din acelea căutate de suprarealişti, fiindcă deschid existenţei zilnice poarta miraculosului.

Ne-am reintîlnit abia „după douăzeci de ani", ca în Alexandre Dumas. Paul m-a dus într-o galerie unde Gherasim Luca expunea corpuri geometrice străbătute de o lumină fluorescentă roz-verzuie. Nici unul dintre noi nu mai era tînăr. Gherasim Luca albise în întregime, Paul încărunţise, umbla lipindu-se de ziduri şi cu spinarea încovoiată, parcă sub o povară apăsătoare. Existau în el, de pe atunci, semnele apropiatului dezastru.

Am încercat să smulg, mult după ce acesta se consumase, date despre împrejurările în care avusese loc. Ştiam că, la recomandările medicilor, soţia lui îl părăsise, fiindcă încercase de două ori să o asasineze în timpul unor crize nervoase. Paul fusese un om vesel, sociabil, fermecător. La Paris, l-am găsit afabil, doritor să afle cît mai multe despre vechii săi prieteni, dar vioiciunea îi pierise. Glumea rar şi revenea la ideea că există împotriva lui o cabală în presa literară germană şi inşi care nu suportă ca un evreu să fie asemuit cu Trakl sau chiar Hölderlin. Umfla enorm o stupidă acuzaţie de plagiat după Yvan Goll, prompt respinsă şi ridiculizată. Mi-a arătat o fotografie a lui făcută în timpul unei vizite în Israel. Purta un pardesiu foarte lung, care-i ajungea pînă la glezne. Ţinea capul aplecat şi avea o privire speriată, parcă toată moştenirea ghettoului se adunase în el.

Înainte de a se azvîrli în Sena, rătăcise hai-hui prin împrejurimile Parisului. Cioran mi-a povestit că are impresia să-l fi zărit în acele zile, trecînd o dată pe lîngă el, absent şi vorbind singur. Un amănunt interesant am aflat de la Alain Bosquet, care fusese şi dînsul în relaţii amicale cu Paul. Soţia lui, Gisèle, născută Lestrange, se trăgea dintr-o familie catolică bigotă. Aceasta privise foarte rău căsătoria. Mai mult, Lestrange tatăl era o figură notorie a regimului de la Vichy şi se manifestase ca un antisemit virulent. Tot Bosquet mi-a spus că Paul i-ar fi mărturisit hotărîrea de a-şi pune capăt zilelor. Gisèle revenise şi el trebuia neapărat să se sinucidă, ca să evite a o omorî pe ea. Nu am surprins însă, de cîte ori am fost în casa lor, la Paris, nici o umbră a vreunei neînţelegeri. Dimpotrivă, relaţiile între ei erau foarte atente şi afectuoase. Pe Paul îl chinuia, încă din Bucureşti, un sentiment de culpabilitate. Îşi reproşa că se ascunsese şi nu-i urmase pe părinţii săi în deportare la Bug. Poate astfel scăpau. Remuşcarea nu-i dădea pace, mai ales după ce colegul lui de clasă, Weissglas, se întorsese cu ambii bătrîni în viaţă. Un critic scrisese că Celan săvîrşea în lirica sa o răzbunare, obscurizînd pînă la pierderea de sens limba celor care îi omorîseră tatăl şi mama. Dar Paul a ales ca idiom de exprimare a gîndurilor şi simţămintelor lui intime germana, cu toate că vorbea ireproşabil româneşte şi franţuzeşte. Refuza să trăiască în ţara unde era considerat cel mai mare poet apărut după război. Îşi cîştiga însă pîinea la Paris, învăţîndu-i pe studenţii Şcolii Normale Superioare să citească *Faust* în original. Era obsedat de soarta evreimii şi împărţea patul cu fiica unui antisemit cunoscut, mama copilului său. Ce fantasme îi asediau spiritul, împingîndu-l la destrămare, nu pot să ştiu, dar informaţia lui Bosquet ni le sugerează.

După moartea lui Paul, Gisèle Celan a îmbrăcat haina văduviei care nu tolerează nici o indiscreţie privitoare la biografia fostului ei soţ. A găsit că pînă şi cartea scrisă de Petre Solomon cu o fidelitate amicală exemplară şi neconţinînd nimic în măsură să deranjeze pe cineva, prejudiciază memoria dispărutului, şi s-a adresat justiţiei, cerînd ca volumul să fie retras din librării. A trebuit acum doi ani, la Paris, să furnizez judecătorului o mărturie scrisă că reclamanta nu are dreptate. Ea a menţinut însă plîngerea şi a obţinut, printr-o înţelegere a părţilor în litigiu, ca editorul să oprească vînzarea cărţii, cu tot succesul de care se bucurase. Petre Solomon murea anul trecut, amărît de o asemenea înverşunare inexplicabilă împotriva lui din partea soţiei prietenului său cel mai bun. Peste nici o lună, era condusă la cimitir şi Gisèle Celan.

Cazul Jar

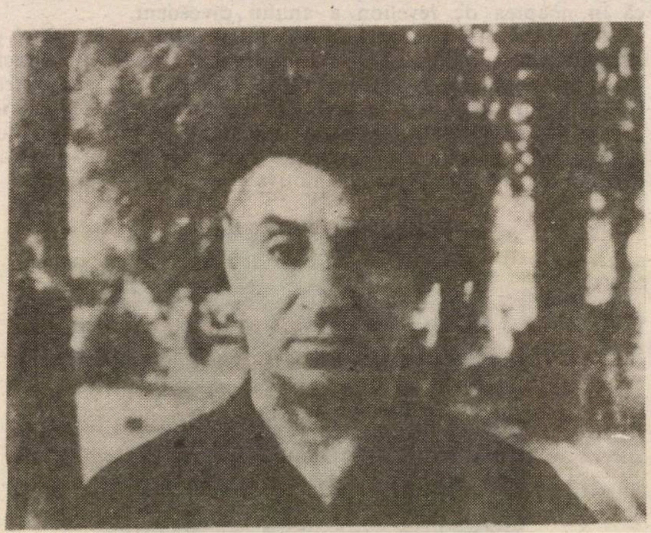

Jar: pe jăratec

Necesitatea combaterii cosmopolitismului a fost prelucrată la toate nivelurile şi a contribuit să-mi facă numele cunoscut pînă în medii care nu aveau nimic comun cu literatura. Eram cosmopolitul *„en titre"* pe scară naţională. În această calitate reprezentativă am ajuns să fiu pomenit şi de organul Cominformului, *Pentru pace trainică şi democraţie populară*. Obţinusem fără să doresc un „ecou românesc peste hotare", cum era obiceiul să se spună.

Prin 1955, lungul tunel prin care treceam cu toţii părea să arate o geană de lumină. Stalin îşi dăduse de doi ani obştescul sfîrşit, scrisoarea lui Hruşciov începuse să circule şi la noi, preluată din presa occidentală, fiindcă Partidul Comunist Român îi contesta autenticitatea. Limbile porniseră să se cam dezlege. Una foarte activă era a lui Alexandru Jar. Personaj pitoresc, purtînd o bască mare de partizan lipită pe partea stîngă a creştetului, obţinuse o rapidă ascensiune literară prin istoriile sale din rezistenţă. Fusese soţul Olgăi Bancic şi activase într-o reţea pariziană de franctirori, cu numeroase atentate împotriva Wehrmacht-ului la activul ei. Autorii acestor acţiuni teroriste

MINIMUM NU UITA

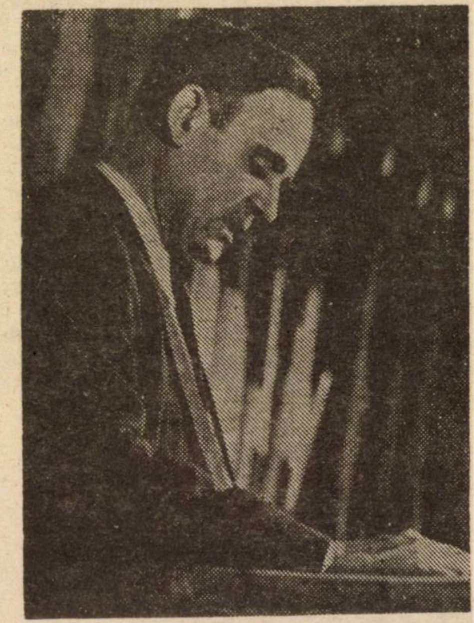

Gheorghiu-Dej: spune tot, spune tot ce ai pe suflet...

erau mai toţi străini, foşti combatanţi ai brigăzilor internaţionale, evadaţi din lagărele unde guvernul Daladier îi internase, sau imigranţi clandestini fără hîrtii în regulă. Nepreaavînd ce pierde, consimţeau uşor la gesturi disperate. Partidul Comunist Francez îi împingea în prima linie, nefăcîndu-şi multe probleme ce se va întîmpla cu ei, cum a reieşit din istoria tragică a grupului Manoukian. Gestapo-ul a demantelat repede această reţea teroristă, prinzînd şi executînd majoritatea membrilor ei. Olga Bancic a sfîrşit decapitată cu securea, la Nürenberg.

Jar avusese o activitate politică subversivă şi în România, înainte de război, fusese închis şi cunoscuse mulţi deţinuţi comunişti, printre care şi pe Gheorghiu-Dej. Pătrundea astfel uşor la C.C., colporta tot felul de informaţii politice confidenţiale şi îşi lua libertatea să spună în şedinţe ceea ce nu îndrăzneau alţii. Atitudinea lui, mai curînd decît literatura, îi asigurase un anume prestigiu printre scriitori. Era însă ameninţat să şi-l piardă, fiindcă romanele lui despre greva muncitorilor ceferişti, *Sfîrşitul Jalbelor* şi *Marea pregătire*, nu prea fuseseră gustate şi recoltaseră critici severe. Jar se apucase şi de o carte satirică, avîndu-l ca erou pe bătrînul poet A. Toma, fireşte sub înfăţişarea unui personaj imaginar, grotesc prin megalomania lui ridiculă şi malignă, dar transparenţa aluziilor alertase cenzura şi împiedica apariţia volumului. Privilegiatul de pînă mai ieri se trezise autor interzis. Jar era întărîtat, adunase destule într-însul dintr-o experienţă politică nu întotdeauna prea încurajatoare şi vremurile păreau a-i da ghes să-şi descarce sufletul. Într-o seară, plecînd de la *Viaţa Românească*, l-am întîlnit. Era foarte agitat, m-a însoţit o bucată de drum şi a pornit să-mi înşire cîte lucruri sinistre din istoria partidului cunoaşte el. Cu cîţiva ani în urmă, ţinea să aflu, cînd erau vînaţi „spaniolii", adică foştii membri ai brigăzilor internaţionale, nişte securişti năvăliseră noaptea la soră-sa, văduva unui combatant antifascist. Au început să o interogheze, aşa cum sărise să deschidă din aşternut, în cămaşă de noapte. Doi perchiziţionau apartamentul azvîrlind totul pe jos. Un al treilea a băgat-o în baie şi a violat-o.

Se pregătea o mare plenară, unde — spunea Jar — vor fi discutate ticăloşiile săvîrşite la noi în numele lui Stalin. El a fost „sus" şi a istorisit cîte lucruri revoltătoare le sînt pînă azi cerute scriitorilor. Cînd o să se termine cu impostura asta care e ramolitul de A. Toma? L-am lăsat să vorbească. Povestea însă cu sora lui m-a cutremurat, deşi auzisem destule ca să nu mai fiu surprins. Am aflat, după ce „afacerea Jar" s-a consumat, chiar din gura protagonistului, că acesta primise un avertisment: În pelerinajele lui pe la C.C., Răutu, ascultînd cam ce pălăvrăgeşte, l-a condus către uşa cabinetului şi, alegînd un loc ferit probabil de microfoane, i-a spus mai mult şoptit: „Vrei să-ţi pierzi carnetul de partid? Atunci ţine-o aşa mai departe!".

A venit şi şedinţa mult aşteptată. A început printr-un expozeu al lui Dej, care, după ce amintea pe larg realizările regimului, pomenea în treacăt şi de anumite erori. Ele nu alteraseră însă esenţa profund democratică a muncii de Partid, fuseseră remarcate la timp, criticate şi lichidate. Cauza lor era activitatea fracţionistă a grupului Ana Pauker, Vasile Luca şi Teoharie Georgescu, făcuţi răspunzători mereu de orice deviaţie constatată. Totul rămînea ca înainte, înţepenit în formulele stereotipe ale limbii de lemn. Au urmat luările de cuvînt, pînă la pauză nu mai puţin plicticoase. În timpul acesteia, Dej, ca să arate cît de puţin se ţine el mare, a venit în mijlocul mulţimii ieşite din sală. A fost înconjurat de cîţiva scriitori, printre care se afla şi Jar. Dej l-a întrebat: „Te-ai înscris la cuvînt, să spui aici ce mi-ai povestit mie?" Jar dădea semne de codeală. „Păi ăştia mă sfîşie", şi-a motivat ezitarea, rîzînd strîmb. L-am auzit atunci pe Dej recomandîndu-i să n-aibă frică, doar e şi el acolo. Urechi vigilente raportaseră ce debitează în toate părţile Jar. Avizat, Dej îl invitase cu o zi înainte la masă şi oaspetele, măgulit, îşi deşertase traista în faţa amfitrionului. Acum era încurajat să o facă public. La reluarea şedinţei, Jar a dat ascultare îndemnului, a luat cuvîntul şi a început să spună ce-i umbla prin cap. Dar a vrut să rămînă în sfera problemelor politice mari, aşa că a abandonat nemulţumirile sale literare şi s-a apucat să vorbească de suferinţele comunistului care a fost nevoit să trăiască denaturarea credinţelor lui cele mai sfinte sub teroarea stalinistă „Am ajuns să-mi fie ruşine de carnetul roşu" — a spus la un moment dat. Apoi i-a reproşat lui Dej că nu a suflat nici un cuvînt în expozeul său despre Canalul Dunăre-Marea Neagră şi părăsirea construcţiei acestuia, după atîtea cheltuieli şi energii omeneşti consumate. „Lumea a legat iniţiativa de numele Dvs., a continuat Jar. Necăpătînd lămuririle necesare, vă atribuie răspunderea." Cineva din sală, aici, l-a apostrofat. Jar s-a întors către conducătorul şedinţei şi a cerut sprijin: „Ce v-am spus, tovarăşe Dej, vedeţi cum sar pe mine?" Interpelatul i-a făcut, calm, semn să continue. Jar a mai îngăimat cîteva fraze de încheiere şi a părăsit tribuna, întorcîndu-se la locul lui. În continuarea şedinţei, un singur vorbitor, inginer pe undeva prin Capitală, şi-a exprimat acordul cu el, ceilalţi au reintrat în confortabila limbă de lemn, ca şi cum n-ar fi auzit nimic. A intervenit iar o pauză. În cursul ei, primul secretar al municipiului, Cruceru, care fusese vînător de partizani în Ucraina, aşa cum avea să se descopere mai tîrziu, a adresat un apel „neoficial" participanţilor să reflecteze la spusele lui Alexandru Jar (nu mai era numit tovarăş). Şi cita cîteva afirmaţii pe care le făcuse, cum ar fi aceea că-i era ruşine să poarte carnetul de partid în buzunar. Propoziţiile erau scoase din context, cum se obişnuia, ca să apară cît mai compromiţătoare. N-am apucat să le aud pe toate, fiindcă a trebuit să merg împreună cu biroul organizaţiei scriitorilor la tovarăşul Dej, care l-a convocat urgent în culisele sălii de şedinţă, aparţinînd azi teatrului Excelsior. Înaltul personaj nu mai păstra nici o urmă din jovialitatea pe care o afişase în pauza anterioară. Acum era sumbru. Ne chemase ca să afle ce părere are biroul organizaţiei scriitorilor despre intervenţia colegului lor. Nu-i mai zicea nici măcar Jar, ci Paschela, cum îl chema pe numele adevărat care-i trăda originea semită. Adăugase, ca lucrurile să fie limpezi, „lumpenul ăsta dintr-un fund de Calea Văcăreşti". Eugen Frunză, Novicov şi nu-mi mai amintesc cine s-au grăbit să-şi exprime indignarea faţă de afirmaţiile duşmănoase ale incriminatului. Maria Banuş, venind la rînd, a schiţat o apărare, e un vechi tovarăş ilegalist, a stat în închisoare, a luptat ca partizan, are gură mare, dar n-a avut intenţii rele... Dej ne lua pe fiecare la rînd. Şi eu, foarte intimidat, am adoptat poziţia Mariei Banuş: eram buimăcit. Ceea ce aflam despre Jar şi încă din gura cuiva ale cărui spuse

MINIMUM NU UITA

nu puteau fi puse la îndoială, mă tulbura profund. Noi îl ştiam altfel, vechi comunist, soţ al Olgăi Bancic, o figură eroică de luptătoare antifascistă...

Dej nu m-a lăsat să termin. S-a sculat în picioare şi a început să umble nervos prin faţa noastră. „Dacă biroul Uniunii Scriitorilor nu sare ca un singur om să ia apărarea primului secretar al Partidului atunci cînd acesta e calomniat, a spus, noi putem dizolva organizaţia şi proceda la reînscrierea membrilor." Era o ameninţare nevoalată de excludere şi cu ea ne-a expediat.

Nici n-am ajuns bine în sală, că tovarăşii neşovăielnici din birou au şi întocmit o declaraţie de vestejire a lui Jar şi mi-au dat-o la semnat ca să fie citită cum va reîncepe şedinţa. O clipă, m-a ispitit gîndul să refuz. Dar nu mai mult. Eram îndrăgostit, îmi făceam proiecte de viitor, ar fi fost sfîrşitul lor. Am semnat. Cînd, peste cîteva minute, prezidiul a citit declaraţia, îmi ardeau obrajii de ruşine şi ultimele corăbii ale mele purtînd pavoazele speranţei se scufundau rapid una după alta.

Primul care a luat cuvîntul ca să-l demaşte pe Jar a fost A.G. Vaida, un fel de avorton, specializat şi el în istorisiri din ilegalitate, cu insistenţe maniacale asupra torturilor aplicate deţinuţilor comunişti. Ajunsese la literatură (dacă se poate spune aşa ceva, cîtă vreme nu ştia nici măcar să se exprime corect româneşte) după ce ocupase posturi administrative superioare, dar trebuise să le părăsească urgent, deoarece sărea pe toate secretarele. Poftele sale erotice nestăpînite, ca şi gustul descrierilor sadice trădau o alcătuire psihică dezechilibrată. Avusese şi apucături anarhiste în tinereţe, numele trăgîndu-i-se de la atentatul neizbutit pe care-l săvîrşise asupra lui Vaida-Voevod. În Jar vedea şi un rival, aşa că nu şi-a pus cîtuşi de puţin frîu gurii. Vorbitorii care i-au urmat s-au orientat imediat, limba de lemn fiind transformabilă uşor în măciucă. A fost adus pe sus, între timp, şi Beniuc. El nu participa la şedinţele de partid, avea o situaţie neclară. Nimeni nu ştia bine pentru ce era folosit, chiar ca secretar al Uniunii, dar forurile politice conducătoare îl tratau cu o anumită rezervă. Odată mi-a spus că necazul i se trage dintr-o vizită la Budapesta. Nimerise în preajma lui Rákosi cînd explodase o bombă destinată să-l curăţe şi toate persoanele care fuseseră de faţă intraseră într-o nesfîrşită anchetă. Spunea adevărul? Sau poate născocise în acord cu megalomania lui o asemenea istorie abracadabrantă? Nu ştiu. Cert e că Beniuc a apărut în şedinţă. Îi fuseseră rezolvate într-un timp fulger toate problemele şi primise înapoi carnetul de partid. În posesia acestuia, putea urca liniştit la tribună şi să-l execute pe Jar ceea ce s-a grăbit îndată a face.

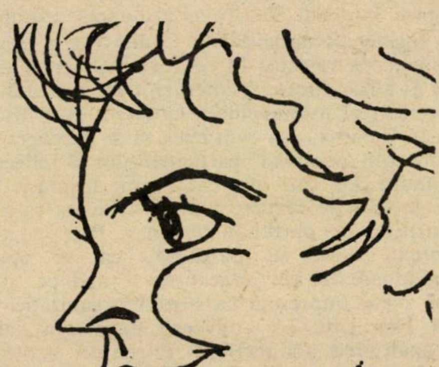

Maria Banuş
văzută de Cik Damadian

Cum ne comportasem noi. Maria Banuş şi cu mine, n-a rămas fără urmare. Într-o lungă relatare a şedinţei ni se aplicau calificativele corespunzătoare, „neprincipialitate", „obiectivism mic burghez", „împăciuitorism" ş.a. Culmea a fost că am primit şi sarcina să stilizez textul care avea să apară a doua zi în *Scînteia,* idee nu lipsită de perversitate.

Seara eram invitat la *Pescăruş* de Mihai Ralea, sosiseră doi oaspeţi distinşi din comitetul revistei teoretice a Partidului Comunist Francez, *Pensée*, unul filozof marxist şi celălalt psiholog reputat, cărora directorul *Vieţii Româneşti* voia să le prezinte pe tînărul său ajutor.

Restaurantul îşi răsfrîngea cochet luminile în lac. Olanda feţei de masă albe, şervetele scrobite, tacîmurile, cristalele paharelor, totul sclipea. Cînta muzica încet şi chelnerii roiau în jurul musafirilor. Prinzînd un moment cînd Doamna Ralea se întreţinea cu ei în nu ştiu ce chestiune savantă, conu Mişu m-a întrebat, vag mirat: „Ce ai făcut că Tovarăşul Gheorghiu-Dej e foarte supărat pe d-ta?" Eu veneam de la *Scînteia,* unde dădusem o formă îngrijită relatării cu pricina, într-a cincea versiune. Lucrasem acolo şase ore în şir. Textul pleca la tot felul de controale înalte şi se întorcea cu observaţii, modificări şi adăugiri. Formulasem cît mai cursiv, bineînţeles, şi batjocorirea mea. Aici la *Pescăruş,* era altă lume. Ce să-i fi explicat lui Ralea?

Vorbe de prisos

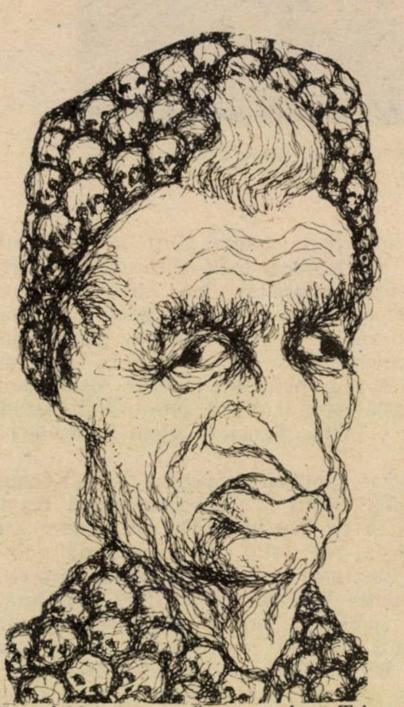

Nea'Nicu, văzut de Tim (l'Express)

O şedinţă pe care iarăşi mi-e greu să o uit e aceea de mult mai tîrziu la Ceauşescu, în 198..., cînd el şi-a propus să facă puţină instrucţie cu scriitorii. Nu-i plăcuse că dezavuaseră public plagiatul lui Eugen Barbu, îl deranja şi ce se spunea în organizaţia lor de bază, unde era criticată adesea sever politica sa culturală, auzise indignat cum tratau ei industria lirică botezată *Cîntarea României.* Avusese loc de curînd un colocviu la Iaşi, închinat poeziei, şi acolo vorbitorii luaseră în rîs producţia barzilor naţionali care proslăveau perechea prezidenţială. Şedinţa a debutat într-o atmosferă de încordare. Lumea nu prea îndrăznea să ia cuvîntul, se ştia că Ceauşescu şi întreg aparatul biroului 2, prezent la masa discuţiilor, îi protejau pe „barbişti", care fuseseră invitaţi aproape toţi şi stăteau gata să sară asupra oricui ar fi exprimat vreo opinie neconformistă.

În cele din urmă, a spus ceva Paul Anghel de rezistenţa pe care o întîmpină poezia patriotică din partea unor cercuri scriitoriceşti. Ceauşescu atîta a aşteptat. L-a întrerupt şi a izbucnit: „Păi asta e problema, de ce nu spui, tovarăşe Anghel, lucrurilor pe nume? Ce s-a întîmplat la Iaşi?“ Încurcat că trebuia să treacă la delaţiunea făţişă (cealaltă comiţîndu-se înainte mai uşor, fără martori), interpelatul i-a dat drumul. Au sărit în ajutorul lui şi alţii. Şedinţa tindea, văzînd cu ochii, să pună sub acuzaţie conducerea Uniunii Scriitorilor că sabotează linia partidului şi o urmează pe cea a *Europei Libere*. Macovescu a adoptat o poziţie capitulardă, cerînd să fie numit altcineva preşedinte în locul său.

Eu nu mai luasem cuvîntul în asemenea întîlniri de lungă vreme, pierzîndu-mi orice încredere că ele pornesc din bunăcredinţă şi caută o informare cinstită. Dezmăţul şovino-protocronist desfăşurat sub oblăduirea ceauşistă mi-a inspirat atîta greaţă, încît n-am rezistat să nu mă înscriu la cuvînt.

Săptămîna lui Eugen Barbu tipărise cu puţin înainte un scurt articol semnat de Vadim Tudor, senatorul nostru actual, şi intitulat *Idealuri*. Se făcea într-însul o profesiune de credinţă patriotardă cu tradiţionalul ei complement xenofob la adresa veşnicilor inamici ai neamului, evreii, nenumiţi, dar lăsaţi să fie ghiciţi uşor printr-o perifrază care indica vindictei publice pe veneticii purtători ai unor „tartane murdare“. Şi ca să tresalte inimile cui trebuia, îndemnul huligan apărea exact în 13 septembrie, ziua cînd, cu decenii în urmă, legionarii luaseră puterea, din fericire pentru puţină vreme. I-am spus acestea lui Ceauşescu, exprimîndu-mi uluirea că ele pot fi citite într-o publicaţie care poartă înscrisă pe frontispiciu lozinca „Proletari din toate ţările, uniţi-vă!“. Tot aici — mă simţeam obligat să-l informez — Traian Filip, alt trepăduş al milionarului Drăgan, fost legionar, tipărea un serial împotriva criticilor care, după opinia semnatarului, au adus grave daune literaturii române. Avea grijă să le şi pună în paranteză numele evreiesc, ca pe timpul cînd se pornise campania de ardere a ziarelor democrate şi liste cu titlul „Cine sînt şi ce vor“ acopereau zidurile Capitalei. Dobrogeanu-Gherea, de pildă, era denunţat drept apatridul Solomon Katz. Am dat înadins exemplul, fiindcă ştiam că Ceauşescu îi adusese publice omagii autorului *Neoiobăgiei*. Mă blindasem, menţionînd întîi, înghiţind o broască, asemenea prinţului Salina, cît de just a fost rezolvată la noi problema naţională, cum el, primul secretar al Partidului, se adresa în discursurile sale mereu tuturor cetăţenilor ţării, fără deosebire. Ceauşescu, eram convins nu ignora ieşirile antisemite din *Săptămîna* şi *Luceafărul*, ba le încuviinţa şi chiar încuraja. Săvîrşeam conştient actul absurd de a-i reclama pe autorii lor Căpitanului că sînt legionari, cum avea să observe sarcastic Paul Georgescu. Nu-mi făceam iluzii, dar voiam să văd cum va reacţiona Ceauşescu, confruntat cu asemenea murdării. Mă aflam la masa discuţiilor vizavi de el, vorbeam şi încercam să-i citesc pe faţă ce impresii fac cuvintele mele asupra lui. Asculta fără o tresărire. La un moment dat, s-a aplecat către Popescu-Dumnezeu, aşezat lîngă dînsul, şi parcă i-a spus cu voce scăzută: „Putem să şi suprimăm revista“. Rostise într-adevăr aşa ceva, sau voiam eu să cred? N-aş putea jura, eram într-o mare tensiune, îmi simţeam pulsul bătînd foarte puternic. Venise acum şi rîndul poeziei patriotice. Mi-am luat şi de astă dată precauţia să-i recunosc importanţa. Cine ar fi nebun să conteste valoarea unor poezii ca *Scrisoarea a III-a* sau *Oltul*? Dar patriotismul nu justifică versurile proaste, dimpotrivă, acestea îl compromit. Şi, în directă legătură cu discuţia noastră, ceream permisiunea să amintesc că toţi marii noştri critici au fost acuzaţi de lipsa sentimentului naţional, atunci cînd vocea lor s-a ridicat împotriva bagatelizării lui în scrieri fără valoare. Eticheta de nepatrioţi li s-a lipit pe frunte, la rînd, lui Maiorescu, Lovinescu şi Călinescu. Nu e cazul să cădem în aceeaşi greşeală, ca să o regretăm mai tîrziu.

M-am aşezat jos cu obrajii încinşi. Dimisianu, alături de mine, mi-a strîns discret braţul. Adrian Păunescu, vorbind după aceea, m-a somat sub privirile aprobatoare ale Elenei Ceauşescu să nu agit problema antisemitismului şi să dau astfel apă la moară calomniatorilor socialismului. Ştiu bine, a ţinut să-mi spună, că au existat într-adevăr persoane care au făcut mult rău literaturii române, ca Sorin Toma de pildă. M-am trezit

Ana Blandiana: Elena Ceauşescu nu o suporta

replicîndu-i, fără să mă pot stăpîni: „După Auschwitz, nimic nu justifică antisemitismul!“ Singur Domokos, printre vorbitorii care au urmat, a spus că ar fi greşit să se minimalizeze manifestările semnalate de mine. Pe urmă, Ana Blandiana a apărat şi ea dreptul criticii de a respinge producţia literară proastă pe temă patriotică. A mai arătat, curajos, şi alte lucruri triste din viaţa literară, ca terorizarea scriitorilor de către un grup restrîns, care pretinde a fi el singurul pe linia partidului şi azvîrle acuzaţii infamante la adresa colegilor, iar cînd aceştia încearcă să răspundă sînt împiedicaţi. Blandiana îşi însemnase gîndurile şi le citea. Pe măsură ce înainta cu lectura, Ceauşeasca dădea semne tot mai vizibile de iritare. Se foia în scaun, îşi agita mînioasă capul, pînă cînd a izbucnit şi i-a strigat imperativ consortului ei: „Ia-i cuvîntul!“ Ceauşescu a lăsat-o însă pe Blandiana să-şi citească textul pînă la capăt. A fost un mic spectacol al turbării, de care era cuprinsă Elena Ceauşescu, atunci cînd auzea păreri neagreate venind din gura unei femei şi încă frumoase.

Aşteptam încordat concluziile şedinţei. Eram curios să aflu ce va spune Ceauşescu despre actele ignobile pe care nu mai putea exista acum îndoială că le ignoră. A vorbit lung, dezlînat, cu nenumărate repetiţii. N-a suflat însă nici un cuvînt despre huliganismele din *Săptămîna* şi *Luceafărul*. Am rămas stupefiat. Nimic. Ca şi cum nu fusese vorba despre ele. La sfîrşit, a aruncat în cîteva fraze, considerate a avea un obiect strict organizatoric: „Şi de cîte ori vor mai apărea probleme de interes general pentru viaţa literară, le vom dezbate în acest cadru. O organizaţie de bază la Uniunea Scriitorilor cu atîţia membri n-are rost; să rămînă numai organizaţii mici pe lîngă reviste şi edituri, să discute problemele concrete de producţie. Restul, cei care nu sînt încadraţi în muncă, la cartier.“ (Acolo, era ştiut, se adunau din ani în paşte pensionarii şi gospodinele, iar preocuparea principală o constituia plata cotizaţiilor.) Ceauşescu lichida astfel unicul for în care scriitorii membri de partid îşi puteau exprima nemulţumirile şi aduce critici politicii culturale. Măsura, pentru luarea căreia ţinuse întreaga şedinţă şi o hotărîse dinainte, ne-o anunţa acum aşa..., în fugă, ca pe o indicaţie organizatorică de rutină. Cîtă frămîntare, substanţă nervoasă, energie intelectuală şi strategie cheltuite zadarnic!

Scriind toate acestea, îmi vine în minte ce povesteşte David Rousset în *L'Univers concentrationnaire* despre comuniştii germani. Ei erau cei mai vechi în lagăre, solidari şi cu legături exterioare, ca urmare foarte bine organizaţi. Ştiuseră să-şi împartă între ei anumite funcţii care le dădeau multă putere. O foloseau cu o deosebită grijă, să nu se compromită, împingeau în rolul de *kapo* criminali, dar avîndu-i la mînă şi fiind astfel siguri că ascultă ordinele lor. Depuseseră o enormă abilitate spre a obţine ceea ce voiau fără să-şi piardă autoritatea morală printre internaţii în lagăr. Întocmiseră planuri minuţioase cum să ia în mînă frînele Germaniei cînd naziştii vor fi zdrobiţi şi se va crea un vid administrativ. Dar n-a ieşit nimic din toate acestea, fiindcă la intrarea americanilor au fost siliţi să se ascundă. Delimitările, distincţiile pe care îşi dăduseră atîta osteneală să le păstreze, dispăruseră fulgerător.

Deportaţii, în grupuri dezordonate, venind din diverse lagăre, umpleau şoselele. Se trăgea, fără nici o deosebire, asupra oricui purtase cîndva vreo brasardă.

MINIMUM NU UITA

EUGÈNE IONESCO: AMINTIRI ŞI ULTIME ÎNTÎLNIRI

Marele Eugène Ionesco a întîlnit la Paris, o seamă întreagă de amici, scriitori, pictori, pe care-i cunoscuse, în tinereţea sa antebelică, în România.

Şi a scris despre ei. Despre turburătoarele sale întîlniri cu ei...

Printre musafirii lui Ionescu, cîţiva cunoscuţi buni de-ai noştri. Personaje, unele din ele, ale *Dicţionarului neconvenţional*. Personaje ale istoriei contemporane.

Marcel Bresliska, sub numele Breslaşu, a venit să mă vadă de la Bucureşti. Cu o delegaţie. Venise să mă recupereze? Era intrat în ordine cu regimul, în ordinele lui.

– Dacă vii la Bucureşti, vei fi membru al Academiei Române, vei cîştiga mulţi bani, vei fi bine-venit, vei avea o locuinţă frumoasă, o vilă, cum au toate elitele de acolo, elitele poporului.

– Nu am nici o poftă de aşa ceva.

Am mers pe balconul meu; cu coatele sprijinite de balustradă, contemplam Montparnasseul; el era desigur plin de poftă şi de invidie.

Breslaşu

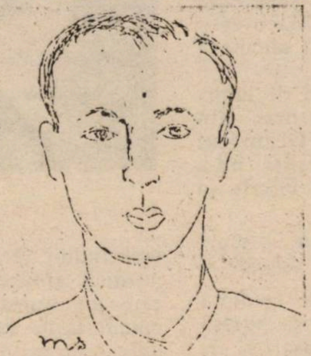

EUGEN IONESCU, 1934
(Peniţă pe hîrtie)

La venire, l-am îmbrăţişat. Îmi plăcea mult acest poet, mai curînd popular, şi acest compozitor.

"Nu ţi-e niciodată dor de ţară?" m-a întrebat. "Nu, deloc" i-am spus. El cunoştea deja răspunsul meu.

Aceasta a fost ultima întrebare. A plecat cu tovarăşii lui. Puţin timp după aceasta, am aflat despre decesul său. Cineva mi-a trimis cîteva rînduri de la Bucureşti.

*

Director al Teatrului Naţional din Bucureşti, preşedinte al Uniunii Scriitorilor români, se fac aproape 20 de ani de cînd Zaharia Stancu a venit la Paris, pentru nu ştiu ce congres internaţional de teatru. L-am invitat la dejun cu mai mulţi alţi prieteni, printre care Jean-Marie Serreau. "Bunicul meu a fost la Paris – spunea Stancu. De ce nu a rămas? Aş fi fost poate născut la Paris".

Jean-Marie Serreau, în naivitatea sa, ca atîţia artişti, intelectuali francezi în acel moment, era complet uimit, nu înţelegea nimic din situaţie. Serreau spunea: "Dar sînteţi atît de aproape de ruşi, sînteţi fraţii lor, cuvîntul "da" (în româneşte în original, n.n.) este rusesc".

"Se va schimba şi asta" a răspuns Stancu, glumind amar.

"Sînteţi într-adevăr un popor de neguvernat" a reluat Serreau, care nu a înţeles nimic nici din asta, abrutizat de propagandă şi ideologii.

L-am revăzut pe Stancu, o singură dată, un an sau doi mai tîrziu. Eram pe stradă şi, în urma unei depresiuni, slăbisem mult. Stancu mă privea cu multă milă, crezînd vizibil că mă aflu de acum în pragul morţii. M-am refăcut, am făcut cărţi şi piese de atunci. Puţin timp apoi, după întoarcerea lui Stancu la Bucureşti, s-a îmbolnăvit grav. Cu toate că era foarte obosit, mi s-a spus, a fost tîrît să prezideze ultima şedinţă publică a Uniunii Scriitorilor. Ce vîrstă o fi avut la moarte? Poate 60 de ani.

*

Bellu a venit la Paris în 45 sau 46, în delegaţie cu Pătrăşcanu. Era un om foarte mic, dar un mare economist. Citise "Zero-ul şi infinitul" de Koestler. Pentru el a fost o carte profetică. Spunea: "Soţia mea mă va denunţa prima şi mă va renega pentru că este o pură, o pură sau o idioată, dar cu atît mai bine pentru ea".

S-a întors pentru proces în România. Pentru a-şi salva pielea, l-a acoperit de insulte şi calomnii pe maestrul său, pe şeful său, pe patronul lui Pătrăşcanu. Pătrăşcanu era un om puternic şi drept, a negat totul pe bună dreptate, căci nu a complotat împotriva României socialiste cu americanii şi englezii şi alte baliverne. La Tribunalul unde s-a petrecut scena, l-a scuipat în obraz pe Bellu Silber trecînd prin faţa boxei lui. Pătrăşcanu însuşi a fost cel care, în delegaţie oficială, i-a cerut Regelui Mihai să abdice. Pătrăşcanu era atunci ministru de Justiţie în guvernul comunist. Comuniştii l-au condamnat la moarte, l-au lăsat să se tîrască o vreme – cred că vreo doi ani – în închisoare, apoi pe un culoar, a fost un foc de revolver în ceafă. Silber a scăpat cu 14 ani de închisoare; şi-a salvat viaţa. În închisoare, ca şef de celulă a fost – se pare – odios. Făcuse deja 14 ani de închisoare în ilegalitate, înainte ca regimul să vină la putere; prima dată, cu ani înainte, generalii de dreapta îl condamnaseră.

În închisoare a învăţat matematica. Comuniştii l-au iertat de doi ani, astfel că a ieşit după 12. Era lăsat să circule liber prin Bucureşti pentru că plătise. Frecventa saloanele, scria scrisori ambigue, dar nu a fost lăsat să mai iasă din ţara sa. A murit la 80 de ani. Cînd făcea matematică în închisoare, inventa. Ieşind, a vrut să ştie dacă descoperirile sale corespundeau celor ale matematicienilor moderni. Ceea ce a fost dramatic pentru el a fost ca, ieşind din închisoare, să se ducă la mama lui, la soră, la cumnat, la prieteni; erau toţi morţi.

Aş fi vrut să-l întîlnesc. Soţia mea l-a revăzut cînd a fost la Bucureşti în 65: mereu snob, mereu marxist, mereu paradoxal, spunînd că dacă marxiştii români l-au arestat, este pentru că ei aveau încă sentimentul de colonizaţi. Se pare că a lăsat un manuscris autobiografic enorm, care i-a fost furat.

*

Cînd l-am văzut ultima dată pe pictorul Brauner, avea un cancer care îl paralizase. Îşi avea însă veşnica lui ironie: "Taci din gură, Jaqueline" îi spunea soţiei sale, aşa cum avea obiceiul. Această Jaqueline care a pus mîna pe toate tablourile sale. Nu sînt văzute nicăieri; se pare că le va dona unui muzeu. Victor Brauner mi-a spus, atunci cînd i-am făcut această ultimă vizită: "Ai devenit vînător". Într-adevăr, purtam un costum verde. Mi-a mai spus vorbind despre el: "Nu mai sînt decît o zdreanţă".

Cîteva zile înainte, adus cu multă greutate în maşină, era aşezat pe un scaun la ultima sa expoziţie: erau tablourile lui cele mai frumoase pe care le-am văzut vreodată, o înflorire de neconceput, o invenţie, o bogăţie de necrezut. Unde sînt aceste pînze, aceste ultime pînze? Cîntul suprem, patetic, genial al unui om care urma să moară în curînd, dar al cărui spirit era mai tînăr ca niciodată.

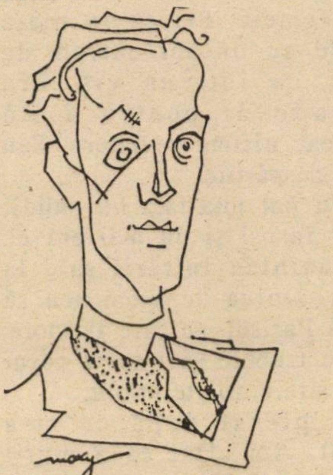
(Victor Brauner văzut de Maxy)

Într-adevăr, ce copilărie, ce tinereţe, ce naştere fericită. Ele mi-au părut a fi nu numai un cîntec al morţii, ci oda sau gloria unei speranţe inexplicabile: prospeţimea pînzelor lui. I-am vorbit despre asta şi a fost fericit. Avea picioarele umflate, complet roşii. El nu se aştepta desigur la o moarte foarte apropiată căci mi-a vorbit despre tablourile pe care le proiecta. Tot sufletul său era în aceste ultime tablouri, în faţa cărora Jaqueline nu vedea nimic, nu înţelegea nimic, dar care ştia că toate acestea îi vor reveni. Soţia lui şi el nu se suportau. El a încercat să fugă şi a făcut-o odată, la Roma, dar a revenit; era prizonierul ei chiar şi la distanţă. Nimic şi totul legau aceste două personaje. Ea nu înţelegea nimic, dar ştia că el este un mare pictor, unul dintre cei mai mari pictori ai noştri. "E obosit" spunea ea. Într-adevăr, el începea să somnoleze în fotoliul lui. Afară, ea ne-a spus că nu mai are decît cîteva zile. S-a înţeles cu doctorul pentru a-i pregăti sfîrşitul. Într-adevăr, cîteva zile mai tîrziu, poate o săptămînă, ea ne-a comunicat moartea. Îl convinsese pe medic să-i facă injecţia mortală.

Bietul Victor Brauner, mi-a făcut confidenţe: nu-şi suporta soţia, care era atît de geloasă pe el, încît şi în moarte l-a vrut numai pentru ea. Pentru ce? Era proprietatea ei, bogăţia sa morală şi materială. Eu am scris un articol despre pictor; ea mi l-a reproşat. Nimeni nu trebuia să-l atingă în afara ei. Erau două existenţe acuplate care se urau. O studentă românca a vrut să facă un studiu despre Victor Brauner. Ea i-a reproşat tot ce scria. Niciodată mulţumită de nimic, şi totuşi biata fată a fost obligată să scrie sub direcţia Jaquelinei care nu ştia ce să-i dicteze, în mod firesc.

Ea nu-i primea nici pe fraţii lui, nici prietenii şi a fost cu totul excepţional că ne-a primit pe soţia mea şi pe mine, dar cu cîtă bănuială...

A întredeschis uşa, ne-a cercetat, a deschis uşa pentru a avea cu greu loc să intrăm. Ce reprezintă pentru ea această operă, aceste obiecte cărora ea le este proprietară şi străină? Ea îl ura, dar poate că îl şi adora. Victor Brauner are o operă importantă în România, dar cum Jaqueline este executoarea testamentară, ea spune că pînzele din România sînt false. Ea a închis uşa pentru totdeauna studentei care dorea să facă o teză despre opera lui, fraţilor săi care sînt totuşi artişti talentaţi, mari experţi în artă şi care, ei, îşi înţelegeau fratele.

Jaqueline este geloasă şi urăşte pe toţi cei care iubesc şi înţeleg pictura lui Victor Brauner. Cum poate această comoară hermetică să fie pătrunsă de atîţia alţii şi să fie mută pentru ea? Ce neputinţă şi ce ură! "Taci din gură, Jaqueline", aşa cum spunea Victor pînă la sfîrşitul zilelor lui.

*

Doctorul Sandu Lieblich, comunist în România dinaintea războiului, era unul dintre acei oameni pe care îi poţi numi buni, adică nu avea nici o urmă de răutate. Ne-a îngrijit, pe soţia mea şi pe mine, cînd am fost tineri. Acest marxist convins, asistent al doctorului Parhon, a fost arestat, bineînţeles în momentul sosirii ruşilor. A făcut 14 ani de închisoare; a refuzat să pună hainele de închisoare. Odată eliberat la capătul acestei îndelungate perioade, în prima oră de libertate, aşa cum ne-a putut spune la sosirea sa la Paris, era o zi magnifică de vară, s-a sprijinit de un zid, a privit cerul şi a plîns, de bucurie sau de tristeţe pentru atîta timp pierdut. Poate că el l-a cîştigat la modul spiritual, Dumnezeu ştie! O femeie bătrînă s-a apropiat de el, l-a dus la ea, i-a dat haine de-ale fiului ei care era el însuşi în captivitate, i-a dat să bea şi să mănînce. El a plecat reconfortat, reîmpăcat de acest gest cu umanitatea.

Nu mi-a povestit altceva cînd a venit la Paris să mă vadă. Se dau uneori paşapoarte prizonierilor eliberaţi; nu li se mai ţine socoteală pentru că au plătit. El nu mi-a putut povesti decît istoria arătată aici. L-am introdus în micul meu salon; era cu o femeie. Privea în toate părţile cu un aer extrem de uimit, ca într-un vis. Era într-adevăr pentru a mă revedea, ultima revedere. Sau ultima despărţire.

Nu pot uita faţa lui palidă; era el însuşi şi nu mai era el. Era înaintea intrării sale la ne-vii. Dorea de asemenea să revadă Parisul, pe care îl adora, şi care trebuie să i se fi părut foarte străin, foarte insolit.

A plecat după ce m-a sărutat. Am aflat că a murit puţin timp după asta. Nu cunosc amănunte despre agonia sa, despre moartea lui. Fapt este că nu avea nici o amărăciune, nici o mînie. Liniştit.

omul anului din aliaua română

MINIMUM a hotărît să desemneze, prin consultarea membrilor redacţiei, acea personalitate care s-a distins, în chip deosebit, în anul 1994, prin contribuţia sa la afirmarea *tribului* evreo-român, în ţară şi peste hotare, prin gîndirea şi înfăptuirile sale în serviciul judaismului românesc: OMUL ANULUI DIN ALIAUA ROMÂNĂ.

Deasemenea, redacţia noastră - va desemna OMUL CEL MAI CONTROVERSAT AL ANULUI DIN ALIAUA ROMANĂ

Aşadar, în numărul viitor al revistei "Minimum" (1 ianuarie 1995): "Omul anului din aliaua română" - şi "Omul cel mai controversat al anului" din aliaua noastră.

DICTIONAR NECONVENTIONAL

AL. MIRODAN

AL SCRIITORILOR EVREI DE LIMBĂ ROMÂNĂ

EVREII

Urmare din Nr. trecut...

Un poet

"Limba lor este limba română. Cerul sub care s-au născut este cerul Tării noastre. Părinţii şi strămoşii lor au trăit aici, au născut copii aici şi s-au hrănit din roadele acestei ţări şi vor deveni una cu ea. Adevărata primejdie economică nu constă în aceasta ci în excluderea lor din viaţa naţiunii"

"Evreii trebuiesc onoraţi, întrucît ei constituie o forţă morală care năzuieşte să împărtăşească omenirii numeroase concepţii morale"

"Simţămîntul justiţiei şi adevărului este dominant în conştiinţa evreiască"

(Alexandru Macedonski, după "Alexandru Macedonski and the Jewish Cause in Romania" de Mircea Popa; în "Studia judaica"; Cluj-Napoca, 1991, p.76 şi urm.;)

Din alte maimuţe

"Teoria raselor pare a se fi născut numai pentru a da expresie sentimentului de separaţie prăpăstioasă ce deosebeşte orice ne-evreu de un evreu (...) Evreul nu este semenul, deaproapele nostru şi oricîtă intimitate ne-am lăsa cu el, o prăpastie ne separă, vrem sau nu vrem. Este ca şi cum ei ar descinde dintr-o altă specie de maimuţe decît noi şi ar fi fost condamnaţi iniţial la o tragedie sterilă, la speranţe veşnic înşelate (...) În toate, evreii sînt unici; n-au pereche în lume gîrboviţi supt un blestem de care nu e responsabil decît Dzeu. Dacă aş fi evreu, m-aş sinucide pe loc."

(Emil Cioran "Schimbarea la faţă a României", Buc. 1937, pp. 130 şi 131-2;)

Mîntuirea

"Pentru un creştin antisemitismul este cu totul inacceptabil. Iisus Mîntuitorul, Mama Sa după trup, Sfinţii Apostoli şi ucenicii lor au fost toţi evrei; începuturile creştinismului sînt legate de sinagogă; cartea de bază a creştinismului este Sfînta Scriptură a cărei primă parte este Vechiul Testament, acelaşi care este şi cartea de bază a evreilor... În plus, învăţătura creştină susţine ideea că toţi oamenii sînt egali între ei ca fii ai aceluiaşi tată ceresc aşa încît nu există rase superioare şi alte care să trebuiască a fi dispreţuite. Hristos Domnul a spus chiar la un moment dat: "Mîntuirea vine de la iudei" (Ioan, 1,22)"

(*Nicolae*, mitropolitul Banatului; din revista "Învierea", foaie religioasă editată de Arhiepiscopia Timişoarei şi Caransebeşului, 1992).

De-aş fi evreu

"Eu îi înţeleg pe evrei. Ei au suferit enorm timp de 4 ani încît azi e natural să aibă resentimente împotriva popoarelor cu care conlocuiesc. Eu, dacă aş fi evreu şi aş fi suferit ca evreii din România, aş fi urît poporul român. dar aş regreta ca cele mai inteligente temperamente, cum sînt evreii să părăsească ţara. In Spania, exodul evreilor spanioli a avut o mare influenţă. După exodul evreilor, Spania a decăzut."

(*N.D. Cocea*, dintr-o convorbire cu Eliezer Frenkel; în vol. "Problema evreiască" de Eliezer Frenkel, Iaşi, 1945; p.26)

Jidanii

"(Vasile) Conta foloseşte în locul cuvîntului *evreu* sinonimul său popular *jidan*, care avea pe atunci, mai ales în limba scrisă, o mare încărcătură semantică peiorativă. Cu aceeaşi nuanţă dispreţuitoare fusese folosit şi înainte, de alţi mari scriitori (Negruzzi, Alecsandri, Haşdeu, Slavici) şi apare şi în publicistica lui Eminescu, în pasagele polemice cele mai violente. Prestigiul acestor nume a dat o vreme cuvîntului drept de circulaţie, chiar la nivelul cel mai de sus al culturii. Cu timpul, cuvîntul "jidan" (şi derivaţii săi) rămas în mare circulaţie orală, se retrage spre o zonă mai joasă a literaturii cu tendinţe net antisemite, e simţit ca inestetic, oarecum compromiţător în scrisul unui intelectual. Folosirea lui, la nivelul culturii revine puternic în anii '30, iar odată cu legislaţia antisemită din 1938, cuvîntul, cu aceleaşi conotaţii, capătă pentru prima dată o validare oficială; apare în declaraţii guvernamentale şi în cuvîntări publice oficiale. Legiferarea discriminării e însoţită de oficializarea dispreţului".

(L. Volovici, "Ideologie naţionalistă şi antisemitism în viaţa intelectuală românească din anii '30"; *Dialog*, Rietzenbach, Germania, Nr. 147/151, 1993, p.8)

Metoda selecţionării

"Pentru popoarele devastate de monstrul tentacular al iudaismului, cum sînt îndeobşte popoarele din Europa Centrală, Adolf Hitler e cel mai mare binefăcător prin faptul că (...) a pus la îndemîna oricui metoda selecţionării, a deschis perspectivele unei Europe purificate de legea iudaică"

(*Nichifor Crainic* "Lupta pentru spiritul nou. Germania şi Italia în scrisul meu de la 1932 încoace; Buc. 1941, pp. 143-147, după Leon Volovici, op. cit.)

Talmudul

"Talmudul e organizarea obscurantistă a urii celei mai grozave împotriva mîntuitorului Iisus Hristos și împotriva creștinilor (...) Talmudul e izvorul de unde pornește în lume acțiunea masonică de discreditare a creștinismului și acțiunea marxistă de ateizare violentă a popoarelor. Atîta vreme cît evreii vor continua să se izoleze de toate neamurile în această cetate a urii diabolice, nu va exista pace între noi și ei. De acum încolo, drumul acesta va duce orbește la adeverirea acelui cuvînt fatidic: *Pieierea ta prin tine, Israelel!*"

(*Nichifor Crainic*, "Ortodoxie și etnocrație", Buc. 1937, p. 160)

Chaplin și André Gide

"Presa naționalistă, fascistă, șovină ne-a luat în atacuri, cu prilejul simpozioanelor următoare (organizate de gruparea Criterion în sala Bibliotecii Fundațiilor Regale, din Piața Palatului, n.n.) La simpozionul despre *Charlie Chaplin* (27 octombrie) studenții cuziști au întrerupt pe vorbitori, spunînd că Chaplin este jidan. Simpozionul s-a ținut, dar la simpozionul următor (3 noiembrie 1932), prezidat de Mihail Ralea și la care țin minte că au vorbit printre alții Șerban Cioculescu, Emil Gulian etc., s-a petrecut un fapt grav. Ziarul lui Nichifor Crainic *Calendarul* asmuțise cu o zi înainte sau chiar în ziua conferinței împotriva lui Gide, făcînd calamburul Gide-jidan etc. Sala era plină, simpozionul începuse, cînd am aflat că studenții "naționaliști" adică cuziști și legionari, vor să vină in corpore spre a sparge adunarea. Atunci, eu și cu Ion Cantacuzino, care nu vorbea în seara aceea, am pus să se închidă și să se încuie toate ușile Fundației Carol I, precum și grilajele de fier de la intrare. La puțin timp după aceasta, într-adevăr un puhoi de tineri au cerut să intre la conferință. Cantacuzino și cu mine am parlamentat cu ei, spunîndu-le că sala e plină, nu e loc, dar slăbiciunea lui Nelu Cantacuzino (poate chiar simpatia lui pentru cei de afară) a făcut să li se dea drumul în sală, după ce căpeteniile studenților ne-au asigurat că vor păstra ordinea și liniștea. Îndată ce Cantacuzino a dispus să se deschidă ușile, puhoiul a năpădit în sală, producînd dezordine, stîrnind panică și apostrofînd pe vorbitorul din clipa aceea - nu mai țin minte dacă era Șerban Cioculescu sau Emil Gulian. Eu spunînd unuia dintre cei pe care îi văzusem afară că nu se țin de cuvînt și tulbură adunarea (mă aflam atunci lîngă podiumul de pe care vorbeau la masă sau asistau vorbitorii, în frunte cu Mihail Ralea) huliganul a sărit la mine și mi-a dat o palmă. Am sărit la dînsul, alții au sărit să ne despartă, iar pe Ralea care căuta și el să facă ordine alții l-au busculat, dacă nu și lovit. Simpozionul nu s-a mai putut ține și de atunci la simpozioanele *Criterion*-ului nu mai veneau decît oameni curajoși. (Mi-amintesc acum că la simpozionul anterior despre Chaplin sau "Charlot" tocmai cînd vorbea Ion Călugăru a fost întreruperea aceea antisemită)."

(*Petru Comarnescu*, "Jurnal 1931-1937", Iași, 1994, p.p. 77-8; amintim pentru bună știință că scriitorul francez André Gide nu era evreu).

La pămînt

"Iudaismul a fost dușmanul nostru cel mai înverșunat. Nu adversar, ci dușman... Astăzi iudaismul e la pămînt. Un splendid act de dreptate românească a săvîrșit Octavian Goga, cînd, în 1938, a suprimat *Adevărul*, *Dimineața* și *Lupta*. restul, abia în 1940 l-am putut duce la capăt cînd, în calitatea de Ministru al Propagandei, am stîrpit toate cotidianele și publicațiile săptămînale și lunare evreiești din România. Dreptul sfînt de a vorbi în numele românismului aparține exclusiv românilor... Nu vor mai exista false idealuri de artă și de cultură sub care se disimula iudaismul"

(Nichifor Crainic, "După douăzeci de ani", *Gîndirea*, XX, 1941, Nr. 10, p. 515).

Eterna șmecherie

"Nu-mi rămîne decît să fixez, în puține cuvinte, atitudinea "Cuvîntului liber" față de ceea ce se cheamă în mod curent problema evreiască(...) E limpede: de cîte ori se ivește o criză, de cîte ori conducătorii de popoare se află la strîmtoare, prepușii lor ridică problema evreiască. Este eterna diversiune. Este eterna scuză a conducătorilor înghesuiți de realitatea crizei. Este eterna șmecherie a țapului ispășitor".

(*Tudor Teodorescu-Braniște;* din articolul "Iuda suferă"; în "Cuvîntul liber", 1 August 1933; după Tudor Teodorescu Braniște, "Între presă și literatură" II, Buc. 1989, p. 235).

Segal și fiica lui Stelian Popescu

...la început (în anii '50), cunoscînd bine engleza și franceza, dădeam lecții pe ici, pe colo. Apoi am început să vînd din puținele obiecte de preț pe care le mai aveam. Mi-am dat seama repede că muncind așa "în particular" sînt sortită pieirii într-un regim regim comunist, care nu dă drept la viață decît celor salariați de el.

Făcusem în timpul războiului un curs de soră de Cruce Roșie, lucrînd prin diferite spitale militare, ajutînd rănițilior. Obținusem și o diplomă de "soră de caritate" și cu ea în mînă m-am dus la o policlinică pe strada Dimitrie Onciul, unde am avut norocul să dau peste un doctor foarte cumsecade. Segal îl chema, era evreu, care era exasperat că i se dădeau tot asistente analfabete. Văzînd că știu să scriu și că mai știu și limbi străine, m-a luat imediat pe lîngă el. Aflase că sînt fata lui Stelian Popescu (directorul cotidianului antisemit "Universul", condamnat în contumacie în "Procesul ziariștilor criminali de război,n.n.) și fosta soție a "criminalului" Ion Lugoșianu, dar asta nu l-a deranjat. Dimpotrivă, el m-a înscris la un curs de radiologie pentru asistente, ținut de Ministerul Sănătății. Dimineața eram la serviciu, iar seara la cursuri. Așa mi-am luat o diplomă de "asistentă în radiologie" (*Elena Popescu-Lugoșianu*;dintr-o evocare în revista "Memoria", București, nr.8.1994,pp.71-72)

Chirurgie

"România legionară a rezolvat problema evreiască. Ceea ce guvernul prezidat de Oct.Goga doar încercase, Legiunea a izbutit să înfăptuiască în mai puţin de trei luni. Evreii au fost înlăturaţi nu numai din aparatul de stat, nu numai din profesiunile libere ale societăţii româneşti, dar şi din industrie, comerţ unde organizaţiile cooperatiste şi curat legionare se căznesc şi reuşesc să le ia locul...

Sîntem datori să punem pe faţă şi fără întîrziere problema lichidării acestui nenorocit ghetto în plină formaţie. E timpul să ne întrebăm. Ce facem cu ei? Fiindcă a-i lăsa să se înmulţească frenetic ca iepurii, să ne consume bunurile, să ne urască şi să nu producă nimic în schimb, aceasta nu se poate. În România legionară nu poate fi loc pentru trîntori...E bine ca evreii să ştie că noi nu sîntem spectatori pasivi ai unui putregai social, ci chirurgii naţionali ai unui cancer naţional. De aceea îi întreb pe ai noştri: ce facem cu ei?

(*Ion Sîn Georgiu*, "Ce facem cu ei?"Chemarea Vremii, XII, seria II, nr.26 din 28 noiembrie 1940; reprodus după Z.Ornea "Problema evreiască", în "Dilema", Bucureşti, nr.61, martie 1994)

Evreu prin adopţiune

"...Mă adresez intelectualilor în primul rînd. Să fim bine înţeleşi. Orice intelectual este, în epoca noastră, spiritualmente un evreu prin adopţiune, pentru că e frustrat, marginalizat, persecutat de diverse dictaturi, fie a lui Hitler, fie a lui Stalin, fie a papei securiştilor, Ceauşescu. Se pare că unii oameni sînt mai egali decît alţii: dar cei mai egali sînt studenţii, evreii şi minoritarii? A fi evreu nu mai constituie apartenenţa la o comunitate etnică sau religioasă, ci calitatea de evreu e o categorie spirituală a intelectualului din acest veac răvăşit de hetacombe, de universuri concentraţionare, de suferinţă, tortură şi crimă organizată. Sîntem toţi evrei prin adopţiune fiindcă am trăit decenii în acelaş lagăr de concentrare..."

(*Radu Enescu*, dintr-un articol în revista "Gazeta de Vest", Oradea, 1990).

Pieirea lor

...(la evrei)e pofta paranoică de dominare, de subjugare, de şantajare, de ilustrare a primului slogan folosit din istoria umanităţii: "Evreii sînt poporul ales de Dumnezeu". Pentru ce merite sau misiuni o fi fost ales?

Pentru a-l pălmui, şi scuipa, şi biciui, şi răstigni pe Mîntuitor? (...) Sionismul a intrat într-o fază periculoasă a răfuielilor sîngeroase, a neobrăzării scandaloase de a acapara totul, de la conştiinţe, mass-media şi Premiul Nobel, pînă la bănci, pămînturi, negoţ de arme, cinematografe etc. Dacă fanaticii evrei vor fi lăsaţi să calce în picioare omenirea, să nu ne mirăm că prin anul 2000 planeta noastră nu se va mai numi Pămînt, ci Israel (...), Viitorul nu prevesteşte nimic bun...toate atrocităţile astea nu vor avea decît un singur şi nedorit deznodămînt: pieirea lor ca stat şi ca neam!

(*Corneliu Vadim Tudor;* din articolul "Biserică sau abator"; în "România Mare", Buc.1994)

Cea mai mare

"Un creştin autentic nu poate accepta necredinta şi nici ura împotriva evreilor (...) Un vestit teolog al vremii noastre, H.V.Von Balthasar, spunea că "antisemitismul rămîne cea mai mare ruşine a omenirii". Şi avea dreptate!

(*Nicolae Corneanu*, *Mitropolitul Banatului;* dintr-un interviu acordat revistei "Cuvîntul", Buc.1992)

Memoria

"În plin regim de dreapta, (Prof.Raoul Şorban, critic de artă; "Drept al Popoarelor", n.n.) a organizat filiere de salvare pentru un număr impresionant de evrei din Ungaria şi Transilvania de Nord. Odată l-am întrebat: şi numai evrei aţi salvat? Am salvat mai mulţi - mi-a răspuns-dar numai evreii nu m-au uitat"

(*Mihai Pelin*, dintr-un articol în săptamînalul "Timpul", nr.35/194, Buc.1994)

MEONOT MARGOA

RAMAT GAN, rh.Sharet 14

oferă:

1. TRATAMENT MODERN ÎN DURERILE DE SPATE ŞI ÎNCHEIETURI prin:

● raze laser ● acupunctură ● fizioterapie ● aparatură electronică ● magnetoterapie ● hidroterapie (jacuzzi, sauna) computerizată ●

2. SLĂBIRE PRIN METODA BIODINAMICĂ COMPUTERIZATĂ, MODERNĂ

TOATE TRATAMENTELE SE EXECUTĂ NUMAI SUB SUPRAVEGHERE MEDICALĂ

Data şi ora de consultaţie se pot stabili prin telefon 03-6734126

Parking gratuit

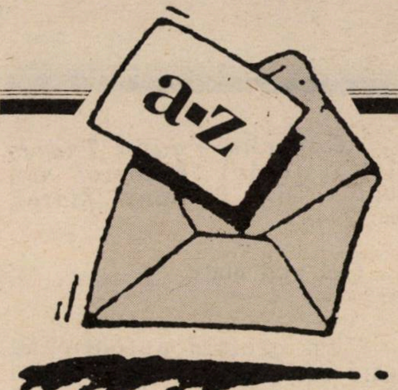

POŞTA DICŢIONARULUI

Mariana Rottenberg, Toulouse, Franţa: date prea multe despre anii din urmă ai lui Ilarie Voronca, nu avem. Cîteva informaţii interesante aflăm într-un articol de Alain Paire, din "Lettre internationale", Bucureşti, Nr.9, 1994:

"În 1942, Eugen Ionesco, viitorul autor al "Cîntăreţei chele", avea treizeci de ani. În România, bătuse mai multe redacţii, publicînd în diferite reviste, articole de critică literară şi teatrală. În Franţa, incertitudinile financiare îl determinau să accepte mărunte lucrări de traducere pentru Legaţia română de la Vichy. La Marsilia, îl reîntîlnise pe unul din prietenii şi compatrioţii săi, zărit deja o dată cu prilejul unei vizite la Paris, poetul Ilarie Voronca (1903-1946). Voronca l-a condus, de fapt, în podul unde se afla deja redacţia revistei "Cahiers du Sud", la care el colabora încă de la începutul anilor '30; la reuniunile din fiecare miercuri, pe care le frecventa cu plăcere.

Ilarie Voronca lucra pe atunci într-o companie de asigurări; din cînd în cînd, redacta articole pentru pagina culturală a unui cotidian recent înfiinţat la Marsilia şi care se chema "Le Mot d'Ordre". Compunea, în paralel, una din cele mai frumoase cărţi ale sale, dedicată străzilor, pieţelor şi piaţetelor acestui oraş, prin care el hoinărea în maniera lui Gerard de Nerval sau mai curînd în aceea a unui suprarealist. Publicat mai întîi de Editions du Sagittaire, acest volum poartă tocmai numele unei artere de lîngă Prado, pe care Voronca îşi fixase domiciliul provizoriu: se intitulează *Lord Duveen ou l'invisible à la portée de tous*. Sfîrşitul lui Ilarie Voronca a fost tragic. În 1943, a lucrat temporar ca docher în port, înainte de a se duce la Chevalet, în apropiere de Orpierre, în Alpii Superiori, unde a muncit la o fermă. La Paris, unde curînd după Eliberare obţinuse un post la Radio, marea durere pricinuită de iubirea pentru soţia sa Colomba, l-a împins la sinucidere prin asfixiere cu gaz."

Dr. Laurian Dorneanu, New York, a fost şocat de modul cum vorbeşte Radu Lecca, în amintirile sale, despre profesorul de oftalmologie Blat (v. *Minimum*, Nr. 92) şi doreşte... de la Poşta Dicţionarului o "opinie" privind caracterul marelui specialist. Despre o *opinie* a *Dicţionarului* nu poate fi vorba: după ştiinţa noastră, dr. Blat nu a avut contingenţe cu literatura. În ce priveşte episodul relatat de Radu Lecca, iarăşi, nu ne putem pronunţa: nu avem date. În schimb, norocul ne aduce pe masă ceva privind legăturile medicului cu marele filozof român C. Rădulescu-Motru; şi, ca să zicem aşa, privind calitatea umană a lui Blat. Este vorba de cîteva amintiri ale Dnei M. Giroveanu, fiica filozofului, apărute sub grija lui C. Aslan, în revista "Arc", Buc., Nr. 4/1993.

"Acţiunea" se petrece în anii '50. Filozoful (despre care vom spune în treacăt că fusese toată viata lui un adversar al xenofobiei) trecea printr-un moment greu.

"Tata a fost ridicat de la Butoieşti, unde se afla; cu camioanele l-au luat. A lăsat casa cum era, şi l-au luat şi l-au dus cu camioanele în Turnu-Severin. Acolo erau toţi proprietarii din împrejurimi, adunaţi într-o sală, printre care şi guvernatorul Băncii naţionale, Burileanu, şi Tilică Ioanid, şi mulţi alţii. Graţie profesorului Parhon, intervenţiei sale, tatei nu i-au dat închisoare, ci domiciliu forţat aici, în Bucureşti. Era o stare foarte deprimantă, care a coincis, din nenorocire, cu o cataractă care i s-a format la un ochi. Tata mai fusese operat la ochi pe la vîrsta de 40 de ani, tot de cataractă, la ochiul celălalt. Şi operaţia n-a reuşit. A fost operat de Vintilescu, un doctor de ochi, şi acela n-a prevăzut o pavăză la ochiul operat. Ştiţi că după operaţie, acum e ceva curent, se pune o pavăză. Şi, în timpul somnului, a dat cu mîna, s-a produs hemoragie şi şi-a pierdut vederea la ochiul acela. Şi a rămas cu ochiul celălalt. Între timp s-a format cataractă la ochiul sănătos. Nu mai vedea. Şi nu se poate opera cataracta decît cînd e complet formată, cum se zice în popor, coaptă. Şi se tot întreba tata cum să facă. Bani nu erau, pensie nu era. Cunoştea pe profesorul Blat, care îi era prieten foarte bun şi specialist, dar care fusese scos de la catedra lui şi nu avea voie să opereze în nici un spital. Şi atunci profesorul Blat a spus:

– O să organizăm spitalul la dumneavoastră acasă. Şi a ales sufrageria. Toate mobilele au fost acoperite cu cearceafuri, a făcut o repetiţie generală; a adus doi oameni care să-l transporte cu targa fără să fie zguduit după operaţie. În fine s-au luat toate precauţiunile. Se luau măsuri extraordinare atunci, acum operaţia e un fleac, am făcut-o şi eu. După ce erai operat, trebuia să stai complet nemişcat, să fii hrănit numai cu sucuri, cu lichide. Şi a stat zece zile. Operaţia a reuşit. Ţin minte cu ce emoţie aşteptam să i se scoată pavăza să vedem rezultatul. Şi cînd tata a zis, văd, am crezut că înnebunim toată familia, aşa emoţie am avut..."

C.Rădulescu-Motru: văd!

DEMNITATE

IOSIF EUGEN CAMPUS

O caracteristică a lui Solo Juster este statornicia. Ca om şi ca poet. Continuă să scrie, dar refuză să tipărească o carte "normală", pusă la vînzare, în cele cîteva sute de exemplare obişnuite, necunoscuţilor, publicului larg. Ca şi *Surîsul apelor (1990), Sensul timpului (1994)* este o plachetă şapirografiată în cîteva zeci de exemplare, pusă la dispoziţia unui cerc restrîns de prieteni. Modestie sau mîndrie? Hotărîţi dumneavoastră. Ca şi placheta precedentă, dedicată soţiei ("în luntrea mea vîslind cu mine...vei desluşi - poate - surîsul apelor") cea de acum îi este dedicată tot ei, femeii care, de patruzeci şi trei de ani, "este seva ce-mi ţine mereu proaspăt sufletul", fericindu-l cu "dezmierdarea mirifică a hipnotizantelor sclipiri din ochii ei cei verzi". Constant rămîne Solo Juster şi în crezul său poetic. Inovează, da, dar se menţine pe aceeaşi traiectorie poetică esenţială, aceea adoptată, o dată pentru totdeauna, în România tinereţii sale. Nu ne miră deci că a simţit nevoia să adauge, la sfîrşitul actualului volum, cele cîteva pagini - profesiune de credinţă - intitulate "Confidenţe". Ca eseu, aceste pagini sînt oarecum banale, trîmbiţînd cu patos inutil adevăruri de mult cunoscute: diferenţa esenţială dintre artă şi ştiinţă, valoarea de neînlocuit a artei ca "transfigurare artistică a existenţei" urmărind "declanşarea emoţiei, a extazului". Dar ca mărturisire personală, "Confidenţele" sînt semnificative. "Scriu - spune Solo Juster - nu fiindcă vreau ci din imbold lăuntric indefinit, irezistibil, pentru liniştea propriului meu suflet." Absconsă uneori, greu de înţeles "logic", pentru că aşa ţîşneşte din adîncuri, nu pentru că aşa îşi vrea el poezia, cu orice preţ "modernistă".

Şi, dacă adoptă uneori forma modernă a versului alb, mai "păcătuieşte" strecurînd pe ici colo ritm şi rimă, fără de care poezia îi pare "o vioară (...) sărăcită de coarde, nu sună!"

Una din poeziile cele mai reuşite şi mai originale prin ironia tonului şi prozodia ei jucăuşe este *Manifest:* "se poartă mini/ori se poartă maxi/capricii/fandaxii" Din păcate, spune poetul, şi poezia a devenit o chestie de modă: "la dracu prozodia/demodat e ritmul/armonia/rima/de-a dreptul incomodă/la ce atîta trudă şi caznă de infern/lustruind cuvîntul/trăiască fraza crudă/nepieptănatul stil/modern"

Dominantă, ca şi în volumele anterioare, rămîne atmosfera sumbră, cu coloratura sonoră amintind poezia lui Ion Barbu. Poemul *Sunată ora* transmite cu mare economie de mijloace tragedia "marelui plictis", a golului final ce te aşteaptă - iad moral - la capătul drumului, după ce, cu resemnare demnă, te-ai desprins de toţi şi de toate: "tot ce-a fost de zis/s-a zis/ce-a fost de ars/s-a ars/ca ceara/pic cu pic/(...)şi rău/nu-mi pare de nimic".

Observaţi rima "strecurată": pic cu pic - nimic. Ca o lovitură de gong sună deznădăjduit, de trei ori, la începutul primei strofe, la mijlocul poeziei (un vers care constituie, el singur, o strofă separată) şi apoi în final (despicată în două versuri) formula barbiană fatidică: Sunată ora marelui plictis.

Dacă în *Sunată ora* am întîlnit demnitatea desprinderii de tot ce e trecător şi meschin, în *La răspîntie de cer,* demnitatea are un caracter nu resemnat ci combativ, agresiv, chiar faţă de divinitate: "pîndind la răspîntie de cer/ să treacă Dumnezeu/milogii/de pomană cer." Şi poetul îl pîndeşte pe Dumnezeu, dar nu pentru a-i cere pomană, ci pentru a-l trage la răspundere: "la răspîntie de cer/pe unde/s-a mai ivit/Dumnezeu/pîndesc şi eu/să-i aţin calea/să-l întreb de toate/alea/de tot ce-a greşit/socoteala să-i cer/la răspîntie de cer". De remarcat aci rima "presărată" cu mai multă largheţe, uneori cu virtuozitate rimînd "calea" cu "alea", sau rimînd cuvinte întregi folosind omonimia verbului cu a substantivului "cer". De asemenea, jocul prozodic şi repetarea de trei ori - la început, la mijloc şi la sfîrşit - a versului sintetizator: "la răspîntie de cer".

Solo Juster este atent nu numai la tehnica prozodică, ci şi la folosirea limbii. Aşa cum arătam în articolul despre broşura precedentă (Surîsul apelor) el conferă densitate frazei omiţînd predicatul şi foloseşte îndrăzneţ participiile trecute, chiar şi ale verbelor intranzitive (experienţele murite, liniştea dormită, etc). Uneori obţine metafore sugestive, versuri memorabile "veşnicia copleşitor/suită în granit/muriţi sînt sfinţii cu păcatele pe creştet". (Catedrala gotică) Sau: "scăzînd lumina/cojită/de propriul ei contur" (Vrăji păgîne).

Folosit prea des, procedeul începe să sune a rutină, a produs fabricat în serie: sunat ritmul secundelor, sunate depărtări, sunată ora. Un alt pericol care pîndeşte poezia lui Solo Juster, aşa cum arătam în trecut, este pretenţiozitatea şi, la polul opus, alunecarea în prozaism. Tensiunea poetică nu e susţinută de-a lungul întregii poezii (Ghearele timpului, Vrăji păgîne). Slabe mi se par destul de multe poezii din acest volum: Aura tăcerii, Dincolo de nori, Nebunie şi extaz. Chiar şi poezii evident sincere, ca aceea închinată soţiei cu ochi verzi (Extaz).

În ciuda acestor scăderi, apreciem la Solo Juster demnitatea atitudinii sale ca om şi ca poet: "am bătut prin spini cărare/cu piciorul gol (...)dar n-am trăit din mila nimănui/şi nimănui nu-i datorez un sfanţ" (La oglindă), chiar dacă, cum recunoaşte autocritic: "pitit după rime/mă ascund de mine"(Incognito).

Portretul poetului ar rămîne incomplet dacă nu am adăuga o ultimă trăsătură.

(continuare în pag.72)

SHIMON HARAN: SCRISORI DE LA COLEGI DE BREASLĂ

Shimon Haran, poet şi traducător din şi în ebraică a liricii româneşti, a publicat de curînd un volum ce cuprinde atît scrisori de la colegi de breaslă, orînduite cronologic, cît şi cîteva poezii din ciclul "Boii înnebuniţi de amok alergau", apărut pentru prima dată la editura de poezie ebraică *EKED* din Tel Aviv în anul 1980.

Pornind de la portretizarea fericit realizată de către Solo Har: "....Poetul zîmbeşte - clasica sa armă de trecere-/ Binevoitorii îl ascultă/ Elevii se-ntreabă de ce-i poet/ Bătrînii ştiu că nu putea fi altfel..." şi trecînd prin corespondenţa primită de la Maria Banuş, Ion Caraion, Sebastian Costin, S. Schafferman, M. Rudich, Val Sîrbu şi Mitzura Arghezi, precum şi alte prestigioase condeie de ieri şi de azi, lectura acestor scrisori nu ne dezvăluie doar preţuirea şi recunoştinţa lor, ci şi firea caldă, prietenească şi săritoare a poetului.

Dar "zîmbetul - clasica sa armă de trecere" nu este conştient făurit. Ceea ce impresionează de la prima vedere la acest autentic poet, firesc exprimat în versurile sale, este păstrarea intrinsecă a calităţilor de puritate sufletească, de discreţie pînă la timiditate, precum şi fidelitatea absolută închinată amintirilor, în ciuda vicisitudinilor şi dramaticelor experienţe de viaţă cu care a fost confruntat încă de la vîrsta de şapte ani, la Dărăbani, lîngă Dorohoi, unde se născuse în 1931.

Deportarea în Transnistria, cu inevitabilul ei cortegiu de pierderi a celor dragi - printre alte nenorociri - s-a cristalizat, de pildă, în pioasa amintire exprimată în versurile poeziei "Prieteni" oarecum autobiografic: "Unchiul meu Gherşon, fiul bunicului David,/ pieri răpus de prigoană,/ cîndva,/ nu de mult,/ cînd/ - rostogolindu-se puhoiul vremii trece -/ el îmbrăcase filacterele de Bar-Mitzva/ iar eu / nu împlinisem zece..."

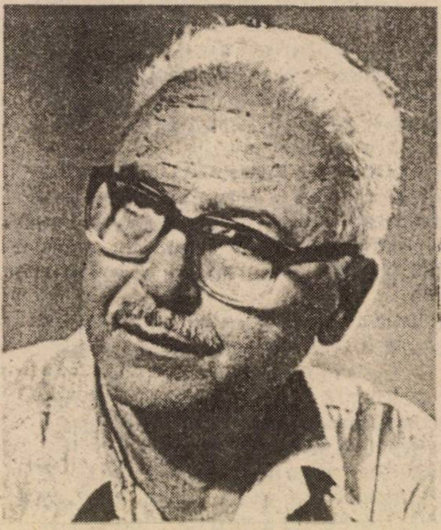

Firavele prietenii legate în ghetou cu alţi copii au fost şi ele determinate doar de urgenţa supravieţuirii, şi nicidecum de fireasca înclinare spre joacă din vremuri normale: "Ca să se joace,/ cîteva bile nu mi-a cerut,/ căci uitase de mult/ ce-i joaca.../...mi-a cerut o bucată/ de pîine,/ nu mîncase de ieri/ aşa cum nu va mînca/ nici mîine/..."

Reîntors în România la sfîrşitul războiului şi profund marcat de cele trăite, Shimon Haran se auto-defineşte în sinea lui:

"...Sînt nou-născutul după o boală grea,/ fugitul reîntors acasă,/ dar în mine svîcnesc toţi morţii mei!/ Sînt ca un trup ciopîrţit de cuţite,/ sîngerat de o durere adîncă."

Acest poem, ca şi cel precedent citat, avea să se concretizeze însă mult mai tîrziu pe hîrtie, în limba ebraică, după o nouă şi traumatizantă experienţă în drum spre Israel: lagărele din Cipru, în compania emigranţilor "ilegali" (*maapilim*). Ajuns - în fine - în Ţara Făgăduinţei în anul 1948, s-a stabilit la Ierusalim. Aici s-a căsătorit cu o sabră - Adina - căreia i-a consacrat multe din poeziile sale. Şi-a publicat primele versuri ebraice în suplimentele literare de sfîrşit de săptămînă ale ziarelor de limbă autohtonă, dar abia în 1962 şi-a strîns poeziile într-un prim volum "Şirim tmimim" (Poezii naive).

Pe parcursul anilor Shimon Haran a transpus în versuri ebraice poezii de Mihai Eminescu, Nichita Stănescu, Maria Banuş, Nina Cassian, Liana Maxy, M. Rudich, şi a tradus de asemenea proză de Zaharia Stancu ("Desculţ"), I. Rudel, I. Petran, Adrian Zaharcanu, Miron Berg şi alţii.

Una din mişcătoarele mărturii de recunoştinţă publicate în prima parte a volumului îi aparţine lui Ion Caraion, exilat din România în anul 1983 sau 1984 şi stabilit la Lausanne, şi apoi a soţiei sale, Valentina Caraion, mulţumindu-i pentru traducerea în ebraică a scrierilor soţului ei.

Dar fără îndoială că una dintre cele mai determinante întîlniri ale lui Shimon Haran - mai ales pe plan spiritual - a fost aceea cu poeziile descoperite abea aici, în Israel, ale lui Tudor Arghezi. Acest alt mare intransigent cu propriul său condei, socotea că nimeni nu a egalat pînă astăzi poezia din "Cîntarea Cîntărilor". Iar nostalgia lui neîmplinită de a vizita Israelul, "ţara asta de piatră şi nisip, care a dat naştere atîtor pagini frumoase din Biblie" i-a fost adusă la cunoştinţă lui Shimon Haran de către Mitzura Arghezi, odată cu încuviinţarea de a traduce în ebraică lirica argheziană.

Cred că numai modestia şi timiditatea l-au împiedicat pe Shimon Haran să devină la fel de cunoscut şi apreciat în păturile mai largi ale cititorilor de limbă română şi ebraică precum în rîndurile colegilor de breaslă, şi salutăm cum se cuvine iniţiativa *MINIMUM-ului* de a se fi îngrijit de apariţia acestui volum în condiţii de tipar de o sobră eleganţă, pregătite de Sanda Peri.

Claudia Rosenstreich

CARTEA

TINEREŢE FĂRĂ BATRINEŢE

F. Aderca - *Femeia cu carnea albă* - - Ed. Nemira, Bucureşti, 1993, 204 pag.

De obicei nu ne ocupăm cu reeditările, nu din principiu ci pentru simplul motiv că la uşa "salonului literar" găzduit de "Minimum" se înghesuie într-o aşteptare, care pe observatorul scrisului românesc din Israel nu poate decît să-l bucure, suficiente prime apariţii ale unor autori (deocamdată) neclasici şi care, pe bună dreptate, îşi pretind dreptul "primului venit", aici şi acum.

Excepţia pe care o facem cu reeditarea unor scrieri de tinereţe ale lui Felix Aderca se datoreşte pe de o parte sentimentului de a-l avea mereu alături de noi pe acest mare scriitor evreu de limbă română, care şi-a afirmat toată viaţa, cu mare demnitate şi neostenită vervă polemică aderenţa sa la Israel şi al său popor (fiind deci "aci") precum şi excepţionalei modernităţi a scrisului său (fiind deci "acum"). Editorul său, criticul literar Henri Zalis, ne-a relatat într-o scrisoare, care şi ea ar putea fi considerată ca document de istorie literară, avatarurile prin care a trecut prezenta ediţie, în condiţiile conjugate ale politicii "de piaţă" literară din România cu cele ale unor de-abia camuflate resentimente cu parfum etnic la adresa sa, a "noastră" şi chiar şi a ilustrului dispărut. Cităm: "Îţi semnalez că în afara unei scurte apariţii la TV (canalul 2) de vreo 7 minute în care m-am întreţinut cu Sanda Vişan, în mass-media a fost deplină tăcere". Spargem, deci, noi, aici şi acum, această tăcere, semnalînd cititorului ideal (din moment ce ne citeşte!) care ia cartea în mînă cu nostalgia epocii de ieri-alaltăieri în suflet şi cu deprinderea felului contemporan de a povesti în minte, că scrisul lui Aderca răspunde ambelor exigenţe.

Nu e în căderea noastră, fiind vorba de o "re"-editare, de a încerca o, fie ea cît de sumară, "re"-povestire a conţinutului povestirilor din culegere sau de a încerca o intruziune în "gîlceava criticilor" cu privire la locul lui Aderca în ansamblul literaturii române, mai ales, dacă ne amintim că "oracolul literar" George Călinescu l-a ales ca punct de plecare pentru atît de nedreapta pe cît de neştiinţifica sa trist-celebră afirmaţie cu caracter vădit difamator: "Caracteristică la evrei este oroarea de critică, deci de creaţia impersonală, de opera clasică" ("Istoria literaturii române" 1941; ed. II - 1982; capitolul "Felix Aderca" - pag. 792). Au trecut anii, s-au dus spre mai armonioase tărîmuri de coexistenţă atît criticul cît şi scriitorul care prin toată viaţa şi creaţia sa a demonstrat inanitatea funciară a veninoasei afirmaţii... şi ce rămîne? Opera, opera aceasta a lui Aderca, pe care o citeşti, minunîndu-te la fiecare pagină de modernitatea, prospeţimea, neaşteptatul, originalitatea, adevărul psihologic, ironia şi sentimentul, sarcasmul şi lilalul, senzualul şi acut de durerosul simţ al realului social ce stau la baza inimitabilului cocktail stilistic ce definesc pe unul din cei mai importanţi scriitori români moderni. Proza erotică ce-şi caută justificarea într-un foarte de al secolului nostru sentiment de imposibilă cuprindere a fericirii, naraţiune de epocă ce-şi depăşeşte semnificaţia "locală" printr-o turnură de frază tipic proustiană, scris neliniştit şi de sine căutător, tot Aderca al viitoarelor sale mari scrieri de maturitate, este deja prezent în aceste scrieri de tinereţe.

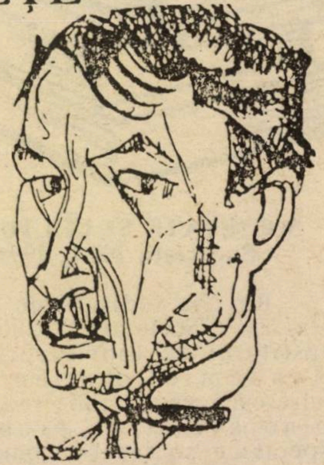

Aderca văzut de Marcel Iancu

Tinereţe fără de bătrîneţe, viaţă fără de moarte...

Sergiu Levin

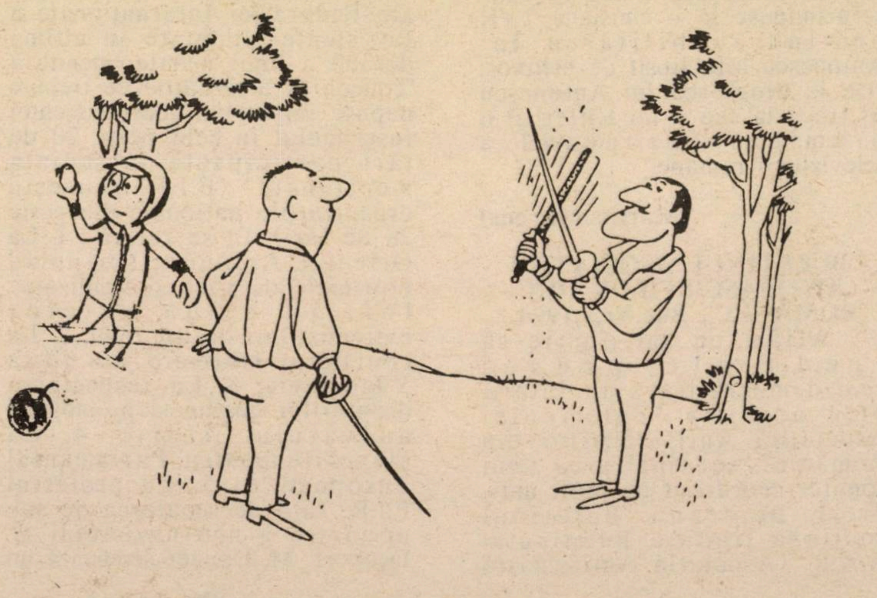

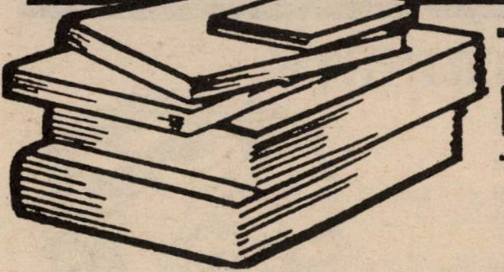

PRIMIM LA REDACTIE

• CĂRŢI • REVISTE • ŞI • SCÎNTEIERI • DE • GENIU •

SOCIETATE ŞI CULTURĂ, Bucureşti, Nr.1, 1994

Revista (editată de clubul *Unesco* - "Societate şi cultură" şi institutul de teorie socială a Academiei Române) se adresează unui public restrîns şi bine avizat în probleme specifice societăţii româneşti actuale abordînd teme socio-istorice de azi şi de ieri. Tonul este urban "par excellence" iar cei care semnează articolele (de fapt mini-studii pertinente şi extrem de bine documentate) dovedesc un profesionalism ieşit din comun pentru presa românească din zilele noastre.

M-a surprins plăcut tendinţa publicaţiei de a se încadra în curentele umaniste, democratice şi antitotalitare specifice Europei şi "stîngii" de calitate precum şi extrapolarea unor teme caracteristice mediului intelectual din România în sfera largă a unui mediu de aceeiaşi calitate, reprezentativ şi de ţinută în Vechiul Continent.

Încă din primele pagini se remarcă trăsăturile expuse mai sus iar tonul dlui Radu Florian, referindu-se la o emisiune TVR privind reabilitarea lui Antonescu este lipsit de echivoc: "De la elogierea lui Antonescu se trece la cea a lui Hitler! E o premieră europeană a televiziunii române!"

(Martin Marcus)

"BULETINUL ASOCIAŢIEI ANTIFASCIŞTILOR DIN ROMÂNIA", Buc.Nr.1,1994.

Aflăm cu satisfacţie că rîndurile presei *real*-democratice s-au întărit prin apariţia "Buletinului Asociaţiei Antifasciştilor din România", sub îngrijirea unui comitet coordonat de prof. univ. dr. I. Berceanu. Buletinul continuă tradiţia Buletinului A.A.R. (Asociaţia Antifascistă din România din 1934). Acesta răspunde "unei chemări" stringente de a trezi conştiinţa opiniei publice şi a-i atrage atenţia asupra pericolului ce-l reprezintă "pentru umanitate recrudescenţa naţionalismului extremist, a xenofobiei, şovinismului, antisemitismului, într-un cuvînt, a neofascismului în orice parte a lumii, cu deosebire în Europa şi, din păcate, şi în ţara noastră".

- Foi antifasciste la Bucureşti
- Numărul de aur
- Versuri de sertar
- Al.Mirodan: un element dizolvant

Din conţinutul celor 8 pagini, consemnăm, în primul rînd, comentarea de către prof. dr. I. Berceanu a Cinci rezoluţii ale Federaţiei Internaţionale a Rezistenţei adoptate în ultima decadă a lunii martie, menite a "concentra activităţile ce trebuie depuse împotriva recrudescenţei fascismului în cele peste 20 de ţări participante la şedinţa menţionată" (F.I.R. reuneşte organizaţiile naţionale din peste 28 de ţări). El se referă : 1. La Orientul Apropiat, sprijinind eforturile de pace şi finalizarea lor, în ciuda actelor extremiştilor, de tot felul; 2. La conflictul fratricid din fosta Yugoslavie; 3. La respectarea drepturilor omului şi promovării adevărului istoric; 4. La alegerile pentru Parlamentul European, şi 5. La protestul F.I.R. faţă de scoaterea de sub urmărire a neo-nazistului G. Deckert. M. Doucet semnează un bine documentat studiu (din care apare p.I-a) "Momente din activitatea mişcării antifasciste din România (1933-1934). Ed. Mezincescu, primul preşedinte al A.A.R. după decembrie 1989 (autorul apreciatei cărţi "Mareşalul Antonescu şi catastrofa României, Ed. Arthemis, Buc., 1993) semnează un răspuns ("Antifasciştii azi") la o notă critică la adresa cărţii menţionate.

Pe lîngă alte articole cu caracter istoric, semnate de dr. P. Mureşan, M. Ciocan ş.a., remarcăm rubricile "Ecouri din presă" şi "Scurte note". Prof. D. Petcu analizează caracterele doctrinelor naţionaliste ale dreptei româneşti din perioada interbelică; se recenzează numărul din "Revista Cultului Mozaic", închinat comemorării Zilei Holocaustului, primul număr al revistei Institutului Naţional pentru Studiul Totalitarismului, etc.etc.

(dr. Vladimir Eşanu)

ION CIOFU "NUMĂRUL DE AUR - MATRICE A REVOLUŢIEI?", cu o prefaţă de acad. Ştefan Milcu; Editura "Coresi", Bucureşti, 1994.

Nevoia de frumos ca şi dorinţa de a-l transmite generaţiilor următoare s-au manifestat din cele mai vechi timpuri ale existenţei omului pe pămînt. Pe măsură ce nucleele umane se organizau, se înmulţeau şi se ierarhizau, au început să apară şi mărturiile comunicării lor, mai întîi cu natura înconjurătoare şi apoi între diferitele grupări tribale. De la simplele desene pe pereţii cavernelor şi pînă la legendele ce au atins uneori dimensiuni de adevărate epopei, de la ceremoniile de iniţiere ale vechilor egipteni şi pînă la eforturile alchimiştilor în căutarea pietrei filozofale, - dezvoltarea mai ales spirituală a indivizilor a dus la o infinită multiplicare a gîndirii umane ce continuă, pînă în zilele noastre, să caute o formulă matematică perfect armonioasă şi aplicabilă în toate domeniile creaţiei concrete şi abstracte. Această formulă denumită "Numărul de Aur" se exprimă prin raportul $\underline{1+v5}$ = 1,618 şi reprezintă o proporţie deosebit de estetică.

Dr. Ioan Ciofu de la Institutul de Psihologie al Academiei Române a publicat anul acesta, la Editura "Coresi" de la Bucureşti, volumul intitulat: "Numărul de Aur - Matrice a Evoluţiei?". Bazat pe o impresionantă cantitate de informaţii, autorul realizează un veritabil tur de forţă prin nesfîrşitul orizont al întrebării pe care şi-o pune şi anume, dacă numărul de aur se află reflectat în toate fenomenele principale care definesc natura şi dacă - transcendental - poate deveni expresia logico-matematică a unităţii fenomenelor. În concepţia autorului, "existenţialul" evoluează către "devenire" ce respectă de asemeni regula numărului de aur. Pornind de la astro-fizica prin care i-a verificat existenţa, Dr. Ioan Ciofu şi-a extins investigaţia în toate domeniile cunoaşterii contemporane, de la anorganic la organic.

Fără îndoială că atît pentru filozofi, matematicieni şi arhitecţi, cît şi pentru alţi specialişti în domeniile artelor sau altor ştiinţe exacte, acest volum va reprezenta o foarte bogată sursă de dezbateri.

(Claudia Rosenstreich)

FELICIA MARINCA,

"LACRIMA INCAŞULUI - VERSURI DE SERTAR"; Ed.Metropol, Bucureşti, 1994.

Apar, apar mereu la lumină scrierile de sertar; recte acele manuscrise pe care fie că autorii lor nu riscau să le prezinte editurilor înainte de 22 decembrie 1989, fie că încercau marea cu degetul dar cei de la editură, prudenţi, le lăsau să zacă în sertarele lor, sub lozinca: nu se poate, vrei să ne lege?

Cartea Feliciei Marinca face parte din categoria celor de mai sus; poeziile respective au stat 12 ani în sertarele editurii "Eminescu"; şi nu întîmplător, vom zice. Textele, scrise cu mult acid, erau incomode aşa cum înţelegem, de pildă dintr-o poezie din 1986, precum "Ordin!": Şi încă ceva a ordonat Caligula:/ "Să nu mai aflu suflet de săbii/ în coşuri de gunoi!/ Aşezaţi flori exotice în toate tomberoanele!/ În ghene şi canale turnaţi Madame Rochas;/ pudră de talc pe trotoare, să nu alunece/ visurile 'noastre' spre rătăciri!/ Să se presare cloroform/ în ochii tinerilor argonauţi!/ Să fie bine dezinfectaţi, pentru-a citi/ numai transformările uriaşe, înfăptuite/ în numele fericirii lor!/ Şi... treceţi la SCĂRMĂNAT!"

IACOB POPPER, "MOMENTUL ADEVĂRULUI ŞI ALTE PROSPECŢIUNI CRITICE"; coperta de Ştefan Orth; Edit.Imago, Sibiu, 1994. O culegere din mult auzitele şi mult ascultatele comentarii literare ale lui Popper de la radio "Europa liberă" în anii 60-70. Texte-şuetă superioară, texte-eseu, texte-pamflet, texte care, adunate astăzi, oferă un tablou teribil de viu al întîmplărilor literaro-scriitoriceşti din România vremii în cauză. Nu lipsesc nici rîndurile inspirate din scrisul celor din *trib*. Printre acestea, o cronică mult gustată la timpul ei, lîngă aparatele de radio, avînd drept eroi un dramaturg: *Al. Mirodan* şi un critic exigent într-ale moralei noi: *Aurel Dragoş Munteanu;* acesta din urmă pune la punct în paginile "Scînteii" din martie 1970, piesa lui Mirodan "Primarul lunii şi iubita sa" (Teatrul Mic).

Destinul (parşiv cum îl ştim) a făcut ca rîndurile lui Popper să aibe astăzi o dublă încărcătură ironică: prima, aflată în comentariul său plin de vervă din 1970 şi a doua (de care cu siguranţă se minunează el însuşi la München, unde trăieşte, în halat şi papuci) din pricină că principialul A.D.Munteanu a devenit între timp dizident, ocupînd după decembrie 1989 funcţia de conducător al Televiziunii şi apoi pe aceia de ambasador la ONU.

Extrase:

"N-am vizionat spectacolul, dar dacă Ion Cojar şi-a făcut conştiincios datoria de regizor (şi dacă ar fi să mă iau după "gura lumii", adică a celor mai mulţi dintre cronicarii dramatici, se pare că şi-a făcut-o), atunci sînt aproape sigur că publicul a plecat acasă bine dispus, deşi a înghiţit o bună doză de pilule încărcate cu izul amărui al stării în care se află umanitatea contemporană. Aforismul spiritual, uşor ca fulgul şi atît de subţire încît numai cei avizaţi îi văd traiectoria de săgeată, este, evident, vocaţia lui Mirodan. Uneori, în discuţiile dintre astronauţii de pe pămînt şi lunari, aforismele se frîng sibilinic, fără a fi mai puţin elocvente. Atunci cînd unui lunar i se propune să încheie *"un acord de colaborare"*, acesta din urmă, adresîndu-se unui amic, se mărgineşte a spune: *"Teiule, te avertizez că la ei...colaborarea înseamnă..."*. Mai mult nu e nevoie să spună ca să înţelegem că e la curent cu sensurile multiple pe care cuvîntul l-a dobîndit în istoria contemporană. Alteori ni se oferă reflecţii dezabuzate de tip orwellian, precum cea a astronautului cu privire la maltratarea anumitor discipline ştiinţifice, nu mi-am dat prea bine seama, pretutindeni, sau mai ales în unele regiuni ale globului pămîntesc: *"Mă rog, la istorie treacă meargă: tot se schimbă din doi în doi ani!"*

Tipică este expresia concisă a judecăţii morale, sentenţiozitatea elegantă şi tăioasă, în buna tradiţie a lui La Rochefoucauld. Mirodan nu este un fanatic al astronauticii; dimpotrivă, vede în ea un simptom al fugii omului de sine însuşi. Nimic original pînă aici; dar, iată că, într-un dialog dintre iubita primarului lunii şi unul dintre astronauţi, ideea e reluată şi printr-o generalizare pe cît de legitimă pe atît de neaşteptată, e întoarsă împotriva xenofobiei, altă manifestare a evazionismului, aceasta din urmă, însă, feroce şi sîngeroasă. La întrebarea dacă zborul lui "Apollo 11" i-a bucurat pe oameni, astronautul răspunde:

"Dacă i-aţi fi văzut în noaptea aceea de vară...Toate înfrîngerile pămîntului au fost spălate printr-o singură victorie asupra cerului...aşa cum toate neputinţele unei ţări sînt răscumpărate printr-o singură izbîndă asupra străinilor". Dacă am înţeles bine, astronauţii lui Mirodan sînt, în intenţia sa, un simbol al Americii contemporane, al frămîntărilor şi decepţiilor ei. Spectatorul este liber să descopere şi alte sensuri în unele dialoguri, substanţiale tocmai prin plurivalenţa lor. Un lunar vrea să arunce spre pămînt hainele de puşcăriaş aduse, împreună cu alte obiecte de uz terestru, în astronavă. Unul din astronauţi vrea să-l împiedice s-o facă pe motiv că luna *"...reprezintă un ideal pentru pămînteni. Iar un ideal care aruncă haine vărgate în capul adoratorilor săi îşi pierde puterea de fascinaţie pe vecii vecilor"*. La care lunarul îi dă o replică al cărei sens este vădit pentru oricine: *"Nu, mai bine puşcăriaş într-o lume liberă decît liber într-o puşcărie"*.

Romantismul ironic al acestei declaraţii (...)a trezit reacţii specifice în cadrul criticilor...Atît de specifice, încît îi transformă pe criticii respectivi în nişte autentice personaje şi anume tocmai în acelea care, dacă ar fi fost prezente în piesele lui Mirodan, le-ar fi sporit virulenţa satirică, şi tensiunea dramatică, acordîndu-le, în limitele genului, o dimensiune majoră. "Discipolul diavolului" din piesa cu acelaşi titlu de G.B.Shaw, personajul analog din *Vrăjitoarele din Salem* de Arthur Miller, n-ar fi avut atîta incisivă vigoare, dacă nu li s-ar fi opus un personaj detestat probabil şi de Mirodan, dar pe care acesta din urmă nu a îndrăznit să-l abordeze: predicatorul moralist, fanatic pînă la stupiditate, ipocrit cu neruşinare(...) D.Aurel Dragoş Munteanu nu poartă sutană şi guleraş alb şi nu trăieşte într-o colonie puritană din America secolului al 18-lea, ceea ce nu-l împiedică să-şi iasă din fire atunci cînd simte plutind în jurul său duhul diavolului, adică ceea ce constituie, după domnia sa, viţiul capital al piesei lui Mirodan şi anume *"acidul tare al persiflajului subţire."*

Dl.Aurel Dragoş Munteanu, care, într-o cronică din *România literară* se arată suspect de indulgent cu un autor a cărui imoralitate el însuşi o recunoaşte, devine suspect de sever nu numai cu Mirodan, ci cu o întreagă literatură *"...fără prea mari ambiţii, dizolvantă însă printr-o închidere a marii perspective umane, prin absolutizarea relativismului moral"*.

Ce păcat că astăzi nu se mai pot înscena-ştiţi, în pitoreasca lor formă clasică-procese împotriva ereticilor! Ce bine i-ar fi stat acolo d-lui Aurel Dragoş Munteanu, într-o hrubă întunecoasă şi umedă, cu ochii arzători de ură sub gluga neagră de închizitor şi revendicînd cu glas tunător arderea pe rug a posedatului de diavol Alexandru Mirodan! Dar, la drept vorbind, cam asta şi face atunci cînd scrie în *Scânteia* că: *"...toată piesa este, de fapt, o luare peste picior atît de radicală, încît omul din stal simte la un moment dat că persiflajul îl priveşte direct şi că n-are motive să rămînă pasiv. Autorul nu scapă nimic, replicile vizează principiile morale fundamentale, instituţiile sociale cele mai diverse - de la familie la puşcărie - textele în care s-a considerat că se exprimă umanitatea cea mai perfectă. Totul este supus unei ironii corosive"*.

Noroc că maşina de călătorit prin timp nu este decît o născocire scriitoricească; altfel, dacă dl.Aurel Dragoş Munteanu ar fi avut-o la dispoziţie, s-ar fi grăbit să coboare povîrnişul vremii şi (...) l-ar fi pîndit, în fapt de noapte, dintr-un gang pe "corosivul" şi "dizolvantul" Caragiale şi-pentru a nu-i mai da prilejul să devină un clasic al literaturii române-este foarte posibil că n-ar fi ezitat să-i implînte un pumnal în spate. Ceea ce nu l-ar fi împiedicat să devină el însuşi ceea ce a rămas pînă astăzi, adică un jupîn Dumitrache al criticii literare, mînios la culme, după cum aţi auzit, atunci cînd este lezat *"ambiţul său de familist"* şi cel al tuturor familiştilor din lume; de asemenea, un Farfuridi, scandalizat de cei care *"lovesc soţietatea, adică fiindcă din cauza zguduirilor...şi...idei subversive"*; şi mai ales un cerber cu două capete, unul fiind cel al lui Tipătescu şi celălalt al lui Pristanda, poruncind deci şi executînd în acelaşi timp "umflarea" "catindaţilor" cu vederi opuse şi sechestrarea lor în "puşcăria" pe care,-mai e nevoie să repet citatul?-dl.Aurel Dragoş Munteanu o iubeşte ca pe ochii din cap, fiind nespus de indignat că această (totuşi nu mă pot împiedica de a-i cita una din perle) " instituţie socială" a fost persiflată de Alexandru Mirodan în *"Primarul lunii şi iubita sa."*

Punct, *nr.15, Tel Aviv, 1994. Buletin al Cenaclului literar animat de soţii Solo şi Mariana Juster*, **Punct-ul** consacră prima pagină dr-ului E.Roisman, cenaclistul dispărut în vremea din urmă. Figura regretatului publicist este evocată de I.E.Campus, Andrei Strihan, Maria Găitan-Moses, ZBC, soţii Juster. Alte colaborări: Adrian Zahareanu, Luiza Carol, Pavel Constantinescu, Andrei Fischoff...

(M.Raf.)

Ioram Liberti, din Ashdod, acuzat de a fi furat împreună cu Charlie Azarzar arme din depozitul Zahalului de la Tzeelim şi de a le fi vîndut apoi Hamasului, a hotărît să devină martor al Statului: aceasta înseamnă că el va depune mărturie la proces împotriva lui Azarzar. Colegul său va înfunda puşcăria pe viaţă, iar el în schimb va scăpa mai ieftin.

Ce nu face Liberti pentru niţică libertate!

●

Preşedintele haitian Jean Bertrand Aristide locuieşte deocamdată în Palatul prezidenţial (deşi totul e vraişte, acolo, nu curge nici apa) deoarece ezită să se întoarcă la locuinţa sa de la Tabarre (lîngă Port-au-Prince).

El se teme, şi pe bună dreptate, să nu tabarre pe el oamenii lui Cedras.

CARTEA

Revista Istorică, publicaţie editată de Academia Română, din 11-12-1992, a tipărit următoarea scrisoare,

de şira spinării şi de ’ne-oiveisme’; apărută acum vreo doi ani şi nu prea observată (revista are circulaţie cam internă), scrisoarea merită a fi cunoscută:

Stimate Domnule Redactor Şef,

Am citit cu mult interes ciclul de studii, grupate sub titlul *Convieţuire şi dramă - evreii în istoria românilor*,; apărut în "revista istorică" nr. 3-4/1992.

Cercetarea şi publicarea unor astfel de materiale este deosebit de importantă pentru reliefarea unor aspecte semnificative ale convieţuirii şi participării diferitelor etnii la progresul economic şi social al României.

Fiind economist m-am oprit în special la articolul D-lui Constantin Botoran, *Participarea populaţiei evreieşti la viaţa economică a României pînă la cel de-al doilea război mondial* (pag. 345-356), temă complexă, mai puţin abordată în ansamblul ei pe o perioadă îndelungată.

Spre surprinderea mea, în unele părţi ale articolului, mai ales cînd se referă la perioada interbelică, autorul prezintă unilateral, şi se poate înţelege chiar tendenţios, activitatea desfăşurată de evreii din România pe tărîm economic şi nu analizează, decît în mică măsură, participarea acestora în diferite ramuri, rolul ce l-au avut în dezvoltarea şi modernizarea economiei. Dimpotrivă, din citirea articolului rămîi cu impresia că evreii au constituit un "pericol".

După părerea mea, aceasta rezultă din faptul că, autorul nu a folosit o documentare mai largă şi s-a limitat, în bună parte, la extrase din materiale publicate şi unele documente de arhivă ce aparţin perioadei 1938-1941 - cînd, se ştie, se intensificaseră publicaţiile antisemite şi au fost adoptate o serie de acte legislative antievreieşti - şi care sînt prezentate în articol, de cele mai multe ori, fără comentarii, şi analiza necesară. Ne referim la unele afirmaţii (o parte fiind citate din sursele documentare folosite), cum ar fi (sublinierile ne aparţin):

-"*numărul evreilor* stabiliţi pe pămîntul românesc... *a luat proporţii*" (pag. 347)

-"*teama că principalele pîrghii ale economiei*, în primul rînd comerţul, industria, meseriile şi finanţele *vor fi acaparate de aceştia*" (pag. 347).

-"*evreii îşi întindeau* astfel *stăpînirea* pe comerţ, industrie, bănci, proprietăţi imobiliare şi chiar rurale, editură, presă şi film" (pag. 352).

-acuzei ce se aducea adesea patronilor evrei *de a refuza să angajeze forţa de muncă a românilor în întreprinderile lor*" (pag. 353).

-"*evreii constituie o barieră în libera dezvoltare economică a populaţiei autohtone*. (pag.354).

În articol se fac şi alte afirmaţii ce nu pot fi susţinute cu cifre şi fapte. Astfel, referindu-se la *negustorii şi meseriaşii evrei* din a doua parte a secolului XIX, autorul articolului scrie că aceştia *"au ajuns repede să fie preponderenţi, înlocuindu-i pe localnici"* (pag. 348).

Dacă se foloseau datele statistice oficiale din ancheta industrială efectuată în 1901-1902, s-ar fi văzut că numărul meseriaşilor evrei a fost de 19,181, reprezentînd 19,6% din total (97.755) - *Ancheta industrială din anii 1901-1902*, Bucureşti, 1903, vol. II, pag. 8-9). Deci nu se poate vorbi de "preponderenţă" sau de "înlocuirea localnicilor", ci de participarea relativ ridicată a meseriaşilor evrei la satisfacerea cererii de consum, populaţia evreiască reprezentînd atunci 4,5% din populaţia totală a României.

În finalul articolului, autorul arată că "în perioada interbelică în rîndul unor cercuri economice şi politice româneşti se acreditase ideea potrivit căreia prezenţa evreilor în România, cu poziţiile care le deţineau în diferite sfere de activitate ale ţării, constituia un element stînjenitor pentru consolidarea poziţiilor lor în viaţa economică şi politică a statului" (pag. 355). Domnul C. Botoran s-a oprit numai la această prezentare şi nu a mai făcut referiri la participarea evreilor în economie, aşa cum ne aşteptam din titlul articolului.

În aceeaşi ordine de idei, autorul continuă: "Pentru soluţionarea acestei situaţii cercurile economice şi politice din România au preconizat o serie de măsuri care să rezolve această problemă nu prin mijloace violente, cum preconizau reprezentanţii extremei drepte, ci pe cale legislativă, urmărindu-se îngrădirea posibilităţilor de manifestare a populaţiei evreieşti într-o serie de sectoare de activitate, şi în primul rînd în cel al economiei naţionale" (pag. 355).

În acest context, este de înţeles de ce în acest articol nu şi-au găsit loc şi opiniile unor economişti de prestigiu din perioada interbelică, care au apreciat ca pozitivă participarea evreilor în economia românească. Bunăoară, în lucrările sale, academicianul Gheorghe Zane, a ajuns la concluzia că "evreii au fost aproape singurii agenţi, care ... au conlucrat la prefacerea economiei noastre, pregătind-o pentru a putea fecunda forme superioare de producţie şi circulaţie" (G. Zane, *Economia de schimb în Principatele Române, Bucureşti, 1930, pag. 350), iar economistul Eugen Ţaţomir* sublinia că *"activitatea lor desfăşurată în domeniul bancar, industrial şi comercial... a constituit un imens serviciu pentru ţară" (Dr. Eugen Ţaţomir, Contribuţiuni la studiul evreilor ca element producător în economia naţională*, Bucureşti, 1937, pag. 93).

Aceste opinii confirmă cele arătate, pe bună dreptate, de către scriitorul Ronetti Roman, potrivit căruia "orice om, de orice neam, primit ca frate şi muncind aici neîmpiedecat, măreşte avuţia ţării întregi" (citat după G. Călinescu, *Istoria literaturii române*, Bucureşti, 1941, pag. 488).

Dr. A. Rosen
Bucureşti

● Doi soţi vor să divorţeze. Judecătorul:

– E adevărat că de 5 luni nu i-aţi adresat o vorbă soţiei?

– E adevărat, domnule judecător, ca să n-o întrerup!

Gordon Tours

VOIAJUL PE CARE L-AȚI VISAT DINTOTDEAUNA ȘI NU L-AȚI PUTUT REALIZA ESTE ACUM LA ÎNDEMÎNA ORICUI

I.ATLAS VĂ OFERĂ CĂLĂTORII MINUNATE LA PREȚURI NEVEROSIMIL DE IEFTINE

LONDRA-AVION ȘI HOTEL: ZBOR + 3 NOPȚI HOTEL - $ 399
ZBOR + 4 NOPȚI HOTEL - $ 429
ZBOR + 6 NOPȚI HOTEL - $ 449

LONDRA ȘI PARIS: ZBOR + 4 NOPȚI LONDRA + 4 NOPȚI PARIS - $ 589

LONDRA ȘI NEW YORK: ZBOR + 3 NOPȚI LONDRA + 7 NOPȚI NEW YORK $ 1029

BILETE DE AVION - PREȚURI SPECIALE: LONDRA - de la $ 299; PARIS, FRANKFURT, AMSTERDAM - de la $ 389; MÜNCHEN, ZÜRICH - de la $ 379.

ȘI ÎNCĂ MULTE OFERTE TENTANTE ÎN TOATĂ LUMEA.

ROMÂNIA: Odihnă și sky în faimoasele stațiuni SINAIA, PREDEAL, POIANA BRAȘOV.
Tratamente medicale în toate stațiunile balneare la prețuri reduse de iarnă.
ARANJĂM ASIGURĂRI DE BOALĂ PENTRU TURIȘTI.

I.ATLAS - GORDON TOURS
TEL AVIV, str.Ben Yehuda 184
Telefon: 5270767 (6 linii)

NICI UN PAS FĂRĂ ATLAS!

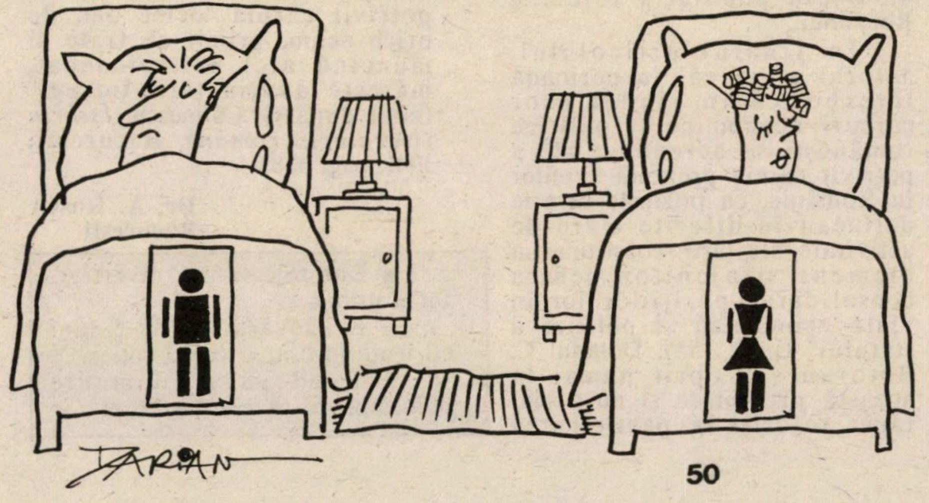

CALENDAR

LUNA DECEMBRIE

1 decembrie s-a născut Ieronim Șerbu (1911)

6 decembrie s-a născut Elena Esther Tacciu (1933)

6 decembrie s-a născut Noemi Pavel (1972)

8 decembrie s-a născut Toma George Maiorescu (1928)

9 decembrie s-a născut Tania Lovinescu (1924)

9 decembrie a murit Ieronim Șerbu (1972)

12 decembrie a murit Iacob Gropper (1966)

12 decembrie a murit Felix Aderca (1962)

14 decembrie s-a născut D. Solomon (1932)

14 decembrie s-a născut Sanda Radian (1929)

15 decembrie s-a născut Tudor Steriade (1926)

17 decembrie a murit A. G. Vaida (1963)

18 decembrie s-a născut Ilarie Voronca (1903)

18 decembrie s-a născut Victor Bîrlădeanu (1928)

20 decembrie s-a născut Israil Bercovici (1921)

22 decembrie s-a născut Virgiliu Monda (1898)

25 decembrie s-a născut Mihai Stoian (1927)

25 decembrie a murit Tristan Tzara (1963)

25 decembrie s-a născut Horia Delcanu (1919)

27 decembrie s-a născut Tudor Vianu (1897)

27 decembrie s-a născut V. Firoiu (1911)

29 decembrie a murit Sergiu Dan (1976)

29 decembrie s-a născut Petre Iosif (1907)

30 decembrie s-a născut Ana Lengyel-Livshits (1922)

31 decembrie s-a născut Jean Grossu (1919)

31 decembrie s-a născut Dinu Hervian (1913)

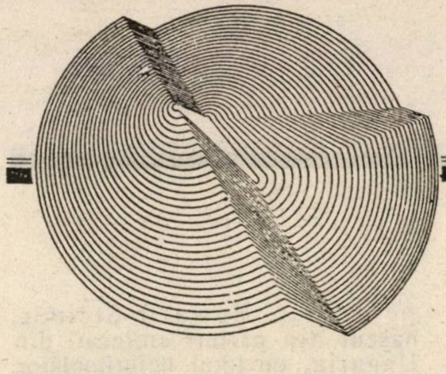

IDEI

DESPRE ORDINE ŞI DEZORDINE

ALEXANDRU SEVER

- Din parte-mi sînt încredinţat că ura, prostia şi nerecunoştinţa pot să facă tot atîtea victime cît un asasin calificat.
- Un eretic. Scriitorul – prin însăşi funcţia lui ideală de martor incoruptibil.
- Dacă nu există Moarte decît acolo unde există viaţă, atunci se poate spune că ceea ce perpetuează Moartea este Viaţa însăşi.
- Să cauţi atomul constructiv al faptelor, gîndurilor, impulsurilor, intenţiilor, pasiunilor? Dar ce poţi să găseşti acolo unde întrebările se înnădesc la infinit şi nici un răspuns nu epuizează misterul?
- Nici un decret nu poate hotărî apariţia unei capodopere, nici suprima dacă a fost încorporată; ceea ce se poate suprima e numai una din sursele ei: creatorul. E unica consolare a Dictatorului.
- Sînt un om de treabă: n-am înfricoşat pe nimeni.
- Unii vor să modifice lumea, alţii s-o contemple. Aspiraţii deopotrivă de ridicole cînd unora le lipseşte puterea şi altora, răgazul.
- Nu există cuvinte triviale. Triviale le face numai inadecvarea la obiect, adică, în ultimă instanţă, absenţa harului care să le dea o semnificaţie.
- Chiar dacă te ajută să trăieşti, Minciuna nu te înnobilează niciodată.
- Un dicţionar nu este o frază după care pui punct. Limba unui popor e o lume în continuă frămîntare, în care nici o minte nu poate înregistra toate modificările, naşterea unui cuvînt, ieşirea lui din uz, sau proliferarea lui prin nuanţare.
- Destul de vrednic a inventa feluri de a muri, nu are parte decît de un singur fel de a se naşte.
- Robia acelor sentimente alimentate de lacrimi pe care nu le putem şterge şi de cuvinte dulci şi rugătoare cărora nu le putem niciodată rezista.
- Lumea interioară a venelor noastre: fluvii pe care circulă invizibile, adesea insesizabile, visele şi pornirile noastre, asociate pentru călătorii în care naufragiul e un accident curent.
- Inteligenţa nu lipseşte din tortură şi nici n-ar putea să lipsească cîtă vreme omul e inventatorul torturii şi ţine să obţină un beneficiu. Lucru de înţeles: pînă la apariţia omului, moartea era o lege oarbă...Oarbă, dar lege! Cu omul, moartea a deschis ochii: a devenit inteligentă.
- Pedeapsa cu moartea se poate suprima; dar ce legislaţie poate suprima Moartea însăşi, condamnarea la moarte a omului?
- Cea mai veche capitală a durerii: Ierusalimul. În orice caz, cea mai veche în ordinea istorică a celor trei religii monoteiste şi universale, şi cea mai stăruitor îndurerată dacă te gîndeşti că cutremurul acestei dureri durează de mai bine de 2000 de ani şi continuă să ne cutremure şi azi.
- N-am încredere în văcarul care şterge nasul cu batiste de mătase.
- Inteligenţa nu refuză dragostea; dragostea ignoră inteligenţa, în orice caz se poate lipsi de ea.
- Există suferinţe pe care nici o revoluţie nu le poate suprima; spaima de moarte e una din ele.
- Aţi inventat o suferinţă şi o întreţineţi pentru ca să vă justificaţi existenţa.
- Trăieşte din suferinţele unora, aşa cum trăiesc unii din munca altora.
- Rezistenţa la tortură, nu e prin ea însăşi, neapărat, un semn de superioritate morală. Se cunosc ucigaşi care n-au mărturisit nimic sub tortură, cărora nici focul, nici fierul nu le-a putut dezlega limba. Putem accepta şi ipoteza contrarie: că nu orice cedare sub tortură e neapărat semnul unei înfrîngeri morale. Dar, nu încape îndoială, oriunde rezistenţa e reală şi se inspiră dintr-un principiu înalt, ea are caracterul unui act de eroism: e sublimă.
- Mila seamănă uneori cu iubirea; iubirii nu-i place să semene cu mila.
- Nu iubeşte îndeajuns cine iubeşte numai pentru că este iubit. Marea iubire presupune o generozitate a inimii care îşi ajunge sieşi şi nu are nevoie de nici o răsplată.
- Poţi iubi chiar pe cine nu te iubeşte, dar nu poţi fi prietenul cui nu te vrea.
- Credinţa s-a născut în durere; durerea o ucide.
- Numai acolo unde crima e lege, asasinul poate fi un erou.
- Pentru un om confruntat cu realităţile războiului şi revoluţiei, o carte, oricare ar fi ea, confruntată cu complicaţiile vieţii şi cu realitatea teribilă a morţii, e curată deşertăciune; el simte că toate aceste poeme, romane şi piese de teatru, ce-l privesc orgolioase din rafturile bibliotecii sale, oricît de mult îi vorbesc despre el însuşi, nu-i spun totul. Ca să-şi păstreze încrederea în destinul artei, se va duce să şi-o consolideze lîngă cei mari, lîngă Eschil şi Shakespeare, lîngă Dostoievski şi Tolstoi. Dar nici aceştia nu-i vor putea da tot ceea ce ar voi să afle. Aşa se constituie un sentiment de aşteptare: aşteptăm nerăbdători artiştii care să descopere în epoca noastră şi noi înşine un adevăr proaspăt, o nouă faţă a adevărului, adevăruri capitale, de fapt o nouă explicaţie a omului, mai corespunzătoare şi mai profundă. Cine va şti să răspundă acestei solicitări imense, acela va fi marele artist al veacurilor. Aşadar, nu neapărat o revoluţie a tehnicii, ci o revoluţie a inimilor.
- Şi să te laşi ucis, e un fel de a te sinucide.
- Tragedie cu băcani, funcţionari, frizeri şi şperţari, asta nu se poate. Cu alte cuvinte, umanitatea mijlocie e inaptă pentru tragedie, pentru că mediocritatea condiţiei sale nu-i inspiră nici un ideal înalt, şi-i interzice să pună întrebări Destinului.

- Un inspector scoţian, care vizitează un institut de surdo-muţi, trece prin faţa unei uşi pe care e scris"Vorbitor" şi exclamă:

  – Ce risipă!

PYGMALION

ARMINUS CASSVAN
New York

Legendarul rege s-a îndrăgostit de o statuie sculptată de el şi a obţinut de la zeiţa greacă a Frumuseţii şi Amorului, Afrodita încuviinţarea să o însufleţească pentru ca să se căsătorească cu ea. Moda transpunerii temelor mitologice în opere de artă este veche şi fecundă. Psihiatrul elveţian Carl Gustav Jung, rivalul lui Freud, a introdus conceptul inconştientului colectiv şi arhetipul, temele mitologice căpătînd prin el o nouă identitate. Jean Anouilh a creat Antigona, piesă de mare răsunet, şi Jean Giraudoux, un astăzi relativ uitat poetic dramaturg, Amphitryon 38 şi Electra. Amphitryon a fost subiectul unei scrieri a lui Plaut, imitată mai tîrziu de Molière. Electra i-a atras pe Eschyle, Sofocle şi Euripide.

De ce o atît de elaborată introducere, cu bibliografie, evident incompletă? Pentrucă acest deseori desuet, didactic, amator de interminabile prefeţe George Bernard Shaw a creat poate cea mai celebrată transpunere de temă mitologică, prin "Pygmalion". Ce poate fi mai ingenios decît pariul făcut de un erudit profesor de fonetică atras de cel mai strident accent "cockney" al unei vînzătoare de flori din Covent Garden, Londra, cu un alt celebru lingvist, - că o va transforma pe Eliza Doolittle, numele florăresei, într-o adevărată lady aparţinînd înaltei societăţi? În piesa şi filmul cu acelaş nume, anume "Pygmalion", la serata unde pariul trebuia validat, apare un fost strălucit elev al lui Henry Higgins, profesorul de fonetică, pre nume Karpathy, devenit renumit pentru abilitatea de a demasca "fraudele" lingvistice. Diagnosticul pus de el este cel puţin interesant. În ciuda perfecţiunei aristocratice engleze demonstrată de Eliza, el este convins că e o limbă extrem de bine învăţată, limba originară fiind... maghiara, limba natală a contelui Karpathy. Diagnosticul este corect în ce priveşte prima asumpţie. Într-adevăr, engleza de salon comparată cu cea "cockney", de mahala londoneză, este o cu totul altă limbă. În privinţa celei de a doua asumpţii, evident fundamental greşită, ea serveşte cauzei deoarece este de neconceput ca un maghiar în cazul acesta să se înşele într-un domeniu atît de solid precum limba natală.

Shaw a ales probabil întîmplător naţionalitatea maghiară a contelui. S-ar putea însă ca producătorul filmului, Gabriel Pascal, dacă nu mă înşel tot de origine maghiară, să îl fi folosit ca actor principal pe Leslie Howard-Steiner, născut din părinţi emigraţi din Ungaria, cu totul neîntîmplător. Leslie Howard a reprezentat ani de-arîndul cvintesenţa teatrului britanic, de la Shakespeare (Hamlet, Romeo şi Julieta) pînă la Shaw, trecînd prin Robert Sherwood (Pădurea împietrită, în film cu Bette Davis şi Humphrey Bogart) şi baroneasa Orczy:"The Scarlet Pimpernel" şi adaptarea ideii la era nazistă cu "Pimpernel Smith". E de prisos să menţionez că Leslie Howard era evreu de origină maghiară precum marele scriitor francez, membru al riguroasei Academii Franceze, Andre Maurois...

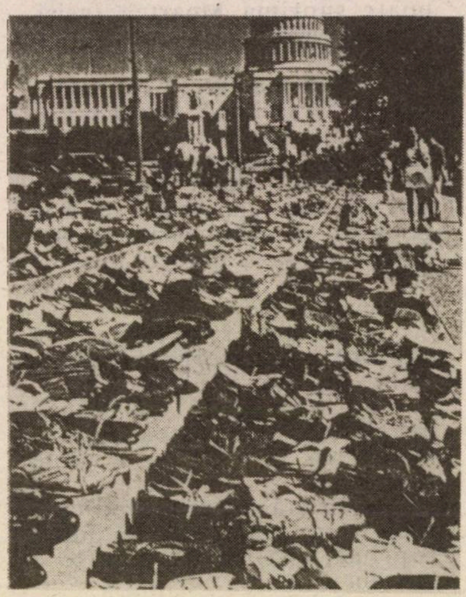

Statele Unite: 38000 de perechi de pantofi

38000 de perechi de pantofi în faţa Capitolului din Washington. 38000 de perechi de pantofi simbolizînd numărul americanilor ucişi, an de an, prin glonte tras din armele aflate în vînzare, la liber pe teritoriul Statelor Unite.

Aşa au găsit de cuviinţă oamenii să protesteze împotriva criminalităţii care bîntuie în ţară.

Preşedintele Clinton, conştient de "ce vrea poporul" a luat cîteva măsuri, în urmă cu vreo două luni, împotriva flagelului. Dar se pare că nu e destul.

La alegerile din noiembrie, pentru Camera Reprezentanţilor şi Senat, majoritatea cetăţenilor au votat cu *opoziţia*, cu Partidul Republican.

A fost un cutremur politic. Din care s-a înţeles că oricît de mari au fost succesele administraţiei americane pe plan internaţional (Haiti, Irak, Orientul Mijlociu). şi oricît de multe puncte a cîştigat Clinton la sondaje datorită acestor realizări, alegătorul se gîndeşte întîi şi întîi la viaţa sa de toate zilele; şi esenţialmente, la *dreptul* său (sacru!) de a trăi liniştit fără spaima că el şi ai săi pot fi ucişi, în orice clipă, de bandele de asasini ale epocii.

Oricum, Clinton şi Partidul Democrat au învăţat lecţia.

Să sperăm că o vor învăţa şi alţii.

D. Oliver North, eroul scandalului Irangate a candidat, din partea partidului Republican, pentru postul de senator, a pus la bătaie milioane de dolari în campania electorală, a declarat că pentru el alegerile acestea sînt o chestiune de viaţă şi de moarte (victoria i-ar fi deschis drumul spre o candidatură la Casa Albă în 1966)... şi a pierdut.

Oliver Morth.

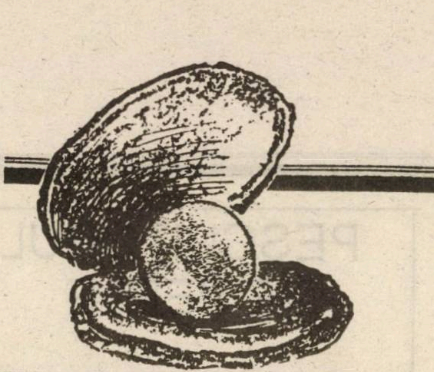

PESCUITORUL DE PERLE

O ieftinire care ne costă scump

Benzina de 96 octani a fost ieftinită în proporție de 1,9%. Un litru costă 2,19 șekeli în loc de 2,14.

("Viața noastră", oct.a.c.; comunicată de J.Baier, rh.K.T.Benovember 3/6, Petah-Tikva; aceeași perlă a fost culeasă de Israel Kishon, Kiriat Ono, și de Carol Hirsh, Bat-Yam).

Minune

Timp de patru ore, noua navă de excursii "Santa Maria" a parcurs drumul pe apă, din portul Kishon, din Haifa, spre plaja "Lido" de pe lacul Kineret.

("Revista mea", nr.1540, oct.a.c.; comunicată de Ilie Samoil, rh.Medinat Haiehudim 18/33, Herzlia 46766; pentru cititorii noștri din străinătate care nu sînt familiarizați cu geografia israeliană trebuie spus că de la Haifa la Kineret se poate ajunge fără probleme dar nu pe mare...ci pe pămînt. Știrea de mai sus sună ca și cum ai auzi că un yacht turcesc, plecat din Istambul ar fi ajuns la Rîmnicul Sărat; aceeași perlă a fost culeasă de Ionas Spitzer, Rehovot).

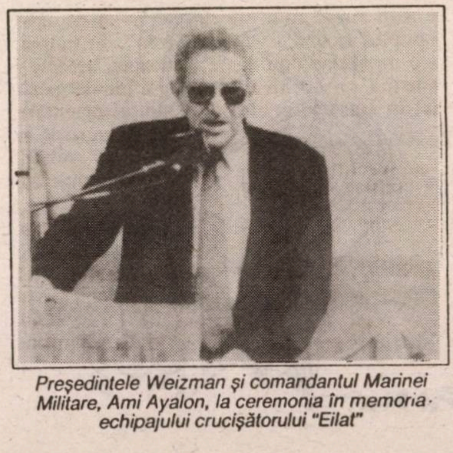

Președintele Weizman și comandantul Marinei Militare, Ami Ayalon, la ceremonia în memoria echipajului crucișătorului "Eilat"

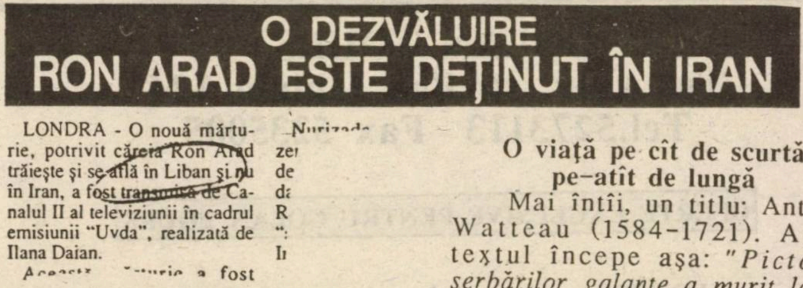

O DEZVĂLUIRE
RON ARAD ESTE DEȚINUT ÎN IRAN

LONDRA - O nouă mărturie, potrivit căreia Ron Arad trăiește și se află în Liban și nu în Iran, a fost transmisă de Canalul II al televiziunii în cadrul emisiunii "Uvda", realizată de Ilana Daian.

Hotărîți-vă fraților, sau...sau...

O dezvăluire: Ron Arad este deținut în Iran

Londra- O nouă mărturie, potrivit căreia Ron Arad trăiește și se află în Liban și nu în Iran, a fost transmisă de Canalul II al televiziunii în cadrul emisiunii "Uvda", realizată de Ilana Daian.

("Viața noastră", 23.X.a.c.; comunicată de Ricu Ghelber, rh.Ișurun 15, Hod Hasharon; aceiași perlă a fost culeasă și de I.Kishon, Kiriat Ono și ing. Leopold Binder, Tzur Shalom).

Cei patru evangheliști sînt trei

Primul ministru Rabin s-a întîlnit ieri cu cei cinci deputați din Partidul Muncii care au anunțat că depun în Knesset un proiect de lege care să prevadă că orice derogare de la Legea Golanului în vederea retragerii trebuie să fie adoptată cu sprijinul a 70 de deputați minimum.

Cei cinci deputați sînt: Avigdor Kahalani, Ioram Les, Ghedalia Gal, Emanuel Zisman, Iakov Shefi și Iosi Vaanunu.

("Viața noastră", nr.13250/a.c.; comunicată de Israel Kishon, 34, rh.Hamagal, Kiriat Ono-Rimon 55402). Și tot pescuitorul de mai sus ne-a trimis fotografia președintelui Weizman, însoțită de următoarea explicație: "Președintele Weizman și comandantul marinei militare, Ami Ayalon, la ceremonia în memoria echipajului crucișătorului "Eilat" (*"Viața noastră", nr.13269,a.c.*). I.K. se întreabă, împreună cu noi: unde e Ayalon? În buzunarul de la haina președintelui?

O viață pe cît de scurtă pe-atît de lungă

Mai întîi, un titlu: Antoine Watteau (1584-1721). Apoi, textul începe așa: *"Pictorul serbărilor galante a murit la 37 de ani..."*

("Facla", 18.IX, a.c.); comunicată de Ionas Spitzer, rh.Meltzer 10/3, Rehovot 76285, - care se întreabă, pe drept cuvînt, cum a reușit marele pictor francez să trăiască 137 de ani, deși a murit la numai 37)

Poșta

Farm.A.Cuperman, Natania; Dr.S.Dorelanu, New York, USA; Traian Vereș, Lausanne, Elveția, Lică Landskron, Raanana (observații juste, aveți ochi buni...); *Zaharia Gorun, Haifa; Lora Reiningher, München, Germania; Titi Ardeleanu, Miami, USA* (trimiteți, vă rugăm și...xerox-uri după textele în cauză; altminteri noi nu putem verifica autenticitatea perlelor); *Ionas Spitzer*, Rehovot (așa e, ideea de a-l folosi pe președintele Weizman pentru reclamă la vodca "Smirnoff", este cel puțin deplasată; e-adevărat că redacția nu răspunde de conținutul anunțurilor publicitare, dar parcă-parcă există anumite limite impuse, poate nu de lege ci de o chestie ce se cheamă bunul simț; nu de alta, dar dacă mergem așa, mîine-poimîine ne vom trezi cu chipul unei onorabile demnitare - nu dau nume, făcînd reclamă pentru chiloți de damă sau prezervative); *Vicky Reines*, Hedera (just, nu se poate spune "banda teroristă a fost decimată, cu trei morți și doi capturați", așa cum a apărut *în "Viața noastră" nr.13.264 a.c.;* cuvîntul **decimat** este potrivit pentru lichidarea unui mare număr de oameni, ca urmare a unei bătălii, a unui masacru etc. Ex.: armata cutare a fost decimată).

GOLAN TOURS

Tel Aviv, str.Ben Iehuda 124
Tel.5273113 Fax 5235005

OFERTE EXCLUSIVE PENTRU GOLAN TOURS

LONDRA - 4 nopți începînd de la $379
PARIS - 4 nopți începînd de la $452
MUNCHEN- 1 noapte începînd de la $399
NEW YORK- 4 nopți începînd de la $789
VIENA - 4 nopți începînd de la $442
BUDAPESTA-3 nopți începînd de la $429
ROMA - 4 sau 3 nopți + auto pentru o săptămînă (minimum 2 călători) începînd de la $398

PREȚURILE CUPRIND ZBORUL + HOTEL.

OFERTĂ SPECIALĂ
numai pentru 20.12.1994 - 27.12.1994:
NEW YORK 4 nopți $699

PACHETE COMBINATE:

BUDAPESTA - PRAGA începînd de la $585
3 nopți Budapesta + 3 nopți Praga
BUDAPESTA - VIENA începînd de la $545
3 nopți Budapesta + 3 nopți Viena
PRAGA - VIENA începînd de la $600
3 nopți Praga + 3 nopți Viena

Prețurile de persoană, în cameră dublă, nu cuprind taxele de înscriere și anulare, alte taxe și asigurare.

PACHETE ATRACTIVE
PENTRU THAILANDA ȘI EXTREMUL ORIENT

REVELION ÎN ROMÂNIA: $ 559
10 zile - 9 nopți
Plecare 26.12.94; întoarcere 4.1.95
- 3 nopți București + micul dejun
- 6 " Poiana Brașov + semi pensiune
- Masă sărbătorească de revelion
- Toate transferurile de la aeroport la hotel și retur

Condiții speciale pentru grupuri mai mari

BILETE DE AVION CU PREȚURI SPECIALE
LONDRA începînd de la $ 289
PARIS, AMSTERDAM, FRANKFURT
începînd de la $ 379
MUNCHEN, ZURICH
începînd de la $ 369
ALTE DESTINAȚII - prețuri convenabile.

DOAR CU YONI PODOLEANU
SĂ CĂLĂTORIȚI TOT ANU...!
ȘI LA NOI DACĂ VENIȚI
PE ANAT O S-O GĂSIȚI!

PESCUITORUL DE PERLE

Hong-Kong-ul depopulat

"Shanghai este acum cea mai "caldă" poveste pentru investitorii străini, mai mult decît Hong Kong sau Beijing. Titanii capitalismului american și european vor invada fosta capitală a shogunilor, cel mai mare oraș al Chinei, care, incluzînd suburbiile, are 178 milioane de locuitori. Hong Kong-ul are abia 117 milioane locuitori.

("Ziua", București, 9.X.a.c.; comunicată de Iancu Leibușor, rh.Hanarchis 1383/44, Ezor Het-Ashdod 77229)

Noi miniștri în Israel

"Convingerea mea este că miniștrii propagandei din Israel greșesc în ce privește autenticul evreiesc în Diasporă"

(Dintr-o declarație a acad.N.Cajal, reprodusă în "România liberă", București, oct.a.c.; comunicată de Toma Chirigiu, Iași, România, POB 8570; convingerea noastră este că reporterul de la ziarul bucureștean a auzit greșit; Nicușor Cajal, bun cunoscător al țării noastre, știe că în Israel nu numai că nu există mai mulți "miniștri ai propagandei" dar nici măcar unul, de sămînță; iar noi, pe partea noastră adăugăm că-vai!-nu există nici măcar propagandă)

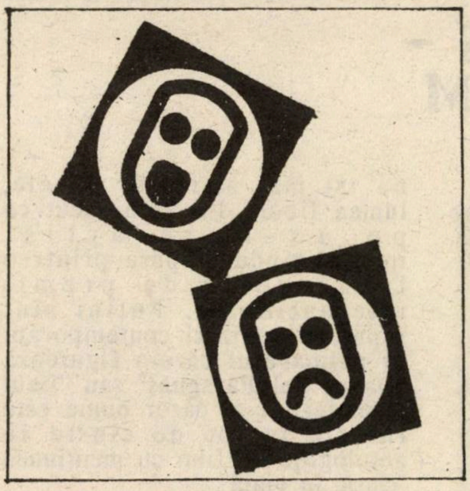

ANDREI STRIHAN

JUBILEU

În luna august 1944, la iniţiativa unui mănunchi de tineri actori entuziaşti şi evident, contestatari, lua fiinţă Teatrul Cameri. Din acest grup, condus de Iosif Milo, făceau parte Batia Lanzet, Ben Iosef (de pe meleagurile noastre natale, frate bun cu actorul Natan Kogan), Rosa Lichtenstein, Shimon Bar, la care s-au alăturat, ceva mai tîrziu, Hana Maron şi Iosif Iadin.

Cum avea să mărturisească, peste ani, Shimon Bar (Brebu), înfiinţarea teatrului Cameri "este rezultatul unui grup de oameni de teatru, care au vrut să pună capăt, odată pentru totdeauna, accentului rusesc..." dominant atunci în vorbirea majorităţii actorilor de la Habima şi de la Ohel.

De la bun început, teatrul a înscris în politica sa repertorială, ca preocupare de prim ordin, stimularea creaţiei originale şi propulsarea tinerilor dramaturgi, apărători ai limbii ebraice. În plin război de independenţă, la 31 mai 1948, cu prilejul premierei piesei lui Moşhe Şamir *"Hu halah be sadot"* (regia I. Milo, scenografia Navon), Natan Alterman avea să declare patetic: "Cu această piesă s-a născut dramaturgia ebraică originală contemporană". Desigur, aprecierea se referea la conţinutul patriotic al piesei. Ulterior, fără să atenueze din atenţia acordată tematicii, conducerea teatrului s-a preocupat, în egală măsură, de ridicarea ştachetei calităţii tehnice şi valorii literar-spectaculare ale textelor originale.

Încurajarea şi reprezentarea acestei dramaturgii a intrat în tradiţia acestui teatru, devenind coordonatele lui distinctive, specifice.

Dl Noam Semel, directorul în exerciţiu al teatrului, în cuvîntul său rostit la adunarea festivă care a avut loc la Casa Preşedintelui Statului, preciza că mai mult de o sută de piese din cele 400 reprezentate în cei 50 de ani, aparţin unor scriitori de limbă ebraică. Produsul exemplar al acestei politici inteligente e Hanoh Levin, cel mai reprezentativ şi autentic dramaturg satiric israelian contemporan, ale cărui opere fac deja parte din repertoriul modern universal.

Nu pot să închei aceste rînduri fără să amintesc prezenţa şi contribuţia unor artişti originari din România la prodigioasa activitate a teatrului, începînd cu Marcel Iancu, care semna în 1947 scenografia la *Iacobovski* şi *Colonelul* de Franz Werfel; prof. Lidia Pincus-Gani, pictor şi scenograf de incontestabil talent, semnatara de succes a costumelor şi decorurilor la numeroase spectacole ale teatrului; I. Taub, regizorul controversatelor puneri în scenă a *Furtunii* şi a *Cercului de cretă caucazian;* continuînd cu popularii actori: Şhimon Bar, Natan Kogan, Iehuda Fuchs, Gitta Munte, Carol Marcovici, Rami Baruch; şi încheind cu admirabilul om şi inegalabila machioză, Malica Şechter, de peste 27 ani paznic de far, memoria vie a teatrului.

La mulţi ani Teatrului Cameri. Cu toate pînzele sus!

FESTIVAL, LILLE, 1994

Octombrie 1993. La Beit Zionei America, admiram cu cei 200 spectatori, în majoritate tineri, simplitatea seducătoare a lui Mohamad Bakri. Juca în monodrama scriitorului sudanez Tayeb Salih, *Anotimpul migraţiunii spre Nord*. Modulaţiile glasului său, gesturile sale - fireşti, nuanţate, potrivite -, mobilitatea expresivă a feţei, privirea-i cuprinzătoare, captivantă, tăcerile stăruitoare, înscriau - în spaţiul "sărac" al sălii - forme şi imagini distincte, ce sugerau cu o pregnantă forţă emoţională locurile, peripeţiile şi personajele evocate de eroul povestirii. Ni se dezvăluiau un actor cu farmec, stil, un actor de clasă. Un spectacol de o rară acurateţe profesională; aceste calităţi actoriceşti întîlneau un regizor sensibil şi receptiv în persoana lui Uriel Zohar (format la şcoala lui Peter Brook), fin analist al textului dramatic, a cărui gîndire imaginativă se sublima în jocul lui Bakri.

Octombrie 1994. Bakri, în regia lui Zohar, prezintă, pentru prima oară în Franţa, în cadrul Festivalului de la Lille, sub titlul generic "Le nouveau Moyen-Orient, Israël-Palestine", un extras din monodrama mai sus citată, şi încă două fragmente din piesele *Optimistul* de dramaturgul palestinian din Israel, Emil Habibi, şi *Ancora* de scriitorul sirian Hannh Mina. Interpretul şi regizorul spectacolului, au fost îndelung aplaudaţi, bucurîndu-se de aprecierile unanim favorabile ale criticii de teatru. Un bine meritat bravo!

Doi amici pălăvrăgesc la un pahar de bere.

- Cred că am să fac avere, zice unul.

- Cum?

- Păi, am să cresc vulpi. Blana lor e la mare preţ.

- Foarte bine, dar te pricepi la înmulţirea vulpilor?

- Eu nu, dar ele da!

●

Între oameni de afaceri:

- De cînd am construit un parking pentru personal, explică domnul Smith, nu ştiu ce se întîmplă, dar toată lumea soseşte cu întîrziere.

- Eu m-am ferit ca de dracul de aşa ceva, răspunde domnul Brown, şi în felul acesta, fiecare încearcă să ajungă primul, ca să găsească un loc de parcare!

MANOLE MARCUS – REGIZOR DE FILM

1928–1994

Pe data de 12.10. 1994, într-un spital bucureștean, s-a stins tăcut și chinuit omul care a transformat cinematografia românească într-un fapt concret, palpabil, creînd o realitate recunoscută și impusă temeinic pe scena filmului european și mondial.

Manole Marcus a debutat la vîrsta de 27 de ani cu "La Mere", după o nuvelă de Cehov. Au urmat două filme, "Străzile au amintiri" și "Viața nu iartă", ambele de un realism tulburător și care, în condițiile unei cinematografii libere, ar fi putut fonda un neorealism românesc foarte special. Apoi "Zodia Fecioarei" și "Canarul și viscolul", cu totul alt gen, undeva la limita dintre realitate și fantastic, cu aluzii subversive și elemente de *"underground cinema"*. Spre maturitate, Manole Marcus a optat pentru filmul socio-politic dur, realist, necruțător și fără compromisuri. "Puterea și adevărul", "Actorul și sălbaticii", "Orgolii" au deschis drumuri noi zdruncinînd din temelii atmosfera călduță, lipsită de culoare și profund "pe linie" în care clipocea filmul românesc sub ceaușismul în plină ascensiune.

Deși filmele lui Manole Marcus au fost produse în niște condiții politice atît de absurde încît nici măcar românii de azi nu își mai amintesc de ele, lumea liberă l-a recunoscut ca pe un mare artist imortalizîndu-i opera printr-o lungă serie de premii internaționale. Puțini sînt reputații regizori contemporani în palmaresul cărora figurează "Dama del Paraguas" sau "Leul Veneției" și al căror nume este înscris la loc de cinste în antologiile de film cu mențiunea "clasic în viață".

În cei 40 de ani de carieră, Manole Marcus a făcut 30 de filme, marcate de umanismul său realist, nealterat, nepoluat, fără concesii, fără teamă de amenințări, fără încercări de "românizare" a numelui, și astfel va rămîne în memoria celor care l-au cunoscut: un artist autentic și un Om.

Eu nu-l voi uita niciodată. De la el am învățat meseria asta minunată, magică și blestemată - un virus ucigător în sînge de care se scapă, poate, numai în mormînt.

Eu nu-l voi uita niciodată. Manole Marcus a fost tatăl meu.

Martin Marcus

Marcus (dr.) la filmare, cu operatorul Ghiuri Fisher

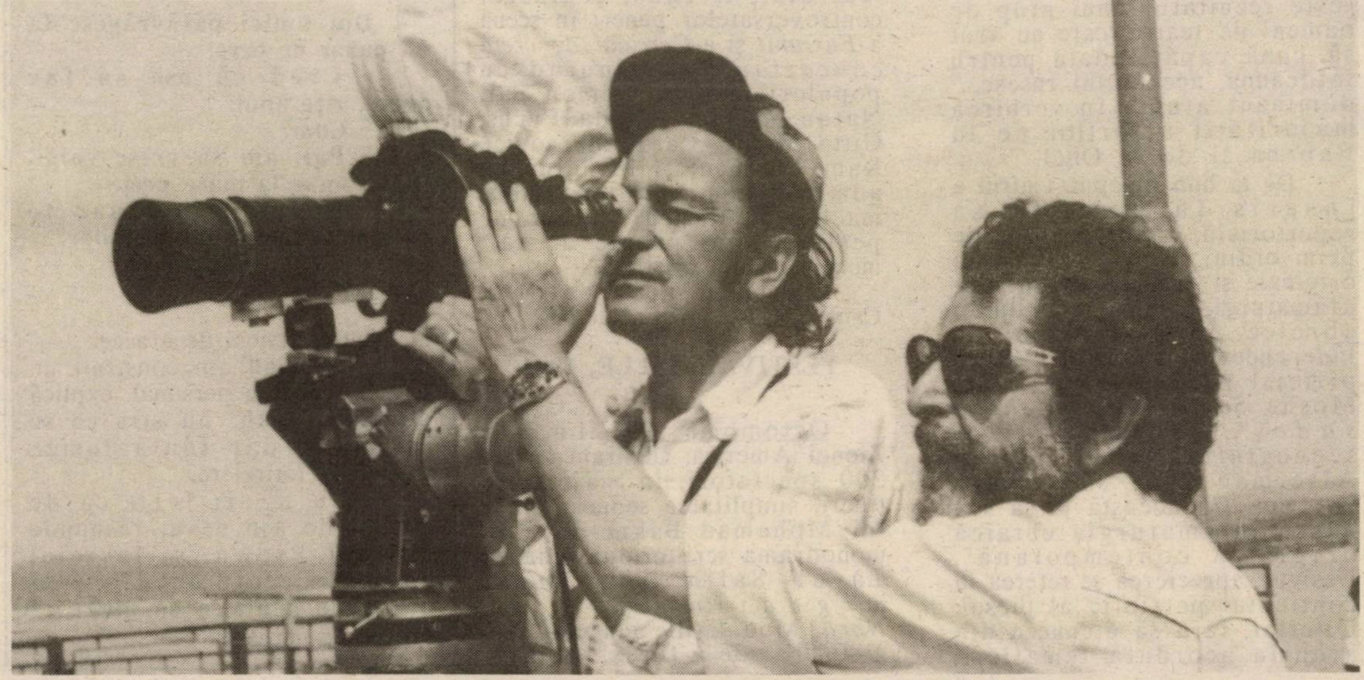

FILM

"ISTOVIŢI DE SOARE"

RENÉE DAVID - COSTIN

Co-producţie ruso-franceză, 1994. Producător - scenarist - interpretul rolului principal: Nikita Mihalkov. Muzica: Eduard Artemiev. Co-producător: Jean-Louis Piel.

Filmul acesta are o evoluţie din cele mai neobişnuite; în acelaşi an, obţine trei premii din cele mai importante la Festivalurile Cinematografice Internaţionale de la Cannes, Haifa şi Toronto.

Din propria sa patrie-mamă, Rusia - pînă în prezent- avem ecouri slabe dar relevante ale impresiei generale, pe care, se pare că a produs-o pelicula, exprimate în paginile uneia din marile publicaţii de specialitate. Aceasta o cataloghează drept: *"cea mai bună dintre creaţiile, lui Nikita Mihalkov"*.

Dealtfel, N.M. a mai obţinut, relativ recent (1992), Marele Premiu al Festivalului Internaţional de la Veneţia, cu o altă creaţie foarte originală a sa, filmul *"Urga"*.

Desigur publicul avizat sau chiar simplul spectator, recunoaşte (şi nu de azi, de ieri!) faptul că cinematografia rusă, în stilul ei foarte specific, este greu de egalat (mă refer la realizările deosebite şi nu la cele de serie, care rămîn oriunde "de serie").

În ultimile decenii, Nikita Mihalkov este unul dintre giganţii acestei cinematografii uriaşe, mergînd pe drumul şi urmînd tradiţiile înaintaşilor lui - clasicii (dar folosind, desigur, plusul înnoirilor cerute de moderna noastră epocă). El realizează, în acest sens, cu un enorm succes, neegalabila atmosferă şi mentalitate slavă, în tot complexul ei: profunzime în gîndire, execuţie, redarea fără cusur a cadrului în care se petrece acţiunea; parcă vezi stepele în floare, parcă le simţi mireasma, ţi se pare că auzi freamătul" pădurii de argint" al mestecenilor. Muzica este dulce, melancolică, insinuantă - o îmbinare de romanţe ţigane cu langoarea unui vechi, celebru tango, de toată lumea fredonat cîndva (nostalgie, nostalgie - de cîte ori l-am dansat oare, în faptul serii, în anii tinereţii fericite?!).

Nadia, mezina lui Nikita

De data aceasta, doresc să-mi exprim părerea, nu ca om de meserie ci ca un simplu spectator .Ea se poate rezuma într-un singur cuvînt: *copleşitoare!*.

Subiectul filmului (deşi ca procedeu artistic aduce vagamente cu "Ciocciara" lui Moravia; ritmul alert şi surpriza, dezvăluindu-se abia spre finalul- năucitor- al operei), este întru totul original, purtînd, pe fiecare cadru, pecetea strict autentică a autorului: *Mihalkov*.

***

...Anul 1936, împrejurimile Moscovei, o casă spaţioasă de ţară ("dacea"), miez de vară strălucitoare, în splendoarea ei idilică. O familie fericită, înconjurată de un grup vechi de prieteni. Între ei se zbenguie zglobie, răsfăţata tuturor, micuţa de şase ani, Nadia (mezina lui Mihalkov, căreia acesta i-a dedicat filmul, şi s-a şi grăbit să-l termine pentru ca fetiţa să nu crească, între timp, "ca pe drojdie", "stricîndu-i" astfel imaginea ideală a eroinei sale, de aceeaşi vîrstă).

Tatăl Nadiei, generalul sovietic, Serghei Kotov (N.M.), erou al Revoluţiei şi a Războiului civil, e un om plin de viaţă, simpatic, cu o vervă şi umor, inepuizabile, iubit şi stimat de toată lumea. Din interiorul casei se aud, fără încetare, rîsete, muzică, clinchet de pahare - într-un cuvînt - veselie debordantă şi molipsitoare. Generalul e foarte îndrăgostit de juna lui soţie, Marusia (actriţa Ingeborga Dapkounaite- una dintre marile speranţe a generaţiei tinere) şi...toţi sînt fericiţi.

Dar, ca în basme..."într-o prea frumoasă zi" îşi face apariţia, cu un iz de mister şi nelinişte, "un prea fermecător bărbat", tînărul Dimitri (Oleg Mencilov), fostul iubit, dispărut de vreo 10 ani, al Marusiei. E un tip seducător, farmecă şi cucereşte pe toţi cei din jur, inclusiv -sau în special- pe mica Nadia, care de-adreptul îl adoră, pentru poveştile lui spuse cu mare talent şi jocurile grozave inventate într-adins ca s-o atragă şi amuze.

Odată cu el însă, în mod simbolic, apare pe seninul cerului albastru, o bulă de foc uriaşă şi înspăimîntătoare, care, din loc în loc, atinge cîte ceva. Şi tot ce atinge, spulberă, distruge!...

Dimitri a dispărut nu numai din viaţa iubitei ci şi a tuturor celor pe care i-a cunoscut, devenind (fără ca vreunul s-o fi aflat) un agent important şi sîngeros al KGB. Tot jocul lui cuceritor, în jurul generalului şi al apropiaţilor săi, are, de fapt, un singur scop: să-i facă pe cei pomeniţi mai sus, să dispară (şi desigur, în primul rînd pe Serghei Kotov).

Singură fetiţa (ca în piesele lui Shakespeare), rămîne în viaţă pentru a povesti celor din jur şi generaţiilor viitoare, cumplitul destin al familiei sale.

"Soarele distrugător", "bula de foc" i-a pulverizat!

(continuare în pag......)

SPECTACOL

ISTORIA SE SCRIE PE PEREŢI

O anumită puştime din Paris, - între 18 şi 20 de ani, cu cercel în ureche, de acord! -şi constituită în gaşcă sau perechi, decentă ca îmbrăcăminte şi podoabă capilară, discretă şi respectuoasă cu Anonimul de pe stradă, şi-a găsit un mod de afirmare şi comunicare cu restul omenirii prin intermediul celei mai vechi forme de mărturie şi protest din lume: "Graffiti". Şi - mai nou - o variantă denumită "Tag" ce pare să-şi croiască drum destul de repede către o nouă formă de artă a imaginilor contestatare.

Unii dintre aceşti tineri cu mînă deosebit de fericită la desen, grafică şi pictură, cu multă imaginaţie şi humor dar şi cu îngrijorarea (totuşi optimistă) a vîrstei pentru viitorul lor cam nebulos, cu forţa de exprimare a celor ce nu s-au născut cu "linguriţa de argint" în gură într-o epocă în care şomajul s-a ridicat la rangul de nivel social, - s-au apucat acum vreo zece ani să "decoreze" faţadele caselor, băncile din parcuri, automobilele garate de-alungul trotuarelor şi-în final-pereţii din staţiile de metro, cu tot soiul de apeluri şi imagini protestatare izvorîte din năduful lor ajuns la răzvrătire.

Şi s-a găsit cineva la Direcţia Căilor Ferate Franceze care să-i ia în serios, să le aprecieze ideile şi compoziţiile, şi să-i cheme pe cei mai talentaţi dintre ei ca să decoreze şi pereţii altor gări ca, de pildă, cei ai gării de Nord. Ba chiar i-a şi retribuit omeneşte pentru eforturile lor de a mai descreţi frunţile şi nervii aşteptării călătorilor de pe peroane. În felul acesta tinerii au şi putut să plătească amenzile ce li se aplicaseră pentru "murdărirea locurilor publice", şi să-şi şi cumpere alte vopsele, de preferinţă acrilice în recipiente cu spray ce se folosesc curat şi repede. Evident, scandalul a fost mare, dar respectivul director nu s-a lăsat intimidat şi copiii au continuat, perfecţionîndu-se pe parcurs şi ridicînd diversele tehnici de Graffiti şi Tag la nivel de Artă.

În emisiunea "Ca se discute" de pe canalul France 2 majoritatea publicului adult participant i-a apărat cu îndîrjire, înfierînd categoric lipsa de preocupare a (aleşilor?) vîrfurilor societăţii moderne pentru perspectivelor creatoare ale acestui tineret bine intenţionat, clocotitor de viaţă şi idei generoase, dar lăsat de capul lui să şi-l spargă cum o şti.

Este un subiect despre care ar trebui să se discute în ţările ce se pretind "civilizate". Poate că asta ar mai reduce violenţa prea des soldată cu legea selecţiei naturale a lui Mendel şi ar reprofila multe uzine de unelte şi substanţe exterminatoare în fabrici de materiale pentru înfrumuseţarea vieţii şi a relaţiilor inter-umane. Este un subiect pentru care cei de la Canalul France 2 merită, oricum, aplauze.

Claudia Rosenstreich

Reclamele, sufletul comerţului, moartea pasiunii

Ştiu. Nu sînt analfabet, am citit şi eu patru articole din Maariv şi două din Paris-Match: astăzi televiziunea independentă (sau care se cheamă că ar fi independentă...) nu poate exista, în orice colţ al lumii, decît pe bază de publicitate. Multă. Şi plătită gras. Ai publicitate destulă? Atunci poţi să-ţi scoţi cheltuielile. N-ai? Atunci sau tragi obloanele sau ceri o subvenţie de la stat, ori de la partidul cutare...şi independenţa ta, cu care te lauzi nespus, s-a dus; ca clipele, fluturînd aripile.

Aşa este şi la noi, cu Canalul Doi (rimă). Drept care, luîndu-se după învăţătorii noştri iubiţi NBC, ABC, CNN şi alte iniţiale, băieţii bagă reclame cînd pot şi unde pot, mai ales, desigur, în miezul emisiunilor de seară, cele mai televăzute. Repet: ştiu că fără reclamă nu se poate. Şi totuşi, daţi-mi voie să spun, cu riscul de a părea ignorant în materie, neintelectual şi nepriceput în tainele "mediei" şi ale "marketingului" la zi că felul cum sîntem trataţi cu anunţuri seară de seară mă scoate, ca s-o spun pe-aia dreaptă, din sărite. O întreabă Dan Shilon pe Pnina Rosenblum ce părere are despre violatorii noştri. Pnina dă să răspundă şi... stop. Emisiunea s-a întrerupt, urmează o reclamă a lui Mifal Hapais (căci trebuie pais behaim). Îi dă un gangster urît la faţă, din San Francisco, cu cazmaua în cap lui Clint Eastwood, trîntindu-l la pămînt şi aţintindu-şi revolverul asupra lui? Clint Eastwood deschide greu ochii, inimile noastre bat pentru el (hai, nea Clintule, fă ceva!). Stop. Filmul s-a întrerupt, urmează o reclamă în favoarea biscuiţilor *Osem*. Şi aşa mai departe...Atît de *şi aşa mai departe* încît ai senzaţia pe care o încercaseşi pe vremuri în *casele* din Bucureşti, cînd, dacă stăteai prea mult în odaie, venea *madama* şi bătea în uşă: gata, opreşte plăcerea la domnu'!

Acestea fiind spuse şi repetînd că sînt pe deplin convins de rolul fundamental al publicităţii în lumea contemporană, mă întreb totuşi dacă nu s-ar putea face ceva pentru a ne scuti de luarea lumii-n cap. Poate, de-o pildă, să grupezi reclamele, dîndu-le la început şi la sfîrşit de emisiune. Poate dacă muşteriul insistă ca ele să fie *în timpul*, să le grupezi, iarăşi şi să le dai pe toate, bloc, la mijlocul filmului, aşa ca o pauză la teatru, cînd spectatorii ies în foayer pentru o limonadă. Poate altceva. Nu ştiu. Dar ceva, uite, mă rog respectuos, parcă-parcă ar trebui făcut.

LUCULLUS

● Puţin timp după ce e închis, un deţinut cere dentistului să-i extragă trei dinţi. După aceea pierde un deget lucrînd la bucătărie. În sfîrşit, cînd e operat de apendicită, un gardian vigilent avertizează pe colegul său de serviciu:

– Ar fi bine să fii cu ochii în patru. Am impresia că individul ăsta are un plan original: să evadeze bucăţică cu bucăţică!

● MUZICĂ

Sofia Gelman

CORNEL ŢĂRANU LA TEL AVIV

Primul concert de muzică contemporană românească în Israel va avea loc la 18 decembrie (ora 20) în incinta Conservatorului de muzică din Tel Aviv (strada Stricker). Sub egida ambasadei României în Israel, în colaborare cu Academia de muzică Rubin din Tel Aviv, ansamblul Musica Nova şi Conservatorul israelian, avîndu-l ca oaspete de onoare pe prof. dr. Cornel Ţăranu, îşi propun drept nobil scop apropierea culturii Israelului şi României în parametrii unor înalte valori spirituale.

Compozitorul Cornel Ţăranu este azi una din personalităţile proeminente ale vieţii muzicale din România. Profesor de compoziţie la Academia G. Dima din Cluj, dirijor-fondator al ansamblului Ars Nova, Cornel Ţăranu a devenit un simbol al artei sonore contemporane prin concertele promovate, al căror program se alcătuieşte sub semnul cunoaşterii şi propagării muzicii zilelor noastre de pretutindeni. În spiritul reciprocităţii, compozitorii programaţi în cadrul concertelor susţinute de Ars Nova au găzduit la rîndul lor ansamblul, astfel încît sunetele muzicii contemporane româneşti au răsunat pe numeroase meridiane ale globului. Prin intermediul lui Cornel Ţăranu şi al ansamblului său, muzica contemporană s-a făcut auzită de la Londra pînă la Roma şi de la Moscova pînă la New York.

Invitaţia lansată de Academia Rubin din Tel Aviv prin directorul ei, prof. Ami Maayani, şi prin şeful catedrei de compoziţie, prof. Itzhak Sadai, se doreşte a fi un pas către apropierea culturilor celor două ţări. După o conferinţă susţinută de Cornel Ţăranu în incinta Academiei la data de 12 decembrie, se prevede şi o întîlnire similară la Institutul Bar Ilan.

Concertul cuprinde în principal lucrări semnate de personalităţi proeminente ale şcolii de compoziţie din România, alături de cîteva piese semnate de compozitori din Israel. Lucrările încearcă să redea o paletă viu colorată a diversităţii şcolii româneşti de compoziţie, incluzînd formaţii de muzică de cameră, solişti instrumentişti, cîntăreţi şi cor de fete. Cu participarea ansamblului Musica Nova dirijat de Itai Talgam şi a corului de fete al Conservatorului israelian de muzică din Tel Aviv dirijat de Anat Morag, concertul se doreşte a fi un eveniment, un act de cultură, la care invităm şi pe această cale pe toţi iubitorii de frumos; evident, invitaţia se adresează în primul rînd celor aparţinători de *trib*...

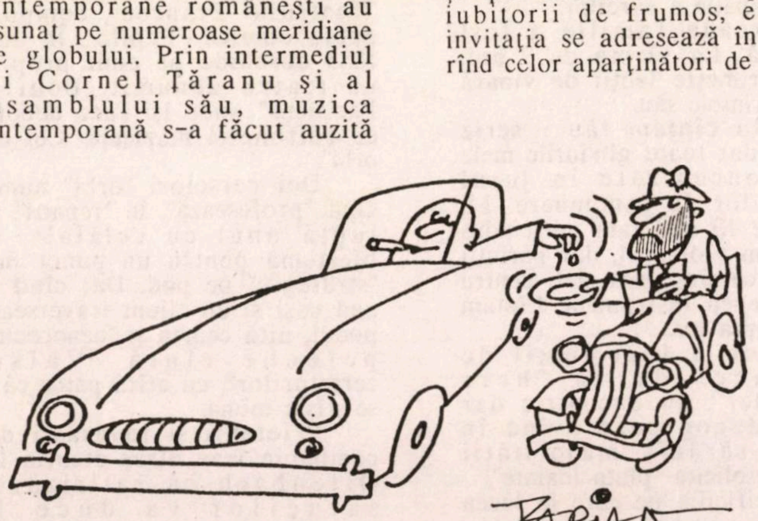

Magic Touch

BEATRICE
Diplomat
CIDESCO

"BEAUTY HOUSE"

EUROPEAN SKIN CARE SPECIALIST

30 Frishman, TEL AVIV
Tel. 5242359

INSTITUT DE ÎNFRUMUSEŢARE

● Îngrijirea tenului la nivel internaţional, cu produse franţuzeşti ● Procedeul pilling profund (פילינג עמוק) pentru îndepărtarea ridurilor, petelor şi cicatricelor ● Epilaţie (cu ac electric) ● Machiaj profesional pentru mirese şi alte evenimente plăcute ● Pedichiură, manechiură şi depilaţie cu ceară

INSTITUT DE SLĂBIRE
sub supraveghiere medicală

● Diete ● Masaje medicale ● Tratament cu electrozi ● Acupunctură ● Împachetări sistem FRIGI-THALGO – Paris

● CADOURI ●
● ACCESORII DE MODĂ ●

CADOU după tratament: o poşetă pentru farduri

העסק הנבחר

La mulţi ani!

● Doi prieteni iau un aperitiv împreună. Unul dintre ei decupează un articol dintr-un ziar.

– Despre ce e vorba în articol?, întreabă celălalt.

– Nimic important. Un tip şi-a sugrumat nevasta pentru că-l buzunărea mereu.

– Şi ce faci cu tăietura din ziar?

– O pun în buzunarul hainei mele.

COMPOZITORI EVREI: JACQUES OFFENBACH

Pe partea stîngă a bulevardului Champs Elysées, între piaţa Clemanceau şi Concorde, ascuns printre copaci, se află un mic şi cochet teatru. Înainte cu 140 de ani, se găsea aci o baracă pe care împăratul Napoleon a dăruit-o unui brigadier rănit în război. Capacitatea acestei barăci era de 500 de locuri. Spectatorii şedeau înghesuiţi ca găinile pe-o scară. Şi însăşi îmbulzeala contribuia la veselie. Aci a deschis Offenbach "Industria distracţiei" care a cucerit la început Parisul, şi apoi lumea întreagă.

În urmă cu aproximativ 40 de ani, la Iaşi, în casa Dr-ului M. Blum, specialist apreciat şi distins meloman, acesta "se tînguia" că poporul evreu n-a "zămislit" un Bach, un Mozart sau un Beethoven, unul "al de" Michelangelo, Rembrandt sau atîţia alţii. Concluzia se impune: genialitatea evreiască s-a manifestat în multe domenii, exceptînd muzica şi arta plastică.

Patruzeci de ani spunem? Poate mai puţin, pînă am citit articolul lui Bronislav Huberman intitulat: "Pregătirea terenului pentru dezvoltarea unei culturi muzicale evreieşti".

Scrie între altele marele violonist: "arta nu constă numai în procesul de creaţie a unui individ. Ea reprezintă legătura vie a individului cu societatea din care a răsărit. Arta este sinteza şi expunerea forţelor emoţionale, a idealurilor, a speranţelor şi dezamăgirilor acestei societăţi. Orice artă are nevoie de un climat spiritual, şi în special muzica ce trebuie cîntată şi auzită.

Or, se ştie foarte bine că izolarea culturală, politică şi socială, de sute de ani, a vieţii din ghettou, nu constituia un mediu favorabil pentru înflorirea artelor. Numai emancipaţia impusă de Napoleon a permis apariţia unor nume ca Mendelssohn, Offenbach, Mahler şi mai tîrziu, un Soutine sau Chagall."

Jacques Offenbach s-a născut la Köln, în anul 1819, şi a fost contemporan cu Mendelssohn, Chopin, Wagner, Gounod, etc.

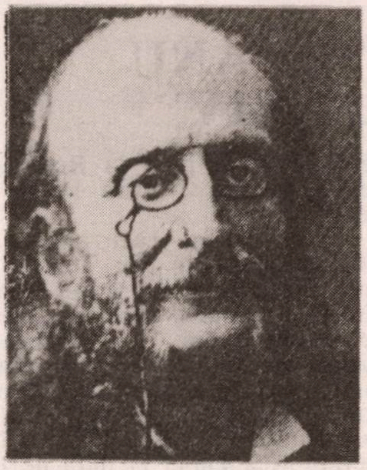

Tatăl său, Isaac Juda Ebersth, hazan şi profesor de muzică a părăsit de tînăr casa din Offenbach am Main şi-a cîştigat existenţa colindînd din oraş în oraş, cîntînd ca violonist prin cafenele, sau fiind cantor de sinagogi. S-a stabilit definitiv la Köln. Era cunoscut în meserie şi i s-a adăugat numele de "der Offenbacher". El s-a căsătorit cu fiica unui vînzător de bilete de loterie. Cel de al doilea fiu al lor şi al şaptelea din cei 10 copii, a fost înregistrat la naştere ca: Jacob Offenbach.

Pentru a-şi întregi "parnasaua" Isaac mai cînta la flaut şi chitară. El scria poezii, compunea muzică şi publica articole în probleme de religie şi emancipaţie a evreilor.

Întreaga familie a fost muzicală. La vîrsta de 7 ani, Jacob primeşte lecţii de vioară de la părintele său.

- Nu cîntam rău - scrie Jacob - dar toate gîndurile mele erau concentrate în jurul exerciţiilor de compunere. La vîrsta de 10 ani, tata mi-a adus în dar un violoncel, dar părinţii credeau că sînt prea slab pentru un asemenea instrument. Cîntam însă în lipsa lor.

Jacob a luat lecţii de violoncel de la "herr Alexander", un excentric dar bun pedagog care avînd în vedere sărăcia majorităţii evreilor, solicita "plata înainte".

Sacrificiile pe care le făcea familia pentru educaţia muzicală a talentatului fiu, au fost răsplătite cînd 3 copii, Julius, Isabela şi Jacob, au format un trio de vioară, pian şi violoncel. Cîntau prin berării şi restaurante.Jacob progresează şi devine clar pentru "tatăl feciorului", aşa cum se exprima Mendelssohn, că fragedul geniu nu prea are viitor la Köln (de altfel un oraş în care bîntuia antisemitismul) Şi atunci gîndurile îl poartă spre "ţara promisă" - Parisul.

După un drum lung şi istovitor, seniorul din trio întreabă: "Sîntem la "Terminus"? Nu-i aşa? Este chiar Parisul însuşi? Aţi înţeles că Isaac, Julius şi Jacob au ajuns la porţile raiului.

Imediat după sosirea la Paris, Jacob, de acum înainte Jacques, este prezentat lui Cherubini, directorul conservatorului. De la început este refuzat, pentru că instituţia primeşte numai elevi de origine franceză. Isaac insistă, şi a 2-a zi, în prezenţa a încă 12 profesori, junele în vîrstă de 14 ani este examinat.

"Aveţi un elev la conservator", - l-a anunţat Cherubini pe cantorul din Köln.

După un an de zile, talentatul student cînta ca violoncelist în orchestra de pe lîngă "Opera Comică". Începe să compună dar prima sa lucrare nu îi aduce nici un succes.

După ce a obţinut postul de dirijor al orchestrei "Teatrului Francez", compune opera comică "Pepito". În anul 1855 deschide pe cont propriu un teatru denumit "Bouffes Parisiens" unde îşi face debutul cu buffoneria muzicală "Cei doi orbi".

Doi cerşetori "orbi" numai cînd "profesează", în "repaos", se luptă unul cu celălalt, se blestemă pentru un punct mai "strategic" pe pod. Dar cînd se aud paşi şi un client traversează podul, uită cearta şi "nenorocita" pereche cîntă "Valsul cerşetorilor", cu atîta patos că ţi se sfîşie inima.

Prietenii şi tovarăşii din companie i-au atras atenţia lui Offenbach că satirizarea săracilor va duce la îndepărtarea publicului. Dar directorul - compozitor a persistat şi la fel ca Charlie Chaplin mai tîrziu, a descoperit în sărăcie o comoară de aur. Publicul s-a îndrăgostit de această simbioză "dintre îndrăzneală" (hutzpa) şi melodie şi la toate ocaziile se dansează în sunetele "Valsului Cerşetorilor".

Un tînăr şi serios conte rus pe numele de Lev Tolstoi, a consemnat în jurnalul său: "Această muzică e atît de franceză, aşa de spumoasă, aşa de delicată, încît este imposibil să nu fii subjugat".

Regimul politic sub care se desfăşoară activitatea artistică a lui Offenbach este monarhia lui Napoleon III, nepotul lui Napoleon I.

Napoleon III desfiinţează republica şi se încoronează. Soţia, împărăteasa Eugenia, de origine spaniolă, Principesă de Teba, era renumită pentru frumuseţea ei şi pentru influenţa sa asupra monarhiei. Offenbach îi satirizează comparînd pe Napoleon cu Menelaos, "slabul" soţ al "Frumoasei Elena".: "Ce mai soţ,/ Sub pantof" - sau în rolul lui Jupiter "fustangiul" (zanai - în ebraică). Şi totuşi Curtea l-a apreciat pe genialul compozitor evreu adulîndu-l, făcîndu-i cadouri şi acordîndu-i cetăţenia franceză. Dar primea în schimb distracţii.

Anul 1855 este renumit prin "Expoziţia Internaţională", dar şi prin sosirea la Paris a lui Hortense Schneider, aceea care timp de 15 ani va fi "coasta feminină" a celebrului "triumvirat", Napoleon, Offenbach şi Hortense Schneider.

Născută la Bordeaux dintr-un tată evreu-neamţ - croitor, alcoolic înveterat - şi o franţuzoaică, dovedeşte calităţi vocale de mic copil. Ajunge la Paris cu o recomandaţie pentru tenorul Berthelier (unul din cei doi "orbi"). Şi fiindcă era roşcată şi drăguţă, a invitat-o la cină. Şi pentru că nu avea bani de hotel, a dormit la dînsul.

A doua zi i-a prezentat-o lui Offenbach. Prin farmecul şi vocea ei, a electrizat pe parizieni. Debutul în "Le violoneux" (violonist-cabotin) e un triumf. (Offenbach susţine că teatrul lui fiind modest ca proporţii şi spectatorii aproape de artiste, acestea trebuie să fie de 10 ori mai frumoase decît altele). "De atunci şi pînă astăzi" spune poetul. De atunci, de la debut, şi pînă la totala ei retragere va fi (în afara împărătesei Eugenia) figura feminină cea mai renumită a Franţei şi cunoscută în toată lumea ca :"La Belle Hélène"", "Marea Ducesă de Gerolstein" şi "La Perichole".

Napoleon III, omul ordinii şi al disciplinei a încorsetat teatrele pariziene prin legi şi interziceri. Aşa de exemplu pentru un "Teatru de buzunar" ca acel al lui Offenbach erau permise spectacole cu cel mult trei actori principali. Evreul compozitor a scris o satiră în care al 4-lea actor era mut şi comunica cu colegii săi prin petice de hîrtie pe care le scotea din gură. Ministerul de Interne a înţeles a propos-ul şi a "eliberat" un actor.

Offenbach compune "Ba-Ta-Clan" o satiră ce depăşeşte pe "Cei doi orbi". A fost un triumf şi un eveniment crucial în istoria "Bouffe"-lor, eveniment care a facilitat trecerea la un alt teatru - cu încălzire centrală - şi care a devenit un lăcaş permanent.

"Ba-Ta-Clan" este o operă bufă care se desfăşoară într-o Chină imaginară şi absurdă şi care aminteşte Parisul lui Ludovic-Napoleon. Cei 27 de cetăţeni ai dictatorului Pini, vor să-l destituie pentru că a condamnat la moarte 7 dintre ei. De fapt, e vorba de o mică neînţelegere: Înălţimea Sa a dorit să acorde medalii de evidenţiere, dar a "amestecat ulcelele" cum se spune, din cauză că nu prea cunoştea limba chineză..." În ultima instanţă se dovedeşte că revoltaţii, dictatorul şi Curtea, sînt toţi francezi. Un autobus îi va debarca pe toţi în Montmartre.

La fel ca unii oameni de artă ca Degas, Matisse, Modigliani, unde pictura a "acoperit" aproape sculpturile lor, aşa şi cu operetele lui Offenbach. Sînt atît de zgomotoase, încît celelalte compoziţii numeroase şi de valoare ca lucrările pentru pian, voce, muzică de cameră, aproape că nu se aud. Aşa de exemplu, Concertul pentru Violoncel, piesă care conţine efervescenţa şi bogăţia melodică a autorului "Frumoasei Elena". John Mitchell, impresarul Curţii Regale britanice l-a invitat pe virtuosul violoncelist, la Curte. Iată ce scrie Offenbach, la 8 iunie 1844, unui prieten:

"Joia trecută am cîntat la "Windsor" în faţa Reginei, a Prinţului Albert, Împăratului Rusiei, Regelui Bavariei, etc. A fost un mare succes. Am primit de la fiecare Ilustru participant aprecieri şi cîte un valoros "cadou".

Dar în pofida onorurilor ce mi s-au făcut, eu prefer frumosul meu Paris şi atmosfera prietenească de acolo.

Societatea Melodiştilor, a cărui preşedinte este Ducele de Cambridge, m-a invitat la un dineu. Am cîntat "Musette" (o piesă la violoncel bazată pe o melodie de balet din sec. XVII. n.a.). Au aplaudat timp de 5 minute cu palmele în masă, strigînd "Encore, encore...""

Întors în Franţa, Offenbach se însoară cu Herminie d'Alcain dar nu înainte de a fi trecut la catolicism.

Offenbach nu se culca niciodată pe laurii victoriei. Compozitorul Offenbach răspunde prin muzică şi bunăvoinţă directorului de teatru Offenbach. Operele se succed în ritm rapid.

"Orfeu în Infern". Orfeo, semi-zeul antic este în operetă directorul conservatorului din... Teba. Cîntă la vioară unei nimfe, în timp ce soţia sa Euridice, cedează unui drăguţ ciobănaş.

Muşcătura şarpelui o ucide pe frumoasa amantă şi drumurile vestitului cuplu se despart: Orfeo la nimfă, şi Euridice în braţele vînjosului zeu Pluto, stăpînul infernului. Şi astfel îndrăgostiţii şi simpaticii eroi ai mitologiei greceşti se transformă în reprezentanţii burgheziei pariziene. Şi totuşi, la presiunea "Clasicului cor" (vox populi), Orfeo se urcă pe Olimp şi cere lui Jupiter, tatăl zeilor, să impună iadului eliberarea sublimei Euridice. Cu toţii coboară în imperiul subteran. Acolo, Jupiter se transformă într-o muscă şi pătrunde în... camera lui Euridice. şi duetul dintre blonda pămînteană şi musca dumnezeiască e plin de senzualitate. Orfeo îşi solicită soţia, dar primeşte un "picior Olimpian" şi se întoarce de unde a venit. Aceasta dovedeşte că politica e o afacere murdară chiar şi la nemuritori.

Oare a satirizat Offenbach moravurile contemporanităţii? Răspunsul e pozitiv. Dar biciul lui Offenbach e gîdilător şi senzual ca un masaj modern...

"Frumoasa Elena" Mitologie: Trei zeiţe îşi dispută "mărul discordiei", sau titlul de "cea mai frumoasă" Pe muntele Ida, Paris, fiul lui Priam, rege al Troiei, acorda fructul de aur zeiţei Afrodita (Venus). Aceasta i-a promis pe cea mai frumoasă femeie din lume, pe Elena, soţia regelui Spartei, Menelaos.

"La Belle Helène" - Offenbach. Paris ajunge la Sparta deghizat în cioban. Reuşeşte la un concurs de rime. Elena îl încoronează cu laurii victoriei. Ca urmare a unei epidemii de trădări, oracolul recomandă ca Menelaos să părăsească cetatea pentru 4 săptămîni.

În actul doi, Elena visează, Paris se tupilează... şi visurile sînt concretizate... "Aşa dorit-a Afrodita". Menelaos se întoarce pe neaşteptate şi îi prinde pe amanţi în "flagrant". Elena se justifică: totul s-a petrecut în vis, şi ca de obicei: "Cine-i vinovat de totul?/ Este clar, e numai soţul./ Un bărbat în toată firea,/ îşi anunţă el sosirea./ Şi la dormitor va bate/ Pîn' va auzi "Poftim bărbate."

Pe la sfîrşitul anilor 60 ai secolului trecut, Offenbach este compozitorul cel mai solicitat din lume. Acum părăseşte lumea legendelor şi coboară pe bulevardele capitalei.

"La vie parisienne". Un tînăr brazilian a venit să-şi toace moştenirea şi crede "că tot Parisul e amanta lui". O pereche de baroni suedezi a căzut pe mîna unor farsori; soţia e plimbată prin "Oraşul luminii", iar soţul este invitat la o agapă cu participanţi din "Elita elitelor", în realitate, servitorii stăpînilor. Baronul întreabă pe una dintre vecinele de sindrofie "de ce privirea-i tristă?" "Eu sînt văduva unui colonel care şi-a sacrificat viaţa pentru Împărat." "Şi atunci petreceţi cu şampanie?" "Eu nu mă distrez, baroane. Eu îmi înec amarul. Excelenţa sa nu crede? Iată dovada. "Şi falsa "Doamnă Colonel" îşi arată chiloţii de mătase neagră, atît de întîlniţi în epoca can-can-ului.

Dansul fustelor ridicate şi al ciorapilor negri, a fost eternizat de Offenbach în muzică şi de Toulouse-Lautrec în pictură. Adus din Alger de către marinarii francezi, în anii 1840 se dansa în taverne, iar în anii '60 devenise dansul preferat al Curţii.

Generalul prusian Moltke şi Cancelarul Bismarck văzuseră "La Vie Parisienne", şi erau mulţumiţi de veselia, pacifismul şi defetismul francez. Acum, în Loja Regală a teatrului "Varieté"- ei se bucurau de spectacol - vădit anti războinic - "Marea Ducesă de Gerolstein". Nemţii promovau pacifismul, dar la duşmani. Trei ani mai tîrziu, înfrînt de nemţi, Napoleon şi-a pierdut tronul şi a murit în refugiu la Londra.

Evenimentele se precipită şi guta de care suferea Offenbach se agravează şi-i va curma viata la vîrsta de 60 de ani. Cu mare greutate a terminat ultima sa operă, dar şi capodopera vieţii sale: "Povestirile lui Hoffmann". Povestea celor trei iubiri nefericite: Olympia, de fapt o păpuşă mecanică, Giuletta, o curtezană, şi Antonia cu vocea-i divină, împinsă la moarte de mizerabilul Dr. Miracle. Premiera a avut loc 4 luni după moartea compozitorului şi s-a jucat 101 seri fără întrerupere.

Claude Debussy locuia în anul 1885 la Roma. Din cînd în cînd pleca la Paris. Pentru ce? - a fost întrebat. "Vreau să văd Manet şi să ascult Offenbach".

Şi totuşi "Der pintola Id": În anul 1860 R. Wagner scrie unui prieten: "Fii atent la Offenbach. El compune - aproape ca Divinul Mozart. Fapt este că francezul (Offenbach) deţine secretul muzicii".

Şi cîţiva ani mai tîrziu, acelaşi Wagner: "Niciodată muzica unui ne-arian, ca Offenbach, nu va încînta mintea şi sufletul unui arian".

Dr. MAX HORNSTEIN

E.W.T.R. vă oferă:

REVELION 1995

în POIANA BRAŞOV

555 $ / PERSOANĂ

ÎN CAMERĂ DUBLĂ

Plecarea: 29.12.94 - Tel Aviv-Bucureşti - LY 573
Întoarcerea: 05.01.95 - Bucureşti -Tel Aviv - LY 574

Preţul cuprinde:

- Bilet de avion El-Al - Tel Aviv - Bucureşti - Tel Aviv
- 6 nopţi în Poiana Braşov - Hotel Piatra Mare sau Ciucaş
- 2 mese pe zi
- Toate transferurile -

Supliment 50 $ - MASĂ DE REVELION

ÎNSCRIERI şi INFORMAŢII SUPLIMENTARE
LA AGENTUL DVS. PREFERAT

NUVELĂ POLIȚISTĂ
de
T.W.BROWN

DETALIUL CARE L-A TRĂDAT...

Vrei să faci o porcărie?
Mă rog, treaba dumitale. Dar fii atent la detalii; detaliile astea sînt foarte parșive

Se lăsa înserarea pe insula pierdută în mijlocul Oceanului Pacific. În camera răcoroasă ce dădea spre verandă, Van Eick, olandezul recent sosit în insulă, ședea pe o sofa și o strîngea în brațe pe micuța Li-Yang, iubita stăpînului plantației.

Li-Yang încerca să-l îndepărteze pe întreprinzătorul ei curtezan, dar era prea mică și delicată pentru a se putea împotrivi uriașului olandez.

- Ești ca o statuetă fină, micuța mea Li-Yang. Mi-e frică să nu te zdrobesc dacă te strîng prea tare.

Zîmbetul ei trist era acela al unei tinere obișnuite să se supună dorinței stăpînului. Dar tristețea o făcea și mai frumoasă și mai delicată.

- Te rog, pleacă. Nu vreau ca stăpînul să te găsească în camera mea.

Van Eick simțea cum gelozia lui creștea. După ce că Linston reușise în viață mult mai bine decît el, mai era și posesorul acestei făpturi încîntătoare.

- Li-Yang, eu te iubesc. Pentru că Linston te-a scăpat din ghearele mizeriei, nu înseamnă că trebuie să-i fi recunoscătoare o viață întreagă. El e bătrîn, eu sînt tînăr.

- Dar a fost bun cu mine.

- Dar acum e un bețiv, o brută.

- Nu cu mine.

- Dar este cu indigenii. Într-o zi o s-o pățească. O să se pomenească cu un pumnal în spate. Acesta va fi sfîrșitul lui Linston. Un sfîrșit, pe deplin meritat.

Vorbea, și pe măsură ce vorbea, un gînd își făcea loc în mintea lui. De cînd îl cunoștea pe Linston, norocul fusese totdeauna de partea acestuia. Și în materie de femei, și de bani.

Van Eick venise în această insulă îndepărtată, la invitația lui Linston. Acesta era singurul alb din insulă și era bucuros ori de cîte ori un semen de-al lui venea să-l viziteze. Dar, relațiile dintre ei nu au întîrziat să se înăsprească și pricina era micuța Li-Yang.

La o săptămînă de la sosirea lui în insulă, Van Eick era îndrăgostit de ea și Linston își dăduse seama. Olandezul își petrecea momentele libere în apropierea ei, șezînd cu ea pe terasă, însoțind-o la plajă... Linston era însă prea sigur de loialitatea fetei.

Zadarnice erau insistențele lui Van Eick, fata nu dorea să-l înșele sau să-l părăsească pe bătrîn.

Li- Yang privea pe fereastră. În clipa în care-l zări pe Linston, se întoarse spre olandez:

- Te rog... părăsește camera imediat... vine stăpînul.

Cînd Linston a intrat în salon. Van Eick era confortabil instalat într-un fotoliu, sorbind din paharul cu whisky. Olandezul se uita la spatele lat al bătrînului și-și spunea în gînd: "Știu cum vei muri și nimeni nu va ști cine este autorul..."

Nu numai Li-Yang era motivul pentru care Van Eick îi dorea moartea. Un motiv poate mai puternic era punga de piele, care se găsea în buzunarul pantalonului și care conținea cîteva pietre dintre cele mai frumoase din cîte văzuse în viața sa.

Linston i le arătase într-o seară cînd era beat: "Ești olandez, băiete. Și olandezii sînt cunoscători în diamante. Frumoase pietre, nu-i așa? Și cînd te gîndești ce puțin m-au costat! Mi le-a vîndut o bătrînă indigenă pe nimica toată. A fost mulțumită cu cît i-am dat".

Dacă planul îi reușea - și nu avea de ce să nu-i reușească - o va avea și pe Li-Yang și pietrele.

În clipa aceea, fata anunță că masa este gata. Atitudinea ei era ca a unui cîine credincios în fața stăpînului. Linston își puse brațul în jurul umerilor ei goi. Van Eick își dădea seama că gelozia îl face să i se urce sîngele la cap, dar se stăpîni și zîmbi.

*

Indigenii locuiau în colibe în mijlocul junglei. Ei se temeau de Linston și de revolverul lui, pe care-l denumeau "fierul care fumegă". Civilizația încă nu-și făcuse apariția în această insulă îndepărtată și băștinașii continuau să vîneze cu lănci, ale căror vîrfuri erau îmbibate cu o otravă cunoscută numai de ei. Lăncile erau ținute în afara colibelor și Van Eick le văzuse, deseori. Spre ele se îndrepta acum mintea lui năpădită de ură. O singură lance era tot ce-i trebuia. Nu era greu de ajuns la ele. Cînd bărbații erau plecați pe plantație, indigenele se afundau în căutarea nucilor de cocos.

O astfel de lance îi trebuia. Lancea care-l va ucide pe Linston. Se va spune că l-a ucis un indigen. Niciodată nu va fi descoperit adevărul. Se va ascunde în frunziș, pe unde va trece Linston și-l va ucide. Ar fi vrut ca Li-Yang să fie cea care să găsească cadavrul. El, Van Eick, o va consola. Ea va înștiința poliția, dar poliția nu va găsi nimic. Vor căuta urme, dar el va avea grijă să nu existe... Acestea erau gîndurile olandezului, în timp ce aștepta în întunericul pădurii...

*

Inspectorul însărcinat cu ancheta stătea în mijlocul salonului, sorbindu-și liniștit limonada oferită de Van Eick.

- Neplăcută afacere, spuse inspectorul. N-am să uit niciodată cum am găsit-o pe sărmana Li-Yang alături de cadavru, cu privirile pierdute.

- Băștinașii îl urau, spuse olandezul. I-am spus lui Li-Yang că ăsta va fi sfîrșitul lui.

PAGINI

– Erai bun prieten cu Li-Yang?, întrebă inspectorul, liniștit.

– Ce te face să crezi asta? ripostă imediat Van Eick.

– Mucurile de țigară găsite în camera ei. Nici ea nici regretatul Linston nu fumau.

– Da... lui Li-Yang îi făcea plăcere să-și descarce sufletul în fața mea. Nu era fericită.

– Da?! Nu știam. Mi-a vorbit în schimb de niște diamante.

– Diamante? a încercat să pară mirat Van Eick. Și le-ați găsit?

– Nu noi, ci Li-Yang. Ea le-a pescuit în rezervorul de apă. Te-a văzut cînd ai aruncat ceva în rezervor și cum nivelul apei era scăzut, nu i-a fost greu să găsească punga cu pietre.

– Ar fi poate mai bine să vă explic cum au ajuns diamantele acolo. Mi le încredintase Linston spre vînzare. După nenorocire, știind că odaia îmi va fi percheziționată și că ceva nu era în regulă cu aceste pietre, le-am aruncat în bazin, cu gîndul să le recuperez mai tîrziu. Mi-era teamă să nu mă acuzați că l-aș fi ucis pe Linston pentru a-i fura pietrele.

– Ba da, chiar te acuz. Crima n-a comis-o un indigen. Ei sînt mult mai simpli și nu ar fi știut să șteargă amprentele lăsate pe lance. Ei nu știu nimic despre amprente. Numai un om civilizat putea s-o facă. Și singurul om "civilizat" în această insulă ești dumneata...

Traducere de L. Sohar

Președintele Ucrainei, Leonid Kucima, care a alcătuit un plan serios de reforme economice (și în primul rînd, de privatizare) este sabotat la tot pasul de majoritatea "Conservatorilor" din parlament. Situația e periculoasă, a scris un reporter occidental, dacă nu se înfăptuiesc reformele, în Ucraina se va dezlănțui o epidemie de falimente, de șomaj, de foame. Acuma Kievul trebuie să aleagă: sau Kucima sau Kuciuma.

C.D.R. CENTRUL DE PENSII DIN GERMANIA Ltd.
ZENTRUM FÜR DEUTSCHE RENTEN GmbH
TEL AVIV, imobilul KLAL, str. Droianov 5
(lîngă KIKAR DIZENGOFF), tel. 03/299027-8

INFORMEAZĂ:

1. Persoanele care au imigrat în Israel pînă la 30 iunie 1990 și care pot dovedi că au "Deutsche Kultur" și că sînt născuți înainte de luna iunie 1925, pot primi rente lunare de 400-1000 mărci germane.

2. Persoanele care au fost deportate în Transnistria sau au prestat muncă forțată (minimum 18 luni) pot primi rentă lunară de 500 mărci.

3. Văduv sau văduva celor decedați care primeau rentă socială prin Irgun sau alte birouri pot primi rentă lunară pînă la 1000 mărci.

Rețineți!

BIROUL NOSTRU ESTE SPECIALIZAT ÎN REZOLVAREA TUTUROR PROBLEMELOR DE RENTE DIN GERMANIA.

VORBIM ȘI ROMÂNEȘTE.
CONSULTAȚII GRATUITE.

ZWI ABRAHAMI
DIRECTOR

MISS WORLD

MISS WORLD 1994

Raiul pe pămînt

Miss India, Aishwarya Rai, în vîrstă de 21 de ani, a fost aleasă "Miss World" - 1994 la Concursul de luna trecută din Africa de Sud.

Frumoasă femeie. Ferice de cel ce va avea norocul să facă dragoste cu ea. Acesta se va simți ca-n Rai.

POVESTEA PALTONULUI

BIANCA MARCOVICI

Lumea e foarte mică. După aproximativ zece ani m-am întors în acelaşi loc, la Zürich recunoscînd ce nici prin cap nu mi-ar fi trecut: detalii. M-am întors în Paradis. Aşa poreclisem eu aceste locuri în închipuirea mea. "Dincolo de Paradis", titlul unei plachete de versuri scoase de mine în România.

Adăpostită de liniştea asurzitoare a păsărilor din pădurea din faţa casei încerc, pe moment, să concentrez o tabletă istorică a unui palton primit aici la Zürich de la prietenii mei. Paltonul de gabardină, negru, impecabil cusut, cu eticheta rămasă într-un colţ nevăzut, preţ exorbitant pentru punga mea de "bettlers" de acum zece ani, venită din România cu vioara, într-o orchestră a comunităţii, doar pentru a lua contact cu viaţa evreiască din Elveţia şi în acelaşi timp ei cu noi. Fusesem repartizată la această familie de Pesah. Am asistat la magnifica citire a Hagadei, la care una din cele trei fete, mică şi dulce, a spus "manişţana" fără greşeală.

Paltonul pe care l-am primit cadou se potrivea după părerea lor soţului meu. Paltonul cu pricina a ajuns în România, la Iaşi, după ce a stat cuminte în bagaj pînă eu, spre surpriza mea, am fost interpelată de o elveţiancă la toaletă, unde schimbam impresii cu voce tare despre "răceala elveţienilor", aparenţa lor plată, manifestată totuşi deosebit: ei aplaudau cu picioarele, bătînd în pardoseala sălii de spectacol. Mie, însă, zgomotul amplificat de vibraţiile scenei îmi dădea senzaţia de cutremur. Acolo, la toaleta elveţiană spălată cu şampon, dichisită, ornată pentru mine ca o sală de recepţie, elveţianca mea, evreica din Seebach cum îi voi spune mai tîrziu, a vorbit româneşte. În acele cîteva minute ea a aflat de unde sînt, i-am spus de oraşul meu Iaşi, i-am spus cîţi sîntem aproximativ, circa 1.000, i-am spus că există o comunitate şi că invitaţia pe care a primit-o la concertul nostru are o poză neadevărată - o casă de ţară cu acoperiş de papură care sugera de unde sîntem, greşeală vizibilă pentru noi, care nu veneam din Patagonia ci din ghettoul românesc.

"Munte cu munte nu se vede", dar eu cu evreica din Seebach m-am văzut. După cîţiva ani m-am trezit la uşă cu ea şi copiii ei în oraşul meu, Iaşi. Fără să-i fi dat adresa. Mi-a ştiut doar numele. A colindat pe la comunitatea din Bucureşti, apoi cea din Iaşi şi a ajuns la uşa mea; nu numai atît, a ajuns în locul în care ea s-a născut, vizavi fiind casa ei natală! Am colindat împreună Iaşul. Ea a fotografiat cîteva locuri. Le-am revăzut apoi în albumul familiei aici, la Zürich, unde eu sînt acum şi mă simt ca-n paradis. Toate detaliile fotografiate de prietena mea, casele, Hotelul Continental, erau aşezate în album în dublu exemplar: vederi din 1930 şi cum au ajuns acum, după ani. Un exemplu sugestiv ar fi hotelul de care am pomenit. În faţa lui în 1930 se afla statuia lui A. I. Cuza, care în prezent se află strămutată în faţa Hotelului Traian. Toate detaliile arhitectonice vechi, detalii superbe, au fost pur şi simplu rase, nivelate. La parter, micile magazine din 1930 nu mai existau (unul din ele aparţinuse tatălui ei, magazin de jucării).

Dar am uitat de palton. Paltonul cel negru, de ministru, n-a fost purtat de soţul meu nici măcar la concert. Motivul? Arăta prea bine. Îi lipsea eşarfa albă, un costum impecabil, o cămaşă *uni* şi mai ales o cravată de mătase plus mănuşi şi joben, bineînţeles că în picioare i-ar fi trebuit un pantof negru de calitate. Toate acestea nefiind, paltonul a rămas liniştit în dulap pînă în anul 1991 cînd a "emigrat" împreună cu familia, adică cu noi, în Israel. Paltonul n-a fost purtat nici în Israel, din aceleaşi motive, plus căldura!...

M-am întors aici în Paradis la aceeaşi familie care mi-a oferit paltonul. Am asistat din nou la o "clipă" din viaţa familiei, unde cele trei fete au crescut, cea mare pregătindu-se de nuntă. Le-am spus povestea paltonului în ivrit, am comunicat în ivrit, nu m-am mai simţit "bettlers". Biblioteca lor ocupa un perete. Cărţile erau legate ca la o bibliotecă regală. Am înghiţit în sec şi m-am gîndit la palton.

La fata din Seebach am petrecut Pesahul. Ea şi fiul ei au citit Hagada. Povestea lor este mult mai interesantă. Ea s-a strămutat din Israel în Zürich. Acum ei privesc lumea şi mai ales Israelul "neutru". La "Hadaşot" s-a arătat ce fac evreii cu arabii. *O mînă roşie pe o maşină distrusă...* Şase arabi au fost ucişi. Asta e varianta elveţiană. *Nouă nu ni s-a întîmplat nimic.* Înainte cu o zi, cînd au murit patru israelieni!

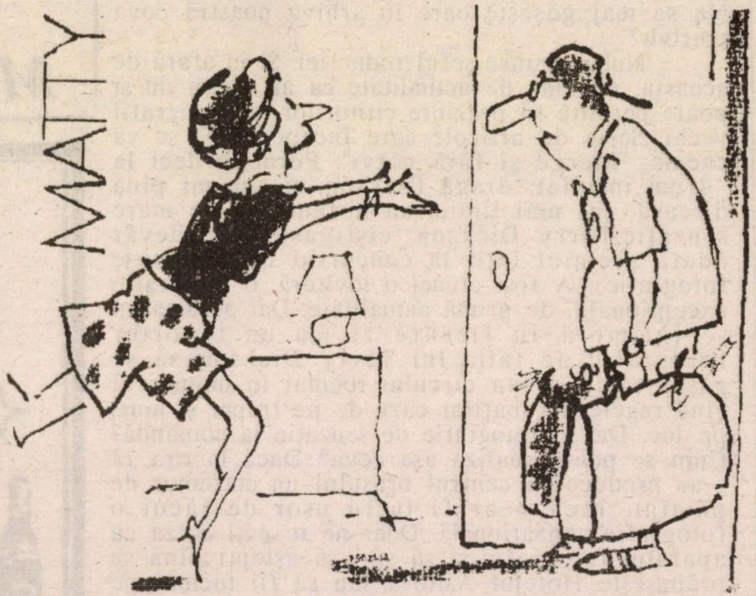

- Tocmai au anunţat oficial că în 2025 vom trăi cu 0,08% mai bine!!!

REPORTAJ FOTOGRAFIC

schiță umoristică

ROBERT DAYSON

Terry Dickson, angajat recent, era cel mai renumit și bine plătit reporter fotografic al ziarului. Într-o zi, șeful său îl chemă și-i spuse:

- De mîine începem publicarea unei serii noi de articole senzaționale. Pentru aceasta, am nevoie urgentă de un instantaneu excepțional, de senzație.

- Fotografii senzaționale, spuse Dickson, se pot face numai cînd sînt întîmplări senzaționale. Nu se mai găsește oare în arhiva noastră ceva potrivit?

- Nu! răspunse șeful redacției. Și în afară de aceasta, un ziar de actualitate ca al nostru nu-și poate permite să prezinte cititorilor săi fotografii vechi. Seria de articole care începe mîine se va chema: "Merge și fără nervi". Pornește deci la drum imediat, dragă Dickson, și adu-mi pînă diseară, cel mai tîrziu, un instantaneu de mare senzație.Terry Dickson, cîștigase într-adevăr odată premiul întîi la concursul de reportaje fotografice. A fost atunci o lovitură, o fotografie excepțională, de primă actualitate. Dar aceasta nu se întîmplă în fiecare zi, ca un reporter fotografic de talia lui Terry Dickson să se găsească în arena circului tocmai în momentul cînd regele acrobaților căzu de pe trapez și muri pe loc. Dar o fotografie de senzație la comandă? Cum se poate realiza așa ceva? Dacă la ora 12 s-ar produce în centrul orașului un cutremur de pămînt, încă n-ar fi lucru ușor de făcut o fotografie senzațională. Doar ne te poți așeza cu aparatul fotografic și să stai să aștepți pînă se prăbușește Hotelul Astoria sau să fii tocmai pe locul unde se întîmplă o catastrofă.

- Bine, șefule, spuse Dickson resemnat. Deci, pe diseară!

Era ora șase și jumătate cînd Dickson reveni la redacție. Fotografia era gata. O fotografie senzațională, cum șeful nu mai văzuse încă.

- E grozavă! Extraordinară! Pe care pod s-a întîmplat accidentul?

- East River, răspunse Terry, întinzînd mîna spre sticla de whisky a șefului său, care era bucuros.

- Minunat, dragă Dickson. Bravo ție! Ce ochi va face concurența! Vor muri de necaz! Și ce bine ai reușit să prinzi totul în fotografie! Cînd s-a întîmplat accidentul?

- La ora patru și jumătate.

- Ciocnirea acestor două mașini! Ca două pantere care se luptă față în față! Ai impresia că una din mașini e gata să cadă în fluviu.

- Desigur, a și căzut în apă! Bineînțeles că eu am ajutat puțin la asta! Iată imaginea căderii mașinii.

- Ești nemaipomenit! te-ai și ales cu un salariu suplimentar. Au fost și morți?

- Nu, cum poți să-ți închipui așa ceva, șefule? Cînd eu aranjez accidentul, nu se poate întîmpla așa ceva. Afară de asta, de mult mi-am dorit eu un automobil nou, mai ales că cel vechi era bine asigurat... Să vezi cum a fost, șefule: treceam pe pod și mă gîndeam la fotografie, cînd deodată am dat o lovitură groaznică. Cînd am scos fata din apă și am văzut ochii ei albaștri... o chema Bidy, cred că mititica a prins un guturai serios în apa rece a fluviului...

- Dacă înțeleg bine, spuse redactorul șef, mașina cealaltă distrusă era a ei?

- Nu, șefule, mi-a spus că mașina aparținea tatălui ei... Ce este șefule? Nu vă simțiți bine?

- Cum să mă simt bine cînd mașina distrusă era a mea? Tatăl acestei fete sînt eu.

Traducere de **AMARIA**

MAMAIA מַאמַאיָה
Restaurant
românesc
GRĂTAR - PESCĂRIE
AER CONDIȚIONAT.
AMBIANȚĂ PLĂCUTĂ.
SERVICIU CONȘTIINCIOS.
PREȚURI MODERATE.
DESCHIS ZILNIC ÎNTRE
ORELE 12 - 24
VĂ RUGĂM A REZERVA
LOCURILE PRIN TEL. NR.
5237784
VORBIM ȘI ROMÂNEȘTE
RESTAURANTUL MAMAIA
TEL AVIV, str. Ben Iehuda 192

MINIMUM E OM CA TOTI OAMEN

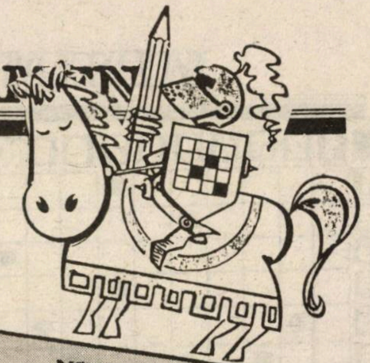

NELU WEINBERG
PREZINTĂ PAGINILE DE
JOCURI

TOT ÎNAINTE !

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1						●					
2								●			
3				●						●	
4					●				●		
5							●				
6			●			●			●		
7				●							●
8								●			
9		●			●					●	
10	●							●			
11						●					

ORIZONTAL: 1.Inainte vreme – Face față greutăților 2. Înainte vreme – Se întîlnesc la 12 fix, nu mai înainte! 3. Lipit pe mijloc! – Înaintaș italian 4. Cîntec ascultat înainte de culcare – Luat de gît – Sere! 5. Se prind înaintea altora – A înainta...în bloc 6. Ovine – Drept înainte! – Camera din față! – E mereu înaintea altora 7. Cad după ultima probă, înainte de folosire –înainte de a trece la profesionism 8. Înaintat în grad – Judecă înainte de a întreprinde ceva 9. Inainte de...uscare! – Se face înainte 10. Înaintaș la "Universitatea" – A fost...un timp primar 11. Plata înainte de termen – E de mai înainte, din vremuri de demult

VERTICAL: 1.Înainte 2. Le-au luat-o alții înainte – Seve! 3. Elanul dinaintea săriturii – Un mod de a învăța înainte de a ieși în lume 4. Intrat la mijloc! – Aflat în subordinea căprarului – Se întinde la vorbă 5. Văzduh – Înainte de intrarea în scenă – Pe aripile valsului! 6. Înaintați în vîrstă – Poate fi și înainte și după...7.Tot înainte! – A înainta pe vîrfuri 8. La plăcinte înainte...9. Cultură înaintată – Suită de opt note 10. Unu la table – Posibilitate de înaintare la etajul superior – Carei! 11. Nu a înaintat, ci din contra...--La plăcinte înainte!

NELU WEINBERG

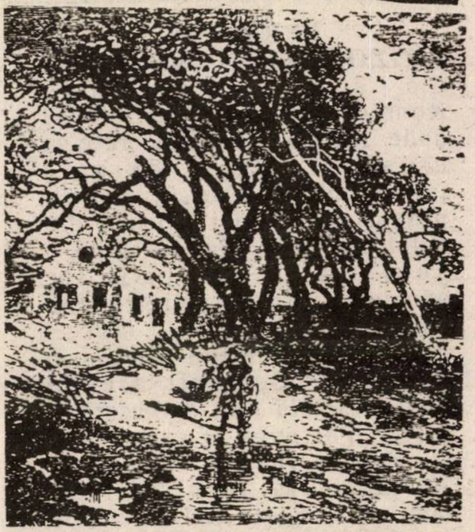

TOAMNĂ TÎRZIE

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1									●	
2					●					
3				●						
4						●				
5				●					●	
6		●				●				●
7	●		●					●		
8							●			
9				●						
10								●		

ORIZONTAL: 1) Ritmuri trezind melancolice amintiri ca "E toamnă iar" sau "Pe strada mea e toamnă iar" 2) Programul nou al sezonului de toamnă – Dumbrava minunată căreia toamna îi ruginește podoabele 3) Cine e în frunte... și coboară de la munte – A uda bine 4) Toamna vieții (fig.) – Însuflețesc... o parte din animale! 5) Participă la măsuratul și împărțitul porumbului – Cel de flori e astăzi gol în grădină 6) A pregăti toamna ogoarele pentru recolta anului viitor – Se întoarce din sat... încărcat cu greutate! 7) Un fel de viță de vie (olt.) – Pe marginile coifului! 8) Tonalitate dominantă în gama cromatică a toamnei – Prezență monotonă în cadrul autumnal 9) Se umflă toamna pînă nu mai încape în el – Răi 10) Teatru de estradă pentru greierași, ce acum toamna e în relaș...De-acum e puțin grig!

VERTICAL: 1) Legume cu fețe bucălate, viu fardate, ce intră-n fierbere pe dată – Cuprins de larmă! 2) Buchet autumnal cules din rodul viilor – Toamna au o toaletă nouă 3) Toamna o costumează în strai de aramă – Toamna pictorului rus, evreu, Isaak Levitan 4) Un început de gripă! – S-a dezbrăcat de tot și-i gol în grădină 5) Zid pătruns de umezeala toamnei 6) Pun... greșit! – Dulce licoare autumnală 7) "Îți mai aduci aminte doamnă, era tîrziu și era toamnă"... – Ultimile bobițe băgate în teasc! 8) Urgia apelor de toamnă (inf) – În burniță! 9) Afluent al Bicazului – Grădinile culturii, deschise-n fapt de toamnă. 10) Cetatea veseliei, după culesul viei – Spaima florilor... la venirea toamnei.

Dicționar: ANIM, ASMA, UPN, OII

NELU WEINBERG

MINIMUM E OM CA TOŢI OAMENII

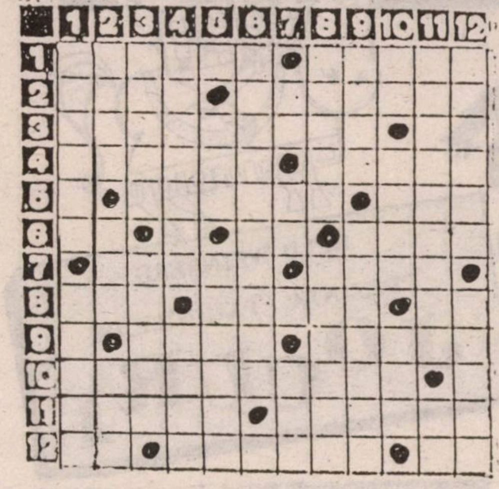

EPIGRAME

ORIZONTAL: 1) "Ieri, străjuit de silueta/ Unui Romeo-namorat;/ Azi, locul unde Julieta/ Şi-ntinde rufe la uscat" - "Chiar de nu-i ţipuritură/ Doină, bocet, pluguşor,/ Totuşi dînsu-i din folclor:/ Se preia din gură-n gură" 2) "E-un spirit sec adeseori/ De care poţi să rîzi să mori./ Dar (ce noroc!) cu ce-i pe piaţă/ Rămîn toţi oamenii în viaţă" - "Oamenii-aceştia niciodată/ Nu prea se bucură la plată/ Participă la cumpărare/ Cu banii însă-n buzunare" 3)"Adunătură, pare-se/ Plină ochi de "eu"-ri/ Refulate, care se/ Calcă pe bombeuri" - Argint 4) "Om ce-alege un subiect/ Şi-l dezbate cu-nfocare/ Închizînd un cerc perfect/ Chiar la punctul de plecare" - "E anotimpul prea-frumos în care/ În România găseai bilet la mare" 5) Buchea cărţii (pl.) - Pseudonimul lui Ion Heliade Rădulescu 6) "Oricît l-aş proslăvi în rime/ Şi l-aş cînta de-acum în veci,/ Nu e mai mult ca o sutime/ A secolului XX !" - Negaţie - "E stîlpul casei după lege/ Dar e de fapt un mameluc/ Ce intră-n viaţă ca un rege/ Şi o sfîrşeşte sub papuc" 7) "E-un mijloc sigur de transport:/ Nici accident, nici tamponare./ Într-o viteză foarte mare/ Te-aduce-acasă, viu sau mort" - Epigrame... 8) Cărţi mari - "Tehnică de imprimare/ Cu-aprobări oficiale;/ Visul celui ce nu are/ Şi relaţii amicale..." - Aflate în stoc! 9) Orice început de anecdotă! - Independent 10) "Minte ageră, potenţă, Ce-şi găseşte-n lume rostul/ De a sesiza esenţa/ Şi de-a o face pe prostul" 11) " Deşi mă tem că n-are rost/ Eu mă exprim mai diplomatic: /Nărodu'-acesta-i tot un prost/ dar mai simpatic" - "Un fel de pasăre minune/ Ce mijloceşte pentru noi/ Cu maximă devoţiune/ "Un loc în lumea de apoi" (pl.) 12) Serveşte - "O formaţie cu de toate/ Oameni la fel îmbrăcaţi/ şcoală de femei... se poate/ Dar mai mult pentru bărbaţi" - Unu la table.

VERTICAL: 1) "Instrument de orientare/ Pe pămînt ca şi pe mare/ Dar pe care poţi să-l pierzi/ Pentru-o jună cu ochi verzi" - "E cel mai harnic animal/ Neîntrecut la dus samarul/ Dar cînd pretinde că e cal,/ Atuncea face pe măgarul" (pl.) 2) "Fulger, zîmbet, jurăminte,/ Noapte, lună, trandafiri,/ Meci,... televizor,... cuvinte/ Ani... regrete... amintiri" - "Servind pentru miros şi respirare/ Micuţul promotoriu are boala/ De-a se vîrî, deşi nu-i fierbe oala/ şi-a sta în vînt. Deci iese la purtare..." - Zăpadă 3) "O încăpere austeră/ Apreciată-n orice gen/ Şi cea mai veche garsonieră/ Creaţia lui Diogen"(var.) - "Din omeneştile comori/ E-hotărît cea mai ciudată:/ Deşi n-o dăm decît odată/ Ne-o risipim de mii de ori" 4) "Sînt literaţi, ce-avînd o sapă/ Şi-un elixir cu apă vie/ Ei hotărăsc pe cine-ngroapă/ Şi, respectiv, pe cine-nvie" - Clară 5) Grupare de preoţi! - "Dînsul e modelul/ Plămădit; paradoxal/ Din acelaşi material/ Cu oţelul" 6) "Oameni-aceştia-s tipi ciudaţi/ În stare-a face rău (cu spor) Îşi tot cer scuze delicat/ Dar tot îşi văd de răul lor" 7) Comparativ - Soare - Belgia de est! 8) "Dînsa, după cîte înţeleg/ Şi cei care mă ştiu îmi dau dreptate/ Abia atuncea e un om întreg/ Cînd prin căsătorie-i jumătate" - "E o chestie de-nzestrare/ Ce-o găsim şi prin istorii/ şi o boală grea de care/ Suferă toţi scriitorii" 9) La Băneasa! - "E-o sculă de-nteres paradoxal/ Ce-o foloseşti cu cauze subtile:/ "Se-ntrebuinţează adesea în spital/ Şi totuşi, mori cu zile" 10) În front! - Orăşel în Franţa - Agenţie filipineză de informaţii 11) "Amestec de fard şi tumult/ Ţîşnind echivoc dintr-o coastă/ Cu cît se deşteaptă mai mult/ Cu-atîta îţi pare mai proastă" - Notă muzicală 12) "O şcoală ce ne-nvaţă cum/ Uzînd de strîmbe privilegii/ Putem să conservăm în fum/ Plămînii, soaţa şi colegii" (pl.) - "O maşină ce arată/ Timpul în dimensiune/ Practică dar şi ingrată/ Dacă trebuie să sune".

Dicţionar: IIR, ANEC, EOT, GIA, ANEA, RIOM, BTE

NELU WEINBERG

Dezlegările din nr.trecut:

Misterele lui Israel
Orizontal: Israel, Solomon, Saul, Eufrat, Ru, Amt, Daniel, Pam, Au, Ca, In, Moise, cer, vu, tu, al, r, latini, romana, a, madian, letal, beer, canaan, p, rs, agar, prinos, ati, ot, iti, ala, Herzl, Eva, Buel, ara, ieru, Iacov, mana, Palestina.
Vertical: Isaac, Abraham, Samuel, Esthera, Rut, rame, Iran, al, c, tara, z, a, e, David, goli, Lea, unicat, ep, uni, Iaar, era, sfînt, nn, ivul, ore, ur, apta, e, lalm, olari, is, ot, oameni, is, m, pilat, nauci, oras, Napoleon, numeral, salva.

E toamnă iar...
Orizontal: Tangouri, c, orar, ponor, mot, înmuia, amurg, anim, tar, rond, a, e, ara, tas, a, asma, cf, aramiu, nor, riu, ostili, mirişte, ig
Vertical: Tomate, arm, aroma, arii, natura, aur, gr, r, ram, i, o, igrasios, upn, o, must; romanţa, te, inunda, ni, oii, scoli, crama, frig.

Toamna asta totuşi
Orizontal: mana, arama, extras, pal, la, arpa, ri, a, acaret, c, nuc, ramura, coasa, cri, o, soti, idz, li, s, dus, i, ictere, tol, igrasioase
Vertical: melancolii, axa, uo, icg, nt, acas, tr, arac, sosea, Ararat, rs, aspra, idei, r, aemc, u, o, ap, turista, mar, rid, os, alica, zile.

BINGO ÎNSEAMNĂ CĂ EŞTI TÎNĂR

Pentru nepoţi, **pentru** călătorie în străinătate, **pentru** îmbrăcăminte nouă, **pentru** hotel în timpul verii, **pentru** nuntă jubiliară, **pentru** completarea venitului, **pentru** un covor nou, **pentru** **brith-ul** nepotului, **pentru** căsătoria mezinului, **pentru** plăcere, **pentru** un mazgan nou, **pentru** o săptămînă de vacanţă şi chiar **pentru** concediu...

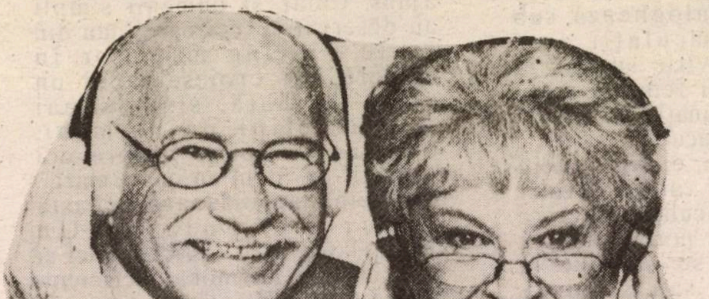

BINGO este unul din cele mai populare jocuri de noroc din lume cu participarea a sute de milioane.

Radeţi coloana de numere cîştigătoare şi căutaţi-le în tabelele jocului. Le-aţi găsit? Puteţi cîştiga unul din premiile Bingo pînă la 10.000 şkalim – premiul întîi.

Broşura jocului se găseşte la toate chioşcurile de vînzare ale Mifal Hapais-ului. Cereţi-o!

Şi toată plăcerea va fi a dumneavoastră.

NOU – MIFAL HAPAIS
4 jocuri pe un singur bilet

BINGO

מפעל הפיס

• Sànàtatea

CITITORII ÎNTREABĂ, DR. WATTS RĂSPUNDE

DANEL: Oricîte măsuri ați lua, nu există bărbat pe lume să poată pune stăpînire pe desfășurarea senzualității femeii. În viața de toate zilele ați observat și singur cum se aplică în numeroase cazuri același "Ce știe satul, nu știe bărbatul". În literatură, ce să mai spunem, se dovedește și se explică în mii și zeci de mii de cazuri. Vă consemnăm două cazuri: Pittigrilli, celebrul autor italian, arată într-una din nuvelele sale cum un bărbat, bolnav de gelozie, nu lăsa pe soția sa nici un moment să iasă din casă neînsoțită de dumnealui. Dar într-o zi, tot mergînd pe stradă cu iubita-i consoartă, aceasta îi spune brusc că i s-a rupt șiretul de la corset și trebuie să-l refacă la loc. În consecință, intră într-un gang, el așteptînd-o afară s-o păzească de ochii curioși ai trecătorilor. Dincolo de poarta gangului se afla însă amantul ei, care imediat... s-a pus pe treabă, desfășurînd actul sexual de-a-n picioarelea! Apoi soția ieși satisfăcută la soțul ei, în timp ce el, afară, era mulțumit că i s-a repus șiretul... cînd în realitate i se pusese "ceea ce trebuia, la locul potrivit". Un alt caz demonstrînd că femeia te poate duce oriunde, oricînd și oricum este relevat într-o lucrare a lui Boccaccio, anume Decameronul, caz petrecut în mediul rural. Soțul trebuia să repare un butoi de mari dimensiuni, un butoi gigant. Pentru aceasta el intră în fundul butoiului, iar pentru a fi liniștit ca soția nu este în altă parte și să-l "ducă", dumneaei, împricinata, trebuia să stea afară la gura butoiului, să-l privească și să converseze. Dar această stratagemă nu l-a împiedicat pe amant să-i ridice rochia pe la spate și să aibă raport sexual "a posteriori" cu infidela soție rea de muscă!

...Așa că la întrebarea dvs. ce să faceți să fiți sigur de femeie și să nu mai suferiți atît de mult de gelozie, vă răspundem sus și tare: **nimic.**

INTERESANT R. AVIV: Există oameni care au ejaculație tîrzie, adică trebuie mult timp ca penisul bărbatului să facă mișcări de "du-te vino" în vaginul femeii ca să se producă zvîrlirea, adică ejacularea spermei. Cazurile acestea sînt foarte fericite, ambii parteneri savurînd din plin extazul prelungit. Sînt însă și bărbați care, din contră, ejaculează rapid, ceea ce în medicină se definește "ejaculație precoce". Se înțelege de la sine că starea aceasta de rapidă consumare a actului sexual provoacă o nesatisfacere a femeii. Aceasta se încălzește numai, nu are timp să simtă mai nimic și nu ajunge la orgasm. Ba unii bărbați termină atît de repede, încît nu ajung să introducă organul în vaginul femeii și ejaculează la intrarea în vulvă. Această situație se catalogheează sub numele de "ejaculații ante portas" (adică zvîrle sperma la poarta organului feminin și nu unde îi este destinația, în vagin). Primii, cei cu ejaculația tardivă, nu trebuie tratați, ei sînt fericiți așa cum sînt, dar categoria celor din urmă, cu ejaculație precoce și ejaculație ante portas, desigur că trebuie să se trateze la medici urologi sau serologi. Problema este foarte sensibilă, căci armonia în căsnicie este dependentă tocmai de satisfacerea sexuală a ambilor soți. Fără aceasta nu există căsnicie fericită.

V.J.: S-a exagerat cu daunele aduse sănătății prin practicarea onaniei. Nimeni nu admite și nu recomandă această practică, dar nici nu e logic a speria pe cei ce au practicat-o deja, insinuînd asupra urmărilor nefaste, a unor maladii imaginare și catalogîndu-i ca pierduți pentru societate. Încă de acum 200 de ani, un tratat de medicină a unui medic pe nume Tissot, îngrozește lumea înfățișînd urmări dezastruoase ale onaniei. Și de la acesta, pînă în zilele noastre, autorii cărților și tratatelor medicale, fie științifice, fie populare, repetă teoria nefondată a lui Tissot. S-au găsit însă și savanți care consideră afirmațiile lui Tissot ca cea mai mare neghiobie antierotică. Singurul lucru de care trebuie ținut seama este de a preciza dacă onania este o practică de sine stătătoare, sau produsul unei boli psihice, sau expresia a unei stări constituționale, în special infantilismul psihologic.

ALTER - Ramat Chen: Numai examenul clinic completat cu cel radiografic poate preciza dacă e vorba de ulcer sau cancer la stomac. Numai medicul gastro-enterolog va preciza diagnosticul și va prescrie tratamentul. Desigur că intervenția chirurgicală va rezolva problema chiar dacă se constată cancer.

IONA: 1)Bărbatul cu hormoni în abundență, renumitul hormon masculin numit "testosteron", are și trăsături de caracter care îl definesc. Întreprinzătorii, îndrăzneții, ba chiar și obraznicii și scandalagiii, au hormoni în de ajuns. Chiar și oamenii simpli au observat că cei care "dau din coate", înving mai ușor în carieră, își croiesc rapid un drum în viață, sînt tocmai aceștia plini de hormoni. Popular se spune despre cei "înfipți" că "deh! au ouăle mari!". Medicina autorizează această părere populară. Un "papă-lapte" are testicule mici și tot sistemul hormonal deficient, pe cînd un "înfipt" are testicule impresionant de dezvoltate și "se scaldă in hormoni". Femeile îi "cîntăresc" într-o clipă pe acești "nababi" ai hormonilor și multe cazuri de "dragoste la prima vedere" (*Coup de foudre*) au la bază oglindirea exterioară a hormonilor. 2) Exteriorizarea influenței hormonilor (feminini) se observă net și la femeie. Toată viața afectivă a femeii este dominată de hormoni. Aceștia determină senzualitatea femeii precum și îndeplinirea funcției materne.

MINIMUM E OM CA TOŢI OAMENII

* Oh, glorie şi decadenţă! Marele fotbalist camerunez Roger Milla, care-a încîntat publicul la mondialele din Italia, în 1980, lansînd cu acest prilej şi moda de a dansa din şolduri, la marginea terenului, după orice înscriere de gol, este (ca în romanele lui Dickens) în pericol de a intra la închisoarea pentru datornici. El a împrumutat 14.000 de dolari pentru o afacere, afacerea n-a mers (se întîmplă) şi acum creditorul, un anume Nyom (era să zic Neom) l-a dat în judecată. O fi drept din punct de vedere juridic, dar parcă ceva scîrţîie din punct de vedere moral...

...Şi cînd te gîndeşti că dacă admiratorii săi, care-l ridicau în slăvi, ar pune mînă de la mînă, dînd fiecare cîte un dolar, omul şi-ar plăti datoriile toate, ba i-ar mai rămîne şi un ban pentru bătrîneţe... Milă pentru Milla, fraţi camerunezi!

* Să nu-i invidiem neapărat şi întotdeauna pe sportivi pentru cîştigurile lor! Căci aceste cîştiguri sînt aducătoare nu numai de plăceri ci şi (fiindcă aşa e viaţa) de necazuri. Între care, faptul că lumea interlopă te ia la ochi ("ăsta-i plin de lovele") şi hotărăşte să dea lovitura. Aşa s-a întîmplat de curînd cu Prunea, portarul echipei naţionale de fotbal a României. În vreme ce acesta era plecat cu echipa (şi cu soţia) în Franţa şi Anglia, domiciliul său a fost obiectul unei vizite cîtuşi de puţin agreabile. Dar să dăm cuvîntul publicaţiei "Lumea liberă" din New York:

"La revenirea în ţară, cuplul a avut nedorita surpriză de a constata că apartamentul lor din Calea Moşilor a fost prădat. Hoţii au decupat cu un fierăstrău electric, minuscul şi silenţios, conturul broaştei yale, după care au intrat fără probleme în apartament, de unde au sustras bunuri în valoare de 8.000 de dolari. Printre acestea, televizorul Sony, video-ul, toată cealaltă aparatură electronică şi întreaga garderobă a soţilor Prunea, aceştia rămînînd doar cu ce aveau la ei. Florin este foarte afectat, în mod deosebit pentru dispariţia unor trofee şi tricouri ale adversarilor din diferite meciuri susţinute cu echipa naţională. "Acestea însemnau enorm pentru mine, erau marea mea bucurie la bătrîneţe".

* Bătrîneţe, haine grele... Ei bine, nu-i chiar aşa. Boxerul american de culoare Larry Holmes (45 de ani, ceea ce în materie de sport este egal cu pensionarea şi dusul nepoţilor la creşă) revine pe arenă; el va înfrunta în ianuarie 1995 pe Oliver McCall (29 de ani) pentru titlul suprem WBC la toate categoriile. Pe de altă parte, stimulat de îndrăzneala veteranului, celebrul "greu" George Foreman (care împlineşte în curînd 46 de ani!) l-a provocat pentru titlul WBA (se ştie că-n America există două titluri supreme, la concurenţă) pe junele Michael Moorer. **Şi l-a învins.** Singura noastră certitudine este că gestul celor doi veterani a făcut K.O. toate prejudecăţile referitoare la vîrstă. Drept care, avînd şi noi ceva fire albe în păr, le mulţumim frumos.

STUDIO UMEN

Oliver Mc. Call, campionul WBC "en titre": Ce ne facem, fraţilor? Vin bătrînii!

* ...Ştiaţi că între faimosul maraton new-yorkez, la care participă în fiecare an cîteva zeci de mii de fondişti, amatori şi profesionişti deopotrivă, şi... *tribul* nostru există o strînsă legătură? Nu, pariez că nu ştiaţi. Cum de altfel, ca să fim cinstiţi, nu ştiam nici noi. Pînă zilele trecute, cînd am aflat că în Statele Unite a murit, bolnav de cancer la creier, un mare microbist al alergărilor pe 42 de kilometri: e vorba de Fred Lebow (62), de felul său din România. El a alergat 69 de maratonuri în 30 de ţări, şi din pasiune dar şi pentru a găsi cea mai bună formulă pentru maratonul *său*, pentru maratonul care trebuia să devină (şi a devenit) întrecerea nr. 1 a anului. În 1970, acest Fred Lebow (de la Leib?... parcă vine de se leagă) a organizat cel dintîi maraton în Manhattan. În 1976, maratonul dobîndise caracter mondial, toată lumea bună a probei înghesuindu-se să ia startul. N-a lipsit nici unul din marii campioni în materie, n-au lipsit nici vedetele amatorilor: printre aceştia, romancierul Erich Segal, autorul lui "Love Story" şi profesor de latină la Harvard în timpul liber.

* Toată lumea fotbalistică şi nefotbalistică a fost (da, mai ţinem minte) cutremurată de "cazul Escobar". Fotbalistul columbian fusese ucis, cu gloanţe de revolver, de *ai săi* pe motiv că dăduse un auto-gol la *World Cup*, în Statele Unite. Atunci, toată suflarea sportivă a exclamat că aşa nu se mai poate. Că trebuie făcut ceva. Şi alte lozinci pentru pionieri şi copii de grădiniţă. În realitate - vai! - aşa se mai poate şi nu s-a făcut pe glob nimic pentru... La Moreni, după ce 11-le din localitatea

MINIMUM E OM CA TOTI OAMENII

petrolieră a fost învins (acasă!) de Selena-Bacău, *fanii* s-au repezit la președintele clubului oaspe, Dumitru Sachelarie, să-l linșeze. Musafirul - care știa el ceva - a scos pistolul, trăgînd la disperare, ca să scape. Din fericire n-au fost victime, dar altă dată, cine știe... Cine știe, se poate întîmpla ca la Rio de Janeiro: brazilianul Wagner Soares da Silva (22 de ani), suporter al echipei Palmeiras din Sao Paulo, a fost împușcat la ieșirea de pe stadionul Maracana (nume de legendă) dintr-o mașină unde se aflau cîțiva suporteri ai formației Flamengo; aceștia erau furioși pe "bandiții" din Sao Paulo care bătuseră în deplasare; ceea ce - nu-i așa? - nu se iartă.

Pe stadionul din Giulești n-a curs sînge, a curs altceva, dar ideea e de groază. Suporterii echipei Rapid, enervați că echipa "Gloria Bistrița" nu voia să se dea bătută, au pornit să... urineze din tribună în capetele oaspeților de pa banca de rezerve. Desigur, n-a murit nimeni din asta. Dar parcă a murit simpaticul "fair-play" de lîngă Gara de Nord, cu nea Tudorică trompetistul și entuziaștii (pe vremuri) cu "hai Rapidul!!".

În schimb, departe, departe, la Abidjan (capitala Coastei de Fildeș) s-a murit de-adevăratelea. Secretarul general al federației de Fotbal, Appolinaire Ohonot, a fost împușcat în camera sa de hotel. Împușcat mortal. Ce-i drept, asasinii aveau nu numai probleme fotbalistice de rezolvat, ci erau puși și pe jaf. Lui Appolinaire (ce nume!) i s-au furat toți banii.

* În materie de turism organizat pe ruta București - Tel Aviv - București ne obișnuisem, în anii și deceniile din urmă, cu o... direcție, cum s-ar spune, unilaterală. De la Tel Aviv la București; reciproca era rară. Acum, cu prilejul meciului de fotbal Israel-România pentru Campionatul European din Anglia (1966), iată că s-a schimbat ceva. Anunțul de față, apărut într-un ziar românesc, vestește ceva nou. Și bun. Să-l salutăm. Și, parafrazînd chemarea agenției de turism, să spunem: Toată lumea în Israel!

INTERIM

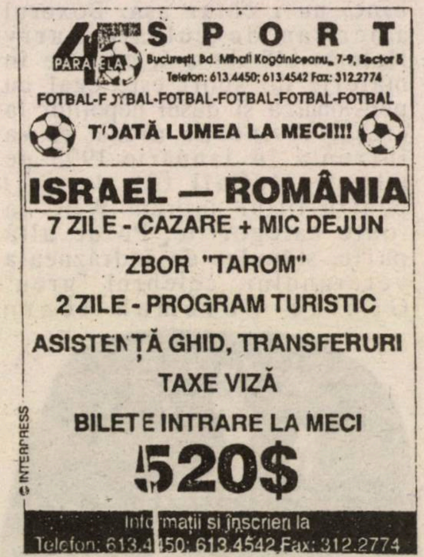

45 PARALELA
SPORT
București, Bd. Mihail Kogălniceanu, 7-9, Sector 5
Telefon: 613.4450; 613.4542 Fax: 312.2774

FOTBAL-FOTBAL-FOTBAL-FOTBAL-FOTBAL-FOTBAL

TOATĂ LUMEA LA MECI!!!

ISRAEL — ROMÂNIA
7 ZILE - CAZARE + MIC DEJUN
ZBOR "TAROM"
2 ZILE - PROGRAM TURISTIC
ASISTENȚĂ GHID, TRANSFERURI
TAXE VIZĂ
BILETE INTRARE LA MECI
520$

Informații și înscrieri la
Telefon: 613.4450; 613.4542 Fax: 312.2774

© INTERPRESS

FILM

(urmare din pag.57)

În plină dezvoltare a comunismului victorios, "tătucul" Stalin, a "avut grije" de devotații săi. A avut grije să-i transforme din eroi vii în "eroi (cunoscuți sau necunoscuți) post mortem"!

Precum am mai spus, Nikita Mihalkov este deosebit de original,întru totul autentic, în tot ceea ce crează iar ceea ce i se atribuie uneori, că ar fi mult inspirat din Cehov, sau alte celebrități din literatura clasică rusă, e total inexact.

Mihalkov este și va rămîne, cu siguranță, marele Mihalkov. Unul din argumentele folosite (și care, dealtfel, ar fi putut fi, în alte cazuri, total nevalabil) spre a-mi sprijini teza, este amintirea, în treacăt, a unei genealogii absolut impresionante: Nikita este fratele valorosului cineast Andrei Koncealovski, e fiul marelui dramaturg Serghei Mihalkov și a cunoscutei scriitoare, Natalia Koncealovski și, în fine, dar nu mai puțin frapant, nepotul și strănepotul, marilor pictori ruși Piotr Surikov și Vasili Koncealovski.

În cazul de față, este foarte clar că *"așchia n-a sărit (deloc) departe de pom"*.

R.D-C.

IOSEF EUGEN CAMPUS

(urmare din pag.43)

Surprinzatoare în ansamblul volumului și chiar al întregii opere poetice a lui Solo Juster, poezia *Mama din vis* îți încălzește sufletul prin duioșia ei, prin comunicativitatea ei directă, neobișnuită la Juster: "surîsul dulce trist/al mamei din vis/măicuța mea/mai vino-mi în vise/să-mi răcorești timplele încinse/cu lacrimi cristaline/aromind a sulcină/și nu-ți pese/că sînt/mai bătrîn ca tine".

... A propos de Banca de dezvoltare a Orientului Mijlociu propusă de Shimon Peres la Conferința de la Casablanca...Unii spun că mai mult decît de o Bancă de bani, Orientul nostru are nevoie de o Bancă de sînge!

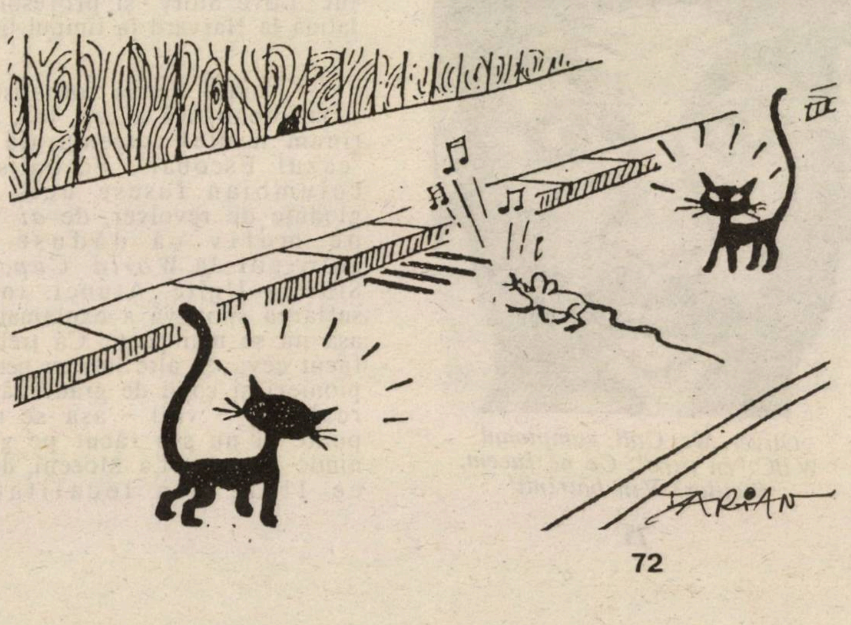

MINIMUM E OM CA TOTI OAMENII

LUCULLUS
şi invitaţii săi

LA RESTAURANT...

RESTAURANTUL "YOUNES", JABALYIA, IAFFO

Pentru noi, cei cu deprinderi tribale care includ tot felul de fleici, mici, măduvioare şi alte organe perpelite "medium" pe un grătar cu focul jos şi bine stropite cu o varietate de licori alcoolice, restaurantul "Younes" reprezintă, indubitabil, o experienţă. Acum, retroactiv, îmi amintesc proverbele "Cine s-a ars cu supa, suflă şi-n iaurt" şi "Paza bună, trece primejdia rea".

De la uşă eşti primit de un chelner cu "Ahlan, Ahlan" şi alte salamalîcuri pe care le-am mai auzit pe vremurile în care Ierusalimul de Est încă ne mai aparţinea. Interesant mi se pare faptul că personalul localului este format numai din bărbaţi, bucălaţi, cu mustăcioare şi mutrişoare de crăpcean. Toţi seamănă cumva între ei şi asta mă face să cred că la origine au fost fraţi siamezi lipiţi în regiunea buzelor.

Nu apucasem să comand nimic că pe masă apăruseră deja celebrele salate care au creiat faima locului şi care se pot degusta numai la "Younes": humus, thina, haţilim. Apoi am primit menu-ul care includea clasicele şi cunoscutele bucate tradiţionale arăbeşti: Msbha, Madgeadra, Kîrsa, Tnzie...

Da, ce s-a întîmplat stimaţi cititori? De ce aveţi privirile atît de intrigate? E ceva neclar în toată povestea asta?

Nevastă-mea a comandat ficăţei de pasăre despre care nu am ce scrie iar eu berbec la cuptor. Porţia mea era mare, garnisită cu orez şi mazăre, nu tocmai rea la gust. Dacă nu chiftea în ulei putea să fie chiar bună. Tensiunea şi animozităţile reciproce au început cînd, normal, am cerut o sticlă de vin. Mi s-a sugerat apă minerală. Începeam să înţeleg unde nimerisem, asta în pofida explicaţiilor politicoase servite de chelner în loc de desert: "Ştiţi, conform religiei noastre, alcoolul este interzis..."

Apă minerală după o friptură în ulei!!! Ultragiu!!!

Una peste alta, ca să nu mai lungim povestea, locul este recomandat cu căldură tuturor moineştenilor, bucureştenilor şi băcăuanilor de rit musulman cu tendinţe de integrism.

Martin Marcus

...SI ACASA

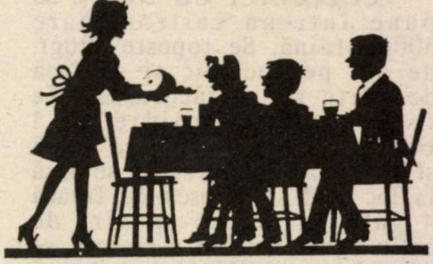

CE MÎNCĂM ÎN LUNA DECEMBRIE

PIFTIE DE PASĂRE: Se curăţă o pasăre, se taie în 8 bucăţi, se spală bine şi se pune la fiert în multă apă cu sare şi zarzavat de supă. Se adaugă 1 os de viţel (de la picior) tăiat bucăţi. După ce a dat în fiert şi am scos spuma, se lasă să fiarbă la foc mic (nu se acoperă oala), pînă ce carnea este moale şi zeama scăzută la 3-4 pahare. Se strecoară zeama şi se lasă să se răcorească puţin. Se scoate carnea de pe oase. Se taie în bucăţi şi se aşează într-o formă pyrex sau în mai multe farfurii adînci. Se piseacă 6-7 căţei de usturoi, se pun în supă şi se amestecă. Cui îi place, adaugă şi piper. Cînd zeama s-a limpezit, se strecoară din nou şi se toarnă peste carne, încît s-o acopere bine. Se garniseşte cu felioare de morcov şi frunze de pătrunjel verde. Se acoperă ermetic cu hîrtie de aluminiu sau cu căpăcelele respective şi se dă la frigider să se prindă. Este mai bună a doua zi. Se serveşte cu zeamă de lămîie.

RINICHI DE MIEL: Se scoate pielea de pe 2-3 rinichi şi se taie fiecare rinichi în două, pe lungime. Se spală bine şi se scot vinişoarele şi grăsimea. Se usucă cu hîrtie absorbantă de bucătărie şi se rumenesc pe ambele părţi în untdelemn sau margarină fierbinte. Se aşează pe un platou care se ţine la cald. În tigaia în care s-au fript rinichii se toarnă, pestre grăsimea rămasă, jumătate pahar cu vin roşu acru, 200gr. ciupercuţe tăiate felioare, pătrunjel verde tocat mărunt, sare, piper şi 2 linguri ketchup. Se fierbe 15-20 minute, apoi se toarnă peste rinichi. Se serveşte cu garnitură de orez fiert.

MINIMUM E OM CA TOTI OAMENII

COZONACI CU NUCĂ: Se pune într-un castron mare 500gr. făină. Se topeşte 120gr. de unt pe foc mic şi se lasă deoparte să se răcorească. Se freacă 20gr. drojdie cu 1 linguriţă zahăr, 1 lingură făină şi puţin lapte călduţ, şi se lasă la loc cald să crească. Se freacă 4 gălbenuşuri cu un vîrf de cuţit de sare. Cînd a crescut, se toarnă peste făină, se adaugă gălbenuşurile, puţină vanilie, coajă de lămîie rasă şi 1 ceaşcă cu lapte fiert şi răcorit. Se frămîntă circa jumătate de oră, timp în care se adaugă din cînd în cînd, cîte puţin unt topit şi 1 pahar cu zahăr, pînă s-a încorporat tot untul şi zahărul. Se adaugă numai un albuş bătut spumă şi se frămîntă uşor, împăturind aluatul. Se acoperă cu un şervet de bucătărie foarte curat şi se lasă la loc cald să crească pînă ce s-a triplat volumul. Se răstoarnă apoi pe masa de aluat uşor înfarinată. Nu se mai frămîntă. Se împarte aluatul în două. se presară cu foarte puţină făină şi se întinde cu vergeaua o foaie, nu prea mare, groasă de 3-4 cm. Se întinde pe ea amestecul de nucă şi se rulează. Se unge cu unt o formă de cozonac sau chec, lungă, şi se aşează ruloul. Se pune acoperit la loc cald şi se mai lasă să crească 20 minute. Apoi se unge cu ou, se presară cu zahăr tos, se aşează cîte o jumătate de miez de nucă din loc în loc şi se dă la cuptor potrivit să se coacă (170-180 grade). COMPOZIŢIA DE NUCĂ PENTRU UMPLUTURĂ: 250gr. nuci măcinate, amestecate cu trei sferturi pahar de zahăr şi 3 albuşuri bătute spumă. Cine vrea, pune în nucă puţină coajă de lămîie rasă, sau 2 linguriţe cacao. Cantitatea este suficientă pentru 2 cozonaci.

YLANA

Iacob Zinati (57), din Afula, director la Ministerul Absorbţiei, a fost arestat sub acuzaţia că ceruse mită sexuală de la femeile nou venite. Asta-i nemaipomenit! În loc să se ocupă de absorbţia fetelor, Zinati le punea pe ele să se ocupe de (dacă se poate spune aşa) absorbţia lui.

VIVIANE ŞI HERMAN LEIBOVICI
TRAVEL EXPERTS

- PESTE 25 ANI ACTIVITATE ÎN SECTORUL TURISTIC
- STAU LA DISPOZIŢIA CELOR INTERESATI
LA AGENŢIA DE VOIAJ PROPER TRAVEL LTD.,

TEL AVIV
RH. BEN YEHUDA 56, TEL.297477, 5289992

BILETE DE AVION SPRE TOATE DESTINAŢIILE:
EUROPA, AMERICA, AFRICA, AUSTRALIA, ASIA.

PREŢURI REDUSE PENTRU LONDRA, PARIS, GENEVA, ZURICH, MUNCHEN, VIENA, ROMA, ŞI NEW YORK, LA BILETE DE AVION ŞI LA PROGRAME DE ZBOR INCLUSIV 3, 4, 7 ZILE HOTEL.

REZERVĂRI HOTEL, ÎNCHIRIERI AUTO, EURAILPASS, STAŢIUNI DE ODIHNĂ ŞI TRATAMENT.

PROGRAME SPECIALE PENTRU ROMÂNIA: PACHETE 5 ZILE LA SINAIA, PREDEAL, BRAŞOV, POIANA BRAŞOV.

PROGRAME PENTRU REVELION, PRECUM ŞI LA RENUMITELE STAŢIUNI DE TRATAMENT (COVASNA, FELIX, HERCULANE, ETC.)

- FOLOSIŢI SERVICIILE NOASTRE
SÎNTEM SIGURI CĂ VEŢI REVENI.

IAFFA GOLAN
ÎN ATENŢIA PRIGONIŢILOR DE NAZIŞTI!

A început înscrierea pentru primirea de
PENSIE DE LA ASIGURAREA NAŢIONALĂ GERMANĂ
Se pot înscrie toţi cei ce întrunesc toate criteriile următoare:
* Persoane care au fost prigonite de regimul nazist.
* Persoane aparţinînd culturii germane.
* Persoane care au muncit în Europa răsăriteană şi au avut vîrsta de, cel puţin, 16 ani înainte de izbucnirea războiului.
* Persoane care s-au stabilit în Israel pînă la 1 iulie 1990.
CONSULTAŢIE GRATUITĂ LA BIROUL NOSTRU ÎN ZILELE DE DUMINICĂ - JOI (între orele 8-13).
IAFFA GOLAN - INVESTIŢII ŞI FINANŢE LTD.
Secţia de Pensii din Germania
Tel Aviv - str.Haneghev 4, etaj 2, camerele 38-50.
Tel.03-370975

POŞTA

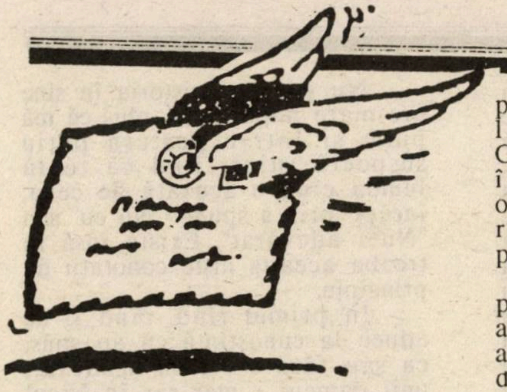

SÎNT ÎMPOTRIVA REFERENDUMULUI

Nu ştiu ce părere aveţi dv. dar eu cred că referendumul sau consultarea poporului într-o problemă sau alta are în afară de un aspect demagogic şi unul nerealist. Ce ştie omul de pe stradă de implicaţiile unor asemenea paşi în istorie? Personal cred că-i fără valoare reală şi poate doar să strice în politica de perspectivă a ţării. Eu cred că pur şi simplu trebuie lăsat guvernul să acţioneze cum crede de cuviinţă. Noi trebuie să-i acordăm sprijinul fiind convinşi că va acţiona fără doar şi poate în binele ţării.

Zaharia Gorun
Haifa

CEVA DESPRE IULIAN SORIN DE LA COMUNITATE

Am citit în revista Minimum no. 91, un extras din ziarul "România Liberă" referitor la activitatea trecută şi prezentă a av. Sorin Iulian, un extras din care înţeleg că ziarul bucureştean încearcă denigrarea sa. Eu îl cunosc atît pe av. Sorin Iulian cît şi pe soţia sa, de peste 50 de ani. În decursul anilor, m-am întîlnit cu soţii Iulian, în diferite împrejurări, cu care ocazie am putut constata atitudinea integră a acestora, modestia şi obiectivitatea cu care priveau manifestările unor lideri comunişti, care uitaseră complet principiile umanitare şi de echitate socială, care ne entuziasmaseră în tinereţe. Am cunoscut faptul că Sorin Iulian a fost o perioadă de timp în securitate, ulterior a fost îndepărtat, deoarece avea rude apropiate în Israel. Avînd pregătire juridică, s-a angajat la Departamentul Cultelor în cadrul Oficiului Juridic, ulterior primind şi sarcina de a ţine legătura cu Federaţia Comunităţilor Evreieşti. Îl întîlneam la reuniunile organizate de Federaţie, regăsind mereu acelaşi om plăcut, inteligent şi amabil.

Discutînd cu diferite persoane din activul comunităţii, am aflat că av. Sorin Iulian, a avut tot timpul o comportare demnă, acordînd sprijin real obştei evreieşti, dovedindu-se un bun evreu. "Acuzaţiile" care i se aduc privind perioada cînd a fost în securitate nu le-am cunoscut, dar nici nu le consider grave.

Îndepărtarea fostului rege Mihai, a fost un act stabilit şi ordonat de către conducătorii politici din acea vreme. În măsura în care cele relatate în legătură cu escortarea regelui la plecarea acestuia din ţară şi participarea la inventarierea bunurilor regale, sînt reale - nu consider că acestea reprezintă un act condamnabil, avînd caracter de sarcină de serviciu. Activitatea lui Sorin Iulian în cadrul Securităţii, era cunoscută şi fostului Şef Rabin Mozes Rosen, care n-ar fi acceptat să conlucreze cu oameni de probitate morală îndoielnică. Mă întreb, dacă această agitaţie în jurul persoanei av. Sorin Iulian nu se datoreşte tocmai numirii sale în funcţia de Secretar General al F.C.E.

Andrei Cotescu
Natzeret-Ilit

PE LEGEA MEA...

Lăsînd laoparte tonul ambiţios - "de la catedră" al rubricii d-lui Mosari din *MINIMUM*, pag. 16, nr. 89-90, a.c., care în treacăt fie spus (tonul) nu cadrează nici cu revista şi nici cu cititorii ei - citez "Aşadar, peste miniştri, guvern şi parlament, **se află adevăratul organ de conducere** (subliniat S.J.) care cenzurează măsurile! Aşa e democratic, asa e logic, sau aşa e ridicol şi stupid?" **Organul de conducere** ar fi BAGATZ!!! Ştiut fiind că în democraţiile reale Tribunalul Suprem este şi Tribunalul Constituţional care NU CONDUCE statul ci dezbate hotărînd, la cererea ORICUI, dacă o lege ori numai o hotărîre guvernamentală contravine ori nu CONSTITUŢIEI, ori LEGILOR DE BAZĂ în ţări cum e Anglia, care, ca şi Israelul, nu are constituţie, ridicolă şi stupidă e tălmăcirea democraţiei în concepţia deficitară a autorului G.M.-

Cu toate că articolul publicat reprezintă personalitatea şi punctul etc., etc., şi că redacţia nu împărtăşeşte întotdeauna vederile autorilor - etc., etc., şi redacţia (că de aia e redacţie) totuşi...etc., etc.

Solo Juster
Tel Aviv

VOCEA ISRAELULUI ÎN LIMBA PĂSĂREASCĂ

Numeroase state ale lumii difuzează în străinătate prin posturile de radio emisiuni de ştiri şi comentarii în limbile altor ţări. Ceea ce este caracteristic e că limba folosită de postul emiţător este aceeaşi cu cea a ţării căreia i se adresează emisiunile respective. Astfel emisiunile Vocii Americii, BBC (Londra), Germaniei, radio Paris, Moscova, Viena, folosesc aceeaşi limbă engleză, franceză, germană, rusă, spaniolă ca şi "adresanţii" respectînd terminologia consacrată.

Şi "Kol Israel" are astfel de emisiuni în limbi străine. Din păcate, dacă acele în engleză, franceză, rusă, spaniolă - folosesc o limbă corectă, "Vocea Israelului" în "limba română" transmite în limba păsărească.

M-am gîndit că pentru ca ascultătorii din România să înţeleagă această limbă, ar trebui cineva care să traducă în româneşte spusele "originale" difuzate de "Kol Israel". "Kol Israel" foloseşte curent:

"Contacte intensive" - în loc de "intense"; "A se amesteca" în procesul de pace - în loc de a se "implica"; "Însemnarea" frontierei în loc de "demarcarea"...; "Ministra" Aloni - în loc de ministru; "Director general de externe" - în loc de director general în Ministerul de externe.

De asemenea, am avut ocazia să mai aud şi alte espresii "originale": "Lenin

POŞTA

library" = "librăria Lenin" (în loc de biblioteca Lenin); "Primul ministru al Lituaniei a cerut iertare din partea poporului evreu" - în loc de "...poporului evreu"; etc., etc. Ca să nu mai vorbim ce accent, care la anumiţi crainici este de-a dreptul neplăcut.

Consider că cei care lucrează la "Kol Israel" trebuie să ia de urgenţă măsuri corespunzătoare pentru a lichida din rădăcini această situaţie intolerabilă pentru ca să nu uite: este vorba de un post de radio oficial VOCEA ISRAELULUI, nu un post de radio pirat. Le recomand acestora să citească zilnic româneşte (ex.: *MINIMUM*), să asculte emisiuni în limba română, în deosebi Bucureştiul, Vocea Americii, BBC, şi să fie în deosebi atenţi la traducerile pe care le fac din ivrit, astfel ca în cel mai scurt timp, Kol Israel să aibă o emisiune realmente în limba română.

Paul Lupaşcu
Tel Aviv

L-AM CUNOSCUT PE PAPINI

În legătură cu discuţia din *MINIMUM* pe marginea cărţii lui Papini, "Viaţa lui Isus", ce-a fost răspîndită de curînd în Israel, vreau să spun că eu, în tinereţea mea, am cunoscut... un alt Papini decît acela ce apare în fragmentele antisemite din versiunea românească a cărţii.

Era în anii de după 1-ul război mondial. Mă aflam la Florenţa (1925-7) ca student şi am reuşit să devin un prieten al casei Papini, de care mă lega amorul pentru marile figuri ale Renaşterii italiene (Michelangelo, Leonardo da Vinci, Petrarca, etc.), pasiunea pentru marii scriitori ruşi, Tolstoi, Dostoievski, Gogol, Puşkin. Eram considerat "purtătorul de cuvînt al lui Papini" în ceea ce priveşte problema evreiască, sionismul. Papini, pe timpul acela era un aprig filo-semit, considera pe Einstein, Freud şi Bergson ca pe cei mai mari creatori ai secolului nostru, diviniza pe Spinoza, era prieten al lui Martin Buber (era un admirator entuziast al hasidismului). Era în relaţii cu fruntaşul sionist florentin Dante Lattes. Cînd s-a întors din Paris, 1927, unde întîlnise emigranţi ruşi de vază ca Dimitri Mereşcovski, Balmont şi Zinaida Hegins, a rămas foarte contrariat de ieşirile lor antisemite şi mă întreba pe mine, care o fi cauza acestui antisemitism feroce. În ceea ce priveşte ediţia românească nouă a "Vieţii lui Isus", mă întreb dacă nu cumva la traducere, anumite paragrafe nu vor fi fost "aranjate", ceea ce n-ar fi primul caz într-o ţară în care un Vadim-Tudor poate aţîţa cu gura mare. Adaug că în anii '20 Papini era un antifascist hotărît, prieten al lui Giovani Amendola, victimă a ciomagelor fasciste, admirator al lui Gobetti, ucis şi el (lent) de squadrismul fascist.

Dr. D. Sinnreich,
Even Yehuda

CU DUMNEZEU ÎNAINTE

Dacă articolul d-lui Schechter "Cu capul de pereţi" din *MINIMUM* No. 89-90 s-ar fi intitulat "Cronică fantezistă", autorul ar fi avut ca de obicei "spatele acoperit" în orice afirmaţii ale sale, chiar şi în cele fără acoperire. Dar pentru că se voia, dacă nu greşesc, cronică nefantezistă, nu mă lasă inima,(pe care mi-o descopăr mai afurisită decît o credeam, de vreme ce cam lehamisită de felul ei, şi în general dictîndu-mi atitudini bazate pe ideea comodă "lasă să treacă de la tine", s-a pomenit cuprinsă de un elan subit de combativitate şi neînfricare, poate chiar în mod ostentativ pentru uzul lui Schechter) nu mă lasă inima, zic, să nu menţionez caracterul absolut fantezist al afirmaţiei că în Adunarea Generală a Asociaţiei Scriitorilor de limbă română întrunită pentru desemnarea unui nou comitet de conducere al său, l-am propus pe Shaul Carmel pentru funcţia de preşedinte.

Sugestiile pe care m-am hazardat să le fac, hai să zicem ca să mă aflu şi eu în treabă, au privit alte persoane (Elena Ester Tacciu, Dr. Levin, Andrei Strihan) lucru memorizat probabil de cei în cauză, dacă nu şi de alte persoane prezente în sală, fără ca prin aceasta să mă consider buricul pămîntului.

Nu ştiu dacă istoria în sine are mare importanţă, plus că mă pune şi într-o postură puţin suspectă, ştiut fiind că toată lumea cînd e acuzată de ceva, începe prin a spune: "Nu eu" sau "Nu-i adevărat". Există însă în treaba aceasta nişte conotaţii de principiu.

În primul rînd, cînd li se aduce la cunoştinţă că au spus, cu sau fără voie, un neadevăr, unii oameni - mai rar în Israel - îşi cer scuze. Aceste scuze au fost considerate în cazul în speţă - inutile, nerelevante, sau, implicînd, poate, o pierdere considerabilă de prestigiu.

În al doilea rînd, chiar dacă nu m-am pronunţat - eu şi alţii ca mine - în "problema-cheie" ridicată de Schechter cu acel prilej şi cu altele anterioare: cu sau fără Shaul Carmel în conducerea Asociaţiei, nu văd de ce o atitudine de neangajare din partea celor care consideră că nu deţin toate datele trebuincioase pentru a se pronunţa în acest război fratricid prezentat ca unul de principii; cărora argumentele avansate de una din părţi li se par poate unilaterale şi oricum maculate de subiectivitatea, chiar patima evidentă care le însoţeşte ca şi de indulgenţa pentru propriile trăsături temperamentale, a fost de natură să-l îndîrjească în aşa măsură pe Schechter încît să-l facă să-i declare global, (în "Viaţa noastră" sub semnătură şi fără) pe toţi cei care nu i s-au alăturat integral şi neprecupeţit, sau care au avut îndrăzneala să facă alte propuneri decît ale sale, drept indivizi inabili, aranjaţi dinainte cu "duşmanul", (cuvîntul îmi aparţine). Se poate principiu mai bolşevic - calul de bătaie favorit al lui Schechter - în legătură cu Asociaţia din clipa în care a încetat să mai fie preşedintele ei, decît acela că cine nu-i cu noi e împotriva noastră? Oricum ar fi, un lucru este cert: cuvintele îşi au valoarea lor şi nu poţi să le citeşti decît aşa cum au fost scrise, chiar dacă ţi se spune mai tîrziu: nu la asta m-am referit.

Cu riscul ca în loc de a mai fi paşnic ignorată ca pînă acum, să-mi atrag resentimentele lui Schechter cu urmările lor de durată, nu pot

POŞTA

să mă abţin de a constata că prin furia lui monomană nu numai împotriva lui Shaul Carmel dar şi a celor suspectaţi, pe drept sau pe nedrept, de a pactiza cu el, Schechter lasă impresia că sare peste cal, ceea ce li se poate întîmpla oamenilor celor mai inteligenţi cînd sînt mînaţi de o idee fixă demnă de o cauză mai bună. Dovada: campania lui a reuşit pînă acum să-l transforme pe Shaul Carmel în martir!

Gina Sebastian Alcalay – Ashdod

Norbert Schmetterling, Beer-Sheva: (cîteva bancuri: Un grup de turişti vizitează Olanda. Trecînd prin muzeul consacrat lui Van Gogh, ghidul explică: "Van Gogh a pictat îndeosebi peisaje". O doamnă întreabă: "Şi altceva?" Ghidul răspunde: "A pictat şi portrete." Doamna întreabă: "Şi altceva?" Ghidul răspunde: "A pictat şi case". "Şi altceva?" – revine doamna. "Altceva, face ghidul enervat,... şi-a tăiat o ureche!" La care doamna întreabă: "Şi altceva?" "Şi altceva nu şi-a mai tăiat! – strigă exasperat ghidul. Că era catolic!"; Tot ceva pe temă turistică, dar de astă dată cu Bulă. Bulă vizitează Israelul şi cînd autobuzul întră în Ierusalim, se adresează ghidului: "Vreau să văd Zidul Plîngerii". "Aveţi puţină răbdare, domnu' Bulă, ajungem şi acolo." După două minute, Bulă din nou: "Vreau să văd Zidul Plîngerii". Ghidul răspunde: "Aveţi răbdare, domnu' Bulă, ajungem şi acolo". Mai trec două minute şi Bulă începe să dea din picioare nervos:"Vreau să văd Zidul Plîngerii". Ghidul, înjurînd în gînd, priveşte pe geamul autobuzului şi spune şoferului: "Opreşte aici". Apoi îl ia pe Bulă de mînă, coboară şi îi arată o clădire mare, în faţa căreia zeci de oameni se lamentează, plîng şi îşi smulg părul din cap. "Ah, face Bulă, grozav, văd că ăştia plîng". Pe urmă citeşte atent firma de pe zid : "Mas Hachnasa".

Harry Shoshany, Ramat Hanassi (o epigramă pe marginea absenţei lui Arafat la semnarea tratatului de pace cu Iordania: A stat mult să se gîndească/ Însă el, ca om integru/ N-a vrut să-şi reamintească/ Vremea lui "Septembrie Negru"!)

Remus Zăstroiu, Iaşi, România (v-am răspuns prin scrisoare şi salutăm literatura Iaşului); Ing. *Rody Schindler*, Haifa (care e diferenţa dintre plebiscit şi referendum? Întrebare la locul ei, adică la timpul ei, deoarece acuma, în legătură cu soarta Golanului, lumea foloseşte ambele expresii. La plebiscit cetăţenii sînt chemaţi să voteze pentru o anumită persoană: conducători de stat, etc.; la referendum, aceiaşi cetăţeni sînt chemaţi la urne ca să se pronunţe pentru – sau contra unei legi anume, a unei măsuri importante,etc.De exemplu în Franţa s-a organizat un referendum privind aderarea Franţei la Tratatul de la Maastricht; aşadar, ca să ne întoarcem le oile noastre: cetăţenii israelieni vor fi chemaţi la un *referendum* pe tema podişului Golan). *Lică Landskron*, Tel Aviv. (aveţi cuvîntul: "În legătură cu tratativele cu Siria ştim cu toţii că situaţia coloniştilor de pe Ramat Hagolan este pe cît de dureroasă pe atît de dificilă. Despre aceasta s-a discutat mult şi se discută mereu. Nimeni n-a pomenit însă nimic despre o altă categorie de cetăţeni, care la rîndul lor, se văd într-o situaţie imposibilă, în cazul retrocedării Ramat-Hagolanului, adică despre druzii care n-au renunţat la cetăţenia israeliană şi care sînt grupaţi în organizaţia druzilor sionişti. Este adevărat că numărul lor e redus dar totuşi există iar problema lor e dificilă sub alt aspect. Aceşti oameni au demonstrat în fapte ataşamentul faţă de Statul Israel şi ideea sionistă, s-au organizat ca sprijinitori ai sionismului şi n-au renunţat la buletinul israelian în ciuda presiunilor şi a propagandei celor din jur. Dacă Statul Israelian nu-i va lua sub ocrotirea lui în cazul părăsirii teritoriului Golan, înseamnă că legea acordării cetăţeniei israeliene druzilor de pe Ramat Hagolan a fost o chestiune pur formală, ca să nu zic o farsă, sau în cel mai fericit caz, o cetăţenie de categoria II-a, care nu ne-ar sta bine, ţinînd cont că în *galut* am posedat şi noi o asemenea cetăţenie.") *Victor Frenkel, Hedera* (mulţam frumos, dar nu publicăm liste de felul aceleia trimise de Dvs., de homosexuali şi lesbiene din *alia*; ştim că sînteţi bine intenţionat, că nu vreţi să *demascaţi*, să *turnaţi*, ci să arătaţi cu *mîndrie* că printre cei *homo* sînt oameni de valoare, savanţi, actori, publicişti... dar răspunsul este: nu! Ţinînd seama că mentalitatea societăţii noastre, este –încă– aceea care este, a publica o asemenea listă ar însemna să facem rău unor oameni eminamente respectabili. Dar dacă vreunul din aceştia vrea, el, liber şi nesilit de nimeni să-şi declare apartenenţa sexuală, e altceva. Îi ţinem coloanele poştei la dispoziţie.); *Venus; Amanta lui Nicu Ceauşescu; Un grup de partizani ai Partidului Muncii; Madona cu trandafiri; A.B.C; Iosală Bei-lin; Josephus Flavius; Tix; 3 fete de la Tel Baruch; Carlos; etc., etc.* (nu, nu luăm în consideraţie scrisorile anonime); *Ing. Tedy Blumenfeld*, Ghivataim, *Eleodor Daian*, Natania, *Lucian Herşcu*, Kiriat Yam (faceţi o confuzie – şi nu sînteţi singurii – în legătură cu faimosul drept la *replică*; hai să lămurim lucrurile: a). *Dreptul la replică*, atît de des întîlnit în presă şi atît de des invocat este valabil în caz de atac la persoană. Dacă, să zicem, în *MINIMUM* cineva, gazetar sau personalitate publică, un Artzi, un Arthur Israelovici, un Albert Kreigold, se dă la tine pe două pagini ("m-a înjurat"!) atunci, într-adevăr, tu, victima atacului la persoană, eşti îndreptăţit să răspunzi şi să pretinzi ca răspunsul cu pricina să fie publicat; iar dacă revista refuză, ei bine, te poţi adresa justiţiei; asta-i una la mînă; dar dacă un Artzi, un Israelovici, un Kreigold îşi exprimă părerile lor despre o problemă la zi a ţării sau alta... despre bursă... despre Arafat... despre Pnina Rosenblum... fără a se referi la dta, direct şi nemijlocit, – atunci dacă dta eşti de altă părere cu susamintiţii... nu poţi invoca *dreptul la replică*; iei o foaie de hîrtie, un pix... să mă ierte colegul meu cu acelaşi nume, scrii ce ai de scris... şi dacă redacţia consideră că textul dtale este interesant îl publică..., dacă nu, nu...; e clar? b). o altă confuzie vine din... confundarea diferitelor publicaţii; eu am trimis o scrisoare de răspuns la *"Viaţa noastră"*; aceasta nu apare, atunci eu pun o copie în plic, trimiţînd misiva la *"Minimum"*, sau la *"Adevărul"*, sau oriunde, precizînd ferm şi categoric: în numele dreptului de replică, vă cer să publicaţi etc., etc.; este absurd; desigur, redacţia astfel solicitată poate, dacă doreşte şi dacă are spaţiu, să publice scrisoarea dtale; dar dta nu ai *dreptul* de a pretinde aceasta, după cum redacţia respectivă nu are *datoria* să dea curs cererii dtale; *datoria* o are numai ziarul care ţi-a provocat necazuri, recte "Viaţa noastră"; Să ne închipuim o clipă că eu sînt atacat violent în "Maariv" şi drept consecinţă, mă duc, cu o falcă-n cer şi cu una în pămînt la "Yediot Aharonot" cerînd în numele vestitului drept la replică, găzduirea răspunsului meu; băieţii de la "Yediot" se vor uita la mine ca la un... cuvînt din cele două care alcătuiesc firma cotidianului şi-mi vor explica blînd: da' de ce nu te duci domnule, la "Maariv"?... ei te-au atacat, ei sînt obligaţi să-ţi acorde dreptul la replică). *Sarina Malcaş, Haifa; ing. Octav Moscuna, Natania; Nelu Solomon, Metulla; ing. Ion Cristea, Bucureşti, România; av. C. Simşa, Bat-Yam; Yvonne Blau, Paris, Franţa; Titi Axente, Los Angeles, USA; Raluca Zimbler, Ierusalim; Lala Abramovici, München, Germania; Barbu-Toma Voineşti, Braşov, România; Melanie Silberstein, Holon* (mulţumiri pentru bunele cuvinte, sugestii şi observaţii critice; ceilalţi, pe curînd.)

Citesc în ziare că marea operaţiune anti-corupţie din Italia (mîinile curate) se cheamă de fapt Mani puliti.

Vorbeşte frumos, bă!

D. Meir Gatt, şeful personalului de la Histadrut, a anunţat cu satisfacţie că după lupte crîncene cu sindicatul din marea Centrală Sindicală, a reuşit să concedieze 265 de salariaţi. Eu cred că e destul. Gata, domnule Gatt!

●

De unde pînă mai ieri, premierul francez Edouard Balladur se afla pe locul I, fără adversar, în sondajele pentru alegerile prezidenţiale din 1995, acum, cota lui a căzut brusc: i se reproşează subit lipsa de fermitate în combaterea şomajului, slăbiciunea arătată faţă de cîţiva miniştri acuzaţi de corupţie, etc., etc. Cum se explică această fragilitate a primului ministru de la Paris? Părerea mea este că, în ciuda aparenţelor, Balladur e Ballamoale.

Garanţie – un an de la instalare.
Cu posibilitate de prelungire.

PENTRU IGIENA PERSONALĂ

Producător şi distribuitor: "BIDAN" – BNEI BRAK
Str. Hakishon nr. 16
Tel. 03/5709955 – 5709977 – 5700831

BIDAN

COMODITATE ● IGIENĂ ● SĂNĂTATE
INTERESANT ŞI FOARTE UTIL!

● **BIDAN este un scaun modern care transformă orice closet în bideu şi foloseşte la spălarea părţilor inferioare ale corpului cu ajutorul unui jet de apă caldă şi la uscarea cu un curent de aer cald.**

● Astfel se creează pentru cel ce-l foloseşte o senzaţie de **totală curăţenie şi prospeţime.**

● Noul procedeu este binevenit atît pentru **adulţi** cît şi pentru **copii**, evitîndu-se contactul mîinii cu fecalele şi secreţiile urît mirositoare şi total insalubre. **Femeile gravide** găsesc prin **BIDAN** o rezolvare ideală a igienei speciale care li se impune, **suferinzii de erupţii, eczeme în părţile interne** simt o alinare a durerilor, iar cei **bolnavi de hemoroizi** pot realiza chiar evitarea operaţiei.

BIDAN-ul se prezintă într-o varietate de modele şi culori:
● **BIDAN TURBO**, aparat care încălzeşte apa şi usucă cu aer cald, cu 150x5=750 şkalim
● **BIDAN CU ÎNCĂLZIREA APEI**, cu 150x4=600 şkalim
● **BIDAN OBIŞNUIT**, cu 75x3=225 şkalim
● **Se fac instalaţii în orice loc din ţară ● Se poate plăti cu carte de credit ●**
● **Instalarea este simplă şi uşoară – 75 şkalim (inclusiv legătura electrică)**

Căutăm agenţi de vînzare (bărbaţi, femei)
a instalaţiei BIDAN în toată ţara.
Condiţii atractive.

CLEPSIDRA

Turism

Acad. Prof. N. Cajal, Preşedintele Comunităţii Evreieşti din România; la invitaţia Agenţiei Evreieşti (Sohnut).

Norman Manea, scriitor; de la New York; la rude.

Cavaler

Av. *I. Şain*, purtător de cuvînt al "Casei Regale"; în calitate de Cavaler al Ordinului Templierilor; la Bucureşti, în cadrul unei ceremonii desfăşurate la Palatul Elisabeta în prezenţa d-lui M. Franz-Josef von Batschinsky, legat Magistral al Ordinului pentru Germania şi ţările din Europa Centrală şi de Est. Cu acest prilej, a mai fost primit în Ordin, d. Cioabă "Regele Ţiganilor" din România.

Titlu

Acad. dr. N. Cajal; titlul de Doctor Honoris Causa al Universităţii din Oradea, România.

Carnet

Persoanele care deţin informaţii privind viaţa şi activitatea publicistului Alexandru Assan, redactor la "Viaţa Capitalei", din Bucureşti în anii '50-'60 şi secretar literar al Teatrului Bulandra, sînt rugate să ia legătura cu d. Remus Zăstroiu, str.Atanasie 7, 6600 - Iaşi, România (tel.:117170)

D. *Zwi Kerem*, Haifa, este rugat să telefoneze la redacţie (zilnic 10:30-13:30).

La 8-VIII-94, la Frankfurt/Main, Germania, a încetat din viaţă *Mondy Cohen (Cohn)*.

Foştii colegi de la "Căminul Schuller" îşi amintesc poate cum le-a îmbunătăţit condiţiile de viaţă, "organizînd" alimente de la Joint, pentru sărbători.

A lucrat ca inginer de instalaţii în Bucureşti şi în ultimii 30 ani, în Germania.

În iulie a.c. a fost evidenţiat cu Insigna de Argint a Asociaţiei Inginerilor Germani.

A stat peste 5 ani la dispoziţia unui colectiv de cercetători ai Universităţii din Frankfurt, suportînd stoic analize dureroase şi spunînd că cineva trebuie să îndeplinească misiunea ce i se încredinţase.

Suferind de un diabet agresiv cu foarte grele complicaţii, a dus o luptă continuă cu boala, acceptînd operaţii şi tratamente dureroase, răbdător, încurajînd personalul medical cu bună dispoziţie şi sugestii.

Foarte inteligent, sensibil, muzical, cult, şi-a făcut cu multă dragoste meseria.

Îl deplîng neconsolaţi soţia, fiul, restul familiei şi prietenii.

●

Editura "Ecce Homo" din România (director: ing. Ion Cristea) oferă cărţi noi din diverse domenii culturale: romane, poezie, ştiinţă, etc.

Doritorii pot primi catalogul cărţilor adresîndu-se la "Editura Ecce Homo", Bucureşti, C.P. 1-832 (tel: 629.31.36).

●

La săvîrşirea din viaţă - în urma unei maladii neiertătoare a Dr. *Melania Faibiş* (71), medic generalist la Kupat Holon, intelectuală distinsă, soţie şi mamă admirabilă, spirit receptiv la tot ce este nou în lumea literelor şi artei, ne închinăm la mormîntul ei şi transmitem familiei cele mai sincere condoleanţe.

Prietenii

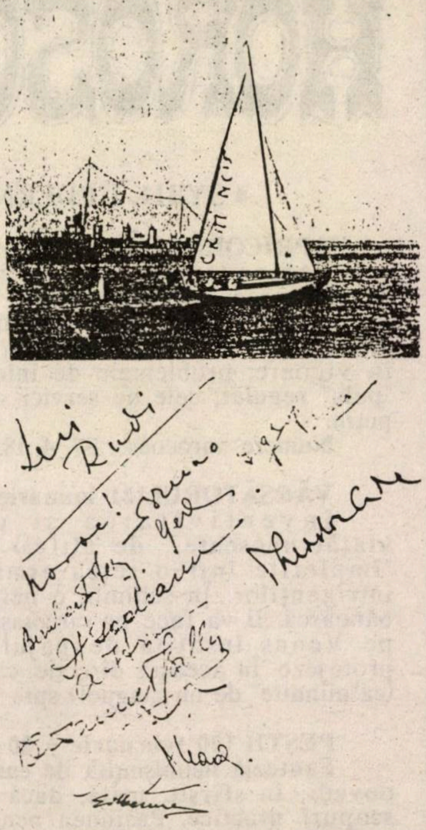

Iată un document din istoria *alialei*. Aventurîndu-se pe această mică ambarcaţiune cu pînze, un grup de evrei din România s-a îndreptat la 2-V-1941 spre Eretz Israel. Ei şi-au înscris numele, drept amintire, pe verso-ul fotografiei. Rugăm pe cei care-şi recunosc semnătura sau pe urmaşii acestora - să telefoneze d-nei Laura Samuel (născută Blum) la 6051622.

Expoziţii
Mimi Şaraga-Maxy la Bucureşti

Într-o vizită făcută la Bucureşti vara aceasta, pictoriţa *Mimi Şaraga-Maxy* a fost primită de d. Adrian Dohotaru, Secretar de stat în Ministerul Afacerilor Externe. Artista a fost însoţită de criticul şi istoricul de artă Radu Ionescu. S-a discutat despre organizarea unei expoziţii cu peste treizeci de lucrări din cele donate de artistă Muzeului de artă din Brăila, plus alte cîteva picturi realizate recent, aduse din Israel pe cheltuiala Ambasadei Române din Tel Aviv. Expoziţia va avea loc iarna aceasta într-o sală a Ministerului de Externe.

O altă expozitie cu lucrările lui Mimi Şaraga - Maxy este prevăzută a se deschide în primăvara anului viitor (sau iarna) în sălile de la etaj, special amenajate, ale Teatrului Naţional. Vor fi expuse circa două sute de lucrări selectate din cele trei sute lăsate de artistă în România cînd s-a stabilit în Israel. De organizarea ambelor expoziţii se ocupă d. Radu Ionescu.

HOROSCOP

LUNA DECEMBRIE

• SYBIL HEDERNA

CAPRICORNUL(22 decembrie–20 ianuarie)
Perioadă extrem de indicată pentru dezlănţuirea unei ofensive a reconcilierilor: cu vecinii, cu rudele, cu partenerii de orice fel; pe scurt, cu orice "relaţie care scîrţîie". Optimismul e în vigoare; problemele de inimă vor dovedi un "puls" regulat, cele de servici vă vor tracasa mai puţin.

Numere norocoase: 37, 4, 18.

VĂRSĂTORUL(21 ianuarie–19 februarie)
Inventivitatea şi curajul dv.în viaţă(cunoscute, de altfel) nu pot fi totuşi "împletite într-o reţea-armătură" împotriva intriganţilor. În schimb, o neîndoielnică reuşită bănească ,îi va face pe cîrcotaşi să amuţească, iar pe Venus însoţită de pajul Cupidon, să vă protejeze. În această direcţie, cărţile se orientează (ca"minuite" de un magnet) spre o "cvintă regală"

PEŞTII (20 februarie – 20 martie)
Fantezia neobişnuită de care dispuneţi, se va dovedi, în sfîrşit, utilă, dacă o veţi orienta în scopuri practice. Pasiunea pentru călătorii pare să-şi fi greşit busola. "Faceţi-vă bagajele că de rest"...se va găsi întotdeauna un bun agent de voiaj care vă va face itinerariul călătoriei ce vă aşteaptă.

BERBECUL (21 martie – 20 aprilie)
Ohoho!! Profesional, social, sentimental, în bussiness...peste tot parcă sună alămurile unei fanfare sărbătorind victoria. Atenţie mărită numai în direcţia matrimonială, eventuale proiecte (oficiale sau semi). Cunoaşteţi vorba "grăbeşte-te încet?" În cazul dvs., e foarte potrivită.

TAURUL (21 aprilie – 20 mai)
Se vor ivi succese neaşteptate, poate ca o răsplată a soartei pentru necazurile nemeritate şi fără număr?! Capacitatea de analiză şi sinteză vă este la apogeu. Totuşi, prudenţă! Planurile pe care puteţi cuteza să vi le faceţi pe termen lung, nu exclud (dimpotrivă) maximă precauţie. Firea dvs.emotivă, vă va crea, pe parcurs unele neplăceri. Renunţaţi, pe cît vă "lasă" caracterul, la entuziasme, la sentimentalism.

Culoare: negru cu alb.

GEMENII (21 mai – 21 iunie)
O stare de agitaţie, de altfel specifică felului dvs. de a fi, va fi atenuată, dacă nu veţi exagera în aprecierea unor întîmplări dezagreabile dar, în fond, lipsite de importanţă Aplecaţi-vă asupra căminului, el va fi sprijinul moral întotdeauna cînd aveţi nevoie. Pentru asta e nevoie însă de un mic efort de corectare: îmblînziţi-vă comportamentul dvs. autoritar, inclusiv vocabularul.

Culoare: albastru, verde jad şi alb.

RACUL (22 iunie – 21 iulie)
"Nici o problemă la ordinea zilei"...Se rezolvă tot dar asta depinde numai de dvs. Încercaţi să evitaţi a ieşi neapărat în evidenţă, prin diferite excentricităţi(dvs. le denumiţi "a fi original"). Deasemenea controlaţi-vă dinamismul şi puneţi "frînă" din loc, în loc.

Numere: 3, 12, 33.

LEUL (22 iulie – 22 august)
Atenţie mărită! În toată perioada veţi avea tendinţa de a avea (limbaj popular) "limbariţă". Vorbiţi dar nu în domenii care vă depăşesc, riscaţi să vă faceţi de rîs. Oricum, niţică discreţie, nu strică!

Culoare: verde – malachit- roz .

FECIOARA (23 august–22 septembrie)
Intuiţiile nu sînt partea dvs. tare. Dar dacă veţi fi mai puţin precipitată de a rezolva totul nedeliberat, veţi găsi răspunsul potrivit tuturor problemelor care vă frămîntă. Feriţi-vă acum ,în special, să daţi sfaturi altora. E cel mai bun blindaj pentru relaţii acceptabile cu cei din jur. Nimeni nu ţine seama nici de cele mai sincere sugestii, oamenii vor să simtă pe pielea lor totul.
Numere: 9, 12, 44.

BALANŢA (23 septembrie–22 noiembrie)
În toate domeniile, nu renunţaţi la felul de a fi direct(ă) şi spontan(ă), dar opiniile dvs.politice, cam originale, trebuie exprimate cu diplomaţie. În ce priveşte bunăstarea prezentă şi viitoare, va exista dacă veţi fi mai econom(ă), dacă veţi pune deoparte permanent o mică (mare – dacă se poate) sumă: "bani albi pentru zile negre"!

Zile cu noroc: luni şi miercuri.

SCORPIONUL (23 octombrie–21 noiembrie)
Munca este singurul factor pe care puteţi conta în această perioadă. Ea va avea şi efecte favorabile asupra moralului dvs. Rezultatele finale vor fi excelente. Dar discuţii neplăcute nu vor putea fi evitate. Nici cu colegii răi şi invidioşi şi nici măcar cu cei mai intimi amici. La acest punct (intim) dragostea şi buna dvs.sănătate vă vor facilita biruinţa.

Culoare: galben şi maron.

SĂGETĂTORUL (23 noiembrie–22 decembrie)
Este posibil să suferiţi un accident. Deşi lipsit de gravitate, e recomandabil să evitaţi orice activitate care implică riscuri fizice. În ce priveşte riscurile băneşti sînteţi – pare-se – la adăpost. Dar...conjuncţiile stelare sînt tot atît de statornice cît şi celebra "donna" a lui Verdi. Aşa că nu încercaţi să verificaţi pe proprie piele care din cele două versiuni vi se potriveşte: a)cea care spune că norocul bănesc se contrabalansează cu ghinionul în dragoste sau b)că succesul în dragoste, vă poate împinge spre ruină financiară.

Numere: 7, 18, 37.

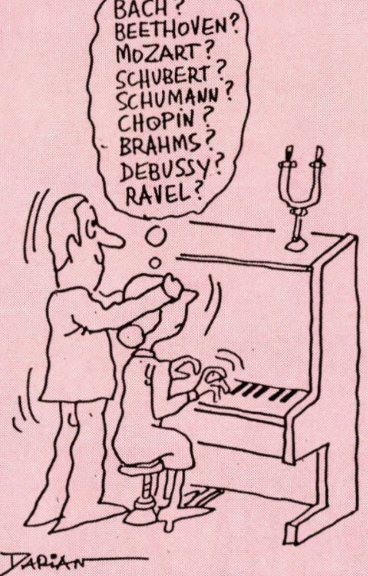
BACH? BEETHOVEN? MOZART? SCHUBERT? SCHUMANN? CHOPIN? BRAHMS? DEBUSSY? RAVEL?
DARIAN

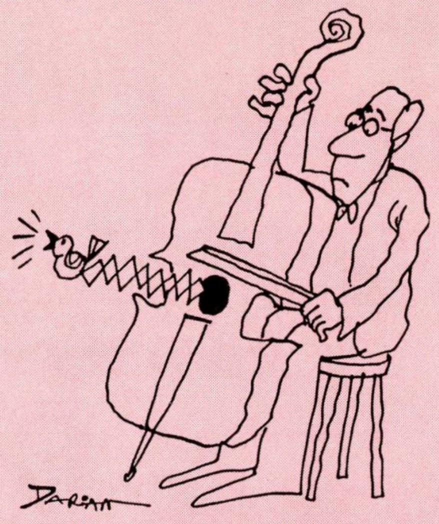

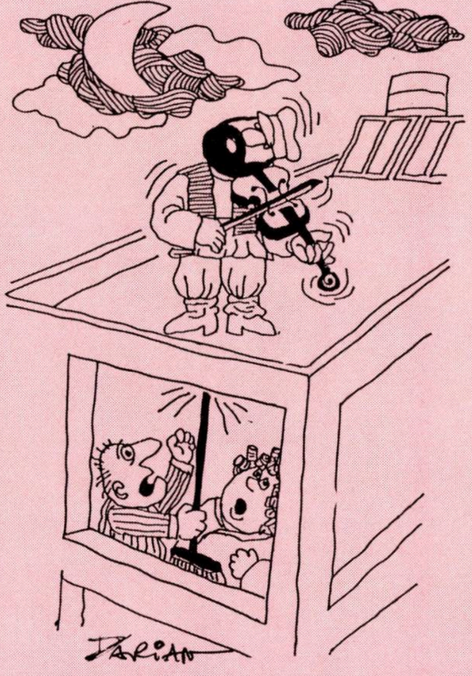

Asta-i muzica ce-mi place...

DARIAN

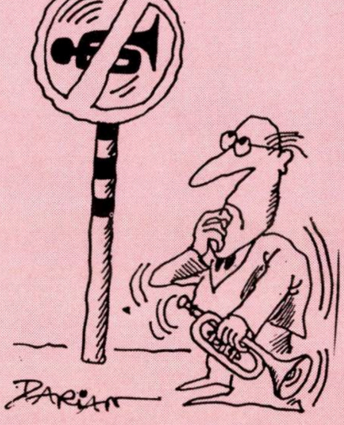

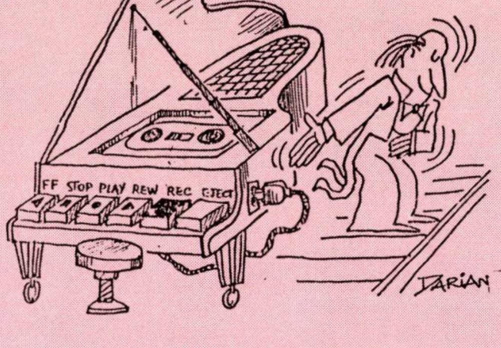
FF STOP PLAY REW REC EJECT
DARIAN

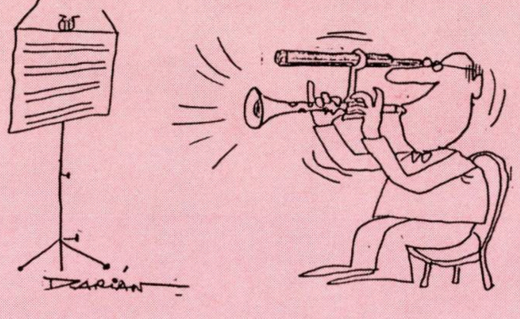

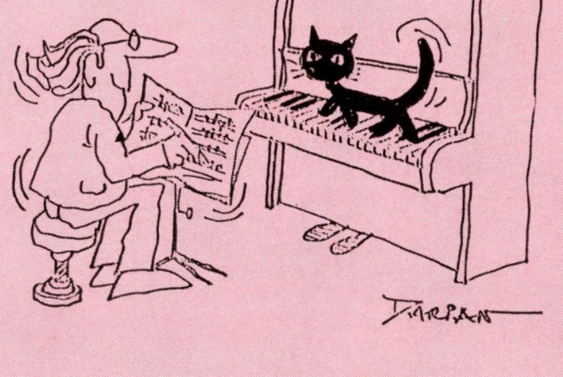

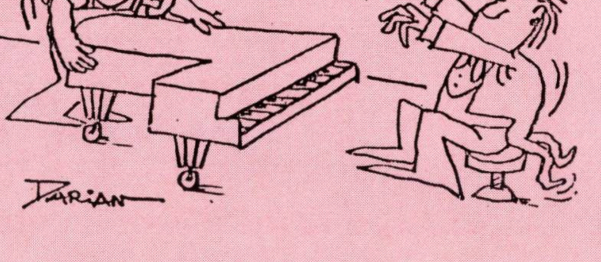

adriana davidsohn

DIN NOU PENTRU DUMNEAVOASTRĂ,
LA PREŢURI CARE DESFID CONCURENŢA
vă propune:

3 programe de REVELION 1995

1. ROMÂNIA 499 $

ŢARA DUMNEAVOASTRĂ DE NOSTALGII

8 zile - 7 nopţi
29.12 - 5.01.95

SINAIA - HOTEL PALAS, PROBABIL CEL MAI ELEGANT HOTEL DE PE VALEA PRAHOVEI
Excursii la BRAŞOV, POIANA BRAŞOV, PREDEAL, TUR DE ORAŞ LA BUCUREŞTI, BRAŞOV, vizitarea castelelor BRAN şi PELEŞ

Preţul excursiei include: cazare, demi-pensiune (Bufet la micul dejun) Masă de Revelion, autobuz, avion, surprize. Excursia va fi condusă de excelentul nostru ghid - d. LUPU JACOB

2. LONDRA

O SĂPTĂMÎNĂ

499 $

Puteţi şi dumneavoastră , LA ORICE BUGET, chiar şi pentru cei care nu vorbesc engleză.

- Preţul include: cazare în Hotel de categorie TURISTICĂ BUNĂ, MIC DEJUN, ZBOR, TRANSFERURI, GHID - VORBITORI DE LIMBA ROMÂNĂ

3. NEW YORK

O SĂPTĂMÎNĂ
HOTEL **DORSET**
★ ★ ★ ★

799 $

PLECAREA 25.12 EL AL

INFORMAŢII ŞI ÎNSCRIERI
La telefon - 5250613 - Fax 293593
HILLEL TOURS - BEN YEHUDA 62, Tel Aviv
ADRIANA DAVIDSOHN